

WYCLIFFE COLLEGE LIBRARY

3 1761 02867 7037

THE VETERAN

A WEEKLY PAPER

Published for the Proprietors

by J. W. VETERAN, at No. 100 N. 3rd St. St. Louis, Mo.

ST. LOUIS

Published by J. W. VETERAN, at No. 100 N. 3rd St. St. Louis, Mo.

ST. LOUIS

Digitized by the Internet Archive
in 2006 with funding from
Microsoft Corporation

<http://archive.org/details/origenhexapla01unknuoft>

ORIGENIS HEXAPLORUM

QUAE SUPERSUNT;

SIVE

VETERUM INTERPRETUM GRAECORUM

IN TOTUM VETUS TESTAMENTUM

FRAGMENTA.

POST FLAMINIUM NOBILIUM, DRUSIUM, ET MONTEFALCONIUM,

ADHIBITA ETIAM VERSIONE SYRO-HEXAPLARI,

CONCINNAVIT, EMENDAVIT, ET MULTIS PARTIBUS AUXIT

FRIDERICUS FIELD, A.A.M.

COLLEGII SS. TRIN. CANTAB. OLIM SOCIUS.

TOMUS I.

PROLEGOMENA.

GENESIS — ESTHER.

OXONII:

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.

M DCCC LXXV.

BS
030
066.
#4959

ORIGINIS HEXAPLORUM

45202830 ✓

IN MEMORIAM

FRANCISCI MARTIN AA.M.

COLLEGII SS. TRIN. APUD CANTAB. VICE-MAGISTRI

VIRI INTEGERRIMI SANCTISSIMI PISSIMI

INGENII ERUDITIONISQUE DOTIBUS ORNATISSIMI

MIHI CONJUNCTISSIMI

INCEPTORUMQUE MEORUM FAUTORIS STUDIOSSIMI

QUI OBIT DIE XX MAII A. D. MDCCCLXVIII

AETATIS SUAE LXVII

IN PACE.

MULTIS ILLE BONIS FLEBILIS OCCIDIT
NULLI FLEBILIOR QVAM MIHI.

NEC NON

NEONON

IN HONOREM

ANTONII MARIAE CERIANI

COLLEGI BIBLIOTHECAE AMBROSIANAE DOCTORIS

HEXAPLORUM MEORUM

AB INCUNABULIS USQUE AD CONSUMMATIONEM EORUM

ADJUTORIS INDEFATIGABILIS

QUEM IN STUDIIS SYRIACIS EXCOLENDIS ET PROMOVENDIS

PRIMARIUM LOCUM OBTINUISSE

DOCTI OMNES UNO ORE CONSENTIUNT

CUIQUE IN SPARTA QUAM SORTITUS SIT EXORNANDA

VITAE LONGITUDINEM HONORIS AMPLITUDINEM

PROSPERA OMNIA

AUGUROR ET DEPRECOR.

F. F.

P R A E F A T I O.

ORIGENIS HEXAPLORUM deperditorum fragmentis disiectis conquirendis et edendis primus operam navavit PETRUS MORINUS Parisinus in annotationibus ad Biblia Graeca ex auctoritate Sixti V P. M. Romae cusa anno 1587; qui in epistola ad Silvium Antonianum de suis in editione paranda partibus haec scribit: "Mihi uni data est provincia commentariorum in V. T. Vaticanorum, quae Catenae dicuntur, evolvendorum ac perlegendorum, ut ex iis varias lectiones variasque interpretationes Aquilae, Symmachi et Theodotionis, Quintae praeterea ac Sextae editionis, exciperem et in annotationes transferrem, quas itidem scribendas susceperam." Cum vero anno sequenti ex eadem auctoritate FLAMINIUS NOBILIUS Biblia Graeca Sixtina cum Morini annotationibus Latine reddita Romae ediderit, contigit ut communi opinione Nobilio tribueretur quae proprie Morini commendatio sit; qui error adeo inverteravit, ut nobis quoque in opere inscribendo ei non obsistendum esse videretur.¹

Post Morinum idem opus suscepit JOANNES DRUSIUS in libro post obitum ejus edito, cui titulus: *Veterum Interpretum Graecorum in totum V. T. Fragmenta, collecta, versa et notis illustrata a Johanne Drusio, Linguae Sanctae in illustrium Frisiae Ordinum Academia, dum viveret, Professore, Arnhem. 1622.* Fragmentis praemissae sunt duae Auctoris epistolae, quarum prima de Aquila, Symmacho et Theodotione, altera de Quinta et Sexta editione agit. Lectionibus trium interpretum a Morino collectis Drusius vix hilum addidit; sed eas interpretatione Latina, aliorum locorum collatione, et doctis annotationibus non mediocriter illustravit.

¹ Montefalconius in Monito ad Proverbia notat, *multo majorem in Proverbia lectionum silvam a Morino collectam esse quam in ceteros libros, quia videlicet praestantiores codices in hanc Scripturae partem, quam in ceteras, Romae suppetebant.* Nobis vero, evolutis collationibus

Cod. 248 (qui est Vat. 346) Bodleianis, perspectum est, Morini lectiones in Proverbia omnes ex hoc uno codice (qui etiam in mendo μετακλήσεως Cap. xxiii. 10 cum Ed. Rom. concinit) derivatas fuisse.

Vetus Testamentum ex versione LXX interpretum secundum exemplar Vaticanum Romae editum, una cum Scholiis ejusdem editionis, variis MSS. codicum veterumque exemplarium lectionibus, necnon Fragmentis versionum Aquilae, Symmachi et Theodotionis edidit LAMBERTUS BOS Franequerae, 1709. Praeter Morini collectionem Bosius alia trium interpretum fragmenta ex Notis Patricii Junii in Polyglottis Waltoni, ex editione Francofurti 1597, ex Drusio, et ex Cardinalis Barberini Codice in Prophetas, margini suo allevisse profitetur. Quod vero ad lectiones Francofurtenses attinet, eas non genuinas esse, sed Hieronymi Latinas Graece redditas in Monito ad Jesaiam p. 430 probavimus.

Ne in accessionibus minoris momenti immoremur, aedificio, cujus fundamenta ab editore Romano jacta sunt, fastigium imposuit D. BERNARDUS DE MONTFAUCON, Monachus Benedictinus e Congregatione S. Mauri, qui *Origenis Hexaplorum quae supersunt, multis partibus auctiora quam a Flaminio Nobilio et Joanne Drusio edita fuerint* duobis tomis formae maximae edidit Parisiis, 1713. Primo volumini praemissa sunt Praeliminaria in Hexapla Origenis, Opuscula quaedam Origenis et Epiphanii inedita, et Testimonia Auctorum; secundum vero ad calcem habet Lexica ad Hexapla Hebraicum et Graecum, quorum posterius ab Abr. Trommio in *Concordantiis Graecis ad V. T.* repetitum est. Codices et omnis generis subsidia, quibus usus est Montefalconius, in Monitis ad singulos S. Scripturae libros recensuimus. Opus, etsi nequaquam omnibus numeris absolutum, laboriosissimum tamen et utilissimum, per saeculum et dimidium in hac eruditionis biblicae provincia sine rivali primatum tenuit. Certe famam ejus non obscuravit repetitio ejus a CAROLO FRIDERICO BAHRDT, anno 1769 et sequenti Lipsiae et Lubeciae publici juris facta.

Bahrddio, ut ipse profitetur, in primis propositum fuit, ut *immortalis Montefalconii operis editorem, quae nullum emptorem pretio suo deterreret*, pararet. Hoc consilio textum Hebraicum, quandocunque solito prolixior esset, decurtavit; verba Hebraica literis Graecis adscripta plurima ejecit; versionem Latinam, cui antecessor ejus dimidium fere cujusque paginae assignaverat, omisit; Montefalconii notas maximam partem neglexit, etiam eas quae unde sumpta sit lectio quaeque describunt; ceteras omnino suas fecit et cum suis permiscuit, *quia ejus rei nihil lectoris intererat*. Vitia prioris editionis typographica innumera correxisse vereor ne nimis temere professus sit; quod vero ad augenda Hexapla attinet, si excipias lectiones Codicis Pentateuchi Lipsiensis a Jo. Frid. Fischero anno 1767 editi, nihil omnino effecit. Lexica nova ad usum operis sui necessaria, *si viris doctis labores suos non displicuisse intellexerit*, paraturum se pollicitus est; quae tamen, viris doctis, ut videtur, non faventibus, lucem non viderunt.

Annis recentibus novam Hexaplorum editionem vehementer exoptaverunt VV.DD., e quibus unius tantum et alterius verba proferemus. Sic igitur J. G. EICHHORNIIUS, de Montefalconii Hexaplis judicium ferens: "Dolendum est quod doctus Benedictinus eruditione

Hebraea, acumine critico, interdum etiam communi diligentia et accuratione adeo destitutus sit, ut ne Drusii quidem fragmenta satis exacte exscripserit. Ad summam, Hexapla ejus pro bono collectaneorum thesauro habenda sunt. Ad haec elaboranda et augenda jampridem a Semlero, Scharfenbergio, Doederleinio, Matthaeio, Schleusnero, Spohnio, singularibus opusculis auspicatum est; quorum vestigiis si ab aliis insistetur, Hexaplorum editio fidelior et Criticis utilior cito sperari potest. Equidem a codicibus LXX interpretum MSS. et versione Syro-hexaplari plurimum adjumenti exspecto.”² In eandem sententiam breviter sed magno cum pondere CONSTANTINUS TISCHENDORFIUS: “Magnopere optandum est ut, quibus antehac Morinus, Drusius, Montefalconius, Bahrdtius, Schleusnerus aliique de sacris literis promeruerе, studia colligendorum omnium eorum, quae ex opere Origenis passim etiamnum supersunt, repetantur promoveanturque.”³

Nunc quid in nostro opere, L. B., ut votis eruditorum hominum pro virili satisfaciamus, praestiterimus, paucis accipe. E duobus reliquiarum hexaplarium fontibus ab Eichhornio sagaciter detectis, omnia fere nostra hausimus. Lectiones trium interpretum ab Holmesio et Parsonsio ad calcem cujusque libri e codicibus suis excerptas sedulo exscripsimus; primum, scilicet a Jobo (a quo initium fecimus) ad Danielelem, ex edito eorum magno opere; mox, cum ad XII Prophetas ventum est, ex ipsis collationibus manuscriptis, quas domi habere per favorem Curatorum Bibliothecae Bodleianae nobis contigit. Finito autem opere, ne pars prior a Jobo ad Danielelem eodem beneficio destitueretur, e schedis Bodleianis magnam bonarum lectionum segetem, a duumviris illis immerito praeteritarum, in *Auctarium* ad id factum recondidimus. Porro multas alias lectiones anonymas in apparatu eorum *subtextuali* latentes in lucem protraximus; quarum aliae ad alias versiones pertinent, aliae ad eam recensionem quam probabilibus argumentis Luciano Martyri vindicavimus. Transeamus ad alterum fontem, versionem scilicet Pauli Telensis Syro-hexaplam, partim ineditam, partim ex apographo parum fidei editam; in qua tractanda magnis difficultatibus pressi fuisset, ni Vir egregius ANTONIUS MARIA CERIANI, Collegii Bibliothecae Ambrosianae Doctor, viam salutis nobis aperuisset. Praeterea ad libros Levitici⁴ et I et II Regum, deperdita versione Syro-hexaplari, ex Bar Hebraei *Horreo Mysteriorum* hactenus inedito, opem nobis ferente Doctore GULIELMO WRIGHT, Linguae Arabicae apud Cantabrigienses Professore, paucas, sed bonae frugis, trium interpretum lectiones lucrati sumus. His summatis expositis, ne eadem bis dicendo molesti simus, Lectorem ad Monita cuique libro praemissa ablegamus. Unum restat, idque jucundissimum, ut nomina eorum, qui nobis in labore nostro decennali exantlando vocati

² Eichhorn. (J. G.) *Einleitung in das A. T. T. I.*, p. 370 ed. 3^{tae}.
Interpres, p. Iv ed. 4^{tae}, Lips. 1869.

³ Tischendorf. *Prolegom. in V. T. juxta LXX*

⁴ Vid. *Omissa* ad calcem *Auctarii*.

et non vocati officia sua praestiterint, grate commemoremus. Hi autem sunt, praeter duos modo memoratos, ROBERTUS LUBBOCK BENSLEY, A.M., Academiae Cantabrigiensis Sub-bibliothecarius; JOSEPHUS COZZA, Monachus Basilianus; PHILIPPUS EDVARDUS PUSEY, A.M., ex Aede Christi Oxonii; et GULIELMUS ALDIS WRIGHT, A.M., e Coll. SS. Trin. Cantabrigiae.

QUOD Germanis literatis moris est, ut ad summos in philosophia honores rite capessendos vitae et studiorum rationes reddant, id mihi semper visum est senescenti quam adolescenti aetati, et absoluto quam vixdum inchoato curriculo magis consentaneum esse. Cum igitur, Deo favente, ad finem ultimi mei laboris literarii tanquam ex longa navigatione in portum pervenerim, peto indulgentiam tuam, L. B., dum quid in vita ultra communem terminum producta peregerim, et quibus studiorum inceptorumque meorum auctoribus et fautoribus, breviter expono.

Natus sum Londini anno MDCCCI mensis Julii die XX in vico cui nomen a Nova Porta, in quo pater meus HENRICUS FIELD, et ante eum pater ejus, et post eum frater meus natu maximus per longam annorum seriem medicam artem exercuerunt. Avus meus JOANNES FIELD uxorem duxit ANNAM filiam THOMAE CROMWELL, negotiatoris Londinensis, viri humili conditione, sed stirpe illustri, quippe qui patrem habuerit HENRICUM CROMWELL, Majorem (qui dicitur) in exercitu Reginae Annae; avum autem HENRICUM CROMWELL, Hiberniae Dominum deputatum, filium natu minorem OLIVERII CROMWELL, Reipublicae Angliae, Scotiae et Hiberniae Protectoris. Sed stemmatum satis. Redeo ad patrem meum, virum strenuissimum, integerrimum, piissimum, cujus memoriam nunquam eo quo par est amore et veneratione prosequi potero. Is, dum sextum annum agebam, cooptatus est in medicum Orphanotrophei Christi a Rege Edvardo VI fundati, quo eventu patuit mihi aditus gratuitus ad scholas dicti Orphanotrophei grammaticas, primum sub disciplina viri optimi et amabilissimi, LANCELOTTI PEPYS STEPHENS, A.M., scholae inferioris magistri; donec, aetate paulo provectior, transii in scholam superiorem ab ARTHURO GULIELMO TROLLOPE, S.T.P., tunc temporis gubernatam, quo praeceptore, nulli coaetaneorum suorum secundo, a pueritia usque ad annum aetatis duodevigesimum literis Latinis, Graecis, Hebraeis sedulo imbutus sum. E schola egressum anno MDCCCXIX excepit me Collegium SS. Trinitatis apud Cantabrigienses, cujus post sex menses Discipulus factus sum. Tutores habui in disciplinis mathematicis JOANNEM BROWN, A.M., et GULIELMUM WHEWELL, A.M.; in eruditione autem classica (quae dicitur) JACOBUM HENRICUM MONK, S.T.B., Graecarum literarum Professorem Regium;

quorum praelectiones diligenter attendens, privato tutore facile carere potui. Elapso triennio (cujus disciplinae quotidianae jucundissimam memoriam recole) anni MDCCCXXIII mense Januario in gradum Baccalaurei Artium admissus sum, quo tempore in tripode (quem vocant) mathematico primae classis decimum locum obtinui. Ejusdem anni mense Martio numisma aureum a Cancellario Universitatis pro profectu in studiis classicis quotannis propositum reportavi. Vix bimestri spatio elapso, tertium in arenam descendi, et exhibitione a Roberto Tyrwhitt, A.M., ad eruditionem Hebraeam promovendam instituta dignatus sum. Proximo anno, Octobris die primo, culmine votorum meorum potitus sum, in Sociorum celeberrimi Collegii ordinem post examinationem habitam cooptatus. Collegas honoris habui tres: THOMAM BABINGTON MACAULAY, Poetam, Oratorem, Historicum; HENRICUM MALDEN, in Collegio Universitatis Londini Graecarum literarum Professore; et GEORGIUM BIDDELL AIRY, Astronomum Regium. Anno MDCCCXXVIII a JOANNE KAYE, S.T.P., Episcopo Lincolnensi, sacris ordinibus obligatus sum. Ex eo tempore S. Scripturae et Patrum Ecclesiae studio me addixi, nullo tamen publice edito fructu, donec anno MDCCCXXXIX S. Joannis Chrysostomi Homilias in Matthaëum ad fidem codicum MSS. et versionum emendatas et annotationibus illustratas non modico sudore ac sumptu evulgavi. Non multo post almae matri meae valedixi, et curam pastorem Saxhamiae Magnae in agro Suffolciensi per tres annos administravi. Anno MDCCCXLII beneficium ecclesiasticum Reephamae cum Kerdstone in agro Norfolciensi, cujus collatio ad Collegium SS. Trinitatis pertinet, jure successionis mihi obtigit. In hoc viculo amoenissimo annos unum et viginti non inutiliter consumpsi, partim in cura animarum non ita multarum mihi commissarum, partim in studiis eis sectandis, quae gloriam Dei illustrare, et Ecclesiae ejus adjumento esse possent. Ne longior fiam, per id tempus Chrysostomi, deliciarum mearum, Homiliarum in Divi Pauli Epistolas novam recensionem, septem voluminibus inclusam, in gratiam Bibliothecae Patrum Ecclesiae a presbyteris quibusdam Oxoniensibus inceptae edidi. Praeterea, rogatu venerabilis Societatis de Promovenda Doctrina Christiana, Veteris Testamenti juxta LXX interpretes recensionem Grabianam denuo recognovi; cujus operis, quamvis ad aliorum modulum et praescriptum conformati, merita qualiacunque candide agnovit Tischendorfius in *Prolegomenis ad V. T. juxta LXX interpretes*, Lipsiae, 1869, quartum editis. Vixdum hoc pensum finieram, cum in mentem mihi venit cogitatio operis, quod ad priora illa quasi cumulus accederet, hoc est, ORIGENIS HEXAPLORUM novae et quae nostri saeculi votis satisfaceret editionis; quod tamen ut ad felicem exitum perducerem, quantum mihi restaret tam vitae quam vigoris in hunc unum laborem impendendum esse sensi. Resignato igitur beneficio meo, e cujus amplis redditibus jam omnibus bonis affluebam, anno MDCCCLXIII Norvicum me contuli, unde anno sequenti, prolusionis gratia, OTIUM meum NORVICENSE, sive *Tentamen de Reliquiis Aquilae, Symmachi et Theodotionis e lingua Syriaca in Graecam convertendis*, emisi. In animo

habebam librum per subscriptiones (quas vocant) publicare, sed in hac bonarum literarum desipientia res tam male mihi successit, ut spem omnem operis edendi abjecissem, nisi peropportune Delegati Preli Oxoniensis Academici, interveniente ROBERTO SCOTT, S. T. P., Collegii Balliolensis Magistro, omnem novae editionis impensam in se suscepissent; quibus pro sua in me, exterae Academiae alumnum, benevolentia gratias quam maximas ago.

Quod superest quam brevissime potero conficiam. Fidem catholicam, ab Ecclesia Anglicana reformata expositam, firmiter teneo. Errores ac novitates, qui in tot annorum decursu alter alteri supervenerint, sive Evangelicalium (qui nominantur), sive Rationalistarum, sive (quod novissimum ulcus est) Ritualistarum et Papizantium, praeveniente Dei gratia feliciter evasi. Jus fasque tum in privatis tum in publicis rebus impense amavi; injurias et aggressiones, sive regum delirantium, sive plebeculae tyrannidem affectantis, immitigabili odio ac detestatione persecutus sum. Vitam umbratilem et otiosam semper sectatus sum, non ut desidia indulgerem, sed ut iis negotiis, in quibus me aliquid proficere posse senserim, vacarem. Per quadraginta fere annos in bonis literis excolendis, praecipue eis quae ad Verbi Divini illustrationem pertinent, sine patrocinio, sine emolumento, sine honore desudavi. Nunc senio confectus, et rude donatus, nihil antiquius habeo quam ut juniores competentioresque in eodem campo decurrentes, dum vivo et valeo, consiliis, adhortationibus, facultatibus adjuvem.

Scribendam Norvici die XVI Septembris, A. D. MDCCCLXXIV.

PROLEGOMENA IN HEXAPLA ORIGENIS.

CAPUT I.

DE HEXAPLORUM VARIIS NOMINIBUS.

ORIGENIS opus elaboratissimum, quodque ad Sacri Codicis intelligentiam maximum momentum habet, sub generali HEXAPLORUM nomine omnibus, qui vel primis scientiae biblicae elementis imbuti sint, familiariter notum est. Nomen ipsum cum cognatis ejus, *Tetrapla*, *Octapla* etc., apud Origenem, Eusebium, Epiphanium et Hieronymum (e quorum scriptis ipsius operis descriptio in primis petenda est) plurali forma gaudet, Τὰ ἑξαπλᾶ, Τὰ τετραπλᾶ; apud recentiores autem aeque communis est singularis numerus, Τὸ ἑξαπλοῦν, Τὸ τετραπλοῦν. Cum vero sextuplex vel quadruplex S. Scripturae textus qui in eo comprehendatur, per *paginas* sive *columnas* (σελίδας) parallelas (quae dicuntur) legentium oculis subjiçiatur, inde factum est quod aliud nomen, Τὸ ἑξασέλιδον, Τὸ τετρασέλιδον, operi Origeniano inditum sit.¹

Praeter Hexapla proprie sic dicta, Origenem alia volumina sub *Tetraplorum* appellatione concinnasse inter veteres scriptores convenit. Haec autem quatuor versiones Graecas, Aquilae videlicet, Symmachi, LXX interpretum et Theodotionis, ordine quo nominavimus dispositas, complexa esse certum indubitatumque est. De Hexaplorum vero compositione paulo obscurior est quaestio. Generalior et (ut nostra fert sententia) longe probabilior opinio est, *Hexapla* ita nuncupata esse, quia praeter quatuor dictas versiones, duas alias columellas, quae textum Hebraeum literis Hebraicis et Graecis descriptum continerent, ceteris praepositas exhibebant. Ad hanc conclusionem (quae Salmasii,² Petavii,³ Huetii,⁴ Hodii,⁵ Montefalconii,⁶ aliorum assensionem nacta est) extra omnem dubitationem ponendam sufficere posse videatur Epiphanii

¹ Hexaplarium codicum in contradistinctionem, exemplaria quae unicam τῶν Ὁ' editionem continebant ἀπλᾶ nominabantur, ut videre est in Hexaplis nostris ad 3 Reg. vii. 13. xii. 22. Hinc quoque versioni Syriacae vulgari nomen *Peschito* (ܦܫܝܬܐ, ἀπλοῦς) πρὸς ἀντιδιαστολὴν ver-

sionis Syro-hexaplaris inditum.

² *De Hellenistica*, p. 159. ³ *Animadv. ad Epiphan.* p. 404. ⁴ *Origenianorum* Lib. III, Cap. II, § 4.

⁵ *De Bibliorum Textibus*, p. 595. ⁶ *Praeliminaria in Hex. Orig.* p. 8.

testimonium evidentissimum, dignum quod hic integrum exscribatur. 'Εντυγχάνοντες γὰρ τοῖς ἑξαπλοῖς ἢ ὀκταπλοῖς' τετραπλᾷ γάρ εἰσι τὰ Ἑλληνικά, ὅταν αἱ τοῦ Ἀκύλα καὶ Συμμάχου καὶ τῶν οἱ Θεοδοτίωνος ἐρμηνεῖαι συντεταγμέναι ᾧσι τῶν τεσσάρων δὲ τούτων σελίδων ταῖς δυὶ ταῖς Ἑβραϊκαῖς συναφθεῖσων ἑξαπλᾷ καλεῖται· ἐὰν δὲ καὶ ἡ πέμπτη καὶ ἡ ἕκτη ἐρμηνεῖα συναφθῶσιν, ἀκολουθῶς τούτοις ὀκταπλᾷ καλεῖται.⁷ Ex Epiphano, ut conjicere licet, sua hausit Auctor Epistolae versioni Harethi Arabicae praepositae, qui de Origenis Octaplis haec habet: "Horum *primus* ordo continebat scripturam Hebraicam, sermone ac literis Hebraicis: *secundus* autem scripturam Graecam, sermonem vero plane Hebraicum instar praecedentis, ut ita Graece ea legerent, qui scripturam Hebraicam nequaquam callerent: *tertius* versionem Aquilae, cui signum *Alpha* Graecum, primum scilicet nominis ejus literam apposuit: *quartus* versionem Symmachi, quam apposita prima nominis ejus litera *Σ* notavit: *quintus* versionem LXXII, quam literis *Ain* et *Beth* numerum LXXII exprimentibus notavit: *sextus* versionem Theodotionis, quam litera *Θ* prima nominis ejus litera notavit: *septimus* interpretationem Hierichunte inventam, cujus auctoris nomen cum lateret, litera *He*, signo numeri quinarum eam notavit: *octavus* versionem Nicopoli inventam, cujus itidem auctor cum nomine notus non esset, Sexti notam ei indidit, quam litera *Vaw* ejus numeri indicio signavit."⁸ Sed contra assurgit Valesius, qui ex loco Eusebii Hist. Eccles. VI, 16 aperte convinci affirmat, *Hexapla* dicta esse eo quod sex interpretationes Graecae in iis continerentur praeter Hebraicum textum Hebraicis et Graecis literis descriptum. Nam ut *Tetrapla* dicta sunt, quod quatuor versiones Graecas haberent, sic etiam *Hexapla* appellata esse, quod sex versiones, Aquilae videlicet, et Symmachi, et LXXII interpretum, et Theodotionis, Quintam denique et Sextam editionem complecterentur; Hebraicum autem textum, cum ipsum authenticum esset exemplar, in versiones non esse numerandum. Locus Eusebii sic sonat: Ταύτας δὲ ἀπάσας (versiones Graecas *sex*, in Psalmis autem *septem*) ἐπὶ ταυτὸν συναγαγὼν, διελὼν τε πρὸς κῶλον (h. e. *per cola*, seu *membra sensum integrum absolutientia*), καὶ ἀντιπαραθεῖς ἀλλήλαις μετὰ καὶ αὐτῆς τῆς Ἑβραίων σημειώσεως (*textu*) τὰ τῶν λεγομένων ἑξαπλῶν ἀντίγραφα καταλέλοιπεν. Ubi tamen si sumatur (id quod negari non potest) Hexaplorum nomen improprie de totius operis corpore poni, cujus partes secundum numerum versionum ad quemque librum adhibitarum nunc Hexapla, nunc Octapla, in Psalmis vero, si Eusebio fides habenda est, etiam Enneapla, proprie nominari possint, nihil est in his verbis quod priori nostrae suppositioni repugnet. Majoris certe difficultatis est alter Epiphani in Panario locus, ubi de Hexaplorum compositione haec habet: "Ὅθεν τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐφιλοτιμήσατο συναγαγεῖν τῶν ἐξ ἐρμηνειῶν, Ἀκύλα, Συμμάχου, τῶν τε οἱ Θεοδοτίωνος, πέμπτης τε καὶ ἑκτῆς ἐκδόσεως, μετὰ παραθέσεως ἐκάστης λέξεως Ἑβραϊκῆς, καὶ αὐτῶν ὁμοῦ τῶν στοιχείων, ἐκ παραλλήλου δὲ ἀντικρὺς δευτέρᾳ σελίδι χρώμενος κατὰ σύνθεσιν, Ἑβραϊκῇ μὲν τῇ λέξει, Ἑλληνικῇ δὲ τῇ γράμματι, ἑτέραν πάλιν πεποίηκε σύνθεσιν, ὥς εἶναι μὲν ταῦτα καὶ καλεῖσθαι ἑξαπλᾷ ἐπὶ τὰς Ἑλληνικάς ἐρμηνείας δύο ὁμοῦ παραθέσεις, Ἑβραϊκῆς φύσει μετὰ στοιχείων, καὶ Ἑβραϊκῆς δι' Ἑλληνικῶν στοιχείων, ὥστε εἶναι τὴν πᾶσαν παλαιὰν διαθήκην δι' ἑξαπλῶν καλουμένων, καὶ διὰ τῶν δύο Ἑβραϊκῶν βημάτων."⁹

⁷ Epiphan. De Mens. et Pond. 19 (Opp. T. II, p. 175).

⁸ White (Rev. Joseph), *Letter to the Lord Bishop of Lon-*

don, Oxford, 1779, pp. 12, 13.

LXIV, 3 (Opp. T. I, p. 526).

⁹ Epiphan. Haeres.

Locus obscurus, et fortasse corruptus, non modo priori ejus et clariori ejusdem rei expositioni repugnare, sed ne inter se quidem cohaerere videtur, siquidem idem Hexaplorum nomen nunc de sex tantum columnis Graecis, nunc de iisdem et duabus Hebraeis conjunctim ponitur. Sed ut manifestior evadat res, varias operis Origeniani formas nunc recensebimus.

1. *Tetraplorum* tum in scholiis tum apud scriptores ecclesiasticos frequens est mentio; qui omnes summo consensu testantur, compositionem fuisse ab Hexaplis prorsus discretam, quatuor versiones Graecas ceteris notiores complectentem. Textus autem LXXviralis Jobi, Danielis et XII Prophetarum, prout in Tetraplorum columna tertia olim exstabat, in versione Syro-hexaplari adhuc exstante repraesentatur.

2. *Pentapla* semel tantum quod sciamus nominantur, videlicet in Codice Marchaliano ad Jesai. iii. 24, ubi scholium habetur: *Οἱ γ' στίχοι οἱ ὑποκείμενοι οὐκ ἔκειντο ἐν τῷ πεντασελίδῳ, οὐδὲ Ὡριγένης ἐξηγούμενος τούτων ἐμνήσθη.* Si vera est codicis scriptura, et non potius legendum ἐν τῷ τετρασελίδῳ (ut ad v. 25 Syro-hex. in marg.: *Οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ*) per *quinque columnas* indicari non potest juxta Valesii hypothesin series 'A. Σ. Ο'. Θ. Ε', nam Quintae editionis in Jesaia nec vola nec vestigium; sed potius 'Εβρ. 'A. Σ. Ο'. Θ, ubi prima columna, ut videtur, textum Hebraeum Graecis characteribus descriptum continebat; cujus rei exemplum habemus in Cod. Barb. ad Hos. xi. 1, ubi tamen non *πενταπλᾶ*, sed *ἐξαπλᾶ* memorantur.

3. *Hexaplorum* passim mentio fit, non solum in illis Bibliorum libris, in quibus Quintae et Sextae editionis nullum indicium est,¹⁰ verum etiam in illis, in quibus quinque¹¹ aut sex¹² versiones Graecas ab Origene adhibitas esse exploratum est. In posteriore casu Hexaplorum titulum generaliori sensu usurpari sumendum est.

4. *Heptaplorum* nomen, Montefalconio et antecessoribus ejus inauditum, non reperitur nisi in versione Syro-hexaplari ad 4 Reg. xvi. 2, et in subscriptione in fine ejusdem libri, ubi diserte legitur: *ܠܟܝܢ ܡܢ ܬܪܬܝܢ ܥܠܡܝܢ ܕܡܬܪܬܝܢ ܥܠܡܝܢ ܕܡܬܪܬܝܢ ܥܠܡܝܢ ܕܡܬܪܬܝܢ ܥܠܡܝܢ ܕܡܬܪܬܝܢ ܥܠܡܝܢ*, h. e. *ex libro Heptaplorum sive Septem columnarum*. Haec autem *septima* columna qualis sit, ex ipsa versione libri 4 Regum Syro-hexaplari ostenditur, ubi praeter tres interpretes notiores lectiones Quintae editionis passim in margine allegantur. Quinetiam ad Cap. vi. 5: *Ε'. οὐαί μοι κύριε*, appingitur scholium: *Τὸ κύριε τὸ ἐνταῦθα οὕτως φέρεται ἐν τῇ σελίδι τῇ 'ΕΒΔΟΜΗ, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐρμηνευταῖς ἐν δὲ τῷ 'Εβραϊῷ, ἀδωνι.* At enim si Valesio credendum, versio Sexta non *septimam*, sed *quintam* Hexaplorum columnam occupasse manifestum est.

5. Operis quod *Octaplorum* titulo insignitum est, mentio fit in libro Jobi juxta versionem Syro-hexapla¹³ necnon in scholiis Graecis ad librum Psalmorum,¹⁴ in quibus notandum est Tetrapla et Octapla tantum poni, Hexaplis ne memoratis quidem (e. g. ad Psal. lxxxvii. 43: *'Εν τῷ τετρασελίδῳ οὕτως ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδῳ, θλιβόντων αὐτῶν*); nimirum quia in Psalmis Hexapla et Octapla unum idemque opus.

¹⁰ Vid. Hex. ad 2 Reg. xxiv. 9, 25.

¹¹ Vid. Hex. ad

Hex. ad Job. v. 23. vi. 28.

¹⁴ Vid. Hex. ad Psal. lxxv. 1.

4 Reg. viii. 15. xi. 6.

¹² Vid. Hex. ad Psal. cxliii. 1.

lxxxvi. 5. lxxxviii. 43. cxxxi. 4. cxxxvi. 1.

cxlv. 1. Hos. i. 8. vi. 4. Joel. i. 17. Mich. v. 3.

¹³ Vid.

6. Nomen *Enneaplorum* nusquam reperitur, ne in Psalmis quidem, ubi Septimae editionis vestigia rariora nec ea indubitata, apparent. Sed de hac quaestione alio loco.

Cum vero compertum sit, Origenem duo tantum opera, Tetrapla videlicet et Hexapla, contexisse, hic non abs re erit quaestionem, quae in hac parte disputationis nostrae moveatur, in examen vocare; videlicet utrum Tetrapla an Hexapla Auctor prius ediderit.

Eusebius in loco Hist. Eccles. supra laudato post verba, τὰ τῶν λεγομένων ἐξαπλῶν ἡμῖν ἀντίγραφα καταλείπειν, subiungit: ἰδίως (seorsim) τὴν Ἀκύλου καὶ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίωνος ἐκδοσιν ἅμα τῇ τῶν Ο' ἐν τοῖς τετραπλοῖς ἘΠΙΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΑΣ. E quibus verbis necessaria, ut videtur, conclusio oritur, editionem tetraplarem post hexaplarem ab Auctore confectam esse; hanc enim vim habet vocabulum ἐπικατασκευάζειν, insuper, vel postea concinnare, cui contrarium est προκατασκευάζειν. Nemini vero incredibile aut absurdum videbitur, Origenem cum animadvertisset Hexaplorum volumina nimio sumptu ac labore indigere, Tetrapla, quorum usus faciliior esset, demptis duabus Hebraeis editionibus, et Graecis minoris momenti versionibus, elaborasse; qui et hodiernis scriptoribus mos est, lucubrationes suas primum uberiores et completiores emittere, postea vero in compendium redigere. Haec Valesii est sententia, cui aliquatenus favere videntur subscriptiones in fine singulorum librorum a librariis additae; in quibus significatur, exemplare ex quo descriptus vel translatus est liber ex Hexaplis desumptum esse, e Tetraplis vero correctum (διωρθώθη), vel cum iis collatum (ἀντεβλήθη).¹⁵ In contrariam partem advocari potest scholium ad Psal. lxxvii. 5, in quo lectionem deteriorem μήτηρ Σιών in Tetraplis reperiri asseritur, potiore vero μὴ τῇ Σιών in Octaplis; unde non absurde colligit Montefalconius, Tetraplorum lectionem mendosam Origenem postea in Hexaplis emendasse. Sed huiusmodi probationes non tam certae et exploratae sunt, ut ad disertissimam Eusebii declarationem evertendam valere possint. Proinde Montefalconius aliique qui maiore opere minorem tempore priorem fuisse opinantur, in Eusebii loco aut deteriore scripturam ἐπισκεύσας arripiunt, aut praepositionem in ἘΠικατασκευάσας non adeo urgendam esse contendunt.

Montefalconius quidem ceteris audacior Tetrapla prius quam Hexapla edita fuisse exinde evincere studet, quod in illis textum LXXviralem communem non correctum posuerit Origenes; in his autem manum emendatricem primum ei adhibuerit; ad quam propositionem probandam praeter scholium ad Psal. lxxvi. 5 modo allatum frequentissima (ut ait) Jobi loca e Tetraplis desumpta, quae vitiosas et praeposteras lectiones non emendatas continerent, appellat. Scilicet per siglum Δ'. γρ. (h. e. Διπλῇ γραφῇ), quod in libris Graecis saepe occurrit, Tetrapla indicari sibi suasit Vir palaeographicus. Etiam Origenis scholium ad Gen. xlvii. 6 a Montefalconio ideo arcessitum, ut ostendat, restitutionem seriei Hebraeae a LXX interpretibus male transpositae post edita Tetrapla factam fuisse, si recte intelligatur, contrarium probat, videlicet in Tetraplis pariter ac in Hexaplis Hebraei archetypi ordinem ab Origene revocatum esse.¹⁶ Sed quid in talibus moramur, cum in libris Jobi, Danielis et XII Pro-

¹⁵ Vid. Hex. ad Jos. xxiv. 33, et Monitum ad Ezech. (T. II, p. 765).

¹⁶ Graeca sunt: Ἐπειδὴ ἐν τοῖς τετρα- πλοῖς πρὸς τὸν εἰρμὸν τὸν ἐν τῇ Ἑβραϊκῇ καὶ ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσι δέικνται ΚΑΙ ἡ τῶν Ο' ἐν τισι τόποις μετατεθείσα κ.τ.έ. Quae

phetarum ipse textus tetraplaris, *obelis et asteriscis distinctus*, et quantum sciamus, ad hexapla rem prorsus conformatus, in versione Pauli Telensis Syriaca oculis nostris subjiciatur?

Sed priusquam disputationi de variis Hexaplorum nominibus finem imponamus, ad faciliorem rei intelligentiam, antecessorum nostrorum vestigiis insistentes, Tetraplorum, Hexaplorum, Heptaplorum et Octaplorum (nam cetera nihil moramur) specimina quaedam hic exhibemus.

sic perverse interpretatus est Montef.: *Cum in Tetraplis* (h.e. in nota ad marginem Tetraplorum posita (!)) *ex (!)* serie Hebraei et ceterarum editionum ostensum est, *textum*

τῶν Ὁ aliquot in locis transpositum esse etc.; quasi verba πρὸς τὸν εἰρημὸν ad δέκνται, non (quae manifestissima loci constructio est) ad μεταθεσία referenda sint.

SPECIMINA TETRAPLORUM, HEXAPLORUM,

I. TETRAPLA,

'ΑΚΥΛΑΣ.

καὶ μετὰ τὰς ἐπτὰ ἐβδομάδας καὶ ἐξήκοντα δύο
ἐξολοθρευθήσεται ἡλειμμένος
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῷ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

καὶ μετὰ τὰς ἐβδομάδας τὰς ἐπτὰ καὶ ἐξήκοντα δύο
ἐκκοπήσεται χριστὸς
καὶ οὐχ ὑπάρξει αὐτῷ.

II. HEXAPLA,

ΤΟ 'ΕΒΡΑΪΚΟΝ.

ואת שנית תעשו
כסות רמעה את־מזבח יהוה
בכי ואנקח
מאין עוד פנות אל־המנחה
ולקחת רצון מידכם

ΤΟ 'ΕΒΡΑΪΚΟΝ 'ΕΛΛΗΝΙΚΟΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΣΙ.

ουζωθ σηνιθ θεσου
χισσουθ δεμα εθμασβηη ΠΙΠΙ
βεχι ουνακα
μηην ωδ φεννωθ ελ αμμανα
ουλακεθ ρασων μειδηχημ.

'Α.

καὶ τοῦτο δεύτερον ἐποιεῖτε
'ἐκαλύπτετε δακρύφ τὸ θυσιαστήριον (ΠΙΠΙ)
κλαυθμῷ καὶ οἰμωγῇ
ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι νεῦσαι πρὸς τὸ δῶρον
καὶ λαβεῖν εὐδοκίαν ἀπὸ χειρὸς ὑμῶν.

III. HEPTAPLA,

ΤΟ 'ΕΒΡ.

בשדמות קדרון

ΤΟ 'ΕΒΡ. 'ΕΛΛΗΝ. ΓΡ.

βεσαδημωθ κεδρων.

'Α.

ἐν ἀρούραις Κέδρων.

Σ.

ἐν τῇ φάραγγι Κέδρων.

IV. OCTAPLA,

ΤΟ 'ΕΒΡ.

מרחם משחר
לך של ילדתך

ΤΟ 'ΕΒΡ. 'ΕΛΛΗΝ. ΓΡ.

μηρεμ μεσσααρ
λακταλ ιελεδεθεχ.

'Α.

ἀπὸ μήτρας ἐξωρθρισμένης
σοι δρόσος παιδιότητός σου.

Σ.

...ὡς κατ' ὄρθρον
σοι δρόσος ἡ νεότης σου.

HEPTAPLORUM ET OCTAPLORUM.

DAN. ix. 26.

ΟΙ Ο'.

καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἑξήκοντα δύο
ἀποσταθήσεται χρίσμα
καὶ οὐκ ἔσται.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας τὰς ἑξήκοντα δύο
ἐξολοθρευθήσεται χρίσμα
καὶ κρίμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.

MAL. ii. 13.

Σ.

καὶ ταῦτα δεύτερον ἐποιεῖτε
πτοντες ἐν δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον (ΠΠΠ)
κλαίοντες καὶ οἰμώσσοντες
ἐν τοῦ μὴ εἶναι ἔτι νέοντα πρὸς τὸ δῶρον
δέξασθαι τὸ εὐδοκημένον ἀπὸ χειρὸς ὑμῶν.

Ο'.

καὶ ταῦτα ἃ ἐμίσουν ἐποιεῖτε
ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον κυρίου
καὶ κλαυθμῷ καὶ στεναγμῷ
ἐκ κόπων· ἔτι ἄξιον ἐπιβλέψαι εἰς θυσίαν
ἢ λαβεῖν δεκτὸν ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν.

Θ.

καὶ τοῦτο δεύτερον ἐποιήσατε
ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον (ΠΠΠ)
κλαίοντες καὶ στένοντες
ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι προσεγγίζοντα τὸ ὀλοκαύτωμα
καὶ λαβεῖν τέλειον ἐκ χειρῶν ὑμῶν.

4 REG. xxiii. 4.

Ο'.

ἐν σαδημῶθ Κέδρων.

Θ.

ἐν τῇ φάραγγι Κέδρων.

Ε'.

ἐν τῷ ἔμπυρισμῷ τοῦ χειμάρρου.

PSAL. cix. 3.

Ο'.

ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου
ἐγέννησά σε.

Θ.

ἐκ μήτρας ἀπὸ πρωῒ
(σοι δρόσος) νεότητός σου.

Ε'.

ἐκ μήτρας ἀπὸ ὕθρου
σοι δρόσος ἢ νεότης σου.

Σ'.

ἐκ γαστρὸς ζητήσουσί
σε, δρόσος νεανικότητος σου.

CAPUT II.

DE AQUILAE EDITIONE.

- I. Aquilae historia. II. Quonam tempore Aquila versionem suam ediderit. III. De Aquilae versionis scopo.
IV. De Aquilae interpretis stylo. V. De duplici Aquilae versione.

I. *Aquilae historia.*

Aquila, natione Ponticus, religione gentilis, secundum Epiphanium Sinope oriundus, sub Aelio Hadriano imperatore (A.D. 117-138) cujus, teste eodem, *πενθερίδης*, sive *soceri filius* fuit, vixisse traditur, ab eoque urbi Hierosolymorum sub novo Aeliae nomine reficiendae praefectus est.¹ Idem narrat, Aquilam Hierosolymis commorantem, dum Apostolorum discipulos, nuper Pella reversos, fide et miraculis ab iis editis florentes animadverteret, animo compunctum, Christianam religionem amplexum fuisse, et interjecto quodam tempore novae professionis sigillum accepisse: mox autem propter astrologiae vanas artes, quas apprime callebat, post baptismum non relictas, sed studiosius quam ante excultas, a magistris suis primum objurgatum, deinde ab Ecclesia remotum fuisse; qua ignominia vehementer percutum, sine mora ad Judaismum transiisse, et, circumcisione admissa, *proselytum* (ut postea nuncupabatur²) factum esse; indeque qua naturaliter praeditus erat ingenii contentione totum se Hebraeis literis ediscendis tradidisse.³—Haec Epiphanius; quae cum summa haesitatione, quasi magna ex parte sive Judaeorum sive Christianorum otiosorum commenta, admittenda esse quivis videt. Et Judaeos quidem ea quae ad maiorem Aquilae dignitatem spectant, quaeque a nativis eorum scriptoribus confirmari mox videbimus, fabulatos esse credibile est; Christianis vero, quibus magni intererat de fama interpretis sibi, ut putabant, infensissimi detrudere, narrationem de accessione ejus ad Ecclesiam et subsequenti ex ea expulsionem imputandam esse, non longe a vero abhorreere videtur.

¹ Epiphan. De Mens. et Pond. 14 (Opp. T. II, p. 170): Διανοείται οὖν ὁ Ἀδριανὸς τὴν πόλιν κτίσαι, οὐ μὴν τὸ ἱερόν. καὶ λαβὼν τὸν Ἀκύλαν τοῦτον τὸν προσηλυτισμένον ἐρμηνευτήν, Ἑλληνα ὄντα καὶ αὐτοῦ πενθερίδην, ἀπὸ Σινώπης δὲ τῆς Πόντου ὁρμώμενον, καθίστησιν αὐτὸν ἐκείσε ἐπιστάτην τοῖς ἔργοις τῶν τῆς πόλεως κτισμάτων. In Synopsi S.S. (S. Athanas. Opp. T. II, p. 155) et Chron. Pasch. p. 255 ed. Paris. non πενθερίδης, sed πενθερός imperatoris fuisse dicitur. ² Iren. adv. Haeres. III, 24: *Aquilas proselytus*. Hieron. Opp. T. IV, p. 122: *Akibas quem magistrum Aquilae proselyti autumat*. Euseb. in Dem. Evang. p. 316: Προσῆλυτος δὲ ὁ Ἀκύλας ἦν, οὐ φύσει Ἰουδαῖος. ³ Epiphan. ibid. p. 171: Ὁ τοῖνον Ἀκύλας διαγών ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὁρῶν τοὺς μαθητὰς τῶν ἀποστόλων

ἀνθούοντας τῇ πίστει καὶ σημεῖα μεγάλα ἐργαζομένους ἰάσεων καὶ ἄλλων θαυμάτων. . . καταργεῖς τὴν διάνοιαν τῷ Χριστιανισμῷ ἐπίστευσε· αἰτήσας δὲ μετὰ χρόνον τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα ἐκομίσαστο. ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης αὐτοῦ ἔξεως μὴ μεταθέμενος, τοῦ πιστεῦναι δηλονότι τῇ ματαιᾷ ἀστρονομίᾳ, ἣν ἀκριβῶς ἐπεπαίδευτο . . . ἐλεγχόμενός τε ὑπὸ τῶν διδασκάλων καὶ ἐπιτιμώμενος ἔνεκα τούτου, μὴ διορθούμενος δὲ, ἀλλὰ καὶ φιλονεικῶς μᾶλλον ἀντιτιθέμενος . . . ἐξέωσθη πάλιν τῆς ἐκκλησίας ὡς ἄχρηστος πρὸς σωτηρίαν. πικρανθεὶς δὲ τὴν διάνοιαν ὡς ἡμιμαρμένος, εἰς ζῆλον μάταιον αἵρεται· καὶ τὸν Χριστιανισμὸν ἀρνησάμενος καὶ τὴν αὐτοῦ ζωὴν προσηλυτεύει, καὶ περιτέμνεται Ἰουδαῖος· καὶ ἐπιτόνως φιλοτιμησάμενος ἐξέδωκεν ἑαυτὸν μαθεῖν τὴν Ἑβραίων διάλεκτον καὶ τὰ αὐτῶν στοιχεῖα.

Hic discutienda venit quaestio, num Aquila noster cum Akila quodam (עקילס, aliquando אקילס) a scriptoribus Judaeorum antiquissimis memorato idem sit. De Akila haec potissimum narrata sunt. Non natalibus Judaeus fuit, ut qui *proselytus* (גר) nuncupatur. In Ponto servos habuisse traditur. *Legis*, hoc est, ut videtur, totius Codicis Sacri, Graecam versionem concinnavit, cujus specimina nonnulla, literis Hebraicis scripta, feruntur. *Coram* R. Eliesero et R. Josua, hoc est, assistantibus illis et opem ferentibus, vel secundum alios (quibuscum facit Hieronymus, de Aquila nostro scribens) coram R. Akiba vertisse perhibetur. Floruit Hadriano imperante, quocum etiam collocutus fuisse, immo, si serioribus fides habenda est, filius sororis ejus fuisse narratur. Quae omnia, praeter nominis convenientiam, si cum eis quae de interprete nostro traduntur contuleris, *per Akilam et Aquilam unum eundemque intelligendum esse* dubitari non potest. Si vero versionis Akilanae reliquiae a Judaeis scriptoribus conservatae cum Hexaplis Graecis conferantur, conclusio de identitate eorum non evertitur, sed paulo obscurior et incertior fit. Ut breviter dicamus, Akilae lectiones quae supersunt duodecim sunt. Ex his quatuor, Gen. xvii. 1 (in *Auctario*), Esth. i. 6 (in *Auctario*), Ezech. xvi. 10, et Dan. v. 5, bonae frugis sunt, et Aquilae interpreti recte tribuuntur. Alia, Prov. xxv. 11 in *Addendis* ad Prov., vera esse potest, sed non est indubitatae fidei. Duae, Jesai. iii. 20 (coll. *Addendis* ad Jesai.) et Ezech. xxiii. 43, a stylo Aquilae abhorreere videntur. Alia, Psal. xlviii. 15, valde obscura est, et, nisi Aquilae lectio aequae perplexa in margine versionis Syro-hex. exstitisset, plane rejectitia. Duabus, Lev. xix. 20 et Dan. viii. 13, non multum tribuimus. Postremo duae, Lev. xxiii. 40 et Prov. xviii. 21 in *Addendis*, omnino absurdae et ridiculae sunt.⁴

II. Quonam tempore Aquila versionem suam ediderit.

Interpres noster ad Judaeorum campum transfuga factus, et linguae eorum accuratam intelligentiam adeptus, quo tandem anno Sacri Codicis versionem suam ediderit, pro certo definiri nequit. Vixisse eum sub Adriano, consentiente veterum auctorum testimonio non est cur dubitemus; sed in temporibus ejus intra arctiores limites circumscribendis in difficultate haud mediocri versamur. Quae autem aliquid momenti habere videantur chronologicae rationes, hae fere sunt.

1. Floruit juxta Epiphanium anno Hadriani XII (A.D. 128 vel 129), annis post LXX interpretes CCCXXX; fortasse quia eo ipso anno Hadrianum urbem Hierosolymam instaurare coepisse historici tradunt.⁵ Epiphanio, ut videtur, praeunte, Auctor Epistolae versioni Arabicae Harethi praemissae affirmat, Aquilae Sinopensis Pontici versionem interpretatione

⁴ Conclusio nostra de aestimatione lectionum Akilinarum non est valde dissimilis ei quam promulgavit Rud. Anger in libello cui titulus: *De Onkelo Chaldaico, quem ferunt, Pentateuchi Paraphraste, et quid ei rationis intercedat cum Akila, Graeco V. T. Interprete*, Partic. I, pp. 28-30.

⁵ Epiphan. De Mens. et Pond. 13 (Opp. T. II, p. 169): Ἀδριανὸς ἔτη κα', οὗτινος τῷ δωδεκάτῳ ἔτει Ἀκύλας ἐγνωρίζετο... ὡς εἶναι ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἐρμηνείας τῶν οὐκ ἐρμηνευτῶν ἕως Ἀκύλα τοῦ ἐρμηνευτοῦ, ἦγον ἕως δωδεκάτου ἔτους Ἀδριανοῦ, ἔτη νλ' καὶ μῆνας δ'.

τῶν οβ' annis CCCCXXX posteriorem fuisse; illam autem ante adventum Christi plusquam C [fort. CCC] annis concinnatam esse.⁶

2. Alia temporis nota ex Rabbinorum traditione peti potest, eorum scilicet qui Aquilam R. Akibae, qui doctoris officium ab A.D. 95 ad A.D. 135 exercuisse traditur, discipulum fuisse autumant.

3. Aquilam versionem suam edidisse antequam Dialogum cum Tryphone Judaeo scripsisset Justinus Martyr (qui mortuus est circa A.D. 165) Criticorum non paucorum opinio est.⁷ Justini verba sunt: 'Ἐπεὶ δὲ ὑμεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι ὑμῶν τολμᾶτε λέγειν μηδὲ εἰρήσθαι ἐν τῇ προφητείᾳ τοῦ 'Ησαίου' ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει, καὶ τέξεται υἱόν, ἀλλ', ἰδοὺ ἡ νεάνις ἐν γαστρὶ λήψεται, καὶ τέξεται υἱόν. Rursus: (Καὶ ὁ Τρύφων ἀπεκρίνατο) ἡ γραφὴ οὐκ ἔχει' ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται, καὶ τέξεται υἱόν' ἀλλ', ἰδοὺ ἡ νεάνις ἐν γαστρὶ λήψεται, καὶ τέξεται υἱόν, καὶ τὰ ἐξῆς λοιπὰ ὡς ἔφησ' ἔστι δὲ ἡ πᾶσα προφητεία λελεγμένη εἰς 'Εξέκιαν. Et mox: Περὶ τῆς λέξεως τῆς, ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται, ἀντείπατε, λέγοντες εἰρήσθαι' ἰδοὺ ἡ νεάνις ἐν γαστρὶ λήψεται.⁸ Allusio est ad versionem quandam anonymam a Judaeis doctoribus prae LXXviri commendatam; quae tamen non nisi in voce νεάνις (quam pro παρθένος tres interpretes posuisse exploratum est) cum ea quae Aquilae in Hexaplis tribuitur, ἰδοὺ ἡ νεάνις ἐν γαστρὶ συλλαμβάνει, καὶ τίκει υἱόν, consentit. Quam quidem discrepantiam nonnemo quasi rem conficientem praedicat, exinde certe colligens, citationem ex Aquilae versione fieri non potuisse.⁹ Sed Justinum, ut in talibus fit, de sola voce νεάνις sollicitum, reliquum Aquilae contextum, quasi ad disputationem suam nihil conferentem, praeteriisse, non est quod miremur. Quid quod Irenaeus, ut mox videbimus, in pari argumento, dum Symmachi et Theodotionis verba citare proficitur, excepta voce νεάνις, in qua summa disputationis versabatur, versionem LXXviralem sibi et lectoribus suis unice familiarem ponit? Sed ut ad Justinum redeamus: eum hoc loco Aquilae versionem respicere potuisse, non quidem negamus, sed illud pro argumento ad aliam rem probandam tuto usurpari posse non concedimus. Immo longe verisimilius nobis videtur, Justinum non Graecam Bibliorum versionem quamlibet in mente habuisse, sed tantummodo doctorum Judaeorum in Christianorum invidiam scitum, videlicet tum hic tum aliis locis LXX interpretes a vero Sacri Codicis sensu aberrasse. Reapse non interpretes eorum qualescunque, sed ipsos et doctores eorum (ὑμεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι ὑμῶν) Noster in crimen vocat.

4. Ad Aquilae aetatem definiendam plus confert locus S. Irenaei adv. Haeres. III, 24: Οὐχ ὡς ἐνίοι φασὶ τῶν νῦν μεθερμηνεύειν τολμώντων τὴν γραφὴν' ἰδοὺ ἡ νεάνις ἐν γαστρὶ ἔξει, καὶ τέξεται υἱόν, ὡς Θεοδοσίῳν ἡρμήνευσεν ὁ 'Εφέσιος, καὶ Ἀκύλας ὁ Ποντικός. Hinc concludi potest, non quidem Aquilam et Theodotionem inter aequales Irenaei recensendos esse, quae nonnullorum Criticorum, particulam νῦν nimis urgentium, opinio fuit,¹⁰ sed tantummodo duos interpretes ante libros ejus contra Haereses scriptos, hoc est, ut ipse testatur, ante pontificatum Eleutheri (A.D. 177-192) floruisse.

⁶ White (Rev. Joseph) *Letter to the Lord Bishop of London*, p. 11. ⁷ E. g. Hodius *De Bibliorum Textibus*, p. 576; Montefalconius in *Praeliminaribus*, p. 47; e recentioribus autem De Wette in *Einleitung in d. A. T.*

§ 40.

⁸ Justin. M. in Dial. c. Tryphone, pp. 139, 163, 169, ed. Maran.

⁹ Vid. C. A. Credner in *Beiträge zur Einleitung in d. bibl. Schriften*, T. II, p. 198. ¹⁰ Vid. Rud. Anger *De Onkelo etc. Partic. I*, p. 9.

III. *De Aquilae versionis scopo.*

Aquilam, propter illatam sibi ab Ecclesiae praefectis contumeliam, in fidei Christianae invidiam et Iudaismi patrocinium versionem suam concinnasse, generalis est scriptorum ecclesiasticorum sententia. Epiphanius affirmat eum ad interpretandum se contulisse, οὐκ ὀρθῶ λογισμῷ χρησάμενος, ἀλλ' ὅπως διαστρέψῃ τινὰ τῶν ῥητῶν, ἐνσκήψας τῇ τῶν οὐκ ἑρμηνείᾳ, ἵνα τὰ περὶ Χριστοῦ ἐν ταῖς γραφαῖς μεμαρτυρημένα ἄλλως ἐκδώσει.¹¹ Ab Hieronymo appellatur *Judaeus*.¹² Eum *Judaicam mentem habuisse* testatur Bar Hebraeus.¹³ Theodoretus *κακουργίαν* ejus in vertendo *גבור* per *ισχυρὸς δυνατὸς* reprehendit.¹⁴ Certum est quavis de causa versionem ejus solam ex Graecis, ne LXXviri quidem excepta, a scriptoribus Talmudicis laudari. Sed fatendum est, probationes quae ad hanc malae fidei accusationem tuendam proferuntur, et per se leviores esse, et contrariis argumentis validissimis impugnari posse. Origenes versionem ejus a Judaeis non Hebraizantibus ceteris praeponi affirmat, non ut partibus eorum faventem, sed ut diligentissime factam, et S. Scripturae sensum accuratissime exponentem.¹⁵ Etiam Hieronymus, qui alicubi Aquilam quasi Christianae religioni infensum carpere videtur, in Epistola XXXII ad Marcellam egregium de sinceritate ejus testimonium dedit. Sic enim ille, quod paucis scripserat, se excusat: "Jampridem cum voluminibus Hebraeorum editionem Aquilae confero, ne quid forsitan propter odium Christi synagoga mutaverit; et, ut amicae menti fatear, quae ad nostram fidem pertineant roborandam plura reperio."¹⁶ Sed operae pretium erit, loca quae Aquila ob Christianismi odium in alium sensum detorsisse putabatur, singulatim expendere.

1. Gen. ii. 18. Aquilae versio est: ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν ὡς κατέναντι αὐτοῦ; ubi illud κατέναντι αὐτοῦ carpit Anastasius Sinaita, quasi Deus homini mulierem non pro adiutore, sed pro adversario et inimico dedisset. Sed locutio, ὡς κατέναντι αὐτοῦ, non est nisi versio literalis Hebraei כְּנִצְּנִי; ne dicamus eam ab Anastasio reprehendi, non quasi Christianae doctrinae, sed ipsi quoque Iudaismo repugnantem, et meram Ἑλληνόφρονος δυσσεβοῦς blasphemiam.¹⁷

2. Psal. ii. 2. Pro κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ Aquila interpretatus est κατὰ τοῦ ἡλειμμένον αὐτοῦ, propterea a Philastrio Brixienti¹⁸ in crimen vocatus. Sed interpretes noster non modo hic et Dan. ix. 26, ubi de Christo sive Messia, sed aliis locis ubi de unctis personis in universum sermo est, ἡλειμμένος pro חִשָּׁב, ut et ἡλειψε pro חָשָׁב, et ἀλειμμα pro חֲשִׁיב (Lev. xxi. 12) posuit.¹⁹ Cum vero χριστὸς et ἡλειμμένος idem prorsus significant, si quis putet eum a priore epitheto, quasi Christianae nomenclaturae proprio, deducta opera abstinuisse, non valde repugnabimus.²⁰

¹¹ Epiphanius. De Mens. et Pond. 15 (Opp. T. II, p. 171).

¹² Praef. ad Dan. (Opp. T. V, p. 621). Cf. Hex. nostra ad Habac. iii. 13.

¹³ Vid. Hex. ad Psal. xxvi. 6, not. 23.

¹⁴ Theodoret. Opp. T. II, p. 235.

¹⁵ Origen. Opp. T. I,

p. 14: (Ἀκύλας) φιλοτιμώτερον πεπιστευμένους παρὰ Ἰουδαίους ἐρμηνευμέναι τὴν γραφὴν ὅ μάλιστα εἰώθασιν οἱ ἀγνοοῦντες τὴν Ἑβραίων διάλεκτον χρῆσθαι, ὡς πάντων μᾶλλον ἐπιτετευγμένω.

¹⁶ Hieron. Opp. T. I, p. 252.

¹⁷ Vid. Hex. ad Gen. ii. 18.

¹⁸ De Haeresibus XC.

¹⁹ Vid. Hex.

ad 1 Reg. ii. 35. Psal. lxxxviii. 52 (ubi Montef. Aquilae parum probabiliter tribuit τοῦ χριστοῦ σου). Singulare exemplum, ut videtur, est Hab. iii. 13, ubi et Eusebius et Hieronymus Aquilae vindicant σὺν χριστῷ σου. ²⁰ Cf. P. Wesseling. Observ. Var. p. 74.

3. Bar Hebraeus, ut supra, Aquilam et Symmachum carpit, quia pro *θυσίαν αινέσεως καὶ ἀλαλαγμοῦ*, quae lectio est Comp., Ald., et librorum plurimorum, vel *θυσίαν αινέσεως*, ut Syrohex. habet, *θυσίας* tantum, non addito *αινέσεως*, transtulit. Sed in Hebraeo legitur *תְּרוּמַת תְּרוּמָה*, h. e. *θυσίας ἀλαλαγμοῦ*, ut recte interpretatus est Aquila.

4. Psal. xc. 9. Eusebius in Commentario Aquilam et Symmachum hunc locum *Ἰουδαϊκώτερον* cepisse affirmat; dum ille *ὑψιστον ἔθνος οἰκητήριόν σου*, hic autem *ὑψίστην ἔθου τὴν οἰκησὶν σου* vertit. Scilicet ipse Commentator *κύριε* in priore clausula de Filio, *ὑψιστον* autem in posteriore de Deo Summo, quem pro refugio suo habuerit Filius, Arianismo favens prave intelligebat.

5. Jesai. xlix. 5: *יִשְׂרָאֵל לֹא יֵאָסֶף*. Aquila interpretatus est: *et Israel ei congregabitur*. Hoc fortissimum contra Judaeorum perfidiam testimonium Hieronymus non miratur Aquilam in plane contrarium sensum detorsisse, *aut imperitiam simulantem, aut Pharisaeorum perversa expositione deceptum*.²¹ Sed pro *לֹא* in K'ri est *לֵי*, quam tritissimam lectionis varietatem Aquilam secutum esse, non est quod imperitiae, nedum malae fidei ejus imputetur.

6. Jesai. ix. 5: *אֵל גִּבּוֹר*. Theodoretus ad loc.: *Εἶτα τῶν ὀνομάτων τὸ μείζον, θεὸς ἰσχυρὸς τοῦτο δὲ κακουργήσαντες οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν, ἰσχυρὸς δυνατὸς, ἡρμήνευσαν*. Hanc quidem culpam, si culpa est, cum Aquila communem habent Symmachus et Theodotio; versio autem LXXviralis (non eam dico quam a Luciano interpolatam secutus est Theodoretus) prorsus absona est. Sed revera Aquilae usus tam constans est, ut si hoc loco in translatione Hebraei *אֵל θεός*, non *ἰσχυρὸς*, posuisset, in suspicionem fraudis potius incidisset.

7. Jesai. vii. 14. Pro *עַלְמָה* LXX interpretes *παρθένος*, Aquilam vero ad invidiam Christianae religioni conflandam *νεάνις* posuisse, inde a Justino Martyre et Irenaeo non absurda est nostri interpretis criminatio; praesertim cum in loco Gen. xxiv. 43 virgo (*הָעַלְמָה*) Rebecca non *ἡ νεάνις*, sed *ἡ ἀπόκρυφος*, h. e. *puella quae a viris abscondita est*, ab eo nuncupetur. Inde suspicio oriatur, Aquilam in hoc insigni vaticinio juxta mentem Judaicam transferendo vocem ambiguum *νεάνις* consulto usurpasse: *ambiguum* dico, quia idem interpres in Deut. xxii. 28 *νεάνις* pro *בתולה* posuit.²²

Conclusio disputationis haec est. Aquilae Judaeo utriusque linguae doctissimo nil propositum fuisse videtur, nisi ut Codicem Sacrum, a prioribus interpretibus minus diligenter, ne dicamus negligentissime et ineptissime versum, summa fide et accuratione, verbum de verbo exprimens, lectoribus traderet; in quo opere exsequendo *κακοζηλίας* quidem et pravae sedulitatis culpam non evasit; *κακουργίας* vero et perversionis consultae non satis certa adsunt indicia.

²¹ Hieron. Opp. T. IV, p. 564. ²² Etiam in praesentibus *συλλαμβάνει* et *τίκει* pro futuris, neonon in verbo composito *ΣΥλλαμβάνειν*, quod notionem quandam naturalis συνουσίας in se continere videatur, interpretationis antichristianae indicia parum probabiliter odoratus est Cred-

nerus in *Beiträge* etc. T. II, p. 199. Nam et verba praesentia Hebraeis *יָלְדָה הָרָה* studiosae accommodata sunt, et locutio *συλλαμβάνειν ἐν γαστρὶ* ea ipsa est quam de partu virgineo posuit Lucas Cap. i. v. 31.

IV. *De Aquilae interpretis stylo.*

De stylo, sive proprio vertendi genere, quo usus sit Aquila, ad summam inter omnes convenit; nempe eum in primis *literalem* esse, et sermonem Hebraicum potius quam Graecum referre; utrum vero haec res laudi ejus an vituperationi imputanda sit, disputatur. Inter veteres scriptores ab Origene commendatur, ut ὁ κυριώτατα ἐρμηνεύειν φιλοτιμούμενος Ἀκύλας;²³ ab Hieronymo autem, ut *diligens et curiosus interpres*; ut *eruditissimus linguae Graecae, et verbum de verbo exprimens*; quique *non contentiosius, ut quidam putant, sed studiosius, verbum interpretatur ad verbum*.²⁴ In contrariam partem ab Origene culpatur, quasi δουλεύων τῇ Ἑβραϊκῇ λέξει;²⁵ Hieronymus autem, ubi de optimo genere interpretandi consulto agit, Aquilam proselytum et contentiosum interpretem, qui non solum verba, sed etymologias quoque verborum transferre conatus sit, jure projici a nobis affirmat.²⁶ Idem vero alio loco cum de interpretando in genere verissime praecipit, non debere interpretem sic verbum de verbo exprimere, ut dum syllabas sequitur, perdat intelligentiam,²⁷ quis non videt hanc insimulationem in Aquilam nostrum in primis cadere, qui dum in singulis vocibus particulisque reddendis totus occupatur, nullam neque orationis sensus, neque linguae Graecae proprietatis, rationem habere videtur? His concessis, quid ad scientiam biblicam promovendam conferat Noster, quid non, facile percipitur. Quod ad rem lexicographicam et etymologicam attinet, testis gravissimus est, et ceteris fere omnibus anteposendus. Praeterea ad quaestionem de Hebraei textus hodierni integritate dirimendam, Aquilae versio quanto in syllabis apicibusque numerandis curiosior sit, tanto majorem auctoritatem habere manifestum est. Quod vero ad rem hermeneuticam spectat, S. Scripturae loca obscuriora et perplexiora indagantibus Noster vix ulla utilitatem praestat. Haec de generali istius versionis indole; quam si quis non ex singulis verbis aut periodis, sed e longiore pericopa aestimare studuerit, eum ad Hexapla nostra in 3 Reg. xiv. 1-20 remittimus. Alia styli ejus specimina, sed breviora, sunt 3 Reg. xxii. 47-50, et Jerem. x. 6-10 in *Auctario*. Nunc ad minutiores ejus proprietates attendamus.

1. Voces Hebraicas ut plurimum iisdem vocibus Graecis, nulla habita seriei ratione, exprimere studet. Cum igitur vox קָרַב proprie corporis partem interiorē, Graece ἐγκάτον, sonet, etiam in locutionibus בִּקְרָב, in medio, intra, מִקְרָב, e medio, ex, eandem vocem Graecam retinet. E.g. Gen. xviii. 12: *Risit Sarai בִּקְרָבָהּ*. O'. ἐν αὐτῇ. 'A. ἐν ἐγκάτῳ αὐτῆς. Deut. iv. 3: *Jova perdidit eos בִּמְקָרְבָהּ*. O'. ἐξ ὑμῶν. 'A. ἀπὸ ἐγκάτων σου.

2. Idiomata Hebraea, posthabitis Graecis, studiose sectatur. E.g. Gen. v. 5: *Et vivit Adamus שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה מֵאוֹת שָׁנָה*, h. e. juxta LXX, τριάκοντα καὶ ἐννακόςια ἔτη; pro quibus Aquila soloece posuit, ἐννακόςια ἔτος καὶ τριάκοντα ἔτος, etiam ab Epiphanio²⁸ hoc nomine merito

²³ Origen. Opp. T. II, p. 23.
p. 25. T. IV, p. 564. T. I, p. 167.

²⁴ Hieron. Opp. T. VI,

Opp. T. I, p. 653.
p. 159).

²⁸ De Mens. et Pond. 2 (Opp. T. II,

p. 14. ²⁶ Hieron. Opp. T. I, p. 316.

²⁷ Hieron.

reprehensus. Pro λέγων in narrando Aquila frequentat τῷ λέγειν ad instar Hebraei לֵאמֹר. Constructiones verborum Hebraeas (e.g. φοβηθῆναι ἀπὸ τινος, ἐπιτιμῆσαι ἐν τινι, ἀπορρίψαι ἐν κακῷ, ἐκλέξασθαι ἐν ἀγαθῷ, etc.) fideliter servat. Etiam syntaxin abnormem פִּים הַפְּצִירָה (1 Reg. xlii. 21) pro ea quam unice probant grammaticorum filii, פִּים הַפְּצִירָה, superstitione imitatus est interpret noster, vertendo, non ἡ προσβόλσις τῶν στομάτων, sed ἡ προσβόλσις στόματα (sic). Huc denique pertinet usus ridiculus praepositionis σὺν cum accusativo²⁹ pro Hebraeo אִתָּא, propter quem ab Hieronymo passim exagitatus est; e.g. in Epistola LVII ad Pammachium, 11: "Aut quia Hebraei non solum habent ἀρθρα, sed et πρόαρθρα, ille κακοζήλως et syllabas interpretatur, et literas; dicitque σὺν τὸν οὐρανὸν καὶ σὺν τὴν γῆν, quod Graeca et Latina lingua non recipit."

3. Ad singulas voces Hebraicas curiosius et magis ἐτυμολογικῶς transferendas, formas verborum novas et monstro similes e re nata effingit. Etiam in hoc genere pravam ejus sedulitatem lepide tangit Hieronymus l. c.: "Quis enim pro frumento et vino et oleo possit vel legere vel intelligere χεύμα, ὀπωρισμὸν, στυλπνότητα; quod nos possumus dicere, fusionem, pomationemque et splendentiam?"³⁰ Ex innumeris talium formarum exemplis pauca sufficiant. Psal. xxi. 13: Fortes Basan בְּתָרֵינוּ, Graece περιεκύκλωσάν με; juxta Aquilam vero διεδηματίσαντό με, vocabulo Graecitati ignoto e nomine בְּתָר, διάδημα, extuso.³¹ Ex ὀστέον (עֲצָם) Aquila excogitavit formas non Graecas ὀστεῶν (pro עֲצָם, ossa arrodere), ὀστέινος s. ὀστέινος (pro עֲצָם, fortis), ὀστέωσις (pro עֲצָם, fortitudo). Ex ἐπιστήμων (בְּשִׁלְיָה) duplicem barbarismum, ἐπιστημονίζειν et ἐπιστημονοῦν (pro בְּשִׁלְיָה) effinxit. Ab ἐλεκτὸν (quod ei sonat בָּר, frumentum) monstrum vocabuli ἐκλεκτώθητε (pro בָּרֵי, purgate vos, Jesai. lii. 11) derivavit. Ejusdem generis sunt τενοντοῦν (pro עָרַב, cervices fregit) a τενὼν (עָרַב, cervix); παλαιστοῦν (pro טַפַּח, palmis gestavit) a παλαιστής (טַפַּח, palmus); θυρεοῦν (pro יָצַח, protexit) a θυρεὸν (יָצַח, clypeus); χερμαδίζειν (pro לָבַט, lapidavit) a χερμάς, lapis; ἀφημένον (pro לִבְיָע, leprosum) ab ἀφή (לִבְיָע, lepra); πασιάζεσθαι et πασιούσθαι (pro עָרַב) a πασιά (עָרַב, areola).

4. Nec voces tantum et idiotismos, verum etiam syllabas et literas in vertendo exprimere sibi proposuit hic interpret. Huc referendus est usus enclitici δε pro ה, locali Hebraeorum, cujus specimen unum et alterum olim edidimus;³² nunc autem copiam exemplorum ex omni versionis Aquilinae parte ad manum habemus. Talia sunt οἰκόνδε (בֵּיתָה) Gen. xii. 9. xliii. 24. Exod. xxviii. 26. Psal. lxvii. 7; νότονδε (הַנִּגְדָּה) Gen. xii. 9; 'Οφείδε (Αὐφείδε) 3 Reg. xxii. 49; Κυρήνηνδε (קִירָה) 4 Reg. xvi. 9; λεωπετρίανδε (לֵוִיָּה) Psal. lxvii. 7; etiam ἀρχῆθενδε (אַרְחָה) Ezech. viii. 16. Aquilae curiosae infelicitatis sunt locutiones ἀπὸ ἀρχῆθεν (מֵאַרְחָה) Gen. ii. 8; εἰς ἀπὸ μακρόθεν (לְמִרְחָק) et εἰς ἀπὸ ἡμερῶν (לְמִיּוֹם) 4 Reg. xix. 25; etiam ἀπέννοια (מִנְיָה) Psal. cxxxviii. 20.

5. Hic non praetermittendus est Aquilae usus, quo voces Hebraicas quasi in duas partes

²⁹ Pro accusativo hic illic sive ex scrupulo interpretia, sive ex errore scribarum, datus reperitur; e.g. Lev. viii. 10. Jesai. xxxix. 2. xli. 7; sed σὺν σκώληκος (Exod. viii. 25) non concoquimus. Porro huic interpreti tribuenda videtur σὺν ὅτι pro אִתָּא אִתָּא Jerem. xxxviii. 9.

³⁰ Cf. Hex.

ad Deut. vii. 13. Hos. ii. 22. ³¹ Formam verborum barbaram in -ματίειν Nostro valde in deliciis fuisse constat. Talia sunt ἀγροματίειν, βηματίειν, βρωματίειν, γεννηματίειν, διαβηματίειν, δραματίειν, πτωματίειν, στερωματίειν. ³² Vide nos in Otio Norvic. p. 2.

dissecat, et in par vocum Graecarum transfert. Sic Hebraeum מְכַתֵּם ei sonat ταπεινὸς τέλειος (Psal. lvi. 1), vel ταπεινόφρων καὶ ἀπλοῦς (Psal. xv. 1). Pro צִלְצִל, stridor (Jesai. xviii. 1) Aquila inscite posuit σκιὰ σκιά; pro יִרְפִּיָּה (Jerem. xli. 20) καλὴ καὶ κεκαλλιωμένη; pro בְּאַרְצוֹ (1 Reg. vi. 8) ἐν ὑφεί κουράς, quasi ex אָרָג et אֶרֶץ; pro אֲשַׁתֵּינָן (Psal. lxxii. 21) πῦρ καπνίζόμενον, h. e. אֵשׁ תִּתִּינָן; pro לְשׁוֹמְרָהּ, in ludibrium (Exod. xxxii. 25) εἰς ὄνομα ῥύπον, h. e. צִנָּה; pro פֶּתִיגִיל, fascia pectoralis (Jesai. iii. 24) cingulum exsultationis; pro הַתְּהִתִּים, terrores (Eccles. xii. 5) τρόμφ τρομήσουσιν. Ut finem faciamus, vocem vexatissimam עֲוָהִל (Lev. xvi. 8) in duas resolverunt et Aquila et Symmachus; quorum ille dupliciter, τράγος (עו) ἀπολυόμενος, et κεκραταιωμένος (עו) καὶ ἀπερχόμενος; hic autem τράγος ἀφιέμενος interpretatus est.

6. Aliud et minus notum est Aquilae artificium, quo voces Hebraeas sub Graeco quodam involucre in versionem suam inducit. Non hic dicimus usum LXX senioribus et reliquis interpretibus familiarem, literas Hebraicas cum Graecis ejusdem soni simpliciter commutandi;³³ sed ita commutandi ut voci peregrinae quasi Graecam faciem induat. Exempla simplicissima sunt לֵשׁ pro לֵשׁ (Job. iv. 11); אֵלֹן pro אֵלֹן, quercus (Deut. xi. 30); μῶμος pro מוֹם, quod tritissimum est. Exquisitoris generis sunt τρισκελὶς pro שְׁלֹשׁ קְלָשִׁין (1 Reg. xiii. 21); καρχαρούμενον pro כִּכְרִיר (2 Reg. vi. 16); θεραπεία (si Theodoretō fides habenda est) pro תְּרָפִים (1 Reg. xv. 23); ὕδωρ (nisi merum Rabbīnorum commentum sit) pro הָרַר (Lev. xxiii. 40); ἐν μαγώσις pro בְּגִנֵּי (Ezech. xxvii. 24). Sed κάστν pro קָצֵר (Ezech. ix. 2), et κικεὼν pro קִינִין (Jon. iv. 6) forma tantum Graeca sensu destituta fruuntur.

Ne tamen putet aliquis, Aquilam dum barbara et exotica sectatur, a puriore Graecitate omnino abhorrere, non desunt argumenta, quibus eum probae linguae et optimorum scriptorum haud ignarum fuisse ostenditur.

1. Ad elegantias Graeci sermonis pertinet forma nominis in -εὼν, quam in suos usus ingeniose convertit interpret noster; e. g. πρινεὼν Gen. xiv. 3; παπυρεὼν Exod. ii. 3; μυρσινεὼν Zach. i. 8. Sed συχνεὼν (pro סִכְכָּה) Gen. xxii. 13 nescio quid peregrini olet.

2. Nemo, ni fallimur, ante nos observavit, Aquilam Homeri imitatore esse. Praeter usum enclitici δε, quem modo tetigimus, ad poetarum principis imitationem referendae esse videntur voces et formae quas nunc recensebimus: λῆς (non sine respectu ad Hebraeum לֵשׁ) Job. iv. 11; νῆες (pro ναῦς) Psal. xlvii. 8. 3 Reg. xxii. 49; λειαινών (pro λεαίνων) Prov. xxix. 5. Jesai. xli. 7; ἐπιστροφῶν (pro ἐπιστρέφων) Jesai. lviii. 12 (ubi nescio an formam Poel כְּשִׁיבָה exprimere studuerit Noster); αὐτῇ (si recte pinximus scripturam Cod. 88) Jerem. xlviii. 4; γάνωσις, γεγανωμένος Amos vii. 7; χερμὰς s. χερμάδιον Job. xxxviii. 38; θέναρον (Homero θέναρ) Prov.

³³ Hic usus LXX Senioribus et Theodotioni potius quam Aquilae proprius est, sed neque ab hoc omnino alienus. E. g. ἀγοῦρ Jesai. xxxviii. 14; ἀδαμά Ezech. xx. 38; ἀλῶδ Psal. xlv. 9; ἀρμωνεῖμ Ezech. xxxi. 8; ἀσίρ Jerem. v. 26; βεραρεῖμ Cant. Cant. vii. 5; βωριθ Mal. iii. 2; ἡδὰδ Jerem. xxv. 30; ἡφὰ Deut. xxv. 14; θαδαῖρ καὶ θαασοῖρ Jesai. xli. 19; θαμὰν Exod. xxxvi. 23; θαῶ Ezech. ix. 4; (σὺν τοῦς) ἰμέμ Gen. xxxvi. 24; κέχχαρ (ἄρτου) Jerem. xxxvii. 21;

κωλῆθ (s. κωελῆθ) Eccles. i. 1; λλιθ Jesai. xxxiv. 14; μαζοῦρ Job. xxxvii. 9; μαμζήρ Deut. xxiii. 2; μεινῆ Jesai. lxx. 11; μεσσαῖ 4 Reg. xi. 6; ῥαφαῖμ Job. xxvi. 5; ῥμείμ Jesai. xxxiv. 7; σασαιμ καὶ σερφῶθ Jesai. xxii. 24; σεμμαθῆ Jesai. xlvii. 2; σεττιμ Deut. x. 3; σιεῖμ μετὰ ἰέμ Jerem. l. 39; σινῶχ Jerem. xxix. 26; σωρήκ Jerem. ii. 21; χισιλέμ Jesai. xlii. 10.

xxx. 4; forma *ἐκκαήσεται* (pro vulgari *ἐκκαυθήσεται*) Jerem. xlv. 19. Etiam Herodoti, historiae patris, vestigia hic illic apud Nostrum deprehendisse nobis videmur. Hujusmodi sunt *περιφλευσμός*, *febris ardens*, Deut. xxviii. 22 (coll. Herod. V, 77), et *καταπηκτὴ* (vel, si mavis, *καταπακτὴ*), *ostium depactum*, Jerem. xxix. 26 (coll. Herod. V, 161).

3. Ad eruditionem Aquilae philologicam pertinere videtur mos ejus, in vocibus Hebraeis minus usitatis vertendis, ad cognatas dialectos, Chaldaeam nempe et Syriacam, confugiendi. E. g. in Psal. xxi. 17 vocabulum Hebraeum vexatissimum *בָּאֵרִי* vel *בְּאֵרִי* in *ἡσχυναν*, ad normam Syriaci *ܒܝܪܝܐ*, *pudescit*, transtulit. In Amos vii. 14 pro *בּוֹלֵם*, *vellicans*, collato Chaldaeo *ܒܠܡܫܐ*, *scrutatus est*, Aquila *ἐρευνῶν* posuit. In Hab. i. 10 pro *יִתְלַם*, *irridebit*, ex Chaldaico et Syriaco *celebrabitur* habet. Pro *בָּחַל*, *fastidivit*, Zach. xi. 8 Noster *ἐπέγκασεν* ex Chaldaico ejusdem vocis usu mutuatus est. Locutio ejus, *σπίλωμα* (*Ὠφείρ*) Jesai. xiii. 12 pro Hebraeo *בָּחַל* revocat N. T. locos Jac. iii. 6. Jud. 23, ubi pro *ἐσπίλωσε* uterque interpretes Syrus *ܦܠܫ* exhibet. Alia hujus usus exempla dabunt Hexapla nostra ad Exod. xiii. 16. 1 Reg. xxviii. 9. 2 Reg. i. 19. 3 Reg. vi. 17. Prov. vi. 13. Jesai. xix. 15. Jerem. xlv. 10.

4. Postremo Aquilae versionis non exigua laus est, quod Hieronymus in Divina Bibliotheca (quae dicitur) haud infrequens ejus imitator, praesertim in Psalmis, deprehendatur; ejus rei pauculis exemplis hic propositis, lectorem ad Hexaplorum silvam remitemus.

Exod. ii. 5: *בֵּית הַסֹּף*. Aq. *ἐν μέσῳ τοῦ παπυρέωνος*. Hieron. et Vulg.: *in papyreone*. Deut. xxxiii. 12: *חֶפְזָה*. Aq. *παστώσει*. Hieron. et Vulg.: *quasi in thalamo morabitur*. Job. xiv. 12: *עַד-בְּלֹתִי שְׁמַיִם*. Aq. *ἕως ἂν κατατριβῇ ὁ οὐρανός*. Hieron. et Vulg.: *donec atteratur caelum*. Psal. i. 1: *בְּמוֹשָׁב לָדִים*. Aq. *ἐν καθέδρᾳ χλευαστῶν*. Hieron.: *in cathedra derisorum*. Psal. xv. 1: *מִכְתָּם*. Aq. *τοῦ ταπεινόφρονος καὶ ἀπλοῦ*. Hieron.: *humilis et simplicis*. Psal. xlvii. 3: *יִפְחֶ נֹחַ*. Aq. *καλῶ βλαστήματι*. Hieron.: *specioso germine*. Psal. xlviii. 14: *יִרְצוּ סִלָּה*. Aq. *δραμονται ἀέι*. Hieron.: *current*. SEMPER (et sic passim pro *סִלָּה*). Psal. lxv. 11: Aq. *εἰσήγαγες ἡμᾶς ἐν ὄχυρώματι* (*בְּמַצִּידָה*), *εἰθκας τρισμὸν* (*בְּמוֹעָקָה*) *ἐν τῷ νώτῳ ἡμῶν*. Hieron.: *Induxisti nos in obsidionem; posuisti stridorem in dorso nostro*. Psal. lxvii. 32: *יִאֲתְרוּ חֲשִׁמְכִים*. Aq. *οἶσουσιν ἐσπευσμένως*. Hieron.: *offerant velociter*. Psal. lxviii. 16: *וְאַל-תִּאֲמָר*. Aq. *μηδὲ στεφανωσάτω* (*תִּאֲמָר*). Hieron.: *neque coronet*. Psal. lxxxviii. 48: *וְכִי-אֲנִי מִדֶּחַלָּד*. Aq. *μνήσθητί μου ἐκ καταδύσεως*. Hieron.: *memento mei de profundo*. Psal. xc. 6: *מִקְטָב יִשׁוּר עֶזְרָהִים*. Aq. *ἀπὸ δηγμοῦ δαιμονίζοντος μεσημβρίας*. Hieron.: *a morsu insanientis meridie*. Psal. cxxxviii. 16: *יָמִים יִצְרוּ וְלֹא אַחֵד בָּהֶם*. Aq. *ἡμέραι κτίζονται* (*בְּבִנְיָה*) *καὶ οὐ μία ἐν αὐταῖς*. Hieron.: *Dies formati sunt, et non est una in eis*. Jerem. xlix. 19: *אַל-נִיָּה אֵיתָן*. Aq. *πρὸς εὐπρέπειαν στερεάν*. Hieron. et Vulg.: *ad pulcritudinem robustam*. Amos ii. 13: Aq. *ἐγὼ τριζήσω* (*מִצִּידָה*) *ὑποκάτω ὁμῶν, καθὰ τρίζει ἡ ἄμαξα*. Hieron. et Vulg.: *Ego stridebo subter vos, sicut stridet plaustrum*.

V. De duplici Aquilae editione.

Hieronymus aliquoties Aquilae secundam editionem, quam Hebraei κατ' ἀκριβείαν nominant³⁴ diserte vindicat; ejus plurimas lectiones in Commentariis suis nobis tradidit. Duas

³⁴ Hieron. Opp. T. V, pp. 32, 624.

autem totius S. Scripturae versiones eum edidisse, primam liberio rem, in qua sensum potius quam singulas voces apte reddere studebat; alteram vero quae κατ' ἀκριβειαν nominabatur, ad quam solam pertinebat culpa servilitatis et nimiae curiositatis quae nomini ejus inusta est; hanc autem posteriorem eam esse quam, spreta priore, Origenes in tertia Hexaplorum columna posuerit; haec, inquam, antecessoris nostri placita³⁵ adeo incerta et lubrica, ne dicamus incredibilia videntur, ut probabilior em rationem inire coacti simus. Aquila igitur, ut nostra fert opinio, unam Bibliorum versionem, eam scilicet cujus indolem et proprietates in praecedentibus descripsimus, concinnavit; deinde, quo ei naturaliter insitum est accuratioris studio, opus suum denuo retractavit et recognovit, correctionibus quae necessariae viderentur ad marginem exemplaris, vel, si mavis, editionis, prioris appictis. Utrum vero totum Sacrum Codicem, an libros tantum ejus difficiliore s secundis curis subjecerit, deficientibus probationibus pro certo definiri nequit. Alterius quidem editionis notitias non pariter in omnibus libris, etiam iis quos commentatus est Hieronymus, obvias esse, exploratum est. "Duarum editionum," inquit Hodius,³⁶ "nullam mentionem reperi in Commentariis in Jesaiam vel in Prophetas minores; quare suspicor in aliis libris, Prophetis saltem, utramque inter se verbatim convenisse." Ad probabilem hujus quaestionis solutionem operae pretium erit conspectum omnium locorum, in quibus Aquilae primae aut secundae editionis ab Hieronymo (qui solus hic testis est) mentio facta sit, subjicere.

		Ed. 1 ^{ma} .	Ed. 2 ^{da} .
Jerem. v. 24	שָׁבָעַת	hebdomadas	Vacat (prob. πλησμονάς).
viii. 17	צִפְעִינִים	regulos (βασιλίσκους)	speculatores.
xiii. 12	נֶבֶל	laguncula (ὕδρια)	νέβελ.
xx. 3	מְגֹר	circumspicientem	peregrinum.
xxi. 13	צֹר	στερεά	Τύρος.
xxii. 30	עֲרִירִי	sterilem	ἀναύξητον.
Ezech. iii. 15	מְשִׁימִים	Vacat	ἡρεμάζων.
27	הַשְׁמִיעַ וְהַשְׁמִיעַ	Vacat	Qui audit, audietur;
	וְהַחֲדֹל יַחֲדֹל	Vacat	et qui relinquit, relinquetur.
iv. 9	קְסָמִים	ζέα	Vacat.
16	מִשְׁחַלְחָם	ράβδον ἄρτου	στερέωμα ἄρτου.
v. 7	הַמְנִכֶם	Vacat	numerati estis.
viii. 16	אוֹלָם	προστάς	αἰλάμ.
ix. 2	קָסֶט	κάστυ	μελανοδοχείον.
xvi. 8	דָּדִים	μαστῶν	συναλλαγῆς.
10	מְשִׁי	ψηλαφητῶ	ἀνθίμωφ.
11	רִבִּיר	Vacat	torquem (κλοιόν).

³⁵ Vid. Montef. in *Praelim.* pp. 47, 48.

³⁶ *De Bibliorum Textibus*, pp. 577, 578.

		Ed. 1 ^{ma} .	Ed. 2 ^{da} .
Ezech. xviii. 10	פָּרִיץ	Vacat	ἀμαρτωλόν.
xx. 6	כָּבִי	στάσις	inclutum.
7	שִׁקְרָאִי	Vacat	ἀποκόμματα.
	בְּגָלָלִי	in inquinamentis	ἐν εἰδώλοις.
xxii. 16	וְנִחַלְתָּ בִּדְ	et contaminabo te	Vacat.
18, 19	סִיג	στέμφυλον et γύγαρτον	κράμα.
xxvii. 11	בְּמִדִּים	πυγμαῖοι	Vacat (prob. τετελεσμένοι).
xl. 43	שְׁפָתַיִם	ἐπιστάσεις	χείλη.
49	וּבְמַעְלֹת	et gradibus	καὶ ἐπὶ ἑνδεκα (?).
xliv. 1	הַנִּזְרָה	separati	τοῦ γαζερά.
xliv. 18	בְּיוֹעַ	in sudore	busa.
Dan. i. 3	פְּרִתְמִים	ἐκλεκτῶν	τυράνων.

Hic satis mirari non possumus, Hieronymum, qui ad Jesaiam et XII Prophetas proluxa commentaria conscripsit, ad Psalmos autem in epistolarum commercio Aquilae tot lectiones excitavit, neque ad hos neque ad illos duarum ejus editionum ullam mentionem fecisse. Ne tamen ex silentio ejus temere colligamus, in ceteris libris Aquilae singularem tantum editionem exstitisse, alias istius interpretis duplices lectiones (non omnes, sed eas tantum quae potioris sunt fidei) quae a diversis testibus, sive duobus Graecis, sive Graeco et Syro-hexaplari, ei assignantur, nunc recensebimus.

Exod. i. 7	וַיִּשְׁרַץ	'A. καὶ ἔχοντο	[χόμενον	'A. καὶ ἐξείρψαν.
Lev. xvi. 8	לְעֹזְאִיל	'A. εἰς κεκραταιωμένον καὶ εἰς ἀπερ-		'A. εἰς τράγον ἀπολυόμενον.
Num. xi. 8	לֶשֶׁד הַשֶּׁמֶן	'A. τοῦ μαστοῦ ἔλαιον		'A. τοῦ πεφυραμένου ἐν ελαίφ.
1 Reg. vi. 8	בְּאַרְצוֹ	'A. ἐν λάρνακι		'A. ἐν ὕφει κουράς.
xxvi. 5	בְּמַעְגָּל	'A. ἐν τῇ στρογγυλώσει		'A. ἐν τῇ καμπῇ.
2 Reg. viii. 7	יָת שְׁלֹמִי הַחֶבֶב	'A. τοὺς κλοιοὺς τοὺς χρυσοῦς		'A. τὰς πανοπλίας τὰς χρυσᾶς.
4 Reg. xxiii. 7	הַקְּדוּשִׁים	'A. τῶν ἐνδιηλλαγμένων		'A. τῶν πόρωνων.
Psal. xxi. 17	בְּאֵרוֹ	'A. ἥσχυναν		'A. ἔδησαν (s. συνεπόδισαν).
xliv. 13	בְּתַצֵּר	'A. θυγάτηρ Σόρ		'A. θυγάτηρ ἰσχυροῦ.
xlv. 9	שְׁמוֹת	'A. ἀφανισμούς		'A. demonstrationes.
xlvi. 15	עַל-מֹות	'A. ἀθανασία		'A. et super mortem renovabit.
lxxii. 21	אֲשֶׁתוֹנֶן	'A. παρωξύνοντο		'A. πῦρ καπνιζόμενον.
lxxiv. 4	סֶלָה	'A. ἀεί		'A. cantilena.
lxxix. 14	חַיִּי שְׂדֵי	'A. καὶ παντοδαπὴν χώρας		'A. καὶ ζῶα χώρας.
lxxxix. 10	חַיִּשׁ	'A. ἀνήρ (חַיִּשׁ)		'A. festinatio.
xcviii. 120	סִמְר	'A. ἡλώθη		'A. ἔφριξεν.

Jesai. xxix. 1	קְרִית חֲנָה	'A. πολίχνη βιοτεύσεως	'A. πόλις παρεμβλήσεως.
xxx. 7	יִמְאֶסוּן	'A. ἀπορρίψουσι	'A. ἀρνήσονται.
xxxiii. 20	מִוְעַדְנוּ	'A. ἐορτῶν ἡμῶν	'A. τῶν συνταγῶν ἡμῶν.
lii. 5	יְהִלִּילוּ	'A. παρανομούσιν	'A. <i>flebunt</i> (Hieron.).
lxii. 8	הַיְרוּשָׁה	'A. οἶνιν	'A. ὀπωρισμόν.
Jerem. iii. 19	צָבִי	'A. ὀνομαστήν	'A. εὐδοξίας.
vi. 1	עַל-בֵּית הַכֶּהֱנִים	'A. ἐπὶ Βαυθχαρμά	'A. ἐπὶ οἶκον τοῦ ἀμπελῶνος.
xi. 9	קָשָׁר	'A. σύνδεσμος	'A. ἀθεσία.
xii. 5	וַיִּלְאֶקְהָ	'A. καὶ ἐξέλυσάν σε	'A. καὶ ἐμόχθωσάν σε.
	הַתְּחִירָה	'A. ἐριεῖς	'A. <i>implicaberis</i> .
xxv. 38	הַיּוֹנָה	'A. περιστερᾶς	'A. τεθολωμένης
xxix. 17	הַשְּׁעִירִים	'A. τὰ πονηρά	'A. τὰ ἄβρωτα.
xxxi. 7	רָנוּ	'A. ἀγαλλιᾶσθε	'A. αἰνεῖτε.
20	הָמוּ מֵעֵי	'A. ἤχησεν ἡ κοιλία μου	'A. ἐσίεσθ τὰ ἔντερα μου.
xxxiii. 6	עֲתַרְתָּ	'A. εἰσακούειν	'A. ἴασιν.
xxxvi. 15	שָׁב	'A. ἐπίστρεψον	'A. κάθισον.
xxxvii. 16	אֶל-הַחֲנִיּוֹת	'A. εἰς τὰ ἐργαστήρια	'A. εἰς τὰς ταβέρνas.
21	כֶּכֶר-לֶחֶם	'A. κέχχαρ ἄρτου	'A. περίμετρον ἄρτου.
xxxviii. 26	מִפִּיל-אֲנִי תִּהְיֶה	'A. ῥίπτω ἐγὼ εἰμι τὸν ἐλείσμον μου	'A. βάλλω ἐγὼ τὴν δέσιν μου.
xl. 10	אֶת-שִׁפְרִיר	'A. τὸ σπείρωμα	'A. τὸ σκάλιστρον.
12	וַעֲשֶׂה	'A. καὶ ἀναβαλεῖται	'A. καὶ σκαλεύσει (?).
xl. 1	הַמִּשְׁנֶבֶת	'A. Μασογάβ	'A. ἡ ὑπερεπαίρουσα.
12	וְנִבְלִיָּהֶם	'A. καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ	'A. καὶ τὰ νέβελ αὐτοῦ.
37	נִרְעָה	'A. κατατετρημένος (נִרְעָה)	'A. ξύρησις.
xl. 14	תִּצִּיר בְּגוֹיִם	'A. καὶ περιοχὴ ἐν τοῖς ἔθνεσιν	'A. καὶ πρεσβευτὴς εἰς τὰ ἔθνη.
19	אֶל-נֹדֶה אֵיתָן	'A. ἐπὶ τὸ κατοικητήριον τὸ ἀρχαῖον	'A. πρὸς εὐπρίπειαν στερεάν.
30	נָדָו	'A. κινήθητε	'A. μεταναστεύόμενοι.
l. 8	כְּעֵתוֹדִים	'A. ὥς ἔριφοι	'A. ὥς κερασταί (s. βασιλίσκοι).
lii. 17	וְאֶת-הַמְּכֹנּוֹת	'A. καὶ τοὺς μεχονῶθ	'A. καὶ τὰ ὑποστηρίγματα.
Ezech. i. 4	רוּחַ סַעָרָה	'A. πνεῦμα καταγίς	'A. ἄνεμος πρησττήρος (?).
Jon. iv. 6	קִקְיוֹן	'A. κικῶνα	'A. κισσόν (Hieron.).
Mich. iii. 12	עֵינַי תִּהְיֶה	'A. λιθολογηθήσεται	'A. ὥς σωρὸς (s. λιθολογία) ἔσται.

His positis, quod fit in rebus quae ultra opinionem procedere nequeunt, de *secunda* Aquilae editione relinquenda unicuique libera opinandi facultas.

CAPUT III.

DE SYMMACHI EDITIONE.

I. Symmachi historia. II. Utrum Symmachus an Theodotio versionem suam prius ediderit. III. De Symmachi versionis fide. IV. De Symmachi interpretis stylo. V. De duplici Symmachi editione.

I. *Symmachi historia.*

Inter tres post LXX Bibliorum interpretes notiores Symmacho secundus locus assignatus est, propter causam quam mox videbimus. Historiam ejus sic narrat, vel, si mavis, fabulatur, Epiphanius. Imperante Severo (A.D. 193–211) Symmachus quidam Samarita, ex eorum numero qui apud gentiles ejus sapientes habebantur, cum spe honoris et principatus, quem inter contribules suos appetebat, nescio qua de causa destitutus esset, ira permotus ad Judaeos transfuga factus est, reductoque arte chirurgica praeputio, *secundam* circumcisionem accepit: quo facto mox ad novam Sacri Codicis interpretationem, in perversionem earum quae apud Samaritas tunc temporis ferebantur, conficiendam se applicuit.¹ Eusebius tradit, Symmachum Ebionitam fuisse (quae haeresis fuit eorum qui Christum quasi merum hominem, Josephi et Mariae filium, suspiciebant, et legem Judaicam a Christianis observandam esse contendebant); in ejus rei probationem commentarios ejus adhuc exstantes appellat, in quibus Ebionitarum haeresin argumentis e Matthaei Evangelio petitis adstruere videtur. Hos autem commentarios, teste Eusebio, una cum aliis ejus in S. Scripturam expositionibus, Origenes se a Juliana quadam, ad quam Symmachi chartae successionis jure pervenerant, accepisse affirmabat.² Hactenus Eusebius, ad cujus auctoritatem accedit Hieronymus, qui *Judaeum* Aquilam, Symmachum autem et Theodotionem *Judaizantes haereticos*,³ *vere pauperes et Ebionitas, et semichristianos*⁴ vocat.

¹ Epiphanius. De Mens. et Pond. 16 (Opp. T. II, p. 172): "Εν τοῖς τοῦ Σεβήρου χρόνοις Σύμμαχος τις Σαμαρείτης τῶν παρ' αὐτοῖς σοφῶν, μὴ τιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἔθνους, νοσήσας φιλαρχίαν, καὶ ἀγανακτήσας κατὰ τῆς ἰδίας φυλῆς, προσέρχεται Ἰουδαίοις καὶ προσηλυτεύει, καὶ περιτίμνεται δευτέραν περιτομήν... Οὗτος τολμᾷ ὁ Σύμμαχος πρὸς διαστροφὴν τῶν παρὰ Σαμαρείταις ἑρμηνειῶν ἑρμηνεύσας τὴν τρίτην ἐξέδωκεν ἑρμηνείαν." Euseb. Hist. Eccles. VI, 17: "Τῶν γε μὴν ἑρμηνευτῶν αὐτῶν διὰ τούτων ἰστίον Ἐβιωναίων τὸν Σύμμαχον γενομένην... Καὶ ὑπομνήματα διὰ τοῦ Συμμάχου εἰσὶν οὖν φέρεται, ἐν οἷς δοκεῖ, πρὸς τὸ κατὰ Ματθαῖον ἀποτινόμενος εὐαγγέλιον, τὴν διεδλωμένην αἵρεσιν κρατύνειν. Ταῦτα δὲ ὁ Ὁριγῆνης, μετὰ καὶ ἄλλων εἰς τὰς γραφὰς ἑρμηνειῶν τοῦ Συμμάχου, σημαίνει παρὰ Ἰουλιανῆς τινος ἐπιληφέναι, ἢ καὶ φησὶ παρ' αὐτοῦ Συμμάχου τὰς βίβλους διαδίδασθαι. Eu-

sebius secutus est Hieron. in Catalogo Scriptorum Eccles. Cap. LIV (Opp. T. II, p. 894): "Aquilae scilicet Pontici proselyti, et Theodotionis Ebionaei, et Symmachi ejusdem dogmatis, qui in Evangelium quoque κατὰ Ματθαῖον scripsit commentarios, de quo et suum dogma confirmare conatur."

² Hieron. Praef. in Job. (Opp. T. IX, p. 1082 ed. Migne).

³ Hieron. Opp. T. VI, p. 656. Huc non trahendus est (qui error est Thiemii in libello mox allegando) alius Hieronymi locus in Comment. in Epist. ad Gal. (Opp. T. VII, p. 435): "Haec verba Ebion haeresiarches, semichristianus et semijudaeus, ita interpretatus est: ὅτι ὕβρις θεοῦ ὁ κρεμύμενος." Nam nec Symmachus Ebionita *Ebion haesiarches* appellari potest, et ejus versio loci Deut. xxi. 23 prorsus alia est.

Haec est summa eorum quae de nostro interprete a veteribus tradita sunt. Nuper quidem D. Abraham Geiger, in commentatione de Symmacho Bibliorum interprete lingua vernacula conscripta,⁵ conjecturam quandam in medio proposuit, videlicet Symmachum nostrum Talmudistam fuisse, eundemque cum eo qui in libris Talmudicis sub nomine סומכוס filii Josephi celebratur, quique discipulus fuit Rabbi Meiri, saeculo II exeunte aut III ineunte. Nostrum autem Symmachum scholae Meiri contra scholam Judae fautorem fuisse, argumentatur V. D. e versione ejus loci Eccles. v. 3, *עַל עֵץ*; quasi per particulam dubitativam *עַל* interpres innuere voluisset, *melius esse omnino non vovere*, quod R. Meiri dogma fuit, repugnante altera schola. Porro ut probabile fiat, Symmachum Talmudistam Graecam linguam probe calluisse, adducitur dictum ejus quoddam philologicum: שָׁרְטָן אַרְבַּע טְרִיגוֹן שֶׁלֹּם דִּיגוֹן, h. e. *τετράγων* [immo *τετράγωνον*] significat *quatuor angulos habens*, *τρίγων* [*τρίγωνον*] *tres*, *δίγων* [!] *duo*. Cum vero in iis quae de Symmacho Talmudista narrantur, de Bibliis Hebraeis ab eo in linguam Graecam conversis altum silentium sit, nolimus in talibus argutiis diutius immorari.

II. *Utrum Symmachus an Theodotio versionem suam prius ediderit.*

Epiphanius, ut vidimus, Symmachum sub Severo imperatore versionem suam emisisse tradit. Deinde pergit: "Post hunc, tantillo elapso tempore (*κατὰ πῶδας ἐν τῷ ἐξῆς χρόνῳ*), hoc est, imperante Commodo secundo, qui post antedictum Commodum Lucium Aurelium XIII annis imperavit, Theodotio quidam Ponticus etc."⁶ Sed hic immanis error est. Nam nullum Commodum imperatorem exstitisse praeter L. Aurelium, qui ante Severum, interpositis paucorum mensium imperatoribus Pertinace et Didio Juliano, per XIII annos regnavit, omnibus notum est. Quin et ipse Epiphanius non multo post imperatorum seriem repetens, haec habet: "Post Antoninum Pium regnavit M. Aurelius Antoninus, qui et Verus, annis XIX. Post hunc Commodus alius imperat annis XIII, ejus tempore floruisse diximus Theodotionem, qui quartam interpretationem edidit. Commodum hunc excipit Pertinax alius, et imperat menses sex. Huic succedit Severus alius cum Antonino filio, annis XVIII. Mortuo Severo succedit Antoninus [Caracalla];"⁷ de Symmacho prorsus silens. Epiphanius de duplici Commodo hallucinationem haud improbabiler inde repetit Montefalconius, quod ei penitus aederat falsa opinio, Theodotionem, quem sub Commodo floruisse ex veterum, fortasse ipsius Origenis, auctoritate noverat, Symmacho *posteriorem* fuisse. Utut sit, caecum ducem secutus est Actor Epistolae versioni Harethi praepositae, cujus expositio haec est: "Interpretatio tertia est versio Symmachi, qui e Samaritanorum doctis erat, vixitque inter Judaeos; fuitque hoc tempore Severi regis, post Aquilam annis circiter L. Interpretatio quarta, versio Theodotionis Marcianistae, qui Sinopensis etiam erat, floruitque tempore Commodi secundi regis, idque post Symmachum annis prope X."⁸ Errorem correxit (qui tamen ab Epiphanio sua se

⁵ Vid. *Jüdische Zeitschrift für Wissenschaft und Leben*, Erster Jahrgang, Breslau, 1862, pp. 62-64.

⁶ Epiphan.

De Mens. et Pond. 17 (Opp. T. II, p. 172).

⁸ White (Rev. Joseph), *Letter* etc. p. 11.

⁷ Ibid. 18.

accepisse testatur) Auctor Chronici Alexandrini sive Paschalis, qui postquam Theodotionis editionem in annum Commodi sextum coniecerat, ordine temporis procedens, Symmachi versionem anno Severi nono concinnatam esse affirmat. Quae cum ita sint, in hac duorum interpretum successione acquiescendum videtur; non ut quo anno aut etiam quo regno versionem suam uterque ediderit ullis certis rationibus definiri possit, sed simpliciter Theodotione Symmachum tempore nescimus quantulo posteriorem fuisse. Hieronymi quidem dicto fortuito in Commentario ad Jesai. lviii. 6, *Symmachum in Theodotionis scita concedentem* torquem *posuisse*, non multum tribuimus. Sed gravissimam esse Irenaei (qui Marci Aurelii et Commodi tempore, ac Severi quoque regni initio floruit) auctoritatem, qui de voce *veâvis* adversus Judaeos disputans, Theodotionis et Aquilae, qui ita interpretati essent, *non item Symmachi* meminerit, etiam D. Petavius, qui contrariae opinioni favet, scilicet Symmachum ante Theodotionem vixisse, ingenuè fatetur.

III. De Symmachi versionis fide.

Praeter crimen Judaismi, quod ei una cum duobus sodalibus ejus nimis leviter impingitur, Symmachum ab Epiphanio notatum vidimus, quasi in perversionem (*διαστροφήν*) versionum Sacri Codicis a Samaritanis tunc temporis receptarum suam confecisset. Sed haec accusatio, quantum e reliquiis ejus adhuc exstantibus conjici possit, omni praetextu destituta est. E contrario in Gen. v rationes ejus chronologicae cum textu et versione Samaritanorum, quales nos manu terimus, contra supputationem LXXviralem concordant. Praeterea nostro interpreti a nonnemine objicitur, tanti ei fuisse a LXX *discedere*, ut etiam a S. Scripturae consuetudine desciscere non dubitaret, ut illos imperitiae nomine insimularet.⁹ Cui respondemus, neminem Hebraei archetypi sensum fideliter exprimere posse, nisi versioni LXX Seniorum, vetustate quantumvis venerabili, innumeris locis valere jubeat; id quod Hieronymi exemplo demonstratur, qui tum in Commentariis suis interpretationem LXXviralem acerrimis criminationibus insectatur, tum in versione Latina a se elaborata, ut mox declarabimus, prae ceteris omnibus interpretibus Symmachum ducem ac magistrum sibi proposuit.

IV. De Symmachi interpretis stylo.

Hieronymus in prooemio ad Chronicon Eusebianum trium interpretum, quoad *stylum* sive vertendi methodum, comparisonem instituit his verbis: "Quamobrem Aquila et Symmachus et Theodotion incitati, diversum paene opus in eodem opere prodiderunt; 2° nitente verbum de verbo exprimere, *alio sensum potius sequi*, tertio non multum a veteribus discrepare."¹⁰ Idem passim in scriptis suis Symmachum laudat, quasi ceteris *manifestius* et *apertius* vertentem; talemque interpretem qui *non solet verborum κακοζηλίαν, sed intelligentiae ordinem sequi*.¹¹ E recentioribus Criticis instar omnium est Valckenaerii elogium, qui eum

⁹ Vid. Agellium ad Psal. lxxv. 15.

¹⁰ Hieron. Opp. T. VIII, p. 35 ed. Migne.

¹¹ Hieron. Opp. T. VI, p. 258.

quasi *Graecorum interpretum Antiqui Foederis castigatissimum* praedicat.¹² Nec longe a scopo aberrat Montefalconius, cujus scrinia hic compilare non gravabimur: "Interpretatio Symmachi clarissima et elegantissima omnium est. Res ille, ut plurimum, apte ac dilucide exprimit, non verba singula scrupulose referre studet... Hebraismos raro sectatur; summopere curasse videtur, ne quidpiam in Graeca serie poneret, quod Graecum lectorem Hebraice ignarum offendere posset."¹³

Haec de Symmachi stylo in universum sufficiant: nunc de singulis ejus characteribus, cum LXX et Aquila comparatione facta, paulo fusius agamus.¹⁴

1. Constructiones Hebraeas, per copulas membratim concisas, Symmachus ad rotundiores Graeci sermonis structuram participiorum ope accommodat. Exempla sint: Exod. v. 7: Ο'. πορεύσθωσαν καὶ συναγαγέτωσαν. Σ. ἀπερχόμενοι καλαμάσθωσαν. 4 Reg. i. 2: Ο'. δεῦτε καὶ ἐπιζητήσατε. Σ. ἀπελθόντες πύθεσθε. Psal. xxvi. 2: Ο'. ἡσθένησαν καὶ ἔπесαν. Σ. σφαλόντες ἔπесον. Cant. v. 6: 'Α. ἔκλινεν, παρήλθεν. Σ. ἀπονέυσας παρήλθεν. Participii *absoluti* (quod dicitur) in tali accommodatione egregius est usus. Sic Job. xxxiv. 29: ✕ Θ. καὶ αὐτὸς ἡσυχίαν παρέξει, καὶ τίς καταδικάζεται; Σ. αὐτοῦ δὲ ἡρεμίαν διδόντος τίς κατακρινεῖ; Psal. xxvii. 1: Ο'. μήποτε παρασιωπήσης ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμοιωθῆσομαι κ.τ.έ. Σ. μὴ ἡσυχάσαντός σου ἀποθῆν μου ὁμοιωθῶ κ.τ.έ. Item in constructione Hebraeis familiari per praepositionem ꝑ̄ cum infinitivo: ut Psal. ix. 4: Ο'. ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν μου. Σ. ἀναστραφέντων τῶν ἐχθρῶν μου. Psal. xxix. 10: Ο'. ἐν τῷ καταβῆναι με (Σ. κατενεχθέντος μου) εἰς διαφθοράν. 1 Reg. xxii. 8: Ο'. ἐν τῷ διαθέσθαι τὸν νῆον μου διαθήκην. Σ. συντιθεμένου τοῦ νῆου μου. Ezech. i. 19: Ο'. ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ ζῶα. Σ. ἐπαιρομένων τῶν ζῶων.

2. Pro duobus verbis Hebraeis constructionem elegantiores per verbum et adverbium frequentat Noster. E.g. Psal. xxxii. 3: 'Α. ἀγαθύνετε ψάλατε. Σ. ἐπιμελῶς ψάλατε. Gen. iv. 2: Ο'. καὶ προσέθηκε τεκεῖν. Σ. καὶ πάλιν ἔτεκεν. Psal. xl. 9: 'Α. οὐ προσθήσει τοῦ ἀναστήναι. Σ. οὐκέτι ἀναστήσεται. Jon. ii. 5: Ο'. ἄρα (ἦν) προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με; Σ. ἴσως πάλιν προσβλέψω. Psal. lv. 7: Hebr. *commorantur, delitescunt*. Σ. συνήγοντο λάθρα. Vel per verbum et adjectivum; ut 4 Reg. ii. 10: Ο'. ἐσκήρυνας τοῦ αἰτήσασθαι. Anon. (qui proculdubio Symmachus est): δύσκολον ἦτήσω. Hieron.: *rem difficilem postulasti*.

3. Pro duobus nominibus in regimine positis, quorum posterius juxta usum Hebraeum prioris qualitatem exprimit, Symmachus Graeco more nomen et adjectivum adhibet. Sic Psal. liv. 24: Ο'. ἄνδρες αἱμάτων καὶ δολιότητος. Σ. (ἄνδρες) μυαῖφοι καὶ δόλιοι. Psal. cl. 1: Ο'. ἐν στερεώματι δυνάμεως αὐτοῦ. Σ. ἐν τῷ στερεώματι τῷ ἀκαθαιρέτῳ αὐτοῦ.

4. Notiones ab Hebraeis per complexionem verborum expositas Noster uno vocabulo, quae Graecae linguae felicitas est, sive adjectivo sive adverbio apte et eleganter reddit. E.g. Prov. xv. 15: מְבֹרָךְ. Σ. ὁ εὐθυμῶν. Jesai. ix. 15: מְבֹרָךְ. Σ. αἰδέσιμος. 1 Reg. xxv. 3: מְבֹרָךְ. Ο'. ἀγαθὴ συνέσει. Σ. εὐδιανοήτος. Ibid.: מְבֹרָךְ. Ο'. πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασι. Σ.

¹² Vid. Hex. nostra ad 1 Reg. xxiii. 13.

¹³ Montef. in *Praeliminariis*, p. 54.

¹⁴ In hac parte lucubrationis

nostrae elaboranda plurimum nobis contulit C. A. Thiemii libellus, *Pro Puritate Symmachi Dissertatio*, Lips. 1755.

κακογνώμων. Job. xxxii. 19: קַח־נָפֶשׁ לְךָ. Σ. οἶνος νέος ἀδιάπνευστος. Psal. lxxvii. 53: Ο'. (ὠδήγησεν αὐτοὺς) ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἐδειλίασαν. Σ. ἀφόβους καὶ ἀπτοήτους. Jud. xviii. 7: Ο'. ἐπ' ἐλπίδι. Σ. ἀμερίμωτος. Job. xxxiv. 6: וַשָּׁפֶר־לֵבָי. ✕ Θ. ἄνευ ἀδικίας. Σ. ἀναιτίως. Ezech. xxii. 29: וַשָּׁפֶר־לֵבָי. Σ. ἀκρίτως. Amos vi. 13: דַּבֵּר לְבָי. Σ. ἀλόγως. Jesai. lii. 8: לֵבָי לֵבָי. Ο'. ὀφθαλμοὶ πρὸς ὀφθαλμούς. Σ. ὀφθαλμοφανῶς. 2 Reg. xii. 8: הִבֵּיתִי הִבֵּיתִי. Σ. πολλαπλασίως.

5. Praepositionem ב, quae apud Hebraeos latissimum usum habet, Symmachus non uno modo transfert. E. g. Gen. xxvii. 35: 'Α. ἐν ἐπιθέσει. Σ. δι' ἐνέδρας. Psal. xvi. 1: Ο'. οὐκ ἐν χεῖλεσι δολίοις. Σ. οὐ διὰ χειλέων δολίων. Psal. cxviii. 9: Ο'. ἐν τίνι. Σ. (juxta potiore scripturam) διὰ τίνος. Psal. cxviii. 109: Ο'. ἐν ταῖς χερσὶ μου. Σ. μετὰ χεῖράς μου.

6. Lingua Graeca nulla in re ceteris magis antecellit quam in particularum ejus varietate ac elegantia; quam rem in transferendis particulis Hebraeis non ita numerosis Noster in versionis suae exornationem et illustrationem convertere callebat. Exemplum primum sit particula הֵן, quae Aquilae et Theodotioni nil nisi πλὴν sonat; Symmacho autem ἄρα (1 Reg. xvi. 6), ὄντως (Psal. lxxii. 18), διόλου (Prov. xxii. 16. Cf. Hex. ad Psal. xxii. 5), ἴσως (Psal. cxxxviii. 11), ἴσως οὖν (Psal. lxxii. 13), μόνον (Thren. iii. 3), οὕτως (1 Reg. xxv. 21. Jerem. xvi. 19), ἀλλ' ὅμως (Jerem. xii. 1). Particula כִּי praeter καίγε vertitur ἀλλὰ καίγε (Prov. xiv. 13), ἔτι (Psal. cxxxviii. 10), ἔτι καὶ (Psal. lxxxii. 9), καὶ ἔτι (Prov. xxv. 1), πρὸς, insuper (Eccles. i. 17. vii. 23. ix. 1), μέντοιγε (Job. xviii. 5?). כִּי, ἀλλὰ καὶ (Hex. ad 4 Reg. xvi. 3), ἀλλὰ μὴν καὶ (Eccles. x. 3), καὶ δὴ (Jerem. xxxvi. 25). הֵן, πῶσφ μάλλον (Job. iv. 19), ἀλλὰ πρὸς τούτοις (Psal. xliii. 10). כִּי הֵן, πῶσφ μάλλον (1 Reg. xiv. 30. 2 Reg. iv. 11. xvi. 11. Job. xv. 16. xxv. 6). הֵן, ἀξίῳ (1 Reg. xv. 25. xxv. 25). הֵן, δέομαι (4 Reg. xx. 3). הֵן, ἐπείτοιγε (1 Reg. xxv. 34), ἀλλὰ μὴν (Mich. iii. 8). כִּי הֵן, καὶ μάλα (Hex. ad Gen. xlii. 21), ὄντως (Hex. ad 2 Reg. xiv. 5). הֵן, ἀλλ' ὅμως (Jerem. vii. 8). כִּי, ἐξῆς, s. κατὰ μέρος (Jerem. ix. 25). כִּי, ἀφ' οὗ (Jerem. xx. 8. xlviii. 27). Postremo constructionem per μὲν et δέ, quae ab Aquilae saltem editione prorsus exsulat, Noster non invitatus in rem suam convertit; e. g. Exod. xiv. 20: καὶ ἦν ἡ νεφέλη σκότος μὲν ἐκείθεν, φαίνουσα δὲ ἐντεῦθεν. Hos. vii. 1: καὶ κλέπτης μὲν εἰσῆλθεν, ἐκδύον δὲ ληστήριον ἔξω.

7. Idiotismos Hebraeos qua ratione Symmachus Graecis auribus accommodare studuerit, pauca ex innumeris specimina ad declarandum sufficiant. 1 Reg. iii. 4 (et passim): Ο'. ἰδοὺ ἐγώ. Σ. πάρειμι. 2 Reg. xii. 5: Ο'. υἱὸς θανάτου. Σ. ἀξίος θανάτου. Exod. v. 7: Ο'. καθάπερ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. Σ. καθάπερ καὶ πρότερον. 1 Reg. xix. 7: Ο'. ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. Σ. ὡς πρὸ μιᾶς καὶ πρίν. 2 Reg. v. 2: Ο'. καὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην. Σ. ἀλλὰ καὶ πρίν. 1 Reg. xx. 25: Ο'. ὡς ἀπαξ καὶ ἀπαξ. Σ. ὥσπερ εἰώθει. 1 Reg. ix. 20: Ο'. μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου αὐταῖς. (Σ.) μὴ μεριμνήσης. 1 Reg. xxv. 25: Ο'. μὴ δὴ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίαν αὐτοῦ. Σ. μὴ πρόσχης, ἀξίῳ. 1 Reg. xxx. 21: Ο'. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην. Σ. καὶ ἡσπάσαντο αὐτούς. 2 Reg. ii. 6: Ο'. ποιήσω μεθ' ὑμῶν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο. Σ. ἀμείψομαι ὑμᾶς τὴν χάριν ταύτην. His exemplis non annumerabimus Gen. ii. 17: Ο'. θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. Σ. θνητὸς ἔσῃ; quia haec versio, dum Hebraismi peregrinitatem vitat, explicatorem potius quam interpretem arguere videtur.

8. Locutiones figuratas vel duriusculas Noster aut plane eximit (ut Psal. xx. 13: Ο'. θήσεις αὐτοὺς νῶτον. Σ. τάξεις αὐτοὺς ἀποστρόφους. Job. xxxi. 15: Ο'. γεγόναμεν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ (Σ.

ἐν ὁμοίῳ τρόπῳ)), aut per particulas comparationis emollire studet. Hujus generis sunt: 1 Reg. xiii. 1: Ⲭ νῖδς ἐνιαυτοῦ (Σ. νῖδς ὡς ἐνιαυσίος) Σαουλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. Psal. xiii. 4: 'Α. ἔφαγον ἄρτον (Σ. ὥσει ἄρτον). Psal. xxx. 22: Ο'. ἐν πόλει περιοχῆς. Σ. ὡς ἐν πόλει περιπεφραγμένη. Psal. xxxviii. 6: Ο'. ἰδοὺ παλαιστὰς ἔθου (Σ. ἰδοὺ ὡς σπιθαμὰς ἔδωκας) τὰς ἡμέρας μου. Psal. xlv. 2: Ο'. ἡ γλῶσσά μου κάλαμος (Σ. ὡς γραφεῖον). Psal. lxii. 2: Ο'. ἐν γῇ ἐρήμῳ. Σ. ὡς ἐν γῇ διψάδι. Prov. xv. 15: Bonus corde est convivium perpetuum. Σ. ὁ εὐθυμῶν ὡς ἐν πτόφ διαπαιτῶς. Dan. x. 5 (de angelo): Θ. ἀνὴρ. Σ. ὡς ἀνὴρ. Zach. v. 1: Et vidi, et ecce! volumen volans. Σ. καὶ εἶδον ὡς εἰλημα πετόμενον. Gen. xv. 1: ⲉⲃⲓ ⲛⲓⲣⲓ. Σ. ὑπερμάχομαι καθάπερ ὕπλον. Hic non praetereunda est lex a Symmacho sibi imposita, ut effata Sacri Scriptoris, quae notioni Dei ἀνθρωποπαθοῦς favere, aut majestati divinae ullo modo repugnare videantur, in versione sua variis artificiis mitiget. Sic Psal. xliii. 24: Ο'. ἰνατὶ ὑπνοῖς, κύριε. Σ. ἰνατὶ ὡς ὑπνῶν εἶ, δέσποτα. Exod. xxiv. 10: Σ. καὶ εἶδον ὁράματι τὸν θεὸν Ἰσραήλ; ubi ὁράματι de suo intulit Noster. Jud. ix. 13 (de vino): Quod exhilarat deos et homines (ⲟⲩⲱⲛⲓ ⲟⲩⲩⲏⲛ). Σ. τὴν εὐφροσύνην τῶν ἀνθρώπων. Psal. lxxvii. 36: Et lactaverunt eum (Deum) ore eorum. Sic in Hebraeo; cum vero Deus ab hominibus fraude circumveniri non possit, Symmachus durius dictum pia circumlocutione emollit, vertens: καὶ ὡς παραλογιζόμενοι αὐτὸν ὑπελάμβανον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. Denique huc pertinere videtur locus insignis Gen. i. 27, de homine ad imaginem Dei creato; ubi dogmaticis suis praejudiciis nimium tribuens, Noster omnes sanae interpretationis leges pro nihilo habuit.¹⁵

9. Sed etiam ubi nulla intererat dogmatices quaestio, Symmachum in paraphrastae partes aliquando delapsum esse negari non potest. Nihil moramur verba ad sensum loci pleniorum efficiendum de suo assumpta; ut Psal. xxx. 20: Ο'. (δ) ἔκρυψας (Σ. ἔκρυψας ἀπόθετον) τοῖς φοβουμένοις σε. Psal. lvi. 5: Ο'. ἐκοιμήθην. Σ. εὐθαρσῶν ἐκοιμήθην. Jesai. xli. 1: Ο'. ἐγένετο εἰς θηρία. Σ. ἐγένετο ζῴως ἔκδοτα; et similia. Non carpinus circumlocutiones quae ad elegantiam Graeci sermonis pertinent; ut Psal. liv. 15: 'Α. ἐγλυκάναμεν ἀπόρρητον (τῖς). Σ. ἐκοινολογούμεθα γλυκεῖαν ὁμιλίαν. Eccles. vii. 30: Ο'. ἐζήτησαν λογισμοὺς πολλοὺς. Σ. περιειργάσαντο πολυπραγμοσύνην. Sed nullas hujusmodi excusationes admittere videntur loca quae nunc indicabimus: Gen. xviii. 25: Nonne iudex totius terrae faciet justum? Σ. ὁ πάντα ἀνθρώπων ἀπαιτῶν δικαιοπραγεῖν, ἀκρίτως μὴ ποιήσης τοῦτο. 4 Reg. xxi. 16: Ο'. (ὥς οὐ ἐπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ) στόμα εἰς στόμα. Σ. ὥσπερ ἀγγεῖον ἄχρι στόματος. Job. xxi. 13: Et in momento ad infernum descendunt. Σ. καὶ ταχέως ἄνοσοι καὶ ἀβασάνιστοι εἰς ἄδην κατέρχονται. Psal. xli. 4: Ο'. ἐγενήθη τὰ δάκρυά μου ἔμοι ἄρτος (Σ. ὡς ἄρτος συντάξεώς μου). Jerem. xli. 5: Ο'. εἰς οἶκον κυρίου. Σ. εἰς οἶκον κυρίου εἰσέτι ὄντα καὶ ἐλπίζομενον. Ezech. xvi. 31: Ο'. συνάγουσα μισθώματα. Σ. ἐν ἀξιοιστίᾳ (honeste) συνάγουσα μισθώματα. Videndum tamen ne forte in uno et altero horum exemplorum verba scholiastae aut enarratoris versioni interpretis nostri male adhaeserint; id quod in tribus aliis locis (Exod. xv. 11. Thren. iii. 46, 47. Ezech. xvi. 45) accidisse vix dubium esse potest.

10. Vocabula Hebraea Graecis elementis scripta parcellissime admittit Noster¹⁶; immo con-

¹⁵ Cf. Geiger *Symmachus* etc. p. 40 sqq.

¹⁶ Exempla ἀρσεῖθ Jerem. xix. 2; βόρατον Psal. ciii. 17. Cant. Cant. i. 17; γαβδαρηνοί, θαβδαρηνοί etc. Dan. iii. 32; ἡδὸδ Jerem. xlviii. 33; TOM. I.

trariam culpam, modo sit culpa, in eum contulerit aliquis; videlicet quod propria nomina, quae sine translatione relinquenda erant, in Graece efferendo se torserit. Sic pro *Αἶα* (Gen. iii. 21) *Ζωογόνος*; pro *Ἰεδεδεῖ* (2 Reg. xii. 25) *Ἀγαπητὸς κυρίου*; pro *Ἐδὲμ* nunc (*παράδεισον*) *ἀνθηρὸν* (Gen. ii. 8), nunc (*παράδεισον*) *τῆς ἀκτῆς* (Gen. ii. 15), nunc *παγκαρπία* (Psal. xxxv. 9) prava affectatione venditat. Ejusmodi sunt: Num. xxi. 11: *עֵיִר הָהָר*. O'. ἐν Ἀχαλαί. Σ. ἐν τοῖς βουνοῖς; Deut. xxxii. 49: *הָר הַיְּבֵרִים*. O'. τὸ ὄρος τὸ Ἀβαρίμ. Σ. (τὸ ὄρος) τῶν διαβάσεων; Jesai. xix. 18: *עֵיר הָהָר*. A. Θ. πόλις Ἀρές. Σ. πόλις ἡλίου. In regionum nominibus ponendis tres interpretes pro *Ἀραράτ* (Gen. viii. 4) *Ἀρμενία* ediderunt; sed solus Symmachus pro *Ἑλλάσαρ*, *Ἑλάμ* et *ἐθνῶν* (Gen. xiv. 1) *Πόντου*, *Σκυθῶν* et *Παμφυλίας* vereor ne curiosius quam verius suffecerit. Quinetiam si quando nomen Hebraeum ab eo retineatur, Graecam quandam speciem induere cogitur; ut οἱ *Πουβηλαῖοι*, οἱ *Γαδαῖοι*, οἱ *Μανασσαῖοι* (Deut. xxix. 8); οἱ *Χερηθαῖοι* καὶ οἱ *Φεληθαῖοι* (2 Reg. viii. 18), et similia.

11. Cum inter omnes constet, Symmachum linguam Graecam tunc temporis florentem optime omnium interpretum nostrorum calluisse, plurimas voces et locutiones ad reconditiorem Graecitatem pertinentes in opere ejus reperiri nemo mirabitur. Harum vel insigniores tantum enumerare cum nimii laboris et taedii foret, fas sit nobis, speciminis gratia, lectorem remittere ad Hexapla nostra in Lev. xxvi. 43. Jos. xviii. 1. 1 Reg. xvi. 23. Neh. vi. 11. Ezech. xxiii. 5.

12. Aquilae in commendationis loco posuimus, Hieronymum in Hebraeis vertendis non raro vestigiis ejus instituisse. Sed quid de Symmacho dicamus, quem tam presse secutus est magnus ille interpres Latinus, idemque literis Hebraeis et Graecis non mediocriter eruditus, ut aliquando nobis successerit, ex Hieronymi Latinis Symmachi Graeca vel sine nomine existentia, vel etiam prorsus deperdita, satis probabiliter extricare? Hujus imitationis exempla in decursu operis nostri occasione data notavimus, e quibus selectum numerum hic uno conspectu legentium oculis subjicere non gravabimur.

Exod. ix. 17: *עוֹדָה כְּמִתְחַלֵּל בְּעַמִּי*. Sym. (ἐτι σὺ) κατέχεις (τὸν λαὸν μου); Hieron. in Div. Bibl. et Vulg.: *Adhuc retines populum meum?* Num. xxv. 8: *לֹא־יָרַחֲלֵךְ*. Sym. εἰς τὸ πορνεῖον. H. V. *in lupanar*. Deut. xxxiii. 8: *Thummim tui et Urim tui sint viro pio tuo, quem tentasti ad Massah, contendisti cum eo super aquas Meribah*. Sym. τελειότης σου καὶ διδαχὴ σου τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ, ὃν ἐπείρασας ἐν δοκιμασίᾳ, ἐδοκίμασας (leg. ἐδίκασας) αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῆς ἀντιλογίας. H. V. *Perfectio tua et doctrina tua viro sancto tuo, quem probasti in tentatione, et judicasti ad aquas contradictionis*. Jos. x. 42: *לִכְרֹם עָמַר אֶת־הָאָרֶץ*. Sym. ἤχμαλῶτευσεν μὲν ὁρμῇ. H. V. *uno cepit impetu*. Jud. ix. 6: *עַם־יִשְׂרָאֵל לָחֶם בְּשָׂכָם*. Sym. παρὰ τὴν ὁρὴν τὴν ἐστῶσαν ἐν Σικίμοις. H. V. *juxta quercum quae stabat in Sichem*. Jud. xv. 19: *אֶת־הַמִּלֵּחַ*. Sym. τὴν μύλην. H. V. *molare dentem*. 1 Reg. i. 18: *Et vultus ejus non erat ei amplius*. Sym. (καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς) οὐ διετράπη (ἐτι). H. V. *vultusque illius non sunt*

θορὰς Dan. x. 6; μαμζήρ Zach. ix. 6; σερᾶφειν Jesai. vi. 2; σούρ Jesai. x. 26; ὠφάץ Prov. viii. 19; ὠχέιμ Jesai. xiii. 21. Semel atque iterum, posito Hebraeo vocabulo, Graecum idem sonans subiungit; ut Exod. xii. 11: *φασίχ ὑπερμάχους*; Eccles. vii. 8: *μαθεῖνὰ τοῦτέστι δάρον*; qui usus Marcum evangelistam (Cap. vii. 7) Graecorum in commodum scri-

bentem revocat.

¹⁷ Geiger *Symmachus* etc. p. 60: "Und so mag sich noch manches verborgene Gut des Symmachus in der Speichern des Hieronymus und der Vulgata befinden." Vid. Hexapla nostra ad Lev. xiv. 36. Num. xxiii. 10. 1 Reg. ix. 20. xi. 5. xii. 3. xv. 48. xxi. 5. 2 Reg. xxiii. 8. 4 Reg. v. 26. Jesai. lvi. 12. Hos. xi. 3.

amplius in diversa mutati. 1 Reg. ix. 24: Sym. *ὅτι ἐπίτηδες* (לְמוֹעֵד) *τετήρηταί σοι.* H. V. *quia de industria servatum est tibi.* 1 Reg. xxiii. 13: O'. *καὶ ἐπορεύοντο οὐ ἐὰν* (בְּאַשֵׁר) *ἐπορεύοντο.* Eleganter Sym. *καὶ ἐρρέμβοντο ὅπουδῆποτε.* H. V. *huc atque illuc vagabantur incerti.* 1 Reg. xxv. 18: *Et centum uvas passas* (כַּמֶּנֶּה). Sym. *καὶ ἑκατὸν ἐνδέσμους* (σταφίδος). H. V. *et centum ligaturas uvae passae.* 2 Reg. x. 6: *בְּדֹר בְּדֹר*. Sym. *ἐκακούρησαν πρὸς Δαυίδ.* H. V. *injuriam fecissent David.* 2 Reg. xii. 14: *כִּי־נִאֲמַתְּ נִאֲמַתְּ*. Sym. *ὅτι βλασφημῆσαι ἐποίησας.* H. V. *quoniam blasphemare fecisti.* 3 Reg. x. 11: *עֲצֵי אֲלֻמִּים*. Sym. *ξύλα θύϊνα.* H. V. *ligna thyina.* 3 Reg. xvi. 3: *מִבְּעֵיר אַחֲרֵי בְעֵשָׂא*. Sym. *τρυγήσω τὰ ὀπίσω Βαασά.* H. V. *demetam posteriora Baasa.* 4 Reg. ii. 14: Sym. *ποῦ κύριος ὁ θεὸς Ἑλίου καὶ νῦν* (אֵי־הוּא); H. V. *Ubi est Dominus Deus Eliae etiam nunc?* Psal. x. 2: Sym. *ὅτι οἱ θεομοὶ* (הַשְׁתוֹת), *fundamenta* *καθαيرهθσονται.* H. *quia leges dissipatae sunt.* Psal. xxxiv. 16: *Oum profanis sannionibus placentae.* Sym. *ἐν ὑποκρίσει φθέγμασι πεπλασμένοις.* H. *in simulatione verborum fictorum.* Psal. xxxvi. 7: *מַחְמוֹת*. Sym. *ἀ ἐνθυμεῖται.* H. *quae cogitat.* Psal. lvii. 6: *חֹזֶר חֲבָרִים מְחַבֵּם*. Sym. *ἐπαστοῦ ἐπφδὰς σεσοφισμένου.* H. *nec incantatoris incantationes callidas.* Psal. lix. 10: *Super Edom projiciam calceum meum.* Sym. *ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐπιβήσομαι τῷ ὑποδήματί μου.* H. *Super Idumaeam incedam calceamento meo.* Psal. lxxii. 4: *Quia non sunt vincula* (חַרְצֻבוֹת) *in morte eorum, et pingue est corpus eorum* (אֹלִים). Sym. *ὅτι οὐκ ἐνεθυμοῦντο περὶ θανάτου αὐτῶν στερὰ γὰρ ἦν τὰ πρόπυλα αὐτῶν.* H. *Quia non recogitaverint de morte sua, et firma sunt vestibula eorum.* Psal. lxxvi. 12: Sym. *ἀνεμνησκόμεν τὰς περινοίας κυρίου* (מִעֲלֵי־יְיָ), *ἀναπολῶν τὰ ἀρχαῖα τεράστιά σου.* H. *Recordabor cogitationum Domini, reminiscens antiqua mirabilia tua.* Psal. lxxxvi. 4: Sym. *ἀναμνήσω ὑπερηφανίαν* (רָדַב). H. *commemorabo superbiae.* Psal. cxviii. 112: *לְעוֹלָם עֲקָב*. Sym. *εἰς μισθοποδοσίαν αἰώνιον.* H. *propter aeternam retributionem.* Jesai. liv. 8: *בְּשִׁפְתָּי קִנְיָה*. Sym. *ἐν ἀτόμῳ ὀργῆς.* H. V. *in momento indignationis.* Jesai. lvi. 11: *מִן־עֲצָוִי*. Sym. *ἀπ' ἄκρου ἕως ἐσχάτου.* H. V. *a summo usque ad novissimum.* Jerem. vi. 2: *O pulcra et delicata, excindam* (דְּמִיתִי) *filiam Sionis.* Sym. *τῇ ὥραϊα καὶ τῇ τρυφερᾷ ὁμοίωσα τὴν θυγατέρα Σιών.* H. V. *Speciosae et delicatae assimilavi filiam Sion.* Jerem. xxxvi. 18: *Ex ore ejus praelegit* (יִקְרָא) *mihi.* Σ. *ἀπὸ στόματος αὐτοῦ ἔλεγεν, ὡς ὁ ἀναγινώσκων πρὸς μέ.* H. V. *Ex ore suo loquebatur, quasi legens ad me.* Jerem. xxxviii. 4: Sym. *ἐπίτηδες γὰρ* (כִּי־עַל־כֵּן) *αὐτὸς παρήσιν τὰς χεῖρας.* H. V. *de industria enim dissolvit manus.* Ezech. v. 3: *בְּכִנְיָה*. Sym. *ἐν ἄκρῳ τῷ ἱματίῳ σου.* H. V. *in summitate pallii.* Ezech. viii. 10: *קָבִיב קָבִיב*. Sym. *κύκλῳ διόλου.* H. V. *in circuitu per totum.* Ezech. viii. 11: *לְפָנֶיהֶם*. Sym. *πρὸ τῶν γραφῶν.* H. V. *ante picturas.* Ezech. xvii. 3: *אֶת־צִמְרֵת*. Sym. *τὸ ἐγκάρδιον.* H. V. *medullam.* Hos. iii. 3: *תִּשְׁכְּרֵי לִי*. Sym. *προσδοκῆσεις με.* H. V. *expectabis me.* Hos. vii. 14: *יִתְגַּדְּרוּ*. Sym. *ἐμνησκῶντο.* H. V. *ruminabant.* Amos vi. 7: Sym. *καὶ περιαιρεθῆσεται ἐταιρεία τρυφητῶν.* H. V. *et auferetur factio lascivientium.*

Porro in Hieronymi versione hexaplarī libri Jobi, in nonnullis locis rejecta Theodotionis versione, quae textum LXXviralem, ut hodie legitur, invasit, Symmacho praerogativam dedit; ut videre est in Hexaplis nostris ad Cap. xxi. 11. xxxii. 11, 12, 13–17. xxxiv. 23. xxxvii. 10.

V. De duplici Symmachi editione.

Quae de Aquilae duplici editione, vel potius *secundis curis*, disputavimus, ad alteram Symmachi editionem eo magis accommodari possunt, quod vestigia hujus operis longe pauciora et incertiora sunt. Et primum de locis sane paucissimis, in quibus Hieronymus secundam Symmachi editionem diserte appellat, videndum. Sic igitur ille in Commentariis ad Jerem. xxxii. 30: "Symmachi prima editio et Theodotio *solos* (μόνοι) interpretati sunt. Secunda quippe Symmachi vertit διόλου." Item ad Nah. iii. 1: "Symmachus autem ἀποτομίας πλήρης, quod possumus dicere *crudelitate* vel *severitate plena*. In altera ejus editione reperi μελοκοπίας πλήρης; id est, *sectionibus carnum et frustis per membra conscissis*." Postremo ad Jerem. xx. 2, 3: "Pro nervo, quem nos diximus... Symmachus βασανιστήριον, sive στρεβλωτήριον, quod utrumque *tormenta* significat." Et mox: "Pro pavore, quod in Hebraico scriptum MAGUR... Symmachus *ablatum*, sive *congregatum* et *coactum*, interpretatus est." In quibus tamen duobus exemplis utrum de duplici Symmachi editione, an de diversis prophetae locis Hieronymi verba intelligenda sint, pro certo definiri nequit.

Haec sunt sola S. Scripturae loca, ad quae secundae Symmachi editionis mentio fit. Nunc recensenda sunt loca paulo numerosiora, in quibus duae interpretationes, a diversis auctoribus Symmacho attributae, ex hypothese duplicis editionis inter se conciliari solent. Haec fere sunt:

Exod. xxviii. 14	שָׁרָשָׁר	'A. Σ. ἀλύσεις	'A. Σ. σύσφιγκτα,
xxx. 4	לְבָתִּים	Σ. Θ. εἰς θήκας	Σ. εἰσοδοί.
Num. xi. 8	לֶשֶׁת	Σ. εἰς λίπος	Σ. πύργους.
Jud. i. 15	גִּלְתָּ	Σ. κτήσιν	Σ. ἀρδεΐαν.
1 Reg. xxv. 35	וַאֲשָׁר	Σ. καὶ ἐτίμησα	Σ. καὶ ἐνετράπην.
2 Reg. viii. 18	פְּחָמִים	Σ. σχολάζοντες	'Εβρ. Σ. 'Α. ἱερείς.
4 Reg. iii. 4	לֶקֶד	Σ. ἣν τρέφων βοσκήματα	Σ. ἀρχιποιμήν.
Psal. ii. 4	יִלְעַגְלֻמוֹ	Σ. καταγέλασει αὐτούς	Σ. καταλαλήσει αὐτῶν.
xlvi. 19	וְתַתְּ אֲשֶׁרְנוּ מִנִּי אֲרָרְהוּ	Σ. οὐδὲ μετεκλίθητὰ ὑπορθοῦντα ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου	Σ. καὶ ἐξέκλιναν τὰ διαβήματα ἡμῶν ἀπὸ τῶν τριβῶν σου.
lxxii. 7	יָצָא מִחֶלֶב	Σ. προέπιπτον ἀπὸ λιπαρότητος	Σ. ἐξήεσαν ἀπὸ λίπους.
ciii. 22	יִאֲרָפּוּ	Σ. ὑποχωρήσουσι	Σ. συσταλήσουσι.
Cant. Cant. i. 6	שִׁשְׁפֹּתַי	Σ. ὅτι παρενέβλεψέ με	Σ. ὅτι καθήψατό μου.
v. 11	כָּתָם פֶּן	Σ. ὡς λίθος τίμιος Σ. χρυσίον	Σ. ἐπίσημος χρυσολίθος.
Jesai. v. 30	וַיִּחָרֶם עָלָיו	Σ. καὶ ἡχήσει ἐπ' αὐτοῦ	Σ. καὶ καλέσει αὐτούς.
xiii. 3	בְּאֵזְוִי	Σ. ἐν τῷ δοξασμῷ μου	Σ. τῇ ὕβρει μου.
xli. 1	חֲרִירָה	Σ. δουλεύσατε	Σ. σιωπήσατε,

Jerem. vi. 11	נָלֵאִיתִי הָכִיל	Σ. <i>fatigatus sum tolerans</i> (ἐκο- πίασα ἀνεχόμενος)	Σ. <i>laboravit tolerare.</i>
xv. 16	וְאֶכְלֵם	Σ. τροφή μοι	Σ. καὶ προσεδέχθην αὐτούς.
xli. 17	אֲשֶׁר-אֵצֶל	Σ. τοῖς ἐχόμενα	Σ. τῇ κατέναντι.
Thren. i. 8	לְיִדָּה	Σ. σίκχος	Σ. ἀνάστατον.
16	שׁוֹמְמִים	Σ. ἔρημοι	Σ. στυγνοί (s. σκυθρωποί).
iii. 20	תָּשִׁיחַ	Σ. ἐαυτῇ προσλαλήσει	Σ. κατακάμπτεται.
Ezech. i. 4	רוּחַ סַעָדָה	Σ. πνοή καταιγιζομένη	Σ. πνοή θυέλλης (?).
iii. 13	וְקוֹל	Σ. καὶ σύγκρουσιν	Σ. καὶ ψόφον.
v. 3	בְּכַנְפֶּיהָ	Σ. ἐν τοῖς κρασπέδοις σου	Σ. ἐν ἄκρῳ τοῦ ἱματίου σου.
xiii. 18	כְּסָתוֹת	Σ. ὑποστρώματα	Σ. ὑπαγκώνια.
xix. 14	שָׁבַט לְמִשׁוֹל	Σ. σκήπτρον εἰς τὸ ἐξουσιάζειν	Σ. εἰς σκήπτρον βασιλικόν.
xx. 6	דָּבַר	Σ. <i>religio</i> (θρησκεία)	Σ. στάσις.
26	לְמַעַן אֲשַׁמֵּם	Σ. <i>ut deleam eos</i>	Σ. ἵνα πλημμελήσωσιν.
Hos. vi. 9	אִישׁ גִּדְרֵיהֶם	Σ. ἀνδρὸς ὑποκριτοῦ	Σ. ἀνδρὸς ἐνεδρευτοῦ.
vii. 14	כִּי יִלְלִילוּ עַל-מִשְׁכָּבוֹתָם	’Α. Σ. ἀλλὰ ἀσελγῶς ἐλάλη- σαν..	Σ. ἀλλ’ ἢ ἐχρεμέτισαν ἐν κατα- κλίσειν αὐτῶν.
ix. 7	מִשְׁנֶעַ	Σ. ἐννεός	Σ. κραipaλῶν (s. κεκραιπαληκός).
xii. 11	כְּנָלִים	Σ. ὡς βάτραχοι	Σ. ὡς σωροὶ λίθων.
xiii. 3	מִאֲרָבָה	Σ. ἀπὸ ἀκρίδων	Σ. ἀπὸ ὀπῆς.
14	קִטְבָּהּ	Σ. ἀπάντημά σου	Σ. ἀκηδία σου.
Amos i. 11	רִחְמוֹ	Σ. σπλάγχνα ἴδια	Σ. ἔντερα αὐτοῦ.
Habac. ii. 5	לֹא יִנְהָה	Σ. οὐκ εὐπραγήσει	Σ. οὐκ εὐπορήσει.
Zach. v. 1	מִגְלָה עֶפְהָ	Σ. κεφαλὴς πετομένη	Σ. ὡς εἶλημα πετόμενον.

Habes segetem lectionum diversarum satis pusillam; e quarum numero si eximas eas quae vel scribarum in nominibus ponendis oscitantiae, vel versioni Syro-hexaplari paulo liberiori imputandae sint, Symmachi *secunda editio* veremur ne pro mera ignorantiae excusatione habenda sit.

CAPUT IV.

DE THEODOTIONIS EDITIONE.

I. Theodotionis historia. II. De Theodotionis versionis scopo et indole. III. De Theodotionis interpretis stylo.

I. *Theodotionis historia.*

Auctore Epiphanio, Theodotio patria Ponticus fuit, religione autem Christianus de schola Marcionis haeresiarchae Sinopitae; qui cum haeresi suae nescimus qua de causa succenseret, ad Judaismum defecit, et circumcisionem accepit: quo facto, ne quid historia ejus ab iis quae de Aquila et Symmacho traduntur declinaret, Hebraeas literas edidicit, et versionem ipse suam aggressus est.¹ Quod ad gentem ejus attinet, dissidet Irenaeus, qui Ephesium eum vocat, de conversione ejus ad Judaismum cum Epiphanio consentiens.² E contrario fuisse Theodotionem pariter ac Symmachum de secta Ebionitarum, pluribus in locis, ut vidimus, testatur Hieronymus, quamvis in Prologo in Daniele rem in dubio relinquere videtur, cum ait: "Illud quoque lectorem admoneo, Daniele non juxta LXX interpretes, sed juxta Theodotionem Ecclesias legere, qui utique post adventum Christi incredulus fuit, licet eum quidam dicant Ebionitam, qui altero genere Judaeus est."³ Ceterum de aetate ejus, dum in quaestione de Symmachi aetate versabamur, probabiliter pronuntiavimus; videlicet eum Symmacho priorem fuisse, et, si quid veteribus tribuendum, imperante Commodo (A. D. 180-192) versionem suam concinnasse.

II. *De Theodotionis versionis scopo et indole.*

Ut Aquilae in vertendo in primis propositum fuit verbum de verbo exprimere, Symmacho autem sensum potius sequi, sic Theodotioni in suo opere ornando illud potissimum in votis fuisse videtur, *non multum a veteribus*, hoc est, a LXX interpretibus, *discrepare*;⁴ ita tamen

¹ Epiphan. De Mens. et Pond. 17 (Opp. T. II, p. 172): Μετὰ τοῦτον δὲ κατὰ πόδας ἐν τῇ ἐξῆς χρόνῳ . . . Θεοδοτίων τις Ποντικός ἀπὸ τῆς διαδοχῆς Μαρκιανὸς τοῦ αἰρεσιάρχου τοῦ Σινοπιτίου, μνηστὴν καὶ αὐτὸς τῇ αὐτοῦ αἵρεσει, καὶ εἰς Ἰουδαϊσμὸν ἀποκλίνας, καὶ περιμηθεὶς, καὶ τὴν τῶν Ἑβραίων φωνὴν καὶ τὰ αὐτῶν στοιχεῖα παιδεύσας, ἰδίως καὶ αὐτὸς ἐξέδωκε. ² Iren. adv. Haeres. III, 24: ὅς Θεοδοτίων ἡρμήνευσεν ὁ Ἐφέσιος καὶ Ἀκύ-

λας ὁ Ποντικός, ἀμφότεροι Ἰουδαῖοι προσήλυτοι.

³ Hieron.

Opp. T. V, p. 620.

⁴ Epiphan. De Mens. et Pond. 17 (T. II, p. 173): Διὸ τὰ πλείστα τοῖς οὐ συνιδόντως ἐξέδωκε· τριβὰς γὰρ εἶχεν οὗτος τὰς πλείστας ἀπὸ τῆς συνηθείας τῶν οὐ. Hieron. Opp. T. X, p. 120 ed. Migne: "Juxta Theodotionis dumtaxat editionem, qui simplicitate sermonis a LXX interpretibus non discordat." Idem Opp. T. IX, p. 1079 ed.

ut quae ab illis vel absurde conversa, vel prorsus praeterita fuissent, ipse ad Hebraei archetypi normam emendaret et suppleret. Prioris generis culpa insignis exemplum est Danielis liber, cujus versio LXXviralis tam putide et praepostere jacet, ut nulla manu medica ad Ecclesiae usus accommodari possit; unde accidit, ut illa seposita et velut antiquata, Theodotionis editio in locum ejus successerit. Quod vero ad defectus veteris versionis attinet, testis sit textus Jobi LXXviralis (qui vocatur), ut in exemplari Romano hodie legitur, cujus fere sexta pars, nulla adhibita discriminis nota, Theodotioni debetur; *discriminis notam* dico, quia discrimen ipsum cuius Graeca cum Hebraeis paulo attentius comparanti haudquaquam obscurum erit. Etiam Jeremiae vaticiniorum haud exigua pars, quae apud LXX defecerat, in libris hexaplaribus de Nostro suppleta est, cujus pericopae prolixiores sunt Cap. xxxiii. (Gr. xl.) 14-26, et Cap. xxxix (Gr. xli). 4-13.

E libris canonicis Jeremiae Threnos Aquilam et Theodotionem in versionibus suis praetermisit, e male intellecto Origenis loco olim credebatur;⁶ quam opinionem quod ad Aquilam attinet, aperte falsam, quod vero ad Theodotionem, parum verisimilem esse, in Monito ad Threnos demonstravimus.

Libros V.T. apocryphos tres interpretes non vertisse res nota est; sed ex hac generali propositione excipiendae sunt, praeter Jobi epimetrum in fine Cap. xlii, Danielis pericopae, Susanna, Canticum Trium Puerorum, et Bel et Draco, quas in Theodotionis quoque editione locum suum retinuisse constat. Estherae vero additamenta (quae vocantur) *nec in Hebraeo, nec apud ullum ferri interpretum* diserte testatur Hieronymus.⁶

III. De Theodotionis interpretis stylo.

Theodotionis stylus simplex et gravis est, et, ut jam observavimus, inter Aquilam et Symmachum medium locum occupat, quorum interpretationibus, desertis per occasionem Seniorum vestigiis, non raro se adjungit. Interdum vero, relictis ceteris omnibus, novam viam sibi secut; e.g. Gen. i. 28: יָרְרָו בְּרֵיית. Ο. καὶ ἀρχετε τῶν ἰχθύων. Ἀ. καὶ ἐπικρατεῖτε ἐν ἰχθύϊ. Σ. καὶ χειροῦσθε τοὺς ἰχθύας. Θ. (ex usu Syrorum) καὶ παιδεύετε ἐν τοῖς ἰχθύσι. Rursus Gen. iv. 4 pro Hebraeo יָשַׁע, et respexit, quod τοῖς Ο. ἐπέιδεν, Aquilae ἐπεκλήθη, Symmacho ἐτέρηθη sonat, Theodotio paulo argutius ἐνεπύρισεν posuit, modum approbationis, per ignem scilicet, juxta traditionem Rabbiorum, innuens. Styli autem proprietas, qua Noster a ceteris interpretibus maxime differt, mos est ejus voces Hebraeas, etiam eas quarum translatio non ita difficilis erat, ἀνεμηνεύτους relinquendi, Graecis tantum characteribus pro Hebraicis positis. Hic usus, ab Aquila et Symmacho, ut supra declaravimus, parcius admissus, a Theodotione adeo frequentatus est, ut propter hanc in primis causam *indocti* interpretis nota a Montefal-

Migne: "Quasi non et apud Graecos Aquila, Symmachus et Theodotio, vel verbum e verbo, vel sensum e sensu, vel ex utroque commixtum et medie temperatum genus trans-

lationis expresserint."

⁶ Hodius *De Bibliorum Textibus*, p. 584. ⁶ Opp. T. IX, p. 1445 ed. Migne.

conio ei inusta sit. Sed prius quam ultra progredimur, operae pretium erit catalogum verborum Hebraeo-Graecorum, quae in Theodotionis reliquiis obvia sunt, ordine alphabetico exhibere, praesertim cum maxima eorum pars in Lexicis ad versiones V.T. Graecas concinnatis desiderentur.

ἀγανὼθ Jesai. xxii. 24.

ἀγγαῖ Anon. 2 Paral. xxvi. 9.

ἀγμὼν Jesai. xix. 15.

ἀγουγιμ Anon. 2 Paral. ix. 10.

ἀγούρ Jesai. xxxviii. 14.

ἀδαμὰ Gen. ii. 7. iii. 18. Deut. xxi. 23. 'A. Θ. Ezech. xx. 38.

ἀδωνὶ Zach. i. 9. iv. 4.

ἀζαζήλ Anon. Lev. xvi. 10, 26.

ἀζαρά Ezech. xliii. 14.

ἀμαδαρῶθ Anon. Jud. v. 22.

ἀναθῶθ (potius ἀδανῶθ) Anon. 1 Reg. xv. 32.

ἀραβὰ Job. xxxix. 6. Jesai. xli. 19. Jerem. xxxix. 4, 5.

ἀρς Jesai. xvii. 9.

ἀρσειθ 'A. Σ. Θ. Jerem. xix. 2.

ἀσιδὰ Job. xxxix. 13. 'O. Θ. Jerem. viii. 7.

ἀφὲκ (ἐν) Ezech. xxvii. 16.

ἀχὶ Job. viii. 11.

βακελλήθ 4 Reg. iv. 42.

βαραμειμ Ezech. xxvii. 24.

βεδὲκ Ezech. xxvii. 27.

βεθθειμ 4 Reg. xiii. 7.

βελιὰλ (υἱοί) Jud. xix. 22.

βραθὺ Jesai. xxxvii. 24. xli. 19.

γαβειμ 'A. Σ. Θ. Jerem. lii. 16.

γαζαρηνοὶ 'O. Θ. Dan. ii. 27.

γασερὰ (τῶ) Ezech. xli. 13.

γαλιμὰ Ezech. xxvii. 24.

γαρείμ, γαρὲμ 'O. Θ. 4 Reg. ix. 13.

δαὰρ Jesai. xli. 19.

δαβείρ Psal. xxvii. 2.

δαρῶρ Anon. Lev. xxv. 10.

δερῶρ Ezech. xlvi. 17.

δοc Jesai. xl. 15.

ἐγλαὰδ (s. ἰγλαὰδ) Anon. 4 Reg. iv. 34.

ἐδδὲν (s. ἐδδὲμ, s. γεδδὲμ) Jesai. lxiv. 6.

ἐλειλεῖμ Anon. Lev. xix. 4. xxvi. 1.

ἐλμωνὶ 1 Reg. xxi. 2.

ἐλωεῖμ Mich. iii. 7. Habac. iii. 3.

ἐλωαίχ Mich. vi. 8.

ἐμῖρ 'A. Σ. Θ. Jesai. xvii. 9.

ἐνθῶφ Anon. Jud. viii. 26.

ἐφιδανῶ Dan. xi. 45.

ζέμμα Lev. xviii. 17. Ezech. xvi. 27.

ἡδὼ Job. xxxvi. 30.

ἦλ Mal. ii. 11.

θαασούρ 'A. Θ. Jesai. xli. 19. lx. 13.

θαβὲλ Lev. xviii. 23. xx. 12.

θαδαὰρ Jesai. xli. 19. lx. 13.

θαρσεῖς, *chrysolithus* Ezech. x. 9.

θεεβουλαθῶθ (ἐν) Job. xxxvii. 12.

θεννὶν Jesai. xliii. 20.

θεραφὶν 1 Reg. xix. 13.

ιαμεῖν 'O. Θ. Gen. xxxvi. 24.

ιέζῃ (ἐν) Ezech. xlv. 18.

ίειν, ἰεῖμ 'A. Σ. Θ. Jesai. xliii. 22. xxxiv. 14.

ἰωβήλ Exod. xix. 13. Lev. xxv. 10.

καδησίμ (s. καδημίμ) Jud. v. 21.

καιδδὰ Ezech. xxvii. 19.

κάστν 'A. Θ. Ezech. ix. 2.

κεφφὰ Jesai. xix. 15.

μαγὰλ 1 Reg. xxvi. 7.

μαλεεῖν Jerem. xxxviii. 12.

μαμζήρ 'A. Σ. Θ. Zach. ix. 6.

μαναὰ Jesai. lxvi. 3.

μασφαὰ (s. μασφαὰθ) Lev. xliii. 6.

μαχαλλίμ Ezech. xxvii. 24.

μαχβὰρ 4 Reg. viii. 15.

μαωζείμ Dan. xi. 38.

μαῶν 1 Reg. ii. 32.

μεινὶ 'A. Θ. Jesai. lxv. 11.

μεσσὲ Ezech. xvi. 10.

μεχωνῶθ Jerem. xxvii. 19.
 μουφαιθὰμ Anon. Jud. v. 16.
 ναζ'ερ Lev. xxi. 12.
 νεγβαί Ezech. xx. 46.
 νεδδὰ Anon. Lev. xx. 21.
 νεζ'ερ Ο'. Θ. Ε'. 4 Reg. xi. 12.
 νωκεδείμ Amos i. 1.
 οὐλὰμ Joel. ii. 17.
 ραθαμὶν 'Α. Θ. Job. xxx. 4.
 ρασεῖμ. Vid. χορρί.
 ραφαεῖμ Οἱ λ. Jesai. xiv. 9.
 σαβαεῖν (s. σαβὰ) Dan. xi. 16.
 σαβαχῶθ Anon. 2 Paral. iv. 12.
 σαμβήχ Jesai. xlvii. 2.
 σατανήζ Lev. xix. 19. Deut. xxii. 11.
 σεειρεῖμ Lev. xvii. 7.
 σενναὰρ Dan. i. 2.
 σθειμ Jesai. xxiii. 13.
 σήθ Lev. xiii. 10. xiv. 56.
 σιεῖμ 'Α. Σ. Θ. Jesai. xiii. 21. xxxiv. 14.

σιρώνων (τῶν) Jud. viii. 26.
 σῖς Jesai. xxxviii. 14.
 σιωνεῖμ Anon. Jerem. xxxi. 21.
 σουαρεῖμ Jerem. xxix. 17.
 σούρ Σ. Θ. Jesai. x. 26.
 socen Jesai. xxii. 15.
 σωρήκ Ο'. 'Α. Θ. Jesai. v. 2.
 τεκχεῖμ Anon. 2 Paral. ix. 21.
 φαὰθ Lev. xix. 9, 27.
 φαρφαρῶθ Jesai. ii. 20.
 φεγγῶλ (s. φεγγούλ) Lev. vii. 18. Ezech. iv. 14.
 φθιγίλ Jesai. iii. 24.
 φορβομὶν Dan. i. 3.
 φουρά Jesai. lxi. 3.
 χανανὶν Jesai. xxiii. 8.
 χισιλεῖμ 'Α. Θ. Jesai. xiii. 10.
 χοβέρ 1 Reg. xix. 13.
 χορρί (δ) καὶ ὁ ρασεῖμ Ο'. Θ. 4 Reg. xi. 4.
 χωμαρεῖμ Zeph. i. 4.
 ὠνενὰ Jesai. lvii. 3.

Horum vocabulorum alia sunt nomina *animalium*, ut ἀσιδὰ καὶ νεσσὰ ('Α. ἐρωδιοῦ καὶ ἱέρακος), ἱεῖν καὶ σιεῖν (Ο'. ὀνοκένταυροι καὶ θηρία), θεννὶν (Ο'. 'Α. Σ. σειρήνες), σῖς (Ο'. χελιδὼν), σεειρεῖμ (Θ. alio loco ὀρθοτριχοῦντες), τεκχεῖμ (Heb. *pavones*); alia *arborum et plantarum*, ut ἀχί (Ο'. βούτομον), ραθαμὶν (Heb. *genistarum*), βραθὶ καὶ θαδαὰρ καὶ θαασούρ (Ο'. confuse: κέδρον, καὶ πύξον, μυρσίνην καὶ κυπάρισσον; altero autem loco: κυπάρισσος, καὶ πεύκη, καὶ κέδρος), κεφφὰ καὶ ἀγμὼν (Heb. *palmam et juncum*), καιδδὰ (Heb. *cassia*), ἀγονγίμ (Heb. *almugim*); alia *vestium et pannorum*, ut φθιγίλ (Heb. *fascia pectoralis*), σατανήζ (Ο'. κίβδηλον), βαδδὶμ (Ο'. ποδήρη), μαχβάρ ('Α. στρώμα), ἐνθῶφ (Ο'. ὀρμίσκοι), μεσσέ (Heb. *sericum*); alia ad *cultum Dei vel idolorum* pertinent, ut θαβεῖρ ('Α. Σ. χρηματιστήριον), οὐλὰμ ('Α. πρόδομος), ἀζαρά ('Α. κρηπίδωμα), γαζερά (Heb. *area separata*), θεραφὶν (Ο'. κενωτάφια. 'Α. μορφώματα), χωμαρεῖμ (Ο'. ἱερεῖς). In hujusmodi autem nominibus e propria lingua in alienam transferendis, interpreti etiam eruditissimo non nihil difficultatis occurrere solet, quam vel conjectura probabili resolvere, vel ipsam vocem peregrinam ponendo quasi vi perrumpere cogitur. Si posterior via Theodotioni placuisse videatur, non ideo ceteris indoctior vel indiligentior habendus est (nam eum antecessorum suorum versionibus uti nil prohibebat), sed tantum scrupulosior quam operis sui instituto fortasse conveniret. Quando vero vocabuli transferendi significatio non ita obscura erat, qua excusatione ab imperitiae culpa Noster liberandus sit non videmus. Exempli gratia: Lev. vii. 18, ubi pro Hebraeo חֲמִשָּׁה לֶחֶם LXX satis bene *μίασμα ἔστιν*, Aq. *ἀπόβλητον ἔσται*, alii *ἀργὸν ἔσται* verterant, nil opus erat vocem *φεγγούλ* quasi non satis clarae explicationis retinere.

Rursus Lev. xiii. 6 vox תִּסְפֹּת, *scabies*, a ceteris varie vertitur σημασία, ἐξανάδοσις, ἔκβρασμα, ἔκφυμα, quarum versionum quaelibet a Nostro arripienda erat, potius quam μασφαλῶθ nullo sensu ponendum. Postremo Lev. xviii. 23 pro תִּבְלָה, *foedum scelus*, ceteri omnes eodem sensu μυσαρὸν, ἀπειρημένον, ἀρρητον verterunt, Theodotio sine causa θαβὲλ conservavit. In contrariam tamen partem non dissimulandum est, aliquot in locis, praesertim in Regum libris, ubi LXX vocabulum Hebraeum ἀνερμήνευτον reliquerunt, Nostrum Graecum proprium posuisse; e.g. 1 Reg. xxiv. 3: צִוְּיָהּ הַיְּלִים. O'. σαδδαιέμ (sic). Θ. τῶν πετρῶν τῶν ἐλάφων. 1 Reg. xxx. 8: O'. τοῦ γεδδούρ. Θ. τοῦ συστρέμματος. 2 Reg. ii. 12: O'. ἐκ Μαναέμ εἰς Γαβαών. Θ. ἐκ παρεμβολῶν βουνοῦ. 2 Reg. xvii. 19: O'. ἀραφάθ. Θ. παλάθας. 4 Reg. xvi. 17: O'. αἱ μεχωνώθ. Θ. τὰ ὑποστηρίγματα.

Duplicis Theodotionis editionis, si excipias lectionem suspectam Ezech. i. 4, et Hieronymi locum aperte vitiosum, quem in Hexaplis ad Jerem. xxix. 17 citavimus, nullum omnino reperitur indicium.

CAPUT V.

DE EDITIONIBUS ANONYMIS.

I. De Quinta, Sexta et Septima. II. De Quinta editione. III. De Sexta editione. IV. De Septima editione.

I. De Quinta, Sexta et Septima.

Quo tempore et quibus auctoribus versiones Quinta, Sexta et Septima adornatae fuerint, nihil probabile ne conjectando quidem afferri potest. De his tribus editionibus Eusebius auctor est, Origenem praeter tritas Aquilae, Symmachi et Theodotionis duas alias antea incognitas e latebris eruisse;¹ in Psalmis vero etiam septimam simili casu inventam adhibuisse. Epiphanius et qui eum secuti sunt (inter quos est Auctor Epistolae versioni Harethi prae-missae) Quintam et Sextam tantum memorant, de Septima prorsus silentes.² Eusebio accedit

¹ Euseb. Hist. Eccles. VI, 16: Καί τινες ἑτέρας παρὰ τὰς κατημαζευμένας ἑρμηνείας ἐναλλάττουσας, τὴν Ἀκύλου καὶ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίωνος, ἐφευρεῖν, ὅς οὐκ οἶδ' ὅθεν ἐκ τινων μυθῶν τὸν πάλαι λαμβάνουσας χρόνον εἰς φῶς ἀνεκνεύσας προήγαγεν· ἐφ' ὧν διὰ τὴν ἀδηλόγητα τίνος ἀρ' εἴεν οὐκ εἰδώς, αὐτὸ τοῦτο μόνον

ἐπισημήσατο, ὡς ἄρα τὴν μὲν εὑροι ἐν τῇ πρὸς Ἀκτίῳ Νικοπόλει, τὴν δὲ ἐν ἑτέρῳ τόπῳ τοιῷδε. ² Epiphani. De Mens. et Pond. 19 (Opp. T. II, p. 175): Εὐρῶν δὲ (Origenes) τῆς πέμπτης καὶ ἑκτης ἐκδόσεως τὰς βίβλους καθ' ὃν εἵπομεν τρόπον, καὶ μὴ γινῶς τίνες εἴεν οἱ ἑρμηνεύσαντες αὐτάς, καθ' οὓς ἠγύρεθσαν

Hieronymus in Libro de Viris Illustribus, de Origine tradens: "Praeterea Quintam et Sextam et Septimam editionem, quas etiam nos de ejus bibliotheca habemus, miro labore reperit, et cum ceteris editionibus comparavit;" necnon in Commentariis in Epistolam ad Titum: "Nonnulli vero libri, et maxime hi qui apud Hebraeos versu compositi sunt, tres alias editiones additas habent, quam Quintam et Sextam et Septimam translationem vocant, auctoritatem sine nominibus interpretum consecutas."³ Haec de editionibus anonymis in universum; nunc de singulis agamus.

II. De Quinta editione.

1. Quinta editio ubi terrarum ab Origene reperta sit inter auctores ambigitur. Ex Eusebii loco supra citato probabilis collectio est, Origenem Quintam quidem (τὴν μὲν) Nicopoli ad Actium, Sextam autem (τὴν δὲ) alio loco non nominato detexisse. Ita certe Eusebii verba paulo obscuriora intellexisse videtur Hieronymus in Praefatione ad Origenis Homilias in Canticum Cantorum, ubi ait, ipsum Origenem scribere se Quintam editionem in Actio litore invenisse.⁴ Epiphanius vero cum imitatoribus ejus Quintam Hierichunte in doliis absconditam, regnante Antonino Caracalla Severi filio, Nicopoli vero Sextam inventam fuisse tradit;⁵ qui tamen tum loci tum imperatoris nomen ex alio Eusebii loco, de quo mox videbimus, mutuatus esse videtur. Rem levissimi momenti adhuc in dubio consistere facile patitur.

2. Versiones anonymas non totius V.T. voluminis, sed paucorum tantum quorundam librorum esse, certo certius est. De Quinta Hodius haec habet: "Complexa est haec Quinta editio Prophetas minores, Psalterium, Canticum Cantorum, et, ut videtur, Jobum. In Prophetis minoribus citatur haud raro ab Hieronymo, in majoribus nusquam, nec ab eo, nec ab ullo alio; in Psalmis a multis passim; in Proverbiis et Ecclesiaste nusquam. In Cantico citatur ab Origene in Homiliis. In Jobo citatum non invenio; Olympiodorus tamen in Jobi caput ultimum alium quendam interpretem adducit praeter Aquilam, Symmachum et Theodotionem: τὸ δὲ τετραδάραχμον τοῦ χρυσίου, ὅπερ ἐστὶ νόμισμα ἐν οὗτῳ γὰρ καὶ ἕτερος τῶν ἐρμηνευτῶν ἐξέδωκεν. Ἀκύλας δὲ καὶ Θεοδοτίων, ἐνώτιον χρυσοῦν ἐπίρρινον δὲ Σύμμαχος."⁶ Sic ille, anno 1705 opere Montefalconiano nondum edito. Nunc quid in quoque libro nostrae Hexaplorum editioni contulerit iste interpres recensendum. In Pentateucho igitur nullus commentator Graecus aut Quintam aut Sextam nominavit; sed prioris editionis vestigia, tenuiora quidem sed genuina, videas in Hexaplis nostris ad Gen. vi. 3 (in *Addendis* ad Genesim). xxxiv. 15. xxxv. 19. Lev. xi. 31. In libro Regum IV, quem Heptapla rem fuisse constat, lectiones τῆς Ε'

χρόνους ταῖς πρὸ αὐτῶν τέσσαρσιν ἀκολουθῶς τῇ παραθέσει συν-
φῆκας, τὴν μίαν πέμπτην ἀνόμασεν, ἐπεγράψας διὰ τοῦ πέμπτου
στοιχείου τῆς πέμπτης τὸν ἀριθμὸν, καὶ δηλώσας τὸ ὄνομα ὡσαύ-
τως δὲ καὶ τὴν μετ' αὐτὴν τὸ ἐπίσημον ἐπεγράψας τὸ τῆς ἑκτῆς
ἐρμηνείας ὄνομα ἐδήλωσεν.

³ Hieron. Opp. T. II, p. 894.

T. VII, p. 735.

ubi vid. Martian.

⁴ Hieron. Opp. T. III, pp. 499, 500,

⁵ Epiphan. De Mens. et Pond. 18

(Opp. T. II, p. 174): Τελεντήσαντος δὲ Σευήρου διαδέχεται τὴν
ἀρχὴν αὐτοῦ Ἀντωνῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ καὶ Γέρας ἄλλος, ὁ καὶ
Καράκαλλος ἐπικληθεὶς, καὶ ποιεῖ ἔτη ζ'. Ἐν δὲ τῇ ἐβδόμῃ αὐτοῦ
ἔτει ἠνέβησαν καὶ βίβλοι τῆς πέμπτης ἐκδόσεως ἐν πύθοις ἐν
Ἱεριχὲς κεκρυμμένας, μετὰ ἄλλων βιβλίων Ἑβραϊκῶν καὶ Ἑλλη-
νικῶν.

⁶ Hodius *De Bibliorum Textibus*, p. 590.

innumeras prius incognitas e versione Syro-hexaplari in lucem protraximus. Quod ad Jobum attinet, exemplum ab Hodio allatum nihili est;⁷ sed *Octapla* Jobi a Syro nostro ad Cap. v. 23 memorantur, et unica Quinti interpretis lectio ab eodem ad Cap. xi. 4 affertur. In Psalmis editiones Quinta et Sexta passim laudantur. In Proverbiis, ubi ante nos Quintus interpres prorsus silebat, versio Syro-hexaplaris copiam lectionum ejus, tum solius (quarum insigniores sunt Cap. xxiii. 24. xxv. 7. xxvi. 17. xxx. 31), tum cum ceteris concordantis, patefecit. In Cant. Cant. Montefalconius e libris Graecis haud paucas lectiones edidit, quas nos e Syro nostro amplificavimus. In Ecclesiaste editio Quinta non citatur. In Prophetis majoribus Hodii affirmatio ab uno suspectae fidei exemplo⁸ non labefactatur; in minoribus, praesertim in Hosea, hic interpres non mediocriter momentum habet.

3. Quod reliquum est, Quinti interpretis, quisquis fuerit, stylus, ut cuique reliquias versionis Hoseae ab eo elaboratae inspicienti patebit, omnium elegantissimus est, et cum optimis Graecis suae aetatis scriptoribus comparandus. Quod ad vertendi genus attinet, usitate liberam nec literae adstrictam interpretationem sectatur, modo ut sententiam auctoris sui paulo explicatius efferat, modo ut in paraphrasticae potius quam interpretis partes desciscat. Prioris generis exempla sunt: Psal. cxl. 7: *Sicut sulcans* (סֹדֵד) *et findens in terra.* Ε'. ὡς καλλιεργῶν καὶ σκάπτων ἐν τῇ γῇ. Hos. vi. 2: Ο'. ὑγιᾶσει ἡμᾶς (יְחַיֶּה). Ε'. ὑγίει ἀποδείξει ἡμᾶς. Hos. vii. 1: *Et fur ingreditur* (domos), *diffundit se turba* (praedonum) *in agris.* Ε'. καὶ κλέπτῃς μὲν ἔστιν ἔνδον, λωποδύτης δὲ ληστεύει τὰ ἔξω. Hos. vii. 4: *Omnes illi moechantur, sicut furnus accensus a pistore.* Ε'. ἅπαντες εἰς τὸ μοιχεύειν ἐκπυρούμενοι, ὡς ὀπᾶνιον ὑπὸ τοῦ πέσσοντος. Hos. vii. 9: Ο'. οὐκ ἔγνω καὶ πολὺ αἰ ἐξήνησαν αὐτῷ. Ε'. οὐκ ᾔσθετο, καὶ ταῦτα πολλοὶ ἤδη τυγχάνων. Ad posteriorem censum pertinent: Psal. lxxvii. 28: *Principes Judae et cetera eorum* (סִדְרֵי יְהוּדָה). Ε'. καὶ ἄρχοντες Ἰουδα κρατοῦντες τὰ διαδήματα τῆς βασιλείας. Hos. vi. 8: *Notata vestigiis sanguinis* (דָּם בְּרֵגְלֵי). Ε'. ὑποσκελίζουσα καὶ δολοφονοῦσα. Hos. vii. 14: *Propter frumentum et mustum congregantur* (בְּגִלְגָּלִים), *deficiunt a me.* Ε'. ὑπὸ τρυφῆς καὶ πλησμονῆς σίτου καὶ οἴνου ἀπέστησάν μου.

III. De Sexta editione.

1. Epiphanii traditionem de loco ubi reperta fuerit Sexta editio jam protulimus; nunc quid de eadem re testatus sit Eusebius disquirendum. Sic igitur ille post verba, τὴν δὲ ἐν ἐτέρῳ τόπῳ τοιῷδε, quae juxta grammaticorum scita ad Sextam referenda esse videntur, prosequitur: Ἐν γὰρ μὴν τοῖς ἑξαπλοῖς τῶν ψαλμῶν, μετὰ τὰς ἐπισήμους τέσσαρας ἐκδόσεις, οὐ μόνον πέμπτην, ἀλλὰ καὶ ἑκτὴν καὶ ἐβδόμην παραθεῖς ἐρμηνείαν, ἐπὶ μιᾷς αὐτῆς σεσημείωται, ὡς ἐν Ἱερειχοῖ ἐρμηνεύς ἐν πίθῳ κατὰ τοὺς χρόνους Ἀντωνίνου τοῦ υἱοῦ Σεβήρου. Ubi vim pronominis τοιῷδε, qualem nunc dicturus sum, non animadvertens, Valesius emendationem inopportunist, οὐ μόνον πέμπτην καὶ ἑκτὴν, ἀλλὰ καὶ ἐβδόμην, quasi prorsus necessariam commendavit. Tacemus alios magni nominis Criticos,⁹ qui locutionem ἐπὶ μιᾷς σεσημείωται, quae nihil indicare potest nisi *Origenem super*

⁷ Vid. Hex. ad Job. xlii. 11.
Ezech. x. 2.

⁸ Vid. Hex. ad
E. g. Vossium, Petavium, Huetium,

quorum sententias recensuit Hodius *De Bibliorum Textibus*, pp. 592, 593.

unam harum notam apposuisse, variis sive correctionibus sive explicationibus tentaverunt. Zonaras quidem Eusebii verba summatim afferens, ait: ἐν δὲ τοῖς ψαλμοῖς καὶ ἐβδόμῃς μέμνηται ἐρμηνέας, ὡς ἐν Ἱερικοῖ ἐρρημένῃς; quod Eusebius aperte non dicit, sed utrum Sexta an Septima fuerit in medio relinquit.

2. A Judaeis auctoribus confectas esse versiones tam Sextam quam Quintam affirmat Hieronymus, dum his verbis Rufinum alloquitur: "Magnis, ut scio, sumptibus redemisti Aquilae et Symmachi et Theodotionis, Quintaeque et Sextae editionis Judaicos translatore¹⁰, quae tamen quasi rhetorice elocuta non nimis urgenda esse videntur. Sextum vero interpretem Christianum fuisse constat ex ejus interpretatione vaticinii Habac. iii. 13: *Egressus es ad liberandum populum tuum, ad liberandum Unctum tuum*; ad quem locum commentatus est Hieronymus: "Sexta editio, prodens manifestissime sacramentum, ita vertit ex Hebraeo: *Egressus es, ut salvares populum tuum per Jesum Christum tuum*; quod Graece dicitur: Ἐξήλαθες τοῦ σώσαι τὸν λαόν σου διὰ Ἰησοῦν τὸν Χριστόν σου."¹¹ Nisi quis interpretem nostrum per Ἰησοῦν Josuam, qui *Unctus καταχρηστικῶς* dici possit, voluisse, non sine quadam veri specie contenderit.

3. Praeter libros Psalmorum et Cantici Canticorum, qui Sextae editionis lectionibus abundant, etiam in aliis in indicia ejus quamvis obscuriora incidimus. Exempla indubitatae fidei sunt Exod. vii. 9. 3 Reg. xiv. 23, utrumque e versione Syro-hexaplari nunc primum editum; Job. v. 7. xxx. 16 in *Auctario*; Amos i. 11 in Syro-hex. Praeterea in Habacuci vaticinio Hieronymus praeter locum supra allatum, ad quem Sextam nominatim laudat, duas alias versiones anonymas in Commentariis ad Cap. i. 5. ii. 11 memorat, notans: "Reperi, exceptis quinque editionibus, id est, Aquilae, Symmachi, Septuaginta, Theodotionis et Quinta, in XII prophetis et duas alias editiones, in quarum una scriptum est: *Quia lapis* etc., et in altera: *Lapis enim* etc."¹² Has vero cum iis quae Sextae et Septimae nominibus designantur easdem esse, haud improbabiler conjici potest.

4. Sextum interpretem *paraphrasi gaudere*, quae Montefalconii opinio est, quantum ex illius reliquiis conjicere licet, vix constare videtur. Singulares quidem ejus versiones, praeter locum Habac. iii. 13, appellari possunt Psal. x. 2: *Ut jaculentur* (לִירֹת) *in caligine in rectos corde*. S'. εἰς τὸ ἐπιδεῖξαι τὸ σκότος; et Psal. cxxvi. 4: S'. υἱοὶ ἡκονημένοι (בְּנֵי הַמְּעִירִים). Singularis quoque, sed optimae notae, est versio a nobis e vitiosa Syri nostri scriptura odorata Cant. Cant. ii. 17: S'. ἐπὶ τὰ ὄρη μαλαβάθρον (רִנָּה). Sed in loco Psal. xxxvi. 35: *Vidi impium praepotentem, et dilatantem se sicut arbor indigena viridis*, Sextum in mira ejus versione, εἶδον ἀσεβῆ καὶ ἀναιδῆ ἀντιποιοῦμενον ἐν σκληρότητι, καὶ λέγοντα: εἰμὶ ὡς αὐτόχθων περιπατῶν ἐν δικαιοσύνῃ, omnes etiam paraphraetae sanioris limites transcendisse, antecessori nostro facile concedimus.

Obiter notandum vocabulum Nostro peculiare νεανικότης Psal. ix. i. cix. 3.

¹⁰ Hieron. Opp. T. II, p. 528.

¹¹ Hieron. Opp. T. VI, p. 656.

¹² Hieron. Opp. T. VI, p. 618.

IV. *De Septima editione.*

De Septima, quae dicitur, versione fere omnia quae explorata sunt in praecedentibus anticipavimus. Epiphanius et imitatores ejus Septimum interpretem ignorabant. Etiam Enneaplorum nomen prorsus inauditum est. Eusebii testimonium jam a nobis examinatum est, quem Hieronymus, ut videtur, in locis supra allatis auctorem habuit, praeterea notans, Quintam et Sextam et Septimam versionem *maxime eorum librorum, qui apud Hebraeos versu compositi sunt fuisse*;¹³ quinam autem hi sint ipse docet in Praefatione in Jobum ex Hebraeo conversum, nempe Jobus maxima ex parte, Psalterium, Threni, et Canticum; ad quos tamen neque ab eo neque ab ullo alio commentatore citatur usquam Septima. Ad locum Habacuci, ut jam vidimus, praeter quinque editiones duarum aliarum lectiones allegat, tacitis tamen Sextae et Septimae titulis. Restat Psalmorum liber, ad quem Montefalconius, non e libris MSS., sed Nobilii, ut ait, auctoritate fretus, Septimi interpretis quatuor lectiones in Hexaplis suis recondidit. Primus locus est Psal. xxi. 30, ubi antecessor noster, quem nos quoque incaute imitati sumus, edidit: 'E. S. Z'. ἡ ψυχὴ μου; sed Nobilius diserte ait: "V editio et VI ut LXX." Ad Psal. xlix. 21 Nobilius ambigue notat: "Th. ut VII. 'A. ἐπέλαβες," siglo VII, quod non raro ei accidit,¹⁴ pro LXX posito, ut cuique pleniorum ejus annotationem a Waltono denuo editam inspicienti patebit; Montefalconius vero: 'A. Θ. Z'. ἐπέλαβες κ. τ. ε. Ad Psal. l. 1, ubi Nobilius notat: "Symmachus ut VII [apud Walton. LXX]. Aq. Theod. Βεθσαβέθ," Montefalconius simili errore edidit: 'A. Σ. Θ. Z'. Βηθσαβεέ (sic). Tandem in quarto loco Psal. xlix. 3, ubi Nobilii annotatio est: "Θ. et VII [Waltonus: Th. et Septima] καταγίσθη," Montefalconius pariter edidit: Θ. Z'. καταγίσθη. Unde notulam suam exscripserit Nobilius, ignoramus; si autem vera est, hic est unicus in libro Psalmorum, et, si Habacucum excipias, in Bibliis Graecis locus, ad quem Septimae lectio genuina superest; eaque non peculiaris, sed mera versionis Theodotionianae repetitio. Quae si recte a nobis disputata sint, non absurda conclusio est, Septimam quae celebratur versionem aut nunquam exstitisse, aut penitus intercidisse.

¹³ Hieron. Opp. T. VII, p. 735.
LXX, non VII, habet.

¹⁴ Vid. Hex. nostra ad Psal. xxiv. 17. xxvi. 7, ubi in utroque loco Waltonus

CAPUT VI.

DE HEXAPLORUM COMPOSITIONE.

I. De Origenis in Hexaplis adornandis scopo. II. Quo tempore et loco Origenes Hexapla composuerit. III. De ordine versionum Graecarum in Hexaplis coactarum.

I. *De Origenis in Hexaplis adornandis scopo.*

Cum versio Veteris Testamenti LXXviralis Ecclesiae per orbem terrarum παροικούση Hebraei archetypi vices sola sustinuerit, conditionem textus ejus, procedente tempore magis magisque declinantis, Ecclesiae praefectis, saltem doctioribus, gravem sollicitudinem attulisse non est quod miremur. Inter eos magnus Origenes, quanto eruditione instructor, et Sacrae Scripturae studiosior fuerit, tanto vehementius de integritate istius versionis, fidei morumque Christianis Graeca lingua utentibus normae,angebatur. Cur autem LXX Seniorum compositio, prout tunc temporis ferebatur, votis doctorum et piorum hominum parum satisfecerit, duplex causa exstitisse videtur: primum, quia ipsa versio Alexandrina, opus diversorum interpretum, diversis, ut credibile est, temporibus pro sua cujusque indole et consilio partes sibi assignatas peragentium, a vero oraculorum divinorum sensu, tum addendo, tum detrahendo, tum prava interpretatione obscurando, quam longissime aberravit; deinde, quia in quingentorum fere annorum decursu per tot scribarum sive oscitantiam sive audaciam parem cum omnibus libris fortunam experta fuerat. Quod ad posteriorem depravationis causam attinet, ipse Origenes instar omnium testis adest. Sic igitur ille in Tomo XV Commentariorum in S. Matthaeum de exemplaribus quatuor Evangeliorum tunc temporis existentibus: Νυνὶ δὲ δηλονότι πολλὴ γέγονεν ἡ τῶν ἀντιγράφων διαφορά, εἴτε ἀπὸ ῥαθυμίας τινῶν γραφέων, εἴτε ἀπὸ τόλμης τινῶν μοχθηρᾶς τῆς διορθώσεως τῶν γραφομένων, εἴτε ἀπὸ τῶν τὰ ἑαυτοῖς δοκοῦντα ἐν τῇ διορθώσει προστιθέντων ἢ ἀφαιρούντων. Eandem autem confusionem ex iisdem causis profectam etiam in Veteris Testamenti codicibus exstitisse testificans, illico ait: Τὴν μὲν οὖν ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τῆς παλαιᾶς διαθήκης διαφωνίαν, θεοῦ δίδόντος εὐρομεν ἰάσασθαι;¹ in Hexaplis videlicet, de quibus nunc agitur. Aliam causam, curnam LXX interpretes in versione sua concinnanda interdum a proposito defecerint, memorat Hieronymus, scilicet quia Ptolemaeo regi, Platonis sectatori et unius Dei cultori, mystica quaeque in suorum libris sacris, et maxime ea quae Christi, Dei filii, adventum pollicerentur, prodere noluerint.² Respicit in primis, ut videtur, locum insignem Jesai. ix. 5, ubi pro nominibus honorificentissimis, *Admirabilis, Consiliarius,*

¹ Origen. Opp. T. III, p. 671.

² Hieron. Opp. T. III, pp. 303, 304.

Deus, Fortis, Pater futuri saeculi, Princeps pacis, LXX humiliter verterunt: Magni consilii angelus; adducam enim pacem super principes, et sanitatem ei. Sed hic praetextus, etiam si probabilis sit, non nisi ad perpaucas Seniorum mutationes et omissiones excusandas valere possit. Restant in hoc uno Propheta loca innumera, in quibus, etiam absentibus rationibus dogmaticis, versionem eorum, quasi plane absonam, et ab Hebraeo toto caelo discrepantem, in Hexaplis nostris siluimus.³ Quid dicemus de libro Jobi, cujus sextam fere partem, quasi obscuritate inexplicabili laborantem, LXX in vertendo prorsus praeterierunt? Quid de trajectionibus et lacunis, quae Jeremiae vaticiniorum textum LXXviralem deturpant? Quid de integro Danielis libro, quem inde ab antiquissimis temporibus, repudiata venerabili Seniorum editione, juxta Theodotionis versionem Ecclesia legit? His igitur tot et tantis ulceribus Origenes medicam manum admovere in se suscepit, iis tamen conditionibus, ut neque Judaismi propugnatoribus, cum adversariis suis ex hac versione disputare recusantibus, nimium concederet; neque Ecclesiae Christianae, eandem tanta observatione et reverentia prosequentis praepudicii offenderet. Proinde, ut voti tam laudabilis compos fieret, non modo Judaeorum linguam edidicit, eorumque volumina propria caractere exarata comparavit, verum etiam Graecas recentiorum interpretum translationes undique corrasit, e quibus omnibus inter se collatis de vera Sacri Codicis interpretatione iudicium fieret.⁴ Praeterea ne rem tanti momenti arbitrio suo permittere videretur, viam excogitavit, qua lectoribus quoque harum rerum studiosioribus incepti sui ratio et methodus quasi in tabula patefieret; eam videlicet, quae sub Hexaplorum titulo nomen ejus sempiternae gloriae commendavit.

II. Quo tempore et loco Origenes Hexapla composuerit.

Origenem circa A. D. 185, imperante Commodo, Alexandriae natum esse; Gallo autem imperante (h. e. A. D. 251–254) aetatis annum septuagesimum agentem Tyro mortem obiisse, ex indubitatis Ecclesiae monumentis colligi potest. Vitam ejus literariam, de qua sola nobis quaestio est, duas in partes dividit annus 232, imperatoris Alexandri Severi decimus, in quo Alexandria expulsus ad Caesaream Palaestinae migravit, ubi, exceptis itineribus et ad breve tempus commorationibus, reliquum vitae curriculum exantlavit.⁵ Dum Alexandriae degebat, partim *κατηχήσεως* Christianae muneri, partim philosophiae exotericae institutioni vacabat; donec post brevem in Caesarea peregrinationem Alexandriam reversus, anno circiter 216, commentarios in S. Scripturae libros conscribendi initium fecit; ad quod inceptum tum cohortationibus quotidianis incitando (unde eum in quadam epistola *ἐργοδιώκτην* suum Origenes

³ Vid. Hex. ad Jesai. lvii. 9. lviii. 13. ⁴ Euseb. Hist. Eccles. VI, 16: Τσαυτή δὲ εἰσῆγγο τῷ Ὀρίγινῃ τῶν θείων λόγων ἀπεριβωμένη ἐξέτασις, ὥς καὶ τὴν Ἑβραῖδα γλῶτταν ἐκμαθεῖν, τὰς τε παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἐμφορομένης πρωτοτύπου αὐτοῖς Ἑβραίων στοιχείους γραφὰς κτῆμα ἰδίων ποιήσασθαι, ἀνικνεῖσαι τε τὰς τῶν ἐτέρων παρὰ τοὺς ἑβδομήκοντα τὰς ἱερὰς γραφὰς ἡμνηνυκῶν ἐκδόσεις. Hieron. in Libro De Viris Illustribus, Cap. LIV (Opp. T. II, p. 894): "Quis ignorat et quod

tantum in Scripturis divinis habuerit studii, ut etiam Hebraeam linguam contra aetatis gentisque suae naturam edisceret; et exceptis LXX interpretibus, alias quoque editiones in unum congregaret?"

⁵ Euseb. Hist. Eccles. VI, 26: "Ἔτος δ' ἦν τοῦτο δέκατον τῆς δαλονμένης ἡγεμονίας, καὶ δ' τὴν ἀπ' Ἀλεξανδρείας μετανάστασιν ἐπὶ τὴν Καισάρειαν ὁ Ὀρίγνης ποιησάμενος, Ἡρακλᾶ τὸ τῆς κατηχήσεως τῶν αὐτῶν διδασκαλίων καταλείπει.

vocat⁶), tum sumptus necessarios subministrando, plurimum contulit unus e discipulis ejus, vir amplissimarum facultatum, Ambrosius, quem a Valentini haeresiarchae erroribus ad fidem orthodoxam revocaverat.⁷ Inter opera ejus *ἐξηγητικά* Alexandriae conscripta Eusebius recenset Commentariorum in Evangelium S. Joannis tomos quinque priores, in Genesis tomos octo priores, in Psalmos i—xxv, necnon in Threnos, praeter libros *Περὶ ἀρχῶν*, De Resurrectione duos, et eos qui *Στροματεῖς* inscribebantur. Posteaquam Caesaream concesserat, praeter Commentarios Alexandriae inchoatos, scripsit librum De Martyrio, Ambrosio et Protocteto, presbytero Ecclesiae Caesariensis, dedicatum, Epistolam ad Africanum, Commentarios in Jesaiam, Ezechielem, et Canticum Canticorum; e quibus duos posteriores partim Athenis, partim Caesareae elaboravit.⁸ Haec Eusebius; in quibus tamen nihil est unde colligi possit, utrum Alexandriae an Caesareae tribuenda sit Hexaplorum compositio. Horum quidem jam antea meminerat in Capp. 16, 17, *post* mentionem Heraclae, quem Origenes, ut S. Scripturae interpretationi enixius incumberet, in societatem muneris catechetici cooptaverat, et *ante* narrationem de Ambrosii conversione, quae in Cap. 18 continetur. His non obstantibus, si quis opinetur, hanc Hexaplorum commemorationem per anticipationem et digressionem, non secundum rerum gestarum seriem, factam esse, nos quidem non acriter repugnantibus habebit. Hoc autem posito, sive temporis sive loci, ubi tam insigne assiduitatis eruditionisque monumentum elaboratum fuerit, apud Eusebium quidem nullum indicium apparet.

Epiphani de Nostri vita et scriptis narratio tantummodo ponenda est, ut e vestigio reprobetur; videlicet Origenem a tempore Decii usque ad Galli et Volusiani imperium et ultra floruisse; in persecutione autem Deciana multa passum, neque tamen martyrio consummatum, Caesaream concessisse, inde Hierosolimam, postea Tyrum; ibique tandem XXVIII annorum spatio commoratum Hexapla confecisse.⁹ Quae omnia cum rationibus chronologicis prorsus pugnare nemo non videt. Cum enim Decius imperii potitus sit A.D. 249, Origenes, quem circa A.D. 254 obiisse certum est, vix potuit post Decii persecutionem tribus annis superstes fuisse.

Eusebius, ut vidimus,¹⁰ Nostrum Symmachi Commentarios in Matthaeum, una cum aliis ejusdem S. Scripturae interpretationibus, a Juliana herede ejus accepisse tradit, ipsum

⁶ Hieron. De Viris Illustribus LXI (Opp. T. II, p. 902).

⁷ Euseb. ibid. 23: 'Ἐξ ἐκείνου δὲ καὶ Ὁριγένης τῶν εἰς τὰς θέας γραφῶν ὑποσηματίων ἐγένετο ἀρχὴ, Ἀμβροσίου ἐκ τῶν μάλιστα παρορμῶντος αὐτὸν μυρίας ὅσας οὖν προτροπαῖς, οὐ ταῖς διὰ λόγων καὶ παρακλήσεων αὐτὸ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀφθονοτάταις τῶν ἐπιτηδείων χορηγίας. ταχυγράφοι γὰρ αὐτῷ πλείους ἦ ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν παρῆσαν ὑπαγορεύοντες, χρόνιος τεταγμένοις ἀλλήλους ἀμειβόντες· βιβλιογράφοι τε οὐχ ἥττους, ἅμα καὶ κόρας ἐπὶ τὸ καλλιγραφεῖν ἡσημένιας· ὧν ἀπάντων τὴν διέουσιν τῶν ἐπιτηδείων ἀφθονον περιουσίαν ὁ Ἀμβρόσιος παριστήσασα. Eusebii descriptionem, quae ad Origenis Commentariorum apparatus tantummodo spectat, Epiphanius Haeres. LXIV (Opp. T. II, p. 588), quem secuti sunt recentiores, ad Hexapla-

TOM. I.

plorum compositionem transtulisse videtur.

⁸ Euseb. ibid. 24, 28, 31, 32.

⁹ Epiphani. De Mens. et Pond. 18 (Opp. T. II, p. 174): 'Ἐν δὲ τοῖς χρόνοις Δεκίου Ὁριγένης ἐγνωρίζετο, ἀπὸ χρόνων Δεκίου ἀκμάσας ζωὴ Γαλιήνου (sic) καὶ Οὐολουσίου, καὶ ἐπὶ τῷ γεγονότος διωγμοῦ τοῦ Δεκίου... πολλὰ πεπονθὼς, εἰς τέλος τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἔφθασεν. ἐλθὼν δὲ εἰς Καισάρειαν τὴν Σράτανος, καὶ διατριψας εἰς Ἱεροσόλυμα χρόνον ὀλίγον, εἶτα ἐλθὼν εἰς Τύρον ἐπὶ ἑτῇ κή, ὥς ὁ λόγος ἔχει, τὴν μὲν πολιτείαν ἐνησκεῖτο, τὰς δὲ γραφὰς ἡμῆμενεν, ὅτε καὶ τὰ ἐξελθὰ, καὶ τὰς δύο τῶν Ἑβραϊκῶν σελίδας ἀντικρυ ἐκ παραλλήλων μιᾷ ἐρμηνείας πρὸς τὴν ἑτέραν συνέθηκεν, ἐξελθὰ τὰς βίβλους ὀνομάσας, καθὼς μοι ἄνω διὰ πλάτους εἴρηται.

¹⁰ Supra p. xxviii.

Origenem testem citans. Hunc Eusebii locum Huetius cum Palladii narratione quadam nectit, scilicet Origenem, cum gentilium vexationem fugeret, Caesareae apud Julianam virginem totum biennium delituisse, et in literis animum habuisse; ex comparatione locorum colligens, Julianam Caesareae Cappadociae (?) commorantem, et opibus abundantem, flagrante Maximi (?) persecutione (A.D. 235-238), non hospitio solum, sed bibliotheca (?) quam instructissimam a Symmacho hereditario jure obtinuerat, Origenem excepisse; ibique eum, maximam nactum librorum supellectilem, opus hexaplare inchoasse.¹¹ Sed haec Viri ingeniosi hypothesis quam levibus incertisque conjectationibus tota pendeat, non est quod moneamus. Unum constat, Origenem Hexapla sive Tetrapla sua tunc edidisse, cum Epistolam ad Africanum et Commentarios in S. Matthaeum conscribebat; in quorum scriptorum utroque editionis V. T. a se elaboratae, obelis et asteriscis distinctae, disertam mentionem facit.

III. De ordine versionum Graecarum in Hexaplis coactarum.

Post duas columnas Hebraicas ceteris praevisse Aquilae editionem, proxime autem secutam esse Symmachi, deinde LXX interpretum, postremo Theodotionis versionem, consensu veterum auctorum extra omnem controversiam positum est. Epiphanius non solum quatuor editiones hoc ordine nominat, sed philologorum quorundam in causis istius collocationis explicandis errorem corrigit. Hieronymus autem Hexaplorum compositionem sic clare et sine ambage describit: "Unde et nobis curae fuit omnes veteris Legis libros, quos vir doctus Adamantius in Hexapla digesserat, de Caesariensi bibliotheca descriptos, ex ipsis authenticis emendare: in quibus et ipsa Hebraea propriis sunt characteribus verba descripta, et Graecis literis tramite expressa vicino; Aquila etiam et Symmachus, Septuaginta quoque et Theodotio suum ordinem tenent."¹² Accedit Auctor Epistolae versioni Harethi praepositae; necnon Pentaplorum specimen in Codice Barberino ad Hos. xi. 1 reconditum, ubi columnarum series clare exhibetur. Sequestrata Seniorum editione, ordo trium interpretum in scholiis et annotationibus marginalibus usu receptus est 'A. Σ. Θ., unde Theodotioni ἡ τρίτη ἔκδοσις tribuitur in scholio ad Ezech. xxv. 4 appicto. Nec tamen dissimulandum est, tum in libris Graecis tum in versione Syro-hexapla Theodotionem Symmacho aliquando praeponi, utrum casu an propter rationes chronologicas incertum.¹³ In tali autem qualem descripsimus quatuor versionum syntaxi, non temporis quo quaeque edita fuerit rationem haberi quivis videt; nam editionem τῶν Ο' omnium longe antiquissimam esse manifestum est; Theodotioni autem Symmachum priorem fuisse argumentis refutare conati sumus. Epiphanius quidem censuit, Origenem versioni LXXviri quasi omnium accuratissimae medium locum assignasse, ut ceteras utrinque positas manifestius erroris convinceret;¹⁴ quod futilissimum est, et Origeniani

¹¹ Huetius in *Origenianis*, III, 2, 3. ¹² Hieron. Opp. T. VII, p. 734. ¹³ Ordo 'A. Σ. Θ. reperitur apud Hieron. Praef. in Daniel. (Opp. T. V, pp. 621, 622), et Suidam s. v. κριζω (vid. Hex. ad Amos vii. 14). Peculiaris est

Philoponi in Hexaemero usus, qui versiones Graecas notiores hoc ordine, Ο', 'A. Σ. Θ., allegat. ¹⁴ Epiphan. De Mens. et Pond. 19 (Opp. T. II, p. 175): τινὲς τοῖνον, ὡς ἴφην, ταῦταις ταῖς βίβλοις ἐντυχάνοντες, καὶ εἰρίσκοντες τὰς δύο

operis scopo quam maxime repugnans; e recentioribus autem alii alias rationes excogitarunt. Aquilam primum inter tres interpretes locum obtinuisse, tum propter aetatis privilegium, tum quia proxime omnium ad Hebraicam veritatem accedebat, nemini fortasse absurdum videbitur. Porro Theodotionem Senioribus, quos in primis imitandos sibi proposuerat, arctissime adhaerere, pariter cum recta ratione congruit. Sed qua de causa LXX et Theodotionem Aquilae et Symmacho Origenes posthabuerit, ipse viderit. Nobis quidem, si integrum Hexaplorum corpus, non disjecta ejus membra, edendum fuisset, ab Auctoris methodo vel hilum discedere religioni fuisset. In praesenti vero operis conditione, lectorum utilitati magis consulturos nos esse credidimus, si venerabili LXX interpretum versioni praerogativa reservata, ceteras ordine usu sancito ei postponamus; ut illa ad Hebraeum archetypum proxime praecedens prius exacta, erroribus et defectibus ejus e reliquorum interpretum promptuario commodius subveniatur.

C A P U T VII.

DE LXX INTERPRETUM VERSIONE, UT IN HEXAPLIS ERAT.

I. De editione τῶν Ὁ hexaplarī in universum. II. De Asteriscorum, Obelorum etc. forma et valore. III. De Lemnisco et Hypolemnisco. IV. De regulis, quas in textu LXXviri reformando Origenes sibi praescripserit. APPENDIX I. De obeli pictura (ω) versionis Syro-hexaplaris peculiari. APPENDIX II. Versionis Syro-hexaplaris Notitia generalis.

I. De editione τῶν Ὁ hexaplarī in universum.

Collectis undique quotquot ferebantur versionibus V. T. Graecis, et una cum vulgari LXX interpretum editione per columnas parallelas (quae dicuntur) quo facilius inter se comparentur dispositis, praemissis quoque, in Hexaplis saltem, duabus paginis Hebraicis, ex hoc tam operoso incepto exoriebatur opus, quod ad rectam oraculorum divinorum intelligentiam maximum momentum haberet, et vere Hexaplorum titulo ornaretur. Sed hoc Adamantio nostro non satisfecit. Ut Hieronymi verba nostra faciamus, "Origenes non solum exemplaria composuit quatuor editionum, e regione singula verba describens, ut unus dissentiens statim ceteris inter se consentientibus arguatur; sed, quod majoris audaciae est, in editione LXX

Ἑβραϊκὰς πρῶτας κειμένας, μετὰ ταύτας δὲ τὴν τοῦ Ἀκύλα τεταγμένην, μεθ' ἣν καὶ τὴν τοῦ Συμμάχου, ἔπειτα τὴν τῶν οὐβ, μεθ' ἧς ἡ τοῦ Θεοδοτίωνος συντάσσεται, καὶ ἕξῃς ἢ πέμπτῃ τε καὶ ἕκτῃ, δοκοῦσι πρῶτους ἐρμηνεύσαι τὸν Ἀκύλαν καὶ τὸν Σύμμαχον τῶν οὐβ

κατὰ τὴν τάξιν τῆς θέσεως, ὅπερ οὐκ ἔστιν· ἀλλ' Ὁριγένης, πυθόμενος τὴν τῶν οὐβ ἔκδοσιν ἀκριβῆ εἶναι, μέσῃ ταύτῃ συνέθηκεν, ὥπως τὰς ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν ἐρμηνείας διελέγχῃ.

Theodotionis editionem miscuit, asteriscis designans quae minus ante fuerant, et virgulis quae ex superfluo videbantur apposita."¹ Ad hujusmodi autem propositum assequendum duae viae ei se obtulerunt; una, ut Hexaplis quales modo descripsimus confectis, aliud opus aggregeretur, quod quintam tantum columellam, LXXviralem scilicet, e Theodotione ceterisque emendatam, contineret; altera, ut praetermissa vulgari τῶν Ο' editione, textum a se refectum, asteriscis obelisque distinctum, in quintam Hexaplorum paginam reponeret. Non desunt quidem qui existiment Origenem priorem viam iniisse; videlicet ut distinctiones praedictas non in editionem hexaplaem introduceret, sed in aliam seorsim adornatam, qualem hodieque exhibent codex Graecus Sarravianus, et versio Pauli Telensis Syro-hexaplaris.² Sed ut Hieronymi declarationem taceamus, in scholiis Graecis innumera exstant loca, quae contrarium aperte probent; nempe editionem τῶν Ο' hexaplaem non diversam fuisse ab ea quam in exemplaribus modo memoratis hodie manu terimus. Praeterea cum certis locis (e.g. Exod. xxxvi—xxxix, Jerem. xxv—li) ordo capitum et commatum, qualis in LXX reperitur, ab eo qui in Hebraea veritate ceterisque versionibus Graecis exstat mirum quantum dissideat, non videmus qua ratione editio LXXviralis ceteris interponi posset, nisi juxta illarum seriem denuo reformaretur; id quod in editione ejus hexaplarī factum esse exploratum est. De hac igitur editione nunc nobis agendum; quod tamen commodè fieri vix potest, nisi de valore et usu variorum signorum, quae operi Origeniano incumbuntibus in oculos incurrunt, prius disseramus.

II. De Asteriscorum, Obelorum, etc. forma et valore.

1. Asteriscorum et obelorum usum Origenem non ipsum invenisse, sed a grammaticis, qui in auctorum profanorum, in primis Homeri, scriptis artem criticam exercebant, mutuū sumpsisse, omnibus notum est. Apud hos obelum (—) universalem ἀθετήσεως sive νοθείας notam esse constat; asterisci vero ceterarumque notarum significatio non omnibus eadem fuisse videtur, sed alia in Homero, alia in lyricis et tragicis, alia in Platone et Demosthene deprehenditur. Quod ad Homeri annotatores attinet, obelus quidem locis sive στίχοις non tam e criticis (quae nunc dicuntur) rationibus, quam ex ipsorum censorum sensu ac judicio νενοθευμένοις appingitur. Sic ad Il. A, 29—31:

- Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρὶν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν
- ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἀργεῖ, τηλόθι πάτρης,
- ἱστὸν ἐποιχομένην, καὶ ἐμὸν λέχος ἀντίωσαν,

Ἀθετοῦνται, inquit Scholiasta, ὅτι ἀναλύουσι τὴν ἐπίτασιν τοῦ νοῦ καὶ τὴν ἀπειλήν . . . ἀπρεπὲς δὲ καὶ τὸ Ἀγαμέμνονα τοιαῦτα λέγειν. Asteriscum autem locis poetae insignioribus praemitti solitum esse, ut obelus reprobatis, vulgaris quidem, sed parum accurata est virorum eruditorum sententia.³ Scilicet ex Eustathii aliorumque praescripto asterisci nullus usus est, nisi in versi-

¹ Hieron. Praef. in Paralip. (Opp. T. IX, p. 1325 ed.

Migne). ² Vid. Hodius *De Bibliorum Textibus*, p. 608.

³ H. Stephani *Thes. Graec. Ling.* s. v. Ἀσπερίσκος: "Solebat addi locis insignibus, quemadmodum contra obelus τοῖς

culis qui *bis totidem verbis* leguntur; quam rem grammaticorum filii aegre ferentes, ex altero loco in alterum eos male translato esse statuebant: quo sumpto, locum ubi belle habere videbantur, asterisco (X) singulis versiculis praeposito illustrabant; eum autem ubi minus apte legebantur, obelo et asterisco (—X vel X—) praenotabant. E. g. ad II. A, 177 pingitur:

—X Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε μάχαι τε.

E contrario ad II. E, 891:

X Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε μάχαι τε,

ad quem posteriorem locum Eustathius notat: 'Εν δὲ τῷ, αἰεὶ γάρ ἔρις τε φίλη καὶ ἐξῆς, ἀστέρα... παρατιθέασιν οἱ παλαιοὶ, ὡς ὧδε κάλλιστα κειμένοι τοῦ λόγου ἢ ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλῶος ἐν τῇ ᾱ ραψωδίᾳ. Rursus ad Od. II, 281–298: —X Ἄλλο δέ τοι ἐρέω—μυτιέτα Ζεὺς, idem commentatus est: 'Ιστῆον δὲ καὶ ὅτι ἡ περὶ τῶν ὄπλων ἐνταῦθα παραγγελία τῇ τῆς τ̄ μάλιστα ραψωδίᾳ ῥηκνύεται κατὰ τοὺς παλαιοὺς· ὧδε γὰρ ὀβελίζονται, φασί, τὰ τοιαῦτα ἔπη μετὰ καὶ ἀστερίσκων· ἐκεῖ δὲ καιριώτατα κείνται, ὅπου καὶ εἶδεν Ὀδυσσεὺς τὰ ὄπλα· νῦν γὰρ, φησὶν, ἐν ἀγροῖς ὧν πῶς οἶδεν ὅτι πρόχειρα κείνται ὄπλα ἐν τῷ οἴκῳ;

2. Notarum criticarum usum, a profanorum scriptorum censoribus inventum, quibus conditionibus Origenes ad opus suum accommodaverit nunc videndum. Montefalconius rem sic breviter conficit: videlicet quod textui LXXvirali adjiciendum esset, Origenem asterisco praenotasse; quod vero expungendum, obelo. Cautius et rectius Auctor Scholiorum in Proverbia a Tischendorfio editorum: "Οσοῖς οἱ ὀβελοὶ πρόσκεινται ῥητοῖς, οὗτοι οὐκ ἔκιντο οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἐρμηνευταῖς, οὔτε ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, ἀλλὰ παρὰ μόνοις τοῖς ὁ καὶ ὅσοις οἱ ἀστερίσκοι πρόσκεινται ῥητοῖς, οὗτοι ἐν μὲν τῷ Ἑβραϊκῷ καὶ τοῖς λοιποῖς ἐρμηνευταῖς ἐφέροντο, ἐν δὲ τοῖς ὁ οὐκέτι.⁴ Epiphanius quidem, vir nequaquam limati iudicii, quidlibet in versione Seniorum sive adjiciendum sive demendum esse negat, temere affirmans, verba quae ab iis praetermissa sint, recte, quasi in Hebraeo *δισσολογούμενα* et superflue posita, praetermissa fuisse (e. g. Gen. v. 5: καὶ ἐξῆσεν Ἀδὰμ τριάκοντα καὶ ἐνακόσια ἔτη pro Hebraeis ἐνακόσια ἔτη καὶ τριακόσια ἔτη); quae autem ab iis in textum Hebraeum invecta esse videantur, non otiose, sed optimo consilio addita fuisse, ut sensum obscurum et mancum illustrent ac suppleant.⁵ Sed talem defensionem ipsum facti auctorem Origenem probaturum fuisse vix crediderimus. Audiamus eum de suo instituto clare et ingenue exponentem: Τὴν μὲν οὖν ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τῆς παλαιᾶς διαθήκης διαφωνίαν, θεοῦ διδόντος, εὑρομεν ἰάσασθαι, κριτηρίῳ χρησάμενοι ταῖς λοιπαῖς ἐκδόσεσιν... καὶ τινὰ μὲν ὀβελίσσαμεν ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ μὴ κείμενα, οὐ τολμήσαντες αὐτὰ πάντα περιελεῖν· τινὰ δὲ μετ'

ἀθετουμένοις." Smith (Dr. W.) *Dictionary of Greek and Roman Biography*, Vol. I, p. 291: "He (Aristarchus) marked those verses which he thought spurious with an obelos, and those which he considered as particularly beautiful with an asterisk."⁴ Tischendorf. *Notit. Cod. Sin.* p. 76. Ad ο἗τοι utrobique οἱ τόποι subintelligit Tischendorfius, quod ferri nequit. Immo ο἗τοι sunt οἱ ὀβελοὶ et οἱ ἀστερίσκοι, quae voces non modo ipsas notas criticas, sed,

ut mox videbimus, locos obelis et asteriscis insignitos deno-

tant.⁵ Epiphanius. *De Mens. et Pond.* 2, 3 (Opp. T. II, pp. 159–161). Idem ibid. 17 τοῖς οἷς non solum interpretum, verum etiam ἀπὸ μέρους προφητῶν personam vindicat; ὧν γὰρ οὐκ ἦν χρεια εἰς ἐρμηνείαν παρῆκαν, αὐτὰ εἰς ὕστερον ἐν τοῖς σφῶν αὐτῶν τόποις μετὰ ἀστερίσκων Ἀριγίνης συνέθηκεν· ὥσαύτως δὲ καὶ τὰ προστεθέντα οὐκ ἀφείλατο, εἰδὼς ὅτι αὐτῶν μᾶλλον ἔστι χρεια, ἀλλὰ μετὰ ὀβελῶν ἔθη ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἥδην εἴσατο, μόνον σημειωσάμενος διὰ τοῦ ὀβελοῦ τὴν περὶ τῆς τοῦ τόπου ἀναγνώσεως εἰρησιν.

ἀστερίσκων προσεθήκαμεν, ἵνα δῆλον ᾖ ὅτι μὴ κείμενα παρὰ τοῖς Ο' ἐκ τῶν λοιπῶν ἐκδόσεων συμφώνως τῷ 'Εβραϊκῷ προσεθήκαμεν· καὶ ὁ μὲν βουλόμενος πρόσθαι αὐτά· ᾧ δὲ προσκόπτει τὸ τοιοῦτον, ὃ βούλεται περὶ τῆς παραδοχῆς αὐτῶν ἢ μὴ ποιήσῃ.⁶ Quibus verbis dum Senioribus debitum honorem et reverentiam reservat, non obscure innuit, se non esse e numero eorum quibus emendationes versionis eorum certissimas juxta Hebraeum factas admittendi aut rejiciendi liberum arbitrium permiserit. Certe omissiones et additiones eorum si non damnat, non tamen excusat, multo minus defendit. Teneamus igitur ex Origenis usu obeli notam vim suam ἀθετητικὴν eatenus conservare, ut verba ei subjecta non tam spuria quam superflua esse indicet; asteriscum vero non meram additionem, sed additionem rite et probabiliter, interdum necessario factam denotare.

Quod reliquum est, ab Homeri criticorum usu vix hilum discedit alia Origenis nota, quae ex juxtapositione obeli et asterisci constat. Hujus usus, antecessoribus nostris plane incogniti, prima notitia debetur editioni Codicis Ambrosiani a Middeldorpio concinnatae, in qua pluribus libri Proverbiorum locis a LXX transpositis appingitur nota (— ✕) vel (✕ —). Exempli gratia; in Cap. xx statim post v. 9 exemplaris Hebraei, interpres Graecus interpolavit pericopam, quae in Hebraeo est vv. 20—22; Origenes autem, *aliter ac in ceteris libris facere solet*, ordinem τῶν Ο' praeposterum servavit, praemissa tantum nota praedicta, hoc modo:

✕ — κακολογούντος πατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτήρ,

✕ — αἱ δὲ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος.

✕ — μερὶς ἐπισπουδαζομένη ἐν πρώτοις

✕ — ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται.

✕ — μὴ εἴπῃς· τίσομαι τὸν ἐχθρόν,

✕ — ἀλλ' ὑπόμενον τὸν κύριον ἵνα σοι βοηθήσῃ.⁴

Hucusque Origenis usus cum Homericis accurate concinit; sed post v. 19, ubi juxta posteriorem iidem versiculi quasi in propria sede cum simplici asterisco repetendi erant, Noster hoc non fecit, sed semel positos secunda vice omittere maluit.⁷ Versionis Syro-hexaplaris auctoritatem egregie confirmat Auctor Scholiorum in Proverbia e Codice Patmio recenter descriptorum, qui post verba a nobis modo excitata haec habet: τὰ δὲ ἡστερισμένα ἐν ταυτῷ καὶ ὠβελισμένα ῥητὰ, φέρονται μὲν παρὰ τοῖς ο, φέρονται δὲ καὶ ἐν τῷ 'Εβραϊκῷ καὶ παρὰ τοῖς λοιποῖς ἐρμηνευταῖς, τὴν θέσιν δὲ μόνην παραλλάσσουσιν οἱ λοιποὶ καὶ τὸ 'Εβραϊκὸν παρὰ τοὺς ο· ὅθεν ὠβελίσται ἐν ταυτῷ καὶ ἡστερίσται, ὡς παρὰ πᾶσι μὲν φερόμενα, οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς δὲ τόποις.⁸

⁶ Origen. Opp. T. III, pp. 671, 672. Versus finem πρόσθαι pro πρόθαι ex emendatione Grabii (*De Vitiis* etc. p. 50) recepimus.

⁷ Praeterea in Codice Ambrosiano scriba ad vv. 20, 10 et 23 appinxit notas transpositionis, 113, 124, et 1113, scholio ad singulas appposito: 'Ὡς δ' Ἑβραῖος καὶ οἱ λοιποί. Similiter post Cap. xxiv. 22 sequuntur Cap. xxix. 27—xxx. 14 (sub — ✕); Cap. xxiv. 23—34; Cap. xxx. 15—xxx. 9 (sub — ✕); Cap. xxv. 1—xxix. 27; Cap. xxx. 10 ad finem; appictis numeris, 1113, 124,

1113, 113, et 11113, cum scholio, ut ante.
⁸ Tischendorf. in *Mon. Sacr. Ined.* T. III, p. xvii: "In iis quae supra ex Cod. Patmio exscripsimus, dicuntur ab Origene nonnulla simul et asterisco et obelo notata esse... Quod si recte assertum est, quamvis alibi nihil ejusmodi traditum sit [?], quaeritur an eodem sensu accipiendum sit signum ✕, quod p. 93, 2, 8 [Num. vi. 21: περὶ τῆς ψυχῆς ✕ αὐτοῦ:] edidimus, atque ita explicuimus, ut — prima manu datum, ✕ altera substitutum diceremus, quamvis

3. Quod ad formam notarum Origenianarum attinet, in asterisco quidem pingendo vix ulla varietas observanda est. Eustathii descriptio haec est: "Ἐστὶ δὲ τὸ σημεῖον τοῦ ἀστερίσκου .. διὰ τοῦ Χ στοιχείου τετραγῇ στιζομένου κατὰ τὴν τῶν γραμμάτων ἐπίτευξιν, οὕτω (✱).⁹ Eandem fere figuram exhibet Epiphanius textus editus, in quo tamen extremitates linearum crucis leviter inflexae sunt, ut in altera linea litera χ forma cursiva (quae dicitur) exaratae.¹⁰ In versione Syro-hexaplari *asteriscus* (ܐܣܬܪܝܫܟܐ) sive *stellula* (ܬܠܠܘܬܐ) usitatam formam habet, sed semel atque iterum non propensus (✱), sed erectus (✱) reperitur.¹¹ In libris Graecis utraque pictura aequè usu recepta est. Apud Hieronymum editum semper ✱ pingitur. De obeli autem forma quaestio satis perplexa est. Eustathio auctore, obelus est linea recta, et pingitur sic (—).¹² Epiphanius ait: "Ὁ βέλδς οὗτός ἐστιν ὁ παρακείμενος (—), παραπλησίως γράφεται τῇ καλουμένῃ γραμμῇ· ὁ βέλδς δὲ κέκληται κατὰ Ἀττικὴν χρῆσιν, ἀλλοις δὲ καλεῖται δόρυ, ὃ ἐστὶ λόγχη; sed figura in textu edito depicta pugioni similior est, cuspidè sursum reclivi, altera autem extremitate orbiculo et capula munita.¹³ In versione Syro-hexaplari multiplex est obeli figura, sed ceteris usitatior —, deinde ÷, rarius 3, perraro ÷.¹⁴ Etiam nomen in dicto opere cum figura variat; siquidem — et ÷ diserte obeli et obelisci (ܐܠܝܫܟܐ et ܐܠܝܫܐ) nominantur,¹⁵ posterior autem etiam *lemniscus* (ܠܡܢܝܫܟܐ) appellatur,¹⁶ quo titulo ab Epiphanio quoque et aliis, qui usum ei ab obelo diversum assignant, insignita est. In versione Harethi (Arab. I, 2) pro — et ÷, ut Holmesius pingit, in codicibus — et ÷ exstare non dubitamus.¹⁷ Transeamus ad libros Graecos hexaplares, inter quos eminet Codex Sarravianus, cujus in obelis pingendis usus valde notabilis est. Scilicet ubicunque obelus in media linea occurrerit, pingitur —¹⁸ (non —, ut Holmesius edidit, quem nos in Genesi incaute imitati sumus); in initio autem lineae virgula recta, cujus extremitates levissimam incurvationem sursum et deorsum habent, ut e sequenti specimine (Gen. xxxiv. 14) clarius apparebit:

καὶ εἶπαν αὐτοῖς — σὺ

— μέων καὶ λευεῖ οἱ α

— δελφοὶ δεινας ὕιοι

— λειας· σὺ δυνήσομε

θα.

lineola non sit extincta." Signum ✱ fortuitum esse nulli dubitamus; verum utut sit, exempla e Codice Sarraviano allata cum scholio nostro nihil commune habent; quippe quae neque ullam transpositionem continent, et ad Penta-teuchum, non ad Proverbia, cui libro peculiaris est hic usus, pertinent. ⁹ Eustath. ad Od. I, 252 (p. 1627, 60).

¹⁰ Epiphanius. De Mens. et Pond. 2 (Opp. T. II, p. 159).

¹¹ E.g. Num. xviii. 4 (male pro —). Jos. xiii. 8. Jud. xv. 5 (fortasse pro —). 3 Reg. xxii. 15. ¹² Eustath. ad

Π. Α, 463 (p. 136, 13): "Ἀπὸ δὲ τοῦ Ὀμηρικοῦ ὀβελοῦ καὶ τὸ γραφικὸν σημεῖον μετήνεκται ὁ ὀβελδς, ὃς ἐστὶ γραμμὴ τῆς εὐθείας, προτιθεμένη στίχων ἥτοι ὀρθῶν ἔξω. ¹³ Epiphanius. De

Mens. et Pond. 3 (Opp. T. II, p. 160). ¹⁴ Forma —, quam Middeldorff, pro iis quae in apographo Norbergiano

invenit, videlicet — et —, perperam substituit, in codice est merus index, cujus superscriptione lectiones marginales cum textualibus connectuntur. Loca paucissima, in quibus obeli vice fungi videtur, sunt Gen. xxxix. 17. 3 Reg. xxi. 20, 28 (non Jud. vi. 32, ubi index est). Praeterea in Codice Chisiano ad Dan. i. 20. iv. 8, et sub initium Susannae, pro — pingitur —, notante, sed differentiae rationem aliis discutiendam relinquente, Bugato in *Annotationibus*, p. 131. ¹⁵ Vid. Hex. ad Exod. xxii. 5. 4 Reg. xv. 5. Ezech. xxi. 4. ¹⁶ Vid. Hex. ad Jerem. xxvii. 18, ubi

formam signi a Norbergio vel typotheta ejus immutatam esse temere suspicatur Skat Rördam in *Praef. ad Libros Judicum et Ruth*, p. iv. ¹⁷ Vid. White (Rev. Joseph) *Letter etc.* pp. 26–28. ¹⁸ Sic in codice typis descripto

Praeterea in libro Judicum pro $\div$ sufficitur $\div$ vel $\div$; pro $\neg$ autem $\div$. Etiam Codicem Marchalianum duas obeli formas in eadem lectione agnoscere, inferimus ex nota marginali ad Thren. v. 4 :

$\div$ ἐξ ἡμερῶν
 $\neg$ ἡμῶν.

Denique in Hieronymi scriptis, quantum e libris editis colligere licet, obelus sive veru est linea recta inter duo puncta jacens, hoc modo : $\div$ vel $\div$.¹⁹

4. Ex iis quae disputavimus necessario concluditur, Origenem duas tantum notas, primarias saltem, asteriscum et obelum, Hexaplorum suorum in gratiam invenisse; obeli autem, quotquot sunt, formas, $\neg$, $\div$, $\div$, $\div$, $\div$, $\neg$, unam eandemque significationem prae se ferre, videlicet verba quae iis subjecta sint, ut cum Hieronymo loquamur, in *LXX interpretibus plus haberi*; vel, ut idem alio loco reverentius ait, ab iis addita fuisse, *vel ob decoris gratiam, vel ob Spiritus Sancti auctoritatem, licet in Hebraeis voluminibus non legantur*.²⁰ Quaestionem de significatione lemnisci et hypolemnisci inde ab Epiphanio agitatam, ut et aliam de usu notae ∞ in exemplari Syro-hexaplari frequentatae, mox tractabimus; nunc conclusionem nostram, ab antecessorum nostrorum placitis cummaxime descendentem, opinionibus duumvirorum in re diplomatica peritissimorum, CONSTANTINI TISCHENDORF et ANTONII CERIANI, confirmabimus. Sic igitur ille in *Monumentorum Sacra. Ined. Collectione Nova*, T. III, p. xvi : "Ad duo autem signa illa, asteriscum et obelum, accedunt alia duo, lemniscus et hypolemniscus, qui quamvis jam Epiphanium et Hesychium exercuerint, nec quam formam habuerint, nec quam significationem, satis constat. Ex iis vero quos vidimus veterum locis, ipsius potissimum Origenis atque Hieronymi, clarissimum fit, multo plus ponderis asteriscos et obelos quam reliqua signa habuisse, quum totam Hexaplorum rationem describentes in illis solis acquieverint." Hic autem in *Praefatione ad Monumenta Sacra et Profana*, T. I, F. I, p. x non obscure innuit, "ex usu veterum ante Origenem, ex hujus et S. Hieronymi testimonio, et ex critica in locos notis insignitos inquisitione statuendum esse, Origenem praeter asteriscum solum obelum usurpasse, cujus formae multiplices in codicibus vetustissimis S. Epiphanio fraudi fuerunt."

5. Cum loca asteriscis et obelis praenotanda interdum per duos vel plures $\sigma\tau\acute{\iota}\chi\omicron\upsilon\varsigma$ se extenderent, in evidentiore rei declarationem Hexaplorum sive conditori sive descriptoribus usu venit, ut notam distinctionis non solum initio pericopae, verum etiam singulis $\sigma\tau\acute{\iota}\chi\omicron\upsilon\varsigma$ praeponerent; quem usum innumeris erroribus occasionem dedisse exploratum est. Exempli

Tischendorfius; sed in *facsimili* (quod dicitur) tum ab eo, tum a Montefalconio in *Palaeogr. Gr.* p. 188 edito, duo puncta non sub media linea, sed versus sinistram ejus extremitatem posita sunt, hoc modo $\div$, vel etiam $\div$. Porro forma obeli $\div$ usurpatur in Cod. 88 per librum Jesaiae. ¹⁹ Hieron. Praef. in Psalmos (Opp. T. X, p. 119 ed. Migne): "Notet sibi unusquisque vel jacentem

lineam, vel signa radiantia; id est, vel obelos ($\div$) vel asteriscos ($\times$). Et ubicunque viderit virgulam praecedentem, ab ea usque ad duo puncta (:), quae impressimus sciat in LXX translatoribus plus haberi: ubi autem stellae ($\times$) similitudinem perspexerit, de Hebraeis voluminibus additum noverit, aequae usque ad duo puncta." ²⁰ Hieron. Opp. T. X, p. 404 ed. Migne.

gratia: scriba indoctus, qui in archetypo suo, arctioribus columnis descripto, locum Dan. iii. 2 versionis LXXviralis sic forte pictum invenerit:

... καὶ Ναβουχο-
δόνοσορ βασιλεὺς ÷ βασιλεύων
÷ καὶ κυριεύων τῆς οἰκουμένης
÷ ὅλης ᄁ ἀπέστειλεν ἐπισυναγα-
γεῖν ÷ πάντα τὰ ἔθνη καὶ φυ-
÷ λὰς καὶ γλώσσας ᄁ σατράπας
στρατηγῶνς κ.τ.έ.

eundem cum in latiori pagina describeret, obelorum significationem ignorans, sic fortasse repraesentavit:

καὶ Ναβουχοδόνοσορ βασιλεὺς
÷ βασιλεύων ÷ καὶ κυριεύων τῆς οἰκου-
μένης ÷ ὅλης ᄁ ἀπέστειλεν ἐπισυν-
αγαγεῖν ÷ πάντα τὰ ἔθνη καὶ φύ÷λας
καὶ γλώσσας ᄁ σατράπας στρατηγῶνς κ.τ.έ.

quam confusionem quantas sequenti transcriptori turbas dedisse opus sit quivis videt.²¹ Nemo igitur, ut speramus, temeritatis nos insimulabit, quod in nostra Hexaplorum editione usum inveteratum, sed minus probum, infringere ausi simus, obelo vel asterisco non nisi in initio pericopae posito, ita ut vis sive ditio ejus usque ad sequens metobeli signum pateat. Hic autem *metobelus* (ita dictus sive obelus praecedat, sive asteriscus) in exemplaribus Syriacis et Arabicis cuneoli (ᄁ) formam induit;²² in Graecis autem et Latinis e duobus punctis, altero alteri superimposito (:), rarius (ut in Chisiano Danielis a De Regibus edito, et semel atque iterum in Sarraviano) e linea sinistrorsum inclinata cum uno vel duobus punctis apposis (/., ./, './.) constat. In hoc quoque usu nos tantulum innovavimus (vel potius ante nos Masius in textu Josuae Graeco-hexaplari edendo), ut cuneoli notam, quasi manifestiorem et confusioni minus obnoxiam, etiam in Graecis nostris adoptaremus.²³

III. De Lemnisco et Hypolemnisco.

In Hexaplis pingendis obeli (—), lemnisci (÷) et hypolemnisci (→) significationem unam

²¹ Bugati in *Praef. ad Daniel.* pp. v, vi. Cf. Hex. nostra ad Exod. xxxv. 12. xxxviii. 31. ²² Aliam cuneoli picturam exhibet Auctor Epistolae Harethi versioni prae-missae, p. 20: "Porro unam notam communem omnibus, in quibus aliqua fuit discrepantia, sive obelo, id est, simplici linea, sive hypolemnisco, id est, linea puncto supposita, sive lemnisco, id est, linea duobus punctis insignita, notanda, qua clauderetur adscripta differentia sive nominis, sive verbi, sive sententiae, adhibuit, quam *completionem* nominavit, hujusmodi figura descriptam 3." ²³ In

libro Jobi, a quo novam Hexaplorum editionem inchoavimus, metobelum in fine pericopae, tum cum in lectione nostra nil ultra subsequeretur, consulto omisimus; quod nunc factum nollemus. E.g. Cap. i. 16: ✠'A. ἐκτός (potius ✠'A. ἐκτός ᄁ). Cap. ii. 1: O'. ✠'A. Θ. παραστήσαι ἐναντίον τοῦ κυρίου (κυρίου ᄁ). Cap. ii. 13: O'. ✠ καὶ ἐπὶ νύκτας (νύκτας ᄁ). Sic Cap. xv. 26, 27: ✠ Θ. ἐν πάχει—ἐπὶ τῶν μηρίων (potius μηρίων ᄁ; sed recte ad v. 26: ✠ Θ. ἐν πάχει νότον ἀσπίδος αὐτοῦ (non αὐτοῦ ᄁ), quia Theodotionis lectio ulterius procedit.

eandemque fuisse, eam scilicet quae obelo soli vulgo tributur, ex usu tu n librorum Graecorum hexaplarium tum versionis Syro-hexaplaris in praecedenti argumentatione demonstravimus. Sed hic contra assurgit Epiphanius, qui de obeli vi ab Origene, Hieronymo et ceteris non discedens, lemnisco et hypolemnisco significationem prorsus aliam vindicat, quae, quantum ex verbis ejus satis perplexis colligi possit, nunc declaranda est. Scilicet hujus rei expositionem Epiphanius inde repetit, quod LXX interpretes, secundum historiam a se comprobata, non collatis studiis, sed in paria triginta sex, totidem cellulis inclusa, distributi versionem suam concinnaverint. Ubicunque igitur (quod rarius accidere affirmat) in opere eorum lectionem discrepantem (non quidem Hebraeo plus habentem, neque lectionibus sui similibus appositam) lemnisco vel hypolemnisco praenotatam inveneris, noveris a *duobus* interpretum paribus in priore casu, in posteriore autem ab *uno* tantum pari, juxta punctorum numerum, lectionem istam profectam esse.²⁴ Exempli causa: quando legeris in Psal. lxx. 15: τὸ σῶμα μου ἀναγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου, ἀναγγελεῖ τὰς δικαιοσύνας σου; vel in Psal. lxxi. 14: καὶ ἔντιμον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ, praemissa lectione idem sonante, καὶ ἔντιμον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, lemnisco vel hypolemnisco alterutri appicto monearis, versionem istam non nisi in duobus vel uno parium XXXVI reperiri. Alio loco, de eadem re disserens, Epiphanius iterum affirmat, versiones de quibus hic agitur non dissimiles esse, sed similes et idem sonantes, ὥς ἂν εἴποι τις ἀντὶ τοῦ ἐλάλησεν, ἐφθέγγατο, ἢ ἀντὶ τοῦ ἦλθεν, ἐλήλυθε.²⁵ In eandem sententiam Auctor Epistolae versioni Harethi praepositae, quem ab Epiphanio sua hausisse vix dubium esse potest, “Quod si quid,” ait, “apud duo interpretum paria reperiatur, in quo a ceteris eorum paribus diversi abeant, ita ut ceteris aliquid addidisse videantur ipsi, hoc etiam libri textui insertum linea duobus punctis infra scilicet et supra insignita notavit, ad hanc formam ÷, quod signum Graeco nomine *λημνίσκον* appellavit. Atque ubicunque reperitur hujusmodi lemniscus literae aut verbo aut nomini aut sententiae appositus, hinc voluit indicium sumeres reperiri illud apud duo interpretum paria, non autem occurrere vel in textu Hebraico, vel in ceteris interpretibus... Neque tamen putet aliquis, cum audierit mentionem factam verbi, vel quod ab

²⁴ Epiphani. De Mens. et Pond. 8 (Opp. T. II, p. 165):
Διὸ καὶ τοῦτο τὸ τοῦ σημείου σχήμα τοῖς θεοῖσι λόγοις παρέθετο
[corrigit e Syro parétheito], ἵν' ἐπὶ σπανίως πον εὐρίων ἐν τῇ
τῶν αὐτ' ἐμπρημίας διαφανέουσάν λέξιν, οὐ μὴν παρὰ οὕσαν, οὐδὲ
προσθειμένην ταῖς ὁμοίαις αὐτῇ λέξεσι, γνοίης ἐπὶ ὑπὸ μιᾷ ζυγῆς
ἢ δύο αὐτῇ ἡμερησίῃ ἢ λέξει, διὰ τὸ παρακείμενα δύο κεντήματα.
*In loco obscuro Epiphanii versionem Syriacam in Museo
Britannico (Addit. MSS. 17, 148, fol. 51r.) exstantem adiu-
mus, quae sic habet:* ⲛⲓⲥⲉϣⲏⲧⲟⲩⲱⲙⲟⲩ ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ
ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ
ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ
ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ
ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ
ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ
ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ ⲛⲓⲁⲗⲁⲑⲁⲓⲅⲁⲓⲁⲓ
Pro παρά
(s. partē) οὕσαν, ut in libris manu scriptis pingitur, Petavius
quidem παρισάαν edidit, quo temere factum esse evincitur
ex iis quae mox leguntur: ὥς εἶναι οὐ παρά, ἀλλὰ συναμφό-

τίρους ἐκφωνοῦνται; Syrus vero locutionis sensum ex oppositione alterius clausulae, οὐδὲ προσηυθεμένην κ. τ. ἐ, conjecisse videtur, libere vertens, *sed non quae diminuta* (s. *detracta*) sit, consentiente Lagardio (in Epiphaniū Opp. T. IV, P. I, p. vii ed. Dindorf), qui in Graecis participium aliquod cum οὐσαν conjunctum, oppositumque proximo προσηυθεμένην requirit. Sed locutio παρὰ εἶναι, bis in eodem contextu obvia, explicanda potius quam sollicitanda videtur. Vide igitur num praepositio παρὰ hic adverbialiter posita sit (qui usus in praepositione πρὸς notissimus est) pro eo quod *prae*ter Hebraeum sit, juxta dictum Origenis (Opp. T. I, p. 13): ἐν δὲ τοῖς ἡμετέροις ἀντιγράφοις περισσεύοντα ΠΑΡΑ τὰ ἐν τοῖς Ἑβραίοις ἔπη οὐκ ὀλίγα; et paulo post: πλείονα δὲ ἐν τοῖς ἡμετέροις ΠΑΡΑ τὰ Ἑβραϊκά. Hoc concessio, λέγειν παρὰ οὐσα est ea quae apud LXX *plus habetur* (ut Hieronymus ait), quaeque obelo, non lemnisco, jugulanda erat. ²⁵ Idem ibid. 17 (Opp. T. II, p. 173).

uno pari vel duobus interpretum paribus adhibitum, aliquam hic subesse contrarietatem... quia quod ad sensum et veram intentionem conveniunt eorum sermones, licet acciderit aliquando discrepantia in verbis, et repetitio et contractio."²⁶

Nunc quid de hac Epiphania expositione statuendum sit non difficile est decernere. Primum cum e penitus exploso de origine versionis LXXviralis commento tota pendeat, ob hanc solam causam in gravissimam falsi suspicionem venit. Deinde prorsus incredibile est, vel unum interpretem, ne dicamus duos aut plures, versioni competenti, τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου, aliam idem sonantem subjecisse, ἀναγγελεῖ τὰς δικαιοσύνας σου; quamvis eos unam harum versionum pro altera sufficere potuisse non infortis ibimus. Praeterea, ut Masius argumentatur, quis credat talium minutiarum memoriam a Seniorum tempore ad Origenem usque mansisse; vel, ut manserit memoria, illud sciri potuisse, uniusne solius interpretum, vel paris unius, an vero plurium ea verba fuerint?²⁷ Postremo talis lemnisci et hypolemnisci significatio usui librorum hexaplarium universali repugnat, in quibus utramque figuram ÷ et -, quocunque nomine gaudeat, obeli vicem gerere certo certius est. Cum vero exempla ab Epiphania citata ejusmodi sint, quae *variarum lectionum* nomine vulgo appellantur, quidni statuamus Epiphania opinionem inde derivatam esse, quod in quodam Psalmorum exemplari in textu scriptum invenerit: τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ ÷ τὴν δικαιοσύνην σου; in margine autem: ÷ τὰς δικαιοσύνας σου; hanc autem notationem, quae in libris existentibus, sive scriptis sive impressis, tralatitia est, ad fabulam de paribus interpretum ex ingenio accommodaverit?

Cum Epiphania partim consentit, partim ab eo recedit, Isidorus Hispalensis, cujus mens est, *lemniscum apponi iis locis, quae S. Scripturae interpretes eodem sensu, sed diversis sermonibus transtulerint; hypolemniscum vero* (quem tamen *antigraphum* vocat, et prorsus alia figura delineat), *ubi in translationibus diversus sensus habeatur*.²⁸ Sed haec hypothesis, ut quae neque scriptorum vetustiorum auctoritate, neque librorum hexaplarium usu, neque sua ipsius probabilitate commendatur, secure praeteriri posse videtur.

E recentioribus Criticis Masius Epiphania sententiam non plane rejicit, sed cum quadam modificatione admittendam esse censet; scilicet ut lemniscus diversam scripturam *plurium*, hypolemniscus vero *pauciorum* codicum testimonio confirmatam significet.²⁹ Nuperrime vero cel. T. Skat Rørdam non modo ex traditionibus veterum indubitate colligit, sub utroque signo variam lectionem, vel versionem variorum codicum, ab Origene insertam, vel in margine saltem positam fuisse, sed ipse in editione libri *Judicum Syro-Graeco-hexaplarium* concinnanda praeter notas Origenianas (⌘, - et ∞) in codice obvias, lemniscum (quem vocat) sub nova forma (÷), nunc obelo, nunc asterisco extruso, introduxit; videlicet in locis ubi aut duplex versio est, aut lectio neque in Hebraeo neque in Graeco (nisi in quibusdam codicibus, quorum unus aut

²⁶ White (Rev. Joseph), *Letter* etc. pp. 18, 19. ²⁷ Masii *Josuae Imp. Historia*, p. 124. ²⁸ Isidori Orig. I, 20 (apud Hodium *De Bibliorum Textibus*, p. 605). In eandem sententiam Curterius in *Praefatione ad Procopium in*

Jesaiam: "Si quid ego sum post longam meditationem

assecutus, possum et hoc asserere.... Ubi lemniscum repertas, notari varias aliorum interpretationes, verbis quidem ipsis discrepantes, sed reipsa similes; ubi denique hypolemniscum, et verbis et sensu inter se differentes." ²⁹ Masii *Josuae Hist.* p. 123.

plures Syro nostro ad manum fuerit) comparens. In quo tentamine praeter alias difficultates haec in primis observanda est, quod ad libros Graecos hodie exstantes, non ad eos quibus usus sit Origenes, notatio per lemniscum facta exigatur. Certe ad Psal. lxx. 15. lxxi. 14 lectiones τὰς δικαιοσύνας αὐτοῦ et ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, ab Epiphanio in specimina usus lemnisci allegatae, ne in uno quidem librorum nostrorum reperiuntur.³⁰

Subductis igitur iterum iterumque rationibus, cum lemnisci hypolemniseive in scriptis suis neque Origenes neque Hieronymus ullam mentionem fecerit; cum in libris Graecis hexaplaribus praeter asteriscum et varias obeli picturas nulla ejusdem generis distinctio appareat; cum denique harum notarum probabilem usum nemo adhuc designaverit; restat conclusio inevitabilis, sub his nominibus non nisi usitatas quasdam obeli formas indicari, eas videlicet quae per figuras ÷ et − sine ullo discrimine in versione Syro-hexaplati representantur.

IV. De regulis, quas in textu LXXviri reformando Origenes sibi praescripserit.

1. In exemplaribus versionis LXXviri, quae ante Origenem in usu fuerunt, magnam exstitisse scripturae διαφωνίαν, ipsius Hexaplorum conditoris declaratione probari potest.³¹ Ex his autem quaedam ceteris correctiora fuisse, tum ad rerum naturam pertinet, tum diserto Adamantii nostri testimonio evincitur. Sic enim ille in Homiliis in librum Regnorum (1 Reg. i. 1): "Non me latet primo loco quod in aliquibus exemplaribus habetur: *Erat vir quidam*; sed in his exemplaribus quae emendatiora probavimus ita habetur: *Erat vir unus*."³² In hujusmodi varietatibus proculdubio potiore lectionem, *e reliquis*, ut ipse ait, *editionibus aestimatione facta*, magnus Criticus sine ulla notatione in Hexapla sua recondidit, cujus generis unum exemplum sufficiat. In loco Jerem. xv. 10: *Non feneravi, neque feneraverunt mihi*, in LXX olim legebatur (ut hodie in libris omnibus tum scriptis tum editis): οὔτε ὠφέλησα, οὔτε ὠφέλησέν με οὐδείς; pro quo Origenes in Commentariis ad locum legit enarratque: οὔτε ὠφέλησα, οὔτε ὠφέλησέν με οὐδείς; lectorem commonefaciens: Εἰ καὶ ἀνέγνωμεν οὕτως, ἀλλὰ καὶ δεῖ εἶδέναι, ὅτι τὰ πλεῖονα τῶν ἀντιγράφων τῆς ἐκδόσεως τῶν Ὁ οὐκ ἔχει οὕτως ὑπερὸν δὲ ἐπισκεψάμενοι καὶ τὰς λοιπὰς ἐκδόσεις, ἔγνωμεν γραφικὸν εἶναι ἀμάρτημα.³³ Etiam in propriis nominibus, quae in textu vulgari graves corruptelas passa sunt, scripturam Hebraeo congruentem Origenem non monito lectore restituisse verisimile est. Exempli causa: vitiosam scripturam Γεδσὼν pro Γηρσὼν (Exod. vi. 16. Num. iii. 17) non modo carpsit Noster in Commentariis in

³⁰ Middeldorffii in obelis pingendis perversitatem (de qua cf. nos in Monito ad Proverbia, p. 310) merito conquestus est Rörddam. Quod vero affirmat (ex auctoritate J. D. Michaelis in *Neue Orient. Bibl.* VI, p. 192) etiam Bugatum in Daniele edendo signa critica negligentius tractasse, id diserte negat A. Ceriani in *Le Edizioni e i*

Manoscritti delle Versioni Siriache del V. T. p. 21.

³¹ Vid. supra p. xlvii.

³² Origen. Opp. T. II, p. 483.

³³ Origen. Opp. T. III, p. 225. Etiam Syrus noster ὠφέλησα, non ὠφέλησα, vertit, unde haud improbabiler coniecit aliquis, Origenem falsam scripturam in Hexaplis reliquisse, postea vero, fortasse in Tetraplis, correxisse.

Joannem,³⁴ sed in editione sua hexaplari, contestificantibus Codice Sarraviano et versione Syro-hexaplari, correxit.

2. Ab archetypi sui ordine LXX interpretes non raro deflexisse, tum in singulis vocibus sine causa transponendis, tum in integris pericopis cum magno narrationis detrimento de loco suo movendis, res nota est; quibus corruptionibus remedium afferre operis Origeniani institutum omnino postulavit. Quod ad trajectiones verbales attinet, Hebraeorum ordinem tacite revocare nil prohibebat. Sic Num. x. 28: Ο'. καὶ ἐξῆραν σὺν δυνάμει αὐτῶν; Hexapla autem: σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐξῆραν. Deut. xxviii. 64: Ο'. (καὶ δουλεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις) ξύλοις καὶ λίθοις, οὓς οὐκ ἠπίστω σὺ καὶ οἱ πατέρες σου; Origenes vero juxta Hebraeum: οὓς οὐκ ἠπίστω σὺ καὶ οἱ πατέρες σου, ξύλοις καὶ λίθοις. Haec levia; majoris momenti est locus Gen. xxxv. 16, 21, 22, ubi LXX confuse ediderunt: (16) ἀπάρας δὲ Ἰακώβ ἐκ Βαιθῆλ, (21) ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου Γαδέρ. (16) ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν εἰς Χαβραθὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἐφραθὰ, ἔτεκε Ῥαχὴλ καὶ ἐδυστόκησεν ἐν τῷ τοκετῷ (deinde vv. 17–20, ut in Hebraeo). (22) ἐγένετο δὲ ἡνίκα κατῴκησεν κ.τ.έ.; Hexapla autem, ad Hebraeam veritatem conformata, sic habent: (16) ἀπῆρην δὲ ἐκ Βαιθῆλ, καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤγγισεν—ἐν τῷ τοκετῷ (deinde vv. 17–20). (21) καὶ ἀπῆρην Ἰσραὴλ, καὶ ἔπηξε—Γαδέρ. Alio loco Jerem. xxiii. 7, 8, hi duo versus a Senioribus in finem capitis post v. 40 rejiciuntur, in Hexaplis autem propriam sedem, praemisso tantum asterisco, occupant. Quod vero ad prolixiores pericopas attinet (quales sunt Exod. xxxvi—xxxix, 3 Reg. xiv. 1–20, xvi (pericopa a LXX inter vv. 28 et 29 interpolata), xx, xxi (in LXX xxi, xx), Jerem. xxv. 15—li. 64) in his et aliis ejusmodi trajectionibus perquam molestis, Origenes, suadente atque adeo flagitante instituto suo, Hebraeorum ordinem, qui et trium interpretum est, plaudentibus quotquot sint Bibliorum studentibus reposuit. Restat Proverbiorum liber, qui in posteriore ejus parte ordinem valde perturbatum prae se fert, quique manum restauratricem in primis postulare videtur. Hic vero, quod miretur aliquis, Origenes a methodo quam in ceteris Bibliis prosecutus est recessit, et Seniorum vestigiis insistere maluit, notis tantum, quales supra declaravimus,³⁵ discessionem ab Hebraea veritate indicans. Causa hujus exceptionis nobis non est in promptu, nisi forte in opere ethico, in quo singulis fere versiculis singulae γυνῶμαι concludantur, seriem sententiarum curiose servare non tanti momenti esse videretur.

3. In mutationibus quas recensuimus notarum Origenianarum vix ullus locus esse potest. Nunc quibus legibus obelum et asteriscum ad usus editionis suae accommodaverit Noster, breviter exponendum. Itaque voculas in quaque clausula supervacaneas, inque Hebraeo deficientes, obelus reprobatur, vel (ut Critici aiunt) *jugulat*. Exempli gratia: Deut. ix. 26 in Hebraeo est tantum יְהוָה בְּיַדְּךָ, quod LXX, genio nimis indulgentes, in hunc modum amplificaverunt: ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ σου τῇ κραταίᾳ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ. Haec est obelorum opportunitas, quorum ope locus sic pingitur: — ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ, καὶ 4 ἐν χειρὶ — σου τῇ 4 κραταίᾳ, — καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ 4; quo artificio sine detrimento versionis ab Ecclesia universa receptae integritas S. Scripturae asseritur. An

³⁴ Origen. Opp. T. IV, p. 141.

³⁵ Vid. supra p. liv.

vero Origeni in tali recensione omnes vel minimi momenti vuculas in Hebraeo non exstantes obelo confodere propositum fuerit, ambigi potest. Hieronymus quidem in versione Psalmorum hexaplari hac lege se obstrinxit; utrum vero proprio instinctu, an ex antecessoris sui prava imitatione ex uno atque altero exemplo clarius apparebit. Itaque Psal. i. 4 vix crediderimus Origenem pinxisse: *καὶ ἔσται ὡς* ÷ τὸ ἔξυλον ÷ τὸ πεφυτευμένον, etiamsi Hieronymus ediderit: *Et erit sicut lignum* ÷ *quod: plantatum* ÷ *est*; aut Psal. ii. 4: ÷ ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ÷ ἐκ γελᾶσεται ÷ αὐτοὺς, καὶ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. Ne longiores fiamus, Psal. cxvii. 27 Hieronymus pingit: *Constituere* ÷ *diem: solennem*, scilicet quia in Hebraeo est tantummodo אֶל; sed quid tunc fiet de Graeco συστήσασθε ἑορτήν? Tale est, in re bona nimius esse.³⁰ Etiam Masius, ut in Monito ad Josuam observavimus, arbitrio suo potius quam Syri interpretis auctoritate fretus, tot copulis, perspicuitatis causa a Senioribus assumptis, notam reprobationis inussit. Transeamus ad majoris offensionis interpolationes, eas scilicet in quibus interpres male sedulus in annotatoris, est ubi in auctoris principalis partes delapsus est. Non moramur supplementum valde notabile Gen. iv. 8: καὶ εἶπε Κάιν πρὸς Ἀβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ÷ διέλθωμεν εἰς τὸ πεδῖον; quia, quamvis in Hebraeo et tribus interpretibus desideratur, ad sensum paene necessarium videtur. Sed in loco Jos. vi. 26 post devotionem hominis qui Jerichunta reaedificaturus sit, ἐν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ θεμελιώσῃ αὐτήν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ αὐτοῦ ἐπιστήσῃ τὰς πύλας αὐτῆς, LXX de suo interseruerunt: ÷ καὶ οὕτως ἐποίησεν Ὁζᾶν ὁ ἐκ Βαιθὴλ ÷ ἐν τῷ Ἀβιρὼν τῷ πρωτοτόκῳ ἐθεμελιώσεν αὐτήν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ διασωθέντι ἐπέστησε τὰς πύλας ÷ αὐτῆς. Aequae, immo magis culpandus est insulsus Jobi ii. 9 interpolator, qui pro amaro uxoris ejus dicterio: *Adhuc tu retines integritatem tuam?* *Exsecrare Deum et morere*, prolixam querimoniam, et Graeculum otiosum magis quam scriptorem θεόπνευστον referentem, ori ejus immiserit: Μέχρι τίνος καρτερήσεις, ÷ λέγων ἰδοὺ ἀναμένω χρόνον ἔτι μικρὸν προσδεχόμενος ÷ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου; ἰδοὺ γὰρ ἠφάνισται σου τὸ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς γῆς, υἱοὶ καὶ θυγατέρες, ÷ ἐμῆς κοιλίας ὠδίνες καὶ πόνοι, οὓς εἰς τὸ κενὸν ἐκοπίασα μετὰ μόθων· σύ τε αὐτὸς ἐν σαπρίᾳ σκωλή- ÷ κων κάθῃσαι διανυκτερεύων αἶθριος, κἀγὼ πλανωμένη καὶ λάτρις τόπον ἐκ τόπου καὶ οἰκίαν ἐξ οἰκίας, ÷ προσδεχομένη τὸν ἥλιον πότε δύσεται, ἵνα ἀναπαύσωμαι τῶν μόθων μου καὶ τῶν ὀδυνῶν αἱ με νῦν ÷ συνέχουσιν; ἀλλὰ εἰπὼν τι ῥῆμα εἰς κύριον, καὶ τελεύτα. Ejusdem farraginis, et fortasse non alius auctoris est pannus de ape, quem post Prov. vi. 6–8 quasi in aemulationem Salomonis, pigrum ad fornicam abire jubentis, interpres ejus Graecus oraculis divinis assuere non dubitavit: ÷ ἡ πορεύῃτι πρὸς τὴν μέλισσαν, καὶ μάθε ὡς ἐργάτις ἐστὶ, τὴν τε ἐργασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖται, ἥς τοὺς ÷ πόνους βασιλεῖς καὶ ἰδιῶται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται· ποθεινὴ δὲ ἐστὶ πᾶσι καὶ ἐπίδοξος, καίπερ οὐσα ÷ τῇ ῥώμῃ ἀσθενῆς, τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχθη.

4. Restat asteriscus, cujus ope praetermissiones τῶν Ο' etiam minutissimas (quales sunt κατὰ γένος ✕ αὐτοῦ, ✕ πᾶσαν τὴν γῆν, ✕ τὴν πᾶσαν τὴν γῆν, ✕ σὺν τὸν λαὸν, ✕ υἱὸς

³⁰ E contrario exemplar Psalmorum Syro-hexaplae parcius quam par erat obelizari certissimum est. E.g. obelus desideratur in sequentibus: Psal. i. 4: οὐχ οὕτως ὁ ἀσεβὴς, — οὐχ οὕτως. Psal. ii. 11: ἐξ ὁδοῦ ÷ δικαίας. Psal. xxi. 2: ÷ πρόσχες μοι, ἵνατί ἐγκατέλιπες με; Psal. xxviii. 1:

÷ ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ, υἱοὶ θεοῦ, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν. Etiam Psal. xiii. 3 insignis interpolatio e Rom. iii. 13–18, τάφος ἀνεφθάρμενος—τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, in hoc exemplari sine nota ἀθετήσεως legitur.

ὀγδοήκοντα ἑτῶν, etc.) e reliquis interpretibus (praecipue Aquila, qui in talibus ceteris curiosior est) Origenes reparandas suscepit. Deinde *lacunas* ita dictas, quae passim in hac versione quavis de causa legentes remorari solent, sive paucorum *στίχων* (ut passim in libro Jobi *unus, duo, tres*, usque ad *tredecim στίχους*, quasi e Theodotione assumpti asteriseis notantur), sive integrarum pericoparum (e.g. 1 Reg. xvii. 12—31, xvii. 55—xviii. 5, Jerem. x. 6—13, xvii. 1—4, xxix. 14, 16—20, xxxiii. 14—26, xxxix. 4—13, lii. 27—30) non raro ex Aquila (ut 3 Reg. ix. 15—25, xxii. 47—50) sed longe frequentius ex Theodotione, cujus stylus ad LXXviralem proxime accedit, non sine magno lectoris studiosi commodo Hexapla sartas tectas praestiterunt.

5. Sed praeter excessus et defectus, qui promptiorem sanationem admittunt, supersunt pravae interpretationes, quae non minorem, immo fortasse majorem moram et impedimentum legentibus afferunt. Etiam huic incommodo per obeli et asterisci *conjectum* usum Origenes aliquatenus remedium adhibere conatus est. Simplicissimi generis exempla sunt: Jerem. xxxviii. 6: *Et demittunt eum funibus*, ubi pro *funibus* LXX perperam ediderunt *εἰς τὸν λάκκον*; Hexapla vero ex Aquila et Symmacho: *καὶ ἐχάλασαν αὐτὸν* ✕ *ἐν σχοινοῖς* ✕ *÷ εἰς τὸν λάκκον* ✕. Exod. xxxiii. 4: *Et luxerunt, et non induerunt unusquisque ornamenta sua sibi*. LXX ad sensum non male, sed paulo concisius: (ὁ λαὸς) *κατεπένθησεν ἐν πενθοῖς*; quae sic ex alio interprete in Hexaplis extensa sunt: *κατεπένθησεν ÷ ἐν πενθοῖς* ✕, ✕ *καὶ οὐκ ἔθηκεν ἀνὴρ κόσμον αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ* ✕. Jos. ii. 19, 20: *si manus fuerit in eum. Et si nuncies* (verbum hoc nostrum). LXX contra sensum: *ἐὰν δέ τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ, ἣ καὶ ἀποκαλύψῃ* (τοὺς λόγους ἡμῶν τούτους); pro quibus in Hexaplis habetur: ✕ *ἐὰν χεὶρ ᾄψῃται αὐτοῦ* ✕. *ἐὰν δέ ÷ τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ, ἣ καὶ* ✕ *ἀποκαλύψῃ* κ. τ. ε.; unde extricari potest versio satis fidelis: *ἐὰν χεὶρ ᾄψῃται αὐτοῦ. ἐὰν δὲ ἀποκαλύψῃ* κ. τ. ε. Alia ejusdem generis exempla sunt Gen. xlvii. 5, 6. Exod. xi. 3. xl. 7, 8. Num. xxx. 9. Jos. v. 4, 5. 3 Reg. xvii. 22, 23. Jerem. xv. 1. Non tamen dissimulandum est, hanc restitutionis methodum tum per se impeditam esse, tum paucis tantum ex innumeris locis ab Auctore adhibitam fuisse. Sic in illustri Jesaiae vaticinio, ubi pro Hebraeis, *Admirabilis, consiliarius* etc. LXX prorsus absona dederunt: *μεγάλης βουλῆς ἄγγελος* ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἀρχοντας, καὶ ὑγίειαν αὐτῷ, Origenes nihil tentasse videtur, nisi ut vocem ἄγγελος, cujus in Hebraeo nec vola nec vestigium, obelo reprobaret. Et sic centies in hoc libro, quo nullus in Bibliis Graecis interpretem minus habilem nactus est.³⁷ Sed in talibus tricis luculentissime apparet totius operis hexaplaris utilitas, per quod consultum fuit, ut versio Graeca vulgaris tum ad Hebraeam veritatem, tum ad ceterorum interpretum editiones nullo negotio exigeretur. Speciminis loco, hunc ipsum locum, prout in opere Origeniano exstabat, omitta tantum pagina Hebraeo-Graeca, hic subjicimus.

ἙΒΡ.	Ἀ.	Σ.	Ο'.	Θ.
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּלֶא יַעֲקֹב אֵל נִבְּרָה אֲבִי עֲדָי שֵׁר שְׁלֹמֹה	καὶ ἐκάλεσεν ὄνομα αὐτοῦ θαυμαστός σύμβουλος ἰσχυρὸς δυνατός πατὴρ ἔτι ἄρχων εἰρήνης.	καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ παραδοξασμὸς βουλευτικὸς ἰσχυρὸς δυνατός πατὴρ αἰῶνος ἄρχων εἰρήνης.	καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης βουλῆς ÷ ἄγγελος ✕ ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἀρχοντας καὶ ὑγίειαν αὐτῷ.	θαυμαστὸς βουλευών ἰσχυρὸς δυνάστης πατὴρ ἄρχων εἰρήνης.

³⁷ Obiter notandum est, in Hexaplis nostris ad Jesai. fortasse Luciani, non ad eam quae Hexaplorum est, per-
ix. 5, verba ✕ θαυμαστός—αἰῶνος ✕ ad aliam recensioem, tinere.

APPENDIX I AD CAP. VII.

De obeli pictura (S) versionis Syro-hexaplaris peculiari.

Duas obeli sive lemnisci formas, $\div$ et $\neg$, a Paulo Telensi sine ullo discrimine adhiberi exploratissimum est. Sed in hac versione propius inspicienda, scrupulum movet usus tertiae obeli picturae, in quo nescio quid peculiaris inesse videtur. Est linea paulo fortius inflexa, punctis destituta, sic: ∞ . In ea operis parte quae ad hunc diem superstes est, septuagies et nonies, si recte computavimus; in uno autem Proverbiorum libro tricies et quinquies reperitur. Illud cum obelo commune habet, quod lectio, cui praeponatur, ab Hebraeo semper absit. Quae autem de usu ejus peculiari observavimus, haec fere sunt.

1. Praemittitur verbis e versione Syra simpliciter in hexapla rem assumptis. E.g. Jud. v. 22 : ⲉϥ ⲙⲁⲣⲓⲛⲟⲩ. Locus est valde intricatus, sed verba ὀβελισμένα de Peschito huc accessisse non est quod dubitemus. Prov. xxvii. 14 : μεγάλη τῇ φωνῇ τὸ πρὸς ὧς πρὸς χάριν καταρωμένου. Verba πρὸς χάριν (ⲡⲣⲟⲥ ϫⲁⲣⲓⲛ) in nullo libro Graeco inventa sunt, sed a Syro nostro de Syro seniore assumpta sunt. Num. xxvi. 4 : in Hebraeo et LXX tacetur aliquid, quod in Peschito sic suppletur : ⲉⲃⲏⲙⲁ ⲁⲗⲓ ⲉⲃⲏⲙⲁ, et numeravit eos Moyses; quo, ut videtur, auctore, repugnantibus libris Graecis, Syrus noster infert : ⲉ ἀριθμήσατε αὐτούς.

2. Introducit pericopam ex alio S. Scripturae libro derivatum. Sic Hos. xiv. 3 post verba, *καὶ ἀνταποδώσομεν καρπὸν χειλέων ἡμῶν*, Syrus noster apponit: *καὶ ἐντρυνφήσει ἐν ἀγαθοῖς ἡ καρδία ὑμῶν* 4. Haec, quae ad Jesai. lv. 2 pertinent, non leguntur in Ed. Rom., sed habentur cum quadam varietate in Codd. 49, 62, 86, aliis. Prov. xxvii. 16: *βορέας σκληρὸς ἄνεμος, ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιός καλεῖται. ὁ βορέας ἄνεμος ἐκκαθαίρει νέφη* 4. Posterior clausula non legitur nisi in Codd. 23, 254, et e Cap. xxv. 23 huc migravit. Prov. xvi. 1: *ὁ ὄψω μέγας σὺν ταπεινοῦ σεαυτὸν, καὶ ἐναντὶ θεοῦ εὐρήσεις χάριν* 4. Locus est Sirac. iii. 18, et legitur in Codd. 23, 103, 106, aliis, non in Ed. Rom. (Diversa est ratio locorum Jos. vi. 26: *καὶ οὕτως ἐποίησεν κ.τ.έ.*, et Prov. xxvi. 11: *ἔστιν αἰσχύνη—χάρις* 4; ubi verba insititia e 3 Reg. xvi. 34 et Sirac. iv. 21 desumpta sunt, sed leguntur in Ed. Rom. et libris omnibus.)

3. Praeponitur alteri ex duabus ejusdem Hebraei versionibus. Sic Prov. ix. 7 in Hebraeo est: *Et qui arguit impium, macula ejus* (maculam sibi parat); in Syro-hex. autem: ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμήσεται ἑαυτὸν. ὧς οἱ γὰρ ἔλεγχοι τῷ ἀσεβεὶ μῶλωπες αὐτῷ 4. Posterior clausula non est in Ed. Rom., sed exstat in Ald., Codd. 23, 68, aliis, cum scholio: Οὗτος ὁ στίχος οὐ κεῖται οὔτε ἐν τοῖς λοιποῖς οὔτε παρὰ τοῖς Ο'. Prov. xi. 26 (pro Hebraeo: *Qui prohibet frumentum, maledicit ei populus*): ὧς οὐ συνάγων σίτον, ὑπολείπειτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι 4. ὁ συνέχων σίτον δημοκατάρατος. Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. 23, 161, 252; in Ed. Rom. prior tantum clausula, ὁ συνέχων (sic)—ἔθνεσι, legitur. Prov. xxx. 15 (pro Hebraeo: *Tria sunt quae non satiantur*): καὶ αἱ τρεῖς αὗται οὐκ ἀνεπίπλασαν αὐτήν. ὧς τρία δὲ ἔστιν ἃ οὐ πλησθήσεται 4. Prior clausula est versio τῶν Ο'; posterior trium interpretum, quam pro

priore in textu habet Cod. 23. Prov. xxxi. 29: πολλὰι θυγάτερες ἐποίησαν δύναμιν (לְהַיָּיִץ), ὡς πολλὰι δὲ ἐκτήσαντο πλοῦτον 4, ubi duplex versio, sed inversa, etiam in Ed. Rom. habetur. In Jud. i. 20 versio τῶν Ο' est: καὶ ἐκληρονόμησεν ἐκείθεν τὰς τρεῖς πόλεις τῶν υἱῶν Ἐνάκ (רַגְנֵי הַבְּנֵי הַשְּׁלֹשָׁתַיִם), quam imitatus est Syrus noster, subjungens tamen: ὡς καὶ ἐξήραν ἐκείθεν τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ἐνάκ 4, ut sine obelo Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, et Vet. Lat. In Jud. iii. 24 post lectionem Ed. Rom., καὶ αὐτὸς ἐξῆλθε· καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπῆλθον καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ ὑπερφύου ἐσφηνωμέναι, quae Hebraeum accurate reddit, Syrus noster (ut sine obelo Codd. 54, 59, 75) aliam versionem paraphrasi similem addit: ὡς καὶ ἀποτιναζάμενος Ἀδὼδ ἐξῆλθεν καὶ ἐπορεύετο· καὶ οἱ παῖδες Ἐγλῶμ εἰσπορευθέντες προσῆλθον, καὶ αἱ θύραι τοῦ οἴκου κεκλεισμέναι 4.

4. Praeponitur verbis quae neque in Hebraeo neque in Ed. Rom. (h. e. in Codice Vaticano, qui in textu τῶν Ο' primigenio constituendo praerogativam consecutus est) leguntur, sed tantum in paucioribus libris, plerumque iis qui ejusdem recensionis sive familiae sunt. Exempli causa: in libro Judicum novem lectiones obelo inflexo insignitas notavimus, quae omnes a textu recepto (qui dicitur) exulant, et ad eandem recensionem pertinent, eam videlicet quae continetur in Codd. 44, 54, 59, 75, cet.¹ In posteriore libri parte haec obeli figura otatur, ut tamen pro ea in locis similibus scriba nescio qua inconstantia asteriscum pinxerit.² Porro in hoc libro feliciter contigit, ut in septem horum locorum textus Syro-hexaplaris cum exemplari Sarraviano conferri possit; in quibus omnibus verba a Syro nostro sive obelo inflexo sive asteriscō praenotata in libro Graeco vere hexaplaris non leguntur.³ Transeamus ad Proverbia, in quo libro, ut jam monuimus, octoginta plus minus hujus notationis exemplorum paene dimidia pars includitur. Ex his triginta quinque circa viginti in Ed. Rom. non habentur, e quibus quatuor majoris momenti nunc proferemus. Prov. xix. 9: ὡς ἐκκαίει δὲ κακίαν πολίτης 4. Praeter Syrum nostrum clausula non nisi in Codd. 23, 106 legitur. Prov. xx. 11: ὡς καὶ οἱ ποιοῦντες αὐτὰ ἐν αὐτοῖς συμποδισθήσονται 4. Sic Cod. 23 solus; in Cod. 106 lacuna est. Prov. xxiv. 12: ὡς καὶ αὐτὸς με οὐ γινώσκει 4. Sic (cum οὗτος pro αὐτὸς) idem par librorum. Postremo in fine Cap. xxxi post verba, καὶ αἰνέσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, haec, mantissae loco, leguntur in Syro-hex., et sine obelo in Codd. 23, 106, 253, 254: ὡς ὅτι ὁδοὶ ἀνδρὸς πρὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύονται, καὶ κατορθώσουσιν αὐτῷ τὸν αἰῶνα τῶν αἰώνων 4.

5. Formis obeli — vel ÷, et ∞, non eandem prorsus significationem inesse, constat e loco uno et altero, ubi alteram harum notarum altera nullo intervallo excipiat. Sic in Gen. xxxix. 17 Syrus legit et pingit: ÷ καὶ εἰπέ μοι κοιμηθήσμαι μετὰ σοῦ 4. ÷ (sic) καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγάλῃ 4. Hic utraque clausula in Hebraeo vacat, sed prior in Ed. Rom. et libris Graecis omnibus legitur; posterior non nisi apud Syrum nostrum et imitatore ejus Arabicum reperitur, ideoque obelo non vulgari, sed (ut ita dicamus) truculentiori jugulatur. Alio loco Jud. xvi. 14 idem pingit: — καὶ ἐδιάσατο τοὺς ἐπὶ τὰ βοστρύχους τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐκτάσεως, καὶ κατέκρουσεν ἐν τοῖς πασσάλοις εἰς τὸν τοίχον 4, ὡς καὶ

¹ Vid. Hex. ad Jud. i. 20. iii. 24. v. 6. vi. 2, 11. xi. 17, 24. xiv. 1. xvi. 14.

² Vid. Hex. ad Jud. xv. 18. xvi. 21. xviii. 2, 12, 30. xx. 21. xxi. 11. Usus improprius asterisci pro obelo vel lemnisco probari potest e scholio in Hex. ad 1 Reg. xv. 42: Ταῦτα μέχρι τοῦ, καὶ κατακληροῦνται, ἐν μόνη κείται τῇ ἐκδόσει Θεοδοτίανος, διὸ ἡστέρισται αὐτὰ, ὥς ἐν

μῇ ἡ δευτέρα ζυγὴ τῶν Ο' κείμενα, οὐ μὴν ἐν τῇ Ἑβραϊκῇ. Etiam in lectionibus interpretis Samaritani, quae in Hebraeo non feruntur, margini suo illinendis, Noster inter asteriscum et formam obeli peculiarem (—) fluctuat.

³ Loca sunt Cap. xv. 18. xvi. 14, 21. xviii. 2, 12. xx. 21. xxi. 11.

οὔτοι (sc. οἱ ὀβελοὶ) οὐκ ἔκειντο κ. τ. ε. καὶ ὅσοις οἱ ἀστερίσκοι πρόσκεινται ῥητοῖς, οὔτοι (sc. οἱ ἀστερίσκοι) ἐν μὲν τῷ Ἑβραϊκῷ κ. τ. ε.;⁶ cum quo loco comparari potest Hieron. in Praef. ad Jobum:⁷ "Omnia Veteris Instrumenti volumina Origenes obelis asteriscisque distinxit, quos vel additos [sc. a LXX, ideoque obelis insignitos] vel de Theodotione sumptos translationi antiquae inseruit." Haec, ni fallimur, ad significationem dicti scholii declarandam satis superque suppetunt; quod tamen ne ad praesentem disputationem indubitanter trahamus obstat, quod in locis, ad quae scholium pertinet, obelus vulgaris formae, ⁂ vel ÷, non ∞, pingi solet.

APPENDIX II AD CAP. VII.

Versionis Syro-hexaplaris Notitia generalis.

Versionis Syro-hexaplaris (quae est versio Syriaca quintae columnae Hexaplorum, qualis in Codice Sarraviano et aliis repraesentatur) prima notitia Masio debetur, cujus codex (qui post obitum ejus casu deplorabili e conspectu hominum penitus evanuit) continebat Josuam, Judices, Regum quatuor libros, Paralipomena, Esdram, Estheram, Judith, Tobiam, et Deuteronomii bonam partem.¹ Ineunte saeculo XVII venit in Bibliothecam Ambrosianam e monasterio S. Mariae Deiparae in deserto Sketi celeberrimus Codex Ambrosianus Syro-hexaplaris (signatus C. 313 Inf.), qui tamen in capsula sua delituisse videtur, donec inde ab anno 1767 a Jo. Bapt. Branca, Collegii Ambrosiani Bibliothecario, Jac. Jon. Bjornståhlio, et Jo. Bern. de Rossio tum per descriptionem tum per specimina operis paulatim notior factus, tandem a Matthia Norbergio Sueco maximam partem exscriptus, in perfectiorem eruditorum hominum cognitionem venit; primum per Jeremiae et Ezechielis editionem ab ipso Norbergio emissam Londini Gothorum exeunte anno 1787; deinde per Henrici Middeldorffii laudabilem diligentiam, qui ceteros libros canonicos in codice inclusos (exceptis Psalmis et Danielis vaticinio) ex apographo Norbergiano edidit Berolini anno 1835. Jampridem vero cel. Cajetanus Bugati, Collegii Ambrosiani Doctor, librum Danielis ex ipso codice ediderat Mediolani anno 1788; Psalmorum quoque editionem impresserat, sed certis de causis apud se servaverat, donec post obitum ejus anno 1820 publici juris facta est. Ut codicis nostri historiam absolvamus, libros apocryphos Baruch et Epistolam Jeremiae, una cum Threnis post Middeldorffii curas in specimen accuratioris totius operis editionis propositis, edidit A. M. Ceriani, Collegii Ambrosiani Doctor, in *Monumentorum Sac. et Prof.* T. I, Fasc. I, Mediolani anno 1861. Idem

⁶ Vid. supra p. liii. not. 4.

Migne.

¹ Masii (A.) *Josuae Historia*, Antv. 1574, in *Epist. Dedic.* p. 6. Masii codicem et Mediolanensem ad unum

⁷ Opp. T. IX, p. 1079 ed.

idemque totius versionis exemplare olim pertinuisse non improbabili suspicati sunt VV. DD. de Rossio, Norbergius, Ceriani (in libello, *Le Edizioni* etc. p. 23).

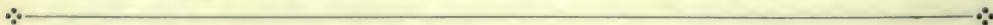
V.D. paucos post annos mutato consilio editionem codicis pretiosissimi arte nova *photolithographica* elaborandam suscepit, quae hoc ipso anno 1874, favente Deo, lucem videbit.²

1. Redeamus ad versionem nostram, cujus aliam particulam, librum Regum quartum complectentem, e Codice Regio Parisiensi 283 (hodie Cod. Syr. V) Middeldorpfius in volumine supra memorato inclusit. Hucusque progressum opus ad aliquod tempus stetit, donec anno 1841 et sequentibus in Museum Britannicum e dicto monasterio Sketensi invecta est codicum Syrorum collectio mirifica, quae versioni nostrae praeter alias minoris momenti particulas contribuit librum Geneseos valde imperfectum, Exodi integrum, Numerorum fere dimidium, Josuae imperfectum, Judicum et Ruth paene integrum, sed notis marginalibus destitutum, Regum III paene integrum. Ex his Judices et Ruth edidit Doctor T. Skat Rördam Havniae, 1861; Genesim autem et Exodum usque ad Cap. xxxiii. 2 A. M. Ceriani in *Mon. Sac. et Prof.* T. II, pp. 1-344; reliqua volumina eundem editorem expectant, exceptis trium interpretum lectionibus, quas in usum nostri operis ex apographo ejus excerpsimus. Plenior cujusque codicis descriptio e Monitis ad singulos libros concinnatis petenda est; interea ut hujus insignis monumenti quantum supersit, quantum adhuc desideretur, uno conspectu appareat, tabulam subjungimus ita constructam, ut numerus singularis (1.000) librum quemque integrum repraesentet.

LIBRI CANONICI.³

Genesis	0.313	Regum II	0.000	Proverbia	1.000
Exodus	1.000	Regum III	0.874	Ecclesiastes	1.000
Leviticus	0.000	Regum IV	0.985	Cant. Cant.	1.000
Numeri	0.464	Paralipomena	0.000	Jesaias	1.000
Deuteronomium ⁴	0.436	Esdras	0.000	Jeremias	1.000
Josua	0.885	Nehemias	0.000	Threni	1.000
Judices	0.981	Esther	0.000	Ezechiel	1.000
Ruth	1.000	Jobus	1.000	Daniel	1.000
Regum I	0.000	Psalmi	1.000	Prophetæ XII	1.000

2. De auctore et aetate versionis Syro-hexaplaris omnia jam comperta et explorata sunt. Scilicet Gregorius Bar Hebraeus in Prooemio ad *Horreum Mysteriorum* haec habet: "Et ex editione (ܡܥܬܬܐ) Graecorum, id est τῶν LXXII, plura in hujus (Peschito) confirmationem attuli; illis autem Aquilae, et Symmachi, et Theodotionis, et Quinta, et Sexta, etsi non ad confirmationem, ad illustrationem tamen usus sum . . . Testamentum autem Vetus LXXvirale Paulus episcopus Telae Mauzlat (ܡܐܘܙܠܬܐ) e Graeco in Syriacum transtulit." Hanc autem Pauli Telensis versionem eandem esse cum nostra Syro-hexapлари evincit (praeter loca ex ea a Bar Hebraeo sub titulo τοῦ Ἑλληνος (ܡܠܬܐ) allata) subscriptio

² Ordo librorum in Codice Ambrosiano est Psalmi, Jobus, Proverbia, Ecclesiastes, Canticum, Sapientia Salomonis, Ecclesiasticus, XII Prophetæ, Jeremias, Baruch, Threni, Epistola Jeremie, Daniel, Susanna, Bel et Draco, Ezechiel, Jesaias. ³ E libris apocryphis praeter libellos ad Jeremiam et Danielem pertinentes, Codex Ambrosianus continet Sapientiam Salomonis integram, et Ecclesiasticum cum defectu Cap. li; ad quorum utrumque nunc

primum in exemplari photolithographico tum Bibliorum tum linguae Syriacae studiosis accessus patet. Praeterea ad hanc versionem, quantum ex titulis eorum et styli characteribus conjici possit, accensendi sunt libri in Peschito hodie inclusi, Esdras a LXX *primus* numeratus, et Tobias usque ad Cap. vii. 11, quorum posteriorem in Masii codice deperdito exstitisse probabile est. ⁴ Vid. Monitum ad Deuteron. p. 272.

Codicis 4 Regum Parisiensis, quae sic ad verbum sonat: "Vertit hunc librum e lingua Graeca in Syriacam ex editione (ܡܚܠܬܐ) τῶν LXXII venerandus pater (ܡܪ ܡܥܠܐ) Mar Paulus episcopus fidelium (h. e. Monophysitarum) in urbe magna Alexandriae jussu et hortatione sancti et beati Mar Athanasii patriarchae fidelium in coenobio Mar Zacchaei Callinicensis, cum debebant Alexandriae diebus φιλοθέου Mar Theodori archimandritae ejusdem coenobii, annō 928 indictione quinta. Quicumque legerit, oret pro φιλοθέῳ Mar Thoma ministro et syncello sancti et beati Mar Athanasii patriarchae, qui laboravit et curam habuit, et pro ceteris eorum qui operam dederunt et laboraverunt cum eo, etc." In aliorum librorum subscriptionibus nomen auctoris siletur, sed eadem urbs Alexandriae, et idem annus Graecorum 928, qui nobis est A.D. 618, memoratur, excepto Masii codice, qui annum praecedentem 927 priori, ut videtur, operis parti assignat.

3. Quod ad Pauli stylum attinet, versionem ejus Graeco archetypo adeo serviliter accommodatam esse, ut sermonis Syriaci proprietates aliquando perierit, negari non potest. E. g. Dan. iii. 15 Graecum idiotismum εἰ ἔχετε ἐτοίμως Noster nimis scrupulose reddidit ܡܠܬܐ ܕܡܪܝܢܐ, pro eo quod linguae suae usus postulabat, ܡܠܬܐ ܕܡܪܝܢܐ.⁶ Voces Graecae communiores per easdem Syriacas constanter transfert; e. g. θυμὸς per ܡܠܬܐ, nunquam per ܡܠܬܐ, ὄργη per ܡܠܬܐ, nunquam per ܡܠܬܐ, λέγει et εἶπε per ܡܠܬܐ et ܡܠܬܐ, ἐλάλησε per ܡܠܬܐ, ἦλθε et παρεγένετο per ܡܠܬܐ, ἐπορεύθη et ἀπῆλθε per ܡܠܬܐ, ἦν per ܡܠܬܐ ܡܠܬܐ, ἐγένετο per ܡܠܬܐ, etc. In vocabulis tamen rarioribus vertendis nonnunquam varietati studuisse videtur; e. g. βρόχος ei est ܡܠܬܐ Prov. vii. 21, ܡܠܬܐ Prov. vi. 5, ܡܠܬܐ Prov. xxii. 25; κατὰδυσιν sonat ܡܠܬܐ Psal. xvi. 14, ܡܠܬܐ Psal. xxxviii. 6, ܡܠܬܐ Psal. xlviii. 2, ܡܠܬܐ Psal. lxxxviii. 48; σκύφος redditur per ܡܠܬܐ Gen. xlv. 2, per ܡܠܬܐ Exod. xxv. 32, per ܡܠܬܐ Jerem. xxxv. 5. E contrario propter majorem Graecae linguae affluentiam fieri non potuit quin una eademque vox Syriaca pluribus Graecis satisfaceret. Itaque ܡܠܬܐ nunc κακὸς nunc πονηρὸς sonat; ܡܠܬܐ ponitur pro ἀνέστρεψε, ἀπέστρεψε, ἐπέστρεψε, κατέστρεψε, ὑπέστρεψε etc.; ܡܠܬܐ pro ἦλθε et παρεγένετο; ܡܠܬܐ pro ἀπῆλθε et ἐπορεύθη; ܡܠܬܐ pro ἐνεπύρισε et ἐνέπρησε; ܡܠܬܐ pro ζητεῖτε et θέλετε (Mal. iii. 1); ܡܠܬܐ pro διεξάγεται et ἐξέλκεται (Hab. i. 4); ut taceamus ܡܠܬܐ pro ἐκ et ἀπὸ, ܡܠܬܐ pro σὺν et μετὰ, ܡܠܬܐ pro πρὸς et παρὰ, etc. "Quod vero," ut Ceriani nostri verba nostra faciamus, "summa interpretis laus est, Paulus, praeter suam, linguam quoque archetypi optime callebat, atque vel in difficillimis locis et rarissimis vocibus summa proprietate, vim vocis quod attinet, reddit; immo ipsas ejusdem vocis Graecae

⁶ Vid. T. Skat Rörðam *Dissertatio de regulis grammaticis, quas secutus est Paulus Tellensis in V. T. ex Graeco Syriace vertendo*, p. 3.

⁶ In longo opere exceptiones hujus laudationis rarissimas observavimus, quales sunt: Jerem. xxxix. 10, ubi pro ἀπαῖς, tenuis, Noster vertit ܡܠܬܐ, h. e. ἀπαῖς, diris devotus; sed alio loco (Prov. x. 15) recte ܡܠܬܐ. Psal. xx. 13, ubi pro ἐν τοῖς κήλοις (funibus) in Syro-hex. est ἐν τοῖς καλοῖς (ܡܠܬܐ). In locis Jerem. xxiii. 32. Zach. ix. 1 etc. interpres noster miscuit ἄρμα, onus, et ἄρμα, currus, quae confusio frequens est. In Jesai. xiv. 23. Zeph. ii. 14 pro ἔχινος (quod tamen aliis locis recte vertit) ܡܠܬܐ transtulit. Ad Job. iv. 2 Aquilae ἐπαρούμεν s. ἐπαρῶμεν sensu exsecrandi cepit, invita lingua. Job. xvi. 19 pro συνίσταω, consocius, a συνιδέναι, in

textu Syro-hex. est ܡܠܬܐ, quasi a συνιστάω. Psal. lxi. 11 vox ἐπιποθεῖν male vertitur ܡܠܬܐ, quod νουθεῖν vel νουθεῖν potius sonat. Postremo Job. xxxi. 6 pro ἵσταμαι s. ἵσταμαι, appensus sum (sc. ἐν ζυγῷ δικαίῳ) Noster imperite vertit ܡܠܬܐ (ܡܠܬܐ). Paulo numerosiores sunt errores, qui non tam interpreti Syro quam codicibus ejus Graecis, unciali caractere sine accentibus et spiritibus, ut videtur, descriptis, imputandi sunt; ejus generis sunt καρπὸς pro κάρφος (Gen. viii. 11), εἰσάγουσιν pro εἰσάγουσιν (Job. xxvi. 11), διεδηματίσατο pro διεδηματίσατο (Psal. xxi. 12), ἡ συντίθηκας pro ἡ συντίθηκας (Psal. lxxii. 15), πτώσεως pro πτώσεως (Psal. xc. 5), ΠΡΟΔΩΚΑΝ pro ΠΡΟΔΩΚΑΝ (Jerem. xii. 6), εἰς σίκλος pro εἰς σίκλος (Ezech. vii. 19), πτωσὼν pro πτωσων (Hos. vii. 6), etc.

varias licet leves significationes bene distinguit, ut non semel vidi.⁷ Si vero aliquid deesse putaret in vocis Syriacae vi, quominus plene vocem Graecam referret, non raro vocem vel locum ipsum Graece adscripsit.⁸ Nam Graecas voces ipsas rarissime civitate donavit, easque jam ab aliis ante eum omnes, vel fere usurpatas putarem."⁹

4. De notarum Origenianarum usu Syro-hexaplari in praecedentibus omnia fere occupavimus. Unum hic restat declarandum, hoc est, obeli in lectiones Symmachi et Theodotionis inductio, quae huic exemplari, ni fallimur, peculiaris est. Exempla hujus usus prius ponenda sunt. Itaque 4 Reg. ii. 4 in Hebraeo et LXX est: καὶ κατηράσατο αὐτοῖς ἐν ὀνόματι κυρίου; sed Syro-hex. in marg. addit: καὶ εἶπεν τέκνα παραβάσεως καὶ ἀργίας, cum scholio "Haec apud Theodotionem solum posita sunt cum obelis." Sic tamen in textu sine obelo Cod. III, Arm. 1. Mox 4 Reg. ix. 11 LXX et Hebr. habent: καὶ εἶπαν αὐτῶ: εἰρήνη; sine responsione, quam in textu supplet Syro-hex. sic: — Θ. καὶ εἶπεν εἰρήνη. Rursus 4 Reg. xv. 5 post verba, καὶ ἤψατο κύριος τὸν βασιλέα, Syro-hex. in marg. habet: — Θ. οὐτις ἤθελεν αὐτὸς προσενεγκεῖν θυσίαν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ προσφέροντος αὐτοῦ ἐγένετο σεισμὸς μέγας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ φωνὴ πρὸς αὐτόν: οὐ σοὶ, Ὁζία! οὐ σοὶ, Ὁζία, ἀλλὰ τῷ σπέρματι Ἀαρών; praemisso scholio: "Haec apud Theodotionem solum posita sunt sic, quum sint iis obeli, uti nunc est hic." Postremo Jerem. xxi. 11 pro Hebraeis יְהוָה מַלְאכֵי יְרֵמְיָהוּ Syrus noster in marg. affert: Ἀ. Σ. καὶ τῷ οἴκῳ βασιλέως Ἰούδα ÷ ἐρεῖς, ubi vox ἐρεῖς ad solius Symmachi lectionem pertinere videtur. Praeterea vid. Hex. ad 4 Reg. x. 7. xiii. 6. Ezech. xl. 10. E quibus exemplis conclusio maxime probabilis est, obelos non ab ipso Origene positos esse, ad cujus inceptum non pertinebat excessus aut defectus aliorum praeter LXX interpretum indicare, sed a nescio quibus Bibliorum annotatoribus una cum scholiis appictos, indeque in versionem Syro-hexaplam assumptos esse. Quod si revera Theodotionis sunt lectiones ei attributae, ipsum aliquando in annotatoris partes delapsum esse fatendum est. Majoris, ut videtur, difficultatis est quaestio de usu notarum hexaplarium in libris apocryphis, in primis Baruch; quae post observationes Ceriani ad versionem dicti libri Syro-hexaplam pp. 2, 15 adhuc in summa obscuritate versatur.¹⁰

5. Quod reliquum est, Pauli Telensis versionem, quantum ad Pentateuchum et Salomonis Sapientiam attinet, ex Syriaco in Arabicum transtulit Hâreth Ben Senân Ben Sabat, quem exeunte saeculo XV claruisse affirmat Assemani.¹¹ Pentateuchi (qui praemissam habet Commentationem qua Origenis in Hexaplis concinnandis modus et consilium exponitur a Whitio editam) duo exemplaria in Bibliotheca Bodleiana asservantur, sub titulo et numero Laud. A. 146 et 147, quae ad defectus versionis Syro-hexa-

⁷ E. g. Psal. lxxvii. 21 pro ἀνεβάλετο Noster in textu posuit $\alpha\lambda\lambda\iota$, distulit; in marg. autem: $\alpha\mu\iota\kappa\tau\iota$, amictus est, utrumque linguae usui convenienter. ⁸ Vid. Hex. nostra ad Gen. viii. 11. Prov. xxx. 31. Eccles. xii. 5. Cant. Cant. ii. 17. Jerem. xlii. 10. lii. 22, et passim. ⁹ Vid. A. M. Ceriani Prolegom. in Edit. Vers. Syr. etc. p. viii (Mon. Sac. et Prof. T. I, F. I).

¹⁰ Inter libros V. T. apocryphos a Theodotione editos (vid. supra p. xxxix) oblitus sumus monere, etiam hunc libellum quasi curas ejus expertum recensendum esse, ut e versione ejus Syro-hexaplari constet, cujus lectiones hic exscribere non gravabimur. Hae sunt Baruch i. 1: Ὁ. Ἀσάδιον. Θ. Ἀσασίων. Cap. i. 2: Ὁ. ἐν τῷ καρῷ ᾧ ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι τὴν Ἱερουσαλήμ. Θ. ἐν

τῇ ἐορτῇ (ῇ) ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι... ubi in Hebraeo nescimus an lectum fuerit חֲלִיבָה . Cap. i. 8: Ὁ. υἱὸς Ἰωσία βασιλεὺς (Θ. βασιλέως) Ἰούδα. Cap. ii. 29: Ὁ. ἡ βόμβησις (בֹּמְבִים = ἥχος) ἡ μεγάλη ἡ πολλὴ αὐτῇ ἀποστρέψει εἰς μικρὰν (μακρὰν Codd. III, 26, 33, alii, Syro-hex.) ἐν τοῖς ἔθνεσιν. Θ. (multitudo) magna nimis haec convertetur ut deficiat ($\text{הַכֶּה$) in populum; ubi vocem Hebraeam חֲבִיבָה utrique interpreti obversatam esse vix dubium esse potest. Cap. iv. 13: Ὁ. οὐδὲ τρίβους παιδείας (Θ. ἀλγέειας). ¹¹ Vid. eum in Catal. Bibl. Med. Codd. MSS. Orient. p. 61. Harethum longe antea floruisse asseverat Ceriani in Mon. Sac. et Prof. T. I, F. I, p. xii.

plaris in hac parte Bibliorum sariendos non leve momentum habent, majus fortasse etiam post Grabii et Holmesii curas habitura, si typis imprimi aliquando eis contigerit. Ne tamen nimis auxilii ex hac versione speremus, obstat specimen ejus e Cod. 147 ab Holmesio in Praefatione ad Pentateuchum *omni, qua fieri potest, cura et fide* descriptum. Continet Numerorum Cap. xxiv, in quo textus Arabicus ad Syriacum (Mus. Brit. Addit. MSS. 14,437) exigi potest. Ex hac collatione apparet, Harethum, praeter varietatis in vocabulis Syriacis transferendis studium importunum, in tam brevi specimine plus semel a sensu archetypi sui non leviter aberrasse. Exempli causa: Vers. 6 pro verbis *ὥσει νάπαι σκιάζουσai* Syrus noster habet *أبو تحلح*, Arabs vero *وقع عليه النداء*, h. e. *instar spicarum* (محلا) *quum cecidit super eas ros* (quasi vox *أدوم* ad *الرب*, *ros*, non ad *الرب*, *obumbravit*, referenda esset). V. 8: *ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ*, h. e. Syro vertente, *أبو محمد*, quod Haretho sonat: *ut gloria celsitudinis ejus* (علوه). Nihil moramur v. 24: *καὶ ἐξελεύσεται ἐκ χειρῶν Κιτταίων*, pro quo Holmesius exscripsit *أفدي الكيش*, vertens: *et salvi erunt qui redemerunt Ketiaeos*, quia textus Arabicus facilem medicinam admittit: *من ايدي الكتيين*. Ut finem faciamus, quinquies in hoc specimine Syriace ponitur *حج* pro Graeco *ἀνέλαβε* (τὴν παραβολὴν), cujus loco interpretes Arabs tentat *اخذ* (v. 3), *ابتدا* (vv. 15, 20), *افتتح* (v. 21), et *ارسل* (v. 23); quam varietatem inani elegantiae ostentationi potius quam criticis usibus inservire quivis videt.

CAPUT VIII.

DE INTERPRETIBUS HEBRAEO, SYRO, SAMARITANO, QUORUM LECTIONES IN HEXAPLIS
ALLEGANTUR.

I. Quid significet τὸ Ἑβραϊκὸν sive ὁ Ἑβραῖος. II. Quis sit ὁ Σύρος. III. Quid sibi velit τὸ Σαμαρειτικόν.

I. *Quid significet τὸ Ἑβραϊκὸν, sive ὁ Ἑβραῖος.*

Sub titulo τοῦ Ἑβραϊκοῦ sive τοῦ Ἑβραίου tres diversi generis sive compositiones sive auctores in Hexaplis et scholiis ad ea pertinentibus innui videntur.

1. Primum, Hexaplorum columella sive pagina secunda τὸ Ἑβραϊκὸν (plenius τὸ Ἑβραϊκὸν Ἑλληνικοῖς γράμμασι) appellatur, cujus lectiones nos sub compendio scripturae Ἑβρ. designavimus. Sic Gen. i. 1: Ἑβρ. βρῃσιθ. Gen. ii. 8: Ἑβρ. γὰν βεδέμ. Gen. xxviii. 19: Ἑβρ. οὐαλὰμ λουζ' σέμ ἀείρ. Psal. viii. 1: Ἑβρ. λαμανασση ἀλ ἀγεθθίθ. Jesai. xxvi. 2-4: Ἑβρ. φθόν σαρείμ, οὐϊαβὼ γωϊ σαδικ, σωμήρ ἐμμουνείμ. ἰσρὸ σμοδχ, θεσὰρ σαλὼμ σαλὼμ, χιβὰχ βατόν. βετοὺ βαδωναῖ

ἀδδδδ, χιβαιὰ σὰρ ὠλεμεῖμ. Ex his et aliis speciminibus per Hexapla dispersis, non difficile est regulas quasdam generales, quas in hac operis sui parte concinnanda secutus sit Origenes, indagare.¹

Quod ad literas *consonantes* (quas vocant) attinet:

Α (δλφ) silet, ut nonnisi vocalis hanc literam excipiens exprimatur, ut ἀρβαεῖμ pro אֲרַבְעִים (1 Reg. iv. 18), ἰς pro יֵשׁ (Psal. i. 1), ἐσσαὶ pro עֶשְׂרֵה (Gen. ii. 23).

Β (βήθ) omnino respondet Graeco β̄.

Γ (γίμλ) exprimitur semper per γ Graecorum, ut γὰν pro גַּן (Gen. ii. 8), ἐγγαὼν pro הֶגְיוֹן (Psal. ix. 17).²

Δ (δέλθ) legitur per Graecum δ̄ ubique.

Η (ή) silet, vel per spiritum lenem effertur, in initio vocis, ut ἄρ pro אֶר (Psal. xlvii. 3), ἡδδδ pro הִידֶר (Jerem. xlviii. 33); in medio, ut Ἀβραὰμ pro אַבְרָהָם, βερατεῖμ pro בְּרָחִים (Aq. Cant. Cant. vii. 5); etiam in fine, ut σελ pro סֵלָה, ἐμ pro הֶמָּה (Psal. ix. 7).

Ι (ούαυ) in initio vocis exprimitur per οὐ, ut οὐζῶθ pro וְזֹאת (Mal. ii. 13), οὐίεγάρ pro וְיִנְהָר (4 Reg. iv. 35), rarius cum additione vocalis huic literae subjectae, ut οὐαθετ pro וְהָט (Psal. xliii. 19); in medio per β̄, ut Ἀβὰ pro עֲבָה (LXX 4 Reg. xviii. 34), Καβρωθαβὰ (potius Καβρωθ-αθαβὰ) pro קְבֵרִית הַתְּמָרִית (Num. xi. 34); in fine per ῡ consonantem, ut ἐσχαὺ pro יִשְׁכֵּב (Gen. xxxiv. 2).

Ι (ζαί) per Graecum ζ̄ ubique redditur. Sola exceptio est μασβηῆ pro מִזְבֵּחַ (Mal. ii. 13).

Θ (ήθ) duplicis pronuntiationis est, cujus exemplum est vox ἡρσῖת (Jerem. xix. 2) quae Senioribus χαρσεῖθ sonat, Aquilae autem et ceteris ἀρσεῖθ. Exprimitur per χ̄ in ὥχειμ pro אֹחִים (Sym. Jesai. xiii. 21), necnon in propriis nominibus Χάμ, Χεβρων, Χαρράν (Josepho Αὐρα-νίτης), Ἱερικῶν, Ὀχοζίας pro אֲחִיזַר (Aquilae Ἀαζία); saepius vero per spiritum tantum, ut ἄγ pro אֶג (Psal. cxvii. 27), δλδ pro חֶלֶד (Psal. xlviii. 2), δμρ pro חֶמֶר (Hos. iii. 2), ἰδαθει pro חִידְתִּי (Psal. xlviii. 5), ἐσσην pro חֶשֶׁן (Exod. xxviii. 15); in media autem voce Παὰβ pro רָחַב, β̄εμ pro רָחַם (Psal. cix. 3), ἱεβὰλ pro יִחְבֵּל (Psal. vii. 15), οὐμαλαμὰ pro וּמְלַחְמָה (Psal. lxxv. 4), μεσσαὰρ pro מִשְׁהָר (Psal. cix. 3), λακὲθ pro לָקַחַת (Mal. ii. 13), οὐθασρηὸν pro וְהַתְּסִרְהוּ (Psal. viii. 6). Denique in fine vocis in η̄ aut ε̄ silet; ut μασβηῆ pro מִזְבֵּחַ (Mal. ii. 13), φασὲ pro פָּסַח (Aq. Deut. xvi. 1).³

Τ (τήθ) exprimitur per τ̄, ut τὰλ pro מֶל (Ps. cix. 3), σερτιμ pro שְׁטִים (Aq. Deut. x. 3).

Υ (ιώθ) in initio vocis per ῑ redditur, ut ιησθβ pro יֵשֵׁב (Psal. ix. 8), ἱσυνῶθ pro יִשְׁוֹעֹת (Psal. cxv. 4).

Χ (χάφ) semper aspiratur, ut χῶς pro כּוֹס (Psal. cxv. 4), βαρονὺχ pro בְּרוּךְ (Psal. cxvii. 26).⁴

Λ (λάβδ), Μ (μῆμ), Ν (νοὺν), et Σ (σάμχ) cum Graecis, λ, μ, ν (nisi excipienda sit scriptura βεδεῖμ pro בְּעֵרָן (Gen. ii. 8)), σ̄ regulariter permutantur.

Υ (αὺν) in initio vocis exprimitur per spiritum lenem, ut ἀλ pro אֵל (Psal. viii. 1), ἀλῆ pro

¹ Cf. Montef. *Origenis Hexaplorum quae supersunt*, T. II, pp. 394-399.

² Scriptura εἰαὼν pro הֶיְנוּן (Psal. xci. 4 in *Auctario*) vix sana esse videtur.

³ Singula sunt φασίς (2 Paral. xxx. 1) et Ταβέξ pro טָבַח (Gen.

xxii. 24).

⁴ Exceptiones sunt ἐν σαβέξ pro בְּסַבֵּחַ (LXX Gen. xxii. 13), necnon Graeca derivativa κάδος a קַד, κινύρα a כְּנֹר.

עָלִי (Psal. xlvi. 12), οὐαλέα pro וְעָלִיָּה (Psal. vii. 8), ἀείρ pro הָעִיר (Gen. xxviii. 19), ἐλιών pro עֲלִיֹן (Psal. xc. 9), ἐμέκ pro עֲמֶק (LXX Jos. vii. 24); rarius per γ, ut βεγαβρωθ pro בְּעֶבְרֹת (Psal. vii. 7), et in propriis nominibus Γάζα (Aq. 'Αζά) pro עֵדָה (LXX Deut. ii. 23), Γαῖ pro עֵי (LXX Jos. vii. 2), Γαιβάλ (Aq. 'Ηβαλ) pro עֵיבָל (LXX Deut. xi. 29), Γαυά pro עֵדָה (Aq. Jesai. xxxvii. 13), Σόγορα et Σηγώρ pro צוֹעֵר, Γόμορρα pro עֲמֹרָה etc. In medio vocis silet, ut μὰτ pro מַעַט (Psal. viii. 6), νέρ pro נֶעַר (Hos. xi. 1), Βὰλ (LXX Βάαλ) pro בַּעַל (4 Reg. i. 2), σααρῆμ pro שְׁעָרִים (Jesai. xxvi. 2), σεωρίμ pro שְׁעָרִים (Hos. iii. 2), δεμὰ pro דְּמָעָה (Mal. ii. 13), θεσὸν pro תַּעֲשִׂי (Mal. ii. 13). In fine vocis redditur per α aut ε, ut 'Ιησουὲ (Aq. 'Ιησουά) pro יְהוֹשֻׁעַ (LXX 1 Paral. vii. 27), 'Ωσηὲ pro הוֹשִׁיעַ, ιαδαὲ pro יָדָע (Psal. xci. 7), 'Ανὲ (LXX 'Ανάγ?) pro הָנֵעַ (Aq. Jesai. xxxvii. 13), θεσαμηώθ pro תַּשְׁעַ מֵאוֹת (Gen. v. 5).

פ (φ) per φ semper effertur. Sic Hieron. Comment. in Dan. (Opp. T. V, p. 724): "Notandum autem quod P literam Hebraeus sermo non habeat, sed pro ipsa utatur PHE, cujus vim Graecum φ sonat."

ζ (σαδή) per σ exprimitur, ut σαδικ pro צַדִּיק (Jesai. xxvi. 2), ἀρς pro אֶרֶץ (Psal. xi. 7. lxxv. 10), et propria nomina Σαβαώθ, Σιών, Σδρ, Σιδών, Σδεκίας etc.

ק (κώφ), et ר (ρός) Graecis κ et ρ accurate respondent.

ש et ש (σέν) nullo discrimine per σ exprimuntur, ut σσανιμ pro שְׁשָׁנִים (Psal. xlv. 1), σασών pro שְׁשֹׁן (Psal. xlv. 9).

ת (θαυ) etiam dagessatum, semper per θ, non τ, effertur, ut μαχθὰμ pro מַכְתָּם (Psal. xv. 1), οὐαθὲτ pro וְהָט (Psal. xliii. 19).

Transeamus ad vocales, quae per puncta literis appicta notantur. Ex his Kamets, Pathach et Chateph Pathach regulariter per α efferuntur, ut ἀείρ pro הָעִיר (Gen. xxviii. 19), καρὰθι pro קָרְאִיתִי (Hos. xi. 1), γὰν pro גַּן (Gen. ii. 8), βααλὶλ pro בַּעַלִּיל (Psal. xi. 7), ἀνακὰ pro אֲנָקָה (Mal. ii. 13); rarius per ε, ut ὠλεμῆμ pro עוֹלָמִים (Jesai. xxvi. 4), ἱερχθῆ pro יִרְכַּתִּי (Psal. xlvii. 3), ἐσρη pro אֲשֶׁרִי (Psal. i. 1), νέρ pro נֶעַר (Hos. xi. 1).

Tsere cum η commutatur, ut ἡσηβ pro יֵשֵׁב (Psal. ix. 8), μῆγ pro מֵאֵן (Mal. ii. 13); aliquando cum ε, ut σὲμ pro שֵׁם (Gen. xxviii. 19), ἐμέκ pro עֲמֶק (LXX Jos. vii. 24).

Segol per ε efferri solet, ut σὲλ pro סֵלָה, Ζωελὲθ pro זֹחֶלֶת (Hex. ad 3 Reg. i. 9), vel, quiescente e duobus altero, νὲβλ pro נֶבֶל (Psal. xci. 4), ρὲμ pro רָחֵם (Psal. cix. 3), λὲθχ pro לָתַח (Hos. iii. 2); est ubi per α et ο, ut θαβὲλ pro תָּבַל (Theod. Lev. xviii. 23), κὰρν pro קָרְן (Hex. ad Job. xlii. 14), χωθάρθ pro כְּתָרֶת (Hex. ad 4 Reg. xxv. 17), δλδ pro חֲלָד (Psal. xlviii. 2).

Chirik utrumque per ε vel ι exprimitur, ut -εῖμ vel -ιμ in pluralibus, ἀσεμνιθ pro הַשְׁמִינִית (Psal. xi. 1), διβρη διαιμὶμ pro דִּבְרֵי הַיָּמִים, γιββωρ pro גִּבּוֹר (Jesai. ix. 5); parvum autem (quod vocatur) non raro per α et ε, ut μανὰ pro מִנְחָה, μαχθὰμ pro מַכְתָּם (Psal. xv. 1), μαλαμὰ pro מִלְחָמָה (Psal. lxxv. 4), ἀσροὺ pro אֲסָרִי (Psal. cxvii. 27), ἐσὰ pro אֲשָׁה (Gen. ii. 23), ἀγεθθιθ pro הַגִּתִּית (Psal. viii. 1), φεγγούλ pro פָּגוּל (Theod. Lev. vii. 18).

Cholem per ω effertur, ut χῶς pro כּוֹס (Psal. cxv. 4), δωδω pro דָּדוּ (Lev. xx. 20); aliquando per ου, ut σαφονν pro שָׁפוֹן (Psal. xlvii. 3), μανὸδ pro מְנוּד (Psal. xliii. 15); rarius per ο, ut δμρ pro חֲמִיר (Hos. iii. 2), χεφάρ pro כְּפֹר (Psal. cxlvii. 5).

Schurek cum ου commutari solet, ut Λουζ pro לוֹ (Gen. xxviii. 19), θεσὸν pro תַּעֲשִׂי (Mal. ii. 13), ἰσουωθ pro יְשׁוּעוֹת (Psal. cxv. 4); rarius per ω, ut σὼρ pro צֹר (Jesai. xxvi. 4).

Postremo Kibbuts per $\bar{o}$ effertur, ut $\zeta\alpha\lambda\lambda\omega\theta$ pro $\zeta\alpha\lambda\lambda\omega\theta$ (Psal. xi. 9).

Scheva in initio vocis aliquando silet, ut $\beta\rho\eta\sigma\iota\theta$ pro $\beta\rho\eta\sigma\iota\theta$ ($\beta\rho\eta\sigma\iota\theta$ pro $\beta\rho\eta\sigma\iota\theta$ (Psal. xci. 4), $\beta\sigma\alpha\iota\mu$ pro $\beta\sigma\alpha\iota\mu$ (Psal. cxvii. 26), $\sigma\eta\theta$ pro $\sigma\eta\theta$ (Hex. ad Lev. xiii. 10, 19); aliquando effertur per $\bar{e}$, ut $\beta\epsilon\gamma\alpha\beta\rho\omega\theta$ pro $\beta\epsilon\gamma\alpha\beta\rho\omega\theta$ (Psal. vii. 7); libentius vero pro $\bar{e}$ vocalem assumit quae in sequenti syllaba habetur, ut $\phi\alpha\lambda\theta$ pro $\phi\alpha\lambda\theta$ (Theod. Lev. xix. 27), $\lambda\alpha\mu\sigma\alpha\lambda$ pro $\lambda\alpha\mu\sigma\alpha\lambda$ (Psal. xlviii. 5), $\phi\alpha\lambda\alpha\gamma\alpha\upsilon$ pro $\phi\alpha\lambda\alpha\gamma\alpha\upsilon$ (Psal. xlv. 5), $\mu\omega\kappa\omega\rho$ pro $\mu\omega\kappa\omega\rho$ (Psal. xxxv. 10), $\rho\alpha\phi\alpha\epsilon\iota\mu$, $\sigma\alpha\beta\alpha\omega\theta$, $\Sigma\omicron\lambda\omicron\mu\omega\upsilon\alpha$, etc.

Praeterea observandum est, in affixis secundae personae singularis masculini generis pro η vel ϵ Origenem sonuisse $\bar{a}\chi$, rarius $\bar{e}\chi$, ut $\beta\alpha\chi$ pro $\beta\alpha\chi$ (Jesai. xxvi. 3), $\epsilon\lambda\omega\chi$ pro $\epsilon\lambda\omega\chi$ (Psal. xlv. 9), $\alpha\rho\alpha\chi$ pro $\alpha\rho\alpha\chi$ (Psal. xliii. 19), $\eta\chi\alpha\lambda\alpha\chi$ pro $\eta\chi\alpha\lambda\alpha\chi$ (Psal. xlvii. 10), $\epsilon\epsilon\lambda\epsilon\delta\epsilon\theta\epsilon\chi$ pro $\epsilon\epsilon\lambda\epsilon\delta\epsilon\theta\epsilon\chi$ (Psal. cix. 3).

Nescimus utrum Origeni an amanuensibus imputandae sint confusiones duorum vocabulorum Hebraeorum, quales sunt $\theta\epsilon\sigma\alpha\mu\eta\omega\theta$ pro $\theta\epsilon\sigma\alpha\mu\eta\omega\theta$ (Gen. v. 5), $\beta\alpha\eta\lambda\alpha\iota$ pro $\beta\alpha\eta\lambda\alpha\iota$ (Gen. xliii. 23), $\alpha\lambda\eta\alpha\delta\alpha\mu\omega\theta$ pro $\alpha\lambda\eta\alpha\delta\alpha\mu\omega\theta$ (Psal. xlviii. 12), $\acute{\omega}\sigma\iota\epsilon\nu\acute{\nu}\alpha$, $\acute{\alpha}\sigma\lambda\iota\alpha\nu\acute{\nu}\alpha$ pro $\acute{\omega}\sigma\iota\epsilon\nu\acute{\nu}\alpha$, $\acute{\alpha}\sigma\lambda\iota\alpha\nu\acute{\nu}\alpha$ (Psal. cxvii. 25), $\sigma\alpha\upsilon\lambda\alpha\sigma\alpha\upsilon$ pro $\sigma\alpha\upsilon\lambda\alpha\sigma\alpha\upsilon$ (Psal. cxvii. 25), $\kappa\alpha\upsilon\lambda\alpha\kappa\alpha\upsilon$ pro $\kappa\alpha\upsilon\lambda\alpha\kappa\alpha\upsilon$ (Jesai. xxviii. 13), $\acute{\alpha}\lambda\lambda\eta\lambda\omicron\upsilon\iota\alpha$ pro $\acute{\alpha}\lambda\lambda\eta\lambda\omicron\upsilon\iota\alpha$ (LXX Psal. civ. 1).

Obiter notandus usus $\tau\omicron\upsilon$ $\acute{\alpha}\delta\omega\mu\alpha\iota$ pro $\acute{\alpha}\delta\omega\mu\alpha\iota$ in columna Hexaplorum secunda ad Psal. cxvii. 25. Prov. viii. 22. Jesai. xxvi. 4.

2. Per appellationem *Hebraei* in Hexaplorum reliquiis etiam Hebraeum archetypum sive primam operis Origeniani columnam aliquando significari non est quod miremur. Extra omnem ambiguitatem sunt locutiones Eusebianae η 'Εβραϊκή λέξις, η 'Εβραϊκή ἀνάγνωσις, quarum prior legitur ad Psal. lxxv. 3, ubi pro $\acute{\epsilon}\nu$ $\epsilon\iota\rho\eta\eta\eta$, quae versio est $\tau\omega\upsilon\alpha\upsilon$ O', η 'Εβραϊκή λέξις καὶ οἱ λοιποὶ, $\acute{\epsilon}\nu$ $\Sigma\alpha\lambda\eta\mu$, recte prae se ferunt; posterior autem ad Psal. xl. 10, ubi $\acute{\alpha}\nu\tau\iota$ $\tau\omicron\upsilon$, $\pi\tau\epsilon\rho\nu\iota\sigma\mu\omicron\nu$, $\pi\alpha\rho\alpha$ $\tau\omicron\iota\varsigma$ O' $\epsilon\iota\rho\eta\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$, η 'Εβραϊκή ἀνάγνωσις, $\pi\acute{\tau}\epsilon\rho\nu\alpha\nu$, $\pi\epsilon\rho\iota\epsilon\chi\epsilon\iota$.⁵ Idem in scholiis Graecis sonat $\tau\omicron$ 'Εβραϊκόν, ut Schol. ad Job. vi. 4: 'Αντὶ τοῦ κυρίου, $\sigma\alpha\delta\delta\alpha\iota$ $\kappa\epsilon\iota\tau\alpha\iota$ $\acute{\epsilon}\nu$ $\tau\omicron$ 'Εβραϊκῷ, δ $\epsilon\rho\mu\eta\upsilon\epsilon\tau\alpha\iota$ $\iota\kappa\alpha\upsilon\omicron\nu$; Origen. in Hex. ad Gen. iv. 8: 'Εν $\tau\omicron$ 'Εβραϊκῷ $\tau\omicron$ $\lambda\epsilon\chi\theta\acute{\epsilon}\nu$ $\acute{\upsilon}\pi\omicron$ $\tau\omicron\upsilon$ $\text{Κ}\acute{\alpha}\iota\nu$ $\pi\rho\sigma$ $\tau\omicron\nu$ $\text{Α}\beta\epsilon\lambda$ $\omicron\upsilon$ $\gamma\acute{\epsilon}\gamma\rho\alpha\pi\tau\alpha\iota$; Euseb. in Onomastico, p. 126: $\text{Β}\acute{\upsilon}\beta\lambda\omicron\varsigma$... $\acute{\alpha}\nu\theta'$ $\omicron\upsilon$ $\tau\omicron$ 'Εβραϊκῷ $\acute{\epsilon}\chi\epsilon\iota$ $\text{Γ}\omicron\beta\acute{\epsilon}\lambda$ ($\text{ג}\beta\acute{\epsilon}\lambda$); S. Basil. in Hex. ad Jesai. ii. 21: 'Εν $\tau\omicron\iota\varsigma$ $\acute{\alpha}\nu\tau\iota\gamma\rho\acute{\alpha}\phi\omicron\iota\varsigma$ $\tau\eta\varsigma$ $\kappa\omicron\iota\nu\eta\varsigma$ $\acute{\epsilon}\kappa\delta\omicron\varsigma\epsilon\omega\varsigma$ $\omicron\upsilon$ $\kappa\epsilon\iota\tau\alpha\iota$ $\tau\omicron\upsilon\tau\omicron$, $\acute{\alpha}\lambda\lambda'$ $\acute{\epsilon}\nu$ $\tau\omicron$ 'Εβραϊκῷ $\kappa\epsilon\iota\mu\epsilon\nu\omicron\nu$, $\acute{\epsilon}\kappa$ $\tau\omega\upsilon$ $\lambda\omicron\iota\pi\omega\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\kappa\omicron\mu\iota\sigma\theta\eta$.⁶ Etiam $\tau\omicron\upsilon$ 'Εβραίου nomen in Hexaplis, etsi ambiguum, aliquando pro textu Hebraeo poni certo certius est. Sic in titulis Psalmorum lxi, lxx, cxliii, cxlv: $\omicron\upsilon\tau\epsilon$ $\pi\alpha\rho\alpha$ $\tau\omicron$ 'Εβραῖω (s. $\pi\alpha\rho$ 'Εβραίοις), $\omicron\upsilon\tau\epsilon$ $\pi\alpha\rho\alpha$ $\tau\omicron\iota\varsigma$ $\acute{\alpha}\lambda\lambda\omicron\iota\varsigma$ $\epsilon\upsilon\rho\iota\sigma\kappa\epsilon\tau\alpha\iota$. Sed ad hunc usum probandum testis instar omnium est S. Chrysost. ad Jerem. xxxi. 2: 'Ο γὰρ $\theta\epsilon\rho\mu\omicron\nu$ $\eta\rho\mu\eta\upsilon\epsilon\upsilon\sigma\epsilon\nu$ δ 'Ελλην, $\tau\omicron\upsilon\tau\omicron$, $\chi\acute{\alpha}\rho\iota\nu$, $\acute{\epsilon}\chi\epsilon\iota$ δ 'Εβραῖος... $\tau\omicron$ γὰρ $\acute{\omega}\mu$ ($\text{ח}\text{מ}$) $\kappa\alpha\tau\alpha$ $\tau\eta\nu$ 'Εβραίων $\phi\omega\nu\eta\eta$ $\delta\alpha\sigma\upsilon\text{ν}\acute{\omicron}\mu\epsilon\nu\omicron\nu$, $\theta\epsilon\rho\mu\omicron\nu$ $\acute{\epsilon}\sigma\tau\iota$ $\tau\omicron$ $\delta\epsilon$ $\eta\nu$ ($\text{ח}\text{מ}$) $\kappa\acute{\alpha}\lambda\lambda\omicron\varsigma$ $\kappa\epsilon\chi\alpha\rho\iota\tau\omega\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$; ad quem locum valde notabile est, *Hebraeum interpretem* (qui et δ 'Εβραῖος) non $\chi\acute{\alpha}\rho\iota\nu$, sed $\omicron\iota\kappa\tau\iota\rho\mu\omicron\nu$ posuisse. Transeamus ad interpretem Syro-hexaplaem, qui centies in margine textum Hebraeum affert sub siglis א et ב , interdum cum plena scriptura אבב , בבב (Hex. ad Jesai. xlii. i. lii. 7. Jerem. xi. 5.

⁵ Vid. etiam Hex. ad Psal. xxxv. 3. Jesai. v. 1.

⁶ Cf. Hex. ad Gen. v. 25. Exod. iv. 25. Jesai. xlii. 4. Jerem. i. 1.

xxxix. 13) rarius in plurali (Hex. ad Gen. iv. 8. Prov. ix. 12. Jesai. xlv. 10); in quibus omnibus locis manifesto indicatur Hebraeum archetypum, non interpres quidam δ'Εβραῖος dictus, qui Syro nostro prorsus incognitus fuisse videtur. Postremo δ'Εβραῖος (עֲבְרָאִי) h. e. textus Hebraicus, allegatur et cum versione Syra vulgari comparatur ab Ephraemo Syro in quindecim locis quos collegit Jos. Perles in *Melet. Peschit.* pp. 51-53, e quibus unum et alterum in schedas nostras condere non gravabimur. Gen. xxv. 25 (Opp. T. I, p. 173): "Pro *cincinnis* (עֲבְרָאִי) *pilorum, stolam* (עֲבְרָאִי) *pilorum* dicit Hebraeus," ubi revera in Hebraeo est אֲדָרְתִּי. Deut. ix. 15 (Opp. T. I, p. 273): "Ubi dixit (Peschito) *oravi*, in Hebraeo scriptum est *jejunavi*." Scilicet vox Hebraea est וַיִּתְּנֵנִי, et *prostravi me*, sed Ephraemo obversabatur locus Deut. ix. 9, ubi *jejunium* tantum memoratur. 1 Sam. xxiv. 4 (Opp. T. I, p. 380): "Hebraeus, *ut tegat pedes ejus*, quod editio nostra dicit, *et dormivit ibi*." 2 Sam. xix. 35 (Opp. T. I, p. 423): "Non possum percipere vocem nobilium virorum et nobilium mulierum (שְׂרָיִם וְשָׂרִים); sed Hebraeus dixit, מִלְּכֵי וְשָׂרִים (שְׂרָיִם וְשָׂרִים)." Semel quidem (Opp. T. I, p. 173) pro *ל'כ* vel *ל'כ* Ephraem usus est locutione עֲבְרָאִי (ἐξέδωκεν) *ל'כ*, quam tamen de textu Hebraeo (qui S. Cyrillo in Hex. ad Zach. vi. 3. viii. 10. xiv. 8 est ἡ τῶν 'Εβραίων ἐκδοσις, et S. Severo in Hex. ad 4 Reg. viii. 15 *עֲבְרָאִי*) recte positam esse probavimus in Hex. ad Jesai. v. 1. Quod vero ad scriptores Latinos attinet, locutiones in *Hebraeo, juxta Hebraeos*, in S. Hieronymi Commentariis semper de Hebraica veritate intelligendas esse vix est quod moneamus.

3. Restat interpres quidam cognomine δ'Εβραῖος, de quo quis non sit, confidenter affirmare; quis vero sit, non nisi hariolando conjicere possumus. Lectiones ejus, ex Eusebio Emiseno, Diodoro, Acacio, Didymo, Polychronio, Olympiodoro, Chrysostomo, Theodoretō, aliis, semel ex Origene⁷ excerptae, ad certos tantum S. Scripturae libros, videlicet ad Genesim quatuordecim, ad Exodum duae, ad Jobum undequadragesima, ad Jesaiam una, ad Jeremiam septem, ad Ezechielem viginti quinque, ad Danielelem una, in Hexaplis allegantur. Saepe copulatur cum alio interprete anonymo, qui et ipse in summa obscuritate versatur, δ'Σύρος.⁸ Quod ad versionem ejus attinet, cum exemplari Hebraeo hic illic accurate concinit; e. g. Gen. viii. 21: יָצָא לֵב הָאָדָם. 'O 'Εβραῖος τὸ πλάσμα τῆς καρδίας ἀνθρώπων. Job. ii. 3: יָעַרְנִי בַחֲוִיק. 'O 'Εβραῖος καὶ ἔτι ἔχεται τῆς ἑαυτοῦ τελειότητος. Job. xl. 22 (Heb. 27): 'O 'Εβραῖος ἀρα πληθυνεῖ πρὸς σέ δεήσεις; ἀρα λαλήσει πρὸς σέ μαλακά; quae Hebraeam veritatem apte et eleganter expriment. Sed longe frequentius ab ea plus minus recedit hic interpres. Sic Gen. xxii. 13 pro נִאֲחָץ, *detentus*, Syrus et Hebraeus κρεμάμενος vertunt, quod Hebraice sonat יָעַרְנִי. Job. ii. 5: יָבִרְכָה. 'O 'Εβραῖος βλασφημήσει σε. Job. vii. 12: כִּשְׁמֶר. O'. φυλάκην. 'O 'Εβραῖος πόνους. Job. vii. 20: מִדָּה אֶפְעֵל. 'O 'Εβραῖος τί σε ἐβλαψα; Jesai. vii. 18: לִדְבוּרָה. O'. τῇ μελίσση. 'O 'Εβραῖος καὶ δ'Σύρος σφηκί (Hebraice צִרְעָה). Ezech. xvi. 6: בְּדִמְיָה. O'. ἐν τῷ αἵματι σου. 'O 'Εβραῖος ἐν τῇ ὕγρασίᾳ σου. Ezech. xxxii. 23: בְּרִפְתִּיבֹר.

⁷ Vid. Hex. ad Ezech. xxxii. 23.

⁸ Sic δ'Εβραῖος καὶ δ'Σύρος Gen. iv. 1. xi. 3. xxiv. 1. Job. iii. 3. Jesai. vii. 18.

⁹ Sic 2 Reg. (Sam.) xviii. 10: תָּלִי בְּאֶקֶ. O'. κρεμάμενον ἐν τῇ θρῦ.

Ο'. ἐν μῆροῖς λάκκου. 'Ο 'Εβραῖος ἐν μῆκει λάκκου. Interdum paraphrastam potius quam interpretem agit Noster. E. g. Job. i. 22: *Nec dedit insulsum Deo.* Σαφέστερον (inquīt Olympiodorus) δ' 'Εβραῖος, οὐκ ἐμέμψατο, φησὶ, τῷ θεῷ. Job. ix. 9: *Et Pleiadas (Πλειάδες) et penetralia austru.* 'Ο 'Εβραῖος καὶ πάντα τὰ ἀστρα τὰ κυκλοῦντα νότον. Job. xiii. 11: *Nonne majestas ejus (ἡ δόξα) terribiliter vos?* 'Ο 'Εβραῖος ἐὰν ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, παραχθήσεσθε. Ezech. xiii. 18: *Vae iis quae consueunt pulvillos ad omnes cubitos manuum, et faciunt culcitas ad caput (hominum) cujusvis staturae.* Quae sic enarravit Hebraeus noster: Οὐαὶ ταῖς ποιούσαις φυλακτήρια, καὶ κρεμαζούσαις ἐπὶ τοῖς βραχίουσιν αὐτῶν, καὶ ἐπιτιθεμέναις αὐτὰ ἐπάνω κεφαλῆς ἐκάστης ἡλικίας.

Ex his, e pluribus paucis, exemplis satis superque, ni fallimur, confutatur triplex de Hebraeo interprete hypothesis. *Prima* (quae Drusii quoque esse videtur¹⁰) eorum est qui opinantur Olympiodorum et ceteros ipsius exemplaris Hebraei versionem Graecam a se confectam sub hoc nomine allegasse, ut reapse δ' 'Εβραῖος idem sonet ac τὸ 'Εβραϊκόν. Nam si concedamus (id quod vix credibile est) eos Hebraea eruditione competenter imbutos esse, quomodo accidere potuit, ut versio eorum ab Hebraea veritate tantum, quantum a nobis jam declaratum sit, discederet? *Altera* est Criticorum,¹¹ qui arbitrati sunt τὸν 'Εβραῖον non alium esse quam Aquilam nostrum, cui propter scrupulosam ejus archetypi sui imitationem honorificum hoc cognomen inditum sit. At quid tum fiet de tot Hebraei nostri lectionibus, quae ab Hebraea veritate tum in singulis vocibus tum in tota verborum complexione immane quantum abhorrent? Hoc unum argumentum omnibus quibus primo statim intuitu perspicua sit Aquilae manus, ad rem conficiendam sufficit; ut vix opus sit loca innumera proferre, in quibus post allatam τοῦ 'Εβραῖου versionem, statim subjungatur Aquilae lectio ab ea longe diversa.¹² *Tertia* sententia est Eichhornii,¹³ qui sibi suasit sub hoc nomine afferri criticas Hebraei exemplaris cum versione LXXviralis comparationes, e Patrum Graecorum et Latinorum, in primis S. Hieronymi, Commentariis excerptas. "Hieronymo," inquit, "qui in Commentariis suis versionem τῶν Ο' cum archetypo toties comparavit, multae occasiones fuerunt eam juxta Hebraeum corrigendi; ejusque correctiones semper in Hexapla sub nomine τοῦ 'Εβραῖου introductae sunt." Deinde exempli causa affert: Gen. ii. 2, ad quem locum Montef. edidit: "Εβρ. [τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ]. Ο'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκτῇ;" ubi 'Εβρ. non est Hebraeus noster, sed textus Hebraeus; et Graeca uncis inclusa sunt Montefalconii versio Latinorum Hieronymi in Quaest. in Gen.: "Pro die sexto in Hebraeo habet diem septimum." Gen. iv. 12: קַיִן וְהָבֶל , ubi Montef.: "Ο 'Εβραῖος καὶ ὁ Σύρος σαλευόμενος καὶ ἀκαταστατῶν. Ο'. στένων καὶ τρέμων;" Procopius vero pro 'Ο 'Εβραῖος καὶ ὁ Σύρος, τὸ 'Εβραϊκόν καὶ οἱ λοιποὶ habet. Ut sit, Hieronymi annotatio, unde Graecam lectionem derivatam esse temere affirmat Criticus noster, videlicet: "Quod LXX Naid transtulerunt, in Hebraeo non dicitur, et interpretatur σαλευόμενος, id est, instabilis et fluctuans ac sedis incertae," non huc pertinet, sed ad v. 16; lacuna autem, quam apud Hieronymum post σαλευόμενος statuit Eichhornius, quasi excidisset καὶ ἀκαταστατῶν,

¹⁰ Vid. Montefalconii *Hexapla*, T. I, p. 417.

¹¹ E. g.

J. S. Semler in *Vorbereitung zur theologischen Hermeneutik*, P. I, p. 327.

¹² Vid. Hex. ad Gen. xxxviii. 29. Exod.

iv. 26. Job. ii. 5. xiv. 8. xv. 14. xx. 5. Ezech. ix. 4. xvi. 8. xxi. 21. xxii. 28. xxiii. 20.

¹³ Eichhorn. (J. G.) *Einkleitung in das A. T.* T. I, p. 410 sqq. ed. 3^{tae}.

est mera hallucinatio Viri ingeniosi, ne dicamus dolosi, qui ut hypothesi suae fidem adstruat, pro tribus epithetis, quae vocem *σαλευόμενος* per paraphrasin exprimunt, duo tantum, inverso ordine, *fluctuans et instabilis* (h. e. *σαλευόμενος καὶ ἀκαταστατῶν*) in allegando posuerit. Ceteras ejus ejusdem farraginis probationes exscribere nolumus: hoc unum affirmamus, et quemlibet talium quaestiuncularum studiosum ad negandum provocamus, e lectionibus plus quam octoginta, quae Hebraeo interpreti in Hexaplis tribuuntur, ne unam quidem in Hieronymi Commentariis inveniri posse.

Restat antecessoris nostri opinatio, ea qua par est haesitatione proposita; scilicet per hoc nomen intelligi posse Hebraeos illos doctores, quibus in S. Scripturis explicandis utebantur Patres Graeci veteres, maximeque Origenes, de quo ait Hieronymus: "Ipse Origenes et Clemens et Eusebius, atque alii complures, quando de Scripturis aliqua disputant, et volunt approbare quod dicunt, sic solent scribere: *Referebat mihi Hebraeus; et, Audivi ab Hebraeo; et, Hebraeorum ista sententia est.*"¹⁴ Tali in Hebraea eruditione magistro ipsum Hieronymum usum esse notissimum est, qui ei *Hebraeus qui me in S. Scripturis erudit,*¹⁵ semel fortasse simpliciter *Hebraeus* audit.¹⁶ Cum vero in Hexaplis citetur, non indefinite *Ἑβραῖός τις* vel *οἱ Ἑβραῖοι*, magistri videlicet qui institutiones suas ore tradebant, sed certus quidam auctor, *ὁ Ἑβραῖος*, quem opus suum scripto mandasse probabile est, verisimilius est, nostro quidem iudicio, hoc titulo insignitum esse Hebraeum quendam, cujus nomen deperditum est, sive Judaeum sive Christianum, utriusque linguae doctum, qui certos Veteris Testamenti libros (in primis Genesim, Jobum et Ezechielem) e sermone nativo in Graecum transtulerit, idque, quod ad stylum attinet, non verbum de verbo Aquilae more exprimens, sed ad Symmachi liberiolem et elegantiolem sermonem magis accedens.

II. *Quis sit ὁ Σύρος.*

Inter reliquias Hexaplorum inde a Flaminii Nobilii collectione inventae sunt lectiones cujusdam interpretis, qui simpliciter *τοῦ Σύρου* appellatione distinguitur, quique cum *Hebraeo* modo memorato non raro copulatur. Auctores qui Syri lectiones allegant, sunt Melito (semel tantum ad Gen. xxii. 13), Didymus, Diodorus, Eusebius Emisenus, Polychronius et Apolinarius (ad Danielelem), Chrysostomus,¹⁷ Theodoretus (ad Jeremiam et Ezechielem), Procopius, alii; ad Genesim quidem tricies, ad Jeremiam sexies et vicies, ad Ezechielem duodecies, ad Psalmos septies, ad Threnos quinquies, bis terve ad Exodum, Danielelem et Hoseam, ad 3 Regum et ad Jesaiam non nisi semel. In ceteris autem libris in nullam *τοῦ Σύρου* mentionem incidimus.

¹⁴ Hieron. Opp. T. II, p. 469. ¹⁵ Vid. Hex. ad Amos iii. 11. Nah. iii. 8.

¹⁶ Vid. Hex. ad Nah. iii. 1.

¹⁷ Chrysostomus tres tantum, ni fallimur, *τοῦ Σύρου* lectiones memorat, videlicet ad Gen. iv. 4 (ubi ei Symmachi versionem *ἐνεπύρισεν* per incuriam tribuit); ad Psal. xlviii. 6:

'Ο Σύρος (lapsu graphico, ut videtur, pro ὁ Ἑβραῖος): *ῥά*; postremo (quod serius vidimus) ad Gen. xxii. 12: *עֲתֵי* 'תֵּי, *ו'* *נִין* *זְנוּן*. 'Ο Σύρος *νῦν ἐγνώρισας*. Vid. S. Chrysost. Opp. T. X, p. 450 B.

De hoc Syro anonymo inde a Montefalconio maxima est virorum eruditorum dissensio. Interpres Syrus, qui primum in mentem nobis veniat, est auctor venerandae versionis quae Peschito nomine gaudet, quippe qui pariter anonymus sit, et, saltem quod ad versiones V.T. Syriacas attinet, ut hoc titulo κατ' ἐξοχὴν decoraretur meruerit. De Syro versionis vulgaris concinnatore digna sunt quae exscribantur verba Theodori Mopsuesteni in Prophetas minores: Τινὲς δὲ ἔφασαν τὸν Σύρον πᾶσσαλον λέγειν (videlicet ad Habac. ii. 11, ubi reapse in Peschito est **הסבא**, πᾶσσαλος) ἀλλ' ἀνόητον εἶη ἂν, ἀφέντας τῆς Ἑβραϊδος τὴν φωνὴν καθ' ἣν ὁ προφήτης ἐφθέγγετο, ἥνπερ οὖν ἡμῖν διὰ τῆς οἰκείας ἐρμηνείας σαφὴ κατέστησαν ἄνδρες ἐβδομήκοντα δοκιμοὶ τε καὶ ἀκριβῶς τῆς γλώττης ἐπιστήμονες ἐκείνης, Σύρῳ προσέχριν μεταβεληκότι τὴν Ἑβραίων εἰς τὴν Σύρων, εἴτα πολ- λάκις τὸ πταῖσμα τὸ οἰκεῖον νόμον βουληθέντι θείναι φωνῆς. Idem ad Zeph. i. 6 ait: Οὗς ἔχρῃν πρὸ πάντων ἐκεῖνο συνιδεῖν, ὅτι κατὰ μὲν τὴν Ἑβραίων γλώτταν εἰρηται τὰ τῆς θείας γραφῆς, ἡρμήνευται δὲ ταῦτα εἰς τὴν Σύρων παρ' οὗτου δήποτε· οὐδὲ γὰρ ἔγνωσται μέχρι τῆς τήμερον δοτις ποτὲ οὕτως ἐστίν.¹⁸

E nostri autem Syri lectionibus, quae in Hexaplis asservantur, non paucas cum versione Peschito optime convenire non negamus. Hujusmodi sunt Gen. iv. 4: *Et respexit.* 'Ο Σύρος' καὶ εὐδόκησεν. Pesch. **הסבא**. Gen. xxii. 12 (auctore Chrysostomo): 'Ο Σύρος' νῦν ἐγνώρισας. Pesch. **הסבא** **הסבא**. Gen. xxvii. 40: 'Ο Σύρος' *si resipueris.* Pesch. **הסבא** **הסבא**. Gen. xxxviii. 29: 'Ο Σύρος' καὶ ὁ Ἑβραῖος' τί διεκόπη ἐπὶ σὲ διακοπή; Pesch. **הסבא** **הסבא** **הסבא** **הסבא**. Gen. xxxix. 2: 'Ο Σύρος' καὶ ἦν ἀνὴρ κατενοδούμενος (Pesch. **הסבא**). Gen. xlix. 4: *Exundatio* (exundans) sicut aquae, ne excellas. 'Ο Σύρος' ἐπλανήθης ὡς ὕδωρ, μὴ παραμείνης. Pesch. **הסבא** **הסבא** **הסבא**. Exod. iii. 22: *Et spoliabitis.* 'Ο Σύρος, ἐκτινάξατε, κενώσατε, φησίν. Pesch. **הסבא** **הסבא** **הסבא** (= ἐκτινάξατε Exod. xiv. 27. Jud. vii. 19 in Syro-hex.). Jerem. i. 11: 'Ο Σύρος' καὶ ὁ Ἑβραῖος' ἀμυγδαλίην. Pesch. **הסבא**. Jerem. viii. 6: *Unusquisque aversus est in cursibus suis.* 'Ο Σύρος' πάντες τῇ γνώμῃ αὐτῶν πορεύονται. Pesch. **הסבא** **הסבא** **הסבא**. Jerem. xli. 17: 'Ο Σύρος' ταραττων καὶ καιροὺς παραφέρων. Pesch. **הסבא** **הסבא** **הסבא**. Ezech. xlv. 20: *Et comam non promittant.* 'Ο Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος' οὐ θρέψουσιν. Pesch. **הסבא** **הסבא**. Ezech. xlv. 24: *Hin.* 'Ο Σύρος' ἡμῖναν. Pesch. **הסבא**. Sed in his et aliis locis τὸν Σύρον, quisquis fuerit, ex eodem Hebraeo vertentem in eandem cum altero Syro interpretationem sive casu sive ex proposito incidisse nil adeo mirum, nec tantum ad identitatem duorum interpretationum probandam valet, quantum ad eam confutandam dissensio eorum in aliis locis, quae nunc expendenda sunt. Itaque Gen. viii. 7 pro οὐκ ἀνέστρεψεν Syrus et Hebraeus ἐπέστρεψεν habent, aliter ac Pesch. quae **הסבא** prae se fert. Gen. xi. 3: Ο'. ἀσφαλτος. 'Ο Σύρος' καὶ ὁ Ἑβραῖος' ἀσβεστος, calx viva (quick lime). Pesch. **הסבא**, calx intrita (slaked lime). Gen. xxii. 13 (quem locum in contrariam partem male appellat Perles): 'Ο Σύρος' κρεμάμενος ἐν σαβέκ' τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα τοῦ φυτοῦ εἶναι νομίζω. Pesch. **הסבא**, implicitum ramo. Gen. xxiv. 2: 'Ο Ἑλλήν' σεμνότερον ἐρμηνεύει (ὑπὸ τὸν μηρόν μου)· ὁ γὰρ Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος αὐτὸ λέγει τοῦ ἀνδρὸς τὸ τεκνοποιῶν ὄργανον. At in Pesch. habetur **הסבא**, Graece ὑπὸ τὸν νῶτόν μου. Gen. xxvi. 35: *Et fuerunt maeror spiritus.* Ο'. καὶ ἦσαν ἐρίζουσαι. 'Ο Σύρος' οὐκ εὐαρεστοῦσαι. Pesch. **הסבא** **הסבא** **הסבא**, et exacerbabant spiritum. Gen. xlv. 22: 'Ο Σύρος' πέντε ζυγὰς στολῶν, καὶ διακοσίους χρυσίνους.

¹⁸ Vid. Mai N. PP. Bibl. T. VII, P. I, pp. 241, 252.

Pesch. juxta Hebraeum: *trecentos argenti, καὶ πέντε ζυγὰς ἱματίων* (اَفَقَمَ وَاَنتَمَ). Ad Psal. lix. 10 duplex τοῦ Σύρου versio affertur, κάδος τῆς πλύσεώς μου et λεκάνη τῆς καταπατήσεώς μου; ubi in Pesch. est *lotura* (مِلْحَا) *pedum meorum*. Psal. lxiv. 11: 'Ο Σύρος τοῖς δρόσοις. Pesch. حَبَسَا, quod Graece sonat *δμβροῖς* s. *νιφετοῖς*.¹⁹ Jesai. vii. 18: 'Ο Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος σφηκί. Pesch. حَبَسَا, *apibus*. Jerem. xxxi. 38: 'Ο Σύρος ἀπὸ πύργου τῆς γωνίας Ἀνανιήλ. Verba τῆς γωνίας absunt ab Hebraeo et Pesch. Jerem. xxxviii. 14: *Ad introitum tertium*. 'Ο Σύρος ἔσω τριόδων. Pesch. حَبَسَا, *intra tres introitus*. Jerem. xlviii. 31: *Et propter viros Kirheres gemet*. 'Ο Σύρος οὕτως ἡρμήνευσεν κεφαλαὶ αὐτῶν κεκαρμέναι, καὶ οἱ πάγονες αὐτῶν ἐξυρημένον αἰχμαλώτων δὲ τούτων τὸ σχῆμα; ubi Syri lectio non tam versio ex Hebraeo facta esse videtur, quam explicatio versionis inscitae τῶν Ο', ἐπ' ἀνδρας κειράδας αὐχοῦ. Utut sit, in prorsus diversa ab it Pesch. vertens: *et adversus homines qui commorantur in domo ejus mala meditabuntur*. Jerem. lii. 18: Τοὺς δὲ ποδιστῆρας ὁ Σύρος νιπτῆρας ποδῶν ἡρμήνευσεν. In Pesch. est tantum قَبَسَا, *lebetes*. Thren. iii. 29: *In pulvere*. 'Ο Σύρος ἐν γῇ. Pesch. حَبَسَا, Ezech. xli. 5: 'Ο Σύρος *μαναά*. Pesch. حَبَسَا, *similam*. Ezech. xlvii. 19: 'Ο Σύρος ἔως ὑδάτων ἀντιλογίας. Pesch. *usque ad aquas Meribath Cades*. Dan. ii. 2: 'Ο Σύρος συντόμως λέγει (ἀντὶ τοῦ, τοὺς ἐπαιδοὺς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς) τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλῶνος. Pesch. vero juxta Hebraeum: *incantatores et hariolos et magos*. Ex his exemplis, ni fallimur, certissime evincitur, Syrum nostrum anonymum cum versione Peschito (quae dicitur) nihil commune habere. Nec magis, nostro quidem judicio, cum hac tam gravi dissensione concilianda est V. D. Josephi Perles²⁰ sententia, videlicet τοῦ Σύρου denominatione eas lectiones quae a Peschito profectae viva voce circumferebantur indicari. Equidem Syrum cum Peschito multis locis congruere facile concedimus; ubi vero differt, ex ipsius Peschito corruptione, aut eorum qui auribus percipiebant errore quocumque differentiam illam nasci potuisse, nobis quidem prorsus incredibile est.

Transeamus ad aliam hujus nodi solutionem, quae a Semlero²¹ primum adumbrata, deinde a Döderleinio²² retractata et novis probationibus confirmata, adeo Criticorum recentiorum²³ suffragiis commendata est, ut paene irrefragabilis videri possit. Ut tamen nostram sententiam libere proferamus, nulla unquam suppositio aut primo aspectu probabilitate magis destituta fuit, aut levioribus, ne dicamus falsioribus argumentis comprobata est. Hypothesis autem haec est. Sophronius quidam nonnullas particulas Hieronymi versionis V. T. de Hebraeo factae Graece transtulit.²⁴ *Responsio*. Esto; sed in his non includitur Geneseos liber, ad

❖ ————— ❖

¹⁹ Syri nostri lectiones ad Psalmos recensuit et a versione Syrorum simpliciter abjudicavit Dathius in *Praef. ad Psalt. Syr.* pp. xvi—xxi, qui tamen nostra exempla silentio praeteriit.

²⁰ Vid. Perles *Meletemata Peschitoniana*, Vratisl. 1859, p. 51.

²¹ J. S. Semler *Vorbereitung etc.* P. I, pp. 382—394, laudante sed reclamante Dathio in *Praef. ad Psalt. Syr.* pp. xx, xxi.

²² Döderlein *Quis sit ὁ Σύρος V. T. Graecus interpres*, Altdorf. 1772. Libellum, quem nobis inspicere non contigit, fusius descripsit Eichhorn in

Einleitung in das A. T. pp. 412—415 ed. 3^{tie}.

²³ Eichhorn ibid. p. 413: "Ausser allem Zweifel hat sie Döderlein gesetzt."

²⁴ Hieron. de Viris Illustribus CXXXIV (Opp. T. II, p. 951): "Sophronius vir apprime eruditus... de Virginitate quoque ad Eustochium, et vitam Hilarionis monachi, opuscula mea, in Graecum eleganti sermone transtulit; Psalterium quoque et Prophetas, quos nos de Hebraeo in Latinum vertimus."

quem lectiones Syri nostri in primis notantur.—Hujus versionis fragmenta sub nomine τοῦ Σύρου a Scriptoribus ecclesiasticis Didymo, Diodoro, ceteris allegantur, quos omnes aut Hieronymi aequales fuisse, aut post eum vixisse constat. *Resp.* Negamus, quod ad Melitonem attinet, qui saeculo secundo non recentior fuit.—Syri nomen huic versioni ideo impositum est, quia Hieronymus auctor ejus diu in solitudine, quae in Syriae finibus est, vixit; vel quia versio Bibliorum Hieronymiana apud Syros magna existimatione fruebatur. *Resp.* At enimvero quid est cur auctorem versionis cum plausu acceptae proprio nomine inter omnes celebri appellare noluerint? aut cur Syri nominis, ex loco commorationis ejus Hieronymo impositi, neque apud ipsum neque apud alios scriptores mentio fiat?—Ut sit, negari non potest, aequalem ejus Theodorum Mopsuestenum in scripto quodam a Photio servato Hieronymum sub titulo Ἀράμ, hoc est, τοῦ Σύρου, designasse.²⁵ *Resp.* In loco Photii non alium haereseos antesignanum quam Hieronymum, neque aliam Bibliorum versionem quam illius Latinam intelligi posse, viris eruditissimis Allixio, Caveo, Hodio²⁶ (qui tamen in hoc loco nullum τοῦ Σύρου indicium odorati sunt) libenter concedimus. Ex his Caveus²⁷ opinatur ideo Hieronymum Aram ficto nomine appellari, quia in Syria majorem vitae partem transegit, ibique et libros, quos impugnat Mopsuestenus, scripsit, et Scripturas ex Hebraeo convertit. Cui opinioni obijci potest, primum, nomen Ἀράμ non Syrum sed Syriam denotare; deinde hoc ipsum Syriae nomen apud recentiores Syros ita inusitatum fuisse, ut adeo de significatione ejus dubitarent;²⁸ postremo equis putet Theodorum Syrum adversario suo tale cognomen quasi infamiae notam inusturum esse? Potius crediderimus eum in hoc nomine etymologicas rationes respexisse, juxta quas Ἀράμ Superbus ille (ܐܪܡ) sonat. Praeiverat Basilius in expositione allegorica loci Jesai. vii. 2, de consensu Aram et Ephraim: Ἡγοῦμαι τοίνυν τὸν μὲν ἐπαιρόμενον τῇ σοφίᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ λόγον δηλοῦσθαι διὰ τὸν Ἀράμ· ἐρμηνεύεται γὰρ ὁ Ἀράμ, μετέωρος . . . μετέωρος δὲ, καὶ διὰ τὴν οἴησιν καὶ τὸ ἀλαζονικὸν αὐτοῦ ἔπαρμα;²⁹ quae epitheta ad reliquam Theodori vituperationem apprimè quadrant.

Sed prolusionis satis. Veniamus ad illud in quo summa disputationis versatur, num lectiones τοῦ Σύρου Hieronymi versionem Latinam Graecitate donatam referant, necne. Eichhornius ad hanc conspirationem probandam octodecim exempla appellat; e quibus decem nullius vel levissimi momenti sunt; verbi causa, Psal. lxxvii. 3: Οἱ ἄλλοι πάντες ἐρμηνευταί, καὶ ὁ Ἑβραῖος, καὶ ὁ Σύρος ἀσεβεῖς. Hieron.: impij. Psal. cxii. 1: Ἀ. Σ. Θ. καὶ ὁ Σύρος δοῦλοι.

²⁵ Photius in Biblioth. Cod. 177 (227 ed. Hoeschelii): Διαπερίειται μὲν αὐτῷ (Theodoro) ὁ πρὸς αὐτοὺς (τοὺς λέγοντας φύσει καὶ οὐ γνώμῃ πταίειν τοὺς ἀνθρώπους) ἀγὼν ἐν λόγοις πέντε. πρὸς δὲ τοὺς ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦτο τὸ νόημα νενωσκέτας γράφει τὸ βιβλίον. ὧν καὶ τῆς αἰρέσεως ἀρχηγὸν λέγει γενέσθαι, ἐκείθεν μὲν ὁρμώμενον, τοῖς δὲ τῆς ἀνταλῆς ἐπιχωριζόντα τύποις, καὶ συντάττοντα λόγους ὑπὲρ τῆς καινοποιήσεως αὐτῷ αἰρέσεως, διαπέμψειν τοὺς τὸ πατρίων θῆαφος οἰκοῦσιν, ὅφ' ὧν καὶ πολλοὺς ἐκείσε πρὸς τὸ οἰκίον φρόνημα ἐλκύσαι, ὥς καὶ ἐκκλησίας ὅλας τοῦ ἀποπήματος πληρωθῆναι. ἈΡΑΜ δὲ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν οὐ γὰρ ἔχω σαφῶς ἐπεῖν, εἴτε ὀνομάζει, εἴτε ἐπωνομάζει· τοῦτον δὲ πέμπτου εὐαγγελίου προσαναπλάσαι λέγει, ἐν ταῖς τοῦ Εἰσιβίου τοῦ

Παλαιστίνου βιβλιοθήκαις ὑποπλαττόμενον εὑρεῖν· καὶ ἀπάσασθαι μὲν τῆς θείας καὶ παλαιᾶς γραφῆς, ἣν οἱ ἰβδομήκοντα συνελθούσιντες ἐκδεδώκασι μετάφρασιν, καὶ δὴ καὶ τὴν Συμμάχου καὶ Ἀκύλα καὶ τῶν ἄλλων· ἰδίαν δὲ τινα καὶ καινὴν ἐπαρβῆσαι συντάξαι· μήτε τὴν Ἑβραίων, ὥσπερ ἐκείνοι, ἐκ παιδὸς ἀσκηθῆναι, μήτε τὸν τῆς θείας γραφῆς νοῦν ἐκδιδαχθῆναι, Ἑβραίων δὲ τι τοῦ τῶν χαμαιπετῶν ἱαντὸν ἐκδεδωκότα, ἐκείθεν θαρρήσαι ἰδίαν ἔκδοσιν ἀναγράφειν.

²⁶ Hodius *De Bibliorum Textibus*, p. 630.

²⁷ Vid. ejus *Hist. Lit. Script. Eccles.* p. 759.

²⁸ Thes. Ling. Hebr. p. 152.

²⁹ S. Basil. M. Opp. T. I, p. 521 D.

²⁸ Vid. Gesen.

²⁹ S. Basil. M. Opp. T. I,

Hieron.: *servi*. Ezech. xliii. 2: 'Ο 'Εβραῖος καὶ ὁ Σύρος' ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν. Hieron.: *quasi vox aquarum multarum*. Tria falsa sunt; videlicet Jerem. viii. 6: *Unusquisque aversus est in cursibus suis*. 'Ο Σύρος' πάντες τῇ γνώμῃ αὐτῶν πορεύονται. Hieron.: *Omnes conversi sunt ad cursum suum*. Jerem. xxxi. 2: 'Α. Σ. Θ. χάριν. 'Ο Σύρος καὶ ὁ 'Εβραῖος' οἰκτιρῶν. Hieron.: *gratiam*. Jerem. lii. 18: 'Ο Σύρος' νιπτῆρας ποδῶν. Hieron.: *lebetes*. Restant bonae frugis quinque, quae sunt: Psal. xviii. 5: 'Α. τῷ ἡλίῳ ἔθετο σκῆνωμα ἐν αὐτοῖς. 'Ο Σύρος' ἐν αὐτοῖς ἔθετο τοῦ ἡλίου τὸ σκῆνωμα. Hieron.: *Soli posuit tabernaculum in eis*. Hic Hieronymum Graeca Aquilae vertisse certissimum est; Syrum autem Latina Hieronymi non ita. Idem dictum sit de secundo loco Psal. lix. 10, ubi 'Α. λέβης λουτροῦ μου. 'Ο Σύρος' κάδος τῆς πλύσεως μου. Hieron.: *olla lavacri mei*. Tertius locus est Jerem. viii. 6: 'Ο Σύρος' ὡς ἵππος ὁρμῶν εἰς πόλεμον. Hieron.: *quasi equus impetu vadens in praelio*; ex imitatione Symmachi, ut videtur, qui vertit: ὡς ἵππος ὁρμῶν ἐν πολέμῳ. Quartum exemplum est Jerem. xii. 12: 'Ο Σύρος' ἐπὶ πᾶσαν ἀτραπὸν. Hieron.: *super omnes vias*. Quintum Ezech. xlv. 20: 'Ο Σύρος' (καὶ τὰς κόμας αὐτῶν) οὐ θρέψουσι. Hieron.: *neque comam nutrient* (Hebr. *promittent*). His exemplis nos pro nostra liberalitate astruimus Gen. viii. 7. xxxi. 7. xxxvii. 2. xxxviii. 29. xxxix. 2. Exod. iv. 10. 3 Reg. xii. 10. Jerem. xxx. 20. xlviii. 33. Ezech. xlvii. 9; quorum in uno et altero (e.g. Jerem. xlviii. 33: 'Ο Σύρος' οὐκέτι οἱ ληνοβατοῦντες κελεύσουσι λέγοντες, *ιὰ, ιὰ*. Hieron.: *Nequaquam calcator uvae solitum celeuma cantabit*) facilius crediderimus Hieronymum τὸν Σύρον, quam hunc illum ante oculos habuisse.

Sed alteram partem audiamus, exempla scilicet, in quibus inter Syrum nostrum et Hieronymum dissensio manifesta deprehendatur. Talia sunt: Gen. xvii. 14: 'Ο Σύρος' πᾶς δς οὐ περιτέμνει (τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ). Hieron.: *cujus praeputii caro circumcisa non fuerit*. Gen. xxii. 13: 'Ο Σύρος' κρεμάμενον ἐν σαβέκ. Hieron.: *inter vepres haerentem*. Gen. xxvii. 40: 'Ο Σύρος' si resipueris. Hieron.: *cum excutias*. Gen. xli. 45: 'Ο Σύρος' εἰδὼς τὰ κρυπτά. Hieron.: *Salvatorem mundi*. Gen. xlv. 32: 'Ο Σύρος' πέντε ζυγὰς στολῶν καὶ διακοσίους χρυσίνους. Hieron.: *trecentos argenteos cum quinque stolis optimis*. Gen. xlix. 3: 'Ο Σύρος' ἐπλανήθης ὡς ὕδωρ, μὴ παραμείνῃς. Hieron.: *Effusus es sicut aqua, non crescas*. Jesai. vii. 18: 'Ο Σύρος' σφηκί. Hieron.: *api*. Jerem. i. 11: 'Ο Σύρος' ἀμυγδαλίνην. Hieron.: *vigilantem*. Jerem. xii. 5: 'Ο Σύρος' πῶς περάσεις τὸν Ἰορδάνην πλημμυροῦντα; Hieron.: *Quid facies in superbia Jordanis?* (Etiam h. l. Hieronymus versionis τοῦ Σύρον notitiam habuisse videtur; nam in Commentario enarrat: *Quid actura es, si Jordanem transieris, et gurgites ejus sustinueris?*) Jerem. xvii. 6: 'Ο Σύρος' ἐν φωλεοῖς. Hieron.: *in siccitate*. Jerem. xxiii. 6: 'Ο Σύρος' κύριε, δικαίωσον ἡμᾶς. Hieron.: *Dominus justus noster*. Jerem. xlv. 17: 'Ο Σύρος' ταραττων καὶ καιροὺς παραφέρων. Hieron.: *tumultum adduxit tempus*. Jerem. xlviii. 31: 'Ο Σύρος' κεφαλαὶ αὐτῶν κεκαρμέναι κ. τ. έ. Hieron.: *ad viros muri fictilis*. Thren. i. 12, 22: 'Ο Σύρος' ἔθλιψε... θλίψον αὐτοὺς ὡς ἔθλιψάς με. Hieron.: *vindemiavit... vindemia eos sicut vindemiasti me*. Thren. iii. 16: 'Ο Σύρος' ἐν πέτρᾳ. Hieron.: *ad numerum*. Ezech. xlv. 24: 'Ο Σύρος' ἡμῖναν. Hieron.: *hin*. Dan. ii. 2: 'Ο Σύρος συντόμως λέγει τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλῶνος. Hieron.: *harioli, magi et malefici*. Ex his exemplis, selectis tantum (nam universa afferre infinitum foret) judicent lectores, quam temere statuerint VV. DD.,

*Syrum nostrum et Hieronymum ut plurimum ad amussim inter se consentire; ubi autem dissentiunt, si non re ipsa ostendi, certe probabiliter conjici potest, in talibus locis genuinum versionis Hieronymianae textum periisse.*³⁰

Refutatis, nisi nos omnia fallunt, aliorum opinionibus, jam ipsi de quaestione, quis sit δ Σύρος, quid sentiamus paucis liceat exponere. Natione Syrus fuit; nomen ejus ignoratur. Quaeritur utrum versionem suam nativo sermone concinnaverit, unde Patres Graeci lectiones sub Syri nomine allegatas pro se quisque Graecas facerent; an ipse (quod Syris patrium fuit) utriusque linguae doctus, novam versionem Graecam, adhibita etiam versione Syriaca simplici, instituerit. Ad posteriorem sententiam (quae et nostra est) defendendam Montefalconius testem citat Ezech. viii. 16, ubi Hebraeum סִינִי Syrus κικκίδα (= κάγκελλον) vertit, quam vocem nonnisi ex versione Graeca sumi potuisse opinatur. Sed quidni ut סִינִי pro κάγκελλον, etiam סִינִי pro κικκίς Syris in usu fuisse crediderimus? Majoris, immo maximi momenti est locus Gen. xxxix. 2, ad quam Diodorus notat: ἦν γὰρ, φησὶν, ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων (Syro-hex. סִינִי. Cf. Prov. xii. 27 in LXX et Syro-hex.) ἡ κατὰ τὸν Σύρον, κατευοδούμενος (سִינִי Psal. xxxvi. 7 in Syro-hex.). Quod si Diodorus lectionem τοῦ Σύρου ex Syriaco fonte hausisset, Graecamque de suo fecisset, quomodo affirmare potuisset, Syrum κατευοδούμενος vertisse, non ἐπιτυγχάνων, cum utraque vox Graeca uno eodemque vocabulo Syriaco exprimeretur? Etiam stylus Syri nostri anonymi Graecam potius quam Syriacam originem arguit; e.g. Jerem. xlviii. 33: οὐκέτι οἱ ληνοβατοῦντες ΚΕΛΕΥΣΟΥΣΙ λέγοντες, ἰὰ, ἰὰ; ubi vox κελεύειν, celeusma canere,³¹ ad exquisitissimam Graecitatem pertinet.

III. Quid sibi velit τὸ Σαμαρειτικόν.

Samaritanorum Biblia duplicem Hexaplis nostris amplificationem contulerunt: primum ex parte textus Hebraeo-Samaritani, quatenus Hebraeo plenior est; deinde per versionem quandam Samaritanam, cujus lectiones Graecae cum titulo τοῦ Σαμαρειτικοῦ in scholiis hexaplaribus afferuntur. Utriusque autem generis accessiones ad solum Pentateuchum pertinere per se intelligitur.

1. Quod ad textum Hebraeo-Samaritanum attinet, qui Paulo Telensi סִינִי אֱלֹהִים, editio Samaritanorum, audit, haec habet Auctor Epistolae versioni Harethi praemissae: "Collatus est etiam liber Legis, qui in manibus Iudaeorum reperitur, cum eo qui apud Samaritanos habetur. Reperitur autem in codicibus Samaritanis redundantia quaedam et repetitio ultra illud quod recipiunt Iudaei; quae vel in unaquaque pagina infra textum, vel ad calcem libri notata, uti lecturus et percepturus es σὺν θεῷ."³² Ex his repetitionibus, quae libris Exodi, Numerorum et Deuteronomii peculiares sunt, nonnullae prostant in Codd. 85, 130, in margine, sine asteriscis aut obelis;³³ plenior vero et perfectior earum notitia debetur versioni Syro-

³⁰ Verba sunt Eichhornii in *Einleitung in das A. T.* p. 413. Obiter monemus, Hieronymi versionis lectiones Graecae redditae hic illic in scholiis reperiri, praemisso indice, 'Ο Λατίνας. Vid. Hex. ad Gen. xlix. 9. Deut.

xxxiv. 7.

³¹ Cf. Hex. ad Exod. xxxii. 18.

³² White

(Rev. Joseph) *Letter* etc. p. 24.

³³ Vid. Hex. ad Num.

xiv. 45. xxi. 11, 13. xxviii. 1. xxxi. 20.

hexaplari, in qua juxta Harethi relationem *infra textum*, semel tantum (Deut. v. 31) *ad calcem libri* leguntur, cum scholio hujusmodi: "Haec in editione Samaritana tantum posita sunt," praemissa quoque nota Origeniana, quae non ubique eadem est. Scilicet in Exodo asterisco vel asteriscis notantur, cum vel sine metobelo in fine (exceptis locis Cap. xi. 7. xxvi. 38, ubi casu, ut videtur, abest asteriscus); in Numeris vero pro asterisco obelus formae peculiaris (—) praeponitur, semel tantum (Cap. x. 10) cum metobelo in fine; in tribus autem locis (Cap. xiv. 40, 45. xxi. 20) obelus casu omittitur. Cum vero neque obelus neque asteriscus cum Origenis instituto conveniat, uterque fortasse excusari potest; asteriscus, quia verba sic notata non leguntur in LXX; obelus, quia non exstant in Hebraeo. Syrum autem interpretem has lectiones non e textu Hebraeo-Samaritano, sed e lectionibus Graecis in margine librorum hexaplarium adhuc exstantibus sumpsisse, diserte testatur subscriptio Exodi in versione Syrohexaplari, ipsa, ut fieri solet, ex Graeco libro desumpta;³⁴ ex qua probabiliter conjiciat aliquis, Origenem ipsum lectiones Hebraeo-Samaritanas in usum operis sui Graecas fecisse, eique auctori vindicandum esse scholium in margine Codd. 85, 130 ad Num. xiii. 1 appictum: Καὶ τούτων μνημονεύει ἐν τοῖς πρώτοις τοῦ Δευτερονομίου, ἃ καὶ αὐτὰ ἐκ τοῦ τῶν Σαμαρειτῶν Ἑβραϊκοῦ μετεβάλομεν καταλλήλως τῇ τῶν Ὁ ἑρμηνείᾳ τῇ ἐν τῷ Δευτερονομίῳ φερομένη.

2. Transeamus ad lectiones quibus praeponitur titulus, Τὸ Σαμαρειτικόν, quaeque ejusdem generis sunt cum iis quae τὸν Ἑβραῖον et τὸν Σύρον auctores sibi vindicant. Harum summa totalis, si recte eas numeravimus, est quadraginta tres, praeter quatuor anonymas (Lev. iv. 15. vii. 35. Num. v. 18. xxi. 11) quae ad eundem interpretem probabiliter pertinent. Earum recensio, paullo correctior ea quam in *Appendice ad Pentateuchum* (T. I, pp. 329, 330) exhibuimus, haec est: Gen. iv. 8. v. 25. xlv. 5. xlix. 15, 23, 24. l. 19. Exod. viii. 21. x. 7 (bis). xii. 42. xiii. 13. xiv. 15, 20. xvi. 31. xxiii. 16. xxvi. 5. xxviii. 4. xxxii. 18. xxxvii. 2. Lev. i. 15. viii. 15. xiii. 8, 51. xv. 3. xx. 20. xxv. 5, 25. xxvi. 24, 41, 43. xxvii. 14. Num. iv. 25. vii. 3. xiii. 33. xviii. 7. xxix. 1, 35. xxxi. 16, 18, 26. xxxii. 12. Deut. xxxii. 8. Originem harum lectionum partim in praedicta appendice, partim in annotatione ad singulos locos indagavimus, facta earum cum versione Chaldaeo-Samaritana (quae dicitur) a Briano Waltono edita comparatione. Summa investigationis haec est. E quadraginta tribus lectionibus triginta sex cum dicta versione aut accurate consentiunt, aut sine magna difficultate conciliari possunt. Restant septem tantum loca, videlicet Gen. v. 25. xlix. 15. l. 19. Exod. xiii. 13. xvi. 31. Lev. xv. 3. xxv. 5,³⁵ in quibus lectio τοῦ Σαμαρειτικοῦ a versione Chaldaeo-Samaritana, saltem qualis ad nostra tempora devenit, plus minus recedit.³⁶ Hanc autem qualemcumque

³⁴ Vid. Ceriani *Mon. Sac. et Prof.* T. II, p. 153. ³⁵ Ex his locis fortasse eximendus est Gen. xlix. 15, ubi Samaritana לארים פרנס aliter verti posse, ad ministrandum pastor, observat Edmundus Castellus in *Animadversionibus Samariticis in Pentateuchum*, p. 6 (Waltoni *Bibl. Polygl.* T. VI, Sect. V). ³⁶ A nostra paulum discrepat computatio Castelli l. c. p. 11: "Atque hic minime praetereundum

puto, quod quum ibi [apud Nobil.] in Genesi quater fiat mentio τοῦ Σαμαρειτικοῦ, bis a nostris discordant exemplaria; in Exodo undecies, ubi quinquies diversa sunt; in Levitico etiam undecies, et discordant quater; in Numeris novies, et semel tantum dissentiunt; in Deuteronomio mentio nulla. Per τὸ Σαμαρειτικόν autem semper intelligitur versio Chaldaeo-Samaritana, non textus Hebraeo-

discrepantiam non sufficere ad diluendam conclusionem quae ex generali duarum versionum consensu inferatur, candidus lector, ni fallimur, nobiscum agnoscet.³⁷

CAPUT IX.

DE LUCIANI EDITIONE.

I. Quomodo Luciani editio ad Hexapla pertineat. II. Quid de Luciano et ejus editione a veteribus traditum sit. III. Quinam Bibliborum Graecorum codices Luciani editionem prae se ferant. IV. De Luciani editionis scopo et indole. V. De Lucianae recensiois versione Syriaca. VI. De versione Joannis Josephi.

I. *Quomodo Luciani editio ad Hexapla pertineat.*

Quaestio de Luciani versionis LXXviralis editione sive recensione usque adhuc in Prolegomenis ad istam versionem potius quam ad Origenis Hexapla tractari solita est. Itaque antecessor noster in Praeliminaribus suis Luciani nullam omnino mentionem fecit, ne quidem ubi de notis ad Hexapla spectantibus (inter quas est λ, Nostri nominis abbreviatio) ex proposito disserit. Primum igitur, qualis sit inter Luciani opus et nostrum institutum affinitas non abs re erit declarare.

Luciani editio ad Hexapla nostra non alio modo pertinet, quam Hebraei, Syri et Samaritani selectae lectiones; quas omnes non in opere Origenis archetypo per sex columnas descripto, sed in margine exemplarium versionis τῶν Ὁ hexaplaris inclusas fuisse credibile est. Hujusmodi sunt exemplaria quae interpreti Syro-hexaplarum ad manum fuerunt, de cujus instituto Auctor Epistolae versioni ejus Arabicae praemissae haec inter alia praefatus est: "Contulit insuper inter se exemplaria ista Hebraica summa cura LUCIANUS, et siquid vel deficiens vel redundans deprehenderet, illud in locum suum restituit, particulae quam emendavit initiali

✠
Samaritanus."

³⁷ Eichhornium (*Einleitung in das A. T.* p. 418) eis ἀμχανίαν egit alius interpres anonymus, ὁ Ἑλληνικός dictus, bis, ut ait, a Polychronio memoratus, videlicet ad Job. xiv. 8: ὁ μὲν Ἑλληνικός, ἀπὸ τοῦ τέλους, εἶρηκεν ὁ δὲ Ἑβραῖος, ἀπὸ τοῦ πράγματος ποιήσει καρπὸν; et ad Ezech. xlvii. 8: ὁ δὲ Ἑβραῖος, ἐπὶ δυσμὰς, φησὶν... ζοικει δὲ τὸ αὐτό πως καὶ ὁ Ἑλληνικός σημαίνειν, προσθεὶς τὸ, ἤρχετο ὡς ἐπὶ τὴν θύλασσαν. In priore loco verba Poly-

chronii, a Montefalconio et Eichhornio male mulcata, sic legenda et distinguenda sunt: ὁ μὲν Ἑλληνικός, ποιήσει θερισμόν, ἀπὸ τοῦ τέλους εἶρηκεν ὁ δὲ Ἑβραῖος ἀπὸ τοῦ πράγματος, ποιήσει καρπὸν; in utroque, ut et in Hex. ad Gen. xlix. 5, 6, ὁ Ἑλληνικός est versio Graeca τῶν Ὁ, etiam ὁ Ἑλλην (Hex. ad Num. x. 29. Jerem. xxxi. 2) et ἡ Ἑλληνική (Hex. ad Gen. viii. 7) dicta.

nominis praefati litera apposita, scilicet litera *Lam.*” Et paulo post: “Quodeunque nota libros Hebraicos denotante est signatum, scilicet *Ain*, *Be* et *Ra*, illud scias in textu Hebraico reperiri; sin vero litera *Elif* in textu vel ad marginem, illud apud Aquilam lectum; si litera *Sin*, a Symmacho sumptum; litera *Θ*, a Theodotione; si *E*, *He*, e versione Quinta; si litera *ⲱ*, e Sexta. Quod si adscribantur literae *Elif*, *Vaw* et *Ra*, ipsa esse Origenis; si demum litera *Lam*, *Λ*, Luciani esse.¹ Juxta hunc auctorem una cum ceteris notis, *Ⲛ*, *ⲛ*, *ⲏ*, *ⲏ*, *ⲏ*, quae in margine versionis Syro-hexaplaris occurrunt, etiam in literam *Ⲛ* quibusdam lectionibus praemissam incidere expectaremus. Quod tamen, saltem quod ad Codicem Ambrosianum et Britannicos attinet, secus est; in quibus praeter Aquilae et ceterorum lectiones aliae anonymae passim obviae sunt, Luciani vero nomine praenotata ne una quidem. Sed feliciter evenit, ut in libro IV Regum Codex Parisiensis sigli deperditi *Ⲛ* certissima indicia prae se ferret. Loca sunt Cap. ix. 9, 28. x. 24, 25. xi. i. xxiii. 33, 35, ad quae Critici in diversas de hac novitate sententias abierunt. Brunsius quidem opinabatur se in describendo codice errasse, et *Ⲛ* pro *ⲛ*, h. e. *Εβρ.*, pinxisse. Bugatus in Monito ad Danielelem, p. 166, e codicis sui analogia, altero ne inspecto quidem, temere statuit literam esse *Gomal* (= *οι τρεῖς*) quae in scriptura Estranghelo ab altera haud ita multum abest. Sed ex testimonio Ceriani nostri, qui codicem denuo retractavit, litera est evidentissime *Lomad*, eaque initialis non Graeci vocabuli *Λοιποὶ* (quae Hassii conjectura fuit, repugnante Syri nostri usu) sed Syri nominis *ⲗⲟⲙⲁⲗⲟⲩ*, *Λουκιανὸς*, quem per hanc literam designari solitum esse diserte testatur Arab noster.

E Graecis auctoribus cum Arabe consentit Theodoretus in Dissertatione MS. in *Prophetas et Editiones*,² quae ad summam non multum distare videtur ab opusculo ejusdem argumenti in Auctario ad Tom. I Operum Theodreti,³ sed notulam habet minime contemnendam, quam in edito frustra quaesieris: *Ἰστέον δὲ ὅτι ὅπου τὸ δ μετὰ ἐγκαρσίου διαστολῆς εὐρεθῇ, τῶν Ὁ ὑπάρχει ἐκδοσὶς ὅπου δὲ τὸ α̅, Ἀκύλα· ἐν ϕ̅ δὲ τόφω τὸ σ̅, Συμμάχων· καὶ ἐν οἷς χωρίοις τὸ θ̅, Θεοδοτίωνος· καὶ αὐτὸ πάλιν ὅπου τὸ ξ̅, πέμπτη· καὶ εἰς α̅ τὸ ἀπόσημον ς̅, ἔκτη· ἐν οἷς δὲ τὸ ϑ̅, μέσον ἔχον τὸ θ̅, Λουκιανοῦ ὅπου δὲ τὸ ι̅ μετὰ τοῦ ω̅, Ἰωάννου Ἰωσήπου· οἱ δὲ ✕ ✕ ✕ τὴν συμφωνίαν τῶν ἐκδοτῶν παρεμφαίνουσι.*⁴ De Joanne Josepho alio loco videbimus; quod vero ad siglum *λ* attinet, quod in marginibus librorum hexaplarium frequens est, nota ambiguae significationis est, ut utrum *Lucianus* an *Reliqui interpretes* (*Λοιποὶ*) per eam indicetur incertum sit. Exempli gratia: Hodius affirmat, ad oram Codicis Barberini juxta Waltoni collationem Luciani editionem per notulam *λ* octies citari, videlicet Amos iii. 12. Mich. vii. 2. Joel. ii. 3. Jon. i. 6. Zeph. i. 12. Hag. i. 10. Mal. i. 6. iii. 10; in quibus tamen omnibus locis Montefalconius non Luciano, quem in toto opere suo ne nominat quidem, sed *τοῖς λοιποῖς* lectionem hac notula insignitam vindicat.⁵ Ambiguitas eo

¹ White (Rev. Joseph) *Letter* etc. p. 25. ² Apud Jo. Philippaeum *Praef. in Oseam*. Libri titulus est: *Oseas primus inter Prophetas Commentariis illustratus, auctore Joanne Philippaeo Societatis Jesu, Lutet. Paris. 1636*; praefationis autem: *Praefatio de Interpretationibus Bibliorum Graecis, earumque variis correctionibus, occasione*

Codicis MS. quam optimi et antiquissimi, in quo Prophetarum omnes continentur, quem Eminentissimus Cardinalis Rupefucaltius e Bibliotheca sua nobis utendum et excudendum dedit. ³ Theodoret. Opp. T. V, pp. 71–82.

⁴ Jo. Philippaei *Praef. in Oseam*, §. 20. ⁵ Etiam nos, ut in re nondum satis comperta, in majore Hexaplorum

major fit, quia in talibus locis ex compositione operis Lucianei necessario consequitur, ut lectio ejus et reliquorum interpretum una eademque sit.

II. *Quid de Luciano et ejus editione a veteribus traditum sit.*

Exeunte saeculo III Lucianus, Ecclesiae Antiochenae presbyter, ex aliis Graecis translationibus inter se collatis, et ex ipso textu Hebraico, versionem τῶν Ὁ recognovit et emendavit in tantum ut pro nova editione habeatur illius recensio. Sic Suidas s. v. Λουκιανὸς ὁ μάρτυς: Οὗτος τὰς ἱερὰς βίβλους θεασάμενος πολὺ τὸ νόθον εἰσδεξαμένης, τοῦ γε χρόνου λυμνημένου πολλὰ τῶν ἐν αὐταῖς, καὶ τῆς συνεχοῦς ἀφ' ἐτέρων εἰς ἕτερα μεταθέσεως, καὶ μέντοι καὶ τινων ἀνθρώπων πονηροτάτων, οἱ τοῦ Ἑλληνισμοῦ προειστήκεσαν, παρατρέψαι τὸν ἐν αὐταῖς θελησάντων νοῦν, καὶ πολλὰ τὸ κίβδηλον ἐνσκευασμένων, αὐτὸς ἀπάσας ἀναλαβὼν ἐκ τῆς Ἑβραϊδος ἐπανενώσατο γλώττης, ἣν καὶ αὐτὴν ἐς τὰ μάλιστα ἦν ἡκριβωκὼς, πόνον τῇ ἐπανορθώσει πλείστον εἰσενεγκάμενος. *Septimam* ejus editionem appellant Theodoretus⁶ et alii, nescientes nimirum, ait Hodius,⁷ *existisse Septimam quandam in Hexaplis Origenianis*; quae eorum ignoratio (obiter dictum sit) contra existentiam Septimae editionis hexaplaris non leve est argumentum. Iidem tradunt, Luciani opus, ipsius manu exaratum, post mortem ejus Nicomediae (ubi martyrium passus est postridie festi Epiphaniae A.D. 312) imperante Constantino Magno, in pariete turriculae calce circumlito inventam esse. Utut hoc sit, paulo post initium saeculi IV editionem Lucianeam ab Ecclesiis Constantinopolita et Antiochena approbatam usuque communi receptam esse, testis locupletissimus est Hieronymus, qui in Apologia adversus Rufinum distincte tradit: "Alexandria et Aegyptus in Septuaginta suis Hesygium laudat auctorem; Constantinopolis usque ad Antiochiam Luciani Martyris exemplaria probat; mediae inter has provinciae Palaestinos codices legunt, quos ab Origene elaboratos Eusebius et Pamphilus vulgaverunt; totusque orbis hac inter se trifaria varietate compugnat."⁸ Idem in Epistola ad Sunniam et Fretelam: "Sciatis aliam esse editionem, quam Origenes et Caesariensis Eusebius, omnesque Graeciae tractatores Κοινὴν, id est, *communem* appellant, atque *Vulgatam*, et a plerisque nunc Λουκιανὸς dicitur; aliam LXX interpretum, quae in ἐξαπλοῖς codicibus reperitur, et a nobis in Latino sermonem fideliter versa est, et Jerosolymae atque in Orientis ecclesiis decantatur."⁹ E quibus testimoniis indubitate colligi potest, Luciani editionem non novam ex Hebraeo versionem fuisse, sed venerandae Seniorum versionis recensionem, sive ἐπανόρθωσιν, Hebraeo convenientiorem factam; ejusque reliquias inter varias quae feruntur textus LXXviralis recensiones adhuc investigari posse.

nostrorum parte Luciani nomen tacuimus, donec post Prophetas a nobis editos ad 4 Reg. ix. 9 proveci, de vera significatione notae Δ certiores facti sumus. ⁶ Opp. T. V, p. 81. Editio paulo plenius Theodoretus MS. apud Phelippaeum in *Præf.* p. xiv: Ἑβδόμη τε ἔκδοσις ἐστὶν ἡ τοῦ ἁγίου Λουκιανοῦ τοῦ μεγάλου ἀσκητοῦ καὶ μάρτυρος, ὅστις ταῖς

προγεγραμμένους ἐκδόσεις ἐντυχὼν, ἐγκύψας δὲ καὶ τοῖς Ἑβραϊκοῖς μετὰ ἀκριβείας, τὰ λείποντα ἢ καὶ περιτεύοντα καὶ τοῦ καταλόγου τῆς ἀληθείας πόρρω τυγχάνοντα διορθώσας ἐν τοῖς οἰκείοις τῆς γραφῆς χωρίοις, ἐξέδοτο τοῖς Χριστιανοῖς ἀδελφοῖς. ⁷ *De Bibliorum Textibus*, p. 627. ⁸ Hieron. Opp. T. II, p. 522. ⁹ Hieron. Opp. T. I, p. 642.

III. *Quinam Bibliorum Graecorum codices Luciani editionem prae se ferant.*

In hac inquisitione instituenda a IV Regum libro, in quo manifestissima recensio Lucianae insunt vestigia, initium faciamus.

Cap. ix. 9: **וְיָרֵתָּ**. *O' και δάσω.* Sic Ed. Rom., sed, teste Syro-hex., haec est Luciani lectio, et genuina τῶν *O'* versio est ἐπιδοῦναι, quae in Codd. III, XI, 44, 52, 74, aliis, hodie legitur. Codices qui cum Luciano faciunt, sunt 19, 82, 93, 108, et (quantum ex silentio Parsonsii colligatur) septem alii. Cap. ix. 28: **וְיָרֵתָּ**. *O' και ἐπεβίβασαν αὐτόν.* *Λ. και ἀνήνεγκαν αὐτόν* (ⲛⲓⲛⲉⲛⲉⲕⲁⲛ ⲁⲩⲧⲟⲛ). Sic Comp. (proculdubio e Cod. 108, quem e Bibliotheca Vaticana mutuum acceperat illustrissimus Cardinalis Ximenes¹⁰), Codd. 19 (cum ἀνήβασαν), 93, 108. Cap. x. 24: **וְיָרֵתָּ**. *O' ἡ ψυχὴ αὐτοῦ* (αὐτῶν Syro-hex.). *Λ. αὐτοῦ.* Etiam haec lectio est in Codd. 19, 82, 93, 108, sed praeterea in aliis omnibus, excepto Cod. 55. Cap. x. 25: **וְיָרֵתָּ**. *O' ὡς συνετέλεσε.* *Λ. (ὡς) συνετέλεσαν.* Sic (cum ποιῶντες pro ποιῶν) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cap. xi. 1: **וְיָרֵתָּ**. *O' ὅτι ἀπέθανεν ὁ υἱὸς* (Syro-hex. ἀπέθανον οἱ υἱοὶ) αὐτῆς. *Λ. ὅτι ἀπέθανεν ὁ υἱὸς αὐτῆς.* Hic quoque Luciani correctio in Ed. Rom. irrepsit, repugnantibus Ald., Cod. III, et septemdecim aliis, qui cum Syro-hex. faciunt. Cum Luciano autem consentiunt Codd. 19, 82, 93, 108, cum paucis aliis. Cap. xxiii. 33: **וְיָרֵתָּ**. *O' και ἐκατὸν τάλαντα.* *Λ. και δέκα τάλαντα.* Luciani lectio est in Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108, 246. Cap. xxiii. 35: **וְיָרֵתָּ**. *O' κατὰ τὴν συντίμησιν αὐτοῦ.* *Λ. κατὰ δύναμιν αὐτοῦ* (ⲛⲓⲛⲉⲛⲉⲕⲁⲛ ⲁⲩⲧⲟⲛ). Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

Ex hac omnium locorum, in quibus Lucianus nominatim appellatur, recensione certissime concluditur arcta propinquitas, ne dicamus identitas, inter Luciani editionem et Codd. 19, 82, 93, 108. Hi autem quatuor codices cum Complutensi et per occasionem uno et altero alio, necnon lectionibus quibusdam, quae in margine versionis Syro-hexaplaris, tacito Luciani nomine, hic illic afferuntur,¹¹ per libros Regum, Paralipomenon, Esdrae et Nehemiae (ut cuique Hexapla nostra vel raptim inspicienti patebit¹²) tam mirum in modum in certis lectionibus ab editione vulgata quasi conjuratione facta desciscunt, ut eos ad specialem quandam versionis LXXviralis recensioem pertinere negari non possit. Hanc autem nullam aliam esse quam Lucianeam, praeter probationem ex usu Syro-hexaplaris literae *Lomad* ductam, alio firmissimo argumento demonstrari potest, videlicet quod Chrysostomus et Theodoretus, quos Luciani editionem, ab Ecclesia Antiochena usu receptam, legisse consentaneum est, in hac Bibliorum parte citanda, spreto textu vulgari, cum eo qui in quatuor libris nostris continetur, accurate

¹⁰ Vid. Vercellone *Praefat. in Cod. Vat. a Maio editum*, p. v.

¹¹ Vid. Hex. ad 3 Reg. i. 8. iii. 22. v. 6. 4 Reg. ix. 5. xv. 11. xviii. 20. ¹² Vid. Hex. ad 1 Reg. i. 1 (bis), 3, 5, 6, 7, 9, 12, 16, 23, 28. ii. 14, 20, 22, 23, 24, 28, 30, 31, 35, 36 (bis), praeter alia minoris momenti exempla ex apparatus Parsonsiano petenda. In talibus varietatibus afferendis, quasi in re ulterius examinanda, formula gene-

raliori, "Alia exempl." usi sumus (ut de hac ipsa recensione Euseb. in Dem. Evang. p. 336 D: ὡς τινὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχει; necnon Schol. ad 4 Reg. xii. 10: ἐν τισιν; quibus exemplaribus opponuntur τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων (Schol. ad 2 Reg. xxiv. 25), et τὰ ἀρχαία ἀντίγραφα (Schol. ad 3 Reg. xv. 23)), ejus loco hodie praetulerimus, "Alia editio," ut Syrus noster in scholio ad Jesai. ix. 6.

et codices qui eam referunt (qui sunt, ut videtur, 19, 108, 118) non tam evidenter e ceteris emicant quam in libris historicis et propheticis, et loca a Chrysostomo et Theodoro ex eo excitata pauciora sunt quam ut rem controversam decidere possint. Etiam de Jobo, Psalmis et Salomonis scriptis ad diligentiorum quam nunc instituere vacat investigationem sententiam nostram reservamus; praesertim cum ex iis S. Scripturae libris, qui nullam dubitationem admittunt, quid sibi Lucianus in editione sua concinnanda proposuerit, et quam viam inierit, non difficile est intelligere.

IV. De Luciani editionis scopo et indole.

Luciano, ut vidimus, quamvis utriusque linguae scientiam habenti, non propositum fuit novam versionem Graecam de Hebraeo conficere, sed versionem existentem ab Ecclesia universa probatam recognoscere, et archetypo congruentiorem reddere. In quo incepto cum magnus Origenes praecessisset, recensionem ejus cum textu τῶν Ὁ hexaplarum aliquatenus ad verbum consentire non est quod miremur. Ne tamen Lucianum Origenis merum exscriptorem fuisse opinemur, obstant innumera loca in quibus lectionem hexaplarem aut prorsus rejicit, aut ad usum operis sui aptiorem facit.¹⁶ In quo exsequendo viam quae nunc exponenda est iniisse videtur.

1. Omissiones versionis LXXviralis ex aliis editionibus non sine quadam variatione sartas tectas facit. E. g. Jesai. xl. 7, 8: Ὁ. Vacat. Lucianus: ὅτι πνεῦμα κυρίου ἐπνευσεν εἰς αὐτόν· ἀληθῶς ὁμοίος χόρτῳ ὁ λαός. ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσε; ex Symmacho et Theodotione cum mutationibus ὁμοίος χόρτῳ pro χόρτος et καὶ τὸ ἄ. ἐξ. pro ἐξ. τὸ ἄ. Jerem. xlv. 18: Hexapla: ✕ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδάς; ex Aquila, ut videtur. Lucianus: καὶ σπένδοντες αὐτῇ σπονδάς; scilicet quia praecesserat διελπίμενοι θυμῶντες (non θυμῶν). Alia specimina sunt Jerem. x. 8-10. xvii. 1-4. Ezech. x. 14. xxxiii. 25, 26.

2. Ut Hebraeae veritatis assertionem cum debita Seniorum veneratione conciliet, Noster ad duplices versiones confugere solet; cujus artificii exempla sunt: 1 Reg. xii. 2: *Senex et canus factus sum* (יָשֵׁן וְקָדֵם). Ὁ. γεγήρακα καὶ καθήσομαι (יָשֵׁן וְקָדֵם). Lucianus: γεγήρακα καὶ πεπολιώμαι (fortasse ex Aquila) καὶ καθήσομαι ἐκ τοῦ νῦν (ex hoc tempore vitam otiosam degam, ad sensum apte, sed silente Hebraeo). 2 Paral. xiv. 11: פָּחַלְתִּי (sive per invalidos). Ὁ. καὶ ἐν ὀλίγοις. Lucianus: ἡ ἐν ὀλίγοις οἷς οὐκ ἔστιν ἰσχύς. Jesai. ix. 6, ubi non sollicitata Seniorum humili versione, μεγάλης βουλῆς ἀγγελος. ἀξω γὰρ εἰρήνην κ. τ. ἐ., Lucianus post ἀγγελος infert lectionem e ceteris interpretibus arcessitam, θαυμαστός, σύμβουλος κ. τ. ἐ. Jesai. xxiv. 23: *Et erubescet luna, et pudore afficietur sol.* Ὁ. καὶ τακῆσεται ἡ πλίνθος, καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος; quibus retentis Lucianus e Symmacho addit: καὶ ἐντραπήσεται ἡ σελήνη, καὶ αἰσχυνθήσεται ὁ ἥλιος. Jerem. v. 7: *Et jurare feci* (שָׁפַטְתִּי). Ὁ. καὶ ἐχόρτασα (שָׁפַטְתִּי). Lucianus: καὶ ὄρκιζον αὐτούς,

¹⁶ In Hex. ad Jerem. xxix. 11, 12 codices ad Lucianeam recensionem pertinentes male a nobis libri hexaplares nuncupati sunt.

καὶ ἐχόρτασα αὐτούς. Ezech. xxxi. 10: *Et elatum est cor ejus in altitudine ejus.* Ο'. καὶ εἶδον ἐν τῷ ὑψωθῆναι αὐτόν. Lucianus: καὶ ἐπῆρθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὑψεῖ αὐτοῦ, καὶ εἶδον ἐν τῷ ὑψωθῆναι αὐτόν. Ezech. xxxiv. 4: Ο'. καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἰσωματοποιήσατε. Θ. καὶ τὸ ἄρρωστον οὐκ ἰάσασθε. Lucianus: καὶ τὸ ἄρρωστον οὐκ ἰάσασθε, καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἰσωματοποιήσατε. Ezech. xlvii. 12: *Non marcescet folium ejus* (יִלְחַץ). Ο'. οὐ μὴ παλαιωθῇ ἐπ' αὐτοῦ. Lucianus: ὁ οὐκ ἀπορρυήσεται τὸ φύλλον αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ παλαιωθῇ ἐπ' αὐτοῦ. Et sic centies.

3. A Luciani stylo non abhorrent aliae interpolationes, quae non nisi ad explicationem aut connexionem pertinent. Sic 2 Reg. xii. 1 in Hebraeo et LXX est tantum: καὶ εἶπεν αὐτῷ· δύο ἦσαν ἄνδρες κ. τ. έ.; in Lucianus autem recensio: καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀνάγγειλον δὴ μοι τὴν κρίσιν ταύτην. δύο ἦσαν ἄνδρες κ. τ. έ. 3 Reg. xv. 23: Ο'. πλὴν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ γήρως αὐτοῦ ἐπόνεσε (Lucianus: ἐποίησεν Ἀσά τὸ πονηρὸν, καὶ ἐπόνεσε) τοὺς πόδας αὐτοῦ. Jerem. xxxiv. 11: Ο'. καὶ ἀπεστράφησαν μετὰ ταῦτα (Lucianus addit: μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι). Jerem. xlv. 19: Hebr. et Ο'. καὶ ὅτι ἡμεῖς ἐθυμώμεν κ. τ. έ. Lucianus (propter sequentia), μὴ ἀνευ τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν): καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον· καὶ ὅτι ἡμεῖς κ. τ. έ. Jerem. l. 31: Hebr. et Ο'. ἡ ἡμέρα σου. Lucianus: ἡ ἡμέρα τῆς πτώσεώς σου. Thren. ii. 7: Hebr. et Ο'. ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἐορτῆς. Lucianus παραφράζει: ὡς ψαλμὸν Δευιτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐορτῆς.

4. Quod ad singulas voces attinet, in libris Judicum, Regum, Paralipomenon et Nehemiae pro iis quae Senioribus arriserant, alias synonymas Noster affectare videtur. Hujusmodi sunt: ἐγένετο pro ἦν, γενήθητι pro ἔση, παρεγένετο pro ἦλθεν, διέβη pro παρήλθεν, ἤγαγε et ἐξήγαγε pro ἦνεγκε et ἐξήνεγκε, ἐπολέμησε pro παρετάξατο (מִלְחָמָה), ἐπελάβετο τινος pro ἐκράτησέ τινα, ἐξήρε pro περιεῖλε, ἔκρινε pro ἐδίκασε, ἐξείλατο pro ἐρρύσατο, κατενθύνειν pro εὐδοῦν, ἐντεῖλατο pro συνέταξεν, σπώμενος et ἑσπασμένος pro ἔλκων (ρόμφαιαν), ἀλλόφυλοι pro Φυλιστιεῖμ, συγγένεια pro δῆμος, παιδάριον pro νεανίσκος et νεανίας, ὑποζύγιον pro ὄνος, φυλὴ pro σκῆπτρον, παντοκράτωρ pro σαβαώθ, φρόνησις et φρόνιμος pro σοφία et σοφός, δύναμις pro παράταξις (מִלְחָמָה), δοῦλοι pro παῖδες, ἄρρωστία pro μαλακία et νόσος (יָחָץ), σκεὺ πολεμικὰ pro σκεὺ παρατάξεως (מִלְחָמָה), ἀρεστὸν pro ἀγαθόν, ἐκούσιος et ἐκουσιάζεσθαι pro πρόθυμος et προθυμεῖσθαι, ἐθυμώθη ὀργῇ pro ὀργίσθη θυμῷ (יָחָץ), ἐγιαίνει pro εἰ εἰρήνῃ (שָׁלוֹם), μή μοι γένοιτο pro ἰλεώς μοι (יְיָ מִלְחָמָה). Ex hujusmodi mutationibus paene infinitis, quae in apparatu Parsonsiano reposita sunt, selectas tantum in opus nostrum condidimus.¹⁶

5. Sed ut Lucianeae editionis indoles evidentior fiat, comparisonem ejus cum textu LXXviri ad pericopam paulo longiorem 2 Reg. xxii. 2-12 instituiamus. Haec autem ea ipsa est, quam Eichhornius¹⁷ e Cod. Coisl. III (Holmesio 82) in specimen versionis cujusdam Graecae perditae edidit.

LXX.

(2) Κύριε, πέτρα μου, καὶ ὀχύρωμά μου, καὶ ἐξαιρούμενός με ἐμοί. (3) ὁ θεός μου φύλαξ μου ἔσται μοι, πεποιστὸς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ· ὑπερασπιστῆς μου, καὶ κέρας σωτηρίας μου, ἀντιλήπτωρ μου, καὶ κατα-

LUCIANUS.

(2) Ἀγαπήσω σε, κύριε, ἰσχύς μου. κύριος στερεῶν με ἐκ θλίψεώς μου, καὶ διασώζων με. (3) ὁ θεός μου πλάστης μου, σκεπασθήσομαι ἐπ' αὐτῷ· δπλον μου, κέρας σωτηρίας μου, μονώτατος ἐμοί,

¹⁶ Vid. Hex. ad 2 Reg. xiv. 2. 3 Reg. i. 41.

¹⁷ Einleitung in das A. T. p. 430.

φυγή [μου] σωτηρίας μου· ἐξ ἀδίκου σώσεις με. (4) αἰνετὸν ἐπικαλέσμαι κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. (5) ὅτι περιέσχον με συντριμμοὶ θανάτου, χεῖμαρροι ἀνομίας ἐθάμβησάν με. (6) ὡδίνες θανάτου ἐκύκλωσάν με, προέφθασάν με σκληρότητες θανάτου. (7) ἐν τῷ θλίβεσθαι με ἐπικαλέσμαι τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου βοήσομαι· καὶ ἐπακούσεται ἐκ ναοῦ αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου ἐν τοῖς ὧσιν αὐτοῦ. (8) καὶ ἐταράχθη καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ συνεταράχθησαν καὶ ἐσπαράχθησαν, ὅτι ἐθυμώθη κύριος αὐτοῖς. (9) ἀνέβη καπνὸς ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἐκ στόματος αὐτοῦ κατέδετα· ἀνθρακες ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτοῦ. (10) καὶ ἔκλινεν οὐρανοὺς, καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. (11) καὶ ἐπεκάθισεν ἐπὶ [τῷ] χερουβὶμ, καὶ ἐπετάσθη, καὶ ὥφθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμου. (12) καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ· κύκλω αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ σκότος ὑδάτων, ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις ἀέρος.

καταφυγή μου, καὶ σωτήρ μου· ἐξ ἀσεβῶν σώσεις (s. σώσει) με. (4) αἰνετὸν ἐπικαλέσμαι κύριον, καὶ ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. (5) περιέσχον με συντριμμοὶ ὑδάτων, χεῖμαρροι βίαιοι περιέπνιζάν με. (6) σχοινία ἥδου ἐκύκλωσάν με, καὶ προέφθασάν με παγίδες θανάτου. (7) ἐν θλίψει μου ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου ἐβόησα· καὶ ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου ἐν τοῖς ὧσιν αὐτοῦ. (8) καὶ ἐπέβλεψε, καὶ ἐσείσθη καὶ ἐταράχθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ συνεταράχθη καὶ ἐφώνησεν, ὅτι ἐθυμώθη αὐτοῖς κύριος. (9) ἀνέβη καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατέφαγεν γῆν· ἀνθρακες ἀνήφθησαν ἐξ αὐτοῦ. (10) καὶ ἔκλινεν οὐρανοὺς, καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. (11) καὶ ἐπέβη ἐπὶ χερουβείμ, καὶ ἐπετάσθη, καὶ ὥφθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. (12) καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ· κύκλω αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ, καὶ ἐφείσατο ὑδάτων αὐτοῦ, νεφέλαι ἀέρος.

6. Quaeritur inde ab Huetio¹⁹ et Hodio,¹⁹ num Lucianus editionem suam in imitationem Origenis asteriscis et obelis instruxerit. Criticus Francogallus, ut talem notationem probabilem faciat, Hieronymum appellat, qui in Prologo Commentariorum in Daniele, "Sed et Origenes," inquit, "de Theodotionis opere in editione vulgata asteriscos posuit... et rursus quosdam versus obelis prae-notavit... Cumque omnes Christi Ecclesiae, tam Graecorum quam Latinorum Syrorumque et Aegyptiorum hanc sub asteriscis et obelis editionem legant, ignoscant invidi labori meo, qui volui habere nostros, quod Graeci in Aquilae et Theodotionis ac Symmachi editionibus lectitant."²⁰ Rursus in Epistola CXII ad Augustinum: "Vis amator esse verus LXX interpretum? Non legas ea quae sub asteriscis sunt, immo rade de voluminibus, ut veterum te fautorem probes: quod si feceris, omnes Ecclesiarum bibliothecas damnare cogeris; vix enim unus aut alter invenitur liber, qui ista non habeat."²¹ Sed ad Hieronymi mentem explicandam, praesertim in oratione declamatoria, sufficere videtur, si ponamus, non ipsos asteriscos, sed lectiones iis prae-notatas, in fere omnibus exemplaribus tunc temporis inventas esse, id quod de Luciani editione dici potuisse nemo jam nescit. Nec tamen dissimulandum est, in libris quos Lucianeam referre recensionem affirmavimus, in primis Codd. 22, 36, 48 (quibus accenseri potest Cod. Ambros. signatus D. 96 Sup. et E. 3 Inf.) asteriscos passim appictos inveniri,²² pro quibus hic illic obelos formae ✠, cum eadem tamen

¹⁹ *Origemianorum Lib. II, Cap. II, Sect. IV, § 10.* Hex. ad Jesai. ix. 6. Jerem. xxviii. 3. xxix. 14. Ezech. 19 *De Biblitorum Textibus*, p. 628. ²⁰ Hieron. Opp. xxxiv. 14.
T. V, p. 161. ²¹ Hieron. Opp. T. I, p. 752. ²² Vid.

significatione, observavimus.²³ Etiam Lucianae recensiois versionem Syriacam hac notatione non prorsus destitutam esse mox videbimus. E contrario nequis huc trahat Eusebii de pericopa Jerem. xvii. 1-4 testimonium: Εἰ καὶ μὴ παρὰ τοῖς Ο', ἀλλ' οὖν γε ἐν τῇ Ἑβραϊκῇ ταῦτα εὐρόντες, καὶ ἐν ταῖς τῶν λοιπῶν ἐρμηνευτῶν ἐκδόσεσιν, ἔτι μὴν μετὰ παραθέσεως ἀστερίσκων καὶ ἐν τοῖς ἀκριβέσι τῶν παρὰ τοῖς Ο' ἀντιγράφοις, ἀναγκαίως αὐτὰ παρεθέμεθα,²⁴ meminerit, Eusebii accurata exemplaria ad Palaestinensem sive Origenianam, non ad Lucianeam recensioem juxta trifariam Hieronymi partitionem pertinere. Ad summam, Lucianum pericopas, saltem majoris momenti, de Hebraeo vel ceteris interpretibus in recensioem suam assumptas, asteriscis vel alia quadam notatione distinxisse, etsi res ad liquidum perducere nequit, non inviti crediderimus.²⁵

V. De Lucianae recensiois versione Syriaca.

In Codice Ambrosiano Syro-hexaplari ad Jesai. ix. 6 scholium in margine sic habet: "Ex editione alia, quae versa est Syriace cura sancti Philoxeni episcopi Mabugensis: Καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, admiratio (ܡܥܠܐ h. e. θαῦμα Job. xvii. 8 in Syro-hex., vel παραδοξασμός Sym. ad h. l.), σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, εἰρήνην καὶ ὑγίειαν αὐτῷ. μεγάλη ἡ ἐξουσία (ܡܥܠܐ) αὐτοῦ, καὶ τῇ εἰρήνῃ αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὄριον." Graeca nostra cum recensione Lucianea, sicut in Codd. 22, 36, 48, cet. jacet, in omnibus consentiunt praeter haec tria, admiratio pro θανμαστὸς, ἐξουσία pro ἀρχή, et τῇ εἰρήνῃ pro τῆς εἰρήνης, quae ex imitatione Syri vulgaris mutata esse videntur. Versio, quae cognomine fautoris ejus Philoxeniana appellari potest, aliunde ignorabatur, donec anno 1868 Ceriani in *Mon. Sacr. et Prof.* T. V, pp. 1-40 partem Jesaiae versionis Syriacae, ex Graeca quadam editione concinnatae, e codice Musei Britannici signato "Addit. MSS. 17,106" in lucem protexit. Codex continet Cap. xxviii. 3-17 (mutilum), xlii. 17-xlix. 18, lxvi. 11-23 (mutilum). Auctoris nomen periit, ultimo folio, quod subscriptionem habuisse probabile est, deperdito. Polycarpum autem chorepiscopum hunc fuisse, eundem scilicet qui in gratiam Philoxeni Novum Testamentum et Psalmos vertisse traditur, probabilibus argumentis evincere conatus est Editor. Cum vero Philoxenus episcopus fuerit Mabugi, urbis ad patriarchatum Antiochenum pertinentis, eum Lucianae, sive Antiochenae, Bibliorum Graecorum recensiois versionem vernaculam faciendam procuravisse non est quod miremur. Comparisonem inter Philoxeni (si recte ei tribuitur) versionis Syriacae et Luciani Graeca post Ceriani curas instituere nil attinet. In pluribus duo exemplaria amice conspirant; ubi vero dissentiunt, animadvertendum est primum, Syrum nostrum liberius vertere, et linguae nativae proprietati magis studere, quam in Pauli Telensis opere tractando assuefacti sumus; deinde (id quod etiam in Philoxenianae versionis ad Jesai. ix. 6 specimine observavimus) eum tum in singulis vocibus tum in sententiis transferendis non raro ad versionis Peschito aemulationem

²³ Vid. Hex. ad Ezech. xxxii. 25, 27.

²⁴ Euseb. in *Demonst. Evang.* p. 484, necnon in *Eclog. Prophet.* p. 137.

²⁵ In eadem sententia est Ceriani in *Mon. Sacr. et Prof.* T. V, p. 2.

confugere, adeo ut editio ejus mixtae cujusdam et ex pluribus conflatae versionis speciem prae se ferat. His tamen deductionibus factis, plurima, fatemur, restant loca, in quibus scrupulus ex discrepantia duarum editionum tam gravis est, ut paene insuperabilis esse videatur.²⁶

In fragmentis hujus versionis quae supersunt, asteriscus quinque locis appingitur, videlicet Cap. xlii. 19: ✕ τίς τυφλὸς ὡς ὁ ἀπεσχηκώς (ubi Syrus ἀπεσχηκώς legisse videtur, vertens: *ὁρῶν οἷον*); Cap. xlv. 9: οὐαὶ ὁ κρινόμενος μετὰ τοῦ πλάσαντος αὐτόν; Cap. xlvii. 1: ✕ κάθισον εἰς τὴν γῆν, οὐκ ἔστι θρόνος; Cap. xlix. 1: ✕ ἐκ γαστρὸς ἐκάλεσέ με; Cap. xlix. 8: ✕ καὶ ἔπλασά σε; in quibus omnibus metobelus non pingitur. Etiam obeli vestigium dubium cernitur ad Cap. xxviii. 13.

VI. De versione Joannis Josephi.

Theodoretus in Dissertatione MS. cujus notitia Phelippaeo debetur,²⁷ post Luciani editionem mentionem facit cujusdam Joannis Josephi, his verbis: *ἔπουν δὲ τὸ ἰ μετὰ τοῦ ὦ, Ἰωάννου Ἰωσήπου*. Excepto Theodoreti testimonio, haec editio et auctor ejus prorsus ignorabantur, donec his diebus contigit nobis, B. Stephanopoli collationes Codd. 86, 88 in Jeremiam evolvētibz, incidere in copiam lectionum hoc ipso siglo ἸΩ. praenotatarum, quas omnes, a Parsonsio ne memoratas quidem, in Auctarium nostrum ad Jeremiam condidimus. Praeter notam singulis lectionibus praemissam, *Josephi* nomen semel ponitur, videlicet ad locum insignem Cap. xxxi (Gr. xxxviii). 22: *Nam creavit Jova novum quid in terra: femina circumdabit virum*; ubi ad versionem τοῦ ἸΩ. valde notabilem: *ὅτι ἤδη εἰργάσατο κύριος παράδοξον ἐπὶ τῆς γῆς παρθένος κυοφορήσει γὰρ ἄνθρωπον*, exscriptor notat: *Ὡς ἐπὶ ἀληθείας οὕτως εἶρον αὐτὸ κείμενον ἐν τῇ Ἰωσήπου ἐκδόσει*.

De auctore versionis nihil notum, nisi eum, ut vel ex hoc specimine apparet, Christianum fuisse; unde fortasse aliquantulum probabilitatis accedat Hodii²⁸ conjecturae, videlicet Joannem Josephum eundem esse cum Josepho veteri Christiano scriptore, cujus Hypomnesticon edidit J. A. Fabricius,²⁹ nisi hunc libellum, quantum ex stylo ejus et aliis indiciis conjicere liceat, Theodoreto multis saeculis juniorem esse oporteat.³⁰ De versione ipsa, saltem quod ad Jeremiae vaticinia attinet, e reliquiis ejus nunc primum editis judicium satis accuratum fieri potest. Itaque non est, quod quibusdam Criticis placuit,³¹ mera versionis LXXviralis recensio,

²⁶ Exempli causa: Cap. xli. 1, 2 juxta recensionem Lucianeam sic habet: "Ἐπεσε Βῆλ, συνετρίβη δαγών, ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θηρία καὶ κτήνη· αἶρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτία κοπιῶντι καὶ οὐκ ἰσχύοντι, πεινῶντι καὶ ἐκλελυμένῃ ἄμα, οἱ οὐ δυνήσονται σωθῆναι ἀπὸ πολέμου, αὐτοὶ δὲ αἰχμάλωτοι ἤχθησαν. Quae sic habentur apud Syrum nostrum: "Ἐπεσε Βῆλ, καὶ (sic Pesch.) συνετρίβη Ναβῶ (sic Pesch.), καὶ πάντα τὰ ὁμοιώματα τῶν γλυπτῶν αὐτῶν θηρίων καὶ κτηνῶν, ἃ αἶρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτία· καὶ κοπιῶσι, καὶ οὐκ ἰσχύουσι, καὶ πεινῶσι, καὶ ἐκλελυμένοι εἰσὶν ἄμα, οἱ οὐ δυνήσονται φυγεῖν οὐδὲ ἀπὸ πολέμου, καὶ (sic Pesch.) αἰχμάλωτοι ἤχθησαν οἱ αἰρόντες

αὐτά. ²⁷ Vid. supra p. lxxv. ²⁸ *De Bibliorum Textibus*, p. 629. ²⁹ In *Codice Pseudepigrapho V. T.* T. II, P. II.

³⁰ Specimen opusculi sit Cap. XLVI, cui titulus: *Τίνας προσχήματα χρηστότητος ἢ εὐσεβείας θάνατον κατεργάσαντο; . . . Κάιν, τὸν ἀδελφὸν φιλοφρόνως ὡς εἰς ἐώρησιν προτρεπόμενος, διέλθωμεν εἰς τὸ πεδῖον, φάμενος, οὕτως ἀναιρῶν*. Ubi ad vocem sequioris Graecitatis ἐώρησις s. ἐώρησις, *οὐαμ-bulatio*, conferendus est Joannes Malala p. 36: *Ἐωριζόμενος γὰρ ἐπὶ τὸ παράλιον μέρος τῆς Τύρου πόλεως, εἶδε πομηνικὸν κύνα κ. τ. ἔ.*

³¹ Joannem Josephum editionis novae correctorem ambigue vocat Hodius l. c. Minus caute Smith

sed versio Graeca ex Hebraeo, ut videtur, de integro confecta, quaeque cum Alexandrina nullam omnino affinitatem habeat. Utrum vero Josephus noster universos V. T. libros, an Jeremiam solum ediderit, nemo facile dixerit. Sermo Graecus non inelegans est; vertendi stylus paulo liberior, quique interdum paraphrastam commentatoremque potius quam interpretem sapit, ut praeter locum Cap. xxxi. 22 supra allatum ad Cap. xvii. 17. xxxix. 5. xlviii. 27. li. 11, 17 conspici potest. Quod reliquum est, in nonnullis locis inter Nostri Graecam versionem et Hieronymi Latinam mirum consensum observavimus (e. g. Cap. xxxvii. 21 Hebraea מְחַוֵּץ הָאֵפִים Hieron. singulariter vertit *excep̄to pulmento*, Noster ἐκτὸς δψου; Cap. li. 59 denominatio admodum obscura שֶׁרִמְנוּחָה Hieronymo sonat *princeps prophetiae*, Nostro προεστὸς τῆς προφητείας); unde haud improbabiler conjiciat aliquis, Sophronium versionis Prophetarum Hieronymianae interpretem Graecum Joanni Josepho non plane ignotum fuisse.

CAPUT X.

DE SIGLIS ET NOTIS COMPENDIARIIS AD HEXAPLA SPECTANTIBUS.

Montefalconius in hoc capite tractando inter notas *cognitas* et *incognitas* discrimen facit; quam distinctionem, nec ab ipso curiose observatam, nobis praeterire visum, etsi harum notarum alias extra omnem dubitationem positas esse, alias ambiguitatem δυσδιάκριτον prae se ferre, per se intelligitur.

Itaque, ut a titulis nostri operis initium faciamus, vox 'Εξαπλ̄ sine compendio semper scribitur, nisi forte 'Εξαπλ. (sic) pro τὰ ἐξαπλ̄, τοῖς ἐξαπλοῖς per omnes casus aliquando ponatur.

Tetrapla per compendium Δ^τ significari, praesertim in Cod. Colb. ad librum Jobi, temere sibi suasit Montefalconius, cujus errorem mox sub compendio Δ^τ γρ. convincemus. Etiam per literam Δ *Tetrapla* aliquando denotari opinatur idem in Hex. ad Ezech. xvi. 4, a nobis ibidem confutatus. Majorem difficultatem habet Scholium ad Psal. xxxvii. 21: 'Ωριγένης καὶ Ο'. Θ. Ε'. Σ'. ἀγαθοσύνην. Εὐσέβιος καὶ Δ. δικαιοσύνην; in quo tamen loco, ut et in praecedenti, Δ nil esse nisi pravam scripturam sigli Λ (Λουκιανὸς) facile crediderimus.

(Dr. W.) *Dictionary of Greek and Roman Biography*, Vol. II, p. 598: "Theodoret (Dissert. MS. in Proph. et Edd., and Quaest. XXIV in Exod. and Quaest. X [et XI] in Jos.) mentions a Joannes Josephus as having revised

the LXX." Sed neque Theodoretus in Dissert. MS. hoc ait, et Theodreti editi loca ad *Flavium Josephum*, non ad nostrum pertinere recte perspexit Hodius.

Nomina interpretum sive editionum per initialem cujusque literam vel literas designari, res nota est. Haec autem sunt:

O', h. e. *Οἱ ἐβδομήκοντα*; interdum $\overline{\alpha\beta}$, *οἱ ἐβδομήκοντα δύο*; Paulo Telensi ܡܚܕܐ , Bar Hebraeo ܡܠܟܐ (pro ܡܠܟܐ , δ'Ελλην), Latine LXX (male pictum VII in Notis Ed. Rom. ad Psalmos; vide supra p. xlvī).

'A., δ, άκ., άκν. (non AC, qui Thiemii est error¹), 'Ακύλας; Syris ܐܠܐ , ܐܠܐ .

Σ., ε, cv., Σύμμαχος; Syris ܣܡܚܐ , ܣܡܚܐ .

Θ., θ, θε., Θεοδοσίω; Syris ܬܗܘܕܝܐ , ܬܗܘܕܝܐ .

E', ε, πέμπτη έκδοσις; Syris ܐܝܢܐ .

S', ε, έκτη έκδοσις; Syris ܣܝܢܐ .

[Z', ἐβδόμη έκδοσις, vix, et ne vix quidem, reperitur. Vide supra p. xlvī.]

'Eβρ., 'Ο 'Εβραϊός s. Τὸ 'Εβραϊκόν; Syris ܥܒܪܐܝܐ , ܥܒܪܐܝܐ , ܥܒܪܐܝܐ .

De compositionibus duorum aut plurium siglorum, 'A. Σ., Σ. Θ., 'A. Σ. Θ., etc. observandum est, lectiones ita prae notatas, praesertim longiores, saepenumero ad unum tantummodo interpretum pertinere, quocum ceteri sensu quidem consentiunt, ut tamen stylum orationis quisque sibi peculiarem sectetur. Exempli gratia: ad Psal. lxx. 24 Syro-hex. affert: 'A. Σ. *ὅτι κατησχύνθησαν, ὅτι κατωρύγησαν οἱ ζητοῦντες τὴν κάκωσίν μου.* Versio est Symmachi, ut ex Eusebio constat; Aquilae autem, partim ex eodem, partim ex conjectura: *ὅτι κατησχύνθησαν, ὅτι ἐνετράπησαν οἱ ζητοῦντες κακίαν μου.* Ad Job. xxi. 24 Syro-hex. affert: 'A. Σ. *καὶ μελεῖ ὅσα αὐτοῦ ποτίσει* (ܡܠܟܐ). Graeca, ni fallor, Aquilae sunt; certe Cod. 252 (in *Auctario*) affert: 'A. *ποτίσει.* Σ. *ἀρδόμενος*; Cod. 255 autem: Σ. *καὶ τῷ μελεῖ τῶν ὁστέων αὐτοῦ ἀρδούμενος* (Nicet. *ἀρδόμενος*). Ezech. xxiii. 34: 'A. Σ. Θ. *καὶ τὰ ὄστρακα αὐτοῦ κατατρώξεις ὥς ὅσ τεα* (ܡܠܟܐ , *rodes*) *καὶ τοὺς μαστοὺς σου κατατιλεῖς.* Versio, ut ex stylo conjicere licet, Symmachi est, cui soli eam tribuit Syro-hex. Etiam ad Jesai. viii. 9, 10, ubi Theodoretus: *Σαφέστερον δὲ οἱ τρεῖς ἡρμήνευσαν τὸ χωρίον τοῦτο: συναθροίσθητε, λαοί,—μεθ' ἡμῶν γὰρ ὁ θεὸς*, sensum trium interpretum esse, verba autem unius Symmachi, exinde apparet, quod, teste Curterio, Aquila et Theodotio postrema more suo sic verterint: *ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ ἰσχυρός.*

Οἱ Γ', vel οἱ τρεῖς (Theodoret. passim), vel οἱ λοιποὶ τρεῖς (Cod. 264 ad Psal. xlix. 1), Syriace ܥܠܝܐ , vel ܥܠܝܐ , vel ܥܠܝܐ (Num. xxi. 25), sine ulla dubitatione sunt *tres interpretes*, Aquila, Symmachus et Theodotio. E. g. ad Jesai. i. 10 Curter. affert: *Οἱ Γ'. νόμον θεοῦ ἡμῶν*; Syro-hex. autem: 'A. Σ. Θ. *νόμον θεοῦ ἡμῶν* (male pro ἡμῶν). Ad Jesai. xxxiv. 4 Curter. in marg. ✕ *Οἱ Γ'. καὶ τακῆσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν*; Syro-hex. in marg. ✕ 'A. Σ. Θ. *καὶ τακῆσονται* κ. τ. ε. Ad Jud. xv. 9 Cod. X affert: *Οἱ Γ'. ἐν σιαγόνι*; Euseb. autem in Onomastico, p. 264: 'A. Σ. *ἐν σιαγόνι*, ubi Hieronymi Latina sunt: "Aq. et Theod. interpretantur *maxillam*." Et sic centies. Absurdissime igitur Curterius in *Praef. ad Jesaiam* per τοὺς Γ' non Aquilam, Symmachum et Theodotionem, sed *tres nomine carentes interpretationes* intelligendas esse contendit, ut vel e titulo Psalmorum xciii, xciv patet: 'Ανεπίγραφος παρὰ τοῖς Γ' καὶ Ε' καὶ Σ'; ne dicamus neque ad Judices neque ad Jesaiam vel minimum trium versionum anonymarum

¹ In *Dissert. pro Puritate Symmachi*, p. 17. Vid. Eichhorn. *Einleitung in das A. T. T. I.*, p. 397.

vestigium reperiri posse. Nec magis audiendus illustrissimus B. Waltonus, qui in lectionibus quibusdam Codicis Marchaliani a Curterio mendose descriptis haerens, conjecturam periclitatur, forte per OI tres editiones, Origenis vel Eusebii, Luciani, et Hesychii denotari,² vel e textu Syro-hexaplari, cui lectiones sub X I non raro inseruntur, abunde confutatus.³

$\text{OI } \Delta'$. Per hanc notam *quatuor interpretes*, 'A. Σ . Θ . Θ ., significari *posse*, Montefalconio facile concedimus, sive Θ textum LXXviralem *communem* denotet (ut ad Jud. i. 9 Cod. 85 in marg.: $\text{Οὐδεὶς τῶν τεσσαρῶν, τὰ παρατείνοντα καὶ τὰ πρὸς ἀπηλιώτην}$), sive *hexaplarem* (ut Curter. ad Jesai. ix. 15: $\text{Οἱ } \Delta. \alphaὐτὸς κεφαλὴ$, ubi in Ed. Rom. est $\alphaὐτὴ ἡ ἀρχή$). Sed cum ad Jesaiam, tum hic tum Cap. xxvi. 14, pro $\text{OI } \Delta$ Parsonsius ex eodem codice edidit $\text{OI } \lambdaοιποὶ$ ($\text{OI } \Delta$), absentibus indubitatae fidei exemplis, hanc notam qualemcumque inter hexaplares recensendam esse non ausimus affirmare.

$\text{OI } \Delta$, $\text{OI } \lambdaοιποὶ$; etiam Δ , λ , $\lambdaοιποὶ$; in versione Syro-hex. ܕܠܡܝܢܐ (s. ܕܠܡܝܢܐ) (addito ܕܠܡܝܢܐ Jos. xiii. 12); Hieronymo, *Ceteri interpretes*; sive omnes praeter $\tauοὺς \Theta$, in quo casu non differt ab $\text{OI } \Gamma'$, sive omnes praeter eos qui modo nominati sunt, ut 'A. $\text{OI } \lambdaοιποὶ$. Vid. Hex. nostra ad Gen. viii. 4. Lev. xiv. 34. Pro $\text{OI } \Delta$ aliquando perperam pingitur $\text{OI } \bar{\Theta}$, ut in Hex. ad Num. xxxii. 12. Deut. iv. 11. Jesai. vi. 5. ix. 3.

Δ , λ , Syriace Δ , h. e. $\Delta\omicron\upsilon\kappa\iota\alpha\acute{\nu}\omicron\varsigma$. Vide supra p. lxxxv.

Π . significat $\Pi\acute{\alpha}\nu\tau\epsilon\varsigma$, Syro-hex. ܕܠܡܝܢܐ (Hos. xiii. 15), h. e. *Omnes interpretes*. Curterius de *Pamphilo* cogitabat; sed ubi Cod. Basil. Π . habet, teste Montefalconio, Coislin. passim $\Pi\acute{\alpha}\nu\tau\epsilon\varsigma$ expresse refert. Differt a praecedentibus, $\text{OI } \Gamma'$ et $\text{OI } \lambdaοιποὶ$, in quantum versionem $\tau\omega\acute{\nu} \Theta$ non excludit.

Δ'' , $\Delta'' \gamma\rho.$, $\Delta. \gamma\rho.$ (Hex. ad Job. iii. 6), $\Delta\iota'' \gamma\rho.$ (Job. v. 25 in Cod. 138), $\bar{\Delta}\bar{H} \bar{\Gamma}\bar{P}$ (Job. xii. 11 in Cod. 252), cum multis aliis scripturis, h. e. $\Delta\iota\pi\lambda\eta \gamma\rho\alpha\phi\acute{\eta}$. *Tetraplorum* lectionem per hanc notam indicari, Montefalconius pro re explorata habuit, tantum de sola litera Δ cum hac significatione subdubitans. Sed omnem dubitationem eximit locus Job. viii. 21, ubi Montef. e Colb. excitavit: $\Delta'' \gamma\rho. \acute{\alpha}\gamma\alpha\lambda\lambda\iota\acute{\alpha}\sigma\epsilon\omega\varsigma$; Parsons. vero e Cod. 250: $\Delta\iota\pi\lambda\eta \gamma\rho\alpha\phi\acute{\eta} \acute{\alpha}\gamma\alpha\lambda\lambda\iota\acute{\alpha}\sigma\epsilon\omega\varsigma$. Quod vero ad notam Δ . attinet, ad Job. xlii. 8 pro $\Delta. \acute{\upsilon}\pi\epsilon\rho \acute{\upsilon}\mu\omega\acute{\nu}$, ut in Colb. pingitur, nos in Codd. 138, 255 reperimus $\Delta'' \Gamma\text{P}^a. \acute{\upsilon}\pi\epsilon\rho \acute{\upsilon}\mu\omega\acute{\nu}$.

Δ^{Y} (potius Δ^{Y}), δ'' (Lev. xxv. 6) $\hat{\Delta}$ (Joel. ii. 1. Amos iv. 10), Δ' (Jon. i. 3. Zach. ix. 5) valet $\delta\acute{\nu}\alpha\tau\alpha\iota$, et in scholiis praeponitur propriorum nominum Hebraicorum interpretationibus; verbi causa: $\Theta\alpha\rho\sigma\epsilon\acute{\iota}\varsigma$. Δ' $\kappa\alpha\tau\alpha\sigma\kappa\omicron\pi\eta \chi\alpha\rho\acute{\alpha}\varsigma$. 'Ακκαρών. Δ' $\acute{\epsilon}\xi\alpha\pi\alpha\rho\acute{\rho}\acute{\iota}\omega\sigma\iota\varsigma \alphaὐτῆ\varsigma$. Vide nos in *Auctario* ad Joel. ii. 1.

$\bar{\chi}$, etiam $\bar{\chi}$, sequente lectione quae redundat, est proculdubio $\chi\omega\rho\acute{\iota}\varsigma$, *sine*; ut Jos. iii. 15. vi. 13: $\Pi\acute{\alpha}\nu\tau\epsilon\varsigma \bar{\chi}\omega \tauῆ\varsigma \delta\iota\alpha\thetaῆ\kappa\eta\varsigma$. Jos. vii. 25: $\pi\acute{\alpha}$ (sic) $\bar{\chi} \tau\hat{\phi} \text{'A}\chi\alpha\rho$. Jos. vi. 25 (pingente Masio): $\kappa\alpha\iota \rightarrow \pi\acute{\alpha}\nu\tau\alpha \leftarrow \tau\omicron\acute{\nu} \omicron\iota\kappa\omicron\nu$, ad quem locum Cod. X in marg.: $\text{OI } \Theta' \bar{\chi}\omega \pi\acute{\alpha}\nu\tau\alpha$. Interdum lectio superflua siletur, ut tamen e contextu facile divinari possit; e. g. ad Jud. ii. 1: $\tauοῖς \pi\alpha\tau\rho\acute{\alpha}\sigma\iota\nu$

² *Bibl. Polygl.* T. VI, Sect. XI, p. 123. Cf. Montef. in *Praeliminaribus*, pp. 69–73. ³ Sic Auctor Epistolae versioni Harethi praepositae (White (Rev. Joseph) *Letter* etc. p. 21): "Quod si tres illi illud textui insertum eodem

modo interpretati essent, illi literas 'A. Σ . Θ ., *Elif*, *Sin*, et *The*, nominum ipsorum initiales adscripsit, cujus rei in signum literam Γ , Ξ , numeri ternarii notam adhibuit, unaque asteriscum apposuit."

ὁμῶν — τοῦ δοῦναι ὑμῖν 4, Cod. 85 in textu: τοῖς πατράσιν ὑμῶν; in marg. autem: τοῦ δοῦναι ὑμῖν. παῦ χῶ. Jud. iv. 8: 𐤒𐤆. O. Vacat. Cod. 85: μετ' ἐμοῦ, cum nota: O. χῶ. Θ. ου (οὕτως). 1 Reg. xx. 8: 𐤒𐤆 𐤒. O. ἀδικία ἐν τῷ δούλῳ σου. Σ. χῶ; ubi Sym., ut videtur, interpretatus est: ἐν ἐμοὶ ἀδικία, sine ἐν τῷ δούλῳ σου. Sed innumeris locis appingitur notula Πάντες χῶ, ubi in contextu nihil est quod ullo modo ab uno interprete, nedum ab omnibus, abesse possit. Hac difficultate pressus, Montefalconius in omni casu ad adverbium χωρίς, *separatim*, confugere coactus est, in quo tamen expediendo parum feliciter ei successit. Vocem χωρίς, opinatur, Scholiastae ideo apposuisse videntur, ut editiones trium interpretum separatim in columnis suis spectatas distinguerent a lectionibus eorum quae in editione τῶν O' hexaplari cum asteriscis insertae fuerant; quae lectiones non jam separatim, sed conjunctim cum illa LXX interpretum editione spectabantur. Sed secundum hanc explicationem formulā Πάντες χῶ absolute posita non differt a simplici Πάντες; cum casu autem, ut Πάντες χῶ τῆς διαθήκης, significat *omnes interpretes, unumquemque in columna sua, τῆς διαθήκης habuisse*; quod manifesto falsum est. Quae cum ita sint, donec quid clarius emergat, hujus notae veri usus ignorantia fatenda est.

De usu compendii ου pro οὕτως in Palaeographia Graeca non ambigitur. Sic in Cod. 85: Παῦ ου; Σ. ου; O. Θ. καὶ οἱ λοιποὶ ου (Hex. ad Jud. ii. 9, 12. iii. 15). Huc pertinet siglum διαρθ ου vel διαρ ου, pro διώρθωσα οὕτως, quod lectionibus vel codicibus emendatis a correctore inscribi solitum est. Plene scriptum reperitur in Cod. Jes. ad Ezech. xlv. 12, teste Montefalconio: Πεντεκαίδεκα εἰς τοὺς Γ' ἐγγράπτο, καὶ διώρθωσα πέντε καὶ εἴκοσι. In libro Judicum frequens est notatio παῦ χῶ διαρθ ου, vel inverse διαρθ ου παῦ χῶ, quae quid sibi velit propter causas praedictas in summa obscuritate versatur.

Inter notas *incognitas* Montefalconius collocat siglum μ° ϥ, quod in libro Jobi ad versiculos in textum LXXviralem ex Theodotione assumptos centies appingitur. E. g. ad Cap. xvii. 3–5: τίς ἐστιν οὗτος; τῇ χειρὶ μου συνδεθήτω. | ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἔκρυψας ἀπὸ φρονήσεως, | διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσῃς αὐτούς. | τῇ μερίδι ἀναγγέλλει κακίας, Cod. Colb. in marg. notat: ✕' Ἐκ Θ. οἱ δ' (στίχοι); deinde subjicitur: μ° ϥ á, quod Montefalconio significare videtur, *μόνος πρὸς πρῶτον*, id est, primum versiculum ex Theodotione solo desumptum esse. Sed singula ordine inquireamus. Itaque μ° *μόνος* esse non est quod dubitemus. Sic ad Jesai. xvi. 8 Cod. XII notat: 'A. μ° ἀπ' αὐτῆς. Ad Jes. v. 11: 𐤒𐤆𐤒𐤆𐤒𐤆, O. οἱ ἐγειρόμενοι, Curterius affert: Θ. *μόνος ὁμοίως*, scil. *ἐγειρόμενοι*, cujus loco ceteros ὀρβρίζοντες vertisse credibile est. Deinde compendia scripturae ϥ pro πρὸς, ϥθῆκε pro προσέθηκε, ϥθαγορεύμενον pro προσαγορεύμενον, vel e profanis scriptoribus cognita sunt, ut nullo modo audiendus sit P. L. B. Drach in Hexaplis ad loc., qui siglum ϥ non πρὸς, sed Θεοδοσίαν (!) significare affirmat; nec magis Semlerus in *Epist. ad J. J. Griesbach*, p. 59, qui annotationem μ° ϥ κ apud Cod. Colb. ad Job. xxxi. 35 explicat *μου γρ. (ϥ) κυρίου*. Nobis vero collationem Cod. 252 Bodleianam evolventibus, contigit incidere in innumeros locos, in quibus in eadem nota pro ϥ pingitur *pros* ϥ, rarius *proσε*, semel (ad Cap. xx. 25: ✕ Θ. ἐπ' αὐτῷ φόβοι 4) Ḥ πρόσκειται ἐκ τοῦ 'Εβραϊκοῦ; quae scriptura si cum alia, Ḥ ϥ ἐκ τοῦ 'Εβραϊκοῦ, quam ad Cap. xxi. 21 venditant Codd. Colb. et 255, conferatur, evidentissime apparebit, sigla ϥ, ϥ ϥ, προσϥ, et πρόσκειται unum idemque significare. Idem codex ad Cap. xii. 21: ✕ Θ.

ἐκχέων ἀτυμίαν ἐπ' ἀρχοντας⁴ notat: Ὁ προσετέθη, quod tantundem est. Siglo *h* vel προσ⁵ aliquando postponitur numerus stichorum e Theodotione assumptorum; e. g. ad Cap. xvi. 21 Cod. 252 notat: μ^ο προς ῥ ᾱ; ad Cap. xxi. 28-33 Codd. Colb., 255: Ὁ *h* τὰ ιγ'; Cod. 252 autem: Ὁ προς ῥ γ (mendose pro ιγ'); ad Cap. xxiv. 14-18 Cod. 252: Ὁ προσ ῥ δ. Haec ad usum harum notarum, quae antecessoribus nostris tantum negotii facesserunt, declarandum sufficient.⁴

ψ, Ὡρυένης. Vid. Hex. ad Jesai. xiv. 11. xxi. 13.⁵

ἀν^α, ἀνεπίγραφος, *Anonymus*. Vid. Hex. ad Num. xxxi. 16.

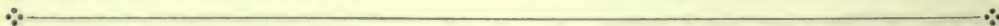
CH, Ση, σημ., ση^μ, h. e. σημειῶσαι, *Nota bene*. Vid. Hex. ad Gen. xix. 24. Num. iv. 47. xiv. 16. Jos. v. 11.

Postremo τὸ ἔσω lectionem *textualem* significare, τὸ ἔξω autem *marginalem* saepius observavimus. Vid. Hex. ad 1 Reg. i. 23 (not. 51). xv. 11. xxv. 1, 31. 2 Reg. i. 25. 3 Reg. vi. 21. Psal. cxxxvi. 1.

CAPUT XI.

DE FATIS HEXAPLORUM POST ORIGENIS OBITUM.

Anno 232, ut vidimus,¹ Origenes, Alexandria expulsus, Caesaream Palaestinae concessit, ibique, exceptis ad breve tempus peregrinationibus, usque ad finem vitae ejus commoratus est. Hexaplorum ejus et Tetraplorum exemplaria autographa, immensae molis opus, ubinam tunc temporis reposita sint, ignoramus; sed post quinquaginta annos in celebri illa bibliotheca Caesariensi a Pamphilo Martyre confecta² reperta sunt; sive Caesareae inde ab Origenis obitu delituissent, sive aliunde, fortasse a Tyro, ubi decesserat, arcessita fuissent. In hoc repositoio Hexapla Origenis primogenia ab Hieronymo visitata sunt, ut ipse in Commentariis in Epist.

⁴ Montefalconium (quem vid. in *Praelim.* p. 69 et in *Monito* ad Threnos) ad incitas redegit nota supposititia οἱ γ. *χ*^α, de qua vid. nos in *Auctario* ad Thren. i. 8. Aliud siglum apud Curterium passim obvium, ΟΜΩΣΤΕ Ο', cum ipse Montef. recte descripserit, 'Ομοίως τοῖς Ο', cur inter notas *incognitas* recensuerit nescimus. ⁵ Occasione data, apponimus notam marginalem Codicis Marchaliani ad Jesai. iii. 24, a Cozza nostro rogatu exscriptam,

de ejus scriptura supra p. xi subdubitavimus: οἱ γ. *χ*^α οἱ ὕπο[ΚΕΙΜΕΝΟΙ ΟΥΚ Ε[ΚΕΙΝΤΟ ΕΝ Τῷ ΠΕΝΤΑΚΕΛΙΔΩ] ΟΥΔΕ Φ[ΕΞΗΓΟΥ] ΜΕΝΟC ΤΟΥΤῷ] ΕΜΝΗCΘΗ.

¹ Supra p. xlviii. ² Hieron. Opp. T. II, p. 833: "Porro ipsum Hebraicum (S. Matthaei Evangelium) habetur usque hodie in Caesariensi bibliotheca, quam Pamphilus Martyr studiosissime confecit."

ad Titum narrat: "Unde et nobis curae fuit omnes veteris Legis libros, quos vir doctus Adamantius in Hexapla digresserat, de Caesariensi bibliotheca descriptos, ex ipsis authenticis emendare; in quibus et ipsa Hebraea propriis sunt characteribus descripta, et Graecis literis tramite expressa vicino; Aquila etiam et Symmachus, LXX quoque et Theodotio suum ordinem tenent."³ Porro Caesariensem bibliothecam usque ad VI saeculum incolumem remansisse, constat e subscriptione Cod. Coislin. 202, qui est S. Pauli Epistolarum uncialis saeculo praedicto non recentior: 'Αντεβλήθη δὲ ἡ βίβλος πρὸς τὸ ἐν Καισαρείᾳ ἀντίγραφον τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἁγίου Παμφίλου χειρὶ γεγραμμένον αὐτοῦ.⁴ Non diu post, sed quo anno et cujusmodi infortunio incertum est, insigne hoc monumentum, dignumque quod regum redivitis redimeretur, una cum bibliotheca in qua conservatum erat, periisse credibile est.⁵

Quod ad Hexaplorum multiplicationem attinet, aut perpauca, aut ne unum quidem integri operis Origeniani apographum descriptum fuisse, haud absurda est virorum doctorum opinio. "Sane quivis conjicere valet," ut antecessoris nostri verba mutuemur, "quanti laboris fuit Graecis calligraphis, Biblia Sacra primum Hebraica lingua, quam ut plurimum ignorabant, depingere; Hebraica deinde Graecis literis e regione perscribere; postea vero quatuor, ut minimum, aliquando sex vel septem interpretum editiones, uno conspectu et e regione ponere, ea scilicet accuratione, ut una aliam non excederet. Id sane praestare pauci ex calligraphis poterant. Ad haec, cum illo aevo, in libris saltem hujusmodi, nonnisi uncialis character usurparetur, qui longe majus spatium occupabat, ac praeter illas Hebraici textus interpretumque columnas multa in marginibus Origenes apposuerit, monita scilicet, nominum propriorum aliorumque interpretationes, quae latos margines desiderabant; perquam minimam sane textus biblici partem singulis in paginis haberi necesse fuit: quibus perpensis, vix quinquaginta amplae molis voluminibus comprehendi Hexapla omnia potuisse putaverim."⁶ In hoc rerum statu, Pamphilo et Eusebio feliciter in mentem venit, columnam τῶν Ο' hexaplarem, asteriscis obelisque distinctam, seorsim vulgare; quorum editio tanto favore recepta fuit, ut exemplaris communis usus, saltem intra Palaestinae fines, prorsus antiquaretur.⁷ Inde evenit, ut ad tot ecclesiarum necessitates sublevandas, bibliotheca Caesariensis quasi in officinam librariorum

³ Hieron. Opp. T. VII, p. 734. Vid. supra p. xliii.

⁴ Montef. in *Praeliminaribus*, p. 76, coll. Tischendorf. *Nov. Test.* p. clxxxix ed. 1859.

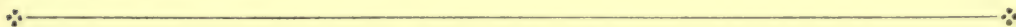
⁵ Montefalconius hoc accidisse arbitrat, aut cum Caesarea a Persis sub Chosroe II capta fuerit, aut non diu postea cum in Arabum potestatem post diurnam obsidionem delapsa, hisce aliisque omnibus ornamentis spoliata fuerit. Sed haec admodum incerta esse videntur. Nam primum Caesarea a Chosroe anno 603 capta, non fuit Palaestinae sed Cappadociae; deinde Caesarea Palaestina anno 638 in Saracenorum potestatem venit, non victa armis, sed a civibus suis dedita, et pretio 200,000 aureorum redempta. Altera historia, eam post septem annorum obsidionem anno 653 ab Arabibus expugnatam fuisse, quae Hofmanno in *Lexico Universali*, 1677, debetur, commentitia

esse videtur. ⁶ Montef. in *Praeliminaribus*, p. 73.

⁷ Hieron. Opp. T. II, p. 522: "Mediae inter has provinciae Palaestinos codices legunt, quos ab Origene elaboratos Eusebius et Pamphilus vulgaverunt." Exemplar *Eusebiamum*, τὸ Εὐσεβίου, τὸ Βεβλίον Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, passim in scholiis memoratur; e.g. ad Job. xxxii. 13-17 Syro-hex. notat: "In Tetraplis quidem legebatur ut in margine; in exemplari vero Eusebii et Pamphili, ut in textu." Praeterea vid. Hex. ad Psal. xii. 6. lxxv. i. cxvii. 28. cxxxvi. i. Joel. ii. 8. Obad. 20. Mich. vii. 19. Ab Eusebiano non distare videtur *Origenes*, sive *exemplar Origenis* in Hex. ad Job. ii. 13. vi. 14. xxxix. 23. Jesai. xxvi. 18. Semel incidimus in mentionem τοῦ Παλαιστῖναιίου apud Procop. in Cat. Niceph. p. 406: τὸ Π. οὐκ ἔχει νῦν Εὐμῶρ (Gen. xxxiv. 2), ἀλλ' Εὐμῶρ μόνον.

exemplar Apolinarii τοῦ κοινοβιάρχου, ex quo sumptus est Codex Marchalianus Ezechielis: Μετελήφθη ἀπὸ τῶν κατὰ τὰς ἐκδόσεις ἑξαπλῶν, καὶ διορθώθη ἀπὸ τῶν Ὡριγένους αὐτοῦ τετραπλῶν, ἅτινα καὶ αὐτοῦ χειρὶ διώρθωτο καὶ ἐσχολιογράφητο, ὅθεν Εὐσέβιος ἐγὰρ τὰ σχόλια παρέθηκε. Πάμφιλος καὶ Εὐσέβιος διορθώσαντο.¹¹

Quod reliquum est, quod selectio lectionum marginibus codicum hexaplarium Graecorum et Syrorum appictarum non in omnibus una eademque sit, ex eo accidissee videtur, quod quisque scribarum eas quae majoris momenti sibi viderentur excerpserit; quas tamen omnes ad communem originem, Pamphili scilicet et Eusebii operam studiumque, referendas esse vix dubium esse potest. His igitur duumviris, praeter cetera eorum egregia in se merita, pro reliquiis Hexaplorum, quas undique corrasas in hanc nostram apothecam condidimus, Ecclesia gratias immortales debet.

¹¹ Vid. Monitum ad Ezech. p. 765.

PROLEGOMENORUM INDEX.

CAP. I. DE HEXAPLORUM VARIIS NOMINIBUS. Pag. ix—xv.

CAP. II. DE AQUILAE EDITIONE. Pag. xvi—xxvii.

I. Aquilae historia. II. Quonam tempore Aquila versionem suam ediderit. III. De Aquilae versionis scopo. IV. De Aquilae interpretis stylo. V. De duplici Aquilae versione.

CAP. III. DE SYMMACHI EDITIONE. Pag. xxviii—xxxvii.

I. Symmachi historia. II. Utrum Symmachus an Theodotio versionem suam prius ediderit. III. De Symmachi versionis fide. IV. De Symmachi interpretis stylo. V. De duplici Symmachi editione.

CAP. IV. DE THEODOTIIONIS EDITIONE. Pag. xxxviii—xlii.

I. Theodotionis historia. II. De Theodotionis versionis scopo et indole. III. De Theodotionis interpretis stylo.

CAP. V. DE EDITIONIBUS ANONYMIS. Pag. xlii—xlvi.

I. De Quinta, Sexta et Septima. II. De Quinta editione. III. De Sexta editione. IV. De Septima editione.

CAP. VI. DE HEXAPLORUM COMPOSITIONE. Pag. xlvii—li.

I. De Origenis in Hexaplis adornandis scopo. II. Quo tempore et loco Origenes Hexapla composuerit. III. De ordine versionum Graecarum in Hexaplis coactarum.

CAP. VII. DE LXX INTERPRETUM VERSIONE, UT IN HEXAPLIS ERAT. Pag. li—lxxi.

I. De editione τῶν Ὁ ἑξαπλῶν in universum. II. De Asteriscorum, Obelorum etc. forma et valore. III. De Lemnisco et Hypolemnisco. IV. De regulis, quas in textu LXXviri reformando Origenes sibi praescripserit. APPENDIX I. De obeli pictura (ω) versionis Syro-hexaplaris peculiari. APPENDIX II. Versionis Syro-hexaplaris Notitia generalis.

CAP. VIII. DE INTERPRETIBUS HEBRAEO, SYRO, SAMARITANO, QUORUM LECTIONES IN HEXAPLIS ALLEGANTUR. Pag. lxxi—lxxxiv.

I. Quid significet τὸ Ἑβραϊκὸν sive ὁ Ἑβραῖος. II. Quis sit ὁ Σύρος. III. Quid sibi velit τὸ Σαμαρειτικόν.

CAP. IX. DE LUCIANI EDITIONE. Pag. lxxxiv—xciv.

I. Quomodo Luciani editio ad Hexapla pertineat. II. Quid de Luciano et ejus editione a veteribus traditum sit. III. Quinam Bibliorum Graecorum codices Luciani editionem prae se ferant. IV. De Luciani editionis scopo et indole. V. De Lucianae recensiois versione Syriaca. VI. De versione Joannis Josephi.

CAP. X. DE SIGLIS ET NOTIS COMPENDIARIIS AD HEXAPLA SPECTANTIBUS. Pag. xciv—xcviii.

CAP. XI. DE FATIS HEXAPLORUM POST ORIGENIS OBITUM. Pag. xcviii—ci.

GENESIS.

IN LIBRUM GENESEOS

MONITUM.

“**T**AMETSI multam dedimus operam, ut veterum interpretum lectiones in Genesim undequaque colligeremus, eximii tamen Codicis Coisliniani, qui omnibus praeit vetustate, et marginalium notarum praestantia, usum assequi statim non potuimus. Unde accidit ut Genesim, qualem aliorum ope MSS. adornaveramus, illo destituti edere coacti simus. Sub haec autem cum in ejus bibliothecae possessionem venisset illustrissimus Episcopus Metensis, Coislinianae familiae decus, nobisque omnium pro voto MSS. copiam fecisset, Heptateuchi totius lectiones nondum editas, quas ex illo praestantissimo codice mutuati sumus, appendicis more ad calcem primi Tomi locavimus. Quia porro illae bene multae sunt, et non raro sinceriores iis, quas principio posueramus, auctores sumus studioso Lectori, ut cum Heptateuchi interpretationes consulere voluerit, illas in appendice positas nunquam negligat. Primo autem Genesim edidimus, usi codicibus manuscriptis et libris, quorum catalogus sequitur.

“Codex RR. PP. Sancti Basilii Romae [Holmesii 85] pro ultimis tantum Geneseos capitibus [a Cap. xlviii. 5].

“Codex Regius 1825, membranaceus, XI vel XII saeculi, in quo est Heptateuchus et liber Ruth [cum Catena Patrum. Vid. Montef. ad Cap. i. 1, 2].

“Codex Regius 1871, membranaceus, egregiae notae, X saeculi [Holmesii 64. Montef. ad Cap. viii. 11 notat: “*Ἄλλ. θάλλον, ramum*. Haec lectio prodit ex memorato Cod. Reg. 1871, qui Francisci I tempore in Bibliothecam Regiam advectus, et pulcre compactus est. Cum autem pro more extrema foliorum exciderent operae, ut auro linirent, nomen aut notam interpretis absciderunt, quod saepissime factum infra dicemus.” Cf. nos ad Cap. vi. 16].

“Codex Regius 1888, bombycinus, XII saeculi.

“Codex Regius alius, cujus numerus excidit.

“Codex Regius 2911, XII circiter saeculi.

“Codex Colbertinus, quem unum in Genesim reperi in illa bibliotheca [fortasse Holmesii 71].

“Schedae clarissimi viri Francisci Combefisii ex Ordine Praedicatorum, quas mutuo accepi a Reverendo et doctissimo Patre Michaele Lequien.

“Schedae et folia aliquot edita, quae misit vir clarissimus Ernestus Grabe.

“Basilii in Hexaëmeron [Opp. Tom. I, pp. 1–88 juxta edit. Bened.].

“Ambrosius in Hexaëmeron.

“Hieronymi Quaestiones in Genesim [Opp. Tom. III, pp. 301–380 juxta edit. Vallarsii. Libellum ad lectiones trium interpretum in Genesim conquirendas perutilem denuo edidit P. A. de Lagarde, Lipsiae, 1868, cui in textu recognoscendo ad manus fuerunt tres codices, Berolinensis, Scaphusanus, et Frisingensis (nunc Monacensis)], et alia quaedam ejus opera.

“Theodoretii Quaestiones in Genesim [Opp. Tom. I, pp. 1–119 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Anastasio [Sinaïtae] Quaestiones [Sermones in Hexaëmeron, e quibus duodecim tantum Graece, undecim priores Latine editi sunt. Cf. ad Cap. ii. 21].

“Joannes Philoponus in Hexaëmeron [In Cap. I Geneseos De Mundi Creatione Libri VII], editus a Balthasare Corderio, Viennae, 1630, in 4to, unde pene totum primum Geneseos caput secundum Aquilae, Symmachi et Theodotionis interpretationes excerptisimus.

“Procopius in Heptateuchum [Latine editus apud Gesneros fratres, anno tacito, Claudio Thrasybulo interprete. Geneseos Capita i—xviii e duobus codd. Vaticanis et uno Albanensi Graece edidit A. Maius in *Classicorum Auctorum* Tomo VI, pp. 1–347. Praeterea in locis dubiis (e.g. Cap. iv. 4. xv. 9) inspeximus codicem Bibliothecae Cantab., olim Roberti Moore, signatum Ff. IV. 2, qui tamen a textu Maiano ne latum unguem discedit. A Capite autem xix ad finem libri, ubi occasio dederit, praeter Catenam Nicephori mox memorandam, opem ferente Ceriani nostro, in subsidium vocavimus Codicem Ambrosianum Q. 96 Sup.].

“Aliquot etiam in locis sequentes auctores nobis subsidio fuerunt.

“Justini Dialogus cum Tryphone.

“Origenes illustrissimi et doctissimi Huetii, et ejusdem Philocalia a Spencero edita [Cantab. 1658].

“Cyprianus libro primo Testimoniorum ad Quirinum [ad Cap. xlix. 12].

“Eusebii Caesariensis Demonstratio Evangelica [Parisiis, 1628].

“Joannis Chrysostomi Homiliae [Opp. Tom. IV, pp. 1–697 juxta edit. Bened.].

“Augustini opera aliquoties [ad Cap. vii. 15, 20].

“Chalcidius in Timaeum Platonis [ad Cap. i. 2, ubi ex edit. Meurs. p. 372 citatur: *Terra porro erat inanis et nihil*].

“Editio Complutensis [quam cum nobis manu versare non licuerit, in collatione Holmesio-Parsonsiana tum Complutensis tum Venetae editionis per totum opus nostrum acquiescere coacti sumus, adhibito tamen in libro Geneseos Lagardii apparatu critico].

“Saepe vero Editionis Romanae et Drusii lectiones.”—MONTEF.

Codices quibus nos in lectionibus trium interpretum emendandis et augendis usi sumus, quemadmodum in Catalogo Holmesiano numerantur, nunc recensebimus.

- IV. Sarravianus, nunc Lugdunensis Batavorum, saeculi V, editus a Const. Tischendorfio in *Monumentorum Sacr. Ined. Collectione Nova*, Tom. III, pp. 1-262. De hoc codice videndi sunt Montefalconius in *Palaeogr. Graeca*, p. 187; Grabijs in *Prolegom. ad Octateuchum*, Cap. III, § 4; et instar omnium Tischendorfius I. c. E libro Geneseos supersunt tantum Cap. xxxi. 54—xxxvi. 18, asteriscis, obelis (⚭, ⚮, ⚯) et metobelis (:) signata.
- VII. Ambrosianus, signatus A. 147 Inf., saeculi V. Insignis codicis quae ex prima scriptura supersunt, edidit et praefatus est A. M. Ceriani in *Monum. Sacr. et Prof.* Tom. III, pp. i—xxiii, 1-20; quae continent Gen. xxxi. 15-37, xlii. 14-21, xlii. 28—xlvi. 6, xlvii. 16—xlvi. 3, xlviii. 21—l. 14. Curas autem seriores nondum editas, quae inter plura nullius pretii interpretum anonymas lectiones offerunt, nostri operis in gratiam humanissime descripsit Vir officiosissimus.
- X. Coislinianus supradictus, saeculi VI aut VII, cujus notitiam cum specimine dedit Montefalconius in *Biblioth. Coislin.* pp. 1-32. Deficit a Gen. xxxiv. 2 ad xxxviii. 24. Praeter lectiones a Montefalconio excerptas usi sumus schedis quibusdam Holmesio-Parsonianis, quae foliis duodecim, charta et scriptura vetustiore, continent lectiones aliorum interpretum ex hoc codice descriptas; quas ipsissimas schedas, ni plane fallimur, ante nos Montefalconius in appendice sua condenda manu terebat. Majoris momenti sunt Jo. Jac. Griesbachii Excerpta ex eodem codice in *Eichhornii Repertorio* etc. Tom. I, pp. 83-141, et Tom. II, pp. 194-240; qui utinam integrum codicem, non specimina tantum, eadem diligentia et accuratione contulisset! Ad Genesim excerptis V. D. lectiones ad Cap. i—xxvi, xlix, l.
57. Codex Vaticanus, signatus num. 747. Est membranaceus in folio magno, eleganter et emendate scriptus circa XII saeculum. Continet Octateuchum cum Catena Patrum; et in margine exstant nonnulla scholia, et paucae (in Genesi paucissimae) lectiones Aquilae et Symmachi. Collationes Holmesianas hujus et sequentium codd., per favorem Curatorum Bibliothecae Bodleianae, domi habuimus.
64. Codex Parisiensis Regius 1871, hodie Graecus II, a Montefalconio descriptus. Incipit a Cap. iii. 15. Deficit a Cap. x. 9 ad Cap. xxxiv. 10.
108. Codex Vaticanus, signatus num. 330, bombycinus, saeculi XIV, ut videtur. Perierant Geneseos Capita xxix priora, quae suppleta sunt manu recentiori saeculi XV. Continet pauculas Aquilae et Symmachi lectiones.
127. Codex SS. Synodi Mosquensis, num. xxxi^a signatus, membranaceus, saeculi IX, ut videtur, constans foliis 440, quorum tamen quinquaginta (non *triginta*, ut Matthaeii notitiam oscitanter exscripsit Holmesius) octo priora chartacea sunt, saeculi XV; quousque etiam, scilicet ad Exod. v. 4, in marginibus notantur lectiones Aquilae, Symmachi, Theodotionis, ac ceterorum. Codicem descripsit C. F. Matthaei in *Accurata Codd. Gr. MSS. Bibl. Mosq. SS. Synodi Notitia*, pp. 45, 46. Idem V. D. lectiones trium interpretum ex hoc codice excerptas in *Eichhornii Repertorio* etc. Tom. IV, pp. 257-278 recondidit; unde suas hausit Holmesius.
130. Codex Caesareus Vindobonensis apud Lambecium num. I, apud Nesselium XXIII, membranaceus, saeculi XI, aut forte X. Incipit a Cap. ii. 21. Post Deut. v. 28 reliqua Pentateuchi alter librarius, sed primo coaevus, descripsit. In Pentateucho conspiciuntur etiam lectiones Aquilae, Symmachi, Theodotionis, a manu prima in margine laterali et inferiori minio exaratae, sed paene evanidae. Hic codex in enumeratione Holmesiana perverse designatur 131, et vice versa, ut e collatione utriusque codicis, a Francisco Carolo Altero in gratiam operis Holmesiani condita, statim primo intuitu didicimus.

131. Codex Caesareus Vindobonensis, num. III apud Lambecium, LVII apud Nesselium signatus, membranaceus, saeculi, Altero iudice, X, Lagardio autem, XII, scriptis ad marginem scholiis, sed evanidis jam lectuque difficillimis. Nullas omnino habet trium interpretum lectiones.
135. Codex Basiliensis, signatus B. VI. 18, membranaceus, saeculi, ut videtur, XIII, Genesim et partem Exodi ad Cap. xiii. 4 cum Catena Patrum continens. Contulit P. de Lagarde usque ad Cap. xxiv. 1, cuius curis debemus lectiones trium interpretum non paucas, quibus collatio Holmesiana omnino destituta est.
- Arab. 1, 2 sunt duo exemplaria Arabicae Pentateuchi versionis, notis hexaplaribus (Ⲭ et Ⲯ) insignita; alterum dictum Laud. A. 146, alterum Laud. A. 147. Prius deficit post Deut. xxxii. 45; posterius post Deut. ix. 11. Nomen interpretis est Al-Hâreth Ben Senân, qui versionem LXXviralem, non Graecam, sed Syro-hexaplarem Arabicam fecit. Vid. Holmes. in *Praefatione ad Pentateuchum*, fol. *1 sqq.
- Arm. 1 est e codicibus recentioribus Bibliothecae Palatinae Vindobonensis, num. 3270, saeculi XVI, quem in usum Holmesii diligenter contulit F. C. Alter. Codex habet signum Origenianum Ⲭ. Subinde finis additamenti notatur duobus punctis ita (:), sed non semper; facile tamen agnoscitur, quousque additamentum extendatur. Hoc signum praefigitur additamentis in textu, et fere semper etiam in margine idem appingitur. Obelus (÷) non nisi semel (Exod. xxix. 29) reperitur.

SS. Patrum operibus a Montefalconio adhibitis hodie annumeranda est Catena Nicephori, Lipsiae, anno 1772, duobus voluminibus formae maximae edita, sub titulo: *Σειρά ἐνδὸς καὶ πεντήκοντα ὑπομνηματιστῶν εἰς τὴν ὀκτάτευχον καὶ τὰ τῶν Βασιλειῶν ἤδη πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, ἀξιῶσει μὲν τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ γαληνοτάτου ἡγεμόνος πάσης Οὐγκροβλακίας κυρίου, κυρίου Γρηγορίου Ἀλεξάνδρου Γκίκα, ἐπιμελεία δὲ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Θεοτόκου*. Hunc quantivis pretii thesaurum ante nos excussit, et ad opus Montefalconii locupletandum adhibuit Jo. Gottfr. Scharfenberg in libello, qui inscribitur: *Animadversiones quibus Fragmenta Versionum Graecarum V. T. a Bern. Montefalconio collecta illustrantur, emendantur*. Spec. I, Lips. 1776. Spec. II, Lips. 1781.

Versionis libri Geneseos Syro-hexaplaris quantum quidem superest, e Codice Musei Britannici signato "Addit. MSS. 14,442," edidit et notis illustravit A. M. Ceriani in *Monumentis Sacris et Profanis* Tom. II, pp. 1-112. Supersunt autem, praeter Capitula sive Synopsin mutilam, Cap. iv. 8—ix. 24, xvi. 2-12, xx. 1-12, xxxi. 53—xxxii. 11, xxxvi. 2—xl. 17, xliii. 1—xlvi. 16, l. 17-24. Quod ad lectiones marginales attinet, viam nobis commodiorem fecit Editor doctissimus, Graecis, si quando ea extrinsecus pro certo colligere liceret; sin minus, Latinis de suo apposis. Nobis autem, per usum duplicis literarum Graecarum formae, incerta, sed probabilia, a certis distinguere satius visum est; quam rationem in progressu operis sui etiam Ceriani nostro probatam esse videmus.

Gregorii Bar Hebraei Commentarii in Genesim specimen edidit F. F. Larsow, Lipsiae, 1850, unde unam atque alteram lectionem ad Cap. i. 2 decerpimus.

Postremo ex *Nova Versione Graeca Pentateuchi*, e Cod. Veneto a C. F. Ammon Erlangae anno 1790 edita, hic illic pauca delibavimus.

GENESIS.

CAPUT I.

1. בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ.

In principio creavit Deus caelum et terram.

Ο'. ἐν ἀρχῇ (Σ. Θ. ἐν ἀρχῇ¹) ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ἑβρ. βρησίθ...²

'Α. ἐν κεφαλῇ ἐκτίσεν ὁ θεὸς σὺν τὸν οὐρανὸν (καὶ) σὺν τὴν γῆν.³

2. הָאָרֶץ הָיְתָה תָהוּ וְבָהוּ.

Terra autem erat vastum et vacuum.

Ο'. ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος. 'Α. ἡ δὲ γῆ ἦν κένωμα καὶ οὐθέν.⁴ Σ. ἡ δὲ γῆ ἐγένετο ἀργὸν καὶ

ἀδιάκριτον.⁵ Θ. ἡ δὲ γῆ ἦν κενὸν (s. οὐθέν) καὶ οὐθέν.⁶

2. וְהָאֵרֶץ מְרֻחָפֶת עַל-פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֵף עַל-פְּנֵי הַמַּיִם.

Et tenebrae erant super faciem abyssi; et spiritus Dei incubans erat super faciem aquarum.

Ο'. καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος. 'Α. καὶ σκότος ἐπὶ πρόσωπον ἀβύσσου, καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον ὑδάτων. Σ. . . καὶ πνεῦμα θεοῦ

CAP. I. ¹ Hieron. Quaest. in Gen. (Opp. T. III, p. 305): "Nam et LXX interpretes, et Sym. et Theod. in principio transtulerunt; et in Hebraeo scriptum est BRESITH, quod Aq. interpretatur, in capitulo."

² Origen. Comment. in Psalmos (Opp. T. II, p. 529): ἡ παρ' ἡμῶν Γένεσις ἐπιγεγραμμένη, παρὰ δὲ Ἑβραίοις, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς βίβλου, Βρησίθ, ὅπερ ἐστίν, ἐν ἀρχῇ. Hieron. ibid. p. 306: "Sed et hoc sciendum, quod apud Hebraeos liber hic BRESITH vocatur, hanc habentes consuetudinem, ut voluminibus ex principis eorum nomina imponant." In initio Cod. Reg. 1825 sic ad marg. legitur: βαρησίθ.

³ Jo. Philoponus in Hexaem. p. 10, qui bis sine copula citat, invito Hieron. in Epist. LVII ad Pammach. 11: "Aut quia Hebraei non solum habent ἀρθρα, sed et πρόαρθρα, ille κακοζήλως et syllabas interpretatur, et literas; dicitque σὺν τὸν οὐρανὸν καὶ σὺν τὴν γῆν, quod Graeca et Latina lingua omnino non recipit." (Minus probabiliter Corder. in Cat. ad Psalmos, p. 40: ὁ δὲ Ἀκύλας ἐν κεφ. ἐποίησεν ὁ θ. σὺν τῇ οὐρανῷ καὶ τὴν γῆν.) S. Basil. M. Opp. T. I, p. 7 B: ὅπερ ἑτεροι τῶν ἐρμηνευτῶν, σαφέστερον τὸν νοῦν ἐκδιδόντες, εἰρήκασιν ἐν κεφαλῇ ἐποίησεν ὁ θ., τοῦτέστιν, ἀθρόως καὶ ἐν ὀλίγῳ. Basilium compilavit S. Ambros. in Hexaem. I, 16: "Denique alii

dixerunt ἐν κεφαλῇ, quasi in capite, quo significatur in brevi et in exiguo momento summa operationis impleta." Sed revera huic interpreti fere superstitio erat pro וְרוּחַ אֱלֹהִים κεφάλαιον ponere, nulla omnino sensus loci ratione habita. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 3. 1 Reg. xv. 21. Jerem. xlix. 35. Dan. xi. 42. ⁴ Philop. ibid. p. 52, concinente Cod. 127.

Bar Hebraeus affert: **וְהָאֵרֶץ מְרֻחָפֶת עַל-פְּנֵי תְהוֹם**. "In Cod. Reg. 1825 haec leguntur ex Greg. Nyss., quae inter edita ejusdem opera [T. I, p. 7] habentur: Φανερώτερον δὲ διὰ τῆς Συμμάχου καὶ Θεοδοτίωνος καὶ Ἀκύλα γραφῆς ἡ τοιαύτη διάνοια σαφηνίζεται τοῦ μὲν εἰπόντος, ἡ δὲ γῆ ἦν ἀργὸν καὶ ἀδιάκριτον τοῦ δὲ ἐτέρου, κένωμα καὶ οὐθέν τοῦ δὲ ἄλλου, οὐθέν καὶ οὐθέν."—Montef. Minus recte Procop. in Gen. p. 19: ὁ γὰρ Ἀκ. ἀντὶ τοῦ ἀόρατος εἶπε κενή. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 10. Jesai. xxxiv. 11. Jerem. iv. 23. ⁵ Philop. ibid.

"In schedis Combefisianis lectio Symmachi sic habet, ἀργὸν καὶ ἀδιαίρετον; sed praestat lectio Philoponi [Cod. 135], et aliorum."—Montef. Pro ἀδιάκριτον stat Bar Hebraeus, ver-tens: **وَالْأَرْضُ مَرَحِلٌ**. ⁶ Philop. ibid., Nobil.

Lectionem, οὐθὶν καὶ οὐθὶν, testantur Cod. Reg. supra alle-gatus, Cod. 135, et Bar Hebr., qui affert: **وَالْأَرْضُ مَرَحِلٌ**.

ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον ὑδάτων. Θ. καὶ σκότος ἐπὶ πρόσωπον ἀβύσσου, καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος.⁷ Ὁ Σύρος τὸ ἐπεφέρειτο, φησὶν, ἐξηγούνται ἀντὶ τοῦ συνάβαλπε καὶ ἐξωγοῦναι τὴν τῶν ὑδάτων φύσιν, κατὰ τὴν εἰκόνα τῆς ἐπωαζούσης ὄρνιθος, καὶ φωτικὴν τινα δύναμιν ἐνείσης τοῖς ὑποθαλπομένοις.⁸

3. וַיְהִי אֹרֶךְ יוֹם וַיְהִי עֹרֶךְ לַיְלָה. *Fiat lux: et facta est lux.* Ο'. Θ. γενηθήτω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς. 'Α. γενέσθω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς. Σ. ἔστω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς.⁹

4. וַיְהִי עֹרֶךְ לַיְלָה. Ο'. τὸ φῶς. 'Α. σὺν τὸ φῶς.¹⁰

וַיְהִי עֹרֶךְ לַיְלָה. *Et dis- crevit Deus inter lucem et tenebras.* Ο'. καὶ διεχώρισεν (Σ. διέστειλεν¹¹) ὁ θεὸς ἀναμέσον τοῦ φωτὸς, καὶ ἀναμέσον τοῦ σκότους. 'Α. καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς μεταξὺ τοῦ φωτὸς, καὶ μεταξὺ τοῦ σκότους.¹²

5. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹרֶךְ יוֹם וְלַעֲרֶכְךָ לַיְלָה. *Et appellavit Deus lucem Diem; tenebras autem appellavit Noctem.* Ο'. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς

τὸ φῶς ἡμέραν· καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. 'Α. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῷ φωτὶ, ἡμέρα· καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Σ. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῷ φωτὶ ἡμέραν· καὶ τὴν σκοτίαν ἐκάλεσε νύκτα. Θ. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῷ φωτὶ ἡμέραν· καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα.¹³

6. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים מְבִרָל בֵּין מַיִם לְמַיִם. *Et dixit Deus: Fiat expansum solidum in medio aquarum, et discernat aquas ab aquis.* Ο'. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς· γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀναμέσον ὕδατος καὶ ὕδατος· καὶ ἐγένετο οὕτως.¹⁴ 'Α. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς· γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων, καὶ ἔστω διαχωρίζον μεταξὺ ὑδάτων εἰς ὕδατα. Σ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ ὑδάτων, καὶ ἔστω διαχωρίζον ἐν μέσῳ ὕδατος καὶ εἰς ὕδωρ. Θ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, καὶ ἔσται διαχωρίζον ἀναμέσον ὕδατος εἰς ὕδατα.¹⁵

7. וַיַּרְוֶה. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ἐγένετο οὕτως.¹⁶

8. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמַיִם. Ο'. καὶ ἐκάλεσεν

⁷ Philop. ibid. ⁸ S. Basil. M. ibid. p. 18 C: Πῶς οὖν ἐπεφέρειτο τοῦτο ἐπάνω τοῦ ὕδατος; 'Ερῶ σοι οὐκ ἔμμαντοῦ λόγον, ἀλλὰ Σύρος ἀνδρὸς σοφίας κοσμητικῆς τοσοῦτον ἀφεστηκότος, ὅσον ἐγγύς ἦν τῆς τῶν ἀληθινῶν ἐπιστήμης. "Ἐλεγε τοῖνυν τὴν τῶν Σύρων φωνὴν ἐμφοτικωτέραν τε εἶναι, καὶ διὰ τὴν πρὸς τὴν 'Εβραϊδα γειτνίασιν, μᾶλλον πως τῇ ἐννοίᾳ τῶν γραφῶν προσεγγίζειν. Εἶναι οὖν τὴν διάνοιαν τοῦ ῥήτου τοιαύτην. Τὸ ἐπεφέρειτο κ. τ. λ. Hieron. ibid. p. 306: "Pro eo quod in nostris codicibus scriptum est, *forebatur*, in Hebraeo habet *MEREFEET*, quod nos appellare possumus, *incubabat*, sive *confovebat*, in similitudinem volucris ova calore animantis."

⁹ Philop. ibid. p. 65. ¹⁰ Montef. affert: 'Α. καὶ συνείδεν ὁ θεὸς σὺν τὸ φῶς, notans: "Hic et passim in sequentibus Aquila, καὶ συνείδεν ὁ θεός. Ubi Procopius: 'Aquila in sua translatione adjecit verbo *vidit* praepositionem *σύν*, quae in compositione *cum* significat, ac si diceret *contuitus est, conspexit*." In Graecis Procopii p. 27 nihil tale habetur, sed tantum: Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ὅτι καλόν. Τὸ καλὸν ἐπὶ τῇ κτίσει οὐκ αἰσθητῇ θείᾳ ληπτέον· θεὸς γὰρ οὐχ οὕτως ὀργῇ γνώσει δὲ οἰκεία καθ' ἑν ἕκαστον ἑώρα, οὐ πρὸς θεῶν πάντως καλόν, πρὸς δὲ τὴν χρίαν τὴν ἰαντοῦ, καὶ τὴν πρὸς τὰ λοιπὰ συμ- φωνίαν ἀναλογον, δι' ἣν καὶ Ἀκύλας τὸ σὺν φιλεῖ προστιθέναι.

Ubi innuitur, ni fallor, usus Aquilae notissimus particulam *נֶאֱ* in praepositionem *σύν* vertendi; neque enim credibile est tam scrupulosum interpretum pro simplici *נֶאֱ*, *vidit*, compositum *συνείδεν, intellexit*, posuisse. Praeterea ad v. 31 diserte testatur Philoponus, Aquilam vertisse: καὶ εἶδεν ὁ θεὸς σύμπαν ὅσα ἐποίησε. ¹¹ Philop. ibid. p. 73.

¹² Idem ibid. ¹³ "Sic tres interpretes, Aq., Sym., et Theod., nimio scrupulo Hebraico idiomati haerentes... Aq. habet ἡμέρα; alii ἡμέραν. Sic autem infra v. 8 tres interpretes, καὶ ἐκάλεσεν ὁ θ. τῷ στερέωματι οὐρανόν; ubi Aq. οὐρανὸς vertit."—Montef. Lectiones, quarum auctorem non nominat Montef., suspicione non vacant, praesertim quoad posteriorem singularum clausulam, quae cum priore vix consistere potest. Certe Aquilam vertisse, καὶ τὸ σκότος ἐκ. νύκτα, non autem, καὶ τῷ σκότει ἐκ., νύξ, nemo sanus crediderit. Fortasse Montef. in archetypo suo invenit: 'Α. Σ. Θ. τῷ φωτὶ. Σ. τὴν σκοτίαν; cetera ex ingenio promens. ¹⁴ Sic sub ✕ Arab. I. ¹⁵ Philop. ibid. p. 98. Idem p. 141: διὰ ἅ, καὶ Σύμ. πληθυντικῶς εἶπον· γενηθήτω στ. ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων. ¹⁶ Cod. 127 in textu; in marg. autem: "Εὐθα κείται ἀστερίσκος, κείται μὲν ἐν τῷ 'Εβραϊκῷ, οὐ φέρεται δὲ παρὰ τοῖς Ο'. Sic sine aster. Codd. X, 14, 31, alii.

ὁ θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανόν ('Εβρ. σουμήν¹⁷).
'Α. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῷ στερεώματι, οὐρα-
νός. Σ. Θ. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῷ στερεώματι
οὐρανόν.¹⁸

8. Ο'. — καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν 4.¹⁰

9. קָרְיָו. Congregentur. Ο'. συναχθῆτω. 'Α. Σ.
συστήτω.²⁰

תָּקַף מְקוֹם אֶחָד. In locum unum. Ο'. εἰς συνα-
γωγὴν μίαν. Οἱ Γ'. εἰς τόπον ἓνα.²¹

Ο'. ÷ καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐ-
ρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, καὶ ὥφθη
ἡ ξηρά 4.²²

10. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבָּשָׁה אֶרֶץ וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם
קָרָא יַמִּים. Et appellavit Deus aridam Ter-
ram; congregationem autem aquarum appellavit
Mare. Ο'. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν
γῆν καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε
θαλάσσας. 'Α. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῇ ξηρᾷ,
γῇ καὶ τοῖς συστήμασι τῶν ὑδάτων (ἐκάλεσε),
θάλασσαι. Σ. Θ. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν
ξηρὰν γῆν τὰ δὲ συστήματα τῶν ὑδάτων
ἐκάλεσε θαλάσσας.²³

11. תִּרְשָׁץ. Germinet. Ο'. 'Α. βλαστησάτω. Σ.
ἐξαγαγέτω. Θ. ἐξενεγκάτω.²⁴

11. עֵשֶׂב נָשֹׂף. Gramen tenerum, herbam. Ο'. Θ.
βοτάνην χέρτου. 'Α. βλάστημα χέρτου.²⁵

וְרִיעַ. Proferentem semen. Ο'. σπείρον
(Α. Σ. σπερματίζοντα²⁶) σπέρμα.

וְעֵשֶׂב פְּרִי לְמִינוֹ. Fructificantem secundum spe-
ciem ejus. Ο'. ποιούν καρπὸν ✕ εἰς τὸ γένος
αὐτῶν 4.²⁷

12. מְרִיעַ וְרִיעַ לְמִינוֹ. Ο'. σπείρον σπέρμα κατὰ
γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα. 'Α. Σ. σπερματί-
ζοντα...²⁸ Aliter: 'Α. σπερματίζον εἰς τὸ
γένος αὐτῶν.²⁹

14. וַיְהִי מֵאֵרָת בְּרִקְיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיָּם
וּבֵין הָאֲרֶץ. Ο'. γενεθῆτωσαν ('Α. γενέ-
σθωσαν³⁰) φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐ-
ρανοῦ — εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς 4, τοῦ διαχω-
ρίζειν ἀναμέσον ('Α. μεταξὺ³⁰) τῆς ἡμέρας, καὶ
ἀναμέσον ('Α. μεταξὺ³⁰) τῆς νυκτός.

15. לְמֵאֵרָת. Ο'. εἰς φαῦσιν. 'Α. εἰς φωστῆρας.³¹

15, 17. לְהָאִיר. Ο'. ὥστε φαίνειν. 'Α. τῷ φαί-
νειν.³²

16. וְהָאֵשׁ הָיְתָה לְמִשְׁלַל הַיּוֹם וְהָאֵשׁ
הָיְתָה לְמִשְׁלַל הַלַּיְלָה. Lumen
majus in dominium diei, et lumen minus in
dominium noctis. Ο'. τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν

¹⁷ Procop. in Gen. p. 46: ὅθεν καὶ λέγεσθαι σουμήν 'Εβραίων
φωνῇ, ὕδωρ δηλοῦν πεπηγός. ¹⁸ Philop. ibid. ¹⁹ Sic
sub 4 Arab. i. Origen. in Epist. ad Africanum (Opp.

T. I, p. 15): καὶ ἐν τῇ Γενέσει δὲ τὸ, εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν, ἐπὶ
τῷ γενέσθαι στερέωμα, παρ' 'Εβραίοις οὐχ εὐρίσκεται. Hieron.
in Comment. in Aggaeum (Opp. T. VI, p. 737): "Denique
in Genesi cum in primo die dictum sit, et in tertio, et in
quarto, et in quinto, et in sexto, post consummationem
operum singulorum, et vidit Deus quia bonum est, in
secundo juxta Hebraicum, et Aquilam, et Symmachum, et
Theodotionem non habetur." ²⁰ Nobil., Cod. 127.

²¹ Philop. ibid. p. 144: οἱ δὲ ἄλλοι τρεῖς ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, εἰς
συναγωγὴν μίαν, εἰς τόπον ἓνα, φασί. ²² Sic sub obelo

Cod. 127; in marg. autem: "Ενθα κείται ὁ βέλδός, οὐ κείται ἐν
τῷ 'Εβραϊκῷ, παρὰ μόνοις δὲ φέρεται τοῖς Ο'. S. Basil. M.
Opp. T. I, p. 37 C: Πρόκειται δὲ ἐν πολλοῖς τῶν ἀντιγράφων,
καὶ συνήχθη—ἡ ξηρά ἥπερ οὗτε τινὲς τῶν λοιπῶν ἐκδεδώκασι
ἐρμηνείαν, οὗτε ἡ χρησις τῶν 'Εβραίων ἔχουσα φαίνεται.... Τὰ
τοῖον ἀκριβῆ τῶν ἀντιγράφων ὠβελίσται· ὁ δὲ ὀβελὸς ἀθετήσας

σύμβολον. ²³ Philop. ibid. p. 162. ²⁴ Sic Montef.,
non memorato auctore. ²⁵ Idem. ²⁶ Cod. 127.

Collatis Hex. ad v. 29, crediderim Aquilam vertisse: (χέρτου) σπερ-
ματίζοντα σπέρμα; Symmachum autem: (χέρτου) σπερ-
ματίζοντα σπέρμα. Montef. sine auctore affert: 'Α. σπειρό-
μενον σπέρμα, quae lectio nihili esse videtur. ²⁷ Sic

Cod. 127, et sine aster. Cod. 17. Ad σπείρον σπέρμα Nobil.
affert: 'Α. σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτῶν, quod ad v. 12 recte
applicat Montef., qui tamen in v. 11 pro Hebraeis, וְעֵשֶׂב
פְּרִי לְמִינוֹ אֶשֶׁר יִצְרָא, Aquilae perperam tribuit: ποιούν
καρπὸν σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτῶν. ²⁸ Cod. 127.

²⁹ Nobil. ut supra. Mox post ποιούν καρπὸν Cod. 127 in
textum infert: ✕ εἰς τὸ γένος αὐτῶν, reclamante Hebraeo.

³⁰ Sic Montef., tacito auctore; fortasse ex sola collatione
Hexaplorum ad vv. 3, 4. In textu LXX virali obelus (4)
est in Arab. i. Deinde ad εἰς φαῦσιν Cod. 127 in marg.
pingit: εἰς φωτισμόν, ex interpretatione, ut videtur. ³¹ Sic
Montef., non memorato auctore. ³² Idem.

εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτός. 'Α. σὺν τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἔξουσίαν τῆς ἡμέρας, καὶ σὺν τὸν φωστῆρα (τὸν) μικρὸν εἰς ἔξουσίαν τῆς νυκτός. Θ. τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἔξουσίαν τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωστῆρα τὸν μικρὸν εἰς ἔξουσίαν τῆς νυκτός.³³ Σ. τὸν φωστῆρα τὸν μείζω εἰς τὸ ἡγεῖσθαι τῆς ἡμέρας, τὸν δὲ φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἡγεμονίαν τῆς νυκτός.³⁴

18. וְלַמָּשָׁל. Ο'. καὶ ἄρχειν ('Α. ἐξουσιάζειν³⁵).

20. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים וְשָׂרְצוּ הַמַּיִם שָׂרָץ עַל-פְּנֵי קִרְיֵה הַשָּׁמַיִם. Et dixit Deus: Scaletant aquae bestiis aquatilibus, animis vivis; alites autem volent super terram, super faciem expansi caelorum. Ο'. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἕρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ. 'Α. ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἕρπετον ψυχῆς ζωσῆς, καὶ πετεινὸν ἱπτάμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ πρόσωπον τοῦ στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ. Σ. (καὶ) εἶπεν ὁ θεός· ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἕρπετον, ψυχὴν ζωσαν, καὶ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ πρόσωπον στερεώματος οὐρανοῦ. Θ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἐξερψάτωσαν τὰ ὕδατα ἕρπετὰ, ψυχὰς ζωσας, καὶ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ πρόσωπον στερεώματος οὐρανοῦ.³⁶

21. וְהַגָּדִילִים. Ο'. τὰ κήτη τὰ μεγάλα. Οἱ ἄλλοι τοὺς δράκοντας τοὺς μεγάλους.³⁷

26. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ. Ο'. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν, καὶ καθ' ὁμοίωσιν. 'Α. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι ἡμῶν, [καὶ] καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν. Σ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον, ὡς εἰκόνα ἡμῶν, καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν. Θ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι ἡμῶν, ὡς ἐν ὁμοιώσει ἡμῶν.³⁸

וַיִּרְדּוּ בְּרֵיית הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל-הָרֶמֶשׂ עַל-הָאָרֶץ. Et dominentur piscibus maris, et alitibus caeli, et bestiis, et universae terrae, et omnibus reptilibus quae reptant super terra. Ο'. καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἕρπετων τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. 'Α. καὶ ἐπικρατέτωσαν ἐν ἰχθύϊ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐν πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν κτήνεσι, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ (ἐν παντὶ) ζῶφ κινουμένων ἐπὶ τῆς γῆς.³⁹

27. וַיְבָרֵךְ אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם בְּצַלְמֵוּ בְּרָא אֹתוֹ. Ο'. καὶ εἰποίησεν ὁ θεός τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. 'Α. καὶ ἔκτισεν ὁ θεός σὺν τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι θεοῦ ἔκτισεν αὐτούς...⁴⁰ Σ. καὶ ἔκτισεν ὁ θεός τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι διαφόρῃ, ὄρθιον ὁ θεός

³³ Philop. *ibid.* p. 175. ³⁴ *Idem ibid.*: Τοῖσι καὶ ὁ Σύμμαχος συμφωνεῖ τὸν φωστῆρα—τῆς νυκτός. Τὸ γὰρ, ἡγεῖσθαι, σαφηνίζων εἰς τὸ, ἡγεμονίαν, μετέβαλεν (leg. μετέβαλεν), ὅπερ ταυτὸν ἐστὶ τῇ ἐξουσίᾳ, καὶ τῷ ἄρχειν. ³⁵ Origen. *Opp.* T. II, p. 22: καὶ ὁ Ἀκύλας γὰρ τὸ ἀνάλογον ἐτήρησε, ποιήσας ἀντὶ μὲν τοῦ, εἰς ἀρχὰς, εἰς ἐξουσίαν· ἀντὶ δὲ τοῦ, ἄρχειν, ἐξουσιάζειν. ³⁶ Philop. *ibid.* p. 198 (cum πετηνὸν ter pro πετεινόν). *Idem* p. 199: Συμφωνοῦσι δὲ τῇ ἐπαναλήψει (sc. v. 21, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζῶον ἕρπετων) Θεοδ. καὶ Σύμ. 'Ο μὲν γὰρ... ἕρπετὰ ψυχὰς ζωσας, κατ' εὐθείαν ἀμφότερα, ἵνα ᾗ ὥσπερ ἐπεξηγησὶς τοῦ, ἕρπετὰ, τὸ, ψυχὰς ζωσας· Σύμ. δὲ, ἕρπετον ψυχὴν ζωσαν· τοῦτ' ἐστὶν, ὅπερ ἐστὶ ψυχὴ ζωσα. ³⁷ Severianus apud S. Chrysost. *Opp.* T. VI, p. 467 D: οἱ γὰρ ἄλλοι ἐρμη-

νευτὰ λέγουσιν· ἐποίησεν ὁ θεός τοὺς δρ. τοὺς μ. ³⁸ Philop. *ibid.* p. 209. *Idem* p. 217 Symmacho tribuit καὶ καθ' ὁμ. ἡμῶν; Theodotioni autem pro ὡς ἐν ὁμοιώσει, ἐν ὁμοιώμασιν. ³⁹ Sic Montef., tacito auctore. Equidem nullus dubito, antecessorem meum totam hanc lectionem ad normam v. 28 excogitasse, oblitum in Hebraeo ibi legi, non וְכָל, sed וְהַיָּם. In nostro loco nescio an Aquila verterit: καὶ ἐν παντὶ κινουμένων (cf. Hex. ad Psal. cxlviii. 10) κινουμένων ἐπὶ γῆς. ⁴⁰ Philop. *ibid.* p. 244. In textu LXX virali pro κατ' εἰκόνα θεοῦ in Arab. 1, 2 legitur, ad imaginem suam; unde coniecerit aliquis, in LXX antiquitus juxta Hebraeum exstitisse, κατ' εἰκόνα αὐτοῦ, κατ' εἰκόνα θεοῦ. Certe editionis hexaplaris ratio tantum non postulare videtur:

ἐκτισεν αὐτόν· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐκτισεν αὐτούς.⁴¹ Θ. καὶ ἐκτισεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι θεοῦ ἐκτισεν αὐτούς· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.⁴²

28. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם וְאֶת-חַוָּה אִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים בְּרַכְּכֶם וְיִפְרֹצוּ וְיִמְלְאוּ אֶת-הָאָרֶץ וְיִשְׁרְצוּ אֶת-הַדָּגָה בַּיָּם וְאֶת-הַחַיָּה הַרְקֹשֶׁת עַל-הָאָרֶץ. Et benedixit eis Deus, et dixit eis Deus: Fecundi estote, et multiplicamini, et replete terram, et subigite eam; et dominamini piscibus maris, et alitibus caeli, et omnibus animalibus quae reptant super terra. O'. καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεός, λέγων· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς· καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. 'Α. καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ θεός· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ υποτάξατε αὐτήν· καὶ ἐπικρατεῖτε ἐν ἰχθύϊ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐν πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν παντὶ ζῳῷ κινουμένῳ ἐπὶ γῆς. Σ. καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεός, εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ θεός· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ υποτάξατε αὐτήν· καὶ χειροῦσθε τοὺς ἰχθύας τῆς

θαλάσσης, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ ζῶα τὰ ἔρποντα ἐπὶ τῆς γῆς. Θ. καὶ εὐλόγησεν (αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ εἶπεν αὐτοῖς) ὁ θεός· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ υποτάξατε αὐτήν· καὶ παιδεύετε ἐν τοῖς ἰχθύσι τῆς θαλάσσης, καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν παντὶ ζῳῷ ἔρποντι ἐπὶ τῆς γῆς.⁴³

29. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נֹתַתִּי לָכֶם אֶת-לֶחֶם-הַיָּם וְאֶת-לֶחֶם-הָאָרֶץ וְאֶת-כָּל-פְּרִי-הָאָרֶץ לְכֶם לְחֵם. Et dixit Deus: Ecce! dedi vobis omnes herbas proferentes semen, quae sunt super faciem totius terrae, et omnes arbores in quibus est fructus arboris proferens semen: vobis erunt in cibum. O'. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπείρον σπέρμα, ὃ ἔστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς· καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμον· ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν. 'Α. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν σύμπασαν χλόην σπερμαίνουσαν σπέρμα ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. Σ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον τὸν σπερματίζοντα σπέρμα τὸν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς· καὶ πᾶν ξύλον ἐν ᾧ ἔστι καρπὸς ξύλου σπερματίζοντος σπέρμα, ὑμῖν εἶναι εἰς βρῶσιν.⁴⁵ Θ. καὶ εἶπεν

✠ ἐν εἰκόνι αὐτοῦ ⁴¹, κατ' εἰκόνα θεοῦ. Et sic reapse sine aster. Cod. 135, Arm. 1, 2, Arm. ed. ⁴² Idem ibid. Cod. 127

affert: 2. ἐν εἰκόνι διαφόρῳ ὄρθριον (sic). Philop. ibid. p. 245: ὁ δὲ Σὺμ., ἐν εἰκόνι διαφόρῳ, φησὶν· ἦτοι τῷ ἑξαιρέτῳ καὶ κρείττονι παρὰ τὰ λοιπὰ, ἢ τῷ παρὰ τὰ λοιπὰ πάντα διευνηχότι καὶ ἐξηλλαγμένῳ, ὅπερ ἐπεξηγούμενος ἐπήγαγεν· ὄρθριον ὁ θεός ἐκτισεν αὐτόν... τὰ γὰρ λοιπὰ πάντα κάτω νεῦει τε καὶ κέλεται ἐπὶ γῆν. Versio plane singularis, et ne versionis quidem nomine digna. Sed hunc interpretem, nimio perspicuitatis studio, vel etiam dogmaticis rationibus obsecutum, hic illic in paraphrastae partes delapsus esse, videbimus in Hex. ad Gen. xviii. 25. Exod. xv. 11. Job. xxi. 13. Psal. lvi. 5. Jerem. xli. 5. Cf. D. Abr. Geiger in libello cui titulus: *Symmachius der Uebersetzer der Bibel* [Jüdische Zeitschrift für Wissenschaft und Leben, 1er Jahrgang, pp. 40, 41].

⁴³ Philop. ibid. pp. 244, 245. ⁴⁴ Idem ibid. pp. 258, 259 (cum scriptura πετηνός). Idem p. 264 ad Theodo-

tionis versionem παιδεύετε, qui Syrorum usus est, ait: εὐλογον δὲ ἡγοῦμαι τὴν πᾶσι συλλαβὴν διὰ τοῦ τ γραφέσθαι, εἰ καὶ ἀσύνηθες Ἑλληνισιν· οὐ παρὰ τὴν παιδείαν, ἀλλὰ τὰς πίδας ἀντὶ τοῦ, ὑπὸ πίδας αὐτοὺς ἄγχετε καὶ δεσμούς. Absurde! Cf. Hex. ad Psal. cix. 2. Ezech. xxxiv. 4. ⁴⁵ Philop. ibid. p. 265,

qui Aquilae continuat: φ ἐν αὐτῷ ψυχὴ κ.τ.ε. (v. 30). Reliquam partem v. 29 sic de suo, ut videtur, supplet Montef.: καὶ σὺν πᾶν ξύλον, ἐν ᾧ καρπὸς ξύλου ἐσπαρμένον σπέρμα, ὑμῖν εἶναι (potius ἔσται) εἰς βρῶσιν. Idem in *Notis* p. 15: “Ἀκ. ἐσπαρμένον σπέρμα. [Ex Drusio.] In editis Theodoretī Quaest. li in Gen. σπερμαῖον σπέρμα... Utra autem vera lectio sit, incertum.” Immo ἐσπαρμένον non est nisi falsa emendatio Pici pro vitiosa Cod. August. scriptura σπαρμένον, quae, Philopono auctore, in σπερμαῖον vertenda erat. Porro Aquilae lectio, σπερμαῖον σπέρμα non est pro σπέρματος σπορίμον, sed pro σπείρον σπέρμα. Vid. Theodoretī Opp. T. I, p. 65. ⁴⁶ Philop. ibid. Cod. 127

ὁ θεὸς ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὸν πάντα χόρτον σπερμαίνοντα σπέρμα τὸν ἐπὶ προσώπῳ πάσης τῆς γῆς· καὶ τὸ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν αὐτῷ καρπὸν ξύλου, σπερμαῖον (fort. σπερμαῖον) σπέρμα· ὑμῖν ἔσται εἰς βρώσιν.⁴⁶

30. וְלִכְלֹחַ חַיֵּי הָאָרֶץ וְלִכְלֹעַ עֹשֶׂה הַשְּׂמִיּוֹם וְלִכְלֹחַ רוֹבֵשׁ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ נִשְׁפָּח חַיָּה אֶת־כָּל־יֶרֶק עֵשֶׂב לְאֹכְלָהּ. *Et omnibus animalibus terrae, et omnibus alitibus caeli, et omni quod reptat super terra, in quo est anima viva, (dedi) omnem virorem herbae in cibum.* Ο'. καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις ('Α. Σ. ζώοις⁴⁷) τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἐρπετῷ ἔρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ ἔχει ἐν αὐτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρώσιν. 'Α... φ' ἐν αὐτῷ ψυχὴ ζωῆς, σὺν παντὶ λαχάνῳ χλόης εἰς βρώσιν.⁴⁸ Σ. πᾶσι τε τοῖς ζώοις τῆς γῆς, [καὶ] πᾶσι τε τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ κινουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ᾧ ἔστι ψυχὴ ζωῆς, πᾶν χλωρὸν χόρτου εἰς βρώσιν.⁴⁹ Θ. καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἐρπετῷ ἔρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, τῷ ἔχοντι ἐν αὐτῷ ψυχὴν ζωῆς, τὸν πάντα χλωρὸν χόρτον εἰς βρώσιν.⁵⁰

31. וְרָא אֱלֹהִים אֶת־תֵּלֶל־הָאָרֶץ עֹשֶׂה הַיְּהוּדָה וְכָבֹד. Ο'. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. 'Α. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς σύμπαν ὅσα (fort. δ) ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὸν σφόδρα. Σ. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἦν καλὰ σφόδρα.⁵¹

Cap. I. 11. κατὰ γένος — καὶ καθ' ὁμοιότητα⁵²
20. ÷ καὶ ἐγένετο οὕτως⁵³.

CAP. II.

1. הַשְּׂמִיּוֹם. Ο'. ὁ οὐρανός. 'Α. Σ. οἱ οὐρανοί.¹
2. בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי. Ο'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκτῇ (Οἱ λοιποὶ τῇ ἑβδόμῃ²).
וַיָּצַב. *Et cessavit.* Ο'. καὶ κατέπαυσε ('Α. διέλειπεν³).
4. אֵלֶּה תּוֹלְדֹתָא. *Hae sunt origenes.* Ο'. αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως. 'Α. Σ. αὗται αἱ γενέσεις.⁴
6. וַיֹּאזֶן יַעֲקֹב מִן־הָאָרֶץ הַשְּׁקֵמָה אֶת־כָּל־פְּנֵי הָאֲדָמָה. *Sed vapor ascendebat de terra, et irrigabat universam faciem humi.* Ο'. πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐπότιζε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. 'Α. καὶ ἐπιβλυσμός ἀνέβη

affert : Σ. σπερματίζοντα. ⁴⁶ Philop. ibid. Pro σπερμαίνον, quod manifeste vitiosum est, Montef. tacite correxit σπερμαίνοντος, spreta leniori medicina, σπερμαίνον, vel etiam σπερματοῦν.

⁴⁷ Cod. 127. ⁴⁸ Philop. ibid. p. 265. Idem p. 267 : τὸ δέ, καὶ πᾶν χλωρὸν χόρτον εἰς βρώσιν, τοῖς τρισὶν εἰρημένον, 'Α. σαφέστερον ἡρμήνευσεν, εἰπὼν· καὶ (σὺν) παντὶ λαχάνῳ χλόης εἰς βρώσιν. Montef. vero pro σὺν παντὶ λαχάνῳ χλόης oscitanter dedit σὺν πᾶν λάχανον (om. χλόης). ⁴⁹ Philop. ibid. p. 265. (Quae autem in fine lectionis Symmacho adstruit Montef., τὸν πάντα χόρτον σπέρμαον (adde ex Philopono σπέρμα), ὃ ἐστὶν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς, ad enarrationem versionis LXXviralis pertinent. Error est Corderii, qui Philoponum edidit.) Procop. in Gen. p. 118 : περιττὸς οὖν ὁ, καὶ, ἐν τῷ, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρώσιν· οὕτω γὰρ ἐκδεδικάσθαι καὶ Σύμμαχον, χωρὶς τοῦ, καὶ. ⁵⁰ Philop. ibid. (Montef. perperam exscripsit καὶ pro τῷ (ἔχοντι), omisso in fine χόρτον.) ⁵¹ Idem ibid. p. 271. ⁵² Sic sub — vel — Arab. 1, 2. In Hebraeo etiam κατὰ γένος

abest. ⁵³ Sic sub + Montef., tacito auctore. Eadem verba in v. 11 obelo jugulant Arab. 1, 2, reclamante Hebraeo.

CAP. II. ¹ Codd. X, 127, 135. ² Idem. Hieron. : "Pro die sexto in Hebraeo habet diem septimum. Artabimus igitur Iudeos, qui de otio sabbati gloriantur, quod jam tunc in principio sabbatum dissolutum sit, dum Deus operatur in sabbato, complens opera sua in eo, et benedicens ipsi diei, quia in illo universa compleverit."

³ Codd. X (cum διέλειπεν), 127, 135. ⁴ Codd. 127, 135. Cod. X affert : 'Α. αὗται αἱ γ. Sic (cum 'Α. Σ.) Catena MSS. et schedae Combefis. apud Montef., qui ex iisdem scholium affert : Τὸ, βίβλος, ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καθόλου οὐ κείται παρ' Ἑβραίοις, ἀλλ' ἐπὶ πλάνῃ (corrige ex Niceph. ἀλλ' ἔστι πλάνη) Ἑβραίων γραφείως, πλανηθέντος ἐν τῇ πλάνῃ ἐκείνου, ἐν ᾧ κείται παρὰ μὲν Ἀκὼλᾳ τοῦτο βιβλίον γεννημάτων Ἀδάμ· παρὰ δὲ τοῖς Ο'· αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων· ψῆδὴ γὰρ καὶ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ βιβλίον παραλείφθαι, καὶ οὕτως αὐτὸ προσέθηκε.

ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐπότισε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς χθονός.⁵

7. וַיַּצַּר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם עָפָר מִן הָאֲדָמָה וַיִּנְשֹׁף בְּנָפְחוֹ נְשִׁימָת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה. Et formavit Jova Deus hominem ex pulvere humi, et inflavit in nares ejus spiritum vitae; et factus est homo anima vivens. Ο'. καὶ ἔπλασεν ✕ κύριος ⁴⁰ ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν (alia exempl. add. λαβών) ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον (Οἱ λοιποὶ εἰς τοὺς μυκτῆρας⁹) αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. 'Α. καὶ ἔπλασε κύριος ὁ θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς χθονός, καὶ ἐνεφύσησεν ἐν μυκτῆρσιν αὐτοῦ ἀναπνοὴν ζωῆς καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Σ. Θ. καὶ

ἔπλασε κύριος ὁ θεὸς τὸν 'Αδὰμ χοῦν ἀπὸ τῆς [γῆς] ἀδάμ, καὶ ἐπνευσεν εἰς τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ ἀναπνοὴν ζωῆς καὶ ἐγένετο 'Αδὰμ [ἄνθρωπος] εἰς ψυχὴν ζῶσαν.⁹

8. וַיִּשַׁע יְהוָה אֱלֹהִים גֶּן-עֵדֶן מִקְדָּם. Et plantavit Jova Deus hortum in Eden ab oriente. Ο'. καὶ ἐφύτευσεν ✕ κύριος ⁴¹⁰ ὁ θεὸς παράδεισον ἐν 'Εδέμ ('Εβρ. γὰν βεδέμ¹¹) κατὰ ἀνατολάς. 'Α. καὶ ἐφύτευσε κύριος ὁ θεὸς κήπον ἐν 'Εδέμ ἀπὸ ἀρχῆθεν.¹² Σ. . . παράδεισον ἀνθρώπων. ¹³

מִקְדָּם. 'Α. ἀπὸ ἀρχῆθεν. Σ. ἐκ πρώτης. Θ. ἐν πρώτοις.¹⁴

10. וַיְהִי. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ γίνεται.¹⁵

11. פִּשְׁוֹן. Ο'. Φισών (s. Φεισών). 'Ο 'Εβραῖος Φεισών.¹⁶

⁵ Theodoret. Quaest. XXII in Gen., unde sumpserunt Nobil., Niceph. Cf. Hex. ad Job. xxx. 12. Prov. i. 26. Jerem. xli. 21. (Scriptura ἐπιβληγμός est in Nobil.; ἐπιβληγμός autem in Cod. Aug. Theodoret.) Euseb. Emisenus in Cat. Niceph. p. 60: 'Εβραῖος δέ τις φησιν, ὅτι οὐ λέγει, πηγὴ δὲ ἀνέβαινον ἐκ τῆς γῆς, ἀλλὰ τὴν εἰδὸς φησιν ἀχλύος ἢ αἰθέρος συνεστῶτος παχυτάτου, οὗ τὴν ἀνάδοσιν ἀπὸ τῆς γῆς γίνεσθαι ἔφη, καὶ καλύπτειν τὸ πρόσωπον. ⁶ Sic Cod. 127, et sine aster. Codd. 14, 25, 31, alii. ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 15, 16, 18, alii, Philop. ⁸ Cod. 127. Nobil. affert: 'Α. Σ. μυκτῆρα. ⁹ Philop. ibid. p. 250. Ad duplicem lectionem γῆς ἀδάμ cf. ad Cap. iii. 18. ¹⁰ Sic sine aster. Comp., Codd. III, 16, 19, 20, alii, Arab. 1, 2. Grabe *Epist. ad Mill.* p. 68: "Asteriscum iterum praeaffixi auctoritate Anastasii I. c., τὰ ἑξαπλὰ στιχίεῖντα allegantis." Graeca Anastasii in Cod. Cantab. sic jacent: καθὰ εἰς τὰ ἀκριβῆ καὶ ἀνόθεντα καὶ ἀρχαῖα τῶν ἀντεγράφων ἐρευνήσαντες μετὰ πολλῆς τῆς ἀκριβείας εὐρήκαμεν, εἰς τὰ ὑπὸ Κλήμεντος, καὶ Εἰρηναίου, καὶ Φιλωνος τοῦ φιλοσόφου, καὶ τοῦ τὰ ἑξαπλῶς (fort. ἑξαπλᾶ) συστασάμενον στιχίεῖντα. Ubi vocem στιχίεῖντα, sensu generaliori pro distincta, descripta, non pro asterisco notata positam, a Gratio male cum τὰ ἑξαπλὰ compositam esse quivis videt. ¹¹ Sic Montef., tacito auctore. ¹² "Versionem Aquilae habemus apud Basilio [?], et ex schedis Combefis."—Montef. Pro ἀπὸ ἀρχῆς ex Hieronymo rescriptissimus ἀπὸ ἀρχῆθεν. Scilicet Aquila pro מִקְדָּם regulariter ponit ἀρχῆθεν (vid. Hex. ad Deut. xxxiii. 15. 4 Reg. xix. 25. Psal. xliii. 2. lxxvii. 34. lxxviii. 152); pro מִקְדָּם igitur ἀπὸ ἀρχῆθεν ponendum erat. (Exempla

cumulavimus propter Lagardium, qui in *Genes.* p. 24 temere affirmat, in nostro loco Aquilam non מִקְדָּם, sed מִמִּזְרָא legisse.) ¹³ Hieron.: "Porro EDEN delicias interpretantur, pro quo Sym. transtulit, *paradisum florentem.*" ¹⁴ Idem: "Necnon quod sequitur *contra orientem*, in Hebraeo MECEDEM [Lagarde e Codd. Berol. Scaph. MIMIZRA edidit. Fortasse plenius legendum: MECEDEM, non MIMIZRA] scribitur, quod Aq. posuit ἀπὸ ἀρχῆς [Antiquior Reginae liber [et Frising.] ΑΠΟ ΑΡΧΗΘΕΝ; alter corrupte ΑΠΟ ΑΡΧΗΝΗΝ; denique Palat. ΑΠΟ ΑΡΧΗΝΕΝ.—Vallars.] et nos ab exordio possumus dicere; Sym. vero, ἐκ πρώτης, et Theod. ἐν πρώτοις, quod et ipsum non *orientem*, sed *principium* significat. Ex quo manifestissime comprobatur, quod priusquam caelum et terram Deus faceret, paradisum ante condiderat, sicut et legitur in Hebraeo: *Plantaverat autem Dominus Deus paradisum in Eden a principio.*" Praeterea Montef. Syri interpretis lectionem e Cod. Reg. 1888 [et Cat. Niceph. p. 66] exscripsit: 'Ο μὲν οὖν Σύρος οὕτως ἔχει γεγραμμένον καὶ ἐφύτευσεν ὁ θ. παράδεισον ἐν 'Εδέμ: ἐξ ἀρχῆς δὲ φησι (φασί Niceph.) μὴ κείσθαι ἐν (ἐγκείσθαι idem) τῷ 'Εβραϊκῷ. ¹⁵ Sic Codd. 25, 130, teste Lagarde, Cat. Niceph., et Cod. 127 in marg. Lectionem non memorat Holmes. ¹⁶ Acacius in Catenis Reg. MSS. [et Cat. Niceph. p. 72]: Τὰ τῶν τεσσαρῶν ποταμῶν ὀνόματα κατὰ μὲν 'Εβραίοις οὕτω καλεῖται: ὁ μὲν πρῶτος Φεισών, ὁ δὲ δεύτερος Γαῶν ὁ τρίτος, Φοράδ ὁ τέταρτος 'Εδδκεῖλ· παρὰ δὲ Ἕλλησι, Γάγγης, Νείλος, Εὐφράτης, Τίγρης. Hieron.: "Nomen uni Phison. Hunc esse Indiae fluvium Gangen putant." Aliter Severianus in Cat. Niceph. p. 70: Φεισών,

12. הַבִּדְלִיּוֹן. *Bdellium*. Ο'. ὁ ἀνθραξ. Οἱ λοιποὶ βδέλλιον.¹⁷

הַבִּדְלִיּוֹן. *Et gemma onyx* (s. *sardonyx*). Ο'. καὶ ὁ λίθος ὁ πράσινος (Οἱ λοιποὶ ὄνυξ¹⁸).

14. קְדָמַת אַשּׁוּר. *Ab oriente Assyriae*. Ο'. κατέναντι ('Α. ἐξ ἀνατολῆς¹⁹) Ἀσσυρίων.

15. בְּנִרְעָן. Ο'. ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς. Σ. ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς ἀκτῆς.²⁰

17. לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם הַכֶּלֶה מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת. *Non comedes de ea; nam in quo die comederis de ea, moriendo morieris*. Ο'. οὐ

φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ ἢ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. 'Α. ... ὅτι ἐν ἡμέρᾳ βρώσεώς σου ...²¹ Σ. οὐ μὴ φαγῇ ἀπ' αὐτοῦ ἢ δ' ἂν (s. ἢ γὰρ ἂν) ἡμέρᾳ φαγῇ ἀπὸ τοῦ ξύλου, θνητὸς ἔσῃ.²²

18. לִבְדִּי. *Solum*. Ο'. μόνον. Σ. μοναχόν.²³

וְעָוֹר כְּנֶגְדִּי. *Faciam ei adiutorem sicut e regione ejus* (sibi similem). Ο'. ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν ('Α. ὡς κατέναντι αὐτοῦ. Σ. ἀντικρὺς αὐτοῦ²⁴).

19, 20. חַיִּית (bis). Ο'. τὰ θηρία ... τοῖς θηρίοις. 'Α. Σ. (τὰ) ζῶα ... (τοῖς) ζώοις.²⁵

δὲν νῦν λέγουσι Δαυοῖβιν.

¹⁷ Cod. X, teste Griesb. Cod.

135 in marg.: 'Α. βδέλλιον, καὶ ἀπὶ πράσινον ὄνυξ. Cf. Hex. ad Num. xi. 7.

¹⁸ Cod. 127. Cf. Hex. ad Exod.

• xxv. 7. xxxix. 6. Job. xxviii. 16. Hieron.: "Pro carbunculo et lapide prasino, βδέλλιον et ὄνυχα alii transtulerunt." Montef. affert: 'Α. σαρδόονξ. Σ. Θ. ὄνυξ, ex alio Hieronymi loco, de quo ad Exod. xxxix. 6 videbimus.

¹⁹ Cod. X. Cod. 127: Σὺ. ἐξ ἀνατολῆς.

²⁰ Hieron.:

"Pro voluptate in Hebraeo habet EDEN: ipsi igitur nunc LXX EDEN interpretati sunt voluptatem. Sym. vero, qui florentem paulo ante paradisum transtulerat, hic posuit ἐν τῷ π. τῆς ἀλσος, quod et ipsum amoenitatem et delicias sonat." Pro voce Graecis scriptoribus ignota ἀλσος Vallarsius et quatuor MSS. (quibus accedunt Lagardii tres) ἀκτῆς recepit, cum significatione amoeni recessus, maxime ad maris littus seu propter fluvios, pro quo, praeter Graeca exempla (ut ait) innumera, e Latinis appellat Cic. in Verrem VII, 25: *In acta cum mulierculis jacebat ebrius*; et Virgil. Aen. V, 613: *At procul in sola secretae Troades acta Amisenum Anchisen flebant*. Drusius pro ἀλσος infelicitat tentat ἀλσούνης et glossa Hesychii: ἄλσούνα· ἡδονή; ubi ἈΔΟΣΥΝΑ est falsa scriptura pro ἈΔΟΣΥΝΑ. Mitto conjecturam Jo. Alberti ad locum Hesychii, ἈΔΗC nil esse nisi ἈΔΗC pro ἈΔΟΣΥΝΗC, aut, si mavis, ἩΔΗC pro ἩΔΟΣΥΝΗC; nam hujusmodi compendia in libris manu scriptis non reperiuntur. Denique Holmesius: "In re dubia, videndum an veri speciem habeat τῆς ἀκμῆς. Origin. in Lexico ap. Hieron. Opp. T. III, p. 626: 'Ἐδέμ· τρυφή ἢ ἀκμή. Est τρυφή forte τῶν ὄ, et ἀκμή Symmachi. Porro Gen. xviii. 12: 'Α. τρυφερία. Σ. ἀκμή.' Equidem, re perpensa, ad Vallarsii sententiam accedo, non tamen ut cum Scharfenbergio in *Animadv.* p. 2 concedam, vocem ἀκτῆ a bonis scriptoribus de amoeno recessu usurpari. Scilicet ad sermonem vulgarem pertinet hic vocabuli usus, in quo loca convivii et epulationibus commoda ἀκται audie-

bant. Hoc nos docuit Schol. Venet. ad II. B, 395: "Ἔστι δὲ ἀκτῆ ὁ παραθαλάσσιος καὶ πετρώδης τόπος... Οἶδε δὲ καὶ ἄλλο τι ἡ συνήθεια (*stylus familiaris*) καλούμενον ἀκτῆν, ἀπὸ τοῦ συμβαινόντος, οἶμαι, τοῖς πλοῖζομένοις λαβούσα. Ἐκεῖνοί τε γὰρ εἰς τοὺς τοιούτους τῶν τόπων ἀποβάττες ἐστιῶνται, αὐτὴ τε τοὺς ἐπ' εὐωχίας ἀφωρισμένους τόπους ἀκτὰς καλεῖ, καὶ τύχῳσι μὴ παραθαλάσσιος ὄντες. Eodem pertinent Glossae: Amoenia (sic), αὶ ἀκται; necnon locutiones, ἀκτάξεν, *genio indulgere* (Plutarchi Opp. T. II, p. 668: τὶ δ' οἱ πολλοὶ βούλονται πρὸς θεῶν, ὅταν ἡδέως γενέσθαι παρακαλοῦντες ἀλλήλοις, λέγωσι· σήμερον ἀκτάσωμεν), et ἀκταίνειν (= ἀκολασταίνειν, Suida auctore), propter opportunitates quas praebebant ad helluandum et libidinandum tales secessus. Cum hoc convenit usus Latinae vocis acta in malam partem, non quidem Virgilianus, sed Ciceronianus, cujus optimum exemplum est Orat. pro Cael. 15: *Accusatores quidem libidines, amores, adulteria, Bajae, actas, convivia, commissiones...* jactant. Cf. ad Cap. xiv. 3.

²¹ Codd. X, 127, 135 (cum ἔαν pro ἐν). ²² "Versio Symmachi Graeca in omnibus Catenis Regis habetur."—Montef. Theodoret. Quaesit. XXXVIII in Gen.: Σ. ἢ δ' ἂν ἡμέρᾳ φ. ἀπὸ τοῦ θ. θνητὸς ἔσῃ. Cod. 127 affert: Σ. ἢ γὰρ ἂν ἡμέρᾳ. Hieron.: "Morte morieris. Melius interpretatus est Sym. dicens, *mortalis eris*." Minus probabiliter Codd. X, 127, 135: Οἱ λοιποὶ θνητὸς ἔσῃ; immo in priore statim subjungitur: Θ. θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

²³ Cod. 127. Eandem lectionem τοῖς λοιποῖς vindicat Cod. X, Aquilae autem Cod. 135. ²⁴ Codd. X, 127, 135. S. Anastas. in Hexaem. Lib. IX: 'Ομοίως καὶ ἄκ. ὁ δνοσεβῆς· Ἐλλητρόφρων, καθάψασθαι τοῦ θεοῦ βουλόμενος, ἀπὶ τοῦ εἰπεῖν· ποιήσωμεν τῷ ἀνθρώπῳ βοηθὸν κατ' αὐτόν, ποιήσωμεν αὐτῷ β. κατέναντι αὐτοῦ, εἶπε, τουτέστιν, ἀντίδικον καὶ πολέμιον. Ubi particula ὦν male abest.

²⁵ Cod. 127. Cod. 135 affert: 'Α. τοῖς ζώοις. Montef. e Cod. X exscripsit: Σ. ζῶα. 'Α. Σ. ζώοις.

20. וְהָיָה. Ο'. ὅμοιος αὐτῷ. Σ. ἀντικρὺς αὐτοῦ.³⁶

21. וְהָיָה. *Soporem gravem.* Ο'. ἔκστασιν. 'Α. καταφοράν. Σ. κάρον.³⁷ 'Ετερος ὕπνον.³⁸

וַיִּקְרָא. *Et clausit.* Ο'. καὶ ἀνεπλήρωσε ('Α. ἀπέκλεισε. Σ. συνέκλεισε³⁹).

23. וְהָיָה. *Haec tandem aliquando est os de ossibus meis.* Ο'. τοῦτο νῦν ὁστοῦν ἐκ τῶν ὁστέων μου. Σ. Θ. τοῦτο ἅπαξ ὁστοῦν ἐκ τῶν ὁστέων μου.³⁰

וְהָיָה. *Haec vocabitur vira,*³¹ quia ex viro sumpta est haec. Ο'. αὕτη κληθήσεται γυνή ('Εβρ. ἑσά³²) ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη (alia

exempl. add. αὕτη³³). Σ. αὕτη κληθήσεται ἀνδρὶς, ὅτι ἀπὸ ἀνδρὸς ἐλήφθη αὕτη.³⁴ Θ. αὕτη κληθήσεται λήψις, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς ἐλήφθη (αὕτη).³⁵

Cap. II. 4. ✕ κύριος ὁ θεός.³⁶ 5. ✕ κύριος ὁ θεός.³⁷

CAP. III.

2 (Hebr. 1). וְהָיָה. *Serpens autem erat callidior omnibus bestiis agri, quas fecerat Jova Deus.* Ο'. ὁ δὲ ὄφης ἦν φρονιμώτατος ('Α. Θ. πανούργος. Σ. πανουργότερος¹)

³⁰ Cod. 127, qui Aquilae lectionem tribuit. ³⁷ Codd. X, 127, 135 (cum καταφορά). Cf. Hex. ad Gen. xv. 12. 1 Reg. xxvi. 12. Prov. xix. 15. Hieron.: "Pro ecstasi, id est, mentis excessu, in Hebraeo habetur THARDEMA, quod Aq. καταφοράν, Sym. κάρον, id est, *gravem et profundum soporem*, interpretati sunt." ³⁸ "Hanc lectionem Viri doctissimi Jo. Ernesti Grabe [quem cf. in *Epist. ad Mill.* p. 79] beneficio habemus. Ipse vero mutuatus est ex Anastasio Lib. IX in Hexaem., ejus duo MSS. codices habentur; alter in Bibliotheca [Joannis Moore] Episc. Norvic. [nunc in Bibliotheca Academiae Cantab., signatus Ff. IV. 2], alter in [Novo] Collegio Oxoniensi. Alius autem habetur in Bibliotheca Colbertina. Locus sic jacet: Ἀντὶ τῆς ἐκστάσεως ὁ μὲν τῶν ἐρμηνευτῶν καταφοράν εἶπεν, ἄλλος κάρον, ἕτερος ὕπνον." ³⁹ Codd. 127, 135. Cod. X: 'Α. ἐπέκλεισεν. Σ. συνέκλεισεν.

³⁰ Nobil. (cum ὁστών pro ὁστέων), Cod. 135. Procop. in Gen. p. 158: Σ. ὅτι. δὲ καὶ Θεοδ. ἀντὶ τοῦ, νῦν, τὸ, ἅπαξ, ἡρμύνησαν.

³¹ Festus s. v. *Querquetulanus*: "Feminas quas nunc dicimus, antiqui appellabant *virgas*, unde adhuc permanent *virgines* et *viragines*."

³² Origen. Opp. T. I, p. 25: Φασὶ δὲ οἱ Ἑβραῖοι ἑσά μὲν καλεῖσθαι τὴν γυναῖκα· δηλοῦσθαι δὲ ἀπὸ τῆς λέξεως τὸ, ὄφιν, ὡς ὄφιν ἐκ τοῦ, ὡς ἰσχυρὸν ἑσά, ὅπερ ἐρμηνεύεται, ποτήριον σωτηρίου λήψομαι· ἵς δὲ τὸν ἄνδρα, ὡς φανερόν ἐκ τοῦ, ἰσχυρὸν αἶς, ὅπερ ἰσχυρὸν, μακάριος ἄνθρωπος.

³³ Sic Comp., Codd. III, X, 14, 15, 16, alii.

³⁴ Nobil. affert: Σ. αὕτη κληθήσεται ἀνδρὶς. Cod. 127 in marg.: Σ. αὕτη κληθήσεται [ἑσά] ἀνδρὶς, ὅτι ἀπὸ ἀνδρὸς ἐλήφθη αὕτη [ἑσά γυνή]. Vid. not. seq. Cod. 135 ex Apolinario: καλῶς τις καὶ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος (γλώττης) ὀνομαστούσας παρώνυμον τι πεποιθεῖται αὕτη κλ. ἀνδρὶς, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς ἐλήφθη αὕτη. Hieron.: "Non videtur in Graeco et in Latino sonare, *ex mulier* appelletur, quia *ex viro sumpta* sit; sed etymologia in Hebraeo sermone

servatur. Vir quippe vocatur *is*, et mulier *issa*. Recte igitur ab *is* appellata est mulier *issa*. Unde et Sym. pulcre etymologiam etiam in Graeco voluit custodire, dicens: *Haec vocabitur ἀνδρὶς*, ὅτι ἀπὸ ἀνδρὸς ἐλήφθη; quod nos Latine possumus dicere: *Haec vocabitur virago*, quia *ex viro sumpta* est." ³⁵ Hieron.: "Porro Theodotio aliam etymologiam suspicatus est, dicens: *Haec vocabitur assumptio*, quia *ex viro sumpta* est. Potest quippe *issa* secundum varietatem accentus et *assumptio* intelligi." Cod. X in marg.: 'Εσά, Ἑβραῖσι, λήψις, ἢ ἀνδρὶς. Cod. 127 in marg.: 'Εβρ. Θε. ἑσά, θλιψις ἀνδρὸς. Σ. αὕτη κληθήσεται ἑσά ἀνδρὶς, ὅτι ἀπὸ ἀνδρὸς ἐλήφθη αὕτη ἐστὶ γυνή. "Haec forsitan in marg. codicis sic se habuerunt:

Εβρ.	Θε.
ἑσά.	θλιψις ἀνδρὸς. Σ. αὕτη κληθήσεται
ἑσά.	ἀνδρὶς, ὅτι ἀπὸ ἀνδρὸς ἐλήφθη αὕτη.
ἐστὶ γυνή.	

Verba ab sinistram erant more Sinico (quod saepe fit in marginibus codicum) deorsum legenda; sed ea librarius transverso sub ordine legit, atque ita cum vicinis, quae erant separatim legenda, commiscuit. Lego igitur: 'Εβρ. ἑσά. ἑσά ἐστὶ γυνή. Θ. λήψις. Σ. ἀνδρὶς. Σ. αὕτη κλ. ἀνδρὶς, ὅτι ἀπὸ ἀνδρὸς ἐλήφθη αὕτη."—Holmes. ³⁶ Sic sub aster. Cod. 127 in marg., Arab. 1. Κύριος om. Codd. X, 14, 15, 16, alii. ³⁷ Sic Codd. X, 127, Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. 19, 25, alii.

CAP. III. ¹ Cod. 127. Hieron.: "Pro *sapiente* in Hebraeo habetur *arom*, quod Aq. et Theod. πανούργος interpretati sunt; hoc est, *nequam et versipellēm*. Magis itaque ex hoc verbo calliditas et versutia, quam sapientia demonstratur." S. Anastas. (MS.) in Hexaem. Lib. X: ὁ δὲ Σὺμ. καὶ ὁ Ἄκ. ἀντὶ τοῦ, φρονιμώτερος, πανουργότερος εἰρήκασι.

πάντων τῶν θηρίων (Ἰ. Ἰώων²) τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὃν ἐποίησε κύριος ὁ θεός. Ἰ. καὶ ὁ ὄφεις ἦν πανοῦργος ἀπὸ παντὸς ζώου τῆς χώρας, οὗ ἐποίησε κύριος ὁ θεός.³

2 (1). **וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הָעֵדֶן.**

Siccine dixit Deus: Non comedetis de omni arbore horti? O. τί ὅτι (Σ. πρὸς τί⁴) εἶπεν ὁ θεός; οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ παραδείσου (Θ. κήπου⁵); Ἰ. μὴ ὅτι εἶπεν ὁ θεός; μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ κήπου;⁶

6 (5). **וְנִפְתָּחוּ.** *Tunc aperientur. O. διανοιχθήσονται. Σ. συνετισθήσονται.⁷*

9 (8). **לְיָרֵךְ הַיּוֹם.** *In aura diei (vespera). O. τὸ δειλινόν. Ἰ. ἐν τῷ ἀνέμῳ τῆς ἡμέρας. Σ. διὰ πνεύματος ἡμέρας. Θ. ἐν τῷ πνεύματι πρὸς κατάψυξιν τῆς ἡμέρας.⁸*

13 (12). **וְאִשָּׁר נָתַתָּה עִמָּדִי.** *Quam dedisti mihi sociam. O. ἦν ἔδωκας μετ' ἐμοῦ. Σ. ἦν συνώκισάς μοι.⁹*

14 (13). **וַיִּשְׁאֲנֵי.** *Seduxit me. O. ἡπάτησέ με. Ἰ. ἐπηγάγετό με.¹⁰*

15 (14). **וְעַל-בִּטְחֶיךָ.** *O. τῶν θηρίων. Ἰ. Σ. τῶν ζώων.¹¹*

וְעַל-בִּטְחֶיךָ. *Super ventrem tuum. O. ἐπὶ τῷ στήθει σου καὶ τῇ κοιλίᾳ.¹²*

וְעַל-בִּטְחֶיךָ. *O. γῆν. Ἰ. Σ. χουῖν.¹³*

16 (15). **וְיִשְׁפָּר.** *Conteret te. O. τηρήσει. Ἰ. προστρίψει. Σ. θλίψει.¹⁴*

17 (16). **וְיִהְיֶה.** *Et graviditatem tuam. O. καὶ τὸν στεναγμόν σου. Ἰ. τὰς συλλήψεις σου. Σ. Θ. τὰς κήσεις σου.¹⁵*

וְיִהְיֶה. *Appetentia (s. conversio) tua. O. ἡ ἀποστρόφή (Ἰ. συνάφεια. Σ. ὁρμή¹⁶) σου.*

18 (17). **וְיִהְיֶה.** *Maledicta est humus tui causa. O. ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου. Ἰ. ἐπικατάρατος ἡ χθὼν ἕνεκέν σου.¹⁷ Σ. ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τῇ ἐργασίᾳ σου.¹⁸ Θ. ἐπικατάρατος ἡ [γῆ] ἀδαμὰ ἐν τῇ παραβάσει σου.¹⁹*

וְיִהְיֶה. *In labore gravi. O. ἐν λύπαις. Σ. ἐν κακοπαθείᾳ. Θ. μετὰ μόχθου.²⁰*

20 (19). **וְעַד שְׁבִיבָה.** *Donec revertaris. O. ὥς τοῦ ἀποστρέψαι (Ἰ. ἐπιστρέψαι²¹) σε.*

² Codd. X, 127. ³ Theodoret. Quaest. XXXI in Gen., et Cod. Reg. 1888. ⁴ Codd. X, 135. ⁵ Cod. X.

⁶ Cod. 135. ⁷ S. Anastas. (MS.) in Hexaëm. Lib. XI: ὁ Σὺμ. εἰς τὸ διανοιχθήσονται, συνετισθήσονται τέθεικεν. Idem ad v. 8: συνετίσθησαν εἴρηκεν (ὁ Σὺμ.), τούτέστιν, ἐσοφίσθησαν, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἦλθον τῆς οἰκείας γυμνότητος τὰ τῆς ψυχῆς αἰτῶν ὅμματα. Minus probabiliter habet lectiones Theodotioni, non Symmacho, vindicant Codd. X, 127. ⁸ Hieron.: "In plerisque codd. Latinorum, pro eo quod hic posuimus, ad vesperam, post meridiem habet; quia τὸ δειλινόν Graecum sermonem ad verbum transferre non possumus; pro quo in Hebraeo scriptum est, LARUE AIOM, quod Aq. interpretatus est, ἐν [ἐν] deest in tribus codd. apud Lagarde] τῷ ἀνέμῳ τῆς ἡμέρας, id est, in vento diei; Sym. vero, διὰ πν. ἡμέρας, id est, per spiritum diei. Porro Theod. manifestius, ἐν τῷ πν. πρὸς κατάψυξιν τῆς ἡμέρας, ut meridiano calore transacto, refrigerium aurae spirantis ostenderet."

⁹ Codd. X, 127, uterque cum scriptura συνώκισας. Cod. 135 affert: Ἰ. ἡ συνώκισάς με. ¹⁰ Codd. 127, 135. Montef., qui post Drusium edidit: "Ἄλλω: ἐπηγάγετό με, legendum suspicatur ἐπηγάγετό με. Immo optime Graecum est ἐπαγάγετο, allucere (cf. Hemsterh. ad Plut. p. 59); sed for-

tasse Symmachum magis quam Aquilam sapit. ¹¹ Cod. X, teste Griesb. Cod. 127: Ἰ. τῶν ζώων. ¹² Hieron.:

"Super pectus tuum et ventrem tuum. Ventrem LXX addiderunt; ceterum in Hebraeo pectus tantum habet."

¹³ Codd. X, 127. Hieron.: "Pro terra AAPHAB scriptum est, quod nos favillam et pulverem possumus dicere."

¹⁴ Codd. 127, 135. "Coislin. pro voce τηρήσει in marg. habet τρίψει, eraso interpretis nomine."—Montef. Hieron.: "Ipse servabit caput tuum, et tu servabis ejus calcaneum. Melius habet in Hebraeo: Ipse conteret caput tuum, et tu conteres ejus calcaneum." ¹⁵ Cod. X. In Cod. 127 prior lectio anonyma est. ¹⁶ Cod. 127.

Cod. X: Ἰ. Σ. συνάφεια, ὁρμή. Hieron.: "Pro conversione Aq. societatem [quod Grabio εἰραμία, Martianno συμμάχια sonabat], Sym. appetitum vel impetum transtulerunt." Cf. ad Cap. iv. 7. ¹⁷ Hieron.: "Et Aquila non discordat, dicens: Maledicta humus propter te." Cod. 127 affert: Ἰ. ἡ δαμά σου. ¹⁸ Codd. X, 135. ¹⁹ Cod. X.

Sic, cum ἡ δαμά (sic) pro ἡ γῆ ἀδαμά Cod. 135. Cf. ad Cap. i. 7. Hieron.: "Et Theodotion: Maledicta adama in transgressionem tuam. ²⁰ Codd. X (cum κακοπάθει (sic)), 127 (cum κακοπαθείας), 135. ²¹ Cod. X.

20 (19). תָּשׁוּב. *O'.* ἀπελεύσῃ. 'Α. ἐπιστρέψῃ.²²

21 (20). הָיָה. *Eva.* *O'.* Ζωή. 'Α. Ἀδ. Σ. Ζωογόνος.²³

23 (22). הֵן הָאָדָם הָיָה בְּאָחֶר כִּמְנוּ לְדַעַת טוֹב. *Ecce! homofactus est sicut unus nostrum, ad sciendum bonum et malum. Nunc autem ne extendat manum suam.* *O'.* ἰδοὺ Ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἰς ἐξ ἡμῶν, τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν· καὶ νῦν μήποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. Σ. ἴδε, ὁ Ἀδὰμ γέγονεν ὁμοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν· νῦν οὖν μηδαμῶς ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ.²⁴

25 (24). אֶת־הַכְּרִיבִים. *O'.* τὰ χερουβίμ. 'Α. καὶ

ὁ Ἑβραῖος χερουσί.²⁵

Cap. III. 23. καὶ εἶπεν ✕ κύριος 4 ὁ θεός.²⁶

CAP. IV.

1. נָכַתִּי אִשׁ אֶת־יְהוָה. *Nacta sum virum, juvanle Jova.* *O'.* ἐκτησάμην ἄνθρωπον διὰ τοῦ θεοῦ. *Ἄ.* Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος ἐκτησάμην ἄνθρωπον ἐν θεῷ.¹ Σ. ἐκτησάμην ἄνθρωπον σὺν κυρίῳ. *Ἑ.* ἑτερος ἐκτησάμην ἄνθρωπον κύριον.²

2. וְהָקָה לְלֶחֶף. *O'.* καὶ προσέθηκε τεκεῖν. Σ. (καὶ) πάλιν ἔτεκεν.³

4. וַיִּשֶׁע. *Et respexit.* *O'.* καὶ ἐπέιδεν. 'Α. καὶ ἐπεκλίθη. Σ. καὶ ἐτέρφθη. Θ. καὶ ἐνεπύρισε. *Ἄ.* Σύρος καὶ εὐδόκησεν.⁴

²² Cod. 127. ²³ Cod. X. Minus probabiliter Cod. 127 ad πάντων τῶν ζ. in marg. pingit: Ἀκ. ζωογόνος. ²⁴ Montef. e Cod. X edidit: Σ. ἴδε Ἀδὰμ γέγονεν ὁμοῦ ἀφ' (ἡμῶν) ἐν τῷ γινώσκειν καλὸν ἢ π. "Mibi quidem in hunc fere modum legendae videntur literae dubiae ac detritae: γέγονεν ὁμοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ γινώσκειν κ. καὶ π.; ut alibi נִשְׁכַּח vertitur ἀπ' αὐτοῦ."—Griesbach. "Σ. ἴδε ὁ Ἀδὰμ, cetera ut Griesb. Ita, inspecto codice, et ipsi legimus."—Holmes. Etiam Cod. 127 ad τοῦ γινώσκειν in marg. affert: Σ. ἀφ' ἑαυτοῦ. Accedit Photius in Amphilochiis apud Mai. S. V. N. C., T. IX, p. 25, qui locus integer exseribendus: Καὶ δεύτερον, ἵνα τοῖς τῶν ὑπερορίας κόλπους (fort. κόπους) ἐνταλαπωρούμενος, ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων καὶ τῆς τῶν παθῶν πείρας μάθοι τῆς τε οἰκείας τὸ μέτρον δυνάμει, καὶ ὡς πολλὰ αὐτῷ λυσitteλέστερον ἦν, τῆς ἡμῶν προνοίας ἐξάπτειν τὰ τῆς διανοίας καὶ τῆς πολιτείας κινήματα· ὅσον τε καθίστηκεν ἐνδεὴς τοῦ γινώσκειν ἀφ' ἑαυτοῦ τε τὸ (fort. τὸ τε) καλὸν καὶ τὸ πονηρόν. Ταύτης δὲ τῆς διανοίας οἶμαι καὶ Σύμμαχον ἐγγὺς γεγονότα τὴν περιοχὴν τοῦ ῥητοῦ ἐκδεδωκέναι· ἰδοὺ Ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἰς ἐξ ἡμῶν τοῦ γινώσκειν ἀφ' ἑαυτοῦ καλὸν καὶ πονηρόν. ²⁵ Cod. 127. ²⁶ Sic Cod. X in marg., et sine aster. Codd. III, 14, 16, alii, Arab. I, 2.

CAP. IV. ¹ Codex quidam Monspeliensis, teste Combefisio, cum scholio: ὡς ἀνωτιθέντος (sic) τὸν πρωτότοκον θεῷ. Sic (cum τῷ θεῷ) Cod. 135. ² S. Anastas. in Hexaëm. Lib. XII: "Ὅθεν οἱ ἄλλοι τῶν ἐρμηνευτῶν οἱ περὶ Σύμμαχον θαυμασιῶς ἐκδεδώκασιν τὴν τοιαύτην φωνήν. Ἀπὸ γὰρ τοῦ εἰπεῖν ἐκτ. ἄν. διὰ τοῦ κυρίου, ὁ μὲν εἶπεν· ἐκτ. ἄν. σὺν κυρίῳ, τουτίστιν, ἄνθρωπον ἡνωμένον τῷ κυρίῳ, θεὸν ὄντα ὁμοῦ τε αὐτὸν καὶ ἄνθρωπον. Ὅ δὲ ἕτερος πάλιν τῶν ἐρμηνευτῶν, ἐκτ. ἄν. κύριον, ἔγραψεν, ἵνα εἴηται ἄνθρωπον θεόν, καθὰ καὶ Θωμᾶς εἶπε πρὸς αὐτὸν· ὁ κύριός

μου, καὶ ὁ θεός μου. ³ Codd. X, 127. Sic sine nom. Cod. 130. ⁴ Nobil. affert: "Theod. ἐνεπύριμεν, Ἀκ. ἀπεκλήθη, vel ἀπεκλήθη. Sym. ἐτέρφθη. Ed. Syra, εὐδόκησεν." Sic post Drusium Montef. in Hexaplis ad loc., notans: "Ἀκ. καὶ ἀπεκλήθη, vel melius ἀπεκλήθη, delinātus est. Interpres Procopii Latine: solationem accepit." Procopii Graeca a Maio edita in Class. Auct. T. VI, p. 218 sic sonant: Ἄλλ' ὁ μὲν προσφέρει τὰ προύχοντα, ὁ δὲ λίαν ἡμελημένα· τοιγαροῦν ὁ θεὸς οὐρανὸν πῦρ καθίλει, τὰ τοῦ Ἀβελ μόνον ἀνῆλωσεν. Οὕτω γοῦν καὶ Θεοδ. ἐξέδωκεν εἰπὼν, ἐνεπύριμεν· ὁ δὲ Ἀκ., ἀπεκλήθη (sic) Σύμ. δὲ, ἐτέρφθη· ὁ δὲ Σύρος, εὐδόκησε. Καὶ ὁ μὲν λέγει τῆς ἀποδοχῆς τὸν τρόπον, ὅτι διὰ πυρός, ὡς ἐπὶ Μωϋσέως καὶ Ἡλίου· ὁ δὲ, ὅτι τῆς ἐπὶ τοῦ Ἀδὰμ ὀργῆς παρακληθεὶς ὁ θεὸς ἐδέξατο· ὁ δὲ, ὅτι ἐτέρφθη ὡς ἐπὶ ζῶντι τῷ δώρῳ· φαίνεται γὰρ ὁ θεὸς καὶ ἐν αὐτῷ τῷ κτίσειν τοῖς κινουμένοις ἡδόμενος, καὶ τὰ ἐμψυχα τῶν (leg. τιμῶν), ἃ δὴ καὶ μόνᾳ εὐλόγησε· τὸ δὲ, εὐδόκησεν, ἐμφαίνει ὡς προέκρινε τοῦ Ἀβελ τὰ δῶρα. Ὅ δὲ Ἑβραῖος, φασί, καὶ ὁ Σύρος ἀμφω δῶρα καλεῖ. Tandem veram Aquilae manum ipse Montef. e Coisliniano (quocum consentit Cod. 127) feliciter eruit: 'Α. ἐπεκλίθη. Σ. ἐτέρφθη. Θ. ἐπύρισε. (Cf. nos in Auctario ad Jessai. xli. 10, ubi pro Hebraeo עָפַר אֶת אֲבִי אֱשֵׁר Aquila interpretatus est μη ἐπικλίνου.) Ad Theodotionem autem potior videtur lectio ἐνεπύριμεν, partim ex Hieronymo, qui ait: "Unde scire poterat Cain, quod fratris munera suscepisset Deus, et sua repudiasset nisi illa interpretatio vera est, quam Theod. posuit: Et inflammavit Dominus super Abel et super sacrificium ejus; super Cain vero et super sacrificium ejus non inflammavit," partim ex Chrysostomo, qui tamen lectionem Syro interpreti oscitanter tribuit. Locus est Opp. T. XII, p. 203 D: Λέγεται πῦρ κατέλθον ἀναλαβεῖν τὰς θυσίας· ἀπὲ γὰρ τοῦ, ἐπὶ

5. **וַיִּשָּׂא**. Ο'. οὐ προσέσχε. Θ. οὐκ ἐνεπύρισε.⁵

וַיַּחַר לָקַן כְּאֵד קַיִן. *Et exarsit (ira) Caino valde, et cecidit (demissa est) facies ejus.* Ο'. καὶ ἐλυπήθη Κάιν (alia exempl. ἐλύπησε τὸν Κάιν⁶) λίαν, καὶ συνέπεσε τῷ προσώπῳ αὐτοῦ. 'Α. καὶ ὀργίλον τῷ Κάιν σφόδρα, καὶ ἔπεσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.⁷ Σ. καὶ ὀργίσθη...⁸

6. **וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-קַיִן לָמָּה הָרָה לָךְ**. Ο'. καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῷ Κάιν ἵνατί περιλυπος ἐγένου; 'Α. καὶ εἶπε κύριος πρὸς Κάιν εἰς τί [τῷ] ὀργίλον σοι;⁹ Σ... εἰς τί ὀργίσθης;¹⁰

7. **הֲלוֹא אִם-תִּשִּׁיב שְׂאֵת וְאָם לֹא תִשִּׁיב לַפֶּתַח**. *Nonne si recte attuleris, (bene est)? et si non recte, ante fores peccatum recubat. Ad te autem erit appetitus (s. conversio) ejus, et tu dominaberis ei.* Ο'. οὐκ ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκης, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλθης, ἡμαρτες; ἡσύχασον πρὸς σέ ἢ

ἀποστροφή αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ. 'Α. (οὐκ) ἐὰν ἀγαθύνῃς, ἀρέσεις...¹¹ Σ. ἀλλ' ἐὰν ἀγαθύνῃς, ἀφήσω ἐὰν δὲ μὴ ἀγαθύνῃς, παρὰ θύραν ἁμαρτία ἐγκάθηται καὶ πρὸς σέ ἡ ὁρμὴ αὐτῆς, ἀλλ' ἐξουσιάζεις αὐτῆς.¹² Θ. οὐκ ἂν ἀγαθῶς ποιῇς, δεκτόν; καὶ ἂν μὴ ἀγαθῶς, ἐπὶ θύρᾳ ἁμαρτία ἐγκάθηται καὶ πρὸς σέ ἡ ἀποστροφή αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ.¹³

8. **וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-הָאֱבֶל**. Ο'. καὶ εἶπε Κάιν πρὸς 'Αβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ — διέλωμεν εἰς τὸ πεδίον.¹⁴ Schol. Παρ' οὐδενὶ τῶν λοιπῶν κεῖται τὰ ῥήματα τοῦ Κάιν τὰ πρὸς 'Αβελ, ἀλλ' οὐδὲ παρ' 'Εβραίοις, ἀλλ' ἐν ἀποκρύφῳ φασὶν παρὰ δὲ τοῖς Ο' κεῖται ἔχει δὲ αὐτὰ καὶ τὸ Σαμαρειτικόν.¹⁵ Schol. ex Origene: 'Εν τῷ 'Εβραϊκῷ τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ Κάιν πρὸς τὸν 'Αβελ οὐ γέγραπται, καὶ οἱ περὶ 'Ακύλαν ἔδειξαν ὅτι ἐν τῷ ἀποκρύφῳ φασὶν οἱ 'Εβραῖοι κείσθαι τοῦτο ἐνταῦθα κατὰ τὴν τῶν Ο' ἐκδοχὴν.¹⁶

⁵ 'Αβελ ἐπέβλεψε, καὶ ἐπὶ τὰς θυσίας αὐτοῦ, ὁ Σύρος, καὶ ἐνεπύρισε, εἶπεν. ⁶ Hieron., ut supra. Cosmas Indicopleusta apud Montef. *Coll. Nov. PP.* T. I, p. 136 (indicante Schleusner. in *Opusc. Crit.* p. 82): μία τῶν ἐκδόσεων λέγουσα: ἐπὶ δὲ Κάιν καὶ ἐπὶ τὰς θυσίας (sic) αὐτοῦ οὐκ ἐνεπύρισε.

⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 15, 16, alii. ⁸ Theodoret. Cod. 127 affert: 'Α. καὶ ὀργίλον τῷ. ⁹ Cod. 127. ¹⁰ Theodoret. Cod. 127: 'Α. εἰς τί ὀργίλον σύ (sic); ¹¹ Cod. 127. ¹² Idem. ¹³ Idem. Cod. 135: Σ. ἀλλ' ἐὰν — ἐγκάθηται. Montef. ex schedis Combefisii, edidit: Σ. ἀλλ' ἐὰν — ἁμαρτία ἐγκείται (sic). Posteriora e Cod. 127 sic exscripsit Matthaei: καὶ πρὸς σέ ἡ ὁρμὴ αὐτῆς. Σ. ἀλλ' ἐξουσιάζεις αὐτῆς, quae leviter corrupta esse videntur. Hieron.: "Multo alius in Hebraeo quam in LXX translatoribus sensus est... Nonne si bene egeris, dimittetur tibi; et si non bene egeris, ante fores peccatum tuum sedebit, et ad te societas [cf. ad Cap. iii. 17] ejus; sed tu magis dominare ejus... Quod autem in LXX interpretibus fecit errorem, illud est, quia peccatum, id est, ἀττατή, in Hebraeo generis masculini est, in Graeco feminini; et qui interpretati sunt, masculino illud, ut erat in Hebraeo, genere transtulerunt."

¹⁴ Codd. 127 (cum scripturis ποίεις et ἀρξεις), 135 (cum κἀν pro καὶ ἀν, et om. καὶ πρὸς σέ ἢ ἀ. αὐτοῦ). Montef. ex iisdem schedis eruit: Θ. οὐκ ἂν ἀγ. ποιῇς, δεκτόν; καὶ ἂν μὴ ἀγ. ποιῇς, ἐπὶ θύρας ἀμ. ἐγκάθηται: πρὸς σέ ὁρμὴ αὐτοῦ, καὶ ἀρξεις αὐτοῦ. Hieron.: "Nonne si bene feceris, dimittetur tibi omne de-

lictum tuum? sive, ut Theod. ait, *acceptable erit*; id est, munus tuum suscipiam, ut suscepi fratris tui." ¹⁵ Arab. 1, 2 pingunt: — (sive —) καὶ εἶπε κ.τ.έ., absente metobelo. ¹⁶ Montef. ex schedis Combefisii, qui ait: "Ex Regiis Codd. et Cod. Mazarini. Sixtina [Nobil.] habet Cyrilli nomine [omissa clausula, ἀλλ' ἐν ἀποκρύφῳ φ.], cum Cyrillus non habeat." Hieron.: "Et dixit Cain ad Abel fratrem suum. Subauditur, ea quae locutus est Dominus. Superfluum ergo est, quod in Samaritanorum et nostro volumine [LXX] reperitur: *Transeamus in campum.*"

¹⁷ MSS. Combefis. Vid. Origen. Opp. T. II, p. 30. Ex hoc scholio male intellecto Montef. in Hexaplis posuit: 'Α. Ο'. διέλωμεν εἰς τὸ πεδίον. Scilicet verba, καὶ οἱ περὶ 'Ακύλαν ἔδειξαν, perperam vertit: *Aquila tamen exhibet*; cum potius sonent: *id quod etiam docet Aquilas versio*. Verum vidit Scharfenb. in *Animadv.* pp. 4, 5, qui insuper pro ἐκδοχῇ probabiliter conjicit ἐκδοσιν. Quod vero affirmat doctissimus Animadvorsor, reliqua verba hujus scholii, ὅτι ἐν τῷ ἀποκρύφῳ κ.τ.έ., vix integra esse posse, quia ὅτι non aptum videtur seriei orationis, errorem ejus notavit Villoison. in Praef. ad *Nov. Vers. Gr.* etc. p. xix, ad usum scholiastarum a solenni voce ὅτι oriendi provocans, scilicet ut subaudiatur σημειῶσαι vel σημειώσιν. Quod reliquum est, Aquilam clausulam superfluum non legisse luculenter demonstrat aliud scholium in marg. Cod. 127: Ταῦτα ἐκ τοῦ ἀποκρύφου δοκεῖ ὑπὸ τῶν Ο' εἰληφῆναι ἔχειν (sic) δὲ αὐτὰ καὶ

24. בִּי שְׁבַע־תַּיִם יָקָם־קַיִן שְׁבַע־עַם וְשִׁבְעָה.
Nam septuplum punietur Cainus, et Lamech septuagies et septies. Ο'. ὅτι ἑπτάκις ἐκδεδίκηται ἐκ Κάιν ἐκ δὲ Λάμεχ ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. 'Α. ὅτι ἐπταπλασίως ἐκδικηθήσεται Κάιν καὶ Λάμεχ ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.³² Σ. ὅτι ἑβδομαῖος ἐκδικήσιν δώσει...³³ Θ. (ὅτι) δι' ἑβδομάδος ἐξεδίκησε...³⁴

25. וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת בִּי שֵׁת־לִי אֱלֹהִים יָרַע.
Et appellavit nomen ejus Seth: nam (aiebat) constituit mihi Deus prolem aliam. Ο'. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σήθ, — λέγουσα ἡ ξανέστησε γάρ μοι ὁ θεὸς σπέρμα ἕτερον. 'Α. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σήθ, [λέγουσα] ὅτι ἔθηκε μοι ὁ θεὸς σπέρμα ἕτερον.³⁵

26. וְהָיָה בְּשֵׁם יְהוָה. תִּנּוּ הוֹחֵל לִקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה.
Tunc caeptum est invocare nomen Jonae. Ο'. οὗτος ἡλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ ('Ο 'Εβραῖος ΠΙΠΙ³⁶). 'Α. τότε ἤρχθη τοῦ καλεῖν ἐν ὀνόματι (κυρίου). Σ. τότε ἀρχὴ ἐγένετο...³⁷ 'Ο 'Εβραῖος οὗτος ἡλπι-

σεν ἐπικαλεῖσθαι τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ.³⁸

CAP. V.

1. וְהָיָה קָדֶם תּוֹלְדֹת אָדָם. *Hic est liber generationum (genealogia) Adami.* Ο'. αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων. 'Α. τοῦτο βιβλίον γεννημάτων 'Αδάμ.¹

בְּרֵמֹת. Ο'. κατ' εἰκόνα. 'Α. ἐν ὁμοιώματι. Σ. ἐν ὁμοιώσει.²

2. אֶת־שָׁמַיִם. Ο'. τὸ ὄνομα αὐτοῦ (alia exempl. αὐτῶν³).

3. שְׁלֹשִׁים וְיָמָאָת שָׁנָה. *Triginta et centum annos.* Ο'. τριάκοντα καὶ διακόσια (Οἱ λοιποὶ ἑκατὸν καὶ τριάκοντα⁴) ἔτη.

4. שְׁנָה יָמָאָת שָׁנָה. Ο'. ἔτη ἑπτακόσια (Οἱ λοιποὶ ὀκτακόσια⁵).

5. תְּשַׁע יָמָאָת שָׁנָה וְשְׁלֹשִׁים שָׁנָה. Ο'. τριάκοντα

³² Cod. 130 (cum siglis σ καὶ ξ). Sic (cum σ δὲ Λ . ἐβδ. ἐπτά) Cod. 127. ³³ Cod. 127, teste Matthaeio. Holmes. e Cod. 127 (per errorem pro 130) affert: Σ. ὅτι ἑβδομαῖος ἐκδικήσιν δώσει Κάιν Λάμεχ σ καὶ ἑβδομαῖος (sic). Syro-hex.

✠ ܡܚܠܐ ܕܝܚܝܐ ܕܝܚܝܐ ✠; quo auctore etiam in priori clausula ἑβδομαῖος corrigit Ceriani, vereor ne contra linguam. Praeterea Procop. in Gen. p. 140 Symmachi lectionis, si non ipsissima verba, certe sensum afferens, haec habet: ϕ συμφωνῇ Θεοδοτίων ἐρμηνεύσας, δι' ἑβδομάδος ἐξεδίκησεν ἢ ἑβδομαῖος ὃν ὁ Λάμεχ τῷ Κάιν ἀπέδωκε τὴν ἐκδίκησιν, κατὰ Σύμμαχον. Scilicet vox ἑβδομαῖος, etsi quoad usum vulgarem cum ἑβδομος permutetur, vi formae est *is qui septimo die aliquid faciat*, quam notionem in nostro loco ad septimam generationem transtulerunt interpretes. ³⁴ Procop., ut supra. Minus probabiliter Cod. 130: Θ. ὅτι ἑβδομάδος ἐκδικηθήσεται Κάιν Λάμεχ ἑβδομήκοντα (sic).

³⁵ Hieron.: "Denique Aq.: *Et vocavit, inquit, nomen ejus Seth, dicens: Quia posuit mihi Deus semen alterum.*" In textu obelus est in Syro-hex. ³⁶ Syro-hex. in marg. ܡܚܠܐ ܕܝܚܝܐ ܕܝܚܝܐ .

³⁷ Cod. 130, absente siglo Σ, quod e Syro-hex. posuimus. Hic autem affert: ܡܚܠܐ ܕܝܚܝܐ ܕܝܚܝܐ . Montef. ex omnibus Catenis Regii et schedis Combefis. edidit: 'Α. τότε ἤρχθη τοῦ καλεῖσθαι ἐν ὀν. κ., et sic ex Theodoretō Nobil.

(Locus Theodoretī est Opp. T. I, p. 60, ubi in textu: τοῦ καλεῖσθαι τῷ ὀν.; in marg. autem: τοῦ καλεῖν ἐν ὀνόματι.) ³⁸ Euseb. Emisenus apud Montef., et Cat. Niceph. p. 119: 'Εν τῷ 'Εβραϊκῷ οὐχ οὕτως λέγει, ἀλλ', οὗτος ἡλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τῷ ὀν. (Codd. 64, 130: ἐν ὀν.) κ. τοῦ θ., τουτέστιν, υἱὸς θεοῦ λέγεσθαι, καὶ θεός. Οἱ γὰρ ἀπὸ τοῦ Σήθ δίκαιοι γεγόνασιν" ὁθεν ἡ γραφὴ ἐαυτῇ ἀκολουθοῦσα, μετὰ ταῦτα φησι: καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ κ.τ.έ., τουτέστιν, οἱ δίκαιοι. Οὐ γὰρ ἦν ἐπιμείξια τῶν υἱῶν Σήθ πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ Κάιν.

CAP. V. ¹ Cf. Hex. ad Cap. ii. 4. ² Codd. 130 (cum ὁμῶν. bis), 135 (cum Σ. ὁμοίως). ³ Sic Codd. III (in rasura), X, 15, 38, alii, Hieron., Syro-hex. ⁴ Syro-hex. ✠ ܡܚܠܐ ܕܝܚܝܐ ܕܝܚܝܐ ✠. Euseb. Emis. apud Montef., et Cod. 135 in marg.: "Οἱ (ιστιῶν δὲ ὅτι Cod. 135) ὁ 'Εβραῖος καὶ ὁ Σύρος καὶ ὁ (ὁ om. idem) Σύμμαχος παρὰ ῥ' ἔτη αἰὲ γενεαλογεῖ καὶ ὑποδείγματος ἕνεκεν, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ 'Αδάμ γέγραπται αὐλ' γενεῶν (αὐλ' ἑτῶν γενεῶν idem) τὸν Σήθ ὁ 'Εβραῖος ρλ' προστίθαι δὲ αὐτὰ εἰς ὑποδιόκον ζωῆς τοῦ 'Αδάμ. Hieron.: "Sciendum quod usque ad diluvium, ubi in nostris codd. ducentorum et quod excurrit annorum genuisse quis dicitur, in Hebraeo habetur centum annos, et reliquos qui sequuntur." ⁵ Cod. 127: Οἱ λοιποὶ ὦ. Hieron.:

"Quia in ducentis erraverat, consequenter hic posuit *septingentos*, cum in Hebraeo hic habeatur *octingentos*."

καὶ ἐννακόςια ἔτη. 'Α. ἐννακόςια ἔτος καὶ
τριάκοντα ἔτος.⁶

6. חַמֶּשֶׁשׁ שָׁנִים וּמֵאָת שָׁנָה. Ο'. πέντε καὶ διακόςια
ἔτη. Οἱ λοιποὶ ἑκατὸν καὶ πέντε.⁷

7. שִׁבְעַת שָׁנִים וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה. Ο'. ἑπτὰ ἔτη
καὶ ἑπτακόςια (Οἱ λοιποὶ ὡς⁸).

9. תִּשְׁעִים שָׁנָה. Ο'. ἔτη ἑκατὸν ἐννεμήκοντα (Οἱ
λοιποὶ ᾧ⁹).

10. וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה. Ο'. καὶ ἑπτακόςια (Οἱ
λοιποὶ ᾧ¹⁰).

13. וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה. Ο'. καὶ ἑπτακόςια (Οἱ
λοιποὶ ᾧ¹¹) ἔτη.

14. וַיְהִי כִלְיָמִי קַיִן. Ο'. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ
ἡμέραι Καϊνᾶν. Aliud exempl. ἐγένοντο οὖν
πάντες οἱ χρόνοι Καϊνᾶν.¹²

15. חַמֶּשֶׁשׁ שָׁנִים וּשְׁשִׁים שָׁנָה. Ο'. πέντε καὶ ἐξή-
κοντα καὶ ἑκατὸν (Οἱ λοιποὶ ἔξ¹³) ἔτη.

16. שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה. Ο'. ἔτη
τριάκοντα καὶ ἑπτακόςια (Οἱ λοιποὶ ᾧ¹⁴).

19. שְׁמֹנֶה מֵאוֹת. Ο'. ὀκτακόςια. (Οἱ λοιποὶ)
ψπε.¹⁵

20. שְׁתַּיִם וּשְׁשִׁים שָׁנָה וַתֵּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה. Ο'.

δύο καὶ ἐξήκοντα καὶ ἐννακόςια (Οἱ λοιποὶ
ὡμ¹⁶) ἔτη.

22. וַיִּתְהַלֵּךְ אֶת־הָאֱלֹהִים. Et ambulabat
(vitam degebat) Enoch cum Deo. Ο'. εὐνέστησε
δὲ Ἐνὼχ τῷ θεῷ. 'Α. καὶ περιπατεῖ Ἐνὼχ
σὺν τῷ θεῷ. Σ. (καὶ) ἀνестρέφετο...¹⁷

24. וַיִּתְהַלֵּךְ אֶת־הָאֱלֹהִים. Ο'. καὶ εὐνέ-
στησεν Ἐνὼχ τῷ θεῷ. 'Α. καὶ περιπατεῖ
Ἐνὼχ σὺν τῷ θεῷ. Σ. καὶ ἀνестρέφετο
Ἐνὼχ...¹⁸

25. שִׁבְעַת שָׁנִים וּמֵאָת שָׁנָה וּשְׁמֹנִים שָׁנָה. Ο'. ἑπτὰ ἔτη
καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν. Οἱ λοιποὶ ἑπτὰ
καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη καὶ ἑκατὸν ἔτη.¹⁹ Τὸ
'Εβραϊκὸν καὶ τὸ Σαμαρειτικόν (καὶ ἔζησε
Μαθουσάλα) ἔτη ρπζ (καὶ ἐγέννησε τὸν Λά-
μεχ).²⁰

26. שְׁתַּיִם וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה. Ο'.
δύο καὶ ὀκτακόςια ἔτη. Alia exempl. δύο καὶ
ὀγδοήκοντα Χ ἔτη 4 καὶ ἑπτακόςια ἔτη.²¹ Οἱ
Γ' ὁμοίως (δύο καὶ ὀγδοήκοντα κ.τ.έ.). Οἱ
Ο'. δύο καὶ ὀκτακόςια ἔτη.²² Τὸ 'Εβραϊκὸν
καὶ τὸ Σαμαρειτικόν (καὶ ἔζησε Μαθουσάλα
μετὰ τὸ γεννησάι αὐτὸν τὸν Λάμεχ) δύο καὶ
ὀγδοήκοντα καὶ ἑπτακόςια ἔτη.²³

⁶ Epiphanius De Mens. et Pond. p. 159 C. Idem p. 159 B: Κεῖται ἐν ἀρχῇ τῆς Γενέσεως οὐαεὶ ἀδὰμ σαλωεῖμ σαμωθσανᾶ, ὃ ἐρμηνεύεται, ᾧ καὶ 'Ακ. ἠκολούθησε, καὶ ἔζησεν 'Αδὰμ τριάκοντα ἔτος καὶ ἐννακόςια ἔτος. Ubi haec, οὐαεὶ ἀδὰμ σαλωεῖμ (rectius σαλωεῖμ), e v. 3 male huc translata sunt. Deinde pro σαλωεῖμ σαμωθσανᾶ in versione Epiphaniī Syriacā (Mus. Brit. MSS. Addit. 17, 148) emaculatus legitur: σαλωεῖμ σανᾶ οὐθεσάμωθ σανᾶ (ܣܠܘܐܝܡ ܣܢܐܐܘܬܐ ܣܠܘܐܝܡ). In textu LXXviralī Syro-hex. legit: ἐννακόςια ἔτη καὶ τριάκοντα ἔτη, invitīs libris Graecis. ⁷ Syro-hex. ܫܢܐ ܘܡܝܐܬ ܘܫܡܢܐ ܡܝܐܬܐ. Cod. 135: Οἱ λοιποὶ ρέ (non, ut Cod. 127, ρλε). ⁸ Codd. 127, 135. ⁹ Cod. 135. Minus probabiliter Cod. 127: Οἱ λοιποὶ ܕܥܝܪܐ. ¹⁰ Cod. 127.

¹¹ Idem. In v. 12 reliquos interpretes ἐβδομήκοντα pro ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν posuisse quivis videt. ¹² Syro-hex. in textu: ܫܢܐ ܘܡܝܐܬ ܘܫܡܢܐ ܡܝܐܬܐ ܘܫܡܢܐ ܡܝܐܬܐ, reclamantibus libris Graecis; in marg. autem: ܫܢܐ ܘܡܝܐܬ ܘܫܡܢܐ ܡܝܐܬܐ. ¹³ Cod. 127. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem, sine titulo. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Syro-hex. ܫܢܐ ܘܡܝܐܬ ܘܫܡܢܐ ܡܝܐܬܐ. Cod. 38 in textu: περιπατεῖ δὲ (Ἐνὼχ) σὺν τῷ θεῷ. Cf. ad

v. 24. ¹⁸ Codd. 127, 135. Matthaei e Cod. 127 ex-
scripsit: Σ. καὶ ἀνестρέφετο Ἐνὼχ καταβαίνων; ubi vox kata-
βαίνων est glossa etymologica nominis 'Ιάρεθ, cum lectione
Symmachi male confusa. Syro-hex. in marg. eadem habet
quae ad v. 22, nisi quod ܫܢܐ ܘܡܝܐܬ ܘܫܡܢܐ ܡܝܐܬܐ sine puncto diacritico
jacet. (Ad Sym. cf. Hex. ad Psal. xxv. 3. xxxviii. 7. Mich. ii. 7.) ¹⁹ Syro-hex. ܫܢܐ ܘܡܝܐܬ ܘܫܡܢܐ ܡܝܐܬܐ ܘܫܡܢܐ ܡܝܐܬܐ. Arab. in marg.: "Interpretati sunt
reliqui: centum et septem et octoginta annos." Sic in
textu (sine priore ἔτη) Codd. I, X, 15, 16, alii. ²⁰ Montef.
e schedis Combefisii. ²¹ Sic Syro-hex., et (sine
X ἔτη 4) Ald., Codd. I (voce ὀγδοήκοντα, teste Grabio, recen-
tissima manu, sed sine dubio super antiquas literas scripta),
X, 14, 15, alii. ²² Syro-hex. in marg. ²³ Montef. e
schedis Combefisii. Hieron.: "Famosa quaestio et dis-
putatione omnium ecclesiarum ventilata, quod juxta dili-
gentem supputationem, quatuordecim annos post diluvium
Mathusala vixisse referatur. . . . Restat ergo, ut quomodo
in plerisque, ita et in hoc sit error in numero. Siquidem
et in Hebraeis et Samaritanorum libris ita scriptum reperi:
Et vixit M. centum octoginta septem annis, et genuit L.

29. וְיָצְאוּ. *Et de labore gravi.* Ο'. καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν (Σ. κακοπαθείας²⁴).

Cap. V. 7. ✠ ἔτη 4 ἐπὶ καὶ ἑπτακόσια ἔτη.
8. ✠ ἔτη 4 δώδεκα καὶ ἑννακόσια ἔτη. 10. πεντεκαίδεκα ἔτη καὶ ἑπτακόσια ✠ ἔτη 4. 11. ✠ ἔτη 4 πέντε καὶ ἑννακόσια ἔτη. 13. τεσσαράκοντα ἔτη καὶ ἑπτακόσια ✠ ἔτη 4. 15. πέντε ✠ ἔτη 4 καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη. 16. ἔτη τριάκοντα καὶ ἑπτακόσια ✠ ἔτη 4. 17. ἔτη (fort. — ἔτη 4) πέντε καὶ ἑννενήκοντα ✠ ἔτη 4 καὶ ὀκτακόσια ✠ ἔτη 4. 18. δύο καὶ ἐξήκοντα ἔτη καὶ ἑκατὸν ✠ ἔτη 4. 20. δύο καὶ ἐξήκοντα ἔτη καὶ ἑννακόσια ✠ ἔτη 4. 23. πέντε καὶ ἐξήκοντα ἔτη καὶ τριακόσια ✠ ἔτη 4. 25. ἐπὶ καὶ ἐξήκοντα ✠ ἔτη 4 καὶ ἑκατὸν ἔτη. 27. ἑννέα καὶ ἐξήκοντα ✠ ἔτη 4 καὶ ἑννακόσια ἔτη. 28. ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα ✠ ἔτη 4 καὶ ἑκατὸν ἔτη. 30. πέντε καὶ ἐξήκοντα ἔτη (fort. ✠ ἔτη 4) καὶ πεντακόσια ἔτη. 31. τρία καὶ πεντήκοντα ἔτη καὶ ἑπτακόσια ✠ ἔτη 4.²⁵

Et vixit M., postquam genuit L., septingentos octoginta duos annos, et genuit filios et filias. Et fuerunt omnes dies M. anni nongenti sexaginta novem, et mortuus est. Et vixit L. centum octoginta duobus annis, et genuit Noe. A die ergo natiuitatis Mathusalae usque ad diem ortus Noe sunt anni trecenti sexaginta novem: his adde sexcentos annos Noe, quia in sexcentesimo vitae ejus anno factum est diluvium: atque ita fit, ut nongentesimo sexagesimo nono vitae suae Mathusala mortuus sit, eo anno quo coepit esse diluvium. Ceterum in v. 28 solus Arab. 2, ut videtur, juxta Hebraeam veritatem duo pro octo habet, invito Syro-hex. ²⁴ Syro-hex. 4. ²⁵ Syro-hex. ad Gen. iii. 18. Psal. xv. 4.

CAP. VI. ¹ Sic Comp., Codd. III, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex. ² Sic Codd. III, 37, 72, 75. Syro-hex. in marg. 4. S. Cyril. in Cat. Niceph. p. 129: οὐδὲν οὐδ' ὅτι τὴν ἀντιγράφον τινὰ περιέχει σαφῶς: ἰδόντες δὲ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων. Procop. in Gen. p. 249: γράφεται καὶ ἄγγελοι θεοῦ καὶ φασὶ τινες τὰς ἀποστατικὰς αὐτὸν λέγειν δυνάμεις. ³ Montef. e schedis Combefisii et Catenis MSS. Sic Cod. 130, et S. Cyril. ibid. Cod. 127 affert: 'Α. οἱ υἱοὶ τῶν θεῶν. Syro-hex. 4. ⁴ Montef. ex iisdem (cum viol pro οἱ υἱοί, et var. lect. δυναστῶν). S. Cyril. ibid.: Σύμ. δὲ αὐτὸ τοῦ, υἱοὶ τῶν θεῶν, ἐξέδωκεν, οἱ υἱοὶ τῶν δυναστευόντων. Procop.

CAP. VI.

I (Hebr. v. 32). וְיָצְאוּ. Ο'. καὶ ἐγέννησε (alia exempl. add. Nōe¹).

3 (vi. 2). וַיֵּרְאוּ בְּנֵי-הָאֱלֹהִים אֶת-בָּנוֹת הָאָדָם. *Et viderunt filii Dei (Sethitae) filias hominum (Cainitidas).* Ο'. ἰδόντες δὲ (οἱ) υἱοὶ (alia exempl. οἱ ἄγγελοι²) τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων. 'Α. ἰδόντες δὲ οἱ υἱοὶ τῶν θεῶν τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων.³ Σ. καὶ ἰδόντες οἱ υἱοὶ τῶν δυναστευόντων τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων.⁴ Θ. καὶ ἰδόντες υἱοὶ τοῦ θεοῦ...⁵

4 (3). לֹא-יִרְדּוּן רִחִי בְּאָרֶם לְעַלְם. *Non imperabit (s. humiliabitur) spiritus meus in homine in perpetuum.* Ο'. οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις — τούτοις⁶ εἰς τὸν αἰῶνα. Σ. οὐ κρινεῖ τὸ πνεῦμά μου τοὺς ἀνθρώπους αἰωνίως.⁷

5 (4). הַגִּבּוֹרִים. *Grassatores (gigantes).* Ο'. Θ. οἱ δὲ γίγαντες. 'Α. οἱ ἐπιπίπτοντες. Σ. οἱ βίαιοι.⁸

in Gen. p. 251: δὲ δὲ Σύμ., οἱ υἱοὶ τῶν δυναστευόντων, ἐξέδωκεν ἀντὶ τοῦ, τῶν ἁγίων τῶν ὑπὸ θεοῦ πρὸς τοὺς ἀβαστηκότητας δυναμονιμένων. Etiam Cod. 127: Σ. οἱ υἱοὶ τῶν δυναστευόντων. Denique Syrus noster: **ه. قبل قتل قهليل**. Hieron.: "Verbum Hebraicum ELOIM communis est numeri; et Deus quippe et dii similiter appellantur: propter quod Aq. plurali numero filios deorum ausus est dicere, deos intelligens sanctos sive angelos. Deus enim stetit in synagoga deorum; in medio autem deos discernit (Psal. lxxxi. 1). Unde et Sym. istiusmodi sensum sequens, ait: *Videntes filii potentium filias hominum, et reliqua.*" ⁶ Montef. Syro-hex. affert: Θ. καὶ (ἰδόντες) υἱοὶ τοῦ θεοῦ (**ه. قبل قتل**). ⁷ Obelus est in Syro-hex. ⁸ Nobil. et Catenae MSS. apud Montef. Sic Codd. X (cum μὴ κρίνη), 130, 135 (cum eis αἰωνίως pro αἰωνίως). ⁸ Codd. X, 127, 130 (cum οἱ ἐπ. ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς), 135. Syro-hex. **ه. انهم قتلهم**. Hieron.: "In Hebraeo ita habet: *Cadentes erant in terra in diebus illis*, id est, ANNAPHILIM... Pro cadentibus sive gigantibus, violentos interpretatus est Sym." Idem in Comment. ad Jeai. lxvi. 7: "Genesios quoque narrat liber, quod postquam coeperunt homines multi fieri, qui numerus semper in vitio est, et filiae eis natae sunt, acceperunt eas, non angeli, sed filii Dei, de quibus orti sunt gigantes, sive ut in Hebraeo scriptum est, *ἐπιπίπτοντες*, id est, *irruentes.*"

5 (4). הַגִּבּוֹרִים. *Heroes*. Ο'. οἱ γίγαντες. 'Α. (οἱ) δυνατοί. Σ. (οἱ) βίαιοι.⁹

6 (5). רַק רָע. *Omnino malus*. Ο'. ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρά. 'Ο δὲ 'Εβραῖος ἀντὶ τοῦ, ἐπιμελῶς, φυσικὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτοῦ.¹⁰

וְכָל-הַיּוֹם. *Toto die*. Ο'. πάσας τὰς ἡμέρας. 'Ο 'Εβραῖος καθ' ἡμέραν.¹¹

7 (6). וַיִּצְעַב יְהוָה בְּאַרְצָאֲדָם וַיַּעַבְדָּם. *Et penituit Jovam quod fecisset hominem in terra, et doluit in corde suo*. Ο'. καὶ ἐνεθυμήθη ('Α. μετεμελήθη. Σ. ἀπέστρεψεν¹²) ὁ θεὸς, ὅτι ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διενόηθη ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.¹³ 'Α. καὶ μετεμελήθη κύριος, ὅτι ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διεπονήθη πρὸς καρδίαν αὐτοῦ.¹⁴

8 (7). בִּי בְחִינִי. Ο'. οὐ ἐνεθυμήθην (*alia exempl. ἐθυμώθην*). 'Α. ὅτι μετεμελήθην.¹⁵

10 (9). וַיִּתְּנָהּ ה' אֶל-הָאָדָם. Ο'. τῷ θεῷ εὐηρέστησε. 'Α. σὺν τῷ θεῷ περιεπάτει. Σ. τῷ θεῷ ἐπηκολούθησεν.¹⁷

14 (13). וְעַתָּה. *Finis*. Ο'. καιρὸς. 'Α. τέλος. Σ. πέρας.¹⁸

15 (14). וְעֵצֵי-אֲרָז. *Arbores piceas*. Ο'. ἐκ ξύλων τετραγώνων ('Αλλος ἀσήπτων¹⁹). 'Αλλος ἐκ ξύλων κεδρίνων.²⁰

וְנִדְּלוֹס. *Nidulos facies*. Ο'. νοσιὰς ποιήσεις. Σ. καλιὰς ποιήσεις.²¹

וְנִכְפָּר. *Et oblines*. Ο'. καὶ ἀσφαλτώσεις. 'Α. (καὶ) ἀλοιφήσεις.²²

וְכֵן. *Pice*. Ο'. τῇ ἀσφάλτῳ. 'Α. ἀλοιφῇ.²³

16 (15). וְעַתָּה... הָאָרְצִים. *Eam... arcae*. Ο'. τὴν κιβωτὸν... τῆς κιβωτοῦ. Σ. (τὸ) ἱλαστήριον... (τοῦ) ἱλαστηρίου.²⁴

17 (16). וְלִמְנָח. *Lumen (fenestras) facies arcae*. Ο'. ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν

⁹ Cod. 135. Syro-hex. ܡܢ ܕܢܝܢܐ. Minus emendate Cod. 127: 'Α. δυσιαιοι. Σ. βίαιοι. Cod. 130 autem ad γίγαντες in priore loco post lectionem Aquilae continuat: "ἄλλος δυσιαιοι, βίαιοι. Etiam Nobil. ad priorem locum mendose affert: 'Α. οἱ ἐπισίπτοντες, οἱ βίαιοι. Σ. οἱ δυσιαιοι βίαιοι. Pro δυσιαιοι Scharfenb. in *Animadv.* p. 5 δυνατοὶ emendabat, sed minus probabiliter Symmacho vindicabat. Cf. Hex. ad Gen. x. 8. Amos ii. 16. ¹⁰ Procop. in Gen. p. 253. Cf. ad Cap. viii. 21. ¹¹ Idem p. 252: ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ καθ' ἡμέραν. τὸ, πάσας τὰς ἡμέρας, τὸ 'Εβραϊκὸν οὐκ ἔχει. ¹² Nobil., Codd. 127, 135. Cod. 130: 'Α. καὶ μετεμελήθη κύριος. Σ. καὶ ἀπέστρεψεν. Syro-hex. affert: ܡܢ ܕܢܝܢܐ. Procop. ibid.: καὶ τὸ ἐνεθυμήθη δὲ τὸ 'Εβραϊκὸν ἔχει διενόηθη ἢ προσέσχεν, ἐνταῦθα μόνον ἀλλαχού δὲ, εἴ που ἔχει, μετεμελήθη δηλοῖ, ἢ παρεκλήθη. ¹³ Sic Codd. 127, 130 (in marg.), et sine aster. Cod. 78, Arab. 1, 2. Syro-hex. pingit: * καὶ διενόηθη ἐν τῇ κ. αὐτοῦ, sine cuneolo. ¹⁴ Sic Catena MSS. Regine (= Cat. Niceph. p. 134) ex Diodoro Tharsensi, quae omnes ο θεὸς pro κύριος venditant. Correximus e Cod. 130. ¹⁵ Sic Codd. I, III, 33, 55, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. (ܡܢ ܕܢܝܢܐ). ¹⁶ Codd. X, 135. Syro-hex. ܡܢ ܕܢܝܢܐ. "Sic in Ed. Rom. et codd. nostris."—Montef. Immo Nobil. notat: "[Liber] V[etus]: ὅτι μετεμελήθη;" et sic in textu Ald., Codd. 31, 68, alii. ¹⁷ Codd. Reg. 1871, teste Montef. (=Cod. 64

Holmesii, qui ex eo mutilo exscripsit: 'Α. σὺν τῷ θεῷ... τῷ θεῷ ἐπὶ...), 130. Paulo aliter Cod. X: 'Α. Σ. σὺν τῷ θεῷ περιεπάτει. Nobil. affert: Schol. σὺν τῷ θ. περιεπάτει. τῷ θεῷ ἐπηκολούθησεν. ¹⁸ Nobil., Codd. 64, 130. Cod. X affert: 'Α. τέλος. Syro-hex. ܡܢ ܕܢܝܢܐ. Cod. 135 in marg. affert: 'Ο 'Εβραῖος καὶ ὁ Σύρος, πέρας ἢ τέλος ἢ πλήρωμα. ¹⁹ Cod. X in marg. ἀσίπων, s. ἀσίπτων, teste Holmesio. (Griesbach. ex eodem exscripsit: 'Α. ἀσίπων, s. ἀσίπτων.) Duplicem lectionem, ἐκ ε. τετρ. ἀσίπτων, habent Codd. 20, 56, alii. ²⁰ Sic Cod. 56 in marg. cum Onkelos et Graeco-Venet. Procop. in Gen. p. 256: ποιήσον δὲ σεαυτῷ, φησὶ, κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσήπτων ἢ κεδρίνων. ὁ 'Εβραῖος τὸ, τετραγώνων, φησὶ ἐπὶ πλακῶν πυξίνων. Unde Montef. eruit: "Ἄλλος: ἐπὶ πλακῶν πυξίνων. Denique Hieron.: "Pro quadratis lignis, bituminata legimus in Hebraeo." ²¹ Nobil. Procop. in Gen. p. 257: νοεῖσθαι δὲ καθ' ἑκάστην ὁροφὴν ἀπολαμβανόμενα χωρία ὑπὲρ τοῦ χωρίσεσθαι τὰ ἀνομοιογενῆ ζῶα, ἀπερ καλεῖ νοσιὰς, ὁ δὲ Σύμ. καλιὰς. ²² Nobil., Codd. 64, 127, 130. "In Cod. Regio 1871 optimae notae legitur ἀλοιφήσεις... quae lectio non spernenda."—Montef. Sic Cod. 64, teste Holmes. ²³ Nobil., Codd. X, 64, 127, 130. Syro-hex. ܡܢ ܕܢܝܢܐ. ²⁴ Montef. ad ܡܢ ܕܢܝܢܐ (v. 15) affert: Σ. ἱλαστήριον, cum notula: "Lectionem Symmachi exscripsimus ex eodem Cod. Regio 1871 [=Holmes. 64]. Habuerat autem ille, διὰ σῶς ἱλαστήριον... sed primam

κιβωτόν. 'Α. μεσημβρινὸν (ποιήσεις) τῇ κιβωτῷ. Σ. διαφανὲς ποιήσεις.²⁵

17 (16). חֲתָם. Et ostium. Ο'. τὴν δὲ θύραν. 'Α. ἀνοίγμα. Σ. Θ. θύραν.²⁶

תְּנִיחָה וְשְׁלִישִׁים וְשְׁנַיִם תְּנִיחָה. Infima, secunda et tertia (cubicula) facies eam. Ο'. κατάγαια διώροφα καὶ τριώροφα ποιήσεις αὐτήν. Σ. κατὰ δίστεγα καὶ τρίστεγα ποιήσεις αὐτήν.²⁷

19 (18). אֶת־בְּרִיתִי. Ο'. τὴν διαθήκην ('Α. Σ. συνθήκην²⁸) μου.

20 (19). וּמִכָּל־חַיִּי. Et ab omni vivente. Ο'. καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἐρπετῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων. Alia exempl. καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, — καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν²⁹. 'Α. Σ. (καὶ ἀπὸ πάντων τῶν) ζώων.³⁰

Cap. VI. 18. καὶ ὅσα ἐν — ἡ ἐπὶ τῆς γῆς.³¹

vocem omisit scriba Regii codicis." Ad τῇ ἀσφάλτῳ Holmes. e Cod. 130 exscripsit: Σ. Διαστηρίον (integra lectio est: 'Α. ἀλοιφήσεις ἀλοιφή. Σ. Διαστηρίον), notans: "Hoc referendum, ut videtur, ad τῆς κιβωτοῦ, infra; et ex adverso lineae, in qua sunt istae voces, Cod. 64 habet Σ. διαστήρ... [non, ut Montef., Διαστηρίω]." De Cod. 127 idem testatur Matthaeus: "ἀσφάλτῳ] 'Ακ. ἀλοιφή. Montef. ad h.l. ex Symmacho laudat Διαστηρίω. In nostro cod. autem legitur paulo inferius, casu, ut videtur, quarto, ex adverso vocab. κιβωτόν, Σύ. Διαστήριον." Postremo Syro-hex. ad τὴν κιβωτόν (v. 16) lectionem refert: Σ. Διαστήριον (ܕܝܐܬܪܝܐ). His non obstantibus, si quis, suadente Hebraeo, Montefalconio calculum adjecerit, a nobis quidem non culpabitur.²⁵ Nobil. affert: 'Α. μεσημβρινόν. Σ. διαφανὲς ποιήσεις. Cod. X: Σ. διαφανὲς. 'Α. μεσημβρινὸν τῇ κιβωτῷ. Cod. 130: 'Α. μεσημβρινὸν ποιοῦν κιβωτῷ. Σ. διαφανὲς. Cod. 135: Σ. διαφανή (sic). 'Α. μεσημβρινόν. Tandem Syro-hex.: 'Α. μεσημβρινόν (ܕܝܐܬܪܝܐ). Σ. διαφανὲς (ܕܝܐܬܪܝܐ). Hieron.: "Pro eo quod est, colligens facies arcam, in Hebraeo habet, meridianum facies arcae, quod manifestius interpretatus est Sym., dicens διαφανὲς, hoc est, dilucidum facies arcae, volens fenestram intelligi." ³⁰ Procop. in Gen. p. 259: Μετὰ δὲ τὸν κατακλυσμὸν παρητήρησαμεν ὅτι οὐκ ἔτι ὥς ἐν τοῖς ἀνωτέρω θύραν ἀνέφξεν ὁ Νῶε, ἀλλὰ θυρίδα (Cap. viii. 5), ἵνα ἀποστείλῃ τὸν κῶρακα. Βίαιον δὲ τις τὴν παρατήρησιν ὑπελάμβανεν, εἰ μὴ καὶ αἱ λοιπαὶ ἐκδόσεις δεύτερον μὲν θυρίδα περιέχον

CAP. VII.

4. אֶת־כָּל־הַיְּקִיּוֹם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי. Omnem substantiam quam feci. Ο'. πᾶν τὸ ἀνάστημα ὃ ἐποίησα. Alia exempl. πᾶσαν τὴν ἐξανάστασιν ἣν ἐποίησα.¹

8. Ο'. ÷ καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν (4).² Alia exempl. (—) καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν (4).³

9. וַיִּנָּחֵם. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν (4).⁴

11. בְּשִׁבְעָה־עָרָה. Ο'. ἐβδόμη καὶ εἰκάδι. Οἱ λοιποὶ ζ καὶ ι.⁵

תְּהוֹם רַבָּה. Oceani magni. Ο'. τῆς ἀβύσσου ✕ τῆς πολλῆς (4).⁶

וְאֶרְבַּת. Et cataractae (Anglice, flood-gates). Ο'. καὶ οἱ καταρράκται (potior scriptura καταράκται). 'Α. Σ. (καὶ) αἱ θυρίδες.⁷

12. הַיָּבֵשׁ. Ο'. ὁ ὑετός. *Α. ὄμβρος. Σ. χειμῶν.⁸

ἀνοικρομένην ὑπὸ τοῦ Νῶε, πρότερον δὲ θύραν ἢ ἀνοίγμα ἔλεγον προστεταγμένα τὸν θεὸν τῷ Νῶε ποιῆσαι ἐκ πλαγίων τῆς κιβωτοῦ. Θύραν μὲν γὰρ ὁ Θεοδ. καὶ Σύμ., ἀνοίγμα δὲ ὁ 'Ακ. ἐποίησε.²⁷ Idem ibid. p. 257: τοῦτο δὲ καὶ ὁ Σύμ. σαφῶς ἐξέλετο εἰπὼν κατὰ τὰ δ. καὶ τρ. ποιήσεις αὐτήν. (Eadem habet Cod. 135 in Commentario, sed om. τά.) Codd. X, 64, 127, 130 (sine nom.), 135: Σ. δίστεγα καὶ τρίστεγα.²⁸ Syro-hex. ܕܝܐܬܪܝܐ. Cod. X affert: 'Α. συνθήκην μου μετὰ σοῦ.²⁹ Sic Syro-hex., et sine obelo Cod. 55, Arab. 1. Praeterea clausula, καὶ ἀπὸ π. τ. ἐρπετῶν, desideratur in Comp., Codd. 15, 18, aliis.³⁰ Nobil., Codd. X, 130: 'Α. Σ. ζῶων. Cod. 135: Σ. ζῶων. Syro-hex. ex vestigiis in loco male habito: ܕܝܐܬܪܝܐ. ³¹ Syro-hex., ubi pro ܕܝܐܬܪܝܐ — ܕܝܐܬܪܝܐ, fortasse pingendum ܕܝܐܬܪܝܐ — ܕܝܐܬܪܝܐ.

CAP. VII. ¹ Sic Comp., Codd. 14, 15, 16, alii. Codd. 127, 130 in textu: πᾶσαν τὴν ἐξ. ἣν ἐπ.; in marg. autem: πᾶν τὸ ἀνάστημα ὃ ἐπ. Montef. edidit: 'Ἄλλος πᾶσαν τὴν ἀνάστασιν ἣν ἐπ., quae lectio est in Codd. I, 55, 71. ² Cod. X, absente metabelo. ³ Sic sine obelo Syro-hex., et super rasuram Cod. III. ⁴ Sic Syro-hex., Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. I, III, 71. ⁵ Cod. 130. Syro-hex. ܕܝܐܬܪܝܐ. ⁶ Sic Syro-hex., Cod. 127, et sine aster. Arab. 1. ⁷ Nobil. Codd. 127, 130: Οἱ λοιποὶ καὶ Σ. αἱ θυρίδες. Syro-hex. ܕܝܐܬܪܝܐ. ⁸ Codd. 64 (cum mutila scriptura), 127, 135.

14. הַפִּיָּה. O'. Vacat. ✕ αὐτοί 4.⁹

וְכָל-הַעוֹף. O'. καὶ πᾶν ὄρνειον πετεινόν (alia exempl. πτερωτόν¹⁰). Alia exempl. καὶ πᾶν πετεινόν.¹¹

כָּל-עוֹף הָאָרֶץ. Omnes aves omnium alarum. O'. Vacat. Alia exempl. πᾶν ὄρνειον ✕ πᾶν πτερωτόν 4.¹²

15. אֲשֶׁר-בּוֹ. O'. ἐν ᾧ ἔστι. Σ. ἐν ᾗ ἔστι.¹³

20. בָּרָו. Invaluerunt. O'. ἐψώθη. 'A. ἐνεδυναμώθη. Σ. ἐπεκράτησεν.¹⁴

הָהָרִים. O'. πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά. Alia exempl. — πάντα 4 τὰ ὄρη.¹⁵

22. בְּאַפִּיָּו. In naribus suis. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν ῥώθωσιν αὐτοῦ.¹⁶

מִכָּל אֲשֶׁר. Ex omni quod erat. O'. καὶ πᾶν ὃ (alia exempl. πᾶς ὃς¹⁷) ἦν.

24. וַיִּנְבְּרוּ. O'. καὶ ἐψώθη. 'A. (καὶ) ἐδυναμώθησαν. Σ. (καὶ) ἐπεκράτησεν.¹⁸

Cap. VII. 3. — τῶν καθαρῶν 4. — καὶ ἀπὸ τῶν

(sic) πετεινῶν—θηλῶν (4).¹⁹ 4. — ἐγὼ 4 ἐπάγω.²⁰

14. κατὰ γένος ✕ αὐτῶν 4. κατὰ γένος ✕ αὐτῶν 4. κατὰ γένος ✕ αὐτοῦ 4. κατὰ γένος ✕ αὐτοῦ 4.²¹ 17. — καὶ τεσσαράκοντα νύκτας 4.²²

CAP. VIII.

1. וַיַּעֲבֹר. Et transire fecit. O'. καὶ ἐπήγαγεν. 'A. Σ. καὶ παρήγαγεν.¹

וַיֵּשְׁבוּ הַמַּיִם. Et desederunt aquae. O'. καὶ ἐκόπασε τὸ ὕδωρ. 'A. (καὶ) ἐστάλησαν (τὰ ὕδατα). Σ. (καὶ) ἐλώφησαν (τὰ ὕδατα).³ Θ. καὶ ἐκόπασε...³

2. וַיִּסְכְּרוּ. Et clausi sunt. O'. καὶ ἐπεκαλύφθησαν (alia exempl. ἀπεκαλύφθησαν⁴). 'A. καὶ ἐνεφράγησαν. Σ. καὶ ἐκλείσθησαν.⁵

3. מִצֵּל הָאָרֶץ הָלִיךְ וְשׁוֹב. De superficie terrae, magis magisque recedentes. O'. πορευόμενον ἀπὸ τῆς γῆς (alia exempl. add. ἐνεδίδου⁶).

4. בְּשִׁבְעָה-עָשָׂר יוֹם. O'. ἐβδόμη καὶ εἰκάδι. Oὐ λοιποῖ ἐπτακαδεκάτη...⁷

⁹ Syro-hex., et sine aster. Cod. 135. ¹⁰ Sic Codd. 15, 37, alii, et Reg. 1871 in marg.

¹¹ Sic Ald., Codd. I, III, X, 16, 18, 31, alii, et Syro-hex.

¹² Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 18 (cum πετεινὸν pro πτερωτόν), 25, 38, alii. Emendatius pingendum erat: ✕ πᾶν ὄρνειον πᾶν πτερωτόν 4; sed cum Syro consentit Arab. 1.

¹³ S. Augustin. in Locut. 20, a Flaminio Nobilio citatus: "Non refertur in quo, nisi genus subaudias, id est, in quo genere. Nam si in carne subaudiremus, in qua fuerat dicendum, quod solus interpres Sym. dixit."

¹⁴ Nobil. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine obelo Cod. 58. Praeterea τὰ ὑψηλά om. Comp., Codd. VI, 15, 16, alii, et Arab. 3.

¹⁶ Sic Cod. 135. Syro-hex. حَسَدٌ. Cod. 64 in marg.: ✕ ἐρω... ut videtur, exciso reliquo. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VI, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex.

¹⁸ Codd. 127, 130. Cf. Hex. ad Job. xxxvi. 9. Psal. lxiv. 4. Augustin. Quæst. in Gen. Lib. I, Qu. II: "Exaltata est aqua super terram CL dies. Aquila, obtinuit; Symmachus, praevaluerunt, id est, aquae;" ubi nomina interpretum inter se permutata esse videntur. Idem probabiliter accidit Syro nostro, qui affert: 'A. καὶ ἐπεκράτησαν (עָבַדוּ). Σ. καὶ ἐδυναμώθησαν (עָבַדוּ).

¹⁹ Syro-hex. In posteriore lectione deest metobelus; obelus autem non praemittitur duabus lineis quae continent τῶν πετεινῶν—θηλῶν.

²⁰ Idem, et cum — Arab. 1. ²¹ Idem. In quarto

loco αὐτοῦ est in Ed. Rom., sed abest a Comp., Ald., Codd. I, III, X, aliis. ²² Idem.

CAP. VIII. ¹ Syro-hex. وَجَاءَ. Cod. 64 affert: 'A. Σ. παρήγ. Codd. 127, 130: 'A. παρήγαγεν.

² Nobil., Codd. 64 (mutilis), 130 (cum ἐλώφωσαν). Cod. 127 affert: 'A. ἐστάλησαν. Σ. (fort. Θ.) ἐκόπασε. Schleusner. in Nov. Thes. s. v.: "Vocab. στάλλεσθαι, de aquis usurpatum, notat discedere, deserere terram, defluere. Montef. ἐστάλησαν male transtulit, coercitas sunt."

Immo recte habet coercitas sunt, neque aliter cepit Syrus noster, verens: وَجَاءَ. ³ Syro-hex., qui in textu pro ἐκόπασε, ἐκώψε (عَكَسَ) interpretatus est (cf. nos in Hex. ad Thren. iii. 45), in marg. affert: وَجَاءَ. Cf. Hex. ad Job. iii. 17.

⁴ Sic Ald., Codd. III, 32, 75, alii, invitis Hieron. et Syro-hex. ⁵ Codd. X, 64 (mutilis), 127 habent: 'A. ἐνεφράγησαν. Syro-hex. وَجَاءَ. Minus emendate Nobil., Cod. 130: 'A. ἐνεφράγησαν. Symmachus lectionem non memorato auctore posuit Montef. Hieron.: "Pro revelatis fontibus, clausos et obturatos omnes interpretes transtulerunt."

⁶ Sic Ald., Codd. I, III (cum ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ), X, 16, 18, alii, et (cum ἀπὸ τῆς γ. παρ.) Cod. 85, Syro-hex. ⁷ Syro-hex. وَجَاءَ. Cod. 64 (mutilis): Oὐ λ... Cf. ad Cap. vii. 10.

4. אֲרָרָא. *Armeniae*. Ο'. τὰ Ἀραράτ. Οἱ λοιποὶ Ἀρμενίας.⁹
5. הָיוּ הָלֶחַךְ וְחִסּוֹר. *Erant magis magisque crescentes*. Ο'. ἡλαττονούτο. *Alia exempl. πορευόμενον ἡλαττονούτο.*⁹
6. חֲלֹן. *Fenestram*. Ο'. τὴν θυρίδα. *Alia exempl. τὴν θύραν.*¹⁰ Οἱ λοιποὶ τὴν θυρίδα.¹¹
7. וְהָתֵּעַרְבָּ. Ο'. τὸν κόρακα, — τοῦ ἰδεῖν εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ.¹²
- וַיֵּצֵא וַיָּבֹא. *Et exiit exeundo et redeundo*. Ο'. καὶ ἐξελθὼν, — οὐκ ἄνέστρεψεν (*alia exempl. οὐχ ὑπέστρεψεν*¹³). 'Ο Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος ὑπέστρεψεν.¹⁴
8. מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה. Ο'. ἀπὸ τῆς γῆς. *Alia exempl. ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.*¹⁵
11. עֵלֶה זֵית טָרֶף. *Folium olivae recens*. Ο'. φύλλον (Σ. θαλλόν¹⁶) ἑλαιᾶς κάρφος.
13. אֶת־מִכְסָּה. *Operimentum*. Ο'. τὴν στέγην. 'Α. Σ. τὸ κάλυμμα.¹⁷
17. וְשָׂרְצוּ בָאָרֶץ. *Et abunde fetum edite in terra*. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ἔρπετε ἐπὶ τῆς γῆς.¹⁸
19. כָּל־הָרֶמֶשׂ. Ο'. καὶ πάντα τὰ κτῆνη. 'Αλλος καὶ πάντα τὰ ἔρπετά.¹⁹
20. עֹלָה. *Holocausta*. Ο'. εἰς ὀλοκάρπωσιν. *Alia exempl. ὀλοκάρπωσιν; alia, ὀλοκαρπώσεις.*²⁰ Σ. ἀναφοράς.²¹
21. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי לָבוֹ. Ο'. καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς διανοηθείς. 'Α. (καὶ) εἶπε κύριος πρὸς καρδίαν αὐτοῦ. Σ. (καὶ) εἶπε κύριος πρὸς ἑαυτόν. Θ. (καὶ) εἶπε κύριος πρὸς τὴν καρδίαν αὐτοῦ.²²
- וַיֵּצֵא יְהוָה אֱלֹהֵי לָבוֹ. *Quia figmentum (cogitatio) cordis hominis malum est a pueritia ejus*. Ο'. ὅτι ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτοῦ. 'Ο Ἑβραῖος τὸ πλάσμα τῆς καρδίας ἀνθρώπου...²³
22. עַד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ. *In posterum quamdiu terra durat*. Ο'. (*alia exempl. ἔτι. πάσας*²⁴) πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς. Σ. διὰ πάντων τῶν χρόνων τῆς γῆς.²⁵
- וַיֹּם וַלֵּילָה. Ο'. ἡμέραν καὶ νύκτα. 'Α. Σ. καὶ ἡμέρα καὶ νύξ.²⁶

⁹ Cod. Reg. 1871. Cf. Hex. ad 4 Reg. xix. 37. ⁹ Sic Ald., Codd. I, III, X, 14, 16, alii, Arab. 1, 2. Syro-hex. ¹⁰ Sic Codd. 15, 18, alii, et Hieron., qui ait: "Pro ostio, fenestra scripta est in Hebraeo."

¹¹ Procop. in Gen. p. 259. Cf. ad Cap. vi. 17.

¹² Sic Syro-hex., Cod. X (obelis lineis quinque ab ἀπέστειλε ad ἀπέστειλε (v. 8) praemissis), et sine obelo Comp. (sine τοῦ), Ald., Codd. I, III, 14, 15 (sine τοῦ), 18, alii, Arab. 1, 3.

¹³ Sic Ald., Codd. I, III, X, 14, 16, alii. Obelus est in Syro-hex.

¹⁴ Didymus in Catenis MSS. et schedis Combeffis.: 'Ο Σύρος οὐχ ὁμοίως τῇ Ἑλληνικῇ λέγει γὰρ ὑπέστρεψε καὶ ὁ Ἑβραῖος. Procop. in Gen. p. 268: τοιγαροῦν καὶ ὁ κύραξ ὑπέστρεψεν, ὡς ἔχει τὸ Ἑβραϊκόν.

¹⁵ Sic Comp., Codd. I, X, 15, 16, 18, alii, et Syro-hex. ¹⁶ Cod. 130. Sic, sed ad κάρφος, Codd. X, 135 (sine nom.). Cf. Hex. ad Prov. xi. 28.

¹⁷ Cod. X. Syro-hex. ¹⁸ Cod. X. Syro-hex. ¹⁹ Cod. X. Syro-hex.

²⁰ Nobil. affert: 'Α. τὸ κάλυμμα. ²¹ Syro-hex. in textu: ²² Cod. X. Syro-hex. ²³ Cod. X. Syro-hex. ²⁴ Cod. X. Syro-hex. ²⁵ Cod. X. Syro-hex. ²⁶ Cod. X. Syro-hex.

²⁷ Nihil. affert: 'Α. τὸ κάλυμμα. ²⁸ Syro-hex. in textu: ²⁹ Cod. X. Syro-hex. ³⁰ Cod. X. Syro-hex. ³¹ Cod. X. Syro-hex. ³² Cod. X. Syro-hex.

³³ Cod. X. Syro-hex. ³⁴ Cod. X. Syro-hex. ³⁵ Cod. X. Syro-hex. ³⁶ Cod. X. Syro-hex. ³⁷ Cod. X. Syro-hex. ³⁸ Cod. X. Syro-hex. ³⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁴¹ Cod. X. Syro-hex. ⁴² Cod. X. Syro-hex. ⁴³ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁵¹ Cod. X. Syro-hex. ⁵² Cod. X. Syro-hex. ⁵³ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁶⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁶¹ Cod. X. Syro-hex. ⁶² Cod. X. Syro-hex. ⁶³ Cod. X. Syro-hex. ⁶⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁶⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁶⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁶⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁶⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁶⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁷⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁷¹ Cod. X. Syro-hex. ⁷² Cod. X. Syro-hex. ⁷³ Cod. X. Syro-hex. ⁷⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁷⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁷⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁷⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁷⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁷⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁸⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁸¹ Cod. X. Syro-hex. ⁸² Cod. X. Syro-hex. ⁸³ Cod. X. Syro-hex. ⁸⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁸⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁸⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁸⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁸⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁸⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁹⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁹¹ Cod. X. Syro-hex. ⁹² Cod. X. Syro-hex. ⁹³ Cod. X. Syro-hex. ⁹⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁹⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁹⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁹⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁹⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁹⁹ Cod. X. Syro-hex. ¹⁰⁰ Cod. X. Syro-hex. ¹⁰¹ Cod. X. Syro-hex. ¹⁰² Cod. X. Syro-hex. ¹⁰³ Cod. X. Syro-hex. ¹⁰⁴ Cod. X. Syro-hex. ¹⁰⁵ Cod. X. Syro-hex. ¹⁰⁶ Cod. X. Syro-hex. ¹⁰⁷ Cod. X. Syro-hex. ¹⁰⁸ Cod. X. Syro-hex. ¹⁰⁹ Cod. X. Syro-hex. ¹¹⁰ Cod. X. Syro-hex. ¹¹¹ Cod. X. Syro-hex. ¹¹² Cod. X. Syro-hex. ¹¹³ Cod. X. Syro-hex. ¹¹⁴ Cod. X. Syro-hex. ¹¹⁵ Cod. X. Syro-hex. ¹¹⁶ Cod. X. Syro-hex. ¹¹⁷ Cod. X. Syro-hex. ¹¹⁸ Cod. X. Syro-hex. ¹¹⁹ Cod. X. Syro-hex. ¹²⁰ Cod. X. Syro-hex. ¹²¹ Cod. X. Syro-hex. ¹²² Cod. X. Syro-hex. ¹²³ Cod. X. Syro-hex. ¹²⁴ Cod. X. Syro-hex. ¹²⁵ Cod. X. Syro-hex. ¹²⁶ Cod. X. Syro-hex. ¹²⁷ Cod. X. Syro-hex. ¹²⁸ Cod. X. Syro-hex. ¹²⁹ Cod. X. Syro-hex. ¹³⁰ Cod. X. Syro-hex. ¹³¹ Cod. X. Syro-hex. ¹³² Cod. X. Syro-hex. ¹³³ Cod. X. Syro-hex. ¹³⁴ Cod. X. Syro-hex. ¹³⁵ Cod. X. Syro-hex. ¹³⁶ Cod. X. Syro-hex. ¹³⁷ Cod. X. Syro-hex. ¹³⁸ Cod. X. Syro-hex. ¹³⁹ Cod. X. Syro-hex. ¹⁴⁰ Cod. X. Syro-hex. ¹⁴¹ Cod. X. Syro-hex. ¹⁴² Cod. X. Syro-hex. ¹⁴³ Cod. X. Syro-hex. ¹⁴⁴ Cod. X. Syro-hex. ¹⁴⁵ Cod. X. Syro-hex. ¹⁴⁶ Cod. X. Syro-hex. ¹⁴⁷ Cod. X. Syro-hex. ¹⁴⁸ Cod. X. Syro-hex. ¹⁴⁹ Cod. X. Syro-hex. ¹⁵⁰ Cod. X. Syro-hex. ¹⁵¹ Cod. X. Syro-hex. ¹⁵² Cod. X. Syro-hex. ¹⁵³ Cod. X. Syro-hex. ¹⁵⁴ Cod. X. Syro-hex. ¹⁵⁵ Cod. X. Syro-hex. ¹⁵⁶ Cod. X. Syro-hex. ¹⁵⁷ Cod. X. Syro-hex. ¹⁵⁸ Cod. X. Syro-hex. ¹⁵⁹ Cod. X. Syro-hex. ¹⁶⁰ Cod. X. Syro-hex. ¹⁶¹ Cod. X. Syro-hex. ¹⁶² Cod. X. Syro-hex. ¹⁶³ Cod. X. Syro-hex. ¹⁶⁴ Cod. X. Syro-hex. ¹⁶⁵ Cod. X. Syro-hex. ¹⁶⁶ Cod. X. Syro-hex. ¹⁶⁷ Cod. X. Syro-hex. ¹⁶⁸ Cod. X. Syro-hex. ¹⁶⁹ Cod. X. Syro-hex. ¹⁷⁰ Cod. X. Syro-hex. ¹⁷¹ Cod. X. Syro-hex. ¹⁷² Cod. X. Syro-hex. ¹⁷³ Cod. X. Syro-hex. ¹⁷⁴ Cod. X. Syro-hex. ¹⁷⁵ Cod. X. Syro-hex. ¹⁷⁶ Cod. X. Syro-hex. ¹⁷⁷ Cod. X. Syro-hex. ¹⁷⁸ Cod. X. Syro-hex. ¹⁷⁹ Cod. X. Syro-hex. ¹⁸⁰ Cod. X. Syro-hex. ¹⁸¹ Cod. X. Syro-hex. ¹⁸² Cod. X. Syro-hex. ¹⁸³ Cod. X. Syro-hex. ¹⁸⁴ Cod. X. Syro-hex. ¹⁸⁵ Cod. X. Syro-hex. ¹⁸⁶ Cod. X. Syro-hex. ¹⁸⁷ Cod. X. Syro-hex. ¹⁸⁸ Cod. X. Syro-hex. ¹⁸⁹ Cod. X. Syro-hex. ¹⁹⁰ Cod. X. Syro-hex. ¹⁹¹ Cod. X. Syro-hex. ¹⁹² Cod. X. Syro-hex. ¹⁹³ Cod. X. Syro-hex. ¹⁹⁴ Cod. X. Syro-hex. ¹⁹⁵ Cod. X. Syro-hex. ¹⁹⁶ Cod. X. Syro-hex. ¹⁹⁷ Cod. X. Syro-hex. ¹⁹⁸ Cod. X. Syro-hex. ¹⁹⁹ Cod. X. Syro-hex. ²⁰⁰ Cod. X. Syro-hex. ²⁰¹ Cod. X. Syro-hex. ²⁰² Cod. X. Syro-hex. ²⁰³ Cod. X. Syro-hex. ²⁰⁴ Cod. X. Syro-hex. ²⁰⁵ Cod. X. Syro-hex. ²⁰⁶ Cod. X. Syro-hex. ²⁰⁷ Cod. X. Syro-hex. ²⁰⁸ Cod. X. Syro-hex. ²⁰⁹ Cod. X. Syro-hex. ²¹⁰ Cod. X. Syro-hex. ²¹¹ Cod. X. Syro-hex. ²¹² Cod. X. Syro-hex. ²¹³ Cod. X. Syro-hex. ²¹⁴ Cod. X. Syro-hex. ²¹⁵ Cod. X. Syro-hex. ²¹⁶ Cod. X. Syro-hex. ²¹⁷ Cod. X. Syro-hex. ²¹⁸ Cod. X. Syro-hex. ²¹⁹ Cod. X. Syro-hex. ²²⁰ Cod. X. Syro-hex. ²²¹ Cod. X. Syro-hex. ²²² Cod. X. Syro-hex. ²²³ Cod. X. Syro-hex. ²²⁴ Cod. X. Syro-hex. ²²⁵ Cod. X. Syro-hex. ²²⁶ Cod. X. Syro-hex. ²²⁷ Cod. X. Syro-hex. ²²⁸ Cod. X. Syro-hex. ²²⁹ Cod. X. Syro-hex. ²³⁰ Cod. X. Syro-hex. ²³¹ Cod. X. Syro-hex. ²³² Cod. X. Syro-hex. ²³³ Cod. X. Syro-hex. ²³⁴ Cod. X. Syro-hex. ²³⁵ Cod. X. Syro-hex. ²³⁶ Cod. X. Syro-hex. ²³⁷ Cod. X. Syro-hex. ²³⁸ Cod. X. Syro-hex. ²³⁹ Cod. X. Syro-hex. ²⁴⁰ Cod. X. Syro-hex. ²⁴¹ Cod. X. Syro-hex. ²⁴² Cod. X. Syro-hex. ²⁴³ Cod. X. Syro-hex. ²⁴⁴ Cod. X. Syro-hex. ²⁴⁵ Cod. X. Syro-hex. ²⁴⁶ Cod. X. Syro-hex. ²⁴⁷ Cod. X. Syro-hex. ²⁴⁸ Cod. X. Syro-hex. ²⁴⁹ Cod. X. Syro-hex. ²⁵⁰ Cod. X. Syro-hex. ²⁵¹ Cod. X. Syro-hex. ²⁵² Cod. X. Syro-hex. ²⁵³ Cod. X. Syro-hex. ²⁵⁴ Cod. X. Syro-hex. ²⁵⁵ Cod. X. Syro-hex. ²⁵⁶ Cod. X. Syro-hex. ²⁵⁷ Cod. X. Syro-hex. ²⁵⁸ Cod. X. Syro-hex. ²⁵⁹ Cod. X. Syro-hex. ²⁶⁰ Cod. X. Syro-hex. ²⁶¹ Cod. X. Syro-hex. ²⁶² Cod. X. Syro-hex. ²⁶³ Cod. X. Syro-hex. ²⁶⁴ Cod. X. Syro-hex. ²⁶⁵ Cod. X. Syro-hex. ²⁶⁶ Cod. X. Syro-hex. ²⁶⁷ Cod. X. Syro-hex. ²⁶⁸ Cod. X. Syro-hex. ²⁶⁹ Cod. X. Syro-hex. ²⁷⁰ Cod. X. Syro-hex. ²⁷¹ Cod. X. Syro-hex. ²⁷² Cod. X. Syro-hex. ²⁷³ Cod. X. Syro-hex. ²⁷⁴ Cod. X. Syro-hex. ²⁷⁵ Cod. X. Syro-hex. ²⁷⁶ Cod. X. Syro-hex. ²⁷⁷ Cod. X. Syro-hex. ²⁷⁸ Cod. X. Syro-hex. ²⁷⁹ Cod. X. Syro-hex. ²⁸⁰ Cod. X. Syro-hex. ²⁸¹ Cod. X. Syro-hex. ²⁸² Cod. X. Syro-hex. ²⁸³ Cod. X. Syro-hex. ²⁸⁴ Cod. X. Syro-hex. ²⁸⁵ Cod. X. Syro-hex. ²⁸⁶ Cod. X. Syro-hex. ²⁸⁷ Cod. X. Syro-hex. ²⁸⁸ Cod. X. Syro-hex. ²⁸⁹ Cod. X. Syro-hex. ²⁹⁰ Cod. X. Syro-hex. ²⁹¹ Cod. X. Syro-hex. ²⁹² Cod. X. Syro-hex. ²⁹³ Cod. X. Syro-hex. ²⁹⁴ Cod. X. Syro-hex. ²⁹⁵ Cod. X. Syro-hex. ²⁹⁶ Cod. X. Syro-hex. ²⁹⁷ Cod. X. Syro-hex. ²⁹⁸ Cod. X. Syro-hex. ²⁹⁹ Cod. X. Syro-hex. ³⁰⁰ Cod. X. Syro-hex. ³⁰¹ Cod. X. Syro-hex. ³⁰² Cod. X. Syro-hex. ³⁰³ Cod. X. Syro-hex. ³⁰⁴ Cod. X. Syro-hex. ³⁰⁵ Cod. X. Syro-hex. ³⁰⁶ Cod. X. Syro-hex. ³⁰⁷ Cod. X. Syro-hex. ³⁰⁸ Cod. X. Syro-hex. ³⁰⁹ Cod. X. Syro-hex. ³¹⁰ Cod. X. Syro-hex. ³¹¹ Cod. X. Syro-hex. ³¹² Cod. X. Syro-hex. ³¹³ Cod. X. Syro-hex. ³¹⁴ Cod. X. Syro-hex. ³¹⁵ Cod. X. Syro-hex. ³¹⁶ Cod. X. Syro-hex. ³¹⁷ Cod. X. Syro-hex. ³¹⁸ Cod. X. Syro-hex. ³¹⁹ Cod. X. Syro-hex. ³²⁰ Cod. X. Syro-hex. ³²¹ Cod. X. Syro-hex. ³²² Cod. X. Syro-hex. ³²³ Cod. X. Syro-hex. ³²⁴ Cod. X. Syro-hex. ³²⁵ Cod. X. Syro-hex. ³²⁶ Cod. X. Syro-hex. ³²⁷ Cod. X. Syro-hex. ³²⁸ Cod. X. Syro-hex. ³²⁹ Cod. X. Syro-hex. ³³⁰ Cod. X. Syro-hex. ³³¹ Cod. X. Syro-hex. ³³² Cod. X. Syro-hex. ³³³ Cod. X. Syro-hex. ³³⁴ Cod. X. Syro-hex. ³³⁵ Cod. X. Syro-hex. ³³⁶ Cod. X. Syro-hex. ³³⁷ Cod. X. Syro-hex. ³³⁸ Cod. X. Syro-hex. ³³⁹ Cod. X. Syro-hex. ³⁴⁰ Cod. X. Syro-hex. ³⁴¹ Cod. X. Syro-hex. ³⁴² Cod. X. Syro-hex. ³⁴³ Cod. X. Syro-hex. ³⁴⁴ Cod. X. Syro-hex. ³⁴⁵ Cod. X. Syro-hex. ³⁴⁶ Cod. X. Syro-hex. ³⁴⁷ Cod. X. Syro-hex. ³⁴⁸ Cod. X. Syro-hex. ³⁴⁹ Cod. X. Syro-hex. ³⁵⁰ Cod. X. Syro-hex. ³⁵¹ Cod. X. Syro-hex. ³⁵² Cod. X. Syro-hex. ³⁵³ Cod. X. Syro-hex. ³⁵⁴ Cod. X. Syro-hex. ³⁵⁵ Cod. X. Syro-hex. ³⁵⁶ Cod. X. Syro-hex. ³⁵⁷ Cod. X. Syro-hex. ³⁵⁸ Cod. X. Syro-hex. ³⁵⁹ Cod. X. Syro-hex. ³⁶⁰ Cod. X. Syro-hex. ³⁶¹ Cod. X. Syro-hex. ³⁶² Cod. X. Syro-hex. ³⁶³ Cod. X. Syro-hex. ³⁶⁴ Cod. X. Syro-hex. ³⁶⁵ Cod. X. Syro-hex. ³⁶⁶ Cod. X. Syro-hex. ³⁶⁷ Cod. X. Syro-hex. ³⁶⁸ Cod. X. Syro-hex. ³⁶⁹ Cod. X. Syro-hex. ³⁷⁰ Cod. X. Syro-hex. ³⁷¹ Cod. X. Syro-hex. ³⁷² Cod. X. Syro-hex. ³⁷³ Cod. X. Syro-hex. ³⁷⁴ Cod. X. Syro-hex. ³⁷⁵ Cod. X. Syro-hex. ³⁷⁶ Cod. X. Syro-hex. ³⁷⁷ Cod. X. Syro-hex. ³⁷⁸ Cod. X. Syro-hex. ³⁷⁹ Cod. X. Syro-hex. ³⁸⁰ Cod. X. Syro-hex. ³⁸¹ Cod. X. Syro-hex. ³⁸² Cod. X. Syro-hex. ³⁸³ Cod. X. Syro-hex. ³⁸⁴ Cod. X. Syro-hex. ³⁸⁵ Cod. X. Syro-hex. ³⁸⁶ Cod. X. Syro-hex. ³⁸⁷ Cod. X. Syro-hex. ³⁸⁸ Cod. X. Syro-hex. ³⁸⁹ Cod. X. Syro-hex. ³⁹⁰ Cod. X. Syro-hex. ³⁹¹ Cod. X. Syro-hex. ³⁹² Cod. X. Syro-hex. ³⁹³ Cod. X. Syro-hex. ³⁹⁴ Cod. X. Syro-hex. ³⁹⁵ Cod. X. Syro-hex. ³⁹⁶ Cod. X. Syro-hex. ³⁹⁷ Cod. X. Syro-hex. ³⁹⁸ Cod. X. Syro-hex. ³⁹⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁰⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁰¹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁰² Cod. X. Syro-hex. ⁴⁰³ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁰⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁰⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁰⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁰⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁰⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁰⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁴¹⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁴¹¹ Cod. X. Syro-hex. ⁴¹² Cod. X. Syro-hex. ⁴¹³ Cod. X. Syro-hex. ⁴¹⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁴¹⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁴¹⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁴¹⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁴¹⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁴¹⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁴²⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁴²¹ Cod. X. Syro-hex. ⁴²² Cod. X. Syro-hex. ⁴²³ Cod. X. Syro-hex. ⁴²⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁴²⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁴²⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁴²⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁴²⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁴²⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁴³⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁴³¹ Cod. X. Syro-hex. ⁴³² Cod. X. Syro-hex. ⁴³³ Cod. X. Syro-hex. ⁴³⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁴³⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁴³⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁴³⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁴³⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁴³⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁴⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁴¹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁴² Cod. X. Syro-hex. ⁴⁴³ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁴⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁴⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁴⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁴⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁴⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁴⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁵⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁵¹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁵² Cod. X. Syro-hex. ⁴⁵³ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁵⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁵⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁵⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁵⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁵⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁵⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁶⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁶¹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁶² Cod. X. Syro-hex. ⁴⁶³ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁶⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁶⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁶⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁶⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁶⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁶⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁷⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁷¹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁷² Cod. X. Syro-hex. ⁴⁷³ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁷⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁷⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁷⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁷⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁷⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁷⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁸⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁸¹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁸² Cod. X. Syro-hex. ⁴⁸³ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁸⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁸⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁸⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁸⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁸⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁸⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁹⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁹¹ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁹² Cod. X. Syro-hex. ⁴⁹³ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁹⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁹⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁹⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁹⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁹⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁴⁹⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁰⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁰¹ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁰² Cod. X. Syro-hex. ⁵⁰³ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁰⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁰⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁰⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁰⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁰⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁰⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁵¹⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁵¹¹ Cod. X. Syro-hex. ⁵¹² Cod. X. Syro-hex. ⁵¹³ Cod. X. Syro-hex. ⁵¹⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁵¹⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁵¹⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁵¹⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁵¹⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁵¹⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁵²⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁵²¹ Cod. X. Syro-hex. ⁵²² Cod. X. Syro-hex. ⁵²³ Cod. X. Syro-hex. ⁵²⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁵²⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁵²⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁵²⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁵²⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁵²⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁵³⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁵³¹ Cod. X. Syro-hex. ⁵³² Cod. X. Syro-hex. ⁵³³ Cod. X. Syro-hex. ⁵³⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁵³⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁵³⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁵³⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁵³⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁵³⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁴⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁴¹ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁴² Cod. X. Syro-hex. ⁵⁴³ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁴⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁴⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁴⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁴⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁴⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁴⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁵⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁵¹ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁵² Cod. X. Syro-hex. ⁵⁵³ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁵⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁵⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁵⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁵⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁵⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁵⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁶⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁶¹ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁶² Cod. X. Syro-hex. ⁵⁶³ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁶⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁶⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁶⁶ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁶⁷ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁶⁸ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁶⁹ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁷⁰ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁷¹ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁷² Cod. X. Syro-hex. ⁵⁷³ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁷⁴ Cod. X. Syro-hex. ⁵⁷⁵ Cod. X. Syro-hex. ⁵

Cap. VIII. 1. — καὶ πάντων τῶν πετεινῶν, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν 4, ὅσα ἦν.²⁷ 17. ὅσα — ἐστὶ 4. 21 (bis). — ὁ θεός 4. — σάρκα 4.²⁸

CAP. IX.

2. עַל כָּל-חַיָּה הָאָרֶץ. Ο'. ἐπὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς (alia exempl. add. — καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖς κτήνεσι τῆς γῆς 4¹). Σ. κατὰ πάντων τῶν θηρίων (τῆς γῆς).²
4. בִּנְפֶשׁוֹ דָּמוֹ. Cum anima ejus, id est, sanguine ejus. Ο'. ἐν αἵματι ψυχῆς. 'Α. ἐν ψυχῇ αὐτοῦ αἷμα αὐτοῦ.³ Σ. οὐ σὺν ψυχῇ αἷμα αὐτοῦ.⁴
5. אֲדַרְשׁ (in priore loco). Repetam. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐκζητήσω.⁵
- כָּל-חַיָּה. Ο'. πάντων τῶν θηρίων ('Α. Σ. ζώων⁶).
- כִּיד אִישׁ. Ο'. Vacat. ✕ ἐκ χειρὸς ἀνδρός 4.⁷
- אָחִיו. Ο'. ἀδελφοῦ ✕ αὐτοῦ 4.⁸

6. בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ. Per hominem sanguis ejus effundetur. Ο'. ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται.⁹ Aliter: Ο'. ✕ ἐν ἀνθρώπῳ 4 ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται.¹⁰
7. וַיִּרְבֵּי-בָהָ. Et multiplicaminor in ea. Ο'. καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. Alia exempl. καὶ πληθύνεσθε ἐπ' αὐτῆς.¹¹
10. אֲתָקֶם. Ο'. ὅσα ἐστὶ μεθ' ὑμῶν. Alia exempl. ✕ ὅσα μεθ' ὑμῶν 4.¹²
- לְכָל חַיָּה הָאָרֶץ. Ο'. Vacat. ✕ πᾶσι τοῖς ζώοις τῆς γῆς 4.¹³
14. בַּעֲנִי עָנָן עַל-הָאֶרֶץ. Cum obduxero nubes super terram. Ο'. ἐν τῷ συννεφεῖν με νεφέλας ἐπὶ τὴν γῆν. "Ἄλλος" ἐν τῷ συνάγειν με νεφέλας ὑπεράνω τῆς γῆς.¹⁴
22. אֵת עֶרְוַת. Nuditatem. Ο'. τὴν γύμνωσιν. 'Α. Σ. τὴν ἀσχημοσύνην.¹⁵
23. אֵת עֶרְוַת (in priore loco). Ο'. τὴν γύμνωσιν. 'Α. Σ. Θ. τὴν ἀσχημοσύνην.¹⁶

Matthaei. ²⁷ Cod. X, teste Holmesio: — καὶ πάντων τῶν π. — καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν — ὅσα ἦν (sic, sine metabelo). Verba τῶν ἐρπόντων desunt in Ald., Codd. III, X, 14, 15, 16, aliis, et Syro-hex. ²⁸ Syro-hex.

CAP. IX. ¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. I, X, 14, 16, alii. ² Reg. 1871 (=Cod. 64, qui mutilo habet: Σ. κατὰ πάντων...). Mox post ὑπὸ χείρας ὑμῶν (sic) Syro-hex. in marg. add. πάντα (πάντα), concinente Cod. 20. ³ Nobil., Cod. 130. Syro-hex. ✕ حَيَّةٌ ✕ حَيَّةٌ. Cod. X affert: 'Α. ἐν ψ. αὐτοῦ αἵματι αὐτοῦ. ⁴ Nobil., Codd. 130, 135 (cum ψυχῇ αὐτοῦ pro ψυχῇ). Syro-hex. حَم. ✕ حَم. ✕ حَم. (spatium capax vocis ✕) حَم. Cat. Niceph. p. 155: Σύμαχος φησι τὸ αἷμα τῶν ἀλόγων ζώων ἢ ψυχῇ αὐτοῦ ἔστιν. Cf. Hex. ad Levit. xvii. 14. ⁵ Sic Codd. I, III, 15, 25, alii, et Syro-hex. ⁶ Codd. X, 130. Syro-hex. ✕ حَم. ✕ حَم. ⁷ Syro-hex. ✕ et ex manu viri Arab. 1, et sine aster. Arab. 2. ⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. X (in marg.), 15, 16, alii. ⁹ Sic Ed. Rom., a qua ne hilum quidem discedunt libri scripti. Correctorem aperte sapit scriptura Complutensis: ἀντὶ τοῦ αἵματος ἀνθρώπου τὸ αὐτοῦ ἐκχυθήσεται; nec minus S. Chrysost. Opp. T. IV, p. 262 D: ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ τὸ αὐτοῦ ἐκχυθήσεται. Alias SS. Patrum et versionum lectiones, vel potius recensiones, retulit Ceriani ad loc. Hebraeum premeus, ut solet, Graeco-Ven.: ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ αἷμα αὐτοῦ χεθήσεται. ¹⁰ Syro-hex. ✕ حَم. ✕ حَم. ✕ حَم. ✕

حَم. Ex interpunctione ad حَم, αἷματος, collata etiam versione Arabica, e Syro-hexapla confecta, Ceriani probabiliter colligit, post حَم (sic, cum interpunctione minima) excidisse alterum حَم, quod cum pronomine حَم compone-retur, ut Graeca sonarent: ἀντὶ τοῦ αἵματος Αἷμα αὐτοῦ ἐκχ. Quod vero ad versionem Harethi attinet, Holmes. ex Arab. 1, et sine aster. Arab. 2, Latine vertit: ✕ pro homine sanguis illius loco sanguinis (effundetur); pro quibus Pat. Junius in Bibl. Pol. Waltoni T. VI, ex utroque exemplari Arab. cum asterisco in altero, Graece dedit: (ὁ ἐκχίνω αἷμα ἀνθρώπου) καὶ ἐξ ἀνθρώπου αἷμα αὐτοῦ ἀντὶ τοῦ αἵματος ἐκχυθήσεται, quae ab Holmesianis non discrepant nisi in versione supplementi Origeniani ✕ حَم. Pro hoc autem nos in contextu Arabico reperimus ✕ فَيَا لِنَاسٍ, h. e. ✕ ἐν ἀνθρώπῳ, copula in apodosi regulariter redundante. ¹¹ Sic Ald. (cum ἐπὶ τῆς γῆς), Codd. I, III (ut Ald.), X, 31 (ut Ald.), alii, et Syro-hex. ¹² Syro-hex. ✕ حَم. ✕ حَم. Asteriscus est in Cod. X et Arm. 1. Praeterea ἔσσι deest in Ald., Codd. I, III, VI, 14, 15, aliis; integra autem clausula in Cod. 71, et Bodleiano a Tischendorfio edito. ¹³ Sic Syro-hex., Arm. 1 (cum ✕ καὶ πᾶσι), et sine aster. (cum καὶ πᾶσι ζ.) Cod. 135. Cod. 130 ante ἀπὸ πάντων infert: πᾶσι τοῖς ζ. τῆς γῆς. ¹⁴ Cod. X sine nom., teste Montef. ¹⁵ Nobil., Codd. X (cum 'Α. pro 'Α. Σ.), 127, 130, 135. Syro-hex. ✕ حَم. ✕ حَم. ¹⁶ Syro-hex.

23. ופנייהם אחריהם ופניהם לא ראו. *Et facies eorum erat retrorsum, et nuditatem patris eorum non viderunt.* Ο'. καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὀπισθοφανῶς (alia exempl. ὀπισθοφανές¹⁷), καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶδον. Οἱ Γ'. καὶ τὰ ἐμπρόσθια δὲ αὐτῶν ἀπίστραπτται, καὶ τὴν ἀσχημοσύνην τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶδον.¹⁸

24. ויץץ. *Et exasperfactus est.* Ο'. ἐξένηψε δέ. "Αλλος' καὶ ἐξυπνίσθη.¹⁹

25. עבד עבדים. *Servus servorum.* Ο'. παῖς οἰκέτης. 'Α. δούλος δούλων.²⁰

27. בִּתְּחֵלֵי. *In tentoriis.* Ο'. ἐν τοῖς οἰκοῖς. "Αλλος' ἐν τοῖς σκηνώμασι.²¹

Cap. IX. 1. — καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς 4.²² 22. — ἐξελθὼν 4.²³ 24. ἀπὸ τοῦ οἴνου ✕ αὐτοῦ 4.²⁴

CAP. X.

4. כְּתִים. Ο'. Κήτιοι (s. Κίτιοι). Σ. Χέτταν.¹

8. גְּבֵר. *Potens.* Ο'. γίγας. 'Α. Σ. βίαιος.²

10. בָּבֶל. Ο'. Βαβυλών. 'Ο 'Εβραῖος Βαβέλ.³

¹⁷ Sic Codd. I (ante corr.), III, X, 15, 19, alii. ¹⁸ Syrohex. *وَقَفَّوْا وَرَاءَ وُجُوهِهِمْ وَرَأَوْا عُرْسَ أَبِيهِمْ*. ¹⁹ " Sic legit Theodoret. [Quaest. LV in Gen.=Orig. Opp. T. II, p. 33]: ἐξυπνίσθη [ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ]. Videtur autem Symmachi esse, qui semper vocem וַיִּץֵּץ ἐξυπνίσθω vertere solet. Sic Psal. xliii. 24. lxxii. 20.—Montef. ²⁰ Nobil., Codd. 64, 130 (sine nom.). Lectionem ad v. 26, לְפָנָיו עָבַד עַבְדֵּי, Ο'. καὶ ἔσται Χαναάν παῖς [οἰκέτης] αὐτοῦ, male retraxit Montef. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* p. 8. ²¹ Sic Ald., Codd. VI (cum σηκνώσεσιν), 15, 20, 25 (cum οἴκοις in marg.), alii, Hieron., et Patres in Cat. Niceph. pp. 165–168. ²² Syrohex. Omnia a καὶ πληρώσατε ad κατακυριεύετε (sic) obelo notantur in Cod. X. ²³ Idem, qui male pingit: *בְּבֵל* pro *בְּבֶל*. ²⁴ Idem. Sic sine aster. Codd. I, 82, 135, Arab. 1, 2.

CAP. X. ¹ Codd. X, 130 (cum Κέτταν). ² Cod. 127: 'Ακ. ἀκυλᾶς (sic). Σν. βίαιος; ubi pro ἀκυλᾶς nescio an legendum ἰσχυρός. Cf. Hex. ad Jerem. xli. 9. Ad Sym. cf. ad Cap. vi. 5. Nobil. ad γίγας κνηγός (v. 9 in posteriore loco) affert: Schol. βίαιος, et sic in marg. Cod. 130. ³ Cod. 73. Cod. 135 in marg.: 'Ο 'Εβρ. βασιλεία πρώτων ἐπὶ Νεβρώδ ὀνομασίη Βαβυλώνας. ⁴ Sic Comp., Codd. III,

14. וַיֵּשֶׁב יָפֶת׃. Ο'. ὅθεν ἐξῆλθε (alia exempl. add. ἐκεῖθεν⁴).

21. יָפֶת׃ הַגָּדֹל. *Fratri Japhet natu majori.* Ο'. ἀδελφῷ 'Ιαφὲθ τοῦ μείζονος ('Α. τῷ μεγάλῳ. Σ. τοῦ πρεσβυτέρου, s. πρεσβύτου⁵).

25. פָּלֶג. Ο'. Φαλέγ (alia exempl. Φαλέκ⁶).

CAP. XI.

2. בְּנִצְּרֵם. *Cum migrarent.* Ο'. ἐν τῷ κινῆσαι ('Α. ἀραι. Σ. ἀπάραι¹) αὐτοῦς.

3. בִּתְּחֵלֵי. *Bitumen.* Ο'. ἀσφαλτος. 'Ο 'Εβραῖος καὶ ὁ Σύρος ἀσβεστος.²

6. וַיִּשְׁכְּחוּ. *Quicquid consilium ceperint.* Ο'. πάντα ὅσα ἀν ἐπιθῶνται. 'Α. (πᾶν) δ' ἐννοηθήσονται. Σ. (πᾶν) δ' ἐὰν λογίσωνται.³

7. וַיִּבְּלֵה. *Confundamus.* Ο'. συγχώμεν. 'Α. ἀναμίξωμεν.⁴

9. בָּבֶל. Ο'. σύγχυσις. 'Α. Βαβέλ.⁵

11. בָּבֶל. Ο'. συνέχεε. 'Α. συνέμιξε.⁶

X, 14, 15, 16, alii. Parum probabiliter Symmachi lectionem esse suspiciat Montef. ⁵ Cod. X, teste Holmesio. Montef. ex eodem affert tantum: Σ. τοῦ πρεσβύτου. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 14, 16, alii. Montef. e Cod. Reg. 1825 exscripsit: Φαλέκ μερισμός ἐρμηνεύεται. "Αλλος φησὶν ὀδόντων ἐκτιναγμός. Sed recte vidit Scharfenb. in *Animadv.* p. 10, alteram interpretationem non ad Φαλέκ, sed ad *Σενναάρ* (Cap. xi. 2, ubi Cod. 135 adscripsit: ὀδόντων ἐκτιναγμός) pertinere, quasi a *בל*, *dens*, et *בלל*, *excussit*.

CAP. XI. ¹ Codd. X, 127, 130. ² Schol. apud Nobil.: 'Ο Σύρος καὶ ὁ 'Εβραῖος ἀσβεστόν φασιν' καὶ τὴν ἀσφαλτόν τινας τῶν διδασκάλων ἀσβεστον ἔφασαν εἶναι, ἀγνοοῦντες ὡς εἰκὸς τὰς ἐν τῇ 'Ασσυρίᾳ πηγὰς. Diodorus in Cat. Niceph. p. 175: 'Ο 'Εβραῖος καὶ ὁ Σύρος ἔχει' καὶ ἀσβεστος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός, καὶ μᾶλα εἰκότως' ἀσφαλτος γὰρ εἰς οἰκοδομὴν ἀχρηστος, ἀσβεστος δὲ ἐπιτηδευσίατη. ³ Cod. X. Minus emendate Cod. 130: ὅθεν νοηθήσονται. Σ. ὁ ἐὰν λογίσονται (sic). Etiam Nobil. affert: Schol. ὅθεν ἐννοηθήσονται. ⁴ Codd. X (cum ἀναμίξω), 130. ⁵ Ibidem. ⁶ Codd. X, 127. Cod. 130 in marg. sine nom.: ἀνέμιξεν. Montef. e Cod. X exscripsit: 'Α. ἀνέμιξε; sed scripturam συνέμιξε (sic) testatur Griesb.

12, 13. וַיְהִי אַרְבָּעָה יָמִים : וַיְהִי חֵם-תֵּשֶׁבֶת : וַיֵּלֶךְ אֲרָפַחְאָד. Ο' καὶ ἐγέννησε — τὸν Καϊνᾶν. καὶ ἔζησεν Ἀρφαξᾶδ μετὰ τὸ γεννησάαι αὐτὸν τὸν Καϊνᾶν, ἔτη τετρακόσια, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανε. καὶ ἔζησε Καϊνᾶν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε 4⁷ τὸν Σαλά. καὶ ἔζησε Καϊνᾶν (Ἀρφαξᾶδ).

28. בְּאוּר כַּשְׁדִּים. In Ur Chaldaeorum. Ο' ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλδαίων.⁸ (Οἱ λοιποί) ἐν Οὐρ τῶν Χαλδαίων.⁹

Cap. XI. 11. — καὶ ἀπέθανε 4.¹⁰ 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25. ÷ καὶ ἀπέθανε 4.¹¹

CAP. XII.

5. וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ מִצְרָיִם. Ο' Vacat. Alia exempl. καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χαναάν.¹

6. עַד אֵילָן מוֹרָה. Usque ad quercum More. Ο' ἐπὶ τὴν δρὺν τὴν ὑψηλήν. Σ. (ἔως) τῆς δρὺς Μαμβρῆ.²

8. וַיַּעֲטֵל. Et transtulit (tentorium). Ο' καὶ ἀπέστη ('Α. μετῆρεν. Σ. ἀπήρεν³).

9. מִן. Ab occidente. Ο' κατὰ θάλασσαν. 'Α. ἀπὸ θαλάσσης. Σ. ἀπὸ δυσμῶν.⁴

10. וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה. Et invocavit nomen Jovae. Ο' καὶ ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου. 'Ο Σύρος' ἐκάλεσε τὸ ὄνομα κυρίου.⁵

11. מִן. Meridiem versus. Ο' ἐν τῇ ἐρήμῳ. 'Α. νότονδε. Σ. εἰς νότον.⁶

12. כָּבֵד. Gravis erat. Ο' ἐνίσχυσεν. 'Α. ἐβαρύνθη.⁷

13. וַיִּחְיֶה. Vivam servabunt. Ο' περιποιήσονται. 'Α. ζώουσουσιν.⁸

14. וַיִּנְגַע יְהוָה אֶת-פָּרְעֹה בְּנֶגְעִים. Et percussit Jova Pharaonem plagis. Ο' καὶ ἤτασεν ὁ θεὸς (alia exempl. κύριος⁹) τὸν Φαραὼ ἐτασμοῖς. 'Α. (καὶ) ἤπητετο... ἀφαῖς.¹⁰

15. וַיֹּדֶעַ. Ο' τί τοῦτο. 'Α. εἰς τί τοῦτο.¹¹

⁷ Procop. in Gen. p. 299: Καὶ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν. 'Εν τῷ Ἑβραϊκῷ ἔχει, Ἀρφαξᾶδ τὸν Σαλά γεννᾷ· καὶ τὸ μέσον ῥητὸν ὠβελίσται. (Obelus, sive hypolemniscus, est in Arab. 1, teste Grabio in *Dissertatione* etc. p. 26, qui tamen in textu LXXviri v. 13 pingit: — καὶ ἀπέθανε. καὶ ἔζησεν Καϊνᾶν ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Σαλά. καὶ ἔζησε Κ. μετὰ τὸ γεννησάαι αὐτὸν τὸν Σ. ἔτη τριακόσια τριάκοντα, καὶ ἐγέννησε υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανε 4.) Verba ὠβελισμένα desunt in Cod. 82, Arm. 1, qui in fine pro Καϊνᾶν legunt Ἀρφαξᾶδ.⁸ Hieron.: "Pro eo quod legimus, in regione Chaldaeorum, in Hebraeo habetur, in UR CHESDIM, id est, in igne Chaldaeorum... quod videlicet ignem nolens adorare, igne consumptus sit. Loquitur autem postea Dominus ad Abraham (Cap. xv. 7): *Ego sum qui eduxi te de igne Chaldaeorum.*" Cf. Gesen. in *Thes. Ling. Hebr.* p. 55.

⁹ Euseb. in Onomastico, p. 304: Οὐρ τῶν Χαλδαίων, ἔνθα ἀπέθανεν Ἀρράν ὁ ἀδελφὸς Ἀβραάμ, οὗ καὶ ὁ τάφος εἰς ἔτι νῦν δέικνται, ὡς ἱστορεῖ Ἰωσήπος (Antiq. I, 6, 5, ubi ἐν πόλει Οὐρῇ λεγομένη τῶν Χ.).¹⁰ Arab. 1, 2. ¹¹ Cod. X, ubi ad vv. 13, 15 lemnisco, ad reliquos obelo haec verba notari testatur Griesb.

CAP. XII. ¹ Sic Ald. (cum εἰσῆλθον εἰς τὴν γ.), Codd. I (cum ἦλθεν), III, X, 15, 16, alii, et (quantum ex Arab. 1, conjicere licet) Syro-hex., qui mox v. 6, testibus Arab. 1, 2, verba εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς cum Comp., Codd. I, 15, 19, alii,

et Hebraeo reprobant. ² Codd. X, 130 (cum Μαμβρῆ). Nobil. quasi scholium affert: τῆς δρ. Μαμβρῆ; et sic in marg. sine nom. Cod. 127. ³ Codd. X, 127 (cum μετῆρεν). Nobil. affert: 'Α. μετῆρεν. Cf. Hex. ad Prov. xxv. 1. ⁴ Codd. X, 127, 130. Nobil. affert: Schol. ἀπὸ δυσμῶν. ἀπὸ θαλάσσης. ⁵ Procop. in Gen. p. 313: Τὸν Σύρον λέγειν φασιν, ἐκάλεσε τὸ ὄν. κ., τουτέστιν, ἐπεκαλέσατο τῷ ὀνόματι κυρίου τὴν γῆν, ὅτι λοιπὸν θεοῦ ἦν κληρονομία. ⁶ Nobil., Codd. X, 127. Mendose Cod. 130: Σ. νότονδε. εἰς νότον. Cf. nos ad Cap. xliii. 24. Hieron.: "Et in praesenti et in plurimis aliis locis, pro deserto, ad austrum scriptum est in Hebraeo." (Paulo ante ad ἀπήρεν Cod. 130 in marg. pingit: 'Α. ἀπήρεν ἐκείθεν; sed rectius Cod. 127 in marg. sine nom.: ἐκείθεν.) ⁷ Codd. X, 127, 130. Nobil. affert: 'Α. ἐβάρυνε. Cf. ad Cap. xviii. 20. ⁸ Codd. X, 130. Cf. Hex. ad Ezech. xiii. 19. ⁹ Sic Comp., Codd. 14, 16, 18, alii, et, testantibus Arab. 1, 2, Syro-hex. ¹⁰ Cod. X affert: 'Α. ἤπητετο ἀφαῖς ἐβασάνισεν, nullo spatio post ἤπητετο relicto. Cod. 127: καὶ ἤπητετο ἀφαῖς; Cod. 130: ἤπητετο ἀφαῖς, uterque sine nom. Cf. Hex. ad Exod. xi. 1. Psal. xc. 10. Quod ad ἐβασάνισεν attinet, non est Symmachi versio, ut Holmesio videbatur, sed mera glossa vocis ἤτασεν. Hesych.: ἤτασεν ἐβασάνισεν. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* p. 10. ¹¹ Cod. 127.

CAP. XIII.

1. **וְהָיָה**. O'. *eis* τὴν *ξηρμον*. Σ. *eis* τὸν *νότον*.¹
 2. **וְהָיָה**. *Gravis* (dives) *erat valde*. O'. *ἦν* *πλούσιος σφόδρα*. O' *Εβραῖος* *βαρὺς σφόδρα*.²
 3. **וְהָיָה**. *Secundum stationes suas ab austro*. O'. *ᾔθεν ἦλθεν* *eis* τὴν *ξηρμον* (Σ. *eis* τὸν *νότον*).³
 5. **וְהָיָה**. *Et tentoria*. O'. *καὶ σκηναί*. Alia exempl. *καὶ κτήνη*.⁴
 6. **וְהָיָה**. *Et non potuerunt habitare una*. O'. *καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα*. Alia exempl. *καὶ οὐκ ἠδύναντο* (s. *ἐδύναντο*) *κατοικεῖν ἅμα*.⁵
 12. **וְהָיָה** (in *priori loco*). O'. *κατόκησεν*. Alia exempl. *παρῳκήσεν*.⁶ A. *ἐκάθισεν*. Σ. *ἐμεινεν*.⁷

18. **וְהָיָה**. O'. *κατόκησε*. Alia exempl. *παρῳκήσε*.⁸

Cap. XIII. 17. *καὶ eis* τὸ *πλάτος* *αὐτῆς*.⁹ ÷ *καὶ τῷ σπέρματί σου eis* τὸν *αἰῶνα*.¹⁰

CAP. XIV.

1. **וְהָיָה**. O'. *Ἑλλάσαρ*. Σ. *Πόντου*.¹
וְהָיָה. O'. *Ἑλάμ*. Σ. *Σκυθῶν*.²
וְהָיָה. *Gojim*. O'. *ἐθνῶν*. Σ. *Παμφυλίας*.³
 3. **וְהָיָה**. *Consociati convenerunt*. O'. *συνεφώνησαν*. A. *συνέβαλον*. Σ. *συνῆλθον*.⁴
וְהָיָה. *In valle Siddim*. O'. *ἐπὶ τὴν φάραγγα τὴν ἀλυκὴν* (A. *τῶν πρινεῶνων*. Θ. *τῶν ἀκτῶν*).⁵

CAP. XIII. ¹ Cod. X. Minus probabiliter Cod. 127: 'Ak. *eis* τὸν *νότον*. Cf. ad Cap. xii. 9. ² Hieron.: "Quomodo potuerit exiens de Aegypto fuisse *dives valde*? Quod solvitur illa Hebraica veritate, in qua scribitur: *Abram gravis vehementer*, hoc est, *βαρὺς σφόδρα*; Aegypti enim pondere gravabatur. Et licet videantur esse divitiae pecoris, auri, et argenti, tamen si Aegyptiae sunt, viro sancto graves sunt." Rectius interpretes Graeco-Ven. locutionem Hebraeam ex Graeco idiomate claram fecit, vertens: ὁ δ' *Ἀβράμης* *ἔβρισεν ἄγαν ἐν κτήσῃ κ.τ.έ.* ³ Cod. X. Hieron.: "Denique, non ut in LXX legimus: *Abiit unde venerat in desertum usque Bethel*; sed sicut in Hebraeo scriptum est: *Abiit itinere suo per austrum usque Bethel*." ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (in marg.), 20, 31, alii, et S. Chrysost. Opp. T. IV, p. 333 D. "Dubium an veteris ejusdam interpretis sit haec postrema lectio. In utraque autem interpretatione omittitur *אֵימָה*, *ovis* aut *pecus*."—Montef. Immo *אֵימָה* vertitur *πρόβατα*, ut cuivis locum inspicienti patebit; et *κτῆνη* non est veteris interpretis, sed vitiosa versio in LXX lectio. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* p. 11. ⁵ Sic Comp., Codd. III, X, 14, 16, alii, et S. Chrysost. l. c. ⁶ Sic Codd. X, 37, 74, alii. ⁷ Cod. X. ⁸ "Hanc lectionem veteris, ut videtur, ejusdam interpretis, ad marg. habent schedae Combesisanae."—Montef. Est mera varietas, quam in textu exhibent Codd. 14, 16, 18, alii. Praeterea Montef. ad *παρὰ τὴν ῥὴν τὴν Μαμβρὴ* affert: "Αλλ. *ἀπὸ ὁράσεως*, quae non est nisi interpretatio qualiscunque vocis Hebraeae. Sic Anon. in Cat. Niceph. p. 194: *Σόδομα* *τύφλωσις* ἢ *στέρησις* [*στέρησις* Cod. 135].

Μαμβρὴ *ἐρμηνεύεται*, ἀπὸ ὁράσεως' κ.τ.έ. ⁹ Arm. 1: *latitudinem* *αὐτῆς*. Sic sine aster. Codd. I, 14, 15, 16, alii. ¹⁰ "Haec verba obelo notantur, utpote quae in Hebraico non exstent, ut monet quaedam Catena MS."—Montef. Desunt in Codd. I, X, 14, 15, 16, aliis, Arab. 1, 2.

CAP. XIV. ¹ Codd. X, 127, 130. Procop. in Gen. pp. 321, 322: *Σύμμαχος δὲ ἐξέδωκε τὸ μὲν Ἑλλάσαρ* (sic, invitis libris Graecis), *Πόντου* τὸ δὲ Ἑλάμ, *Σκυθῶν* τὸ δὲ τῶν ἐθνῶν, *Παμφυλίας*. Minus bene Nobil. ad *Ἑλλάσαρ* notat: 'A. Πόντου. Σ. Σκυθῶν. Cf. ad v. 9. ² Codd. X, 127, 130, Procop. ³ Procop. Cf. ad v. 9. Haud absurde conjecit Drusius, Symmachum in mente habuisse nomen *φυλὴ, tribus, gens*; ut *Pamphylia* sit regio a variis gentibus habitata, juxta Judaeorum opinionem a Jarchio memoratam: "אֵימָה, locus ita dictus, quod eo convenissent plurimae nationes, quae regem constituerunt super se, nomine Tidal." ⁴ Nobil., Cod. 127 (cum *συνέβαλλον*). Cod. X, teste Griesb.: Σ. *συνέβαλον*. Σ. *συνῆλθον*, quorum prius notatur ad v. *συνεφώνησαν*; posterius vero ad v. *ἀλυκὴν*. Cod. 130 in marg.: *συνέβαλον συνῆλθον*. Interpres Graeco-Ven. verbum finxit *ἐνυμμορίαςαν*, a *συμμορία, decuria munera obeuntium*. ⁵ Hieron. ad v. 8: "Sciendum autem, pro eo quod post paululum sequitur: *Et direxerunt contra eos aciem ad bellum in valle calinarum*, in Hebraeo haberi, *in valle SEDDIM*; quod Aq. interpretatur τῶν *περιπεδίων*, Theod. τῶν *ἀλσῶν* [quasi legerit *הַשִּׁימ* pro *הַשִּׁימ* (Ges.) vel *הַשִּׁימ* (Scharfenb.)], *amoena nemora significantes*. Vox *barbara περιπεδίων, circumcirca campestrium*, Vallarsio suspecta erat, cui e scriptura duorum librorum *πρινεῶνων*

5. רֵפְהַיִּתִּי. *Rephaitas*. Ο. τοὺς γίγαντας ('Α. 'Ραφαείμ⁶).

בְּחָם הָהָרִים. *Et Susaeos in Ham*. Ο. καὶ ἔθνη ἰσχυρὰ ἅμα αὐτοῖς. Σ. (καὶ τοὺς) Ζοιζορμεῖν...⁷

6. עַד אֵיל. *Usque ad quercum*. Ο. ἕως τῆς τερεβίνθου (Οἱ λοιποὶ δρυὸς⁸).

8. בְּעֵקֶב הַיַּרְדֵּן. Ο. ἐν τῇ κοιλάδι τῇ ἀλυκῇ ('Α. τῶν πρινεῶνων. Θ. τῶν ἀκτῶν⁹).

9. עֵלָם. Ο. 'Ελάμ. Σ. Σκυθῶν.¹⁰

גִּלְגָּי. Ο. ἔθνων. Σ. Παμφυλίας.¹¹

רָחֵץ. Ο. 'Ελλάσαρ. Σ. Πόντου.¹²

13. הָרְפַיִשׁ. *Fuga elapsi*. Ο. τῶν ἀνασθῶντων (Σ. διαφευγόντων¹³) τις.

הַעֲרִי. *Transfluviali*. Ο. τῷ περάτῃ. 'Α.

τῷ περαίτῃ. Σ. τῷ 'Εβραΐφ.¹⁴ Aliter: 'Α. τῷ 'Εβραΐφ.¹⁵

13. הָרְפַיִשׁ. Ο. 'Αμορραῖον. Alia exempl. ὁ 'Αμορῖς.¹⁶ 'Α. τοῦ 'Αμορῖ. Σ. τοῦ 'Αμορραίου.¹⁷

17. תִּכְנֶה. *A caedendo*. Ο. ἀπὸ τῆς κοπῆς. 'Α. ἀπὸ τοῦ πληῆσαι. Σ. μετὰ τὸ πατάξαι.¹⁸

21. נַפְשֵׁי. *Animas*. Ο. τοὺς ἄνδρας. 'Α. τὴν ψυχὴν. Σ. τὰς ψυχάς.¹⁹

שָׁרָץ. *Et oves*. Ο. τὴν δὲ ἵππον. 'Α. τὴν δὲ περιουσίαν. Σ. τὴν δὲ ὑπαρξιν.²⁰

23. מִחֵל. *Ex filo*. Ο. ἀπὸ σπαρτίου ('Α. βάμματος. Σ. νήματος²¹).

לְעַלְמֵי. *Corrigiam calcei*. Ο. σφυρωτῆρος (potior scriptura σφαιρωτῆρος²²). Σ. ἱμάντος...²³

reponendum videbatur *πρινιδών*, vel *πρίνων*, *ilicium*, quibus fere consita sunt arboribus nemora. Sed mirum non perspexisse V. D., sub *πρινηῶνων* vix, et ne vix quidem latere vocem bene Graecam *πρινεῶνων*, a *πρινεῶν*, *locus ilicibus consitus*, ejusdem formae ac *ροδεῶν*, *μυρσινῶν*, *παπυρῶν*, etc. Aquilae autem ita vertenti menti observatam esse vocem Syriacam *ܠܝܠܐ* vel *ܠܝܠܐ*, *ilex*, quam tetigimus ad Jesai. xlv. 14, vix dubium esse potest. In eandem emendationem ante nos inciderat Lagarde, qui pro τῶν περιπεδίων e libris suis excitavit τῶνα. *αΠΡΙΝΕΑΙΝΟΝ*, *ΤΩΝΑΔΑΠΡΙΝΕΑΙΝΟΝ*, et *ΤΩΝΠΡΙΝΕΩΩΝ*. Quod vero ad Theodotionem attinet, etsi *ἀλσῶν* per se non male habet, cum tamen in iisdem tum Vallarsii, tum, si recte colligimus, Lagardii libris *ἀκτῶν* scriptum sit, cui vocabulo *amoenitatis* notionem inesse in Hex. ad Cap. ii. 15 probavimus, hoc, praeunte eodem Lagardio, Hieronymo hic quoque vindicavimus. ⁶ Nobil., Codd. 127, 130 (utroque cum 'Ραφαείμ). ⁷ Ad 'Ορμαίους F. C. Alter e Cod. 130 exscripsit: Σ. Ζοιζορμεῖν, notans: "Et ita Sym. videtur favere lectioni [Ald. (cum Σομαίους), Codd. X, 72 (ut Ald.), 74, aliorum] τοὺς Σομαίους." Cod. 127 affert: 'Α. ραφαείμ. Σ. ζοιζορμεῖ (sic). Sed lectio Ζοιζορμεῖν proculdubio pertinet ad *עֲרִי*, quam gentem eandem esse cum ea quae, ab Ammonitis *עֲרִי* appellata, inter Rephaitas recensetur Dent. ii. 20, cum hodiernis interpretibus Sym. credidisse videtur. Hieron.: "ZUZIM autem et EMIM terribiles et horrendi interpretantur; pro quo LXX, sensum magis quam verbum ex verbo transferentes, gentes fortissimas posuerunt. Porro BAEM, pro quo dixerunt ἅμα αὐτοῖς, hoc est, cum eis, putaverunt scribi per HE, ducti elementi

similitudine, cum per HETH [in paucis tantum exemplaribus] scriptum sit... id est, in Hom." ⁸ Cod. X. Cod. 127: Σ. δρυὸς. ⁹ Hieron. Vid. ad v. 3. ¹⁰ Codd. X (qui ad ἔθνων refert), 127. Cod. 130 ad Ἀδὰμ (sic) affert: 'Α. Σ. Σκυθῶν. Cf. ad v. 1. ¹¹ Codd. 127 (qui ad Σενναῖρ refert), 130 (sine nom.). Cf. ad v. 1. Ad ἔθνων Nobil. affert: Σ. σκυθῶν. Schol. Παμφυλίας. ¹² Codd. 127 (sine nom.), 130. Nobil. ad Σενναῖρ affert: Schol. Πόντου. ¹³ Nobil., Cod. 130. Ad παραγενόμενος Cod. 127 affert: Σ. διαφυγόν. ¹⁴ Nobil., Codd. 127, 130. (Nomen περαίτης, ab Aquila, ut videtur, ad formam Hebraeam effictum, gentilitium est a *πίραν*, et sonat *transfluvialis*, vel *transeuphratensis*, non, ut vulgo vertunt, *transitor*, quasi a *περάω*.) ¹⁵ Origen. in Catenis MSS. apud Montef.: Περάτης καλεῖται ὁ 'Αβραάμ, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς Χαλδαίων χώρας διαπεράσας τὴν Μεσοποταμίαν, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη τῶν Χαναανίων ἱερμνεύεται δὲ τοῖς περὶ 'Ακύλαν, 'Εβραῖος. ¹⁶ Sic Codd. I (cum ὁ 'Αμορῖς), III, X, (cum ὁ 'Αμορῖς), 14, 15, 16, alii (inter quos 127, 130). ¹⁷ Codd. 127 (cum 'Αμορραῖον), 130. ¹⁸ Codd. 127, 130 (cum ὑπὸ pro ἀπὸ). ¹⁹ Nobil., Codd. 127, 130. ²⁰ Codd. 127, 130. ²¹ Nobil., Codd. 127, 130 (cum βάματος), 135 (idem). ²² Sic Comp. (cum σφαιρ.), Codd. I (ut Comp.), III, X (ut Comp.), 14, 15, 16, alii. Suidas: σφαιρωτήρ· σανδαλίον ζνίχιον, ὡς τὸ λωρίον τὸ ὑποδήματος. ²³ Cod. 127. Cat. Niceph. p. 200: Σύμ. σφαιρωτήρα τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος φησι. Cod. 130 affert: 'Α. ἱμάντος. Σ. καὶ ουκερουσσαν (non, ut Holmes. exscripsit, ουκερουσσαν). Posterior lectio ad notam seq. pertinet.

2. **אִילֵי הַנֶּחֱלָה**. *Fortasse aedificabor* (sobole augebor). Ο'. ἵνα τεκνοποιήσωμαι (alia exempl. τεκνοποιήσης²). 'Α. εἰ πως οἰκοδομηθήσομαι. Σ. εἰ πως τεκνωθῶ.³

6. **וַתִּצְעַק**. *Et afflixit eam*. Ο'. καὶ ἐκάκωσεν ('Α. ἐκακούχησεν⁴) αὐτήν.

וַתִּבְרַח. *Et aufugit*. Ο'. καὶ ἀπέδρα ['Α.] μετὰ φυγῆς ὑπανεχώρησεν.⁵

7. **שׁוּר**. Ο'. Σούρ. Schol. τοῖχος ἢ εὐθυσμός.⁶

11. **יִשְׁמָעֵאל**. *Ismael*. ['Α. εἰσακοῇ θεοῦ. Σ. Θ. ἐρήμου ἀνθρώπος.]⁷

12. **פָּרָא אֱדָם**. *Onager* (ferus) *hominum*. Ο'. ἀγροικὸς ἀνθρώπος. 'Α. ἀγριος... Σ. ἔρημος (s. ἐρήμου) ἀνθρώπος. Θ. κεχωρισμένος ἀνθρώπων.⁸

Cap. XVI. 4. ἡ κυρία ✕ αὐτῆς ⁹ 8. — αὐτῇ δ ἄγγελος κυρίου ¹⁰

CAP. XVII.

1. **תָּמִים**. *Integer*. Ο'. ἀμemptos. 'Α. τέλειος.¹

2. **בְּרִיתִי**. Ο'. τὴν διαθήκην μου. "Ἄλλοι τὴν συνθήκην μου.²

בְּכֶמֶד בְּכֶמֶד. Ο'. σφόδρα ✕ σφόδρα ³

8. **וְנָתַתִּי לָהּ**. Ο'. καὶ δώσω σοι. Σ. καὶ δίδωμί σοι.⁴

14. **אִשְׁרַל לֹא-יִמּוֹל**. *Qui non circumcisis fuerit*. Ο'. ὃς οὐ περιτμηθήσεται. 'Ο Σύρος οὕτως ἔχει· πᾶς ὃς οὐ περιτέμνει ἐξολοθρευθήσεται· καὶ ὁ 'Εβραῖος· πᾶς ὁ μὴ περιτέμνων.⁵

וְנִכְרְתָה. *Et excindetur*. Ο'. ἐξολοθρευθήσεται. "Ἄλλος ἀφανισθήσεται.⁶

23. **אֶת-בְּשַׁר עֲרֻלָּתָם**. *Carnem praeputii eorum*. Ο'. τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν. Alia exempl. τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν.⁷

27. **נָמְלוּ אִתּוֹ**. *Circumcisi sunt cum eo*. Ο'. Vacat. Alia exempl. περιέτεμεν αὐτούς.⁸

² Nobil.: "τεκνοποιήσωμαι. Ita LL. VV. et S. Hieron. AA. LL. [Codd. III (cum -seis), X, 38, alii] τεκνοποιήσης, quod secutus est S. Ambros., S. Joannes Chrysost., et Philo." Montef. e Catenis MSS. et schedis Combefis. edidit: "Ἄλλος· τεκνοποιήσης μοι, quae lectio in nullo cod. reperitur. ³ Cod. X. Paulo aliter Cod. 135: 'Α. εἰ πως οἰκοδ. Θ. εἰ πως τεκνωθῶ (sic). Hieron.: "Diligenter nota, quod procreatio filiorum in Hebraeo *aedificatio* scripta est. Legitur enim ibi: *Ingredere ad ancillam meam, si quo modo aedificer ex ea.*" (Ad δέκα ἔτη (v. 3) Syro-hex. in marg. habet: *έικοσι*, repugnante Hebraeo.)

⁴ Codd. 127, 130. ⁵ Cod. X. Scholium esse videtur, certe nullo modo Aquilam auctorem habet. ⁶ Nobil.,

Cod. 135 in marg. (cum *τείχος*). Philo Jud. De Profugis (Opp. T. I, p. 576), indicante Scharfenb. in *Animadv.* p. 15: *τείχος* δὲ ἢ εὐθυσμός ἐρμηνεύεται Σούρ. Montef. male edidit: "Ἄλλος· *τείχος* ἢ εὐθ. Paulo ante ad ἄγγελος κυρίου Cod. X, teste Griesb., in marg. affert: *ἀστῖος* (*ἀστεῖος*!) αὐτός, quod quid significet, nisi forte *bonum* esse angelum, non intelligo. ⁷ Cod. 135. Anon. in Cat. Niceph. p. 218: ὁ Σύμ. καὶ Θεοδ. τὸν 'Ισμαὴλ ἡρμήνευσαν, ἔρημος (sic) ἀνθρώπος. 'Ισμαὴλ· εἰσακοῇ θεοῦ; et sic, nisi εἰς ἀκοήν male pro εἰσακοῇ, Catenae MSS. apud Montef. Prior lectio non est nisi interpretatio etymologica nominis *Ismael*, testante etiam Hieron., qui ait: "Ismael interpretatur, *Exaudito Dei*," certe Aquila non θεοῦ, sed *λαχνοῦ* posuisset. Posterior ad

Hebraea **פָּרָא אֱדָם** pertinere videtur. ⁸ Codd. 127 (cum 'Α. Σ. pro 'Α.), 130, 135, et Cat. Niceph. ibid.: 'Α. ἀγριος. Σ. κεχωρισμένος ἀνθρώπων; duo autem posteriores hanc lectionem superiori arcte nectunt. Cod. X vero, excscribente Griesb.: 'Α. ἀγριος. Σ. ἔρημος (nisi forte ἐρήμου) ἀνθρώπος. Ad discordiam testium dirimendam opportune adest Syrus noster, qui lectionem *κεχ. ἀνθρώπων* non Symmacho, sed Theodotioni vindicat. Sic enim ille: **וְנִכְרְתָה**. ⁹ Syro-hex., et (cum ✕ post αὐτῆς) Arm. ed. Sic sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ¹⁰ Syro-hex., qui asteriscum pro obelo perperam pingit.

CAP. XVII. ¹ Cod. 130. Montef. e "MSS." edidit: "Ἄλλος· τέλειος. ² "Sic MSS. quidam."—Montef. Hieron.: "Notandum quod ubicumque in Graeco *testamentum* legitimus, ibi in Hebraeo sermone pro obelo perperam pingit.

³ Sic Cod. 127, et sine aster. Codd. 15, 16, 18, alii. ⁴ Nobil. ⁵ Diodorus in Cat. Niceph. p. 226. Eadem ex Euseb. Emis. affert Cod. 135 in Commentario, addens: καὶ εἰκότως· οὐ γὰρ τὸ νῆπιον δὲ περὶ τούτου καλῶς εἶσθαι, ἀλλ' αὐτοῖς (τοῖς) γονεῖς. ⁶ Sic sine nom. Codd. X, 130. Duplex lectio, ἐξελ. καὶ ἀφανισθήσεται, est in Comp., Codd. 19, 108. ⁷ Sic Codd. 15, 55, 59, alii. ⁸ Sic Ald. (praem. kai), Codd. III, X, 14 (ut Ald.), 15, 16 (ut Ald.), alii, Arm. 1. Exc Arab. 1, 2 pro ἐξ (s. οἱ ἐξ) ἀλλογενῶν ἐθνῶν Holmes. excitavit: *circumcisi sunt cum eo qui convenerunt ex gentibus, et peregrini in*

Cap. XVII. 17. ἐπὶ πρόσωπον ✠ αὐτοῦ 4.⁹ 23.
τοὺς ἀργυρωνήτους ✠ αὐτοῦ 4.¹⁰

CAP. XVIII.

1. מִמְּרָא. Ο'. τῇ Μαμβρή. Alia exempl. τῇ
ύψηλῃ.¹
4. מִעֵט-מַיִם. Paulum aquae. Ο'. ὕδωρ. Alia
exempl. μικρὸν ὕδωρ.²
6. מִכֶּהֱרִי שְׁלֹשׁ סָאִים קֶמַח סֶלֶת לִוְיָ. Cito ar-
cesse tria sata farinae purissimae, et depse.
Ο'. σπεῦσον, καὶ φύρασον τρία μέτρα ('Α. Σ.
σάτα³) σεμιδάλεως. Alia exempl. σπεῦσον
τρία μέτρα ἀλεύρον σεμιδάλεως, φύρασον.⁴
8. וַיֵּאָכְלוּ הָעָץ — וְהָיוּ. Ο'. καὶ ἔφαγον αὐτὸς
δὲ — τὸ δένδρον. Alia exempl. αὐτὸς δὲ — τὸ
δένδρον· καὶ ἔφαγον.⁵
12. בְּקֶרְבָּהּ. Ο'. ἐν ἑαυτῇ. 'Α. (ἐν) ἐγκάτῳ αὐ-
τῆς.⁶
- וְאַחֲרֵי בְלָתִי הִיתָה-לִּי עֵדָנָה. Postquam senio
confecta sum, erit mihi voluptas? Ο'. οὐπω
μέν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν. 'Α. μετὰ τὸ
κατατριβῆναί με, ἐγένετό μοι τρυφερία.⁷ Σ.
μετὰ τὸ παλαιωθῆναί με ἐγένετό μοι ἀκμή.⁸

18. וְעָצָה. Et fortem. Ο'. καὶ πολὺ. 'Α. (καὶ)
δοστεινον. Σ. (καὶ) ἰσχυρόν.⁹
20. כְּבִדָּה. Gravis facta est. Ο'. μεγάλα. 'Α.
ἐβαρύνθη. Σ. βεβάρηται.¹⁰
21. וַיַּעֲשׂוּ כָלָהּ. Fecerunt consummationem (penitus).
Ο'. συντελούνται. Σ. ἐπετέλεσαν τὸ ἔργον.¹¹
22. וַיָּלֶכְוּ. Ο'. ἦλθον. 'Αλλος· ἐπορεύθησαν.¹²
25. הָיָה לְךָ לְחֵץ. Absit a te. Ο'. μηδαμῶς σὺ (ποιή-
σεις). Σ. οὐχὶ σόν.¹³
- וְהַיָּדָה לֹא יַעֲשֶׂה כִּי-יִשְׁפֹּט הַיָּדָה לֹא יַעֲשֶׂה כִּי-יִשְׁפֹּט. Nonne
iudex totius terrae faciet justum? Ο'. ὁ κρί-
νων πᾶσαν τὴν γῆν, οὐ ποιήσεις κρίσιν; Σ.
ὁ πάντα ἄνθρωπον ἀπαιτῶν δικαιοπραγεῖν, ἀκρί-
τως μὴ ποιήσης τοῦτο.¹⁴
26. וְהָיוּ כְּדִם בְּרִדְמֵי הָאָרֶץ. Ο'. ἐὰν
ᾧσιν ἐν Σοδόμοις πεντήκοντα δίκαιοι. Alia
exempl. ἐὰν εὗρω ἐν Σοδόμοις πεντήκοντα
δικαίους.¹⁵
28. וְהָיוּ. Ο'. εἰς τεσσαρακονταπέντε. Alia ex-
empl. πέντε.¹⁶
30. וְהָיוּ לְךָ לְחֵץ. Ne, obsecro, exardeat
(ira) Domino. Ο'. μή τι, κύριε. 'Α. μὴ δὴ
ὀργίλον τῷ κυρίῳ.¹⁷

assimilatione. Fortasse in Syro-hex. legebatur: ܐܢܝ ܕܢܝܢܐ ܕܡܝܢ ܕܡܝܢ ܕܡܝܢ.⁹ Sic

Arm. 1. Pronomen deest in Codd. III, X, 57, 59, aliis.

¹⁰ Sic Arm. 1, et sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii.

Cap. XVIII. ¹ Sic Syro-hex., quantum conijcere licet
ex Arab. 1, 2, qui excolesae vertunt. Cf. ad Cap. xii. 6.

² Sic Codd. 15, 72, 82 (cum ὕ. μικρὸν), Arab. 1, 2, Arm. 1.

³ Nobil., Cod. 130. Cod. X, teste Montef.: Οἱ Ὁ. σάτα.

⁴ Sic Codd. 15, 72 (om. μέτρα), 82, 135. Hieron.: Festina
tres mensuras farinae similes, commisce. ⁵ Sic Codd.

15, 72, 82, Arab. 1, 2. ⁶ Codd. X, 127, 130. Minus

probabiliter Nobil.: 'Α. ἐγίλασεν κατ' αὐτῆς. Cf. Hex. ad

Exod. iii. 20. Psal. liv. 5. lxxii. 7. ⁷ Nobil., Codd. X,

127 (cum καταβῆναι), 130, Cat. Niceph. p. 236 (cum κατα-

κρυβῆναι). ⁸ Nobil., Codd. 127, 130 (cum παλαιωθ.), Cat.

Niceph. ibid. Hieron.: "Sym. hunc locum ita trans-
tulit: Postquam vetustate consenui, facta est mihi adole-

scientia." ⁹ Nobil., Codd. X, 127, 130. ¹⁰ Codd. 127,

130 (cum Σ. βεβάρηται). Ad Sym. cf. Hex. ad Jesai. i. 4.

Minus probabiliter Nobil.: 'Α. Σ. ἐβαρύνθησαν; Cod. X:

'Α. ἐβαρύνθησαν; Cod. 135: 'Α. ἐβαρύνθησαν. Σ. βεβάρηται.

¹¹ Nobil. (cum ἐπετέλεσαν), Codd. X, 127, 130 (sine nom.),

135 (idem). ¹² Sic in marg. Codd. 127, 130. ¹³ No-

bil., Cod. 130 (cum οὐχίσιν). Locutionem Hebraeam aliter
vertit Sym. in Hex. ad 1 Reg. xx. 2. Job. xxxiv. 10.

¹⁴ Cod. X. "Quae sane lectio deflectere videtur ab He-
braico. Verum Sym. non infrequenter παραφραστικῶς in-

terpretatur."—Montef. Cf. ad Cap. i. 27. ¹⁵ Sic Ald.,

Codd. I, III, X, 15, 31, alii, invitis Arab. 1, 2 (h. e. Syro-

hex.). "Hanc versionem, tacito interpretis nomine, affe-

runt quidam MSS. [in textu, non in marg.]. Suspicio esse

Symmachi [vel trium interpretum]."—Montef. ¹⁶ Sic

Codd. I, III, X, 15 (cum altera lectione in marg. rec. m.),

56, alii, Arab. 1, 2. ¹⁷ Nobil. (cum "Schol." pro 'Α.),

Codd. X (om. ὁ), 127, 130 (sine nom. cum μὴ δὲ ὀργ.).

Cf. ad Cap. iv. 6. (Ad μὴ τι (v. 30) Cod. X in marg.

notat: λείπει τὸ ὄργιν ἐπάγω κατ' ἑμαυτὸν; et ad τὸν κύριον

(v. 31), fortasse per errorem pro μὴ τι (v. 32): λείπει τὸ,

30. שְׁלֹשִׁים שָׁם אֶחָדָם. O'. ενεκεν τῶν τριά-
κοιτα. Alia exempl. ἐὰν εὐρεθῶσιν (s. εὐρω)
ἐκεῖ τριάκοιτα.¹⁸
31. בְּעֶבְרִית. In gratiam viginti. O'. ἐὰν
εὐρω ἐκεῖ εἴκοσι. Alia exempl. ενεκεν τῶν
εἴκοσι.¹⁹

CAP. XIX.

8. בְּצֵל. In umbra. O'. ὑπὸ τὴν σκέπην (alia ex-
empl. στέγην¹).
9. בְּאַחֲרֵי (in posteriore loco). O'. Vacat. Alia
exempl. καὶ εἰπαν.²
10. וַיָּבִיאוּ. Et traxerunt intro. O'. εἰσεσπάσαντο.
Ἄλλος ἐπάσαν.³
16. וַיִּתְּמַחְהוּ. Et cunctatus est. O'. καὶ ἐτα-
ράχθησαν. Ἀ. (καὶ) ἐμέλλησεν.⁴ Σ. ὁ δὲ
ἐστραγγεύετο (s. ἐστραγγεύσατο).⁵
- וַיֵּצְאוּהוּ וַיַּנְהוּ מִחוּץ לְעִיר. Et eduxerunt

eum, et constituerunt eum extra urbem. O'.
Vacat. Alia exempl. (X) καὶ ἐξηγάγosan
αὐτὸν, καὶ ἐθηκαν αὐτὸν ἀπέξω τῆς πόλεως.⁶
X Σ. καὶ ἐξήγαγε κύριος αὐτὸν, καὶ ἐθηκεν
αὐτὸν ἐξω τῆς πόλεως.⁷

19. לְהָיִית. O'. τοῦ ζῆν. Ἄλλος τοῦ ζῶσαι.⁸
21. הִנֵּה נִשְׂאָתִי פָנַי. Ecce! gratificabor tibi.
O'. ἰδοὺ ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον. Ἀ. ἰδοὺ
ἦρα πρόσωπόν σου.⁹ Σ. ὅρα εἰ ἐδυσωπήθην
τὸ πρόσωπόν σου.¹⁰
23. זַעֲרָה. O'. εἰς Σηγῶρ. Ὁ Σύρος Ζααρί.¹¹
24. מֵאֵת יְהוָה. O'. παρὰ κυρίου. Schol. ση.
κατὰ Ἰουδαίων.¹²
25. הַבֶּקֶר. Tractum circumjacentem. O'. τὴν περι-
χωρον. Alia exempl. τὴν περίοικον.¹³
28. אָרָץ הַבֶּקֶר. O'. τῆς περιχώρου. Alia ex-
empl. τῆς γῆς τῆς περιχώρου.¹⁴
- קִיטָר (bis). Fumus. O'. φλόξ... ἀτμῖς. Ὁ
Ἑβραῖος ἀναθυμίασις.¹⁵

ἐπιτρέψει μοι λαλῆσαι. Arab. 1, 2 utrobique supplent:
suocensaebis mihi.)¹⁸ Sic Codd. III, X, 15, alii, Arab.
1, 2; et (cum εὐρω) Codd. 55, 56, alii. ¹⁹ Sic Codd. I,
X, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2.

CAP. XIX. ¹ Sic Ald., Codd. I, III, X (cum σκέπην in
marg.), 14, 15, alii. ² Sic Codd. 15, 106 (cum εἰπον),
130, 135, Arab. 1, 2. ³ Sic Justin. M. in Dial. p. 255,
qui mox προσέλειψαν pro ἀπέλειψαν legit. ⁴ Nobil.,
Codd. X, 127. ⁵ Nobil. affert: Schol. ἐστρατεύσατο.
Cod. X: Σ. ὁ δὲ ἐστρατεύετο. Cod. 127: Σ. ὁ δὲ ἐστρατεύσατο.
De confusione verborum στρατεύεσθαι et στραγγεύεσθαι, qua
nulla inveteratior, legendi sunt Kuster. ad Suid. s. v. *Ἡ
δεῖ χελώνης κ. τ. ἐ.; Valckenaer. ad Ammon. p. 132; Wesse-
ling. Probabil. p. 290. Ceterum habet quo se tueatur
scriptura στραγγεύεσθαι cum simpliciter γ, quae a στρατεύεσθαι
minutissimo apice discernitur. Cf. Hex. ad Prov. xxiv. 10.
⁶ Sic Codd. 15, 135, et, teste Holmesio, Arab. 1, 2, quos
tamen ἐξήγαγον et ἔξω in apographo suo legere potuisse
quivis videt. Cod. 82: καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν καὶ ἐθήκαν ἔξω
τ. π. Arm. 1, vertente Altero: καὶ ἐξήγαγον, καὶ ἔστησαν
ἔξω τ. π., cum X in marg. ⁷ Sic Cod. X, si Griesbachium
recte capio. Montef. ex eodem affert: Σ. καὶ ἐξήγαγε κ. τ. ἐ.;
Holmes. autem: X καὶ ἐξήγαγε κ. τ. ἐ. Sic sine aster. Codd.
73, 127 (cum εὐρω ἔξω τ. π.). ⁸ Sic sine nom. Cod. 130
in marg. Nobil. quasi scholium affert. ⁹ Cod. 135,

Cat. Niceph. p. 250. Nobil. affert: Ἀ. ἦρα τὸ πρ. σ.
¹⁰ Nobil., Cod. 135: ὁράσει ἐδ. τὸ (τὸ om. Cod. 135) πρ. σ.
Hieron.: "In Hebraeo habet: Ecce! suscepī faciem tuam,
id est, acquiesco precibus tuis; quod Sym. secundum sen-
sum interpretans ait: ὁράσει ἐδυσωπήθην τὸ πρόσωπόν σου."
Pro ὁράσει, pro quo Vallars. e vetustiore Reginae cod. infe-
liciter tentat ὅρα ἡντε (sive εἶτε), vide quemadmodum (!),
Drusii conjecturam ὅρα σοι calculo suo approbavit Scharfenb.
in Animadv. p. 18. Sed in tribus codd. a Lagardio col-
latis, ductus literarum scripturam ὅρα εἰ manifeste desig-
nant. Ad reliquam lectionem cf. Hex. ad Mal. i. 8. ii. 9.
¹¹ Diodorus in Catenis Reg. MSS.: τὴν Σηγῶρ... ἀλλαχοῦ
ἢ γραφὴ Ζώγορα [cf. Hex. ad Jerem. xlviii. 34] καλεῖ ὁ δὲ
Σύρος Ζααρί [Zarī Cod. 25 in Comment. apud Lagarde] καὶ
Βαλῶ, τούτῳστι, κατατιούσα. ¹² Cod. X in marg. "Hoc
est, innui hic personarum pluralitatem, idque notandum
esse [σημειώσαι] contra Judaeos."—Griesb. ¹³ Sic Ald.,
Codd. I, III (sine artic.), X, 20, 31, alii, et Justin. M.
ibid. pp. 152, 154. Mox v. 29 περιχώρον pro περιόικον
habent Codd. X, 14, 16, alii. ¹⁴ Sic Codd. III, X
(praem. πόσης), 15, 31, alii, Arm. 1. Plenior lectio, πάσης
τ. γ. ἐκείνης τῆς π., est in Codd. 14, 16, aliis. ¹⁵ Hieron.:
"Pro quo legitimus in Hebraeo: Ecce! ascendebat citior,
quasi ἀναπνεύματος fortius; quod nos vaporem, vel fumum,
sive favillam possumus dicere." Ubi pro non Graeco

31. כָּרַךְ כָּל־הָאָרֶץ. *Sicut est mos totius terrae.*
 O'. ὡς καθ' ἑκείνη πάσῃ τῇ γῇ. 'A. καθ' ὅδον
 πάσης τῆς γῆς.¹⁰
- 33, 35. בָּשָׁבָה. *Cum cubaret illa.* O'. ἐν τῷ
 κοιμηθῆναι αὐτὴν (alia exempl. αὐτὴν¹⁷).

CAP. XX.

2. וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אַחֲתִי הִיא. *Dixit autem Abrahamus de Sara uxore sua:*
Soror mea est illa. O'. εἶπε δὲ Ἀβραὰμ περὶ
 Σάρρας τῆς γυναῖκος αὐτοῦ, ὅτι ἀδελφή μου
 ἐστίν. 'A. καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ πρὸς Σάρραν
 γυναῖκα αὐτοῦ ἀδελφή μου ἐστίν.¹
4. הָיָה גֵם־צַדִּיק. *Gentem etiam justam.* O'. ἔθνος
 — ἀγνοοῦν⁴ καὶ δίκαιον.²
5. בְּתִם־לִבִּי. *In integritate cordis mei.* O'. ἐν
 καθαρῇ καρδίᾳ. 'A. ἐν ἀγαθότητι (s. ἀγαθοσύνη) . .
 Σ. ἐν ἀπλότητι. .³
10. מָה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה. *Quid*
vidisti, ut faceres hoc facinus? O'. τί ἐνιδὼν

ἐποίησας ✕ τὸ ῥῆμα⁴ τοῦτο;⁴ 'A. τί εἶδες
 ὅτι ἐποίησας σὺν τὸ ῥῆμα τοῦτο; Σ. τί ἰδὼν
 ἐποίησας τὸ πρᾶγμα τοῦτο; Θ. τί ἐώρακας
 ὅτι ἐποίησας τὸν λόγον τοῦτον;⁵

11. כֵּן. *Certe.* O'. ἄρα. Alia exempl. μήποτε.⁶
13. אָמַרְתִּי אֲחִי הוּא. O'. εἶπον ἐμὲ, ὅτι ἀδελ-
 φός μου ἐστίν. Σ. ἐρεῖς περὶ ἐμοῦ, ὅτι ἀδελφός
 μου ἐστίν.⁷
16. אֶלֶף כֶּסֶף. *Mille (siclos) argenti.* O'. χίλια
 δίδραγμα. 'A. χιλιάδα ἀργυρίον.⁸

Cap. XX. 2. — ἐφοβήθη γὰρ — δι' αὐτήν⁹ 3.
 καὶ εἶπεν ✕ αὐτῷ¹⁰.

CAP. XXI.

2. וַתֵּלֶךְ שָׂרָה. O'. ἔτεκε. Alia exempl. ἔτεκε
 Σάρρα.¹
4. בָּנָה. O'. Vacat. Alia exempl. υἷον αὐτοῦ.²
8. מִשְׁתֵּה גָדוֹל. *Convivium magnum.* O'. δοχὴν
 μεγάλην. 'Αλλοι: πότον μέγαν.³

ἀναπνέμασις, quod secure propagavit Montef., Lagarde e
 libris correxit ἀναθυμίασις; sed ante eum Vallars. Hesych.:
 Ἀναθυμίασις: ἀτμοί, καπνοί. ¹⁰ Procop. in Cat. Niceph.
 p. 255. ¹⁷ Sic Ald., Codd. I, III, X, 14, alii, Arab.
 1, 2.

CAP. XX. ¹ Cod. X affert: 'A. πρὸς Σάρραν γ. αὐτοῦ.
 Procop. p. 141: "Congruit illi quod supra dedimus, scilicet
 expositioni Aquilae: *Et dixit Abraham ad Saram*
uxorem suam: Soror mea etc." Graeca autem Procopii
 habentur in marg. Cod. X ad v. 13: τοῦτο συμβάλλεται πρὸς
 τὸ ἐπάνω λεχθὲν ἐν τῇ Ἀκύλου ἐρμηνείᾳ· καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ κ.τ.έ.
² Procop. in Cat. Niceph. p. 259: οὐκ ἀγνωστὸν δέ, ὅτι ὠβέ-
 λισται τὸ ἀγνοοῦν, ὡς παρ' Ἑβραίοις μὴ κείμενον. Eadem (cum
 ὠβελιστο) ex Origene affert Montef. Syro-hex. male pin-
 git: ἔθ. — ἀγνοοῦν καὶ⁴ δ. Scripturam ἔθ. δίκαιον καὶ ἀγνοοῦν
 sine obelo ex Arab. 1, 2 excitat Holmes. ³ Syro-hex.
 + حَمَلًا + حَمَلًا. In libris Graecis summa
 est lectionum confusio. Scilicet Cod. X affert: 'A. ἐν ἀθωώ-
 τητι (sic). Σ. ἐν ἀπλότητι. Cod. 127: 'A. Σ. ἐν ἀπλότητι καὶ
 ἐν ἀθωότητι. Cod. 73 sine nom.: ἐν ἀπλότητι καὶ ἀθωότητι.
 Cat. Niceph. p. 260: Ἀκ. τὸ, ἐν καθ. καρδίᾳ, ἐν ἀπλότητι.
 Denique Cod. 135, teste Lagardio: ἀκ. συνάπλοτη. συ.
 συναγαθὸ (sic). Symmachi versio satis certa est, coll. Hex.

ad Job. ii. 9. xxvii. 5. Psal. vii. 9. In alterius interpretis
 lectione ponenda Syrum nostrum auctorem habuimus, cui
 ܐܩܠܝܢ sonat ἀγαθότης (Sap. Salom. vii. 26. xii. 22) vel
 ἀγαθοσύνη (Eccles. v. 10. vi. 3), e quibus posterior vox
 Aquilam magis sapit, prior vero e scriptura Cod. 135 ali-
 quantulum subsidii habet. Reliquam lectionem ἐν ἀθωώ-
 τητι non ad ἔθ, sed ad ܐܬܪܐ pertinere, probabiliter conjicit
 Scharfenb. in *Animadv.* p. 20. ⁴ Sic Syro-hex., et sine
 aster. Codd. 15, 72, 82, 135. Cod. 130 in marg.: O'. τί
 ἐνιδὼν ἐπ. ῥῆμα τοῦτο; ⁵ Nobil. (qui ad v. 9, τί τοῦτο
 ἐποίησας, male refert), Cod. 130 (cum πρᾶγμα τοῦτο sine
 artic.), quorum uterque ad Aquilam sὺ pro σὺν habet.
 Correxist Scharfenb. in *Animadv.* p. 21. ⁶ Sic Ald.,
 Codd. 15, 20, alii, et Syro-hex. ⁷ Cod. 130. Lectio
 περὶ ἐμοῦ est in Codd. 14, 16, aliis. ⁸ Cod. X. ⁹ Syro-
 hex. Haec desunt in Codd. 15 (ante corr.), 82, alii, et
 Arm. 1. ¹⁰ Idem. Sic sine aster. Ald., Codd. III, 31,
 55, alii. Praeterea ad v. 7 Syro-hex. pingit: — ὅτι⁴
 (ܐܬܪܐ —) προφήτης ἐστίν; et ad v. 11: θεοσέβεια ✕ θεοῦ⁴,
 invito Hebraeo.

CAP. XXI. ¹ Sic Ald., Codd. III, X, 15, 31, alii.
² Sic Codd. I, X, 14 (cum τὸν υἷον), 16 (ut 14), alii, Arab.
 1, 2. ³ Cod. X in marg. Cf. Hex. ad Cap. xxix. 22.

9. **קִנְיָהּ**. *Irridentem*. Ο'. παίζοντα (÷) μετὰ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς (4).⁴
14. **וְאֶת־הַיָּלָד**. Ο'. τὸ παιδίον. *Alia exempl. καὶ τὸ παιδίον*.⁵
- בְּמִדְבָּר בְּאֶרֶץ שָׁבַע**. Ο'. [κατὰ] τὴν ἔρημον κατὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου (Σ. Βηρσαβεέ⁶).
18. **וְהִחֲזִיקִי אֶת־יָדִי בָּךְ**. *Et firmiter adijunge manum tuam ei*. Ο'. καὶ κράτησον τῇ χειρὶ σου αὐτό. *Alia exempl. καὶ κράτησον τῆς χειρὸς αὐτοῦ*.⁷
31. **בְּאֶרֶץ שָׁבַע**. Ο'. φρέαρ ὄρκισμου. Σ. Βηρσαβεέ.⁸
32. **פְּלִשְׁתִּים**. Ο'. τῶν Φυλιστιείμ. Ἄλλος ἄλλο-φύλων.⁹
33. **תְּמָרִים**. *Tamariscum* (s. arboretum). Ο'. ἄρουραν. Ἀ. δενδρώνα. Σ. φυτεῖαν.¹⁰

Cap. XXII. 22. ÷ καὶ Ὁχοῦθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ (4).¹¹ 32. ÷ Ὁχοῦθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ (4).¹²

Jesai. xxv. 6. ⁴ Hieron.: “*Ludentem*. Quod sequitur, *eum Isaac filio suo*, non habetur in Hebraeo.” ⁵ Sic Ald., Codd. I, III, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Hieron., qui enarrat: “*Posuit ergo Abraham panes et utrem super humerum Agar; et hoc facto, dedit puerum matri, hoc est, in manus ejus tradidit.*” ⁶ Codd. X, 130 (sine nom.). In textu κατὰ prius om. Ald., Codd. I, III, 14, 15, 16, alii. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 20, 78, 108. Hieron.: “*Et tene manum ejus*. Ex quo manifestum est, eum qui tenetur, non oneri matri fuisse, sed comitem.” ⁸ Codd. X, 130 (sine nom.). ⁹ Cod. 135 in marg. sine nom. ¹⁰ Cod. X. Nobil. affert: Aq. et Sym. δένδρων φυτεῖαν. Cod. 127: Ἀ. δένδρῳμα (sic). Σ. φυτεῖαν. Cod. 130: Ἀ. δένδρῳμα (sic Alterus). Σ. φυτεῖαν. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxii. 6. xxxi. 13. Vocem Hebraeam Hieron. *nemus* interpretatus est; Graeco-Ven. *άλσος*. ¹¹ Cod. X. Hieron.: “*Excepto Abimelech et Phicol, tertium nomen, quod hic legitur, in Hebraeo volumine non habetur.*” ¹² Cod. X obelis notat omnia ab ὅτι ἐκεῖ (v. 31) ad καὶ (sic) Ὁχ. ὁ ν. αὐτοῦ.

Cap. XXII. ¹ Sic Comp., Codd. I, III, 14, 15, 16, alii. ² Nobil., Codd. X, 127. Scilicet interpres noster vulgarem significationem τοῦ קִנְיָהּ, *tentavit*, Deo indignam esse ratus, ad verbum similis soni נִשְׁחָז, *ecce*, deuenit. Cf. Psal. iv. 7 in Hebraeo et Hexaplis. Frustra igitur L. Bos in *Prolegom.* ad LXX, Cap. III pro ἐδόξασε legendum censet

CAP. XXII.

1. **נִסְּהָ**. *Probavit*. Ο'. ἐπέiraσε (potior scriptura ἐπέiraξε¹). Σ. ἐδόξασεν.²
2. **וְהָיָה יְחִידִי**. *Unicum tuum*. Ο'. τὸν ἀγαπητόν. Ἀ. τὸν μονογενῆ (s. μοναχόν) . . Σ. τὸν μόνον σου.³
- הַמֶּרְיָה**. *Moriae*. Ο'. τὴν ὑψηλήν. Ἀ. τὴν καταφανή. Σ. τῆς ὀπτασίας.⁴
7. **וְהָיָה**. Ο'. Vacat. *Alia exempl. εἶπας*.⁵
12. **וְהָיָה יְחִידִי**. Ο'. νῦν γὰρ ἔγνω. Ὁ Ἑβραῖος ὅτι ἐγὼ οἶδα.⁶
- וְהָיָה יְחִידִי**. Ο'. τοῦ ἀγαπητοῦ (Σ. μονογενοῦς⁷).
- 13 (alia exempl. **וְהָיָה יְחִידִי**). *Et ecce! aries a tergo*. Ο'. καὶ ἰδοὺ κριὸς εἰς. Σ. καὶ ἐφάνη κριὸς μετὰ τοῦτο.⁸
- וְהָיָה**. *Detentus*. Ο'. κατεχόμενος. Σ. κρατούμενος.⁹ Ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος κρεμάμενος.¹⁰

ἐδοκίμασε. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* p. 21. ³ Nobil., Codd. X, 130, qui omnes *μονογενῆ* habent. Cod. 135: Ἀ. τὸν μοναχόν. Σ. τὸν μόνον σου. Cf. Hex. ad Psal. xxi. 21. xxiv. 16. Prov. iv. 3. ⁴ Hieron.: “*Ubi nunc dicitur, vade in terram excelsam*, in Hebraeo habet MORIA, quod Aq. transtulit τὴν καταφανή, hoc est, *lucidam*; Sym. τῆς ὀπτασίας, hoc est, *visionis*. Aiunt ergo Hebraei hunc montem esse, in quo postea templum conditum est in area Ornae Jebusaei, sicut et in Paralipomenis [2 Paral. iii. 1] scriptum est . . . qui idcirco *illuminans* interpretatur et *lucens*, quia ibi est DABIB, hoc est, oraculum Dei, et lex, et Spiritus sanctus, qui docet homines veritatem, et inspirat prophetas.” ⁵ Sic Comp., Codd. III, X, 19, 128, Arab. 1, 2. ⁶ Procop. in Cat. Niceph. p. 282. Aliter Cod. 135 in marg.: Ὁ Ἑβραῖος: νῦν ἔδειξας, praeunte Diodoro ibid.: “*Ἄλλοι δὲ φασὶ τὸ νῦν ἔγνω, ἐν τῇ Ἑβραϊδὶ ἐπαμφοτερίζειν*” καὶ τοῦτο γὰρ σημαίνει ἅμα, καὶ ὅτι νῦν ἐγνώρισας, ἀντὶ τοῦ, πᾶσιν ἔδειξας, καὶ ἐποίησας φανερόν. ⁷ Cod. X. ⁸ Hieron.: “*Symmachus: Et apparuit aries post hoc tentus in rete cornibus suis.*” Ad ἐφάνη cf. Hex. ad Gen. xxxiii. 1. Exod. iv. 6. Amos vii. 7. ⁹ Cod. X affert: Σ. κρατούμενος, quod ex Hieron. correximus. ¹⁰ Melito apud Nobil. et Cat. Niceph. p. 283: τὸ κατεχόμενος τῶν κεράτων, ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος, κρεμάμενος, φησιν, ὡς σαφέστερον τυποῦν (Niceph. τυποῦντα) τὸν σταυρόν. Idem scholium ex Euseb. Emis. eruit Combefis. apud Montef.

13. בְּקֶרֶךְ בְּקֶרֶךְ. *In loco perplexo (dumeto) cornibus suis.* O. Θ. ἐν φυτῷ σαβέκ τῶν κεράτων. 'A. ἐν συχναῶνι ἐν κέρασιν αὐτοῦ. Σ. ἐν δικτύῳ τοῖς κέρασιν αὐτοῦ.¹¹ 'Ο Σύρος ἐν σαβέκ.¹²

CAP. XXIII.

1. שָׁנִי חַיִּי שָׁנִי. O. Vacat. Alia exempl. ἐτη ζωῆς Σάρρας.¹
 6. שָׁמַעְנִי אֲדֹנָי. O. ἀκουσον δὲ ἡμῶν. 'A. ἀκουσον ἡμῶν, κύριε.²
 9. בְּתוֹכָם. O. ἐν ὑμῖν. 'A. ἐν μέσφ ὑμῶν.³
 10, 18. שַׁעֲרֵי. O. εἰς τὴν πόλιν. Alia exempl. εἰς τὴν πύλιν τῆς πόλεως αὐτοῦ.⁴
 11. לֹא-אֲדֹנָי. *Minime, domine mi.* O. παρ' ἐμοί (alia exempl. ἐμοῦ⁵) γενοῦ, κύριε. Schol. τὸ ἀρεστόν μοι ποίησον.⁶ 'A. οὐχί, κύριέ μου.⁷
 13. אֵן אִם-אֵתָּה. *Tantummodo si tu (vis).* O.

ἐπειδὴ πρὸς ἐμοῦ εἴ. Schol. ἐπειδὴ τὸ ἀρεστόν μοι ζητεῖς, φησὶ, καὶ τὸ κεχαρισμένον εὐρεῖν σπουδαίεις.⁸

15. לָקַח. O. διδράχμων. 'Αλλος στατήρων.⁹
 17. וַיֵּקָם. *Et ratus factus est.* O. καὶ ἔστη. 'A. (καὶ) ἐκυρώθη.¹⁰

Cap. XXIII. 2. ÷ ἡ ἐστὶν ἐν τῷ κοιλώματι.¹¹

CAP. XXIV.

2. תַּחַת יְרֵכִי. *Sub femore meo.* O. ὑπὸ (alia exempl. ἐπὶ¹) τὸν μηρόν μου. 'Ο 'Εβραῖος ὑπὸ τὴν ὀσφύν μου.²
 4. וְאֶל-מִוְלָדִי. *Et ad patriam meam.* O. οὐ ἐγενήθην (s. ἐγενόμην) .. καὶ εἰς τὴν φυλὴν μου. ['A.] καὶ εἰς τὸν οἶκόν μου.³
 5. הֲקֵשֶׁב אֲשִׁיב. *Num reducendo reducā.* O. ἀποστρέψω. Alia exempl. μὴ ἀποστρέψω.⁴

¹¹ Cod. X. Hieron.: "Rursum Aq. συχναῶνα interpretatus est, quem nos *veprem* possumus dicere, vel *spinetum*, et, ut verbi vim interpretemur, *condensa et inter se implexa virgulta*. Unde et Sym., in eandem ductus opinio-nem, *Et apparuit, ait, aries post hoc retentus in rete* [יִצְרָה] *cornibus suis*. Verum quibusdam, in hoc dum-taxat loco, melius videntur interpretati esse LXX et Theod., qui ipsum nomen *sabeck* posuerunt, dicentes: *in virgulto sabeck cornibus suis*. Etenim συχναῶν, sive *rete*, quod Aq. posuit et Sym., per *six* litteram scribi; hic vero *SAMECH* litteram positam: ex quo manifestum esse non interpretationem stirpium condensarum, et in modum retis inter se virgulta contexta verbum *SABECK*, sed nomen sonare virgulti, quod ita Hebraice dicitur. Ego vero diligenter inquirens συχναῶνα per *SAMECH* litteram scribi crebro reperi." Ante Martianeum edebatur ἐν συχναῶ vel συχναῶ, repugnantibus libris. Cod. 135 ad *σαβέκ* in marg. adscribit: συχναῶ (sic) εἶπεν τὸ σαβέκ. ¹² Diodorus in Cat. Niceph. p. 282: τὸ, ἐν φυτῷ, οὐκ ἔχει ὁ Σύρος, μόνον δὲ τὸ σαβέκ: τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα τοῦ φυτοῦ εἶναι νομίζω. Vocem Hebraeam, respectu ad etymon habito, Graeco-Ven. non male vertit ἐν *εὐνηρεφεί*; sed optime omnium interpret Anglus, in a *thicket*.

Cap. XXIII. ¹ Sic Codd. I, 59. ² Cod. 130. ³ Cod. X. ⁴ Sic Codd. 15, 72, 82, 135, Arm. I. ⁵ Sic Codd. 16, 18, 25, alii. Montef. ad יִצְרָה (v. 13) affert: O.

παρ' ἐμοῦ. "Αλλος" παρ' ἐμοί; quae nota ad hunc locum pertinere videtur. ⁶ Cod. X in marg. Alterus e Slavon. Ostrog. Graece exscripsit: πρόσσελθε ἐνθάδε, κύριε; ex Arm. I autem: πρὸς ἐμὲ στρέφε, κύριε. ⁷ Cod. X. ⁸ Anon. in Cat. Niceph. p. 288. ⁹ Sic in textu Arm. I. Procop. in Cat. Niceph. p. 289: στατήρ ἐστὶν, ὡς φησιν Ἀριγέ-νης, τὸ ἡμισυ τῆς οὐγγίας, ἔχει δὲ δραχμαὶ δύο. Cf. Hex. ad Exod. xxxviii. 24. Jerem. xxxii. 9. Ezech. iv. 10. ¹⁰ Cod. X. Cf. LXX ad v. 20. ¹¹ "Haec obelo notantur, aut lemnisco [in Cod. X]."—Griesb. Hieron.: "Hoc quod hic positum est, *quae est in valle*, in authenticis codd. non habetur."

Cap. XXIV. ¹ Sic Codd. 16, 56, alii, Hieron. ² S. Chrysost. Opp. T. IV, p. 482 B: τῇ μὲν Ἑλλάδι γλώττῃ οὕτω γέγραπται, ὑπὸ τὸν μηρόν μου· ἐν δὲ τῇ Ἑβραϊδὶ φασὶν, ὑπὸ τὴν ὀσφύν. In Cod. VI duplex est lectio: τὸν μηρόν μου τὴν ὀσφύν μου. Cod. 135 ex Euseb. Emis. affert: 'Ο Ἑλλην σεμνότερον ἡρμηνεῖ· ὁ γὰρ Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος αὐτὸ λέγει τοῦ ἀνδρὸς τὸ τεκνοποιῶν ὄργανον. Similia habet Diodorus in Cat. Niceph. p. 289, praemisso τῶς φασιν. ³ Cod. 130. Non est Aquilae versio, sed alia lectio, quam pro superfluis, καὶ εἰς τ. φ. μου (cf. vv. 38, 40) venditant Codd. 106, 107, 128, Arm. I. ⁴ Sic Codd. 14, 15 (cum καὶ pro μὴ), 16, alii (inter quos Cod. 135, teste Lagardio), Arm. I (sine μὴ).

11. וַיִּכְרֹךְ. *Et genua flectere fecit.* Ο'. καὶ ἐκοίμισε. 'Α. καὶ ἐγονάτισε.⁵
13. לָשָׁאב מַיִם. *Haurire aquam.* Ο'. ἀντλήσαι (alia exempl. ὑδρεύσασθαι⁶) ὕδωρ.
14. הִצַּחֲתָ. *Destinasti.* Ο'. ἡτοίμασας. 'Α. ἤλεγξας. Σ. ἀπέδειξας.⁷
17. הַגְּבִי'אֵי. *Da mihi sorbendum.* Ο'. πότισόν με. 'Α. βρόχισόν με.⁸
22. בִּצְעָ. *Dimidius sictus.* Ο'. δραχμήν. Alia exempl. δίδραχμον.⁹
27. אֲנִי בִדְרָךְ נָחִי. *Quod ad me attinet, in itinere duxit me.* Ο'. ἐμέ τ' ἐνόδωκε. Alia exempl. καὶ ἐμέ ἐν ὁδῷ ἡγάγε.¹⁰
31. בִּרְךָ יְהוָה. *Benedicte a Jova.* Ο'. εὐλογητὸς κυρίου (alia exempl. κύριος¹¹). 'Α. εὐλογημένος κύριος. Σ. εὐλογημένος κ.¹² Τὸ 'Εβραϊκὸν ἔχει' ἡυλογημένος ὑπὸ κυρίου.¹³
32. וַיִּפְתַּח. *Et solvit.* Ο'. καὶ ἀπέσαξε (. ἀπέσπρωσεν¹⁴).
43. הַעֲלִימָה. *Virgo illa.* Ο'. ἡ παρθένος. 'Α. ἡ ἀπόκρυφος.¹⁵
45. הָיָה. Ο'. εὐθύς. Alia exempl. καὶ ἰδοῦ.¹⁶
47. עַל-נָס. *Super nasum ejus.* Ο'. (καὶ περιέθηκα) αὐτῇ. 'Α. ἐπὶ μυκτῆρας αὐτῆς.¹⁷
50. לֹא נִכְלָ דְּבַר אֵלָי רַע אִשְׁטֹב. *Non possumus dicere tibi malum aut bonum.* Ο'. οὐ δυνησόμεθά σοι ἀντειπεῖν κακὸν ἢ καλὸν (alia exempl. κακὸν καλῶ¹⁸). 'Ο Σύρος' οὐ δυνησόμεθα εἰπεῖν τὸ, ἢ καλὸν ἢ κακόν.¹⁹
59. וְתִנְחַתְּ מִנְחָתָהּ. *Et nutricem ejus.* Ο'. καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς. 'Α. καὶ τὴν τίτθην αὐτῆς. Σ. καὶ τὴν τροφὸν αὐτῆς.²⁰ Aliter: 'Α. τὴν τιθηνόν.²¹
61. וַיַּעֲרִיתֶיהָ. *Et ancillae ejus.* Ο'. καὶ αἱ ἄβραι ('Α. παιδίσκαι. Σ. κοράσια²²) αὐτῆς.
63. לָשׁוּחַ בַּשָּׂדֶה. *Meditari in agro.* Ο'. ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδίον. 'Α. ὁμιλῆσαι ἐν χώρᾳ. Σ. λαλῆσαι ἐν τῷ ἀγρῷ.²³
67. וַיּוֹבֵאָהָּ יִצְחָק הָאֵלֶּלָה שָׂרָה אִמּוֹ. *Et introduxit eam Isaac in tentorium Sarae matris suae.* Ο'. εἰσῆλθε δὲ Ἰσαὰκ εἰς τὸν οἶκον

⁵ Codd. X, 130. Nobil. quasi scholium affert. Cf. ad Cap. xli. 43.

⁶ Sic Codd. X (in marg.), 59 (cum ὑδρεύσθαι), 135 (cum ἀντλήσαι in marg.). ⁷ Cod. X. Cod. 135 affert: Σ. ἀπέδειξας; Nobil.: Schol. ἀπέδειξας.

⁸ Codd. X, 130 (non, ut Holmes., βρέχισον).

⁹ Sic Codd. 14, 16 (uterque cum γῆ), 18, alii. Hieron.: "Didrachmum pondus ejus. BACE, quod in hoc loco pro didrachmo scribitur, semiuncia est; SECEL vero, qui Latino sermone sictus corrupte appellatur, unciae pondus habet." Cf.

Hex. ad Exod. xxxviii. 26. Montef. affert: "Ἄλλος διδραχμήν (sic); quae lectio deterior est in quatuor libris.

¹⁰ Sic Codd. 32, 106, 107. Ante ἐνόδωκε inferunt ἐν ὁδῷ Codd. 15, 30, alii.

¹¹ Sic Ald., Codd. I, III, X, 14, 15, 16, alii.

¹² Cod. X ad εὐλογητὸς κύριος (sic) in marg. notat: τὸ, εὐλογητὸς εἰ κύριε, οὐ πρὸς τὸν παῖδα τοῦ Ἀβραάμ εἶπεν ὁ γοῦν Ἀκ. φησὶν, εὐλογημένος κύριος. Σύμ. δὲ, εὐλογημένος κ.. (folio abscisso).

¹³ Procop. in Cat. Niceph. p. 299.

¹⁴ Cod. X, ubi interpretis nomen abscissum est. Hieron. Hebraeum vertit, destravit.

¹⁵ Hieron. in Comment. ad Jesai. vii. 14 (Opp. T. IV, p. 108): "Porro ALMA apud eos verbum ambiguum est; dicitur enim et adole-scentula, et abscondita, id est, ἀπόκρυφος... Et in Genesi legimus, ubi Rebecca dicitur ALMA, Aquilam non adole-

scentulam, nec puellam, sed absconditam transtulisse."

¹⁶ Sic Cod. I. Duplex lectio, καὶ ἰδοῦ εὐθύς, est in Comp., Codd. 19, 20, 108.

¹⁷ Cod. X. In textu LXXviri post ἐνώτια inferunt ἐπὶ μυκτῆρας αὐτῆς Codd. 15, 82, 135.

¹⁸ Sic Ald., Codd. I, III, X, 14, 15, 16, alii.

¹⁹ "Syri versionem, ut hic refertur, habent omnes Catene Regiae et schedae Combefis. Unus codex omittit τὸ."—Montef.

In Cat. Niceph. p. 302 abest τὸ ἦ.

²⁰ Nobil., et Cat. Niceph. p. 303. Cod. 127: 'Α. τῆσθην. Σ. τροφόν. Cod. 130: 'Α. τίτθην, τροφόν.

Hieron.: "Et substantiam ejus... In Hebraeo habet... et nutricem ejus... Decens quippe erat, ut ad nuptias absque parentibus virgo proficiscens nutricis solatio foveretur."

²¹ Cod. X affert: 'Α. τὴν τιθηνόν. Σ. τροφόν.

²² Nobil., Codd. X, 127. Sic sine nominibus Cod. 130.

²³ Nobil., et Cat. Niceph. p. 304 (cum προσλαλῆσαι pro λαλῆσαι).

Cod. 130 in marg. sine nom.: λαλῆσαι ἐν τῷ ἀγρῷ. Ad ἀδολεσχῆσαι Cod. X in marg. annotat: τοῖς οἰκείοις λογιμοῖς ὁμιλῆσαι ἐν τῇ τῆς ἐρημίας ἡσυχίᾳ.

Hieron.: "Quod autem ait, Et egressus est, ut egeretur in campo, quod Graece dicitur ἀδολεσχῆσαι, in Hebraeo legitur: Et egressus est Isaac, ut loqueretur in agro, inclinante jam vespera."

✠ Σάρρας 4²⁴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Ἀ. (καὶ) εἰσήγαγεν αὐτὴν (Ἰσαὰκ) εἰς τὴν σκηνὴν Σάρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.²⁵

67. וַיְחַן. Et consolationem admisit. Ο'. καὶ παρεκλήθη. Σ. (καὶ) παρηγορήθη.²⁶

Cap. XXIV. 14. ÷ ἕως ἂν παύσωνται πίνουσαι 4.²⁷
15. ÷ ἐν τῇ διανοίᾳ (om. αὐτοῦ) 4.²⁸ [16. ÷ καταβάσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν 4.]²⁹ 44. ÷ καὶ ἐν τούτῳ γινώσκει — Ἀβραάμ 4.³⁰ 60. Ῥέβεκκαν ÷ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν 4.³¹

CAP. XXV.

3. וַיִּתֵּן. Ο'. καὶ τὸν Δεδάν (s. Δαιδάν). Alia exempl. καὶ τὸν Θαιμάν, καὶ τὸν Δεδάν.¹

8. Ἀσσυρίμ. Ο'. Ἀσσουριέμ. Alia exempl. ἐγείνουντο Ῥαγουήλ καὶ Ναβδεήλ καὶ Ἀσσουριέμ.²

6. וַיִּשְׂר. Ο'. (τῶν παλλακῶν) αὐτοῦ. Alia exempl. ὅσαι τοῦ Ἀβραάμ.³

8. בְּשִׁיבָה טוֹבָה. In canitie bona. Ο'. ἐν γήρᾳ (s. γήρει) καλῇ. Ἀ. Σ. ἐν πολὺ ἀγαθῇ.⁴

וַיִּלְעָמִי. Ο'. πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. Σ. πρὸς τοὺς πατέρας.⁵

12. הָיָה הַמִּצְרִי. Ο'. Ἄγαρ ✠ ἡ Αἰγυπτία 4.⁶

20. מִפְּנֵי הָאָרֶץ. Ex regione campestri Syriae (Mesopotamia). Ο'. ἐκ τῆς Μεσοποταμίας ✠ Συρίας 4.⁷

22. וַיִּתְּצוּ הַבָּנִים. Et contundebant se invicem filii. Ο'. ἐσκίπτων δὲ τὰ παιδία. Ἀ. (καὶ) συνεθλάσθησαν υἱοί. Σ. (καὶ) διεπάλαιον.⁸

23. יָצְאָה. Fortis erit. Ο'. ὑπερέξει. Σ. ὑπερῖσχυσει.⁹

25. שֶׁעָר. (Pallium) villosum. Ο'. δασύς. Σ. τετριχωμένος.¹⁰

27. תָּק. Integer. Ο'. ἀπλαστος. Ἀ. Θ. ἀπλοῦς. Σ. ἄμωμος.¹¹

29. הָיָה. Languescens. Ο'. ἐκλείπων. Θ. πεινῶν.¹²

30. מִן הָרֹחַ. De rubro. Ο'. ἀπὸ τοῦ ἐψέματος (Σ. Ἐδώμ).¹³

31. מְכַרָּה. Vende. Ο'. ἀπόδου. Ἀ. πώλησον.¹⁴

33. וַתִּבְנֶתָ. Ο'. τὰ πρωτοτόκια ✠ αὐτοῦ 4.¹⁵

34. וַיִּשְׁפֹּר עֵשָׂו אֶת-הַבְּכֹרָה. Et sprexit Esauv primogenituram. Ο'. καὶ ἐφάλλισεν Ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια. Ἀ. (καὶ) ἐξουδένωσεν Ἡσαῦ τὴν πρωτοτοκίαν.¹⁶

²⁴ Sic Cod. 127 in marg. sub aster., et in textu sine aster. Codd. 15, 55 (cum Σάρρα), alii, Arm. 1. ²⁵ Nobil., et Procop. in Cat. Niceph. p. 305.

²⁶ Codd. X (cum scholio: ἰθεραπεύθη, τῆς λύπης ἐκτός ἐγένετο), 127. Cod. 130 in marg. sine nom.: παρηγόρησεν (sic).

²⁷ Cod. X. ²⁸ Procop. in Cat. Niceph. p. 296: τὸ δὲ, ἐν τῇ διανοίᾳ, ὠβελίσται, ὡς μὴ κείμενον ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ ὁμοῦ καὶ διὰ τῶν ἐξῆς (v. 45) τοῦτο παρίσταται.

²⁹ Haec in Cod. X lemnisco notantur, invito Hebraeo. ³⁰ Cod. X obelis notat omnia a τῷ ἑαυτοῦ θεραπεύοντι ad Ἀβραάμ.

³¹ Idem. Sic sine obelo Comp., Codd. I, III, 14, 15, 16, alii.

Cap. XXV. ¹ Sic Ald. (cum Θαιμάν), Codd. I, III, X, 14, 16, alii, Arab. 1, 2.

² Sic Ald., Codd. I (cum Ῥασουήλ), III, X, 14, 16 (cum Ναυδεήλ), 18, alii, Arab. 1, 2.

³ Sic Codd. 15, 135, Arm. 1 (cum τῷ Ἀβρ.). ⁴ Nobil., Cod. 130. Cf. ad Cap. xv. 15.

⁵ Cod. 130. Sic in textu Codd. I, 75, necnon Bodleianus a Tischendorfio editus. Mendosae Nobil.: Schol. πρὸς τοὺς περάτας, quod Montefal-

conium male habuit.

⁶ Sic cum aster. Arm. 1. Deest ἡ Αἰγυπτία in Ald., Codd. I, III, X, 31, 56, aliiis. ⁷ Idem. Vox abest a Codd. I, III, X, 30, 35, aliis.

⁸ Cod. X. Nobil., Codd. 127, 130: Σ. διεπάλαιον. Hieron.: "Et movebantur filii ejus in ea. Pro motione LXX interpretes posuerunt ἐσκίπτων, id est, ludebant, sive calcitrabant; quod Aq. transtulit, confringebantur filii in utero ejus; Sym.

vero διεπλεον, id est, in similitudinem navis in superficie ferebantur." Ubi pro διεπλεον unus codex apud Vallars. διεπάλαιον legit, repugnantibus tum ceteris libris, tum ipso Hieronymi contextu.

⁹ Codd. X, 127, 130 (in marg. sine nom.). ¹⁰ Codd. X, 127, 130. ¹¹ Nobil. (cum Ἀ. pro Ἀ. Θ.), iidem.

¹² Cod. X. Ad ἐκλείπω (v. 30) Cod. 130 in marg. habet: πεινῶν.

¹³ MSS. Regii et schedae Combefis. apud Montef.: ὁ Σὺμ. ἀντὶ τοῦ ἐψήματος (sic) Ἐδῶμ τέθεικεν, ὃ ἐρμηνεύεται πυρρός. Nobil. affert: Σ. ἔδῶμ.

¹⁴ Cod. X. ¹⁵ Sic Arm. 1, et sine aster. Comp., Codd. 15, 19, alii.

¹⁶ Cod. X.

CAP. XXVI.

5. וְתוֹרָתִי. O'. καὶ τὰ νόμμά μου. Oί λοιποί
καὶ νόμους μου.¹

8. לִדְבַח. Ludebat. O'. παίζοντα. Schol. συνου-
σιάζοντα.²

10. אָשָׁם. Culpam. O'. ἀγνοίαν. 'A. Σ. πλημ-
μέλημα.³

12. מִיָּאָה שְׁעָרִים. Centum mensuras. O'. ἑκατο-
στεύουσιν κριθήν. 'A. ἑκατὸν εἰκασμούς.⁴

13. וַיֵּלֶךְ הַלֹּחַד וַיִּגְדַּל. Et procedebat procedendo,
et crescebat. O'. καὶ προβαίνων μείζων ἐγέ-
νετο. Alia exempl. καὶ ἐπορεύετο προβαίνων,
καὶ μείζων ἐγένετο.⁵

20. וַיִּרְבּוּ. Et altercati sunt. O'. καὶ ἐμαχέ-
σαντο. 'A. (καὶ) ἐδικάσαντο.⁶

וַיִּשָּׁקוּ עִמּוֹ. Esek, quia litigave-
runt cum eo. O'. ἀδικία ἡδίκησαν γὰρ αὐ-

τόν. 'A. συκοφαντία ἐσυκοφάντησαν γὰρ
αὐτόν.⁷

21. שִׁטְנָה. Sitnah. O'. ἐχθρία. 'A. [ἡ] ἀντι-
κειμένη. Σ. ἐναντίως.⁸

26. וַיֵּרָא אֲחִיזָאֵל מִרְעִיָּה. Et Ahuzzath amicus ejus.
O'. καὶ Ὁχοῦθ ὁ νυμφαγωγὸς (Σ. συνέται-
ρος⁹) αὐτοῦ.

28. אֲלָה. Jusjurandum. O'. ἀρά. Alia exempl.
ὄρκος.¹⁰

30. מִשְׁתָּה. O'. δοχὴν. "Ἄλλος πότον. "Ἄλλος
ἐστίασιν.¹¹

31. בְּשָׁלוֹם. O'. μετὰ σωτηρίας. Oί λοιποὶ μετ'
εἰρήνης.¹²

32. וַיֹּאמְרוּ לוֹ מַצֵּאנוּ. Et dixerunt ei: Inveni-
mus. O'. καὶ εἶπαν· οὐχ εὑρομεν (Oί λοιποὶ
εὑρομεν¹³).

33. שְׁבָעָה. O'. ὄρκος. 'A. Σ. πλησμονή.¹⁴

CAP. XXVI. ¹ Procop. in Cat. Niceph. p. 319. ² Sic in textu Cod. 32. Procop. in Cat. Niceph. p. 320: 'Εβραῖοι δὲ φασιν, ἐνδοχρόνως εἰρῆσθαι τὸ παίζειν ἀντὶ τοῦ συνουσιάζειν. ³ Nobil., Codd. 127, 130. Sic in textu Cod. 38. Cod. X in marg. sine nom.: πλημμελεῖαν, secundum collationem antiquam in schedis Bodleianis. ⁴ Hieron.: "Licet in aliena terra seminaverit Isaac, tamen non puto quod tanta ei fertilitas hordei fuerit. Unde melius puto illud esse, quod habetur in Hebraeo, et Aq. quoque transulit: Et invenit in anno illo centuplum aestimatum, id est, ἑκατὸν εἰκασμούς [sic Cod. Frising. apud Lagarde, faventibus duobus Vallarsianis, qui ΕΚΑΤΟΙΚΑΚΝΩΥC et ΕΚΑΤΟΝ-ΕΙΔΑΚΜΟΤΕ pingunt, pro eo quod edebatur, ἐκ. εἰκασμένον]. Licet enim eisdem literis et aestimatio scribatur et hordeum, tamen aestimationes SAARIM leguntur, hordea vero SORIM." Interpres Graeco-Ven.: ἑκατὸν εἰκασμόν (fort. εἰκασμών). Cf. Hex. ad Prov. xxiii. 7. ⁵ Sic Codd. 72, 82 (cum καὶ πρ. pro πρ.), 135. Hieron.: et ambulabat vadens, et magnificatus. ⁶ Codd. X, 127. Sic sine nom. Nobil., Cod. 130. ⁷ Cod. 127 (om. αὐτόν). Sic sine nom. (add. αὐτός) Nobil., Cod. 130. Minus probabiliter Cod. X: 'A. συκοφαντία. Σ. ἐσυκοφάντησαν. ⁸ Hieron.: "Pro inimicitias, quod Aq. et Sym. τὴν ἀντικειμένην et ἐναντίωσιν transtulerunt, id est, adversum atque contrarium, in Hebraeo habet SATANA; ex quo intelligimus Satanam contrarium interpretari." Ad Aquilam (quem ἀντικειμένη sine articulo scripsisse suspicor) cf. Hex. ad

Psal. cviii. 6. Zach. iii. 2. Ad rem cf. Joseph. Ant. I, 18, 2: Τῶν δὲ προτέρων τὸ μὲν "Εσκον καλεῖται μάχης ἂν τις αὐτὸ φήσῃ· τὸ δὲ ἕτερον Σιτενά· ἔχθραν ἀποσημαίνει τὸ ὄνομα. ⁹ Cod. X (cum συνέτερος). Hieron.: "Pro Ochozath pronubo in Hebraeo habet collegium [potius possessio] amicum ejus; ut non tam hominem significet, quam amicorum turbam, quae cum rege venerat, in quibus fuit et Phicol, princeps exercitus ejus." Consentit Onkelos, qui enarrat: וַיִּשָּׁקוּ מִרְעִיָּה, et coetus amicorum ejus. Utrumque nomen pro appellativo habuit Graeco-Ven., ejus versio sonat: κατοχή τε τοῦ φίλου καὶ, καὶ στόμα παντός ἀρχοντος τῆς κείνου στρατίας. ¹⁰ Sic Codd. 32, 108 (in marg.), 130 (idem). ¹¹ Cod. X in marg.: πότον, ἐστίασιν. Cf. ad Cap. xxi. 8. Sed fortasse merum scholium est. ¹² Cod. X. Lectio ἐν εἰρήνῃ est in Codd. 20, 130 (in marg.). Cf. ad Cap. xxviii. 21. ¹³ Cod. X. Vid. not. seq. ¹⁴ Hieron.: "Nescio quomodo in LXX interpretibus habetur... Et dixerunt ei: Non invenimus aquam; et vocavit nomen ejus Juramentum. Quae enim etymologia est, propterea vocari juramentum, quod aquam non invenissent? E contrario in Hebraeo, cui interpretationi Aq. quoque consentit et Sym., hoc significat, quod invenerint aquam, et propterea appellatus sit puteus ipse Saturitas, et vocata civitas Bersabee, hoc est, puteus saturitatis. Licet enim supra [Cap. xxi. 31] ex verbo juramenti, sive ex septenario ovium numero, quod SABEE dicitur, asseruerimus Bersabee appellatam, tamen nunc ex eo quod aqua inventa est, Isaac ad

33. הָעִיר. *O'* τῇ πόλει ἐκέινη. 'Ο Σύρος οὐκ ἔχει, τῇ πόλει.¹⁵

בָּאֵר שָׁבַע. *O'* φρέαρ ὕρκου ('Α. Σ. πλησμονῆς¹⁶).

35. מִרְתַּח רִיחַ. *Maeror spiritus.* *O'* ἐρίζουσαι. 'Ο Σύρος οὐκ εὐαρεστοῦσαι. 'Ο Έβραῖος παροργίζουσαι.¹⁷

Cap. XXVI. 15. τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ✕ Ἀβραάμ 4.¹⁸

CAP. XXVII.

1. וַתְּהִי־ן. *Et debiles facti sunt.* *O'* καὶ ἡμβλύνθησαν (alia exempl. ἡμβλυνώπησαν¹). 'Α. ἡμανρώθησαν (s. ἡσθένησαν).²

6. הִנֵּה. *O'* ἴδε. 'Α. Θ. ἰδοῦ.³

12. כְּמַתְּנֵי. *Tanquam subsannans.* *O'* ὡς καταφρονῶν ('Α. καταμωκώμενος. Σ. καταπαίζων⁴).

15. אֶת־בְּגָדֵי. *Vestes.* *O'* τὴν στολήν. 'Α. τὰ ἱμάτια.⁵

16. הָעִיר. *Haedorum caprarum.* *O'* τῶν ἐρίφων. Alia exempl. τῶν ἐρίφων τῶν αἰγῶν.⁶

עַל לֵבָתָא. *Et super levitatem.* *O'* καὶ ἐπὶ τὰ γυνά ('Α. Σ. λεία⁷).

20. מְהֵרָה לְמַצָּא. *Tam cito invenisti.* *O'* δ ταχὺ εὔρες. Alia exempl. ὅτι ἐτάχυνας.⁸

27. שָׂדֶה. *Agri.* *O'* ἀγροῦ πλήρους. 'Α. χώρας.⁹ 'Ο Σύρος ἀρούρας.¹⁰

33. וַיִּתְרַד. *Et trepidavit.* *O'* ἐξέστη δέ. 'Α. Σ. (καὶ) ἐξεπλάγη.¹¹

34. לְאִבִּי. *O'* Vacat. Alia exempl. τῷ πατρὶ αὐτοῦ.¹²

35. בְּמִרְמָה. *Cum dolo.* *O'* μετὰ δόλου. 'Α. ἐν ἐπιθέσει. Σ. δι' ἐνέδρας.¹³

37. וְלִיבָה אֶפְיָא מַה אֶעֱשֶׂה בְּנִי. *Et tibi jam quid faciam, fili mi?* *O'* σοὶ δέ τί ποιήσω, τέκνον; Σ. (καὶ) σοὶ πρὸς ταῦτα τί ποιήσω, υἱέ μου;¹⁴

40. וַיִּהְיֶה כְּאִשֶּׁר תִּרְדִּי וּפְרָקְתָּ עָלָיו. *Fiet autem, ubi libere vagaberis, abrumpes jugum ejus.* *O'*

nomen civitatis, quae ita vocabatur, alludens, declinavit paululum literam, et pro stridulo Hebraeorum *SIN*, a quo *SABEC* incipitur, Graecum *SIGMA*, id est, Hebraeum *SAMECH* posuit." ¹⁵ Procop. in Cat. Niceph. p. 328: 'Ο Σύρος οὐκ ἔχει, τῇ πόλει· ἀλλ' οὐδὲ ἐν τῇ κατασχέσει εὐρίσκεται πόλις οὕτω καλονμένη· τόπου τοίνυν ἦν ὄνομα.

¹⁶ Hieron., ut supra. Ad φρέαρ ὕρκου Cod. X in marg. pingit: 'Α. πανσμονή (sic). ¹⁷ Anon. in Cat. Niceph. p. 330: 'Ο Σύρος οὐκ ἔχει, ἐρίζουσαι, ἀλλ', οὐκ εὐαρεστοῦσαι· ἀντὶ τοῦ, ἐριδι καὶ φιλονεικίᾳ πάντα ποιοῦσαι· ὁ γὰρ Σύρος καὶ ὁ Έβραῖος, παροργίζουσαι, ἔφη. "Haec paulum perplexa sunt; videtur enim duas Syro interpretationes tribuere; at Procopius [p. 159] clarius habet: "Syrus habet: *Displacebant Rebecca.* Hebraeus vero: *Non cessabant irritare et ad iram provocare Rebecca.*"—Montef. (Graeca Procopii frustra indagavi-
mus in Cod. Ambros., qui abrumpit a p. 147, 14 edit. Gesnerianae ad p. 164, 19, deficiente, ut videtur, archetypo ejus.) Ad ἐρίζουσαι Cod. X in marg. glossam affert: μαχόμεναι, φιλονεικῶσαι, ἀνθιστάμεναι. ¹⁸ Sic Arm. 1, et sine aster. Cod. 15, 82, 106, 135.

Cap. XXVII. ¹ Sic Codd. I (cum ἡβλ.), Bodl. (cum ἡβλ.), 56, 59, 129. Cf. Hex. ad 3 Reg. xiv. 1, 4. ² Cod. X affert: 'Α. ἀμυρώθησαν, ἡσθένησαν. Pro ἀμυρώθησαν Montef. recte corrigit ἡμανρώθησαν, coll. Hex. ad

1 Reg. iii. 13. Jesai. xlii. 3. Altera lectio aut alius interpretis est, aut Aquilae secundis curis debetur. Cf. Hex. ad Ezech. xxi. 7. Mox ad φαρέρταν (v. 3) idem in marg. glossam habet: βελοθήκη. Cf. Hex. ad Psal. x. 2. ³ Cod. 130. Sic in textu Codd. 14, 18, alii. ⁴ Nobil. "In MSS. omnibus [ut in Cod. 25, et Cat. Niceph. p. 331] sic legitur: ὁ Σύμ. τὸ καταφρονῶν ἀντὶ τοῦ καταπαίζων· ὁ δὲ 'Ακ. καταμωκώμενος."—Montef. Graeco-Ven.: ὡς ἀπατεῶν. ⁵ Cod. X. ⁶ Sic Codd. 15, 58, 135. Ad ἐρίφων Cod. X in marg. affert: αἰγῶν. ⁷ Cod. X. ⁸ Sic Codd. 59, 75. Est fortasse alius interpretis, ut tamen subjungatur τοῦ εὔρειν. ⁹ Cod. X. ¹⁰ Ita omnes MSS. ex Diodoro: ὁ Σýρος ἀντὶ τοῦ ἀγροῦ, ἀρούρας ἔχει· τὸ δὲ πλήρους, πεπληρωμένον βλαστημάτων εὐδοσιότητων."—Montef. Ubi pro πλήρους πεπληρωμένον Cat. Niceph. p. 336 habet πλήρης (sic Codd. I, 71, 72, alii) πεπληρωμένος (non etiam βλοστημάτων pro βλαστημάτων, qui error est Holmesii), et Theodoro, non Diodoro, tribuit. ¹¹ Codd. X, 127. Sic in marg. sine nom. Cod. 57. ¹² Sic Codd. I, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ¹³ Nobil. (cum ἐνέδρας sine praepos.), Codd. X, 127, 130 (ut Nobil.), qui omnes nomina interpretum transponunt. Verum vidit Thieme in *Dissert. de Puritate Symmachi*, p. 25. Cf. Hex. ad Gen. xxix. 25. 1 Reg. xxviii. 12. Jerem. v. 27. ¹⁴ Cod. X.

CAP. XXVIII. 2. Μεσσοποταμίαν ✕ Συρίας 4.¹⁵

5. Μεσσοποταμίαν ✕ Συρίας 4.¹⁶ 9. πρὸς ταῖς γυναῖξιν αὐτοῦ ✕ αὐτῇ 4 γυναικαί.¹⁷

CAP. XXIX.

17. דְּבִילִים. Debiles. Ο'. ἀσθενεῖς. 'Α. Σ. ἀπα-
λοί.¹

22. מְשַׁתָּה. Ο'. γάμον. 'Α. Σ. πότον.²

25. רִפְּמִיתִּי. Fefellisti me. Ο'. παρελογίσω με.
'Α. ἐπέθου μοι. Σ. ἐνήδρευσάς με.³

34. וְיָשָׁב אִשִּׁי אֵלַי. Adhaerebit mihi vir meus.
Ο'. πρὸς ἐμοῦ ἔσται ὁ ἀνὴρ μου. 'Α. προσκε-
ίται (ἀνὴρ μου) πρὸς μέ.⁴

Cap. XXIX. 1. τοὺς πόδας ✕ αὐτοῦ 4.⁵ 9. (÷)
τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῆς 4.⁶ 12. καὶ ἀπήγ-
γειλεν ✕ 'Ιακώβ 4 τῇ 'Ραχήλ.⁷

¹⁵ Arm. 1. Sic sine aster. Codd. III, 15, 56, alii, Arab. 1, 2. ¹⁶ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 55, alii, Arab. 1, 2. Augustin. Locut. Lib. I: "Exit in Mesopotamiam Syriae, quasi Mesopotamia dicatur nisi Syriae. Quamvis hoc LXX habere non perhibentur Syriae, sed cum asterisco scriptum est." ¹⁷ Arm. 1 (qui pingit: ✕ suis sibi uxorem). Sic sine aster. Codd. 58, 72, alii.

CAP. XXIX. ¹ Cod. X. ² Nobil., Cod. 130. Cf. ad Cap. xxi. 8. ³ Cod. X. Cod. 130 affert: Σ. ἐνήδρευσάς με; Nobil. vero: Schol. ἐνήδρευσάς με. Cf. ad Cap. xxvii. 35.

⁴ Cod. 130 affert: 'Α. πρόσκειτε (sic) πρὸς μέ. Hieron.: "Ubi nos legimus, apud me erit vir meus, Aq. interpretatus est, applicabitur mihi vir meus, quod Hebraice dicitur ILLAVE, et a doctoribus Hebraeorum aliter transfertur, ut dicant, prosequetur me vir meus." Montef. ex Hieron. soleoce dedit: 'Α. συνάψεται (Graeco-Ven. συναψθήσεται) μοι ὁ ἀνὴρ μου. ⁵ Arm. 1. Sic sine aster. Codd. 15, 72, 82, 135.

⁶ Clausulae, αὐτῇ γὰρ ἔβασκε κ. τ. έ., praemittuntur quatuor puncta (•) in textu cum ✕ in marg. in Arm. 1, per errorem, ut videtur, pro obelo. ⁷ Sic Arm. 1, et sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2.

CAP. XXX. ¹ Hieron.: "Aq. ait: συνανίστρεψέν με ὁ θεὸς συναναστροφὴν, pro quo in Hebraeo scriptum est, NEPHTHULE KLOIM NEPHTHALETHI. Unde a conversione, sive a comparatione, quia utrumque sonat... Nephthalim nomen filio imposuit." Ubi pro συναναστροφὴν ante Lagardium edebatur καὶ συναναστροφὴν, repugnantibus libris, etiam, quoad copulam, Vallarsianis. Hebraea, ut hodie leguntur, transtulit Graeco-Ven.: ἀντιστροφὰς θεοῦ ἀντίστροφαι.

CAP. XXX.

8. לִּלְחֵי אֱלֹהִים נִפְתָּלִי. Luctationes Dei (vehementissimas) luctata sum. Ο'. συναντελέβεθ μου ὁ θεὸς, καὶ συνανεστράφην. 'Α. συνανέστρεψέν με ὁ θεὸς συναναστροφὴν.¹

11. בְּגֵד (בָּגַד גַּד) בְּגֵד. Feliciter! Ο'. ἐν τύχη. Alia exempl. εὐτύχηκα.² 'Α. ἦλθεν εὐζωνία. Σ. ἦλθεν Γάδ.³

13. אֲשֶׁר. Ο'. Ἀσὴρ. Alia exempl. add. ὃ ἔστι πλοῦτος.⁴

15. לָכֵן. Ο'. οὐχ οὕτως. 'Α. διὰ τοῦτο.⁵

18. יִשְׂשָׁכָר. Ο'. Ἰσσάχαρ, ὃ ἔστι μισθός.⁶

20. וְיָבֹלִי. Cohabitabit mecum. Ο'. αἰρετιεῖ με. 'Α. συνοικήσει μοι.⁷

24. לִי יִהְיֶה יִרְיָה. Ο'. προσθέτω ὁ θεός μοι. Alia exempl. προσέθετό μοι ὁ θεός.⁸ 'Α. Σ. Ο'. προσθέτω ὁ θεός (μοι).⁹

² Sic Comp., Codd. 14, 15, 16, alii. Theodoret.: Τὸ τοῖνον, εὐτύχηκα, οὐ τοῦ 'Ιακώβ ἐστι ῥήμα, ἀλλὰ τῆς Δείας, γυναικὸς, ὡς ἔφη, ἐν δυσσεβείᾳ γραφείσης, καὶ κατὰ βραχὺ τὰ θεία παιδευομένης. Οὕτω καὶ ὁ αὐτῆς πατὴρ ἔφη τὸ, οἰωνισμῶν (v. 27).

³ Cod. X affert: 'Α. ἦλθεν εὐζωνία. Σ. ἦλθεν Γάδ πειρατήριον. Pro εὐζωνία, εὐζωνία correximus e Cod. 130, qui in marg. sine nominibus interpretum habet: ἦλθεν εὐζωνία, ἦλθεν γάρ (sic). Ad Aquilam cf. Hex. ad Gen. xlix. 19. Hieron.: "Ubi nos posuimus, in fortuna, et Graece dicitur, ἐν τύχη, quae potest eventus dici, in Hebraeo habet BAGAD, quod Aq. interpretatur, venit accinctio; nos autem dicere possumus, in et venit." Montef. de suo, ut videtur, edidit: 'Α. ἦλθεν ἡ ζωσις.

⁴ Sic Codd. 56, 58, 106 (sine ὃ ἐστι), 107 (idem), etiam Bodl. a Tischendorfio editus (idem). Hieron.: "Aser, divitiae. Male additae sunt divitiae, id est, πλοῦτος, cum etymologia nominis Aser Scripturae auctoritate pandimus, dicens: Beata sum ego, et deificavit me mulieres."

⁵ Cod. X. ⁶ Verba, ὃ ἐστι μ., desunt in Codd. 15, 82, 135. Hieron.: "Etymologiam hujus nominis LXX interpretes ediderunt, est merces. Non utique, ut plerique, addito pronomine, male legunt, aestimandum est ita scriptum esse, quod est merces; sed totum nomen interpretatur, est merces. Is quippe dicitur est, et SACHAR, merces."

⁷ Cod. X. Hieron.: "Ubi nos posuimus, habitabit mecum, et LXX interpretati sunt, diliget me, in Hebraeo habet JEZULENI." ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 20, alii. ⁹ Cod. 130, qui in textu habet: προσθέτω μοι ὁ θεός.

28. נִקְּךָ. *Praecise designa.* Ο'. διάστειλον. 'Α.
ἐποιόμασον. Σ. ὄρισον.¹⁰

32. כָּל־שֹׁחַד נָקָר וְטָלָא וְכָל־שֹׁחַד־חוּם. *Omne
pecus punctis notatum et maculosum, et omne
pecus fuscum.* Ο'. πᾶν πρόβατον (X) ποικίλον
καὶ περκνὸν (s. πέρκον), καὶ πᾶν βόσκημα (4)¹¹
φαῖον.

35. הַעֲקָדִים. *Virgulatos.* Ο'. τοὺς ραντούς. Σ.
(τοὺς) λευκόποδας.¹²

36. וַיָּשָׂם. *Et posuit.* Ο'. καὶ ἀπέστησεν. 'Αλ-
λος* (καὶ) διώρισεν.¹³

37. וְלֶחֱ. *Et amygdali.* Ο'. καὶ καρυῖνην. Σ.
(καὶ) ἀμυγδαλίην.¹⁴

וְאֵשֶׁר עַל־הַפִּקְלוֹת. *Quod erat super virgis.*
Ο'. (in loco confuso) ἐπὶ ταῖς ράβδους. 'Αλ-
λος* τὸ ἐπὶ τῶν σκυταλῶν.¹⁵

38. וְאֵשֶׁר תִּבְאֵן הַצֹּאן לְשִׁתּוֹת לִנְכַח הַצֹּאן וְיִחַמְּךָ. *Ubi veniebant pecudes ad bi-
bendum, e regione pecudum, ut incalescerent
cum venirent ad bibendum.* Ο'. ἵνα ὡς ἂν
ἐλθῶσι τὰ πρόβατα πιεῖν, ἐνώπιον τῶν ράβδων
ἐλθόντων αὐτῶν εἰς τὸ πιεῖν, ἐγκισσῇσιν τὰ
πρόβατα εἰς τὰς ράβδους. Σ. ὅπως ἐρχομένων

τῶν βοσκημάτων πιεῖν, ἀντικρὺς ὧσιν τῶν βο-
σκημάτων, καὶ ἐγκισσῇ ἐλθόντα πιεῖν.¹⁶

41. וְהָיָה בְּכָל־יְחִי הַצֹּאן הַמְקֻשָּׁרוֹת וְשֵׁם יַעֲקֹב. *Et quotiescunque incalescebant
oves robustiores, ponebat Jacobus virgas.* Ο'.
ἐγένετο δὲ ἐν τῇ καιρῷ ᾧ ἐνεκίσσων τὰ πρό-
βατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα, ἔθηκεν 'Ιακώβ
τὰς ράβδους. Σ. . πάντοτε ὅταν ἐνεκίσσων τὰ
βοσκήματα (τὰ) πρώϊμα ('Α. καταδεδεμένοις¹⁷),
ἐτίθει 'Ιακώβ τὰς ράβδους.¹⁸

42. וּבְהַעֲמִיָּה הַצֹּאן לֹא יִשָּׂים. *Cum vero debiles
(fetus) genuerint oves, non ponebat.* Ο'. ἡνίκα
δ' ἂν ἔτεκε τὰ πρόβατα, οὐκ ἐτίθει. 'Α. καὶ
ἐν δευτερογόνοις. . .¹⁹ Σ. ὅποτε δὲ ἦν ὄψιμα
τὰ βοσκήματα, οὐκ ἐτίθει.²⁰

וְהַעֲמִיָּה. *Debiles.* Ο'. τὰ μὲν ἄσημα. 'Α.
τὰ δευτερόγονα. Σ. (τὰ) ὄψιμα.²¹

CAP. XXXI.

7. וְהָתַל בִּי. *Decepit me.* Ο'. παρεκρούσατό με.
'Α. Σ. παρελογίσατό με.¹

וְהִחֲלִיתִי אֶת־מִשְׁכְּנִי עֲשֵׂר־מִנִּים. *Et mutavi*

¹⁰ Nobil. Cod. X affert: Σ. ὄρισον. ¹¹ Sic in textu sine aster. Codd. 15 (cum πέρκον), 58, 72 (ut 15), 82 (idem), 135. Ex usu vocis βόσκημα versio videtur esse Aquilae aut Symmachi, coll. Hex. ad Gen. xxx. 38, 41, 42. Exod. xiii. 13. Lev. xxvii. 26. Psal. cxviii. 170. Ad φαῖον Nobil. affert: Schol. ποικίλον, πέρκον; et sic in marg. sine nom. Cod. 130. Cod. X glossam habet: Ο'. φαῖον, οὐ πᾶν μέλαν. ¹² Nobil., Cod. 130. "Unus ex codd. nostris habet λαί-
ποδας sine interpretis nomine. . . Suspicio mendum esse." —Montef. ¹³ Sic Cod. X in marg. sine nom. ¹⁴ Cod. X. Nobil.: Schol. ἀμυγδαλίην. Ad στουρακίην Cod. 56 in marg. mutile affert: λεπτοκαρ. . . quod ad καρυῖνην potius referendum videtur. Graeco-Ven.: λεπτοκαρίας τε. ¹⁵ In textu LXX virali post περισύρουν τὸ χλωρὸν inferunt τὸ ἐπὶ τῶν σκυταλῶν Codd. 15, 58 (sine τῷ), 59, alii, Arab. 1, 2. Cod. X ad haec, ἐφαίνετο ἐπὶ ταῖς ράβδους, in marg. habet: τότε ἐπὶ τῶν σκυταλῶν (sic). Cf. Hex. ad Zach. xi. 7. ¹⁶ Cod. X. ¹⁷ Cod. X juxta collationem Bodl. vetustam: 'Α. ἀντὶ τοῦ πρώϊμα (sic), καταδεδεμένοις (nou, at Montef. ex eodem cod. dedit, συνδεδεμένοις); Cod. 130 vero: Σ. ἀντὶ τοῦ

πρώϊμα καταδεδεμένοις. ¹⁸ Cod. X. Minus emendate Cod. 130 in marg. sine nom.: πάντοτε ὅταν ἐκίσσων τὰ πρό-
βατα, ἐτίθει 'Ι. τὰς ῥ. ¹⁹ Cod. 130 in marg., incertum quo referatur. Sed cf. Hex. ad Psal. lxiv. 14. ²⁰ Codd. X, 130. Montef. e Cod. X oscitanter exscripsit οὐκ ἔθηκεν. ²¹ Nobil. affert: 'Α. ὄψιμα. Σ. δευτερόγονα. Cod. X: 'Α. ὄψιμα. Σ. τὰ δ. Denique Cod. 130: 'Α. ὄψιμα. δευτερό-
γονα (sic). Sed ὄψιμα ad Symmachum, alterum vero ad Aquilam pertinere, vix dubium esse potest. Hieron.: "Et fiebant serotina Laban, et temporanea Jacob. Hoc in LXX interpretibus non habetur; sed pro serotinis et tempora-
neis, aliud nescio quid [ἄσημα et ἐπίσημα], quod ad sensum non pertinet, transtulerunt."

CAP. XXXI. ¹ Nobil., Cod. 130. Cod. X cum scholio: 'Α. Σ. παρελογίσασό με' ἠπάτησέ με, καὶ παρὰ τὰς ὑποσχέσεις [non, ut Montef., συστήκας] ἥδικησεν. Idem ad καὶ ἠλλαξεν in marg. habet: ἀντὶ τοῦ, τὰ ἀνταλλάγματα ὑπὲρ τοῦ μισθοῦ μου διελύσατό μου ὑπὲρ τῶν ἀμνάδων τούτῃστι, ὑπὲρ ὧν αὐτῷ ἐδούλευσα ὡς μισθίσις τοσούτου χρόνου, δέκα μόνας ἀμνάδας δέδωκέ μου εἰς μισθόν.

- mercedem meam decem vicibus.* Ο'. καὶ ἥλλαξε τὸν μισθὸν μου τῶν δέκα ἀμνῶν.³ 'Α. καὶ ἥλλαξε τὴν μίσθωσίν μου δέκα ἀριθμούς. Σ. καὶ ἥλλαξε τὸν μισθὸν μου δεκάκις ἀριθμῶ.³ 'Ο Σύρος· καὶ ἥλλαξε τὸν μισθὸν μου δεκάκις.⁴
17. עֲלֵה־הַמִּלְּחָם. Ο'. ἐπὶ τὰς καμήλους. Alia exempl. καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὰ ἐπὶ τὰς καμήλους.⁵
18. מִקְנֶה קְנִינִי אֲשֶׁר רָכַשׁ. *Greges acquisitionis suae, quas sibi comparaverat.* Ο'. Vacat, sed paulo post καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, quae non sunt in Hebraeo, infert. Alia exempl. κτήσιν κτήσεως αὐτοῦ ἦν περιουσίασατο.⁶
19. הָלַךְ. Ο'. ᾤχετο. "Ἄλλος· ἐπορεύθη.⁷ אֶת־תְּרַפִּיִּם. *Teraphim (deos domesticos).* Ο'. τὰ εἰδωλα. 'Α. (τὰ) μορφώματα. Σ. (τὰ) θεραπεύειν.⁸
20. וַיִּגְדַּב יַעֲקֹב אֶת־לֵב לִבֶּן הָאָרָמִי. *Et fefellit Jacobus cor Labani Syri.* Ο'. ἔκρυψε (alia exempl. ἐκλεψε⁹) δὲ 'Ιακώβ Λάβαν τὸν Σύρον (alia exempl. τὴν καρδίαν Λάβαν τοῦ Σύρον¹⁰).
21. וַיָּקָם. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ἀνέστη.¹¹
24. רָע. Ο'. πονηρά. Alia exempl. σκληρά.¹²
26. וַתִּכְרֹם אֶת־לִבָּהּ. Ο'. ἵνατί κρυφῇ ἀπέδρας, καὶ ἐκλοποφόρησάς (alia exempl. ἐκλοποφρόνησάς¹³) με;
27. לָמָּה נִתְּנָה לְבָרַח וַתִּגְדַּב אֹתִי. *Quare clam aufugisti, et fefellisti me?* Ο'. Vacat. ('Α.) εἰς τί ἐκρύβης τοῦ ἀποδρᾶναι, καὶ ἐκλεψάς με;¹⁴
- וּבְשִׁירִים. *Et cum canticis.* Ο'. καὶ μετὰ μουσικῶν. ("Ἄλλος·) καὶ μετὰ τραγῳδῶν.¹⁵
30. הִלַּךְ הִלְכָּהּ. *Abeundo abiisti.* Ο'. πεπύρευσαι. "Ἄλλος· πορευθεὶς πορευέσθαι.¹⁶
31. כִּי יִרְאֵתִי. Ο'. ✕ ὅτι ἐφοβήθην.¹⁷
33. בָּאֵל־הַיָּעֲקֹב וּבְאֵל־הָאֵל. Ο'. εἰς τὸν οἶκον Λείας... (καὶ ἠρεύνησε) τὸν οἶκον 'Ιακώβ. "Ἄλλος· εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ 'Ιακώβ, καὶ εἰς τὴν σκηνὴν (Λείας).¹⁸
34. וַיַּשְׁפֹּחַ לִבָּן אֶת־כָּל־הָאֲחֵלָה וְלֹא כָּצָא. *Et palpatit (manibus exploravit) Laban totum tentorium, sed non invenit.* Ο'. Vacat. ('Α.) καὶ διεψηλάφησε Λάβαν σύμπασαν τὴν σκέπην,

² Hieron.: "Pro eo quod nos posuimus, *mutavit mercedem meam decem vicibus*, LXX interpretes posuerunt, *decem agnis*, nescio qua opinione ducti, cum verbum Hebraicum *MONI numerum* magis quam *agnos* sonet." Speciosa quidem est emendatio Grabii in *Prolegom. ad Octateuchum* Cap. IV, δέκα μνῶν pro δέκα ἀμνῶν; sed v. 41 δέκα μναίς pro δέκα ἀμνῶν non ita.

³ Cod. 25 in Commentario, exscribente Lagardio, unde veram Aquilae manum, τὴν μίσθωσίν μου (non, ut Montef. edidit, τὸν μισθὸν μου) eruimus. Cod. X juxta collationem Bodl.: Ἀντὶ τοῦ, δέκα ἀμνῶν, ἅς. δέκα ἀριθμούς εἶρηκε, Σύρ, δέ, δεκάκις ἀριθμῶ. "Ἐλεγεν δὲ ὁ 'Εβραῖος, ὅτι δεκάκις ἠθέτησε τὰς συνθήκας πρὸς 'Ιακώβ ὁ Λάβαν, διὰ τὸ τὰ γεννώμενα ἐπ' οὐνόματος τοῦ 'Ιακώβ πλείστα ὅσα ὑπάρχειν, καὶ κείνον ἐποφθαλμῶν αὐτῷ [in cod. αὐτῶν]. Montef. ex Origene perperam edidit ἐποφθαλμῶν (sic) αὐτῶν, ὅπερ ἐδῆλωσαν αἱ δύο ἐκδόσεις.

⁴ Euseb. Emis. in Cat. Niceph. p. 380.

⁵ Sic Codd. 20 (cum αὐτὰς), 55 (idem), 56, alii, Arm. 1.

⁶ Sic Codd. X (in marg.), 15, 58, 72, 130 (in marg. cum περιουσίασατο), 135 (cum περιουσίασατο). Est alius interpretis, fortasse Aquilae. Cf. ad Cap. xiv. 21. Ad ἀποσκευὴν Nobil. affert: Schol. κτήσιν, et sic Cod. 82 in marg.

⁷ Cod. X in marg. sine nom.

⁸ Nobil.,

Codd. X, 130 (cum μορφώματα sine nom.). Ad εἰδωλα Cod. VII in marg. sine nom.: θεραπεύει. Hieron.: "Ubi nunc *idola* legimus, in Hebraeo *TERAPHIM* scriptum est, quae Aq. μορφώματα, id est *figuras* vel *imagines* interpretatur." Cf. Hex. ad Jud. xvii. 5. Hos. iii. 4.

⁹ Sic Codd. I, 55, Arm. 1.

¹⁰ Sic Codd. VII (ex corr.), 15, 72 (cum τῇ καρδίᾳ), 82, 135 (cum τὸν Σύρον).

¹¹ Sic sine aster. Codd. I, 72, 75, 135, Arab. 1, 2. Arm. 1 pingit: ✕ καὶ διέβη—Γαλαδ; unde asteriscum assumpsimus.

¹² Sic Codd. I, X (in marg.), 14, 16, 18, alii, qui omnes, excepto Cottoniano, σκληρά ante λαλήσης ponunt.

¹³ Sic Codd. VI, 82, 130. Posterior ad κρυφῇ in marg. pingit: φοράδην.

¹⁴ Sic in textu Codd. 15, 58, 72, 82, 135 (cum αποδρᾶν), et, ut videtur, Arab. 1, 2. Aquilae versionem esse tantum non certum est. Eadem e marg. Cod. X ad verba *lvari κρυφῇ κ. τ. ε.* (v. 26) perperam aptavit Montef.

¹⁵ Sic Cod. VII ex corr. Num forte ex alia versione? Mox v. 29 ad ἐχθὲς (sic) idem in marg. manu 2da: ὄψε.

¹⁶ Sic Cod. VII ex corr.

¹⁷ Sic cum aster. Arm. 1. Haec desunt in Comp., Ald., Codd. I, III, VII (cum ἐφοβήθην in marg.), 19, 31, alii.

¹⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. Eadem manus pro τοῦ οἴκου... τῷ οἴκῳ... τὸν οἶκον posuit τῆς

καὶ οὐχ εἶρε.¹⁰ "Ἄλλος· καὶ ἠρεύνησεν Λάβαν
πάσαν τὴν σκηνήν, καὶ οὐχ εἶρεν.²⁰

39. **וַיִּפְּחֵהוּ**. *Dilaniatum*. O'. θηριάλωτον. *Alia*
exempl. θηριόβρωτον, s. θηρόβρωτον.²¹

41. **עֲשָׂרָה מִיָּנִים**. O'. δέκα ἀμνάσιν. 'Α. δεκάκισ
ἀριθμόν.²²

42. **וַיִּלְחֶץ אֶבְרָהָם**. O'. ✕ ὁ θεὸς Ἀβραάμ.²³

47. **וַיִּקְרָא-לָו לְבֶן יִצְחָק שְׁחָדוּתָא וַיַּעֲקֹב קָרָא לָו גִּלְעָד**
O'. καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Λάβαν· βου-
νὸς τῆς μαρτυρίας· Ἰακώβ δὲ ἐκάλεσεν αὐτόν·
βουνὸς μάρτυς. "Ἄλλος· καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν
Λάβαν· σῶρευμα μαρτυρίας· καὶ Ἰακώβ ἐκά-
λεσεν αὐτόν· σωρὸς μάρτυς.²⁴

50. **וַיִּצְרֶה**. *Opprimes*. O'. ταπεινώσεις. "Ἄλλος·
ἀδικήσεις.²⁵

51, 52. **הִנֵּה הַגֵּל הַזֶּה הָיָה הַמַּצְבָּה אֲשֶׁר יָרִיתִי בֵּינִי וּבֵינָהּ; עַד הַגֵּל הַזֶּה הָיָה הַמַּצְבָּה**
En acervum hunc, et en cippum, quem posui
inter me et te! Testis sit acervus hic, et testis
sit cippus. O'. ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος, καὶ μάρτυς

ἡ στήλη αὕτη. (Cf. v. 48 in LXX.) "Ἄλλος·
ἰδοὺ ὁ σωρὸς οὗτος, καὶ ἰδοὺ ἡ στήλη ἣν ἔστησα
(Ἄ. ἐρροίζησα) μεταξὺ ἐμοῦ καὶ μεταξὺ σου·
μάρτυς ὁ σῶρος οὗτος, καὶ μάρτυς ἡ στήλη.²⁶

52. **וְהָיָה-הָיָה** (in priore loco). O'. Vacat.
'Α. ✕ σὺν τὸν σωρὸν τοῦτον.²⁷

53. **וַיִּלְחֶץ אֶבְרָהָם**. O'. Vacat. ✕ θεὸς πατὴρ
αὐτῶν.²⁸

54. **וַיִּלְחֶץ-לָו**. O'. Vacat. ✕ τοῦ φαγεῖν ἀρ-
τον.²⁹

וַיִּאֲכָלוּ. O'. καὶ ἔφαγον ✕ ἄρτον.³⁰
καὶ ἔπιον.

Cap. XXXI. 44. ÷ ἔπειν δὲ αὐτῷ—ἀναμέσον
ἐμοῦ καὶ σοῦ.³¹ 48. ÷ ἔπειν δὲ Λάβαν—καὶ
μαρτυρεῖ ἡ στήλη αὕτη.³²

CAP. XXXII.

7 (Hebr. 8). **וַיִּצְרֶה לוֹ**. *Et angor erat ei*. O'. καὶ
ἠπορεύτο. ('Α.) καὶ θλιβώδες αὐτῷ.¹

σκηνῆς . . ταῖς σκηναῖς . . τὴν σκηνήν. ¹⁰ Sic in textu Codd.
58, 72 (cum τὴν συμμ. σκέπην), et (cum σκηνήν pro σκέπην)
Codd. 15, 82, 135. Holmes. ex Arab. 1, 2 affert: *Tunc*
perquisivit Laban omnem supellectilem, et non invenit.
Ad σκέπην cf. Hex. ad Job. viii. 22. Psal. xxvi. 5, 6. lx. 5.
Jesai. xxxviii. 12. xl. 22. ²⁰ Sic Cod. VII in marg.
manu 2da. ²¹ Sic Comp., Codd. 14, 16, 18, alii.
²² Cod. X. ²³ Sic Arm. 1, et sine aster. Codd. 15, 72,
82, 135 (sine δ), Arab. 1, 2. ²⁴ Hanc lectionem, Aquilae
fortasse, post ἐπὶ τοῦ βουνοῦ (v. 46) in textum infert Cod. 82.
Montef. e Cod. X cum asteriscis affert: καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν
Λάβαν· σῶρευμα βουνὸς μαρτυρίας· Ἰακώβ δὲ ἐκάλεσεν αὐτόν·
βουνὸς μάρτυς, cum scholio anonymo: 'Εβραῖον καλὴ παρατή-
ρησις, ὅτι ὁ μὲν Λάβαν Συριστὶ ἐκάλεσεν αὐτόν, ὁ δὲ Ἰακώβ
'Εβραϊστὶ· διὸ καὶ διασωθῆς ἑρμηνεύεται κατὰ τινα βραχέϊαν ἐναλλα-
γήν. 'Ο 'Εβραῖος ἔλεγεν, ὅτι ὁ μὲν Ἰακώβ 'Εβραϊστὶ βουνὸν
μάρτυρα ἐκάλεσε τὸν βουνόν, ὁ δὲ Λάβαν Συριστὶ, ὅπερ μὴ ἠδύναιο
'Ελληνιστὶ διχῶς εἰρήσθαι· βιασάμενοι οἱ Ὁ πεποιήσαν, ἐν βρα-
χείᾳ ἐναλλαγῇ τὸ αὐτὸ σημαζόμενον σημαίνοντες· οὐδὲν γὰρ δια-
φέρει βουνὸς μαρτυρίας ἢ βουνὸς μάρτυς. Hieron.: "Acervus
Hebraea lingua GAL dicitur; AAD vero testimonium. Rur-
sum lingua Syra acervus IGAR appellatur; testimonium
SEDUTHA. Jacob igitur acervum testimonii, hoc est, GA-
LAAD, lingua appellavit Hebraea; Laban vero idipsum, id

est, acervum testimonii, IGAR SEDUTHA [Ἰγάρ σεδούθη] gentis suae sermone vocavit. Erat enim Syrus, et anti-
quam linguam parentum provinciae, in qua habitabat, ser-
mone mutaverat." ²⁵ Cod. X in marg. sine nom. For-
tasse est scholium. ²⁶ Sic in textu Codd. 15, 58 (cum
ἐρύησα (sic) pro ἔστησα, et in fine om. καὶ μάρτυς ἢ στ.), 72
(cum καὶ (om. ἰδοὺ) ἢ στ. ἦν ἐρύησα, et in fine ἢ στ. αὕτη),
82, 135 (cum ἔστησα); et sic fere Arab. 1, 2. (In vitiosa
scriptura ἐρύησα ["leg. ἐρρίζωσα."—Holmes.] ὡς in v male
transiit, errore satis frequent. Cf. Schaefer. ad Greg. Cor.
p. 18. Ad ἐρροίζωσα vero, quod Aquilae indubitanter vin-
dicavimus, cf. Hex. ad Exod. xix. 13. 4 Reg. xiii. 17. Psal.
lxiii. 8.) ²⁷ Cod. X. Haec in textum post πρὸς σὲ
sine aster. inferunt Codd. 15 (sine σὺν), 82, 135 (ut 15).
²⁸ Cod. IV (qui hic incipit): ✕ αὐτῶν. Sic sine aster.
Codd. 15 (cum ὁ θεὸς), 58, 72 (cum πατέρων), 82, 135,
Arab. 1, 2 (cum πατέρων), Arm. 1 (idem). ²⁹ Sic sine
aster. Codd. I (sine τοῦ), IV, X (in marg. sine τοῦ), 15, 56
(ut I), 58, alii, Syro-hex., Arab. 1, 2, Arm. 1 (cum aster.).
³⁰ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 72, 82, 130.
³¹ Cod. X, teste Montef. ³² Idem.

CAP. XXXII. ¹ Cod. X in marg. sine nom. Syro-hex.
vero: ✕ **וַיִּצְרֶה לוֹ**, quod ad literam sonat: καὶ
θλιψίς (s. σύντριμμα) ἐγένετο αὐτῷ, sed cum Graeca lectione

9 (10). יְהוָה הָאֵלִים. O'. κύριε [σὺ] ὁ εἰπών μοι. 'A. Σ. κύριε ὁ εἰπὼν πρὸς μέ.²

10 (11). קָטַן יִמְכַּל הַחֲסִידִים וּמִכַּל-הָאֲמָת. *Parvus sum prae (indignus sum) omnibus beneficiis et prae omni fide.* O'. ἱκανούσθω μοι (alia exempl. ἱκανοῦσθαι μοι; alia, ἱκανοῦταί μοι³) ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης, καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας. 'A. μεμίκρυνμαι παρὰ πάντας τοῦ ἑλέους [καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας].⁴

13 (14). מִן-יָדוֹ הָיָה. *Ex eo quod erat in manu ejus.* O'. ὦν ἔφερεν ✕ ἐν χειρὶ αὐτοῦ.^{4,5}

20 (21). וְיִשָּׁק פָּנָי. *Fortasse excipiet faciem meam.* O'. ἴσως γὰρ προσδέξεται τὸ πρόσωπόν μου. (Σ.) ἐάν πως ἐντραπῇ...⁶

23 (24). וַיַּעֲבֹר. O'. καὶ διέβη. Alia exempl. καὶ διεβίβασεν αὐτούς.⁷

24 (25). וַיִּלְחָץ אִישׁ עִמּוֹ. *Et luctatus est homo cum eo.* O'. καὶ ἐπάλαυν ἄνθρωπος μετ' αὐτοῦ. 'A. Σ. (καὶ) ἐκυλίοτο ('A. ἐκονίοτο) ἀνὴρ μετ' αὐτοῦ.⁸

28 (29). בִּי-יִשְׁרָיָה עִם-הָיָה. *Nam contendisti (s. principem te gessisti) cum Deo.* O'. Θ. ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ. 'A. ὅτι ἤρξας μετὰ θεοῦ. Σ. ὅτι ἤρξω πρὸς θεόν.⁹

29 (30). לָמָּה זֶה. O'. ἵνατί τοῦτο. "Αλλος· διὰ ποίαν αἰτίαν.¹⁰

וְלָשִׁי. O'. τὸ ὄνομά μου. Alia exempl. add. καὶ τοῦτό ἐστι (s. καὶ αὐτό ἐστι, s. ὃ ἐστι) θαυμαστόν.¹¹ Τὸ, καὶ τοῦτό ἐστι θαυμαστόν, παρ' οὐδενὶ κείται ἐν τῷ Ἐξάπλῳ.¹²

30 (31). וַיִּחַץ. O'. εἶδος θεοῦ. 'A. πρόσωπον ἰσχυροῦ. Σ. Φανούη.¹³

conspirare videtur. ² Cod. 127. ³ Prior lectio est in Codd. III, IV, 38, 121, 129, 134; posterior in Codd. I, 58, et Bodl. Syro-hex. **وَجَعَلَ**, quod utramque pariter reddit. ⁴ Procop. in Gen. p. 179: "Pro ea quod scribit: *Sufficit mihi ab omni justitia* etc. Aquilas vertit: *Elongatus sum e supra omnes misericordia, et omni veritate*," unde Graecam Aquilae lectionem sic constituit Montef.: ἐσπαρύνθη (non, ut male legerat Procop., ἐμακρύνθη) ὑπὲρ πάντας ἐλεφ, καὶ πάση ἀληθείᾳ. Hodie vero Procopii Graeca legi possunt in Cat. Niceph. p. 393, a cuius textu vix hilum distat Cod. Ambros. Q. 96 Sup.:

Ἀντὶ τοῦ, ἱκανοῦταί μοι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης, Ἀκύλας ἐξέδωκε μεμάρκρυνμαι (μεμάρκρυνμαι Niceph.) παρὰ πάντας τοῦ ἑλέους, καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας; ubi posteriora non Aquilae, sed τῶν O' esse recte monet Scharfenb. in *Animadv.* p. 32; priora autem sic legenda esse autumat: μεμάρκρυνμαι παρὰ πάντας τοὺς ἐλέους. ⁶ Sic Cod. IV, Arm. 1, et sine aster. Ald., Codd. 15, 31, alii. ⁷ Nobil. affert: Schol. ἐάν πως ἐντραπῇ. Est, ni fallor, Symmachi, qui Hebraea eodem modo vertit 1 Reg. xxv. 35. ⁸ Sic Codd. IV, 15, 82, 135, Arm. 1. ⁹ "Lectionem Aquilae et Symmachi sic habent omnes MSS. et Ed. Rom."—Montef. Si sana est lectio, certe solius Symmachi est; nam Aquilam etymologice vertisse ἐκονίοτο disertè testatur Cod. 127. Etiam Cod. X in marg. sine nom.: ἐκονίοτο ἀνὴρ. ¹⁰ Hieron.: "Quia invaluisti cum Deo, et cum hominibus valebis. Josephus in primo Antiquitatum libro [20, 2] Israel ideo appellatum putat, quod adversum angelum steterit [σημαίνει δὲ τοῦτο κατὰ τὴν Ἑβραίων γλῶτταν, τὸν ἀντιστάνα ἀγγέλω θίψ]; quod ego diligenter excutens, in Hebraeo penitus

invenire non potui. Et quid me necesse est opinionibus quaerere singulorum, cum etymologiam nominis exponat ipse qui posuit? *Non vocabitur, inquit, nomen tuum Jacob, sed Israel erit nomen tuum.* Quare? Interpretatur Aq., ὅτι ἤρξας μετὰ θεοῦ; Sym. vero, ὅτι ἤρξω πρὸς θεόν; LXX et Theod., ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ. SARITH enim, quod ab Israel vocabulo derivatur, principem sonat. Sensus itaque est: non vocabitur nomen tuum *supplattator*, hoc est, *Jacob*; sed vocabitur nomen tuum *princeps cum Deo*, hoc est, *Israel*. Quomodo enim princeps ego sum, sic et tu, qui mecum luctari potuisti, princeps vocaberis. Si autem mecum, qui Deus sum, sive angelus... pugnare potuisti, quanto magis cum hominibus, hoc est, cum Esau, quem formidare non debes!" Symmachi lectio, ὅτι ἤρξω πρὸς θεόν, quia incepisti (non, ut male vertunt, *princeps fui*) ad Deum, nescio quem sensum fundere possit. Praeterea ante Vallarsium edebatur, ὅτι ἤρξω ἰσχυί πρὸς θεόν, et in duobus codd. apud Lagardium (tertius enim cum Vallarsio consentit) inter **וְ** et **וְ** intercedunt litterae **וְ**. In loco parallelo Hos. xii. 4 (5) pro **וְ** **וְ** Syrus noster Symmacho vindicat **וְ** **וְ**, quod nos vertimus, κατεδυνάστευσεν τὸν ἀγγέλον. ¹⁰ Cod. X in marg. sine nom. ¹¹ Prior lectio est in Codd. 32, 55 (in marg.), 58, 72; altera in Codd. VI, 106, 107; tertia in Ald., Codd. 31, 83. Cf. Jud. xiii. 18 in LXX. ¹² Nobil., Anon. in Cat. Niceph. p. 399. ¹³ "Sic MSS. nostri [et Cod. 25 in Comment. apud Lagarde] et Ed. Rom."—Montef. Pro εἶδος θεοῦ Cod. 38 in textu habet πρόσωπον ἰσχυροῦ; in marg. autem: Φανούη.

CAP. XXXIV.

2. **חִיטָּי**. *Hivitae*. Ο' ὁ Εὐαῖος. Alia exempl. ὁ Χορραῖος.¹ 'Α. Σ. ὁ Εὐαῖος.²

וַיִּשְׁכַּב אֶתָּהּ. *Et stupravit eam*. Ο' ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς. Schol. Τὸ 'Εβραϊκὸν ἐστίν, οὐ ἐσχάδ, καὶ κατὰ τούτους ἔχει τινὰ ἔμφασιν ἢ λέξις δυσερμηνευτον, δηλοῦσα τὸ μετὰ βίας κατακεκοιμῆσθαι αὐτήν. Τὸ γὰρ αἰσχροὺν τοῦ πάθους ἢ θεία γραφή θεῖναι κατὰ τὸ ῥητὸν φανερώς ἐφυλάξατο.³

3. **וַיְדַבֵּר עַל-לֵב**. *Et blande allocutus est*. Ο' καὶ ἐλάλησε κατὰ τὴν διάνοιαν ('Α. ἐπὶ καρδίαν. Σ. καταθύμια⁴).

7. **וַיִּתְעַצְבוּ**. *Et gravissime dolebant*. Ο' κατενύγησαν. 'Α. (καὶ) διεπονθήθησαν.⁵ (Σ.) ὠδυνήθησαν.⁶

וַיִּחַר. *Et exarsit (ira)*. Ο' καὶ λυπηρὸν ἦν. 'Α. Σ. (καὶ) ὀργίλον.⁷

וַיֵּשֶׁב לֹא יָבֵן. *Et ita non fieri debebat*. Ο' καὶ οὐχ οὕτως ἔσται. Σ. δ' οὐκ ἔδει γενέσθαι.⁸

12. **וַיִּתֵּן דֹּתֶם וְדָנִים**. *Valde dotem et donum*. Ο' (πληθύνετε) τὴν φερνὴν (Σ. τὸ ἔδνον⁹) σφόδρα.

Alia exempl. σφόδρα τὴν φερνὴν ✕ καὶ δόμα¹⁰.

12. **וַתִּתֵּן**. Ο' τὴν παῖδα ταύτην. Σ. τὴν παιδίσκην.¹¹

15. **וַיִּמָּוֶה**. *Morem geremus*. Ο' ὁμοιωθσόμεθα. Ε' εὐνοήσομεν.¹²

17. **וַיִּשְׁמָע**. Ο' εἰσακούσητε. "Ἄλλος ὑπακούσητε.¹³

19. **וַיִּפְּרֹץ**. *Nam deperibat filiam*. Ο' ἐνέκειτο γὰρ τῇ θυγατρί. Σ. ἐπεθύμει γὰρ τὴν παιδίσκην.¹⁴

21. **וַיִּשְׁלַח**. *Pacis studiosi*. Ο' εἰρηνικοί. 'Α. ἀπρητισμένοι.¹⁵

וַיִּשְׁלַח. *Lata utrinque*. Ο' πλατεῖα ✕ ἐν χερσίν¹⁶.

22. **וַיִּמָּוֶה**. *Morem gerent*. Ο' ὁμοιωθήσονται. Σ. πεισθήσονται.¹⁷

24. **וַיִּשְׁעַר**. Ο' Vacat. ✕ πάντες ἐξερχόμενοι πύλιν πύλιν αὐτοῦ¹⁸.

25. **וַיִּשְׁכַּח**. *Fidenter*. Ο' ἀσφαλῶς. "Ἄλλος πεποιθότως.¹⁹

30. **וַיִּשְׁכַּח**. Ο' ἐν ἀριθμῷ. Alia exempl. add. βραχεῖ.²⁰

CAP. XXXIV. ¹ Sic Ald., Codd. I, III, IV, X, 14, 15, 16, alii. ² Cod. 127, qui in textu ὁ Χορραῖος habet. Cod. X: Ο' Χορραῖος. 'Α. Εὐαῖος. ³ Cod. 127, unde Matthaeus exscripsit κατεκοιμήσθαι. ⁴ Idem. Ad Symmachum cf. Jesai. xlv. 9 in LXX, necnon Hex. ad Job. xxx. 15. ⁵ Idem. Cf. ad Cap. vi. 6. ⁶ Cod. 108 in marg. sine nom.: ὠδυνήθησαν (sic), quod Symmachi esse potest. Cf. Hex. ad 1 Reg. xx. 34. ⁷ Cod. 127. Cf. Hex. ad Gen. iv. 6. 2 Reg. vi. 8. ⁸ Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: οὐκ ἔδει γενέσθαι. ⁹ Cod. Reg. 1871 (=Holmes. 64). Matthaeus e Cod. 127 exscripsit: Σ. τὸ ἔδνον (sic). Cf. Hex. ad 1 Reg. xviii. 25, ubi τὰ ἔδνα in plurali, ut semper, ni fallor, apud bonos scriptores. Schol. ad Hom. Il. A, 146: "Ἐδνα εἰσι τὰ πρὸ τῶν γάμων ὑπὸ τοῦ συμφίον διδόμενα δῶρα τῇ νύμφῃ. Ceterum dignus est qui cum nostro conferatur locus Antonini Lib. p. 260: Οὗτος ('Ἀρκεοφῶν) ἰδὼν τὴν θυγατέρα τοῦ Νικοκρίοντος τοῦ Σαλαμίνων βασιλέως, ἡρώσθη γένος δ' ἦν τοῦ Νικοκρίοντος ἀπὸ Τείκρον τοῦ ξυσιλόγους "Ἰλιον Ἀγαμέμνονι, παρ' ὃ καὶ μᾶλλον ὁ Ἀρκεοφῶν ἐφίετο τοῦ γάμου τῆς παιδὸς· καὶ ὑπέσχετο πλείστα παρὰ τοὺς

ἄλλους μνηστῆρας ἀποῖσιν ἔδνα. ¹⁰ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 72 (cum δομεν), 82, 135, Arab. 1, 2. ¹¹ Cod. Reg. 1871, teste Montef. Holmesius vero: "Cod. 64 in marg.: τὴν παιδίσκην." Sic in textu Codd. 75, 129. ¹² Idem. ¹³ Idem in marg.: ὑπακούσητε. Mox v. 19 pro ἐχρόνισεν... τοῦ ποιῆσαι Cod. 20 in textu habet ἡμελλήσεν... τοῦ πληρῶσαι; sed tales lectiones alius interpretis esse non ausim affirmare. ¹⁴ Cod. Reg. 1871. ¹⁵ Hieron.: "Ubi nunc LXX interpretes *pacificos* translulerunt, Aq. interpretatus est *ἀπρητισμένους*, id est, *consummatus* atque *perfectos*, pro quo in Hebraeo legitur *salamim*. Cf. Hex. ad Hos. x. 14. Amos i. 6. ¹⁶ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 72, 82. Cf. Hex. ad Psal. ciii. 25. ¹⁷ Cod. Reg. 1871. ¹⁸ Sic Cod. IV, Arm. 1, et sine aster. Codd. 15, 64, 72 (cum π. οὐ ἐξ. π. π. αἰσῶν), 82. ¹⁹ MSS. Regii apud Montef. Sic in marg. sine nom. Cod. 38, 57. Cf. Hex. ad Deut. xii. 10. Hieron.: "Pro eo quod in Graecis legitur *ἀσφαλῶς*, id est, *diligenter*, in Hebraeo scriptum est *βετὲ*, id est, *audacter* et *confidenter*." ²⁰ Sic Cod. 71, qui idem esse videtur

Cap. XXXIV. 5. וְהָיָה הָיָה וְהָיָה הָיָה 8. וְהָיָה הָיָה 14. וְהָיָה הָיָה 15. וְהָיָה הָיָה 16. וְהָיָה הָיָה 23. וְהָיָה הָיָה 24. וְהָיָה הָיָה 27. וְהָיָה הָיָה 30. וְהָיָה הָיָה וְהָיָה הָיָה

CAP. XXXV.

4. וְהָיָה הָיָה . Sub terebintho. O'. ὑπὸ τὴν τερέβινθον ('A. Σ. Θ. τὴν δρῦν).
7. וְהָיָה הָיָה . O'. וְהָיָה הָיָה וְהָיָה הָיָה .
8. וְהָיָה הָיָה . O'. Δεβόρρα. ["Ἀλλ. μέλισσα. "Ἀλλ. λαλιά. "Ἀλλ. λαλουμένην].
11. וְהָיָה הָיָה . Deus omnipotens. O'. ὁ θεός σου וְהָיָה הָיָה .
12. וְהָיָה הָיָה . O'. ἔδωκα. Schol. ὥμοσα.
16. וְהָיָה הָיָה . Et restabat adhuc certa mensura (Graeco-Ven.

κατὰ σημεῖον, circiter milliarium) terrae (vine) ut veniret Ephratam. O'. ἐγένετο δὲ, ἡνίκα ἤγγισεν [eis] Χαβραθὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἐφραθά. 'A. καὶ ἐγένετο (ἐτι) καθ' ὁδὸν τῆς γῆς, ἐν τῇ ἐλθεῖν (s. εἰσελθεῖν) εἰς Ἐφραθά.⁶

18. וְהָיָה הָיָה . O'. ὁ δὲ πατὴρ וְהָיָה הָיָה .
 וְהָיָה הָיָה . O'. Βενιαμίν. Σ. νίδος δεξιᾶς.⁸
19. וְהָיָה הָיָה . O'. ἐν τῇ ὁδῷ [τοῦ ἱπποδρόμου] Ἐφραθά.⁹
 וְהָיָה הָיָה . O'. Ἐφραθά αὐτῇ ἐστὶ Βηθλεέμ. Ε'. Ἐφραθά αὐτὴ ἐστὶ οἶκος ἄρτου.¹⁰
16, 21, 22. וְהָיָה הָיָה וְהָיָה הָיָה .
 וְהָיָה הָיָה . O'. ἀπάρας δὲ Ἰακώβ ἐκ Βαιθὴλ, ἐπῆγε τὴν σκηπὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου Γαδέρ· ἐγένετο δέ.... ἐγένετο δέ. Alia exempl. ἀπῆρην δὲ ἐκ Βαιθὴλ· καὶ ἐγένετο.... καὶ ἀπῆρην Ἰσραὴλ, καὶ ἐπῆγεν τὴν σκηπὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου Γαδέρ.¹¹ ('A.)... καὶ

eum Colbertino Montefalconii. Hic autem edidit: "Ἄλλος ἐν βραχεῖ, notans: "Sic duo MSS., qui non indicant cuius sit haec interpretatio." ²¹ Cod. IV. ²² Sic Cod. 127, et sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii. ²³ Codd. IV, 127. Haec, viol. δὲ A., desunt in Ed. Rom., sed leguntur in Ald. (cum ol v. A.), Codd. I (sine δὲ), III, 14 (ut Ald.), 15 (ut I), alii. ²⁴ Cod. IV. ²⁵ Codd. IV, 127. ²⁶ Cod. IV. Vox deest in Comp., Codd. 19, 108. ²⁷ Cod. IV. ²⁸ Sic Cod. IV, sed corrector punctis superimpositis reprobavit. Vox abest ab Ald., Codd. I, III, 14, 16, alii, Arab. 1, 2. ²⁹ Sic Cod. IV (sed corrector expunxit πᾶσαν), et sine obelo Codd. 14, 15, 16, alii.
CAP. XXXV. ¹ Sic Drusius, non memorato auctore. Cf. Hex. ad Jud. vi. 11, 19. 1 Reg. xvii. 2. xxi. 9. Jesai. vi. 13. Ezech. vi. 13. ² Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 64, 72. ³ "Sic schedae Combefisianae. Incertum autem an haec sint scholion, an interpretum variae lectiones."—Montef. Immo meras esse notationes etymologicas certo certius est. ⁴ Sic Cod. IV, Arm. 1, et sine aster. Codd. 15, 64, 72, 82 (cum ἰκανοῖσθω), 135 (cum ἰκανός). Cf. Hex. ad Exod. vi. 3. Ezech. x. 5. ⁵ Nobil. Sic in textu Codd. 38, 57 (in marg.), 72 (cum ὥμοσα δέδωκα). ⁶ Hieron.: "Aquila autem hoc ita transtulit: Et factum est καθ' ὁδὸν τῆς γῆς, id est, in itinere terrae,

introiens in Ephrata. Sed melius est si transferatur, in electo [a וְהָיָה , electus] terrae tempore, cum introiret Ephratha. Porro verum tempus significat, cum in florem cuncta rumpuntur, et anni tempus electum est." Ad ἡνίκα ἤγγισεν Cod. 64 in marg. pingit: ἐν τῇ ὁδῷ, ex correctore, ut videtur. ⁷ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. VI, 15, 37, alii. ⁸ Procop. in Gen. p. 184. ⁹ Verba inclusa reprobant Comp., Ald., Codd. I, III, IV, VI, 15, 19, alii, Arab. 1, 2. Hieron.: "Verbum Hebraicum CHABRATHA in consequentibus [Cap. xlviii. 7]... nescio quid volentes, hippodromum LXX interpretes transtulerunt; et statim ibi, ubi in Hebraeo dicitur: Et sepelierunt eam in via Ephrata, haec est Bethleem, rursum LXX pro Ephrata posuerunt hippodromum; cum utique si CHABRATHA hippodromus est, Ephrata hippodromus esse non possit." Idem in Commentario ad Mich. iv. 9: "Quae (Rachel) quia in via erat, et in hippodromo, id est, eorumque cursu, qui in Aegypto venundantur, filium peperit doloris, quem postea vocavit pater filium dextrae." ¹⁰ S. Ambros. in Epist. LXX ad Horontianum, p. 1065: "Quinta autem traditio: Ephratha, ipsa est domus panis. Hoc praeteritum est in aliorum traditionibus." ¹¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2 (uterque cum ἀπ. δὲ Ἰακώβ ἐκ Β.), Arm. 1.

ἀπῆρεν Ἰσραὴλ, καὶ ἐξέκλινε σκέπην αὐτοῦ
ἐπέκεινα τοῦ πύργου Ἀδέρ.¹³

27. אֶלֶּיךָ יִשְׂרָאֵל. O'. εἰς πόλιν τοῦ πεδίου (alia
exempl. τοῦ Εὐδαίου¹³).

Cap. XXXV. 3. — καὶ διέσωξέ (sic) με. 4. —
καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. 14
5. καὶ ἐξῆρεν — Ἰσραὴλ ἐκ Σικίμων. 15 6. ἡ
ἐστὶν. 7. — Ἡσαὺ. 16 8. — καὶ ἐτάφη. 17
9. — ἐν Λουζᾷ. 18 10. — καὶ ἐκά-
λεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσραὴλ. 19 12. — σοὶ ἔσται. 20
20. ἕως τῆς σήμερον — ἡμέρας. 21 22. — καὶ πο-
νηρὸν ἐφάνη ἐνώπιον (sic) αὐτοῦ. 23 27. — ἐν γῇ
Χαναάν. 28. — ὅς ἐζησεν. 29. — Ἰσαάκ. 24

CAP. XXXVI.

4. אֵלֶּיךָ יִשְׂרָאֵל. O'. αὐτῷ Ἀδά. Alia exempl. Ἀδὰ
τῷ Ἡσαὺ.¹

¹² Haec in textu verbis ἐγένετο δὲ (v. 22) praemittit
Cod. 72, qui in v. 16 cum textu Romano, omisso tantum
Ἰακώβ, consentit. Aquilae esse versionem vix dubium esse
potest. Cf. Hex. ad Gen. xxxi. 34. Psal. xvi. 11. ¹³ Sic
Codd. 16, 18, alii. Cod. 64 in marg. manu rec.: ἐν αἰνός (sic).
Praeterea Cod. 71 in textu habet εἰς πόλιν ἀραβὰ (אֶרֶבָה),
quae lectio nescio an alius interpretis sit. ¹⁴ Cod. IV.
¹⁵ Idem ex corr. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. Deest in
Codd. III, VI, 68, aliis. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Cod. IV,
Arm. 1. Haec non leguntur in Comp., Codd. I, III, 16,
18, aliis. ²⁰ Cod. IV. Deest in Codd. III, 14, 16, aliis,
Arab. I, 2. ²¹ Sic (pro ἕως τῆς ἡμ. ταύτης) Cod. IV, et
sine obelo Ald., Codd. I, 14, 16, alii. ²² Cod. IV.
“Post verba אֵלֶּיךָ יִשְׂרָאֵל Masorethae in marg. addunt
orbiculum, et verba, אֵלֶּיךָ יִשְׂרָאֵל, lacuna in medio
versu, h. e. deesse aliquid h. l.”—*Rosenm.* Immo nota
marginalis “וְאֵלֶּיךָ יִשְׂרָאֵל” non deesse aliquid lectorem monet,
sed tantummodo praeter expectationem in medio versu
enuntiationem maiorem finitam esse. Vid. Num. xxv. 19
in Hebraeo. ²³ Cod. IV. ²⁴ Idem. Deest in Ald.,
Codd. I, III, 68, aliis.

CAP. XXXVI. ¹ Sic Codd. I, III, IV, 14, 15, 16, alii,
Hieron., Syro-hex. ² Syro-hex. in marg. אֵלֶּיךָ יִשְׂרָאֵל.
+ אֵלֶּיךָ יִשְׂרָאֵל. Cf. Gen. xii. 5. Ezech. xxvii. 13. 1 Mac.
x. 33. ³ “AA. LL. [h. e. Alii libri] οἱ τοὶ υἱοὶ Ἡσαὺ.
οὗτός ἐστιν Ἐδῶν (sic). καὶ οἱ υἱοὶ Σηεῖρ.”—*Nobil.* Hujus
lectionis, quae manifeste mutila est, in libris Graecis et
Syro-hex. nullum est vestigium. ⁴ Sic Ald., Codd. I
(in priore loco), III (cum δ Ὁαῖς, sed in priore loco Ὁανῶν),

6. וְאֵת־כָּל־נַפְשֹׁתַי בָּתוֹ. Et omnes animas (servos)
domus suae. O'. καὶ πάντα τὰ σώματα τοῦ
οἴκου αὐτοῦ. Schol. σώματα τοὺς δούλους ἴσως
λέγει.²

19. הוּא עֵדֹם. O'. οὗτος εἰσιν υἱοὶ Ἐδῶμ. Hie-
ron.: Ipse est Edom.³

24. הוּא עֵדֹם וְאֵת־הָאֲמָתִים בְּמִדְבָּר. Hic est
Ana, qui invenit aquas calidas in deserto, quum
pasceret asinos Zibeonis patris sui. O'. οὗτός
ἐστὶν Ἀνὰ (alia exempl. Ὁνὰν⁴), ὃς εὗρε τὸν
λαμεῖν (Ἀ. σὺν τοὺς ἡμῖν. Σ. τοὺς ἡμῖν⁵) ἐν
τῇ ἐρήμῳ, ὅτε ἔνεμε τὰ ὑποζύγια Σεβεγῶν τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ. Ἀ. αὐτὸς Αἰνὰς, ὃς εὗρε σὺν
τοὺς ἡμῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ βόσκειν αὐτὸν
τοὺς ὄνους τοῦ Σεβεγῶν...⁶ Θ. οὗτός ἐστιν
ὁ Αἰνὰν, ὃς εὗρε τὸν λαμεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτε

14, 15 (ut III), alii, et Syro-hex. (ܐܢܐ). ⁶ Hieron.:
“Multa et varia apud Hebraeos de hoc capitulo dispu-
tantur: apud Graecos quippe et nostros super hoc silen-
tium est. Alii putant IAMIM maria appellata [יַמִּים];
iisdem enim literis scribantur maria, quibus et nunc hic
sermo descriptus est. Et volunt illum, dum pascit asinos
patris sui in deserto, aquarum congregationes reperisse,
quae juxta idioma linguae Hebraicae maria nuncupentur;
quod scilicet stagnum repererit, ejus rei inventio in eremo
difficilis est. Nonnulli putant aquas calidas [sic ipse
Hieron. in Vulgata] juxta Punicae linguae viciniam, quae
Hebraeae contermina est, hoc vocabulo signari. Sunt qui
arbitrentur onagros ab hoc admissos esse ad asinas; et
ipsum istiusmodi reperisse concubitum, ut velocissimi ex
his asini nascerentur, qui vocantur IAMIM. Plerique [Kim-
chi, Vers. Arab., Graeco-Ven.] putant, quod equarum
greges ab asinis in deserto ipse fecerit primus ascendi, ut
mulorum inde nova contra naturam animalia nascerentur.
Aquila hunc locum ita transtulit: Ipse est Ana, qui in-
venit σὺν τοὺς ἡμῖν [Marianneus e codd. edidit ἡμῖν, non-
nullos ἡ pro ε, et ὦ pro μ legere affirmans. Vallarsius
autem testatur, quosdam MSS. λαμεῖν vel λαμῖν praeferre;
unum Reginae ἡμῖν, alterum ἡμῖν, et ad Sym. ἡμῖν vel
ἡμῖν. Denique Lagardii tres in ἡμῖν consentiunt]; et Sym.
similiter τοὺς ἡμῖν, quae interpretatio pluralem numerum
significat. LXX vero et Theod. aequaliter transtulerunt,
dicentes τὸν λαμῖν, quod indicat numerum singularem.”
⁶ Cod. 25 in marg., exscribente Lagardio, et Cat. Niceph.
p. 418 (utrumque cum σὺν τοῖς ἡμῖν et Σεβεγῶν. Praeterea

ἐνεμε τὰ βουκόλια Σεβεγών τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.⁷
'Ο Σύρος δς εὔρε πηγὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ.⁸

27. יַעֲקֹב. Ο'. καὶ 'Ιουκάμ. Alia exempl. add.
καὶ Οὐκάν (s. Οὐκάν).⁹

33. יֹדָב. Ο'. 'Ιωβάβ. Schol. οὗτός ἐστιν 'Ιώβ.¹⁰

35. הַמִּכָּה. Qui percussit (fugavit). Ο'. ὁ ἐκκόψας. 'Α. ὁ πατάξας.¹¹

36. מִפְּשִׁיעָה. Ο'. ἐκ Μασσεκκάς. Θ. (ἐκ) Μασσηφάς.¹²

40. בְּמִנְהֻמָּתָם. Secundum sedes eorum per nomina eorum. Ο'. κατὰ τόπον αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ('Α. ἐν τοῖς ὀνόμασιν¹³) αὐτῶν. Alia exempl. κατὰ τόπον αὐτῶν, ἐν ὀνόμασιν αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν — αὐτῶν.¹⁴

Cap. XXXVI. 15. [— υἱοὶ 'Ελιφάξ πρωτοτόκου

'Ησαῦ⁴.]¹⁵ 18. ✠ θυγατρὸς 'Ανὰ γυναικὸς 'Ησαῦ⁴.¹⁶
39. — υἱὸς Βαράδ⁴.¹⁷

CAP. XXXVII.

2. נָשִׁי. Ο'. τῶν γυναικῶν. "Αλλος τῶν παλλακῶν.¹

וַיְהִי כִּי הָיָה יוֹסֵף בֶּן־עֶשְׂרִים וָשָׁנָה. Et detulit Josephus infamiam de illis malam ad patrem eorum. Ο'. κατήνεγκαν (alia exempl. κατήνεγκεν²) δὲ 'Ιωσήφ ψόγον πονηρὸν πρὸς 'Ισραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν. 'Α. καὶ ἤνεγκεν 'Ιωσήφ ψόγον αὐτῶν πονηρὸν πρὸς πατέρα αὐτοῦ.³ Σ. καὶ ἔφερεν 'Ιωσήφ διαβολὴν κατ' αὐτῶν πονηρὰν πρὸς πατέρα αὐτῶν.⁴ Θ. κατήνεγκαν δὲ ψόγον πονηρὸν 'Ιωσήφ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῶν.⁵ 'Ο Σύρος καὶ ὁ 'Εβραῖος κατήνεγκεν.⁶

in Cat. est Aiván pro Aivás). Montef. partim e codd. suis (?) partim ex Hieron. edidit σὺν τοῖς 'Ιαμεῖν, et τὰς ὄνου. (Ad τὰ ὑποζύγια Syro-hex. in marg. affert: יַאֲזָנִי, τὰς ὄνου; sed membrana male habita non sinit definire, utrum nota interpretis praecesserit, an lectio anonyma sit.) ⁷ Idem (cum Σεβαγών). Montef. scribit τὸν 'Ιαμεῖν et Σεβαγών. ⁸ Diodorus in Catenis Regiis apud Montef., et Cat. Niceph. p. 418: 'Ο Σύρος καὶ ὁ 'Εβραῖος τὸν λαμεῖν ὕδωρ [Pesch. حَمَلٌ] βούλονται λέγειν, ἀντὶ τοῦ εὔρε πηγὴν [Syro-hex. حَمَلٌ, concinentibus Arab. 1, 2, Arm. 1] ἐν τῇ ἐρήμῳ· οἱ δὲ ἐρμηνεύσαντες αὐτὴν πως τὴν λέξιν τὴν 'Εβραϊκὴν τεθείκασι. Idem fere testatur Photius in Amphilochiis apud Mai. *Script. Vet. Nov. Coll.* T. IX, p. 66: 'Η Σύρα φωνὴ τὸν λαμεῖν, ἡ ὥς ἔνιοι τὸν ἔλμειν (corr. ἐαμεῖν), πηγὴν ἐθέλοι καλεῖν. Paulo aliter Theodoret. *Quaest. in Gen.* (Opp. T. I, p. 101): 'Ο Σύρος λέγει πηγὴν αὐτὸν εὐρήσκει· ἡ γὰρ πηγὴ αἰνὰ (αἰνὰ Cat. Niceph. ibid.) καλεῖται τῇ Σύρων φωνῇ. In contrariam partem Scholiasta anon. apud Montef. et Cat. Niceph. ibid.: Πανταχοῦ μὲν τὸ ὕδωρ ἀμαῖμα λέγεται ἐν τῇ 'Εβραϊκῇ, ἡ δὲ πηγὴ μωκόρ· ἐν γὰρ τῇ φ' ἐλαμῶ εἰς τὸ, παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν τῇ 'Εβραϊκῇ κείται, μωκόρ αἰσιμ (Montef. αἰούμ). Ὅθεν σὺν τὸν λαμεῖν κατὰ Διόδωρον εὔρον ἀντὶ τοῦ ὕδατος, οὗτε ἀντὶ τῆς πηγῆς τὸ (Montef. τὸν) αἰνάν. Κατὰ Θεοδώρετον (Montef. —ρητον) δὲ, οὐ τὸ αἰνάν πηγὴν ἔδει λέγεσθαι, ἀλλ' ἡ ἀρα τὸ λαμεῖν. 'Ο γὰρ Aiván εὔρε τὸν λαμεῖν, οὐχ ὁ 'Ιαμεῖν τὸν αἰνάν. In tanto auctorum dissensu lectio τὸν Σύρον, quisquis fuerit, valde incerta est. ⁹ Sic Ald., Codd. I (cum Οὐκάν), III (idem), 14, 15 (ut I), 16, alii, ex duplici versione. Syro-hex., ut videtur, scri-

bere voluit; καὶ 'Ιουκάμ, — καὶ Οὐκάν⁴; sed in codice, καὶ 'Ιουκάμ casu omisso, tantum restat — καὶ Οὐκάν⁴. ¹⁰ Sic in marg. Codd. 58, 130 (manu 2da). Syro-hex. in marg. יַאֲזָנִי וְהָיָה יוֹסֵף בֶּן־עֶשְׂרִים וָשָׁנָה; h. e. "Jobab istum aiunt Jobum τὸν philosophum et justum esse." Cf. Job. xlii. 18 in LXX. ¹¹ Cod. Reg. 1871 (=Holmes. 64). ¹² Cod. 64 in textu Μασσεκκάς; in marg. autem manu recent. ἀσσηφάς (sic), excisa una vel pluribus literis. Lectionem, etsi valde suspectam, praeunte Montef., Theodotioni tribuimus. ¹³ Idem. ¹⁴ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. 31, 128, Arab. 1, 2. ¹⁵ Syro-hex., invito Cod. IV, et Hebraeo. ¹⁶ Syro-hex., Cod. IV (qui tamen post Ἀνὰ abruptum). Haec desunt in Comp., Codd. III, 19, 68, alii. ¹⁷ Syro-hex.

CAP. XXXVII. ¹ Sic in textu Cod. 71. Cod. 64 in marg.: παλλακῶν. ² Sic Comp., Codd. VI, 72, 75, alii, Arab. 1 (cum κατήνεγκαν in marg.), 2, Syro-hex. Cod. 25 in marg., teste Lagardio: Οἱ Ο'. κατήνεγκε δὲ 'Ιωσήφ ψόγον αὐτῶν πονηρὸν πρὸς πατέρα αὐτῶν. ³ Nobil. (cum τὸν ψόγον et πρὸς τὸν π.), Cod. 25, et MSS. apud Montef., qui πρὸς τὸν π. edidit. Cod. 127 affert tantummodo: 'Α. κατήνεγκεν (sic). Σ. καὶ ἔφερεν. ⁴ Nobil., Cod. 25 (cum δ. πονηρὰν κατ' αὐτῶν), et MSS. apud Montef. Syro-hex. יַאֲזָנִי וְהָיָה יוֹסֵף בֶּן־עֶשְׂרִים וָשָׁנָה. ⁵ Cod. 20 (teste Holmesio), 25. ⁶ Diodorus apud Nobil., et Anon. in Cat. Niceph. p. 423: 'Ο Σύρος καὶ ὁ 'Εβραῖος ἀντὶ τοῦ, κατήνεγκαν, κατήνεγκεν ἔχουσι· τοῦτέστι, ὁ 'Ιωσήφ διέβαλε τοῖς

3. כְּחִתְּ פָסִים. *Tunicam frustorum* (e pannorum frustis varii coloris consutam). Aliter: *Tunicam manium et talorum* (manicatum et talarem). *O'*. χιτῶνα ποικίλον. *'A.* χιτῶνα ἀστραγάλων. *Σ.* χιτῶνα χειρῶν τῶν [ἡ φαρμακῶν].⁷
5. וַיִּסְפּוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ. *Et magis adhuc oderunt eum.* *O'*. Vacat. ✠ καὶ προσέθηκαν ἔτι μισεῖν αὐτὸν *4.*⁸
7. וְהִנֵּה תִסְבִּינָהּ. *Et ecce! cinxerunt.* *O'*. περιστραφέντα δέ. *'A.* καὶ ἰδοὺ ἐκύκλωσαν. *Σ.* καὶ ὥσανε περιεκύκλωσαν.⁹
10. וַיִּסְפֶּר אֶל-אָבִיו וְאֶל-אֶחָיו. *O'*. Vacat. ✠ καὶ διηγῆσάτο αὐτὸ τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ *4.*¹⁰
14. אֶת-שְׁלֹם אָחִיהּ וְאֶת-שְׁלֹם הָצֵן. *Quomodo valeant fratres tui, et quomodo valeat grex.* *O'*. εἰ ὑγαίνουσιν οἱ ἀδελφοί σου, καὶ τὰ πρόβατα. *'A. Σ.* τὴν εἰρήνην τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ τὴν εἰρήνην τῶν βοσκημάτων αὐτῶν.¹¹
- וַיִּשְׁבְּנִי דָבָר. *O'*. καὶ ἀνάγγελόν μοι ✠ ῥῆμα *4.*¹²
18. וַיִּתְנַכְּלוּ אֹתוֹ. *Et insidiati sunt ei.* *O'*. καὶ

- ἐπονηρεύοντο. *'A. Σ.* (καὶ) ἐδολιεύσαντο. ¹³
22. וְהָיָה אִשְׁרָיָא בְּמִדְבָּר. *O'*. εἰς ἓνα τῶν λάκκων τούτων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ. *Alia exempl.* εἰς τὸν λάκκον τούτον τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ.¹⁴
25. נָכְחָהּ. *Styracem.* *O'*. θυμιαμάτων. *'A.* στύρακα.¹⁵
26. מִיֶּדְעָה. *Quid lucri.* *O'*. τί χρησίμων. *'A.* τί πλεονέκτημα. *Οἱ λοιποὶ* τί κέρδος.¹⁶
27. וַיִּשְׁמְעוּ. *O'*. ἤκουσαν δέ. *Σ.* ἐπέισθησαν.¹⁷
29. וְהִנֵּה יוֹסֵף. *Et ecce! non erat Josephus.* *O'*. καὶ οὐχ ὄρα (alia exempl. εὔρε¹⁸) τὸν Ἰωσήφ.
31. וַיִּתְנַכְּלוּ. *Et intinixerunt.* *O'*. καὶ ἐμόδυναν. *'Αλλος* καὶ ἐβαψαν.¹⁹
35. לְנִחָמָה. *Ad consolandum eum.* *O'*. παρακαλέσαι (*'Αλλος* παρηγορησαι²⁰) αὐτόν.
36. וַיְמַדְּנוּ. *O'*. οἱ δὲ Μαδιναῖοι. *Alia exempl.* Ἰσμηλιταὶ ἔμποροι.²¹
- וַיִּפְשְׁטוּ. *O'*. τῷ Πετεφρῇ (*'A. Σ.* Φουτιφάρ²²).

ἀδελφούς τῷ πατρὶ, ὡς οὐκ εὐτάκτους ὄντας ὅθεν καὶ ἐμύσθη παρ' αὐτῶν. ⁷ Hieron.: "Pro varia tunica Aq. interpretatus est tunicam ἀστραγάλιον, id est, tunicam talarem, Sym. tunicam manicatam; sive quod ad talos usque descenderet, et manibus artificis mira esset varietate distincta; sive quod haberet manicas: antiqui enim magis colobii utebantur." Pro ἀστραγάλιον (quod nescio an Graecum sit pro ἀστραγάλλον, talare) Lagardius in tribus codd. invenit astragalon, unde Hieronymo restituit tunicam ἀστράγαλον, quod ferri nequit. Proculdubio astragalon Graece sonat ἀστραγάλιον (ὀρῖς). Vid. Dan. v. 5, 24 in Chald. et Theod. Graeco-Ven. in nostro loco habet: περιβόλαιον παλαμῶν; idque ipsum sub mendosa scriptura Cod. 127, *'A.* στραγγάλω, latere quivis videt. Idem codex Symmachi Graeca, sed interpolata, affert. Cf. Hex. ad 2 Reg. xiii. 18, 19. ⁸ Sic Syro-hex., Arm. i, et sine aster. Codd. 15, 72, 82, 135. ⁹ Cod. 127. ¹⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 72, 135. ¹¹ Cod. 127 (cum son pro αὐτῶν). Syro-hex. *وَلَا يَسْمَعُ*. Nobil. affert: Schol. τὴν εἰρήνην—βοσκημάτων, sine pronomine in fine. "Unus Regius pro hac postrema voce habet προβάτων."—Montef. ¹² Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 15 (cum ῥῆμά μοι), 72, 82

(ut 15), 135. ¹³ Nobil. affert: Schol. ἐδολιεύσαντο, et sic in marg. sine nom. Codd. 38, 57. Matthaei e Cod. 127 exscripsit: *'A. Σ.* ἐδολιεύοντο, repugnante Syro-hex., qui affert: *وَلَا يَسْمَعُ*. Interpres Graeco-Ven.: ἐδολιεύσαντο τ' αὐτῶν. ¹⁴ Sic Ald., Codd. I, 14, 15, 16, alii, Arab. i, 2, Syro-hex. ¹⁵ Nobil. (ex Hieron. ad Cap. xliii. 11 f) affert: *'A.* στύρακος, casu, ut videtur, ad lectionem LXXviralem conformato. ¹⁶ Nobil., et Cod. 25, teste Lagardio. Cod. 127: *'A.* πλεονέκτημα. *Σ.* κέρδος; et sic Regius unus apud Montef. Ad Sym. cf. Hex. ad Psal. xxix. 10. Syro-hex. affert: *وَلَا يَسْمَعُ*. ¹⁷ Cod. 127. Cat. Niceph. p. 432: ἈΔΗΛΟΥ. ἀντὶ τοῦ ἤκουσαν, ἐπέισθησαν. Montef. ex Regio 1825 edidit: *'Αλλος* ἐπέισθησαν (sic). ¹⁸ Sic Comp., Cod. 108. Syro-hex. in marg. *وَلَا يَسْمَعُ*. ¹⁹ Sic Cod. 32 in textu (cum ἐν τῷ αἵματι). ²⁰ Sic in textu Cod. 20. Est fortasse Symmachi, coll. Hex. ad Gen. xxiv. 67. Job. vii. 13. xvi. 2. Psal. lxviii. 21. ²¹ Sic Cod. 75, 106, 107. Syro-hex. in marg. *وَلَا يَسْمَعُ*. ²² Origen. in Gen. (Opp. T. II, p. 43): Πετεφρῆς παρὰ Ἀκύλα καὶ Συμμάχῳ Φουτιφάρ εἰρηται ἐν τοῦτῳ τῷ τόπῳ ἐν δὲ ἑτέρῳ (Cap. xli. 50) Φουτιφάρ. In Cat. Niceph. p. 436 alia scriptura

Cap. XXXVII. 9. — τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.²³ 14. — Ἰσραὴλ.²⁴ 23. τὸν χιτῶνα ✕ αὐτοῦ τὸν ποικίλον.²⁵ 35. καὶ ✕ πασαι αἱ θυγατέρες.²⁶

CAP. XXXVIII.

5. וְהָיָה עִדּוּן. O'. καὶ προσθεῖσα (alia exempl. add. ξτι').

וְהָיָה בְּכֵיב בְּלִדְתָּהּ אִתּוֹ. Et erat (Judas) in Cheziḇ quando (uxor ejus) peperit eum. O'. αὕτη δὲ ἦν ἐν Χασβί, ἡνίκα ἔτεκεν αὐτοῦς. 'A. καὶ ἐγένετο ὅτι ἐφύεσαστο ἐν τῷ τεκεῖν αὐτὸν.³

9. וְשָׁחַת. Et perdidit. O'. ἐξέχεεν. 'A. Σ. (καὶ) διέφθειρεν.³

12. בֶּת-שׁוּעַ. O'. ✕ θυγάτηρ Σαυά.⁴

14. וְיָתֵס בְּצִעְרֵיהִי. Et operuit se velo. O'. περιέβαλε τὸ (potior scriptura περιεβάλετο) θέρι-

στρον. 'Αλλος σπαθαρίσκον.⁵

17. מִן-רֶחֱבֹה. O'. ἐκ τῶν προβάτων ('Αλλος τῶν ποιμνίων⁶) μου.

18. חֲתָמָה וּפְתִילָה. Sigillum tuum et funiculum (collare) tuum. O'. τὸν δακτύλιόν σου, καὶ τὸν ὀρμίσκον (Σ. τὸ περιτραχήλιον⁷). 'A. τὴν σφραγιδά σου καὶ τὸν στρεπτὸν σου.⁸ 'O Σύρος ὠράριον.⁹

וּבִמְטָה. Et baculum tuum. O'. καὶ τὴν ῥάβδον. Σ. (καὶ τὸ) ἐγχειρίδιον.¹⁰

21. לְאֶמֶר. O'. Vacat. ✕ καὶ εἶπεν αὐτοῖς.¹¹

וְהָיָה מֵרֶחֱבֹה. Meretrix. O'. ἡ πόρνη. 'A. ἡ ἐνδιηλλαγμένη.¹²

22. לֹא-הָיָה בָּהּ קֶדְשָׁה. O'. μὴ εἶναι ὥδε πόρνην. 'A. οὐκ ἦν ἐν τούτῳ διηλλαγμένη.¹³

23. פֶּן נִהְיָה לְבָח. Ne simus in contemptum. O'. ἀλλὰ μήποτε καταγελασθώμεν. 'A. Σ. μήποτε γενώμεθα εἰς ἐξουδένωσιν.¹⁴

Φουριφάρ habetur. ²³ Syro-hex., qui male pingit: — τῷ π. αὐτοῦ ✕ — καὶ.²⁴ Idem. ²⁵ Syro-hex.,

Arm. i. Sic sine aster. Codd. I, 15, 58, 72, 85, 135.

²⁶ Syro-hex. Sic sine aster. Codd. 15, 72, 82, alii.

CAP. XXXVIII. ¹ Sic Ald., Codd. III, Bodl., 14, 15, 16, alii, Syro-hex. ² Hieron.: "Verbum Hebraeum hic pro loci vocabulo positum est, quod Aquila pro re transtulit, dicens: *Et vocavit nomen ejus Selom. Et factum est ut mentiretur in partu, postquam genuit eum.* Postquam enim genuit Selom, stetit partus ejus. CHAZBI ergo non nomen loci, sed mendacium dicitur [quasi a חַזַּב, *mentitus est*]. Unde et in alio loco [Habac. iii. 17] scriptum est: *Mentietur [חַזַּב] opus olivae, id est, fructum olivae non faciet.*" Hieronymi Latina Graece sonant: καὶ ἐγένετο ὅτι ἐφύεσαστο ἐν τοκετῷ, μετὰ τὸ τεκεῖν αὐτόν; quae tamen prae Hebraeis redundare videntur. ³ Syro-hex. ⁴ Cod. 38 in marg. sine nom.: διέφθειρε, et sic Reg. apud Montef. ⁵ Sic Syro-hex., Arm. i, et sine aster. Cod. 15. ⁶ Nobil. affert: Schol. σπαθαρίσκον. Sic in marg. Cod. 38, et Regii duo apud Montef. (quorum unus σπαθαρίσκον habet). Fortasse est Symmachii, coll. Hex. ad Jesai. iii. 23. Cod. 129 in marg. glossam ἀρκαδικὸν praebet; unde emaculari potest Theodoret. Opp. T. I, p. 562: οὐ τὸ βασιλικὸν περιεβέβητο σχῆμα (David ante arcem saltans), ἀλλ' ἐξωμίδα μόνον, ἣν νῦν καλοῦσιν Ἀρκαδικὸν (sic). ⁷ Sic in marg. sine nom. Codd. 38, 135; necnon in textu Cod. 75. ⁸ Syro-hex. ⁹ Cod. 38.

✕ ¹⁰ appictio Graeco: ΠΕΡΙΤΡΑΧΗΛΟΝ (sic). Cf. ad v. 25. Montef. nescio unde edidit: "Αλλος τὸν ἐπιτραχήλον.

¹¹ Nobil. (cum καὶ στρεπτὸν), Cod. 127 (cum καὶ τὸν στρεπτὸν), Cat. Niceph. p. 440 (cum καὶ τὸ στρεπτὸν).

Suidas: στρεπτός· περιδέραιος κόσμος. Glossae: Τorques, στρεπτοί. Cf. Hex. ad Cant. i. 11. ¹² Diodorus in Cat.

Niceph. p. 440: Τὸν ὀρμίσκον, ὃν δίδωκεν ὁ Ἰούδας τῇ Θάμარ, ὁ Σύρος ὠράριον [pinge ὠράριον, orarium; cf. Hex. ad Jesai.

iii. 20 in *Addendis*] λέγεσθαι φησι, καὶ οὐκ ὀρμίσκον. Syrus simplex vertit ¹³ ¹⁴ Onkelos ¹⁵ ¹⁶ quorum utrum-

que *linteum*, s. *sudarium* sonat; Graeco-Ven. καλὶπτρα, h. e. *tegmen capitis muliebree*. ¹⁷ Nobil. affert: Σ. ἐγχει-

ρίδιον. Praeterea Diodorus ad v. ὀρμίσκον in continua-

tione: Σύμμαχος δὲ στρεπτὸν ἐγχειρίδιον, ubi στρεπτὸν ad

Aquilae lectionem, ἐγχειρίδιον autem non ad ὀρμίσκον, sed

ad ῥάβδον pertinere videtur. Nisi Scharfenbergio in *Ani-*

madv. p. 38 concedamus, locutionem στρεπτὸν ἐγχειρίδιον

junctim explicandam esse, quasi dicas, *torquem manualem*,

h. e. *armillam*, quae Hieronymi versio est. Denique ad

ὀρμίσκον (¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³

25. אֶל-הַקִּמְיָהּ. *Ad socerum ejus.* Ο'. πρὸς τὸν πενθερὸν ('Α. ἐκυρὸν¹⁵) αὐτῆς.

וְהַפְתִּילִים. *Et funiculi.* Ο'. καὶ δὲ ὀρμίσκος. Σ. (καὶ τὸ) περιτραχήλιον.¹⁶

29. מִיָּד פָּרַצְתָּ עָלַי פָּרָץ. *Quid dirumpis (genitalia matris)? Super te veniat ruptura!* Aliiter: *Quam turpisti contra te rupturam!* Ο'. τί διεκόπη διὰ σέ φραγμός; 'Α. τί διέκοψας ἐπὶ σέ διακοπήν;¹⁷ 'Ο Σύρος καὶ ὁ 'Εβραῖος· τί διεκόπη ἐπὶ σέ διακοπή;¹⁸ 'Αλλως· τί διήπλωσας (תִּשְׁפָּר) καθ' ἡμῶν ἄπλωμα;¹⁹

CAP. XXXIX.

2. מְצִילִים. *Prosperare agens.* Ο'. ἐπιτυγχάνων. 'Α. κατευθύνων. Σ. εὐδοῦμενος (s. κατευοδούμενος).¹ 'Ο Σύρος· καὶ ἦν ἀνὴρ κατευοδούμενος² (s. κατευοδῶν).³

7. וַתִּשָּׂא. *Et conjecit.* Ο'. καὶ ἐπέβαλεν. 'Α. (καὶ) ἦρεν.⁴

9. וְלֹא-יִשָּׁר. *Et non prohibuit.* Ο'. οὐδὲ ὑπέξή-

ρηται. 'Αλλος· καὶ οὐχ ὑπελίπετο. 'Αλλος· καὶ οὐκ ἀφαίρει.⁵

9. הָרַעַה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת. *Malum magnum hoc.* Ο'. τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο. Alia exempl. τὸ πονηρὸν τοῦτο τὸ μέγα.⁶ 'Α. τὴν κακίαν τὴν μεγάλην ταύτην.⁷

10. וַיְהִי כִדְבָרָהּ. Ο'. ἡνίκα δὲ ἐλάλει. Alia exempl. ✕ καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐλάλει.⁸

20. וַיַּתְּנָהּ אֶל-בֵּית הַסֵּפֶר. *Et conjecit eum in turrem.* Ο'. ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὄχρῳμα. 'Α. καὶ ἔδωκεν αὐτὸν πρὸς οἶκον τοῦ δεσποτηρίου.⁹

22. וַיִּחַסְרוּ. *Captivos.* Ο'. τοὺς ἀπηγγέμενους. 'Α. τοὺς ἐγκεκλεισμένους. Σ. τοὺς δεδεμένους.¹⁰

וַהֲוָה הָיָה עָשָׂה. Ο'. ✕ αὐτὸς ἦν ποιῶν.¹¹

Cap. XXXIX. 3. ✕ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.¹²

8. τοῦ κυρίου ✕ αὐτοῦ.¹³ 12. τὰ ἰμάτια ✕ αὐτοῦ.¹⁴ 13. ÷ καὶ ἐγένετο—ἐξῶ.¹⁵ 17. ÷ καὶ εἶπέ μοι· κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ.¹⁶ ÷ καὶ ἐβόησά φωνῇ μεγάλῃ.¹⁷ 23. ÷ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.¹⁸

♦ (ἐξουθενωμένοι?) ¹⁵ Nobil. affert: Schol. κύριον. Cod. 127: 'Α. κύριον (sic). Graeco-Ven.: πρὸς τὸν αὐτῆς ἐκυρὸν. ¹⁶ Cod. X. Cod. 127: Σ. τὸν περιτράχλιον (sic). Syro-hex. ¹⁷ Nobil. ¹⁸ Nobil.

Praeterea Montef. e MSS. (i) edidit: "Ἄλλος· διαίρεσιν, quod Symmachi esse suspicatur. Hieron.: "Pro maceria, divisionem Aq. et Sym. transtulerunt, quod Hebraice dicitur PHARES. Ab eo igitur quod divisit membranulam secundarium, divisionis nomen accepit." ¹⁹ Nobil., et Diodorus in Cat. Niceph. p. 443. ²⁰ Schol. apud Nobil., et Cat. Niceph. ibid.

CAP. XXXIX. ¹ Nobil., Cod. 127: 'Α. κατευθύνόμενος. Σ. εὐδοῦμενος (κατευθῶν). Cod. 127. Aquilae lectionem juxta formam Hebraeae vocis e Syro nostro correximus. Hic autem affert: ² (Syriacum ³ cum Graeco κατορθῶν commutatur Prov. xiv. 11.) ⁴ Diodorus in Cat. Niceph. p. 447: ἦν γὰρ, φησὶν, ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων, ἡ κατὰ τὸν Σύρον, κατευοδούμενος. ⁵ Procop. ibid.: Τὸ δὲ, ἦν ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων, ὁ Σύρος κατευοδῶν ἔχει, ὡς μετ' ὀλίγα φησὶν· ἔγνω ὁ κύριος αὐτοῦ, ὅτι ὁ θεὸς εὐδοεῖ ὅσα ἂν ποιῇ. Mάλλον [Scharfenb. tentat "Ἄλλος, non male] δὲ κατευθύνων ἔχει, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Σαμφών (Jud. xiv. 6)· κατεῖθονεν (תִּשְׁפָּר) ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου· καὶ τοῦτο καὶ ἐν ταῖς οἰκείαις.

⁶ Cod. X. (Eleganter Seniores ἐπέβαλε τοὺς ὀφθαλμούς,

locutione apud scriptores eroticos usitatissima. Vid. Jac. Elsneri *Observ. Sac.* T. I, p. 26.) ⁷ Syro-hex. in marg.

✕ ⁸ Posterior lectio aequae sonat neque detractum fuit; quam versionem Ceriani noster calculo suo probavit. ⁹ Syro-hex. in textu: ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

CAP. XL.

3. בֵּית שַׁר הַמַּבְדִּים. O'. Vacat. Alia exempl. παρὰ τῷ ἀρχιμαγείρῳ;¹ alia, παρὰ τῷ ἀρχιδεσμοφύλακι (s. δεσμοφύλακι).²

4. וַיִּשְׁתָּה. Et famulatus est. O'. καὶ παρέστη. 'A. (καὶ) ἐλειτούργει.³

5. אִישׁ חֲלֹמוֹ. Uterque somnium suum. O'. Vacat. Alia exempl. ἑκάτερος ἐνύπνιον.⁴

אִישׁ כְּפַתְרוֹן חֲלֹמוֹ הַפְּשָׁקָה וְהָאֵפֶה. Uterque secundum interpretationem somnii sui, pincerna et pistor. O'. ἡ δὲ ὄρασις τοῦ ἐνύπνιου τοῦ ἀρχιουνοχόου καὶ ἀρχισιτοποιοῦ... ἦν αὐτῇ. Alia exempl. ὄρασις τοῦ ἐνύπνιου αὐτοῦ, ὁ ἀρχιουνοχός καὶ ὁ ἀρχισιτοποιός⁵ ('A. ὁ ποτιστής καὶ ὁ πέσσω⁶).

6. זַעֲפִים. Tristes. O'. τεταραγμένοι. 'A. ἐμβρασσόμενοι. Σ. σκυθρωποί.⁷

8. וַיִּפְתָּר. Et interpres (somniorum). O'. καὶ ὁ συγκρίνων. 'A. ἐπιλύμενος. Σ. διακρίνων.⁸

CAP. XL. ¹ Sic Codd. 15, 72, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex.

² Prior lectio est in Codd. III, Bodl., 30, 55, aliis; posterior in Codd. I, 14, 16, aliis. ³ Cod. X. ⁴ Sic Codd. I, III, Bodl., 14 (cum ἑκάτεροι), 15 (cum ἕκαστος), 16 (ut 14), alii, Arab. 1, 2, Syro-hex.

⁵ Sic Codd. III, X (teste Montef.), Bodl., 14, 16, alii. Alia lectio, ὄρασις τοῦ ἐν. τοῦ ἀρχιου. καὶ τοῦ ἀρχισ. (om. ἦν αὐτῇ), est in Codd. I, 15, 56, aliis, et Syro-hex., qui ad τοῦ ἀρχιου. in marg. affert: τοῦ οἰνοχόου (مَجَل). ⁶ Nobil. (ad v. 1), Cod. X. "Cod. 127: 'A. ὁ ποτιστής σου καὶ ὁ παῖς σου. Haec sunt sine dubio corrupta. Quid si καὶ ὁ πέσσης? Vid. Hex. ad 1 Reg. viii. 13."—Holmes. Immo παῖς fluxit e πεσ-, h.e. πέσων. Cf. Hex. ad Hos. vii. 6. ⁷ Nobil., Cod. 127. Syro-hex. affert: *مَجَل. (A. Schultens. ad Prov. xix. 3 originem vocis مَجَل querit in aestu interno, quo quis crespit; cujus sententiam egregie confirmat interpres etymon ubique premens Aquila.) ⁸ Cod. X. Syro-hex. in membrana pessime habita: Σ. καὶ ἐπιλύμενος (סִפְרוֹן), ubi ante Σ. videntur superesse vestigia literae כ.

⁹ Cod. X, 127. Syro-hex. *مَجَل. *مَجَل. *مَجَل. ¹⁰ Nobil., Cod. 127. Cod. X affert: 'A. κληματίδες. Syro-hex. *مَجَل. *مَجَل. ¹¹ Codd. X, 127. Syro-hex. *مَجَل. *مَجَل. (Sic in codice, in loco male mulcato, ut nos per literas certiores fecit Ceriani noster, qui prius legerat

8. פְּתָרִים. Interpretationes (somniorum). O'. ἡ διασάφησις ('A. ἐπιλύσις. Σ. διακρίσις⁹) αὐτῶν.

10. שִׁרְיָנִים. Palmites. O'. πυθμένες. 'A. Σ. κληματίδες.¹⁰

כְּפָרֶת. Quasi pullulans. O'. θάλλουσα. 'A. Σ. βλαστῶσα.¹¹

11. אֶל-כּוֹס פְּרָעָה. O'. εἰς τὸ ποτήριον ☒ Φαραώ¹².

16. תְּהֵא שְׁלֹשָׁה כִּלֵּי חֹרִי. Et ecce! tria canistra panis similaginei (Graeco-Ven. πελάνου). O'. καὶ ὅμην τρία κανὰ χονδριτῶν αἰρεῖν. 'A. (καὶ ἰδοῦ) τρεῖς κόφῖνοι γύρεως.¹³ Σ. .. τρία κανὰ βαῖνά.¹⁴

CAP. XLI.

2. וַיְבָרִיאָת בָּשָׂר. Et pingues carnis. O'. καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρκί. 'A. (καὶ) στερέμνιοι κρέει. Σ. καὶ παχείαι σαρκί.¹

حَبَل، scilicet ut lectio ad حَبَل، ἀνεηνοχία, referatur.)

¹² Sic Syro-hex., Arm. ed., et sine aster. Ald., Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ¹³ Nobil. Syro-hex. *مَجَل. *مَجَل. (Montef. edidit κοφίνους, notans: "Sic omnes MSS. [Cat. Niceph. p. 254, et Cod. 25, teste Lagardio]. Drusius [e Nobil.] legerat κόφῖνοι, sed accusativum postulat series;" h. e. series Graeca, non Hebraea, cui nominativus unice aptus.) Ceterum γύρις non sonat panes pollinacei (ἀροῖ γυρίαι), sed ipsum pollen, sive farina tenuissima, ut Hieron. in Quaest. in Gen. p. 366: "Pro tribus canistris chondritorum, tres cophinos farinae in Hebraeo habet;" necnon in Libro De Nom. Hebr. (Opp. T. III, p. 8): "Chorri, sive Chorraeus, farina, aut farinatus."

¹⁴ Nobil. Kanā Baῖnā sunt canistra e ramis palmarum (Baia; vid. Interpp. ad Joan. xii. 13) facta. Sym. autem vocem obscuram חֹרִי ex Aramaismo interpretatus esse videtur, in qua lingua rami palmarum speciali voce مَجَل dicuntur, teste Ferrario e Lexicis Syro-Arab., quae dant: السعفة من النخل. ¹ Nobil. affert: Schol. στερέμνιοι κρέει καὶ παχείαι σαρκί; et sic codd. apud Montef., quorum unus στερέμνιοι habet. Cod. 127 vero: 'A. στερέμνιοι κρέει. Σ. αἱ παχείαι σαρκί. Minus emendate Cod. X: 'A. στερέωμα σαρκί. Σ. παχείαι σαρκί.

2. בָּאֵלָהּ. *In ulva.* O'. ἐν τῷ ἄχει.² 'A. Σ. ἐν τῷ ἔλει.³
4. רְעוּת הַמַּרְאָה. *Turpes aspectu.* O'. αἱ αἰσχυραί. *Alia exempl. add. τῇ ὁράσει, s. τῷ εἶδει.*⁴
5. וַיִּשָּׂא. O'. Vacat. *Alia exempl. καὶ ὑπνωσεν.*⁵
- בְּקֶנֶה אֶחָד. *In culmo uno.* O'. ἐν [τῷ] πυθμένι ('A. Σ. ἐν καλάμῳ⁶) ἐνί.
- בְּרִיאוֹת. O'. ἐκλεκτοί. Σ. πλήρεις.⁷
6. וַיְדוּפֹת קְרִים. *Et adustae euro.* O'. καὶ ἀνεμόφθοροι. 'A. ἐφθαρμένοι καύσωνι.⁸ Σ. πεφρυγμένοι ἀνέμῳ.⁹
8. וַתִּפְּעַם. *Et commotus est.* O'. καὶ ἐταράχθη. 'A. καὶ κατεπτύρη.¹⁰
- מַגִּשִּׁי. *Magos (proprie ιερογραμματεύας dictos).* O'. ἐξηγητάς. 'A. κρυφιαστάς. Σ. μάγους.¹¹ 'Αλλος· σοφούς.¹²
- פֹּתֵר. O'. ὁ ἀπαγγέλλων. 'A. ὁ ἐπιλυόμενος.¹³
12. וַיִּפְתְּרוּ לָנוּ אֶת-לִמְתִּינֵנוּ אִישׁ כְּחֻמּוֹ פֶּתַר. O'. καὶ συνέκρινεν ἡμῖν ✕ ('A.) τὰ ἐνύπνια ἡμῶν ἀνδρὶ κατὰ τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ ἐπέλυσεν.¹⁴
14. וַיִּרְצֶהוּ. *Et celeriter adduxerunt eum.* O'. καὶ ἐξήγαγον ('Αλλος· δρομὴ ἤγαγον¹⁵) αὐτόν.
16. בְּלִעְרִי אֲלֹהִים יַעֲנֶה אֶת-שְׁלוֹם פְּרַעָה. *Non ego: Deus respondebit quae pertinent ad salutem Pharaonis.* O'. ἀνευ τοῦ θεοῦ ('A. ἀνευ ἐμοῦ θεοῦ¹⁶) οὐκ ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον Φαραώ. Σ. οὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ὁ θεὸς τὴν εἰρήνην ἀποκριθήσεται Φαραώ.¹⁷ 'Ο Σύρος· οὐκ ἀποκριθήσόμεθα.¹⁸
22. בְּקֶנֶה אֶחָד. O'. ἐν πυθμένι ('A. Σ. καλάμῳ¹⁹) ἐνί.
23. מַרְצִיָּה. *Marcidae.* O'. Vacat. *Alia exempl. κατεφθαρμένοι.*²⁰
- וַיְדוּפֹת קְרִים. O'. καὶ ἀνεμόφθοροι. 'A. ἐφθαρμένοι καύσωνι.²¹ Σ. πεφρυγμένοι ἀνέμῳ.²²

² Hieron.: "Bis in Genesi scriptum est *achi*, et neque Graecus sermo est, neque Latinus. Sed et Hebraeus ipse corruptus est; dicitur enim *in* אֵחַי, hoc est, *in palude*. Sed quia *vau* litera apud Hebraeos, et *iod* similes sunt, et tantum magnitudine differunt, pro אֵחַי, *achi* LXX interpretes transtulerunt, et secundum consuetudinem suam ad exprimendam duplicem aspirationem, ΗΕΤΗ Hebraeae literae ΟΗΙ Graecam literam copulaverunt." Idem in Comment. ad Jes. xix. 7: "Quum ab eruditissimis quaererem, quid *ἄχει* significaret, audiui, ab Aegyptiis hoc nomine lingua eorum omne quod in palude virens nascitur appellari."

³ Codd. X, 127. Cf. Hex. ad Job. viii. 11. Montef. edidit: 'Αλλος· ἐν τῷ ἔλει. 'Αλλος· ἐν τῇ ὄχθῃ; e quibus prior lectio est in Codd. 14 (in marg.), 30, 38 (in marg.), aliis; posterior autem in Ald., Codd. 31, 83. ⁴ Prior lectio est in Codd. I, 15, 38, 72, 135; posterior in Codd. 75, 76, aliis, Arab. 1, 2. ⁵ Sic Codd. 15, 58, 72, 82. ⁶ Codd. X, 127. Origen. in Gen. (Opp. T. II, p. 45): 'Αλλος· ἐν καλάμῳ ἐνί; ubi Ruæus: "Haec lectio non comparat in Hexaplis a Montefalconio nostro editis." Immo comparat, sed in *Appendice* tantum. ⁷ Cod. 127. ⁸ Codd. X, 127, et Cat. Niceph. p. 457. Cf. ad v. 23. ⁹ Cat. Niceph. ibid. Nihil. affert: Schol. ἐφθ. καύσωνι (non τῷ κ., ut Montef.), πεφρ. ἀνέμῳ. Cf. Hex. ad Job. xxxvii. 24.

¹⁰ Cod. 127. Verbum compositum nescio an alibi legatur, sed indubitatae fidei est. Nihil. affert: Schol. κατεπτύρη;

quam scripturam contra Drusium, κατηπόρει (coll. Hex. ad Dan. ii. 1, 3) tentantem, vix defendisset L. Bos in *Prolegom. ad LXX*, Cap. III, si ei innotuisset nostra lectio.

¹¹ Nihil., Codd. 25 (cum Σ. μάγους σοφούς), 127, et Cat. Niceph. ibid. Cf. Hex. ad Exod. vii. 22. viii. 7. Interpres Graeco-Ven. γενεθλιαλογοι et αποτελεσται vertit. ¹² Cat. Niceph. ibid. Cf. ad v. 24. ¹³ Cod. 127. ¹⁴ Sic Cod. 64, et sine aster. Codd. 14, 15, 16 (cum ἀπέλυσεν), alii, Arab. 1, 2. "Alii addunt: τὰ ἐνύπνια ἡμῶν."—Montef.

Sic Codd. 32, 72, 73, 135; sed plenior lectionem ex "aliis libris" jamdudum excitaverat Nihil. ¹⁵ Nihil., qui quasi scholium affert. ¹⁶ Procop. in Cat. Niceph. p. 458: Ἀκύλας οὕτως· ἀνευ ἐμοῦ, οὐκ [Cod. Ambros. ἀνευ ἐμοῦ θεοῦ οὐκ] ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον· ὁ δὲ Σύρος, οὐκ ἀποκριθήσόμεθα τῷ θεοῦ οικονομίαν πρὸς σωτηρίαν Αἰγύπτου. σωτήριον εἰκότως καλεῖ. Quae sic interpungenda videntur: Ἀκ. οὕτως· ἀνευ ἐμοῦ θεοῦ. Οὐκ ἀποκρ. τὸ σωτήριον· ὁ δὲ Σύρος, οὐκ ἀποκριθήσόμεθα. Τὴν δὲ τοῦ θεοῦ οικονομίαν πρὸς σωτηρίαν Αἰγύπτου, σωτήριον εἰκότως καλεῖ. ¹⁷ Hieron.: "Sine Deo non respondebitur salutare Pharaoni. In Hebraeo aliter habet: Sine me Deus respondebit pacem Pharaoni. Denique Sym. more suo apertius transtulit: Non ego, sed Deus respondebit pacem Pharaoni." Codd. X, 127: Σ. οὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ὁ θεὸς τὴν εἰρήνην. ¹⁸ Procop., ut supra. ¹⁹ Cod. X.

²⁰ Sic Codd. 15, 72, 135. Arab. 1, 2: νιθίσινα. ²¹ Cod. 14, 25, 127. ²² Codd. 14, 25.

24. אֶל-הַקְּרִיסְטָאִים. Ο'. τοῖς ἐξηγηταῖς ('Α. κρυφισταῖς. Σ. μάγοις. Θ. σοφισταῖς²⁹).
27. וַתִּרְעַת. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ αἰσχυρά.²⁴
31. כָּבֵד. Gravis. Ο'. ἰσχυρός. 'Α. Σ. βαρύς.²⁵ 'Αλλος' σφοδρός.²⁶
32. כִּבְנוֹן הַדָּבָר. Firmiter decreta est res. Ο'. ἀληθὲς ἔσται τὸ ῥῆμα. 'Α. ἔτοιμον τὸ ῥῆμα. Σ. βέβαιος ὁ λόγος.²⁷
33. וַיִּרָא פְּרָעָה. Ο'. σκέψαι. Alia exempl. σκεψάτω Φαραώ.²⁸
34. פְּקָדִים. Praefectos. Ο'. τοπάρχας. Σ. ἐπισκόπους.²⁹
36. לְפָקְדוֹן. In depositum. Ο'. τὰ πεφυλαγμένα. 'Α. εἰς παραθήκην. Σ. εἰς ἐνθήκην.³⁰
- וְלֹא-תִתָּן. Ο'. καὶ οὐκ ἐκτριβήσεται ('Α. ὀλεθρευθήσεται³¹).
40. אֲנִיכָל כִּמְךָ. Major ero te. Ο'. ὑπερέξω σου ἐγώ. Σ. μείζων σου ἔσομαι.³²
42. כָּד. Collare. Ο'. κλοιόν. 'Α. Σ. [τὸν] μαυιάκην.³³
43. וַתִּקְרְאוּ לְפָנָיו אַבְרָהָם. Et clamarunt ante eum, Abrech. Ο'. καὶ ἐκήρυξεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ κήρυξ. 'Α. καὶ ἐβάθυνεν ἐνώπιον αὐτοῦ γονατίζειν. Σ. καὶ ἐβάθυνεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀβρήχ.³⁴
44. וַיִּרֶם אֵי. Ο'. ἐξαρεῖ οὐθείς. 'Α. ὑψώσει οὐδείς.³⁵
45. פְּנֵה פָנָי. Ο'. Ψονθοφανήκ (s. Ψομοθοφανήκ). 'Α. Σαμφανή (s. Ἀσαμφανή, s. Σαφαμφανή). Σ. Σαφαθοφανή.³⁶ 'Ο Σύρος' ὁ εἰδὼς τὰ κρυπτά.³⁷
- וַיִּנָּח יוֹסֵף עַל-אַרְץ מִצְרָיִם. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐξήλθεν Ἰωσήφ ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου.³⁸
49. עַד כִּי-יִחְדַּל לְסַפֵּר. Usque dum cessavit numerare. Ο'. ἕως οὐκ ἠδύνато ἀριθμηθῆναι (alia exempl. ἀριθμησai³⁹). 'Α. Σ. (ἕως οὖ) ἐπαύσατο (ἀριθμήσαι).⁴⁰
51. כָּל-עֲמָלִי. Omnis molestiae meae. Ο'. πάντων τῶν πόνων ('Αλλος' τῶν λυπῶν⁴¹) μου.

²⁹ Cod. X. Nobil. affert: 'Α. πρὸς τοὺς κρυφιστάς. Σ. μάγους. ²⁴ Sic Codd. 58, 72. Cod. 135: καὶ κακὰ. ²⁵ Codd. X, 127. ²⁶ "Sic codd. nostri [et 38 in marg.]; cujus autem sit haec lectio non indicant."—Montef. ²⁷ Codd. X, 127 (in quo prior lectio anonyma est). Nobil. affert: Schol. ἔτοιμον [ἐτοιμώτατον unus codex apud Montef., neonon Cod. 38 in marg.] τὸ ῥ. βέβαιος ὁ λ. ²⁸ Sic Codd. 15, 135. Arab. 1, 2. Tres posteriores mox καταστησάτω habent. ²⁹ Codd. X, 127. Nobil. quasi scholium affert. ³⁰ Nobil., et Cod. Reg. apud Montef. Ad Sym. cf. Hex. ad Jessi. xxiii. 18. ³¹ Cod. X. ³² "Sic tres Codd. Regii, quorum unus tantum nomen interpretis praefert."—Montef. ³³ Codd. X, 127. Sic sine nom. duo Regii apud Montef. ³⁴ Hieron.: "Et clamavit ante eum praeco. Pro quo Aq. transtulit: et clamavit in conspectu ejus adgeniculationem; Sym. ipsum Hebraicum sermonem interpretans ait: et clamavit ante eum, Abrech. Unde mihi videtur non tam praeco, sive adgeniculatio, quae in salutando vel adorando Joseph accipi potest, intelligenda, quam illud quod Hebraei [Targ. Jonath. et Hieros.: Hic est pater regis, magnus sapientia et tener (וְיָדֵי) annis] tradunt, dicentes patrem tenerum ex hoc sermone transferri: ab quippe dicitur pater, RECH delicatus, sive tenerimus." Praeiverat Origen. in Cat. Niceph. p. 461: τὸ

'Εβραϊκὸν ἔχει ἀβρήχ, ὁ κυρίως σημαίνει πατὴρ ἀπαλὸς' καὶ εἰκότως' ἐνάπαλος γὰρ ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ὡς πατὴρ σωτήριον ἀρχὴν Αἰγυπτίους ἐνεδείξατο. Δηλοῖ δὲ οὐδὲν ἢ λέξις, ἢ τὸ γονατίζειν. Cod. X affert: 'Α. γονατίζει; Cod. 127 vero: 'Α. γονατίζειν, concinente interprete Graeco-Ven., qui γονυπετεῖν vertit. ³⁵ Cod. X. Mox post τὴν χεῖρα αὐτοῦ juxta Hebraeum add. καὶ τὸν πόδα αὐτοῦ Codd. 15, 72, 82, 135. ³⁶ Montef. e Regii MSS. Scriptura Ἀσαμφανή est in Cat. Niceph. p. 462, et Σαφαμφανή in Origen. Opp. T. II, p. 46. Procop. in Cat. Niceph. ibid.: Ψομοθοφανή (sic) ἐρμηνεύεται, κεκρυμμένα ἀνεκάλυψε' παρὰ δὲ τῷ Σύρῳ, ὁ εἰδὼς τὰ κρυπτά. Paulo aliter Origen. ibid.: Ψομοθοφανή, ὁ ἐρμηνεύεται, ὃ ἀπεκαλύφθη τὸ μέλλον. Hieron.: "Licet Hebraice hoc nomen absconditorum repertorem sonet, tamen quia ab Aegypto ponitur, ipsius linguae debet habere rationem. Interpretatur ergo sermone Aegypto SAPHANETH PHANEE, sive ut LXX transferre voluerunt, Psomthom-Phanech, salvator mundi [sic in textu Cod. 75: ὁ ἔστιν σωτὴρ κόσμου], eo quod orbem terrae ab imminente famis excidio liberavit." ³⁷ Nobil., Procop., ut supra. ³⁸ Sic Codd. 15, 82, 135, Arab. 1, 2. ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. I, III, X, 14, 15, 16, alii. ⁴⁰ Cod. X: 'Α. Σ. οὐκ ἐπαύσατο. Cod. 127 (eum ἠδύνατο in textu): 'Α. Σ. ἐπαύσατο. ⁴¹ Sic Cod. X in marg. sine nom. Arab. 1 in marg.: contristationis.

CAP. XLII.

2. מִשֶּׁם לָנוּ. *Et emite nobis inde.* O'. και πρίασθε ('Αλλος· ἀγοράσατε¹) ἡμῖν (alia exempl. add. ἐκείθεν²) μικρὰ βρώματα.
4. נֹסָא. *Noxa.* O'. μαλακία. 'A. σύμπτωμα. Σ. κίνδυνος.³
7. נִתְנָה. *Et alienum se gerebat.* O'. και ἄλλοτριοντο. 'Αλλος· ἀπεξενούτο. Schol. ἀποπροσεποιεῖτο τῷ εἶδει.⁴
9. מְחַלְלִים. *Exploratores.* O'. κατὰσκοποι. 'A. ἐφοδευταί.⁵
- מִתְעַרְוֹת הָאָרֶץ. *Nuditatem (loca minus munita) terrae.* O'. τὰ ἔχνη τῆς χώρας (alia exempl. γῆς⁶). Σ. τὰ κρυπτά τῆς χώρας.⁷
11. כְּנִים. *Probi.* O'. εἰρηνικοί. 'A. ὀρθοί. Σ. ἀπλοί.⁸
12. עֲרֹת. O'. τὰ ἔχνη. 'A. Σ. τὰ κρυπτά.⁹
13. בְּנִי אִישׁ־אֶחָד. O'. Vacat. Alia exempl. υἱοὶ ἐνὸς ἀνδρός.¹⁰
15. תְּבַחְנוּ. *Probabimini.* O'. φανείσθε. 'A. Σ. δοκιμασθήσεσθε.¹¹
- חֵי פְרֵעָה. O'. νῇ (alia exempl. μὰ¹²) τὴν ὑγίειαν Φαραώ. 'A. ζῇ Φαραώ.¹³

16. חֲרָהּ. *In custodia tenebimini.* O'. ἀπάχθητε. 'A. Σ. δεθήσεσθε.¹⁴
21. מְבַלְלֵי. *Profecto rei sumus.* O'. ναί, ἐν ἀμαρτίαις (s. ἀμαρτίᾳ) γάρ ἐσμεν. 'A. μάλιστα ἐν πλημμελείᾳ. Σ. και μάλα ἡ δύναως.¹⁵
25. צָדָה. *Commeatum.* O'. ἐπισιτισμόν. 'Αλλος· τροφάς.¹⁶
27. יֶשֶׁן־תָּה. *Saccum suum.* O'. τὸν μάρσιππον ('A. θύλακον. Σ. σάκκον¹⁷) αὐτοῦ.
28. הָרֶשֶׁת. *Redditum est.* O'. ἀπεδόθη μοι. 'Αλλος· ἀπεστράφη μοι.¹⁸
- בְּאֶמְתִּי. *In sacco meo.* O'. ἐν τῷ μάρσιπφῳ μου. (Σ.) ἐν τῷ σάκκῳ μου.¹⁹
30. וַיֵּן אֶתְנוּ. *Et habuit nos (pro exploratoribus).* O'. και ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ. Σ. (και) ἐλογίσατο (ἡμᾶς).²⁰
35. אֶת־צִרְרוֹתָיו . . . צִרְרוֹ. *Sacculus . . . sacculos.* O'. ὁ δεσμός . . . τοὺς δεσμούς. 'Αλλος· ὁ κόμβος . . . (τοὺς) κόμβους.²¹
36. עָלֵי. O'. ἐπ' ἐμέ. 'Αλλος· κατ' ἐμοῦ.²²
37. תְּבִיית. O'. ἀπόκτεινον. 'Αλλος· θανατώσεις.²³
38. מִסֶּן. O'. μαλακισθῆναι. Schol. ἀρρωστῆσαι.²⁴

CAP. XLII. ¹ "Sic quidam MSS., tacito interpretis nomine."—Montef. Sic in textu Comp., Cod. 129; supra-script. autem Cod. 56. ² Sic Ald., Codd. 15, 31, 68, alii. ³ Nobil., Codd. X, 127, et sine nom. Regii duo. ⁴ Cod. X in marg.: ἀπεξενούτο. ἀποπροσεποιεῖτο τῷ εἶδει. Ad ἀπεξενούτο cf. Hex. ad 3 Reg. xiv. 5. Pro צָרִיךְ Aquila υἱὸς ἀπεξενουμένος interpretatus est Jesai. lvi. 3. lx. 10. ⁵ Nobil., Codd. X, 127, et sine nom. Regii duo. ⁶ Sic Codd. I, X (teste collatione vetusta Bodl.), 14, 16, alii. ⁷ Codd. X, 127, et sine nom. Regii duo. ⁸ Nobil., et iidem. ⁹ Nobil. ¹⁰ Sic Codd. 15, 82, Arab. 1, 2, Arm. 1; et (praem. ἡμεῖς) Codd. 58 (cum ἀνθρώπων), 72, 135. ¹¹ Nobil., Cod. 127, et sine nom. Regii duo. Cod. 38 in marg. (?): δοκιμασθήσετε (sic). ¹² Sic Comp., Codd. I, VII (cum νῇ in marg. manu 2da), 14, 16, alii. ¹³ Nobil., Cod. 127. Cod. VII in marg. manu 2da (hic et v. 16): ζῇ Φαραώ (sic). ¹⁴ Nobil., Cod. 127. Cod. VII in marg. manu 2da: ἀποκλείσθη, quae glossa est vocis ἀπάχθητε. ¹⁵ Codd. X, 127 (cum πλημμελείᾳ). "In lectione

Symmachi diversorum, ne dicam trium (?) interpretum versiones, ut videtur, coaluerunt."—Holmes. Ad και μάλα cf. 2 Reg. xiv. 5. 3 Reg. i. 43. 4 Reg. iv. 14. Dan. x. 21 in Hebraeo et LXX. Ad δυνας cf. Hex. ad 2 Reg. xiv. 5. ¹⁶ Sic Cod. X in marg. sine nom. Alia exempl. post ἐπισιτισμόν in textu add. πλησμονήν, s. εἰς πλησμονήν. ¹⁷ Nobil. Cod. X ad μάρσιππον affert: 'A. θύλακου. Idem ad τὰ ἀγγεία (v. 25) scholium habet: Ἀγγεία και μάρσιπποι και σάκκοι και πορεία μίαν ἔχουσι τὴν σημασίαν, ὡς ἐν τοῖς ἐπομένους εὐρήσεις. ¹⁸ Cod. X in marg. sine nom., teste collatione vet. Bodl. Montef. vero ex eodem edidit: 'A. ἀπεστράφη μοι. Si Aquilae est lectio, delendum pronomen. ¹⁹ Cod. 1871 in marg. sine nom. ²⁰ Cod. X. ²¹ Cod. VII in marg. manu 2da sine nom. Glossae dant: Κόμβος, ποδὺς, Κομβῶ, ποδο, necto. Notiora sunt derivativa, ἐγκόμβουσθαι 1 Pet. v. 5; ἐγκόμβωμα Hex. ad Jesai. iii. 20. ²² Codd. X, 128, uterque in marg. sine nom. Sic in textu Cod. 32. ²³ Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁴ Cod. X in marg. sine nom.

CAP. XLIII.

2. אֲנֹנָמִי. *Annonam.* Ο'. τὸν σῖτον. "Αλλος τὸν σιταρκισμὸν.¹
5. לֹא יָרָר. Ο'. οὐ πορευσόμεθα. "Αλλος οὐ καταβησόμεθα.²
6. הָעֵדִיד. *An adhuc.* Ο'. ὅτι (alia exempl. εἰ³) ἐστίν.
8. טַפְּלֵינוּ. *Parvuli nostri.* Ο'. ἡ ἀποσκευὴ ('Α. Σ. τὰ νήπια⁴) ἡμῶν.
9. אֶשְׁפְּנוּ. *Spondeo pro eo.* Ο'. ἐκδέχομαι αὐτόν. 'Α. Σ. ἐγγυνῶμαι (αὐτόν).⁵ Schol. ἀντιφονοῦμαι.⁶
11. נֶחְמָה. *Styracis.* Ο'. θυμίαμα. 'Α. Σ. στύρακα.⁷ "Αλλος λάδανον.⁸
12. אֲמִגְדָּלָה. *Amygdala.* Ο'. κάρνα. 'Α. Σ. ἀμύγδαλα.⁹
13. מְשָׁלֵם. *Duplum.* Ο'. δισσόν. "Αλλος διπλούν.¹⁰
14. וְהָאֵל שֶׁדִּי. *Et Deus omnipotens.* Ο'. ὁ δὲ θεός μου. "Αλλος ἰσχυρός ἰκανός.¹¹
15. וְהָאֵל שֶׁלַח. *Et dimittat vobis.* Ο'. καὶ ἀπο-

στείλαι. Σ. καὶ ἀποστείλαι μεθ' ὑμῶν.¹²

14. אֶחָד. Ο'. τὸν ἓνα. "Αλλος (τὸν) ἕτερον.¹³
16. וּשְׁבָחַ טֶבֶחַ. *Et macta pecudes.* Ο'. καὶ σφάξον θύματα ("Αλλος σφάγια¹⁴).
17. וַיִּבֶּה הָאִישׁ. Ο'. καὶ εἰσήγαγεν ✕ ὁ ἀνὴρ.¹⁵
18. וַיִּירָאוּ. *Et timebant.* Ο'. ἰδόντες δέ. "Αλλος καὶ ἐφοβήθησαν.¹⁶
19. לְהַתְנַחֵל. *Ut volutet se.* Ο'. τοῦ συκοφαντήσαι. "Αλλος κυκλῶσαι.¹⁷
20. וַיִּבֶּה יָרָד. Ο'. κατέβημεν. "Αλλος κατὰ πάντες κατέβημεν.¹⁸
21. אֶת-הַמָּרְסִיפִּים. Ο'. τοὺς μαρσίππους ("Αλλος τὰ θυλάκια¹⁹) ἡμῶν.
22. בְּפִי הַמָּרְסִיפָה. Ο'. ἐν τῷ μαρσίππῳ ("Αλλος στομάτι μαρσίππου²⁰) αὐτοῦ.
23. בְּיָדֵינוּ. Ο'. μεθ' ἑαυτῶν. "Αλλος ἐν χειρὶ ἡμῶν.²¹
24. שְׁלֹחַ לְכָם. Ο'. ἔλεως ὑμῖν. 'Α. Σ. εἰρήνη ὑμῖν.²²
25. בָּא אֵלַי. *Pervenit ad me.* Ο'. ἀπέχω. 'Εβρ. βαηλαί. "Αλλος ἦλθε πρὸς μέ.²³

CAP. XLIII. ¹ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap. xlv. 21. ² Idem. ³ Sic Codd. I, VII, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex. (cum ὅτι in marg.). ⁴ Syro-hex. ✕ *הַנְּהִיָּה*. Cod. X affert: 'Α. νήπια. Cf. Hex. ad Exod. x. 10. Jerem. xl. 7. ⁵ Cod. X: 'Α. ἐγγυνῶμαι; et sic in textu Codd. 30, 71, 75. Syro-hex. *הַנְּהִיָּה*. ⁶ Idem. ⁷ Idem. ⁸ Idem. ⁹ Idem. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Idem. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Idem. ²⁰ Idem. ²¹ Idem. ²² Idem. ²³ Idem.

manu 2da: ἀμοίγδαλα (sic). Hieron.: "Et nuces, sive ut Aq. et Sym. transtulerunt, amygdala." ¹⁰ Cod. X in marg. sine nom. ¹¹ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap. xxxv. 11. xlviii. 3. ¹² Syro-hex. *הַנְּהִיָּה*. ¹³ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII (manu 2da), 15, 29, 72, 135, Arab. 1, 2. ¹⁶ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁷ Cod. 128 in marg. sine nom. Ad συκοφαντήσαι ἡμᾶς Cod. X in marg. notat: κατηγορίαν ψευδῆ συνστήσασθαι καθ' ἡμῶν; et ad καὶ ἐπιθέσθαι ἡμῖν κ.τ.ε.: καὶ καταναρνήσθαι ἡμᾶς καὶ δουλαγωγῆσαι; quae Symmacho, non scholiastae, reddenda esse, J. F. Schleusner in *Opusc. Crit.* p. 97 vix assenserimus. ¹⁸ Sic Cod. VII ex corr. manu 2da. ¹⁹ Idem in marg. manu 2da. ²⁰ Idem. ²¹ Idem ad μεθ' ἑαυτῶν superscriptis: ἐν χειρὶ ἡμῶν (sic). Hue fortasse pertinet lectio (ἡμῶν) μετὰ χεῖρας, quae post ἐνίβαλεν in Ald., Codd. 31, 83 habetur. ²² Codd. X, 127. Syro-hex. *הַנְּהִיָּה*. ²³ Cod. VII in marg. manu 2da: ἦλθε πρὸς μέ. Cod. X in marg., exciso ab extremo folio: τὸ Ἑβραϊκὸν ἐστὶ ΒΑΗΑΛΙ, ὅπερ ἐστίν, ἦλθε πρὸς μέ... ἐν τῇ αὐτῇ βίβλῳ (Cap. xxvii. 35) ἔχοντες γὰρ B... ΒΕΡΒΑΜΜΑ ΕΚ Κ...

24. וַיִּבְכּוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָתָהּ יִצְחָק. O'.
 Vacat. ✕ ('A.) καὶ εἰσῆγαγεν ὁ ἀνὴρ τοὺς
ἀνδρας οἰκόνδε 'Ιωσήφ 4.³⁴

25. וַיֹּאמְרוּ לְיִצְחָק. O'. μέλλει ἀριστᾶν. 'A. Σ.
 φάγονται ἄρτος.²⁵

27. הֲעוֹדֵנוּ חַי. Num adhuc vivit? O'. εἴτι ζῇ
(alia exempl. ζῆν²⁰). 'A. εἴτι αὐτὸς ζῇ; Σ.
 εἴτι εἴτι ζῇ;²⁷

29. כָּן-אָמַר. O'. τὸν ὁμομήτριον. *Ἄλλος· υἶδν
μητρὸς αὐτοῦ.²⁹

30. וַיַּסְרֵה. Et festinavit. O'. ἐταράχθη δέ.
*Ἄλλος· καὶ ἐτάχυνε.²⁹

וַיִּחְזֵי. O'. τὰ ἔγκατα (alia exempl. τὰ ἔντερα³⁰)
αὐτοῦ. 'A. Σ. (τὰ) σπλάγχνα (αὐτοῦ).³¹

וַיִּהְיֶה. In conclave interius. O'. εἰς τὸ τα-
μεῖον. *Ἄλλος· (εἰς τὸν) κοιτῶνα.³²

33. כִּבְכָרְתוֹ. O'. κατὰ τὰ πρεσβεία (*Ἄλλος· κατὰ
τὴν πρωτοτοκίαν³³) αὐτοῦ.

Cap. XLIII. 5. — τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν 4.

— ὁ νεώτερος 4.³⁴ 16. καὶ τὸν Βενιαμὴν — τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ 4.³⁵ — ἄρτους 4.³⁶ 26. ἐπὶ τὴν γῆν
— ἐπὶ πρόσωπον 4.³⁷ 28. — καὶ εἶπεν 4. ÷ εὐλογη-
τος ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος τῷ θεῷ 4.³⁸ προσεκύνησαν
÷ αὐτῷ 4.³⁹

CAP. XLIV.

1. מְלֵא. O'. πλήσατε. *Ἄλλος· πλήσον.¹

וַיִּשְׁלַח יוֹכָדָן וַיִּבְרָא. O'. ὅσα ἐὰν δύνωνται ἄραι.
*Ἄλλος· ὅσα ἂν ἄρωσιν.²

2. וַיִּשְׁלַח-וַיִּבְרָא. Et scyphum meum. O'. καὶ τὸ
κόνδον ('A. σκύφος. Σ. φιάλην³) μου.

5. וַיִּהְיֶה כֵּן. Augurando auguratur. O'. οἰω-
νισμῷ οἰωνίζεται. *Ἄλλος· μαντεία μαντεύ-
εται.⁴ Τὸ Σαμαρειτικόν· καὶ αὐτὸς πειρασμῷ
πειράζει ἐν αὐτῷ.⁵

11. וַיִּהְיֶה כֵּן. O'. καὶ ἤνοιξαν (*Ἄλλος· ἔλυσαν⁶).

12. וַיִּבְרָא בְּמִינִי. Et in minimo desiit. O'. ἔως
ἦλθεν ἐπὶ τὸν νεώτερον ✕ συντελέσας 4.⁷

ΒΑΡΚΑΘΑΡ ὑπὸ τοῦ 'Ισαὰκ λεγόμενον, σημαίνει· ἦλθεν ὁ ἀδελφός
ἐν ἐπιβίσει, καὶ ἔλαβεν εὐλογίας σου· καὶ . . . ὁρθῶς τε μετὰ τοῦ
παραδόξου ἐπ. . . σιν (οἶον Montef. Fort. ὁ ἐπὶ) τοῦ οἴκου τοῦ
'Ιωσήφ τὸ ἀργύριον ἐληλυθέναι πρὸς αὐτὸν, ἐπεὶ . . . ὁ δὲ . . .
αὐτὸν ἤνεγκεν. (Posteriora Syce exscrispsit Montef.: ἐπεὶ περ
. . . οὐδεὶς ἀνθρώπων αὐτὸ ἤνεγκεν.) ²⁴ Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁

𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Aquilae Homerismo cf. nos in *Otio Norvic.* p. 2.)
Codd. 29, 72, Arab. 1, 2 sine aster. in textum inferunt:
καὶ εἰσῆγαγεν ὁ ἀνὴρ τοὺς ἀνδρας (ἀνθρώπους Cod. 72) εἰς τὸν
οἶκον 'Ιωσήφ. Denique ad ἤνεγκαν (sic) Cod. VII manu
2da affert: ἤνεγκεν ὁ ἀνὴρ τοὺς ἀνδρας εἰς οἶκον 'Ιωσήφ, καὶ ἐδ. . .
(ἔδωκεν). ²⁵ Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁. (Ad hoc Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 14, 16, alii, et Syro-
hex. ³⁷ Cod. 127. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁹ Idem, indice ante ἐλῆσαι (v. 29) male posito. ³⁰ Sic
Comp., Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, alii, et Syro-hex.
(𐤁𐤏𐤃𐤁𐤁). ³¹ Cod. X. Syro-hex. 𐤁

15. **וְיָדַעְתָּם כִּי־יִנְחָשׁ יִנְחָשׁ אִישׁ אֶשֶׁר בְּמִנִּי.** Nonne novistis, quod augurando auguratur vir qualis ego? O. οὐκ οἶδατε ὅτι οἰωνισμῷ οἰωνεῖται ὁ ἄνθρωπος οἷος ἐγώ; Σ. καὶ γὰρ ἔγνωτε ὅτι πειρασμῷ πειράζεται (fort. πειράζει) ὁμοῖος ἐμοί.⁸
18. **בְּאַחֲזִי אֲדֹנִי.** O. ἐναντίον σου. "Αλλος" ἐν ὧσι κυρίου μου.⁹
- כִּי כְמוֹהַ פְּפֹרְעָה.** Nam tu es sicut Pharaō. O. ὅτι σὺ εἶ μετὰ Φαραώ. 'Α. ὅτι ὁμοῖος σὺ ὡς Φαραώ.¹⁰
20. **לְאִמּוֹ.** O. τῇ μητρὶ (alia exempl. τῷ πατρὶ¹¹) αὐτοῦ.
21. **וְאַשְׁמִיחָהּ עֵינֵי עָלָיו.** Et prospiciam ei. O. καὶ ἐπιμελοῦμαι αὐτοῦ. "Αλλος" καὶ θήσω ὀφθαλμὸν (μου) ἐπ' αὐτόν.¹²
23. **לֹא תִסְפֶּן.** O. οὐ προσθήσεσθε. Alia exempl. add. ἔτι.¹³
25. **מְעַט־אֵכָל.** O. μικρὰ ("Αλλος" ὀλίγα¹⁴) βρώματα.
28. **וְאָמַר.** Et dixi. O. καὶ εἶπατε. "Αλλος" καὶ εἶπα.¹⁵
- עַד־הִנֵּה.** Hucusque. O. ἄχρι νῦν. Alia exempl. ἔτι; alia, ἔτι ἄχρι νῦν.¹⁶
- Cod. 31: καὶ συντελέσας εὔρε. ⁸ Nobil., Cat. Niceph. p. 480. Ad οἷος Cod. VII in marg. manu 2da: ἄλλος ὁμοῖος ἐμοῦ (sic, sed ἐμ dubium). ⁹ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁰ Syro-hex. **וְיָדַעְתָּם כִּי־יִנְחָשׁ יִנְחָשׁ אִישׁ אֶשֶׁר בְּמִנִּי.** Cod. VII manu 2da et longe seriori: ὅτι σὺ εἶ ὡς Φαραώ. Eadem manus pro κύριε substituit ὁ κύριός μου. ¹¹ Sic Codd. III, 19, 59, et Syro-hex. in marg. ¹² Cod. VII in marg. manu 2da. ¹³ Sic Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, 16, alii, et Syro-hex. in marg. ¹⁴ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁵ Cod. VII: εἶπατε; sed manus 2da punctis reprobavit τε. ¹⁶ Prior lectio est in Codd. III, VII, X, 14, 16, aliis; posterior in Ald. (cum kai νῦν pro νῦν), Codd. 15, 31 (ut Ald.), 58, aliis, et Syro-hex. ¹⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap. xlii. 4. ¹⁸ Nobil., Cod. 127. Syro-hex. **וְיָדַעְתָּם כִּי־יִנְחָשׁ יִנְחָשׁ אִישׁ אֶשֶׁר בְּמִנִּי.** ¹⁹ Sic in marg. sine nom. Codd. X, 127. ²⁰ Sic Ald., Codd. I, III, VII, X (juxta collationem vet. Bodl.), 18, 25, alii. ²¹ Cod. X. ²² Idem. Cod. VII in marg.

29. **וְיָדַעְתָּם כִּי־יִנְחָשׁ יִנְחָשׁ אִישׁ אֶשֶׁר בְּמִנִּי.** Noxa. O. μαλακία. "Αλλος" σύμπτωσις.¹⁷
30. **וְיָדַעְתָּם כִּי־יִנְחָשׁ יִנְחָשׁ אִישׁ אֶשֶׁר בְּמִנִּי.** Alligata est. O. ἐκκρέμαται. 'Α. συνδεδεμένη. Σ. ἐνδέδεται.¹⁸
- וְיָדַעְתָּם כִּי־יִנְחָשׁ יִנְחָשׁ אִישׁ אֶשֶׁר בְּמִנִּי.** O. ἐκ τῆς τούτου ψυχῆς ("Αλλος" ὄλγως¹⁹).
31. **וְיָדַעְתָּם כִּי־יִנְחָשׁ יִנְחָשׁ ΑΙΣΑ.** O. μετὰ λύπης. Alia exempl. μετ' ὀδύνης.²⁰ 'Α. μετὰ λύπης.²¹
32. **וְיָדַעְתָּם כִּי־יִנְחָשׁ יִנְחָשׁ ΑΙΣΑ.** Spondidit. O. ἐκδέδεκται. Σ. ἐνεγύησατο.²²

Cap. XLIV. 5. — **יָנֹאֲדִי** — τὸ ἀργυροῦν **יָנֹאֲדִי** ²³ 10. εὔρεθῇ ÷ τὸ κόνδν **יָנֹאֲדִי** ²⁴ 22. τὸν πατέρα **יָנֹאֲדִי** **יָנֹאֲדִי** αὐτοῦ **יָנֹאֲדִי** ²⁵ 24. τοῦ κυρίου **יָנֹאֲדִי** **יָנֹאֲדִי** μου **יָנֹאֲדִי** ²⁶ 27. ἡ γυνή **יָנֹאֲדִי** **יָנֹאֲדִי** μου **יָנֹאֲדִי** ²⁷ 30. ἡ δὲ ψυχὴ **יָנֹאֲדִי** **יָנֹאֲדִי** αὐτοῦ **יָנֹאֲדִי** ²⁸ 32. — καὶ στήσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου **יָנֹאֲדִי** ²⁹ 33. τοῦ κυρίου **יָנֹאֲדִי** **יָנֹאֲדִי** μου **יָנֹאֲדִי** ³⁰

CAP. XLV.

1. **וְיָדַעְתָּם כִּי־יִנְחָשׁ יִנְחָשׁ ΑΙΣΑ.** Continere se. O. ἀνέχεσθαι. 'Α. Σ. ἐγκρατεῦσθαι.¹
- וְיָדַעְתָּם כִּי־יִנְחָשׁ יִנְחָשׁ ΑΙΣΑ.** O. τῷ Ἰωσήφ, ἡνίκα ἀνεγνωρίζετο. Alia exempl. ἔτι αὐτῷ, ἡνίκα ἀνεγνωρίζετο Ἰωσήφ.²
3. **וְיָדַעְתָּם כִּי־יִנְחָשׁ יִנְחָשׁ ΑΙΣΑ.** O. Vacat. **יָנֹאֲדִי** ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ **יָנֹאֲדִי** ³

manu 2da: ἐγγυήσατο. Cod. 71 in textu: ἐνεγνωήσατο (τὸ παιδίον παρὰ τοῦ πατρὸς λεγ.). Scripturae ἐνεγνωήσατο patrocinantur Codd. Vat., Alex., Sin., ad Prov. vi. 3. ²³ Syro-hex. ²⁴ Idem, qui male pingit: — εὔρεθῇ **יָנֹאֲדִי** τὸ κ. ²⁵ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 82, 135, Arm. 1. ²⁶ Idem, et sine aster. Codd. 15, 29, 58, 135. In Ed. Rom. habetur τοῦ κ. ἡμῶν, sed ἡμῶν reprobant Ald., Codd. I, III, VI, X, 14, 16, alii. ²⁷ Idem, et sine aster. Codd. I, 15, 29, 82, 135, Arab. 1, 2. ²⁸ Idem. Pronomen est in libris omnibus. ²⁹ Idem. Haec desunt in Comp., Cod. 108. ³⁰ Idem, et sine aster. Comp., Codd. VII (ex corr.), 15, 56, alii.

Cap. XLV. ¹ Syro-hex. **וְיָדַעְתָּם כִּי־יִנְחָשׁ יִנְחָשׁ ΑΙΣΑ.** ² Sic Codd. 15, 29 (teste Lagardio), 58 (teste Maio), 82 (cum ἐπ' αὐτῷ), Arab. 1, 2, Syro-hex. (qui ad αὐτῷ in marg. habet: **וְיָדַעְתָּם כִּי־יִנְחָשׁ יִנְחָשׁ ΑΙΣΑ.**). ³ Syro-hex., qui pingit: ἀπὸ **יָנֹאֲדִי** αὐτοῦ **יָנֹאֲדִי**. Sic sine aster. Codd. 15, 29, 58 (teste Maio), alii, Arm. 1.

5. לְחַיֵּיתָם. *Ad vitae conservationem.* Ο'. εἰς ζωὴν ('Α. ζώουσιν. Σ. σωτηρίαν⁴).
6. קָצִיר. *Messis.* Ο'. ἀμνητός. 'Α. θερισμός.⁵
7. וְלִפְלִיטָהּ לָנֶחָמָה לְחַיֵּיתָם. *Et ad vivos servandos vos, ut fiat residuum magnum.* Ο'. καὶ ἐκθρέψαι ὑμῶν κατάλειψιν μεγάλην. 'Α. καὶ τοῦ ζῶῶσαι ὑμῖν εἰς ἀνασσωμὸν μέγαν.⁶
9. דָּגָה. Ο'. κατὰβηθι οὖν. *Alia exempl. add. τὸ τάχος.*⁷
11. תָּרֵשׁ. *Ad egestatem redigaris.* Ο'. ἐκτριβῆς. 'Α. ἀναλωθῆς.⁸
16. נֶשֶׁךְ. Ο'. διεβοήθη. "Ἄλλος" ἡκούσθη.⁹
וּבְיָמֵי עֲבָרָיו. Ο'. καὶ ἡ θεραπεία αὐτοῦ. 'Α. (καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς) δούλων αὐτοῦ.¹⁰
17. אֶת-בְּעִירְכֶם. *Jumenta vestra.* Ο'. τὰ φορεῖα (alia exempl. πορεῖα, s. πόρια¹¹) ὑμῶν (alia exempl. add. σίτου¹²). 'Α. Σ. τὰ κτήνη ὑμῶν. Θ. τὰ πορεῖα ὑμῶν.¹³ "Ἄλλος" ὑποζύγια.¹⁴
18. אֶת-חֶלֶב. *Pinguedinem.* Ο'. τὸν μυελόν. 'Α.

- τὸ στέαρ.¹⁵ 'Ο Σύρος' τὰ ἀγαθὰ (τῆς γῆς).¹⁶
21. כָּדָה. *Commeatum.* Πάντες' ἐπισιτισμὸν.¹⁷
22. לָאִשׁ. Ο'. Vacat. "Ἄλλος" εἰς ἄνδρα.¹⁸
שְׁלֹשׁ שָׁמֶלֶת לְפָת חֲמִשָּׁה כֶּסֶף חֲמִשָּׁה מִנְיֹת. *Tre-centos (siclos) argenti, et quinque mutationes vestium.* Ο'. τριακοσίους χρυσούς, καὶ πέντε ἐξαλλασσοῦσας στολὰς. 'Ο Σύρος' πέντε ζυγὰς στολῶν, καὶ διακοσίους χρυσίνους.¹⁹
23. אֲשִׁנָּה. *Asinas.* Ο'. ἡμίονους. "Ἄλλος" ὀνά-
δας.²⁰
בָּר וְלֶחֶם וּמֵן. *Frumentum et panem et cibum.* Ο'. ἄρτους ✕ καὶ τροφήν.²¹ "Ἄλλος" σίτον καὶ ἄρτους καὶ τροφήν.²²
24. אַל-תִּרְגְּזוּ בְּדַרְךְ. *Nolite irasci (s. trepidare) in via.* Ο'. μὴ ὀργίζεσθε ἐν τῇ ὁδῷ. 'Α. μὴ κλονείσθε ἐν τῇ ὁδῷ. Σ. (μὴ) μάχεσθε.²³ "Ἄλλος" (μὴ) θορυβεῖσθε.²⁴
26. יָרִיבָה. *Et frigebat (non commovebatur).* Ο'. καὶ ἐξέστη. 'Α. καὶ ἐξένηψεν.²⁵ Σ. καὶ ἐλει-
ποσύχησε (s. ἐλειποθύμησε).²⁶

⁴ Nobil., Cod. 127. ⁵ Cod. X. Cod. VII in marg. manu 2da: θερισμός. ⁶ Idem. Syro-hex., absente praepositione: ✕ חַיִּים חַיִּים חַיִּים, quae est ipsa versio Syri vulgaris. ⁷ Sic Codd. X (in marg.), 56, 58 (post σπεισαντες οὖν), alii. Cf. Hex. ad Exod. xxxii. 7. ⁸ Cod. X. Idem post οἱ οἴκός σου, invito Hebraeo. ⁹ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁰ Cod. X ad θεραπεία affert: 'Α. δούλων. ¹¹ Sic Ald., Codd. I, III (cum πόρια), VII, X (cum πόρια), 14, 15, 16, alii, Hieron., et Syro-hex. (cum قَحْل = φορεῖα Job. vii. 20. Psal. xxxvii. 5. Jesai. xlv. 1), superscripto tamen ΠΟΡΙΑ). ¹² Sic Comp., Codd. VII (in marg., sed abrasum), 19, 20, alii, Arab. 1, 2, et Syro-hex. "S. Ambros. Cap. XIII ita hanc rem narrat: *Et mandat impleri eorum sarcinas [φορεῖα?] tritico, et vehicula dari.*"—Nobil. ¹³ Hieron.: "Pro vehiculis, quae LXX et Theod. τὰ πορεῖα [edebatur ante Lagardium φορεῖα, repugnantibus duobus codd. apud Vallarsium, et duobus aliis apud Lagardium, qui omnes πόρια habent] interpretati sunt, jumenta reliqui transtulerunt." Syro-hex. affert: ✕ حَمَلٌ حَمَلٌ حَمَلٌ. (Vox حَمَل sine Ribui ponitur pro τὰ κτήνη Job. xxxvii. 28. Jesai. xlv. 1.) ¹⁴ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁵ Cod. X. Sic sine nom. Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁶ Procop.

in Cat. Niceph. p. 484. ¹⁷ Hieron.: "Verbum SEDĀ, quod hic omnes ore consono ἐπισιτισμὸν, id est, cibaria vel sitaricia, interpretati sunt, in Psalterio quoque habetur." Cf. Hex. ad Psal. cxxxii. 15. Ad ἐπισιτισμὸν Cod. VII in marg. manu 2da: δαπὴ (δαπάνη). ¹⁸ Sic Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁹ Nobil., et Anon. in Cat. Niceph. p. 485. Procop. ibid.: πέντε ἐξαλλασσοῦσας [Syro-hex. مَقْسَدَة, splendidas] στολὰς, ἀλλασσομένας, διαφόρους' ὁ δὲ Σύρος πέντε ζυγὰς (Pesch. ٥١. Cf. Hex. ad 4 Reg. v. 5) φησιν. In LXX διακοσίους pro τριακοσίους habent Cod. 135, et Syro-hex. in marg., invito Pesch. ²⁰ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Jud. v. 10. ²¹ Sic Syro-hex., Arm. ed. (vid. Ceriani ad loc.), et sine aster. Codd. 15, 29, 30, 72 (cum εἰς τρ.), 82, 135. ²² Cod. VII in marg. manu 2da ad ἄρτους pingit σίτον καὶ, et ad ἄρτους, καὶ τροφήν. ²³ Syro-hex. ✕ لا تَمْلِكُوا. Cod. X: 'Α. κλονείσθε. Σ. μάχεσθε. ²⁴ Sic in textu Cod. 32 (cum θορυβ.). ²⁵ Codd. X, 127. Syro-hex. ✕ لا تَمْلِكُوا, appicto Graeco. Aquilam imitatus est Hieron.: *quasi de gravi somno evigilans.* Cf. Thren. ii. 18. iii. 49 in Hebr. et LXX. ²⁶ Cod. X: Σ. ἐλειποσύχησε. Cod. 127: Σ. ἐλειποθύμησε (sic; cf. Hex. ad Psal. lxxvi. 4). Syro-hex. ✕ لا تَمْلِكُوا. Cf. Hex. ad Psal. xxxvii. 9.

27. וַיָּחַי. *Et revixit.* O'. ἀνεζωπύρησε. *Αλ-
λος ἀνέζησεν.²⁷

Cap. XLV. 3. οἱ ἀδελφοὶ ✕ αὐτοῦ 4.²⁸ 10. Γεσέμ
— Ἀραβία 4.²⁹ 21. — τοῦ βασιλέως 4.³⁰

CAP. XLVI.

1. בְּאֶרְחָה שָׁבַע. O'. ἐπὶ (alia exempl. *eis*) τὸ φρέαρ
τοῦ ὅρκου. Σ. (*eis*) Βηρσαβεέ.¹

וּבְחַיִּים. O'. θυσίαν. *Αλλος θυσίας.²

2. הָיָה. O'. τί ἐστιν; *Αλλος ἰδοὺ ἐγώ.³

3. הָאֵל. O'. ὁ θεός. *Αλλος (ὁ) ἰσχυρός.⁴

5. מִבְּמֶאֱרַח שָׁבַע. O'. ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου.
Σ. ἀπὸ Βηρσαβεέ.⁵

בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-יַעֲקֹב. O'. οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.
Alia exempl. add. Ἰακώβ.⁶

פָּרַעַה. O'. Ἰωσήφ. *Αλλος Φαραώ.⁷

7. וּבְנֹת בְּנָיו. O'. καὶ θυγατέρες τῶν θυγατέρων
(alia exempl. τῶν υἱῶν⁸) αὐτοῦ.

8. הִבְנִיחַ. O'. τῶν εἰσελθόντων. Alia exempl.
εἰσπορευομένων.⁹

20. O'. ÷ ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Μανασσῆ—υἱοὶ δὲ Σου-
ταλάμ, Ἐδὼμ (s. Ἐδέμ) 4.¹⁰

21. וַיִּשְׁבֹּל גִּרְא. O'. καὶ Ἀσβήλ. ÷ ἐγένοντο δὲ
υἱοὶ Βαλὰ 4, Γηρά.¹¹

וְהָפִים וְהָפִים. O'. καὶ Μαμφίμ. Alia ex-
empl. add. καὶ Ὀφιμίμ.¹²

וְהָאֵר. O'. — Γηρά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράδ 4.¹³

22. אַרְבַּע עָשָׂר. *Quatuordecim.* O'. δεκαοκτώ.
Schol. Οἱ O' *ιη'* διὰ τοὺς ὀβελισμούς.¹⁴

27. שְׁנַיִם. O'. ἐννέα. Alia exempl. δύο.¹⁵

28. לְהוֹרֹת לְפָנָיו גִּשְׁנָה. *Ad monstrandum (viam)*
ante se in Gosen. O'. συναντῆσαι αὐτῷ καθ'
Ἡρώων πόλιν. Ἀ. φωτίσειν εἰς τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ... Σ. δηλώσαι αὐτῷ...¹⁶

²⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁸ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. I, 14, 15, 16, alii. ²⁹ Idem. Scriptura Ἀραβία pro Ἀραβίας est in Codd. 15, 30, 37, alii. Hieron. notat: "Hic Arabiae additum est; in Hebraeis enim voluminibus non habetur." ³⁰ Idem. Haec desunt in Codd. I, 15, 31, alii.

CAP. XLVI. ¹ Syro-hex. ✕ *שָׁבַע*. ² Cod. VII ex corr. manu 2da. ³ Idem. ⁴ Idem. ⁵ Syro-hex. ✕ *שָׁבַע*. ⁶ Sic Comp., Codd. VII (ex corr. manu 2da), 15, 134, Arab. 1, 2, Arm. 1, Arm. ed., Syro-hex. ⁷ Sic in textu Codd. 15, 29, 135, Syro-hex. (cum Ἰωσήφ in marg.). ⁸ Sic Codd. III, 38, 135, Arab. 1, 2, Syro-hex. (cum τῶν θυγ. in marg.). ⁹ Sic Codd. X (in marg.), 55, 59, 64 (in marg. manu rec.), alii. ¹⁰ Haec obelis notantur in Cod. X, et Syro-hex. (sine metobelo). Hieron.: "Sed et illud, quod supra legimus: *Facti sunt autem filii Manasse, quos genuit ei concubina Syra, Machir; et Machir genuit Galaad; filii autem Ephraim fratris Manasse, Sutalaam et Taam; filii vero Sutalaam, Edem*, additum est; siquidem id, quod postea legimus, quasi per anticipationem factum esse describitur. Neque enim illo tempore, quo ingressus est Jacob Aegyptum, ejus aetatis erant Ephraim et Manasse, ut filios generare potuerint." Cf. Num. xxvi. 33, 39, 40. 1 Paral. vii. 14. ¹¹ Obelus est in Syro-hex., qui perperam pingit: — καὶ Χοβάρ (s. Χοβάρ) καὶ Ἀσβήλ—Βαλὰ 4. Cf. Num. xxvi. 44 (Hebr. 40).

1 Paral. viii. 3. ¹² Sic Comp. (cum Ὀφίμιν), Ald. (Ὀφειμείμ), Codd. I (Ὀφμεῖν), III (ut Comp.), X (Ὀφμείμ), 14 (Φιμείμ), 15 (Ὀφίμιν), 16 (ut 14), alii, Arab. 1, 2 (ut 15), Syro-hex. (فيميم). ¹³ Sic sub obelo Syro-hex., pro quo ratio incepti Origeniani postulat: — Γηρά δὲ ἐγ. τὸν Ἀράδ 4. ✕ καὶ Ἀράδ 4. Ad 778 Montef. affert: Ἀράδ — ὄθεν Ἀράδιος 4, cum notula: "In Cod. Regio 1888 legitur miniatilis literis: Ἀράδ ὄθεν Ἀράδιος, et postea consequenter: Οἱ O' διὰ τοὺς ὀβελισμούς; i.e. LXX obelis notant." Sed, ut recte monuit Scharfenb. in *Animadv.* p. 44, prior lectio non est nisi scholium Procopii, quod legitur (cum Ἀραβος pro Ἀράδιος) in Cat. Niceph. p. 490; posterior autem, a Montefalconio mutila allata et male versa, ad v. 22 pertinet. ¹⁴ Anon. in Cat. Niceph. ibid. Per obelismos autem intellige quinque filios et nepotes Ephraimi et Manassis a LXX sub obelis memoratos, quibus inclusis fit numerus δέκα καὶ ἐννία (ut in Codd. I, 76 diserte legitur), qui ex omisso, ut videtur, in v. 21 filio Benjaminii ad δεκαοκτὼ redigitur. Pro δεκατίσσαι, ut est in Hebraeo, stant Codd. 15, 29, 82. ¹⁵ Sic Codd. 15, 53 (teste Ceriani, quem cf. ad v. 26), Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. (qui in marg. pingit: ἐννία. ἐπτὰ. De posteriore cf. Ceriani ad loc.). Hieron.: "Hoc autem quod in LXX legimus: *Filii autem Joseph, qui nati sunt ei in Aegypto, animae novem*, sciamus in Hebraeo pro novem esse duas." ¹⁶ Cod. X.

28. וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה גֹשֶׁן. *Et venerunt in Gosenitidem.*
 O'. εἰς γῆν 'Ραμεσσή' ✕ καὶ ἦλθεν ἐν γῇ
 Γεσέμ¹⁷.

29. וַיִּבֶד עַל-צוּמָרָיו עוֹד. *Et flevit super collum
 ejus continenter.* O'. καὶ ἔκλαυσε κλαυθμῶ
 πλῶνι (alia exempl. πλεῖον¹⁵).

30. אָמְוֹתָהּ. O'. ἀποθανοῦμαι. 'A. ἀποθάνοιμι.¹⁹

31. וְאֶל-בֵּית אָבִיו. O'. Vacat. ✕ καὶ πρὸς τὸν
 οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ²⁰.

Cap. XLVI. 4. τὰς χεῖρας ✕ αὐτοῦ²¹ 7. υἱοὶ
 ✕ αὐτοῦ²² καὶ υἱοί.²³ θυγατέρες ✕ αὐτοῦ²⁴ καὶ
 θυγατέρες.²⁵

CAP. XLVII.

3. אֶל-אָחִיו. O'. τοῖς ἀδελφοῖς 'Ιωσήφ (alia ex-
 empl. αὐτοῦ¹).

4. עֲבָדָהּ. O'. Vacat. Alia exempl. οἱ παῖδές σου.²

5, 6. וַיֹּאמֶר פֶּרְעָה אֶל-יֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ וְאֶחָיֶךָ
 בָּאוּ אֵלַיךָ: אֶרְצָן מְצֻרִים לִפְנֵיךָ הוּא בְּמִיטָב
 הָאֶרֶץ (in optima parte)
 וְאֶת-אֶחָיֶךָ יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וְאֶת-דִּידֶעָת רִישׁ

בֵּם אֲנִשְׁרִיתִיל (viri strenui) עַל-אֶשְׁרָיִל.
 מְקַנְהָ. (praefectos rei pecuariae)

O'. εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ 'Ιωσήφ' κατοικεῖτωσαν
 ἐν γῇ Γεσέμ' εἰ δὲ ἐπίστη ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς
 ἄνδρες δυνατοὶ, κατὰστησον αὐτοὺς ἄρχοντας
 τῶν ἐμῶν κτηνῶν. ✕ ἦλθον δὲ εἰς Αἰγύπτου
 πρὸς 'Ιωσήφ 'Ιακώβ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ
 ἦκουσε Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου³ ✕ καὶ
 εἶπε Φαραὼ πρὸς 'Ιωσήφ, λέγων ὁ πατήρ σου,
 καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἦκασιν πρὸς σέ. ἰδοὺ ἡ γῇ
 Αἰγύπτου ἐναντίον σου ἐστὶν ἐν τῇ βελτίστη
 γῇ κατοικίσουν τὸν πατέρα σου, καὶ τοὺς ἀδελ-
 φούς σου⁴. Alia exempl. ✕ εἶπε δὲ Φαραὼ
 τῷ 'Ιωσήφ, λέγων ὁ πατήρ σου, καὶ οἱ ἀδελφοί
 σου ἦκασιν πρὸς σέ. ἰδοὺ ἡ γῇ Αἰγύπτου ἐναν-
 τίων σου ἐστὶν ἐν τῇ βελτίστη γῇ κατοικίσουν
 τὸν πατέρα σου, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου⁴.
 κατοικεῖτωσαν ἐν γῇ Γεσέμ' εἰ δὲ ἐπίστη ὅτι
 εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἄνδρες δυνατοὶ, κατὰστησον αὐ-
 τοὺς ἄρχοντας τῶν ἐμῶν κτηνῶν.⁵ 'O 'Εβραῖος
 καὶ οἱ λοιποὶ ἰδοὺ ἡ γῇ Αἰγύπτου ἐπὶ πρόσω-
 πόν σου ἐστὶν ἐν ἀγαθωτάτῃ τῆς γῆς κάθισον
 τὸν πατέρα σου, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου κατοι-
 κείτωσαν ἐν γῇ Γεσέμ' εἰ δὲ ἐπίστη, καὶ τὰ
 ἐξῆς.⁶

¹⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 15, Arm. 1. Post
 'Ραμεσσή add γῆν δὲ Γεσέμ Codd. 58 (cum Γεσέμ), 72 (cum
 Χεσδὼμ), 135. Hieron.: "In Hebraeo nec urbem habet
 Heroum, nec terram Ramesse, sed tantummodo Gesen."

¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. I, II (manu 2da), III, X, 15, 16,
 18, alii, Syro-hex. ¹⁹ Nobil. ²⁰ Sic Syro-hex., et
 sine aster. Codd. 15 (utroque artic. omisso, teste Ceriani),
 58 (sine τὸν), 72, 135, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²¹ Syro-
 hex. Pronomen deest in Codd. I, III, VII, 14, 16, alii.

²² Idem, et sine aster. Codd. I, 14, 15, 16, alii. ²³ Idem,
 et sine aster. Ald., Codd. I, 15, 16, alii.

CAP. XLVII. ¹ Sic Codd. 15, 72, 135, et Syro-hex.
 (cum 'Ιωσήφ in marg.). ² Sic Comp., Ald., Codd. I,
 III, X, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ³ Haec,
 ἦλθον δὲ—Αἰγύπτου, obelis signantur in Codd. X (per lineas
 quatuor), 127. In Cod. 64 haec, υἱοὶ αὐτοῦ—εἰσάγαγε δὲ
 (v. 7), quatuor lineis absolvuntur, praefixo singularis lineis
 asterisco ad marginis partem sinistram. ⁴ Haec, καὶ
 εἶπε Φαραὼ—τοὺς ἀδελφούς σου, asteriscis notantur in Codd.
 X (per septem lineas), 127. (In Cod. X pro πρὸς 'Ιωσήφ

habetur τῷ 'Ιωσήφ, testante contra Montefalconium Hol-
 mesio; pro βελτίστη autem, silente Holmesio, Montef. ex-
 scripsit κρατίστη.) ⁵ Sic Syro-hex. in textu; in marg.
 autem, cum indice post τῶν ἐμῶν κτηνῶν positio: ἦλθον δὲ εἰς
 Αἰγύπτου πρὸς 'Ιωσήφ 'Ιακώβ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἦκουσε Φ.
 βασιλεὺς Αἰγύπτου καὶ εἶπε Φ. τῷ 'Ιωσήφ' ὁ πατήρ σου; sub-
 juncto scholio: "Haec reperta sunt in alio exemplari
 (پس); in editione (معه) autem τῶν O' non ita."

Cum textu Syro-hex., omisso asterisco, conspirant Comp.,
 Ald., Codd. 15, 31, 58, alii, Arab. 1, 2 (usque ad ἀδελφούς
 σου?), Arm. 1; e quibus tamen Comp., Ald., et pars codi-
 cum pro εἶπε δὲ Φ. τῷ 'Ι. habent καὶ εἶπε Φ. πρὸς 'Ι. Deinde
 ea quae Syro-hex. in marg. condidit, ab ἦλθον δὲ usque ad
 βασ. Αἰγύπτου inclusive, in textum inferunt Ald., Codd. 15,
 31, 58 (non ultra οἱ υἱοὶ αὐτοῦ), alii. ⁶ Montef. ex
 schedis Combefis., cum scripturis ἀγαθωτάτῃ et κατοικίτωσαν.
 (In textu LXXviralium ἰδοὺ deest in Codd. 30, 135, concin-
 nente Hebraeo; deinde iidem pro ἐναντίον σου, εἰς (sic)
 πρόσωπόν σου habent; pro ἐν τῇ βελτίστη γῇ, lectio ἐν ἀγαθω-
 τάτῃ τῆς γῆς est in Cod. 30, ἐν ἀγαθῇ τόπῃ (om. τῆς γῆς) in

9. יָמֵי שָׁנֵי מִגְרִי. *Dies annorum peregrinationis meae.* O'. αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν — τῆς ζωῆς μου 4, ὡς παροικῶ. 7 'A. ἡμέραι ἐτῶν τῆς προσηλυτεύσεώς μου. 8
12. לֶחֶם לְפִי הָיָה. *Panem pro ratione familiae.* O'. σίτον κατὰ σῶμα. 'A. . . νηπίων. 9 (Σ.) τροφήν κατὰ λόγον τοῦ ὄχλου. 10
18. לֹא־יִנְכַח מַאֲדִי בִּי אֶם־תָּם. *Non celabimus dominum meum, quod absumptum sit.* O'. μήποτε ἐκτριβώμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν; εἰ γὰρ ἐκλείοιπε. "Αλλος' οὐ μὴ διαψευσθώμεν τῷ κυρίῳ ἡμῶν. ἰδοὺ τετελείωται. 11
19. אֲבָם־נַחֲנִי. O'. Vacat. Alia exempl. καίγε ἡμεῖς αὐτοί. 12
- נָחָה. O'. κτήσει. "Αλλος' ἀγόρασον. 13
22. בִּי חָק לְפָנֶיךָ מֵאֵת פָּרַעָה. *Nam demensum (cibi) erat sacerdotibus a Pharaone.* O'. ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε δόμα τοῖς ἱερεῦσι Φαραώ. 'A. ὅτι ἀκριβασμὸς τοῖς ἱερεῦσιν . . . Σ. συν-

ταξίς γὰρ ἦν τοῖς ἱερεῦσιν . . . 14 Schol. καὶ γὰρ μερίς ἦν τοῖς ἱερεῦσιν ἐκ συγχωρήσεως Φαραώ. 16

24. וְיִלְכְּדוּ לְבָרִיךָ. *Et ad edendum parvulis vestris.* O'. Vacat. Alia exempl. καὶ εἰς βρώσιν τοῖς νηπίοις ὑμῶν. 18
26. רָחַץ. *Statutum.* O'. εἰς πρόσταγμα. "Αλλος' εἰς τύπον. 17
27. וַיִּהְיוּ בָהּ יוֹשְׁבֵי. *Et possessores facti sunt in ea, et fecundi fuerunt.* O'. καὶ ἐκληρονόμησαν (alia exempl. ἐκληρονομήθησαν 18) ἐπ' αὐτῆς, καὶ ὑξήθησαν. 'A. καὶ κατεσχέθησαν, καὶ ὑξήθησαν. 19
31. וַיִּשְׁתַּחֲוֶה עַל־רֹאשׁ הַבָּקָר. *Et adoravit (Deum) Israel super caput lecti.* O'. Θ. καὶ προσεκύνησεν 'Ισραὴλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς βάβδου αὐτοῦ. 'A. καὶ προσεκύνησεν 'Ισραὴλ ἐπὶ κεφαλὴν τῆς κλίνης. Σ. καὶ προσεκύνησεν 'Ισραὴλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς κλίνης. 20 Τὸ

Cod. 135; denique pro κατοίκισον, κάθισον legunt Codd. 30 (cum κάθισον), 58 (cum κάθισαι), 72, 135.) In iisdem schedis adjicitur haec Origenis nota ex Codice Monspe-
liensi [et Origen. Opp. T. II, p. 50]: Εἶπε δὲ Φ. τῷ 'Ιωσήφ, λέγων· κατοικέτωσαν ἐν γῇ Γεσέμ. 'Επειδὴ ἐν τοῖς τετραπλοῖς, ἐξ ὧν καὶ τὸ ἀντίγραφον μετελήφθη, πρὸς τὸν εἰρμὸν τὸν ἐν τῷ 'Εβραϊκῷ καὶ ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσι δέκνεται καὶ ἡ τῶν O' ἐν τισι τύποις μεταθεῖσα, ὡς τὰ πρῶτα ὕστερα, καὶ τὰ ὕστερα πρῶτα γενέσθαι· ὅπερ καὶ ἐνταῦθα εὐρέθη παυῖσα· τούτου χάριν παρεθήκαμεν ἀκολουθίαν. "Εστὶ δὲ αὕτη. Τῷ, κατοικήσομεν οἱ παῖδες σου ἐν γῇ Γεσέμ, συνάπτεται τὸ, εἶπε δὲ Φ. τῷ 'Ιωσήφ· κατοικέτωσαν ἐν γῇ Γεσέμ· εἰ δὲ ἐπίστη ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς· καὶ τὰ ἐξῆς. 7 Obelus est in Syro-hex. 8 Nobil., et "omnes MSS.," teste Montef. Cf. Hex. ad Jerem. xx. 3. 9 "Hanc lectionem excerpsumus ex MSS. Igitur Aq. pro more suo literae serviens הָיָה לְפִי verterat κατὰ [potius εἰς, coll. Hex. ad Exod. xvi. 16. Jerem. xxix. 10] στόμα (τῶν) νηπίων."—*Montef.* 10 Montef. e Cod. X exscripsit: 'A. τροφήν καταλόγον (f. κατάλληλον) τοῦ ὄχλου. Holmes. vero ex eodem sine nom. affert: τροφήν κατάλογον τοῦ ὄχλου. Scharfenb. in *Animadv.* p. 46 Symmacho lectionem vindicat, ad ἦν, ὄχλος, appellans Hex. ad Exod. x. 10. xii. 37. Etiam τροφήν pro דָּגָל Symmachum, non Aquilam, refert. Cf. Hex. ad Psal. ciii. 14. Eccles. ix. 11. Idem pergit: "In eo autem, quod Montef. pro κατάλογον, quod sane ad h. l. non quadrat, reponendum esse conjicit κατάλληλον, con-

gruentem, non opus esse videtur emendatione tam longe repetita, si modo, quae culpa librarii coaluerunt, ita disjungas: κατὰ λόγον τοῦ ὄχλου." Sed revera κατάλληλον non est emendatio Montefalconii, sed ipsa codicis scriptura, saltem secundum collationem vetustam Bodleianam, in qua diserte lego: 'A. τροφήν κατάλληλον. O'. σίτον κατὰ σῶμα. Novus autem hic testis qua ratione cum modo memoratis conciliandus sit, non habeo dicere. Unum video: neque Symmachum, neque quemlibet interpretem constructionem κατάλληλον τοῦ ὄχλου, pro unice legitima κατ. τῷ ὄχλῳ, admittere potuisse. 11 Cod. VII in marg. manu 2da. "Duae voces postremae alia manu videntur scriptae."—*Ceriani.* 12 Sic Codd. 15, 29, 58 (sine γ), 72, 135, Arm. I. 13 Cod. VII in marg. manu 2da. 14 Cod. X. Nobil. affert: 'A. ἀκριβασμὸς γὰρ τοῖς ἱερεῦσιν. Σ. ut supra. Procop. in Cat. Niceph. p. 497: 'Εν δόσει γὰρ ἔδωκε δόματα τοῖς ἱερεῦσι, τούτῳσι διάρμα. Καὶ γὰρ ὁ Σύμ. σύνταξιν ἐξέδωκε. Cf. Hex. ad Psal. xli. 4. Prov. xxx. 8. 15 Nobil., et Anon. in Cat. Nicph. ibid. 16 Sic Cod. X (in marg.), 14, 15, 16, alii, Arm. ed. Arab. 1, 2 supplement: *liberis vestris parvulis*, auctore Holmesio. 17 Cod. VII in marg. manu 2da. Fortasse est glossatoris; ita enim per totum caput interpretatus est Graeco-Ven. 18 Sic Comp., Ald., Codd. 14, 15, 16, alii. 19 Nobil., Cod. 25 (teste Lagardio), et Cat. Niceph. p. 498. 20 Codd. 25 (sine καὶ priore, et cum ἐπὶ τὴν κεφ.), 127 (qui praeterea notat:

Ἰουδαϊκὸν ἐπὶ προσκεφάλαιον τῆς κλίνης αὐτοῦ.²¹

Cap. XLVII. 11. τὸν πατέρα ✕ αὐτοῦ 4.²² 14. — καὶ ἐστιομέτρει αὐτοῖς 4.²³

CAP. XLVIII.

1. חָלָה. *Aegrotat.* O'. ἐνοχλείται. 'A. ἀρρωστεῖ. Σ. νοσεῖ.¹

וַיָּקָם אֶת־שְׁנֵי בָנָיו עִמּוֹ. O'. καὶ ἀναλαβὼν (alia exempl. παραλαβὼν²) τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ ✕ μεθ' αὐτοῦ 4.³

3. אֵל שַׁרִי. O'. ὁ θεὸς μου. "Αλλος ἰσχυρὸς ἱκανός.⁴

7. מָתָה עָלַי. *Mortua est juxta me.* O'. ἀπέθανε (alia exempl. add. ἐπ' ἐμέ⁵).

10. כְּבֵדִי. *Hebetes erant.* O'. ἐβαρύνθησαν. Alia exempl. ἐβαρύνθησαν.⁶

11. רָאָה פָּנֶיךָ לֹא פָלַלְתִּי. *Aspicere faciem tuam non existimabam.* O'. ἰδὼν τοῦ προσώπου σου οὐκ ἔσπερῆθην. Alia exempl. *Ego non putaveram me visurum esse faciem tuam.*⁷

14. שָׂכַל אֶת־יָדָיו. *Intelligentes fecit* (Græco-Ven. ἐφρένωσε) *manus suas* (sciens volens ita posuit eas). Aliter: *Transversim posuit manus suas.* O'. ἐναλλάξ (alia exempl. ἐναλλάξας⁸) τὰς χεῖρας. ('A.) ἐπιστημόνως... (Σ.) ἀντιστρέφας...⁹

וְכִי מִנְּשָׂה הִבְכֹּר. O'. Vacat. Alia exempl. ὅτι Μανασσῇ ὁ πρωτότοκος.¹⁰

15. מֵעֵדִי. *Ex quo sum.* O'. ἐκ νεότητος. Σ. ἀφ' οὗ εἰμι.¹¹

16. הִנָּחֵל. *Qui redimit.* O'. ὁ ρυόμενος. 'A. ὁ ἀγχιστεύων.¹²

17. וַיִּרַע בְּעֵינָיו. *Et displicuit ei.* O'. βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη. 'A. (καὶ) ἐκακώθη... Σ. ἀηδὲς αὐτῷ...¹³

21. וַיִּשָּׁב. O'. καὶ ἀποστρέψει. Alia exempl. καὶ ἀνάξει.¹⁴

22. וַיִּשָּׁב דֹּרְשֻׁם. *Dorsum* (tractum terrae) *unum.* O'. Σίκιμα ἐξαίρετον. 'A. ὦμον ἓνα.¹⁵

Cap. XLVIII. 7. ἐκ Μεσσοποταμίας — τῆς Συρίας 4.¹⁶ 19. καὶ οὐκ ἠθέλησεν ✕ ὁ πατὴρ αὐτοῦ 4.¹⁷ 21. ἀποστρέψει ὑμᾶς — ὁ θεὸς ἐκ τῆς γῆς ταύτης 4.¹⁸

Θε. ὦς ol O'), et Cat. Niceph. ibid. (cum ἐπὶ κεφαλῇς). Nobil. affert: 'A. προσεκίνησεν Ἰσ. ἐπὶ κεφαλῇν τῆς κλ. Σ. ἐπὶ τὸ ἄ. τῆς κλ. Hieron.: "Et in hoc loco quidam frustra simulant adorasse Jacob summitatem sceptri Joseph, quod videlicet honorans filium, potestatem ejus adoraverit, cum in Hebraeo multo aliter legatur: *Et adoravit*, inquit, *Israel ad caput lectuli*, quod scilicet, postquam ei juraverat filius, securus de petitione quam rogaverat, adoraverit Deum contra caput lectuli sui." ²¹ Cod. VII in marg. manu 2da. ²² Syro-hex. Pronomen abest a Codd. II, III, X, 14, 16, 18, aliis. ²³ Idem.

Cap. XLVIII. ¹ Codd. X, 127. Cod. VII in marg. manu 2da: ἀρρωστέ. ² Sic Codd. X (in marg.), 71. ³ Sic Arm. 1, et sine aster. Comp., Codd. I, III (cum μετ' αὐτοῦ), X (in marg., ut III), 15, 29, alii, Arab. 1, 2. ⁴ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap. xliii. 14. ⁵ Sic Cod. 85 in marg. ⁶ Sic Comp., Codd. 18, 74, 84, alii. ⁷ Sic Arab. 1, 2, teste Holmesio. Cum Graecis libris conspirat versio Vulg.: *Non sum fraudatus aspectu tuo*, invito Hebraeo. ⁸ Sic Comp., Codd. I, X, 15, 18,

alii. ⁹ Cod. X in marg. sine nom.: ἀντιστρέφας ἢ ἐπιστημόνως. Posteriorem lectionem, quae etiam in marg. Cod. 85 reperitur, Aquilae tribuimus, qui ad Psal. xlii. 8 pro מִשְׁכָּלִי ἐπιστημόνως posuit: prior fortasse Symmachum auctorem habet, coll. Hex. ad Psal. xxxiv. 12, ubi pro שָׂכַל interpres isto שָׁכַל legisse videtur, ἀντιστραμμένα vertens. ¹⁰ Sic Codd. 15, 29, 72 (cum Μανασσῆς), 107 (cum μεν ei συ), Arm. 1. ¹¹ Cod. X. ¹² Codd. X, 127. Praeterea Nobil. affert: Schol. ὁ ἀγχιστεύς. ¹³ "Sic MSS. nostri [et Cod. X], et Ed. Rom."—Montef. Ad Sym. supplendum videtur ἐφάνη. ¹⁴ Sic Codd. 59, 75, et in marg. Codd. X, 57, 85, 127. ¹⁵ Codd. X, 127. Hieron.: "Quia igitur Sychem lingua Hebraea transfertur in humerum, pulcre allusit ad nomen, dicens: *Et ego dabo tibi humerum unum.* Pro praecipuo enim, id est, ἐξαίρετῳ. AAD, id est, *unum*, scribitur in Hebraeo." ¹⁶ Cod. 85. Codd. I, 130 om. τῆς Συρίας. ¹⁷ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 29, 30, 72, 135, Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁸ Idem. Sic sine obelo Ald., Codd. I (sine ὁ θεὸς), III (idem), X, 14, 16, 18, alii.

CAP. XLIX.

2. קִרְבָּנוֹ. Congregamini. Ο'. συνάχθητε. "Αλλος" ἀθροίσθητε.¹

3. רְאוּבֵן בְּכֹרִי אֶתָּה פָּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יִתֵּן יִתְּרִי נָע. Reuben, primogenitus meus es tu, fortitudo mea, et primitiae virium mearum; excellentia dignitatis, et excellentia roboris. Ο'. 'Ρουβὴν πρωτότοκος μου, σὺ ἰσχύς μου, καὶ ἀρχὴ τέκνων μου, σκληρὸς φέρεσθαι, καὶ σκληρὸς αὐθάδης. 'Α. 'Ρουβὴν πρωτότοκος μου, σὺ ἰσχύς μου, καὶ κεφάλαιον λύπης μου, περισσὸς ἄρσει, καὶ περισσὸς κράτει. Σ. 'Ρουβὴν πρωτότοκος μου . . . καὶ ἀρχὴ οὐδύνης, περισσὰ λαβεῖν, καὶ ἐκ περισσοῦ (κρατῆσαι). Θ. 'Ρουβὴν πρωτότοκος μου, σὺ ἰσχύς μου, καὶ ἀρχὴ τέκνων μου, σκληρὸς φέρεσθαι, σκληρὸς καὶ αὐθάδης.² 'Ο Σύρος ἔχει: 'Ρουβὴν πρωτότο-

κός μου, ἡ δύναμις μου, καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσχύος . . .³ "Αλλος" . . . ἀνδρίας μου, περισσότερα τιμῇ, καὶ περισσύτερον κράτος.⁴

4. יִתְּנוּ כַּפֵּי אֲלֵתֵיהֶם. Exundatio (exundans) sicut aquae, ne excellas. Ο'. Θ. ἐξύβρισας ὡς ὕδωρ, μὴ ἐκέσης (Ἐβρ. ἐλθωθάρ⁵). 'Α. ἐθάμβευσας ὡς ὕδωρ, μὴ περισσέυσης. Σ. ὑπέρεξεσας ὡς ὕδωρ, οὐκ ἔση περισσύτερος.⁶ 'Ο Σύρος⁷ ἐπλανήθης ὡς ὕδωρ, μὴ παραμείνης· ἀντὶ τοῦ, μὴ ζήσης.⁸

5. וְהָיוּ כְּיָדֵי הַחֶרֶב. Instrumenta violentiae sunt gladii eorum (s: machinationes eorum). Ο'. συνετέλεσαν ἀδικίαν ἐξαιρέσεως (potior scriptura ἐξ αἰρέσεως⁹) αὐτῶν. 'Α. σκεύη ἀδικίας ἀνασκαφαὶ (αὐτῶν).¹⁰

6. אֲלֵתֵיהֶם בְּיָדִי. Ne conjuncta sit gloria (anima) mea. Ο'. μὴ ἐρίσαι (alia exempl. ἐρεῖσαι¹¹)

CAP. XLIX. ¹ Sic in marg. Codd. X, 64; in textu autem Comp., Codd. III, VI, VII, 14, 15, 16, alii. Cf. Hex. ad Jesai. xiii. 14. xxxiv. 15. liv. 7. Ezech. xx. 34. ² Cat. Niceph. p. 508 (cum 'Ρουβίμ ter pro 'Ρουβήμ). Nobil. affert: 'Α. σὺ ἰσχύς μου, κ.τ.ε. Σ. 'Ρουβήν (sic) πρ. μου, κ.τ.ε. Ad Aquilam Cod. X, teste Griesb., tantummodo habet: 'Α. κεφάλαιον λύπης μου. Cf. Hex. ad Psal. lxxvii. 51. Ad Symmachum Niceph. et Nobil. cum defectu scribunt: περισσὰ λαβεῖν, καὶ ἐκ περισσοῦ ὑπερέξας ὡς ὕδωρ κ.τ.ε., quae ex Procopio (qui perperam Aquilae adseribit) in Cat. Niceph. pp. 507, 508 (in marg. inferiori) sic supplenda sunt: π. λαβεῖν, καὶ ἐκ π. κρατῆσαι ὑπερέξας (sic) κ.τ.ε. Hieron. in Vulgata Aquilam imitatus est, vertens: *Ruben primogenitus meus, tu fortitudo mea, et principium doloris mei; prior in donis, major in imperio*. Posteriora idem in Qu aest. in Gen. p. 374 sic transtulit: *et capitulum in liberis meis; major ad portandum, et major robore*. ³ Diodorus in Cat. Niceph. ibid. (cum 'Ρουβίμ), et Nobil. (cum ἀρχὴ sine artic.). ⁴ Cod. VII in marg. manu 2da. Fortasse Theodotionis est, cujus versio modo memorata a LXXviralī (si excipias σκλ. καὶ αὐθ. pro καὶ σκλ. αὐθ., quam lectionem etiam in LXX reperisse videntur Origenes et Ambrosius) ne latum unguem discedit. ⁵ Epiphani. in Ancorast. 99: ἡ δὲ τῇ Ἐβραϊκῇ ἐλθωθάρ (sic), ὅπερ ἐστὶν ἐρμηνευόμενον⁶ μὴ ἀνακάμψης, ἢ μὴ προστεθείης, ἢ πάλιν, μὴ περισσέυσης. ⁶ Nobil., Cat. Niceph. (cum μὴ περισσέυσης), uterque in continuatione. Pro ὑπερέξας vero ὑπερέ-

ξεσας (תִּתְּנוּ, quam lectionem commendant veteres interpretes fere omnes) ex Procopio arripuimus. Ad ἐθάμβευσας cf. Hex. ad Jud. ix. 4. Zeph. iv. 3. Ad ἐξύβρισας Cod. VII manu 2da adscripsit ἐθαμβήσης, necnon ad ἐκέσης, περισσέυσης (sic). (In LXX Origenes, Hieron., et Ambrosius interpungere jubent: ἐξύβρισας (*affecisti me contumelia*), ὡς ὕδωρ μὴ ἐκέσης. E contrario S. Cyril. in Genes. p. 211: ἐξυβρίζων ὡς ὕδωρ, τούτῳστιν, ἀφόρητον ἔχων τὴν καθ' ὧν ἂν ἔλοιτο καταδρομὴν.) ⁷ Diodorus in continuatione, testibus iisdem. Concinit Syrus vulgaris: لا يحدوا.

جحدوا. ⁸ Cod. VII in marg. manu 2da: ὁμόνως (sic). (Ad formam cf. Lobeck. ad Phryn. p. 385.) ⁹ Sic Ald., Codd. I ("spatio quodam interjecto."—*Grabe*), VII ("Ipsa 1ma manus videtur legere ἐξαιρέσεως, licet non satis certum ex usu codicis inde esset, quod legerit ἐξ αἰρέσεως; hoc certe legit manus 2da."—*Ceriani*), alii, Arab. 1, 2, Syrus apud Bar Hebraeum, et Patres. ¹⁰ Cod. X affert: 'Α. σκεύη ἀδικίας ἀνάσκαφε (sic). "Sic Coislin. Vox postrema prorsus vitata videtur. Licet enim ἀνάσκαφε corruptum nullo modo potest convenire cum תִּתְּנוּ."—*Montes*. Pro ἀνάσκαφε nos levisissima mutatione ἀνασκαφαὶ restitimus, h. e. תִּתְּנוּ, fodinae. ¹¹ Sic Ald., Codd. 18, 25, 31, alii.

"Hieron. secutus LXX vertit, non aemuletur jecur meum; et Ambrosius, non contendant viscera mea. Alii libri μὴ ἐρεῖσαι, quam scripturam expressit Tertullianus adv. Judaeos, non incubuerint viscera mea, et Origenis interpres,

τὰ ἡπατά μου (כַּבְדִּי). 'Α. μὴ μονωθῆτω δόξα (μου).¹²

6. וַיִּשְׁרָר־רָעָא. *Nervos succiderunt bobus. Ο'. ἐνευροκόπησαν ταύρων. 'Α. Σ. ἐξεργίζωσαν τείχος.*¹³

5, 6. 'Ο 'Εβραῖος οὐ συμφωνεῖ τῷ 'Ελληνικῷ, λέγων οὕτω Συμῶν καὶ Λευὶ ἀδελφοὶ σκευὴ ὕβρεως... ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν μὴ εἰσέλθῃ ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἐν τῷ λαῷ αὐτῶν μὴ χρονίσῃ (חַרַּת) ἡ δόξα μου. ὅτι ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀνείλον ἄνδρας, καὶ ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν καθεῖλον τείχη.¹⁴

7. וְעָ. *Vehemens. Ο'. αὐθάδης. 'Αλλος' δυνατός.*¹⁵

8. וַיְהִי יוֹדֵה יִרְדָּה אֶת־יָדָהּ בְּעֶרְבָהּ. *Juda tu, celebrabunt te fratres tui; manus tua erit in cervice hostium tuorum. Ο'. 'Ιούδα, σὲ αἰνέσαισαν ('Α. σοὶ ἐξομολογησάσθωσαν)¹⁶ οἱ ἀδελφοὶ σου αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν σου. 'Ο 'Εβραῖος 'Ιούδα, σοὶ ἐξομολογήσονται οἱ ἀδελφοὶ σου αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τὰ μετὰφρενα τῶν ἐχθρῶν σου.*¹⁷

9. וַיִּבֶן אֶת־יָדָהּ מִשְׁרָהּ בְּנִי עֲלִיָּהּ כְּרַע רַבֵּץ. *Catulus leonis est Judas; a praeda, fili mi, ascendisti: incurravit se, cubavit. Ο'. σκύμνος λέοντος 'Ιούδα' ἐκ βλαστοῦ ('Αλλος' ἀπὸ ἀρ-*

πάματος¹⁸), υἱέ μου, ἀνέβης' ἀναπεσὼν ('Αλλος' ἐγονάτισας¹⁹) ἐκοιμήθης. 'Α. σκύλαξ λέοντος 'Ιούδα, ἀπὸ ἀλώσεως, υἱέ μου, ἀνέβης' κάμψας κατεκλίθης. Σ. σκύμνος λέοντος 'Ιούδα, ἐκ θηριαλώσεως, υἱέ μου, ἀνέβης' ὀκλάσας ἡδράσθης.²⁰

9. וַיִּבֶן יִרְדָּה בְּנִי. *Ο'. τίς ἐγερεῖ ('Α. ἀναστήσει²¹) αὐτόν;*

10. וְלֹא יָרֻחַ שֵׁבֶט־יִשְׂרָאֵל מִיְּדֻתָּהּ. *Non recedet sceptrum a Juda. Ο'. Θ. οὐκ ἐκλείψει ἀρχῶν ἐξ 'Ιούδα. 'Α. οὐκ ἀναστήσεται (fort. ἀποστήσεται) σκήπτρον ἀπὸ 'Ιούδα.²² Σ. οὐ περιαιρεθήσεται ἐξουσία ἀπὸ 'Ιούδα.²³*

וַיִּמְחַקֵּן מִבֵּין רִגְלָיו. *Et legislator (dux) a medio pedum ejus. Ο'. Θ. καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ. 'Α. καὶ ἀκριβαζόμενος ἀπὸ μεταξὺ ποδῶν αὐτοῦ.*²⁴

וְעַד כִּי־יָבִי־שִׁילוֹ. *Usque dum venerit Shiloh. Ο'. Θ. ἔως ἂν (potior scriptura ἂν) ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ (alia exempl. φ' ἀπόκειται²⁵). 'Α. ἔως ἂν ἔλθῃ...²⁶*

וְיָלֵךְ יִשְׂרָאֵל עִמָּם. *Et ei praestabitur obedientia populorum. Ο'. Θ. καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν. 'Α. καὶ αὐτῷ σύστημα λαῶν.*²⁷

11. וְיִשְׁלַח יִשְׂרָאֵל. *Et viti generosiori. Ο'. καὶ τῇ ἑλικί. 'Αλλος' καὶ εἰς καλλίκαρπον.²⁸*

non innitantur viscera mea."—Nobil.

¹² Cod. X. In cod. VII manus 2da superscripsit: μὴ μονωθῇ ἡ δόξα μου.

¹³ Codd. X (teste Griesb.), 85 (cum ἐξεργίζωσαν), 127. Nobil. affert: Schol. ἐξεργίζωσαν τείχος. ¹⁴ Procop. in Cat. Niceph. p. 512.

¹⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. Mox ad m^{us} Cod. X in marg. scholium habet: ὀργῇ ἐπίμονος, quod Holmesio turbas dedit. ¹⁶ Cod. X. ¹⁷ Cod. unus Reg. apud Montef., Cod. 25 (teste Lagardio), et Anon. in Cat. Niceph. p. 514.

¹⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. Cod. 56 in marg.: 'Ο 'Εβραῖος, ἀπὸ ἀρπαγῆς· ὁ δὲ Λατῖνος, πρὸς ἀρπαγὴν (Vulg.: ad praedam). ¹⁹ Cod. VII in marg. manu 2da.

²⁰ Euseb. in Dem. Evang. p. 378, et Procop. in Cat. Niceph. p. 518. ²¹ Cod. X (cum ἐγερεῖ in textu).

²² Euseb. ibid. p. 370. (Ad ἀποστήσεται, quae P. Junii conjectura est, cf. Hex. ad Jesai. lix. 15. Jerem. xxxii. 31.) Nobil. affert: Schol. 'Ακ. σκήπτρον' σκήπτρον δὲ ἡ φυλὴ ὀνομάζεται. ²³ Euseb. ibid. p. 372. Idem p. 370 ad versionem LXXvirealem, οὐκ

ἐκλείψει—ἐθνῶν, notat: ταῦτα δὲ ὁμοίως τοῖς Ο' καὶ ὁ Θεοδοτίων ἡρμηνεύουσιν. ²⁴ Idem in continuatione. Cf. Hex. ad Psal. lix. 9.

²⁵ Sic Codd. X (in marg.), 14 (cum δ), 16 (idem), 25 (idem), 29 (in marg.), 30, 31, 32 (cum δ ἀπ. αὐτῷ), alii, et Patres, quos recensuit Grabinus in Eichhornii Repertorio etc. T. IV, pp. 20-23. ²⁶ Euseb. in continuatione: ἔως ἂν ἔλθῃ καὶ αὐτῷ σύστημα λαῶν, ubi post ἔλθῃ Montef., tacito auctore, supplēvit φ' ἀπόκειται. Idem Symmacho quoque vindicat: ἔως ἂν ἔλθῃ φ' ἀπόκειται, sed unde prodeat se nescire fatetur. Prodit, nī fallor, ex Euseb. ibid. p. 372: Ταῦτης γοῦν οὐτε τὸ σκήπτρον, ὡς ὁ Ἀκύλας φησί· βασιλικῆς δὲ τοῦτο σύμβολον ἦν ἀρχῆς· οὐτε τὴν ἐξουσίαν, κατὰ τὸν Σύμμαχον, περιαιρεθῆσεσθαι θεοσπίζει, ἔως ἂν ἔλθῃ, φησί, φ' ἀπόκειται, καὶ αὐτὸν ἵστασθαι τῶν ἐθνῶν προσδοκίαν. Sed posteriora verba non Symmachi, sed Eusebii esse, probabiliter censuit Grabe ibid. p. 19.

²⁷ Euseb., ut supra, et Cod. X, teste Griesb. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da (cum καλκ.). Hieron. in Comment. ad Jesai.

12. חֲלִילִי. *Caligans* (s. *rubicundus*). O'. χαρο-
ποιοί. *Alia exempl. χαροποί.*²⁹ 'A. κατά-
κοροι.³⁰
13. לְחוּף יָמִים. *Ad litus maris.* O'. παράλιος.
'Αλλος' παράλιος θαλασσών.³¹
- וְיָרֵחַ. *Et latus ejus.* O'. καὶ παρατενεῖ.
'A. (καὶ) μηρὸς αὐτοῦ.³²
14. חֲמֹר גָּרָם. *Asinus ossis* (robustus). O'. τὸ
καλὸν ἐπεθύμησεν. 'A. ὄνος ὁστώδης.³³
- בֵּין הַצִּמְפָּתִים. *Inter caulas.* O'. ἀναμέσον
τῶν κλήρων ('Αλλος' τῶν λιβάδων³⁴). ['A.
ἀναμέσον τῶν κλήρων. Σ. ἀναμέσον (τῶν
γειτονιῶν).]³⁵
15. וַיְהִי לִמֹּס עֵבֶר. *Et factus est in tributum*
(angariam) *serviens.* O'. καὶ ἐγενήθη ἀνὴρ
γεωργός. 'A. . . εἰς φόρον δουλεύων.³⁶ Τὸ
Σαμαρειτικόν καὶ ἔστι γεωργὸς ὑπηρετεῖν.³⁷

17. שִׁפְשִׁי. *Cerastes.* O'. ἐγκαθήμενος. 'Αλλος'
συρόμενος.³⁸
18. לְשׂוֹעָתְךָ קִוִּיתִי יְהוָה. *Salutem tuam exspecto,*
Jona. O'. τὴν σωτηρίαν περιμένων κυρίου.
'Αλλος' (τὴν σωτηρίαν σου) ὑπέμεινα, κύριε.³⁹
19. גִּדְדָה גִּבְרָתָהּ. *Turma praedatoria invadet eum.*
O'. πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν. 'A. εὐζω-
νος εὐζωνεῖ (αὐτόν). Σ. λόχος . . .⁴⁰ 'Αλλος'
φοσσάτον φοσσατεύ(σει).⁴¹
- וְגִדְדָה. *Invadet extremum agmen eorum.*
O'. πειρατεύσει αὐτόν (alia exempl. αὐτῶν)
κατὰ πόδας. ('A.) εὐζωνισθήσεται πτέρναν.⁴²
'Αλλος' φοσσατεύσει ὕστερον.⁴³
20. בְּיַבְיָב. *Oupedias.* O'. τρυφήν (alia exempl.
τροφήν⁴⁴). 'A. τρυφάς.⁴⁵
21. וְהָלַךְ הַצִּבְיָה. *Cerva dimissa* (libere vagans).
O'. στέλεχος ἀνείμενον. 'A. ἔλαφος ἀπε-
σταλμένος.⁴⁶

v. 2: "Denique SOREC a quibusdam καλλίκαρπος interpre-
tatur, quod nos in *pulcherrimos fructus* convertere pos-
sumus."²⁹ Sic Codd. 18, 29, 57, 64 (ex corr.), alii,
Justin. M. in Dial. p. 242, et Patres. Ad vocem illus-
trandam facit locus Aristot. de Gener. Anim. V. 1, 17: Τὰ
δὲ τῶν ἀνθρώπων ὄμματα πολύχροα συμβέβηκεν εἶναι· καὶ γὰρ
γλαυκοὶ, καὶ χαροποὶ (caesii), καὶ μελανόφθαλμοί τινες εἰσιν, οἱ
δ' αἰγωποί.³⁰ Codd. X, 85 (sine nom.), 127. Cat.
Niceph. p. 526: ἈΔΗΛΟΥ. κατάκοροι, θερμοί, διάπυροι, φοβεροί.
Cod. 57 in marg.: "Αλλος φησί· κατάκοροι (sic), θερμοί, κ.τ.έ.
"Κατάκορος potest referri ad κάρος, *stumor* . . . et κατάκορος
ad κάρος, *satietas*, eadem analogiae lege, qua κατάκοπος ad
κόπος."—*Holmes*. Immo κατάκορος est vox nulla; et κατά-
κορος est *niger*, παρὰ τὸ κορόν, τὸ μέλαν (Schol. ad Oppian.
Hal. I, 133), quo sensu vocem adhibet interpres Graeco-
Ven. ad Cant. Cant. i. 6: *μηδαμῶς ὀράτῃ με, ὅτι εἰμι κατά-
κορος*. Cf. Hex. ad Prov. xxiii. 29. ³¹ Sic in textu
Codd. 15, 29, 38 (cum θαλασσῶν in marg.), alii. ³² Cod. X.
³³ Idem. Cod. VII in marg. manu 2da: ὄνος ὀγκρίζων.
³⁴ Idem; h. e. *inter stillicidia*, s. *latices*. Lectio anonyma
nescio an iis interpretibus faveat, qui voci Hebraeae mul-
tum vexatae significationem *canalium* ad quos oves ada-
quantur (Psal. lxxvii. 14), vel quibus stillicidia exicipiantur
(Ezech. xl. 43), inesse affirmant. ³⁵ "Sic Drusius [qui
descripsit e fragmentis quae olim ipse undecunq; colle-
gerat]. *Vicinium*, h. e. *γειτονιών*, ut posuimus inter duos
uncinos."—*Montef.* Lectio pertinet ad Jud. v. 16, et

auctorem habet Eusebium in Onomastico s. v. *Μοσφειδαίμ*,
ubi pro Graeco μεταίχιμιον Hieron. interpretatus est *vicini-
narium*. Cf. Hex. ad Jud. l. c., ubi LXX ἀναμέσον τῇ
διγομίᾳ verterunt, ut in nostro loco interpres Graeco-Ven.
ἀνὰ τὰ ἡμφορτία. ³⁶ Cod. X. ³⁷ Cod. 25, teste
Lagardio. Minus probabiliter Nobil.: "Schol. ἀνθρωπος
εἰς φόρον δουλεύων. Aq. et Sym.: καὶ ἔστι γεωργὸς ὑπηρε-
τεῖν." ³⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. Interpres
anonymus Syriacum ܩܥܬܐ, *reptant*, respexisse videtur;
Seniores autem Hebraei ܩܢܐ cum sensu *insidiandi*, quem
ei tribuerunt Gen. iii. 15. ³⁹ Cod. VII in marg. manu
2da. Idem ad *σωτηρίαν* ex corr. add. σου. Cf. Hex. ad
Psal. xxiv. 3. Jesai. lix. 11. ⁴⁰ Cod. X (cum εὐζωνησι).
Nobil. affert: 'A. εὐζωνος. Σ. λόχος. Hippolytus in Cat.
Niceph. p. 535: εὐζωνος εὐζωνήσῃ (sic) αὐτόν· ἀντὶ τοῦ, ἐνοπλιος
ἀνὴρ καὶ πολεμικὸς ἐνοπλίζει αὐτόν. ⁴¹ Cod. VII, super-
script. a manu 2da. Ad *φοσσάτον* cf. nos ad S. Chrysost.
in Epist. Paul. T. IV, p. 418. Quoad sensum non multum
distat a *στρατόπεδον*, quod cum ܩܬܐ commutatur in Hex.
ad Job. xxix. 25. ⁴² Cod. X in marg. sine nom. (In
textu lectio αὐτῶν est in Codd. I, II, III, X.) ⁴³ Cod.
VII, ut ante. ⁴⁴ Sic Codd. I, III, VII, X, 14, 15, 16,
alii, Arab. 1, 2. ⁴⁵ Cod. X. ⁴⁶ Idem. Hieron.:
"Porro ubi nos *agrum irriguum*, et LXX *στέλεχος ἀνείμε-
νον*, id est, *virgultum* [immo *truncum*] *resolutum*, posue-
runt, in Hebraeo legitur *אֵלָלָהּ שֶׁלֵּוָא*, quod potest et
cervinus emissus transferri."

21. הִנֵּנִי אֲמִירֵי־שָׂרָר. *Edens verba pulcra.* Ο'. επιδιδούς ἐν τῷ γεννήματι κάλλος. 'Α. ὁ διδούς καλλονήν.⁴⁷

23, 24. וַיִּשְׁמְרוּ בְּעֵלֵי חַיִּים: וַתֵּשֶׁב בְּאֵתָן. קָשָׁתוֹ. *Et odio persecuti sunt eum domini sagittarum. Sed manet in firmitate arcus ejus.* Ο'. καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι τοξενμάτων. καὶ συνετρίβη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν. Τὸ Σαμαρειτικόν· καὶ ἐμίσησαν αὐτὸν κάτοχοι μερίδων. καὶ διέμεινεν ἐν βάθει τόξευμα αὐτοῦ.⁴⁸

24. מִיְּדֵי אֲבִיר. *Per manus potentis.* Ο'. διὰ χεῖρα δυνάστου. "Αλλος· παρὰ ἰσχυροῦ.⁴⁹

25. וַהֲאֵת שָׂדֵי. Ο'. ὁ θεὸς ὁ ἐμός. "Αλλος· ὁ ἱκανός.⁵⁰

תְּהוֹם רַבְּעָת תַּחַת. *Abyssi cubantis infra.* Ο'. γῆς ἐχούσης πάντα, εἵνεκεν (εὐλογίας). "Αλλος· ἀβύσσου.. ὑποκάτω.⁵¹

26. תַּאֲוֹת בְּנֵעַת עוֹלָם. *Desiderium collium aeternorum.* Ο'. καὶ ἐπ' εὐλογίαις (alia exempl. ἐπιθυμίας⁵²) θινῶν ('Α. βουνῶν⁵³) ἀενάων.

27. בִּבְרֹךְ יֵאָכֵל עַד וְלַעֲרֵב יַחֲלֹק שָׁלָל. *Mane comedet praedam, et vespere dividet spoliū.* Ο'. τὸ πρωῒνόν ἔδεται ἔτι, καὶ εἰς τὸ ἑσπέρας διδῶσι (potior scriptura διαδώσει) τροφήν ('Α. μερίσει λάφυρα. Σ. μεριεῖ σκύλα⁵⁴). 'Ο Σύρος· ἑσπέρας ἀρπάσσεται, καὶ τὸ πρωῒνόν μεριεῖ σκύλα.⁵⁵

28. שָׂרָר. Ο'. νιόι. "Αλλος· φυλαί.⁵⁶

29. וַיֵּצֵא אֲחֵים. Ο'. Vacat. "Αλλος· καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς.⁵⁷

אֶל־הַמַּעֲרָה. Ο'. ἐν τῷ σπηλαίῳ — τῷ διπλῷ.⁵⁸

30. אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה. Ο'. Vacat. "Αλλος· ὁ ἐστὶν ἐν ἀγρῷ.⁵⁹

הָאֶת־הַשָּׂדֶה. *Cum agro.* Ο'. τὸ σπήλαιον. "Αλλος· τὸν ἀγρόν.⁶⁰

33. וַיִּנְאַס. *Et contraxit.* Ο'. καὶ ἐξάρας. 'Α. (καὶ) συνέλεξεν. Σ. (καὶ) συναγαγόν.⁶¹

CAP. L.

1. עַל־פְּנֵי. Ο'. ἐπὶ πρόσωπον. Alia exempl. ἐπὶ τὸν τράχηλον.¹

2. אֶת־הַרְפָּאִים לִחְנֹשׁ אֶת־אֲבִיר וַיִּנְשֹׁוּ הַרְפָּאִים. *Medicis, ut aromatibus condirent patrem suum; et condiverunt medici.* Ο'. τοῖς ἐνταφιασταῖς, ἐνταφιάσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἐνεταφίασαν οἱ ἐνταφιασταί. ('Α.) τοῖς ἱατροῖς τοῦ ἀρωματίσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἡρωμάτισαν οἱ ἱατροί.²

3. חֲנֻמִּים. *Conditurae.* Ο'. τῆς ταφῆς. 'Α. τῶν ἀρωματιζομένων.³

5. לֵאמֹר הִנֵּה אֲנִי מֵת. *Dicens: Ecce! ego morior.* Ο'. λέγων. Alia exempl. πρὸ τοῦ τελευτήσαι αὐτὸν, λέγων. Alia: λέγων· ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι ἀποθνήσκω.⁴

⁴⁷ Cod. X in continuatione. Post διδῶσι fortasse excludit λόγους (καλλονῆς). ⁴⁸ Nobil. ⁴⁹ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁵⁰ Idem. ⁵¹ Idem. ⁵² Sic

Codd. 32, 56 (cum ἐπιθυμίαν s. ἐπιθυμίας), 71 (cum ἐπὶ θυσίας), 75, 85 (cum εὐλογίας in marg.), 127, S. Chrysost. Opp. T. IV, p. 640 A (cum ἐπιθυμίας), Theodoret. T. I, pp. 118, 119. Huc pertinet scholium in marg. Cod. X: ἐπιθυμίας ὑψηλῶν καὶ ἐπηρμένων. ⁵³ Theodoret. ibid. Sic in textu Codd. VII (ex corr.), 15, 38 (in marg.), 135. Cf. Hex. ad Deut. xii. 2. ⁵⁴ Codd. X, 85 (cum μερίσει bis), 127 (idem). Nobil. affert: 'Α. διαμεριεῖ λ. Σ. μεριεῖ σκ. Cod. VII (qui τῷ ἔτι superscribit πραιδαν) ad διαδίδωσιν (sic) in marg. manu 2da: μερίσει λάφυρον (ut videtur). ⁵⁵ Nobil. Paulo aliter Cod. 25 (teste Lagardio), et Anon. in Cat. Niceph. p. 542: 'Ο Σύρος τὸ ἔδεται, ἑσπέρας ἀρπάσει,

φησὶ, καὶ (καὶ om. Cat.) τὸ πρωῒνόν μεριεῖ σκύλα. ⁵⁶ Sic

Cod. 72, Arm. ed. Duplex lectio, νιόι 'Ιακῶβ φυλαί, est in Codd. VI, 14, 16, aliis, Arm. 1. ⁵⁷ Sic Codd. X (in marg.), 15 (om. καὶ ἐπὶ αὐτοῖς), 29, 72, 135, Arab. 1, 2.

⁵⁸ Sic (cum * pro —) Cod. 85, et sine obelo Codd. VI, 30, 64 (in marg.), alii. ⁵⁹ Sic Cod. VII, superscript. vocibus τῷ διπλῷ manu 2da. ⁶⁰ Idem, superscript. manu 2da. ⁶¹ Cod. X, 127.

CAP. L. ¹ Sic Codd. III, 14 (sine τὸν), 16, 25, alii.

² Cod. VII in marg. manu 2da sine nom. (cum ἀρωμάτισαν pro ἡρωμάτισαν). ³ Codd. X, 127. ⁴ Prior lectio est in Comp. (sine αὐτὸν), Ald., Codd. III (ut Comp.), 19 (idem), 31, aliis; posterior in Cod. X (cum ἰδοὺ—ἀποθνήσκω in marg. ad λέγων (v. 4)), 15 (idem), 58 (cum ἀποθνήσκω), 72 (sine εἰμι), 82 (ut X), 135 (ut 72), Arab. 1, 2, Arm. 1.

10. וַיִּפְּצוּ. *Et planxerunt ibi.* Ο'. καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν (alia exempl. add. ἐκεῖ⁶).
- 10, 11. וַיִּפְּצוּ (bis). Ο'. Ἀτάδ. "Ἄλλος" (τῆς) ῥάμνου.⁶
12. כָּאֵשֶׁר עָנָם. Ο'. Vacat. Alia exempl. καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς.⁷ Alia: καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ.⁸
13. וַיִּשָּׂא אֹתוֹ. Ο'. καὶ ἀνέλαβον αὐτόν. "Ἄλλος" ✕ καὶ ἦραν αὐτόν.⁹
- וַיִּפְּצוּ. Ο'. τὸ διπλοῦν. "Ἄλλος" τὸν ἀργρὸν τοῦ διπλοῦ.¹⁰
- וַיִּפְּצוּ. Cum agro. Ο'. τὸ σπήλαιον. "Ἄλλος" τὸν ἀργρὸν.¹¹
14. אֹתוֹ. Ο'. Vacat. Alia exempl. μετ' αὐτοῦ.¹²
- וַיִּפְּצוּ. Ο'. Vacat. ✕ μετὰ τὸ θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ.¹³
16. לְאַחֵר (in posteriore loco). Ο'. λέγων. Σ. παρακαλῶν.¹⁴
17. וַיִּפְּצוּ. Condone, quaeso, delictum fratrum tuorum. Ο'. ἀφες αὐτοῖς (alia exempl. τοῖς ἀδελφοῖς σου¹⁵) τὴν ἀδικίαν. 'Α. ἄρον δὴ ἀθεσίαν ἀδελφῶν σου.¹⁶
- וַיִּפְּצוּ. Quia malum intulerunt tibi.

- Ο'. ὅτι πονηρὰ σοι ἐνεδείξαντο. 'Α. κακίᾳ ἡμείψαντό σε.¹⁷
17. וַיִּפְּצוּ. Ο'. δέξαι. 'Α. ἄρον δὴ.¹⁸
18. וַיִּפְּצוּ. Ο'. καὶ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν εἶπαν. Alia exempl. καὶ ἐλθόντες — πρὸς αὐτόν ✕ καίγε ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἔπασαν εἰς πρόσσωπον αὐτοῦ, εἶπαν.¹⁹
19. וַיִּפְּצוּ. Num enim loco Dei sum ego? Ο'. τοῦ γὰρ θεοῦ εἰμι ἐγώ. 'Α. ὅτι μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ; Σ. μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ εἰμι ἐγώ;²⁰ Τὸ Σαμαρειτικὸν μὴ φοβεῖσθε· καὶ γὰρ φοβούμενος θεόν εἰμι.²¹
21. וַיִּפְּצוּ. Sustentabo. Ο'. διαθρέψω. 'Α. διοικήσω.²²
25. וַיִּפְּצוּ. Ο'. καὶ συνανοίσετε. "Ἄλλος" καὶ συναναβιάσατε.²³
26. וַיִּפְּצוּ. Et condiverunt. Ο'. καὶ ἔθαψαν. 'Α. (καὶ) ἡρώματισαν.²⁴
- וַיִּפְּצוּ. In arca. Ο'. ἐν τῇ σορῷ. 'Α. (ἐν) γλωσσοκόμφ.²⁵

Cap. L. 22. — καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ.²⁶ 24. — τοῖς πατράσιν ἡμῶν.²⁷

⁶ Sic Comp., Codd. 56, 78, 85 (in marg.), 127 (idem), Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁹ Sic Cod. VII in marg. manu 2da. Ad Ἀτάδ in priore loco Cod. X in marg.: ἡ ῥάμνος. ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. I, III, VII (cum αὐτοῖς manu 2da), X, 14, 16, alii, Arab. 1, 2. ⁸ Sic Codd. II (sine clausula, καθὼς ἐν. αὐτοῖς), 15 (add. post αὐτοῖς, καὶ ἦραν αὐτόν), 30, 72 (ut 15), 74, alii. ¹⁰ Sic Cod. 127 in marg. Cf. ad v. 12. Ad ἀνέλαβον, ἦραν in marg. habent Codd. 57, 85. ¹¹ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹² Idem. ¹³ Sic Codd. 15, 58, 72, alii. ¹⁴ Sic Cod. 85, et sine aster. Codd. X (in marg.), 15 (cum αὐτῶν), 56, 58, 82 (ut 15), 135, Arab. 1, 2 (uteroque ut 15). ¹⁵ Cod. X. ¹⁶ Sic Arab. 1, 2, et Syro-hex. in marg. ¹⁷ Cod. X. ¹⁸ Idem (cum ἡμείψαντο). ¹⁹ Syro-hex. ²⁰ Idem. ²¹ Syro-hex. in textu: ²² Idem. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Idem. ²⁶ Idem. ²⁷ Idem.

καὶ ἔπασαν εἰς πρόσσωπον (sine αὐτοῦ). Codd. 15, 58, 72, 135: καὶ ἐλθ. πρὸς αὐτόν (πρὸς αὐτόν om. Cod. 135) καίγε (καίγε om. Codd. 58, 72) οἱ ἀδ. αὐτοῦ ἔπασαν (ἔπασαν Cod. 58) ἐπὶ (εἰς Codd. 15, 58), πρόσσωπον αὐτοῦ, καὶ εἶπαν (εἶπον Cod. 72). ²⁰ Nobil., Codd. X (cum ἐγώ εἰμι pro εἰμι ἐγώ), 127. Syro-hex.: 'Α. μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ (μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ); Σ. μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ εἰμι (μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ εἰμι). Praeterea Nobil. assert: "Aliud schol. Ἀκύλας· ὅτι μὴ θεὸς ἐγώ; Σύμμαχος· μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ;" et sic (om. ἐγώ in lectione Symmachi) Cod. 25, et Cat. Niceph. p. 549; minus probabiliter. ²¹ Nobil. (cum εἰμι ἐγώ), Cod. 25 (cum θ. pro τὸ Σαμ.), Cat. Niceph. p. 550. ²² Cod. X. Cf. Hex. ad Prov. xviii. 14. ²³ Sic codd. nostri, non allato interpretis nomine. — Montef. Sic Cod. 64 in marg. rec. manu (non, ut Holmes., συναναβιάσατε). ²⁴ Cod. X. ²⁵ Idem. ²⁶ Syro-hex. Deest in Comp., Codd. 19, 108. ²⁷ Idem. Deest in Cod. III solo.

ADDENDA.

Cap. iv. 4, not. 4. In loco Procopii Codex Ambrosianus Q. 96 Sup. emendatissime scribit *ἐπεκλήθη* pro *ἀπεκλήθη*, et *τιμῶν* pro *τινῶν*. Idem liber in verbis, *τῆς ἐπὶ τοῦ Ἀδάμ ὀργῆς παρακληθεῖς*, a nobis non suspectis, *ἐπὶ τῷ Ἀδάμ* et *παρακληθεῖς* (corr. ex *παρακληθεῖς* a 1ma manu) emaculatus, ut videtur, exhibet.

Cap. iv. 7. Hebraeam locutionem, *אִשָּׁה חַיִּיב לֶכֶת*, quae Criticos valde exercuit, nos, praeunte L. de Dieu in *Crit. Sacr.* p. 6, secundum notissimas formulas, *לֶכֶת חַיִּיב*, *pulcre incedere* (Prov. xxx. 29), *לֶכֶת חַיִּיב*, *fidelibus bene canere* (Psal. xxxiii. 3. Jesai. xxiii. 16. Ezech. xxxiii. 33) explicuimus, quam constructionem Seniores quoque calculo suo probaverunt, vertentes: *ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς*, qui tamen in sequentibus, *ὀρθῶς δὲ μὴ διέλθῃς κ. τ. ε.*, nihil viderunt. Etiam de Dieu a scopo aberravit, vertens: *Annon, sive bene offeras, sive non bene, ad ostium peccatum cubat?* Constructio est, ni fallimur, *ἀναταπόδοτος*, ut post *אִשָּׁה* tacite supplendum sit, *bene est*; qui usus in enuntiationibus per *ἐὰν μὲν . . . ἐὰν* (s. *ei*) *δὲ μὴ* prolatis, tum in Hebraeo sermone (e. g. Exod. xxxii. 2. Dan. iii. 15) tum in Graeco (vid. Interpp. ad Luc. xiii. 9) satis exploratus est.

Cap. vi. 3 (2), not. 4. Adde S. Cyril. adv. Anthropomorphitas, p. 385: *καὶ γοῦν οἱ μετὰ τοὺς Ὁ γεγονότες ἐρμηνευταὶ τέσσαρες, τὰ περὶ τούτων τὸν τόπον ἐκδιδόντες, οὐ γεγράφασιν ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ ἰδόντες τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' οἱ*

[MSS. *ὁ*] *μὲν, υἱοὶ τῶν δυναστευόντων, οἱ* [MS. *ὁ*] *δὲ, υἱοὶ τῶν δυναστῶν*. Cum vero Auctor *quatuor* interpretes memoret, fieri potest lectionem *τῶν δυναστῶν* ad Quintam ed. pertinere.

Cap. vi. 17 (16). Vox Hebraea *לָחַץ* A. Schultensio in *Clavi Dialect.* p. 287 *tectum* sonat, coll. Arab. *جَدْعٌ*, *dorsum*, probantibus Dathio, Rosenmuellero, aliis. Equidem cum tali sensu *tectum*, non *planum*, sed *cameratum*, sive *fastigiatum*, intelligere malim, quae notio nescio an Senioribus obversata fuerit, vertentibus: *ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτὸν*, h. e. non, ut J. F. Schleusner. in *Nov. Thes.* s. v. *ἐπισυνάγων* *ridicule* vertit, *congregans inter aedificandum animalia et alia ad vitam sustentandam necessaria*, sed *fabricam arcae superne contrahens*, ita ut in unius cubiti mensuram finiatur. Sic Diod. Sic. XVII, 82: *Αὐταὶ δὲ (αἱ κῶμαι) καὶ τῶν οἰκιῶν στέγας ἔχουσιν, ἐκ πλίνθων εἰς ὀξὺ συνηγμένων ἔχουσας καμάραν*. Vim vocabuli perspexit Origen. Opp. T. II, p. 60: *Ζητητέον ποταπὸν δεῖ νοῆσαι τὸ σχῆμα τῆς κιβωτοῦ ὅπερ νομίζω ὅτι πυραμοειδὲς ἐστίν, ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ μήκους τριακοσίων πηχῶν, ἀπὸ δὲ πλάτους πενήκοντα, καὶ ἐπὶ τοὺς τριάκοντα τοῦ ὕψους πῆχεις ἐπισυναγόμενον, ὥστε τὴν κορυφὴν γενέσθαι μήκους καὶ πλάτους πῆχυν*. Ad *לָחַץ* autem participium cum hac notione appellari potest Arab. *جَدَعٌ*, *conjunctus*, in *II rem alteri propinquam effecit*.

EXODUS.

IN LIBRUM EXODI

MONITUM.

“IN Exodum bene multas veterum interpretum lectiones variis ex MSS. collegimus, quarum maxima pars nondum observata fuerat. Ceterae autem a Drusio allatae, si cum aliis nunc primum editis conferantur, numero paucissimae sunt, ac plerisque in locis ope MSS. vel emendantur, vel pleniores afferuntur. Hi porro codices tum manuscripti, tum editi, nobis ad haec adornanda subsidio fuerunt.

“Codex Regius 1825, XI vel XII saeculi, membranaceus.

“Codex Regius 1871, egregiae notae, X saeculi, membranaceus [Holmesii 64, cujus in gratiam collationem factam nobis manibus terere contigit].

“Codex Regius 1888, bombycinus, XII saeculi.

“Codex Regius 1889, recens. Continet ab initio Exodi ad Cap. xii.

“Codex Regius 1872, recens. Est secunda pars praecedentis, et continet a Cap. xii usque ad finem.

“Codex Basiliensis, X saeculi, membranaceus, eximiae notae, quem supra descripsimus. Is, ut jam dictum est, tota paene Genesi truncatus, reliquos Heptateuchi libros integros exhibet, demptis tantum duobus postremis libri Judicum capitibus [a Cap. xix. 5 ad finem].

“Codex Colbertinus 3084, IV vel V saeculi, ubi aliquot capita Exodi, Levitici et Numerorum, cum obelis et asteriscis; estque unciali caractere descriptus sine accentibus et spiritibus [Holmesii V].

“Codex Colbertinus 1599, recens.

“Schedae Combesianae in Exodum, ubi V. D. Franciscus Combesius ex variis Catenis MSS. ad singula Exodi loca variorum Patrum interpretationes collegerat. Earum vero mihi copiam fecit Vir amicissimus P. Michael Lequien.

"Theodoretus editus anno 1642 [Opp. T. I, pp. 120—175 juxta edit. J. L. Schulzii].

"Chronicon Alexandrinum.

"Procopius in Heptateuchum [Latine editus apud Gesneros fratres, sub titulo: *Procopii Gazaei Sophistae in Octateuchum, sive priores octo V. T. libros antiquae lectionis Commentarii*; sed liber octavus, qui Ruth est, prorsus negligitur, additis, mantissae loco, ejusdem Commentariis in libros Regum et Paralipomenon].

"Editionis Romanae et Drusii lectiones.

"Ex his, qui majorem lectionum copiam suppeditaverunt, sunt Basiliensis, cujus formam descripsimus in Monito ad Genesim, et Regius 1871, paris circiter aetatis. Praeter illas autem veterum interpretum lectiones, haec notatu digna variis in locis exhibemus: nimirum ad Cap. xxviii, ubi magna editionum varietas, ex Basiliensi Codice sex versus afferimus asteriscis notatos, quia in editione τὸν Ο' desiderabantur antiquitus; cujus autem interpretis sint hi versus a Basiliensi cum asteriscis allati, nondum satis compertum habemus. Ad Cap. xxxvi. 8 ex eodem Codice Basiliensi prolixa annotatio exhibetur, circa praeposterum ordinem, qui ἐν τῇ κοινῇ LXX interpretum editione observatur in postremis Exodi capitibus, qui praeposterus ordo jam Origenis tempore invecus deprehendebatur. A Capite autem xxxvi usque ad finem ex vetustissimo Codice Colbertino num. 3084 editionis LXX interpretum omnia, quae in eodem codice habentur, obelis et asteriscis notata afferimus, Latine versa e regione. Haec monenda duximus: cetera quivis observabit."—MONTEF.

E codicibus quibus in hoc libro recensendo usus est Holmesius, ii qui lectiones trium interpretum continent, nunc enumerandi sunt.

V. Est Codex Colbert. 3084, a Montefalconio exscriptus, cujus collationem novam, in usum operis Holmesiani elaboratam, ad manum habuimus. Constat foliis in Exodo septem, e Cod. IV evulsis, quae continent juxta Hebraeum Cap. xxxvi. 35—xxxvii. 21, xxxviii. 24—xxxix. 21, xxxix. 37—41, xl. 3, 8, 9, 12 ad finem.

VII. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Continet Exod. i. 11—viii. 19, xii. 31—xxx. 29, xxxi. 18—xxxii. 6, xxxii. 13—xxxvi. 3, xxxvi. 10 ad finem.

X. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Lectiones trium priorum Capitum excerptis Jo. Jac. Griesbach.

57. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.

58. Codex Vaticanus, olim Christinae, Reginae Suecorum, num. X, membranaceus, circa saeculum XIII. Continet lectiones marginales anonymas ab eadem manu appictas, quarum nonnullas praetermisit Holmesius.

64. Vid. Monitum ad Genesim, pp. 3, 5.

73. Codex Vaticanus, num. 746, membranaceus, circa saeculum XIII. In margine, sed raro, habet aliorum interpretum lectiones.

78. Codex Vaticanus, num. 383, membranaceus, circa saeculum XIII. Insunt trium interpretum lectiones, sed paucissimae.

85. Codex Vaticanus, num. 2058, a Montefalconio Basiliensis [potius Basilianus] nuncupatus, membranaceus, circa XI saeculum. Fuit olim Monasterii S. Basilii de Urbe. Holmesii amanuensis in fronte collationis libri Exodi notat: "In margine habet Origenianas annotationes, nempe lectiones Aquilae, Symmachi, Theodotionis, et alterius codicis, necnon scholia, ex quibus descripsimus

hic quae non exstant in annotationibus Editionis Romanae 1587." Praeterea, si Montefalconio fides habenda est, Collator noster alias trium interpretum lectiones praeterlapsus est, quas in Basiliensi suo exstitisse diserte testatus est Montef., adeo ut, quod ad hunc codicem attinet, hujus testimonio quam illius silentio plus tribuere coacti simus.

108. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.

127. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Desinit, quoad lectiones marginales, in Exod. v. 4.

130. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Lectiones marginales, quae post Gen. xxxi desierant, instaurantur, sed parum frequentes, ab Exod. xviii ad finem.

Lips. Editio impressa Lipsiae, 1767, a Joh. Frid. Fischero, e Codice membranaceo Bibliothecae Collegii Paullini Lipsiensis, saeculi XI, bono et accurate scripto. Incipit ab Exodi Cap. xxxii. 7, et desinit in Deut. i. 13. Praeter textum, qui hexaplaris est, in margine scholiis ornatur, in quibus etiam trium interpretum fragmenta apparent. Vid. Bahrdt. in *Praef. ad Hexapla Origenis*, Lips. 1769.

Versio Exodi Syro-hexaplaris integra exstat in Codice Musei Britannici signato "Addit. MSS. 12,134," eamque usque ad Cap. xxxiii. 2 publici juris fecit Ceriani noster in *Monumentis Sacris et Profanis*, Tom. II, pp. 113-344, cujus insigni erga nos benevolentiae etiam particulae operis nondum editae usumfructum debemus.

EXODUS.

CAPUT I.

5. כָּל-נֶפֶשׁ יִצְאִי יָרֶחֶץ-עֵקֶב. *Omnis anima egredientium e femore Jacobi.* Ο'. πᾶσαι ψυχαι ✕ ἐξεληθόντων 4 ἐξ Ἰακώβ.¹ Alia exempl. πᾶσαι ψυχαι αἱ ἐξεληθούσαι ἐξ Ἰακώβ.² Θ... αἱ ἐκ μηροῦ (Ἰακώβ).³

שְׁבַעִים נֶפֶשׁ. Ο'. — πέντε καὶ 4 ἐβδομήκοντα (alia exempl. add. ψυχαι⁴).

7. וַיִּרְצֵוּ וַיִּרְבּוּ. *Et abunde fetum ediderunt, et multiplicati sunt.* Ο'. καὶ ἐπληθύνθησαν, καὶ χυδαῖοι ἐγένοντο. Alia exempl. καὶ χυδαῖοι

ἐγένοντο, καὶ ἐπληθύνθησαν.⁵ 'Α. Σ. καὶ ἐξείρψαν... Θ. καὶ ἐξείρψαν.⁶ Aliter: 'Α. (καὶ) ἐχέοντο... Σ. (καὶ) ἐξείρψαν.⁷

7. וַתִּמָּלֵא הָאֶרֶץ. *Et repleta est terra eis.* Ο'. ἐπλήθυσε δὲ ἡ γῆ αὐτούς. 'Α. Σ. Θ. καὶ ἐπληρώθη ἡ γῆ αὐτῶν.⁸

8. וַיְהִי. Ο'. ἕτερος. Οἱ λοιποὶ καινός.⁹

9. וַיִּלְדֻּם. Ο'. τῷ ἐθνει ('Αλλος' γένει¹⁰) αὐτοῦ.

עַם. Ο'. τὸ γένος. Alia exempl. τὸ ἔθνος.¹¹

CAP. I. ¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 58.

² Sic Comp., Codd. VII, 15 (i), 37, 58 (i), alii, Arab. 1, 2 (i). Cod. 64 in marg.: ✕ ἐξεληθούσαι. ³ Cod. 64 juxta schedas Bodl. Holmes. ex iisdem falso exscripsit: Θ. αἱ ἐκ μηρῶν; Montef. vero ex eodem cod.: 'Α. Θ. ἐκ μηρῶν Ἰακώβ.

⁴ Sic Arm. 1, Syro-hex. Obelus est in Syro-hex. Post ἐβδομήκοντα add. ἰωσήφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ, quae in initio versus omiserant, Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (post ψυχαι), Syro-hex. (idem), concinente Hebraeo. ⁵ Sic Codd. 15, 72, Syro-hex. (متولد من عصبه). ⁶ Syro-hex. ولد من عصبه. ⁷ Paulο aliter Nobil., Codd. 64, 127: 'Α. Θ. ἐξείρψαν. Σ. ἐξήρψαν. (Augmentum per α praeter Grammaticos testantur Hex. ad Psal. xlv. 2, et Suidas s. vv. ἐξείρψεν et ἐξείρψεν. E contrario in Psal. civ. 30 pro ἐξήρψεν stant Codd. Vat., Alex., Sin., invitis Comp., Ald. Praeterea forma ἐξείρψαν, s. ἐξήρψαν (nisi vitiosa sit lectio, et cum ἐξείρψαν commutanda) est imperfectum Alexandrinum pro ἐξείρπον, quod perspexit Fischer. in *Prolus. De Vitiis Lex. N. T.* p. 680, et longe ante eum Syrus noster, qui tamen cur ad diversa unius verbi Graeci tempora repraesentanda duobus verbis Syriacis contra morem usus sit, non facile expeditas.)

⁸ Sic Arm. 1, Syro-hex. Obelus est in Syro-hex. Post ἐβδομήκοντα add. ἰωσήφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ, quae in initio versus omiserant, Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (post ψυχαι), Syro-hex. (idem), concinente Hebraeo. ⁹ Sic Codd. 15, 72, Syro-hex. (متولد من عصبه). ¹⁰ Syro-hex. ولد من عصبه. ¹¹ Paulο aliter Nobil., Codd. 64, 127: 'Α. Θ. ἐξείρψαν. Σ. ἐξήρψαν. (Augmentum per α praeter Grammaticos testantur Hex. ad Psal. xlv. 2, et Suidas s. vv. ἐξείρψεν et ἐξείρψεν. E contrario in Psal. civ. 30 pro ἐξήρψεν stant Codd. Vat., Alex., Sin., invitis Comp., Ald. Praeterea forma ἐξείρψαν, s. ἐξήρψαν (nisi vitiosa sit lectio, et cum ἐξείρψαν commutanda) est imperfectum Alexandrinum pro ἐξείρπον, quod perspexit Fischer. in *Prolus. De Vitiis Lex. N. T.* p. 680, et longe ante eum Syrus noster, qui tamen cur ad diversa unius verbi Graeci tempora repraesentanda duobus verbis Syriacis contra morem usus sit, non facile expeditas.)

¹² Sic Arm. 1, Syro-hex. Obelus est in Syro-hex. Post ἐβδομήκοντα add. ἰωσήφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ, quae in initio versus omiserant, Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (post ψυχαι), Syro-hex. (idem), concinente Hebraeo. ¹³ Sic Codd. 15, 72, Syro-hex. (متولد من عصبه). ¹⁴ Syro-hex. ولد من عصبه. ¹⁵ Paulο aliter Nobil., Codd. 64, 127: 'Α. Θ. ἐξείρψαν. Σ. ἐξήρψαν. (Augmentum per α praeter Grammaticos testantur Hex. ad Psal. xlv. 2, et Suidas s. vv. ἐξείρψεν et ἐξείρψεν. E contrario in Psal. civ. 30 pro ἐξήρψεν stant Codd. Vat., Alex., Sin., invitis Comp., Ald. Praeterea forma ἐξείρψαν, s. ἐξήρψαν (nisi vitiosa sit lectio, et cum ἐξείρψαν commutanda) est imperfectum Alexandrinum pro ἐξείρπον, quod perspexit Fischer. in *Prolus. De Vitiis Lex. N. T.* p. 680, et longe ante eum Syrus noster, qui tamen cur ad diversa unius verbi Graeci tempora repraesentanda duobus verbis Syriacis contra morem usus sit, non facile expeditas.)

¹⁶ Sic Arm. 1, Syro-hex. Obelus est in Syro-hex. Post ἐβδομήκοντα add. ἰωσήφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ, quae in initio versus omiserant, Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (post ψυχαι), Syro-hex. (idem), concinente Hebraeo. ¹⁷ Sic Codd. 15, 72, Syro-hex. (متولد من عصبه). ¹⁸ Syro-hex. ولد من عصبه. ¹⁹ Paulο aliter Nobil., Codd. 64, 127: 'Α. Θ. ἐξείρψαν. Σ. ἐξήρψαν. (Augmentum per α praeter Grammaticos testantur Hex. ad Psal. xlv. 2, et Suidas s. vv. ἐξείρψεν et ἐξείρψεν. E contrario in Psal. civ. 30 pro ἐξήρψεν stant Codd. Vat., Alex., Sin., invitis Comp., Ald. Praeterea forma ἐξείρψαν, s. ἐξήρψαν (nisi vitiosa sit lectio, et cum ἐξείρψαν commutanda) est imperfectum Alexandrinum pro ἐξείρπον, quod perspexit Fischer. in *Prolus. De Vitiis Lex. N. T.* p. 680, et longe ante eum Syrus noster, qui tamen cur ad diversa unius verbi Graeci tempora repraesentanda duobus verbis Syriacis contra morem usus sit, non facile expeditas.)

²⁰ Sic Arm. 1, Syro-hex. Obelus est in Syro-hex. Post ἐβδομήκοντα add. ἰωσήφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ, quae in initio versus omiserant, Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (post ψυχαι), Syro-hex. (idem), concinente Hebraeo. ²¹ Sic Codd. 15, 72, Syro-hex. (متولد من عصبه). ²² Syro-hex. ولد من عصبه. ²³ Paulο aliter Nobil., Codd. 64, 127: 'Α. Θ. ἐξείρψαν. Σ. ἐξήρψαν. (Augmentum per α praeter Grammaticos testantur Hex. ad Psal. xlv. 2, et Suidas s. vv. ἐξείρψεν et ἐξείρψεν. E contrario in Psal. civ. 30 pro ἐξήρψεν stant Codd. Vat., Alex., Sin., invitis Comp., Ald. Praeterea forma ἐξείρψαν, s. ἐξήρψαν (nisi vitiosa sit lectio, et cum ἐξείρψαν commutanda) est imperfectum Alexandrinum pro ἐξείρπον, quod perspexit Fischer. in *Prolus. De Vitiis Lex. N. T.* p. 680, et longe ante eum Syrus noster, qui tamen cur ad diversa unius verbi Graeci tempora repraesentanda duobus verbis Syriacis contra morem usus sit, non facile expeditas.)

²⁴ Sic Arm. 1, Syro-hex. Obelus est in Syro-hex. Post ἐβδομήκοντα add. ἰωσήφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ, quae in initio versus omiserant, Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (post ψυχαι), Syro-hex. (idem), concinente Hebraeo. ²⁵ Sic Codd. 15, 72, Syro-hex. (متولد من عصبه). ²⁶ Syro-hex. ولد من عصبه. ²⁷ Paulο aliter Nobil., Codd. 64, 127: 'Α. Θ. ἐξείρψαν. Σ. ἐξήρψαν. (Augmentum per α praeter Grammaticos testantur Hex. ad Psal. xlv. 2, et Suidas s. vv. ἐξείρψεν et ἐξείρψεν. E contrario in Psal. civ. 30 pro ἐξήρψεν stant Codd. Vat., Alex., Sin., invitis Comp., Ald. Praeterea forma ἐξείρψαν, s. ἐξήρψαν (nisi vitiosa sit lectio, et cum ἐξείρψαν commutanda) est imperfectum Alexandrinum pro ἐξείρπον, quod perspexit Fischer. in *Prolus. De Vitiis Lex. N. T.* p. 680, et longe ante eum Syrus noster, qui tamen cur ad diversa unius verbi Graeci tempora repraesentanda duobus verbis Syriacis contra morem usus sit, non facile expeditas.)

²⁸ Sic Arm. 1, Syro-hex. Obelus est in Syro-hex. Post ἐβδομήκοντα add. ἰωσήφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ, quae in initio versus omiserant, Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (post ψυχαι), Syro-hex. (idem), concinente Hebraeo. ²⁹ Sic Codd. 15, 72, Syro-hex. (متولد من عصبه). ³⁰ Syro-hex. ولد من عصبه. ³¹ Paulο aliter Nobil., Codd. 64, 127: 'Α. Θ. ἐξείρψαν. Σ. ἐξήρψαν. (Augmentum per α praeter Grammaticos testantur Hex. ad Psal. xlv. 2, et Suidas s. vv. ἐξείρψεν et ἐξείρψεν. E contrario in Psal. civ. 30 pro ἐξήρψεν stant Codd. Vat., Alex., Sin., invitis Comp., Ald. Praeterea forma ἐξείρψαν, s. ἐξήρψαν (nisi vitiosa sit lectio, et cum ἐξείρψαν commutanda) est imperfectum Alexandrinum pro ἐξείρπον, quod perspexit Fischer. in *Prolus. De Vitiis Lex. N. T.* p. 680, et longe ante eum Syrus noster, qui tamen cur ad diversa unius verbi Graeci tempora repraesentanda duobus verbis Syriacis contra morem usus sit, non facile expeditas.)

³² Sic Arm. 1, Syro-hex. Obelus est in Syro-hex. Post ἐβδομήκοντα add. ἰωσήφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ, quae in initio versus omiserant, Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (post ψυχαι), Syro-hex. (idem), concinente Hebraeo. ³³ Sic Codd. 15, 72, Syro-hex. (متولد من عصبه). ³⁴ Syro-hex. ولد من عصبه. ³⁵ Paulο aliter Nobil., Codd. 64, 127: 'Α. Θ. ἐξείρψαν. Σ. ἐξήρψαν. (Augmentum per α praeter Grammaticos testantur Hex. ad Psal. xlv. 2, et Suidas s. vv. ἐξείρψεν et ἐξείρψεν. E contrario in Psal. civ. 30 pro ἐξήρψεν stant Codd. Vat., Alex., Sin., invitis Comp., Ald. Praeterea forma ἐξείρψαν, s. ἐξήρψαν (nisi vitiosa sit lectio, et cum ἐξείρψαν commutanda) est imperfectum Alexandrinum pro ἐξείρπον, quod perspexit Fischer. in *Prolus. De Vitiis Lex. N. T.* p. 680, et longe ante eum Syrus noster, qui tamen cur ad diversa unius verbi Graeci tempora repraesentanda duobus verbis Syriacis contra morem usus sit, non facile expeditas.)

³⁶ Sic Arm. 1, Syro-hex. Obelus est in Syro-hex. Post ἐβδομήκοντα add. ἰωσήφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ, quae in initio versus omiserant, Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (post ψυχαι), Syro-hex. (idem), concinente Hebraeo. ³⁷ Sic Codd. 15, 72, Syro-hex. (متولد من عصبه). ³⁸ Syro-hex. ولد من عصبه. ³⁹ Paulο aliter Nobil., Codd. 64, 127: 'Α. Θ. ἐξείρψαν. Σ. ἐξήρψαν. (Augmentum per α praeter Grammaticos testantur Hex. ad Psal. xlv. 2, et Suidas s. vv. ἐξείρψεν et ἐξείρψεν. E contrario in Psal. civ. 30 pro ἐξήρψεν stant Codd. Vat., Alex., Sin., invitis Comp., Ald. Praeterea forma ἐξείρψαν, s. ἐξήρψαν (nisi vitiosa sit lectio, et cum ἐξείρψαν commutanda) est imperfectum Alexandrinum pro ἐξείρπον, quod perspexit Fischer. in *Prolus. De Vitiis Lex. N. T.* p. 680, et longe ante eum Syrus noster, qui tamen cur ad diversa unius verbi Graeci tempora repraesentanda duobus verbis Syriacis contra morem usus sit, non facile expeditas.)

⁴⁰ Sic Arm. 1, Syro-hex. Obelus est in Syro-hex. Post ἐβδομήκοντα add. ἰωσήφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ, quae in initio versus omiserant, Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (post ψυχαι), Syro-hex. (idem), concinente Hebraeo. ⁴¹ Sic Codd. 15, 72, Syro-hex. (متولد من عصبه). ⁴² Syro-hex. ولد من عصبه. ⁴³ Paulο aliter Nobil., Codd. 64, 127: 'Α. Θ. ἐξείρψαν. Σ. ἐξήρψαν. (Augmentum per α praeter Grammaticos testantur Hex. ad Psal. xlv. 2, et Suidas s. vv. ἐξείρψεν et ἐξείρψεν. E contrario in Psal. civ. 30 pro ἐξήρψεν stant Codd. Vat., Alex., Sin., invitis Comp., Ald. Praeterea forma ἐξείρψαν, s. ἐξήρψαν (nisi vitiosa sit lectio, et cum ἐξείρψαν commutanda) est imperfectum Alexandrinum pro ἐξείρπον, quod perspexit Fischer. in *Prolus. De Vitiis Lex. N. T.* p. 680, et longe ante eum Syrus noster, qui tamen cur ad diversa unius verbi Graeci tempora repraesentanda duobus verbis Syriacis contra morem usus sit, non facile expeditas.)

¹ Procop. in Cat. Niceph. p. 553: Χυδαῖοι ἐγένοντο· τούτέστιν, εἰς πλῆθος ἐχύθησαν. "Οθεν Ἀκύλας, ἐχέοντο, φησὶν· ὁ δὲ Σύμ-

μαχος, ἐξείρψαν (sic), ὡς ἐπὶ τῶν ἐκ γῆς ἀναδιδομένων. Theodoret. ibid. (Opp. T. I, p. 120): Πῶς νοητέον τὸ, χυδαῖοι ἐγένοντο; Οὐχ, ὡς τινες νουόηκασιν, ὑβριστικῶς (cf. Hex. ad Jessai. xxxiii. 9 in *Addendis*) αὐτὸ τέθεικεν, ἀλλὰ τὸ πλῆθος δεδήλωκεν. Οὕτως γὰρ, φησὶν, ἡξήθησαν, ὡς κατὰ πάσης ἐκείνης ἐκχεῖσθαι τῆς γῆς. Οὕτω καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν ἡρμήνευσαν. Hisce auctoribus si fides habenda est, lectio ἐχέοντο ad priorem et paulo liberiores Aquilae versionem pertinere censenda est. ² Syro-hex. ولد من عصبه. ³ Cod. 64 in marg. a bibliopogo truncato: 'Α. Θ. καὶ ἐπλήρ... αὐτ' (sic), pro quibus, non monito lectore, Montef. exscripsit: 'Α. Θ. ἐπληρώθη ἡ γῆ ἐξ αὐτῶν. Nobiscum facit Procopius, eujus Graeca in Cod. Ambros. sic habent: τὸ γὰρ, καὶ ἐπλήθυσε ἡ γῆ αὐτούς, ἐπληρώθη ἡ γῆ αὐτῶν, Ἀκύλας ἐξέδωκεν. ⁴ Codd. X, 127 (cum 'Α. Σ. Θ. pro οἱ λ.). Syro-hex. ولد من عصبه. Nobil., Cod. 64: 'Α. Θ. καινός. ⁵ Sic Cod. 64 in marg. sine nom. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum γένος in marg.), 16, 18, alii, Syro-hex. (cum ولد من عصبه in marg.).

⁷ Procop. in Cat. Niceph. p. 553: Χυδαῖοι ἐγένοντο· τούτέστιν, εἰς πλῆθος ἐχύθησαν. "Οθεν Ἀκύλας, ἐχέοντο, φησὶν· ὁ δὲ Σύμ-

μαχος, ἐξείρψαν (sic), ὡς ἐπὶ τῶν ἐκ γῆς ἀναδιδομένων. Theodoret. ibid. (Opp. T. I, p. 120): Πῶς νοητέον τὸ, χυδαῖοι ἐγένοντο; Οὐχ, ὡς τινες νουόηκασιν, ὑβριστικῶς (cf. Hex. ad Jessai. xxxiii. 9 in *Addendis*) αὐτὸ τέθεικεν, ἀλλὰ τὸ πλῆθος δεδήλωκεν. Οὕτως γὰρ, φησὶν, ἡξήθησαν, ὡς κατὰ πάσης ἐκείνης ἐκχεῖσθαι τῆς γῆς. Οὕτω καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν ἡρμήνευσαν. Hisce auctoribus si fides habenda est, lectio ἐχέοντο ad priorem et paulo liberiores Aquilae versionem pertinere censenda est. ⁸ Syro-hex. ولد من عصبه. ⁹ Cod. 64 in marg. a bibliopogo truncato: 'Α. Θ. καὶ ἐπλήρ... αὐτ' (sic), pro quibus, non monito lectore, Montef. exscripsit: 'Α. Θ. ἐπληρώθη ἡ γῆ ἐξ αὐτῶν. Nobiscum facit Procopius, eujus Graeca in Cod. Ambros. sic habent: τὸ γὰρ, καὶ ἐπλήθυσε ἡ γῆ αὐτούς, ἐπληρώθη ἡ γῆ αὐτῶν, Ἀκύλας ἐξέδωκεν. ¹⁰ Codd. X, 127 (cum 'Α. Σ. Θ. pro οἱ λ.). Syro-hex. ولد من عصبه. Nobil., Cod. 64: 'Α. Θ. καινός. ¹¹ Sic Cod. 64 in marg. sine nom. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum γένος in marg.), 16, 18, alii, Syro-hex. (cum ولد من عصبه in marg.).

¹³ Procop. in Cat. Niceph. p. 553: Χυδαῖοι ἐγένοντο· τούτέστιν, εἰς πλῆθος ἐχύθησαν. "Οθεν Ἀκύλας, ἐχέοντο, φησὶν· ὁ δὲ Σύμ-

μαχος, ἐξείρψαν (sic), ὡς ἐπὶ τῶν ἐκ γῆς ἀναδιδομένων. Theodoret. ibid. (Opp. T. I, p. 120): Πῶς νοητέον τὸ, χυδαῖοι ἐγένοντο; Οὐχ, ὡς τινες νουόηκασιν, ὑβριστικῶς (cf. Hex. ad Jessai. xxxiii. 9 in *Addendis*) αὐτὸ τέθεικεν, ἀλλὰ τὸ πλῆθος δεδήλωκεν. Οὕτως γὰρ, φησὶν, ἡξήθησαν, ὡς κατὰ πάσης ἐκείνης ἐκχεῖσθαι τῆς γῆς. Οὕτω καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν ἡρμήνευσαν. Hisce auctoribus si fides habenda est, lectio ἐχέοντο ad priorem et paulo liberiores Aquilae versionem pertinere censenda est. ¹⁴ Syro-hex. ولد من عصبه. ¹⁵ Cod. 64 in marg. a bibliopogo truncato: 'Α. Θ. καὶ ἐπλήρ... αὐτ' (sic), pro quibus, non monito lectore, Montef. exscripsit: 'Α. Θ. ἐπληρώθη ἡ γῆ ἐξ αὐτῶν. Nobiscum facit Procopius, eujus Graeca in Cod. Ambros. sic habent: τὸ γὰρ, καὶ ἐπλήθυσε ἡ γῆ αὐτούς, ἐπληρώθη ἡ γῆ αὐτῶν, Ἀκύλας ἐξέδωκεν. ¹⁶ Codd. X, 127 (cum 'Α. Σ. Θ. pro οἱ λ.). Syro-hex. ولد من عصبه. Nobil., Cod. 64: 'Α. Θ. καινός. ¹⁷ Sic Cod. 64 in marg. sine nom. ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum γένος in marg.), 16, 18, alii, Syro-hex. (cum ولد من عصبه in marg.).

¹⁹ Procop. in Cat. Niceph. p. 553: Χυδαῖοι ἐγένοντο· τούτέστιν, εἰς πλῆθος ἐχύθησαν. "Οθεν Ἀκύλας, ἐχέοντο, φησὶν· ὁ δὲ Σύμ-

μαχος, ἐξείρψαν (sic), ὡς ἐπὶ τῶν ἐκ γῆς ἀναδιδομένων. Theodoret. ibid. (Opp. T. I, p. 120): Πῶς νοητέον τὸ, χυδαῖοι ἐγένοντο; Οὐχ, ὡς τινες νουόηκασιν, ὑβριστικῶς (cf. Hex. ad Jessai. xxxiii. 9 in *Addendis*) αὐτὸ τέθεικεν, ἀλλὰ τὸ πλῆθος δεδήλωκεν. Οὕτως γὰρ, φησὶν, ἡξήθησαν, ὡς κατὰ πάσης ἐκείνης ἐκχεῖσθαι τῆς γῆς. Οὕτω καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν ἡρμήνευσαν. Hisce auctoribus si fides habenda est, lectio ἐχέοντο ad priorem et paulo liberiores Aquilae versionem pertinere censenda est. ²⁰ Syro-hex. ولد من عصبه. ²¹ Cod. 64 in marg. a bibliopogo truncato: 'Α. Θ. καὶ ἐπλήρ... αὐτ' (sic), pro quibus, non monito lectore, Montef. exscripsit: 'Α. Θ. ἐπληρώθη ἡ γῆ ἐξ αὐτῶν. Nobiscum facit Procopius, eujus Graeca in Cod. Ambros. sic habent: τὸ γὰρ, καὶ ἐπλήθυσε ἡ γῆ αὐτούς, ἐπληρώθη ἡ γῆ αὐτῶν, Ἀκύλας ἐξέδωκεν. ²² Codd. X, 127 (cum 'Α. Σ. Θ. pro οἱ λ.). Syro-hex. ولد من عصبه. Nobil., Cod. 64: 'Α. Θ. καινός. ²³ Sic Cod. 64 in marg. sine nom. ²⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum γένος in marg.), 16, 18, alii, Syro-hex. (cum ولد من عصبه in marg.).

²⁵ Procop. in Cat. Niceph. p. 553: Χυδαῖοι ἐγένοντο· τούτέστιν, εἰς πλῆθος ἐχύθησαν. "Οθεν Ἀκύλας, ἐχέοντο, φησὶν· ὁ δὲ Σύμ-

μαχος, ἐξείρψαν (sic), ὡς ἐπὶ τῶν ἐκ γῆς ἀναδιδομένων. Theodoret. ibid. (Opp. T. I, p. 120): Πῶς νοητέον τὸ, χυδαῖοι ἐγένοντο; Οὐχ, ὡς τινες νουόηκασιν, ὑβριστικῶς (cf. Hex. ad Jessai. xxxiii. 9 in *Addendis*) αὐτὸ τέθεικεν, ἀλλὰ τὸ πλῆθος δεδήλωκεν. Οὕτως γὰρ, φησὶν, ἡξήθησαν, ὡς κατὰ πάσης ἐκείνης ἐκχεῖσθαι τῆς γῆς. Οὕτω καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν ἡρμήνευσαν. Hisce auctoribus si fides habenda est, lectio ἐχέοντο ad priorem et paulo liberiores Aquilae versionem pertinere censenda est. ²⁶ Syro-hex. ولد من عصبه. ²⁷ Cod. 64 in marg. a bibliopogo truncato: 'Α. Θ. καὶ ἐπλήρ... αὐτ' (sic), pro quibus, non monito lectore, Montef. exscripsit: 'Α. Θ. ἐπληρώθη ἡ γῆ ἐξ αὐτῶν. Nobiscum facit Procopius, eujus Graeca in Cod. Ambros. sic habent: τὸ γὰρ, καὶ ἐπλήθυσε ἡ γῆ αὐτούς, ἐπληρώθη ἡ γῆ αὐτῶν, Ἀκύλας ἐξέδωκεν. ²⁸ Codd. X, 127 (cum 'Α. Σ. Θ. pro οἱ λ.). Syro-hex. ولد من عصبه. Nobil., Cod. 64: 'Α. Θ. καινός. ²⁹ Sic Cod. 64 in marg. sine nom. ³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum γένος in marg.), 16, 18, alii, Syro-hex. (cum ولد من عصبه in marg.).

³¹ Procop. in Cat. Niceph. p. 553: Χυδαῖοι ἐγένοντο· τούτέστιν, εἰς πλῆθος ἐχύθησαν. "Οθεν Ἀκύλας, ἐχέοντο, φησὶν· ὁ δὲ Σύμ-

μαχος, ἐξείρψαν (sic), ὡς ἐπὶ τῶν ἐκ γῆς ἀναδιδομένων. Theodoret. ibid. (Opp. T. I, p. 120): Πῶς νοητέον τὸ, χυδαῖοι ἐγένοντο; Οὐχ, ὡς τινες νουόηκασιν, ὑβριστικῶς (cf. Hex. ad Jessai. xxxiii. 9 in *Addendis*) αὐτὸ τέθεικεν, ἀλλὰ τὸ πλῆθος δεδήλωκεν. Οὕτως γὰρ, φησὶν, ἡξήθησαν, ὡς κατὰ πάσης ἐκείνης ἐκχεῖσθαι τῆς γῆς. Οὕτω καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν ἡρμήνευσαν. Hisce auctoribus si fides habenda est, lectio ἐχέοντο ad priorem et paulo liberiores Aquilae versionem pertinere censenda est. ³² Syro-hex. ولد من عصبه. ³³ Cod. 64 in marg. a bibliopogo truncato: 'Α. Θ. καὶ ἐπλήρ... αὐτ' (sic), pro quibus, non monito lectore, Montef. exscripsit: 'Α. Θ. ἐπληρώθη ἡ γῆ ἐξ αὐτῶν. Nobiscum facit Procopius, eujus Graeca in Cod. Ambros. sic habent: τὸ γὰρ, καὶ ἐπλήθυσε ἡ γῆ αὐτούς, ἐπληρώθη ἡ γῆ αὐτῶν, Ἀκύλας ἐξέδωκεν. ³⁴ Codd. X, 127 (cum 'Α. Σ. Θ. pro οἱ λ.). Syro-hex. ولد من عصبه. Nobil., Cod. 64: 'Α. Θ. καινός. ³⁵ Sic Cod. 64 in marg. sine nom. ³⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum γένος in marg.), 16, 18, alii, Syro-hex. (cum ولد من عصبه in marg.).

³⁷ Procop. in Cat. Niceph. p. 553: Χυδαῖοι ἐγένοντο· τούτέστιν, εἰς πλῆθος ἐχύθησαν. "Οθεν Ἀκύλας, ἐχέοντο, φησὶν· ὁ δὲ Σύμ-

9. **עָצוּם**. *El fortis*. Ο'. καὶ ἰσχύει. 'Α. (καὶ) ὁστούνην.¹²
10. **יָרֵבָה**. Ο'. πληθυνθῆ. Alia exempl. πληθυν-
θῶσι.¹³
11. **חֲסִידֵי**. Ο'. καὶ οὗτοι (alia exempl. αὐτοί¹⁴).
12. **שָׂרֵי מִסִּים**. *Praefecti operarum*. Ο'. ἐπιστά-
τας ("Ἄλλος ἀρχοντας¹⁵) τῶν ἔργων. Σ.
ἐργοδιώκτας.¹⁶
13. **בְּבַלְתָּם**. *In bajulationibus eorum*. Ο'. ἐν
τοῖς ἔργοις ('Α. Σ. βαστάγμασιν¹⁷).
14. **עֲרֵי מִסְכָּנֹת**. *Urbes horreorum*. Ο'. πόλεις
ὀχυράς ('Α. Σ. σκηνωμάτων¹⁸).
15. **אֶת-פִּיֹּתָם**. Ο'. τὴν τε Πειθῶ (alia exempl.
Πειθῶμ, s. Πιθῶμ¹⁹). 'Α. Σ. τὴν *Phitho*.
Θ. τὴν *Phitho*.²⁰
16. **אֶת-רַעְמָם**. Ο'. ✕ 'Α. Σ. Θ. καὶ ²¹ 'Pa-

- μεσση, — καὶ 'Ων, ἡ ἐστὶν 'Ηλιούπολις ²² 4.
12. **יָרֵבָה מִסִּים**. *Et angebantur propter*. Ο'. καὶ
ἐβδελύσσοντο — οἱ Αἰγύπτιοι ²³ 4. ἀπό ("Ἄλλος"
ἀπό προσώπου²⁴). 'Α. (καὶ) ἐσικχαίνοντο. ²⁵
'Ο Σύρος καὶ ὁ 'Εβραῖος ἐθλίβοντο.²⁶
13. **בְּבַרְתָּם**. *Cum duritie*. Ο'. βία. Σ. ἐντρυφῶ-
τες. Θ. ἐμπαίγῳ. ²⁷ "Ἄλλος" δυναστεία.²⁸
14. **וְיָרֵבָה**. *Et acerbam reddebant*. Ο'. καὶ κατω-
δύνον. "Ἄλλος" καὶ παρεπίκραναν.²⁹
15. **בְּשָׂרָם**. Ο'. ἐν τοῖς πεδίοις. "Ἄλλος" ἐν ταῖς
χώραις.³⁰
16. **אֶת-עַבְדֵּיהֶם**. *Praeter omne servitium eorum*.
Ο'. κατὰ πάντα τὰ ἔργα ✕ 'Εβρ. αὐτῶν ³¹ 4.
15. **הָעֲבָרִית**. Ο'. τῶν 'Εβραίων. "Ἄλλος" ταῖς
'Εβραῖαις.³²
16. **וְיָרֵבָה**. Ο'. καὶ ὧσι. "Ἄλλος" καὶ ὄψεσθε. ³³

¹² Cod. 64: 'Α. ὅστο..., reliquis excisis. Cf. Hex. ad Deut. vii. 1. Formam magis legitimam ὁστούνης posuit Aq. ad Gen. xviii. 18. Psal. xxxiv. 18. ¹³ Sic Codd. 19, 58, 72, alii, et Syro-hex. in textu, cum nota marginali: "πληθυνθῆ (**עָצוּם**) positum est in Graeco." ¹⁴ Sic Comp., Codd. 15, 19, 108, Syro-hex. (cum οὗτοι in marg.). ¹⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁶ Codd. 64 (cum ἐργοδ...), 127. Nobil. affert: Schol. ἐργοδιώκτας. ¹⁷ Cod. 64: 'Α. Σ. βαστάγμα... (sic). Cf. Hex. ad Psal. lxxx. 7. ¹⁸ Idem: 'Α. Σ. σκην... (sic). Procop. in Cat. Niceph. p. 555: ὁ γὰρ Ἀκύλας, σκηνωμάτων, ἐξέδωκεν. ¹⁹ Prior lectio est in Codd. X, 30, 77, 85, 130; posterior in Codd. III, 118 (teste Ceriani). Syro-hex. **עֲרֵי מִסְכָּנֹת**. ²⁰ Syro-hex. **עֲרֵי מִסְכָּנֹת**. ²¹ Sic Syro-hex. in textu. Copula deest in Cod. 58. ²² Obelus est in Syro-hex., Arab. 1, 2. Clausulam reprobant Codd. 53, 58. Euseb. in Onomasticon, p. 376: 'Ὅν ἐστὶν 'Ηλιούπολις ἐν Αἰγύπτῳ, ἣν καὶ αὐτὴν ὠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ 'Ισραὴλ κατὰ τοὺς ὄ' τὸ γὰρ 'Εβραϊκὸν οὐκ ἔχει καὶ ἐικότως προϋπήρχε γὰρ τῆς εἰσόδου τῶν υἱῶν 'Ισραὴλ. (Ad Πιθῶφ (sic) Cod. 64 in marg.: διασκ...; ad 'Ραμεσσή, στομεκ... (fort. σεισμός ἐκ σπητός); ad 'Ηλιούπολις, κόπος (ἦν).) ²³ Obelus est in Syro-hex., Arab. 1, 2. ²⁴ Sic Cod. VII ex corr. manu 2da. ²⁵ Nobil., Codd. 64 (sine nom.), 127 (cum ἐσικχαίνοντο). Cod. 85 in textu: ἐσικχαίνοντο τοὺς υἱοὺς 'Ισραὴλ. (Glossae: Σικχαίνουμαι τοῦτον τὸν ἀνθρώπον. *Taedet me hujus hominiam*.) Cf. Hex. ad Gen. xxvii. 46. Num. xxi. 5. Jesai. vii. 16, in quibus omnibus locis forma activa prostat. ²⁶ Nobil.,

Anon. in Cat. Niceph. p. 555, uterque cum scholio: ὁρῶντες αὐτοὺς πληθυντομένους, καὶ ἐκάκουν αὐτούς. Etiam Procop. MS.: τὸ δὲ, ἐβδελύσσοντο οἱ Αἰγύπτιοι ἀπὸ τῶν υἱῶν 'Ισραὴλ, ὁ 'Εβραῖος, ἐθλίβοντο, φησί. ²⁷ Codd. X (cum ἐμπαίγῳ), 127 (cum ἐμπαίγῳ). Cod. 64 tantummodo habet: 'Α. (sic) ἐντρ... Montef. edidit: 'Α. ἐντρυφήματι. Σ. Θ. ἐμπαίγῳ, non memorato auctore. Quod autem affirmat p. 673, vocem **עָרֵי** Symmachum vertere solere ἐμπαίγῳ et ἐμπαίγῳ, id falsum esse demonstrant ipsa, quae testes appellat, Lexica sua. Cf. Hex. ad Lev. xxv. 43. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁹ Cod. VII in marg. manu 2da: καὶ παρεπικρα^N (sic). Cod. 64 in marg.: παρεπ... (non, ut Holmes, 'Α. παρεπ...), unde Montef. eruit: "Ἄλλος" παρεπικρανον. ³⁰ Cod. VII in marg. manu 2da. ³¹ Syro-hex. Sic sub simplici aster. Cod. 64 in marg., et sine aster. in textu Codd. 15, 72. ³² Cod. VII ex corr. manu 2da, quae as (sic) bis superscripsit τῷ ὄν. Mox ad Σεπφώρα Montef. ex Regio 1871 (=Holmes. 64) affert: "Ἄλλος" ὀρνίθιον; necnon ad Φουά: "Ἄλλος" ἐρνυθρόν; quas lectiones Symmachi esse autumat, cum sint mera glossemata etymologica, e Philone Jud. petita. Ad Φουά Cod. 64 in marg. notat: ἐρνυθ...; Cod. X autem: ἐρνυθρόν ἢ ἐμφανές. Ad Σεπφώρα Cod. 64, non h. l., sed ad Cap. ii. 21, scholium habet: ὀρνίθιο... λωνή (fort. ὀρνίθιον ἢ καλλωνή; ut prior vox ad **עֲרֵי** (ii. 21), posterior ad **עֲרֵי** (i. 15) referatur). ³³ Cod. 64 in marg. sine nom., post quod aliquid excisum videtur, fortasse αὐτάς.

- 17, 18. אֶת־הַלְוִיִּים (bis). *Pueros*. Ο'. τὰ ἄρ-
σενα. 'Α. Θ. τὰ παιδία (s. παιδάρια).³⁴
19. הַמִּצְרִית. Ο'. Αἰγύπτου. *Alia exempl. Αι-
γυπτίαι* (s. *al* Αἰγυπτίαι).³⁵
- בִּיְהִיּוֹת הָנָה בָּטָרָם תְּבוֹא אֲלֵהֶן הַמִּצְרִית
וְיָלֶדוּ. *Nam vegetae sunt; antequam venerit
ad eas obstetrix, etiam pepererunt*. Ο'. τί-
κτουσι γὰρ πρὶν ἢ εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς τὰς
μαίας, καὶ ἔτικτον. 'Α. ὅτι τοκάδες αὐταί...³⁶
Σ. μαῖται γὰρ εἰσι, καὶ πρὶν εἰσελθεῖν τὰς
μαίας, τίκτουσιν. Θ. ὅτι ζωογονοῦσιν αὐται
μαίας, τίκτουσι.³⁷
- Ἄλλος (ὅτι) ὑγιαίνουν αὐταί...³⁸
20. וַיִּיטֹב. Ο'. εὖ δὲ ἐποίει. Θ. (καὶ) ἡγάθυνεν.³⁹
21. וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים. *Et paravit eis domos* (opes).
Ο'. ✕ καὶ ἔποίησαν ἑαυταῖς οἰκίας.⁴⁰ 'Α.
Σ. καὶ ἐποίησεν αὐταῖς οἴκους.⁴¹
22. הַיַּאֲרֶה. Ο'. εἰς τὸν ποταμόν. ('Α.) εἰς τὸ
ῥεῖθρον.⁴²

Cap. I. 1. — τῷ πατρὶ αὐτῶν.⁴³ 10. δεῦτε οὖν
— ἡμεῖς κατασοφισώμεθα.⁴⁴ 22. — τοῖς Ἑβραί-
οις.⁴⁵

CAP. II.

1. אֶת־בֶּת־לֵוִי. Ο'. τῶν θυγατέρων Λευί (alia ex-
empl. add. καὶ ἔσχεν αὐτήν¹).
2. כִּרְמֹב הוּא. Ο'. ἀστεῖον (alia exempl. add.
ὄν²). 'Α. ὅτι ἀγαθός... Σ. ὅτι καλός.³
- וַתִּסְתָּר. *Et abscondit eum*. Ο'. ἐσκέπασαν
αὐτό. Σ. ἐσκέπασεν αὐτόν.⁴ Ἄλλος ἔκρυ-
ψεν.⁵
3. תֵּבַת גִּלְיָא. *Arculam papyraceam*. Ο'. θίβιν
(s. θήβην) ✕ παπύρου.⁶ 'Α. Σ. κιβωτὸν
παπύρου.⁷
- בֶּה אֶת־הַיֶּלֶךְ. Ο'. τὸ παιδίον εἰς αὐτήν. Ἄλ-
λος ἐν αὐτῇ τὸ παιδίον.⁸

³⁴ Montef. ad v. 17 e Regio 1871 edidit: Θ. τὰ παιδάρια. In contrariam partem Holmesii amanuensis ad v. 18 ex eodem exscripsit: 'Α. Θ. παῖδια. Etiam Cod. VII in marg. manu 2da sine nom. ambiguum scripturam habet. ³⁵ Sic Comp., Codd. VII (ex corr. manu 2da), 19, 30, alii, Syro-hex. ³⁶ Syro-hex. (In 3 Reg. iv. 26 Graeca locutio τοκάδες ἱπποὶ Nostro sonat (ستلاد صال). ³⁷ Nobil., Cat. Niceph. p. 557. Syro-hex. affert: Σ. μαῖται γὰρ εἰσιν (ستلاد صال). Θ. αὐταὶ ζωογονοῦσιν (وحي حيتيم). Diodorus in Cat. Niceph. p. 557: 'Η τῶν Ο' ἐρμηνεία τὴν ταχύτητα δοκεῖ σημαίνει τῶν Ἑβραίων γυναίκων, τὴν κατὰ τὸ τίκτειν φθάνουσιν τὴν παρουσίαν τῶν μαίων ἢ δὲ τοῦ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίωνος, ὅτι αἱ γυναῖκες τῶν Ἑβραίων ἴσασιν τὴν μαυνητικὴν ἐπιστήμην, καὶ τῆς τῶν μαίων παρουσίας οὐ χρῆζουσιν διὰ δὴ αὐταῖς προχωρεῖ (non παραχωρεῖ, ut Montef.) καὶ τὸ ζωογονεῖν τοὺς ἄρρενας. ³⁸ Cod. VII in marg. manu 2da: ὑγιαν... αὐταί, ceteris evanidis. ³⁹ Cod. 64 ad εὖ δὲ ἐποίει in marg. affert: ... ἡθύνεν (sic). Cf. Hex. ad 1 Reg. ii. 32. ⁴⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 58, 72, 130, Arm. 1. ⁴¹ Cat. Niceph. p. 557: ἈΔΗΛΟΥ. Φανερώτερον ἡμῖν ἔδειξεν ὁ Σὺμ. καὶ Ἀκιδας οὐ γὰρ αἱ μαῖται ἐποίησαν ἑαυταῖς οἰκίας, ὅπερ ἂν τις οἰηθεί κατὰ τοὺς Ο' ἀλλ' ὁ θεὸς ἐποίησεν ἑαυταῖς (leg. αὐταῖς) οἴκους, οὐ τοὺς χειροτέκτους κ. τ. ἄ. Alias, sed non una de causa suspectas, Aquilae et Symmachi lectiones Montef. e Catenis MSS. enis [et Cat. Niceph. ibid.] edidit: 'Α. ἐπεὶ οὖν ἐφο-

βοῦντο αἱ μαῖται τὸν θεόν, ἐποίησαν ἑαυταῖς οἴκους [Cod. 85: 'Α. καὶ ἐποίησαν. Cod. 127: 'Α. καὶ ἐποίησαν ἑαυταῖς οἴκους]. Σ. ἐπειδὴ [sic in textu LXXviral pro ἐπεὶ δὲ Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii] ἐφοβοῦντο αἱ μαῖται τὸν θεόν, ἐποίησαν ἑαυταῖς οἰκίας. Praeterea Montef. ex iisdem affert: Θ. ἐποίησαν αὐταῖς οἴκους; quam lectionem non agnoscit Niceph. ⁴² Cod. VII in marg. manu 2da, hic et vv. 4, 5. Cf. Hex. ad Exod. vii. 24. Job. xxviii. 10. ⁴³ Syro-hex. ⁴⁴ Arab. 1, 2, teste Pat. Junio in Bibl. Pol. Waltoni T. VI. Holmesius vero ex iisdem — cum nobis allegat. In Syro-hex. clausula casu excidisse videtur. ⁴⁵ Syro-hex., Arab. 1, 2.

CAP. II. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ² Sic Codd. 29, 53, alii, Syro-hex. ³ Codd. 85, 127. Nobil. affert: 'Α. ἀγαθός. Σ. καλός. Cod. VII in marg. manu 2da: ἀγαθός. Praeterea ad ἰδόντες δὲ Montef. e Reg. 1871 exscripsit: Σ. ἰδὼν δὲ, repugnante Holmesii amanuensi, qui lectiones marginales hic excisas fuisse affirmat. ⁴ Reg. 1871, teste Montef. ⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. Syro-hex. in marg.: ἔκρυψαν αὐτόν (وحي حيتيم). ⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Ald., Cod. 15 (cum θίβην). Ad θίβην (sic) Cod. VII in marg. scholium habet: κιβωτὸν ἐκ βύβλου πλεκτόν, ὡς φοινικῶδες (corr. ex Suida s. v. θίβης, κοφινῶδες). ⁷ Codd. 64 (teste Montef.), 85, 127. Cf. Hex. ad Jesai. xviii. 2. ⁸ Sic Cod. VII ex corr. manu 2da.

3. בְּסוּחַ. *In junceto*. Ο'. εἰς τὸ ἔλος. 'Α. ἐν τῷ παπυρεῶνι.⁹
5. וְנַעֲרֹתֶיהָ. *Et puellae ejus*. Ο'. καὶ αἱ ἄβραι ('Α. αἱ παιδίσκαι. Σ. τὰ κοράσια¹⁰) αὐτῆς.
- עֲלֵי הַיָּאֵר. *Ad oram fluminis*. Ο'. παρὰ τὸν ποταμόν. 'Αλλος' χεῖλος τοῦ ρείθρου.¹¹
- בְּתוֹךְ הַסּוּחַ. Ο'. ἐν τῷ ἔλει. 'Α. ἐν μέσῳ τοῦ παπυρεῶνος.¹²
- אֶת-אֲמֵתָהּ. *Ancillam ejus*. Ο'. τὴν ἄβραν. 'Αλλος' (τὴν) οἰκέτιδα.¹³
6. אֶת-הַיֶּלֶד הַזֶּה יַעֲר בָּכָה. Ο'. (ὀρφ) παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θίβει. *Alia exempl.* (ὀρφ) ✕ τὸ 4 παιδίον ✕ καὶ ἦν παιδίον 4 κλαῖον — ἐν τῇ θίβει 4.¹⁴
13. נָשִׁים. *Inter se rixantes*. Ο'. διαπληκτιζομένους. 'Α. Σ. διαμαχομένους.¹⁵
- רָעָה. Ο'. τὸν πλησίον. 'Αλλος' ἐταῖρόν σου.¹⁶
14. לְאִישׁ שָׂר. Ο'. ✕ εἰς ἄνδρα 4 ἄρχοντα.¹⁷
- הֲלֹהֲרִנִּי אַתָּה אֲמַר כְּאִשֶּׁר הֲרַגְתָּ אֶת-דִּמְעִי. *Num interficere me tu cogitas, quemadmodum interfecisti Aegyptium?* Ο'. μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνείλες χθὲς τὸν Αἰγύπτιον; 'Α. μήτι ἀποκτεῖναι με σὺ λέγεις,

- καθὰ ἀπέκτεινας σὸν τὸν Αἰγύπτιον; Σ. μήτι ἀποκτεῖναι με σὺ λέγεις, ὃν τρόπον ἀπέκτεινας τὸν Αἰγύπτιον; Θ. ἢ ἀνελεῖν με σὺ λέγεις, ὃν τρόπον ἀνείλες τὸν Αἰγύπτιον;¹⁸
15. Ο'. ἐλθὼν δὲ εἰς γῆν Μαδιάμ. *Alia exempl. vacant.*¹⁹
16. שָׁבַע בָּנוֹת. Ο'. ἦσαν ἐπτὰ θυγατέρες. *Alia exempl.* ἐπτὰ θυγατέρες ✕ Σ. ἦσαν 4.²⁰
- אֶת-הַרְחֵקֶיהֶן. *Canales*. Ο'. τὰς δεξαμενάς. 'Αλλος' (τὰς) ποτίστρας.²¹
19. וְגַם-דָּלָהּ לָהּ. *Et etiam hauriendo hausit*. Ο'. καὶ ✕ ἀντλῶν 4 ἤντλησεν.²²
20. לָמָּה. Ο'. καὶ ἵνατί (*alia exempl. add. οὕτως*²³).
21. וַיִּשָּׁבַע מֹשֶׁה לְנֹאחַ. *Et consensit Moses habitare*. Ο'. κατφοκίσθη δὲ Μωυσῆς. Σ. ὥρκισε δὲ Μωυσῆν ὥστε οἰκεῖν. Θ. καὶ ἤρξατο Μωυσῆς κατοικεῖν.²⁴
- צִפְרָה. Ο'. Σεπφώραν. *Schol.* ὀρνίθιον, ἡ καλλονή.²⁵
22. גֵּר. Ο'. πάροικος. 'Α. προσήλυτος.²⁶
- בְּאֶרְצָן נִכְרִי. Ο'. ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ ('Α. ξένη²⁷). *Alia exempl. add.* τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου

⁹ Codd. 64 (cum . . . παπυρεῶνι), 85, 127 (cum παπυρεῶνι).

¹⁰ Codd. 85, 127 (utroque sine articulis). Cod. VII in marg. manu 2da: 'Α. αἱ παιδίσκαι. τὰ κοράσια (sic). ¹¹ Cod. VII, superscript. manu 2da. Vid. Dan. x. 4 in Hebr. et LXX.

¹² Sic Montef., tacito auctore, notans: "Lec-tionem Aquilae sequitur Vulgatus interpres, qui vertit: *in papyrione*." Cod. VII in marg. manu 2da: ἐν τῷ παπυρεῶνι. ¹³ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap. xxi. 8.

¹⁴ Sic Syro-hex. Cod. 15: (ὀρφ) καὶ ἦν π. κλαῖον ἐν τῇ θ. Arab. 1, 2, teste Holmesio: ✕ — *infantem, et infans flens* — ἐν τῇ θ. Cod. 64 male pingit: ✕ ἐν τῇ θήβη. Post παιδίον Cod. VII in marg. manu 2da apponit: καὶ ἰδοὺ παιδίον. ¹⁵ Cod. 64. ¹⁶ Cod. VII in marg. manu 2da.

¹⁷ Syro-hex. Cod. 64 in marg.: ✕ εἰς ἄνδρ. . . ¹⁸ Cod. 127. Ad θέλεις Cod. 64 in marg. affert: λέγεις, et sic in textu Syro-hex.

¹⁹ Sic Codd. X, 72, Syro-hex. (qui habet in marg.), Arab. 1, 2. Iidem, excepto X, copulam ante ἐκάθισεν inferunt. Ad Μαδιάμ Montef. affert: 'Αλλος' ἐκκρίσεως, tacito auctore. Sic (vel potius ἐκ κρίσεως) Cod. 64 in marg., quae glossa est Hebraeae vocis מִן. ²⁰ Sic

Syro-hex., et sine nota hexaplari Codd. 58, 72. ²¹ Cod. 64 in marg. sine nom. Sic Cod. VII in marg. manu 2da, subscripto γούρνας (sic). ²² Sic Syro-hex. (qui male pingit: ✕ καὶ ἀντλῶν 4), et sine aster. Cod. 58. Minus bene Montef. e Cod. 64 (qui post ποιμένων in marg. habet: ✕ ἀντλῶν): Ο'. ἀπὸ τῶν ποιμένων ✕ ἀντλῶν 4 καὶ ἤντλησεν.

²³ Sic Comp., Ald., Codd. II (ex corr.), III, VII, 14, 16, alii, Syro-hex. ²⁴ Cod. 64, truncato margine: Σ. ὥρκισε δὲ μ. . . ὥστε οἰκ. . . Θ. καὶ ἤρξατο μ. . . τοικε. . . Symmachum, ut solet, imitatus est Hieron., Hebraea vertens: *Juravit ergo Moyses, quod habitaret cum eo*. Sed verbum transitivum ὥρκισε omnino postulat ut Μωυσῆν, non Μωυσῆς, legamus, continentibus Judaeorum magistris, qui Jethro-nem generum suum juramento obstrinxisse, ut filium primogenitum idolorum cultui deberet, fabulantur. Cf. D. Abr. Geiger in *Symmachus* etc. p. 50.

²⁵ Cod. X in marg. Cf. ad Cap. i. 15. Mox v. 22 ad Γηρόν idem in marg. notat: πάροικος ἐκεῖ. ²⁶ Cod. 64. Sic sine nom. Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁷ Cod. 64.

ἐκάλεσεν Ἑλιεξέρ· ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρὸς μου
βοηθός μου, καὶ ἐρρύσατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ.²⁸

24. גִּמְטִיּוֹתָם. *Gemitum eorum.* Ο'. τὸν στενα-
γμὸν αὐτῶν. 'Α. Σ. τῆς οἰμωγῆς αὐτῶν.²⁹

25. וַיֵּי. Ο'. καὶ ἐπέιδεν. 'Α. Θ. καὶ εἶδεν.³⁰

Cap. II. 3. ἐτι κρύπτειν ✕ αὐτό 4.³¹ 6. — ἡ
θυγάτηρ Φαραώ 4. 11. — ταῖς πολλαῖς 4.³² — τοὺς
υἱοὺς Ἰσραήλ 4.³³ — τῶν υἱῶν Ἰσραήλ 4.³⁴ 14. τὸν
Αἰγύπτιον — χθές 4.³⁵ τὸ βῆμα — τοῦτο 4.³⁶ 16.
— ποιμαίνουσαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν 4.³⁷
22. — ἡ γυνή 4 ✕ ἔτεκεν υἱόν 4.³⁸

CAP. III.

1. וְהָיָה. *Soceri sui.* Ο'. τοῦ γαμβροῦ (alia ex-
empl. πενθεροῦ¹) αὐτοῦ. 'Α. νυμφευτοῦ . .
Σ. πενθεροῦ² . .

1. וַיַּעַבְדֵּה. *Et egit.* Ο'. καὶ ἡγαγε (s. ἡγεν). 'Α.
ἤλασεν.³

וְהָיָה. Ο'. εἰς τὸ ὄρος (alia exempl.
add. τοῦ θεοῦ⁴).

2. מִתּוֹךְ הַרְבֵּי. *E medio rubi.* Ο'. ἐκ ✕ μέσου 4
τοῦ βάτου.⁵

בִּיעַר. *Ardens.* Ο'. καίεται. 'Α. ἀναπτόμενος.⁶
Σ. ἐφλέγετο.⁷

3. וְהָיָה. Ο'. τὸ δῖαμα. Σ. τὸ θέαμα.⁸

4. מִתּוֹךְ הַרְבֵּי. Ο'. ἐκ τοῦ βάτου. Alia exempl.
ἐκ μέσου τοῦ βάτου.⁹

וַיֵּי. Ο'. τί ἐστιν; 'Α. Θ. ἰδοὺ ἐγώ.¹⁰

5. וַיֵּי. *Euxe.* Ο'. λύσαι. 'Α. ἔκσπασον. Σ.
ὑπόλυσαι.¹¹

וְהָיָה. *Calceos tuos.* Ο'. τὸ ὑπόδημά ✕ σου 4.¹²

וְהָיָה. Ο'. Vacat. ✕ 'Α. ἐπ' αὐτοῦ 4.¹³

²⁸ Sic Comp., Codd. VII, X (sub ✕, fortasse pro —), 14 (om. ἐκάλεσεν), 16 (idem), 18, alii, Arab. 1, 2, et Syro-hex. in marg. Alia interpolatio, ἐτι δὲ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν δεῦτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑλιεξέρ· ὁ γὰρ θεὸς κ. τ. ἐ., est in Ald. (qui infert λέγων post Ἑλιεξέρ), Codd. 76 (om. δεῦτερον, cum ἐπωνόμασε pro ἐκάλεσε, et ἐξείλατο pro ἐρρύσατο), 82 (cum ἐπωνόμασε et ἐξείλατο), 83 (ut Ald.), 85, 108, 129. Cf. Cap. xviii. 4. ²⁹ Codd. X, 127 (cum 'Ακ. pro 'Α. Σ.). Cod. 64 in marg.: . . ἰμωγῆς. ³⁰ Syro-hex. . .

וְהָיָה. Mox ad καὶ ἐγνώσθη αὐτοῖς Cod. VII in marg. manu 2da: καὶ ἡλίσεν αὐτοῖς, quod scholium esse videtur.

³¹ Syro-hex. Sic (pro αὐτὸ ἐτι κρ.) sine aster. Comp., Codd. III, VII, X, 14, 16, alii. Pronomen deest in Codd. 53, 75. ³² Idem. ³³ Idem, qui male pingit: τοὺς υἱοὺς — Ἰσραήλ 4. ³⁴ Idem. ³⁵ Idem (pro χθές τὸν Αἴγ.), et sic sine obelo Codd. III, 14, 15 (cum ἐχθές), 16, alii. ³⁶ Idem. ³⁷ Idem, om. Ἰσθρ in fine, quae vox abest a Codd. 29, 37, aliis, Arab. 1, 2. ³⁸ Idem. "Hebraeus pro toto loco, ἐν γαστρὶ δὲ λαβοῦσα ἡ γ. ἔτεκεν υἱόν, habet et peperit filium. Male igitur notae Origenianae in Nostro, vixque ex contextu puto olim defuisse ἔτεκεν υἱόν in LXX, cum Cod. 78 [qui solus reprobatur], junior codex, potuerit ex oscitantia amanuensis omittere."—*Ceriani*.

CAP. III. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. VII (in marg. manu 2da), 14, 71, 72, alii. Duplex lectio, γαμβροῦ πενθεροῦ, est in Codd. 19, 108, 118. Cod. 64: γαμβροῦ, superscripto πενθεροῦ. Syro-hex. in textu: *soceri sui*; in

marg. autem: "Γαμβρόν (גַּמְבְּרוֹן) τὸν πενθερόν (פֶּנְתֶּרוֹן) vocat Scriptura, utens more humano, et praesertim linguae Graecorum; saepe autem hoc apud eos dicitur." ² "Haec ex Regio 1871 mutuumur, ubi lectio Aquilae [quam non memorat Holmesii amanuensis], ut et multae aliae, excisa fuit, ita ut postrema tantum syllaba . . . τοῦ remaneat. Sed ibi legendum esse νυμφευτοῦ non dubium; quia infra Cap. xvii. 1, ubi de Jethro Moysis socero agitur, Aq. וַיֵּי vertit νυμφευτής, id est, ad litteram *pronubus*, tametsi puto Aquilam intellexisse *socorum*."—*Montef.* ³ Codd. X (qui ad ἡλθεν male refert), 127. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxx. 2, 22. Psal. lxxvii. 52. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. VII (manu 2da), X, 18, 19, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex., Euseb. in Dem. Evang. p. 239 (juxta Cod. Paris. a Gaisfordio adhibitum). ⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 58, Arm. 1. Cod. 64 in textu: ἐκ τοῦ βάτου, cum ✕ super ἐκ, hic et v. 4. Cod. VII in marg. manu 2da: μέσον τῆς βάτου. ⁶ Nobil., Cod. 127. ⁷ Codd. X (teste Griesb.), 85, 127. Minus probabiliter Nobil.: Σ. φλεγόμενος. ⁸ Codd. X, 127. Montef. e marg. Cod. 1871 edidit: . . . θαῦμα, tacente Holmesii amanuensi. ⁹ Sic Cod. 58, 128, Syro-hex., Euseb. ibid. pp. 239, 246. ¹⁰ Cod. 64. Sic sine nom. Cod. VII in marg. manu 2da. ¹¹ Nobil. (cum ὑπόλυσον), Codd. 85 (teste Montef.), 127 (sine siglo Ἀ.). ¹² Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 132. ¹³ Syro-hex. Sic sine aster. Cod. 58, Euseb. ibid. p. 246. Cod. VII in marg. manu 2da: ἐπ' αὐτόν.

6. וַיִּסְתֵּר. O'. ἀπέστρεψε δέ. 'A. (καὶ) ἀπέκρυψεν.¹⁴
7. כַּפְנִי. O'. ἀπό. "Αλλος' ἀπὸ προσώπου.¹⁵
- וְתִתְּנוּ דֹּלוֹרָא. Dolores eorum. O'. τὴν ὀδύνην αὐτῶν. (Σ.) τὰς καταπονθήσεις.¹⁶
9. וְגַם-רִאשֵׁי אֶת-הַלְלִימֹן אֲשֶׁר מִצְרַיִם לְחֵצֵי. O'. καὶ ὡρακα τὸν θλιμμὸν, ὃν οἱ Αἰγύπτιοι θλίβουσιν αὐτούς. 'A. καίγε ὡρακα σὺν τὸν ἀποθλιμμὸν ὃν οἱ Αἰγύπτιοι ἀποθλίβουσιν αὐτούς. Σ. καὶ ὡρακα τὴν θλίψιν αὐτῶν, ἣν οἱ Αἰγύπτιοι θλίβουσιν αὐτούς. Θ. ὁμοίως τοῖς O'.¹⁷
11. מִי אֲנִי. O'. τίς εἰμι ἐγώ (X' A. Θ. ἐγώ εἰμι¹⁸).
12. וַיֹּאמֶר. O'. εἶπε δὲ ὁ θεὸς Μωυσῇ, λέγων. Alia exempl. εἶπε δέ.¹⁹
- בְּהִירְיָא. O'. ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε. Σ. ὅταν ἐξαγάγῃς.²⁰
14. אֲהִיָּה אֲשֶׁר אֲנִי. Sum qui sum. O'. ἐγώ εἰμι ὢν. 'A. Θ. ἔσομαι (ὅς) ἔσομαι.²¹

15. וַיִּבֶן. Monumentum meum. O'. μνημόσυνον. Σ. ἀνάμνησίς μου.²²
16. זִקְנֵי. Seniores. O'. τὴν γερουσίαν. 'A. τοὺς πρεσβυτέρους.²³
- וְיָבִיט. O'. ἐπισκοπῇ ἐπέσκεμμαι. Schol. ἐπιβλέψει ἐπέβλεψα.²⁴
18. וַיִּקְרָא. Obviatus factus est. O'. προσκέκληται. 'Αλλος' ἐπικέκληται.²⁵
20. בְּקֶרְבוֹ. O'. ἐν αὐτοῖς. 'A. ἐν ἐγκάτῳ αὐτοῦ.²⁶
21. לֹא תִלְכּוּ. O'. οὐκ ἀπελεύσεσθε ('Αλλος' ἐξελεύσεσθε²⁷).
22. וַיִּמְרַר בֵּיתָהּ. Et ab inquilina domus ejus. O'. καὶ συσκήνου (Σ. σταθμούχου²⁸) αὐτῆς.
- וַיַּחֲלֵט. Et spoliabit. O'. καὶ σκυλεύσατε (alia exempl. συσκευάσατε, s. συσκευάσετε²⁹). 'A. Σ. (καὶ) σκυλεύσετε.³⁰ Aliter: 'A. συλήσατε.³¹ 'O' Σύρος, ἐκτινάξατε, κενώσατε, φησύν.³²

Cap. III. 6. καὶ εἶπεν — αὐτῷ³³ — καὶ ὁ θεὸς Ἰσαάκ³⁴. 7. — πρὸς Μωυσῇ³⁴ ἐργοδιωκτῶν

¹⁴ Codd. X, 127 (sine nom.). Cod. 85 in marg. sine nom.: ἐπέκρυψεν. Hic notatur in marg. Cod. X: κατὰ Σαμαρειτῶν; neonon infra ad v. 15: ση. κατὰ Σαμαρειτῶν.
¹⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁶ Cod. 64, exciso margine, in quo nomen interpretis erat. Cf. Hex. ad Psal. xxxi. 10. lxviii. 27. Mox v. 8 verba, καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτούς, quae desunt in Codd. III, VII, X, 14, 16, 18, aliis, in marg. tantum habet Syro-hex.
¹⁷ "Sic lectiones trium interpretum affert Cod. Basiliensis (=Holmes. 85). Ed. Romana solam Aquilae habet, legiturque ibi θλίβουσιν." —Montef. Holmesii amanuensis e Cod. 85 non nisi Symmachi et Theodotionis lectiones exscripsit. ¹⁸ Syro-hex. In textu LXXviri ἐγώ abest a Codd. VII (ante corr.), X, 14, 16, 18, aliis. ¹⁹ Sic Codd. III, VII (teste Ceriani), 29, 59, alii, Arm. 1, Syro-hex. Hic autem in marg. affert: ὁ θεὸς πρὸς Μωυσῇ, λέγων. ²⁰ Cod. 64. Procop. in Octat. p. 225: "Sym. legit: Cum educares." Mox ad ἐν τῷ ὅρει τούτῳ Cod. 64 in marg.: ἐν Χωρήβ. ²¹ Cod. 64: 'A. Θ. ἔσομαι ἔσομαι; ubi pronomen excidisse videtur. Graeco-Ven.: ἔσ. ὅς ἔσ. ²² Idem. ²³ Codd. X, 64, 127. Nobil. affert: 'A. τοὺς πρεσβυτέρους. ²⁴ Anon. in Cat. Niceph. p. 588: ἐπισκοπῇ ἐπέσκεμμαι: ἐπιβλέψει ἐπέβλεψα, καὶ ὡς ἀνωθεν ἐφ' ἡμᾶς βάλλων τὴν ὄψιν, οὕτως μεγαλοπρεπῶς ἡμῶν φροντίζω. Eadem habet in marg. Cod. 57. "Quid si

ἐπιβλέψει ἐπέβλεψα fuerit ab alio interprete?" —Holmes. Vix crediderim. ²⁵ Cod. 64 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. v. 3. ²⁶ Cod. 64, teste Montef.; nam Holmesii amanuensis silet. Cf. Hex. ad Gen. xviii. 14. Psal. liv. 5. ²⁷ Sic in marg. Codd. 57, 64, 85; in textu autem Codd. 30, 71. ²⁸ Cod. 64. Hesych.: Σταθμούχος· ὁ τῆς οἰκίας κύριος καὶ ξενοδόχος. ²⁹ Prior lectio est in Codd. VII (cum συνσκ.), X, 14, 16, 18, aliis; posterior in Ald., Codd. III, 15, 29, 64, et Syro-hex., qui recte vertit **ابعد**, fraudabit. (Cum hoc sensu usitator apud bonos scriptores media forma; e.g. Plut. Opp. T. I, p. 1031 E de Arato: πολέμῳ καὶ ἀγῶνι χρῆσασθαι φανερώς ἀπαρτῆς καὶ δύσελπις· κλέψαι δὲ πράγματα, καὶ συσκευάσασθαι κρύφα πώλει καὶ τυράννους ἐπιβολώτατος. Ubi Coraës: "Ἰσον ἐνθάδε δύναται (τὸ συσκευάσασθαι) τῷ διὰ τέχνης ἢ ἐπιβουλῆς ἀπαρτῆς· ὅθεν καὶ, Συσκευῇ· ἐπιβουλῇ, παρ' Ἑσυχίου.") ³⁰ Cod. X. Montef. post Drusium ex falsa lectione Theodoretii affert: Σ. καὶ συλεύσετε (sic) τοὺς Αἰγυπτίους. Cf. ad Cap. xii. 36. ³¹ Procop. in Cat. Niceph. p. 590. ³² Idem ibid. Syrus vulgaris vertit **نحر** (=ἐκνώξατε Exod. xiv. 27. Jud. vii. 19 in Syro-hex.). ³³ Syro-hex. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 16, alii, Arab. 1, 2, ³⁴ Idem.

✠ αὐτῶν 4.³⁵ 8. καὶ Εὐαίων — καὶ Γεργεσαίων 4.³⁶
10, 11 (bis). — βασιλεία Αἰγύπτου 4. 15. — ἐστὶν 4
ὄνομα. 16. — τῶν υἱῶν 4.³⁷ 17. — καὶ Γεργε-
σαίων 4.³⁸

CAP. IV.

4. מִנְיָו. O'. τῆς κέρκον. "Αλλος" οὐρᾶς.¹
5. לְמִנְיָו. O'. ἵνα. Alia exempl. καὶ εἶπε κύριος
ἵνα.²
6. וַיִּזְכֹּר. O'. καὶ ἐξήνεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ (alia
exempl. ἐξήνεγκεν αὐτήν³) — ἐκ τοῦ κόλπου
αὐτοῦ 4.⁴ Alia exempl. praemitt. καὶ εἶπεν
ἐξήνεγκε τὴν χεῖρά σου ἐκ τοῦ κόλπου σου.⁵
וַיִּזְכֹּר. O'. καὶ ἐγενήθη ἡ
χεὶρ αὐτοῦ ✠ λεπτῶσα 4 ὥσει χιών.⁶ 'A.
καὶ ἰδοὺ χεὶρ αὐτοῦ λεπτῶσα ὥσει χιών. Σ.
καὶ ἐφάνη ἡ χεὶρ αὐτοῦ λελεπτωμένη ὥσει
χιών. Θ. καὶ ἰδοὺ ἡ χεὶρ αὐτοῦ λεπτῶσα ὥσει
χιών.⁷
7. הָשִׁב. Refer. O'. πάλιν εἰσένεγκον. Alia ex-

empl. πάλιν εἰσένεγκον.⁸

7. וַיִּזְכֹּר. O'. τὴν χεῖρα ✠ 'Εβρ. αὐτοῦ 4.⁹
הָשִׁב. Restituta est. O'. ἀπεκατέστη (s. ἀπε-
κατεστάθη). 'A. ἀπεστράφη.¹⁰
8. וַיִּזְכֹּר. Posterioris. O'. τοῦ δευτέρου. 'A.
τοῦ ἐσχάτου. Σ. τοῦ ἐπομένου.¹¹
9. וַיִּזְכֹּר (bis). O'. τοῦ ποταμοῦ. "Αλλος" τοῦ
ρείθρου.¹²
וַיִּזְכֹּר. O'. ✠ Σ. Θ. καὶ ἔσται 4 αἶμα.¹³
10. וַיִּזְכֹּר. Non vir facundus. O'. οὐχ
ικανός (alia exempl. εὐλογος; alia, εὐλαος¹⁴)
εἰμι. 'A. οὐκ ἀνὴρ ρημάτων. Σ. οὐκ εὐλα-
λος.¹⁵
וַיִּזְכֹּר. Etiam ex quo loqueris ad servum
tuum; nam gravis (impeditus) ore et gravis
lingua sum ego. O'. οὐδὲ ἀφ' οὗ ἤρξω λαλεῖν
τῷ θεράποντί σου ἰσχυρόφωνος ✠ γὰρ 4¹⁶ καὶ
βραδύγλωσσος ἐγώ εἰμι. 'A. καίγε ἀπὸ τότε
λαλήσαντός σου πρὸς δοῦλόν σου ὅτι βαρὺς
στόματι καὶ βαρὺς γλώσσῃ ἐγώ εἰμι.¹⁷

³⁵ Syro-hex. Sic sine aster. Codd. 58, 72. ³⁶ Idem.
Sic sine obelo Comp., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii.
Verba obelo notata desunt in Cod. 130, Arab. 1, 2.
³⁷ Idem. ³⁸ Idem, et sub — Arab. 1, 2.

CAP. IV. ¹ Cod. X in marg. sine nom. Glossam sapit.
² Sic Codd. 16, 18, 19, alii, Arab. 1, 2. Syro-hex. in
marg.: καὶ εἶπε κύριος. ³ Sic Comp., Ald., Codd. VII,
X, 14, 16, alii, Arab. 1, 2, Origen. Opp. T. IV, p. 439.
⁴ Obelus est in Syro-hex. ⁵ Sic Codd. 14, 16, 18, alii,
Arab. 1, 2, et Syro-hex. in marg. (cum καὶ εἶπε καὶ ἐξ.).
⁶ Sic Syro-hex. (cum מִנְיָו ✠), et sine aster. Ald.,
Codd. 53, 56, 71, alii, Arm. 1, Origen. ibid. ⁷ Cod. 127.
Cod. 85: 'A. Θ. καὶ ἰδοὺ ἡ χεὶρ κ. τ. ε. Σ. καὶ ἐφάνη ἡ χ. αὐτοῦ
λεπτωμένη (sic) ὡ. χ. In Cod. VII ad ἐγενήθη superscript.
manu 2da ἰδοὺ; et ad αὐτοῦ in marg. add. λεπτός (ut in
textu Comp., Cod. 83). ⁸ Sic Codd. VII, 18, 59, 74,
fortasse alii. Vox πάλιν abest a Cod. 135, Origen. ibid.,
Arm. 1, et Syro-hex., qui in marg. habet. ⁹ Syro-hex.,
et sine aster. Ald., Codd. III, 32, 52, alii, Arab. 1, 2,
Arm. 1. ¹⁰ Syro-hex. מִנְיָו. Lectio anonyma
ἀπεστράφη est in marg. Cod. 108. ¹¹ Nobil., Cod. 127.
Aquilae lectionem in textu habent Codd. II, III, 15, 53,

alii. ¹² Sic Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap.
i. 22. ¹³ Syro-hex. ¹⁴ Prior lectio est in Codd. VII
(cum ικανός in marg. manu 2da), X, 14, 16, aliis (inter quos
Codd. 85 (cum ικανός in marg.), 127 (cum εὐλαος in marg.),
131 (cum λαλος superscript. manu rec.)); posterior in
Comp., Codd. 19, 72, 76, Cat. Niceph. p. 598. Cod. 58
duplicem habet lectionem, εὐλαος οὐδὲ ικανός. Syro-hex.
in textu: هَوَ عَصَا (h. e. εὐλαος; cf. ad v. 11); in
marg. autem: ικανός (هَوَ عَصَا). ¹⁵ Nobil., Cod. 127.
Cod. X perplexe affert: Σ. οὐκ εὐλαος, οὐχ ικανός. 'A. οὐκ
ἀνὴρ ρημάτων. O'. οὐκ εὐλογος. Cat. Niceph. ibid.: 'A. μογι-
λάος. οὐκ ἀνὴρ ρημάτων. Σ. οὐκ εὐλαος. Denique Montef.
ex omnibus, ut ait, Catenis suis: 'A. οὐκ ἀνὴρ ρ. Σ. Θ.
μογιλάος. O'. οὐχ ικανός. "Αλλος" οὐκ εὐλογος. 'O. Σύρος'
οὐκ εὐλαος. Ubi lectio μογιλάος ad מִנְיָו v. 11 pertinet.
Alias lectiones, οὐκ εὐγλωσσος, quae est in Codd. 18, 29,
οὐκ ἀνὴρ λόγιός εἰμι, quam praebet Cod. VII in marg. manu
2da, nihil moramur. ¹⁶ Sic Syro-hex., et sine aster.
Codd. 58, 128. ¹⁷ Cod. Basil., testante Montef. Hol-
mesii amanuensis e Cod. 85 nil notat. Eandem lectionem,
om. σου post λαλήσαντος, loco praepostero affert Cod. 127.
Cf. ad v. 26. Syro-hex. ad καὶ βραδύ(γλωσσος) in marg.

11. מִלֵּם. *Mutum.* Ο'. δύσκαφον. 'Α. Σ. Θ.
μοσιγάλον.¹⁸ Schol. βωβόν.¹⁹
12. הִדְרִיתִּי. *Et docebo te.* Ο'. καὶ συμβιβάσω
σε. 'Α. (καὶ) φωτίσω σε. Σ. (καὶ) ὑποδείξω
σοι.²⁰
13. בִּי אֲדֹנִי. *Obsecro, Domine.* Ο'. δέομαι, κύριε.
'Α. Θ. ἐν ἔμοι, κύριε.²¹
17. וְאַתְּ הִמַּטָּה הָהָה. Ο'. καὶ τὴν ῥάβδον ταύτην
τὴν στραφείσαν εἰς ὄφιν.²²
18. הִתְנֵן. Ο'. τὸν γαμβρὸν (*alia exempl.* πενθε-
ρὸν²³) αὐτοῦ.
- לֵךְ לְשָׁלוֹם. Ο'. βάδιζε ὑγιαίνων. Οἱ λοιποὶ
(πορεύου) εἰς εἰρήνην.²⁴
19. בְּמִדְּוָן. Ο'. ἐν Μαδιάμ. Οἱ Γ'. ἐν Μαδιάν.²⁵
- כָּל־הָאֲנָשִׁים. Ο'. πάντες ✕ οἱ ἄνδρες 4.²⁶
20. וְאַתְּ־בְנֵי. Ο'. καὶ τὰ παιδιά ✕ Σ. αὐτοῦ 4.²⁷
21. אֶחָדָם. *Obfirmabo.* Ο'. σκληρυνῶ. 'Α. Θ. ἐνι-
σχύσω. Σ. θρασυνῶ.²⁸
22. בְּנִי. Ο'. υἱός ✕ 'Εβρ. μου 4.²⁹
23. אֶתְּ־בְנִי. Ο'. τὸν λαόν μου. Οἱ λοιποὶ τὸν
υἱόν μου.³⁰

23. רתמוֹן. *Quod si tenueris.* Ο. εἰ μὲν σὺν μὴ
βούλει. *Alia exempl.* σὺ δὲ οὐκ ἐβούλου.³¹
'Α. καὶ ἀνένευσας. Σ. καὶ ἠπείθισας.³³
אָנִי. Ο. ἐγὼ ✕ 'Α. Θ. εἰμι.³³
בְּכִיָּה. Ο. τὸν πρωτότοκόν ✕ 'Εβρ. σου.³⁴
24. יְהוָה. Ο. ἄγγελος κυρίου. *Alia exempl.*
ἄγγελος.³⁵ 'Α. θεός. Σ. Θ. κύριος.³⁶
25. לֵר. *Lapidem acutum.* Ο. ψήφον.³⁷ 'Α. πέ-
τρον. Σ. ψήφον πετρίνην. Θ. ἀκρότομον.³⁸
וַתִּנֶּה לְרַגְלָיו וַתִּמְצֵא כִּי חַתְּנָדְמִים אָתָּה לִי.
*Et tangere fecit (praeputium) pedes ejus (s. Et
tetigit pedes ejus), et dixit: Sponsus sanguinum
tu es mihi.* Ο. καὶ προσέειπε (Ἄλλος ἡγ-
γισε³⁹) πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ἔστη
τὸ αἶμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου μου. Σ.
καὶ ἀφαμένη τῶν ποδῶν αὐτοῦ, εἶπεν ὅτι νυμ-
φίος αἱμάτων σύ μοι. Θ. καὶ ἥψατο τῶν ποδῶν
αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι.⁴⁰
Τὸ 'Εβραϊκὸν νυμφίος αἵματος σύ μοι.⁴¹ Ali-
ter: 'Α. Θ. καὶ ἥψατο τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ
εἶπεν ὅτι νυμφίον αἵματος ἔχω.⁴³

pingit: καὶ βαρὺς (ضعف). ¹⁸ Nobil., Cod. 127. Syro-
hex. ١. ٢. ٣. ٤. ٥. ٦. ٧. ٨. ٩. ١٠. ١١. ١٢. ١٣. ١٤. ١٥. ١٦. ١٧. ١٨. ١٩. ٢٠. ٢١. ٢٢. ٢٣. ٢٤. ٢٥. ٢٦. ٢٧. ٢٨. ٢٩. ٣٠. ٣١. ٣٢. ٣٣. ٣٤. ٣٥. ٣٦. ٣٧. ٣٨. ٣٩. ٤٠. ٤١. ٤٢. ٤٣. ٤٤. ٤٥. ٤٦. ٤٧. ٤٨. ٤٩. ٥٠. ٥١. ٥٢. ٥٣. ٥٤. ٥٥. ٥٦. ٥٧. ٥٨. ٥٩. ٦٠. ٦١. ٦٢. ٦٣. ٦٤. ٦٥. ٦٦. ٦٧. ٦٨. ٦٩. ٧٠. ٧١. ٧٢. ٧٣. ٧٤. ٧٥. ٧٦. ٧٧. ٧٨. ٧٩. ٨٠. ٨١. ٨٢. ٨٣. ٨٤. ٨٥. ٨٦. ٨٧. ٨٨. ٨٩. ٩٠. ٩١. ٩٢. ٩٣. ٩٤. ٩٥. ٩٦. ٩٧. ٩٨. ٩٩. ١٠٠. (Locutio Syriaca nescio
an μογγιλάον sonet; nam μογγιλάος in loco Marc. vii. 32
versionis Philox. ܡܡܓܝܠܐܝܢ sonat. Cf. Hex. ad Exod. iv. 19.
Psal. lv. 1. Jesai. lvi. 10 (ubi in Cod. 86, quod serius vidi-
mus, μογγιλάοι scriptum).) ¹⁹ Cod. VII in marg. manu
2da, quae versio est interpretis Graeco-Ven. Hesych.:
Βωβός πηρός. Βωβούς' χολούς. ²⁰ Nobil. (sine pronomi-
nibus), Cod. 127, et Cat. Niceph. p. 599 (ut Nobil.).
Cod. VII in marg. manu 2da: φωτίσω σε. Cf. ad Cap.
xxiv. 12. Easdem lectiones tum hic, tum ad v. 15 e
Chronico Alex. p. 67 profert Montef. ²¹ Cod. 85.
²² Haec, τὴν στρ. εἰς ὅψιν, desunt in Codd. VII (sed add.
antiqua manus), X (idem), 29, 59, aliis, et Syro-hex. (qui
margini allevit: ܡܡܓܝܠܐܝܢ ܡܡܓܝܠܐܝܢ). ²³ Sic Comp.,
Ald., Cod. VII (ex corr.), 14, 19, alii. Cf. ad Cap. iii. 1.
²⁴ Cod. X: Οἱ λοιποὶ εἰς εἰρήνην. Paulo aliter Cod. 85:
Οἱ λοιποὶ ἐν εἰρήμῃ (non, ut Montef., βάβυς ἐν εἰρ.). Tan-
dem Cod. VII in marg. manu 2da: πορεύεις εἰς εἰρ. Duplex
lectio, ὑγαίνων εἰς εἰρήνην, est in Codd. 14, 16, 77, 131.
²⁵ Syro-hex. ܡܡܓܝܠܐܝܢ ܡܡܓܝܠܐܝܢ. ²⁶ Sic Syro-hex., et sine
aster. Cod. 58. ²⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 14,
16, 25, alii, Arab. 1, 2. ²⁸ Nobil. (sine siglo Θ).

Cod. 127. ²⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 18, 58, qui tamen post *πρωτότοκον* om. *μον.* ³⁰ Codd. X, 85 (teste Montef.), 127. ³¹ Sic Ald., Cod. VII, X, 14, 16, 18, alii, et Syro-hex. in marg. ³² Nobil., Cod. 127 (cum *ἡπίθσας*). ³³ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 58. ³⁴ Idem. ³⁵ Sic Codd. VII (cum *κύριος* ex corr.), X, 14, 16, alii, Arab. 1, Syro-hex. ³⁶ Nobil., Cod. 127, Syro-hex. Cod. X: 'Α. ο θεός (sic Montef. et collatio vetusta Bodl.; sed Holmesius ex eodem codice affert: 'Α. οί θεοί). Σ. Θ. κύριος. Ο'. ἀγγελος; cum scholio in imo paginae: *θλῶν ο ἀγγελος ἐξίπτε ἀνελείν Μωυσήν. εἴ τις κατὰ μὲν τὸν 'Α. θεός ἦν, κατὰ δὲ Σ. καὶ Θ. κ̅ω κ̅ω* (sic). ³⁷ Syro-hex. *فصله*, cum scholio: (*εὐλε*) *فصله؟ واه فصله*. Cod. VII in marg. manu 2da glossas habet: *μάχωραν* (erasum); *ξίφος ιδάνι* (sic). ³⁸ Codd. 85, 127 (cum *τρίην* pro *πετρίην*). Nobil. affert tantum: 'Α. *πέτρων* (sic). ³⁹ Cod. VII ex corr. manu 2da. ⁴⁰ Nobil. (cum 'Αλλος (bis) pro Σ. et Θ.). Codd. 85 (teste Montef.), 127. (Holmesii amanuensis e Cod. 85 tantum notat: Ad ὅση in marg.: *ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι. Οἱ λοιποὶ ὡς πρόκειται*. Etiam Cod. X, a Montef. mutilè excerptus, in marg. habet: *λοιποί? ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι. Οἱ λοιποὶ ὡς πρός* (sic).) ⁴¹ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁴² Syro-hex. *فصله . 1 . 2*

ρευέσθωσαν καὶ συναγαγέτωσαν (Ἄ. Σ. Θ. καλαμάσθωσαν⁹) ἑαυτοῖς ἄχυρα. Ἄ. αὐτοὶ πορευέσθωσαν... Σ. αὐτοὶ ἀπερχόμενοι καλαμάσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα. Θ. αὐτοὶ πορευθέντες [καὶ] καλαμάσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρον.⁹

13. עֲשֵׂי־עֲמָלִים. Et exactores operarum. Ὁ. οἱ δὲ ἐργοδιώκται. Ἄ. καὶ οἱ εἰσπρακται.¹⁰

16. אֲחֵרֵי־בְרִית. Ὁ. καὶ τὴν πλίνθον. Alia exempl. καὶ τὴν σύνταξιν.¹¹ Ἄλλος· πλινθάρια. Ἄλλος· τὴν πλινθουργίαν.¹²

כִּמְעַבְדִּי תִּשְׁלַח אֶת־עַבְדְּךָ אֶת־עַבְדְּךָ. Et ecce! servi tui verberati sunt, cum tamen peccet populus tuus. Ὁ. καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδες σου μεμαστίζονται· ἀδικήσεις οὖν τὸν λαόν σου. Ἄ. καὶ ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου πεπληγμένοι, καὶ ἁμαρτία λαῶ σου. Σ. καὶ οἱ δοῦλοί σου μεμαστιγμένοι, καὶ ἁμαρτίαν ἔχεις (עַבְדְּךָ). Θ. καὶ ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου μεμαστιγνύνται, καὶ ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν λαόν σου.¹³

19. לֹא־תִרְעוּ. Non detrahetis. Ὁ. οὐκ ἀπολείψετε. Ἄ. οὐχ ὠφελεῖτε.¹⁴

20. מִשְׁתֵּי־אֲחֵרֵי. Ὁ. Μωσῇ. Aliter: Ὁ. ✕ Σ. Θ. eis Ἄ Μωσῇ.¹⁵

21. רִיחַ־אֲשָׁתִּים. Foetidum fecistis. Ὁ. ἐβδελύξατε. Ἄ. Σ. ἐσαπρίσατε.¹⁶

23. לֹא־הִצַּלְתָּ. Et liberando non liberasti.

⁸ Cod. X. In textu LXXviri om. Comp., Codd. II, III, VII, X, ceteri fere omnes, et Syro-hex. Hic autem ad αὐτοὶ superscribit Ἄ. Θ., non praemisso ex more asterisco. ⁹ Nobil. Montef. e Cod. 85 ad Sym. ἄχυρον edidit, necnon ad Theod. πορευέσθωσαν καὶ καλ. ¹⁰ Cod. 85. Cf. Hex. ad Job. iii. 18. xxxix. 7. ¹¹ Sic Codd. VII, 59. ¹² Has lectiones in marg. inferiori manu 2da adscriptas habet Cod. VII. ¹³ Codd. 57, 85 (teste Montef.). Nobil. affert: Ἄ. καὶ ἰδοὺ—λαῶ σου. Σ. καὶ οἱ δοῦλοί σου μεμαστιγνύνται, καὶ ἡ ἁμ. εἰς τὸν λ. σου; ad quae notat Collator Cod. 85 in schedis Bodl.: “In marg. praeter edita haec subdit: καὶ οἱ δ. σου μεμαστιγνύμενοι, καὶ ἁμαρτίαν ἔχεις.”

¹⁴ Nobil., Codd. X (cum οὐκ ὠφελεῖται), 85. Mox ad τὸ καθήκον Cod. VII in marg. manu 2da: τὴν ποσότητα. ¹⁵ Syro-hex. in textu: מִשְׁתֵּי אֲחֵרֵי. ¹⁶ “Ed. Rom. et MSS. Regii, qui [posteriores] nomen interpretum omitunt.”—Montef. Mox ad τὴν ὁσμὴν Cod. VII in marg.

Ὁ. καὶ ✕ Ἄ. Θ. ῥύμενος ἄ οὐκ ἐρρύσω.¹⁷

Cap. V. 3. — αὐτῷ ἄ.¹⁸ 4. — ἕκαστος ὑμῶν ἄ πρὸς τὰ ἔργα αὐτοῦ.¹⁹ 6. καὶ τοῖς γραμματεῦσιν ✕ αὐτοῦ ἄ.²⁰ 7. οὐκ — ἐτι ἄ.²¹ 8. διὰ τοῦτο ✕ αὐτοῖς ἄ κεκράγασιν.²² 9. — τούτων ἄ.²³ 12. ἐν ὅλῃ ✕ γῇ ἄ Αἰγύπτῳ.²⁴ 13. — αὐτοὺς ἄ.²⁵ 14. — τοῦ γένους ἄ.²⁶

CAP. VI.

1. וְיָבִי־בְרִית וְיָבִי־בְרִית. Ὁ. ἔν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ. Ἄ. (ὅτι) ἐν χειρὶ ἰσχυροῦς ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς, καὶ ἐν χειρὶ ἰσχυρῇ. Σ. (ὅτι) διὰ χειρὸς κραταιᾶς ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς, καὶ διὰ χειρὸς κραταιᾶς. Θ. (ὅτι) ἐν χειρὶ κραταιᾷ ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς, καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ.¹

3. אֲבְרָהָם וְיִצְחָק וְיַעֲקֹב. Et apparui Abrahamo, Isaaco et Jacobo in nomine Dei omnipotentis. Ὁ. καὶ ὥφθην πρὸς Ἀβραὰμ — καὶ ἄ ✕ πρὸς ἄ Ἰσαὰκ καὶ ✕ πρὸς ἄ Ἰακώβ, θεὸς ὧν αὐτῶν.² Ἄ. καὶ ὥράθην πρὸς Ἀβραὰμ καὶ πρὸς Ἰσαὰκ καὶ πρὸς Ἰακώβ ἐν θεῷ ἰκανῷ.³ Ἄλλος· ἐν ἰσχυρῷ ἰκανῷ.⁴

וְיָבִי. Ὁ. κύριος. Schol. Διδάσκει πόσης αὐτὸν καὶ τιμῆς καὶ εὐμενείας ἡξίωσεν. Ὁ γὰρ τοῖς

manu 2da: τὴν μυρᾶ (sic). ¹⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 58, 128, Arm. 1. ¹⁸ Syro-hex. ¹⁹ Idem, qui pingit: — ἕκαστος—αὐτοῦ ἄ. ²⁰ Idem. Sic sine aster. Codd. VII (manu 2da), 58, 72 (cum αὐτῶν), Arm. 1. ²¹ Idem (cum — οὐκέτι ἄ). ²² Idem. Sic sine aster. Codd. 14, 16, 25, alii. ²³ Idem. Vox deest in Cod. 53, Arm. 1. ²⁴ Idem. Vocula deest in Codd. III, VII, 14, 15, aliis. ²⁵ Idem. ²⁶ Idem. Deest in Codd. VII, 53, 59.

CAP. VI. ¹ Syro-hex. אֲבְרָהָם וְיִצְחָק וְיַעֲקֹב. Ὁ. καὶ ὥφθην πρὸς Ἀβραὰμ καὶ πρὸς Ἰσαὰκ καὶ πρὸς Ἰακώβ, θεὸς ὧν αὐτῶν. Ἄ. καὶ ὥράθην πρὸς Ἀβραὰμ καὶ πρὸς Ἰσαὰκ καὶ πρὸς Ἰακώβ ἐν θεῷ ἰκανῷ. ² Sic Syro-hex. (qui male pingit: ✕ καὶ πρὸς ἄ Ἰακώβ), et sine obelo et asteriscis Cod. 15.

³ Euseb. in Dem. Evang. p. 240. Cf. Hex. ad Ezech. x. 5.

⁴ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Gen. xliii. 14.

πατριάρχαις οὐκ ἐδήλωσεν ὄνομα, τοῦτο αὐτῷ δῆλον ἐποίησεν. Ἐφ' ἣν γὰρ πρὸς αὐτόν ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν τοῦτο δὲ παρ' Ἑβραίοις ἀφραστον ὀνομάζεται ἀπεῖρηται γὰρ αὐτοῖς τοῦτο διὰ τῆς γλώττης προφέρειν. Γράφεται δὲ διὰ τῶν τεσσάρων στοιχείων διὸ καὶ τετράγραμμον αὐτὸ λέγουσι. Τοῦτο δὲ καὶ τῷ πετάλῳ ἐπεγέγραπτο τῷ χρυσῷ, ὃ τῷ μετώπῳ τοῦ ἀρχιερέως ἐπετίθετο, τῇ ταινίᾳ τῆς κεφαλῆς προσδεσμούμενον. Καλοῦσι δὲ αὐτὸ Σαμαρείται μὲν Ἰαβὲ, Ἰουδαῖοι δὲ Ἀιά (s. Ἰά).⁶

6. לָבֶן. Propterea. Ο'. βάδιζε. Ἄλλος εἰς τὸ βέβαιον.⁶

מִתַּחַת בָּבֵלָת. De bajulationibus. Ο'. ἀπὸ τῆς δυναστείας. Ἄλλος ἐκ τῆς κακώσεως.⁷

7. עָץ. Ο'. ✕ εἰς 4 λαόν.⁸

9. מִקְצָר רֵיחַ. Prae angustia (angore) spiritus. Ο'. ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας. Ἀ. ἀπὸ κολοβότητος πνεύματος.⁹

קֶשֶׁת. Ο'. τῶν σκληρῶν. ✕ καὶ εἶπον πρὸς Μωυσῆν πάρες (s. ἄσπον) ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομεν τοῖς Αἰγυπτίοις· κρείσσον γὰρ ἡμῖν δουλεῖν τοῖς Αἰγυπτίοις, ἢ ἀποθανεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ.¹⁰

12. עָרַל שְׂפָתַי. Praepulsiatus (impeditus) labiis. Ο'. ἀλογός εἰμι. Ἀ. ἀκρόβυστος χεῖλεσι. Σ.

οὐκ εἰμι καθαρὸς τῷ φθέγματι. Θ. ἀπερίτμητος τοῖς χεῖλεσιν.¹¹ Ὁ Ἑβραῖος ἐγὼ δὲ ἀπερίτμητος τοῖς χεῖλεσιν εἰμι.¹²

13. וַיִּצְוֶה אֱלֹהִים אֶת־מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן בְּנֵי־לֵוִי וְיִצְוֶה אֶת־כָּל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר. Ο'. καὶ συνέταξεν αὐτοῖς ✕ Σ. Θ. πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ (4) πρὸς Φαραῶ.¹³

וְיִצְוֶה אֶת־כָּל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. Ο'. ὥστε ἐξαποστεῖλαι. Alia exempl. ὥστε ἐξαγαγεῖν; alia, ἵνα ἐξαγάγῃ.¹⁴

15. וַיִּצְוֶה אֱלֹהִים אֶת־מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן בְּנֵי־לֵוִי וְיִצְוֶה אֶת־כָּל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר. Ο'. ὃ ἐκ τῆς Φοινίσσης (Οἱ Γ'. Χανααίας¹⁵).

וְיִצְוֶה אֶת־כָּל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. Familiae. Ο'. αἱ πατριά. Ἄλλος αἱ συγγένειαι.¹⁶

16. וַיִּצְוֶה אֱלֹהִים אֶת־מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן בְּנֵי־לֵוִי וְיִצְוֶה אֶת־כָּל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר. Ο'. Γεδσών. Alia exempl. Γερσών, s. Γηρσών.¹⁷

וְיִצְוֶה אֶת־כָּל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. Ο'. Vacat. ✕ ἔτη 4.¹⁸

20. וְיִצְוֶה אֱלֹהִים אֶת־מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן בְּנֵי־לֵוִי וְיִצְוֶה אֶת־כָּל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר. Ο'. θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ἄλλος θεῖαν αὐτοῦ.¹⁹

וְיִצְוֶה אֶת־כָּל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ ἐγέννησεν. Ἄλλος καὶ ἔτεκεν.²⁰

22. וְיִצְוֶה אֱלֹהִים אֶת־מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן בְּנֵי־לֵוִי וְיִצְוֶה אֶת־כָּל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר. Ο'. Σεγρεῖ. Alia exempl. Σετρεῖ, s. Σετρί; alia, Σεβερί, s. Σεβρί.²¹ Οἱ Γ' ὁμοίως Σεβερί.²²

23. וְיִצְוֶה אֱלֹהִים אֶת־מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן בְּנֵי־לֵוִי וְיִצְוֶה אֶת־כָּל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר. Ο'. Ἀμειναδάβ. Ἀ. Σ. ὁμοίως Ἀμειναδάβ. Θ. Anmidadab.²³

⁶ Theodoret. Quaest. XV in Exod. (Opp. T. I, p. 133).

⁷ Cod. VII superscript. manu 2da. ⁸ Cod. 85 in marg. sine nom. Pro δυναστείας, κακώσεως est in Codd. X (in marg.), 130.

⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 15, 18, alii. ¹⁰ Cod. 85, teste Montef. Nobil. quasi scholium affert. Cf. Hex. ad Job. xxi. 4. Zach. xi. 8. Ad locutionem Graecam VV. DD. apte conferunt Plut. in Demosthene (Opp. T. I, p. 848 E): Ἦν δέ τις, ὡς εἴκει, καὶ φωνῆς ἀσθένεια, καὶ γλώττης ἀσάφεια, καὶ πνεύματος κολοβότης.

¹¹ Syro-hex. in marg., et sine aster. Arab. 1 (in marg.), 2 (in textu). Ille autem notat: "Haec afferuntur tantum in editione Samaritanorum (ܠܚܕܐ ܕܥܡܝܢܐ). Memorat autem ea populus post egressionem ex Aegypto, dicens ad Moysen: Nonne hoc erat verbum quod locuti sumus ad te in Aegypto, dicentes: Sine nos, et cetera." Cf. Exod. xiv. 12 in Hebr. et LXX. E textu autem Graeco hexaplaribus codicibus apposito Nostro lectiones suae Hebraeo-Samaritanas vertisse, diserte testatur subscriptio in calce libri Exodi. Vid. Ceriani ad loc. ¹² Nobil. In Cod. VII,

deleto ἄλογος, subscripsit manus 2da: ἀκρόβυστος ἐν χεῖλεσιν. Cf. ad v. 30.

¹³ Syro-hex. ܠܐܡܪ ܠܡܘܫܐ ܐܬܝܬܝܬܝܠܝܐ ܐܬܝܬܝܬܝܠܝܐ ܐܬܝܬܝܬܝܠܝܐ. Sic Syro-hex. in textu, et sine aster. Codd. VII (ex corr. sine τοὺς), 15, 72, Arab. 1, 2.

¹⁴ Prior lectio est in Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii, et Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. 19, 108.

¹⁵ Syro-hex. ܠܥܡܝܢܐ ܕܥܡܝܢܐ. Sic in textu Cod. 15.

¹⁶ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁷ Prior scriptura est in Codd. 29, 83, Arab. 1, 2, Syro-hex. (ܥܪܫܐ); posterior in Ald., Codd. III, VII, 16, 25, alii. Sed in v. 17 pro Γεδσών stant Codd. III, VII.

¹⁸ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. 29, 74, 75, 134, Arm. 1.

¹⁹ Cod. VII in marg. manu 2da. Graeco-Ven.: τὴν ἐαυτοῦ θεῖαν. ²⁰ Sic in marg. sine nom. Codd. 57, 85; neemon Cod. 128 in textu.

²¹ Prior lectio est in Codd. VII, X, 14, 16, 18, alii; posterior in Codd. III, 15, 55, alii, Arm. 1, et Syro-hex. (ܥܪܫܐ).

²² Syro-hex. ܥܪܫܐ ܕܥܡܝܢܐ ܕܥܡܝܢܐ. ²³ Idem. Ad Theod. non satis distinguere licet, utrum scripserit Syrus noster ܥܪܫܐ ܕܥܡܝܢܐ an

27. **לְהַצִּיָּא... מִמִּצְרַיִם**. Ο'. καὶ ἐξήγαγον... ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Alia exempl. ὥστε ἐξαγαγεῖν... ἐξ Αἰγύπτου.²⁴

30. **עַרְל שְׁפָתַי**. Ο'. ἰσχνόφωνός εἰμι. Σ. οὐκ εἰμι καθαρὸς φθέγματι.²⁵

Cap. VI. 15. — τῶν υἱῶν 4. 20. — καὶ Μαριάμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν 4.²⁶

CAP. VII.

1. **רָאָה נִתְּתִיךָ אֶל־הוֹרִים לְפָרְעָה**. Ο'. ἰδοὺ δέδωκά σε θεὸν Φαραώ. 'Α. ἴδε, δέδωκά σε θεὸν τῷ Φαραώ.¹ Σ. ἴδε, κατέστησά σε θεὸν Φαραώ.² Θ... θεὸν Φαραώ.³

2. **מִצְרַיִם**. Ο'. ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ (alia exempl. Αἰγύπτου⁴).

3. **וְאַתָּה מוֹפְתִי**. Ο'. καὶ τὰ τέρατά × 'Εβρ. μου 4.⁵

5. **בְּנִמְתִּי**. Ο'. ἐκτείνων. "Ἄλλος" ἐν τῷ ἐκτείνειν μ.⁶

7. **וְאַחֲרָיו בֶּן**. Ο'. Ἀαρὼν δὲ [ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ] × 'Α. υἱός 4.⁷

8. **בְּדַבְרֵם**. Ο'. ἡνίκα ἐλάλησεν (alia exempl. ἐλάλησαν⁸).

9. **מוֹפֵת**. *Prodigium*. Ο'. σημεῖον ἢ τέρας. 'Α. Σ'. τέρας.⁹

12. **לְתִנּוּ**. *In serpentem*. Ο'. δράκων. 'Α. (εἰς) κῆτος.¹⁰

11. **גַּם־הֵם חֲרָטְמֵי מִצְרַיִם בְּלִהְיוֹתָם בֶּן**. *Etiam illi, magi Aegypti, per praestigias suas similiter*. Ο'. καὶ οἱ ἑπαιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως. 'Α. καίγε αὐτοὶ οἱ κρυφισταὶ Αἰγύπτου ἐν ἡρεμαίοις αὐτῶν οὕτως. Σ. καὶ αὐτοὶ οἱ ἑπαιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων διὰ τῶν ἀποκρύφων αὐτῶν ὡσαύτως. Θ. καίγε αὐτοὶ οἱ ἑπαιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἐν ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως.¹¹

13. **וְהִוָּךְ**. *Et obfirmatum est*. Ο'. καὶ κατίσχυσεν. Σ. (καὶ) ἀντέστη.¹²

14. **וְהָיָה**. Ο'. ἐνετείλατο αὐτοῖς. Alia exempl. ἐλάλησεν.¹³

15. **וְהָיָה**. Ο'. τοῦ μή. 'Α. ἀνένευσεν.¹⁴

16. **וְהָיָה**. Ο'. καὶ ἔση. Alia exempl. καὶ στήσῃ.¹⁵

17. **וְהָיָה**. Ο'. τοῦ ποταμοῦ. "Ἄλλος" τοῦ ρεῖθρου.¹⁶

18. **וְהָיָה**. *Et foetebit*. Ο'. καὶ ἐποζέσει. "Ἄλλος" βρωμήσει.¹⁷

❖ — ❖
חֲסִידֵי. Fortasse legendum: Θ. Ἀμυδαδάβ. ²⁴ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ²⁵ Cod. X. Nobil. affert: Schol. οὐκ εἰμι κ. φθ. Montef. vero e Catenis Regiis et schedis Combefis. edidit: "Ἄλλος" οὐκ εἰμι καθαρὸς χεῖλεσι. Denique Cod. VII in marg. manu 2da: ἀκρόβυστος ἐν χει²⁴ (sic). Cf. ad v. 12. ²⁶ Syro-hex.

CAP. VII. ¹ Codd. 57, 85 (teste Montef.). Nobil. affert: 'Α. ἴδε. ² Nobil. Cod. 57: Σ. ἴδε, κατέστησά σε. ³ Codd. 57, 85. ⁴ Sic Codd. 18, 53 (sine τῆς), 56 (idem), alii, et Syro-hex. in marg. ⁵ Sic Syro-hex. Pronomen est in Comp., Codd. III, VII (ex corr.), 15, 19, aliis, Arab. 1, 2. ⁶ Cod. VII ex corr. manu 2da. ⁷ Syro-hex. in textu (om. ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ), qui pergit: ὀδοῦντα καὶ τριῶν ἦν ἐτῶν. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 18, 25, alii, Arab. 1, 2, et Syro-hex. ⁹ Syro-hex. **וְהָיָה**. (In textu ἡ τέρας om. Syro-hex., Arab. 1, 2, in vitis libris Graecis.) ¹⁰ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. lxxiii. 13. ¹¹ "Sic omnes lectiones plenas habet Basilienis [Cod. 85]

cum nominibus interpretum. Codex quidam Colbertinus ad lectionem Symmachi habet ἐν ἀποκρύφῳ; Reg. 1888, ἐν ἀποκρύφῳ; sed hi ἀποσπασμάτια tantum afferunt."—*Montef.* Cod. X affert: 'Α. κρυφισταὶ (sic). 'Α. ἐν ἡρεμαίοις. Σ. ἀποκρύφῳ. Cod. 57 in marg. sine nom.: ἐν ἡρημίοις (sic) ἀποκρύφῳ. Huc tandem pertinet Anon. in Cat. Niceph. p. 882, ab Holmesio excitatus: "Οτι δὲ λεληθὼς ἦρχοντο (οἱ μάγοι), ἐκ τῶν παρελθόντων ἐπιστημειώσασθαι δεῖ, ὅπου εἶπον οἱ Ο', καὶ ἐποίησαν οἱ ἐπ. τῶν Αἰγ. ταῖς φαρμακείαις" ὁ δὲ Ἀκ., καὶ ἐποίησαν οἱ κρυφισταὶ ὁ δὲ Σὺμ., ἐν ἀποκρύφῳ. Cf. Hex. ad Gen. xli. 8. Exod. vii. 22. viii. 7. ¹² Cod. X. ¹³ Sic Comp. (add. αὐτοῖς), Ald. (idem), Codd. III (idem), VII, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex. ¹⁴ Cod. X, qui ad βεβάρηται (sic) lectionem refert. Montef. edidit: Σ. ἀνένευσεν. Ο'. βεβάρηται, invito cod. Verum vidit Scharfenb. in *Animadv.* p. 56. Cf. ad Cap. iv. 23. ¹⁵ Sic Comp., Codd. III, VII, 14, 15, 16, alii, Syro-hex. ¹⁶ Cod. VII superscript. manu 2da. Sic vv. 17, 18 (ter), 20 (bis), 21 (ter), et passim. Cf. ad Cap. i. 22. ¹⁷ Idem in marg. manu 2da.

16. **תִּפְחִי**. O'. *τὴν ἰσχύν μου*. Alia exempl. *τὴν δύναμιν μου*.¹⁴
17. **מִסְתַּחֵל**. *Aggeris instar opponis te*. O'. ἐμ-
ποιῇ. Alia exempl. ἀντιποιῇ.¹⁵ 'A. ἀντιποιῇ.
Σ. κατέχεις.¹⁶
18. **בָּרַד בָּרַד**. *Grandinem vehementem*. O'. χάλα-
ζαν πολλήν ('A. Σ. βαρείαν¹⁷).
- הוֹסְדָה**. *Fundationis ejus*. O'. ἐκτισται. 'A.
Σ. ἐθεμελιώθη.¹⁸
19. **וַיָּמָתוּ**. O'. τελευτήσκει. ✕ καὶ εἰσῆλθε Μωσῆς
καὶ Ἀαρὼν πρὸς Φαραὼ, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· τάδε λέγει
ΠΙΠΙ ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων· ἐξαποστείλον τὸν λαόν μου,
ἵνα λατρεύσωσί μοι. ἐν τῷ γὰρ νῦν καιρῷ ἐγὼ ἐξαπο-
στέλλω πάντα τὰ συναντήματά μου εἰς τὴν καρδίαν σου,
καὶ τῶν θεραπόντων σου, καὶ τοῦ λαοῦ σου, ἵνα εἰδῇς ὅτι
οὐκ ἔστιν ὡς ἐγὼ ἐν πάσῃ τῇ γῇ. νῦν γὰρ ἀποστείλας
τὴν χεῖρά μου, πατάξω σὲ καὶ τὸν λαόν σου θανάτῳ, καὶ
ἐκτριβήσῃ ἀπὸ τῆς γῆς. πλὴν ἔνεκεν τούτου διετηρήθης,
ἵνα ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν ἰσχύν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ
τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ἔτι οὖν σὺ ἐμποῖῃ (s.
ἀντιποιῇ) τοῦ λαοῦ μου, τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι αὐτούς;
ἰδοὺ ὡς ταύτῃ τῇ ὥρᾳ αὐρίον χάλαζαν πολλὰν σφόδρα,
ἥτις ταυταῖη οὐ γέγονεν ἐν Αἰγύπτῳ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔκτι-
σται ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. νῦν οὖν κατάσπευσον συνα-
γαγεῖν τὰ κτήνη σου, καὶ ὅσα σοὶ ἔστιν ἐν τῷ πεδίῳ·
πάντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰ κτήνη, ὅσα ἐὰν εὗρεθῇ ἐν
τῷ πεδίῳ, καὶ μὴ εἰσέλθῃ εἰς οἰκίαν, πέση δὲ ἐπ' αὐτὰ
ἡ χάλαζα, τελευτήσκει. ¹⁹
20. **הִנְיָס**. *Confugere fecit*. O'. συνήγαγε. Σ.
διέσωσεν.²⁰
20. **וְאֶת-עַבְדָּיו וְאֶת-מִקְנֵהוּ**. O'. (✕) τοὺς παῖδας
αὐτοῦ καὶ ²¹ τὰ κτήνη αὐτοῦ. 'A. Σ. Θ. τοὺς
δούλους αὐτοῦ.²²
21. **וְאֶת-עַבְדָּיו וְאֶת-מִקְנֵהוּ**. O'. ✕ τοὺς παῖδας
αὐτοῦ καὶ ²³ τὰ κτήνη ✕ αὐτοῦ. ²⁴
22. **וְעַל בְּלִי-עֵשָׂב הַשָּׂדֶה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם**. O'. καὶ
ἐπὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν ✕ τοῦ πεδίου ⁴ ἐπὶ
τῆς γῆς ✕ Αἰγύπτου. ²⁵ 'A. Σ. τῆς χώρας.
Θ. τοῦ ἀγροῦ.²⁶
23. **קָלָה**. *Tonitrua*. O'. φωνάς. "Ἄλλος" ἀνέ-
μων ἤχους. "Ἄλλος" βροντάς.²⁷
- אֶרֶצָה**. *In terram*. O'. ἐπὶ τῆς γῆς. Alia
exempl. ἐν τῇ χαλάζῃ.²⁸
24. **מְתַלַּחֶת**. *Continens se*. O'. φλογίζον. 'A.
συναναλαμβανόμενον. Σ. ἐνειλούμενον.²⁹
- בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם**. O'. ἐν Αἰγύπτῳ. Alia ex-
empl. ἐν ✕ 'A. πάσῃ τῇ γῇ ⁴ Αἰγύπτου.³⁰
25. **וְאֶת בְּלִי-אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה**. O'. Vacat. ✕ πάντα
ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ. ³¹ 'A. πάντας τοὺς ἐν τῇ
χώρα. Σ. πάντας τοὺς ἐν τῷ χώρῳ. Θ. πάντας τοὺς
ἐν τῷ ἀγρῷ.³²
- וַיַּעַרְבֵהֶמָּה**. O'. ἕως κτήνους. "Ἄλλος" ἕως
τετραπόδων.³³
27. **הַפֶּעַם**. O'. τὸ νῦν. "Ἄλλος" ἐν καιρῷ ἕως τοῦ
νῦν.³⁴
30. **וְאֶת-הָעַבְדִּים וְאֶת-הַיָּרְאוֹן מִפָּנָיו**

¹⁴ Sic Codd. III, X (cum *ισχύν* in marg.), 14, 16, 18, alii, et Cod. 85 in marg., unde Montef. oscitanter exscripsit: O'. ὄνομά μου. "Ἄλλος" δύναμιν μου. ¹⁵ Sic Codd. 18, 19 (cum *ἀντιποιῇ*), 58, 72, alii, et, ni fallor, Syro-hex., qui **וַיָּמָתוּ** **וַיָּמָתוּ** vertit. ¹⁶ Cod. X (cum *ἐγκρατεῖς* in textu; in marg. autem: 'A. ἀντιποιῇ. Σ. κατέχεις. O'. ἐμ-
ποιῇ), 85. Symmachum imitatus est Hieron., Hebraea vertens: *Adhuc retinet populum meum?* ¹⁷ Cod. 85. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Syro-hex. in marg., cum scholio: "Etiam ista in editione Samaritanorum tantum posita sunt." Sic Arab. 1 in marg. ²⁰ Cod. X. ²¹ Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum), et sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²² Syro-hex. **וְאֶת-עַבְדָּיו** **וְאֶת-עַבְדָּיו**. ²³ Sic Syro-hex., 1, et sine aster. Cod. 15, 58, 72, Arab. 1, 2. ²⁴ Syro-hex. Pronomen est in libris omni-
bus. ²⁵ Syro-hex. **וְאֶת-עַבְדָּיו** **וְאֶת-עַבְדָּיו**.

וְאֶת-עַבְדָּיו **וְאֶת-עַבְדָּיו**. Sic sine asteriscis (cum ἐν τῷ πεδίῳ pro τοῦ πεδίου) Codd. 15, 58, 72 (sine Αἰγύπτου), Arab. 1, 2. ²⁶ Syro-hex. **וְאֶת-עַבְדָּיו** **וְאֶת-עַבְדָּיו**. ²⁷ Nobil., Cod. Colbert., et Cat. Niceph. p. 652. ²⁸ Sic Cod. 30, 75, 85 (cum ἐπὶ τῆς γῆς in marg.). Ad τὸ πῦρ ἐπὶ τῆς γῆς Cod. X in marg.: χαλάζης. ²⁹ "Has lectiones Aquilae et Symmachi habent Basil. [silente amanuensi Holmesiano] et Colbert. supra memoratus."—Montef. ³⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ 'A. ἐν πάσῃ), et sine notis Codd. 15 (om. τῇ), 72, 130, Arab. 1, 2. ³¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. II (in marg. a manu saec. XV), X (in marg.), 19, 55, 58, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ³² Syro-hex. **וְאֶת-עַבְדָּיו** **וְאֶת-עַבְדָּיו**. **וְאֶת-עַבְדָּיו** **וְאֶת-עַבְדָּיו**. Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xxxi. 40. ³³ Idem in marg. sine nom. **וְאֶת-עַבְדָּיו** **וְאֶת-עַבְדָּיו**. ³⁴ Nobil., Reg. 1825, et

וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Tu autem et servi tui, novi quod necdum timeatis Iovam Deum. Ο'. καὶ σὺ καὶ οἱ θεράποντές σου, ἐπίσταμαι ὅτι οὐδέπω πεφόβησθε τὸν κύριον (s. κύριον ✕ τὸν θεόν³⁵). Σ. σὺ δὲ καὶ οἱ θεράποντές σου, ἐπίσταμαι (s. οἶδα) ὅτι οὐ φοβείσθε ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ.³⁶

32. וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Et ipse. Ο'. καὶ ἡ δούρα ('Α. Σ. ζία. Θ. δούρα³⁷).

33. וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Ο'. καὶ ἐξέτεινε τὰς χεῖρας πρὸς κύριον. 'Α. καὶ ἐξεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ πρὸς κύριον.³⁸

35. וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Ο'. τοὺς υἱούς. "Αλλος τὸν λαόν.³⁹ וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Per Moysen. Ο'. τῷ Μωυσῇ. 'Α. Σ. ἐν χειρὶ Μωυσῇ.⁴⁰

Cap. IX. 2. — τὸν λαόν μου⁴¹ 8. — λέγων⁴² πασάτω ✕ αὐτήν⁴³ — καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ⁴⁴ 9. (—) ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν⁴⁵ 23. τὴν χεῖρα ✕ αὐτοῦ⁴⁶ ἐπὶ — πᾶσαν ἡ γῆν.⁴⁷ 24. σφόδρα — σφόδρα⁴⁸ 28. — καὶ πῦρ⁴⁹ 29. — καὶ ὁ ὑετός⁵⁰

CAP. X.

1. וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Ο'. ἐσκλήρυνα. "Αλλος ἐβάρυνα.¹ וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Ο'. καὶ ✕ τὴν καρδίαν² τῶν θεραπόντων αὐτοῦ.²

2. וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Ο'. κύριος. ✕ ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ ἐρείς πρὸς Φαραῶν τὰς λέγει ΠΙΠΙ ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων ἕως τίνος οὐ βούλει ἐντραπήναί με; ἐξαποστείλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσωσί μοι. εἰ δὲ μὴ θέλῃς ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω αἵριον ἀκρίδα ἐπὶ τὰ ὄμια σου καὶ καλύψει τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὐ δύνησι κατεῖν τὴν γῆν καὶ κατέθεται τὸ περισσόν (ΠΠΠ) τὸ καταλειφθὲν, ὃ κατέλειπε ὑμῖν ἡ χάλαζα, καὶ κατέθεται πάσας τὰς βοτάνας (ΠΠΠ ΠΠΠ) τῆς γῆς, καὶ πάντα τὸν καρπὸν τοῦ ξύλου τοῦ φανομένου ὑμῖν ἀπὸ τῆς χώρας. καὶ πλησθήσονται αἱ οἰκίαι σου, καὶ αἱ οἰκίαι τῶν θεραπόντων σου, καὶ πᾶσα οἰκία τῶν Αἰγυπτίων ὃ οὐδέποτε ἐωράκασιν οἱ πατέρες σου, οὐδ' οἱ πρόπαπποί σου, ἀφ' ἧς ἡμέρας γεγόνασιν ἐπὶ τῆς γῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης³.

3. וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Submittere te mihi. Ο'. ἐντραπήναί με. "Αλλος .. ἡγάρι μοι.⁴

5. וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Ο'. πᾶν τὸ περισσόν τῆς γῆς. "Αλλος τὸ λοιπὸν τῆς γῆς.⁵

וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Residuum. Ο'. τὸ καταλειφθὲν. 'Α. (τὸ) λείπον.⁶

6. וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Et vertit se, et exiit. Ο'. καὶ ἐκκλινας Μωυσῆς ἐξῆλθεν. Alia exempl. καὶ ἔκλινεν Μωυσῆς ἐξελεθῆν.⁷

7. וְהָיָה לְךָ יְהוָה. In laqueum. Ο'. σκῶλον. Σ. πρόσπαισμα.⁸ Τὸ Σαμαρειτικόν εἰς ἄτας.⁹

וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Ο'. τῷ θεῷ αὐτῶν. Alia exempl. κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῶν.¹⁰

Anon. in Cat. Niceph. p. 653. Nescio an sit scholium, indicans opportunus dici potuisse ἕως τοῦ νῦν quam τὸ νῦν.
³⁵ Syro-hex. וְהָיָה לְךָ יְהוָה ✕ (ΠΠΠ) וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Sic sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2, Arm. 1. ³⁶ Syro-hex. וְהָיָה לְךָ יְהוָה. ³⁷ Idem (qui in textu quoque habet): וְהָיָה לְךָ יְהוָה. (Vox Syriaca commutatur cum ζία Jesai. xxviii. 25; cum δούρα autem 3 Reg. xix. 6. Ezech. iv. 9.) Cf. Hex. ad Ezech. l. c.
³⁸ Cod. 85, teste Montef. Sic in textu Comp. (sine αὐτοῦ), Ald., Codd. III, X, 14, 15, 16, alii (inter quos est 85), Syro-hex. ³⁹ Sic in marg. sine nom. Codd. X, 64, 85.
⁴⁰ Syro-hex. in textu: וְהָיָה לְךָ יְהוָה. Sic in textu sine nom. Codd. 15, 58, 72. ⁴¹ Syro-hex. Haec desunt in Codd. 72, 75. ⁴² Idem. Deest in Codd. 14, 16, 25, aliis. ⁴³ Idem. Sic sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii, Arm. 1. ⁴⁴ Idem. ⁴⁵ Idem. Clausulam reprobant Codd. 72, 106. ⁴⁶ Idem. Sic sine aster. Codd. 14, 15,

16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁴⁷ Idem. ⁴⁸ Idem. Sic sine obelo Ald., Codd. III, X, 15, 30, 55, alii. ⁴⁹ Idem.
 CAP. X. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum ἐσκλήρυνα in marg.), 14, 15, 16, alii, Arm. 1. "Videtur esse Aquilae et Symmachi, qui וְהָיָה semper vertunt *Barús*."—Montef. ² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 15, 19, 58, alii, Arm. 1. ³ Syro-hex. in marg., cum scholio: "Etiam ista in editione Samaritanorum tantum posita sunt." ⁴ Cod. 64, teste Holmesii amanuensi, qui tentat: *ἐπείξαι μοι*. ⁵ Cod. X in marg. sine nom. Sic in textu Cod. 75. ⁶ Cod. 85. ⁷ Sic Codd. 75, 85 (cum ἐκκλινεν, et in marg., ut in Ed. Rom.). Montef. vero e Cod. 85 exseripsit: 'Α. Ο'. καὶ ἐκκλινας ἐξῆλθεν, repugnante Holmesii amanuensi. Nomen Μωυσῆς reprobant Ald., Codd. III, X, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. ⁸ Codd. X, 85 (teste Montef.). Cod. 64 in marg.: .. *ασμα*. ⁹ In Cod. Colbert. et in Ed. Rom. Aquilae adscribitur.—Montef. ¹⁰ Schol. apud Nobil. ¹¹ Sic Comp., Ald.,

7. הָרָמָה תִּדְעֵה. *An nondum novisti.* O'. η εἰδέναι βούλει. 'A. Σ. ἀρα οὐπω οἶδας.¹¹ Τὸ Σαμαρειτικόν πρὶν γνῶς ὅτι ἀπόλλυται Αἴγυπτος.¹²
8. אֶל-פָּרַעֲה. O'. πρὸς Φαραώ. 'Αλλος· εἰς πρόσωπον Φαραώ.¹³
9. וּבְקִינֵי. O'. καὶ πρεσβυτέροις × 'A. Θ. ἡμῶν.¹⁴ בְּבִינֵי. O'. σὺν τοῖς υἱοῖς × 'A. Θ. ἡμῶν.¹⁵ וּבְנֹתָיו. O'. καὶ θυγατράσιν × O. I. Γ. ἡμῶν.¹⁶ בְּצִאֲנָיו. O'. καὶ προβάτοις × O. I. Γ. ἡμῶν.¹⁷ גִּלְגֹּל. O'. Vacat. × πορευσόμεθα.¹⁸ כִּי חֲבִיחָה לָנוּ. O'. ἔστι γὰρ ἑορτὴ κυρίου. Alia exempl. add. — τοῦ θεοῦ ἡμῶν.¹⁹
10. וְאֶת-שִׁנְכֶם. O'. καὶ τὴν ἀποσκευὴν ὑμῶν. 'A. τὰ νήπια ὑμῶν. Σ. τὸν ὄχλον ὑμῶν.²⁰
11. לָנוּ כָּא הַנְּבָרִים וְעַבְדֵּי אֶת-יְהוָה. O'. πορευέσθωσαν δὲ οἱ ἄνδρες, καὶ λατρευσάτωσαν τῷ θεῷ. 'Αλλος· πορεύεσθε δὲ, οἱ ἄνδρες, καὶ λατρεύσατε τῷ κυρίῳ.²¹ מִבְּרִשִּׁים. O'. ἐκζητεῖτε. Σ. Θ. ἀξιούτε.²²
12. בְּאַרְבֶּה וְעָלָה. *Propter locustam; et ascendat.*

- O'. καὶ ἀναβήτω ἀκρίς. 'A. Σ. Θ. ἐν ἀκρίδι. 'A. Θ. καὶ ἀναβήτω (s. ἀναβήσεται).²³
12. עַל-אַרְץ מִצְרַיִם. O'. ἐπὶ τὴν γῆν × Αἰγύπτου.²⁴
13. וַיֵּשֶׁת. O'. καὶ ἐπῆρε. Alia exempl. ἐξέτεινε δέ.²⁵ הַקָּרִים... הַקָּרִים. O'. νότον... ὁ νότος. 'A. Σ. καύσωνα... ὁ καύσων.²⁶
14. וַיַּעַל הָאַרְבֶּה. O'. καὶ ἀνῆγαγεν αὐτήν. 'Αλλος· καὶ ἐπῆλθεν ἡ ἀκρίς.²⁷ וַיָּנַח. *Et consedit.* O'. καὶ κατέπαυσεν ('A. ἀνέπαυσεν²⁸). כִּן אַרְבֶּה כְּמֹהוּ. *Sic locusta sicut illa.* O'. τοιαύτη ἀκρίς. Alia exempl. ἀκρίς τοιαύτη.²⁹ 'A. Θ. ... ὁμοία αὐτῇ.³⁰
15. כָּל-הָאָרֶץ. O'. × Θ. πάσης τῆς γῆς.³¹ וַתִּחְשָׁךְ. *Et obscurata est.* O'. καὶ ἐφθάρη. 'A. Σ. καὶ ἐσκοτάσθη.³²
16. חֲטָאֵתִי. O'. ἡμάρτηκα. Σ. ἐσφάλην.³³
22. חֲשֵׁי-הַיָּסָף. *Tenebrae caliginis.* O'. σκότος γνόφος (Σ. ζόφος³⁴) — θύελλα.³⁵

Codd. III, X, 14, 16, 18, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. Montef. e "quibusdam MSS." affert: "Ἄλλος· ὅπως θύσῃσι κ. τῷ θ. αὐτῶν; sed θύσῃσι pro λατρεύσῃσι est lectio singularis Ed. Ald. ¹¹ Nobil., Colbert.: 'A. ἀρα οὐπω οἶδας. Cod. X vero: Σ. ἀρα οὐπω οἶδας. Videtur utriusque lectio esse, quam in textu habet Cod. 75. ¹² Nobil., Colbert. ¹³ Sic in marg. Cod. 64, Syro-hex.; in textu autem Codd. 19, 30, alii. ¹⁴ Syro-hex. Sic sine notis Codd. 32, 58, 64, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁵ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁶ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ¹⁷ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ¹⁸ Sic Cod. 64 (in marg.), Syro-hex., et sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁹ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. II (in marg.), III, X, 15, 16 (cum κυρίῳ τῷ θ. ἡ.), 18, alii, Arab. 1, 2. ²⁰ Cod. 85, teste Montef. Cf. Hex. ad Gen. xlvii. 12. ²¹ Ita MSS. quidam, cum Hebraico consonantes."—Montef. Pro πορεύεσθε stant Comp., Codd. 53, 56; pro δι (δὲ om. Ald., Codd. III, 75) solus Syro-hex.; pro λατρεύσατε Comp., Ald., Codd. II (ex corr. manu 2da), III, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex.; denique pro τῷ κυρίῳ Codd. III, 15, 55, 59, 135. Sed nullus horum cum lectione Montefalconiana omni ex

parte consentit. ²² Syro-hex. .ל. חֲשֵׁי-הַיָּסָף. ²³ Idem (cum καὶ ἀκρίς ἀναβήτω) ad ἀκρίς: .ל. חֲשֵׁי-הַיָּסָף. ²⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 15, 19, 30, alii, Arab. 1, 2. ²⁵ Sic Codd. 15, 58, 72, 118, et Syro-hex. (cum ἐπῆρε in marg.). ²⁶ Codd. 64 (in marg. sine nom.), 85. ²⁷ Sic in textu Codd. 75, 85 (cum ἐπῆλθεν ἡ...), Syro-hex. (ل. محلا). ²⁸ Cod. 64, teste Montef. Holmesii vero amanuensis ex eodem in marg. sine nom. affert: ἀνεπαύσατο. ²⁹ Sic Codd. 15, 58, 72, qui Syro-hexaplari affines sunt. Hic autem in textu habet: .ל. חֲשֵׁי-הַיָּסָף ×, quod Graece sonat: × τοιαύτη ἀκρίς τοιαύτη. ³⁰ Syro-hex. .ל. חֲשֵׁי-הַיָּסָף. ³¹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 15. ³² Codd. 64 (cum 'A. Σ. ἐσκό...), 85 (teste Holmesio). Montef. e posteriore male edidit: O'. καὶ ἐκάλυψε. 'A. Σ. καὶ ἐσκοτάσθη. Vid. Scharfenb. in *Animadv.* p. 59. Minus probabiliter Cod. X: 'A. Σ. ἐσκοτάσεν. O'. ἐφθάρη. ³³ Cod. 64. ³⁴ Idem in marg. truncato: ὄφος, h. e. ut recte vidit Holmesii amanuensis: Σ. ζόφος. Cf. Hex. ad Job. xxviii. 3. Psal. x. 2. Jesai. lix. 9. Montef. male exscripsit: Σ. γνόφος, de mutila codicis scriptura tacens. ³⁵ Obelus est in Syro-hex., qui interpungit:

23. בְּמִוִּשְׁבָּתָם. *In habitationibus suis.* Ο'. ἐν πᾶσιν οἷς κατεγίνοντο. "Ἄλλος" (ἐν) ταῖς κατοικίαις (αὐτῶν).³⁰

24. וְבִרְכָּתָם וְבִרְכָּתָם. Ο'. τῶν προβάτων ✕ Οἱ Γ'. ὑμῶν ✕ καὶ τῶν βοῶν ✕ Οἱ Γ'. ὑμῶν.³⁷

28. וְהָיָה. Ο'. ἔτι προσθεῖναι. *Alia exempl.* ἔτι μὴ προσθεῖναι.³⁸

29. כֵּן דִּבַּרְתָּ. *Recte dixisti.* Ο'. ✕ 'Α. Θ. οὕτως ✕ εἶρηκας.³⁹ Σ., ὁρθῶς.⁴⁰

Cap. X. 1. — λεγών ✕. — ἐξῆς ✕.⁴¹ 4. — ταύτην τὴν ὥραν.⁴² ἀκριδὰ — πολλὰ ✕ ἐπὶ — πάντα ✕ τὰ θρία σου.⁴³ 5. — πᾶν ✕ τὸ περισσόν.⁴⁴ 6. καὶ — πᾶσαι ✕ αἱ οἰκίαι.⁴⁵ 12. — καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων.⁴⁶ 13. τὴν ῥάβδον ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ.⁴⁷ 24. τῷ θεῷ — ὑμῶν.⁴⁸ 26 (in loco posteriore). — τῷ θεῷ ἡμῶν.⁴⁹

CAP. XI.

1. נִגַּץ. Ο'. πληγὴν. 'Α. Σ. ἀφήν'.¹

חֹךְ (in posteriore loco). Ο'. Vacat. ✕ 'Α. Θ. ἐντεῦθεν.²

2. וְהָיָה מִתָּחָף. Ο'. ἕκαστος παρὰ τοῦ πλησίον ✕ αὐτοῦ.³

σκότος, γρόφος, ut Comp. Cod. 75: σκότος καὶ γρόφος (om. θύλλα).³⁶ Cod. 64 in marg.: ... αἷς κατοικίαις.³⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 15, Arab. 1, 2. Cod. 64 in textu: προβάτων ✕ καὶ τῶν βοῶν ✕; in marg. autem: .. ὧν (sic).³⁸ Sic Comp. (sine ἔτι), Cod. 53, Arm. 1, Syro-hex. (cum || supra lineam char. Estrang. minutiori).³⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Cod. 108, 128. Ald., Codd. 83, 131 (cum ὡς pro καθὼς): καθὼς εἶρηκας.⁴⁰ Syro-hex. .⁴¹ Cf. Hex. ad 4 Reg. vii. 9. ⁴² Syro-hex. Prior vox deest in Codd. 58, 84; posterior in Cod. 72.⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem. Utraque vox deest in Cod. 72.⁴⁵ Idem. ⁴⁶ Idem, qui pingit: — καὶ πᾶσαι ✕.⁴⁷ Idem. ⁴⁸ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 58, 72. ⁴⁹ Idem. Juxta Hebraeum pingendum erat: — τῷ θεῷ ὑμῶν ✕.⁵⁰ Idem.

CAP. XI. ¹ Nobil., Reg. unus, et Cod. 85 in marg. sine nom. ² Syro-hex. in textu, et sine notis Codd. 15, 18, 58, Arm. 1. ³ Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 58,

2. וְהָיָה מִתָּחָף. Ο'. Vacat. *Alia exempl.* καὶ γυνὴ παρὰ τῆς πλησίον ✕ αὐτῆς.⁴

3. וְהָיָה מִתָּחָף. Ο'. καὶ ἐναντίον Φαραῶ, καὶ ἐναντίον (πάντων) τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. *Alia exempl.* — καὶ ἐναντίον Φαραῶ ✕, καὶ ἐναντίον πάντων τῶν θεραπόντων Φαραῶ, ✕ 'Α. Θ. καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ λαοῦ.⁵

5. וְהָיָה. Ο'. ἐπὶ τοῦ θρόνου ✕ Οἱ Γ'. αὐτοῦ.⁶

וְהָיָה. *Ancillae.* Ο'. τῆς θεραπαίνης. "Ἄλλος" αἰχμαλωτῖδος.⁷

7. וְהָיָה מִתָּחָף. Non acuel canis linguam suam. Ο'. οὐ γρύζει κύων τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ. *Schol.* οὐκ ἀποφθέγγεται κύων, ὥς ἀλγῶν ἢ ἐνοχλούμενος.⁸

וְהָיָה. Ο'. καὶ (✕) Θ. ἀναμέσον ✕ τοῦ 'Ισραήλ.⁹ (✕) καὶ ὁ ἄνθρωπος Μωσῆς μέγας ἐγενήθη σφόδρα ἐν γῇ Αἰγύπτου ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν θεραπόντων Φαραῶ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ λαοῦ. καὶ εἶπε Μωσῆς τῷ Φαραῶ· τάδε λέγει ΠΙΠΙ' υἱὸς πρωτότοκός μου 'Ισραήλ' καὶ εἶπα πρὸς σέ· ἐξαπόστειλον τὸν υἱόν μου, ἵνα λατρεύσῃ μοι· καὶ οὐκ ἠβουλήθη ἐξαποστείλαι αὐτόν· ἰδοὺ ΠΙΠΙ' ἀποκτενεῖ τὸν υἱόν σου τὸν πρωτότοκον. καὶ εἶπε Μωσῆς· τάδε λέγει ΠΙΠΙ'· περὶ μέσας νύκτας ἐγὼ εἰσπορεύομαι εἰς μέσον γῆς Αἰγύπτου· καὶ τελευτήσῃ πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτου, ἀπὸ πρωτότοκου Φαραῶ, ὃς κήθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ

72, 128, Arm. 1. ⁴ Syro-hex., et sine aster. Ald., Codd. 15, 58, 72, 128, Arm. 1. Sic sine αὐτῆς Comp., Codd. III, X, 18, 29, 30, alii (inter quos est 64, cum ✕ αὐτῆς in marg.), Arab. 1, 2. Montef. pingit: ✕ καὶ γυνή — αὐτῆς ✕, improbane Ceriani, quo iudice omissio clausulae posterioris casui tribuenda est. Sed tunc pro γυνή nonne desideremus ἐκάστη? ⁵ Sic Syro-hex. (cum αὐτοῦ in marg. pro Φαραῶ posteriore). Haec, καὶ ἐν. Φαραῶ, desunt in Cod. 72. Deinde lectio, καὶ ἐν. πάντων τῶν θ. Φαραῶ, est in Codd. 15 (sine πάντων), 58, 72 (ut 15). Postremo post Φαραῶ (s. αὐτοῦ) Codd. 58, 72 add. καὶ ἐν ὀφθ. τοῦ λαοῦ. ⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 15, 32, 72, 128, Arm. 1. ⁷ Schol. apud Nobil. Vid. Cap. xii. 29. ⁸ "Hanc lectionem [praemisso "Ἄλλος!]" exhibent quidam codd. et schedae Combesianae [et sine "Ἄλλος, Anon. in Cat. Niceph. p. 665]." — Montef. ⁹ Sic Syro-hex., asterisco casu omissio, et sine notis Codd. III, X, 14, 16, 18, alii.

ἕως πρωτοτόκου τῆς θεραπαίνης τῆς παρὰ τὸν μύλον, καὶ ἕως παντὸς πρωτοτόκου κτήνους. καὶ ἔσται κραυγὴ μεγάλη ἐν Αἰγύπτῳ, ἢ τοιαύτη οὐ γέγονε, καὶ τοιαύτη οὐκέτι προστεθήσεται. καὶ ἐν πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ οὐ γρύξει κῶνον τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· ὅπως εἰδῆς ἃ παραδοξάσει ΠΠΠ ἀναμέσον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀναμέσον τοῦ Ἰσραὴλ (4).¹⁰

8. **הַאֲרִירָה**. Cum ardore irae. Ο'. μετὰ θυμοῦ. 'Ἄλλος' μετὰ μεγάλου θυμοῦ.¹¹

10. **מִאֲרָצָה**. Ο'. ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Alia exempl. ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.¹²

Cap. XI. 2. — κρυφῇ 4.¹³ σκευὴ ἀργυρᾶ, καὶ (X) σκευὴ 4 χρυσᾶ, — καὶ ἱματισμόν 4.¹⁴ 3. τῷ λαῷ — αὐτοῦ 4.¹⁵ (—) καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς 4.¹⁶ 8. ὁ λαός — σου 4.¹⁷ — Μωυσῆς 4. 9. — μου τὰ σημεῖα καὶ 4.¹⁸

CAP. XII.

1. **וְאֵלֶּיךָ**. Ο'. καὶ X Οἱ Γ'. πρὸς 4 'Ααράν.¹

3. **וַיִּקְחוּ**. Ο'. λαβέτωσαν X ἑαυτοῖς 4.²

¹⁰ Syro-hex. in marg., absentibus praeter morem asteriscis. Idem notat: "Et ista tantum in editione Samaritanorum feruntur." Eadem habet Arab. 1 in marg., et Arab. 2 in textu. ¹¹ Sic Cod. 128 in textu, fortasse ex alio interprete. ¹² Sic Codd. III, X, 15, 29, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. (cum ἐκ γῆς Αἴγ. in marg.), necnon in marg. Codd. 57, 85. ¹³ Syro-hex. ¹⁴ Idem, absente asterisco. ¹⁵ Idem. Pronomen deest in Comp., Codd. 19, 72, 118, Arab. 1, 2. ¹⁶ Idem, obelo casu omisso. ¹⁷ Idem. Pronomen deest in Cod. 72. ¹⁸ Idem.

Cap. XII. ¹ Syro-hex., qui pingit: X Γ'. καὶ πρὸς 4 'Α. ² Idem, et sic sine aster. Codd. 15, 58, 72, Arm. ed. ³ Sic Comp., Ald., Codd. 18, 19, 37, alii, ex duplici versione τοῦ **וְאֵלֶּיךָ**. ⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 15, 58, 72, 84. ⁵ Syro-hex. ⁶ Cod. 85. ⁷ Syro-hex. Sic in textu Codd. 108, 118. ⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 58. Cod. 15: οὐδὲ ἐφθόν ἢ ἡψ. Cod. 72: οὐδὲ ἡψ. ἢ ἐφθόν. ⁹ Sic codd. apud Holmes. Duorum priorum alterutrum in suo habuit Syro-hex., vertens: **וְאֵלֶּיךָ**. Cf. ad v. 46. ¹⁰ Nobil. Syro-hex. **וְאֵלֶּיךָ**. unde Theodotionis nomen assumpsimus. Cod. X affert: 'Α. ἐν θάμβῳ ὑπερβάσις ἐστιν. ² ἐν ἐπιδείξει (sic) φασὲχ ὑπερμάχσις ἐστι. Codd. 57, 85:

5. **תָּמִים**. Ο'. τέλειον, ἄρσεν. Alia exempl. τέλειον, ἄρσεν, ἄμωμον.³

6. **עַד**. Ο'. ἕως τῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης X 'Εβρ. ἡμέρας 4. 'Α. Σ. Θ. ἡμέρας.⁵

7. **עַל־הַפְּתִילִים**. Et super superliminare. Ο'. καὶ ἐπὶ τὴν φλιάν ('Α. τὸ ὑπέρθυρον⁶).

עַל. Ο'. ἐν τοῖς οἴκοις. 'Α. Σ. Θ. καὶ ἐπὶ...⁷

9. **וּבִשְׁלֵי**. Aut coquendo coctum. Ο'. οὐδὲ X Οἱ Γ'. ἐφθόν 4 ἡψημένον.⁸

10. **וְלֹא־תִתְּרוּ**. Et non relinquetis. Ο'. οὐκ ἀπολείψεται (alia exempl. ἀπολείψετε, s. ὑπολείψετε, s. καταλείψετε⁹).

11. **בְּחָפְזִי**. Cum festinatione. Ο'. μετὰ σπουδῆς. 'Α. (Θ.) ἐν θάμβῳ. Σ. ἐν ἐπειξεί.¹⁰

הַפֶּסַח. Pascha est. Ο'. πάσχα ἐστὶ. 'Α. ὑπερβάσις ἐστιν. Σ. φασὲχ ὑπερμάχσις ἐστιν. Θ. ὡς οἱ Ο'.¹¹

13. **נֶגֶף**. Plaga. Ο'. πληγὴ. 'Α. θραῦσμα.¹²

ἐν θάμβῳ (βαθμῷ Cod. 85) ὑπερβάσις ἐστιν. Σ. ἐν ἐπιδείξει φασὶν (sic) ὑπερμάχσις ἐστιν. Ad Sym. cf. Hex. ad Ezech. xxx. 9. Zeph. i. 18. ¹¹ Vid. not. praeced. Syro-hex. affert: 'Α. ὑπερβάσις (فَصَاحِشٍ). Σ. φασὲχ ὑπερμάχσις (فَصَاحِشٍ).

Θ. ὡς οἱ Ο'. Contra hos consonos testes parum valet auctoritas Theodreti ad loc. (Opp. T. I, p. 139): Τὸ δὲ πάσχα ὁ μὲν Φίλων ἡρμήνευσε διαβατήρια· ὁ δὲ Ἰώσηπος, ὑπερβάσις (corr. ὑπερβασία ex Cat. Niceph. p. 682, et Photio apud Mai. S. V. N. C., T. IX, p. 127)· ὁ δὲ Σύμμαχος, ὑπερβάσεις· ὁ δὲ Θεοδοσίω, φασὲχ, αὐτὴν τὴν 'Εβραίων ('Εβραίων iidem) τεθεικὼς φωνήν. Nec majoris momenti est scholium misere truncatum in marg. Cod. 64, quod tamen, ope similis scholii in marg. Cod. 57, sic legi potest: Ὑπερβάσις (Cod. 57: 'Α. ὑπερβάσις)· ὅπερ Φίλων διαβατήριον ὀνομάζει· 'Α. καὶ Σ. φασὲχ (φασὶν Cod. 57)· οἱ μέντοι Ο', θείῳ πνεύματι μᾶλλον κινούμενοι, πάσχα κυρίον αὐτὸ προσημνησαν, διὰ τὸ πάθος τοῦ κυρίου. Quod ad duplicem Symmachi versionem, φασὲχ ὑπερμάχσις, attinet, crediderim utrumque eum simul posuisse, ut lectoribus suis tum ipsa vox Hebraea, tum significatio ejus palam fieret. Aliis quidem locis (Exod. xii. 27. Num. ix. 2) φασὲχ tantum exhibet. ¹² Cod. 85, teste Montef. Holmesii amanuensis sine nom. affert. Cf. ad Cap. ix. 14. (Paulo ante ad καὶ ὄνομα τὸ αἷμα Cod. X in marg. add. εἰς τὴν

14. לְיָרֶוֶן. O'. ✕ OI Γ'. εἰς 4 μνημόσυνον.¹³
 לִיְהוָה. O'. ✕ OI Γ'. τῷ 4 κυρίῳ.¹⁴
 קָשָׁת. O'. νόμιμον. 'A. ἀκρίβειαν. Σ. πρόσ-
 ταγμα.¹⁵
 15. תִּשְׁבְּרוּ. Amovebitis. O'. ἀφανιεῖτε. 'A.
 διαλείψετε. Σ. παύσετε.¹⁶
 19. בְּגֵר. In peregrino. O'. ἐν τε τοῖς γειώραις.
 'A. Σ. (ἐν) τῷ προσηλύτῳ.¹⁷
 21. לָכֶם. O'. ὑμῖν αὐτοῖς. 'A. Σ. Θ. ἑαυτοῖς.¹⁸
 22. אֶל-הַפְּשָׁרִים. O'. τῆς φλιᾶς. 'A. πρὸς τὸ ὑπέρ-
 θυρον.¹⁹
 23. עַל-הַפְּשָׁרִים. O'. ἐπὶ τῆς φλιᾶς. 'A. ἐπὶ τοῦ
 ὑπερθύρου.²⁰
 26. לָכֶם. O'. Vacat. ✕ 'A. Σ. ὑμῖν 4.²¹ Θ.
 ἡμῖν.²²
 27. זֶבַח-פֶּסַח הוּא. Sacrificium paschatis est. O'.
 θυσία τὸ πάσχα τοῦτο. 'A. . . ὑπερβάσεώς ἐστιν.
 Σ. . . φασίε ἐστιν. Θ. ὡς οἱ O'.²³
 28. צֵה. O'. ἐνετείλατο. "Αλλος συνέταξεν.²⁴
 29. בְּבֵית הַבּוֹר. In carcere. O'. ἐν τῷ λάκκῳ.

- 'A. Θ. ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ λάκκου. Σ. ἐν τῷ δεσμο-
 τηρίῳ.²⁵
 29. וְכָל בְּכוֹר. O'. καὶ ἕως πρωτοτόκου παντός.
 Alia exempl. καὶ πᾶν πρωτότοκον.²⁶
 30. וְהָאֵל-וְכָל-עַבְדּוֹ. O'. ✕ OI Γ'. αὐτὸς 4²⁷ καὶ
 (πάντες) οἱ θεράποντες αὐτοῦ.
 32. קָחוּ צִוְיָאֵר דְּבִרְתָּם לָכֶן. O'. ἀναλαβόντες
 πορεύεσθε. Alia exempl. add. καθάπερ εἰρή-
 κατε.²⁸ 'A. . καθὺ ἐλαλήσατε . . Σ. Θ. . καθάπερ
 ἐλαλήσατε . .²⁹
 וּבִרְכָתָם. O'. εὐλογήσατε δὴ (alia exempl.
 δέ³⁰).
 37. כִּרְבֵּךְ. O'. εἰς Σοκχώθ. Σ. εἰς σκηνάς.³¹
 לְבַד מִפֶּן. Praeter parvulos. O'. πλὴν τῆς
 ἀποσκευῆς. 'A. χωρὶς ἀπὸ νηπίου. Σ. . τοῦ
 ὄχλου.³²
 39. וַיִּצְאוּ. Et coxerunt. O'. καὶ ἐπέψαν. "Αλ-
 λος καὶ ὥπτησαν.³³
 וַיֵּדָה. Commeatum. O'. ἐπισιτισμόν. "Αλλος
 τροφήν.³⁴
 40. וּבִמֹשֶׁב. Habitatio autem. O'. ἡ δὲ κατοίκισις
 (alia exempl. παροίκισις³⁵). ('A.) καθέδρα.³⁶

βακτηρίαν, quod nescio quid sibi velit.)¹³ Syro-hex.
 Sic sine notis Comp., Codd. 15, 53, 56, alii.¹⁴ Idem,
 et sine notis Codd. 15, 58, 72.¹⁵ Cod. 85.¹⁶ Idem.
¹⁷ Idem, teste Montef. In collatione Holmesiana anonyma
 est lectio. Pro γειώραις autem Codd. 15, 75 προσηλύτοις
 habent. Cf. Hex. ad Job. xxxi. 32. Psal. cxviii. 19.
¹⁸ Syro-hex.¹⁹ Idem:
 Cf. ad
 v. 7. (In Jesai. vi. 4 τὸ ὑπέρθυρον Noster vertit וְהָאֵל-
 וְכָל-עַבְדּוֹ; sed in Hex. ad Ezech. xl. 21 eadem
 ac h. l. periphrasi usus est.)²⁰ Idem:
²¹ Syro-hex. in textu.
 Sic sine notis Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2.²² Idem
 in marg.²³ Idem:
²⁴ Sic in
 textu Codd. 30, 85 (cum ἐνετείλατο in marg.).²⁵ Syro-
 hex. Cod. X
 affert: Σ. δεσμοτηρίῳ.²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III,
 X, 14, 15, 16, alii, Arm. 1, Syro-hex., etiam Cod. 85 in
 marg., unde Montef. edidit: "Αλλος καὶ πᾶν πρωτότοκον.
²⁷ Syro-hex. Sic sine notis Codd. 15, 58, Arm. 1. Mox

πάντες assumptum ex Comp., Ald., Codd. III, X, 14, 16, 18,
 alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, et Syro-hex.²⁸ Sic Comp.,
 Codd. VII (in marg.), X, 15 (ante, non post, πορεύεσθε),
 18, 19, alii, Arm. 1, Arab. 1, 2 (utque ut 15), et Syro-
 hex. (idem).²⁹ Syro-hex.
³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 15,
 25, alii (inter quos 85, cum δὴ in marg.), Syro-hex.
³¹ Cod. VII. Ad ἐκ Ῥαμεσσῆ εἰς Σ. Codd. 64, 85 in marg.
 notant: ἱασίς κρίσεως. σκηναί; unde Montef. notam effecit:
 "Αλλος ἱασίς κρίσεων (sic) σκηναί.³² Codd. X, 85.
 Minus probabiliter Nobil.: 'A. χωρὶς νηπίων. Ad ἀποσκευῆς
 Cod. VII in marg. manu 2da: τῶν νηπίων καὶ λοιπῶν. Cf.
 ad Cap. x. 10.³³ Cod. VII in marg. manu 2da. Prae-
 terea ad ἐξυμῶθ idem appingit ἀνέβη (ut ἀναβα⁷ (sic) pro
 ζῶν Cap. xiii. 3); necnon ad φυράματα (v. 34), προζύμα;
 quae mera glossemata neograeca esse videntur.³⁴ Idem.
 In Cod. 56 superscript. δαπάνη.³⁵ Sic (et mox παρφέ-
 κησαν) Ald., Codd. III, VII, X (cum κατοίκ. in marg.), 14,
 16, 18, alii.³⁶ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex.
 ad Ezech. vi. 6. xxviii. 2.

12. וְהֵעָבַרְתָּ. Et transire facies (offerres). O'. καὶ ἀφέλεις (alia exempl. ἀφοριείς¹²).
לְךָ. O'. ✠ καὶ 4 πᾶν (δianoίγον)¹³.
13. רְדִימֶס הַצֹּאן אִם לֹא-חָזַק הַצֹּאן רְדִימֶס. Redimes pecore; quod si nolueris redimere, cervices ei franges. O'. ἀλλάξεις προβάτω' ἐὰν δὲ μὴ ἀλλάξης, λυτρώσῃ αὐτό. 'A. λυτρώσῃ αὐτό ἐν υἱφ̄ ποιμνίου' ἐὰν μὴ λυτρώσῃ, τενοντώσεις αὐτό. Σ. λυτρώσῃ βοσκήματι' ἐὰν δὲ μὴ λυτρώσῃ αὐτό, ἀποκτενεῖς αὐτό. Θ. λυτρώσῃ ἐκ ποιμνίου' καὶ ἐὰν μὴ λυτρώσῃ αὐτό, νωτοκοπήσεις αὐτό.¹⁴ Τὸ Σαμαρειτικόν παραδώσεις.¹⁵
16. מִפְּנֵי חֳזֵהוּ. Et in frontalia (φυλακτήρια). O'. καὶ ἀσάλευτον (alia exempl. σαλευτόν¹⁶). 'A. καὶ εἰς νακτά.¹⁷ Aliter: 'A. Σ. Θ. καὶ σαλευόμενον.¹⁸
17. וְגִישׁוֹ עֲלֵי צֻרִים. O'. γῆς Φυλιστιείμ. "Αλλος γῆς ἄλλοφύλων.¹⁹

πῶσων. Idem ad Deut. vi. 8 : 'A. HAKTA (sic). Ὁ. ἀσάλευτον. "Lectio Aquilae varie fertur in libris MSS. Ed. Rom. habet : 'A. καὶ εἰς ἐνεκτά, quod sane nihil significat [Schleusner. in *Opuscul. Crit.* p. 101 : 'Puto esse *gestamina*, ab ἐνεγκνέιν, *ferre, gestare*']. Basil. hic : καὶ εἰσνακτὰ, unde non maiorem notitiam expisceris. Idem Basil. infra Deut. vi. 8 ad vocem חֲבָצִית habet : 'A. ἀνακτὰ, quod perinde nihil significat. Has omnes lectiones vitiatas puto [etiam Coislinianam, εἰς νακτὰ, quae serius ei innouit] ; legendumque opinor, καὶ εἰς ἀνάκτα, in *inmota*, ut quadret cum aliis interpretibus, καὶ ἀσάλευτον."—Montef. Sincerum puto εἰς νακτὰ, α νάσω, στίπο, dense impleo. Glossae dant : Νακτῆ, farsa. Νακτόν, τὸ πεπιλωμένον, densum, pressum. Scilicet hoc nomine appellat interpretes thecas, in quas schedulae membranaceae, variis legis sectiunculis inscriptae, inferiebantur. Etymon autem Hebraee vocis, de quo ad hunc diem inter Lexicographos ambigitur, Noster e Talmudico חֲבַץ, aequare, complanare, proprie de mensuris accurate plenis, πεπιωμένοις καὶ σεσαλειμένοις (Luc. vi. 38), accrescere videtur, quod cum Graeco νάσσειν (Hesychio θμαλίζειν, θλίβειν) egregie consonat. ¹⁸ Syro-hex. ܢܐܬܝܬܐ ܕܠܥܡܪܐ. Aquilae nomen vereor ut recte cum ceteris conjunctum sit. Nec magis probabiliter Montef. e Cod. 85 excerptis : ז. Ὁ. Θ. ἀσάλευτον. ¹⁹ Cod. VII in marg. manu 2^ad (cum τῆς Φ. in textu). Ad Philistieliū Montef. e Cod. 85 affert : "Ἄλλος πῶσων δισσός, quae mera est glossa etymologica vocis עֵשְׂרֹן (עֵשְׂרֹן דֵּש). Sic Hieron. in Libro de Nom. Hebr. (Opp. T. III, p. 20) : "Felistim, ceciderunt duo."

18. וַיִּסָּב. Sed circuire jussit. Ο'. καὶ ἐκύκλωσεν.
 "Ἄλλος" (καὶ) ἐγύρισεν.²⁰

יִמְשִׁי. Agmine instructo. Ο'. πέμπτη γενεή.
 'Α. ἐνοπλισμένοι. Σ. ὅπλιται. Θ. πεμπταΐ-
 ζοντες.²¹

20. מִצָּרַיִם. Ο'. ἐκ Σοκχάθ. ("Ἄλλου") συσκιασμοί
 ἢ σκηναί.²²

בְּאֶתְּחָם בְּרֵצָה. In Etham in extreni-
 tate deserti. Ο'. ἐν 'Οθώμ παρὰ τὴν ἔρημον.
 'Α. Σ. Θ. εἰς 'Ηθάν τὴν ἐρημοτάτην.²³ "Ἄλ-
 λος" ἐν σημείῳ...²⁴

21. הָיָה לְפָנֶיהָ. Ο'. ἡγείτο ("Ἄλλος" προεπο-
 ρεύετο²⁵) αὐτῶν.

לְהָאִיר לְלֶחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה. Ο'. Vacat.
 ✕ Σ. Θ. τοῦ φαίνειν αὐτοῖς, ὁδεύειν ἡμέρας
 καὶ νυκτός.²⁶

Cap. XIII. 2. — πρωτογενές. 5. — ὁ θεός σου. 4.
 — καὶ Γεργεσαίων καὶ Φερεζαίων. 27. 8. κύριος — ὁ
 θεός. 28. ἐκ ✕ (fort. —) γῆς. 4. Αἰγύπτου. 29. 11.
 (—) ὁ θεός σου. 30. 12. — τὰ ἀρσενικά. 4. 31. διανοι-
 γον — μήτραν ἐκ τῶν βουκολίων ἢ 4 (fort. pro: δια-
 νοίγον — μήτραν. 4. ἐκ τῶν βουκολίων — ἢ 4). 32. 13.
 — μήτραν. 4. 33. 19. ὥρκισεν — 'Ιωσήφ. 4. 34. 22. —
 παντὸς 4 τοῦ λαοῦ.³⁵

CAP. XIV.

2. הָיָה פִּי. Ο'. τῆς ἐπαύλεως. 'Α. Σ. Φιερώθ.
 Θ. Φαερώθ.¹ "Ἄλλος" ἀκροτάτου τῆς Χερρόθ.²

וַיִּהְיֶה כִּנְחָן בְּעַלְיָו. Ο'. Βεελεσεφών· ἐνώ-
 πιον αὐτῶν στρατοπεδεύσεις. 'Α. Σ. Βεελεσε-
 φών. 'Α. κατ' εὐθὺ αὐτοῦ στρατοπεδεύσεις. Σ. ἐξ
 ἐναντίας αὐτοῦ στρατοπεδεύσετε. Θ. Βεελεσφών (·) ἐνώ-
 πιον αὐτοῦ στρατοπεδεύσετε.³

²⁰ Cod. VII in marg. manu 2da. ²¹ Cod. X. Cat. Niceph. p. 701: ὁ δὲ ἄκ. ἐνοπλισμένοι, φησὶ· Σύμ. ὅπλιται. Paulo aliter Nobil. et Cod. 85, teste Montef.: 'Α. Σ. καθω-
 πλισμένοι. Θ. πεμπταΐζοντες. Denique Hieron. in Epist. XXXVI ad Damasum (Opp. T. I, p. 167): "Aquila nam-
 que, qui non contentiosius, ut quidam putant, sed stu-
 diosius verbum interpretatur ad verbum, in eo loco ubi
 LXX posuerunt: Quinta autem generatione ascenderunt
 filii Israel de terra Aegypti, ita transtulit: καὶ ἐνοπλισά-
 μνοι [Cod. Vat., teste Vallarsio, ἐνοπλισμένοι] ἀνέβησαν οἱ
 υἱοὶ 'Ισραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς Αἰγύπτου; id est, Et armati ascen-
 derunt filii Israel de terra Aegypti. Licet pro eo quod
 nos armati diximus, secundum Graeci sermonis ambigui-
 tatem, instructi, sive muniti, propter supellectilem qua
 Aegyptios spoliaverunt, possit intelligi." Quod vero ad
 Theodotionis versionem attinet, πεμπταΐζοντες non significat
 quintati, in quinque partes distributi, ut somniaverunt
 Montef., Schleusner.; aut numero quinario, a πεμπτὰς,
 qui Drusii esse error; sed quinto die (vel καταχρηστικῶς,
 quinta generatione; cf. Hex. ad Gen. iv. 24) aliquid fac-
 ientes, a πεμπταῖος, ut apud medicos scriptores τριταῖος, et
 τεταρταῖος, a τριταῖος et τεταρταῖος. ²² Cod. VII in marg.
 manu 2da. Prior lectio Aquilae esse videtur, coll. Hex.
 ad Psal. xxvi. 5. lix. 8. Amos v. 26. ²³ Cod. X juxta
 collationem Bodl.: 'Α. Σ. Θ. ΕΝΘΑΝ τὴν ἐρ. Montef. vero
 ex eodem exscripsit: 'Α. Σ. Θ. εἰς 'Ηθάν τὴν ἐρ. ²⁴ Cod.
 VII in marg. manu 2da. ²⁵ Idem. ²⁶ Syro-hex. in
 textu: חַסְדָּא חַסְדָּא חַסְדָּא. Sic sine notis Cod. 15, Arab. 1, 2, Arm. 1,

et (om. ὁδεύειν) Codd. 58 (cum φανέιν), 131 (superscript.
 manu rec.). Brevius additamentum, τοῦ φαίνειν δὲ αὐτοῖς,
 habent Ald., Codd. 72, 83. Denique Cod. VII in marg.
 manu 2da: τοῦ φωτίζειν αὐτοῖς. τοῦ περιπατεῖν ἡμέρας καὶ νύκτωρ.
²⁷ Syro-hex., qui ad v. 5 pingit: — ὁ θεός 4 σου. ²⁸ Idem.
 Deest ὁ θεός in Codd. 30, 85. ²⁹ Idem. Sic sine nota
 Codd. 15, 75, 85 (cum ἐξ Αἰγ. in marg.), Arab. 1, 2.
³⁰ Idem. Haec desunt in Cod. 29. ³¹ Idem. ³² Idem.
 Vocula ἢ deest in Comp., Codd. 15, 16, 129. ³³ Idem.
³⁴ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. II (ex corr.),
 III, VII, X, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ³⁵ Idem. Sic
 sine obelo (pro τοῦ λ. παντός) Comp., Ald., Codd. III, VII,
 X, 14, 15, 16, alii.

CAP. XIV. ¹ Syro-hex. ܐܠܗܐ ܕܥܝܪܐܝܐ. 'Α. Σ. Θ. Φιερώθ.; et ad v. 9:
 'Α. Θ. ἐπὶ φιερώθ. Ad Μαγδώλου Cod. 85 in marg. notat:
 'Εν τοῖς Ἀριθμοῖς (Num. xxxiii. 7) κείται, ἀπὸ Βουθάν ἐπὶ στόμα
 Εἰρώθ, ὃ ἐστὶν ἀπέναντι Βεελεσεφών ἐχόμενα τοῦ βορρᾶ, παρεμβε-
 βληκέναι τοὺς υἱοὺς 'Ισραὴλ. Verba sunt Origenis, e quo
 exscripsit ea Niceph. in Cat. ad Cap. xiii. 20. ² Cod.
 VII in marg. manu 2da: ἀκρο (sic) τῆς χερρόθ. Idem ad
 Μαγδώλου in marg. manu 2da: τοῦ πύργου. ³ Syro-hex.
 ܐܠܗܐ ܕܥܝܪܐܝܐ. ܐܠܗܐ ܕܥܝܪܐܝܐ. ܐܠܗܐ ܕܥܝܪܐܝܐ. "In
 Aquila, recte ex adverso ejus, fortasse duae ejusdem ver-
 siones coaluerunt."—Cerviani. Equidem potius crediderim,
 Syriaca meram circumscriptionem continere locutionis κατ'
 εὐθὺ, quam ipsam pro eodem Hebraeo posuerunt LXX
 Ezech. xvi. 9, ubi pro Graecis κατ' εὐθὺ αὐτῆς Syrus noster

3. **וַיִּמְרָ פָּרְעוֹ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל**. Ο' και ἐρεί Φαραὼ τῷ λαῷ αὐτοῦ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ. Alia exempl. και ἐρεί Φαραὼ περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.⁴
6. **וַיִּמְרָ**. Et alligavit. Ο' ἐξευξεν οὖν. "Ἄλλος" ἔστρωσεν. "Ἄλλος" ἔδησεν.⁶
7. **וַיְשִׁלְשִׁם**. Et duces (s. bellatores essedarios). Ο' και τριστάτας. Ἄ. και τρισσοῦς. Σ. και ἀνά τρεῖς. Θ. ὁμοίως τοῖς Ο'.⁶
8. **וַיַּחֲזֶק**. Ο' και ἐσκληρυνε ("Ἄλλος" ἐδυνάμωσε).⁷
9. **עַל-פִּי הַחֵיִת**. Ο'. ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως. Ἄ. Θ. ἐπὶ Φιεθρών (fort. Φιερώθ). Σ. ἐπὶ τοῦ στόματος τῆς Ἰαρώθ.⁸
10. **הַקָּרִיב**. Ο'. προσῆγε. Ἄ. Σ. ἡγγισεν.⁹
וַיִּזְחַק מִצָּרִים. Ο'. και (alia exempl. add. ἰδού; alia, οἷθε¹⁰) οἱ Αἰγύπτιοι.
15. **וַיִּסְעוּ**. Et castra moveant. Ο' και ἀναξενξάτωσαν. Ἄ. Σ. Θ. και ἀράτωσαν.¹¹ Τὸ Σαμαριτικόν ἵνα ἀπάρωσιν.¹²

16. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. ἔπαρον. "Ἄλλος" ὑψωσον.¹³
וַיִּבְרָק. Ο'. και ῥήξον ("Ἄλλος" σχίσον¹⁴) αὐτήν.
- וַיִּשְׁרֹן**. Ο'. κατὰ τὸ ξηρόν. [Ἄ. εἰς χέρσον. Σ. εἰς ξηράν.]¹⁵
17. **וַיִּמְרָ**. Ο'. σκληρυνῶ. "Ἄλλος" στερεῶ.¹⁶
20. **וַיְהִי כַּעֲשָׂרָה יָמִים וַיִּהְיֶה חֹשֶׁךְ**. Et fuit nubes et tenebrae (illis), et lucidam reddidit noctem (his); et non appropinquavit alter ad alterum. Ο' και ἐγένετο σκότος και γνόφος (alia exempl. γνόφος και σκότος¹⁷) και διήλθεν ἡ νύξ· και οὐ συνέμειξαν ἀλλήλοις. Ἄ. και ἐγένετο ἡ νεφέλη και τὸ σκότος, και ἐφώτισε σὺν τὴν νύκτα, και οὐκ ἡγγισεν οὗτος πρὸς τοῦτον. Σ. και ἦν ἡ νεφέλη σκότος μὲν ἐκείθεν, φαίνουσα δὲ ἐντεῦθεν... Τὸ Σαμαριτικόν και ἦν τὸ νέφος και τὸ σκότος, και ἔφαινε τῇ νυκτί...¹⁸

interpretatus est **חֹשֶׁךְ לַיְלָה**.⁴ Sic Comp., Ald. (cum τῷ λ. αὐτοῦ περὶ τ. υ. Ἰαρ.), Codd. III (ut Ald. ἦ), VII, X, 14, 15, 16, alii, Syro-hex.⁵ Cod. VII in marg. manu 2da: ἔστρωσεν; et alia manu: ἔδησεν (corr. ex ἔδησαν). Posterior lectio Aquilae esse potest, coll. Hex. ad Jerem. xlv. 4. Statim ad τὰ ἄρματα idem in marg. manu seniori τὰς καρούχας habet; necnon in v. 7 ad ἄρματα (כָּרֶכֶת), καρούχια, et ad πᾶσαν τὴν ἵππον (כָּל רֶכֶת) τῶν Αἰγυπτίων, πᾶν καρούχιον Αἰγύπτου.⁶ Syro-hex. **וְהָיָה חֹשֶׁךְ לַיְלָה**. Cod. X affert: Σ. ἀνά τρεῖς, et sic sine nom. Codd. 57, 85. Praeterea Syrus noster ad **וְהָיָה חֹשֶׁךְ לַיְלָה**, triastatas, scholium affert: "**וְהָיָה** appellat eos qui stant super curribus. Tres enim stant super uno: duo pugnant, et unus regit currum." Cf. ad Cap. xv. 4. Varias Graecae vocis explanationes recensuit Origen. in Catenis MSS. apud Montef., et in Cat. Niceph. p. 705: Τοὺς πρὸς τρεῖς δυναμένους μάχεσθαι ἢ τοὺς ἐν τῇ παρατάξει μετὰ τὸν πρωτοστάτην και δευτεροστάτην Ἰστανίμους ἐν τῇ τρίτῃ τάξει. Ἄλλοι δὲ φασιν, ὡς εἰς τὰς χρεῖας τῶν πολέμων [hinc corrige Origen. Opp. T. II, p. 124: εἰς τὰς χεῖρας τῶν πολεμίων] ἄρματα ἐποιοῦν μεγάλα, ὥστε και τρεῖς χωρεῖν, ἵνα ὁ μὲν εἰς ἡμιοχῆ, οἱ δὲ δύο πολεμῶσιν. *H τοὺς ἐπὶ τριῶν ἵππων βεβηκότας· οἱ γὰρ παλαιοὶ ἐν τοῖς πολέμοις ἐπὶ δύο ἢ τριῶν ἵππων ἐπωχούοντο ἐξιώσαντες ἄρματηλάται. *H τριστάτην λέγει τὸν ἐν τῷ καθεστῶτι τὸν βασιλέα τρίτον ἰστανόμενον, ἥτοι τρίτην ἔχοντα καθ᾽ ἑαυτὸν οἶος (Montef. οἶον) ἦν Δαυὶδ παρὰ Σαουλ (Niceph. ὁ Δαβὶδ παρὰ τῷ Σ.), ὡς ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Βασιλείων ἐνθήσει. ⁷ Cod.

VII superscript. manu 2da. ⁸ Cod. X, juxta collationem Bodl. Montef. ex eodem exscripsit: Σ. ἐπὶ τοῦ στ. τοῦ ἱερώθ. Syro-hex. affert: **וְהָיָה חֹשֶׁךְ לַיְלָה**. Cf. ad v. 2. ⁹ Cod. 57. ¹⁰ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. VII (in marg. manu 2da), 15, 37, alii, Syro-hex.; posterior in Codd. III, VII (sine οἱ seq.), 29. Cf. ad Cap. viii. 29. ¹¹ Syro-hex. **וְהָיָה חֹשֶׁךְ לַיְלָה**. Versio ἀράτωσαν est, ni fallor, solius Aquilae; pro qua Sym. et Theod. ἀπαράτωσαν posuisse credibile est. Cf. Hex. ad Jerem. iv. 7. xxxi. 24. Cod. VII in marg. manu 2da, "in breviato maxime ac male habito loco," dedit anonyma συνεπαράτωσαν. ¹² Nobil. ¹³ Cod. VII superscript. manu 2da. ¹⁴ Idem in marg. manu 2da. ¹⁵ Cod. 85, teste Montef. Nobil. affert: Schol. εἰς χέρσον. εἰς ξηρόν (sic), fortasse e Cod. 57 (Vat. 747), qui ad κατὰ τὸ ξηρόν in marg. habet: Schol. ὡς ἐν τῇ χέρσον εἰς χέρσον (sic) εἰς ξηρόν. Sed tum hoc scholium, tum Aquilae et Symmachi lectiones, ad v. 21, ubi eas iterum edidit Montef., unice spectare nullus dubito. ¹⁶ Sic Cod. X in marg.; in textu autem Codd. 37 (bis), 75, 85 (cum σκληρυνῶ in marg.), 118. ¹⁷ Sic Comp., Codd. VII, X, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ¹⁸ Nobil., Codd. X, 85 (teste Montef.), et Cat. Niceph. p. 710. Ad Aquilam Nobil. scribit: και ἐγένετο νεφέλη σκότος, quod e Cod. X emaculavimus; Niceph. autem: και ἔγ. νεφέλη και σκότος. Deinde σὺν assumepsit Montef. e Basil. solo, ut videtur. Ad Samaritanum in Cat. Niceph. et Colbert.

21. **נָקְדִים**. Ο'. νότφ ("Αλλος" ἀπηλιώτη¹⁹)
βιαίφ ("Αλλος" δυνατῶ²⁰).
לְחָרָב. Ο'. ξηράν. 'Α. εἰς χέρσον. Σ. εἰς
ξηράν.²¹
24. **מִלְחָמָה**. Ο'. εἰς τὴν παρεμβολήν. Schol.
εἰς τὸ στρατόπεδον, εἰς τὴν παράταξιν, εἰς τὸ
φοσσάτον.²²
25. **וְיָסַר**. *Et removit*. Ο'. καὶ συνέδησε. Σ.
(καὶ) μετέστησε.²³
- רֹאסִים**. *Rotas*. Ο'. τοὺς ἄξονας. 'Α. τὸν
τροχόν.²⁴
- בְּבִרְכָּה**. *Cum difficultate*. Ο'. μετὰ βίας. "Αλ-
λος" μετὰ βαρύτητος.²⁵
26. **וַיִּשְׁבֹּה**. Ο'. καὶ ἀποκαταστήτω. 'Α. (καὶ) ἐπι-
στραφήτω.²⁶
- עַל-מִצְרַיִם**. Ο'. καὶ ἐπικαλυψάτω τοὺς Αἰγυ-
πτίους. *Aliter*: Ο'. — καὶ ἐπικαλυψάτω
ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους.²⁷
27. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. τὸ ὕδωρ. "Αλλος" ἡ θαλάσσια.²⁸
- לְאִתְנָן**. *Ad perennitatem suam*. Ο'. ἐπὶ χώ-
ρας. 'Α. εἰς τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ.²⁹ Σ. εἰς τὸ

ἀρχαῖον αὐτῆς.³⁰ "Αλλος" ἐπὶ στερέωμα αὐ-
τῆς.³¹

27. **וַיִּנְצֹחַ**. *Et excussit*. Ο'. καὶ ἐξετίναξε. 'Α.
(καὶ) ἀνέβρασεν.³²
30. **וַיִּשְׁחָטוּ**. Ο'. καὶ ἐρρύσατο. "Αλλος" καὶ ἔσωσεν.³³
- Cap. XIV. 4. — πάντες³⁴ 6. καὶ — πάντα³⁵
9. οἱ ἵππεῖς ✕ αὐτοῦ³⁶ 10. τοῖς ὀφθαλμοῖς ✕
αὐτῶν³⁷ 11. ἐν — γῇ³⁸ Αἰγύπτω.³⁹ ἐξαγαγὼν
✕ Οἱ Γ'. ἡμᾶς⁴⁰ 12. ἐν τῇ ἐρήμῳ — ταύτη⁴¹
13. εἰς τὸν αἶωνα — χρόνον⁴² 17. — Φαραῶ καὶ
τῶν Αἰγυπτίων — πάντων⁴³ ἄρμασιν ✕ 'Α. Θ.
αὐτοῦ⁴⁴ 18. — πάντες οἱ Αἰγύπτιοι.⁴⁵ — εἰμι⁴⁶
ἄρμασιν ✕ Οἱ Γ'. αὐτοῦ⁴⁷ καὶ ✕ ἐν τοῖς ἵπ-
ποῖς αὐτοῦ.⁴⁸ 19. — τῶν νῶν⁴⁹ ὅπισθεν ✕ αὐ-
τῶν⁵⁰ 21. τὴν χεῖρα ✕ αὐτοῦ⁵¹ 22. ἐκ δεξιῶν
✕ 'Α. Σ. αὐτῶν⁵² 23. ἐξ εὐωνύμων ✕ Οἱ Γ'. αὐ-
τῶν⁵³ 27. ἄρματα ✕ αὐτοῦ⁵⁴ 27. τὴν χεῖρα
✕ αὐτοῦ⁵⁵ 29. τεῖχος ἐκ δεξιῶν ✕ αὐτῶν⁵⁶ καὶ
— τεῖχος ✕ ἐξ εὐωνύμων ✕ 'Α. Θ. αὐτῶν⁵⁷

CAP. XV.

1. **וַיִּשְׁמְרוּ**. Ο'. λέγοντες. ('Α.) τῷ λέγειν.¹

apud Montef. pro τῇ νυκτὶ legitur τὴν νύκτα; in uno autem
Regio *ἐφαπεν ἐν τῇ ν.* (Ad διῆλθεν Cod. VII manu 2da
superscripsit *ἐβρεχ...* (semierasum); et alia manus in marg.
appinxit: καὶ ἔβρε... ὅλην τὴν νύκτα. Scilicet voci *νύκτα* plu-
viae vim tribuunt interpretes Hebraei ad Job. xxxvi. 32.
xxxvii. 11. Jesai. xviii. 4.)¹⁹ Cod. VII in marg. manu
2da: ἀπηλιώ (sic). Cf. Hex. ad Ezech. xvii. 10.²⁰ Idem.
²¹ Cod. 85, teste Holmesii amanuensi; et sic, tacito auctore,
Montef. Cf. ad v. 16. ²² Cod. VII in marg. manu 2da.
Cf. Hex. ad Psal. xxvi. 3. Ad φοσσάτον cf. Hex. ad Gen.
xlix. 19. ²³ Nobil. Cod. VII in marg. manu 2da: ἐξέ-
στρεψε (quantum e compendio conjicere licet). ²⁴ Syro-
hex. **וַיִּשְׁחָטוּ**. Cod. VII in marg. manu 2da: τοὺς
τροχούς. ²⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁶ Cod. 57.
²⁷ Syro-hex. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁹ No-
bil. Lectio suspecta, tum propter pronomen masculinum
αὐτοῦ, tum quia **וַיִּתֵּן** Aquilae *στερεός*, Symmacho autem
ἀρχαῖος constanter sonat. ³⁰ Codd. VII (in marg. manu
seniori), X, 85 (teste Montef.), et Reg. unus. ³¹ Cod.
VII in marg. manu 2da. ³² Nobil., Cod. 85. Ad καὶ
ἐξετίναξε Syro-hex. scholium philologicum habet: **וַיִּנְצֹחַ**,
et ad terram allisit. ³³ Cod. VII in marg. manu 2da.
³⁴ Syro-hex. ³⁵ Idem, qui male pingit: — καὶ πάντα³⁵

³⁶ Idem, et sine aster. Comp., Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2.
³⁷ Idem, et sine aster. Codd. 15, 74, alii, Arab. 1, 2.
³⁸ Idem, qui pingit: — ἐν γῇ³⁸. Vocem *γῇ* reprobant
Comp., Ald., Codd. III, VII (ex corr.), X, 16, 18, alii.
³⁹ Idem. Sic sine notis Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16,
alii. ⁴⁰ Idem. Pronomen deest in Cod. 58. ⁴¹ Idem.
Vox abest a Codd. 32, 58, 75. ⁴² Idem. ⁴³ Idem.
et sine notis Codd. 72, 108, Arab. 1, 2. ⁴⁴ Idem, qui
pingit: — πάντες οἱ Αἰγύπτιοι. ⁴⁵ Idem. Vox desideratur
in Comp., Cod. 58. ⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Idem, qui male
pingit: ✕ καὶ ἐν τοῖς ἵπποῖς. Sic sine aster. (pro καὶ ἵπποῖς)
Comp., Ald., Codd. VII (ex corr.), X (in marg.), 15, 16, 19,
alii. ⁴⁸ Idem. ⁴⁹ Idem, et sine aster. Codd. 15,
37, 72. ⁵⁰ Idem, et sine aster. Codd. 15, 58, 72,
Arab. 1, 2. ⁵¹ Idem, et sine notis Codd. VII (ex corr.),
15, Arab. 1, 2. ⁵² Idem (pro καὶ τεῖχος ἐξ εὐν.). Sic sine
notis (cum τεῖχος) Codd. VII (ex corr.), 15. ⁵³ Idem,
et sine aster. Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ⁵⁴ Idem, et sine
aster. Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2. ⁵⁵ Idem, qui prae-
postere pingit: — τεῖχος ἐκ δ. αὐτῶν, καὶ τεῖχος ἐξ — εὐωνύ-
μων ✕ 'Α. Θ. αὐτῶν⁵⁶. Sic sine notis Cod. 15, Arab. 1, 2.

CAP. XV. ¹ Sic in textu sine nom. Ald., Codd. III, 37,
64 (sine τῷ), 74 (idem), 133, 134 (ut 64), Syro-hex. Cod.

1. וְרָכְבוּ. *Et equitem ejus.* Ο. καὶ ἀναβάτην
 ✠ Εβρ. αὐτοῦ 4.³ Ἄλλος ἄρμα.³
2. וְהָיָה. *Et carmen est Jah.* Ο. καὶ σκε-
 παστῆς ✠ μου κύριος 4.⁴
3. וְשָׂם מִלְחָמָה. Ο. συντρίβων πολέμου. Ἄλ-
 λος ἀνὴρ πολέμου.⁵
4. וְיָבִיחוּ שְׂלֵשִׁי. *Et lectissimi duces (s.*
essedarii) ejus submersi sunt. Ο. ἐπιλέκτους
 — ἀναβάτας 4⁶ τριστάτας κατεπόθησαν (alia
 exempl. τριστάτας κατεπόντισεν⁷).
5. וְהָיָה. *Abyssi.* Ο. πόντοφ. Alia exempl. πόν-
 τος.⁸ Ἄ. Σ. Θ. ἄβυσσοι.⁹
6. וְיָבִיחוּ (in posteriore loco). Ο. ἡ δεξιὰ σου
 (χείρ). Οἱ Γ. ὁμοίως.¹⁰
7. וְיָבִיחוּ. Ο. τοὺς ὑπεναντίους. Ἄλλος ἐχθροὺς
 σου.¹¹
8. וְנִצְרְמוּ. *Concervatae sunt.* Ο. διέστη. Ἄ. Σ.
 Θ. ἔσωρεύθη.¹² Ἄλλος ἐθωμωιάσθη.¹³
9. וְלָשָׁ. Ο. σκυλα. Ἄλλος λάφυρα.¹⁴

9. וְלָשָׁ. *Explebitur iis.* Ο. ἐμπλήσω ✠ ἐξ
 αὐτῶν 4.¹⁵
11. וְיָבִיחוּ מִי כְּמִכָּה נִיבִיחוּ. *Quis tui similis est inter deos, Jona? quis tui*
similis est? magnificatus in sanctitate. Ο.
 τίς ὁμοίος σοι ἐν θεοῖς (Ἄλλος ἰσχυροῖς¹⁶),
 κύριε; τίς ὁμοίος σοι; δεδοξασμένος ἐν ἀγίοις.
 Σ. οὔτε ἐν δυναστείαις, οὔτε ἐν ἀγιασμῷ ἐξισω-
 θῆναι τις θνητὸς, ἢ κατὰ τι γοῦν ὁμοιο-
 θῆναι.¹⁷
13. וְיָבִיחוּ. Ο. τῇ δικαιοσύνῃ σου. Ἄ. ἐν τῷ
 ἐλέει (s. ἐλεημοσύνῃ) σου.¹⁸
14. וְיָבִיחוּ. *Duxisti.* Ο. παρεκάλεσας. Σ. διε-
 βάστας.¹⁹
14. וְיָבִיחוּ. Ο. ἔθνη. Ἄλλος λαοί.²⁰
- וְיָבִיחוּ. *Contremiscent.* Ο. καὶ ὀργίσθησαν
 (alia exempl. ἐφοβήθησαν²¹). Ἄ. ἐκλονήθη-
 σαν. (Σ.) ἐταράχθησαν.²²
- וְיָבִיחוּ. *Dolor.* Ο. ὠδίνες. Ἄλλος πόννοι.²³

VII in marg. manu 1ma: Ἄκ. λέγειν. Nobil. (cum indice calamo appicto): “[Καὶ εἶπαν] ἈΑ. I.L. καὶ εἶπαν τῷ λέγειν, quod est secutus S. Augustinus;” quam notulam ad Cap. xiv. 25 oscitanter retraxit Montef. ² Syro-hex. Sic sine notis Cod. 15, Arab. 1, 2. ³ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁴ Syro-hex. Sic sine aster. Arm. 1, et (superscript. manu recentiori) Cod. 131; necnon Euseb. in Hist. Eccles. IX, 9. Cf. Hex. ad Psal. cxvii. 4. Ad σκεπαστῆς Montef. ex “uno cod.” affert: Ἄλλος ὑπερασπιστῆς, quod in textu habet Psalter. Graec. Lotharing., teste Holmesio. ⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁶ Obelus est in Syro-hex. Cf. ad Cap. xiv. 4. ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 16, 18, alii, invito Syro-hex. ⁸ Sic Codd. VII (ex corr.) 57 (in marg.), 69 (ut videtur), 81, 85 (in marg.), Arab. 1, 2, Syro-hex. ⁹ Syro-hex. ܐܠܝܢܐ. Cod. VII in marg. manu 2da: ἄβυσσος. ¹⁰ Syro-hex., qui in textu non legit χείρ. ¹¹ Sic Montef., tacito auctore. Ad ὑπεναντίους Holmes et Psalter. Lotharing. ἐχθροὺς exscripsit. ¹² Nobil., Cod. 85 (teste Montef.). ¹³ Cod. VII in marg. manu 2da. Nescio an Aquilae sit figmentum. ¹⁴ Idem. Cf. ad Gen. xlix. 27. Prov. i. 13. Jesai. xxxiii. 23. ¹⁵ Sic Syro-hex. (ܐܠܝܢܐ ✠), et sine aster. Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁶ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁷ “Hunc Symmachi locum plenum mutu-
 amur ex duobus Regiis atque uno Colbertino. Apud

Drusium [Nobil.] mutilus erat [post ἐξισωθῆναι], legeba-
 turque ἐν δυναστείᾳ.”—Montef. S. Basil. in Cat. Niceph. p. 719: Τὸ, τίς, ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ, οὐδεὶς. Οὐτε γὰρ ἐν δυνα-
 στείαις, ὥς ὁ Σέμ. ἐξέδωκεν, οὔτε ἐν ἀγιασμῷ κ. τ. ἔ. Ubi, si
 excipias lectionem ἐν δυναστείαις pro עֲלֵיָּהּ (ad quam cf.
 Hex. ad Gen. vi. 3), et fortasse ἐν ἀγιασμῷ pro עֲלֵיָּהּ,
 reliqua, ni fallor, non Symmachi, sed Basilii sunt, qui post
 ὁμοιωθῆναι pergit: Οὐδὲ γὰρ συγκρίνεται τὰ ἀσύγκριτα, οὐδὲ τῷ
 ποιητῇ τὰ ποιήματα, οὐδὲ τῷ ὄντι τὰ μὴ ὄντα, καὶ εἰς γένεσιν
 παραχθίνα πάντα γὰρ καὶ ἐν πᾶσιν ὑπερανίστηναι ἀσυγκρίτοις
 ὑπεροχαῖς. Quod si verum est, eximendus hic locus ex
 numero eorum, quos in Hex. ad Gen. i. 27 recensuimus.
¹⁸ “Sic unus Regius.”—Montef. ¹⁹ “Sic codd. omnes,
 et Drusius [Nobil.]. Hinc Vulgata portasti.”—Montef.
 Lectio Aquilam magis sapit, coll. Hex. ad Psal. xxii. 2.
 Jesai. li. 18. Sic tamen S. Greg. Nyes. in Cat. Niceph.
 p. 720: παρεκάλεσας, τούτεστι, διεβάστας οὕτω γὰρ ὁ Σέμ.
 διερμηνεύει. ²⁰ Cod. VII in marg. manu 2da. ²¹ Sic
 Codd. III, X (cum ὀργ. in marg.), 59, 64 (ut X), 85 (in
 marg.). ²² Nobil. affert: Ἄ. ἐκλονήθησαν. Schol. ἐταρά-
 χθησαν. S. Greg. Nyss. ibid.: ὀργίσθησαν, ἦγον ἐκλονήθησαν,
 ἐταράχθησαν. Posterioriorem lectionem, praecante Montef.,
 Symmacho vindicavimus. Cf. Hex. ad i Reg. xxviii. 15.
 Jesai. xxxii. 11. Minus probabiliter Cod. VII in marg.
 manu 1ma: Ἀκ. ἐφοβῆ (sic). ²³ Cod. VII in marg. manu

15. **נִבְּחָלוּ**. *Terrore percussi sunt.* O'. *ἔσπενσαν.*
'A. *ἐκλονήθησαν.*²⁴ "Αλλοι· ἔθορουβήθησαν.²⁵
אִילֵי. *Fortes.* O'. καὶ ἄρχοντες. "Αλλος·
δυνατοί.²⁶
נִבְּגוּ. *Diffluent.* O'. ἐτάκσαν. "Αλλος· ἔδα-
φίσθησαν.²⁷
16. **אִמְתָּחַ פֶּחַד**. *Terror et pavor.* O'. τρόμος καὶ
φόβος. 'A. θάμβος καὶ φόβος. Θ. ὡς οἱ O'.²⁸
יָדְמוּ כְּאֶבֶן. *Obmutescent instar lapidis.* O'.
ἀπολιθωθήτωσαν. 'A. Θ. σιγήσουσι (s. σιωπή-
σουσι) . . Σ. ἀκίνητοι ἔσονται. .²⁹
קָנִיתָ. O'. ὃν ἐκτήσω. Alia exempl. ὃν ἐλυ-
τρώσω.³⁰ Σ. ἐκτήσω. O'. Θ. ἐλυτρώσω.³¹
17. **תְּבִיאֵמוּ**. *Induces eos.* O'. εἰσαγαγὼν ✕ 'A.
αὐτούς.³²
מִכּוֹן לְשִׁבְתָּהּ. *In locum habitationis tuae.* O'.
εἰς ἔτοιμον κατοικητήριόν σου. 'A. Σ. ἔδρασμα
εἰς καθέδραν σου.³³
כּוֹנְנוּ. *Paraverunt.* O'. ἡτοίμασαν. 'A. ἤδρα-
σαν.³⁴
18. **יְהוָה יִמְלֵךְ**. O'. κύριος (alia exempl. κύριε³⁵)
βασιλεύειν. 'A. ΠΠΠ βασιλεύσει. Σ. ΠΠΠ σου
βασιλεύσει. Θ. ΠΠΠ βασιλεύειν.³⁶
19. **אֶת־יָמֵי**. O'. τὸ ὕδωρ. "Αλλος· τὰ ὕδατα.³⁷

20. **תָּקַח**. O'. λαβοῦσα δέ. Alia exempl. ἔλαβε
δέ.³⁸
21. **וַתֵּן תַּחֲנֵן**. *Et cantando respondebat iis.* O'.
ἐξῆρχε δὲ αὐτῶν. 'A. καὶ κατέλεγεν αὐταῖς.
Σ. κατέλεγε δέ . . Θ. ὡς οἱ O'.³⁹
22. **וַיִּצְאָה**. O'. καὶ ἡγαγεν αὐτούς. "Αλλος· καὶ
ἐξῆλθον.⁴⁰
23. **מֶרְרָח**. *Ad Marah.* O'. εἰς Μέρρα (s. Μέρ-
ραν). Σ. εἰς Μερράθ. Θ. ὡς οἱ O', εἰς Μέρρα.⁴¹
לְשִׁית מַיִם. O'. πιεῖν. Alia exempl. πιεῖν
ὑδωρ.⁴²
25. **וַיּוֹדֶהוּ**. *Et monstravit ei.* O'. καὶ ἔδειξεν
αὐτῷ. ('A.) (καὶ) ἐφώτισεν . .⁴³
27. **וַיִּשְׁבְּעֵם עֵשָׂה**. O'. καὶ ἐβδομήκοντα στε-
λέχη φοινίκων. Τὸ 'Εβραϊκόν καὶ ὁ φοί-
νικες.⁴⁴

Cap. XV. 19. ἄρμασιν ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ⁴⁵ ἀνα-
βάταις ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ⁴⁶ 21. — λέγουσα⁴⁷
ἀναβάτην ✕ αὐτοῦ⁴⁸ 22. — ὥστε πιεῖν⁴⁹ 25.
— Μουστῆς⁵⁰ ἐνέβαλεν — αὐτό⁵¹

CAP. XVI.

2. **בַּמִּדְבָּר**. O'. Vacat. ✕ Σ. Θ. ἐν τῇ ἐρήμῳ¹

2da. Nisi forte scholium sit. Idem ad Φυλιστιείμ in
marg. manu 2da: ἀλλόφυλοι. ²⁴ Procop. in Cat. Niceph.
T. II, p. 146: ὅτε ἔσπενσαν ἡγεμόνες 'Εδὼμ' ὅπερ 'Ακύλας
φησὶν, ἐκλονήθησαν. ²⁵ Nobil., S. Greg. Nyss. in Cat.
Niceph. p. 721. ²⁶ Cod. VII in marg. manu 2da.
²⁷ Idem. Nescio an Aquilae sit versio, qui ad Jesai. li. 23
pro מַכְּנִיתָ (ab מַכְּנִיתָ, afflictit) interpretatus est σὺν ἰδαφισύν-
των σέ. ²⁸ Syro-hex. **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**. ²⁹ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
³⁰ Cod. VII in marg. manu 2da.
³¹ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
³² Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
³³ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
³⁴ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
³⁵ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
³⁶ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
³⁷ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
³⁸ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
³⁹ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
⁴⁰ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
⁴¹ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
⁴² Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
⁴³ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
⁴⁴ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
⁴⁵ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
⁴⁶ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
⁴⁷ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
⁴⁸ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
⁴⁹ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
⁵⁰ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
⁵¹ Idem: **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.

³⁸ Syro-hex. (qui in textu habet: κύριος (s. κύριε) ὁ βασι-
λεύειν): **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**. ³⁷ Cod. VII in marg. manu 2da.
³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii, et
Syro-hex. (cum λαβοῦσα in marg.). ⁴⁰ Cod. X: 'A. καὶ
κατ. αὐταῖς. Nobil.: Schol. κατ. αὐταῖς. Syro-hex. vero:
וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן. ⁴¹ Cod. VII in marg. manu 2da.
Cf. ad Cap. xxxii. 18. ⁴² Cod. VII in marg. manu 2da.
⁴³ Syro-hex. **וְיָדְמוּ כְּאֶבֶן**.
Idem in textu pro Μέρρα dat **וְיָדְמוּ**, partim ex Pesch., ubi
וְיָדְמוּ scriptum. ⁴⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X,
16, 18, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ⁴⁵ Cod. 85 in marg.
sine nom. Cf. Hex. ad Exod. xxiv. 12. Job. xii. 7.
⁴⁶ Cod. VII in marg. manu 2da: Τὸ 'Εβραϊκόν ἐβ πηγαὶ ὑδά-
των καὶ οὐ φοίνικες. ⁴⁷ Syro-hex. Sic sine notis Arab. 1, 2.
⁴⁸ Idem, et sine notis Codd. III, X, 14, 18, alii, Arab. 1, 2.
⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Idem, et sine aster. Codd. VII (ex corr.), 15.
⁵¹ Idem.

Cap. XVI. ¹ Sic Syro-hex. in textu, et sine notis Cod. 15,
Arab. 1, 2, Arm. 1.

36. הָאֵלֹהִים. O'. τῶν τριῶν μέτρων. "Αλλος' τοῦ οἰφί.³⁷

Cap. XVI. 7. ἐν τῷ εἰσακοῦσαι ✕ Οἱ Γ'. αὐτόν.³⁸ 23. — Μωσῆς ἄπρὸς αὐτοῦς· τοῦτο — τὸ ῥῆμά ἔστιν.³⁹ 25. φάγετε ✕ Οἱ Γ'. αὐτὸ ἅήμερον.⁴⁰ 29. — τὴν ἡμέραν ταύτην ἄσβαβα (sic).⁴¹ 33. — χρυσοῦν.⁴² 34. ἀπέθηκεν ✕ αὐτό.⁴³

CAP. XVII.

1. בְּרַפְּדִידִים. O'. ἐν 'Ραφιδεῖν. Alia exempl. ἐν 'Ραφιδεῖμ.¹ Καὶ οἱ Γ' ὁμοίως τοῖς O'.²
 2. וַיֹּאמֶר. O'. λέγοντες. Alia exempl. καὶ ἔλεγον.⁴
 3. וַיִּלֶן הָעַם עַל-מֹשֶׁה. O'. καὶ διεγόγγυζεν ἐκεί ὁ λαὸς πρὸς Μωσῆν. Alia exempl. καὶ ἐγόγγυζεν ὁ λαὸς ἐπὶ Μωσῆν.⁵
 5. וַיִּמְשֹׁךְ. O'. καὶ τὴν ῥάβδον ✕ Οἱ Γ'. σου.⁶ "Αλλος' καὶ τὴν βακτηρίαν σου.⁷

6. שָׁפַךְ לְפָנָיו. O'. ἐκεῖ πρὸ τοῦ σέ. Alia exempl. πρὸ τοῦ σέ ἐκεῖ.⁸ 'A. εἰς πρόσωπόν σου. Σ. Θ. ἔμπροσθέν σου.⁹

7. בְּרַבְּנִי. O'. ἐν ἡμῖν. 'A. ἐντὸς ἡμῶν. Θ. ἐν μίᾳ ἡμῶν.¹⁰

8. עַם-יִשְׂרָאֵל. O'. ✕ Σ. πρὸς Ἰσραήλ.¹¹

9. הַבְּנוּ. 'A. Σ. O'. Θ. τοῦ βουνοῦ.¹²

12. חֲמֻצָה. Firmitas (firmae). O'. ἐστηριγμένοι. 'A. πίστις.¹³ Aliter: 'A. ἐπεστηριγμένοι.¹⁴

14. מְחִיחַ. Abstergendo. O'. ἀλοιφή. "Αλλος' ἔξαλείψει.¹⁵

16. וַיֹּאמֶר כִּי-עַל-כִּסֵּי יָהּ. Et dixit: Manus est super thronum Jah (s. super thronum, legendo כִּסֵּי pro כִּסֵּי). Aliter: Et dixit: Manus est super vexillum (סִי) Jah. O'. ✕ Οἱ Γ'. καὶ εἶπεν ἄ, ὅτι ἐν χειρὶ κρυφαῖα ✕ Οἱ Γ'. κυρίου ἄ (πολεμεῖ κύριος).¹⁶ "Αλλος' ὅτι ἡ δύναμις ἐπὶ θρόνον ἀχραντον. (πῶλεμος τοῦ κυρίου).¹⁷

Cap. XVII. 3. ἀποκτείνει ✕ ἡμᾶς.¹⁸ 7. πειράζει ✕ αὐτοῦ.¹⁹ 11 (bis). χεῖρας ✕ Οἱ Γ'. αὐτοῦ.²⁰ 13. — πάντα ἄ τὸν λαὸν αὐτοῦ.²¹

Chanaan." Graeca exstant in Cod. Ambros., ubi γῆς male abest. Montef. ex uno cod. edidit: Σ. ἕως τὰ πέρατα τ. γ. X. ³⁷ Nobil.: Schol. τοῦ οἰφί. Cod. X in marg.: τῷ οἰφί. ³⁸ Syro-hex. Sic sine aster. Cod. 72, et Euseb. in Psalmos, p. 472. Pro αὐτὸν, κύριον habent Ald., Codd. III, VII (in marg.), X, 18, 19, alii. ³⁹ Idem. ⁴⁰ Idem. Sic sine notis Comp. (cum φ. σῆμ. αὐτό), Codd. 15, 19 (ut Comp.), 72, Arab. 1, 2. ⁴¹ Idem. ⁴² Idem. Deest vox in Codd. 14, 16, 73, aliis. ⁴³ Idem, et sine aster. Comp., Codd. 15, 72, 108, Arab. 1, 2, Arm. 1.

CAP. XVII. ¹ Sic Codd. 15, 82 (cum -δμ), Syro-hex. ² Syro-hex. ³ "Sic duo MSS."—Montef. Holmesii codices praeter lectionem Ed. Rom. afferunt tantummodo πῦν τῷ λαφ, et τῷ λαφ ὥστε πῦν. Priorem lectionem testatur Syro-hex. ⁴ Sic Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex. (cum λέγοντες in marg.). ⁵ "Sic unus codex [cum ἐγόγγυσεν]. Videtur autem lectio esse Aquilae."—Montef. Immo sic (cum ἐγόγγυσεν) Comp., Ald. (cum διεγ.), Codd. III, VII (cum πρὸς M.), X, 16, 18, alii, Syro-hex. ⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 15, 72. ⁷ "Sic unus codex, tacito interprete. Sic vocem מִשְׁכָּה vertit Aquila i Reg. xiv. 27 [Psal. civ. 16]."—Montef. Mox ad τὸν

ποταμὸν Cod. VII in marg. manu 2da: τὸ ῥέθρον. Cf. ad Cap. i. 22. ⁸ Sic Codd. X, 15, 18, 29, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ⁹ Syro-hex. ¹⁰ Syro-hex. ¹¹ Idem in textu. Sic sine notis Cod. 15. ¹² "Sic unus Regius."—Montef. ¹³ Cod. 85. ¹⁴ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 57. Lectio non videtur Aquilae esse. ¹⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁶ Syro-hex. Prius additamentum sine notis testantur Cod. 128, Arab. 1, 2; posterius Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2. ¹⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. Nescio an Symmachi sit, qui semel voce ἀχραντος usus est in Hex. ad Thren. iv. 7, sed non pro eodem Hebraeo. Locum perquam obscurum singulariter interpretatus est Graeco-Ven.: καὶ εἶπεν ὅτι χεῖρ ἐφ' ὑμῖν (עַל-יְדֶיךָ) τοῦ ὄντα τοῦ, (πῶλεμος τῷ ὄντα τοῦ). ¹⁸ Syro-hex. Pronomen est in libris omnibus. ¹⁹ Idem. Sic sine notis Euseb. in Psalmos, pp. 469, 503, et (cum αὐτόν) Cod. 58. ²⁰ Idem. In priore loco χεῖρας αὐτοῦ legunt Ald., Codd. 15, 72. ²¹ Idem, qui male pingit ²² pro ²³.

CAP. XVIII.

1. יִתְרוֹ. O'. 'Ιοθὼρ. 'A. 'Ιεθρῶ. Σ. Θ. ὡς οἱ O'.
 מִדֵּן. O'. Μαδιάμ, Alia exempl. κυρίου. Καὶ
 οἱ Γ'. Μαδιάν.²
 חֵתָן. Socer. O'. ὁ γαμβρός. 'A. νυμφευτής.
 Σ. πενθερός. Θ. ὡς οἱ O'.³
 לְמֹשֶׁה וְלִיִּשְׂרָאֵל. O'. ✕ Μωσῆ καὶ 'Ισ-
 ραήλ.⁴
 2. אַחֵר שְׁלוּחָהּ. Post dimissionem ejus. O'. μετὰ
 τὴν ἀφεςιν αὐτῆς. 'A. Θ. μετὰ τὰς ἀποστολὰς
 (s. ἐξαποστολὰς) αὐτῆς. Σ. ὡς οἱ O'.⁵ "Ἄλλος"
 μετὰ τὴν προίκα. .⁶
 5. וַיָּבֵא יִתְרוֹ חֵתָן מִשָּׁה. O'. καὶ ἐξῆλθεν 'Ιοθὼρ
 ὁ γαμβρός Μωσῆ. 'A. καὶ ἦλθεν 'Ιεθρῶ νυμ-
 φευτῆς Μωσῆ. Σ. ἦλθεν οὖν 'Ιοθὼρ ὁ πεν-
 θερὸς Μωσῆ.⁷
 7. וַיִּשְׂאָלוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם. Et interrogave-
 runt se mutuo de salute. O'. καὶ ἡσπάσαντο
 ἀλλήλους ✕ εἰς εἰρήνην.⁸
 10. אֲשֶׁר הָצִיל אֶת־הָעָם מִמַּחַת יַד־מִצְרַיִם. O'.

Vacat. ✕ Θ. ὁς ἐπέχειλατο τὸν λαὸν ἐκ χειρὸς τῶν
 Αἰγυπτίων.⁹

11. כִּי בִדְבַר אֲשֶׁר יִזְדוּ עֲלֵיהֶם. Nam in ea re in
 qua insolenter egerunt (Aegyptii) contra eos
 (magnum sese exhibuit). O'. ἐνεκεν τούτου,
 ὅτι ἐπέθεντο αὐτοῖς. 'A. Σ. . ὅτι ὑπερῆφανέ-
 σαντο εἰς αὐτούς.¹⁰
 14. מִהֲהִדְבַּר הַזֶּה אֲשֶׁר אָמַר עֲשֵׂה. O'. τί ✕ τὸ
 ῥῆμα.¹¹ τούτου δ' σὺ ποιεῖς.¹² 'A. τί τὸ ῥῆμα
 τούτο. . Σ. τίς ὁ λόγος οὗτος ὃν σὺ ποιεῖς.¹²
 18. גַּם־הָעָם הַזֶּה. O'. καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος. 'A.
 Σ. Θ. καὶ ὁ λαὸς οὗτος.¹³
 20. יְהִי־הָרְחָה. Et doceas. O'. καὶ διαμαρτύρη.
 'A. (καὶ) διαστειλῇ.¹⁴
 21. יֵרָאֵ אֱלֹהִים. O'. θεοσεβεῖς. Οἱ λοιποὶ φο-
 βουμένους τὸν θεόν.¹⁵
 כֶּצֶע. Lucrum iniquum. O'. ὑπερῆφανίαν. Οἱ
 λοιποὶ πλεονέξια.¹⁶
 21, 25. וְשָׂרֵי עֶשֶׂרֶת. O'. καὶ δεκαδάρχους. Alia
 exempl. add. καὶ γραμματοεισαγωγεῖς.¹⁷

CAP. XVIII. ¹ Syro-hex. (cum ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶

22. **לְהַלֵּךְ**. Ο'. τὸ ὑπέρογκον. Οἱ λοιποὶ τὸ μέγα.¹⁸
לְהַלֵּךְ. *El leva*. Ο'. καὶ κουφιοῦσιν. Schol.
ἐλαφρυνοῦσιν.¹⁹

לְהַלֵּךְ. *El ferent tecum*. Ο'. καὶ συν-
αντιλήψονται (Σ. θ. συμβαστάσουσιν²⁰) σοι.

23. **לְהַלֵּךְ**. *El praeceperit tibi*. Aliter: *Tunc sta-*
biliet te. Ο'. κατισχύσει σε. "Αλλος" προσέ-
ταξέ σε.²¹

24. **לְהַלֵּךְ**. Ο'. ἤκουσε (alia exempl. ὑπήκουσε²²) δέ.

לְהַלֵּךְ. Ο'. ὅσα εἶπεν αὐτῷ. ✕ καὶ
εἶπε Μωσῆς πρὸς τὸν λαόν· οὐ δυνήσομαι ἐγὼ μόνος
φέρειν ὑμᾶς. ΠΙΠΙ ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπλήθυνεν ὑμᾶς, καὶ ἰδοὺ
ἐστε σήμερον ὥστε τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει.
ΠΙΠΙ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν προσθεῖη ὑμῖν ὥς ἐστὶ
χιλιοπλασίως, καὶ εὐλογῆσαι ὑμᾶς, καθὺ ἐλάλησεν ὑμῖν.
πῶς δυνήσομαι μόνος φέρειν τὴν γνώμην (חַסֵּד) ὑμῶν,
καὶ τὴν ὑπόστασιν, καὶ τὰς ἀντιλογίας ὑμῶν; ὅτε ἑαυτοῖς
ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς εἰς τὰς
φυλὰς ὑμῶν, καὶ καταστήσω αὐτοὺς ἡγμόνας ὑμῶν. καὶ
ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν· καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας ποιῆ-
σαι. καὶ ἔλαβε τοὺς ἀρχιφύλους αὐτῶν, καὶ ἄνδρας
σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς εἶναι
αὐτοῖς ἡγουμένους, χιλιάρχους, καὶ ἑκατοντάρχους, καὶ
πεντηκοντάρχους, καὶ δεκαδάρχους, καὶ γραμματισαγω-
γεῖς τοῖς κριταῖς αὐτῶν. καὶ ἐνετειλατο τοῖς κριταῖς,
λέγων· διακόνετε ἀναμέσον τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, καὶ κρί-
νετε δικαίως ἀναμέσον ἀνδρὸς καὶ ἀναμέσον ἀδελφοῦ
αὐτοῦ, καὶ ἀναμέσον προσηλίκτου αὐτοῦ. οὐκ ἐπενόση
πρόσωπον ἐν κρίσει, κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν

κρινεῖτε, οὐ μὴ ὑποστείλητε πρόσωπον ἀνδρός· ὅτι ἡ
κρίσις τοῦ θεοῦ ἐστὶ. καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν σκληρόν ᾖ ἀφ'
ὑμῶν, ἀνοίσετε αὐτὸ ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἀκούσομαι αὐτό. καὶ
ἐνετειλατο αὐτοῖς τοὺς λόγους οὕς ποιήσαντες.²³

25. **לְהַלֵּךְ**. Ο'. καὶ ἐποίησεν. Σ. καὶ κατέστησεν.²⁴

26. **לְהַלֵּךְ**. *Difficilem*. Ο'. ὑπέρογκον. 'Α. Σ.
σκληρόν. Θ. τὸ δυσχερές.²⁵ Schol. τὸ μέγα.²⁶

Cap. XVIII. 5. οἱ υἱοὶ ✕ αὐτοῦ²⁷ 7. προσε-
κύνησεν — αὐτῷ²⁸ 8. τῷ γαμβρῷ ✕ Οἱ Γ'.
αὐτοῦ²⁹ 9. — καὶ ἐκ χειρὸς Φαραώ (Δ). 13.
— πᾶς³⁰ 14. ✕ Οἱ Γ'. ἕως Δ δειλῆς.³¹ 15. τῷ
γαμβρῷ ✕ Οἱ Γ'. αὐτοῦ³² 16. — αὐτοὺς³³
18. — ἀνυπομονήτῳ³⁴ τὸ ῥῆμα — τοῦτο³⁵ 19.
τοὺς λόγους — αὐτῶν³⁶ 20. — τοῦ θεοῦ Δ, καὶ
τὸν νόμον — αὐτοῦ³⁷ 21. — σεαυτῷ³⁸ 24. τοῦ
γαμβροῦ ✕ αὐτοῦ³⁹ ✕ πάντα Δ ὅσα εἶπεν —
αὐτῷ⁴⁰

CAP. XIX.

2. **לְהַלֵּךְ**. Ο'. Vacat. ✕ καὶ παρενέβαλον
ἐν τῇ ἐρήμῳ⁴¹

3. **לְהַלֵּךְ**. Ο'. εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ. "Αλ-
λος" πρὸς τὸν θεόν.²

5. **לְהַלֵּךְ**. *El eritis mihi*
peculium ex omnibus populis. Ο'. ἔσεσθέ μοι
— λαὸς Δ περιούσιος (Σ. ἐξάιρετος³) ἀπὸ πάν-

¹⁸ Cod. 85, teste Montef. Holmesii amanuensis sine
nom. exscripsit. Mox ad τὰ δὲ βραχέα Cod. 58 in marg.
affert: τὰ δὲ μικρότερα; Cod. VII manu 2da: τὸ δὲ βραχύ.
¹⁹ Cod. 58 in marg. sine nom. ²⁰ Nobil., Cod. 130.
²¹ Cod. VII in marg. manu 2da. ²² Sic Codd. 29, 74,
alii; necnon in marg. Codd. 57, 85, 130. ²³ Syro-hex.
in marg., cum scholio: "Etiam ista in editione Samaritana
Hebraea tantum feruntur." Ad finem v. 24 Arab. 1, 2
annotationem habent, nonnulla esse ad h. l. in textu Sama-
ritano, quae in Hebraico non leguntur. Cf. Deut. i. 9—18,
ubi praeter leviores varietates pro τὴν γνώμην habetur τὸν
κόπον, ut in nostro quoque loco textus Hebraeo-Samaritanus
editus. ²⁴ Syro-hex. **וַיַּעַשׂ**. Cod. 58 in
textu: καὶ κατέστησεν. ²⁵ Nobil., et Cod. 85, teste
Montef. Cod. 130: 'Α. Σ. σκληρόν. δυσχερές (sic). Cod. VII
in marg. manu 2da: σκληρόν. Praeterea Holmes. e Cod. X
affert: Οἱ λοιποὶ βαρύ; silentibus Montef., et collatione
vetusta Bodl. ²⁶ Nobil. ²⁷ Syro-hex. Sic sine

aster. Codd. VII, 15, 74, alii. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem.
Sic sine notis Comp., Ald., Codd. VII (ex corr. manu 2da),
15, 19, alii. ³⁰ Idem. ³¹ Idem, per errorem, ut
videtur. ³² Idem. Sic sine notis Codd. 15, 19, alii,
Arab. 1, 2. ³³ Idem. Vox deest in Cod. 58. ³⁴ Idem.
Deest in Ald., Codd. VII (a 1ma manu), 14, 16, 25, aliis.
³⁵ Idem. ³⁶ Idem. Pronomen deest in Cod. 58.
³⁷ Idem. ³⁸ Idem. Deest in Codd. 15, 58. ³⁹ Idem.
Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 19, alii, Arab. 1, 2.
⁴⁰ Idem. Lectio πάντα ὅσα est in Ald., Codd. 15, 19, aliis,
Arab. 1, 2.

CAP. XIX. ¹ Syro-hex. Sic sine aster. Arab. 1, 2,
Arm. 1. Hieron. in Epist. LXXVIII ad Fabiolam. Man-
sio XII: *Et castrametati erunt in eremo*. ² Cod. VII
in marg. manu 2da. ³ Cod. X. Sic in marg. sine
nom. Cod. 130. Theodoret: τὸ μόνον περιούσιος, ἐξάιρετος
ὁ σύμ. ἡρμήνευσεν. Parum probabiliter Nobil.: Theodotio:
ἐξάιρετος.

- των τῶν ἐθνῶν. Σ. ἔσεσθέ μοι ἐξαίρετον ἐκ πάντων τῶν λαῶν.⁴
6. מַמְלַכֶּת כֹּהֲנִים. *Regnum sacerdotum*. Ο'. βασιλειον ἱεράτευμα. 'Α. βασιλεία ἱερέων. Σ. Θ. βασιλεία ἱερέις.⁵
7. וְהָרַקְרָקָה לְקִנְיָ. Ο'. καὶ ἐκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους. *Alia exempl.* καὶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους.⁶
- וְהָרַקְרָקָה. Ο'. ὁ θεός. Οἱ Γ'. *III*.⁷
9. עֲבֵב. *In densitate*. Ο'. ἐν στύλῳ. 'Α. ἐν πάχει.⁸
10. וְקִדְּשָׁתָם. *Et consecra eos* (lustrationibus). Ο'. καὶ ἁγισον (Οἱ λοιποὶ ἁγιάσων⁹) αὐτούς.
11. סִינִי. Ο'. τὸ Σινά. 'Α. Σ. Θ. ὁμοίως Σινά.¹⁰
12. וְהָגַבְלָתָ אֶת-הַדְּעָמָה. *Et terminos constitues populo*. Ο'. καὶ ἀφοριεῖς τὸν λαόν. Σ. Οἱ λοιποὶ ὀριοθετήσεις (τῷ λαῷ).¹¹
- וְשָׁמְרוּ לָכֶם. *Cavete vobis*. Ο'. προσέχετε ἑαυτοῖς. 'Α. φυλάσσετε ἑαυτοῖς.¹²
13. יִרְהוּ יִירָה. *Sagittis transfigendo transfigetur*. Ο'. βολιδι ('Α. ροιζήσει. Σ. βέλεσιν. Θ. τοξευόμενος¹³) κατατοξευθήσεται.

⁴ "Sic Colbertinus unus, Regius item et Theodoretus." —Montef. Cf. Hex. ad Deut. xiv. 2. Psal. cxxxiv. 4. Non male Graeco-Ven. pro קִנְיָן σφετέρημα dedit. ⁵ Syro-hex. ܐܠܗܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ. ⁶ "Ita codex unus, tacito interpretis nomine." —Montef. Sic in textu Ald., Cod. 83. Cod. II a 1ma manu: καὶ ἐκάλεσε πρὸς τοὺς πρ. ⁷ Syro-hex. ܐܠܗܐ. Codd. VII (manu 2da), 76: κύριος. Cod. 15: κύριος ὁ θεός. ⁸ Cod. VII in marg. manu 2da: πάχωμα (sic). Nos sine auctore Aquilae tribuimus ἐν πάχει, coll. Hex. ad Job. xxxvi. 29. xxxvii. 11. Jesai. xix. 1. ⁹ Nobil. Cod. VII in marg. manu 2da: οἱ ὁ (sic) καὶ ἁγιάσων. ¹⁰ Syro-hex. ܐܠܗܐ. ¹¹ Cod. X. Cf. Hex. ad Deut. xix. 14. Zach. ix. 2. Cod. VII in marg. manu 2da: οἱ ὁ (sic) ὀριοθετήσεις. Nobil., Codd. 58, 85 (uterque in marg.): ὀριοθετήσεις. Cod. 57 in marg.: ὀριοθετήσεις (sic). ¹² Syro-hex. ܐܠܗܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ. Mox ad θιγῆν Codd. 14, 57 (uterque in marg.): ψάσθαι ἢ ἀψασθαι; et Cod. 58: ψάσιν, ἔγγισιν. ¹³ Nobil., Cod. 85 (cum ροιζήσει, teste Montef.). Idem significat Cod. X: 'Α. ροιζήσιν σὺν (log. Σύμ.) βέλεσιν. Θ. τοξευόμενος; neonon Cod. 130: 'Α. ροιζήσιν βέλεσιν τοξευόμενος. Ad ροιζήσιν a ροιζέω cf. Hex.

13. בְּחִשְׁבִּי הַיִּבֵּל. *Cum protraxerit* (tubicen) *classicum*. Ο'. ὅταν αἱ φωναὶ, καὶ αἱ σάλπιγγες, καὶ ἡ νεφέλη ἀπέλθῃ ἀπὸ τοῦ ὄρους. *Alia exempl.* ὅταν δὲ — αἱ φωναὶ καὶ αἱ σάλπιγγες ἀπέλθωσιν, — καὶ ἡ νεφέλη ἀπέλθῃ ἀπὸ τοῦ ὄρους.¹⁴ 'Α. ἐν τῷ ἐλκυσμῷ τοῦ παραφέροτος. Σ. ὅταν παρέλθῃ ὁ ἀλαλαγμός. Θ. ἐν τῇ πορείᾳ τοῦ ἰωβήλ.¹⁵
18. עֲבֵב. Ο'. ὥσει καπνός. *Alia exempl.* ὥσει ἀτμύς.¹⁶
- וְהָרַקְרָקָה. *Et contremuit*. Ο'. καὶ ἐξέστη ('Αλ-λος' ἐπτοσήθη¹⁷).
22. וְהָרַקְרָקָה בְּהָרֵי יִרְהוּ. *Ne irruat in eos Jona*. Ο'. μήποτε ἀπαλλάξῃ ('Α. διακόψῃ. Σ. διαφθείρῃ. Θ. consumat¹⁸) ἀπ' αὐτῶν κύριος. 'Α. μήποτε διακόψῃ ἐν αὐτοῖς κύριος.¹⁹
23. וְהָרַקְרָקָה. Ο'. πρὸς τὸν θεόν (Οἱ Γ'. *III*).²⁰
24. וְהָרַקְרָקָה. *Perrumpant*. Ο'. βασιζέσθωσαν. *Alia exempl.* βαδιζέτωσαν, s. βαδιζέσθωσαν.²¹
- וְהָרַקְרָקָה. Ο'. ἀπολέσῃ ('Α. διακόψῃ. Σ. διαφθείρῃ. Θ. κόψῃ²²) ἀπ' (alia exempl. ἐξ²³) αὐτῶν.

ad Gen. xxxi. 51. ¹⁴ Sic Syro-hex., qui minus emendate pingit: ὅταν δὲ — αἱ φ. καὶ αἱ σ. 4 ἀπέλθωσιν (ܐܠܗܐ). Post σάλπιγγες Cod. 71 in textum infert παύσονται) κ. τ. ἐ. ¹⁵ Syro-hex. ܐܠܗܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ. Cf. Hex. ad Lev. xxv. 10. Jos. v. 6. Cod. VII in marg. manu 2da: (ἔρ)αν φωνήσῃ ὁ ἰωβήλ. "Lectioem sic magis correcte nunc dedi, quam in notis ad vers. Syriacam hexapla rem, et tuta est praeterquam pro or, licet pessime habita." —Cerviani. ¹⁶ Sic Codd. X (in marg.), 19 (cum ὥσει), 30, alii (inter quos 57 (cum καπνός in marg.), 85 (idem), 130 (cum καπνός superscript. manu 1ma)). ¹⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁸ Syro-hex. ܐܠܗܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ. Nobil. affert: 'Α. διακόψῃ. 2. διαφθείρῃ. Cf. ad v. 24. ¹⁹ Cod. 85, teste Montef. ²⁰ Syro-hex. ²¹ Prior lectio est in Cod. 15, Syro-hex. (ܐܠܗܐ); posterior in Comp., Codd. 53, 56. Arab. 1, 2: accedunt. ²² Syro-hex. ܐܠܗܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ. (In textu lectio ἀπαλλάξῃ est in Codd. 15, 29, 58 (in textu); in marg. autem ab eadem manu: ἀπολέσῃ, διακόψῃ, διαφθείρῃ), 72.). ²³ Sic Codd. X (in marg.), 16, 30, 75, 85 (cum ἀπ' αὐτῶν in marg.), 130.

Cap. XIX. 4. — ὡσεὶ 4.²⁴ 8. — καὶ ἀκουσόμεθα 4.²⁵
10. — καταβάς 4.²⁶ τὰ ἱμάτια ✕ αὐτῶν 4.²⁷ 14.
τὰ ἱμάτια ✕ αὐτῶν 4.²⁸ 16. — Σινά 4.²⁹ 18. ὁ
καπνὸς ✕ αὐτοῦ 4.³⁰ 21. — λέγων 4.³¹ 24. ἀπ'
αὐτῶν — κύριος 4.³²

CAP. XX.

2. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי. O'. ὅστις ἐξήγαγον σε. Alia
exempl. ὁ ἐξαγαγὼν σε.¹

4. כִּסְפָּה. Simulacrum. O'. εἰδωλον. Οἱ λοιποὶ
γλυπτῶν.²

5. עַל-שְׁלֵשִׁים וְעַל-רַבְעִים. Super pronepotes et
super abnepotes. O'. ἕως τρίτης καὶ τετάρτης
γενεᾶς. Alia exempl. ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην
✕ Σ. γενεάν 4.³

7. אֲשֶׁר. Temere. O'. ἐπὶ ματαίῳ. 'A. εἰς εἰκῇ.⁴

8. לְדָשִׁו. O'. ✕ 'A. Σ. τοῦ (4) ἀγιάζειν αὐτήν.⁵

13-15. לֹא תִרְצֶה; לֹא תִנְאֶף; לֹא תִמְכֹּר. O'.
οὐ μοιχεύσεις. οὐ κλέψεις. οὐ φονεύσεις. Alia
exempl. οὐ φονεύσεις. οὐ μοιχεύσεις. οὐ κλέ-
ψεις.⁶

17. לֹא תִהְיֶה אִשָּׁת רַעָה לְאִתְּחֹמֶד. O'. οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον
σου· οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον
σου, οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ. Alia exempl. οὐκ
ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου ('A.
οἰκίας ἐταίρου σου. Σ. Θ. ὡς οἱ O') — οὐδὲ τὸν
ἀγρὸν αὐτοῦ 4. οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα
τοῦ πλησίον σου.⁸

17. וְלֹא יִהְיֶה אִשָּׁת רַעָה. O'. οὔτε ὅσα τῷ πλησίον
σου ἐστίν. ✕ καὶ ἔσται ἐὰν εἰσαγάγῃ σε ΠΙΠΙ ὁ
θεὸς σου εἰς τὴν γῆν τῶν Χανααίων, εἰς ἣν σὺ εἰσελεύσῃ
ἐκεῖ κληρονομήσῃ, καὶ στήσεις σεαυτῷ λίθους μεγάλους,
καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονία· καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων
πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου. καὶ ἔσται ὡς ἂν
διαβῇτε τὸν Ἰορδάνην, στήσετε τοὺς λίθους τούτους, ὅς
ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον ἐν ὄρει Γαριζίμ. καὶ οἰκο-
δομήσεις ἐκεῖ θυσιαστήριον ΠΙΠΙ τῷ θεῷ σου, θυσιαστή-
ριον ἐκ λίθων· οὐκ ἐπιβαλεῖς ἐπ' αὐτὸ σίδηρον. λίθους
ὀλοκλήρους οἰκοδομήσεις, θυσιαστήριον ΠΙΠΙ τῷ θεῷ σου,
καὶ ἀνοίσεις ἐπ' αὐτὸ ὀλοκαυτώματα ΠΙΠΙ τῷ θεῷ σου.
καὶ θύσεις θυσίαν εἰρηνικὴν (חֲמִישֶׁת)· καὶ φαγῇ ἐκεῖ,
καὶ εὐφρανθήσῃ ἔνати ΠΙΠΙ τοῦ θεοῦ σου. τὸ ὄρος
ἐκείνου πέραν τοῦ Ἰορδάνου ὀπίσω ὁδοῦ δυσμῶν ἡλίου ἐν
γῇ Χαναάν, τὸ κατοικοῦν ἐπὶ δυσμῶν ἐχόμενον τοῦ Γολγὼθ,
πλησίον τῆς θρυλῆς ὑψηλῆς, ἐχόμενον τοῦ Συχέμ 4.⁹

18. אֶת-קוֹלֵךְ. O'. τὴν φωνήν. Ὑλλος· τὰς
φωνάς.¹⁰

קוֹלֵךְ וַיַּעֲבֹדוּ. Et pavore concutiebantur,
et substiterunt e longinquo. O'. ✕ 'A.
καὶ σαλευθεὶς 4 ἔστησαν μακρόθεν.¹¹

19. וַיִּשְׁמְעוּ. O'. ✕ καὶ ἀκουσόμεθα 4.¹² ✕ ἰδοὺ
ἔδειξεν ἡμῖν ΠΙΠΙ ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν ὁῤῃα αὐτοῦ, καὶ τὴν
μεγαλωσύνην αὐτοῦ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἠκούσαμεν ἐκ
μέσου τοῦ πυρὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἶδομεν ὅτι λαλήσει
ὁ θεὸς μετ' ἀνθρώπου, καὶ ζήσεται. καὶ νῦν μὴ ἀποθί-
νωμεν, ὅτι ἐξαναλώσει ἡμᾶς τὸ πῦρ τοῦτο τὸ μέγα, ἐὰν
προσθώμεν ἡμεῖς ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν ΠΙΠΙ τοῦ θεοῦ ἡμῶν
ἔτι, καὶ ἀποθανούμεθα. τίς γὰρ πᾶσα σὰρξ, ἡ τίς (ס'
אֵבֶר) ἤκουσε φωνὴν θεοῦ ζῶντος, λαλοῦντος ἐκ μέσου
τοῦ πυρὸς, ὡς ἡμεῖς, καὶ ζήσεται; πρόσελθε σὺ, καὶ
ἄκουσον πάντα ὅσα ἂν εἴπῃ ΠΙΠΙ ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ σὺ
λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ ΠΙΠΙ ὁ θεὸς
ἡμῶν πρὸς τῆς, καὶ ἀκουσόμεθα, καὶ ποιήσομεν 4.¹³

²⁴ Syro-hex. ²⁵ Idem. Haec desunt in Cod. 72.

²⁶ Idem. Deest in Arab. 2. ²⁷ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. VII (cum αὐτῶν), 15, 19, alii. ²⁸ Idem.

Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII (corr. manu 2da), 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ²⁹ Idem. ³⁰ Idem. Sic

sine aster. Codd. VII (corr. manu 2da), 15, 72, Arab. 1, 2. ³¹ Idem. Vox deest in Codd. 58, 71, 72. ³² Idem.

CAP. XX. ¹ Sic Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii; in marg. autem Codd. 85, 130, Syro-hex. ² Nobil.,

Cod. 85 (teste Montef.). Minus probabiliter Cod. 130: Οἱ λοιποὶ γλυπτῶν. ³ Sic Syro-hex. in textu, et sine

notis Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii. ⁴ Nobil., Codd. X (in marg. sine nom.), 85 (teste Montef.),

130 (cum eicē). Cf. Hex. ad Psal. cxxxviii. 20. ⁵ Sic Syro-hex. in textu, et sine notis Codd. 15 (cum autā),

58, 72. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 18, 19, alii, et Syro-hex. ⁷ Syro-hex. ۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰. ۲۱. ۲۲. ۲۳. ۲۴. ۲۵. ۲۶. ۲۷. ۲۸. ۲۹. ۳۰. ۳۱. ۳۲. ۳۳. ۳۴. ۳۵. ۳۶. ۳۷. ۳۸. ۳۹. ۴۰. ۴۱. ۴۲. ۴۳. ۴۴. ۴۵. ۴۶. ۴۷. ۴۸. ۴۹. ۵۰. ۵۱. ۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. ۵۷. ۵۸. ۵۹. ۶۰. ۶۱. ۶۲. ۶۳. ۶۴. ۶۵. ۶۶. ۶۷. ۶۸. ۶۹. ۷۰. ۷۱. ۷۲. ۷۳. ۷۴. ۷۵. ۷۶. ۷۷. ۷۸. ۷۹. ۸۰. ۸۱. ۸۲. ۸۳. ۸۴. ۸۵. ۸۶. ۸۷. ۸۸. ۸۹. ۹۰. ۹۱. ۹۲. ۹۳. ۹۴. ۹۵. ۹۶. ۹۷. ۹۸. ۹۹. ۱۰۰. ۱۰۱. ۱۰۲. ۱۰۳. ۱۰۴. ۱۰۵. ۱۰۶. ۱۰۷. ۱۰۸. ۱۰۹. ۱۱۰. ۱۱۱. ۱۱۲. ۱۱۳. ۱۱۴. ۱۱۵. ۱۱۶. ۱۱۷. ۱۱۸. ۱۱۹. ۱۲۰. ۱۲۱. ۱۲۲. ۱۲۳. ۱۲۴. ۱۲۵. ۱۲۶. ۱۲۷. ۱۲۸. ۱۲۹. ۱۳۰. ۱۳۱. ۱۳۲. ۱۳۳. ۱۳۴. ۱۳۵. ۱۳۶. ۱۳۷. ۱۳۸. ۱۳۹. ۱۴۰. ۱۴۱. ۱۴۲. ۱۴۳. ۱۴۴. ۱۴۵. ۱۴۶. ۱۴۷. ۱۴۸. ۱۴۹. ۱۵۰. ۱۵۱. ۱۵۲. ۱۵۳. ۱۵۴. ۱۵۵. ۱۵۶. ۱۵۷. ۱۵۸. ۱۵۹. ۱۶۰. ۱۶۱. ۱۶۲. ۱۶۳. ۱۶۴. ۱۶۵. ۱۶۶. ۱۶۷. ۱۶۸. ۱۶۹. ۱۷۰. ۱۷۱. ۱۷۲. ۱۷۳. ۱۷۴. ۱۷۵. ۱۷۶. ۱۷۷. ۱۷۸. ۱۷۹. ۱۸۰. ۱۸۱. ۱۸۲. ۱۸۳. ۱۸۴. ۱۸۵. ۱۸۶. ۱۸۷. ۱۸۸. ۱۸۹. ۱۹۰. ۱۹۱. ۱۹۲. ۱۹۳. ۱۹۴. ۱۹۵. ۱۹۶. ۱۹۷. ۱۹۸. ۱۹۹. ۲۰۰. ۲۰۱. ۲۰۲. ۲۰۳. ۲۰۴. ۲۰۵. ۲۰۶. ۲۰۷. ۲۰۸. ۲۰۹. ۲۱۰. ۲۱۱. ۲۱۲. ۲۱۳. ۲۱۴. ۲۱۵. ۲۱۶. ۲۱۷. ۲۱۸. ۲۱۹. ۲۲۰. ۲۲۱. ۲۲۲. ۲۲۳. ۲۲۴. ۲۲۵. ۲۲۶. ۲۲۷. ۲۲۸. ۲۲۹. ۲۳۰. ۲۳۱. ۲۳۲. ۲۳۳. ۲۳۴. ۲۳۵. ۲۳۶. ۲۳۷. ۲۳۸. ۲۳۹. ۲۴۰. ۲۴۱. ۲۴۲. ۲۴۳. ۲۴۴. ۲۴۵. ۲۴۶. ۲۴۷. ۲۴۸. ۲۴۹. ۲۵۰. ۲۵۱. ۲۵۲. ۲۵۳. ۲۵۴. ۲۵۵. ۲۵۶. ۲۵۷. ۲۵۸. ۲۵۹. ۲۶۰. ۲۶۱. ۲۶۲. ۲۶۳. ۲۶۴. ۲۶۵. ۲۶۶. ۲۶۷. ۲۶۸. ۲۶۹. ۲۷۰. ۲۷۱. ۲۷۲. ۲۷۳. ۲۷۴. ۲۷۵. ۲۷۶. ۲۷۷. ۲۷۸. ۲۷۹. ۲۸۰. ۲۸۱. ۲۸۲. ۲۸۳. ۲۸۴. ۲۸۵. ۲۸۶. ۲۸۷. ۲۸۸. ۲۸۹. ۲۹۰. ۲۹۱. ۲۹۲. ۲۹۳. ۲۹۴. ۲۹۵. ۲۹۶. ۲۹۷. ۲۹۸. ۲۹۹. ۳۰۰. ۳۰۱. ۳۰۲. ۳۰۳. ۳۰۴. ۳۰۵. ۳۰۶. ۳۰۷. ۳۰۸. ۳۰۹. ۳۱۰. ۳۱۱. ۳۱۲. ۳۱۳. ۳۱۴. ۳۱۵. ۳۱۶. ۳۱۷. ۳۱۸. ۳۱۹. ۳۲۰. ۳۲۱. ۳۲۲. ۳۲۳. ۳۲۴. ۳۲۵. ۳۲۶. ۳۲۷. ۳۲۸. ۳۲۹. ۳۳۰. ۳۳۱. ۳۳۲. ۳۳۳. ۳۳۴. ۳۳۵. ۳۳۶. ۳۳۷. ۳۳۸. ۳۳۹. ۳۴۰. ۳۴۱. ۳۴۲. ۳۴۳. ۳۴۴. ۳۴۵. ۳۴۶. ۳۴۷. ۳۴۸. ۳۴۹. ۳۵۰. ۳۵۱. ۳۵۲. ۳۵۳. ۳۵۴. ۳۵۵. ۳۵۶. ۳۵۷. ۳۵۸. ۳۵۹. ۳۶۰. ۳۶۱. ۳۶۲. ۳۶۳. ۳۶۴. ۳۶۵. ۳۶۶. ۳۶۷. ۳۶۸. ۳۶۹. ۳۷۰. ۳۷۱. ۳۷۲. ۳۷۳. ۳۷۴. ۳۷۵. ۳۷۶. ۳۷۷. ۳۷۸. ۳۷۹. ۳۸۰. ۳۸۱. ۳۸۲. ۳۸۳. ۳۸۴. ۳۸۵. ۳۸۶. ۳۸۷. ۳۸۸. ۳۸۹. ۳۹۰. ۳۹۱. ۳۹۲. ۳۹۳. ۳۹۴. ۳۹۵. ۳۹۶. ۳۹۷. ۳۹۸. ۳۹۹. ۴۰۰. ۴۰۱. ۴۰۲. ۴۰۳. ۴۰۴. ۴۰۵. ۴۰۶. ۴۰۷. ۴۰۸. ۴۰۹. ۴۱۰. ۴۱۱. ۴۱۲. ۴۱۳. ۴۱۴. ۴۱۵. ۴۱۶. ۴۱۷. ۴۱۸. ۴۱۹. ۴۲۰. ۴۲۱. ۴۲۲. ۴۲۳. ۴۲۴. ۴۲۵. ۴۲۶. ۴۲۷. ۴۲۸. ۴۲۹. ۴۳۰. ۴۳۱. ۴۳۲. ۴۳۳. ۴۳۴. ۴۳۵. ۴۳۶. ۴۳۷. ۴۳۸. ۴۳۹. ۴۴۰. ۴۴۱. ۴۴۲. ۴۴۳. ۴۴۴. ۴۴۵. ۴۴۶. ۴۴۷. ۴۴۸. ۴۴۹. ۴۵۰. ۴۵۱. ۴۵۲. ۴۵۳. ۴۵۴. ۴۵۵. ۴۵۶. ۴۵۷. ۴۵۸. ۴۵۹. ۴۶۰. ۴۶۱. ۴۶۲. ۴۶۳. ۴۶۴. ۴۶۵. ۴۶۶. ۴۶۷. ۴۶۸. ۴۶۹. ۴۷۰. ۴۷۱. ۴۷۲. ۴۷۳. ۴۷۴. ۴۷۵. ۴۷۶. ۴۷۷. ۴۷۸. ۴۷۹. ۴۸۰. ۴۸۱. ۴۸۲. ۴۸۳. ۴۸۴. ۴۸۵. ۴۸۶. ۴۸۷. ۴۸۸. ۴۸۹. ۴۹۰. ۴۹۱. ۴۹۲. ۴۹۳. ۴۹۴. ۴۹۵. ۴۹۶. ۴۹۷. ۴۹۸. ۴۹۹. ۵۰۰. ۵۰۱. ۵۰۲. ۵۰۳. ۵۰۴. ۵۰۵. ۵۰۶. ۵۰۷. ۵۰۸. ۵۰۹. ۵۱۰. ۵۱۱. ۵۱۲. ۵۱۳. ۵۱۴. ۵۱۵. ۵۱۶. ۵۱۷. ۵۱۸. ۵۱۹. ۵۲۰. ۵۲۱. ۵۲۲. ۵۲۳. ۵۲۴. ۵۲۵. ۵۲۶. ۵۲۷. ۵۲۸. ۵۲۹. ۵۳۰. ۵۳۱. ۵۳۲. ۵۳۳. ۵۳۴. ۵۳۵. ۵۳۶. ۵۳۷. ۵۳۸. ۵۳۹. ۵۴۰. ۵۴۱. ۵۴۲. ۵۴۳. ۵۴۴. ۵۴۵. ۵۴۶. ۵۴۷. ۵۴۸. ۵۴۹. ۵۵۰. ۵۵۱. ۵۵۲. ۵۵۳. ۵۵۴. ۵۵۵. ۵۵۶. ۵۵۷. ۵۵۸. ۵۵۹. ۵۶۰. ۵۶۱. ۵۶۲. ۵۶۳. ۵۶۴. ۵۶۵. ۵۶۶. ۵۶۷. ۵۶۸. ۵۶۹. ۵۷۰. ۵۷۱. ۵۷۲. ۵۷۳. ۵۷۴. ۵۷۵. ۵۷۶. ۵۷۷. ۵۷۸. ۵۷۹. ۵۸۰. ۵۸۱. ۵۸۲. ۵۸۳. ۵۸۴. ۵۸۵. ۵۸۶. ۵۸۷. ۵۸۸. ۵۸۹. ۵۹۰. ۵۹۱. ۵۹۲. ۵۹۳. ۵۹۴. ۵۹۵. ۵۹۶. ۵۹۷. ۵۹۸. ۵۹۹. ۶۰۰. ۶۰۱. ۶۰۲. ۶۰۳. ۶۰۴. ۶۰۵. ۶۰۶. ۶۰۷. ۶۰۸. ۶۰۹. ۶۱۰. ۶۱۱. ۶۱۲. ۶۱۳. ۶۱۴. ۶۱۵. ۶۱۶. ۶۱۷. ۶۱۸. ۶۱۹. ۶۲۰. ۶۲۱. ۶۲۲. ۶۲۳. ۶۲۴. ۶۲۵. ۶۲۶. ۶۲۷. ۶۲۸. ۶۲۹. ۶۳۰. ۶۳۱. ۶۳۲. ۶۳۳. ۶۳۴. ۶۳۵. ۶۳۶. ۶۳۷. ۶۳۸. ۶۳۹. ۶۴۰. ۶۴۱. ۶۴۲. ۶۴۳. ۶۴۴. ۶۴۵. ۶۴۶. ۶۴۷. ۶۴۸. ۶۴۹. ۶۵۰. ۶۵۱. ۶۵۲. ۶۵۳. ۶۵۴. ۶۵۵. ۶۵۶. ۶۵۷. ۶۵۸. ۶۵۹. ۶۶۰. ۶۶۱. ۶۶۲. ۶۶۳. ۶۶۴. ۶۶۵. ۶۶۶. ۶۶۷. ۶۶۸. ۶۶۹. ۶۷۰. ۶۷۱. ۶۷۲. ۶۷۳. ۶۷۴. ۶۷۵. ۶۷۶. ۶۷۷. ۶۷۸. ۶۷۹. ۶۸۰. ۶۸۱. ۶۸۲. ۶۸۳. ۶۸۴. ۶۸۵. ۶۸۶. ۶۸۷. ۶۸۸. ۶۸۹. ۶۹۰. ۶۹۱. ۶۹۲. ۶۹۳. ۶۹۴. ۶۹۵. ۶۹۶. ۶۹۷. ۶۹۸. ۶۹۹. ۷۰۰. ۷۰۱. ۷۰۲. ۷۰۳. ۷۰۴. ۷۰۵. ۷۰۶. ۷۰۷. ۷۰۸. ۷۰۹. ۷۱۰. ۷۱۱. ۷۱۲. ۷۱۳. ۷۱۴. ۷۱۵. ۷۱۶. ۷۱۷. ۷۱۸. ۷۱۹. ۷۲۰. ۷۲۱. ۷۲۲. ۷۲۳. ۷۲۴. ۷۲۵. ۷۲۶. ۷۲۷. ۷۲۸. ۷۲۹. ۷۳۰. ۷۳۱. ۷۳۲. ۷۳۳. ۷۳۴. ۷۳۵. ۷۳۶. ۷۳۷. ۷۳۸. ۷۳۹. ۷۴۰. ۷۴۱. ۷۴۲. ۷۴۳. ۷۴۴. ۷۴۵. ۷۴۶. ۷۴۷. ۷۴۸. ۷۴۹. ۷۵۰. ۷۵۱. ۷۵۲. ۷۵۳. ۷۵۴. ۷۵۵. ۷۵۶. ۷۵۷. ۷۵۸. ۷۵۹. ۷۶۰. ۷۶۱. ۷۶۲. ۷۶۳. ۷۶۴. ۷۶۵. ۷۶۶. ۷۶۷. ۷۶۸. ۷۶۹. ۷۷۰. ۷۷۱. ۷۷۲. ۷۷۳. ۷۷۴. ۷۷۵. ۷۷۶. ۷۷۷. ۷۷۸. ۷۷۹. ۷۸۰. ۷۸۱. ۷۸۲. ۷۸۳. ۷۸۴. ۷۸۵. ۷۸۶. ۷۸۷. ۷۸۸. ۷۸۹. ۷۹۰. ۷۹۱. ۷۹۲. ۷۹۳. ۷۹۴. ۷۹۵. ۷۹۶. ۷۹۷. ۷۹۸. ۷۹۹. ۸۰۰. ۸۰۱. ۸۰۲. ۸۰۳. ۸۰۴. ۸۰۵. ۸۰۶. ۸۰۷. ۸۰۸. ۸۰۹. ۸۱۰. ۸۱۱. ۸۱۲. ۸۱۳. ۸۱۴. ۸۱۵. ۸۱۶. ۸۱۷. ۸۱۸. ۸۱۹. ۸۲۰. ۸۲۱. ۸۲۲. ۸۲۳. ۸۲۴. ۸۲۵. ۸۲۶. ۸۲۷. ۸۲۸. ۸۲۹. ۸۳۰. ۸۳۱. ۸۳۲. ۸۳۳. ۸۳۴. ۸۳۵. ۸۳۶. ۸۳۷. ۸۳۸. ۸۳۹. ۸۴۰. ۸۴۱. ۸۴۲. ۸۴۳. ۸۴۴. ۸۴۵. ۸۴۶. ۸۴۷. ۸۴۸. ۸۴۹. ۸۵۰. ۸۵۱. ۸۵۲. ۸۵۳. ۸۵۴. ۸۵۵. ۸۵۶. ۸۵۷. ۸۵۸. ۸۵۹. ۸۶۰. ۸۶۱. ۸۶۲. ۸۶۳. ۸۶۴. ۸۶۵. ۸۶۶. ۸۶۷. ۸۶۸. ۸۶۹. ۸۷۰. ۸۷۱. ۸۷۲. ۸۷۳. ۸۷۴. ۸۷۵. ۸۷۶. ۸۷۷. ۸۷۸. ۸۷۹. ۸۸۰. ۸۸۱. ۸۸۲. ۸۸۳. ۸۸۴. ۸۸۵. ۸۸۶. ۸۸۷. ۸۸۸. ۸۸۹. ۸۹۰. ۸۹۱. ۸۹۲. ۸۹۳. ۸۹۴. ۸۹۵. ۸۹۶. ۸۹۷. ۸۹۸. ۸۹۹. ۹۰۰. ۹۰۱. ۹۰۲. ۹۰۳. ۹۰۴. ۹۰۵. ۹۰۶. ۹۰۷. ۹۰۸. ۹۰۹. ۹۱۰. ۹۱۱. ۹۱۲. ۹۱۳. ۹۱۴. ۹۱۵. ۹۱۶. ۹۱۷. ۹۱۸. ۹۱۹. ۹۲۰. ۹۲۱. ۹۲۲. ۹۲۳. ۹۲۴. ۹۲۵. ۹۲۶. ۹۲۷. ۹۲۸. ۹۲۹. ۹۳۰. ۹۳۱. ۹۳۲. ۹۳۳. ۹۳۴. ۹۳۵. ۹۳۶. ۹۳۷. ۹۳۸. ۹۳۹. ۹۴۰. ۹۴۱. ۹۴۲. ۹۴۳. ۹۴۴. ۹۴۵. ۹۴۶. ۹۴۷. ۹۴۸. ۹۴۹. ۹۵۰. ۹۵۱. ۹۵۲. ۹۵۳. ۹۵۴. ۹۵۵. ۹۵۶. ۹۵۷. ۹۵۸. ۹۵۹. ۹۶۰. ۹۶۱. ۹۶۲. ۹۶۳. ۹۶۴. ۹۶۵. ۹۶۶. ۹۶۷. ۹۶۸. ۹۶۹. ۹۷۰. ۹۷۱. ۹۷۲. ۹۷۳. ۹۷۴. ۹۷۵. ۹۷۶. ۹۷۷. ۹۷۸. ۹۷۹. ۹۸۰. ۹۸۱. ۹۸۲. ۹۸۳. ۹۸۴. ۹۸۵. ۹۸۶. ۹۸۷. ۹۸۸. ۹۸۹. ۹۹۰. ۹۹۱. ۹۹۲. ۹۹۳. ۹۹۴. ۹۹۵. ۹۹۶. ۹۹۷. ۹۹۸. ۹۹۹. ۱۰۰۰. ۱۰۰۱. ۱۰۰۲. ۱۰۰۳. ۱۰۰۴. ۱۰۰۵. ۱۰۰۶. ۱۰۰۷. ۱۰۰۸. ۱۰۰۹. ۱۰۱۰. ۱۰۱۱. ۱۰۱۲. ۱۰۱۳. ۱۰۱۴. ۱۰۱۵. ۱۰۱۶. ۱۰۱۷. ۱۰۱۸. ۱۰۱۹. ۱۰۲۰. ۱۰۲۱. ۱۰۲۲. ۱۰۲۳. ۱۰۲۴. ۱۰۲۵. ۱۰۲۶. ۱۰۲۷. ۱۰۲۸. ۱۰۲۹. ۱۰۳۰. ۱۰۳۱. ۱۰۳۲. ۱۰۳۳. ۱۰۳۴. ۱۰۳۵. ۱۰۳۶. ۱۰۳۷. ۱۰۳۸. ۱۰۳۹. ۱۰۴۰. ۱۰۴۱. ۱۰۴۲. ۱۰۴۳. ۱۰۴۴. ۱۰۴۵. ۱۰۴۶. ۱۰۴۷. ۱۰۴۸. ۱۰۴۹. ۱۰۵۰. ۱۰۵۱. ۱۰۵۲. ۱۰۵۳. ۱۰۵۴. ۱۰۵۵. ۱۰۵۶. ۱۰۵۷. ۱۰۵۸. ۱۰۵۹. ۱۰۶۰. ۱۰۶۱. ۱۰۶۲. ۱۰۶۳. ۱۰۶۴. ۱۰۶۵. ۱۰۶۶. ۱۰۶۷. ۱۰۶۸. ۱۰۶۹. ۱۰۷۰. ۱۰۷۱. ۱۰۷۲. ۱۰۷۳. ۱۰۷۴. ۱۰۷۵.

20. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח אֱלֹהִים אֶת הַמָּלְאָכִים**. Ο' ἵνα μὴ ἀμαρτάνητε. Οἱ Ἰ' ὁμοίως.¹⁴

21. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח אֱלֹהִים אֶת הַמָּלְאָכִים**. Ad caliginem densam. Ο' 'Α. Θ. εἰς τὸν γνόφον. Σ. εἰς τὴν ὁμίχλην.¹⁵

וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח אֱלֹהִים אֶת הַמָּלְאָכִים. Ο' οὐ ἦν ὁ θεός. ✕ καὶ ἐλάλησε ΠΠΠ πρὸς Μωυσῆν, λέγων· ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν λόγων τοῦ λαοῦ τούτου, ὅσα ἐλάλησαν πρὸς σέ· ὁρθῶς πάντα ὅσα ἐλάλησαν. τίς δώσει εἶναι οὕτως τὴν καρδίαν αὐτῶν ταύτην ἐν αὐτοῖς, ὥστε φοβέσθαι με, καὶ φυλάσσειν πάσας τὰς ἐντολὰς μου πάσας τὰς ἡμέρας, ἵνα εὖ ᾷ αὐτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν δι' αἰῶνος; προφήτην ἀναστήσω αὐτοῖς ἐκ μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, ὥσπερ σέ· καὶ δώσω τὸ ῥῆμά μου ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ λαλήσει αὐτοῖς καθότι ἂν ἐντελειώμαι αὐτῷ. καὶ ὁ ἄνθρωπος δεῖ ἂν μὴ ἀκούσῃ τὸν λόγον αὐτοῦ, ὅσα ἐὰν λαλήσῃ ἐκεῖνος ὁ προφήτης ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ αὐτοῦ. πλὴν ὁ προφήτης, ὅς ἂν ἀσβεβίσῃ λαλήσαι ῥῆμα ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ὃ οὐ προσέταξα αὐτῷ λαλήσαι, καὶ ὅς ἐὰν λαλήσῃ ἐπὶ ὀνόματι θεῶν ἑτέρων, ἀποθανέται ὁ προφήτης ἐκεῖνος. ἐὰν δὲ εὔψῃ ἐν τῇ καρδίᾳ σου· πῶς γνωσόμεθα τὸ ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλάλησε ΠΠΠ; ὅσα ἐὰν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐπὶ τῷ ὀνόματι ΠΠΠ, καὶ μὴ γένηται τὸ ῥῆμα, καὶ μὴ συμβῇ, τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλάλησε ΠΠΠ, ἐν ἀσβεβίᾳ ἐλάλησαν αὐτὸ ὁ προφήτης· οὐκ ἀφέξεσθε (وَلَا تَتَوَلَّوْا) αὐτοῦ. βάδισον, εἶπον αὐτοῖς· ἀποστράφητε ὑμεῖς εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν. σὺ δὲ αὐτοῦ στήθι

μετ' ἐμοῦ, καὶ λαλήσω πρὸς σὺ πάσας τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα διδάξεις αὐτοὺς, καὶ ποιέωσαν ἐν τῇ γῇ, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς ἐν κλήρῳ.¹⁶

23. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח אֱלֹהִים אֶת הַמָּלְאָכִים**. Apud me. Ο' ὑμῖν αὐτοῖς. Alia exempl. εἰαυτοῖς.¹⁷

24. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח אֱלֹהִים Α**. De humo. Ο' ἐκ γῆς. 'Α. χθονός. Σ. γῇ πυρρᾷ. Θ. ἐκ γῆς πυρρᾶς.¹⁸

25. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח אֱלֹהִים Α**. Nam ferramentum tuum admonisti ei (lapidi caeso). Ο' τὸ γὰρ ἐγχειρίδιόν σου¹⁹ ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτούς. 'Α. ὅτι μάχαιράν σου ἐξήρες ἐπ' αὐτό. Σ. τὴν γὰρ μάχαιράν σου ἐκίνησας ἐπ' αὐτό. Θ. ὅτι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτό.²⁰

וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח Α. Et profanasti eum. Ο' καὶ μεμίανται. 'Α. Σ. Θ. καὶ ἐβεβήλωσας αὐτό.²¹

Cap. XX. 10. — ἐν αὐτῇ. — ὁ βοῦς σου, καὶ τὸ ὑποζυγίον σου²² ὁ προσήλυτός σου²³ σου²⁴ 12. — ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ²⁵ ἵνα. 17. — οὔτε (s. οὐδὲ) παντὸς κτήνους αὐτοῦ. 20. — πρὸς ὑμᾶς²⁶ 22. — τῷ οἴκῳ 'Ιακώβ, καὶ ἀναγγελεῖς²⁷ 24. τὰ ὀλοκαυτώματα σου²⁸ ὑμῶν²⁹ τὰ πρόβατα σου³⁰ ὑμῶν³¹ (—) ἐκεῖ³²

hex. in marg., cum scholio: "Etiam ista in editione Samaritana Hebraea tantum feruntur." Arab. i in marg. discrepantiam exemplaris Samaritani et Hebraei commemorat. Cf. Deut. v. 24–27. ¹⁴ Syro-hex. ¹⁵ Montef. edidit: 'Α. Ο'. Θ. ἀραφέλ. Σ. ὁμίχλην. Ο'. ἄλλως· τὸν γνόφον; notans: "Haec Maximus scholion in Dionysius Lib. De Mystica Theologia Cap. I: ὁ Ο' καὶ Ἀκύλας καὶ Θεοδοτίων τὸ ἀραφὴλ ἔδωκαν· Σύμμαχος μὲντοι ὁμίχλην... Ubi notes LXX hodie γνόφον habere; sed in hanc editionem infinitae paene mutationes adiectae sunt, ut fuse narratur in *Praeliminaribus*." Hic quidem nulla mutatio est, nisi quae antecessoris nostri oscitantiae tribuenda sit, qui in Dionysio exscribendo unam voculam praeterlapsus est. Integer locus (Dionys. Areop. Opp. Antv. 1634, T. II, p. 17) hic est: Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὡς ἐν τῇ 'Εξόδῳ, ἔνθα γέγραπται ὅτι εἰσῆλθε Μωυσῆς εἰς τὸν γνόφον οὗ ἦν ὁ θεός, τὸ μὲν 'Εβραϊκὸν ἔχει ἀραφέλ· οἱ δὲ Ο' καὶ Ἀκ. καὶ Θεοδ. τὸ ἀραφὴλ ΓΝΟΦΟΝ ἐξέδωκαν· Σύμ. μὲντοι ὁμίχλην τὸ ἀραφὴλ ἡρμήνευσεν. Ad Sym. cf. Hex. ad Deut. iv. 11. Psal. xvi. 2 (in *Auctario*). ¹⁸ Syro-hex. in marg., cum scholio: "Etiam ista in editione Samaritana Hebraea tantum feruntur." Cf. Deut. v. 28, 29. xviii. 18–22. v. 30, 31. ¹⁷ Sic Comp., Ald.,

Codd. III, VII, X (cum αὐτοῖς), 16, 18, alii, et Syro-hex. (cum ὑμῖν αὐτοῖς in marg.). ¹⁸ Syro-hex. 18. (Ad Aquilam cf. Hex. ad Gen. ii. 7. iii. 18. Psal. xlviii. 12. Ad Sym. et Theod. cf. Hex. nostra ad 4 Reg. v. 17.) Idem ad ἐκ γῆς scholium philologicum habet: "Hoc est, de terra aggesta (وَمِنْ تِلْكَ)."
¹⁹ Sic cum aster. Syro-hex. Pronomen deest in Codd. VII, 14, 16, 25, alii. ²⁰ "Sic Catenae nostrae et Ed. Rom. Unus Regius ad lectionem Theodotionis habet ἐπ' αὐτῶν [ut ad Aq. et Theod. Cod. 130]."—Montef. Concinit Syro-hex., qui affert: 21 Syro-hex. 22 Syro-hex. 23 Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ²⁴ Idem, qui pingit: γέννηται, καὶ ἵνα. ²⁵ Idem. ²⁶ Idem, et sub 27 Arab. 1. Haec desunt in Cod. 58. ²⁷ Idem. Pronomen reprobat Comp., Codd. III, VII, X, 14, 16, 18, alii. ²⁸ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ²⁹ Idem, cum metobelo tantum.

CAP. XXI.

2. **וְנִחַתְּ לְחֶפְשׁוֹ**. *Dimittetur liber.* O'. ἀπελευσεται
ἐλεύθερος. Alia exempl. ἐξαποστελεῖς αὐτὸν
ἐλεύθερον.¹
3. **וְנִצָּאָה אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ**. O'. ἐξελεύσεται καὶ ἡ γυνή
αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἡ γυνή συνεξελεύ-
σεται μετ' αὐτοῦ.²
6. **אֱלֹהֵי הַדִּיּוֹטִים**. *Ad iudices (Dei vicem gerentes).*
O'. πρὸς τὸ κριτήριον τοῦ θεοῦ. 'A. Σ. πρὸς
τοὺς θεούς.³
- אִוּ אֱלֹהֵי הַמִּדְּבָרִים**. O'. ἐπὶ τὸν σταθμὸν ('Ἄλλος
παραστάδα).⁴
- אֶת-אֹנִי**. O'. τὸ οὗς ✕ 'A. Θ. αὐτοῦ.^{4, 5}
- 7, 8. **וְכִי-יִמְכַר אִישׁ אֶת-בְּתוּלָתוֹ לְאִמְכָּה לֹא תִצָּא**
כִּנְיָת הָעֶבְרִים: **אֶסְרָעָה בְּעֵינֵי אִזְנֵיהָ**
וְאֶשְׂרָלָא (לו' ק'). *Et cum vendiderit*
vir filiam suam in ancillam, non egredietur (si
dimittetur) secundum egressionem servorum. Si
displicuerit domino suo, qui sibi desponsaverit

εαμ. Ο'. ἐὰν δέ τις ἀποδῶται τὴν ἐαυτοῦ
θυγατέρα οἰκέτιν, οὐκ ἀπελευθεύεται, ὥσπερ ἀπο-
τρέχουσιν αἱ δοῦλαι. ἐὰν μὴ εὐαρεστήσῃ (X
'Εβρ. ἐν ὀφθαλμοῖς⁹) τῷ κυρίῳ αὐτῆς, ἢ αὐτῷ
καθωμολογήσατο (alia exempl. ἦν οὐ καθωμο-
λογήσατο αὐτήν⁷). Ἀ. καὶ ὅταν πωλήσῃ ἀνὴρ
τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰς οἰκέτιν, οὐκ ἐξελεύσεται
ὡς ἐξοδος τῶν δούλων. ἐὰν κακισθῇ ἐν ὀφθαλ-
μοῖς τοῦ κυρίου αὐτῆς, ὃς οὐ καθωμολογήσατο
αὐτήν.⁸ Σ. . . οὐ προελεύσεται προέλευσιν δου-
λικήν. εἰ μὴ ἀρέσκῃ ἐν ὀφθαλμοῖς τῷ κυρίῳ
αὐτῆς ἢ μὴ καθωμολογήμενη.⁹ Θ. . . οὐκ ἐξε-
λεύσεται, ὥσπερ ἐκπορεύονται οἱ δοῦλοι. εἰ
πωληρά ἐστιν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου αὐτῆς, ἦν
οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν.¹⁰

9. הַנָּחוּת. Ο'. τῶν θυγατέρων. Σ. τῶν νεανίδων.¹¹
 11. שְׁשֵׁי-אֵלֶּה. Ο'. τὰ τρία ταῦτα. Alia exempl.
 πάντα ταῦτα.¹²
 13. וְאִשֶּׁר לֹא צָדָה. Qui autem non consulto egerit.
 Ο'. οὐ δὲ οὐχ ἑκῶν. Ἄ. καὶ δς οὐ μεθώδευσεν.¹³

CAP. XVI. ² Sic Ald., Codd. III, VII, 29, 53 (cum duplici versione), 56 (idem), 57 (in marg.), 59, alii. "Videtur esse versio Symmachi, qui liberiori more interpretatur."—Montef. ³ "Sic duo MSS."—Montef. Sic Ald., Codd. III (cum *ἐξ*.), VII (idem), X (idem), 14, 16, 18 (ut III), alii. Cod. II (teste Maio): *ἐξ. καὶ ἡ γ. μετ' αὐτοῦ*. Syro-hex.: *ἐξ. καὶ ἡ γ. αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ*. ⁴ Nobil., et "omnes MSS." apud Montef., qui notat: "Unus codex [Cod. 57, 73 in schedis Bodl.] et schedae Combesis. [= Cat. Nieceph. p. 788] hoc scholion habent [ex Origen. Opp. T. II, p. 127]: *Ἀκούλας καὶ Σύμμαχος εἶπον, πρὸς τοὺς θεοὺς θεοὺς δὲ τοὺς κριτὰς ὀνομάζουσι, καὶ θεοῦ κριτήριον, τὴν τούτων ψήφον*." Theodoret. Quæst. VIII in Deut. (Opp. T. I, p. 267): *Θεοὺς τοὺς κριτὰς ὀνομάζει* θεοὺς γὰρ, φησὶν, οὐ κακο-λογήσεις κ.τ.έ. *Καὶ θῶτα δὲ εἶπον οἱ Ο', ἄξις αὐτὸν εἰς τὸ κριτήριον, οἱ περὶ τὸν Ἀκ. καὶ τὸν Σύμ., ἄξις αὐτὸν πρὸς τοὺς θεοὺς, ἡμίμνησαν, θεοὺς τοὺς κριτὰς ὀνομάσαντες*. Unde Montef., partim præeunte Drusio, pleniorē, sed falsam, lectionem extudit: *Α. Σ. καὶ ἄξις αὐτὸν πρὸς τοὺς θεοὺς*. ⁴ Cod. VII (cum *ἡ ἐνὶ* in textu ex corr. manu 2da) in marg. manu 2da, cum compendio scripturæ in fine. Etiam Graeco-Ven.: *ἡ πρὸς τῇ παραστάδι*, Pro *πρὸς* Aquila posuit *παραστάς* Jesai. lvii. 8 (coll. Hex. ad Ezech. xlii. 21). ⁵ Syro-hex., et sine notis Codd. 15, 58 (qui in marg. pingit: *γρ. καὶ τὸ ὄνιον*. Cf. Hex. ad Jerem. xxxv. 15), 72, alii. (Ad

[illegible]

13. אָפֶהָען. *Obvenire fecit.* Ο'. παρέδωκεν. 'Α.
ἀφῆκεν.¹⁴

17 (Hebr. 16). וּמָכְרוֹ. *Et vendiderit eum.* Ο'.
καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδῶται. Alia
exempl. καὶ ἀποδῶται × 'Εβρ. αὐτόν.¹⁵

18. רִיחֵי. *Rixati fuerint.* Ο'. λοιδορῶνται. 'Α.
διαμάχωνται.¹⁶

וְהָיָה אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ. Ο'. καὶ πατάξωσι τὸν
πλησίον × 'Εβρ. αὐτοῦ.¹⁷ 'Α. Σ. Θ. καὶ
πατάξῃ τις...¹⁸

בְּאַגְרָה. *Pugno.* Ο'. πυγμῇ. ('Α.) (ἐν) γρόνθῳ.¹⁹

19. יָתֵן. Ο'. ἀποτίσει. "Αλλος" δώσει.²⁰

22. וְיֻלְדֵיהֶ. *Progenies ejus.* Ο'. τὸ παιδίον ("Αλ-
λος" ἔμβρυον²¹) αὐτῆς.

25. כֹּוֹרֶה. *Adustio.* Ο'. κατάκαυμα. "Αλλος"
καῦμα.²²

30. כָּל־אֶשֶׁר. Ο'. × 'Α. Θ. κατὰ πάντα ὅσα.²³

32. שֶׁקָּלִים. Ο'. δίδραχμα. Σ. στατήρας.²⁴

33. אוֹ בְּרִיכָה אִישׁ. Ο'. ἡ λατομήσῃ × 'Α. Θ.
τις.²⁵

34. וְשֶׁלֶם. Ο'. ἀποτίσει. "Αλλος" ἀποδώσει.²⁶

36. בְּעָלָיו. Ο'. Vacat. × ὁ κύριος αὐτοῦ.²⁷

✽

¹⁴ Codd. X, 85 (teste Montef.), 130. Nobil. affert: Σ.
ἀφῆκεν. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Arab. 1, 2, Arm. 1.

¹⁶ Nobil. Sic in textu Comp., Codd. 19 (cum -χονται), 85
(teste Holmesii amanuensi), 108 (ut 19); in marg. autem
sine nom. Codd. 58, 130 (cum -χονται). ¹⁷ Syro-hex.

Sic sine notis Codd. 15, 72. ¹⁸ Syro-hex. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. Sic in textu Comp., Codd. III, X, 18,
25, alii. Cod. VII in textu: καὶ πατάξῃ ὁ εἷς; in marg.
autem manu 1ma: τις, et manu 2da: ἀνὴρ. ¹⁹ Cod. VII

in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Jesai. lviii. 4. ²⁰ Sic
in textu Cod. 75, Syro-hex. Cod. VII in marg. manu 2da:
ἀποδώσει. ²¹ Sic in textu Cod. 130. Ad ἐν γαστρὶ
Cod. 85 in marg. habet: ἔμβρυον; unde Montef. notam
hexaplaem fecit: הָיָה. Ο'. ἐν γαστρὶ ἔχουσιν. "Αλλος" ἔμ-

βρυον ἔχουσιν. ²² Cod. VII ex corr. manu 2da. ²³ Syro-
hex. Sic sine notis Codd. 14, 15, 16, alii. ²⁴ Cod. X.

Cf. Hex. ad Gen. xxiii. 15. ²⁵ Syro-hex. Sic sine
notis Cod. 15. ²⁶ Sic Cod. 71 in textu, et Cod. VII in

marg. manu 2da. ²⁷ Syro-hex. Sic sine notis Codd.
15, 72. ²⁸ Idem. Vox deest in Comp., Cod. 108.

²⁹ Idem. Pronomen deest in Cod. 58. ³⁰ Idem.

Cap. XXI. 2. — ἔτει.²⁸ 3. — αὐτός.²⁹ γυνή
— συνείσελθῃ.³⁰ 5. τὰ παιδιά × 'Εβρ. μου.³¹
6. καὶ — τότε.³² 9. τῷ νιφ × αὐτοῦ.³³ 10. τὰ
δέοντα × αὐτῆς καὶ τὸν ἱματισμὸν × αὐτῆς.³⁴
13. — ὁ φονεύσας.³⁵ 14. τῷ πλησίον × 'Εβρ.
αὐτοῦ.³⁶ — καὶ καταφύγῃ.³⁷ 17. — τῶν νιῶν
'Ισραὴλ.³⁸ 19. — ὁ ἀνθρωπος.³⁹ ἐπὶ ῥάβδου
× 'Εβρ. αὐτοῦ.⁴⁰ 22. — δύο.⁴¹ ἐπιβάλλῃ ×
αὐτῷ.⁴² × 'Εβρ. καὶ ὁ δώσει.⁴³ 26. ἐκτυφλώσῃ
× 'Εβρ. αὐτόν.⁴⁴ 35. τοῦ πλησίον × αὐτοῦ.⁴⁵
— τὸν ταῦρον.⁴⁶ 36. — καὶ διαμεμαρτυρημένοι ὡς
τῷ κυρίῳ αὐτοῦ.⁴⁷

CAP. XXII.

4 (Hebr. 3). בְּשִׁוְר עֲדָמֹר עֲדָמֹר. *Sive bos sit,
sive asinus, aut ovīs.* Ο'. ἀπὸ τε ὄνου ἕως
προβάτου. Alia exempl. ἀπὸ × Θ. μόσχου
καὶ ὄνου ἕως προβάτου.¹

5 (4). בְּשִׁוְר אֲחֵר. Ο'. ἄγρον ἕτερον, — ἀποτίσει
ἐκ τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ γέννημα αὐτοῦ
ἐὰν δὲ πάντα τὸν ἄγρον καταβοσκήσῃ.²
— ἀποτινύνων ἀποτίσει κατὰ τὸν ἄγρον καὶ κατὰ τὸν
καρπὸν αὐτοῦ σὺν πᾶσι τοῖς τὸν ἀγροῦ (حَمْلُ حِمْلٍ)
ὡς κατεβοσκήθη.³

✽

¹ Idem. Sic sine notis Ald., Codd. VII, 14, 15, 16, alii.

² Idem, qui pingit: — καὶ τότε.³ ³ Idem. Sic sine
notis Comp., Ald., Codd. 15, 53, alii. ⁴ Idem. Prius

αὐτῆς sine aster. habent Codd. 15, 58. ⁵ Idem. Haec
desunt in Cod. 58. ⁶ Idem. Sic sine aster. Cod. 72.

⁷ Idem. ⁸ Idem, qui pingit: — τῶν νιῶν.⁹ 'Ισρ.

¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 53, 72,
Arab. 1, 2. ¹² Idem. Vox deest in Cod. 58.

¹³ Idem. Sic sine aster. Cod. 15. ¹⁴ Idem. Sic sine

notis Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii.

¹⁵ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ¹⁶ Idem.
Sic sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii. ¹⁷ Idem.

Cap. XXII. ¹ Syro-hex. Sic sine notis Codd. 15, 58,
72 (cum μόσχου καὶ in marg.), 128, 136 (cum ἀπὸ τε μ.),
Arab. 1, 2. Ad ὄνου Cod. VII in marg. manu 2da: βοὸς

ὄνου. ² Obelus est in Syro-hex. ³ Sic Syro-hex. in
marg., cum scholio: "Ista tanquam in additione (וְ)

וְ) erant in Hebraeo; quae ex ipsis exemplari-
bus allata sunt, cum essent super ea obelisci (וְ) "

Cf. Ceriani ad loc.

6 (5). גָּדִישׁ. *Acervus mergitum.* O'. ἄλωνας (s. ἄλωνα). "Αλλος" θιμωνία.⁴

שָׁלַם יִשְׁלַם. O'. ✕ Σ. Θ. ἀποτινύνων & ἀποτίσει.⁵

8 (7). יָדוּ שְׁלַח. *Intulerit manum suam (surripiendi causa).* O'. πεπονηρεῦσθαι. "Αλλος" μετεσχηκέναι.⁶

9 (8). דְּבַר פֶּשַׁע. *Causa delicti.* O'. ῥήτδν ἀδικημα. "Αλλος" ῥήμα ἀδικήματος.⁷

אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. *Is quem damnaverint iudices.* O'. καὶ ὁ ἀλούς διὰ τοῦ θεοῦ. 'A. καὶ ὃν κατακρινούσι θεοί. Σ. καὶ ὃν ἐὰν κατακρίνωσιν οἱ θεοί. Θ. κατακρινούσιν οἱ θεοί.⁸

10 (9). אֵין רָאָה. *Nemine vidente.* O'. καὶ μηδεὶς γνῶ (alia exempl. ἰδῶ⁹). 'A. Σ. Θ. . ὁρῶν.¹⁰

11 (10). יָדוּה. O'. τοῦ θεοῦ. 'A. Σ. Θ. ΠΠΠ.¹¹
אֶם-לֹא שְׁלַח יָדוּ. O'. ἢ μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι (alia exempl. μετασχεῖν¹²). 'A. εἰ μὴ ἐξαπέστειλε (Σ. Θ. ἐξέτεινε) τὴν χεῖρα αὐτοῦ.¹³
Aliter: Σ. μετεσχηκέναι αὐτόν.¹⁴

12 (11). גָּנַב וַיִּגְנַב. O'. ✕ Θ. κλοπῇ & κλαπῇ.¹⁵

13 (12). יְבִאֵהוּ עַד הַיָּרֶפֶה. *Adducat eum testem:*

animal dilaniatum. O'. ἀξει αὐτὸν ✕ μάρτυρα¹⁶ ἐπὶ τὴν θήραν.

14 (13). O'. (—) ἢ αἰχμάλωτον γένηται.¹⁷

שָׁלַם יִשְׁלַם. O'. ✕ Θ. ἀποτινύνων & ἀποτίσει.¹⁸

16 (15). יִפְתָּה. *Seduxerit.* O'. ἀπατήσῃ. 'A. θέλεῃ.¹⁹

17 (16). יִשְׁקֵל. *Appendet.* O'. ἀποτίσει. "Αλλος" σταθμίσει.²⁰

18 (17). תְּחִיָּה. O'. περιποιήσετε. *Alia exempl. περιβιάσετε.*²¹ "Αλλος" ζωογονήσετε.²²

20 (19). וְזָכַר לְאֱלֹהִים. O'. ὁ θυσιάζων θεοῖς. 'A. Σ. Θ. ὁμοίως θυσιάζων θεοῖς.²³

וְהָיָה. *Devonebitur (exscindetur).* O'. [θανάτῳ] ἐξολοθρευθήσεται. *Oi λοιποὶ ἀναθεματισθήσεται.*²⁴

21 (20). וְגַר לֹא-תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ כִּי-גֵרִים. *Et peregrinum non affliges, neque vexabis eum; nam peregrini fuistis in terra Aegypti.* O'. καὶ προσήλυτον οὐ κακώσετε, οὐδὲ μὴ θλίψῃτε αὐτόν ἦτε γὰρ προσήλυτοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. "Αλλος" προσήλυτον οὐ ταπεινώσεις, καὶ οὐ κακώσεις αὐτόν ὅτι προσήλυτοι ἦτε ἐν γῇ Αἰγύπτου.²⁵

⁴ Cod. VII in marg. manu 2da: θιμωνία (sic). Cf. Hex. ad Job. xxi. 32.

⁵ Syro-hex. Sic sine notis Codd. 15, 72. Cod. VII in marg. manu 2da: ἀποτίσιν ἀποτίσει.

⁶ Cod. X in marg. sine nom. Cf. ad v. 11.

⁷ Cod. 55 in textu, ex alia, ut videtur, versione. Pro ῥήτδν Syro-hex. dedit רָאָה, h. e. φανερόν.

⁸ Syro-hex. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן. *אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים.*

אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים.

אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים.

⁹ Sic Codd. 15, 75, 85 (cum γνῶ in marg.), 118, 130 (cum ἰδῶ), Arab. 1, 2, Syro-hex. (ut 85).

¹⁰ Syro-hex. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן. *אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים.*

¹¹ Idem. ¹² Sic Ald. (cum duplici versione, πεπ. μετασχεῖν), Cod. 58 (in marg.).

Syro-hex. in textu: אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן; in marg. autem: אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן.

¹³ Syro-hex. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן. *אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים.*

אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים.

¹⁴ Cod. 130 (cum αὐτόν). Cod. 85 in marg. sine nom.: μετεσχηκέναι αὐτῶν.

Cf. ad v. 8.

¹⁵ Syro-hex. גָּנַב וַיִּגְנַב. *גָּנַב וַיִּגְנַב. גָּנַב וַיִּגְנַב.*

¹⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 72 (cum μαρτυραν), 128 (cum μαρτυρον), 130 (superscript. manu recentiore).

Arab. 1, 2: जानुमान (θύραν, quam scripturam venditant Comp., Codd. 72, 106, 128,

Syro-hex.) *testimonii.* ¹⁷ Clausula abest a Codd. VII (in textu), 14, 16, 58, 59, 77, 131, Syro-hex. (cum οὐ).

¹⁸ Syro-hex. (qui male pingit: *אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן* ✕ Θ. ἀποτίσει &).

Sic sine notis Codd. 15, 53, 72, 128, 129.

¹⁹ Cod. 130. Sic Cod. X in marg. sine nom., teste Holmesio.

Cf. Hex. ad Job. xxxi. 27. Jerem. xx. 7. Hos. ii. 14. Mox ad φερῶν Cod. VII in marg. manu 2da: προκί.

²⁰ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Job. xxxi. 6. Jesai. xxxiii. 18. lv. 2. Zach. xi. 12.

²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X (cum —serai), 15 (idem), 18, 19, alii.

Ambigue Syro-hex. אֲשֶׁר. (In Jud. xxi. 11 pro περιποιήσθε Noster אֲשֶׁר exhibet, fortasse pro אֲשֶׁר.)

²² Cod. VII in marg. manu 2da. ²³ Syro-hex. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן. *אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים.*

אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים.

אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים. אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים.

Montef. ex "aliis codd." pleniorlem lectionem edidit: 'A. ὁ θυσιάζων θεοῖς ἀναθεματισθήσεται αὐτός. (Idem ad v. 19 ex Basiliano exscripsit: Θ. πᾶν κοιμώμενον μετὰ κτήνους ἀναθεματισθήσεται (Hebr. וְכָל חַיָּוִת, invitò Holmesii amanuensi, qui ad θανάτῳ ἀποκτενεῖτε tantum notat: "in marg. ἀναθεματισθήσεται."

Cf. Scharfenb. in *Animadv.* p. 67.) ²⁵ "Sic codex

13. **וְהָיָה**. O'. *ἐλρηκα*. Alia exempl. *λελάληκα*.⁹
וְהָיָה. O'. *καὶ ὄνομα*. Oī Γ' ὁμοίως.¹⁰
 15. **וְהָיָה**. O'. *τῶν νέων*. "Ἄλλος" τῶν πρωϊμῶν.¹¹
וְהָיָה. O'. *κενός*. "Ἄλλος" κοῦφος.¹²
 16. **וְהָיָה**. *Collectionis frugum*. O'. *συντελείας*.
 'A. συλλογῆς. Σ. συγκομιδῆς.¹³ Τὸ Σαμα-
 ρεϊτικόν· *συνεισφορᾶς*.¹⁴
 18. O'. *ὅταν γὰρ ἐκβάλω*—τὰ θριά σου. Alia ex-
 empl. vacant.¹⁵
וְהָיָה. O'. *θυμιάματος* (alia exempl. *θυσιάσμα-
 τος*; alia, *ἀγιάσματος*; alia, *θυμιάματος*¹⁶) μου.
 19. **וְהָיָה**. O'. *οὐχ ἐψησεῖς*
ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ. Σ. οὐ σκευά-
 σεις ἔριφον διὰ γάλακτος μητρὸς αὐτοῦ.¹⁷
 20. **וְהָיָה**. O'. *πρὸ προσώπου σου*. Σ. *προά-
 γοντά σε*.¹⁸
 21. **וְהָיָה**. *Clave tibi ab eo*. O'. *πρόσεχε*
σεαυτῷ (alia exempl. *αὐτῷ*)¹⁹.

21. **וְהָיָה**. *Ne contumax sis in eum*. O'.
 [καὶ] *μὴ ἀπέθι* ('A. *μὴ προσερίσῃς*. Σ. *μὴ
 παραπικραίνε*²⁰) αὐτῷ ('A. *Θ. ὁμοίως ἐν αὐτῷ*²¹).
וְהָיָה. *Non ignoscet delictis ves-
 tris*. O'. οὐ γὰρ μὴ ὑποστέλιθαι σε. Σ. οὐκ
 ἀφήσει παράπτωμα ὑμῶν.²²
 22. **וְהָיָה**. *Et inimicus ero*. O'. καὶ φυλάξῃτε
 τὴν διαθήκην μου, ✕ *ἔσεσθέ μοι λαὸς περιού-
 σιος*—καὶ ἔθνος ἅγιον. ταῦτα τὰ ῥήματα—
ὅσα ἂν εἶπω — σοι ✕ *ἐχθρεύσω*.²³
וְהָיָה. *Et adversabor adversariis
 tuis*. O'. καὶ ἀντικείμενοι τοῖς ἀντικειμένοις
 σοι. 'A. καὶ ἐνδῆσω τοὺς ἐνδεσμοντάς σε.²⁴
 23. **וְהָיָה**. O'. *ἡγούμενός σου*. "Ἄλλος" πρὸ προσ-
 ὴτου σου.²⁵ "Ἄλλος" ἐνώπιόν (σου).²⁶
 26. **וְהָיָה**. *Abortiens*. O'. *ἄγονος*. "Ἄλλος"
ἄτεκνος.²⁷
וְהָיָה. O'. *τῶν ἡμερῶν* ("Ἄλλος" *ἐτῶν*²⁸) σου.

Ad τὰ θηρία τὰ ἄγρια (sic) Cod. 58 in marg.: γρ. καὶ τὰ ζῶα.
⁹ Sic Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii, et Syro-hex. in
 marg. ¹⁰ Syro-hex. ¹¹ Cod. VII in marg. manu 2da.
 Nisi forte glossa sit. ¹² "Sic omnes MSS. Regii et
 Colbertinus sine interpretis nomine."—Montef. Cat. Ni-
 ceph. p. 813: "Ἄλλος φησὶ, κοῦφος. ¹³ Nobil., Codd. X,
 85 (teste Montef.), et Cat. Niceph. p. 814. ¹⁴ Nobil.,
 Cat. Niceph. ibid. ¹⁵ Sic Codd. VII, 55, 71, 72, 75, 128,
 Arm. 1, Syro-hex. Post τὰ θριά σου Ald., Codd. 29, 83
 insuper addunt: οὐκ ἐπιθυμῆσαι οὐθεὶς τῆς γῆς σου. Cf. Exod.
 xxxiv. 24. ¹⁶ Nobil. (Montef. edidit: "Ἄλλος" *θυσιά-
 σματος*. "Ἄλλ. *ἀγιάσματος*. "Ἄλλ. *θυμιάσματος*.) Prior lectio
 est in Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, aliis, et Syro-hex.
 Pro *ἀγιάσματος* stat solus Cod. 128; pro *θυμιάσματος*, quae
 forma non alias legitur, solus Cod. 72. Cf. ad Cap.
 xxxiv. 25. ¹⁷ Nobil., et S. Cyril. in Cat. Niceph. p. 818.
 Opinatur D. Abr. Geiger in *Symmachus* etc. p. 51, Sym-
 machum vocem generaliorem *σκευάζειν* posuisse, ut senten-
 tiam magistrorum Judaeorum strueret, qui praeceptum
 hoc sensu latiori de *quavis mixtura carnis et lactis* intelli-
 gendum esse statuerunt. Nobis quidem Symmachi versio
 a LXXviri hoc uno differre videtur, quod proprietati
 Graecae linguae magis studuerit; in qua *σκευάζει* et *σκευ-
 ασία* de *confectione ciborum* eleganter dicuntur. (In textu
 post *μητρὸς αὐτοῦ* Cod. 58 infert: *ὅτι ὁ ποῖόν τοιαύτην θυσίαν,
 μίσος καὶ παράβασις ἐστίν τῷ Ἰακώβ*. Cf. Hex. ad Deut.
 xiv. 20.) ¹⁸ Codd. 58 (in marg. sine nom.), 85. Vulg.:

qui praecedat te. ¹⁹ Sic Cod. 75 (a 1ma manu), Syro-
 hex., et Patres. ²⁰ Cod. X affert: 'A. *μὴ προσερίσῃς*.
 Σ. *μὴ παραπικραίνου*. Montef. edidit: 'A. *μὴ προσερίσῃς*.
 Σ. *μὴ παραπικραίνῃς* [soloece], notans: "Sic Basil., qui ad
 Aquilam habet *μὴ προσαιρήσεις*." Sed Holmesii amanu-
 ensis e Cod. 85 diserte exscripsit: 'A. *μὴ προσαιρήσεις*. Σ.
μὴ παραπικραίνε; et sic ad literam in marg. sine nom. Codd.
 58, 130. ²¹ Syro-hex. Sic in textu Codd. 58, 72, et
 probabiliter Syro-hex. ²² Procop. in Cat. Niceph. p. 818.
 Ad *ὑποστέλιθαι* Cod. VII in marg. manu 2da: *συγχωρήσει*.
²³ Sic Syro-hex. in textu; in marg. autem e regione sine
 indice: "Ista quibus superimpositi asterisci, non reperta
 fuerunt hic [scilicet quia male translata sunt e Cap. xix.
 5, 6] in editione ista τῶν O'." Haec, καὶ φυλάξῃτε—*ὅσα ἂν
 εἶπω σοι*, quae in Hebraeo non habentur, desunt in Comp.,
 Ald., Codd. VII (a 1ma manu), 29, 59, 71, 83; unde con-
 stat, asteriscis (seu potius obelis) notari debuisse omnia
 a καὶ φυλάξῃτε ad *ὅσα ἂν εἶπω σοι* inclusive, non ea tan-
 tum quae sub asterisco Syrus habet. Cf. Ceriani ad loc.
²⁴ Codd. 85 (cum *ἐνδῆσω*, teste Holmesii amanuensi), 130.
 Cf. Hex. ad Psal. vi. 8. vii. 6, 7. xxii. 4. ²⁵ Cod. 71
 in textu: *πρὸ πρ. σου ἡγούμενός σου*, ex duplici versione.
²⁶ Cod. VII in marg. manu 2da, hic et v. 27. ²⁷ Codd.
 X, 85, uterque in marg. sine nom. "Haec versio videtur
 Aquilae, qui alibi **וְהָיָה** vertit *ἀντικείμενον* Psal. xxxiv. 12."
 —Montef. Duplex versio, *ἄτεκνος* οὐδὲ *ἄγονος*, est in Comp.,
 Codd. 19, 108. ²⁸ Sic in textu Codd. X, 85.

27. **תַּת־אִי־מִתִּי**. *Terrorem meum*. O'. τὸν φόβον
 ✠ 'Εβρ. μου ^{4,29} 'Α. Σ. τὴν κατάπληξίν
 μου.³⁰

וְהִמַּתִּי. *Et conturbabo*. O'. καὶ ἐκστήσω.
 "Ἄλλος" καὶ πατάξω.³¹

28. **וְהִרְשָׁה**. *Et ejiciet (crabro)*. O'. καὶ ἐκβαλεῖς
 (alia exempl. ἐκβαλεῖ, alia ἐκβαλῶ³²).

29. **מִשְׁנֵה**. O'. Vacat. ✠ 'Εβρ. ἀπὸ προσώπου
 σου ^{4,33}

31. **פְּלִשְׁתִּים**. O'. τῆς Φυλιστιείμ. 'Α. Θ. ὁμοίως
 τοῖς O'. Σ. τῶν Φυλιστιαίων (s. Φυλισταίων).³⁴

מִשְׁנֵה. O'. ἀπὸ σοῦ. "Ἄλλος" ἐναντίον σου.³⁵

Cap. XXIII. 6. **πένητός** ✠ 'Εβρ. σου ^{4,36} 7.
 — παντός. ^{4,37} ✠ Oί Γ'. καὶ ⁴ ἀθῶν.³⁸ 10. ✠
 καὶ ⁴ ἔξ.³⁹ 11. ὑπολειπόμενα ✠ 'Α. Σ. αὐτῶν ^{4,40}
 16. — ποιήσεις ⁴. 20. — σοι ^{4,41} 22. ἐὰν ✠ ἀκοῇ ⁴
 ἀκούσητε ^{4,42} 23. — ὁ ⁴ ἄγγελος.⁴³ 24. καθελεῖς ✠
 αὐτούς. ^{4,44} 28. — καὶ ⁴ τοὺς Εὐαίους.⁴⁵ 31. ἔως
 τοῦ — μεγάλου ⁴ ποταμοῦ — Εὐφράτου ^{4,46}

CAP. XXIV.

6. **וַיִּשֶׁם בְּאֶמְנָה**. *Et infudit in pelves*. O'. ἐνέ-

χεεν (Σ. Θ. ὁμοίως τοῖς O') εἰς κρατῆρας.
 'Α. ἔθηκεν ἐν προθύμασιν.²

9. **מִזְרְגִי**. O'. τῆς γερούσιας. Alia exempl. τῶν
 πρεσβυτέρων.³

10. **וַיִּרְאוּ אֶת־אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל**. O'. καὶ εἶδον τὸν
 τόπον, οὗ εἰστῆκε ὁ θεὸς τοῦ 'Ισραήλ. 'Α. καὶ
 εἶδον τὸν θεὸν 'Ισραήλ. Σ. καὶ εἶδον ὁράματι
 τὸν θεὸν 'Ισραήλ.⁴

כַּמְנִשָּׁה. *Sicut opus pellucidum* (s. tes-
 sellatum). O'. ὥσει ἔργον πλίνθου ("Ἄλλος"
 λευκοῦ⁵).

הַשָּׁמַיִם. O'. τοῦ οὐρανοῦ. Σ. Θ. κατὰ τὸν οὐ-
 ρανόν.⁶

12. **אֶת־לֶחֶם**. O'. τὰ πυξία. 'Α. Σ. Θ. τὰς
 πλάκας.⁷

לְהוֹרֹתָם. *Ad docendum eos*. O'. νομοθετῆσαι
 ('Α. φωτίσαι. Σ. ὑποδείξαι⁸) αὐτοῖς.

13. **מִשְׁתָּהוּ**. *Minister ejus*. O'. ὁ παρεστηκὸς
 αὐτῷ. 'Α. Σ. Θ. ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ.⁹

14. **וַיִּבְרְכוּ**. *Expectate nos*. O'. ἡσυχάζετε. 'Α.
 καθίστατε. Σ. περιμένετε (s. προσμένετε).¹⁰

וַיָּבֹא. *Accedat*. O'. προσπορευέσθωσαν. "Ἄλ-
 λος" προσεγγισάτω (s. —σάτωσαν).¹¹

²⁹ Syro-hex. Sic sine notis Comp., Codd. VII (manu 2da), 14, 15, 16, alii. ³⁰ Codd. X, 130 (cum 'Α. pro 'Α. Σ.). Sic sine nom. Nobil., Cod. 85 in marg. ³¹ Cod. VII in marg. manu 2da.

³² Prior lectio est in Codd. VII, X, 14, 16, 18, aliis, et Syro-hex. (in plurali); posterior in Comp., Ald., Codd. III, 19, 75, aliis. ³³ Syro-hex. in textu. Sic sine notis Comp., Codd. 14, 15, 16, alii, Arm. 1.

³⁴ Syro-hex., qui in textu **וְהִמַּתִּי**, in lectione autem Symmachi **וְהִמַּתִּי** habet. Cf. Hex. ad Psal. lv. 1. Jerem. xlvii. 4. Amos i. 8. Cod. VII in marg. manu 2da: τῶν ἀλλοφύλων. ³⁵ Sic in textu Cod. 32. ³⁶ Syro-hex. Sic sine notis Cod. 72. ³⁷ Idem. ³⁸ Idem.

Sic sine notis Codd. 15, 53, 58, 72, Arm. 1. ³⁹ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 72. ⁴⁰ Idem. Sic sine notis Comp., Codd. 15, 53, 72, Arm. 1. ⁴¹ Idem. ⁴² Idem (qui pingit: ✠ ἐὰν ἀκοῇ ⁴). Vox ἀκοῇ deest in Ald., Codd. VII (a 1ma manu), 29, 53, aliis. ⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem.

Sic sine aster. Comp., Codd. 14, 16, 25, alii, Arm. 1. ⁴⁵ Idem. ⁴⁶ Idem (qui pingit: ἔως τοῦ — μ. π. Εὐφρά-
 του ⁴). Vox μεγάλου deest in Codd. 53, 58.

CAP. XXIV. ¹ Syro-hex. ² Cod. 85, teste Montef.;

nam in collatione Holmesiana lectio anonyma est. Cod. 130 in textu: ἔθηκεν (sic) ἐν προθύμασιν. (Montef. vertit, in pateris, sensu ita postulante; sed apud bonos scriptores προθύματα sunt τὰ προκατάργματα, ἢ τὰ πρὸ τῆς θυσίας γενόμενα θυμιάματα, ἢ πλακούντια, teste Schol. ad Aristoph. Plut. 660.) Ad εἰς κρατῆρα (sic) Cod. VII in marg. manu 2da: εἰς τὰς λεκάδας; Cod. 56 autem in marg.: εἰς χέρνιδα (χέρνιδα). ³ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii (inter quos 131, cum γερούσια superscript. manu recentiore), Arm. 1, et Syro-hex. ⁴ Cod. 85, teste Montef. ⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁶ Syro-hex. **וַיָּבֹא**. Sed locutio Syriaca apta est, ni fallor, Hebraeis **וַיָּבֹא** pro quibus LXX verbosè posuerunt, ὥσπερ εἶδος στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ. Cf. Hex. ad Ezech. xxiv. 2. ⁷ Codd. 85, 130 (cum 'Α. Σ.). ⁸ Codd. 85, 130. Cf. ad Cap. iv. 12. ⁹ Nobil. (cum 'Α. Σ.), Codd. 85 (teste Montef.), 130. Cod. VII in marg. manu 2da: 'Α. Σ. Θ. ὁ λειτουργὸς αὐτῷ (sic). ¹⁰ Codd. X, 85 (cum προσμ.). Cod. VII in marg. manu 2da: καθίστατε. ¹¹ Cod. VII in marg. manu 2da, cum compendio scripturae in fine. Cf. Hex. ad Job.

15. וַיִּכֶּס׃. Ο'. καὶ ἐκάλυψεν. "Αλλος" καὶ ἐσκή-
ασεν.¹³

16. וַיִּצְנֹן. Ο'. καὶ κατέβη ('Α. ἐσκήνωσεν. Σ.
ἐπανεπαύσατο¹⁹).

18. וַיִּרְוּ מַשְׁחָה. Ο'. καὶ ἦν ἐκεῖ. Alia exempl.
καὶ ἦν Μωσῆς.¹⁴

Cap. XXIV. 3. καὶ ✕ πάντα ✕ τὰ δικαιώματα.¹⁵
✕ ἀκουσόμεθα καὶ ✕ ποιήσομεν.¹⁶ 9. ✕ καὶ ✕ Να-
δάβ.¹⁷ 12. ✕ καὶ ✕ τὸν νόμον.¹⁸ 16. ✕ κύριος ✕.¹⁹

CAP. XXV.

2. וַיִּקְחוּ. Ο'. καὶ λάβετε. 'Α. Θ. καὶ λαβέτωσαν.¹

וְהָרִיחָה. Oblationem. Ο'. ἀπαρχάς. 'Α. ἀφαί-
ρεμα. Σ. Θ. ἀπαρχήν.²

וְאִשֶּׁר יִדְבְּנוּ לִבּוֹ. Quem impellet cor ejus. Ο'.
οἷς ἂν δόξῃ τῇ καρδίᾳ. 'Α. ὁ θέλων. Σ. ὁ
ἐκ θελήσεως (s. προαιρέσεως) αὐτοῦ.³

4. תּוֹלַעַת שָׁנִי. Vermem cocci (pannos coccineos).

xli. 8. ¹² Idem. ¹³ Cod. 85. ¹⁴ Sic Cod. 15, Syro-hex. (qui in marg. habet: ἐκεῖ). Holmes. ad ἀνέβη
eis τὸ ὄρος ex Arab. 1, 2 affert: *sedebat Moses in monte*;
quae nescio an huc pertineant. ¹⁵ Syro-hex. (qui pin-
git: ✕ καὶ πάντα ✕). Sic sine aster. Cod. 15, Arab. 2,
Arm. 1. ¹⁶ Idem (qui male pingit: ἀκουσόμεθα ✕ καὶ ✕
π.). Arab. 1, 2: *audiemus et faciemus*. ¹⁷ Idem.
¹⁸ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 58, Arab. 1, 2.
¹⁹ Idem.

CAP. XXV. ¹ Syro-hex. .ל. וְאִשֶּׁר יִדְבְּנוּ לִבּוֹ. Sic in textu
Comp., Codd. VII (ex corr. manu 2da), X (in marg.), 129.
Praeterea Cod. VII in marg. manu 1ma: *συ τωσαν*, h. e. Σ.
λαβέτωσαν. ² Syro-hex. .ל. וְאִשֶּׁר יִדְבְּנוּ לִבּוֹ. E Graecis libris Codd. 85, 130 afferunt: 'Α. ἀφαίρεμα;
Cod. X: 'Α. ἀφαίρεματα (quod fortasse ἀφαιρέματα (ἁφαιρέματα)
pertinet); Cod. VII in marg. manu 2da: ἀφαίρεματα, δόματα.
³ Idem: .ל. וְאִשֶּׁר יִדְבְּנוּ לִבּוֹ. Symmachi
Syriaca ad litteram Graeca fecimus; quae tamen nescimus
an potius vertenda sint, ὁ αὐθαίρετος (τῇ διανοίᾳ), quam
integram locutionem idem interpretes posuit pro Hebraea
τῇ καρδίᾳ. ⁴ Cod. X. Codd. 58, 130 in marg. sine
nom.: σκώλικος (s. σκόληκος) διάφορον. Cf. ad Cap. xxviii.

Ο'. κόκκινον διπλοῦν. 'Α. σκώληκος διάφορον.
Οἱ λοιποὶ διβαφές.⁴

5. וְהָרִיחָה. Rubro colore infectas. Ο'. ἡρυθρο-
δανωμένα. Οἱ λοιποὶ πεπυρρωμένα.⁵

וְהָרִיחָה. Melium (s. phocarium). Ο'. ὑακίνθινα.
Οἱ λοιποὶ ἰάνθινα.⁶

5 (Hebr. 6). וְהָרִיחָה לְשֵׁן לְמִשְׁחָה לְמִשְׁחָה לְמִשְׁחָה
וְהָרִיחָה לְשֵׁן לְמִשְׁחָה לְמִשְׁחָה לְמִשְׁחָה. Oleum in usum candelabri,
aromata in usum olei unctionis et suffimenti
odorati. Ο'. Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ ✕
✕ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, [καὶ] θυμιάματα
(‘Α. Σ. Θ. ἀρώματα⁷) εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρί-
σεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος.⁸

6 (7). וְהָרִיחָה. Onychis. Ο'. σαρδίου. Οἱ λοιποὶ
δνυχος.⁹

וְהָרִיחָה. Inclusionis (gemmae in fundas in-
clusae). Ο'. ✕ εἰς ✕ τὴν γλυφὴν.¹⁰ Οἱ λοι-
ποὶ πληρώσεως.¹¹

5, 8, 29. xxxviii. 23, 53. Graeco-Ven.: σκώληξ ἡρυθρός.
⁶ Codd. X, 85 (cum simplici ρ), 130 (idem), et Cat. Ni-
ceph. p. 833 (idem). Cod. VII in marg. manu 2da glossas
habet: πεφαινωμένα, βεβαμμένα, ρούσια. ⁶ Codd. X, 85
(teste Montef.). Cf. Hex. ad Ezech. xvi. 10. Syro-hex.
in marg. scholium affert: “*Hyacinthus*, id est τοῦ ἐστὶλλεβον
(*Hyacinthus*)” necnon ad Cap. xxxv. 7: “*Pelles hya-
cinthiniae* sunt τοῦ ἐστὶλλεβον (*Hyacinthus*).” Vocem Syri-
cam, quae in Lexicis desinatur, putat Ceriani omnino
esse Graecum σαρδίον, ut nomen sumptum. ⁷ Syro-hex.
(fort. *Isaia*) *Isaia*. ⁸ Ad θυμιάματα Cod. 108
in marg.: ἀρώματα. Cf. ad Cap. xxx. 23. ⁹ Syro-hex.
(qui perverse pingit: ✕ καὶ ἔλαιον—✕ καὶ εἰς τὴν σ. τοῦ
θυμιάματος ✕). Sic sine notis, absente [καὶ], Codd. 128,
129, 131 (in marg.), Cat. Niceph. p. 834, Arab. 1, 2,
Arm. 1. Cod. VII in marg. manu 2da: ἔλαιον εἰς καῦσιν
(superscript. λ^x), ἡδύσματα εἰς ἔλαιον τῆς ἀλοιφῆς, καὶ θυμιάμα
τῶν ἡδυσμάτων. Haec autem, ἔλαιον (non praemisso καὶ) εἰς
τὴν φαῦσιν—τοῦ θυμιάματος, post λίθους σαρδίου (v. 7) legun-
tur in Comp., Ald., Codd. 19, 56, 83, 108. ¹⁰ Codd. 85,
130. Ad σαρδίου (sic) Cod. VII in marg. manu 2da:
δνυχίους. Cf. Hex. ad Gen. ii. 12. ¹¹ Obelus est in
Syro-hex. ¹¹ Codd. X, 85, qui hanc lectionem post
sequentem εἰς τὸ λόγιον collocant. Etiam Cod. 130 affert:
Οἱ λοιποὶ τοιοῦτοι (τὸ λογιόν) πληρώσεως.

ἀσθήτων ⁴³ 'Α. ξύλου στετείμ. Σ. ἐκ ξύλων
ἀκανθίνων.³⁴

23 (24). וְהָיָה אֹתוֹ כְּהָיָה. O'. Vacat. ✕ και
καταχρυσώσεις αὐτὴν χρυσῷ καθαρῷ ⁴⁵.

וְהָיָה. Marginem aureum. O'. στρεπτὰ κυ-
μάτια χρυσᾶ. Alia exempl. — στρεπτὸν
κυμάτιον χρυσοῦν.³⁶

24 (25). וְהָיָה. O'. — στρεπτὸν κυμάτιον ✕
Σ. Θ. χρυσοῦν.³⁷

25 (26). עַל אַרְבַּע הַפָּאָת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע רַגְלָיו. O'. ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐτῆς.
Alia exempl. ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη ✕ Θ. ἃ
ἐστὶ τῶν τεσσάρων ποδῶν αὐτῆς.³⁸

26 (27). לְעִמָּת הַמִּסְגֶּרֶת. Juxta taeniam. O'.
ὑπὸ τὴν στεφάνην. Ἄλλος κατέναντι τῆς
στεφάνης.³⁹

28 (29). וְקִשְׁתָּיו. Et phialas. O'. καὶ τὰ σπον-
δεῖα. Σ. Θ. καὶ τὰς φιάλας.⁴⁰

29 (30). לֶחֶם פָּנִים. Panem faciei (coram Deo
propositam). O'. ἄρτους ἐναντίους. 'Α. ἄρ-
τους προσώπου. Σ. (ἄρτους) προθέσεως.⁴¹

30 (31). מִקְשָׁיו. O'. τορευτήν. 'Α. κεκομμένην. Σ.
Θ. ὡς οἱ O'.⁴²

וְיָרָה. Scarpus ejus. O'. ὁ καυλὸς αὐτῆς. OI
λοιποί. ὁ μηρὸς (αὐτῆς).⁴³

וְבִינָיו. Calices ejus. O'. καὶ οἱ κρατῆρες
(‘Α. σκύφοι⁴⁴).

וְיָרָה. Et flores ejus. O'. καὶ τὰ κρίνα
(‘Α. βλαστοί. Σ. ἄνθη⁴⁵).

32 (33). גְּבִיעֵי מִקְשָׁיִם. Calices ad formam floris
amygdalae facti. O'. κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι
καρυϊσκους. 'Α. σκύφοι ἐξημυγδαλισμένοι. Σ.
κρατῆρες ἐντετορευμένοι (s. ἐκτετυπωμένοι) ἀμύ-
γδαλα. Θ. κρατῆρες ἐξημυγδαλισμένοι.⁴⁶

וְשָׁלֹשׁ גְּבִיעֵי מִקְשָׁיִם בְּקֶנֶה הָאֶחָד נִפְתָּר. O'. Vacat. ✕ καὶ τρεῖς κρατῆρες
ἐκτετυπωμένοι καρυϊσκους ἐν καλαμίσκῳ τῷ
ἐνὶ σφαιρωτῇ καὶ κρίνον (‘Α. βλαστός. Σ.
ἄνθος. Θ. ὡς οἱ O'⁴⁷) ⁴⁸.

34 (35). וְנִפְתָּר תַּחַת-שְׁנֵי הַקֶּנִּים מִמּוֹנָה. O'.
Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ σφαιρωτῇ ὑπὸ
τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς ⁴⁹.

³³ Sic Syro-hex. (qui in marg. habet: χρυσίου καθαρῷ),
et sine notis Comp., Codd. 15, 72, 108, Arab. 1, 2, Arm. 1.
Duplex lectio, τρ. χρυσίου καθαρῷ ἐκ ξ. ἀσθήτων, est in
Codd. 19, 131 (cum ἐκ ξ. ἀσθήτων superscript. manu 2da).

³⁴ Syro-hex. ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹
Cod. 108 in marg. sine nom.: ἀκανθίνον (sic). Cf. ad Cap.
xxvi. 37. xxxv. 7. ³⁵ Sic Syro-hex. (qui male pingit:
καὶ κατ. αὐτὴν χρυσῷ ✕ καθαρῷ ⁴¹), et sine aster. Comp., Ald.,
Codd. 15, 58, 72, 83, 108, Arab. 1, 2, Arm. 1. ³⁶ Sic
Syro-hex., et sine obelo Codd. III, VII, X, 14, 16, 18, alii.

³⁷ Syro-hex. Prior vox deest in Cod. 54, Arab. 1, 2;
posteriorem sine notis agnoscunt Codd. III, 15, 106,
Arab. 1, 2. ³⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 15, 72.

³⁹ Cod. VII superscript. manu 2da. Cf. Hex. ad Ezech.
xlv. 6. xlviii. 8. Graeco-Ven.: ἀντικρὺ τοῦ περικλείσματος.

⁴⁰ Syro-hex. ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹
Cod. X. ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹
Cod. X, 18, 74, alii. ⁴¹ Nobil.

(cum προσώπων), Codd. VII (in marg. manu 2da), 85 (teste
Montef.), 130 (cum 'Α. προσώπου προθέσεως), Cat. Niceph.
p. 843. Minus probabiliter Cod. X: 'Α. Σ. προσώπου. Θ.
προθέσεως, repugnante etiam Syro-hex., qui affert: Σ. προ-
θέσεως (προθέσεως). Ad ἐναντίους Cod. 56 in marg.
notat: διπροσώπους (διπροσώπους). ⁴² Syro-hex. ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹

⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹
Cf. ad v. 17. ⁴³ Codd. X, 85
(ex quo Montef. exscripsit: 'Α. Σ. Θ. ὁ μηρὸς αὐτῆς; Hol-
mesii autem amanuensis: ὁ μηρὸς, sine nom.), 130. Cat.
Niceph. p. 844: 'Ο καυλός. Ἄλλος: μηρὸς. ⁴⁴ Cod. 85.

Cod. VII in marg. manu 2da: οἱ σκύφοι (sic). Ad ὁ καυλός
Cod. 130 vitiose scribit: ἄ. ὁ κύφος· οἱ λ. ὁ μηρὸς (sic). Cf.
ad v. 32. ⁴⁵ Codd. 85, 130. Nobil., Cat. Niceph. ibid.:
Σ. ἄνθη. ⁴⁶ Syro-hex. ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹

⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹
(Ad ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ σκύφοι, cf.
Hex. ad Gen. xlv. 2. Jerem. xxxv. 5.) E testibus Graecis
Nobil. affert: 'Α. ἐξημυγδαλωμένην [sc. λυχνίαν]. Σ. ἐκτετο-
ρευμένην ἀμύγδαλα. Codd. 85 (teste Montef.), 130: 'Α. ἐξη-
μυγδαλισμένοι. Σ. ἐντετορευμένοι. Cat. Niceph. ibid.: 'Α.
ἐξημυγδαλωμένην, ἐκτετορευμένην ἀμύγδαλα. Tandem Cod. X:

'Α. ἐξημυγδαλισμένοι. Σ. ἐντετορευμένοι ἀμύγδαλα, a quo
proxime abest Syrus, si sumas eum vocem ἐντετορευμένοι
paulo liberius quam de more reddidisse. ⁴⁷ Syro-hex.

⁴⁸ ⁴⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹
Sic Syro-
hex., et sine aster. Comp. (cum ἐν τῷ ἐνὶ καλ.), Arab. 1, 2.

⁴⁹ Syro-hex. (qui pingit: καὶ σφαιρωτῇ — ✕ ἐξ αὐτῆς ⁴⁹). Sic
sine aster. Cod. VII in marg. manu 2da.

35 (36). תַּבְרָחָהּ. Ο' τορευτή. [Ἄ. ἐξημυδαλω-
μένη.] Σ. ἐκτετορευμένη.⁵⁰

37 (38). וְיִמְנֶה עִמָּוֶה. Et forcipem (emunctorium)
ejus. Ο' καὶ τὸν ἐπαρυστήρα αὐτῆς. Οἱ
λοιποὶ λαβίδας.⁵¹

וְיִמְנֶה עִמָּוֶה. Et receptacula ejus (ubi quae
emuncta sunt, deponantur). Ο' καὶ τὰ ὑποθέ-
ματα (Οἱ λοιποὶ πυρεῖα⁵²) αὐτῆς. Ἄ. Σ. Et
vasa emunctoria ejus.⁵³

Cap. XXV. 3, 4. ✕ Ἐβρ. καὶ ἄ χαλκὸν, ✕ Οἱ
Γ'. καὶ ἄ νάκινθον, ✕ Οἱ Γ'. καὶ ἄ πορφύραν.⁵⁴
4. — κεκλωσμένην ἄ. 8. — ἐν τῷ ὄρει ἄ.⁵⁵ 9. τὸ
μήκος ✕ Θ. αὐτῆς ἄ.⁵⁶ τὸ πλάτος ✕ Θ. αὐτῆς ἄ.
τὸ ὕψος ✕ Θ. αὐτῆς ἄ.⁵⁷ 10. — στρεπτά ἄ.⁵⁸ 11.
τὸ κλίτος ✕ Σ. Θ. αὐτῆς ἄ.⁵⁹ τὸ κλίτος ✕ αὐ-
τῆς ἄ.⁶⁰ 16. τὸ μήκος ✕ Θ. αὐτοῦ ἄ.⁶¹ τὸ πλάτος
✕ αὐτοῦ ἄ.⁶² 18. — δύο ἄ.⁶³ κλίτη ✕ Σ. Θ. αὐ-
τοῦ ἄ.⁶⁴ 19. τὰς πτέρυγας ✕ Σ. Θ. αὐτῶν ἄ.⁶⁵
22. τὸ μήκος ✕ Ἄ. Θ. αὐτῆς ἄ.⁶⁶ τὸ εὖρος ✕ Ἄ.
Θ. αὐτῆς ἄ.⁶⁷ τὸ ὕψος ✕ Ἄ. Θ. αὐτῆς ἄ.⁶⁸ 24. τῇ

στεφάνῃ ✕ Ἄ. Σ. αὐτῆς ἄ.⁶⁹ 25. ποιήσεις ✕ Ἐβρ.
αὐτῇ ἄ.⁷⁰ 27. — καθαρῶ ἄ.⁷¹ 28. τὰ τρυβλία ✕ Οἱ
Γ'. αὐτῆς ἄ.⁷² τὰς θυτσκας ✕ Ἐβρ. αὐτῆς ἄ., καὶ
τὰ σπονδεῖα ✕ Ἐβρ. αὐτῆς ἄ., καὶ τοὺς κυάθους
✕ Ἐβρ. αὐτῆς ἄ.⁷³ 30. οἱ καταμίσκοι ✕ Ἐβρ.
αὐτῆς ἄ., καὶ οἱ κρατήρες ✕ Οἱ Γ'. αὐτῆς ἄ., καὶ οἱ
σφαιρωτήρες ✕ Οἱ Γ'. αὐτῆς ἄ., καὶ τὰ κρίνα ✕ Οἱ
Γ'. αὐτῆς ἄ.⁷⁴ 31. πλαγίων ✕ Ἐβρ. αὐτῆς ἄ. τοῦ
κλίτους ✕ Οἱ Γ'. αὐτῆς ἄ. τοῦ δευτέρου.⁷⁵ 32. —
καὶ ἄ τρεῖς.⁷⁶ 33. σφαιρωτήρες ✕ αὐτῆς ἄ.⁷⁷ 34.
— οὗτω ἄ.⁷⁸ 35. οἱ σφαιρωτήρες ✕ Ἄ. Θ. αὐτῶν ἄ.,
καὶ οἱ καταμίσκοι ✕ Ἄ. Θ. αὐτῶν ἄ.⁷⁹ 36. προσώ-
που ✕ Οἱ Γ'. αὐτῆς ἄ.⁸⁰

CAP. XXVI.

1. אֹהֶל מוֹעֵד. Aulaea. Ο' αὐλαίας. Ἄ. δέρρεις.¹
בְּחָכְמָה. Ingeniosi (textoris). Ο' ὑφάντου. Ἄ-
λος ποικιλοῦ.²
5. וְיָבִיאוּ אֶת-הַבְּרָזִים אֲשֶׁר-לִפְנֵי הָאֹהֶל מוֹעֵד. Oppositi

⁵⁰ Sic Montef. e schedis Combefis. Cf. ad v. 17. Aquilae lectionem prorsus alienam esse ab hoc loco quis videt.

⁵¹ Cod. X. Cf. Hex. ad Jesai. vi. 6. Syro-hex. ad καὶ τὸν ἐπαρυστήρα (وְיִמְנֶה עִמָּוֶה) affert: Ἄ. Σ. καὶ vasa emunctoria (وְיִמְנֶה עִמָּוֶה) αὐτῆς. Θ. καὶ λαβίδας (וְיִמְנֶה עִמָּוֶה) αὐτῆς. Sed priorem lectionem ad καὶ τὰ ὑποθέματα (וְיִמְנֶה עִמָּוֶה) potius pertinere probabiliter opinatus est Ceriani ad loc.

⁵² Cod. X affert: Ο' ὑποθέματα. Οἱ λοιπ. πυριατὰ καλούμενα τρυβλία, ubi pro πυριατὰ Ceriani corrigit πυρία (s. πυρεῖα) τὰ, h. e. patellae quae πυρεῖα vocantur. Cf. Exod. xxvii. 3. Num. xvi. 6 in Hebr. et LXX. ⁵³ Syro-hex. (ut supra): وְיִמְנֶה עִמָּוֶה. "Noster per وְיִמְנֶה

reddit statim in textu ὑπόθεμα, bis ἐνθέμιον (seu ut alii legunt, ἀνθέμιον) Exod. xxxvii. 17 (xxxviii. 16); ubi quidem Syrus omnino videtur ex usu vocis Syrae legisse ἐνθέμιον, non ἀνθέμιον, quod Eccles. xii. 6 veritit وְיִמְנֶה — Ceriani. ⁵⁴ Syro-hex. (Post asteriscos duos posteriores Pro — fortasse pingendum —, quae literae in characterе Estrangh. vix, et ne vix quidem, distingui possunt.) Copula prior deest in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 16, 18, aliis; posteriores in Codd. VII, X, 16, 18, aliis.

⁵⁵ Idem. ⁵⁶ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ⁵⁷ Idem. Pronomen est in Codd. 14, 15, 16, aliis. ⁵⁸ Idem. Vox deest in Cod. 58. ⁵⁹ Idem. Sic sine notis Ald., Codd. 15, 83, Arab. 1, 2. ⁶⁰ Idem.

Sic sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2. ⁶¹ Idem. Sic sine notis Cod. 15, Arab. 1, 2. ⁶² Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 25, alii, Arab. 1, 2. ⁶³ Idem. ⁶⁴ Idem.

Pronomen est in Codd. 14, 15, 16, aliis. ⁶⁵ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72. ⁶⁶ Idem. Pronomen est in Codd. 15, 72.

⁶⁷ Idem. Pronomen est in Cod. 15. ⁶⁸ Idem. Pronomen est in Codd. 14, 15, 16, aliis. ⁶⁹ Idem. Sic sine notis Cod. 15, Arab. 1, 2. ⁷⁰ Idem.

Sic sine notis Comp., Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ⁷¹ Idem. Vox abest a Codd. 71, 76. ⁷² Idem. Pronomen legitur in libris omnibus. ⁷³ Idem. Praeter Arab. 1, 2 pronomen prius est in Codd. 15, 72, alterum in Cod. 15, posterius in Codd. 15, 58.

⁷⁴ Idem. Pronomina sunt in Codd. 15, 72 (excepto 3to), Arab. 1, 2. ⁷⁵ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ⁷⁶ Idem. Copula deest in Cod. 58. ⁷⁷ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ⁷⁸ Idem. ⁷⁹ Idem. Pronomina sunt in Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ⁸⁰ Idem.

Sic sine notis Comp., Codd. 15, 19, 58, 72, 108.

CAP. XXVI. ¹ Cod. X. Syro-hex. in marg.: Ἄ. ΑΕΡ-ΠΙC (sic). Vocem Graecam in apographo suo male exarata non interpretatus est Syrus noster, fortasse quia non intellexit; quod ei accidisse videtur ad Cant. Cant. ii. 17.

Ad δέρρεις (وְיִמְנֶה) cf. Hex. ad Jesai. liv. 2. Jerem. xlix. 29. ² Cod. X in marg. sine nom.

sint *laqueoli alter alteri*. Ο. ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι (Σ. Θ. συναντῶσαι³) ✕ αἱ ἀγκύλαι⁴ ἀλλήλαις εἰς ἐκάστην (alia exempl. εἰς ἀλλήλας ἐκάστη⁵). Τὸ Σαμαρειτικόν διαδεχόμεναι συμβολαὶ μία πρὸς μίαν ἀντιπροσώπως, κατὰ τὸ προσέχειν ἀλλήλαις.⁶

6. **וְרִיבֵי**. *Uncinos*. Ο. κρίκους. "Ἄλλος δακτυλίου.⁷ **וְהָיָה הַמִּשְׁכָּן וְהָיָה**. Ο. καὶ ἔσται ἡ σκηνὴ μία. 'Α. καὶ ἔσται ἡ σκηνὴ ἐν τῇ σκηνῇ.⁸

7. **וְיָרִיעַת עֲנִיִּים**. *Aulaea e pilis caprinis*. Ο. δέρρεις τριχίνας ("Ἄλλος αἰγείας⁹). 'Α. Σ. καλυπτῆρας τριχίνους.¹⁰

13. **בְּעֶדֶת בְּאֵרָהּ יִרְעַת**. *In eo quod redundat in longitudine aulaeorum*. Ο. ἐκ τοῦ ὑπερέχοντος τῶν δέρρεων, ἐκ τοῦ μήκους τῶν δέρρεων. Alia exempl. ἐκ τοῦ ὑπερέχοντος ✕ τοῦ μήκους⁴ τῶν δέρρεων.¹¹

15. **וְהָיוּ הָאַתְרֵיבֵּי**. *Asseres*. Ο. στύλους. 'Α. Σ. Θ. σανίδας.¹²

וְעָמְדוּ. *Erectos*. Ο. Vacat. ✕ 'Α. Θ. ἐστῶ-
τας⁴.¹³

16. **וְהָיוּ הָאַתְרֵיבֵּי**. *Longitudo asseria*. Ο. ποιήσεις τὸν στύλον τὸν ἕνα. Alia exempl. ✕ μήκος⁴ — ποιήσεις⁴ τὸν στύλον — τὸν ἕνα⁴.¹⁴

17. **וְהָיוּ הָאַתְרֵיבֵּי**. *Impages*. Ο. ἀγκωνίσκους. 'Α. χεῖρας. Σ. κατοχεῖς.¹⁵

18. **וְהָיוּ הָאַתְרֵיבֵּי**. Ο. στύλους (s. τοὺς στύλους). 'Α. Σ. Θ. τὰς σανίδας.¹⁶

20. **וְהָיוּ הָאַתְרֵיבֵּי**. *Et lateri tabernaculi secundo*. Ο. καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον. Alia exempl. κατὰ δὲ τὸ κλίτος ✕ τῆς σκηνῆς⁴ τὸ δεύτερον.¹⁷

21. **וְהָיוּ הָאַתְרֵיבֵּי**. Ο. βάσεις αὐτῶν (alia exempl. αὐτοῖς¹⁸).

וְהָיוּ הָאַתְרֵיבֵּי. Ο. τῷ στύλῳ. "Ἄλλος ὑποκάτω.¹⁹

24. **וְהָיוּ הָאַתְרֵיבֵּי**. *Geminae ab inferiore parte*. Ο. ἐξ ἴσου κάτωθεν. 'Α. Σ. Θ. διδυμεύοντες κάτωθεν.²⁰

וְהָיוּ הָאַתְרֵיבֵּי. Ο. ἐκ τῶν κεφαλῶν (alia exempl. κεφαλίδων²¹) ✕ αὐτῶν⁴.²²

³ Syro-hex. ✕ **וְהָיוּ הָאַתְרֵיבֵּי**. In textu idem est Syriacum pro ἀντιπίπτουσαι.

⁴ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 72, 128 (sine artic.).

⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex.

⁶ Nobil., Reg. unus, et Cat. Niceph. p. 848 (cum μία τὴν μίαν ἀντὶ προσώπου).

⁷ Sic Cod. 75 in textu. Cod. X in marg. sine nom.: δακτύλους (sic).

⁸ Cod. X. Lectio corrupta, cujus loco Aquila, ni fallor, scripsit: καὶ ἔσται ἡ σκηνὴ ἓν.

⁹ Cod. VII in marg. manu 2da.

¹⁰ Cod. X. Nobil. affert: Schol. τριχίνοι καλυπτῆρες; et sic Cod. 85 in marg. sine nom.

Et reapse lectio scholiastam magis quam interpretem sapit, saltem Aquilam, cui potius vindicarem δέρρεις αἰγείας.

Cf. ad Cap. xxvi. i. xxxv. 24.

¹¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Arab. 1, 2 (cum ἐκ τοῦ μήκους¹), Arm. ed. In lectione vulgari haec, ἐκ τοῦ μ. τῶν δ., desunt in Codd. III, VII (a 1ma manu), 58, 59, 72, 118; quae fortasse in Origenis quoque exemplaribus perierant.

¹² "Sic Colbertinus codex."—Montef. Syro-hex. **וְהָיוּ**.

וְהָיוּ. Theodoret. Quaest. LX in Exod. (Opp. T. I, p. 164):

Εἰκοσι γὰρ σανίδας εἶχε τὸ νότιον μέρος, καὶ τοσαύτας τὸ βόρειον· σανίδας γὰρ τοὺς στύλους ἀνόμεσαν οἱ ἄλλοι ἐρμηνεύουσι.

¹³ Syro-hex. in textu: **וְהָיוּ**.

וְהָיוּ. Sic sine notis Codd. 15, 56 (cum ἀσθηκῶν), 72.

¹⁴ "Lectionem paululum mutatam puto, ut in genere concordaret cum

στύλους."—Ceriani. Cod. VII in marg. manu 2da: (καὶ ποιήσεις) τὰς σανίδας τῆς σκηνῆς ἐκ ἑ. ἀ. ἰσταμένας.

¹⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. et obelis Codd. 15 (cum μήκος post ποιήσεις), 72, Arab. 1, 2.

Deest ποιήσεις in Codd. III, VII, X, 14, 16, aliis, et τὸν ἕνα in Cod. 58.

¹⁶ Cod. X. Nobil., Cod. 85 (teste Montef.): Σ. κατοχεῖς.

Vox κατοχεῖς, *veragulum*, nescio an occurrat nisi apud Callimachum in Hymn. ad Apoll. 6:

Αἰτοὶ (*sponle*) νῦν κατοχῆς ἀνακλίνεσθε θυράων, ubi Spanhem. ad nostrum locum provocat.

Cod. VII in marg. manu 2da: στρόφιγγας.

¹⁷ Syro-hex. **וְהָיוּ**.

וְהָיוּ. Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 15, 58, 72 (omnes om. τὸ δεύτερον, ait Holmesius; sed hoc de Cod. 58 falsum esse testari possumus), Arab. 1, 2.

(Ad *borrān* (v. 18) in Cod. VII superscripsit manus 2da: νότον;

ad νότον autem (v. 20) eadem manus superscripsit: *borrān*;

et sic Montef. ex Catenis suis.)

¹⁸ Sic Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex. (cum αὐτῶν in marg.).

¹⁹ Cod. VII in marg. manu 2da.

²⁰ Syro-hex. **וְהָיוּ**.

וְהָיוּ. Cod. VII in marg. manu 2da:

וְהָיוּ (sc. σανίδες).

²¹ Sic Ald., Codd. III, VII, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex. (sc. **וְהָיוּ**).

Cod. 85 in marg.: **וְהָיוּ** (sc. **וְהָיוּ**).

φιλάδων, credo ex scriptura ejusdam codicis, **φιλάδων**; unde

Montef. edidit: "Ἄλλος **φιλάδων**.

²² Sic Syro-hex., et

24. **הָאֵלֶּיךָ הַיָּמִינִי**. *Ad annulum alterum.*
 O'. εἰς σύμβλησιν (alia exempl. συμβολήν²³)
 μίαν. "Ἄλλος" εἰς τὸ δακτύλιον τὸ ἐν.²⁴
32. **עֲמִידֵי**. O'. στύλων. 'A. Σ. Θ. ὁμοίως' στύ-
 λων.²⁵
33. **תַּחַת הַקִּרְכִּים**. O'. ἐπὶ τῶν στύλων (s. τοὺς
 στύλους). "Ἄλλος" ὑποκάτωθεν τῶν κρίκων.²⁶
34. **וְנָתַתְּ אֶת־הַפְּנֵפֶת עַל אֲרֹן**. *Et pones propi-
 tiatorium super arcam.* O'. καὶ κατακαλύψεις
 τῷ καταπετάσματι (הַפְּנֵפֶת) τὴν κιβωτόν. Σ.
 καὶ θήσεις (s. ἐπιθήσεις) τὸ ἱλαστήριον ἐπὶ τὴν κιβω-
 τόν.²⁷
35. **פָּנֶיךָ**. O'. τὸ πρὸς βορρᾶν. (X) καὶ ποιήσεις
 θυσιαστήριον θυμιατήριον θυμιάματος ἐκ ξύλων ἀσήπτων.
 καὶ ποιήσεις αὐτὸ πηχέως τὸ μῆκος, καὶ πηχέως τὸ εὖρος,
 τετράγωνον ...²⁸
36. **לְפָנֶיךָ לַפֶּתַח הָאֹהֶל**. *Operimentum (velum) ad
 introitum tabernaculi.* O'. ἐπίσπαστρον ('A.

παταναυσμόν²⁹) X' Εβρ. τῇ θύρᾳ τῆς σκη-
 νῆς³⁰ "Ἄλλος" κατασκέπασμα εἰς ἀνοίγμα
 τῆς σκέπης.³¹

37. **עֲמִידֵי**. O'. στύλους X' Θ. ἀσήπτους³²
 'A. . στείμ. Σ. . ἀκαθίνους.³³

Cap. XXVI. 2. τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς (sic) —
 ἔσται³⁴ τὸ αὐτὸ — ἔσται³⁵ 4. καὶ ποιήσεις
 — αὐτῇ (sic)³⁶ 8. — ἔσται³⁷ τριάκοντα. μέτρον
 τὸ αὐτὸ (sic) — ἔσται³⁸ 10 (in posteriore loco).
 — ποιήσεις³⁹ 12. — ὑποκαλύψεις εἰς τὸ πλεονάζον
 τῶν δέρεων τῆς σκηνῆς⁴⁰ 13. X' Θ. καὶ⁴¹ ἔσται.⁴²
 καλύπτῃ X' αὐτήν⁴³ 16. ἡμίους X' πηχέως⁴⁴
 21. — εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ⁴⁵, καὶ δύο βάσεις
 τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ — εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ⁴⁶
 25. δεκαεὶς X' βάσεις⁴⁷ — εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη
 αὐτοῦ⁴⁸ 26. — ἐνὶ⁴⁹ 28. — ἐνός⁵⁰ — ἔτε-
 ρον⁵¹ 29. τοὺς δακτύλους X' Θ. αὐτῶν⁵² 35.
 — τῆς σκηνῆς⁵³ τὸ πρὸς βορρᾶν.⁵⁴

sine aster. Cod. 15. ²³ Sic Codd. III, 71. ²⁴ Cod.
 VII in marg. manu 2da. Cf. v. 29 in LXX. Graeco-Ven.:

πρὸς τὸν κρίκον τὸν ἕνα. ²⁵ Syro-hex.: "A. Σ. Θ. similiter
 στύλων dixerunt hic." Respicit lectionem trium inter-
 pretum ad v. 15 scriptor, ignarus, ut videtur, Hebraei
 archetypi. ²⁶ Cod. VII in marg. manu 2da. Fortasse

est Aquilae, coll. Hex. ad Cap. xxxvi. 11; cuius quoque
 est lectio γλωσσόκομον, quam ad κιβωτόν in marg. apponit
 idem codex. ²⁷ Syro-hex. **וְנָתַתְּ אֶת־הַפְּנֵפֶת עַל אֲרֹן**. Cf. Cap. xxv. 21 in LXX et Syro-hex.

²⁸ Syro-hex. in marg.: "(Exemplar) Hebraeum Samaritanorum. Post haec est in eo exinde a: καὶ ποιήσεις—

τετράγωνον. Quae etiam hic [nempe in textu LXXviri] post ista reperies, post: καὶ γνώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ

θεὸς αὐτῶν, ὁ ἐξαγαγὼν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐπικληθῆναι αὐτοῖς, καὶ εἶναι αὐτῶν θεός (Cap. xxix. 46)." Revera locus

allatus, καὶ ποιήσεις—τετράγωνον, initium est pericopae
 decem versuum textus Hebraeo-Samaritani post v. 35 in-

sertata, quos Hebraeus habet Cap. xxx. 1-10. ²⁹ Cod. X.
 Cod. 108 affert: 'A. Σ. πᾶντομα (sic). Cf. Hex. ad Exod.

xxvii. 16. Num. iv. 5, 26. ³⁰ Syro-hex. (De nota X
 aliquid dubii ne sit X) Haec desunt in Comp., Ald.

(quī τῇ θύρᾳ tautum habet), Codd. II (in textu), III, VII,
 X, 14, 16, aliis fere omnibus. Habent sine aster. Codd. 15,

72, 130 (in marg.), Arab. 1, 2. ³¹ Cod. VII in marg.
 manu 2da. Aquilae esse crediderim, coll. Hex. ad Num.

iv. 26, nisi vox κατασκέπασμα paululum obstiterit. Prae-

terea Montef. e Regio 1825 edidit: "Ἄλλος" παρακάλυμμα
 τῆς θύρας τῆς σκηνῆς; quae glossa esse videtur vocis ἐπίσπα-

στρον, qualis in marg. Cod. 128 legitur: ἐπίσπαστρον ὀνο-
 μάξει τῆς θύρας τὸ καταπέτασμα. Ceterum humani aliquid

passus est Procopius in Cat. Niceph. p. 858, qui ad v. 37
 notat: διὸ ὁ μὲν Ἀκύλας φησὶ καὶ ποιήσεις τῷ ἐπίσπαστρον
 οἱ δὲ O' καὶ ποιήσεις τῷ καταπέτασματι εἰς στύλους. ³² Sic

Syro-hex., et sine notis Ald., Codd. 15, 72, 83, 128, Arab.
 1, 2, Arm. 1. ³³ Syro-hex. **וְנָתַתְּ אֶת־הַפְּנֵפֶת עַל אֲרֹן**. Cf. ad Cap. xxv. 22. ³⁴ Syro-hex. In lectione vul-

gari, ἡ αὐλαία ἡ μία ἔσται, ἔσται deest in Codd. 58, 72.
³⁵ Idem. ³⁶ Idem. Pronomen αὐταῖς (sic) deest in

Codd. 19, 108, Arab. 1, 2. ³⁷ Idem. Sic sine obelo
 Ald., Codd. III, VII, 14, 15, 16, alii. ³⁸ Idem. Vox

deest in Cod. 58. ³⁹ Idem. ⁴⁰ Idem, in quo
 sequentia, ὑποκαλύψεις ὅπισω τῆς σκηνῆς, ex homoeoteleuto

exociderunt. In Cod. 58 haec, ὑποκ. εἰς τὸ πλεονάζον, desi-
 derantur. ⁴¹ Idem. Sic sine notis Comp., Ald., Codd.

15, 19, alii, Arab. 1, 2. ⁴² Idem. Sic sine aster. Codd.
 15, 72, 128, Arab. 1, 2. ⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem, qui male

pingit: — εἰς ἀμφότερα—αὐτοῦ (posterius) 4. Posterius εἰς
 ἀμφ. τὰ μ. αὐτοῦ deest in Codd. 58, 71, 106. ⁴⁵ Idem.

Sic sine notis Cod. VII manu 2da. ⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Idem.
⁴⁸ Idem, qui perperam pingit: — ἀπὸ τοῦ ἐνός 4 κλίτους εἰς

τὸ ἔτερον κλίτος 4. ⁴⁹ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72,
⁵⁰ Idem. In Cod. 58 abest τῆς σκηνῆς.

CAP. XXVII.

4. מִכְבַּר מַעֲשֵׂה רֶשֶׁת. *Craticulam operis reticulati.* O'. ἐσχάραν ἔργῳ δικτυωτῷ. Οἱ λοιποὶ κοσκίνωμα δικτυωτῶν.¹
5. תַּחַת כְּרָב. *Sub ambitum.* O'. ὑπὸ τὴν ἐσχάραν ("Ἄλλος σύνθεσιν").
- הֶרֶשֶׁת. *Opus reticulatum.* O'. ἡ ἐσχάρα. 'A. Σ. Θ. τὸ δίκτυον.³
6. בָּרִים לְמִזְבֵּחַ בָּרִי. O'. τῷ θυσιαστηρίῳ ἀναφορεῖς. Alia exempl. ἀναφορεῖς τῷ θυσιαστηρίῳ, ἀναφορεῖς.⁴ 'A. Σ. Θ. ἀρτήρας.⁵
7. בְּשָׂאת אֹתוֹ. *Quando portatur.* O'. ἐν τῷ αἶρειν αὐτό. Alia exempl. ὥστε αἶρειν αὐτό.⁶
8. לְפָאתַי נִגְבִּימָנָה. *Ad latus meridiei ad austrum.* O'. εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα (alia exempl. νότον).⁷
9. וְהַשְׂקִיחָם. *Et juncturae earum.* O'. καὶ αἱ ψαλίδες. 'A. (καὶ τὰ προσκολληματα (s. συγκολληματα).⁸
10. צִפּוֹן. O'. τῷ πρὸς ἀπηλιώτην (alia exempl. βορρᾶν).⁹

11. קָלָעִים. *Aulaea.* O'. ἰστία. "Ἄλλος" πλεκτόν.¹⁰
12. לְפָתָה קְדָמָה מִזְרָחָה. *Ad latus orientale ad orientem.* O'. (τῆς αὐλῆς) τῆς (alia exempl. τὸ¹¹) πρὸς νότον (alia exempl. ἀνατολάς¹²). Alia exempl. ✕ τὸ πρῶτον 4 τὸ πρὸς ἀνατολάς.¹³ 'A. Θ. εἰς τὸ κλίτος... Σ. κατὰ πρόσωπον...¹⁴
13. לְחִתָּה. *Lateri.* O'. τῷ κλίτει τῷ ἐνί. 'A. Σ. τῇ ὀμῇ.¹⁵
14. וְלִפְתָּה הַשְּׂנִית. O'. καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον. 'A. Σ. Θ. καὶ τῇ ὀμῇ τῇ δευτέρῃ.¹⁶
15. מִצָּץ. *Operimentum.* O'. κάλυμμα. 'A. Σ. παρατάνυσμα.¹⁷
- וְהַשְׂקִיחָם. *Contorta (e pluribus filis).* O'. κεκλωσμένης. Alia exempl. νενησμένης, s. διανενησμένης.¹⁸
- וְהַשְׂקִיחָם. *Opus plumarii.* O'. τῇ ποικιλίᾳ τοῦ ραφιδευτοῦ. "Ἄλλος" ἔργον ποικιλτοῦ.¹⁹
16. שֶׁחֵן זֵית. *Oleum olivae.* O'. ἐλαιον ἐξ ἐλαιῶν. Schol. (οὐκ) ἐκ σπερμάτων.²⁰

CAP. XXVII. ¹ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ² Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ³ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ⁴ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ⁵ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ⁶ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ⁷ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ⁸ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ⁹ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ¹⁰ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ¹¹ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ¹² Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ¹³ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ¹⁴ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ¹⁵ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ¹⁶ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ¹⁷ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ¹⁸ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ¹⁹ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**. ²⁰ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνωμα (sic). Syro-hex. affert: **וְהַשְׂקִיחָם**.

Cod. VII in marg. manu 2da: προσκολληματα. Cf. ad Cap. xxxviii. 10, 17. (Ad al ψαλίδες (b) Syro-hex. scholium affert: "Αἱ ψαλίδες sunt forcipes (b) aeris aut ferri aut argenti etc., quae incidunt et retinent aliquid in alio.") ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X (cum ἀπλ. in marg.), 14, 15, 16, alii, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁰ Cod. X in marg. sine nom., teste Montef. Holmes. vero ex eodem πλεκτά exscriptis. ¹¹ Sic Codd. II, III, VII, 16, 19, alii. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ¹³ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 15. ¹⁴ Syro-hex. **וְהַשְׂקִיחָם**. Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xlviii. 45. Ezech. xlviii. 16. ¹⁵ Codd. X, 85. Cod. 130: 'A. τῇ ὀμῇ. Syro-hex. corrupte affert: 'A. Σ. Θ. *humeri unius* (b) (b) (b). (Ad τῷ ἐνί κλίτει (v. 9) Nobil. scholium affert: "Ἄλλος" τῇ ὀμῇ, ubi ὀμῇ calamo factum est ex γωνία.) ¹⁶ Syro-hex. **וְהַשְׂקִיחָם**. ¹⁷ Codd. 85, 130. Cf. ad Cap. xxvi. 36. ¹⁸ Prior lectio est in Ald., Codd. 32, 128; posterior in Codd. 85 (in marg. cum -νισμένη), 106. Paulo ante pro κεκλωσμένου, νενησμένου legunt Codd. 14, 16, 71, 131; et διανενησμένου Codd. X (cum κεκλωσμένου in marg.), 18, 29, alii. ¹⁹ Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁰ Nobil. affert; Schol. ἐκ

20. תִּי. O'. (—) ἄτρυνον (4) καθάρων.²¹

Cap. XXVII. 2. τὰ κέρατα ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ 4.²²
4. κλίτη ✕ OI Γ'. αὐτοῦ 4.²³ 7. τοὺς ἀναφορεῖς
✕ αὐτοῦ 4.²⁴ 11. — καὶ αἱ βάσεις 4 περιγυρω-
μέναι.²⁵ 13. — ἰστία 4.²⁶ — στύλοι αὐτῶν δέκα, καὶ
βάσεις αὐτῶν δέκα 4.²⁷ 15. — τὸ ὕψος 4. 16. — τὸ
ὕψος 4.²⁸

CAP. XXVIII.

1. לְיָהוֹנָתָן. O'. ἱερατεύειν ✕ 'Εβρ. αὐτὸν 4 μοι.¹
'A. eis ἱερατεύειν αὐτὸν μοι. Σ. ἱερατεῦσαι
αὐτόν μοι. Θ. τοῦ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐμοί.²

3. חֲנֻכָּה. O'. σοφίας καὶ αἰσθήσεως. Alia ex-
empl. αἰσθήσεως.³

σπερμάτων, et sic in marg. Codd. 14, 57 (γρ. ἐκ σπερμάτων),
73 (γρ. καὶ ἐκ σπ.); unde Montef. notam hexaplaem fecit:
"Ἄλλος" ἔλαιον ἐκ σπερμάτων. Cod. VII in marg. manu 2da,
quantum ex vestigiis conjici potest: ἔλαιον καθάρων τρυγίαν
μὴ ἔχον, ἐξ ἐλαίων δέ (ἔστι 1) γὰρ καὶ ἐκ σπερμάτων. In scholio
autem nostro particulam negantem suppleddam esse, col-
ligo ex loco S. Cyril. De Adoratione p. 343: Καθάρων οὖν
τὸ ἔλαιον (Lev. xxiv. 2), καὶ μὴν καὶ ἐλαίων, τούτῃστιν, ἐξ
ἐλαίων, οὐκ ἐξ ἑτεροειδῶν σπερμάτων καὶ γεωδιστέρων, ἐξ ὧν
ἔλαιον μὲν ἐθλίστο [Codd. ἐκθλίσβεται], νόθον δὲ ὥσπερ καὶ
οἰονεῖ [Codd. καὶ οἰονεῖ ὥσπερ] κεκαπηλευμένοι. Adde Pro-
cop. in Octat. p. 300, cujus Graeca in Cod. Ambros. sic
leguntur: Λύχνος διηκεῖς ἐξ ἐλαίου τρεφόμενος ἀληθοῦς τε καὶ
καθαροῦ, ἡ τῶν ὀρθῶν ἱερίων διδασκαλία... τεχνητὸν καὶ νόθον οὐ
φύραστα τοῦτῳ, ὥσπερ τὸ ἀπὸ τινος σπερμάτων τοῖς ἀνθρώποις
μηχανευθέν. ²¹ Obelum de nostro appinimus, cum vox
ἄτρυνον, teste Holmesio, desit in Arab. 1, 2, 3, et Slav.
Ostrog. In Syro-hex. pro ἄτρυνον καθάρων habetur tantum
ἔλαιον, *linpidum*, quod pro καθάρων (ὑδωρ) ponitur
in Evangelio Thomae (Wright's *Syriac Apocalypse*) p. 1.
²² Syro-hex. Sic sine notis Codd. 15, 72, Arab. 1, 2.
²³ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72. ²⁴ Idem. Sic
sine aster. Codd. 15, 72. ²⁵ Idem, omisso αὐτῶν, quod
deest in Ald. Cod. III, VII, X, 14, 15, 16, aliis. Cod.
VII in marg. manu 2da refinxit totum locum juxta He-
braeum: καὶ οἱ κρίκοι τῶν στύλων, καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραί.
²⁶ Idem. Deest in Cod. VII. ²⁷ Idem. Haec sup-
plentur in marg. Cod. II. ²⁸ Idem.

CAP. XXVIII. ¹ Syro-hex. Cod. 85 in marg.: O'. ἱερα-
τεύειν αὐτόν μοι. ² Cod. 85, teste Holmesii amanuensi.

4. חֲשִׁי. Pectorale. O'. τὸ περιστήθιον. 'A. Σ.
Θ. λόγιον.⁴

וְהָיָה תַּחְתָּיָהּ. Et tunica scutulata (Graeco-Ven.
φολιδωτὴν). O'. καὶ χιτῶνα κοσσυμβωτὸν ('A.
Σ. σύσφιγκτον').

וְהָיָה חֲשִׁי. Tiamam. O'. καὶ κίδαριν. Τὸ, κίδα-
ριν, κατὰ τὸ Σαμαρειτικόν, πηλὶον (fort. πιλίον),
ἦτοι καθ' ἑτέραν γραφὴν, μίτραν.⁵

5. וְהָיָה חֲשִׁי. O'. τὸ κόκκινον ✕ κεκλω-
σμένον 4.⁷ ('A.) σὺν σκώληκος τὸ διάφορον.
(Σ.) τὸ κόκκινον τὸ δίβαφον. (Θ.) τὸ κόκκινον
τὸ διάφορον.⁸

6. וְהָיָה חֲשִׁי. O'. ἐκ
βύσσου. Alia exempl. ἐκ χρυσίου καὶ ὑακί-
νου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ
βύσσου.⁹ 'A... καὶ πορφύραν καὶ σκώληκα διάφο-

Nescio an haec veriora sint iis quae ex eodem cod. ex-
scripsit Montef.: 'A. τοῦ ἱερατεύειν αὐτόν ἐμοί. Σ. ἱερατεῦσαι
αὐτόν ἐμοί. Θ. εἰς τὸ ἱερατεύειν αὐτόν μοι. Certe ad idem
Hebraeum v. 3 Cod. 130 affert: Θ. εἰς ἱερατεύειν αὐτόν μοι.
Σ. ἱερατεῦσαι αὐτόν μοι. 'A. τοῦ ἱερατεύειν αὐτόν ἐμοί. ³ Sic
Codd. II, III, VII, X, 14, 15, 16, alii (inter quos 130, cum
σοφίας in marg.), Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. (cum σοφίας
in marg.). ⁴ Cod. X affert: 'A. λόγιον. Syro-hex.: Σ.
Θ. τὸ λόγιον (لُجِي), cum scholio: "Τὸ λόγιον est instru-
mentum apparatus (لُجِي = σκεῦος σκευσσόν)
Jesai. liv. 17) manifestationis (لُجِي), quod ponitur
super pectus principis sacerdotum." Cf. ad Cap. xxi. 6.
⁵ Cod. X. Cod. VII in marg. manu 2da: σφιγκτόν. Syro-
hex. in marg. sine nom. 4. لُجِي, quod utrumque, σύσφιγ-
κτον et σφιγκτόν, aequae reddit. Anon. in Cat. Niceph.
p. 867: Κοσσυμβωτὸν, συσφιγκτόν (sic): εἰκὸς γὰρ αὐτὸν δι'
ἀλύσεων καὶ κρίκων συσφιγγέσθαι ἐκ μέρους ἔλκον δι' ἑλκον διὰ τὸ
εὐστολον. ⁶ Nobil., Cat. Niceph. ibid. Cf. ad v. 33.

⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 58, 72, Arab. 1, 2.
⁸ Codd. 85, 130, uterque in marg. sine nom.: καὶ τὸ κό-
κινον κεκλωσμένον, κόκκινον τὸ διάφορον, σὺν σκώληκος (σκώ-
ληκος 130) τὸ διάφορον, τὸ κόκκινον τὸ διάβαφον ((sic) 85;
διάφορον 130). Syro-hex.: 'A. Θ. τὸ διάφορον (لُجِي).
Σ. δίβαφον (دِبَابَة). Denique Hieron. in Epist.
LXIV ad Fabiolam, 19: "Coccus... qui Hebraice SANI
appellatur, quod Aq. διάφορον, Sym. δίβαφον interpretatus
est." Cf. ad Cap. xxv. 4. xxxv. 23, 35. ⁹ Sic Codd. 58,
72 (ut videtur), 128, Arab. 1, 2, Arm. 1 (cum ἐκ χρυσοῦ
καθαροῦ). Syro-hex. pingit: ✕ Σ. ἐκ χρυσοῦ—καὶ βύσσου,
fortasse pro: ✕ Σ. ἐκ χρυσοῦ—καὶ βύσσου. Nobil.

ρον... Σ... καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου διβάφου...
Θ... διαφόρου...¹⁰

7. Ο'. ἑτέρα τὴν ἑτέραν. Alia exempl. vacant.¹¹

9. שְׁחָ. Onychia. Ο'. σμαράγδου. Οἱ λοιποὶ
δνυχος. Τὸ Σαμαρειτικόν σαρδίου.¹²

11. אֲתָם תַּעֲשֶׂה יָדָיִם מִשְׁבָּצוֹת וְיָדָיִם מִשְׁבָּצוֹת. Inclusas
fundis aureis facies eas. Ο'. Vacat. Alia ex-
empl. περικεκυκλωμένους καὶ συνεσφιγμένους
χρυσῷ ποιήσεις ✕ αὐτούς.¹³ 'Α. μετεστραμ-
μένους ἐσφιγμένους...¹⁴ Σ. κατεσκευασμένους...¹⁵
Θ... καὶ συνεσφιγμένους...¹⁶

13. מִשְׁבָּצָה. Fundas. Ο'. ἀσπίδισκας. 'Α. Σ.
σφιγκτῆρας.¹⁷

14. שְׁרָשֵׁת. Catenulas. Ο'. κροσσωτά. 'Α. Σ.
ἀλύσεις. Θ. χαλαστά.¹⁸ 'Εν ἄλλῃ βιβλίῳ
εὔρον 'Α. Σ. σύσφιγκτα.¹⁹

מִנְבָּלָת תַּעֲשֶׂה אֲתָם מַעֲשֶׂה עֶבֶת. Tortiles
eas facies opere plexili. Ο'. καταμεμυγμένα
ἐν ἀνθεσιν, ἔργον πλοκῆς ('Α. Σ. βροχωτόν).²⁰

scholium affert: "Ἄλλος· καὶ ποιήσουσι τὴν ἑωμίδα ἐκ χρυσοῦ
— καὶ θύσουσι κεκλωσμένους; unde Montef. edidit: Θ. καὶ ποιή-
σουσι κ.τ.λ., falso, ut ex versione Theodotionis mox affe-
renda evincitur. ¹⁰ Syro-hex. אֲתָם תַּעֲשֶׂה יָדָיִם מִשְׁבָּצוֹת וְיָדָיִם מִשְׁבָּצוֹת. ¹¹ Sic Cod. 72, Arab. 1, 2, Syro-hex.
+ מִשְׁבָּצוֹת. ¹² Hieron. ibid. 15: "In utroque humero
habet singulos lapides clausos et astrictos auro, qui He-
braice dicuntur soom; ab Aquila et Symmacho et Theodo-
tione onychini, a LXX smaragdi transferuntur: Josephus
sardonychas vocat, cum Hebraeo Aquilaque consen-
tients." ¹³ Syro-hex. in textu: אֲתָם תַּעֲשֶׂה יָדָיִם מִשְׁבָּצוֹת וְיָדָיִם מִשְׁבָּצוֹת. (περικεκυκλωμένους καὶ συνεσφιγμένους).
Sic sine aster. Nobil. (cum συνεσφραγισμένους), Codd. 72
(cum περικεκυκλωμένους καὶ συνεσφραγισμένους), 85 (in marg.
cum περικεκυκλωμένους), 128 (cum περικεκυκλωμένους), 130 (cum
περικεκυκλωμένους). Non male Graeco-Ven.· κεκλωμένον φολε-
δώμισι χρυσῷ ποιήσεις αὐτῶ. ¹⁴ Cod. 130 (non, ut
Holmes., συνεσφ.). Montef. e Cod. Basil. edidit: מִשְׁבָּצָה.
'Α. μετεστραμμένους. Θ. καὶ συνεσφιγμένους; sed posterior
lectio ad Hebraeum מִשְׁבָּצוֹת pertinet. Syro-hex. vero ad
syneσφιγμένους affert: 'Α. ἐσφιγμένους (מִשְׁבָּצוֹת). ¹⁵ Syro-
hex. מִשְׁבָּצוֹת (מִשְׁבָּצוֹת). ¹⁶ Cod. 85, ut supra.

Vitiose, ut videtur, Cod. 130: Θ. καὶ συνεσφραγισμένους.

Θ. συμπεπλεγμένα ποιήσει αὐτὰ, ἔργον ἀλύσεων.²¹

15. חֶשֶׁן. Pectorale. Ο'. λογεῖον. 'Ο 'Εβραῖος
ἐσσήν.²²

חֶשֶׁן. Ingeniosi. Ο'. ποικιλτοῦ. 'Α. Σ. τεχνα-
ζομένου. Θ. ὁμοίως τοῖς Ο'.²³

כִּמְעֵשָׂה. Ο'. κατὰ τὸν ῥυθμόν. 'Α. κατὰ τὸ
ποίημα.²⁴

17. וּמִלְּאָתָּהּ בּוֹ מִלְּאָתָּהּ אֶבֶן יָדָיִם טוֹרִים. Et
inseres in illud insertionem gemmarum in qua-
tuor ordinibus. Ο'. καὶ καθυφανεῖς ἐν αὐτῷ
ὑφασμα κατάλιθον τετράστιχον. Οἱ λοιποὶ
(καὶ) πληρώσεις ἐν αὐτῷ πληρώματα λίθων
τεσσάρων ταγμάτων.²⁵

בִּרְשָׁת. Smaragdus. Ο'. σμαράγδος. Σ. κε-
ραύνιος.²⁶

20. חֲרָשִׁית. Chrysolithus. Ο'. χρυσόλιθος. Σ.
ὑάκινθος.²⁷

21. עַל-שְׁמֹתָם. Ο'. κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν. Alia
exempl. κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν.²⁸

¹⁷ Cod. X. Codd. 85, 130: 'Α. σφιγκτῆρα. ¹⁸ Cod. X.
Syro-hex. מִשְׁבָּצוֹת. ¹⁹ Cod. X. Ad κροσσωτά
Holmesii amanuensis e Cod. 85 exscripsit: 'Α. σύσφιγμα;
Montef. vero ex eodem: Σ. σύσφιγμα. ²⁰ Cod. X. In
Cod. Basil. et "aliis omnibus" lectio male retrahitur ad
ἔργον ποικιλτοῦ (v. 15). Cf. ad v. 22. ²¹ Syro-hex. אֶבֶן יָדָיִם טוֹרִים.

²² Cat. Niceph. p. 871. Joseph. Antiq. III, 7, 5: 'Εσσήνης
μὲν καλεῖται, σημαίνει δὲ τοῦτο κατὰ τὴν 'Ελληνικὴν γλῶτταν, λόγιον.
Hinc corrige cum Scharf. in Animadv. p. 73, quod
Montef. e Colbertino protulit: 'Ο 'Εβραῖος· ἐσσήν, quasi
pro Hebraeo חֶשֶׁן in eodem versu. ²³ Syro-hex. מִשְׁבָּצוֹת.

²⁴ Cat. Niceph. p. 871. Joseph. Antiq. III, 7, 5: 'Εσσήνης
μὲν καλεῖται, σημαίνει δὲ τοῦτο κατὰ τὴν 'Ελληνικὴν γλῶτταν, λόγιον.
Hinc corrige cum Scharf. in Animadv. p. 73, quod
Montef. e Colbertino protulit: 'Ο 'Εβραῖος· ἐσσήν, quasi
pro Hebraeo חֶשֶׁן in eodem versu. ²⁵ Syro-hex. מִשְׁבָּצוֹת.
Pro מִשְׁבָּצוֹת, Ceriani levisima mutatione מִשְׁבָּצוֹת, arti-
ficiosis, legit, quod per τεχνικός Graecum fecit. Cum vero
pro hoc expeditius esset מִשְׁבָּצוֹת, nos ad Jesai. xli. 5, ubi
מִשְׁבָּצוֹת cum τεχνάσασθε commutatur, Graeca nostra
accommodavimus. ²⁶ Cod. X. Ad τὸν ῥυθμόν Cod. VII
in marg. manu 2da: τὸ ποίημα. ²⁷ Cod. X. Montef. e
duobus Regiis edidit: 'Α. Σ. Θ. καὶ πληρώσεις—λίθων. Codd.
85 (sine nom.), 130: Οἱ β. πληρώσεις. ²⁸ Hieron. in
Epist. LXIV ad Fabiolam, 16: "Symmachus dissensit in
smaragdo, ceranium pro eo transferens." ²⁹ Sic Mon-
tef., qui ad Ed. Rom. falso appellat. Auctor est Hieron.,
quem vide in Hex. ad Ezech. i. 16. x. 9. ³⁰ Sic Codd.

22. שְׂרֹשֶׁת. O'. κρωσσούς. 'A. Σ. ἀλύσεις. Θ. χαλαστά.²⁹ Aliter: O' λοιποί. ἀλύσεις.³⁰

כְּעֵשֶׂה עֵבֶת. O'. ἔργον ἀλυσιδωτῶν (Σ. βρο-
χωτῶν³¹).

23. וְעָשִׂיתָ עַל-הַחֹשֶׁן שְׁתֵּי מַבְעֹרֹת זָהָב וְנִתְּנָה
אֶת-שְׁתֵּי הַמַּבְעֹרֹת עַל-שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן.
O'. Vacat. ✕ Θ. καὶ ποιήσεις ἐπὶ τοῦ λογίου
δύο δακτυλίου χρυσοῦς καὶ δώσεις τοὺς δύο
δακτυλίους ἐπὶ τῶν δύο ἄκρων τοῦ λογίου.³²

24. וְנִתְּנָה אֶת-שְׁתֵּי עֲבֹתָי הַזָּהָב עַל-שְׁנֵי
הַמַּבְעֹרֹת אֶל-קְצוֹת הַחֹשֶׁן. O'. Vacat. ✕ Θ.
καὶ δώσεις τὰ δύο ἀλυσιδωτὰ τὰ χρυσὰ ἐπὶ
τοῖς δυσὶ δακτυλίοις πρὸς τὰ ἄκρα (alia ex-
empl. ἐπὶ τὸ ἄκρον³³) τοῦ λογίου.³⁴

25. וְאֵת שְׁתֵּי קְצוֹת שְׁתֵּי הָעֲבֹתָי תִּתֵּן עַל-שְׁתֵּי
הַמַּבְעֹרֹת וְנִתְּנָה עַל-כְּתֻפֹּת הָאָפֶד אֶל-
מוֹל פָּנָיו. O'. Vacat. ✕ Θ. καὶ τὰ δύο
ἄκρα τῶν δύο ἀλύσεων δώσεις ἐπὶ τῶν δύο
συσφιγγκτῶν ('A. σφιγκτήρων. Σ. συσφιγκτήρων³⁵),
καὶ δώσεις ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐπὶ

τὸ μέτωπον τοῦ προσώπου αὐτῆς (alia exempl.
αὐτοῦ³⁶).

26. וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי מַבְעֹרֹת זָהָב וְשָׂמַתָּ אֹתָם עַל-שְׁנֵי
קְצוֹת הַחֹשֶׁן עַל-שְׁפָתוֹ אֲשֶׁר אֶל-עֵבֶר הָאֶפֶד
בֵּיתָה. O'. Vacat. ✕ Θ. καὶ ποιήσεις δύο
δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ δώσεις (alia exempl.
θήσεις³⁸) αὐτοὺς ἐπὶ τὰ δύο ἄκρα τοῦ λογίου
ἐπὶ τοῦ χεῖλους αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν εἰς τὸ ἀντικρυσ
(O'. ὃ ἐστὶν ἐπὶ (s. εἰς) τὸ μέρος. 'A. ὃ πρὸς
πέραν. Σ. Θ. ὃ ἐστὶν εἰς τὸ ἀντικρυσ³⁹) τῆς
ἐπωμίδος ('A. Σ. τοῦ ἐπενδύματος⁴⁰) ἔσωθεν
(A. οἰκόνδε⁴¹).

27. וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי מַבְעֹרֹת זָהָב וְנִתְּנָה אֹתָם עַל-
שְׁתֵּי כְּתֻפֹּת הָאֶפֶד מִלְּמַחֲמָה מִמּוֹל פָּנָיו
לְעֵמֶת מִחֲבֵרָתוֹ (ex anteriore parte ejus)
מִמַּעַל לְחֻשָּׁב הָאֶפֶד (juxta juncturam ejus).
O'. Vacat. ✕ Θ. καὶ ποιήσεις δύο⁴³ δακτυ-
λίους χρυσοῦς, καὶ δώσεις αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς δύο
ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν ἐκ τοῦ κατὰ
πρόσωπον [συμφώνως]⁴⁴ κατὰ τὴν συμβολήν

29, 53, 82. Duplex lectio, κατὰ τὰς γ. αὐτῶν κατὰ τὰ ὁ.
αὐτῶν, est in Cod. III. Cod. X ad κατὰ τὸ ὄνομα in marg.
affert: τὰς γενέσεις. ³⁰ Syro-hex. .ل. هـ. عقدا. ³¹ No-
bil. Cf. ad v. 14. ³² Codd. X, 85, 130. ³³ Sic
Syro-hex., et sine notis Codd. X, 14, 16, 18, alii, Arab. 1,
2, Arm. 1. Haec et seq., vv. 23–28, Montef. e Cod.
Basiliano exscripsit, in quo asteriscis ea notari diserte
testatur, silente de hac re Holmesii amanuensi. Idem
v. 23 ἐπὶ τῶν ἄκρων (sine δύο) negligenter edidit. Porro
in collatione Codicis Coisliniani Bodleiana, de qua in Monito
ad Genesim p. 5 affirmavimus, eam Montefalconio in appen-
dice sua condenda ad manum fuisse, ad hunc Exodi locum
notulam invenimus: “Hic consonat textus cum versibus
asteriscis notatis in edit. nostra;” unde concluderit aliquis,
schedulas istas a Montefalconio sua manu e codice de-
scriptas esse. Postremo praeter lectiones Basilianas Mon-
tefalconius singulis versibus textum Complutensem subjecti,
quem, ut e loco parallelo Cap. xxxvi. 24–29 (Hebr. xxxix.
16–21) confictum, nos consulto negleximus. ³⁴ Lectio
πρὸς τὰ ἄκρα est in Codd. X, 18, 72, 75, 84, 134, Syro-hex.;
in ceteris ἐπὶ τὸ ἄκρον (non, quae Holmesii est hallucinatio,
ἐπὶ τῶν ἄκρων) habetur. ³⁵ Sic Syro-hex., et sine notis
idem, qui omnes τὰ δύο ἀλ. habent, non, ut Holmesius

falso affirmat, τὰ ἀλ. tantum. ³⁶ Syro-hex. .ل. متبر. ³⁷ Cf. ad v. 13. Ad Sym. cf.
Hex. ad Psal. xlv. 14. ³⁸ Lectio αὐτῆς est in Codd. 58,
72, Syro-hex.; in ceteris αὐτοῦ, excepto Cod. 18, qui αὐτῶν
habet. ³⁹ Sic Syro-hex., et sine notis idem. ⁴⁰ Sic
Codd. X, 16, 18, alii. Pro δώσεις stant Cod. 72, Arm. 1,
Syro-hex. Codd. 85, 130 in textu: θήσεις; in marg. autem:
O'. Θ. δώσεις. ⁴¹ Lectio, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τὸ μέρος, est in Codd.
X, 14, 16 (cum eis), 18, alii, Arm. 1. Cod. 85 in textu:
eis τὸ μέρος τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν; in marg. autem ad μέρος:
Θ. ἀντικρυσ. Σ. ἀντικρυσ τοῦ ἐπενδύματος. 'A. ὃ πρὸς πέραν τοῦ
ἐπενδύματος. οἶκον δέ. Etiam Cod. 130 in marg. ad eis τὸ
μέρος: O'. Θ. ἀντικρυσ τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. Ex his duobus
libris conjiciat aliquis, Symmachum et Theodotionem pro
אֶל-עֵבֶר posuisse ἀντικρυσ, non eis τὸ ἀντ., ut e priori edidit
Montef. Sed pro eis τὸ ἀντ. stant Cod. VII in marg. manu
2da: ὃ ἐστὶν eis τὸ ἀντ. τῆς ἐπωμίδος, necnon vitiosa scrip-
tura Cod. 130 in marg.: ὃ ἐστὶν ἐκτός ἀντικρυσ τοῦ ἐπενδύμα-
τος (sic). Ambigue Syro-hex. هـ. مع حصدة. ⁴² Cod.
85 (ut supra), 130. ⁴³ Idem. Cf. Hex. ad Gen. xliii. 24.
⁴⁴ Sic Syro-hex., et sine notis idem. ⁴⁵ Sic Syro-hex.
Vocula deest in libris Graecis, excepto, ut videtur, Cod. 75.
⁴⁶ Sic Codd. 58, 72, 85 (in marg.), Syro-hex. (مع حصدة).
In ceteris deest συμφώνως, quod in Theodotionis versione

αὐτοῦ (alia exempl. *αὐτῶν*⁴⁵) ἐπάνω τοῦ μηχανώματος ('Α. διαζώματος. Σ. κατασκευάσματος⁴⁶) τῆς ἐπωμίδος.⁴⁷

28. *וַיִּרְכְּסוּ אֶת־הַחֹשֶׁן עַל־הַיָּדָיִם* (alligabunt) *וַיִּבְרֹאֲתוּ בַּחֲבִילֵי הַחֹשֶׁן* (funiculo) *וַיִּהְיוּ עַל־הַיָּדָיִם וְלֹא־יִהְיוּ* (removebitur) *הַחֲשֵׁן מֵעַל הַיָּדָיִם*. Ο'. Vacat. ✕ Θ. καὶ συσφίγξουσιν τὸ λόγιον ἐκ τοῦ δακτυλίου αὐτοῦ εἰς τὸν δακτύλιον τῆς ἐπωμίδος ἐν κλώσματι δακινθίνῳ, ἵνα ᾗ ἐπὶ τοῦ μηχανώματος τῆς ἐπωμίδος, καὶ οὐ μὴ ἀποσπασθῇ (alia exempl. καὶ οὐ μὴ ἀποσπάσῃς.⁴⁸ 'Α. καὶ οὐ σαλευθήσεται. Σ. καὶ μὴ ἀποκλίνηται (s. ἀποκλιθῇ)⁴⁹) τὸ λόγιον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος.⁵⁰

29. *וְעַל־לְבָבוֹ בְּבִנְיָו*. Ο'. ἐπὶ τοῦ στήθους ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ⁴, εἰσιόντι.⁵¹ 'Α. ἐπὶ καρδίας αὐτοῦ ἐν τῷ εἰσέρχῃσθαι αὐτόν.⁵²

וְהָיָה כִּי־יִבְרָא. Ο'. Vacat. Alia exempl. διαπαντός.⁵³

Ο'. — καὶ θήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον—κατὰ πρόσωπον κάτωθεν ✕ Σ. Θ. διαπαντός⁴.⁵⁴

30. *וְהָיָה כִּי־יִבְרָא*. Revelationem et

veritatem. Ο'. τὴν δῆλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν. Οἱ λοιποὶ τοὺς φωτισμοὺς καὶ τὰς τελειότητας.⁵⁵

30. *וְעַל־לְבָבוֹ*. Ο'. ἐπὶ τοῦ στήθους ('Α. τῆς καρδίας⁶⁰) ✕ 'Α. Σ. αὐτοῦ⁴.⁶⁷

31. *וְהָיָה כִּי־יִבְרָא*. Tunicam humeralis. Ο'. ὑποδύτην ποδήρη. 'Α. (τὸ) ἔνδυμα τοῦ ἐπενδύματος.⁶⁸

32. *וְהָיָה כִּי־יִבְרָא*. Foramen capitis ejus in medio ejus. Ο'. τὸ περιστόμιον ἐξ αὐτοῦ μέσον. Alia exempl. τὸ περιστόμιον ✕ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ⁴ μέσον ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ⁴.⁶⁹ 'Α. τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐν μέσῳ αὐτοῦ.⁶⁰

וְהָיָה כִּי־יִבְרָא. Sicut foramen loricae. Ο'. τὴν συμβολὴν συνυφασμένην. 'Α. . προσπλοκήν. Σ. Θ. . σειρωτόν.⁶¹

33. *וְעַל־שְׁוִלְיוֹ*. Ad lacinias ejus. Ο'. ὑπὸ (potior scriptura ἐπὶ⁶²) τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου. 'Α. (ἐπὶ τὸ) ἀπόληγμα (αὐτοῦ). Σ. Θ. (ἐπὶ τὰ) πρὸς ποδῶν (αὐτοῦ).⁶³

וְהָיָה כִּי־יִבְרָא. Ο'. διανενησμένον. 'Α. διαφόρον. Σ. διβάφον. Θ. ἀλλοιούμενον.⁶⁴

ex Aquila irrepisse crediderim, coll. Hex. ad Ezech. iii. 8. xi. 22, ubi pro *וְעַל־לְבָבוֹ* interpres iste *συμφώνως* posuit. Et revera in nostro loco ad *κατὰ τὴν συμβολὴν* Cod. 130 in marg. habet: 'Α. *σύμφωνος* (sic).⁴⁵ Sic Codd. X, 14, 16, 18, alii. Pro αὐτοῦ stant Codd. 58, 84, 134, Arm. 1, Syro-hex.

⁴⁶ Cod. 130. Syro-hex. *וְהָיָה כִּי־יִבְרָא*. Cod. 85 in marg.: *διαζώματος. κατασκευάσματος*. Ad Aq. cf. Hex. ad Levit. viii. 7. ⁴⁷ Sic Syro-hex. (cum καὶ τὴν σ. vitiose pro κατὰ τὴν σ.), et sine notis iidem. ⁴⁸ Sic Codd. X, 14, 16, ceteri omnes, exceptis Cod. 58 et Syro-hex., qui *ἀποσπασθῇ* habent. ⁴⁹ Cod. 85 in marg.: *οὐ μὴ ἀποσπασθῇ. καὶ οὐ σαλευθήσεται. καὶ μὴ ἀποκλίνηται* (sic). Cod. 130: Θ. *οὐ μὴ ἀποσπασθῇ. 'Α. Ο'. καὶ οὐ σαλευθήσεται. Σ. καὶ μὴ ἀποκλίνηται* (sic). ⁵⁰ Sic Syro-hex., et sine notis iidem.

⁵¹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72, Arm. 1. ⁵² Cod. 130 (cum αὐτὸ ἐν fine). Cod. 85 in marg. sine nom. (teste Montef.): *ἐπὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ*. ⁵³ Sic Codd. 14, 16, 25, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ⁵⁴ Syro-hex. Haec, καὶ θήσεις—κατὰ πρόσωπον, leguntur in Ed. Rom., a cujus textu non discrepat Syrus noster, nisi quod τοὺς ἀνιστοῦσιν pro τὰ ἀνιστοῦσιν, concinente Cod. 58, legit. In fine *κάτωθεν*

reprobant omnes praeter Arm. 1, Syro-hex. ⁵⁵ Codd. 85 (in marg. sine nom.), 130, Cat. Niceph. p. 875, et "omnes MSS." apud Montef. Syro-hex. in singulari: *וְעַל־לְבָבוֹ*. Cf. Hex. ad Lev. viii. 8. Num. xxvii. 21, Deut. xxxiii. 8. ⁵⁶ Cod. 130. ⁵⁷ Syro-hex. Sic sine notis Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁵⁸ Cod. 130. Cf. Hex. ad Lev. viii. 7. ⁵⁹ Sic Syro-hex. Cod. 85 (sine Ο'), 130, uterque in marg.: Ο'. τὸ π. τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ μέσον αὐτοῦ. Cod. 72 in textu: τὸ π. τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ μέσον.

In lectione vulgari post *περιστόμιον* add. *τῆς ἀρχῆς* Codd. 14, 16, 25, alii. ⁶⁰ Codd. 85 (in marg. sine nom.), 130. ⁶¹ Codd. 85, 130 (cum 'Α. *προσπλοκήν*), lectionibus ad συμβολὴν relatis, et fortasse quoad casum accommodatis. Paulo aliter Cod. X: 'Α. Θ. *προσπλοκήν. Σ. σειρωτόν* (sic). ⁶² Sic Codd. II (manu 2da), III, VII, X, 14, 16, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁶³ Codd. 85, 130. Syro-hex. *וְעַל־לְבָבוֹ*, unde Theodotionis nomen assumpsimus. Minus probabiliter Cod. X: 'Α. *ἀπόληγμα. Σ. πρὸς ποδῶν*. Ad Sym. cf. Hex. ad Jesai. vi. 1. Jerem. xiii. 22. ⁶⁴ Syro-hex. *וְעַל־לְבָבוֹ*. Ad Theod. cf. ad Cap. xxxv. 23, 35. Symmachii Syriaca Graece sonant διὰ βαφῆς, corruptum ex

35. עֲלֵֽאֲהָרֹן. O'. ✠ Γ'. ἐπὶ Ἀαράων.⁶⁵ O'. Θ.
ἐπὶ Ἀαράων. 'A. Σ. ἐπὶ τοῦ Ἀαράων.⁶⁶

36. לַמִּינִי. Laminam. O'. πέταλον. 'A. Σ. ἀφθ-
ρισμα.⁶⁷

37. עַל־מִטָּה. O'. ἐπὶ τῆς μέτρης. 'A. Θ. ἐπὶ
τῆς κιθάρεως.⁶⁸

39. וְעָשְׂתָּ הַכֹּתֶנֶת תֵּשֵׁבֶת. Et opere scutulato teaes
tunicam byssi. O'. καὶ οἱ κοσσυμβωτοὶ (alia
exempl. κόσσυμβοι⁶⁹) τῶν χιτῶνων ἐκ βύσσου.
'A. καὶ συσφίγξεις τὸν χιτῶνα τὸν βύσσινον.
Σ. τοὺς χιτῶνας.⁷⁰ Οἱ λοιποὶ καὶ συσφίγ-
ξεις...⁷¹

כִּשְׂפֹת. O'. κίδαριν. 'A. μέτραν. Θ. ὕψωμα.⁷²

40. וְעָשְׂתָּ לָהֶם חֲבִיטִים. O'. καὶ ζώνας. Alia
exempl. καὶ ποιήσεις αὐτοῖς ζώνας.⁷³

41. וּמִלְּחָתָה. O'. καὶ ἐμπλήσεις. 'A. Θ. καὶ πλη-
ρώσεις. Σ. καὶ τελειώσεις.⁷⁴

43. עוֹלָם. O'. αἰώνιον. Alia exempl. εἰς τὸν
αἰῶνα.⁷⁵ 'A. αἰώνιον.⁷⁶

Cap. XXVIII. 1. τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ✠ Θ. μετ'
αὐτοῦ.⁷⁷ — καὶ Ἀαδάβ. — καὶ Ἑλεάζαρ.⁷⁸
3. — τὴν ἁγίαν.⁷⁹ ✠ Ἑβρ. αὐτοῦ μοι. 4. ✠

Ἑβρ. αὐτὸν μοι.⁸⁰ 6. — ὑφαντόν.⁸¹ 7. μέρεσιν
✠ Οἱ Γ'. αὐτοῦ. 10. ὀνόματα ✠ Ἑβρ. αὐ-
τῶν.⁸² κατὰ (καὶ τὰ) ὀνόματα ✠ τὰ λοιπὰ
ἐξ (sic). 12. — περὶ αὐτῶν. 13. — καθαροῦ.
14. — κατὰ τὰς παρωμίδας αὐτῶν ἐκ τῶν ἐμπρο-
σθίων.⁸³ 16. τὸ μήκος ✠ 'A. Θ. αὐτοῦ.⁸⁴ τὸ
εὖρος ✠ 'A. Θ. αὐτοῦ.⁸⁵ 20. — συνδεδεμένα ἐν
χρυσίῳ.⁸⁶ 21. κατὰ τὸ ὄνομα ✠ Ἑβρ. αὐτῶν.⁸⁷
32. τοῦ περιστομίου ✠ Οἱ Γ'. αὐτοῦ.⁸⁸ 33. — ὥσει
ἐξανθούσης ῥοῶς.⁸⁹ — καὶ βύσσου κεκλωσμένης.⁹⁰
34. — καὶ ἀνθινον.⁹¹ 35. εἰσιόντι ✠ αὐτῷ.⁹² ἐξι-
όντι ✠ αὐτῷ.⁹³ 42. χρωτὸς — αὐτῶν.⁹⁴ ✠ 'A.
Σ. καὶ ἔως.⁹⁵ 43. καὶ ἔξει — αὐτὰ Ἀαράων (sic).⁹⁶
ἐπάγονται — ἐφ' ἑαυτούς.⁹⁶

CAP. XXIX.

1. שְׁלֵשָׁה. O'. ἀγιάσεις. 'A. Θ. ἀγιάσαι. Σ. εἰς
τὸ ἀγιάσαι.¹

2. חֶמֶת וְחֶמֶת וְחֶמֶת. Et panem non fer-
mentatum, et placentas non fermentatas. O'.
καὶ ἄρτους ἀζύμους, ✠ Οἱ Γ'. καὶ κολλύρας
ἀζύμους.²

διαβάφον, quod cum διαβάφον confusum videas supra ad
v. 5. ⁶⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Arab. 1, 2, Arm. 1.

⁶⁶ Nobil. (cum Θ. pro O'. Θ.), Codd. 85, 130 (cum Σ. pro
'A. Σ.). ⁶⁷ Cod. X. Cf. ad Cap. xxix. 6. Mox (ἀγίασμα)

κυρία pro κυρίου habent Codd. 19, 58, 72, 75, 85, 130, Syro-hex. ⁶⁸ Nobil., et sine nom. Cod. 130. ⁶⁹ Sic

Ald., Codd. III, VII, X, 14 (cum κόσσυμβοι), 15, 16, alii, Syro-hex. ⁷⁰ Syro-hex. ⁷¹ Nobil., Cod. 85:

Οἱ λοιποὶ αἱ συσφίξεις. Cod. 130: Οἱ αἱ συσφίξεις (sic).
♦ חֶמֶת וְחֶמֶת וְחֶמֶת. Cod. VII ex corr. manu 2da: καὶ

συσφίγξεις τὸν χιτῶνα. Cf. ad v. 4. ⁷² Nobil., Cod. 85:
Οἱ λοιποὶ αἱ συσφίξεις. Cod. 130: Οἱ αἱ συσφίξεις (sic).

Errorem sagaciter detexit Scharfenb. in *Animadv.* p. 73.
Vulg.: *stringisque tunicam bysso.* ⁷³ Cod. X scholium

affert: Τὴν κίδαριν 'A. μέτραν καλεῖ Θ. ὕψωμα, δεικνύς ὅτι τὰς
κιδάρεις ἀναταυμένους εἶχον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Πίλος δὲ ἦν βύσ-

σινος, εἰς ὅδ' ἰγγων, κ.τ.έ. Montef. ex Regio uno ediderat:
'A. Σ. O'. κίδαριν. Θ. ὕψωμα, notans: "Quis credat Theodo-

tionem qui supra v. 39 κίδαριν vertat, hic vertisse ὕψωμα?"
Quidni autem haec lectio non ad חֶמֶת, sed ad עוֹלָם (v. 40),
quod Senioribus pariter sonat κιδάρεις, pertineat? ⁷⁴ Sic

Codd. 58, 72, Syro-hex. ⁷⁵ Syro-hex. ♦ חֶמֶת וְחֶמֶת וְחֶמֶת.

♦ חֶמֶת וְחֶמֶת וְחֶמֶת. Ad Sym. cf. Cap. xxix. 9 in LXX et Syro-
hex. ⁷⁶ Sic Codd. 75, 85 (cum αἰῶνον in marg.), 130.

⁷⁷ Cod. 130 in textu: εἰς τὸν αἰῶνα αὐτῶν (sic); in marg.
autem: 'A. αἰώνιον αὐτοῦ (sic). ⁷⁸ Syro-hex. Sic sine

notis Cod. 72, Arm. 1. ⁷⁹ Idem. ⁸⁰ Idem. ⁸¹ Idem.

⁸² Idem. Sic sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2. ⁸³ Idem. ⁸⁴ Idem.

Sic sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2. ⁸⁵ Idem. ⁸⁶ Idem.

Pronomen abest a Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15,
16, alii, Arm. 1. ⁸⁷ Idem. ⁸⁸ Idem, qui pingit:

συν-δεδεμένα ἐν χρ. Haec desunt in Codd. 14, 15, 16,
alii, ⁸⁹ Idem. Sic sine notis Codd. 72, 75. ⁹⁰ Idem.

⁹¹ Idem. Deest clausula in Cod. 58. ⁹² Idem. Deest
in Cod. 30, 58. ⁹³ Idem. ⁹⁴ Idem. Sic sine aster.

Cod. 72. ⁹⁵ Idem. ⁹⁶ Idem. Sic sine
obelo Codd. 30, 58, 72 (cum ἄξει). ⁹⁷ Idem. Sic sine

obelo Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii. Cod. 108 in textu:
ἀγιάσαι; in marg. autem: εἰς τὸ ἀγιάσαι. ⁹⁸ Sic Syro-

CAP. XXIX. 1 Syro-hex. ♦ חֶמֶת וְחֶמֶת וְחֶמֶת.

Lectionem ἀγιάσαι in textu habent Comp.,
Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii. Cod. 108 in textu:
ἀγιάσαι; in marg. autem: εἰς τὸ ἀγιάσαι. ² Sic Syro-

37. וְשִׁשִּׁי יָרֵךְ. Ο'. ἅγιον τοῦ ἁγίου (alia exempl. τῶν ἁγίων³⁹).

40. וְיִרְסָה. Perfusae. Ο'. πεφυραμένης. "Αλλος ἀναπεποιημένης.⁴⁰

יְרִיחָה. Ο'. εἶν. "Αλλος ἀν.⁴¹

41. וְהָיָה כִּי יִשְׁכַּח אֶת הַסֵּבֶל. Ο'. καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ (Θ. αὐτῆς. 'Α. Σ. ὡς οἱ Ο' ⁴²) ποιήσεις ✕ 'Α. Σ. αὐτῷ ⁴³.

42. וְהָיָה. Ο'. θυσίαν. Alia exempl. ὀλοκαύτωμα.⁴⁴ 'Α. εἰς ὀλοκαύτωσιν (s. ὀλοκαύτωμα). Σ. ἀναφοράν.⁴⁵

43. וְהָיָה. Et conveniam. Ο'. καὶ τάξομαι. "Αλλος καὶ συντάξομαι.⁴⁶

45. וְהָיָה. Et habitabo. Ο'. καὶ ἐπικληθήσομαι. "Αλλος καὶ σκηνώσω.⁴⁷

Cap. XXIX. 1. μοι — αὐτούς ⁴⁸. 5. — τὸν ἀδελφόν σου ⁴⁹. 9. ἱερατεία — μοι ⁵⁰. 12. — λοιπόν ⁵¹. 14. τὸ δέρμα ✕ 'Εβρ. (s. Οἱ Γ') αὐτοῦ ⁵², καὶ τὴν κόπρον ✕ Οἱ Γ' αὐτοῦ ⁵³ ✕ 'Α. Θ. ἐν ⁵⁴ πυρί.⁵⁵

16. τὸ αἷμα ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ ⁵⁶. 17. μέλη ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ ⁵⁷. τὰ ἐνδόθσια ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ ⁵⁸. τοὺς πόδας ✕ αὐτοῦ ⁵⁹. τὰ διχοτομήματα ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ ⁶⁰. τῇ κεφαλῇ ✕ αὐτοῦ ⁶¹. 23. τῶν — προτεθειμένων ⁶². 28. — γάρ ⁶³. 31. τὰ κρέα ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ ⁶⁴. 38. — ἐστιν ⁶⁵. — ἀμώμους ⁶⁶. — ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ⁶⁷. — κάρπωμα ἐνδελεχισμού ⁶⁸. 42. λαλήσαι σοι ✕ 'Εβρ. ἐκεῖ ⁶⁹. 46. — εἰμι ⁷⁰. καὶ εἶναι ✕ κύριος ⁷¹ ὁ θεὸς αὐτῶν.⁷²

CAP. XXX.

1. וְהָיָה כִּי יִשְׁכַּח אֶת הַסֵּבֶל. Locum suffitionis suffimenti. Ο'. ✕ Σ. Θ. θυμιατήριον ¹ θυμιάματος.² 'Α. θυμιάσεως.³

4. וְהָיָה כִּי יִשְׁכַּח אֶת הַסֵּבֶל. In receptacula vectium. Ο'. ψαλίδες ταῖς σκυτάλαις. 'Α. τοῖς ἀναφορεῦσι. Σ. Θ. εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσι.³ Aliter: ['Α.] Σ. εἰσοδοί. ⁴

³⁹ Sic Comp. (sine τῶν), Ald., Codd. X (in marg.), 19 (ut Comp.), 59, 85 (in marg.), 108 (ut Comp.), 128, Syro-hex.

⁴⁰ Cod. 58 in textu: ἀναπεφυραμένης; in marg. autem: ἀναπημένης (sic; non, ut Holmes., ἀναπημένης). Cf. ad v. 2.

⁴¹ "Sic quidam MSS. et schedae Combesisanae, cum hac nota [Theodoret. Opp. T. I, p. 169]: 'ἂν μέτρον 'Εβραϊκὸν οἶνον καὶ ἑλαίου' δέχεται δέ, ὡς φησιν 'Ιώσηπος, δύο χύας 'Αττικούς' κ.τ.λ.'"—Montef. Scriptura suspecta. In loco Theodreti aequae ac in Bibliis Graecis libri inter εἶν et ἐν (s. ἐν) dispartiantur. ⁴² Syro-hex. Theodotionem ad μαναὰ (מְנַאָה) feminini generis, ceteros autem ad δῶρον respexisse probabiliter opinatur Ceriani. Cf. Hex. ad Jesai. lxxvi. 3. Dan. ii. 46. ⁴³ Sic Syro-hex., et sine notis Arab. 1, 2 (cum αὐτό?), Arm. 1. Post ποιήσεις in initio versus Holmes. e Cod. 72 exscriptis αὐτό, quod huc pertinere videtur.

⁴⁴ Syro-hex. in textu: מְנַאָה; in marg. autem: מְנַאָה. ⁴⁵ Idem: ✕ מְנַאָה. ⁴⁶ Idem: ✕ מְנַאָה. ⁴⁷ Idem: ✕ מְנַאָה. Cf. Hex. ad Gen. viii. 20. Job. xlii. 8. Psal. i. 21.

⁴⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap. xxv. 22. ⁴⁹ Cod. VII superscript. manu 2da. ⁵⁰ Syro-hex. Pronomen deest in Comp., Codd. 16, 32, 108, 118.

⁵¹ Idem. ⁵² Idem. Deest in Cod. 58. ⁵³ Idem. Sic sine notis Codd. 14, 16, 25, alii.

⁵⁴ Idem. Sic sine notis Comp., Cod. 108. ⁵⁵ Idem. Sic sine notis Codd. 14, 16, 25, alii, Arab. 1, 2. ⁵⁶ Idem. ⁵⁷ Idem.

⁵⁸ Idem. ⁵⁹ Idem. ⁶⁰ Idem. ⁶¹ Idem. ⁶² Idem. Sic sine notis Codd. 14, 16, 25, alii, Arab. 1, 2. ⁶³ Idem. ⁶⁴ Idem.

⁶⁵ Idem. ⁶⁶ Idem. ⁶⁷ Idem. ⁶⁸ Idem. ⁶⁹ Idem. ⁷⁰ Idem. ⁷¹ Idem. ⁷² Idem.

Sic sine notis Codd. 14, 16, 25, alii. ⁵³ Idem. Sic sine notis Comp., Cod. 108. ⁵⁴ Idem. Sic sine notis Codd. 14, 16, 25, alii, Arab. 1, 2. ⁵⁵ Idem. ⁵⁶ Idem. ⁵⁷ Idem.

Sic sine notis Codd. 14, 16, 25, alii, Arab. 1, 2. ⁵⁷ Idem.

Sic sine aster. Codd. 52, 72, Arab. 1, 2. ⁵⁸ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ⁵⁹ Idem. Sic sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ⁶⁰ Idem, qui pingit: — τῶν πρ. ⁶¹ Idem. ⁶² Idem. Sic sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕).

⁶³ Idem. ⁶⁴ Idem. Vocem reprobant Codd. 15, 58. ⁶⁵ Idem. Deest in Comp., Ald., Codd. VII, X, 14, 16, aliis. ⁶⁶ Idem. ⁶⁷ Idem. Sic sine notis Cod. VII (manu 2da), Arm. 1. ⁶⁸ Idem. Vocula deest in Codd. 14, 16, 25, aliis. ⁶⁹ Idem.

Sic (pro καὶ εἶναι αὐτῶν θ.) sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2. CAP. XXX. ¹ Sic Syro-hex., Cod. 85 (sine Σ. Θ.), et in marg. sine notis Cod. X, 75. ² Syro-hex. וְהָיָה. Vox Syriaca ponitur pro θυμιάμα (in textu מְנַאָה) in Hex. ad Cant. Cant. ii. 17; pro ἀναθυμιάς ibid. iii. 6.

³ Syro-hex. ad ψαλίδες: Σ. εἰς θήκας (מְנַאָה); et ad ταῖς σκυτάλαις: 'Α. Σ. Θ. τοῖς ἀναφορεῦσι (מְנַאָה). E libris Graecis Cod. 108 affert: 'Α. Σ. Θ. τοῖς ἀν.; Cod. X: Σ. Θ. εἰς θήκας τοῖς ἀν., quam lectionem soli Theodotioni vindicat Cod. 85.

⁴ Cod. 85 (ad ψαλίδες): Σ. εἰσοδοί. Cod. X (ante dictam lectionem Symmachi et Theodotionis): 'Α. Σ. εἰσοδοί, cum scholio: Σκυτάλας μὲν ἐνταῦθα τοὺς ἀναφορεῖς ἦτοι διωστήρας καλεῖ, ψαλίδας δὲ τοὺς κρίκους, οὓς καὶ εἰσοδοὺς ἐκάλεσαν ὁ Σύμμαχος. Idem scholium e duobus Regiis protulit Montef., qui tamen pro σκυτάλας μὲν exscriptis Ἀκίλας μάλων [μᾶλλον, pro μὲν habent Cod. 64, qui Regius est, et Cat. Niceph. p. 897], male vertens: Aquila hic vectes vocat

6. לִפְנֵי הַפָּרֶכֶת. Ante aulaeum. Ο' ἀπέναντι τοῦ καταπετάσματος ("Ἄλλος βλήματος").
- לִפְנֵי הַכִּפְתָּר אֲשֶׁר עַל-הַיָּתָר. Ο' Vacat. ✕ κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱασητηρίου, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῶν μαρτυρίων.⁶
7. קְטֹרֶת סֻמִּים. Suffimentum aromatatum. Ο' θυμίαμα σύνθετον λεπτόν. 'Α. Σ. θυμίαμα ἡδυσμάτων. Θ. θυμίαμα ἀρωμάτων.⁷
8. תְּמִיד. Ο' ἐνδελεχισμού διαπαντός. Alia exempl. ἐνδελεχισμού.⁸
9. מִדְּמַם הַשָּׂמֶת הַכֶּהֱנִים אַחַת בְּשָׁנָה יִכָּפֵּר עָלָיו. Ο' ἀπὸ τοῦ αἵματος (alia exempl. add. τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας⁹) τοῦ καθαρισμοῦ ('Α. τοῦ ἐξίλασμου¹⁰) καθαριεῖ αὐτό. Alia exempl. ἀπὸ τοῦ αἵματος τῶν ἁμαρτιῶν — τοῦ καθαρισμοῦ ὁ τοῦ ἐξίλασμου ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ καθαριεῖ αὐτό.¹¹
10. זָכָר. Ο' λύτρα. Οἱ λοιποὶ ἐξίλασμα.¹²
- בִּפְקֹד אֹתָם. Ο' Vacat. ✕ Σ. Θ. ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν.¹³
11. וְהָיָה יָתֵרוֹ כְּלִי-הַעֲבֹד עַל-הַקִּידִים. Ο' καὶ τοῦτο — ἐστὶν ὁ δόσωσιν ὅσοι ἂν παραπορεύονται τὴν ἐπίσκεψιν. Σ. τοῦτο δώσωσιν πᾶς ὁ παρερχόμενος ἐπὶ τὰς ἐπισκέψεις. Θ. τοῦτο δώσωσιν πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐπὶ τὰς ἐπισκοπὰς.¹⁵ "Ἄλλος" πᾶς παρὼν ἐπὶ τὸν ἀρι-

- θμόν.¹⁶ "Ἄλλος" πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς.¹⁷
12. הַשָּׂרֵף. Ο' τοῦ διδράχμου. 'Α. Σ. (τοῦ) στατήρος.¹⁸
13. עַל-עֲבֹדָתוֹ. In usum ministerii. Ο' εἰς τὸ κάτεργον. 'Α. Θ. ἐπὶ τὴν δουλείαν. Σ. εἰς τὰ ἔργα.¹⁹
14. וְעָשְׂתָּ. Ο' ποιήσον. 'Α. Σ. Θ. καὶ ποιήσεις.²⁰
15. אֶשֶׁת. Ο' τὰ ὀλοκαυτώματα (alia exempl. ὀλοκαρπώματα²¹). 'Α. Θ. πυρόν.²²
16. קָח-לָבֶיךָ. Ο' λάβε ✕ Σ. σεαυτῷ.²³
- וְעָשְׂתָּ. Ο' ἡδύσματα. 'Α. ἀρώματα.²⁴
17. וְקָחָה. Et casiam. Ο' καὶ ῥεως. "Ἄλλος" καὶ κασσία.²⁵
18. וְאָת-הַשִּׁיחַן. Ο' Vacat. ✕ 'Εβρ. καὶ τὴν τράπεζαν.²⁶
19. וְאָת-הַבִּינִי וְאָת-הַלָּבֶרֶת. Et labrum, et basin ejus. Ο' καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸν λουτήρα. Alia exempl. καὶ τὸν λουτήρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ.²⁷
20. מִשְׁחַת-קֶדֶשׁ. Ο' ἄλειμμα χρύσεως ἁγίου. Alia exempl. ἄλειμμα ἁγίου.²⁸
21. וּבִמְתָּנֶה. Et secundum mensuram (composi-

διωστήρας, annulos vero circulos etc. Ex hoc autem errore orta est lectio plane commentitia: 'Α. εἰς κρίκους τοῖς διωστήρησι. ⁵ Codd. 85, 130, uterque in marg. sine nom. ⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 18, 55, 72 (cum ἐπὶ τοῦ μαρτυρίου), alii, Arab. 1, 2. ⁷ Codd. 85, 130 (cum Σ. pro 'Α. Σ.). ⁸ Sic Cod. VII, 29, 59, alii, et Syro-hex. (cum διαπαντός in marg.). ⁹ Sic Arm. 1 in textu; in marg. autem Codd. X, 85, 130. ¹⁰ Nobil. ¹¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. 30 (cum καθαρίσει), 72, 75 (ut 30), 85 (cum καθαρίεις), 130, Arab. 1, 2. Sic, sed om. τοῦ καθαρισμοῦ, Comp., Ald., Codd. VII, X, 14, 15, 16, alii. ¹² Codd. 85 (teste Montef.), 130. Sic sine nom. Nobil., Cod. 58 in marg. ¹³ Sic Syro-hex. in textu, et sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕). ¹⁴ Obelus est in Syro-hex. ¹⁵ Codd. 85, 130. ¹⁶ Cod. X in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Num. ii. 32. ¹⁷ Cat. Niceph. p. 899. Nobil. affert: Schol. πᾶς ὁ πορευόμενος

ἐν τοῖς ἀ. ¹⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Gen. xxiii. 15. ¹⁹ Syro-hex. 𐤀𐤃𐤃𐤁. Cod. 108: 𐤀𐤃𐤃𐤁. Cod. 108: Θ. ἐπὶ (non εἰς, qui Holmesii est error) τὴν δ. Σ. εἰς τὰ ἔργα. ²⁰ Syro-hex., et sic in textu sine notis Cod. 72. ²¹ Sic Codd. VII, 54, 59, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ὀλοκ. in marg.), et Syro-hex. ²² Montef. affert: 'Α. Θ. πύρρον (sic), non memorato auctore. Cf. ad Cap. xxix. 18. ²³ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 55, 72, 128, 130, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²⁴ Nobil. Sic Cod. VII in marg. manu 2da sine nom. ²⁵ Sic in textu Cod. 75. Cod. VII in marg. manu 2da: ἐν λ (ἐν λαλῶσι). Interpres Graeco-Ven. κόστον, quod manus 2da superscripsit in Cod. 131. ²⁶ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Codd. VII (in marg. manu 2da), 72, 75, 85, Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕). ²⁷ Sic Codd. 58, 75, Arm. 1, Syro-hex. In textu LXXviri post λουτήρα add. καὶ τὴν β. αὐτοῦ Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 16, 18, alii. ²⁸ Sic Codd. 30, 75 (cum

tionem) ejus. Ο'. καὶ κατὰ τὴν σύνθεσιν (Ἄ. συμμετρίαν³⁰) ταύτην.

33. מַעֲשֵׂי. Ο'. ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Οἱ Γ' ὁμοίως τῶν λαῶν αὐτοῦ.³⁰

35. מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ. Opus unguentarii, sale conditum. Ο'. ἔργον μυρεψοῦ μεμιγμένον. Alia exempl. ἔργον μυρεψοῦ συνθέσεως.³¹

36. וְנִתְּחָה מִצֵּנָה. Ο'. καὶ θήσεις ✕ Ἐβρ. ἐξ αὐτοῦ.³²

36, 37. תְּהִיָּה לָכֶם: וְהִקְמַרְתָּ אֶשְׂרֵי תַעֲשֶׂה. Ο'. ἔσται ὑμῖν θυμίαμα. Alia exempl. ἔσται ὑμῖν. ✕ Ἄ. Θ. καὶ τὸ ἄ θυμίαμα ✕ Ἄ. Σ. Θ. ὁ ποιήσεις.³³

37. לֹא תַעֲשֶׂה. Ο'. οὐ ποιήσετε. Οἱ λοιποὶ οὐ ποιηθήσεται.³⁴

38. אִישׁ אֶשֶׁר. Ο'. ✕ Ἄ. Θ. ἀνὴρ ἄ ὁς.³⁵

Cap. XXX. 2. τὸ μήκος ✕ Ἄ. Θ. αὐτοῦ ἄ. τὸ εὖρος ✕ Ἄ. Θ. αὐτοῦ ἄ.³⁶ 3. — στρεπτήν ἄ. 4. — καθαρούς ἄ.³⁷ — στρεπτήν ἄ.³⁸ κλίτη ✕ αὐτοῦ ἄ.³⁹ πλευροῖς ✕ αὐτοῦ ἄ.⁴⁰ 6. τοῦ — ὄντος ἄ.⁴¹ 19. τοὺς πόδας ✕ Ἐβρ. αὐτῶν ἄ.⁴² 21. τὰς χεῖρας ✕ Ἄ. Σ. αὐτῶν ἄ.⁴³ τοὺς πόδας ✕ Οἱ Γ'. αὐ-

δίων ἀγίων), Syro-hex. (cum chrísteis in marg.).³⁰ Cod. X, et in marg. sine nom. Cod. 85. Alia versio, κατὰ τὸ εἶδος τοῦτο, est in Codd. 58 (in marg.), 75.³⁰ Syro-hex. (cum حَصَقِل in textu): (.) حَصَقِل.

31 Sic Ald. (cum μυρεψικοῦ), Codd. 19, 29, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. Duplex versio, ἔργον μυρεψοῦ μεμιγμένον συνθέσεως, est in Cod. III.³² Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 128, Arm. 1. 32 Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (cum ποιήσετε).³⁴ Nobil. Vix est ceterorum interpretum, sed alia lectio, quae in Codd. 15, 32, 52, 75, 129, et Cat. Niceph. p. 904 habetur. Mox ad σύνθεσιν Cod. X in marg.: συμμετρίαν. Cf. ad v. 32.³⁵ Sic Syro-hex. Ad ὁς Cod. 85 in marg.: ἀνὴρ. Eandem vocem post ὁσαύτως in textum inferunt Codd. 14, 16, 25, alii.³⁶ Syro-hex. Sic sine notis Cod. 72. Mox τὸ ὕψος αὐτοῦ sine notis Codd. 58, 72, Arm. 1, Syro-hex.³⁷ Idem.³⁸ Idem. Vox deest in Codd. 55, 58.³⁹ Idem. Sic sine aster. Cod. 76, Arab. 1, 2.⁴⁰ Idem. Sic sine aster. Codd. 58, 72.⁴¹ Idem, qui pingit: — τοῦ ὄντος ἄ. Posterior vox deest in Cod. 58.⁴² Idem. Sic sine notis Comp., Codd. 14, 16, 19, alii, Arab. 1, 2.⁴³ Idem.

τῶν ἄ.⁴⁴ 23. (—) σίκλους ἄ.⁴⁵ 34. ✕ καὶ ἄ. δυνχα.⁴⁶ 35. — ἔργον ἄ. ἄγιον.⁴⁷

CAP. XXXI.

2. בְּ-חֵר. Ο'. τὸν ὤρ. Alia exempl. υἱὸς ὤρ.¹

4. Ο'. — καὶ τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον τὸ νηστὸν, καὶ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην ἄ.²

5. וּבַחֲרֹשֶׁת אֶבֶן וּבַחֲרֹשֶׁת אֶבֶן. Et in fabricatione gemmarum ad inserendum eas, et in fabricatione lignorum. Ο'. καὶ τὰ λιθουργικά, καὶ εἰς τὰ ἔργα τὰ τεκτονικά τῶν ξύλων. Alia exempl. καὶ τὰ λιθουργικά ✕ Θ. πληρώσεως ἄ.³ — εἰς τὰ ἔργα ἄ, καὶ τὰ τεκτονικά.⁴

6. וְאֵנִי דָבָר. Ο'. καὶ ἐγὼ ✕ Ἄ. Θ. ἰδοῦ ἄ.⁵

7. וְאֵת כָּל-כְּלִי. Ο'. καὶ ✕ σύμψασαν ἄ τὴν διασκευήν.⁶

8, 9. וְאֵת מִזְבֵּחַ הָעֹלָה: וְאֵת-מִזְבֵּחַ הָעֹלָה. Ο'. Vacat. Ἄ. Σ. Θ. καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, καὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὀλοκαυτώσεως, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ.⁷

Sic sine notis Codd. 14, 16, 25, alii.⁴⁴ Idem. Sic sine notis Comp., Codd. 14, 16, 19, alii, Arm. 1.⁴⁵ Idem (cum solo metabelo).⁴⁶ Idem. Sic sine aster. Ald., Codd. X, 14, 16, 18, alii, Arab. 1, 2.⁴⁷ Idem. Vox deest in Cod. 58.

CAP. XXXI. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 14, 16, 18, alii, Arab. 1, 2, et, ut videtur, Syro-hex. Montef. ad τὸν τοῦ Οὐρείου affert: Οἱ λοιποὶ υἱὸν Οὐρή, notans: "Sic quidam MSS." ² Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X, 14, 16, 18, alii. Haec, καὶ τὴν βύσσον τὴν κ., non leguntur in Ed. Rom. ³ Syro-hex. in textu: וּבַחֲרֹשֶׁת אֶבֶן. Post λιθουργικά Cod. 72 in textum infert πληρώσαι.

⁴ Sic (pro καὶ εἰς τὰ ἔργα τὰ κ.) Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, X, 14, 16, 18, alii.⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72 (cum καὶ ἰδοῦ ἐγὼ), Arm. 1 (cum ✕ ἰδοῦ). Cod. 130 in marg.: Ἄ. Σ. ἰδοῦ.

⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 72, 128, Arm. 1. ⁷ Cod. 130, et in marg. sine nom. Cod. 85, uterque cum αὐτῆς in fine. Eadem in textu (cum αὐτοῦ) habent Cod. 72, Arab. 1, 2 (cum vasa haec), et (sub ✕ Θ.) Syro-hex. (qui قبل in plurali minus probabiliter pingit).

αὐτοῖς.²⁵ Θ. καὶ εἶδεν Μωυσῆς τὸν λαὸν, ὅτι
 διεσκέδασμένος ἐστίν· ὅτι διεσκέδασεν αὐτὸν
 Ἰαφὼν ἐπίχαρμα τοῖς ἀνθεστηκόσιν αὐτῶν.²⁶

25. פֶּרַע. Ο'. διεσκέδασται. Ἀλλος ἐξεκαλύφθη.²⁷

26. בָּשַׁר הַמִּצֵּי. Ο'. ἐπὶ τῆς πύλης τῆς παρεμ-
 βολῆς. Ἀλλος ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐνορίας τοῦ
 πλῆθους.²⁸

29. עֲלִיכֶם הָיָה. Ο'. ἐφ' ὑμᾶς × Οἱ Γ'. σήμε-
 ρον.²⁹

31. שָׁב. Ο'. ὑπέστρεψε (s. ἐπέστρεψε) δέ. Ἀλ-
 λος καὶ ἀπεστράφη.³⁰

Cap. XXXII. 2. θυγατέρων × Ἐβρ. ὑμῶν.³¹
 6. — θυσίας (sic) ἄ σωτηρίου.³² 7. — λέγων.³³ 10.
 ὀργῇ × Ἀ. Σ. μου.³⁴ 12. ἀποκτείνει × αὐ-
 τοὺς.³⁵ 13. — λέγων, πολὺ πληθυνθῶν.³⁶ — τῷ πλή-
 θει.³⁷ 15. πλάκες — λίθιναι.³⁸ 19. τὰς — δύο ἄ
 πλάκας.³⁹ 20. κατήλθεσαν — αὐτόν.⁴⁰ ἐπότισεν
 — αὐτό.⁴¹ 22. — πρὸς Μωυσῆν.⁴² κύριε × μου.⁴³
 27. μὴρὸν × Σ. αὐτοῦ.⁴⁴ 29. — αὐτοῖς.⁴⁵ ἐν
 τῷ υἱῷ × Ἀ. Θ. αὐτοῦ.⁴⁶ × Ἀ. Θ. καὶ ἐν τῷ
 ἀδελφῷ × Ἐβρ. αὐτοῦ.⁴⁷ 31. ὡ κύριε.⁴⁸ 32.

✠

sordis. ²⁵ Codd. 85, 130 (cum κακονυμίαν). Syro-hex.
 affert: ²⁶ Codd. 85, 130 (cum τὸν διεσκέδασμένον pro ὅτι δ. ἐστίν, et in fine
 αὐτὸν pro αὐτῶν). ²⁷ Cod. 56 in marg. ²⁸ Cat. Ni-
 ceph. p. 915. Lectio scholiastam magis quam interpretem
 sapit. ²⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2,
 Arm. 1 (sub ✕). ³⁰ Sic in textu Codd. 14, 16, alii
 (inter quos 85, 130, uterque cum ἐπέστρεψε δέ in marg.).
³¹ Syro-hex. Sic sine notis Cod. 131 (superscript. manu
 1ma), Arm. 1. ³² Idem. Sic (pro θυσιῶν) sine obelo
 Arab. 1, 2, Arm. 1. ³³ Idem. ³⁴ Idem. Sic sine
 notis Codd. 72, 131 (superscript. manu 1ma), Arm. 1
 (sub ✕). ³⁵ Idem. Sic sine aster. Codd. 14, 16, 56,
 alii, Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕). ³⁶ Idem. Cod. 72:
 λέγων, πληθυνθῶ. ³⁷ Idem, et sub — Arm. 1. Deest in
 Cod. 58. ³⁸ Idem. In Cod. 58 deest πλάκες λίθιναι.
³⁹ Idem. Vocula deest in Codd. 72, 131 (sed superscript.
 manu 1ma). ⁴⁰ Idem. Pronomen deest in Codd. III, 64.
⁴¹ Idem. ⁴² Idem. Deest in Cod. 58. ⁴³ Idem.
 Sic sine aster. Codd. 72, 128, Arm. 1. ⁴⁴ Idem. Sic
 sine notis Codd. 18, 32, 72, Arm. 1. ⁴⁵ Idem. Deest
 in Codd. 58, 73, 78. Arm. 1: ✕ illis. ⁴⁶ Idem. Sic
 sine notis Ald., Codd. 72, 128, Arab. 1, 2, Arm. 1.

τὴν ἀμαρτίαν × αὐτῶν.⁴⁹ 34. τὸν λαὸν — τοῦ-
 τον.⁵⁰

CAP. XXXIII.

2. מִלְּבָשֶׁיךָ לְבָשִׁי. Ο'. τὸν ἀγγελὸν — μου.⁵¹ πρὸ
 προσώπου σου (alia exempl. πρότερόν σου⁵²).

וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם הַמִּוֶּלֶד הַזֶּה
 יוֹם הַיְבוּסִי. Ο'. τὸν Ἀμορραῖον, καὶ Χετταῖον,
 καὶ Φερεαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Εὐαῖον,
 καὶ Ἰεβουσαῖον, καὶ Χαναναῖον. Alia ex-
 empl. τὸν Χαναναῖον ὡ καὶ τὸν Ἀμορραῖον,
 καὶ τὸν Χετταῖον, καὶ τὸν Φερεαῖον, — καὶ
 τὸν Γεργεσαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν
 Ἰεβουσαῖον.⁵³

3. Ο'. — καὶ εἰσάξω σε.⁵⁴ Alia exempl. καὶ εἰσά-
 ξει σε.⁵⁵

4. עָלְיוּ עֲרֹוּ שֵׁשׁ וְחָמֵשׁ לְבָשֶׁיךָ וְלִבְשֵׁי הַיְבוּסִי. Et luxe-
 runt, et non induerunt unusquisque ornamenta
 sua sibi. Ο'. κατεπένθησεν — ἐν πενθικοῖς.⁵⁶
 × καὶ οὐκ ἔθηκεν ἀνὴρ κόσμον αὐτοῦ ἐπ'
 αὐτοῦ.⁵⁷

✠

⁴⁷ Idem. Lectio καὶ ἐν pro ἡ ἐν est in Comp., Ald., Codd.
 III, VII, X, Lips., 14, 16, 18, alii, Arm. 1. In fine pro-
 nomen deest in Comp., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 15,
 16, alii. ⁴⁸ Idem. Deest in Codd. 15, 55, 85, 130.
⁴⁹ Idem, Arm. 1. Pronomen abest ab Ald., Codd. III, VII,
 19, 52, alii. ⁵⁰ Idem. Pronomen deest in Cod. 58.
 CAP. XXXIII. ¹ Obelus est in Syro-hex., qui juxta
 ordinem Hebraeum legit: πρὸ πρ. σου τὸν ἄγγ. — μου.
 Sic sine obelo Ald., Codd. 15, 55, alii. ² Sic Codd. III,
 VII (in textu), X, Lips., 14, 16, 18, alii. Duplex versio
 est in Codd. 74, 84, 106, 134. ³ Sic Syro-hex., et sine
 obelis Codd. III (cum καὶ Φ. καὶ Γ. καὶ Εὐ. καὶ Ἰεβ.), VII
 (cum καὶ Γ. καὶ Εὐ. καὶ Ἰεβ.), X (cum καὶ Χερ. καὶ Φ. καὶ Γ.
 καὶ Εὐ. καὶ Ἰεβ.), Lips. (ut VII), alii. ⁴ Obelus est in
 Syro-hex. ⁵ Sic Codd. III, X, Lips., 18, 19, alii.
⁶ Sic sub obelo Syro-hex. Verba ἐν πενθικοῖς desunt in
 Cod. 58, silente Holmesio. ⁷ Sic Cod. X (in marg. cum
 ἐπὶ ἔθηκεν), Syro-hex. (sine αὐτοῦ), Arm. 1; et sine aster.
 Codd. VII (in marg. char. uncials), Lips. (in marg.), 18
 (cum ἀπ' αὐτοῦ), 58 (idem), 72 (cum ἐπ' αὐτοῦ pro αὐτοῦ ἐπ'
 αὐτοῦ), alii, Arab. 1, 2 (ex versione Holmesii: nec quis-
 quam induit arma sua).

5. **וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אָמַר.** Ο'. καὶ εἶπε κύριος ✠ πρὸς Μωυσήν· εἰπὸν 4.⁸
וְכִלְיֹתָ. Ο'. καὶ ἐξαναλώσω ("Ἄλλος· ἐξολέ-
 θρεύσω⁹) ὑμᾶς.
עַד־יָדָה מִצִּיֹּן. Ο'. — τὰς στολὰς τῶν δοξῶν ὑμῶν,
 καὶ 4 τὸν κόσμον ✠· Ἑβρ. σου ἀπὸ σοῦ 4.¹⁰
מִיָּה שְׁשָׁנִים. Ο'. 6 ποιήσω σοι. 'Α. τί ποιήσω
 σοι. Θ. ὅτι (δ τι) ποιήσω σοι. Σ. ὥς οἱ Ο'.¹¹
 7. **וְקָרָא לוֹ.** Ο'. καὶ ἐκλήθη ✠ Ἑβρ. αὐτῇ 4.¹²
אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד. Ο'. εἰς τὴν σκηνὴν ✠ Σ. Θ.
 τοῦ μαρτυρίου 4.¹³
 8. **וְהָיָה כְּצֹאת.** Ο'. ἡνίκα δ' ἂν εἰσπορεύετο ("Ἄλ-
 λος· ἐξεπορεύετο¹⁴).
 11. **פָּנִים אֶל־פָּנִים.** Ο'. ἐνώπιος ἐνώπιον. "Ἄλ-
 λος· πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.¹⁵
וּמִשְׁתָּחוּ. Ο'. ὁ δὲ θεράπων ("Ἄλλος· ὑπουρ-
 γός¹⁶) ✠ Ἑβρ. αὐτοῦ 4.¹⁷
 12. **בְּשֵׁם.** Ο'. παρὰ πάντας. 'Α. Θ. ὀνόματι. Σ.
 ὀνομαστί.¹⁸

13. **וְעִנִּי.** Ο'. ἐναντίον σου. Σ. παρὰ σοί.¹⁹
 15. **וְכִלְיֹתָ כְּכִלְיֹתָ אֶת־הָאֱלֹהִים.** Ο'. εἰ μὴ αὐτὸς σὺ
 συμπορεύῃ (alia exempl. add. μεθ' ἡμῶν²⁰).
 'Α. εἰ πρόσωπά σου μὴ πορεύονται. Σ. Θ. εἰ τὸ
 πρόσωπόν σου μὴ πορεύεται.²¹
 18. **וְהָיָה כְּצֹאתִי נֶאֱרָאֵה לְפָנֶיךָ.** Ο'. ἐμφάνισόν μοι σεαν-
 τόν. "Ἄλλος· δεῖξόν μοι τὴν σεαντοῦ δόξαν
 ('Α. ὄψιν²²).²³
 19. **וְהָיָה כְּצֹאתִי בְּלִבְיָבִיר אֶעֱבִיר.** *Ego praele-*
rire faciam omnem bonitatem meam coram te.
 Ο'. ἐγὼ παρελεύσομαι πρότερός σου (alia ex-
 empl. ἐγὼ προπορεύσομαι πρὸ προσώπου σου²⁴)
 τῇ δόξῃ μου.
וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה. *Et clamabo nomen Jovae.*
 Ο'. καὶ καλέσω τῷ ὀνόματί μου, κύριος (alia
 exempl. τῷ ὀνόματι κυρίου²⁵).
 22. **וְרָקְקָה.** *In fissura.* Ο'. εἰς ὀπήν. 'Α. Σ. Θ.
 εἰς τρώγλην (s. κατάδυσιν).²⁶

Cap. XXXIII. 6. — καὶ τὴν περιστολήν 4.²⁷

⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✠ πρὸς Μ. 4 εἰπὸν), et sine aster. Ald. (cum λάλησον pro εἰπὸν), Codd. VII (in marg. manu 2da, ut Ald.), 18, 58, 74, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1.
⁹ Sic Cod. X in marg. (cum ἐξολέθ.), teste Montef. Codd. 85, 130 (uterque in marg.): ἐλεθερώσω. Lips. in marg.: ὀλεθρον. Denique Cod. X in marg., teste Holmesio: ὀλεθρεν(sic). Quae omnia, ni fallor, ex scriptura ἐξαναλώσω(sic) fluxerunt. ¹⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit — τὰς στολὰς 4 τῶν δ. ὅ. καὶ τὸν κ., repugnante Hebraeo), et sine notis Codd. 58 (cum ἀπ' αὐτοῦ pro ἀπὸ σοῦ), 72, 131 (cum σου ἀπὸ σοῦ superscript. manu 2da), Arm. 1 (cum ✠ σου ἀπὸ σοῦ).
¹¹ Syro-hex. **וְהָיָה כְּצֹאתִי אֶל־הָאֱלֹהִים.** ¹² Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72. Arab. 1, 2: et vocavit illud. ¹³ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✠ Σ. Θ. τοῦ μ. ✠ τὴν 4 ἔξω), et sine notis Codd. 72, 74, alii, Arm. 1. Voculam τὴν reprobant Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii. ¹⁴ Sic in textu Syro-hex. (cum. εἰσεπ. in marg.), Cod. 58, Arab. 1, 2. ¹⁵ Sic in marg. Codd. VII (manu 2da), 56. ¹⁶ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 72, 131 (superscript. manu 2da), Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✠). ¹⁸ Syro-hex. **וְהָיָה כְּצֹאתִי אֶל־הָאֱלֹהִים.** ¹⁹ Sic in marg. sine nom. Codd. X, 85. Statim ad Hebraea **וְהָיָה כְּצֹאתִי אֶל־הָאֱלֹהִים**, Ο'. ἐμφάνισόν μοι σεαντόν, Nobil. affert: "Α. Λ. Λ. δεῖξόν μοι

τὴν σεαντοῦ δόξαν," quae lectio ad v. 18 pertinet. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. ²¹ Syro-hex. **וְהָיָה כְּצֹאתִי אֶל־הָאֱלֹהִים.** ²² Cod. VII in marg. manu 1ma. Lectio suspecta. ²³ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. ²⁴ Sic Codd. 85, 130 (cum παρελεύσομαι πρότερόν σου in marg. manu 1ma). Ad παρελεύσομαι Cod. X in marg.: προπορεύσομαι, et sic in textu Cod. 57. ²⁵ Sic Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii. Cod. 72: ἐν ὀνόματι κύριος. Cod. 58 in marg.: ἐν ὀνόματι κυρίου. Syro-hex. in textu: ἐν ὀνόματι κυρίου (corrigen-
 gendo **וְהָיָה כְּצֹאתִי אֶל־הָאֱלֹהִים** pro **וְהָיָה כְּצֹאתִי אֶל־הָאֱלֹהִים**); in marg. autem: τῷ ὀνόματι (**וְהָיָה**). ²⁶ "Syro-hex. **וְהָיָה כְּצֹאתִי אֶל־הָאֱלֹהִים.** Sed codices Bar Hebraei Mus. Brit. Addit. MSS. 7186, 21,580 afferunt ex Aquila **וְהָיָה כְּצֹאתִי אֶל־הָאֱלֹהִים**... In Estranghelo facillime confundi potuit **וְהָיָה כְּצֹאתִי אֶל־הָאֱלֹהִים** cum **וְהָיָה כְּצֹאתִי אֶל־הָאֱלֹהִים**, praesertim quod in rasa membrana, ut est hic, atramentum facilius dilatatur. Jam vero vox **וְהָיָה** pro κατάδυσος est 3 Reg. xv. 13, pro τρώγλη Job. xxx. 6; item occurrit in Aq. Psal. lxxxviii. 48, sed deest Graecum. Vox codicis nostri **וְהָיָה** mihi plane ignota."—*Ceriani*. Ad ὀπήν Cod. VII in marg. manu 2da: σχίσμα. ²⁷ Syro-hex.: — καὶ τὰς περιστολὰς (s. στολὰς) αὐτῶν 4, invitis testibus Graecis.

7. τὴν σκηνὴν — αὐτοῦ 4.²⁸ 9. ✠ Σ. τῷ 4 Μωσῆ. ²⁹
12. — μοι 4 εἶπας.³⁰ 17. καὶ τὸν λόγον — σοι 4
τοῦτον.³¹ 23. τὴν χεῖρα ✠ Οἱ Γ'. μου 4.³² ὁφθῇ-
σεται — σοι 4.³³

CAP. XXXIV.

4. וַיִּקַּח בָּרֹד. Ο'. καὶ ἔλαβε Μωσῆς (alia exempl. add. μεθ' αὐτοῦ¹).

6. יְהוָה יְהוָה. Ο'. κύριος. Alia exempl. κύριος, κύριος.²

7. נָצַר חֶסֶד. Servans gratiam. Ο'. καὶ δικαιο-
σύνην διατηρῶν καὶ (alia exempl. add. ποιῶν³)
ἔλεος.

וְנָצַח לֹא יִנָּק. Sed non semper impunes sinet
(scelestos). Ο'. καὶ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον.
Alia exempl. καὶ τὸν ἔνοχον οὐ καθαριεῖ.⁴
"Ἄλλος" καὶ καθαρισμῷ οὐ καθαριεῖ [τὸν ἔνο-
χον].⁵

9. בְּעֵינֶיהָ אֲרִנִּי. Ο'. ἐνώπιόν σου, ✠ κύριε 4.⁶

בְּרִבְבֵּנִי. Ο'. μεθ' ἡμῶν. 'Α. ἐν τοῖς ἡμῶν. Σ. Θ.
ἐν μέσῳ ἡμῶν.⁷

9. וְנִחַלְתָּנוּ. Et accipe nos in possessionem. Ο'.
καὶ ἐσόμεθα σοί. "Ἄλλος" καὶ κληροδοτήσει
ἡμᾶς.⁸

10. אֲשֶׁר-אַתָּה בְּקִרְבִּי. Ο'. ἐν οἷς εἶ σὺ ✠ ἐν μέσῳ
αὐτοῦ 4.⁹

11. וְהִנֵּנִי וְהַחֲמִי וְהַפְרִי וְהַחֲמִי. Ο'.
καὶ Χαναναῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Χετταῖον,
καὶ Εὐαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Ἰεβουσαῖον.
Alia exempl. καὶ τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Χετ-
ταῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, — καὶ
τὸν Γεργεσαῖον 4, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον.¹⁰

12. לְמוֹקֶשׁ. Ο'. πρόσκομμα. "Ἄλλος" ἔγκομμα.¹¹

15. לְיוֹשֵׁב. Ο'. τοῖς ἐγκαθημένοις. Alia exempl.
add. πρὸς ἀλλοφύλους.¹²

כְּזֹבָח. De sacrificio ejus. Ο'. τῶν θυμάτων
(alia exempl. θυσίων¹³) αὐτῶν.

16. וְהוֹנוּ אֶת-בְּנֵי. Et scortari faciant filios tuos.
Ο'. καὶ ἐκπορνεύσωσιν οἱ υἱοί (alia exempl. τοὺς
υἱούς¹⁴) σου.

18. הָאֲרָבִי. Ο'. τῶν νέων. "Ἄλλος" (τῶν) πρωῒ-
μων.¹⁵

²⁸ Syro-hex. Pronomen reprobatur Comp. ²⁹ Idem. Sic sine notis Cod. 128. ³⁰ Idem. Deest μοι in Codd. 58, 59. ³¹ Idem. Sic sine obelo (pro καὶ τοῦτον σοι τὸν λ.) Codd. 58 (cum σου), 72. ³² Idem. Sic sine notis Comp., Ald., Codd. X, Lips., 16, 18, alii, Arab. 1, 2. ³³ Idem. Pronomen deest in Arm. 1.

CAP. XXXIV. ¹ Sic Codd. III, VII (cum μεθ' αὐτοῦ), Lips., 57, (non 58), 73, 77 (cum μετ' αὐτοῦ), 78, (non 84), 85, 108, 128, 129, 130, 131 (ut 77), Arm. codd. et edd., Georg., Slav. Ostrog. (Cum Holmesius de hac lectione prorsus sileat, tantummodo notans: + cum se Copt., enumeravi omnes libros quorum collationes ipse vidi, de ceteris nihil definiens.) ² Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 16, 18, alii, et Syro-hex. (cum ܡܝܬܐ ܡܝܬܐ in marg.). ³ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii, invito Syro-hex., qui praeterea pingit: — καὶ δικαιοσύνην 4 διατηρῶν καὶ (potius: — καὶ 4) ἔλεος. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii, Syro-hex. ⁵ Sic Codd. X (in marg.), Lips. (in marg.), 58, 75. Alius ordo, καὶ καθαρισμῷ τὸν ἔ. οὐ κ., est in Codd. 74, 76, 84, 106, 134. Denique Cod. 18: καὶ τὸν ἔ. καθαρισμῷ οὐ κ. ⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII, 131 (utere superscript. manu 2da), Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁷ Syro-hex. ܡܝܬܐ ܡܝܬܐ.

ܡܝܬܐ ܡܝܬܐ. ⁸ Cod. VII superscript. manu 2da. Cf. Hex. ad Jos. xix. 49. ⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 72 (cum εἰδὼν pro εἶ σὺ). Arm. 1: ✠ ἐν οἷς εἶ σὺ ✠ ἐν μέσῳ αὐτῶν. ¹⁰ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, 18, 25, alii; nisi quod articulos tres posteriores habent tantum Codd. III, Lips., 59, 128 (cum καὶ Εὐαῖον), 130 (cum τὸν Ἰεβ. καὶ τὸν Γεργ.), 131 (idem). Praeterea τὸν Ἰεβ. καὶ τὸν Γεργ. hoc ordine exhibent Codd. 14, 16, 25, alii. ¹¹ Sic in textu Codd. 75, 85 (cum πρόσκ. in marg.), 130 (idem). Hesych.: "Ἐγκομμα" πρόσκομμα. Ad πρόσκομμα Lips. in marg.: εἰς. ¹² Sic Codd. II, III (ex corr. manu 2da), 15. Codd. X, Lips. ad τοῖς ἐγκ. (v. 12) in marg.: πρὸς ἀλλοφύλους. Scholium esse videtur. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii. In Ed. Rom. vox θυμάτων casu excidit, sed legitur in Cod. Vat. juxta ed. Maianam et collationem qua usus est Holmesius, qui tamen eidem oscitanter tribuit θυσιῶν. Syro-hex. ܡܝܬܐ ܡܝܬܐ (ܡܝܬܐ ܡܝܬܐ), h. e. τῶν θυμάτων αὐτῶν, ut Codd. 58, 72, qui Syro nostro affines sunt. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X, 14 (cum τοῖς υἱοῖς), 15, 16 (ut 14), alii, Arm. 1. Ambigue Syro-hex. ܡܝܬܐ ܡܝܬܐ ܡܝܬܐ. ¹⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap. xxiii. 15.

19. וְכָל-מִקְנֶה תִּזְכָּר. *Et omne pecus tuum, quod natum est masculinum.* O'. ✕ Θ. καὶ πάντων τῶν κτηνῶν σου 4 τὰ ἀρσενικά.¹⁰

20. וְעֶרְפָּתוֹ. *Cervices ei franges.* O'. τιμὴν δώσεις (alia exempl. add. αὐτοῦ¹⁷). 'A. τενοντοκοπήσεις αὐτό. Σ. τραχηλοκοπήσεις αὐτό.¹⁸ Θ. νατοκοπήσεις αὐτό.¹⁹

21. תְּשַׁבֵּת. O'. καταπαύσεις. 'A. Σ. ἀργήσεις.²⁰

22. בְּכִירֵי קִצְרִי. *Primitias messis.* O'. ἀρχὴν θερισμοῦ. Oί λοιποί: ἀρχὴ τῶν πρωτογεννημάτων.²¹

וְהָג. O'. καὶ ἐορτήν (alia exempl. ἀρχήν²²). 'A. Θ. καὶ ἐορτήν. Σ. καὶ πανήγυριν.²³

תִּקְרֹפֶת הַשָּׁנָה. *Ad decursum anni.* O'. μεσούτος τοῦ ἐνιαυτοῦ. 'Αλλος: πλήρωμα.²⁴

24. שְׁלֹשׁ פְּעֻמִּים. O'. τρεῖς καιρούς ('A. καθόδους²⁵).

25. וְזָבַח. O'. θυμιαμάτων (alia exempl. θυσιασμάτων; alia, θυμάτων²⁶) μου.

29. וְשֵׁנִי חֶלֶץ. O'. καὶ αἱ δύο (alia exempl. καὶ ἰδὼν αἱ²⁷) πλάκες. O'. Σ. Oί λοιποί (καὶ) αἱ δύο.²⁸

תְּהִיעֶת. *Testimonii (legis).* O'. Vacat. ✕ τῆς διαθήκης 4.²⁹ 'A. Σ. τῆς μαρτυρίας. Θ. τοῦ μαρτυρίου.³⁰

וּמֹשֶׁה לֹא-יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו. *Et Moses nesciebat quod radios emitteret culis faciei ejus.* O'. Μωσῆς οὐκ ᾔδει ὅτι δεδόξασται ('A. cornuta erat³¹) ἡ ὄψις τοῦ χρώματος (alia exempl. χρωτὸς³²) τοῦ προσώπου αὐτοῦ.

30. וְכָל-פָּנָיו. O'. καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι (alia exempl. υἱοί³³).

35. עוֹר פָּנֵי מֹשֶׁה. O'. Vacat. Alia exempl. ἡ ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ.³⁴ Alia: ✕ Θ. ἡ ὄψις 4 τοῦ χρωτὸς τοῦ προσώπου αὐτοῦ.³⁵

תַּת-הַמָּוֶסֶת. *Tegumentum.* O'. ✕ Σ. Θ. τὸ 4 κάλυμμα.³⁶

וַעֲבָדָה. O'. ἕως ἂν εἰσέλθῃ ✕ 'A. Θ. αὐτός 4.³⁷

¹⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 58 (sine καὶ et σου), 72 (sine σου). Post τὰ ἀρσ. Codd. 128, 131 (in marg. manu 2da) add. καὶ πάντων τῶν κτ. σου. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 16, 18, alii, Syro-hex. ¹⁸ Codd. X, Lips., 85 (cum τεναντ.), 130 (cum τεναντ. et αὐτὸν (bis)).

Syro-hex. *אֶלְפֶּסֶת מִסָּהֶרֶס אֶלְפֶּסֶת מִסָּהֶרֶס*. ¹⁹ Syro-hex. *אֶלְפֶּסֶת מִסָּהֶרֶס אֶלְפֶּסֶת מִסָּהֶרֶס*. Cf. ad Cap. xiii. 13. ²⁰ Idem: *אֶלְפֶּסֶת מִסָּהֶרֶס*. Cf. ad Cap. xvi. 30. (Vox Syriaca commutatur cum ἀργεῖν Eccles. xii. 3. 1 Esdr. ii. 25. Sirac. xxx. 27 (xxxiii. 32) in Syro-hex.) ²¹ Nobil. (cum AA. LL. pro Oί λοιποί), Cat. Niceph. p. 933. Montef. e tribus Regiis et Basil. edidit: Oί λοιποί: ἀρχὴ πρωτογεννημάτων, sine artic. Ad ἀρχὴν Cod. Lips. in marg.: Oί A. πρωτογεννημάτων (sic); et Cod. 130 in marg. manu 1ma: πρωτογεννημάτων. Proculdubio aut vox ἀρχὴ e versione Seniorum irrepsit, ut τῶν πρωτογεννημάτων cum Hebraeo בְּכִירֵי solo componatur; aut, quod magis placet, integra lectio pertinet ad בְּכִירֵי קִצְרִי (v. 26). Verum ante nos vidit Scharfenb. in *Animadv.* p. 76.

²² Sic Cod. II, 15, 129, Syro-hex. ²³ Syro-hex. *אֶלְפֶּסֶת מִסָּהֶרֶס*. Ad Sym. cf. Hex. ad Lev. xxiii. 41. 1 Reg. xxx. 16. Psal. cxvii. 27. ²⁴ Cod. VII in marg. manu 2da. Graeco-Ven.: τῆς τροπῆς τοῦ ἔτους. ²⁵ Codd. 85, 130 (in marg. sine nom.). Cf. Hex. ad 1 Reg. iii. 10. 3 Reg. xxii. 6. Jesai. xli. 7. ²⁶ Nobil. Prior lectio est in Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 18, 29, aliis; posterior in Codd. 15, 58, 129. Praeterea θυσιάματος testantur Comp., Codd. 14, 16, alii, et Syro-hex. (חֶלֶץ). Mox ad καὶ οὐ κοιμηθήσεται Cod. VII in marg. manu 2da: καὶ οὐ μείνῃ. ²⁷ Sic Ald., Codd. III, VII, Lips., 14, 16, alii (inter quos 130). ²⁸ Cod. 130 in marg. manu 1ma: ὁ καὶ ἑ. αἱ δύο. ²⁹ Sic in textu Syro-hex., Arm. 1, et sine aster. Cod. 72. ³⁰ Syro-hex. *אֶלְפֶּסֶת מִסָּהֶרֶס אֶלְפֶּסֶת מִסָּהֶרֶס*. Ad Aq. et Sym. cf. Hex. ad 4 Reg. xi. 12. Psal. lix. i. lxxix. i. Cod. VII in marg. manu 2da: τῶν μαρτυρίων. ³¹ Hieron. in Comment. ad Amos vi. 13 (Opp. T. VI, p. 321): "Unde et in Exodo juxta Hebraicum et Aquilae editionem legimus: *Et Moyses nesciebat quia cornuta erat species vultus ejus*; qui vere dicere poterat: *In te inimicos meos cornu ventilo.*" Aquilae Graeca vox ignoratur; certe quod quasi istius interpretis lectionem excitavit Gesen. in *Thes. Ling. Hebr.* p. 1238, κερατώδης ἦν, est merum ex Hieronymo figmentum. ³² Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 15, 16, alii, et Syro-hex. ³³ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips. (cum οἱ πρ. in marg.), 14, 16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. ³⁴ Sic Codd. 14, 16, 25, alii. ³⁵ Sic Syro-hex. Cod. 72: ἡ ὄψις τοῦ χρώματος αὐτοῦ. Arm. 1, et sine aster. Arab. 1, 2: visus ✕ coloris faciei ejus. Unde apud Syrum nostrum fortasse pingendum: ἡ ὄψις ✕ Θ. τοῦ χρωτὸς 4 τοῦ πρ. αὐτοῦ. ³⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii. ³⁷ Syro-hex.

12-19. **וְהָיָה כִּי יִבְנוּ אֶת-הַמִּזְבֵּחַ—וְהָיָה כִּי יִבְנוּ אֶת-הַמִּזְבֵּחַ. Ο΄**
 καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, καὶ τὸ ἱλαστήριον αὐτῆς, καὶ τὸ καταπέτασμα· καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς· καὶ τοὺς λίθους [τοὺς] τῆς σμαράγδου· καὶ τὸ θυμίαμα, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος· καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς· καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς· καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ· καὶ τὰς στολὰς τὰς ἁγίας Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ τὰς στολὰς ἐν αἷς λειτουργήσουσιν ἐν αὐταῖς· καὶ τοὺς χιτῶνας τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τῆς ἱερατείας· καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως. Alia exempl. (12) καὶ τὴν κιβωτὸν — τοῦ μαρτυρίου ⁴, ¹⁵ καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, — καὶ ⁴ τὸ ἱλαστήριον — αὐτῆς ⁴, καὶ τὸ καταπέτασμα (כַּתֵּן פֶּתַח)· — καὶ τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου· καὶ τὰ θυμιάματα· καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς ⁴· τὸν συσκιάζον (13) τὴν τράπεζαν (וְהָיָה כִּי יִבְנוּ אֶת-הַמִּזְבֵּחַ)· ¹⁶ καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς ἄρτους τοῦ προσώπου ⁴, ¹⁰ (14) καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς, καὶ — πάντα ⁴, ¹⁷ τὰ σκεύη αὐτῆς, ¹⁸ Θ. καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς,

καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτὸς (15) καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ ⁴, ¹⁵ καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον (עִרְסָר) τῆς θύρας τῆς σκηנῆς (16) καὶ τὸ θυσιαστήριον ¹⁹ Σ. Θ. τῆς ὀλοκαυτώσεως, καὶ τὸ κοσκίνωμα τὸ χαλκοῦν τὸ αὐτοῦ (כֶּסֶף), τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ ⁴, ¹⁰ καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ· ¹⁹ Σ. καὶ τὸν λουτήρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ· ²⁰ (17) ¹⁹ καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον ²¹ (עִרְסָר) τῆς πυλῆς τῆς αὐλῆς (18) καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηנῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ περισσὰ αὐτῶν ⁴, ²² καὶ τὰς στολὰς ἐν αἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, καὶ τὰς στολὰς τὰς ἁγίας Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ τοὺς χιτῶνας τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τῆς ἱερατείας. ²³

18. **וְהָיָה כִּי יִבְנוּ אֶת-הַמִּזְבֵּחַ. Et funiculos eorum. ¹⁹ καὶ τὰ περισσὰ αὐτῶν ⁴. Ἀ. Σ. καὶ τοὺς κάλους. ²⁴**

19. **וְהָיָה כִּי יִבְנוּ אֶת-הַמִּזְבֵּחַ. Vestes texture (s. operis ocellati) ad ministrandum in sancto. Ο΄ καὶ τὰς στολὰς ἐν αἷς λειτουργήσουσιν (s. λειτουργοῦσιν ²⁵) ἐν αὐταῖς (alia**

¹⁵ Haec, a Syro-hex. obelo notata, desunt in Cod. 58. Statim Syro-hex. male pingit: — καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, καὶ τὸ ἱλ. αὐτῆς, καὶ τὸ κατ., καὶ τοὺς λίθους—καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς ⁴, quae nos, obelis juxta Hebraeam veritatem positis, reformavimus. Post ἱλαστήριον pronomen deest in Comp., Cod. 55. ¹⁶ Sic sub asterisco (qui ante τὸν συσκιάζον rectius poneretur) Syro-hex., et sine aster. Cod. 72 (omissa clausula, καὶ τοὺς ἄρτους τοῦ πρ.), Arab. 1, 2 (uterque cum et panem propositionis (προβίαιας)). ¹⁷ Obelus est in Syro-hex., qui pingit: — καὶ πάντα ⁴.

¹⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 72, Arab. 1, 2. ¹⁹ Sic Syro-hex. (cum τὸ χαλκοῦν αὐτοῦ), et sine notis Codd. 72 (cum τὸ χ. τοῦ αὐτοῦ, καὶ τοῖς), 85 (in marg. cum τὸ χ. τὸ (non τοῦ, ut Holmes.) αὐτοῦ, καὶ τοῖς), Arab. 1, 2. ²⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 72 (qui post λουτήρα male infert καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ), 85 (in marg.), Arab. 1, 2. Cum metobelus desit (nam quae sequuntur, ¹⁹ καὶ τὰ ἱστία—καὶ τὰ περισσὰ αὐτῶν ⁴, non sunt Symmachi, sed Theodotionis), pingendum videtur, aut: ¹⁹ Σ. καὶ ¹⁹ τὸν λ., καὶ τὴν β. αὐτοῦ· καὶ τὰ ἱστία κ. τ. ε.; aut: ¹⁹ Σ. καὶ τὸν λ. καὶ τὴν β. αὐτοῦ ⁴· ¹⁹ καὶ τὰ

ἱστία κ. τ. ε. ²¹ Sic Codd. 72, 85 (in marg.). Syro-hex. in textu: **וְהָיָה**, quod τὸ ἐπίσπαστρον sonat Cap. xxvi. 36. xxxv. (15); in marg. autem: ΤΟ ΠΑΡΑΤΑΝΥCΜΑ, quod non Theodotionis, sed Aquilae et Symmachi est, coll. Hex. ad Exod. xxvi. 36. xxvii. 16. Num. iv. 26. Suspicatur tamen Ceriani, ἐπίσπαστρον Nostrum in textu et legisse et vertisse; alteram autem lectionem esse aliorum interpretum, cujus Syra versio aut exciderit, aut ne exstiterit quidem. ²² ¹⁹ καὶ τὰ ἱστία—περισσὰ αὐτῶν ⁴. Sic Syro-hex. Cod. 72: καὶ τὰ ἱμῖα (sic) τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στ. αὐτῆς, καὶ τὰς β. αὐτῆς, καὶ τὸ ἐπ. τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ περισσὰ αὐτῶν. Cod. 85 in marg.: καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στ. αὐτῆς, καὶ τὸ ἐπ. τῆς αὐλῆς (Montef. πύλης), καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηנῆς, καὶ τὰ π. αὐτῶν. ²³ καὶ τὰς στολὰς—τῆς ἱερατείας. Sic Codd. 58, 72, Arab. 1, 2, Syro-hex. ²⁴ Syro-hex. **וְהָיָה**. Cf. Hex. ad Psal. xx. 13. Jessai. liv. 2. Jerem. x. 20. Comp., Cod. VII (in marg. manu 2da): καὶ τὰ σχοινία αὐτῶν, quod vocem Syriacam aequè reddit. ²⁵ Sic Codd. III, VII, X, Lips., 16, 18, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex.

29. לְהַבְרִיחַ לְכָל־הַמִּלְחָנָה. Ο'. εισελθόντας ποιεῖν πάντα τὰ ἔργα. 'Α. τοῦ ἐνεργεῖν εἰς πᾶν τὸ ἔργον.⁴³

נְדָבָה. *Donum spontaneum.* Ο'. ἀφαίρεμα. 'Α. Θ. ἐκούσιον. Σ. ἐκουσίως.⁴³

30. בְּנִיחוּר. Ο'. τὸν (alia exempl. υἱοῦ, s. υἱὸν⁴⁴) Ὠρ.

31, 32. וּבְדַעַת וּבְכָל־מְלָכָה: וְלִחְשֵׁב מַחֲשָׁבָת. *Et in scientia, et in omnibus operibus, et ad excogilandum opera ingeniosa.* Ο'. καὶ ἐπιστήμης πάντων, ἀρχιτεκτονεῖν κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς ἀρχιτεκτονίας. Alia exempl. ἐπιστήμης — πάντων — κατὰ πάντα τὰ ἔργα, ἀρχιτεκτονεῖν τῆς ἀρχιτεκτονίας.⁴⁵

34. וְלִהְיוּת. *Et ad instituendum (alios).* Ο'. καὶ προβιβάζει (Σ. ὑποδείξει⁴⁶).

35. בְּתַכְלִית וּבְמִצְוָהּ בְּתוֹלְעָה הַשָּׁנִי וְרִשָּׁשׁ (et textoris) וְנִאֲרָג. Ο'. ὑφάναι τῷ κοκκίνῳ κατὰ τῇ βύσσῳ. Alia exempl. ✕ Θ. ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ ✕ τῷ ἀλλοιουμένῳ, καὶ τῇ βύσσῳ ὑφάναι.⁴⁷ 'Α. ἐν ὑακίνθῳ καὶ πορφύρᾳ, ἐν σκώληκος τῷ διαφόρῳ, καὶ ἐν βύσσῳ. Σ. διὰ τῆς ὑακίνθου, καὶ τῆς πορφύρας, καὶ τοῦ κοκκίνου τοῦ διβάφου, καὶ τῆς βύσσου. Θ. (καὶ

ποικιλτὰ) ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ τῷ ἀλλοιουμένῳ, καὶ τῇ βύσσῳ.⁴⁸

Cap. XXXV. 5. ὑμῶν — αὐτῶν⁴⁹ τῇ καρδίᾳ ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ⁵⁰ 6. ✕ 'Εβρ. καὶ ὑακίνθον, ✕ 'Εβρ. καὶ πορφύραν.⁵¹ — κεκλωσμένην⁵² 11. τὰ κατακαλύμματα ✕ 'Εβρ. αὐτῆς⁵³ τοὺς μοχλοὺς ✕ 'Εβρ. αὐτῆς⁵⁴ 21. εἰς — πάντα — τὰ ἔργα.⁵⁵ καὶ εἰς — πάσας⁵⁶ 22. ✕ 'Εβρ. τῷ κυρίῳ.⁵⁷ 25. ταῖς χερσὶν ✕ αὐτῆς⁵⁸ 29. ἔφερεν ✕ αὐτοῦ⁵⁹ 34. τῇ διανοίᾳ ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ⁶⁰ 35. διανοίας — συνιέναι — ποιῆσαι πάντα.⁶¹

CAP. XXXVI (Gr. xxxvi. 1—8. xxxvii. 1, 2, 3—6).

1. לָרַעַת לְעֵשֶׂת. Ο'. συνιέναι ✕ ὥστε — ποιεῖν.¹ 'Α. Σ. Θ. εἰδέναι ποιεῖν.²

עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ. *Ministerii sanctuarii.* Ο'. (τὰ) κατὰ τὰ ἅγια καθήκοντα. "Αλλος" δουλείας τοῦ ἁγίου.³

2. בְּלִישׁוֹן כְּהֵם־לֵב. Ο'. πάντας τοὺς ἔχοντας τὴν σοφίαν (alia exempl. σύνεσιν⁴) ✕ 'Α. Θ. ἐν τῇ καρδίᾳ.⁵

3. לְמַלְחָנָה עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ. Ο'. εἰς — πάντα — τὰ ἔργα ✕ Θ. τῆς δουλείας — τοῦ ἁγίου.⁶ Σ. ... τῆς λατρείας.⁷

⁴³ Cod. 130. ⁴⁴ Syro-hex. ⁴⁵ Cod. X, Lips., 130. Sic in marg. sine nom. Codd. 73 (praem. "ἄλλος φησιν"), 85. Mox ad ἄχισμαχ Cod. 57 in marg. glossam etymologicam affert: ἀδελφὸς τοῦ στήριζοντος.

⁴⁶ Sic Syro-hex. (qui male pingit: πορφύρα ✕ καὶ ἐν⁴), et sine notis Cod. 72. ⁴⁷ Cod. 85, 130. Posterior ad Aq. ἐκ σκώληκος, necnon ad Sym. καὶ κοκκίνου τοῦ διαβάφου, mendose scribit.

⁴⁸ Syro-hex. Vox deest in Cod. 58. ⁴⁹ Idem. Sic sine notis Codd. 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁵⁰ Idem. Sic sine notis Arab. 1, 2. ⁵¹ Idem. Arm. 1: ✕ κεκλωσμένην.

⁵² Idem. Sic sine notis Cod. 58, Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕). ⁵³ Idem. Sic sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕). ⁵⁴ Idem. qui pingit: — εἰς πάντα⁴.

⁵⁵ Idem, qui pingit: — καὶ εἰς πάσας⁴. ⁵⁶ Idem. Sic sine notis Cod. 58. ⁵⁷ Idem. Sic sine notis Codd. 71, 134.

⁵⁸ Idem. Sic sine aster. Cod. 72, Arab. 1, 2, Arm. 1.

⁵⁹ Idem. Pronomen ante εἰσελθόντας infert Cod. 128. ⁶⁰ Idem. Sic sine notis Cod. 72.

⁶¹ Idem. Sic sine obelo Comp., Codd. III, VII, Lips., 16, 19, alii.

CAP. XXXVI. ¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Ald. (cum τοῦ συν.), Codd. 19 (om. συνιέναι), 72, 108 (ut 19), 128 (ut Ald.). ² Syro-hex. ³ In Cod. VII manus 2da reprobatur τὰ κατὰ et καθήκοντα.

Deinde pro τὰ ἅγια alia manus scribit: δουλείας τοῦ ἁγίου, fortasse ex Aquilae aut Theodotionis versione. Cf. Hex. ad Exod. xxx. 16. xxxvi. 3. Jesai. xxxii. 17. ⁴ Sic Codd. X (in marg.), Lips. (cum duplici lectione, τὴν σύν. καὶ τὴν σοφίαν), 14, 16, 25, alii.

⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72 (qui legit τὴν σοφίαν ἐν τῇ καρδίᾳ (lacuna), καὶ πάντας), Arm. 1 (sub ✕). ⁶ Sic Syro-hex. (qui obscure pingit: ⁷ Syro-hex. ⁸ Cf. ad v. 1. ⁹ Jesai. xxxii. 17.

4. וַיִּבְנוּ. O'. καὶ παρεγίνοντο. 'A. Σ. Θ. καὶ ἤλθον.⁸

5. וַיֹּאמְרוּ אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. O'. καὶ εἶπεν (alia exempl. εἶπαν⁹) πρὸς Μωσῆν, ✕ Σ. Θ. λέγοντες.¹⁰

וְיָדֵי הָעֲבָדִי לְמִלְאָכָה. Plus quam sufficit ministerii ad opus. O'. κατὰ (s. παρὰ¹¹) τὰ ἔργα. Alia exempl. ✕ ὑπὲρ τὸ ἱκανὸν τῆς δουλείας ἄ παρὰ τὰ ἔργα.¹²

7. לְכֶלֶה־הַמְּלָאכָה. O'. εἰς (✕) πᾶσαν (ἄ) τὴν κατασκευὴν.¹³ 'A. Σ. Θ. εἰς πᾶν τὸ ἔργον (s. παντὶ τῷ ἔργῳ).¹⁴

21. הַקֶּרֶשׁ. O'. Vacat. Alia exempl. τοῦ στύλου. 'A. Θ. τῆς σανίδος.¹⁵

22. קֶרֶשׁ. O'. Vacat. Alia exempl. τῷ στύλῳ. Θ. τῇ σανίδι.¹⁶

23. לִפְתָּח נֹבֵב. O'. Vacat. Alia exempl. ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ πρὸς βορρᾶν. 'A. Θ. . . τοῦ νότον. Σ. . . τοῦ πρὸς νότον.¹⁷

23. תִּי־נֹבֵב. O'. Vacat. Alia exempl. κατὰ νότον ('A. θαμᾶν¹⁸).

25. לִפְתָּח נֹבֵב. O'. Vacat. Alia exempl. τὸ πρὸς νότον ('A. Σ. Θ. βορρᾶν¹⁹).

35 (xxxvii. 3). תִּתְּפֹחֶת. O'. τὸ καταπέτασμα. 'A. (τὸ) παραπέτασμα.²⁰

37 (5). קֶרֶשׁ. O'. τὸ καταπέτασμα. 'A. παρατά-νυσμα.²¹

38 (6). וַיִּבְנוּ הָעֲבָדִים אֶת-בָּסֵסִים אֹתָם. O'. καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκαῖ. Alia exempl. καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκᾶς.²² 'A. Θ. καὶ βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκαῖ. Σ. καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκᾶς.²³

Cap. XXXVI. 1. πᾶς ✕ ἀνὴρ.²⁴ ἐδόθη ✕ παρὰ κυρίου.²⁵ 2. τῇ καρδίᾳ ✕ 'A. Θ. αὐτῶν.²⁶ 4. ✕ Σ. Θ. πάντα ἄ τὰ ἔργα.²⁷ 5. ποιῆσαι ✕ αὐτά.²⁸ 6. — ἐτι ἄ προσφέρειν.²⁹ 7. ποιῆσαι ✕ αὐτά.³⁰ 8. καὶ ἐποίησε πᾶς σοφὸς ✕ Θ. τῇ καρδίᾳ.³¹ ἐν

⁸ Syro-hex. (cum παρεγίνοντο (ol) in textu): .ל. .ל. .ל. .ל. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, Lips., 14, 16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III, Arm. 1 (sub ✕). ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, Lips., 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex.

¹² Sic Syro-hex. (qui pingit : ὑπὲρ τὸ ἱκ. ✕ τῆς δ. ἄ), et sine notis Cod. 72. ¹³ Sic Syro-hex. (ubi asteriscus casu abesse videtur), et sine aster. Codd. 58, 72. Arm. 1 : ✕ in omni apparatu operis.

¹⁴ Syro-hex. .ל. .ל. .ל. .ל. ¹⁵ Idem: .ל. .ל. .ל. .ל. ¹⁶ Idem: .ל. .ל. .ל. .ל. ¹⁷ Idem: .ל. .ל. .ל. .ל. ¹⁸ Idem: .ל. .ל. .ל. .ל. ¹⁹ Idem: .ל. .ל. .ל. .ל.

²⁰ Cod. Lips. Cod. 85, teste Holmesii amanuensi: 'A. παραπέτασμα καλὺνμμα. (sic). Denique Cod. 130: 'A. πατά-νησμα (sic) κάλυμμα.

²¹ Codd. X, Lips., quorum uterque in textu τὸ κατακάλυμμα habet; hic autem in marg. καταπέτασμα. ²² Sic Ald., Codd. III, X, Lips., 14, 16, alii (inter quos 85), Arm.

²³ Codd. 85, 130 (qui Symmachi lectionem non habet). Montef. e priore exscripsit: 'A. Θ. καὶ αἱ βάσεις κ. τ. ε.

²⁴ Syro-hex. Sic sine aster. Cod. 72, Arm. 1. ²⁵ Idem. Sic sine aster. Codd. 58, 72, Arab. 1, 2 (uterque cum a Deo), Arm. 1.

²⁶ Idem (cum αὐτοῦ in marg.). Sic sine notis Cod. 72, Arm. 1 (sub ✕), Arab. 1, 2 (uterque cum ejus). ²⁷ Idem. Sic sine notis Comp., Codd. 19, 58.

²⁸ Idem. Sic sine aster. Codd. 38, 58, 72, 131 (manu 2da). ²⁹ Idem.

³⁰ Idem. Sic sine aster. Codd. 19, 58, 72, alii, Arm. 1.

³¹ Idem. Sic sine notis Codd. 72, 128, Arm. 1. Pro τῇ καρδίᾳ, τῇ διανοίᾳ inferunt Comp., Codd. III, 29, Arab. 1, 2. Deinde a v. 8 usque ad finem Cap. xxxix, cum versio LXXviralis inde ab Origenis tempore (quem vide in Epist. ad Africanum, Opp. T. I, p. 16) ab Hebraeo archetypo tam ordine quam verbis adeo discedat, ut cum eo vix, et ne vix quidem conferri possit, nos, praeunte Ceriani, textum ab Origene restitutum, prout in versione Syro-hexaplaris, Graecis libris hexaplaribus V (inde a Cap. xxxvi. 35), 58, 72, et versione Armena servatur (Complutensis enim textus, etsi ad Hebraeum ordinem accommodatus, non est vere hexaplaris) ad calcem singulorum capitum adieciimus. In fronte autem restitutionis non abs re erit insignem annotationem a Montefalconio e margine Codicis Basiliani exscriptam apponere. Sic igitur ille, a nobis ad schedas Bodleianas leviter castigatus: 'Εν ταῖς σοι γενομένῃς πάρεστιν ὁρᾶν πολλὴν τὴν διαφωρίαν τῆς τε προκειμένης γραφῆς, καὶ τῆς ἐν τοῖς Ἑξapλοις ἀναφερομένης εἰς τοὺς Ο'. Καὶ οὐ τοῦτο φημι, ὡς τοῖς κατηστερισμένοις ταύτης ἐκείνη διαφέρει· πολλὰ γὰρ ταύτης τοῖς παραλλάσσει· ἀλλ' ὅτι καὶ ἐν τοῖς μᾶλλον ἢ κατὰ τὸ ἄλλο τῆς γραφῆς ἔδαφος ἐνταῖθα πλεονάζει· καὶ ἂν οἱ ἀσπερίσκοι δηλοῦσι παριδεῖν τοὺς Ο', κὰν τοῖς οὐδὲν ἑλαττοῦν τὸ τῆς παραλλαγῆς εἶδος οἰκιοῦνται. Καὶ γὰρ ἐνταῖθα ἐκδοσις μὲν ἢ παρούσα τὴν διήγησιν ποιεῖται τῶν ἀγίων στολῶν· ἐκείνη δὲ, τῆς προκειμένης συνεχίας παρεξιοῦσα,

τοῖς ἐργαζομένοις (xxxvii. 1) ✠ τὸ ἔργον τῆς σκηνῆς³² δέκα αὐλαῖς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένον χερουβίμ ἐργασίᾳ³³ ὑφάντου ἐποίησεν αὐτάς. 9 (2). μήκος τῆς αὐλαῖς τῆς μιᾶς ὀκτώ καὶ εἴκοσι πήχεων, καὶ εὖρος τεσσάρων πήχεων τῆς αὐλαῖς τῆς μιᾶς.³⁴ μέτρον τὸ αὐτὸ πάσαις ταῖς αὐλαῖς. 10. καὶ συνεχομένης τὰς πέντε αὐλαῖς ἑτέραν ἐκ τῆς ἑτέρας, καὶ τὰς πέντε αὐλαῖς συνεχομένας ἑτέραν ἐκ τῆς ἑτέρας.³⁵ 11. καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας ὑακινθίνας ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς αὐλαῖς τῆς μιᾶς ἐκ τοῦ μέρους εἰς τὴν συμβολήν· καὶ οὕτως ἐποίησεν ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς αὐλαῖς τῆς ἐξωτερᾶς πρὸς τῇ συμβολῇ τῇ δευτέρᾳ. 12. πεντήκοντα δὲ ἀγκύλας ἐποίησε τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ἐποίησεν ἐκ τοῦ μέρους τῆς αὐλαῖς κατὰ τὴν συμβολήν τῆς δευτέρας, ἀντιπίπτουσαι αἱ ἀγκύλαι ἀλλήλαις εἰς ἑκάστην. 13. καὶ ἐποίησε πεντήκοντα κρίκους χρυσοῦς, καὶ συνήψε τὰς αὐλαῖς ἑτέραν τῇ ἑτέρᾳ τοὺς κρίκους· καὶ ἐγένετο ἡ σκηνὴ μία. 14. καὶ ἐποίησε δέρρεις τριχίνας σκέπην³⁶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἑνδεκα δέρρεις ἐποίησεν αὐτάς. 15. τὸ

μήκος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς τριάκοντα πήχεων, καὶ τεσσάρων πήχεων τὸ εὖρος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς· μέτρον τὸ αὐτὸ ταῖς ἑνδεκα δέρρεισι. 16. καὶ συνήψε τὰς πέντε δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ τὰς ἑξ δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ. 17. καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας πεντήκοντα ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς δέρρεως τῆς ἀναμέσου κατὰ συμβολήν, καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ἐποίησεν ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς δέρρεως τῆς συναπτούσης τῆς δευτέρας. 18. καὶ ἐποίησε κρίκους χαλκοῦς πεντήκοντα, καὶ συνήψε τὴν σκηνὴν τοῦ εἶναι μίαν. 19. καὶ ἐποίησε κατακάλυμμα τῇ σκηνῇ δέρματα κριῶν ἡρυθροδανωμένα, καὶ ἐπικαλύμματα δέρματα ὑακινθίνα ἐπάνωθεν. 20. καὶ ἐποίησε στύλους τῇ σκηνῇ³⁷ ἐκ ξύλων ἀσήπτων ἐστῶτας. 21. δέκα πήχεων τὸ μήκος τοῦ στύλου τοῦ ἐνός,³⁸ καὶ πῆχεως καὶ ἡμίσεως πῆχεως τὸ πλάτος τοῦ στύλου τοῦ ἐνός. 22. δύο ἀγωνίσκους τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ, ἀντιπίπτοντας ἑτερον τῷ ἑτέρῳ· οὕτως ἐποίησε πᾶσι τοῖς στύλοις τῆς σκηνῆς. 23. καὶ ἐποίησε στύλους τῇ σκηνῇ, εἴκοσι στύλους ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ πρὸς βορρᾶν.³⁹ 24. καὶ τεσσαράκοντα βάσεις ἀργυρᾶς ἐποίησε τοῖς εἴκοσι στύλοις·

περὶ τῆς σκηνῆς διαλαμβάνει, καὶ περὶ τῶν αὐλαῶν αὐτῆς, περὶ τῶν δέρρεων, καὶ περὶ τῶν ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς δέρρεως ἀγκυλῶν, καὶ περὶ τῶν συναπτῶντων κρίκων τὰς αὐλαῖς εἰς ἀπαρτισμὸν τῆς σκηνῆς, καὶ περὶ τῶν δερματίνων αὐτῆς κατακαλυμμάτων, περὶ τῶν ἐξ ἀσήπτων ξύλων στύλων αὐτῆς, καὶ τῶν ἀγωνίσκων, καὶ τῶν βάσεων, καὶ τῶν μοχλῶν ὧν οὐδὲν ἔστιν ὁρᾶν ἐνταῦθα. Εἶτα ταῦτα ἔξωθεν ἐπεισαγαγούσα, ἐφῆξεν περὶ τοῦ καταπετάσματος ἀπαγγέλλει. Καὶ πρὸς μὲν συμφῶνως τῇ προκειμένῃ ἐκδίδει, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πολὺ. Μέχρι γὰρ τοῦ, καὶ τὰς κεφαλίδας καὶ τὰς ψαλίδας αὐτῶν κατεχρύσωσε χρυσίῳ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκαῖ, συμποιοῦσα (Cod. χαλκαὶ συμποιοῦσαι), πάλιν ὑπερβαίνει, καὶ διηγείται ὡς Βεσελεὶλ κατεσκευάσα τὴν κιβωτὸν, καὶ τὰ περὶ αὐτῆς, καὶ τὸ Διαστήριον τὸ ἐκ χρυσίου, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ χερουβίμ, καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ τὰ σκεῦα αὐτῆς, καὶ τὴν λυχνίαν, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος τοῦ ἁγίου, καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος, καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν, καὶ τὰς ψιάδας, καὶ τὰς κρεάγρας, καὶ τὸ πυρεῖον, καὶ τὸν λουτήρα τὸν χαλκοῦν, καὶ τὰς βάσεις αὐτοῦ. Ταῦτα πάντα, τὰ μὲν ὑπερορῶμενα, τὰ δὲ τῇ φράσει παρηλλαγμένα, ὅμως τρόπῳ τινὶ συνδιέξουσιν. Ἐκ δὲ τῆς περιοπτῆς ταύτης συνάπτεται πάλιν τῇ προκειμένῃ ἐκδίδει, πλὴν ἐπ' ὀλίγων κἀνταῦθα παραλλάττοντα, συνδιέξουσιν ὅμως μέχρι τοῦ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιγυρωμένα. Ἐντεῦθεν λοιπὸν καθεξῆς τὸ ἀπαράλλακτον φυλάσσει μέχρι τοῦ, δε ἀρχιτεκτόνησε τὰ ὑφαντά, καὶ τὰ βαφειντικά (sic) καὶ ποικιλτικά, ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ τῷ κοκκίνῳ, καὶ τῇ θύσσω. Μετὰ ταῦτα ἀνακάμπτει πάλιν

πρὸς τὰ ἐνταῦθα, τὰς τῶν ἁγίων ὑψηλομένην στολὰς, καὶ ἐφ' ἱκανὸν συμπροελθούσα μέχρι τοῦ, καὶ εἰσήγεγκαν ἐπ' αὐτὸ λῶμα ὑακινθίνον, ὥστε ἐπικεῖσθαι εἰς (fort. ἐπὶ. Neutrum agnoscit Montef.) τὴν μίτραν ἄνωθεν, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. Ἐκεῖθεν δὲ μικροῦ φάναι μέχρι τέλους, καὶ πολλὰς πολλὰς ῥημάτων προσθήκας, καὶ μὲν οὖν (Cod. καὶ μὴν) καὶ τῇ τοῦτων ἀλλοιώσει τῆς τάξεως, τὸ παρηλλαγμένον ἔχοντα περιφανῶς ἐπιδείκνυται. ³² Haec, ✠ τὸ ἔργον τῆς σκηνῆς—καὶ κατεχρύσωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ⁴ (v. 34), sic legitur in Syro-hex. (qui male pingit: ἐν τοῖς ✠ ἐργαζομένοις τὸ ἔργον τῆς σκ.), et sine aster. in Codd. 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. ³³ Sic Comp., Arm. 1. Nominativum ἐργασία exprimunt Codd. 58, 72, Syro-hex. ³⁴ Sic Syro-hex., Arab. 1, 2, Arm. 1. Comp., Cod. 58: ἡ αὐλαία ἡ μία. Haec desunt in Cod. 72. ³⁵ Verba, καὶ τὰς πέντε—ἑτέρας, quae in Codd. 58, 72 casu exciderunt, e Syro-hex. assumpsimus. ³⁶ Sic, pro Hebr. שָׁכַת, Codd. 58, 72. Arm. 1: σκέπας. Cf. Hex. ad Exod. xxxv. 11. i Paral. xvii. 5. Minus probabiliter Syro-hex. σκέπας (سكيات), tum hic tum in loco parallelo Cap. xxvi. 7. ³⁷ Sic Codd. 58, 72. Syro-hex.: τῆς σκηνῆς. ³⁸ Sic Syro-hex. Codd. 58, 72: τῷ στύλῳ (om. τῷ ἐνὶ). Mox πήχεως deest in iisdem, repugnante Syro-hex. ³⁹ Sic Codd. 58, 72. Syro-hex.: τοῦ πρὸς νότον κατὰ νότον (لَا يَحِلُّ لَهَا حِمْلٌ حِمْلًا), quae Symmachi fortasse versio est. Idem in marg.: τοῦ βορρᾶ (لَا يَحِلُّ لَهَا حِمْلٌ).

δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ εἰς ἀμφοτέρα τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ εἰς ἀμφοτέρα τὰ μέρη αὐτοῦ. 25. κατὰ δὲ τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τὸ δεύτερον τὸ πρὸς νότον ἐποίησεν εἴκοσι στύλους. 26. καὶ τεσσαράκοντα βάσεις αὐτοῖς ἀργυρᾶς· δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνί. 27. καὶ ἐκ τῶν ὀπίσω τῆς σκηνῆς κατὰ θάλασσαν ἐξ στύλους ἐποίησε. 28. καὶ δύο στύλους⁴⁰ ἐποίησεν ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς σκηνῆς ἐκ τῶν ὀπισθίων. 29. καὶ ἦσαν ἐξ ἴσου κάτωθεν, καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἦσαν ἴσοι⁴¹ ἐκ τῶν κεφαλίδων αὐτῶν εἰς σύγκλεισιν⁴² μίαν· οὕτως ἐποίησε ταῖς δυσὶν ἀμφοτέραις ταῖς γωνίαις. 30. καὶ ἦσαν ὅκτω στύλοι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν ἀργυραῖ, δεκαεξὶ βάσεις.⁴³ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνί. 31. καὶ ἐποίησε μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήτητων, πέντε τῷ στύλῳ ἐκ τοῦ μέρους τῆς σκηνῆς τοῦ ἐνὸς, 32. καὶ πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ τοῦ κλίτους⁴⁴ τῆς σκηνῆς τοῦ δευτέρου, καὶ πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ τῆς σκηνῆς τῷ ὀπισθίῳ τῷ⁴⁵ πρὸς θάλασσαν. 33. καὶ ἐποίησε τὸν μοχλὸν τὸν μέσον δικνούμενον ἀναμέσον τῶν στύλων ἀπὸ τοῦ κλίτους εἰς τὸ κλίτος. 34. καὶ τοὺς στύλους κατεχύρωσε χρυσίῳ, καὶ τοὺς δακτυλίους αὐτῶν ἐποίησε χρυσοῦς, εἰς οὓς εἰσήξε τοὺς μοχλοὺς· καὶ κατεχύρωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ. 35 (xxxvii. 3). καὶ ἐποίησε τὸ καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης· ἔργον ὑφάντου ✕ ἐποίησεν αὐτὸ⁴⁶ χερουβεῖμ. 36 (4). καὶ ἐπέθηκαν αὐτὸ ἐπὶ τέσσαρας στύλους ἀσήτητους κατακεχυρωμένους χρυσίῳ, καὶ αἱ κεφα-

λίδες αὐτῶν χρυσαῖ, καὶ αἱ τέσσαρες βάσεις αὐτῶν ἀργυραῖ. 37 (5). καὶ ἐποίησέ τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς — τοῦ μαρτυρίου⁴⁷ ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ὑφάντου — χερουβεῖμ⁴⁸. 38 (6). καὶ τοὺς στύλους αὐτοῦ πέντε, καὶ τοὺς κρίκους αὐτῶν· καὶ κατεχύρωσαν τὰς κεφαλίδας αὐτῶν καὶ τὰς ψαλίδας αὐτῶν χρυσίῳ· καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκαῖ.

CAP. XXXVII (Gr. xxxviii. 1—17, 25).

- 1 (xxxviii. 1). **יָרֵךְ תֵּן**. Ο'. τὴν κιβωτόν. 'Α. (τὸ) γλωσσόκομον.¹
2 (2). **וְ**. Ο'. Vacat. Alia exempl. κυμάτιον. 'Α. χεῖλωμα. Σ. στεφάνην.² Τὸ Σαμαρειτικόν· στέφανον.³
3 (3). **יָרֵךְ תֵּן**. Ο'. ἐπὶ τὸ κλίτος ('Α. μέρος⁴) αὐτῆς.
6 (5). **תֵּן**. Ο'. διαστήριον. 'Αλλος· θυσιαστήριον.⁵
8 (7). **יָרֵךְ תֵּן**. Ο'. τῶν μερῶν ('Αλλος· ἄκρων⁶) αὐτοῦ.
17. **תֵּן תֵּן**. Opus tornatile. Ο'. Vacat. ✕ τορευτήν. 'Α. ἐλατήν.⁷
יָרֵךְ תֵּן. Ο'. Vacat. ✕ τὸν καυλὸν αὐτῆς. 'Α. Σ. Θ. τὸν μηρὸν αὐτῆς.⁸
18. **יָרֵךְ תֵּן**. Ο'. Vacat. ✕ ἐκ τοῦ κλίτους αὐτῆς. 'Α. ἐκ τοῦ μέρους αὐτῆς.⁹

⁴⁰ Sic Syro-hex. In Codd. 58, 72 lacuna est ex homoeoteleuto orta. Mox Cod. 58: ἐπὶ τῶν ὀπισθίων. Cod. 72: τῶν ὀπισθίων sine praepositione, quam e Syro-hex. assumpsimus.

⁴¹ Vox ἴσοι deest in Codd. 58, 72. ⁴² Codd. 58, 72 (cum σύγκλεισιν). Syro-hex. **יָרֵךְ תֵּן**, quod pro σύμ-βλησιν ponitur in loco parallelo Cap. xxvi. 24. ⁴³ Sic Syro-hex. Vox deest in Codd. 58, 72. Mox haec, καὶ δύο—τῷ ἐνί, desunt in iisdem, invito Syro-hex. ⁴⁴ Sic Syro-hex. Codd. 58, 72: τῷ κλίτει, sed Cod. 72 deinde legit τὸ δεύτερον.

⁴⁵ Articulus deest in Codd. 58, 72, invito Syro-hex. ⁴⁶ Sic Cod. V, et sine aster. Comp., Codd. 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. Etiam in Syro-hex. asteriscus male abest. Cf. Cap. xxxvii. 3 in LXX. ⁴⁷ Obelus est in Cod. V, Syro-hex. ⁴⁸ Obelus est in Syro-hex.

CAP. XXXVII. ¹ Nobil., Cat. Niceph. p. 943. Cf. ad Cap. xxv. 10. ² Cod. 14 (cum στεφάνον). Cf. ad Cap. xxv. 10. Cod. 25: 'Αλλος· χεῖλωμα. στεφάνην. Cod. 18 in marg. sine nom.: χεῖλωμα (sic) ἢ στεφάνωμα. Montef. e Colbertino [1599] et tribus Regiis edidit: 'Αλλος· χεῖλωμα. ³ Montef. ex iisdem, et Cat. Niceph. ibid. ⁴ Cat. Niceph. ibid. ⁵ 'Sic Colbertinus et tres Regii.—Montef. ⁶ Cod. V in marg. sine nom., teste Montef. Syro-hex. in marg. **יָרֵךְ תֵּן**. Hinc castigandus Holmesius, qui e marg. Cod. V exscripsit: "ἄκρω, forsan mendose pro ἄκρω, i. e. ἀστερίσκω, quo nempe haec erant notanda." ⁷ Syro-hex. **יָרֵךְ תֵּן**. Supplementum Cod. VII in marg. sine nom.: ἐλατήν. Cf. Hex. ad Jerem. x. 5. ⁸ Idem: **יָרֵךְ תֵּן**. Cf. ad Cap. xxv. 31. ⁹ Sic

25. **וְהָיָה** (bis). O'. Vacat. ✠ πέντε πήχεων.
'A. Σ. Θ. πήχεος.¹⁰

וְהָיָה. O'. Vacat. ✠ καὶ τριῶν πήχεων.
'A. πηχός. Σ. Θ. δύο (πήχεων).¹¹

26. **וְהָיָה**. *Superficiem ejus*. O'. Vacat. ✠ τὸ
δῶμα αὐτοῦ. 'A. Σ. Θ. ὁμοίως τὸ δῶμα αὐ-
τοῦ.¹²

וְהָיָה. O'. Vacat. ✠ τὸ κυμάτιον. 'A. *coro-
nam*.¹³

27. **וְהָיָה**. O'. Vacat. ✠ εἰς τὸ αἶρειν. 'A.
τοῦ ἐπαίρειν.¹⁴

Cap. XXXVII. I (xxxviii. 1). καὶ ἐποίησε Βεσε-
λεὴλ τὴν κιβωτὸν ✠ Θ. ἐκ ξύλων ἀσήπτων, δύο
πήχεων καὶ ἡμίους τὸ μήκος αὐτῆς, καὶ πήχεος καὶ
ἡμίους τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ πήχεος καὶ ἡμίους
τὸ ὕψος αὐτῆς ⁴.¹⁵ 2 (2). καὶ κατεχύρσωσεν αὐτὴν
χρυσίῳ καθαρῷ ἔσθωθεν καὶ ἔξωθεν καὶ ἐποίησεν
αὐτῇ κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ. 3 (3). καὶ ἐχώνευσεν
αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα
μέρη αὐτῆς· δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος αὐτῆς τὸ δεύ-
τερον, (4) — εὐρέεις τοῖς ζωστήρσιν ⁴.¹⁶ 4. ✠ Θ. καὶ
ἐποίησεν ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατε-
χύρσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ. 5. καὶ εἰσήνεγκε τοὺς
ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους ἐπὶ τοῖς πλευροῖς τῆς

κιβωτοῦ ⁴.¹⁷ ὥστε αἶρειν αὐτὴν — ἐν αὐτοῖς ⁴.¹⁸
6 (5). καὶ ἐποίησεν ἱαστήριον — ἀνωθεν τῆς κιβω-
τοῦ ⁴.¹⁹ ἐκ χρυσίου καθαροῦ, ✠ δύο πήχεων καὶ ἡμί-
ους μήκος αὐτοῦ, καὶ πήχεος καὶ ἡμίους τὸ πλάτος
αὐτοῦ ⁴.²⁰ 7 (6). καὶ ἐποίησε δύο χερουβεὶμ χρυσᾶ,
✠ τορευτὰ ἐποίησεν αὐτὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν
τοῦ ἱαστηρίου ⁴.²¹ 8 (7). χερουβ ἓνα ἐπὶ τὸ ἄκρον
τοῦ ἱαστηρίου τὸ ἐν, καὶ χερουβ ἓνα ἐπὶ τὸ ἄκρον
τοῦ ἱαστηρίου τὸ δεύτερον ✠ ἐκ τοῦ ἱαστηρίου
ἐποίησε τοὺς χερουβεὶμ, ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν
αὐτοῦ. 9 (8). καὶ ἐγένοντο οἱ χερουβεὶμ ἐκτείνοντες
τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν ⁴.²² συσκιάζοντες ταῖς πτε-
ρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τὸ ἱαστήριον ✠ κατὰ πρόσωπον
αὐτῶν, ἀνὴρ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἱαστή-
ριον ἦσαν τὰ πρόσωπα τῶν χερουβεὶμ ⁴.²³ 10 (9).
καὶ ἐποίησε τὴν τράπεζαν — τὴν προκειμένην ἐκ
χρυσίου καθαροῦ, καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας
δακτυλίους χρυσοῦς, δύο ἐπὶ τοῦ κλίτους τοῦ ἐνδὸς,
καὶ δύο ἐπὶ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου, εὐρέεις ὥστε
αἶρειν τοῖς ζωστήρσιν ἐν αὐτοῖς.²⁴ (11) καὶ τοὺς διω-
στήρας τῆς κιβωτοῦ καὶ τῆς τραπέζης ἐποίησε, καὶ
κατεχύρσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ ⁴.²⁵ ✠ Θ. ἐκ ξύλων
ἀσήπτων· δύο πήχεων τὸ μήκος αὐτῆς, καὶ πήχεος
τὸ εὖρος αὐτῆς, καὶ πήχεος καὶ ἡμίους τὸ ὕψος
αὐτῆς. 11. καὶ κατεχύρσωσεν αὐτὴν χρυσίῳ κα-
θαρῷ, καὶ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ.

Montef. (qui αὐτοῦ bis scripsit) e Colbertino et Regio uno.
Lectionem ad v. 3 pertinere suspicor. ¹⁰ Syro-hex.

וְהָיָה. I. Cod. VII in Supplem.: πήχεος.

¹¹ Idem: **וְהָיָה**. I. Cod. VII in Supplem.: καὶ δύο πήχεων.

Aquilae lectio corrupta est. ¹² Idem:

וְהָיָה. I. Cod. VII in Supplem.: καὶ δύο πήχεων.

Cf. Hex. ad Prov. xxi. 9. ¹³ Idem: **וְהָיָה**. I. "Quod literaliter

obstaculum, repagulum significaret, sed fortasse corrigend-
um **וְהָיָה**. I. Cf. ad v. 2. ¹⁴ Idem:

וְהָיָה. I. Cf. Hex. ad Psal. xxvii. 9. ¹⁵ Sic

Syro-hex., Cod. V (sub ✠), et sine notis Codd. III, 58, 72,

Arab. 1, 2 (omnes cum scripturae varietatibus aut erroribus,
qui ex apparatu Holmesii petantur). ¹⁶ Sic Syro-

hex., Cod. V, et sine obelo Cod. 72. Haec desunt in

Cod. 58. In Ed. Rom. pro his, εὐρέεις—ἐν αὐτοῖς, habetur

tantum: εὐρέεις τοῖς διωστήρσιν, ὥστε αἶρειν ἐν αὐτοῖς. ¹⁷ Sic

Syro-hex., Cod. V (sub ✠), et sine notis Codd. 58, 72,

Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁸ Obelus est in Syro-hex., Cod. V.

¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Syro-hex., Cod. V, et sine aster. Codd.

III, 58 (cum δύο π. τὸ μήκος, καὶ), 72 (cum πλάτος pro μήκος,
et vice versa). Articulum ante μήκος probant Codd.

III, V. ²¹ Sic Syro-hex., Cod. V (qui minus proba-
biliter pingit: ✠ χρυσᾶ, τορευτὰ), et sine aster. Codd. 58

(cum *tor. ἐποίησεν αὐτὰ, ceteris omissis*), 72, Arab. 1, 2,
Arm. 1. ²² Sic Syro-hex., Cod. V (non, ut Montef.,
cum metobelo (: post μερῶν αὐτοῦ; neque, ut Holmes.,
cum ταῖς πτέρυξιν pro τὰς πτέρυγας), et sine aster. Codd. 58

(om. ἐκ τοῦ ἱλ.), 72 (om. ἐκ τοῦ ἱλ.—μερῶν αὐτοῦ, et cum
ἐκτείνοντα pro ἐκτείνοντες), Arab. 1, 2, Arm. 1. ²³ Sic

Syro-hex. (qui pingit: κατὰ πρ. αὐτῶν, ἀνὴρ πρὸς τὸν ἀδ.
✠ αὐτοῦ), et sine aster. Cod. V, Arab. 1, 2. Cod. 58 tantum
habet: κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. ²⁴ Cod. V: τοῖς ἑ. αὐτοῖς.
Syro-hex.: ὥστε αἶρειν αὐτὴν ἐν αὐτοῖς — τοῖς ζωστήρσιν ⁴.
Cod. 72, quantum e silentio Holmesii colligi potest: ὥστε
αἶρειν τοῖς διωστήρσιν ἐν αὐτοῖς. Mox pro διωστήρας Cod. V
ζωστήρας habet, invitis ceteris. ²⁵ Haec omnia a τὴν
προκειμένην ad χρυσίῳ recte obelis jugulat Cod. V. Syro-
hex. pingit: τὴν προκειμένην — ἐκ χρυσίου—χρυσίῳ ⁴.

12. καὶ ἐποίησεν αὐτῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ, καὶ ἐποίησε κυμάτιον χρυσοῦν τῇ στεφάνῃ αὐτῆς κύκλῳ. 13. καὶ ἐποίησεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκε τοὺς δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη, ἃ ἐστί τῶν τεσσάρων ποδῶν αὐτῆς 14. ὑπὸ τὴν στεφάνην. καὶ ἐγένοντο οἱ δακτύλιοι εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν, ὥστε αἶρην τὴν τράπεζαν. 15. καὶ ἐποίησε τοὺς ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσῷ, ὥστε αἶρην τὴν τράπεζαν ²⁶ 16 (12). καὶ ἐποίησε τὰ σκεύη τῆς τραπέζης, τὰ τρύβλια αὐτῆς, καὶ τὰς θυίσκας αὐτῆς, καὶ τοὺς κνάθους αὐτῆς, καὶ τὰ σπονδεῖα αὐτῆς, ἐν οἷς σπείσει ἐν αὐτοῖς, χρυσοῦν καθαροῦ. 17 (13). καὶ ἐποίησε τὴν λυχνίαν, — ἡ φωτίζει, χρυσήν, (14) στερεάν, τὸν καυλὸν καὶ τοὺς καλαμίσκους ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτῆς· (15) ἐκ τῶν καλαμίσκων αὐτῆς οἱ βλαστοὶ ἐξέχοντες, τρεῖς ἐκ τούτου, καὶ τρεῖς ἐκ τούτου, ἐξισούμενοι ἀλλήλοις· (16) καὶ τὰ λαμπάδια αὐτῶν ἃ ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἄκρων, καρνωτὰ ἐξ αὐτῶν· καὶ τὰ ἐνθέμια (s. ἀνθέμια²⁷) ἐν αὐτοῖς, ἵνα ὧσιν ἐπ' αὐτῶν οἱ λύχνους καὶ τὸ ἐνθέμιον (s. ἀνθέμιον²⁷) τὸ ἔβρομον, τὸ ἐπ' ἄκρου τοῦ λαμπαδίου ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀνωθεν, στερεὸν, ὅλον χρυσοῦν (17) καὶ ἐπτά λύχνους αὐτῆς ἐπ' αὐτῆς χρυσοῦς, καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς χρυσᾶς, καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας

αὐτῆς χρυσᾶς ²⁸ ✠ ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ, τορευτὴν ἐποίησε τὴν λυχνίαν, τὸν καυλὸν αὐτῆς, καὶ τοὺς καλαμίσκους αὐτῆς, καὶ τοὺς κρατῆρας αὐτῆς, καὶ τοὺς σφαιρωτῆρας αὐτῆς, καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς· ἐξ αὐτῆς ἦσαν. 18. ἐξ δὲ καλαμίσκοι ἐκπορευόμενοι ἐκ πλαγίων αὐτῆς· τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους αὐτῆς τοῦ ἐνός, καὶ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους αὐτῆς τοῦ δευτέρου. 19. τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυῖσκους ἐν καλαμίσκῳ τῷ ἐνὶ, σφαιρωτῆρ καὶ κρίνον· καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυῖσκους ἐν τῷ καλαμίσκῳ τῷ ἐνὶ, σφαιρωτῆρ καὶ κρίνον. οὕτως τοῖς ἐξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. 20. καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυῖσκους, οἱ σφαιρωτῆρες αὐτῆς, καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς· 21. ὁ σφαιρωτῆρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς· ²⁹ τοῖς ἐξ³⁰ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐξ αὐτῆς. 22. οἱ³¹ σφαιρωτῆρες αὐτῶν, καὶ οἱ καλαμίσκοι αὐτῶν ἐξ αὐτῆς ἦσαν, ὅλη τορευτῇ, ἐξ ἐνός χρυσοῦν καθαροῦ. 23. καὶ ἐποίησε τοὺς λύχνους αὐτῆς ἐπτά, καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς, καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς χρυσοῦν καθαροῦ³², τάλαντον· 24. χρυσοῦν καθαροῦ ἐποίησεν αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς ³³ ✠ ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πέντε πήχεων μήκος

²⁶ ✠ Ὁ. ἐκ ξύλων ἀσήπτων—τὴν τράπεζαν ²⁶. Sic Syro-hex., et Cod. V, teste Montef., qui tamen metobelum (:) post ὑπὸ τὴν στεφάνην ponit, pergens: καὶ ἐγένοντο οἱ δακτύλιοι ✠ εἰς θήκας κ. τ. ἐ., sive metobelo. Ad ἐποίησε (v. 11) Holmesii amanuensis notat: "Ab ἐ.. in ἐποίησε desunt cetera in Cod. V usque ad Cap. xxxvi, ad finem commatis octavi [=xxxix. 1 in Hebraeo]." Pro octavi voluit, ni fallor, V.D. duodecimi, qui versus clausulam eandem, καθὰ συντάττει κύριος τῷ M., cum v. 8 habet; nam primae lectiones ab eo exscriptae sunt: "συμπεπορημένους, convenit. καὶ ἐκκεκολλημένους, desunt." Ergo magna pars codicis, qualis a Grabio in Praefatione ultimis Exodi capitibus praemissa descriptus, et a Montefalconio in Hexaplis (a p. 98, col. 1, lin. 11 usque ad p. 100, col. 1, lin. 13 a fine) exscriptus est, aut interiit, quod plane incredibile est, aut nescio quo casu a collatore Holmesiano praetermissa est. ²⁷ Sic Ald., Codd. V, X (in marg.), 14, 16, 25, alii (inter quos 58), Arab. 1, 2 (teste Holmesio), Arm. 1 (teste Altero). Syro-hex. ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

vocum Syrum ἐνθέμια, ἐνθέμιον legisse probabile mihi videtur, quae firmantur etiam auctoritate codicum vetustiorum II, III, VII, et fortasse etiam V, qui aliter quidem legit in Hexaplis et Grabe, sed silet Holmesius, ex quo videtur legere ut Ed. Rom., quae cum illis codicibus facit."—*Ceriani*. Verumtamen ex silentio Holmesii propter antedictam causam nihil omnino de lectione Cod. V colligi potest. ²⁸ — ἡ φωτίζει—χρυσᾶς ²⁸. Sic Syro-hex., Cod. V, (qui in fine male pingit: χρυσᾶς ἐκ χρυσοῦν καθαροῦ : ✠ τορευτῇ.) ²⁹ Clausula, ὁ σφαιρωτῆρ—ἐξ αὐτῆς, in Hebraeo ter legitur, in Arm. 1 bis, in Syro-hex., Cod. 58, Arab. 1, 2, semel tantum. Cod. V in apographo Montefalconii post ὁ σφ. ὑπὸ τοὺς abrumptur. ³⁰ Sic Syro-hex., Arab. 1, 2, Arm. 1. In Cod. 58 ἐξ deest. ³¹ Articulus abest a Cod. 58. ³² Sic Syro-hex., Arab. 1, 2, Arm. 1. Haec desunt in Cod. 58. ³³ ✠ ἐκ χρυσοῦν καθαροῦ (v. 17)—τὰ σκεύη αὐτῆς ³³. Sic Syro-hex., Cod. V (usque ad ὑπὸ τοὺς (v. 21) inclusive), et sine aster. Cod. 58 (cum καὶ τρεῖς κρατῆρες—κρίνον (v. 19)), Arab. 1, 2, Arm. 1. In Cod. 72 lacuna est post χρυσοῦν

αὐτοῦ, καὶ πέντε πήχεων εὖρος αὐτοῦ, τετράγωνον, καὶ τριῶν πήχεων ὕψος αὐτοῦ ἐποίησε³⁴ τὰ κέρατα αὐτοῦ, 26. καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὰ χρυσὴν καθαρῇ, τὸ δῶμα³⁵ αὐτοῦ, καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ κύκλῳ, καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτῷ τὸ κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ. 27. καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς ἐποίησεν αὐτῷ ὑπὸ τὸ κυμάτιον αὐτοῦ ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν αὐτοῦ ὑπὸ ἀμφότερα τὰ κλίτη αὐτοῦ, εἰς³⁶ θήκας τοῖς ἀναφορεῖσιν, εἰς τὸ αἰρεῖν αὐτὸ ἐν αὐτοῖς. 28. καὶ ἐποίησε τοὺς ἀναφορεῖς ξύλα ἀσηπτα, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὰ χρυσὴν³⁷ 29 (xxxviii. 25). οὗτος ἐποίησε τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος τὸ ἅγιον, καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος, καθαρὸν ἔργον μυρσού.

CAP. XXXVIII (Gr. xxxviii. 22–24, 26.

xxxvii. 7–21. xxxix. 1–9).

- 3 (23). **וְהָיָה אֶת-הַיָּדָיִם.** *Et palas.* Ο'. καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ. *Alia exempl. καὶ τὸ γείσιον.*¹ 'Α. (καὶ τὰ) ἄγκιστρα. Σ. (καὶ τὰς) λαβίδας. Θ. καὶ τοὺς ἀναληπτήρας.²
- 4 (24). **וְהָיָה אֶת-הַיָּדָיִם.** *Opus reticulatum.* Ο'. παράθεμα. "Ἄλλος" κόσκινον (s. κοσκίνωμα).³
- וְהָיָה אֶת-הַיָּדָיִם.** *Sub ambitu ejus.* Ο'. κάτωθεν τοῦ πυρεῖου. *Alia exempl. ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πυρεῖου.*⁴ 'Α. Σ. Θ. ὑπὸ τῆς ἐσχάρας αὐτοῦ.⁵
- 5 (24). **וְהָיָה אֶת-הַיָּדָיִם.** *Et fudit.* Ο'. καὶ ἐπέθηκεν — αὐτῷ⁶.

"Ἄλλος" καὶ ἐχώνευσε.⁶

- 7 (24). **וְהָיָה אֶת-הַיָּדָיִם.** *Canum.* Ο'. ✕ κοιλόν. 'Α. κενόν.⁷
- 8 (26). **וְהָיָה אֶת-הַיָּדָיִם.** *E speculis mulierum cultui sacro vacantium, quae ministrabant ad ostium tentorii conventus.* Ο'. ἐκ τῶν κατόπτρων τῶν νηστευσασῶν ('Α. Σ. στρατευσασμένων⁸), αἱ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Τὸ Σαμαρειτικόν τῷ ὁράματι τῶν δυνάμεων τῶν ἰσχυσάντων ἐν θύρᾳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.⁹
- 10 (xxxvii. 8). **וְהָיָה אֶת-הַיָּדָיִם.** *Clavi columnarum, et juncturae earum.* Ο'. ✕ Θ. καὶ οἱ κόσμοι τῶν στύλων, καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν. 'Α. καὶ αἱ κεφαλίδες τῶν στύλων, καὶ τὰ συγκολληματα αὐτῶν.¹⁰
- 12 (10). **וְהָיָה אֶת-הַיָּדָיִם.** *Aulaea.* Ο'. αὐλαῖαι. 'Α. Σ. Θ. ἰστία.¹¹
- 17 (15). **וְהָיָה אֶת-הַיָּדָיִם.** Ο'. καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν. 'Α. Σ. Θ. καὶ τὰ συγκολληματα αὐτῶν.¹²
- 23 (21). **וְהָיָה אֶת-הַיָּדָיִם.** Ο'. καί. 'Α. Σ. καὶ μετ' αὐτοῦ.¹³
- 24 (xxxix. 1). **וְהָיָה אֶת-הַיָּדָיִם.** Ο'. σίκλοι. Σ. στατήρες.¹⁴
- וְהָיָה ΑἶΤ-הַיָּדָיִם.** Ο'. κατὰ τὸν σίκλον ('Α. στατήρα¹⁵).
- 26 (2). **וְהָיָה ΑἶΤ-הַיָּדָיִם.** *Dimidius sicilus.* Ο'. δραχμὴ μία. 'Α. διδραχμον.¹⁶
- 28 (6). **וְהָיָה ΑἶΤ-הַיָּדָיִם.** Ο'. εἰς τὰς ἀγκύλας. 'Α. Σ. κεφαλίδας. Θ. κόσμους.¹⁷

(v. 10) usque ad Cap. xxxviii. 18. ³⁴ Sic Syro-hex. Cod. 58, Arab. 1, 2: καὶ ἐποίησε. Cod. VII in Supplem. juxta Hebraeum: ἐξ αὐτοῦ ἐγένοντο. ³⁵ Cod. 58: τὸ δῶμα. Syro-hex.: τὰ δῶματα (דָּוָמָא); sed pluralis oscitantiae amanuensis tribuendus est. Cf. Hex. ad loc. ³⁶ Praepositio abest a Syro-hex., invitis Cod. 58, et Hebraeo. ³⁷ ✕ ἐκ ἑλίων ἀσήπτων (v. 25)—χρυσὴν³⁷. Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2.

CAP. XXXVIII. ¹ Vid. not. 22. Codd. X, Lips. ad πυρεῖον in marg. habent: γάγιον. ² Syro-hex. אֶת-הַיָּדָיִם. Cod. VII in marg. manu 2da: ἄγκιστρα, sine indice certo cui referatur. Ad Sym. cf. ad Cap. xxv. 37. Ad Aq. et Theod. cf. Hex. ad 4 Reg. xxv. 14. Jerem. lii. 18. ³ Syro-hex. in marg. חֲבִלָּה. Cf. ad Cap. xxvii. 4. xxxix. 39. ⁴ Sic Cod. 58 (cum

ὑπ' αὐτὸ), Syro-hex. ⁶ Syro-hex. אֶת-הַיָּדָיִם. Cod. VII in Supplem. super ἐποίησε, manu fortasse seniori: ἐχώνευσε. ⁷ Syro-hex. אֶת-הַיָּדָיִם. Cod. X. Cod. 85 affert: 'Α. στρατευσασμένων. Montef. ad Hebraea אֶת-הַיָּדָיִם lectionem refert, invitis testibus. ⁹ Cod. Lips. ¹⁰ Syro-hex. אֶת-הַיָּדָיִם. Cod. VII in Supplem. dat.: καὶ οἱ κρίκοι (marg. διατόνια) αὐτῶν, καὶ αἱ ψαλίδες (marg. συγκολληματα) αὐτῶν. ¹¹ Idem: אֶת-הַיָּדָיִם. Graeca vox est in Cod. VII in Supplem. Cf. Hex. ad Num. iv. 26. ¹² Idem: אֶת-הַיָּדָיִם. ¹³ Idem: אֶת-הַיָּדָיִם. Sic in textu sine notis Cod. 58, Arab. 1, 2. ¹⁴ Idem: אֶת-הַיָּדָיִם. ¹⁵ Codd. Lips. (sine nom.), 85, 130. ¹⁶ Codd. X, Lips. Sic Codd. 85, 130, uterque in marg. sine nom. ¹⁷ Syro-hex. אֶת-הַיָּדָיִם.

31 (9). **וְיָסַדְתָּ**. Ο'. τὰς βάσεις. Σ. Θ. (τὰς) βάσεις.¹⁸

Cap. XXXVIII. 1 (22). οὗτος ἐποίησε¹⁹ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν — ἐκ τῶν πυρείων τῶν χαλκῶν, ἃ ἦσαν ἐν τοῖς ἀνδράσι τοῖς καταστασιασάσι μετὰ τῆς Κορὲ συναγωγῆς²⁰ **✠** Θ. ἐκ ξύλων ἀσπίτων πέντε πήχων τὸ μήκος αὐτοῦ, καὶ πέντε πήχων τὸ εὖρος αὐτοῦ, τετράγωνον, καὶ τριῶν πήχων τὸ ὕψος αὐτοῦ. 2. (καὶ) ἐποίησε τὰ κέρατα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν αὐτοῦ· ἐξ αὐτοῦ ἦσαν τὰ κέρατα αὐτοῦ· καὶ ἐκάλυψεν αὐτὸ χαλκῷ.²¹ 3 (23). οὗτος ἐποίησε πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου, τὴν βάσιν, καὶ τὸ γείσιον,²² καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς κρεάφρας, καὶ τὰ πυρεῖα²³ **✠** Θ. πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐποίησε χαλκῷ.²⁴ 4 (24). οὗτος ἐποίησε τῷ θυσιαστηρίῳ παράθεμα, ἔργον δικτυωτὸν χαλκοῦν, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πυρείου κάτωθεν ἕως τοῦ ἡμίσεος αὐτοῦ. 5. καὶ ἐπέθηκεν — αὐτῷ²⁵ τέσσαρας δακτυλίου ἐκ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ παραθέματος — τοῦ θυσιαστηρίου²⁶ τοῦ χαλκοῦ, εὐρεῖς τοῖς μοχλοῖς. 6. **✠** Θ. καὶ ἐποίησεν ἀναφορεῖς ἕξλα ἀσπίτα, καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς χαλκῷ. 7. καὶ εἰσήνεγκε τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους ἐπὶ τὰ πλεῦρά τοῦ θυσιαστηρίου,²⁷ ὥστε αἶρειν τὸ θυσιαστήριον ἐν αὐτοῖς (**✠**) κοιλὸν, σαινωτὸν ἐποίησεν αὐτὸ.²⁸ 8 (26). καὶ ἐποίησε τὸν λουτήρα τὸν χαλκοῦν, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ — τὴν²⁹ χαλκὴν, ἐκ τῶν κατόπτρων τῶν νηστευουσῶν, αἱ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐπηξεν αὐτήν. 9 (xxxvii. 7). καὶ ἐποίησε τὴν αὐλὴν τὴν πρὸς νότον, ἰστίᾳ τῆς αὐλῆς

ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν. 10 (8). καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ· **✠** Θ. καὶ οἱ κόσμοι τῶν στύλων, καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ³⁰ 11 (9). καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν, ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ· **✠** Θ. καὶ οἱ κόσμοι τῶν στύλων, καὶ τὰ συγκολλημάτα αὐτῶν ἀργυρᾷ³¹ 12 (10). καὶ τὸ κλίτος τὸ κατὰ θάλασσαν αὐλαῖα πεντήκοντα πήχων· στῦλοι αὐτῶν δέκα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα· **✠** Θ. καὶ οἱ κόσμοι τῶν στύλων, καὶ τὰ συγκολλημάτα αὐτῶν ἀργυρᾷ³² 13 (11). καὶ τὸ κλίτος **✠** τὸ πρῶτον³³ πρὸς ἀνατολὰς πεντήκοντα πήχων. 14 (12). ἰστίᾳ πεντεκαίδεκα πήχων τῷ³⁴ κατὰ νότον καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. 15 (13). καὶ ἐπὶ τοῦ νότου τοῦ δευτέρου ἔνθεν καὶ ἔνθεν κατὰ τὴν πύλιν τῆς αὐλῆς, αὐλαῖα πεντεκαίδεκα πήχων καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς· 16 (14). πᾶσαι αἱ αὐλαῖα τῆς σκηνῆς **✠** κύκλῳ³⁵ ἐκ βύσσου κεκλωσμένης. 17 (15). καὶ αἱ βάσεις τῶν στύλων χαλκαῖ, **✠** καὶ αἱ ψαλίδες τῶν στύλων³⁶ καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμένα ἀργυρίῳ, καὶ οἱ στῦλοι περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, πάντες οἱ στῦλοι τῆς αὐλῆς. 18 (16). καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, ἔργον ποικιλοῦ, ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, εἴκοσι πήχων τὸ μήκος, καὶ τὸ ὕψος καὶ τὸ εὖρος πέντε πήχων,

Cf. ad v. 10. ¹⁸ Idem: **וְיָסַדְתָּ**. Vox Syriaca eadem est ac in textu, nec in Graeca varietas exstitisse videtur. ¹⁹ Sic Syro-hex. Cod. 58, Arm. 1: καὶ ἐποίησε, ut in Hebraeo. ²⁰ Obelus est in Syro-hex., qui minus bene pingit: — οὗτος ἐποίησε — συναγωγῆς. Pro ἐν (τοῖς ἀνδράσι) stant Codd. 58, 74, alii, et Syro-hex. ²¹ Sic Syro-hex. Graeca non leguntur nisi in Comp., qui paululum variat. ²² Syro-hex. **וְיָסַדְתָּ** (= γείσιος Jerem. lii. 22. Ezech. xl. 43). Codd. 58, 108: τὸ καὶ γήσιον. Cf. Hex. ad loc. Pro τὴν βάσιν Syro-hex. hic et v. 8 τὰς βάσεις (**וְיָסַדְתָּ**) habet, repugnantibus omnibus. ²³ Syro-hex. **וְיָסַדְתָּ**. Cod. 58, Arm. 1: καὶ τὸ πυρεῖον. Arab. 1, 2: et focos. ²⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (praem. kal), Cod. VII (in Supplem.), Arab. 1, 2, Arm. 1. ²⁵ Sic Syro-hex. Arm. 1: **✠** ei. Vox deest in Cod. 58. ²⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: — τοῦ θ. τοῦ χαλκοῦ) 4, et sine

obelo Cod. 58. ²⁷ **✠** Θ. καὶ ἐποίησεν — τοῦ θυσιαστηρίου. Sic Syro-hex., et sine notis Arab. 1, 2, Arm. 1. Cod. 58 tantum habet: καὶ εἰσήνεγκε — τοῦ θυσιαστηρίου. ²⁸ Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum), et sine notis Comp., Cod. VII (in Supplem.), Arab. 1, 2, Arm. 1. ²⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: **וְיָסַדְתָּ**), et sine obelo Codd. VII, 58. ³⁰ χαλκαῖ — ἀργυραῖ 4. Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 58, Arab. 1, 2 (cum circuli columnarum et arcus earum). ³¹ Sic Syro-hex., et sine notis Arab. 1, 2 (ut ante). ³² Idem. ³³ Syro-hex. **וְיָסַדְתָּ**. In Hebraeo est **וְיָסַדְתָּ**, orientem versus, quod non expresserunt testes Graeci. ³⁴ Syro-hex. **וְיָסַדְתָּ**. In libris Graecis est τὸ κατὰ νότον (s. νότον). ³⁵ Idem: **וְיָסַדְתָּ**. Arab. 1, 2: ad omnem ambitum et circumcūctum. In Hebraeo est **וְיָסַדְתָּ**. ³⁶ Sic Syro-hex. solus.

ἐξισούμενον τοῖς ἰστίοις τῆς αὐλῆς. 19 (17). καὶ οἱ
 στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσ-
 σαρες χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ
 κεφαλίδες αὐτῶν καὶ αὐταῖ³⁷ περιγυρωμέναι ἀρ-
 γυρίφ. 20 (18). καὶ πάντες οἱ πάσσαλοι τῆς σκηνῆς
 καὶ τῆς αὐλῆς κύκλφ χαλκοῖ. 21 (19). καὶ αὕτη ἡ
 σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καθὰ συνέταξε
 Μωσῆ,³⁸ τὴν λειτουργίαν εἶναι³⁹ τῶν Λευιτῶν, διὰ
 Ἰθαμάρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. 22 (20). καὶ
 Βεσελεὺλ ὁ τοῦ Οὐρὶ υἱοῦ Ὡρ, ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα,
 ἐποίησε καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωσῇ. 23 (21).
 καὶ ✕ Θ. μετὰ ταῦτα⁴⁰ Ἐλιὰβ ὁ τοῦ Ἀχισαμὰχ,
 ἐκ φυλῆς Δὰν, ὃς ἥρχιτεκτόνησε τὰ ὑφαντὰ, — καὶ
 τὰ βαφιδευτικά⁴¹, καὶ τὰ ποικιλικὰ, ✕ Ἀ. Θ. ἐν
 τῇ ὑακίνθῳ⁴², καὶ ἐν τῇ πορφύρῃ, καὶ κοκκίνῳ νενη-
 σμένῳ, καὶ τῇ βύσσῳ.⁴³ 24 (xxix. 1). πᾶν τὸ χρυ-
 σίον ὃ κατεργάσθη εἰς τὰ ἔργα κατὰ πᾶσαν τὴν
 ἐργασίαν τῶν ἁγίων ἐγένετο χρυσίου τοῦ τῆς ἀπαρ-
 χῆς ἐννέα καὶ εἴκοσι τάλαντα, καὶ ἑπτακόσιοι καὶ
 τριάκοντα σίκλοι κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον. 25 (2).
 καὶ ἀργυρίου — ἀφαίρεμα⁴⁴ παρὰ τῶν ἐπισκευμένων
 — ἀνδρῶν⁴⁵ τῆς συναγωγῆς ἑκατὸν τάλαντα, καὶ
 χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἑβδομήκοντα καὶ πέντε
 σίκλοι ✕ Θ. ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ⁴⁶. 26. δραχμὴ
 μία τῇ κεφαλῇ, τὸ ἥμισυ τοῦ σίκλου κατὰ τὸν σίκλον
 τὸν ἅγιον. (3) πᾶς ὁ παραπορευόμενος τὴν ἐπίσκε-
 ψιν, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, εἰς τὰς ἐξήκοντα⁴⁰

μυριάδας, καὶ τρισχίλιους καὶ πεντακοσίους καὶ πεν-
 τήκοντα. 27 (4). καὶ ἐγενήθη τὰ ἑκατὸν τάλαντα
 τοῦ ἀργυρίου εἰς τὴν χώνευσιν τῶν κεφαλίδων τῆς
 σκηνῆς, καὶ εἰς τὰς κεφαλίδας τοῦ καταπετάσματος
 (5) ἑκατὸν κεφαλίδες εἰς τὰ ἑκατὸν τάλαντα, τάλαν-
 τον τῇ κεφαλίδι. 28 (6). καὶ τοὺς χίλιους καὶ ἑπτα-
 κοσίους καὶ ἑβδομήκοντα καὶ πέντε σίκλους ἐποίησεν
 εἰς τὰς ἀγκύλας τῶν στύλων, καὶ κατεχρύσωσε τὰς
 κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ κατεκόσμησεν αὐτοὺς. 29 (7).
 καὶ ὁ χαλκὸς τοῦ ἀφαιρέματος ἑβδομήκοντα τάλαντα,
 καὶ δισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι σίκλοι. 30 (8). καὶ
 ἐποίησαν ἐξ αὐτοῦ τὰς βάσεις τῆς θύρας τῆς σκηνῆς
 τοῦ μαρτυρίου, ✕ Οἱ Γ'. καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ
 χαλκοῦν⁴⁷, (10) καὶ τὸ παράθεμα τὸ χαλκοῦν τοῦ
 θυσιαστηρίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστη-
 ρίου, 31 (9). καὶ τὰς βάσεις τῆς αὐλῆς κύκλφ, καὶ
 τὰς βάσεις τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, ✕ Σ. Θ. καὶ πάν-
 τας τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, καὶ πάντας τοὺς
 πασσάλους τῆς αὐλῆς κύκλφ.⁴⁸

CAP. XXXIX (Gr. xxxix. 13. xxxvi. 8—40.
 xxxix. 10—12, 14—23).

2 (xxxvi. 9). **תַּנְחִי־תֵּנָה**. Ο'. τὴν ἐπωμίδα. Ἀ. Σ.
 τὸ ἐπένδυμα. Θ. ἐφόδ.¹

6 (13). **קִרְיָת**. Ο'. τῆς σμαράγδου. Ἀ. Σ. Θ.
 τοῦ ὄνυχος.²

³⁷ Sic Cod. 58 (cum autā). Mendose Syro-hex. 6000.

³⁸ Sic Syro-hex. Cod. 58: Μωσῆς. Cod. 72: Μωσῆς.

³⁹ Sic Codd. 58, 72, etiam Syro-hex., si pro **לֹאֵל** **לְעֵלֵל** legatur **לֹאֵל** **לְעֵלֵל**.

⁴⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ Θ. καὶ μετὰ ταῦτα⁴¹), et sine notis Cod. 72. Arm. 1: ✕ et *deinde*. Cf. Hex. ad loc. ⁴¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. 19, 58, 72. ⁴² ✕ Ἀ. Θ. ἐν τῇ ὑ. — βύσσῳ.

Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 58, 72. Arm. 1, ver-
 tente Altero: ἐξ ὑακίνθου, καὶ ἐκ πορφύρας, καὶ ἐκ κοκκίνου
 κεκλωμένου, καὶ ἐκ βύσσου.

⁴³ Sic sub obelo Syro-hex.,
 Cod. V. ⁴⁴ Idem. Ad *ἐπισκευμένον* (**עֲשֵׂה**) Syro-
 hex. scholion affert: ἡριθμημένον (**אֲרִבְּנִי**).

⁴⁵ Sic Syro-hex., Cod. V (sub ✕), et sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2,
 Arm. 1 (sub ✕).

⁴⁶ Syro-hex. **إِسْكَاسِيُوس** (**إِسْكَاسِيُوس**),
 errore manifesto.

⁴⁷ Sic Syro-hex., Cod. V (sub ✕), et
 sine notis Codd. 58 (om. τὸ χαλκοῦν), 72 (idem), Arab. 1, 2,
 Arm. 1 (sub ✕).

⁴⁸ Sic Syro-hex., qui pingit: ✕ Σ. Θ.
 καὶ πάντας — ἐν τῷ ἁγίῳ (xxxix. 1) ⁴. Cod. V, teste Montef.:

✕ καὶ πάντας τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς; καὶ πάντας τοὺς π. τῆς
 αὐλῆς κύκλφ. ✕ καὶ τὴν καταλειφθείσαν — ἐν τῷ ἁγίῳ;. Denique
 Ceriani noster, qui hanc particulam codicis ipse descripsit,
 locum sic exhibet: αὐλῆς ✕ καὶ πάντας ✕ τοὺς π. τῆς σκηνῆς,
 καὶ πάντας: τοὺς π. τῆς αὐλῆς κύκλφ. ✕ καὶ τὴν καταλειφθείσαν
 — ἐν τῷ ἁγίῳ;. Cum vero haec, καὶ πάντας — κύκλφ, existit
 in LXX Cap. xxxix. 9, praeter duplex πάντας (quod agno-
 scunt tantum Codd. V, 58, 72, Arab. 1, 2), fortasse cum
 Grabio pingendum: καὶ ✕ Σ. Θ. πάντας⁴ τοὺς π. τῆς σκηνῆς,
 καὶ ✕ πάντας⁴ τοὺς π. τῆς αὐλῆς κύκλφ.

CAP. XXXIX. ¹ "Sic MSS. nostri, ubi Aq. et Sym.
תַּנְחִי semper *ἐπένδυμα* vertunt." — Montef. Cf. ad Cap.
 xxv. 7. xxviii. 26. ² "Ita Ἀ. Σ. Θ., ut saepe vidimus
 supra." — Montef. Cf. Hex. ad Gen. ii. 12. Exod. xxv. 7.
 xxviii. 9. Hieron. in Epist. LXIV ad Fabiolam, 15:

"In utroque humero habet singulos lapides clausos et
 astrictos auro, qui Hebraice dicuntur *soom*; ab Aquila et
 Symmacho et Theodotione *onychini*, a LXX *smaragdī*

καθὰ συνένταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. 8 (15). καὶ ἐποίησαν¹⁰ ✠ τὸ ³⁰ λογεῖον, ἔργον ὑφάντων ποικιλίᾳ κατὰ τὸ ἔργον τῆς ἐπωμίδος, ἐκ χρυσοῦ, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου διανενησμένον, καὶ βύσσου κεκλωσμένης. 9 (16). τετράγωνον ✠ Ἀ. Θ. ἦν ²¹ διπλοῦν ἐποίησαν τὸ λογεῖον σπιθαμῆς τὸ μῆκος αὐτοῦ, καὶ σπιθαμῆς τὸ εὖρος αὐτοῦ, διπλοῦν. 10 (17). καὶ συνυφάνθη ἐν αὐτῷ — ὕφασμα κατάλιθον ²³ τετράστιχον. στίχος λίθων, σάρδιον καὶ τοπάζιον καὶ σμάραγδος, ὁ στίχος ὁ εἰς. 11 (18). καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος, ἀνθράξ καὶ σάπφειρος καὶ ἰασπς. 12 (19). καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος, λιγύριον καὶ ἀχάτης καὶ ἀμέθυστος. 13 (20). καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος, χρυσόλιθος καὶ ὀνύχιον καὶ βηρύλλιον²⁵ περιεκλωσμένα καὶ συνδεδεμένα χρυσίῳ ἐν τῷ χρυσίῳ αὐτῶν. 14 (21). καὶ οἱ λίθοι ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἦσαν, δώδεκα ἐκ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν, ἐγγεγλυμμένοι σφραγίδας, ἕκαστος ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ εἰς τὰς δώδεκα φυλάς. 15 (22). καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τὸ λογεῖον κροσσοὺς συμπεπλεγμένους, ἔργον ἐμπλοκίον, ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ. 16 (23). καὶ ἐποίησαν δύο ἀσπιδίσκας χρυσᾶς, καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς²⁴ (24) καὶ ἐπέθηκαν τοὺς δύο δακτυλίους — τοὺς χρυσοῦς ²⁴ ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογεῖου. 17 (25). καὶ ἐπέθηκαν τὰ ἐμπλόκια ἐκ χρυσοῦ ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ λογεῖου. 18. καὶ εἰς τὰς δύο συμβολὰς τὰ δύο ἐμπλόκια, (26) καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας²⁴ καὶ ἐπέθηκαν αὐτὰς ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξεναντίας κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. 19 (27). καὶ

ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰ δύο περὶνγία — ἐπ’ ἄκρου 4³⁵ τοῦ λογείου, ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. 20 (28). καὶ ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκαν αὐτοὺς ἐπ’ ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν³⁶ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, κατὰ τὴν συμβολὴν αὐτοῦ, ἄνωθεν τῆς συννύφης τῆς ἐπωμίδος. 21 (39). καὶ συνέσφιγξε τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ’ αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος, συνεχόμενους ἐκ τῆς ὑακίνθου, συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος, ἵνα μὴ χαλάται τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. 22 (30). καὶ ἐποίησαν τὸν ὑποδύτην ἐπὶ τῇ ἐπωμίδᾳ, ἔργον ὕφαντόν, ὅλον ὑακίνθινον. 23 (31). τὸ δὲ περιστόμιον τοῦ ὑποδύτου ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ δινφασμένον συμπλεκτὸν, ὧν ἔχον²⁷ τὸ περιστόμιον αὐτοῦ κύκλῳ, ἀδιάλυτον. 24 (32). καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κάτωθεν ὡς ἑξανθούσης³⁸ ῥόας ῥοῖσκους ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένον, καὶ βύσσου κεκλωσμένης. 25 (33). καὶ ἐποίησαν κώδωνας χρυσίου καθαροῦ, καὶ ἐπέθηκαν τοὺς κώδωνας ✠ Οἱ Ἰν. ἀναμέσον τῶν ῥοῖσκων 4²⁹ ἐπὶ τὰ λώματα τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ ἀναμέσον τῶν ῥοῖσκων. 26 (34). κώδων — χρυσοῦς 4³⁰ καὶ ῥοῖσκος, ✠ κώδων καὶ ῥοῖσκος 4³¹ ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ, εἰς τὸ λειτουργεῖν, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. 27 (35). καὶ ἐποίησαν³² ✠ Σ. τοὺς 4³³ χιτῶνας βυσσίνους, ἔργον ὕφαντόν, Ἄραρον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. 28 (36). καὶ τὰς κιδάρεις ἐκ βύσσου, καὶ τὴν μίτραν ἐκ βύσσου, καὶ τὰ περισκελῇ ✠ Θ. βὰδ 4³⁴ ἐκ βύσσου

¹⁹ Sic Syro-hex., cum Ed. Rom. Altera lectio ἐποίησεν est in libris hexaplaribus V, 58, 72, Arm. I, aliis. ²⁰ Sic Cod. V (sine metobelo), et sine aster. Codd. III (cum λ6-

γίον), 25, 53, 71, 118. ²¹ Sic Syro-hex., Cod. V (sub *),
et sine aster. Arab. 1, 2. ²² Obelus est in Syro-hex.,

Cod. V. ²³ Sic (pro καὶ βηρύλ. καὶ ὀνύχ.) Codd. V, 58, 72, Syro-hex. ²⁴ Sic sub obelo Syro-hex., Cod. V.

²⁵ Obelus est in Cod. V, invito Syro-hex. ²⁶ Ad κάτωθεν

Syro-hex. in marg.: ἔσθθεν (عسثن).²⁷ Syro-hex. solus: ἔγει (عجی).²⁸ Idem: ὡς ἀνθη ῥοδῶν

ὁόας, ²⁹ Syro-hex. in textu legit et pingit: *ἀναμέσον *

Cod. 72, Arab. 1, 2 (uterque om. ἀναμίσειον τῶν ῥ. in fine

versus), Arm. 1. Idem in marg. ϕ ἡ ἡμετέρα .
(In Cod. V lacuna est a v. 22 (καὶ ἐποίησαν) ad v. 36 (καὶ πάντα τὰ) inclusive. Mox Syrus noster distinguit: κύκλφ.

ἀναμίσειον τῶν ροίσκων κώδων, invito Cod. 72. ³⁰ Obelus
est in Syro-hex. Arm. 1: ✕ χρυσοῦς (sic). ³¹ Sic Syro-

hex., et sine aster. Arab. 1, 2 (cum *ῥοίσκος αὐτοῦ* bis).
Codd. 59, 128 ingeminant: *κώδων* (καὶ *κώδων* 128) *χρυσοῦς*

καὶ ῥ. ³² Syro-hex. ἐποίησε, repugnantibus Codd. 58, 72,

et (ex silentio Holmesii) Arab. 1, 2, Arm. 1. ²³ Sic Syro-hex. (pro Hebraeo אֶת־הַפֶּתַח), invitis libris Graecis.

³⁴ Syro-hex. in textu: ܕܝܠܐܝܢ . Cf. Hex. ad i Reg. ii. 18. Pro $\beta\alpha\delta$ Codd. 58, 72 inferunt $\tau\omicron\upsilon\ \epsilon\lambda\epsilon\upsilon\theta\epsilon\rho\omicron\upsilon$. Vid. Hex. ad loc.

eis tēn ieratelēan. 42 (22). κατὰ πάντα ὅσα⁶³ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν παρασκευήν. 43 (23). καὶ εἶδε Μωυσὴς πάντα τὰ ἔργα, καὶ ἦσαν πεποιηκότες αὐτὰ, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος — τῷ Μωυσῇ⁶⁴, οὕτως ἐποίησαν· καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Μωυσὴς.

CAP. XL.

2. **וַיִּשְׂרָף**. Ο'. ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνός. Alia exempl. ἐν ἡμέρᾳ ✕ 'Α. Θ. τοῦ μηνός^{4,1}.
- לְהַכִּיֹּר**. Ο'. τὴν σκηνὴν ✕ 'Α. Σ. Θ. τῆς σκέπης^{4,2}.
3. **וְשָׂרָף**. Ο'. καὶ θήσεις. Οἱ λοιποὶ καὶ θήσεις ἐκεῖ.³
5. **לְהַכִּיֹּר**. In suffimentum. Ο'. εἰς τὸ θυμῖαν. "Ἄλλως εἰς τὸ θυμίαμα."⁴
- וְשָׂרָף**. Ο'. κάλυμμα καταπετάσματος. Alia exempl. τὸ κάλυμμα τοῦ παραπετάσματος.⁵
- וְשָׂרָף**. Ο'. ἐπὶ (alia exempl. εἰς⁶) τὴν θύραν. Θ. ἐπὶ (s. παρά).⁷
6. **וְשָׂרָף**. Ο'. τῆς σκηνῆς ✕ 'Α. Σ. Θ. τῆς σκέπης^{4,8}.

⁶³ Sic (pro Hebraeo **וְשָׂרָף**) Comp., Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. Cod. 72 facili errore: καὶ πάντα ὅσα. ⁶⁴ Obelus est in Syro-hex.

CAP. XL. ¹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 72. ² Syro-hex. in textu: **וְשָׂרָף**. Cod. 72: τὴν σκηνὴν σκέπην. Arm. 1 (vertente Altero): τὴν σκηνὴν ✕ τὴν οἰκίαν. Cf. ad Cap. xxxix. 32. ³ Codd. 85 (teste Montef.), 130. Sic in textu Comp., Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. ⁴ Sic Codd. 85, 130, uterque in marg.; in textu autem Codd. 15, 55. ⁵ Sic Cod. 72, et fortasse Syro-hex. **וְשָׂרָף**. Cod. 130: τὸ κατακύλυμμα τοῦ καταπετάσματος, cum para (sic) in marg. ⁶ Sic Codd. 16, 25, alii (inter quos 85). ⁷ Cod. 85 in marg.; Θ. ἐπὶ. παρά (sic). ⁸ Syro-hex., ceteri, ut ad v. 2, nisi quod hic Arm. 1: τῆς σκηνῆς τῆς οἰκίας ✕ τοῦ μαρτυρίου (asterisco male posito). ⁹ Sic sub obelo Syro-hex. De Cod. V Grabiū, in continuatione eorum quae ad Cap. xxxix. 39 exscripsimus: "Aversa autem parte, in priori columna, Capituli xl, v. 3 (dempto principio, καὶ θήσεις) et duae syllabae v. 4, τὴν πρῶ., leguntur; in posteriori v. 7

- 7, 8 (Gr. 6). **וַיִּשְׂרָף**. Ο'. ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνός. Alia exempl. ἐν ἡμέρᾳ ✕ 'Α. Θ. τοῦ μηνός^{4,1}.
- לְהַכִּיֹּר**. Ο'. τὴν σκηνὴν ✕ 'Α. Σ. Θ. τῆς σκέπης^{4,2}.
3. **וְשָׂרָף**. Ο'. καὶ θήσεις. Οἱ λοιποὶ καὶ θήσεις ἐκεῖ.³
5. **לְהַכִּיֹּר**. In suffimentum. Ο'. εἰς τὸ θυμῖαν. "Ἄλλως εἰς τὸ θυμίαμα."⁴
- וְשָׂרָף**. Ο'. κάλυμμα καταπετάσματος. Alia exempl. τὸ κάλυμμα τοῦ παραπετάσματος.⁵
- וְשָׂרָף**. Ο'. ἐπὶ (alia exempl. εἰς⁶) τὴν θύραν. Θ. ἐπὶ (s. παρά).⁷
6. **וְשָׂרָף**. Ο'. τῆς σκηνῆς ✕ 'Α. Σ. Θ. τῆς σκέπης^{4,8}.

cum asteriscis (praecedentibus duabus vocibus κυρίῳ κύκλῳ obelo notatis), item vv. 8, 9 cum principio decimi habetur; post quae sequentibus foliis reliqua Capituli xl pars a v. 12 usque ad finem continetur." Montef., de obelo silens, exscripsit: ... κυρίῳ κύκλῳ. 7. ✕ καὶ θήσεις τὸν λουτήρα—τῆς αὐλῆς, absente cuneolo. Postremo Holmesii amanuensis post συνέταξεν (sic) κύριος τῷ Μ. (Cap. xxxix. 21) notat: "Tum progreditur codex ad Exod. xl 12: ✕ τὸν: καὶ προσάξει ✕ τὸν Ἰαφὴν (sic)." ¹⁰ Syro-hex. **וְשָׂרָף**. (fort. **וְשָׂרָף**). Idem in textu pro ἐπίσπαστρον dedit **וְשָׂרָף**. Cf. ad Cap. xxxix. 38. ¹¹ Sic Syro-hex., Cod. V (sine metobelo), et sine aster. Cod. 72, Arab. 1, 2. ¹² Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (cum ✕ καὶ ἔσται). In Cod. V legitur tantum: ✕ τὸν: (sic), quae est ultima syllaba vocis αὐτῶν. (In Syro-hex. delendus videtur asteriscus ante ἄγιον. Etiam praecedentia, καὶ ἔσται τὸ θ., leguntur in libris omnibus, excepto Cod. 76; sed potuerunt defuisse ex homoeoteleuto in libris Origenis.) ¹³ Sic Cod. V, Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. In Cod. 72 lacuna est. ¹⁴ Sic Cod. V, Syro-hex. ¹⁵ Sic Codd. III,

LEVITICUS.

IN LIBRUM LEVITICI

MONITUM.

“LECTIONES Levitici multis partibus auctiores proferimus, quam a Drusio allatae fuerant. His porro codicibus et libris editis usi sumus.

“Cod. Regio 1825, XI vel XII saeculi, membranaceo.

“Cod. Regio 1871, eximiae notae, X saeculi, membranaceo [Holmesii 64, qui tamen ad Leviticum ne unam quidem trium interpretum lectionem, vel anonymam exhibet].

“Cod. Regio 1888, bombycino, XII saeculi.

“Cod. Basiliensi, X saeculi, egregiae notae [Holmesii 85].

“Cod. Colbertino 3084, IV vel V saeculi, unde multa capita cum obelis et asteriscis decerpimus [Holmesii V].

“Theodoreto edito anno 1642 [Opp. T. I, pp. 176–216 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Hesychio in Leviticum [edito Basil. 1527, sub titulo: *Isychii Presbyteri Hierosolymitani in Leviticum Libri VII*; denuo autem a J. P. Migne in *Patrologiae Graecae* Tomo XCIII, pp. 781–1180. In locis autem dubiis codicem MS. Bibliothecae Coll. SS. Trin. Cantab., signatum B. 2. 9, inspiciendum curavimus].

“Procopio in Heptateuchum. [Vid. Monitum ad Exodum, p. 78.]

“[Eusebii Demonstratione Evangelica, Parisiis, 1628. Vid. ad Cap. xxi. 12.]

“Editionis Romanae et Drusii lectionibus.

“Ex his autem magis subsidio fuerunt Cod. Basiliensis, unde ingentem lectionum copiam, nondum observatam, mutuati sumus; Hesychius in Leviticum; Cod. Colbertinus 3084, qui multas Levitici partes, asteriscis et obelis notatas, nobis suppeditavit.”—MONTEF.

Nos in apparatu hexaplari ad Leviticum emendando et amplificando his subsidiis, partim e libris editis, partim e schedis Bodleianis, usi sumus.

IV. Sarravianus, olim a Grabio collatus, deinde ab Holmesio, cujus schedas manu terere nobis contigit, in examen revocatus, postremo a Tischendorfio in *Monumentorum Sacr. Ined. Collectione Nova*,

- Tom. III, pp. 19—66 editus. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Continet Cap. iv. 27—xiii. 17, xxiv. 9—xxvii. 16.
- V. Cod. Colbert. 3084, a Montefalconio exscriptus, necnon Holmesii in usum denuo collatus. Constat foliis in Levitico tredecim, quae continent Cap. i. 1—iv. 26, xiii. 49—xiv. 6, xiv. 33—49, xvi. 29—xvii. 10, xviii. 28—xix. 36.
- VII. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Deficit, uno folio deperdito, a Cap. ix. 19 ad Cap. x. 14.
- X. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5, et nos in Hex. ad Exod. xxviii. 23.
57. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.
58. Vid. Monitum ad Exodum, p. 78.
85. Vid. Monitum ad Exodum, pp. 78, 79.
108. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.
128. Codex Vaticanus, signatus num. 1657, membranaceus, saeculi XII, ut videtur, Octateuchum continens. Ad Leviticum pauculas lectiones marginales habet, maxime ad Cap. xix.
130. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Lectiones ad Leviticum satis frequentes sunt, et cum iis quas exhibet Cod. 85, exceptis scripturae mendis, maximam partem concordantes.
- Lips. Vid. Monitum ad Exodum, p. 79.
- Vet. Lat. *Librorum Levitici et Numerorum Versio antiqua Itala, e codice perantiquo in Bibliotheca Ashburnhamiensi conservato nunc primum typis edita.* Londini, 1868. In Levitico perierunt codicis folia octo, a Cap. xviii. 30 ad Cap. xxv. 16. Hujus quantivis pretii voluminis exemplar munificentiae illustrissimi Comitum de Ashburnham debemus.

Versio libri Levitici Syro-hexaplaris, quantum quidem sciamus, non sine ingenti operis nostri dispendio prorsus periit.

LEVITICUS.

CAPUT I.

1. וַיִּקְרָא. O'. καὶ ἀνεκάλεσε (alia exempl. ἐκάλεσε¹). 'Εβρ. οὐϊκρά.²
2. קָרְבָּן. O'. δῶρα. 'A. Σ. Οἱ λοιποὶ προσφοράν.³
3. לְרִצּוֹ. Ad favorem sibi conciliandum. O'. δεκτὸν ✕ αὐτῷ ⁴.⁴ Alia exempl. δεκτὸν αὐτῷ ἐξιλάσασθαι.⁵
4. הַעֲלָה. O'. τοῦ καρπώματος. "Αλλος τοῦ ὀλοκαυτώματος.⁶
- וְנִרְצָה לֵּי. Et benevole excipietur. O'. δεκτὸν αὐτῷ. "Αλλος καὶ προσδεχθήσεται αὐτῷ.⁷
5. אֶת-בָּקָר הַזֶּבֶק. O'. τὸν μόσχον. "Αλλος (τὸν) υἱὸν τοῦ βουκολίου.⁸
- וַיִּרְקֵי. Et aspergent. O'. καὶ προσχεύουσι. "Αλλος καὶ ἀκοντιούσι.⁹

6. וַיִּשְׁרֹף. Et excoiabit. O'. καὶ ἐκδείραντες (alia exempl. δείραντες¹⁰). "Αλλος ἐκδύσει.¹¹
8. וַיִּצְרְבוּ. Et ordine disponent. O'. καὶ ἐπιστοιβάσουσιν (alia exempl. ἐπιθήσουσιν¹²).
- אַתְּ הַנְּתָחִים. Frusta. O'. τὰ διχοτομήματα ("Αλλος μέλη¹³).
- וַיִּתְּתֵהּ. O'. καὶ τὸ στέαρ ("Αλλος σῶμα¹⁴).
9. וַיִּקְרְבוּ. O'. τὰ δὲ ἐγκοιλία. Alia exempl. τὰ δὲ ἐν τῇ κοιλίᾳ. ¹⁵ "Αλλος τὰς κοιλίας. ¹⁶
- עֲלָה. O'. κάρπωμα. Alia exempl. ὀλοκαύτωμα.¹⁷
- 'A. Σ. δῶρον.¹⁸
- וַיִּחַי. Acquiescentiae. O'. εὐωδίας. "A. Σ. ἀναπαύσεως. Θ. εὐαρεστήσεως.¹⁹

CAP. I. ¹ Sic Ald., Codd. 16, 19, 72, alii, Arm. 1, Vet. Lat., repugnante Hesychio. ² Origen. in Psalmos, Opp. T. II, p. 529. ³ Codd. X, Lips. Cod. 85: Οἱ λοιποί, 'A. Σ. προσφοράν. Cod. 130: Οἱ λοιποί, 'A. Σ. προσφοράς. ⁴ Sic Cod. V, et sine aster. Cod. II, Arab. 1, 2. ⁵ Sic Codd. 54, 55 (sine αὐτῷ), 75, alii. ⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 19, 108. ⁷ Sic Cod. 118 in textu, ex alia versione, ut videtur. ⁸ Codd. Lips. (cum υἱοί), 85, 130. Cf. Hex. ad Ezech. xlv. 6. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum ἀκοντίζουσι). ¹⁰ Sic Ald., Codd. III, V, X, 53, 56, alii. ¹¹ Codd. 85, 130, in marg.: δείραντες ἐκδύσει. Cf. Hex. ad Mich. ii. 8. ¹² Sic Comp., Codd. V, 16, 29, alii (inter quos 85, et in textu 130, cum ἐπιστοιβά. in marg.). Vet. Lat.: et imponent. ¹³ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁴ Idem.

¹⁵ Sic Comp., Codd. II (om. τῇ), 19, 71 (ut II), 108. Ambigue Hesych.: et quae sunt in ventre. ¹⁶ Cod. 85, teste Montef. Cf. ad Cap. iv. 8. vii. 3. Praeterea Codd. X, Lips., in marg.: ἔγκατα; et Cod. 56 in marg.: ἑτέρα, quae Aquilam et Symmachum referunt. Vet. Lat.: interanea autem. ¹⁷ Sic Codd. 16, 30, alii (inter quos 85, 130, uterque cum κάρπωμα in marg.). ¹⁸ Cod. X. Lectio suspecta, quam Cod. Lips. ad וַיִּתְּתֵהּ, O'. θυσία, pari improbabilitate refert. ¹⁹ Codd. X, Lips. Cod. 130 affert tantum: 'A. ἀναπαύσεως. Cod. 85 in textu: ἀναπαύσεως. Scharfenb. in Animadv. p. 78 notam hexaplaem sic refinxit: 'A. ἀναπαύσεως. Σ. Θ. εὐαρεστήσεως. Cf. Hex. ad Exod. xxix. 18. Ezech. xx. 41. Procopius autem in Cat. Niceph. p. 960, rem magis quam verba singulorum interpretum spectans: ἀντὶ εὐωδίας εὐδοκίας ἡρμηνέυσαν οἱ λοιποί.

10. **וְאֵלֶּיךָ**. O'. ἀπὸ τῶν προβάτων. "Αλλος (ἀπὸ) τοῦ ποιμνίου.²⁰
11. **עַל**. Ad latus. O'. ἐκ πλαγίων. 'Α. ἐπὶ μηρὸν.²¹
12. **וַיַּחַד**. Et dissecuit. O'. καὶ διελοῦσιν. "Αλλος (καὶ) μελιοῦσιν.²²
- עֲלֵהֶם**. O'. ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. Alia exempl. ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.²³ 'Α. Σ. Θ. ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου.²⁴
13. **וְהָיָה**. Et utrumque crus. O'. καὶ τοὺς πόδας. "Αλλος (καὶ) τὰ σκέλη.²⁵
14. **וְהָיָה**. E pullis columbinis. O'. ἀπὸ τῶν περιστερῶν (alia exempl. περιστεριδέων²⁶). "Αλλος (ἀπὸ τῶν) νίων τῶν περιστερῶν. Σ. (ἀπὸ) τῶν νεοσσῶν τῶν περιστερῶν.²⁷
15. **וְהָיָה**. Et vellicabit. O'. καὶ ἀποκνίσει. "Αλλος ἀνακλάσει.²⁸ Τὸ Σαμαρειτικόν καὶ ἀνακλάσει.²⁹
- עַל**. O'. πρὸς τὴν βάσιν. "Αλλος παρὰ τὸν τοῖχον.³⁰

16. **וְהָיָה**. Ingluiem ejus cum faecibus ejus. O'. τὸν πρόλοβον σὺν τοῖς πτεροῖς. 'Α. τὴν σιτίζουσιν...³¹ Σ. Θ. τὴν φύσαν αὐτοῦ σὺν τοῖς πτελοῖς.³² "Αλλος ἅμα τῷ σωρῷ αὐτοῦ.³³
- וְהָיָה**. O'. καὶ ἐκβαλεῖ ("Αλλος ἐμβαλεῖ³⁴).
17. **וְהָיָה**. Et acindet. O'. καὶ ἐκκλάσει. ('Α.) καὶ διχάσει.³⁵
- Cap. I. 4. τὴν χεῖρα ✕ αὐτοῦ³⁶ 6. μέλη ✕ αὐτοῦ³⁷ 9. ἐγκοιλία ✕ αὐτοῦ³⁸ πόδας ✕ αὐτοῦ³⁹ 10. — τῷ κυρίῳ⁴⁰ 11. — καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ⁴¹ 12. μέλη ✕ αὐτοῦ⁴² κεφαλὴν ✕ αὐτοῦ⁴³

CAP. II.

1. **וְהָיָה**. O'. τὸ δῶρον ("Αλλος ἡ προσφορά¹) αὐτοῦ.
- O'. θυσία (alia exempl. κάρπωσις²) ἐστὶ.
2. **וְהָיָה**. Plenitudinem pugilli ejus. O'. πλήρη (alia exempl. πλήσει; alia, πλήρης³) τὴν δράκα.

²⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Minus probabiliter Montef.: "Alius addit, τοῦ ποιμνίου." ²¹ Codd. X, Lips., 130. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. ²² Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130; in textu autem Cod. 118. Valcken. ad Adoniaz. p. 226 (quem compilavit Schleusner. in *Opusc. Crit.* p. 105): "In Lev. i. 12 διελοῦσιν exhibent Edd.; vera lectio videtur μελιοῦσιν, quod velut alterius interpretis annotatur in Hexaplis quae dicuntur. Verbum Hebraicum **וַיַּחַד** nusquam δαίει, sed redditur ab Alexandrinis per *ἐδχοῦσιν*, et *ἐμέλει* κατὰ μέλος. Pro *μελέσαι* tamen, vel *μελίσαι*, κατὰ μέλας διελεῖν dicitur ab Herodoto p. 59, v. 99 [I, 119]." Cf. ad Cap. viii. 20. ²³ Sic Comp., Codd. VII, 16, 32, alii (inter quos 130). ²⁴ Cod. 130. ²⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁶ Sic Ald. (cum *περιστεριδών*), Codd. V, 64. Vet. Lat.: *ex pullis columbinis*. ²⁷ Codd. X, Lips., in marg.: *νίων τῶν περιστερῶν* (τῆς *περιστερῆς* Lips.), cum nota: *ἔδει* (δ *δεῖ* Lips.) *λέγειν, περιστεριδέων, δηλοῖ Σίμмахος τῶν περιστερῶν τοὺς νεοτούς*. Cod. 85 (ad *περιστερῶν*) in marg.: *νεοσσῶν*. Cod. 130 (ad *τρηνόνων*): *τῶν νεοσσῶν*. ²⁸ Sic in marg. Codd. X (cum *ἀνακλάσει*, teste Holmes.), Lips. Anon. in Niceph. Cat. p. 963: *ἀποκνίσει, καὶ ἀνακλάσει, μαδίσει, λεπίσει*, ubi lectio *ἀνακλάσει* cum glossis vocis *ἀποκνίσει* mixta esse videtur. Denique Hesych.: "Quod significatur *abrupto vulneris loco*, vel sicut LXX edunt, *refractione capitis*." ²⁹ Nobil. ³⁰ Sic in

marg. Codd. 85, 130. Codd. X, Lips., uterque in marg.: *τὸν τοῖχον*. ³¹ Nobil., Cod. 85 (sine artic.), Procop. in Cat. Niceph. p. 963. Codd. X, Lips.: 'Α. Σ. *τὴν σιτίζουσιν*. Minus probabiliter Hesych.: "Nam Theod. similiter *vesicam* edidit; Aq. *σιτίον* [MS. *sitarion*], id est, *cibarium*." ³² Cod. 85, teste Montef. Holmes. ex eodem affert: Σ. *τὴν φύσαν* (sic) κ. τ. ε. E contrario Nobil. et Cat. Niceph. ibid.: Θ. *τὴν φύσαν* κ. τ. ε., concinente Theodoro in Quaest. I in Levit. (Opp. T. I, p. 180): *πρόλοβον δὲ ὁ Θεοδ. τὴν φύσαν ἐκάλεσε*. Vitiose, ut videtur, Codd. X, Lips.: Θ. *τὴν ὄσφην ἣν ἡμεῖς καλοῦμεν φύσαν*. ³³ Sic in marg. Codd. X, Lips. Nescio an scholium sit. ³⁴ Sic Cod. 85 in marg. ³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Deut. xiv. 6. ³⁶ Cod. V, teste Montef. (Holmes. ex eodem exscripsit: ✕ *ἐπιθήσει τὴν χ. αὐτοῦ*). Sic sine aster. Codd. 15, 58, 118, Arm. 1. ³⁷ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 58, Arab. 1, 2. ³⁸ Idem. ³⁹ Idem, excepto Cod. 58. ⁴⁰ Idem. Haec desunt in Codd. 58, 73. ⁴¹ Idem. Desunt in Codd. 16, 52, alia. ⁴² Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 58, Arab. 1, 2. ⁴³ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 15, 59, 129, Arab. 1, 2, Arm. 1.

CAP. II. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. i. 2. ² Idem. Haec, *θυσία ἐστὶ*, desunt in Codd. V, 15, 18, invito Vet. Lat. ³ Prior lectio est in Comp., Codd. 16, 30, aliis, Vet. Lat. (*implebit pugnum*); posterior in Codd.

3. תִּנְתָּן. *O'* καὶ τὸ λοιπὸν. "Ἄλλος" καὶ τὸ περισσεύον.⁴
 יִתֵּן יְהוָה. *De sacrificiis* Iovae. *O'* ἀπὸ τῶν θυσιῶν κυρίου. 'Α. ἀπὸ πυρῶν κυρίου.⁵ Σ. ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου. Θ. ἀπὸ τῶν τοῦ πυρός κυρίου.⁶
 4. תִּלְוִת. *Placentias*. *O'* ἄρτους. Οἱ λοιποὶ κολλυρίδας (s. κολλύρας).⁷
 רִקְקָן. *Placentias tenues*. *O'* λάγανα. "Ἄλλος" ἀπαλά.⁸
 6. פְּרִיט. *Frusta*. *O'* κλάσματα. Οἱ λοιποὶ ψωμούς.⁹

9. תִּשֶׁן. *O'* κάρπωμα. 'Α. Θ. πυρὸν.¹⁰
 13. תִּנְתָּן. *O'* κυρίον. *Alia exempl. θεοῦ*.¹¹ "Ἄλλος" θεοῦ σου.¹²
 14. תִּנְתָּן. *Spicas teneras*. *O'* νέα. ['Α. Σ. ἀπαλόν. Θ. πῖον].¹³
 תִּשֶׁן תִּלְוִת. *Torrefactas igne*. *O'* πεφρυγμένα. 'Α. Σ. πεφρυγμένα πυρί ('Α. ἐν πυρί).¹⁴
 תִּשֶׁן תִּלְוִת. *Contusum (polentam) frugis novae*. *O'* χίδρα ἐρικτά. 'Α. Σ. ἀπαλά (s. ἀπαλόν). Θ. πῖονα ἀλφίτα.¹⁵

II, 85 (in marg.). Montef. e Cod. 85 affert: Οἱ λοιποὶ πλήρης τὴν δράκα. "Ἄλλος" πλήσει. "Ἄλλος" πληρώσει; invito Holmesii amanuensi, qui ad πλήρη exscripsit tantum: "πλήσει. in marg. πλήρης." Cod. 130 in marg.: πληρώσει πλήρης τὴν δράκα. ⁴ "Sic in textu Cod. 108."—Holmes. Error est in numero; nam lectio dicti codicis est τὸ δὲ λοιπὸν. ⁵ Codd. X, Lips. Ubi πυρῶν non ortum est a πῦρ, sed a πυρὸν, vocabulo ab ipso interprete, ut videtur, invento, cuius loco Graeco-Ven. ad v. 9 linguae convenientius ἔμπυρον (=τὸ καίμενον ἱερεῖον) posuit. Cf. Hex. ad Exod. xxix. 18. Hic quidem uterque codex πυρὸν exhibet; aliis vero locis in Coisliniano πύρον, in Lipsiensi πυρὸν pingitur. Restat scriptura πυρρὸν, quam Montef. e Basiliano, mutato tamen accentu, arripuit; quae in Aquila quidem, interprete in minutissimis prave sedulo, non plane dammanda est, scilicet ut per duplicem literam ῥ Hebraeam ὅ dagessatam quodammodo exprimat. Sed pro πυρὸν praeter alios testes stant loca Hesychie, quae ad Cap. iii. 16. x. 12 allaturi sumus. ⁶ Cod. Lips. Montef. e Cod. X exscripsit: Σ. Ε (sic). ἀπὸ τῶν κ. κ. Θ. ἀπὸ τῶν τοῦ π. κ. Sed Holmes. ex eodem diserte affert: Σ. Ε (sic). ἀπὸ τῶν κ. κ. ἀπὸ τῶν τοῦ πυρός κυρίου; ad posteriorem lectionem, quae Theodotionis est, male corrigens πυρον (sic) pro πυρός. Cf. ad Cap. xxiv. 9. ⁷ Codd. X, Lips. (sine nom.), 85 (eum κολλύρας), 130 (idem). Cf. ad Cap. vii. 12. Montef. e Cod. 85 ad ἄρτους ἀζύμους πεφρυγμένους (sic) exscripsit: 'Α. Σ. Θ. κολλύρας ἀναπεφρυγμένας (sic); sed Holmesii amanuensis ad πεφρυγμένας tantum notat: "in marg. ἀναπεφρυγμένους (sic)." Cf. Schleusner. in *Opusce. Crit.* p. 105. ⁸ Sic Cod. X in marg. Cf. ad Cap. viii. 26. Cod. Lips. ad ἄρτους in marg. habet: κολλυρίδας ἀπαλὰς (sic), confusis duabus lectionibus. ⁹ Codd. Lips., 85, 130. Cf. ad Cap. vi. 21. ¹⁰ Codd. X (cum πυρὸν), Lips., 85. Cod. 130: 'Α. Σ. πυρὸν. Mox v. 10 (ad καρπωμάτων) Cod. 130 in marg.: τοῦ πυρός; necnon v. 11 (ad καρπῶσαι): πυρὸν. ¹¹ Sic Codd. V, 15, 16, alii (inter quos 85, cum κυρίον in

marg.). ¹² Sic Codd. 85 (cum σου in marg.), 118, Arab. i, 2. ¹³ Codd. X (cum ἀπαλὰ), Lips. Ad νέα Cod. 108 affert: ἀπαλόν. πῖον (sic). His testibus non obstantibus, lectiones non ad תִּנְתָּן, sed ad תִּשֶׁן pertinere persuasi sumus. Vid. not. 15. ¹⁴ Cod. 85 (in marg. ad χίδρα), Cat. Niceph. p. 968: 'Α. ἐν πυρί. Codd. X, Lips.: 'Α. Σ. πεφρυγμένα πυρί; et sic in marg. sine nom. Cod. 108. Denique Cod. 118 in textu: πεφρ. ἐν πυρί. Eadem lectio latere videtur in Cod. 130, qui ad χίδρα ἐρικτὰ in marg. habet: 'Α. ἐνπυρίζων ἐρικτόν. ¹⁵ Ad χίδρα Cod. VII in marg. manu 1ma: Δκ. ἀπαλόν. Θε. νηπίον (sic). Cod. 85 ad χίδρα: 'Α. ἐν πυρί. Θ. πῖον (sic); ad ἐρικτὰ autem: 'Α. Σ. ἀπαλόν. Corrupte, ut solet, scriba Cod. 130 in marg. sine indice: 'Α. ἀπαλόν. Θ. θ. ὅσον πῖον (sic). Nunc de Nobilio videamus, qui ad νέα πεφρ. χίδρα ἐρικτὰ, coincidentibus tribus Regiis apud Montef., et Cat. Niceph. ibid., affert: 'Α. ['Α. Σ. Niceph.] ἀπαλὰ λάχανα ὀσπριώδη. Θ. πῖονα ἀλφίτα; ubi Theodotionis ἀλφίτα ad תִּשֶׁן pertinere crediderim, propter lectionem anonymam ad χίδρων (v. 16) mox afferendam; πῖονα autem ad תִּשֶׁן, in quo *feracitatis* notionem inesse constat. Deinde subiungitur scholium Eusebii, quod e Regiis suis plenius exscripsit Montef.: χίδρα ἐστίν, ὅταν ἀπὸ τῶν ἀκμαστῶν ἀσταχύν λαβὼν διαθρύψῃ τις χερσίν, οἰσίνε ἀλέσας· τοῦτο γάρ ἐστίν, ἐρικτὰ προσοίσει τῷ θεῷ. "Ἐρικτὰ δὲ τὰ ἐν μύλῳ πισθέντα, καὶ τὸν φλοιὸν ἀποβαλόντα, ὀσπριώδη λάχανα. Ex hoc autem scholio, nisi me omnia fallunt, derivatum est ineptum illud λάχανα ὀσπριώδη, quod lectioni Aquilae ἀπαλά fortuito adhaesit. Tandem ad Hesygium devenimus, qui cum Graeca, νέα πεφρυγμένα χίδρα ἐρικτὰ, recentia *fricta* [MS. *friza*] *matura fracta*, interpretatus esset, mox enarrat: "Quia enim *fricta* [MS. *friza*] *matura*, secundum LXX, *fracta* sunt, ea [MS. et] quae igne *fricta* [MS. *friza*] sunt, reliqui interpretes Hebraeorum explanant [deest *explanant* in MS.] pro eo, *friza matura facta* [MS. *fracta*], *friza in igne* [MS. add. ac] *molliā*, ediderunt." E loco valde impedito, et, ut

16. אֲדֹלֶבֶת. *Et adolebit.* Ο'. καὶ ἀνοίσει. Alia exempl. ἐπιθήσει.¹⁶

מִגְרֵשָׁה. *E polenta ejus.* Ο'. ἀπὸ τῶν χιθῶν ("Ἄλλος ἀλφίτων¹⁷). "Ἄλλος (ἀπὸ) τοῦ ἐρίγματος αὐτῆς.¹⁸

קָרְפֹּמָה. Ο'. κάρπωμα. 'Α. Θ. πυρόν.¹⁹

Cap. II. 2. καὶ οἶσει ✕ αὐτά ²⁰ δράκα ✕ αὐτοῦ ²¹ σεμιδάλεως ✕ αὐτῆς ²² ἐλαίφ ✕ αὐτῆς ²³ 6. ἐστὶ — κυρίφ ²⁴ 7. προσοίσει ✕ αὐτό ²⁵ πρὸς. ²⁶ 12. εὐωδίας — κυρίφ ²⁷

CAP. III.

1. שְׁלָמִים. *Sacrificiorum pacificorum.* Ο'. σωτηρίου. Οἱ λοιποὶ εἰρηνικῶν.¹

3. שְׁלָמִים. Ο'. τοῦ σωτηρίου. "Ἄλλος τῆς τελεωτήτος.²

קָרְפֹּמָה. Ο'. κάρπωμα. "Ἄλλος πυρόν.³

4. עַל-הַכִּסְיִים. *Super lumbis.* Ο'. ἐπὶ τῶν μηρίων ("Ἄλλος λαγόνων⁴).

6. מִזְבֵּחַ שְׁלָמִים. Ο'. θυσία (s. θυσίαν⁵) σωτηρίου. Οἱ λοιποὶ εἰς θυσίαν εἰρηνικῶν.⁶

7. אֲגֻנִּים. *Agnum.* Ο'. ἄρνα. 'Α. ἀμόνον. Σ. πρόβατον.⁷

8. לֶפְנֵי. Ο'. παρὰ τὰς θύρας. "Ἄλλος κατὰ πρόσωπον.⁸

9. מִזְבֵּחַ שְׁלָמִים. Ο'. ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα. Οἱ λοιποὶ ἀπὸ τῆς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν πυρόν.⁹

10. הַחֲטָא. *Caudam ovillam adiposam.* Ο'. καὶ τὴν ὀσφύν. Οἱ λοιποὶ καὶ τὴν κέρκον.¹⁰ "Ἄλλος καὶ τὸ κέρκιον.¹¹

11. תְּמִימָה. *Integram.* Ο'. ἄμωμον. 'Α. τελείαν. Σ. ὁλόκληρον.¹²

12. לְעֵצַם הַצֵּנֶה. *Prope spinam dorsii.* Ο'. σὺν ταῖς ψόαις (s. ψύαις). "Ἄλλος ἐν ἰσότητι τῶν ψυῶν.¹³

13. וְהָאֵת שְׁתֵּי. Ο'. καὶ ἄμφοτέρους. "Ἄλλος καὶ τοὺς δύο.¹⁴

14. עַל-הַכִּסְיִים. Ο'. ἐπὶ τῶν μηρίων ("Ἄλλος ὀσφύων¹⁵).

15. לֶחֶם אֱשָׁה. *Pabulum sacrificii.* Ο'. ὁσμη εὐωδίας κάρπωμα. "Ἄλλος ἄρτον πυρόν.¹⁶

videtur, corrupto, apparet tamen, vocem ἀπάλα non ad אֲבִיב, sed aut ad אֲבִיב, aut ad אֲבִיב referendam esse; ad utrum vero horum fortasse clarius elucebit in Hex. ad Cap. xxiii. 14. ¹⁶ Sic in textu Codd. 29, 85; in marg. autem Codd. X (teste Holmesio), Lips., 130. ¹⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad v. 14. ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, 85 (cum ἐρίγμ.), 130 (cum ἐρίσμ.). Duplex versio, ἀπὸ τῶν χ. τοῦ ἐρ. αὐτῆς, est in Codd. 54 (cum ἐρίγμ.), 75 (sine τοῦ). ¹⁹ Cod. 85 (cum scriptura πυρόν). Cf. ad v. 9. ²⁰ Cod. V (testibus Grabio et Holmesio; non, ut Montef., ✕ αὐτό ²¹). Codd. 58, 74, alii: οἶσει αὐτά. Comp., Ald., Codd. 19, 54, alii: οἶσει αὐτήν. In Hebraeo est אֲדֹלֶבֶת.

²¹ Idem. Sic sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²² Idem (cum scriptura σεμιδάλεως; et sic semper). Cod. 15, Arab. 1, 2: σεμ. αὐτοῦ. ²³ Idem. Arab. 1, 2: oleo ejus. ²⁴ Idem, qui male pingit: — ἐστὶν: κυρίφ. ²⁵ Idem (cum ✕ προσοίσει αὐτό; teste Holmesio). Sic sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2. ²⁶ Idem, testibus Grabio et Holmesio.

Cap. III. ¹ Codd. Lips., 85, 130. ² Sic in marg. Codd. X (sine artic.), Lips. Cf. ad Cap. iv. 10, 26. Cod. 118 in textu: τῶν εἰρηνικῶν. ³ Sic in marg. Codd. X

(πύρον), Lips., 85 (πυρρόν), 130 (πύρρον). Mox ad κάρπωμα (v. 5) Cod. 130 in marg.: πύρον. Cf. ad Cap. ii. 9.

⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 108. Cf. Hex. ad Psal. xxxvii. 8. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. II, III, V, X, Lips., 15, 18, alii. ⁶ Codd. Lips. (cum εἰρηνικῶν), 85, 130 (ut Lips.). ⁷ Codd. X, Lips. ⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 130. Codd. 54, 75: κατὰ πρόσωπον παρὰ (ἐπὶ 75) τὰς θ., ex duplici versione. ⁹ Cod. 85 (cum πύρρον), teste Montef. Holmesii amanuensis sine nom. exscripsit: ἀπὸ τῆς θ. τῶν εἰρ. πυρόν. Cod. 130 in marg. sine nom.: ἀπὸ τῆς θ. τῶν εἰρ. Ad τοῦ σωτηρίου Codd. X, Lips., in marg.: τῆς τελεωτήτος. τῶν εἰρηνικῶν. Cf. ad v. 1.

¹⁰ Theodoret. Quaest. I in Levit. (Opp. T. I, p. 182): ἡ ὀσφὺς, ἡ κατὰ τοὺς ἄλλους ἐρμηνεύτας, ἡ κέρκος. Mendose Cod. 130: Οἱ λοιποὶ καὶ τὸν κέρκον (sic). ¹¹ Cod. 85 in marg. Cf. ad Cap. vii. 3. viii. 25. ¹² Hesych.: "Sine macula, integrum sic intellige; quod explanans Sym. pro immaculato, integrum proposuit, Aq. autem perfectum." E Graecis nostris τελείαν in marg. habet Cod. 56; ὁλόκληρον autem Cod. Lips. in marg., et Cod. 118 in textu. ¹³ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁶ Cod. 85 in marg.

14. וְהִקְרִיב. Ο'. καὶ ἀνοίσει. "Ἄλλος" καὶ προσ-
άξει.¹⁷

וְהִקְרִיב. Ο'. ✕ δῶρον αὐτοῦ ✕ κάρπωμα.¹⁸

16. וְהִקְרִיב. Ο'. ✕ ἄρτον ✕ κάρπωμα.¹⁹ "Ἄλ-
λος" ἄρτον πυρρόν. "Ἄλλος" ἄρτον προσφο-
ράν.²⁰

Cap. III. 1. ✕ τῷ κυρίῳ ✕.²¹ 2. δῶρον ✕ αὐ-
τοῦ ✕.²² σφάξει ✕ αὐτό.²³ ✕ τῶν ὀλοκαυτωμά-
των ✕.²⁴ 8. τὴν χεῖρα (sic) ✕ αὐτοῦ ✕.²⁵ ✕ οἱ
ἱερεῖς ✕.²⁶ αἷμα ✕ αὐτοῦ ✕.²⁷ 12. προσάξει ✕
αὐτό.²⁸ 13. ✕ οἱ ἱερεῖς ✕.²⁹ αἷμα ✕ αὐτοῦ ✕.³⁰

CAP. IV.

2. בְּשִׁגְגָה. Per imprudentiam. Ο'. ἀκουσίως. 'Α.
Σ. ἐν ἀγνοίᾳ.¹

מִכּוֹל מִצֹּחַ. Ο'. ἀπὸ πάντων τῶν προσταγμά-
των. "Ἄλλος" (ἀπὸ πασῶν τῶν) ἐντολῶν.²

3. הַמִּשְׁחָה. Ο'. ὁ κεχρισμένος. "Ἄλλος" ὁ ἀλει-
φθεῖς.³

וְהָיָה כְּחַטָּאת. Ita ut culpam contrahat populus.
Ο'. τοῦ τὸν λαὸν ἁμαρτεῖν. 'Α. εἰς πλημμέ-

λησιν τοῦ λαοῦ.⁴ "Ἄλλος" ἐν ἁμαρτία τοῦ
λαοῦ.⁵

3. בְּרִצְוֹן. Ο'. μόσχον ἐκ βοῶν. "Ἄλλος"
μοσχόταυρον.⁶

תַּחֲבֹלָה. Ο'. περὶ τῆς ἁμαρτίας. "Ἄλλος" εἰς
τὴν ἁμαρτίαν.⁷

4. מִיָּדָיו. Ο'. καὶ προσάξει ("Ἄλλος" προσοίσει⁸).

6. מִיָּדָיו. Ante velum. Ο'. κατὰ τὸ κατα-
πέτασμα. "Ἄλλος" σὺν τῷ προσώπῳ τοῦ κατα-
πέτασματος.⁹

7. מִיָּדָיו. Aromatum. Ο'. τῆς συνθέσεως. "Ἄλ-
λος" τῶν ἀρωμάτων.¹⁰

מִיָּדָיו. Ο'. παρὰ τὴν βάσιν. "Ἄλλος" ἐπὶ
τὸν θεμέλιον.¹¹

וְהָיָה. Ο'. τῶν ὀλοκαυτωμάτων. Alia exempl.
τῆς καρπώσεως; alia, τῆς ὀλοκαυτώσεως.¹²

8. מִיָּדָיו. Sacrificii pro peccato. Ο'. τοῦ τῆς
ἁμαρτίας. "Ἄλλος" τοῦ ἱλασμοῦ.¹³

וְהָיָה. Ο'. περιελεί. "Ἄλλος" ὑψώσει.¹⁴

וְהָיָה. Ο'. τὰ ἐνδόσθια. "Ἄλλος" τὴν κοι-
λίαν.¹⁵

(cum πυρρόν). Corrupte Cod. 130: ἄρτον πυρρόν. Θ (sic).

¹⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ¹⁸ Sic Cod. V, et sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2. Ad κάρπωμα Cod. 85 in marg.: πυρρόν; Cod. 130 in marg.: πυρόν. ¹⁹ Cod. V.

²⁰ Cod. X, Lips., in marg.: ἄρτον πυρρόν. ἄρτον προσφοράν. Codd. 85, 130, in marg.: ἄρτον πυρρόν (s. πυρόν). Pro κάρπωμα Cod. 118 in textu: λεγων μυρον (sic). Hesych.: "Cum odore suavitatis, ceteri interpretes in sacrificio quidem holocaustatum pro ecclesiis, holocaustomata, alii autem oblationem ediderunt: in hoc autem pacificorum sacrificio, hic quidem panem, alii autem frumentum." Scilicet bonus Presbyter lectionem ἄρτον πυρρόν pro duplici versione vocabuli unius, quod Senioribus κάρπωμα sonabat, inscite habebat. Cf. ad Cap. x. 12. ²¹ Cod. V. Haec desunt in Cod. 58. ²² Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 118.

²³ Idem. Pronomen est in libris omnibus, excepto Cod. 75.

²⁴ Idem. Deest in Cod. 53, Arab. 1, 2. "Alii libri [Ald.] non habent τῶν ὀλ. κύκλφ."—Nobil.

²⁵ Idem. Sic sine aster. Codd. 32 (cum τὰς χεῖρας), 75, Arab. 1, 2, Arm. 1.

²⁶ Idem. Deest in Codd. 53, 82, Arab. 1, 2. ²⁷ Idem.

Sic sine aster. Cod. 118, Arab. 1, 2. ²⁸ Idem. Sic sine

aster. Comp., Codd. 15, 19, 108, Arab. 1, 2. ²⁹ Idem.

Deest in Cod. 106, Arab. 1, 2. ³⁰ Idem. Sic sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2.

CAP. IV. ¹ Cod. Lips. "Sic duae Catenae Regiae [et Cat. Niceph. p. 973]. Ed. Rom. soli Aquilae tribuit."—Montef. Sic in marg. sine nom. Codd. 85, 108, 130.

² Sic in marg. Codd. X, Lips. ³ Sic in marg. (cum scriptura ἀλειφθεῖς) Codd. X (teste Holmes.), Lips. Cf. ad Cap. vi. 22. ⁴ Euseb. in Psalmos, p. 386. Sic in marg. sine nom. Codd. 85, 130. Duplex versio, εἰς πλ. τοῦ λ. τοῦ τὸν λ. ἁμαρτεῖν, occupavit Codd. 54, 75.

⁵ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips. ⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁷ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips., 85, 130. ⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130.

⁹ Idem. Aquilam sapit. ¹⁰ Sic in marg. Codd. X (manu recentiore, teste Holmes.), Lips., 85. Cf. Hex. ad Exod. xxx. 7. ¹¹ Sic in marg. Codd. X, Lips.

¹² Prior lectio est in Cod. 15, 19, 29, 85 (in marg.), 108; posterior in Comp., Ald., Codd. V, VII, X, Lips., alia.

¹³ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vi. 25. ¹⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁵ Idem. Mox pro τῶν ἐνδοσθίων Cod. 85 in marg.: τῆς κοιλίας.

9. **עַל-הַכֹּהֲלִים**. Ο'. ἐπὶ τῶν μηρίων ("Ἄλλος λαγόνων¹⁶).
10. **וַיִּחַר**. Ο'. ἀφαιρείται [αὐτό]. "Ἄλλος" ὑψοῦται.¹⁷
- הַשְׁלֵמִים**. Ο'. τοῦ σωτηρίου. "Ἄλλος" τῶν εἰρηνικῶν.¹⁸ "Ἄλλος" τελειότητος.¹⁹
11. **וְעַל-כְּרָעָיו**. *Et cum cruribus ejus*. Ο'. καὶ τοῖς ἀκρωτηρίοις. "Ἄλλος" (καὶ τοῖς) ποσὶν αὐτοῦ.²⁰
12. **וַיִּשָּׂג**. *Per imprudentiam deliquerit*. Ο'. ἀγνοήσῃ [ἀκουσίως].²¹
- וַיִּנְעֹלֵם דְּבָר**. Ο'. καὶ λάθῃ ῥῆμα. "Ἄλλος" καὶ παροραθῇ λόγος.²²
14. **הַקְהָל**. Ο'. ἡ συναγωγή. "Ἄλλος" ἡ ἐκκλησία.²³
- חַטָּאת**. Ο'. περὶ τῆς ἁμαρτίας. "Ἄλλος" (εἰς) ἐξίλασμον.²⁴
15. **וְקִנִּי**. Ο'. οἱ πρεσβύτεροι. "Ἄλλος" οἱ σοφοί.²⁵
17. **אֶת פָּנָיו**. Ο'. κατενώπιον. "Ἄλλος" κατὰ πρόσ-
ωπον.²⁶
18. **אֶל-יֶסֶד**. Ο'. πρὸς τὴν βάσιν. "Ἄλλος" εἰς τὸ θεμέλιον.²⁷
20. **חַטָּאת**. Ο'. τὸν τῆς ἁμαρτίας. "Ἄλλος" τοῦ ἐξίλασμου.²⁸
21. **לְהַקְטִיחַ חַטָּאת**. Ο'. ἁμαρτία (s. ἁμαρτίας) συναγωγῆς. "Ἄλλος" ἐξίλασμός ἐκκλησίας.²⁹
22. **בְּשִׁשָּׁתָּם**. Ο'. ἀκουσίως. "Ἀ. Σ. ἐν ἀγνοίᾳ."³⁰
23. **הַכִּימִים**. Ο'. ἄμωμον. *Alia exempl. ἄμωμον περὶ ἁμαρτίας.*³¹
24. **חַטָּאת הוּא**. Ο'. ἁμαρτία ἐστίν. "Ἄλλος" διασμός ἐστίν.³²
25. **וַיִּנְתֵּן... וְלָקַח**. Ο'. καὶ ἐπιθήσει. *Alia exempl. καὶ λήψεται καὶ ἐπιθήσει.*³³ *Alia: καὶ ἐπιθήσει... ✕ καὶ δώσει* 4.³⁴
26. **הַשְׁלֵמִים**. Ο'. σωτηρίου. "Ἄλλος" τελειότητος.³⁵
27. **בְּשִׁשָּׁתָּם חַטָּאת חַטָּאת שְׁנֵי-חַסִּים**. Ο'. ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμάρτη ἀκουσίως. "Ἄλλος" ψυχὴ ἐὰν παραβῇ παράβασιν, καὶ ἁμάρτη ἐν ἀγνοίᾳ.³⁶
28. **וַיִּקְרָא רֶבְרָא**. Ο'. καὶ οἶσει. *Alia exempl. add. δῶρον (s. τὸ δῶρον) αὐτοῦ.*³⁷
29. **חַטָּאת**. Ο'. τοῦ ἁμαρτήματος αὐτοῦ. "Ἄλλος" τοῦ τῆς ἁμαρτίας.³⁸
31. **הַשְׁלֵמִים**. Ο'. σωτηρίου. "Ἄλλος" τῶν εἰρηνικῶν.³⁹
32. **שֶׁפָּר**. Ο'. πρόβατον. "Ἄλλος" ἀμνόν. "Ἄλλος" ἀμνάδα.⁴⁰

¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. iii. 4.

¹⁷ Idem. ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130.

¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. iii. 3, 6.

²⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cod. 18 in marg.: *σὺν τοῖς ποσὶν αὐτῶν* (sic). ²¹ "Vox ἀκουσίως in aliquibus aliis libris [Ald., Codd. V, VII, X, Lips., 15, 16, aliis, Arab. 1, 2, Vet. Lat.] non est, neque eam agnoscit Origenes [Opp. T. II, p. 188].—*Nobil.* In paucis exemplaribus est, καὶ ἁμάρτη ἀκουσίως.

²² Schol. apud Nobil. Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips. Cf. 3 Reg. x. 3 in LXX.

²³ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips., 85.

²⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁵ Idem. Scholium esse videtur.

²⁶ Sic in textu Codd. 16, 19, alii (inter quos 85, 130, cum κατενώπιον in marg.). Cf. Hex. ad Exod. xxx. 6.

²⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cat. Niceph. p. 976: "Ἄλλος" εἰς τὸν (sic) θεμέλιον. Cf. ad v. 7.

²⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁹ Idem, et Cat. Niceph. p. 977.

³⁰ Codd. X, Lips. Cf. ad v. 1.

³¹ Sic Ald., Codd. VII (in marg. manu 2da), X, Lips., 18,

29, alii (inter quos 85, 130, in marg.), Vet. Lat. ³² Sic in marg. Codd. X, Lips.

³³ Sic Codd. 55, 74, 75, alii, Arm. 1. Cod. 118: καὶ λήψεται... καὶ ἐπιθήσει.

³⁴ Sic Cod. V (qui pingit: τῷ δακτύλῳ — αὐτοῦ καὶ — δώσει; , teste Holmesii amanuensi), et sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2.

³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³⁶ Idem. "Aquilae sunt, et forte non huc, sed ad Cap. v. 15 referenda.

Posita in intercolumnari margine codicis, habuerunt forsam tam hunc, quam illum locum a latere, et librarius huc per errorem retulit."—*Holmes.*

³⁷ Prior lectio est in Codd. IV (non ✕ δῶρον αὐτοῦ, ut falso exscripsit Holmesii amanuensis), 15, 58; posterior in Comp. (sine αὐτοῦ), Ald., Codd. VII (in marg. manu 2da), X, Lips., 16, 18, 19 (ut Comp.), alii, Arab. 1, 2 (cum αὐτῆς), Arm. 1.

³⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. VII (ex corr. manu 2da), 54, 75, 85 (cum τοῦ ἁμαρτήματος in marg.), 130 (idem).

³⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130.

⁴⁰ Codd. 85, 130, in marg.: ἀμνόν. Codd. X, Lips., in marg.: ἀμνόν ἀμνάδα. Cf. ad Cap. iii. 7.

33. תִּשְׁחָלֶה. O'. Vacat. Alia exempl. περί ἀμαρτίας.⁴¹ "Ἄλλος εἰς διασμόν.⁴²

לְנִזְנֵה־תִּשְׁחָלֶה. O'. τὰ ὀλοκαυτώματα. Alia exempl. add. ἐν τόπῳ ἀγίῳ.⁴³

35. מִיִּשְׁחָלֶה. O'. τοῦ σωτηρίου. "Ἄλλος τῶν τελειώσεων.⁴⁴

Cap. IV. 2. $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ ξναντι κυρίου $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁴⁵ 4. τοῦ μόσχου $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ ξναντι κυρίου $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁴⁶ 5. $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ ὁ τετελειωμένος τὰς χεῖρας $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁴⁷ 6. δάκτυλον $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ αὐτοῦ $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁴⁸ 7. $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ τοῦ μόσχου $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁴⁹ 11. κεφαλῇ $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ αὐτοῦ $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁵⁰ 14. $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ ἄμωμον $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁵¹ 17. $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ τοῦ μόσχου $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁵² $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ τοῦ ἀγίου $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁵³ 18. $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ ὁ ἱερεὺς $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁵⁴ $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ τῶν θυμιαμάτων τῆς συνθέσεως $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁵⁵ 20. ποιηθήσεται $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ αὐτῷ $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁵⁶ $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ ἡ ἀμαρτία $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁵⁷ 21. $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ ὅλον $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁵⁸ 25. δακτύλῳ $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ αὐτοῦ, καὶ δώσει $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁵⁹ 27. ἐν τῷ ποιῆσαι $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ αὐτὴν $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁶⁰ 29. τὴν $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ χίμαιραν $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ περὶ (sic) τῆς ἀμαρτίας.⁶¹ 34.⁶² $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ τῆς ὀλοκαυτώσεως $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁶³ 35. ἀμαρτίας $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ αὐτοῦ $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.⁶³

CAP. V.

1. הָלַךְ. Adjurationis. O'. ὀρκισμοῦ. "Ἄλλος συνθήκης.¹

וְיָנַע. O'. τὴν ἀμαρτίαν $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ αὐτοῦ $\frac{\text{—}}{\text{—}}$.² "Ἄλλος τὸ ἀνόμημα..³

2. וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע. Vel quicunque contrectaverit omnem rem impuram. O'. ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἦτις (s. ἡ ψυχὴ ἦτις) ἐὰν ἀψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου. "Α. . qui conspurcaverit se verbo aliquo inquinato. Θ. et quicunque inquinaverit se verbo impuro.⁴

וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע וְיָנַע. Sive cadaver pecoris immundi, sive cadaver reptilium immundorum. O'. ἡ τῶν θνησιμαίων βδελυγμάτων τῶν ἀκαθάρτων, ἡ τῶν θνησιμαίων κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων. "Ἄλλος ἡ θνησιμαίου κτήνους ἀκαθάρτου, ἡ θνησιμαίου ἐρπετοῦ ἀκαθάρτου.⁵

וְיָנַע. "Α. Σ. ἐρπετῶν.⁶

⁴¹ Sic Ald., Codd. IV, VII, X (cum τὸ π. ἄ.), Lips., 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ⁴² Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁴³ Sic in textu Ald., Cod. 29, Vet. Lat.; in marg. autem Codd. 85, 130. ⁴⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vi. 12. vii. 29. ⁴⁵ Cod. V. Haec desunt in Comp., Codd. 16, 30, alii, Arab. 1, 2. ⁴⁶ Idem. Desunt in Comp., Codd. 16, 30, alii. ⁴⁷ Idem. Desunt in Cod. 58 (cum praecedenti χριστός), Arab. 1, 2. Hesych.: "Hunc sacerdotem LXX non solum unctum, sed et consummatum manibus appellaverunt." (Ad ὁ τετελειωμένος Codd. X (teste Holmes.), Lips., in marg.: οὐ τετελειώται ὁ τόπος, quod scholium esse videtur, fortasse sic legendum: οὐ τερ. ὁ τόπος.) ⁴⁸ Sic Grabijs (cum αὐτοῦ in char. minore), et sine aster. Codd. V, 15, 18, 118, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁴⁹ Cod. V. Deest in Arab. 1, 2. ⁵⁰ Idem (teste Holmes.). Sic sine aster. Ald., Codd. X (in marg.), Lips., 58, Arab. 1, 2. ⁵¹ Idem. Deest in Cod. 58. ⁵² Idem, teste Holmesii amanuensi, qui pingit: τοῦ τ. μόσχου. ⁵³ Idem. Deest in Cod. 58. ⁵⁴ Idem. Deest in Cod. 72, Arab. 1, 2. ⁵⁵ Idem (qui pingit: τῶν θ. — τῆς συνθέσεως). Haec desiderantur in Codd. 58, 128, Arab. 1, 2. (Ad τῶν θ. Cod. 85 in marg.: τοῦ θυμιάματος. τῶν ἀρωμάτων; Cod. 130 in marg.: τῶν ἀρωμάτων. Cat. Niceph. p. 976: "Ἄλλος τῶν ἀρωμάτων. Cf. ad v. 7.) ⁵⁶ Idem. Sic sine aster. Codd. VII (ex corr. manu 2da), 15, 58 (cum αὐτὸ), 75, Arab. 1, 2. ⁵⁷ Idem. Deest in Codd. 53, 56,

Arab. 1, 2. ⁵⁸ Idem. Deest in Codd. III, 53, 82, Arab. 1, 2. ⁵⁹ Idem (qui pingit ut supra not. 34), et sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2. ⁶⁰ Idem (qui pingit: ποιῆσαι αὐτὴν; non, ut Holmesii amanuensis: ποιῆσαι αὐτὴν;), et sine aster. Codd. 58, 118. In Hebraeo est הָלַךְ. ⁶¹ Idem (qui pingit — χίμαιραν). ⁶² Idem. Deest in Codd. 58, 128, Arab. 1, 2. ⁶³ Idem. Sic sine aster. Codd. VII (ex corr. manu 2da), 15, 18, 118, Arab. 1, 2.

CAP. V. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ² Cod. IV. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII (ex corr. manu 2da), 15, 118, 129, Arab. 1, 2. ³ Cod. 85 in marg. Cf. Hex. ad Gen. iv. 13. ⁴ Procop. in Octat. p. 335. qui locus Montefalconium fugit. ⁵ Sic in textu Cod. 118. In textu LXX virali post posterius ἀκαθάρτων add. ἡ ἀψηται, ἡ θνησιμαίου ἐρπετοῦ ἀκαθάρτου, καὶ λάθη κ. τ. ἄ. Codd. VII (in marg. manu 2da, om. ἡ ἀψηται), 54, 73, 74, alii (inter quos 85, qui pingit: ἡ ἀψηται $\frac{\text{—}}{\text{—}}$ ἡ θνησιμαίου), et (om. ἡ ἀψηται) Cat. Niceph. p. 980. Sic, sed om. ἡ ἀψηται, et cum ἡ θνησιμαίου ἐρπετῶν ἀκαθάρτων, Codd. 16, 52, 83, Arab. 1. ⁶ Hesych.: "Abominaciones autem immundae, veluti canes, et simiae, et quaecunque talia sunt, de animalibus appellantur, quae etiam ab infidelibus colebantur; vel quodcunque reptile, id est, quod super ventrem suum trahitur, quae nihilominus Sym. et Aq. reptilia ediderunt, LXX autem abominaciones." Qui locus favet transpositioni

2. וְנִעְלַם כִּמְצוֹ יְהוָה וְזָמַן אֶת־אֵשׁ. O'. Vacat.
 ✠ καὶ λάθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μεμίνανται,
 καὶ πλημμελήσῃ 4.⁷
4. נִבְטַח. Effutierit. O'. διαστείλῃ. "Αλλος"
 παραβῇ.⁸
5. וְאֵשׁ. O'. καὶ ἁμάρτη ("Αλλος" πλημμελήσῃ⁹).
 6. וְהָיָה כִּי־יִשָּׁחַט לֶאֱחָת מֵאֵלֶּיךָ. O'. Vacat.
 ✠ καὶ ἔσται ὅτι πλημμελήσῃ εἰς ἐν ἀπὸ τοῦ-
 των 4.¹⁰
7. וְהִתְנַחֵ אִשְׁרָאֵל חַטָּא עָלֶיךָ. Tunc confitebitur
 peccatum in quo peccaverit. O'. καὶ ἐξαγο-
 ρεύσει τὴν ἁμαρτίαν περὶ ᾧν ἡμάρτηκε κατ'
 αὐτῆς, "Αλλος" μετανοήσῃ ἐφ' ᾧ ἡμαρτεν.¹¹
8. וְיִשָּׁחַט. Sufficiens agni. O'. τὸ ἱκανὸν εἰς
 τὸ πρόβατον. ("Αλλος" βοσκημάτων. "Αλλος"
 ἐκ ποιμνίου.¹²)
9. וְיִשָּׁחַט. O'. καὶ ἀποκνίσει. "Αλλος" καὶ ἀνα-
 κλάσει.¹³
10. מִכִּפּוֹל עֲרֹפוֹ. E regione cervicis ejus. O'. ἀπὸ
 τοῦ σφονδύλου ("Αλλος" τένοντος).¹⁴
11. וְהָיָה... וְהָיָה. O'. τοῦ περὶ τῆς ἁμαρ-
 τίας... ἁμαρτία. "Αλλος" (τοῦ) ἱλασμοῦ...
 ἱλασμός.¹⁵

12. וְשָׁחַט. Secundum legem. O'. ὡς καθήκει.
 "Αλλος" κατὰ τὴν κρίσιν.¹⁶
13. וְאִם־לֹא־תִשָּׁחַט. Quod si non attigerit. O'.
 εἰ δὲ μὴ εὐρίσκῃ ("Αλλος" ἰσχύῃ, κατα-
 λάβῃ¹⁷).
14. וְהָיָה. O'. τοῦ οἰφί ("Αλλος" σάτου¹⁸).
15. וְהָיָה. O'. καὶ οἶσει αὐτό ('Α. Σ. Θ. αὐ-
 τὴν¹⁹).
16. עַל־אֵשׁ. O'. (ἐπὶ) τῶν ὀλοκαυτωμάτων ("Αλ-
 λος" προσφορῶν²⁰).
17. וְהָיָה. O'. ἀφ' ἐνός. "Αλλος" ἐφ' ἐνί.²¹
18. וְהָיָה. Quasi fertum. O'. ὡς (ἡ) θυσία τῆς
 σεμιδάλεως ("Αλλος" αἰνέσεως²²). "Αλλος" (ὡς)
 κάρπωμα.²³
19. וְהָיָה כִּי־יִשָּׁחַט מֵעַל לְעֵצֵי־הָאֵשׁ. Si quis
 praevaricatus fuerit praevaricationem, et pec-
 caverit per imprudentiam. O'. ψυχὴ ἢ ἂν
 λάθῃ αὐτὸν λήθῃ ("Αλλος" ἀδικήσῃ ἀδικίαν²⁴),
 καὶ ἁμάρτη ἀκουσίως. 'Α. ψυχὴ ὅταν παραβῇ
 παράβασιν, καὶ ἁμάρτη ἐν ἀγνοίᾳ.²⁵
20. וְהָיָה כִּי־יִשָּׁחַט מֵעַל לְעֵצֵי־הָאֵשׁ. O'. σίκλων τῷ σίκλῳ
 τῶν ἁγίων (s. τῷ ἁγίῳ). "Αλλος" σταθμῶν ἐν
 σταθμῷ ἁγίῳ.²⁶

quam prae se fert Cod. IV, legendo: ἡ τῶν θυ. τῶν (sic) κτηνῶν τῶν ἀκ., ἡ τῶν θυ. βδελυγμάτων τῶν ἀκ. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* pp. 79, 80. ⁷ Sic Codd. IV, 85, et sine aster. Codd. 16, 30 (cum πλημμελήσει), 52 (cum λήθῃ), 54 (ut 30), alii, Arm. 1, Cat. Niceph. ibid. In Ald., Codd. X, Lips., 18, 29, habetur tantum: καὶ λάθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ μεμίνανται. ⁸ Codd. X, Lips., ad διαστείλῃ in marg. habent: καὶ παραβῇ, ex duplici, ut videtur, versione. Mox ad πρὸ ὀφθαλμῶν (quod deest in Comp., Ald., Codd. IV, VII, X, Lips., 18, 29, aliis, Arab. 1, 2, Vet. Lat.) iidem in marg.: ἐξ ὀφθαλμῶν. ⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁰ Sic Codd. IV, et sine aster. (cum πλημμελήσει ἐν) Codd. 54, 75. ¹¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Fortasse est scholium, ut mox v. 6 iidem ad (ὁ ἱερεὺς) περὶ τῆς ἁμαρτίας in marg. pingunt: λύτρον. ¹² Hesych.: "Unde et alii interpretum in hoc loco pro οὐ, hic quidem paschalia, alii autem ex grege, volentes per hoc et capras significare, ediderunt." Cf. Hex. ad Gen. xxx. 32. Exod. xiii. 13. Lev. xxvii. 26. Jesai. lxvi. 3. ¹³ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. i. 15. ¹⁴ Iidem. Cf. Hex. ad Deut.

ix. 6. Job. xvi. 12. ¹⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips., 85, 130. ¹⁷ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips. (utrumque cum ἰσχύῃ κατ.). Codd. 85, 130, in marg.: καταλάβῃ. Cf. Hex. ad Job. xli. 18. ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., qui mox ad περὶ ἁμαρτίας pingunt: ἱλασμός. ¹⁹ Codd. 85, 130. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, Lips., 16, 18, alii. ²⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²¹ Iidem. ²² Sic in marg. Codd. 85, 130. Vet. Lat.: quasi sacrificium misericordiae. Scholium esse videtur. ²³ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vi. 20. ²⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum ἀδικήσῃ), 85, 130 (cum ἀδικίας). Cf. Hex. ad Prov. xvi. 10. ²⁵ Codd. X (cum ὅταν παραβάσῃ καὶ), Lips. (cum ὅταν παράβασιν καὶ). Lectionem sartam tectam fecimus ex alia quam exhibent iidem codd. in marg. sine nom.: παραβῇ παράβασιν. Etiam Nobil.: Schol. "Αλλος" ἀδικήσῃ ἀδικίαν, ἢ, εἰαν παραβῇ παράβασιν. Cf. ad Cap. iv. 27. ²⁶ Nobil. affert: Schol. σταθμὸν ἐν σταθμῷ ἁγίῳ. "Drusius legendum putat, σταθμὸν ἐν σταθμῷ, sed nullum exemplar sic habet."—Montef.

17. עֲוֹנוֹ. O'. τὴν ἁμαρτίαν ("Ἄλλος ἀνομίαν²⁷).
 18. עֲשָׂה. In sacrificium pro delicto. O'. εἰς πλημμέλειαν. "Ἄλλος εἰς λύτρωσιν.²⁸
 19. הִתְחַטֵּף עֲשָׂה עֲשָׂה הוֹא עֲשָׂה. Sacrificium pro delicto est; delinquendo deliquit in Jovam. O'. ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμελεῖα (alia exempl. add. πλημμέλησιν²⁹) ἐναντι κυρίου.

Cap. V. 6. κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας ✕ αὐτοῦ 4.³⁰

8. ה' יִרְעֶה. 31. — ה' יִרְעֶה 4.³²

CAP. VI.

- 2 (Hebr. v. 21). וְיִמְעַל בְּיָדָהּ. Et praevaricatus fuerit praevaricationem in Jovam. O'. καὶ παριδὼν παρίδῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου. "Ἄλλος (καὶ) ἀδικήσῃ ἀδικίαν ἐν κυρίῳ.¹
 וְנָתַן. Et negaverit. O'. καὶ ψεύσεται. 'A. (καὶ) ἀρνήσεται.²
 בְּתַשְׁבּוּתָּהּ. In depositione manus. O'. περὶ κοινωνίας. "Ἄλλος ἐν θέματι χειρός.³ "Ἄλλος ἐν πιστώσει χειρός.⁴
 בְּנֹזְלָהּ. In re rapina parta. O'. περὶ ἀρπαγῆς. "Ἄλλος ἐν ἀναγκασμῷ.⁵
 פָּשָׁע. Fraudaverit. O'. ἡδίκησέ τι. 'A. Σ. Θ. ἐσυκοφάντησε.⁶

✧

Immo sic in marg. (cum ἀγίῳ) Codd. X, Lips. ²⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130. ²⁸ Nobil.: Schol. εἰς λύτρωσιν. Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vi. 6, 17. ²⁹ Sic Comp. (cum πλημμελείαν pro πλημμελεῖα), Ald., Codd. III (om. πλημμελεῖα), IV, VII, X, Lips., 16, 18, alii. "AA. LL.: ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμελεῖα πλημμέλησιν, quam lectionem agnoscit S. Augustinus in Quaest. VII: Deliquit enim delicto delictum ante Dominum."—Nobil. ³⁰ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 15, 54, alii, Arab. 1, 2. Cod. 85 pingit: ✕ περὶ τῆς ἁμ. ἧς ἡμάρτηκε, quae clausula desideratur in Cod. 72. ³¹ Idem. Deest in Cod. 58, Arab. 1, 2. ³² Idem. Deest in Arab. 1, 2.

CAP. VI. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum ἀδικήσει). Codd. 85, 130, in marg.: ἀδικήσῃ ἀδικίαν. Cf. ad Cap. v. 15. ² Codd. X, Lips. Cod. 85 in marg.: ἀρνήσεται. Cod. VII in textu: ψεύσεται (sic). ³ Sic in marg. Codd. 85, 130. ⁴ Schol. apud Nobil., et Cat. Niceph. p. 986. Sic in marg. Codd. X (teste Holmes),

- 4 (v. 23). רָשָׁעֵהּ תִּתֵּן. Rem fraude partam. O'. τὸ ἀδίκημα. 'Ακ. καὶ οἱ λοιποὶ τὴν συκοφαντίαν.⁷
 5 (v. 24). הַיּוֹם הַזֶּה בְּיוֹם. In die sacrificii ejus pro delicto. O'. ἡ ἡμέρα ἐλεγχθῇ ("Ἄλλος ὁφληθῇ⁸).
 6 (v. 25). עֲשָׂה. O'. εἰς δ' ἐπλημμέλησε. "Ἄλλος εἰς λύτρωσιν.⁹
 הִתְחַטֵּף. O'. Vacat. ✕ πρὸς τὸν ἱερέα 4.¹⁰
 10 (vi. 3). בְּדֹדוֹ. Vestem ejus lineam. O'. χιτῶνα λινούν ("Ἄλλος διπλούν¹¹). "Ἄλλος ἐπενδύτην λευκόν.¹²
 וּמִכְנֵסֶיהָ. Et feminalia linea. O'. καὶ περισκελὲς λινούν. "Ἄλλος (καὶ) σκέπας λευκάς.¹³
 עַל-בָּשָׂהּ. O'. περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ. "Ἄλλος ἐπὶ τὰς σάρκας.¹⁴
 תִּתֵּן. Cinerem. O'. τὴν κατακάρπωσιν. "Ἄλλος τὴν σπόδον.¹⁵
 לָנֶה. O'. ἐχόμενον (s. ἐχόμενα). "Ἄλλος ἐκ πλαγίου.¹⁶
 11 (4). תִּתֵּן בְּנֹזְלָהּ. O'. τὴν στολὴν ("Ἄλλος τὰ φάρεα¹⁷) αὐτοῦ.
 בְּנֹזְלָהּ. O'. στολὴν ἄλλην. "Ἄλλος φάρεα ἕτερα.¹⁸

✧

Lips. Horum testium nonnulli lectionem ad ἐν παραθήκη male referunt. ⁵ Idem omnes. ⁶ Nobil.: Schol. ἐσυκοφάντησε. Cat. Niceph. ibid.: "Ἄλλος ἐσυκοφάντησε. Cod. VII in marg. manu 2da: ἡ ἐσυκοφάντησε. Hesych.: "Nam et ceteri interpretes, Aq. et Theod. et Sym., ubi dixerunt LXX, si nocuit aliquid proximum suum, isti, si calumniatus est aliquid." ⁷ Nobil., Cat. Niceph. p. 987, Codd. Lips., 85, 130. ⁸ Sic in marg. (cum ὁφληθῇ) Codd. X, Lips. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁰ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 75, Arab. 1, 2. ¹¹ Sic bis in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Cf. ad Cap. xvi. 4, 32. ¹² Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹³ Idem. Tum hanc tum praecedentem lectionem scholiastis potius quam interpretibus debere credibile est. ¹⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. Ad τὸ σῶμα Cod. X in marg.: τὴν σάρκα. ¹⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cod. 53 in marg.: στοδιάν. Arab. 1, 2: cinerem sacrificii. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Idem.

- 11 (4). **וְהָיָה**. Ο' τὴν κατακάρπωσιν. "Αλλος τὴν πύσθητα. "Αλλος τὴν σπόδον.¹⁹
- 12 (5). **וְהָיָה**. Ο' τοῦ σωτηρίου. "Αλλος τῶν εἰρηνικῶν. "Αλλος τῶν τελειώσεων.²⁰
- 15 (8). **וְהָיָה**. Ο' τῆς θυσίας. "Αλλος (τῆς) καρπώσεως.²¹
- 16 (9). **וְהָיָה**. Ο' ἐδεσται. "Αλλος βρώσεται.²²
- 17 (10). **וְהָיָה**. Ο' ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου. "Αλλος (ἀπὸ τῶν) τοῦ πυρός μου.²³
- וְהָיָה**. Ο' ὥσπερ τὸ τῆς ἀμαρτίας, καὶ ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας. "Αλλος ὡς ἱλασμός καὶ ὡς λύτρωσις.²⁴
- 18 (11). **וְהָיָה**. Ο' ἀπὸ τῶν καρπωμάτων ("Αλλος προσφορῶν²⁵).
- וְהָיָה**. Ο' ἀγιασθήσεται. Schol. μολυνθήσεται.²⁶
- 20 (13). **וְהָיָה**. Ο' τοῦ οἴφι ("Αλλος σάτου²⁷).
- וְהָיָה**. Ο' εἰς θυσίαν διαπαντός. "Αλλος καρπώματος διηνεκοῦς.²⁸
- 21 (14). **וְהָיָה**. *Frixum*. Ο' πεφυραμένην.

(Α.) *ξεστήν*. Σ. *πεπλατυμμένην* (s. *πεπλατυσμένην*).²⁹

- 21 (14). **וְהָיָה**. *Coctiones* (Graeco-Ven. κλιβανώματα). Aliter: *Frusta*. Ο' ἐλικτά. Alia exempl. *ἐρικτά*.³⁰
- וְהָיָה**. *Fertum frustulorum*. Ο' θυσίαν ἐκ κλασμάτων. Α. δῶρον ψωμῶν. Θ. δῶρον κλασμάτων.³¹
- 22 (15). **וְהָיָה**. Ο' ὁ χριστός. "Αλλος (ὁ) ἀλειφθεῖς.³²
- וְהָיָה**. *Totum comburetur*. Ο' ἅπαν ἐπιτελεσθήσεται (alia exempl. ἐπιτεθήσεται³³). "Αλλος ἀνάθεμα ἐπιτεθήσεται.³⁴
- 23 (16). **וְהָיָה**. Ο' καὶ πᾶσα θυσία. "Αλλος (καὶ) πᾶν μανά.³⁵
- וְהָיָה**. *Holocaustum erit*. Ο' ὁλόκαυτος ἔσται. Α. ὁλοτελής ἔσται.³⁶
- 25 (18). **וְהָיָה** (in priore loco). Ο' Σ. Θ. τῆς ἀμαρτίας.³⁷ "Αλλος τοῦ ἱλασμοῦ.³⁸

¹⁹ Codd. X, Lips., in marg.: τὴν πύσθητα. τὴν σπόδον. Codd. 85, 130, in marg.: πύσθητα. Ad priorem lectionem cf. Hex. ad Psal. lxiv. 12. Jessai. lv. 2. Jerem. xxxi. 14.

²⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum τελειώσεων). Codd. 85, 118, 130, in marg.: τῶν εἰρηνικῶν. Hesych.: "*Adipem pacificorum*, quem LXX *salutare* ediderunt." ²¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vii. 9. ix. 4. ²² Ibidem.

²³ Sic in marg. Codd. 85, 130. "Videtur omnino Aquilae esse."—Montef. Immo Theodotionis. Cf. ad Cap. ii. 3. xxiv. 9. ²⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁵ Ibidem.

²⁶ Montef. edidit: "Αλλος μολυνθήσεται, cum nota: "Hanc lectionem mutuamur ex loco Origenis in Catenis MSS. Regii [et Cat. Niceph. p. 989], ubi sic legitur: τῶς τὸ ἀγιασθήσεται, μολυνθήσεται, φασίν' οὐ διὰ τὴν θυσίαν, οἶμαι, ἀλλὰ διὰ τὸ τολμῆρὸν τοῦ ἀποτιμῶν. Ἀγγαῖος γάρ φησιν' ὅς ἂν ἀψηται μανθήσεται." Ubi τῶς non interpretet veteres, sed scriptores ecclesiasticos esse, recte monet Scharfenb. in *Animadv.* p. 81. ²⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. v. 11. ²⁸ Ibidem. ²⁹ Codd. 85 (teste Holmes.), 130, in marg. sine nom.: *ξεστήν πεπλατυμμένην*. Paulo aliter Codd. X (sine Σ.), Lips., in marg.: Σ. *πεπλατυσμένην ξεστοίραν*. Priorem lectionem e Cod. Basil. (?) Aquilae vindicat Montef., tum hic tum Cap. vii. 12; posteriorem Symmachi esse diserte testatur Hesych., qui sic habet: "*Quae in sartagine oleo conspersa frigetur...*

Addidit autem et *consersam*, quod LXX sic ediderunt; *Consersam* [πεφυραμένην] offeret eam buccellas [ἐρικτά? Tum Auctor praeterit verba, θυσίαν ἐκ κλασμάτων] sacrificium boni odoris Domino; odorem consersam eandem dicentes buccellas. Et buccellas quidem dixisse intelliguntur, utpote multipliciter procedentem propter passionem per partes provenientes; *consersam* autem, utpote in unum collectam, unde pro buccellis [immo pro *consersam*] Sym. dilatata edidit." Pro **וְהָיָה** interpres Graeco-Ven. *ἐξεσμένην* dedit. ³⁰ Sic Codd. 15, 16, 32, alii. Origen. Opp. T. II, p. 204: *teneram*. Hesych. in continuatione: "Quaedam autem ἀντίγραφα electa habent, id est, *complexa*, quia invicem sibi cohaerent passionem Domini." ³¹ Codd. X, Lips., qui ad Aquilam ψωμῶν male scribunt. Cf. ad Cap. ii. 6. ³² Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum ἀλειφθεῖς). Cf. ad Cap. iv. 3. ³³ Sic Codd. 54, 58, alii. Vet. Lat.: *omne ponetur*. ³⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. Mox v. 23 ad ὁλόκαυτος iidem in marg.: ἀνάθεμα. ³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85 (cum μανά), 130 (idem). Cf. Hex. ad Jessai. lxvi. 3. Jerem. xvii. 26. Dan. ii. 46. ³⁶ Hesych.: "LXX dixerunt, *holocaustum fiet*; Aquila edidit, *integrum erit*." Montef. tentat: Α. ὁλόκληρον ἔσται. Sed vide nos in Hex. ad Psal. l. 21. ³⁷ Idem: "*Ista est lex hostiae pro peccato, vel peccati*. Sic quidem Theod. et Sym. ediderunt." ³⁸ Sic

26 (19). **הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ**. *Qui offert sacrificium expiatorior illud.* Ο'. ὁ ἀναφέρων αὐτήν. (Α.) ὁ περιαρματίζων αὐτήν.³⁹ Θ. ὁ ἰλάζων.⁴⁰

28 (21). **הַשֵּׁשֶׁת יִבְרָק**. *Et tergetur, et abluetur.* Ο'. ἐκτριψέι ("Αλλος" σμήξει, s. ἐκσμήξει⁴¹) αὐτὸ, καὶ ἐκκλύσει. "Αλλος" σμηχθήσεται καὶ βαπτισθήσεται.⁴²

30 (23). **שֶׁנֶּחֱפֵז**. Ο'. ἐν τῷ ἀγίῳ. "Αλλος" ἐν τόπῳ ἀγίῳ.⁴³

Cap. VI. 2. πλησίον ✕ αὐτοῦ⁴⁴. πλησίον ✕ αὐτοῦ⁴⁴. 5. — πράγματος⁴⁵. κεφάλαιον ✕ αὐτοῦ⁴⁶. 9. — οὐ σβεσθήσεται⁴⁷. 13. — καὶ⁴⁸ πῦρ.⁴⁹ 15. δρακὶ ✕ αὐτοῦ⁴⁰ ✕ παντὶ⁴ τῷ λιβάνῳ.⁵⁰ 29. — κυρίῳ⁵¹.

CAP. VII.

1. **הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ**. *Sacrificii pro delicto.* Ο'. — τοῦ κριοῦ τοῦ περὶ⁴ τῆς πλημμελείας.¹ "Αλλος" (τῆς) λυτρώσεως.²

3. **הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ**. Ο'. καὶ τὴν ὁσφύν. Οἱ λοιποὶ τὸ κέρκιον.³

הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ. Ο'. τὰ ἐνδόσθια. "Αλλος" τὴν κοιλίαν.⁴

4. **הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ**. Ο'. ἐπὶ τῶν μηρίων ("Αλλος" λαγόνων⁵).

6. **הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ**. Ο'. ἔδονται αὐτά. "Αλλος" βρωθήσεται.⁶

7. **הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ**. Ο'. ὁ ἱερεὺς ὅστις ἐξιλάσεται ἐν αὐτῷ, αὐτῷ ἔσται. "Αλλος" τοῦ ἱερέως τοῦ ἰλάζοντος αὐτὸ, αὐτοῦ ἔσται.⁷

8. **הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ**. Ο'. ἀνθρώπου. "Αλλος" ἀνδρός.⁸

9, 10. **הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ** (bis). Ο'. θύσια. "Αλλος" κάρπωσις.⁹

9. **הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ**. *Coquetur.* Ο'. ποιηθήσεται. "Αλλος" πεφθθήσεται.¹⁰

הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ. *In ahenis.* Ο'. ἐπ' ἐσχάρας. Θ. καυστή. "Αλλος" ἐν ζέοντι.¹¹

10. **הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ**. *Et arida.* Ο'. καὶ μὴ ἀναπεποιημένη. "Αλλος" (καὶ) ξηρά.¹²

הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ. Ο'. ἐκάστω τὸ ἴσον. "Αλλος" ἀνὴρ ὡς ἀδελφὸς αὐτοῦ.¹³

11, 20, 38. **הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ**. Ο'. σωτηρίου (s. τοῦ σωτηρίου). "Αλλος" τῶν εἰρηνικῶν.¹⁴

12. **הַזֶּה הַמִּזְבֵּחַ**. Ο'. περὶ αἰνέσεως. 'Α. ἐπὶ εὐχαριστίας.¹⁵

in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. iv. 8. ³⁹ Sic Cod. 130 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Exod. xxix. 36.

⁴⁰ Sic in marg. sine nom. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. ix. 15. Hesych.: "Quamobrem et Theod. pro eo quod est *offerens*, *expians* edidit."

⁴¹ Cod. 130 in marg.: σμήξει, sed super *τριψέι* est signum variantis. ⁴² Sic in marg. Codd. X (cum *σμηθ.*), Lips. (cum *σμηχθ.*).

⁴³ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. III, Lips., 19, 53, 82.

⁴⁴ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 15, 58, 72 (in posteriore loco), Arab. 1, 2, Arm. 1.

⁴⁵ Idem. Vox deest in Codd. 53, 56, 64, Arab. 1, 2. ⁴⁶ Idem. Sic sine aster. Cod. 58.

⁴⁷ Idem. Deest in Codd. 16, 30, 52, aliis (inter quos 130, cum *καὶ οὐ σβ.* in marg.). ⁴⁸ Idem.

⁴⁹ Idem. Sic sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2, Arm. 1.

⁵⁰ Idem. Vox *παντὶ* habetur in Ed. Rom., sed deest in Codd. II, III, 19, 54, aliis, Arm. 1. ⁵¹ Idem (non, ut Holmes., — τῷ κυρίῳ⁴).

CAP. VII. ¹ Sic Cod. IV. Verba obelo notata desunt in Arab. 1, 2. Hesych.: "Pro delicto. In quo LXX *arietem* specialiter, ut supra dictum est, expresserunt, dicentes: *Haec*

est lex arietis pro penitentia." ² Sic in marg. Codd. X, Lips. Idem mox v. 4 ad *περὶ πλημ.*: λυτρώσις. Cf. ad Cap. v. 18.

³ Codd. 85, 130: Οἱ λοιποὶ κέρκιον. Codd. X, Lips.: Οἱ λοιποὶ τὸ κέρκιον, τὴν οὐράν. Cf. ad Cap. iii. 9. viii. 25.

⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. ad Cap. iv. 8. ⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. iii. 4.

⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130 (qui ad *ἔδεται* refert); in textu autem Comp., Codd. IV (cum *ἔδεται* αὐτὰ in marg.), X, Lips., 18, 29, alii.

⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130 (cum τὸ ἀνδρός). ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vi. 15.

¹⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. (qui duo ad posterius *ποιηθήσεται* lectionem male referunt), 85, 130 (cum *πεμφθ.*); in textu autem Cod. IV, 58. Mox ad *ἐν τῷ κλιβάνῳ* Cod. 58 in marg.: *ἐν φούρνῳ*.

¹¹ Codd. X, Lips.: Θ. καυστή. *ἐν ζέοντι* (quasi α *βυλλίτι*). Priorem lectionem anonymam in marg. habent Codd. 85, 130.

¹² Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹³ Idem. Codd. 85, 130, in marg.: *ἀνὴρ ὡς ἀδελφὸς αὐτοῦ*.

¹⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130.

¹⁵ Cod. X, Lips. (qui mox ad *αἰνέσεως* in marg. sine nom.):

12. **חֲלֹת כִּצּוֹת**. *Placentas infermentatas*. O'. *ἄρτους* (alia exempl. add. *ἀζύμους*¹⁰) ἐκ σερμιδάλεως. "Ἄλλος· κολλυρίδας (s. κολλύρας) .¹⁷
- וְסֹלֶת מִרְבֶּבֶת חֶלֶת**. *Et similaginem frizam, placentas*. O'. καὶ σεμίδαλιν πεφυραμένην ("Ἄλλος· ζεστήν κολλύραν¹⁸).
13. **עַל-חֲלֹת לֶחֶם חֲמֵץ**. *Cum placentis panis fermentati*. O'. ἐπ' ἄρτοις ζυμίταις. "Ἄλλος· ἐπὶ κολλυρῶν ἄρτων ἀζυμίτων.¹⁹
- קָרְבָּנוֹ**. O'. τὰ δῶρα αὐτοῦ. Οἱ λοιποὶ· εἰρηνικὸν αὐτοῦ.²⁰
14. **תְּרוּמָה**. O'. ἀφαίρεμα. Schol. *Ταυτὸν ἐστὶν ἀφαίρεμα, καὶ ἀφόρισμα, καὶ ἐπίθεμα, καὶ καρπώματα, ἀπὸ τῶν θυσιῶν ἀφοριζόμενα θεῷ, ἅπερ γίνεταί μέρη τοῦ ἱερέως*.²¹
15. **בְּיוֹם קָרְבָּנוֹ**. O'. ἐν ἡ ἡμέρα δωρεῖται ("Ἄλλος· προσφέρει²²).
16. **וְאֶס-נֶזֶר**. O'. καὶ ἐὰν εὐχὴ ἡ (alia exempl. εὐχήν). "Ἄλλος· ἐπὶ ὄρκῳ.²³
- וּמִמֶּנָּה יֵאָכֵל וְהִנֹּחֵת מִמֶּנָּה יֵאָכֵל**. O'. καὶ τῇ

αὔριον ✕ καὶ τὸ καταλειφθὲν ἀπ' αὐτοῦ βρωθήσεται.²⁴

18. **הֶאֱכִיל יֶאֱכָל**. O'. φαγὼν φάγη. "Ἄλλος· βρώσει βρωθῇ.²⁵
- מִבְּשָׂרֵי נֶבֶךְ שְׁלֵמִי**. O'. ἀπὸ τῶν κρεῶν ✕ τῆς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν αὐτοῦ.²⁶
- לֹא יִרְצֶה**. *Non benevole accipietur*. O'. οὐ δεχθήσεται. "Ἄλλος· οὐκ εὐδοκῇσει.²⁷
- בְּיֹהֵב**. *Foeditas erit*. O'. μίαςμά ἐστιν. 'Α. ἀπόβλητον . . Θ. φεγγούλ (ἔσται). Οἱ λοιποὶ· ἀργόν.²⁸
19. **וְהִבְשִׁיר** (in posteriore loco). O'. Vacat. ✕ καὶ τὰ κρέα.²⁹
20. **וְנִכְרַתָּה**. O'. ἀπολείται. "Ἄλλος· ἐξολεθρευθήσεται.³⁰
24. **טָרְפָּה**. *Pecudum dilaniatarum (a feris)*. O'. θηριαλώτων. "Ἄλλος· ἀπερριμμένων.³¹
25. **וְהָיָה אֵשָׁה לִירֵחָה**. O'. κάρπωμα κυρίῳ. "Ἄλλος· πυρὸν τῷ κυρίῳ.³²

εὐχαριστίας). Sic in marg. sine nom. Codd. 85, 130. Minus probabiliter Nobil.: Schol. *περὶ εὐχ.* Cf. Hex. ad Psal. xli. 5. lxxviii. 31. cxlvi. 7. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 16, 18, 19, alii (inter quos 85, 130). ¹⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85 (cum κολλύρας), 130 (idem). Schol. apud Nobil.: "Ἄλλος φησί, κολλυρίδας. Cf. ad Cap. ii. 4. ¹⁸ Post σεμίδαλιν Codd. 54, 75 in textum inferunt: ζεστήν κολλύραν. Ad πεφυραμένην autem Codd. X, Lips., 85, 130, in marg. sine nom.: ζεστήν. Nobil.: Schol. "Ἄλλος φησί, ζεστήν. Cf. ad Cap. vi. 21. (Lectionem κολλύραν non huc, sed ad initium v. 13 pertinere sine causa opinatus est Holmesius.) ¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 16 (cum κολλυρίων), 30 (idem), 32 (idem), 52, 54, alii (inter quos 85 (cum ἐπ' ἄρτοις ζ. in marg.), 130 (cum ἐπ' ἄρτοις ἀζ. in marg.), 131 (cum ἐνζυμίτων corr. ex ἀζ.)), Cat. Niceph. p. 993. Hesych.: "Quod LXX ita edunt: *Et simillam conspersam oleo, in collyridis panum azymorum*." ²⁰ Codd. X, Lips. Idem mox ad σωτηρίων in marg. sine nom.: εἰρηνικῶν. In priore loco rescribendum videtur *εἰρηνικῶν αὐτοῦ*, ut ad **וְהָיָה** referatur utraque lectio. ²¹ Nobil., Cat. Niceph. p. 995. ²² Sic in marg. Codd. X, Lips. ²³ Idem. ²⁴ Sic Cod. IV (qui pingit: καὶ τὸ κατ. ✕ ἀπ' αὐτοῦ βρ. καὶ τὸ καταλειφθὲν ✕,

quod tantundem est), et sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²⁵ Sic in textu Codd. 54, 75. ²⁶ Sic Cod. IV (cum *εἰρηνικῶν*), et sine aster. Codd. 15, 58. Sic (cum τοῦ σωτηρίου pro τῶν εἰρ.) Codd. 54, 55; alii, Arm., Arab. 1, 2 (cum *sacrificii laudationis*). Vet. Lat.: *de carne hostiarum pacificarum ejus*. ²⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. Ante οὐ δεχθήσεται in Codd. 53, 56, 129 irrepisit *ἀδυντόν ἐστιν*, scilicet e loco parallelo Cap. xix. 7. ²⁸ Cod. X. Idem in marg. notat: "Ἐν ἁλλοῖς βιβλίοις ἀπόβλητον εἶρον· ὁ μόνος Θε. φησί, φεγγούλ ἔσται, ὁ δὲ ἄλ. ἀπόβλητον. Idem scholium (cum *φέγγουλα pro φεγγούλ*) vendit Cod. Lips., in fine addens: οἱ Ἄ. ἀργόν. (Duplex lectio ἀπόβλητον μίαςμα est in Codd. 19, 74, 106, aliis; pro qua ἀπόβλητον μ. habent Codd. 54, 75. Arm. 1: *rejection et pollutio*.) Paulo aliter Cod. 85: 'Α. Σ. ἀπόβλητον. Θ. φεγγώλ (sic); Cod. 130: 'Α. Σ. ἀπόβλητον; Cod. 108: Οἱ λοιποὶ· ἀργόν ἀπόβλητον. Denique Nobil. corrupte affert: Θ. *φέγγους δέεται*. Ad scripturam φεγγούλ cf. Hex. ad Lev. xix. 7. Ezech. iv. 14. ²⁹ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 58, Arab. 1, 2. ³⁰ Sic in textu Comp. (cum *ἐξολοθ.*), Codd. 19, 108, 118. ³¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³² Sic Cod. 85 in marg. (cum *πυρρὸν*). Cod. 130 in marg.: *πυρρὸν*. Montef. e Cod. 85 exscripsit: 'Α. Θ. *πύρρον* (sic).

25. הַנֶּפֶשׁ הָאֲנִלָּה. Ο'. ἡ ψυχὴ ἐκείνη (alia ex-empl. add. ἡ ἐσθίουσα³³).

29. שְׁלֵשׁ (in priore loco). Ο'. σωτηρίου. "Αλλος· τελειώσεως.³⁴

30. שְׁנֵי אֵת. Ο'. τὰ καρπώματα. "Αλλος· (τὰς) προσφοράς.³⁵ "Αλλος· (τὰ) πυρά.³⁶

הָהִנֵּה אֵתוֹ הִנֵּה. Ad huc illuc agitandum illud agitatione. Ο'. ὥστε ἐπιτιθέναι (s. ἐπι-θεῖναι) δόμα. "Αλλος· εἰς τὸ ἀφορίσαι αὐτὰ ἀφαίρεμα.³⁷

32. אֵת שֶׁן. Ο'. τὸν βραχίονα. "Αλλος· τὴν κνήμην.³⁸

34. הַתְּנִיפָה. Ο'. τοῦ ἐπιθέματος. "Αλλος· (τοῦ) ἀφορίσματος.³⁹

34, 36. קֶשֶׁת... קֶלֶךְ. Ο'. νόμιμον... νόμιμον. "Αλλος· εἰς μερίδα... μερίδα.⁴⁰

35. כְּשֶׁחַת. Portio demensa. Ο'. ἡ χρῖσις. "Αλλος· ἡ μεγαλειότης.⁴¹

הָהִנֵּה אֵתוֹ הִנֵּה. Ο'. ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου. "Αλλος· (ἀπὸ τῶν) πυρὸς θεοῦ.⁴²

36. מִשְׁפָּחָה. Ο'. ἔχρισεν αὐτούς. "Αλλος· ἡλειψεν.⁴³

37. לְעֵלָה. Ο'. τῶν ὀλοκαυτωμάτων ("Αλλος· καρ-πώσεων⁴⁴).

הָהִנֵּה אֵתוֹ הִנֵּה. Ο'. καὶ περὶ ἁμαρτίας ("Αλλος· ἰλασμοῦ⁴⁵).

37. מִשְׁפָּחָה. Ο'. καὶ τῆς πλημμελείας ("Αλλος· λυτρώσεως⁴⁶).

הָהִנֵּה אֵתוֹ הִנֵּה. Et inaugurationis. Ο'. καὶ τῆς τελειώσεως ("Αλλος· πληρώσεως⁴⁷).

Cap. VII. 2. — τὸν κριόν ⁴⁸ — ἔναντι κυρίου ⁴⁹

3. — καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων ⁵⁰

27. (X) πᾶν (4) αἶμα.⁵¹

CAP. VIII.

2. אֵתוֹ הִנֵּה אֵתוֹ הִנֵּה. Ο'. καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ X μετ' αὐτοῦ ¹

3. הָהִנֵּה אֵתוֹ הִנֵּה. Ο'. ἐκκλησίασον. "Αλλος· συνάθροισον.²

7. הָהִנֵּה אֵתוֹ הִנֵּה... הָהִנֵּה אֵתוֹ הִנֵּה. Ο'. τὸν ὑποδύτην... τὴν ἐπωμίδα. 'Α. τὸ ἐνδυμα... τὸ ἐπένδυμα.³ "Αλλος· τὸν ἐπενδύτην...⁴

הָהִנֵּה אֵתוֹ הִנֵּה. Cingulo humeralis. Ο'. κατὰ τὴν ποιήσιν τῆς ἐπωμίδος. 'Α. ἐν τῷ διαζώσματι τοῦ ἐπενδύματος. Σ. Θ. τῷ μηχανώματι τῆς ἐπωμίδος.⁵ "Αλλος· τῇ ὑφῇ...⁶ "Αλλος· τῷ τεχνήματι...⁷

8. הָהִנֵּה אֵתוֹ הִנֵּה. Ο'. τὸ λογεῖον (s. λόγιον). Σ. (τὸ) δοχεῖον.⁸

הָהִנֵּה אֵתוֹ הִנֵּה. Ο'. τὴν δῆλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν. 'Α. Θ. τοὺς φωτισμοὺς καὶ τὰς τελειώσεις.⁹

³³ Sic Cod. 55, et in fine v. Codd. 54, 74, 75, 76, 106. Vet. Lat.: anima illa quas manducabit.

³⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. iv. 35.

³⁵ Idem.

³⁶ Sic in marg. Codd. 85 (cum πυρὰ), 130.

³⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips.

³⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Cf. Hex. ad Exod. xxix. 22. 1 Reg. ix. 24.

³⁹ Mox v. 33 iidem (praeter Cod. 85) in marg. ad δ βραχίων: ἡ κνήμη.

⁴⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips.

⁴¹ Idem. Versio Samaritana: excellentia (רבות).

⁴² Sic in marg. Codd. 85, 130. Montef. e priore exscriptit: τοῦ πυρὸς θ.

⁴³ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Jesai. lxi. 1.

⁴⁴ Idem. Cf. ad Cap. iv. 7.

⁴⁵ Idem, qui ad הָהִנֵּה אֵתוֹ הִנֵּה, Ο'. καὶ θυσίας, male referunt.

⁴⁶ Idem.

⁴⁷ Idem. Cf. Hex. ad Exod. xxix. 26.

⁴⁸ Cod. IV.

⁴⁹ Idem. Deest in Arab. 1, 2.

⁵⁰ Idem. Haec non leguntur in Cod. 58, Arab. 1, 2.

⁵¹ Sic sine aster. Codd. IV, 15.

CAP. VIII. ¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 15, Arab.

1, 2. Mox ad στολὰς Codd. X, Lips., in marg.: φάρεα.

Cf. ad Cap. vi. 11.

² Sic in marg. Codd. X, Lips.

³ Cod. Reg. apud Montef. Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 31.

⁴ Sic in marg. Cod. 58; in textu autem Codd. III (sine artic.), 59.

Versio est Theodotionis, coll. Hex. ad Exod. xxix. 5.

⁵ Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 27, 28.

⁶ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips.

⁷ Sic Cod. 130 in marg.

⁸ Codd. X (cum δόχων), Lips. (cum δοχίων).

Lectio non aliunde nota est, sed non videtur sollicitanda, quicquid contraxerit Scharfenb. in Ani-

madn. p. 83.

⁹ "Ita duo Regii [Cat. Niceph. p. 999: 'Α. Θ. τοὺς φ. καὶ τελειώσεις] et Ed. Rom. [idem]."

—Montef.

9. **עַל־הַמִּצְנֶפֶת**. Ο'. ἐπὶ τὴν μίτραν (s. τῆς μίτρας).
Οἱ λοιποὶ· (ἐπὶ τῆς) κιθάρεως.¹⁰

לַמִּינָה. *Laminam*. Ο'. τὸ πέταλον. "Αλλος" (τὸν) στέφανον.¹¹

וְנוֹר הַקֹּדֶשׁ. *Diadema sanctum*. Ο'. τὸ καθηγιασμένον (Σ. τὸ ἄθικτον¹²) ἄγιον.

10. **וַיַּעַשׂ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בּוֹ וַיִּקְדָּשׁ אֹתָם**. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἔχρισε τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἡγίασεν αὐτήν.¹³ 'Α. καὶ ἡλείψεν σὺν τῇ σκηνῇ, καὶ σύμπαντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἡγίασεν αὐτά. Ο'. Θ. καὶ ἔχρισεν τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ. . .¹⁴

11. **וַיַּזְכֵּנוּ עַל־הַמִּצְנֶפֶת**. Ο'. καὶ ἔρρανεν ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 'Α. καὶ ἔρραντισεν ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ θυσιαστήριον. Ο'. Θ. καὶ ἔρρανεν. . .¹⁵

13. **כִּתְנָת**. Ο'. χιτῶνας. 'Α. Σ. Θ. ὑποδύτας.¹⁶

מִצְנֶפֶת. *Mitras*. Ο'. κιθάρεις. Τὸ Σαμαρειτικόν· πηλία.¹⁷

15. **וַיְכַסֵּהוּ**. Ο'. καὶ ἐκαθάρισε. Οἱ λοιποὶ· (καὶ) περιημάρτισεν.¹⁸ Τὸ Σαμαρειτικόν· καὶ ἰλάτευσεν.¹⁹

16. **עַל־הַקֶּרֶב**. Ο'. ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων. "Αλλος" (ἐπὶ) τῆς κοιλίας.²⁰

17. **וְאֶת־עֵרֹנוֹ**. Ο'. καὶ τὴν βύρσαν ("Αλλος" τὸ δέρμα²¹) αὐτοῦ.

וְשָׂרָה. Ο'. κατέκασεν. 'Α. Σ. Ο'. ἐνέπρησεν.²²

18. **הַעֲלֶה**. Ο'. τὸν εἰς ὀλοκαῦτωμα. "Αλλος" τοῦ ὀλοκαυτώματος (s. ὀλοκαρπώματος).²³

20. **וַיַּחַדְלֵהוּ**. *Dissecuit in frusta ejus*. Ο'. ἐκρεανόμησε (Οἱ λοιποὶ· ἐμέλισσε²⁴) κατὰ μέλη. "Αλλος" διέιλε κατὰ μέλη αὐτοῦ.²⁵

21. **וַיִּקְרָה**. Ο'. καὶ ἀνῆγεγκε. Οἱ λοιποὶ· (καὶ) ἐθυμίασεν.²⁶

וְשָׂרָה. Ο'. κάρπωμα. "Αλλος" πυρόν.²⁷

23. **עַל־הַנֶּחֱסֵה**. *Super auriculam*. Ο'. ἐπὶ τὸν λοβόν (Schol. ὕψος. Σ. ἔλικα²⁸).

25. **וְאֶת־הָאֵלֶּה**. Ο'. καὶ τὴν ὁσφύν ('Α. τὴν κέρκον. Σ. Θ. τὸ κέρκιον²⁹).

Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 30. Codd. 85, 130, in marg. sine nom.: τοὺς φωτισμοὺς καὶ τοὺς τελείους, quae lectio irrepsit in textum Cod. 54 ante τὴν δ. καὶ τὴν δλ. Cf. Esdr. ii. 63 in LXX. ¹⁰ Codd. X, Lips. Sic in marg. sine nom. Codd. 85, 130. Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 37. ¹¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Lectio suspecta, nisi forte ad sequens **וַיַּזְכֵּנוּ** pertineat. ¹² Cod. Lips. Cf. ad Cap.

xxi. 12. Cod. X ad τὸ καθηγ. affert: Σ. τὸ ἄθικτον: ἱερίων (sic). Deinde uterque codex scholiosis satis obscurum appingit: νεῖρ (ueer Cod. X) ὕψος ἀγιάσματος. ¹³ Sic Codd. IV, 15, 58, Arab. 1, 2. Eadem leguntur in Ed. Rom. (cum τὰ σκεύη αὐτῆς pro τὰ ἐν αὐτῇ) in fine v. 11.

¹⁴ Cod. 85, teste Holmesii amanuensi. Montef. ex eodem exscripsit: 'Α. καὶ ἡλ. σὺν τὴν σκηνῇ, καὶ σύμπαντα κ. τ. ἔ. 2. Θ. καὶ ἔχρισεν κ. τ. ἔ. Sed nostram scripturam ad litteram tuetur, nominibus tantum omissis, Cod. 130 in marg. ¹⁵ Sic in continuatione Codd. 85, 130 (cum ἔρραντισεν).

Pro ἔρρανεν Cod. 55 in textu: ἐράντισεν (sic). Cf. Hex. ad Jesai. lii. 15. ¹⁶ "Ita omnes MSS. nostri, trium nomina plena expriment. In Ed. Rom. Symmachus omititur."—Montef.

¹⁷ Anon. in Cat. Niceph. ibid.: Τὸ Σαμαρειτικόν, ἐπὶ τῆς κιθάρεως, πηλία. 'Εν δὲ τῷ λε' ἀριθμῷ (Lev. xvi. 4) λινὰς λίγει τὰς κιθάρεις. Ubi verba ἐπὶ τῆς κιθάρεως ad lectionem

reliquorum interpretum v. 9 pertinere opinatur Scharfenb. in *Animadv.* p. 83. Ad κιθάρεις Codd. X, Lips., in marg.: πῶλια (sic). Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 4. ¹⁸ Codd. 85, 130, uterque cum περιημάρτισεν. Sed vid. Hex. ad Exod. xxix. 36. Lev. vi. 26. xiv. 49. Ezech. xliii. 20. Codd. X, Lips., in marg.: ἰλάτευσεν. περιημάρτισεν (περὶ ἡμάρτισεν Lips.). ¹⁹ "MSS. Regii," et Cat. Niceph. p. 1001: Τὸ Σαμαρειτικόν ἔχει, καὶ ἰλάτευσεν· ἀλλῇ δὲ ἑκδοσί, περιημάρτισεν, ἥτοι ἡγίασεν αὐτὸ διὰ τῆς χρίσεως τοῦ αἵματος κ. τ. ἔ. ²⁰ Sic in marg. Codd. X (cum ἐνδοσθ. in textu), Lips. (idem), 85, 130. Cf. ad Cap. iv. 8. ²¹ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 54, 75. Cf. Hex. ad Job. xix. 20. xl. 26. ²² Codd. 85, 130 (cum ἐνέπρησαν). Cf. Hex. ad Deut. viii. 15. Psal. lxxiii. 8. ²³ Sic in textu Codd. 19 (cum ὀλοκαρπ.). 108, 118. ²⁴ Cod. 130. Sic in marg. sine nom. Cod. 128. Cf. ad Cap. i. 12. ²⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁶ Ibidem. ²⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130. Montef. e priore edidit: "Αλλος· πύρρον (sic).

²⁸ Codd. X, Lips., in marg.: ὕψος. 26. ἔλικα. Jul. Pol-lux II, 86: ἡ δὲ πᾶσα περιμαγῶγ τοῦ ὤτους ὑπὸ τὸ πτερίγιον, ἔλιξ. Mox ad τοὺς λοβοὺς (v. 24) iidem in marg.: τὰ ὑψηλά. ²⁹ Codd. X, Lips. (cum κέρκον). Cf. ad Cap.

iii. 9.

25. וְהָיָה יְתֵרָה הַכֹּהֵן. Ο. καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος (alia exempl. τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος³⁰). Ἀ. (καὶ) τὴν περισσεΐαν τοῦ ἥπατος.³¹

וְהָיָה שִׁקְּיָהּ. Ο. καὶ τὸν βραχίονα ("Ἄλλος" τὴν κνήμην³²) τὸν δεξιόν. Οἱ λοιποὶ καὶ τὴν κνημίδα τὴν δεξιάν.³³

26. וְהָיָה. Ο. τῆς τελειώσεως. Οἱ λοιποὶ τῶν ἀζύμων.³⁴

וְהָיָה מִצָּחָהּ. Ο. ἄρτον (Οἱ λοιποὶ κολλύραν³⁵) ἕνα ἄζυμον.

וְהָיָה חֶמֶץ. Ο. ἄρτον ἐξ ἐλαίου. "Ἄλλος" ψωμὸν ἡλιμμένον.³⁶

וְהָיָה. Ο. λάγανον. "Ἄλλος" ἀπαλόν.³⁷

27. וְהָיָה. Ο. καὶ ἀνήνεγκεν ("Ἄλλος" ἀφόρισε³⁸).

28. וְהָיָה. Ο. κάρπωμα. "Ἄλλος" προσφορά.³⁹

29. וְהָיָה. Ο. ἐπιθεμα. Alia exempl. ἀφαίρεμα.⁴⁰ "Ἄλλος" ἀφόρισμα.⁴¹

31. וְהָיָה. Ο. ἐν τῇ αὐλῇ. "Ἄλλος" παρὰ τὴν θύραν.⁴²

33. וְהָיָה יוֹם מִלֵּאת יְמֵי מִלְּאָתָא. Usque ad diem completionis dierum consecrationis vestrae. Ο. ἕως ἡμέρα πληρωθῇ, ἡμέρα τελειώσεως ὑμῶν.

"Ἄλλος" ἕως ἡμέρας πληρώσεως ἡμερῶν τελειώσεως ὑμῶν.⁴³

Cap. VIII. 11. ὁ καὶ ἡγίασεν αὐτόν⁴⁴ 12. ὁ Μωσῆς (sic)⁴⁵ 14. ὁ Μωσῆς⁴⁶ 15. καὶ ἔσφαξεν ὁ αὐτόν⁴⁷ 16. ὁ Μωσῆς⁴⁸ 18. ὁ Μωσῆς⁴⁹ 19. ὁ Μωσῆς τὸν κριόν⁵⁰ 22. ὁ Μωσῆς⁵¹ 23. ἔσφαξεν ὁ αὐτόν⁵² 24. (in priore loco). ὁ Μωσῆς⁵³ 28. ἀνήνεγκεν αὐτὰ ὁ Μωσῆς⁵⁴ 31. ὁ ἐν τόπῳ ἀγίῳ⁵⁵ 33. ὁ ἐν⁵⁶ τελειώσει⁵⁷ 35. μοι (ὁ) κύριος⁵⁷

CAP. IX.

1. וְהָיָה. Ο. καὶ τὴν γερουσίαν. Schol. τοῦς σοφούς.¹

2. וְהָיָה. Ο. μοσχάριον. "Ἄλλος" δάμαλιν.²

3. וְהָיָה. Ο. καὶ μοσχάριον. Alia exempl. καὶ κριόν καὶ μοσχάριον.³

וְהָיָה. Ο. ἄμωμα. "Ἄλλος" τέλεια.⁴

4. וְהָיָה. Ο. καὶ σεμίδαλιν ("Ἄλλος" κάρπωσιν⁵).

וְהָיָה. Ο. πεφυραμένην. Alia exempl. ἀναπεφυραμένην; alia, ἀναπεποιημένην.⁶

³⁰ Sic Codd. IV, 19, 72, 108, 118. ³¹ Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. ix. 10.

³² Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. ad Cap. vii. 32. ³³ Codd. X, Lips. ³⁴ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Lips.

³⁵ Codd. X, Lips. In textu Comp., Codd. 19, 108, 118: κολλύραν ἄζυμον μίαν. Cod. 54: ἕνα ἄρτον κολλύραν ἄζυμον. Ad ἄρτον in posteriore loco Codd. 85, 130, in marg.: κολλύραν; Nobil. autem: Schol. "Ἄλλος" κολλύραν.

³⁶ Sic Cod. X in marg. sine nom. Cod. Lips. hanc lectionem cum praecedenti jungit, sic: Οἱ λοιποὶ κολλύραν ψ. ἡλιμμένον. Equidem scholium esse crediderim.

³⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. ii. 4. ³⁸ Ibidem. Cf. ad Cap. vii. 30.

³⁹ Ibidem. Cf. ad Cap. iii. 16. v. 12. ⁴⁰ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἐπιθεμα in marg.).

⁴¹ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 19, 108, 118. ⁴² Sic in textu Comp., Codd. 19, 108, 118.

⁴³ Sic in marg. Cod. Lips.; in textu autem Comp., Codd. 16, 19, 30, alii (inter quos 85, 130, qui alteram lectionem, cum αὐτοῦ pro ὑμῶν, in marg. habent). Montef. ex Basiliano male exscipit: ἕως ἡμέρα πληρωθῇ ἡμερῶν τελ. ὑμῶν. Mox ad καὶ ἐπὶ τὴν θύραν κ. τ. εἰ. (v. 35)

Codd. X, Lips. scholium habent: Μήποτε οὐ δύναται ταῦτα κατὰ τὸ ῥητὸν ποιῆσαι. ⁴⁴ Cod. IV. ⁴⁵ Idem. Deest in Arab. 1, 2. ⁴⁶ Idem. Deest in Comp., Codd. IV (ante corr.), VII (idem), 19, 59, 72, 82, 108, 118, Arab. 1, 2.

⁴⁷ Idem. ⁴⁸ Idem. Deest in Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁴⁹ Idem. Deest in Cod. 106, Arab. 1, 2. ⁵⁰ Idem. Deest Μωσῆς in Arab. 1, 2, qui illum pro τὸν κριόν habent.

⁵¹ Idem. Deest in Arab. 1, 2. ⁵² Idem. ⁵³ Idem. ⁵⁴ Idem. Deest in Comp., Ald., Codd. X, Lips., 16, 18, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁵⁵ Idem. Deest in Cod. 58, Arab. 1, 2. Hesych.: "Et, sicut addunt LXX, in loco sancto."

⁵⁶ Idem. Praepositio deest in omnibus. Vet. Lat.: perficient (sic). Hesych.: consummavit (sic). Arm. 1: implebit. ⁵⁷ Idem pingit: μοι κύριος; omisso per incuriam obelo.

Cap. IX. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. iv. 15. ² Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130; in textu autem Codd. 19, 108, 118.

³ Sic Ald., Codd. VII, X, Lips., 16, 18, alii, Arm. 1, Vet. Lat. ⁴ "Sic unus codex."—Montef.

⁵ Sic Cod. X in marg. indice ad θυσίαν male appicto. Cf. ad Cap. vi. 15. vii. 9, 10. ⁶ Prior lectio est in Comp.,

5. לִפְנֵי יְהוָה. Ο'. ἐναντι κυρίου. 'Α. eis πρόσωπον κυρίου.⁷

7. אֲחַת־הַחַטֹּאת. Ο'. τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας σου. 'Αλλος· τὸν ἱλασμόν (σου).⁸

8. אֲחַת־לֹא. Ο'. αὐτοῦ. Alia exempl. τὸ αὐτοῦ.⁹ 'Αλλος· ὃ ἐστὶν αὐτῷ.¹⁰

10. אֲחַת־הַחַטֹּאת מִן־הַחַטֹּאת. Ο'. καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος (alia exempl. τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος¹¹). 'Αλλος· καὶ τὸ περισσὸν ἀπὸ τοῦ ἥπατος. 'Αλλος· καὶ τὸ περισσὸν τοῦ ἥπατος.¹²

14. אֲחַת־הַקֶּרֶב. Ο'. τὴν κοιλίαν. 'Αλλος· τὰ ἐν-δόσθια.¹³

15. וַיִּחַטְּאוּ. Ο'. καὶ ἐκαθάρισεν ('Α. περιημά-τισεν. 'Αλλος· ἱλάσεν¹⁴) αὐτόν.

17. הַבֶּקֶר. Ο'. τοῦ πρωϊνοῦ. 'Αλλος· τοῦ πρώτου.¹⁵

18. הַשְּׁלֵמִים. Ο'. τοῦ σωτηρίου. 'Αλλος· τῶν εἰρηνικῶν.¹⁶

וַיִּכְתְּבוּ. Et pervenire fecerunt. Ο'. καὶ προσή-νεγκαν ('Αλλος· ἐπέδωκαν¹⁷).

21. אֶת־שָׁרָא. Ο'. τὸν βραχίονα. 'Αλλος· τὴν κνήμην.¹⁸

כֹּשֶׁף. Ο'. συνέταξε κύριος τῷ Μωσῇ. Alia exempl. συνέταξε Μωσῆς.¹⁹

24. וַיִּשְׂמְנוּ. Ο'. καὶ κατέφαγε. Σ. καὶ κατηνώωσε.²⁰

וַיִּנְנוּ. Et laetum clamorem ederunt. Ο'. καὶ ἐξέστη. 'Αλλος· (καὶ) ἠλάλαξαν.²¹

Cap. IX. 2. = Μωσῆς Δ.²² = αὐτὰ Δ.²³ 14. = ὕδατι Δ.²⁴ 19. καὶ = τὸ στέαρ Δ. τὸ κατακαλύ-πτον ~ τὴν κοιλίαν Δ.²⁵ = καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν Δ.²⁶

CAP. X.

1. מִן־חֵטְא. Ο'. τὸ πυρεῖον ('Αλλος· θυμιατήριον¹) αὐτοῦ.

3. וַיִּשְׁלַח־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ ἐν πάσῃ τῇ συνα-γωγῇ. 'Αλλος· καὶ ἐνώπιον (παντὸς τοῦ λαοῦ).²

וַיִּדְּם. Et conticuit. Ο'. καὶ κατενύχθη ('Αλ-λος· ἐσιώπησεν.³ Schol. παρεμυθῆθη⁴).

Ald., Codd. Lips., 16, 18, alii; posterior in Cod. VII, cum πεφυρα (sic) in marg. manu 1ma. ⁷ Hesych.: "Sic enim et Aq. ante faciem interpretatus est hoc quod dictum est secundum LXX, ante Dominum." ⁸ Sic in marg.

Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. iv. 8. v. 9. vi. 25. ⁹ Sic Codd. VII, X, Lips., 16, 18, alii. In Codd. II, III, 71, et Vet. Lat., absente αὐτοῦ, Hebraea non vertuntur. ¹⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹¹ Sic Ald., Codd. II (manu 2da), IV, VII, Lips., 16, 18, alii, Vet. Lat. ¹² Prior lectio est in marg. Codd. 85, 130; posterior in marg. Codd. X, Lips., et in Cat. Niceph. p. 1006. Cf. ad Cap. viii. 25. ¹³ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vii. 3. viii. 16. ¹⁴ Codd. X, Lips.: 'Α. περιημάρτησεν (sic). ἱλάσεν. Cod. 85 in marg.: περιημάρτησεν αὐτόν. Cod. 130 in marg.: περὶ ἁμαρτίας αὐτόν. Postremo Cod. 54 in textu: καὶ περιημάρτησεν ἐκαθάρισεν, ex duplici versione. Cf. ad Cap. vi. 26. ¹⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Cod. 30. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. Montef. ad τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου e Basiliano edidit: 'Α. Σ. Θ. τῆς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν, silente Holmesii amanuensi. Cf. ad Cap. iii. 1. ¹⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Cf. ad Cap. vii. 32. viii. 25. ¹⁹ Sic Comp., Ald., Codd. IV (cum Μωσῆς), VII (in Supplemento), X, Lips., 15, 16, alii, Arab. 1, 2,

invito Vet. Lat. ²⁰ Hesych.: "Et tunc nutrimenta intelligibilis ignis, id est, spiritus, fiunt, de quo dictum est: Dominus Deus noster ignis consumens [πῦρ καταναλίσκων] est. Unde et nunc pro devorare Sym. consumere edidit." Cf. Hex. ad Psal. lxxviii. 10. Hos. xi. 6. Obad. 18. ²¹ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum ἠλάλαξαν). Fortasse est Theodotionis, coll. Hex. ad Jesai. xxvi. 19. ²² Cod. IV. Deest in Codd. 15, 128, Arab. 1, 2. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Idem. Sic sine notis (pro τὸ στ. τὸ κατὰ ἐπὶ τῆς κοιλίας) Codd. 15 (cum καλύπτον), 32 (idem), 58, 108 (ut 15), 118 (idem). ²⁶ Idem. Deest in Arab. 1, 2.

CAP. X. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ² Sic in textu (cum πάσης τῆς σ.) Codd. 54, 74 (cum τῆς σ. πάσης), 75 (cum πάσης τῆς γῆς), 106, 134, Arm. 1. Statim pro δοξασθήσονται Cod. 85 in marg.: ἐνδοξασθήσονται. ³ Sic in marg. Codd. 85, 118, 130 (cum ἐσιώπησεν). Est Aquilae aut Theodotionis, ut videtur, coll. Hex. ad Psal. iv. 5. xxix. 13. ⁴ Codd. X, Lips., in marg.: παρεμυθῆθη. ἐσιώπησεν. Prior lectio non est alius interpretis, sed pertinet ad scholium Anonymi in Niceph. Cat. p. 1009: Εὐκὼς ἀκούσαντα τὸν πατέρα, ὅτι διελύσατο αὐτοῖς ὁ θεὸς τὰ ἁμαρτήματα ἐν τῇ πληγῇ, καὶ ἐν τοῖς ἀγίοις τελούσιν ὑπὲρ ὧν ἐνταῦθα δεδω-κασι δίκην, παρεμυθεῖτο; ubi Niceph. in marg.: παρεμυθῆθη, ὁ Ἀλεξ. κῶδ., παρεμυθῆθηκα δὲ ὀρθότερον.

4. מִשָּׂאֵל. O'. Μισαδαή (s. Μισαδαήλ⁶). "Αλλ-
λως Μισαήλ.⁶
 4. פִּטְרִי. Patruī. O'. (→) υἱὸς (4) τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ
πατρὸς. "Αλλος πατραδέλφου.⁷
6. תִּפְרָעָה. Nudabitīs. O'. ἀποκιδαρῶσετε. "Αλ-
λος (ἀπο)καλύψετε.⁸
 6. תִּפְרָעָה. Discindetis. O'. διαρρήξετε. "Αλλος
παραλύσετε.⁹
 7. יִהְיֶה שָׂרָה שָׂרָה. O'. ὃν ἐνεπεύρισθησαν ὑπὸ
κυρίου. "Αλλος ὃν ἐνεπύρισεν κύριος.¹⁰
9. שָׂרָה. Temetum. O'. σίκερα. "Αλλος μέ-
θυσμα.¹¹
11. וְלִהְיוֹת. Et docere. O'. καὶ συμβιβάζειν
("Αλλος φωτίζειν.¹² "Αλλος διηγῆσασθαι¹³).
 11. וְלִהְיוֹת. O'. τὰ νόμιμα ("Αλλος ἡκριβα-
σμένα¹⁴).
 12. וְהָיָה מִיָּשִׁי הַנֶּחֱרָת הַנֶּחֱרָת. O'. τὴν
θυσίαν τὴν καταλειφθεῖσαν ἀπὸ τῶν καρπω-
μάτων κυρίου. 'Α. τὸ δῶρον τὸ καταλειφθὲν ἀπὸ
τοῦ πυροῦ κυρίου.¹⁵
14. בְּמִקְוֵה שָׂרָה. O'. ἐν τόπῳ ἀγίῳ ("Αλλος
καταρῶ¹⁶).
 14. וְיִתְּנֶה. O'. καὶ ὁ οἶκός σου. "Αλλος (καὶ)
αἱ θυγατέρες σου.¹⁷
 14. וְיִתְּנֶה. O'. νόμιμον γάρ σοι. "Αλλος μερὶς
γάρ σου ἐστίν.¹⁸
 15. וְיִתְּנֶה. O'. τοῦ σωτηρίου (s. τῶν σωτηρίων).
"Αλλος τῶν εἰρηνικῶν.¹⁹
 16. וְיִתְּנֶה. O'. καὶ ὁ δέ. 'Α. Θ. καὶ ἰδοῦ.²⁰
 16. וְיִתְּנֶה. Combustus est. O'. ἐνεπεύριστο. "Αλ-
λος ἐκέκαστο.²¹
 17. וְיִתְּנֶה. O'. ἵνα ἀφέλγῃ. "Αλλος ἀναδέ-
ξασθαι.²²
 18. וְיִתְּנֶה. O'. μὴ ("Αλλος εἰ²³) ἀρεστὸν ἐσται.
 Cap. X. 6. → τοὺς καταλειμμένους²⁴. 9. → ἡ
προσπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον²⁵.
 15. → καὶ ταῖς θυγατράσι σου²⁶. 16. → Μωσῆς²⁷.
 17. → φαγεῖν²⁸.

CAP. XI.

1. וְלִהְיוֹת. O'. λέγων ✕ πρὸς αὐτούς¹.
 2. וְיִתְּנֶה. O'. τὰ κτήνη. "Αλλος (τὰ) ζῶα.²

⁶ Sic Codd. 54 (cum -il), 74, 76, 106, 128, 134. ⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85; in textu autem Comp., Ald., Codd. IV, VII (in Supplemento), 15, 19 (cum Μεσαήλ), alii. Hesych.: "Mizael et Elisaphan, sive Misaddai et Elisaphan, quorum unus attrectatio Dei, id est, Misaddai [Cod. Lips. in marg.: Μεισαδαί, ψηλαφομένη (sic) κρίσις]; Elisaphan autem Dei mei specula [Ἐλισαφάν, θεοῦ σκοπιάν] interpretatur." ⁷ Sic in marg. Codd. 128, 130 (cum πατραδέλφους). In textu υἱὸς reprobant Comp., Codd. 75, 108, Arab. 1, 2. ⁸ Codd. X, Lips., in marg.: καλύψετε.

Lectione orta, ut videtur, e scriptura: ἀποκιδαρῶσετε (sic). Cf. ad Cap. xxi. 10. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. (qui ad ἀποκιδαρῶσετε male refert). Cf. ad Cap. xxi. 10. Mox ad θυμὸς Cod. X in marg., teste Holmes.: λύπη. ¹⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Comp., Codd. 19, 108, 118. ¹¹ Cod. X in marg. Cf. Hex. ad Jesai. v. 11. xxviii. 7. lvi. 13. Procop. in Cat. Niceph. p. 1011: ἐπεὶ καὶ σίκερα πᾶν ἡρμηνεύεται μέθυσμα, κἂν ἐξ ἀμπέλου μὴ ᾖ. ¹² Nobil., Cat. Niceph. p. 1012: "Αλλος φησι, φωτίζειν. Cod. 54 in textu: συμφωτίζειν, confusis duabus lectionibus. Cf. Hex. ad Exod. iv. 12. Job. xii. 7. Psal. xxvi. 11. Mich. iii. 11. ¹³ Sic Cod. X in marg., teste Holmes.

¹⁴ Sic Cod. X in marg. Cf. ad Cap. xviii. 26. ¹⁵ Hesych.: "Sacrificium enim quod remansit de oblatione, sive ab holocaustis, Domini, hoc dixit, quod superest de simila. Aperte ergo Aquila edidit, dicens: Donum [δῶρον. Cf. ad Cap. vi. 21] quod reliquum est de frumento." Cf. ad Cap. ii. 9. Ad καρπωμάτων (v. 13) Codd. X (teste Holmes.), Lips., in marg.: προσφορῶν. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes., qui ad v. 13 male refert), 85, 130. ¹⁷ Sic Cod. X in marg., teste Holmes. In Lips. est duplex lectio: καὶ ὁ οἶκός σου αἱ θ. σου. ¹⁸ Sic Cod. X in marg. (cum νόμῳ σοι in textu). Cf. ad Cap. vii. 34. ¹⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ²⁰ Codd. 85, 130. ²¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. (non, ut Holmes., ἐκέκαστο). ²² Idem. ²³ Idem. ²⁴ Cod. IV. Haec desunt in Codd. 16, 30, 32, aliis, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²⁵ Idem. Desunt in Cod. 58. Procop. in Cat. Niceph. p. 1011: ὁβελίσται δὲ τοῖς ἡ προσπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, ὡς συννοούμενον τῷ προσπορευομένῳ πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου: ἡγουν ὡς τοῦ θυσιαστήριον βατοῦ ὄντος καὶ μὴ ἡρεῖται. ²⁶ Idem. Desunt in Arab. 1, 2. ²⁷ Idem. ²⁸ Idem.

CAP. XI. ¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2. ² Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips.

5 (Gr. 6). **וְהָיָה הַחֵרֶשֶׁת**. *Et hyracem Syriacum*. Ο'. καὶ τὸν χοιρογρύλλιον.³

6 (5). **וְהָיָה הַלֵּפֶרֶת**. *Et leporem*. Ο'. καὶ τὸν δασύποδα ('Α. λαγῶν⁴).

7. **וְהָיָה הַחֵרֶשֶׁת**. Ο'. καὶ τὸν ὕν ('Αλλος' χοῖρον⁵).

8. **וְהָיָה לָאֵלֶּיךָ**. Ο'. καὶ τὼν θνησιμαίων αὐτῶν οὐχ ἀψεσθε. "Αλλος' τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βδελύξασθε.⁶

9. **וְהָיָה הַשָּׂמָר**. *Squama*. Ο'. λεπίδες. "Αλλος' φολίς.⁷

14. **לְמִינָהּ**. *Secundum speciem ejus*. Ο'. καὶ τὰ ὅμοια αὐτῇ. "Αλλος' εἰς τὸ γένος αὐτοῦ.⁸

16 (Gr. 15). **וְהָיָה בֵּית הַעֵנָה**. *Et struthionem*. Ο'. καὶ στρουθόν ('Αλλος' στρουθοκάμηλον⁹).

17. **וְהָיָה הַכֹּס**. *Et onocrotalum*. Ο'. καὶ νυκτικόρακα.¹⁰

וְהָיָה הַמֶּרְגֹּם. *Et mergum*. Ο'. καὶ καταράκτην. "Αλλος' (καὶ) τὸν τηρέα.¹¹

18. **וְהָיָה הַמִּנְיָה**. *Et vulturem minorem*. Ο'. καὶ κύκνον. "Αλλος' (καὶ) τὸν ταῶν.¹²

19. **וְהָיָה הַיִּרְמִיָּה**. *Et urumat*. Ο'. καὶ ἔποπα ('Αλλος' ἀγροτέκτονα¹³).

19. **וְהָיָה הַחֵרֶשֶׁת**. *Et vespertilionem*. Ο'. καὶ νυκτερίδα. "Αλλος' τὴν χελιδόνα καὶ τὸν ἀφάρπαγα.¹⁴

21. **מִכֹּל שָׂרֵץ**. Ο'. ἀπὸ (X) πάντων (4) τῶν ἐρπετῶν.¹⁵

22. **וְהָיָה הָאֵרֶבֶת**. *Locustam*. Ο'. τὸν βροῦχον ('Αλλος' γόβα¹⁶). Σ. Θ. πολύν.¹⁷

וְהָיָה הָאֵרֶבֶת. *Et locustam alatum*. Ο'. καὶ ὀφιομάχην ('Αλλος' ἀττακίδα¹⁸).

26. **מִכֹּל שָׂרֵץ**. Ο'. οὐ μνηκαῖται. "Αλλος' οὐκ ἀνάγει.¹⁹

28. **וְהָיָה הָאֵרֶבֶת**. Ο'. τῶν θνησιμαίων ('Αλλος' τὰ θνησιμαῖα²⁰) αὐτῶν.

29. **לְמִינָהּ**. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ τὰ ὅμοια αὐτῇ.²¹

30. **וְהָיָה הַחַמְאֵלֶון**. *Et chamaeleon*. Ο'. καὶ ἀσπάλαξ (s. σπάλαξ, s. ἀσφάλαξ²²).

31. **כָּל-הַחַיָּה הַבְּהֵמָה**. Ο'. πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῶν τεθνηκότων (alia exempl. τῶν θνησιμαίων αὐτῶν.²³ Ο'. Θ. Ε'. αὐτῶν τεθνηκότων²⁴).

32. **וְהָיָה הַחַיָּה הַבְּהֵמָה**. Ο'. δ (s. φ) ἀν

✧

✧

³ Ad **וְהָיָה** vulgo aptant τὸν δασύποδα, repugnante usu Seniorum, quibus hoc animal χοιρογρύλλιον constanter sonat. Cf. Deut. xiv. 7. Psal. ciii. 18 (ubi vide Hex.). Prov. xxx. 26. Scilicet in textu Ed. Rom. transpositi sunt vv. 5, 6, qui in Comp., Codd. IV, 108, 128, Arab. 1, 2, juxta Hebraeum ordinem leguntur. ⁴ Codd. VII (in marg. manu 1ma), X, Lips. Sic in textu Codd. 54 (cum *δασύτ. λαγῶν*), 85.

⁵ Sic superscript. in Cod. 71. ⁶ Sic in marg. Codd. X (cum *βδελύξασθαι*), Lips., 85. Non est alia versio, sed interpolatio e v. 11. ⁷ Cod. 85 in marg. Aquilae versio est, coll. Hex. ad Deut. xiv. 12. i Reg. xvii. 5.

⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85 (ad v. 15), 130. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Deut. xiv. 15. Jesai. xiii. 21. xxxiv. 13. xliii. 20. ¹⁰ Montef. ex Drusio exseripsit: 'Α. Ο'. Θ. Ε'. νυκτικόραξ. Σ. (ἔποψ). Σ'. γλαῦξ; quae ex Hex. ad Psal. ci. 7 accersita sunt. ¹¹ Sic in marg. Codd. X (cum *τιρέα*), Lips. Nisi forte ad Symmachi *ἔποψ* pertineat, in quam avem Terea transformatum esse μυθολογῶται.

¹² Sic in marg. Codd. X, Lips. (uterque cum *ταῶν*). ¹³ Sic in marg. Cod. X. ¹⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁵ Sic sine aster. Codd. 15, 58,

59, 85 (cum *πάντων* in marg.), 130 (idem), Arab. 1, 2.

Ald., Codd. IV, 29: ἀπὸ τῶν ἐρ. *πάντων*. ¹⁶ Sic in marg.

Codd. X, Lips. Parum probabiliter Schleusner. in *Nov. Thes.* s. v.: "Pertinere potius haec vox mihi videtur ad seq. **כָּל-הַחַיָּה**, quod literis Graecis exprimere voluit interpretes ille incertus, ac γόβα scribendum est." Proculdubio γόβα non est nisi Chaldaicum **גָּבָא**, quod cum **וְהָיָה** commutatur ad Exod. x. 4.

¹⁷ Cod. 85. Cod. 54 in textu: τὸν πολόν (sic) βροῦχον. "Margo Cod. 130 ad hoc comma habet: Σ. Θ. πολὺς, quod quo pertineat, equidem non video."—*F. C. Alter*. Ab his frustra recedit Cod. X, qui ad *ἀττακίην* in marg. pingit: 'Α. Θ. πολὺν.

¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁹ Sic in marg. Codd. X (cum *οὐ κατὰγει*), Lips. Ad *μνηκαῖται* Cod. 58 in marg. glossam habet: *ἀναμασῶται*.

²⁰ Cod. 85 in marg. ²¹ Sic Comp., Codd. IV, 15, 19, 58 (cum *αὐτῶν*), 108, 118, Arab. 1, 2. ²² Prior scriptura est in Ald., Codd. III, IV, VII, X, Lips. (cum *ἀσφ.* in marg.), 15, 18, aliis; posterior in Codd. 85 (cum *ἀσφ.* in marg.), 130, 131.

²³ Sic Comp., Ald., Codd. VII, Lips., 18, 29, alii (inter quos 85). Cod. X: τῶν θν. αὐτῶν αὐτῶν τεθν.

²⁴ Cod. 85 in marg.

ποιηθῇ ἔργον ἐν αὐτῷ. Ἄλλος ἐν φ' γίνεται ἔργον.³⁵

33. וְהָיָה כִּי יִשְׁכַּח אֶת הַכֶּלֶס. Ο'. σκευος ("Ἄλλος ἀγγος³⁶) ὁστράκινον.

35. דִּירְעִית. Dirueitur. Ο'. καθαιρεθήσονται. Ἄλλος ἐξαρθήσονται.³⁷

40. לְהִבְרִיחַ. Ο'. καὶ ὁ ἐσθίων ("Ἄλλος ἐκβυρσεύων³⁸).

42. עַל-בֶּטֶן. Super ventrem. Ο'. ἐπὶ κοιλίας ('Α. στήθος³⁹).

44. הָרֶחֱקִי. Ο'. τοῖς κινουμένοις ("Ἄλλος ἔρπουσιν⁴⁰).

46. וְכָל זֶרַע פְּשָׁעֵי הַחֵטִי. Ο'. καὶ πάσης ψυχῆς ✕ ζώσης⁴¹.

47. לְהִבְרִיחַ. Ο'. διαστείλαι. Ἄλλος ἀφορίσαι.⁴²
וְכֵן הָיָה. Ο'. καὶ ἀναμέσον τῶν καθαρῶν. Alia exempl. add. καὶ συμβιβάζειν τοὺς υἱοὺς 'Ισραήλ.⁴³

הָיָה הַחֵטִי. Ο'. τῶν ζωογονούντων τὰ ἐσθίμενα. Ἄλλος τῶν ζώων τῶν βιβρωσκομένων.⁴⁴

Cap. XI. 3. כֶּתְנוֹס⁴⁵ 4. כֶּתְנוֹס⁴⁶ 4. καὶ ὀνυχίζοντων ὀνυχιστήρας⁴⁷ 5. καὶ τὸν χοῖρ. ὅτι ἀνάγει (sic) μ. — τοῦτο⁴⁸ 9. καὶ⁴⁹ ἐν ταῖς θαλάσσαις.⁵⁰ 10. — ἐν τῷ ὕδατι⁵¹ 15. καὶ λαρόν, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ⁵² 31. τῶν ἐπὶ τῆς γῆς⁵³ 39. ὁ ἐστίν — τοῦτο⁵⁴ ὑμῖν φαγείν.⁵⁵ 42. ὑμῖν⁵⁶ ἐστίν.⁵⁷ 43. ἐπὶ τῆς γῆς⁵⁸ 44. ὅτι ἁγίος εἰμι⁵⁹ ἐγώ — κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν⁶⁰ 45. ὅτι ἁγίος εἰμι⁶¹ ἐγώ (om. κύριος).⁶²

CAP. XII.

2. וְיָצַח. Semen conceperit. Ο'. σπερματισθῇ. Ἄλλος σπερματίσῃ.¹

וְיָצַח יְמֵי נִדָּה. Secundum dies impuritalis languoris (menstruationis) ejus. Ο'. κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ χωρισμοῦ τῆς ἀφέδρου ('Α. ταλαιπωρίας. Σ. θλίψεως. Θ. ὀδύνης²) αὐτῆς.

4. וְיָצַח בְּדָמֵי. In sanguine purificationis. Ο'. ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ (alia exempl. καθαρῷ³) αὐτῆς. Aliter: Ο'. ἐν αἵματι καθαρῷ ('Α. καθάρσεως (s. καθάρσεως). Σ. Θ. καθαρισμοῦ⁴) αὐτῆς.

³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Ald., Codd. 82, 83. ³⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. (Pro χυτρόποδες Codd. VII, 85 (in marg.) formam Ionicam κυτρόποδες venditant.) ³⁸ Ibidem. Lectio quid sibi velit nescimus. ³⁹ Ibidem. Cf. Hex. ad Gen. iii. 15. ⁴⁰ Ibidem. ⁴¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. 15, 19, 58, 118. ⁴² Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁴³ Sic Ald., Codd. VII, X, Lips., 16, 18, alii, Arm. 1, invito Vet. Lat. Cf. Cap. x. 11 in LXX. ⁴⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. In Codd. 74, 76, 106, 134 locus sic habetur: ἀναμέσον τῶν ζώων τῶν ἐσθιόμενων, καὶ ἀν. τῶν ζώων τῶν μὴ ἐσθ. ⁴⁵ Cod. IV. Deest in Cod. 58. ⁴⁶ Idem. Desunt in Arab. 1, 2. ⁴⁷ Idem, repugnante Hebraeo. Deest tamen in libris nonnullis, inter quos numerantur Cod. IV in v. 6, et Cod. 72 in utroque v. ⁴⁸ Idem. ⁴⁹ Idem. Deest in Cod. 118. ⁵⁰ Idem. ⁵¹ Idem. Deest in Arab. 1, 2. ⁵² Idem. Sic (pro ὁ ἐστίν ὑμῖν φ. τοῦτο) sine obelo Codd. VII, X, Lips., 30, 54, alii. ⁵³ Idem. ⁵⁴ Idem. ⁵⁵ Idem. ⁵⁶ Idem.

CAP. XII. 1 Sic in textu Cod. 55, fortasse ex alio interprete, quod unum consentit Graeco-Ven. ² Hesyech. "Secundum dies separationis menstruae, vel sicut LXX:

Secundum dies purgationis menstruae immunda erit. Quid autem hoc sit, alii interpretes planius ediderunt: Sym. quidem dicens, secundum dies separationis afflictionis; Aq. separationis miseriae; Theod. separationis doloris ejus." Ad Aquilam cf. Hex. ad Deut. xxviii. 60. Ad ἀφέδρου Codd. X, 85, in marg. sine nom.: ὀδύνης. Cf. ad Cap. xv. 33. ³ Sic Ald., Codd. IV, 15, 16, 29, alii (inter quos 85, 130), Cat. Niceph., Arm. 1. "In aliis est καθαρῷ, quam lectionem agnoscit S. Augustinus, verum admonet legi in aliquibus libris, immundo."—Nobil. Vet. Lat.: in sanguine mundo ejus. Hesyech.: "Sexaginta autem et sex diebus in sanguine mundo, id est, in purificatione, sedebit." ⁴ Cod. 85: 'Α. Σ. Θ. καθάρσεως, καθαρισμοῦ. ἀκαθάρτῳ. Minus emendate Cod. 130: 'Α. Σ. Θ. καθάρσεται καθαρισμῷ ἀκαθάρτων. Ab his leviter discrepant Codd. X, Lips., qui sic habent: 'Α. Σ. Θ. καθάρσεως καθαρισμοῦ (καθαρισμὸν Lips.). Denique Montef., qui lectionem trium interpretum, καθάρσεως καθαρισμοῦ, ad Hebraea, וְיָצַח בְּדָמֵי נִדָּה perperam aptat, insuper notat: "Tres vero Regiae Catenae MSS. [et Cat. Niceph. p. 1028] sic habent: ἁκ. Σύμ. Θεοδ. καθίεις (unus καθίεις) ἕως καθαρισμοῦ. Forte melius legatur, καθίσσα ἕως καθαρισμοῦ; nam de femina

5. וְנִנְתָּהּ. O'. κατὰ τὴν ἀφεδρον ("Ἄλλος" ὁδὺ-
νην⁵) αὐτῆς.

וְעַל-דְּמֵי שְׁהָרָה. O'. ἐν αἵματι ἀκαθάρτου (alia
exempl. καθαρῶ⁶) αὐτῆς. 'Α. . καθαρίσεως.
Σ. Θ. . καθαρισμοῦ.⁷

6. וְיִרְיֶנָּה. O'. καὶ νοσὸν ("Ἄλλος" υἶδον⁸) περι-
στερᾶς.

וְלִחְשָׁתָּהּ. O'. περὶ ἀμαρτίας. "Ἄλλος" εἰς ἰλα-
σμόν.⁹

7. וְשִׁוְרָהּ. Et mundabitur. O'. καὶ καθαριεῖ αὐ-
τήν. "Ἄλλος" καὶ καθαρισθήσεται.¹⁰

Cap. XII. 2. — πρὸς αὐτούς^{4,11} 6. — ἄμωμον^{4,12}

7. — ὁ ἱερεύς^{4,13}

CAP. XIII.

2. בַּהֶרֶת אוֹ בַּחֲרָת. Scabies, aut papula lucens.

O'. (οὐλή) σημασίας τηλαυγῆς (alia exempl. ἡ
τηλαυγῆς; alia, ἡ τηλαυγῆς ἡ αὐγασμα¹).
"Ἄλλος" λεπὶς ἡ αὐγασμα.²

וְלִנְעָה. O'. ἀφή. "Ἄλλος" εἰς ἀφήν.³

2. וְהִנְיָהּ. O'. (καὶ) ἀχθήσεται. Alia exempl. καὶ
ἐλεύσεται.⁴

3. וְהִפְשָׁר. O'. τοῦ χρωτός. "Ἄλλος" τῆς σαρκός.⁵
וְנָחַל. Profunda. O'. ταπεινή. 'Α. Θ. κοίλη.
Σ. βαθύτερον.⁶

4. וְהָרַת לְבָנָהּ. Papula lucens alba. O'. τηλαυγῆς
(alia exempl. αὐγασμα⁷) λευκή. 'Α. τηλαυγὲς
λευκόν (Σ. ἔκλαμπρον).⁸ Aliter: 'Α. καὶ οἱ
λοιποὶ αὐγασμα λευκόν.⁹

וְיִרְיֶנָּה. Et concludet. O'. καὶ ἀφοριεῖ ("Ἄλ-
λος" συγκλείσει¹⁰).

5. וְהִפְשָׁה. Diffudit se. O'. μετέπεσεν. "Ἄλλος"
διακέχεται.¹¹

וְיִרְיֶנָּה. O'. καὶ ἀφοριεῖ (Θ. συγκλείσει¹²) αὐ-
τόν.

6. וְהִפְשָׁה. O'. μετέπεσεν. "Ἄλλος" μετέβαλεν. Θ.
διακέχεται.¹³

וְהִפְשָׁתָּהּ. Scabies. O'. σημασία. 'Α. ἐξανά-
δοσις. Σ. ἔκβρασμα. Θ. μασφάλ.¹⁴

agitur." Immo καθίεις ἕως non est nisi prava scriptura
lectionis καθαρίσεως, quam uni Aquilae vindicavimus, alte-
ram καθαρισμοῦ Symmacho et Theodotioni propriam tri-
buentes.

⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. ad v. 2.

⁶ Sic Ald., Codd. IV, 15, 16, 29, alii (inter quos 85, 130),
Cat. Niceph., Arm. 1, Vet. Lat.

⁷ Cod. 85: 'Α. Σ. Θ.

καθαρίσεως. καθαρισμοῦ. Cod. 130: 'Α. Σ. Θ. καθαρίσεται καθα-
ρισμοῦ ἀκαθάρτου. Cf. ad v. 4.

⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips.

⁹ Idem. Cf. ad Cap. iv. 33.

¹⁰ Sic in textu Codd. 53, 75.

¹¹ Cod. IV, sed utramque notam supplevit corrector.

¹² Idem. Vox deest in Comp., Codd.

16, 52, aliis, Arab. 1, 2, Arm. 1.

¹³ Idem.

CAP. XIII. ¹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. IV,
X, Lips., 15, 18, 29, aliis; posterior in Codd. 16, 30, 52
(sine priorē ἡ), aliis, Cat. Niceph., Arm. 1, et Hesychio,
qui e textu Seniorum affert: cicatrix significationis τηλαυ-
γῆς aut αὐγασμα. Idem in enarrando inter τηλαυγῆς et αὐ-
γασμα, quasi duas leprae species, ita distinguit, ut haec nimis
obscura sit, illa autem de longe conspiciatur. Frustra;
nam αὐγασμα est alius interpretis, ut statim videbimus.

² Sic in marg. Codd. X, Lips., qui ad οὐλή (ἡκλή, elatio
cutis) lectionem aptant. Sed λεπὶς ad ἡκλή pertinere
testis est Syrus vulgaris, cui vox Hebraea **מחלה**, im-
petigo, sonat, cujus origo est **מחלה**, aquama, λεπὶς. Cf.

ad v. 7. ³ Sic in textu Codd. 54, 74, 75, 76, 134. He-
sych.: ad maculam.

⁴ Sic Ald., Codd. VII, X (cum
ἀχθήσεται in marg.), Lips., 16, 18, 29, alii, Hesych., Vet.
Lat. Cod. 85 in textu: ἐλεύσεται; in marg. autem: ἀχθῇ
(sic); unde Montef. eruit: "Ἄλλος" ἀχθῇ. "Ἄλλος" ἐλεύσεται.

⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130. Mox ad μεταβάλλῃ iidem
in marg. μετέβαλε (κατέβαλε 130).

⁶ Codd. Lips., 85. Vi-
tiose Cod. 130: 'Α. Θ. κύληβαθύτερον (sic). Paulo aliter

Nobil.: Ἄκ. καὶ Σύμ. κοίλη, βαθύτερα; et sic sine nom.

Cod. 58 in marg. Sed pro ἡκλή credible est Symma-
chum τὸ θέαμα posuisse, ut ad Exod. iii. 3.

⁷ Sic Cod. 75. Hesych. e textu LXX virali affert: Si autem αὐγασμα album

fuerit.

⁸ Codd. 85, 130 (qui pro Σ. habet Σ. οἱ λοιποὶ).

Cf. ad v. 13.

⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips.

¹⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum συγκλείσει).

Cf. ad v. 5.

¹¹ Sic in marg. Codd. 85 (non, ut Montef., ἐκχ.), 130. Cf.

ad vv. 6, 8.

¹² Codd. X, Lips. (cum συγκλείσει).

¹³ Idem (cum μετέβαλεν in marg. sine nom.). Anon. in

Cat. Niceph. p. 1033: τὸ δέ, οὐ μετέπεσεν ἐν τῷ δέρματι,
Θεοδοτίων, οὐ διακέχεται, φησι.

¹⁴ Codd. X (cum μασφάλ), Lips. (idem), 85, 130. Montef. e Cod. 85 exscripsit μα-
σφάδ, invito Holmesii amanuensi. Idem pro ΜΑCΦΑΔΕ

non absurde corrigit ΜΑCΦΑΑΘ. Nobil. affert tantum:
'Α. ἐξανάδοσις. Σ. ἔκβρασμα.

7. **תַּחֲבֹלֶתָּהּ תִּפְשֶׁתָּהּ תִּפְשֶׁתָּהּ**. Ο' μεταβαλοῦσα μετα-
πέση ἢ σημασία (Σ. τὸ ἔκφυμα¹⁵). 'Α. ἐπι-
δόσει ἐπιδῶ. "Αλλος" πλατύνουσα πλατυνθῇ
ἢ λεπὶς.¹⁶
8. **תִּתְּנָהּ**. Ο' μετέπεσεν. 'Α. ἐπέδωκεν. Σ.
ὑπερέβη. Θ. διακέχεται.¹⁷ Τὸ Σαμαριτικόν
ἐπλατύνθη.¹⁸
10. **תִּשָּׁהּ**. Ο' οὐλή. "Αλλος" σήθ.¹⁹
- וְהָיָה בָּשָׂרָהּ וּמִיָּתָהּ**. Et signum carnis crudae.
Ο' καὶ ἀπὸ τοῦ ὕγιους τῆς σαρκὸς τῆς ζωσῆς.
"Αλλος" ὥς ὁμοίωμα σαρκὸς ζωσῆς.²⁰
11. **וְהָיָה לְךָ**. Ο' καὶ ἀφοριεῖ. Alia exempl.
καὶ οὐκ ἀφοριεῖ.²¹ 'Α. οὐκ ἀποκλείσει. Σ.
οὐχ ὑπερβήσεται.²²
13. **תִּפְשֶׁתָּהּ**. Ο' μετέβαλε. 'Α. ἔστρεψεν. Σ. μετε-
χρώσθη.²³
- וְהָיָה**. Ο' λευκόν. Σ. ἔκλαμπρον.²⁴
15. **וְהָיָה בָּשָׂרָהּ וּמִיָּתָהּ**. Ο' τὸν χρώτα τὸν ὕγι.
"Αλλος" τὴν σάρκα τὴν ὥσαν.²⁵
18. **וְהָיָה**. Ulcus. Ο' ἔλκος. 'Α. ἐξανάδοσις. Σ.
ἔκβρασμα.²⁶
19. **תִּשָּׁהּ**. Ο' οὐλή. "Αλλος" σήθ.²⁷

20. **תִּפְשֶׁתָּהּ**. Ο' ταπεινότερα. "Αλλος" κοιλοτέρα.²⁸
21. **וְהָיָה**. Ο' καὶ ἀφοριεῖ ("Αλλος" χωρίσει²⁹)
αὐτόν.
22. **תִּפְשֶׁתָּהּ**. Ο' διαχύσει διαχέηται. "Αλ-
λος" πλατύνουσα πλατυνθῇ.³⁰
23. **תִּתְּנָהּ**. Ο' κατὰ χώραν (αὐτοῦ). "Αλλος"
ἐν τόπῳ (αὐτοῦ).³¹
24. **וְהָיָה בָּשָׂרָהּ וּמִיָּתָהּ**. Ο' καὶ σὰρξ ἐὰν
γέννηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ. "Αλλος" καὶ ἐν
δέρματι σαρκὸς ἐὰν γέννηται.³²
26. **וְהָיָה**. Ο' ἐν τῷ αὐγάζοντι. Σ. (ἐν) τῇ
ἐκλάμψει.³³
- וְהָיָה**. Ο' καὶ ἀφοριεῖ (Σ. τηρήσει. Θ.
συγκλείσει³⁴) αὐτόν.
28. **תִּתְּנָהּ**. Ο' κατὰ χώραν. "Αλλος" ἐν τόπῳ
αὐτοῦ.³⁵
- וְהָיָה**. Ο' τὸ αὐγάζον. Σ. τὸ τηλαύγημα.³⁶
29. **תִּפְשֶׁתָּהּ**. Ο' καὶ ἀνδρὶ ἢ γυναικί.
"Αλλος" (καὶ) ἀνὴρ ἢ γυνή.³⁷
30. **וְהָיָה**. Ο' ἐγκοιλοτέρα (s. κοιλοτέρα). "Αλ-
λος" βαθυτέρα.³⁸
- וְהָיָה**. Tenuis. Ο' λεπτή. "Αλλος" λευκή.³⁹

¹⁵ Codd. Lips., 85, 130 (in marg. sine nom.). Cod. 54 in textu: ἢ σημ. τὸ ἔκφυμα. ¹⁶ Cod. Lips. Cod. X in marg. sine nom.: ἐπιδόσει ἐπιδῶ. πλατύνουσα πλατυνθῇ. Nobil. confuse affert: "A. et S.: ἐπιδόσει (non, ut Montef., ἐπιδῶ) ἐπιδῶ τὸ ἐμφύσημα." Corrupte Codd. 85, 130: 'Α. ἐπιδόσει (—σθ 85) ἐπιδόμα; unde tamen veram Aquilae lectionem eruisse sibi visus est Montef.: 'Α. ἐπιδῶση ἐπιδόμα. Lectio autem anonyma, πλατύνουσα πλ. ἢ λεπὶς, proculdubio est versionis Samaritanæ, quæ characterē Hebraeo sic habet: תַּחֲבֹלֶתָּהּ תִּפְשֶׁתָּהּ תִּפְשֶׁתָּהּ וְהָיָה בָּשָׂרָהּ וּמִיָּתָהּ, h. e. si dilatando dilataverit se equamta (scabiei). Cf. ad v. 8. ¹⁷ Nobil., Codd. X, Lips., 85. Cod. 130 in marg.: ἐπιδῶκεν. ὑπερέβη. Θ. διακέχεται. Cod. 54 in textu: μετέπεσεν ἐπέδωκε. ¹⁸ Schol. apud Nobil. Cf. ad v. 7. ¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Est Theodotionis, ut videtur. Cf. ad Cap. xiv. 56. ²⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. Interpres, quisquis fuerit, accedit ad Syrum et Chaldaeam, qui **וְהָיָה בָּשָׂרָהּ וּמִיָּתָהּ**, signum, interpretati sunt. ²¹ Sic Comp., Codd. 53, 56, 57, alii, invitis Hesych. et Vet. Lat. ²² Cod. 85. Cod. 130: 'Α. οὐκ ἀποκλείσει. οὐχ ὑπερβήσεται. Minus emendate Codd. X, Lips.: 'Α. οὐκ ἀποκλείσει. Σ. οὐχ

ὑπερβήσεται. ²³ Codd. X, Lips., 85. Cod. 130 in marg.: ἔστρεψεν. Σ. μετεχρώσθη. ²⁴ Codd. X, Lips., qui ad ἐκλάμψεν lectionem male aptant. Cf. ad v. 4. ²⁵ Schol. apud Nobil. Cod. 54 in textu: τὸν χρ. τὸν ὕγ. τὴν σ. τὴν ὥσαν. ²⁶ Codd. X, Lips. ²⁷ Cod. 85 in marg. Cf. ad v. 10. ²⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem (hic et v. 21) Codd. 54, 75. Cf. ad v. 3. ²⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ³⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad v. 7. (In textu διαχύσει abest a Codd. II, III, 15, 19, aliis, Arm. 1.) ³¹ Idem. ³² Idem, teste Holmesio. In collatione Cod. X a Montefalconio descripta pro σαρκὸς invenimus σάρκεσ. ³³ Codd. X, Lips. Sic in marg. sine nom. Codd. 85, 130 (cum τῇ ἐκλάμψει). ³⁴ Codd. X (cum στηρήσει), Lips. (cum στηρίσει et συγκλείσει). Minus probabiliter Cod. 85, 130: 'Α. τηρήσει. Σ. συγκλείσει. Cf. ad vv. 4, 5, 11. ³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³⁶ Codd. 85, 130. Cod. Lips. affert: ΘΕ. τηλαύγημα. ³⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 54, 75. ³⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad v. 3. ³⁹ Idem. Sic in textu Codd. 16, 52, 57, alii.

30. נָתַן. *Porrigo*. Ο' θραῦσμα. 'Α. ἀπόσπασμα.⁴⁰
 33. וְאֵת-הַנֶּחֱתָ. Ο' τὸ δὲ θραῦσμα. "Αλλος" τὸ
 πέριξ.⁴¹
 36. לֹא-יִבְקֶר. *Non attendet*. Ο' οὐκ ἐπισκέψε-
 ται. 'Α. οὐ ζητήσει.⁴²
 37. לְשֵׁנָה הַצְהֹב. *Ad pilos flavos*. Ο' περὶ τῆς
 τριχὸς τῆς ξανθῆς (alia exempl. ξανθίζουσης⁴³).
 'Α. εἰς τρίχωμα τὸ ξανθόν. Σ... τῆς στιλβῆς.
 Θ... τῆς ξανθῆς.⁴⁴
 38. בִּשְׂרָם. Ο' τῆς σαρκὸς ("Αλλος" τοῦ χρωτὸς⁴⁵)
 αὐτοῦ.
 39. בִּהָר. *Vitiligo alba*. Ο' ἀλφός. Schol. 'Αλ-
 φὸς καλεῖται ἡ ἐπίλυσις ἡ καλουμένη μελανία,
 ἡ περὶ τὰς παρεῖας γινομένη ἐκ τοῦ ἡλιακοῦ
 καύσωνος.⁴⁶
 42. אֲרַעֲת פְּרַחֵת הָיוּ. Ο' λέπρα (alia exempl.
 add. ξανθοῦσα, s. ξανθίζουσα⁴⁷) ἐστίν.
 44. הָיוּ הַמָּיָה. Ο' Vacat. Alia exempl. ἀκά-
 θαρτός ἐστιν.⁴⁸
 45. הָיוּ הַמָּיָה. Ο' καὶ ἀκάθαρτος (alia exempl.

add. ἀκάθαρτος⁴⁹).

46. בָּרָךְ יִשֵּׁב. *Seorsim habitabit*. Ο' κεχωρισμέ-
 νος καθήσεται. "Αλλος" καταμόνας οἰκήσει.⁵⁰
 47. פְּשָׁתִים. Ο' στύππυνφ. "Αλλος" λινφ.⁵¹
 48. לְפָשָׁתִים וּלְצִמָּר. *In rannis lineis et lanceis*.
 Ο' ἡ ἐν τοῖς λινοῖς, ἡ ἐν τοῖς ἐρεοῖς. "Αλλος"
 εἰς τὸ στύππυνφ, καὶ εἰς τὸ ἔριον.⁵²
 51. הַנֶּחֱתָ (in priore loco). Ο' ἡ ἀφή. "Αλλος" ἡ
 πληγή.⁵³
 52. מְמַאֲרָה. *Irritans* (Graeco-Ven. ἀλγεινή). Ο'.
 ἔμμος. "Αλλος" σπανίζουσα.⁵⁴ Τὸ Σαμα-
 ρεϊτικὸν φιλόνεκος.⁵⁵
 57. אֵת אֲשֶׁר-בּוֹ. Ο' ἐν ᾧ ἐστιν. "Αλλος" ἐν ᾧ
 ἐστιν ἐν αὐτῷ.⁵⁶

Cap. XIII. 3. χρωτὸς τὸ αὐτοῦ⁵⁷ 4. αὐτὴ
 δὲ ἐστὶν ἀμαυρά⁵⁸ 8. οὐ⁵⁹ μετέπεσεν.⁶⁰ 13.
 αὐτὸν ὁ ἱερεὺς⁶¹ 22. (τὸ) ἐν τῷ ἔλκει ἐξήν-
 θησεν (τὸ).⁶² 24. (τὸ) αὐγάζον (τὸ) τηλαυγές.⁶³ 27.
 (τὸ) ἐν τῷ ἔλκει ἐξήνθησεν (τὸ).⁶⁴ 34. (τὸ) μετὰ τὸ
 ξυρηθῆναι αὐτόν (τὸ).⁶⁵ 39 (in posteriore loco).

⁴⁰ Codd. X, Lips., 85, 130. ⁴¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Scholium esse videtur, quod ad τὸ δέμα rectius referatur. ⁴² Codd. X, Lips. In Cod. 54 duplex versio est: οὐκ ἐπισκέψεται οὐκ ἐπιζητήσει. ⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. X (cum ἐξανθ.), Lips. (idem), 16, 18, alii (inter quos 85, 130). ⁴⁴ Codd. 85, 130. ⁴⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ⁴⁶ Anon. in Catenis Regiis apud Montef., et Cat. Niceph. p. 1040. ⁴⁷ Prior lectio est in Ald., Codd. VII, 15, 16, 19, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1; posterior in Comp., Codd. X, Lips., 18, 29, alii. ⁴⁸ Sic Comp., Codd. 15, 19, 54, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁴⁹ Sic Codd. VII, X, Lips., 18, 59. ⁵⁰ Cod. X in marg., teste Montef. Idem in textu, teste Holmes: κεχ. οἰκήσει; in marg. autem: καταμόνας. Cod. Lips. in textu: καταμόνας οἰκήσει κεχ. καθίσταται (sic). ⁵¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁵² Sic in marg. Codd. 85 (praem. ἡ), 130. Cod. 54 post στήμονι in textum infert: ἡ εἰς τὸ στύππυνφ (sic) καὶ εἰς τὸ ἔριον. ⁵³ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 54, 75. ⁵⁴ Sic in marg. Codd. X, 85 (bis), 130. Cod. Lips. in textu: σπανίζουσα ἔμμος. "Vocabulum σπανίζουσα, quod in his modo Capp. xiii et xiv, quod scio, legitur, mutandum est in σπαθίζουσα a σπαθίζω, scalpere, radere [immo σπαθίζω nil sonare potest, nisi spatula agitare, sive illinere]; tunc cum מְמַאֲרָה et

cum הַנֶּחֱתָ [Ο' ἐσθῆρκαται (v. 55), ad quem locum Nobil. affert: Schol. "Αλλος" σπανίζουσαν, invitis libris nostris] satis convenit, et Aquilam fere prodit."—Bahrldt. Sincerissimum est σπανίζουσα, et Aquilae proculdubio tribuendum, qui pro Hebraeo מְמַאֲרָה, maledictio, σπάνων interpretatus est Deut. xxviii. 20. Mal. ii. 2. ⁵⁵ Nobil., et Anon. in Cat. Niceph. p. 1042: Τὸ Σαμαρειτικὸν, φιλόνεκος: ὁπίσω δὲ παλαιουμένη αὐτὴν εἴπειν, ἀπὸ τοῦ, συγγερῶσαν τῷ σώματι, καὶ ἀνίστατο. Pro מְמַאֲרָה interpres Samaritanus in textu quidem מְמַאֲרָה habet; in versione autem, tum hic tum Cap. xiv. 44, מְמַאֲרָה; quod, respectu ad Chaldaicum מְמַאֲרָה, irritare, exacerbare, habito, malleum, cum Graeco nostro φιλόνεκος, quam cum Castello permanens vertere. Quod ad alteram versionem παλαιουμένη attinet, adhuc in tenebris versamur. ⁵⁶ Sic (cum ἐν αὐτῷ in marg.) Cod. 85. ⁵⁷ Cod. IV. ⁵⁸ Idem. ⁵⁹ Idem. Sic sine obelo Codd. 15, 55. ⁶⁰ Idem. Haec desunt in Comp., Codd. 16, 30, 52, alii, Arab. 1, 2. ⁶¹ Haec, quae desunt in Hebraeo et Arab. 1, 2, deficiente post μετεβαλε (v. 14) Cod. IV, de nostro obelo jugulavimus. (Pro ἔλκει, δέρματι habent Codd. X (in marg.), Lips. (idem), 54, 74, alii.) ⁶² Vox αὐγάζον deest in Cod. 58, Arab. 1, 2. ⁶³ Haec desunt in Cod. 71, Arab. 1, 2. ⁶⁴ Deest in Arab. 1, 2.

(—) τῆς σαρκὸς αὐτοῦ (4).⁶⁵ 49. — ἐργασίμῳ 4.⁶⁶
50. ἀφοριεῖ — ὁ ἱερεὺς 4.⁶⁷ 51. ὁψεται — ὁ ἱε-
ρεὺς 4.⁶⁸ 54. ἀφοριεῖ (—) ὁ ἱερεὺς 4.⁶⁹ 57. — λέ-
πρα 4.⁷⁰

CAP. XIV.

3. אֲלֹס. Ο'. ἰάται. "Αλλος" ἤρται.¹
4. אֲרִיָּה. Ο'. ὀρνίθια. "Αλλος" στρουθία.²
רִנָּה. Ο'. κέδρινον. "Αλλος" κυπάρισσος.³
יָשִׁי. Ο'. κεκλωσμένον. "Αλλος" διάφορον.⁴
5. לֵבָי. Ο'. ἀγγεῖον. "Αλλος" ὄργανον.⁵
7. אֲרִיָּה. Ο'. εἰς τὸ πεδίον. "Αλλος" ἐπὶ
προσώπων (s. προσώπου) τοῦ ἀγροῦ.⁶
10. אֲרִיָּה. Ο'. εἰς θυσίαν. "Αλλος" κατὰπανσιν.⁷
לֵבָי. Ο'. κοτύλην. "Αλλος" λόγγην.⁸ "Αλλος"
ἐξέστην.⁹
12. אֲרִיָּה. Ο'. τῆς πλημμυλείας. "Αλλος" περὶ τῆς
πλημμυλείας.¹⁰ "Αλλος" περὶ λυτρώσεως.¹¹
13. אֲרִיָּה. Ο'. ἐστί. "Αλλος" καὶ ἔσται.¹²
14. אֲרִיָּה. Ο'. τοῦ τῆς πλημμυλείας. "Αλλος"
τοῦ μιάσματος.¹³
אֲרִיָּה. Ο'. ἐπὶ τὸν λοβόν ("Αλλος" ὕψος¹⁴).

16. אֲרִיָּה. Ο'. καὶ βανεῖ (alia exempl.
add. ἀπὸ τοῦ ἐλαίου¹⁵).
17. אֲרִיָּה. Ο'. ἐν τῇ χειρὶ. "Αλλος" ἐπὶ τῆς
χειρός.¹⁶
אֲרִיָּה. Ο'. ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος. Alia
exempl. ἐπὶ τὸ αἷμα.¹⁷
21. אֲרִיָּה. Ο'. εἰς ἀφαίρεμα ("Αλλος" ἀφό-
ρισμα¹⁸).
22. אֲרִיָּה. Pro facultatibus suis. Ο'.
ὅσα εὔρεν ("Αλλος" ὥς ἂν δυνηθῇ¹⁹) ἡ χεὶρ
αὐτοῦ.
24. אֲרִיָּה. Ο'. ἐπιθήσει. "Αλλος" ἀφοριεῖ.²⁰
אֲרִיָּה. Ο'. ἐπίθεμα. "Αλλος" ἀφόρισμα.²¹
29. אֲרִיָּה. Ο'. ἀπὸ τοῦ ἐλαίου. Aliter: Ο'.
Σ. τοῦ ἐλαίου.²²
32. אֲרִיָּה. Ο'. καὶ τοῦ μὴ εὐρίσκον-
τος τῇ χειρὶ (αὐτοῦ). "Αλλος" ἐὰν ἀδυνατεῖ ἡ
χεὶρ αὐτοῦ.²³
33. אֲרִיָּה. Ο'. πρὸς Μουσῆν καὶ
Ἀαρών. Alia exempl. πρὸς Μουσῆν.²⁴ Οἱ
λοιποὶ καὶ οἱ Ο'. καὶ πρὸς Ἀαρών.²⁵
34. אֲרִיָּה. Ο'. ἐν κτήσει. Alia exempl. ἐν
κληρῷ.²⁶ Οἱ λοιποὶ εἰς κατάσχεσιν.²⁷

⁶⁵ Deest in Comp., Cod. 58, Arm. 1. ⁶⁶ Cod. V (qui incipit: ἰματίῳ, ἢ ἐν τῷ δέρματι). Vox deest in Cod. 82. ⁶⁷ Idem. ⁶⁸ Idem. ⁶⁹ Idem. "Perit signum initiale."—Holmes. ⁷⁰ Idem. Deest in Cod. 58.

CAP. XIV. ¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ² Sic in marg. Codd. X, Lips. ³ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum κυπάρισσος). ⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. Hex. ad Exod. xxv. 4. xxviii. 5. ⁵ Sic in marg. (ad ὕψος) Codd. X (cum τὸ ὄργ.), Lips. Mox v. 6 ad τὸ ζῶν Cod. 85 in marg.: ἔξω, quod ad v. 7, τὸ ζῶν εἰς τὸ πεδίον, pertinere videtur. Cf. Scharfenb. in *Animadu.* p. 87. ⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum προσώπων). ⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130. Nisi error scribae sit pro κάρπωσιν. Cf. ad Cap. vi. 15. ⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum λόγγην). ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁰ Sic (cum περὶ in marg.) Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 19 (sine τῆς), 32, 54, alii, Arm. 1. ¹¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. v. 18. vi. 17. vii. 1. ¹² Sic in marg. Codd. 85, 130, Arm. 1; in textu autem Codd. 54, 74, 75,

alii. ¹³ Sic Cod. X in marg. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Comp. (cum ἐπτάκις ἀπὸ, mox om. ἐπτάκις), Ald., Codd. VII (ut Comp.), X, Lips., 15, 16, 18, alii, Arab. 1, 2. ¹⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁷ Sic Codd. 15, 54, 75, Arab. 1, 2. ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 54, 75. ¹⁹ Sic Cod. X in marg. Cf. ad Cap. v. 11. Cod. Lips. in textu: ὅσα ἂν δυνηθῇ εὔρειν ἡ χ. αὐτοῦ, permixtis, ut videtur, duabus versionibus. ²⁰ Sic in marg. Codd. X (cum ἀφοριεῖ), Lips., 85, 130. ²¹ Idem. ²² Cod. 130 (non, ut Holmes, 'A. Σ.). Sic in textu Codd. XI, Lips., 18, 19, alii. ²³ Cod. X in marg. (cum δυνατεῖ). Concinnior foret lectio: φ' ἐὰν ἀδυνατήσῃ ἡ χ. αὐτοῦ. ²⁴ Sic Codd. 16, 18, 30, alii (inter quos 85), et Cat. Niceph. p. 1051. ²⁵ Cod. 85. Sic in textu Codd. V, 130, Arm. 1. ²⁶ Sic Comp., Codd. X (in marg.), Lips. (cum duplici lectione ἐν κληρῷ κτήσει), 16, 29, alii (inter quos 85, 130). ²⁷ Cod. 130 in marg.: Ο'. κτήσει. Οἱ λ. εἰς κατάσχεσιν. Cod. 85 in marg.: εἰς κατάσχεσιν. κτήσει.

36. **וְיִצְחָק הַכֹּהֵן וּפְנֵי אֶת־הַבַּיִת.** *Et praecipiet sacerdos, ut efferant omnia e domo.* Ο. καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς ἀποσκευάσαι τὴν οἰκίαν. "Ἄλλος· καὶ ἐντελεῖται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐκφορήσουσι τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ.³⁰

וְלֹא יִמָּח. Ο. καὶ οὐ μὴ ἀκάθαρτα γένηται ("Ἄλλος· ἀκαθαρτισθῇ"). "Ἄλλος· καὶ οὐ μιανθῇσεται.³⁰

כָּל־אֲשֶׁר. Ο. ὅσα. "Ἄλλος· πάντα ὅσα.³¹

37. **וּמִרְחִיקוֹ שָׂפָל.** Ο. καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν ταπεινότερα. "Ἄλλος· καὶ ἡ εἰδέα αὐτῶν κοιλοτέρα.³² "Ἄλλος· δυσειδής.³³

38. **וְהִסְגִּיר.** Ο. καὶ ἀφοριεῖ ("Ἄλλος· ἀποκλείσει").

41. **וְשָׂרָה קָרְצוּ.** *Quem abraserunt.* Ο. τὸν ἀπεξυσμένον. *Alia exempl. X den ἀπέξυσαν.*³⁵

42. **וְנָס.** *Et oblinet.* Ο. καὶ εξαλείψουσι ("Ἄλλος· χρύσουσι").³⁶

44. **וּמִמָּאֲרָת.** Ο. ἔμμονος. "Ἄλλος· σπανίζουσα.³⁷ "Ἄλλος· φιλονεικος.³⁸

45. **וְאֶת־נַפְשׁוֹ וְאֶת־נַפְשׁוֹ.** Ο. καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς, καὶ τοὺς λίθους αὐτῆς. *Alia exempl. καὶ τοὺς*

λίθους αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς.³⁰

49. **וְהָיָה.** Ο. ἀφαγνίσαι. Οἱ λοιποὶ περιामαρτίσαι.⁴⁰

וְיָשָׁן. Ο. κεκλωσμένον. "Ἄλλος· ἀλλοιούμενον.⁴¹

56. **וְהָיָה לְהָשִׁיב.** Ο. καὶ οὐλῆς, καὶ σημασίας. "Ἄλλος· καὶ τοῦ σῆθ, καὶ τοῦ ἐνδεδακότης.⁴²

57. **וְהָיָה.** Ο. τοῦ ἐξηγήσασθαι ("Ἄλλος· φωτίσαι").

Cap. XIV. 9. πώγωνα (X) αὐτοῦ (Δ).⁴⁴ 38. ἀφοριεῖ (Γ) ὁ ἱερεὺς Δ.⁴⁵ 39. ὅ τὴν οἰκίαν Δ.⁴⁶ 42. ὅ ἀπεξυσμένους Δ.⁴⁷ 47. ὅ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἐσπέρας Δ.⁴⁸ — καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἐσπέρας Δ.⁴⁹ 49. (Γ) ζῶντα καθάρᾳ (Δ).⁵⁰ 51. (Γ) ἐν αὐτοῖς Δ.⁵¹

CAP. XV.

1. **וְיִדְבַּר.** Ο. καὶ ἐλάλησεν ("Ἄλλος· εἶπεν").

2. **וְהָיָה לְהָשִׁיב.** Ο. ἐλάλησεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς (*alia exempl. πρὸς αὐτούς*).² Οἱ λοιποὶ καὶ

³⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. Auctor, ni fallor, est Symmachus, quem, ut solet, imitatus est Hieron.: *At ille praecipiet, ut efferant universa de domo.* ³² Sic in marg. Codd. 85, 130. Lectio Aquilam prodit.

³¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ³³ Sic in marg. Codd. X (cum *ειδεα*), Lips. Fortasse est Symmachus, coll. Hex. ad Job. xli. 1. Ezech. i. 13. ³⁴ Idem. ³⁵ Idem. Cf. ad Cap. xiii. 4, 5.

³⁶ Sic Cod. V. Lectionem Ed. Rom. τὸν ἀπέξυσμένον reprobant Codd. II, III, XI, invito Vet. Lat. ³⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. Mox v. 33 pro ἐξαλειφθῆναι Cod. X in marg.: χρύσθηναι; Cod. Lips.: ἀποχρυσθῆναι. Cf. Hex. ad Ezech. xiii. 10, 12. ³⁸ Sic in marg. Cod. X (ad διακρίνας), Lips. (idem), 85. Cf. ad Cap. xiii. 51. Cod. 130 in marg. ad καθελούσι (v. 45): σπανίζουσιν (sic).

³⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. xiii. 51. ⁴⁰ Sic Codd. V, 72, 108, Arab. 1, 2. ⁴¹ Codd. X, Lips. (cum *ola* pro *oi* λ). Cod. 85 in marg.: περὶ ἀμαρτίας. Cod. 130 in marg.: Οἱ λοιποὶ περὶ ἀμαρτίας. Cf. ad Cap. vi. 26. vii. 7. ix. 15. ⁴² Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Cf. Hex. ad Exod. xxxv. 23, 25, 35, ubi

Theodotioni tribuitur. Mox ad κεκλωσμένον (v. 52) Codd. 85, 130, in marg.: ἀλλοιούμενον. ⁴³ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cod. X (teste Holmesio), Lips. lectionem τοῦ ἐνδεδακότης ad τοῦ αἰγάζοντος referunt. Ad σῆθ cf. ad Cap. xiii. 10, 19. Altera autem versio, τὸ ἐνδεδακός (q. d. *id quod cedit, laxum, χαῖνον*), nescio an de tumore intelligenda sit, et ad primariam notionem vocis Hebraeae נפש, effudit, expandit, referenda.

⁴⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. x. 11. ⁴⁵ Sic sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2. ⁴⁶ Cod. V, teste Holmesio: ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς: (sic). Deest ὁ ἱερεὺς in Codd. 58, 72. ⁴⁷ Idem. Deest in Cod. 55, Arab. 1, 2. ⁴⁸ Idem. Desunt in Codd. 30, 52, aliis, Arab. 1, 2. ⁴⁹ Idem. Desunt in Comp., Codd. 16, 30, 52, aliis, Arab. 1, 2. ⁵⁰ Haec desunt in Codd. 16, 30, 52, aliis, Arab. 1, 2. Deficiente Cod. V, hanc et sequentem lectionem obelo de nostro jugulavimus. ⁵¹ Deest in Cod. 58.

CAP. XV. ¹ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. Lips., 16, 30, 52, alii (inter quos 130, cum ἐλάλησεν in marg.). ² Sic Comp., Ald., Codd. VII, X, Lips., 16, 18, alii (inter quos 85, 130).

οἱ Ὁ' λαλήσατε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖτε αὐτοῖς.³

2. **Fluens** (semine). Ὁ' ῥύσις. "Ἄλλος" ῥέων.⁴

3. **Obstruxerit**. Ὁ' συνέστηκε. 'Α. ἐσφραγίσθη. Σ. περιπτήγνυται. Θ. ἐσφράγι-κεν.⁵ Τὸ Σαμαρειτικόν ἐσπίλωσεν.⁶

4, 6. **ἡ**. Ὁ' ὁ γονορρυής. Οἱ λοιποὶ ὁ ῥέων.⁷

7. **ἡ**. Ὁ' τοῦ χρωτός. "Ἄλλος" τῆς σαρκός.⁸

8. **Spuerit**. Ὁ' προσσιελίσθη. 'Α. ἐπιπύση.⁹ Τὸ Σαμαρειτικόν πτύση.¹⁰

9. **Curtus**. Ὁ' ἐπίσαγμα δνον. "Ἄλ-λος" κάθισμα.¹¹

9, 10. **ἡ**. Ὁ' ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἐσπέρας. καὶ πᾶς ὁ ἀπτόμενος ὅσα ἂν ᾖ ὑποκάτω αὐτοῦ. "Ἄλλος" μιανθήσεται. καὶ πᾶς ὁ ἀπτόμενος ἀπὸ πάν-των τῶν ὄντων ἐπ' (fort. ὑπ') αὐτόν.¹²

12. **ἡ**. Ὁ' νιφθήσεται (s. νιφθήσεται). "Ἄλ-λος" πλυθήσεται.¹³

13. **ἡ**. Ὁ' τὸ σῶμα ὕδατι. Alia exempl. τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ζῶντι.¹⁴

17. **ἡ**. Ὁ' ᾗ. "Ἄλλος" γέννηται.¹⁵

19. **In impuritate ejus**. Ὁ' ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς. "Ἄλλος" ἐν τῇ μετακινήσει αὐτῆς.¹⁶

20. **ἡ**. Ὁ' κοιτάζεται. "Ἄλλος" καθευδῆσει.¹⁷ **ἡ**. Ὁ' ἐν τῇ ἀφέδρῳ ("Ἄλλος" τοῦ χω-ρισμοῦ¹⁸) αὐτῆς.

24. **ἡ**. Ὁ' ἡ ἀκαθαρσία ("Ἄλλος" ὁ χωρισμὸς¹⁹) αὐτῆς.

27. **ἡ**. Ὁ' αὐτῆς. "Ἄλλος" αὐτῶν.²⁰

28. **ἡ**. Ὁ' αὐτῇ (s. ἐαυτῇ). "Ἄλλος" ἐξ αὐτῆς.²¹

33. **Et menstruantis**. Ὁ' καὶ τῇ αἱμο-ροούσῃ ("Ἄλλος" ὀδυνηρᾷ²²).

Cap. XV. 3. (—) ἐν αὐτῷ (4).²³ (—) πᾶσαι αἱ ἡμέραι—ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐστι (4).²⁴ 4 (in poste-riore loco). (—) ὁ γονορρυής (4).²⁵

CAP. XVI.

2. **ἡ**. Ὁ' πᾶσαν ὥραν. "Ἄλλος" παντὶ καιρῷ.¹

4. **ἡ**. Ὁ' χιτῶνα λινοῦν ("Ἄλλος" διπλοῦν.² "Ἄλλος" διπλοῦν λευκόν³).

³ Codd. 85, 130 (om. καὶ οἱ Ὁ'). In textu Codd. 53, 58: λαλήσατε... ἐρεῖτε; Cod. 15, Arab. 1, 2: λαλήσατε (non ἐρεῖτε). ⁴ Sic Cod. 85 in marg. Cf. ad v. 4. ⁵ Codd. X (cum περιπτήγνυται), Lips. (idem), 85 (cum Θ. ἐσφράγι-σται). Cod. 130 affert: Θ. ἐσφράγι-κεν. 'Α. ἐσφραγίσθη. Symmachi versionem secutus est Hieron., vertens: con-creverit. ⁶ Codd. X, Lips. (cum ἐσπίλωσεν). ⁷ Codd. Lips. (bis), 85 (cum ῥέων sine nom. in priore loco), 130 (in posteriore loco). ⁸ Sic in marg. Codd. X, 85, 130; in textu autem Codd. Lips., 15. ⁹ Hesych.: "Propter quod Aquila: si supercrepaverit." ¹⁰ Cod. Lips. Minus probabiliter Cod. X in marg.: τὸ σῶμα πτύση. ¹¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. In textu ὄνον reprobant Ald., Codd. VII, X, Lips., 16, 29, alii, invitis Hesychio et Vet. Lat. ¹² Sic Cod. Lips. in marg. ¹³ Sic in marg. Cod. 58; in textu autem Comp., Codd. 52, 74, alii. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, Lips., 15, 16, 18, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁵ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. Lips., 54, 74, alii. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Cod. 54 in textu: ἐν τῇ μετακινήσει αὐτῆς ἀφέδρῳ. Cf. Hex. ad Zach. xiii. 1. Hesych.: "Septem dies separabitur.

Quod alii: erit in purgatione [ἀφέδρῳ] sua; alii vero in-terpretes: in separatione iniquitatis [ἀδικίας] suae; alii autem miseriae [ταλαιπωρίας] ediderunt." Lectiones per-tinent ad Cap. xii. 2, ad quem locum ex eodem Hesychio plenius allatae sunt, excepta secunda, de qua nihil com-putum habemus. ¹⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130, scilicet ut integra lectio sit: ἐν τῇ ἀφ. τοῦ χ. αὐτῆς. ¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85. Mox v. 25 ad τῆς ἀφέδρου in priore loco Cod. 85 in marg.: τοῦ χωρισμοῦ. ²⁰ Sic Cod. 85 in marg. ²¹ Sic Cod. X in marg. Cod. Lips. in textu: ἐξ αὐτῆς ἐαυτῇ. ²² Sic Cod. 85 in marg. Proculdubio est Theodotionis, coll. Hex. ad Lev. xii. 2. Jesai. xxx. 22. ²³ Deest in Cod. 58. ²⁴ Desunt in Comp., Arab. 1, 2. ²⁵ Deest in Codd. 58, 84, 106, 134, Arm. 1.

CAP. XVI. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cod. 85 in marg. (non, ut Holmes., in textu): κατὰ πᾶσαν ὥραν εἰς τὰ ἅγια. ² Sic in marg. Codd. 85, 130. ³ Sic in marg. Codd. X, Lips., ex duplici versione. Cf. ad Cap. vi. 10. Mox ad περισκελὲς λινοῦν Codd. X, Lips., 85, 130, in marg.: διπλοῦν.

4. וְכִלְיֵי בָרָהּ. Ο' καὶ ζώνη λινῇ ("Ἄλλος" διπλῇ.⁴ "Ἄλλος" διπλῇ λευκῇ⁵).
 וְכִמְצָרֶת. Ο' καὶ κίδαριν ("Ἄλλος" μέτρα⁶).
 5, 7. וְשִׁירִים. Ο' χιμάρους. "Ἄλλος" τράγους.⁷
 6. וְלֹא־שָׁרַף אֶת־הַקֹּחַ. Ο' τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ (alia exempl. τὸν ἑαυτοῦ⁸).
 8. וְהָיָה לְכֹהֵן וְגֵרָל וְגֵרָל לְיָהוּדָה וְגֵרָל. Ο' κληρὸν ἓνα τῷ κυρίῳ, καὶ κληρὸν ἓνα τῷ ἀποπομπαίῳ. Σ. κληρὸν ἓνα εἰς κύριον, καὶ κληρὸν ἓνα εἰς τράγον ἀπερχόμενον.⁹
 וְהָיָה. Azazeli (daemoni maligno). Ο' τῷ ἀποπομπαίῳ. 'Α. εἰς κεκραταιωμένον. Σ. εἰς ἀπερχόμενον.¹⁰ Aliter: 'Α. εἰς τράγον ἀπο-

- λούμενον (s. ἀπολελυμένον).¹¹
 9. וְהָיָה. Ο' καὶ προσοίσει ("Ἄλλος" ποιήσει¹²).
 10. וְהָיָה (in posteriore loco). Ο' εἰς τὴν ἀποπομπήν. Σ. εἰς τράγον ἀφιεμένον.¹³
 וְהָיָה לְכֹהֵן. Ο' εἰς τὴν ἀποπομπήν, καὶ ἄφήσει αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον.¹⁴ "Ἄλλος" (εἰς) Ἀζαζήλ εἰς τὴν ἔρημον.¹⁵
 וְהָיָה. Ο' εἰς τὴν ἔρημον. Alia exempl. εἰς τὴν ἔρημον. καὶ λήψεται ὁ τράγος ἐφ' ἑαυτῷ τὰς ἀνομίας αὐτῶν εἰς γῆν ἄβατον.¹⁶
 13. וְהָיָה. Ο' ἡ ἀτμίς. "Ἄλλος" νεφέλη.¹⁷
 15. וְהָיָה. Ο' τὸν χίμαρον. "Ἄλλος" τὸν τράγον.¹⁸

⁴ Sic in marg. Cod. 85. ⁵ Sic in marg. Codd. X (cum διπλῇ λευκῇ), Lips. (cum διπλῇ λευκῇ), 108 (ut X). ⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum μέτρα). Cf. ad Cap. viii. 9. ⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Ald., Codd. 16, 29, alii (inter quos 85, 130, uterque cum χιμάρους in marg.). ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. X (cum αὐτοῦ), XI, Lips. (ut X), 16, 30, alii. Sic fere iidem ad v. 11 (bis). ⁹ Codd. X (cum στρατηγὸν pro τράγον), Lips. Procop. in Octat. p. 357: "Sym. sic praesentem locum transtulit: *Sortem unam ad hircum abeuntem* [quasi ab Ἰ, capra, et Ἰ, abiens]." ¹⁰ Codd. X (cum κεκραταιωμένον), Lips. (cum κεκρατωμένον), 85. Hesyeh.: "Caper ergo emissarius, utpote qui emissus est, et non immolatur, dicitur. Cujus autem rei gratia non immolatur, qui ad *confirmatum* deputatus est, sicut Aquila edidit?" Ceterum haud mediocriter nobis arridet conjectura antecessoris nostri C. F. Bahrdr, qui propter facilem confusionem voculae καὶ compendiose scriptae, et sigli C vel S, integram hanc lectionem Aquilae soli vindicandam esse affirmat, legendo: 'Α. εἰς κεκραταιωμένον καὶ εἰς ἀπερχόμενον; scilicet ut vox Hebraea divisim scribatur, vel saltem reddatur: Ἰ, fortis (quod eidem interpreti κεκραταιωμένος sonat Jesai. xix. 4), et Ἰ, abiens. Quod vero contra Bahrdr's emendationem objicit Scharfenb. in *Animadv.* p. 88, Aquilam tam diligenter numerare verba Hebraica, ut ne unam quidem litteram vel addat vel detrahat, id non nimis urgendum esse apparet ex versione istius interpretis, τοῦ ταπεινώφρονος καὶ ἀπλοῦ, pro Hebraeo עֲתִידִי (Psal. xv. 1); ne dicamus, nostrum locum facilem correctionem admittere: 'Α. εἰς κεκραταιωμένον ἀπερχόμενον. Nec praetereunda est alia lectio, quam e Nobil. et Catenis Regiis (non e Basiliano, qui error est Bahrdr's) exscripsit Montef.: 'Α. [Cat. Niceph. p. 1065: 'Ακ. καὶ Θεοδ.] κληρὸς εἰς κεκρατημένους καὶ εἰς ἀπερχό-

μενος; quae, etsi depravata, emendationi propositae aliquatenus favet. ¹¹ Theodoret. Quaest. XXII in Levit. p. 199: Καὶ ὁ Σὺμ. δὲ τὸν ἀποπομπαῖον οὕτως ἡρμήνευσεν, εἰς τράγον ἀπερχόμενον, ὥστε ἀποστείλει αὐτὸν εἰς τὴν ἀποπομπήν ὁ δὲ Ἄκ., εἰς τράγον ἀπολούμενον [Niceph. p. 1066: ἀπολελυμένον] εἰς τὴν ἔρημον. Apollinarius in Cat. Niceph. p. 1068: Τὸν χίμαρον τὸν ἀποπομπαῖον ὁ Σὺμ., τράγον ἀπερχόμενον Ἄκ., τράγον ἀπολελυμένον. Lectio ad alteram Aquilae editionem pertinere videtur. ¹² Sic in textu Comp., Codd. 19, 64 (cum π. αὐτῶν), 108, 118. ¹³ Codd. X, Lips. Ad prius וְהָיָה, Ο' τοῦ ἀποπομπαίου, Cod. 85 in marg. sine nom.: εἰς τρ. ἀφιεμένον, quod Theodotionis esse frustra suspicatur Montef. Ceterum ad h. l. Procopius in Octat. p. 356: "Verum necessitas postulabat, ut ostenderetur Deum imperasse, ut sibi etiam offerretur hircus, qui deportabatur. Id quidem facile probatum est. Nam inquit: *Accipies hircum vivum coram Domino, ut exspiat per eum fiat, et relegetur in desertum.* Quod quidem interpretatus est Aquilas in hunc modum, ut referatur praedicta in hircum, qui in solitudinem emittebatur." Unde tamen de versione Aquilae nihil certi colligi potest. ¹⁴ Obelus est in Cod. V, testibus Grabio et Montef. Praeterea copula deest in Codd. II, III, V, 15, 19, aliis. Haec, καὶ ἀφ. αὐτὴν, absunt ab Arab. 1, 2, et Theodoro. ¹⁵ Sic Cod. Lips. in marg. Cod. X in textu: εἰς ἀζαζήλ εἰς τὴν ἔρημον τὴν ἀποπομπήν. Praeterea ad καὶ ἀφήσει εἰς τὴν ἔρ. Codd. X, Lips., in marg.: ἀφήναι (sic) εἰς τὴν ἔρ. ¹⁶ Sic Ald., Codd. X (sub X, cum ὁ χίμαρος), XI, Lips. (ut X, sine X), 16 (cum τοῦ λαοῦ pro αὐτῶν), 18 (ut Lips., cum γῆν ἄβατον), 29, 30 (cum γῆν ἀβάτων), alii, Arm. 1. ¹⁷ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Cod. 85. ¹⁸ Sic in textu Ald., Codd. 16, 29, 30, alii (inter quos 85, 130, uterque cum χίμαρον in marg.). In vv. 18, 20, 27, similis

16. שָׁרָה לֵעֵל. Ο'. τὸ ἅγιον. "Αλλος· περὶ τῶν ἁγίων.¹⁹

סְתִימָהּ תְּהִי סְתִימָהּ תְּהִי. Ο'. τῇ ἐκτισμένῃ ("Αλλος· τῇ κατασκευασμένῃ²⁰) ἐν αὐτοῖς ἐν μέσφ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν. "Αλλος· (τῇ) συνοικησάσῃ αὐτοῖς ἐν τοῖς μιάσμασιν αὐτῶν.²¹

17. וְיָשָׁר לְהַקְדִּישׁ. Ο'. καὶ περὶ πάσης συναγωγῆς ("Αλλος· ἐκκλησίας²²) υἱῶν ("Αλλος· τῶν υἱῶν²³) Ἰσραήλ.

21. וְנִתְּנָה לְכָל-חַטֹּאת. Et confitebitur super eum omnes iniquitates. Ο'. καὶ ἐξαγορεύσει ἐπ' αὐτοῦ πάσας τὰς ἀνομίας. "Αλλος· καὶ ἐπενεχθήσονται αὐτῷ πᾶσαι (αἱ ἀνομίας).²⁴

סְתִימָהּ. Ο'. τὰς ἀδικίας ("Αλλος· ἀτοπίας²⁵) αὐτῶν.

וְיָשָׁר. Opportune obvii. Ο'. ἐτοίμουν. "Αλλος· καίριμον. "Αλλος· πλανητεύοντος.²⁶

22. וְיָשָׁר לְאֶרֶץ. In terram seclusam. Ο'. εἰς γῆν ἄβατον ("Αλλος· γάζαρα.²⁷ "Αλλος· συγκεκριμένῃ²⁸).

23. וְיָשָׁר לְאֶרֶץ. Ο'. τὴν στολὴν τὴν λινῇν. "Αλλος· τὰ φάρεα τὰ λευκά.²⁹

26. וְיָשָׁר לְאֶרֶץ. Ο'. καὶ ὁ ἐξαποστέλλων τὸν χίμαρον τὸν διεσταλμένον εἰς ἀφῆσιν ("Αλλος· εἰς τὴν ἀποπομπήν³⁰).

"Αλλος· καὶ ὁ ἐξαποστέλλόμενος ἄμα τῷ χιμάρῳ εἰς Ἀζάγλ.³¹

29. וְיָשָׁר. Affligetis. Ο'. ταπεινώσετε. "Αλλος· κακώσετε.³²

31. וְיָשָׁר. Ο'. σάββατα σαββάτων ἀνάπανσις αὐτῇ. Alia exempl. σάββατα σαββάτων.³³

וְיָשָׁר. Ο'. καὶ ταπεινώσετε ("Αλλος· κακώσετε³⁴).

32. וְיָשָׁר. Quemque consecraverit ad sacerdotem agendum. Ο'. καὶ ὃν ἀντελειώσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἱερατεύειν. "Αλλος· καὶ οὗ ἐπληρώθῃ ὁ τύπος ἱερατεύειν.³⁵

וְיָשָׁר. Ο'. μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ. "Αλλος· ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.³⁶

וְיָשָׁר. Ο'. τὴν λινῇν. "Αλλος· (τὴν) διπλῇν.³⁷

33. וְיָשָׁר. Sacrarium sanctum. Ο'. τὸ ἅγιον τοῦ ἁγίου. "Αλλος· ἁγίασμα τὸ ἅγιον.³⁸

Cap. XVI. 1. — πῦρ ἀλλότριον³⁹ 2. — τοῦ μαρτυρίου⁴⁰ 15. — ἐναντὶ κυρίου⁴¹ 20. — καὶ περὶ τῶν ἱερέων καθαριεῖ⁴² 21 (in posteriore loco). — τοῦ ζῶντος⁴³ 22. (X) πάσας (4) τὰς ἀδικίας.⁴⁴ 29. — τοῦτο⁴⁵

est lectio. ¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85; in textu autem Codd. 54, 75. ²⁰ Sic in marg. Cod. 130. ²¹ Sic in marg. Cod. X, teste Holmes. Symmachi esse videtur.

²² Sic in marg. Codd. 85, 130. ²³ Idem. ²⁴ Idem in marg. Codd. X, Lips. ²⁵ Idem. ²⁶ Ad ἐτοίμουν Cod. X in marg.: καίριμον πλανητεύοντος; sed alter codex ad ἐτοίμουν, καίριμον, ad ἐπὶ τὴν ἔρημον vero, πλανητεύοντος refert. Posterior autem lectio, cum nihil cum Hebraeo commune habet, per glossa habenda esse videtur. ²⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁸ Cod. 85 in marg. Videtur esse Theodotionis, qui σύνγραμμα pro וְיָשָׁר posuit Dan. iv. 14, 21. ²⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vi. 10, 11. ³⁰ Idem. ³¹ Idem (cum χιμάρῳ). Cf. ad v. 10. ³² Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum κακώσεται); in textu autem Codd. 54, 75. Cod. X in marg., teste Holmes: κακώσετε. ἐκλιτεύσεται (fort. ἐκρητεύσεται. Cf. ad Cap. xxiii. 27). Ad κακώσετε cf. Hex. ad Psal. cxv. 1. Jesai. lvi. 5. ³³ Sic Comp., Codd. V, VII, X,

Lips., 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἀνίπανσις αὐτῇ in marg.). ³⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Cod. 74, Theodoret., qui notat: κακῶσιν δὲ τὴν νηστειάν ὁνόμασιν. ³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130. ³⁷ Sic Cod. 85 in marg. Cf. ad v. 4. ³⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130. ³⁹ Sic e Cod. V, ut videtur, Grabijs, repugnante Montef., qui post ἀφαιγεῖν Cap. xiv. 49 rursus incipit α κομῆθῃ ἐπ' αὐτῆς Cap. xv. 24. Holmesii autem amanuensis ad Cap. xiv. 49 notat: "Desunt sequentia usque ad Cap. xvi. 29." Cf. quae observavimus ad Exod. xxxvii. 15, not. 26. ⁴⁰ Cod. V, testantibus Grabio et Montef. ⁴¹ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴² Idem. Deest in Cod. 58, Arab. 1, 2. ⁴³ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴⁴ Sic sine aster. Codd. V, 15, 58, Arab. 1, 2. ⁴⁵ Sic Grabijs e Cod. V, qui tamen, teste Montef., pingit: — καὶ ἔσται τοῦτο ὅμιν νόμιμον αἰῶνος.

7. עָרֹת. *Nuditatem.* Ο'. ἀσχημοσύνην. "Αλλος" αἰδῶ.⁶
9. מוֹלֶדֶת בֵּית אָב מוֹלֶדֶת. Ο'. ἐνδογενούς ἡ γεγεννημένης ἔξω. "Αλλος" γέννημα οἴκου ἡ γέννημα ἔξω.⁷
11. מוֹלֶדֶת אֲבִיהָ. Ο'. ὁμοπατρία. "Αλλος" ὁμομητρία.⁸
12. שָׂאֵר אֲבִיהָ. Ο'. οἰκεία γὰρ πατρός σου. "Αλλος" αἷμα (fort. λίμμα) γὰρ πατρός σου.⁹
14. דִּרְתָּהּ הִוא. *Amica tua est.* Ο'. συγγενὴς γάρ σου ἐστίν. "Αλλος" ὡς ἀδελφὴ πατρός σου ἐστίν.¹⁰
17. שְׂאֵרָהּ. *Consanguinitas.* Ο'. οἰκεία γάρ σου. "Αλλος" λίμμα αὐτῆς.¹¹
- וְזֵמָה הִוא. *Scelus est.* Ο'. ἀσέβημά (Σ. μύσος. Θ. ζέμμα¹²) ἐστίν.

19. בְּנֵדָה. Ο'. ἐν χωρισμῷ. "Αλλος" ἐν μιάσματι.¹³
21. לְהַעֲבִיר לְמֹלֶךְ. *Ad traducendum (per ignem) Moloch.* Ο'. λατρεύειν ἄρχοντι. 'Α. Σ. Θ. παραβιβάσαι τῷ Μολόχ.¹⁴
23. בְּכָל־בְּהֵמָה. Ο'. πρὸς πᾶν τετράπουν. "Αλλος" ἐν παντὶ κτήνι.¹⁵
- וּפְנֵי בְּהֵמָה. Ο'. πρὸς πᾶν τετράπουν. "Αλλος" ἐνώπιον κτήνους.¹⁶
- וְלִרְבֵּעָה. *Ad coeundum cum ea.* Ο'. βιβασθῆναι (alia exempl. add. ὑπ' αὐτοῦ¹⁷). Σ. succumbere.¹⁸
- וְתַבַּל. *Faedum scelus.* Ο'. μυσάρων. 'Α. ἀπειρημένον. Σ. ἄρρητον. Θ. θαβέλ.¹⁹
25. וְעָשָׂה. Ο'. καὶ ἀνταπέδωκα. "Αλλος" (καὶ) ἐπεσκεψάμην.²⁰

F, cf. Hex. ad Jerem. xxvii. 19.) Cod. 85 in marg. habet tantum: ἀνὴρ ἀνὴρ πρὸς πᾶν λίμμα; Cod. 130 in marg.: πρὸς πᾶν λίμμα. "Aquilae esse conjicio, non solum quia, ut Montef. monet, Cod. Basil. ad v. 17 disertè appellat Aquilam [sed vide ad v. 17], sed etiam ob modum vertendi huic interpreti proprium... Sed quae his addunt Codd. Coislin. et Lips., σύνεγγυς γίνουσι αὐτοῦ, prope genus suum, ut explicationis causa ab auctore quodam incerto adjecta, neque tam ad versionem Aquilae quam LXX interpretum, πρὸς πάντα οἰκεία σαρκὸς αὐτοῦ, referenda esse credam, admoneor scholio S. Cyrilli inedito ad Cap. xx. 20 in Cat. Niceph. p. 1098: σάρκα λέγων τὴν ἐγγὺς κατὰ γένος." —Scharfenb. Pro σύνεγγυς nescio an legendum τὸν ἐγγὺς, secundum lectionem Complutensem, πρὸς πάντα οἰκείον σ. α. ⁶ Cod. Lips. in marg. ⁷ Sic in marg. Codd. 85 (teste Montef.), 130. Holmesii amanuensis e priore excerpit: γ. οἶκου καὶ ἡ (sic) γ. ἔξω. ⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 54, 64, 75. Utramque lectionem ad sequens קִרְבָּתָהּ male refert Bahrdt. ⁹ Sic in marg. Codd. 85 (cum nota: γρ. οἰκείον σαρκὸς αὐτοῦ), 130. Pro αἷμα legendum esse λίμμα probabiliter conjicit Scharfenb. in *Animadv.* p. 90. ¹⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹¹ Sic in marg. ad ἀντίκληνον (v. 18) Codd. X, Lips. Cf. ad v. 6. Cod. 85 ad ἀσέβημά ἐστι confuse affert: 'Α. μύσος (sic) λίμμα αὐτῆς ἐστίν. Σ. ζέμμα ἐστίν; et sic sine nominibus (cum ζέμμα Cod. 130. ¹² Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Ezech. xvi. 27. xxii. 9. Minus probabiliter Cod. 85 (ut supra): 'Α. μύσος ἐστίν. Σ. ζέμμα ἐστίν. ¹³ Sic in marg. (ad ἀκαθαρσίας) Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. xx. 21.

¹⁴ Codd. Lips., 85 (cum τὸ M.). Cod. 130 in marg. sine nom.: παραβιβάσαι τὸν M. Cod. VII in marg. manu 1ma: 'Α. Σ. Θ. τῷ Μολόχ. Theodoret. Quaest. XXV in Levit. (Opp. T. I, p. 205): Τὸ 'Εβραϊκὸν τὸ Μολόχ ἔχει, καὶ οἱ λαοὶ δὲ ἐρμηνεύται τοῦτο τεθείκασιν· εἰδωλον δὲ τοῦτο ἦν. Hesych.: "De semine tuo non dabis ut consecratur idolo Moloch, vel secundum LXX, praesto esse principi... Cui autem principi, nostra translatio et reliqui interpretes ostenderunt: ipsi enim Moloch pro eo quod est principi consone ediderunt." ¹⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. (qui ad posterius πρὸς πᾶν τ. male refert). ¹⁶ Sic in marg. Codd. 85, 128, 130. ¹⁷ Sic Cod. VII, Arm. 1. ¹⁸ Hesych.: "Propter quod scelestum est hanc, quae talis est, libidini subterni. Coire ergo succumbere [fort. ὑποσεσθῆναι]. S. Cyril. in Cat. Niceph. p. 1088: Ποιμένος δὴ οὖν ἀρετῇ, τὸ μὴ ἐπαφίμειναι προβάτους ἑτεροειδῆς τῷ ζῶνι, ὡς ταῖς ἀνελύων τυχὸν ὀχλείας ὑποσεσθῆναι. Cf. ad Cap. xix. 19] edidit Symmachus." Lectionem ad קִרְבָּתָהּ, Ο'. οὐ στήσεται, accommodat Montef., praeceunte Hieronymo, qui Hebraea vertit: *Mulier non succumbet jumento, nec miscebitur ei.* Nobiscum facit Scharfenb. in *Animadv.* p. 91. ¹⁹ Cod. X: Θ. θαβέλ. Σ. ἄρρητον. 'Α. ἀπειρημένον. Cod. Lips.: Θ. θαβέλ. Σ. ἄρρητον, ἀπειρημένον. Minus emendate Cod. 85: Θ. βαβέλ. Σ. ἄρρητον. Denique Hesych.: "Sed et reliqui interpretes pro abominabilis, Sym. ineffabile, Aq. infectum [h. e. quod fieri non debet, interdictum, ἀπειρημένον] ediderunt; hoc quidem actione, illud autem verbo vel oratione, non esse portabile nec legitimum dicentes." ²⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130; in textu autem Codd. 54, 75.

25. **וְיָנִי**. Ο'. *ἀδικίαν αὐτοῖς* (alia exempl. αὐτῆς²¹).
יְנוּחַ תְּנוּחַת הָאָרֶץ. *Et evomuit terra*
incolas ejus. Ο'. καὶ προσώχθισεν ("Ἄλλος"
 ἐξώρισεν²²) ἡ γῆ τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπ' αὐτῆς.
 "Ἄλλος" καὶ ἀπέβαλεν ἡ γῆ τοὺς ἐνοικοῦντας.²³
26. **יְנוּחַת**. Ο'. τὰ νόμμά μου. "Ἄλλος" τὰ
 ἡκριβασμένα (μου).²⁴
יְנוּחַת. *Indigena*. Ο'. ὁ ἐγχώριος. "Ἄλλος"
 ὁ αὐτόχθων.²⁵
28. **וְיָנִי**. Ο'. καὶ ἵνα μὴ προσοχθίσῃ
 ("Ἄλλος" ἐξορίσῃ²⁶). "Ἄλλος" καὶ οὐ μὴ
 ἀποβάλῃ.²⁷
וְיָנִי. Ο'. προσώχθισε.. 'Α. ἐξήρασεν. Σ.
 ἐξήμεσεν. Θ. ἀπέβαλεν.²⁸
30. **וְיָנִי**. Ο'. καὶ φυλάξετε (s.
 φυλάξεσθε) τὰ προστάγματά ("Ἄλλος" φυλά-
 γματα²⁹) μου.
וְיָנִי. Ο'. ἀπὸ πάντων τῶν νομίμων ("Ἀλ-
 λος" ἡκριβασμένον³⁰).

CAP. XIX.

3. **וְיָנִי**. Ο'. *ἐκαστος*. "Ἄλλος" ἀνὴρ.¹

4. **וְיָנִי**. *Ad vana* (idola). Ο'. εἰδώλοις.
 "Ἄλλος" τοῖς ἐλκεῖν.²
5. **וְיָנִי**. Ο'. σωτηρίου. "Ἄλλος" εἰρηνικῶν.³
7. **וְיָנִי**. Ο'. ἀθυτόν ἐστιν, οὐ
 δεχθήσεται. 'Α. ἀπόβλητον... Σ. ἀργόν
 ἐστιν, οὐκ εὐδοκηθήσεται. Θ. φεγγούλ.⁴
9. **וְיָנִי**. *Extremitatem agri tui*. Ο'. τὸν
 θερισμὸν ὑμῶν τοῦ ἀγροῦ σου. "Ἄλλος" τὸ
 φαῖθ τοῦ ἀγροῦ σου.⁵
10. **וְיָנִι**. Ο'. οὐκ ἐπανατρύγῃς ("Ἀλ-
 λος" ἐπιφυλλεῖς⁶).
13. **וְיָנִι**. *Ne fraudes*. Ο'. οὐκ ἀδικήσεις
 ("Ἄλλος" συκοφαντήσεις⁷).
וְיָנִι. *Neve spolies*. Ο'. καὶ οὐχ ἀρπᾶ
 ("Ἄλλος" ἀποστερήσεις⁸).
14. **וְיָנִι**. *Ne maledicas*. Ο'. οὐ κακῶς ἑρεῖς.
 "Ἄλλος" οὐ καταράσῃ, οὐ λοιδορήσεις.⁹
וְיָנִι. Ο'. σκάνδαλον. "Ἄλλος" κατὰβασιν.¹⁰
15. **וְיָנִι**. Ο'. οὐδέ μὴ θαυμά-
 σῃς πρόσωπον δυνάστου. "Ἄλλος" οὐ δοξάσεις
 πρόσωπον μεγάλου.¹¹
16. **וְיָנִι**. *Detractor*. Ο'. δόλω. "Ἄλλος" ὑπού-
 λως.¹²

²¹ Sic Codd. 15, 54, 59. Vet. Lat.: *injustitias ejus*. Hesych.: *injustitiam ejus*. ²² Sic Cod. X in marg. (cum ἐξορί-
 σεν). ²³ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85 (cum ἀπέβαλεν), 130.
 Cf. ad v. 28. ²⁴ Sic in marg. iidem. ²⁵ Sic in marg.
 Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Psal. xxvi. 35. ²⁶ Cod. X
 in marg. ²⁷ Sic in marg. Codd. X (cum καὶ ἵνα οὐ μὴ),
 85, 130. ²⁸ Cod. 85 in marg.: Θ. ἀπέβαλεν (non ἀνέ-
 βαλεν). 'Α. ἐξήρασεν. Σ. ἐξήμεσεν. Cod. 130 in marg.: ἀπέ-
 βαλεν. ἐξήρην. ἐξήμεσεν. Nobil.: Θ. ἀπέβαλεν. 'Α. ἐξήρην.
 Σ. ἐξήμεσεν (sic). Postremo Cat. Niceph. p. 1084: Θ. ἀπέ-
 βαλεν ἡ γῆ τοὺς ἐνοικοῦντας. Σ. ἐξήμεσεν. 'Α. ἐξήρην ἡ γῆ τοὺς
 ἐν. Ex his manifesto apparet, Aquilae vindicandum esse
 rarius, sed probum vocabulum, ἐξήρασεν (ab ἐξέρην, *evomere*,
 unde ἐξέραμα, *vomitus*, 2 Pet. ii. 22); Theodotioni autem,
 minus presse ad Hebraicum vertenti, ἀπέβαλεν (Hesych.:
 "Non quia poterat expellere a se, vel *evomere*, vel sicut
 Theod. edidit, *respuere*, eos"); non, ut Codd. X, Lips.,
 inter se mutatis interpretum nominibus, afferunt: 'Α. ἀπέ-
 βαλεν. Σ. ἐξήρασεν. Θ. ἐξήμεσεν. Cf. ad Cap. xx. 22.

²⁹ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Comp., Codd. 19,

54, 85, 108, 118, Arm. i. Cf. Hex. ad Prov. iv. 23.
³⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130.

CAP. XIX. ¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ² Sic in
 marg. Codd. X, 85, 130 (cum ἐλκεῖς). Cf. ad Cap. xxvi. i.
³ Sic Cod. 130 in marg. Cf. ad Cap. iii. i. ⁴ Codd. X,
 Lips. (cum Θ. φεγγούλ). Nobil., Cat. Niceph. p. 1085: 'Α.
 ἀπόβλητον. Minus probabiliter Cod. 130: 'Α. φεγγούλ. Σ.
 ἀπόβλητον. Cf. ad Cap. vii. 18. ⁵ Sic in marg. Codd.
 Lips., 85 (cum τὸ ἀφαῖθ), 130 (cum τοῦ φ.). Cf. ad v. 27.
⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips., 130 (cum -λίσεις). Cf. Hex.
 ad Deut. xxiv. 21. Jerem. vi. 9. ⁷ Sic in marg. Codd. X,
 Lips., 85. ⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., uterque cum
 ἀρπάσεις in textu. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cod.
 85 in marg.: καταράσῃ. Ad λοιδορήσεις, quod Symmachus
 sapit, cf. Hex. ad Lev. xxiv. 11, 15. i Reg. xvii. 43. Eccles.
 vii. 22. x. 20. ¹⁰ Sic in marg. Cod. 130. ¹¹ Schol.
 apud Nobil. et Cat. Niceph. p. 1087: 'Ἄλλος φησὶν' οὐ δοξά-
 σεις πρ. μ. Sic in marg. (sine οὐ) Codd. Lips., 85 (cum
 δοξάσεις), 130. ¹² Sic in marg. Codd. X, Lips.

16. תַּעֲבֹד אֱלֹ. *Ne surgas.* Ο' οὐκ ἐπιστήσῃ (alia exempl. ἐπισυστήσῃ¹³).

17. בְּלִבְּךָ. Ο' τῇ διανοίᾳ σου. "Ἄλλος" ἐν τῇ καρδίᾳ σου.¹⁴

18. לֹא תִחַר אֶרֶץ אֱלֹ. *Ne ulciscaris, neve serves* (iram). Ο' καὶ οὐκ ἐκδικᾷται σου ἡ χεὶρ, καὶ οὐ μνησιεύς ("Ἄλλος" τηρήσεις¹⁵). "Ἄλλος" οὐ στήσῃ, οὐδὲ παρατηρήσῃ.¹⁶

19. יִתְּנֶנָּה. Ο' τὸν νόμον μου. "Ἄλλος" τὰ ἡκριβασμένα.¹⁷

אֶלֶּיךָ פְּרָכֶיךָ. *Ne coire facias diversa pecoris genera.* Ο' οὐ κατοχεύσεις ἑτεροζύγῳ ("Ἄλλος" κώλυμα¹⁸). Σ. οὐχ ὑποβαλεῖς ἀνομοιοφύλῳ.¹⁹

אֶלֶּיךָ. *Diversi generis semine.* Ο' διάφορον. "Ἄλλος" ἀνομοιογενές.²⁰

עַל־מִינֵיהֶם. *E diversis florum generibus Saathes* (Graeco-Ven. ἐριόλινον). Ο' ἐκ δύο ὑφασμένον — κίβδηλον²¹. Θ. κώλυμα σατανῇ.²² "Ἄλλος" συνημμένον. "Ἄλλος" ἀνόμιον.²³

20. פְּרָכֶיךָ. Ο' οἰκέτις. "Ἄλλος" δούλη.²⁴

20. שֶׁנֶּחֱרַץ. *Projecta* (desponsata) viro. Ο' διαπεφυλαγμένη ("Ἄλλος" καταδουλωμένη²⁵) ἀνθρώπῳ. "Ἄλλος" ἐπηγγελμένη ἀνδρί.²⁶

תִּהְיֶה תִּרְחָץ. *Castigatio fiat.* Ο' ἐπισκοπῇ ("Ἄλλος" ἐπίσκεψις²⁷) ἔσται — αὐτοῖς²⁸. "Ἄλλος" θνείδος ἔσται αὐτῶν.²⁹

23. וְהָיָה לְךָ. Ο' καὶ περικαθαριεῖτε τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ. Οἱ λοιποὶ ἀκροβυστιεῖτε τὴν ἀκροβυστίαν αὐτῶν.³⁰

עָלֶיךָ. *Immundum.* Ο' ἀπερικάθατος. "Ἄλλος" ἀκρόβυστον.³¹

25. וְהָיָה לְכֶם. *Ad largius reddendum vobis proveniunt summi.* Ο' πρόσθεμα ὑμῖν τὰ γεννήματα αὐτοῦ. Σ. ἀνάγοντες τὸ γέννημα αὐτοῦ.³² "Ἄλλος" καὶ συνάξετε ὑμῖν τὴν πρόσ-
οδον αὐτοῦ.³³

26. (וְהָיָה) לְכֶם. *Ne comedatis cum sanguine* (s. super montes). Ο' μὴ ἔσθετε ἐπὶ τῶν ὀρέων. "Ἄλλος" οὐ φάγεσθε ἐπὶ τοῦ αἵματος.³⁴ "Ἄλλος" οὐ φάγεσθε ἐπὶ τοῦ δώματος.³⁵

וְהָיָה לְכֶם. *Ne auguria capletis.* Ο' καὶ οὐκ οἰωνεύετε. 'Α. οὐ κληδονισθήσεσθε.³⁶

¹³ Sic Comp., Codd. V, VII, X, Lips., 15, 16, 18, alii. Lucif. Calarit.: *consenties*.

¹⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130.

¹⁵ Sic in marg. Codd. Lips., 85, 130.

¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips.

¹⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130.

¹⁸ Sic in marg. Codd. 85. Cod. 130 in marg. ad οὐκ ἐπιβαλεῖς *σεσσητῷ* cumulate affert: κώλυμα οὐχ ὑποβαλεῖς ἀνόμως φύλῳ (sic). ἀνομογενές (sic). συνημμένον. Θ. ἀνόμιον.

¹⁹ Cod. 128. Sic sine nom. (cum ἀνόμως φύλῳ) Cod. 130.

²⁰ Sic in marg. Codd. 128, 130. Cf. Hex. ad Deut. xxii. 9. Ad ὀφειλον (sic) in marg. Codd. X, Lips. (cum ἀστανῇ): κώλυμα σατανῇ, quod ad lectionem sequentem pertinet.

²¹ Obelum exhibet Cod. V, frustra. Nam κίβδηλον pro Hebraeo תְּבִיבִיב, vocabulo obscurae originis et incertae significationis, positum esse, demonstrat locus parallelus Deut. xxii. 11.

²² Sic in marg. sine nom. Codd. X, Lips., ut supra. Ad κίβδηλον Anon. in Cat. Niceph. p. 1088: "Ἄλλος φησι: κώλυμα Σατάν. Hesych.: "Unde [MS. unde et] pro *reprobo* et *abominabili* Theodotion *Satanæ* [MS. *Sathane*] edidit, sic utique inveniens in Hebraeo, et conservans sicut invenit, ut nomine *Satanæ* [MS. *Sathane*] planior legislatoris efficitur [MS. effice-

retur] intentio."

²³ Ad ὑφασμένον Cod. 128 in marg.: συνημμένον. ἀνόμιον. Posteriorem lectionem Theodotioni vindicat Cod. 130, ut supra.

²⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130.

²⁵ Cod. 56 in marg.

²⁶ Sic in marg. Codd. X (cum ἐπιγ.). Lips. (cum ἐπιγ.).

²⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum ἐπισκέψεται). Mox obelus est in Cod. V.

²⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips.

²⁹ "Sic Catenae Regiae [Cat. Niceph. p. 1090] et Drusius [Nobil.: Schol. Oἱ λοιποὶ φασὶν ἀκροβυστιεῖτε]."

Montef. Pro intransitivo ἀκροβυστιεῖτε, nos ἀκροβυστιεῖτε (ab ἀκροβυστίῳ) e Cod. Lips. (qui αὐτοῦ habet) arripuimus. Neutra forma, quod sciamus, aliunde nota est.

³⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips.

³¹ Cod. 128. Sic sine nom. (cum γόνιμα) Cod. 130.

³² Sic in marg. Codd. X (unde Holmesii amanuensis προσδοκίαν pro πρόσθετον exscripsit, invito Montef.). Lips. Duplex versio, καὶ συνάξετε ὑμῖν τὴν πρ. αὐτοῦ πρόσθεμα ὑμῖν τὰ γ. αὐτοῦ, est in Cod. 18.

³³ Sic Cod. 85 in marg. In textu pro τῶν ὀρέων, τοῦ αἵματος habet Cod. 15.

Ad ἐν Cod. VII in marg. manu 2da: τῶν αἱμάτων.

³⁴ Nobil., Cat. Niceph. p. 1091.

³⁵ Cod. Lips. (cum — σθα).

Sic in marg. sine nom. Cod. 130; in textu (!) autem

27. תְּקַפּוּ אֶת רִאשֵׁי הָאָזְנוֹת. *Ne in orbem ducatis extremitatem capitis vestri.* Ο'. οὐ ποιήσετε σισόην ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. 'Α. οὐ περικυκλώσεις τὸ κλίμα τῆς κεφαλῆς σου.³⁶ Σ. οὐ περιεξυρήσετε κύκλῳ τὴν πρόσοψιν τῆς κεφαλῆς ὑμῶν.³⁷ Θ. οὐ κυκλώσετε τὸ φαᾶθ τῆς κεφαλῆς.³⁸

תְּקַפּוּ אֶת הָאָזְנוֹת. *Extremitatem barbae tuae.* Ο'. τὴν ὄψιν τοῦ πάγωνος ὑμῶν. (Θ.) τὸ φαλλέ (fort. φαᾶθ) τοῦ πάγωνός σου.³⁹

28. וְהָיָה. *Et incisuram.* Ο'. καὶ ἐντομίδας ('Αλλος· σπάραγμα⁴⁰).

29. וְהָיָה. Ο'. ἀνομίας. 'Αλλος· ζέμμα ἐστίν.⁴¹

30. סַכְרָרִיּוֹ. *Sacrarium meum.* Ο'. ἀπὸ τῶν ἁγίων μου. 'Αλλος· τὸ ἀκρίβασμά μου.⁴²

31. וְהָיָה לָכֵן אֲלֵיכֶם וְלֵאחֵיכֶם אֲלֵיכֶם. *Ne convertatis vos ad veneficos (evocantes mortuorum manes), et ad hariolos.* Ο'. οὐκ ἐπακολουθήσετε ἐγγαστριμύθοις ('Αλλος· μάντεις⁴³), καὶ τοῖς ἐπαοιδόις. 'Αλλος· μὴ ἐκκλίνητε πρὸς τοὺς θελητάς, καὶ πρὸς τοὺς γνώστας.⁴⁴

32. שִׁבְיָה. *Canitiei.* Ο'. πολιοῦ. 'Αλλος· πρεσβυτέρου.⁴⁵

33. וְהָיָה. Ο'. οὐ θλίψετε. 'Αλλος· οὐ κακώσετε.⁴⁶

34. וְהָיָה. Ο'. ὁ προσπορευόμενος. 'Αλλος· ὁ προσηλυτεύων.⁴⁷

וְהָיָה. Ο'. προσήλυτοι. 'Αλλοι· γειώραι, πάροικοι.⁴⁸

36. וְהָיָה לָכֵן אֲלֵיכֶם. Ο'. καὶ στάθμια δίκαια, ✕ καὶ οἰφί δίκαιον.⁴⁹ 'Αλλος· λίθους δικαίους, καὶ οἰφί δίκαιον.⁵⁰

37. וְהָיָה. Ο'. τὰ προστάγματά ('Αλλος· δικαιώματα⁵¹) μου.

Cap. XIX. 12. הָיָה. ⁵² 14. הָיָה. ⁵³ ὁ θεὸς ὑμῶν.

16. הָיָה. ⁵⁴ ὁ θεὸς ὑμῶν. 23. הָיָה. ⁵⁵ ὁ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν.

CAP. XX.

2. וְהָיָה לָכֵן אֲלֵיכֶם. Ο'. ἡ ἀπὸ τῶν γεγεννημένων (alia exempl. προσγεγεννημένων¹) προσηλυτῶν. 'Αλλος· ἡ τῶν προσηλυτῶν τῶν προσκειμένων.²

2, 3. וְהָיָה. Ο'. ἀρχοντι. 'Α. τῷ Μολόχ.³

Cod. 85. Ad φθερίτε (v. 27) Cod. 128 in marg.: Λοιποὶ οὐκαὶ οὐκ οἰωνέσθε (sic). Ad οὐκ οἰωνέσθε (sic) Cod. VII in marg. inf. manu 2da: οὐ μαντεύσθε (sic) διὰ τῶν σαρκοφάγων ὀρνέων, οἷον διὰ τῶν γνῶν, οὐδὲ διὰ τῶν ἐτέρων ὀρνέων σκοπεύσθε (sic).

³⁶ Nobil., Cat. Niceph. p. 1092 (cum περικυκλώση). Ad κλίμα (non κλίμα, ut Regii codd. apud Montef.) cf. Hex. ad Num. xxiv. 17. Jerem. xlviii. 45. ³⁷ Codd. X, Lips., 85 (cum ὄψιν), 128 (sine nom., cum κύκλῳ in fine), 130 (sine nom., cum ὄψιν), Cat. Niceph. ibid. Hesyeh.: "Insuper nec comat in rotundum tendere, id est, non radere in rotundum aspectum capitis, sicut et Sym. edidit, quemadmodum etiam hi facere consueverunt, qui barbaricas student comas; propter quod hoc LXX σισόην, forsitan propter magnitudinem concursorum capillorum, appellaverunt." ³⁸ Nobil., Codd. X, Lips., 130 (sine nom.), Cat. Niceph. ibid. Minus probabiliter Cod. 85: Θ. οὐ ποιήσετε τὸ φ. τῆς κ.

³⁹ Sic in marg. sine nom. Cod. 130. Cod. 85 Symmacho continuat: τὸ φαλλέ τοῦ π. σου. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* p. 94. ⁴⁰ Cod. 128 in marg. ζέμμα. ⁴¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cod. 130 in marg. ζέμμα. Cf. ad Cap. xviii. 17. ⁴² Sic in marg. Codd. X, 85, 130. Lectio aliorum, ut videtur,

spectat. ⁴³ Sic in marg. Codd. X, Lips. (Ad ἐγγαστριμύθοις Cod. VII in marg. manu 2da: μάγοις; ad ἐπαοιδόις autem, ut videtur: ἀναγνωρισταῖς.) ⁴⁴ Nobil. (sine ποδὸς posteriore), Cat. Niceph. p. 1093. Sic in marg. sine nom. Codd. 85, 130. Cf. ad Cap. xx. 6. ⁴⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. Mox ad πρεσβυτέρου iidem appingunt: σοφοῦ. Cf. ad Cap. ix. 1. ⁴⁶ Cod. 85 in marg. Vitiose Cod. 130: οὐκ ἀπώσετε. Cf. ad Cap. xvi. 29. ⁴⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips.

⁴⁸ Sic in marg. Codd. X (cum γεώραι), Lips. ⁴⁹ Sic Cod. V (cum ✕ καὶ οἰ... deficientibus ceteris usque ad Num. xxv. 3), et sine aster. Codd. VII (cum καὶ στ. δ. καὶ υφί (sic) δίκαιον in marg. manu 1ma), 128.

⁵⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. Codd. 85, 130 in marg. ad ζυγὰ δίκαια: λίθους δικαίους; et ad χουὺς δικαίους: οἰφί δίκαιον. ⁵¹ Cod. 130 in marg. ⁵² Cod. V. Deest in Comp., Ald., Codd. III, 15, 32, alii.

⁵³ Idem. ⁵⁴ Idem, qui male pingit: ὁ θεὸς ὑμῶν. ⁵⁵ Idem.

Clausulam reprobant Cod. 58, Arab. 1, 2.

CAP. XX. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, Lips., 16, 18, alii. ² Sic in textu Codd. 19, 108, 118.

³ Cod. VII in marg. manu 1ma (bis). Sic in marg. sine nom. Codd. X (in priore loco), Lips. (idem), 85 (bis, cum

2. **וְהָיָה**. Ο'. τὸ ἔθνος τὸ ἐπὶ τῆς γῆς. "Αλλος" ὁ λαὸς τῆς γῆς.⁴
4. **וְהָיָה עַם יִשְׂרָאֵל כְּעַם אֲרָץ**. Si autem aversione averterit populus terrae. Ο'. ἐὰν δὲ ὑπερόψει ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς. "Αλλος" καὶ ἐὰν κρύψει κρύψωσιν ὁ λαὸς τῆς γῆς.⁵
- לְמַלְכָּהּ**. Ο'. ἄρχοντι. 'Α. τῷ Μολόχ.⁶
5. **וְהָיוּ אֲחֵיהֶם**. Qui scortantur ad exemplum ejus. Ο'. τοὺς ὁμοιοῦντας αὐτῷ. "Αλλος" (τοὺς) πορνεύοντας ὁπίσω (αὐτοῦ).⁷
- וְהָיוּ אֲחֵיהֶם**. Ο'. εἰς τοὺς ἄρχοντας. "Αλλος" ὁπίσω τοῦ Μολόχ.⁸
6. **וְהָיוּ אֲחֵיהֶם**. Ο'. ἐπακολουθήσῃ ἐγγαστριμύθοις ἢ ἐπαοιδοῖς. "Αλλος" ἐκκληνῇ πρὸς τοὺς θελητάς, καὶ πρὸς τοὺς γνώστας.⁹
7. **וְהָיוּ אֲחֵיהֶם**. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἀγιασθήσεσθε.¹⁰
8. **וְהָיוּ אֲחֵיהֶם**. Ο'. τὰ προστάγματά ("Αλλος" ἡκριβασμένα) μου.¹¹
9. **וְהָיוּ אֲחֵיהֶם**. Ο'. κακῶς εἶπη. "Αλλος" καταράσεται.¹²

- "Αλλος" καθυβρίσῃ.¹³
9. **וְהָיוּ אֲחֵיהֶם**. Ο'. ἔνοχος ἔσται. "Αλλος" αἷμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ.¹⁴
11. **וְהָיוּ אֲחֵיהֶם**. Ο'. καὶ ἐὰν τις ("Αλλος" καὶ ἄνθρωπος ὃς ἀν¹⁵) κοιμηθῇ.
- וְהָיוּ אֲחֵיהֶם**. Ο'. μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. [Τὸ Σαμαρειτικόν μετὰ γυναικὸς ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ].¹⁶
- וְהָיוּ ΑἲΜΑΤΑ**. Ο'. ἀσχημοσύνην. "Αλλος" αἰδῶ.¹⁷
- וְהָיוּ ΑἲΜΑΤΑ**. Ο'. ἔνοχοί εἰσι. "Αλλος" αἵματα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς.¹⁸
12. **וְהָיוּ ΑἲΜΑΤΑ**. Ο'. ἡσεβήκασιν γάρ. ('Α.) ἀπειρημένον (ἐποίησαν). (Θ.) θαβὲλ ἐποίησαν.¹⁹
14. **וְהָיוּ ΑἲΜΑΤΑ**. Ο'. ἀνόμημα. "Αλλος" ζέμμα.²⁰
16. **וְהָיוּ ΑἲΜΑΤΑ**. Ο'. βιβασθῆναι. "Αλλος" συγγενέσθαι.²¹
17. **וְהָיוּ ΑἲΜΑΤΑ**. Probrum. Ο'. δνειδος. "Αλλος" + φείσεις, s. φεισεις.²²
- וְהָיוּ ΑἲΜΑΤΑ**. Ο'. ἁμαρτίαν κομιοῦνται. "Αλλος" ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήσεται.²³
18. **וְהָיוּ ΑἲΜΑΤΑ**. Ο'. τὴν πηγὴν ("Αλλος" ῥύσιν²⁴) αὐτῆς.

τοῦ Μολόχ), 130 (bis, cum τοῦ Μολόχ). In posteriore loco Cod. 58 in textu: τῷ Μολόχ, ὃ ἐστὶ τῷ ἐιδώλῳ. ⁴ Sic in marg. Codd. X, 85. ⁶ Cat. Niceph. p. 1096. Codd. 85, 130, in marg. sine nom.: ἐκκρύψει κρύψωσιν ὁ λ. τῆς γῆς. ⁶ Cod. VII, ut ante. Sic in marg. sine nom. Codd. 128, 130 (cum τοῦ Μολόχ). ⁷ Cod. X in marg. ⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130 (uterque cum eis τὸν ἄρχοντα in textu). ⁹ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), 85 (cum ἐκκληνῇ), 130. Montef. e Cod. 85 eruit: 'Α. ἐκκληνῇ κ. τ. ε., invito Holmesii amanuensi. Cf. ad Cap. xix. 31. ¹⁰ Sic Comp., Codd. VII (in marg. char. unciali, cum -σθαι), 19, 54, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹¹ Sic in marg. Codd. 85, 130 (uterque cum ἀκριβασμένα, non, ut Holmes., ἀκριβάσματα). Cf. ad Cap. xviii. 26. ¹² Cat. Niceph. p. 1096. Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. ad Cap. xix. 14. ¹³ Cod. X in marg., teste Montef. Holmesius e eodem exscripsit: κατηράσαστο. καθυβρίσῃ; et paulo post ad κακῶς εἶπεν: καταράσαστο. ¹⁴ Sic in marg. Codd. X, 85, 130 (cum ἐπ' αὐτῷ). ¹⁵ Sic in textu Codd. 54, 75, Arm. 1. ¹⁶ "Samaritani lectionem mutuamur ex tribus Regiis, quorum unus alteram lectionem affert, nempe, [μετὰ] τῆς μητρὸς αὐτοῦ."—Montef.

Versio Samaritana, quae nunc fertur, ab Hebraeo non discedit. Sed revera lectio pertinet ad v. 20, ubi vide. ¹⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. xviii. 7. ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, et (ad v. 16) 130. ¹⁹ Codd. X, Lips., in marg.: ἀπειρημένον θαβὲλ ἐποίησαν. Codd. 85, 130, in marg.: θαβὲλ ἐποίησαν. Cf. ad Cap. xviii. 23. ²⁰ Sic in marg. Codd. X (cum ζ. πορνεία), Lips. (idem), 85, 130. Cf. ad Cap. xviii. 17. ²¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. xviii. 23. Cod. VII in marg. manu 2da: κοιτασθῆναι. ²² Sic in marg. Cod. X. Prior scriptura est in schedis Montefalconii, altera apud Holmesium. Montef. tamen in Appendice edidit φείσεις, mire notans: "Sic videtur esse ρῆς Graecis literis expressum pro χαρῶν." Scriptura φείσεις nescio an innuere possit vocabulum vix Graecum φείσεις, quod cum ρῆς, misericordia, consonat: altera autem φάσεις a φάσις, delatio, malus rumor, proxime abest. Sed vereor ne hoc sit hariolari. ²³ Sic in textu Comp., Codd. VII, X, Lips. (cum κομιοῦνται in marg.), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, 130, uterque cum αὐτῶν κομιοῦνται in marg.). ²⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. Ad ἀποκαθμίτης Cod. VII in

19. **וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Ο. τὴν γὰρ οἰκειότητα ἀπεκάλυψεν, ἀμαρτίαν ἀποίσονται. "Αλλος· ὅτι τὴν σάρκα αὐτῶν ἡσχημόνησεν, ἀνομίαν αὐτῶν ἀροῦσιν.³⁵ "Αλλος· ὅτι τὸ λίμμα αὐτοῦ...³⁶
20. **וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Ο. ὁ δὲ ἄν. Alia exempl. καὶ ἄνθρωπος (s. ἄνθρωπος) ὁ δὲ ἄν.³⁷
- וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Cum amita (uxore patris) ejus. Ο. μετὰ τῆς συγγενεὸς αὐτοῦ. "Αλλος· δωδασθ.³⁸ "Αλλος· (μετὰ) γυναικὸς θεοῦ αὐτοῦ.³⁹ Τὸ Σαμαρειτικόν· μετὰ γυναικὸς ἀδελφοῦ πατρὸς (s. τῆς μητρὸς) αὐτοῦ.⁴⁰
- וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Ο. τῆς συγγενείας αὐτοῦ. "Αλλος· δωδασθ.⁴¹ "Αλλος· τοῦ θεοῦ αὐτοῦ.⁴²
21. **וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Ο. ἀκαθαρσία. "Αλλος· νεδδά. "Αλλος· μίασμα.⁴³
- וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Ο. ἀτεκνοὶ ἀποθανοῦνται (Σ. Θ. ἔσονται.⁴⁴).
22. **וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Ο. τὰ προστάγματα ("Αλλος· ἡκριβωμένα⁴⁵) μου.
- וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Ο. καὶ οὐ μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν (Σ. ἐξεμέση ὑμᾶς. Θ. ἀποβάλλῃ ὑμᾶς⁴⁶).
23. **וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Ο. τοῖς νομίμοις τῶν ἐθνῶν. "Αλλος· ἐν τοῖς ἡκριβασμένοις τοῦ ἔθνους.⁴⁷
- וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Ο. οὐδὲ ἐξαποστέλλω ἀφ' ὑμῶν. Οἱ λοιποὶ δ' ἐκβάλλω ἐγὼ ἀπὸ προσώπου ὑμῶν.⁴⁸
- וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Ο. καὶ ἐβδελυξάμην ("Αλλος· ὥργισθην⁴⁹).
25. **וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Et in omnibus quibus reptat terra. Ο. καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐρπετοῖς τῆς γῆς. "Αλλος· (καὶ ἐν πᾶσι) οἷς ἐξέρπει ἡ ἀδαμά.⁵⁰
27. **וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Ο. αὐτῶν. "Αλλος· ἐν αὐτῷ.⁵¹
- וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Ο. ἐγγαστρίμυθος ἡ ἐπαοιδός. "Αλλος· θελητῆς ἡ γνώστης.⁵²

CAP. XXI.

5. **וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Ο. καὶ τὴν ὄψιν ("Αλλος· τὸ φαάθ⁵³).
6. **וְאֵלֶּיךָ יָשָׁב**. Ο. τὰς γὰρ θυσίας κυρίου δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτῶν. "Αλλος· ὅτι τὰ πυρὰ κυρίου ἄρτους θεοῦ αὐτῶν.⁵⁴

✠ marg. manu 2da: κεκοινωνήσης ἀπὸ τῆς συνηθείας. ²⁵ Sic in marg. Codd. X (qui Aquilae immerito tribuit), Lips. (sine nom.). Cf. Scharfenb. in *Animadv.* p. 96. ²⁶ Cod. X in marg. Cf. ad Cap. xviii. 6. Ad τὴν γὰρ οἰκειότητα Cod. 130 in marg.: ὅτι τὸ αἶμα (sic) αὐτοῦ. Cf. ad Cap. xviii. 12. ²⁷ Prior lectio est in Codd. VII (ex corr. char. unciali), 58; posterior in Codd. 54, 74, 76, Arab. 1, 2, Arm. ²⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130. ²⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 54, 74, alii. ³⁰ Codd. 57, 73, Cat. Niceph. p. 1098 (cum τῆς μητρὸς). In versione Samaritana habetur עֲבִיכְתָּה עַם, cum amita ejus. Cf. ad v. 11. ³¹ Cod. 130 in marg. ³² Sic in textu Codd. X, 54, 74, alii. Cod. Lips. in marg.: ἀσχημοσύνην τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν. ³³ Codd. 85, 130, in marg.: νεδδά. Codd. X, Lips., in marg.: νεδδά ἐστὶ μίασμα (μίσημα Lips.). Cf. ad Cap. xviii. 19. ³⁴ Sic in marg. sine nom. Codd. 85, 130. Hesych.: "Hoc autem ostendit etiam Sym. edens planius, sed et Theod., qui pro eo quod dictum est, sine filiis morientur, sine filiis erunt, uterque ediderunt." Lectionem duorum interpretum etiam ad v. 20, ubi in Hebraeo est וְאֵלֶּיךָ, perperam applicat Montef. ³⁵ Sic in marg. Cod. 85, qui ad κρίματα male refert.

✠ ³⁶ Codd. X, Lips., in marg. sine nom.: ἀποβάλλῃ ἐξολοθρεύσει, ubi vox posterior glossam sapit. Cod. 85 in marg.: ἐπιβάλλῃ ὑμᾶς. Cod. 130 in marg.: ἐπιβάλλῃ ὑμῖν. Hesych.: "Hoc est enim evomere, quod et Symmachus, similiter et Theodotion abjicere edidit." Unde Montef. eruit: Σ. Θ. ἀποβάλλῃ ὑμᾶς. Sed Hesychii locus sic distinguendus est: "Quod et Symmachus similiter [h. e. evomere], et Theod. abjicere edidit." Cf. ad Cap. xviii. 28. Glossae in marg. Cod. VII: οὐ μὴ ἀπαρσθῇ. οὐ μὴ βδελύξηται. ³⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ³⁸ Hesych.: "Quas ego expulsiurus sum, ait, ante vos: quod ceteri interpretum ediderunt: quas ejicio ego a facie vestra, LXX autem, a vobis; id est, daemonia." ³⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁴⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130, qui omnes ἐξέρπειν ἀδαμά scribunt. Cf. Hex. ad Gen. ii. 7. iii. 18. ⁴¹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 54, 129. ⁴² Sic Cod. X in marg. Cod. 85, 130, in marg.: θελητῆς. Cf. ad v. 6. CAP. XXI. ¹ Sic Cod. 130 in marg. Cf. ad Cap. xix. 27. ² Sic in marg. Codd. 85, 130. Pro πυρὰ (cf. ad Cap. ii. 9) Montef. e Cod. 85 edidit πύρρα (sic); Holmesii autem amanuensis παρὰ (sic).

7. הָזֶה. Ο'. πόρνην. "Αλλος' ἐνδιηλλαγμένην.³
 הָזֶה. Ο'. καὶ βεβηλωμένην. Schol. ["Αλ-
 λος"] ἀκάθαρτον, λεπρώσαν, ἢ ἐν αἰμορροΐᾳ, ἢ
 ἐθνικῇ.⁴
 8. הָזֶה. Ο'. τὰ δῶρα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν οὗτος προσφέρει. Οἱ
 λοιποὶ ὅτι τοὺς ἄρτους τοῦ θεοῦ σου αὐτὸς προσ-
 φέρει.⁵
 10. הָזֶה. Ο'. τοῦ ἐπικεχυμένου. "Αλλος' φ'
 ἐπεχύθη.⁶
 הָזֶה. Ο'. τοῦ ἐλαίου τοῦ χριστοῦ.
 "Αλλος' τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως.⁷
 הָזֶה. Et qui impleverit manum suam
 (consecratus fuerit). Ο'. καὶ τετελειωμένον
 (alia exempl. add. τὰς χεῖρας αὐτοῦ).⁸
 הָזֶה. Ο'. τὰ ἱμάτια. Alia exempl. τὰ
 ἄγια.⁹ Οἱ λοιποὶ τὰ ἱμάτια.¹⁰
 הָזֶה. Non nudabit. Ο'. οὐκ ἀποκιδα-
 ρώσει. "Αλλος' φησὶν οὐκ ἀπομιτρώσει.¹¹ "Αλ-
 λος' οὐκ ἀποκαλύψει.¹²
 הָזֶה. Disrumpet. Ο'. διαρρήξει. "Αλλος'
 παραλύσει.¹³
 11. הָזֶה. Ο'. καὶ ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ

τετελευτηκυία ("Αλλος' πάσαις ψυχαῖς νε-
 κραῖς¹⁴).

12. הָזֶה. Ο'. καὶ ἐκ τῶν ἁγίων ("Αλλος'
 τοῦ ἁγιάσματος¹⁵).
 הָזֶה. Nam con-
 secratio olei unctionis Dei sui est super eo.
 Ο'. ὅτι τὸ ἅγιον ἔλαιον τὸ χριστὸν τοῦ θεοῦ
 ἐπ' αὐτῷ. 'Α. ὅτι ἀφόρισμα ἔλαιον ἀλείψματος
 θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. Σ. ὅτι ἄθικτον ἔλαιον
 τοῦ χρίσματος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. Θ.
 ὅτι τὸ ναζὲρ ἔλαιον τὸ χριστὸν παρὰ θεοῦ
 αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ.¹⁶
 14. הָזֶה. Ο'. ἐκ τοῦ λαοῦ (alia exempl. γένους¹⁷)
 αὐτοῦ.
 17. הָזֶה. Ο'. Vacat. Alia exempl. λέγων.¹⁸
 הָזֶה. Ο'. τινί. "Αλλος' ἐν φ'.¹⁹
 הָזֶה. Ο'. τὰ δῶρα. Οἱ λοιποὶ τοὺς ἄρτους.²⁰
 18. הָזֶה. Claudus. Ο'. χωλός. "Αλλος' βλαι-
 σός.²¹
 20. הָזֶה. Pusillus. Ο'. ἔφηλος (lentiginosus). "Αλ-
 λος' νάνος.²²
 הָזֶה. Maculatus (Graeco-Ven. λελευκω-
 μένος) oculo suo. Ο'. πτίλλος (s. πτιλός²³) τοὺς

³ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum ἐνδιηλλαγμένην). Vox est Aquilae peculiaris, sed pro Hebraeo הָזֶה, quod idem sonat. Cf. Hex. ad Hos. iv. 14. ⁴ Cat. Niceph. p. 1101. Idem scholium Montef. e Cod. Regio protulit ad Cap. xx. 18, cum quo loco nihil commune habet, et ex eo notam hexaplarem commentus est: Ο'. ἀποκαθμένης. "Αλλος' ἐν αἰμορροΐᾳ. Cf. Scharfenb. in Animadv. p. 98. ⁵ Hesych.: "Etenim quod LXX dixerunt: Dona Domini Dei vestri ipse [αὐτὸς Codd. 74, 75] offeret, ceteri interpretum ediderunt: Quia panes Dei tui ipse offeret." Cod. 130 in marg.: ὅτι τοὺς ἄρτους. ⁶ Cod. 130 in marg. (non, ut Holmes., φ' ἐπιχύθη). Arm. 1 in textu: cuius in carni infusum est. ⁷ Sic in textu Codd. 54, 75, Arm. 1. In Codd. X, Lips., duplex est lectio: τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως τοῦ ἐλαίου τοῦ χριστοῦ. ⁸ Sic Comp., Codd. VII (in marg. manu 2da), X, 15 (sine αὐτοῦ), 18, alii, Arm. 1. ⁹ Sic Comp., Codd. X, Lips., 15, 16, 18, alii (inter quos Cod. 130 in marg.). ¹⁰ Codd. X, Lips. ¹¹ Cat. Niceph. p. 1102. Sic in textu Codd. 54, 55, 71, 75; in marg. autem Codd. 85, 130, uterque cum μετρώσει. ¹² Sic

in marg. Codd. X, Lips. Cod. VII in marg. manu 2da οὐκ ἀποσκεπάσει. ¹³ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. Cap. xiii. 45 in LXX. ¹⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130 (cum π. ταῖς ψ.). ¹⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁶ Euseb. in Dem. Evang. p. 349, qui praeterea notat: "Ὅστε εἶναι τὸ ναζὲρ κατὰ μὲν τοὺς Ο', ἁγίων' κατὰ δὲ τὸν Ἀκύλαν, ἀφόρισμα' κατὰ δὲ τὸν Σύμμαχον, ἄθικτον' ὥστε ἐκ τούτου τὸ ναζιραῖον ὄνομα σημαίνει ἥτοι τὸ ἅγιον, ἢ τὸν ἀφορισμένον, ἢ τὸν ἄθικτον. Ad Aquilam cf. Hex. ad 2 Reg. i. 10. 4 Reg. xi. 12. Psal. cxxxi. 18. Ad Sym. cf. ad Cap. viii. 9. ¹⁷ Sic Comp., Codd. X, XI, Lips., 15, 16, alii, Arm. 1. Hesych.: "Secundum LXX autem, virginem de genere suo accipiet." ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. X, Lips., 15, 18, alii. ¹⁹ Cod. X in marg. ²⁰ Codd. X, 130. Cod. 54 in textu: τὰ δῶρα τοὺς ἄρτους. ²¹ Cod. X in marg.: βλαῖος (sic). ²² Sic in marg. Codd. X (ad πτίλ-
 λος), Lips. (ad ἔφηλος), uterque cum νάνος. Nobiscum facit interpres Samaritanus, qui pro הָזֶה dedit הָזֶה. Ad ἔφηλος Cod. VII in marg. manu 2da: φακωτός (a φακός, quod Hesych. exponit: μέλασμα τι ἐν τῇ ὄψει). ²³ Cod. VII in

ὀφθαλμούς. Ἀ. ὑπόχυμα...²⁴ Aliter: Ἀ. Σ. Θ. λεύκωμα (ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς).²⁵ Ἄλλος· στρεβλός...²⁶

20. קִרְחֵי תִּשְׁתָּהּ. Contritus testiculis. Ο'. μονόρχις. Ἄλλος· ὑστερῶν πνεῦμα.²⁷

21. תִּשְׁתָּהּ-תִּשְׁתָּהּ. Ο'. τὰς θυσίας. Ἄλλος· (τὰ) πυρά.²⁸ חֶלֶף. Ο'. τὰ δῶρα. Ἄλλος· τοὺς ἄρτους.²⁹

22. לֵאֱלֹהִים. Ο'. οὐκ ἐγγιεί. Ἄλλος· οὐ προσελεύσεται.³⁰

Cap. XXI. 13. — ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ 4.³¹

CAP. XXII.

2. וַיִּנָּחֵם. Et separent se. Ο'. καὶ προσεχέτωσαν (Ἄλλος· φυλασσέσθωσαν¹).

3. כִּלְכִּל. Ο'. ἀπ' ἐμοῦ. Ἄλλος· ἀπὸ προσώπου μου.²

4. וַיִּשָּׂא אִישׁ אֶת אֵת. Ο'. καὶ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος. Ἄλλος· ἀνὴρ ἀπὸ σπέρματος.³

marg. manu 2da: πῦλός (sic) ἐστι κατὰ τὸ σῶμα, ὃ τὰ βλεφάρων τῶν ὀφθαλμῶν βεβλαμμένα ἔχων, τῶν τριχῶν ἀποπεσόντων.²⁴ Hesyeh.: "Lippus, et albuginem habens in oculo... Suffusio autem, quod Aq. edidit, quia non omnibus patet, sed solis doctis medicis, in tumore recte accipitur; neque enim ab omnibus passio haec, sed a solis illis, qui sciunt discernere quae ad animum pertinent, cognoscitur." Pro suffusione Montef. tentat ὑπόχυσις, sed quod edidimus offert Cod. 58 in marg. (!) pro ἔφηλος.

²⁵ Cod. VII in marg. manu 1ma (ad ἔφηλος): Ἀ. Σ. Θ. λεύκωμα. Codd. X, Lips., in marg. (ad πῦλός): Οἱ λοιποὶ λεύκωμα. Cod. 130 in marg. (ad ἡ πῦλός τ. ὁ.): Ἀ. λεύκωμα; et sic sine nom. Codd. 54, 58, 85 (ad ἔφηλος). Praeterea ad ἔφηλος Cod. 56 in marg.: ἔχων λεύκωμα; et Cod. 128 in marg.: λεύκωμα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς. Nescio an Symmachus verterit: ἡ λεύκωμα ἔχων ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, eumque, ut solet, imitatus fuerit Hieron., vertens: et albuginem habens in oculo.

²⁶ Sic in marg. (ad πῦλός, ut videtur) Codd. X, Lips. ²⁷ Idem. Fortasse ad קִרְחֵי tantum pertinet lectio. ²⁸ Cod. 130 in marg. (cum πύρα). Cf. ad Cap. ii. 3. ²⁹ Cod. Lips. in marg. Sic ad v. 22 Cod. 130 in marg.; in textu autem Codd. X, 85. ³⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130. ³¹ Sic Grabiun, nescio quo auctore.

CAP. XXII. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cod. 54 in textu: φυλασσέσθω, καὶ προσεχέ. ² Sic in textu Codd. 54,

4. וְכִי יִנָּחֵם. Ο'. λεπρᾶ ἢ γονορρυεῖ. Alia exempl. λεπρὸς ἢ γονορρυή.⁴ Ἄλλος· λεπρὸς ἢ ῥέων.⁵

6. לֹא יֵאָכֶל. Ο'. οὐκ ἔδεσται. Alia exempl. οὐ φάγεται.⁶

7. חֶלֶם. Ο'. ἄρτος ((Σ.) τροφή⁷) αὐτοῦ.

8. תִּשְׁתָּהּ. Ο'. θηριάλτων. Ἄλλος· ἀπερριμμένον.⁸

10. וְיִרְיֵה. Ο'. ἀλλογενής. Ἄλλος· ἀλλότριος.⁹

11. בֹּ. Ο'. ἐκ τῶν ἄρτων αὐτοῦ. Ἄλλος· ἀπ' αὐτῶν.¹⁰

חֶלֶם. Ο'. τῶν ἄρτων αὐτοῦ. Aliter: Ο'. τῶν ἀγίων. [Ἀ.] Σ. τῆς τροφῆς αὐτοῦ. Θ. (φάγονται) ἐν τοῖς ἄρτοις αὐτοῦ.¹¹

13. מִלֶּחֶם. Ο'. ἀπὸ τῶν ἄρτων (Ἄλλος· ἀγίων¹²).

14. שִׁקְרָה-תִּשְׁתָּהּ. Ο'. τὸ ἅγιον. Ἄλλος· ἀργύριον.¹³

15. לִישָׁרָאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל-תִּשְׁתָּהּ. Ο'. τὰ ἅγια τῶν υἱῶν (alia exempl. τῶν ἀγίων¹⁴) Ἰσραήλ.

74, alii, Arm. i. ³ Sic in marg. Codd. 85, 130. ⁴ Sic Comp., Codd. III, 19, 58, alii. ⁵ Sic in marg. Codd. X

(cum ἡ λ. ἡ ῥ.), Lips. (idem), 85, 130. ⁶ Sic Codd. 16, 30, alii (inter quos 85, 130, uterque cum οὐχ ἄψηται in marg., unde Montef. dubitanter edidit: Ἄλλος· οὐχ ἄψεται).

⁷ Sic in marg. sine nom. Codd. X, Lips. Cf. nos in Hex. ad Gen. xlvii. 12. ⁸ Sic Cod. Lips. in marg. (cum ἀπεριμ.).

Holmes. ad praecedens θησιμαίων affert: "ἀπερριμμένον margo X, Lips., quod de Lipsiensi plane falsum est. De lectione Cod. X dubitatio subest; nam Montef. ex eo exscripsit: "Ο'. ἀπερριμμένον, marg. θησιμαίων." Certe Graecum ἀπερριμμένον aptius cum חֶלֶם quam cum תִּשְׁתָּהּ componitur. Cf. 2 Reg. xxii. 46 in Hebr. et LXX.

⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ¹⁰ Sic in textu Cod. 55. ¹¹ Cod. 130 in marg.: Ο'. τῶν ἀγίων. Ἀ. Σ.

αὐτοῦ (sic) τῆς τροφῆς αὐτοῦ. Θ. φάγονται κ. τ. ε. Ubi pro αὐτοῦ in priore loco fortasse scribendum ἀπὸ. Ad τῶν ἄρτων Codd. VII (ex corr. manu 2da), 85 (in marg.): τῶν ἀγίων. Cf. ad v. 13. ¹² Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130.

¹³ Idem. Scholium esse videtur. ¹⁴ Sic Codd. 54, 75.

Lectionem posuimus propter Hesyehium, qui testatur: "Ubique distinctione usus est, et Dominicum ministerium significans, secundum LXX duntaxat translationem, sanctorum sancta illud appellavit, quia sacrificium Sancti sanctorum est. Israel autem addens, etc."

15. וְרִיבֹו. *Offerunt.* Ο'. ἀφαιροῦσι. Alia exempl. ἀφοριούσι; alia, ἀναφέρουσι.¹⁵

18. וְאֵל כָּל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ πάση συναγωγῇ (X) υἱῶν (4) 'Ισραήλ.¹⁶

וְכָל-בְּרִיתֵיהֶם. *Pro omnibus votis suis.* Ο'. κατὰ πᾶσαν ὁμολογίαν (X) εὐχῶν (4) αὐτῶν.¹⁷ "Αλλος· ἐξωμοσίαν.¹⁸

וְכָל-בְּרִיתֵיהֶם. Ο'. ἡ κατὰ πᾶσαν αἵρεσιν ("Αλλος· θέλησιν¹⁹) αὐτῶν.

21. וְיֵשׁ כִּי-יִקְרִיב. Ο'. καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν προσ-ενέγκῃ X τὰ δῶρα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν ὁμολογίαν αὐτῶν, ἡ κατὰ πᾶσαν αἵρεσιν αὐτῶν 4.²⁰

לְפָנֶי-לֵא. *Ad separandum (consecrandum) votum.* Ο'. διαστείλλας εὐχὴν. "Αλλος· τοῦ θανασιῶσαι ὄρκον.²¹

וְאֵל כָּל-בְּרִיתֵיהֶם. Ο'. ἡ κατὰ αἵρεσιν. "Αλλος· ἡ εἰς ἐκούσιον.²²

22. שִׁבּוֹר. *Fractum membrs.* Ο'. συντετριμμένον. "Αλλος· ἀχρηστον.²³

23. וְרִיבֹו. *Pumilum.* Ο'. κολοβόκερρον. "Αλλος· κονδοκέρατον.²⁴

וְנִבְּהָ. Ο'. σφάγια. "Αλλος· ἐκούσιον.²⁵

24. וְנִבְּהָ. *Compressum (testiculis).* Ο'. θαδιάν. "Αλλος· σπάδοντα.²⁶

וְנִבְּהָ. *Contusum.* Ο'. ἐκτεθλιμμένον. 'Α. συγκεκολαμμένον (s. ἐκκεκολαμμένον).²⁷

וְנִבְּהָ. *Evulsium.* (Potius: וְנִבְּהָ. *Excisum.*) Ο'. ἐκτομίαν.²⁸ 'Α. κεκομμένον.²⁹

25. וְנִבְּהָ. Ο'. ἄλλογενοῦς. "Αλλος· υἱοῦ ἄλλο-τρίου.³⁰

וְנִבְּהָ. Ο'. τὰ δῶρα. "Αλλος· τοὺς ἄρ-τους.³¹

וְנִבְּהָ. Ο'. δεχθήσεται. "Αλλος· ἐκονσιασθή-σεται.³²

27. וְנִבְּהָ. Ο'. κάρπωμα. "Αλλος· πυρόν.³³

29. וְנִבְּהָ. Ο'. θυσίαν (alia exempl. add. αἰνέ-σεως³⁴) εὐχὴν ("Αλλος· εὐχαριστίαν³⁵) χαρμ-σύνης ("Αλλος· αἰνέσεως.³⁶ "Αλλος· ἐξομολο-γήσεως³⁷).

¹⁵ Prior lectio est in Codd. 15, 54, 64, 75; posterior in Comp., Codd. 16, 32, aliis (inter quos 85, cum προσφέρουσι in marg.).

¹⁶ Sic sine aster. Comp., Codd. VII, XI, 108, 118. In aliis συν. τῶν υἱῶν, vel τῇ συν. τῶν υἱῶν, legitur.

¹⁷ Codd. 85, 130, in marg.: εὐχῶν, quod propter casum secundum ex alio interprete sub asterisco insertum esse crediderim.

¹⁸ Sic in marg. (ad ὁμολογίαν) Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. xxiii. 38.

¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. In priore subjunctur alia lectio, εὐχὴν αὐτῶν, quae ad וְנִבְּהָ commodius aptetur.

²⁰ Sic Codd. X (teste Montef., qui δέρου pro αἵρεσιν αὐτῶν exscripsit), 85 (qui pingit: X καὶ ἄνθρωπος), et sine aster. Codd. Lips. (om. in fine αὐτῶν), 16 (cum δῶρα sine artic., et αὐτοῦ (bis) pro αὐτῶν), 18 (cum καὶ κατὰ pro κατὰ priore, et om. in fine αὐτῶν), 30, 54, alii, Arm. 1. Statim ad σωτηρίου Cod. 130 in marg.: τῶν εἰρηκῶν.

²¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Vox θανασιῶσαι Aquilam sapit (cf. Hex. ad Lev. xxvii. 2. Jesai. xxviii. 29), non ita ὄρκον pro εὐχὴν.

²² Sic in marg. Codd. X (sine ἡ, et ad εἰς δεκτόν; cf. ad Cap. xxii. 25. xxiii. 11), Lips. (idem), 85, 130.

²³ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁴ Idem. Vox sequioris Graecitatis, ejusdem farraginis ac κόνδουρος, a κονδός, brevis. Pro וְנִבְּהָ Graeco-Ven. interpretatus est: ὑπερτασμένον ἢ βεβραχυμένον.

²⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ²⁶ Sic in marg.

Codd. X (ad ἐκτεθλιμμένον, teste Montef.), Lips. (ad θαδιάν).

²⁷ Codd. Lips. (cum ἐκκ.), 85, 130. Huc fortasse pertinet lectio Cod. X (ad ἐκτομίαν): 'Α. ἐκκεκομμένον.

²⁸ Pro Hebraeo וְנִבְּהָ, et evulsium, et excisum, LXX translulerunt: καὶ ἐκτομίαν, καὶ ἀπεσπασμένον, negligerent, ut videtur, pro: καὶ ἀπεσπασμένον (vid. Jos. viii. 6. Jud. xvi. 9 in Hebraeo et LXX), καὶ ἐκτομίαν. Sic Graeco-Ven.: ἀν-σπασμένον τε καὶ τετριμμένον. Hieron. vero, a Senioribus in erroreem inductus: vel sectia ablativisque testiculis.

²⁹ Sic (ad ἐκτομίαν) Cod. 85. Codd. X (ad ἀπεσπασμένον), Lips. (ad ἐκτομίαν): 'Α. κεκυμμένον, vitiose, ut videtur, pro κεκομ-μένον. Hanc autem lectionem non ad וְנִבְּהָ, sed ad וְנִבְּהָ pertinere, ex usu Aquilae vel in locutione notissima וְנִבְּהָ, κόπτειν συνθήκη, colligi potest. Denique Cod. VII in marg. manu 2da (ad ἐκτομίαν, ut videtur): κεκομμένον.

³⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ³¹ Sic in marg.

Codd. 85, 130. Ad τὰ δῶρα Codd. X, Lips., in marg.: τὰ ἅγια.

³² Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad v. 21.

³³ Sic (non πυρόν) Cod. 85 in marg. ³⁴ Sic in marg.

Codd. 85, 130. Cod. 75 in textu (pro θ. εὐχὴν χαρμ.): θυσίαν αἰνέσεως.

³⁵ Cod. X in marg. ³⁶ Sic in marg.

Codd. X, Lips.; in textu autem Cod. 54. ³⁷ Sic Cod. VII

in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Psal. xxv. 7. xli. 5. Jerem. xxxiii. 11.

29. לִרְצֹנְכֶם. O'. εἰς δεκτὸν ὑμῖν. "Αλλος· τῇ
βουλήσει ὑμῶν.³⁸

Cap. XXII. 20. (—) κυρίῳ (4).³⁹ 21. (—) ἢ ἐν
ταῖς ἐορταῖς ὑμῶν (4).⁴⁰

CAP. XXIII.

3. שַׁבַּת שְׁבִתוֹן. O'. σάββατα ἀνάπανσις. "Αλ-
λος· σαββάτων ἐτοιμασία.¹

5. פֶּסַח. O'. πάσχα. "Αλλος· ἐπίσασις.²

6. תֵּאֲכָלוּ. O'. ἔδεσθε. "Αλλος· φάγεσθε.³

7. מְלֶאכֶת עִבְדָּה. Opus cum labore conjunctum.
O'. ἔργον λατρευτὸν ("Αλλος· δουλευτὸν.⁴ "Αλ-
λος· ἐργάσιμον⁵).

8. אֶשָּׁה. O'. ὀλοκαντώματα. "Αλλος· πυρά.⁶

11. יְהִינֵה. Et huc illuc agitabit. O'. καὶ ἀνοίσει
("Αλλος· ἀφοριεῖ⁷).

אֶת־הַדָּגָה. O'. τὸ δράγμα ("Αλλος· γόμερ⁸).

11. לִרְצֹנְכֶם. O'. δεκτὸν ("Αλλος· ἐκούσιον⁹) ὑμῖν.

מִן־חֵרֶשׁ הַשִּׁבָּת. O'. τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης
("Αλλος· τοῦ σαββάτου¹⁰). "Αλλος· τῇ μετὰ
τὸ σάββατον.¹¹

12. כֶּבֶשׂ. O'. πρόβατον. "Αλλος· ἀμνόν.¹²

13. אֶשָּׂה. O'. θυσία. "Αλλος· πυρόν.¹³

14. וְקִלְיֵי יִבְרֹמָל. Et (spicas) torrefactas, et (po-
lentam) frugis novae. O'. καὶ πεφρυγμένα
χίδρα νέα (Οἱ λοιποὶ (καὶ) ἀπαλά. "Αλλος·
καὶ λεπιστά¹⁴).

15. מִן־חֵרֶשׁ הַשִּׁבָּת. O'. ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῶν
σαββάτων. "Αλλος· (ἀπὸ) τῆς πρώτης τοῦ
σαββάτου.¹⁵

הַתְּנוּפָה. O'. τοῦ ἐπιθέματος. "Αλλος· τοῦ
ἀφορίσματος.¹⁶

שִׁבְתֹּת תְּמִימָה. O'. ἐβδομάδας ὁλοκλήρους.
"Αλλος· σάββατα ἁμωμα.¹⁷

³⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cod. VII in marg. manu 2da: εἰς θέλημα. ³⁹ Deest in Codd. 58, 118.

⁴⁰ Haec desunt in Codd. 30, 58, 128, Arab. 1, 2.

CAP. XXIII. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. "Margo Cod. 130 habet a prima manu σαββάτων, ut legendum sit σάββατα σαββάτων ἀνάπανσις."—F. C. Alter. ² Sic in marg. Codd. X, Lips. Versionem non esse unius e tribus interpretibus, probant Hex. ad Exod. xii. 11. ³ Sic in marg. Codd. 58, 85, 130; in textu autem Codd. X, XI, 15, 18, alii. ⁴ Cat. Niceph. p. 1125. Sic in marg. ad v. 7, Codd. 58, 130; ad v. 8, Codd. 85, 130; ad v. 21, Codd. X, Lips., 85, 130; ad v. 25, Cod. 130; ad v. 36, Codd. 85, 130. ⁵ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips.

⁶ Sic in marg. Codd. 85 (non πυρρά), 130. ⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. Mox pro φέριπε (v. 12) ἀφορίζετε testantur Codd. 54, 74, alii. Cf. ad Cap. vii. 30. ⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips.

¹⁰ Cod. 85 in marg. Post πρώτης add. τῶν σαββάτων Ald., Codd. 29, 83. ¹¹ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips.

¹² Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ¹³ Cod. 85 in marg. Eadem lectio latet in Cod. 130, qui ad θυσίῳ in marg. pingit: πυρόν (πυρόν τῆς). Mox ad θυσία (v. 18) Codd. 85, 130, in marg.: πυρόν. (Ad εἰν in marg. v. 13 Cod. VII in marg. manu 2da: ξίστου, quod falsum est; siquidem τὸ ἦν continet duodecim ἡμέρας, sive ξίστας. Cf. ad Cap. xiv. 10.) ¹⁴ Cod. 130 (ad πεφρυγμένα): Οἱ λοιποὶ ἀνάλα (sic). Cod. 85 in marg. (ad χίδρα

sine nom.: ἀνάλα, pro quo Montef. tentat non Graecum ἀνάλα, arefacta, ut ad ἡν referatur. Proculdubio rescribendum ἀπαλά, quod in marg. (ad χίδρα) sine nom. habet Cod. 58. Cf. ad Cap. ii. 14, ubi lectionem Aquilae et Symmachi ἀπαλά ad כֶּבֶשׂ, non ad כֶּבֶשׂ, aptandam esse, e praesenti loco evidenter apparet. Porro Codd. X, Lips. ad πεφρ. χίδρα afferunt: Οἱ λοιποὶ ἀπαλά καὶ λεπιστά, quae duplex versio est, ni fallor, ejusdem vocabuli כֶּבֶשׂ. (Reapse interpres Samaritanus in utroque loco pro כֶּבֶשׂ posuit קִלְיֵה, decorticate, λεπιστόν.) Tandem audiendus est Hesychius: "Et polentam et pulles non comedetis ex segete... sive secundum LXX: Et fricta cedrineae non manducabitis... Oblatio enim praesentium donorum, quam esse mysterium Unigeniti ostendimus, reconciliavit nos Deo, et cibum nobis novae polentae et pulvium, sive ut LXX, cytrorum [MS. citrorum] praestitit. Non enim nova solum, sed et cytra Christi praecepta sunt: sive ut mollia; sic enim cytra alii interpretes ediderunt;... sive ut manibus contrita et mundata; cytra enim et hoc interpretantur." Ubi ad postremam interpretationem praeter Samaritanum appellari possunt Syrus et Chaldaeus, qui כֶּבֶשׂ in כַּבֵּשׁ et כֶּבֶשׂ vertunt. ¹⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. ad v. 11. ¹⁶ Sic in marg. Codd. Lips., 85, 130; in textu autem Cod. 54, 74, 75, alii. Minus probabiliter Nobil.: "Αλλος φησιν, ἀφορίσματα. ¹⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130.

γμένα): Οἱ λοιποὶ ἀνάλα (sic). Cod. 85 in marg. (ad χίδρα

16. תַּשְׁבַּח הַשָּׁבָח. Ο' τῆς ἐσχάτης ἐβδομάδος.
"Ἄλλος" τοῦ σαββάτου (τοῦ) ἐβδόμου.¹⁸
17. תַּשְׁבַּח. Ο' ἐπίθεμα. "Ἄλλος" ἀφαίρεμα.¹⁹
תַּשְׁבַּח. Ο' πεφθόσονται. "Ἄλλος" ὀπτηθή-
σονται.²⁰
18. תַּשְׁבַּח. Ο' ἀμώμους. "Ἄλλος" τελείους.²¹
תַּשְׁבַּח. Ο' καὶ αἱ θυσαίαι ("Ἄλλος" καρπώ-
σεις. "Ἄλλος" προσφοραὶ²²) αὐτῶν.
תַּשְׁבַּח. Ο' εὐδίας. "Ἄλλος" ἀναπαύσεως.²³
19. תַּשְׁבַּח. Ο' σωτηρίου. "Ἄλλος" εἰρηνικῶν.²⁴
20. תַּשְׁבַּח . . . תַּשְׁבַּח תַּשְׁבַּח. Ο' καὶ ἐπιθή-
σει αὐτά ὁ ἱερεὺς . . . ἐπίθεμα. Alia exempl.
καὶ ἀφοριεῖ αὐτά ὁ ἱερεὺς ἀφόρισμα . . .²⁵
21. תַּשְׁבַּח. Ο' Vacat. "Ἄλλος" ἐν ἐγκρατείᾳ.²⁶
22. תַּשְׁבַּח. Ο' τὸ λοιπόν. "Ἄλλος" τὸ φασθ.²⁷
תַּשְׁבַּח. Et spicilegium. Ο' καὶ τὰ ἀποπί-
πτοντα ("Ἄλλος" συλλέγματα²⁸).
תַּשְׁבַּח. Ο' ὑπολείψεις αὐτά. "Ἄλλος"
ἀφήσεις αὐτά.²⁹
24. תַּשְׁבַּח. Ο' μιᾶ. "Ἄλλος" πρώτη.³⁰
תַּשְׁבַּח. Celebratio sabbati. Ο' ἀνάπαυσις.
"Ἄλλος" σαββάτων (s. σάββατον).³¹
24. תַּשְׁבַּח. Clangor (tubae). Ο' σαλπίγγων.
"Ἄλλος" σαλπισμός.³²
27. תַּשְׁבַּח. Ο' καί. "Ἄλλος" πλήν.³³
תַּשְׁבַּח. Ο' καὶ ταπεινώσετε ("Ἄλλος" κακώ-
σετε.³⁴ Schol. νηστεύσατε³⁵).
28. תַּשְׁבַּח הַיּוֹם תַּשְׁבַּח. Hoc ipso die. Ο' ἐν αὐτῇ
τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. "Ἄλλος" ἐν ἐγκρατείᾳ τῆς
ἡμέρας ταύτης.³⁶
29. תַּשְׁבַּח תַּשְׁבַּח. Ο' ταπεινωθήσεται ἐν αὐτῇ (τῇ
ἡμέρᾳ). "Ἄλλος" νηστεύσῃ ἐγκρατῶς.³⁷
36. תַּשְׁבַּח. Concio populi (s. Clausula festi). Ο' ἐξ-
όδιον. "Ἄλλος" ἐπισχεσις (s. ἐπισύσχεσις).³⁸
38. תַּשְׁבַּח. Ο' πλήν. "Ἄλλος" παρεκτός.³⁹
תַּשְׁבַּח. Ο' τῶν εὐχῶν ("Ἄλλος" ἐξωμοσιῶν⁴⁰)
ὑμῶν.
39. תַּשְׁבַּח תַּשְׁבַּח. Ο' ὅταν συντελέσητε ("Ἄλλος" συνα-
γάγητε⁴¹).
תַּשְׁבַּח תַּשְׁבַּח תַּשְׁבַּח. Ο' ἐορτάσατε (✕) τὴν
ἐορτὴν (4) τῷ κυρίῳ.⁴²
תַּשְׁבַּח. Ο' ἀνάπαυσις. "Ἄλλος" σάββατον.⁴³
40. תַּשְׁבַּח תַּשְׁבַּח. Fructus arborum decoris (se-
cundum Hebraeos mala citrea; secundum

¹⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁹ Ibidem. ²⁰ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Exod. xii. 39.
²¹ Ibidem. Cf. ad Cap. ix. 3. ²² Ad θυσαίαι Cod. Lips. in marg.: καρπώσεις. προσφοραί; Cod. X autem ad θυσαίαι: καρ-
πώσεις; ad σπονδαί: προσφοραί; parum probabiliter uterque.
Pro προσφοραί fortasse scribendum προσφορᾶ, ut ad תַּשְׁבַּח
referatur. Cf. ad Cap. iii. 16. ²³ Sic in marg. Codd. X,
Lips., 85. Cf. ad Cap. i. 9. ²⁴ Sic in marg. Codd. X,
Lips.; in textu autem Codd. 54, 74, 75, alii. ²⁵ Sic
Codd. 54, 75. Hesyeh.: Et separabit ea sacerdos separatione . . .
²⁶ Sic in marg. (ad κλητή) Codd. X, Lips. (qui
pro κλητήν ἁγία ἔσται legunt κλητήν κλητὴ ἁγία ἔσται). Mire
Holmesius: "Referendum est forsitan ad ταπεινώσετε (v. 27).
Vid. Hex. ad loc." Immo vid. Hex. ad vv. 28, 29. ²⁷ Sic
in marg. Codd. Lips., 85, 130. Cf. ad Cap. xix. 9, 27.
²⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85. ²⁹ Sic in marg.
Codd. X, Lips. ³⁰ Ibidem. ³¹ Sic in marg. Codd. X,
Lips., 85 (cum σάββατον), 130 (idem). Cf. ad Cap. xvi. 31.
³² Sic in marg. Codd. X (cum σαλπισμός eis ἀκούει), Lips.
(idem), 85. Lectio brevior Theodotionis est, coll. Hex.

ad Num. xxiii. 21; longior quid significet nescio. Ad
σαλπίγγων Nobil. et duo Regii: Schol. ἡ τῆς σκηνοπηγίας,
quod ad v. 34, תַּשְׁבַּח תַּשְׁבַּח, Ο' ἐορτὴ σκηνοπ., pertinere monuit
Scharfenb. in Animadv. p. 99. ³³ Cod. 130 in marg.
Cf. Hex. ad 1 Reg. xxv. 21. Job. xiii. 15. Jerem. xxxii. 30.
³⁴ Cod. 130 in marg. Sic ad v. 32 in marg. Codd. X, 85,
130; in textu autem Codd. 19, 108, 118. ³⁵ Sic in
marg. Codd. X, Lips. Theodoret. Quaest. XXXII ad
Levit. (Opp. T. I, p. 210): Τῇ δεκάτῃ δὲ τοῦ μηνὸς τοῦ ἐβδόμου
νηστεύσαι κελεύει . . . ταπεινώσετε γὰρ, φησί, τὰς ψυχὰς ὑμῶν.
Cf. ad Cap. xvi. 29. ³⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips.
Cf. ad v. 21. ³⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum
νηστεύσει). ³⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85 (cum ἐπι-
σύσχεσις), 130 (cum ἐπισύσχεσις). Cf. Hex. ad Num. xxix. 35.
Deut. xvi. 8 (ubi Aquilae tribuitur). ³⁹ Sic in marg.
Codd. X, Lips. ⁴⁰ Ibidem. Cf. ad Cap. xxii. 18. ⁴¹ Sic
in marg. Codd. X (cum ἀγάγητε), 85, 130. ⁴² Sic sine
aster. Cod. 58. Codd. 19, 108, 118: ἐορτάσατε ἐορτὴν κυρίῳ.
⁴³ Sic in marg. Codd. 85, 130.

Josephum (Ant. III, 10, 4: τοῦ μήλου τοῦ τῆς περσέας προσόντος) mala Persica). Ο' καρπὸν ξύλου ὠραίον ("Ἄλλος· ἐνδοξον⁴⁴). 'Α. (καρπὸν ξύλου) ὕδωρ.⁴⁵ "Ἄλλος· (καρπὸν) δένδρου κίτριν.⁴⁶

40. כֶּפֶת תְּמָרִים. Ramos palmarum. Ο'· καὶ κάλυλυνθρα ("Ἄλλος· βάϊα.⁴⁷ "Ἄλλος· κάφω⁴⁸) φοινίκων.

וַעֲנַף עֵץ-עֵבֶר. Et frondes arborum implexarum. Ο'· καὶ κλάδους ξύλου δασεῖς ("Ἄλλος· οὐλοκόμους⁴⁹).

40, 41. וַיְבָרֶכְהֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם שְׁבַע יָמִים: וַתֵּהָרֶם אֹתוֹ חֵג לַיהוָה שְׁבַע יָמִים בְּשָׁנָה קֶשֶׁת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם. Ο'· καὶ ἰτέας, καὶ ἄγνον κλάδους ἐκ χειμάρρου, εὐφρανθῆναι ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. 'Α. καὶ ἰτέας χειμάρρου, καὶ εὐφρανθήσεσθε εἰς πρόσωπον κυρίου θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας (ἐν)

ἐνιαυτῷ, ἀκρίβεια αἰώνιος ταῖς γενεαῖς ὑμῶν.⁵⁰ Σ. καὶ ἰτέαν χειμάρρου, καὶ εὐφρανθήσεσθε ἔμπροσθεν κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ πανηγυρίσετε αὐτὴν πανηγυριν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, πρόσταγμα αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.⁵¹ Ο'· Θ. καὶ ἰτέας ἐκ χειμάρρου, καὶ εὐφρανθήσεσθε ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, νόμιμον αἰώνιον . . .⁵²

Cap. XXIII. 3. ἁγία (—) τῷ κυρίῳ (Δ).⁵³ 13. εὐωδίας (—) κυρίῳ (Δ).⁵⁴ 19. (—) μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογεννήματος (Δ).⁵⁵ 32. τοῦ μηνὸς (X) ἐσπέρας (Δ).⁵⁶ 38. (X) πάντων (Δ) τῶν ἐκουσίων ὑμῶν.⁵⁷

CAP. XXIV.

2. הָיָה. Ο'· σοι. "Ἄλλος· πρὸς σέ.¹

וַיִּתֵּן יְיָ. Ο'· ἔλαιον ἐλαίνιον ("Ἄλλος· ἐξ ἐλαίων²).

וְהָיָה. Ο'· καθαρὸν. "Ἄλλος· διαφανές.³

⁴⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Nobil., Cat. Nieph. p. 1129: "Ἄλλος· ἐνδοξον. ⁴⁵ Buxtorf. in Lex. Chald. et Talmud. p. 600: "הַיָּדוֹר, ὕδωρ, aqua. In Succa fol. 35, 1 ad loc. Lev. xxiii. 40 scribunt: אֵל תְּקִי הָרַר אֵלָּא הַיָּדוֹר, ne legas HADAR (decoris), sed HYDOR (aquae); arborem scil. quae juxta omnes aquas crescit, hoc est, citrum. In Talm. Hieros. Succa Cap. 3 scribitur, Aquilam vocem הָרַר hic transtulisse הַיָּדוֹר, ὕδωρ." Similia habet Lightfoot in Append. ad Hor. Hebr. in Epist. I ad Corinth. p. 280, qui tamen de interpretatione vocis הַיָּדוֹר per ὕδωρ subdubitare videtur. Revera pro vocabulo pervulgato הָרַר Aquilam hic non, ut centies, διαπρέπει (vid. Hex. ad Psal. xxviii. 4. xlv. 4. Jessai. xxxv. 2. liii. 2), vel simile quid, sed vocem peregrinam ὕδωρ posuisse, quis sanus crediderit? Cf. Anger. in libello De Onkelo etc. Partic. I, p. 15.

⁴⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. Ad καρπὸν Cod. VII in marg. manu 2da: κίτρ (sic). Pro κίτριν fortasse legendum κίτρινος, vel κίτρινος, ut tamen scholiastae magis quam interpreti lectio tribuatur. Onkelos παραφράζει: אֵלָּא אֵלָּא, fructum arboris citrei. ⁴⁷ Nobil. Cat. Nieph. p. 1129: Οἱ ἄλλοι, βάϊα λευκά. Cod. 56 in marg.: βάϊα λέγει ἐκ φοινίκων καὶ μυρσίνης.

⁴⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cod. VII in marg. manu 2da: παλάμας. ⁴⁹ Sic in

marg. Codd. X (cum οὐλοκόμους), Lips. (idem), 85 (cum οὐλοκόμους), 130 (idem). Ad ξύλου Cod. VII in marg. manu 2da: μυρσίνης. ⁵⁰ Cod. 85, teste Holmesii amanuensi. Pro ἑορτάσετε Montef. ex eodem exscripsit ἑορτάζετε, repugnante Cod. 130, ubi lectio anonyma est (cum scripturis κυρίου κυρίον θεοῦ, ἐνιαυτοῦ, et ἀκριβείας ὧσος).

⁵¹ Cod. 85, et sine nom. Cod. 130 (cum αὐτοῖς pro αὐτῇ). ⁵² Codd. 85 (teste Montef.), 130 (cum καὶ ἰτέας εἰς χειμάρρους). E priore Holmesii amanuensis minus probabiliter exscripsit καὶ τὰς ἰτέας et ἑορτάσατε. (In textu τῶν Ο' pro εὐφρανθῆναι, καὶ εὐφρανθήσεσθε habent Comp., Ald., Codd. VII, X, Lips., 15, 16, 18, alii, Arab. 1, 2. Deinde post ἑπτὰ ἡμέρας inferunt καὶ ἑορτάσατε αὐτὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας Comp. (cum ἑορτάσατε αὐτὴν τὴν ἑορτὴν), Codd. 15, 54, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁵³ Deest τῷ κυρίῳ in Arab. 1, 2.

⁵⁴ Vox deest in Cod. 75, Arab. 1, 2. ⁵⁵ Haec desunt in Arab. 1, 2. ⁵⁶ Post μηνὸς Arab. 1, 2 inferunt in vespere, ubi in Hebraeo בְּעֶרְבָּה. ⁵⁷ Sic sine aster. Comp., Codd. 85 (cum πάντων in marg.), 19, 118.

CAP. XXIV. ¹ Cod. 130 in marg. ² Cod. X in marg. S. Cyril. in Cat. Nieph. p. 1129: (ἐλαῖνον) τοῖντοῖσιν, οὐκ ἐξ ἑτεροειδῶν σπερμάτων, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν ἐλαίων. Cf. Hex. ad Exod. xxvii. 20. ³ Cod. X in marg. Cod. 130 in

2. לִפְנֵי. O'. εἰς φῶς ("Ἄλλος" φαῦσιν⁴).
 3. לִפְנֵי הָעֵדֻת. O'. τοῦ καταπετάσματος (X) τοῦ μαρτυρίου (4).⁵
 יִשְׂרָאֵל. Instruet. O'. καὶ καύσουσιν. "Ἄλλος" στοιβάσουσιν.⁶
 תָּמִיד. O'. ἐνδελεχῶς. "Ἄλλος" διαπαντός.⁷
 4. יִשְׂרָאֵל. O'. καύσετε. "Ἄλλος" συνθήσει.⁸
 5. חֲלוֹת. O'. ἄρτους. "Ἄλλος" κολλύρας (s. κολλυρίδας).⁹
 6. מַעֲרֻכֹת. Strues. O'. θέματα. "Ἄλλος" στοιβάσεις.¹⁰
 7. עַל-הַפְּעֻרְתָּהּ. O'. ἐπὶ τὸ θέμα. "Ἄλλος" ἐπὶ τὴν σύνθεσιν.¹¹
 זָנָה לִבְנָהּ. O'. λίβανον καθαρὸν ("Ἄλλος" διαφανῇ¹²).
 8. יִשְׂרָאֵל. O'. προσθήσεται. Alia exempl. προθήσετε αὐτό.¹³ "Ἄλλος" στοιβάσεις.¹⁴
 בְּרִית. O'. διαθήκην. Σ. συνθήκην.¹⁵
 9. בְּמִקְדָּשׁ קֹדֶשׁ הוּא לֹא מִקְדָּשׁ. O'. ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἔστι γὰρ ἅγια τῶν ἁγίων τοῦτο αὐτῶν (alia exempl. αὐτῶ¹⁶) ἀπὸ τῶν θυσιαζομένων τῷ κυρίῳ, νόμι-

μον αἰώνιον. 'Α. ἐν τόπῳ ἡγιασμένῳ, ὅτι ἡγιασμένοι ἡγιασμένων ἐστὶν αὐτῷ ἀπὸ πυρῶν κυρίῳ, ἀκρίβασμα αἰῶνος.¹⁷ Σ. ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὅτι ἅγιον ἁγίων ἐστὶν αὐτῷ ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου, σύνταξις αἰῶνος.¹⁸ Θ. ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἅγια ἁγίων ἐστὶν αὐτῷ ἀπὸ τῶν τοῦ πυρὸς κυρίου, νόμιμον αἰώνιον.¹⁹ O'. ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἅγια γὰρ ἐστὶν τῶν ἁγίων αὐτῷ ἀπὸ τῶν θυσιαζομένων...²⁰

11. וַיְקַל. Et maledixit. O'. καὶ ἐπονομάσας. "Ἄλλος" (καὶ) κατηράσατο.²¹
 וַיִּקְרַע. Et exsecratus est. O'. κατηράσατο. "Ἄλλος" ἐλοιδόρησεν. "Ἄλλος" ἐβλασφήμησεν.²² "Ἄλλος" καὶ ἐνύβρισεν.²³
 12. הָיָה עַל-פִּי הָרֹאשׁ. Ad definiendum eis ex ore Jonae. O'. διακρίναι αὐτὸν διὰ προστάγματος κυρίου. "Ἄλλος" διαστῆλναι αὐτοῖς ἐπὶ στόματος κυρίου.²⁴ "Ἄλλος" ἐπικρίναι αὐτοῖς ἐπὶ κρίσιν κυρίου.²⁵
 14, 23. לִתְהַבֵּתָּהּ. O'. τὸν καταρσάμενον ("Ἄλλος" καθυβρίσαντα²⁶).
 15. לֹא-יִשְׂרָאֵל. O'. — καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς 4.²⁷ Alia exempl. λέγων πρὸς αὐτούς.²⁸

marg.: ἀπρυγον διαφανές. Cf. ad v. 7. ⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 130. Cf. Hex. ad Exod. xxv. 5. ⁵ Sic sine aster. Cod. 58. ⁶ Sic in marg. Codd. X (cum στῦβ.), 130 (idem). Cf. ad Cap. i. 7. ⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 130. ⁸ Cod. X in marg. Cf. ad v. 7. ⁹ Sic in marg. Codd. X (cum κολλυρίδας), Lips. (idem), 130. Mox ad ὁ ἄρτος Codd. X, Lips., in marg.: ἡ κολλύρα. Cf. ad Cap. ii. 4. ¹⁰ Cod. 85 in marg., quasi a στοιβάσεις, structio, quae vox non aliunde nota est. Scharfenbergio igitur in *Animadv.* p. 100 (quem secutus est Schleusner. in *Opusc. Crit.* p. 154) στοιβάσεις verbum est, ad praecedens ἐπιθήσετε referendum, ubi tamen vox Hebraea non est וַיִּתְּ, sed וַיִּתְּ. Cod. 130 quidem ad ἐπιθήσετε in v. 7 in marg. pingit: στοιβάσεις; sed ibi quoque in Hebraeo est verbum minus congruens וַיִּתְּ. ¹¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹² Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. Exod. xxx. 34 in LXX. ¹³ Sic Codd. XI, 58, 108, 118. ¹⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁵ Cod. X in marg.: 2. θήκη. Correxuit Montef. ¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 29, 30, 32, alii, Arab. i, 2. Hesych.: "Nam non simpliciter dixit, quia sanctum sanctorum est,

sed addidit secundum LXX, ipsi." ¹⁷ Codd. 85 (cum ἀκρίβασμός αἰῶνος), 130 (sine nom., om. ὅτι, cum πυρὸς pro πυρῶν). Montef. e priore exscripsit πύρρων κυρίῳ. καὶ ἐξῆλθεν (om. ἀκρ. αἰῶνος). ¹⁸ Codd. 85, 130 (om. ὅτι). Holmesii amanuensis e Cod. 85 exscripsit ἅγια ἁγίων, et σύνταξις αἰῶνος, repugnantibus tum Montef. tum altero codice. ¹⁹ Codd. 85, 130. ²⁰ Idem. Praeterea ad ἀπὸ τῶν θυσ. τῷ κυρίῳ Cod. 85 in marg. sine nom.: τοῦ πυροῦ (fort. πυρὸς) τοῦ κυρίου; Cod. X autem in marg.: τοῦ πυρὸς κυρίου; ex Theodotione, ut videtur. ²¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²² Cod. 85 in marg.: ἐλοιδῶρησεν (sic). ἐβλασφήμησεν. Codd. 85, 130, in marg.: ἐβλασφήμησεν. Cf. ad v. 15. ²³ Sic in marg. Codd. X (cum ἐνύβρισεν), Lips. ²⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum αὐτόν). Paulo aliter Codd. X (praem. Οἱ λοιποὶ), Lips.: διαστῆλναι αὐτὸν διὰ στ. κ. ²⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. Nescio quid sibi volens Schleusner. in *Nov. Thes.* s. v. ἐπικρίνω ἐπικρίσιν: "Est lectio aperte vitiosa, ac reponendum συγκρίνω et σύγκρισιν." ²⁶ Sic in marg. Codd. X (bis), Lips. (ad v. 23). Cf. ad Cap. xx. 9. ²⁷ Obelus est in Cod. IV. ²⁸ Sic Codd. X, Lips., 16, 18, 19, alii (inter quos 85, cum καὶ ἐρεῖς in marg.).

- ναζαράας)..⁷ Τὸ Σαμαρειτικόν ἀπὸ τῶν
χέρσων σου.⁸
6. שָׁבַת. Ο'. τὰ σάββατα. "Αλλος διάλειψις.
Schol. ἀνάπανσις.⁹
- לֶאֱכָלָהּ. Ο'. βρώματα. Alia exempl. βρωτά.¹⁰
"Αλλος εἰς βρώσιν.¹¹
- הִנְיָרִים. Ο'. τῷ προσκειμένῳ. "Αλλος τῷ προσ-
ηλυτεύοντι.¹²
7. וְלִחְיָה. Ο'. καὶ τοῖς θηρίοις ("Αλλος ζώοις¹³).
8. שָׁבַת. Ο'. ἀναπαύσεις. Οἱ λοιποὶ σάββατα.¹⁴
- יָמֵי. יהוה לָהּ יָמֵי. Ο'. καὶ ἔσονται σοι ✕ ἡμέραι 4.¹⁵
9. וְהַעֲבִירְתָּ שׁוֹפָר תְּרוּעָה. Et transire (personare)
facies tubam clangoris. Ο'. (καὶ) διαγγελεῖτε
σάλπιγγος φωνῇ. "Αλλος (καὶ) παραβιά-
σεις κερατίνῃ.¹⁶
10. וְקִרְאתֶם דְּרוֹר. Et annuntiabitis manumis-
sionem. Ο'. καὶ διαβοήσετε ἄφεισιν. "Αλλος
καὶ καλέσετε δαρῶρ.¹⁷
- יִבְּל. Jubilum. Ο'. ἐνιαυτὸς ἀφέσεως σημασία.

- 'Α. παραφέρων. Θ. ἰωβήλ.¹⁸
10. וְהִנְיָרִים. Ο'. εἰς τὴν κτήσιν ("Αλλος κατὰ-
σχέσιν¹⁹) αὐτοῦ.
- וְהַעֲבִירְתָּ לָהּ. Ο'. εἰς τὴν πατριὰν ("Αλλος
γενεάν²⁰) αὐτοῦ.
11. וְהָיָה יוֹבֵל. Ο'. ἀφέσεως σημασία αὐτῇ. "Αλ-
λος ἰωβήλ ἐστίν.²¹
- וְהָיָה יוֹבֵל. Ο'. τὰ ἡγιασμένα ("Αλλος ναζι-
ραία²²) αὐτῆς.
12. מִן הַשָּׂדֶה. Ο'. ἀπὸ τῶν πεδίων ("Αλλος πεδι-
νῶν²³).
13. הַיּוֹבֵל הַזֶּה. Ο'. τῆς ἀφέσεως σημασίας αὐτῆς.
"Αλλος τοῦ ἰωβήλ τούτου.²⁴
14. תִּמְכְּרֶהָ. Ο'. ἀποδοῦ. "Αλλος πωλήσης.²⁵
- וְשִׂא תִּלְתֵּי אֲנָשִׁים. Ο'. μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος.
"Αλλος μὴ κακούτω ἀνὴρ.²⁶
15. אַחֲרֵי הַיּוֹבֵל. Ο'. μετὰ τὴν σημασίαν ("Αλλος
τὴν ἄφεισιν.²⁷ "Αλλος τὸν ἰωβήλ²⁸).
- וְיִמְכְּרָהּ. Vendet tibi. Ο'. ἀποδώσεται σοι.
Schol. ὁ ἀποδιδόμενος.²⁹

revocandum est. ⁷ Prior scriptura est in Nobil., et Cod. 85 in marg.; posterior in Codd. X, Lips., in marg. Cat. Niceph. p. 1136: "Αλλος τῆς Ναζαράας. Vitiose Cod. 130 in marg.: τῆς ἀναραίας. Cf. Hex. ad Thren. iv. 7. Amos ii. 12. ⁸ Nobil., Cat. Niceph. ibid. Eodem redit Graeco-Ven.: τοῦ ἀγεωργήτον σου. In versione quae fertur Samaritana habetur בללך, coronae tuae, quasi a וְלִי, diadema. Mox pro ἀναπαύσεις Cod. 85 in marg.: σαββάτων. Cf. ad Cap. xxiii. 29. ⁹ Cod. X in marg.: σάββατα διάλειψις ΔΥ ἀνάπαν-
σις; ubi compendium scripturae recte, ut videtur, pro δύναται sumpsit Montef.; male autem Holmesius pro αὐτῇ. Eadem in marg. habet Lips., ubi in exemplari edito est δ'. Cete-
rum versio διάλειψις Aquilam fortasse auctorem habet, qui ad Gen. ii. 2 pro בָּשָׂבַח interpretatus est διέλιπε. ¹⁰ Sic in textu Codd. IV, XI, 128; in marg. autem Codd. 85, 130. ¹¹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ¹² Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹³ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. xvii. 13. ¹⁴ Sic in marg. sine nom. Codd. X, Lips., 85. Hesych.: "LXX: Septem ergo numerabis tibi requies annorum. Sabbata autem pro requie reliqui interpretes ediderunt." ¹⁵ Sic Cod. IV, et aine aster. Codd. VII (in marg. manu 2da), 58. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130 (bis, cum παραβιάσετε). ¹⁷ Sic in marg. Codd. X (cum δαρῶρ), Lips., 85 (cum δαδῶρ), 130. Versio

est Theodotionis, coll. Hex. ad Ezech. xlii. 17. Praeterea ad ἄφεισιν Cod. VII in marg. manu 2da: ἐλευ (ἐλευθερίαν), quod Aquilae esse potest, coll. Hex. ad Jerem. xxxiv. 15. ¹⁸ Codd. X (cum παραφέρων), Lips. Codd. 85, 130 (cum σωβήλ), in marg. sine nom.: ἰωβήλ. Ad παραφέρων cf. Hex. ad Exod. xix. 13. ¹⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ²⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. In textu autem πατριὰς habent Ald., Codd. II, III, VII (cum αὐ in marg. manu 1ma), 16, 29, alii. Hesych.: "Vel sicut LXX, ad patriam suam." ²¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ²² Cod. 85 in marg. Codd. X, Lips., in marg.: ναζιραία (sic) ἐλευθερία. Posterior lectio (quam in Cod. 130, per errorem pro Codd. X, Lips., exstare affirmat Holmesius) ad יִבְּל (v. 12) pertinere videtur. Cf. ad Cap. xxv. 28. xxvii. 24. ²³ Cod. 85 in marg.: πετεινῶν, quod in πεδινῶν (πεδινῶν) vertendum esse perspexit Scharfenb. in Animadv. p. 101. ²⁴ Cod. 85 in marg. ²⁵ Sic in marg. Codd. X (cum πωλήσεις), Lips. ²⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ²⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130. ²⁹ Codd. 85, 130, in marg.: ὁ ἀποδιδόμενος (sic). Videtur esse nominativus verbi ἀποδώσει; sed tunc pingendum ὁ ἀποδιδόμενος, quod supplet Cod. X in marg. ad finem v. 16, et Lips. ad καθότι posterior in eodem v. Cod. 15 ad v. 16 ante πληθυνεῖ infert ὁ ἀποδιδόμενος (sic).

19. **רִיבִּי**. O'. τὰ ἐκφόρια ("Αλλος τὸν καρπὸν³⁰) αὐτῆς.

23. **לְפִתּוֹ**. *Ad interitum* (in perpetuum). O'. εἰς βεβαίωσιν (alia exempl. βεβήλωσιν³¹). 'A. (εἰς) παγκτησίαν. Σ. (εἰς) ἀλύτρωτον.³²

25. **כִּי־יָמִינוּ**. *Si tenuis (pauper) factus fuerit*. O'. ἐὰν δὲ πένηται ('A. ἐκπέση. Σ. ταπεινωθῇ³³).

וְגָלָה. O'. ὁ ἀγχιστεύων. Τὸ Σαμαρειτικὸν λυτρωτῆς.³⁴ "Αλλοι λυτρωτῆς, συγγενῆς.³⁵

26. **וְגָלָה**. O'. λύτρα ("Αλλος τῇ λυτρώσει³⁶) αὐτοῦ.

27. **וְחָשַׁב**. O'. καὶ συλλογίζεται. "Αλλος ψηφίσει.³⁷

וְהָיָה־תַּחַת. *Quod redundat*. O'. ὁ ὑπερέχει. "Αλλος τὸ περισσόν.³⁸

וְהָיָה־לָּהּ. O'. εἰς τὴν κατάσχεσιν ("Αλλος κτήσιν³⁹) αὐτοῦ.

28. **וְיָ**. O'. τὸ ἱκανόν. "Αλλος κατὰ τὸ ἴσον.⁴⁰

וְיָבִיבֵל. O'. τῆς ἀφέσεως. "Αλλος τοῦ ἰωβήλ.⁴¹

28, 30, etc. **וְיָבִיבֵל**. O'. ἐν τῇ ἀφέσει. "Αλλος ἐν τῷ ἰωβήλ.⁴²

29. **שְׁנַת מִמְּכָרוֹ יָמִים תְּהִיָּה גְּאֻלָּתוֹ**. *Annus post*

venditionem; per anni spatium erit jus redemptionis. O'. ἐνιαυτὸς ἡμερῶν ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς. "Αλλος ἐνιαυτὸς ἡμερῶν (X) τῇ πράσει αὐτῆς ἡμερόλεγον (4) ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς.⁴³

30. **וְיָמִינוּ**. O'. ὅλος. "Αλλος ἄμωμος.⁴⁴

31. **וְהָיָה־כֵּיוָן**. O'. αἱ ἐν ἐπαύλεισιν ("Αλλος ἐποικίους⁴⁵).

33. **וְהָיָה־לָּהּ מִן־הַכֶּסֶף וְהָיָה־לָּהּ מִן־הַכֶּסֶף**. O'. καὶ δς ἂν λυτρώσῃται (alia exempl. λυτρωσάμενος⁴⁶) παρὰ τῶν Λευιτῶν. 'A. Σ. καὶ ὅστις ἐγγίζων ἐστὶν ἐκ τῶν Λευιτῶν.⁴⁷

וְהָיָה־לָּהּ מִן־הַכֶּסֶף. O'. X αὐτῇ ἡ κατάσχεσις αὐτῶν.⁴⁸

35. **וְיָמִינוּ וְיָמִינוּ וְיָמִינוּ וְיָמִינוּ**. *Si autem tenuis factus fuerit frater tuus, et nulerit manus ejus apud te*. O'. ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου [ὁ μετὰ σοῦ], καὶ ἀδυνατήσῃ ταῖς χερσὶ παρὰ σοί. 'A. καὶ ἐὰν ἐκπέσῃ ἀδελφός σου, καὶ *culpaverit* χεῖρ αὐτοῦ μετὰ σοῦ.⁴⁹ (Σ.) ἐὰν δὲ ταπεινωθῇ...⁵⁰

³⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ³¹ Sic in textu Ald., Codd. XI, 19, 29, alii; in marg. autem Codd. X (cum βήλωσιν), Lips., 130. Vet. Lat.: in confirmationem.

³² Cod. 130. ³³ Codd. X, Lips.: 'A. ἐκπέση. ταπεινωθῇ. Cod. 85 in marg.: ἐκπέση. Hesych.: "Propter quod LXX, si pauper factus fuerit; Aq., si exciderit; Sym., si humiliatus fuerit, ediderunt." ³⁴ Nobil. ³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³⁶ Idem. ³⁷ Idem. ³⁸ Idem.

³⁹ Idem. ⁴⁰ Idem. Lectio aptius referatur ad v. 26, ubi in Hebraeo est **וְיָ**. ⁴¹ Sic in marg. Codd. Lips., 85 (sine artic.), 130 (idem). ⁴² Idem. Ad v. 31 Cod. X in marg.: τῷ ἰωβήλ ελευθερία; et sic ad v. 33 Cod. Lips. Cf. ad v. 11.

⁴³ Codd. X, Lips., in marg.: ἐνιαυτὸς ἡμερῶν τῇ πρ. αὐτῆς, ἡμερόδεκτον ἔσται ἡ λ. αὐτῆς. Sic in textu (cum ἡμερόδεκτος) Codd. 54, 75; neonon (cum ἡμερόλεκτος) Codd. 74, 76, 84, 106, 134. Curta, et fortasse mutila, lectio, ἐνιαυτὸς ἡμερόδεκτον ἔσται ἡ λ. αὐτῆς, est in Cod. 58, consentiente, si excipias ἡμερόλεγον pro ἡμερόδεκτον, Cod. IV. Equidem haec, τῇ πρ. αὐτῆς ἡμερόδεκτον (s. -δεκτος, s. -λεκτος, s. -λεγον), deficiente Seniorum editione, ab Origene ex alio interprete, fortasse Symmacho, sub asterisco assumpta esse crediderim. E variis autem extremae vocis scripturis potior videbatur ἡμερόλεγον, sive

gulos dies numerando, quae et una ex omnibus Graeca est, et auctoritati vetustissimi et accuratissimi Codicis Sarraviani innixa est. ⁴⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ⁴⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁴⁶ Sic in textu Codd. II, III, IV, VII, XI, 55, 58, alii, Hesych., Vet. Lat.; in marg. autem Codd. 85, 130. ⁴⁷ Hesych.: "Et propterea secundum LXX ait: *Et quicumque redimunt* [fort. *redimens*] a Levitis, id est, ab illis accipiens modum liberandi. Non enim a Levitis liberantur, quasi ipsis possidentibus; et propterea Sym. et Aq., *quicumque affinis est de Levitis*, dicunt." Codd. 85, 130, in marg. sine nom.: ἐγγίζων ἐστίν.

⁴⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. 15, 58, 108, 118. Ad κατάσχεσις in Cod. VII ἡ superscript. manu 1ma. ⁴⁹ Hesych.: "Hic si in operatione virtutum infirmatus fuerit (hoc est enim *infirmari manu*; propter quod Aquila, *Si exciderit*, inquit, *frater tuus, et culpaverit* [sic MS.] *manus ejus tecum*), auxiliari ei, secundum LXX interpretum sensum, nos tanquam proselyto et inquilino vult." Ad ἐκπέση cf. ad v. 25. Quod ad *culpaverit* attinet, aqua nobis haeret: certe usus Aquilae pro **וְיָ** verbum intransitivum (e.g. σφαλῆ) postulare videtur. Cf. Hex. ad Psal. xx. 8. xxix. 7. xlv. 3, 7.

⁵⁰ Sic in marg. sine nom. Codd. X, Lips., 85, 130. Cf.

— ἀναβαίνοντα 4.71 18. — πάντα 4 τὰ δικαιώματά μου, καὶ τὰς κρίσεις μου — πάσας 4.72 25. — ὁ μετὰ σοῦ 4.73 31. — διαπαντός 4.74 35. δῆσεται — ὁ ἀδελφός σου 4.75 42. — οὗτοι 4.76 47. ὁ ἀδελφός σου ✕ μετ' αὐτοῦ 4.77 48. — αὐτῷ 4.78 49. — ἐαυτὸν 4.79 55. — οὗτοι 4.80

CAP. XXVI.

1. חֲלִי־אֶלַי. Ο'. χειροποίητα. "Αλλος' ἐλειλείμ. "Αλλος' ἀπάτας.¹
4. גִּשְׁמִינָם. Ο'. τὸν ὑετὸν ὑμῖν. "Αλλος' τοὺς χειμῶνας (ὑμῶν).²
וְיָצַי. Ο'. καὶ τὰ ξύλα ("Αλλος' δένδρα³).
6. וְהִשְׁבַּתִּי. Et cessare faciam. Ο'. καὶ ἀπολῶ ("Αλλος' καταπαύσω⁴).
- וְהָרַב. Ο'. καὶ πλέμος ("Αλλος' ρομφαία⁵).
7. לְחֶרֶב. Ο'. φόβος. "Αλλος' εἰς ρομφαίαν.⁶
9. וְנִפְיִי אֶלֶיכֶם. Et respiciam vos. Ο'. καὶ ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς. "Αλλος' (καὶ) εὐλατεύσω ὑμῖν.⁷
- וְהִרְבֵּיתִי אֶתְכֶם. Et fecundos reddam vos. Ο'. καὶ αὐξανῶ ("Αλλος' γονοποιήσω⁸) ὑμᾶς.
- וְאֶת-בְּרִיתִי. Ο'. τὴν διαθήκην ("Αλλος' †στρη-ξίν⁹) μου.

11. לֹא-תִבְזֶה. Et non fastidiet. Ο'. καὶ οὐ βδελύξεται ("Αλλος' ἀπομνησκνεί¹⁰).
13. כְּעַבְדֵי מִן-יְהוָה. Ne essetis iis servi. Ο'. ὄντων ὑμῶν δούλων. "Αλλος' τοῦ μὴ εἶναι αὐτοῖς δούλους.¹¹
- וְכַשֵּׁי יֻגְמוּ. Vectes jugi vestri. Ο'. τὸν δεσμὸν ("Αλλος' κλοιόν.¹² "Αλλος' ῥάβδους¹³) τοῦ ζυγοῦ ὑμῶν.
- וְעָרְבָה. Erecto corpore. Ο'. μετὰ παρρησίας. "Αλλος' ἀνισταμένους.¹⁴
15. וְאֵת-תְּהִיָּתְךָ אֶת-הָאֵשׁ. Ο'. ἀλλὰ ἀπειθήσῃτε αὐτοῖς. 'Α. Θ. καὶ ἐὰν τὰς ἀκριβείας μου ἀρνήσησθε (s. ἀπαρνήσησθε). Σ. ἐὰν δὲ τὰ προστάγματά μου ἀποδοκιμάσητε.¹⁵
- וְהָיָה. Ο'. ὥστε διασκεδάσαι ("Αλλος' καταργῆσαι¹⁶).
16. הָאֵשׁ. Ο'. καὶ. "Αλλος' ὀργιζόμενος.¹⁷
- וְאֶת-הַתְּהִיָּתְךָ אֶת-הָאֵשׁ וְעָרְבָה. Et immittam vobis terrorem, tabem, et febrem ardentem, quae contabescere facient oculos. Ο'. καὶ ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς τὴν ἀπορίαν, τὴν τε ψώραν, καὶ τὸν ἕκτερα (potior scriptura ἕκτερον¹⁸) σφακελίζοντα ("Αλλος' φησί συντελούντα, ἐντυφλούντα¹⁹) τοὺς

⁷¹ Cod. IV. ⁷² Idem. ⁷³ Idem. Deest in Cod. 58. Hesych.: "Neque enim simpliciter secundum LXX dixit, frater tuus, sed addidit, et qui tecum est." ⁷⁴ Idem. ⁷⁵ Idem. Deest in Comp. ⁷⁶ Idem. Deest in Codd. 16, 30, 52, aliis, Arm. 1. ⁷⁷ Idem. Sic sine aster. Codd. VII (in marg. char. unciali), 58 (cum μετὰ σοῦ). ⁷⁸ Idem. Deest in Cod. 58. ⁷⁹ Idem. ⁸⁰ Idem. Deest in Cod. 58.

CAP. XXVI. ¹ Codd. X, Lips., in marg.: ἀπάτας ἐλειλείμ (sic). Cf. ad Cap. xix. 4. Montef. e Basil. exscripsit: "Αλλος' ἐλειλείμ; Holmesius vero e marg. Codd. 85, 130: ἐλσιασίμ et ἐλσιασίμ. ² Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Videtur esse Symmachi, coll. Hex. ad Job. xxxvii. 6. Ezech. xxii. 24. ³ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85 (cum καταπαύσω), 130 (idem). ⁵ Idem. ⁶ Idem. ⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum ἐνλ.). ⁸ Idem. ⁹ Idem: στρηξίν (sic). Pro vocabulo non Graeco Bahrdtius tentat πρήξιν (sic) vel πρήξιν, quae nihili sunt. Minus infelicitur

Scharfenb. in Animadv. p. 102 στηρίξω reponendum censet, ut ad praecedens תְּהִיָּתְךָ, Ο'. καὶ στήσω, lectio referatur. ¹⁰ Cod. X in marg. Vox obscurae significationis, et Lexicographis prorsus ignota, etiam Schleusner, credo quia Bahrdtius, in Montefalconii scriniis compilandis, lectionem sane notabilem silentio praeteriit. ¹¹ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), 85, 130 (cum ὑμᾶς pro αὐτοῖς). ¹² Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. Hex. ad Ezech. xxxiv. 27. ¹³ Cod. X in marg., qui ad ζυγοῦ minus probabiliter lectionem refert. Cf. Nah. i. 13 in LXX. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Hesych.: "Planius ergo Aq. et Theod. et Sym. edidisse inveniuntur. Nam ille quidem ait: Si constituta mea reprobaaveritis; illi autem: Si subtilitates meas, id est, agrī viam, renueritis." Unde Montef. probabiliter eruit: 'Α. Θ. ἐὰν τὰς ἀκριβείας μου. . . Σ. ἐὰν τὰ προστάγματά μου ἀποδοκιμάσητε. Ad ἀρνήσησθε cf. Hex. ad Jesai. xxxi. 7. ¹⁶ Cod. X in marg. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, XI, Lips., 15, 16, 18, alii. ¹⁹ Nobil. Cat. Niceph. p. 1147. Cod. X in

ὀφθαλμούς ὑμῶν. Aliter: Ο'. καὶ ἐπισυστήσω ἐφ' ὑμᾶς ✕ σπουδῇ 4 τὴν ἀπορίαν, — τὴν τε ψώραν 4, καὶ τὸν ἵκτερον σφακελίζοντας τοὺς ὀφθαλμούς — ὑμῶν 4.²⁰ "Αλλος" καὶ ἐπισκέψομαι ἐφ' ὑμᾶς σπουδῇ τὴν ἀνεμοφθορίαν καὶ τὸν συμφρυγμὸν, συντελοῦντα ὀφθαλμούς.²¹

17. חֲבֹרֶיךָ. Et caedemini. Ο'. καὶ πεσεῖσθε (Σ. προσπαῖσете²³).

דְּבָרֶיךָ. Et dominabuntur in vos. Ο'. καὶ διώξονται ("Αλλοι παιδεύουσιν, ἐπικρατήσουσιν²³) ὑμᾶς. Σ. καὶ καταδουλώσονται ὑμᾶς. Θ. καὶ παιδεύουσιν ἐν ὑμῖν.²⁴

18. שָׁבַע. Ο'. ἐπτάκις. Alia exempl. πληγαῖς ἐπτάκις.²⁵ "Αλλος" ἐπταπλασίως.²⁶

19. כְּנִיחָאֲרֵיכֶם. Superbiam roboris vestri. Ο'. τὴν ὕβριν τῆς ὑπερηφανίας ὑμῶν. "Αλλος" τοὺς ὑπερφερεῖς τῆς ἰσχύος (ὑμῶν).²⁷

20. תְּרוּמָה. Proventum ejus. Ο'. τὸν σπῆρον ("Αλλος" τὰς προσόδους²⁸) αὐτῆς.

עֵץ. Ο'. καὶ τὸ ξύλον ("Αλλος" δένδρον²⁹).

21. עִמִּי. Mecum in occursum (hostiliter). Ο'. πλάγιοι. Alia exempl. πρὸς μὲ πλάγιοι.³⁰

"Αλλος" ἐναντίοι.³¹ "Αλλος" πρὸς μὲ ἐμφιλονεῖκος.³²

22. אֲרֹבֶיךָ. Et orbos reddent vos. Ο'. καὶ κατέδεται ὑμᾶς. "Αλλος" (καὶ) πενθοποίησω ὑμᾶς.³³

24. אֲרֹבֶיךָ. Ο'. θυμῷ πλαγίῳ. Alia exempl. πλαγίως.³⁴ "Αλλος" ἐναντιώσει. Τὸ Σαμαρειτικόν ἐμφιλονεῖκος.³⁵

26. אֲרֹבֶיךָ. Cum fregerim vobis baculum rapis. Ο'. ἐν τῷ θλίψαι ὑμᾶς σιτοδεία ἄρτων. "Αλλος" ἐν τῷ συντρίψαι με ὑμῖν στήριγμα ἄρτου.³⁶ "Αλλος" ... ῥάβδον ἄρτου.³⁷

30. אֲרֹבֶיךָ. Et perdam. Ο'. καὶ ἐρημώσω ("Αλλος" ἀπαρτήσω³⁸).

אֲרֹבֶיךָ. Ο'. τὰς στήλας ὑμῶν. "Αλλος" τὰ ὑψώματα ὑμῶν.³⁹

אֲרֹבֶיךָ. Solis simulacra vestra. Ο'. τὰ ξύλινα χειροποίητα ("Αλλος" προηγούμενους⁴⁰) ὑμῶν.

אֲרֹבֶיךָ. Ο'. τὰ κῶλα ("Αλλος" σώματα⁴¹) ὑμῶν.

אֲרֹבֶיךָ. Ο'. τῶν εἰδώλων ("Αλλος" μυσερῶν⁴²) ὑμῶν.

marg.: ἐκτεφλοῦντα. ²⁰ Cod. IV (eum ἀφορίαν). (Pro τὴν ἀρ. — τὴν τε ψώραν 4 fortasse pingendum erat: — τὴν ἀπορίαν 4, τὴν τε ψώραν. Cf. Grabe in Prolegom. ad Octateuchum, Cap. II, fol. e 4 verso.) Post ἐφ' ὑμᾶς add. σπουδῇ Comp. (eum σπουδῇ), Codd. VII (in marg. char. unciali), 19 (idem), 54, 58, alii, Arab. I, 2 (post ἐπιστήσω). ²¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. Montef. e priore male exscripsit: καὶ ἐπισκέψομαι ὑμᾶς κ. τ. ε. ²² Hesych.: "Unde Symmachus pro cadetis, offendetis, ait, ante inimicos vestros." Cf. Hex. ad Psal. xc. 12. ²³ Cod. X in marg. (eum παιδεύουσιν). Cod. 130 in marg.: παιδεύουσιν. Alteram lectionem, ἐπικρατήσουσιν (ἐν ὑμῖν), Aquilae non dubitanter tribuimus, coll. Hex. ad Gen. i. 26, 28. Psal. xlviii. 15 (ubi Aq. probabiliter scripsit: καὶ ἐπικρατήσουσιν ἐν αὐτοῖς). Jerem. v. 31 (ubi pro ἐπεκράτουσιν hodie praetulimus ἐπεκράτου). ²⁴ Hesych.: "Unde persequentur vos, in servitutem redigent vos Symmachus; erudiant a vobis (fort. erudiant in vobis) Theodotion edidit." Ad Theod. cf. Hex. ad Gen. i. 28, ubi eadem est constructio. ²⁵ Sic Comp., Codd. VII, X, Lips., 16, 18, alii (inter quos 85, 130). In aliis πληγαῖς ἐπτά, vel πληγαῖς ἐπτά ἐτέρας legitur; in Cod.

IV ἐπτά tantum. ²⁶ Cod. X in marg. ²⁷ Idem. Pro τοὺς ὑπερφερεῖς libenter legerimus τὸ ὑπερφερεῖς, quod Aquilam sapit. Cf. Hex. ad Psal. xli. 5. ²⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁹ Cod. X in marg. ³⁰ Sic Codd. 19, 108, 118. ³¹ Sic in marg. Codd. X, 85 (hic et v. 23), 128, 130 (ut 85). ³² Cod. X in marg. Cf. ad v. 24. ³³ Cod. X in marg., teste Montef. Holmesius ad Graeca, καὶ ὀλιγοστός ποιήσω (ἡφ' ἐμῇ) ὑμᾶς, lectionem refert. Ut ut sit, vox scholiastam magis quam interpretem sapit. ³⁴ Sic (sine θυμῷ) Codd. IV, 53. Arab. I, 2: πλάγιοι. ³⁵ Nobil., Cat. Niceph. p. 1148. Cod. 85 in marg.: ἐναντιώσει. Mox ad πλαγίῳ (v. 28) Codd. X, Lips., 85, 130: ἐναντιώσει. (In versione Samaritana pro אֲרֹבֶיךָ reperitur אֲרֹבֶיךָ, h. e. cum pertinacia, s. contentione de victoria.) ³⁶ Sic in marg. Codd. X, 85 (eum στήριγμα), 130. Cf. Psal. civ. 16. Ezech. iv. 16. v. 16 in LXX. ³⁷ Cod. 58 in marg. confuse affert: συντρίψω ὑμῖν ῥάβδον ἄρτου στήριγμα ἄρτου. ³⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. Fortasse praeferat aliquis ἀπαρτίσω, consummabo, quae tamen versio LXX virali deterior eet. ³⁹ Idem. ⁴⁰ Idem. ⁴¹ Sic in marg. Cod. X. ⁴² Sic in marg. Codd. X, Lips. Bardhitis sine causa μυσερῶν

31. נִיחָחֵם. Ο'. τῶν θυσιῶν ("Αλλος· εὐωδίας⁴³) ὕμῶν.

33. אֲזַרְהָ. Ο'. διασπερῶ. "Αλλος· λικμήσω.⁴⁴

36. מָרַךְ. *Pavorem*. Ο'. δουλείαν (potior scriptura δειλίαν⁴⁵). "Αλλος· ἀπαλόγητα.⁴⁶

עָלָה נָף. *Folii dispulsi*. Ο'. φύλλου φερόμενον ("Αλλος· ἐξωθούμενον⁴⁷).

37. וְכָשְׁלוּ אִישׁ בְּאַחֵיו. Ο'. καὶ ὑπερόψεται ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφὸν (αὐτοῦ). "Αλλος· καὶ προσκόψουσιν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.⁴⁸

וְרָחַץ אֵין. Ο'. οὐθενὸς κατατρέχοντας. "Αλλος· καὶ ὁ διώκων οὐκ ἔστιν.⁴⁹

38. וְאֶכְלָה. Ο'. καὶ κατέδετα ("Αλλος· καταναλώσει⁵⁰).

39. וְהִנָּשְׂאִים בָּכֶם יִמְקוּ בְּעֵינֵם בְּאַרְצָת אֲבִיבֵם. Ο'. καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀφ' ὧμων καταφθάρησονται διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τακῇσονται. 'Α. καὶ περιλειπόμενοι ἐν ὧμιν τακῇσονται ἐν ἀνομίᾳ αὐτῶν ἐν γαίαις τῶν ἐχθρῶν ὧμων, καίπερ ἐν ἀνομίαις πατέρων αὐτῶν αὐτοὶ τακῇσονται. Σ. οἱ δὲ περιλειφθέντες ὧμων τακῇσονται διὰ τὰς ἁμαρτίας ὧμων ἐν ταῖς γαίαις τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας πατέρων αὐτῶν σὺν ταῖς ἑαυτῶν τακῇ-

σονται. Θ. καὶ οἱ καταλειφθέντες ὧμιν τακῇσονται διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐν ταῖς γαίαις (sic) τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις πατέρων αὐτῶν μετ' αὐτῶν τακῇσονται.⁵¹

40. וְהִתְבַּיְתוּ אֶת-עֲוֹנֵיהֶם. *Et confitebuntur iniquitatem suam*. Ο'. καὶ ἐξαγορεύσουσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. "Αλλος· καὶ μετανοήσουσιν ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις (αὐτῶν).⁵²

41. הָעָרָל. Ο'. ἡ ἀπερίτμητος. Τὸ Σαμαρειτικόν ἡ ἀκρόβυστος.⁵³ "Αλλος· ἡ ἀκάθαρτος.⁵⁴

וְיָרְצוּ אֶת-עֲוֹנֵיהֶם. *Persolvent iniquitatem suam*. Ο'. εὐδοκήσουσι ("Αλλος· ἰλάσσονται⁵⁵) τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. "Αλλος· ἐξιλιάσονται περὶ τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν.⁵⁶

43. יָרְצוּ. Ο'. προσδέξονται. "Αλλος· ἰλατεύσωσι.⁵⁷ Τὸ Σαμαρειτικόν ἰλάσσονται.⁵⁸

וְיָנִיעַן. *Propterea quod*. Ο'. ἀνθ' ὧν. "Αλλος· προφανῶς γάρ.⁵⁹

וְנָפְשָׁם נִפְשָׁה. Ο'. προσῶχθισαν τῇ ψυχῇ αὐτῶν. "Αλλος· ἀφοσιώσατο ἡ ψυχὴ (αὐτῶν).⁶⁰

44. לִהְרֹף. Ο'. τοῦ διασκεδάσαι ("Αλλος· καταργῆσαι⁶¹).

46. הִתְקַיֵּם. Ο'. τὰ κρίματά (alia exempl. δικαιώματα⁶²) μου.

וְהִתְוַתַּרְתָּ. Ο'. καὶ ὁ νόμος. Οἱ λοιποὶ καὶ οἱ νόμοι.⁶³

Cap. XXVI. 6. — ὧμᾶς ◀ ὁ ἐκφοβῶν.⁶⁴ γῆς

praetulit. ⁴³ Idem. ⁴⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ⁴⁵ Sic Comp., Codd. III, IV, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Vet. Lat. ⁴⁶ Sic in marg.

Codd. X, Lips. Aquilae probabiliter tribuit Scharfenb. in *Animadv.* p. 104, conferens Hex. ad Dent. xxviii. 56. ⁴⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ⁴⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. Praeterea καὶ ὑπερόψεται Montef. e tribus Regiis edidit: "Αλλος· καὶ εὐφρανθήσεται, quae lectio plane absorta est. ⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Cod. 128 in marg. Cf. ad Cap. ix. 24. ⁵¹ Cod. 85. Ad Aquilam pro ἀνομία Montef. falso exscripsit ἀγνοία. Symmachi lectionem sine nom. mutilam affert Cod. 130 in marg.: οἱ δὲ περὶ ὧμων τακῇσονται διὰ τὰς ἁμ. τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἁμ. κ. τ. ἑ. Demum a Theodotionis versione proxime abest textus hexaplaris Cod. IV: καὶ οἱ καταλ. ἀφ' ὧμων καταφθάρησονται

διὰ τὰς ἁμ. αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἁμ. π. αὐτῶν μετ' αὐτῶν τακῇσονται. ⁵² Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum μετανοήσουσι tantum). Cf. ad Cap. v. 5. ⁵³ Nobil., Cat. Niceph. p. 1151. Codd. X, Lips., in marg.: ἀκρόβυστος. ⁵⁴ Cod. 128 in marg. Cf. Hex. ad Jerem. vi. 10. Ezech. xlv. 9. ⁵⁵ Sic in marg. Codd. X (cum ἰλάσσονται), Lips. ⁵⁶ Cod. 128 in marg. ⁵⁷ Cod. X in marg. ⁵⁸ Nobil., Cat. Niceph. p. 1152, qui scholium subiungit: ἀντὶ τοῦ, καταδεχόμενοι ὁμολογοῦσι τὰ ἑαυτῶν πταίσματα. ⁵⁹ Cod. X in marg. ⁶⁰ Idem. Vox ἀφοσιώσασθαι, abominari, velut infamatum detestari, exquisitoris Graecitatis est, nec a Symmachi stylo abhorrere videtur. ⁶¹ Cod. X in marg. Cf. ad v. 15. ⁶² Sic Codd. X, XI, Lips., 15, 18, 128. ⁶³ Hesych.: "Propter quod et reliqui interpretes, exceptis LXX, leges ediderunt." ⁶⁴ Cod. IV,

— ὑμῶν 4.⁶⁵ 10. — παλαιὰ καὶ 4.⁶⁶ 16. ψυχὴν
— ὑμῶν 4.⁶⁷ 20. ἀγροῦ — ὑμῶν 4.⁶⁸ 32. γῆν —
— ὑμῶν 4.⁶⁹ 34. — σεσθε 4.⁷⁰ 41. — θυμῷ 4. πλα-
γίῳ.⁷¹ 43. — ἀπ' αὐτῶν 4.⁷² 45. — ἐξ οἴκου δου-
λείας 4.⁷³

CAP. XXVII.

2. כִּי יִפְּלֵא נָדָר. Si separaverit votum. O'. δὲ
ἀν εὐξήται ('Α. Θ. ἐὰν θανατωσώσῃ. Σ. ἐὰν
ὑπερβάλῃ¹) εὐχῇ.

הַנֶּהֱפֵשׁתָּ לִיְהוָה בְּעֶרְכָּךָ. Secundum aestimationem
tuam personae erunt Jovae. O'. ὥστε τιμὴν
τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τῷ κυρίῳ. "Αλλος· τάξα-
σθαι ἐν διατιμήσει σου ψυχῶν.²

3. שָׁקֶל. O'. δίδραχμα. "Αλλοι· σίκλοι, στάθμια.³

6. עֶרְכָּךָ (in posteriore loco). O'. Vacat. Alia ex-
empl. ἢ τιμῇ.⁴

8. הָאִם-כִּי הוּא מְעַרְכָּךְ. Si autem pauper fuerit
prae aestimatione tua. O'. ἐὰν δὲ ταπεινὸς ᾖ
(‘Α. καὶ ἐὰν ἐκπίσῃ⁵) τῇ τιμῇ. "Αλλος· (ἐὰν δὲ)
ἐλάσσων ᾖ τῆς διατιμήσεώς (σου).⁶

10. וְלֹא-יִמְרָא. Nec commutabit illud. O'.
Vacat. ✕ καὶ οὐκ ἀντερεῖ αὐτῷ 4.⁷

10. בָּרַךְ. O'. πονηρῷ. Σ. χείρονι.⁸
וְיִמְרָא-הָאִם. O'. ἐὰν δὲ ἀλλάσσω ἀλλάξῃ
(“Αλλος· ἐπιλέξῃται⁹) αὐτό.

13. עַל-עֶרְכָּךָ. O'. πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ. "Αλ-
λος· ἐπὶ τῇ διατιμήσει (σου).¹⁰

14. וְיִמְרָא-הָאִם-כִּי טוֹב בֵּין טוֹב וּבֵין רָע. O'. καὶ τιμή-
σεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς ἀναμέσον καλῆς καὶ ἀνα-
μέσον πονηρᾶς. Τὸ Σαμαρειτικόν· καὶ διατιμή-
σεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, εἴτε καλῇ, εἴτε σαπρά.¹¹

15. וְיִמְרָא-הָאִם-הַמְּכִירָהּ. O'. ἐὰν δὲ ὁ ἀγιάσας
— αὐτὴν 4. λυτῶται. 'Α. καὶ ἐὰν ὁ ἀγιάζων ἀγχι-
στεύσῃ.¹²

16. מְכִירָהּ. O'. ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ ("Αλλος· χώρας¹³).

וְיִמְרָא-הָאִם. O'. κατὰ τὸν σπόρον ("Αλλος·
πρόσοδον¹⁴) αὐτοῦ.

וְיִמְרָא-הָאִם-בְּמִשְׁכָּל. O'. κόρου κρι-
θῶν πεντήκοντα δίδραχμα. "Αλλος· γόμορ
κριθῆς πεντήκοντα σίκλων.¹⁵

17. וְיִמְרָא-הָאִם. O'. τῆς ἀφέσεως. "Αλλος· τοῦ ἰωβήλ.¹⁶

18. וְיִמְרָא-הָאִם-בְּיִמְרָא. O'. ἐπὶ τὰ ἔτη τὰ
ἐπίλοιπα. "Αλλος· κατὰ ἀναλογίαν τῶν ἐτῶν
τῶν ὑπολειφθέντων.¹⁷

qui pingit: — ὑμᾶς ὁ ἐκφοβῶν. ⁶⁶ Idem. ⁶⁶ Idem,
qui pingit: — παλαιὰ καὶ. Haec desunt in Codd. 19, 53,
58, aliis, Hesych. In Vet. Lat. lacuna est. ⁶⁷ Idem.
⁶⁸ Idem. Pronomen deest in Comp., Cod. 108, Arm. 1.
⁶⁹ Idem. ⁷⁰ Idem. Deest in Cod. 58. ⁷¹ Idem (pro ἐν
θυμῷ π., cuius loco πлагίως exstat in Codd. 54, 75). ⁷² Idem.
Mox Grubius pingit: — ἢ γῇ 4, invito Cod. IV. ⁷³ Idem.

CAP. XXVII. ¹ Hesych.: "Propter quod Aq. et Theod.
pro eo quod dictum est, *votum fecerit*, [adde ex MS.: *si
admiratione fecerit*.] Sym. autem, *si superaverit*, edide-
runt." Codd. X, Lips., 85 (cum — sei), 130, in marg.:
θανασωσώσῃ. Cf. ad Cap. xxii. 21. "Symmachi lectionem
vitiatam suspicor, ac forte melius legatur *separaverit* pro
superaverit."—Montef. Emendatio est facillima, sed nullo
modo admittenda. Vid. Hex. ad Psal. cxxxi. 1. cxxviii. 6.
² Sic in marg. Codd. X, Lips. Vox *τάξασθαι* ad aliam
versionem, ἐν τῷ τάξασθαι σε, pertinere videtur, fortasse
Aquila. Cf. Hex. ad Job. xiii. 18. Psal. v. 4. Jesai. xl. 18.
³ Cod. X in marg. ⁴ Sic Codd. IV, 58, 75. ⁵ Hes-
ych.: "Nunc dicit de eo qui multum peccavit, et prop-
terea Aq. pro *paupere*, *si excessit*, edidit." Cf. ad Cap.
xxv. 35, ubi lectionem Graecam ἐκπίσῃ Hesych. transtulit
in *excedit*, ut hic quoque eum scripsisse opinatur Montef.

Sed in nostro loco ad contextum ejus *excessit* vel *excesserit*
(*excessit*) magis quadrare videtur. Equidem crediderim
eum vocem ἐκπίσῃ ante oculos habuisse, eique significa-
tionem apud recentiores satis frequentem, *modum et fines
exceedendi*, tribuisse. Sic S. Chrysost. Opp. T. I, p. 160 C:
εἰς μείζονα κακίαν ἐξέπιπτε. T. VIII, p. 487 C: εἰς θηριωδίαν
ἐκπίπτων. T. IX, p. 721 C: τουτέστιν, ὥτα μὴ ἐκπίσωμεν.
T. X, p. 57 A: ποῦ οὐκ ἂν ἐξέπεσε; ⁶ Sic in marg.
Codd. X, Lips. ⁷ Cod. IV. Eadem post *πονηρῷ* infert
Cod. 54, et sine aster. Codd. VII (in marg. manu 2da, eum
αὐτὸ), 75. Cf. Hex. ad Psal. cxxviii. 20. ⁸ Hesych.:
"Sed malum hic dicit, quod est *deterius*; sic enim mani-
feste et Sym. tradidit." ⁹ Cod. Lips. in marg. Sic
Cod. X in marg. ad superius ἀλλάξει. ¹⁰ Sic in marg.
Codd. X, Lips. ¹¹ Nobil., Cat. Niceph. p. 1156.
¹² Hesych.: "Propter quod Aquila pro eo quod dictum
est, *qui eam sanctificavit redimet*, *si sanctificans ad finem
[affinem] fecerit*, edidit." Cf. Hex. ad Psal. cxviii. 154.
Jesai. liv. 6. Pro ἀγχιτεύσῃ Montef. dedit ἔγγισῃ, con-
ferens Hex. ad Cap. xxv. 33. (In textu obelus est in
Cod. IV.) ¹³ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁴ Idem.
¹⁵ Idem. Codd. 85, 130, in marg.: γόμορ. σιέλων. ¹⁶ Sic
in marg. Cod. 85, 130. ¹⁷ Sic in marg. Codd. X

19. לֹא־יִנְאָל. Ο'. λυτρῶται. Alia exempl. λυτρούμενος λυτρῶται.¹⁹
21. כֶּהֱנִי. Ο'. ἅγιος. Alia exempl. ἅγιος αἰνετός.¹⁹
כֶּשֶׁת־חַיִּים. Ο'. ὥσπερ ἡ γῆ ἡ ἀφωρισμένη.
"Ἄλλος" (ὥς) ὁ ἀγρός τοῦ ἀναθέματος.²⁰
22. מִקְנֵהוּ. Ο'. οὐ κέκτηται. Schol. ὃν ἡγόρασε παρά τινος.²¹
23. חֲשֵׁב. Ο'. λογιέται. "Ἄλλος" ψηφίσει.²²
מֶנֶסֶת. Pretium (redemptionis). Ο'. τὸ τέλος. "Ἄλλος" τὸ πλήρες.²³
24. הַיִּוֵּבֵל. Ο'. τῆς ἀφέσεως ("Ἄλλος" ἐλευθερίας²⁴).
יָשׁוּב. Ο'. ἀποδοθήσεται. "Ἄλλος" λυτρωθήσεται.²⁵
25. גֵּרָה. Ο'. ὀβολοί. "Ἄλλος" γῆρα.²⁶
הַשֶּׁקֶל. Ο'. τὸ δίδραχμον ("Ἄλλος" στάθμιον²⁷).
26. וְאֵת־בְּכוֹר־הָאֶרֶץ יִבְרָךְ לַיהוָה בְּבִרְמָה לֹא־יִקְחֶהָ. Ο'. καὶ πᾶν πρωτότοκον δ' ἐὰν γένηται ἐν τοῖς κτήνεσί σου, ἔσται τῷ κυρίῳ, καὶ οὐ καθαγιαίσει (alia exempl. καὶ οὐκ ἀλλάξει²⁸) αὐτὸ οὐδεὶς ἐὰν τε μόσχον, ἐὰν τε πρόβατον, τῷ κυρίῳ ἐστίν. 'Α. πλὴν πρωτότοκον πρωτοτοκευθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν κτήνι, οὐχ ἀγιαίσει ἀνὴρ αὐτό· ἐὰν τε βοῦς, ἐὰν τε βόσκημα, τῷ κυρίῳ ἐστίν.²⁹ Σ. πλὴν πρωτότοκον δ' ἐὰν πρω-

- τότοκον γένηται τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς κτήνεσιν, οὐχ ἀγιαίσει οὐδεὶς· ἐὰν τε βοῦς, ἐὰν τε βόσκημα, τῷ κυρίῳ ἐστίν.³⁰ Ο'. καὶ πᾶν πρωτότοκον δ' ἂν πρωτότοκον γένηται τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς κτήνεσιν, οὐχ ἀγιαίσει οὐδεὶς αὐτό· ἐὰν τε μόσχος, ἐὰν τε πρόβατον, τῷ κυρίῳ ἐστίν.³¹ Θ. πλὴν πρωτότοκον δ' ἂν πρωτότοκον γένηται τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς κτήνεσιν, οὐχ ἀγιαίσει ὁ ἀνὴρ αὐτό, ἐὰν μόσχος, ἐὰν ἐκ ποιμνίου, (τῷ κυρίῳ) ἐστίν.³²
27. וְהָיָה. Ο'. ἀλλάξῃ. "Ἄλλος" λυτρώσεται.³³
28. וְהָיָה. Ο'. ἀναθῇ. "Ἄλλος" ἀναθεματίσῃ.³⁴
29. וְהָיָה. Ο'. καὶ πᾶν (alia exempl. add. ἀνάθεμα³⁵).
30. וְהָיָה. Ο'. τοῦ ξυλίνου. "Ἄλλος" (τοῦ) δένδρου.³⁶
31. לֹא־יִנְאָל. Ο'. λυτρῶται λύτρω. Alia exempl. λυτρούμενος λυτρῶται.³⁷
33. וְלֹא־יִמְרָנָהּ בֵּין־יָשׁוּב לְבֵין־יִבְרָךְ. Non disquiret inter bonum et malum, neque permittabit illud. Ο'. οὐκ ἀλλάξεις καλὸν πονηρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ. "Ἄλλος" οὐκ ἐπισκέψεται ἀναμέσον καλοῦ καὶ πονηροῦ, καὶ οὐκ ἀλλάξεις αὐτό.³⁸ "Ἄλλος" (οὐ) παραζητήσεις ἀναμέσον καλοῦ ἢ σαπροῦ, οὐδὲ ἐκλέξεται αὐτό.³⁹
לֹא־יִנְאָל. Ο'. οὐ λυτρωθήσεται. 'Α. οὐκ ἀχιστευθήσεται (s. ἐγγισθήσεται).⁴⁰
- Cap. XXVII. 7. ⚭ ἀργυρίου 4.⁴¹

(teste Holmes.), Lips. (non, ut Holmes., τῶν ἐτῶν ὑπολ.).
¹⁹ Sic Codd. VII, 19 (cum λυτροῦται), 58 (idem), alii, invito Vet. Lat. ²⁰ Sic Ald., Codd. VII, X, Lips., 15, 16, 18, alii, Vet. Lat. Cf. Cap. xix. 24 in LXX.
²¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. Codd. X, Lips., in marg.: ἀγρός ἀναθέματος. ²² Cod. 56 in marg. ²³ Sic in marg. Codd. X (cum ψηφίσει), Lips. (cum ψηφίσει). Cf. ad Cap. xxv. 27. ²⁴ Sic in marg. Codd. X (cum τὸ πλήρες), Lips. ²⁵ Idem. Cf. ad Cap. xxv. 11.
²⁶ Cod. 85 in marg., teste Montef. Holmesii amanuensis ex eodem exscripsit: λυτρώσεται. ²⁷ Sic (ad τιμή) Cod. 130 in marg. ²⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁹ Sic Codd. X, Lips., 15, 16, 18, alii (inter quos 85, 130, cum οὐ καθαγιαίσει in marg.). Vet. Lat.: et non mutabit.
³⁰ Codd. 85, 130 (cum πρωτοτοκευθήσεται... κτήνεσιν... ἐὰν βοῦς, ἐὰν βόσκημα). ³¹ Codd. 85, 130 (cum ἐὰν βόσκημα, et

sine ἐστίν). ³² Codd. 85 (cum ἐὰν τε μόσχον), 130 (cum γένηται (om. τῷ κ.) ἐν τοῖς κτ., οὐ καθαγιαίσει αὐτό· ἐὰν μόσχος, ἐὰν πρ., τῷ κ. ἐστίν). ³³ Codd. 85 (non, ut Montef., πλὴν πρ. καὶ δ' ἂν πρ.), 130. (Ad ἐκ ποιμνίου cf. Hex. ad Exod. xiii. 13.) ³⁴ Sic in marg. (cum ἀλλάξει in textu) Codd. X, Lips., 85, 130; in textu autem Codd. 54, 74, alii. ³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum -σει). ³⁶ Sic Codd. VII, X, Lips., 15, 16 (cum ἀνάθημα), 18, alii. ³⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X, Lips., 15, 16, 18, alii. ³⁹ Sic in textu (pro οὐκ ἀλλάξεις) Codd. X, Lips., 18, 54, alii. ⁴⁰ Sic in marg. Codd. X (cum καλοῦ καὶ σ., teste Montef.), Lips. ⁴¹ Hesyeh.: "Si autem et affinitatem oportet intelligere redemptionem, quemadmodum Aq. edidit, recte affinis non efficietur." Ad ἐγγισθήσεται, quae Montefalconii est versio, cf. ad Cap. xxv. 33. ⁴² Cod. IV.

ADDENDUM.

Cap. xix. 20. Rudolphus Anger *De Onkelo* etc. Partic. I, pp. 22, 23: "Ad verba ^{לְאִישׁ} נִחְרַפְתָּ גֵם. Hieros. Kiddushin I, 1, fol. 59a: תִּירָגַם עֻקֵּלָם הֵנָּה לְפָנַי רַבִּי עֻקֵּבָה—בְּכַתּוּשָׁה לְפָנַי אִישׁ רֹף, h. e. *Interpretatus est Akilas proselytus coram R. Akiba—de ea quae coram viro contusa est.* Itaque verbum חֲרַף Akilas cognatum habuisse videtur cum voce רוֹף, *contudit, concussit*; aut miscuit cum vicina, etsi insueta, radice הֲרַף, a qua vox neohebraica הֲרַף, *ictus oculi, nutus*, proficiscitur. Videtur autem vocibus כֵּן ל' א' כֵּן denotari, quae a viro aliquo (h. l. a domino) compressa

est. Jam si Akilas ad verbum vertit, probabiliter adhibita voce κόπτειν (qua כָּתַשׁ etiam Prov. xxvii. 22 ab Aquila et Theodotione transfertur), *κακομμένον ἀνδρὶ* scripsit; obscurissime quidem, neque tamen sine exemplo aliarum, in quibus verba premuntur, interpretationum: sin vero sententiam potius reddidit, quam tandem rationem inerit, definiri prorsus non posse, per se intelligitur." Lectio enarratorem potius quam interpretem, praesertim Aquilam nostrum, sapit; et reapse in alio Gemarae loco Eleazaro Simeonis filio, cum פִּירַשׁ pro תִּירָגַם tribuitur.

NUMERI.

IN LIBRUM NUMERORUM

MONITUM.

“LECTIONES libri Numerorum ex sequentibus MSS. librisque editis mutuati sumus.

“Ex Cod. Regio 1825.

“Ex Cod. Regio 1872.

“Ex Cod. Regio 1888.

“Ex Cod. Basiliensi, X saeculi, egregiae notae [Holmesii 85].

“Ex Cod. Colbertino 3084, unde fragmenta aliquot cum obelis et asteriscis decerpimus.

“Ex Hieronymi Libro de Locis Hebraicis [cui titulus: *Liber de Situ et Nominibus Locorum Hebraicorum*. Vid. S. Hieron. Opp. Tom. III, pp. 121–290 juxta edit. Vallarsii; et P. de Lagarde *Onomastica Sacra*, Tom. I, pp. 82–159].

“[Ex Eusebii Onomastico, ed. F. Larsow et G. Parthey, Berolini, 1862; et P. de Lagarde *Onomastica Sacra*, Tom. I, pp. 207–304.]

“Ex Theodoreto edito anno 1642 [Opp. Tom. I, pp. 217–255 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Ex Procopio in Heptateuchum [Vid. Monitum ad Exodum, p. 78].

“[Ex Eusebii Demonstratione Evangelica, Parisiis, 1628. Vid. ad Cap. xiv. 14. xxiv. 17.]

“Ex Editione Romana et Drusio.

“Qui plura suppeditavit est Codex Basiliensis de more.”—MONTEF.

Praeterea nos adhibuimus subsidia quae nunc recensenda sunt.

IV. Sarravianus, a Tischendorffio editus. Continet Cap. i. 1–vii. 85, xi. 18–xviii. 2, xviii. 30–xx. 22, xxix. 34–xxxvi. 13.

V. Cod. Colbert. 3084, post Montefalconium Holmesii, cujus schedas nos denuo perlustravimus, in usum collatus. Continet Cap. xxv. 2–xxvi. 2, xxix. 12–33.

VII. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Continet librum integrum.

X. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.

54. Codex Regius, num. v, olim Colbertinus, chartaceus, circa XIV saeculum, unde paucas trium interpretum lectiones excerpit Holmesius in Appendice ad Numeros.

57. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Hujus et sequentium librorum lectiones ab Holmesio editas ad schedas Bodleianas castigavimus.
58. Vid. Monitum ad Exodum, p. 78.
85. Vid. Monitum ad Exodum, pp. 78, 79.
108. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.
128. Vid. Monitum ad Leviticum, p. 168.
130. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5, necnon ad Leviticum, p. 168.
- Lips. Vid. Monitum ad Exodum, p. 79.
- Vet. Lat. Vid. Monitum ad Leviticum, p. 168.

Versionis libri Numerorum Syro-hexaplaris haud exigua pars superest in Codice Musei Britannici, "Addit. MSS. 14,437," foll. 1-46, saeculi VIII. Incipit a Cap. i. 31, et continet Cap. i. 31—ii. 1, ii. 15—iii. 9, iii. 22-47, vii. 19-36 (sed nonnulla perierunt), x. 6 (sed perierunt partes vv. 6, 7, 12, 13, et totus v. 11)—xv. 29, xvi. 2-29, xvi. 41—xxvi. 18 (sed perierunt Cap. xxii. 38—xxiii. 2, xxiii. 5-9, abscissa membrana), xxvi. 36-43. Cf. Wright *Catalogue of Syriac MSS. in the British Museum*, Part I, p. 31. Codex eleganter, sed negligenter paulum exaratus, continet notas Origenianas, et lectiones marginales satis frequentes. Librum exscripsit, sed nondum publici juris fecit, Ceriani noster; qui apographum suum, ne actum agendo tempus teramus, nobis humanissime commodavit.

NUMERI.

CAPUT I.

2. עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. συναγωγῆς (alia exempl. add. νῶν¹) 'Ισραήλ.

כָּל־זָכָר לְגִלְגָּלֶתָם. Omnes masculos secundum capita eorum. Ο'. κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν. πᾶς ἄρσιν. Alia exempl. πᾶς ἄρσιν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν.²

18. הַקְּהִלִּי. Ο'. συνήγαγον. "Αλλος ἐξεκκλησίασαν.³

וַיִּתְּלִדוּ. Et natales suos professi sunt. Ο'. καὶ ἐπηξονούσαν. Alia exempl. ἐπεσκέπησαν.⁴

19. כָּאֲשֶׁר צִוָּה. Ο'. ὃν τρόπον συνέταξε. "Αλλος καθὰ ἐνετείλατο.⁵

20, 21. וְיָמְעֵלָה כָּל יִצְחָק וְכָל פְּקָדֵיהֶם לְמִטָּה. Ο'. καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, ἡ ἐπίσκεψις (alia exempl. ἐπισκοπή⁶) αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς 'Ρουβήν. 'Α. καὶ ἐπάνω, παντὸς ἐκπορευομένου στρατιὰν,

ἐπεσκεμμένοι αὐτῶν τῆς ῥάβδου 'Ρουβήν.⁷ Σ. καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐξερχόμενος εἰς στρατιὰν, οἱ ἐπεσκεμμένοι αὐτῶν τῆς φυλῆς 'Ρουβήν.⁸ Θ. . . πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος δυνάμει, αἱ ἐπισκέψεις αὐτῶν τῆς φυλῆς 'Ρουβήν.⁹

22. פָּקְדוֹ בְּמִסְפָּר. Ο'. ✕ καὶ ἐπίσκεψις αὐτῶν 4 κατὰ ἀριθμόν.¹⁰

24, 25 (Gr. 36, 37). Τὰ ἐξαπλᾶ τὴν συγγένειαν τοῦ Γὰδ εὐθὺς μετὰ τὴν συγγένειαν τοῦ Συμεὼν ὑποτάττει· εἴθ' οὕτως τὴν τοῦ 'Ιούδα ὑποβάλλει.¹¹

44. וְיִשְׁאָחָר לְבֵית אֲבֹתָיו הָיוּ. Ο'. ἀνὴρ εἰς κατὰ φυλὴν μίαν, κατὰ φυλὴν οἴκων πατριᾶς ἦσαν. Aliter: Ο'. ἀνὴρ εἰς — κατὰ φυλὴν μίαν, κατὰ φυλὴν 4 εἰς οἶκον πατριᾶς αὐτῶν ἦσαν.¹²

45. וַיְהִי כָל־פָּקְדוֹ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתָם. Ο'. καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις (Οἱ λοιποὶ

CAP. I. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, Lips., 15, 16, 18, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, invito Vet. Lat. Montef. ex "uno codice" affert: 'Α. Ο'. Θ. συναγωγῆς. ² Sic Comp., Codd. IV, 56, 129, Arab. 1, 2. ³ Sic in textu Codd. III, X (cum συνήγαγον in marg.), Lips. (cum ἐκλ., et συνήγαγον in marg.), 15, 16, alii. ⁴ Sic Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii, Arm. 1. "Ἄξονες dicebantur olim tabulae publicae, atque inde ἐπαξονοῖν [vel, ut Schleusner. in Nov. Thes. s. v., ἐπαξονεῖν], quod videtur easse in tabulas referre. 'Επηξονούσαν autem dictum est eodem modo quo Gen. vi. 4 ἐγεννώσαν [ἐδολιούσαν Psal.

v. 11].—*Nobil.* ⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. Hex. ad Exod. xl. 16. ⁶ Sic Codd. II, IV, 18, 54, 58, 71, 75. Codd. 85 (cum 'Α. pro Ο'), 130, in marg.: Ο'. ἐν τῇ δ. ἡ ἐπισκοπή αὐτῶν ἐκ τῆς φ. 'Ρουβήν. ⁷ Codd. 85 (cum Ο'. pro 'Α.), 130. Montef. e Cod. 85 oscitanter exscripsit: Ο'. καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐξερχόμενος εἰς στρατιὰν κ.τ.έ. ⁸ Codd. 85, 130 (cum πᾶς ἐξερχ. et 'Ρουβήν). ⁹ Ibidem. ¹⁰ Sic Cod. IV, et sine aster. (cum al ἐπισκέψεις tantum) Cod. 58. ¹¹ Scholium in marg. Codd. 85 (cum τοῦ 'Ιούδα in clausula posteriori, non, ut Montef. falso exscripsit, τοῦ Γὰδ), 130. Cum Hexaplis faciunt Comp., Cod. IV, Syro-hex. ¹² Sic

9. כָּל־הַפָּדִיִּים. Ο'. πάντες οἱ ἐπισκευημένοι ("Ἄλλος" ἡριθμημένοι⁶).
 10. לְמַנְה. Ο'. ἐκ τῆς παρεμβολῆς (alia exempl. φυλῆς⁷). 'Α. παρεμβολῆς.⁸
 9, 16. יָסַע. Ο'. ἐξαροῦσι. "Ἄλλος" ἀναξεύξουσιν.⁹
 10. תִּימְנָה. Ο'. πρὸς λίβα. "Ἄλλος" πρὸς νότον.¹⁰
 16. הָאֵלֶּיךָ וְהָאֵלֶּיךָ וְהָאֵלֶּיךָ. Ο'. ἐκατὸν πεντήκοντα μία χιλιάδες. Alia exempl. ἐκατὸν καὶ μία καὶ πεντήκοντα χιλιάδες.¹¹
 17. יִשְׁעוּ אִישׁ עַל־יָדוֹ לְגִלְיָהָ. Proficiscentur, quisque loco suo ad vexilla sua. Ο'. ἐξαροῦσιν ἕκαστος ἐχόμενος καθ' ἡγεμονίας (alia exempl. καθ' ἡγεμονίαν αὐτῶν;¹² alia, κατὰ τάγμα (s. τάγματα) αὐτῶν¹³). 'Α. ἀπαροῦσιν ἀνὴρ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ εἰς τάγμα αὐτῶν.¹⁴ Σ. ἀπαροῦσιν ἕκαστος ἀνὰ χεῖρα τοῦ ἰδίου κατὰ τάγμα αὐτῶν.¹⁵ Θ. ἐξαροῦσιν ἀνὴρ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν εἰς τάγμα αὐτῶν.¹⁶
 18. לְבָאֲתָם יָמָה. Ο'. παρὰ (alia exempl. κατὰ¹⁷) θάλασσαν σὺν δυνάμει αὐτῶν. Alia exempl. σὺν δυνάμει αὐτῶν κατὰ θάλασσαν.¹⁸
 24. יָסַע. Ο'. ἐξαροῦσιν. "Ἄλλος" ἀναξεύξουσιν.¹⁹
 31. מִצֵּאת אֶלֶּיךָ וְשָׁבְעָה וְחִמְשִׁים אֶלֶּיךָ. Ο'. ἐκατὸν καὶ πεντήκοντα ἑπτὰ χιλιάδες. Alia exempl.

ἐκατὸν χιλιάδες καὶ ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα χιλιάδες.²⁰

32. הָלָה פָּקְדֵי. Ο'. αὕτη ἡ ἐπίσκεψις. "Ἄλλος" οὗτος ὁ ἀριθμός.²¹
 33. וַתִּקְרָא. Ο'. συνεπεσκέπησαν. "Ἄλλος" ἡριθμήθησαν.²²
 34. כָּל־אֲשֶׁר־בָּהֶן. Ο'. πάντα (alia exempl. κατὰ πάντα²³) ὅσα συνέταξε. "Ἄλλος" καθὰ ἐνετείλατο.²⁴
 וַיִּנְעֻ. Ο'. ἐξῆλθον. "Ἄλλος" ἀνεξεύγνυσαν.²⁵
 וַתִּבְרָחַבְּתִי עַל־בְּרִיתִי. Ο'. κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. "Ἄλλος" κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατ' οἶκον πατρικὸν αὐτῶν.²⁶

Cap. II. 2 (in fine). — οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.²⁷ 9. ἐκατὸν Χ χιλιάδες καὶ 4 ὀγδοήκοντα χιλιάδες.²⁸ 14. — οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτῶν (sic) 4.²⁹ 20. καὶ — οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτῶν (sic).³⁰ 22. καὶ — οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτῶν 4.³¹ 29. καὶ — οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ (sic) 4.³² 34. — ἐχόμενοι 4.³³

CAP. III.

7. וְאֶת־מִשְׁמַרְתָּ כָּל־הָעֵדָה לְפָנֵי אֹהֶל מוֹעֵד לַעֲבֹד.

⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips., 64; in textu autem Codd. 15, 16, 18, alii (inter quos 85, 130, cum *ἐπεσκ.* in marg.).
⁷ Sic Codd. III, VII, 55.
⁸ Cod. VII in marg. manu 1ma.
⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130 (cum *ἀναξεύξουσιν*); in textu autem Codd. III, 19, 108, 118.
¹⁰ Sic in textu Ald., Codd. VII (cum *λίβα* in marg. manu 2da), X (cum *λίβα* in marg.), Lips. (idem), 15, 16, alii (inter quos 85 (cum *λίβα* *twis* in marg.)), 130 (idem)).
¹¹ Sic Codd. IV, XI, Syro-hex.
¹² Sic Comp., Codd. IV, VII, X (in marg.), Lips. (idem), alii, Syro-hex.
¹³ Sic Ald., Codd. III, X, Lips., 15, 18, alii (inter quos 85, 130, uterque cum *τάγματα*). Vet. Lat.: *secundum ordinationem suam*.
¹⁴ Codd. 85 (cum *αὐτῶν* his), 130 (cum *αὐτοῦ* bis).
¹⁵ Codd. 85 (teste Montef.), 130 (cum *τοῦ ἰδίου κατατάγματος* (sic) *αὐτοῦ*).
¹⁶ Codd. 85, 130.
¹⁷ Sic Codd. III, X (cum *παρὰ* in marg.), Lips. (idem), 16, 32, alii.
¹⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex.
¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130 (cum *ἀναξεύξουσιν*); in textu autem Codd. III, 19, 118.
²⁰ Sic Cod. IV, Syro-

hex.
²¹ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 19, 108, 118. Mox ad *πᾶσα ἡ ἐπ.* Codd. 85, 130, in marg.: *πᾶς ὁ ἀριθμός*.
²² Cod. 85 in marg.
²³ Sic Comp., Ald., Codd. IV, X (in marg.), Lips., 18, 56, alii, Syro-hex.
²⁴ Sic in textu Codd. III, 15, 16, 29, alii (inter quos 85, 130, cum *κατὰ π. ὅσα συνέταξε* in marg.).
²⁵ Sic in marg. Codd. X (cum *ἀναξεύγνυσαν*), Lips. (idem), 85, 130 (ut X); in textu autem Codd. XI, 108, 118.
²⁶ Sic in marg. Codd. 85 (cum *συγγενείας*), 130. Cf. Hex. ad Psal. xxi. 28. Jerem. i. 15. Ezech. xx. 32.
²⁷ Cod. IV. Deest in Cod. 75.
²⁸ Idem. Sic sine aster. Cod. 58. Copula est in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 16, 18, aliis.
²⁹ Idem.
³⁰ Idem. Syro-hex. pingit: — καὶ οἱ παρ. ἐχόμενοι αὐτοῦ (sine metobelo), et sic sine obelo Comp., Codd. 56, 58 (cum *αὐτῶν*), 129.
³¹ Idem (sine metobelo). Syro-hex. pingit: καὶ οἱ π. — ἐχόμενοι αὐτοῦ (sic) 4.
³² Idem. Sic sine obelo Syro-hex.
³³ Idem. Syro-hex. — *ص فحجم*.

- יִשְׂרָאֵל וְכָל־הָעָם. Ο'. καὶ τὰς φυλακὰς (alia exempl. add. πάντων¹) τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς. Ἀ. καὶ τὴν φυλακὴν πάσης τῆς συναγωγῆς εἰς πρόσωπον σκέπης συνταγῆς, τοῦ δουλεύειν τὴν δουλείαν τῆς σκηνῆς.² Σ. καὶ τὴν φυλακὴν πάσης τῆς συναγωγῆς κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τῆς συναγωγῆς (s. συνταγῆς), λατρεῦειν τὴν λατρείαν τῆς σκηνῆς.³ Θ. καὶ τὴν φυλακὴν πάσης τῆς συναγωγῆς κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, δουλεύειν τὴν δουλείαν τῆς σκηνῆς.⁴
10. יִמֵּי הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה. Et profanus (non Levita) qui accesserit morietur. Ο'. καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ ἀπτόμενος ἀποθανεῖται. Ἄλλος· ὁ δὲ ἀλλότριος δὲ ἐὰν προσέλθῃ, ἀποθανέτω.⁵
15. קָפַץ. Ο'. ἐπίσκεψαι. Ἄλλος· ἀρίθμηση.⁶ לְמַחֲשָׁפָה. Ο'. κατὰ δῆμους αὐτῶν. Alia exempl. κατὰ δῆμους αὐτῶν — κατὰ συγγενεῖας αὐτῶν.⁷
16. עַל־פִּי יְהוָה אֶפְשָׁר יִצָּחַ. Ο'. διὰ φωνῆς κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξεν — αὐτοῖς κύριος.⁸ Ἄλλος· κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, καθὰ ἐνετείλατο

- κύριος τῷ Μωυσῇ.⁹
17. גִּרְשֹׁן. Ο'. Γεδσών. Alia exempl. Γηρσών.¹⁰ Ἀ. Σ. Θ. Γηρσών.¹¹
22. הָרִיקָה. Ο'. ἡ ἐπίσκεψις (Ἄλλος· ὁ ἀριθμὸς¹²) αὐτῶν.
23. הַגִּרְשֵׁי הַחֹפֵּשׁ. Ο'. καὶ οἱ υἱοὶ Γεδσών. Aliter: Ο'. — καὶ οὗτοι οἱ δῆμοι Γηρσών.¹³ הָפַץ. Ο'. παρὰ (Ἄλλος· κατὰ¹⁴) θάλασσαν.
25. הָלַךְ הַקָּדֹשׁ הַמִּשְׁכָּן. Ο'. ἡ σκηνὴ ✕ καὶ ἡ σκέπη.¹⁵
26. כִּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ לְעֹלָה. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ.¹⁶
29. תִּינָצֵץ. Ο'. κατὰ λίβα. Ἄλλος· κατὰ νότον.¹⁷
34. עֶשְׂרִים. Ο'. καὶ πεντήκοντα. Alia exempl. καὶ διακόσιοι.¹⁸
36. מִשְׁמַרְתָּ הַקֹּדֶשׁ. Et munus custodiae. Ο'. ἡ ἐπίσκεψις τῆς φυλακῆς (alia exempl. ἡ φυλακή¹⁹). Σ. ἡ ἐπισκοπὴ (s. ἐπίσκεψις) τῆς φυλακῆς.²⁰ קָרָשׁ. Asseres. Ο'. τὰς κεφαλίδας. Οἱ λοιποὶ· σαινίδες.²¹
38. מִזְבֵּחַ מִוֶּגֶד מִזְבֵּחַ לְפָנֵי קְדָמָה הַמִּשְׁכָּן לְפָנֵי. Ο'. κατὰ πρόσωπον τῆς σκηנῆς ✕ ἀπὸ ἀνα-

CAP. III. ¹ Sic Codd. IV, 18, 128, Arab. 1, 2, Syro-hex. Codd. 85, 130, in marg.: Ο'. καὶ τὰς φυλακὰς πάντων τῶν υἱῶν. ² Codd. 85, 130 (cum κατὰ πρόσωπον). ³ Codd. 85, 130 (cum συνταγῆς). De hac confusione cf. Hex. ad Num. iv. 25. Psal. lxxiii. 8. lxxiv. 3. ⁴ Codd. 85, 130 (cum τῆς σκ. μαρτυρίου τοῦ δουλεύειν). ⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum ὁς ἄν). Ad ὁ ἀλλογενὴς Codd. X, Lips., in marg.: ὁ ἀλλότριος. ⁶ Sic in marg. Codd. X, 130; in textu autem Codd. 19, 54, 108, 118. ⁷ Sic Cod. IV (cum συγγενείας), et sine obelo Ald., Codd. VII, X, XI, Lips., 15, 16, 18, alii, Vet. Lat. ⁸ Obelus est in Cod. IV. ⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum Μωυσέι); in textu autem Cod. 54 (cum Μωσῇ). Cod. Lips. in marg.: κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου. ¹⁰ Sic semper Cod. IV, Syro-hex. Cod. 58 in marg.: ὄνομα Γηρσών ἐυρέθη ἐν παντί. Vet. Lat. inter Gesson, Geson, et Getson fluctuat. ¹¹ Origen. Opp. T. IV, p. 141: Τὸ δὲ ὅμοιον περὶ τὰ ὀνόματα σφάλμα πολλοῦ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν ἔστιν ἰδεῖν, ὥς ἡκριβώσαμεν ἀπὸ Ἑβραίων μαθόντες, καὶ τοῖς ἀντιγράφοις αὐτῶν τὰ ἡμέτερα συγκρίναντες, μαρτυρηθεῖσιν ὑπὸ τῶν μηδέπω διαστραφειῶν ἐκδόσεων Ἀκίλου καὶ Θεοδοτίανος καὶ Συμμάχου. Ὅλιγα

τοῖν παραθεσόμεθα ὑπὲρ τοῦ τοὺς φιλομαθεῖς ἐπιστρέφεστέρας γενέσθαι περὶ ταῦτα. Εἰς τῶν υἱῶν Λευὶ ὁ πρῶτος Γεδσών [Γεδσών?] ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ἀντιγράφοις ὀνομάσται, ἀπὸ τοῦ Γηρσών, ὁμώνυμος τυγχάνων τῷ πρωτοτόκῳ Μωυσέως. ¹² Sic in textu Codd. 18, 28, alii (inter quos 85, 130, quorum posterior in marg. habet: ἡ ἐπίσκεψις). ¹³ Sic Cod. IV (metobelo a correctore appietto), Syro-hex. (sub —), et sine obelo Codd. XI (cum Γεδσών, ut videtur), 54, alii. Codd. 85, 130, in marg.: καὶ οὗτοι οἱ δῆμοι Γηρσών. ¹⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, invito Syro-hex. (לֶחַל לֶחַל). ¹⁵ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Cod. 58. ¹⁶ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2, Syro-hex. ¹⁷ Sic in textu Ald., Codd. III (manu 1ma), VII (cum λίβα in marg.), X (idem), Lips. (idem), 15, 16, alii. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 54, 58, alii, Arm. 1, Vet. Lat. Cod. IV: καὶ διακόσιοι — καὶ πενήκοντα. Syro-hex. tantum: — καὶ πενήκοντα. ¹⁹ Sic Cod. II, IV, 54, 71, alii, Syro-hex. (לִּשְׁמֵחַ לִּשְׁמֵחַ). ²⁰ Syro-hex. לִּשְׁמֵחַ לִּשְׁמֵחַ. ²¹ Idem: לִּשְׁמֵחַ לִּשְׁמֵחַ. Cf. Hex. ad Exod. xxvi. 15. xxxv. 11.

altare. Ο'. καὶ τὸν καλυπτῆρα ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. "Αλλος" καὶ ἐκποδιάσουσιν τὸ θυσιαστήριον.⁷

18. תַּתְּבִיב מִשְׁפָּחָה. Tribum familiarum. Ο'. τῆς φυλῆς τὸν δῆμον. "Αλλος" τὴν φυλὴν τοῦ δῆμου.⁸

19. עֲבַדְתִּי עַל-יְשִׁי יִשְׂרָאֵל. Ο'. ἕκαστον (alia exempl. ἕνα ἕκαστον⁹) ✕ ἐπὶ τὴν δουλείαν αὐτοῦ.¹⁰ "Αλλος" ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ.¹¹

יִשְׂרָאֵל מִשְׁפָּחָה. Ο'. κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ. "Αλλος" καὶ ἐπὶ τὴν βασταγὴν αὐτοῦ.¹²

22. אֶת־רֹאשׁ. Ο'. τὴν ἀρχήν. "Αλλος" τὸ κεφάλαιον.¹³

23. לְעֲבֹדָה. Ο'. λειτουργεῖν ✕ λειτουργίαν.¹⁴ "Αλλος" εἰς δύναμιν δυναμικὴν.¹⁵

לְעֵבֶד עֲבָדָה. Ο'. ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ. "Αλλος" εἰς τὸ ὑπηρετῆσαι ὑπηρεσίαν.¹⁶

25, 26. וְאֵת קָלְעִי וְאֵת מוֹעֵד: אֶת־מִשְׁפָּחָה פְּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְאֵת קָלְעִי וְאֵת־הַחֲצֵר אֲשֶׁר עַל־הַחֲצֵר וְאֵת־מִשְׁפָּחָה פְּתַח שַׁעַר הַחֲצֵר אֲשֶׁר עַל־הַמִּשְׁכָּן. Ο'. καὶ τὸ καλύμμα (Τὸ Σαμαρειτικόν ἐπίσπαστρον¹⁷) τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, ✕ καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς πύλης τῆς

αὐλῆς.¹⁸ ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς — τοῦ μαρτυρίου.¹⁹ 'Α. καὶ τὸ παρατάνυσμα ἀνοίγματος σκέπης συνταγῆς, καὶ τοὺς ἱστούς τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ παρατάνυσμα ἀνοίγματος πύλης τῆς αὐλῆς... Σ. καὶ τὰ καταπέτασμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τῆς συνταγῆς, καὶ τὰ ἱστία τῆς σκηνῆς, καὶ τὸ παραπέτασμα τῆς θύρας τῆς αὐλῆς τὸ ἐπὶ τῆς σκηνῆς.²⁰

26. וְעַל־הַמִּזְבֵּחַ רִבִּיב. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ.²¹

27. לְכָל־מִשְׁפָּחָה וְלִכְלֵ עֲבָדָתָם. In omni portatione eorum, et in omni ministerio eorum. Ο'. κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας αὐτῶν, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν (alia exempl. τὰ ἀρτά δι' αὐτῶν²²).

28. מִשְׁפָּחָת בְּנֵי. Ο'. τῶν υἱῶν. Alia exempl. τοῦ δῆμου τῶν υἱῶν.²³

30. לְעֲבֹדָה. Ad ministerium sacrum. Ο'. Vacat. ✕ εἰς τὴν δύναμιν.²⁴

37, 41. אֵלֶּה פְּקָדֵי. Ο'. αὕτη ἡ ἐπίσκεψις. "Αλλος" οὗτος ὁ ἀριθμός.²⁵

44. מִשְׁפָּחָתָם לְמִשְׁפָּחָתָם. Ο'. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δῆμους αὐτῶν. Alia exempl. ἡ ἐπίσκεψις τῆς συγγενείας αὐτῶν.²⁶

⁷ Lectionem, quae Aquilam omnino sapit, LXXviralis praemittit Cod. 15 in textu. Cf. Exod. xxvii. 3 in LXX.

⁸ Sic in textu Cod. 30; in marg. autem (cum τῇ φυλῇ) Codd. 85, 130. Statim solus Cod. 85 in marg.: τοῦ Καάθ.

⁹ Sic Codd. IV, 58. ¹⁰ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 58.

¹¹ Cod. 130 in marg. ¹² Idem in continuatione. Hesych.: Βασταγή· βάρος.

¹³ Idem. ¹⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁵ Cod. 130 in marg. Cf. ad v. 30.

¹⁶ Idem in continuatione. Aliter tres interpretes ad Cap. iii. 7. ¹⁷ Nobil., Cat. Niceph. p. 1183.

¹⁸ Sic Cod. IV (qui male pingit: καὶ τὸ ἐπ. ✕ τῆς θ. τῆς ✕ π. τῆς αὐλῆς, ὅσα | ✕ ἐπὶ τῆς σκ. — τοῦ |

— μαρτυρίου:), et sine aster. Ald., Cod. XI, Arab. 1, 2; neonon (sine τῆς πύλης) Codd. 29, 58, alii.

¹⁹ Cod. IV. Verba τοῦ μ. desunt in Comp., Codd. 19, 108, 118. Ad καὶ τὸ καλύμμα Codd. 85, 130, in marg.: Ο'. καὶ τὸ καλύμμα

(κατακαλύμμα Cod. 130) τῆς θ. τῆς σκ. τοῦ μ., καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον (Cod. 130 add. τῆς θ. τῆς αὐλῆς).

²⁰ Codd. 85, 130 (qui ad Aquilam τῆς πύλης pro πύλης habet). Ad Sym. pro συνταγῆς reponendum esse συναγωγῆς

opinatur Scharfenb. in *Animadv.* p. 105. Sed cf. ad Cap. iii. 7. ²¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp. (sine κύκλῳ), Ald., Codd. 29, 58, 83, Arab. 1, 2. ²² Sic Codd. III, 16 (cum τὰ ἀρτά δι' αὐτῶν), 28, 30 (cum τὰ ἀρτά αὐτῶν), 52 (ut 16), 55 (cum τὰ ἀρτὰ αὐτῶν), 57 (ut 16), 73 (idem), 77 (idem), 85, 130 (ut 55), 131 (ut 16). Praeterea pro τὰ ἔργα αὐτῶν, τὰ ἔργα δι' αὐτῶν scribunt Codd. II, X, Lips., 19, 28 (in marg.), 64, 85 (in marg.), 118, unde fluxisse videtur lectio, τὰ ἐργαλῆα αὐτῶν, quae in nonnullis libris habetur. Ceterum utramque versionem, τὰς λειτουργίας αὐτῶν et τὰ ἔργα αὐτῶν, ad עֲבָדָתָם, solam autem τὰ ἀρτά δι' αὐτῶν ad מִשְׁפָּחָתָם pertinere quisvis videt. ²³ Sic Ald., Codd. IV, 29, 58, 59, Arab. 1, 2. ²⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. XI, 58, Arab. 1, 2. Aliter Comp., Codd. 56, 71, 129 ad עֲבָדָה non male aptant λειτουργεῖν; deinde, ut Hebraeum עֲבָדָה expriment, ante τὰ ἔργα de suo inferunt ποιεῖν. ²⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 19, 108, 118. Mox v. 40 ad ἡ ἐπίσκεψις Codd. X, Lips., in marg.: ὁ ἀριθμός. ²⁶ Sic Codd. III. 28, 55. Codd. 85, 130: ἡ ἐπ. αὐτῶν τῆς σ. αὐτῶν, uterque cum κατὰ δ. αὐτῶν in marg.

47. לְעֵבֶד עֲבַרְתָּ עֲבָרָה. *Ad peragendum negotium ministerii.* O'. πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἔργων (alia exempl. τῶν ἀγίων²⁷). Schol. Ση. ὅτι ἔργον ἔργων ἐκάλεσεν τὸ τῶν υἱῶν Καὰθ, τὸ τῶν ἀγίων ἅγιον· τὰ δὲ λοιπὰ τὰ ἐν τῇ σκηνῇ ἔργα μόνον, ἅπερ ἦν τῶν υἱῶν Γεδσὼν καὶ τῶν υἱῶν Μεραρί.²⁸

Cap. IV. 3. ἕως ✕ υἱοῦ 4 πεντήκοντα.²⁹ 5. πάν-
τα.³⁰ 6. 7. ἐπ' αὐτήν 4.³¹ 7. 7. ἐπ' αὐτήν 4.³²
10. ἐπιθήσουσιν 7 αὐτήν 4.³³ 14. 7 καὶ λήψονται
—ἐπ' (sic) ἀναφορεῖς 4.³⁴ 16. ἔργοις ✕ αὐτοῦ 4.³⁵
23. καὶ ἐπάνω ✕ ἐκεῖ 4.³⁶ 27. ἔσται ✕ πᾶσα 4
ἡ λειτουργία.³⁷ 30. ἕως ✕ υἱοῦ 4 πεντηκονταετούς.³⁸
31. 7 καὶ τὸ κατακάλυμμα, καὶ αἱ βάσεις—τῆς
σκηνῆς 4.³⁹ 32. 7 καὶ τοὺς στύλους τοῦ καταπε-
τάσματος—βάσεις αὐτῶν 4.⁴⁰ 33. ✕ τοῦ 4 δῆμον.⁴¹
35. ἕως ✕ υἱοῦ 4 πεντηκονταετούς.⁴² 39. ✕ καὶ 4
ἕως.⁴³ 41. 7 ἐν χειρὶ Μωσῆ 4.⁴⁴ 44. 7 κατ' οἴ-
κους πατριῶν αὐτῶν 4.⁴⁵ 47. ✕ καὶ 4 ἕως.⁴⁶

CAP. V.

2. כָּל-צְרוּעָה. O'. Σ. πάντα λέπρον.¹

וְכָל-זָב. O'. καὶ πάντα γονορρυή. Οἱ λοιποὶ
καὶ πάντα ρέοντα.²

In lectione LXXviri post ἡ ἐπ. αὐτῶν add. τῆς σ. αὐτῶν
Codd. 57, 59, alii.

²⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130; in

textu autem Codd. 29, 54, 58, alii, Arm. 1.

²⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cod. Lips. in marg.: Σημ. τὸ ἔργον

τῶν ἔργων.

²⁹ Cod. IV (qui perperam pingit: ἕως

7 υἱοῦ 4). Sic sine aster. Codd. 18, 128.

³⁰ Idem. Deest in Cod. 58.

³¹ Idem. Deest in Cod. 32, 58, 59.

³² Idem. Haec desunt in Comp., Cod. 58.

³³ Idem. Sic sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2.

³⁴ Idem. Sic sine aster. Cod. 58, invito Hebraeo.

³⁵ Idem (cum ✕ ex corr. pro 7).

Sic sine aster. Ald., Codd. 29, 58, Arab. 1, 2.

³⁶ Idem, siglis a correctore appictis. Sic sine aster. Cod. 58.

³⁷ Idem. Haec desunt in Comp., Cod. 58.

³⁸ Idem. Sic sine aster. Codd. 19, 58.

³⁹ Idem. Cod. 58: καὶ ἕως υἱοῦ π.

⁴⁰ Idem (qui pingit: ✕ καὶ ἕως:). Sic sine aster. Codd. 108, 118, 128. Cod. 58: καὶ ἕως υἱοῦ.

⁴¹ Idem. Haec reprobatur Cod. 52.

⁴² Idem. Sic sine aster. Cod. 58.

Cap. V. ¹ "Sic unus codex."—Montef. ² Idem.

2. שָׁרֵץ מְרֵץ. *Pollutum mortuo.* O'. ἀκάθαρτον ἐπὶ ψυχῇ. "Ἄλλος μεμαμμένον ψυχῇ."³

3. מִן הַשָּׂרֵץ הַזֶּה מִן הַשָּׂרֵץ הַזֶּה. O'. ἕξω τῆς παρεμβολῆς ✕ ἐξαποστείλατε αὐτούς 4.⁴

6. הָיָה מֵעַל מֵעַל. O'. καὶ παριδὼν παρίδῃ. Alia exempl. ✕ καὶ παριδὼν 4 παρίδῃ ἐν κυρίῳ.⁵

7. שָׁרֵץ. O'. ἐποίησε. "Ἄλλος ἤμαρτεν."⁶
וְשָׂרֵץ מֵעַל מֵעַל. O'. τὴν πλημμέλειαν ✕ αὐ-
τοῦ 4, τὸ κεφάλαιον ✕ αὐτοῦ 4.⁷ Alia ex-
empl. τῆς πλημμελείας τὸ κεφάλαιον.⁸

10. וְהָיָה לוֹ. O'. ✕ αὐτῷ 4 ἔσται.⁹

12. בֹּו מֵעַל בֹּו. *Et peccaverit in eum pec-
catum.* O'. καὶ ὑπεριδούσα παρίδῃ αὐτόν. Alia exempl. καὶ παρίδῃ αὐτὸν ὑπεριδούσα.¹⁰
"Ἄλλος (καὶ) πανούργησεν αὐτὸν πανούρ-
γμα."¹¹

15. הָיָה דָּוָר. O'. τὸ δῶρον. "Ἄλλος προσφοράν."¹²

18. מִי הַמָּרִים הַמְּאִרְרִים. *Aquae amaritudinum
exsecrationem inferentes.* O'. τὸ ὕδωρ τοῦ
ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου (alia ex-
empl. τὸ ἐπικαταρῶμενον 7 τούτο 4¹³). "Ἄλ-
λος (τὸ ὕδωρ τοῦ) ἐμφανισμοῦ τὸ ἐμφανίζον."¹⁴

"Margo Cod. 130 habet a 1ma manu ρέοντα, ut sit legen-
dum [non Graecum] γονορρύοντα."—F. C. Alter. Fallitur.
Cf. Hex. ad Lev. xv. 4, 6. ³ Cod. 130 in marg. (cum
μεμαμμένον). ⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 58,
Arab. 1, 2. ⁵ Sic Cod. IV (nisi forte pingendum: καὶ
π. π. ✕ ἐν κυρίῳ 4), et sine aster. Ald., Cod. 58, Arab. 1, 2.
⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. III,
15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἐποίησε in
marg.). ⁷ Sic Cod. IV (qui pingit: τὴν πλ. ✕ αὐτοῦ
✕ τὸ κεφ. αὐτοῦ:), et sine asteriscis Cod. 58. ⁸ Sic in
marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 54, 74, alii,
Arm. 1. ⁹ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. XI. ¹⁰ Sic
Comp., Codd. II, IV, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii.
¹¹ Cod. 130 in marg.: πανούργησεν αὐτήν (sic) πανούργημα.
¹² Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Lev. i. 2.
¹³ Sic Cod. IV, et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII,
X, XI, Lips., 15, 16, alii. ¹⁴ Cod. 130 in marg., taceat
Holmesio. Lectio est, ni fallor, interpretis Samaritani,
qui Hebraea ter vertit: מִי בֹוּרָה דְּמֵאִרְרִים, h. e. aquae pro-
bationis (declarationis?) declaratrices. (Idem ad vv. 24,

21. **צָבָה**. *Intumescetem*. Ο'. πεπρησμένην. "Αλλος" πεφουσημένην.¹⁵
22. **אָמַן אָמַן**. Ο'. γένοιτο, γένοιτο. 'Α. πεπιστωμένος, πεπιστωμένος. Σ. ἀμήν, ἀμήν.¹⁶
23. **הַמָּרִים**. Ο'. τοῦ ἐλεγμοῦ τὸ ἐπικαταρωμένου. Οἱ λοιποὶ τοῦ πικροῦ.¹⁷
27. **אֶתְהַקֵּה אֶת־הַמַּיִם**. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ποτιεῖ αὐτὴν τὸ ὕδωρ.¹⁸
28. **וְנִקְתָּה**. Ο'. καὶ ἀθῶα ἔσται. "Αλλος" (καὶ) ἀθῶφωθήσεται.¹⁹
29. **הַזֵּלֶזֶל**. *Zelotypiae*. Ο'. τῆς ζηλοτυπίας ("Αλλος" ζηλοτυπούμενης²⁰).
- Cap. V. 6. τὸ λέγων.²¹ 7. τὴν ἀμαρτίαν ✕ αὐτῶν.²² 8. αὐτῶ.²³ 9. ἔσται.²⁴ 10. κυρίως.²⁵ 11. ✕ καὶ ἀνὴρ ὅς ἐστιν ✕ ὁ δὲ τῶ ἱερεῖ, αὐτῶ ἔσται.²⁶ 12. τὸ δῶρον ✕ αὐτῆς τὸ (sic) περὶ αὐτῆς.²⁷ 13. ἔσων.²⁸ 14. τοῦ μαρτυρίου.²⁹ 15. ✕ καὶ εἰ μὴ παραβέβηκας.³⁰ 16. ταύτης.³¹ 17. μηρὸν σου.³² 18. κοιλίαν ✕ αὐτῆς.³³ 19. αὐτοῦ ἐναντί.³⁴ 20. γυνὴ αὐτῆς.³⁵
3. **יִירֵי**. *Abstinebit*. Ο'. ἀγνισθήσεται. Alia exempl. ἀγνισθήσεται τὸ ἀπὸ οἴνου.¹
3. **וְכָל־מַשְׁרַת עֲנָבִים**. *Et omnem macerationem uvatum*. Ο'. καὶ ὅσα κατεργάζεται ἐκ σταφυλῆς. 'Α. Σ. (καὶ) πᾶσαν ἀπόβρεξιν σταφυλῆς.²
5. **וְהָרַר**. Ο'. τοῦ ἀγνισμοῦ. Alia exempl. τῆς εὐχῆς τοῦ ἀγνισμοῦ ✕ αὐτοῦ.³ "Αλλος" τῆς ἐγκρατείας.⁴
- נֶשֶׁר**. *Novacula*. Ο'. ξυρόν. "Αλλος" κουρά.⁵
- אֶלֶנֶס**. *Alens*. Ο'. τρέφων. 'Α. μεγεθύνων. Σ. αὐξων.⁶
6. **מִית**. Ο'. τετελευτηκυῖα. "Αλλος" τεθνηκυῖα.⁷
9. **מִית**. *Alia exempl. θανάτω ἀποθάνη*.⁸
- עֲפָתָה**. *Subito*. Ο'. ἐξάπινα. "Αλλος" ἀγνοῦντος.⁹
11. **וְכָפַר**. Ο'. καὶ ἐξιλάσεται. "Αλλος" (καὶ) σκεπάσει.¹⁰
12. **וְהִיָּה לַיהוָה**. *Et consecrabit Jonae*. Ο'. ἡ ἡγιασθῆ κυρίως. Alia exempl. ✕ καὶ διαφυλάξει τῶ κυρίως.¹¹
- וְיִפְלוּ**. *Non computabuntur*. Ο'. ἄλογοι ἔσονται. "Αλλος" οὐ λογισθήσονται.¹²
13. **וְיָבִיחַ אֹתוֹ**. Ο'. προσοίσει αὐτός (alia exempl. αὐτόν).¹³

CAP. VI.

- 27 pro **לְמַרְסִים** dedit **לְמַבְאָר**, ad declarandum.)¹⁵ Cod. 130 in marg. ¹⁶ Codd. Lips., 85, 130 (cum τ pro Σ.): Σ. ἀμήν ἀμήν. 'Α. πεπ. πεπ. Minus probabiliter Cat. Nicoph. p. 1192: 'Α. ἀμήν ἀμήν. Σ. πεπ. πεπ. Cf. Hex. ad Psal. xl. 14. lxxi. 19. lxxxviii. 53. ¹⁷ Codd. Lips., 85. In textu obelus est in Cod. IV. ¹⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Arab. 1, 2. ¹⁹ Cod. 85 in marg. ²⁰ Sic in aster. Cod. 85; in textu autem (cum ζηλοτυπούμενης) Cod. XI. ²¹ Cod. IV. Cod. VII in marg. manu 1ma: λέγων. ²² Idem, teste Tischendorfio. Holmesii amanuensis ex eodem exscripsit τὴν ἀμ. ✕ αὐτοῦ, concinente Grabio, et sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2. Codd. 15, 19, 108, 118: τὴν ἀμ. αὐτῆς. ²³ Idem. Deest in Cod. 58. ²⁴ Idem. ²⁵ Idem. Deest in Cod. 58. ²⁶ Idem (ubi prior asteriscus supra lineam a correctore positus est). Haec leguntur in Ed. Rom., et Vet. Lat., sed desunt in Codd. VII (sed appinxit in marg. manus 2da char. unciali), 18, 19, 53, 59, 128, 131. ²⁷ Idem. Sic sine aster. Cod. 58. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem. ³⁰ Idem. Sic sine aster. Codd. 18, 58, 128, Arab. 1, 2. ³¹ Idem. Deest in Codd. 32, 58. ³² Idem (qui male pingit ✕ son:; testibus Holmesii amanuensi et Tischendorfio). ³³ Idem. Sic sine aster. Cod. 58, Arm. 1. ³⁴ Idem, obelo a correctore appicto. Pronomen deest in Cod. 58, Arm. 1. ³⁵ Idem. Ceteri omnes: γυνὴ ἐκείνη λ.
- CAP. VI. ¹ Sic Cod. IV, et sine obelo Codd. II, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii. ² Codd. X, Lips., 85 (sine nom.). Corrupte Cod. 130 in marg.: πῶς ἂν ἀποβρίξας σταφυλῆς. ³ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald. (cum προσευχῆς), Codd. III, VII, X, XI, Lips., 15, 18, alii, Arab. 1, 2. ⁴ Cod. 130 in marg. ⁵ Idem. ⁶ Codd. 85, 130. ⁷ Idem in marg. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, XI, Lips., 15, 16, alii, Vet. Lat. ⁹ Cod. 130 in marg. ¹⁰ Idem, qui ad sequens ἀγιάσει lectionem refert. ¹¹ Sic Cod. IV, metobelo a correctore posito. Arab. 1, 2: *Et servet*. ¹² Cod. 130 in marg. ¹³ Sic Codd. IV, 58, Arab. 1, 2.

15. קָלָה. *O.* ἀρτους. *Ἄλλος· κολλύρας (s. κολλυρίδας).¹⁴

18. הַנֶּזֶר. *O.* ὁ ἡγούμενος (s. εὐγόμενος). **A.* (δ) ἀφωρισμένος. *Σ.* (δ) Ναζηραῖος.¹⁵ *Ἄλλος· ὁ ἐγκρατής.¹⁶ *Ἄλλος· ἀφιερωμένος.¹⁷

וְהָיָה עַל-הַזָּבִיחַ וְהָיָה עַל-הַזָּבִיחַ. *O.* καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας × τῆς κεφαλῆς εὐχῆς αὐτοῦ, καὶ θήσει × ἐπὶ τὸ πῦρ.¹⁸

19. עַל-כִּפֵּי הַזָּבִיחַ. *O.* ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ ἡγούμενου (s. εὐγόμενου). **A.* ἐπὶ τοὺς ταρσοὺς τοῦ ἀφωρισμένου. *Σ.* ἐπὶ τὰς παλάμας τοῦ Ναζηραίου.¹⁹

וְהָיָה עַל-הַזָּבִיחַ. *O.* μετὰ τὸ ξυρῆσασθαι (*Ἄλλος· ξυρηθῆναι²⁰) αὐτόν.

וְהָיָה עַל-הַזָּבִיחַ. *O.* τὴν εὐχὴν (alia exempl. τὴν κεφαλὴν²¹) αὐτοῦ.

20. הַנֶּזֶר. *O.* ἐπιθεμα. *Ἄλλος· ἀφαίρεμα.²²

21. וְהָיָה עַל-הַזָּבִיחַ. *O.* Vacat. × οὕτως ποιήσει ×.²³

26. וְהָיָה עַל-הַזָּבִיחַ. *O.* ἐπάrai. *Ἄλλος· ὑψώσαι.²⁴

Cap. VI. 6. εὐχῆς × αὐτοῦ τῷ × κυρίῳ.²⁵ — πάση ×.²⁶ 7. ἐπὶ πατρὶ × αὐτοῦ ×, καὶ ἐπὶ (sic) μητρὶ × αὐτοῦ ×, καὶ ἐπ' ἀδελφῶ × αὐτοῦ ×, καὶ ἐπ' ἀδελφῇ × αὐτοῦ ×.²⁷ — ἐπ' αὐτῷ ×.²⁸ 9. ξυρηθήσεται × αὐτὴν ×.²⁹ 11. — ὁ ἱερεύς ×.³⁰ 12. τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς × αὐτοῦ ×.³¹ 21. περὶ τῆς εὐχῆς × αὐτοῦ ×.³² ἀγνείας × αὐτοῦ ×.³³

CAP. VII.

2. עַל-הַזָּבִיחַ. *Super eos qui in censum veniebant.* *O.* ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς (*Ἄλλος· ἀριθμήσεως τοῦ λαοῦ¹).

3. שֵׁשׁ-עֶשְׂרֵה פָּרָס. *Sex plaustra lecticae (tectae).* *O.* ἔξ ἀμάξας λαμπηνικάς (**A.* κατασκευαστάς (s. σκεπαστάς). *Σ.* ὑπουργίας. Τὸ Σαμαριτικόν· δυνάμεως.² *Ἄλλος· κατασκευαστάς³).

10. וְהָיָה עַל-הַזָּבִיחַ. *O.* εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν. *Ἄλλος· εἰς τὴν ἐγκαίνισιν.⁴

13. וְהָיָה עַל-הַזָּבִיחַ. *O.* ὀλκή (*Ἄλλος· σταθμὸς⁵) αὐτοῦ.

¹⁴ Sic Cod. VII in marg. manu 2da, quantum e scriptura valde evanida conijcere licet. Cf. Hex. ad Lev. ii. 4.

¹⁵ Codd. X (cum Ναζηραῖος), Lips., 85, 130. Cod. 28 in marg. sine nom.: ἀφωρισμένος. ¹⁶ Cod. 130 in marg. Cf. ad v. 5.

¹⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. Porro Cod. 72 in textu (bis): ὁ ἡγισμένος. Utraque lectio scholiastam sapit. ¹⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 58.

¹⁹ "Sic duo MSS."—Montef. Ad εὐξαμένου (sic) Cod. VII in marg. manu 2da: ναζιραίου. (Paulo ante ad ἐφθόν Codd. VII (in marg. manu 2da), 75 (superscript. manu 1ma): ὀπτόν.) ²⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Cod. XI.

²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, XI, Lips., 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum εὐχὴν in marg.), invito Vet. Lat. ²² Sic Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Lev. xxiii. 17. ²³ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. XI, 58. Arab. 1, 2: et faciet. Post ἀγνείας αὐτοῦ (sic) add. τῷ κυρίῳ οὕτως ποιήσει Codd. 74, 76, alii.

²⁴ Cod. 130 in marg. (cum ὑψώσαι). Cf. Hex. ad Jesai. xl. 4. ²⁵ Cod. IV, metobelo a correctore posito. Sic sine aster. Codd. X, 54, 74, 75, alii (inter quos 85, 130, uterque cum αὐτοῦ τῷ in marg.). ²⁶ Idem. Deest in Codd. 58, 75. ²⁷ Idem. ²⁸ Idem. Deest in Codd. 16, 52, 57, 58, 73, 77, Arm. i. ²⁹ Idem. Deest in Codd. 18, 58, 128, ³⁰ Idem. *Sic sine aster. Codd. 16, 28, 30, alii, Arm. i. ³¹ Idem. Sic sine

aster. Comp., Codd. 16, 19, 28, alii, Arab. 1, 2. ³² Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. XI, 15, 58, 64.

CAP. VII. ¹ Nobil., Cat. Niceph. p. 1203, et "duo Regii." Codd. X, Lips., in marg.: ἀριθμήσεως. Cod. 130 in marg.: ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν. ² Codd. Lips., 85: **A.* κατασκευαστάς. *Σ.* ὑπουργίας. Confuse, ut solet, Cod. 130: **A.* κατασκευαστὰς ὑπουργίας δυνάμεως (sic). Nobil. affert: Schol. "Ἄλλος· κατασκευαστάς (sic). Ἀκύλας σκεπαστάς ἐρμηνεύει [Cf. Hex. ad Jesai. lxvi. 20]. Τὸ δὲ Σαμαριτικόν, δυνάμεως [Versio Sam. חיל] ἔχει. Idem ex Euseb. Emis.: Ἀμίας λαμπηνικάς τὰς διατρόχους [διτρόχους tentat Schleusner. in *Opusc. Crit.* p. 108] λέγει, ὡς τινες ζηρώτια [Βηρώτια MSS. apud Montef. et Cat. Niceph. p. 1203, unde βιρώτια s. βιρώτια emendat Schleusner.] καλοῦσιν [Niceph. addit: ὅτι ἡμίονοι ἐλκουσιν]. Denique Procop. in Octat. p. 390: "Plaustra vero rutilantia [λαμπηνικάς] vocat juxta quorundam traditionem currus quos muli trahunt: at Aquilas protectores [σκεπαστάς] interpretatur." ³ Nobil., ut supra. Ne prava scriptura vocis κατασκευαστάς lectionem habeamus, suadet versio Syri vulgaris, *ܡܠܚܩܬܝܡ*, quae Graece accurate sonat κατασκευασμένας (e.g. Ep. Jerem. 45 in Syrohex.), s. κατασκευαστάς (ut *ܡܠܚܩܬܝܡ*, ἀκατασκεύαστος, apud Bar Hebraeum ad Gen. i. 2). ⁴ Cod. 130 in marg. (cum ἐγκαίνισιν). ⁵ Idem.

29. וְלִזְבַּח הַשִּׁלְחִים. Ο'. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου (Οἱ λοιποὶ εἰρημικὴν⁶).

72. בְּיוֹם עֲשֵׂתִי עֶשְׂרִי יוֹם. Ο'. τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑνδεκάτῃ ✕ ἡμέρᾳ⁷.

85. הַקְּעָרָה הָאֶחָת בָּסָף. Ο'. τὸ τρυβλίον τὸ ἐν ✕ ἀργυρίου⁸.

בִּשְׁקָל. Ο'. ἐν τῷ σίκλῳ ("Ἄλλος διδράχμῳ⁹).

86. עֲשֶׂרָה עֶשְׂרֵה הֶכֶּה בִּשְׁקָל הַכֶּהֱ. Denorum (siclorum) singulae acerrae secundum sicilum sacrum. Ο'. Vacat. ✕ δέκα δέκα ἢ θυῖσκη ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἀγίῳ¹⁰. Alia exempl. δέκα χρυσῶν ἢ θυῖσκη ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἀγίῳ.¹¹

88. אֹתוֹ. Ο'. αὐτόν. Οἱ λοιποὶ αὐτό.¹²

Cap. VII. 2. — δώδεκα¹³ 3. προσήγαγον ✕ αὐτά¹⁴ 12. — ἀρχων¹⁵ 13. — προσήνεγκε¹⁶ 18. — τῆς φυλῆς¹⁷ 84. — τῶν υἱῶν¹⁸ 85. ἑκατὸν — σίκλων¹⁹ 87. (—) καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν²⁰ 88. (—) ἄμμοι²¹ — μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ²² 89. — κυρίου²³.

CAP. VIII.

13. לִידְהָה. Ο'. ἀπόδομα ἔναντι κυρίου. Alia exempl. ἀπόδομα κυρίῳ.¹

14. הָיוּ לִי הָלוֹים. Ο'. καὶ ἔσονται μοι (✕) οἱ Λευῖται².

15. תְּנוּפָה. Ο'. ἔναντι κυρίου. Alia exempl. ἀπόδομα ἔναντι κυρίου.³

19. נִגְנָה בְּנִשְׁתָּ. Plaga in accedendo. Ο'. ✕ θραύσις⁴ προσεγγίζων. "Ἄλλος" θραύσις ἐν θραύσει.⁴

בְּנִשְׁתָּ בְּנִי־יִשְׂרָאֵל אֶל־הָרָחֵק. Ο'. προσεγγίζων πρὸς τὰ ἅγια. Alia exempl. προσεγγίζοντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς τὰ ἅγια.⁵

24. לְזַבַּח צִבְיָה בְּעִבְדֶּת אֹהֶל. Ad militandum militiam (vacandum cultui sacro) in ministerio tentorii. Ο'. ἐνεργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ. Alia exempl. λειτουργεῖν λειτουργίαν ἐν ἔργοις ἐν τῇ σκηνῇ.⁶ 'Α. τοῦ στρατεύεσθαι στρατείαν δουλείας. Σ. παρίστασθαι παράστασιν εἰς λατρείαν.⁷

25. מִצִּבְיָה הָעִבְדָּה. Ο'. ἀπὸ τῆς λειτουργίας. "Ἄλλος" ἀπὸ τῆς δυνάμεως τῆς λειτουργίας.⁸

26. אָהֳתֵי-אָהֳנָה. Ο'. ὁ ἀδελφὸς ('Α. σὺν ἀδελφοῖς. Σ. τοῖς ἀδελφοῖς. Θ. μετὰ τῶν ἀδελφῶν⁹) αὐτοῦ.

⁶ Syro-hex. ⁷ Sic in textu Cod. IV, inuitis ceteris. ⁸ Sic Cod. IV (qui male pingit: ✕ ἀργυρίου καὶ οἰ), et sine aster. Cod. 15. Cod. 58, Arab. 1, 2: ἀργυρίου τὸ τρ. τὸ ἐν. Praeterea ad ἐν Codd. 85, 130, in marg.: ἀργυροῖν. ⁹ Cod. 85 in marg. Ad praecedens σίκλου Cod. 130 in marg.: διδραχμον. Cf. Cap. iii. 47 in LXX. ¹⁰ Sic Cod. 85, et sine aster. Codd. 18, 28, 30 (cum ἐν τῷ ἀγίῳ σίκλῳ), 130.

¹¹ Sic Codd. X, XI (cum ἡ θ. ἡ μία ἐν), Lips., 15, 55 (ut XI), 64, 83. ¹² Procop. in Cat. Niceph. p. 1211: Καὶ μετὰ τὸ χρίσαι αὐτὸν, δηλονότι τὸν Ἰσραὴλ περὶ αὐτοῦ γὰρ μέλλει διαλέγεσθαι τῷ Μωυσῇ ὁ θεός· κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους ἐρμηνευτὰς αὐτὸ ἐκδόντας, τὸ θυσιαστήριον φησι. ¹³ Cod. IV. Deest in Comp., Cod. 58. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem.

¹⁸ Idem ex corr. pro eo quod prius erat: — τῶν υἱῶν ἁλ. ¹⁹ Idem, notis a correctore additis. ²⁰ Haec desunt in Hebraeo et Cod. 58. (Post σκευῶν v. 85 deficit Cod. IV.) ²¹ Deest in Cod. 58. ²² Desunt in Comp., Cod. 58. Procop. in Cat. Niceph. ibid.: Προειπὼν γὰρ, αὕτη ἡ ἐγκαίνησης (sic) τοῦ θυσιαστήριον, ἐπήγαγε, μετὰ τὸ χρίσαι αὐτό· ὥβελι-

σται γὰρ τὰ ἐν μέσῳ. ²³ Sic Arab. 1 (cum —), 2 (cum —).

CAP. VIII. ¹ Sic in textu Codd. III, 15, 16, 28, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἔναντι κ. in marg.).

² Sic sine aster. Codd. 18, 58, 128, Arab. 1, 2. ³ Sic Codd. 44, 74, alii (inter quos 130, cum ἀπόδομα in marg.).

⁴ Ante προσεγγίζων Cod. 15 infert θραύσις ἐν θραύσει, Cod. 58 autem ἐν θραύσει; quae posterior versio ad Hebraeum נִגְנָה pertinere videtur. Grubius post Complutensem edidit ✕ πληγὴ⁴ προσεγγ., asterisco ex Arab. 1 assumpto. Interpres Graeco-Ven. vertit: θραύσις ἐν τῷ ἐγγίσειν. ⁵ Sic Cod. 18, Arab. 1, 2, et (cum προσεγγίζων) Codd. III, VII, X, Lips., 15, 16 (cum eis τὰ ἅ.), alii. ⁶ Sic Comp. (cum λειτουργίας), Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 15, 16, alii. Arab. 1, 2: ministrare ministerium operum tabernaculi.

⁷ Codd. Lips., 85, 130 (sine τοῦ). E Cod. 85 Holmesii amanuensis exscripsit: Σ. παρίστασθαι παρὰ πάντων εἰς λειτουργίαν, repugnante Montef. Cf. Hex. ad Exod. xxxvi. 3. 1 Reg. ii. 24. ⁸ Sic in textu Cod. 58. "Exprimunt ἀπὸ τῆς σπουδῆς τῆς λ. Arab. 1, 2."—Holmes. ⁹ Codd. Lips. (cum 'Α. συναδελφοῖς), 85, 130 (ut Lips.).

Cap. VIII. 8. μόσχον ἓ ἓνα 4.¹⁰ 19. (ἓ) ἀπόδομα 4 δεδομένους.¹¹

CAP. IX.

1. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. ἐξελεθόντων ("Ἄλλος· ἐκπορευομένων¹⁾ αὐτῶν.
2. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. τὸ πᾶσχα. Σ. τὸ φασέκ.²
3. וְהָאֵלֹהִים (in priore loco). Ο'. ποιήσεις. "Ἄλλος· ποιήσετε.³
5. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. Vacat. ✕ και ἐποίησαν τὸ πᾶσχα 4.⁴
6. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. Vacat. ✕ πρὸς ἑσπερίαν 4.⁵
"Ἄλλος· ἀναμέσον τῶν ἑσπερινῶν.⁶
7. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. καθά. "Ἄλλος· κατὰ πάντα ὡς.⁷
8. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. οἱ ἄνδρες. "Ἄλλος· ἄνθρωποι.⁸
9. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. ἐπὶ ψυχῇ ("Ἄλλος· νεκρῶν)⁹
ἀνθρώπων.
10. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. και ✕ ἐναντίον 4 Ἀαρών.¹⁰
11. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. Ἄ. εἰς δὲ προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος.¹¹
12. וְהָאֵלֹהִים. Et cum diutius commoratus fuerit.

Ο'. και ὅταν ἐφέλκεται. "Ἄλλος· και ὅποτε ἐχρόνιζεν.¹²

20. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. ἀπαροῦσι. "Ἄλλος· ἐξαροῦσι.¹³
21. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. Vacat. Alia exempl. και (s. και εἰς) ἀναβῇ ἡ νεφέλη, ἀπαροῦσιν.¹⁴
22. וְהָאֵלֹהִים. Si per biduum, aut mensem, aut annum. Ο'. μηνὸς ἡμέρας. Alia exempl. ἡμέρας ἡ μηνὸς ἡμέρας; unum, ἡ ἡμέρας, ἡ μηνὸς, ἡ ἡμέρας.¹⁵
23. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. Vacat. ✕ ἐπὶ τῆς σκηνῆς 4.¹⁶
24. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. Vacat. ✕ και ἐν τῇ ἀναχθῆναι αὐτὴν ἐξήραν 4.¹⁷
25. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. Vacat. Alia exempl. παρεμβالούσι, και διὰ προσταγματος κυρίου.¹⁸

Cap. IX. 8. στήτε ἓ αὐτοῦ 4.¹⁹ 10. ψυχῇ ἓ ἀνθρώπου 4.²⁰ 12. κατὰ ✕ πάντα 4 τὸν νόμον.²¹ 18. ἓ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ 4.²²

CAP. X.

3. וְהָאֵלֹהִים. Ο'. και συναχθήσεται ✕ πρὸς σέ 4.¹

¹⁰ Arab. 1, 2 (cum ἓ). ¹¹ Vox ἀπόδομα deest in Cod. 58. "Arab. 1 signum terminale subjungit, sed nullum hexaplaire signum praemittit."—Holmes. Minus probabiliter Grabius: ἀπόδομα ἓ δεδομένους.

CAP. IX. ¹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 19, 54, 75, 108, 118. ² Anon. in Cat. Niceph.

p. 1217, et "tres Regii: 'Ο Σύνμαχος τὸ πᾶσχα φασέκ ἐκδέδωκεν' ὁ δὲ Φίλων, διαβατήριον. Cf. Hex. ad Exod. xii. 11.

³ Sic in marg. Codd. X, 130; in textu autem Comp., Codd. III, VII, Lips., 16, 28, alii, Arab. 1, 2. ⁴ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. XI, 58, 106 (in marg. manu 2da).

⁵ Sic sub ✕ Arab. 1 (in marg.), 2. ⁶ Sic in textu Cod. 58. Cf. Lev. xxiii. 5 in LXX. ⁷ Idem. Arab. 1, 2: juxta omnia quae.

⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem (cum articulo ?) Codd. 19, 108, 118. ⁹ Cod. 130 in marg., fortasse ex glossemate. Anon. in Cat. Niceph. p. 1217: ἀκαθάροι ἐπὶ ψυχῇ, ἀπὸ τοῦ, οἱ μεμιασμένοι ἐπὶ νεκρῶ.

¹⁰ Sic Arab. 1 (cum ✕ in marg.), 2. ¹¹ "Sic unus codex. Ita solet Aq. vertere ἓ, προσήλυτος."—Montef. Ad προσήλυτον cf. Hex. ad Exod. ii. 22. Job. xxxi. 32. Psal. cxviii. 19. Reliquae lectioni non multum tribuimus.

¹² Cod. 108 in marg. Symmachi esse lec-

tionem suspicamus, qui praepositionem ἓ cum infinitivo per ὅποτε reddidit in Hex. ad Psal. xxx. 14. Ezech. xxiii. 21. (Ad ἐφέλκεται Cod. Lips. in marg. notat: Τουτίστιν, παρατείνηται ἱσταμένη, ὅπερ φησὶν παρακατιῶν (v. 22), πλεοναζούσης τῆς νεφέλης ἐπὶ τῆς σκηνῆς.) ¹³ Sic in textu Ald., Codd. III, X, Lips., 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἀπαροῦσι in marg.).

¹⁴ Sic Ald. (cum και εἰς), Codd. III, VII, X, Lips., 29, 55, alii. Arab. 1, 2: et quando ascenderit nubes. Vet. Lat.: et ascenderit nubes (sic) promovebunt.

¹⁵ Prior lectio est in Ald., Codd. III, VII, Lips., 15, 16, alii; posterior in Cod. 58. Vet. Lat.: die vel mensis die.

¹⁶ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Cod. 58. ¹⁷ Sic Arab. 1, 2 (cum ἀναχθῆναι ?), et sine aster. Ald. (sine και), 15 (idem), 64 (idem), 58, 83 (ut Ald.). ¹⁸ Sic Ald., Codd. 15, 58, 64, 83. Omissio, ut videtur, ex homoeoteleuto orta.

¹⁹ Arab. 1, 2. Vox deest in Codd. 15, 58. ²⁰ Idem. ²¹ Arab. 1 (cum ✕ κατὰ πάντα). Sic sine aster. Cod. 58, Arab. 2. ²² Arab. 1, 2 (obelo post ἀπαροῦσι male appicto).

CAP. X. ¹ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Ald., Codd. XI, 18, 58, 128.

4. **אֲרָחִי אֲלֵי יִשְׂרָאֵל**. O'. ἀρχηγοί (alia exempl. *χιλίαρχοι*²) 'Ισραήλ. "Αλλος· ἀρχηγοί (X) *χιλιάδων* (4) 'Ισραήλ.³
6. **תַּרְנֶנֶת**. O'. σημασίαν. 'Α. ἀλαλαγμόν.⁴
תִּימְנָה. O'. λίβα. "Αλλος· νότον.⁵
9. **וְהִרְעַתֶּם**. O'. καὶ σημανείτε (alia exempl. *σαλ-
 πειείτε*⁶).
10. **וְהִרְעַתֶּם**. O'. σαλπειείτε. "Αλλος· σημανείτε.⁷
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. O'. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. (X) καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσήν, λέγων· ἱκανούσθω ὑμῖν κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ. ἐπιστράφητε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς, καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς ὄρος 'Αμορραίων, καὶ πρὸς πάντας τοὺς κατοικοῦντας αὐτοῦ (*וְשׂוֹכְנָיו*) τοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, εἰς ὄρος καὶ πεδίον, πρὸς λίβα, καὶ παραλίαν γῆν Χαναανίων, καὶ 'Αντιλίβανον, ὥς τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, ποταμοῦ Εὐφράτου. εἰσπορεύεσθε, παραδέδωκα ἐνόπιον ὑμῶν τὴν γῆν· εἰσπορευθέντες κληρονομήσατε τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, τῷ 'Αβραάμ, τῷ 'Ισαὰκ, τῷ 'Ιακώβ, δοῦναι αὐτὴν τῷ σπέρματι ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς.⁸
20. **בְּיָדֵינוּ**. O'. ὁ τοῦ 'Ραγουήλ. "Αλλος· υἱὸς 'Ραγουήλ.⁹
21. **וְהָיָה**. O'. τὰ ἅγια. Οἱ λοιποὶ· τὸ ἅγιον.¹⁰
עַד בָּאָה. O'. ἕως παραγέωνται (alia exempl. *add. αὐτοί*¹¹).
22. **וְנִי-עֲפְרַיִם**. O'. 'Εφραΐμ. "Αλλος· υἱὸν 'Εφραΐμ.¹²
24. **בְּיָדֵינוּ**. O'. ὁ τοῦ Γαδεωνί. "Αλλος· υἱὸς Γαδεωνί.¹³
25. **וְעַמִּישָׁי**. O'. ὁ τοῦ 'Αμισαδαί. "Αλλος· υἱὸς 'Αμισαδαί (s. *Μισαδαί*).¹⁴
28. **וַיִּסְעוּ וַיִּבְרְחוּ**. O'. καὶ ἐξῆραν σὺν δυνάμει αὐτῶν. "Αλλος· σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐξῆραν.¹⁵
29. **וְהָיוּ**. O'. τῷ γαμβρῷ. Schol. 'Ο 'Ελλην καὶ τὸν πενθερὸν γαμβρὸν ὀνομάζει.¹⁶
30. **וְהָיוּ מוֹלְדֵי**. O'. καὶ εἰς τὴν γενεάν μου X πορεύσομαι.¹⁷
31. **וְהָיוּ**. Nosti castrametationem nostram. O'. ἦσθα X ἐν τῇ παρεμβολῇ — μεθ' ἡμῶν.¹⁸
- 34 (Gr. 36). **וְהָיוּ**. O'. καὶ ἡ νεφέλη (alia exempl. *add. κυρίου*¹⁹) — ἐγένετο σκιάζουσα X ἐπ' αὐτοῖς.²⁰
- 35 (34). **וַיִּנָּסוּ**. O'. φυγέτωσαν — πάντες X οἱ μισοῦντές σε X ἀπὸ προσώπου σου.²¹
- 36 (35). **וְהָיוּ**. Ad myriadas millium. O'. *χιλιάδας μυριάδας*. Alia exempl. *εἰς χιλιάδας*.

² Sic Codd. X (in marg.), XI, Lips. (in marg.), 15, 16, 28, alii (inter quos 85, 130 (cum *ἀρχηγοί* in marg.)).

³ Sic in textu sine aster. Cod. 58. ⁴ Codd. X, Lips. Cod. 85 in marg. sine nom.: ἀλαλαγμόν. Cf. ad Cap. xxiii. 21. ⁵ Sic in textu Ald., Codd. III, VII, X (cum *λίβα* in marg.), Lips. (idem), 15, 18, 19, alii. ⁶ Sic Ald. (cum *καὶ σαλπ. καὶ σημ.*), Codd. III, X (cum *σαλπ.* in marg.), XI, Lips., 15, 16, 18 (ut Ald.), alii (inter quos 130 cum *σαλπ.* in marg.). ⁷ Sic Cod. 85 in marg. ⁸ Syro-hex. in marg., praemisso singulis versiculis siglo —, cum scholio: "Haec ex exemplari (سلسل) Samaritanorum posita sunt; meminit autem eorum Moses in Deuteronomio (Cap. i. 7, 8), quasi a Domino dictorum." Post *τοὺς ἐν τῷ πεδίῳ* Syrus legit et pingit: *εἰς ὄρος, καὶ εἰς πεδίον* πρὸς λ., vel *ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἐν τῷ πεδίῳ* πρὸς λ. Deinde pro posteriore *εἰσπορεύεσθε* (وَصَلُّوْا), tum hic, tum in loco Deuteronomii, in exemplari Samaritano est *ἔτετε*. ⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. XI, 19, 64, 108, 118, Arm. i. ¹⁰ Syro-hex. *وَالْباقون*.

¹¹ Sic Cod. 58, Syro-hex. ¹² Sic in textu Codd. 18, 52, 58, 128, Syro-hex. ¹³ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Ald., Codd. III, 15, 16 (cum *Γαδεωνί*), alii. ¹⁴ Sic in marg. Cod. 85, 130 (uterque cum *Μισ.*); in textu autem Codd. 44, 52, alii, Arm. i. ¹⁵ Sic in textu Syro-hex., in vitis libris Graecis. Alterus e Slav. Ostrog. Graece affert: *σὺν δ. αὐτῶν, καὶ οὕτως ἐξῆραν*. ¹⁶ Syro-hex. in textu *وَالْباقون*; in marg. autem: *وَالْباقون* *وَالْباقون*. Cf. Hex. ad Exod. iii. i. ¹⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 54, 56, 58, 75 (cum *πορεύσομαι* bis), 129, Arm. i. ¹⁸ Sic Syro-hex., Arab. i, 2. In versione LXXviri, *ἦσθα μεθ' ἡμῶν*, post *ἡμῶν* Cod. 58 add. *καὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ*. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 18, 58, 128, Syro-hex. ²⁰ Obelus est in Syro-hex. Idem commati 34to praemittit hoc comma, accedentibus Codd. 58, 128, quorum lectiones ipsi inespeximus, fortasse aliis. ²¹ Obelus est in Syro-hex. ²² Sic Syro-hex., Arab. i, 2, et sine aster. Arm. i. Cod. 58 in textu: *φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου* (sic) *οἱ μισοῦντές σε*.

11. **וְהָיָה**. *Onus*. Ο'. τὴν ὁρμήν (alia exempl. ὁργήν¹¹). Ἀ. τὸ ἄρμα. Σ. τὸ βάρος. Θ. τὴν ὁρμήν.¹²
12. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. ἔτεκεν (Ἀλλος· ἐγέννησα¹³) αὐτούς.
13. **וַיְהִי**. *Nutricius*. Ο'. τιθηνός. Ἀλλος· τροφός.¹⁴
15. **וַיְהִי**. Ο'. ἔλεος. Alia exempl. χάριν.¹⁵ Ἀ. ἔλεος.¹⁶
16. **וַיְהִי**. Ο'. πρὸς (alia exempl. εἰς¹⁷) τὴν σκηνήν.
20. **וַיְהִי**. *In fastidium*. Ο'. εἰς χολέραν. Σ. εἰς ἀπεψίαν.¹⁸ Aliter: Ἀ. [Σ.] εἰς ἀλλοτριώσιν.¹⁹
25. **וַיִּהְיֶה**. *Et subtraxit*. Ο'. καὶ παρείλατο (Ἀ. ἀπεσπάσατο. Σ. περιείλεν. Θ. ἐπεσκίασεν²⁰).
31. **וַיִּהְיֶה**. *Et transvexit*. Ο'. καὶ ἐξέπερασεν. Alia exempl. καὶ ἐξεπέτασεν.²¹
33. **וַיְהִי**. *Et ira Jovae exarsit*. Ο'. καὶ κύριος ἐθυμώθη. Alia exempl. καὶ ἐθυμώθη κύριος ✕ ὁργῇ²².

33. **וַיְהִי**. Ο'. τὸν λαόν. Ἀλλος· ἐν τῷ λαῷ.²³
34. **וַיְהִי**. Ο'. μνήματα τῆς ἐπιθυμίας. Ἑβραϊστὶ καβρωθαβâ.²⁴

Cap. XI. 1. ὁργῇ (sic) ✕ αὐτοῦ²⁵ — παρὰ ἄ κυρίου.²⁶ 8. ἤλθον — αὐτό.²⁷ ἤψουν — αὐτό.²⁸ 10. θύρας ✕ τῆς σκηνῆς (4) αὐτοῦ.²⁹ 11. ✕ παντός 4 τοῦ λαοῦ.³⁰ 14. ✕ πάντα 4 τὸν λαόν.³¹ — ἐστὶ 4 μοι.³² 16. αὐτὸς — σύ 4.³³ 17. οἴσεις — αὐτούς 4.³⁴ 18. — φαγεῖν 4 κρέα.³⁵ 19. δύο ✕ ἡμέρας 4.³⁶ 20. — φάγεσθε 4.³⁷ 27. — λέγων 4.³⁸ 32 (in priore loco). τὴν ἡμέραν ✕ ἐκέλην 4.³⁹

CAP. XII.

2. **וַיְהִי**. *Num tantummodo per Moysen*. Ο'. μὴ Μωσῇ — μόνῳ 4.¹
3. **וַיְהִי**. Οἱ λοιποὶ καὶ Ο'. πρᾶς σφόδρα.²
7. **וַיְהִי**. Ο'. οὐχ οὕτως (alia exempl. οὕτως ὥς³) ὁ θεράπων μου.
11. **וַיְהִי**. Ο'. κύριε. Ἀλλος· κύριέ μου.⁴

¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 15, 16, 18, alii, Syro-hex.; sed Vet. Lat. *impetum*. ¹² Codd. X (cum Σ. το βαί (sic)), Lips. (idem), 130. Cf. Hex. ad Deut. i. 12. ¹³ Cod. 58 in marg. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Comp., Codd. VII, 58, 76. Duplex versio χάριν καὶ ἔλεος (s. ἔλεος) est in Codd. X (in marg.), Lips., Codd. 54, 55, 56, 75, Arm. 1. ¹⁶ Cod. VII in marg. manu 1ma. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, Lips., 16, 18, alii (inter quos 130 cum πρὸς in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ¹⁸ Theodoret. Quaest. XIX in Num. p. 233: καὶ ἔσται ὕμιν εἰς χολέραν, ἣ ὥς ὁ Σύμμαχος, εἰς ἀπεψίαν. ¹⁹ Syro-hex. **וַיִּהְיֶה**. Procop. in Octat. p. 396: "Hinc est quod dicit: *Et erit vobis in alienationem, quod cruditaltem [ἀπεψίαν] reddiderunt alii.*" ²⁰ Codd. 54, 85 (teste Holmes.): Ἀ. περιείλεν. Σ. (Σ. deest in 85) ἀπεσπάσατο. Θ. ἐπεσκίασεν. Cod. 130: περιείλεν. Ἀ. ἀπεσπάσατο. Θ. ἐπεσκίασεν. Postremo Montef. e Cod. 85 exscripsit: Ἀ. περιείλεν. Σ. ἀπεσπάσατο. Θ. ἐπεσκίασεν. Ad litem inter duos priores interpretes dirimendam apprimè facit locus Jesai. xli. 9, ubi pro **וַיִּהְיֶה**, *latius*, Hexapla Aquilae vindicant ἀπεσπασμένον. ²¹ Sic Codd. IV, 18, 58, 128, invito Syro-hex. (**וַיִּהְיֶה**). ²² Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui male pingit: ✕ καὶ ἐθυμώθη 4 κύριος ὁργῇ). Comp., Codd. 56, 58:

καὶ κύριος ἐθυμώθη ὁργῇ, et sic (cum ✕ ὁργῇ) Arab. 1, 2. ²³ Sic in textu Ald., Codd. III, XI, Lips., 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum τὸν λαόν in marg.), invito Syro-hex. ²⁴ Codd. 85, 130. ²⁵ Syro-hex. Sic sine aster. Cod. 58. ²⁶ Idem. Arab. 1, 2: — παρὰ κ. ²⁷ Idem. ²⁸ Idem. Pronomen deest in Codd. 19, 108, 118. ²⁹ Syro-hex. (sine metab.), Arab. 1, 2. Sic sine aster. Codd. 44, 54, 58, alii, Arm. 1. ³⁰ Idem. Sic sine aster. Codd. 18, 128. ³¹ Idem. ³² Syro-hex. (pro μοι ἐστὶ). ³³ Syro-hex., Arab. 1, 2. ³⁴ Syro-hex. Pronomen abest a Cod. 58. ³⁵ Syro-hex., Cod. IV (sub τ). Vox deest in Comp. In fine v. κρέα reprobant Comp., Cod. IV, Syro-hex., et, ut videtur, Arab. 1, 2. ³⁶ Syro-hex., Cod. IV. Sic sine aster. Cod. 58. ³⁷ Syro-hex., Cod. IV (cum τ φαγεσθε; signis a correctore appictis). ³⁸ Syro-hex. ³⁹ Syro-hex., Cod. IV. Sic sine aster. Comp., Codd. 18, 44, 54, alii.

CAP. XII. ¹ Cod. IV: μὴ Μωσῇ — μόνῳ 4, repugnante Hebraeo. Etiam magis perverse Syro-hex.: — μὴ Μωσῇ 4 (sic) — μόνῳ 4. ² "Ita codex unus."—Montef. ³ Sic Ald., Codd. III, VII, Lips., 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Vet. Lat., invito Syro-hex. ⁴ Sic in textu Comp., Codd. 56, 58, Syro-hex.

23 (22). לְפָנַי מִצָּרִים. Ο'. πρὸ τοῦ Τάνιν
Αιγύπτου. "Αλλος' πρὸ Τάνεως τῆς Αιγύ-
πτου.¹¹

33 (32). דְּבַת הָאֶרֶץ. Calumniam de terra. Ο'.
ἐκστασιν ("Α. Σ. ψόγον¹²) τῆς γῆς. Τὸ Σα-
μαρειτικόν' θνεῖδος κατὰ τῆς γῆς.¹³

וְהָיוּ כְּהָיוּ. Homines proceras staturae. Ο'.
ἄνδρες ὑπερμήκεις ("Αλλος' ἔμμετροι¹⁴).

34 (33). וְהָיוּ כְּהָיוּ. Ο'.
τοὺς γίγαντας ✕ υἱοὺς Ἐνὰκ ἐκ τῶν γιγάν-
των.¹⁵ Σ. (τοὺς) τεραστίους...¹⁶

וְהָיוּ. Ο'. καὶ ἦμεν ("Αλλος' ἐγενήθημεν¹⁷).

וְהָיוּ. Ο'. ἐνώπιον ("Αλλος' ἐναντίον¹⁸)
αὐτῶν.

Cap. XIII. 3. — εἰς κατὰσχεσιν.¹⁹ ἄνδρα ἕνα
✕ ἄνδρα ἕνα.²⁰ ἀποστελεῖς — αὐτούς.²¹ 21. ἡμέ-
ραι — ἔαρος.²² 24. — καὶ κατεσκέψαντο αὐτήν.²³
— ἀπ' αὐτοῦ.²⁴ ἐν ἀναφορεῦσιν ✕ δυσίν.²⁵ 27.
ἔδειξαν ✕ αὐτοῖς.²⁶ 29. — τετελιχισμένοι.²⁷ 30.
— καὶ ὁ Εὐαῖος.²⁸ 31. — αὐτῷ, οὐχὶ ἀλλά.²⁹
32. — οὐκ ἀναβαίνομεν, ὅτι.³⁰ — μάλλον.³¹ 33.
κατασκέψασθαι ✕ αὐτήν.³²

¹¹ Sic in marg. Codd. 128, 130 (cum Τάνεως). ¹² Cod. 130 (cum ψόγον). Syro-hex. ܐܢܬܝܢ. Cf. Hex. ad Gen. xxxvii. 2. Prov. x. 18. ¹³ Nobil. "Duo MSS. Regii," et Cat. Niceph. p. 1250: Τὸ Σαμ. θνεῖδος κατὰ τῆς γῆς [Vers.-Sam. ܐܬܬܝܢ ܐܬܬܝܢ, vituperium terrae], κατάρσιον. Ad τῆς γῆς Cod. 85, 130, in marg.: κατὰ τῆς γῆς. ¹⁴ Cod. 130 in marg. Holmesius frustra tentat ἄμμετροι. ¹⁵ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 18 (cum Αἰνὰκ), Syro-hex. (cum scholio: ܐܢܬܝܢ ܐܢܬܝܢ). Cod. 128: τοὺς γ. υἱοὺς γιγάντων. Arab. 1, 2: gigantes filios Enak, qui eunt gigantes. ¹⁶ Codd. Lips. 85, 130. "Videtur Sym. vocem ܐܢܬܝܢ τεραστίους vertere quasi ex ܐܢܬܝܢ, mirabilis fui!"—Montef. Cf. Hex. ad Psal. xxxix. 6. ¹⁷ Sic in marg. Cod. 85, 130. ¹⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum ܐܢܬܝܢ). ¹⁹ Cod. IV (sub —), Syro-hex., Arab. 1, 2. ²⁰ Cod. IV. ²¹ Cod. IV (sub —), Syro-hex., Arab. 1, 2. ²² Cod. IV. Syro-hex. male pingit: — ἡμέραι 4 ἔαρος. ²³ Cod. IV (sub —), Syro-hex., Arab. 1, 2. Haec desunt in Comp. ²⁴ Sic (pro ἐπ' αὐτοῦ) Cod. IV (sub —), Syro-hex., et sine obelo Cod. 54, 73, alii. ²⁵ Sic (pro ἐπ' ἀναφ.) Cod. IV, Syro-hex., et

CAP. XIV.

1. וְהָיוּ. Ο'. ἐνέδωκεν. Alia exempl. ἔδωκεν; alia, ἔδωκαν.¹

וְהָיוּ. Ο'. ✕ τὴν 4 φωνὴν ✕ αὐτῶν.²

2. וְהָיוּ. Ο'. πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.
(✕) καὶ διεγύγυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ ἐν ταῖς σκηναῖς αὐτῶν, καὶ εἶπαν' διὰ τὸ μισεῖν ἡμᾶς ΠΙΠΙ ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, παραδοῦναι ἡμᾶς εἰς χεῖρας Ἀμορραίων, ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς (.) πού ἡμεῖς ἀναβαίνομεν; οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀπεστήσαν (ܐܬܬܝܢ) τὴν καρδίαν ἡμῶν, λέγοντες' ἔθνος μέγα καὶ δυνατώτερον ἡμῶν, καὶ πόλεις μεγάλαι καὶ τετελιχισμέναι (ܐܬܬܝܢ) ἕως τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλὰ καὶ υἱοὺς γιγάντων (ܐܬܬܝܢ) ἑώρακαμεν ἐκεῖ. καὶ εἶπε Μωσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ' μὴ πτήσητε (ܐܬܬܝܢ), μηδὲ φοβηθῆτε ἀπ' αὐτῶν. ΠΙΠΙ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου ἡμῶν, αὐτὸς συνεπολεμήσει αὐτοὺς (ܐܬܬܝܢ) μεθ' ἡμῶν, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν Αἰγύπτῳ κατ' ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἣν εἴδετε' ὡς ἐτροφοφόρήσει σε (ܐܬܬܝܢ) ΠΙΠΙ ὁ θεὸς σου, ὥσει τροφοφόρησαι ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ, κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν ἐπορεύητε ἕως ἡλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον. ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ οὐκ ἐνεπιστεύσατε ΠΙΠΙ τῷ θεῷ ἡμῶν, ὃς προπορεύεται πρότερος ἡμῶν ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκλέγεσθαι ὑμῖν τόπον, ὁδηγῶν ὑμᾶς ἐν πυρὶ νυκτός, δεικνύων ὑμῖν τὴν ὁδὸν καθ' ἣν πορεύεσθε ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν νεφέλῃ (4).³

sine aster. (cum ἐπ' ἀναφ.) Codd. XI, 58. ²⁶ Cod. IV, Syro-hex. Sic sine aster. Ald., Codd. XI, 29, 44, 58, alii, Arab. 1, 2. ²⁷ Cod. IV, invito Syro-hex., qui ܐܬܬܝܢ ܐܬܬܝܢ vertit ܐܬܬܝܢ ܐܬܬܝܢ. ²⁸ Syro-hex. Cod. IV: — καὶ ὁ Εὐεὸς (sic):. ²⁹ Cod. IV. Syro-hex. pingit: — αὐτῷ 4, οὐχὶ ἀλλὰ, concinentibus Arab. 1, 2. ³⁰ Cod. IV (sub —), Syro-hex. ³¹ Idem. In Syro-hex. deest cuneulus. ³² Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: ܐܬܬܝܢ ܐܬܬܝܢ). Sic sine aster. Codd. 54, 64, 75, 85 (in marg.), Arm. 1.

CAP. XIV. ¹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, VII, 15, 16, 18, alii (inter quos 130 cum ἐν in marg.); posterior in Codd. IV, X, Lips., 19, 108, 118, Syro-hex. ² Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: ܐܬܬܝܢ ܐܬܬܝܢ). Cod. 19, 58, 108, 118: φωνὴν αὐτῶν. Arab. 1, 2: ✕ voce sua. ³ Syro-hex. in marg. praemisso singulis versiculis siglo —, cum scholio: "Etiam haec tantummodo in exemplari Samaritanorum (ܐܬܬܝܢ ܐܬܬܝܢ) feruntur; meminit autem etiam eorum Moses in principio (ܐܬܬܝܢ) Deuteronomii (Cap. i. 27-33)." Haec in textu Hebraeo-Samaritano ad finem Cap. xiii apposita sunt.

2. לִבְיָנוּ. *O.* εἰ ἀπεθάνομεν. *'A.* καὶ οἱ λοιποὶ ὄφελον ἀπεθάνομεν.⁴
4. רֵאשׁ. *O.* Ἀρχηγόν. Schol. πρὸδον, ὀδηγόν.⁵
5. בְּלִקְחָהּ עֵדָת. *O.* πάσης ✕ ἐκκλησίας 4 συναγωγῆς.⁶
6. בְּיִפְנוֹתָי. *O.* ὁ τοῦ Ἰεφοννή. "Ἄλλος υἱὸς τοῦ Ἰεφοννή."⁷
- מִן־הַתִּימָן. *O.* τῶν κατασκευασμένων. *'A.* Σ. ἐκ τῶν κατασκόπων.⁸
7. אֲשֶׁר עָבְרָנוּ בָּהּ לְתוֹר אֱתָהּ. *O.* ἣν ✕ παρήλθομεν ἐν αὐτῇ, καὶ 4 κατεσκευάμεθα αὐτήν.⁹ *Alia exempl.* ἣν παρήλθομεν ὥστε κατασκευασθαι αὐτήν.¹⁰
8. וְצִיִּים. *O.* εἰ αἰρετίζει ("Ἄλλος βουληθῇ").¹¹
9. אֵלֶּיךָ בִּיהֵי אֱלֹהֵי תְּהִי. *O.* ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ κυρίου μὴ ἀποστάται — γίνεσθε 4.¹² "Ἄλλος" πλὴν κατὰ κυρίου θεοῦ μὴ ἀντάρθε.¹³
- עֲלֵם. *Umbra* (tutela) *eorum.* *O.* ὁ καιρὸς ✕ αὐτῶν 4.¹⁴ *'A.* Θ. ἡ σκιὰ αὐτῶν. Σ. ἡ σκέπη αὐτῶν.¹⁵
14. כִּי־אֵתָה יְהוָה בְּקֶרֶב הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר־עֵין בְּעֵין יְהוָה נִרְאָה אֵתָה יְהוָה. *O.* ὅτι σὺ εἶ κύριος ἐν

τῷ λαῷ τούτῳ, ὅστις ὀφθαλμοῖς κατ' ὀφθαλμοῖς ὀπτάξῃ, κύριε. *'A.* ὅτι σὺ εἶ, κύριε, ἐν ἐγκάτῳ τοῦ λαοῦ τούτου, ὅς ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὀρᾷ σὺ, κύριε. Σ. ὅτι σὺ εἶ, κύριε...¹⁶

16. הִנֵּה עֲקֶה־תָּהּ. *O.* τὸν λαὸν τούτον. *Alia exempl.* αὐτοῦς.¹⁷
- עֲקֶה־תָּהּ. *O.* κατέστρωσεν (*alia exempl.* καὶ κατέστρωσεν¹⁸) αὐτοῦς.
19. הִנֵּה עֲקֶה לַעֲיֵן מִנִּי־לְחֶרֶט. *O.* ἄφες τὴν ἀμαρτίαν τῷ λαῷ τούτῳ. "Ἄλλος" ἰλασθήτη δὴ τῇ ἀνομίᾳ τοῦ λαοῦ τούτου.¹⁹
21. גָּרְמָהּ בְּלִקְחָהּ אֶת־הָהָה נְבוֹד־יְהוָה. *El implebitur gloria Jonae universa terra.* *O.* καὶ ἐμπλησθεὶς ἡ δόξα κυρίου πᾶσαν τὴν γῆν. Σ. καὶ ἐμπλησθήσεται τῆς δόξης IIIII πᾶσα ἡ γῆ.²⁰
25. וְעֵין לָכֶם. *O.* καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς ✕ αὐτοί 4.²¹
30. כִּי יֵה. *O.* ἀλλ' ἦ. "Ἄλλος" πλήν.²²
31. אֲשֶׁר. *O.* ἦν. "Ἄλλος" ἀφ' ἧς.²³
33. וְנִשְׁאָה. *O.* καὶ ἀνοίσουσι (*'A.* Θ. ἀροῦσι. Σ. βασιτάξουσιν²⁴).
- עֲדֶה־תָּם פְּרִיָּהֶם. *O.* ἕως ἂν ἀναλωθῇ τὰ κῶλα

⁴ Codd. Lips. (cum ἀποθ.), 85, 130. ⁵ Cod. 58 in marg. ⁶ Sic Cod. IV, Arab. I, 2, et sine aster. Syro-hex. Cod. 58: πάσης τῆς συναγωγῆς ἐκκλησίας. ⁷ Sic in textu Codd. XI, 108, 118. Cod. 130 in marg.: υἱός. ⁸ Sic Montef., tacito auctore. ⁹ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 58. Syro-hex. male pingit: ἣν παρ. ἐν αὐτῇ, ✕ καὶ κατ. αὐτήν (sine metobelo). ¹⁰ Sic Codd. XI, 85 (in marg.), 130 (idem), et (om. ὥστε) Codd. 44, 74, alii. Cod. X in marg.: παρήλθομεν. ¹¹ Cod. 130 in marg. ¹² Sic Cod. IV (cum — γενοσθαι:), Syro-hex. ¹³ Cod. 130 in marg.: πλὴν κατὰ κύριον θεόν μὴ ἀντάρθε (sic). "Quid sibi ultimum vocabulum velit, ignoro. Forte librarius ἀτακτοῖ [vel ἀτακτεῖτε] scribere voluit."—*F. O. Alter.* Quod nos tentavimus, et egregie Graecum est, et cum Hebraeo apte congruens, quamvis et Bibliis Graecis indubitanter comprobari non potest. ¹⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 18, 128, Syro-hex., Arab. I, 2. ¹⁵ Cod. 108. Syro-hex. affert: וְעֵין בְּעֵין יְהוָה נִרְאָה אֵתָה יְהוָה. ¹⁶ Euseb. in Dem. Evang. p. 244. Ad Aquilam pro κύριε in priore loco Gaisfordius et Cod. Parisiensis edidit κύριος. ¹⁷ Sic Codd. III, X, XI, 16, 28, alii (inter quos 85, 130,

uterque cum τὸν λ. τ. in marg.). ¹⁸ Sic Codd. IV, 59, Syro-hex. (qui per periphrasin vertit: וְעֵין בְּעֵין יְהוָה). Ad κατέστρωσεν Cod. Lips. in marg. scholium habet: CH. τὴν λέξιν ἀπαξ ἐνταῦθα ἐρημμένην, ἣν ἀνήνεγκεν ὁ ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους α' ἐπιστολῇ (1 Cor. x. 5). ¹⁹ Procop. in Cat. Niceph. p. 1253: καὶ πάλιν εἰς τὸν ἔλεον τὸ, διὰσθητι δὴ τῇ ἀνομίᾳ τοῦ λαοῦ τούτου, καθάπερ ἴλεως αὐτοῖς ἐγένου κ. τ. ε. Videtur esse alius interpretis, fortasse Aquilae. Cf. ad Cap. xviii. ι. ²⁰ Syro-hex. וְעֵין בְּעֵין יְהוָה נִרְאָה אֵתָה יְהוָה. ²¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 18, 58, 128. Syro-hex. autem: καὶ ἀπάρατε ✕ αὐτοὶ ὑμεῖς, absente cuneolo. ²² Sic in marg. Codd. 85, 130. ²³ Idem. Cod. Lips. in textu: ἣν ἀφ' ἧς (sic). Fortasse exstitit versio alius interpretis: ἣν ἐξουθενώσατε αὐτήν. ²⁴ Cod. 130 vitiose scribit: *'A.* Θ. ἀρόν (sic). Σ. βασιτάξουσι. Nobil. affert: Schol. "Ἄλλος" βασιτάξουσιν. Procop. in Cat. Niceph. p. 1259: Βασιτάξουν τὴν πορνίαν εἰπὼν, ἀλλ' οὐκ ἀπολείσθαι, ἔδειξε καὶ τὸ ἐκ κοινωνίας τοῦ γένους, καὶ τὸ ἐκ διαφορᾶς τῶν προαιρέσεων.

(Ἄ. Θ. πτώματα. Σ. σώματα²⁵) ὑμῶν. Ἄ.
(ἔως ἂν) τελειωθῶσιν πτώματα ὑμῶν.²⁶

36. וְהָיָה. Ο'. ῥήματα πονηρά (Schol. φοβερά²⁷).

וְהָיָה. Ο'. περὶ τῆς γῆς. Ἄλλος²⁸ κατὰ
τῆς γῆς.²⁹

37. וְהָיָה. Ο'. οἱ κατείπαντες πονηρά. Ἄ.
οἱ ἐξενέγκαντες διαβολήν.²⁹

40. וְהָיָה. Ο'. ὅτι ἡμάρτομεν. (X) καὶ εἶπε
κύριος πρὸς Μωυσῆν· εἰπον αὐτοῖς· οὐκ ἀναθήσεσθε,
οὐδὲ μὴ πολεμήσητε· οὐ γάρ εἰμι μεθ' ὑμῶν³⁰ καὶ οὐ μὴ
συντριβήτε ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν (X).³⁰

43. וְהָיָה. Ο'. ἐν ὑμῖν. Ἄλλος³¹ μεθ' ὑμῶν.³¹

45. וְהָיָה. Ο'. ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ (X) εἰς
συνάντησιν αὐτῶν, καὶ κατεδιώξαν αὐτοὺς, ὥστε
ποιήσασιν αἱ μέλισσαι (X).³²

וְהָיָה. Et fugaverunt eos. Ο'. καὶ ἐτρέψαντο
(Ἄλλος³² ἀπόσαντο³³) αὐτοὺς.

Cap. XIV. 1. — ὅλην³⁴ 5. πρόσωπον X αὐ-
τῶν³⁵ 10. ὥφθη — ἐν νεφέλῃ³⁶ 12. — καὶ

τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου³⁷ 18. — καὶ ἀληθι-
νός³⁸ — καὶ ἀμαρτίας³⁹ — τὸν ἔνοχον⁴⁰
20. — πρὸς Μωυσῆν⁴¹ — αὐτοῖς εἰμι⁴² 21.
— καὶ ζῶν τὸ ὄνομά μου⁴³ 22. τὰ σημεῖα X
μου⁴⁴ τῇ ἐρήμῳ — ταύτῃ⁴⁵ 23. — ἀλλ' ἢ τὰ
τέκνα αὐτῶν — τούτοις δώσω τὴν γῆν⁴⁶ 27. ἢν
X αὐτοὶ⁴⁷ ἐλόγγυσαν⁴⁷ 29. καὶ X πάντες⁴⁸ οἱ
κατρηριθμημένοι.⁴⁸ 31. παιδία X ὑμῶν⁴⁹ — εἰς
τὴν γῆν⁵⁰ — ὑμεῖς⁵¹ — ἀπ' αὐτῆς⁵² 34.
ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ X ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ⁵³
— τῆς ὀργῆς μου⁵⁴ 35. X πάσῃ⁵⁵ τῇ συνα-
γωγῇ.⁵⁵ 36. πρὸς X πᾶσαν⁵⁶ τὴν συναγωγὴν.⁵⁶
39. X πάντα⁵⁷ τὰ ῥήματα.⁵⁷ 41. ἵνατὶ X τοῦ-
το⁵⁸ ἔσται — ὑμῖν⁵⁹ 45. — καὶ ἀπεστράφησαν
εἰς τὴν παρεμβολήν⁶⁰

CAP. XV.

3. וְהָיָה. Ο'. ὀλοκαυτώματα κυρίῳ,
ὀλοκάρπωμα. Alia exempl. — ὀλοκάρπωμα
κυρίῳ, ὀλοκαύτωμα.¹

²⁵ Cod. 130. ²⁶ Codd. 85 (sine nom.), 130. ²⁷ Cod. X in marg. sine nom.

²⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130.

²⁹ Codd. X, Lips. ³⁰ Syro-hex. in marg., cum scholio:

"Etiam haec in exemplari quidem Samaritanorum feruntur: meminit autem eorum Moses in Deuteronomio (Cap. i. 42)." ³¹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 29, 72, Syro-hex.

³² Sic in marg. sine aster. Codd. 85 (praemisso Θ), 130. Syro-hex. in marg.: $\text{וְהָיָה} \text{ } \text{וְהָיָה} \text{ } \text{וְהָיָה}$, cum scholio: "Tantummodo in exemplari Samaritanorum (:) meminit etiam illorum Moses in Deuteronomio (Cap. i. 44)." ³³ Sic in marg. Codd. X, Lips. (Syro-hex. pro ἐτρέψαντο וְהָיָה habet, quod usitatius pro ἐτροπώσαντο ponitur, idque ipsum hic venditat Cod. X. Cf. Ceriani ad Exod. xvii. 13.)

³⁴ Cod. IV, invito Syro-hex., qui solus legit: καὶ ἔκλειεν ὅλην τὴν νύκτα ὁ λαὸς ἐκείνος. ³⁵ Cod. IV, Syro-hex. (sine cuneolo). Sic sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2, Arm. 1.

³⁶ Cod. IV (sub —), Arab. 1, 2. Syro-hex. male pingit: — ὥφθη ἔν νεφέλῃ. Haec, ἐν νεφέλῃ, desunt in Cod. 58.

³⁷ Cod. IV (sub —), Arab. 1, 2. Syro-hex. pingit: — καὶ τὸν οἶκον τοῦ π. σ. ³⁸ Cod. IV (sub —), Syro-hex., Arab. 1, 2.

³⁹ Cod. IV (sub —), Syro-hex., Arab. 1, 2. ⁴⁰ Ibidem.

⁴¹ Ibidem, e quibus Syro-hex. male pingit: — πρὸς Μωυσῆν. Deest in Comp.

⁴² Cod. IV, teste Tischendorfio. Grabi-
us et Holmesius ex eodem pingunt: — αὐτοῖς· εἰμι.

⁴³ Cod. IV, Arab. 1, 2. Deest in Comp. ⁴⁴ Cod. IV,

Syro-hex. (cum cuneolo tantum). Sic sine aster. Codd. 58, 74, alii, Arab. 1, 2.

⁴⁵ Cod. IV (sub —), Syro-hex., Arab. 1, 2. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, Lips., 15, 16, 18, alii.

⁴⁶ Cod. IV (sub — et —), Syro-hex., Arab. 1, 2. (Ad 3de Cod. 85, 130, in marg. add. σήμερον, et sic Comp. in textu.) ⁴⁷ Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: $\text{וְהָיָה} \text{ } \text{וְהָיָה}$, nullo cuneolo). Sic sine aster. Comp., Codd. XI, 18, 44, alii.

⁴⁸ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 58, 128. Syro-hex. pingit: καὶ πᾶσα ἡ ἐπισκοπὴ — ὑμῶν⁴⁹, καὶ πάντες οἱ κατ., invito Hebraeo.

⁴⁹ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 18, 58, 128, Syro-hex., Arab. 1, 2.

⁵⁰ Cod. IV. Deest in Cod. 58. Syro-hex. male pingit: — εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, absente metobelo.

⁵¹ Cod. IV. Deest in Cod. 58. ⁵² Syro-hex., Arab. 1, 2, invito Hebraeo.

⁵³ Cod. IV, et sine metobelo Syro-hex.

⁵⁴ Cod. IV (sub —), Syro-hex.

⁵⁵ Cod. IV (sub —), Syro-hex., Arab. 1, 2. Sic sine aster. Codd. 18, 58, 128.

⁵⁶ Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: X πρὸς πᾶσαν⁵⁷ τ. σ.). Sic sine aster. Cod. 58.

⁵⁷ Cod. IV, Syro-hex., repug-
nante Hebraeo. Sic sine aster. Codd. 19, 58, 108, 118.

⁵⁸ Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: $\text{וְהָיָה} \text{ } \text{וְהָיָה}$). Sic sine aster. Cod. 58.

⁵⁹ Cod. IV (ex corr. pro — ὑμεῖς). Syro-hex. pingit: ἔσται X ὑμῖν⁶⁰.

Pronomen deest in Cod. 58. ⁶⁰ Cod. IV. Haec desunt in Comp.

CAP. XV. ¹ Sic Cod. IV (cum — ὀλοκάρπωμα). Syro-hex. pro $\text{וְהָיָה} \text{ } \text{וְהָיָה}$ male pingit: וְהָיָה .

3. **לְפָנֶיךָ יְיָ**. O'. μεγαλύναι εὐχὴν. "Ἄλλος
θαυμαστώσαι ὄρκον.³

יָחִי. O'. εὐδίας. "Ἄλλος ἀναπαύσεως.³

4. **עֶשְׂרֵן בָּלִיל**. O'. δέκατον τοῦ οἴφι ἀναπεποιημέ-
νης. Alia exempl. δέκατον τ' τοῦ οἴφι ἀναπε-
φυραμένης.⁴

5, 6. **לִכְבֵּשׁ הָאָדָם** : **אִו לְאֵל תַּעֲשֶׂה מִנְחָה**. O'.
τῷ ἄμνῳ τῷ ἐνὶ τ' ποιήσεις τοῦτο (Ed. Rom.
τοσοῦτο), κάρπωμα ὁσμὴν εὐδίας τῷ κυρίῳ.
καὶ τῷ κριῷ, ὅταν ποιήτε αὐτὸν ἡ (ἡ deest in
Ed. Rom.) εἰς ὀλοκαῦτωμα ἡ εἰς θυσίαν, **ⲗ**
ⲗ τῷ κριῷ ποιήσεις θυσίαν.⁵

6, 9. **בְּלִילָה... בְּלִילָה**. O' (bis). ἀναπεποιημένης.
Alia exempl. ἀναπεφυραμένης.⁶

10. **וַיִּנּוּ מִקְרִיב לְנֶסֶךְ**. O'. καὶ οἶνον ⲗ προσοί-
σει **ⲗ** εἰς σπονδὴν.⁷

11. **אִו לְאֵל הָאָדָם** : **אִו לְשֶׁה בְּנִבְשִׁים**. O'. ἡ τῷ
κριῷ τῷ ἐνὶ, ἡ τῷ ἄμνῳ τῷ ἐνὶ ἐκ τῶν προβά-
των. Alia exempl. ἡ τῷ ἄμνῳ τῷ ἐνὶ ἐκ τῶν
προβάτων ⲗ ἐκ τῶν ἄμνων.⁸

13. **בְּלִי הָאָדָם**. O'. πᾶς ὁ αὐτόχθων ("Ἄλλος
ἐγγχώριος⁹).

15. **לִכְבֵּשׁ**. O'. ἔσται ὑμῖν. Alia exempl. ὑμῖν.¹⁰

19. **הָרִימוּ הַרְוִיחָה לַחֲתִי**. O'. ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα
ἀφόρισμα κυρίῳ. Alia exempl. ἀφελεῖτε ἀφαί-
ρεμα τῷ κυρίῳ τ' ἀφόρισμα **ⲗ**.¹¹

23. **אֵת כָּל-רָצֹחַ**. O'. καθά. Alia exempl. κατὰ
ⲗ πάντα **ⲗ** **ⲗ**.¹²

28. **וְנִסְחָלָה לוֹ**. O'. Vacat. ⲗ καὶ ἀφεθήσεται
αὐτῷ **ⲗ**.¹³

29. **הָאָדָם**. O'. τῷ ἐγγχώριῳ ("Ἄλλος αὐτόχθων¹⁴).

30. **מִנְחָה**. O'. ἐκ ⲗ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτῆς.¹⁵

33. **וְהָאָדָם כָּל-הָעָדָה**. O'. καὶ πρὸς πᾶσαν ("Ἄλλος
πᾶσαν τὴν¹⁶) συναγωγὴν.

36. **וַיָּמָת**. O'. Vacat. ⲗ καὶ ἀπέθανεν **ⲗ**.¹⁷

Cap. XV. 14. τ' ἐν τῇ γῇ ὑμῶν **ⲗ**, ἡ δὲ ἂν τ' γένη-
ται **ⲗ**.¹⁸ τ' ὑμῖν **ⲗ**.¹⁹ ἡ συναγωγὴ τ' κυρίῳ **ⲗ**.²⁰ 15.
τ' ἐν ὑμῖν **ⲗ**.²¹ 18. εἰς ἣν ⲗ ἐγὼ **ⲗ**.²² 20. αὐτό **ⲗ**.²³
23. τ' πρὸς ὑμᾶς **ⲗ** καὶ ἐπέκεινα.²⁴ 24. ἄμωμον **ⲗ**.²⁵
27. αἶγα τ' μίαν **ⲗ**.²⁶ 33. τ' νῖων Ἰσραὴλ **ⲗ**.²⁷ 35.
τ' λέγον **ⲗ**.²⁸

ⲗ **ⲗ**. In lectione textuali pro ὀλοκαῦτωμα,
κάρπωμα est in Ald., Codd. III, VII, 16, 18, aliis, Arab. 1, 2.
Deinde pro ὀλοκαῦτωμα, ὀλοκαῦτωμα testantur Comp., Ald.,
Codd. III (cum ὀλοκαῦτωμα), IV, VII, X, Lips., 15, 16,
alii, Arab. 1, 2, Vet. Lat. ² Cod. 130 in marg. (cum
ὄρκος). Cf. Hex. ad Lev. xxii. 21. xxvii. 2. ³ "Sic
unus codex."—Montef. Cf. Hex. ad Lev. i. 9. xxiii. 18.

⁴ Sic Cod. IV, et sine obelo (cum πεφυραμένης) Ald., Codd.
III, VII (cum πεφυραμένην), X, XI (cum ἀναπεφυραμένην),
Lips., 15, 16, 18 (ut XI), alii (inter quos 108, 128, uterque
cum ἀναπεφυραμένης). Syro-hex. **ⲗ**.
⁵ Sic Cod. IV (cum εἰς θυσίαν : ⲗ ἡ τῷ κριῷ : utroque meto-
helo a correctore suppleto), Syro-hex. (qui pingit : ποιήσεις
τοῦτο, — κάρπωμα — ἡ εἰς θυσίαν ⲗ ἡ τῷ κριῷ **ⲗ**). Holmesius
ex Arab. 1, 2 excerpit : ⲗ et facies hoc agno uni....
ⲗ aut arietem. ⁶ Sic Ald., Codd. III, IV, VII, Lips.,
15, alii. Syro-hex. **ⲗ**. Cf. Hex. ad Lev. ii. 4.

⁷ Sic Cod. IV (cum ⲗ προσοίσει εἰσπονδὴν (sic)), Syro-hex.
(qui male pingit : προσοίσει ⲗ εἰς σπονδὴν), Arab. 1, 2 (cum
ⲗ et afferat), et sine aster. Codd. 15, 58. ⁸ Sic Cod. IV,
Arab. 1, 2 (cum ⲗ aut de grege), et sine aster. (cum ἡ ἐκ
τῶν ἄμνων) Syro-hex. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips.,
85, 130. ¹⁰ Sic Ald., Codd. IV, VII, X, Lips., 15, 18,
alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἔσται in marg.),

Syro-hex. ¹¹ Sic Cod. IV. Syro-hex., ut videtur : ἀφε-
λεῖτε ἀφαίρεμα (ⲗ) ἀφόρισμα (ⲗ) τῷ
κυρίῳ, — ἀφαίρεμα (**ⲗ**). ¹² Sic Cod. IV (cum notis a cor-
rectore appictis), Arab. 1, 2, et sine aster. Cod. 58 (cum
κατὰ πάντα ὥς), Syro-hex. ¹³ Sic Cod. IV, Syro-hex.,
Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, X, Lips.,
15, 16, 18, alii. ¹⁴ Cod. 130 in marg. ¹⁵ Sic Cod.
IV, Arab. 1, 2. In Syro-hex. lacuna est ad Cap. xvi. 2.

¹⁶ Cod. 85 in marg. ¹⁷ Sic Cod. IV, et sine aster.
Arab. 1, 2. ¹⁸ Cod. IV. Syro-hex. pingit : τ' ἐν ὑμῖν
προσγένεται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν **ⲗ**, — ἡ δὲ ἂν γένηται — ὁσμῆς (sic)
εὐδίας κυρίῳ **ⲗ**, repugnante Hebraeo. Arab. 1, 2 : τ' ἐν τῇ
γῇ ὑμῶν ... τ' ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν. ¹⁹ Cod. IV (sub τ'),
Syro-hex., Arab. 1, 2. ²⁰ Cod. IV (sub τ'), Syro-hex.,
Arab. 1, 2. ²¹ Cod. IV, Arab. 1, 2 (sub τ'). Perverse
Syro-hex. : — καὶ τοῖς προσγλήτοις τοῖς προσκ. ἐν ὑμῖν **ⲗ**.

²² Cod. IV, Arab. 1, 2. Sic sine aster. omnes praeter
Cod. 58. ²³ Cod. IV (sub τ'), Syro-hex. Arab. 1, 2 :
ⲗ illi. Deest in Cod. 76. ²⁴ Cod. IV (sub τ'), Syro-
hex., Arab. 1, 2. ²⁵ Cod. IV (cum τ' ἄμωμον), Syro-hex.,
Arab. 1, 2. ²⁶ Cod. IV (sub τ'). Syro-hex. pingit :
— αἶγα μίαν, nullo cuneolo. ²⁷ Cod. IV, Arab. 1, 2.
Deest in Cod. 106. ²⁸ Ibidem.

CAP. XVI.

1. וַיִּקַּח. *Et sumpsit.* Ο' καὶ ἐλάλησε. 'Ο' Εβραῖος ὑπερφηανεύθη.¹
2. קראי מועד. *Vocati ad conventum.* Ο' σύγκλητοι βουλῆς. "Αλλος· καλούμενοι εἰς καιρόν.²
3. וַיִּקְהֲלוּ. Ο' συνέστησαν. Alia exempl. συνέπεστησαν; alia, ἐπισυνέστησαν.³ "Αλλος· (καὶ) ἐξεκλησιάσθησαν.⁴
- וַיֹּאמְרוּ. Ο' καὶ εἶπαν ("Αλλος· λέγουσιν⁵).
- רַב־לֶכֶם. *Sufficit vobis (desistite).* Ο' ἐχέτω ὑμῖν. 'Α. Θ. πολὺ ὑμῖν. Σ. ἀρκεῖτω.⁶ Ali-ter: 'Α. Θ. ἱκανὸν ὑμῖν.⁷
- וְכִי כָל־הָעָדָה כָּל־שָׁמַיִם. Ο' ὅτι πᾶσα ἡ συναγωγή πάντες ἅγιοι. "Αλλος· πᾶσα γὰρ ἡ συναγωγή πάντες οἱ ἅγιοι.⁸
5. וַיִּהְיֶה. Ο' ὁ θεός. 'Ο' Εβραῖος καὶ οἱ λοιποὶ ΠΙΠΙ.⁹
- וַיָּאֶת אֱשֶׁר יַבְחֲרֻוּ יַקְרִיב אֵלָיו. Ο' καὶ οὗς ἐξελέξατο ἑαυτῷ, προσηγάγετο πρὸς ἑαυτόν. Alia exempl. καὶ οὗς οὐκ ἐξελέξατο ἑαυτῷ, οὐ προσηγάγετο πρὸς ἑαυτόν.¹⁰

6. וְזֶה. Ο' τοῦτο. "Αλλος· οὕτως.¹¹
7. רַב־לֶכֶם. Ο' ἱκανούσθω ὑμῖν. "Αλλος· ἀρ-
κείτω.¹²
9. לַעֲבֹד. Ο' ✕ εἰς τὸ 4 λειτουργεῖν.¹³
10. בְּסִינְיָה. Ο' ✕ καί γε 4 ἱερατεύειν.¹⁴
11. מִהֲדוּמָא. Ο' τίς (alia exempl. τί¹⁵) ἐστιν.
13. מִמָּרְץ וְכַת. Ο' εἰς γῆν βέουσιν. Alia exempl. ἐκ γῆς βέουσιν.¹⁶ 'Α. Σ. Θ. ἀπὸ γῆς.¹⁷
- 13, 14. וְכִי־תִשְׁתַּרְרַּע עָלֵינוּ בְּסִינְיָה וְכִי־תִשְׁתַּרְרַּע אֶל־מָרְץ וְכִי־תִשְׁתַּרְרַּע Α

CAP. XVI. ¹ "Schol. marginale: Ebraice, ὑπερφηανεύθη, Cod. 56."—Holmes. Interpretes Hebraei, quantum scio, talem vocis enarrationem ignorant. Syrus vulgaris, quocum facit Chaldaeus, **אֶל־אֶלֶף**, et *divisit se*, ad sensum bene, si non ad linguam. ² "Regius unus," et (ad ὀνομαστοί) Cat. Niceph. p. 1270. ³ Prior lectio est in Comp., Cod. 29; posterior in Codd. 44, 54, 74, aliis. ⁴ Sic in marg. Codd. 128 (cum ἐξικαλ.), 130. Cf. Hex. ad Exod. xxxii. 1. ⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130. ⁶ Codd. Lips., 85 (teste Montef.). E posteriore Holmesii amanuensis exscripsit: 'Α. Θ. πολὺ ὑμῖν ἀρκεῖτω; et sic ad ἱκανούσθω (v. 7) Cat. Niceph. p. 1271. Cod. 130 in marg. uno tenore exhibet: 'Α. Θ. πολὺ ὑμῖν ἀρκεῖτω. ⁷ Syro-hex. γὰρ ἡ σ. πάντες οἱ ἅγιοι. Postremo Nobil. affert: 'Α. Θ. πολὺ ὑμῖν; et ad ἱκανούσθω (v. 7): Schol. ἀρκεῖτω. ⁸ Codd. 128, 130, ut supra. ⁹ Syro-hex. Cod. 75 in textu: κύριος, et sic locum citat Apostolus in 2 Tim. ii. 19. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 15, 18, alii, Vet. Lat. Syro-hex. in marg.: **وَلَا حَوْلَ لَنَا مَعَ (فَد)**.

♦ **وَلَا حَوْلَ**. Pauci (inter quos 85, 130): καὶ οὐς ἐξελ. ἑαυτῷ, οὐ προσηγ. πρὸς ἑαυτόν. ¹¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cod. Lips. in textu: τοῦτο οὕτως ποιεῖτε. ¹² Nobil. Cf. ad v. 3. ¹³ Sic Cod. IV, Syro-hex., quorum uterque pingit: ✕ εἰς τὸ λειτουργεῖν 4. Cod. 58: εἰς (sic) λειτουργεῖν. ¹⁴ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum **וְכִי־תִשְׁתַּרְרַּע** ✕), et sine aster. Codd. 18, 128. In Ed. Rom. est καὶ ἱερατεύειν; sed copula deest in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 15, 16, aliis, Arm. 1. ¹⁵ Sic Comp., Codd. III, 28, 118, et Syro-hex. in marg. ¹⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Comp., Codd. XI, 15, 16, alii. Apollinarius in Cat. Niceph. p. 1272: Δυσσημία κατὰ τοῦ θεοῦ, ὅς γῆν ἐπηγγέλειτο βέουσιν γάλα καὶ μέλι: οἱ δὲ τοιαυτίον φασίν, ὡς ἐκ τοιαύτης ἀνήχθησαν γῆς εἰς ἔρημον τόπον. ¹⁷ Syro-hex. **וְכִי־תִשְׁתַּרְרַּע**. Cod. 130: 'Α. Σ. ἀπὸ γῆς. ¹⁸ Sic interpungunt Codd. III, VII, Lips. (cum ἄρχων εἰ), 64, 82, fortasse alii. Syro-hex. **וְכִי־תִשְׁתַּרְרַּע** **וְכִי־תִשְׁתַּרְרַּע** **וְכִי־תִשְׁתַּרְרַּע**, h. e. ὅτι κατάρχεις ἡμῶν εἰ καὶ σὺ, ommissa, ut videtur, tanquam superflua voce ἄρχων, quod de Arab. 1, 2 quoque affirmat Holmesius. Denique Vet. Lat.: *qui praees nobis princeps et si* (om. σὺ).

τίας (alia exempl. τὰς ἀπαρχὰς³) τῶν ἀγίων
(Οἱ Γ'. τὴν ἀνομίαν τοῦ ἁγιάσματος⁴). (Σ.) συμ-
βαστάσετε τὴν παρανομίαν τοῦ ἁγιάσματος.⁵

1. וּבְנֵי אֶתְנָה. Ο'. καὶ οἱ υἱοὶ σου ✕ μετὰ σοῦ⁶.

2. וְיִשְׁרְתֶּיהָ. Ο'. καὶ λειτουργεῖτωσάν (Ἄλλος
ὑπουργεῖτωσαν⁷) σοι.

5. וְלֹא-יִהְיֶה עִוָּל. Ο'. καὶ οὐκ ἔσται (alia exempl.
ἔσται ἔτι⁸).

עַל-בְּנֵי. Ο'. ἐν τοῖς υἱοῖς. Ἄλλος ἐπὶ τοὺς
υἱούς.⁹

6. וְאֵנִי הָיָה. Ο'. καὶ ἐγώ. Alia exempl. καὶ ἐγὼ
ἰδοῦ.¹⁰

לָכֵן מִתְּנָה נְתַתִּים. Ο'. ✕ ὑμῖν¹¹ δόμα δεδο-
μένον (alia exempl. δεδομένοι¹²).

7. עֲבַדְתָּ מִתְּנָה. Ministerium largitionis. Ο'. τὰς
λειτουργίας δόμα. Ἄλλος λειτουργίαν δόμα-
τος.¹³

מִתְּנָה אֶתְנָה כְּחֶנְתְּנֶם. Ο'. δόμα ✕ δώσω¹⁴
τῆς ἱερατείας ὑμῶν. Τὸ Σαμαρειτικόν· καὶ

δόματι δώσω τὰς ἱερατείας ὑμῶν.¹⁵

8. חֵן חֵן. In portionem. Ο'. εἰς γέρας. Ἄλ-
λος· εἰς τιμὴν.¹⁶

9. מִכְּשֵׁי הַקִּדְשִׁים. De sanctissimis (oblationibus).
Ο'. ἀπὸ (alia exempl. add. πάντων¹⁷) τῶν ἡγια-
σμένων ἀγίων. Σ. ἀπὸ ἡγιασμένου τῶν ἀγίων.¹⁸
Ἄλλος· ἀπὸ τοῦ ἁγίου τῶν ἀγίων.¹⁹

14. כָּל-הָרֶה. Omnis res devota. Ο'. πᾶν ἀνατε-
θεματισμένον (Ἄλλος· ἀνατεθειμένον²⁰).

16. מִבְּרֶחַשׁ הַדָּבָר. Ο'. ἀπὸ μηνιαίου ✕ λυ-
τρώσῃ²¹.

חֶסֶד. Ο'. Vacat. ✕ ἀργυρίου²².

Cap. XVIII. 1. -λέγων²³. 8. -μοι²⁴. -μετὰ
σέ²⁵. 9. ἀμαρτιῶν ✕ αὐτῶν²⁶. 11. -ἔσται²⁷.
17. στέαρ ✕ αὐτῶν²⁸. 18. κρέα ✕ αὐτῶν (4)²⁹.
26. κλήρω ✕ αὐτῶν³⁰. -ὑμεῖς³¹. 29. ἀφελείτε
✕ πᾶν 4 ἀφαίρεμα.³² ἀπαρχῶν ✕ αὐτοῦ³³ ἡγι-
ασμένον ✕ αὐτοῦ 4 ἀπ' αὐτοῦ.³⁴ 30. ἀπαρχὴν ✕
αὐτοῦ 4 ἀπ' αὐτοῦ.³⁵ 32. ἀπαρχὴν ✕ αὐτοῦ³⁶.

Arm. 1, Vet. Lat. Cod. IV male pingit: πατριᾶς ✕ σου: μετὰ σοῦ. ³ Sic Codd. II, X (cum τὰς ἀμ. in marg.), Lips., 44, 64, alii. Praeterea Codd. X, Lips., in marg. notant: τούτέστιν, πάντα τὰ ἀρενα (ἀρρενα) τὰ ἐκ τῶν ἱερέων καταγόμενα, ὡς τὸ ἰα κεφάλαιον τοῦ Λευιτικοῦ. Vid. Lev. vi. 18. (Montef. e Cod. X exscripsit: τούτέστιν, τὰ ΑΡΕΝΑΤΑ ἐκ τῶν ἱερέων κ. τ. ἐ., notans: "Quid sibi velint ἀρενάτα prorsus ignoro.") ⁴ Syro-hex. ⁵ Procop. in Cat. Niceph. p. 1282 locum S. S. sic allegat: σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς σου συμβαστάσετε τὴν παρανομίαν τοῦ ἁγιάσματος. "Quaerendum num fuerint posteriora ab alio interprete."—Holmes. Sunt Symmachi, ni fallor, cui ad Ezech. xviii. 19 e Syro-hex. vindicavimus: διὰ τί οὐ συνεβάσασεν ὁ υἱὸς τὴν ἀνομίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ; ⁶ Sic Cod. IV, Syro-hex., Arab. 1, et sine aster. Comp., Cod. 56, Arab. 2. ⁷ Sic in marg. Codd. 28, 85. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III (IV hiat), VII, XI, Lips., 15, 16, 18, alii, Syro-hex., Arab. 1, 2. ⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem (cum τοῖς υἱοῖς) Codd. 19, 108, 118. ¹⁰ Sic Codd. XI, 18, 32, 56, 58, 128, Syro-hex. ¹¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 75. ¹² Sic Cat. Niceph. p. 1283, et Syro-hex. (حسب). ¹³ Cod. 85 in marg., teste Montef. Holmes. ex eodem affert: τὴν λ. δ. ¹⁴ Sic Syro-hex., qui male pingit: ✕ δόμα δώσω, absente cuneolo. ¹⁵ Nobil., et "tres

Regii" apud Montef., qui δόματα pro δόματι edidit. Anon. in Cat. Niceph. p. 1283: Τὸ Σομ. οὕτως ἔχει· καὶ δόματι δώσω τὰς ἰ. ὑμῶν, ἀντὶ τοῦ, ὀφείλετε φυλάσσειν τὰς λειτουργίας ὑμῶν, ἐπειδὴ ὡς κατὰ δωρεάν καὶ κατ' ἐξαίρετον ἐδόθη ὑμῖν ἡ ἱερατεία. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips., fortasse ex glossemate. Hesych.: Γέρας· τιμὴ, σέβας, κ. τ. ἐ. Syro-hex. ¹⁷ Sic Cod. 16, 52 (sine τῶν), 73, 77, 85, alii. ¹⁸ Cod. 85. ¹⁹ Idem in marg. sine nom. ²⁰ Sic in marg. Cod. X, Lips., uterque cum ἀνατεθειμένον. ²¹ Sic Syro-hex., Arab. 1 (cum ✕ tunc redimetur), et sine aster. Cod. 58. ²² Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. XI, 58, Syro-hex. ²³ Cod. IV (sub -), Syro-hex., Arab. 1, 2. Deest in Comp. ²⁴ Arab. 1, 2. Deest in Comp., Cod. 58. Syro-hex. pingit: μοι ✕ (sic) τῶν υἱῶν Ἰσρ. ²⁵ Syro-hex. (qui pingit: - σου μετὰ σέ 4), Arab. 1, 2. Deest in Comp., Cod. 58. ²⁶ Syro-hex. Pronomen abest a Codd. II, III, X, Lips., 16, 19, aliis. ²⁷ Idem. ²⁸ Idem. Sic sine aster. Cod. 15. ²⁹ Idem. Sic sine aster. Arab. 1. ³⁰ Idem. Sic sine aster. Cod. 18, 128. ³¹ Syro-hex., Arab. 1. ³² Idem. Sic sine aster. Cod. 18, 128. ³³ Syro-hex. Sic sine aster. Cod. 58. ³⁴ Idem (qui pingit: ✕ αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ 4), Arab. 1, 2 (cum ✕ αὐτῶν). ³⁵ Cod. IV (ex corr. pro ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ), Syro-hex. Sic sine aster. Cod. 58. ³⁶ Cod. IV, Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Cod. 58.

που σου τὸν Σδὴν, καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ· ἔναρξαι κληρονομῆσαι κληρονομίαν (לְהִלָּח לְהִלָּח) τὴν γῆν αὐτοῦ (4).²⁹

25. וּבְכָל-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. Et in omnibus filiabus ejus (vicis ad ditionem ejus pertinentibus). Ο'. καὶ ἐν πάσαις ταῖς συγκυρούσαις αὐτῇ (Οἱ Γ'. θυγατράσιν αὐτῆς³⁰).

26. מִיָּדוֹ עַד-אַרְבֵּן. Ο'. ἀπὸ Ἀρορῇ ἕως Ἀρνών. Οἱ Γ'. ἐκ χειρὸς αὐτοῦ ἕως Ἀρνών.³¹

27. עַל-כֵּן יֵאָמְרוּ הַמִּשְׁלָּיִם. Ο'. διὰ τοῦτο ἐροῦσιν οἱ αἰνιγματισταί. Ἀλλος· διὰ τοῦτο ἔλεγον οἱ παροιμαζόμενοι.³²

Cap. XXI. 2. — αὐτὸν, καὶ 4 τὰς πόλεις αὐτοῦ.³³ — ὑποχείριον αὐτῷ (sic) 4.³⁴ 5. — λέγοντες 4.³⁵ 7. Μωυσῆς — πρὸς κύριον 4.³⁶ 8. ὄφιν 7 χαλκοῦν 4.³⁷ — ἐὰν δάκη ὄφιν ἄνθρωπον 4.³⁸ 13. — καὶ 4 ἐκείθεν.³⁹ 16. — πιεῖν 4.⁴⁰ 18. βασιλεία — αὐτῶν 4.⁴¹ 20. — λόγοις εἰρηνηκοῖς 4.⁴² 21. — τῇ ὁδῷ πορευσόμεθα 4.⁴³ 22. φρέατός — σου 4.⁴⁴ 24. — ἐστι 4.⁴⁵ 32. κατελάβοντο — αὐτήν, καὶ 4 τὰς κώμας αὐτῆς.⁴⁶

CAP. XXII.

3. וְיִזְכֹּר. Ο'. καὶ προσώχτισε (Ἀλλος· ἠθύμυσεν¹).

3. מוֹאָב. Ο'. Μωάβ. Ἀλλος· Βαλάκ.²

5. פְּתוֹרָה. Ad Pethor. Ο'. ✕ eis 4 Φαθουρά.³

מִמְּלִי. E regione mei. Ο'. ἐχόμενος (Ἀλλος· ἀπέναντι⁴) μου.

6. כִּי-יִשְׁחָזֵק הָיָה כֹּחַ מִמֶּנִּי. Ο'. ὅτι ἰσχύει οὗτος ἡ ἡμεῖς. Ἀλλος· ὅτι ἰσχυρότερός μου ἐστίν.⁵

7. וַיִּלְכְּדוּ אֹרְגֵי. Ο'. καὶ ἐπορεύθη ἡ γερουσία. Ἀλλος· καὶ ἐπορεύθησαν (οἱ γέροντες).⁶

8. דְּבָרֵי. Ο'. πράγματα. Ἀλλος· ῥήματα.⁷

11. לִהְיוֹתָם בָּוִי. Ο'. πατάξαι (Ἀλλος· ἐκπολεμήσαι⁸) αὐτόν.

13. יְהוָה. Ο'. ὁ θεός. Ἀλλος· κύριος.⁹

16. בְּרִי-פֶזֶר. Ο'. ὁ τοῦ (Ἀλλος· υἱός¹⁰) Σεφφάρ.

17. בְּרִי-כִנְיָהוּ מֶלֶךְ הַמִּדְבָּר. Ο'. ἐντίμως γὰρ τιμήσω σε ✕ σφόδρα 4.¹¹

18. אֱלֹהֵי. Ο'. τοῦ θεοῦ. Ἀλλος· τοῦ θεοῦ μου.¹²

20. אֱלֹהֵי. Ο'. ὁ θεός. Ἀλλος· ὁ ἄγγελος.¹³

22, 24. מַלְאָכֵי יְהוָה. Ο'. ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ (Οἱ λοιποὶ καὶ ὁ Ἑβραῖος ΠΙΠΙ¹⁴).

22. בְּרִי-פֶזֶר. Ο'. Vacat. ✕ ἐν τῇ ὁδῷ 4.¹⁵

²⁹ Sic in marg. sub — Syro-hex., cum scholio: "Tantum in exemplari Samaritanorum." Cf. Deut. ii. 31 in LXX.

³⁰ Cod. 108. Syro-hex. וְכָל-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. Ad συγκυρούσαις (Syro-hex. וְכָל-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל) Cod. VII in marg. manu 2da: ἐγγιούσαις.

³¹ Syro-hex. מִיָּדוֹ עַד-אַרְבֵּן. Cod. 108: Οἱ Γ'. ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. Cod. 58 in textu: ἐκ χ. αὐτοῦ ἀπὸ Ἀ. ἕως Ἀ.

³² Sic Procop. in Cat. Niceph. p. 1316, utrum de suo, an ex alio interprete, incertum. Cf. Hex. ad Ezech. xxiv. 3.

³³ Syro-hex. (qui pingit: αὐτόν, — καὶ τὰς πόλεις 4 αὐτοῦ.

³⁴ Syro-hex., Arab. 1, 2. ³⁵ Idem. ³⁶ Syro-hex. Deest in Comp.

³⁷ Idem. Sic sine obelo Comp., Codd. X, Lips., 19, 44, alii, Arab. 1, 2. ³⁸ Arab. 1, 2. Syro-hex. legit et pingit: ἐὰν δάκη ὄφιν — χαλκοῦς 4, om. ἄνθρωπον.

³⁹ Copula deest in Comp., Codd. II, 53, 54, alii, Arm. 1. Syro-hex. pingit: — καὶ ἐκείθεν ἀπαράντες — παρεμβάλων 4. Etiam in Arab. 1, 2 pictum: — παρεμβάλων, invito Hebraeo.

⁴⁰ Syro-hex. (qui pingit: — ὕδαρ πιεῖν 4), Arab. 1, 2. Deest in Comp.

⁴¹ Syro-hex. (qui pingit: λόγοις — εἰρηνηκοῖς, nullo metobelo), Arab. 1, 2. Deest in Comp., Cod. 58.

⁴² Idem. Deest in iisdem. ⁴³ Syro-hex. ⁴⁴ Syro-hex. ⁴⁵ Syro-hex., Arab. 1, 2.

⁴⁶ Sic Grabijs. Syro-hex. pingit: κατ. αὐτήν — καὶ 4 τὰς κ. α. Arab. 1, 2: κατ. αὐτήν — καὶ τὰς κ. α. Cod. 58 reprobatur αὐτήν.

CAP. XXII. ¹ Cod. 130 in marg. ² Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130; in textu autem Codd. 16, 30, alii.

³ Syro-hex. in textu: מִמְּלִי ✕. Ad Φαθουρά Cod. 130 in marg.: τὸν ὑψηλήτην.

⁴ Cod. 130 in marg. ⁵ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X (cum ἰσχύει οὗτος ἡ ἡμεῖς in marg.), Lips. (idem), 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque ut X).

⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130. ⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 130; in textu autem (cum τὰ ρ.) Comp., Codd. 53, 56.

⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Vet. Lat.: expugnare eum.

⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Comp., Codd. 19 (cum ὁ κ.), 108, 118.

¹⁰ Sic in textu Codd. 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ὁ τοῦ in marg.).

¹¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 18, 128. "Ἐντίμως cum ✕ signant, et post σε ponunt Arab. 1, 2." — Holmes.

¹² Sic in textu Cod. 58, Syro-hex. ¹³ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Cod. 128. Samar. in textu et versione: מַלְאָכֵי יְהוָה. Cf. ad Cap. xxiii. 4.

¹⁴ Syro-hex. (sine indice in marg.). ¹⁵ Sic Syro-hex., Arab. 1, 2.

22. **לֹא יִשְׁתָּן**. *Ut ei resisteret.* Ο'. διαβαλῆιν (alia exempl. ἐνδιαβάλλειν¹⁸) αὐτόν. 'Εβρ. 'Α. (εἰς) σατάν. . . Θ. ἀντικεισθαι. .¹⁷

23. **וְיָדָה בְּלִפְנֵי**. Ο'. καὶ ἐπάταξε ("Ἄλλος" ἐπαισεν¹⁸) ✕ Βαλαάμ 4.¹⁰

וְהָיָה הַדָּבָר. Ο'. τὴν ὄνον — ἐν τῇ ῥάβδῳ 4²⁰ αὐτοῦ, τοῦ εὐθύναι ("Ἄλλος" ἐκκλῖναι²¹) αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ. 'Α. τὴν ὁνάδα τοῦ ἐκκλῖναι αὐτὴν τὴν ὁδόν.²²

27. **וְהָיָה**. Ο'. καὶ ἐθυμώθη ✕ ὀργῇ 4.²³

29. **וְהָיָה**. *Illusisti me.* Ο'. ἐμπέπαιχάς μοι. "Ἄλλος" ἐδολεῖσώ με.²⁴

וְהָיָה. Ο'. ἂν ἐξεκέντησά σε. "Ἄλλος" ἐφόνευσά σε.²⁵

30. **וְהָיָה**. *Num consuescendo consuevi facere tibi sic?* Ο'. μὴ ὑπεροράσει ὑπεριδοῦσα ἐποίησά σοι οὕτως; "Ἄλλος" (μὴ) παρπατώματι παρέπεσον ποιησαί σοι οὕτως;²⁶

31. **וְהָיָה**. Ο'. τὸν ἄγγελον κυρίου (alia

exempl. τοῦ θεοῦ²⁷).

31. **וְהָיָה**. Ο'. καὶ τὴν μάχαιραν ("Ἄλλος" ῥομφαίαν²⁸).

32. **וְהָיָה**. Ο'. εἰς διαβολὴν σου. Σ. ἐναντιοῦσθαι. Θ. ἀντικεισθαι.²⁹

וְהָיָה. *Praecepser est.* Ο'. οὐκ ἀστεία. "Ἄλλος" πονηρά.³⁰ Schol. οὐκ εὐθεία, οὐκ ἀγαθή.³¹

34. **וְהָיָה**. Ο'. εἰ μὴ σοι ἀρκέσει (protior scriptura ἀρέσκει³²). "Ἄλλος" εἰ μὴ σοι δοκεῖ.³³

35. **וְהָיָה**. Ο'. τοῦτο φυλάξῃ λαλήσαι. "Ἄλλος" αὐτὸ ποιήσεις.³⁴

37. **וְהָיָה**. Ο'. οὐχὶ ✕ ἀποστείλας (s. ἀποστέλλων) 4 ἀπέστειλα.³⁵

38. **וְהָיָה**. Ο'. λαλήσω. "Ἄλλος" φυλάξω λαλήσαι.³⁶

41. **וְהָיָה**. *Ad Bamoth (excelsa) Baal.* Ο'. ἐπὶ τὴν στήλην ("Ἄλλος" ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ³⁷) τοῦ Βάαλ.

Cap. XXII. 4. — αὐτῇ 4.³⁸ 6. εὐλογήσῃς — σύ 4.³⁹ καταράσῃ — σύ 4.⁴⁰ 9. — αὐτῷ 4.⁴¹ 10. — αὐ-

(qui omnes obelum pro asterisco male pingunt), et sine aster. Codd. 54, 58, 75, 77 (post διαβαλῆιν αὐτόν), Vet. Lat. Lectio ἐπὶ τῆς ὁδοῦ est in Comp., Codd. 19, 108, 118, neenon (post διαβ. αὐτόν) in Ald., Codd. X, XI, Lips., 15, 16, aliiis. ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. II (cum —αλῆν), III, VII, X, Lips., 15, 16, 18 (ut II), alii. Vet. Lat.: *ut non transmitteret eum.* ¹⁷ Procop. in Cat. Niceph. p. 1324: τὸ δὲ διαβαλῆιν, τὸ μὲν 'Εβραϊκὸν καὶ ἄκ. σατὰν ἔχει· ὁ δὲ Θ. ἀντικεισθαι; cuius interpres in Octat. p. 418 male vertit: "Hebraismus quidem impedire, Aq. vero *satān* habet, Theod. *obstare.*" Ad διαβαλῆιν Cod. 130 in marg.: *καταγωνιστὸν αὐτὸν ποιῆσαι.* ¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum ἔπαισεν); in textu autem Codd. VII, 18, 19, alii.

¹⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. X, XI, Lips. (in marg.), 44, 58 (cum Βαλαάμ), alii, Vet. Lat. ²⁰ Sic Syro-hex., Arab. 1, 2. Statim αὐτοῦ deest in Codd. X, XI, Lips., 16, 18, aliiis, Syro-hex., Arab. 1, 2, Vet. Lat. ²¹ Codd. 85, 130, in marg.: Ο'. ἐν τῇ ῥάβδῳ τοῦ ἐκκλῖναι αὐτὴν, καὶ ἔστη. Porro haec, τοῦ εὐθύναι αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ, desunt in Codd. 16, 28, aliiis (inter quos 85, 130). ²² Codd. 85, 130, uterque cum αὐτοῦ pro τοῦ. Correxuit Scharfenb. in *Animadv.* p. 114. ²³ Sic Syro-hex., Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 18, 58, 128. ²⁴ Cod. 130 in marg. (non, ut Holmes., *ἐδολεῖσώ*). Cf. Hex. ad Gen.

xxxvii. 17. ²⁵ Idem. ²⁶ Idem. ²⁷ Sic Codd. III, VII, X, XI, Lips., 16, 28, alii (inter quos 85, 130, uterque cum κυρίου, s. τοῦ κυρίου, in marg.). ²⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁹ Codd. X, Lips., 85. Cod. 130: Σ. ἐναντιοῦσθαι. ἀντικεισθαι (sic). Cod. 58 in marg. sine nom.: ἐναντιοῦσθαί σοι. Cf. ad v. 22. ³⁰ Cod. 130 in marg. Versio Sam.: *בִּישָׁה*. ³¹ Cod. 58 in marg. ³² Sic Comp., Ald., Codd. II, III, VII, X, Lips., 15 (cum ἀρίστη), 16, alii, Syro-hex. ³³ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85; in textu autem Codd. 19, 108, 118. Vet. Lat.: (si) *tibi non ita videtur.* ³⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. Ad φυλάξῃ Cod. X, Lips., in marg.: *ποιήσεις.* ³⁵ Sic Syro-hex. (cum *بِأَمْرِهِ* ✕), Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Codd. 18 (cum ἀποστέλλων), 19, 44, alii. ³⁶ Sic in marg. Codd. X (cum φυλάξομαι), Lips. (idem), 85, 130; in textu autem Comp., Codd. III, 19, 53, alii. ³⁷ Cod. 130 in marg. Cf. Hex. ad Lev. xxvi. 30. Apollinarius in Cat. Niceph. p. 1332: Καὶ ἀπὸ βουνῶν προσνοήσω αὐτόν· ἐκ γὰρ τῶν ὑψηλῶν τοῦ Βάαλ ἐθεώρει τὰ ἄκρα τοῦ λαοῦ. ³⁸ Arab. 1, 2, invito Syro-hex. Deest in Cod. 58. ³⁹ Syro-hex. (cum *בְּ*) (sic) *בְּ* — pro *בְּ* — *בְּ*). Pronomen deest in Ald., Codd. 16, 18, aliiis, Vet. Lat. ⁴⁰ Idem, Pronomen deest in Arm. 1, Vet. Lat. ⁴¹ Idem.

τούς ⁴². 11. — καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου ⁴³.
— ἀπὸ τῆς γῆς ⁴⁴. 16. — ἀξίω σε ⁴⁵. 17. ποιήσω
— σοι ⁴⁶. 18. — ἐν τῇ διανοίᾳ μου ⁴⁷. 19. καὶ
νῦν ὑπομείνατε ✕ δὴ ⁴⁸. — ταύτην ⁴⁹. 20. — οὐ-
τοι ⁵⁰. 23. ῥομφαίαν ✕ αὐτοῦ ⁵¹. 25. Βαλαάμ
— πρὸς τὸν τοίχον ⁵². 41. — αὐτῷ ⁵³.

CAP. XXIII.

2. וַיַּעַל בָּלָק וּבְלֵיל. Οἱ. καὶ ἀνήνεγκε (✕) Ba-
λάκ καὶ Βαλαάμ (4).¹

3. וַיֵּלֶךְ שָׁפִי. Et abiit in clivum planum. Οἱ. καὶ
ἐπορεύθη εὐθείαν (Ἄλλος· σύρομενος²).

4, 5. וַיְהִי... וַיִּלְחֹם. Οἱ (bis). ὁ θεός. Ἄλλος·
ἄγγελος θεοῦ.³

8. וַיִּשָּׂא. Exsecrabor. Οἱ. καταράσωμαι. Ἄλ-
λος· ἐμβριμήσομαι.⁴

9. וַיִּשְׁתַּחֲוֶה. Contemplabor eum. Οἱ. προσνοήσω
(Ἄλλος· τηρήσω⁵) αὐτόν.

10. וַיִּנְקֵה. Numeret. Οἱ. ἐξηκριβάσατο. Alia ex-
empl. ἐξίχινιάσεται, s. ἐξίχινιάσατο.⁶ Οἱ Γ.
ἡρίθμησε.⁷

וַיִּנְקֵה אֶת-רֶבֶעַת בְּרַב־יִשְׂרָאֵל. Et numerum quartae
partis Israelis? Οἱ. καὶ τίς ἐξαριθμῆσεται
δήμους Ἰσραήλ; Ἀ. καὶ τὸν ψῆφον τοῦ τετάρτου
Ἰσραήλ; Θ. καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ τετάρτου Ἰσραήλ;⁸

וַיֵּצֵא מִכַּמְרִי. Exitus meus sicut ipse. Οἱ.
τὸ σπέρμα μου ὡς τὸ σπέρμα τούτων. Ἄλ-
λος· τὰ ἔσχατά μου ὅμοια αὐτῶν.⁹

12. וְהָיוּ. Οἱ. τοῦτο. Ἄλλος· ταῦτα.¹⁰

13. וַיִּשָּׂא. Οἱ. ἐξ οὗ. Alia exempl. ἐξ ὧν.¹¹

14. וַיִּפְסְדֵהוּ. Οἱ. λελαφεμένον. Ἄλλος· Βισγᾶ.¹²

15. וַיִּתְּנֵב כָּה. Οἱ. παραστήθι ✕ αὐτοῦ ¹³.

19. וַיִּכְזֹּב. Ut mentiat. Οἱ. διαρτηθῇναι.¹⁴ Ἀ.

⁴² Syro-hex. Deest in Cod. 58. ⁴³ Sic Grabius. Syro-
hex. pingit: καὶ οὗτος ἐγκ. ἐχ. — μου 4; Arab. 1, 2 autem:
καὶ οὗτος ἐγκ. — ἐχ. μου 4. ⁴⁴ Syro-hex. ⁴⁵ Syro-hex.,
Arab. 1, 2. ⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Syro-hex. (qui perperam
pingit: ἐν τῇ δ. — μου 4). ⁴⁸ Idem (qui pingit: καὶ νῦν
✕ ἵπ. δὴ 4). Sic sine aster. (cum δὲ) Cod. 58. Arab. 1, 2:
καὶ ✕ νῦν 4 ὑπομείνατε, teste Holmesio. ⁴⁹ Syro-hex.,
Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58. ⁵⁰ Idem. Deest in
Cod. 58. ⁵¹ Syro-hex. Sic sine aster. Arab. 1, 2.

⁵² Idem (qui male pingit: ✕ (sic) Βαλαάμ πρὸς τὸν τοίχον 4).
Verba πρὸς τὸν τοίχον desunt in Comp., Codd. VII, X, XI,
Lips., 19, 29, Arm. 1, Vet. Lat. ⁵³ Idem in initio ver-
siculi, abscissa membrana: — (sic).

CAP. XXIII. ¹ Sic sub ✕ char. min. Grabius, et sine
aster. Syro-hex., invitis libris Graecis. ² Cod. VII in
marg. manu 2da. Gesen. in *Thes. Ling. Hebr.* p. 1462:
"Alii, teste Saadia, בְּרַב־יִשְׂרָאֵל, coactus et submissus."
³ Cod. 130 in marg. Cf. ad Cap. xxii. 20. Pro ἐφάνη (v. 4)
Cod. 64 in textu: ὥφθη, cum ἐφάνη in marg. ⁴ Cod. VII
in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Psal. vii. 12. ⁵ Cod.
VII in marg. manu 2da. ⁶ Prior lectio est in Codd. 16,
32, 52, aliis; posterior in Codd. 28, 30, 85 (cum ἐξηκρ. in
marg.), 130 (cum κριβάσει (sic) in marg.). Praeterea ἐξ-
χινιάσεται e "Syr." exserpsit Holmes; sed Syrus noster
exhibet מִכְרִי מִכְרִי (דַּחַד), h. e. ἐξηκριβάσατο, s. ἐξηκριβώ-
σατο. Vid. Dan. vii. 19 in Syro-hex. ⁷ Syro-hex.
✕ וַיִּנְקֵה. Cod. 128 in marg.: ἡρίθμησε. Cod.

VII in marg. manu 2da: ἐμέτησεν. ⁸ Idem: וַיִּנְקֵה. Ad Aquilam cf. Hex. ad Deut. xxxii. 8.
Hos. i. 10. ⁹ Cat. Niceph. p. 1332. Symmachi esse
crediderim, quem, ut solet, imitatus est Hieron., vertens:
et fiant novissima mea horum similia. ¹⁰ Sic in marg.
Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 15, 18, 44, alii,
Syro-hex. ¹¹ Sic Codd. II, XI, Syro-hex. (cum scholio:
"In certo exemplari וַיִּתְּנֵב כָּה est"). ¹² Cod. VII in marg. manu 2da. ¹³ Sic Syro-hex. (cum
וַיִּתְּנֵב ✕), et sine aster. Cod. XI, Arab. 1, 2. ¹⁴ Schol.
διαρτηθῇναι, τουτίστι, σαλευθῇναι: τὰ γὰρ κρεμάμενα σαλεύονται.
S. Cyprianus Lib. II adv. Jud. hunc locum hoc modo
citat: Non sicut homo Deus suspenditur. Origenis inter-
pres [Opp. T. II, p. 329] usus est frustrandi vocabulo
[Vet. Lat.: Non sicut homo Deus frustratur]. Philo Περὶ
βίου Μωσέως Λόγος α' [I, 51]: οὐχ ὡς ἄνθρωπος διαφενεσθῇναι
δύναται, οὐδ' ὡς υἱὸς ἀνθρώπου μετανοεῖ. Judith viii. 16 haec
leguntur: οὐδ' ὡς υἱὸς ἀνθρώπου διαρτηθῇναι [potior lectio
διαρτηθῇναι].—"Nobil. Praeterea Anon. in Cat. Niceph.
p. 1334: διαρτηθῇναι, τουτίστιν, υπερτεθῇναι καὶ παροφθῇναι,
a quo sensu non abhorret Syrus noster, vertens: וַיִּנְקֵה,
ut contemnat. Sed vim vocabuli optime omnium, ni
fallor, declaravit L. Bos in Prolegg. ad LXX Interpp.
Cap. III, appellans Suidae glossas: Διαρτήσαι· τὸ ἐξασπα-
τῆσαι οὕτω Μένανδρος; et Διαρτῶμενος· ἐξασπατῶμενος. 'Ο δὲ
Ἡρακλῆς τοῖς μὲν ἔχεισι διαρτῶμενος, οὐδὲν δὲ ἦτον οἰόμενος

eius in multas aquas (se diffundet); et potentior erit Agago rex ejus. Ο'. ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, καὶ κυριεύσει ἐθνῶν πολλῶν καὶ ὑψωθήσεται ἡ (potior scriptura ἡ⁴) Γῶγ ('Α. Σ. ὑπὲρ Γῶγ⁵) βασιλεία (alia exempl. add. αὐτοῦ⁶). 'Α. ἀπορρεύσει ὕδατα ἐκ τῶν λεβήτων (s. κάδων) αὐτοῦ, καὶ σπέρμα αὐτοῦ ἐν ὕδασι πολλοῖς· καὶ ὑψωθήσεται ὑπὲρ Γῶγ βασιλεὺς αὐτοῦ.⁷ Σ. ἐποχετεύσει ταῖς παραφυάσιν ἐκάστης, τῷ δὲ σπέρματι ἐκάστης ἐντὸς ὑδάτων πολλῶν· καὶ ὑψωθήσεται ὑπὲρ Γῶγ (s. 'Αγάγ) βασιλεὺς αὐτοῦ.⁸ Θ. ἐξαντηθήσεται ὕδωρ ἐκ τῶν λεβήτων (s. κάδων) αὐτοῦ, καὶ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἐν ὕδασι πολλοῖς· καὶ ὑψωθήσεται ὑπὲρ Γῶγ βασιλεὺς αὐτοῦ.⁹

10. הָיָה כִּי. Ο'. καὶ ἐθυμώθη * ὀργῇ.¹⁰

11. כִּי בָּרַךְ אֱלֹהִים. Ο'. εἶπα, * τιμῶν * τιμῆσω σε.¹¹

13. וְהָיָה כִּי יִרְאֶה אֶת-הָאֱלֹהִים. Ο'. καλὸν ἡ πονηρόν. "Αλλος· μικρὸν ἡ μέγα.¹²

16. וְהָיָה כִּי יִרְאֶה אֶת-הָאֱלֹהִים. Ο'. * φησὶν * ἀκούων.¹³

17. וְהָיָה כִּי יִרְאֶה אֶת-הָאֱלֹהִים. Video eum, sed non nunc; intueor eum, sed non propinquum. Ο'. δείξω αὐτῷ, καὶ οὐχὶ νῦν· μακα-

ρίζω, καὶ οὐκ ἐγγίξει. 'Α. ὄψομαι αὐτὸν, καὶ οὐ νῦν προσκοπῶ αὐτὸν, ἀλλ' οὐκ ἐγγύς. Σ. . . ὁρῶ αὐτὸν, ἀλλ' οὐκ ἐγγύς.¹⁴

17. וְהָיָה כִּי יִרְאֶה אֶת-הָאֱלֹהִים. Ο'. (καὶ) ἀναστήσεται ἄνθρωπος. Σ. (καὶ) ἀναστήσεται σκηπτρον.¹⁵

וְהָיָה כִּי יִרְאֶה אֶת-הָאֱלֹהִים. Et percutiet utrumque latus Moab. Ο'. καὶ θραύσει τοὺς ἀρχηγούς Μωάβ. Σ. καὶ παίσει κλίματα Μωάβ.¹⁶

וְהָיָה כִּי יִרְאֶה אֶת-הָאֱלֹהִים. Et excindet. Ο'. καὶ προνομεύσει. Σ. καὶ ἐξερευνήσει.¹⁷

22. וְהָיָה כִּי יִרְאֶה אֶת-הָאֱלֹהִים. Sed tamen erit ad exterminandum Kain (Kenitae) quousque? Asshur captivum te abducat. Ο'. καὶ ἐὰν γένηται τῷ Βεθὼρ νοσσιὰ πανουργίας, Ἀσσύριοι αἰχμαλωτεύσουσί σε. 'Α. ὅτι ἐὰν γένηται εἰς τὸ ἐπιλέξαι Καὶν ἔως τινός, Ἀσσοὺρ αἰχμαλωτεύσει σε. Σ. καὶ εἰ ἔσται καταβοσκόμενος ὁ Κινάιος (,) ἔως Ἀσσοὺρ (s. Ἀσσυρίας) ἡ αἰχμαλωσία σου. (Θ.) ὅτι ἐὰν γένηται εἰς ἀρπαγὴν (s. ἀρπαγμα) ἔως τινός (,) Ἀσσοὺρ αἰχμαλωτεύσει σε.¹⁸

23. וְהָיָה כִּי יִרְאֶה אֶת-הָאֱלֹהִים. Ο'. ὁ θεός. Alia exempl. ὁ θεὸς ἐπὶ τῆς γῆς.¹⁹

(appictus est index lectionis marginalis, sed ipsa lectio periit. ⁴ Syro-hex. ⁵ Codd. X, Lips., 85, 130. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii, Syro-hex., Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁷ Syro-hex. ⁸ Idem: ⁹ Idem: ¹⁰ Idem: ¹¹ Idem: ¹² Idem: ¹³ Idem: ¹⁴ Idem: ¹⁵ Idem: ¹⁶ Idem: ¹⁷ Idem: ¹⁸ Idem: ¹⁹ Idem: ²⁰ Idem: ²¹ Idem: ²² Idem: ²³ Idem: ²⁴ Idem: ²⁵ Idem: ²⁶ Idem: ²⁷ Idem: ²⁸ Idem: ²⁹ Idem: ³⁰ Idem: ³¹ Idem: ³² Idem: ³³ Idem: ³⁴ Idem: ³⁵ Idem: ³⁶ Idem: ³⁷ Idem: ³⁸ Idem: ³⁹ Idem: ⁴⁰ Idem: ⁴¹ Idem: ⁴² Idem: ⁴³ Idem: ⁴⁴ Idem: ⁴⁵ Idem: ⁴⁶ Idem: ⁴⁷ Idem: ⁴⁸ Idem: ⁴⁹ Idem: ⁵⁰ Idem: ⁵¹ Idem: ⁵² Idem: ⁵³ Idem: ⁵⁴ Idem: ⁵⁵ Idem: ⁵⁶ Idem: ⁵⁷ Idem: ⁵⁸ Idem: ⁵⁹ Idem: ⁶⁰ Idem: ⁶¹ Idem: ⁶² Idem: ⁶³ Idem: ⁶⁴ Idem: ⁶⁵ Idem: ⁶⁶ Idem: ⁶⁷ Idem: ⁶⁸ Idem: ⁶⁹ Idem: ⁷⁰ Idem: ⁷¹ Idem: ⁷² Idem: ⁷³ Idem: ⁷⁴ Idem: ⁷⁵ Idem: ⁷⁶ Idem: ⁷⁷ Idem: ⁷⁸ Idem: ⁷⁹ Idem: ⁸⁰ Idem: ⁸¹ Idem: ⁸² Idem: ⁸³ Idem: ⁸⁴ Idem: ⁸⁵ Idem: ⁸⁶ Idem: ⁸⁷ Idem: ⁸⁸ Idem: ⁸⁹ Idem: ⁹⁰ Idem: ⁹¹ Idem: ⁹² Idem: ⁹³ Idem: ⁹⁴ Idem: ⁹⁵ Idem: ⁹⁶ Idem: ⁹⁷ Idem: ⁹⁸ Idem: ⁹⁹ Idem: ¹⁰⁰ Idem: ¹⁰¹ Idem: ¹⁰² Idem: ¹⁰³ Idem: ¹⁰⁴ Idem: ¹⁰⁵ Idem: ¹⁰⁶ Idem: ¹⁰⁷ Idem: ¹⁰⁸ Idem: ¹⁰⁹ Idem: ¹¹⁰ Idem: ¹¹¹ Idem: ¹¹² Idem: ¹¹³ Idem: ¹¹⁴ Idem: ¹¹⁵ Idem: ¹¹⁶ Idem: ¹¹⁷ Idem: ¹¹⁸ Idem: ¹¹⁹ Idem: ¹²⁰ Idem: ¹²¹ Idem: ¹²² Idem: ¹²³ Idem: ¹²⁴ Idem: ¹²⁵ Idem: ¹²⁶ Idem: ¹²⁷ Idem: ¹²⁸ Idem: ¹²⁹ Idem: ¹³⁰ Idem: ¹³¹ Idem: ¹³² Idem: ¹³³ Idem: ¹³⁴ Idem: ¹³⁵ Idem: ¹³⁶ Idem: ¹³⁷ Idem: ¹³⁸ Idem: ¹³⁹ Idem: ¹⁴⁰ Idem: ¹⁴¹ Idem: ¹⁴² Idem: ¹⁴³ Idem: ¹⁴⁴ Idem: ¹⁴⁵ Idem: ¹⁴⁶ Idem: ¹⁴⁷ Idem: ¹⁴⁸ Idem: ¹⁴⁹ Idem: ¹⁵⁰ Idem: ¹⁵¹ Idem: ¹⁵² Idem: ¹⁵³ Idem: ¹⁵⁴ Idem: ¹⁵⁵ Idem: ¹⁵⁶ Idem: ¹⁵⁷ Idem: ¹⁵⁸ Idem: ¹⁵⁹ Idem: ¹⁶⁰ Idem: ¹⁶¹ Idem: ¹⁶² Idem: ¹⁶³ Idem: ¹⁶⁴ Idem: ¹⁶⁵ Idem: ¹⁶⁶ Idem: ¹⁶⁷ Idem: ¹⁶⁸ Idem: ¹⁶⁹ Idem: ¹⁷⁰ Idem: ¹⁷¹ Idem: ¹⁷² Idem: ¹⁷³ Idem: ¹⁷⁴ Idem: ¹⁷⁵ Idem: ¹⁷⁶ Idem: ¹⁷⁷ Idem: ¹⁷⁸ Idem: ¹⁷⁹ Idem: ¹⁸⁰ Idem: ¹⁸¹ Idem: ¹⁸² Idem: ¹⁸³ Idem: ¹⁸⁴ Idem: ¹⁸⁵ Idem: ¹⁸⁶ Idem: ¹⁸⁷ Idem: ¹⁸⁸ Idem: ¹⁸⁹ Idem: ¹⁹⁰ Idem: ¹⁹¹ Idem: ¹⁹² Idem: ¹⁹³ Idem: ¹⁹⁴ Idem: ¹⁹⁵ Idem: ¹⁹⁶ Idem: ¹⁹⁷ Idem: ¹⁹⁸ Idem: ¹⁹⁹ Idem: ²⁰⁰ Idem: ²⁰¹ Idem: ²⁰² Idem: ²⁰³ Idem: ²⁰⁴ Idem: ²⁰⁵ Idem: ²⁰⁶ Idem: ²⁰⁷ Idem: ²⁰⁸ Idem: ²⁰⁹ Idem: ²¹⁰ Idem: ²¹¹ Idem: ²¹² Idem: ²¹³ Idem: ²¹⁴ Idem: ²¹⁵ Idem: ²¹⁶ Idem: ²¹⁷ Idem: ²¹⁸ Idem: ²¹⁹ Idem: ²²⁰ Idem: ²²¹ Idem: ²²² Idem: ²²³ Idem: ²²⁴ Idem: ²²⁵ Idem: ²²⁶ Idem: ²²⁷ Idem: ²²⁸ Idem: ²²⁹ Idem: ²³⁰ Idem: ²³¹ Idem: ²³² Idem: ²³³ Idem: ²³⁴ Idem: ²³⁵ Idem: ²³⁶ Idem: ²³⁷ Idem: ²³⁸ Idem: ²³⁹ Idem: ²⁴⁰ Idem: ²⁴¹ Idem: ²⁴² Idem: ²⁴³ Idem: ²⁴⁴ Idem: ²⁴⁵ Idem: ²⁴⁶ Idem: ²⁴⁷ Idem: ²⁴⁸ Idem: ²⁴⁹ Idem: ²⁵⁰ Idem: ²⁵¹ Idem: ²⁵² Idem: ²⁵³ Idem: ²⁵⁴ Idem: ²⁵⁵ Idem: ²⁵⁶ Idem: ²⁵⁷ Idem: ²⁵⁸ Idem: ²⁵⁹ Idem: ²⁶⁰ Idem: ²⁶¹ Idem: ²⁶² Idem: ²⁶³ Idem: ²⁶⁴ Idem: ²⁶⁵ Idem: ²⁶⁶ Idem: ²⁶⁷ Idem: ²⁶⁸ Idem: ²⁶⁹ Idem: ²⁷⁰ Idem: ²⁷¹ Idem: ²⁷² Idem: ²⁷³ Idem: ²⁷⁴ Idem: ²⁷⁵ Idem: ²⁷⁶ Idem: ²⁷⁷ Idem: ²⁷⁸ Idem: ²⁷⁹ Idem: ²⁸⁰ Idem: ²⁸¹ Idem: ²⁸² Idem: ²⁸³ Idem: ²⁸⁴ Idem: ²⁸⁵ Idem: ²⁸⁶ Idem: ²⁸⁷ Idem: ²⁸⁸ Idem: ²⁸⁹ Idem: ²⁹⁰ Idem: ²⁹¹ Idem: ²⁹² Idem: ²⁹³ Idem: ²⁹⁴ Idem: ²⁹⁵ Idem: ²⁹⁶ Idem: ²⁹⁷ Idem: ²⁹⁸ Idem: ²⁹⁹ Idem: ³⁰⁰ Idem: ³⁰¹ Idem: ³⁰² Idem: ³⁰³ Idem: ³⁰⁴ Idem: ³⁰⁵ Idem: ³⁰⁶ Idem: ³⁰⁷ Idem: ³⁰⁸ Idem: ³⁰⁹ Idem: ³¹⁰ Idem: ³¹¹ Idem: ³¹² Idem: ³¹³ Idem: ³¹⁴ Idem: ³¹⁵ Idem: ³¹⁶ Idem: ³¹⁷ Idem: ³¹⁸ Idem: ³¹⁹ Idem: ³²⁰ Idem: ³²¹ Idem: ³²² Idem: ³²³ Idem: ³²⁴ Idem: ³²⁵ Idem: ³²⁶ Idem: ³²⁷ Idem: ³²⁸ Idem: ³²⁹ Idem: ³³⁰ Idem: ³³¹ Idem: ³³² Idem: ³³³ Idem: ³³⁴ Idem: ³³⁵ Idem: ³³⁶ Idem: ³³⁷ Idem: ³³⁸ Idem: ³³⁹ Idem: ³⁴⁰ Idem: ³⁴¹ Idem: ³⁴² Idem: ³⁴³ Idem: ³⁴⁴ Idem: ³⁴⁵ Idem: ³⁴⁶ Idem: ³⁴⁷ Idem: ³⁴⁸ Idem: ³⁴⁹ Idem: ³⁵⁰ Idem: ³⁵¹ Idem: ³⁵² Idem: ³⁵³ Idem: ³⁵⁴ Idem: ³⁵⁵ Idem: ³⁵⁶ Idem: ³⁵⁷ Idem: ³⁵⁸ Idem: ³⁵⁹ Idem: ³⁶⁰ Idem: ³⁶¹ Idem: ³⁶² Idem: ³⁶³ Idem: ³⁶⁴ Idem: ³⁶⁵ Idem: ³⁶⁶ Idem: ³⁶⁷ Idem: ³⁶⁸ Idem: ³⁶⁹ Idem: ³⁷⁰ Idem: ³⁷¹ Idem: ³⁷² Idem: ³⁷³ Idem: ³⁷⁴ Idem: ³⁷⁵ Idem: ³⁷⁶ Idem: ³⁷⁷ Idem: ³⁷⁸ Idem: ³⁷⁹ Idem: ³⁸⁰ Idem: ³⁸¹ Idem: ³⁸² Idem: ³⁸³ Idem: ³⁸⁴ Idem: ³⁸⁵ Idem: ³⁸⁶ Idem: ³⁸⁷ Idem: ³⁸⁸ Idem: ³⁸⁹ Idem: ³⁹⁰ Idem: ³⁹¹ Idem: ³⁹² Idem: ³⁹³ Idem: ³⁹⁴ Idem: ³⁹⁵ Idem: ³⁹⁶ Idem: ³⁹⁷ Idem: ³⁹⁸ Idem: ³⁹⁹ Idem: ⁴⁰⁰ Idem: ⁴⁰¹ Idem: ⁴⁰² Idem: ⁴⁰³ Idem: ⁴⁰⁴ Idem: ⁴⁰⁵ Idem: ⁴⁰⁶ Idem: ⁴⁰⁷ Idem: ⁴⁰⁸ Idem: ⁴⁰⁹ Idem: ⁴¹⁰ Idem: ⁴¹¹ Idem: ⁴¹² Idem: ⁴¹³ Idem: ⁴¹⁴ Idem: ⁴¹⁵ Idem: ⁴¹⁶ Idem: ⁴¹⁷ Idem: ⁴¹⁸ Idem: ⁴¹⁹ Idem: ⁴²⁰ Idem: ⁴²¹ Idem: ⁴²² Idem: ⁴²³ Idem: ⁴²⁴ Idem: ⁴²⁵ Idem: ⁴²⁶ Idem: ⁴²⁷ Idem: ⁴²⁸ Idem: ⁴²⁹ Idem: ⁴³⁰ Idem: ⁴³¹ Idem: ⁴³² Idem: ⁴³³ Idem: ⁴³⁴ Idem: ⁴³⁵ Idem: ⁴³⁶ Idem: ⁴³⁷ Idem: ⁴³⁸ Idem: ⁴³⁹ Idem: ⁴⁴⁰ Idem: ⁴⁴¹ Idem: ⁴⁴² Idem: ⁴⁴³ Idem: ⁴⁴⁴ Idem: ⁴⁴⁵ Idem: ⁴⁴⁶ Idem: ⁴⁴⁷ Idem: ⁴⁴⁸ Idem: ⁴⁴⁹ Idem: ⁴⁵⁰ Idem: ⁴⁵¹ Idem: ⁴⁵² Idem: ⁴⁵³ Idem: ⁴⁵⁴ Idem: ⁴⁵⁵ Idem: ⁴⁵⁶ Idem: ⁴⁵⁷ Idem: ⁴⁵⁸ Idem: ⁴⁵⁹ Idem: ⁴⁶⁰ Idem: ⁴⁶¹ Idem: ⁴⁶² Idem: ⁴⁶³ Idem: ⁴⁶⁴ Idem: ⁴⁶⁵ Idem: ⁴⁶⁶ Idem: ⁴⁶⁷ Idem: ⁴⁶⁸ Idem: ⁴⁶⁹ Idem: ⁴⁷⁰ Idem: ⁴⁷¹ Idem: ⁴⁷² Idem: ⁴⁷³ Idem: ⁴⁷⁴ Idem: ⁴⁷⁵ Idem: ⁴⁷⁶ Idem: ⁴⁷⁷ Idem: ⁴⁷⁸ Idem: ⁴⁷⁹ Idem: ⁴⁸⁰ Idem: ⁴⁸¹ Idem: ⁴⁸² Idem: ⁴⁸³ Idem: ⁴⁸⁴ Idem: ⁴⁸⁵ Idem: ⁴⁸⁶ Idem: ⁴⁸⁷ Idem: ⁴⁸⁸ Idem: ⁴⁸⁹ Idem: ⁴⁹⁰ Idem: ⁴⁹¹ Idem: ⁴⁹² Idem: ⁴⁹³ Idem: ⁴⁹⁴ Idem: ⁴⁹⁵ Idem: ⁴⁹⁶ Idem: ⁴⁹⁷ Idem: ⁴⁹⁸ Idem: ⁴⁹⁹ Idem: ⁵⁰⁰ Idem: ⁵⁰¹ Idem: ⁵⁰² Idem: ⁵⁰³ Idem: ⁵⁰⁴ Idem: ⁵⁰⁵ Idem: ⁵⁰⁶ Idem: ⁵⁰⁷ Idem: ⁵⁰⁸ Idem: ⁵⁰⁹ Idem: ⁵¹⁰ Idem: ⁵¹¹ Idem: ⁵¹² Idem: ⁵¹³ Idem: ⁵¹⁴ Idem: ⁵¹⁵ Idem: ⁵¹⁶ Idem: ⁵¹⁷ Idem: ⁵¹⁸ Idem: ⁵¹⁹ Idem: ⁵²⁰ Idem: ⁵²¹ Idem: ⁵²² Idem: ⁵²³ Idem: ⁵²⁴ Idem: ⁵²⁵ Idem: ⁵²⁶ Idem: ⁵²⁷ Idem: ⁵²⁸ Idem: ⁵²⁹ Idem: ⁵³⁰ Idem: ⁵³¹ Idem: ⁵³² Idem: ⁵³³ Idem: ⁵³⁴ Idem: ⁵³⁵ Idem: ⁵³⁶ Idem: ⁵³⁷ Idem: ⁵³⁸ Idem: ⁵³⁹ Idem: ⁵⁴⁰ Idem: ⁵⁴¹ Idem: ⁵⁴² Idem: ⁵⁴³ Idem: ⁵⁴⁴ Idem: ⁵⁴⁵ Idem: ⁵⁴⁶ Idem: ⁵⁴⁷ Idem: ⁵⁴⁸ Idem: ⁵⁴⁹ Idem: ⁵⁵⁰ Idem: ⁵⁵¹ Idem: ⁵⁵² Idem: ⁵⁵³ Idem: ⁵⁵⁴ Idem: ⁵⁵⁵ Idem: ⁵⁵⁶ Idem: ⁵⁵⁷ Idem: ⁵⁵⁸ Idem: ⁵⁵⁹ Idem: ⁵⁶⁰ Idem: ⁵⁶¹ Idem: ⁵⁶² Idem: ⁵⁶³ Idem: ⁵⁶⁴ Idem: ⁵⁶⁵ Idem: ⁵⁶⁶ Idem: ⁵⁶⁷ Idem: ⁵⁶⁸ Idem: ⁵⁶⁹ Idem: ⁵⁷⁰ Idem: ⁵⁷¹ Idem: ⁵⁷² Idem: ⁵⁷³ Idem: ⁵⁷⁴ Idem: ⁵⁷⁵ Idem: ⁵⁷⁶ Idem: ⁵⁷⁷ Idem: ⁵⁷⁸ Idem: ⁵⁷⁹ Idem: ⁵⁸⁰ Idem: ⁵⁸¹ Idem: ⁵⁸² Idem: ⁵⁸³ Idem: ⁵⁸⁴ Idem: ⁵⁸⁵ Idem: ⁵⁸⁶ Idem: ⁵⁸⁷ Idem: ⁵⁸⁸ Idem: ⁵⁸⁹ Idem: ⁵⁹⁰ Idem: ⁵⁹¹ Idem: ⁵⁹² Idem: ⁵⁹³ Idem: ⁵⁹⁴ Idem: ⁵⁹⁵ Idem: ⁵⁹⁶ Idem: ⁵⁹⁷ Idem: ⁵⁹⁸ Idem: ⁵⁹⁹ Idem: ⁶⁰⁰ Idem: ⁶⁰¹ Idem: ⁶⁰² Idem: ⁶⁰³ Idem: ⁶⁰⁴ Idem: ⁶⁰⁵ Idem: ⁶⁰⁶ Idem: ⁶⁰⁷ Idem: ⁶⁰⁸ Idem: ⁶⁰⁹ Idem: ⁶¹⁰ Idem: ⁶¹¹ Idem: ⁶¹² Idem: ⁶¹³ Idem: ⁶¹⁴ Idem: ⁶¹⁵ Idem: ⁶¹⁶ Idem: ⁶¹⁷ Idem: ⁶¹⁸ Idem: ⁶¹⁹ Idem: ⁶²⁰ Idem: ⁶²¹ Idem: ⁶²² Idem: ⁶²³ Idem: ⁶²⁴ Idem: ⁶²⁵ Idem: ⁶²⁶ Idem: ⁶²⁷ Idem: ⁶²⁸ Idem: ⁶²⁹ Idem: ⁶³⁰ Idem: ⁶³¹ Idem: ⁶³² Idem: ⁶³³ Idem: ⁶³⁴ Idem: ⁶³⁵ Idem: ⁶³⁶ Idem: ⁶³⁷ Idem: ⁶³⁸ Idem: ⁶³⁹ Idem: ⁶⁴⁰ Idem: ⁶⁴¹ Idem: ⁶⁴² Idem: ⁶⁴³ Idem: ⁶⁴⁴ Idem: ⁶⁴⁵ Idem: ⁶⁴⁶ Idem: ⁶⁴⁷ Idem: ⁶⁴⁸ Idem: ⁶⁴⁹ Idem: ⁶⁵⁰ Idem: ⁶⁵¹ Idem: ⁶⁵² Idem: ⁶⁵³ Idem: ⁶⁵⁴ Idem: ⁶⁵⁵ Idem: ⁶⁵⁶ Idem: ⁶⁵⁷ Idem: ⁶⁵⁸ Idem: ⁶⁵⁹ Idem: ⁶⁶⁰ Idem: ⁶⁶¹ Idem: ⁶⁶² Idem: ⁶⁶³ Idem: ⁶⁶⁴ Idem: ⁶⁶⁵ Idem: ⁶⁶⁶ Idem: ⁶⁶⁷ Idem: ⁶⁶⁸ Idem: ⁶⁶⁹ Idem: ⁶⁷⁰ Idem: ⁶⁷¹ Idem: ⁶⁷² Idem: ⁶⁷³ Idem: ⁶⁷⁴ Idem: ⁶⁷⁵ Idem: ⁶⁷⁶ Idem: ⁶⁷⁷ Idem: ⁶⁷⁸ Idem: ⁶⁷⁹ Idem: ⁶⁸⁰ Idem: ⁶⁸¹ Idem: ⁶⁸² Idem: ⁶⁸³ Idem: ⁶⁸⁴ Idem: ⁶⁸⁵ Idem: ⁶⁸⁶ Idem: ⁶⁸⁷ Idem: ⁶⁸⁸ Idem: ⁶⁸⁹ Idem: ⁶⁹⁰ Idem: ⁶⁹¹ Idem: ⁶⁹² Idem: ⁶⁹³ Idem: ⁶⁹⁴ Idem: ⁶⁹⁵ Idem: ⁶⁹⁶ Idem: ⁶⁹⁷ Idem: ⁶⁹⁸ Idem: ⁶⁹⁹ Idem: ⁷⁰⁰ Idem: ⁷⁰¹ Idem: ⁷⁰² Idem: ⁷⁰³ Idem: ⁷⁰⁴ Idem: ⁷⁰⁵ Idem: ⁷⁰⁶ Idem: ⁷⁰⁷ Idem: ⁷⁰⁸ Idem: ⁷⁰⁹ Idem: ⁷¹⁰ Idem: ⁷¹¹ Idem: ⁷¹² Idem: ⁷¹³ Idem: ⁷¹⁴ Idem: ⁷¹⁵ Idem: ⁷¹⁶ Idem: ⁷¹⁷ Idem: ⁷¹⁸ Idem: ⁷¹⁹ Idem: ⁷²⁰ Idem: ⁷²¹ Idem: ⁷²² Idem: ⁷²³ Idem: ⁷²⁴ Idem: ⁷²⁵ Idem: ⁷²⁶ Idem: ⁷²⁷ Idem: ⁷²⁸ Idem: ⁷²⁹ Idem: ⁷³⁰ Idem: ⁷³¹ Idem: ⁷³² Idem: ⁷³³ Idem: ⁷³⁴ Idem: ⁷³⁵ Idem: ⁷³⁶ Idem: ⁷³⁷ Idem: ⁷³⁸ Idem: ⁷³⁹ Idem: ⁷⁴⁰ Idem: ⁷⁴¹ Idem: ⁷⁴² Idem: ⁷⁴³ Idem: ⁷⁴⁴ Idem: ⁷⁴⁵ Idem: ⁷⁴⁶ Idem: ⁷⁴⁷ Idem: ⁷⁴⁸ Idem: ⁷⁴⁹ Idem: ⁷⁵⁰ Idem: ⁷⁵¹ Idem: ⁷⁵² Idem: ⁷⁵³ Idem: ⁷⁵⁴ Idem: ⁷⁵⁵ Idem: ⁷⁵⁶ Idem: ⁷⁵⁷ Idem: ⁷⁵⁸ Idem: ⁷⁵⁹ Idem: ⁷⁶⁰ Idem: ⁷⁶¹ Idem: ⁷⁶² Idem: ⁷⁶³ Idem: ⁷⁶⁴ Idem: ⁷⁶⁵ Idem: ⁷⁶⁶ Idem: ⁷⁶⁷ Idem: ⁷⁶⁸ Idem: ⁷⁶⁹ Idem: ⁷⁷⁰ Idem: ⁷⁷¹ Idem: ⁷⁷² Idem: ⁷⁷³ Idem: ⁷⁷⁴ Idem: ⁷⁷⁵ Idem: ⁷⁷⁶ Idem: ⁷⁷⁷ Idem: ⁷⁷⁸ Idem: ⁷⁷⁹ Idem: ⁷⁸⁰ Idem: ⁷⁸¹ Idem: ⁷⁸² Idem: ⁷⁸³ Idem: ⁷⁸⁴ Idem: ⁷⁸⁵ Idem: ⁷⁸⁶ Idem: ⁷⁸⁷ Idem: ⁷⁸⁸ Idem: ⁷⁸⁹ Idem: ⁷⁹⁰ Idem: ⁷⁹¹ Idem: ⁷⁹² Idem: ⁷⁹³ Idem: ⁷⁹⁴ Idem: ⁷⁹⁵ Idem: ⁷⁹⁶ Idem: ⁷⁹⁷ Idem: ⁷⁹⁸ Idem: ⁷⁹⁹ Idem: ⁸⁰⁰ Idem: ⁸⁰¹ Idem: ⁸⁰² Idem: ⁸⁰³ Idem: ⁸⁰⁴ Idem: ⁸⁰⁵ Idem: ⁸⁰⁶ Idem: ⁸⁰⁷ Idem: ⁸⁰⁸ Idem: ⁸⁰⁹ Idem: ⁸¹⁰ Idem: ⁸¹¹ Idem: ⁸¹² Idem: ⁸¹³ Idem: ⁸¹⁴ Idem: ⁸¹⁵ Idem: ⁸¹⁶ Idem: ⁸¹⁷ Idem: ⁸¹⁸ Idem: ⁸¹⁹ Idem: ⁸²⁰ Idem: ⁸²¹ Idem: ⁸²² Idem: ⁸²³ Idem: ⁸²⁴ Idem: ⁸²⁵ Idem: ⁸²⁶ Idem: ⁸²⁷ Idem: ⁸²⁸ Idem: ⁸²⁹ Idem: ⁸³⁰ Idem: ⁸³¹ Idem: ⁸³² Idem: ⁸³³ Idem: ⁸³⁴ Idem: ⁸³⁵ Idem: ⁸³⁶ Idem: ⁸³⁷ Idem: ⁸³⁸ Idem: ⁸³⁹ Idem: ⁸⁴⁰ Idem: ⁸⁴¹ Idem: ⁸⁴² Idem: ⁸⁴³ Idem: ⁸⁴⁴ Idem: ⁸⁴⁵ Idem: ⁸⁴⁶ Idem: ⁸⁴⁷ Idem: ⁸⁴⁸ Idem: ⁸⁴⁹ Idem: ⁸⁵⁰ Idem: ⁸⁵¹ Idem: ⁸⁵² Idem: ⁸⁵³ Idem: ⁸⁵⁴ Idem: ⁸⁵⁵ Idem: ⁸⁵⁶ Idem: ⁸⁵⁷ Idem: ⁸⁵⁸ Idem: ⁸⁵⁹ Idem: ⁸⁶⁰ Idem: <

24. כְּתִיב. O'. Κιτταίων. "Αλλος" ✕ Χεττείν.²⁰

עֲבָר. O'. 'Εβραίους. "Αλλος" 'Εβερ.²¹

Cap. XXIV. 1. — ἐστιν.²² 2. κατὰ φυλὰς ✕ αὐτοῦ.²³ 8. ✕ ἐκ τῶν (4) ἐχθρῶν αὐτοῦ.²⁴ κατατοξεύσει — τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ (4).²⁵ 13. ποιήσαι — αὐτό.²⁶

CAP. XXV.

2. חֶמֶר. O'. τῶν εἰδῶλων ("Αλλος" τῶν θεῶν)¹ αὐτῶν.

3. וְיִצְחָק. Et copulatus est. O'. καὶ ἐτελέσθη (alia exempl. ἐτελέσθησαν).² 'Α. Θ. ἐξευγίσθη (s. ἐξευγίσθησαν).³

4. וְשָׁרָה. Et suspende (in palo). O'. καὶ παραδειγματίσων ('Α. ἀνάπηξον. Σ. κρέμασον⁴).

5. שְׁשֵׁי-לָהּ. O'. ταῖς φυλαῖς. "Αλλος" τοῖς κριταῖς.⁵

5. חֶמֶר. O'. τὸν τετελεσμένον. Σ. τοὺς μνηθέντας.⁶

6. וְיִצְחָק. O'. προσήγαγε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν Μαδιανίτιν. "Αλλος" (καὶ) προσήγγισεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ σὺν τῇ Μαδιανίτιδι.⁷

7. לָנֶצֶם. Lanceam. O'. σειρομάστιγν. 'Α. κοντόν. Σ. δόρυ.⁸

8. חֶמֶר. In interiorē tentorii cameram. O'. εἰς τὴν κάμινον ('Α. τὸ τέγος. Σ. τὸ πορνείον⁹).

חֶמֶר. Per vulvam ejus. O'. διὰ τῆς μήτρας ("Αλλος" κοιλίας¹⁰) αὐτῆς.

12. שְׁלֹשֶׁת-בְּרִיתֵי. O'. διαθήκην εἰρήνης. Alia exempl. ✕ τὴν 4 διαθήκην μου εἰρήνης;¹¹ alia, τὴν διαθήκην μου διαθήκην εἰρήνης.¹²

Cap. XXV. 2. — τῶν θυσιῶν αὐτῶν.¹³ 4. ✕

sed absente lectione marginali); in textu autem Codd. Lips., 44, 75, alii. ²⁰ Cod. X in marg. Cod. Lips. in textu: Χεττείν. Cf. Hex. ad Jesai. xxiii. 1. Ad Κιτταίων Cod. VII in marg. manu 2da: κυ⁷⁰ (sic). ²¹ Cod. VII in marg. manu 2da. ²² Syro-hex. ²³ Idem. Sic sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2. ²⁴ Sic sine aster. Codd. 16, 57, 77, 130, 131. Syro-hex. pingit: ✕ (sic) 1. ²⁵ Syro-hex. (sic) 1. Grubius edidit: κατατοξεύσει — ἐχθρὸν 4, fortasse ex Arab. 1, 2. ²⁶ Syro-hex. (qui pingit: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Cap. XXV. ¹ Cod. 75 in textu. ² Sic Codd. III, X, Lips., 64. ³ Codd. X, Lips., 130: 'Α. Θ. ἐξευγίσθησαν. Cod. 54: 'Α. Θ. ἐξευγίσθη. Cod. 85 in marg. sine nom.: ἐξευγίσθη. Denique Cod. VII in marg. sine nom.: ἐξευγίσθη. ⁴ Nobil., Codd. Lips., 58 (sine nom.), 85, 130, Cat. Nicoph. p. 1349 (cum ἀνάπτειν). Theodore. Opp. T. I, p. 251: τοῦ μέντοι λαοῦ ἡμαρτηκότος, οἱ ἄρχοντες ἐκρεμάσθησαν, ὡς ὁ Σούμματος ἔφη, ὡς μὴ ἐξάραντες τὸ πονηρὸν ἐξ αὐτῶν. Cod. VII in marg. manu 2da: φούρκισον. ⁵ Cod. 130 in marg. ⁶ Cod. X. Cod. Lips.: Σν. τοὺς μνηθέντας. Codd. 85 (sine nom.), 130: Σ. τοὺς ἀμνηθέντας. Montef. edidit: 'Α. μνηθέντας, notans: "Basil. habet ἀμνηθέντας [ἀμνηθ.] mendose, ut liquet, pro 'Α. μνηθέντας." Immo Aquila, ut sibi constaret, proculdubio posuisset τοὺς ξευγισθέντας. ⁷ Cod. VII ex corr. manu 2da (cum Μαδιανίτη). Si Aquilae versio est, fortasse repouñdum σὺν τὴν

Μαδιανίτην. ⁸ Nobil., Codd. 57 (cum κόντον), 73 (idem), 85 (idem), 130 (idem). Codd. X (cum κόντον), Lips.: 'Α. κοντόν δόρυ βομφαίαν. Cod. 75 in textu: σειροκοντοδορμάστιγν (sic). ⁹ Nobil. (cum πυρίνιον), Codd. X, Lips., 57 (ut Nobil.), 73 (idem), 85 (cum τέγος sine artic.), 130 (idem). Cod. 58 in marg. sine nom.: τὸ πόρνιον. Cod. 108: Σ. εἰς τὸ πορνείον. Procop. in Octat. p. 423: "Καμνείον (sic) enim Aq. quidem lectum, Sym. vero prostibulum [rectius lupanar, ut Hieron.] exposuit." Scripturam πυρίνιον, quae Schleusnero in Nov. Thes. s. v. sonat lupanar, q. d. igniariūm, ubi igne libidinis aestuant homines, merum scribarum σφάλμα esse crediderim. Quod autem in "ali-quot codd." haberi affirmat Montef. πυρίνιον, in nullo nostro reperitur. (Ad κάμινον Cod. 54 ex corr. habet σκηπήν; Cod. VII in marg. manu 2da: εἰς τὴν τέραν.) ¹⁰ Cod. VII in marg. manu 2da. Idem in marg. dextro lectione abrasa: διὰ τ. . . αἰδοῖον. Graeco-Ven.: πρὸς τὴν κίστιν ταύτης. Ceterum nescio quid humani accidit Gesenio τῇ πάνι in Thes. Ling. Hebr. p. 909, qui affirmat Aquilam, Symmachum, et Onkelosum 137 h. l. ita interpretari, ut idem sit quod 137, thalamus. ¹¹ Sic Syro-hex. Cod. V, teste Sabaterio: ✕ τὴν: διαθ. εἰρήνης μου. (Montef. ex eodem exscripsit: ✕ διαθ. εἰρ. μου; Holmesii autem amanuensis: — τὴν: διαθ. εἰρ. μου.) ¹² Sic Comp., Codd. III, X, Lips., 15, 16, alii. ¹³ Cod. V pingit: τῶν θυσιῶν — αὐτῶν: Syro-hex. 137 — 138: ✕ — 139: minus probabiliter uterque. Tria verba desunt in Cod. 58.

τῷ 4 κυρίῳ.¹⁴ 7. χεὶρὶ ✕ αὐτοῦ 4.¹⁵ 11. ἐν τῷ
 ζηλώσαι ✕ αὐτόν 4.¹⁶ 15. — Ὁ μὲν 4.¹⁷ 17. —
 λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων 4.¹⁸ 18. δολιό-
 τητι ✕ αὐτῶν 4.¹⁹

CAP. XXVI.

1. בְּיָהֳרֵן. O'. Vacat. Alia exempl. *υἱὸν Ἀαρών*.¹
 2. אֶת־רֹאשׁ. O'. τὴν ἀρχήν. "Ἄλλος τὸν ἀρι-
 θμόν.²
 3. אֹתָם. O'. Vacat. Alia exempl. *αὐτοῖς*; alia,
 μετ' αὐτῶν.³
 בְּעֶרְבָת. In locis campestribus. O'. ἐν ἀραβώθ.
 'A. ἐν τῇ ὁμαλότητι. Σ. ἐν τῇ πεδιάδι (s. τῷ πεδίῳ).⁴
 4. מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה. O'. ω ἀριθμήσατε αὐτοὺς 4 ἀπὸ
 ἐικοσαετούς.⁵
 הַיְיָאִים. O'. οἱ ἐξελλόντες ("Ἄλλος ἐκπορευό-
 μενοι⁶).
 9. הוּא־דָתָן וְאֶבְרָהָם. O'. οὗτοι ✕ Δαθὰν καὶ
 Ἀβειράν 4.⁷
 בְּהִצָּתָם עַל־יְהוָה. O'. ἐν τῇ ἐπισυστάσει κυ-
 ρίου. Alia exempl. ἐν τῇ ἐπισυστάσει αὐτῶν
 κατὰ κυρίου.⁸

10. וּמֵאֲחֵים. O'. καὶ διακοσίους ✕ ἄνδρας 4.⁹
 19 (Gr. 15). וְאֵלֶּיךָ. O'. καὶ Αὐνάν. Alia exempl.
 add. καὶ Σηλὼμ, καὶ Φαρὲς, καὶ Ζαρά.¹⁰
 22 (18). לִפְקֻדֵיהֶם. O'. κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ("Ἀλ-
 λος ἐπισκοπήν¹¹) αὐτῶν.
 35 (39). לְמִשְׁפַּחָתָם. O'. Vacat. ✕ κατὰ δῆμους
 αὐτῶν 4.¹²
 לְבִכֹּר מִשְׁפַּחַת הַבְּנֵי. O'. Vacat. ✕ τῷ
 Βεχέρ (s. Βαχάρ), δῆμος ὁ Βεχέρ (s. Βα-
 χάρ) 4.¹³
 37 (41). מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־אֶפְרַיִם. O'. δῆμοι (alia ex-
 empl. add. *υἱῶν*¹⁴) Ἐφραΐμ.
 אֵלֶּיהָ בְּנֵי־יוֹסֵף. O'. οὗτοι δῆμοι υἱῶν Ἰωσήφ.
 Alia exempl. οὗτοι υἱοὶ Ἰωσήφ.¹⁵
 39 (43). לְהוֹפֵם מִשְׁפַּחַת הַחוּפְּמִי. O'. Vacat.
 ✕ τῷ Οὐφάμ, δῆμος ὁ Οὐφάμ 4.¹⁶
 40 (44). מִשְׁפַּחַת הָאֲדָרִי. O'. ✕ τῷ Ἀδάρ, δῆμος
 ὁ Ἀδάρ 4.¹⁷
 45 (29). לְבָנֵי בְרִיָּה. O'. Vacat. ✕ καὶ υἱοὶ
 Βαριά 4.¹⁸
 47 (31). וְיַחְמֹשִׁים. O'. καὶ τεσσαράκοντα. "Ἄλ-
 λος καὶ πεντήκοντα.¹⁹

❖

¹⁴ Cod. V. Sic sine aster. Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 15, 16, alii. Mox v. 5 Holmes. e Cod. V exscripsit: — τῷ Βεελφεγῶρ, silente Montef. ¹⁵ Cod. V. Sic sine aster. Codd. 16, 32, 52, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁶ Cod. V (qui male pingit — αὐτῶν). Sic sine aster. Cod. XI. Syro-hex. 4. ¹⁷ Syro-hex. (cum 4. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

CAP. XXVI. ¹ Sic Codd. V, 58, Arab. 1, 2, Syro-hex. ² Cod. 130 in marg. ³ Prior lectio est in Codd. X, Lips., 15, 16, 18, alii, Vet. Lat.; posterior in Comp., Ald., Codd. III, VII, X (in marg.), XI, Lips., 29, 53, alii, Syro-hex. ⁴ Syro-hex. 4. ⁵ Sic Syro-hex. Cod. 130 in marg. sine nom.: πεδίον. ⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: 4. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

✕ καὶ Δ. καὶ Ἀβ. 4. οὗτοι (cum καὶ Δ. καὶ Ἀβ. in char. min.). ⁸ Sic Codd. 15, 18, 58, 128, Syro-hex. ⁹ Sic Syro-hex. (qui male pingit: — καὶ διακοσίους 4. ἄνδρας), et sine aster. Codd. VII, XI, 15, 58. ¹⁰ Sic Ald., Codd. III (cum Σηλὼν), VII (sine καὶ 1mo), X, XI (ut VII), Lips., 15 (ut III), 18, alii, Arab. 1, 2 (cum *Selan*), Arm. 1, Syro-hex. (sine καὶ 2do). ¹¹ Sic in marg. Codd. 85,

50. לְמִשְׁפַּחַתָּם. O'. Vacat. Alia exempl. κατὰ
δήμους αὐτῶν.²⁰

וְאַרְבַּע מֵאוֹת. O'. καὶ τριακόςιοι. "Αλλος"
καὶ τετρακόςιοι.²¹

57. וְאֵלֶּה פְּקֻדֵי הַלְוִי. O'. καὶ υἱοὶ Λευί. Alia
exempl. καὶ οἱ ἔπισκεμμένοι υἱοὶ Λευί.²²

58. מִשְׁפַּחַת הַמּוֹלִי. O'. Vacat. ἄδῃμος δ
Μολλί.²³

60. וַיֻּלְּדוּ. O'. καὶ ἐγενήθησαν (alia exempl. ἐτέ-
χθησαν²⁴).

62. בְּתוֹךְ בָּנָי. (in priore loco). O'. ἐν μέσῳ υἱῶν.
Alia exempl. ἐν τοῖς υἱοῖς.²⁵

Cap. XXVI. 4. ἡ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ
ἐξελεθόντες ἐξ Αἰγύπτου.²⁶ 9. οὗτοί τ' εἰσιν.²⁷
10. συναγωγῆς αὐτοῦ.²⁸ 14. ἡ ἐκ τῆς ἐπισκέ-
ψεως αὐτῶν.²⁹ 54. πλεονάσεις τὴν κληρονομίαν
(ἄδῃ) αὐτῶν.³⁰ 61. ἡ ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ.³¹ 64.
Ἀαρὼν ἄδῃ τοῦ ἱερέως.³²

CAP. XXVII.

1. בֶּן-מִנְשֶׁה. O'. Vacat. ἄδῃ υἱοῦ Μανασσῆ.¹

²⁰ Sic Cod. 58, Arab. 1, 2. ²¹ Sic in marg. Cod. 130;
in textu autem Comp., Ald., Cod. 59, Arab. 1, 2. ²² Sic
sine aster. Cod. 58. Arab. 1, 2, teste Holmesio: καὶ υἱοὶ
Λευί ἄδῃ ἐπισκεμμένοι. Codd. 18, 128: καὶ οὗτοί ἐπισκεμμένοι
υἱοὶ Λευί. Denique Codd. 85 (praem. *), 130, in marg.:
ἐπισκεμμένων.

²³ Sic sine aster. Comp. (cum καὶ δ. δ. Μολί), 15 (cum δ. ὁμολεῖ), 18 (cum καὶ δ. δ. ὁμολεῖ), 58
(cum Μολλί), 128 (ut 15). Arab. 1, 2: ἄδῃ populus Mouli.
²⁴ Sic Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 15, 16, alii (inter
quos 130, cum ἐγενήθησαν in marg.), Arm. 1. ²⁵ Sic
Ald., Codd. III, X, Lips., 15, 16, alii (inter quos 85, 130,
uterque cum ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν in marg.). ²⁶ Arab. 1, 2,
Arm. 1. Sic sine obelo Codd. II, 58, 71, 75. Syro-hex.
praeopostere pingit: σὺ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ—Αἰγύπτου.

²⁷ Syro-hex. Juxta Hebraeum pingendum videtur: ἡ οὗ-
τοί εἰσιν. ²⁸ Idem. ²⁹ Arab. 1, 2: ἡ et efficit
numerus eorum. ³⁰ Sic sine aster. Arab. 1, 2. ³¹ Arab. 1, 2.

³² Arab. 1. Sic sine aster. Arab. 2.

Cap. XXVII. ¹ Sic Arab. 1, 2. ² Sic Codd. XI, 19,
44, alii. Codd. X, Lips., in marg.: Τυτὲς νομίζοντες ἐναντί-
ωσιν ἐνέιναι τῷ σκοπῷ τοῦ ῥήτου, προστιθείας τὴν ἄρνησιν, ὅτι οὐ

3. כִּי-רַבְּשָׁאָו. O'. ὅτι (alia exempl. ὅτι οὐ²)
δι' ἁμαρτίαν αὐτοῦ ἀπέθανε.

8. וְבֶן אֵין לוֹ. O'. καὶ υἱὸς μὴ ἦ αὐτῷ. "Αλλος"
καὶ υἱοὺς μὴ ἔχῃ.³

ἄδῃ-תְּחִלָּתוֹ. O'. τὴν κληρονομίαν ("Αλλος" τὸν
κληρον⁴) αὐτοῦ.

12. אֶל-הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה. In montem Abarim
istum. O'. εἰς τὸ ὄρος τὸ ἐν τῷ πέραν [τοῦ
Ἰορδάνου], τοῦτο [τὸ] ὄρος Ναβαῦ.⁵ "Αλ-
λος" (εἰς τὸ ὄρος) τῶν Ἑβραίων τοῦτο.⁶

14. בְּמִרְיָתָ. O'. ἐν τῷ ἀντιπίπτειν ("Αλλος" ἀν-
τειπεῖν⁷).

18. אֶשְׁרֵרֶיךָ בּוֹ. O'. δὲ ἔχει πνεῦμα (alia ex-
empl. add. θεοῦ⁸) ἐν εαυτῷ.

19. וַיְצַוְתָּהּ. O'. καὶ ἐντελῇ (alia exempl.
ἐντελῆι⁹) ἡ περὶ (ἄδῃ) αὐτοῦ.¹⁰

21. בְּמַשְׁפַּח הָאֲרָרִים. O'. τὴν κρίσιν τῶν δῆλων
(Οἱ λοιποὶ τῶν φωτισμῶν¹¹).

Cap. XXVII. 12. ἡ ἐν κατασχέσει.¹² 13. ἡ
ἐν Ὄρ τῷ ὄρει.¹³ 14. ἡ οὐχ ἡγιασάτ' ἐμε (ἄδῃ).¹⁴
15. πρὸς κύριον ἄδῃ λέγων.¹⁵ 16. ἡ ταύτης.¹⁶
18. ἡ λέγων.¹⁷ 21. καὶ ἄδῃ πάντες οἱ υἱοί.¹⁸

δι' ἁμαρτίαν αὐτοῦ ἀπέθανε, νοθίζοντες τὴν ἀληθῆ γραφὴν κ. τ. ἔ.

² Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 18
(cum υἱὸν), 53, 56, 128 (ut 18).

³ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Ald., Codd. VII, 18, 29, 53, 83,
128.

⁴ Obelus est in Arab. 1, 2. (Verba τοῦ Ἰορδάνου
desunt in Ald., Codd. II, III, VII, X, XI, Lips., 15, 16, 18,
alii, Vet. Lat. Deinde articulum reprobant Comp., Codd.
II (teste Holmes.), III, X, Lips., 16, 18, alii.)

⁵ Cod. 130 in marg. (ad Ναβαῦ): τῷ Ἑβραῖῳ τοῦτο. Versio Sam.:
לְמִדְּרֵי עֲבָרִי. Cf. ad Cap. xxi. 11.

⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 29, 54, 74, alii.

⁷ Sic Codd. VII (in marg. char. uncials), X, XI, Lips., 44,
54, alii, Arab. 1, 2, Vet. Lat., Origen. Hom. XXII in Num.
(Opp. T. II, p. 356).

⁸ Sic Ald., Codd. III, X, 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἐντελῇ in marg.).

⁹ Sic Ald., Codd. III, X, 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἐντελῇ in marg.).

¹⁰ Sic (sine metabelo) Arab. 1, 2. ¹¹ Schol. apud Nobil.

et Cat. Niceph. p. 1366: τὸ τῶν δῆλων οἱ ἄλλοι ἐρμηνευταὶ
φωτισμοὺς (φωτισμὸν Niceph.) ἐκεδέωκασιν. Cf. Hex. ad
Exod. xxviii. 30.

¹² Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58.

¹³ Idem. ¹⁴ Idem, nullo metabelo. ¹⁵ Idem.

¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. Deest in Cod. 58. ¹⁸ Idem.

Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 54, alii.

CAP. XXVIII.

1. וַיִּדְבֹּר. O'. (X) και εἶπεν πρὸς αὐτόν οἱ ὀφθαλμοί σου ἴδωσαν ὅσα ἐποίησεν τοῖς δυοῖ βασιλεῦσιν· οὕτως ποιήσει κύριος πάσαις ταῖς βασιλείαις, εἰς ἃς σὺ παρελεύσῃ· ἐκεῖ οὐ φοβηθήσῃ· κύριος ὁ θεός σου αὐτοὺς πολεμήσει αὐτοὺς μεθ' ὑμῶν (Δ).¹ καὶ ἐλάλησε.
2. בְּמוֹעֵדוֹ. In tempore constituto ejus. O'. ἐν ταῖς ἑορταῖς ("Ἄλλος· τοῖς καιροῖς²) μου.
5. בְּשִׁמְן כְּתִיב רִבִּיעֵת הָהֵן. O'. ἐν ἐλαίῳ (X) κεκομμένῳ (Δ)³ ἐν τετάρτῳ τοῦ ἔν.
6. לִרְיִיחַ נִיחֹחַ אֲשֶׁה. O'. εἰς ὁσμὴν εὐωδίας X κάρπωμα (Δ).⁴
7. הָהֵן. O'. τοῦ ἔν (s. εἶν). Alia exempl. add. οἶνου.⁵
8. כְּמִנְחַת הַבֶּקָר. O'. κατὰ τὴν θυσίαν αὐτοῦ (X) τὴν πρωϊνήν (Δ).⁶
- אֲשֶׁה תַעֲשֶׂה. O'. ποιήσετε (X) κάρπωμα (Δ).⁷
12. סִלַּת מִנְחָה. O'. σιμιδάλεως X θυσίαν (Δ).⁸
- סִלַּת מִנְחָה. O'. σιμιδάλεως X θυσίαν (Δ).⁹
13. סִלַּת מִנְחָה. O'. σιμιδάλεως (X) θυσίαν (Δ).¹⁰
- עֶלָה. O'. θυσίαν. Alia exempl. X ὀλοκαύ-

τωμα Δ θυσίαν.¹¹

16. לִיְהוָה קִרְבָּן. O'. πάσχα κυρίῳ. "Ἄλλος· κλητὴ κυρίῳ.¹²
23. אֲתֵּן-אֶת-הָעֵשֶׂה תַעֲשֶׂה. O'. ἐνδελειχισμού. ταῦτα. Alia exempl. ἐνδελειχισμού X ποιήσετε Δ ταῦτα.¹³
26. לִיְהוָה קִרְבָּן תַּעֲשֶׂה. O'. θυσίαν νέαν X κυρίῳ (Δ).¹⁴
28. וּמִנְחָתָם. O'. ἡ θυσία ("Ἄλλος· εἰς θυσίαν¹⁵) αὐτῶν.
31. מִלֶּבֶד עֶלֶת הַתְּמִיד. O'. πλὴν τοῦ ὀλοκαυτώματος τοῦ διαπαντός. Alia exempl. πλὴν τοῦ ὀλοκαυτώματος τῆς νομηνίας, καὶ ἡ θυσία αὐτῶν, καὶ τὸ ὀλοκαύτωμα τὸ διαπαντός.¹⁶

Cap. XXVIII. 2. ἡ λέγων (Δ).¹⁷ 5. καὶ ἡ ποιήσεις (Δ).¹⁸ 9. ἡ προσάξετε (Δ).¹⁹ καὶ σπονδὴν (X) αὐτοῦ (Δ).²⁰ 10. ἐν τοῖς σαββάτοις (X) αὐτοῦ (Δ).²¹ 14. τὸ ἡμισυ τοῦ ἔν ἢ οἶνου (Δ).²² τῷ μόσχῳ ἡ τῷ ἐνί (Δ).²³ τῷ κριῷ (Δ) τῷ ἐνί (Δ).²⁴ τῷ ἄμνῳ ἡ τῷ ἐνί (Δ).²⁵ 18. ἔσται ἡ ὑμῖν (Δ).²⁶ 20. τῷ μόσχῳ ἡ τῷ ἐνί (Δ).²⁷ τῷ κριῷ (Δ) τῷ ἐνί (Δ).²⁸ 22. ἡ ἔξ αἰγῶν (Δ).²⁹ 25. ἡ ἐν αὐτῇ (Δ).³⁰ 27. (Δ) ἡ μώμους (Δ).³¹ 30. ἡ περὶ ἁμαρτίας (Δ).³² 31. ἡ μοι (Δ).³³

CAP. XXVIII. ¹ Sic in marg. sine aster. Codd. 85 (cum ὅτι κύριος pro κύριος, si amannensi Holmesii fides habenda est, repugnantibus Montef. et altero cod.), 130 (cum vitiis scripturae καὶ εἶπον, et παρελεύσῃ· οὐ φοβηθήσῃ), cum scholio: καὶ ταῦτα κείται ἐν τῷ Δευτερονομίῳ (Cap. iii. 21, 22). Haec leguntur in textu Hebraeo-Samaritano in fine Cap. praecedentis, quae res Montefalconio fraudi fuit. ² Cod. X in marg. Cod. Lips. in textu: ἐν τοῖς κ. μου ταῖς ἐ. μου. ³ Deficientibus Cod. IV et Syro-hex., vocem κεκομμένῳ sub asterisco assumpsimus ex loco parallelo Exod. xxix. 40. ⁴ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Cod. 58. ⁵ Sic Codd. X (cum οἶνον in marg.), 44, 74, 76, 85 (ut X), alii, Arab. 1, 2. ⁶ Sic in char. min. sub aster. conjecturali Grabius. ⁷ Sic sine aster. Cod. 58. ⁸ Arab. 1, 2: similaginis X sacrificium (Δ). ⁹ Idem. Codd. X, Lips., 58: σιμ. εἰς θυσίαν. ¹⁰ Sic sine aster. (cum θυσίαν σιμ.) Arab. 1, 2. Comp., Codd. 19, 58, 108, 118: σιμ. εἰς θυσίαν. ¹¹ Pro θυσίαν, ut videtur, Holmes. ex Arab. 1, 2 allegat X holocaustum. Cod. 58: εἰς ὀλοκαύτωμα θυσίαν. ¹² Cod. 130 in marg.

Lectio κλητὴ pertinet, ni fallor, ad ἐπίκλητος (v. 18). Cf. ad Cap. xxix. 12. ¹³ Sic sine aster. Ald., Codd. 18, 58, 128. Arab. 1, 2: X et facietis haec. ¹⁴ Sic Arab. 1, 2. Vox κυρίῳ deest in Cod. 58. ¹⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁶ Sic Ald., Codd. X, Lips., 15, 18, 55, 58 (cum νομηνίας, et in fine καὶ τοῦ δλ. τοῦ δ.), 64, 83, 128, invito Vet. Lat. ¹⁷ Arab. 1, 2. ¹⁸ Idem (cum καὶ ποιήσετε). ¹⁹ Arab. 1, 2: ἡ et afferetis. ²⁰ Sic sine aster. Comp., Codd. 58, 85 (in marg.). ²¹ Sic sine aster. Codd. 58, 130 (in marg.), Arab. 1, 2. ²² Arab. 1, 2. Vox οἶνον deest in Hebraeo et libris Graecis, sed habetur in textu Hebraeo-Sam. ²³ Arab. 1, 2. ²⁴ Obelus est in textu Grabiano, invitis, ut videtur, Arab. 1, 2. ²⁵ Arab. 1, 2. ²⁶ Pronomen deest in Cod. 58. Arab. 1, 2, teste Holmesio: vobis ἡ dies. ²⁷ Arab. 1, 2. ²⁸ Obelus e textu Grabiano assumpsimus. ²⁹ Arab. 1, 2. ³⁰ Idem. ³¹ Vox deest in Hebraeo et Cod. 58. ³² Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58. ³³ Idem.

CAP. XXIX.

1. יוֹם תְּרוּעָה. *Dies clangoris.* O'. ημέρα σημασίας. Τὸ Σαμαρειτικόν· ἡμέρα ἀκουσθή.¹
 6. כְּפִשְׁכִּין. O'. κατὰ τὴν σύγκρισιν ("Ἄλλος κρίσιν²) αὐτῶν.
 ἡֶשֶׁת לִי־יָמִי. O'. (X) κάρπωμα (4) κυρίω.³
 8. וְהִקְרַבְתֶּם. O'. καὶ προσοίσετε ("Ἄλλος προσάξετε⁴).
 עֲלֶה. O'. ὀλοκαυτώματα (s. ὀλοκαύτωμα). "Ἄλλος· ὀλοκάρπωμα.⁵
 12. מִקְרָה. O'. ἐπίκλητος. "Ἄλλος· κλητή.⁶
 17. פָּרִים בְּיָרֵךְ. O'. μόσχους X ἐκ βοῶν.⁷
 35. עֲצָרָה. *Concio populi* (s. *Clausula festi*). O'. ἐξόδιον. Τὸ Σαμαρειτικόν· τελείωσις ἐπισχέσεως.⁸
 39. לִבְךָ מִזִּרְיָנֶיךָ. O'. X πλὴν τῶν εὐχῶν ὕμῶν.⁹
 "Ἄλλος· ταγματῶν.¹⁰

Cap. XXIX. 3. ↪ τῷ ἐνί.¹¹ ↪ τῷ ἐνί.¹²
 6. ↪ καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.¹³ 9. τῷ μόσχῳ ↪ τῷ ἐνί.¹⁴ 11. ↪ ἐξιλιάσασθαι περὶ ὕμῶν.¹⁵ ↪ κατὰ τὴν σύγκρισιν—κυρίῳ.¹⁶ 12. τοῦ ἐβδόμου ↪ τοῦτου.¹⁷ ἐορτάσετε τὴν αὐτήν.¹⁸ 13. X τῷ 4 κυρίῳ.¹⁹ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ.²⁰ 18, 21, 24, 27, 30, 33, 37. σύγκρισιν τὴν αὐτῶν.²¹ 21. τὴν καὶ 4

τοῖς κριοῖς.²² 22, 28, 31. τὴν αἰγῶν.²³ 34, 38. τὴν αἰγῶν.²⁴ 35. τὴν αὐτῇ.²⁵

CAP. XXX.

3. נִדְּרֶיךָ. O'. δὲ ἂν εὐχῆται εὐχὴν ("Ἄλλοι τάξῃται τάγμα, συντάξῃται ἄσκηση¹).
 לֹא יִחַל. *Non irritum faciet.* O'. οὐ βεβηλώσει. "Ἄλλος· οὐ διαλύσει.²
 6. אֲתָּה אֲבִיךָ (bis). O'. ὁ πατὴρ αὐτῆς X αὐτῇ.³
 9. וְאֵם בְּיוֹם יוֹשִׁיעַ אֶתְּךָ מִיָּד יְהוָה וְאֵת אֶתְּךָ מִיָּד יְהוָה. O'. ἐὰν δὲ ἀνανεῶν ἀνανεύσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἢ ἐὰν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ οἱ ὅρισμοί αὐτῆς, οὗς ὥριστο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐ μενοῦσιν, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἀνένευσεν ἀπ' αὐτῆς (alia exempl. ἐπ' αὐτῆς⁴), καὶ κύριος καθαριεῖ αὐτήν. Alia exempl. ἐὰν δὲ τὴν ἀνανεῶν ἀνανεύσῃ 4 ἢ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἀνανεύσῃ αὐτῇ, τὴν πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ οἱ ὅρισμοί αὐτῆς (4), X καὶ διασκεδάσῃ τὴν εὐχὴν αὐτῆς τὴν ἐπ' αὐτῆς, ἢ τὴν διαστολὴν τῶν χεῖλεων αὐτῆς 4, ὅσα ὥριστο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς. ↪ οὐ μενοῦσιν, ὅτι ἀνὴρ ἀνένευσεν ἐπ' αὐτῆς 4, καὶ κύριος καθαριεῖ αὐτήν.⁵

CAP. XXIX. ¹ Apolinarius in Cat. Niceph. p. 1371. Sic (cum ἡμέραν ἀκουσθῇ) Nobil. et "omnes MSS. Regii." In versione Sam. legitur נַעֲשֶׂה נִדְּרֶיךָ. ² Cod. 130 in marg. ³ Sic sine aster. Codd. 15, 58. ⁴ Sic in marg. Codd. 58, 130; in textu autem Ald., Codd. VII, 18, 19 (cum προσάξετε), 29, alii. ⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130. ⁶ Cod. 130 in marg. ⁷ Sic Cod. V, Arab. 1, 2 (sub ↪), et sine aster. Comp., Codd. 15, 19, 32, 58, 108, 118. ⁸ S. Cyril. in "Regiis MSS." Nobil., Cat. Niceph. p. 1375, et in marg. sine nom. Cod. 130. Versio Sam. tantummodo habet נַעֲשֶׂה, *detentio*. Huc alludere videtur Procop. in Cat. Niceph. p. 1373: Καὶ οὕτως ὑφεμένους μόσχον εἶνα περὶ [Cod. Aug. μέχρι] τῆς ὁδοῦ, ἣν ἐπισχεῖσαν ὀνομάζει, μὴ ἔχουσιν ἐξόδιον, ἀλλὰ παντελῇ, σημεῖον τῆς τελείας καὶ μονίμου μελλούσης ἰδρύσεως παρὰ θεῷ. Cf. Hex. ad Lev. xxiii. 36. Deut. xvi. 8. ⁹ Sic Cod. IV. Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. VII (qui habet in marg. manu 2da), 29, 53, Arm. 1. ¹⁰ Sic (ad εὐχῶν) Cod. 130 in

marg. Cf. ad Cap. xxx. 3. ¹¹ Arab. 1, 2. ¹² Arab. 1. ¹³ Arab. 1, 2. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem. Desunt in Codd. 28, 85 (qui habet in marg.). ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. Pronomen deest in Cod. 32. ¹⁸ Cod. V, teste Holmesio. Pronomen deest in Codd. III, XI, 58, 106. ¹⁹ Idem, teste Montef. (non, ut Holmes., X τῷ κυρίῳ:). Sic sine aster. Cod. 58. ²⁰ Cod. V, Arab. 1, 2 (sub ↪). ²¹ Cod. V. In v. 33 obelus casu abest. ²² Idem. ²³ Idem, et (ad v. 31) Arab. 1, 2. In v. 28 obelus ex Grabio assumptissimus. ²⁴ Cod. IV, Arab. 1, 2. Ad v. 34 obelus a correctore Cod. IV appictus est. ²⁵ Idem.

CAP. XXX. ¹ Cod. 130 in marg. Glossae esse videntur, quarum posterior nescio an ad verba, ὁρίσῃται ὅρισμῳ περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, pertineat. ² Idem. Cf. Hex. ad Jesai. li. 9. ³ Sic Cod. IV (bis), et in priore loco sine aster. Cod. XI. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, Lips., 15, 18, alii, invito Vet. Lat. ⁵ Sic Cod. IV, quocum conferri potest Cod. 58, cujus integra lectio, ab

10. אִשֶּׁר לֹא. Ο'. ✕ πάντα 4 ὅσα.⁸
 11. אִשֶּׁר אֶחָד. Vel ligaverit obligationem.
 Ο'. ἢ ὁ ὀρισμός. Alia exempl. ἢ ✕ ὃν ὀρί-
 σατο 4 ὀρισμόν.⁷
 13. אִשֶּׁר יָפָר אֶתֶּם יִפְרֶה. Si autem impro-
 bando improbaverit ea (vota) vir ejus. Ο'. εἰ
 δὲ περιελὼν (alia exempl. περιαιρών⁹) περιέλῃ
 ✕ αὐτά 4 ὁ ἀνὴρ αὐτῆς. 'Α. (καὶ) εἰ ἀκυ-
 ρῶν ἀκυρώσῃ αὐτὰς ἀνὴρ αὐτῆς.¹⁰
 14. יִקְרִינֶנּוּ. Ο'. στήσει αὐτῇ (alia exempl. αὐτὴν¹¹).
 15. לֵה אִשֶּׁר. Ο'. αὐτῇ ✕ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς 4.¹²

Cap. XXX. 3. ἄνθρωπος — ἄνθρωπος 4.¹³ 5.
 παρασιωπήσῃ ✕ αὐτῆς 4.¹⁴ 6. — ἀναεύων 4.¹⁵
 8. — καὶ οὕτως 4.¹⁶ 12. ὀρισμοί — αὐτῆς 4.¹⁷ — κατ'
 αὐτῆς 4.¹⁸ 13. οὐ μενεί — αὐτῇ 4.¹⁹ περιείλεν ✕
 αὐτά 4.²⁰ 15. καὶ στήσει — αὐτῇ 4.²¹ καὶ ✕ πάν-
 τας 4 τοὺς ὀρισμούς.²² 17. θυγατρὸς ✕ αὐτοῦ 4.²³
 νεότητι ✕ αὐτῆς 4.²⁴

CAP. XXXI.

2. אֶחָד. Ο'. καὶ ἔσχατον ('Ἄλλος ὕστερον').

3. לְצִבְיָה וְיִזְחִי עַל-מִדְיָן. In militiam, et sint
 contra Midianitas. Ο'. καὶ παρατάξασθε (alia
 exempl. παρατάξασθαι²¹) ἐναντὶ κυρίου ἐπὶ Μα-
 διάν. 'Α. Θ. ἵνα δύνωνται, καὶ ἔσονται ἐπὶ
 Μαδιάν.³
 6. הָיָה לְצִבְיָה. Ο'. τοῦ ἱερέως ✕ εἰς παράταξιν 4.
 8. בְּחֶרֶב. Ο'. ἐν ῥομφαίᾳ. Σ. στόματι. ⁵
 9. וַיִּשְׁבּוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ ἐπρονόμουνσαν ✕ οἱ
 υἱοὶ Ἰσραὴλ 4.⁶
 בָּחוּ. Ο'. ἐπρονόμουνσαν. 'Ἄλλος διήρπασαν.⁷
 12. וְאֶת-הַשָּׁלָל. Ο'. καὶ τὴν προνομὴν. 'Α. Σ.
 Θ. (καὶ τὰ) λάφυρα.⁸
 אֶל-עֶרְבַת מוֹאָב. Ο'. εἰς ἀραβὼθ Μωάβ. 'Α.
 πρὸς ὁμαλὰ Μωάβ. Σ. εἰς τὴν πεδιάδα τῆς
 Μωάβ.⁹
 16. עַל-דְּבַר-פְּעֹר. Propter Peor. Ο'. ἐνεκεν Φο-
 γώρ. Τὸ Σαμαρειτικόν διὰ λόγου Φογώρ.¹⁰
 17. בְּנֵי. In parvulis. Ο'. ἐν — πάσῃ 4 τῇ ἀπαρ-
 τία.¹¹ 'Α. Σ. ἐν τοῖς νηπίοις. Θ. ἐν τῷ
 ὄχλῳ.¹³
 אִישׁ לְמִשְׁבָּב. Ο'. (✕) ἄνδρα εἰς (4) κοίτην.¹³

Holmesio male descripta, haec est: εἰς δὲ ἀνανέωσιν ὁ ἀνὴρ
 αὐτῆς, ἢ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, καὶ διανκεδάσει (sic) τὴν εὐχὴν αὐτῆς
 τὴν ἐπ' αὐτῆς, ὅσα ὀρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, καὶ κύριος καθ.
 αὐτὴν. ⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Cod. 58.
⁷ Sic Cod. IV (qui pingit: ✕ ἢ ὃν ὀρ. ὀρισμόν:), et sine
 aster. Cod. 58, Arm. 1. ⁸ Sic Ald., Codd. VII, 18, 56,
 59, 64, 128, 130 (in marg.). ⁹ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2,
 et sine aster. Ald., Codd. 15, 64. ¹⁰ Codd. 85, 130, qui
 minus probabiliter ad v. 9, εἰς δὲ ἀνανέωσιν (Ν'Υ') κ. τ. ε.,
 lectionem referunt. Cf. Hex. ad Psal. xxxii. 10. ¹¹ Sic
 Codd. 16, 19, alii (inter quos 130 in marg.). ¹² Sic
 Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 15, 44, alii.
¹³ Cod. IV. Alterutrum reprobant Codd. 44, 83, 106, 136.
¹⁴ Idem (qui deinde om. ὁ πατήρ, s. ὁ πατὴρ αὐτῆς). Pronomen
 deest in Cod. 58. ¹⁵ Idem. Deest in Cod. 74,
 Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁶ Cod. IV, Arab. 1, 2. ¹⁷ Cod.
 IV. Pronomen deest in Ald., Codd. III, VII, Lips., 16,
 18, aliis. ¹⁸ Cod. IV, Arab. 1, 2. Deest in Codd. 55, 58.
¹⁹ Cod. IV, qui male pingit: — οὐ μενεί αὐτῇ: ²⁰ Idem,
 notis a correctore additis. Sic sine aster. Arab. 1, 2.
²¹ Idem (cum — αὐτῇ corr. ex ✕ αὐτῇ). ²² Idem. Sic
 sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2. ²³ Idem. Sic sine

aster. Codd. 15, 54, 75, Arab. 1, 2. ²⁴ Idem. Sic sine
 aster. Codd. 58, 82, Arab. 1, 2.

CAP. XXXI. ¹ Sic in textu Codd. XI, 44, 74, alii.
² Sic (sine καὶ) Codd. II, IV, 19, 71, 82, 118, Arm. 1.
 Vet. Lat.: *committtere pugnare*. ³ Cod. 108 in marg.
 (cum *ἔσονται*, pro quo Holmesius infeliceiter tentat *αἰσωνο-*
ται). Ad *ἐναντι κυρίου* Cod. 130 in marg. sine nom.: *ἔσονται*
ἐπὶ Μαδιάν; et ad *ἀποδοῦναι*—τῇ Μαδιάν: *ἵνα δύνωνται ἐπὶ*
Μαδιάν. ⁴ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Codd.
 XI, 58. ⁵ Cod. 130 (non, ut Holmes., 108) in marg.
⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Cod. 58. ⁷ Cod.
 130 in marg., cum indice ad prius *ἐπρονόμουνσαν* minus pro-
 babiliter appiecto. ⁸ Idem. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 27.
 Jesai. xxxiii. 23. liii. 12. Cod. 108 ad τὰ σκύλα affert:
 'Α. Σ. τὰ λάφυρα. ⁹ Euseb. in Onomastico, p. 46.
 Ad *ἀραβὼθ* Cod. 130 in marg.: *παυδιον* (πεδίων). ¹⁰ *Ἀνεπί-*
γραφος (non, ut Nobil., *Anesperus*) in Cat. Niceph. p. 1383:
 Τὸ δὲ Σαμ. σαφίστατόν φησι, λέγον· διὰ λόγου Φογώρ. ¹¹ Sic
 Cod. IV, Arab. 1, 2 (cum — ἐν πάσῃ). Vox deest in
 Cod. 58. ¹² Cod. 108. Cod. 128 in marg. sine nom.:
ἐν τῷ ὄχλῳ. ¹³ Sic sine aster. Codd. IV, 53, 56.
 Arab. 2 male pingit: ✕ *concupitum*.

18. וְכָל הַמָּן. Ο'. καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν. Τὸ Σαμαρειτικὸν πᾶν νήπιον. (Α.) νήπια. Σ. Θ. ὄχλον.¹⁴
19. וְכָל הַרְגַּנָּה. Ο'. πᾶς ὁ ἀνελὼν ✕ ψυχὴν.¹⁶
20. בְּנֵי. Ο'. περίβλημα. "Ἄλλος ἱμάτιον."¹⁷
21. וְכָל הַמָּן. Ο'. ἀφαγνίετε. (✕) καὶ εἶπεν Μωσῆς πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα· εἶπον πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοὺς ἐρχομένους ἐκ τοῦ πολέμου· τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου, ὃ συνέταξεν κύριος· πλὴν τοῦ χρυσίου, καὶ τοῦ ἀργυρίου, καὶ τοῦ χαλκοῦ, καὶ σιδήρου, καὶ κασσιτέρου, καὶ μολίβου, πᾶν πρᾶγμα ὃ διελεύσεται ἐν πυρὶ, διάξετε ἐν πυρὶ, καὶ καθαρισθήσεται· ἀλλ' ἢ τῷ ὕδατι τοῦ ἀγνισμοῦ ἀγνισθήσεται· καὶ πάντα ὅσα ἂν μὴ διαπορεύηται διὰ πυρὸς διελεύσεται δι' ὕδατος, καὶ πλυνεῖτε τὰ ἱμάτια ὑμῶν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, καὶ καθαρισθήσεσθε, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν παρεμβολήν (Δ).¹⁸
22. וְכָל הַמָּן. Ο'. Vacat. ✕ διάξετε ἐν πυρὶ.¹⁹
23. וְכָל הַמָּן. Ο'. Vacat. ✕ διαφέρετε ἐν πυρὶ.²⁰
24. וְכָל הַמָּן. Ο'. Summam capturae. Ο'. τὸ κεφάλαιον τῶν σκύλων. Τὸ Σαμαρειτικὸν τὸ τέλος τῆς ἄρσεως.²¹
25. וְכָל הַמָּן. Ο'. εἰς τὴν παράταξιν ("Ἄλλος" δύναμιν).²²
26. וְכָל הַמָּן. Ο'. παρὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν πολεμιστῶν ("Ἄλλος" τοῦ πολέμου).²³
27. וְכָל הַמָּן. Ο'. καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων. Alia exempl. καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων.²⁴
28. וְכָל הַמָּן. Ο'. ἓνα ✕ τὸ κρατούμενον.²⁵
29. וְכָל הַמָּן. Ο'. καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων. Alia exempl. ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων.²⁶
30. וְכָל הַמָּן. Praeda. Ο'. Vacat. ✕ τὰ σκύλα.²⁷
31. וְכָל הַמָּן. Ο'. καὶ ἐβδομήκοντα ✕ χιλιάδες.²⁸
32. וְכָל הַמָּן. Ο'. κοιτὴν ἀνδρός ("Ἄλλος" ἄρσενος).²⁹
33. וְכָל הַמָּן. Ο'. τριακόσιαι ✕ χιλιάδες.³⁰
34. וְכָל הַמָּן. Ο'. τὸ τέλος κυρίως. Alia exempl. τὸ τέλος.³¹
35. וְכָל הַמָּן. Ο'. τὸ ἡμίσειμα ἀπὸ (alia exempl. τὸ³²) τῆς συναγωγῆς.
36. וְכָל הַמָּן. Ο'. τὸ ✕ κρατούμενον ἓν.³³

¹⁴ Cod. 128: ΣΑΜ. πᾶν νήπιον. νήπια (sic). Σ. Θ. ὄχλον.
¹⁵ Sic Comp., Codd. III, VII, 15, 29, alii. Cod. 85 in marg.: ἔγνωσε (sic). ¹⁶ Sic Arab. 1, et sine aster. Comp., Ald., Codd. IV, X, XI, Lips., 15, 32, alii, Arab. 2, Vet. Lat. ¹⁷ Cod. 128 in marg. (ad δερμάτινον). ¹⁸ Sic in marg. sine aster. Codd. 85 (cum καθαρισθήσεται et εἰσελεύσεται), 130 (cum μολύβδου, et διαπορεύεται), accommodate ad textum Hebraeo-Samaritanum. ¹⁹ Sic sine aster. Comp. (cum διαφέρετε), Cod. 56. Vitiose Cod. 53: οὐ διαδέχεται ἐν πυρὶ. Etiam Cod. IV pro his, ✕ διαφέρετε ἐν πυρὶ Δ, καὶ καθαρισθήσεται, male legit et pingit: ✕ καὶ πυρὶ διαφέρεται καθαρισθήσεται, nullo metabelo. Tandem Arab. 1, 2: ✕ perducetis illud in ignem. ²⁰ Cod. 15 in textu. ²¹ Nobil., "duo MSS. Regii," et Cat. Niceph. p. 1386: Τὸ Σαμ., λάβε τὸ τέλος, χχι. Praeterea Cod. 130 in marg. sine nom.: τὸ

τέλος τῆς ἄρσεως, quod cum versione Samaritana, כָּסוּם וְכָל הַמָּן, accurate concinit. ²² Cod. 130 in marg. Cf. ad Cap. iv. 23. ²³ Cod. 106 in marg. ²⁴ Sic Cod. IV. Ad καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων Holmes. ex eodem excerpit: "καὶ ἀπὸ τοῦ (sic, nisi sit error conferentis)." Haec, καὶ ἀπὸ τοῦ, pertinent ad initium v. seq. ²⁵ Sic Cod. IV (cum ἓν), Arab. 1, 2. ²⁶ Sic Cod. IV. ²⁷ Sic Cod. IV (cum asterisco ex corr.), Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Codd. 53 (sine artic.), 56. ²⁸ Sic Cod. IV (cum χιλ.), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, X, Lips., 15, 16, 18, alii. ²⁹ Sic in textu Comp., Codd. 53, 56, 58. ³⁰ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X, Lips., 18, 29, alii. ³¹ Sic Cod. IV, 58, Arab. 1, 2. ³² Sic Ald., Codd. III, X, Lips., 15, 18, alii (inter quos 85, cum ἀπὸ in marg.). ³³ Sic Cod. IV (cum

49. **דְּרִיבָהּ**. *Et non desideratus est.* O'. καὶ οὐ διαπεφώνηκεν ("Ἄλλος· οὐκ ἐλείφθη³⁴).

50. **עַל־נַפְשִׁי**. O'. περὶ ✕ ψυχῶν ἢ ἡμῶν.³⁵

53. **בָּהֶן**. O'. ἐπρονόμεισαν. "Ἄλλος· διήρπασαν.³⁶

Cap. XXXI. 3. **פָּרָא** (4) τοῦ κυρίου.³⁷ 6. **חִילִי** οὐκ ἐκ φυλῆς.³⁸ **בְּיָדֶיךָ** Ἰσραὴλ.³⁹ 8. **וְשֹׁנֵן** τοῖς τραυματίαις αὐτῶν.⁴⁰ 9. ✕ **פָּאָסָן** (4) τὴν δύναμιν.⁴¹ 10. ✕ **פָּאָסָן** τὰς ἐπαύλεις.⁴² 11. **סִכּוּלָא** **פָּרָא** αὐτῶν.⁴³ 19. (✕) **פָּאָסָן** (4) ὁ ἀπτόμενος.⁴⁴ 21. **פָּרָא** τῆς παρατάξεως.⁴⁵ 24. **יְמִיָּא** ✕ ὑμῶν.⁴⁶ 38. **תֵּלֶס** ✕ αὐτῶν.⁴⁷ 39. **תֵּלֶס** (✕) αὐτῶν (4).⁴⁸ 48. **פָּרָא** πάντες.⁴⁹

CAP. XXXII.

9. **עַד־נַחֲלָה**. O'. φάραγγα. "Ἄλλος· ἕως (φάραγγος).¹

וַיִּנָּחֵם. *Et averterunt.* O'. καὶ ἀπέστησαν ("Ἄλλος· ὠκνήρυσαν²).

12. **הַקֶּזֶי**. O'. ὁ διακεχωρισμένος. Οἱ λοιποὶ ὁ Κενεζαῖος.³ Σ. Θ. (δ) Ναζιραῖος.⁴ Τὸ Σαμαρειτικόν· ὁ Κενεζαῖος.⁵

13. **וַיִּנָּחֵם**. *Et vagari fecit eos.* O'. καὶ κατερόμ-

βεισεν (potior scriptura κατερρέμβεισεν) αὐτούς. 'Α. ἐσάλειψεν.⁶ "Ἄλλος· ἐπέσχευ.⁷

15. **תִּשְׁבֶּן**. O'. ἀποστραφήσεσθε. "Ἄλλος· ἀποστήσεσθε.⁸

17. **וַיִּנָּחֵם**. *Accingemus nos festinantes.* O'. ἐνοπλισάμενοι (alia exempl. add. παρελευσόμεθα⁹) προφυλακὴν (potior scriptura προφυλακή¹⁰).

26. **וַיִּנָּחֵם**. O'. ✕ καὶ αἱ κτήσεις ἡμῶν, καὶ πάντα τὰ κτήνη ἡμῶν.¹¹

וַיִּנָּחֵם. O'. ἔσονται ✕ ἐκεῖ.¹²

27. **וַיִּנָּחֵם**. O'. ὁ κύριος. "Ἄλλος· ὁ κύριός μου.¹³

28. **וַיִּנָּחֵם**. O'. καὶ συνέστησεν αὐτοῖς Μωσῆς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ Ἰησοῦν υἱὸν Ναυῆ, καὶ τοὺς ἀρχοντας. Alia exempl. καὶ συνέστησεν αὐτοῖς Μωσῆς Ἐλεάζαρ τῷ ἱερεῖ, καὶ Ἰησοῦ υἱῷ Ναυῆ, καὶ τοῖς ἀρχουσιν.¹⁴

31. **וַיִּנָּחֵם**. O'. τοῖς θεράπουσιν (αὐτοῦ). "Ἄλλος· τοῖς θεράπουσίν σου.¹⁵

32. **וַיִּנָּחֵם**. O'. τὴν κατάσχεσιν ✕ τῆς κληρονομίας ἢ ἡμῶν.¹⁶

aster. ex corr.), Arab. 1, 2, et sine aster. (cum τὸ ὄν) Codd. 58, 59. Mox ad ὄν τρόπον Cod. 85 in marg.: καὶ ἐποίησε Μωσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς ὡς ὄν τρόπον. ³⁴ Sic in

textu Codd. 53, 56 (cum ἐλήφθη), fortasse ex glossemate.

³⁵ Sic Cod. IV (cum aster. ex corr.), Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 15, 128. ³⁶ Cod. 130 in marg.: προενόμεισαν. διήρπασαν. Cf. ad v. 9. Nobil. affert: Schol. ἀντὶ τοῦ ἐκτίσαστο, οὐκ ἐκονομοῖσεν.

³⁷ Cod. IV, nullo metobelo. Praepositio deest in Cod. 52. ³⁸ Idem. Deest in Cod. 32, 54, alii, Arm. 1. ³⁹ Idem, cum notis ex corr.

⁴⁰ Idem. Deest in Codd. 44, 58. ⁴¹ Cod. IV, cum asterisco ex corr., et nullo metobelo. Sic sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2. ⁴² Idem. Sic sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2. ⁴³ Idem. Pronomen deest in Codd. 18, 58.

⁴⁴ Sic sine aster. Comp., Codd. IV, 53, 56, Arab. 1, 2. ⁴⁵ Cod. IV, Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58. ⁴⁶ Cod. IV. Sic sine aster. Comp., Codd. 32, 53, 56, Arab. 1, 2, Vet. Lat.

⁴⁷ Cod. IV, cum metobelo ex corr. Sic sine aster. Comp., Codd. 15, 53, 56, Arab. 1, 2. ⁴⁸ Sic sine aster. Comp., Codd. 15, 108, 118, Arab. 1, 2. ⁴⁹ Cod. IV, Arab. 1, 2.

CAP. XXXII. ¹ Sic in textu (cum φάραγγα) Ald., Codd. 15, 64. ² Cod. 130 in marg. Vox nescio an alibi reperiatur. ³ Codd. X (cum Oī (?)), Lips. ⁴ Cod. 128.

Cod. 130 in marg.: Κενεζαῖος. Σ. Θ. (superscripto λ): Καζιραῖος (sic). ⁵ Nobil., "Regii omnes," et Cat. Niceph.

p. 1394: Τὸ Σαμ. ὁ Κενεζαῖος· ἦτοι ὁ ἀποχωρίσας ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς βουλῆς τοῦ Ἰσραὴλ, λέγοντος· οὐ πορευσόμεθα εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Cod. 128: Σαμ. Κενεζαῖος. ⁶ Cod. 130 (non, ut Holmes., ἐσάλειψεν). ⁷ Idem in marg. sine nom.

⁸ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. 54, 75. ⁹ Sic Ald., Codd. X, Lips., 15, 18, 64, 83, 128. Vox assumpta est, ut videtur, constructionis ergo, e v. 27.

¹⁰ Sic Comp. (cum -κῆ), Ald. (idem), Codd. III, IV, X, 15, 28, alii. Vet. Lat.: *armati primo agmine*. ¹¹ Sic

Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Codd. XI, 15, 53, 56, 58. ¹² Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Codd. IV, 53, 58. ¹³ Sic in textu Codd. IV, 128.

Codd. 53, 56, 58, Arab. 1, 2: ὁ κύριος ἡμῶν. ¹⁴ Sic

Codd. 44, 54, 74, alii (inter quos 130 in marg.). ¹⁵ Sic

in textu Cod. IV. ¹⁶ Idem (cum ὑμῶν).

31. בְּבָנֵי יַעֲקֹב. O'. eis Banaia (alia exempl. Banaikan¹¹). "Αλλος' ἐν υἱοῖς Ἰακάν.¹³

38. אֶל־הַר הָהָר. O'. Vacat. ✕ eis* Ωρ τὸ ὄρος¹³.

40. בְּנֵיב. O'. Vacat. ✕ ἐν τῷ νότῳ¹⁴.

44. בְּעֵי הַעֲבָרִים. In Ije(ruderis)-abarim. O'. ἐν Γαί ἐν τῷ πέραν. Σ. ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.¹⁵

49. מִבֵּית הַיִּשְׁמֹת. A Beth-jeshimoth. O'. ἀναμέσον Αἰσιμῶθ ("Αλλος' τῆς ἀοικήτου¹⁶).

אֲבֵל הַשִּׁשִּׁים. O'. Βελσά τό. Alia exempl. Βελσαττεῖμ, s. Ἀβελσαττεῖμ.¹⁷

54. בְּנוֹרָה. O'. ἐν κλήρῳ. Alia exempl. κληρωτί.¹⁸

יְהִי לֹו הַגִּוִּרָה. O'. ἐκεῖ αὐτοῦ ἔσται (✕) ὁ κλήρος¹⁹.

Cap. XXXIII. 4. τὸν τεθνηκῶτα πάντας²⁰.

9. τὸν παρὰ τὸ ὕδωρ²¹. 36. τὸν καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σιν, καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἐρημον Φαράν²². 51. ✕ ὅτι ὑμεῖς.²³ 52. ✕ πάσας τὰς σκοπιάς.²⁴ τὸν αὐτὰ²⁵. 53. καὶ ἀπολείτε τὸν τοὺς

κατοικοῦντας²⁶ τὴν γῆν.²⁶ τὴν γῆν (τὸν) αὐτῶν²⁷. 54. τὴν γῆν αὐτῶν²⁸. 56. ✕ τοῦ ποιῆσαι.²⁹

CAP. XXXIV.

2. זֹאת הָרָצָן אֲשֶׁר בְּהָל. O'. αὕτη ✕ ἡ γῆ ἔσται.¹ Alia exempl. αὕτη ἡ γῆ ἦτις ἔσται.³

3. פְּתַח־נָבִי. O'. τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα (Οἱ λοιποὶ νότον³).

11. וּמָחָה עַל־בְּתָהּ. Et pertinget ad latus. O'. Βηλὰ ἐπὶ νότου. Alia exempl. — Βηλὰ⁴), ✕ καὶ συγκρούσει⁴ ἐπὶ νότου.⁴

14. לְבֵית אֲבֹתָם (in priore loco). O'. Vacat. ✕ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν⁵. "Αλλος' κατὰ κλήρους πατριῶν αὐτῶν.⁶

לְבֵית אֲבֹתָם (in posteriore loco). O'. ✕ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν⁷.

18. וְנָשִׂיא אַחֶר נָשִׂיא אַחֶר. O'. καὶ ἀρχοντα ἕνα ✕ ἀρχοντα ἕνα⁸.

19. בְּרִי־יָפֶה. O'. υἱὸς ("Αλλος' ὁ τοῦ⁹) Ἰεφοννή.

56, 58 (in priore loco). ¹¹ Sic Comp. (cum Man.), Ald. (cum Βανακάν), Codd. III (cum Βανικάν), IV (cum Βαναϊκαν), VII, X (ut Ald.), 15 (idem), 16 (ut Comp.), alii (inter quos 85, 130). ¹² Sic in marg. Codd. X, 85, 130.

¹³ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2 (cum ad ✕ montem Hor). Ald., Codd. 29, 44, alii: ἐπὶ τὸ ὄρος. Comp., Cod. 84: εἰς τὸ ὄρος.

¹⁴ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Cod. 15.

¹⁵ Codd. X, 85 (sine nom.), 130. Montef. e Cod. 85 edidit: "Αλλος' ἐν τοῖς ὑψηλοῖς; ex Eusebio autem (cf. ad Cap. xxi. 11): Σ. ἐν τοῖς βουνοῖς.

¹⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130. Symmachus pro יְהִי לֹו הַגִּוִּרָה posuit ἡ ἀοικητος i Reg. xxiii. 24. Psal. lxvii. 8. cv. 14; sed pro יְהִי לֹו nomen proprium Ἰσιμοῖθ Ezech. xxv. 9.

¹⁷ Prior scriptura est in Ald., Codd. III (cum —τιμ), VII (cum —τείν), 15 (cum —σατεῖμ), 16, 18 (cum —σατιμ), alii, Vet. Lat. (cum Bel-sattun); posterior in Comp. (cum —τιμ), 44 (cum —σατιμ), 53 (cum —σασαττεῖμ), 56 (cum —σσεῖμ), alii. Hieron.: Abel-sittim.

¹⁸ Sic Ald., Codd. III, VII, 16, 18, 19, alii. Cf. Hex. ad Jos. xxi. 4.

¹⁹ Sic sine aster. Codd. X (cum δ κλ. in marg.), Lips. (idem), 44 (sine artic.), 75 (cum ἔσται αὐτοῦ), 85 (ut X), 130 (idem), Arab. 1, 2.

Cod. 54: ἐκεῖ ἔσται αὐτοῦ ἡ κληρονομία.

²⁰ Cod. IV (cum metabelo ex corr.), Arab. 1, 2. Idem verba οὗς ἐπάταξε κύριος post ἔθαπτον transp. juxta ordinem Hebraeum.

²¹ Idem. ²² Cod. IV.

²³ Idem. Sic sine aster. (om.

υμεῖς) Cod. 58.

²⁴ Cod. IV, Arab. 1, 2. Sic sine aster. Codd. 15, 58.

²⁵ Cod. IV (cum notis ex corr.). Vox deest in Codd. 55, 106, Arm. 1.

²⁶ Cod. IV (om. πάντας ante τοὺς κ., cum Comp.; Ald., Codd. III, VII, 15, 16, alii, Arm. 1), obelo a correctore appietto. Arab. 1, 2: — τοὺς κατ. τὴν γῆν.

²⁷ Sic cum obelo Grubius. Pronomen deest in Codd. IV (qui pergit ἐν κλήρῳ αὐτῶν), 82, Arm. 1 (in textu).

²⁸ Cod. IV (cum notis ex corr.). Pronomen abest a Comp., Codd. III, VII, 28, 29, alii.

²⁹ Cod. IV.

CAP. XXXIV. ¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. Lips. (cum ἔστω), 58.

² Sic Codd. 30, 44, alii (inter quos 85, 130), Vet. Lat.

³ Codd. 85, 130.

⁴ Sic Cod. IV (qui pingit: — Βηλὰ ✕ καὶ συγκρούσει:), Arab. 1, 2 (cum ✕ et dividetis), et sine notis Comp. (cum Βηλ), Ald., 53, 56 (ut Comp.), 58 (om. Βηλὰ), 108, 118.

In textu vulgari Βηλὰ om. Cod. 82, Vet. Lat.

⁵ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), et sine aster. Comp., Codd. 19 (sine αὐτῶν), 44, 54, alii, Arab. 1, 2.

Vet. Lat. (bis): per domos pagorum suorum.

⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130.

⁷ Sic Cod. IV (cum metabelo tantum), Arab. 1, 2. Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. 44, 58.

⁸ Sic Cod. IV (cum ✕ αρχον (sic) ἕνα:), et sine aster. (cum ἀρχ. ἕνα in marg.) Cod. 130.

⁹ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Cod. VII.

20. בְּנֵי שְׁמֵעָן. O'. (X) υἱὼν (4) Συμμένων.¹⁰
 שְׁמֵעָן. O'. Σαλαμῆλ. 'Α. Σ. Σαμουήλ.¹¹
 22. בְּנֵי דָן. O'. (X) υἱὼν (4) Δάν.¹²
 25. בְּנֵי זְבוּלֹן. O'. (X) υἱὼν (4) Ζαβουλών.¹³
 28. בְּנֵי נֶפְתָּלִי. O'. (X) υἱὼν (4) Νεφθαλί.¹⁴
 29. אֲשֶׁר אֱלֵה. O'. τούτοις. Alia exempl. οὔτοι οἷς (s. οὗς).¹⁵
 לְנַחֵל. O'. καταμερίσαι. Alia exempl. καταμετρήσαι; alia, κατακληρονομήσαι.¹⁶

Cap. XXXIV. 2. לֵגָיוֹן (4) X ὅτι 4 ὑμῖς.¹⁷
 8. καταμετρήσετε αὐτοῖς 4.¹⁸ 12. διέξοδος (X) αὐτοῦ (4).¹⁹ 13. δοῦναι αὐτήν 4.²⁰ Ἐμμανουήλ 4.²¹

CAP. XXXV.

2. מְנַחֵל. O'. ἀπὸ τῶν κλήρων. Schol. μερίδων, κτήσεων.¹
 וּמִנְחָשׁ. Et pascua suburbana. O'. καὶ τὰ προάστεια ("Ἄλλος· πλάτῃ").
 3. וּמִנְחָשִׁים. O'. καὶ τὰ ἀφορίσματα (Θ. ἀποβλήματα. "Ἄλλος· εὐρύχωρα³) αὐτῶν.
 חֵיתִם וְכָל חַיָּה. Et opibus (gregibus) eorum, et omnibus animalibus eorum. O'. X

καὶ τῇ ὑπάρξει αὐτῶν 4, καὶ πᾶσι τοῖς τετράποσιν αὐτῶν.⁴

4. אֲלֵף. O'. διαχιλίους. "Ἄλλος· χιλίους.⁵
 5. וּמִדָּתָם. O'. καὶ μετρήσεις ("Ἄλλος· καταμετρήσεις⁶).
 בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם (in primo loco). O'. X ἐπὶ 4 διαχιλίους πῆχεις.⁷
 נָגַב. O'. τὸ πρὸς λίβα. "Ἄλλος· κατὰ νότον.⁸
 6. וְעַלֵּיהֶם תָּהֵנוּ. O'. καὶ πρὸς ταύταις X δώσετε 4.⁹
 7. וְאֶת־מִנְחָשֵׁיהֶן. O'. καὶ τὰ προαστεῖα (alia exempl. ὁμορουντα¹⁰) αὐτῶν.
 11. וְהִקְרִיתָ. Et praeparabitis. O'. καὶ διαστελεῖτε ("Ἄλλος· ἀφορίσατε¹¹).
 עִיר מִקְלָט. Urbes asyli. O'. X πόλεις 4 φυγαδευτήρια.¹²
 14. עִיר מִקְלָט. O'. X πόλεις 4 φυγαδεῖον.¹³
 23. רָעָתָהּ. Malum ejus. O'. κακοποιήσαι ("Ἄλλος· κακῶσαι¹⁴) αὐτόν.
 26. עִיר מִקְלָט. O'. τῆς πόλεως X τοῦ φυγαδευτηρίου αὐτοῦ 4.¹⁵
 30. כָּל־מִנְחָה. O'. πᾶς πατάξας. "Ἄλλος· πάντα πατάξαντα.¹⁶
 לִפְיִי יִרְצֶה אֶת־הָרֹצֵחַ. O'. διὰ X στόματος 4¹⁷ μαρτύρων φονεύσεις (alia exempl.

¹⁰ Sic sine aster. Cod. IV, Arab. 1, 2. ¹¹ Cod. 108. Sic in textu Comp. ¹² Sic sine aster. Codd. 44, 54, alii, Arab. 1, 2. ¹³ Sic sine aster. Codd. IV, 58. ¹⁴ Sic sine aster. Codd. IV, 16, 28, 30, alii (inter quos 58, 85, 130). ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VIII, X, XI, Lips., 15, 16 (cum oīs), 18 (idem), alii. Vet. Lat.: *hi sunt quibus*. ¹⁶ Prior lectio est in Ald., Codd. III, VII, 29, 53, 130 (in marg.); posterior in Codd. X (in marg.), 15, 16, 28, aliis (inter quos 85, 130). ¹⁷ Cod. IV (cum notis ex corr.). Arab. 1, 2: *et tu (eris) dicens* 4. Vox *λέγων* non reperitur in libris Graecis, excepto Cod. IV. ¹⁸ Idem (cum autas). Arab. 1, 2: *καταμ. ἡμῶν* 4. ¹⁹ Sic sine aster. Codd. IV, 58, Arab. 1, 2. ²⁰ Cod. IV (qui pingit: *δοῦναι αὐτήν*). Pronomen deest in Codd. 57, 129. ²¹ Cod. IV (cum metobelo tantum), Arab. 1, 2. Deest in Cod. 82.

Cap. XXXV. ¹ Cod. 130 in marg. ² Idem. ³ Cod. 130 in marg.: *εὐρύχωρα*. Θ. ἀποβλήματα. Cod. 108: Θ. καὶ

τὰ ἀποβλ. αὐτῶν. ⁴ Sic Cod. IV (qui pingit: X καὶ τῇ—τετράποσιν αὐτῶν:), et sine aster. Cod. 58. Arab. 1, 2: X *et bestis illorum*. ⁵ Sic in textu (cum χιλ.) Cod. IV. ⁶ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 30. ⁷ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2. ⁸ Cod. 130 in marg. Ad λίβα Cod. 85 in marg.: νότον. Cf. ad Cap. xxxiv. 3. ⁹ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 58, 59. ¹⁰ Sic Codd. X (in marg.), Lips. Sic pro ὁμορ (v. 5) Codd. 19 (cum ὁμορουντα), 108 (idem), 118. ¹¹ Cod. 130 in marg. ¹² Sic Cod. IV, Arab. 1, 2. ¹³ Sic Cod. IV (cum πόλεις). ¹⁴ Sic in textu Codd. 16, 28, alii (inter quos 85, 130, uterque cum κακοποιήσαι in marg.). ¹⁵ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Cod. 15, Arab. 2. ¹⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 44, 54, alii. ¹⁷ Sic Cod. IV (cum X ψυχὴν διὰ (sic) super X στόματος a corr. superscripto), et sine aster. Codd. 15, 130 (cum διὰ στόματος in marg.).

φονεύσει¹³) τὸν φονεύσαντα. Ἄλλος ἐπὶ ῥήματι μαρτύρων φονευθήσεται ὁ φονεύσας.¹⁹

32. וְנָחָל. Ο'. τοῦ φυγεῖν. Alia exempl. τοῦ μὴ φυγεῖν.²⁰

33. בְּדָם אֶחָד. Ο'. ἀλλ' ἐπὶ τοῦ αἵματος. Ἄλλος πλὴν ἐν τῷ αἵματι.²¹

Cap. XXXV. 6. καὶ τὰς πόλεις ✕ ἄς δώσετε.²² 8. πόλεων ✕ αὐτοῦ.²³ 10. ✕ ὅτι ὑμεῖς.²⁴ 11. τ. πᾶς.²⁵ 12. τ. τὸ αἶμα.²⁶ 15. αἱ ✕ ἔξ (4) πόλεις.²⁷ 21. χειρὶ ✕ αὐτοῦ.²⁸ τ. θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονεύων.²⁹ 25. ἀπὸ ✕ χειρὸς τοῦ ἀγχιστεύοντος.³⁰ οὐ κατέφυγεν ✕ ἐκεῖ.³¹ 32. ✕ καὶ οὐ λήψεσθε.³² τ. ὁ μέγας.³³ 33. τοῦ ἐκχέοντος ✕ αὐτό.³⁴ 34. ἐφ' ἧς ✕ ὑμεῖς (4) κατοικεῖτε.³⁵

CAP. XXXVI.

2. וְאֵלֶיךָ. Ο'. καὶ τῷ κυρίῳ ✕ μου (4).¹

3. מִבְּנֵי שְׁבָטִי. Ο'. ✕ τῶν υἱῶν τῶν φυλῶν.²

3. וְאֵלֶיךָ. Ο'. ὁ κληῖρος (Ἄλλος ἡ μερίς³) αὐτῶν.

5. וְנָחָל. Ο'. οὐτως. Ἄλλος ὁρθῶς.⁴

6. מִבְּנֵי שְׁבָטִי. Ο'. ἐκ τοῦ δήμου ✕ τῆς φυλῆς.⁵

8. מִבְּנֵי שְׁבָטִי. Ο'. τῶν ἐκ τοῦ δήμου ✕ τῆς φυλῆς.⁶

9. וְאֵלֶיךָ. Ο'. προσκολληθήσονται ✕ αἱ φυλαί.⁷ Alia exempl. προσκολληθήσονται τῇ ἑαυτοῦ φυλῇ.⁸

10. וְנָחָל. Ο'. ὃν τρόπον. Ἄλλος καθά.⁹

11. וְנָחָל. Ο'. Vacat. ✕ εἰς γυναῖκας.¹⁰

12. וְאֵלֶיךָ. Ο'. ἐκ τοῦ δήμου τοῦ Μανασσῆ υἱῶν Ἰωσήφ. Alia exempl. ἐκ τοῦ δήμου υἱῶν τοῦ Μανασσῆ υἱοῦ Ἰωσήφ.¹¹

13. וְאֵלֶיךָ. Ο'. Vacat. ✕ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ.¹²

Cap. XXXVI. 1. τ. καὶ ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως.¹³ 13. τ. καὶ τὰ δικαιώματα.¹⁴

¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, Lips., 15, 16, alii, Vet. Lat. ¹⁹ Cod. 130 in marg. ²⁰ Sic Codd. X (in marg.), Lips. (idem), 44, 54, alii. Procop. in Cat. Niceph.

p. 1412: Γράφεται τῶν ἀντιγράφων ἐν ἐνίοις, μὴ φυγεῖν. Severus in Cat. Niceph. ibid.: Τινὰ τῶν ἀντιγράφων οὐκ ἔχει τὸ μὴ.

²¹ Cod. 130 in marg. Cf. ad Cap. xiv. 30. ²² Cod. IV (qui male pingit: ✕ καὶ τὰς (corrector add.): πόλεις ✕ ἄς: δώσεται). Sic sine aster. Ald., Codd. III, VII, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. ²³ Cod. IV (cum notis ex corr.).

²⁴ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 32, 44, alii. ²⁵ Cod. IV, Arab. 1, 2. ²⁶ Cod. IV, Arab. 1 (cum cuneolo tantum).

²⁷ Sic sine aster. Codd. IV, 58 (om. πόλεις), 128, Arab. 1, 2. ²⁸ Cod. IV, teste Holmesii amanuensi.

²⁹ Idem. Haec desunt in Comp., Codd. 44, 53, 58, alii. ³⁰ Idem. Arab. 1, 2: ✕ ex manu. ³¹ Idem. ³² Idem (cum ✕ καὶ οὐ: manu 1ma).

Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 75, 108, 118, Arab. 1, 2, Arm. 1. ³³ Cod. IV, Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58. ³⁴ Sic sine aster. Codd. IV (cum ἐκχέοντος), 58, Arab. 1, 2. ³⁵ Sic sine aster. Codd. IV, 58.

Cap. XXXVI. ¹ Sic sine aster. Codd. IV, 58, 59, 128. In aliis libris est τῷ κ. ἡμῶν. ² Sic Cod. IV. ³ Cod. 130 in marg. Cf. ad Cap. xxxv. 2. ⁴ Sic in textu Cod. XI, Arab. 1, 2. Crediderim esse Symmachi, coll. Hex. ad Exod. x. 29. 4 Reg. vii. 9. Hieron. recte. ⁵ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 58, 128, Arab. 2. ⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1 (uterque cum metobelo post τοῦ πατρὸς αὐτῆς), et sine aster. Arab. 2. ⁷ Sic Cod. IV (qui male pingit: τ. αἱ φυλαί:), et sine aster. Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85, cum αἱ φ. τῶν υἱῶν Ἰσρ. in marg.). Post ἕκαστος Arab. 1, 2 inferunt: ✕ ex tribus filiorum Israel, om. in fine οἱ υἱοὶ Ἰσρ. ⁸ Sic Codd. 44, 54, alii. Vet. Lat.: adhaerebit et tribui filiorum Istrahel. ⁹ Cod. 58 in textu. Est Aquilae usus, coll. Hex. ad Exod. ii. 14. Psal. xxxii. 22. Amos ii. 13. ¹⁰ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. IV, XI, 58, 85, Arm. 1. ¹¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2. In fine v. post τοῦ πατρὸς αὐτῶν Cod. 85 in textum infert: εἰς γυναῖκας ἐκ τοῦ δ. υἱῶν M. υἱοῦ Ἰωσήφ. ¹² Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 58. ¹³ Cod. IV (cum ἐναντίον), Arab. 1, 2. ¹⁴ Idem. Haec desunt in Cod. 58.

DEUTERONOMIUM.

IN LIBRUM DEUTERONOMII

MONITUM.

“DEUTERONOMII paucissimas lectiones dederat Drusius, quas hic multis partibus auctiores proferimus, usi maxime Cod. Basiliensi, qui longe plura quam alii [excepto Coisliniano, in hac parte operis bonarum lectionum feracissimo] suppeditavit; etsi in Pentateucho, ubi scilicet eadem plerumque repetuntur, ac saepe longa series nominum propriorum, tribuum, et familiarum contextitur, multo pauciores interpretationes observent MSS. nostri, quam in aliis Scripturae libris. Praeter Basiliensem, adhibuimus item codices et libros editos qui sequuntur.

“Codicem Regium 1825.

“Cod. Reg. 1872.

“Cod. Reg. 1888.

“[Cod. Reg. 2240. Vid. ad Cap. xxxiv. 7.]

“Eusebium et Hieronymum de Locis Hebraicis [Vid. Monitum ad Numeros, p. 223].

“[Eusebium in Demonstratione Evangelica, Parisiis, 1628. Vid. ad Cap. xxxii. 43.]

“[Hieronymum in Commentariis in Epist. ad Galatas, Opp. Tom. VII, p. 435. Vid. ad Cap. xxi. 22, 23.]

“Theodoretum editum anno 1642 [Opp. Tom. I, pp. 256–298 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Procopium in Heptateuchum [Vid. Monitum ad Exodum, p. 78].

“Agellium in Canticum Deuteronomii.

“Editionis Romanae et Drusii lectiones.”—MONTEF.

E subsidiis quae nos in hoc libro ornando vel primum, vel denuo et diligentius tractavimus, praecipua sunt:

IV. Sarravianus, a Tischendorffo editus. Continet Cap. iv. 11–26, vii. 13–xvii. 14, xviii. 8–xix. 4, xxviii. 12–xxxi. 11.

VII. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Continet Cap. i. 1–xxviii. 63, xxix. 14 ad finem.

X. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.

54. Vid. Monitum ad Numeros, p. 223.

57. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.
 58. Vid. Monitum ad Exodum, p. 78.
 85. Vid. Monitum ad Exodum, pp. 78, 79.
 128. Vid. Monitum ad Leviticum, p. 168.
 130. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Post Cap. v. 16 lectiones trium interpretum non amplius memorantur.
 Lips. Vid. Monitum ad Exodum, p. 79. Continet tantum Cap. i. 1-12.
 Veron. Psalterium cum Canticis Graeco-Latinum Veronense a Josepho Blanchino editum.

His diebus Bar Hebraei Scholia in Deuteronomii Capp. xxxii—xxxiv edidit et commentatus est Doctor R. Schroeter in *Zeitschrift der Deutschen-morgenl. Gesellschaft*, Tom. XXIV, pp. 505, 546. Praeterea pauculas trium interpretum in hunc et praecedentem librum lectiones, ab Holmesio e dictis Scholiis Latine tantum excerptas, nos ad Bar Hebraei codices in Museo Britannico et Bibliotheca Bodleiana asservatos exigendas curavimus.

Versio Deuteronomii Syro-hexaplaris hodie aut penitus intercidit, aut certe ex hominum conspectu evanuit. Sed feliciter evenit, ut Deuteronomii partem fere dimidiam, quae in deperdito Codice Masiano contineretur, ipse libri possessor ANDREAS MASIUS, in *Criticorum Sacrorum* Tomi I Parte II, accuratissima analysi et perpetuo commentario tam clare exposuerit et illustraverit, ut tantum non versionem integram publici juris fecisse appareat. Codex continebat Cap. xvii. 1 (μόσχον ἢ πρόβατον)—xxvi. 9 (καὶ ἔδωκεν ἡμῖν τὴν γῆν), xxviii. 29 (ἔσται — σοι ὁ βοηθὸν)—xxxiv. 12. Lectiones, tam textuales quam marginales, plerumque ipsas Syriacas caractere Hebraeo sine punctis imitatas, est ubi Latine tantum versas, excerptis Masius, facta praeterea asteriscorum et obelorum, quotquot in codice reperti sint, mentione, licet in nominibus harum notarum Origenianarum ponendis nescio an scriba codicis an editor ejus paulo negligentius versatus fuisse videatur. Quod reliquum est, ex his desideratissimi codicis reliquiis amplissimum tum trium interpretum tum ipsius versionis Syro-hexaplaris lectionum spicilegium, quod nunc primum Hexaplorum amplificationi et perfectioni inserviat, lucrati sumus.

DEUTERONOMIUM.

CAPUT I.

1. **בְּעֶרְבָה מוֹל סוּף.** *In regione campestri e regione Suph.* *Ο'. πρὸς δυσμαῖς πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς [θαλάσσης].*¹ *'Α. [Σ.] ἐν τῇ ὁμαλῇ [τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης].*²
- וּבְיַרְחֵי.** *Ο'. καὶ ἀναμέσον* **ⲗ** *Τοφὸλ.*³
- וּבְיַרְחֵי.** *Ο'. καὶ Αὐλών (potius αὐλῶν).*⁴ *'Α. Σ. Ἀσηρώθ.*⁵
- וּבְיַרְחֵי.** *Ο'. καὶ καταχρύσεια.* *'Α. (καὶ) ἱκανόν.*⁶
3. **בְּאַחַד.** *Ο'. μιᾷ.* *Ἄλλος* *πρώτη.*⁷
- וּבְיַרְחֵי.** *Ο'. πρὸς* **ⲗ** *πάντας* **ⲗ** *υἱούς* *(Ο'. 'Α. Σ. Θ. τοὺς υἱούς).*⁸ *'Ισραήλ.*
6. **רַב־לָכֶם.** *Ο'. ἱκανούσθω ὑμῖν.* *Ἄλλος* *πολὺ ὑμῖν.*¹⁰

7. **הָרִי הָאֵלֶּי.** *Ο'. εἰς ὄρος ('Ἄλλος* *εἰς γῆν*¹¹) *'Ἀμορραίων.*
- וּבְיַרְחֵי.** *Accolas ejus. Ο'. τοὺς περιόικους ('Ἄλλος* *οἰκοῦντας*¹²). *'Α. γείτονας.*¹³
- בְּעֶרְבָה.** *Ο'. ἀραβία.* *'Α. ἐν ὁμαλῇ. Σ. ἐν τῇ πεδιάδι. Θ. ἐν δυσμαῖς. Σ. πάλιν ἐν τῇ ἀοικήτῳ.*¹⁴
- וּבְיַרְחֵי.** *Ο'. καὶ πρὸς λίβα ('Ἄλλος* *νότον*¹⁵).
- וּבְיַרְחֵי.** *Et in litore maris. Ο'. καὶ παραλίαν* **ⲗ** *θαλάσσης* **ⲗ**¹⁶.
8. **בָּאֵן.** *Ο'. εἰσπορευθέντες (alia exempl. εἰσελθόντες*¹⁷). *Ἄλλος* *πορευθέντες.*¹⁸
9. **תִּשָּׁשׁ.** *Ο'. φέρειν.* *'Α. αἶρειν.*¹⁹

CAP. I. ¹ Vox θαλάσσης abest a Codd. II, III, VII, X (sed habet in marg.), XI, Lips., 16, 18, aliis. ² Nobil., et Cat. Niceph. p. 1422: Ἄκ. καὶ Σύμ. ἐν τῇ ὁμαλῇ τῆς ἐ. θ. οὕτως [οὕτω γὰρ Niceph.] καλεῖται τὰ μεταξὺ πεδία τῶν τῆς Ἀραβίας καὶ Ἰουδαίας ὁρίων. Cod. X affert: Ἄ. ἐν ὁμαλῇ (sic); Lips.: Ἄκ. ἐνομαλῇ (sic); hic autem ad τῆς ἐρυθρᾶς in marg. notat: τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης: οὕτως καλεῖται κ. τ. ἐ. ³ Sic Arab. 1, 2 (uterque cum καὶ Τοφὸλ), et sine aster. Codd. 18, 44, 58, alii. ⁴ Cod. VII pingit αὐλῶν; de ceteris nihil compertum habemus. ⁵ Cod. 108. ⁶ Codd. X, Lips. ⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 130. ⁸ Sic cum obelo Arab. 1, 2. Vox deest in Codd. 32, 44, aliis, Arm. 1. ⁹ Cod. 85 (non, ut Montef. exscripsit, Ο'. Ἄ. Σ. Θ. πρὸς πάντας υἱούς). Articulus est in Codd. VII, 32, 44, aliis, Arm. 1. In fine v. Gravius ex Arab. 1, 2 edidit:

καὶ πρὸς αὐτοὺς, quae verba in nullo libro Graeco desiderantur. ¹⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Num. xvi. 3. ¹¹ Sic in marg. Codd. 85 (cum εἰς τὸ ὄρος in textu, et εἰς τὴν γῆν in marg.), 130. ¹² Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹³ Codd. X, Lips. (cum γείτονας). ¹⁴ Enseb. in Onomastico, p. 46. Hieronymi versio est: "Araba. Hanc, ut supra Aq. transtulit planam; Sym. interdum campestem, interdum inhabitabilem; Theod. occidentalem." Cf. ad Cap. iv. 48. Ad h. l. Cod. 108 affert: Ἄ. ἐν ὁμαλῇ. Θ. ἐν δυσμαῖς. ¹⁵ Cod. 130 in marg. ¹⁶ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 44, 58 (cum θαλάσσαν), 74, 76, 106, 134. ¹⁷ Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii (inter quos 85, 130). ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130; in textu autem Codd. 54, 75. ¹⁹ Codd. X, Lips. Sic Cod. 108 ad v. 12, ubi

10. כְּנֹכְחִי. O'. ὥσει ("Ἄλλος καθὼς²⁰) τὰ ἄσπρα.
 לָרֹב. O'. τῷ πλήθει. "Ἄλλος" εἰς πλήθος.²¹
12. וַיִּשְׁכַּח. O'. καὶ τὴν ὑπόστασιν ('Α. τὸ ἄρμα.
 Σ. τὸ βάρος²²) ὑμῶν. "Ἄλλος" τὰς ἄρσεις.²³
 וַיִּרְיֶנָּה. O'. καὶ τὰς ἀντιλογίας ('Α. δικα-
 σίαν²⁴) ὑμῶν.
14. וַיִּפְרֹץ. O'. ἐλάλησας. "Ἄλλος" εἶπας.²⁵
15. וַיִּשְׁכַּח. O'. καὶ ἔλαβον
 (alia exempl. add. τοὺς ἀρχιφύλους²⁶) ἐξ ὑμῶν.
 וַיִּשְׁכַּח. O'. τοῖς κριταῖς ὑμῶν. "Ἄλλος"
 εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν.²⁷
17. וַיִּפְרֹץ. O'. ἀφ' ὑμῶν. Σ. ὑπὲρ ὑμᾶς.²⁸
21. וַיִּפְרֹץ. O'. ἀναβάντες. "Ἄλλος" διαναβάντες.²⁹
22. וַיִּפְרֹץ. O'. εἰσπορευσόμεθα. "Ἄλλος" εἰσελευ-
 σόμεθα.³⁰
23. וַיִּפְרֹץ. O'. ἐναντίον ("Ἄλλος" ἐνώπιον³¹) μου.
24. וַיִּפְרֹץ. O'. ὥς φάραγγος ('Α. χειμάρρου³²).
25. וַיִּשְׁכַּח. O'. Vacat. ✕ καὶ ἐπέ-
 στρεψαν ἡμῖν ῥήμα 4.³³

26. וַיִּפְרֹץ. O'. ἄλλ' (Aliter: O'.
 καί.³⁴ Σ. Λοιποὶ ἄλλ' ἡ³⁵) ἡπειθήσατε τῷ
 ῥήματι κυρίου. 'Α. (καὶ) προσηρίσατε... Θ.
 (ἀλλ' ἡ) παρεπικράνατε τὸ στόμα κυρίου.³⁶
28. וַיִּפְרֹץ. Et procerum. O'. καὶ πολὺ 4³⁷ (alia
 exempl. add. καὶ ἰσχυρὸν³⁸) καὶ δυνατώτερον.
30. וַיִּפְרֹץ. O'. Vacat. ✕ κατ' ὀφθαλμοὺς
 ὑμῶν 4.³⁹
31. וַיִּפְרֹץ. Gestavit te. O'. τροφοφορήσει (potior
 scriptura ἐτροφοφόρησε⁴⁰) σε. Alia exempl.
 ἐτροφοφόρησέ σε.⁴¹ 'Α. ἡρέν (σε).⁴² Σ. ἐβά-
 στασέν (σε).⁴³
- וַיִּפְרֹץ. O'. ὥς εἷς (alia
 exempl. ὥσει⁴⁴) τροφοφορήσαι ἄνθρωπος τὸν
 υἱὸν αὐτοῦ. 'Α. ὥσει ἄραι... Σ. βαστά-
 σαι...⁴⁵
32. וַיִּפְרֹץ. O'. καὶ ἐν τῷ λόγῳ ("Ἄλλος"
 ῥήματι⁴⁶) τούτῳ.
33. וַיִּפְרֹץ. Ad exquirendum. O'. ἐκλέγεσθαι. 'Α.
 κατασκοπήσαι.⁴⁷

tamen pro כְּנֹכְחִי, O'. δυνήσομαι φέρειν, Aquila proculdubio
 edidit ἀρῶ. ²⁰ Cod. 85 in marg. ²¹ Sic in textu
 Cod. 71. Post προσθήη ὑμῖν (v. 11) Cod. 129 add. εἰς
 πλήθος. ²² Codd. VII (sine articulis), X, Lips., 58 (sine
 nom.), 85 (qui duo posteriores ad τὸν κόπον ὑμῶν (כֹּפֶר)
 male referunt. Cf. Hex. ad Jesai. i. 14). ²³ Cod. 58 in
 marg. (ad τὸν κόπον). ²⁴ Codd. X, Lips. (uterque cum
 δικασία). Cf. Hex. ad Jud. xii. 2. Psal. xvii. 44. xxx. 21.
 Jesai. xli. 21. lviii. 4. ²⁵ Cod. 85 in marg. ²⁶ Sic
 Codd. 44, 74, 76, 106, 134. Cf. Hex. ad Exod. xviii. 24.
²⁷ Cod. 71 in textu: τοῖς κρ. ὑμῶν εἰς τὰς φ. ὑμῶν. Haec,
 εἰς τὰς φ. ὑμῶν, post συντελὺς inferunt Comp., Codd. 19, 56,
 108, 118. ²⁸ Cod. X, Cod. 85 in marg. sine nom.:
 ὑπὲρ ὑμᾶς σκληρόν. ²⁹ Sic in marg. Cod. 85 (non, ut
 Montef., διαβάντες); in textu autem Cod. 130. ³⁰ Sic in
 marg. Codd. X (cum ἐλυσόμεθα), 85. ³¹ Sic in textu
 Codd. III, VII, X (cum ἐναντί in marg.), XI, 15, 16, alii
 (inter quos 85 (X cum ἐναντί in marg.), 130). ³² Cod. X.
³³ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 15, 44 (sine ἡμῖν), 74,
 76, 106, 134. Cod. 130 in marg.: α (sic), quod fortasse
 notat Symmachi et Aquilae lectionem non appositam.
³⁴ Sic Comp., Codd. II, XI, 16, 19, alii (inter quos 85 (cum
 ἀλλ' in marg.), 130). ³⁵ Cod. 130. ³⁶ Codd. X (cum
 'Α. προσηρίσατε tantum), 85, 130 (cum Σ. pro Θ.). Duo

posteriores ad v. 27, καὶ διεγογγύσατε (sic), lectiones refe-
 runt. Ad Aquilam cf. Hex. ad Exod. xxiii. 21. Psal. v. 11.
 lxxvii. 17. Ezech. v. 6. ³⁷ Arab. 1, 2, vertente Holmes:
 et multa & numero et multitudine. Haec, καὶ πολὺ, desunt
 in Codd. XI, 58. ³⁸ Sic Codd. 19 (om. καὶ ante δυνατώ-
 τερον), 44, 54, alii. ³⁹ Sic Arab. 1, 2, et sine aster.
 Codd. III (mann 2da, cum αὐτῶν pro ὑμῶν), 15, 44 (cum
 ἡμῶν), 58, 74, 76, 106, 134. ⁴⁰ Sic Ald., Codd. II, III,
 VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. Lectio vulgaris
 auctoritate prorsus destituta est, nisi forte in Codd. 46, 56,
 83, quantum ex silentio Holmesii colligi potest, legatur.
⁴¹ Sic Comp., Codd. 19, 29, 32, alii, et Origen. in Cat.
 Niceph. p. 1427. ⁴² Cod. X. ⁴³ Cat. Niceph. ibid.
 Procop. in Octat. p. 435: "Sym. portavit ait." ⁴⁴ Sic
 Codd. III, VII, X, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ⁴⁵ Cat. Ni-
 ceph. ibid.: 'Ὡσεὶ τροφοφορήσαι, 'Α. ὥσει ἄραι, Σ. ἐβάστασεν
 [scil. pro praecedenti ἐτροφοφόρησε] ἡρμήνευσεν. 'Ωριγένης
 δὲ ἐν ταῖς εἰς τὸν 'Ιερειάμ ὁμιλίαις κ. τ. εἰ. Plenius, sed minus
 probabiliter, Nobil.: 'Α. ὥσει ἄραι τροφὸς τὸν υἱόν. Σ. βα-
 στάσαι. Tam addendo quam omitiendo peccat Gallandi
 Bibl. Patrum, in Appendice ad T. XIV, p. 8: 'Α. ὥσει
 ἄραι (sic) τροφὸς τὸν υἱόν ἐβάστασεν ἡρμήνευσεν. 'Ωριγένης δὲ
 κ. τ. εἰ. ⁴⁶ Sic in marg. Codd. X, 130. ⁴⁷ Cod. X.

35. הָיָה הָרַע הַזֶּה. O'. Vacat. ✠ ἡ γενεὰ ἡ
πονηρὰ αὕτη ⁴⁸.

נִשְׁפַּעְתִּי לָתֵת. O'. ὥμοσα ✠ τοῦ δοῦναι ⁴⁹.

36. וּלְתִי. O'. πλήν. 'A. παρεκτός.⁵⁰

לֵאמֹר אֲשֶׁר מֵלֵא. O'. διὰ τὸ προσκεῖσθαι ('A.
πληρῶσαι⁵¹) αὐτόν.

37. וְהָיָה. O'. 'Ιησοῦς. 'A. 'Ιησουά.⁵²

יִתְּנָהּ. Possidendam distribuet eam. O'.
κατακληρονομήσει (alia exempl. κατακληροδο-
τήσει⁵³) αὐτήν.

38. וְהָיָה לְבָנֵי אֲמִרְתֶּם אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לָבִי. O'. Vacat.
✠ 'A. καὶ τὰ παῖδια ὑμῶν ἃ εἶπατε ἐν διαρ-
παγῇ ἔσεσθαι.⁵⁴ "Ἄλλος" καὶ ὁ ὄχλος ὑμῶν
δὲν ὑμεῖς εἶπατε, εἰς διαρπαγὴν ἔσται.⁵⁵

40. וְאַתֶּם פְּנֵי לָכֶם יִסְעוּ הַפְּדֻבָּרָה. O'. καὶ ὑμεῖς
ἐπιστραφέντες ἐστρατοπεδεύσατε ("Ἄλλος" ἀνέ-
βητε.⁵⁶ Οἱ λοιποὶ ἀπήρατε⁵⁷) εἰς τὴν ἔρημον.
'A. καὶ ὑμεῖς νεύσατε αὐτοῖς, καὶ ἀπάρατε τὴν
ἐρημον. Σ... ἀναστρέψαντες ἀπάρατε εἰς τὴν
ἐρημον.⁵⁸

41. וְנִתְּנָהּ. Et cinxistis vos. O'. καὶ ἀναλα-

βόντες. 'A. καὶ ἐζώσασθε.⁵⁹ Σ. Θ. καὶ περι-
ζωσάμενοι.⁶⁰

41. וְתִיבִי לְעֹלָה. Et leviter egistis ascendendo.
O'. καὶ συναθροισθέντες ἀνεβαίνετε ("Ἄλλος"
ἀνέβητε⁶¹). 'A. (καὶ) ὁμοήσαντες.⁶²

43. וְהָיָה. Et insolenter egistis. O'. καὶ παρα-
βιάσάμενοι. "Ἄλλος" καὶ ὑπερηφάνησατε.⁶³

45. וְהָיָה. O'. προσέσχεν. "Ἄλλος" ἐνωτίσατο.⁶⁴

46. וְהָיָה. O'. ἐνεκάθησθε. "Ἄλλος" ἐμείνατε.⁶⁵

Cap. I. 19. (✠) κύριος ⁶⁶. 30. ✠ αὐτούς ⁶⁷.

31. ἐν τῇ ἐρήμῳ ✠ ταύτη ⁶⁸. 35. (✠) ταύτην (✠).⁶⁹

41. ✠ τοῦ θεοῦ ὑμῶν ⁷⁰. ✠ ἡμῖν ⁷¹. 46. ✠
ποτέ ⁷².

CAP. II.

4. וְיָרָה. O'. Σηείρ. Schol. τριχωτός.¹

5. בִּלְעֵלִי. Ne bellum ineatis cum iis. O'.
μὴ συνάψετε πρὸς αὐτοὺς (✠) πόλεμον ².
"Ἄλλος" μὴ ἐρίσητε ἐν αὐτοῖς. "Ἄλλος" μὴ
παροξυνθήτε πρὸς αὐτούς.³

וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם לְמִקְדָּשׁ. Ne locum quidem qui calce-

⁴⁸ Sic sine aster. Codd. X (sine αὕτη), 44, 74, 76, 106, 134. Arab. 1, 2: ✠ generationis huius. ⁴⁹ Arab. 1, 2: ✠ dare. Sic sine aster. Arm. 1. ⁵⁰ Cod. X. ⁵¹ Idem.

⁵² Idem. ⁵³ Sic Ald., Codd. III, VII, X (cum -νομίσει in marg.), XI, 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque ut X). ⁵⁴ Cod. X (cum λέπετε pro ἃ εἶπατε). Sic sine notis Ald., Codd. III (cum ἔσεσθε), 16 (cum εἰς ἀρπαγὴν), 18 (idem), 19, alii (inter quos 85, 130), Arab. 1, 2.

⁵⁵ Sic in textu Cod. 58. Ad ὄχλος cf. Hex. ad Gen. xlvii. 12. ⁵⁶ Sic in marg., teste Montef., Codd. X, 85, dissidentie Holmesio, qui exscripsit: "ἀνέβητε 55. ἀναβητε (sic) margo X, 85." ⁵⁷ Cod. 108 (non, ut Holmes, οἱ ὅ). ⁵⁸ Codd. 85, 130 (in quo prior lectio anonyma est), uterque cum ἐπάρατε, quod e Cod. 108 emendavimus. Praeterea Aquilae usus (de quo cf. Hex. ad Gen. xii. 9. xliii. 24) postulare videtur ἐρημόνδε.

⁵⁹ Cod. X. ⁶⁰ Codd. 108, 130 (qui confuse affert: Σ. Θ. περιζωσάμενοι ἀνέβητε). ⁶¹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 54, 55, 75 (cum ἀνέβηται). ⁶² Cod. X. ⁶³ Hanc lectionem alteri praemittunt Comp., Codd. 53, 56. Cf. Hex. ad Exod. xviii. 11. Deut. xvii. 13. xviii. 20. Jerem. l. 29. (Forma insolentior ὑπερηφάνειν legitur Neh. ix. 10

in LXX.) ⁶⁴ Cod. X in marg. ⁶⁵ Cod. 130 in marg. Cf. Hex. ad Gen. xiii. 12. Jerem. xxxvii. 21. xxxviii. 2. ⁶⁶ Vox deest in Cod. 71. "Subjungit signum hexaplae finale sine initiali Arab. 1."—Holmes. ⁶⁷ Deest in Cod. 58. Arab. 1, 2: ✠ hostes vestros. ⁶⁸ Arab. 1, qui male pingit: ✠ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ⁶⁹. Deest in Codd. 16, 28, 30, aliis, Arm. 1. Obelo jugulavit Grubius.

⁷⁰ Arab. 1, 2. ⁷¹ Arab. 2. Deest in Codd. 52, 56. ⁷² Arab. 1, 2.

CAP. II. ¹ Cod. X in marg., teste Holmes., qui notat: "Huc refert, sed ad 'Hosai erat forte referendum." Immo, τριχωτός ἐμνηστέται Σηείρ, teste Euseb. in Onomastico, p. 336, unde emaculari potest notula Montefalconii in Append. ad h. l.: "Coislin. ad marg. τριχωτός a τριχίους [sic enim imprimendum erat, non 'A. τριχίους]." Mox ad καὶ εὐλαβηθήσονται (בְּיָרֶחַ) Cod. VII in marg. manu 2da: καὶ παραφυλαχθήσονται, quod Symmachum sapit. Cf. Hex. ad Jon. ii. 8.

² Cod. 130 in marg. (cum scriptura ἐρησῇτε (sic), non, ut Holmes. oscitanter descripsit, ἐρωσῇτε). Ad priorem lectionem, quae Aquilae esse videtur, cf. Hex. ad Jerem. l. 24; ad posteriorem, Symmachi fortasse, cf. Hex. ad Prov. xxviii. 25. (In textu metobelus est in Arab. 1.)

- tur planta pedis.* Ο. οὐδὲ βῆμα ✕ ἔχουσ. 4
ποδός.³ Ἄλλος πάτημα ταρσοῦ ποδός.⁴
6. מְכַרְבֵּי מִנְהָמָה בְּכֶסֶף. Ο. ἀργυρίου βρώματα ἀγοράσατε παρ' αὐτῶν. Alia exempl. βρώματα ἀγοράσατε παρ' αὐτῶν.⁵ Ἄ. ἀργυρίου.⁶
7. נָדַע. *Animum advertit.* Ο. διάγνωθι. Σ. ἐννοήθητι.⁷
הַגְדִּיל. Ο. τὴν μεγάλην (Ἄλλος πολλήν⁸).
הָהָה. Ο. ἐκείνην. Ἄλλος ταύτην.⁹
8. מְכַרְבֵּי מִנְהָמָה בְּכֶסֶף. Ο. ὁδὸν ἔρημον (Ἄλλος ὁρους¹⁰).
9. מְכַרְבֵּי מִנְהָמָה. Ο. τὴν Ἀροήρ (Ἄλλος Ἀσθήρ¹¹).
12. יִישְׁרוּם. *Expulerunt eos.* Ο. ἀπόλεσαν (Ἄλλος ἐκληρονόμησαν¹²) αὐτούς.
13. מְכַרְבֵּי מִנְהָמָה. Ο. τὴν φάραγγα. Ἄλλος (τὸν) χεῖμαρρον.¹³
וְנִשְׁעַר מְכַרְבֵּי מִנְהָמָה. Ο. Vacat. ✕ καὶ παρήλθομεν τὴν φάραγγα Ζαρέδ.¹⁴
14. עָרְתָם. Ο. ἕως οὗ διέπεσε (Ἄ. ἐτελειώθη¹⁵).
מְכַרְבֵּי מִנְהָמָה. Ο. ἐκ ✕ μέσου 4 τῆς παρεμβολῆς.¹⁶
15. מְכַרְבֵּי מִנְהָמָה. Ο. ἐκ ✕ μέσου 4 τῆς παρεμβολῆς.¹⁷
16. מְכַרְבֵּי מִנְהָמָה. Ο. ἐκ μέσου (Ἄ. ἀπὸ ἐγκάτου¹⁸) τοῦ λαοῦ.
18. מְכַרְבֵּי מִנְהָמָה. Ο. τὴν Ἀροήρ. Ἄλλος τὴν γῆν Ἀσθήρ (s. Σηείρ).¹⁹
19. מְכַרְבֵּי מִנְהָמָה. Ο. καὶ προσάξετε ἐγγὺς (Ἄ. ἐγγίσσεις ἐναντίον²⁰) υἴων Ἀμμάν.
20. מְכַרְבֵּי מִנְהָמָה. Ο. Ζοχομμίν. Alia exempl. Ζομομείμ (-μὶμ, -μείν, -μίν).²¹
21. מְכַרְבֵּי מִנְהָמָה. Ο. ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ δυνατώτερον ὑμῶν (alia exempl. καὶ δυνατὸν²²). Ἄ. λαὸς μέγας καὶ πολλὸς καὶ ὑψηλός.²³
23. עַד-עֵזָה כְּפַתְרִים. *Usque ad Gazam, Chaphtoraei.* Ο. ἕως Γάζης, καὶ οἱ Καππάδοκες. Ἄ. (ἕως) Ἀζαχαφθωρείμ.²⁴
כְּפַתְרִים. Ο. ἐκ Καππαδοκίας (Ἄ. Χαφθάρ²⁵).
24. הָהָה. Ο. ἐνάρχου. Ἄ. ἀρξαι.²⁶
25. הָהָה. Ο. ἐνάρχου δοῦναι. Ἄλλος ἀρξομαι δοῦναι.²⁷
וְהָהָה. *Et commovebuntur.* Ο. καὶ ὠδίνas ἔξουσιν (Ἄλλος φρίξουσιν²⁸).
26. קְדָמוֹת. Ο. Κεδαμῶθ (s. Κεδμῶθ). Ἄ. Σ. Θ. Καδημῶθ.²⁹
27. הָהָה. Ο. πορεύσομαι. Ἄλλος παρελεύσομαι.³⁰
30. בֹּ. Ο. δι' αὐτοῦ. Ἄλλος διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ.³¹

³ Ad βῆμα Cod. 108 in marg.: ἔχουσ. Arab. 1: οὐδὲ βῆμα ✕ *graves* 4 ποδός; et sic sine aster. Arab. 2. Cf. Hex. ad Num. xx. 13. ⁴ Cod. VII in marg. manu 2da.

⁵ Sic Codd. X, 44, 54, 55, 58, alii, Arm. 1. ⁶ Cod. X.

⁷ Cod. 108 (cum *innuēth*). ⁸ Sic in marg. Codd. X, 85, 130 (cum πολλῶν); in textu autem Codd. 54, 75, 82. ⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Ald., Codd. III, VII (cum *ἐκείνην* in marg. manu 1ma), 15, 18, alii. ¹⁰ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Cod. 85. ¹¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹² Cod. 108 in marg. ¹³ Cod. X in marg. ¹⁴ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Codd. II (cum *Zarēr*), III (cum *Zarē*), X (om. παρήλθομεν), 16 (cum *Zadēr*), 28 (cum *Zarē*), alii. Cod. 106 in marg. manu recenti: καὶ διεπεράσαμεν τὴν φ. Ζαρέδ. ¹⁵ Cod. X.

¹⁶ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 44, 58, alii. ¹⁷ Sic Arab. 1, 2. Vox μέσου est in Ed. Rom., sed deest in Ald.,

Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, aliis. ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum *Σηείρ*). Posteriori lectionem in textu habent Codd. 44 (cum *Σιήρ Ἀροήρ*), 54 (cum *Σιείρ*), alii. ²⁰ Cod. X in marg. sine nom. Cf. ad Cap. iv. 6. ²¹ Sic Codd. III, X, 15, 28, 29, alii, Arab. 1, 2. Cf. Hex. ad Gen. xiv. 5. Ad *Ζοχομπεί* (sic) Cod. 130 in marg.: *δυνατόν*. ²² Sic Codd. X (in marg.), 15, 18, 44, alii, Arm. 1. ²³ Cod. 130 (cum καὶ μέγας pro μέγας καὶ). ²⁴ Cod. X. ²⁵ Idem. ²⁶ Idem. Minus probabiliter Montef. ad *הָהָה* (v. 25) lectionem refert. ²⁷ Cod. 130 in marg. Arab. 1, 2: *incipio dare*. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem. Scripturam Κεδμῶθ tuentur Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16 (ut videtur), 18, alii. ³⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. VII, XI, 19, 29, alii. ³¹ Sic in marg. Codd. X, 85, 130; in textu autem Cod. 30.

31. **וְהָיָה רֶשֶׁתְּ לֶחֶל**. *Incipe occura (occupare), ut possideas.* Ο'. [καὶ] ἔναρξαι ✕ κλήρῳ ✕ κληρονομήσαι.³²

33. **וְהָיָה לְיָדָיו**. Ο'. πρὸ προσώπου ἡμῶν. "Ἄλλος" εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν.³³

34. **וְהָיָה לְיָדָיו**. Ο'. καὶ ἐκρατήσαμεν ('Α. κατελαβόμεθα. Σ. ἐπορθήσαμεν³⁴).

וְהָיָה לְיָדָיו. Ο'. καὶ ἐξωλοθρεύσαμεν ('Α. ἀνεθεματίσαμεν³⁵).

וְהָיָה לְיָדָיו. Ο'. ζωγρίαν. 'Α. λείμμα.³⁶

35. **וְהָיָה לְיָדָיו**. Ο'. ἐπρονομεύσαμεν (alia exempl. add. *ἐαυτοῖς*³⁷).

וְהָיָה לְיָדָיו. Ο'. καὶ τὰ σκύλα ("Ἄλλος" λάφυρα³⁸).

וְהָיָה לְיָדָיו. Ο'. τῶν πολέων ἐλάβομεν (alia exempl. *ὧν* ἐλάβομεν³⁹).

36. **וְהָיָה לְיָדָיו**. *Altior fuerit quam nos.* Ο'. διέφυγεν ἡμᾶς. Σ. ὑπερίσχυεν (ἡμῶν).⁴⁰

37. **וְהָיָה לְיָדָיו**. *Omnem oram torrentis.* Ο'. πάντα τὰ συγκυροῦντα (Schol. *συνεγγίζοντα*⁴¹) χειμάρρου.

Cap. II. 6. ✕ μέτρω ⁴². 7. (÷) καὶ τὴν φοβερὰν (4).⁴³ 13. (✕) καὶ ἀπάρατε ⁴⁴. 19. ✕ εἰς

πόλεμον ⁴⁵. 25. ὑποκάτω ✕ παντὸς ✕ τοῦ οὐρανοῦ.⁴⁶ 31. ✕ βασιλέα 'Εσεβὼν τὸν Ἀμορραῖον ⁴⁷. 36. ἡ ✕ ἐστὶ ... τὴν ✕ οὐσαν ⁴⁸.

CAP. III.

3. **וְהָיָה לְיָדָיו**. Ο'. καὶ ἐπατάξαμεν ('Α. ἀνεθεματίσαμεν¹) αὐτόν.

וְהָיָה לְיָדָיו. Ο'. σπέρμα. 'Α. λείμμα.²

4. **וְהָיָה לְיָדָיו**. *Omnem tractum Argob.* Ο'. πάντα τὰ περίχωρα ('Α. Θ. πᾶν σχοίνισμα.³ Σ. (πᾶν) περιμέτρον⁴) Ἀργόβ.

וְהָיָה לְיָדָיו. Ο'. βασιλείας. "Ἄλλος" βασιλείας.⁵

5. **וְהָיָה לְיָדָיו**. Ο'. ὄχυραί. 'Α. διηρμέναι.⁶

וְהָיָה לְיָדָיו. *Raganorum.* Ο'. τῶν Φερεζαίων. Οἱ λοιποί: (τῶν) ἀτειχίστων.⁷

6. **וְהָיָה לְיָדָיו**. Ο'. ἐξωλοθρεύσαμεν (αὐτούς). 'Α. ἀνεθεματίσαμεν.⁸

7. **וְהָיָה לְיָדָיו**. Ο'. ἐπρονομεύσαμεν. 'Α. διηρπάσαμεν.⁹

8. **וְהָיָה לְיָדָיו**. Ο'. καὶ ἕως (alia exempl. add. *δρους*¹⁰) Ἀερμών.

9. **וְהָיָה לְיָדָיו**. Ο'. οἱ Φοίνικες ('Α. Σιδόνιοι¹¹)

³² Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 54, 71, Arm. 1.
³³ Sic in textu Codd. 71, 129, Arm. 1. Duplex lectio πρὸ πρ. ἡμῶν εἰς τὰς χ. ἡμῶν est in Comp., Codd. X, 15, 18, aliis.
³⁴ Cod. 108 (cum καταλαβ.). Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xxxiv. 22. xxxvii. 8. ³⁵ Cod. X. ³⁶ Idem. Cf. ad Cap. iii. 3. ³⁷ Sic Comp., Ald. (cum αὐτοῖς), Codd. III (ut Ald.), VII (cum *en αὐτοῖς* (sic) manu 1ma), 15, 18, alii.
³⁸ Cod. X in marg. ³⁹ Sic Cod. 128, Arab. 1, 2.
⁴⁰ Cod. 108. ⁴¹ Cod. 108 in marg. Photius Λέξ. Συναγ. p. 547: "συγκυροῦντα" διαφέροντα, συνεγγίζοντα. ⁴² Arab. 1, 2.
⁴³ Haec desunt in Cod. 58. ⁴⁴ "Subjiciunt signum hexaplae finale, sed sine signo initiali, Arab. 1, 2."—Holmes. Deest in Codd. III, 58. ⁴⁵ Arab. 1, 2.
⁴⁶ Idem. Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arm. 1.
⁴⁷ Haec desunt in Cod. 58. Arab. 1, 2 pingunt: ✕ βασιλ. 'Εσεβὼν τὸν ἄμ. ⁴⁸ Arab. 1, 2, qui pingunt: ✕ ἡ ἐστὶ —οὐσαν ⁴⁹. Cf. ad Cap. iii. 8.

CAP. III. ¹ Nobil., Cod. 57 (cum ἀπαθ.), et Cat. Niceph. p. 1433, invitis Regis tribus apud Montef., qui lectionem ad v. 6 recte retrahunt. ² Cod. X. Codd. 44, 74, alii,

in textu: κατάλειμμα. ³ Cod. 108. Ad περίχωρα Cod. X affert: 'Α. σχοίνισματα. ⁴ Euseb. in Onomastico, p. 56: Ἀργόβ, χώρα βασιλείας "Ὅγ ὑπὲρ τὸν Ἰορδάνην, ἣν ἔλαβον οἱ ἀπὸ φυλῆς Μανασσῆ... ἐρμηνεύει δὲ αὐτὴν ὁ Σύμμαχος περιμέτρον. Hinc Montef. notam hexaplaem condidit: 2. περιμέτρον. Ο'. Ἀργόβ; quem certatim erroris convinceunt Thieme in *Diss. de Puritate Symmachi*, p. 10; Fischerus *De Verss. GG.V.T.* p. 31; et Schleusner. in *Opusc. Crit.* p. 111. Cf. Hex. ad Zeph. ii. 6. ⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 19, 54, 76, alii. ⁶ Cod. X juxta Montefalconii collationem MS.: 'Α. ΔΙΗΡΜΕΣ (sic). Cf. Hex. ad Jesai. xxxvi. 1 (in Auctario). Jerem. vi. 27. ⁷ Cod. 108. Cod. X affert: 'Α. ἀτειχίστων. Codd. 54, 75, in textu: τῶν ἀτειχίστων τῶν Φερ. Cf. Hex. ad Jud. v. 11. 1 Reg. vi. 18. Zach. ii. 4, in quibus omnibus locis Symmachi est versio. ⁸ Cf. ad v. 3. ⁹ Cod. X. ¹⁰ Sic Comp. (cum 'Ερμών), Ald., Codd. VII, X (in marg.), 15, 29, alii. Ad χειμάρρου Cod. 85, 130, in marg. pingunt: δρους, quae res Montefalconio fraudi fuit. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* p. 123. ¹¹ Cod. X. Cod. 108: οἱ λοιποί.

- ἐπονομάζουσι (alia exempl. ἐπωνόμασαν¹³). Σ. Σιδόνιοι ὀνομάζουσι. Θ. Σιδόνιοι ἐκάλουν.¹³
10. הַמִּישׁוֹר. *Regionis planae*. Ο'. Μισώρ. 'Α. τῆς εὐθείας. Σ. τοῦ ὁμαλοῦ. Θ. τῆς ὑπτίας.¹⁴
11. כִּי רָק. Ο'. ὅτι πλὴν ("Ἄλλος" μόνος¹⁵). מִיְהִר הָרֶפְאִים. *E residuo Rephaim*. Ο'. ἀπὸ ⌘ λείμματος¹⁶ τῶν 'Ραφαῖν ("Ἄλλος" γιγάντων¹⁷).
13. הַיְהוּא יִפְרָא אֶרֶץ רָפְאִים. Ο'. ἐκείνην, γῆ 'Ραφαῖν λογισθήσεται ('Α. κληθήσεται¹⁸). "Ἄλλος" ἐκείνη κληθήσεται γῆ γιγάντων.¹⁹
14. אֶת-כָּל-חֻבֵּל. Ο'. πᾶσαν τὴν περιχώρον. (Σ.) πᾶν τὸ περίμετρον.²⁰ יְהִי מַחֲבִי. Ο'. καὶ Μαχαθί. Alia exempl. καὶ ὁ 'Ιαείρ (ἐπωνόμασεν).²¹ Οἱ λοιποὶ καὶ τοῦ Μαχαθί.²²
- תִּיֹת. *Vicos*. Ο'. Θανώθ (s. Ἀνώθ²³). 'Α. ἐπαύλεις.²⁴
17. מְכַנֶּרֶת. *A Chinnereth*. Ο'. Μαχαναρέθ. Alia exempl. ἀπὸ Μαχ.²⁵ "Ἄλλος" ἀπὸ Χενερέθ.²⁶ יֵצֵד יָם הַיַּרְבֵּה. Ο'. καὶ ἕως θαλάσσης ἀραβὰ ("Ἄλλος" τῆς πεδιάδος²⁷). מַשְׁפָּחָה. Ο'. Ἀσηδόθ. 'Α. κατάρχυσις.²⁸
17. מִשְׁפָּחָה. Ο'. τὴν Φασγά (alia exempl. φάραγγα²⁹).
18. אֶת-יְהוּדִים. *Armati*. Ο'. ἐνοπλισμένοι. 'Α. ἐξήρημένοι.³⁰
24. אֶת-מִשְׁפָּחָה. Ο'. τίς γάρ ἐστι θεός ('Α. Σ. Ισχυρός³¹). כִּבְיָשׁוֹ. Ο'. καθὰ ἐποίησας σύ. "Ἄλλος" κατὰ τὰ ἔργα σου.³²
26. וַיִּתְעַבֵּר. *Et iratus est*. Ο'. καὶ ὑπερεῖδε. 'Α. Θ. ὑπερέθετο.³³ רַב-לֵךְ. Ο'. ἱκανούσθω σοι. 'Α. πολὺ (σοι).³⁴ דְּבַר אֱלֹהִים. Ο'. λαλήσαι. "Ἄλλος" λαλήσαι πρὸς μέ.³⁵
27. מִשְׁפָּחָה. Ο'. τοῦ λελαφευμένον. 'Α. Φασγά. Σ. τῆς σκοπῆς.³⁶ וַיִּתְיַמֶּנָּה. Ο'. καὶ λίβα (Οἱ λοιποὶ νότον³⁷).
28. וַיִּמְצָא. *Et firma eum*. Ο'. καὶ παρακάλεσον ('Α. κραταίωσον³⁸) αὐτόν. יַעֲבֹר. Ο'. διαβήσεται. "Ἄλλος" προπορεύεται.³⁹
29. וַיִּנָּשֵׁב. Ο'. καὶ ἐνεκαθήμεθα ("Ἄλλος" ὥκησα-μεν⁴⁰).

Σιδόνιοι (sic). ¹³ Sic Codd. II (corr. ex ἐπ' ὀνόματος), 28, 30, alii (inter quos 85, cum ἐπονομάζουσιν in marg.). ¹⁴ Codd. 85, 130: Σ. Θ. Σιδόνιοι ὀνομάζουσι. Σιδόνιοι ἐκάλουν. ¹⁵ Cod. 108 affert: 'Α. τῆς εὐθείας. Σ. τοῦ ὁμαλοῦ τῆς ὑπτίας (sic). Cod. X: 'Α. τῆς εὐθείας. Cod. 130: Σ. τοῦ ὁμαλ (sic). Ad Sym. cf. Hex. ad Psal. xxv. 12. ¹⁶ Cod. 130 in textu: πλὴν μόνος (om. στί). Cf. Hex. ad Jesai. xxviii. 19. ¹⁷ Sic sine aster. (cum λήμματος) Cod. 58. Cf. Hex. ad Jos. xiii. 12. Jerem. lii. 15. Arab. 1, 2: ἀπὸ ⌘ omnibus τῶν 'Ρ. ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Cod. 130 (cum γιγάντων pro γῆ γ.). ²⁰ Idem in marg. sine nom. Cf. ad v. 4. ²¹ Sic Codd. III, VII, X, XI, 16 (cum ἰαήρ), 19, alii (inter quos 85 (cum ἰαήρ), 130). ²² Cod. X. Ad Ἀργύθ Cod. 85 in marg.: ἀργύθ μαχελ. Οἱ λοιποὶ καὶ τοῦ μαχελ (sic); cuius lectionis vestigia tantum exstant in Cod. 130: μαχ οἱ λο (sic). ²³ Sic Comp. (cum Ἀβδόθ), Ald. (idem), Codd. II (manu 1ma), III, VII (cum αἰδόθ), X, XI (cum Αἰδωθ), 15, alii, Arab. 1, 2. ²⁴ Cod. X. Hieron. De Locis Hebr. (Opp. T. III, p. 142): "Avoth Jair, quod interpre-

tatur ἐπαύλεις Ἰαείρ." ²⁵ Sic Ald., Codd. III, VII, X, 15, 28, alii, Arab. 1, 2. ²⁶ Sic in textu Comp., Codd. XI, 16, 19, alii, Arm. 1. ²⁷ Cod. 130 in marg. (ad kai ἡ Ἀραβία (sic) in initio v.): τῆς πεδιάδος τὰ οικητά (sic). Cf. ad Cap. i. 7. ²⁸ Cod. X. Nisi forte legendum καταχύσειε. ²⁹ Sic Comp., Codd. VII, X (in marg.), 19, 29, alii. ³⁰ Cod. X (cum ἐνοπλισμένοι in textu). Cf. ad Cap. xxv. 10. ³¹ Cod. 130 in marg. (cum Ισχυρά). ³² Duplex versio, καθὰ ἐπ. σὺ κατὰ τὰ ἔργα σου, est in Comp., Codd. X (om. σὺ), 19 (idem), 44 (idem), aliis. ³³ Codd. X, 130. Cod. 85: Θ. ὑπερέθετο. Cod. 108: Θ. Σ. ὑπερέθετο. ³⁴ Cod. X. ³⁵ Sic in textu Comp., Codd. 56, 58. ³⁶ Cod. 130: 'Α. Σ. φάσγα (sic) τῆς σκοπῆς (non, ut oscitanter descripsit Holmes, τῆς σκοτινῆς). Codd. X, 85: 'Α. φάσγα. Ad Sym. fortasse praetulerit aliquis τῆς κοπῆς, vocis Chaldaee נְשִׁיבָה, segmentum, ratione habita. ³⁷ Cod. 108. Sic in textu Codd. III, VII, X (cum λίβα in marg.), 16, 28, alii (inter quos 85, 130, uterque ut X). ³⁸ Cod. X. ³⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ⁴⁰ Sic in marg. Codd. 128, 130.

29. נִצְּרָה. Ο'. ἐν νάπη ('Α. Σ. φάραγγι⁴¹).

Cap. III. 2. ← πᾶσαν 4 τὴν γῆν.⁴² 8. οἱ 4 ἦσαν 4.⁴³ 13. ✕ καὶ τὸ κατὰλοιπον τοῦ Γαλαὰδ 4.⁴⁴ 20 (in priore loco). ← δ θεὸς ὑμῶν 4.⁴⁵ 24. ← καὶ τὴν δύνάμιν σου (4). ← καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλὸν (4).⁴⁶

CAP. IV.

2. וְלֹא תִנְדְּעוּ. Et non detrahes. Ο'. καὶ οὐκ ἀφελεῖτε ('Αλλος ἀπολείψετε¹).

3. בְּבַעַל פְּעוֹר. Ο'. τῶ (Οἱ λοιποὶ ἐπὶ τοῦ²) Βεελ-φεγώρ.

בְּקֶרֶב. Ο'. ἐξ ὑμῶν. Aliter: Ο'. Θ. ἐκ μέσου ὑμῶν. 'Α. ἀπὸ ἐγκάτων σου. Σ. ἐκ μέσου σου.³

4. הַדְּרִקִּים. Ο'. οἱ προσκείμενοι ('Α. κολλώμενοι⁴).

5. דִּקְיָה. Ο'. δικαίωματα. Σ. προστάγματα.⁵

בְּקֶרֶב הָאָרֶץ. Ο'. ἐν τῇ γῇ. 'Α. (ἐν) ἐγκάτῳ τῆς γῆς.⁶

6. וְנָבִין. Ο'. καὶ ἐπιστήμων ('Α. συνετός⁷).

7. וְאֶשְׁרֵלֹו אֱלֹהִים קְרִיבִים אֵלָיו. Ο'. ὅ ἐστιν αὐτῶ θεὸς ἐγγίζων αὐτοῖς. 'Αλλος ὥστε ἔχειν θεὸν προσεγγίζοντα (αὐτῶ).⁸

8. דִּקְיָה. Ο'. δικαίωματα. ('Α.) ἡκριβασμένα. 'Αλλος ἐντολαί.⁹

9. וְיִרְדּוּ. Ο'. ἀποστήτωσαν. 'Αλλος ἐκλείπέτωσαν.¹⁰

עֲתָרְיָה. Ο'. καὶ συμβιβάσεις (alia exempl. add. αὐτά¹¹). 'Αλλος γνωρίσεις.¹²

10. לִי-לְהִתְקַן. Ο'. ἐκκλησιάσων ('Αλλος συνάγαγε¹³) πρὸς μέ. 'Αλλος συνάθροισόν μοι.¹⁴

11. וְעַד-לֵב קַרְדִּיָּא. Ο'. ἕως ✕ καρδίας 4 τοῦ οὐρανῶ.¹⁵

נָעַן. Ο'. γνόφος. Οἱ λοιποὶ νεφέλη.¹⁶

לְעֶרְכָּה. Ο'. θύελλα. 'Α. (καὶ) ὁμίχλη.¹⁷

12. וְהִמּוֹתָהּ. Sed speciem. Ο'. καὶ ὁμοίωμα (Σ. μορφήν¹⁸).

14. דִּקְיָה. Ο'. δικαίωματα. ('Α.) ἡκριβασμούς.¹⁹

16. וְנִתְּשָׁה-אֶתְּ. Ne perdit agatis. Ο'. μὴ (alia exempl. μήποτε²⁰) ἀνομήσητε ('Αλλος διαφθείρητε²¹).

לְכָל-מִמְצֵאתָ. Speciem omnis simulacri. Ο'. ὁμοίωμα, πᾶσαν εἰκόνα. 'Α. . (παντὸς) εἰδῶλου.²²

17. תִּבְנִיתָ (bis). Imaginem. Ο'. ὁμοίωμα. 'Α. ὑπόδειγμα.²³

19. וְכֵן. Ο'. καὶ μὴ ✕ ποτε 4.²⁴

לְכָל-עַמָּה. Ο'. πάντα τὸν κόσμον. 'Α. (πᾶσαν) στρατιάν.²⁵

⁴¹ Codd. 128, 130.

⁴² Arab. 1, 2, qui mendose pingunt: ← omnem ✕ terram (sic).

⁴³ Idem (cum ← οἱ ἦσαν 4). ⁴⁴ Arab. 1, 2. Haec habentur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. 58, 128.

⁴⁵ Arab. 1. Desunt in Cod. 58.

⁴⁶ Arab. 1, 2, utrobique sine metobelo.

CAP. IV. ¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. Mox ad ἐντολαί.

λαμῶν in posteriore loco Cod. 58 in marg.: παραγγέλλω.

διδάσκω. ² Codd. X (cum ἐπὶ τῶ), 130. Sic in marg. sine nom. Cod. 85.

³ Codd. 85 (non, ut Montef., 'Α. ἀπὸ τῶν ἐγκ. σου), 130.

⁴ Codd. X, 108, 130 (cum προσκοι.).

⁵ Cod. 130. ⁶ Cod. X.

⁷ Idem (qui ad σοφὸς minus probabiliter refert).

⁸ Cod. 108 in marg.

⁹ Cod. 130 in marg.: ἐντολαί. ἡκριβασμένα (sic) ἐντολαί.

Codd. X, 85, in marg.: ἐντολαί. ¹⁰ Cod. 58 in marg.

¹¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹² Cod. X in marg.

¹³ Cod. 58 in marg. ¹⁴ Cod. 130 in marg.

¹⁵ Sic Cod. IV (cum ✕ dias in initio folii), Arab. 1. ¹⁶ Ad

γνόφος Codd. 85, 130: 'Α ('Α. om. 130). ὁμίχλη. Οἱ λοιποὶ

νεφέλη. Ad θύελλα Cod. X, teste Holmes.: Οἱ ὁ [δ]. νεφέλη.

Denique ad σκότος Cod. 58 in marg.: ὁμίχλη (sic). νεφέλη.

¹⁷ Vid. not. praeced. Praeterea ad γνόφος Cod. X in marg.,

teste Holmes.: ομιχλη. Vox ponitur pro לְעֶרְכָּה in Hex. ad

Psal. xvi. 2 (in Auctario), ubi Symmacho tribuitur. Cf.

etiam Hex. ad Psal. lxi. 12, 13. ¹⁸ Cod. X, teste

Holmes. in Appendice. Sic in marg. sine nom. Codd. 58,

85, 130; in textu autem Cod. 75. ¹⁹ Cod. 130 in marg.

sine nom. ²⁰ Sic Comp., Codd. 44, 53, 56, 58, alii.

Cf. ad v. 19. ²¹ Sic in marg. Codd. X, 130 (cum δια-

φθαίρη). Cf. Hex. ad Ezech. xvi. 47. ²² Cod. X.

²³ Codd. X (in posteriore loco), 108 (cum -ματα). ²⁴ Sic

Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Ald., Codd. 15,

18, 44, alii. ²⁵ Cod. X. Cod. 108 in marg.: πᾶσαν

στρατιάν (sic).

19. וְנִדְחָתָּ. *Et seductus fueris.* Ο'. πλανηθείς. 'Α. (καὶ) ἐξωσθήσῃς.³⁰

וְעִבְדָּתָּ. Ο'. καὶ λατρεύσης ('Αλλος δουλεύσης²⁷) αὐτοῖς.

וְשָׂרָה לְךָ הָאֱלֹהִים יְהוָה קִלְכָּךְ הָעַמִּים. תַּחַת כְּלֵה־שָׂמִים. Ο'. ἂ ἀπένειμε ('Α. ἐμέρισεν.²⁸ "Αλλος ἀπεκλήρωσεν²⁹) κύριος ὁ θεός σου αὐτὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι — τοῖς³⁰ ὑποκάτω ἄπαντός³¹ τοῦ οὐρανοῦ. 'Α. Θ... πᾶσι τοῖς λαοῖς ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ.³² Σ. ἅτινα διεκόσμησεν κύριος ὁ θεός σου εἰς τοὺς λαοὺς ὑπὸ ὅλον τὸν οὐρανόν.³³

20. לָעַם נִחְלָה. Ο'. λαὸν ἑγκληρον ('Α. κληροδοσίας³⁴).

21. אֶל־הָאָרֶץ הַשְּׁבִיבָה. Ο'. εἰς τὴν γῆν ἄγαθὴν³⁵.

22. הַשְּׂמָרוֹ. Ο'. προσέχετε. 'Α. φυλάσσεσθε.³⁶

אֶת־בְּרִית. Ο'. τὴν διαθήκην. "Αλλος (τῆς) συνθήκης.³⁷

לָכֵן. Ο'. ὑμῖν ἑαυτοῖς. Alia exempl. ὑμῖν ἄντοις³⁸.

24. אִשׁ אֲנִלָּה. Ο'. πῦρ καταναλίσκον ('Α. κατεσθίον³⁹).

25. וְיִשְׁכַּחְתֶּם. *Et inveterati fueritis.* Ο'. καὶ χρονίσγητε ('Α. Σ. Θ. παλαιωθήτε⁴⁰).

26. תִּהְיוּ כְּחֶרֶב. Ο'. ἀπολείσθε ἄταχύ⁴¹.

27. וְיִרְפֶּיךָ. Ο'. καὶ διασπερεῖ ('Α. σκορπίσει⁴²).

28. וְלֹא יִשְׁמַעְנָה. Ο'. οὔτε (potior scriptura οὐδὲ) μὴ ἀκούσωσιν. Alia exempl. οὐδὲ μὴ λαλήσωσιν, οὐδὲ μὴ ἀκούσωσιν.⁴³

32. כְּמִוְהָר. Ο'. τοιοῦτο. Οἱ λοιποὶ ὅμοιον αὐτῷ.⁴⁴

34. מִקְרָב. Ο'. ἐκ μέσου. 'Α. (ἐξ) ἐγκάτου.⁴⁵

נִשְׁתַּחֲוֶי. Ο'. ὑψηλῶ. 'Α. ἐκτεταμένῳ.⁴⁶

וּבִמְרוֹתָיִם. *Et terriculis.* Ο'. καὶ ἐν ὀράμασι ('Α. φοβήμασι⁴⁷).

36. וְלִבְךָ־תִּשְׁמָע. Ο'. ἀκουστὴ ἐγένετο ἡ φωνὴ αὐτοῦ. Alia exempl. ἀκουστήν σοι ἐποίησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ.⁴⁸

39. וְיָדַעְתָּ. Ο'. καὶ γνώσῃ ('Αλλος γνώσεσθε⁴⁹).

וְהִשְׁבַּת. *Et revoca.* Ο'. καὶ ἐπιστραφήσῃ ('Αλλος ἐπιστραφήσεσθε⁵⁰).

43. בְּאֶרֶץ הַמִּיִּשָּׁר. Ο'. ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ ('Α. εὐθείᾳ⁵¹).

45. דָּבָר. Ο'. ἐλάλησε. "Αλλος ἐνετείλατο.⁵²

46. מִוֶּלֶד. Ο'. ἐγγύς. 'Α. ἐναντίον.⁵³

³⁰ Cod. X. ³⁷ Idem in marg. ³² Sic in marg. sine nom. Cod. 73; in textu autem Cod. 57. Aquilae autem tribuimus, auctore Cod. 108, qui corrupte affert: 'Α. ἐμέτρισε. Cf. ad Cap. xxix. 26. "Unus e Regis, ἂ διεμέρισε, sine interpretis nomine."—Montef.

²⁰ Cod. 106 in marg. manu 2da. ³⁰ Sic Cod. IV. Articululus deest in Cod. 58. ³¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 44, 74, 76, 106. ³² Codd. X, 85 (cum κάτω pro ὑποκάτω), 130 (non, ut Montef. e Cod. 85 male exscripsit: 'Α. Θ. ἅτινα διεκόσμησε κ. ὁ θ. σου πᾶσι κ. τ. ἑ.). Cod. 73 et Cat. Niceph. p. 1440: 'Α. πᾶσι τοῖς λαοῖς κ. τ. ἑ. Cod. 57: 'Α. τοῖς λαοῖς. ³³ Codd. 85, 130. Minus probabiliter Cod. VII in marg. manu 1ma: ἄκ. ἅτινα διεκόσμησεν (sic); necnon Cod. 108 ad καμίνω (v. 20): Θ. ἅτινα διεκόσμησε κύριος κ. τ. ἑ. Theodoretus autem in Quaest. I ad Deuteron. (Opp. T. I, p. 260): οὕτω γὰρ καὶ οἱ λοιποὶ ἡρμήνευσαν: ἅτινα διεκόσμησεν ὁ θεός σου εἰς τοὺς λ. ὑπ' ὅλον τὸν οὐρανόν. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* p. 123. ³⁴ Cod. X. Cf. Hex. ad Num. xvi. 13. Psal. lxxvii. 10. ³⁵ Sic Cod. IV (cum aster. ex corr.), Arab. 2, et sine aster. Comp., Codd. 15, 44, alii. ³⁶ Cod. X. Sic in marg.

sine nom. Codd. 108 (cum —ξεσθε), 130. ³⁷ Cod. 130 in marg. ³⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii. Vox deest in Cod. 58, Arab. 1 (qui insuper pingit ✕ ὑμῖν 4), 2, Arm. 1. ³⁹ Cod. X (cum κατεσθίων). ⁴⁰ Cod. 130. ⁴¹ Sic Cod. IV (cum — ante corr.), Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. 55, 56, 58, 108 (in marg.), Arab. 2. ⁴² Cod. X. ⁴³ Sic Codd. 18, 130 (cum οὐδὲ μὴ λαλήσουσιν in marg.). Ad ἀκούσωσιν Cod. X in marg.: λαλήσωσιν. Ad φάγωσιν Cod. 85 in marg.: λαλήσωσιν. ⁴⁴ Cod. 108, qui ad κατά τὸ ῥῆμα lectionem refert. Sed cf. Hex. ad Jud. viii. 18. Jerem. xlix. 19. ⁴⁵ Cod. X. ⁴⁶ Idem. Cf. ad Cap. vii. 19. ⁴⁷ Codd. X, 108. ⁴⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos Codd. 58, 85, 130, omnes cum altera lectione in marg.). ⁴⁹ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Cod. X. ⁵⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Cod. X. ⁵¹ Cod. 108. Cf. ad Cap. iii. 10. ⁵² Sic in marg. Cod. X; in textu autem Comp., Codd. VII, 16, 28, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἐλάλησε in marg.). ⁵³ Cod. 108. Cf. ad Cap. ii. 19.

47. **בָּעָרָה**. Ο. πέραν. "Αλλος ἐν τῷ πέραν.⁵⁴
 48. **וְעַל־הָרִי**. Ο. καὶ ἐπὶ ("Αλλος" ἔως⁵⁵) τοῦ ὄρους.
 49. **וְכָל־הָעָרָה**. Ο. πᾶσαν τὴν ἀραβά (Σ. τὴν πεδιάδα⁵⁶).
וְעַל־הָרִי. Ο. Vacat. ✕ καὶ ἔως τῆς θαλάσσης τῆς ἀραβά.⁵⁷ "Αλλος" καὶ ἔως θαλάσσης τῶν δυσμῶν ἡλίου.⁵⁸ Σ. (καὶ ἔως τῆς θαλάσσης) τῆς ἀοικήτου.⁵⁹

Cap. IV. 1. (←) σήμερον (4).⁶⁰ 2. ← σήμερον (4).⁶¹
 3 (in priore loco). (←) ὁ θεὸς ἡμῶν (4).⁶² 6. ← πάντων.⁶³ 9. ← πάντας (4).⁶⁴ 10. ← τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας.⁶⁵ 15. ✕ πᾶν ὁμοίωμα.⁶⁶ — ἐν τῷ ὄρει.⁶⁷ 18. — ὁ ἔρπει.⁶⁸ ὅσα — ἐστίν.⁶⁹ 19. — καὶ ὅλα πάντα.⁷⁰ 20. κύριος — ὁ θεός.⁷¹ 21. ἦν κύριος ὁ θεός ✕ σου.⁷² 22. — τοῦτον.⁷³ 25. υἱῶν — σου.⁷⁴ 27 (in priore loco). (←) πᾶσι.⁷⁵ 33. ← ὧντος.⁷⁶ 35. (←) ὁ θεός σου (4).⁷⁷ 37. (←) ὑμᾶς.⁷⁸ 39. ← ὁ θεός σου.⁷⁹ ← πλὴν αὐτοῦ.⁸⁰ 45. τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ← ἐν τῇ ἐρήμῳ.⁸¹ 49. (←) ἡλίου.⁸²

CAP. V.

5. **וְכָל־יְהוָה**. Ο. καὶ ✕ ἀναμέσον ὧν.¹
 6. **וְהָיָה־וְשָׁרָה**. Ο. ὁ ἐξαγαγὼν σε. Alia exempl. ὅστις ἐξήγαγόν (s. ἐξήγαγέ) σε.²
 7. **עַל־פְּנֵי**. Praeter me. Ο. πρὸ προσώπου μου. Alia exempl. πλὴν ἐμοῦ.³
 8. **לְפָנֶיךָ**. Ο. εἰδωλον. "Αλλος" γλυπτὸν.⁴
 9. **וְלֹא־תַעֲבֹד**. Ο. οὐδὲ μὴ λατρεύσης ('Α. (καὶ οὐ) δουλεύσεις⁵) αὐτοῖς.
פְּנֵי. Ο. ἀποδιδούς. 'Α. Θ. ἐπισκεπτόμενος.⁶
 11. **לְפָנֶיךָ**. Ο. ἐπὶ ματαίῳ. 'Α. εἰς εἰκῇ.⁷
וְנִקְיָה. Ο. καθάριση. 'Α. ἀθώωση.⁸
 12. **וְשָׁרָה**. Ο. φύλαξαι. "Αλλος" μνήσθητι.⁹
 13. **וְתַעֲבֹד**. Ο. ἐργᾶ. 'Α. δουλεύσεις.¹⁰
 14. **וְהָיָה־וְשָׁרָה**. Ο. καὶ τὸ ὑποζυγίον ('Α. ὄνος¹¹) σου.
וְהָיָה־וְשָׁרָה. Ο. ὁ παροικῶν ἐν σοί. "Αλλος" ὁ ἐν ταῖς πύλαις σου.¹² "Αλλος" ὁ ἐν τῶν πυλῶν σου.¹³

⁵⁴ Sic in textu Cod. X. ⁵⁵ Sic in textu Codd. 44, 74, alii, Arm. 1. ⁵⁶ Cod. 108 in marg. (ad ἐπὶ τὸ ὄρος (sic) v. 48): Σ. τὴν πεδιάδα τῆς ἀοικήτου. Cod. 130 in marg. (ad πᾶσαν τὴν ἀραβά): πεδιάδα τῆς ἀοικήτου. ⁵⁷ Sic Arab. 1 (om. kai), et sine aster. Codd. 28, 58 (om. kai), 85, Arab. 2 (om. kai), Arm. 1 (idem). ⁵⁸ Sic in textu Codd. 44, 74, 76, 106, 134. Est Theodotionis, ut videtur. ⁵⁹ Vid. not. 56. ⁶⁰ Vox deest in Cod. 58. ⁶¹ Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58, Arm. 1. ⁶² Deest in Cod. 58, Arm. 1. ⁶³ Arab. 1. ⁶⁴ Idem, absente metabelo. Deest in Cod. 58. ⁶⁵ Idem. Desunt in Cod. 58. ⁶⁶ Cod. IV, Arab. 1. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 18, 19, 44, alii. ⁶⁷ Cod. IV. Deest in Cod. 58. ⁶⁸ Cod. IV, Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58 (cum τὸ ἐπὶ). ⁶⁹ Cod. IV (notis a correctore suppletis), Arab. 1, 2. Haec, ὅσα ἐστίν, desunt in Cod. 58. ⁷⁰ Cod. IV. ⁷¹ Idem (cum notis ex corr.). Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, alii, Arab. 1, 2. ⁷² Idem (cum notis ex corr.). Pronomen legitur in Ed. Rom., sed abest a Comp., Ald., Codd. III, XI, 16, 18, alii. ⁷³ Cod. IV (cum obelo ex corr.), Arab. 1, 2. Deest in Comp., Codd. II (in textu), 19, 44, alii, Arm. 1. ⁷⁴ Cod. IV. ⁷⁵ Arab. 1 (cum metabelo tantum). Lacuna est in Cod. IV. ⁷⁶ Arab. 1, 2. ⁷⁷ Deest in Cod. 58, Arm. 1. ⁷⁸ Arab. 1:

✕ videlicet vos. Deest in Cod. 58. ⁷⁹ Arab. 1. Deest in Cod. 58. ⁸⁰ Arab. 1, 2. ⁸¹ Arab. 1 (cum metabelo tantum), 2. Verba ἐν τῇ ἐρήμῳ desunt in Ed. Rom., sed habentur in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, alii. ⁸² Deest in Cod. 28, 58, 85, Arm. 1. CAP. V. ¹ Sic Arab. 1 (cum ✕ ἀναμέσον bis?), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X (cum ἀναμέσον in marg.), 15, 16, 18, alii. ² Prior lectio est in Codd. III, VII, X, 15, 44, alii; posterior in Codd. XI, 16, 28, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς in marg.). Cf. Hex. ad Exod. xx. 2. ³ Sic Comp., Codd. III, VII, X (in marg.), 16, 18, 19, alii. ⁴ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum εἰδωλον in marg.), Arm. 1. Cf. Hex. ad Exod. xx. 4. ⁵ Cod. 108: 'Α. δουλεύσεις. Pro οὐδὲ μὴ Codd. 85, 130, in marg.: καὶ οὐ; et sic in textu Codd. III, X (cum οὐδὲ μὴ in marg.), 71, 82, 129. ⁶ Cod. 108. ⁷ Codd. X, 85 (in marg. sine nom.), 130. Cod. VII in marg. manu 1ma: 'Ακ. εἰκῇ. ⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Exod. xx. 7. ⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. X (cum μνήσθητι φύλαξαι), 82. ¹⁰ Cod. X. ¹¹ Idem. ¹² Sic in textu Codd. 15, 44, 55, alii. ¹³ Sic in marg. Codd. 64, 85, 130; in textu autem Ald., Codd. X (cum ὁ παρ. ἐν σοὶ in marg.), XI, 58, 83, 129.

16. כָּבֵד. O'. τίμα. 'A. δόξασον.¹⁴

לִמְעַן יֵאָרְיוּ יָמֶיךָ. O'. ἵνα μακροχρόνιος γένῃ
("Ἄλλος μακροχρόνιος ᾗτε").

21 (Hebr. 18). וְכָל אֲשֶׁר לְרַעְיָךְ. O'. οὐτε πάντα
ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί. (X) καὶ ἔσται ἐν
εἰσαγωγῇ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν Χανα-
ναίων, ἣν σὺ εἰσελεύσῃ ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν, καὶ
στήσεις 'σεαυτῷ λίθους μεγάλους, καὶ κονιάσεις αὐτοὺς
κονία' καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων πάντας τοὺς λόγους
τοῦ νόμου τούτου. καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβίητε τὸν Ἰορ-
δάνην, στήσετε τοὺς λίθους τούτους, οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαι
σοι σήμερον, ἐν ᾗρει Γαριζίμ. καὶ οικοδομήσεις ἐκεῖ
θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου, θυσιαστήριον ἐκ λίθων·
οὐκ ἐπιβαλεῖς ἐπ' αὐτοὺς σίδηρον. λίθους δλοκληρούς
(עֲבָדִים) οικοδομήσεις, θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ
θεῷ σου· καὶ ἀνοίσεις ἐπ' αὐτὸ ὀλοκαυτώματα (עֲבָ-
דִּים male pro עֲבָדִים) κυρίῳ τῷ θεῷ σου,
καὶ θύσεις θυσίαν εἰρηνικὴν (עֲבָדִים)· καὶ φαγῇ ἐκεῖ,
καὶ εὐφρανθήσῃ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου. τὸ ὕψος
ἐκεῖνο πέραν τοῦ Ἰορδάνου ὀπίσω ὁδοῦ δυσμῶν ἡλίου ἐν
γῇ Χαναάν, τὸ κατοικοῦν ἐπὶ δυσμῶν ἐχόμενον τοῦ Γολ-
ζούλ, πλησίον τῆς θρυῖς τῆς ὑψηλῆς, ἐχόμενον τοῦ
Συχεύμ (4).¹⁶

23 (20). כָּל-רֹאשִׁי. O'. πάντες οἱ ἡγούμενοι ('A. κεφαλαί¹⁷).

וְקִנְיָתְךָ. O'. καὶ ἡ γερουσία ('A. οἱ πρεσβύ-
τεροι¹⁸) ὑμῶν.

24 (21). וְגָדְלוֹ. O'. Vacat. X καὶ τὴν μεγα-
λασύνην αὐτοῦ¹⁹.

26 (23). כָּל-בָּשָׂר. O'. X πᾶσα 4 σὰρξ.²⁰ 'A.
(πάν) κρέας.²¹

28 (25). הַטִּיבוּ. O'. ὁρθῶς. 'A. Θ. ἡγάθυναν.²²

29 (26). תַּת-כָּל-מִצְוֹתַי. O'. X πάσας 4 τὰς ἐν-
τολάς μου.²³

30 (27). לְאֶהֱלֶיךָ. O'. εἰς τοὺς οἴκους (Σ. τὰς)
σκηνας²⁴) ὑμῶν.

31 (28). פֹּה. O'. αὐτοῦ. 'A. ἐνταῦθα.²⁵

וְתַת-כָּל-הַמִּצְוֹת. O'. X πάσας 4 τὰς ἐντολάς.²⁶

32 (29). לֹא תִקְרָו. O'. οὐκ ἐκκλινεῖτε (alia ex-
empl. ἐκκλινεῖς²⁷). 'A. (οὐκ ἀπο)στήσεσθε.²⁸

33 (30). לִמְעַן תִּהְיוּ וְיִשׁוּב לָכֶם. O'. ὅπως κατα-
παύσῃ σε, καὶ εὖ σοι ᾗ. Οἱ λοιποὶ ἵνα ζῇτε,
καὶ ἀγαθὸν ὑμῖν.²⁹

וְהִתְאַרְכְּתָם יָמֵם. O'. καὶ μακροημερεύσητε.
'Ἄλλος· καὶ μακροήμεροι ἔσεσθε.³⁰

Cap. V. 6. 4 εἰμι 4.³¹ 14. (4) ἐν αὐτῇ (4).³²

15. (4) καὶ ἀγιάζειν αὐτήν (4).³³ 21. 4 οὐτε παν-
τὸς κτήνους αὐτοῦ 4.³⁴ 22. 4 θύελλα 4.³⁵

CAP. VI.

5. בְּכָל-לֵבְךָ. O'. ἐξ ὅλης τῆς διάνοιας ("Ἄλλος·
καρδίας¹) σου.

¹⁴ Cod. X (cum δόξαζε). Cf. Sirac. iii. 6. vii. 27.
¹⁵ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Codd. II, 54, 75 (cum -νισται). ¹⁶ In Codice Syro-hexaplati Masiano ad calcem Deuteronomii leguntur Syriaca quaedam iis simillima, quae Ceriani edidit ad Exod. xx. 17; quaeque ad hunc locum pertinere testantur tum ipse textus Hebraeo-Sam. ad Deut. v. 21, tum annotatio iis subjecta, qua significat scriba ea in exemplari Samaritano haberi velut supplementum decem verborum (h. e. Decalogi) Deuteronomii. Pauculas autem duorum supplementorum varietates (si excipias עֲבָדִים pro עֲבָדִים prope initium) diligenter notavit Ceriani ad locum Exodi, ubi pro ἐπιβαλεῖς ἐπ' αὐτοὺς, ut utrobique Syrum exemplar, a nobis ἐπιβαλεῖς ἐπ' αὐτὸ incaute editum. ¹⁷ Cod. X. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. 28, 58, 85 (in marg.), 106, 108 (in marg.), 134, Arab. 2, Arm. 1. Cf. Hex. ad Exod. xx. 19. ²⁰ Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. 58,

108 (cum πᾶσα in marg.), Arab. 2. ²¹ Cod. X. ²² Cod. 108. ²³ Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. 58, 74, 76, 82, 106, 134, Arab. 2. ²⁴ Cod. 108. ²⁵ Cod. X. ²⁶ Sic Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. 44, 74, 76, 106, 134, Arab. 2. Ald., Cod. 83: τὰς ἐντολάς πάσας. ²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii. ²⁸ Cod. X, exscribente Holmes: 'A. στήσεσθαι (sic); mutilo, ut videtur, pro ἀποστήσεσθαι (cf. ad Cap. ix. 12) vel ἱκοτήσεσθαι. ²⁹ Cod. 108. ³⁰ Sic in marg. Codd. X (cum μακροήμεροι ᾗτε in textu), 85; in textu autem Codd. 19, 54, 75, 108, 118, Arm. 1. ³¹ Arab. 1, 2 (uterque cum X pro 4). Deest in Codd. II (manu 1ma), 58. ³² Deest in Cod. 58. ³³ Idem. ³⁴ Arab. 1, 2 (qui pingunt: οὐτε παντὸς 4 κτήνους αὐτοῦ, οὐτε 4). Haec, οὐτε π. κτ. αὐτοῦ, desunt in Cod. 58. ³⁵ Arab. 1, 2: 4 et procella 4.

CAP. VI. ¹ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, VII, X (cum διανοίας in marg.), XI, 15, 16, 19, alii (inter quos

5. וּבְכָל-מִלְחָמָה. O'. και ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς ('Αλλος' ισχύος³) σου.

7. וְיִצְוָה. Et acies (infiges) ea. O'. και προβιάσεις ('Α. δευτερώσεις³) αὐτά.

וְיָשָׁב וְיָשָׁב וְיָשָׁב וְיָשָׁב וְיָשָׁב. O'. καθήμενος ἐν οἴκῳ, και πορευόμενος ἐν ὁδῷ, και κοιταζόμενος, και διανιστάμενος. "Αλλος" ἐν τῷ καθῆσθαι σε ἐν οἰκίᾳ σου, και ἐν τῷ πορευέσθαι σε ἐν ὁδῷ, και ἐν τῷ καθεύδειν σε, και ἐν τῷ ἀνίστασθαι σε.⁴

8. וְיָשָׁב. O'. και ἀφάψεις ('Α. συνδήσεις⁵) αὐτά.

תַּשְׁבֵּט. In frontalīa. O'. ἀσάλειτον. Alia exempl. ἀσάλευτα.⁶ 'Α. (eis) νακτά. Σ. διεσταλμένα.⁷ "Αλλος" σαλευτόν.⁸

12. הָיָה. O'. πρόσεχε ('Α. φύλαξαι⁹) σε-αυτῷ.

וְיָשָׁב. O'. μὴ ἐπιλάβῃ. Alia exempl. μὴ πλατυνθῇ ἢ καρδία σου, και ἐπιλάβῃ.¹⁰

15. לֵא. O'. ὁ θεός (potior scriptura θεός). Οἱ λοιποὶ ισχυρός.¹¹

יָשָׁב. O'. μὴ ✕ ποτε¹²

17. וְיָשָׁב. O'. και τὰ δικαιώματα ('Α. ἀκριβάσματα. Σ. προστάγματα¹³).

18. וְיָשָׁב וְיָשָׁב. O'. τὸ ἀρεστὸν και τὸ καλόν. "Αλλος" τὸ εὐθές (και) τὸ ἀγαθόν.¹⁴

22. וְיָשָׁב. O'. και ἐν (✕) ὅλῳ (Δ) τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.¹⁵

24. הָיָה וְיָשָׁב וְיָשָׁב. O'. πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα. Alia exempl. πάσας τὰς ἐντολάς και τὰ κρίματα.¹⁶

וְיָשָׁב. O'. ἵνα εὖ ᾗ ἡμῖν. "Αλλος" ἵνα πολυήμεροι ᾖμεν.¹⁷

Cap. VI. 1. ✕ οὕτως¹⁸ 2. ✕ σήμερον¹⁹ 3. ✕ δοῦναι (Δ).²⁰ ✕ και ταῦτα—ἐκ γῆς Αἰγύπτου (Δ).²¹ 4. ✕ ἐστι.²² 6. ✕ και ἐν τῇ ψυχῇ σου²³ 12. ✕ τοῦ θεοῦ σου²⁴ 13. ✕ και πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ.²⁵ 18. ✕ τοῦ θεοῦ σου²⁶ 19. ✕ κύριος²⁷ 21. ✕ και ἐν βραχίονι ἐψηλῷ²⁸ 23. (✕) ταύτην (Δ).²⁹ ✕ δοῦναι³⁰

CAP. VII.

1. וְיָשָׁב וְיָשָׁב וְיָשָׁב. O'. ἐὰν δὲ εἰσάγῃ

85, 108, uterque ut X), Arab. 1, 2. ² Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. 55, 75. ³ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85; in textu autem Cod. 54.

⁴ Sic in marg. Codd. X (qui asteriscis notat), 85. "Videatur esse Aquilae, qui Hebraica κατὰ πόδα sequitur."—Montef. ⁵ Codd. X, 108. Cf. ad Prov. iii. 3. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X, XI, 15, 18, alii. ⁷ Cod. 85. Cod. X affert: 'Α. ΗΑΚΤΑ. Cod. 108: Σ. διεσταλμένα. Ad νακτά (non ἀνακτα, ut e Cod. 85 oscitanter exscripsit Montef.) cf. nos in Hex. ad Exod. xiii. 16. Symmachii autem διεσταλμένα, sive distincta, sive diducta, sive inijuncta, quae ratione de frontalibus Judaeorum commodè dici possit non habemus dicere. ⁸ Cod. 85: Σ. διεσταλμένα και ἔστα σαλευτόν πρὸ ὀφθαλμῶν και γράφεις. Posteriora ad aliam sive lectionem sive versionem pertinere videntur (coll. Hex. ad Exod. l. c., nott. 16 et 18), quae Philoni quoque (Opp. T. II, p. 358) familiaris fuisse videtur, locum nostrum sic alludenti: Τὰ δίκαια, φησὶν ὁ νόμος, ἐντιθέναι δεῖ τῇ καρδίᾳ, και ἐξάπτειν εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς, και εἶναι σεούμενα πρὸ ὀφθαλμῶν... Σάλον δὲ ἔχεται ταῦτα κινούμενον (fort. κινούμενα), φησὶν... ἵνα τῇ κινήσει τὴν ὕψιν ἐκκαλῇ πρὸς ἀρετὴν ὄντων. ⁹ Cod. X. ¹⁰ Sic Ald., Codd. III, VII,

X, XI, 15, 18, alii (inter quos 85, testante Montef., sed repugnante Holmesii amanuensi). ¹¹ Cod. 108, qui ad ζῆλωτος male refert. ¹² Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 58, 59, 74, alii. ¹³ Cod. X. Nobil. affert: 'Α. ἀκριβάσματα, et sic in marg. sine nom. Cod. 85. Mox ad μαρτύρια (v. 20) Cod. 85 in marg.: ἀκριβάσματα προστάγματα (sic). ¹⁴ Cod. 108 in marg.: τὸ εὐθές. τὸ ἀγαθόν (sic). ¹⁵ Sic sine aster. Codd. 58, 76, 106, 134, Arab. 1, 2. ¹⁶ Sic (sine ταῦτα in fine) Codd. III, VII, X, 16, 28, alii (inter quos 85, cum πάντα τὰ δ. ταῦτα in marg.). ¹⁷ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. III, 55, 58, 82, 129. ¹⁸ Arab. 1. ¹⁹ Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58. ²⁰ Idem (sine metobelo). ²¹ Idem (cum ✕ και ταῦτα Δ κ. τ. ε.). Haec omnia ad sunt in Codd. 44, 58. ²² Arab. 1, 2. Desunt in Comp., Codd. 19, 58, 108, 118. ²³ Idem. Desunt in Cod. 58. ²⁴ Idem, reprobante eodem. ²⁵ Idem. ²⁶ Idem. Vox habetur in Ed. Rom., sed deest in Codd. III, VII, X, 18 (ante corr.), 53, 56, 82, 129, Arm. 1. ²⁷ Idem. ²⁸ Deest in Cod. 58. ²⁹ Arab. 1, 2. Deest in Comp., Ald., Codd. III, 15, 16 (ante corr.), alii.

(alia exempl. καὶ ἔσται ὅταν εἰσαγάγῃ¹) σε κύριος ὁ θεός σου. Alia exempl. καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν σε κύριον τὸν θεόν σου.²

1. רבים. O'. μεγάλη. Alia exempl. πολλά; alia, μεγάλη καὶ πολλά.³

רבים (in posteriore loco). O'. πολλά. Alia exempl. μεγάλη; alia, μεγάλη καὶ πολλά.⁴

העצומים. O'. καὶ ισχυρότερα ὑμῶν. 'A. (καὶ) ὁστώνα (ἀπὸ) σου.⁵

2. לפניה. O'. εἰς τὰς χεῖράς σου. "Αλλος ἐν χερσὶν σου.⁶

החרים. O'. ἀφανισμῷ ἀφανίσεις (Οἱ λοιποὶ ἀναθεματίσεις⁷).

וְלֹא תִחַן. O'. οὐδὲ μὴ ἐλεήσητε (alia exempl. ἐλεήσης⁸) αὐτούς. 'A. δωρήσῃ (αὐτοῖς).⁹

5. מְבַחֲחֵיהֶם. O'. τοὺς βωμοὺς ('A. τὰ θυσιαστήρια¹⁰) αὐτῶν.

7. השק. Adhaesit vobis. O'. προεἰλετο... ὑμᾶς. 'A. προσεκολλήθη... (ὕμιν, s. ἐν ὑμῖν).¹¹

8. ביד הוקה. O'. ἐν χειρὶ κραταίᾳ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ.¹²

9. וידע. O'. καὶ γνώσῃ ("Αλλος γνώσεσθε¹³).

האל. O'. θεὸς πιστός (potior scriptura ὁ θεὸς ὁ πιστός). 'A. Θ. (ὁ) ισχυρός.¹⁴

12. וְשָׁבַע. O'. δ (alia exempl. καθὰ, s. καθὰ¹⁵) ὡμοσε.

13. פְּרִי־בִטְנָה. O'. τὰ ἔγγονα (alia exempl. ἔγγονα¹⁶) τῆς κοιλίας σου. 'A. καρπὸν γαστροῦ σου.¹⁷

וְהָיָה וְיִירָשָׁה. O'. τὸν σῖτόν ('A. χεῖμα¹⁸) σου, καὶ τὸν οἶνον ('A. ὀπωρισμὸν¹⁹) σου, καὶ τὸ ἐλαιόν ('A. στυλπνότητα²⁰) σου.

14. עָקָר. O'. ἄγονος. 'A. στεῖρος.²¹

15. וְכָל־מַדְוֵי מַצְרַיִם. Et omnes languores Aegypti. O'. καὶ πάσας νόσους ('A. τάλαιπωρίαν²²) Αἰγύπτου.

וְהָרַעִים אֲשֶׁר יַדְעָה לֹא יִשְׁמַח בָּהֶן. O'. τὰς πονηράς,²³ ἃς ἑώρακας, καὶ ὅσα ἔγνως, οὐκ ἐπιθήσει (alia exempl. ἐπάξει²⁴) ἐπὶ σέ. Aliiter: O'. τὰ πονηρά ἃ ἑώρακας καὶ ὅσα ἔγνως, οὐκ ἐπάξει ✕ αὐτὰ ✕ ἐπὶ σέ.²⁵ 'A. τὰ πονηρά ὅσα ἔγνως, οὐ θήσει αὐτὰ ἐν σοί. Σ. τὰς πονηράς ἃς οἶδας, οὐ ποιήσει ἐν σοί.²⁶

CAP. VII. ¹ Sic Codd. 44, 55, 74, alii. ² Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ἐὰν δὲ εἰσαγάγῃ (sic) κ. τ. εἰ. in marg.). ³ Prior lectio est in Cod. 58; posterior in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii (inter quos 85, cum ισχυρὰ in marg.). Arab. 1, 2.

⁴ Prior lectio est in Codd. XI, 16, 28, alii; posterior in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii. ⁵ Cod. X affert: 'A. ὁστώνα σου (sic). Cf. Hex. ad Cap. ix. 1. Ad formam ὁστώνας cf. Hex. ad Exod. i. 9.

⁶ Sic in marg. Codd. X, 85. Pro καὶ ισχ. ὑμῶν (v. 1) Codd. 19, 108 (cum καὶ ισχ. ὑμῶν in marg.), 118, in textu habent πρό προσώπου ὑμῶν, quae lectio fortasse huc pertinet. ⁷ Cod. X (qui ad πατάσεις male refert). Ad ἀφανίσεις Cod. 85 in marg. sine nom.: ἀναθεματίσεις.

⁸ Sic Comp., Ald., Codd. II (ex corr.), III, VII, X, 15, 16 (cum -σεις), alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁹ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. vi. 3. ix. 14 etc. Statim v. 3 lectio plane absona unius Cod. 18 ἀγαρεύσητε pro γαμβρεύσητε pro mero scribae lapsu habenda est. ¹⁰ Cod. X. ¹¹ Idem. Hieron.: vobis junctus est.

¹² Sic Arab. 1, et sine obelo Codd. II (in textu, et habet eadem in marg. quoque, teste Holmesio; Maius autem in textu ἐν χ. κραταίᾳ tantum

habet, vacante margine), III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 2, Arm. 1. ¹³ Sic in marg. Codd. X, 85; in textu autem (cum γνώσεσθε σήμερον) Cod. II. ¹⁴ Cod. 108 (ad πιστός).

¹⁵ Prior lectio est in Comp., Codd. III, VII (cum καθὰ), X, 15, 19, alii; posterior in Ald., Codd. 16, 18, alii, Arm. 1. ¹⁶ Sic Comp., Codd. II, III, VII (ex corr. manu 1ma), X, XI, 15, 16, 18, alii. ¹⁷ Cod. X.

¹⁸ Idem. Hieron. in Epist. LVII ad Pammachium, 11: "Aquila autem proselytus et contentiosus interpres, qui non solum verba, sed etymologias quoque verborum transferre conatus est, jure projicitur a nobis. Quis enim pro frumento et vino et oleo, possit vel legere, vel intelligere, χεῖμα, ὀπωρισμὸν, στυλπνότητα, quod nos possumus dicere fusionem, pomationemque, et splendentiam?" Cf. Hex. ad Hos. ii. 22. ¹⁹ Idem. ²⁰ Idem in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xxviii. 60. ²¹ Ad τὰς πονηράς Cod. X in marg.: καὶ τὰς κακάς. ²² Sic Codd. X (in marg.), 19, 44, alii. ²³ Sic Cod. IV, et sine obelo (cum οὐκ ἐπάξει ἐπὶ σέ) Cod. 85 in marg. Verba, ἃ ἑώρα, καὶ, obelo jugulat Arab. 1. Mox αὐτὰ sine aster. testantur Cod. 30, 74, 76, 106, 134, Arab. 1 (sub ✕), 2, Arm. 1. ²⁴ Cod. 85. Ad Sym. pro scriptura codicis, οὐ ποιήσεις ἐν σοί, Scharfenb.

16. וְלֹא־תִשָּׂא. Ο'. οὐ φείσεται. "Αλλος οὐκ ἀφείζεται.²⁵

וְלֹא־תִשָּׂא. Ο'. σκῶλον. "Αλλος σκάνδαλον.²⁶

19. וְלֹא־תִשָּׂא. Ο'. ἴδωσαν (s. ἴδον). "Αλλος ἐωρά-
κασιν.²⁷

וְלֹא־תִשָּׂא. Ο'. τὸν ὑψηλόν. 'Α. Σ. (τὸν) ἐκτε-
ταμένον.²⁸

וְלֹא־תִשָּׂא. Ο'. πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν (Οἱ λοι-
ποὶ λαοῖς²⁹).

20. וְלֹא־תִשָּׂא. Ο'. ἀπὸ σοῦ. Θ. ἀπὸ προσώπου σου.³⁰

21. וְלֹא־תִשָּׂא. Ne contremiscas. Ο'. οὐ τρωθήσῃ
("Αλλος δειλιάσεις³¹).

וְלֹא־תִשָּׂא. Ο'. θεὸς ('Α. Θ. ἰσχυρὸς³²)
μέγας καὶ κραταίος ('Α. Θ. φοβερός³²).

22. וְלֹא־תִשָּׂא. Ο'. τὰ θηρία τὰ ἄγρια ("Αλλος
τῆς γῆς³³).

23. וְלֹא־תִשָּׂא. Et perturbabit eos per-
turbatione magna. Ο'. καὶ ἀπολείς (alia ex-
empl. ἀπολείει, s. ἀπολεῖ³⁴) αὐτοὺς ἀπωλεία
μεγάλῃ. 'Α. καὶ φαγεδαίνωσει αὐτοὺς φαγε-
δαίνῃ μεγάλῃ. Σ. καὶ ταραξεί αὐτοὺς ταραχῇ
μεγάλῃ. Θ. καὶ ἐκστῆσει αὐτοὺς ἐκστασιν
μεγάλῃ.³⁵

23. וְלֹא־תִשָּׂא. Ο'. ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃς (alia
exempl. ἐξολοθρεύσῃ³⁶) αὐτούς. Θ. ἕως ἐκτρί-
ψει αὐτούς.³⁷

24. וְלֹא־תִשָּׂא. Ο'. ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου.
Σ. Θ. ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ.³⁸

25. וְלֹא־תִשָּׂא. Ο'. οὐδὲ χρυσίον ἀπ' αὐτῶν (alia exempl. παρ'
αὐτῶν³⁹) οὐ λήψῃ (alia exempl. ἀπ' αὐτῶν λα-
βεῖν⁴⁰) σεαυτῷ, μή ὥστε⁴¹ πταισῇς δι'
αὐτό. "Αλλος οὐδὲ χρυσίον ἐπ' αὐτοῖς, καὶ
οὐ λήψεται αὐτό, μήποτε σκωλωθῇς ἐν αὐτῷ.⁴²

26. וְלֹא־תִשָּׂא. Ο'. ἀνάθεμά. "Αλλος ἀπόβλητος.⁴³

Cap. VII. 12. ὅτι πάντα⁴⁴ τὰ δικαιώματα.⁴⁴ 13.
(ὁ) κύριος⁴⁵ 16. τὰ σκῦλα⁴⁶ 17. ὅτι⁴⁷
19. ὅτι τὰ μεγάλα ἐκείνα⁴⁸ 22. ὅτι γένηται ἡ γῆ
ἐρημος καὶ⁴⁹ 26. προσοχθεῖς ὥστε αὐτό⁵⁰ βδε-
λύξῃ ὥστε αὐτό⁵¹

CAP. VIII.

2. וְלֹא־תִשָּׂא. Ο'. ἡγαγέ ("Αλλος διώδενσε¹) σε.

וְלֹא־תִשָּׂא. Ο'. Vacat. ὥστε τοῦτο τεσσα-
ρακστὸν ἔτος²

in *Animadv.* p. 127 emendat οὐκ ἐποίησε σοι; nos autem
leniorem medicinam, ποιήσει pro ποιήσεις, adhibuimus. Cf.
Hex. ad Psal. civ. 27. Jesai. xlv. 7. ²⁵ Cod. X in

marg. ²⁶ Sic in marg. Codd. 85, 108. ²⁷ Sic in
marg. Cod. 85; in textu autem Cod. II. ²⁸ Cod. 108.

²⁹ Idem. ³⁰ Idem. Sic in textu Codd. IV, 74, 76, 104,
134. ³¹ Cod. 106 (superscript. recenti manu), necnon

versio Graeco-Ven. Cf. Deut. xxxi. 6. Jos. i. 9 in LXX.

³² Sic intelligi lectionem Cod. 108: "μέγας in marg.
'Α. Θ. add. φοβερός, ἰσχυρός." ³³ Sic in textu Codd. 19, 108
(cum τὰ ἄγρια in marg.), 118. ³⁴ Prior scriptura est in

Ald., Codd. III, X, 15 (cum -ση), 58, 64, aliis; posterior in
Comp., Codd. IV, 74, 76, aliis. ³⁵ Cod. 85. Ad Aquilam
cf. Hex. ad Psal. xvii. 15. Jerem. li. 34. ³⁶ Sic Codd. II,

III, IV, VII, X, XI, 15, 29, 58, alii (ferre omnes cum ἐξολεθρ.),
Arm. 1. ³⁷ Cod. 85 in continuatione. ³⁸ Cod. 108.

Sic in textu Comp., et (cum ὑποκάτωθεν) Codd. 44, 74, 76,
106, 134. ³⁹ Cod. IV, qui pergit: οὐδὲ λήψῃ. ⁴⁰ Sic

Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii (inter quos 85,
cum καὶ οὐ λήψῃ σεαυτῷ in marg.). ⁴¹ Sic Cod. IV, et

sine aster. Ald., Codd. 18, 44, 74, alii. ⁴² Cod. 85 in
marg. (cum χρυσίον et σκωλωθείς). Lectio Aquilam sapit
(cf. Hex. ad Psal. ix. 17. Hos. ix. 8), si excipias καὶ οὐ
λήψεται αὐτό pro καὶ λήψῃ σεαυτῷ. ⁴³ Cod. X, teste

Holmesio. Montef. ex eodem in collatione MS. ad λαβεῖν
σεαυτῷ (v. 25) exscripsit: marg. ἀποβάλλων. ⁴⁴ Arab. 1.

Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii,
Arab. 2, Arm. 1. ⁴⁵ Cod. IV, cum metobelo tantum.

Deest in Codd. 16, 73, 77, Arm. 1. ⁴⁶ Idem. Arab. 1
pingit ὥστε τὰ σκῦλα⁴⁷. ⁴⁷ Idem. Deest in Cod. 55.

⁴⁸ Cod. IV, Arab. 1. Haec desunt in Codd. II (manu
1ma), 44. In Codd. 29, 54, 58, 75 deest τὰ μεγάλα tantum.

⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Cod. IV (cum προσοχθεῖς). Sic sine aster.
Codd. 44, 55 (cum αὐτῷ), 74, alii. ⁵¹ Idem. Sic sine

aster. Codd. 44, 58, 74, alii.

CAP. VIII. ¹ Cod. 106 in marg. alia manu. ² Sic

Cod. IV (cum ὥστε τοῦτο μὲν ἔτος:), Arab. 1, et sine aster. Comp.,
Codd. 53, 74 (cum τοῦτο τὸ ε. ἔ.), 82, 85 (in marg.), alii, et

Origen. Opp. T. II, p. 118.

3. וַיִּזְכֹּר. O'. και ἐψώμισέ ('A. ἐβρωμάτισε³) σε.
 אֶת־הָמֶן. O'. τὸ μάννα. Alia exempl. τὸ μάννα
 ἐν τῇ ἐρήμῳ.⁴
 וְאִשְׁרָאֵל לֹא יִדְעוּתָּהּ. O'. δ. οὐκ ᾔδεις,
 και οὐκ ᾔδεισαν.⁵
 9. תִּהְיֶה־בָּהּ. O'. φαγῇ. ἐν αὐτῇ.⁶
 תִּחְצֹב. Excidēs. O'. μεταλλεύσεις. 'A. λατο-
 μήσεις.⁷
 10. עַל־הָאָרֶץ. O'. ἐπὶ τῆς γῆς. 'Αλλος' ὑπὲρ
 τῆς γῆς.⁸
 14. וְרָם. Et efferat se cor tuum. O'. ὑψω-
 θῆς (alia exempl. ὑψωθείς; alia, ὑψωθήσῃ⁹) τῇ
 καρδίᾳ (σου). 'A. και ὑψωθῆς τῇ καρδίᾳ σου.
 Θ. και ὑψωθῇ ἡ καρδιά σου.¹⁰
 15. נָחַשׁ שָׂרָף. O'. οὐ ὄφεις δάκνων ('A. ἐμπρη-
 στής. 'Αλλος' φυσήματος. 'Αλλος' καίων¹¹).
 מִצּוּר הַחִלְמִישׁ. E petra silicis. O'. ἐκ πέ-
 τρας ('A. στερεοῦ¹²) ἀκροτόμου.
 17. וְאֶמְרָתָּהּ. O'. μὴ εἴπῃς. 'Αλλος' και οὐκ ἐρεῖς.¹³
 18. חֵיל. O'. δύναμιν. 'A. εὐπορίαν.¹⁴
 20. מִפְּנֵיהֶם. O'. πρὸ ('Αλλος' ἀπὸ¹⁵) προσώπου
 ὑμῶν.

- Cap. VIII. 3. וְרָם 4.¹⁶ 5. וְאִשְׁרָאֵל 4.¹⁷ 7.
 וְאִשְׁרָאֵל 4.¹⁸ 9. וְאִשְׁרָאֵל 4.¹⁹ 10. וְאִשְׁרָאֵל 4.²⁰
 11. וְאִשְׁרָאֵל 4.²¹ 12. וְאִשְׁרָאֵל 4.²² 13. וְאִשְׁרָאֵל 4.²³
 14. וְאִשְׁרָאֵל 4.²⁴ 15. וְאִשְׁרָאֵל 4.²⁵ 16. וְאִשְׁרָאֵל 4.²⁶
 17. וְאִשְׁרָאֵל 4.²⁷ 18. וְאִשְׁרָאֵל 4.²⁸ 19. וְאִשְׁרָאֵל 4.²⁹
 20. וְאִשְׁרָאֵל 4.³⁰

CAP. IX.

1. וְיִשְׁכְּחוּ. O'. και ἰσχυρότερα μάλλον ἢ
 ὑμεῖς (alia exempl. ἰσχυρότερά σου¹). ('A.)
 και ὁστούνα ὑπὲρ σε.²
 3. וְיִשְׁכְּחוּ. Et expelles eos, et perdes
 eos. O'. και ἀπολεῖ αὐτούς. Alia exempl. και
 ἐξολοθρεύσει αὐτούς, και ἀπολεῖ αὐτούς.³
 4. וְיִשְׁכְּחוּ. O'. και ἰσχυρότερα μάλλον ἢ
 ὑμεῖς (alia exempl. ἰσχυρότερά σου¹). ('A.)
 και ὁστούνα ὑπὲρ σε.²
 5. וְיִשְׁכְּחוּ. O'. και ἰσχυρότερα μάλλον ἢ
 ὑμεῖς (alia exempl. ἰσχυρότερά σου¹). ('A.)
 και ὁστούνα ὑπὲρ σε.²

³ Cod. 108. ⁴ Sic Comp., Codd. II (cum ἐν τῇ ἐ-
 ρῆνῃ (sic) in marg., teste Holmesio, sed silente Maio), X
 (cum ἐν τῇ ἐρήμῳ in marg.), 16, 28, 44, alii (inter quos 85,
 cum nota in marg.: χωρὶς τοῦ, ἐν τῇ ἐρήμῳ). ⁵ Sic
 Cod. IV (qui pingit: οὐκ ᾔδεις: και οὐκ ᾔ, cum meto-
 bello ex corr.), et sine aster. Cod. 82, Arab. 1, Arm. 1,
 Origen. ibid. ⁶ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15
 (cum ἐν αὐτῇ φ.), 108. ⁷ Cod. X. ⁸ Cod. 108 in
 marg. ⁹ Prior lectio est in Codd. 59, 75, 85 (in marg.),
 106; posterior in Comp., Codd. 16, 19, 52, 85, aliis.
¹⁰ Cod. 85 (cum ὑψωθείς in lectione Aquilae). ¹¹ Cod. X:
 'A. ἐμπρηστής. Cod. 128 in marg.: 'A. ἐμπρηστής φυσήματος
 καίων (sic), teste Holmesii amanuensi (non, ut Holmes.
 oscitanter edidit, 'A. χερμυστής κ. τ. ε.). Cf. Hex. ad Jesai.
 xxx. 6. ¹² Cod. X. Cf. Hex. ad Dent. xxxii. 31. Psal.
 xxvi. 25. xxvii. 1 etc. Minus probabiliter ad חֵיל lectionem
 refert Montef. ¹³ Sic in marg. Codd. X, 85.
¹⁴ Cod. X. ¹⁵ Sic in marg. Cod. X; in textu autem
 Ald., Codd. 15, 18, 19, alii, Arm. 1. ¹⁶ Arab. 1. E Cod.
 IV Holmesii amanuensis exscripsit: παντὶ ῥήματι: (sic),

silente Tischendorfio. ¹⁷ Cod. IV, Arab. 1. Statim
 Cod. IV: — κύριος (sine metobelo), invito Hebraeo. ¹⁸ Ii-
 dem. ¹⁹ Cod. IV. ²⁰ Idem. Sic sine aster. Codd. 44,
 58, 74, alii. ²¹ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. XI,
 44, 74, alii. ²² Cod. IV, Arab. 1. Sic sine aster. Ald.,
 Codd. 15, 32, 44, alii, Arab. 2. ²³ Cod. IV. ²⁴ Idem.
 Pronomen deest in Cod. 58, Arm. 1. ²⁵ Idem. Deest
 in Codd. II, XI, 108, 118. ²⁶ Idem. Deest in Codd.
 XI, 58, Arm. 1. ²⁷ Idem. Deest in Cod. 58. ²⁸ Haec
 desunt in Codd. II (in textu), IV, Arab. 1, 2. ²⁹ Cod.
 IV (notis a correctore appictis), Arab. 1, 2. Deest in
 Cod. 58, Arm. 1.

CAP. IX. ¹ Sic Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85,
 130), Arm. 1. ² Cod. 85 in marg. sine nom. Cf. ad
 Cap. vii. 1. ³ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἐξολεθ.),
 IV (idem), VII (idem), X, 18, 29 (ut III), alii, Arab. 1, 2,
 Arm. 1. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἐξολεθ.),
 IV (cum ἐξολεθρεύει), VII (ut III), X (cum ἀπὸ προσώπου
 in marg.), XI, 15 (cum ἀπὸ προσώπου), 16, 18, alii, Arab. 1, 2,
 Arm. 1 (praem. ὅτι οὐ διὰ τὴν δικαιοσύνην σου). ⁵ Cod. X.

- ἀσέβειαν (alia exempl. ἀνομίαν⁶) τῶν ἐθνῶν τούτων. Alia exempl. ἀλλὰ διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.⁷
6. קְשִׁיחַ עֲרֵב. O'. σκληροτράχηλος. 'A. .τένων.⁸
7. מְכַרִּים. Contendentes. O'. ἀπειθοῦντες. 'A. Σ. προσερίζοντες.⁹
9. וְאִשָּׁב. O'. καὶ κατεγενόμην (potior scriptura κατεγινόμην¹⁰). Σ. παρέμεινα.¹¹
10. הָאֵשׁ הָיָה. O'. Vacat. ✕ ἐκ μέσου τοῦ πυρός 4.¹²
12. שָׁחַת. Perdit egit. O'. ἠνόμησεν. 'A. διέφθειρεν.¹³
- קָרָה. O'. παρέβησαν. 'A. ἀπέστησαν.¹⁴
15. הַבְּרִית. O'. τῶν μαρτυριῶν. Alia exempl. ✕ τῆς διαθήκης 4.¹⁵ 'A. τῆς συνθήκης.¹⁶
16. מִיָּהוּר. O'. καὶ παρέβητε ✕ ταχύ 4.¹⁷
17. וְאִשְׁבָּרָם. O'. καὶ συνέτριψα ('A. κατέαξα¹⁸) (αὐτάς).
18. וְאִתְּנַפַּל לִפְנֵי יְהוָה. O'. καὶ ἐδεήθην ἐναντίον κυρίου. 'A. ἄλλος (καὶ) προσέπιπτον (τῷ κυρίῳ).¹⁹
19. בִּפְעֵם הָרֹא. O'. ἐν τῷ καιρῷ ('A. καθόδω²⁰) τούτῳ ('A. ἄλλος ἐκείνω²¹).
21. וְיָחַד הָיִיב. Comminuendo diligenter. O'. καταλίσσας σφόδρα (Σ. ἐπιμελῶς²²).
22. אֶת-יְהוָה. O'. κύριον τὴν θεὸν ὑμῶν 4.²³
23. וְאִשָּׁר נִתְּנִי. O'. ἡν δίδωμι (Οἱ λοιποὶ ἔδωκα²⁴). וְיָחַד אֶת-פִּי יוֹנָה. Et restitistis ori (mandato) Jonae. O'. καὶ ἡπειθήσατε τῷ ῥήματι κυρίου. Σ. Θ. (καὶ) παρεπικράνατε τὸ στόμα κυρίου.²⁵
24. וְעָנִיתִי אֶתְכֶם. Novi vos. O'. ἐγνώσθη ὑμῖν. Σ. Θ. ἔγνω (fort. ἔγνων) ὑμᾶς.²⁶
25. וְאִתְּנַפַּל. O'. καὶ ἐδεήθην ('A. συνέπιπτον²⁷).
26. וְאִדְרִי יְהוָה. O'. κύριε (alia exempl. κύριε κύριε²⁸) τὴν βασιλεὺ τῶν θεῶν 4.²⁹ (alia exempl. ἐθνῶν³⁰).
- וְנִחַלְתָּ. O'. καὶ τὴν μερίδα (alia exempl. κληρονομίαν³¹) σου.
- וְאִשָּׁר פְּדִית בְּנִדְלָה. O'. ἡν ἐλυτρώσω. Alia exempl. ἡν ἐλυτρώσω ἐν τῇ ἰσχυί σου τὴν μεγάλην 4.³²
- וְבִיד חֹזֶק. O'. τὴν ἐν τῇ ἰσχυί σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν [τῇ] χειρί σου τῇ κραταίᾳ, — καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ 4.³³
27. וְאִל-חַטָּאת. O'. ✕ καὶ ἐπὶ τὰ ἀμαρτήματα αὐτῶν 4.³⁴

⁶ Sic Codd. III, IV (cum ἀνομιαν (sic)), VII, X, XI, 15, alii, Arm. 1. Duplex versio, ἀσ. καὶ ἀν., est in Ald., Codd. 18, 128. ⁷ Sic Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85, cum altera lectione in marg.). ⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Lev. v. 8, Job. xvi. 12. ⁹ Cod. 108 (cum προσερίζοντες). Cf. Hex. ad Exod. xxiii. 21. Psal. v. 11. lxxvii. 8, 17. ¹⁰ Sic Codd. II (cum κατεγεν., III (idem), IV (idem), VII, X, 15, 16, 18, alii. Cf. Exod. x. 23 in LXX. ¹¹ Cod. 108. ¹² Sic Codd. IV (qui pingit: ✕ ἐκ μ. τοῦ π. ἐν ἡμέρᾳ ἐκκλησίας; metobelo a corr. suppleto), X, 85, Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. XI (cum ἐκ μ. π.), 18, 28, 30, alii, Arab. 2. ¹³ Cod. X. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. 44, 74, 76, 106, 108 (in marg.), 134. Cod. 15: τῆς δ. τῶν μ. ¹⁶ Cod. X. ¹⁷ Sic Cod. IV (cum ✕ ex corr. pro τ.), et sine aster. Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, 19, alii, Arab. 1. ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Cod. 108 in marg. Cf. Hex. ad Jerem. xxxviii. 26. ²⁰ Cod. X. ²¹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Comp., Ald., Codd. III, IV, 15, 18, alii. ²² Cod.

108. Cf. Hex. ad 4 Reg. xi. 18. Psal. xxxii. 3. ²³ Sic Cod. IV, Arab. 1 (sine artic.), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16 (cum ἡμῶν), 18, alii, Arm. 1. ²⁴ Cod. 108 (cum ἡν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσι in textu). ²⁵ Idem. ²⁶ Idem. ²⁷ Cod. X. ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1. ²⁹ Obelus est in Cod. IV, Arab. 1. Haec, β. τῶν θεῶν, desunt in Comp. ³⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 71, 74, 76. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X (cum μερίδα in marg.), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, 130, uterque ut X). Duplex lectio est in Codd. 19, 108, 118. ³² Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, alii, Arm. 1. ³³ Sic Cod. IV (qui ἐν in tertio loco punctis reprobatur). Articulus ante χειρὶ damnant Codd. III, IV, 75, 82. Deinde σου τῇ deest in Cod. 82. ³⁴ Sic Cod. IV (qui pingit: καὶ ✕ ἐπὶ). Haec leguntur in Ed. Rom., sed desiderantur in Codd. 44, 58, 130.

28. **וְיִשְׁמְרוּ הָאָרֶץ**. Ο'. μὴ (s. μήποτε³⁵) εἰπω-
σιν — οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ^{4.36}

לְהַחֲזִיק בְּמִצְוֹתָיו. Ο'. ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀποκτεῖναι
αὐτούς. Alia exempl. ἀποκτεῖναι ✕ αὐτούς ⁴
ἐν τῇ ἐρήμῳ.³⁷

Cap. IX. 2. — καὶ πολὺν ^{4.38} 3. — ἐστὶν ^{4.39}
4. — τὴν ἀγαθὴν ^{4.40} 6. — σήμερον ^{4.41} 10. —
ἐγγέγραπτο ^{4.42} 12. ἐκ — γῆς ^{4.43} 13. [λέγων] ^{4.44}
— λευκὰ πρὸς σὲ ἀπαξ καὶ δις ⁴, λέγων.⁴⁵ 16.
— ὑμῖν ⁴ ἐάντοίς.⁴⁶ 18. — δεύτερον ^{4.47} — τοῦ θεοῦ ⁴
ὑμῶν (sic).⁴⁸ 21. ἔλαβον — αὐτόν ^{4.49} — καὶ ἐγε-
νήθη (sic) ^{4.50} κοινοτόν ✕ αὐτοῦ ^{4.51} 23. ὑμᾶς
(✕) κύριος ^{4.52} 25. (✕) τὰς ⁴ μὴ ἡμέρας, καὶ
(✕) τὰς ⁴ μὴ νύκτας.⁵³ 27. (—) οἷς ὁμοσας κατὰ
σεαυτοῦ ^{4.54} 28. — λέγοντες ^{4.55} 29. — ἐκ γῆς
Αἰγύπτου ^{4.56}

CAP. X.

2. **וְכָתַבְתָּ**. Ο'. καὶ γράψεις. Alia exempl. καὶ
γράψω.¹

עַל-הַלָּחָץ. Ο'. ἐπὶ τὰς πλάκας. Alia exempl.
ἐπὶ τὰς δύο πλάκας.²

3. **וַיִּשְׁמְרוּ**. Ο'. ἐκ ξύλων ἀσήτητων ('Α. σεττίμ³).

4. **כַּכְתָּב**. *Juxta scripturam*. Ο'. κατὰ τὴν γρα-
φὴν ('Α. τὸ γραφεῖον⁴).

בְּיוֹם הַקָּדֶשׁ. Ο'. Vacat. ✕ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
ἐκκλησίας ^{4.5}

8. **וְהִדְבִּיל**. Ο'. διέστειλε. 'Α. ἐχώρισεν.⁶

לְשִׁתָּא. Ο'. λειτουργεῖν ✕ αὐτῷ ^{4.7}

וּלְבָרָא. Ο'. καὶ ἐπέυχεται ('Α. εὐλογεῖν⁸).

9. **וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲלֵיהֶם**. Ο'. εἶπεν ✕ κύριος ὁ
θεός σου ⁴ αὐτῷ.⁹

10. **בְּיָמֵינוּ**. Ο'. Vacat. ✕ ὡς ἡμέραι
αἱ πρῶται ^{4.10}

וְהִשְׁתָּחִי. Ο'. ἐξολοθρεῦσαι ('Αλλος' ἐξα-
λῶσαι¹¹) ὑμᾶς. Οἱ λοιποὶ διαφθεῖραι ^{σε.12}

11. **וַיִּבְרָא**. Ο'. βάδιζε (alia
exempl. βάδισον¹³), ἄπαρον ἐναντίον τοῦ λαοῦ
— τούτου ^{4.14} 'Α. ἀνάστηθι σαντῷ (τῷ) εἰς
ἄπαρσιν ἐναντι τοῦ λαοῦ. Σ. — πορεύου εἰς τὸ
ἀπαίρειν ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ τούτου. Θ. ἀνα-
στὰς πορεύου εἰς ἄπαρσιν ἐναντίον τοῦ λαοῦ.¹⁵

²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 18, alii. ³⁰ Obelus est in Cod. IV. Haec, οἱ κατοικοῦντες — λέγοντες, desunt in Cod. 58. ³⁷ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 82, Arm. 1, necnon, absente pronomine, Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 16, 18, alii. ³⁸ Cod. IV, Arab. 1, 2. ³⁹ Cod. IV. Deest in Cod. 58. ⁴⁰ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴¹ Cod. IV, Arab. 1, 2. Deest in Codd. III, 44. ⁴² Cod. IV, Arab. 1. Deest in Comp., Cod. 58. ⁴³ Cod. IV (cum notis ex corr.). In Ald., Codd. 15, 64 legitur ἐξ Αἰγύπτου. ⁴⁴ Deest λέγων in Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 18, alii, Arm. 1. ⁴⁵ Cod. IV. Haec desunt in Cod. 58. ⁴⁶ Idem. Prior vox deest in Cod. 106. Scriptura ἐάντοίς pro αὐτοῖς habetur in Comp., Codd. II, IV, VII, 16, 28, alii. ⁴⁷ Cod. IV, Arab. 1. ⁴⁸ Cod. IV (cum notis ex corr.). ⁴⁹ Idem. Pronomen deest in Comp., Codd. 77, 108, 118, Arm. 1. ⁵⁰ Cod. IV, Arab. 1. ⁵¹ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ⁵² "Post κύριος subjungit signum hexaplae finale, sed sine initiali Arab. 1." — Holmes. Posterior vocab. deest in Codd. 30, 44, 85, 130; utrumque in Codd. XI, 16, 32, 52, alii. ⁵³ Sic sine asteriscis Cod. 58. ⁵⁴ Haec desunt in Codd. IV, 58, Arab. 1. ⁵⁵ Cod. IV, Arab. 1. ⁵⁶ Cod. IV (cum τῆς pro γῆς), Arab. 1.

CAP. X. ¹ "AA. LL. [Comp., Ald., Codd. III, IV, VII (manu 1ma), X, XI, 15, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1] habent, καὶ γράψω, et S. Augustinus in Quaest. [Opp. T. III, P. I, p. 562] ita refert: *Et scribam in tabulis.*" — Nobil. ² Sic in marg. Codd. X, 85; in textu autem Codd. 53, 56, 130. ³ Cod. X. Cf. Hex. ad Exod. xxv. 22. ⁴ Cod. X (cum γράφιον). ⁵ Sic Cod. IV, Arab. 1 (qui male pingit: — ex medio ignis in die congregationis), et sine aster. Codd. X, 54, 74, alii. Ex ingenio, ut videtur, Comp.: ἐν ἡμέρᾳ τῆς συναγωγῆς, unde extudit Montef.: "Ἄλλος' ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς σ." ⁶ Cod. X. ⁷ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii, Arab. 1. ⁸ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85; in textu autem Ald., Codd. 18, 83, 128. ⁹ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arab. 1. ¹⁰ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44 (cum ὥς αἱ ἡμ.), 58 (idem), 74 (idem), 76 (idem), 85 (in marg.), 106 (ut 44), 134 (idem), Arab. 1. ¹¹ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 30. ¹² Cod. 108 (cum διαφθεῖραι). ¹³ Sic Cod. 16, 28, 30, alii (inter quos 85, cum ὁ. βάδιζε in marg.). ¹⁴ Obelus est in Cod. IV, Arab. 1. ¹⁵ Cod. 85, teste Montef. Pro σαντῷ Holmesii amanuensis exscripsit αὐτῷ.

12. **שֶׁאֵל**. Ο' αἰτεῖται (s. αἰτέι). "Ἄλλος ζητεῖ.¹⁶
 16. **חַס עֲרֵלָת לְבַבְכָּם**. Ο' τὴν σκληροκαρδίαν
 ὑμῶν. 'Α. (τὴν) ἀκροβυστίαν καρδίας (ὑμῶν).¹⁷
 17. **וְשֶׁאֵל פָּנֶיךָ**. Ο' θαυμάζει ('Α. ἀρεῖ¹⁸) πρόσωπον.
שָׁחַךְ. Munus. Ο' δῶρον. 'Α. δωροκοπίαν.¹⁹
 21. **חֲתֹלָהּ**. Ο' καύχημά σου. 'Α. ὑμνησίς σου.²⁰
וְחֲתֹלָהּ. Ο' καὶ ✕ τὰ ²¹ ἐνδοξα ('Α.
 ἐπίφοβα²²).
 22. **בְּשֶׁבַע**. Ο' ἐν ἐβδομήκοντα. Alia exempl.
 ἐν ἐβδομήκοντα πέντε.²³ 'Α. καὶ τὸ Σαμαρει-
 τικόν ἐν ἐβδομήκοντα.²⁴

Cap. X. 13. ✕ τοῦ θεοῦ σου ²⁵ 18. ✕ προση-
 λύτῳ καὶ ²⁶

CAP. XI.

1. **וּכְשֶׁפִּטְיוֹ וּכְשֶׁפִּטְיוֹ**. Ο' καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ,
 καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ τὰς
 κρίσεις αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.¹
 2. **וְאֶשְׁרָאֵל לֹא-יָדְעוּ**. Ο' ὅσοι οὐκ
 οἶδασιν οὐδὲ ἴδωσαν (s. εἶδον). "Ἄλλος (οἱ)
 οὐκ ἐπίστανται οὐδὲ τεθέανται.²

2. **חֲמֹסָה**. Castigationem. Ο' τὴν παιδείαν
 ("Ἄλλος φωνήν³).
 3. **וְחֲמֹסָה**. Ο' καὶ τὰ τέρατα ("Ἄλλος ἔργα⁴)
 αὐτοῦ.
 4. **הִצִּיף**. Redundare fecit. Ο' ἐπέκλυσε. Alia
 exempl. ἐπεκάλυψε.⁵
חֲסֹם. Ο' τῆς θαλάσσης τῆς ἐρυθρᾶς. Alia
 exempl. τῆς θαλάσσης.⁶ Ο' Σ. (τῆς) ἐρυ-
 θρᾶς.⁷
 6. **וְחֲמֹסָה**. Et omnem substantiam. Ο'.
 καὶ πάσαν ✕ αὐτῶν ⁸ τὴν ὑπόστασιν. "Ἄλ-
 λος· καὶ πάσαν τὴν συναγωγὴν αὐτῶν.⁹
 8. **וְחֲמֹסָה**. Ο' ἵνα ῥῆτε ('Α. Σ. ἰσχύσητε¹⁰)
 ✕ καὶ πολυπλασιασθήτε ¹¹
 11. **וְחֲמֹסָה**. Ο' ἡ δὲ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύη (alia exempl.
 ✕ ὑμεῖς ¹² εἰσπορεύεσθε¹³) ἐκεῖ κληρονομήσαι
 αὐτήν. 'Α. καὶ ἡ γῆ ἣν ὑμεῖς διέρχεσθε ἐκέισε...
 Σ. ἡ δὲ γῆ ἣν διαβαίνεις κληρονομήσαι αὐτήν.¹³
 12. **וְחֲמֹסָה**. Curam gerit ejus. Ο' ἐπισκο-
 πείται ('Α. Θ. ἐκζητεῖ¹⁴) αὐτήν.

¹⁶ Sic in textu Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85, 130 (cum αἰτεῖται in marg.)), Arm. 1. ¹⁷ Codd. X, 108. Sic in textu (cum τῆς καρδίας) Codd. 44, 74, 76, 106, 134. ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Idem. Cf. Hex. ad Prov. vi. 35. ²⁰ Codd. X, 108 (cum ὑμνήσεις). Cf. Hex. ad Psal. xxxii. 1. Jesai. lxi. 3. ²¹ Sic Cod. IV. Articulus est in Ed. Rom., sed desideratur in Codd. 16 (manu 1ma), 18 (idem), 37, 44, 71, 131, Arm. 1. ²² Cod. X. Cf. Hex. ad 2 Reg. vii. 23. Jesai. lxiv. 3. ²³ Sic Ald., Codd. III, VII, XI, 18, 28, 29, alii. In contrariam partem Philo Jud. Opp. T. I, p. 467: Λέγεται γὰρ ὅτι ἦσαν αἱ πᾶσαι ψυχαὶ ἐξ Ἰακώβ πέντε καὶ ἐβδομήκοντα... ὅταν δὲ τὸν θεὸν ὀρᾶν ἱκανὸς εἶναι δόξας Ἰσραὴλ μετανοήσῃ, μόνω χρήσεται τῇ ἐβδομηκοστῇ λόγῳ, τὴν πεντάδα τῶν αἰσθήσεων ἐκτεμῶν· λεγεται γὰρ ὅτι ἐν ἐβδομήκοντα ψυχαῖς κατέβησαν οἱ πατερες σου εἰς Αἴγυπτον. Hieron. Quaest. in Gen. (Opp. T. III, p. 370): "Hanc rem, ne cui videamur adversum scripturae auctoritatem loqui, etiam LXX interpretes in Deuteronomio transtulerunt, quod in LXX animabus ingressus sit Israel in Aegyptum." ²⁴ S. Cyril. (vel potius Anon.) in Cat. Niceph. p. 1474: Καὶ Ἀκύλας καὶ τὸ Σαμαρειτικὸν ἐβδομήκοντα μόνους λέγουσιν οὐδὲ γὰρ ἀριθμεῖ τοὺς υἱοὺς Ἰωσήφ, Μανασσῆ καὶ

Ἐφραίμ, ὡς μὴ κατελθόντας εἰς Αἴγυπτον, ὡς ἔστιν εἰρῆν ἀπὸ τῆς ἐν Γενέσει γενεαλογίας· οἱ δὲ Ο' ἐρμηνευταὶ κακέινους ἠρίθμησαν. ²⁵ Cod. IV, Arab. 1. Deest in Cod. 58. ²⁶ Idem. Haec προσηλύτῳ κ. τ. εἰ. ad finem v. 19 desunt in Cod. 58. CAP. XI. ¹ Sic Codd. IV, 82. ² Cod. 58 in marg. ³ Sic in marg. Cod. X, 130; in textu autem Cod. 55, satis inepte. ⁴ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Cod. IV, 82, Arab. 1. ⁵ Sic Cod. IV, 29, 30, 55, 58, 59, 130 (cum ἐπέκλυσε in marg.). Cod. 85 in marg.: ἐκάλυψε. ⁶ Sic Codd. 16, 28, 52, 77, 85, 130, 131. ⁷ Cod. 85 in marg. ⁸ Sic Cod. IV. Pronomen deest in Comp., Codd. 44, 54, 56, alii. ⁹ Cod. 108 in marg. (num quasi a radice תִּצִּי). Etiam Cod. 58 post οὖκ αὐτῶν add. καὶ πᾶσαν συναγωγὴν αὐτῶν, fortasse e Num. xvi. 6. ¹⁰ Cod. 108. Cf. Hex. ad Exod. vi. 1. ¹¹ Sic Cod. IV. Grabinus nescio quo auctore pingit: ἵνα ✕ ῥῆτε καὶ ¹² πολ. ¹³ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 74, 76, alii, Arm. 1. Verbum plurale sine ὑμεῖς est in Codd. 54, 75. ¹⁴ Cod. 85. ¹⁵ Cod. 108. Cod. X affert: 'Α. ἐκζητεῖ. Cat. Niceph. p. 1476: ἐπισκοπεῖται... ἡγοῦν ἐκζητεῖ αὐτήν, κατὰ τοὺς ἄλλους ἐρμηνευτάς.

12. תָּכִיד. *O'.* διαπαντός. *'A.* ἐνδελεχώς.¹⁵
 14. בָּעָתוֹ. *O'.* καθ' ὥραν. *'A.* ἐν καιρῷ (αὐτοῦ).
Oi λοιποὶ κατὰ καιρόν.¹⁶
 וְהִסְתָּ. *O'.* και εἰσίοσεις (*'A.* συναΐσεις¹⁷).
 15. עָשָׂב. *O'.* χορτάσματα. *'A.* χλόην.¹⁸
 16. תִּפְּתֹחַ. *O'.* Ne pelliceatur. *O'.* μὴ πλατυνηθῇ
 (Θ. θελχθῇ. Σ. ἀπατηθῇ¹⁹).
 17. אֶת-בְּרִיתָהּ. *Proventum ejus.* *O'.* τὸν καρπὸν
 (*'A.* ἄλλος τὰ ἐκφόρια²⁰) αὐτῆς.
 18. וְשָׂמַתָּ. *O'.* και ἐμβαλεῖτε (*'A.* συνδήσετε²¹).
 וְקָשַׁתָּ. *O'.* και ἀφάψετε (*'A.* συνδήσετε²²).
 לְמִטָּתָהּ. *O'.* ἀσάλευτον. *'A.* ἄλλος σαλευτόν.²³
 19. לְדָבָר בָּם. *O'.* λαλεῖν ἐν αὐτοῖς. *Alia* ex-
empl. λέγειν αὐτά.²⁴
 וּבְשִׁבְתָּהּ וּבְשִׁבְתָּהּ בְּדֶרֶךְ וּבְלִלְתָּהּ בְּבִיתָהּ
O'. καθημένου σου (*alia* *exempl.* καθημένους²⁵)
ἐν οἴκῳ, και πορευομένου σου (*πορευομένους*²⁶)
ἐν ὁδῷ, και καθεύδοντός σου (*κοιταζομένους*²⁶),
και διανισταμένου σου (*διανισταμένους*²⁵). *O'.*
'A. Σ. Θ. καθημένου ἐν οἴκῳ σου, και πορευο-
μένου ἐν ὁδῷ, και κοιταζομένου, και διανιστα-
*μένου.*²⁶
 20. עַל-מַוֹתָיָהּ. *O'.* ἐπὶ τὰς φλιάς (*'A.* σταθμούς²⁷).

20. וּבְשִׁבְתָּהּ. *O'.* και τῶν πυλῶν ὑμῶν. *'A.* ἄλλος
*και ἐν ταῖς πύλαις σου.*²⁸
 21. לְמִצְוֵי יְרֵבֹבָאֵם. *Ut multiplicentur dies vestri.*
O'. ἵνα μακροημερεύσητε (*alia* *exempl.* πολυ-
*ημερεύσητε*²⁹). *'A.* ἄλλος ἵνα πληθυνθῶσιν αἱ
*ἡμέραι ὑμῶν.*³⁰
 וְיָמֵי בְּיָנֶיךָ. *O'.* και αἱ ἡμέραι τῶν υἱῶν (*'A.* ἄλ-
*λος τέκνων*³¹) ὑμῶν.
 22. שָׁמַר תִּשְׁמְרוּ. *O'.* ἀκοῇ ἀκούσητε. *'A.* Θ.
*φυλάσσοντες φυλάξῃσθε.*³²
 לַעֲשׂוֹתָהּ לְאַהֲבָהּ. *O'.* ποιεῖν ✕ αὐτὰς, τοῦ
*ἀγαπᾶν.*³³
 24. וְאֵשֶׁר תִּדְרֹךְ... בּוֹ. *O'.* οὐ ἐὰν πατήσῃ...
 ✕ ἐν αὐτῷ.³⁴
 וְעַד הַיָּם הָאֵלֶּיךָ. *O'.* και ἕως τῆς θαλάσσης
*τῆς ἐπὶ δυσμῶν (Οἱ λοιποὶ ἐσχάτης*³⁵).
 29. עֵיבָל. *O'.* Γαιβάλ. *'A.* Ἡβάλ.³⁶
 30. מְבוֹא הַשְּׂמֵשׁ. *O'.* δυσμῶν (*'A.* εἰσόδου³⁷)
ἡλίου.
 אֲנֵל אֶלְוִי מֶרֶךְ. *Juxta quercus More.* *O'.*
πλησίον τῆς θρυῶς τῆς ὑψηλῆς (Οἱ λοιποὶ
*αὐλῶνος καταφανοῦς*³⁸).
 31. וְיִרְשָׁתָם אֹתָהּ. *O'.* ἐν κλήρῳ πάσας τὰς

¹⁵ Cod. X. ¹⁶ Idem. Duplex lectio, καθ' ὥραν ἐν τῷ κ. αὐτοῦ, est in Codd. 16, 30, 32, aliis, Arm. 1. Pro καθ' ὥραν, κατὰ καιρόν exhibent Codd. 18, 19, 44, alii. ¹⁷ Sic in marg. Codd. 58, 85; in textu autem Ald., Codd. IV, 18, 19, alii, Arm. 1. Cf. ad Cap. xxviii. 38. ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Cod. 108. Priorem lectionem aut Aquilae uni, aut saltem Aquilae et Theodotioni vindicandam esse suadent Hex. ad Exod. xxii. 16. Job. xxxi. 27. Jerem. xx. 7. ²⁰ Sic in textu Codd. 54, 75. Cf. Hex. ad Jud. vi. 4. ²¹ Sic in textu Codd. 44, 74, 76, 106, 134, Arm. 1. ²² Cod. 108. Cf. ad Cap. vi. 8. ²³ Sic in textu Cod. IV, Arab. 1 (*movens se*). Cf. ad Cap. vi. 8, not. 8. ²⁴ Sic Codd. IV, 19, 44, 54, alii. ²⁵ Sic Comp., Ald. Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18 (cum ἀνισταμένους), 19 (idem), alii (inter quos 85). Cod. IV legit et pingit: καθημένου ✕ σου 4 ἐν οἴκῳ σου [sic Arab. 1], και πορευομένου ✕ σου 4 ἐν ὁδῷ, και κοιταζομένου ✕ [sic pro καθεύδοντος Codd. 58, 71, 82] ✕ σου 4, και διανισταμένου ✕ σου 4; ubi σ in char. min. quater superscripsit corrector, qui Tischendorfio est B.

²⁶ Cod. 85 in marg. Sed interpretes istos, certe Aquilam, pronomina personae secundae verbis Hebraeis affixa, repugnante etiam Graecae linguae proprietate, neglexisse, non facile crediderim. ²⁷ Cod. X. ²⁸ Sic in marg. Cod. 85 (qui lectionem continuat: ἵνα πληθυνθῶσιν αἱ ἡ. ὑ., και αἱ ἡ. τῶν τέκνων ὑμῶν); in textu autem Codd. 19, 108, 118. ²⁹ Sic Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, alii. ³⁰ Sic in marg. Cod. 85 (ut supra); in textu autem Comp., Ald., Codd. 18, 19, 83, 108, 118. Praeterea duplex versio, ἵνα πολὺν, και πληθυνθῶσιν αἱ ἡ. ὑ., est in Codd. X, 54, 55, aliis. ³¹ Cod. 85 in marg. (ut supra). ³² Cod. 108. ³³ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 44, 74, alii. ³⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 82. ³⁵ Codd. X, 108. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. ³⁶ Cod. 108. ³⁷ Cod. X (qui ad ἐχόμενον male refert). Cf. Hex. ad Paal. xlix. 1. ciii. 19. cxii. 3. ³⁸ Cod. X, teste Montef. (non αὐλῶνας, ut Holmes.), cum indice ad Γολγολ referente. Cf. Hex. ad Gen. xxii. 2. Interpres Sam. vertit: אֲנֵל מִישַׁר חֹבֶה, h. e. *juxta vallem visionis*.

ἡμέρας. Aliter: Ο'. — ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας 4, καὶ κληρονομήσετε αὐτήν.³⁹

Cap. XI. 2. χεῖρα ✕ αὐτοῦ 4... βραχίονα ✕ αὐτοῦ 4.⁴⁰ 7. ἐποίησεν — ὑμῖν σήμερον 4.⁴¹ 8. ἐντολὰς — αὐτοῦ 4.⁴² — τὸν Ἰορδάνην 4.⁴³ 9. — μετ' αὐτούς 4.⁴⁴ 10. σπέρρον ✕ σου 4.⁴⁵ πσὶν ✕ σου 4.⁴⁶ 13. — τῆς 4 καρδίας... — τῆς 4 ψυχῆς.⁴⁷ 18. ῥήματά ✕ μου 4.⁴⁸ 19. διδάξετε ✕ αὐτά 4.⁴⁹ 22. — σήμερον 4.⁵⁰ 25. ἐλάλησε ✕ κύριος 4.⁵¹ 28. — ὅσας (sic) ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν 4.⁵² 32. τὰ προστάγματα — ταῦτα 4, καὶ τὰς κρίσεις — ταύτας 4.⁵³

CAP. XII.

2. הַגִּיזִים שָׁפִי. Ο'. ἐκεῖ. Alia exempl. ἐκεῖ τὰ ἔθνη.¹

וְעַל-הַנִּבְנוּת. Ο'. καὶ ἐπὶ τῶν θινῶν ('Α. Σ. Θ. βουνῶν²).

וְיָחַת כָּל-עֵץ רֵעֵן. Ο'. καὶ ὑποκάτω ✕ παντὸς 4³ δένδρου δασέως ('Α. εὐθαλοῦς⁴).

3. אֶת-מִזְבְּחֵיהֶם. Ο'. τοὺς βωμοὺς αὐτῶν. 'Α. Θ. (τὰ) θυσιαστήρια (αὐτῶν).⁵

3. שִׂפְתֵי תַּחֲרִיף. Comburetis igne. Ο'. ἐκκόψετε ✕ πυρί 4.⁶

5. מִכְּלִי-שִׂפְתֵי. Ο'. ἐν μῇ τῶν πόλεων (alia exempl. φυλῶν⁷) ὑμῶν. "Αλλος" ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν ὑμῶν.⁸

וְלִשְׁכָּתוֹ. Ad habitaculum ejus (s. Ut habitaret). Ο'. [καὶ] ἐπικληθῆναι. "Αλλος" εἰς τὴν κατασκήνωσιν αὐτοῦ.⁹

6. וְאֶת-מַעֲשֵׂהיכֶם וְאֶת-תְּרוֹמַת יְדְכֶם. Ο'. ✕ καὶ τὰς δεκάτας ὑμῶν 4, καὶ τὰς ἀπαρχὰς ✕ τῶν χειρῶν 4 ὑμῶν.¹⁰

7. בְּכֹל מַעֲשֵׂי יְדְכֶם. In omni re in quam immittatis manum vestram. Ο'. ἐπὶ πᾶσιν οὐ ἐὰν ἐπιβάλλητε τὴν χεῖρα (alia exempl. τὰς χεῖρας ✕ ὑμῶν¹¹). 'Α. (ἐν) πάσῃ ἀποστολῇ χειρὸς (ὑμῶν).¹²

8. כָּל. Ο'. πάντα. "Αλλος" κατὰ πάντα.¹³

10. בְּטַמְאָה. Ο'. μετὰ ἀσφαλείας. 'Α. πεποιοῦσως.¹⁴

11. וְיִשְׂרָאֵל יִבְחָר... בּוֹ. Ο'. ὃν ἂν ἐκλέξηται... ✕ ἐν αὐτῷ 4.¹⁵

וְתִרְמִית יְדְכֶם. Ο'. καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν, — καὶ τὰ δόματα ὑμῶν 4.¹⁶

³⁹ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI (cum —sare), 18, 19 (cum κατακληρονομῆτε), alii, Arm. 1. Haec, πάσας τὰς ἡμέρας, desunt in Codd. 16, 44. ⁴⁰ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 15, 44, 58 (in posteriore loco), 74, alii, Arab. 1. ⁴¹ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1 (cum metobelo tantum). ⁴² Cod. IV. ⁴³ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴⁴ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴⁵ Idem. In Ed. Rom. est πσὶν αὐτῶν, sed αὐτῶν deest in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16 (manu 1ma), 18 (idem), 19, aliis, Arm. 1. ⁴⁶ Cod. IV, qui manu 1ma pingit: τῆς καρδίας σου — καὶ ἐξ ὅλης — τῆς ψυχῆς. Prior articulus deest in Cod. 82, posterior in Codd. 75, 82. ⁴⁷ Idem. Sic sine aster. Cod. 82, Arab. 1. ⁴⁸ Idem. Pronomen habetur in Ed. Rom., sed abest a Codd. 54, 58, 75, Arm. 1. ⁴⁹ Cod. IV, Arab. 1. ⁵⁰ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arm. 1. ⁵¹ Cod. IV (om. σήμερον post ὑμῖν). Haec, ὅσας—ὑμῖν, desunt in Codd. 58, 106. ⁵² Cod. IV. Prius pronomen deest in Codd. 58, 82, Arab. 1; posterius in Comp., Cod. 58. In Ed. Rom. legitur: τὰ πρ. αὐτοῦ, καὶ τὰς πρ. ταύτας; sed pro ταύτας, αὐτοῦ habent Ald., Codd. III,

VII, X, XI, 15, 16, alii (inter quos 85, cum ταύτας in marg.).

CAP. XII. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. IV, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. 1. Statim τοῖς θεοῖς αὐτῶν post κατακληρονομῆτε (sic) αὐτοὺς transp. Cod. IV, Arab. 1. ² Codd. 85, 108 (cum Οἱ λοιποί). Cf. Hex. ad Gen. xlix. 26. ³ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. VII (in marg. manu 1ma), 15, 18, alii. ⁴ Cod. X. ⁵ Cod. 108. ⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1 (cum ✕ comburendo). ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 18, 19, alii, Arab. 1, Arm. 1. Cf. ad v. 14. ⁸ Sic in textu Comp., Codd. 19 (om. ὑμῶν), 108, 118. ⁹ Sic in marg. (ad εὐερίσθε) Cod. 108. ¹⁰ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine asteriscis Codd. 28, 58, 82, 85. Mox clausulam superfluum, καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν, quae e v. 17 irrepsit, damnant Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 29, alii, Arab. 1. ¹¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X, XI, 15, 16, alii, Arm. 1. ¹² Cod. X. ¹³ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Comp., Codd. 18, 44, alii. ¹⁴ Cod. X. Cf. Hex. ad Gen. xxxiv. 25. ¹⁵ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 15, 44, 74, alii. ¹⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine obelo Codd. III, VII, X, XI, 15, 16 (cum αὐτῶν), alii. Farum probabiliter

12. **אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֵיכֶם.** O'. ó ἐπὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν. Schol. ξέω τῆς πόλεως πλησίον οἰκῶν.¹⁷
14. **בְּאַחַד שַׁבָּטֵי.** O'. ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν (alia exempl. πῶλεων¹⁸) σου.
15. **בְּכָל־אַנֹּת נַפְשָׁה.** O'. ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ ✕ ψυχῆς σου.¹⁹
16. **עַל־דְּאֶרְצָה.** O'. ἐπὶ τὴν γῆν. Alia exempl. ἀλλ' ἐπὶ τὴν γῆν.²⁰
18. **וְהָלִי.** O'. καὶ ὁ προσήλυτος. Alia exempl. καὶ ὁ Λευίτης.²¹
- אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֵי.** O'. ὁ ἐν ταῖς πόλεσιν ('A. πύλαις²²) ὑμῶν.
20. **וְאֶמְרָת.** O'. καὶ ἐρεῖς. "Αλλος" καὶ εἴπης.²³
21. **כִּי־יִרְחֶק.** O'. ἐὰν δὲ μακρὰν (s. μακρότερον) ἀπέχῃ (alia exempl. μακρότερον ἀπόσχη²⁴).
- מִמָּה** O'. σου. Οἱ λοιποὶ ἀπὸ σοῦ.²⁵
- בְּכָל אֹנֹת.** O'. κατὰ ✕ πᾶσαν τὴν ἐπιθυμίαν.²⁶
22. **וְאֶכְלֶנּוּ.** O'. ἔδεται ✕ αὐτό.²⁷
23. **רַק חֹנֶק.** *Tantummodo in eo persiste.* O'. πρόσχε ἐσχυρῶς. Σ. ἀσφαλίζου.²⁸
23. **כִּי הָיָה.** O'. ὅτι αἶμα. Alia exempl. ὅτι τὸ αἶμα; alia, τὸ γὰρ αἶμα.²⁹
24. **לֹא תֹאכְלֶנּוּ.** O'. οὐ φάγεσθε ✕ αὐτό.³⁰
26. **קָדְשָׁה.** O'. τὰ ἅγια ('A. ἡγιασμένα³¹) σου.
27. **וְהָיָה.** O'. Vacat. Alia exempl. καὶ τὸ αἶμα.³²
28. **הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה.** O'. τοὺς λόγους ✕ τούτους.³³
- וְלִבְנֵי אַחֲרֶיךָ.** O'. καὶ τοῖς υἱοῖς σου ✕ μετὰ σέ.³⁴
- הַשָּׂבוֹב וְהַיָּשָׁר.** O'. τὸ ἀρεστὸν καὶ τὸ καλόν. Alia exempl. τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστόν³⁵ ('A. εὐθές³⁶).
29. **אֲשֶׁר... שָׁמָּה.** O'. εἰς οὗς (alia exempl. οὗ³⁷) ... ἐκεῖ.
30. **וְכָפַרְתָּ לִּלְאֹהֲיָהֶם.** O'. Vacat. Alia exempl. μὴ ✕ ποτε ἐκζητήσης τοὺς θεοὺς αὐτῶν.³⁸
- וְאֶעֱשֶׂהֶן.** O'. ποιήσω ✕ οὕτως.³⁹

Cap. XII. 11. **וְשָׁמֶרְנוּ.** ⁴⁰ 13. **מִי ✕ ποτε.** ⁴¹

14. **וְהָיָה** ⁴² **וְשָׁמֶרְנוּ.** ⁴³ 15. **פֹּלֵי ✕ σου.** ⁴⁴ **וְהָיָה** ⁴⁵ **וְשָׁמֶרְנוּ.** ⁴⁶ 17. **עֹלָא** ⁴⁷ **וְשָׁמֶרְנוּ.** ⁴⁸ 19. **מִי ✕ ποτε.** ⁴⁹ 22.

Theodoret. Quaest. IX in Deut. p. 268: καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χ. ὑμῶν, καὶ τὰ δόματα ὑμῶν, καὶ τὰ ἐξῆς τὰ δὲ δόματα οἱ λοιποὶ τὰ ἐκούσια ἡρμήνευσαν. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* p. 128.

¹⁷ Cod. X in marg., teste Holmesio, qui duas lectiones coaluisse conjicit. ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1. Cf. ad v. 5.

¹⁹ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 55 (cum τῆς ψ.), 82, Procop. in Cat. Niceph. p. 1483. ²⁰ Sic Cod. IV (cum ἀλλὰ ἐπὶ), 58, 82, 129, Arab. 1, Arm. 1.

²¹ Sic Codd. 44, 74, 76, 106, 134. Duplex lectio, καὶ ὁ Δ. καὶ ὁ πρ., est in Comp., Ald. (cum ὁ Δ. σου), Codd. III, VII, X, XI, 19, 29, alii.

²² Cod. X. ²³ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Ald., Codd. III, IV, X (cum ἐρεῖς in marg.), 18, 44, alii.

²⁴ Sic Codd. IV (cum μ. σου ἀπόσχη pro μ. ἀπέχη σου), 82, 85 (cum ἀπόσχη in marg.).

²⁵ Cod. 85. Sic in textu Codd. 44, 74, alii.

²⁶ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arab. 1. ²⁷ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 16, 18, alii.

²⁸ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. ²⁹ Prior lectio est in Ald., Codd. IV, 18, 44, 54, alii; posterior in Comp., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii (inter quos 85, cum ὅτι τὸ αἶμα in marg.).

³⁰ Sic Cod. IV, et sine aster.

Codd. 18, 44, 74, alii, Arab. 1. ³¹ Cod. X (cum ἡγιασμένα).

³² Sic Cod. 15, et in marg. manu 2da Cod. 106.

³³ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii.

³⁴ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 44, 74, alii.

³⁵ Sic Comp. (cum εὐάρεστον), Codd. II, III, IV, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arm. 1.

³⁶ Cod. X. ³⁷ Sic (pro εἰς οὗς) Codd. IV, 57. "Armen. MSS.: εἰς οὗς."—F. C. Alter.

³⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. (cum ἐκζητήσεις) Codd. 44, 74, 82, 134, Arab. 1 (cum καὶ μήποτε). Sic (cum μὴ ἐκζ.) Codd. 16, 19, 28, alii (inter quos 85, 130); et (cum οὐ μὴ ἐκζ.) Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, 29, alii.

Denique Cod. 58: *μήποτε οὐ μὴ ἐκζ. τοὺς θ. αὐτῶν*, ex duplici lectione.

³⁹ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii.

⁴⁰ Cod. IV, Arab. 1. ⁴¹ Idem. Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii.

⁴² Cod. IV. Arab. 1 pingit: *ὁ θεὸς σου αὐτὸν*, favente Cod. 58, in quo ὁ θεὸς σου deest.

⁴³ Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Cod. 58.

⁴⁴ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arab. 1.

⁴⁵ Idem. Deest in Cod. 58.

⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Idem. Sic sine aster. Codd. 16, 28, 30, alii, Arab. 1 (cum *vestrum*).

⁴⁸ Cod. IV, Arab. 1. Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii.

ⲉⲛ σοί 4.⁴⁰ 25. ⲉ τὸ καλὸν καὶ 4.⁶⁰ ⲉ τοῦ θεοῦ σου 4.⁶¹ 26. ⲉ ὁ θεός σου ἑαυτῷ (sic) ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ 4.⁶² 28. ⲉ καὶ ποιήσεις 4.⁶³ 30. μή ✕ ποτε 4.⁶⁴ 32. ⲉ σήμερον 4.⁶⁵

CAP. XIII.

2 (Hebr. 3). ⲛⲗⲏⲁ ⲁⲩⲣⲓ ⲁⲩⲣⲓ ⲁⲩⲣⲓ... ⲛⲗⲏⲁ. O'. πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις.

Alia exempl. πορευθῶμεν ✕ ἀκολουθήσωμεν 4 θεοῖς ἑτέροις... καὶ λατρεύσωμεν αὐτοῖς.¹ Alia: πορευθῶμεν ὑπὸ τῶν θεῶν ἑτέρων... καὶ λατρεύσωμεν αὐτοῖς.²

3 (4). ⲛⲗⲏⲁ ⲁⲩⲣⲓ. O'. εἰ ✕ ὑμεῖς 4 ἀγαπάτε.³

4 (5). ⲛⲗⲏⲁ. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ αὐτῷ λατρεύετε 4.⁴ Alia: καὶ αὐτῷ δουλεύετε.⁵

5 (6). ⲛⲗⲏⲁ. O'. ἐκ τῆς δουλείας. "Αλλος" ἐξ οἴκου δουλείας.⁶

6 (7). ⲛⲗⲏⲁ. Si pelliceat te. O'. ἐὰν δὲ παρακαλέσῃ ('Α. Σ. ἀναπέσῃ⁷) σε.

ⲛⲗⲏⲁ. O'. βαδίσωμεν. "Αλλος" πορευθῶμεν.⁸

8 (9). ⲛⲗⲏⲁ. Et non parces. O'. οὐκ ἐπιποθήσεις (Σ. ἐπισπλαγχνίσῃ⁹) ἐπ' αὐτῷ.

9 (10). ⲛⲗⲏⲁ. O'. ἀποκτεῖναι ("Αλλος" θανατώσαι¹⁰) αὐτόν.

13 (14). ⲛⲗⲏⲁ. O'. τὴν γῆν (alia exempl. πόλιν¹¹) αὐτῶν.

14 (15). ⲛⲗⲏⲁ. O'. καὶ ἐτάσεις (s. ἐξετάσεις). "Αλλος" καὶ ἐκζητήσεις.¹²

ⲛⲗⲏⲁ. Et investigabis, et interrogabis. O'. καὶ ἐρωτήσεις, καὶ ἐρευνήσεις. Alia exempl. καὶ ἐρευνήσεις (s. ἐξερευνήσεις), καὶ ἐρωτήσεις (s. ἐπερωτήσεις).¹³

15 (16). ⲛⲗⲏⲁ. O'. ἐν τῇ γῇ (alia exempl. πόλει¹⁴).

ⲛⲗⲏⲁ. O'. Vacat. ✕ καὶ τὰ κτήνη αὐτῆς ἐν στόματι μαχαίρας 4.¹⁵

16 (17). ⲛⲗⲏⲁ. Totum. O'. πανδημεί. 'Α. ὁλοτελῶς.¹⁶

ⲛⲗⲏⲁ. Acervus rudenum. O'. ἀόκητος. 'Α. χῶμα.¹⁷

17 (18). ⲛⲗⲏⲁ. O'. ὅν τρόπον ὥμοσε. Alia exempl. ὅν τρόπον ὥμοσεν — κύριος 4.¹⁸ Alia: καθὼς ἐλάλησε κύριος.¹⁹ Alia: καθὼς ἐλάλησέ σοι, ὅν τρόπον ὥμοσε κύριος.²⁰

Cap. XIII. 3. ὁ θεός ✕ ὑμῶν 4.²¹ 6. ⲉ ἐκ πατρός

⁴⁰ Cod. IV. Deest in Cod. 58.

⁶⁰ Cod. IV, Arab. 1

(sine metabelo). Deest in Cod. 58.

⁶¹ Cod. IV (cum

notis ex corr.), Arab. 1.

⁶² Cod. IV.

⁶³ Cod. IV,

Arab. 1.

⁶⁴ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 44, 74,

alii, Arab. 1.

⁶⁵ Idem. Deest in Cod. 58.

CAP. XIII. ¹ Sic Cod. IV (qui post ἀκολουθήσωμεν inepte

infert καὶ θύσσωμεν), et sine aster. Cod. 82 (cum por. καὶ

ἀκολ.), Origen. Opp. T. I, p. 427 (idem). Arab. 1: πορευ-

θῶμεν ✕ et sequamur.

² Sic Codd. 44 (om. πορευθῶμεν ?),

74, 76, 106, 134.

³ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 82.

⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 44, 74, alii. Arab. 1:

✕ et illi servite.

⁵ Sic Ald., Codd. III, VII, XI, 16, 18,

19, alii.

⁶ Sic in textu Codd. 74, 76, 85 (teste Montef.),

134.

⁷ Cod. 85 (teste Holmesii amanuensi). Cod. X:

'Α. ἀναπέσῃ. Cod. 58 in marg. sine nom.: ἀναπέσει. Cf.

Hex. ad Jerem. xxxviii. 22.

⁸ Sic in textu Comp.,

Ald., Codd. III, IV, VII, X (cum βαδίσωμεν in marg.),

XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum βαδ. in marg.).

⁹ Codd. X, 58 (in marg. sine nom.), 85 (teste Holmesii

amanuensi; non, ut Montef. exscripsit: "Αλλος" ἐκοπλ.).

¹⁰ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 128. Cf.

Hex. ad Prov. xix. 18. Jerem. xli. 8.

¹¹ Sic Comp.,

Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. 1.

¹² Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. 74 (cum

-σος), 75, 76, 106, 134 (ut 74). Cf. ad Cap. xi. 12.

¹³ Sic Codd. IV, 16, 76, 77, 82, 106, 131, 134.

¹⁴ Sic

Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, alii.

¹⁵ Sic Cod. IV (cum duplici versione ἐν φόβῳ στόματι μ.),

Arab. 1 (cum ✕ et perdetis pecudes ejus gladio), et sine

aster. (cum ἐν φόβῳ μ.) Codd. 44, 74, 82 (cum ἐν στ. μ.),

106, 134, Arm. 1 (cum in ore gladii).

¹⁶ Cod. X. Cf.

Hex. ad Psal. I. 21.

¹⁷ Idem. Cf. Hex. ad Jerem.

xxx. 18. xlix. 2.

¹⁸ Sic Cod. IV, et sine obelo Comp.,

Codd. 44, 54, 71, 74, alii, Arab. 1.

¹⁹ Sic Codd. 16, 46,

52, alii (inter quos 85, cum ὅν τρόπον εἶπε in marg.).

²⁰ Sic Ald., Codd. III, VII, X, 18, 29 (om. κύριος), 53, 59

(ut 29), alii.

²¹ Sic (pro ὁ θ. σου) Cod. IV, et sine aster.

Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 16, 28, alii, Arab. 1.

σου ἢ 4.²³ 9. σκεπάσης ✕ ἐπ' 4 αὐτόν.²³ 12. πόλεων
✕ σου 4.²⁴ 13. ~ πάντας 4.²⁵ 15. ~ πάντας 4.²⁶
~ ἀναθέματι 4.²⁷ 18. ~ τὸ καλὸν καὶ 4.²⁸

CAP. XIV.

1. תִּתְּנוּ וְלֹא יִיכָדוּ. *Non incidetis vos.* O'. Vacat. Alia exempl. οὐ φοιθήσετε.¹ 'A. Σ. Θ. οὐ κατατεμείθε.²
2. בָּחַר. O'. ἐξελέξατο. "Αλλος προεἶλατο.³ לָחֵץ. O'. γενέσθαι σε. "Αλλος εἶναι.⁴ סָבַל. O'. περιούσιον. Σ. ἐξείρετον.⁵
5. וְאֶקְרָא וְאֶחָדָם. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ βούβαλον, καὶ τραγέλαφον.⁶ וְיִשָּׁן. O'. καὶ πύαργον. "Αλλος αἶγαργον.⁷
6. וְשָׂרָעַת שְׂסֵעַ שְׂסֵעַ פְּרָסוֹת. *Et scindens scissuram duarum ungularum.* O'. καὶ ὀνυχιστῆ-

ρας ὀνυχίζον ('A. δεδιχασμένον διχασμῷ⁸) δύο χηλῶν ('A. ὀπλῶν⁹).

7. חָפַץ. O'. τὰς ὀπλὰς. "Αλλος (τὰς) δύο χηλὰς.¹⁰ תִּתְּנוּ לֵפָרֶת. *Et leporem.* O'. καὶ δασύποδα. 'A. (καὶ τὸν) λαγῶν.¹¹
8. לֹא יִרְחֹץ. *Et non est ruminatio.* O'. καὶ ~ ὀνυχίζει ὀνυχιστῆρας (s. ὀνυχας) ὀπλῆς, καὶ τοῦτο μηρυκισμὸν (4) οὐ μαρκαται.¹² וְנִבְלָתָם. O'. (καὶ) τῶν θνησιμαίων ('A. νεκριμαίων¹³) αὐτῶν.
9. וְקִשְׁקִשָּׁן. O'. καὶ λεπίδες ('A. φολίδες¹⁴).
13. וְהָרָץ. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ τὸν ἴξον 4.¹⁵ 'A. (καὶ τὸν) ἴξον.¹⁶
14. וְאֵת כָּל-עֶרֶב לְמִינוֹ. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ πάντα κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ.¹⁷ 'A. καὶ σὺν πάντα κόρακα..¹⁸

²³ Cod. IV. In Cod. 58 haec, ἐκ πατρός σου ἢ ἐκ μητρός σου, desunt. ²³ Cod. IV. Sic sine aster. Cod. 58. ²⁴ Idem. Pronomen deest in Ald., Codd. VII, X, XI, 15, 16 (manu 1ma), aliis, Arm. 1. ²⁵ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1. ²⁶ Cod. IV (idem), Arab. 1. Deest in Codd. 54, 58, 75. ²⁷ Cod. IV, Arab. 1. Deest in Cod. 44, 58. ²⁸ Cod. IV. Arab. 1: ~ placens aut rulerum (sine metobelo).

CAP. XIV. ¹ Sic Codd. II (in marg., teste Nobilio), III, IV (qui pergit: καὶ οὐκ ἐπιθήσετε), VII, X, 15 (cum -σπε), 28, 29 (cum -σεται), 30, alii. Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. fol. 55 b): لا يجرحي. 4. 5. h. e. non divinabitur (μαντεύσεται). Theodoret. Quaest. XIII in Deut. p. 271: Τῶν δυσσιβῶν ἐθνῶν ἀπαγορεύει τὰ ἔθνη καὶ διὰ μὲν τοῦ, οὐ φοιθήσετε, τὰς μαντείας ἐξίβαλε· Φοῖβον γὰρ τὸν ψευδομαντῶν ἐκάλεον τὸν Πύθιον διὰ δὲ τοῦ, οὐ ποιήσετε κ. τ. ε., τὴν τοῦ πέπθους ἀπηγόρευσεν ἀμετρίαν. Porro huc spectat Hesych. T. II, p. 823 ed. Alberti: Οὐ φοιθήσεται (sic). Φοιβῶν ἐστὶ τὸ ἐπὶ μεκρῷ ἢ δαιμονικῷ μαντεύεσθαι. (In aliis libris varie, sed vitiose, exaratur, οὐ φοβήσεται, οὐ φοβηθήσεται (sic Cod. II in marg., teste Holmesio; Maius autem margini nihil allevit), οὐ φοβηθήσεται; Complutensibus vero suum οὐ κοφθήσεται sibi habere iubemus.) ² Cod. X, teste Holmesio: 'A. κατατεμείθε (non, ut Montef. ex eodem affert: 'A. περιτεμείθε). Bar Hebraeus autem ibid. لا يذبح. لا يذبح. 4. 5. Cf. Hex. ad Jerem. xvi. 6. xli. 5. xlviii. 37. ³ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. 18 (cum -λετο), 128. Cf. Hex. ad

1 Reg. xx. 30. Job. xxix. 25. ⁴ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 18, 55. ⁵ Cod. X. Sic in textu Codd. 54, 85. Cf. Hex. ad Exod. xix. 5. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16 (cum βούβαλον), 18, alii, Arab. 1. ⁷ Cod. X in marg., teste Montef. Holmes, ex eodem αἶγαργον exscripsit. ⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Lev. i. 17. ⁹ Idem. ¹⁰ Sic in marg. Cod. X, 85. ¹¹ Cod. X, 108. Cf. Hex. ad Lev. xi. 6. ¹² Sic Cod. IV (cum ὀνυχας), Arab. 1 (sine cuneolo). Etiam in priore deest metobelus, quem Tischendorfius post τοῦτο ponendum fuisse opinatur. Sed haec omnia, ὀνυχίζει—μηρυκισμὸν, desunt in Cod. 58, concinente Hebraeo. ¹³ Cod. X. ¹⁴ Idem. Cf. Hex. ad Lev. xi. 9. ¹⁵ Sic Cod. IV (teste Holmesii amanuensi, a quo tamen dissentit Tischendorfius, scribendo ἴξον), et sine aster. Codd. 15, 54 (cum ἴξον), 58 (cum ἴξονα), 75 (ut 54). Etiam Vulg. habet iacior, cuius nominis nullam avem se reperire nec in Graecis nec in Romanis scriptoribus scribit Bochart. in Hieroz. P. II, L. VI, C. III, et proinde legendum putat oxym, invitis testibus nostris. ¹⁶ Ad γρίπα (v. 12) Cod. X in marg.: 'A. ἴξον, exscribente Montef. in Appendice, cum nota: "Sed Basil. id ad vocem חָרָץ versu seq. videtur referre, praemisso asterisco sine interpretis nomine; et eo referendum suadet etiam Vulgata." Immo lectionem ✕ καὶ τὸν ἴξον non e Basil., sed ex editione Grabii se hausisse fatetur ipse Montef. in Hexapla ad loc. ¹⁷ Sic Comp. (cum πάντα τὰ κ.), Codd. III, IV, VII, X, XI, 18, 28, alii. ¹⁸ Cod. X (cum σύμματα). Cf. ad Cap. xxvii. 1.

14 (Hebr. 15). וְאֵת בֵּית הַיְּעֲנָנִי. Ο'. καὶ στρουθόν
(¹⁹Α. στρουθοκάμηλον¹⁹).

20 (21). לָגַר. Ο'. τῷ παροίκῳ (²⁰Α. προσηλύτῳ²⁰).

לִנְכָרִי. Ο'. τῷ ἀλλοτρίῳ (²¹Α. ξένῳ²¹).

אָרִי. Ο'. ἄρνα. ²²Α. ξιφον²².

אֶמֶל. Ο'. μητὸς αὐτοῦ. Alia exempl. add.
ὅς γὰρ ποιεῖ τοῦτο, ὥσει ἀσπάλακα θύσει· ὅτι
μίασμα (s. μήνιμα) ἐστὶ τῷ θεῷ Ἰακώβ.²³

23 (24). וְכִי־יִרְבֶּה. Quod si longior fuerit. Ο'.
ἐὰν δὲ μακρὰν γένηται (alia exempl. μακρὰν
ἀπέχῃ²⁴).

25 (26). וְגִבְשָׁר. Ο'. ἡ ἐπὶ σίκερα. ²⁵Α. (καὶ ἐν)
μεθύσματι²⁵.

26 (27). לֹא תַעֲבֹנֶנּוּ. Ο'. Vacat. Alia exempl.
⌘ οὐκ ἐγκαταλείψεις αὐτόν²⁶.

28 (29). וְשִׁבְעִי. Ο'. καὶ ἐμπλησθήσονται (²⁷Αλλος
εὐφρανθήσονται²⁷).

וְכָל־כְּמִשְׁחָה. Ο'. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις ⌘ τῶν
χειρῶν σου²⁸.

Cap. XIV. 2. ⌘ ὁ θεός σου²⁹ 4. (⌘) ἐκ βοῶν³⁰.

7. — καὶ ὀνυχίζοντων ὀνυχιστήρας³¹ 18. ἀκά-
θαρτα — ταῦτά³² ἐστίν.³² — ἀπ' αὐτῶν³³ 20.

καὶ φάγεται ⌘ αὐτό³⁴ 21. ἀγροῦ — σου³⁵.

22. — αὐτό³⁶ ⌘ κύριος ὁ θεός σου³⁷ ⌘ οἴσετε³⁸.

24. — αὐτά³⁹ 27. — αὐτό⁴⁰.

24. — αὐτά³⁹ 27. — αὐτό⁴⁰.

CAP. XV.

1. שְׂמִיטָה. Remissionem (debiti). Ο'. ἀφῃσιν. ¹Α.
ὑποσπασμόν¹.

2. וְשָׂוִי יִשְׁוֶה בְּרֵעֵהוּ לֹא־יִשְׁוֶה בְּרֵעֵהוּ. (Remittet) id quod mutuum dederit
proximo suo, non exiget a proximo suo et fratrem
suo. Ο'. ὁ ὀφείλει σοι ὁ πλησίον, καὶ τὸν
ἀδελφόν σου οὐκ ἀπαιτήσεις. Alia exempl.
ὁ ὀφείλει σοι [—] ὁ πλησίον ⌘ σου², οὐκ
ἀπαιτήσεις ⌘ τὸν πλησίον σου² καὶ τὸν
ἀδελφόν σου².

3. וְהִנֵּחַ. Ο'. τὸν ἀλλότριον (³Αλλος ἀλλο-
γενῆ³).

וְאֵת־הַאֲחֵי. Apud fratrem tuum. Ο'. παρ' αὐτῷ,
τῷ δὲ ἀδελφῷ σου. Alia exempl. — παρ' αὐτῷ⁴
τοῦ ἀδελφοῦ σου⁴.

4. כִּי־עָפֵף. Nisi forte. Ο'. ὅτι. ⁵Αλλος⁵ πλήν⁵.

וְכִי־רָבִי. Ο'. ὅτι εὐλογῶν. Alia exempl. ὅτι
διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλογῶν⁶.

7. וְהִנֵּחַ. Ο'. ⌘ ἐκ⁷ τῶν ἀδελφῶν σου⁷.

וְלֹא־תִצְּרֶנּוּ. Non obfirmabis cor tuum.
Ο'. οὐκ ἀποστέρξεις (alia exempl. ἀποστρέ-
ψεις⁸) τὴν καρδίαν σου. Θ. (οὐ) στέρξεις...⁹

8. וְכִי־פָתַח. Ο'. ⌘ ὅτι¹⁰ ἀνοίγων¹⁰.

¹⁹ Cod. X. Cf. Hex. ad Lev. xi. 16. ²⁰ Idem.

²¹ Idem, teste Holmes. Montef. exscripsit: 'Α. ξένῳ.

²² Idem, teste eodem. ²³ Sic Codd. VII (in marg. manu r^{ma}, cum ὥσει θύσει ἀσπάλακα μήνιμα κ. τ. ἔ.), 16 (cum κυρίῳ τῷ θεῷ), 28, 32, alii (inter quos 54, 75, uterque ut VII, cum ἀπ.), 85 (cum μήνιμα in marg.), Cat. Niceph. p. 1496. ²⁴ Sic in marg. Codd. X, 85 (qui pergit ἀπὸ σοῦ ἢ ὁδῶς); in textu autem Ald., Codd. XI, 18, 44, alii.

²⁵ Cod. X. ²⁶ Sic Cod. IV (cum —λίψεις), et sine aster. Comp. (cum οὐ καταλ.), Codd. 44, 58, 74, alii, Arm. 1.

²⁷ Sic in marg. Codd. X (cum εὐφρανθή (sic)), 85; in textu autem Cod. IV. ²⁸ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 58, 74, alii. ²⁹ Cod. IV, Arab. 1.

Deest in Cod. 75. ³⁰ Arab. 1 (cum metabelo tantum). Deest in Cod. IV. ³¹ Cod. IV. ³² Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 30, 44, alii.

³³ Idem. ³⁴ Idem. Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii, Arab. 1. ³⁵ Idem. Pronomen deest in Cod. 55.

³⁶ Idem (cum notis ex corr.). ³⁷ Cod. IV, Arab. 1 (cum

κ. — ὁ θεός σου⁴). Haec desunt in Codd. 58, 71. ³⁸ Idem.

³⁹ Cod. IV. ⁴⁰ Idem. Deest in Cod. 58.

CAP. XV. ¹ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. cxl. 6. ² Sic Cod. IV (cum obelo ex corr.), et sine notis Cod. 82, necnon (cum καὶ οὐκ ἀπ.). Cod. 44 (cum αὐτὸν pro τὸν πλ. σου), 74, 106, 134, Arm. 1. ³ Cod. 85 in textu. ⁴ Sic Cod. IV, et sine obelo Codd. II, 19, 44, 75, 82, 106, 108.

⁵ Cod. 106 superscript. alia manu. ⁶ Sic Ald. (om. ὅτι), Codd. VII (in marg. manu r^{ma}), 16, 18, 19, alii (inter quos 85, 130). ⁷ Sic Cod. IV. Praepositio est in Ed. Rom., sed deest in Codd. II, 54, 75. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ἀποστέρξεις in marg.), Arm. 1, et Patres, improbatante Gratio in Diss. de Vitiis etc. p. 36. Sed ut recte dicatur ἀποστέργων τινὰ, desinere amare aliquem (cf. nos in Annot. ad S. Chrysost. Opp. T. XI, p. 704 C), vereor ut defendi possit locutio ἀποστέρξει τὴν καρδίαν, cor amore exuere.

⁹ Cod. X, teste Holmesio. Sed errorem suspicor. ¹⁰ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii.

8. **יְחִי מִחֲסָרוֹ**. *Quantum sufficiat inopiae ejus.* O'. **✠** *ἰκανὸν ὅσον ἐπιδέεται* (s. ὅσον ἀν ἐπιδέεται).¹¹
- אֲשֶׁר יִחְסַר לוֹ**. O'. καθότι ἐνδεείται. Alia exempl. καθόσον (s. καὶ καθόσον) ὑστερεῖται.¹²
9. **בְּלִיעַל לְאֵמֹר**. O'. ἀνόμημα λέγων. 'A. ἀποστασίας τῷ λέγειν.¹³
12. **וַיִּשְׁנָה הַשְּׁבִיעִת**. O'. καὶ **✠** τῷ ἔτει **✠** τῷ ἐβδόμῳ.¹⁴
14. **וַיִּיָּקָדֶה**. O'. καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου (alia exempl. τῆς ληνού¹⁵) σου.
15. **אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה הָיָה**. O'. τὸ ῥῆμα τοῦτο **✠** σήμερον **✠**.¹⁶
17. **וּבִדְלָת**. O'. πρὸς τὴν θύραν. Alia exempl. add. ἐπὶ τὸν σταθμόν (s. τῶν σταθμῶν).¹⁷
18. **כִּשְׁנֵה שֶׁכֶר**. *Duplum mercedem.* O'. ἐπέτειον ('A. δευτερούμενον¹⁸) μισθόν.
20. **תֹּאכַלְכֶּנּוּ**. O'. φαγῇ αὐτό. 'Αλλος βρωθήσεται.¹⁹
21. **כָּל מֹוֶם רָע**. O'. μῶμον πονηρόν. Alia exempl. ἡ καὶ πᾶς μῶμος πονηρός.²⁰
22. **בְּשַׁעְרָהּ**. O'. ἐν ταῖς πόλεσι ('A. πύλαις²¹) σου.

22. **יָחִי**. O'. ὡσαύτως ἔδεται. Alia exempl. ὡσαύτως **✠** φάγεται **✠**.²² 'A. ὁμοῦ.²³

Cap. XV. 2. **✠** τῷ θεῷ σου **✠**.²⁴ 4. **✠** ὁ θεός σου **✠**.²⁵ 6. ἄρξεις **✠** σύ **✠**.²⁶ 9. μή **✠** ποτε **✠**.²⁷ **✠** κρυπτόν **✠**.²⁸ **✠** μεγάλη **✠**.²⁹ 10. **✠** καὶ δάνειον δανειεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται **✠**.³⁰ 11. **✠** ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο **✠**.³¹ τῷ πέντη **✠** σου **✠**, καὶ τῷ ἐπιδεομένῳ **✠** σου **✠** τῷ ἐπὶ τῆς γῆς σου.³² 15. **✠** ἐκέλευεν **✠**.³³ ἐντέλλομαι σοι (sic) **✠** ποιεῖν **✠**.³⁴ 20. **✠** ὁ θεός σου **✠**.³⁵ 22. **✠** ἐν σοὶ **✠**.³⁶

CAP. XVI.

1. **חֶפְזָה**. O'. τὸ πάσχα. 'A. φεσέ.¹
- הוֹצִיָאָה הָיָה לְךָ**. O'. ἐξήλθες. 'Αλλος ἐξήγαγέ σε κύριος ὁ θεός σου.²
3. **הִמָּנָה**. O'. ζύμην. 'A. ζυμωτόν.³
- לְחֶם עֵנִי**. O'. ἄρτον κακώσεως ('A. κακουχίας⁴).
- בְּחַפְזָה**. *Cum trepidatione.* O'. ἐν σπουδῇ. 'A. ἐν θαμβήσει.⁵
8. **וַיְבִיֹם הַשְּׁבִיעִי עֶצְרָת**. O'. καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ('Αλλος καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἐβδόμη⁶) ἐξέδιον ἐορτῇ ('A. ἐπίσχεσις⁷).

¹¹ Sic Cod. IV (cum ὅσον ἐπιδείναι), Arab. i, et sine aster. Codd. 44 (cum τὸ ἰκανόν), 58, 74, alii.

¹² Sic Comp. (cum ὑστερεῖται), Ald., Codd. III, IV, VII, X, 15, 16, 18, alii.

¹³ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. xvii. 5. xl. 9.

¹⁴ Sic Cod. IV (qui pingit: καὶ **✠** τῷ: ἔτει τῷ **✠**), et sine aster. Codd. 54, 58, 74, alii, Arab. i, Arm. i.

¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. i.

¹⁶ Sic Cod. IV, Arab. i, et sine aster. Codd. 15, 44, 58, 74, alii.

¹⁷ Prior scriptura est in Codd. III (manu 2da), VII (in marg. manu 1ma), 19, 44, alii; posterior in Ald., Codd. 16, 18, alii, Arm. i.

¹⁸ Cod. X, teste Montef. Holmes. vero ex eodem: 'A. δευτερούμενον. Cod. VII in marg. manu 2da: διπλοῦν, ἡμέρας καὶ νυκτός. (In textu pro ἐπέτειον in Codd. II, III, VII habetur ἐφέτειον, in Comp. ἐπίτειον, in Cod. IV επαίτειον; de quibus omnibus Holmesius οὐδὲ γρά.)

¹⁹ Cod. 85 in marg. ²⁰ Sic Comp., Codd. III, VII, X, XI, 15 (om. καὶ), 16, 18, alii. Solus Cod. IV: καὶ πᾶν (sic) μῶμον πονηρόν.

²¹ Cod. X. ²² Sic Cod. IV, et sine obelo Comp., Ald., Codd. VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. i.

²³ Cod. X. ²⁴ Cod. IV, Arab. i. ²⁵ Cod. IV. Deest

in Cod. 58. ²⁶ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. i. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III (cum σὺ ἄρξῃ), VII, X, XI, 15, 16, 28, alii.

²⁷ Cod. IV. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 58, 74, alii, Arab. i.

²⁸ Idem. Deest in Cod. 58, Arab. i. ²⁹ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. i. Deest in Cod. 58.

³⁰ Cod. IV (cum scripturis δανιον δανειεῖς et ἐπιδείναι), Arab. i. Deinde verba καθότι ἐνδεείται desunt in Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii.

³¹ Idem. Haec desunt in Cod. 44. ³² Cod. IV legit et pingit: τῷ πέντη **✠** (sic) σου: τῷ ἐπὶ τῆς γῆς σου; deinde in marg. inferiori char. minuscuro: καὶ τῷ ἐνιδεομένῳ (sic) **✠** σου:.

³³ Cod. IV, Arab. i. Deest in Cod. 58. ³⁴ Cod. IV, Arab. i (sine σοι). Vox ποιεῖν deest in Cod. 18, 29, 58, 128.

³⁵ Cod. IV. ³⁶ Idem. Deest in Cod. 16.

CAP. XVI. ¹ Cod. X. Cf. Hex. ad Exod. xii. 11.

² Sic in textu Comp., Codd. 44, 74, 76, 106, 134.

³ Cod. X. ⁴ Idem. ⁵ Idem. Cf. Hex. ad Exod. xii. 12. Jesai. lii. 12.

⁶ Sic in textu Cod. IV (cum καὶ ἡμέρα), 82. ⁷ Cod. X. Cf. Hex. ad Lev. xxiii. 36.

10. מִסַּת נִדְבַת יָדָה. *Pro ratione doni spontanei manus tuae.* Ο'. καθὼς ἡ χεὶρ σου ἰσχύει. 'Α. ἔπαρσιν ἐκούσιον (χειρὸς σου).⁸

יְהוָה אֲשֶׁר תִּתֶּן בְּאֶשֶׁר יִבְרָכְךָ יְהוָה. Ο'. ὅσα ἂν δῶ κύριος. Alia exempl. ὅσα ἂν δῶ σοι, καθότι εὐλόγησέ (s. ἡλόγησέ) σε κύριος.⁹

11. אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֶיהָ. Ο'. Vacat. Alia exempl. ὁ ἐν ταῖς πόλεσί σου.¹⁰

15. יְהוֹיָדָה אֶחָד שְׁמֵי. Ο'. καὶ ἔση ☒ πλὴν εὐφραϊνόμενος.¹¹

16. שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים. Ο'. τρεῖς καιροὺς ('Α. καθόδους).¹²

17. כְּמִתְנַת. Ο'. κατὰ δύναμιν ('Α. δόσιν).¹³

18. וְשִׁטְרִים. *Et scribas (magistratus).* Ο'. καὶ γραμματοισαγωγείς ('Α. ἐκβιβαστάς. Σ. παιδευτάς).¹⁴

תִּתֶּן. Ο'. ποιήσεις. Alia exempl. καταστήσεις.¹⁵

Cap. XVI. 2. ☐ ὁ θεός σου αὐτόν. 7. ☐ καὶ ὀπηγήσεις.¹⁷ 8. ☐ ἐν αὐτῇ πᾶν. 15. ☐ πλὴν ὅσα ποιηθήσεται γυνή. 19. ὁ ἐβδομάδας ☐ ὀλοκλήρους ☐ ἐξαριθμῇσεις.²⁰ 11. ὁ θεός σου ☐ αὐτῷ. 21. 12. ἐν ☐ γῇ. 22. 14. ☐ οὐσα. 23. 15. ☐ ὁ θεός

σου αὐτῷ. 24. 16. ☐ κύριος. 25. ☐ τοῦ θεοῦ σου. 26. 18. κατὰ φυλάς (☒) σου. 27. 20. ☐ εἰσελθόντες. 28.

CAP. XVII.

1. לֹא-תוֹבֵחַ. Ο'. οὐ θύσεις ('Αλλος προσοίσεις¹). כָּל דְּבָר רַע בִּי תוֹעֵבָת. Ο'. πᾶν ῥῆμα πονηρὸν, ὅτι βδελύγμα. Alia exempl. πᾶν ῥῆμα πονηρὸν βδελύγμα.²

2. בְּקִרְבְּךָ. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐν σοί.³ בְּעֵינֶי. Ο'. ἐναντίον (s. ἐναντι). 'Αλλος ἐνώπιον.⁴

3. לְכָל-עָבָר. Ο'. παντὶ τῶν (s. τῶ) ἐκ τοῦ κόσμου. 'Α. (πᾶσαν) στρατιάν.⁵

4. וְשִׁמְעָה. Ο'. ☒ καὶ ἀκούσης. 6. נִעְשָׂתָה. Ο'. γεγένηται. 'Αλλος ἐγενήθη τοῦτο.⁷

5. וְתִתֶּן-אָדָם. Ο'. τὸν ἄνθρωπον ('Αλλος ἄνδρα⁸). וְאֶשֶׁר-לִשְׁעָרָהּ אֶת-הַדֶּבֶר הַרַע הַזֶּה וְאֶת-הַנֶּחֱשֵׁת. Ο'. Vacat. Alia exempl. ☒ οἱ ἐποίησαν τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο πρὸς πύλαις σου, τὸν ἄνδρα ἢ τὴν γυναῖκα. 4. Alia: ☒ οἵτινες ἐποίησαν τὸ πράγμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐπὶ τὴν πύλῃν (☐).¹⁰

⁸ Cod. X. Montef. edidit ἐκούσιον, sed in schedis ipse exaravit ἐκούσιον (sic). Ad ἔπαρσιν (נִסְפָּר) cf. Psal. exli (cxli). 2 in Hebraeo et LXX. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 28, alii, Arab. 1, Arm. 1. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, Arab. 1, Arm. 1. ¹¹ Sic Cod. IV. Cf. Hex. ad Lev. xxiii. 27. ¹² Cod. X. ¹³ Idem. ¹⁴ Cod. 85 (non, ut Montef. oscitanter exscripsit: 'Α. ἀκβιβαστάς). Cod. X affert: 'Α. ἐκβιβαστάς. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X (cum καὶ στήσεις), XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. ¹⁶ Cod. IV (qui pingit: ☐ ὁ θεός σου | αὐτόν; obelo priore a correctore posito). Vox αὐτόν deest in Comp., Codd. 58, 75, 108, 118, Arm. 1. ¹⁷ Idem. Deest in Cod. 58. ¹⁸ Cod. IV, Arab. 1 (om. πᾶν). ¹⁹ Idem. ²⁰ Cod. IV. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii, Arab. 1. Cf. Lev. xxiii. 15. ²¹ Idem (cum αὐτῷ pro αὐτόν). Pronomen abest a Codd. II, 58, 75, 82, Arm. 1. ²² Idem. Arab. 1 pingit: ☐ ἐν γῇ. ²³ Idem. Deest in Codd. 53, 74, alii. ²⁴ Idem. ²⁵ Cod. IV, Arab. 1. Praecedens αὐτόν deest in Comp.,

Codd. III, IV, X (in textu), 18, 64, alii, Arm. 1. ²⁶ Idem. Deest in Cod. 58. ²⁷ Sic sine aster. Codd. IV, 58, 82. ²⁸ Cod. IV (silente Holmes.), Arab. 1.

CAP. XVII. ¹ Sic Ald., Codd. III, VII, X (cum θύσεις in marg.), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, ut X). ² Sic Codd. IV, 19, 82, 108, 118, 128, Syro-hex. (cum notula in marg., teste Masio). ³ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1 (in medio tui). ⁴ Sic in marg. Codd. X, 85. ⁵ Cod. X. ⁶ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum "obelisco"), Arab. 1, et sine aster. Comp. (cum -σεις), Codd. 15, 58, 74, alii. ⁷ Sic Cod. 85 in marg. Statim idem in textu: τὸ βδελύγμα αὐτοῦ (pro τοῦτο). ⁸ Sic in marg. Codd. X, 85. ⁹ Sic Cod. IV (cum τὴν γυναῖκα: (sic)), Arab. 1, et sine aster. Codd. 44 (om. τὸν ἄνδρα ἢ τὴν γ.), 74, 76 (om. τὸ ῥῆμα), 82, 106, 134. Masius e Syro-hex. tantummodo excitat: *virum aut feminam* ("transfossa obelo"). ¹⁰ Sic Cod. 85, et sine aster. Comp. (cum τὸ πρόσταγμα), Ald., Codd. III, VII, XI (cum πύλῃν αὐτοῦ), 15, 16, 18, alii, Arm. 1 (om. ἐπὶ τὴν πύλῃν). Ad ἐπὶ τὴν πύλῃν Cod. VII in marg.: ἐπὶ τὸ κρητήμιον.

6. עַל־פִּי שְׁנֵים עָרִים. Ο'. ἐπὶ δυσὶ μάρτυσιν. 'Α. ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων.¹¹
8. כִּי יִפְלֶא. Si nimis ardua sit (res). Ο'. ἐὰν δὲ ἀδυνατήσῃ ('Α. θαυμαστωθῇ)¹².
9. וְהָיָה אֱלֹהֶיךָ. Ο'. κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖ. Alia exempl. κύριος ὁ θεός σου ✕ ἐν αὐτῷ ✕ ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.¹³
9. אֵת דְּבַר הַמִּשְׁפָּט. Ο'. τὴν κρίσιν. 'Αλλος τὸ ῥῆμα τῆς κρίσεως.¹⁴
10. עַל־פִּי הַדָּבָר. Ο'. κατὰ τὸ πρᾶγμα ('Αλλος ῥῆμα¹⁵).
11. וְיָרַח אֱשֶׁר הָתוּרָה. Ο'. κατὰ τὸν νόμον ✕ ὃν ἂν φωτίσω ('Α. φωτίσωσι¹⁶) σοι.¹⁷ Alia exempl. κατὰ τὸν νόμον ὃν φωτιοῦσί σοι.¹⁸
13. וְלֹא יִיָּדוּ. Et non insolenter agent. Ο'. καὶ οὐκ ἀσεβήσῃ ('Α. ὑπερφηανέουσιν¹⁹).
14. מֶלֶךְ. Ο'. ἄρχοντα. Οἱ λοιποὶ βασιλέα.²⁰
16. דָּר. Ο'. δίδωμι. Alia exempl. πλῆν.²¹
- וְכָפַר חַטֹּאת הָרִבּוֹת סוֹס. Multiplicandorum equorum gratia. Ο'. ὅπως μὴ πληθύνῃ (—) ἑαυτῷ (✕) ἵππων.²²
17. וְלֹא יִסּוֹר לְבָבוֹ. Ο'. ἵνα μὴ μεταστῇ (alia exempl. οὐδὲ μεταστήσεται²³) αὐτοῦ ἡ καρδία.
18. עַל כֶּסֶף מִמְלַכְתּוֹ. Ο'. ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ. Alia exempl. ἐπὶ τοῦ θρόνου (s. δέφρου) τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ.²⁴
19. אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת. Ο'. πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας. 'Αλλος πάντα τὰ ῥήματα (s. πάντας τοὺς λόγους) τοῦ νόμου τούτου.²⁵
20. עַל־כֶּסֶף מִמְלַכְתּוֹ. Ο'. ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ('Α. βασιλείας²⁶) αὐτοῦ.
- וְיָבִיז. Ο'. καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (alia exempl. add. μετ' αὐτοῦ²⁷).

Cap. XVII. 8. — καὶ ἀναμέσον ἀντιλογία ἀντιλογίας.²⁸ 10. ἐκ τοῦ τόπου (✕) ἐκείνου (✕).²⁹ — ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.³⁰ καὶ φυλάξῃ — σφόδρα.³¹ 12. — δὲ ἐὰν (sic) ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις.³² 14. δίδωσί σοι — ἐν κλήρῳ.³³

CAP. XVIII.

1. וְשִׂי יְהוָה וְיִחַלְתִּי יֶאֱכָלֶנָּה. Ο'. καρπώματα ('Α. πυρά¹) κυρίου ὁ κλῆρος αὐτῶν, φάγονται

¹¹ Cod. X. ¹² Idem, teste Montef. in schedis, qui per incuriam edidit: 'Α. θαυμαστωθῇ. Cf. Hex. ad Jerem. xxxii. 17.

¹³ Sic Cod. IV, et sine obelo Codd. 44, 74, 76, 106, 134. Syro-hex.: κύριος ὁ θεός σου — ἐπικληθῆναι τὸ ὄν. αὐτοῦ ἐκεῖ ✕; et sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 1 (cum — illic), Arm. 1.

¹⁴ Cod. 106 in marg. alia manu. ¹⁵ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X (cum πρᾶγμα in marg.), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, ut X), Arm. 1. ¹⁶ Cod. X. Cf. Hex. ad Exod. iv. 12. Job. xii. 7. ¹⁷ Sic Cod. IV, Arab. 1 (qui pingit: quam scire faciam te ✕ ego), Syro-hex. Posterioris lectionem, sed, ut ceteras omnes, Hebraeo caractere, exseripsit Masius: אֵשֶׁר בְּעַמְּהָא ✕. ¹⁸ Sic Codd. 44, 74, 76, 82 (cum φωτίσωσιν te), 106, 128 (cum φωτίσωσί σοι), 134. ¹⁹ Cod. X. Cf. ad Cap. xviii. 20. ²⁰ Syro-hex. — מֶלֶךְ, דָּר. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (IV hiat), VII, X, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum δίδωμι in marg.).

²² Sic sine obelo (cum ἑαυτῷ pro αὐτῷ) Comp., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii. Pronomen deest in Cod. 58. In Comp. negativa particula abest, repugnantibus libris omnibus cum Arab. 1 et Syro-hex., qui vertit: וְכָפַר

וְכָפַר. ²³ Sic Codd. II, 19 (cum οὐδὲ μὴ μ.), 44, 54, 58 (cum duplici lectione, οὐδὲ μὴ μ. ἵνα μὴ μ.), alii (inter quos Cod. 85 in marg.). Syro-hex. in textu: וְכָפַר בְּכָל חַטֹּאת; in marg. autem: וְכָפַר בְּכָל חַטֹּאת (ἐκκλίση ?) ²⁴ Sic Codd. 44, 74, 76, 134; neonon (cum δέφρου) Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii. ²⁵ Syro-hex. in marg. sine nom.: וְכָפַר בְּכָל חַטֹּאת. ²⁶ Cod. X. ²⁷ Sic Ald., Codd. III (manu 2da), X, XI, 15, 18, alii, et Syro-hex. in marg. ²⁸ Cod. IV (cum ἀντιλογίας ἀντιλογία, ut et κρίσεως κρίσις, et ἀφῆς ἀφή). "Haec in Hebraeo non sunt; Syrum tamen etiam ea habet, sed per asteriscos." — Masius. Desunt in Cod. 44. ²⁹ Sic sine aster. Codd. IV, 44, 58, 74, alii. ³⁰ Cod. IV, Arab. 1 (qui pingit: Deus tuus invocare nomen ejus — illic ✕). Sic sine obelo Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii. ³¹ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. VII, X, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. ³² Idem. ³³ Cod. IV, Arab. 1 (cum ✕ sortem). Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii.

CAP. XVIII. ¹ Cod. X (cum πύρα). Cf. Hex. ad Lev. ii. 3.

14. לֹא תִסֵּיג בְּבוֹל רֵעֶךָ. O'. οὐ μετακινήσεις ὄρια τοῦ πλησίον (σου). 'A. οὐ προσλήψῃ ὄρια ἱταίρου σου.¹⁶ Σ. οὐκ ἐπελεύσῃ ἐπὶ τὰ ὄρια.¹⁷

בְּבוֹלָם. *Determinaverunt.* O'. ἔστησαν. 'A. ὀριοθέτησαν.¹⁸

מֵאֲבֹתָם. *Majores.* O'. οἱ πατέρες σου. Alia exempl. οἱ πρότεροί σου.¹⁹

הִתְחַלְּפוּ. O'. ἐν κλήρῳ. 'Αλλος κληρονομήσai αὐτήν.²⁰

15. לֹא יִקְרֹם. O'. οὐκ ἐμμενεῖ ('A. ἀναστήσεται²¹).

16. עֵד־שֶׁקֶר הֵעִיר שֶׁקֶר עַנְהוּ בְּאֵזְרֵי. *Testis falsus est ille testis, falsum respondit in fratrem suum.* O'. μάρτυς ἄδικος ἐμαρτύρησεν ἄδικα, ἀντίστη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 'A. μάρτυς ψευδῆς (ὁ μάρτυς), ψευδὸς ἀπεκρίθη εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.²²

17. מִלִּית. *Molitis est.* O'. ἐπονηρέυσατο. 'A. ἐνενοήθη.²³

21. בְּרַגְלֵי בְּרַגְלֵי. O'. πόδα ἀντὶ ποδός. Alia exempl. add. καθότι ἂν δῶ μῶμον τῷ πλησίον, οὕτως δώσετε αὐτῷ.²⁴

Cap. XIX. 4. — ἔσται.²⁵ 7. (—) τὸ ῥῆμα τοῦτο (—).²⁶ 8. — κύριος.²⁷ 9. — πάσαις.²⁸

15. — μαρτυρῆσαι.²⁹ — πᾶν ῥῆμα.³⁰ 17. — καὶ ἐναντι τῶν ἱερέων.³¹ καὶ — ἐναντι τῶν κριτῶν.³² 21. — ἐπ' αὐτῷ.³³

CAP. XX.

1. סוּס וְרֶכֶב. *Equos et currus.* O'. ἵππον καὶ ἀναβάτην (Οἱ λοιποὶ ἄρμα¹).

2. כִּנְיָן וְכִנְיָן. O'. ὅταν ἐγγίσης τῷ πολέμῳ. 'Αλλος ἐν τῷ ἐγγίξειν σε πρὸς πόλεμον.²

3. קָרִבִּים. *Accedentes.* O'. πορεύεσθε. Alia exempl. προπορεύεσθε.³

וְהָלַךְ. *Neve contremiscatis.* O'. μηδὲ θραύεσθε. 'A. Σ. (καὶ) μὴ θαμβήσθε.⁴

4. הִזְכֵּרְתָּ עִמָּךְ. O'. ὁ προπορευόμενος μεθ' ὑμῶν. Alia exempl. ὁ προπορευόμενος ὑμῶν.⁵

6. לֹא יִלְלֵהוּ. *Et non profanaverit (in suum usum converterit) eam.* O'. καὶ οὐκ εὐφράνθη ἐξ αὐτοῦ. Οἱ λοιποὶ (καὶ) οὐκ ἐλαΐκωσεν αὐτόν.⁶

¹⁶ Syro-hex. ܠܐ ܬܫܝܓ ܒܝܠ ܪܝܥܝܟܐ. Cf. Hex. ad Job. xxiv. 2, ubi Aquilae versio (ὄρια) προσελάβοντο pro Hebraeo ܝܬܝܬܝܢ e nostro loco egregie confirmatur. ¹⁷ Idem: ܠܐ ܬܫܝܓ ܒܝܠ ܪܝܥܝܟܐ. Cod. 108 affert: Σ. ἐπελεύσει. ¹⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Zach. ix. 2. ¹⁹ Sic Comp. (cum πρότερον), Codd. III, X, XI, 58 (cum οἱ πρότεροί σου πατέρες), 108 (ut Comp.), 118 (idem), 129, et Syro-hex. (cum πατέρες in marg.). ²⁰ Sic in textu Ald. (cum ἐν κλήρῳ νόμοις), Codd. III (cum ἐν κλήρῳ κληρον. αὐτήν), X (cum κληρον. αὐτήν ἐν κλ.), 15, 16 (ut III), 18 (idem), 19 (om. αὐτήν), alii. ²¹ Cod. X.

²² Syro-hex. ܥܝܕܐ ܫܝܩܐ ܗܝܥܝܪ ܫܝܩܐ ܥܢܗܘ ܒܝܕܝܐ. "At sic praetermittitur verbum [vel nomen] Hebraicum ܥܝܕܐ, testatus est."—Masius. ²³ Cod. X. ²⁴ Sic Comp. (cum οὐτω), Ald. (cum ἂν τις δῶ), Codd. II (in marg. manu 2da, cum δοθήσεται pro δώσετε), III (cum δοθήσεται), X (cum ἂν pro ἂν), 15, 16, 18 (cum οὐτω), 19 (cum ἂν), alii, invitis Arab. 1, Arm. 1. "Syrum quoque nec in contextu, nec in margine ullam ejus mentionem facit, quod tamen alioqui verissimus testis genuinae apud LXX lectionis est."—Masius. ²⁵ Cod. IV. Arab. 1: ܟܝܬܝܐ.

²⁶ Deest in Cod. 58. ²⁷ Arab. 1. Deest in Codd. 54, 75.

²⁸ Idem. Deest in Codd. 44, 58. ²⁹ Syro-hex. Deest in Cod. 58. ³⁰ Syro-hex., Arab. 1. Vocula deest in Cod. 58. ³¹ Syro-hex. ³² Idem. Vox deest in Codd. 44, 58, 106. Arab. 1 pingit: — καὶ ἐναντι τῶν κρ.

³³ Arab. 1, invito, ut videtur, Syro-hex.

CAP. XX. ¹ "In margine Syri notatur in aliorum translatione pro ܠܐ ܬܫܝܓ [rectius pro ܠܐ ܬܫܝܓ] esse ܠܐ ܬܫܝܓ, hoc est, currus pro equo."—Masius. ² Cod. 85 in marg. ³ Sic Comp. (cum προσ.), Codd. III (idem), VII (idem), X, XI (ut Comp.), 19, 54 (ut Comp.), 56 (idem), 57, 58, alii, Arm. 1, Syro-hex. (ܠܐ ܬܫܝܓ). ⁴ Syro-hex. ܠܐ ܬܫܝܓ ܠܐ ܬܫܝܓ. Ad Aquilam cf. Hex. ad 1 Reg. xxiii. 26. Psal. xxx. 29. cxv. 2. Quod ad vocem Syriacam attinet, non male haberet μὴ ἐκστήτε, s. μὴ ἐκπλαγῆτε.

⁵ Sic Codd. 16, 28, 32, alii (inter quos 85, cum μεθ' ὑμῶν in marg.), Arm. 1. ⁶ Cod. X. Cod. 85 in marg. sine nom.: ἐλαΐκωσεν αὐτόν. Aliis locis (Deut. xxviii. 30. Ezech. vii. 22) Aquilae soli tribuitur haec lectio, ut hic quoque Syro-hex. affert: ܠܐ ܬܫܝܓ. Restat locus nostro simillimus Jerem. xxxi. 5, ubi pro eo quod nos edidimus, βεβηλώσατε (ܠܐ ܬܫܝܓ), si quis Aquilae vindicet λαΐκωσατε, non refragabimur.

6. וְיִחְלְלוּ. O'. εὐφρανθήσεται ἐξ αὐτοῦ. Oī loī-
ποι⁷ λαϊκώσκει αὐτόν.⁷

8. כָּל־בָּבוּ. O'. ὥσπερ ἡ ✕ καρδία αὐτοῦ.⁸

11. וְעַבְדֶּיךָ. O'. καὶ ὑπὸ κού σου. 'A. Σ. Θ. καὶ
δουλεύουσίν σοι.⁹

12. וְאִם־לֹא תַשְׁלֵם. Si autem non pacem
fecerit tecum. O'. ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσωσί σοι.
'A. καὶ ἐὰν μὴ εἰρηνεύσωσί σοι.¹⁰

וְיָרֵת עָלֶיהָ. Tunc obsidebis eam. O'. περι-
καθίεις αὐτήν. 'A. (καὶ) περιέξεις αὐτήν.¹¹

14. וְהָשִׁיב. O'. καὶ τῆς ἀποσκευῆς. 'A. (καὶ τῶν)
νηπίων.¹²

וְכָל־שִׁשְׁלֵי. O'. καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν ✕ αὐ-
τῆς.¹³ Σ. Θ. πάντα τὰ σκύλα ('A. λάφυρα¹⁴)
αὐτῆς.¹⁵

וְתָבֹ. O'. προνομεύσεις. 'A. διαρπάσεις.¹⁶

15. לְכָל־הָעָרִים הָרַחֲקָת כִּמְהָ. O'. πάσας τὰς
πόλεις τὰς μακρὰν — οὐσας ✕ σου.¹⁷ "Ἄλλως
εἰς ὅλας τὰς πόλεις τὰς πόρρωθεν ἀπὸ σοῦ.¹⁸

וְאֶשֶׁר לֹא־מִמְּעָרֵי הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה הֵנָּה. O'. οὐχὶ
ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων. Alia ex-
empl. αὐ οὐχὶ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τού-
των ✕ εἰσὶν.¹⁹

15, 16. וְהָנִיחַ: רַק מִעָרֵי הָעַמִּים הָאֵלֶּה. O'. Va-
cat. Alia exempl. ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων
✕ τῶν ἐθνῶν ✕ τούτων.²⁰

19. וְיִתְּשָׁהּ לֹא. O'. οὐκ ἐξολοθρεύσεις. 'A. Σ.
οὐ διαφθέρεις.²¹

וְיָרֵן. O'. σίδηρον. 'A. ἐν πελέκει.²²

וְהָשִׁיב. O'. τὸ ξύλον τὸ ἐν τῷ ἀγρῷ (alia
exempl. δρυμῷ²³).

וְכִמְצֹר. In obsidionem. O'. εἰς τὸν χάρακα.
'A. ἐν τῇ περιοχῇ.²⁴ Aliter: 'A. εἰς τὴν περιο-
χὴν. Σ. ἔσω τῆς πολιουρίας. Θ. εἰς τὸν συγκλει-
σμόν.²⁵

20. וְכִמְצֹר. Aggerem. O'. χαράκωσιν. 'A. περιο-
χὴν.²⁶ Σ. περίφραγμα.²⁷

Cap. XX. 6, 7. μή (✕) ποτε (✕).²⁸ 14. — πάντα ✕
τὰ κτήνη.²⁹ — πᾶσαν ✕ τὴν προνομήν.³⁰ 16. — τὴν
γῆν αὐτῶν.³¹ οὐ ζωγρήσετε — ἀπ' αὐτῶν.³² 17.
— καὶ Γεργεσαῖον.³³

CAP. XXI.

1. וְלָקַח. Occisus. O'. τραυματίας. 'A. Σ. ἀνηρη-
μένος.¹

X, 16 (ut 58), 18, alii. ²⁰ Sic Arab. 1, Syro-hex. (cum
ai δὲ pro ἰδοὺ δὲ), et sine aster. Comp., Codd. 16, 28, 30,
alii, Arm. 1 (cum sed pro ἰδοὺ δὲ); neonon (sine τῶν ἐθνῶν)
Codd. III, VII, X, 18 (cum ἰδοὺ δὲ), 29, 82 (ut 18), 128
(idem). ²¹ Syro-hex. ✕ لا تذهب. ²² Cod. X
(cum pelceu). ²³ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X,
XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ἄγρῳ in marg.),
invito Syro-hex. ²⁴ Cod. X. ²⁵ Syro-hex. ✕ لا
تذهب. ✕ لا تذهب. Ad Graeca nostra, quae aliquantulum
lubrica sunt, cf. Hex. ad Mich. vii. 11, 12. ²⁶ Cod. X.

²⁷ Syro-hex. ✕ لا تذهب. Cf. Hex. ad Mich. vii. 12.
²⁸ Sic sine aster. Codd. 58 (bis), 76 (in v. 7), 82 (bis), 134
(in v. 7). ²⁹ Arab. 1 (cum metobelo tantum). Vox
πάντα deest in Codd. 44, 58. ³⁰ Syro-hex. Vox deest
in Arab. 1. ³¹ Syro-hex. Arab. 1 pingit: — κληρονο-
μὴν τὴν γ. αὐτῶν.³² Idem. Sic sine obelo Ald.,
Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1.
³³ Syro-hex., Arab. 1. Deest in Cod. 58.

CAP. XXI. ¹ Syro-hex. ✕ لا تذهب. Mox ad τραυ-

⁷ Cod. X affert: Oī λ. λαϊκῶσιν (sic). Cod. 85 in marg.
sine nom.: λαϊκώσκει αὐτόν. ⁸ Sic Arab. 1, Syro-hex.

(✕ لا تذهب). "At τὸ ✕ obeliseo pungitur."—Masius), et sine aster. Ald., Codd. X (cum καρδία
in marg.), 15, 30, 58, alii (inter quos 85, ut X). ⁹ Syro-
hex., teste Masio. Cod. X affert: 'A. δουλεύουσιν. ¹⁰ Syro-
hex. ✕ لا تذهب. ¹¹ Idem: ✕ لا تذهب. ¹² Syro-
hex. ✕ لا تذهب. "Hoc est, circumdabis eam coercionem [περιοχῇ]
Ezech. iv. 2. xii. 13]."—Masius. Cod. X affert: 'A. ἔξεις,

quam lectionem ex scriptura περικαθίεις (sic) natam esse
crediderim, coll. Hex. ad Ezech. iv. 3, ubi pro וְיָרֵת Aquila
edidit καὶ περιέξεις. ¹³ Cod. X. Syro-hex. ✕ لا تذهب. ¹⁴ Cod. X.
¹⁵ Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii. "Pronomen . in Syro
additur, sed veru confossum."—Masius. ¹⁶ Cod. X.
¹⁷ Syro-hex. ✕ لا تذهب. ¹⁸ Cod. X (cum διαπάσεις (sic)). ¹⁹ Obelus est in Syro-hex.

²⁰ Cod. 106 in marg. (cum vitiosissima scriptura: ης ολες της
πολεως της πορθεν απο σου). ²¹ Sic Syro-hex., et sine aster.
Codd. 58 (cum ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν πόλεων), 82; neonon (sine
εἰσὶν) Comp. (cum καὶ οὐχὶ), Ald., Codd. III, VII (ut 58),

2. וְזִנְיָהּ. *O'* ἡ γερουσία σου. "Ἄλλος· οἱ πρότι-
στοί σου."²

3. בָּה. *O'* Vacat. Alia exempl. ἐν αὐτῇ.³

4. אֶל-נַחַל מַיִתָּן. *Ad rivum perennem.* *O'* εἰς
φάραγγα τραχεῖαν. (A.) πρὸς χεῖμαρρον στε-
ρεόν.⁴

וְעֶרְפָּרֵשׁ. *Et cervices frangent illic.* *O'* καὶ
νευροκοπήσουσι. 'A. (καὶ) τευοντάσουσιν (ἐκεῖ).⁵

5. בָּחַר. *O'* ἐπέλεξε. Alia exempl. ἐπελέξατο, s.
ἐξελέξατο.⁶

לְשִׁרְתָּהּ. *O'* παρεστηκέναι ('A. λειτουργεῖν')
αὐτῷ.

וְהָיָה בָּשֵׁם יְהוָה. *O'* ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. 'A. Σ.
Θ. ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου.⁸

6. הֶעֱרִיפָהּ. *O'* τῆς νευροκοπημένης. 'A. τῆς
τετευνοτωμένης.⁹

8. וְאַל-תִּתֶּן דָּם נָקִי. *O'* ἵνα μὴ γένηται αἷμα
ἀναίτιον. 'A. Θ. καὶ μὴ δῶς αἷμα ἀθῶν.¹⁰

9. כִּרְתַּעַשְׁתָּ. *O'* ἐὰν ποιήσης. Alia exempl. καὶ
εὖ σοι ἔσται ἐὰν ποιήσης (s. ποιήσητε).¹¹

הַיֵּשֶׁר. *O'* τὸ καλὸν — καὶ τὸ ἀρεστόν.¹²

10. וְשִׁבִּיתָ שְׁבוֹיָיו. *Et abduzeris captivos ejus.* 'O'.
καὶ προνομεύσης τὴν προνομὴν αὐτῶν. Οἱ
λοιποὶ· καὶ αἰχμαλωτεύσης αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ.¹³

11. וְחִשְׁקָהּ בָּה. *Et affixus fueris ei.* *O'* καὶ
ἐνθυμηθῆς (alia exempl. ἐπιθυμηθῆς¹⁴) αὐτῆς.

14. עֲבִיתָהּ. *Subegisti eam.* *O'* ἐταπεινώσας ('A.
ἐκακοχῆσας¹⁵) αὐτήν.

15. וְיִלְדֶּרְלוּ בָנִים. *O'* καὶ τέκωσιν αὐτῷ ✕
υἱούς.¹⁶

16. עַל-פְּנֵי בְּרֵהֶשֶׁנוּאָה. *Prae filio invisae.* *O'*
ὑπεριδὼν τὸν υἱὸν τῆς μισουμένης. ('A.) ἐπὶ
προσώπου τοῦ υἱοῦ τῆς μισουμένης.¹⁷

17. כִּי-הוּא רִאשִׁית אָנוּ. *Quia ille est primitiae*
virium ejus. *O'* ὅτι οὗτός ἐστιν ἀρχὴ τέκνων
αὐτοῦ. 'A. ὅτι αὐτὸς κεφάλαιον λύπης αὐτοῦ.¹⁸ Σ.
ὅτι οὗτος ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.¹⁹

לֹא מִשְׁפַּט הַבְּכֹרָה. *Ei est jus primogeniturae.*
O' καὶ τούτῳ καθήκει τὰ πρωτοτοκεία. ('A.
Σ. Θ.) . . κρίσις τῆς πρωτοτοκίας.²⁰

19. עִירוּ. *O'* τῆς πόλεως αὐτοῦ (alia exempl. αὐ-
τῶν).²¹

מִקְמוֹ. *O'* τοῦ τόπου. Alia exempl. τοῦ τόπου
αὐτοῦ (s. αὐτῶν).²²

20. אֶל-זִנְיָהּ עִירוּ. *O'* τοῖς ἀνδράσι τῆς πόλεως
αὐτῶν (alia exempl. αὐτοῦ²³). 'A. πρὸς τοὺς
πρεσβυτέρους (s. πρεσβύτες) τῆς πόλεως αὐτοῦ.²⁴

סוֹרֵר וּמִרְדָּה. *Refractarius et contumax est.*

ματίου (v. 2) Cod. 108 affert: 'A. Σ. ἀνηρημένον; necnon ad τραυματία (v. 3) Cod. X: 'A. ἀνηρημένον. ² Sic "al." apud L. Bos. Holmes. pro σου καὶ e Cod. 44 exscriptis σου οἱ πρωτιστάκα (sic). ³ Sic Codd. 44, 74, 76, alii. ⁴ Syro-hex. in marg. sine nom. ✕ *ܠܢܚܠ ܡܝܬܢ*. Cf. Hex. ad Psal. lxxiii. 15. Jerem. xlix. 19. ⁵ Cod. X (cum τευοντάσουσιν). In textu post ἐν τῇ φάραγγι infert ἐκεῖ Arm. 1, invitis libris Græcis et Syro-hex. ⁶ Prior lectio est in Codd. VII, X, XI, 15, 18, aliis (inter quos 85); posterior in Comp., Ald., Codd. III, 16, 19, aliis. ⁷ Cod. X. ⁸ Syro-hex. ⁹ Idem: ✕ *ܥܝܪܐ ܥܝܪܐ*. Cf. Hex. ad Exod. xiii. 13. ¹⁰ Idem: *ܥܝܪܐ ܥܝܪܐ*. ¹¹ Sic Codd. X (cum καὶ εὖ σοι ἔσται in marg.), XI, 16, 30, 44, alii, invito Syro-hex. ¹² Sic Syro-hex. Arab. 1 pingit: — τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστόν. Cf. ad Cap. xii. 25. ¹³ Syro-hex. *ܥܝܪܐ ܥܝܪܐ*. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 77, 108, 118, et Syro-hex., teste Masio. ¹⁵ Cod. X. ¹⁶ Sic cum

"obelisco" Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 44, 58, alii, Arm. 1. ¹⁷ Cod. 108 in marg. sine nom. "Syrum suo more non differt a LXXII, nec Aquilas ab Hebræo."—Masius. ¹⁸ Syro-hex. *ܥܝܪܐ ܥܝܪܐ*. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 3. ¹⁹ Idem: *ܥܝܪܐ ܥܝܪܐ*. Cod. X affert: Σ. τῆς ἰσχύος. ²⁰ Cod. X in marg. sine nom. "Ei jus primogeniturae, scilicet debetur. Et ita ad verbum Aquilas, Symmachus, et Theodotion."—Masius. Parum probabiliter Holmesius: "Esse videtur titulus marginalis tantum." ²¹ Sic Codd. 18, 19, 44, alii, Arab. 1, Arm. 1, et Syro-hex. in marg. ²² Pronomen singulare est in Comp., Ald., Codd. III (cum τῆς πόλεως αὐτοῦ), X, XI, 15, 16, aliis, et Syro-hex.; plu-
rale in Codd. VII, X (in marg.), 18, 19, 44, aliis, Arab. 1, Arm. 1, et Syro-hex. in marg. ²³ Sic Ald., Codd. III, X (in marg.), XI, 15, 16 (cum τοῦ τόπου αὐτοῦ), alii, et Syro-hex. (cum αὐτῶν in marg.). ²⁴ Syro-hex. *ܥܝܪܐ ܥܝܪܐ*.

Ο'. ἀπειθεῖ καὶ ἐρεθίζει. 'Α. ἀφίσταται (καὶ) προσερίζει.²⁵

20. וּזְלַל וְכָבַד. *Prodigus et potator.* Ο'. συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεί. 'Α. (συμβολοκοπεῖ καὶ) συμποσιάζει.²⁶

21. וַיִּזְכְּרוּ. Ο'. καὶ λιθοβολήσουσιν ('Α. χερμαδιοῦσιν²⁷) αὐτόν.

כָּל-אִישׁ. Ο'. ✕ πάντες ὅι οἱ ἄνδρες.²⁸

וְכָל-יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִירָאוּ. Ο'. καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται. 'Α. καὶ πᾶς 'Ισραὴλ ἀκούσονται καὶ φοβηθήσονται.²⁹

22, 23. וְכִי-יִהְיֶה בְּאִישׁ חַטָּא מִשְׁפָּטֵי מוֹת הַמּוֹת וְהוֹמָת וְתָלִית אֹתוֹ עַל-עֵץ; לֹא-תֵלֵן בְּנָחְלוֹ עַל-הָעֵץ בְּרִקְבוֹר הַקְּבָרִי בְּיוֹם הַחַיּוֹת בְּרִיקְלָלָת אֱלֹהִים תִּלְוִי וְלֹא תִשְׁמָא אֶת-אֲדָמְתָּה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ בְּנַחְלָה. Ο'. εἰάν δὲ γένηται ἐν τινι ἁμαρτία κρίμα θανάτου, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ κρεμάσῃτε αὐτὸν ἐπὶ ξύλου, οὐ

κοιμηθήσεται (alia exempl. οὐκ ἐπικοιμηθήσεται³⁰) τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ ταφῇ θάψει αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι κεκατηραμένος ὑπὸ θεοῦ — πᾶς ὁ κρεμάμενος — ἐπὶ ξύλου³¹ καὶ οὐ μὴ μιανέιτε τὴν γῆν (alia exempl. add. ὑμῶν³²), ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ. 'Α. καὶ ὅταν γένηται ἐν ἀνθρὶ ἁμαρτία [εἰς] κρίμα θανάτου, καὶ θανατωθῇ, καὶ κρεμάσῃ αὐτὸν ἐπὶ ξύλου, οὐκ αὐλισθήσεται νεκρμαῖον αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ θάπτων θάψει αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι κατὰ θεοῦ κρεμάμενος καὶ οὐ μιανέι χθόνα σου, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι κληρονομίαν.³³ Σ. εἰάν δὲ γένηται ἀνθρώπῳ ἁμαρτία εἰς κρίμα θανάτου, καὶ θανατωθῇ, καὶ κρεμάσῃ αὐτὸν ἐπὶ ξύλου, οὐ νεκτερεύσει τὸ πῶμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ ταφῇ θάψει αὐτὸ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτι διὰ τὴν βλασφημίαν τοῦ θεοῦ ἐκρεμάσθη καὶ οὐ μὴ μιάνῃς τὴν γῆν σου, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι εἰς κληρονομίαν.³⁴ Θ. καὶ ὅτι ἔσται ἐν ἀνθρὶ ἁμαρτία εἰς κρίμα θανάτου, καὶ ἀποθανεῖται, καὶ κρεμάσεις αὐτὸν ἐν ξύλῳ, οὐ κοιμηθήσεται θνησιμαῖον αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ὅτι ταφῇ θάψει αὐτὸν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτι κατὰ θεοῦ

²⁵ Cod. X. ²⁶ Idem. Ad συμβολοκοπεῖ cf. Hex. ad Prov. xxviii. 7. ²⁷ Cod. 108. Cf. Hex. ad Job. xxxviii. 38. ²⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 44, 58, alii, Arab. 1, Arm. 1. ²⁹ Sic Syro-hex., teste Masio. Montef. e marg. Cod. 85 edidit: "ἄλλος καὶ πᾶς 'Ισρ. ἀκούσας φοβηθήσεται; et sic in textu Codd. 19, 54, 75, 108, 118. ³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, 16, 18, 19, alii. "Syrum quoque et Aquilas verterunt לַחַיִּים, quod cum Hebraeo plane idem est."—Masius. Vox Syriaca, quae usitatus αὐλισθήσεται sonat, commutatur cum κοιμηθήσεται Exod. xxxiv. 25 in LXX, et Dan. vi. 18 in versione Theod.

³¹ "Τὸ omnis et τὸ super lignum notantur asterisco, quia scil. in Hebraeo non habentur."—Masius. Arab. 1 pingit: — πᾶς κρ. ἐπὶ ξύλου ὁ. ³² Sic Cod. 58 (cum ἡμῶν), 82, Arab. 1, Syro-hex. ³³ Hieron. in Comment. in Epist. ad Gal. (Opp. T. VII, p. 435): "Antequam de sensu et verbis Apostoli disputemus, justum videtur Deuteronomii testimonium, de quo et Apostolus haec sumpsit, paucis replicare, et componere illud ceteris editionibus. LXX ergo interpretes ita hunc locum transulere: Si autem fuerit in aliquo peccatum et iudicium mortis, et mortuus fuerit, (et) suspenderit eum in ligno, non dormiet corpus illius super lignum, sed sepelientes sepelietis eum in die illa, quia maledictus a Deo omnis qui pendet in ligno; et non contaminabis terram tuam, quam Dominus Deus dabit tibi in hereditatem. Aquila:

Et cum fuerit in viro peccatum in [al. et] iudicium mortis, et occisus fuerit, et suspenderit eum super lignum, non commorabitur [Cod. 108: 'Α. αὐλισθήσεται] morticinium [νεκρμαῖον. Cf. ad Cap. xiv. 8] ejus super lignum, sed sepelientes sepelietis eum in die illa, quia maledictio Dei est, qui suspensus est; et non contaminabis humum [χθόνα. Cf. Hex. ad Gen. ii. 6. iii. 17. Jesai. vii. 16] tuam, quam Dominus Deus tuus dabit tibi hereditatem." Idem paulo post: "In eo autem loco ubi Aq. et Theod. similiter transtulerunt, dicentes: *quia maledictio Dei est suspensusus, in Hebraeo ita ponitur, UHI CALALATH ELOIM THALUI.*" Procop. in Cat. Niceph. p. 1543: 'Ακ. καὶ Θεοδ. ἐξέδωκαν, κατὰ θεοῦ κρεμάμενος. Etiam Masius ad verba, ὅτι κεκατηραμένος κ. τ. ε.: "Aquilas vertit ut est in Hebraeo." ³⁴ Hieron. in continuatione: "Symmachus: Si autem fuerit homini peccatum ad iudicium mortis, et occisus fuerit, et suspenderit eum super lignum, non pernoctabit [fort. νεκτερεύσει, s. διανεκτερεύσει, coll. Hex. ad Psal. xc. 1] cadaver [cf. Hex. ad Jerem. xxvi. 23. xxxvi. 30] ejus super lignum, sed sepulchrum sepelietis eum [al. illud] in die ipsa, quia propter blasphemiam Dei suspensus est; et non contaminabis terram tuam, quam Dominus Deus tuus dabit tibi ad hereditatem." Ad Symmachi enarrationem, quia propter blasphemiam Dei suspensusus est, accedit Chaldaeus: quia propter quod peccavit coram Domino suspensusus est (אֲרִי-עֲלֵדָהּ קָדְשׁ אֲנִי-לִי).

κρεμάμενος· καὶ οὐ μὴ μίανῃς ἀδαμά σου, ἣν κύριος
ὁ θεός σου δώσει σοι κληρονομίαν.³⁵

Cap. XXI. 1. κληρονομήσαι (X) αὐτήν (4),³⁶ πα-
τάξαντα X αὐτὸν 4.³⁷ 6. χεῖρας X αὐτῶν 4.³⁸ ἐπὶ
— τὴν κεφαλὴν 4 τῆς δαμάλεως.³⁹ 8. κύριε, — ἐκ
γῆς Αἰγύπτου 4.⁴⁰ 9. — τοῦ θεοῦ σου 4.⁴¹ 13.
πατέρα X αὐτῆς 4.⁴² μητέρα X αὐτῆς 4.⁴³ 15. μία
— αὐτῶν 4.⁴⁴ καὶ μία — αὐτῶν 4.⁴⁵

CAP. XXII.

1. נִדְחִים. *Dispulsos (errantes).* Ο'. πλανώμενα.
"Ἄλλος" παρεπτακότα.¹
3. הִלָּחֵץ. *Avertere te.* Ο'. ὑπεριδεῖν (alia ex-
empl. add. αὐτά²).
4. לֹא-תִרְאָה. Ο'. οὐκ ὄψη. Alia exempl. οὐχ
ὑπερόψει.³
- פְּטָלִים. Ο'. πεπτακότας (s. πεπτακότα). Aliter:
Ο'. πλανώμενον. Σ. Θ. πεπτακότα (s. ἐκπεπτακότα).⁴

5. הִלָּחֵץ. Ο'. στολήν. 'Α. ἱματισμόν.⁵
7. יָמִים יְחִידָה. Ο'. καὶ πολὺήμερος (alia ex-
empl. μακροχρόνιος⁶) γένη (potior scriptura
ἔση⁷).
9. כְּלָלִים. *Diversi generis semine.* Ο'. διάφορον
(alia exempl. δίφορον⁸). 'Α. ἐργμόν. Σ. ἀνο-
μοιογενές. Θ. κώλυμα.⁹
- הַמְלֵאָה הַזֶּה. *Abundantia sementis.* Ο'. τὸ
γέννημα καὶ τὸ σπέρμα. 'Α. Θ. τὸ πλήρες
σπέρμα.¹⁰
10. יָחִיד. Ο'. ἐπὶ τὸ αὐτό. 'Α. ὁμοῦ.¹¹
11. שְׂעִי. Ο'. κίβδηλον. 'Α. ἀντιδιακείμενον (s.
ἀντικείμενον).¹² Σ. ἑτερογενές.¹³ Θ. σατανής.¹⁴
14. עֲלִילֹת דְּבָרִים. *Facta verborum (rumorum
malorum).* Ο'. προφασιστικὸς λόγους. 'Α.
ἐναλλακτικὰ ῥήματα.¹⁵
15. אֶל-יְהוּדָה. Ο'. πρὸς τὴν γερουσίαν X τῆς
πόλεως 4.¹⁶

³⁵ Hieron. in continuazione: "Theodotio: *Et quia erit
in viro peccatum in [al. tacet in] iudicio mortis, et mori-
etur, et suspendens eum in ligno, non dormiet morticinum
ejus super lignum, quia sepultura sepelies eum in die ipsa,
quia maledictio Dei est suspensus; et non contaminabis
adama [cf. Hex. ad Gen. ii. 7. iii. 18. Ezech. xx. 38]
tuam, quam Dominus Deus tuus dederit tibi hereditatem.*"
³⁶ Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, et Syro-hex. ³⁷ Syro-
hex. (cum "obelisco"). Sic sine aster. Codd. 44, 53, 56,
74, alii. ³⁸ Idem. Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74,
alii, Arm. i. ³⁹ "Syrum congruit cum LXXII, non
sine asterisco jugulante vocem caput."—Masius. Cod. 58:
ἐπὶ τῆς δαμάλεως. ⁴⁰ Syro-hex. Sic sine obelo Comp.,
Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. i. ⁴¹ Idem.
Deest in Cod. 58. ⁴² Idem (cum "obelisco"). Sic
sine aster. Codd. III, XI, 15, 44, alii, Arab. i. ⁴³ Idem.
Sic sine aster. Codd. XI, 44, 54, alii, Arm. i. ⁴⁴ Idem.
Pronomen deest in Codd. 44, 58. ⁴⁵ Idem. Deest in
Cod. 58, Arm. i.

CAP. XXII. ¹ Cod. 108 in marg.: παρεπτακότα (sic). In
fine v. haec, καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ, s. καὶ ἀποδώσεις αὐτὰ τῷ
ἀδελφῷ σου, desunt in Ald., Codd. 15, 16, 18, aliis, Arab. i,
et, ut videtur, Syro-hex. ² Sic Ald., Codd. III, VII, X,
XI, 15, 16, 18, alii, Arab. i (cum illud), et Syro-hex. in
marg. ³ Sic Ald., Codd. III (cum οὐκ ὑπερόψει), 16 (cum
—ψεις), 18, alii (inter quos Codd. 85, 108, uterque in

marg.). ⁴ Syro-hex. in textu: הִלָּחֵץ; in marg. autem:
וְיִשָּׁא. ⁵ Cod. X. ⁶ Sic Cod. 72, 75 (cum
et pro γένη). ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI,
15, 16, 18, alii. ⁸ Sic Codd. II, VII (eraso α), XI, 29,
53, alii (inter quos 85 in marg.), invito Syro-hex., qui
חסד vertit. ⁹ Cod. 85, ubi tamen nomina inter-
pretum duorum priorum male inter se permutata sunt.
Rectius Cod. X: Σ. ἀνομοιογενές; necnon Syro-hex. אֶל-
יְהוּדָה, nisi forte Syriaca ἀνομοιογενές potius quam
ἀνομοιογενές sonent. Cf. Hex. ad Psal. liv. 15. Etiam
Cod. 54 Aquilae vindicat ἐργμόν, sed vitiose scriptum
εργμον. Ad Aq. cf. Hex. ad Psal. cxviii. 101. Ad
Theod. cf. Hex. ad Lev. xix. 19. ¹⁰ Syro-hex. הַמְלֵאָה.
וְיִשָּׁא. ¹¹ Cod. X. ¹² Codd. X (ad στροπῆν (v. 12)).
85: 'Α. ἀντιδιακείμενον. Syro-hex. אֶל-יְהוּדָה.
quod ἀντικείμενον potius sonat, consentiente Procopio in
Cat. Niceph. p. 1550: 'Ακ. τὸ κίβδηλον παρέδωκεν, ἀντικείμενον·
ὁ δὲ Σύμ. ἑτερογενές. ¹³ Codd. X, 85, 108, Procop.
Syro-hex. אֶל-יְהוּדָה. ¹⁴ Syro-hex. אֶל-יְהוּדָה.
¹⁵ Cod. 108 in marg. sine nom. Cod. X affert: 'Α. ἐνα-
λλακα PITTIMA (sic), unde Montef. effecit: 'Α. ἐναλλακτὰ ῥή-
ματα. Tandem Syro-hex. אֶל-יְהוּדָה. Ad usum
Aquilae cf. nos in Hex. ad Jerem. xxxviii. 19. ¹⁶ Sic
Syro-hex. (cum "obelo"), et sine aster. Codd. 28, 44 (cum
τῆς π. ἐκείνης), 58, alii, Arab. i.

17. **וְהָיָה הַזֶּה**. O'. νῦν οὗτος. Alia exempl. νῦν αὐτός; alia, αὐτὸς νῦν.¹⁷
19. **מִמָּוֶה כֶּסֶף**. O'. ἐκατὸν σίκλους. OI Γ'. ἐκατὸν ἀργυρίου.¹⁸
21. **אֶל-פֶּתַח בַּיִת**. O'. ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ οἴκου. ('A.) πρὸς ἀνοίγμα οἴκου.¹⁹
- נִבְלָה**. Scelus nefandum. O'. ἀφροσύνην. 'A. ἀπόρρευσιν.²⁰
24. **אֶת-הַנֶּעֱר**. O'. τὴν νεάνιν. 'A. τὴν παῖδα.²¹
- עַל-דִּבְרֵי אִשָּׁר** (bis). O'. ὅτι. Alia exempl. **דִּבְרֵי**.²² 'Αλλος' ἐπὶ λόγου ὅτι.²³
25. **וְהָיָה הָאִישׁ וְשָׂכָב עִמָּה**. O'. καὶ βιασάμενος ✕ αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος ✕ κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς.²⁴
26. **וְלִנְעָר לֹא-תַעֲשֶׂה דָבָר**. O'. Vacat. Alia exempl. τῇ δὲ νεάνιδι οὐ ποιήσετε οὐδέν.²⁵
- הַדָּבָר**. O'. τὸ πρᾶγμα. 'Αλλος' τὸ ῥῆμα.²⁶
28. **נָעַר בְּתוֹלָה**. O'. τὴν παῖδα τὴν παρθένον ('A. νεάνιν²⁷).
29. **עָנָה**. O'. ἐταπεινώσεν ('A. ἐκακούχησεν²⁸) αὐτήν.

30 (Hebr. xxiii. 1). **כָּנָף**. O'. συγκάλυμμα. 'A. πετερίγιον.²⁹

Cap. XXII. 1. — ἐν τῇ ὁδῷ 4.³⁰ 8. ἐὰν — δὲ 4 οἰκοδομήσης.³¹ 16. — ταύτην 4.³² 17. — αὐτῇ 4.³³ 21. ἐν — υἱοῖς 4 'Ισραήλ.³⁴ 29. — δίδαρχμα 4.³⁵

CAP. XXIII.

- 1 (Hebr. 2). **פְּצוּעֵ-דָבָה**. Vulneratus contritione (testiculorum). O'. θλαδίας. 'A. τραυματίας ἐπιτριμμού.¹
- 2 (3). **מִמְיֹר**. Spurius (ex adulterio vel incestu prognatus). O'. ἐκ πόρνης. 'A. Σ. μαμζήρ.²
- בְּהַל יָהָה לֹא-יָבִיא לוֹ עֲשִׂירִי**. O'. Vacat. ✕ καὶ εἰς δεκάτην γενεὰν οὐκ εἰσελεύσεται εἰς ἐκκλησίαν κυρίου 4.³
- 4 (5). **מִפְתּוֹר אֶרֶם וְנַהֲרִים**. O'. ἐκ τῆς Μεσσοποταμίας. 'A. ἀπὸ Φαθῶρ Συρίας ποταμῶν.⁴
- 5 (6). **אֶל-לִבְּךָ יְהוָה**. O'. ὁ θεός σου ✕ σοι 4.⁵
- 6 (7). **לֹא-תִרְשָׁע שְׂלֵמִים וְשִׁבְתָּם**. O'. οὐ προσαγορεύσεις εἰρηνικά αὐτοῖς, καὶ συμφέροντα αὐτοῖς.

¹⁷ Prior lectio est in Codd. XI, 16, 18, aliis, et Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. III, VII, X, 15, 30, aliis.
¹⁸ Cod. 108. Syro-hex. **כֶּסֶף מִמָּוֶה**. Cod. X. **כֶּסֶף מִמָּוֶה**.
 in marg. sine nom.: ἀργυρίου. ¹⁹ Cod. 108 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Gen. vi. 17. Num. iv. 26. ²⁰ Cod. X. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxv. 25. Jerem. xxix. 23. ²¹ Cod. X. Sic (bis) Codd. 44, 74, alii. ²² Sic in textu (bis) Codd. 15, 82, et Syro-hex. **עַל-דִּבְרֵי**. Origen. c. Celsum (Opp. T. I, p. 353): ἐπὶ λόγου διότι (bis). ²³ Sic sine aster. Codd. 15, 58, 82, Origen. ibid. Masius e Syro-hex. exscripsit: **וְהָיָה הָאִישׁ וְשָׂכָב עִמָּה**, notans: "Tamen voces illae quae nunc in Graeco non habentur, scilicet αὐτήν et ὁ ἄνθρωπος, notantur obelisco." ²⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ποιήσεται), VII, X, XI (cum ποιήσῃ), 15, 16, alii; neenon (cum καὶ τῇ ν. pro τῇ ν. δὲ) Codd. II (in marg., teste Holmesio), 18 (om. οὐ), 19 (cum καὶ τὴν νεάνιν), 82, 108 (ut 19), Origen. ibid., Arm. I, Syro-hex. ²⁵ Sic in textu Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85, 130). ²⁶ Anon. in Cat. Niceph. p. 1556 (ad ἐβόησεν ἢ νεάνιν (v. 27)): καὶ ἀπὸ τοῦ παρθένου νεάνιν φησι, καθὼς καὶ 'Ακ. ἐκδίδωκε' ὅγλον γὰρ ὡς ἡνίκα ἐβόα, οὐκ ἦν φαρείσια. ²⁷ Cod. 108. Cf. ad Cap. xxi. 14. ²⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Job. xxxix. 13. Ezech. v. 3.

²⁹ Syro-hex. (cum "asterisco"), Arab. I. ³¹ Syro-hex. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, 15, 16, 18, alii, Arab. I, Arm. I. ³² Syro-hex., Arab. I (cum metobelo tantum). Deest in Cod. 58. ³³ Syro-hex. Deest in Arm. I. ³⁴ Idem. Arab. I pingit: — ἐν υἱοῖς 4 'Ισρ. ³⁵ Idem, qui, teste Masio, vocem Graecam retinet. Num **כָּנָף**?

CAP. XXIII. ¹ Cod. X. Cod. 108 in marg. sine nom.: τραυματίας ἐπὶ τρίμμου. (Montef. e Cod. X edidit ἐπιτριμμός (sic). Scilicet in fine vocis ἐπιτριμμός est compendium scripturae, quod nobis quidem ὁς vel σρος potius quam φ vel οὐ adumbrare videtur. Graeco-Ven. interpretatus est: τομίας, θλαδίας.) ² Cod. X affert: 'A. μαμζήρ. Bar Hebraeus autem (Mus. Brit. Addit. MSS. 21,580, fol. 56 a): **כָּנָף**. Cf. Hex. ad Zach. ix. 6. ³ Syro-hex. in textu: **כָּנָף לֹא-יָבִיא לוֹ עֲשִׂירִי**. Arab. I legit et pingit: ✕ Domini, et usque ad decimam generationem etc. Postremo Cod. 82 sine aster.: καὶ γενεὰ δεκάτη κ. τ. ε. ⁴ Cod. X. Syro-hex. affert: **כָּנָף**. Cod. 85 in marg. sine nom.: ἀπὸ βαθούρ (sic) Συρίας ποταμῶν. ⁵ Sic Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 82, 128.

‘Α. οὐκ ἐκζητήσεις εἰρήνην αὐτῶν καὶ ἀγαθοσύνην αὐτῶν.⁶

8 (9). בְּנֵי אִשְׂרָאֵל יִלְדוּ לָהֶם. Ο’. υἱοὶ ἐὰν γεννηθῶσιν αὐτοῖς. Σ. οἱ υἱοὶ οἱ γεννώμενοι (s. οἱ ἀν γεννηθῶσιν) αὐτοῖς.⁷

9 (10). בֵּיתָא בְּחִזָּה. Si egressus fuerit exercitus. Ο’. ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς παρεμβαλεῖν (alia exempl. εἰς πόλεμον παρεμβαλεῖν; alia, παρεμβαλεῖν εἰς πόλεμον⁸).

10 (11). מִקְרָה לַיְלָה. Propter casum nocturnum. Ο’. ἐκ ρύσεως αὐτοῦ (‘Α. ἐκ συναντισμάτος⁹) νυκτός.

13 (14). אֶת־צִנְאוֹתָי. Ο’. τὴν ἀσχημοσύνην σου — ἐν αὐτῷ.¹⁰ ‘Α. τὸ ἐξελθόν σου.¹¹ Σ. Θ. τὸν ῥύπον σου.¹²

14 (15). וְלִתְּתִי אֶיְבִיךָ לְפָנֶיךָ יְהוָה. Ο’. καὶ παραδῶναι τὸν ἐχθρόν σου πρὸ προσώπου σου (alia exempl. εἰς τὰς χεῖράς σου¹³)· καὶ ἔσται. ‘Α. (καὶ) τοῦ δοῦναι ἐχθρούς σου εἰς πρόσωπόν σου· καὶ ἔσται. Σ. καὶ δοῦναι τὸν ἐχθρόν σου [καὶ]

ἐμπροσθέν σου· ἔσται οὖν. Θ. καὶ τοῦ δοῦναι ἐχθρούς σου κατὰ πρόσωπόν σου . . .¹⁴

15 (16). לֹא־תִסְתָּנֶיךָ. Non trades. Ο’. οὐ παραδώσεις. ‘Α. Θ. οὐ συγλείσεις.¹⁵

16 (17). בְּמִוֶּבֶט שְׂעָרֶיךָ בְּאֶחָד בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. Ο’. οὐ (alia exempl. ἐν παντὶ τόπῳ οὐ¹⁶) ἀν ἀρέσῃ αὐτῷ. Alia exempl. ἐν — παντὶ· τόπῳ ✕ οὐ ἐὰν ἐκλέξηται ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν (s. πυλῶν) σου, οὐ ἐὰν ἀρέσῃ αὐτῷ.¹⁷ Οἱ λοιποὶ· ἐν μιᾷ τῶν πυλῶν σου.¹⁸

17 (18). קָרַחְתָּ. Ο’. πόρνη. ‘Α. ἐνδιηλλαγμένη.¹⁹ Ο’. οὐκ ἔσται τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἔσται τελισκόμενος (alia exempl. add. πρὸς πᾶσαν εὐχὴν²⁰) ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ.

22 (23). וְכִי תִחַדְלָהּ לְיָדוֹ. Ο’. ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς εὐξασθαι. Σ. ἐὰν δὲ ἀπόσχη τοῦ εὐχεσθαι.²¹

23 (24). נִדְבָה. Ο’. δόμα. Οἱ λοιποὶ· ἐκούσιον.²²

Cap. XXIII. 11. — τὸ σῶμα αὐτοῦ.²³ 16. ἐν ὑμῖν — κατοικήσει.²⁴ 18. — ἐστὶ.²⁵ 19. ἐκδα-

⁶ “Syrum sequitur LXXII, Aquilas vero Hebraeum.” —Masius. Cod. 108: ‘Α. οὐκ ἐκζητήσεις. ⁷ Syro-hex.

✕. חַלְּלָהּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. ⁸ Prior lectio est in Codd. 16, 18, 30, aliis (inter quos 85), Arm. 1; posterior in Codd. III (manu 2da), 44, 54, aliis: neutra, ut videtur, in Syro-hex. Mox Syro-hex. pro καὶ φυλάξῃ sine copula imperativum ✕ habet, invitis libris Graecis.

⁹ Cod. X, teste Holmesio. Montef. ex eodem exscripsit συναντισμάτος. Sed cf. Hex. ad Mich. ii. 8. ¹⁰ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 16, 18, alii. ¹¹ Cod. X. Cod. 108 in marg. sine nom.: τὸ ἐξελθόν (sic) σου. “Aquilas, curiose volens reddere Hebraeam vocem, interpretatur, id quod exit ab te.” —Masius.

¹² Cod. 108: Σ. Θ. τὴν ῥυπάνον (sic) σου. “Sym. et Theod. ✕. חַלְּלָהּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, quae vox quid significet nondum reperi.” —Masius. Etiam Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. 21,580, fol. 56 a): חַלְּלָהּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. Lectio Graeca non adeo certa est, tum quia ῥύπος Syro nostro constanter sonat חַלְּלָהּ, tum quia vox ista de excremento posita nescio quid καυνῶς ῥήθην habere videtur. Cf. tamen Hex. ad Prov. xxx. 12. ¹³ Sic Ald. (cum duplici versione, eis τ. χ. σου πρὸ πρ. σου), Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii (inter quos 85, cum πρὸ πρ. σου in marg.), invito Syro-hex. ¹⁴ Cod. 85, teste Holmesii amanuensis.

Pro καὶ ἐμπροσθέν σου Montef. ex eodem minus probabiliter exscripsit εἰς πρόσωπόν σου. ¹⁵ Syro-hex. ✕. ל. ✕.

✕. ל. ✕. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 30. Thren. ii. 7.

¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, alii.

¹⁷ Sic sine notis Codd. 16 (cum οὐ ἐκλέγεται et πυλῶν), 44,

52 (ut 16), 57 (idem), 73 (idem), 74, 76, 85 (ut 16), 106

(cum ἀν pro ἐὰν), 134. Syro-hex. legit et pingit: ✕.

✕. חַלְּלָהּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל (fort. ✕. חַלְּלָהּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל).

✕. חַלְּלָהּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל (in marg. ✕. חַלְּלָהּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל).

Arab. 1 autem: in omni loco ubi forte ✕ eligat ✕ in una

✕ tribuum tuarum ubi etc. (sine metobelo). ¹⁸ Procop.

in Cat. Niceph. p. 1564. ¹⁹ Cod. X. Cf. Hex. ad Gen.

xxxviii. 21. Hos. iv. 14. ²⁰ Sic Ald., Codd. III, X, 16,

18, 19, alii, invito Syro-hex. Versionem duplicem, ut

videtur, prioris periodi, οὐκ ἔσται τελεσφόρος κ. τ. λ., obelo

transfodit Gravius, repugnantibus Arab. 1 et Syro-hex.,

qui posterior pro τελεσφόρος et τελισκόμενος ✕. חַלְּלָהּ

et ✕. חַלְּלָהּ posuit. ²¹ Syro-hex. ✕. חַלְּלָהּ.

²² Cod. 85, teste Montef., pro quo Holmesii amanuensis exscripsit ἀκούσιον. Syro-hex. ✕.

✕. חַלְּלָהּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. ²³ Syro-hex., Arab. 1. Deest in

Cod. 58. ²⁴ Idem. Vox κατοικήσει deest in Comp.

²⁵ Syro-hex. Deest in Codd. 54, 75.

νείσης — τῷ ἀδελφῷ σου 4.²⁶ 20. εἰς ἣν (X) σὺ (4)
εἰσπορεύῃ.²⁷ 21. ἐκζητήσει (X) αὐτήν (4).²⁸

CAP. XXIV.

1 (Hebr. xxiii. 26). דָּקְרַס מְלִילַת בִּדְדָה. De-
cerpas spicas manu tua. Ο'. καὶ συλλέξης ἐν
ταῖς χερσὶ σου στάχυς. Σ. καὶ περικλάσεις (s.
συντρίψεις) τὰ θρύμματα (s. διαθρύμματα) τῇ χειρὶ σου.¹

2 (25). וְאֶל-כִּלְיָי. Ο'. εἰς δὲ ἄγγος ('Α. σκεύη
(σου)²).

3 (xxiv. 1). סֵפֶר כְּרִיתָת. Libellum divortii. Ο'.
βιβλίον ἀποστασίον. 'Α. βιβλίον κοπῆς (s.
ἀποκοπῆς). Σ. βιβλίον διακοπῆς. Θ. βιβλίον
ἐξολοθρεύσεως.³

4 (2). וַיָּנַח מְבִיתוֹ. Ο'. Vacat. X καὶ ἐξέλθῃ
ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ 4.⁴

6 (4). לִהְיוֹת לוֹ. Ο'. X τοῦ εἶναι 4 εἰς αὐτό.⁵

7 (5). אִשָּׁה חֹדֶשָׁה. Ο'. γυναῖκα προσφάτως ('Α.
καινήν⁶).

וַיִּשְׂמַח אֶת-אִשְׁתּוֹ. Et laetitia afficiet uxorem
suam. Ο'. εὐφρανεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. 'Α.
Σ. (καὶ) εὐφρανθήσεται σὺν γυναικὶ αὐτοῦ.⁷

9 (7). וַיַּעֲרֶת הָרַע מִן-הַרְבֵּה. Ο'. καὶ ἐξαρεῖς (alia

exempl. ἐξαρείτε⁸) τὸν πονηρὸν ἐξ ὧμων αὐτῶν.
'Α. καὶ ἐπιλέξεις τὸν πονηρὸν ἐξ ἐγκατόν σου.⁹ Σ.
Θ. (καὶ) ἐπιλέξεις...¹⁰

12 (10). כִּי-תִשָּׂה בָרַעַךְ מִשְׁאֵת מִשְׁאֵת. Si mutuo
dederis amico tuo mutuo datum quodcunque.
Ο'. ἐὰν ὀφειλῆμα ᾖ ἐν τῷ πλησίον σου, ὀφεί-
λημα ὅτιον. Σ. ἐὰν ἀπατήσης τὸν πλησίον σου
ἀπαίτησιν ἡγνισαῶν.¹¹

13 (11). אֶת-הָעֵבֹט. Pignus. Ο'. τὸ ἐνέχυρον.
'Α. τὴν χρεοδοσίαν.¹²

14 (12). בְּעֵבְבוֹ. Ο'. ἐν τῷ ἐνεχύρῳ (alia exempl.
ἱματίῳ¹³) αὐτοῦ.

15 (13). אֶת-הָעֵבֹט. Ο'. τὸ ἐνέχυρον (alia exempl.
ἱμάτιον¹⁴) αὐτοῦ.

וְדָרְקָה. Ο'. ἐλεημοσύνη. 'Α. δίκαιον.¹⁵

16 (14). לֹא-תַעֲשֶׂה שְׂכָרִי. Non defraudabis mer-
cenarium. Ο'. οὐκ ἀπαδικήσεις (alia exempl.
ἀδικήσεις; alia, ἀποστερήσεις¹⁶) μισθόν. 'Α.
Σ. Θ. οὐ συκοφαντήσεις (μισθωτόν).¹⁷

וּבְשָׂעָרָהּ. Ο'. X ἐν τῇ γῇ σου 4 τῶν
ἐν ταῖς πόλεσὶ σου.¹⁸

17 (15). בְּיוֹמוֹ. Ο'. αὐθημερόν. 'Α. ἐν ἡμέρᾳ
αὐτοῦ.¹⁹

²⁶ Syro-hex. Sic sine obelo Codd. X, 44, 54, 74, alii, Arab. 1. ²⁷ Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ²⁸ Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii.

CAP. XXIV. ¹ Syro-hex. וְהָיָה כִּסְפִּי חֶמֶד. Ad θρύμματα cf. Hex. ad Psal. lvii. 8. lxxxix. 6. cxvii. 10. ² Cod. X. ³ Cod. 85 (cum κοπῆς). Cod. X affert: 'Α. ἀποκοπῆς. Syro-hex. וְהָיָה כִּסְפִּי חֶמֶד. ⁴ Sic Syro-hex. (cum "obelisco"), Arab. 1, et sine aster. Codd. 74, 76, 82, 134. ⁵ Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. 74, 76, 82, 106, 134. Origen. Opp. T. III, p. 644.

⁶ Cod. X. ⁷ Syro-hex. וְהָיָה כִּסְפִּי חֶמֶד. ⁸ Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, qui in marg. notat: ὁ ἐξαρείς), Arm. 1. ⁹ Syro-hex. וְהָיָה כִּסְפִּי חֶמֶד. (Masius caractere Hebraeo scripsit מַעֲדָה, per errorem, ut videtur, pro מַעֲדָה). Cf. Hex. ad Num. xxiv. 22. Deut. xxvi. 13, 14. ¹⁰ Cod. 85 in textu: ἐξαρείς; in marg. autem: ὁ ἐξαρείς. Σ. Θ. ἐπιλέξεις. Mox v. 10 ad ἀφῇ Cod. VII in marg. manu 2da: χροά (sic). ¹¹ Syro-

hex. וְהָיָה כִּסְפִּי חֶמֶד. Cf. Hex. ad Jesai. xxiv. 2. ¹² Cod. X. ¹³ Sic Codd. VII, X (in marg.), XI, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ἐνεχύρῳ in marg.). ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI (cum duplici lectione τὸ ἱμ. αὐτοῦ τὸ ἐνέχυρ.), 15, 16, 18, alii, et Syro-hex. (sine αὐτοῦ). Mox pro ἱματίῳ Cod. 85 (in textu, teste Holmesio) habet χρεοδοσία (sic), unde Montef. notam hexaplaem fecit: בְּשָׂעָרָהּ. Ο'. ἐν τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ. "Ἄλλος: ἐν χρεοδοσίᾳ (sic) αὐτοῦ." ¹⁵ Cod. X.

¹⁶ Prior lectio est in Codd. 44, 74, aliis; posterior in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI (cum —σης), 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. (בְּשָׂעָרָהּ). Ex harum lectionum confusione orta esse videtur vox non Graeca ἀπαδικήσεις, quae non nisi in pari codicum II, 75 legitur. ¹⁷ Syro-hex. וְהָיָה כִּסְפִּי חֶמֶד. Cod. X affert: 'Α. συκοφαντήσεις. ¹⁸ Sic Arab. 1, et sine aster. Cod. 82. "Syrum legit [sine aster, ut videtur]: τῶν ἐν τῇ γῇ σου ἐν ταῖς πόλεσὶ σου."—Masius. ¹⁹ Cod. X.

21 (19). תִּקְרַר קִצְיָהּ. Ο'. ἐὰν δὲ ἀμήσης ἀμητόν ('Α. θερίσης θερισμόν³⁰).

וְשָׂחַ עִמּוֹ בְּשָׂחָה. Ο'. καὶ ἐπιλάβη δράγμα ('Α. οὐλον³¹) ἐν τῷ ἀγρῷ σου. "Αλλος" καὶ ἀφήσεις ἐκεῖ δράγμα.³²

בְּכָל מַעֲשֶׂה. Ο'. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις. ('Α.) ἐν παντὶ ποιήματι.³³

22 (20). כִּי תַחֲבֹשׁ יִיְהוָה. Ο'. ἐὰν δὲ ἐλαιολογῇς. 'Α. (ἐὰν) ραβδίσης (ἐλαίαν σου).³⁴

וְיָתִיתָ לָא תַפְאָר. Ο'. οὐκ ἐπαναστρέψεις καλαμῆσασθαι. "Αλλος" ἐλαίαν σου, οὐ στεφανώσεις. "Αλλος" τὴν ἐλαίαν σου, οὐ τρυγήσεις.³⁵

Ο'. καὶ μνησθήσῃ—τὸ ῥῆμα τοῦτο.³⁶

23 (21). לֹא תַעֲרֹב. Non racemabis. Ο'. οὐκ ἐπανατρυγήσης (potior scriptura—σεις) αὐτόν. 'Α. οὐκ ἐπιφυλλίσεις.³⁷

Cap. XXIV. 6. — τοῦ θεοῦ σου 4.²⁸ 9. ἀποδοῦται 4.²⁹ αὐτόν 4.²⁹ 12. ἐνέχυρον 4.³⁰ αὐτοῦ 4.³⁰ 17. ἐλπῖδα 4.³¹ αὐτοῦ 4.³¹ 19. — καὶ χήρας 4.³² 20. ἐν — γῇ 4.³³ Αἰγύπτω. 21. — τῷ πτωχῷ καὶ 4.³⁴ τῷ προσηλύτῳ.³⁴

CAP. XXV.

1. וְשָׂחַ עִמּוֹ. Ο'. καὶ κρίνωσιν 4.¹ αὐτούς 4.¹

2. וְיָפִיל. Et prosternet eum. Ο'. (καὶ) καθιεύς αὐτόν. 'Α. (καὶ) πτωματίσει (αὐτόν).³

וְיָשַׁע. Ο'. κατὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ. 'Α. πρὸς ἀρκετόν...³

3. עַל-אֵלֶּה מִזֶּה רֶבֶץ. Ο'. ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς πλείους. Alia exempl. ὑπὲρ ταύτας πληγὰς πλείους. Alia: ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς πληγὰς πλείους.⁴

5. וְבִן אִי-לֵךְ. Ο'. σπέρμα δὲ μὴ ἦ αὐτῷ (alia exempl. μὴ ἀφῇ αὐτῷ⁵).

וְיָשַׁע. Ο'. ἀνδρὶ μὴ ἐγγίζοντι. "Αλλος" (ἀνδρὶ) ἀλλοτρίῳ.⁶

וְיָרֶבֶץ. Levir ejus. Ο'. ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. 'Α. ὁ ἐπιγαμβρεντὴς (αὐτῆς).⁷

וְיָרֶבֶץ. Et leviratum praeestabit ei. Ο'. καὶ συνοικήσει αὐτῇ. 'Α. (καὶ) ἐπιγαμβρεύσει (αὐτῇ).⁸

6. הַבְּנוֹר אֶשֶׁר תֵּלֵךְ. Ο'. τὸ παιδίον ὃ ἐὰν τέκη (alia exempl. τεχθῇ⁹). 'Α. τὸ πρωτότοκον ὃ τέξεται.¹⁰

וְיָשַׁע. Ο'. 4.¹ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ 4.¹ τοῦ τετελευτηηκότος.¹¹

7. וְיָבִיתָ. Ο'. ἡ γυνὴ 4.¹ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ 4.¹²

²⁰ Cod. X. ²¹ Idem. ²² Cod. 106 in marg. sine nom.: καὶ ἀφήσης ἐκεῖ δράγμα. Symmachi esse videtur. ²³ Idem: ἐν παντὶ ποιήματι (sic). Cf. Hex. ad Psal. xxvii. 4. xxxii. 4. Jesai. lvii. 12. Ezech. vi. 6. xxvii. 16. ²⁴ Cod. X. ²⁵ "Basiliensis [silente Holmesii amanuensis]; nec monet cujus sint hae versiones, quae sane ad alios interpretes pertinent."—Montef. Prior interpres Aquila esse videtur, cui nomen אֶשֶׁר sonat στέφανος Jesai. lxi. 3, 10. ²⁶ Haec desiderantur in Comp., Codd. 19, 53, 108, 118. Syro-hex. in marg. tantum habet. ²⁷ Nobil., Cat. Niceph. p. 1574, et sine nom. Cod. 85. Cf. Hex. ad Lev. xix. 10. ²⁸ Arab. 1. ²⁹ Syro-hex. (cum "obelisco"). Sic sine aster. (pro αὐτὸν ἀποδ.) Codd. 44, 74, alii. ³⁰ Idem (cum "obelisco"). Pronomen abest a Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16 (manu 1ma), 18 (idem), 19, aliis, Arm. 1. ³¹ Idem (cum "veru"). Sic sine aster. Codd. 15, 58, 82. ³² Syro-hex., Arab. 1. ³³ Syro-hex. Vocula deest in Cod. 18 (manu 1ma). ³⁴ Idem. Sic sine obelo Comp.,

Ald., Codd. III, VII, X, XI (sine kai), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum * τῷ πτωχῷ), Arm. 1. In eadem locutione vv. 22, 23 Syro-hex. in marg. affert: τῷ πτωχῷ.

CAP. XXV. ¹ Sic Syro-hex. (cum "obelo"), et sine aster. Codd. 15, 44, 58, alii, Arab. 1. ² Cod. X (cum πτωματίσεις). Cf. Hex. ad Psal. cxxxix. 11. ³ Idem.

⁴ Prior lectio est in Codd. III, VII, X, 71, 108, 118, Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. 53, 56, 129. ⁵ Sic Codd. 58, 82. "Syrum legit: σπέρμα δι' οὗ λείφεται [immo μὴ ἀφῇ] αὐτῷ."—Masius. ⁶ Cod. 85 in marg. ⁷ Syro-hex. 4.¹ 4.¹ Cf. ad v. 7. ⁸ Cod. X. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex.

¹⁰ "Hebraicam veritatem Aquilas ad verbum, ut solet, expressit."—Masius. In Codd. 44, 74, aliis, duplex versio est, τὸ παιδίον τὸ πρωτότοκον. Cod. VII in marg. manu 2da: τὸ πρῶτον. Deinde Cod. 85 in marg.: τέξεται. ¹¹ Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. 74, 76, alii, et Syro-hex. ¹² Sic Arab. 1, Syro-

7. יָבַמִי. Ο'. δ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου. 'Α. (δ) ἐπιγαμβρευτὴς μου.¹³

שָׁמָּה. Ο'. τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.
Alia exempl. τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ὄνομα.¹⁴

יָבַמִי. *Leviratum praestare mihi.* Ο'. δ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου. 'Α. ἐπιγαμβρεῦσαί με.¹⁵

10. לַחֲמִי. *Exuti calceo.* Ο'. τοῦ ὑπολυθέντος ('Α. ἐξαιρεθέντος¹⁶) τὸ ὑπόδημα.

11. אֲנָשִׁים. Ο'. ἄνθρωποι. 'Αλλος' ἄνδρες.¹⁷
בְּמַשְׁוִי. *Pudenda ejus.* Ο'. τῶν διδύμων ('Αλλος' τῆς ἀσχημοσύνης¹⁸) αὐτοῦ. 'Α. ἐν αἰσχύναις (αὐτοῦ).¹⁹

13. אָבִן. Ο'. στάθμιον. 'Α. λίθος.²⁰

14. מִטְרֹן. Ο'. μέτρον καὶ μέτρον. 'Α. ἡφά καὶ ἡφά.²¹

15. שָׁלֹשׁ. Ο'. ἀληθινόν. 'Α. ἀπηρτισμένον.²²

לְמַעַן יִרְאוּ. Ο'. ἵνα πολυήμερος γένη (alia exempl. add. καὶ εὖ σοι ἔσται²³).

17. בְּצִאתָם. Ο'. ἐκπορευομένου σου. 'Αλλος' ἐκπορευομένων ὑμῶν.²⁴

18. וַיִּזְכֹּךְ בָּךְ כָּל-הַחֲזָקָה. *Et abscondit extremum agmen in te omnes debilitatos.* Ο'. καὶ ἔκοψέ σου τὴν οὐραγίαν ✕ πάντας ὧς τοὺς κοπιῶντας.²⁵ 'Α. . . τοὺς ἀπορρέοντας.²⁶

18. לָשׁוּב. *Languescens.* Ο'. ἐπείνας. Σ. παρειμένος ἐγένου.²⁷

Cap. XXV. 9. — τὸ ἐν 4.²⁸ 11. ἐνδὸς — αὐτῶν 4.²⁹
12. — ἐπ' αὐτῇ 4.³⁰ 15. — ἐν κλήρῳ 4.³¹

CAP. XXVI.

1. נָחֳלִי. Ο'. κληρονομήσαι, καὶ κατακληρονομήσῃς αὐτήν. Alia exempl. ἐν κλήρῳ κατακληρονομήσαι αὐτήν.¹

2. כָּל-פְּרִי הָאָדָמָה. Ο'. ✕ πάντων 4 τῶν καρπῶν τῆς γῆς σου.²

וְשָׂרִי. Ο'. Vacat. Alia exempl. ὅσα ἂν ἐνέγκῃς ἀπὸ τῆς γῆς σου.³ 'Α. ὅσα οἴσεις ἀπὸ γῆς σου. Σ. οὐ ἂν εἰσενέγκῃς ἀπὸ τῆς γῆς σου. Θ. (τῆς γῆς σου) ὅσα ἂν ἐνέγκῃς...⁴

בְּמִטָּה. *In corbhem.* Ο'. εἰς κάρταλλον ('Α. ἀγγεῖον⁵).

5. אֲרָמִי. *Aramaeus oberrans* (s. *periens*). Ο'. Συρίαν ἀπέβαλεν (alia exempl. ἀπέλιπεν⁶).

וְעָצָה. Ο'. καὶ πληθὸς. 'Αλλος' καὶ ἰσχυρόν.⁷

6. עֲבָדָה קָשָׁה. *Servitium durum.* Ο'. ἔργα σκληρά. 'Α. Σ. Θ. δουλείαν σκληράν.⁸

7. תַּעֲבִידוּ. Ο'. τὴν ταπεινώσιν ('Α. πενίαν⁹) ἡμῶν.

hex. (cum "obelo"), et sine aster. Codd. 58, 74, 76, alii. Mox add ἐπὶ τὴν οὐραγίαν Cod. VII in marg. manu 2da: ἐπὶ τὸ κριτήριον. ¹³ Cod. X. ¹⁴ Sic Cod. 82, Syro-hex.

¹⁵ Syro-hex. ¹⁶ Cod. X.

¹⁷ Cod. 85 in marg. Montef. ex eodem edidit: "ἄλλος' ἄνθρωποι δύο. "ἄλλος' ἄνδρες δύο, invito Holmesii amanuensi.

¹⁸ Sic in marg. Cod. 58; in textu autem Cod. 54. Ad διδύμων Masius notat: "Syrum add. ὠν [ἰσχ., testiculorum]."

¹⁹ Cod. X, teste Holmesio. Montef. exscripsit: 'Α. ἐν αἰσχύνῃ.

²⁰ Idem. Cod. 108 affert: 'Α. λίθον. Θ. καὶ λίθους (sic). Statim Syro-hex. in textu μέγα ἢ μικρόν habet, ut in Ed. Rom.

²¹ Idem. Cod. VII in marg. manu 2da: μῦθους.

²² Idem. ²³ Sic Codd. 44, 54, 74, alii, et Syro-hex. in marg. ²⁴ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. 19, 30, 54, 74, alii.

²⁵ Sic Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 44, 74, 76, alii.

²⁶ Masius in *Syr. Pecul.* p. 12: "וְיִזְכֹּךְ, dolere [potius, lique-

fieri] Psal. lxxxviii. [10] Pesch. pro Heb. וְיִזְכֹּךְ... Hinc ²⁷ Syro-hex. ²⁸ Syro-hex., Arab. 1.

²⁹ Syro-hex. ³⁰ Syro-hex., Arab. 1. Deest in Cod. 58.

³¹ Idem.

CAP. XXVI. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI (sine αὐτῇ), 15 (idem), 16 (idem), 19 (idem), alii, Syro-hex.

² Sic Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Cod. 82. In fine σου deest in Syro-hex. ³ Sic Codd. 44, 58 (cum ὅσα ἂν ἐνέγκῃς ἀπὸ γῆς σου), 74, 82, 134, Syro-hex.

⁴ Cod. 85. Ad Aquilam Bahrdtius male edidit ἀπὸ τῆς γῆς σου. ⁵ Cod. X. Cod. VII in marg. manu 2da: κανίσκιον, κόφιμον.

⁶ Sic Comp., Codd. XI, 16, 19, alii (inter quos 85, cum ἀπέλειπεν in textu, et ἀπέβαλεν in marg.), Arm. 1, Syro-hex. (cum reliquit).

⁷ Sic in textu Codd. 44, 74, 76, 106, 134. ⁸ "Α. Σ. Θ. servitutem duram."—Masius.

⁹ Cod. X.

11. **וְהָיָה**. O'. (X) σὺ (4) καὶ ὁ Δευίτης.¹⁰
 12. **וְשָׁנָה**. O'. καὶ εὐφρανθήσονται ('Αλλος' ἐμπλησθήσονται¹¹).
 13. **בְּעֵרְתִּי**. *Sustuli*. O'. ἐξεκάθαρα. 'Αλλος' ἐπέλεξα.¹²
 14. **בְּאַיִ**. *In dolore meo*. O'. ἐν ὁδύνη μου. 'Α. ἐν λύπῃ (μου). Σ. ἐν πένθει (μου).¹³
וְלֹא-בְעֵרְתִּי. O'. οὐκ ἐκάρπωσα ('Α. ἐπέλεξα¹⁴).
בְּטִמְאָה. *In rem immundam*. O'. εἰς ἀκάθαρτον. 'Α. ἐν μiasmῶ.¹⁵
כָּל־אִשָּׁר. O'. X πάντα 4 καθά.¹⁶
 17. **וְהִמְנִיתִּי**. *Dicere (spondere) fecisti*. Aliter: *Extulisti* (Graeco-Ven. ἐπήρας). O'. εἶλου. 'Α. ἀντηλλάξω.¹⁷
וְקִיּוֹתַי. O'. τὰ δικαίωματα (X) αὐτοῦ (4).¹⁸ X καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.¹⁹

Cap. XXVI. 5. πολλὴ — καὶ μέγα 4.²⁰ 8. — ἐν ἰσχυρί μεγάλῃ.²¹ βραχίονι — αὐτοῦ 4.²² 10. — γῆν βέουσαν γάλα καὶ μέλι 4.²³ 12. γεννημάτων — τῆς γῆς σου.²⁴ 15. — δοῦναι ἡμῖν 4.²⁵ 16. — πάντα 4.²⁶ 18. γενέσθαι — σε 4 αὐτῶ.²⁷

CAP. XXVII.

1. **וְהָיָה**. O'. Vacat. X τῶ λαῶ 4.¹

1. **וְהָיָה**. O'. φυλάσσεσθε πάσας τὰς ἐντολὰς. 'Α. φύλασσε σὺν πάσαν τὴν ἐντολήν. Σ. φύλασσε πᾶσαν τὴν ἐντολήν. Θ. φυλάσσου τὴν πᾶσαν ἐντολήν.²
 2. **וְיָתַן**. O'. δίδωσί σοι (alia exempl. add. ἐν κλήρῳ³).
 6. **וְיָבִינִי**. O'. λίθους ὀλοκλήρους ('Α. ἀπηρτισμένους⁴).
 7. **וְאֶכְלֶה**. O'. καὶ φάγῃ. Alia exempl. καὶ φαγῇ ἐκεῖ.⁵
 9. **וְהִשְׁכַּח**. *Attende*. O'. σιώπα. 'Α. πρόσχεσ.⁶
 14. **וְיָבִינִי**. O'. παντὶ (X) ἀνδρὶ (4).⁷
 15. **וְיָמֵן**. O'. γένοιτο. 'Α. πεπιστωμένως. Σ. Θ. ἀμήν.⁸
 20. **וְהָיָה**. *Laciniam*. O'. συγκάλυμμα. Alia exempl. ἀσχημοσύνην.⁹
 23. **וְהָיָה**. O'. μετὰ νύμφης (alia exempl. πενθερᾶς¹⁰) αὐτοῦ.
 24. **וְהָיָה**. O'. δόλω. 'Α. ἐν ἀποκρύφῳ.¹¹
 26. **וְהָיָה**. O'. ἐπι-κατάρατος πᾶς ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις τοῦτον ποιῆσαι αὐτούς. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· γένοιτο.¹² 'Α.

alii. ²⁵ Idem. Haec, δοῦναι — μέλι, desunt in Cod. 58.

²⁶ Idem. Deest in Cod. 75. ²⁷ Idem, qui pingit: — γενέσθαι σε αὐτῶ 4. Vocula deest in Codd. 15 (cum εἰνῶ), 54, 58, 71 (ut 15), 73.

Cap. XXVII. ¹ Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, 82, 106, 134. ² Cod. 85 (cum σύμψασαν pro σὺν πᾶσαν), teste Holmesii amanuensi. Montef. ex eodem Symmacho tribuit φυλάσσετε. In textu πάσας reprobat Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85). ³ Sic Ald., Codd. 15, 19, 83, 108. Parum probabiliter Cod. X in marg.: 'Α. ἐν κλήρῳ.

⁴ Cod. X. Cf. ad Cap. xxv. 15.

⁵ Sic Comp., Codd. III, VII, X, 15, 29, alii. Post ἐμπλησθήσῃ add. ἐκεῖ Ald., Codd. 16, 18, 19, alii, Arm. 1.

⁶ Cod. 108. ⁷ Sic sine aster. Codd. 58, 82. ⁸ Cod. 85 (cum πεπιστωμένοι). Cf. Hex. ad Psal. xl. 13.

⁹ Sic Codd. 32, 75. Glossam esse, e Lev. xviii. 8 petitam, recte vidit Scharfenb. in *Animadv.* p. 135. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1.

¹¹ Cod. X. ¹² Procop. in Cat. Niceph. p. 1590:

¹⁰ Sic sine aster. Codd. 58 (cum καὶ τῇ οἰκίᾳ σου), 82 (cum iisdem, et sol pro σὺ), Arab. 1, Arm. 1 (ut 58).

¹¹ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, 19, alii, Arab. 1, Arm. 1.

¹² Sic in marg. sine nom. Codd. 58, 85 (non, ut Montef., ἐξέλεξα); neonon in textu Cod. 54. Cf. ad v. 14. ¹³ Cod. X. Cod. 85 in marg.: λύπη. πένθει.

¹⁴ Idem. Cf. ad Cap. xxiv. 9. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, 106, 134. ¹⁷ Cod. X (cum — ξω).

¹⁸ Sic sine aster. Codd. XI, 53, 54, alii, Arab. 1. ¹⁹ Sic sine aster. Codd. 54, 58, 74, alii. Eadem sub aster. post καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ infert Arab. 1, et sine aster. Codd. 16, 28, 32, alii.

²⁰ Arab. 1. Sic sine obelo Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, alii. ²¹ Syro-hex. Sic sine obelo (pro ἐν l. αὐτοῦ τῇ μ.) Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. 1, Arm. 1.

²² Syro-hex. Sic sine obelo Ald., Codd. III, VII, 15, 18, alii. ²³ Arab. 1. Desunt in Comp., Codd. 19, 44, alii.

²⁴ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16,

ἐπικατάρατος ὃς οὐ στήσει τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου τοῦ ποιεῖν αὐτά. καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός· πεπιστωμένως. Σ. ἐπικατάρατος ὃς οὐ κυρώσει τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου τοῦ ποιεῖν αὐτούς. καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός· ἀμὴν. Θ. ἐπικατάρατος ὃς οὐκ ἀναστήσει τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου ποιεῖν αὐτούς. καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός· ἀμὴν.¹³

Cap. XXVII. 7. σωτηρίου ~ κυρίῳ τῷ θεῷ σου 4.¹⁴ ~ καὶ ἐμπλησθήσῃ 4.¹⁵ 24. πλησίον (X) αὐτοῦ (4).¹⁶

CAP. XXVIII.

1. יְהִי. Ο'. καὶ ἔσται. Alia exempl. καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῇτε τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν.¹

4. פְּרִי. Ο'. τὰ ἔκγονα. 'Α. καρπός.²
וּפְרִי בְרִמְיָתָהּ. Ο'. Vacat. X ('Α.) καὶ καρπὸς κτηνῶν σου 4.³

6. בִּרְיָהּ (bis). Ο'. εὐλογημένος. 'Αλλος· εὐλογητός.⁴

8. וּבִרְכָּהּ בְּאֶרֶץ. Ο'. X καὶ εὐλογῆσαι σε 4 ἐπὶ τῆς γῆς.⁵

Τὸ, ἐν πᾶσι, κείμενον παρὰ τοῖς Ο' κυροῖται ἀπὸ τοῦ Σαμαριτικοῦ ἀντιγράφου, ἐν ᾧ τὸ χθλ, ὅπερ ἐστὶ πᾶσιν ἢ πάντα, φερόμενον ἔυρομεν. In textu Hebraeo-Samaritano hodie legitur כָּל דְּבַר. 13 Hieron. in Comment. in Epist. ad Gal. (Opp. T. VII, p. 430): "Inveni itaque in Deuteronomio hoc ipsum apud LXX interpretes ita positum: *Maledictus omnis homo qui non permanserit in omnibus sermonibus legis hujus, ut faciat illos. Et dicet omnis populus, Fiat. Apud Aquilam vero sic: Maledictus qui non statuerit verba legis hujus, ut faciat ea. Et dicet omnis populus, Vere. Symmachus: Maledictus qui non firmaverit sermones legis istius, ut faciat eos. Et dicet omnis populus, Amen.* Porro Theodotio sic transtulit: *Maledictus qui non suscitaverit sermones legis hujus, facere eos. Et dicet omnis populus, Amen.*" Ad Sym. cf. Hex. ad Ezech. xiii. 6.
¹⁴ Arab. 1. Sic sine obelo Codd. III (cum θυσιαστήριον pro θυσίαν σωτηρίου), 16, 19, alii, Arm. 1. ¹⁵ Idem. Deest in Cod. 58. ¹⁶ Sic sine aster. Codd. II, XI, 54, 58, alii, Arm. 1.

Cap. XXVIII. ¹ Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. 1 (om. ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν). ² Cod. X. ³ Cod. 82 in textu post τῆς κοιλίας: καὶ καρπὸς κτηνῶν σου. Hieron.: *et fructus jumentorum tuorum.* Aliter Adimant. ap. August.: *et generationes jumentorum tuorum*, unde Grabius char. min. edidit: X καὶ ἔκγονα [potius τὰ γεννήματα]

9. וְשָׁבַע. Ο'. ὥμοσε τοῖς πατράσι σου. 'Αλλος· ὥμοσέ σοι.⁶

וְשָׁבַע אֶת-הַשָּׁמַיִם. Ο'. ἐὰν ἀκούσης τῆς φωνῆς. 'Αλλος· (ἐὰν φυλάξης) τὰς ἐντολάς.⁷

15. וְהָיָה. Ο'. Vacat. X ('Α.) καὶ τὰ ἡκριβασμένα αὐτοῦ 4.⁸

וְעָלָה. Ο'. ἐπὶ σέ. Alia exempl. πρὸς σέ.⁹

וְהָיָה. Ο'. καὶ καταλήψονται (alia exempl. εὐρήσουσι) σε.¹⁰

20. וְהָיָה אֶת-הַמְּדַבֵּר וְהָיָה אֶת-הַמְּדַבֵּר. *Maledictionem, perturbationem.* Ο'. τὴν ἐνδειαν καὶ τὴν ἐκλιμίαν ('Αλλος· ἐκθλίψιν¹¹). 'Α. σπάνιν καὶ φαγέδαιναν.¹² Σ. τὴν ἀχορτασίαν.¹³

וְהָיָה אֶת-הַמְּדַבֵּר. *Et increpationem.* Ο'. καὶ τὴν ἀνάλωσιν ('Α. ἐπιτίμησιν¹⁴).

21. וְהָיָה. Ο'. τὸν θάνατον ('Α. λοιμόν¹⁵).

22. וְהָיָה. *Et febre ardente.* Ο'. καὶ ἐρεθισμῷ ('Α. περιφλευσμῷ. Σ. Θ. περιφλογισμῷ¹⁶).

וְהָיָה. *Et flavedine.* Ο'. καὶ τῇ ὥχρᾳ (s. ὥχρᾳ¹⁷). 'Α. ἰκτέρωφ.¹⁸

τῶν κτηνῶν σου, asterisco ex Arab. 1 assumpto. ⁴ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. III, X (in posteriore loco, cum εὐλογημένος in marg.), 55. ⁵ Sic Arab. 1, et sine aster. Comp. (cum εὐλογῆσαι), Codd. 44, 58, 74, alii. ⁶ Sic in textu Cod. 58. Post ὥμοσε Arab. 1 add. σοι. ⁷ Sic in textu (cum ἀκούσης) Codd. 44, 74, 76, 106, 134. ⁸ Sic Cod. IV (cum ἡκριβ), Arab. 1, et sine aster. Codd. 15 (om. αὐτοῦ), 82. ⁹ Sic Codd. 16, 30, alii (inter quos 85, cum ἐπὶ σέ in marg.). ¹⁰ Sic Cod. IV, 19, 44, alii. Cf. v. 2. ¹¹ Cod. X in marg. ¹² Codd. X, 85 (cum σπάνιν καὶ φαγέδαινα). Etiam Cod. 58 in marg. sine nom.: σπάνιν καὶ φαγέδαινα (sic). Ad σπάνιν cf. Hex. ad Lev. xiii. 51. Ad φαγέδαιναν cf. ad Cap. vii. 23. ¹³ Codd. X, 54, 85. Procop. in Cat. Niceph. p. 1595: ἀπὸ δὲ τοῦ ἐκλιμίας, ὁ Σύμ. ἀχορτασίαν ἐξέδωκε. ¹⁴ Cod. X. Cod. 58 in marg. sine nom. ad ἐκλιμίαν, ἐπιτίμησιν; ad ἀνάλωσιν autem ἀχορτασίαν appingit. ¹⁵ Codd. X, 85 (in marg. sine nom.). Sic in textu Cod. 54. ¹⁶ Cod. 85, et sine nominibus Cod. 58. (Aquilae lectio confirmat locutionem Herodoti (V, 77) a VV. DD. temere sollicitatam: αἵπερ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦσαν περιμοῦσαι, κρεμύμεναι ἐκ τευχέων περιπεφλευσμένων πυρὶ ὑπὸ τοῦ Μήδου.) Paulo ante ad ἀπορία Cod. VII in marg. manu 2da: ἀρρωδία. ¹⁷ Sic Ald., Codd. 18, 44, 74, alii. ¹⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Amos iv. 9.

25. נֶחֱשׁ. *Caesum*. Ο'. ἐπὶ κοπήν. 'Α. θραυόμενον. Σ. Θ. τροπούμενον.¹⁹ "Αλλος προσκόπτοντα.²⁰
26. מִחֲרִיד. Ο'. δ' ἐκφοβῶν. *Alia exempl. δ' ἀποσοβῶν.*²¹
27. וּבַעֲפָלִים. *Et tumoribus ani*. Ο'. εἰς τὴν ἔδραν. *Alia exempl. εἰς τὰς ἔδρας; alia, ἐν ταῖς ἔδραις.*²² Σ. εἰς τὰς ἔδρας, εἰς τὰ κρυπτά.²³
- וּבַחֶרֶס. *Et scabie*. Ο'. καὶ κνήφῃ (Σ. ἐλεφαντίσεια²⁴).
28. וּבְעֵוִוִן. *Et caecitate*. Ο'. καὶ ἀορασίᾳ. 'Α. (καὶ) ἐν πηρώσει.²⁵
- וּבְחִמְדָּה. *Et stupore*. Ο'. καὶ ἐκστάσει ("Ἄλλος θάμβω²⁶").
30. תִּאֲשָׁב. *Desponsabis*. Ο'. λήψῃ. 'Α. Σ. Θ. μνηστεύσῃ.²⁷
- וְשִׁנְכָּהָ. *Comprimet eam*. Ο'. ἔξει αὐτήν. 'Α. συγκοιτασθήσεται (αὐτῇ).²⁸
- וְתִחַלֵּלָהּ. *Profanabis eam*. Ο'. τρυγήσεις ('Α. λαϊκώσεις²⁹) αὐτήν.
32. וְכָלֹחַ. *Et contabescentes*. Ο'. σφακελίζοντες. 'Α. (καὶ) τελούμενοι. Σ. Θ. (καὶ) ἐκλείποντες.³⁰

32. אֲלֵיהֶם כָּל־הַיּוֹם. Ο'. εἰς αὐτὰ ✕ ὅλην τὴν ἡμέραν.³¹
33. פָּרִי. Ο'. τὰ ἐκφόρια. 'Α. καρπόν.³²
- וְהָיִיתָ רָךְ. Ο'. καὶ ἔσῃ ✕ τότε.³³
34. מִשָּׁנָה. *Vesanus*. Ο'. παράπληκτος. Σ. παράφορος.³⁴
35. לַחֲרָפָה. *Sanari*. Ο'. ἰαθῆναί σε. 'Α. ὑγιᾶναι.³⁵
36. וְאֶת־מַלְכָּהּ. Ο'. καὶ τοὺς ἀρχοντάς σου. 'Α. Σ. Θ. καὶ τὸν βασιλῆά σου.³⁶
37. לְשִׁמְרָה. *In stuporem*. Ο'. ἐν αἰνύγματι. 'Α. εἰς ἀφανισμόν.³⁷ Σ. εἰς ἀπορίαν.³⁸
- וּלְשִׁנְיָה. *Et in dictarium*. Ο'. καὶ διηγῆματι. 'Α. (καὶ εἰς) δευτέρωσιν.³⁹
38. תִּאֲסָף. Ο'. εισίσσεις. "Ἄλλος συνάξεις.⁴⁰
39. וְלֹא תִאָּגֵר. *Nec colliges*. Ο'. οὐδὲ εὐφρανθήσῃ — ἐξ αὐτοῦ. Σ. οὐδὲ συνάξεις.⁴¹
42. כָּל־עֵצָה. Ο'. πάντα τὰ ξύλινά (Σ. δένδρα⁴²) σου.
45. וְהִקָּחְתָּ. Ο'. καὶ τὰ δικαιώματα (αὐτοῦ). 'Α. καὶ τὰ ἀκριβάσματα αὐτοῦ.⁴³
47. וְנִשְׁכַּח לָבֶב. Ο'. καὶ ἀγαθῇ διανοίᾳ. "Ἄλλος καὶ ἀγαθοσύνη καρδίας.⁴⁴

¹⁹ Codd. X, 85 (cum Σ. pro Σ. Θ.). Cod. 58 in textu: θραυόμενον. Ad Aq. cf. Hex. ad Exod. ix. 14. 1 Reg. iv. 3; ad Sym. cf. Hex. ad 2 Reg. ii. 17. ²⁰ Procop. in Cat. Niceph. p. 1596: ἐπικοπήν (sic) ... τούτῳ, θραυόμενον καὶ προσκόπτοντα [ὡς ἐξέδωκαν οἱ λοιποί]. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii. ²² Prior lectio est in Ald., Codd. 18, 30, 83, 128; posterior in Comp., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 28, aliis. ²³ Cod. 85. In 1 Reg. v. 6, 9, 12 Hexapla utramque lectionem Symmacho tribuunt. ²⁴ Cod. X, et sine nom. Codd. 58 (cum —ση), 85. Sic in textu Cod. 54. ²⁵ Cod. X affert: 'Α. ἐν πηρώσει (sic). Σ., tacita Symmachi versione. Cod. 85 in marg. sine nom.: ἐν πηρώσει (sic). ²⁶ Sic Cod. 85 in textu. ²⁷ "Noster Latinus sequitur LXXII [uzorem accipias]; Aq. vero, Sym. et Theod. consentiunt cum Hebraeo."—Masius. Cf. Hex. ad 2 Reg. iii. 14. ²⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. xlv. 10. ²⁹ Cod. X (cum vitiosa scriptura λαϊκώσεις). Cf. ad Cap. xx. 6. ³⁰ Cod. X. Cod. 58 in marg. sine nom.: ἐκλείποντες. Montef. e Cod. 85 edidit: "Ἄλλος ἐκλείποντες ἔσονται, silente

Holmesii amanuensi. Ad σφακελίζοντες Cod. VII in marg. manu 2da: πηδῶντες. ³¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelo"), et sine aster. Codd. 74, 76, 82 (cum δ. τ. ἡμέραν εἰς αὐτὰ), 106, 134. ³² Cod. X. ³³ Sic Cod. IV, Arab. 1 (cum ✕ apud hanc), et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii, et Syro-hex. ³⁴ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. ³⁵ Cod. X affert: 'Α. ὑγῶσαι. Correximus e Codd. 19, 108, 118, qui pro ἰαθῆναι in textu habent ὑγιᾶναι. ³⁶ Syro-hex., teste Masio. ³⁷ Cod. X. ³⁸ Syro-hex. حـمـلـهـم. Masius vertit in plausum sive explosionem. Sed vide nos in *Otio Norvic.* p. 59. ³⁹ Cod. X affert: 'Α. δευτέρωσει, casu ad διηγῆματι accommodato. Cf. Hex. ad Jerem. xxiv. 9. ⁴⁰ Sic in textu Codd. 44, 54, 74, alii. Cf. ad Cap. xi. 14. ⁴¹ "In Hebraeo est, et non colliges, sicut et Sym. vertit."—Masius. Cf. Hex. ad Prov. vi. 8. x. 5. In textu obelus est in Cod. IV, Arab. 1. ⁴² "Sym. vertit, arbores tuas."—Masius. ⁴³ Syro-hex. + ܐܕܡܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ. ⁴⁴ Sic in textu Codd. 19 ("forte"), 108, 118 (cum —σύνης).

48. וְעַבְדְּתָ אֱתֵּי־יָבִיב. O'. καὶ λατρεύσεις (alia exempl. add. ἐκεῖ⁴⁵) τοῖς ἐχθροῖς σου. 'A. Σ. καὶ δουλεύσεις τῷ ἐχθρῷ σου. Θ. καὶ λατρεύσεις τῷ ἐχθρῷ σου.⁴⁶

על. O'. κλοιόν. 'A. ζυγόν.⁴⁷

49. לְשָׂנוּ. O'. τῆς φωνῆς ('A. γλώσσης⁴⁸) αὐτοῦ.

50. וְנָעַר לֹא יִחַן. O'. καὶ νέον οὐκ ἐλεήσει. 'A. (καὶ) παιδί οὐ δωρήσεται.⁴⁹

51. עַד הַשְׂמָדָה. O'. Vacat. ✕ ἕως ἐκτρίψῃ σε^{4.50}

52. וְהָצַר לָּהּ. Et obsidebit te. O'. καὶ ἐκτρίψῃ σε. 'A. Σ. συγκλείσαι (s. πολιορκῆσαι) σε.⁵¹

בְּכָל־אֶרֶץ. O'. Vacat. ✕ ἐν πάσῃ γῇ σου^{4.52}

53. בְּמַעֲוִיר וּבְמַעֲוִיר. O'. ἐν τῇ στενοχωρίᾳ ('A. περιοχῇ⁵³) — σου⁴, καὶ ἐν τῇ θλίψει — σου⁴.

וְיָצִי. Coarctabit. O'. θλίψει. 'A. ἐπιχύσῃ.⁵⁴

54. הָאִישׁ הָרַף. O'. ✕ ὁ ἀνὴρ⁴ ὁ ἀπαλός.⁵⁵

וְהָעֵגֶל. Et delicatulus. O'. καὶ ὁ τρυφερός ('A. τρυφητής. Σ. ὁ σπαταλός⁵⁶).

54, 56. הָרַע. Malignus erit. O'. βασκανεῖ. 'A. πονηρεύσεται.⁵⁷

56. אִשֶּׁר לֹא־נִסְתָּרָה בְּהַרְגָּלָהּ הָעֵגֶל עַל־הָאָרֶץ. Quae non tentabat plantam pedis ejus ponere super terram prae deliciis et

mollitie. O'. ἥς οὐχὶ πείραν ἔλαβεν ὁ ποὺς αὐτῆς βαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὴν τρυφερότητα καὶ διὰ τὴν ἀπαλότητα. 'A. (ἥς) οὐκ ἐπείρασεν ταρσὸς ποδὸς αὐτῆς ὑφίστασθαι ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τῆς τρυφῆς καὶ ἀπαλότητος.⁵⁸

57. וּבְשִׁלְיָתָהּ. Idque ob secundinas suas. O'. καὶ τὸ κόριον (potior scriptura χόριον⁵⁹) αὐτῆς. 'A. . δευτέριον (αὐτῆς).⁶⁰

59. וְהָפְלָה. Et singulares faciet. O'. καὶ παραδοξάσει ('A. θανμαστώσει⁶¹).

וְנִנְמִנְתָּ. Et diuturnas. O'. καὶ πιστάς (Σ. ἐπιμόνους⁶²).

60. אֶת־כָּל־מְדִינָה. O'. πᾶσαν τὴν ὁδύνην ('A. ταλαιπωρίαν⁶³).

61. כָּל־חֵלִי. O'. πᾶσαν μαλακίαν ('A. ἀρρωστίαν⁶⁴).

62. לָרֵב. O'. τῷ πλήθει. Alia exempl. εἰς πληθος.⁶⁵

63. וְהִשְׁמִיד מְאֹדָם. O'. Vacat. ✕ καὶ τοῦ ἐκτρίψαι ὑμᾶς^{4.66}

64. וְהִפְתָּ. O'. καὶ διασπερεί ('A. σκορπίσει⁶⁷) σε.

65. לֹא תִרְפֶּיעַ. Non quietem ages. O'. οὐκ ἀναπαύσει σε — κύριος^{4.68}

⁴⁵ Sic Comp., Codd. 16, 19, 28, alii (inter quos 85 in marg.). ⁴⁶ Cod. 85. Montef. vero ex eodem edidit: 'A. Σ. Θ. καὶ δουλεύσεις τῷ ἐ. σ.

⁴⁷ Cod. X. ⁴⁸ Idem. ⁴⁹ Idem. Cf. ad Cap. vii. 2.

⁵⁰ Idem. Cf. ad Cap. vii. 2. ⁵¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. (cum ἕως ἂν) Codd. 58 (cum ἐκτρίψαι), 74, 76, 106, 134.

⁵² Syro-hex. ✕ ⁵³ Sic Cod. IV (cum ᾗ pro αἷς), et sine aster. Cod. 82 (idem). Codd. 58 (cum ἥς), 74, 76, 106, 134: ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου ᾗ.

⁵⁴ Cod. X. Pronomina (quorum posterius deest in Ald., Codd. 58, 64) jugulant Cod. IV, Syro-hex. ⁵⁵ Cod. X. Cf. Hex. ad Prov. i. 27.

⁵⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 58 (cum ἀνὴρ ὁ ἀπ.), 82.

⁵⁷ Cod. 85, qui ad ἀπαλὸς lectiones refert. Verum vidit Scharfenb. in *Animadv.* p. 138, qui provocat ad Hex. ad Deut. xxviii. 56. Eccles. ii. 8. Ad τρυφερός Syro-hex. affert: ✕ ⁵⁸ Cod. X. Cf. Cap. xv. 9 in LXX.

⁵⁹ Idem. ⁶⁰ Sic Comp., Codd. II, III, IV, VII, X, 15

(cum χόριον), 16 (cum χόριον), 18 (idem), alii. ⁶¹ Cod. X. Syro-hex. ✕ ⁶² Idem. ⁶³ Idem. Syro-hex. ✕ ⁶⁴ Idem. Etiam Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. fol. 56 b): ⁶⁵ Idem. Denique Codd. 58, 85, in marg.: ἐπιμόνους. Mendose igitur Cod. VII in marg. manu 1ma: Σ. ἐπιμόνους.

⁶⁶ Idem. Cf. ad Cap. vii. 15. ⁶⁷ Idem. Mox verba superflua, καὶ πᾶσαν τὴν γεγραμμένην, desunt in Codd. II (in textu), IV, X (manu 1ma), 15, 16, 18, aliis, Arab. 1, Syro-hex.

⁶⁸ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X, 16, 29, alii (inter quos 85, cum τῷ πλ. in marg.). ⁶⁹ Sic Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 15, 44 (om. τοῦ), 58, 74 (ut 44), alii. Cod. IV et Arab. i male pingunt: ✕ τοῦ ἐξολοθρεῖσαι ὑμᾶς καὶ τοῦ ἐκτρίψαι ὑμᾶς⁴.

⁷⁰ Cod. X, teste Holmesio. Montef. ex eodem edidit: Σ. σκορπίσει. Mox ἐξίλοις καὶ λίθοις post οἱ πατέρες σου juxta Hebraeum transp. Codd. IV, 82, Arab. 1, Syro-hex.

⁷¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Arab. 1 (teste Holmesio, qui veritit: non migrabit Dominus inter vos), in vitis libris Graecis.

65. לִב רָפוּ. *Cor trepidans.* Ο'. καρδιαν ἐτέραν ἀπειθοῦσαν. Alia exempl. καρδιαν ἀθυμοῦσαν.⁶⁰ 'Α. (καρδιαν) κλονουμένην.⁷⁰ "Αλλος' (καρδιαν) τρέμουσαν.⁷¹

וְכַלְיוֹן עֵינַיִם. *Et tabem oculorum.* Ο'. καὶ ἐκλείποντας ('Α. τελουμένους⁷²) ὀφθαλμούς.

וְדַאֲבוֹן נַפְשׁ. *Et defectionem animi.* Ο'. καὶ τηκομένην ('Α. ἐκλιμώσσουσαν⁷³) ψυχὴν.

66. לֵךְ כִּנְזֶךָ. Ο'. ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου. Alia exempl. σοὶ ἀπέναντι; alia, ἀπέναντί σου.⁷⁴

בְּתַהֲוִיָּה. Ο'. τῇ ζῳῇ σου. Σ. περὶ τῆς ζῳῆς σου.⁷⁵

67. מִיְּיִתָּהּ עָרַב. Ο'. πῶς ἂν γένοιτο ἐσπέρα; 'Α. Σ. τίς δώσει ἐσπέραν;⁷⁶

68. לֵךְ אֲחֵרֵי אֲחֵרֵי. Ο'. ἦ εἶπα. Alia exempl. ἦ εἶπά σοι.⁷⁷

Cap. XXVIII. 2. (†) ἀκοῇ (4).⁷⁸ 11. — ὁ θεός σου 4.⁷⁹ 12. — καὶ ἄρξεις—ἄρξουσιν 4.⁸⁰ 13. — ὁ θεός σου 4.⁸¹ 19. εἰσπορεύεσθαι ✕ σε 4... ἐκπορεύεσθαι ✕ σε 4.⁸² 24. — καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε (om. ἐν τάχει) 4.⁸³ 26. τοῖς ✕ πᾶσιν 4 πετεινοῖς.⁸⁴ 27. — ἀγρία 4.⁸⁵ 29. — σοι 4 ὁ βοηθῶν.⁸⁶ 37. —

⁶⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, 15, 18, alii, Syro-hex. (جمل). ⁷⁰ Cod. X. Syro-hex. + صله. .

⁷¹ Cod. 106, superscript. alia manu. ⁷² Cod. X. Cf. ad v. 32. ⁷³ Idem. Cf. Hex. ad Job. xli. 14. ⁷⁴ Prior lectio est in Cod. IV (sed alia manus, expuncto σοι, in marg. appinxit: τῶν ὀφθ. σου), et Origen. Opp. T. III, p. 553; posterior in Arab. 1, Syro-hex. Mox νεκρός καὶ ἡμέρας juxta ordinem Hebraeum Codd. IV, 82, Syro-hex.

⁷⁵ Cod. X. ⁷⁶ Syro-hex., teste Masio. ⁷⁷ Sic Codd. IV, VII, 58, 82 (cum σὺ), 128 (cum εἶπας σὺ), Arab. 1, Syro-hex.

⁷⁸ Vox deest in Codd. 54, 58, 75, Origen. Opp. T. II, p. 567. ⁷⁹ Arab. 1. Deest in Cod. 58. ⁸⁰ Cod. IV. Haec supplentur in marg. Cod. II, et desunt in Cod. 58.

⁸¹ Cod. IV, Arab. 1 (cum metobelo tantum). ⁸² Cod. IV. Pronomina desiderantur in Cod. III solo.

⁸³ Idem. Deest in Cod. 58. ⁸⁴ Cod. IV, Arab. 1. Sic sine aster. Cod. 82, et (cum πᾶσι τοῖς π.) Codd. 44, 74, alii.

⁸⁵ Idem. Deest in Cod. 58. ⁸⁶ Cod. IV, Syro-hex. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1.

⁸⁷ Cod. IV, Arab. 1,

ἐκεῖ 4.⁸⁷ 45. — καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε 4.⁸⁸ 48. ✕ αὐτοὺς 4 κύριος.⁸⁹ 50. — ὅστις 4.⁹⁰ 55. θλίψει — σου 4.⁹¹ 56. ἀνδρα — αὐτῆς 4.⁹² 60. — τὴν πονηράν 4.⁹³ 64. — ὁ θεός σου 4.⁹⁴

CAP. XXIX.

2 (Hebr. 1). לְעֵינַיִם. Ο'. ἐνώπιον ('Α. εἰς ὀφθαλμούς¹) ὑμῶν.

3 (2). רָאוּ. Ο'. ἐώρακασιν. Alia exempl. εἶδον.² הַגְדֹּלִים הָהֵם. Ο'. τὰ μεγάλα ἐκεῖνα. Alia exempl. add. τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν.³

5 (4). מַעֲלִיכֶם. Ο'. Vacat. ✕ ἐπάνωθεν ὑμῶν 4.⁴

6 (5). הַשָּׂר. Ο'. καὶ σίκερα ('Α. μέθυσμα⁵).

וְאֵלֵיהֶם יִהְיֶה הָיָה. Ο'. ὅτι κύριος ὁ θεός ὑμῶν ἐγώ. Alia exempl. ὅτι οὗτος κύριος ὁ θεός ὑμῶν.⁶

7 (6). סִיחֹן. Ο'. Σηών. Alia exempl. Σιών.⁷ 'Α. Σ. Σηών.⁸

8 (7). לְרֹאשֵׁי הַבְּנֵי וְלִבְנֵי שִׁבְטֵי הַבְּנֵי. Ο'. τῷ 'Ρουβὴν, καὶ τῷ Γαδδὶ, καὶ τῷ ἡμίσει (alia exempl. τοῖς ἡμίσεσι⁹) φυλῆς Μανασσῆ. Σ.

Syro-hex. Deest in Arm. 1. ⁸⁸ Cod. IV, Syro-hex.

⁸⁹ Cod. IV (qui pingit ✕ αὐτοὺς κύριος:). Sic sine aster.

Codd. 74, 82, 106, 134. ⁹⁰ Idem. Deest in Cod. 58,

invito Hebraeo. ⁹¹ Cod. IV, Syro-hex. ⁹² Cod. IV.

Deest in Cod. 58, Arm. 1. ⁹³ Cod. IV, Syro-hex.

⁹⁴ Cod. IV, Arab. 1.

CAP. XXIX. 1 Cod. X. 2 Sic Comp., Codd. III, IV (VII deficit), X, 15, 16, alii (inter quos 85, cum ἐωρ.

in marg.). 3 Sic Comp., Ald., Codd. II (in marg.), III, X, 16, 18, alii, Arm. 1, invito Syro-hex.

4 Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 15, 44, 58, alii. Statim ad οὐ κατερίβη Montef. e Cod. Basil.

excitavit: "Αλλος' οὐκ ἐπαλαιώθη, silente Holmesii amanu-
ensi. 5 Cod. X. Syro-hex. + וְאֵלֵיהֶם. . Cf. Hex. ad

Psal. lxxviii. 13. 6 Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, alii, Syro-hex.

7 Sic Codd. 44, 75, 106, 134. 8 Syro-hex. in textu سبع; in marg. autem: سبع. .

9 Sic Codd. 18, 19, 85 (in marg.), 108, 118, 128.

τοῖς 'Ρουβηλαίοις, καὶ τοῖς Γαδαίοις, καὶ τῷ ἡμίσει τῆς φυλῆς τῶν Μανασσάων.¹⁰

9 (8). וְעָשִׂיתָם אֹתָם... וְשָׂמְרָתָם. Ο'. καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν. Alia exempl. καὶ φυλάξεσθε... ποιεῖν αὐτούς.¹¹

10 (9). וְשָׂמְרָתָם. Ο'. οἱ ἀρχίφυλοι ὑμῶν. 'Α. ἡ κεφαλὴ (ὑμῶν).¹² "Ἄλλος" οἱ ἄρχοντες ὑμῶν.¹³

וְשָׂמְרָתָם וְקִנְיָנָם. Ο'. καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν, καὶ οἱ κριταὶ ὑμῶν (וְשָׂמְרָתָם). Alia exempl. οἱ κριταὶ ὑμῶν, καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν.¹⁴

11 (10). וְשָׂמְרָתָם. Ο'. αἱ γυναῖκες ὑμῶν, καὶ τὰ ἔκγονα (alia exempl. τὰ τέκνα¹⁵) ὑμῶν. Alia exempl. τὰ τέκνα ('Α. Σ. νότια¹⁶) ὑμῶν, καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν.¹⁷

וְשָׂמְרָתָם וְקִנְיָנָם. Ο'. ἀπὸ ξυλοκόπου ("Ἄλλος" ξυλοφόρου¹⁸) ὑμῶν καὶ ἕως ὑδροφόρου ὑμῶν. 'Α. ἀπὸ ἐκκόπτοντος ξύλα σου ἕως ἀντλοῦντος ὕδατά σου.¹⁹

13 (12). לְמַעַן הָיִיתָ אֶתְּהָא. Ο'. ἵνα στήσῃ σε ✕ σήμερον.²⁰

15 (14). פִּי אֶת־אֲשָׁר יִשְׁנֶה פִּי עִמָּד הַיּוֹם. Ο'. ἀλλὰ καὶ τοῖς ὧδε οὖσι (alia exempl. τοῖς οὖσιν ὧδε²¹) μεθ' ὑμῶν ✕ ἑστῶσι 4 σήμερον.²²

17 (16). אֶת־שְׂקֵינֵיכֶם. Ο'. τὰ βδελύγματα ('Α.

προσσχίσματα²³) αὐτῶν.

17 (16). וְאֶת־גִּלְגָּלֵיכֶם. Ο'. καὶ τὰ εἰδωλα ('Α. καθάρματα²⁴) αὐτῶν.

18 (17). מִשְׁפָּחָה. Ο'. πατριά. 'Α. συγγένεια.²⁵

וְהָיָה הַיּוֹם. Ο'. ἐξέκλινεν ✕ σήμερον.²⁶

וְהָיָה הַיּוֹם. Ferens venenum. Ο'. — ἀνω 4 φύσσει ἐν χολῇ.²⁷ 'Α. αὐξάνουσα κεφαλὴν.²⁸

19 (18). וְשָׁלוֹם. Ο'. ὅσια (potior scriptura ὅσια, fas). 'Α. εἰρήνη.²⁹

וְהָיָה הַיּוֹם. Ut absumatur. Ο'. ἵνα μὴ συναπολέσῃ. 'Α. Σ. Θ. ut perdat.³⁰

וְהָיָה הַיּוֹם. Satiata cum sitiente. Ο'. ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν ἀναμάρτητον. Οἱ λοιποὶ ἡ μεθούσα τὴν διψῶσαν.³¹

23 (22). כָּל־עֵשָׂב. Ο'. πᾶν χλωρόν. Σ. (πᾶς) χόρτος.³²

26 (25). וְשָׂמְרָתָם וְקִנְיָנָם. Ο'. οὐς. Alia exempl. καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, ✕ θεοῖς 4 οἷς.³³

וְהָיָה הַיּוֹם. Neque impertivit eis. Ο'. οὐδὲ διένειμεν ('Α. ἐμέρισεν³⁴) αὐτοῖς. Σ. οὐδὲ προσήκον αὐτοῖς.³⁵

Cap. XXIX. 1. ✕ τῷ 4 Μωσῇ.³⁶ 4. — ὁ θεός 4.³⁷

¹⁰ Syro-hex. (cum 'Ρουβήλ in textu): **וְשָׂמְרָתָם**. ¹¹ Sic Comp., Codd. IV, 82 (cum φυλάσσειν), Syro-hex. Sic, sed re-
tento ποιεῖν post φυλάσσειν, Ald., Codd. III, X, 15, 18, alii.

¹² Cod. X. ¹³ Cod. 82 in textu. ¹⁴ Sic Codd. IV, 82, Arab. 1, Syro-hex. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 15, 16, alii (inter quos 85, cum τὰ ἔκγονα in marg.)

¹⁶ Syro-hex. **וְשָׂמְרָתָם**. ¹⁷ Sic Codd. IV, 82, Arab. 1, Syro-hex. ¹⁸ Cod. 85 in marg. ¹⁹ "Aquilas
sic haec vertit: a colligente [cadente? Cf. ad Cap. xix. 5]
ligna tua usque ad haurientem aquas tuas."—Masius.

²⁰ Sic Cod. IV (metobelo post λαὸν male posito), Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 74, 76, 106, 134.

²¹ Sic Cod. IV, 44, 74, 106, 134, Arm. 1, Syro-hex. ²² Sic Cod. IV (qui pingit ✕ ἑστῶσι σήμερον:), Arab. 1 (cum ✕ et stent hodie 4), et sine aster. Cod. 58 (cum
μεθ' ὑμῶν καὶ ἑστῶσι σ.), Syro-hex. ²³ Cod. X. ²⁴ Idem.

Syro-hex. **וְשָׂמְרָתָם**. Cf. Hex. ad Ezech. vi. 4.

²⁵ Idem. ²⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum
"obelo"), et sine aster. Codd. 58, 74, 76, alii. ²⁷ Sic
cum obelo Cod. IV, Syro-hex. Vox **ἀνω** deest in Cod. 58.
²⁸ Cod. X. ²⁹ Idem. (Paulo ante pro ἐπισκύνηται Cod.
VII ex corr. manu 2da: ἐνθούσηται, male.) ³⁰ "Quod
quidam sic interpretantur, ut verbum **פִּי** significet hoc
loco perdere... in qua sententia videntur fuisse LXXII
interpretes, Aquilas item, Symmachus et Theodotion."—
Masius. Quoad Aquilam non male haberet **ἵνα συστήρῃ**,
coll. Hex. ad 1 Reg. xii. 25. Psal. xxxix. 15. ³¹ Cod. 85.
³² Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. fol. 56 b): **וְשָׂמְרָתָם**. ³³ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-
hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 58, 82 (cum
θεοῖς οὖς). Haec, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς (οἷς) leguntur in
Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii. ³⁴ Cod. X.
³⁵ Nobil., "tres Regii," et Anon. in Cat. Niceph. p. 1608.
Minus probabiliter Masius e Syro-hex.: "Aquilas vertit:
et non conveniebat ipsis." ³⁶ Cod. IV. Sic sine aster.
Comp., Ald., Codd. VII, X, 15, 18, alii. ³⁷ Cod. IV,
Syro-hex. (sub —). Deest in Codd. 54, 75.

9. $\neg$ πάντας Δ^{39} 11. προσήλυτος $\times$ ὑμῶν Δ^{40} 18. διάνοια $\times$ αὐτοῦ Δ^{40} 20. $\neg$ τῆς διαθήκης ταύτης Δ^{41} τῷ βιβλίῳ $\neg$ τοῦ νόμου Δ τούτου. Δ^{42} 27. τῷ βιβλίῳ $\neg$ τοῦ νόμου Δ τούτου. Δ^{43} 28. $\neg$ σφόδρα Δ^{44}

CAP. XXX.

2. אֶתְּךָ וּבְנֶיךָ. O'. Vacat. $\times$ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου Δ^1

3. וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת-שְׁבִיבֹתָי. Et reducet Jona Deus tuus captivitatem tuam. O'. καὶ ἰάσεται κύριος (alia exempl. add. ὁ θεὸς σου²) τὰς ἁμαρτίας σου. 'A. καὶ ἐπιστρέψει κύριος ὁ θεὸς σου τὴν ἐπιστροφὴν σου. Σ. καὶ ἐπιστρέψει σοι κύριος ὁ θεὸς σου τὴν αἰχμαλωσίαν σου. Θ. καὶ ἐπιστρέψει κύριος ὁ θεὸς σου τὴν αἰχμαλωσίαν σου.³

6. וּמָל יְהוָה יְהוָה. O'. καὶ περικαθαριεῖ ('A. περιτεμεῖται⁴) κύριος (alia exempl. add. ὁ θεὸς σου⁵).

9. וְהוֹתִירָה. Et abundare te faciet. O'. καὶ εὐλογήσει (alia exempl. πολυνωρήσει⁶) σε. 'A. Θ. (καὶ) περισσεύσει (σε). Σ. (καὶ) αὐξήσει (σε).⁷

9. אֶתְּךָ וּבְנֶיךָ. O'. τῆς γῆς σου $\times$ εἰς ἀγαθόν Δ^8

10. שָׁמַר מִצְוֹתַי. O'. φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. Alia exempl. φυλάσσεσθαι $\neg$ καὶ ποιεῖν πάσας Δ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.⁹

וְחָקְתָּ. O'. καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, $\neg$ καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ Δ^{10}

11. לֹא-יִרְחָקְךָ הוּא מִמֶּךָ לֹא-יִרְחָקְךָ הוּא. O'. οὐχ ὑπέρογκός ('A. οὐ τεθανυμαστωμένη¹¹) ἐστίν, οὐδὲ μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἐστίν. Alia exempl. οὐχ ὑπέρογκός ἐστίν ἀπὸ σοῦ, οὐδὲ μακρὰν ἐστίν.¹²

12. לֵאמֹר. O'. λέγων. 'Αλλος ἵνα εἴπῃς.¹³

וְשָׁמַעְנִי אֲתָהּ. O'. καὶ ἀκούσαντες αὐτήν. 'A. καὶ ἀκούστην ἡμῖν αὐτὴν ποιήσει.¹⁴

15. וְאֶת-הַמָּוֶת וְאֶת-הַחַיִּים. O'. καὶ τὸν θάνατον, τὸ ἀγαθόν. Alia exempl. καὶ τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸν θάνατον.¹⁵

16. מִצְוֹתַי וְחָקְתָּ. O'. $\times$ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ Δ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ.¹⁶

18. לָבוֹא שָׁמָּה. O'. $\times$ εἰσελθεῖν Δ ἐκεῖ.¹⁷

³⁹ Cod. IV, Syro-hex. (sub $\neg$), Arab. i (sine metobelo).

⁴⁰ Cod. IV, Syro-hex. (cum "obelisco"). Sic sine aster. Cod. 82. ⁴¹ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 44, 74, 76, alii, Arm. i.

⁴² Cod. IV, Syro-hex. (sub $\neg$). Deest in Cod. 58. ⁴³ Iidem. In Ed. Rom. est tantum τῷ β. τούτου; sed τῷ β. τοῦ νόμου τούτου habent Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 19, alii, Arab. i, Arm. i.

⁴⁴ Iidem. Arab. i: τῷ β. $\neg$ τοῦ ν. τούτου Δ ; et sic sine obelo Ed. Rom. ⁴⁵ Cod. IV, Syro-hex. (sub $\neg$), Arab. i. Deest in Codd. 55, 58.

CAP. XXX. ¹ Sic Cod. IV, Arab. i, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 44, 74, 76, alii. ² Sic Codd. IV, X, 15, 44, alii, Arab. i, Syro-hex.

³ "Aquilas sic vertit: Et convertet Dominus Deus tuus conversionem tuam, et miserebitur tui, (et reducet) et congregabit te ex omnibus populis etc. Theodotion sic: Et convertet Dominus Deus tuus captivitatem tuam etc. Symmachus: Et convertet tibi Dominus Deus tuus captivitatem tuam etc."—Masius. ⁴ Cod. X. ⁵ Sic Codd. IV, 58 (sine σου), 82, Arab. i, Syro-hex. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, 16, 18, alii, Arab. i (cum custodiet), Syro-hex. (idem).

⁷ Cod. 85 (cum 'A. pro 'A. Θ.). Cod. 58 in marg. sine nom.: περισσεύσει. αὐξήσει. Syro-hex. affert:

وَأَمَّا أَنْتَ يَا يَهُوָה. ⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex. (sub $\neg$), et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ⁹ Sic Syro-hex., Cod. IV (sine metobelo), et sine obelo Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii, Arab. i, Arm. i.

¹⁰ Sic Syro-hex., rectius quam Cod. IV, Arab. i, qui pingunt: $\neg$ καὶ τὰ δ. αὐτοῦ Δ , καὶ τὰς κρ. αὐτοῦ. Cf. ad v. 16. Clausula posterior abest in Comp. ¹¹ Cod. X. Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. fol. 56 b) لا جيس. ¹² Cod. IV, Arab. i, Syro-hex.

¹³ Sic Codd. IV, 82, Syro-hex. ¹⁴ Sic citat Auctor Synopses S.S. (S. Chrysost. Opp. T. VI, p. 338 B). "Syrum legit ὥστε λέγεις [fort. أقول], ut dicas."—Masius. ¹⁵ Cod. X, teste Montef. in schedis, qui tamen edidit αὐτὴν ἡμῖν pro ἡμῖν αὐτὴν. "Hebraeum habet, et faciet nos audire eam; et ita Aquilas quoque vertit."—Masius. Mox ad וְאֶת-הַחַיִּים (v. 13) Drusius ex Eusebii Onomastico affert: 'A. ἀντίπαραν [immo ἀπὸ πέραν].

Σ. ἐξεναντίας; quae lectio pertinet ad 3 Reg. iv. 12. ¹⁶ Sic Cod. IV, Arab. i, Syro-hex. ¹⁷ Cod. IV: $\times$ τὰς ἐντολὰς $\neg$ αὐτοῦ: καὶ τὰ δ. αὐτοῦ. "Prima manus posuerat $\neg$ ante τὰς, et $\neg$ ante αὐτοῦ; quorum loco B bis $\times$ reposuit."—Tischendorf. Arab. i: $\times$ et mandata ejus ... Cod. 82: τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, τὰ δ. αὐτοῦ.

¹⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum וְאֶת-הַחַיִּים $\neg$, ut conjicere licet, pro quo Masius dedit

19. וְנִבְחַרְתָּ בְּחַיִּים. O'. (καὶ) ἐκλεξαι τὴν ζωὴν
(alia exempl. τὴν εὐλογίαν¹⁸).

20. וְאֵת אֲדָהָרָהּ. Et adhaerere ei. O'. καὶ ἔχθαι
αὐτοῦ. 'A. καὶ κολλᾶσθαι ἐν αὐτῷ.¹⁹

Cap. XXX. 6. ἵνα ζῆς σὺ — καὶ τὸ σπέρμα
σου ²⁰ 7. ✕ πάσας ²¹ τὰς ἀράς. 8. ✕ πά-
σας ²² τὰς ἐντολάς. 9 (in posteriore loco). — ὁ
θεός σου ²³ 12. ποιήσομεν ✕ αὐτὴν ²⁴ 13.
ποιήσομεν ✕ αὐτὴν ²⁵ 14. — ἐστὶν ²⁶ — καὶ
ἐν ταῖς χερσίν σου ²⁷ 16. — ἐὰν δὲ εἰσακούσῃ (sic)
τὰς ἐντολάς κυρίου τοῦ θεοῦ σου ²⁸ — πάσαις ²⁹
— πάσῃ ³⁰ 18. ἐπὶ τῆς γῆς, — ἡς κύριος ὁ θεός
σου δίδωσί σοι ³¹

CAP. XXXI.

1. וַיְהִי מִשָּׁה יוֹדֵבָר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. O'.
καὶ συνετέλεσε Μωσῆς λαλῶν πάντας τοὺς
λόγους τούτους. 'A. Θ. καὶ ἐπορεύθη Μωσῆς, καὶ
ἐλάλησε τὰ ῥήματα ταῦτα. Σ. καὶ πορευθεὶς Μωσῆς
ἐλάλησε τοὺς λόγους τούτους.¹

2. בְּרִימָה. O'. ✕ υἱός ² ἑκατόν.

5. לִפְנֵיכֶם. O'. ὑμῖν. Alia exempl. ἐνώπιον ὑμῶν;

✕

— πορεύεσθαι ⁴), et sine aster. Codd. 15, 44, 58, alii, Arab. 1.

¹⁸ Sic Codd. III, X (in marg. cum *οὐκ εὐλογίαν*), 15, 16, 18,
alii (inter quos 85 in marg.). ¹⁹ Cod. X. ²⁰ Syro-
hex. Sic sine obelo Codd. III, 16, 28, alii, Arm. 1.

²¹ Cod. IV (qui pingit: ✕ πάσας τὰς ἀράς ταύτας ⁴), Syro-
hex. (cum — πάσαις ⁴), Arab. 1 (sine metobelo). ²² Cod.
IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum — πάσαις ⁴). Sic sine aster.
Codd. 44, 74, alii. ²³ Cod. IV. Deest in Cod. 58.

²⁴ Cod. IV (cum ✕ ex corr. pro —), Syro-hex. (cum “obe-
lisco”). Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii. ²⁵ Cod. IV.
Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arab. 1. ²⁶ Idem.

Deest in Codd. 53, 58, 75. ²⁷ Cod. IV, Arab. 1, Syro-
hex. (sub —). Deest in Codd. 19, 58. ²⁸ Cod. IV
(cum metobelo ex corr.). ²⁹ Cod. IV, Syro-hex. (sub —).

Deest in Cod. 71. ³⁰ Cod. IV, Syro-hex. (sub —),
Arab. 1. Deest in Cod. 58. ³¹ Cod. IV, Syro-hex.

(sub —), Arab. 1 (cum *quam* — *dat tibi* etc.). Sic sine
obelo Ald., Codd. III, VII, X, XI (sine σου), 15, 16, 18,
alii.

Cap. XXXI. ¹ “Aq. et Theod. ad verbum verterunt
quod in Hebraeo est. Sym. vero sic: *Et cum abiisset*

Moses, locutus est etc.—Masius. ² Cod. X (cum ✕ υἱός

alia, eis τὰς χεῖρας ὑμῶν.³

5. כְּנֹלֵךְ הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֲתָּךְ. O'. καθότι
(s. καθὰ) ἐνετείλαμην ὑμῖν. Alia exempl.
— καθότι ✕ κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολὴν ἣν ⁴
ἐνετείλαμην ὑμῖν.⁴

6. וְלֹא תִתְרַעַץ. Neve contremiscatis. O'. μηδὲ
δειλιάσῃς (potior scriptura δειλία) — μηδὲ πτοη-
θῇς ⁵

ἔψ. O'. μεθ' ὑμῶν ἐν ὑμῖν. Alia exempl.
μεθ' ὑμῶν.⁶

ἔψ. לֹא. Non missum faciet te. O'. οὔτε (potior
scriptura οὐ) μή σε ἀνῇ ('A. παρήσει⁷).

8. הוּא הוֹדִיךָ בְּיָדָיו. O'. ✕ αὐτὸς ⁸ ὁ συμπο-
ρευόμενος (alia exempl. add. σοι⁹).

ἔψ. הוּא הוֹדִיךָ. O'. ✕ αὐτὸς ἔσται ¹⁰ μετὰ
σου.¹⁰

10. הַסְבֹּחַ. O'. σκηνοπηγίας. "Αλλος σκηνο-
ποιῖας.¹¹

11. תִּקְרָא. O'. ἀναγνώσσεσθε. Alia exempl. ἀνα-
γνώσῃς.¹²

14. בְּאֶחָל מוֹעֵד. O'. παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς
τοῦ μαρτυρίου. 'A. ἐν σκέπῃ ἐπαγγελίας.¹³

✕

in marg.). Mox ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσπ. juxta ordinem He-
braeum Syro-hex., invitis libris Graecis. ³ Prior lectio
est in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, aliis, et,
ut videtur, Syro-hex.; posterior in Codd. IV, XI, 44, 58,
74, aliis, Arab. 1. ⁴ Sic Cod. IV. Codd. 44, 58, 74,
alii: κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολὴν ἣν ἐν. ὑμῖν. ⁵ Sic Cod. IV

(sub —), Syro-hex., Arab. 1. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd.
III, IV, VII, X (cum ἐν ὑμῖν in marg.), XI, 15, 18, alii
(inter quos 85, ut X), Arab. 1. ⁷ Cod. X (cum παρήσει).

⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 58, 82, Arab. 1. ⁹ Sic
Codd. III, IV, VII, X, XI, 16, 18, alii. ¹⁰ Sic Cod. IV,
Arab. 1 (uterque sine metobelo), et sine aster. Codd. 44,
58 (om. αὐτὸς), 76, alii. ¹¹ Sic in marg. Cod. 85; in
textu autem Cod. 16, 52. ¹² Sic Codd. IV, 82, Syro-
hex.

¹³ “Aquilas: *ad latus*, vel *in latere* aut *extremi-
tate, promissionis.*”—Masius. In Num. iv. 25 pro eodem
Hebraeo Aquila edidit σκέπη συναγῆς, Syriace ܡܫܬܪܬܐ,
quae a dietis Latinis plane abhorrent. Hic autem Masium in codice suo legisse crediderimus ܡܫܬܪܬܐ
ܡܫܬܪܬܐ pro Graecis quae supra posuimus. Scilicet Theod. ad
Psalm. ci. 14. Jerem. xlii. 17. Masius vero locutiones

15. וַיֵּרָא יְהוָה בְּאַהֲל בְּעַמּוּד עָנָן. *Et visus est Jova in tentorio in columna nubis.* O'. καὶ κατέβη κύριος ✕ ἐν τῇ σκηνῇ ¹⁴ ἐν νεφέλῃ (alia exempl. ἐν στύλῳ νεφέλλῃ¹⁵), — καὶ ἔσθη παρὰ (eadem exempl. ἐπὶ) τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ¹⁶.

17. הֲלֵא עַל פְּרִיאִין. *Nonne ideo quia non est.* O'. διότι οὐκ ἔστι. Σ. *Vere propterea quod non est.*¹⁷

18. הִסְתֵּר אֶסְתִּיר. O'. ἀποστροφῇ ἀποστρέψω. 'A. ἀποκρύβων ἀποκρύψω.¹⁸

19. כְּתִבוּ לָכֶם. O'. γράψατε ✕ ἑαυτοῖς ¹⁹. לְעֵד. O'. μαρτυροῦσα. 'Αλλος' εἰς μαρτύριον.²⁰

20. רַחֵן. *Et pinguis fiet.* O'. κορήσουσι (s. κορέσουσι). 'A. (καὶ) πιανθήσονται.²¹

וַיִּשְׁמְדוּ. *Et spernent me.* O'. καὶ παροξυνούσιν ('A. διασυροῦσιν²²) με.

וַיִּפְרֹ. *Et violabit.* O'. καὶ διασκεδάσουσι ('A. ἀκυρώσουσι²³).

21. וַיְהִי כִּי־תִמְצָאן אֹתוֹ רְעוּת רַבּוֹת וְצָרוֹת. O'. Vacat. ✕ καὶ ἔσται ὅταν εὗρωσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ καὶ θλίψεις ²⁴.

וְעֵתָהּ. *Et testabitur.* O'. καὶ ἀντικαταστήσεται. 'Αλλος' ἀποκριθήσεται.²⁵

לְעֵד. O'. μαρτυροῦσα. 'A. εἰς μαρτύριον.²⁶

וְחִשְׁבֹּתָהּ. *Cogitationem ejus.* O'. τὴν πονηρίαν αὐτῶν. 'A. Σ. τὸ πλάσμα αὐτῶν. Θ. τὸ σπέρμα αὐτῶν.²⁷

24. עַד תָּמָם. *Usque ad absolutionem eorum.* O'. ἕως εἰς τέλος. 'A. (ἕως) τελειώσεως αὐτῶν.²⁸

27. מְמַרִּים. *Contententes.* O'. παραπικραίνοντες. 'A. Σ. προσερίζοντες.²⁹

וְעַם יִהְיֶה. O'. τὰ πρὸς τὸν θεόν. 'A. μετά.³⁰

28. אֶת־כָּל־זִמְנֵי שְׂבִיטֵיכֶם. O'. τοὺς φυλάρχους ὑμῶν, — καὶ τοὺς πρεσβύτερους ὑμῶν ³¹, καὶ τοὺς κριτὰς ὑμῶν.³¹

29. אֶתְרִי מוֹתִי. O'. ἔσχατον τῆς τελευτῆς μου. 'A. μετά τὸν θάνατόν μου.³²

וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם וְרַחֵם. O'. ἀνομία ἀνομήσετε, καὶ ἐκκλινεῖτε (alia exempl. add. ταχύ³³). 'A. διαφθορὰ διαφθερεῖτε, καὶ ἀποστήσεσθε.³⁴

וְקָרָא. O'. καὶ συναντήσεται ('Αλλος' ἀπαντήσκει³⁵).

Cap. XXXI. 4. — δυσὶ ³⁶. — οἱ ἦσαν πέραν τοῦ 'Ιορδάνου ³⁷. 9. — εἰς βιβλίον ³⁸. ἔδωκεν ✕ αὐ-

Syriacas ¹⁴ ¹⁵ (ἐν σκέπη Psal. xc. i) et ¹⁶ ¹⁷ (ἐκ πλάγιον Ruth ii. 14) confudisse videtur. ¹⁸ Sic Arab. i (sub —), Syro-hex. (sub —), et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ¹⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. i, Arm. i. ²⁰ Obelus est in Syro-hex., Arab. i (sine metobelo). ²¹ Syro-hex., teste Masio. ²² Cod. X. De forma κρίβειν cf. Lobeck. ad Phryn. p. 317, cujus exemplis praeter hunc locum adde κρίβειν i Reg. xxiii. 23 in Cod. Alex. ²³ Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. Masius e Syro-hex. affert: γράψατε — ὑμῶν. ²⁴ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (qui omnes praecedens κατὰ πρόσωπον reprobant), Arm. i, et, ut videtur, Syro-hex. Cf. ad v. 21. ²⁵ Cod. X. Idem in marg., teste Holmesio: ἀνιμαρτήσουσι, quod quod sibi velit nescimus. ²⁶ Idem. Cf. Hex. ad i Reg. ii. 17. Jesai. xxxii. 5. ²⁷ Idem. Cf. Hex. ad Num. xxx. 13. ²⁸ Sic Cod. X (in marg.), Arab. i, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, VII, 16, 18 (cum πολλὰ κακὰ), 19, alii.

Praeterea Cod. X in marg. notat: 'A. ταῦτα, innuens, ut videtur, ea quae ibidem sub asterisco habentur. ²⁹ Cod. X in marg. ³⁰ Idem. ³¹ Aq. et Sym. verterunt ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

τόν 4.³⁹ 10. — ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 4.⁴⁰ 11. — κύριος 4.⁴¹ 14. — εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου 4.⁴² 18. — ἀπ' αὐτῶν 4.⁴³ 20. — τὴν ἀγαθὴν 4.⁴⁴ 21. — ὧδε 4.⁴⁵ — τὴν ἀγαθὴν 4.⁴⁶ (—) τοῖς πατράσιν αὐτῶν (4).⁴⁷ 23. Ἰησοὶ ✕ νιφὶ Ναυή 4.⁴⁸ καὶ εἶπεν — αὐτῷ 4.⁴⁹ 24. — πάντας 4.⁵⁰ 25. ἐνετείλατο ✕ Μωυσῆς 4.⁵¹ 28. — πάντας 4.⁵²

CAP. XXXII.

2. יְעִירָה. *Stillet.* Ο'. προσδοκασθω. 'Α. γνωφωθήσεται.¹

כְּשִׁיעָרִים. *Sicut imbres.* Ο'. ὥσει ὄμβρος ('Α. τριχιῶντα²).

וְכִרְבִּיבִים. *Et sicut pluviae.* Ο'. καὶ ὥσει νιφετός ('Α. ψεκάδες³).

4. הַצִּוֵּר. *Rupes.* Ο'. θεός. 'Α. ὁ στερεός. Θ. ὁ πλάστης.⁴

וְאֵין עֵרָל. Ο'. καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία (alia exempl. add. ἐν αὐτῷ⁵).

5. שָׁחַת לוֹ לֹא בָנָיו מוֹמָם. *Perdite egerunt in eum, non filiorum ejus est macula eorum.* Aliiter: *Corrupti illi filios non suos labe (pravitas) eorum.* Ο'. ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά.⁶ 'Α. διέφθειραν αὐτῷ οὐχ υἱοὶ αὐτοῦ. Σ. διέφθειραν πρὸς αὐτὸν οὐχ υἱοὶ αὐτοῦ τὸ σύνολον.⁷

6. וַיִּכְנֶנִּי. *Et creavit te.* Ο'. καὶ ἐπλασέ (alia exempl. ἔκτισε⁸) σε. 'Α. (καὶ) ἡτοίμασέν (σε).⁹

8. בְּהִנְחָל. *Cum possessiones assignaret.* Ο'. ὅτε διεμέριζεν ('Α. ἐκληροδοτεῖτο).¹⁰

בְּהִפְרִידוֹ בָנָיו אֲדָם. *Cum dispergeret filios hominis.* Ο'. ὡς διέσπειρεν υἱὸς Ἀδάμ. 'Α. ἐν τῷ διορίζειν αὐτὸν υἱὸς ἀνθρώπου.¹¹

לְיִשְׂרָאֵל כְּמִסְפָּר בָּנָיו יִשְׂרָאֵל. *Juxta numerum filiorum Israelis.* Ο'. κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ. 'Α. εἰς ψῆφον υἱῶν Ἰσραὴλ. Σ. Θ. καὶ τὸ Σαμαρειτικόν κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν Ἰσραὴλ.¹²

10. וַיִּשְׁאַחֲהוּ. Ο'. αὐτάρκησεν αὐτόν. 'Α. Θ. ἤνευεν αὐτόν.¹³

³⁹ Cod. IV, Syro-hex. (cum — αὐτόν 4). Sic sine aster. (cum αὐτόν) Comp., Codd. VII, XI, 16, 29, alii, Arm. 1.

⁴⁰ Cod. IV, Syro-hex. (sub —), Arab. 1. Deest in Cod. 58.

⁴¹ Idem. ⁴² Syro-hex., Arab. 1. Deest in Codd. 58, 75, 108.

⁴³ Syro-hex. ⁴⁴ Syro-hex., Arab. 1. Deest in Cod. 58.

(In fine v. haec, ἣν διεβίβην αὐτοῖς, non habentur in Syro-hex.; ut neque haec, ἀπὸ στόματος αὐτῶν καὶ, in v. 21.)

⁴⁵ Arab. 1. ⁴⁶ Idem, nullo metabelo. Deest in Cod. 58.

⁴⁷ Obelo jugulat Grabius. ⁴⁸ Arab. 1. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii, Arm. 1.

⁴⁹ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii.

⁵⁰ Syro-hex. (ut videtur), Arab. 1 (sine metabelo). Deest in Codd. 58, 71.

⁵¹ Arab. 1. Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, Syro-hex.

⁵² Idem. Deest in Cod. 58.

CAP. XXXII. ¹ Syro-hex. ² Cf. Hex. ad Psal. lxiv. 13. ³ Cod. X. Praetulerim τριχιῶντες, coll. Hex. ad Lev. xvii. 7. Jessai. xiii. 21. Mox ad ἐπ' ἄρρωσιν Cod. VII in marg. manu 2da: ἐπὶ πόναν.

⁴ Idem (cum ψεκάδης). Cf. Hex. ad Mich. v. 7. ⁵ Syro-hex. ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³

Ad Aq. cf. ad vv. 15, 31 (ubi pro στερεός in Syro est forma longe usitatior ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷²

10. וּבְתֵרוֹ יִלֵּל יִשְׁמָן. *Et in deserto ululatus et vastitatis.* Ο'. ἐν δίψει καύματος ἐν [γῆ] ἀνδρῶν. 'Α. καὶ ἐν κενώματι δολοθυμοῦ ἡφανισμένης. Σ. καὶ ἐν ἀτάκτῳ ἀοικήτῳ ἡφανισμένη.¹⁴

11. יִרְחָה. *Incubat.* Ο'. ἐπεπόθησε. "Αλλος· ἐπιφέρóμενος.¹⁵

יִפְרֹשׁ. *Expandit.* Ο'. διείς. 'Α. ἐκπετάσας.¹⁶
"Αλλος· ἀπλώσας.¹⁷

12. בָּדָד. *Solus.* Ο'. μόνος. 'Α. ἐξαίρετος.¹⁸

13. עַל-בְּמֹתַי אָרָץ. *Super excelsa terrae.* Ο'. ἐπὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς. 'Α. ἐπὶ τὸ ὕψωμα (s. τὰ ὑψώματα) τῆς γῆς.¹⁹

וַיִּלְחֶק. *Et lactavit eos.* Ο'. ἐθήλασαν. "Αλλος· ἐθήλασεν αὐτούς.²⁰

14. בְּנֵי-בָשָׁן. *Filiorum Basan.* Ο'. υἱῶν ταύρων ('Α. Βασάν²¹).

וַיַּעֲתֹדִים. *Et hircorum.* Ο'. καὶ τράγων. 'Α. † ῥίμων.²²

וְהַמֶּר. *Vinum merum.* Ο'. οἶνον. 'Α. αὐστη-
ρόν. Σ. ἀκράτον.²³

15. כְּשֵׁית. *Tectus es* (pinguedine). Ο'. ἐπλατύνθη.
'Α. διαπάνθη.²⁴

וַיִּבְבֵּל צִוֵּר. *Et vilipendit rupem.* Ο'. καὶ ἀπέστη ἀπὸ θεοῦ ('Α. στερεόν. Θ. πλάστη²⁵).

16. וַיִּזְדָּאוּ. *Ad zelum provocarunt eum.* Ο'. παρώ-
ξυνάν με. 'Α. ἐξήλωσαν (αὐτόν).²⁶

וַיִּרְצְחוּ. *Irritaverunt eum.* Ο'. παρεπίκρανάν
(alia exempl. ἐξέπίκραναν²⁷) με. 'Α. παρώ-
γισάν (αὐτόν).²⁸

17. לֹא שִׁעְרוּם. *Non horruerunt eos.* Ο'. οὐς οὐκ
ῥθεισαν. 'Α. οὐκ ἐτριχίῳν αὐτούς.²⁹

וַאֲבֹתֵיהֶם. Ο'. οἱ πατέρες αὐτῶν ("Αλλος·
ὕμῶν³⁰).

18. צִוֵּר יִלְדָּה. Ο'. θεὸν τὸν γεννήσαντά ("Αλλος·
ποίησαντα³¹) σε.

וְהָא. Ο'. θεοῦ. 'Α. ἰσχυροῦ.³²

וַיַּחֲלֵל. *Creatoris tui.* Ο'. τοῦ τρέφοντός σε.
'Α. ὠδινόντός σε.³³

21. בְּלֹא-אֵל. Ο'. ἐπ' οὐ θεῷ. "Αλλος· ἐν οὐκ
ἰσχυρῷ.³⁴

Niceph. p. 1630: 'Ακ. καὶ Θεοῦ. εὗρεν αὐτὸν, ἐκδεῶκασι, κατὰ
τὸ, ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ εὗρον τὸν Ἰσραήλ (Hos. ix. 10). Ita
quoque "Regius unus decimī saeculi" apud Montef., qui
exinde ad nostrum locum lectionem prorsus absonam ex-
piscatus est: 'Α. Θ. εὗρεν αὐτὸν ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ.

¹⁴ Montef. in *Appendice* edidit: 'Α. ἐν κενώματι δολοθυμοῦ
ἡφανισμένης, notans: "Sic Coisl. melius quam Ed. Rom.:
'Α. ἐν ἀτάκτῳ, ἀοικήτῳ, ἡφανισμένη, quae versio vel est alte-
rius interpretia, vel ex aliis translationibus consarcinata,
ut quidem existimo." Revera est Symmachi, teste Syro
nostro, qui utramque versionem incolumem nobis servavit:
וַיִּלְחֶק וַיִּפְרֹשׁ וַיִּבְבֵּל וַיִּזְדָּאוּ וַיִּרְצְחוּ וַיַּחֲלֵל וַיַּעֲתֹדִים וְהַמֶּר.
Ad κένωμα cf. Hex. ad Gen. i. 2. ¹⁵ Idem (cum *disotās*
in textu). ¹⁷ Sic in marg. Codd. VII (manu 2da), 128.
Mox ad μεταφρέων Cod. VII in marg. manu 2da: ἐλά-
των (sic), h. e. *alarum*. ¹⁸ Cod. X. Syro-hex. .
† ¹⁹ Nobil. Anon. in Cat. Niceph. p. 1631.
Cod. X affert: 'Α. ὑψώματα. Masius: Aq. *altitudinem*.

²⁰ Sic in textu Codd. VII (ex corr. manu 2da), 54, Syro-
hex., Arm. ed. Scripturam ἐθήλασεν tuentur Comp., Codd.
X, 16, 19, alii, Arab. 1. ²¹ Cod. X. ²² "Coisl. habet:
'Α. ῥίμων, mendose pro *κερειῶν*, ut solet Aquila vertere."—
Montef. Cf. nos in Hex. ad Psal. lxxv. 15. Jerem. l. 8.
Ad litem inter *καίριος* (s. *καίριμος*) et *κερείως* dirimendam
nescio an proficere possit lectio Syri nostri a Masio exci-
tata: .
Cod. X affert: 'Α. αὐστηρόν. Syro-hex. .
Hex. ad Psal. lxxiv. 9. ²⁴ Syro-hex. .
Lectio non huc, sed ad וַיִּרְצְחוּ, Ο'. καὶ ἔφαγε, pertinere
videtur. ²⁵ Idem: .
Cod. X. ²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII,
X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum *ἐξεπίκραν*
in marg.), Veron. ²⁸ Cod. X. ²⁹ Idem. ³⁰ Sic
in textu Arab. 1, Syro-hex. ³¹ Sic in textu Codd.
28, 46, 52, alii (inter quos 85, cum *γενήσαντα* in marg.).
Ad *θεόν* Cod. VII in marg. manu 2da: στερεόν. ³² Syro-
hex. .
Cod. VII in marg. manu 2da:
ἰσχυροῦ. ³³ Cod. X. Montef. lectionem cum prae-
cedenti וַיַּחֲלֵל male composuit. ³⁴ Cod. VII in marg.
manu 2da.

21. כַּעֲסוֹנִי. O'. παρώξυνάν (alia exempl. παρώξισαν³⁵) με.

בְּלֹא-פֶה. O'. ἐπ' οὐκ ἔθνει. "Αλλος ἐν οὐ λαῶ.³⁶

בְּגוֹי נָבֵל. O'. ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτω ('Α. ἀπορροῦντι³⁷).

22. עֲרִשְׁאוֹל תַּחְתִּית. O'. ἔως ἄδου κάτω ("Αλλος καταστάτου³⁸).

23. אֲכָלָה. Consumam. O'. συμπολεμήσω. Alia exempl. συντέλεσω.³⁹

24. כִּי רָעַב וְלַחֲמִי רָשָׁף וְקָטַב מִרִירִי. Exhausti fame, et absumpti febre ardente et lue amara. O'. τηκόμενοι λιμῶ καὶ βρώσει ὀρνέων, καὶ ὀπισθόστοις ἀνιάτος. 'Α. Destructi fame et comesti ab ave (βεβρωμένοι πτηνῶ) et a morsibus amaritudinis (καὶ δηγμοῖς πικρίας).⁴⁰

וְחָלִי עָפָר. Repentium in pulvere. O'. συρόντων ἐπὶ γῇν ('Α. χούν⁴¹).

25. עֲסִי-אִישׁ שִׁבְרָה. O'. μετὰ καθεστηκότος πρεσβύτου. 'Α. (μετὰ) ἀνδρὸς πολιᾶς.⁴²

26. אֲפָיִהוּ. Difflabo eos. O'. διασπερῶ αὐτούς. 'Α. καὶ ποῦ εἰσιν;⁴³

27. לֹא-יִרְאֶה כָּעַם אוֹיֵב אָגוֹר. Nisi iram inimici time-rem. O'. εἰ μὴ δι' ὀργὴν ἔχθρων, ἵνα μὴ μακροχρονίσωσιν. 'Α. εἰ μὴ παροργισμός...⁴⁴ Aliter:

'Α. Nisi in iracundia hostis qui irritatus est. Σ. Nisi propter iracundiam hostis differrem. Θ. Nisi propter iracundiam hostis cessarem (s. cohiberem).⁴⁵

27. פָּרִיזְנוּ-בָּרִיזוּ. Ne forte abnegent hostes eorum. O'. ἵνα μὴ συνεπιθῶνται οἱ ὑπεναντίοι. 'Α. μήποτε ἀποξενώσωσι θλίβοντας αὐτούς.⁴⁶

28, 29. וְאֵין בָּהֶם תְּבוּנָה: לֹא חֲכָמוֹ יִשְׁכִּילוּ וְאֵין נִבְיָנוּ לְאַחֲרֵיתָם. O'. καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμη. οὐκ ἐφρόνησαν συνιέναι ταῦτα καταδεξάσθωσαν εἰς τὸν ἐπίνοντα χρόνον. 'Α. (καὶ) οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς φρόνησις. ὄφελον ἐσοφίσθησαν ἐπίστασθαι αὐτὴν συνετισθήτωσαν εἰς ἐσχάτην αὐτῶν.⁴⁷

30. וְנִיחוּ. O'. μετακινήσουσι. 'Α. φυγαδεύσουσιν.⁴⁸

וְהִקְבִּירָם. Tradiderit eos. O'. παρέδωκεν ('Α. συνέκλεισεν⁴⁹) αὐτούς.

31. כִּי לֹא כְצוּרֵנוּ צוּרָה. O'. ὅτι οὐκ εἰσὶν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν οἱ θεοὶ αὐτῶν. Alia exempl. ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ἡμῶν ὡς οἱ θεοὶ αὐτῶν.⁵⁰ 'Α. (ὅτι) οὐχ ὡς στερεὸς ἡμῶν στερεὸς αὐτῶν. Σ. οὐ γὰρ ὡς ὁ φύλαξ ἡμῶν ὁ φύλαξ αὐτῶν. Θ. ὅτι οὐχ ὡς φύλαξ ἡμῶν φύλακες αὐτῶν.⁵¹

פְּלִיָּלִים. Judices. O'. ἀνόητοι. Σ. βιαῖοι.⁵²

33. תַּנִּינִם. O'. δρακόντων. 'Α. κητῶν.⁵³

³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85), Veron. ³⁶ Cod. VII in marg. manu 2^a.

³⁷ Cod. X (cum ἀπορροῦντι). Syro-hex. ܐܠܝܢܐ. Cf. Hex. ad Psal. xxxviii. 9. Jerem. xvii. 11. ³⁸ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Comp., Ald., Codd. VII, 15, 16, 18, alii, et Veron.

³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Veron. et, ut videtur, Syro-hex. ⁴⁰ Syro-hex., teste Masio, qui Latina tantum exhibet. Ad πτηνός cf. Hex. ad Job. v. 7. Psal. lxxvii. 48. Hab. iii. 5. Ad δηγμός cf. Hex. ad Psal. xc. 6. Hos. xiii. 14. Cod. X. ⁴² Idem. ⁴³ "Aquila [et Vulg.] hanc dictionem Hebraicam vertit, et ubi sunt? ac si sic scriberetur, אַף אִימָם, etiam ubi ipsi?"—Masius. ⁴⁴ Bar Hebraeus: ܐܡܪ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ. Cf. Hex. ad Psal. iii. 10. ⁴⁵ Syro-hex., teste Masio. De Graecis, praesertim Aquilae, nihil probabile, nedum exploratum habemus. Hieron., ut solet, Symmachum expressit: Sed propter iram

inimicorum distuli. ⁴⁶ Syro-hex., teste Masio: Aq. Ne forte alienos reddant eos qui tribulant ipsos. Ad ἀποξενῶν cf. Hex. ad Jesai. lvi. 3. lx. 10. Ad θλίβοντας cf. Hex. ad Psal. lxxxviii. 43. ⁴⁷ Nobil. (cum συνετισθῶσαν), Procop. in Cat. Niceph. p. 1640. Syro-hex., teste Masio: Aq. Utinam sapuissent ad cognoscendum id, intelligant finem suum. Ad ἐπιστήμη Cod. X assert: 'Α. φρόνησις; necnon ad οὐκ ἐφρόνησαν: 'Α. οὐκ ἐνόησαν, ὄφελον ἐσοφίσθησαν; ubi οὐκ ἐνόησαν glossatori tribuendum, certe non Aquilae. ⁴⁸ Cod. X. ⁴⁹ Syro-hex. ܐܠܝܢܐ. Cf. ad Cap. xxiii. 15. ⁵⁰ Sic Codd. X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Veron., invito Syro-hex. ⁵¹ Cod. 85, teste Montef. Cf. Hex. ad Psal. xxvii. 1. Ad Aquilam Holmesii amanuensis minus probabiliter exscripsit: οὐχ ὁ στερεὸς κ. τ. λ. ⁵² Syro-hex. ܐܠܝܢܐ. ⁵³ "Aq. vertit caele [ܕܥܝܢܐ]. Cf. Hex. ad Jesai. lxxiii. 13."—Masius.

33. וְרִשָּׁא פְּתִינִים אֲסִידִים. *Et venenum aspidum crudele.* Ο'. καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνίαςτος. 'Α. καὶ κεφαλὴ βασιλίσκων ἀσπλαγχνος.⁶⁴

34. הֲלֹא הוּא כְּמִסְ עַמִּי. *Nonne illud reconditum est apud me?* Ο'. οὐκ ἰδοὺ ταῦτα συνήκται παρ' ἐμοί; Σ. μὴ οὐχὶ τοῦτο (s. ταῦτα) ἀποκείται παρ' ἐμοί;⁶⁵

35. לְעֵת תְּמוּט. *Tempore quo vacillabit.* Ο'. ὅταν σφαλῇ. *Alia exempl. ἐν καιρῷ ὅταν σφαλῇ.*⁶⁶

יְעִתָּה. *Quae iis imminet.* Ο'. ἔτοιμα. 'Α. καιρίως.⁶⁷

36. מִסֵּרֵבִית. *Miserebitur.* Ο'. παρακληθήσεται. 'Αλλος μεταμεληθήσεται.⁶⁸

וְיִרְאָה כִּרְאֻלֹת יָד וְאֶפְסָ עֲצוּר וְעֹיֵב. *Cum viderit quod defecisset robur eorum, et non superesset clausus et relictus.* Ο'. εἶδε γὰρ παραλελυμένους αὐτοὺς καὶ ἐκλειοπτότας ἐν ἐπαγωγῇ (*alia exempl. ἀπαγωγῇ*⁶⁹) καὶ παρειμένους. Σ. εἶδε γὰρ ὅτι ἐταπεινώθη χεὶρ, καὶ ἐξέλπεν ὁ συνεχόμενος καὶ ἐγκαταλειμμένος.⁶⁰

37. צִוָּר. Ο'. Vacat. 'Α. στερέος. Θ. φύλαξ.⁶¹

41. אֲעֻרֶה. *Acuero.* Ο'. παροξυνῶ. 'Αλλος ἀκομήσω.⁶²

41. וְהִתְחַבֵּה. *Et prehenderit.* Ο'. καὶ ἀνθέζεται ('Αλλος ἐπιλήψεται. 'Αλλος κρατήσει⁶³).

42. מִרֹאשׁ פְּרָעוֹת עַמִּי. *De capite principum (s. capillorum) hostium.* Ο'. ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ('Α. ἀποπετασμένων⁶⁴) ἐχθρῶν (*alia exempl. ἐθνῶν*⁶⁵). Σ. ἀπὸ κεφαλῆς ἀνακεκαλυμμένης ἐχθροῦ.⁶⁶

43. וְהִרְבִּינוּ אֲדָמֹתַי. *Ο'. εὐφράνθητε—τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 'Ο 'Εβραῖος αἰνέσατε, ἔθνη, λαὸν αὐτοῦ, ὅτι αἷμα δούλων αὐτοῦ ἐκδικήσει, καὶ ἐκδικίαν ἀνταποδώσει τοῖς θλίβουσιν αὐτόν, καὶ ἐκκαθαριεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ ὁ λαὸς αὐτοῦ.*⁶⁷

וְהִרְבִּינוּ גֵוִים. *Celebrate gentes, populum ejus.* Ο'. εὐφράνθητε, οὐρανοί, ἅμα αὐτῷ, καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι (*alia exempl. υἱοί*⁶⁸) θεοῦ. εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ (*alia exempl. αὐτοὺς*⁶⁹) πάντες υἱοὶ θεοῦ. 'Α. αἰνοποιήσατε, ἔθνη, λαὸς αὐτοῦ. Θ. ἀγαλλιάσθε, ἔθνη, λαὸς αὐτοῦ.⁷⁰

וְעָקָה. *Ulciscetur.* Ο'. ἐκδικᾷται. *Alia exempl. ἐκδικεῖται; alia, ἐκζητεῖται.*⁷¹

וְכַפֵּר אֲדָמֹתַי. *Et expiabit terram ejus, populum ejus.* Ο'. καὶ ἐκκαθαριεῖ ('Α. ἐξι-

⁶⁴ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. Ad ἀνίαςτος Cod. VII in marg. manu 2da: ἀσπλαγχνος. ⁶⁵ Nobil. Anon. in Cat. Niceph. p. 1641. Sic (cum ταῦτα) "omnes Regii" apud Montef. ⁶⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Veron., et, ut videtur, Syro-hex. ⁶⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁶⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. lxxv. 15. ⁶⁹ Sic Codd. 54, 82, 85 (in marg.), alii, Veron., Syro-hex. (ut videtur). ⁷⁰ Syro-hex., teste Masio: Sym.: *Vidit enim quod humiliata esset manus, et defecisset angustia affectus et destitutus.* Cf. 3 Reg. xx (Hebr. xxi). 21. 4 Reg. ix. 8 in LXX. ⁷¹ "Aq. hic rursus, ut ante, tradit, firmus; Theod. custos."—Masius.

⁶² Cod. X in marg. sine nom. ⁶³ Cod. 58 in marg.: ἐπιλήψεται. κρατήσει. Cf. Hex. ad Job. xxiii. 11. ⁶⁴ Sic (ad ἀρχόντων ἐχθρῶν) Cod. X, teste Montef. Minus probabiliter Holmesius (ad κεφαλῆς) ex eodem exscripsit: 'Α. πετασμένων. Cf. Hex. ad Exod. v. 4. ⁶⁵ Sic Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἐχθρῶν in marg.), Arm. 1, Syro-hex. in marg. ⁶⁶ Syro-hex., teste Masio: *De nudo (s. aperto) capite hostis.* Cf. Hex. nostra ad Jud. v. 2. Interpres Graeco-Ven.: ἀπὸ τοῦ κεφαλῆν ἀποκαλύπτειν ἐχθροῦ. ⁶⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁶⁸ Sic Codd. II, III, X (teste Montef., cum ἄγγελοι in marg.), 18, 54, 58, alii, Veron., Arab. 1, Arm. 1, Euseb., Syro-hex. (cum ἄγγελοι in marg.). Mox pro υἱοὶ iidem fere ἄγγελοι habent. ⁶⁹ Sic Codd. III, VII, 54, 56, 64, 75, Euseb., Syro-hex. Grabius pingit: καὶ ἐνισχυσάτωσαν, sine metobelo, invito Syro-hex. Ad υἱοὶ θεοῦ in fine v. Holmes. notat: "Hanc clausulam cum signat Arab. 1." ⁷⁰ Euseb. in Dem. Evang. p. 46 (cum scriptura ἐνοποιήσατε). Nobil. assert: 'Α. αἰνοποιήσατε. Cf. Hex. ad Psal. xxxi. 11. Minus probabiliter Procop. in Cat. Niceph. p. 1646: Ἀ. δὲ ἀντὶ τοῦ, εὐφράνθητε, φησὶν ἐνοποιήσατε ἔθνη λαοῦ αὐτοῦ. ⁷¹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, alii; posterior in Codd. VII, 29, 56, 72, 85 (cum ἐκδικεῖται in marg.).

† t 2

λέεται⁷²) κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 'Α.
καὶ ἐξίλεται γῆν αὐτοῦ λαὸς αὐτοῦ.⁷³

45. אֶת-כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. O'. Vacat. Alia ex-
empl. ✕ πάντας 4 τοὺς λόγους τούτους.⁷⁴

49. הָעֲבָרִים. Abarim. O'. τὸ Ἀβαρίμ. 'Α. τῶν
πέραν. Σ. τῶν διαβάσεων.⁷⁵

50. וְהָאֵשׁ. O'. καὶ προστέθητι ('Α. συλλέγητι⁷⁶).

51. מִעֲלֶהְמָי. Peccastis in me. O'. ἡπειθήσατε
τῷ ῥήματί μου. 'Α. παρέβητε (ἐν ἔμοί).⁷⁷

52. אֶל-הָאֶרֶץ אֲשֶׁר-אָנִי נָתַן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. O'.
Vacat. ✕ εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς
υἱοῖς Ἰσραήλ 4.⁷⁸

Cap. XXXII. 10. ὀφθαλμοῦ ✕ αὐτοῦ 4.⁷⁹ 19.
— καὶ ἐξήλωσε 4.⁸⁰ 37. — κύριος 4.⁸¹ 40. — καὶ
ὁμοῦμαι τὴν δεξιάν μου 4.⁸² 41. ἐχθροῖς (✕) μου (4).⁸³
43. — δίκην 4.⁸⁴ — καὶ τοῖς μισοῦσιν ἀνταποδώσει 4.⁸⁵
44. — καὶ ἔγραψε — τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ 4.⁸⁶

CAP. XXXIII.

2. הוֹפִיעַ. Splenduit. O'. καὶ κατέσπευσεν. 'Α.
ἀνεφάνη. Σ. ἐπεφάνη.¹

2. וְהָאֵתָה מִרְבַּבַּת קָרֶשׁ מִיַּיִנו. Et venit ex myria-
dibus sanctitatis (sanctorum angelorum); a
dextera ejus. O'. σὺν μυριάσι Κάδης ('Α.
ἀγιασμοῦ. Σ. ἀγίαις²) ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. 'Α.
ἀπὸ μυριάδων ἀγιασμοῦ, ἀπὸ δεξιῶν αὐτοῦ.³

וְשֵׁרֶץ לֶחֶם אֵשׁ. Ignis lex iis. O'. ἄγγελοι (ῥωσῶν,
fortes?) μετ' αὐτοῦ. 'Α. πῦρ δόγμα αὐτοῖς.
Σ. πυρινὸς νόμος.⁴

3. אֶת חַיִּב עַמִּים. Etiam diligit populos. O'. καὶ
ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 'Α. Etiam super
populos.⁵

כָּל-קָדְשֵׁי בִידָהּ יְהוָה תִּכְנו לְרַגְלָהּ וְשָׂא מַדְבְּרֶיהָ.
Omnes sancti ejus sunt in manu tua, et ipsi
procubuerunt ad pedem tuum; accipiet (unus-
quisque) de eloquiis tuis. O'. καὶ πάντες οἱ
ἡγιασμένοι (alia exempl. add. αὐτοῦ⁶) ὑπὸ τὰς
χεῖράς σου καὶ οὗτοι ὑπὸ σέ εἰσι καὶ ἐδέξατο
ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ (νόμον, ὃν ἐνετείλατο).
'Α. πάντες ἡγιασμένοι αὐτοῦ ἐν χειρί σου, καὶ αὐτοὶ
ἐπλήγησαν τοῖς ποσὶ σου, αἵρουσιν ἀπὸ ῥημάτων σου.
(νόμον ἐνετείλατο).⁷

5. וַיְהִי בִישׁוּרֹן מֶלֶךְ. Et factus est in Jeshurun
rex. O'. καὶ ἔσται ἐν τῷ ἡγαπημένῳ ἄρχων.
Σ. Θ. καὶ ἦν ἐν τῷ εὐθεί βασιλεὺς.⁸

⁷² Cod. X. Forma vix aliunde nota. Statim κύριος re-
proband Codd. VII, 28, 30, 64, 85, Syro-hex.

⁷³ Syro-hex., teste Masio: Aq. et propitius erit terrae suae populus
ejus.

⁷⁴ Sic Arab. I (sine cuneolo), et sine aster. (cum
τοὺς λ. τοῖτους π.) Ald., Codd. 15, 64, 83, 134 (cum π. τοὺς
λ. τ.). Sic (sine πάντας) Comp., Codd. III, VII, X, XI, 18,
29, alii, et, ut videtur, Syro-hex.

⁷⁵ Cod. X, teste Holmes.: 'Α. τῶν πέραν. Cod. 85: 'Α. τῶν πέρας (sic). Σ.
τῶν διαβάσεων.

⁷⁶ Sic Cod. X, teste Montef. in schedis;
non, ut ipse edidit, συλλέγηθι. Cf. Hex. ad Psal. xxxiv. 15.

⁷⁷ Cod. X. ⁷⁸ "Notantur in Syro asterisco et obelisco
[metobelo !]."—Masius. Sic sine aster. Comp., Codd. X,
44 (cum αὐτοῖς pro τοῖς υἱοῖς Ἰσρ.), 74, 76, alii.

⁷⁹ Syro-hex. (cum "obelisco"). ⁸⁰ Syro-hex., Arab. I (cum
cuneolo tantum).

⁸¹ Arab. I. ⁸² Idem (cum cuneolo
tantum). ⁸³ Sic sine aster. Codd. 54, 59, Veron.,
Arab. I, Arm. I, Syro-hex.

⁸⁴ Arab. I. ⁸⁵ Arab. I: —
inimicis rependet (sine metobelo). ⁸⁶ Sic Grabius.
Holmes. ex Arab. I exscripsit tantum: — ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ 4.

Cap. XXXIII. ¹ Codd. 58 (in marg. sine nom.), 85.
"Latinus simpliciter vertit apparere, sicut et Aquilas."—

Masius. Procop. in Cat. Niceph. p. 1652: ὁ δὲ Ἀκ. ἐξέ-
δωκεν, ἀνεφάνη. ² Cod. 58 in marg. sine nom.: ἀγιασμοῦ:
ἀγίαις. Cod. 85: 'Α. ἀγιασμοῦ. Σ. ἀγίας (sic).

³ Nobil., Victor Presb. in Cat. Niceph. p. 1653. Masius e Syro-
hex. affert: Aq. Ex myriadibus sanctorum ad dexteram
ejus.

⁴ Cod. 108 affert: Σ. πυρινὸς νόμος. Σ. (sic) πῦρ
δόγμα αὐτοῖς. Posterior versio Aquilae est, teste Masio,
qui ait: "Aquilas hoc vertit pertinaciter, ut solet, inbae-
rens vocibus Hebraicis: ignis doctrinae [potius doctrina]
eis."

Symmachum imitatus est Hieron., vertens: In dex-
tera ejus ignea lex. ⁵ Syro-hex., teste Masio. Errorem
suspicor. Num Syriaca erant: (ingressus est) וְשָׂא

וְשָׂא? ⁶ Sic Codd. 19, 44, 58, alii, Arm. I, Syro-
hex.

⁷ "Aquilas totum periodum huc usque sic tra-
ducit: Omnes sancti ejus in manu tua, et ipsi percussi in
(vel cum) pedibus tuis, extollunt ex verbis tuis. Legem
praecepit etc."—Masius.

⁸ "In Hebraeo est... et fuit
in recto rex; et sic quoque verterunt Sym. et Theod."—

6. **וְיָדוּ מִתְּוֹ מִסְפָּר.** *Et (non) sint viri ejus numerosi (pauci).* *O'.* καὶ (alia exempl. add. Συμμεών⁹) ἔστω πολλὸς ('A. ἀνδράσιν¹⁰) ἐν ἀριθμῷ. 'A. καὶ ἔστω ἀνδράσιν αὐτοῦ ἀριθμός. Σ. καὶ ἔστωσαν ὀλιγοὶ αὐτοῦ ἀριθμός.¹¹

7. **וְהָאֵת לְהוֹדָה יְהוָה.** *Et haec est (benedictio) Judae; et dixit.* *O'.* καὶ αὕτη Ἰουδα (alia exempl. add. καὶ εἶπεν¹²).

וְהָאֵת לְעִמּוֹ תְּבִיאֶנּוּ. *Et ad populum ejus introduce eum.* *O'.* καὶ εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἔλθοις ἄν (alia exempl. εἰσέλθοισαν¹³). Σ. καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰσάξεις αὐτόν.¹⁴

לִּי רֵב יְדִי. *Manibus suis contendat pro se.* *O'.* αἱ χεῖρες αὐτοῦ διακρινούσιν ('A. δικάσσονται. Σ. ὑπερμαχήσουσιν¹⁵) αὐτῷ. Σ. αἱ χεῖρες αὐτοῦ ὑπερμαχήσουσιν αὐτοῦ.¹⁶

8. **תְּמִידָה וְאוּרִיָּה לְאִישׁ חֲסִידָה אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ בְּמַסָּה.** *Thummim (veritas) tui et Urim (revelatio) tui sint viro pio tuo, quem tentasti ad Massah (tentationem), contendisti cum eo super aquas Meribah (contentionis).* *O'.* ὅτε Λεὺι δῆλous αὐτοῦ, καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ, ὃν ἐπείρασεν

αὐτὸν ἐν πείρᾳ, ἐλιδόρησαν αὐτὸν ἐφ' ὕδατος ἀντιλογίας. Σ. τελειότης σου καὶ διδασχὴ σου τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ, ὃν ἐπείρασας ἐν δοκιμασίᾳ· ἐδοκίμασας (fort. ἐδίκασας) αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῆς ἀντιλογίας.¹⁷

10. **יָרוּ.** *Docebunt.* *O'.* δηλώσουσι. 'A. φωτίσουσι.¹⁸

כְּשִׁפְיָי. *O'.* τὰ δικαιώματά σου. 'A. κρίματά (σου).¹⁹

לְחֹלֶיֶת. *Et holocaustum.* *O'.* διαπαντός. 'A. (καὶ) τέλειον. Σ. (καὶ) ὀλοκαυτώματα.²⁰

11. **תְּרַחֵץ.** *Benigne accipias.* *O'.* δέξαι. 'A. εὐδοκήσης.²¹

מִתְּנִי. *Lumbos.* *O'.* ὀσφύν. 'A. νῶτον. *Ἄλλος· ἰσχύν.²²

12. **חָפֵץ.** *Protegens.* *O'.* σκιάζει (s. σκιάσει). 'A. παστώσει. Θ. σκεπάσει.²³

13. **מִפְּרִי.** *E praestantissimis fructibus.* *O'.* ἀπὸ ὧρων. ('A.) ἀπὸ τραγημάτων. (Σ.) ἀπὸ ὀπωρῶν.²⁴

14. **וּמִפְּרִי.** *O'.* καὶ καθ' ὥραν. 'A. (καὶ ἀπὸ) τραγημάτων.²⁵

Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: ἐν τῷ εἰθεῖ βασιλεύς. Cf. Hex. ad Jesai. xlv. 2. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd.

III, X, XI (om. kai), 19, 53, 56, 82, 108, 118, invito Syrohex. Anon. in Cat. Niceph. p. 1655: Τινὰ τῶν ἀντιγράφων οὕτως ἔχει· ζήτω 'P. καὶ μὴ ἀποθανέντω. Συμμεών πολλὸς ἔστω ἐν ἀριθμῷ· τὰ δὲ ἀκριβῆ ἀντίγραφα οὐκ ἔχει μνήμην τοῦ Συμμεών.

¹⁰ Cod. X. ¹¹ "Aquilas, superstitiosissimus interpres, vertit, et sit virorum ejus numerus. Symmachus, et sint parvuli [יְלָדָיו] ejus numerus."—Masius. ¹² Sic Codd. 44, 54, alii, Syrohex. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16, 18, alii, Syrohex.

¹⁴ Procop. in Cat. Niceph. p. 1658: "Ὁμοιον δὲ τῷ, Ἰουδα, σὲ αἰνέσαισαν οἱ ἀδελφοί σου, τὸ, ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐξάξεις (sic) αὐτόν· καὶ τῷ, αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νῶτον τῶν ἐχθρῶν σου, τὸ, αἱ χεῖρες αὐτοῦ ὑπερμαχήσουσιν αὐτῷ. Lectionem Symmachi indubitatam emaculavimus e Cod. 85, qui ad εἰσέλθοις ἄν in marg. habet: εἰσάξει αὐτό (sic). Praeterea Montef. e tribus Regiis [et Cat. Niceph. p. 1657] affert: 'A. εἰς τὸν λαὸν Ἰουδα εἰσέλθοισαν, errore manifesto, quem indicavit Scharfenb. in Animagadv. p. 142. ¹⁵ Cod. 85. Cod. 58 in marg.: δικάσεται αὐτῷ: ὑπερμαχήσουσιν αὐτῷ (sic). ¹⁶ Procop., ut supra.

Hieron.: *Manus ejus pugnabunt pro eo.* ¹⁷ Procop. in

Cat. Niceph. p. 1660. Pro ἐδοκίμασας Scharfenb. in Animagadv. p. 143 non male tentat ἐδίκασας. Symmachus, ut solet, expressit Hieron.: *Perfectio tua et doctrina tua viro sancto tuo, quem probasti in tentatione, et judicasti ad aquas contradictionis.* ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Idem.

²⁰ "Aquilas pro לֶחֱלִית vertit perfectum, absolutum; Symmachus holocausta, sive incensa perfecta."—Masius. Ad Aq. cf. Hex. ad Thren. ii. 15. ²¹ Cod. X. ²² Idem: 'A. νῶτον ἢ ἰσχύν. Posterior lectio est in Cod. 58, 85 (cum νῶτον in marg.). Ad Aq. cf. Hex. ad Prov. xxx. 31.

Ezech. i. 27. ²³ Cod. 85. Cod. 54 affert: Θ. σκεπάσει. Aquilam ante oculos habuit Hieron., vertens: *quasi in thalamo morabitur.* ²⁴ Cod. 58 in marg. sine nom. "Aquilas vocem Hebraeam traduxit fructus [פְּרִי], ὀπωρᾶς [?]."—Masius. Cf. Hex. ad Cant. Cant. v. 1. ²⁵ "Γεννημάτων" 'A. τραγημάτων. εβλαης. X. Sic habet, et huc refert. Quarendum forsitan est ad vocem postremam, num sit legendum ἐκβολῆς, et ad συνοδῶν [Hebr. שְׂבָע, proventus, proprie quod protruditur] referendum."—Holmes. Lectionem non exscripsit Montef.

14. מִנְשִׁיּוֹ. *Mensium.* Ο'. μηνῶν. Οἱ λοιποὶ σελήνης.²⁶

15. הַרְרֵי־רָמֹס. *Montium antiquiorum.* Ο'. ὀρέων ἀρχῆς ('Α. ἀρχῆθεν. Σ. ἀρχαίων²⁷).

וְנִמְנִנֵּי. Ο'. καὶ ἀπὸ κορυφῆς ('Α. τραχημάτων. Σ. ὀφώρας²⁸).

16. וְלִיָּדָהּ נִירֵי אֶחָד. *Et in verticem principis fratrum ejus.* Ο'. καὶ ἐπὶ κορυφῆς δοξασθεῖς ('Αλλος' δοξασθέντος²⁹) ἐπ' ἀδελφοῖς. 'Α. . . ἀφορισμένον ἀδελφῶν (αὐτοῦ). Σ. . . φυλάξαντος τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ.³⁰

18. בְּצֵאתָּ. Ο'. ἐν ἐξοδίᾳ σου. (Σ.) ἐν τῇ προελεύσει σου.³¹

19. שְׂפֵעַ. *Affluentiam.* Ο'. πλοῦτος. 'Α. πλήμυρα.³²

וְשֵׁפֶי טְמוּנֵי חוֹל. *Et thesauros reconditos arenae.* Ο'. καὶ ἐμπόρια παράλιον κατοικούντων. 'Α. (καὶ) ἀποθέτους κεκρυμμένους ἄμμου.³³ Σ. (καὶ) ἀποθήκας κεκρυμμένας ἄμμου.³⁴

20. וְרֹעֵי אֶחָד־בְּרָחַד. *Et dilaniat brachium etiam verticem.* Ο'. συντρίψας βραχίονα καὶ ἀρχοντα. 'Αλλος' καὶ θηρεύσει βραχίονα καὶ κορυφήν.³⁵

22. פָּסִיל. *Prosilit.* Ο'. καὶ ἐκπηδήσεται. "Αλλος' ἐξορμήσει.³⁶

23. שָׂבַע רֵצוֹן. *Abundans gratia.* Ο'. πλησμονὴ δεκτῶν ('Α. Σ. εὐδοκίας³⁷).

וְיָם וְדִרְסוֹ. *Mare (occidentem) et meridiem.* Ο'. θάλασσαν καὶ λίβα. "Αλλος' δύσιν καὶ νότον.³⁸

25. רֹבֶרֶךְ. *Robur tuum.* Aliter: *Quies tua.* Ο'. ἡ ἰσχὺς σου. 'Α. ἔξις σου.³⁹

26, 27. וּבְגִמְתָּהּ וְיָמֵהָ וְיָמֵהָ וְיָמֵהָ. *Et in maiestate sua (vehitur) nubibus. Latibulum est Deus aeternus, et subitus sunt brachia sempiterna.* Ο'. καὶ ὁ μεγαλοπρεπὴς τοῦ στερεώματος. καὶ σκεπάσει σε θεοῦ ἀρχή (alia exempl. σκέπασις θεοῦ ἀρχῆς⁴⁰), καὶ ὑπὸ ἰσχὺν βραχιόνων ἀενάων. Σ. καὶ ἐν ἐμπρειᾷ αὐτοῦ. ἐν νεφέλαις (s. αἰθέρι) οἰκήσις θεοῦ ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ὑποκάτωθεν βραχίονες αἰώνιοι.⁴¹

28. וְיִשְׁכֵּן בְּטָהֳרָא יִשְׂרָאֵל. *Et habitabit Israel secure solus.* Ο'. καὶ κατασκηνώσει Ἰσραὴλ πεποιθὼς μόνος. "Αλλος' καὶ κατασκηνώσει Ἰσραὴλ ἀφόβως καταμόνας.⁴²

²⁶ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Codd. VII (manu 1ma), 85. ²⁷ Cod. 85. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem in marg. sine nom. Syro-hex. legit et pingit: καὶ ἐπὶ κορυφῆς, δοξασθεῖς ἐν ἀδελφοῖς αὐτοῦ πρωτότοκος. ταύρου τὸ κάλλος.

³⁰ Cod. 85. Cod. 58 in marg.: ἀφορισμένον ἀδελφοῦ (sic) αὐτοῦ: φυλ. τοὺς ἀδ. αὐτοῦ. ³¹ Procop. in Cat. Niceph. p. 1666 tacito interpretis nomine laudat: εὐφράνθητι, Ζαβουλὼν, ἐν τῇ προελεύσει σου. . . μέχρι γὰρ ταύτης προήλθε παρ' αἰγιαλούς θαλάσσης, ὡς Ἰακώβ προσεφώνησε. Cf. Hex. ad Exod. cxi. 8. Psal. cxx. 8. ³² Cod. X (cum πλήμυρα).

³³ Idem. ³⁴ Cod. 54 in textu lectioni LXXviralī prae-mittit: καὶ ἀποθήκας κεκρυμμένας ἄμμου, "Aquilae lectionem," ait Holmesius, "intus receptam e margine." Immo Symmachi versio est, ejus Latina tantum exserpsit Masius: carpas quae in arena occultantur; Syriaca autem nobis tradidit Bar Hebraeus a Schroetero editus: **قَالَ حَسْبُكَ حَسْبُكَ**.

³⁵ Cod. 54 in textu post ἀρχοντα: καὶ θήσει (sic) βρ. καὶ κορυφήν (sic). "Aquilas verit, ut Latinus: cepit brachium etiam verticem."—Masius. ³⁶ Idem in textu: καὶ ἐκπηδήσεται ἐξορμήσει, ex duplici versione. ³⁷ Nobil. affert: Σ. εὐδοκίας. Cod. X;

'Α. εὐδοκίας. ³⁸ Cod. 54 in textu: θάλ. καὶ λίβα δύσιν καὶ νότον. ³⁹ "Aquilas transtulit corporis habitudinem."—Masius.

⁴⁰ Anon. in Cat. Niceph. p. 1668: "Ἄλλα δὲ ἀντίγραφα οὕτως ἔχει καὶ σκέπασις θεοῦ ἀρχῆς. Sic Codd. VII, 44, 54, 75. ⁴¹ Sym., sic vertit, non habito respectu distinctionis quae in Hebraeo est: "Et in praecellentia pulcritudinis suae [fort. **אֱלֹהֵינוּ מְעֻלָּה**]. In nubibus habitaculum Dei ab initio, et ab imo brachiorum mundi."—Masius. Ad ἀρχή Cod. 85 in marg.: ἀπ' ἀρχῆς. Deinde haec, et ab imo brachiorum mundi, male versa sunt, ni fallor, e Syriacis **כַּחַל וְכַחַל**, h. e. καὶ ὑποκάτωθεν βραχίονες αἰώνιοι, quam versionem, tacito auctore, laudat et enarrat Procop. in Cat. Niceph. p. 1669. Postremo ad Symmachi reliquias pertinere videntur ea quae apud eundem Procopium paulo ante habentur: οὐ καὶ οἰκῶσιν τὸν αἰθέρα [sic passim pro **קִימָשׁ** Sym. in Hexaplis] λέγει διὰ τὴν καθαρότητα, ὑπεράνω δυνάμεων ἀπασάν, ὡς λέγει βραχίονας αἰώνιους ὑποκειμένους θεῷ. Tum vero pro **כַּחַל** Masius nimis generaliter transtulit in nubibus. ⁴² Anon. in Cat. Niceph. p. 1669. Proculdubio est Symmachi, cui **אֱלֹהֵינוּ** ἀφορὸς sonat Psal. lxxvii. 53. Ezech. xxxiv. 27.

28. אֶל-אֶרֶץ דָּן וְתִירֹשׁ. O'. ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ.

Alia exempl. ἐπὶ γῆς σίτου καὶ οἴνου.⁴³

אֶת-שָׁמַיִם יַעֲרֹפֵי. Etiam caelum ejus stillat rorem. O'. καὶ ὁ οὐρανὸς σοι (alia exempl. αὐτῷ⁴⁴) συννεφῆς δρόσῳ. Σ. καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτῷ ὁμιχλωθήσεται (s. γνωφωθήσεται) δρόσῳ.⁴⁵

29. וְאִשֶּׁרֶחֱבַר גְּאֻזָּתוֹ. Et is qui est gladius majestatis tuae. O'. καὶ ἡ μάχαιρα καύχημά σου. 'A. καὶ ὡς μάχαιρα καύχησίς σου.⁴⁶

וְיִכְחָשׁוּ. Et simulators agent. O'. καὶ ψεύσονται ('Αλλοι ἀρνήσονται⁴⁷).

Cap. XXXIII. 9. (X) ὅτι (4) ἐφύλαξε.⁴⁸ 16. πληρώσεως X αὐτῆς 4.⁴⁹

CAP. XXXIV.

1. מַעֲרַבַת מוֹאָב. O'. ἀπὸ ἀραβῶθ Μωάβ. 'A. ἀπὸ ὁμαλῶν Μωάβ.¹

עַל-פָּנָי. O'. ἐπὶ προσώπων. Alia exempl. κατὰ πρόσωπων.²

1-3. וְיִרְאֶהוּ יְהוָה—עַד-צֶ'עֶר. O'. καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος—ἕως Σηγώρ. Τὸ Σαμαρειτικόν

καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου, ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἰσχυῆς.³

3. אֶת-הַיַּבֵּשׁ. Et plagam australem. O'. καὶ τὴν ἔρημον ('Αλλοι τὸν νότον⁴).

וְיִרְחֹוּ בְּקַעַת יֶרִיחוֹ. Et planitiem vallis Jericho. O'. καὶ τὰ περίχωρα (alia exempl. add. πεδίου⁵) 'Ιεριχώ.

5. עַבְדֵּי-יְהוָה. O'. ὁ οἰκέτης ('Αλλοι παῖς⁶) κυρίου.

6. בְּנֵי אֶרֶץ מוֹאָב. In valle in terra Moab. O'. ἐν Γαῖ. Alia exempl. ἐν Γαῖ ἐν γῇ Μωάβ.⁷

אֶת-קִבְרֹתָיו. Sepulcrum ejus. O'. τὴν ταφὴν (alia exempl. τελευτήν⁸) αὐτοῦ.

7. וְלֹא-נָס לְחָה. Et non fugerat viror (Graeco-Ven. τὸ ὑγρόν) ejus. O'. οὐδὲ ἐφθάρησαν τὰ χελώνια (potior scriptura χελύνια⁹) αὐτοῦ (Οἱ λοιποὶ σιαγὼν αὐτοῦ.¹⁰ 'Ο 'Εβραῖος τὰ χλωρὰ αὐτοῦ¹¹). 'Αλλοι οὐδὲ ἐφθάρη τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.¹² Schol. 'Ο Λατῖνος οὔτε οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἐταράχθησαν.¹³

⁴³ Sic Codd. 44, 54, 74, alii, Syro-hex. ⁴⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum συννεφῆς αὐτῷ), VII, X, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, et, ut videtur, Syro-hex. ⁴⁵ "Συννεφῆς δρόσῳ, h. e. caelum sibi ipsi nubilum rore. Sic enim Latinus [caelique ejus caligabunt rore] et Symmachus vertunt."—Masius. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 2. Psal. lxi. 13. ⁴⁶ "Aquilas vertit: et tanquam gladius jactantia tua."—Masius. ⁴⁷ Cod. 58 in marg. Lectio Aquilam refert, coll. Hex. ad Psal. lxi. 3. Jesai. xxx. 9. Hos. iv. 2. ⁴⁸ Sic sine aster. Codd. 58, 128. ⁴⁹ Syro-hex. (cum "obelisco"). Sic sine aster. Codd. 44, 58, 59, 74, alii.

CAP. XXXIV. ¹ Procop. in Cat. Niceph. p. 1671: Ἀκύλας τὸ ἀραβῶθ ἀπὸ ὁμαλῶν ἐξέδωκεν, ὃ ἔστιν ἀπὸ τῆς πεδινῆς. "Aquilas: ex planitie Moab."—Masius. ² Sic Codd. 16, 18, 28, alii (inter quos 85, cum ἐπὶ προσώπων in marg.). ³ Καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσαν τὴν γῆν. Syrum exemplar notat in margine, quod illa verba quae sequuntur usque dum dicitur, καὶ ἔπειτα κύριος πρὸς Μουσῶν, sint in Hexaplo Origenis notata obelisco, eo quod in Hebraico exemplari quod apud Samaritanos exstebat, pro illis fuerant scripta haec: καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσαν τὴν γῆν κ. τ. εἴ.—Masius. In lectione Samaritana haec, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ—Εὐφράτου,

in textum LXXviralem post ἕως Δάν infert Cod. 15. In textu Hebraeo-Sam. hodie legitur καὶ ἕως τῆς θαλάσσης, invito, ut videtur, Syro-hex. ⁴ Cod. 58 in marg. Cf. Hex. ad Num. xxi. 1. ⁵ Sic Codd. 44, 58, 74, alii. ⁶ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. 55, 58 (cum παῖς οἰκέτης). ⁷ Sic Codd. III, VII, X, 15, 28, alii (inter quos 85, cum γῇ Μωάβ in marg.), Syro-hex. ⁸ Sic Codd. III, VII (in marg. manu 1ma), X (in marg.), 15, 18, alii, Syro-hex. (محلل). Severus in Cat. Niceph. p. 1673: καὶ οὐκ εἶδεν οὐδεὶς τὴν τελευτήν ἢ τὴν ταφὴν αὐτοῦ. ⁹ Sic Comp., Codd. III (cum ἐφθάρη), VII (corr. ex χελύμα), X, XI, 16, 18, alii. In Vaticano verba τὰ χ. αὐτοῦ desunt, testibus Masio et Maio. Exprimunt maxillas ejus (مخالب) Syro-hex., teste Masio, et Arm. 1. Denique Cod. VII in marg. manu 2da: τὰ μάγουλα, h. e. genae. ¹⁰ Cod. 85. ¹¹ Cod. Reg. 2240, teste Montef. Cf. Gen. xxx. 37. Ezech. xvii. 24 in Hebr. et LXX. ¹² Sic in textu Cod. 54 (om. αὐτοῦ), 59 (idem), 75. Cod. X in marg.: ἐφθάρη τὸ πρόσωπον. ¹³ Cod. 56 in marg. Vulg.: nec dentes illius moti sunt. Aliud scholium e marg. Cod. 64 excitavit Holmes: οὐδὲ ἐδείθη διασμοῦ, quae versio est Hebraeorum putide scriptorum, לא נבליהו.

8. Ο'. ἐπὶ (alia exempl. ἐν τῷ πέραν¹⁴) τοῦ Ἰορδάνου
κατὰ Ἱεριχώ.¹⁵

9. רוח חכמה. Ο'. πνεύματος συνέσεως ("Ἄλλος
σοφίας¹⁶).

12. וְלִכְלֹךְ הַיָּד הַחֲזָקָה וְלִכְלֹךְ הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל. Ο'.

(καὶ) τὰ θαυμάσια τὰ μεγάλα, καὶ (πᾶσαν) τὴν
χεῖρα τὴν κραταίαν. Aliter: Ο'. καὶ πᾶσαν
τὴν χεῖρα τὴν κραταίαν, καὶ τὰ θαυμάσια τὰ
μεγάλα.¹⁷

12. לְעֵינַי. Ο'. ἐναντι. "Ἄλλος ἐνώπιον.¹⁸

¹⁴ Sic Codd. 44, 59, 74, alii.

¹⁵ "Hoc in Hebraeo non habetur, nec Syrus interpres agnoscit; tamen per asteriscum in Syro exemplari ad marginem adscribitur."—*Masius*.

¹⁶ Sic in marg. Cod. X; in textu autem

Codd. 58, 82. Duplex lectio, σοφίας καὶ συνέσεως, est in Codd. 44, 74, aliis.

¹⁷ Sic Syro-hex., teste Masio.

¹⁸ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 30.

APPENDIX AD PENTATEUCHUM,

in qua lectiones quaedam τοῦ Σαμαρειτικοῦ cum versione Samaritana a Briano Waltono edita conferuntur.

Gen. iii. 23 (22). Pro כְּאַחַד כְּמוֹנִי Versio Samaritana est כְּסִקּוֹף מְנָה, h. e. *tanquam elatus* (cf. G. B. Winer in libello: *De Versionis Pentateuchi Samaritanae Indole*, Lips. 1817, p. 60) sive *sufficiens* (per metathesin pro סָפִיק a se ipso; quae cum Symmachi versione conferri potest.

Gen. v. 25, 26. In utraque lectione delendum videtur τὸ Σαμαρειτικόν. Nimirum in priore V. S. habet שְׁבַע וּשְׁתֵּי שָׁנָה; in posteriore autem תֵּלַת שָׁנָה וְחֲמִשִּׁין שָׁנָה וְהָיָה מָוֶן שָׁנָה. Cf. S. Kohn *De Pentateucho Samaritano*, Lips. 1865, p. 66; cujus tamen alterum exemplum Lev. xx. 11 falsum esse probavimus in Hexaplis nostris ad loc.

Gen. xlv. 5. Τὸ Σαμ. καὶ αὐτὸς πειρασμῷ πειράξει ἐν αὐτῷ. V. S. וְהוּא נִסִּי יִנְסִי בֹה, h. e. *Et ipse tentatione tentat in eo*.

Gen. xlix. 15. Τὸ Σαμ. καὶ ἔστι γεωργὸς ὑπηρεπεῖν. V. S. וְהוּא לְאָרִיס פֶּרַנֶּס, h. e. *Et factus est in tributum* (cf. Deut. xx. 11 in V. S.) *pastor* (s. *γεωργός*?). Sed de auctore Graecae lectionis e librorum dissensione dubitatio oriri potest.

Gen. xlix. 23, 24. Τὸ Σαμ. καὶ ἐμίσησαν αὐτὸν κάτοχοι μερίδων. καὶ διέμεινεν ἐν βάρει τόξευμα αὐτοῦ. V. S. וְשִׁלְמוּאָה מִסְחָנִי פִלְגִים דִּרְתָּ בְעֵמְקָה אֹתוֹ. Et habitavit in fortitudine arcus ejus. Ubi בעמקה cepit interpretes Graeci eo sensu quo Hebraei dicitur עֵמֶק, עֵמֶק. Cf. Winer l. c. p. 9.

Gen. l. 19. Τὸ Σαμ. μὴ φοβεῖσθε καὶ γὰρ φοβούμενος θεόν εἰμι. V. S. לְתוֹדוֹת אֱלֹהִים הָחִלִּיתִי אֲנִי, h. e. *Ne metuat: num loco Dei ego sum?* quae cum Hebraeis accurate concinunt. Lectio hexaplaris e Gen. xlii. 18 concinnata esse videtur.

Exod. viii. 21. Τὸ Σαμ. (τὸν) κόρακα. V. S. יֵת עֶרְבָה, h. e. *corvum*. Vid. Gen. viii. 7. Lev. xi. 15. Deut. xiv. 14 in V. S.

Exod. x. 7. Τὸ Σαμ. εἰς ἀτας. V. S. לְמַנְבִּי, h. e. *in scandalum*.

Ibid. Τὸ Σαμ. πρὶν γινῶς ὅτι ἀπόλλυται Αἴγυπτος. V. S. הָאֲדֹלָה תַּחֲכֵּם הָלָא מְבֹרָה מִצְרָאִי, h. e. *Antequam scias quia perditur Aegyptus*.

Exod. xii. 42. Τὸ Σαμ. φυλάξεως. V. S. נִשְׂרִים, h. e. *custodiarum*.

Exod. xiii. 13. Τὸ Σαμ. παραδώσεις. Sed V. S. וְתַקְדַּלְנָה, h. e. *et decollabis id*, juxta Hebraeum.

Exod. xiv. 15. Τὸ Σαμ. ἵνα ἀπάρωσιν. V. S. וַיִּשְׁלַח, h. e. *et proficiscantur*.

Exod. xiv. 20. Τὸ Σαμ. καὶ ἦν τὸ νέφος καὶ τὸ σκότος, καὶ ἔφαινε τῇ νυκτί (s. τὴν νύκτα, s. ἐν τῇ νυκτί). V. S. וְהָיָה עָנָנָה מִחֶשֶׁךְ וּמִנֵּי עִם לִילִיָּה, quae sonare videntur: *Et fuit nubes obtenebrans et illuminans cum nocte*.

Exod. xvi. 31. Τὸ Σαμ. ὡς σπέρμα ὀρύξης. V. S. כְּאֶרֶץ קִלִּיף, h. e. *ut oryza decorticata*. In loco parallelo Num. xi. 7 pro eodem Hebraeo V. S. habet: כְּזֶרַע קִלִּיף, h. e. *sicut semen decorticati*. Winer l. c. p. 27: "Permutata existimo [in priore

loco] sive ab interprete, sive a librario (turbato, ut fit, literarum ordine) vocabula זרע et זרז; in librum vero hujus erroris culpam propterea transferre malim, tum quod Num. xi. 7 recte legitur בזרע, tum quod Graeco-Samar. exhibet ὡς σπέρμα ὀρύξης. *Oryzae* autem notionem inesse hic [Graecus] credidit voci קליף, eadem fortasse ratione ductus, quae et recentiorum nonnulli Hebr. זרז de hoc frumenti genere interpretati sunt."

Exod. xxvi. 5. Τὸ Σαμ. διαδεχόμεναι συμβολαί μία πρὸς μίαν [ἀντιπροσώπως κατὰ τὸ προσέχειν ἀλλήλαις]. Prior pars tantummodo, quae Hebraeae quoque veritati satisfacit, in V. S. continetur, videlicet : בארזא חדה אחריה, h. e. *exicipientes fibulae ejus una ad alteram.*

Exod. xxxii. 18. Τὸ Σαμ. οὐκ ἔστι φωνὴ ἀποκρίσεως ἀνδρείας, καὶ οὐκ ἔστι φωνὴ ἀποκρίσεως ἡττης, ἀλλὰ φωνὴν ἁμαρτιῶν ἐγὼ ἀκούω. V. S. לית לית סיעה נצעה ולית קל סיעה מתנצעה קל עובים אנה שמע, h. e. *Non est vox coetus victoriae, et non est vox coetus cladis; vocem peccatorum (ἁμαρτιῶν) ego audio.*

Exod. xxxviii. 8. Τὸ Σαμ. τῷ ὁράματι τῶν δυνάμεων τῶν ἰσχυσάντων ἐν θύρᾳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. V. S. בחובה חיליה דאתחילו תרה אהל, h. e. *In visionibus potestatum quae invaluerunt [Waltonus vertit: turmalium turmatim convenientium] ad ostium tentorii conventus.*

Lev. iv. 15. ix. 1. Pro Hebraeo זקני? Anon. affert : οἱ σοφοί, et sic fere ubivis V. S. חכמי.

Lev. vii. 35. כִּשְׁחַת. Portio dimensa. O'. ἡ χρίσις. Anon. ἡ μεγαλειότης. V. S. רבות, h. e. *excellentia.* Sed Winerus l. c. p. 36 רבות hic *unctionem* notare affirmat, apte conferens רבא, *ungere*, Exod. xxix. 29 in V. S.

Lev. viii. 15. Τὸ Σαμ. καὶ ἰλάτευσεν. V. S. וסלח, h. e. *et expiavit.*

Lev. xv. 3. Τὸ Σαμ. καὶ ἐσπίλωσεν. Sed V. S. חתים, h. e. *clausus.*

Lev. xxv. 25. Τὸ Σαμ. λυτρωτής (αὐτοῦ). V. S. פרוקה, h. e. *redemptor ejus.*

Lev. xxvi. 43. Τὸ Σαμ. ἰλάσσονται. V. S. ורחן, h. e. *acquiescent.*

Lev. xxvii. 14. Τὸ Σαμ. καὶ διατιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, εἴτε καλὴ, εἴτε σαπρά. V. S. וישומנה כהנה ביש בין טוב ובין ביש, h. e. *Et aestimabit illud (animal) sacerdos inter bonum et inter malum: quae a versione LXXviri propius absunt.*

Num. iv. 26. Τὸ Σαμ. ἐπίσπαστρον. In V. S. est סקס.

Num. xviii. 7. Τὸ Σαμ. καὶ δόματι δώσω τὰς ἱερατείας ὑμῶν. V. S. וימתנה אתן ית כהנתכן, h. e. *Et donum dabo sacerdotium vestrum.*

Deut. iii. 27. Lectio Symmachi τῆς σκοπῆς, a nobis leviter suspecta, defendi potest ex V. S. סכיתה, *specula.*

Praeterea ad loca Lev. xiii. 7, 31. xx. 20. xxv. 5. xxvi. 24. Num. v. 18. vii. 3. xiii. 33. xxi. 11. xxix. 1, 35. xxxi. 26. xxxiii. 20 lectiones τοῦ Σαμαρειτικοῦ ad versionem Samaritanam in notis exegimus.

J O S U A.

IN LIBRUM JOSUAE

MONITUM.

“LECTIONES libri Josuae magno numero nobis suppeditavit Codex Basiliensis ille, de quo frequenter supra: illius item ope plerumque ediscitur, ex quo vel ex quibus interpretibus prodirent ea quae in editione LXX interpretum hexaplari asteriscis notabantur. Nam etsi ea ut plurimum ex Theodotione desumerentur, aliquando tamen ex aliis quoque, Aquila scilicet, vel Symmacho, vel ex omnibus simul excepta adhibebantur. Praeter Basiliensem subsidio etiam fuerunt libri manuscripti, ac etiam editi.

“Codex Regius 1825.

“Cod. Reg. 1872.

“Cod. Reg. 1888.

“Eusebius et Hieronymus de Locis Hebraicis [Vid. Monitum ad Numeros, p. 223].

“Theodoretus editus anno 1642 [Opp. Tom. I, pp. 299–320 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Procopius in Heptateuchum [Vid. Monitum ad Exodum, p. 78].

“Andreas Masius in Josuam [Antverpiae editus, anno 1574, sub titulo: *Josuae Imperatoris Historia illustrata atque explicata ab Andrea Masio*].

“Jo. Ernesti Grabe editio [Tom. I, continens Octateuchum, Oxonii, 1707].

“Notae editionis Romanae et Drusii.

“Porro non modicum discriminis observabit plerumque eruditus Lector inter ea quae Masius et Grabe asteriscis notant, et ea quae in Basiliensi feruntur. Quae vero sit varietatis hujusmodi causa in *Praeliminaribus* indagatum.”—MONTEF.

Praeterea e Catalogo Holmesio-Parsonsiano nos adhibuimus subsidia quae sequuntur.

IV. Sarravianus, a Tischendorfio editus. Incipit ab initio Cap. x; desinit ad Cap. xix. 23.

VII. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Continet Cap. i. 1—ii. 9, ii. 15—iv. 5, iv. 10—v. 1, v. 7—vi. 23, vii. 1—ix. 27, x. 37—xii. 12.

X. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Continet Cap. i. 1—x. 6, xxii. 34—xxiv. 33; sed in posteriore particula nullae omnino notae marginales comparent. Praeter schedas Montefalconianas et lectiones a Parsonsio editas usi sumus collatione libri Josuae a Jo. Jac. Griesbachio confecta, quae exstat in Eichhornii *Repertorio* etc. Tom. I, pp. 117–136.

54. Vid. Monitum ad Numeros, p. 223.

57. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.

58. Vid. Monitum ad Exodum, p. 78.

85. Vid. Monitum ad Exodum, pp. 78, 79.

108. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.

Versionis libri Josuae Syro-hexaplaris duplex reddenda est ratio; primum illius exemplaris quod olim ad bibliothecam Andreae Masii pertinebat, cujus post obitum mira infelicitate ex hominum conspectu prorsus evanuit: deinde Codicis Nitriensis, qui hodie in Museo Britannico asservatur.

I. Sic igitur de suo codice Masius in Epistola Dedicatoria p. 6: "In ea autem correctione emendationeque cum aliorum vetustissimorum codicum, et praesertim ejus qui in Vaticana bibliotheca habetur, fidem sum secutus, tum interpretem Syrum ubique auctorem certissimum habui, qui ea Graeca ad verbum expressit ante annos nongentos, quae in Adamantii Hexaplis ab Eusebio in nobili illa Caesariensi bibliotheca fuere collocata.... Habeo enim ab illo interprete Syro etiam Judicum historias et Regum; praeterea Paralipomena, Ezdram, Esther, Judith; denique Tobiae, et Deuteronomii bonam partem." Idem Vir eruditissimus in *Syrorum Peculio* voces Syriacas excitat e libris Exodi (Cap. xxxii), Deuteronomii, Josuae, Judicum, Regum quatuor, Esther, Judith, et Tobit. Quod vero ad Josuam attinet, si excipias particulam pagellae in qua primi sex versus Capitis iii scripti erant, codex integerri-mus fuisse videtur, et insigni illi Ambrosiano, cujus fortasse segmentum erat, fere aequiparandus. Ex hoc igitur monumento Masius editionem *mixtam*, ut ipse vocat, hoc est, textum LXXviralem vere hexapla-rem, obeliscis et asteriscis distinctam, qualis denique ab ipsius Origenis manu prodierat, concinnandam suscepit, et (praesertim in defectu librorum Graecorum hexaplarium, quorum usus nobis conceditur) a proposito suo non longe aberravit; quamvis dubitatio subire potest de tot copulis, perspicuitatis causa a Senioribus assumptis, obelis immisericorditer jugulatis (e.g. — καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει (i. 5); φυλάσσεσθε — καὶ ποιεῖν (i. 7); — καὶ οὐκ ἀποστήσεται (i. 8); αἱ γυναῖκες ὑμῶν — καὶ τὰ παῖδιά ὑμῶν (i. 14); ἀνάβητε — καὶ ἴδετε (ii. 1); in quibus omnibus locis notam reprobationis ignorat noster codex). Quod vero ad lectiones trium interpretum, margini codicis illitas, attinet, eas non paucas in Annotationibus et Commentario suo Auctor excerp-sit, non tamen Syriace (quod dolendum est), sed Graece aut Latine appositas; quas omnes, post minus perfectas Drusii et (qui eum serviliter imitatus est) Montefalconii curas, collegit et in examen revocavit Jo. Gottfr. Scharfenberg in *Animadversionum Specimine II*, Lips. 1781.

II. Alter codex (nobis "Syro-hex.") est Musei Britannici, signatus "Addit. MSS. 12, 133," foll. 109—169, saeculi VIII. Continet librum Josuae integrum, exceptis Cap. i. 11—ii. 1, ii. 11—iii. 16, vi. 16—25, vii. 6—15, x. 2—11. Cf. Wright *Catalogue of Syriac MSS. in the British Museum*, Part I, pp. 31, 32. Scriba suas partes eleganter, sed paulo negligentius, praesertim in obelis, asteriscis et cuneolis ponendis, egit. Apographum suum nostri operis in gratiam denuo exscripsit Ceriani noster, qui codicis lacunas et Lectionario ejusdem bibliothecae, signato "Addit. MSS. 14, 485," notis Origenianis et lectionibus marginalibus destituto, partim explevit.

J O S U A.

CAPUT I.

1. יהוה עבד משה מות אהרי מות. O'. καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευταίην Μωυσῆ * δούλου κυρίου 4.¹ Σ. μετὰ δὲ τὴν τελευταίην Μωυσῆ...²

אל-יהושע בן-נח. O'. τῷ Ἰησοῦ νίφ Ναυή. 'A. Σ. πρὸς Ἰησοῦν νίδν Ναυή.³

משחר. Famulo. O'. τῷ ὑπουργῷ (alia exempl. λειτουργῷ⁴).

2. את-היordan. O'. τὸν Ἰορδάνην * τοῦτον 4.⁵ Οἱ λοιποὶ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον.⁶

להם לבני ישראל. O'. αὐτοῖς * τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ 4.⁷

3. רגלכם בו. O'. τῶν ποδῶν ὑμῶν * ἐπ' αὐτόν 4.⁸ Θ. ἐπ' αὐτόν.⁹

4. והלכנו. O'. καὶ τὸν Ἀντιλίβανον * τοῦτον 4.¹⁰ Οἱ λοιποὶ τοῦτον.¹¹

ל ארץ החתים. O'. Vacat. * πᾶσαν τὴν γῆν τῶν Χετταίων 4.¹² Οἱ λοιποὶ πᾶσαν τὴν γῆν τοῦ Χετταίου.¹³

ועד-הים הגדול. O'. καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης (alia exempl. μεγάλης¹⁴).

5. ויש ליפני. O'. ἄνθρωπος κατενώπιον ὑμῶν. "Αλλος οὐθεὶς κατὰ πρόσωπόν σου.¹⁵

6. תנחיל. Possidendam distribues. O'. ἀποδιελείς. Alia exempl. διελείς; alia, ἀποδιαστελείς.¹⁶ "Αλλος διαμεριείς.¹⁷

ועל-הים. O'. τοῖς πατράσιν ὑμῶν ('A. Σ. αὐτῶν¹⁸).

CAP. I. ¹ Masius in Annot. p. 125: "Illud, δούλου κυρίου, debet asterisco appposito notari; nimirum a LXXII praeteritum, atque ex Theodotionis interpretatione huc additum est." Sic Syro-hex. (nullo cuneolo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.).

² Syro-hex. ³ Cod. 108, Syro-hex. ⁴ Sic Ald., Codd. III (cum lat.), X (idem), XI, 15 (sine τῷ), 16, 18 (ut 15), alii (inter quos 85, cum ὑπουργῷ in marg.). Syro-hex. ⁵ Cod. X in marg., teste Griesbachio: Οἱ ὁ ἡω (fort. ἡω τῷ, i.e. χωρὶς τῷ). λοιπὸν οὖν τοῦ ἀληθινοῦ Ἰησοῦ χρίστη (χρηστέα) τὰ πράγματα, ὡς λέγει προφήτην ὑμῶν ἀναστήσει κ. τ. ε. ⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII, 44, 58, alii, Arm. 1. ⁷ Codd. X (teste Griesb.), 85. ⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 44, 58, alii, Arm. 1 (sine

αὐτοῖς). ⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 44 (cum ἐπ' αὐτὴν), 74, alii. ¹⁰ Cod. X. ¹¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII, XI, 44, 74, alii. ¹² Cod. X. ¹³ Syro-hex. in textu: * ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 108, 118, et Syro-hex. in marg. ¹⁵ Sic in textu Codd. 30, 85 (cum οὐθεὶς in marg.). Praeterea οὐθεὶς pro ἄνθρωπος est in Codd. 16, 18, aliis. ¹⁶ Prior lectio est in Cod. II (cum ἀποδιελείς manu 2da); posterior in Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16, 18, aliis (inter quos 85, cum ἀποδιελείς in marg.), et Syro-hex. ¹⁷ Cod. 58 in marg. ¹⁸ Syro-hex,

7. וְאִמְצִן מֵאֵד. Ο'. καὶ ἀνδρίζου ✕ σφόδρα 4.¹⁹
Οἱ λοιποὶ σφόδρα.²⁰

בְּכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר. Ο'. ✕ κατὰ πάντα τὸν νόμον 4 καθότι.²¹ Οἱ λοιποὶ κατὰ πάντα τὸν νόμον.²²

וְשִׂמְאוֹל. Ο'. οὐδὲ (alia exempl. ἡ²³) εἰς ἀριστερά. Θ. οὐδέ.²⁴

אֲשֶׁר תִּלְךָ. Ο'. οἷς ἐὰν πράσσης (Θ. πορεύῃ²⁵).

8. לְמַעַן תִּשְׁמֹר לְעֵשׂוֹת. Ο'. ἵνα εἰδῇς (alia exempl. συνῆς²⁶) ποιεῖν. Οἱ λοιποὶ ἵνα φυλάσσης (ποιεῖν).²⁷

כִּי הִתְחַבַּב בּוֹ יְיָ. Ο'. τὰ γεγραμμένα ✕ ἐν αὐτῷ 4.²⁸
Οἱ λοιποὶ ἐν αὐτῷ ὅτι.²⁹

אִו תִּצְלַח. Tunc prosperabis. Ο'. τότε εὐδοθήσῃ, καὶ εὐδοώσεις (alia exempl. εὐδοώσω³⁰).

9. וְאַל־תִּהְיֶה. Ο'. μηδὲ φοβηθῇς ("Αλλος' πτοηθῇς³¹).

בְּכָל. Ο'. εἰς πάντα (alia exempl. add. τόπον.³²
Οἱ λοιποὶ χώρον³³).

10. וְאַת־שָׁרִי. Scribas. Ο'. τοῖς γραμματεῦσι.
'Α. τοῖς ἐκβιβασταῖς. Σ. τοῖς ἐπιστάταις.³⁴

11. הָקִינוּ לָכֶם. Ο'. ἐτοιμάζεσθε ✕ ἐαντοῖς 4.³⁵
Οἱ λοιποὶ ἐαντοῖς.³⁶

עֲבִירִים. Ο'. διαβαίνετε. Aliter: Ο'. διαβήσεσθε.³⁷ Οἱ λοιποὶ διαβαίνετε.³⁸

הָרֶשֶׁתָּה. Ο'. Vacat. ✕ κληρονομήσαι 4.³⁹

12. לֵאמֹר. Ο'. Vacat. ✕ λέγων 4.⁴⁰ Οἱ λοιποὶ λέγων.⁴¹

14. טַפְּכֶם. Ο'. τὰ παιδία (Σ. φορτίον⁴²) ὑμῶν.

וְאֲשֶׁר יָתַן לָכֶם מֹשֶׁה בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן. Ο'. ἡ ἔδωκεν ὑμῖν ✕ Μωσῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου 4.⁴³
Οἱ λοιποὶ Μωσῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου 4.⁴⁴

וְהַמִּשִּׁים. Agmine instructo. Ο'. εὐζωνοι. 'Α. ἐνοπλισμένοι.⁴⁵

כָּל גְּבוּרֵי הַחַיִל. Ο'. πᾶς ὁ ἰσχύων ✕ ἰσχύει 4.⁴⁶

15. וְיִרְשָׁתֶם אֹתָהּ. Ο'. Vacat. ✕ καὶ κληρονομήσετε αὐτήν 4.⁴⁷

¹⁹ Sic Syro-hex. (cum sū ✕ σφόδρα 4), et sine aster. Ald., Codd. 15, 44, 54, alii, Arm. 1. ²⁰ Codd. X, 85. ²¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII, 44, 55, alii, Arm. 1. ²² Codd. X, 85. ²³ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. ²⁴ Cod. X. ²⁵ Codd. X (teste Griesb.), 85 (in marg. sine nom.). ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X (cum εἰδῇς in marg.), XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. Codd. 16, 18, 28, 30, alii: ἵνα συνῆς ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν ποιῇς, ὅπως φυλάσσης ποιεῖν, lectione e vv. 7, 8 conflata. ²⁷ Syro-hex. וְאַל תִּהְיֶה. ²⁸ Sic in textu Codd. 44, 52 (cum ὅπως pro ἵνα), 54 (cum φυλάσση), 74, alii. Lucif. Calar.: ut custodias facere. ²⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. VII, 16, 18, 30, alii, Arm. 1 (cum ἐν αὐτῷ). ³⁰ Cod. X (cum ἐαντοῖς pro αὐτῷ). Cod. 85 in marg.: ἐν αὐτῷ ὅτι. Particula habetur in Codd. VII, 18, 64, Syro-hex. ³¹ Sic Codd. 44, 74, 76, alii. Brevior lectio, τότε εὐδοώσω, est in Codd. 19, 54, 75, alii, Syro-hex., et Lucif. Calar. ³² Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. VII, 54. ³³ Sic Comp., Codd. VII, 16, 18, 19, alii. ³⁴ Cod. X in marg.: Οἱ ὁ. τόπον. Οἱ λοιποὶ χώρον. ³⁵ Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 7: Ταῦτα διὰ τῶν γραμματέων Ἰησοῦς δεδῆλωκε τῷ λαῷ· οὐδὲ μὲν Ἄκ. ἐκβιβαστάς φησιν, ὁ δὲ Σύμ. ἐπιστάτας· εἰσκασι δὲ κατὰ τοὺς παρὰ Ῥωμαίους ἐκσέπτορας ["Exceptoras, h. e. notarii, qui acta judiciorum describunt, iudicis sen-

tentiam excipiunt. Cf. Cangii Glossar. Med. et Inf. Latinitatis, T. III, p. 310."—Scharfenb.] εἶναι, δι' ἐν δηλοῦσι τοῖς δήμοις οἱ ἀρχόντες τὸ δοκοῦν. Cf. Hex. ad Deut. xvi. 18. Syro-hex. affert: ✕ حَقَّقَا. ³⁶ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Codd. VII (cum ἐτοιμάσατε), 44, 54, 58, alii (inter quos 85, cum ἐαντοῖς in marg.), Arm. 1. Minus probabiliter Masius: "Post ἐτοιμάζεσθε est in mixta edit. pronomen ✕ ὑμῖν 4." ³⁷ Cod. X. ³⁸ Sic Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum διαβαίνετε in marg.). ³⁹ Cod. X. Mox ad κατασχεῖν Cod. 58 in marg.: δεσπόσαι, κρατῆσαι. ⁴⁰ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Codd. 44, 58, alii (inter quos 85 in marg.). "Post δίδωσιν ὑμῖν additum est in mixta: ✕ κληρονομήν αὐτήν 4.—Masius. ⁴¹ Cod. X. ⁴² Sic Masius in Comment. p. 31. ⁴³ Sic Masius, Arm. 1, et sine aster. Comp., Codd. VII, XI, 16, 30, 44, alii (inter quos 85 in marg.). ⁴⁴ Cod. X. ⁴⁵ Masius in Comment. p. 31 Aquilae tribuit ἐνοπλισμένοι, e Syro suo an ex Hieron. (quem videas in Hex. ad Exod. xiii. 18) incertum. Sed praeter Exodi locum cf. ad Cap. iv. 12. Cod. 56 in marg. pingit: ἐνοπλοῖ. ⁴⁶ Masius e Syro, ut videtur, edidit: πᾶς ὁ ἰσχύων ✕ τῇ δυνάμει 4, invitis libris Graecis. Quod nos suffecimus, sine aster. habet Cod. 58, et fortasse Arm. 1. ⁴⁷ Sic Masius, et sine aster. Codd. VII, 44, 54,

15. מִשָּׁפָה עֲבָד יְהוָה. O'. Μωυσῆς ✕ δούλος κυρίου⁴⁶. Oī λοιποί δούλος κυρίου.⁴⁰

17. כֵּן נִשְׁמַע. O'. ✕ οὕτως ἄκουσόμεθα.⁵⁰ Oī λοιποί οὕτως.⁵¹

Cap. I. 5. — καὶ ὥσπερ.⁵² — οὕτως⁴⁵ — καὶ μετὰ σοῦ.⁵⁴ II. — καὶ ὑμεῖς.⁵⁵ — τῶν πατέρων⁴⁶. 13. τὸ ῥῆμα — κυρίου⁴⁷. 14. — καὶ τὰ παιδία.⁴⁸ 15 (in priore loco). — ὁ θεὸς ἡμῶν⁴⁹. — ἕκαστος⁴⁰. 16. — τόπον⁴¹.

CAP. II.

1. אֲנָשִׁים. O'. νεανίσκους. Ἄλλος ἄνδρας.¹
מְרַגְלִים חָשׁ. Exploratores occulte. O'. κατασκοπεύσαι ✕ κρυφῇ². Ἀ. Θ. κρυβῇ.³
וַיִּשְׁכְּבוּ. Et discubuerunt. O'. καὶ κατέλυσαν (alia exempl. κατέπανσαν⁴).

2. לֵאמֹר. O'. λέγοντες. Oī λοιποί λέγοντες.⁵
הִנֵּה. O'. Vacat. ✕ ἰδοὺ⁶.

2. הִנֵּה אֲנָשִׁים בָּאִים. O'. εἰσπεπύρουνται ὧδε ἄνδρες. Oī λοιποί (ἰδοὺ) ἄνδρες εἰσπεπύρουνται ὧδε (τὴν νύκτα).⁷

וַיִּלְכְּדוּ. O'. Vacat. ✕ τὴν νύκτα τῶν υἱῶν.⁸

3. הַבָּאִים אֶל יְהוָה. O'. τοὺς εἰσπεπορευμένους ✕ πρὸς σέ, οἱ εἰσῆλθον.⁹ Oī λοιποί πρὸς σέ οἱ εἰσῆλθον.¹⁰

וַתֵּלֶךְ הָאִשָּׁה. O'. ✕ Ἀ. Θ. πᾶσαν τὴν γῆν.¹¹

4. אֲתֵּשׁ יְהוָה. O'. τοὺς ✕ δύο ἄνδρας.¹² Oī λοιποί δύο.¹³

כֵּן. Ita est. O'. λέγουσα. Ἄλλος ἀληθῶς.¹⁴

וְהָיָה מֵאִן יָדַעְתִּי. O'. Vacat. ✕ καὶ οὐκ ἔγνω πότεν εἰσίν¹⁵. Θ. καὶ οὐκ ἔγνω πότεν εἰσίν.¹⁶

5. הִלְכּוּ הָאֲנָשִׁים. O'. πεπύρουνται ✕ οἱ ἄνδρες¹⁷.

וַיִּדְבֹּק. O'. καταδιώξατε ✕ ταχέως¹⁸. Oī λοιποί ταχέως.¹⁹

alii (inter quos 85 in marg.).⁴⁸ Sic sine aster. Codd. VII, 85 (in marg.), 236, necnon (cum ὁ δ.) Codd. 16, 18, 30, alii. Masius edidit: M. ✕ ὁ παῖς κυρίου⁴, inuitis libris Graecis. Cf. ad v. 1. ⁴⁹ Cod. X. ⁵⁰ Sic Masius, Arm. 1, et sine aster. Codd. 44, 54, 58, alii (inter quos 85 in marg.). ⁵¹ Cod. X. ⁵² Syro-hex. (sine cuneolo). ⁵³ Idem. ⁵⁴ Idem. Statim Masius pingit: — καὶ οὐκ, et vv. 7, 8 — καὶ ποιῶν... — καὶ οὐκ ἐκκληνέις... — καὶ οὐκ ἀποστήσεται, invito Syro nostro. ⁵⁵ Masius. Copula deest in Ald., Codd. III, 15, 29, 55, alia. ⁵⁶ Idem. Deest in Cod. 58. ⁵⁷ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1. ⁵⁸ Idem. Copula deest in Cod. 44. ⁵⁹ Idem. Deest in Cod. 58. ⁶⁰ Idem. Deest in Cod. 58. ⁶¹ Idem.

CAP. II. ¹ Sic in textu Comp., Codd. VII (cum ἄνδρας νεανίσκους), X (in marg.), XI, 16, 19, 30, alii (inter quos 85, cum νεανίσκους in marg.). Mox pro νεανίσκοι, ἄνδρες habent Codd. VII, 85 (in marg.), 131, 144. ² Sic Masius, et sine aster. Codd. VII (cum κρυβῇ), XI, 44, 58, 74, alii, Arm. 1. Post κατασκοπεύσαι add. τὴν γῆν Codd. 16, 52, alii (inter quos 85), Arm. 1. ³ Cod. X. Cod. 85 affert: Θ. κρυφῇ. ⁴ Sic Ald., Codd. 15, 54, 64, 71, 75, 85 (in marg.), invito Syro-hex. ⁵ Cod. X. Scilicet vox deest in Ald., Codd. III, X, 15, 19, aliis; pro ea autem λέγωντων venditant Codd. 44, 55, 74, alii. Denique

Arm. 1: ✕ καὶ λέγουσι. ⁶ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18, 19, alii. ⁷ Cod. 85. Idem ordo, ἄνδρες εἰσπ. ὧδε, est in Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19 (cum εἰσπορεύονται), aliis, Arm. 1, Syro-hex. ⁸ Sic Syro-hex. (cum וַיִּלְכְּדוּ ✕), et sine aster. Codd. VII, XI, 44 (cum τῇ νυκτὶ), 58, 74, alii, Arm. 1 (cum ἡεῖ). Deinde ἐκ τῶν υἱῶν habent Arm. 1, Syro-hex., uterque, ut videtur, ex libera versione. ⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII, XI, 15, 44 (cum εἰσπορευομένων), 54, 58 (ut 44), alii (inter quos 85, cum πρὸς σέ in textu, et πρὸς σέ οἱ εἰσῆλθον in marg.), Arm. 1. ¹⁰ Cod. X. ¹¹ Idem. Sic sub simplici aster. Syro-hex. (sine metobelo), Arm. 1, et sine aster. Codd. XI, 58, 85 (in marg.). ¹² Sic Masius, invito Syro nostro. Vocula deest in Ald., Codd. III, X, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum δύο in marg.). ¹³ Cod. X. ¹⁴ Cod. XI in textu: λέγουσα ἀληθῶς. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum οἶδα pro ἔγνω), Codd. VII, X (in marg. cum ἔγνω), XI (om. οὐκ), 44, 54 (cum ἔγνωσα), 55, 58, alii, Arm. 1. ¹⁶ Cod. 85. ¹⁷ Sic Syro-hex. (cum notis ad praecedens οἱ ἄνδρες male appictis), et sine aster. Codd. XI, 55, 74, alii. ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII, XI (cum ταχύ), 53, 54, 58 (ut XI), 85 (in marg.). ¹⁹ Cod. X.

5. כִּי תִשְׁיֹגִים. O'. εἰ καταλήψεσθε αὐτούς. Oί
λοιποί· ²⁰ ὅτι καταλήψεσθε αὐτούς.

6. בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ הָעֲרֻכֹת. In linis ligni (culmis
lini) dispositis. O'. ἐν τῇ λινοκαλάμῃ (Θ. τοῖς
ξύλοις²¹) τῇ ἐστοιβασμένῃ. Alia exempl. ἐν
τοῖς ξύλοις τῆς λινοκαλάμης τῆς ἐστοιβασμέ-
νης.²²

7. הַשֶּׁעַר סָגְרוּ אַחֲרֵי כִּאֲשֶׁר יָצְאוּ הַרְדָּפִים.
אַחֲרֵיהֶם. Clausebant autem portam, postea-
quam egressi fuissent qui illos insequébantur.
O'. καὶ ἡ πύλη ἐκλείσθη. καὶ ἐγένετο ὡς ἐξήλ-
θοσαν οἱ διώκοντες ὀπίσω αὐτῶν. 'Α. καὶ τὴν
πύλην ἐκλείσαν ὀπίσω αὐτῶν, ὡς ἐξῆλθον οἱ διώκοντες
(ὀπίσω αὐτῶν).²³

9. וְכִי נִמְגְּו כָּל-יִשְׂרָאֵל הָאָרֶץ מִפְּנֵיהֶם. O'. Vacat.
✠ καὶ ὅτι τετήκασιν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν
γῆν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. ²⁴ Oί λοιποί· καὶ
ὅτι τετήκασιν—ὑμῶν.²⁵

10. עָשִׂיתָם. O'. ἐποίησεν. Alia exempl. ἐποιή-
σατε.²⁶

11. וַיִּמָּס לְבַבְנוּ. Et liquefactum est cor nostrum.
O'. ἐξέστημεν ('Αλλος· ἐξετάκμεν²⁷) τῇ καρ-
δίᾳ ἡμῶν.

12. הוּא אֱלֹהִים. O'. ✠ αὐτός ὁ θεός.²⁸ Oί λοι-
ποί· αὐτός.²⁹

12. עֲמָכֶם. O'. ὑμῖν. 'Αλλος· μεθ' ὑμῶν.³⁰
עַם-בָּיִת. O'. ἐν τῷ οἴκῳ. 'Α. Θ. μετὰ τοῦ
οἴκου.³¹

13. וְנִתְּתָם לִי אוֹת וּמִתְּתָם. O'. Vacat. ✠ καὶ
δώσετέ μοι σημεῖον ἀληθινόν.³² Oί λοιποί·
καὶ δώσετέ μοι σημεῖον ἀληθινόν.³³ Θ. καὶ
δότε μοι σημεῖον ἀληθινόν.³⁴

13. וְהָאֵת כָּל-אֲשֶׁר לָהֶם. O'. καὶ πάντα τὸν οἶκόν
μου, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς. Alia ex-
empl. καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς.³⁵
נִפְשָׁתִינוּ. O'. τὴν ψυχὴν μου. Oί λοιποί·
τὰς ψυχὰς ἡμῶν.³⁶

14. אִם לֹא תִדְּרֹו אֶת-דְּבָרֵנוּ יְהִי בֵּית יְהוָה.
לָנוּ אֶת-הָאָרֶץ וְעִשְׂנוּ עִמָּךְ. O'. καὶ αὐτὴ
εἶπεν· ὡς ἂν παραδῶ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν,
ποιήσετε εἰς ἐμέ. Aliter: O'. — καὶ αὐτὴ εἶ-
πεν ✠ ἂν μὴ ἀναγγεῖλητε τὸν λόγον ἡμῶν
τοῦτον, καὶ ἔσται ὡς ἂν παραδῶ κύριος ἡμῖν
τὴν πόλιν, ποιήσομεν μετὰ σοῦ.³⁷ Oί λοιποί·
ἂν μὴ ἀναγγεῖλῃς τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἔσται
ὡς ἂν παραδῶ κύριος ἡμῖν τὴν πόλιν, ποιή-
σομεν μετὰ σοῦ.³⁸

15. וַתִּחַרְחַר בְּתָבֶל. O'. καὶ κατεχάλασεν αὐτοὺς
✠ ἐν σχοινίῳ. ³⁹ Θ. ἐν σχοινίσματι.⁴⁰
כִּי בֵּיתָהּ בְּקִיר הַחוּמָה וּבְחֹמָהּ הוּא יוֹשֵׁבָתָהּ.

²⁰ Syro-hex. ²¹ Cod. X. ²² Sic Codd. VII (cum τῇ λ.
τῇ ἐστ.). XI, 16, 19, 30, alii (inter quos 85, cum τοῖς ἐστοι-
βασμένοις). Syro-hex. in textu: ²³ Syro-hex. ²⁴ Idem: ²⁵ Idem: ²⁶ Idem: ²⁷ Idem: ²⁸ Idem: ²⁹ Idem: ³⁰ Idem: ³¹ Idem: ³² Idem: ³³ Idem: ³⁴ Idem: ³⁵ Idem: ³⁶ Idem: ³⁷ Idem: ³⁸ Idem: ³⁹ Idem: ⁴⁰ Idem:

²⁰ Syro-hex. ²¹ Cod. X. ²² Sic Codd. VII (cum τῇ λ.
τῇ ἐστ.). XI, 16, 19, 30, alii (inter quos 85, cum τοῖς ἐστοι-
βασμένοις). Syro-hex. in textu: ²³ Syro-hex. ²⁴ Idem: ²⁵ Idem: ²⁶ Idem: ²⁷ Idem: ²⁸ Idem: ²⁹ Idem: ³⁰ Idem: ³¹ Idem: ³² Idem: ³³ Idem: ³⁴ Idem: ³⁵ Idem: ³⁶ Idem: ³⁷ Idem: ³⁸ Idem: ³⁹ Idem: ⁴⁰ Idem:

²⁰ Syro-hex. ²¹ Cod. X. ²² Sic Codd. VII (cum τῇ λ.
τῇ ἐστ.). XI, 16, 19, 30, alii (inter quos 85, cum τοῖς ἐστοι-
βασμένοις). Syro-hex. in textu: ²³ Syro-hex. ²⁴ Idem: ²⁵ Idem: ²⁶ Idem: ²⁷ Idem: ²⁸ Idem: ²⁹ Idem: ³⁰ Idem: ³¹ Idem: ³² Idem: ³³ Idem: ³⁴ Idem: ³⁵ Idem: ³⁶ Idem: ³⁷ Idem: ³⁸ Idem: ³⁹ Idem: ⁴⁰ Idem:

(in marg. sine nom.). ³² Sic Syro-hex. (ut videtur,
edente Masio: ✠ καὶ δότε ἐμοὶ σ. δ. 4), et sine aster. Comp.,
Codd. XI, 44, 55, 58, alii (inter quos 85 in marg.). Arm. 1:
καὶ δώσετε εἰς ἐμέ. ³³ Cod. X. ³⁴ Cod. 85, teste
Montef. ³⁵ Sic Ald., Codd. 18, 29, 59, alii, Arm. 1,
Syro-hex. (teste Masio, cum καὶ π. τὸν οἶκόν μου in marg.).
³⁶ Cod. 85, teste Parsonsio. ³⁷ Sic Syro-hex. (ut vide-
tur), et sine notis Cod. 58 (cum ἀναγγεῖλητε), uterque tamen
cum κύριος ὑμῖν—eis ἐμέ, ut in Ed. Rom. Porro Cod. XI
in textum post ἀλήθειαν duplicem versionem infert: καὶ
εἶπαν οἱ ἄνδρες· ἂν μὴ ἀναγγεῖλητε—κύριος ἡμῖν τὴν πόλιν,
ποιήσομεν μετὰ σοῦ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν. Pro ὡς, καὶ ἔσται ὡς
est in Ald., Codd. 15, 18, 58. Denique ad πόλιν Syro-hex.
in marg. notat: γῆν, ut in textu legit Cod. 71. ³⁸ Codd.
X (cum ποιηθε (sic)), 85 (in marg. sine nom.). ³⁹ Sic
Arm. 1 (cum ✠ αὐτοῖς ἐν σχ.), Syro-hex. (ut videtur), et sine
aster. Codd. XI (sine ἐν), 44, 55, 58, alii. ⁴⁰ Cod. 85.

Ο'. Vacat. ✕ ὅτι ὁ οἶκος αὐτῆς ἐν τῷ τείχει, καὶ ἐν τῷ τείχει αὐτὴ ἐκάθητο ⁴¹. Οἱ λοιποὶ ἐν σχοινίῳ, ὅτι ὁ οἶκος αὐτῆς ἐν τῷ τείχει, καὶ ἐν τῷ τείχει αὐτὴ ἐκάθητο. ⁴²

17. וְהָיוּ. Ο'. ἐσμεν ✕ ἡμεῖς ⁴³.

וְהָיוּ אֲשֶׁר הִשְׁפַּעְתָּנוּ. Ο'. τούτῳ ✕ ᾧ ὥρκισας ἡμᾶς ⁴⁴. Οἱ λοιποὶ ᾧ ὥρκισας ἡμᾶς. ⁴⁵

19. מִלְּלִי בֵיתָה. Ο'. τὴν θύραν τῆς οἰκίας σου. Alia exempl. τὴν οἰκίαν σου. ⁴⁶ Οἱ λοιποὶ τὴν θύραν τῆς οἰκίας σου. ⁴⁷

19, 20. וְאִם-תִּהְיֶה-בִּי וְאִם-תִּהְיֶה-בִּי. Ο'. ἐὰν δέ τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ, ἢ καὶ ἀποκαλύψῃ. Aliter: Ο'. ✕ ἐὰν χεὶρ ἀψιγῇ αὐτοῦ ⁴⁸ ἐὰν δέ — τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ, ἢ καὶ ⁴⁹ ἀποκαλύψῃ.

וְאִם-תִּהְיֶה-בִּי. Ο'. Vacat. ✕ ᾧ ὥρκισας ἡμᾶς ⁵⁰.

21. וְהָיוּ אֲתֵּן-תְּהִי-בִּי. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐδοξεν τὸ σημεῖον ('Α. Σ. signum ⁵¹) τὸ κόκκινον ἐν τῇ θυρίδι. ⁵²

22. וְהָיוּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐπορεύθησαν. ⁵³

22. וְהָיוּ אֲתֵּן-תְּהִי-בִּי. Ο'. Vacat. ✕ ἕως ἐπέστρεψαν οἱ διώκοντες ⁵⁴. Οἱ λοιποὶ ἕως ἐπέστρεψαν. ⁵⁵

23. וְהָיוּ אֲתֵּן-תְּהִי-בִּי. Ο'. οἱ δύο νεανίσκοι ('Αλλος' ἄνδρες ⁵⁶).

וְהָיוּ אֲתֵּן-תְּהִי-בִּי. Ο'. καὶ διέβησαν, ✕ καὶ ἦλθον ⁵⁷. Alia exempl. καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἦλθον. ⁵⁸

24. וְהָיוּ. Ο'. κύριος. Alia exempl. κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. ⁵⁹

Cap. II. 1. — καὶ ⁶⁰ — οἱ δύο νεανίσκοι ἦλθον (sic) εἰς Ἱεριχώ καὶ ⁶¹ (4). ⁶² 3. — καὶ εἶπε (4). ⁶³ — τὴν νύκτα ⁶⁴ 4. — αὐτοῖς (4). ⁶⁵ 10. — ὁ θεός ⁶⁶ 12. — τὸν θεόν ⁶⁷ 13. — τὸν οἶκον ⁶⁸ τοῦ πατρὸς μου. ⁶⁹ 16. — ὅπισω ὑμῶν ⁷⁰ 19. — τῷ ὄρκῳ σου τούτῳ ⁷¹ 20. — τούτῳ ⁷² 24. — ἐκέλευν ⁷³

CAP. III.

1. וְהָיוּ אֲתֵּן-תְּהִי-בִּי. Ο'. Vacat. ✕ αὐτὸς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ⁷⁴

⁴¹ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Codd. XI, 44 (cum καὶ αὐτὴ ἐν τῷ τ.), 58, 74 (ut 44), alii (idem), Arm. 1. ⁴² Codd. X (cum καὶ pro ὅτι), 85 (in marg. sine nom.). Montef. vero e posteriore edidit: Θ. ὅτι οἶκος αὐτῆς κ. τ. ε. ⁴³ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Codd. 44, 54, 74, alii. ⁴⁴ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Codd. VII, XI, 44, 44, 53, 58, alii, Arm. 1. Masius pingit: ✕ τούτῳ — ἡμᾶς ⁴⁵; sed prior vox habetur in libris omnibus. ⁴⁶ Codd. X (sine ᾧ), 85. ⁴⁷ Sic Codd. III, X, 55, 71, 82, 121, Arm. 1. ⁴⁸ Cod. X. ⁴⁹ Sic Syro-hex. (ut videtur), Arm. 1, et sine aster. Comp., Codd. 19, 58 (cum γὰρ pro χεὶρ), 108, Arm. 1; neenon (cum αὐτῶν) Codd. VII (in marg. manu 2da), 44, 74, alii. ⁵⁰ Obelus est in Syro-hex., ut videtur. Haec, ἀδικήσῃ ἢ καὶ, desunt in Cod. 58, qui ad ἀποκαλύψῃ in marg. habet: φανερά ποιήσῃ. ⁵¹ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Comp. (cum δ), Ald. (idem), Codd. VII, X (in marg.), 15, 19, 44, alii. ⁵² Ad וְהָיוּ אֲתֵּן-תְּהִי-בִּי (v. 18) Masius in Comment. p. 50 notat: "Vocabulum וְהָיוּ... LXXII, et eos secutus Latinus, atque etiam Aq. et Sym. signum sunt interpretati." ⁵³ Sic Comp., Ald., Codd. VII (cum σημειον), XI, 18 (cum ὅθεν), 19, 44, alii (inter quos 85 in marg., cum ὅθεν), Arm. 1. ⁵⁴ Sic Codd. VII, XI, 19, 44, alii (inter quos 85 in marg.).

⁵⁵ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Comp., Codd. VII (cum καταδιώκοντες), XI, 18 (cum ἐπαιστρούσαν), 19, 54, 58, alii (inter quos 85 in marg., cum καθ., Arm. 1. ⁵⁶ Cod. X. ⁵⁷ Cod. XI in textu: οἱ δύο ἄνδρες τέλος τριῶν ἡμερῶν. Haec, τέλος τρ. ἡμ., in marg. habet Cod. 85, invito Hebraeo. Cf. ad Cap. iii. 2. ⁵⁸ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Comp. (cum ἦλθον), Codd. 19 (cum διήλθον), 44, 58, alii, Arm. 1. ⁵⁹ Sic Codd. VII, XI (cum τὸν Ἰ. ἔμπροσθεν καὶ), 56 (cum ἦλθον), 118, 128. Ad διέβησαν Cod. 85 in marg.: τὸν Ἰορδάνην. Cod. X in marg.: Οἱ 2. τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἦλθον. ⁶⁰ Sic Ald. (cum ὑμῶν), Codd. VII, XI, 16, 30, 44, alii. Cod. X in marg.: Οἱ λοιποὶ ὁ θεός ἡμῶν. ⁶¹ Masius. Deest in Arm. 1. ⁶² Syro-hex., nullo metobelo. ⁶³ Idem. Deest in Codd. 18, 58, 128. ⁶⁴ Idem. ⁶⁵ Idem. Deest in Cod. 58. ⁶⁶ Masius, invito Syro nostro. Deest in Codd. 131, 237, Arm. 1. ⁶⁷ Idem, deficiente Syro nostro. ⁶⁸ Idem. Deest in Cod. 58. ⁶⁹ Idem. ⁷⁰ Idem. Deest in Codd. 54, 75. ⁷¹ Idem. Deest in Arm. 1.

CAP. III. ¹ Sic Masius (ex conjectura, abscissa membrana), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII (cum πάντες αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰ.), XI, 18, 19 (sine οἱ), 58, 64, 108, 128, Arm. 1. Cod. 85 in marg.: Οἱ λοιποὶ αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ

2. כְּמִצְחָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים. Ο'. μετὰ τρεῖς ἡμέρας.
 "Αλλος μετὰ τὸ τέλος τῶν τριῶν ἡμερῶν.²
 בִּקְרֵב הַפְּחִיחָה. Ο'. διὰ ✕ μέσης ᾧ τῆς παρεμ-
 βολῆς.³
 3. וַיָּצִיּוּ. Ο'. καὶ ἐνετείλαντο ("Αλλος παρήγ-
 γειλε⁴).
 וַיֹּאמְרוּ תִּסְעוּ. Ο'. ✕ καὶ ὑμεῖς ᾧ ἀπαρεῖτε.⁵
 4. בְּמִדְּהָ. Ο'. στήσεσθε. "Αλλος ἐν μέτρῳ.⁶
 6. לֵאמֹר שָׂאוּ. Ο'. ✕ λέγων ᾧ ἄρατε⁷ ("Αλλος
 βαστάσατε⁸).
 וַעֲבֹדוּ לִפְנֵי הָעָם. Ο'. καὶ προπορεύεσθε (alia
 exempl. add. ἔμπροσθεν⁹) τοῦ λαοῦ.
 וַיִּלְכְּדוּ לִפְנֵי הָעָם. Ο'. καὶ ἔπορευοντο ἔμπροσθεν
 τοῦ λαοῦ. "Αλλος καὶ ἀπῆλθον πρὸ τοῦ
 λαοῦ.¹⁰
 7. הַיּוֹם הַזֶּה. Ο'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Schol.
 ἄπαρτι, ἀπὸ τοῦ νῦν.¹¹
 כָּל־יִשְׂרָאֵל. Ο'. πάντων - νύων ᾧ (s. - τῶν
 νύων ᾧ) 'Ισραήλ.¹² "Αλλος παντὸς 'Ισραήλ.¹³
 8. עֲדַרְצָה. Ο'. ἐπὶ μέρους. Alia exempl. εἰς
 μέρος.¹⁴
 10. וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ. Ο'. Vacat. ✕ καὶ εἶπεν 'Ιη-

- σοῦς ᾧ.¹⁵ Οἱ λοιποὶ καὶ εἶπεν 'Ιησοῦς.¹⁶
 10. בְּזֹאת. Ο'. ἐν τούτῳ. Alia exempl. ἐν τούτῳ
 νῦν; alia, ἐν τῷ νῦν.¹⁷
 11. אֲדֹנָי. Ο'. κυρίου. 'Α. κυριεύοντος. Σ. δεσπότην.¹⁸
 עֲבַר לִפְנֵינִם. Ο'. διαβαίνει ✕ ἔμπροσθεν
 ὑμῶν ᾧ.¹⁹ Οἱ λοιποὶ ἔμπροσθεν ὑμῶν.²⁰
 12. וַעֲבֹדוּ. Ο'. Vacat. ✕ καὶ νῦν ᾧ.²¹
 וַיִּשְׂרָאֵל אִישׁ-אֶחָד אִישׁ-אֶחָד לְשֹׁבֶט. Ο'. 'Ισ-
 ραήλ, ✕ ἄνδρα ᾧ ἕνα ἀφ' ᾧ ἐκάστης φυλῆς.²²
 'Α. 'Ισραήλ, ἄνδρα ἕνα τοῦ σκήπτρου.²³ Οἱ
 λοιποὶ ἄνδρα.²⁴
 13. כָּל־הָאָרֶץ. Ο'. ✕ πάσης ᾧ τῆς γῆς.²⁵
 הַיְּהוּדִים מִלְּמַעְלָה. Ο'. τὸ καταβαίνον ✕ ἄνω-
 θεν ᾧ.²⁶ Οἱ λοιποὶ ἄνωθεν.²⁷
 14. נָדָה אֶחָד. Ο'. Vacat. ✕ σωρὸς εἰς ᾧ.²⁸ 'Α.
 Θ. σωρὸς εἰς. Σ. ἄσκημα ἐν.²⁹
 15. וַיְהִי בִּבְסֵעַ. Ο'. καὶ ✕ ἐγένετο ὡς ᾧ ἀπῆρεν.³⁰
 'Α. Θ. ἐγένετο.³¹
 15. עֲדַרְצָה. Ο'. ἐπὶ ('Α. Θ. εἰς³²) τὸν 'Ιορ-
 δάνην.
 עַל־כָּל־נְדֻרֹתָיו. Super omnes ripas suas. Ο'.
 καθ' ὅλην τὴν κρηπίδα ('Α. aggeres³³) αὐτοῦ.

πάντες 'Ισραήλ. ² Sic Cod. XI in textu. Cf. ad Cap. ii. 23. ³ Sic Masius (ut ante), et sine aster. Comp., Codd. VII, XI (cum μέσου), 19 (idem), 54, 58, alii. ⁴ Cod. 58 in marg. ⁵ Sic Masius (ut ante), Arm. i, et sine aster. Codd. VII (cum ἀπάρατε), XI, 19, 55, 75 (cum ἀπάραται), 84 (cum ἀπάρετε), 108. ⁶ Cod. XI in textu: ἐν μέτρῳ στήσεσθε. ⁷ Sic Masius (ut ante), et sine aster. Comp., Codd. XI, 19, 58, alii, Arm. i. ⁸ Cod. 58 in marg. ⁹ Sic Comp., Codd. VII, XI, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.). ¹⁰ Cod. 85 in marg. ¹¹ Idem (cum ἀπαρτη). ¹² "Veru jugulandum est nomen νύων." —Masius. ¹³ Sic in textu Cod. XI. ¹⁴ Sic in textu Codd. 84, 85, 106, 134. ¹⁵ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. VII, X (in marg.), XI, 19, 44 (sine 'Ιησοῦς), 54 (cum ὁ 'Ιησοῦς), alii, Arm. i. ¹⁶ Cod. 85. ¹⁷ Prior lectio est in Codd. 16, 30, 52, aliis; posterior in Codd. 85, 144. Mox καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Φερ., καὶ τὸν Γεργ., καὶ τὸν Ἄμωρ, ordine ad Hebraeum conformato, Comp., Codd. III, VII (cum καὶ τὸν Ἄμωρ. καὶ τὸν Γεργ.), 15, 18, 29, alii, Arm. i, et, ut videtur, Syro-hex. ¹⁸ Masius in Comment. p. 63. ¹⁹ Sic Masius, Arm. i, et sine aster. Comp.,

Codd. XI (sine ὑμῶν), 19 (cum ἡμῶν), 44 (idem), 58 (idem), 71, alii (inter quos 85 in marg.). ²⁰ Cod. X. ²¹ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. VII (cum νῦν σὺν pro καὶ νῦν), 19, 44, 54, alii (inter quos 85 in marg.). ²² Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. VII, XI, 19, 44, alii, Arm. i. ²³ Cod. 85 (cum σκήπτρου), teste Montef. Minus probabiliter Parsons. ex eodem exscripsit: 'Α. 'Ισραήλ ἄνδρα ἀπὸ τοῦ σκήπτρου. Aquilam vero ἄνδρα ἕνα ἄνδρα ἕνα juxta Hebraeum exarasse certum est. ²⁴ Cod. X. ²⁵ Sic Masius. Vox πάσης deest tantummodo in Cod. 29. ²⁶ Sic Masius, et sine aster. Codd. VII, XI, 19, 44, 54, alii, Arm. i. ²⁷ Cod. X. ²⁸ Sic Masius, et sine aster. Codd. VII, 44, 58, 74, alii, Arm. i. ²⁹ Cod. X. Minus recte Cod. 54: 'Α. Σ. σωρὸς εἰς. Θ. ἄσκημα (sic) ἐν. Cod. 85 vero: 'Α. σωρὸς (sic). Σ. ἄσκημα. ³⁰ Sic Masius (cum ἀπῆρεν), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. i. ³¹ Cod. X. ³² Idem (qui ad κισῶ- τὸν (v. 14) lectionem refert). Sic in textu Codd. 16, 53, 54, alii. ³³ Aquilam vocem Heb. נְדָרָה Jos. iii. 15 vertisse aggere , aggeres [ἄχθας] ejus, testatur Masius in Syr. Pecul. p. 5. Cf. Payne Smith Thes. Syr. p. 230.

16. **וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל**. Ο'. πῆγμα (Σ. ἀσκωμα³⁴) ἐν.

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל. Procul valde. Ο'. ἀφεστηκὸς μακρὰν σφόδρα σφοδρῶς (alia exempl. μακρὰν σφόδρα³⁵).

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל. (מֵאֲרָם ק) **וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל**.

Ad (s. Ab) Adam urbe quae est a latere Zarthan. Ο'. ἕως μέρους Καραθιαρίμ (alia exempl. Σαρθάν³⁶). Alia exempl. ἀπὸ Ἀδαμει

✠ τῆς πόλεως ἢ ἐστὶν ✠ ἕως μέρους Καραθιαρίμ.³⁷ Σ. ἀπὸ Ἀδόμ.³⁸

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל. Ο'. εἰς τὴν θάλασσαν ἀραβὰ (Σ. τῆς ἀοικήτου³⁹).

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל. Ο'. θάλασσαν ἄλως (alia exempl. τῶν ἄλων⁴⁰).

17. **וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל**. Pede firmo. Ο'. Vacat. ✠ ἐτοίμως⁴¹. Οἱ λοιποὶ ἐτοίμως.⁴² Aliter: Ἀ. Σ. ἔτοιμοι.⁴³

Cap. III. 2. ✠ καὶ ✠ διῆλθον.⁴⁴ 3. ἡμῶν — καὶ ✠

τοὺς Λευίτας.⁴⁵ 4. — ἡμέρας⁴⁶. 5. (—) εἰς αὐριον (—).⁴⁷ 6. — κυρίου⁴⁸. — οἱ ἱερεῖς⁴⁹. — κυρίου⁵⁰. 7. — οὕτως⁵¹. ἔσομαι — καὶ⁵². 8. — καὶ ✠ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ.⁵³ 13. — τῆς διαθήκης⁵⁴. 15. — οἱ ἱερεῖς⁵⁵. — τῆς διαθήκης ✠ ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην.⁵⁶ — τοῦ Ἰορδάνου.⁵⁷ — πυρῶν⁵⁸. 16. — κατέβη⁵⁹.

CAP. IV.

2. **וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל**. Ο'. ἀνδρας ἀπὸ τοῦ λαοῦ. Alia exempl. ἀπὸ τοῦ λαοῦ δώδεκα ἀνδρας.¹

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' Α. Ο'. ✠ ἀνδρα ✠ ἕνα.²

3. **וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' Α**. Ο'. καὶ ἀνέλεσθε. Alia exempl. ἀνέλεσθε ἐντεῦθεν.³ Aliter: Ο'. ἀνέλεσθε ✠ ἑαυτοῖς ✠ ἐντεῦθεν.⁴ Οἱ λοιποὶ ἑαυτοῖς.⁵

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' Α. E loco quo steterunt pedes

✠

✠

³⁴ Cod. 108. Theodoret. Quaest. II in Jos. p. 305: Τὸ μέντοι πῆγμα, ἀσκωμα δ Σύμ. ἡρμήνευσεν ἐπεχομένην γὰρ τῶν ὑδάτων ἢ ῥύμι οἷον ἡσκοῦτο καὶ ἐκορυφούτο. ³⁵ Sic Codd. III, 16, 30, 52, alii. Masius e Syro suo allegat: — ἀφεστηκός [ἀφεστηκός] ✠ ὅρος μακρὰν — σφόδρα ✠, ubi ὅρος e priore syllaba vocis **וְהָיָה** male repetita ortum esse videtur. (Syrus noster post defectum a πόλεως ἢ ἐστὶν ✠ (sic) rursus incipit.) Arm. i legit et pingit: μακρὰν σφόδρα ✠ σφόδρα, et sic sine aster. Ald., Codd. 29, 55, 74, 75. ³⁶ Sic Cod. 58, Syro-hex. (cum **וְהָיָה**).

³⁷ Sic Masius (cum — τῆς πόλεως), et sine aster. Codd. 19 (cum Ἀδαμ), 108 (cum δ ἐστὶν). Praeterea pars supplementi, ἀπὸ Ἀδαμει (cum varia scriptura) est in Ald., Codd. XI, 29, 55, 56, 58, 121 (in marg.); alia pars, ἀπὸ Ἀδαμει (ut ante) τῆς πόλεως, in Comp., Codd. 44, 57, 74, 76, 85 (in marg. cum Ἀδαμειν), alii. ³⁸ Bar Hebr. (Mus. Brit. MSS. Addit. 21, 580 fol. 58 b): **וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' Α**. Cod. X (ad Kariab.).

³⁹ Sic Masius (cum — τῆς πόλεως), et sine aster. Codd. 19 (cum Ἀδαμ), 108 (cum δ ἐστὶν). Praeterea pars supplementi, ἀπὸ Ἀδαμει (cum varia scriptura) est in Ald., Codd. XI, 29, 55, 56, 58, 121 (in marg.); alia pars, ἀπὸ Ἀδαμει (ut ante) τῆς πόλεως, in Comp., Codd. 44, 57, 74, 76, 85 (in marg. cum Ἀδαμειν), alii. ⁴⁰ Bar Hebr. (Mus. Brit. MSS. Addit. 21, 580 fol. 58 b): **וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' Α**. Cod. X (ad Kariab.).

⁴¹ Sic Masius (cum — τῆς πόλεως), et sine aster. Codd. 19 (cum Ἀδαμ), 108 (cum δ ἐστὶν). Praeterea pars supplementi, ἀπὸ Ἀδαμει (cum varia scriptura) est in Ald., Codd. XI, 29, 55, 56, 58, 121 (in marg.); alia pars, ἀπὸ Ἀδαμει (ut ante) τῆς πόλεως, in Comp., Codd. 44, 57, 74, 76, 85 (in marg. cum Ἀδαμειν), alii. ⁴² Cod. X. ⁴³ Syro-hex. **וְהָיָה**.

⁴⁴ Sic Masius (invito Syro nostro), et sine aster. Comp., Codd. VII (cum **וְהָיָה**) (sic) manu i^{ma}), 19, 44, 54, alii (inter quos 85 in marg.). ⁴⁵ Cod. X. ⁴⁶ Syro-hex. **וְהָיָה**. Sic in textu Cod. 57. ⁴⁷ Masius. Sic sine aster. Comp., Codd. VII, XI, 56. ⁴⁸ Idem (abolito ἡμῶν). Haec, ἡμῶν καὶ, desunt in Codd. 54, 118. ⁴⁹ Grabius.

"Nomen ἡμέρας debet habere appositam stellulam."—Masius. ⁴⁷ Deest in Cod. 58. ⁴⁸ Masius. Deest in Comp., Codd. 19, 108. ⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Idem. Deest in Cod. 58. ⁵¹ Idem. ⁵² Idem. Deest in Arm. i.

⁵³ Idem. ⁵⁴ Idem. Deest in Cod. 58. ⁵⁵ Idem: "Uterius cum scribitur in libris vulgatis [Ald., Codd. X, 16, 18, aliis] τῆς διαθήκης κυρίου, debet nomen κυρίου prorsus auferri; reliquum vero obelo confodi. Rursus eadem illa verba, τῆς δ. κυρίου, scripta in vulgatis libris ante verbum ἐβάψθησαν, sunt expungenda [cum Comp., Codd. III, VII, XI, 15, 18, aliis]."

—Masius. Ad τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν Cod. X in marg.: Πάντες ἄνθρωποι τῆς διαθήκης. ⁵⁶ Masius. Deest in Codd. 58, 106. ⁵⁷ Idem. Deest in Comp., Cod. 58. ⁵⁸ Idem. Syrus noster: (—) **וְהָיָה**. Deest in Cod. 58. Mox Masius pingi jubet: — ἕως ✠ εἰς τὸ τέλος, et (v. 17) πάντες — οἱ υἱοὶ ✠ Ἰσραὴλ, invito Syro nostro.

Cap. IV. ¹ Sic Codd. III, XI, 18, 29, 44, alii, Syro-hex., et Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 21. ² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 44, 58, 74, alii, Arm. i. ³ Sic Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii. ⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum αὐτοῖς), Codd. VII (cum ἀνέλεσθε), 19 (ut Comp.), 44 (cum ἐντ. ἑαυτοῖς), 58, 74 (ut 44), alii, Arm. i. ⁵ Cod. X. Cod. 85 in textu: ἀν. αὐτοῖς (cum ἑαυτοῖς in marg.). (In initio v. ad **וְהָיָה**, Ο'. συνταξον, Cod. X in marg.: Οἱ λοιποὶ κατὴν (sic Montef. in schedis).)

sacerdotum. O'. Vacat. ✠ ἀπὸ στάσεως ποδῶν τῶν ἱερέων.⁶ Oί λοιποί ἀπὸ στάσεως ποδῶν ἱερέων.⁷

4. אֶל־שְׁנֵי הָעֵשָׂר. O'. ✠ τοὺς 4 δώδεκα.⁸

אֲשֶׁר הָיוּ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל. O'. τῶν ἐνδόξων ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. A. οὗς ἡτοίμασαν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.⁹

אִישׁ־אֶחָד. ✠ ἀνδρα 4 ἕνα.¹⁰

5. לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. O'. ἔμπροσθέν μου πρὸ προσώπου κυρίου ✠ τοῦ θεοῦ ὑμῶν.¹¹ A. Σ. Θ. εἰς πρόσωπον κιβωτοῦ...¹² Aliter: A. Σ. πρὸ προσώπου... Σ. κιβωτοῦ κυρίου.¹³

6. לִמְעַן תִּהְיֶה זֹאת אוֹת בְּקִרְבָּנְכֶם. O'. ἵνα ὑπάρχωσιν ὑμῖν οὗτοι εἰς σημεῖον κείμενον διαπαντός. Aliter: O'. ἵνα ὑπάρχωσιν οὗτοι — κείμενοι 4 ὑμῖν εἰς σημεῖον — διαπαντός.¹⁴

7. נִכְרְתוּ. O'. ἐξέλιπεν. A. Σ. ἀπεκόπη.¹⁵

אֲרוֹן. O'. κιβωτοῦ. Schol. O'. χωρὶς τῆς.¹⁶

בְּעֶבְרֹ בִּירְדֵן נִכְרְתוּ מִי הַיַּרְדֵּן. O'. ὡς διέβαι-
νεν αὐτὸν ✠ τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐξέλιπεν τὸ
ὑδωρ τοῦ Ἰορδάνου.¹⁷

7. לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל. O'. τοῖς (alia exempl. ἐν τοῖς¹⁸)
υἱοῖς Ἰσραήλ (Oί λοιποί τοῦ Ἰσραήλ¹⁹).

8. יְהוָה. O'. κύριος (alia exempl. add. ὁ θεός²⁰)
τῷ Ἰησοῦ. Schol. Πάντες χωρὶς ὁ θεός.²¹

9. וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהּ הָעַמִּים אֲבָנִים הָיוּ יְהוָה. O'. ἔστησε
δὲ Ἰησοῦς καὶ ἄλλους δώδεκα λίθους. Alia
exempl. καὶ ἄλλους δώδεκα λίθους ἔστησεν
Ἰησοῦς.²²

10. וַיִּהְיוּ... עֲמֻדֹת. O'. εἰστήκεισαν δὲ οἱ ἱε-
ρεῖς... Alia exempl. οἱ δὲ ἱερεῖς... εἰστή-
κεισαν.²³

בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן. O'. ἐν ✠ μέσῳ 4 τῷ Ἰορδάνη.²⁴
A. Θ. ἐν μέσῳ.²⁵

עַד־תָּמָּם כָּל־הַיָּבֵר אֲשֶׁר־צָנָה יְהוָה אֱתֵיחֶשֶׁת.
O'. ἕως οὗ συνετέλεσεν Ἰησοῦς πάντα ἃ (s. δσα,
s. τὰ ῥήματα ἃ²⁶) ἐνετέλειτο κύριος (alia ex-
empl. add. τῷ Ἰησοῦ²⁷).

כָּכָל אֲשֶׁר־צָנָה מֹשֶׁה אֱתֵיחֶשֶׁת. O'. Vacat.
✠ κατὰ πάντα δσα ἐνετέλειτο Μωυσῆς τῷ
Ἰησοῦ.²⁸ Oί λοιποί κατὰ πάντα δσα ἐνε-
τέλειτο Μωυσῆς τῷ Ἰησοῦ.²⁹

⁶ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Codd. VII, 19, 44 (cum τῶν ποδῶν), 54, 55 (ut 44), 58, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. Mox Syro-hex.: καὶ διακομίσαντες ἑαυτοῖς τοὺς τοῖς ἅμα ὑμῖν, et sic, ut videtur, Cod. 108. ⁷ Cod. X. ⁸ Sic Syro-hex. (cum

✠ חֲסִידָם), et sine aster. Codd. 58, 108. ⁹ Syro-hex. ¹⁰ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 58, alii. ¹¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. X (in marg. cum ἡμῶν), 16, 30, 44 (cum ἡμῶν), alii (inter quos 85 in marg. cum ἡμῶν). ¹² Cod. 108.

¹³ Syro-hex. ¹⁴ Sic Masius (cum ἐν ὑμῖν male pro ὑμῖν (חֲסִידָם)). Syrus noster deterius pingit: ἵνα ὑπάρχωσιν (חֲסִידָם). Pro ὑμῖν οὗτοι, οὗτοι ὑμῖν habent Codd. X, 18, 128, Arm. 1. Deinde κείμενοι pro κείμενον est in Comp., Codd. 15, 18, 44, alii. Postremo in Codd. 54, 75, 118, locus sic habet: ἵνα ὑπ. ὑμῖν εἰς σ. κείμενοι οὗτοι διαπαντός. ¹⁵ Syro-hex. ¹⁶ Cod. X in marg.: ὁ. χω. τῆς. Lectio τῆς κ. τῆς διαθήκης est in Comp., Codd. 16, 30, 44, alii. ¹⁷ Sic Syro-hex.

(om. αὐτὸν), et sine aster. Comp., Ald. (om. τὸν Ἰορδάνην), Codd. 15 (ut Ald.), 18 (idem), 19, 64 (ut Ald.), 108, 128 (ut Ald.), Arm. 1 (cum ὡς δ. τὸν Ἰορδ. καὶ ἐξ. τὸ ὑδωρ ✠ τοῦ Ἰορδ.). ¹⁸ Sic Ald., Codd. 15, 64, 108, Syro-hex. (qui pingit: حُصْبًا —). ¹⁹ Cod. X. ²⁰ Sic Cod. 74, 76, 84, alii. ²¹ Cod. X in marg.: πάντες χω. ὁ θεός. ²² Sic Codd. 15, 19 (cum ὁ Ἰησ.), 64, 108, Syro-hex. Masius pingit: καὶ — ἄλλους 4. ²³ Sic Codd. 15, 64, Syro-hex.

²⁴ Sic Syro-hex. (sine metobelo), Arm. 1 (cum τοῦ Ἰορδάνου), et sine aster. Cod. 85 in marg. Sic (cum τοῦ Ἰ.) Codd. 18, 19, 128. ²⁵ Cod. X (cum ἐμέσῳ). ²⁶ Prior lectio est in Ald., Codd. III, 16, 18, 30, aliis; posterior in Comp., Codd. 19, 108. Syro-hex. in textu: δσα (sine πάντα); in marg. autem (teste Masio): πάντα τὰ β. ἃ. Paulo ante Ἰησοῦς reprobant Comp., Codd. 15, 19, 64, Syro-hex.

²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum Ἰησοῦ), VII, XI, 15, 54, alii (inter quos 64, 108), Syro-hex. ²⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 85 (in marg.), 108, Arm. 1. Aliter supplet Cod. 56 (in marg.), 63, 74, alii: καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ πάντα δσα (s. ἃ) ἐλάλησε κύριος τῷ Ἰησοῦ. Solus Cod. VII: κατὰ πάντα δσα ἐνετέλειτο κύριος αὐτῷ. ²⁹ Cod. X.

11. וַיַּעֲבֵר. O'. καὶ διέβη (Θ. διέβησαν³⁰).

וַיַּעֲבֵר הָעָם לְפָנֵי יְהוָה. O'. καὶ οἱ λίθοι ἔμπροσθεν αὐτῶν. Οἱ λοιποὶ καὶ οἱ ἱερεῖς πρότεροι. ³¹

12. וַיִּבְנוּ. O'. διεσκευασμένοι. 'A. ἐνωπλισμένοι. ³²

13. בָּאֲרָבַעַם אֶלֶף. O'. τετρακισμύριοι. "Αλλος τετρακισχιλίοι. ³³

וַיַּעֲבֵר יְרִיחֹ. O'. πρὸς τὴν Ἱεριχώ πόλιν. 'A. πρὸς ἀραβῶθ Ἱεριχώ. Σ. κατὰ τὴν αὐοικητον Ἱεριχώ. ³⁴

14. בְּאֶשֶׁר יָרָאוּ. O'. ὥσπερ (s. ὃν τρόπον) ✕ ἐφούνητο. ³⁵

15. אֶל-יְהוֹשֻׁעַ. O'. τῷ Ἰησοῦ. Alia exempl. ✕ πρὸς Ἰησοῦν. ³⁶

18. מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן. O'. ἐκ τοῦ Ἰορδάνου. Alia exempl. ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου. ³⁷

וַיַּעֲבֵר הָעָם. O'. τοὺς πόδας ✕ οἱ ἱερεῖς. ³⁸

וַיַּעֲבֵר. O'. ἐπὶ τῆς γῆς. Alia exempl.

ἐπὶ τῆς ξηρᾶς. ³⁹

21. וַיֹּאמֶר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. ✕ καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ. ⁴⁰ Οἱ λοιποὶ καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ. ⁴¹

וַיִּבְנוּ. O'. οἱ υἱοὶ ὑμῶν ✕ αὐρίον. ⁴²

וַיִּבְנוּ. O'. ὑμᾶς. 'A. τοὺς πατέρας ὑμῶν. ⁴³

22. וַיִּתְּנוּ. O'. τὸν Ἰορδάνην ✕ τοῦτον. ⁴⁴ Οἱ λοιποὶ τοῦτον. ⁴⁵

24. כָּל-הַיָּמִים. O'. ἐν παντὶ ἔργῳ. Οἱ λοιποὶ πάντες ἐν παντὶ χρόνῳ. ⁴⁶

Cap. IV. 3. στρατοπεδεῖα — ὑμῶν. ⁴⁷ 6. — εἰσιν. ⁴⁸ 7. — καὶ σύ. ⁴⁹ — λέγων. ⁵⁰ — πάσης τῆς γῆς. ⁵¹ — ὑμῖν. ⁵² οἱ λίθοι οὗτοι. ⁵³ 9. — ἐν τῷ γενομένῳ τόπῳ. ⁵⁴ — κυρίου. ⁵⁵ 10. — τῆς διαθήκης. ⁵⁶ 11. — τῆς διαθήκης. ⁵⁷ κυρίου. ⁵⁸ 14. ἐναντίον παντὸς — τοῦ γένους. ⁵⁹ Ἰσραὴλ. ⁶⁰ 16. — τῆς διαθήκης. ⁶¹ 18. — καὶ ἔθηκεν. ✕ καὶ ὥρμησε. ⁶² κρηπίδος ✕ αὐτοῦ. ⁶³ 19. — οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ. ⁶⁴ 21. — εἰσιν. ⁶⁵ 23 (in posteriore loco). — κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. ⁶⁶ 24. — ὑμεῖς. ⁶⁷

³⁰ Cod. X, teste Griesb. ³¹ Idem. Syro-hex. ³² Idem. Syro-hex. ³³ Idem. Syro-hex. ³⁴ Idem. Syro-hex. ³⁵ Idem. Syro-hex. ³⁶ Idem. Syro-hex. ³⁷ Idem. Syro-hex. ³⁸ Idem. Syro-hex. ³⁹ Idem. Syro-hex. ⁴⁰ Idem. Syro-hex. ⁴¹ Idem. Syro-hex. ⁴² Idem. Syro-hex. ⁴³ Idem. Syro-hex. ⁴⁴ Idem. Syro-hex. ⁴⁵ Idem. Syro-hex. ⁴⁶ Idem. Syro-hex. ⁴⁷ Idem. Syro-hex. ⁴⁸ Idem. Syro-hex. ⁴⁹ Idem. Syro-hex. ⁵⁰ Idem. Syro-hex. ⁵¹ Idem. Syro-hex. ⁵² Idem. Syro-hex. ⁵³ Idem. Syro-hex. ⁵⁴ Idem. Syro-hex. ⁵⁵ Idem. Syro-hex. ⁵⁶ Idem. Syro-hex. ⁵⁷ Idem. Syro-hex. ⁵⁸ Idem. Syro-hex. ⁵⁹ Idem. Syro-hex. ⁶⁰ Idem. Syro-hex. ⁶¹ Idem. Syro-hex. ⁶² Idem. Syro-hex. ⁶³ Idem. Syro-hex. ⁶⁴ Idem. Syro-hex. ⁶⁵ Idem. Syro-hex. ⁶⁶ Idem. Syro-hex. ⁶⁷ Idem. Syro-hex.

⁴⁰ Sic Syro-hex. Pronomen deest in Ald., Codd. III, XI, 15, 29, aliis, Arm. 1. ⁴¹ Cod. X. ⁴² Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, VII, X (cum οἱ λοιποὶ πάντες in marg.), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ἔργῳ in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁴³ Syro-hex. Pronomen deest in Codd. 54, 58, 75. ⁴⁴ Masius, invito Syro nostro (sed cf. ad v. 21). Deest in Cod. 58. ⁴⁵ Syro-hex. Deest in Arm. 1. Masius pingit: καὶ — σύ, favente Hebraeo. ⁴⁶ Idem. Deest in Codd. 54, 75. ⁴⁷ Idem (sine cuneolo). Deest in Cod. 58. ⁴⁸ Idem (pro οἱ λ. οὗτοι ὑμῖν). Sic sine obelo Ald., Codd. 58, 74, 75, alii. ⁴⁹ Idem, silente Masio. Haec desunt in Cod. 58. ⁵⁰ Idem (cum metobelo tantum). Deest in Cod. 58. ⁵¹ Idem. Deest in Comp. ⁵² Idem. Haec, τῆς δ. κυρίου, desunt in Cod. 58. ⁵³ Idem. Sic sine obelo Comp. (om. τοῦ γένους), Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16, alii. ⁵⁴ Idem. Deest in Codd. VII (sed habet in marg. manu 1ma), 58. ⁵⁵ Masius. Sic sine notis Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16, alii, Syro-hex. ⁵⁶ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. 44, 58, 74, alii, Arm. 1. ⁵⁷ Masius, invito Syro nostro. Deest in Cod. 58. ⁵⁸ Syro-hex. (sine metobelo). ⁵⁹ Masius, invito Syro nostro. Haec desunt in Codd. 44, 71. ⁶⁰ Idem. Deest in Cod. 58. Syrus noster male pingit: καὶ ἵνα ὑμεῖς — σέβηθε, nullo cuneolo.

empl. τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀντικατέστησεν ἀντὶ τούτων.¹⁶

7. כִּי־עָרְלִים הָיוּ. O'. Vacat. ✠ ⲉⲩⲧⲓ ⲁⲕⲣῶⲃⲥⲧⲟⲩ ⲛⲥⲁⲛ.¹⁷

כִּי לֹא־מָלוּ אוֹתָם בְּדָרָךְ. O'. διὰ τὸ αὐτοὺς γεγενῆσθαι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπεριτμήτους. Alia exempl. διὰ τὸ ἀπεριτμήτους γενέσθαι κατὰ τὴν ὁδόν.¹⁸

8. וַיְחַדְּשׁוּ בְּלִיָּהֶֽמּוֹל לְהַגּוֹי כָּל־שָׂרֵי־תַחְתָּם. O'. περιτμηθέντες δὲ ἡσυχίαν εἶχον ✠ πᾶν τὸ ἔθνος αὐτόθι καθήμενοι.¹⁹ 'A. καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε πᾶν τὸ ἔθνος περιτμηθῆναι, καὶ ἐκάθισαν καθ' ἑαυτούς.²⁰

9. עַד הַיּוֹם הַזֶּה. O'. Vacat. ✠ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.²¹

10. וַיַּחֲנוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּנִגְלָל. O'. Vacat. ✠ καὶ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλιλαίᾳ.²²

וַתִּתְּחַסֵּם. O'. τὸ πᾶσχα ('A. Σ. φασέκ²³).

11. מִמַּחֲרַת הַפֶּסַח. O'. ✠ τῇ ἐπαύριον τοῦ πάσχα.²⁴ Οἱ λοιποὶ τῇ ἐπαύριον τοῦ πάσχα.²⁵

וַקָּלִי. Et spicas tostas. O'. καὶ νέα. 'A. Σ. καὶ φρυκτόν.²⁶

12. וַיִּשְׁבַּת. O'. ἐξέλιπε. "Αλλος ἐπαύσατο.²⁷

מִמַּחֲרַת. O'. ✠ τῇ ἐπαύριον.²⁸ Οἱ λοιποὶ τῇ ἐπαύριον.²⁹

וַיֵּאָכְלוּ מִתְּבוּאֹת אֶרֶץ כְּנָעַן. O'. ἐκαρπίσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν Φοινίκων. 'A. Σ. καὶ ἔφαγον ἀπὸ γεννήματος τῆς (fort. γῆς) Χαναάν. Θ. καὶ ἔφαγον ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς Χαναάν.³⁰

13. וַיֵּרָא הַזֶּה. O'. εἶδεν. (Σ.) εἶδε φανέντα.³¹

וַיַּחֲרִבוּ. O'. καὶ ἡ βομφαία ✠ αὐτοῦ.³² Οἱ λοιποὶ αὐτοῦ.³³

14 (Gr. 15). וַיִּשְׁתַּחֲוּ. O'. ✠ καὶ προσεκύνησεν.³⁴ Οἱ λοιποὶ καὶ προσεκύνησεν.³⁵

מָה אֲדִי. O'. δέσποτα, τί. Aliter: O'. ✠ τί.³⁶ δέσποτά ✠ μου.³⁷ τί.³⁸

15 (16). וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כֵּן. O'. Vacat. ✠ καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς οὕτως.³⁹ Οἱ λοιποὶ καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς οὕτως.⁴⁰

Cap. V. 1. ἤκουσαν ✠ πάντες.⁴¹ οἱ βασιλεῖς.⁴² καὶ ✠ πάντες.⁴³ οἱ βασιλεῖς.⁴⁴ — ὁ θεός.⁴⁵ — καὶ κατεπλάγησαν.⁴⁶ 3. ἐπὶ — τοῦ καλονομένου.⁴⁷

¹⁶ Sic Comp., Codd. 15, 64, 118, Syro-hex.

¹⁷ Sic Syro-hex. (teste Masio), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1.

¹⁸ Sic Codd. 15, 18, alii, Syro-hex. ¹⁹ Sic Syro-hex. (teste Masio), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108.

²⁰ Syro-hex. ²¹ Sic Syro-hex. (teste Masio), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X (in marg.), 15, 16, 18, alii, Arm. 1. Cod. 85 in marg.: Ταῦτα φέρεται ἐν τοῖς ὁ. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλιλαίᾳ.

²² Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ παρ. οἱ v. 'I. ✠ ἐν Γαλιλαίᾳ), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, 121, uterque in marg.).

²³ Cod. 108. ²⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. VII (in marg. manu 2da), 19, 44, 74, alii (inter quos 85 in marg.).

²⁵ Cod. X. Ad καὶ ἔφαγον (sic) idem in marg. affert: Σύμ. ὅτι ὡς ἔφαγον τῆς ἁγίας γῆς τὸν ἄρτον, τότε ὁ πρῶτος ἄρτος ἐξέλιπεν τὸ μάνα; ubi pro συμ. manifesto legendum σμ.

²⁶ Cod. 108 (cum φρυκτόν). Cod. 85 in marg. sine nom.: φρυκτόν. Cf. Hex. ad Lev. ii. 14. 2 Reg. xvii. 28.

²⁷ Sic Cod. 85 in marg.; in textu autem

Cod. VII. ²⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108.

²⁹ Cod. X. ³⁰ Codd. X (teste Parsonsio), 85 (cum καρπωμάτων pro καρπῶν). Montef. e Cod. X exscripsit tantum: Θ. ἀπὸ τὸν καρπὸν (sic). Cod. 54 in marg. sine nom.: καὶ ἔφαγον ἐπὶ γεννήματος τῆς γῆς Χανααίαν.

³¹ Sic in textu Comp., Codd. 19, 58. Cf. Hex. ad Gen. xxxiii. 1. Exod. iv. 6.

³² Sic Masius, et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 19, 44, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

³³ Cod. X. ³⁴ Sic Syro-hex. (cum πεισὼν pro ἵπσειν, et ✠ προσεκύνησεν), et sine aster. Comp., Ald. (cum καὶ πρ. αὐτῶ), Codd. VII, 19 (ut Syro-hex.), 44, 54, alii.

³⁵ Cod. X, 85. Montef. e Cod. 85 exscripsit: Οἱ λοιποὶ καὶ πρ. αὐτῶ. ³⁶ Syro-hex. Comp., Cod. 108: δέσποτά μου, τί.

³⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 44 (om. Ἰησοῦς), 54, alii (inter quos 85 in marg.).

³⁸ Cod. X. ³⁹ Syro-hex. (qui male pingit: ✠ ἤκουσαν.⁴⁰ πάντες). Sic sine aster. Comp., Codd. VII, 19, 44, alii (inter quos 85, cum πάντες in marg.), Arm. 1.

Cod. X in marg.: Οἱ λοιποὶ πάντες. ⁴⁰ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 58, alii.

⁴¹ Masius. Deest in Codd. 54, 75. ⁴² Syro-hex.

5. יִרְעוּ כָּל־הָעָם הָרוּעָה גְדוֹלָה. O'. ανακραγέτω (s. ανακραγέτωσαν¹⁵) πᾶς ὁ λαὸς ἅμα, καὶ ἀνακραγόντων αὐτῶν. 'A. ἀλαλέει... Σ., πᾶς ὁ λαὸς ἀλαλαγμὸν μέγαν.¹⁶

וְנִפְלָה חוֹמַת הָעִיר תַּחְתֵּיהָ. O'. πεσείται — αὐτόματα¹⁷ τὰ τεῖχη τῆς πόλεως ✕ ὑποκάτω αὐτῶν.¹⁸ Oί λοιποί ὑποκάτω αὐτῶν.¹⁹ 'A. καθ' αὐτού.²⁰

6. בְּיָנֵינוּ. O'. ὁ τοῦ (alia exempl. υἱὸς²¹) Ναυή.

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שָׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וְשִׁבְעָה כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת וַיְבָלִים לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה. O'. Vacat. ✕ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· λάβετε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης· καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ ἰωβήλ κατὰ πρόσωπον κιβωτοῦ κυρίου.²²

7. וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם עֲבְרוּ וְכִבּוּ אֶת־הָעִיר וְהַחֲלוּץ. וַיַּעֲבֵר לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה. O'. καὶ εἶπεν — αὐτοῖς, λέγων· παραγγεῖλατε²³ τῷ λαῷ περιελθεῖν, καὶ κυκλώσαι τὴν πόλιν· καὶ οἱ μάχιμοι παραπορεύεσθωσαν — ἐνοπλισμένοι²⁴ ἐναντίον (s. ἐναντι) ✕ κιβωτοῦ κυρίου.²⁵

8. וַיְהִי כֹאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֲלֵהֶם. O'. Vacat. ✕ καὶ ἐγένετο ὡς εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν.²⁶

וְלִפְנֵי יְהוָה עָבְרוּ. O'. παρελθέτωσαν ὡσαύτως

ἐναντίον τοῦ κυρίου. Aliter: O'. — παρελθέτωσαν ὡσαύτως²⁷ ἐναντίον τοῦ κυρίου παραπορεύεσθωσαν.²⁷

8. הָלַךְ אַחֲרֵיהֶם. O'. ἐπακολουθεῖτω ✕ αὐτοῖς.²⁸ Oί λοιποί αὐτοῖς.²⁹

9. לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים תִּקְעוּ (תִּקְעֵי ק'). O'. ἔμπροσθεν, — καὶ οἱ ἱερεῖς ✕ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις.³⁰

וְהִמָּאֵסָה. O'. οἱ (alia exempl. καὶ οἱ³¹) οὐραγοῦντες.

וְהָלַךְ וְתִקְעוּ בְּשׁוֹפְרוֹת. O'. σαλπίζοντες. Alia exempl. πορευόμενοι καὶ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις.³² Oί λοιποί ταῖς κερατίναις.³³

10. וְלֹא־יֵצֵא מִפִּיכֶם דְּבַר. O'. Vacat. ✕ καὶ οὐ διελεύσεται ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν λόγος.³⁴ Oί λοιποί· οὐ διελεύσεται ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν λόγος.³⁵

עַד יוֹם אֲמַרִי אֲלֵיכֶם. O'. ἕως ἂν ἡμέραν διαγγεῖλῃ αὐτός. Alia exempl. ἕως τῆς ἡμέρας ἐν ᾗ ἀναγγεῖλω ὑμῖν ἀναβοῇσαι.³⁶

11. אֶת־הָעִיר הִקְףָּה. O'. Vacat. Alia exempl. τὴν πόλιν ✕ κύκλω.³⁷

וַיַּעַם אֶחָת וַיְבֹאוּ הַמַּחֲנֶה וַיְלִינוּ בַּמַּחֲנֶה. O'. εὐθέως ἀπῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ ἔκοι-

X (in marg.), 19, 54 (cum τῆς φ.), 58 (idem), 108. ¹⁵ Sic

Comp., Ald., Codd. VII, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. Mox ἅμα om. Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 64, alii, Syro-hex. ¹⁶ Syro-hex. سجد + سجد + سجد.

¹⁷ Idem: سجد + سجد + سجد. Vox deest in Cod. 58. ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine aster.

Comp., Codd. VII, 19, 54, 75, 85 (in marg.), 108, Arm. 1. ¹⁹ Cod. X.

²⁰ Masius in Comment. p. 105: "LXXII pro subter se dixerunt autōmata... cui interpretationi subscribit Aquilas." Cf. ad Cap. v. 8. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X (cum ὁ τοῦ in marg.), XI, 15, 18, alii, Syro-hex.

²² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum πρόσωπον τῆς κ.), Codd. VII (cum τῆς δ. κυρίου· καὶ), X (in marg., praem. Oί λοιπ.), 19, 54 (ut VII), 58, 75 (cum τῆς δ. κυρίου, et pr. τῆς κ.), 85 (in marg., cum τῆς δ. κυρίου· ἐπὶ), 108.

²³ Sic Masius. Syro-hex. pingit: αὐτοῖς, — λέγων²⁴ παραγγ.

²⁴ Sic Masius, et sine metabelo Syro-hex. Vox deest in Cod. 58. ²⁵ Sic Masius (non, ut Syro-hex., ✕ ἐναντ. κιβ. κυρίου), et sine aster. Comp.

²⁶ Sic Masius (non, ut Syro-hex., ✕ ἐναντ. κιβ. κυρίου), et sine aster. Comp.

²⁷ Sic Syro-hex. (sine metabelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. X (cum κύκλω in marg.), 18, 19, alii.

(cum τῆς κιβωτοῦ τοῦ κ.), 19 (idem), 58, 108. ²⁸ Sic

Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. VII, 19, 58, 108 ²⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: παρελθ. — ὡσαύτως²⁷), et sine obelo Comp., Ald., Codd. 19, 108. ³⁰ Sic Syro-hex. (cum ✕ ἐπακ. αὐτοῖς), et sine aster. Comp., Codd. VII, 54, 75, 108.

³¹ Cod. X. ³² Sic Masius (cum ✕ οἱ σαλπ.), et sine notis Comp., Ald., Codd. VII, 19 (om. ταῖς), 58, 85 (in marg.), 108, Arm. 1, Syro-hex.

³³ Sic Ald., Codd. 58, 108. Syro-hex. ³⁴ Cod. VII in marg. manu 2da: οἱ ἀκολουθοῦντες. ³⁵ Sic Comp., Codd. VII, 19, 38, 85 (cum ταῖς κ. in marg.), 108, Syro-hex.

³⁶ Cod. X. ³⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum ἐκ στόμ.), Codd. 18 (sine καὶ), 19 (idem), 108 (idem), 128 (idem), Arm. 1.

³⁸ Codd. X (teste Parsons.), 85. Griesb. e Cod. X exscripsit ἐκ στόματος. ³⁹ Sic Codd. 44 (om. ὑμῖν), 74, alii, et Syro-hex. (cum ᾧ ἀναγγεῖλῃ (وأنبأ)).

⁴⁰ Sic Syro-hex. (sine metabelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. X (cum κύκλω in marg.), 18, 19, alii.

μήθη (alia exempl. ἡλίσθη³⁸) ἐκεῖ. Σ. περίδον μίαν, καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ αὐλισθήσεται ἐν τῇ παρεμβολῇ.³⁹

13. וְהָיָה. Ο'. οἱ φέροντες. Alia exempl. οἱ αἰ-
ροντες.⁴⁰ Οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες.⁴¹

וְהָיָה שָׁמַרְתָּם. Ο'. τὰς σάλπιγγας
τὰς ἐπτά. Alia exempl. τὰς ἐπτά σάλπιγγας
× τὰς ἱεράς.⁴²

וְהָיָה לְפָנֵי יְהוָה הָלְכִים. Ο'. προ-
πορεύοντο ἐναντίον κυρίου. Alia exempl. ἐναν-
τίον × κιβωτοῦ ἄ κυρίου προπορεύοντο.⁴³

וְהָיָה וְתִקְעוּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ
— οἱ ἱερεῖς ἄ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγγι.⁴⁴

וְהָיָה לְפָנֵי. Ο'. καὶ μετὰ ταῦτα
εἰσπορεύοντο οἱ μάχιμοι. Alia exempl. [καὶ
ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας] καὶ οἱ μάχιμοι εἰσπο-
ρεύοντο μετὰ ταῦτα.⁴⁵ Ἄλλος. Turba autem
mixta. . .⁴⁶

וְהָיָה וְתִקְעוּ. Ο'. καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλ-
πισαν ταῖς σάλπιγγι. Alia exempl. × πορευό-
μενοι καὶ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναϊς.⁴⁷

14. וְהָיָה. Ο'. καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας περιεκύκλωσε
τὴν πόλιν ἐξάκις ἐγγύθεν, καὶ ἀπῆλθεν πάλιν.

Alia exempl. × καὶ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἅπας ἐγγύθεν ἄ, καὶ
ἀπῆλθον.⁴⁸ Σ. . . μᾶ ὁδῶ, καὶ ἰπότερεψεν.⁴⁹

15. וְהָיָה. Ο'. ὁρθρον. Alia exempl.
× ἐν τῇ ἀναβάσει ἄ τοῦ ὁρθρου.⁵⁰

וְהָיָה שָׁמַרְתָּם. Ο'. [ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ] ἐπτάκις. Alia exempl. × κατὰ τὸ
κρίμα τοῦτο ἄ ἐπτάκις.⁵¹

וְהָיָה שָׁמַרְתָּם. Ο'. Vacat. × πλὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκύ-
κλωσαν τὴν πόλιν ἐπτάκις ἄ.⁵²

16. וְהָיָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. ταῖς σάλ-
πιγγιν.⁵³

וְהָיָה. Ο'. τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Alia ex-
empl. πρὸς τὸν λαόν.⁵⁴

17. וְהָיָה. Ο'. κυρίῳ σαβαώθ. Alia exempl. τῷ
κυρίῳ — τῶν δυνάμεων ἄ.⁵⁵

וְהָיָה שָׁמַרְתָּם. Ο'. Vacat. × ὅτι ἔκρυψε τοὺς ἀγγέλους οὐς
ἀπεστείλαμεν ἄ.⁵⁶

18. וְהָיָה. Ο'. ἀλλά. Alia exempl. πλὴν.⁵⁷
וְהָיָה. Ne devoveatis. Ο'. μήποτε ἐνθυ-
μηθέντες. Schol. ἐν ἐπιθυμίᾳ γενόμενοι.⁵⁸

³⁸ Sic Ald., Codd. 18, 128, Syro-hex. (cum ἐκοιμήθη in marg., teste Masio). ³⁹ Syro-hex. ⁴⁰ Sic Codd. III

(sine of), XI, 16, 29, alii (inter quos 85, cum ελόντες in marg.). ⁴¹ Cod. X. ⁴² Sic Syro-hex. (qui pingit: × οἱ φ. τὰς ἐπτά σ. τὰς ἱεράς, nullo metobelo), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108. ⁴³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum τοῦ κυρίου), Codd. 19 (cum τῆς κβ. et ἔπαρ.), 108. ⁴⁴ Sic Syro-hex. (cum — καὶ οἱ ἱερεῖς ἄ), et sine obelo Ald. (cum ἐσάλπιγγον), Codd. III, 15, 19, 64, 108. ⁴⁵ Sic Codd. 15, 19, 64, 108, Syro-hex. ⁴⁶ Illud, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας, est quidem a Syro lectum [qui vertit: ⁴⁷ Sic Syro-hex. (in marg. sine nom.: ⁴⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald. (cum ταῖς κ. σάλπιγγι), Codd. 19, 108. ⁴⁹ Sic Syro-hex. (in continuatione), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. ⁵⁰ Syro-hex.

✧ ⁵¹ Sic Syro-hex. (cum ⁵² Sic Comp., Ald., Codd. VII, X (in marg.), 19, 54, 55 (sine τοῦ), 58, 75, 108. ⁵³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum ῥῆμα pro κρίμα), 108. In textu verba inclusa desunt in Codd. II, III, VII, X, XI, 15, 16, aliis. ⁵⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108. ⁵⁵ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X (in marg.), 16, 18 (cum ἐν σ.), 44, alii (inter quos 85), Syro-hex. Montef. e Cod. 85 exscripsit: ταῖς σάλπιγγι ταῖς κερατίναϊς, repugnante Parsonsii amanuensi. ⁵⁶ Sic Codd. VII, 54, 75, 85 (in marg.), invito Syro-hex. ⁵⁷ Sic Masius, et sine obelo Codd. III, VII, X (cum σαβαώθ in marg.), XI, 15 (sine τῷ δ.), 19 (idem), alii (inter quos 85, cum τῶν δ. in marg.), Syro-hex. (Mus. Brit. Addit. MSS. 14,485). Duplex lectio, τῷ κ. τῶν δ. κυρίῳ σαβαώθ, est in Codd. 44, 54, 74, aliis. ⁵⁸ Sic Cod. X, Masius, et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 16 (cum κατασκόπους pro ἀγγέλους), 18, 19, 30 (ut 16), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. (ibid.). ⁵⁹ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85, cum ἀλλὰ in marg.). ⁶⁰ Cod. X in marg.

✧ ⁶¹ Sic Syro-hex. (cum ⁶² Sic Ald., Codd. VII, X (in marg.), 19, 54, 55 (sine τοῦ), 58, 75, 108. ⁶³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum ῥῆμα pro κρίμα), 108. In textu verba inclusa desunt in Codd. II, III, VII, X, XI, 15, 16, aliis. ⁶⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108. ⁶⁵ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X (in marg.), 16, 18 (cum ἐν σ.), 44, alii (inter quos 85), Syro-hex. Montef. e Cod. 85 exscripsit: ταῖς σάλπιγγι ταῖς κερατίναϊς, repugnante Parsonsii amanuensi. ⁶⁶ Sic Codd. VII, 54, 75, 85 (in marg.), invito Syro-hex. ⁶⁷ Sic Masius, et sine obelo Codd. III, VII, X (cum σαβαώθ in marg.), XI, 15 (sine τῷ δ.), 19 (idem), alii (inter quos 85, cum τῶν δ. in marg.), Syro-hex. (Mus. Brit. Addit. MSS. 14,485). Duplex lectio, τῷ κ. τῶν δ. κυρίῳ σαβαώθ, est in Codd. 44, 54, 74, aliis. ⁶⁸ Sic Cod. X, Masius, et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 16 (cum κατασκόπους pro ἀγγέλους), 18, 19, 30 (ut 16), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. (ibid.). ⁶⁹ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85, cum ἀλλὰ in marg.). ⁷⁰ Cod. X in marg.

✧ ⁷¹ Sic Ald., Codd. VII, X (in marg.), 19, 54, 55 (sine τοῦ), 58, 75, 108. ⁷² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum ῥῆμα pro κρίμα), 108. In textu verba inclusa desunt in Codd. II, III, VII, X, XI, 15, 16, aliis. ⁷³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108. ⁷⁴ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X (in marg.), 16, 18 (cum ἐν σ.), 44, alii (inter quos 85), Syro-hex. Montef. e Cod. 85 exscripsit: ταῖς σάλπιγγι ταῖς κερατίναϊς, repugnante Parsonsii amanuensi. ⁷⁵ Sic Codd. VII, 54, 75, 85 (in marg.), invito Syro-hex. ⁷⁶ Sic Masius, et sine obelo Codd. III, VII, X (cum σαβαώθ in marg.), XI, 15 (sine τῷ δ.), 19 (idem), alii (inter quos 85, cum τῶν δ. in marg.), Syro-hex. (Mus. Brit. Addit. MSS. 14,485). Duplex lectio, τῷ κ. τῶν δ. κυρίῳ σαβαώθ, est in Codd. 44, 54, 74, aliis. ⁷⁷ Sic Cod. X, Masius, et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 16 (cum κατασκόπους pro ἀγγέλους), 18, 19, 30 (ut 16), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. (ibid.). ⁷⁸ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85, cum ἀλλὰ in marg.). ⁷⁹ Cod. X in marg.

✧ ⁸⁰ Sic Ald., Codd. VII, X (in marg.), 19, 54, 55 (sine τοῦ), 58, 75, 108. ⁸¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum ῥῆμα pro κρίμα), 108. In textu verba inclusa desunt in Codd. II, III, VII, X, XI, 15, 16, aliis. ⁸² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108. ⁸³ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X (in marg.), 16, 18 (cum ἐν σ.), 44, alii (inter quos 85), Syro-hex. Montef. e Cod. 85 exscripsit: ταῖς σάλπιγγι ταῖς κερατίναϊς, repugnante Parsonsii amanuensi. ⁸⁴ Sic Codd. VII, 54, 75, 85 (in marg.), invito Syro-hex. ⁸⁵ Sic Masius, et sine obelo Codd. III, VII, X (cum σαβαώθ in marg.), XI, 15 (sine τῷ δ.), 19 (idem), alii (inter quos 85, cum τῶν δ. in marg.), Syro-hex. (Mus. Brit. Addit. MSS. 14,485). Duplex lectio, τῷ κ. τῶν δ. κυρίῳ σαβαώθ, est in Codd. 44, 54, 74, aliis. ⁸⁶ Sic Cod. X, Masius, et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 16 (cum κατασκόπους pro ἀγγέλους), 18, 19, 30 (ut 16), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. (ibid.). ⁸⁷ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85, cum ἀλλὰ in marg.). ⁸⁸ Cod. X in marg.

19. וְכָלִי חַלְקֹס. O'. ἡ χαλκός. Alia exempl. καὶ πᾶς χαλκός.⁶⁰

20. וַיִּרַע הָעָם. O'. Vacat. ✕ καὶ ἡλάλαξεν ὁ λαός.⁶⁰

אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר. O'. τῶν σαλπίγγων. Alia exempl. τὴν φωνὴν τῶν σαλπίγγων.⁶¹

אִישׁ נִגְדוּ וַיִּלָּכְדוּ אֶת־הָעִיר. O'. Vacat. ✕ ἕκαστος ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ κατελάβοντο τὴν πόλιν.⁶²

21. וַיַּעַד שׂוֹר הָשָׁן. O'. καὶ ἕως μόσχου ✕ καὶ προβάτου.⁶³

22. הַמְּרֹגְלִים אֶת־הָאֶרֶץ. O'. τοῖς κατασκοπεύ-
σασι ✕ τὴν γῆν.⁶⁴

כְּאִשֶּׁר נִשְׁבַּעְתָּם לָהּ. O'. Vacat. ✕ ὡς (s. καθὼς) ὠμόσατε αὐτῇ.⁶⁵

23. וַיִּשְׂרָאֵל. O'. Ἰσραήλ. Alia exempl. τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.⁶⁶ Πάντες χωρὶς τῶν υἱῶν.⁶⁷

24. כְּאִשׁ. O'. ἐν πυρισμῷ (potior scriptura ἐμπυ-
ρισμῷ⁶⁸). Alia exempl. ἐν πυρί.⁶⁹

24. וְכָלִי חַלְקֹס. O'. καὶ χαλκοῦ. Alia exempl. καὶ παντὸς χαλκοῦ.⁷⁰

25. וְהָיָה כָל־אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. ✕ καὶ πάντα τὰ αὐτῆς.⁷¹

26. וַיִּשְׁבַּע. O'. καὶ ὥρκισεν ("Ἄλλος" κατηγο-
σατο⁷²).

וַיִּשָּׂא יָרֵם וַיְבָנֵה. O'. ὁς ✕ ἀναστήσει καὶ ὁ
οἰκοδομήσει.⁷³

27. וַיִּשְׁמָעוּ. Fama ejus. O'. τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 'Α.
Σ. ἀκοή αὐτοῦ.⁷⁴

Cap. VI. 1. — ἐξ αὐτῆς.⁷⁵ 2. — τὸν ἐν αὐτῇ.⁷⁶

3. — σὺ δέ.⁷⁷ 5. — πᾶς (4).⁷⁸ — ὁρμήσας.⁷⁹

— εἰς τὴν πόλιν.⁸⁰ 9. — τῆς διαθήκης κυρίου.⁸¹

10. καὶ ἀναβοήσετε — τότε.⁸² 11. — τῆς διαθή-
κης.⁸³ 12. καὶ — τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ.⁸⁴ 13.

— τῆς διαθήκης.⁸⁵ 15. καὶ ✕ ἐγένετο (4) τῇ
ἡμέρᾳ.⁸⁶ 16. καὶ ✕ ἐγένετο (4).⁸⁷ 18. — σφό-

δρα.⁸⁸ — ὑμεῖς.⁸⁹ — τῶν υἱῶν.⁹⁰ 20. — οἱ
ἱερεῖς.⁹¹ — πᾶς (4) ὁ λαός.⁹² — καὶ ἰσχυρῷ.⁹³

Syro-hex. (ibid.): ܡܫܝܡ.⁶⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18, alii, Syro-hex. (ibid.). Cf. ad v. 24.

⁶⁰ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. X (in marg.), 18, 19, 58 (qui in marg. pingit: ἐκράυ-
γασαν, ἀνέβόησαν), 108, 128 (cum ἡλάλαξεν), Syro-hex. (ibid.). Ad ἐσάλπισαν Cod. 85 in marg.: ἡλάλαξεν.

⁶¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16, alii, Arm. 1, Syro-hex. (ibid.).

⁶² Sic Masius, et sine aster. Comp., Ald. (cum ἕξω ἔξεν. pro ἔξεν.), Codd. VII (cum κατελάβετο), 16 (cum ἐνώπιον ἔξεν. pro ἔξεν.), 19, 53 (ut 16), 54, alii, Arm. 1, Lucif. Calar.

⁶³ Sic Masius, et sine aster. Comp., Ald. (cum ἕξω ἔξεν. pro ἔξεν.), Codd. VII (cum κατελάβετο), 16 (cum ἐνώπιον ἔξεν. pro ἔξεν.), 19, 53 (ut 16), 54, alii, Arm. 1, Lucif. Calar.

⁶⁴ Sic Masius, et sine aster. Comp., Ald., Codd. 44, 55, alii, Arm. 1.

⁶⁵ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. X (in marg.), 58, 85 (in marg.), 108, et (cum καθὼς) Cod. VII (in marg. manu 2da), 44, 54, alii, Arm. 1.

⁶⁶ Sic Codd. 16, 18, 30, alii. ⁶⁷ Cod. X. ⁶⁸ Sic Codd. II (cum ἐμπυρ.), 53, 54, alii.

⁶⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18, alii, Syro-hex. (teste Masio).

⁷⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 15, 18, alii, Syro-hex. (teste Masio). Mox Masius et Syro edidit: ✕ ἰδωκαν 4 εἰς θησαυρὸν

εἰσενεχθῆναι κυρίου, invitis libris Graecis. ⁷¹ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. 58, 108, Arm. 1.

⁷² Sic

Cod. 85 in marg.; in textu autem Codd. 16, 30, 52, alii. Mox ἐναντίον κυρίου post ἄνθρωπος transp. Comp. (cum ἐναντι),

Ald., Codd. 15, 64, 108, Arm. 1, Syro-hex. Ad ἐν τῇ ἡμέ-
ρᾳ Cod. X in marg.: Πάντες ✕ ἐναντίον κυρίου.

⁷³ Sic Syro-hex. (cum ἡ pro καὶ), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III (cum αν στησει), XI, 15, 16, 30, alii.

⁷⁴ Cod. 108: 'Α. Σ. ἀκοή αὐτοῦ κατεφρόνησεν; ubi vox posterior ad Cap. vii. i pertinet. Syro-hex. ܐܠܝܟܝܡ ܡܫܝܡ ܕܥܝܠܐ.

⁷⁵ Masius, invito Syro-hex. Deest in Cod. 58.

⁷⁶ Idem.

⁷⁷ Syro-hex. ⁷⁸ Idem. ⁷⁹ Masius, invito Syro-hex.

⁸⁰ Idem. ⁸¹ Idem. Deest in Cod. 75.

⁸² Idem. Sic sine obelo Comp., Codd. 15, 64, 108, Syro-hex.

⁸³ Syro-hex. Cod. X in marg.: Πάντες ܚܘ τῆς διαθήκης.

⁸⁴ Idem (cum — καὶ τῇ). ⁸⁵ Masius, invito Syro-hex.

⁸⁶ Syro-hex. (cum ܝܘܡܝܡ ✕). Sic sine aster. Comp., Ald.

(cum ἐν τῇ), Codd. VII, X (in marg.), 18 (ut Ald.), 19, 85

(in marg.), 108, Arm. 1. ⁸⁷ Idem (cum ܝܘܡܝܡ ✕). Vox

habetur in Ed. Rom., sed deest in Codd. II, III, VII, X,

XI, 15, 16, aliis. ⁸⁸ Masius, deficiente Syro-hex. Deest

in Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18, aliis, etiam

Syro-hex. (Mus. Brit. Addit. MSS. 14,485).

⁸⁹ Idem (pro ὑμεῖς αὐτοί). Neque ὑμεῖς neque αὐτοί agnoscit Syro-
hex. (ibid.). ⁹⁰ Idem. ⁹¹ Idem. ⁹² Idem (om.

ἀμα). Vox deest in Codd. 18, 128. ⁹³ Idem.

21. ἀνεθεμάτισαν (sic) — αὐτήν, καὶ 4 ὅσα.⁹⁴ 22. τῆς γυναικὸς ✕ τῆς πόρνης 4.⁹⁵ 23. — τὴν πόλιν, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς 4.⁹⁶ — τὴν πόρνην 4.⁹⁷ 25. καὶ — πάντα 4 τὸν οἶκον.⁹⁸ 26. ἐκείνην ✕ τὴν Ἱεριχώ 4.⁹⁹ — καὶ ἐποίησεν οὕτως (sic) — τὰς πύλας αὐτῆς (4).¹⁰⁰

CAP. VII.

1. וַיִּמְעְלוּ. Ο'. καὶ ἐπλημμέλησαν (Σ. κατεφρόνησαν¹).
 2. כִּי־רִיחוֹ הָעִי. Ο'. εἰς Γαί. Alia exempl. ἀπὸ Ἱεριχώ εἰς Γαί.²
 בֵּית אֱוֹן. Ο'. Βαιθήλ (alia exempl. Βηθαν³). 'Α. Σ. οἶκον ἀνοφελούς. Θ. οἶκον τῆς ἀδικίας.⁴
 מִקְדָּם לְבֵית־אֱל. Ο'. Vacat. Alia exempl. ✕ κατὰ ἀνατολὰς Βαιθήλ.⁵
 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֹא־מִר. Ο'. ✕ καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς 4, λέγων.⁶
 עָלוּ וְרָגְלוּ. Ο'. κατασκέψασθε. Alia exempl. ἀναβάντες κατασκέψασθε.⁷
 אֶת־הָאָרֶץ. Ο'. τὴν Γαί. Alia exempl. τὴν γῆν.⁸ ('Α.) σὺν τὴν γῆν.⁹

3. אֶל־תִּיָּנַע. Ne defatiges. Ο'. μὴ ἀναγάγῃς (Οἱ Λαῖοι· κοπώσῃς¹⁰).
 4. מִן־הָעָם שָׁמָּה. Ο'. Vacat. ✕ ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἐκεῖ 4.¹¹
 5. עַד־הַשְּׁבָרִים וַיַּכּוּם בְּמִדְבָּר. Usque ad Sebarim, et percusserunt eos in declivitate. Ο'. καὶ (alia exempl. ἕως¹²) συνέτριψαν αὐτοὺς ἀπὸ (alia exempl. ἐπὶ¹³) τοῦ καταφεροῦς. Aliter: Ο'. ἕως συνέτριψαν αὐτοὺς (עד־הַשְּׁבָרִים) ✕ καὶ ἐπληξαν αὐτοὺς 4 ἐπὶ τοῦ καταφεροῦς.¹⁴ "Αλλος· ἕως Σεβαρεῖμ, καὶ συνέτριψαν αὐτοὺς (ἐπὶ τοῦ καταφεροῦς).¹⁵
 6. עַל־פָּנָיו אָרְצָה. Ο'. ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον. Alia exempl. ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν.¹⁶
 לִפְנֵי אֶרֶן הַחַיָּה. Ο'. ἐναντίον κυρίου. Aliter: Ο'. ἐναντι ✕ κιβωτοῦ 4 κυρίου.¹⁷
 7. אָרְצָה. Ο'. δέομαι. 'Α. ἃ ἂ ἃ.¹⁸
 הַעֲבִירָה הָעֵבֶרֶת. Ο'. ✕ διαβιβάζων 4 διεβίβασεν — ὁ παῖς σου 4.¹⁹
 וַיִּשָּׁב. Ο'. καὶ κατῳκίσθημεν (alia exempl. παρῳκήσαμεν²⁰).
 8. בִּי אֶרְדִּי. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐν ἐμοί, κύριε; alia, δέομαι, κύριε.²¹

⁹⁴ Masius (om. Ἱησοῦς). ⁹⁵ Idem. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. X (in marg.), 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. ⁹⁶ Idem. Haec desunt in Cod. 58. ⁹⁷ Idem. Deest in Cod. 58. ⁹⁸ Idem. Vox deest in Codd. VII, X, XI, 58, 59, 82, 121, Arm. 1. ⁹⁹ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 44, 84, 106 (cum Ἱερουχῶ), 134, Arm. 1. ¹⁰⁰ Syro-hex. Deest in Comp.

CAP. VII. ¹ Codd. X, 85. Cod. 75 in textu: κατεφρόνησαν (sic) καὶ ἐπλημμέλῃ. Syro-hex. حَفَسَهُ حَتَّى. ² Sic Comp., Ald., Codd. 15, 16, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ³ Sic Comp. (cum Βηθαν), Ald., Codd. III, X (cum Βηθαν), XI, 15, 19 (ut X), alii, Syro-hex. ⁴ "Ex Martianaes. Et vere Aquila solet פֶּן vertere ἀνοφελές."—Montef. ⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. 19, 58, 85 (in marg.), 108. ⁶ Sic Syro-hex. (in continuatione), et sine aster. Comp. (cum εἶπεν αὐτοῖς), Ald. (idem), Codd. 18, 19, 44, alii. ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. VII, 16, 18, 19, alii,

Syro-hex. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII (cum τὴν Γαί in marg. manu 2da), XI, 15, 19, alii, Syro-hex. ⁹ Cod. 108 in textu. ¹⁰ Cod. 108. Syro-hex. وَنَحْنُ. ¹¹ Sic Masius, et sine aster. Comp., Ald., Codd. 19, 58, 108, Syro-hex., et (cum ἐκεῖ ἀπὸ τοῦ λ.) Codd. 44, 54, alii. Cod. X in textu: ἀνέβησαν ἐκεῖ; in marg. autem: ἀπὸ τοῦ λαοῦ. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18, alii. ¹³ Idem. ¹⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 58, alii (inter quos 85 in marg.). ¹⁵ Syro-hex. in marg., teste Masio. ¹⁶ Sic Comp., Codd. X (cum αὐτοῦ in marg.), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁷ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. X (cum κιβωτοῦ in marg.), 58, 71, 108. Cod. 85 in marg.: τῆς κιβωτοῦ. ¹⁸ Syro-hex., teste Masio. ¹⁹ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. VII, X (cum διαβιβάζων in marg.), 19, 85 (ut X), 108, Syro-hex. (Mus. Brit. Addit. MSS. 14,485). ²⁰ Sic Codd. X (in marg.), 52, 53, alii (inter quos 85, teste Montef.). Syro-hex. (ibid.): وَحَدَّسَ. ²¹ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 54, 55, 58, 85 (in

11. וְגַם לָקְחוּ מִן־הַחֶרֶם. O'. Vacat. ✕ καί γε
 ἔλαβον ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος.²²
 וְגַם גָּבְדוּ וְגַם בָּרְשׁוּ וְגַם שָׂמוּ. O'. κλέψαντες
 (alia exempl. καὶ κλέψαντες²³) — ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ◊ ἐνέβαλον. Aliter: O'. καὶ κλέψαντες ✕ ἐψεύσαντο καὶ ◊ ἐνέβαλον.²⁴
12. עָרְךָ יָפוּי. O'. αὐχένα ὑποστρέφουσιν (potior scriptura ἐπιστρέφουσιν). Schol. ἡττηθήσονται.²⁵
 לָפָי. O'. ἐναντίον. "Αλλος ἐνώπιον.²⁶
13. קָדְשׁ...הִתְקַדְּשׁוּ. O'. ἀγίασον...ἀγιασθῆναι.
 Alia exempl. ἀγνισον...ἀγνισθῆναι.²⁷
 בִּקְרָבָהּ יִשְׂרָאֵל. O'. ἐν ὑμῖν, ✕ Ἰσραήλ.²⁸
 מִקְרָבָנָם. O'. ἐξ ὑμῶν. Alia exempl. ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.²⁹ Πάντες χωρὶς αὐτῶν.³⁰
15. וְהָיָה הַנִּלְכָּד בַּחֶרֶם. O'. καὶ δς ἂν ἐνδειχθῇ
 (alia exempl. add. διὰ κυρίου³¹) ✕ ἐν τῷ ἀναθέματι.³²
 נִבְלָה. Scelus nefandum. O'. ἀνόμημα. Θ.
 ἀφροσύνην.³³
16. בִּבְכֹר. O'. Vacat. ✕ τὸ πρωτὸ.³⁴

17. אֶת־מִשְׁפַּחַת יְהוֹדָה. O'. κατὰ δήμους ✕
 Ἰούδα.³⁵
 וַיִּקְרַב אֶת־מִשְׁפַּחַת הַזִּמְרִי לַבְּנִים וְלִכְדִּי
 וְדָרִי. O'. καὶ προσήχθη κατ' ἀνδρα. Alia
 exempl. καὶ προσήχθη δήμος ὁ Ζαραὶ κατ'
 ἀνδρα, ✕ καὶ ἐνδείχθη Ζαβδί.³⁶
18. וַיִּקְרַב אֶת־בֵּיתוֹ לַבְּנִים. O'. Vacat. ✕ καὶ
 προσήχθη ὁ οἶκος αὐτοῦ κατ' ἀνδρα.³⁷
 בְּרִיבְרִי. O'. υἱὸς Ζαμβρί. Alia ex-
 empl. υἱὸς Χαρμὶ (s. Χαρμεῖ) υἱοῦ Ζαβδί (s.
 Ζαβδεῖ).³⁸
 לְמִשְׁחָה יְהוֹדָה. O'. Vacat. ✕ τῆς φυλῆς
 Ἰούδα.³⁹
19. בְּנֵי שִׁים נָא כְּבֹד. O'. δὸς δόξαν σήμερον.
 Aliter: O'. ✕ νίε μου.⁴⁰ — σήμερον ◊ δὸς
 ✕ δὴ ◊ δόξαν.⁴¹
21. בְּשָׁלָל. O'. ἐν τῇ προνομῇ. "Αλλος ἐν τοῖς
 λαφύροις.⁴²
 אָדָרֶת שָׁנֵעַר אַחַת טוֹבָה. Pallium Babylo-
 nicum unum pulcrum. O'. ψιλὴν ποικίλην (alia
 exempl. add. καλήν⁴³). Aliter: O'. ψιλὴν
 ποικίλην ✕ μίαν ◊ καλήν.⁴⁴ 'A. στολὴν

marg.), 108, Arm. 1; posterior in Syro-hex. (ibid.).
²² Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum καὶ γὰρ pro καί γε), 58 (om. γε), 108. Cod. 85 in marg.: καί γε ἔλαβον, et sic in textu (cum καὶ ἔκλεψαν pro κλέψαντες) Codd. 54, 75. ²³ Sic Ald., Codd. III, VII, XI (cum καὶ ἐκλέψαντες), 15, 16, 18, alii. Sequentia, ἀπὸ τοῦ ἀν., obelo jugulat Masius. ²⁴ Sic Masius, et sine aster. Comp. (cum ἔβαλον), Codd. 19 (idem), 58, 108 (cum ἔλαβον). ²⁵ Cod. X. ²⁶ Sic Cod. 85 in marg.; in textu autem Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. (teste Masio). ²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 15, 18, 19, 58, 64, 128, Syro-hex. (teste Masio). Cod. 85 in marg.: ἀγνισον. Statim ὅτι τὰδε Comp., Ald., Codd. 15, 18, alii (inter quos 85, cum ὅτι in marg.), Syro-hex. (teste Masio). ²⁸ Sic Masius, et sine aster. Comp., Cod. 108, Arm. 1. ²⁹ Sic Ald., Codd. VII, 16, 18, alii, invito Masio. ³⁰ Cod. X. ³¹ Sic Codd. VII, 16, 18, alii. Cod. X in marg.: Παν. χω. δια πν ἐν τῷ ἀναθέματι αὐτοῦ. ³² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. X (in marg., ut supra), 19, 54, alii (inter quos 85 in marg., cum ἐν τῷ ἀν. αὐτοῦ), Arm. 1. ³³ Syro-hex., teste Masio. ³⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. VII, 16, 19, alii,

Arm. 1. ³⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII, 58, 74, alii (inter quos 85 in marg.). ³⁶ Sic Masius, et sine aster. Comp. (cum ἀνδείχθη), Arm. 1 (cum Ζαμβρί). Pro his Codd. 15, 18, 64, habent: καὶ προσήχθη δήμος Ζαραὶ κατ' οἶκους (יְהוּדָה), quae lectio est paucorum librorum, καὶ ἐνδείχθη οἶκος ὁ Ζαμβρί; alii aliter. ³⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ πρ. ✕ ὁ οἶκος αὐτοῦ), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. ³⁸ Sic Comp., Ald. (cum Χαρμὶ et Ζαμβρί), Codd. VII (cum Ζαμβρί), 15, 18 (cum Ζαμβρί), 19, alii, Syro-hex. ³⁹ Sic Syro-hex. (cum מִשְׁחָה), et sine aster. Comp., Codd. VII, 19, 58, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1 (cum ἐκ φυλῆς). ⁴⁰ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1, Syro-hex. ⁴¹ Sic Masius, et sine aster. Comp., Cod. 108. Cod. 58 (om. σήμερον): δὸς δὴ δόξαν. ⁴² Cod. X in marg.: ἐν τοῖς λαφύροις ἱμάτιον. Cf. Hex. ad Num. xxxi. 12. ⁴³ Sic Ald., Codd. VII, XI, 29, 30, alii, Arm. 1. ⁴⁴ Sic Syro-hex. (cum מִלֵּן pro ψιλῇ), et sine aster. Comp., Codd. VII (cum μίαν in marg. manu 2da), 19, 44, 55, alii. Ad ψιλῇ Cod. VII (manu 2da), X, 85, in marg.: ἱμάτιον; Cod. 58 vero: στολὴν, ὕφασμα, ἱμάτιον, ἡ ὥσπερ μάνθων θουν-δαῖον.

14. **וַיִּשְׁכְּמוּ**. O. Vacat. ✕ καὶ ἄρθρισε 4.¹⁸
לְכַרְמֵי יִשְׂרָאֵל. O. και
 ἐξῆλθεν (alia exempl. ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς
 πόλεως¹⁹) εἰς συνάντησιν αὐτοῖς. Οἱ λοιποὶ
 ἐξῆλθον.²⁰
לְמוֹעֵד לַפְּנֵי הָעָרָה. O. Vacat. ✕ εἰς τὸν
 καιρὸν κατὰ πρόσωπον τῆς ἀραβᾶ 4.²¹
 15, 16. **וַיִּנְסוּ דָרָךְ הַמִּדְבָּר׃ וַיִּנְעֻזוּ בְּלִהְעֵם אֲשֶׁר**
בְּעֵיר לְרֵדָה אֲחֵרָהּ. O. Vacat. ✕ και
 ἔφυγον ὁδὸν τῆς ἐρήμου. και ἐνίσχυσε πᾶς ὁ
 λαὸς τῆς γῆς τοῦ διῶσαι ὅπισω αὐτὰν 4.²²
 16. **אֲחֵרֵי יְהוֹשֻׁעַ**. O. ὅπισω τῶν υἱὸν Ἰσραήλ.
 Alia exempl. ὅπισω Ἰησοῦ.²³
 17. **בְּעֵי וּבֵית אֵל**. O. ἐν τῇ Γαὶ ✕ και ἐν
 Βαιθῆλ 4.²⁴
 18. **בְּבִדּוֹן**. Cum jaculo. O. ἐν τῷ γαισῶ. A.
 σὺν τῷ γαισῶ.²⁵ Σ. σὺν τῇ ἀσπίδι.²⁶ Ἄλ-
 λος θώρακι.²⁷
בְּבִדּוֹן אֲשֶׁר-בִּידָהּ אֶל־הַעֵי. O. ἐν τῷ γαισῶ

τῷ ἐν τῇ χειρὶ σου ἐπὶ τὴν πόλιν. Σ. σὺν τῇ
 ἀσπίδι σου ἐπὶ τὴν Γαί.²⁸

18. **בְּבִדּוֹן אֲשֶׁר-בִּידָהּ**. O. τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὸν
 γαισόν. Alia exempl. τὸν γαισὸν και τὴν
 χεῖρα αὐτοῦ; alia, ἐν τῷ γαισῶ τὴν χεῖρα
 αὐτοῦ.²⁹
 19. **כְּנִטָּה**. O. ὅτε (alia exempl. ὅτι³⁰) ἐξέτεινε.
 20. **עָלָה עֵשֶׂן הָעִיר**. O. καπνὸν ἀναβαίνοντα ἐκ
 τῆς πόλεως. Alia exempl. ἀναβαίνοντα τὸν
 καπνὸν τῆς πόλεως.³¹
הָעָם הָזֶה הַמִּדְבָּר נִהְיָה אֶל־הָרֹדָף. O.
 Vacat. ✕ και ὁ λαὸς ὁ φεύγων εἰς τὴν ἔρη-
 μὸν ἐστράφησαν ἐπὶ τοὺς διώκοντας 4.³²
 24. **וַיִּפְּלוּ כָל־סַבְרָה**. O. ἀπ' (alia ex-
 empl. ἐπ'³³) αὐτῆς, ✕ και ἔπεσον πάντες ἐν
 στόματι βομφαίας 4.³⁴
 26. **וַיְהוֹשֻׁעַ לֹא־הָשִׁיב יָדוֹ אֲשֶׁר נָטָה בְּבִדּוֹן עַד**
אֲשֶׁר הָחִרִים אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל הָעִי. O. Vacat.
 ✕ και Ἰησοῦς οὐκ ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ, ἦν

(cum ἔνεδρα ἀν. τῆς Βαιθῆλ), Syro-hex. (cum παρεῖβαλον, ἔλαβον, et kai ἔθηκαν τὸν λαόν), et sine aster. Comp. (cum ἔθαυ, et ἔταξεν pro ἔθηκαν), Codd. 19 (fere ut Comp., sed om. και ἐπορεύθη—κοιλίᾳ), 53 (cum ἔλαβον et Βαιθαῖμ), 85 (in marg., cum Βαιθαῖν, θάλασσα τῆς π., et κατὰ τὴν νύκτα), 108 (fere ut Comp.), Arm. 1. Minus plene Ald., Cod. 75: και παρεῖβαλον ἀπὸ β. τῆς Γ., και ἔλαβον ὡς π. χ. ἀ., και ἔθ. αὐτοῖς ἔνεδρον (ἔνεδρα 75) ἀν. τῆς Βαιθῆν (Βεθῆλ 75) και τῆς Γ. και ἔθηκαν ὁ λαὸς (ὁ λαὸς om. 75) πᾶσαν τ. π. ἀπὸ βορρᾶ κ. τ. ε. ¹⁸ Sic Syro-hex. (sine kai), et sine aster. Comp., Ald., Cod. 108, Arm. 1. ¹⁹ Sic Comp., Ald., Cod. 108, Syro-hex. in marg. ²⁰ Syro-hex. ²¹ Sic Syro-hex. (qui pingit: εἰς τὸν κ. κατὰ πρ. τῆς ἀρ. 4), et sine aster. Comp., Ald. (cum ἐνέδρα pro ἀραβᾶ), Codd. 58, 85 (cum ῥαβᾶ), 108, Arm. 1. ²² Sic Syro-hex. (cum τῆς Γαί), et sine aster. Comp. (cum ἔφυγεν, τῆς Γαί, et καταδιῶσαι), Ald. (cum ἔφυγεν, et om. τῆς γῆς τοῦ), Codd. X (in marg. cum ἔφυγεν), 53, 58 (cum τῆς Γαί), 85 (in marg. ut X), 108 (ut Comp., om. αὐτῶν), Arm. 1. ²³ Sic Syro-hex., cum τῶν υἱὸν Ἰσρ. in marg. Cod. 58: ὅπισω Ἰησοῦ και τῶν υἱὸν Ἰσρ. ²⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. X (in marg.), 15, 58, 85 (in marg.), 108, 128, Arm. 1. ²⁵ Cod. 57. "Sic tres Regii [cum γασῶ]."—Montef. Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 50: Ἀκύλας σὺν τῷ κεσῶ. Lectio suspecta, tum propter praepositum σὺν loco ἐν, tum quia

בִּידָהּ clypeum interpretatus est Aquila in Hex. ad Job. xli. 21. Jerem. vi. 23. l. 42. Fortasse huc pertinet lectio anonyma Cod. 58 in marg.: ἐν τῇ ἀσπίδι. ²⁶ Codd. X, 57, 85, Procop. ibid. Theodoret. Quaest. XI in Jos. p. 310: τὸν μόντοι γαισόν, φ τοὺς λοχῶντας διήγειραν Ἰησοῦς, ἀσπίδα ἡρμύρευσε ὁ Ἰώσηπος (!), ὡσαύτως δὲ και ὁ Σύμμαχος. ²⁷ Cod. 57 in marg. ²⁸ Syro-hex. **חַמַּם מַגֵּן וְלֶחֶם**. Idem in textu legit: ἐν τῷ γ. τῷ ἐν τῇ χειρὶ σου ✕ και τὴν χεῖρά σου 4 ἐπὶ τὴν πόλιν, silente Masio, et repugnantibus libris Graecis. ²⁹ Prior lectio est in Comp., Codd. III, VII (cum τὸ γαισόν), 15, 16 (cum γησόν), 18, alii, Arm. 1, Syro-hex.; posterior in Ald. (cum τὴν χ. αὐτοῦ ἐν τῷ γ.), Codd. XI (ut Ald.), 44, 54 (ut Ald.), 58 (ut Ald., cum ἐν τῷ γαισῶ (in marg. ἐν τῇ ἀσπίδι)), alii. ³⁰ Sic Codd. 64, 74, alii, Syro-hex. ³¹ Sic Codd. III, VII, X, XI, 56, 58, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. X (in marg.), 19, 54, 58, 75, 85 (in marg.), 108. ³³ Sic Codd. VII, X (in marg.), 16, 30, 44, alii, invito Syro-hex. ³⁴ Sic (ante ἀντὶ αὐτῆς) Masius, et sine aster. Comp., Ald., Codd. 19, 58, 108, Arm. 1, Syro-hex.; necnon (post ἐντ' αὐτῆς) Codd. X (in marg. cum ἐπὶ ἔπειτα pro και ἔπειτα), 44 (cum τῷ στ. pro ἐν στ.), 74 (idem), alii; postremo (post εἰς τῆς) Codd. 54, 75, 85 (in marg.).

ἐξέτεινεν ἐν τῷ γαισῶ (Σ. ἐν τῇ ζιβύνῃ³⁵), ἕως ἀνεθεμάτισε σὺν πάντας τοὺς κατοικοῦντας Γαί⁴.³⁶

28. וַיִּשְׁמְרוּ תְּלֵעוּלָם. Ο'. χάμα δόλκητον εἰς τὸν αἰῶνα ἔθηκεν αὐτήν. Alia exempl. καὶ ἔθηκεν αὐτὴν χάμα εἰς τὸν αἰῶνα δόλκητον.³⁷

29. עֲדֵיעַת הָעֵרֶב. Ο'. ἕως ✕ καιροῦ τῆς ἑσπέρας.³⁸

וְאֶל־פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר. Ο'. εἰς τὸν βόθρον ✕ πρὸς τὴν πύλιν τῆς πόλεως.³⁹

וְגַל־אֲבָנִים גְּדוֹל. Ο'. σωρὸν λίθων ✕ μέγαν.⁴⁰

31 (Gr. ix. 4). עֲלֵהוּ. Ο'. ✕ ἐπ' αὐτούς.⁴¹ Οἱ Ο'. χωρὶς ἐπ' αὐτούς.⁴²

וַיַּזְכֵּרוּ שְׁלֵמִים. Ο'. καὶ θυσίαν (s. θυσίας) σωτηρίου (alia exempl. add. εἰρηνικάς⁴³). Aliiter: Ο'. καὶ ἐθυσίασαν ✕ εἰρηνικά⁴ σωτηρίου.⁴⁴

32 (5). תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר כָּתַב. Ο'. νόμον Μωυσῆ (alia exempl. add. ὃν ἔγραψεν⁴⁵).

33 (6). נָגַד הַפְּתָנִים הַלְוִיִּם נִשְׂאִי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה. Ο'. ἐν τῷ νόμῳ — Μωυσῆ.⁴⁶

✕

✕

³⁵ Syro hex. ܠܒܢܐ. ³⁶ Sic Masius (cum τὴν χεῖρα, et ἀνεθεμάτισαν πάντας), et sine aster. Comp. (cum σύμπαντας), Codd. X (in marg. cum πάντας), 19 (cum τὴν χεῖρα et ἕως ἂν ἀνεθ.), 58 (cum καισῶ et σύμπαντας), 85 (in marg. cum πάντας pro σὺν π.), 108 (cum ἕως ἂν ἀνεθ. σύμπαντας), Arm. 1, Syro-hex. (ut Masius). ³⁷ Sic Comp., Codd. 15, 18, 64, alii, Syro-hex. ³⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: ܐܬܝܬܐ ܕܥܝܪܐ ܕܡܪܝܬܐ), et sine aster. Comp., Codd. X (in marg.), 19, 54 (sine τῆς), 85 (in marg.), 108.

³⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. 19, 56, 58, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. ⁴⁰ Sic Syro-hex. (sine metabelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. X (in marg.), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.).

⁴¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.). ⁴² Cod. X in marg. Cod. 54 in textu (post σιδῆρος): πᾶν χῶ ἐπ' αὐτοῦ (sic).

⁴³ Sic Codd. 44 (cum θυσίας), 54, 55, alii. ⁴⁴ Syro-hex. ܐܬܝܬܐ ܕܥܝܪܐ ܕܡܪܝܬܐ.

⁴⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁶ Sic Comp., Codd. III, X, 16, 18, 44, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁷ Cod. 58 in marg.: γρ. καὶ ἥρσαν. ἐβάστασαν. Cf. Hex. ad Num. xiv. 33. Deut. i. 31.

⁴⁸ Syro-hex. ܠܒܢܐ ܕܥܝܪܐ ܕܡܪܝܬܐ. ⁴⁹ Syro-hex. ܠܒܢܐ ܕܥܝܪܐ ܕܡܪܝܬܐ. ⁵⁰ Syro-hex. ܠܒܢܐ ܕܥܝܪܐ ܕܡܪܝܬܐ.

Ο'. καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται (alia exempl. οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται⁴⁸) ἤραν ("Ἄλλος· ἐβάστασαν⁴⁷) τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου. Σ. ἀπέναντι τῶν ἱερῶν τῶν Λευιτῶν τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου.⁴⁹

33 (6). נָגַד הַפְּתָנִים הַלְוִיִּם. Ο'. καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ αὐτόχθων. "Ἄλλος· ὡς ὁ προσήλυτος ὡς ὁ αὐτόχθων.⁵⁰ ܐܠܒܢܐ (bis). Ο'. ✕ ἐπὶ ἄ πλησίον.⁵¹

34 (7). בְּסֶפֶר הַתּוֹרָה. Ο'. ἐν τῷ νόμῳ — Μωυσῆ.⁵² "Ἄλλος· ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου.⁵¹

Cap. VIII. 1. ✕ πάντας ἄνδρας.⁵³ 5. — οἱ κατοικοῦντες Γαί⁴.⁵³ ✕ καθάπερ καὶ πρόην.⁵⁴ 6. — οὗτοι.⁵⁵ 9. ✕ ἀπὸ θαλάσσης τῆς Γαί⁴.⁵⁶ 14. — ἐπ' εὐθείας.⁵⁷ 15. — καὶ εἶδε.⁵⁸ 16. καὶ — αὐτοί.⁵⁹ 18. — τὴν χεῖρά σου.⁶⁰ — καὶ τὰ ἐνεδρα — τόπου αὐτῶν.⁶¹ 21. πᾶς Ἰσραὴλ ✕ μετ' αὐτοῦ.⁶² — εἰς τὸν οὐρανόν.⁶³ 22. συνάντησιν ✕ αὐτῶν.⁶⁴ 24. — καὶ τοὺς ἄνδρας ἐν τοῖς πεδίοις, — καὶ ἄνδρας ἐν τῷ ὄρει.⁶⁵ 25. ✕ πάντες ἄνδρες οἱ πεσόντες.⁶⁶ 27. τῶν ἐν τῇ πόλει ✕ ἐκείνη.⁶⁷ ✕ ἑαυτοῖς.⁶⁸ — κύριος ἄνθρωπος.⁶⁹ 28. — ἐν πυρί.⁷⁰ 29. ἐπὶ

hex. in marg. sine nom.: ܠܒܢܐ ܕܥܝܪܐ ܕܡܪܝܬܐ. Codd. 44, 74, alii: ὡς ὁ πρ. καὶ ὁ αὐτ.

⁵⁰ Sic Syro-hex. (cum ܠܒܢܐ ܕܥܝܪܐ ܕܡܪܝܬܐ), et sine aster. Comp. (cum ἐπὶ πλ.). Codd. 58, 108.

⁵¹ Cod. 85 in marg. Obelus Masio debetur.

⁵² Syro-hex. Sic sine aster. Ed. Rom., sed πάντας deest in Codd. VII (qui habet in marg. manu 1ma), 118.

⁵³ Idem (sine metabelo). Haec leguntur in omnibus libris Graecis.

⁵⁴ Masius. Deest in Arm. ed.

⁵⁵ Syro-hex. (nullo metabelo). Haec desunt in Codd. 30, 53, 75.

⁵⁶ Idem. Deest in Codd. 44, 58, 236.

⁵⁷ Masius, et (sub ✕) Syro-hex.

⁵⁸ Syro-hex. (qui pingit: — καὶ αὐτοί⁴). Pronomen deest in Codd. 58, 75.

⁵⁹ Idem (sine metabelo). ⁶⁰ Idem (pro πᾶς Ἰσραὴλ), tacente Masio, et repugnante Hebraeo.

⁶¹ Masius.

⁶² Syro-hex. (nullo metabelo). Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X (in marg.), 15, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1.

⁶³ Masius, fortasse ex ingenio. Sed καὶ τοὺς deest in Codd. 54, 75, 118.

⁶⁴ Idem. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 15, 18, 44, alii, Syro-hex.

⁶⁵ Syro-hex. (cum τῆς πόλεως ✕ ἐκείνης⁴, ut videtur). Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 54, 58, 63, 75.

⁶⁶ Idem. Habetur in Ed. Rom., sed deest in Codd. X, 29, 59, 75, 82, 121, Arm. 1.

⁶⁷ Masius. Deest in Codd. 54, 75.

⁶⁸ Syro-hex. (nullo metabelo). Deest in Codd. 58, 121.

ξύλον — διδύμον, καὶ ἦν ἐπὶ τοῦ ξύλου 4.⁷¹ 32.
— Ἰησοῦς 4.⁷² 33. — ἦσαν 4 ἤμιν αὐτῶν... καὶ
ἤμιν αὐτῶν.⁷³ 34. — τούτου 4.⁷⁴ 35. — τῷ Ἰη-
σοῦ 4.⁷⁵ — τοῖς ἀνδράσι 4.⁷⁶

CAP. IX.

3 (9). יְהוֹשֻׁעַ. O'. κύριος. "Αλλος Ἰησοῦς.¹

4 (10). וְיִשְׁלַח. Et legatos se simularunt. (Potior
scriptura וְיִשְׁלַח, et commeatu se instruerunt.)
O'. ἐπεσιτίσαντο — καὶ ἡτοιμάσαντο 4.²

לְחֵם הָיָה. O'. ἐπὶ τῶν ὥμων (alia exempl.
ὄνων³) αὐτῶν.

5 (11). וּמִשְׁאֵת. Et resartos. O'. καὶ καταπε-
πλεματωμένα (Σ. ἐπιβλήματα ἔχοντα⁴).

וְכָל לֶחֶם יָיִדִים בְּיַד הָיָה נֶקְדִּים. Et omnis
panis commeatu eorum aridus erat et mucore
maculosus (s. in micis comminutus). O'. καὶ
ὁ ἄρτος αὐτῶν τοῦ ἐπισιτισμοῦ (alia exempl.
καὶ οἱ ἄρτοι τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν⁵) ξηρὸς καὶ
εὐρωτίων καὶ βεβρωμένος (alia exempl. ξηροὶ
✕ ἐγένοντο 4 — καὶ 4 βεβρωμένοι⁶). 'A. καὶ
πᾶς ὁ ἄρτος ὁ ἐπισιτισμὸς αὐτῶν ξηρὸς ἐγενήθη
καὶ ἐφαθυρωμένος. Σ. καὶ πᾶς ὁ ἄρτος τοῦ

ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν ξηρὸς ἐγένετο καπυρὸς. Θ.
καὶ οἱ ἄρτοι τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν ξηροὶ καὶ
βεβρωμένοι.⁷

7 (13). הָיָה. O'. πρὸς τὸν Χορραῖον ("Αλ-
λος Εὐαῖον⁸).

8 (14). מִי הָיָה. O'. πόθεν ἐστὶ; 'A. τίς ὑμεῖς;
Σ. τίνες ἐστὶ;⁹

9 (15). שְׁמִי. O'. τὸ ὄνομα ('A. Σ. Θ. τὴν ἀκοήν¹⁰)
αὐτοῦ.

12 (18). מִבְּתֵינִי. O'. Vacat. ✕ ἀπὸ οἴκων ἡμῶν 4.¹¹

14 (20). הָיָה. O'. καὶ κύριον. Alia ex-
empl. καὶ τὸ στόμα κυρίου.¹²

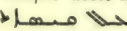
16 (22). מִקֶּצֶה שְׁלֹשָׁת יָמִים. O'. μετὰ τρεῖς ἡμέ-
ρας. 'A. ἐν τέλει τριῶν ἡμερῶν.¹³

וּבְקֶרְבָּן. O'. καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς ('A. ἐν μέσφ
αὐτῶν¹⁴).

17 (23). בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי. O'. Vacat. ✕ τῇ ἡμέρᾳ
τῇ τρίτῃ 4.¹⁵

וְקִרְיַת יַעֲרִים. O'. καὶ πόλεις Ἰαρὶν. 'A. Σ.
(καὶ) Καριαθνεαρίν.¹⁶

18 (24). וְלֹא הָיוּ. O'. καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο αὐ-
τοῖς. "Αλλος καὶ οὐκ ἐπάταξαν αὐτούς.¹⁷

⁷¹ Masius, consentiente Hebraeo. Vox διδύμον deest in
Cod. 58, Arm. 1. Syro-hex. pingit: .

⁷² Masius. Idem, pro edito: οἱ ἦσαν ἡμῖν... καὶ οἱ ἦσαν ἡμῖν.
Syrus noster facere videtur cum Comp. et libris Graecis,
qui legunt: ἦσαν οἱ ἡμῖν αὐτῶν (וְיִשְׁלַח)... καὶ οἱ ἡμί-
σεις αὐτῶν.

⁷⁴ Syro-hex. Deest in Codd. 30, 75.
⁷⁵ Idem. Deest in Cod. 71.

CAP. IX. ¹ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem
Comp., Codd. III, X (cum κύριος in marg.), XI, 29, 58,
alii, Arm. 1, Syro-hex.

² Sic Masius. Ad ἐπεσιτίσαντο
Cod. 58 in marg.: τροφὰς μετ' ἐαυτῶν ἔλαβον.

³ Sic
Ald., Codd. III, X (cum ὥμων in marg.), XI, 15, 18, alii
(inter quos 85), invito Syro-hex.

⁴ Codd. X, 54, 85
(in marg. sine nom. ad παλαιά). Syro-hex. .

Cod. 58 in marg.: ἐπιβλήματα ἔχοντα.

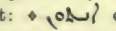
⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, 15, 44,
alii, Syro-hex.

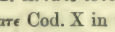
⁶ Sic Syro-hex. (sine obelo, qui Masio
debetur), et sine notis Comp., Codd. 19, 108. Copula
deest in Cod. X. Cod. 58 legit: ξηροὶ ἐγενήθησαν καὶ β;

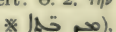
Ald., Cod. VII: ἐγενήθησαν ξ. καὶ β. ⁷ Cod. 85 (cum
ἐφαθυρωμενος). Ad Aquilam cf. Hex. ad Psal. ci. 4. Ad

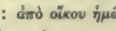
ἄρτοι Syro-hex. affert: 'A. Σ. ἄρτος; ad βεβρωμένοι autem:
'A. Σ. desiccatus igne (וְיִשְׁלַח).

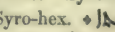
⁸ Sic in textu
Comp., Codd. 44, 74, 76, alii, Syro-hex. (cum Χορραῖον in
marg.).

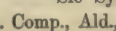
⁹ Syro-hex. affert: . ¹⁰ Sic
Cod. 108 autem: Σ. 'A. τίνες ἐστὶ; uterque ad sensum recte.

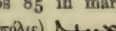
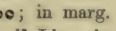
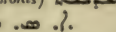
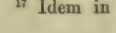
Mox ad παραγεγόναι Cod. X in marg.: ἦκατε. ¹¹ Syro-
hex. . ¹² Cod. 108 affert: Θ. Σ. τὴν
ἀκοήν.

¹³ Sic Syro-hex. (qui pingit:),
et sine aster. Comp., Codd. X (in marg. cum οἰκῶν), 54,
56, 58, alii. Cod. 85 in marg.: ἀπὸ οἴκου ἡμῶν.

¹⁴ Sic
Comp., Codd. 19, 108. Syro-hex. in marg.: .

¹⁵ Syro-hex. . ¹⁶ Sic Syro-hex. (cum
cuneolo tantum), et sine aster. Comp., Ald., Codd. X (in
marg.), 19, 44, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1.

¹⁷ Idem in
marg. sine nom.: .

¹⁸ Syro-hex. in textu: (πάλιν) ; in marg.
autem: (sic) .

¹⁷ Idem in
marg. sine nom.: .

18 (24). בִּירוֹהָ אֱלֹהֵי. O'. κύριον τὸν θεόν (s. τὸν κύριον θεόν). Alia exempl. ἐν κυρίῳ θεῷ.¹⁹

21 (27). וַיִּאָמְרוּ אֲלֵיהֶם הַנְּשִׂאִים. O'. Vacat. ✕ καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες.¹⁹

וַיְהִי. Et facti sunt. O'. καὶ ἔσονται. Alia exempl. καὶ ἔσονται ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι πάση τῇ συναγωγῇ· καὶ ἐγένοντο.²⁰

כָּאָשֶׁר. O'. καθάπερ. Alia exempl. καὶ ἐποίησαν πᾶσα ἡ συναγωγή καθάπερ.²¹

22 (28). רַמְיִיתִם. Deceperitis. O'. παρελογίσασθε. Ἄλλως· ἐδολιεύσασθε.²²

23 (29). וַיִּשְׁאֲרֵי-יָמִים. O'. ✕ οὐδὲ ὑδροφόρος.²³

24 (30). כִּי הָיָה הַיָּד הַזֶּה. O'. ἀνγγέλη. Aliter: O'. ὅτι ✕ ἀγγελία· ἀνγγέλη.²⁴

וַיַּעֲשֶׂה. O'. καὶ ἐποίησαμεν. Alia exempl. ✕ ὥς οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἡμῖν πνεῦμα· καὶ ἐποίησαμεν.²⁵

25 (31). וַיִּכְנֹשֶׁר בְּעֵינָיו לַעֲשׂוֹת לָנוּ עֵשֶׂה. O'. καὶ ὥς δοκεῖ ὑμῖν, ποιήσατε ἡμῖν. Aliter: O'. καὶ ὥς δοκεῖ ὑμῖν ✕ ποιήσαι ἡμῖν· ποιήσατε.²⁶

Cap. IX. 1. — τῶν Ἀμορραίων.²⁷ 3. — πάντα.²⁸

5. — καὶ τὰ κοῖλα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν· καὶ τὰ σανδάλια — αὐτῶν.²⁹ ἱμάτια — αὐτῶν.³⁰ 6. παρεμβολὴν — Ἰσραήλ.³¹ 7. ✕ σὺ κατοικεῖς.³² 9. καὶ ✕ πάντα· ὅσα.³³ 10. ✕ πάντα· ὅσα.³⁴ — κατόκει.³⁵ — καὶ ἐν Ἐδραεὶν.³⁶ 12. ἄρτοι ✕ ἡμῶν.³⁷ νῦν δὲ ✕ ἰδοῦ.³⁸ 13. καὶ ✕ ταῦτα· τὰ ἱμάτια.³⁹ 18. — πάντες.⁴⁰ 20. ποιήσομεν ✕ αὐτοῖς.⁴¹ 22. εἶπεν αὐτοῖς, ✕ λέγων.⁴² 24. ὑμῖν ✕ πᾶσαν· τὴν γῆν — ταύτην.⁴³ — ἡμᾶς καὶ.⁴⁴ 26. — Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.⁴⁵ 27. — πάση.⁴⁶ ὥ δια τοῦτο — τῷ θυσιαστηρίῳ (sic) τοῦ θεοῦ, καὶ πάση τῇ συναγωγῇ.⁴⁷ — καὶ· εἰς τὸν τόπον.⁴⁸ — κύριος.⁴⁹

CAP. X.

1. וַיִּבְרַח-אֲדֹנִי. O'. Ἀδωνιβεξέκ. Ἀ.Σ.Θ.Ο'. Ἀδωνιβεξέκ.¹

וַיְהִי בַקְרֶבֶם. O'. Vacat. ✕ καὶ ἐγένοντο ἐν μέσῳ αὐτῶν.²

2. וַיִּירָאוּ. O'. καὶ ἐφοβήθησαν ἀπ' αὐτῶν (alia exempl. ἐν αὐτοῖς, s. ἐν ἑαυτοῖς³).

¹⁸ Sic Codd. 16, 30, alii (inter quos 85, cum τὸν κ. θ. in marg.), et fortasse Syro-hex.

¹⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. 18, 64, 108, 128 (om. αὐτοῖς), Arm. 1 (idem).

²⁰ Sic Syro-hex. In textu LXXviri Arm. 1 post συναγωγῇ infert: καὶ ἦσαν ξυλ. καὶ ὑδρ.

²¹ Sic Ald., Codd. VII, X, 15, 16, 18, alii. Cod. 55: καὶ ἤρσαν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησαν καθάπερ.

Denique Cod. 75 in fine v. supplet: οὕτως ἐποίησαν.

²² Cod. 108 in marg. ²³ Sic Syro-hex. (sine metabelo). Haec desunt in Codd. II, III, 29, 53, 55, 59, 71, 118.

²⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. VII, X (cum ὅτι ἀγγελία in marg.), 16, 18 (cum ὅτι ἀγγ. ἀγγ.).

19, alii, Arm. 1 (sine ὅτι). ²⁵ Syro-hex. حَسَبَ مَا لَمْ يَكُنْ لَنَا عֵשֶׂה. Sic sine aster. Codd. 44 (cum καὶ οὐχ ἐν ὑμῖν), 55 (cum καὶ οὐχ), 58 (cum ὑμῖν), 74 (ut 55), 84 (idem), 134 (idem).

²⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 56, 58, 108 (cum ὑμῖν bis).

²⁷ Syro-hex. Mox Masius legit et pingit: — καὶ οἱ ἄπρὸς τῷ ἀντὶλ., — καὶ οἱ Χερ., καὶ οἱ Ἀμ., — καὶ οἱ Χαν., — καὶ οἱ Φερ., — καὶ οἱ Εὐ., καὶ οἱ Ἰεβ.; et sic sine obelis Syro-hex.

²⁸ Masius. Deest in Cod. 52, Arm. 1.

²⁹ Idem. ³⁰ Idem. ³¹ Syro-hex. ³² Idem. Sic sine aster. Comp. (cum κατοικῆς), Codd. 55, 58, 74, alii.

³³ Idem

(cum ✕ καὶ πάντα). Sic sine aster. Comp., Ald. (cum ἀπαντα), Codd. VII, 44, 58, 74, alii. Cod. X in marg. (bis): Οἱ Ο'. χω πάντα.

³⁴ Masius. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 54, Syro-hex.

³⁵ Idem. ³⁶ Syro-hex. (cum حَسَبَ مَا لَمْ يَكُنْ لَنَا).

³⁷ Idem. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X (in marg.), 18, 30, 44, alii.

³⁸ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 58, 108.

³⁹ Idem (cum ✕ καὶ ταῦτα). Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 54, 58, alii.

⁴⁰ Idem. Deest in Cod. 58.

⁴¹ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 44, 58, 74, alii.

⁴² Idem. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 56, 74, alii.

⁴³ Masius (pro ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην), invitis libris Graecis et Syro-hex.

⁴⁴ Idem. Deest in Arm. 1.

⁴⁵ Syro-hex. (cum metabelo tantum). ⁴⁶ Masius. ⁴⁷ Syro-hex. Posteriora, καὶ π. τῇ συναγωγῇ, desunt in Ed. Rom., sed habentur in Codd. 54, 74, 76, aliis.

⁴⁸ Masius. Copula deest in Cod. 59.

⁴⁹ Syro-hex. Deest in Comp., Cod. 108.

CAP. X. ¹ Cod. 85. Sic in textu Comp., Cod. 58.

² Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. X (in marg. cum ἐγένετο), 16, 19 (cum ἐγένετο), 30, alii (inter quos 85 in marg.).

Arm. 1. ³ Prior lectio est in Comp. Cod. IV, XI, 16, 19, alii, Syro-hex.; posterior in Codd.

15. וַיִּשָּׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל-יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל-הַמִּצְפָּה. O'. Vacat. ✕ καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Γάλγαλα 4.²⁴

19. וְאַתָּם אֶל-תַּעֲמֹדוּ רַדְפוּ אַחֲרֵי. O'. ὑμεῖς δὲ μὴ ἐστήκατε καταδιώκοντες ὀπίσω. 'A. Θ. καὶ ὑμεῖς μὴ στήκετε, διώξατε ὀπίσω. Σ. ὑμεῖς δὲ μὴ ἀποστήτε, διώξατε κατόπιν.²⁵

20. וַיְהִי יְדִידִים שָׂרָדוּ מִהֶם וַיָּבֹאוּ. O'. καὶ οἱ διασωζόμενοι ('Ἄλλος' κατάλοιποι²⁶) διεσώθησαν ✕ ἀπ' αὐτῶν, καὶ εἰσῆλθον 4.²⁷

21. כָּל-הָעָם אֶל-הַמִּצְפָּה. O'. πᾶς ὁ λαὸς ✕ εἰς τὴν παρεμβολὴν 4.²⁸

23. וַיַּעֲשׂוּ כֵן. O'. Vacat. ✕ καὶ ἐποίησαν οὕτως 4.²⁹

עָגְלוֹן. O'. Ὀδολλάμ. 'A. Σ. Ἐγλώμ.³⁰

24. אֶל-כָּל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל. O'. πάντα ✕ ἄνδρα 4 Ἰσραήλ.³¹

26. אַחֲרֵיהֶם וַיָּמִיתוּם וַיַּחַלְסוּ. O'. ✕ μετὰ τούτου, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτούς 4, καὶ ἐκρέμασεν αὐτούς.³²

✕

hex. 𐤒𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓. 24 Sic Cod. IV (cum Γάλγαλα), Syro-hex.

(cum rasura inter Ἰσραὴλ et εἰς), et sine aster. Comp., Ald., Codd. II (in marg. manu 2da), 18, 54, 56, alii (inter quos 85 in marg. cum ἐν αὐτοῦ, teste Parsons.), Arm. 1. 25 Cod. 85 (cum κατόπιν). Ad Sym. cf. Hex. ad 2 Reg. v. 23. 26 Duplex versio, κατάλοιποι οἱ διασωζόμενοι est in Cod. 55, et (cum οἱ διασωθέντες ἐξ αὐτῶν pro οἱ διασωζόμενοι) in Codd. 44, 54, 74, alii. 27 Sic Cod. IV, Masius, et sine aster. Comp., Ald. (cum εἰσῆλθουσιν), Codd. 19, 56, 58, 63, 82, 85 (in marg.), 108, Syro-hex. 28 Sic Cod. IV (post εἰς Μασθὰ), Syro-hex., et sine aster. Comp. (ut IV), Ald., Codd. 54, 63, 75, 82 (ut IV), 85 (in marg.), 108 (ut IV), Arm. 1. 29 Sic Cod. IV, Syro-hex. (sine metobelio), et sine aster. Comp., Codd. 19, 55, 74, alii, Arm. 1. 30 Syro-hex. (cum 𐤕𐤓 𐤕𐤓 in textu): 𐤕𐤓 𐤕𐤓. 31 Sic Cod. IV, Masius, et sine aster. Comp., Cod. 108. Minus probabiliter Syrus noster: 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓. Statim Comp., Cod. IV, Syro-hex.: λίγων αὐτοῖς καὶ τοὺς ἐναρχ. (non, ut Masius, — αὐτοῖς καὶ 4 τοῖς ἐναρχ.). Mox λίγων αὐτοῖς deest in Cod. IV, Syro-hex. 32 Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. 82, 108. Alia lectio, καὶ μετὰ τὸ θανατῶσαι (θανατωθῆναι 54, 75) αὐτούς ἐκρέμασεν αὐτούς, est

28. לָכֵן יְהוֹשֻׁעַ. O'. ἐλάβσαν. Aliter: O'. ἐλαβεν ✕ Ἰησοῦς 4.³³

וְאַתָּה מִלְכָּה הָחָרָם אֹתָם וְאַתָּה מִלְכָּה הָחָרָם. O'. καὶ ἐξωλόθρευσαν πᾶν ἐμπνέον. Aliter: O'. ✕ καὶ τὸν βασιλεία αὐτῆς 4,³⁴ καὶ ἐξωλόθρευσαν ✕ αὐτούς καὶ 4 πᾶν ἐμπνέον.³⁵

וְיָשָׁר שָׂרִיד. O'. καὶ οὐ κατελείφθη οὐδείς ἐν αὐτῇ (alia exempl. — ἐν αὐτῇ οὐδείς 4³⁶) διασσεωσμένος — καὶ διαπεφευγώς 4.³⁷

33. אִם עָלָה הָרָם מִלְכָּה גֹרֵר לַעֲזֹר אֶת-לָכֵן. O'. τότε ἀνέβη (alia exempl. ἦλθεν³⁸) Ἐλὰμ βασιλεὺς Γαζερ βοηθήσων (alia exempl. βοηθήσαι³⁹) τῇ Λαχίς. O'. Σ. 'A. τότε ἀνέβη Ὁράμ βασιλεὺς Γαζερ βοηθήσων τῇ Λαχίς. Θ. ἀγαξείρ βασιλεὺς Λαχίς.⁴⁰

34. עָגְלוֹן. O'. εἰς Ὀδολλάμ (O'. 'A. Αἰγλώμ⁴¹). Σ. εἰς Ἐγλώμ.⁴²

37. וַיַּחַלְסוּ. O'. Vacat. ✕ καὶ κατελάβοντο αὐτήν 4.⁴³

וְאַתָּה מִלְכָּה וְאַתָּה מִלְכָּה. O'. Vacat. ✕ καὶ

✕

in Codd. 54, 58, 75, 85 (in marg.), consentiente Syro nostro, qui legit et pingit: 𐤕𐤓 (sic) 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓, h.e. καὶ μετὰ τὸ θανατῶσαι αὐτούς, — καὶ ἐκρ. αὐτούς (non, ut Masius, — καὶ 4 ἐπειδὴ ἐθανάτωσεν αὐτούς, καὶ ἐκρ. αὐτούς). 23 Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. 58, 108, et (teste Masio) Syro-hex. in marg. 34 Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 44, 55, 56, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1 (cum αὐτῶν). 35 Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: καὶ πᾶν 4), et sine aster. Comp., Ald. (cum αὐτῆς), Codd. III, XI, 15 (ut Ald.), 18 (idem), 29, alii (inter quos 85, ut Ald.), Arm. 1 (ut Ald.). 36 Sic Masius, Cod. IV (qui pingit: ἐν αὐτῇ — οὐδείς:), et sine obelo Comp., Codd. II, 15, 18, 55, alii. Syro-hex. male pingit: καὶ οὐ — κατελείφθη 4 ✕ ἐν αὐτῇ οὐδείς 4. 37 Sic Syro-hex. Haec καὶ διαπεφευγώς, desunt in Comp., Codd. IV, 108. 38 Sic Cod. 75. Syro-hex. in marg. 39 Sic Comp., Codd. IV, 15, 44, 54, alii. 40 Cod. 85. Theodotionis lectio nihili esse videtur. 41 Cod. 85. 42 Syro-hex. 𐤕𐤓 𐤕𐤓. 43 Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum 𐤕𐤓 𐤕𐤓 𐤕𐤓), et sine aster. Comp., Codd. 58, 108; neonon (cum Ἐλαβον) Ald., Codd. 15, 18, alii.

τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ τὰς πάσας κώμας αὐτῆς 4.⁴⁴

37. שָׂרִיד וְשָׂרִיד. Ο'. οὐκ ἦν διασσεωσμένοις. Ἀλλος: οὐ κατέλιπε σεσσωσμένους.⁴⁵

לְעָלָיו. Ο'. τὴν Ὀδολλάμ. Σ. τὴν Ἐγλώμ.⁴⁶

בָּנֵי-אֲשָׁרָה וְכָל-בְּנֵי-אֲשָׁרָה. Ο'. καὶ ✕ πᾶν ἐμπνέον 4 ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ.⁴⁷

40. וְהַנֶּגֶב. Ο'. καὶ τὴν ναγέβ (alia exempl. ναβαί⁴⁸). Ἀ. Σ. καὶ τὸν νότον.⁴⁹

מְלִיכֵיהֶם. Ο'. τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς (Ἀ. Σ. αὐτῶν⁵⁰).

וְיָאֵת כָּל-הַנֶּשְׁמָה בְּהַרְיָם. Ο'. καὶ πᾶν ἐμπνέον - ζωῆς 4 ἐξωλόθρευσεν.⁵¹

42. לִכְרֹךְ יְהוֹשֻׁעַ פַּעַם אֶחָת. Ο'. ἐπάταξεν (alia exempl. ἔλαβεν⁵²) Ἰησοῦς εἰσάπαξ. Σ. ἤχμα-λώτευσεν Ἰησοῦς μιᾷ ὁρμῇ.⁵³

43. וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ וְעַמּוּדָא וְיִשְׁרָאֵל וְיִשְׁרָאֵל. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ἀνέστρεψεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Γάλαγαλ 4.⁵⁴

Cap. X. 1. ✕ πρὸς Ἰησοῦν καὶ 4.⁵⁵ 2. ✕ ἦθει γάρ 4.⁵⁶ 4. ✕ δευτε 4.⁵⁷ ✕ τὴν 4 Γαβαὼν.⁵⁸ 6. ✕ Ἰσραὴλ 4.⁵⁹ 9. ✕ ἐπέει 4.⁶⁰ 10. συνέντριψεν αὐτοὺς - κύριος 4.⁶¹ 11. προσώπου - υἱὸν 4 Ἰσραὴλ.⁶² ✕ ἐν τῷ πολέμῳ 4.⁶³ 12. ὑποχείριον ✕ υἱὸν 4 Ἰσραὴλ.⁶⁴ ✕ ἡνίκα συνέντριψεν - ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ 4.⁶⁵ 14. θεὸν ✕ φωνῆς 4 ἀνθρώπου.⁶⁶ 18. λίθους ✕ μεγάλους 4.⁶⁷ 19. καὶ μὴ ἀφήτε ✕ αὐτούς 4.⁶⁸ 22. ἐξαγάγετε ✕ πρὸς μέ 4.⁶⁹ 23. ἐξήγαγον (sic) ✕ πρὸς αὐτόν 4.⁷⁰ 25. μὴ φοβηθῆτε - αὐτούς 4.⁷¹ 27. λίθους ✕ μεγάλους 4.⁷² 29. ἐπολιόρκει ✕ ἐπὶ 4 Λεβνά.⁷³ 30. κύριος ✕ καὶ 4 αὐτήν.⁷⁴ ✕ καὶ ἔλαβον αὐτήν 4.⁷⁵ ἐμπνέον ✕ δ 4 ἐν αὐτῇ.⁷⁶ ἐν αὐτῇ ✕ οὐδὲ εἰς 4.⁷⁷ ✕ καὶ διαπεφευ-

⁴⁴ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 58 (cum καὶ πάσας τὰς), 108 (idem). ⁴⁵ Sic in textu Codd. 16, 30 (cum κατέλειπον), 52, alii (inter quos 85, cum κατέλειπον).

⁴⁶ Syro-hex. 4. ⁴⁷ Cod. IV (manu 1ma): καὶ ✕ πᾶν ἐμπνέον ὅσα ἐν αὐτῇ. Idem (ex corr.): καὶ πᾶν ✕ ἐμπνέον: ὅσα ἐν αὐτῇ. Syro-hex.: καὶ πᾶν ἐμπνέον 4 ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ, absente asterisco.

⁴⁸ Sic Codd. II, 16, 52, alii (inter quos 85, cum ναγέβ in marg.). ⁴⁹ Syro-hex. 4. ⁵⁰ Post τὴν πεδυνῶν add. καὶ τὸν νότον Codd. 44 (sine τὸν), 54, alii (inter quos 85 in marg.).

⁵¹ Syro-hex. Sic in textu Codd. 44, 54, alii. ⁵² Sic Cod. IV, Masius (utroque cum ἐξωλόθρευσαν). Syro-hex. pingit: καὶ πᾶν ἐμπνέον ✕ ζωῆς - ἐξωλόθρευσαν 4, quasi in Hebraeo הַיָּיִם pro הַיָּיִם legatur. In Codd. 44, 54, 74, aliis, duplex versio, ἐξωλόθρευσεν καὶ ἀνεμμάτισεν, reperitur.

⁵³ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, XI, 15, 18, alii (inter quos 58 cum ἔλαβον), Arm. 1, Syro-hex. (cum ἔλαβον).

⁵⁴ Syro-hex. 4. ⁵⁵ Hieron.: uno cepit impetu. ⁵⁶ Sic Cod. IV (cum duplici versione, eis πάλαιον εἰς τὴν π.), Syro-hex., et sine aster. Arm. 1 (om. μετ' αὐτοῦ). Concisus Comp., Codd. 19, 108: καὶ ἀνέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γ.

⁵⁷ Cod. IV, Masius (sub -, ut semper). ⁵⁸ Cod. IV (cum αὐτῇ), Syro-hex. (sine metobelo).

⁵⁹ Cod. IV, Masius. Deest in Codd. 15, 18, 64, 128. ⁶⁰ Cod. IV. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 18, 44, 54, alii, et Masius.

⁶¹ Cod. IV, Masius. Deest in Codd. 16, 52, 57, aliis. ⁶² Cod. IV, Masius (sub ✕). Deest in Codd. XI, 44 (qui mox

δλην γάρ), 54 (idem), 74 (idem), aliis, Arm. 1.

⁶³ Masius. Vox κύριος deest in Codd. 44, 74, 76, aliis, Arm. 1.

⁶⁴ Cod. IV (cum notis ex corr.). ⁶⁵ Syro-hex. Deest in Cod. 58. Cod. IV pingit: : ἐν τῷ - πολέμῳ. ⁶⁶ Cod. IV, Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. 82, 108, Arm. 1.

⁶⁷ Cod. IV, Masius. Syro-hex. pingit: ἡνίκα - συνέντριψεν αὐτοὺς ἐν Γαβαὼν 4, καὶ συνετριβήσαν ἀπὸ προσώπου ✕ Ἰσραὴλ 4.

⁶⁸ Cod. IV, Syro-hex. (sine metobelo). Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 16, 18, 30, alii.

⁶⁹ Idem. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 19, 53, 54, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1.

⁷⁰ Idem. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. III, 44, 54, alii. Praeterea Masius pingit: - καὶ 4 μὴ, invitis Cod. IV, Syro-hex.

⁷¹ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 44, 56, alii (inter quos 85 in marg.). ⁷² Cod. IV, Masius. Sic sine aster. Codd. 44, 74, 76, alii.

⁷³ Syro-hex. pingit: ✕ καὶ ἐξήγαγον αὐτούς 4 πρὸς αὐτόν. Mox Masius ter pingit: - καὶ 4 τὸν βασιλέα, invitis Cod. IV, Syro-hex. Vide nos in Monito.

⁷⁴ Cod. IV, Masius. ⁷⁵ Cod. IV, Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 18, 44, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1.

⁷⁶ Idem. Sic sine aster. Comp., Cod. 108. ⁷⁷ Idem (pro αὐτῶν κύριος). Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 64, 108.

⁷⁸ Cod. IV (ex corr. pro: καὶ ἔλαβον αὐτήν:), Syro-hex. (sine cuneolo). ⁷⁹ Cod. IV. Sic sine aster. (cum δ ἦν ἐν) Comp., Codd. 74, 76, alii, invito Syro-hex. (e quo Masius male edidit τὸ ἐν αὐτῇ).

⁸⁰ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. IV, 16, 18 (cum οὐδεῖς), 54, alii, Arm. 1.

19. לְאֶחָתָהּ עִיר אֲשֶׁר הִשְׁלִיכָהּ אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

Non erat urbs quae pace facta se dederit filiis Israelis. O'. καὶ οὐκ ἦν πόλις, ἣν οὐκ ἔλαβεν Ἰσραήλ. Alia exempl. καὶ οὐκ ἦν πόλις, ἥτις οὐ παρέδωκεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.³⁹ "Αλλος οὐκ ἐγένετο πόλις, ἥτις εἰρήνευσε τῷ Ἰσραήλ (πλὴν ὁ Εὐαῖος ὁ κατοικῶν ἐν Γαβαὼν).³⁹

בְּלִתִּי הָיָה יִשְׁבִּי גִבְעוֹן. O'. Vacat. ✕ πλὴν ὁ Εὐαῖος ὁ κατοικῶν ἐν Γαβαὼν.⁴⁰

Cap. XI. 7. ✕ μετ' αὐτοῦ ὁ ἐπ' αὐτούς.⁴¹ — ἐν τῇ ὀρεινῇ.⁴² 10. ✕ τὴν ὁ Ἀσώρ.⁴³ 11. ✕ δ' ἐν αὐτῇ.⁴⁴ — πάντας.⁴⁵ 12. τῶν βασιλείων ✕ τούτων.⁴⁶ καὶ ✕ πάντας ὁ τοὺς βασιλεῖς.⁴⁷ 13. κεχωματισμένα ✕ αὐτῶν.⁴⁸ ✕ τὴν ὁ Ἀσώρ.⁴⁹ μόνην ✕ αὐτήν.⁵⁰ 14. οὐ κατέλιπον — αὐτῶν.⁵¹ 16. ✕ τὴν ὁ πᾶσαν τὴν γῆν ✕ ταύτην ὁ τὴν ὀρεινήν, καὶ ✕ τὴν ὁ πᾶσαν.⁵² 17. ✕ καὶ ὁ πάντας.⁵³ 18. πρὸς ✕ πάντας ὁ τοὺς βασιλεῖς.⁵⁴ 23. ✕ τὴν ὁ πᾶσαν τὴν γῆν.⁵⁵ ἐν μερισμῷ ✕ αὐτῶν.⁵⁶

CAP. XII.

1. בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. O'. οἱ Μωυσῆς καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.¹

כִּנְחָ. O'. ἀπὸ φάραγγος (Σ. χεϊμάρρου²).

2. מִצְרַיִם. O'. ἀπὸ Ἀρνῶν (alia exempl. Ἀροήρ³).

עַל-שֵׁתַּת-נַחַל אֲרָנֹן. O'. ✕ ἐπὶ τοῦ χεῖλους ὁ ἐν τῇ φάραγγι ✕ Ἀρνῶν.⁴

יָבֵק הַנָּחַל. O'. Ἰαβὸκ ✕ τοῦ χεῖμάρρου.⁵

3. וּבְתֵימָן תַּחַת אֲשֵׁרֹת הַפִּסְגָּה. Et ab austro sub radicibus Pisgae. O'. ἀπὸ Θαიმὰν τὴν ὑπὸ Ἀσθηδὼθ Φασγά. Σ. καὶ ἀπὸ νότου ὑποκάτω Ἀσθηδὼθ Φασγά.⁷

4. וּבְרֵא עֵינַי מִלֶּךָ. O'. καὶ ✕ ὄρια ὁ Ὄγ βασιλεύς (Οἱ Γ'. βασιλείως⁸).

וְהָרָאִים. O'. τῶν γιγάντων. Σ. τῶν Ῥαφαίμ.¹⁰

5. וְכַשֵּׁל. O'. ἄρχων. "Αλλος (καὶ) ἐξουσιάζων.¹¹

וְהַנְּשֻׁרִי. O'. Γεργεσί. Alia exempl. Γεσουρί.¹²

³⁹ Sic Ald., Codd. III, IV, VII, 15, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴⁰ Haec in textu LXX virali praemittunt verbis, καὶ οὐκ ἦν πόλις, Codd. 44, 54 (cum τοῖς υἱοῖς Ἰσρ.), 74 (cum εἰρήνευσε), alii. ⁴¹ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: πλὴν ὁ Εὐ. ✕ ὁ κατοικῶν ἐν Γαβαὼν), et sine aster. Comp., Codd. 19, 55, 58 (praem. ἐν εἰρήνῃ), 108, Arm. 1.

⁴² Cod. IV, Masius. Deest in Cod. 58. ⁴³ Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 15, 18, 44, alii. ⁴⁴ Cod. IV. Sic sine aster. Arm. 1. ⁴⁵ Cod. IV (cum —), Syro-hex. ⁴⁶ Cod. IV, Syro-hex. (cum βασιλείων). Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 54 (cum βασιλείων), 58 (idem), alii. ⁴⁷ Cod. IV, Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. 44, 58, alii. ⁴⁸ Cod. IV (cum notis ex corr.). Sic sine aster. Comp., Cod. 108. ⁴⁹ Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (cum —). Sic sine aster. Comp., Codd. 44, 58, 108. ⁵⁰ Cod. IV (cum — αὐτήν:), Syro-hex. (cum —, nullo metabelo). Sic sine aster. Ald., Codd. VII, XI, 15, 16, 18, alii. In Hebraeo est בְּלִתִּי.

⁵¹ Cod. IV, Syro-hex. (cum —). Sic sine obelo (pro ἐξ αὐτῶν) Comp., Codd. VII, XI, 15, 18, alii. ⁵² Cod. IV, Syro-hex. (sine aster. tertio). Sic sine asteriscis Comp., Cod. 108. ⁵³ Masius. Syro-hex. ⁵⁴ Cod. IV, Masius. Sic sine aster. Comp., Cod. 108, Arm. 1, Syro-hex. ⁵⁵ Cod. IV. ⁵⁶ Cod.

IV, Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 18, 19, alii.

CAP. XII. ¹ Sic Syro-hex., et sine obelo (cum ἀνεῖλεν) Ald., Codd. III (sine ol), VII, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1.

² Masius. ³ Sic Comp. (cum Ἀρωήρ), Ald., Codd. III, IV, VII, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum Ἀρωήρ), Arm. 1, Syro-hex. ⁴ Sic Masius (cum ✕ ἐπὶ χεῖλους ὁ), Syro-hex. (cum ἐπὶ τοῦ χεῖλους ὁ), et sine aster. Comp., Codd. IV, 19, 58, 108. ⁵ Sic Cod. IV (cum ✕ ex corr.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 18, 19, alii. ⁶ Sic Cod. IV (cum χμ.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. ⁷ Syro-hex.

✕ וְכַשֵּׁל. Cf. Hex. ad Deut. iii. 27. ⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. 19, 44 (cum ὄριον), 54 (idem), 58, 108, alii (cum ὄριον), Arm. 1. Syro-hex. in textu: καὶ Ὄγ: in marg. autem (sine indice): ὄριον. ⁹ Syro-hex. Sic in textu Comp., Codd. IV, 44, 54, alii, Arm. 1. Mox δε ἐπελείφθη Comp., Codd. IV, 108, Arm. 1, Syro-hex., et (cum κατελείφθη) Codd. 44, 54, 74, alii. ¹⁰ Syro-hex. ✕ וְהָרָאִים. Post Ἐδραῖν add. ἐκ τῶν Ῥαφαίμ (s. Ῥαφαίμ, s. Ῥαφαίμ) Codd. 16, 18, 30, alii (inter quos 85 in marg. (cum ἐξουσιάζων Ἐδραῖν ἐκ τοῦ Ῥαφαίμ), et 128 (in textu post γιγάντων)). ¹¹ Cod. 85 in marg., ut supra. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 24. ¹² Sic Comp. (cum Γεσουρί), Ald., Codd. IV (cum Γεσουρί), VII, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg.).

7. הַאֲרָץ. *Ο. τῶν Ἀμορραίων. *Ἄλλος* τῆς γῆς.¹³
 מִבְּצֵל גָּד. Ο. Βαλαγάδ. Alia exempl. Βααλ-
 γὰδ, s. ἀπὸ Βααλγὰδ.¹⁴
 הַחֶלֶק. Ο. τοῦ Χελχά. Alia exempl. τοῦ
 Ἀλόκ.¹⁵ (Α.) τοῦ μερίζοντος.¹⁶
 כְּמַחֲלָקֵת. Secundum classes eorum. Ο. κατὰ
 κλήρον αὐτῶν. Σ. κατὰ διαμερισμούς αὐτῶν.¹⁷
 8. וּבְנֵי. Ο. καὶ (ἐν) ναγέβ. Ἀ. Σ. (καὶ) ἐν τῷ
 νότῳ.¹⁸
 9. מִלְךְ יִרְיָחוֹ אָחָד. Ο. τὸν βασιλέα Ἰεριχὼ
 ἕνα.¹⁹
 12. עֲגִלֹן. Ο. Αἰλάμ. Alia exempl. Ἐγλών (s.
 Ἐγλώμ).²⁰
 16–22. מִלְךְ קְדֵשׁ אָחָד—מִלְךְ מַעֲרָה אָחָד. Ο.
 βασιλέα Ἡλὰθ—βασιλέα Μαρεδῶθ. Aliter:
 Ο. (16) βασιλέα Μακηδὰ *ἕνα*, βασιλέα
 Βηθὴλ *ἕνα*, (17) βασιλέα Θαφφὸν *ἕνα*,
 βασιλέα Ἐφὲρ *ἕνα*, (18) βασιλέα Ἀφὲκ
 ἕνα, βασιλέα Λεσαρὼν *ἕνα*, (19) βα-
 σιλέα Μαρὼν *ἕνα*, βασιλέα Ἀσὼρ *ἕνα*,
 (20) βασιλέα Σομερὼν Μαρὼν *ἕνα*, βασιλέα
 Ἀχσάφ *ἕνα*, (21) βασιλέα Θανὰχ *ἕνα*,

βασιλέα Μαγεδδῶ *ἕνα*, (22) βασιλέα Κέδες
 ἕνα.²¹

23. דּוֹר לְנֶפֶת דּוֹר. Dor ad clivum Dor. Ο.
 Ὀδολλὰμ τοῦ Φεννεαλδῶρ. Alia exempl. Δῶρ
 τοῦ Ναφεθδῶρ.²² Σ. (Δῶρ) τῆς παραλίας.²³
 גִּלְגָּל גִּזְיִם. Gijim ad Gilgal. Ο. Γεὶ τῆς
 Γαλιλαίας. Alia exempl. Γαείμ τῆς Γελεγέλ.²⁴
 Ἀ. Σ. ἐθνῶν τῆς Γελεγέλ.²⁵

Cap. XII. 5. *ἕως* ὁρίων Σηῶν.²⁶ 6. ἔδωκεν
 αὐτὴν Μωνσῆς *ὁ παῖς κυρίου*.²⁷

CAP. XIII.

1. אֶתְהָ וְנָתַתָּה. Ο. σὺ *γεγήρακας*.¹
 2. כָּל-הַגִּלְיָוִת הַפְּלִשְׁתִּים וְכָל-הַחֲשִׁימִי. Ο. *ἕως*
 πάντα ὄρια Φυλιστιεὺς, *καὶ* πᾶς ὁ Γε-
 σιρὶ (alia exempl. Γεσουρι²), — καὶ ὁ Χανα-
 ναῖος.³ Ἀ. πᾶσα Γαλιλαία τῶν Φυλιστιαίων.⁴
 3. צַפְרָה. Ο. ἐξ εὐωνύμων. *Ἄλλος* ἀπὸ βορρᾶ.⁵
 4. מִתֵּימֶן כָּל-אֶרֶץ. Ο. ἐκ Θαιμὰν καὶ πάσης γῆ.
 Σ. καὶ εἰς τὸν νότον πᾶσα ἡ γῆ.⁶

Arm. 1 (cum Γεσοῦρ), Syro-hex. (cum ¹³ ¹³ Sic
 in textu Syro-hex., invitis libris Graecis. ¹⁴ Prior
 lectio est in Comp., Codd. 29, 56, 58, aliis; posterior in
 Codd. 44, 54, 74, aliis. Syro-hex. ¹⁵ ¹⁵ Sic
 Comp., Ald., Codd. III, IV, VII (cum Ἀλάκ), 19, 29, 56
 (ut VII), 58 (cum Ἀλάχ), 108, 121. Syro-hex. ¹⁶ ¹⁶
 Cod. 58 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xi. 17.
¹⁷ Syro-hex. ¹⁷ ¹⁷ Idem:
¹⁸ ¹⁸ Post ναγέβ Codd. 44, 54, 74, alii,
 add. καὶ ἐν τῷ πεδίῳ; et sic sub aster. Syro-hex., invito
 Hebraeo. ¹⁹ Sic Cod. IV, Syro-hex., Arm. 1, et sine
 aster. Comp., Codd. 19, 108. Et sic deinceps post nomina
 locorum vv. 9–24. ²⁰ Sic Comp. (cum Ἐγλώμ), Ald.
 (idem), Codd. III (idem), IV (idem), VII, XI, 108, 121
 (ut Comp.), Syro-hex. Praeterea scriptura Αἰγλάμ est in
 Codd. 15, 19, 44, aliis (inter quos 85 in marg.). ²¹ Sic
 Cod. IV, Syro-hex., cum varietatibus quae sequuntur.
 Pro Λεσαρὼν (Hebr. ²² ²² Statim
 Μαρὼν (Hebr. ²³ ²³ e Syro-hex. assumptissimus pro falsa
 scriptura Cod. IV, Λαμορὼν. Deinde pro Hebraeo ²⁴ ²⁴
 in Cod. IV est Μαρὼν tantum, in Syro-hex. autem
²⁵ ²⁵ (cum ²⁶ ²⁶ ex corr. ²⁷ ²⁷ manu, pro

²⁸ ²⁸ ut videtur). ²⁹ Sic Cod. IV (cum Δῶρ τοῦ
 Ἀφθδῶρ), Syro-hex. Codices inter Δῶρ τοῦ Ναφεθδῶρ (56),
 Δῶρ τοῦ Ναφεδδῶρ (XI, 29), Ἀδῶρ τοῦ Ναφεθδῶρ (15, 64),
 Ἀδδῶρ τοῦ Ναφεθδῶρ (III, 52, 57, 77, 128, 236), et alias
 scripturas fluctuant. ³⁰ Syro-hex. ³¹ ³¹ Cf. ad Cap. xi. 2. ³² Sic Comp., Ald., Codd. III (cum
 τῆς Γελεγέλ), IV, XI (cum τῆς Γεα), 15 (cum Ἀγωίμ), 16 (cum
 Γοῖν), 18 (cum Ἀγωίμ), alii (inter quos 85, ut 16, cum
 Γαλιλὰ in marg.), Syro-hex. (cum ³³ ³³). ³⁴ Euseb.
 in Onomastico, p. 162: Γαείν τῆς Γελεγέλ. Ἀκ. Σὺ. ἐθνῶν τῆς
 Γελεγέλ. Syro-hex. affert: ³⁵ ³⁵. ³⁶ Cod.
 IV, Syro-hex. (sine metabelo). Sic sine aster. Comp.,
 Codd. 59, 108. ³⁷ Syro-hex. Sic sine aster. Comp.,
 Ald., Codd. IV (cum Μωσῆς), 15, 64, 108, 128.
 CAP. XIII. ³⁸ Sic Cod. IV (cum *ἕως γ. ὅ*), Syro-hex.,
 et sine aster. Comp., Cod. 108 (cum γεγήρακα). ³⁹ Sic
 Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 29, alii, Arm. 1 (cum
 Γεσοῦρ), Syro-hex. (idem). ⁴⁰ Sic Cod. IV, Syro-hex.,
 et sine notis Comp., Codd. 19 (cum πάντα τὰ ὄρια), 58,
 108 (cum πᾶς pro καὶ πᾶς). ⁴¹ Syro-hex. (ἕως). ⁴² ⁴².
⁴³ ⁴³. ⁴⁴ Cod. 58 in textu: ἀπὸ β. ἐξ
 εὐωνύμων, ex duplici versione. ⁴⁵ Syro-hex. ⁴⁶ ⁴⁶.

4. וּמַעְרָה אֲשֶׁר לְשִׁידֹנִים. *Et a spelunca quae ad Sidonios pertinet.* O'. ἐναντίον (alia exempl. ἀπὸ⁷) Γάζης καὶ οἱ Σιδωνιοί. 'A. καὶ σπηλαιον ὅ ἐστι τῶν Σιδωνίων.⁸
5. הַגְּבִלִי. O'. Γαλιάθ. Alia exempl. Γαβλί.⁹
וְכָל-הַלְבָּנוֹן. O'. καὶ (alia exempl. κατὰ¹⁰) πάντα τὸν Λίβανον. 'A. Σ. καὶ πάντα τὸν Λίβανον.¹¹
מִבְּעַל גֵּר. O'. ἀπὸ Γαλαγάλ (alia exempl. Βαελαγάδ¹²). Aliter: O'. Θ. Σ. Βααλαγά. 'A. Βαεγγά.¹³
6. עַד-מִשְׁרַת מַיִם. O'. ἕως τῆς Μασερὲθ Μεμφομαῖμ (alia exempl. Μασρεφωθμαῖμ¹⁴). Σ... ὕδατων.¹⁵
8. עֵמֹד הָרְאוּבֵנִי. O'. ἀπὸ τοῦ 'Ιορδάνου—ταῖς δυσὶ φυλαῖς—Μανασσῇ τῷ 'Ρουβήν. Aliter: — ἀπὸ τοῦ 'Ιορδάνου—ταῖς δὲ δυσὶν φυλαῖς—Μανασσῇ 4, τοῖς μετ' αὐτοῦ, τῷ 'Ρουβήν.¹⁶
לָקַח יְהוָה אֶת-אֲשֶׁר נָתַן לְהֵם מֹשֶׁה. O'. ἔδωκεν Μωσῆς. Aliter: O'. ✕ ἐλάβοσαν κληρονομίαν αὐτῶν 4, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Μωσῆς.¹⁷
9. בְּתוֹךְ-הַנֶּחַל. O'. ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος ('A.

τοῦ χειμάρρου¹⁸).

9. וְכָל-הַמִּישֹׁר. *Et omnis planities.* O'. καὶ πᾶσαν τὴν Μισώρ ('A. Σ. τὴν ὁμαλήν¹⁹).
10. מִדִּבְנָה עַד-דִּיבּוֹן. *Medebae usque ad Dibonem.* O'. ἀπὸ Μαιδαβὰν ✕ ἕως Δειβάν²⁰.
11. הַגְּשֻׁרִי. O'. Γεσιρί. Alia exempl. Γεσουρί.²¹ 'Αλλος Γεσουρίτου.²²
12. וְהַמַּעְרֹתִי. O'. καὶ τοὺς Μαχατί (alia exempl. τοῦ Μαχαθί²³).
13. מִיְתֵר הַרְפָּאִים. O'. ἀπὸ ✕ τοῦ λίμματος 4 τῶν γιγάντων.²⁴ Οἱ λοιποὶ ἐρμηνευταί τῶν 'Ραφααίμ.²⁵
14. בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל. O'. ἐν τοῖς υἱοῖς 'Ισραήλ. 'A. ἐν μέσῳ 'Ισραήλ.²⁶
15. נַחֲלָה אֲשֶׁר יְהוָה. *Hereditatem; sacrificia Jonae.* O'. κληρονομία ✕ πυρά 4 κύριος.²⁷
16. אֲשֶׁר בְּתוֹךְ-הַנֶּחַל. O'. ✕ ἡ 4 ἐν τῇ φάραγγι τῶν Ἀρνῶν.²⁸ 'Αλλος ἡ ἀναμέσον τῆς φάραγγος.²⁹
17. וְכָל-הַמִּישֹׁר עַל-מִדְבָּר. O'. καὶ πᾶσαν τὴν Μισώρ, ✕ καὶ Μαιδεβὰ 4.³⁰
18. וְבֵית בְּעַל מְעֹן. O'. καὶ οἶκον Μεελβῶθ. Alia exempl. καὶ οἶκους Βεελμών.³¹

• **חֶבֶל**. Hieron.: *Ad meridiem vero sunt Hevaei, omnis terra (Chanaan).* ⁷ Sic Comp., Codd. IV, 19, 54, 75, 108, Syro-hex. ⁸ Syro-hex. **וְכָל-הַמִּישֹׁר**. ⁹ Sic Codd. III, IV, XI, 15, 64, alii (inter quos 85 in marg., teste Montef.). Syro-hex. **וְכָל-הַמִּישֹׁר**. ¹⁰ Sic Comp., Codd. IV, 19, 108, Syro-hex. (cum **וְכָל-הַמִּישֹׁר**). ¹¹ Syro-hex. **וְכָל-הַמִּישֹׁר**. ¹² Sic Comp., Codd. IV (corr. manu r^{ma} a Galgal), 19, 44 (cum Baalgal), 58 (in marg.), 74 (ut 44), alii, Syro-hex. ¹³ Cod. 85. ¹⁴ Sic Comp. (cum *Μασρεφῶθ μαίμ*), Ald., Codd. III (ut Comp.), IV, 15, 16 (cum *Μασρεφῶθ*), 18 (cum *μαίμ*), alii, Syro-hex. ¹⁵ Cod. 108. Cf. ad Cap. xi. 8. ¹⁶ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui legit et pingit: — ἀπὸ 'Ιορδάνου— δώσεις αὐτὴν — αὐτοῖς 4 — ἡ θάλασσα—Μανασσῇ 4: τοῖς μετ' αὐτοῦ τῷ 'Ρ. Scriptura, ταῖς δὲ δυσὶν (s. δύο) φ., est in Ald., Codd. III, XI, 18, 44, 56, alii. In fine autem haec, τοῖς μετ' αὐτοῦ, inferunt Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum μετ' αὐτοῦ). ¹⁷ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. 58 (cum ἣν διέδωκε M.), 108, Syro-hex. legit et pingit: ✕ ἣν ἐλάβοσαν κληρονομίαν [✕] αὐτῶν 4 ἔδωκεν αὐτοῖς M., concinente Musio. ¹⁸ Syro-hex. **וְכָל-הַמִּישֹׁר**. ¹⁹ Euseb. in Onomastico, p. 288. ²⁰ Sic

Cod. IV (cum ✕ ἕως Δ. καί:), Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum *Διβάν*), Codd. 19 (cum *Δηβάν*), 58, 108 (ut Comp.), Arm. i. ²¹ Sic Comp., Codd. III, IV (cum *Γεσουρί*), 15, 16, 29, alii, Arm. i (cum *Γεσουρί*), Syro-hex. (idem). ²² Cod. 85 in marg. ²³ Sic Comp. (cum *Μαχατί*), Codd. II (cum *Μαχατί*), IV (cum *Μαχατί*), XI, 15, 16, alii. Syro-hex. in textu: **וְכָל-הַמִּישֹׁר**; in marg. autem sine nom.: **וְכָל-הַמִּישֹׁר**. ²⁴ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum *λίμματος*), Codd. 19, 58 (cum *αίματος*), 85 (in marg., ut Comp.), 108 (ut Comp.). Ad scripturam cf. Hex. ad Lev. xviii. 6. ²⁵ Syro-hex. **וְכָל-הַמִּישֹׁר**. Cf. Hex. ad Gen. xiv. 5. 2 Reg. v. 18, 22. ²⁶ Idem: **וְכָל-הַמִּישֹׁר**. ²⁷ Sic Cod. IV (cum ✕ παρα:). Cod. 58: *κληρονομία πυροῦ* ὅτι κύριος. Cf. Hex. ad Lev. ii. 3. ²⁸ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.). Articulus deest in Ald., Codd. 58, 121, 128. Deinde Ἀρνῶν damnat Comp. ²⁹ Syro-hex. in marg. sine nom. **וְכָל-הַמִּישֹׁר**. ³⁰ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum **וְכָל-הַמִּישֹׁρ**), et sine aster. Comp. (cum *Med.*), Codd. 19 (cum *Mid.*), 58 (cum *Mid.*), 108 (ut Comp.), Arm. i. ³¹ Sic Comp., Ald. (cum *Βελμών*), Codd. III (cum *Βελμών*), IV

18. וַיִּהְיֶה. O'. και Βασάν. Alia exempl. και Ἰασσά.³²
19. בְּהַר הַעֲמֶק. In monte vallis. O'. ἐν τῷ ὄρει Ἐνάβ (alia exempl. Ἐμάκ³³). Οἱ λοιποὶ τῆς κοιλάδος.³⁴
20. הַפְסָגָה. O'. Φασγά. 'A. (τὴν) λαξεντήν.³⁵ וְגִבֵּית הַשִּׁמּוֹת. O'. και Βαιτθασεινώθ (alia exempl. Βηθσιμουθ³⁶).
21. הַמִּישֹׁר. O'. τοῦ Μισώρ. 'A. τῆς ὁμαλῆς.³⁷ וְאַשֶׁר מִלְּךָ בְּחַשְׁבֹּן. O'. Vacat. ✕ ὅς ἐβασίλευσεν ἐν Ἐσεβών³⁸.
- καὶ τὸν 'Ροβόκ (alia exempl. Ροκόμ³⁹).
- וְנָסִיחַ סִיחֹן. Uctos (principes) Sihon. O'. ἄρχοντα ἔναρα Σιών. Alia exempl. ἄρχοντας Σηών.⁴⁰ Alia : ἄρχοντας παρὰ Σιών.⁴¹
22. וְהָרְגוּ בְּיַדְיָשָׁרָאֵל. O'. ἀπέκτειναν ✕ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν ῥομφαίᾳ⁴².
- וְאַל-יִחָלְלֵהֶם. Praeter occisos eorum. O'. ἐν

- τῇ ῥοπῇ (alia exempl. τροπῇ; alia, προνομῇ⁴³). Ἄλλος ἐν τοῖς τραυματίαις αὐτῶν.⁴⁴
23. וְעַתָּה. Et vici earum. O'. και αἱ ἐπαύλεις (Σ. οἱ ἀγροὶ⁴⁵) αὐτῶν.
25. וְעַתָּה. O'. ἕως ἀραβά. Alia exempl. ἕως Ἀροθρ.⁴⁶ רָבָה. O'. Ἀράδ. Alia exempl. Ῥαββά.⁴⁷
26. עַד-רִמְתְּ הַמַּצְפָּה. O'. ἕως ἀραβῶθ (alia exempl. Ῥαμῶθ⁴⁸) κατὰ τὴν Μασσηφά (s. Μασφά). 'A. Σ. (ἕως Ῥαμῶθ) Μασφά.⁴⁹
- וּמִמַּחֲנֵימ. Et a Mahanaim. O'. και Μαάν (alia exempl. Μααναῖμ⁵⁰).
- לְדָבָר. O'. Δαιβών. Alia exempl. Δεβείρ.⁵¹
27. וּבֶעֱמֶק בֵּית הָרָם. Et in valle, Beth-haram. O'. και Ἐναδὼμ και Ὁθαργαί. Alia exempl. και Ἐνεμέκ ('A. Σ. ἐν τῇ κοιλάδι⁵²) Βηθ-αράμ.⁵³
- וְגִבֵּית הַמֶּרְה. O'. και Βαινθαναβρά (alia exempl. Βηθναμρά⁵⁴).

(cum Βελμῶθ), XI, 29, 44 (cum Βελμῶν), 58, alii, Arm. i (cum Βαῖλμῶθ), Syro-hex. ³² Sic Comp. (cum Ἰεσσάν), Ald., Codd. III, IV (cum Ἰεσσά), XI, 15 (ut IV), 16, 18 (ut IV), alii, Arm. i (cum Ἰεσσά), Syro-hex. (cum Ἰεσσά). ³³ Sic Comp. (cum Αἰμάκ), Codd. IV, 19 (ut Comp.), 58, 108 (ut Comp.), Syro-hex. (cum Αἰμάκ). ³⁴ Cod. 85. Cod. 58 in marg.: τῆς παλλάδος (sic). ³⁵ Syro-hex. (cum indice ad Ἰεσσά): Ἰ. Cf. Hex. ad Num. xxi. 20. ³⁶ Sic Comp., Ald., Codd. IV, XI, 30, 53, 58, alii, Arm. i, Syro-hex. (cum Ἰεσσά). ³⁷ Syro-hex. Ἰ. Cf. ad v. 9. ³⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 55, 108, Arm. i. Sic (cum κατὰ προ ἰδανδενσεν) Codd. 44, 74, 76, alii. ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, alii, Arm. i, Syro-hex. ⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἄρχοντα Σηών), IV (cum ἄρχοντα (sic a 1ma manu) Σιών), XI (cum ἄρχοντα Σιών), 15 (cum Σιών), 19, alii, Arm. i, Syro-hex. (cum Ἰεσσά). ⁴¹ Sic Codd. 16, 30, 52, 54, alii. Ex παρὰ perperam factum esse importunum ἔναρα (potius ex ΑΡΧΟΝΤΑΙΑΡΑ, ΑΡΧΟΝΤΑΕΝΑΡΑ) conjicit Schleusner. in Nov. Thes. s. v. ἔναρα. ⁴² Sic Cod. IV (cum metobelo ex corr.), Syro-hex. (qui pingit: ✕ οἱ υἱοὶ Ἰσρ. ✕ ἐν ῥομφαίᾳ), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108, Arm. i. ⁴³ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. 15, 19, 55 (ex corr.), 64, 108, 209, et, ut videtur, Syro-hex. (qui vertit Ἰεσσά);

posterior in Codd. 16, 18, 52, 55 (ante corr.), alii (inter quos 85 in marg.). ⁴⁴ Cod. 58 in marg. Cf. Num. xxxi. 8 in Hebr. et LXX. ⁴⁵ Masius in Comment. p. 236: "וְעַתָּה, pro quo vicos dixi, convertit Sym. agros; cum vellet, ut opinor, suburbana praedia significare." Cf. ad v. 28. ⁴⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI (cum Ἀροθρ), 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. i, Syro-hex. ⁴⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18 (cum Ῥαμῶθ ἦ), 29, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. i (cum Ῥαβαί), Syro-hex. ⁴⁸ Sic Comp. (cum Ῥαμῶθ), Ald., Codd. III, IV (ut Comp.), 15, 16, 18, alii, Arm. i, Syro-hex. ⁴⁹ Syro-hex. Ἰ. ⁵⁰ Sic Comp., Ald. (cum Μαανῖμ), Codd. III (idem), IV, XI (ut Ald.), 18 (idem), 56, 59, alii, Arm. i (cum Μαανῖμ), Syro-hex. ⁵¹ Sic Comp. (cum Δεβείρ), Ald. (cum Δαβείρ), Codd. III (idem), IV, XI (ut Ald.), 15, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. i (cum Δαβείρ), Syro-hex. ⁵² Euseb. in Onomastico, p. 168: Ἐνεμέκ. Ἄκ. Σύμ. ἐν τῇ κοιλάδι. Syro-hex. Ἰ. ⁵³ Sic Comp. (cum Ἐνεμέκ), Ald. (cum Ἐνσιμέκ), Codd. III (cum νεμέκ), IV (cum ἐνεμέκ), XI (cum Βοθαράμ), 15 (ut Ald.), 56 (cum ἐνεμέκ), 58 (cum Βοθαράμ), alii. Syro-hex. Ἰ. ⁵⁴ Sic Comp. (cum Βηθναμρά), Ald., Codd. IV, XI, 15, 18, 29, 58 (cum Βηθναμρά), 64, 82, 85 (in marg.), Arm. i, Syro-hex.

28. הָעָרִים הַחֲצִירָהִם. Ο'. καὶ κατὰ πόλεις αὐτῶν
... καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. Σ. αἱ πόλεις καὶ οἱ
ἀγροὶ αὐτῶν.⁵⁵

29. וַיְהִי לַחֲצִי מִשָּׁה בְּנִי-מִנְשֶׁה. Ο'. Vacat. ✕ καὶ
ἐγενήθη τοῖς ἡμίσεσιν φυλῆς υἱῶν Μανασσῆ.⁵⁶

33. וַיִּשְׁבֹּב בָּהֶן לִמְשֶׁה נַחֲלָה יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל הוּא נַחֲלָתָם כְּאִשְׁרֵי דָבָר לְהָ. Ο'.
Vacat. ✕ καὶ τῇ φυλῇ Λεὺ οὐκ ἔδωκεν Μου-
σῆς κληρονομίαν κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ αὐτὸς
κληρονομία αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐλάλησεν αὐ-
τοῖς.⁵⁷

Cap. XIII. 1. πολλή ✕ σφόδρα.⁵⁸ 5. — πα-
σαν.⁵⁹ — Φυλιστιεῖμ.⁶⁰ 6. ✕ υἱῶν Ἰσραὴλ.⁶¹
12. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Μωσῆς, καὶ ἐξωλόθρευσεν
✕ αὐτόν.⁶² 13. — καὶ τὸν Χαναναῖον.⁶³ — βα-
σιλεύς.⁶⁴ 14. — κύριος καὶ οὗτος—κατὰ Ἱε-
ριχώ.⁶⁵ 15. ✕ υἱῶν Ρουβὴν.⁶⁶ 17. πόλεις
✕ αὐτῶν.⁶⁷ 23. ὅρια ✕ υἱῶν Ρουβὴν.⁶⁸ 31.
Βασανίτιδι, — καὶ ἐδόθησαν τοῖς υἱοῖς.⁶⁹ καὶ τοῖς
ἡμίσεσιν υἱῶν (sic) Μαχεὶρ — υἱοῦ Μανασσῆ.⁷⁰
32. — πέραν τοῦ Ἰορδάνου.⁷¹

✕

⁵⁵ Syro-hex. ✕ ܠܗܝܬܝܢ ܠܗܝܬܝܢ ܠܗܝܬܝܢ. ⁶⁶ Sic
Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: ✕ Μανασσῆ, καὶ ἰγνέον
✕ τοῖς ἡμίσεσιν (s. τῷ ἡμίσει)—Μανασσῆ), et sine aster.
Comp., Codd. 19, 108. ⁶⁷ Sic Cod. IV (cum Λεὺεὶ et
Μωσῆς), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 54 (cum
καθὼς pro ὃν τρόπον), 58 (om. Λεὺ), 63 (ut 54, om. καὶ),
75 (ut 54), Arm. 1, necnon (confuse) Codd. 19, 108.
⁶⁸ Cod. IV, Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. 58, 108.
⁶⁹ Idem. ⁷⁰ Cod. IV (cum —ειν), Syro-hex. (cum
ܠܗܝܬܝܢ). ⁷¹ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 44,
58, 74, alii. ⁷² Cod. IV (cum ✕ ex corr.). Sic sine
aster. Comp., Cod. 108. Syro-hex. pingit: καὶ ἐπάταξεν
✕ αὐτόν (ܠܗܝܬܝܢ ܠܗܝܬܝܢ) M. καὶ ἐξ. αὐτόν, consentiente Masio.
⁷³ Cod. IV, Syro-hex. Deest in Comp., Cod. 58. ⁷⁴ Idem.
⁷⁵ Cod. IV. Syro-hex. pingit: κύριος — καὶ
οὗτος κ. τ. ε. Haec, καὶ οὗτος—Ἱεριχώ, desunt in Comp.
⁷⁶ Cod. IV, Syro-hex. (sine metobelo). ⁷⁷ Cod. IV (cum
metobelo ex corr.). Sic sine aster. Comp., Cod. 108,
Arm. 1. ⁷⁸ Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex.
Sic sine aster. Comp., Codd. 18, 19, 54, 58, 85 (in marg.).
108. ⁷⁹ " Verbum ἐδόθησαν cum praecedenti copula hic
a Complutensibus omittitur, neque etiam habetur in Vati-

CAP. XIV.

2. בְּנִי-מִנְשֶׁה. Ο'. ἐν χειρὶ Ἰησοῦ (Ἀ. Σ. Μωυσῆ').

3. כִּי-נָתַן מִשָּׁה נַחֲלָה שְׁנֵי הַמִּשְׁוֹת וַחֲצִי הַמִּשָּׁה לִּיהוָה.
מִעֵבֶר לַיהוָה. Ο'. ✕ ἔδωκεν γὰρ Μωσῆς
κληρονομίαν ταῖς δυὸ φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει
τῆς φυλῆς ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.³

4. וּמִן-רִשְׁתָּן. Et pascuia suburbana earum. Ο'.
καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῶν. Σ. καὶ τὰ προάστεια
αὐτῶν.³

6. בְּגִלְגָּל. Ο'. ἐν Γαλαλ (alia exempl. Γαλα-
λοις⁴).

7. בְּתַרְבִּינִים שְׁנֵה. Ο'. τεσσαράκοντα γὰρ ἐτών.
'Α. (νῖος) τεσσαράκοντα καὶ πέντε ἐτών.⁵

וַאֲשֶׁב. Ο'. καὶ ἀπεκρίβην. Aliter: Ο'. καὶ
ἀπεκρίβησαν.⁶ 'Α. Θ. καὶ ἀπεκρίβην.⁷

8. תַּת-לֵב. Ο'. τὴν καρδίαν (alia exempl. δια-
νοϊαν⁸).

13. וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה. Ο'. καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν Ἰη-
σοῦς (alia exempl. add. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν
καλῶς⁹).

✕

cano; a Syro tamen lectum est obelisco jugulatum."—
Masius. Sic sine obelo Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18,
alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁷⁰ Cod. IV (cum ἡμίσεσιν).
Sic sine obelo Comp., Cod. 108. ⁷¹ Cod. IV (qui statim
transit ad κατὰ Ἱεριχώ). Deest in Comp., Cod. 58.

CAP. XIV. ¹ Cod. 108. In Syro-hex. super Ἰησοῦ est
index, sed desideratur lectio marginalis. ² Sic Cod. IV
(cum Μωσῆς, et ταῖς β̄ φυλαῖς), Syro-hex. (qui pingit: ἔδω-
κεν—✕ καὶ τῷ ἡμ. τῆς φυλῆς), et sine aster. Comp. (cum
ταῖς δύο φ. καὶ τῇ ἡμ. φ.), Codd. 19 (cum ταῖς φυλαῖς καὶ τὸ
ἡμισιον φ.), 108 (ut Comp.), Arm. 1. ³ Syro-hex. ✕.
ܠܗܝܬܝܢ ܠܗܝܬܝܢ ܠܗܝܬܝܢ. Cod. 108 in marg.: προά-
στεια. Cf. ad Cap. xxi. 2, 15. ⁴ Sic Comp., Ald.,
Codd. III, IV, XI, 15, 18, alii (inter quos 85 in marg.),
Syro-hex. ⁵ Syro-hex. ✕ ܠܗܝܬܝܢ ܠܗܝܬܝܢ ܠܗܝܬܝܢ.
Cod. 18 in textu: τεσσ. καὶ πέντε ἐτών τὰ γὰρ ἐτών (verbis,
τὰ γὰρ ἐτών, a manu recentissima expunctis). ⁶ Sic
Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, alii, Syro-hex.
⁷ Syro-hex. ✕ ܠܗܝܬܝܢ ܠܗܝܬܝܢ ܠܗܝܬܝܢ. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd.
III, IV, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum καρδίαν in
marg.), Syro-hex. ⁹ Sic Codd. 15, 18, 53, alii (inter
quos 85 in marg.).

15. קְרִית אֲרָבָע. O'. πόλις Ἀργόβ (alia exempl. Ἀρβαί; alia, Ἀρβόκ¹⁰).

הָאָדָם הַגִּדּוֹל בְּעַנְקֵים הוּא. Homo ille maximus inter Anakim erat. O'. μητρόπολις τῶν Ἐνακίμ αὐτη. Ἀ. ὁ ἄνθρωπος ὁ μέγας ἐν τοῖς Ἐνακίμ αὐτός.¹¹

Cap. XIV. 4. κτήνεσιν ⚬ αὐτῶν 4.¹² 9. λέγων ⚬ ὅτι 4.¹³ ἐπέβη ⚬ ἐν αὐτῇ 4.¹⁴ 10. καὶ νῦν ⚬ ἰδοὺ 4.¹⁵ ⚬ υἱὸς 4 ὀγδοήκοντα.¹⁶ 12. — τὸ ῥῆμα τοῦτο 4.¹⁷ εἶπε κύριος — μοι 4.¹⁸ 13. υἱά Ἰεφοννή — υἱοῦ Κενέζ 4.¹⁹

CAP. XV.

1. מִקְצֵה מֶרְיָה תִּימָן. Meridiem versus ab extremitate austri. O'. ἔως Κάδης πρὸς λίβα. Alia exempl. πρὸς νότον ἔως Κάδης.¹

2. מִקְצֵה יָם הַמֶּלַח מִן-הַלְשָׁן הַפְּנִי הַנֶּגֶב. Ab extremitate maris salis, a sinu qui spectat meridiem versus. O'. ἔως μέρους θαλάσσης τῆς

ἀλυκῆς, ἀπὸ τῆς λοφίᾶς τῆς φερούσης ἐπὶ λίβα. Σ. ἀπ' ἄκρον τῆς θαλάσσης τῆς ἀλυκῆς, ἀπὸ τῆς γλώσσης τῆς βλεπούσης πρὸς νότον.³

3. וְנָסַב הַקָּרָקַע. Et vertit se versus Karkaa. O'. καὶ ἐκπορεύεται τὴν κατὰ δυσμὰς Κάδης. Alia exempl. καὶ περιπορεύεται τὴν Γαλααδίτιν.³ Alia: καὶ ἐκπεριπορεύεται Ἀκκαρκά.⁴ Σ. τὸ ἔδαφος.⁵

4. נָחַל מִצְרַיִם. O'. ἔως φάραγγος Αἰγύπτου. Ἀ. εἰς χεῖμαρρον Αἰγύπτου.⁶

5. עֲדַרְקָה הַיַּרְדֵּן. O'. ἔως ⚬ μέρους 4 τοῦ Ἰορδάνου.⁷ Σ. (ἔως) ἄκρου.⁸

6. לְבֵית הָעֵרְבָה. O'. ἐπὶ Βαιθάρaba. Σ. (ἐν τοῖς) περὶ τὴν ἀόκητον.⁹ Aliter: Σ. εἰς οἶκον πεδινόν.¹⁰

בָּהֶן. O'. Βαιών. Ἀ. Θ. Βοέν.¹¹

7. דְּבִיר. O'. Versus Debir. O'. ἐπὶ τὸ τέταρτον. Ἀλλος Δεβειρά.¹²

וַיַּעֲזֹבָהּ. O'. καὶ ⚬ κατὰ βορρᾶν 4 καταβαίνει.¹³

¹⁰ Prior lectio est in Comp., Codd. IV (cum Ἀρβέ), 19, 108, Syro-hex. (cum ʾʾʾʾ); posterior in Codd. 15 (cum Ἀρβόκ), 16 (idem), 18, 30, aliis (inter quos 85, cum ὁ ἄνθρωπος μέγας in marg.), Arm. 1. ¹¹ Syro-hex. ܕܢܥܠܐ. ¹² Cod. IV, Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 76, alii. ¹³ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 58 (om. λέγων), 108. ¹⁴ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 58 (cum ἐπ' αὐτῇ), 108. ¹⁵ Cod. IV (cum metobelo ex corr.), Masius. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108. ¹⁶ Cod. IV (cum ⚬ υἱός: ε̄ καὶ π), Masius. Sic sine aster. Comp., Cod. 108, Syro-hex. ¹⁷ Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (cum τὸ ῥ. — τοῦτο 4). ¹⁸ Cod. IV, Masius (cum εἶπέ — μοι 4 κύριος). Sic sine obelo Syro-hex. ¹⁹ Cod. IV, Syro-hex. (cum υἱοῦ — Κενέζ 4). Sic sine obelo Cod. 15, 18, 64, 108, 128.

CAP. XV. ¹ Sic Cod. IV, Syro-hex. ² Syro-hex. ܡܥܝܢܐ ܕܡܥܝܢܐ ܕܡܥܝܢܐ. ³ Sic Codd. 16, 30 (cum Γαλααδίτιν), 52, 53, alii (inter quos 85, cum τὴν Γαλααδίτιν, et in marg. τὴν κ. δ. Κάδης). ⁴ Syro-hex. ܡܥܝܢܐ ܕܡܥܝܢܐ ܕܡܥܝܢܐ. Graeca nostra post Κάδης in textum inferunt Ald. (cum Ἀκκαρκά), Codd. 15, 18, 64, 121 (in marg. cum ἐκπορ.), 128. ⁵ Cod. 108, qui ad φάραγγος (v. 4) male

refert. Ad ܡܥܝܢܐ Syro-hex. in marg. ܡܥܝܢܐ. h. e. τὸ ἔδαφος, non, ut Masius, τὴν γῆν. Consentit Euseb. in Onomastico, p. 28: Ἀκκαρκά [Hieron. Accarca]. Σύμμαχος τὸ ἔδαφος. ⁶ Syro-hex. ܡܥܝܢܐ ܕܡܥܝܢܐ. Cod. 108: Ἀ. χεῖμαρρον, et sic in textu Comp., Cod. 18 (cum χεῖμαρρον). Cod. 57 in marg.: Οὗτος ἐστὶν ὁ ποταμὸς Ῥυοκοροῦντων (sic). ⁷ Sic Cod. IV (cum aster. ex corr.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum μέρος), 58, 108 (ut 19); necnon (cum ἔως ἐπὶ μέρους) Codd. 44, 54, alii (inter quos 85 in marg.). ⁸ Syro-hex. ܡܥܝܢܐ. Cf. ad v. 21. ⁹ Euseb. in Onomastico, p. 110. Hieron. vertit: "Bethabara, pro qua Sym. transtulit: in locis quae iuxta inhabitabile sunt, significans eremum;" unde Montef. eruit: 2. ἐν τόποις κατὰ ἀόκητον. Sed cf. ad v. 60. ¹⁰ Masius in Comment. p. 253: "Chaldaeus et Symmachus campestrum domum interpretari maluerunt." In Syro-hex. index est super Βηθάρaba, sed nota marginalis desideratur. Cf. ad Cap. xviii. 18. ¹¹ Cod. 85, testibus Montef. et Cozza. Parsonsus lectionem quasi anonymam affert. ¹² Sic in textu Ald. (cum Δαιθρά), Codd. 15 (cum Δαιβειρά), 18, 64 (ut Ald.), 128 (ut 15). ¹³ Sic Cod. IV (qui pingit: ⚬ Ἀχὼρ ⚬ καὶ κ. β.), Syro-hex. (cum ⚬ καὶ κ. β. 4.), et sine aster. Comp., Codd. 58 (cum βορρά), 108.

7. **לַחֲבִיל**. *Ο. τῇ φάραγγι. 'Α. τοῦ χιμάρρου.*¹⁴
וְעֵבֶר הַנְּבוֹל. *Ο. καὶ διεκβάλλει* ✕ *τὸ ὄριον* **לְ**.¹⁵
עֵיִן שְׁנַיִם. *Ο. [τῆς] πηγῆς [τοῦ] ἡλίου. 'Α. πηγῆς ἡλίου. Σ. (πηγῆς) Σάμες.*¹⁶
9. **וְעֵבֶר הָרֶעְפָּרוֹן**. *Ο. καὶ διεκβάλλει εἰς τὸ ὄρος (alia exempl. ✕ ἐπὶ κόμας ὄρους¹⁷) 'Εφρών. Aliter: Ο. 'Α. καὶ διεκβάλλει ἐπὶ κόμας ὄρους ('Εφρών). Σ. καὶ ἐξῆλθεν εἰς πόλεις ὄρους ('Εφρών). Θ. καὶ διεκβάλλει εἰς Γαὶ ὄρος 'Εφρών.*¹⁸
10. **וְעֵבֶר הָאֶל־הַר שְׁעִיר וְעֵבֶר**. *Ο. καὶ παρελεύσεται εἰς ὄρος 'Ασσάρ (potior scriptura Σηείρ). Alia exempl. εἰς ὄρος Σηείρ, καὶ παρελεύσεται.*¹⁹
Alia: ✕ καὶ παρελεύσεται **לְ** *εἰς ὄρος Σηείρ, καὶ παρελεύσεται.*²⁰
- וְעֵבֶר הָאֶל־כְּתָף הָרֵעִירִים**. *Ο. ἐπὶ νότου πόλιν 'Ιαρίν (s. 'Ιαρίμ). 'Α. πρὸς ὄμον ὄρους 'Ιαρίμ.*²¹
- שְׁנַיִם בֵּית־שָׁנַיִם**. *Ο. ἐπὶ πόλιν ἡλίου (Σ. οἴκου Σάμες²²).*
11. **וְעֵבֶר הַנְּבוֹל שְׁרֹוֹהָ**. *Ο. καὶ διεκβάλλει τὸ ὄριον κατὰ νότου 'Ακκαρὼν ἐπὶ βορρᾶν, καὶ διεκβαλεῖ (potior scriptura διεκβάλλει) (Ο. 'Α. διεκβάλλει²³) τὰ ὄρια εἰς Σοκχώθ (alia exempl. Σαχαρῶνα²⁴). 'Αλλος' καὶ ἐφαίνετο τὸ*

*ὄρος ἐπὶ τὸν ὄμον 'Ακκαρὼν εἰς βορρᾶν, καὶ ἔβλεπε τὸ ὄρος εἰς Σαχαρῶνα.*²⁵

11. **וְעֵבֶר הָרֶעְפָּרוֹן**. *Ο. ὄρια ἐπὶ λίβα. Alia exempl. ὄρος τῆς Βααλά.*²⁶
12. **וְעֵבֶר יָם**. *Ο. καὶ τὰ ὄρια αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης. Alia exempl. καὶ τὰ ὄρια τῶν ἀπὸ θαλάσσης.*²⁷
13. **וְעֵבֶר אֶרֶץ**. *Ο. 'Αρβόκ. Alia exempl. 'Αρβέ.*²⁸
וְעֵבֶר אֶרֶץ. *Ο. μητρόπολιν (alia exempl. πατρὸς²⁹) 'Ενάκ.*
14. **וְעֵבֶר יְלִידֵי הָאֶל־הַר שְׁעִיר וְעֵבֶר**. *Ο. τὸν Σουσί, καὶ Θολαμί, καὶ τὸν 'Αχιμά. Aliter: Ο. τὸν Σουσί, καὶ τὸν 'Αχειμά, καὶ τὸν Θαλμαί, ✕ γεννήματα τοῦ 'Ενάκ.*³⁰
15. **וְעֵבֶר קְרִית־רַפָּר**. *Ο. πόλις γραμμάτων. Σ. 'Ο 'Εβραῖος' Καραθσεφέρ.*³¹
16. **וְעֵבֶר שְׁנַיִם**. *Ο. ὃς ἂν λάβῃ [καὶ ἐκκόψῃ]. 'Αλλος' ὃς ἂν πατάξῃ.*³²
- וְעֵבֶר הָאֶל־הַר**. *Ο. καὶ κυριεύσῃ αὐτῆς. 'Αλλος' καὶ προκαταλάβῃται αὐτήν.*³³
18. **וְעֵבֶר הָאֶל־הַר**. *Et incitavit eum ut posceret. Ο. καὶ συνεβουλεύσατο αὐτῷ, — λέγουσα αἰτήσομαι.*³⁴ *'Αλλος' καὶ ἔπεισεν αὐτὴν τοῦ αἰτήσαι.*³⁵

¹⁴ Syro-hex. **לְ**. ¹⁵ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108, Arm. 1.
¹⁶ Euseb. in Onomastico, p. 324: Σάμες' πηγὴ Σάμες φυλῆς Βενιαμίν. Ἀκίλας' πηγὴ ἡλίου. Syro-hex. affert: **לְ**. Cf. ad Cap. xviii. 17. ¹⁷ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum **לְ**), et sine aster. Comp., Codd. 58, 108.
¹⁸ Cod. 85. Theodotionis versionem in textu venditant Codd. 44, 54, 74, alii. ¹⁹ Sic Cod. III, XI, 16 (cum περιελ.), 29, alii. (Ad Σηείρ fortasse pertinet lectio anonyma τριχῶντα (potius τριχῶντα), quae in Cod. 85 ad Σουσί (v. 14) appingitur. Vid. Scharfenb. in Animadv. T. II, p. 28.)
²⁰ Sic Cod. IV (sine metobelo), Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 18, 19, alii. ²¹ Syro-hex. **לְ**. ²² Idem: **לְ**. ²³ Masius in Comment. p. 235: "Verbum **לְ** interpretantur Judaei plerique omnes, agi in obli-guum, gyrare, circuire; LXXII plerumque excurrere, atque etiam Aquilas." ²⁴ Sic Comp., Ald. (cum Σαχ.), Codd. IV, 19, 57, alii, Syro-hex. ²⁵ Syro-hex. in marg. sine

nom. **לְ**. ²⁶ Sic Codd. III (cum Βαλά), 77 (cum Βααλ), Syro-hex. (cum **לְ**); neenon (cum γῆς pro τῆς), Ald., Codd. IV (cum Βαλαῶν), XI (cum Βαλ), 15, 16 (cum Βααλ), 18, alii.
²⁷ Sic Codd. IV, 44, 54, alii, Syro-hex. ²⁸ Sic Comp. (cum Ἀρβαί), Ald., Codd. IV, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.). Syro-hex. in textu: **לְ**; in marg. autem: **לְ**. ²⁹ Sic Ald., Codd. 15, 64, Syro-hex. (cum μητρόπολιν in marg.). ³⁰ Sic Cod. IV (cum aster. ex corr.), Syro-hex. (cum **לְ** et **לְ**), et sine aster. Comp. (cum Ἀχειμάν, et Θαλβαί), Cod. 108, Arm. 1.
³¹ Syro-hex. **לְ**. ³² Sic in textu Codd. 54, 75 (cum πατάξῃ). Cf. Jud. i. 12 in LXX. In textu LXX virali verba inclusa desunt in Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 16, 18, aliis, Arm. 1, Syro-hex.
³³ Sic in textu Codd. 54, 75. ³⁴ Obelus est in Cod. IV, Syro-hex. ³⁵ Syro-hex. in marg. sine nom. **לְ**. Sic in loco parallelo Jud. i. 14 juxta Comp.,

19. אֶרֶץ הַנֶּגֶב. *Terram australem.* O'. *eis γῆν ναγέβ* (alia exempl. νότου³⁶).

גִּלְתַּיִם. *Scaturigines aquarum.* O'. *τὴν Βορθανίς.* Alia exempl. *τὴν Γωλαθμαῖμ.*³⁷

וְהָאֵת גִּלְתַּיִם עֲלִיּוֹת וְהָאֵת גִּלְתַּיִם תַּחְתִּיּוֹת. *Scaturigines superiores, et scaturigines inferiores.* O'. *τὴν Γοναιθλάν* (alia exempl. *τὴν Γωλαθμαῖμ*³⁸) *τὴν ἄνω, καὶ τὴν Γοναιθλάν* (eadem exempl. *τὴν Γωλάθ*³⁹) *τὴν κάτω.* Ἄλλος κτήσιν μετεώρων, καὶ κτήσιν ταπεινών.³⁹

20. הַמְּחִשָּׁה. O'. *Vacat.* ✕ *κατὰ δῆμους αὐτῶν*.⁴⁰

21. וַיְהִי הַיּוֹם הַזֶּה הָיוּ הָעָרִים מְקִיָּה. O'. *ἐγενήθησαν δὲ πόλεις αὐτῶν — πόλεις* ἄπὸς τῇ φυλῇ.⁴¹ Ἀ.. αἱ πόλεις ἀπὸ τελευταίου τῆς φυλῆς. Σ.. αἱ πόλεις ἀπ' ἄκρου τῆς φυλῆς. Θ.. πόλεις αὐτῶν ἀπὸ τέλους φυλῆς.⁴²

בִּנְנָבָה. *In meridie.* O'. *ἐπὶ τῆς ἐρήμου.* Ἄλλος ἀπὸ νότου.⁴³

21-32. וַיְהִי כִּי יָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הַיַּרְדֵּי. O'. καὶ Βαισελεήλ — καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. *Potior scriptura:*⁴⁴ O'. Καβσεήλ,⁴⁵ καὶ Ἐδέρ,⁴⁶ καὶ Ἰαγούρ, (22) καὶ Κεῖνὰ, καὶ Δειμωνὰ, καὶ Ἀδαδὰ,⁴⁷ (23) καὶ Κέδες, καὶ Ἀσώρ,⁴⁸ καὶ Ἰαθνὰν,⁴⁹ (24) Ζεῖφ, καὶ Τελέμ,⁵⁰ καὶ Βααλῶθ,⁵¹ (25) καὶ Ἀσώρ τὴν καινὴν, καὶ αἱ πόλεις Ἑσρώμ⁵² αὕτη ✕ ἐστὶν⁵³ Ἀσώρ (26) Ἀμάμ, καὶ Σαμά, καὶ Μωλαδὰ, (27) — καὶ Ἀσαρσουλὰ⁵⁴ καὶ Ἀσεργαδδὰ, καὶ Ἀσεμῶν, καὶ Βηθφελέρ,⁵⁵ (28) καὶ Ἀσαρσουλὰ,⁵⁶ καὶ Βηρσαβεέ, καὶ Βεζιούθιὰ,⁵⁷ [αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν],⁵⁸ (29) Βααλὰ,⁵⁹ καὶ Ἀνείμ,⁶⁰ καὶ Ἀσέμ,⁶¹ (30) καὶ Ἐλθωλὰδ,⁶² ✕ καὶ Χσεῖλ,⁶³ καὶ Ἑρμὰ, (31) καὶ Σικελέγ,⁶⁴ καὶ Μεδεμνὰ,⁶⁵ καὶ Σανσανὰ,⁶⁶ (32) καὶ Λαβῶθ,⁶⁷ καὶ Σελεείμ,⁶⁸ καὶ Αἰν,⁶⁹ καὶ Ῥεμμῶν⁷⁰ πᾶσαι αἱ πόλεις εἰκοσι καὶ ἕννα,⁷¹ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

33-44. וַיְהִי כִּי יָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הַיַּרְדֵּי. O'. ἐν τῇ πεδινῇ — καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. *Aliter:* O'. (33) ἐν τῇ πεδινῇ⁷² (Ἄλλος ἐν τῇ ὑπωρείᾳ⁷³) Ἀσθαὼλ.⁷⁴

Codd. X, 15 (in marg.), 53, 128. ³⁶ Sic Codd. 15, 18, 54, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³⁷ Sic Comp., Ald. (cum Γωλαθμ. sine artic.), Codd. III (sine artic.), IV, 15, 16 (ut III), 18 (cum μαῖμ), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III (om. τὴν Γωλαθμ. τὴν ἄνω καὶ), IV, 15 (cum Γωλαθμ. et Γολάθ), 58 (cum Γολαθαῖμ), 108 (cum Γολάθ), 128, Syro-hex. ³⁹ Syro-hex. in marg. sine nom. מַלְאִי מַלְאִי מַלְאִי. Cf. Hex. ad Jud. i. 15. ⁴⁰ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 58, 108, Arm. i. ⁴¹ Obelus est in Cod. IV. ⁴² Cod. 85, edente Montef. (Parsonsi amanuensis accuratius exscripsit ad Sym. τῇ φυγῇ pro τῆς φυλῆς; ad Theod. autem φυγῆς pro φυλῆς.) Syro-hex. affert: Σ. ἀπ' ἄκρου (חַם נַעַם) τῆς φυλῆς וַיֹּוֹדָה. ⁴³ Sic in textu Syro-hex. Cod. 58 in textu: הָ (fort. ה) ἀπὸ νότου ἐπὶ τῆς ἐρήμου. ⁴⁴ In reliqua hujus capitis parte, cum nomina propria in Ed. Rom. ab Hebraeis mire discedant, nos textum hexaplaem Cod. IV a Tischendorfio editum, ad versionem Syro-hexaplaem diligenter exactum et hic illic reformatum, apposuimus. ⁴⁵ Syro-hex. כַּבְסֵּהָל. Cod. IV: Καβσῆλ. ⁴⁶ Syro-hex. עֲדֵר. Cod. IV: καὶ Ἐβέρ. ⁴⁷ Syro-hex. יַגְוֹר. ⁴⁸ Idem: אֲסֹר. Cod. IV: καὶ Ἀσώρ. ⁴⁹ Syro-hex. יֶאֱתָנָן. ⁵⁰ Idem: אֲנֵיִם. ⁵¹ Idem: בַּאֲלֹוֹת. Cod. IV: καὶ Βαλῶθ. ⁵² Idem: אֲסֹרֹוֹת. Sic (cum -ρῶθ) Cod. 58. ⁵³ Sic

Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Cod. 108, Arm. i. ⁵⁴ Sic sine obelo Cod. IV. Syro-hex. אֲסֹרֹוֹת. ⁵⁵ Syro-hex. in textu: בֵּית פֶּלֶר; in marg. autem: בֵּית פֶּלֶר. Cod. IV: καὶ Βηθφελέρ. ⁵⁶ Syro-hex. אֲסֹרֹוֹת. Cod. IV, ut Ed. Rom.: καὶ Χολασεωλὰ. *Scriptura Ἀσαρσουλὰ est in Ald., Codd. III, 15, 18, aliis.* ⁵⁷ Idem: (בֵּית מֵדֵמֶן) בֵּית מֵדֵמֶן. Cod. IV: καὶ Ἐβεζιούθιαι. ⁵⁸ Haec desunt in Comp., Codd. 19, 108, Syro-hex. ⁵⁹ Syro-hex. בַּאֲלֹוֹת. ⁶⁰ Idem: אֲנֵיִם. ⁶¹ Idem: אֲסֹרֹוֹת. Cod. IV: καὶ Ἀσέμ. *Nostra scriptura est in Comp., Ald., Codd. III, 15, 16, 18, aliis.* ⁶² Idem: בֵּית מֵדֵמֶן. ⁶³ Syro-hex. in textu: בֵּית מֵדֵמֶן ✕; in marg. autem: בֵּית מֵדֵמֶן. Cod. IV: καὶ Ελ. *Nostram scripturam habet Cod. 58.* ⁶⁴ Syro-hex. סִיקֵּלֶג. Cod. IV: καὶ Σικελέρ. ⁶⁵ Syro-hex. in textu: מֵדֵמֶן; in marg. autem: מֵדֵמֶן. Cod. IV: καὶ Μαχαρίμ. ⁶⁶ Sic Comp., Codd. III, XI (cum Σανσανὰ), 16, 29, alii. Syro-hex. סַנְסַנָּה. Cod. IV: καὶ Σανσανὰ. ⁶⁷ Syro-hex. בֵּית מֵדֵמֶן. Cod. IV: καὶ Ἀλβῶθ. ⁶⁸ Syro-hex. מֵדֵמֶן. ⁶⁹ Idem: אֵיִן. ⁷⁰ Idem: רֵמְמוֹן. ⁷¹ Sic Syro-hex. Cod. IV: ὁ καὶ ἕ. ⁷² Cod. IV pingit: — ἐν τῇ πεδινῇ; (cum metabelo ex corr.), male. ⁷³ Sic Codd. 54 (cum ὑπωρείᾳ), 75 (cum ὑπορίᾳ), 85 (in marg., cum ὑπερίᾳ). *Est Aquilae, ut videtur, coll. Hex. ad Jerem. xvii. 26.* ⁷⁴ Syro-hex. אֲסֹוֹת.

καὶ Σαραά, καὶ Ἀσνὰ,⁷⁵ (34) καὶ Ζανώ,⁷⁶ καὶ Ἥνυγονεῖμ Θαφφουά,⁷⁷ καὶ τὴν Ἥναιμ,⁷⁸ (35) καὶ Ἰερμουθ, καὶ Ἀδαλάμ, καὶ Σωχῶ, καὶ Ἀζηκά,⁷⁹ (36) καὶ Σαγαρεῖμ,⁸⁰ καὶ Ἀδιαθαεῖμ,⁸⁰ καὶ Γαθρῶ,⁸¹ καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς⁸² πόλεις δεκατέσσαρες,⁸³ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. (37) Σε-νὰμ,⁸⁴ καὶ Ἀδασά,⁸⁵ καὶ Μαγδαλὰδ, (38) καὶ Δαλαὰν,⁸⁶ καὶ Μασσηφά,⁸⁷ καὶ Ἰεκθαῖλ, (39) καὶ Λαχεῖς, καὶ Βαζκάθ,⁸⁸ καὶ Ἀγλὼν, (40) καὶ Χαββὼν,⁸⁹ καὶ Λαμὰς,⁹⁰ καὶ Χαθαλεῖς,⁹¹ (41) καὶ Γαθρῶθ, καὶ Βηθδαγὼν, καὶ Νωμά,⁹² καὶ Μακχδὰ πόλεις ἕξ καὶ δέκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. (42) Λεβνὰ, καὶ Ἀθέρ, καὶ Ἀσὰν, (43) καὶ Ἰεφθὰ,⁹³ καὶ Ἀσεννὰ, καὶ Νεσειβ, (44) καὶ Κεῖλὰ, καὶ Ἀχχεῖβ, καὶ Μαρησά,⁹⁴ πόλεις ἐννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

45. וְיָמֵי. Ο'. καὶ αἱ κῶμαι ("Ἄλλος" θυγατέρες⁹⁵) αὐτῆς.

46. וְיָמֵי. Et mare versus. Ο'. Γεμνά. Alia exempl. Ἰεμναί.⁹⁶ "Ἄλλος" καὶ εἰς θάλασσαν.⁹⁷

תִּשְׁבֵּה. Ο'. Ἀσηδῶθ. Alia exempl. Ἐσδῶδ.⁹⁸ Θ. Ἀζωτοῦ.⁹⁹

47. וְיָמֵי. Ο'. Γάζα, καὶ αἱ κῶμαι ("Ἄλλος" θυγατέρες¹⁰⁰) αὐτῆς.

48-60. וְיָמֵי. Ο'. καὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ—καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. Aliter: Ο'. (48) καὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ Σαμείρ,¹⁰¹ καὶ Ἰεθέρ, καὶ Σωχῶ, (49) καὶ Ῥεννὰ, καὶ πόλεις¹⁰² γραμμάτων (Σ. Καραθσεννά¹⁰³). αὕτη ἐστὶν Δαβεῖρ (50) καὶ Ἀνάβ, καὶ Ἀσθεμὼ, καὶ Ἀνεῖμ,¹⁰⁴ (51) καὶ Γοσὺμ,¹⁰⁵ καὶ Χιλουὼν,¹⁰⁶ καὶ Γηλῶν,¹⁰⁷ πόλεις ἔνδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν (52) Ἐρέβ,¹⁰⁸ καὶ Ῥουμά, καὶ Ἐσὰν,¹⁰⁹ (53) καὶ Ἰανούμ,¹¹⁰ καὶ Βηθθαφφουέ, καὶ Ἀφακά, (54) καὶ Ἀμματὰ, καὶ πόλεις Ἀρβέ,¹¹¹ αὕτη ἐστὶν Χεβρών καὶ Σειώρ,¹¹² πόλεις ἐννέα, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν (55) Μάων, καὶ Χερμελ, καὶ Ζεῖφ, καὶ Ἰεττὰ,¹¹³ (56) καὶ Ἰζρέλ,¹¹⁴ καὶ Ἰεκθαὰμ,¹¹⁵ καὶ Ζανουά, (57) Ἐκέν,¹¹⁶ καὶ 4 Γαβαά,¹¹⁷ καὶ Θαμνά πόλεις δέκα, καὶ αἱ κῶμαι ("Α. Σ. καὶ αἱ ἐπαύλεις¹¹⁸) αὐτῶν (58) Ἀλουλ, καὶ Βεθσοῦρ, καὶ Γεδώρ, (59) καὶ Μααρωθ, καὶ Βηθανῶθ (alia exempl. Βηθλαῶθ¹¹⁹), καὶ Ἐλθεκέν πόλεις ἕξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ 4 Ἐκεῶ,¹²⁰ καὶ Ἐφραθά

⁷⁵ Syro-hex. ܠܫܐܠܐ. ⁷⁶ Idem : ܠܝܐܠܐ. ⁷⁷ Idem : ܠܝܐܠܐ. ⁷⁸ Sic Comp. (cum Ἥναιμ), Ald. (sine artic.), Codd. III (idem), 18 (ut Comp.), 64, 108, alii. Cod. IV: καὶ τὴν Ἥναιμ. Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ⁷⁹ Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ⁸⁰ Sic (pro Ἰουθῶθ (v. 34) Codd. XI, 16 (cum -θαῖμ), 29 (idem), alii. Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. Cod. IV: καὶ Ἀγερθαῖμ. ⁸¹ Cod. IV: καὶ Γαθρῶμ. Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ⁸² Cod. IV: καὶ ἐπ. αὐτῆς. Syro-hex. καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. In Hebraeo est nomen urbis וְיָמֵי. ⁸³ Cod. IV: 8 καὶ ἰ. ⁸⁴ Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ⁸⁵ Cod. IV: καὶ Ἀδασά. Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ⁸⁶ Sic Ald., Codd. III, 16, 18, 29, alii. Cod. IV: καὶ Δαλλάμ. Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ⁸⁷ Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ⁸⁸ Sic Ald. (cum Βασκῶθ), Codd. XI, 16, 18 (ut Ald.), 30, alii. Cod. IV: καὶ Βασκῶθ. Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ⁸⁹ Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ⁹⁰ Idem: ܠܝܐܠܐ. ⁹¹ Sic Ald., Codd. 15, 18, 64, 128. Cod. IV: καὶ Καθαλεῖς. Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ⁹² Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ⁹³ Idem: ܠܝܐܠܐ. ⁹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, alii. Cod. IV: καὶ Βαρησά. Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ⁹⁵ Sic in textu Codd. 15, 64, Syro-hex. (cum καὶ αἱ κῶμαι in marg.). ⁹⁶ Sic Codd. III, IV (cum Ἰεμναῖν), XI, 15, 16 (cum Ἰεμναῖν), 18, alii, et Syro-hex. in marg. (cum ܝܡܝܐ). ⁹⁷ Sic in textu Syro-hex. In Comp., Codd. 19, 58 (cum ἡ Ἰεμναῖ),

108, duplex versio est: καὶ εἰς θ. Ἰεμνάθ. ⁹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. IV, 15, 18, 19, 128, Syro-hex. (cum ܝܡܝܐ). ⁹⁹ Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. Cod. 85 in textu: Ἀσδὼν Ἀσιδῶθ; in marg. autem: Ἀζωτοῦ. ¹⁰⁰ Sic in textu Codd. 64, 128, Syro-hex. (cum καὶ αἱ κῶμαι in marg.). ¹⁰¹ Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. Cod. IV: Σαφεῖρ. ¹⁰² Cod. IV: πόλεις. ¹⁰³ Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ¹⁰⁴ Sic Comp. (cum Ἀνίμ), Codd. III, XI, 16, 29, alii. Cod. IV: καὶ Ἀνίβ. Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ¹⁰⁵ Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ¹⁰⁶ Sic Ald., Codd. III, XI, 16, 29, alii. Cod. IV: καὶ Ἐλδού. Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ¹⁰⁷ Sic Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii. Cod. IV: καὶ Λανού. Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ¹⁰⁸ Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ¹⁰⁹ Syro-hex. inverse: ܠܝܐܠܐ. ¹¹⁰ Idem: ܠܝܐܠܐ. ¹¹¹ Cod. IV: καὶ πόλεις Ἀρβέ. Syro-hex. in textu: ܠܝܐܠܐ; in marg. autem: Καραθσεννά (ܠܝܐܠܐ), quod Symmachum sapit. ¹¹² Cod. IV: καὶ Σιών. Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. Mox Cod. IV: καὶ ἐπαύλεις. ¹¹³ Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ¹¹⁴ Idem: ܠܝܐܠܐ. ¹¹⁵ Idem: ܠܝܐܠܐ. ¹¹⁶ Sic Comp., Cod. 108 (cum Ζανουαεκέν). Cod. IV: καὶ Ζανουα Ἐκελεῖ. Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ¹¹⁷ Cod. IV: καὶ 4 Γαβαά. Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ¹¹⁸ Syro-hex. ܠܝܐܠܐ. ¹¹⁹ Sic Cod. IV. Syro-hex. in textu: ܠܝܐܠܐ; in marg. autem: ܠܝܐܠܐ. ¹²⁰ Syro-hex. ܠܝܐܠܐ.

αὕτη ἐστὶν Βαιθλέεμ· καὶ Φαγὼρ, καὶ Αἰτάν,¹²¹
καὶ Κουλόμ,¹²² καὶ Τατάμ, καὶ Σωρὴς, καὶ
Καρὲμ, καὶ Γαλεῖμ, καὶ Θεθῆρ, καὶ Μανοχώ.¹²³
πόλεις ἑνδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν 4. (60) Κα-
ριαθβαάμ· αὕτη πόλις Ἰαρεῖμ¹²⁴ (Οἱ λοιποὶ
Καριαθβαρεῖμ¹²⁵)· καὶ Ἀρεββά· πόλεις δύο, καὶ
αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.

61. **בְּמִדְבָּר**. In deserto. Ο'. καὶ Βαδδαργεῖς.
Alia exempl. Βαδδαργεῖς.¹²⁶ Ἄλλος· ἐν τῇ
ἐρήμῳ.¹²⁷ Ἄλλος· ἐν τοῖς περὶ τὴν αἰκίαν.¹²⁸

61, 62. **בְּיַרְיָח**—**בְּיַרְיָח**. Ο'. καὶ Θαρα-
βαάμ—καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Aliter: Ο'.
— καὶ 4 Βηθαραβά,¹²⁹ Μαδδῆιν,¹³⁰ καὶ Σα-
χαχά,¹³¹ καὶ Νεβσάν,¹³² καὶ πόλεις τῶν ἁλῶν,¹³³
καὶ Ἡγγαδδί.¹³⁴ πόλεις ἕξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐ-
τῶν.

63. **וְהָיָה**. Ο'. Vacat. ✕ μετὰ τῶν νῶν
Ἰούδα 4.¹³⁵

Cap. XV. 1. ✕ νῶν 4 Ἰούδα.¹³⁶ 4. καὶ ἔσται
ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων — αὐτοῦ 4.¹³⁷ 5. — πᾶσα 4.¹³⁸
— καὶ 4 ἀπὸ τῆς λοφιᾶς.¹³⁹ 8. ✕ νῶν 4 Ἐν-
νόμ.¹⁴⁰ 14. — υἱὸς Ἰεφοννή 4.¹⁴¹ 15. — Χα-

λέβ 4.¹⁴² 19. καὶ εἶπεν — αὐτῷ 4.¹⁴³ καὶ ἔδωκεν
αὐτῇ — Χαλέβ 4.¹⁴⁴

CAP. XVI.

1. **יְרִיחוֹ**. Ο'. καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια. Οἱ
λοιποὶ καὶ ἐξῆλθεν ὁ κληῖρος.¹

יְרִיחוֹ **לְמִי** **יְרִיחוֹ** **יְרִיחוֹ**. A Jordane (e regione)
Jerichuntis ad aquas Jerichuntis. Ο'. ἀπὸ τοῦ
Ἰορδάνου τοῦ κατὰ Ἰεριχὼ ✕ ἀπὸ ὕδατος τοῦ
κατὰ Ἰεριχὼ 4.²

1, 2. **יְרִיחוֹ** **בְּיַרְיָח** **בְּיַרְיָח** **בְּיַרְיָח**. Ad desertum quod
ascendit a Jerichunte in monte qui est Bethel.
Et egreditur e Bethel ad Luz, et transiit.
Ο'. καὶ ἀναβήσεται ἀπὸ Ἰεριχὼ εἰς τὴν ὀρεινήν
τὴν ἔρημον (alia exempl. τὴν ἔρημον, καὶ ἀνα-
βήσεται ἀπὸ Ἰεριχὼ εἰς τὴν ὀρεινήν³) εἰς
Βαιθῆλ [Λουζά]. καὶ ἐξελεύσεται εἰς Βαιθῆλ
(alia exempl. ἀπὸ Βαιθῆλ — εἰς 4 Λουζά⁴),
καὶ παρελεύσεται. Ἄλλος· τὴν ἔρημον τὴν ἀνα-
βαίνουσαν ἀπὸ Ἰεριχὼ ἐπὶ τὸ ὄρος Βαιθῆλ. καὶ ἐξῆλθεν
(s. ἐξελεύσεται) ἀπὸ Βαιθῆλ εἰς Λουζά, καὶ παρήλθεν
(s. παρελεύσεται).⁵

(Θεκούε?). Haec obelis jugulantur in Cod. IV, Syro-hex.
(qui male pingit: — καὶ αἱ κῶμαι — πόλεις ἑνδεκα 4).¹²¹ Syro-
hex. **פְּגִיּוֹ**.¹²² Idem: **פְּגִיּוֹ** (Κωλάμ?).¹²³ Idem:
פְּגִיּוֹ (Μανάχ?).¹²⁴ Cod. IV: αὕτη πόλις Ἰαρεῖδ.
¹²⁵ Syro-hex. **פְּגִיּוֹ** **פְּגִיּוֹ** **פְּגִיּוֹ** **פְּגִיּוֹ**. Mox Cod. IV:
καὶ ἐπαύλεις.¹³⁰ Sic Ald., Codd. IV, XI, 56, 58, alii.
Syro-hex. in marg. **פְּגִיּוֹ**.¹²⁷ Syro-hex. in textu:
פְּגִיּוֹ **פְּגִיּוֹ** **פְּגִיּוֹ** **פְּגִיּוֹ**. Codd. 18, 64, 128:
(καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν) ἐν τῇ ἐρήμῳ Βῆθ. Comp.: (καὶ αἱ
ἐπαύλεις αὐτῶν.) ἐν τῇ ἐρήμῳ (Βηθαραβά).¹²⁸ Syro-hex. in
marg.: **פְּגִיּוֹ** **פְּגִיּוֹ** **פְּגִיּוֹ** **פְּגִיּוֹ**. Symmachi,
ni fallor, est lectio, et ad sequens **יְרִיחוֹ** pertinet. Cf.
ad v. 6. ¹²⁹ Sic Cod. IV (cum — καὶ: Βηθαραβά), Syro-
hex. (cum — καὶ Βηθαραβά 4). Copula deest in Codd. 54,
71, 74, alii, Arm. 1. ¹³⁰ Syro-hex. **פְּגִיּוֹ**.¹³¹ Idem:
פְּגִיּוֹ. Cod. IV: καὶ Σαχαά.¹³² Syro-hex. **פְּגִיּוֹ**.
¹³³ Cod. IV: καὶ αἱ πόλεις τῶν ἁλῶν (sic). Syro-hex. **פְּגִיּוֹ**
פְּגִיּוֹ.¹³⁴ Sic Ald., Codd. III, XI (cum Ἡγγαδδί),
16, 30, alii. Cod. IV: καὶ Ἡγγαδδί. Syro-hex. **פְּגִיּוֹ**.
¹³⁵ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19,
108, Arm. 1, Origen. Opp. T. II, p. 447. ¹³⁶ Cod. IV

(cum notis ex corr.), Syro-hex. (sine cuneolo). Sic sine
aster. Comp., Codd. 19, 44, 53, alii. ¹³⁷ Syro-hex. (pro:
καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ δ. τῶν ὁρ.). Comp., Cod. 108: καὶ ἔσται ἡ
δ. αὐτοῦ τῶν ὁρ. ¹³⁸ Cod. IV (cum metobelo ex corr.),
Syro-hex. (nullo metobelo). ¹³⁹ Cod. IV, Syro-hex.
Copula deest in Codd. 44, 54, 56, alii. ¹⁴⁰ Cod. IV
(cum notis ex corr.), Syro-hex. Sic sine aster. Comp.,
Codd. 58, 85 (in marg.), 108. ¹⁴¹ Cod. IV (cum notis
ex corr.). Deest in Cod. 71. ¹⁴² Cod. IV, Masius.
Deest in Codd. 54, 75, 85, 144. ¹⁴³ Cod. IV, Syro-hex.
¹⁴⁴ Cod. IV. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 16,
19, 52, alii, Syro-hex.

CAP. XVI. ¹ Syro-hex. **יְרִיחוֹ** **יְרִיחוֹ** **יְרִיחוֹ** **יְרִיחוֹ**.
² Sic Cod. IV (cum Ἰεριχὼ), Syro-hex. (cum ἀπὸ ✕ ὕδατος
sine metobelo), et sine aster. (cum ἀπὸ τοῦ ὕδατος tantum)
Codd. 44, 54, 74, alii. ³ Sic Comp., Codd. IV, 19, 75,
alii, Syro-hex. ⁴ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine obelo
Comp., Ald., Codd. 15, 18, 19, alii. ⁵ Syro-hex. in
marg. **יְרִיחוֹ** **יְרִיחוֹ** **יְרִיחוֹ** **יְרִיחוֹ**. Ubi,
absentibus punctis diacriticis, tempora verborum ambigua

2. הַאֲרָנִי עֲשֹׂת. O'. τοῦ Ἀχαταρωθ. Alia exempl. τοῦ Ἀρχιαταρωθ.⁸

3. וַיִּרְדּוּ יִמָּה אֶל-גְּבוּל הַיָּם. O'. καὶ διελεύσεται ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὰ ὅρια Ἀπταλίμ (alia exempl. τοῦ Ἰεφλητί). Σ. καὶ καταβήσται εἰς δυσμὰς ἐπὶ τὸ ὄριον.⁸

וַיִּרְדּוּ. O'. Vacat. ✕ καὶ ἕως Γαζέρ.⁹

5. עֲשֹׂת אֲדָר. O'. Ἀταρῶθ καὶ Ἐρώκ. Alia exempl. Ἀταρῶθ Ἀδάρ.¹⁰

6. הַמְּקִמָּתָה מִצְפֹּן. O'. εἰς Ἰκασμὼν (alia exempl. Μαχθῶθ¹¹) ἀπὸ βορρᾶ.

וַיִּסֵּב הַגְּבוּל. O'. Θερμῷ περιελεύσεται. Aliiter: O'. καὶ περιελεύσεται ✕ τὸ ὄριον.¹²

תַּאֲנִת שְׁלֹה. O'. εἰς Θηνασὰ καὶ Σέλλης. Alia exempl. εἰς Θηνασθηλῶ.¹³

7. וַיִּרְדּוּ מִנְחָה עֲשֹׂת וַנְּעִרְתָּה. O'. καὶ εἰς Μαχῶθ, καὶ Ἀταρῶθ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Aliiter: O'. ✕ καὶ καταβήσεται ἀπὸ Ἰανωχὰ ὧς εἰς Ἀταρῶθ, ✕ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν ὧς, καὶ ✕ εἰς ὧς Nαραθά.¹⁴

וַיִּנְעַב בִּירְיֹחַ. Et incidit in Jerichunte. O'. καὶ ἐλεύσεται ἐπὶ Ἰεριχώ. Ἀ. καὶ κατήγησεν εἰς Ἰεριχώ.¹⁵

8. נָחַל קָנָה. O'. ἐπὶ Χελκανά. Alia exempl. ἐπὶ χεϊμάρρουν Κανά.¹⁶

10. וַיְהִי לְמִסֵּב. Et siebat serviens in tributum. O'. ✕ ἕως ἀνέβη Φαραῶ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ ἔλαβεν τὴν πόλιν, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρὶ καὶ τοὺς Χαναναίους, καὶ τοὺς Φερεζαίους, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Γαζέρ ἐξεκέντησεν καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Φαραῶ ἐν φερνή τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ.¹⁷ ✕ καὶ ἐγένοντο ὑπόφθοροι δοῦλοι.¹⁸

Cap. XVI. 5. ✕ καὶ Γαζαρά (ἧ).¹⁹ 10. ἀπώλεσεν ✕ Ἐφραΐμ.²⁰

CAP. XVII.

1. מִנְשָׁה. O'. υἱὸν Μανασσή. Alia exempl. Μανασσή.¹

וַיְהִי הָיָה אִישׁ מִלְחָמָה. O'. ἀνὴρ γὰρ πολέμιστος ἦν. Alia exempl. ἦν γὰρ ✕ αὐτὸς ὧς ἀνὴρ πολέμιστος.²

2. אֲבִינֵזֶר..חֶלֶק..אֲשֶׁרִיחַל..שָׁכַם..חֶפֶר..שִׁמְרֵת. O'. Ἰεζὶ..Κελξ..Ἰεζιγλ..Συχέμ..Συμαρίμ..Ὀφέρ. Alia exempl. Ἀβιεξέρ..Ἐλέκ..Ἐσριγλ..Σεχέμ..Ἐφέρ..Σεμιδά.³

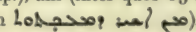
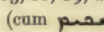
sunt. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, 18, 29, alii, Syro-hex. (cum **לֹא-יִשְׁכַּח**). ⁷ Sic Comp., Ald. (cum Ἰεφλατί), Codd. III (cum Ἰεφλαθί), IV (cum Ἰεφλητί), XI (cum Ἰεφθαθί), 15 (cum Ἰεφλητί), 19, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: Ἰεφλαθί ἢ Νεφθαλείμ. ⁸ Syro-hex. **וַיִּרְדּוּ מִנְחָה עֲשֹׂת**. ⁹ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 71, 76, 108, Arm. 1. Mox v. 4 ordo nominum Hebraeus, Μανασσή καὶ Ἐφραΐμ, est in Comp., Codd. IV, 108, Syro-hex. ¹⁰ Sic Comp., Codd. IV, 108, Syro-hex., et (cum καὶ Ἀδάρ), Ald., Codd. III, XI, 29, 30, alii, Arm. 1. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV (corr. ex Μαχθῶθ), XI, 15, 16 (cum Μαχθῶθ), 18 (idem), 29, alii (inter quos 85 in marg.). Syro-hex. in textu: **לֹא-יִשְׁכַּח**; in marg. autem: **לֹא-יִשְׁכַּח**. ¹² Sic Cod. IV (cum παρελ.), Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum παρελ.), Codd. 19 (cum διελ.), 58, 108, Arm. 1. ¹³ Sic Comp. (cum Θηνασ.), Ald., Codd. III (cum Τηρ.), IV, XI (cum Θηνασ.), 29, 56, alii, Syro-hex. (cum **לֹא-יִשְׁכַּח**). ¹⁴ Sic Cod. IV (cum

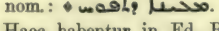
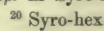
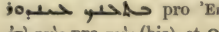
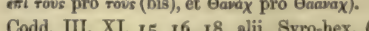
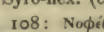
Ἰανωχὰ, metabelo post αὐτῶν a correctore appicto), Syro-hex. (qui male pingit: ✕ καὶ κατ. ἀπὸ Ἰανώχ (**עַם מַלְכָּה**) εἰς ἄτ. καὶ αἱ κ. — αὐτῶν ὧς, καὶ εἰς Νααράθ (**לֹא-יִשְׁכַּח**)), et sine notis Comp. (cum Ἀναραθὰ), Codd. 19 (cum Ἰανωχὰ, et Ἀναμαθὰ), 108 (cum Ἀταρῶθ κῶμαι αὐτῶν καὶ εἰς Ἀναραθὰ). ¹⁵ Syro-hex. **וַיִּנְעַב בִּירְיֹחַ** (**וַיִּנְעַב** **וַיִּנְעַב**). (Syriacum **וַיִּנְעַב** commutatur cum κατήγησεν in Hex. ad Job. xxix. 13.) Cf. ad Cap. xix. 26. ¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 16, 18, 19 (cum χεϊμάρρουν), alii, Syro-hex. ¹⁷ Cod. IV pingit: ✕ ἕως ἀνέβη — δοῦλοι, nullo metabelo, nec interposito asterisco. Syro-hex. autem: ✕ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ἕως | — ἀνέβη — | — τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ καὶ ἐγένοντο ὑπόφθοροι δοῦλοι ὧς. Idem τοὺς φ. τοὺς κατοικοῦντας scribit, invitis libris Graecis. ¹⁸ Sic Masius, et sine aster. Codd. 58, 108, Arm. ed. ¹⁹ Syro-hex. Deest in Comp. ²⁰ Masius, invitis Cod. IV, et Syro-hex.

CAP. XVII. ¹ Sic Comp., Codd. IV, 19, 53, alii (inter quos 85, cum υἱὸν in marg.), Syro-hex. ² Sic Cod. IV (cum ἦν ✕ αὐτὸς ὧς γὰρ), Syro-hex., et sine aster. Cod. 58 (qui pergit: καὶ ἦν ἐν τῇ Γ.). ³ Sic Cod. IV (cum

2. אֵלֶּה בְּנֵי מְנַשֶּׁה בְּרִיּוֹסָם הַזֵּהִים. O'. οὔτοι
 ✠ υἱοὶ Μανασσῆ υἱοῦ Ἰωσήφ οἱ ἄρσενες.⁴
3. בְּנֵי־גִלְעָד בְּרִמְכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה. O'. Vacat. ✠ υἱοῦ
 Γαλαὰδ, υἱοῦ Μαχείρ, υἱοῦ Μανασσῆ.⁵
4. יְהוּדָה. O'. ὁ θεός. Ἄλλος ΠΙΠΙ.⁶
 לָהֶם... נַחֲלָה. O'. αὐταῖς ✠ κληρονομία.⁴...
 κληῆρος.⁷
5. חֲבִלֵי־מְנַשֶּׁה עֶשְׂרֵה לְבַד מֵאֶרֶץ הַגִּלְעָד וְהַבְּשָׁן.
*Funiculi (portiones) Manassis decem prae-
 ter terram Gilead et Basan.* O'. ὁ σχοινισμὸς
 αὐτῶν ἀπὸ Ἀνάσσα, καὶ πεδίον Λαβὲκ ἐκ τῆς
 γῆς Γαλαὰδ. Alia exempl. ὁ σχοινισμὸς Μαν-
 ασσῆ πεδίον (הַפֶּדִי?) Λαβὰδ ἐκ τῆς γῆς Γα-
 λαὰδ καὶ τῆς Βασάν.⁸
7. מֵאִשֵּׁר הַמְּכַמֶּתֶת. O'. Δηλανάθ. Alia exempl.
 ἀπὸ Ἀσῆρ τῆς Μαχθώθ.⁹ Alia: ἀπὸ Ἀσῆρ
 τῆς Μαχθώθ Ἡδανάθ.¹⁰
- שָׁבָם. O'. υἱὸν Ἀνάθ. Alia exempl. Συχέμ.¹¹
- אֶל־יְמִין. *Ad dextrum.* O'. ἐπὶ Ἰαμίν. Ἀ.
 Σ. (εἰς) δεξιὰ.¹²
- אֶל־יְשִׁבֵי. *Ad incolas.* O'. καὶ Ἰασσίβ. Alia
 exempl. καὶ εἰς Ἰασσήβ. (s. Ἰασήβ).¹³ Ἀ. Σ.
 (εἰς) τοὺς κατοικοῦντας.¹⁴

7. עֵין תַּפְּחִי. O'. ἐπὶ πηγῇν Θαφθώθ (alia ex-
 empl. Θαφφού¹⁵).
8. אֶרֶץ תַּפְּחִי וְתַפְּחִי. O'. ✠ ἡ γῇ Θαφθώθ.¹⁶
 καὶ Θαφέθ (alia exempl. Θαφθώθ; alia, Θαπ-
 φού¹⁷).
- 8, 9. לְבָנֵי אֶפְרַיִם: יִירַד הַנָּבִיל. O'. ✠ τοῖς
 υἱοῖς Ἐφραΐμ. καὶ καταβήσεται τὰ ὄρια.¹⁸
9. עָרִים הָאֵלֶּה לְאֶפְרַיִם בְּתוֹךְ עֵרֵי מְנַשֶּׁה. *Urbes
 illae sunt Ephraimitis in medio urbium Man-
 assis.* O'. (κατὰ φάραγγα) Ἰαριλῆ τερέμινθος
 (potior lectio Ἰαίρι ἢ τερέμινθος¹⁹) τῷ Ἐφραΐμ
 ἀναμέσον πόλεως Μανασσῆ. Ἀ. αἱ πόλεις αὐται
 τοῦ Ἐφραΐμ ἐν μέσῳ πόλεων Μανασσῆ.²⁰
11. וְיִבְלְעֵם וּבְנוֹתֶיהָ. O'. Vacat. ✠ καὶ Ἰεβλαὰμ,
 καὶ θυγατέρες αὐτῆς.²¹
- וְיִשְׁבֵי עֵין־דֹּר וּבְנוֹתֶיהָ וְיִשְׁבֵי תַעֲנֹךְ וּבְנוֹתֶיהָ.
 O'. Vacat. ✠ καὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἐνδῶρ,
 καὶ τὰς κόμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας
 Θαανὰχ, καὶ τὰς κόμας αὐτῆς.²²
- שְׁלֹשָׁת הַנֶּפֶת. *Tres regiones.* O'. καὶ τὸ τρίτον
 τῆς Μαφετὰ (alia exempl. Ναφεθὰ²³), ἡ καὶ
 τὰς κόμας αὐτῆς.²⁴ Σ. καὶ αἱ τρεῖς παρα-
 λιαί.²⁵

(1) Ἀβιαζῖρ, et (5) Σεφίρ, Syro-hex. (cum (3) , ut Pesch.), Comp. (cum (4) Συχέμ, et (6) Σεμδαί), alii. ⁴ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: οὔτοι υἱοὶ ✠ M. υἱοῦ Ἰωσήφ οἱ ἄρσενες), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. ⁵ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 85 (in marg.), 108, Arm. 1. ⁶ Syro-hex. in marg. . ⁷ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 18, 108, 128, invito Syro-hex. ⁸ Sic Comp. (cum Λαβίδ), Ald., Codd. III (cum Λαβὲκ ἐκ γῆς), IV (cum παιδίον Λαβὲκ), XI (om. γῆς), 15, 19 (ut IV), 64, alii, Arm. 1 (cum Λαβὲκ), Syro-hex. (cum Λαβὲκ in marg., teste Masio). ⁹ Sic Comp. (sine artic.), Codd. III (idem), XI (cum ἀπὸ Ἀσπμαχθῶς), 15, 19, 56 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg., ut Comp.), Syro-hex. (cum). ¹⁰ Sic Ald., Codd. IV, 18, 58, 64, 128. ¹¹ Sic Comp. (cum Συχέμ), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. (cum). ¹² Euseb. in Onomastico, p. 226: Ἰαμείν. Ἀκ. Σύμ. δεξιὰ. ¹³ Sic Comp., Codd. III (cum Ἰασσῆ), IV, 15, 18, alii. Syro-hex. . ¹⁴ Euseb. in Onomastico, p. 228: Ἰασῆν (Hieron. Jaseb). Ἀκ. Σύμ.

τοὺς κατοικοῦντας. ¹⁵ Syro-hex. in textu: ; in marg. autem: . ¹⁶ Sic Cod. IV (om. καὶ Θαφέθ), Syro-hex. (cum) et sine aster. Arm. ed. ¹⁷ Prior scriptura est in Codd. III, 29, 82; posterior in Ald., Codd. 15, 18, 64, 128. Syro-hex. in textu: ; in marg. autem sine nom.: . ¹⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex. Haec habentur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. III, 15, 64, 82. ¹⁹ Sic Comp. (cum Ἰαίρι et τερέβ.), Ald. (cum τερέβ.), Codd. III (idem), IV, XI (ut Ald.), 15 (idem), 16, alii, Syro-hex. Statim τῇν Ἐφρ. est in Comp., Codd. IV, 108; τοῦ Ἐφρ. in Syro-hex. (cum τῷ Ἐφρ. in marg., teste Masio). ²⁰ Syro-hex. . ²¹ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (sine metabelo), et sine aster. (cum Ἰαβλαὰμ) Comp., Codd. 58, 108, Arm. 1. ²² Sic Cod. IV (cum δῶρ pro Ἐνδῶρ), Syro-hex. (cum pro Ἐνδῶρ), et sine aster. Comp. (cum pro τοῖς (his), et Θαανὰχ pro Θαανὰχ). ²³ Sic Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. (cum). ²⁴ Sic Cod. IV: Νόφθ. Comp., Cod. 108: Νοφέθ. ²⁵ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum metabelo tantum). ²⁶ Syro-

13. וַיִּהְיוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי לְמַסֵּה. O'. καὶ ἐποίησαν τοὺς Χαναναίους ὑπηκόους. Σ. καὶ ὑπέταξαν τὸν Χαναναῖον ὑπὸ φόρον.²⁰

14. נָתַתָּה לִּי נַחֲלָה. O'. ἐκληρονόμησας ἡμᾶς
⋈ κληρονομίαν 4.²⁷

15. וַיָּבִיאוּ אֶת־הַפָּרִי הַבָּאֵר הַזֶּה שָׁם בְּאַרְצָהּ (succide). O'. καὶ ἐκκάθαρον σεαυτῶ ⋈ ἐκέῖ ἐν τῇ γῇ τοὺς Φερεζαίους καὶ τοὺς 'Ραφαεῖν 4.²⁸

16. לֹא־יִמְצָא לָנוּ. Non inveniatur (obtineri potest) nobis. Aliter: Non sufficiet nobis. O'. οὐκ ἀρέσκει (alia exempl. ἀρκεῖ; alia, ἀρέσει 29).

וַיִּרְכַּב בָּרֶחַל. Et currus ferrei. O'. καὶ ἵππος ἐπίλεκτος καὶ σίδηρος. Οἱ λοιποὶ καὶ ἄρματα σιδηρᾶ.³⁰

בְּכָל־הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בְּאַרְצָהּ־הָעֵמֶק. O'. τῷ Χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν αὐτῷ. Aliter: O'. ⋈ παντὶ 4.³¹ τῷ Χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι ⋈ ἐν τῇ γῇ ἐν ἐμοί 4.³²

וְלֹא־אֲשֶׁר בְּעֵמֶק. Et iis qui sunt in convalle. O'. ⋈ καὶ 4 ἐν τῇ κοιλάδι.³³ 'Α. Σ. . τῆς κοιλάδος.³⁴

17. לְאַפְרַיִם וְלַמְנַשֶּׁה לְאֹמֶר. O'. Vacat. ⋈ τῷ 'Εφραΐμ καὶ τῷ Μανασσή, λέγων 4.³⁵

18. כִּי הָרַ. O'. ὁ γὰρ δρυμός. Σ. ἀλλὰ τὸ ὄρος.³⁶
וַיִּהְיֶה לָּהּ הַצָּאֵת. O'. καὶ ἔσται σοι ⋈ ἡ ἐξοδία αὐτοῦ 4.³⁷

וַיִּרְכַּב בָּרֶחַל. O'. ἵππος ἐπίλεκτος. Οἱ λοιποὶ ἄρματα σιδηρᾶ.³⁸

כִּי חֲזָק הוּא. Quia validus est. O'. σὺ γὰρ ὑπερισχύεις αὐτοῦ. Aliter: O'. ⋈ ὅτι ἰσχυρός ἐστιν 4. - σὺ γὰρ ὑπερισχύεις αὐτόν 4.³⁹

Cap. XVII. 6. - υἱὸν 4 Μανασσή.⁴⁰ 7. - υἱὸν 4 Μανασσή.⁴¹ 13. ἐξολοθρεύσει ⋈ δὲ 4 οὐκ ἐξωλόθρευσαν αὐτούς.⁴² 16. - τὸ 'Εφραΐμ 4.⁴³

CAP. XVIII.

1. נִבְּשָׁה לְפָנֵיהֶם. Subacta erat coram eis. O'. ἐκρατήθη (Οἱ λοιποὶ ὑπετάγη) ὑπ' ('Ἄλλος εἰς πρόσωπον 2) αὐτῶν. 'Ἄλλος κατειργάσθη.³

2. וַאֲשֶׁר לֹא־חָלְקוּ אֶת־נַחֲלָתָם. O'. οἱ οὐκ ἐκληρονόμησαν ⋈ τὴν κληρονομίαν αὐτῶν 4.⁴ Σ. οἱ οὐ διμερίσαντο (s. διενεμήσαντο) τὴν κληρονομίαν αὐτῶν.⁵

3. אֵתֶם מִתְרַפִּים לְבֹא. O'. ⋈ ὑμεῖς 4⁶ ἐκλυθή-σεσθε ⋈ εἰσελθεῖν 4.⁷

hex. + $\text{סִיחָהּ מִלְּפָנֵיהֶם}$. Cf. ad Cap. xi. 2.

²⁰ Idem: + $\text{מִלְּפָנֵיהֶם מִלְּפָנֵיהֶם}$. ²⁷ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum cuneolo tantum). ²⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum 'Ραφαεῖν), et sine aster. Comp.

(cum τοῦ Φερεζαίου καὶ τοῦ 'Ραφαεῖν), Codd. 19, 58 (cum ἐκκαθάρισται), 85 (in marg., cum τοῦ 'Ραφαεῖν), 108. ²⁹ Prior lectio est in Codd. III, XI, 16, 29, aliis; posterior in Comp., Codd. II (manu 2da), IV, 18, 55, aliis. Syro-hex. لَا مَقْعَد .

³⁰ Syro-hex. (cum καὶ σιδηροῦς in textu): وְلَا مَقْعَد .

³¹ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (absente cuneolo), et sine aster. Comp., Cod. 108, Arm. 1. ³² Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (sine cuneolo), et sine aster. Codd. 58, 108, Arm. 1 (cum μετ' ἐμοῦ). Comp.: ἐν τῇ γῇ 'Εμῆ.

³³ Sic Cod. IV (cum metabelo ex corr.), et sine aster. Comp., Codd. 15, 108, Arm. 1, Syro-hex. ³⁴ Syro-hex. لَا مَقْعَد .

³⁵ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (sine cuneolo), et sine aster. Comp., Codd. 74, 76, alii, Arm. 1. ³⁶ Syro-hex. لَا مَقْعَد .

³⁷ Sic Cod. IV (cum metabelo ex corr.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108 (cum διεξοδία), Arm. 1. ³⁸ Syro-

hex. + $\text{וְלֹא־חָלְקוּ אֶת־נַחֲלָתָם}$. ³⁹ Sic Cod. IV (ex corr. pro: ὅτι ἰσχυρ. ἐστιν' ⋈ σὺ γὰρ ὑ. αὐτόν;), Syro-hex.

(qui pingit: ⋈ ὅτι ἰσχυρ. ἐστιν 4. σὺ γὰρ ὑ. αὐτόν), et sine notis Comp., Codd. 58, 108. ⁴⁰ Cod. IV (cum notis ex corr.). ⁴¹ Cod. IV, Syro-hex. Vox deest in Comp., Codd. 19, 108, 131. ⁴² Masius. Syro-hex. pingit: ἐξολοθρεύσει - δὲ 4 οὐκ ἐξ. αὐτούς; nescio quo jure uterque.

⁴³ Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. Deest in Codd. XI, 15, 16, 18, aliis.

CAP. XVIII. ¹ Cod. 108 (cum ὑποτάγη, et in textu ἐκρατήθη). Syro-hex. + $\text{וְלֹא־חָלְקוּ אֶת־נַחֲלָתָם}$. ² Cod. 85 in marg.: κατειργάσθη. ὑπετάγη εἰς πρόσωπον. ³ Idem, ut supra. Fortasse est Symmachi; nam exquisitor est vox quam ut scholiastae tribuatur. Sic Herod. I, 201: 'Ὡς δὲ τῷ Κίρρω καὶ τούτῳ τὸ ἔθνος κατειργάσθη, ἐπεθύμησε Μασσαγέτας ὑπ' ἐκείνῳ ποιήσασθαι.

⁴ Sic Cod. IV (cum αὐτοῦ), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108. ⁵ Syro-hex. + $\text{וְלֹא־חָלְקוּ אֶת־נַחֲלָתָם}$. Ad διαμέσθαι cf. Hex. ad Psal. xxi. 19 (in Addendis). lix. 8. ⁶ Sic Cod. IV (sine metabelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 18, 58, 64, 108, 128, Syro-hex. ⁷ Sic Cod. IV

4. וְהָשִׁיבָה. O'. Vacat. ✠ καὶ ἀποστελῶ αὐ-
τούς 4.⁸

4, 5. לִפְנֵי נַחֲלָתָם וַיָּבֵאוּ אֵלָיו : וְהִתְחַלְקוּ אֹתָהּ : לְשִׁבְעָה חֵלְקִים. Secundum hereditatem eorum, et redeant ad me. Et partiantur sibi illam in septem partes. O'. καθὰ δεήσει διελεῖν (alia exempl. διελθεῖν⁹) αὐτήν. καὶ διήλθουσιν (alia exempl. ἦλθον¹⁰) πρὸς αὐτὸν, καὶ διείλεν αὐτοῖς ἑπτὰ μερίδας. 'A. κατὰ στόμα κληροδοσίας αὐτῶν(,) καὶ ἤξουν πρὸς μέ(,) καὶ ἐμερίσαντο αὐτὴν εἰς ἑπτὰ μερίδας.¹¹

5. מִגִּבּוֹר. O'. ἀπὸ λιβός (alia exempl. νότου¹²).

וַיַּעֲמֵד עַל-גְּבוּלָם. O'. στήσονται αὐτοῖς. Ali-
ter: O'. στήσονται ✠ ἐπὶ τὸ ὄριον 4 αὐτῶν.¹³

6. גִּוְרָל פֶּה. O'. κληρον ✠ ὦδε 4.¹⁴

8. לְכַתֵּב. Describere. O'. χωροβατῆσαι. Οἱ λοι-
ποί: διαγράψαι.¹⁵ 'Αλλος: χωρογραφῆσαι.¹⁶

וְלָכֵן וְהִתְחַלְקוּ בְּאֶרֶץ וְנָתַבּוּ אוֹתָהּ וַיּוֹבִיאוּ אֵלָיו. O'. πορεύεσθε καὶ χωροβατήσατε τὴν γῆν (alia exempl. ✠ διέλθετε καὶ 4 πορεύθητε τὴν γῆν, καὶ χωροβατήσατε αὐτήν¹⁷), καὶ παραγενήθητε πρὸς μέ. 'Αλλος: πορεύθητε, διέλθετε (s. χωρο-

βατήσατε) τὴν γῆν, καὶ διαγράφοντες (fort. διαγρά-
ψαντες) αὐτὴν ἐπιστράφητε πρὸς μέ.¹⁸

9. וַיָּלֶכְנוּ הָאֲשָׁרִים וַיַּעֲבְרוּ בְּאֶרֶץ וַיַּכְתֵּבוּ. O'. καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐχωροβάτησαν τὴν γῆν καὶ εἶδον αὐτήν, καὶ ἐγραψαν αὐτήν. Aliiter: O'. καὶ ἐπορεύθησαν ✠ οἱ ἄνδρες, καὶ διήλθον εἰς τὴν γῆν 4,¹⁹ καὶ ἐχωροβάτησαν αὐτήν, — καὶ εἶδον αὐτήν, καὶ ἐγραψαν αὐτήν 4.²⁰

וְאֶל-הַמִּתְחַנְנֵה שָׁלַח. O'. Vacat. Alia exempl.

✠ εἰς τὴν παρεμβολὴν 4 ἐν (s. εἰς) Σηλω.²¹

10. וַיַּחֲלֶק-שָׁם יְהוֹשֻׁעַ אֶת-הָאֶרֶץ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. ✠ καὶ ἐμέρισεν ἐκεῖ 'Ιησοῦς τὴν γῆν τοῖς υἱοῖς 'Ισραὴλ κατὰ μερι-
σμοὺς αὐτῶν 4.²²

12. אֶל-כָּתָב יִרְחוּ מִצְפֹּן. O'. κατὰ νότου 'Ιε-
ριχῶ ἀπὸ (alia exempl. ἐπὶ²³) βορρᾶ. 'A. πρὸς ὄμιον 'Ιεριχῶ ἀπὸ βορρᾶ.²⁴

13. הַגְּבוּל לְחֶה אֶל-כָּתָב לְחֶה בְּנֵי. O'. τὰ ὄρια Λουζᾶ ἐπὶ νότου Λουζᾶ ἀπὸ λιβός αὐτῆς (alia exempl. ἀπὸ νότου²⁵). 'A. ἐπὶ τὸ ὄριον Λουζᾶ πρὸς ὄμιον Λουζᾶ πρὸς νότον. Σ. τὸ ὄριον εἰς Λουζᾶ πρὸς τὸν ὄμιον Λουζᾶ εἰς νότον.²⁶

וְעִשְׂרוֹת אֲדָר. O'. Μααταρᾶβ (alia exempl.

(ut ante), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108, Arm. 1. ⁸ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (sine cuneolo), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108, Arm. 1. ⁹ Sic Ald., Codd. II (manu 1ma), III, 54, 56, alii, Syro-hex. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

¹¹ Syro-hex. 12 Sic Cod. IV, 85 (in marg.), et fortasse Syro-hex. ¹³ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, Syro-hex. ¹⁴ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 58, 108, Arm. 1. ¹⁵ Cod. 85. Cod. 108: 'A. Σ. διαγράψαι. ¹⁶ Cod. 85 in marg. sine nom. ¹⁷ Sic Cod. IV (cum metobelo ex corr.), Masius, et sine aster. (cum διελθεῖν) Comp., Codd. 19, 108. Cod. 58: διέλθετε, πορεύθητε, καὶ χωρ. τὴν γῆν. Syro-hex. autem: καὶ χωρ. τὴν γῆν. ¹⁸ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, Syro-hex. ¹⁹ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 85 (in marg.), 108 (om. υἱοῖς ἱ), Arm. 1 (om. 'Ιησοῦς).

²⁰ Sic Comp. (cum βορρᾶν), Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 56, alii. Syro-hex. ²¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²² Syro-hex. ²³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²⁴ Syro-hex. ²⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²⁶ Syro-hex. ²⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²⁸ Syro-hex. ²⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ³⁰ Syro-hex. ³¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ³² Syro-hex. ³³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ³⁴ Syro-hex. ³⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ³⁶ Syro-hex. ³⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ³⁸ Syro-hex. ³⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁴⁰ Syro-hex. ⁴¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁴² Syro-hex. ⁴³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁴⁴ Syro-hex. ⁴⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁴⁶ Syro-hex. ⁴⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁴⁸ Syro-hex. ⁴⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁵⁰ Syro-hex. ⁵¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁵² Syro-hex. ⁵³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁵⁴ Syro-hex. ⁵⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁵⁶ Syro-hex. ⁵⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁵⁸ Syro-hex. ⁵⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁶⁰ Syro-hex. ⁶¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁶² Syro-hex. ⁶³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁶⁴ Syro-hex. ⁶⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁶⁶ Syro-hex. ⁶⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁶⁸ Syro-hex. ⁶⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁷⁰ Syro-hex. ⁷¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁷² Syro-hex. ⁷³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁷⁴ Syro-hex. ⁷⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁷⁶ Syro-hex. ⁷⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁷⁸ Syro-hex. ⁷⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁸⁰ Syro-hex. ⁸¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁸² Syro-hex. ⁸³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁸⁴ Syro-hex. ⁸⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁸⁶ Syro-hex. ⁸⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁸⁸ Syro-hex. ⁸⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁹⁰ Syro-hex. ⁹¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁹² Syro-hex. ⁹³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁹⁴ Syro-hex. ⁹⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁹⁶ Syro-hex. ⁹⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ⁹⁸ Syro-hex. ⁹⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁰⁰ Syro-hex. ¹⁰¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁰² Syro-hex. ¹⁰³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁰⁴ Syro-hex. ¹⁰⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁰⁶ Syro-hex. ¹⁰⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁰⁸ Syro-hex. ¹⁰⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹¹⁰ Syro-hex. ¹¹¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹¹² Syro-hex. ¹¹³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹¹⁴ Syro-hex. ¹¹⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹¹⁶ Syro-hex. ¹¹⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹¹⁸ Syro-hex. ¹¹⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹²⁰ Syro-hex. ¹²¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹²² Syro-hex. ¹²³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹²⁴ Syro-hex. ¹²⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹²⁶ Syro-hex. ¹²⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹²⁸ Syro-hex. ¹²⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹³⁰ Syro-hex. ¹³¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹³² Syro-hex. ¹³³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹³⁴ Syro-hex. ¹³⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹³⁶ Syro-hex. ¹³⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹³⁸ Syro-hex. ¹³⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁴⁰ Syro-hex. ¹⁴¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁴² Syro-hex. ¹⁴³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁴⁴ Syro-hex. ¹⁴⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁴⁶ Syro-hex. ¹⁴⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁴⁸ Syro-hex. ¹⁴⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁵⁰ Syro-hex. ¹⁵¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁵² Syro-hex. ¹⁵³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁵⁴ Syro-hex. ¹⁵⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁵⁶ Syro-hex. ¹⁵⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁵⁸ Syro-hex. ¹⁵⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁶⁰ Syro-hex. ¹⁶¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁶² Syro-hex. ¹⁶³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁶⁴ Syro-hex. ¹⁶⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁶⁶ Syro-hex. ¹⁶⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁶⁸ Syro-hex. ¹⁶⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁷⁰ Syro-hex. ¹⁷¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁷² Syro-hex. ¹⁷³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁷⁴ Syro-hex. ¹⁷⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁷⁶ Syro-hex. ¹⁷⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁷⁸ Syro-hex. ¹⁷⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁸⁰ Syro-hex. ¹⁸¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁸² Syro-hex. ¹⁸³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁸⁴ Syro-hex. ¹⁸⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁸⁶ Syro-hex. ¹⁸⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁸⁸ Syro-hex. ¹⁸⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁹⁰ Syro-hex. ¹⁹¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁹² Syro-hex. ¹⁹³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁹⁴ Syro-hex. ¹⁹⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁹⁶ Syro-hex. ¹⁹⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ¹⁹⁸ Syro-hex. ¹⁹⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²⁰⁰ Syro-hex. ²⁰¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²⁰² Syro-hex. ²⁰³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²⁰⁴ Syro-hex. ²⁰⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²⁰⁶ Syro-hex. ²⁰⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²⁰⁸ Syro-hex. ²⁰⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²¹⁰ Syro-hex. ²¹¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²¹² Syro-hex. ²¹³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²¹⁴ Syro-hex. ²¹⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²¹⁶ Syro-hex. ²¹⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²¹⁸ Syro-hex. ²¹⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²²⁰ Syro-hex. ²²¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²²² Syro-hex. ²²³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²²⁴ Syro-hex. ²²⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²²⁶ Syro-hex. ²²⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²²⁸ Syro-hex. ²²⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²³⁰ Syro-hex. ²³¹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²³² Syro-hex. ²³³ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²³⁴ Syro-hex. ²³⁵ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²³⁶ Syro-hex. ²³⁷ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²³⁸ Syro-hex. ²³⁹ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν.), Codd. IV, 15, 64, et fortasse Syro-hex. Pronomen abest a Comp., Codd. III, 16, 18, 29, aliis. ²⁴⁰ Syro-hex. ²⁴¹ Sic

- 'Αταρῶθ, s. ἀπὸ 'Αταρῶθ³⁷) 'Ορέχ (alia exempl. 'Εδδάρ, s. 'Αδδάρ³⁸).
14. וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת כָּל הָעָם אֲשֶׁר עִמָּהּ. Et circuit limes, et vertit se ad plagam maris. Ο'. καὶ διελεύσεται τὰ ὄρια, καὶ παρελεύσεται (alia exempl. περιελεύσεται³⁹) ἐπὶ τὸ μέρος — τὸ βλέπον⁴⁰ παρὰ θάλασσαν. 'Α. καὶ ἐξελεύσεται τὸ ὄριον, καὶ παρελεύσεται πρὸς κλίμα θαλάσσης.³¹
15. וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת כָּל הָעָם אֲשֶׁר עִמָּהּ. Ο'. καὶ μέρος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους Καραιθαβαλ. Σ. τὸ δὲ πρόσωπον τοῦ νότου ἀπ' ἄκρου Καραιθαριεῖμ.³²
- וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ. Ο'. καὶ διελεύσεται ὄρια εἰς Γασίν (alia exempl. τὰ ὄρια θαλάσσης³³). Σ. . . εἰς θάλασσαν.³⁴
- וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ. Ο'. ✕ καὶ ἐξελεύσεται ✕ ἐπὶ πηγῇ.³⁵
16. גִּי הַיְיָ. Vallis filii Hinnot. Ο'. νάπης (Οἱ λοιποὶ φάραγγος³⁶) Σοννάμ (alia exempl. υἱοῦ 'Εννόμ³⁷).
- גִּי הַיְיָ. Ο'. Γαλέννα. Alia exempl. ἐπὶ Γαιεννόμ.³⁸
17. וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ. Ο'. Vacat. ✕ καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ βορρᾶν.³⁹
- וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ. Ο'. ἐπὶ πηγῇ Βαιθσαμὺς (alia exempl. Σαμέ, s. Σαμές⁴⁰). 'Α. πηγῇ ἡλίου.⁴¹
- וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ. Ο'. ἐπὶ Γαλιῶθ. Σ. ἐπὶ τὰ μεθρία.⁴²
- וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ. Ο'. Αἰθαμίν. Alia exempl. Ναθαμείθ; alia, 'Εδωμείμ.⁴³ Οἱ λοιποὶ 'Εδωμείμ.⁴⁴
- 18, 19. וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת כָּל הָעָם אֲשֶׁר עִמָּהּ. Βαιθάραβα ἀπὸ βορρᾶ, καὶ καταβήσεται ἐπὶ ✕ ἀραβὰ, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ ✕ τὰ ὄρια ἐπὶ νῶτον θάλασσαν (alia exempl. Βαιθαγλὰ⁴⁵) ἀπὸ βορρᾶ. Σ. εἰς τὴν πεδιάδα πρὸς βορρᾶν, καὶ καταβήσεται ἐπὶ τὴν πεδιάδα(.) καὶ καταβήσεται τὸ ὄριον ἐπὶ τὸν ὄμον Βαιθαγλὰ εἰς βορρᾶν.⁴⁷
20. וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ. Ο'. τὰ ὄρια αὐτῆς. 'Α. εἰς τὸ ὄριον αὐτῆς.⁴⁸
21. וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ. Ο'. καὶ 'Αμεκασίς (alia exempl. 'Αμεκκασίς⁴⁹). Σ. καὶ κοιλὰς Κασεῖς.⁵⁰
22. וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ. Ο'. καὶ Σαρά (alia exempl. Σαμρείμ, s. Σεμρείμ, s. Σαμαρείμ⁵¹).

³⁷ Prior lectio est in Comp., Codd. IV, 15, 19, aliis, Syro-hex.; posterior in Ald., Codd. III, XI, 18, 29, aliis.
³⁸ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. IV, 15, 19, aliis; posterior in Codd. III, XI, 29, 56, aliis. Syro-hex. **גִּי הַיְיָ**.
³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.
⁴⁰ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (qui pingit: — τὸ βλ. πρὸς θ. ✕).
⁴¹ Syro-hex. **וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ**. Mox e regione lineae, ἀπὸ λιθῶς (αἰθῶς) ἀπὸ τοῦ ὄρους, Syro-hex. in marg. notat: **וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ**.
⁴² Idem (cum Καραιθαριεῖμ in textu): **וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ**.
⁴³ Sic Syro-hex. Duplex lectio, τὰ ὄρια θαλάσσης εἰς Γασίν, est in Ald. (cum Γαῖν), Codd. 15, 18 (cum Γασίν), 64.
⁴⁴ Syro-hex., teste Masio. In nostro exemplari index est super **וְיָצֵא**, sed lectio marginalis intercidit.
⁴⁵ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (om. καὶ), 108, Arm. 1.
⁴⁶ Syro-hex. **וְיָצֵא יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ**.
⁴⁷ Sic Comp. (cum 'Εννόμ), Ald. (cum 'Εννόμ), Codd. III, IV, XI, 15, 18, alii, Syro-hex. (cum **וְיָצֵא**). Mox pro 'Εμὲκ 'Ραφαῖν Syrus noster habet κοιλῶδος (αἰθῶς) 'Ραφαῖμ, invitibus libris Graecis.
⁴⁸ Sic Comp. (cum Γαιεννόμ), Ald., Codd. III (cum Γαιεννόμ), IV, XI (ut III), 15, 18, alii, Syro-hex. (cum **וְיָצֵא**).
⁴⁹ Sic Cod. IV (cum

ἀπὸ βορρᾶν), Syro-hex. (absente cuneolo), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108, Arm. 1.
⁵⁰ Prior scriptura est in Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 56, aliis; posterior in Comp., Codd. IV, 108. Syro-hex. **וְיָצֵא יְהוָה ΑΜΕΚΑΣΙΣ**.
⁵¹ Euseb. in Onomastico, p. 324: Σαμές. Πηγῇ Σαμές φυλῆς Βευαμίν. 'Ακύλας πηγῇ ἡλίου.
⁵² Syro-hex. **וְיָצֵא יְהוָה ΑΜΕΚΑΣΙΣ**. Cf. Hex. ad Ezech. xlvii. 8.
⁵³ Prior scriptura est in Codd. 16, 30, aliis (inter quos 85, teste Montef.); posterior in Comp. (cum — μίμ), Codd. III (cum — μιν), IV, XI (cum 'Εδωμείμ), 19, 29 (cum — μιν), aliis, Syro-hex.
⁵⁴ Cod. 85.
⁵⁵ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum ἀραβὰ), 58 (cum διελεύσεται), 108, Syro-hex. (cum διελεύσεται (αἰθῶς), ut videtur).
⁵⁶ Sic Comp. (cum Βηθαγλὰ), Ald. (idem), Codd. III (cum Βαιθαγλὰ), IV (ut Ald.), 16, 30, alii, Syro-hex. (cum **וְיָצֵΑ**).
⁵⁷ Syro-hex. **וְיָצֵΑ**.
⁵⁸ Huc pertinere videtur Euseb. in Onomastico, p. 110: . . . Σύμμαχος εἰς τὴν πεδιάδα; vel, ut Hieron. translulit: "Bethalon, in tribu Benjamin; pro qua Sym. interpretatur, in campestribus." Cf. ad Cap. xv. 6.
⁵⁹ Syro-hex. **וְיָצֵΑ**.
⁶⁰ Sic Cod. III, IV, 18, 56, alii. Syro-hex. **וְיָצֵΑ**.
⁶¹ Prior scriptura est in

22. וְבִית־אֵל. O'. καὶ Βησανά (alia exempl. Βηθῆλ⁶³).
23. הַהָעֵי. O'. καὶ Αιέιν (alia exempl. Αύείμ⁶³).
24. וּכְפָר הָעֵמֹנִי וְהַעֲפָנִי. O'. καὶ Καραφά, καὶ Κεφίρ, καὶ Μονί. Alia exempl. καὶ Καραφά 'Αμμωνά, καὶ τὴν 'Αφνεί⁶⁴. *Αλλος· καὶ ἐποίκιον 'Αμμωνά, καὶ τὴν 'Αφνεί⁶⁵.
26. הַמַּצֵּפָה הַכְּסִיפָה הַכְּסִיפָה. O'. καὶ Μασσημά (alia exempl. Μασσηφά, s. Μασφά⁶⁶), καὶ Μιρὼν (alia exempl. Χεφειρά⁶⁷), καὶ 'Αμωκή (alia exempl. Μασσά, s. 'Αμωσά⁶⁸).
27. וְרָקַם וְיִרְפָּאֵל וְתִרְאֵלָה. O'. καὶ Φιρά (alia exempl. 'Ρεκέμ⁶⁹), καὶ Καφάν (alia exempl. 'Ιερφάλ, s. 'Ιερφαήλ⁶⁹), καὶ Νακάν (alia exempl. Θεραλά, s. Θαραλά⁶¹).
28. וְצִלְע הָאֶלֶף. O'. καὶ Σεληκάν, καὶ Θαιρεηλά. Alia exempl. καὶ Σελαελάφ (s. Σελαλάφ, s. Σηλαλέφ).⁶²
- גְּבַעַת קִרְיַת עָרִים. O'. καὶ Γαβαώθ (alia ex-

empl. Γαβαάθ⁶³), 'Ιαρίμ (alia exempl. καὶ πόλις 'Ιαρείμ⁶⁴). 'Α. Θ. . . κομώπολις.⁶⁵

Cap. XVIII. 4. — ἐναντίον ἐμοῦ (sic) 4.⁶⁶ 8. — τοῖς ἀνδράσι 4.⁶⁷ 11. — πρῶτος 4.⁶⁸

CAP. XIX.

1. לְשִׁמְעוֹן לְמִשְׁפַּחָתוֹ. O'. τῶν νίων Συμεών. Aliter: O'. τῷ Συμεών, ✕ τῇ φυλῇ 4 νίων Συμεών ✕ κατὰ δήμους αὐτῶν 4.¹
2. וַיְהִי לָהֶם בְּנֵהָלָתָם. O'. καὶ ἐγενήθη ✕ αὐτοῖς 4 ὁ κληρὸς αὐτῶν.²
- וַיִּשְׁבַּע וּמִוִּלָּה. O'. καὶ Σαμαά (alia exempl. Σαβεε³), καὶ Καλαδάμ (alia exempl. Μωλαδά⁴).
3. וַיַּחֲזֵר שׁוֹשָׁל. O'. καὶ 'Αρωσά (alia exempl. 'Ασερσουλά, s. 'Ασερσουνά⁵).

Codd. 56, 58; altera in Ald. (cum Σεμρίμ), Codd. III (idem), XI, 15, 18 (ut Ald.), 29, aliis; posterior in Comp. (cum -ρίμ), Codd. IV (cum -ρέιν), 19, 108. Syro-hex. **סִמְרִים**.⁶² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 56, 58 (cum Βαθῆλ), alii, Arm. 1, Syro-hex. Sic Comp. (cum Αύίμ), Codd. III, IV, XI, 15, 29, alii. Syro-hex. **סִמְרִים**. Statim Cod. IV: καὶ 'Αφρά, καὶ 'Αφραθά; Syro-hex. **סִמְרִים**.⁶⁴ Sic Comp. (cum Καφάρ, et 'Αφνί), Codd. IV, 108 (cum 'Αφνή), Syro-hex. (cum **סִמְרִים**).⁶⁵ Sic in textu (praemisso καὶ Κάρην (Αικαρέμ Ald.), καὶ Καθεραμμεῖν (Καθηραμμεῖμ Ald.)) Ald., Codd. 15, 18, 64, 128. Prior scriptura est in Comp., Codd. IV, 16, 30, aliis; posterior in Ald., Codd. III, XI, 15, 18, aliis, et Syro-hex. (cum **סִמְרִים**).⁶⁷ Sic Comp. (cum Κεφίρ), Ald. (cum Χεφθ), Codd. III, IV (cum Κεφ), XI (idem), 15, 18, alii, Syro-hex. (cum **סִמְרִים**).⁶⁸ Prior scriptura est in Comp., Codd. IV, 108; posterior in Codd. III, XI, 29, 58, aliis, Syro-hex. (cum **סִמְרִים**).⁶⁹ Sic Comp. (cum 'Ρεκέμ), Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. Prior scriptura est in Comp., Codd. IV, 15, 18, aliis; posterior in Ald., Codd. III, XI, 56, 58, aliis. Syro-hex. **סִמְרִים**.⁶¹ Prior scriptura est in Comp., Ald., Codd. IV, 15, 18, 58, aliis; posterior in Codd. III, XI, 29, 56, aliis, Arm. 1. Syro-hex. **סִמְרִים**.⁶² Prior scriptura est in Comp., Codd. IV (cum Σελαελάφ),

58, 108; altera in Codd. 15, 18, 64, 128; posterior in Ald., Codd. III, 56, 71, aliis. Syro-hex. **סִמְרִים**. Euseb. in Onomastico quasi duas urbes memorat, videlicet p. 330: Σελά, φυλῆς Βενιαμίν; et p. 34: 'Αλφ, κλήρου Βενιαμίν.⁶³ Sic Ald., Codd. III, IV, XI, 18, 56, 58, alii, Syro-hex. Sic Comp., Ald. (cum πόλις Ελαρείμ), Codd. III, IV (cum πόλις), XI (cum πόλις 'Αρέμ), 15 (ut IV), 16 (cum καὶ αὐ πόλις), 18 (ut IV), alii, Syro-hex. (cum **סִמְרִים**). Etiam in Cod. II legitur καὶ πόλις, sed ante καὶ Γαβαώθ.⁶⁴ Syro-hex. **סִמְרִים**. Cf. Mar. i. 38 in versione Philox.⁶⁵ Cod. IV, invito Syro-hex. Masius edidit: — ἐναντίον μου 4.⁶⁶ Syro-hex. Deest in Cod. 58. Cod. IV pingit: τοῖς — ἀνδράσι: (cum notis ex corr.).⁶⁷ Cod. IV, Syro-hex. (nullo cuneolo). Deest in Arm. 1.

CAP. XIX. ¹ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), et sine notis Comp., Codd. 19 (cum τῶν νίων), 108, Syro-hex. Masius notat: "Post nomen Συμεών est in mixta editione cum asterisco ✕ τῇ φυλῇ 4; et deinceps adiungenda sunt absque asterisco insuper haec verba, νίων Συμεών κατὰ δήμους αὐτῶν." ² Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (qui pingit ✕ αὐτοῖς ὁ κληρὸς 4), et sine aster. (om. αὐτῶν) Comp., Codd. 19, 108. ³ Sic Comp. (cum Σαβε³), Ald., Codd. III, IV (ut Comp.), XI, 15, 19 (ut Comp.), 29, alii, Syro-hex. ⁴ Sic Comp. (cum Μωλαδά), Ald., Codd. III, IV (cum -δάμ), XI, 15, 18, alii, Syro-hex. ⁵ Prior

4. וְהָיָה לְךָ וְנָתַתְּ. O'. και 'Ερθουλά (alia exempl. 'Ελθουλάδ⁶) και Βουλά (alia exempl. Βαθούλ⁷).
6. וְנָתַתְּ לְבָאִית. O'. και Βαιθαρών (alia exempl. Βηθλεβαδ, s. Βαιθλαβαθ⁸).
7. וְהָיָה לְךָ. O'. και αἱ κῶμαι ('Α. Σ. ἐπαύλεις⁹) αὐτῶν.
7. עֵין רִמּוֹן. O'. 'Ερεμῶν, και θαλχά. Alia exempl. 'Αἶν και 'Ρεμῶν.¹⁰
8. וְכָל-הַחֲצִירִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתָ. O'. κύκλω (alia exempl. αἱ περικύκλω¹¹). Aliter: O'. ✕ και πᾶσαι αἱ ἐπαύλεις ✕ αἱ περικύκλω.¹²
- עד-בַּעֲלַת בְּאֵר רִמָּת. O'. ἕως Βαλέκ πορευομένων Βαμέθ. Aliter: O'. ἕως Βααλέθ Βηρ-ραμῶθ¹³ — πορευομένων 'Ιαμέθ ✕.¹⁴
10. וְיָדִי גְבוּל נַחֲלָתָם. O'. ἔσται τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν. 'Α. και ἦν ὅριον κληρονομίας αὐτῶν.¹⁵
- 10, 11. וְעַלָּה גְבוּלָם: עַד-שָׁרִיד. O'. 'Εσεδεκ-γολά (alia exempl. εἰς 'Οδογολλά¹⁶) ὅρια αὐτῶν.

Aliter: O'. ἕως Σαρεῖδ, ✕ και προσαναβαίνει τὰ ὅρια αὐτῶν ✕.¹⁷

11. לַיָּם. O'. ἡ θάλασσα. Alia exempl. εἰς θά-λασσαν.¹⁸ 'Α. πρὸς θάλασσαν.¹⁹
- וּמִרְעֵלָה וּפְנֵי בְּדִשָּׁת. O'. και Μαγελδά (alia exempl. Μαραλά²⁰), και συνάψει (alia exempl. συνάξει²¹) ἐπὶ Βαιθαραβά (alia exempl. Δα-βασθέ²²).
- וּפְנֵי אֶל-הַנַּחַל. O'. ✕ και ἀπαντήσῃ ✕ εἰς τὴν φάραγγα.²³
12. מִזֶּרֶחַ הַשֶּׁשֶׁשׁ. Ad ortum solis. O'. ἀπὸ ἀνα-τολῶν Βαιθσαμύς (alia exempl. Σαμέ²⁴). Οἱ λοιποὶ ἡλίου.²⁵
- וְקָרָתָהּ הָבֵר. O'. Χασελωθαίθ. Alia exempl. Χασαλῶθ Θαβώρ.²⁶
- וְיָפֵי. O'. ἐπὶ Φαγγαί (alia exempl. 'Ιαφεῖ²⁷).
13. גִּתְּהָ חֶפֶר עֵתָה קָצִין. Ad Gath-hepher ad Eth-kazin. O'. ἐπὶ Γεβερέ ἐπὶ πόλιν Κατα-σέμ. Alia exempl. ἐπὶ Γεθθαφερ Κασεῖν.²⁸
- וּרְמֹן הַמֵּתָאֵר הַזֶּה. Ad Rimmonem, qui (ter-

scriptura est in Codd. III (cum Σερσουλά), XI, 121, 209, Syro-hex. (cum **ܣܪܫܘܠܐ**); posterior in Comp. (cum Ἀρσεσ.), Ald., Codd. 15 (cum Ἀσαρ.), 29, 58 (cum —σώλ), 64 (ut 15), alii.

⁶ Sic Comp., Ald. (cum 'Ελθουλάδ), Codd. III (cum 'Ελθουλάδ), XI (idem), 15 (cum 'Ελθουλάδ), 18 (idem), 19, alii. Syro-hex. (ut Pesch.): **ܠܬܠܐܠܐ**. ⁷ Sic Comp., Codd. IV, 15, 18, alii, Syro-hex. ⁸ Prior scriptura est in Comp., Codd. IV, 108; posterior in Codd. III (cum Βαιθαλαβάθ), XI, 15 (cum Βηθ.), 29, 56, alii.

Syro-hex. vice unius urbis duas posuit, **ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ**, silente Masio. ⁹ Syro-hex. **ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ**. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum 'Ρεμῶθ), IV, 18 (cum Ναῖν), 29, alii, Syro-hex. ¹¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii.

¹² Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (qui pingit: **ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ** ✕), et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum και περ.), 58, 108 (ut 19), Arm. 1. ¹³ Sic Comp. (cum Βααλάθ Βηρραμῶθ), Ald. (cum Βαλέθ Βηρραμῶθ), Codd. III (cum Βααλθερηραμῶθ), IV (cum Βαελέθ B.), alii (inter quos 58, cum B. Βηραμῶθ), Syro-hex. (cum **ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ**).

¹⁴ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (cum **ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ**), et sine obelo Ald., Codd. III, XI, 16, 18, 19, alii.

¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 16, 18, 19, alii. ¹⁶ Sic Cod. 16, 30 (cum Εισωδο-γολλά), 52, alii (inter quos 85, cum ἕως Σαρδείθ in marg.).

¹⁷ Sic Cod. IV, Syro-hex. (uterque sine metobelo), et sine aster. Comp. (cum Σαριδ), Codd. 19, 58 (cum Σαρθήδ), 108 (om. ἕως!). ¹⁸ Sic Comp., Cod. 108, Syro-hex.

¹⁹ Syro-hex. **ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ**. ²⁰ Sic Comp., Ald. (cum Μαριλά), Codd. III (cum Μαριλά), IV, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum **ܠܬܠܐܠܐ**). ²¹ Sic Comp., Codd. IV, 19, 108, Arm. 1. ²² Sic Comp., Ald. (cum —θαι), Codd. III (idem), IV, 15 (cum Λαβ.), 18 (idem), alii (inter quos 85 in marg., ut Ald.), Syro-hex. (cum **ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ**).

²³ Sic Cod. IV (cum aster. ex corr.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum ἀπαντήσῃ), 58, 108 (cum ἀπαντήσῃ), Arm. 1. ²⁴ Sic Comp. (cum Σαμεί), Codd. III, IV (cum CAMC), 29, 58 (cum Σαμαί), alii. Syro-hex. **ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ**.

²⁵ Cod. 85. Syro-hex. **ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ**. Euseb. in Onomastico, p. 322: Σάμ [Hieron.: Sams]. Σ. Θ. ἡλίου. ²⁶ Sic Comp. (cum Χασελλαθαβάρ), Ald. (cum Ἀχασαλῶθ), Codd. III (cum Βαθάρ), IV (cum Χασελάθ), XI (cum Χασαλωθαβάρ), 56, 58, alii, Syro-hex. (cum **ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ**).

²⁷ Sic Comp. (cum 'Ιαφεί), Ald. (cum Ἀφεί), Codd. IV, 15 (cum 'Ιαφεί), 64 (idem), Syro-hex. (cum **ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ**).

²⁸ Sic Comp. (cum Γεθαφερ και Σιν), Codd. IV, 19 (cum και σιν), 108 (idem), Syro-hex. (cum **ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ**). Idem ad **ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ** in marg. pingit: ✕ **ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ ܠܬܠܐܠܐ**, nescio an pro Graeco ΝΥΚΑΕΙC, h. e. νῦν (Νῆψ) Κασεῖ.

minus) *porrigitur ad Neam*. Ο'. ἐπὶ 'Ρεμ-
μωνὰ Μαθαραοῦά. Alia exempl. ἐπὶ 'Ρεμ-
μὼν 'Αμαθαρινουά.²⁹ Σ. εἰς 'Ρεμμὼν τὴν ἐπι-
φανή.³⁰

14. חֲתָן. Ο'. ἐπὶ 'Αμώθ (alia exempl. 'Ανναθὼν,
s. 'Ενναθώ³¹).

גִּי יַפְתָּחֶל. *Ad vallem Jiphtah-el*. Ο'. ἐπὶ
Γαιφαήλ. Alia exempl. ἐπὶ Γαί 'Ιεφθαήλ.³²
Σ. εἰς φάραγα.³³

15. וְקָצַת וְנָחֵל וְיִדְאֵלָה וְיִתְּנָה וְיִתְּנָה. Ο'. καὶ Κατα-
νάθ, καὶ Ναβαάλ, καὶ Συμοὼν, καὶ 'Ιεριχὼ,
καὶ Βαιθμάν. Alia exempl. καὶ Καττάθ (s.
Κοττάθ³⁴), καὶ Νααλὼλ (s. Νααλὼθ³⁵), καὶ Σεμ-
ρὼν, καὶ 'Ιαδελὰ (s. 'Ιεδαλὰ³⁶), καὶ Βηθλέεμ
✠ πόλεις δώδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν 4.³⁷

17. לְבָנֵי יִשְׁשָׁכָר לְמִשְׁפָּחוֹתָם. Ο'. Vacat. ✠ τοῖς
υἱοῖς 'Ισσάχαρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν 4.³⁸

- 18–21. וְיִזְרְעֵאלָה—וְיִתְּנָה. Ο'. 'Ιαζήλ—καὶ
Βηρσαφής. Potior scriptura:³⁹ 'Ιεζραὲλ, καὶ
'Αχασελὼθ, καὶ Σουνήμ, (19) καὶ 'Αφραεῖμ,⁴⁰

καὶ Σιών,⁴¹ καὶ 'Ανέρθ,⁴² (20) καὶ 'Ραββῶθ, καὶ
Κεσιὼν, καὶ 'Αεμεῖ,⁴³ (21) καὶ 'Ραμὰθ, καὶ 'Ην-
γαννείμ,⁴⁴ καὶ 'Ηναδδὰ, καὶ Βηθφασής.⁴⁵

22. וְפָנֵה הַנְּבוֹל בְּחִבּוֹר. Ο'. καὶ συνάψει τὰ ὅρια
ἐπὶ Γαιθβώρ (alia exempl. Θαβώρ⁴⁶). 'Α. καὶ
ἀπατήσει τὸ ὅριον εἰς Θαβώρ.⁴⁷

וְיִשְׁעִיזָה. Ο'. καὶ ἐπὶ Σαλίμ (alia exempl.
Σασειμὰ⁴⁸) κατὰ θάλασσαν.

עָרִים יִשְׁעֵנְשָׁרָה וְחֲצִירָה. Ο'. Vacat. ✠ πό-
λεις ἑκαδέκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν 4.⁴⁰

23. וְחֲצִירָה. Ο'. καὶ αἱ κῶμαι (alia exempl. ἐπαύ-
λεις⁵⁰) αὐτῶν.

24. לְמִשְׁכָּה בְּנִרְאִישָׁר. Ο'. ✠ τῇ φυλῇ υἱὼν 4
'Ασήρ.⁵¹

- 25, 26. חֲלָקֶת—וּמִשְׁאָל. Ο'. 'Εξελεκεθ—καὶ
Μαασά. Potior scriptura: Χελκαθ, καὶ 'Οο-
λεῖ,⁵² καὶ Βατνέ,⁵³ καὶ 'Αχσάφ,⁵⁴ (26) καὶ 'Αλι-
μελὲχ, καὶ 'Αμὰδ,⁵⁵ καὶ Μααάλ.⁵⁶

וְפָנֵה בְּקִרְמֶל. Ο'. καὶ συνάψει τῷ Καρμήλφ.
Σ. καὶ κατήνησεν ἐπὶ Κάρμηλοι.⁵⁷

²⁹ Sic Codd. IV (cum 'Ρεμμωνά), 16 (cum 'Αμαθαρινουά), 52, alii. Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ. ³⁰ Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 32: "Symmachus forte legit ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ, participium conj. Pyh. verbi ܐܡܬܐ, ornavit, illustravit; nam quod hinc ductum est vocab. ܐܡܬܐ idem interpres passim vertit δόξα." Nisi forte vocem Hebraeam ad אור, lucere, retulerit interpres iste, qui pro ܐܡܬܐ ἐπιφανής posuit in Hex. ad Psal. lxxv. Certe vox Syriaca non ἔνδοξος (ܐܡܬܐ), sed ἐπιφανής, s. ἐπίσημος sonat.

³¹ Prior scriptura est in Comp. (cum 'Αναθὼν), Codd. IV (idem), 15, 18, 58, alii, et Syro-hex. (cum ܐܢܬܐ); posterior in Ald. (cum 'Ενναθώθ), Codd. III, XI, 29, 121 (ut Ald.).

³² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI (cum ἀπὸ), 15, 18, 58 (cum γῆν), alii. Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ.

³³ Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ. Euseb. in *Onomastico*, p. 158: Γεφθαὲλ. Φάραγξ 'Εφθαῖλ, κλήρου Ζαβουλών.

³⁴ Sic Comp., Codd. IV, 108. Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ. ³⁵ Sic Codd. IV, 29, 58. Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ.

³⁶ Sic Comp., Codd. IV, 108. Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ. ³⁷ Sic Cod. IV (qui pingit ✠ πολεις β.; cum notis ex corr.), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1, et Syro-hex. in marg.

³⁸ Sic Cod. IV (cum συγγενείας), Syro-hex. (cum συγγένειαν),

et sine aster. Comp. (cum συγγένειαν), Ald., 15, 19 (ut Comp.), 64, 108 (ut Comp.). ³⁹ Cf. ad Cap. xv. 21, not. 44.

⁴⁰ Cod. IV: 'Αφφαράμ. Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ.

⁴¹ Cod. IV: Σηών. Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ.

⁴² Cod. IV: Δανέρθ. Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ.

⁴³ Cod. IV: ΑΕΜC. Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ.

⁴⁴ Cod. IV: 'Ιογαννείμ. Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ.

⁴⁵ Cod. IV: ΒΗΘΦΑΧΗC (sic). Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ.

⁴⁶ Sic Comp. (cum Ταβώρ), Ald., Codd. IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

⁴⁷ Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ. Ad Θαβώρ Syro-hex. in marg.: Βηθώρ (ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ).

⁴⁸ Sic Comp. (cum Σασειμὰ), Ald., Codd. III (cum Σασειμὰθ), IV, XI (ut Comp.), 15, 18 (ut Comp.), 19, alii, Syro-hex. (cum ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ).

⁴⁹ Statim Cod. IV: Βηθσαμς.

⁵⁰ Sic Cod. IV (cum metabelo ex corr.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58 (cum ἑξ καὶ δέκα), Arm. 1. Mox post κληρονομία (v. 23) deficit Cod. IV.

⁵¹ Sic Comp., Codd. III, 19, 56, 58, alii, Syro-hex. Duplex lectio, καὶ αἱ κ. αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπ. αὐτῶν, est in Ald., Codd. 85 (cum καὶ αἱ ἐπ. αὐτῶν in marg.), 128 (cum ἐπαύλεις sine artic.).

⁵² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum τῶν υἱῶν), 58, 108, Arm. 1.

⁵³ Syro-hex. ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ. ⁵⁴ Idem: ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ.

⁵⁵ Idem: ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ. ⁵⁶ Idem: ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ.

⁵⁷ Idem: ܐܡܬܐ ܕܪܥܝܐ. Cf. ad Cap. xvi. 7.

26. וּבְשִׁיחֹר. O'. καὶ τῷ Σιών (alia exempl. Σειῶρ⁶⁸).

27. בֵּית דָּן. O'. καὶ Βαιθεγενέθ (alia exempl. Βαιθδαγών, s. Βηθδαγών⁶⁹).

וּבְנֵי יִפְתָּח־אֵל יִפְתָּח בֵּית הָעֶמֶק וּנְעִיָּאֵל. O'. καὶ Ἐγκαί, καὶ Φθαιήλ (alia exempl. καὶ ἐν Γαί Ἱεφθαήλ⁶⁰) κατὰ βορρᾶν, καὶ εἰσελεύσεται ὄρια Σαφθαιβιθμὲ, καὶ Ἰναήλ (alia exempl. κατὰ βορρᾶν Βηθαεμὲκ, καὶ πορεύσεται τὰ μεθόρια καὶ εἰς Ἀνιήλ⁶¹). Σ. καὶ ἐν τῇ φάραγγι... εἰς βορρᾶν εἰς τὴν κοιλάδα.⁶²

אֶל-כְּבוֹל מִשְׁמָאל. Ad Cabul a sinistra. O'. εἰς Χωβαμασομέλ. Alia exempl. εἰς Χαβῶλ ἀπὸ ἀριστερῶν.⁶³

28. וְעֶבְדֶּךָ (בְּמִסְרֵי). O'. καὶ Ἑλβών (alia exempl. Ἀχράν; alia, Ἑβρών.⁶⁴ Σ. Ἑβδών⁶⁵).

29. וְעַד-עִיר מִכְצַרְצָר. Usque ad urbem (quae vocatur) Munimentum Tyri. O'. καὶ ἕως πηγῆς Μασφασσάτ, καὶ τῶν Τυρίων. Alia exempl. καὶ ἕως πόλεως ὀχυρώματος τῶν Τυρίων.⁶⁶

Σ. καὶ ἕως πόλεως ὀχυρᾶς (s. τετειχισμένης) Τύρου. Σ. (fort. Ἀ.)... ὀχυρώματος Τύρου.⁶⁷

29. וְעַתָּה. O'. ἐπὶ Ἱασίφ (alia exempl. Ὡσά, s. Σωσά⁶⁸).

מִחֹבֶל אַחֲזִיבָה. E regione quae Achzib spectat. O'. καὶ Ἀπολέβ (potius ἀπὸ Λέβ), καὶ Ἐχοζέβ. Alia exempl. καὶ ἀπὸ τοῦ σχοινίσματος Ἀχζείφ.⁶⁹

30. וְעַתָּה וְהָיָה וְהָיָה עִירִים וְרֹחֶב עָרִים. O'. καὶ Ἀρχόβ (alia exempl. Ἀμμώ⁷⁰), καὶ Ἀφέκ, καὶ Ρααῦ (alia exempl. Ραώβ⁷¹). ✕ πόλεις εἴκοσι δύο, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.⁷²

32. לְבִנְיָן נִפְתָּלִי לְמִשְׁפַּחָתָם. O'. Vacat. ✕ τοῖς υἱοῖς Νεφθαλεὶ κατὰ δῆμον αὐτῶν.⁷³

33. מִחֹפֶל. Ab Heleph. O'. Μοολάμ. Alia exempl. Μελέφ.⁷⁴

מִמַּלְחֹן בְּצַנְנִים. A quercu in Zaanannim. O'. καὶ Μωλά, καὶ Βεσεμίτ. Alia exempl. καὶ ἀπὸ δρυὸς Ἐννανείμ.⁷⁵

וְהָיָה. O'. Ἰορδάνης. Ἄλλος πρὸς Ἰορδάνην.⁷⁶

⁶⁸ Sic Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, et Syro-hex. (ܡܫܚܐ).

⁶⁹ Sic Comp., Ald. (om. καὶ), Codd. III (idem), XI (idem), 29 (idem), 58 (idem), alii, et Syro-hex.

⁷⁰ Sic Comp. (cum ἐν Γαιφθαήλ), Ald., Codd. III, XI (cum Γαί καὶ Ἰ.), 15, 18 (ex corr.), alii, Syro-hex. (cum ܡܫܚܐ ܕܥܝܪܐ).

⁶¹ Syro-hex. in textu: ܡܫܚܐ ܕܥܝܪܐ ܕܡܫܚܐ ܕܥܝܪܐ. Haec, καὶ πορεύσεται (s. πορεύεται) τὰ μεθόρια (s. τὸ μεθόριον) Ἀνιήλ, in textu pro καὶ Ἰναήλ habent Ald., Codd. III, XI, 16 (cum Ἀνιήλ), 29, 30 (idem), alii.

⁶² Syro-hex. (ad καὶ ἐν Γαί): ܡܫܚܐ ܕܥܝܪܐ ܕܡܫܚܐ ܕܥܝܪܐ. Ubi post ܡܫܚܐ aliquid excidisse videtur. Perperam Masius in Comment. p. 293 ܡܫܚܐ ad ܡܫܚܐ aptat, notans: "Symmachus illud ad aquilonem Beth-emec in hanc explanat sententiam, ut dicat funiculum incidisse in vallis Jephthael partem aquilonarem, atque in Nehiel." Euseb. in Onomasticon, p. 108: Βῆθ Ἑμέκ. Σύμμαχος· εἰς τὴν κοιλάδα, κλίρον Ἀσίρ.

⁶³ Sic Comp. (cum Χοβῶλ), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum ܡܫܚܐ).

⁶⁴ Prior scriptura est in Comp., Ald. (cum Ἀσχροῦ), Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum ܡܫܚܐ); posterior in Codd. 16, 30 (cum Ἑβρών), 44, alii. Statim potior scriptura, καὶ Ραώβ (ܡܫܚܐ), καὶ Ἀμὼν (Ald. Ἀμμών), καὶ Κανά (s. Κανάι), est in Comp., Ald., Codd. III, XI, alii, et

Syro-hex. ⁶⁵ Syro-hex. ܡܫܚܐ ܕܥܝܪܐ. ⁶⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex.

⁶⁷ Syro-hex. ܡܫܚܐ ܕܥܝܪܐ ܕܡܫܚܐ ܕܥܝܪܐ ܕܡܫܚܐ ܕܥܝܪܐ ܕܡܫܚܐ ܕܥܝܪܐ. Cod. 54 in textu: καὶ ἕως πόλεως τετειχισμένης (ܡܫܚܐ Ezech. xvii. 4) τῶν Τυρίων.

⁶⁸ Prior scriptura est in Comp., Codd. 56, 108, Syro-hex. (cum ܡܫܚܐ); posterior in Ald., Codd. XI, 15, 18, 29, alii.

⁶⁹ Sic Comp. (cum ἔσται ἀπὸ τ. σχ. Ἀχαζέβ), Ald., Codd. III (cum Ἀζέφ a manu 1ma), XI (cum Ἀχζέφ), 15 (cum καὶ ἀπὸ σχ. Ἀχζέβ), 16 (cum καὶ ἀπὸ τοῦ σχ. Λέβ καὶ Ἐκζέβ), alii, Syro-hex. (cum ܡܫܚܐ ܕܥܝܪܐ). ⁷⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum ܡܫܚܐ).

⁷¹ Sic Comp. (cum Ραώβ), Ald. (cum Ραώβ), Codd. III, XI, 15, 18, alii, Arm. 1 (cum Ραώβ), Syro-hex. (cum ܡܫܚܐ).

⁷² Sic Syro-hex. (sine cuneolo, cum εἴκοσι καὶ δύο), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1.

⁷³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum Νεφθαλεῖμ), 108, Arm. 1. ⁷⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum Μελέφ), XI (cum Μελέφ), 15 (cum Μελέφ), 18, alii, Syro-hex. (ut Pesch.): ܡܫܚܐ.

⁷⁵ Sic Codd. 15, 18 (cum -νίμ), 64, 128 (ut 18). Syro-hex. ܡܫܚܐ ܕܥܝܪܐ ܕܡܫܚܐ ܕܥܝܪܐ. Statim Syro-hex. scribit: καὶ Ἀδεμί (ܡܫܚܐ), καὶ Ναζέβ (pro ܡܫܚܐ corrigendum videtur ܡܫܚܐ), καὶ Ἰαβῶλ (ܡܫܚܐ) ἕως Λακωῦμ. ⁷⁶ Syro-hex. in

47-49. לְבָנֵי הָאָדָם — בְּיָדָם לְבָנֵי הָאָדָם.

Ο. αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Δὰν κατὰ δῆμους αὐτῶν, αἱ πόλεις αὐτῶν,¹⁰⁸ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. καὶ οὐκ ἐξέθλιψαν οἱ υἱοὶ Δὰν τὸν Ἀμορραῖον τὸν θλίβοντα αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει· καὶ οὐκ εἶον αὐτοὺς οἱ Ἀμορραῖοι¹⁰⁴ καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα, καὶ ἐθλίψαν¹⁰⁶ ἀπ' αὐτῶν¹⁰⁸ τὸ ὄριον τῆς μερίδος αὐτῶν. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν, καὶ ἐπολέμησαν τὴν Λαχίς, καὶ κατελάβοντο αὐτήν, καὶ ἐπάταξαν αὐτήν ἐν στόματι μαχαίρας· καὶ κατόφκησαν αὐτήν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτῆς Λασενδάν. καὶ ὁ Ἀμορραῖος ὑπέμεινε τοῦ κατοικεῖν ἐν Ἑλῶμ καὶ ἐν Σαλαμίν· καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ τοῦ Ἐφραΐμ ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον. καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν κατὰ τὸ ὄριον αὐτῶν. Aliter: Ο. ✕ καὶ ἐξῆλθε τὸ ὄριον υἱῶν Δὰν ἀπ' αὐτῶν¹⁰⁷ — αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Δὰν κατὰ δῆμους αὐτῶν, αἱ πόλεις, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. καὶ οὐκ ἐξέθλιψαν οἱ υἱοὶ Δὰν τὸν Ἀμορραῖον τὸν θλίβοντα αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει· καὶ οὐκ εἶον αὐτοὺς καταβῆναι εἰς γῆν Κολλάθ,¹⁰⁸ καὶ ἐθλίβον ἐπ' αὐτῶν τὸ ὄριον τῆς μερίδος αὐτῶν¹⁰⁹ καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν, καὶ ἐπολέμησαν τὴν Λεσέμ,¹¹⁰ καὶ κατελάβοντο αὐτήν, καὶ ἐπάταξαν αὐτήν ἐν στόματι μαχαίρας, ✕ καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτήν¹¹¹ καὶ κατόφκησαν

αὐτήν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτῆς Λεσέν Δὰν¹¹² ✕ κατὰ τὸ ὄνομα Δὰν τοῦ πατρὸς αὐτῶν. (48) αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Δὰν κατὰ συγγένειαν αὐτῶν, αἱ πόλεις αὐται, καὶ αἱ ἐπαυλεῖς αὐτῶν (49) καὶ συνετέλεσαν τοῦ κληροδοτῆσαι τὴν γῆν εἰς τὰ ὅρια αὐτῆς¹¹³.

49. לְבָנֵי. Ο. κληρον. Ἀ. Σ. κληρονομίαν.¹¹⁴

51. וְיָרֵשׁוּ אֶת הָאָדָם לְבָנֵי הָאָדָם. Ο. καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν. Ἀ. καὶ συνετέλεσαν τοῦ διαμερίσαι τὴν γῆν.¹¹⁵

Cap. XIX. 9. — φυλῆς¹¹⁶ 50. — ἡ ἐστίν¹¹⁷

CAP. XX.

2. וְיָרֵשׁוּ. Ο. ὅτε (alia exempl. add. ὕμιν').

3. וְיָרֵשׁוּ. Imprudenter. Ο. Vacat. ✕ ἀνευ προνοίας¹¹⁸.

וְיָרֵשׁוּ אֶת הָאָדָם לְבָנֵי הָאָדָם. Ο. — αἱ πόλεις¹¹⁹ 4 φυγαδευτήριον, — καὶ οὐκ ἀποθανεῖται ὁ φονεὺς¹²⁰ 4 ὑπὸ (alia exempl. ἀπὸ¹²¹) τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, — ἕως ἂν καταστή ἐναντίον τῆς συγγωγῆς εἰς κρίσιν¹²².

4-6. וְיָרֵשׁוּ אֶת הָאָדָם לְבָנֵי הָאָדָם. Ο. Vacat. Alia exempl. καὶ φεύγει εἰς μίαν τῶν πλέων τούτων, καὶ στήσεται ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως (Ἀ. ἐν τῷ ἀνοίγματι τῆς πύλης τῆς πόλεως¹²³), καὶ λαλήσει ἐν τοῖς ὥσπ' τῶν πρε-

et sine aster. Comp., Codd. 19, 108. ¹⁰⁸ Pronomen deest in Ald., Codd. III, 18, 44, 64, Arm. 1, Syro-hex. (ut infra). ¹⁰⁴ Deest ol' Ἀμορραῖοι in Codd. 52, 53, 209, Syro-hex. (ut infra). ¹⁰⁶ Pro ἐθλίψαν, ἐθλίβον legunt Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. (ut infra).

¹⁰⁸ Scriptura ἐπ' αὐτῶν est in Ald., Codd. 16, 29, alii, Syro-hex. (ut infra). ¹⁰⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (sine ἀπ' αὐτῶν), Codd. 19, 58, 108 (ut Comp.). ¹⁰⁸ Sic (pro εἰς τὴν κοιλάδα) Codd. 15, 64, Syro-hex. (cum לַאֲחָלָה).

In Hebraeo (Jud. i. 34) est וְיָרֵשׁוּ. Haec omnia obelis jugulat Syro-hex., qui tamen pingit: — αὕτη ἡ 4 κληρονομία — αἱ πόλεις κ. τ. λ., sine cuneolo in fine. ¹¹⁰ Sic Comp. (cum Λεσέν), Ald., Codd. III, XI, 15 (cum Λεσέμ), 18 (idem), 56, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. (cum Λαμ).

¹¹¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. ¹¹² Sic Comp., Ald. (cum Λασενδάν), Codd. III, XI, 29, 56, alii. Syro-hex.

¹¹³ Sic Syro-hex. (cum συγγένειας), absente cuneolo, et sine aster. Comp., Codd. 19, 58 (om. αὕτη — συγγ. αὐτῶν), 108. ¹¹⁴ Syro-hex. + וְיָרֵשׁוּ אֶת הָאָדָם.

¹¹⁵ Idem: + וְיָרֵשׁוּ אֶת הָאָדָם. ¹¹⁶ Cod. IV, invitis Masio et Syro-hex. ¹¹⁷ Masius, invito Syro-hex.

CAP. XX. ¹ Sic Comp., Codd. 15 (cum ἡμῖν), 18 (idem), 19, 64 (ut 15), 108, Syro-hex. Mox τοῦ φυγαδευτήριου (מִמֶּנִּי), ut videtur, Syro-hex. ² Sic Syro-hex. (cum וְיָרֵשׁוּ אֶת הָאָדָם), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108.

³ Sic Ald., Codd. III, XI, 16, 57, 58, alii, Syro-hex. (qui post εἰς κρίσιν male repetit ἀπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος ✕ τὸ αἷμα 4 (sic)). ⁴ Sic Masius, concinente Hebraeo. Syro-hex. male pingit: — καὶ ἔσονται ὑμῖν — αἱ πόλεις — εἰς κρίσιν 4. Haec autem, ἕως ἂν — κρίσιν, desunt in Comp.

⁵ Syro-hex. (cum ἐπὶ τὴν εἰσοδὸν (בְּפֶתַח)) in textu: + וְיָרֵשׁוּ אֶת הָאָדָם.

¹¹² Sic Syro-hex. (cum συγγένειας), absente cuneolo, et sine aster. Comp., Codd. 19, 58 (om. αὕτη — συγγ. αὐτῶν), 108. ¹¹⁴ Syro-hex. + וְיָרֵשׁוּ אֶת הָאָדָם.

¹¹⁵ Idem: + וְיָרֵשׁוּ אֶת הָאָדָם. ¹¹⁶ Cod. IV, invitis Masio et Syro-hex. ¹¹⁷ Masius, invito Syro-hex.

CAP. XX. ¹ Sic Comp., Codd. 15 (cum ἡμῖν), 18 (idem), 19, 64 (ut 15), 108, Syro-hex. Mox τοῦ φυγαδευτήριου (מִמֶּנִּי), ut videtur, Syro-hex. ² Sic Syro-hex. (cum וְיָרֵשׁוּ אֶת הָאָדָם), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108.

³ Sic Ald., Codd. III, XI, 16, 57, 58, alii, Syro-hex. (qui post εἰς κρίσιν male repetit ἀπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος ✕ τὸ αἷμα 4 (sic)). ⁴ Sic Masius, concinente Hebraeo. Syro-hex. male pingit: — καὶ ἔσονται ὑμῖν — αἱ πόλεις — εἰς κρίσιν 4. Haec autem, ἕως ἂν — κρίσιν, desunt in Comp.

⁵ Syro-hex. (cum ἐπὶ τὴν εἰσοδὸν (בְּפֶתַח)) in textu: + וְיָרֵשׁוּ אֶת הָאָדָם.

σβυτέρων τῆς πόλεως ἐκείνης τοὺς λόγους αὐτοῦ· καὶ ἐπιστρέψουσιν αὐτὸν ἢ συναγωγῇ (יִשְׁרָףּוּ pro יִשְׁרָףּוּ) πρὸς αὐτὸν (Σ. καὶ προσδίδονται (s. προσλήψονται) αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν πρὸς αὐτοὺς⁶), καὶ δώσουσιν αὐτῷ τόπον, καὶ κατοικήσει μετ' αὐτῶν. (5) καὶ ὅτε διώξει ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ὑπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐ συγκλείσουσι ('Α. Σ. καὶ οὐκ ἐκδώσουσι (s. παραδώσουσι)⁷), τὸν φονεύσαντα ἐν χειρὶ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εἰδὼς ἐπάταξεν τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐ μισῶν αὐτὸς αὐτὸν ἀπ' ἐχθρῶν καὶ τῆς τρίτης. (6) καὶ κατοικήσει ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἕως στή κατὰ πρόσωπον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν, ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. τότε ἐπιστρέψει ὁ φονεὺς, καὶ ἐλεύσεται πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ πρὸς πόλιν ὅθεν ἔφυγεν ἐκείθεν.⁸ Alia: καὶ φεύζεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ στήσεται ἐπὶ τῆς θύρας τῆς πύλης τῆς πόλεως, καὶ λαλήσει ἐν ὧσὶ τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως τοὺς λόγους αὐτοῦ· καὶ προσάξουσιν αὐτὸν πρὸς ἑαυτὰς αἱ πόλεις, καὶ δώσουσιν αὐτῷ τόπον, καὶ καθιέται μετ' αὐτῶν. (5) καὶ ὅταν διώξῃ ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ὑπίσω αὐτοῦ, οὐ συγκλείσουσιν αὐτὸν εἰς χεῖρας αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἀγνοσίᾳ ἐπάταξεν τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐ

μισῶν ἦν αὐτὸν ἀπ' ἐχθρῶν ἢ τῆς τρίτης. (6) καὶ καθιέται ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἕως ἂν καταστῇ ἐνώπιον τῆς συναγωγῆς ἐν κρίσει, καὶ ἕως τοῦ ἀποθανεῖν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, ὃς ἂν ᾖ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. τότε ἐπιστρέψει ὁ φονεύσας, καὶ ἐλεύσεται εἰς πόλιν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὴν πόλιν ὅθεν ἔφυγεν ἐκείθεν.⁹

7. יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ. Ο'. καὶ τὴν πόλιν 'Αρβόκ. Οἱ λοιποὶ· καὶ τὴν Καριαθαρβέ.¹⁰

8. יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ. Ο'. ἔδωκε. Alia exempl. 'Ιεριχῶ ✕ ἀπ' ἀνατολῶν ✕ ἔδωκαν.¹¹

יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ. Ο'. καὶ 'Αρημῶθ (alia exempl. τὴν 'Ραμῶθ¹²).

(יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ). Ο'. καὶ τὴν Γαυλῶν (alia exempl. Γαλῶν¹³).

9. יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ. Urbes constitutionis (constitutae). Ο'. αἱ πόλεις αἱ ἐπικλητοί ('Αλλος· αἱ τῆς συναγωγῆς¹⁴).

יִשְׁרָףּוּ. Ο'. παίοντι. Alia exempl. πατάξαντι.¹⁵

Cap. XX. 7. καὶ ✕ τὴν ✕ Συχέμ.¹⁶ 9. αὐται ✕ ἦσαν ✕ τοῖς ✕ πᾶσιν ✕ υἱοῖς.¹⁸ — εἰς κρίσιν ✕.¹⁹

CAP. XXI.

2. יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ. Ο'. καὶ τὰ περισπῶρια ✕ αὐτῶν ✕.¹ (Σ.) καὶ τὰ προάστεια αὐτῶν.³

⁶ Syro-hex. ✕ יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ.

⁷ Idem (cum οὐ pro καὶ οὐ in textu): יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ.

⁸ Sic Comp. (cum διώξῃ . . καὶ τρίτης . . πρὸς τὴν πύλιν αὐτοῦ . . καὶ πρὸς τὴν πόλιν ὅθεν), Codd. 19 (cum διώξῃ . . ἀπὸ χθρῶν . . καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν πόλιν), 108 (cum διώξῃ . . ἀπ' ἐχθρῶν τῆς τρίτης), Syro-hex.; necnon (om. τῆς πύλης) Ald. (cum τῆς πόλεως αὐτοῦ . . τοὺς λόγους τούτους . . καὶ τρίτης . . ἕως ἂν στή . . ὁ φονεύσας . . εἰσελεύσεται εἰς τὴν πόλιν), Codd. III (cum τοὺς λόγους τούτους . . καὶ ὅτι διώζεται . . ἐν τῇ χειρὶ . . καὶ τρίτην . . ὁ φονεύσας . . ἐλεύσεται εἰς τὴν πόλιν), 15 (cum ἀπ' ἐχθρῶν τῆς τρίτης . . καὶ πρὸς τὴν πόλιν ὅθεν), 16 (cum φεύζονται . . τοὺς λόγους τούτους . . ὅτι διώξει . . ἐν τῇ χειρὶ . . ὁ φονεύτης . . ἐλεύσεται εἰς τὴν πόλιν . . πρὸς τὴν πόλιν ὅθεν), 18 (cum ἀπ' ἐχθρῶν ἢ τῆς τρίτης), alii (inter quos 85 in marg. (cum τοὺς λόγους τούτους . . ὅτι διώξει . . ἐν τῇ χειρὶ . . αὐτὸν αὐτὸς . . ὁ φονεύσας . . καὶ ἐλεύσεται εἰς τὴν πόλιν), praemissa rubrica: Ταῦτα ἐφέρετο ἐν τοῖς ὁ ἀπὸ λυτῶν; h. e. judice Montef., *absoluta*, nec obelis, asteriscis, aliisque notulis distincta). ⁹ Sic (exceptis mendis et variantibus levioris momenti) Codd. 44, 54, 55,

74, 76, 134. ¹⁰ Syro-hex. יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ.

¹¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum ἔδωκεν), Ald., Codd. III, XI (cum ἀπὸ ἀν.), 15 (cum καὶ ἔδωκαν), 16 (cum κατὰ 'Ιερ. ἀπὸ ἀν. ἔδωκεν), 18 (ut XI), 19 (cum ἀπὸ ἀν. ἔδωκεν), alii, Arm. 1 (cum ἀπ' ἀν. 'Ιεριχῶ ἔδωκαν).

¹² Sic Comp., Ald., Codd. III (sine artic.), XI (idem), 15, 16 (ut III), alii, Syro-hex. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex.

¹⁴ Syro-hex. in marg. sine nom. יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ. Crediderim esse Symmachi, coll. Hex. ad Psal. lxxiii. 4. lxxiv. 3. ¹⁵ Sic Codd. 16, 18, 30, alii (inter quos 85, cum παῖοντι in marg.). ¹⁶ Syro-hex. (qui pingit: יִשְׁרָףּוּ ✕). Sic sine aster. Cod. 58. ¹⁷ Idem (sine cuneolo). Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 108.

¹⁸ Idem (cum יִשְׁרָףּוּ ✕). Sic sine aster. Comp., Codd. 19 (cum παῖσι), 108, Arm. 1. ¹⁹ Masius, invito Syro-hex.

CAP. XXI. ¹ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. 16, 30, alii (inter quos 85, cum προάστεια in marg.), Syro-hex.

² Syro-hex. in marg. sine nom. יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ יִשְׁרָףּוּ.

3. מִנְחָלָתָם. O'. ἐν τῷ κατακληρονομεῖν. 'A. Θ.
ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτῶν.³

4. בְּגוֹרָל. O'. κληρωτί. "Αλλος" διὰ κλήρου.⁴

5. מִמְשָׁפְחַת מִשְׁבָּתָאֵי. O'. ἐκ τῆς ἄ συγγε-
νείας ἄ φυλῆς 'Εφραΐμ.⁵

6. גִּרְשֹׁן. O'. Γερσών. Alia exempl. Γηρσών.⁶

מִמְשָׁפְחַת מִשְׁבָּתָאֵי. O'. ἀπὸ τῆς ἄ συγγε-
νείας ἄ φυλῆς 'Ισάχαρ.⁷

9. כִּמְשֵׁה בְּנֵי יְהוּדָה וּמִמְשֵׁה בְּנֵי שִׁמְעוֹן. O'. ἡ
φυλὴ υἱῶν 'Ιούδα, καὶ ἡ φυλὴ υἱῶν Συμεὼν,
— καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν Βενιαμίν.⁸ 'A. Σ.
ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν 'Ιούδα, καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν
Συμεὼν.⁹

אֲשֶׁר־יִקְרָא אֶתְהֵן בָּשָׁם. O'. καὶ ἐπεκλήθησαν
ἐν ὀνόματι ἄ.¹⁰ 'A. οἱ ἐκάλεσαν (s. ἐπεκάλεσαν)
αὐτὰς ἐν ὀνόματι.¹¹

10. וַיְהִי לְבָנֵי. O'. ἄ καὶ ἐγένοντο ἄ τοῖς υἱοῖς.¹²

הַגּוֹרָל וְהַשֶּׁהָ. O'. ὁ κληρὸς ἄ πρῶτος ἄ.¹³

11. אֲבִי הָעֵנֹק. O'. μητρόπολις τῶν 'Ενάκ. Οἱ
λοιποὶ τοῦ πατρὸς 'Ενάκ.¹⁴

וְהָאֶת־מִנְחָתָהּ. O'. τὰ δὲ περισπῶρια ἄ αὐ-
τῆς ἄ.¹⁵ Σ. καὶ τὰ προάστεια. ἄ.¹⁶

13. נָתַן. O'. ἔδωκεν. Aliter: O'. ἄ ἔδωκεν ἄ.¹⁷

מִנְחָתָהּ. O'. τὴν πόλιν φυγαδευτήριον
(alia exempl. φυγαδευτηρίων¹⁸). Σ. εἰς κατα-
φυγὴν.¹⁹

14. וְהָאֶת־מִנְחָתָהּ. O'. Αἰλὼμ .. Τεμά. Alia
exempl. 'Ιεθέρ²⁰ .. 'Εσθεμώ.²¹

15. חֵלֶן. O'. Γελλά. Alia exempl. 'Ωλών.²²

וְהָאֶת־מִנְחָתָהּ. O'. καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ.
'A. (καὶ) τὰ περισπῶρια (αὐτῆς). Σ. (καὶ) τὰ
προάστεια (αὐτῆς).²³

16. וְהָאֶת־מִנְחָתָהּ. O'. 'Ασά .. Τανύ. Alia
exempl. τὴν 'Αἰν²⁴ .. τὴν 'Ιεττά.²⁵

17. גַּבְעָה. O'. Γαθέθ. Alia exempl. Γαβέ.²⁶

18. וְהָאֶת־מִנְחָתָהּ. O'. Γάμαλα. Alia exempl. τὴν
'Αλμών.²⁷

20. עִיר גּוֹרָלָם. O'. ἡ πόλις τῶν ἱερέων (alia ex-
empl. ὁρίων²⁸) αὐτῶν. 'A. Σ. πόλεις κλήρου
αὐτῶν. O. Θ. ἡ πόλις τῶν ἱερέων αὐτῶν.²⁹

21. בְּהָר אֶפְרַיִם. O'. Vacat. ἄ ἐν τῷ ὄρει
'Εφραΐμ ἄ.³⁰

22. וְהָאֶת־מִנְחָתָהּ. O'. Vacat. Alia
exempl. καὶ τὴν Καρσαεὶμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα
τὰ πρὸς αὐτῇ.³¹

⬢ (ܡܢܚܠܬܐ). Cf. ad vv. 11, 15. ³ Syro-hex. ܡܢܚܠܬܐ.

⬢ ܡܢܚܠܬܐ. ⁴ Cod. 85 in marg. ⁵ Sic Syro-
hex., et sine aster. Codd. 19, 82 (cum συγγενείας in marg.),
108, Arm. 1. ⁶ Sic Comp. (cum Γερσών), Ald., Codd. III

(cum Γηρσών), XI, 19, 56, alii, Syro-hex. ⁷ Sic Syro-
hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum τῆς σ. τῆς φ.),
82 (ut ante), 108, Arm. 1. ⁸ Obelus est in Syro-hex.

⁹ Syro-hex. ܡܢܚܠܬܐ ܡܢܚܠܬܐ ܡܢܚܠܬܐ. ¹⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: ἄ ἐν
ὀνόματι, καὶ ἐγένοντο, sine metobelo), et sine aster. Comp.,
Codd. 19, 58, 108. ¹¹ Syro-hex. ܡܢܚܠܬܐ ܡܢܚܠܬܐ.

⬢ ܡܢܚܠܬܐ. ¹² Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. 19,
58, 108 (cum ἐγένοντο), Syro-hex. ¹³ Sic Syro-hex. (cum
ܡܢܚܠܬܐ), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108,
Arm. 1. ¹⁴ Syro-hex. ܡܢܚܠܬܐ ܡܢܚܠܬܐ ܡܢܚܠܬܐ.

⬢ ܡܢܚܠܬܐ. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108.
¹⁶ Syro-hex. ܡܢܚܠܬܐ ܡܢܚܠܬܐ ܡܢܚܠܬܐ. ¹⁷ Sic Syro-
hex. (cum metobelo tantum), et sine aster. Codd. 55, 108,
Arm. 1. Vox deest in Ald., Codd. III, 15, 18, 58, 64, 128.

¹⁸ Sic Comp., Cod. 108, Arm. 1 (cum φυγαδευτηρίων). Syro-
hex. ܡܢܚܠܬܐ ܡܢܚܠܬܐ. ¹⁹ Syro-hex. ܡܢܚܠܬܐ ܡܢܚܠܬܐ.

²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-
hex. (cum ܡܢܚܠܬܐ). ²¹ Sic Comp. (cum 'Ισθμῶ), Codd. III,
XI, 29, 53, alii, Syro-hex. (cum ܡܢܚܠܬܐ). ²² Sic Codd.

III, 16, 52, alii, Syro-hex. (cum ܡܢܚܠܬܐ). Mox haec, καὶ
τὴν Δαβὶρ, καὶ τὰ ἀφ. αὐτῇ, desunt in Cod. 108, Syro-hex.

²³ Cod. 108. ²⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (sine artic.),
XI (cum Ναῖν), 16 (ut III), 18, alii, Syro-hex. (cum ܡܢܚܠܬܐ).
²⁵ Sic Comp., Ald. (cum 'Ιεττά), Codd. (III hiat), XI (cum
'Ιεττάν), 18, 29 (ut XI), alii, Syro-hex. (cum ܡܢܚܠܬܐ).
²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum Γαβέ), XI, 29, 56,
alii, Syro-hex. (cum ܡܢܚܠܬܐ). ²⁷ Sic Comp. (cum
'Ελμών), Ald. (cum 'Αλμών), Codd. III, XI, 15, 18, alii,
Syro-hex. (cum ܡܢܚܠܬܐ). ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd.

III, XI, 16, 29 (in marg.), 44, alii, Arm. 1, invito Syro-
hex. ²⁹ Cod. 85, teste Montef. (Ad Aquilam πόλις pro
πόλεις exscripsit Parsonsii amanuensis.) Syro-hex. affert:
'A. Σ. κλήρου αὐτῶν (ܡܢܚܠܬܐ ܡܢܚܠܬܐ). ³⁰ Sic Syro-hex.
(qui pingit: ἄ τῷ ὄρει ἄ 'Εφραΐμ ἄ), et sine aster. Comp.,
Codd. 19, 58, 108, Arm. 1. Statim καὶ τὴν Γαβὶρ Ald.,
Codd. III, XI, 29, 30, alii, Syro-hex. ³¹ Sic Comp.
(cum Καρσαεὶμ), Ald., Codd. III, 15 (cum Καρσαεὶμ), 19 (cum

⬢

⬢

⬢

⬢

⬢

⬢

⬢

⬢

⬢

⬢

⬢

⬢

23. אֶלְתֵּקָא...גִּבְתֹּן. O'. 'Ελκωθαιμ . . Γεθεδάν.
Alia exempl. 'Ελθεκὰ³² . . Γεβεθών.³³

25. גִּת רִמֹן. O'. 'Ιεβαθά. Alia exempl. Γεθ-
ρεμών; alia, Βαιθσάν.³⁴

27. מִמְשַׁפַּחַת הַלֵּוִים. O'. ✕ τοῖς συγγενέσι 4 τοῖς
Λευίταις.³⁵

אֶת-עֵיר מְקֻלֵּט הָרֵצֶף. O'. τὰς πόλεις τὰς
ἀφωρισμένας τοῖς φονεύσασι. 'Α. τὰς πόλεις
φυγαδευτήριον τοῦ φονευτοῦ.³⁶

בְּעֶשְׂתֶּרָה. O'. Βοσοράν. Alia exempl. Βεε-
σθερά.³⁷

28. קִשְׁיוֹן...דְּבֶרֶת. O'. Κισών . . Δεββά. Alia
exempl. Κισιων.³⁸ . . Δαβράθ.³⁹

29. יְרִמֹת. O'. 'Ερμάθ. Alia exempl. 'Ιερμάθ.⁴⁰
אֶת-עֵין גִּנִּים. O'. καὶ πηγὴν γραμματῶν. Οἱ
λοιποὶ: πηγὴν Γαννίμ.⁴¹

30. מִשְׁאֵל...עֲבֹדוֹן. O'. Βασελλάν . . Δαββών.
Alia exempl. Μασαάλ.⁴² . . 'Αβδών.⁴³

32. חֲמֹת דָּאֵר...קֶרְתֵּן. O'. Νεμὰθ . . Θεμμών.
Alia exempl. 'Εμαθδῶρ.⁴⁴ . . Καρθάν.⁴⁵

33. וּבְמִנְרִישִׁיָּהוּ. O'. Vacat. ✕ καὶ τὰ ἀφωρισμένα
τὰ πρὸς αὐταῖς 4.⁴⁶

34. יִקְנָעִם...קֶרְתֵּה. O'. Μαὰν . . Κάδης. Alia
exempl. 'Ιεκναάμ.⁴⁷ . . Καρθά.⁴⁸

35. אֶת-דִּמְנָה וְאֶת-מִנְרִישָׁה. O'. Vacat. ✕ καὶ
τὴν Δαμνὰ, καὶ τὰ περισπῶρια αὐτῆς 4.⁴⁹

אֶת-נְהָלָל. O'. καὶ Σελλά. Alia exempl. καὶ
τὴν Νααλώλ.⁵⁰

O'. — καὶ πέραν (alia exempl. πόλεις⁵¹) τοῦ 'Ιορ-
δάνου τοῦ κατὰ 'Ιεριχώ (alia exempl. 'Ιορδάνου
τὴν 'Ιεριχώ, s. 'Ιορδάνου 'Ιεριχώ⁵²) ἐκ τῆς φυ-
λῆς 'Ρουβὴν, τὴν πόλιν τὸ φυγαδευτήριον (alia
exempl. τοῦ φυγαδευτηρίου⁵³) τοῦ φονεύσαντος,
τὴν Βοσορ ἐν τῇ ἐρήμῳ τὴν Μισῶ (alia ex-
empl. ἐρήμῳ τῇ Μισῶρ⁵⁴), καὶ τὰ περισπῶρια
αὐτῆς καὶ τὴν 'Ιαζήρ, καὶ τὰ περισπῶρια αὐ-
τῆς καὶ τὴν Δεκμών (alia exempl. Γεδσών⁵⁵),

Καρμυέμ), 30 (cum Καβασαίμ), alii, Syro-hex. (cum محرم).
³² Sic Comp. (cum 'Ελθεκὰ), Ald., Codd. III, XI, 15, 18,
29, alii (inter quos 85 in marg. cum 'Ελθεκαθέμ), Arm. 1, Syro-
hex. (cum לחלל).³³ Sic Comp. (cum Γεθθών), Ald., Codd. III (cum Γαθθών), XI, 15, 29, alii, Arm. 1, Syro-
hex. (cum جثث).³⁴ Prior lectio est in Comp., Codd. 15, 64, 108, Syro-hex.; posterior in Ald., Codd. III (cum Βαιθσά), XI, 18, 29, 30, aliis.³⁵ Sic Syro-hex. (qui pingit: حمة حمة حمة), et sine aster. Comp., Codd. 58 (cum συγγενέσι), 108 (idem), Arm. 1.³⁶ Syro-hex. 4. حصنة حصنة حصنة. ³⁷ Sic Comp., Ald. (cum Βεεσθρά), Codd. III (cum Βεεθθρά), XI (cum Βεεσθθρά), 15, 18 (cum -ράν), 29 (ut XI), alii, Arm. 1 (cum Βεεσθθρά). "Pro Βεεσθρά legit Syrus 'Ασθα-
ρῶθ [חסנה Syro-hex. et Pesch.], quo nomine urbs ista nuncupatur in Paralipomenis [1 Paral. vi. 71]; verum non censeo illud esse mutandum. Nam et Eusebius in Locis [p. 102] appellat urbem hanc Beesthra [Βεεσθθρά]."—Masius.
³⁸ Sic Comp. (cum Κεσιών), Ald., Codd. III, XI, 29, 58, alii, Syro-hex. (cum جمع).³⁹ Sic Comp., Ald. (cum Δαββθθ), Codd. III (cum Δεβράθ), XI (cum Δαβρθθ), 15, 29, alii, Syro-hex. (cum وحل).⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum 'Ιερμοθ), 15, 29, 58, alii, Syro-hex. (cum جمع).⁴¹ Cod. 85 (cum πηγανίμ). Syro-hex. 4. حن حن حن. Cod. 58 in marg.: καὶ τὴν πηγὴν γαννιμάμ (sic).⁴² Sic Ald., Codd. III, XI, 18,

29, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. (cum حمة).⁴³ Sic Comp. (sine artic.), Ald. (cum 'Αβδῶ), Codd. III, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum حدة).⁴⁴ Sic Comp. (cum 'Αμ), Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18 (cum Αμ.), alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum حمة).⁴⁵ Sic Comp. (cum τὴν Κ.), Ald. (idem), Codd. 15, 18 (cum τὴν Καρθά), 64, 128, Syro-hex. (cum καὶ τὴν Καρθάν).⁴⁶ Sic Syro-hex. (cum حمة) pro τὰ πρὸς αὐταῖς, et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 85 (in marg.), 108, Arm. 1.⁴⁷ Sic Comp. (cum 'Ιεκναίμ), Ald., Codd. III (cum 'Εκναίμ), XI (ut Comp.), 15, 29, alii, Arm. 1 (ut Comp.), Syro-hex. (cum جمع).⁴⁸ Sic Comp. (cum Καρθά), Ald. (sine artic.), Codd. III (idem), 15, 18 (cum Καρσθά), alii, Syro-hex. (cum Καρθάν).⁴⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ καὶ τὴν Δ. καὶ τὰ π. αὐτῆς καὶ τὴν Ν. καὶ τὰ π. αὐτῆς 4), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III (om. καὶ τὴν), XI (cum καὶ Δεμνὰ), 15, 18, alii, Arm. 1 (cum Δεμνὰ).⁵⁰ Sic Comp., Ald. (cum Δαλώλ), Codd. III, XI (cum Νααλώλ), 15 (ut Ald.), 18 (cum καὶ τὰ Δαλώλ), alii, Syro-hex. (cum حمة).⁵¹ Sic Comp., Codd. 19, 108, Syro-hex.⁵² Prior lectio est in Comp., Codd. 15, 18, 19, aliis; posterior in Codd. 16, 30, 52, aliis, Syro-hex. (cum حمة حمة حمة).⁵³ Sic Codd. 15, 16, 44, 54, alii, Arm. 1, Syro-hex.⁵⁴ Sic Ald., Codd. III, 54, 56, alii, Syro-hex. (cum حمة حمة حمة).⁵⁵ Sic Comp. (cum Κεδσών), Ald., Codd. III, XI, 29, 108 (ut Comp.),

καὶ τὰ περισπῶρια αὐτῆς· καὶ τὴν Μαφὰ (alia exempl. Μασφά⁶⁰), καὶ τὰ περισπῶρια αὐτῆς· πόλεις τέσσαρες 4.⁶⁷

36. מִנְיָן-מִנְיָן. Ο'. τὴν Καμίν. Alia exempl. καὶ τὴν Μαναιμ.⁶³

38. לְבִנְיָמִן לְבִנְיָמִן לְבִנְיָמִן לְבִנְיָמִן. Ο'. πᾶσαι αἱ πόλεις τοῖς υἱοῖς Μεραρί κατὰ δήμους αὐτῶν τῶν καταλειμμένων (alia exempl. τοῖς καταλειμμένοις⁶⁰) ἀπὸ τῆς φυλῆς τῆς Λευί. Σ. πᾶσαι αἱ πόλεις αὐταὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρί κατὰ τὴν συγγένειαν αὐτῶν, τοῖς λοιποῖς τῆς συγγένειας τῶν Λευιτῶν.⁶⁰

40. לְבִנְיָמִן. Ο'. οὕτως 4 πᾶσαι.⁶¹

Ο'. — καὶ συνετέλεσεν Ἰησοὺς διαμερίσας τὴν γῆν ἐν τοῖς ὀρίοις αὐτῶν (alia exempl. αὐτῆς⁶²). καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μερίδα τῷ Ἰησοῖ διὰ πρόσταγμα (alia exempl. κατὰ πρόσταγμα; alia, διὰ προστάγματος⁶³) κυρίου ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν ἣν ᾔτησεν τὴν Θαμνασαχάρ (alia exempl. Θαμνασαράχ⁶⁴) ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ

ὄρει Ἐφραΐμ καὶ ὠκοδόμησεν Ἰησοὺς τὴν πόλιν (alia exempl. τὴν πόλιν Ἰησοῦς⁶⁵), καὶ ὥκησεν ἐν αὐτῇ· καὶ ἔλαβεν Ἰησοὺς τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας, ἐν αἷς περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς γενομένους ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ✕ ὅτι οὐ περιετμήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ 4.⁶⁶ — καὶ ἔθηκεν αὐτὰς ἐν Θαμνασαχάρ (s. Θαμνασαράχ) 4.⁶⁷

42. וְכָל-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. Ο'. καθότι ὥμοσε. Οἱ λοιποὶ· κατὰ πάντα ὅσα ὥμοσε.⁶⁸

43. וְכָל-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. Ο'. οὐ διέπεσεν ✕ ῥῆμα 4.⁶⁹

Cap. XXI. 3. τὰς πόλεις ✕ ταύτας 4.⁷⁰ 7. — κληρωτὶ 4.⁷¹ 8. τὰς πόλεις ✕ ταύτας 4.⁷² 9. τὰς πόλεις ✕ ταύτας 4.⁷³ 12. — Ἰησοῦς 4.⁷⁴ ἐν κατασχέσει ✕ αὐτοῦ 4.⁷⁵ 34. φυλῆς — υἱῶν 4 Ζαβουλών.⁷⁶ 38. ὅρια ✕ αὐτῶν 4.⁷⁷ 40. περισπῶρια ✕ αὐτῆς 4.⁷⁸

CAP. XXII.

1. וְכָל-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. Ο'. τοὺς υἱοὺς Ῥουβήν. Alia exempl. τοὺς Ῥουβηνίτας.¹

121, Syro-hex. (cum 𐤒𐤓𐤕). ⁶⁰ Sic Ald., Codd. III, XI, 29, 56, alii. Syro-hex. 𐤒𐤓𐤕𐤁𐤏. ⁶⁷ Haec omnia a καὶ πέραν ἀπὸ πόλεις τέσσαρες obelo notavit Masius. (In Syro-hex. prima linea, καὶ πόλεις—Ἰεριχὼ, obelo male destituta est.) Idem in Comment. p. 311: "Observandum est autem, desiderari h. l. in Hebraeo eas urbes quas Rubenitae contulerunt. Nam etsi in nonnullis antigraphis post commemoratas Zabulonias, duobus versiculis illae adscriptae legantur his verbis . . . Et de tribu Ruben Bosor, et ejus suburbana; et Jassa, et ejus suburbana; Cedemoth, et ejus suburbana; et Mephaath, et ejus suburbana; urbes quatuor . . . tamen in 𐤒𐤓𐤕, hoc est, traditione Judaeorum sane vetusta, affirmate scriptum est, in antiquissimis sacrorum biblicorum Hebraicorum exemplaribus non exstare." De exemplaribus typo excusis praecise egit G. V. Wigram in libro cui titulus: *The Hebraist's Vade Mecum*, in nota sub fine voluminis. ⁶⁸ Sic Comp. (cum מאנימ), Ald., Codd. III, XI (cum מאימ), 15 (cum מאנימ), 18 (cum מאנימ), alii, Arm. 1 (cum מאנימ), Syro-hex. (cum 𐤒𐤓𐤕). ⁶⁹ Sic Codd. 44, 54, 74, alii, Syro-hex. ⁶⁰ Syro-hex. 𐤒𐤓𐤕 𐤒𐤓𐤕 𐤒𐤓𐤕 𐤒𐤓𐤕. ⁶¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum 𐤒𐤓𐤕), 108, Arm. 1 (cum 𐤒𐤓𐤕). ⁶² Sic Ald., Codd. III, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. ⁶³ Prior scriptura est in TOM. I.

Codd. II, 16, 30, 52, alii; posterior in Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁶⁴ Sic Codd. II, 16, 18, 52, alii. Masius e Syro suo bis exscripsit Θαμνασαρά (𐤕𐤁𐤍𐤕𐤁𐤏𐤕𐤁𐤏), sed in nostro exemplari in priore loco prave exaratum 𐤕𐤁𐤍𐤕𐤁𐤏𐤕𐤁𐤏. ⁶⁵ Sic Codd. 18, 19, 64, 108, 128, Syro-hex. ⁶⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Ald., Codd. 16, 18, 30, alii, Arm. 1 (cum ἐν τῇ ὁδῷ, ὅτι οὐ περ. ἐν τῇ ἐ. ἐκεί). ⁶⁷ Pericopam, καὶ συνετέλεσεν—Θαμνασαράχ, quae in Comp. non habetur, obelis confodit Syro-hex., et uncis circumscribit Arm. ed. ⁶⁸ Syro-hex. (cum indice ad 𐤕𐤁𐤍 𐤕𐤁𐤏 (v. 41) male appicto): 𐤕𐤁𐤍 𐤕𐤁𐤏 𐤕𐤁𐤏 𐤕𐤁𐤏. ⁶⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 71, 85 (in marg.), 108, 128, Arm. 1. ⁷⁰ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108, Arm. 1. ⁷¹ Idem. Deest in Cod. 58. ⁷² Idem (sine metabelo). Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108, Arm. 1. ⁷³ Idem (sine metabelo). Pronomen deest in Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18 (manu 1ma), alii. ⁷⁴ Idem. ⁷⁵ Idem (sine metabelo). Sic sine aster. Comp., Codd. 19 (cum αὐτῶν), 108. ⁷⁶ Masius. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁷⁷ Syro-hex. Sic sine aster. Cod. 128. ⁷⁸ Idem. Sic sine aster. (cum αὐτῶν), Comp., Codd. 19, 54, 59.

CAP. XXII. ¹ Sic Codd. III, XI, 16, 29, alii (inter

2. שְׁמַרְתֶּם. O'. ἀκηκάτε. Σ. ἐφυλάξατε.²
3. יָהּ יָמִים רַבִּים. O'. ταύτας τὰς ἡμέρας πλείους.
'A. ἰδοὺ (s. 78η) ἡμέρας πολλὰς.³
4. מִשָּׁה עֶבֶד יְהוָה. O'. Μωυσῆς ✕ δούλος κυρίου.⁴
5. וַיִּלְבַּקְּהוּ-בּוֹ. O'. καὶ προσκίεσθαι (alia exempl. προστίθεσθαι⁵) αὐτῷ. 'A. Θ. καὶ κολλᾶσθαι...⁶
- בְּנֵל-לְבַבְּכֶם. O'. ἐξ ὁλης τῆς διανοίας (alia exempl. καρδίας⁷) ὑμῶν.
- 7, 8. וְגַם כִּי שְׁלַחְתָּ יְהוֹשֻׁעַ אֶל-אַחֲלִיָּהוּ וַיְבָרְכֶם; וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם. O'. καὶ ἡνίκα ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. Σ. ὅτε μὲν οὖν ἀπέλυσεν αὐτοὺς Ἰησοῦς εἰς τὰς σκηνὰς αὐτῶν, εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς.⁸
8. וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר בְּנִיכֶם. O'. καὶ ἐν χρήμασι. Alia exempl. λέγων ἐν χρήμασι.⁹ Aliter: O'. ✕ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς⁴, λέγων ἐν χρήμασι.¹⁰
- שׁוּבוּ אֶל-אַחֲלִיָּהוּ. O'. ἀπήλθοσαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. Alia exempl. ἀναλύετε εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν.¹¹ 'A. ἐπιστρέψατε εἰς τὰς σκηνὰς ὑμῶν.¹²
- וַיִּבְרָכְתָּ וַיְבָרְכֶם. O'. καὶ σίδηρον. Aliter: O'.

quos 85, cum τοὺς υἱοὺς 'P. in marg.).² Syro-hex. ܐܡܝܢ. Idem: ܐܡܝܢ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ.⁴ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Codd. 19, 30, 58, 82, 85 (in marg.), 108, Arm. 1. Sic Comp., Codd. 19, 108. Syro-hex. ܐܡܝܢ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ.⁶ Idem: ܐܡܝܢ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ.⁷ Sic Ald., Codd. III, XI, 29, 54, alii (inter quos 85 in marg.); Arm. 1, invito Syro-hex. Syro-hex. ܐܡܝܢ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ.⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, alii. Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 82 (cum καὶ ἐν χρ. ?), Arm. 1. Sic Codd. 16 (cum ἀναλύετε), 30, 52, alii (inter quos 85, cum ἀπλῶς in marg.); e quibus Codd. 16, 52, alii (inter quos 85) post ὑμῶν add. καὶ ἀπήλθοσαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν; et sic (cum ἀπλῶς pro ἀναλύετε) Cod. 15. Syro-hex. ܐܡܝܢ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ.¹² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 16, 18, alii, Arm. 1. Verba, καὶ σίδηρον, quae in Ed. Rom. habentur, desunt in Codd. III, XI, 29, 59, 121. Sic Codd. 16, 30 (cum -λωντο), 52 (idem),

✕ καὶ χαλκὸν, καὶ σίδηρον.^{4, 13}

8. חֲלִיָּהוּ עַם-אֲבִיכֶם שְׁלַל חֶלְקוֹ. O'. διεϊλαντο (alia exempl. περιεϊλαντο¹⁴) τὴν προνομήν τῶν ἐχθρῶν ✕ αὐτῶν.¹⁵ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. Σ. διαμερίσατε τὰ σκῦλα τῶν ἐχθρῶν μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν.¹⁶
9. וַיִּשְׁבּוּ וַיִּלְכּוּ. O'. ✕ καὶ ἀπέστρεψαν⁴, καὶ ἐπορεύθησαν.¹⁷
- אַשְׁרֵי נִאֲחֲזוּרְכָה. O'. ἦν ἐκληρονομήσαν αὐτήν. 'Αλλος ἐν ἧ ἐκληρονομήθησαν ἐν αὐτῇ.¹⁸
10. אֶל-גְּלִילֹת הַיַּרְדֵּן. O'. εἰς Γαλαὰδ (alia exempl. Γαλιλᾶθ¹⁹) τοῦ Ἰορδάνου. Σ. εἰς τὰ ὄρια τοῦ Ἰορδάνου.²⁰
- שָׁם מִצִּיבָה. O'. ἐκεῖ βωμόν ('Αλλος θυσιαστήριον²¹). 'Αλλος ἐποίησαν βωμόν.²²
11. אֶל-גְּלִילֹת הַיַּרְדֵּן אֶל-עֶבֶר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. Ad circuitus Jordanis ad regionem ulteriorem filiorum Israelis. O'. ἐπὶ τοῦ Γαλαὰδ (alia exempl. τοῦ Γαλιλᾶθ²³) τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πέραν (alia exempl. ἐπὶ μέρους²⁴) υἱῶν Ἰσραήλ. Σ. ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ Ἰορδάνου πρὸς τὴν διάβασιν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.²⁵
12. וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. ✕ καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.^{4, 26}

alii (inter quos 85, cum διεϊλαντο in marg.). Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii. Syro-hex. ܐܡܝܢ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ.¹⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 82, 85 (in marg. cum ἐπιστρέψαν), 108, Arm. 1. Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 30. Sic Comp. (cum Γαλιλᾶθ), Ald., Codd. III, XI (cum Γαλιλᾶθ), 15, 18, 19, alii (inter quos 108, cum εἰς τὸ ὅρος τοῦ Ἰορδάνου in marg.), Syro-hex. (cum ܐܡܝܢ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ). Syro-hex. ܐܡܝܢ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ. Cf. Hex. ad Joel iii. 4. Cod. 85 in marg. Cf. ad v. 19. Sic in textu Codd. 16 (cum καὶ ἐν.), 30, 52, alii (inter quos 85, cum ἐκεῖ in marg.). Nescio an Symmachi sit, coll. Hex. ad Deut. vii. 15. Sic Codd. III, 15, 18, 29, 54 (cum Γαλιλᾶθ), alii, Arm. 1. Syro-hex. ܐܡܝܢ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ. Statim ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου Codd. 15, 18, 19, 64, 128, Syro-hex. Sic Codd. 44, 54, 74, alii. Syro-hex. ܐܡܝܢ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ ܕܥܡܠܐ. Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 82, 108, Arm. 1,

12. לְצִבָּא. *Ad militandum.* O'. ἐκπολεμῆσαι αὐτούς. 'A. εἰς δύναν. ³⁷

14. וְאִישׁ רֹאשׁ בֵּית-אֲבוֹתָם הָמָּה לְלִפְי יִשְׂרָאֵל. O'. ἀρχοντες (alia exempl. ἄνδρες ἀρχοντες³⁹) οἴκων πατριῶν εἰσιν χιλιάρχοι Ἰσραήλ. Σ. ἕκαστος δὲ ἀρχων τῶν οἴκων τῶν πατέρων αὐτῶν ἦσαν τῶν χιλιῶν Ἰσραήλ. ³⁹

16. פֶּלַעַת יְהוָה. O'. πᾶσα ἡ συναγωγή κυρίου
✠ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. ⁴⁰

מִדֶּה-הַמַּעַל הָיָה אֲשֶׁר מַעַלְתָּם בְּאַלְהֵי יִשְׂרָאֵל. O'. τίς ἡ πλημμέλεια αὐτῇ, ἣν ἐπλημμελήσατε ἐναντίον τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ; (Σ.) τίς ἡ καταφρόνησις αὐτῇ ἣν κατεφρονήσατε τοῦ οἴκου (לְהַקְדִּישׁ) Ἰσραήλ; ⁴¹

מֵאַחֲרֵי יְהוָה. O'. ἀπὸ ✠ ὅπισθεν ἄ κυρίου. ⁴²

הַיּוֹם בֵּיהוָה. O'. ✠ σήμερον ἄ ἀπὸ [τοῦ] κυρίου. ⁴³

18. מֵאַחֲרֵי יְהוָה. O'. ἀπὸ ✠ ὅπισθεν ἄ κυρίου. ⁴⁴

אֲתָם הַמְּרֹדִי. O'. ἐὰν ✠ ὑμεῖς ἄ ἀποστήτε. ⁴⁵

19. מִמָּאָה. O'. μικρά. 'A. ἀκάθαρτος. Σ. βέβηλος. ⁴⁶

עֲבְרוּ לָכֵם. O'. διάβητε. Alia exempl. διάβητε ὑμεῖς. ⁴⁷

19. וְאִתְּנוּ אֶל-תְּמָרֹדִי. O'. καὶ ὑμεῖς μὴδ' ἀποστήτε ἀπὸ κυρίου. Alia exempl. καὶ ἀπὸ ἡμῶν μὴ ἀποστήτε. ³⁸

מִמָּוָה (in priore loco). O'. βωμόν. 'A. θυσιαστήριον. ³⁹

20. בְּיָוֶה. O'. δ τοῦ Ζαρά (alia exempl. Χαρμί⁴⁰),
וְהוּא אִישׁ אֶחָד לֹא נָגַע. Et ille vir unus non periit (solus). O'. καὶ οὗτος εἰς αὐτὸς ἀπέθανεν. Alia exempl. καὶ οὗτος εἰς τὸ μόνος ἦν ἄ μὴ τὸ οὗτος μόνος ἄ ἀπέθανεν; ⁴¹

22. אֵל אֱלֹהִים. O'. ὁ θεὸς θεός. 'A. Σ. ισχυρὸς θεός. ⁴²

וְהִנֵּה אֶל-תּוֹשִׁיעֵנוּ הַיּוֹם בֵּיהוָה. Et si per perfidiam in Jovam (hoc fecimus), ne salvos nos praestes hodie. O'. εἰ... ἐπλημμελήσαμεν ἐναντι τοῦ κυρίου, μὴ ῥύσαιτο ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. 'A. (potius Σ.) καὶ εἰ ἐν καταφρονήσει σήμερον εἰς IIIII, μὴ σώσας ἡμᾶς IIIII. ⁴³

23. עוֹלָה וּמִנְחָה. Holocausta et ferta. O'. θυσίαν ὀλοκαυτωμάτων. Ἄλλος (ὀλοκαύτωμα) ἡ μαναά. ⁴⁴

זִבְחִי שְׁלָמִים. O'. θυσίαν σωτηρίου ('A. Σ. εἰρηνικὴν⁴⁵).

Syro-hex. ³⁷ Syro-hex. ✠ حلالا. Cf. ad v. 33.

³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

³⁹ Syro-hex. ✠ ܡܠܚܝܡ ܕܥܡܐ ܕܝܫܪܐܝܝܠ. ³⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 58. ⁴⁰ Sic Syro-hex. in marg. sine nom.

ܡܠܚܝܡ ܕܥܡܐ ܕܝܫܪܐܝܝܠ ܕܥܡܐ ܕܝܫܪܐܝܝܠ. Cf. Hex. ad Jos. vii. 1. Ezech. xiv. 13. Minus probabiliter Masius in Comment. p. 320: "Verbum מַעַל plene sumus interpretati, delinquere; sed Symmachus praecise καταγνώσκειν reddidit, hoc est, contemnere, vilipendere." ⁴¹ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 71, 82, 85 (in marg.), 108, 128 (cum ὁπισθεν). Lectio Aquilam sapit, coll. Hex. ad 2 Reg. vii. 8. Psal. lxxvii. 71. ⁴² Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. 58, 82, 121.

⁴³ Sic Masius (invito Syro-hex.), et sine aster. Codd. 30 (sine ἀπὸ), 58, 82, 85 (in marg.). ⁴⁴ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Codd. 85 (in marg.), 108.

⁴⁵ Masius in Annot. p. 151: "In Hebraeo est polluta loco μικρά. Unde conjicio, scriptum olim fuisse ab ipsis interpretibus μαρά. Certe Aquilas dixit ἀκάθαρτος, Symmachus

βεβήλη [sic]." Syro-hex. tantum affert: ✠ ܡܠܚܝܡ.

³⁷ Sic Ald., Codd. 15, 64, 121. Syro-hex.: διάβητε ὑμῖν. Masius in Annot. p. 151: "Notat autem Syrus [silente Syro-hex.] quosdam libros habere ἀποστρέφετε pro διάβητε; at hoc apte exprimit quod est in Hebraeo וְיָרִיב." Lectio marginalis pertinet, ni fallor, ad v. 18, ubi pro ἀποστρέφετε (s. ἀποστρέψασθε, ut Ald., Codd. III, XI, 44, 54, alii, Syro-hex.) in Codd. 16, 30, 52, aliis, est ἀποστρέψασθε.

³⁸ Sic Comp., Ald. (cum ἀφ' ἡμῶν pro καὶ ἀπὸ ἡμῶν), Codd. III, XI, 15, 29, 44, alii, Syro-hex. ³⁹ Syro-hex. ✠ ܡܠܚܝܡ. ⁴⁰ Sic Codd. 16, 53, 57, alii (inter quos 85, cum Zapā in marg.). ⁴¹ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ οὗτος εἰς τὸ μόνος ἄ [οὐ ἦν ἄ] μὴ οὗτος τὸ μόνος ἄ, et sine notis Comp. (om. ἦν), Ald. (cum μόνος οὗτος), Codd. III (idem), XI (idem, om. εἰς), 15, 16 (ut Ald.), 18 (cum εἰς μόνος οὗτος pro οὗτος μόνος), 19, alii, Arm. 1.

⁴² Sic Masius. Syro-hex. affert tantum: ✠ ܡܠܚܝܡ. ⁴³ Syro-hex. ✠ ܡܠܚܝܡ ܕܥܡܐ ܕܝܫܪܐܝܝܠ. Cf. ad v. 16.

⁴⁴ Cod. 56 in textu: θυσίαν ὀλοκαυτωμάτων ἡ μαναά. ⁴⁵ Syro-hex. ✠ ܡܠܚܝܡ. Cf. Hex. ad Exod. xx. 17. Num.

24. **וְאִם לֹא מִדְּאָנָה**. *Et si non (potius) prae sollicitudine.* **וְאִם לֹא מִדְּאָנָה**. *O'.* ἀλλ' ἔνεκεν εὐλαβείας. *'A.* καὶ εἰ μὴ ἀπὸ μερίμνης.⁴⁶
25. **בְּיָרְאֻבֵּן וּבְיָרֵד**. *O'.* Vacat. ✕ *οἱ υἱοὶ 'Ρουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ* 4.⁴⁷ *Alia exempl. υἱῶν 'Ρουβὴν, καὶ υἱῶν Γὰδ, καὶ ἤμισιν φυλῆς Μανασσῆ.*⁴⁸
- וְהַשְׁבִּיתוּ**. *Et cessare facient.* *O'.* καὶ ἀπαλοτριώσουσιν (*Σ.* κωλύσουσιν⁴⁹).
- לֹא יִרְאֻהוּ**. *O'.* ἵνα μὴ σέβωνται. *Σ.* ἵνα μὴ λατρεύσωσι.⁵⁰
28. **וְאִמְרֵנוּ**. *O'.* καὶ ἐροῦσιν (*alia exempl. ἐροῦμεν*⁵¹).
29. **לְמַד בַּיהוָה וּלְשֹׁב הַיּוֹם**. *O'.* ἀποστραφῆναι ἀπὸ κυρίου ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀποστήναι. *Alia exempl. ἀποστήναι ἀπὸ κυρίου, ὥστε ἀποστραφῆναι ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ.*⁵²
- לְעֹלָה לְמִנְחָה וּלְיֵבָח**. *O'.* τοῖς καρπώμασι, καὶ ταῖς θυσίαις σαλαμίν, καὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ σωτηρίου. *Aliter: O'.* τοῖς καρπώμασι, καὶ ταῖς θυσίαις, καὶ τῇ θυσίᾳ — τῶν σωτηρίων ἡμῶν 4.⁵³ *'A.* τοῖς ὀλοκαυτώμασι, καὶ τῷ δώρῳ, καὶ τῇ θυσίᾳ.⁵⁴
- לְפָנֵי מִשְׁכְּנֹו**. *O'.* ἐναντίον τῆς σκηνῆς (*'A. Σ.* κατασκηνώσεως⁵⁵) αὐτοῦ.
30. **וְיָרְאֵשִׁי אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל**. *O'.* ✕ καὶ οἱ χιλίαρ-

- חֹי** 4 *'Ισραήλ.*⁵⁶
30. **וַיִּשְׁבּוּ בְעֵינֵיהֶם**. *O'.* καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς. *'A.* καὶ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.⁵⁷
31. **פִּינְחָס בֶּן-אֶלְעָזָר**. *O'.* Φινεὺς ✕ υἱὸς Ἐλεάζαρ 4.⁵⁸
- כִּי-בָתְנֹנִי**. *O'.* ὅτι μεθ' ἡμῶν. *Οἱ λοιποὶ* ὅτι ἐν μέσῳ ἡμῶν.⁵⁹
32. **פִּינְחָס בֶּן-אֶלְעָזָר**. *O'.* Φινεὺς ✕ υἱὸς Ἐλεάζαρ 4.⁶⁰
33. **וַיִּשְׁבּוּ הַדָּבָר**. *O'.* καὶ ἤρεσεν ✕ ὁ λόγος 4.⁶¹
- וַיִּבְרְכוּ אֱלֹהִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**. *O'.* καὶ εὐλόγησαν τὸν θεὸν υἱῶν Ἰσραήλ (*Οἱ λοιποὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ*⁶²).
- לְצָבָא**. *O'.* εἰς πόλεμον. *'A.* εἰς δύναμιν.⁶³
34. **וַיִּקְרָא בְּנֵי-רְאוּבֵן וּבְנֵי-גַד לְמַוָּזָח**. *O'.* καὶ ἐπωνόμασεν Ἰησοῦς τὸν βωμὸν τῶν Ῥουβήν, καὶ τῶν Γὰδ, καὶ τοῦ ἡμίσεος φυλῆς Μανασσῆ, καὶ εἶπεν. *Alia exempl. καὶ ἐπωνόμασαν τῷ Ῥουβήν καὶ τῷ Γὰδ τὸν βωμὸν, — καὶ εἶπαν* 4.⁶⁴
- כִּי יִהְיֶה הָאֱלֹהִים**. *O'.* ὅτι κύριος ὁ θεὸς (*alia exempl. ὁ θεὸς θεὸς*⁶⁵) αὐτῶν ἐστιν. *Aliter: O'.* ὅτι κύριος — αὐτὸς 4 ὁ θεὸς — αὐτῶν ἐστιν 4.⁶⁶
- Cap. XXII. 8. **τῶν ἐχθρῶν ✕ αὐτῶν** 4.⁶⁷ 13.

vii. 29. ⁴⁶ Syro-hex. **וְאִם לֹא מִדְּאָנָה**. ⁴⁷ Sic Syro-hex. (cum metobelo tantum), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108. Hieron.: *O filii Ruben, et filii Gad.*
⁴⁸ Sic Codd. 16 (cum 'Ρουβὴν), 30, 52 (ut 16), alii (inter quos 85, cum τῶν 'Ρ. pro υἱῶν 'Ρ., et in marg.: ἡμῶν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ τὸν Ἰορδάνην). ⁴⁹ Syro-hex. **וְהַשְׁבִּיתוּ**.
⁵⁰ Idem: **וְהַשְׁבִּיתוּ**. ⁶¹ "Sic legit Syrus [Syro-hex. **וְהַשְׁבִּיתוּ**], et habent boni libri omnes."—Masius. Hi autem sunt Comp., Codd. 15, 18, 19, 64, 82, 108, 128.
⁶² Sic Comp. (cum ἐν ταῖς σ. ἡμέραις), Ald., Codd. 15, 18, 19 (ut Comp.), 64, 108 (ut Comp.), 128, Syro-hex. (ut Comp.). ⁶³ Sic Syro-hex. (cum τοῦ σωτηρίου), et sine obelo Codd. XI, 44, 54, 74, alii. ⁶⁴ Syro-hex. **וַיִּקְרָא**.
⁶⁵ Idem: **וַיִּקְרָא**. ⁶⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 85 (in marg.), 108, 209, Arm. 1. ⁶⁷ Syro-hex. **וְיָרְאֵשִׁי אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל**. Pro **וְיָרְאֵשִׁי** legendum sus-

picor **וְיָרְאֵשִׁי**, καὶ ἡγαθὴνθη. ⁶⁸ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum ὁ υἱὸς), 30 (idem), 82, 85 (in marg.), 108, Arm. 1. ⁶⁹ Syro-hex. **וְיָרְאֵשִׁי**.
⁷⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 74 (cum ὁ υἱὸς), 76 (idem), 82, alii. Mox haec, καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεος φυλῆς Μανασσῆ, desunt in Comp., Codd. 19, 108, Syro-hex. ⁷¹ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. 19, 82, 108, Arm. 1.
⁷² Syro-hex. **וַיִּקְרָא**. ⁷³ Idem: **וַיִּקְרָא**. ⁷⁴ Sic Masius, et sine obelo Comp., Codd. 19, 108, Syro-hex. ⁷⁵ Sic Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85 in marg.). ⁷⁶ Sic Masius (cum θεὸς pro ὁ θεὸς), et sine notis Comp., Cod. 58. Syro-hex. legit et pingit: **וַיִּקְרָא**.
⁷⁷ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii.

— υἱοῦ Ἀαρών 4.⁶⁸ 21. — λέγοντες 4.⁶⁹ 22. — ἐστί
καί 4.⁷⁰ 24. τοῖς τέκνοις ἡμῶν, ✕ λέγοντες 4.⁷¹
26. τὸν βωμὸν — τοῦτον 4.⁷² 28. — καὶ ἀναμέσον
τῶν υἱῶν (s. τέκνων) ἡμῶν 4.⁷³ 30. — πάντες 4.⁷⁴
31. πλημμέλειαν ✕ ταύτην 4.⁷⁵ 33. — καὶ ἐλάλη-
σαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ 4.⁷⁶

CAP. XXIII.

4. לָקֶחְתִּי לָכֶם. Sorte distribui vobis. O'. ἐπέ-
ριφα (Σ. ὑπέβαλον. Θ. ἐβαλα¹) ὑμῖν.
5. מִלְּפָנֶיךָ אֶת־הַיְּהוָה יְהוָה. O'. ἕως ἂν ἀπόδωνται
— ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. Aliter: O'. — ἕως
ἂν ἀπόδωνται — ἀπὸ προσώπου ὑμῶν 4, ✕ καὶ
ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου 4.²
6. מִיָּדִי סוּר מִיָּדִי. O'. ἵνα μὴ ἐκκλίνητε ✕ ἀπ'
αὐτοῦ 4.³
7. הָאֵלֶּה אֵת־כֶּסֶף. O'. ταῦτα ✕ μεθ' ὑμῶν 4.⁴
וְלֹא תִשְׁבְּעוּ. O'. Vacat. ✕ καὶ οὐκ ὁμείσθε 4.⁵
10. אִישׁ־אָחִיו. O'. ✕ ἀνὴρ 4.⁶ εἰς.⁶
11. לִנְשָׁאֲתֵיכֶם מֵאֵד וְנִשְׁמַרְתֶּם. O'. καὶ φυλά-

ξασθε σφόδρα ✕ ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν 4.⁷
12. וְכִשְׁבוּ כִשְׁבוּ. O'. ἐὰν γὰρ ✕ ἀποστραφῇ 4
ἀποστραφῇτε.⁸
כֶּסֶף הָאֵלֶּה אֵת־כֶּסֶף. O'. τοῖς μεθ' ὑμῶν.
Ἄλλος τοῖς ὑπολειφθεῖσιν τούτοις μεθ' ὑμῶν.⁹
13. יָדַעַתְּ. O'. ✕ γνώσει 4 γινώσκειτε.¹⁰
כִּי־הָיָה הַיְּהוָה. O'. κύριος ✕ ὁ θεὸς ὑμῶν 4.¹¹
בְּצִדֵּיךָ. In lateribus vestris. O'. ἐν ταῖς
πτέραις (alia exempl. πλευραῖς¹²) ὑμῶν.
וּבְלִפְנֵיךָ. Et in aculeos. O'. καὶ εἰς βολίδας
(Ἄλλος εἰς σκῶλα¹³).
14. כֶּסֶף וְכִלְיֵי־כֶסֶף. O'. ✕ ἐν ὄλῃ 4 τῇ
καρδίᾳ ὑμῶν, καὶ ✕ ἐν ὄλῃ 4 τῇ ψυχῇ ὑμῶν.¹⁴
מִכֶּסֶף הַיְּהוָה. O'. ἀπὸ πάντων τῶν
λόγων ✕ τῶν ἀγαθῶν 4.¹⁵
כִּי־הָיָה הַיְּהוָה. O'. (κύριος ὁ θεὸς
ἡμῶν) πρὸς πάντα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν. Aliter:
O'. ✕ πρὸς ὑμᾶς 4 πάντα τὰ ἀνήκοντα ὑμῖν.¹⁶
Alia exempl. πρὸς ὑμᾶς πάντα ἤκει ὑμῖν.¹⁷

⁶⁸ Masius, invito Syro-hex. Deest in Codd. 54, 58, 75, 118. ⁶⁹ Syro-hex. ⁷⁰ Idem. ⁷¹ Idem (sine metobelo). Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii. ⁷² Idem. ⁷³ Idem. Pro υἱῶν, τέκνων est in Ald., Codd. III, XI, 29, 59, alii. ⁷⁴ Masius, invito Syro-hex. Deest in Cod. 71. ⁷⁵ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. 18, 108, Arm. 1. ⁷⁶ Idem (cum metobelo tantum). Haec in Ald., Codd. III, XI, 15, 29, alii, Arm. 1, post clausulam, καὶ εὐλόγησαν — Ἰσραὴλ, leguntur; in Comp. autem et Cod. 58 omnino desunt.

CAP. XXIII. 1 Cod. 85, teste Montef. Parsonsii amanuensis ex eodem exscripsit: Ὡ. ὑπέβαλον. Θ. ἐπέβαλα. ² Sic Masius, et sine notis Codd. 19, 108. Syro-hex. legit et pingit: — ἕως ἂν ἀπόδωνται — ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐξολοθρεύσεν — σου, absentibus asterisco et utroque cuneolo. In Comp. legitur tantum: καὶ ἐξολοθρεύσεν αὐτοὺς ἀπὸ πρ. σου. ³ Sic Masius, et sine aster. Comp. (cum ἐκκλίνετε), Codd. 19, 56, 58, 82, 85 (in marg.), 108 (cum ἐκκλίνετε), Arm. 1, Syro-hex. ⁴ Sic Syro-hex. (cum ταῦτα τὰ κ. pro τὰ κ. ταῦτα), et sine aster. Comp., Codd. 19, 53, 82, 85 (in marg.), 108. ⁵ Sic Syro-hex., Masius (qui pingit: ✕ καὶ οὐκ ὁμείσθε — προσκυνήσῃτε αὐτοῖς 4), et sine aster. Comp. (cum ὁμείσθε), Codd. 19 (cum ὁμείσθαι), 82 (cum ὁμείσθε (sic)), 108 (ut Comp.). Ad ἐν ὑμῖν Cod. 85 in marg. affert: καὶ οὐκομ-

εῖσθε (sic); unde Montef. notam hexaplaem extudit: ✕ ὁμείσθῃ. O'. οὐδὲ μὴ λατρεύσῃτε. Ἄλλος καὶ οὐ μὴ κομείσθε. ⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 82, 108. ⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: ταῖς ψ. ✕ ὑμῶν 4), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58 (cum τὰς ψυχὰς), 71 (idem), 82, 85 (in marg.), 108 (cum ἡμῶν), Arm. 1. ⁸ Sic Masius, et sine aster. Codd. 58 (cum ἀποστραφῇ ἀπ.), 82, Syro-hex. ⁹ Sic in textu Cod. 82. Syro-hex. in textu: μεθ' ὑμῶν; in marg. autem sine nom.: τοῖς καταλειφθεῖσιν (כֶּסֶף וְכִלְיֵי). ¹⁰ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III (cum γν. γνώσεται), X, XI, 16, 19, 29, alii, Arm. 1. ¹¹ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Cod. 108. ¹² Sic Codd. 53, 75, 85 (cum εἰς τὰς πτέρας in marg.), 144. Post σκῶδα add. ἐν ταῖς πλευραῖς ὑμῶν Codd. 44, 54, 74, alii, et Theodoret. ¹³ Sic in textu Cod. 54. Cf. Hex. ad Jud. xi. 35. ¹⁴ Sic Syro-hex. (cum ✕ ἐν ὄλῃ 4... καὶ ἐν ὄλῃ), et sine asteriscis Comp., Codd. 16, 19, 30, alii, Arm. 1. ¹⁵ Sic Syro-hex. (cum כֶּסֶף וְכִלְיֵי ✕), et sine aster. Comp., Codd. 19, 53, 82, 85 (in marg.), 108. Pro ἀγαθῶν, καλῶν habent Codd. 54, 74, alii. ¹⁶ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108. ¹⁷ Sic Ald., Codd. III, XI (om. ὑμῶν), 16, 52, alii (inter quos 85); necnon (om. πρὸς ὑμᾶς) Codd. 15 (cum ἡμῖν), 18, 64, alii. Paulo verborius

14. לֹא־נִפְל מִכֹּנֵי דְבַר אֶחָד. O'. οὐ διεφώνησεν (alia exempl. ἐν οὐ διαφεφώνηκεν¹⁸) ἐξ αὐτῶν. Aliter: O'. οὐ διεφώνησεν ἐξ αὐτῶν ✕ ρῆμα ἐν 4.¹⁹

16. יְהִי־יְהוָה בְּנֶם וְאַבְרָהָם מְהֵרָה מֵעַל יְהִי־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם. O'. Vacat. ✕ καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος ἐν ὑμῖν, καὶ ἀπολείσθε τὸ τάχος ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἧς ἔδωκεν ὑμῖν 4.²⁰

Cap. XXIII. 4. τὰ καταλειμμένα — ὑμῖν 4.²¹ — ὀριεῖ 4.²² 7. — ἐν ὑμῖν (4).²³ 9. — αὐτοὺς 4.²⁴ 14. ἀποτρέχω ✕ σήμερον 4.²⁵

CAP. XXIV.

1. שִׁכְמָה. Ad Sichem. O'. εἰς Σηλῶ (alia exempl. Συχέμ¹).

יְהוָה יִשְׂרָאֵל לִזְקְנֵי יִשְׂרָאֵל. O'. τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν. Alia exempl. πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν.²

וַיִּתְּצֵבוּ. O'. καὶ ἔστησεν αὐτούς. Alia exempl. καὶ ἔστησαν.³

2. וַיִּשְׁבוּ. O'. παρῆκσαν. Potior scriptura κατῆκσαν.⁴

3. בְּכָל־אָרְץ כְּנָעַן. O'. ἐν πάσῃ τῇ γῇ ✕ Χαναάν 4.⁵

4. וְאַתָּן לְיִצְחָק. O'. καὶ τῷ Ἰσαάκ. Alia exempl. καὶ ἔδωκα τῷ Ἰσαάκ.⁶

5. וְאַשְׁלַח אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן. O'. Vacat. 'A. καὶ ἀπέστειλα Μωσῆν καὶ Ἀαρὼν.⁷

בְּאֶשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ. O'. ἐν σημείοις οἷς ἐποίησα (s. ἐποίησεν) ἐν αὐτοῖς. Alia exempl. ἐν οἷς ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς.⁸ Σ. (καὶ ἐπάταξα τὴν Αἴγυπτον) ὅν χρόνον ἐποίησα ἐν αὐτῇ.⁹

5, 6. וְאַחֲרָיִם הִצְאֵתִי אֹתָם; וְאַחֲרָיִם. O'. καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ἡμῶν. Aliter: O'. καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγον ὑμᾶς. ✕ καὶ ἐξήγαγον τοὺς πατέρας ὑμῶν 4.¹⁰

8. וַיִּלְחֲמוּ אֹתָם. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ παρετάξαντο ὑμῖν.¹¹

9. לְבָלְעֵם בֶּן־בְּעֹר. O'. τὸν Βαλαὰμ ✕ υἱὸν Βεὼρ 4.¹²

9, 10. וְלֹא אָבִיתִי לְשֹׁמֵעַ לְבָלְעֵם; וְלֹא אָבִיתִי אֹתָם.

Codd. 44, 74, alii: πρὸς ἡμᾶς (ὑμᾶς 44): πάντα ὅσα εἶρηκεν ἡμῖν ἦκεν ἡμῖν (ἔρηκεν ἦκε ὑμῖν 44).¹³ Sic Ald., Codd. III, X (cum διεφώνησεν), XI (idem), 15 (idem), 16, 18 (ut X), alii.

¹⁹ Sic Syro-hex. (cum ܠܝܫܬܐ ܠܝܬܐ), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108.

²⁰ Sic Syro-hex. (cum καὶ ὄργ. ✕ θυμῷ), et sine aster. Comp. (cum ἔδωκεν ὑμῖν κύριος), 16 (cum ἔδ. κύριος ὑμῖν), 18 (idem), 44 (idem), 52 (idem), 53 (idem), 57 (idem), 58, 82, alii, Arm. 1 (sine θυμῷ, cum ἔδ. ὑμῖν κύριος). Eadem fere leguntur in Ald. (cum ἀποτρέφει σε προ ἀπολείσθε), 29 (idem). Aliud supplementum, καὶ θυμωθεὶς κύριος ἐφ' ὑμᾶς ἀπολείσει ὑμᾶς ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκεν ὑμῖν, habetur in Codd. 54, 55, 74, aliis.

²¹ Syro-hex. Pronomen deest in Cod. 75. ²² Idem. ²³ Idem (qui pingit: — ἐν ὑμῖν ✕ καὶ οὐκ ὁμείσθε 4). Cod. 58: ὀνομασθήσετε (sic) καὶ οὐκ ὁμείσθε. ²⁴ Masius, invito Syro-hex. Deest in Cod. 58. ²⁵ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 16, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1.

Cap. XXIV. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. 15, 18, 19, 64, 85 (in marg.), Syro-hex. (cum Σηλῶ in marg., teste Masio).

² Sic Comp. (sine πάντας), Codd. III, XI, 16, 19 (ut Comp.), 29 (idem), 30, 44, alii, Arm. 1 (ut Comp.), Masius (ut Comp., cum ✕ Ἰσραὴλ 4), Syro-hex. (idem, cum ✕ Ἰσραὴλ).

Statim καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν, καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν Comp., Ald., Codd. 15, 18, 64, 128, Syro-hex.

³ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 19, 29, alii, Syro-hex.

⁴ Sic Comp., Codd. II, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum παρῆκσαν in marg.), Syro-hex. (cum ܡܠܬܐ ܡܠܬܐ).

⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. 16, 19, 30, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1 (cum Χαναανίαν).

⁶ Sic Comp., Codd. 53, 54, 75, 77, 144, Arm. 1, Syro-hex.

⁷ Syro-hex. ܡܫܝܐ ܡܫܝܐ ܡܫܝܐ. Masius in textu: ✕ καὶ ἀπέστειλα Μ. καὶ Ἀ. 4, et sic sine aster. Comp. Statim pro ἐπάταξα, ἐπάταξε κύριος est in Comp. (sine κύριος), Ald., Codd. III, XI, 16, 18 (ut Comp.), 19 (idem), 29, aliis, Syro-hex. (ut Comp.). ⁸ Sic Comp., Syro-hex. Codd. II, 82: ἐν οἷς ἐποίησαν αὐτοῖς.

⁹ Syro-hex. ܡܫܝܐ ܡܫܝܐ. ¹⁰ Sic Syro-hex. ܡܫܝܐ ܡܫܝܐ ܡܫܝܐ.

(qui pingit: καὶ ἐξήγαγον ✕ τοὺς π. ὑμῶν 4), et sine aster. Comp. (cum ἐξήγαγεν bis), Codd. 19 (idem), 82 (idem), 108 (cum ἐξήγαγεν in priore loco). Cod. III: καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγεν ὑμᾶς, ceteris omissis.

¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum παρετάξαντο), XI, 16, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Statim Syro-hex.: καὶ παρετάξαν αὐτοὺς (om. κύριος).

¹² Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. 16 (cum Βαὼρ), 19, 30 (cum Βαὼν), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1,

- וַיִּבְרָךְ יְהוָה. *O'* ἀράσασθαι ἡμῖν (alia exempl. ὑμῖν¹³). καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος ὁ θεὸς σου ἀπολέσαι σε, καὶ εὐλογίαις (s. εὐλογία, s. εὐλογίαν¹⁴) εὐλόγησεν ἡμᾶς (s. ὑμᾶς¹⁵). 'A. καταράσασθαι ὑμᾶς. καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἀκοῦσαι τοῦ Βαλαάμ, καὶ εὐλογῶν εὐλόγησεν ὑμᾶς.¹⁶
12. שְׁנֵי מִלְכֵי. *O'* δώδεκα (alia exempl. δύο¹⁷) βασιλεῖς.
- 14, 15. אֶת־יְהוָה (bis). *O'* (λατρεύσατε) ✕ τῷ < κυρίῳ . . . (λατρεύειν) ✕ τῷ < κυρίῳ.¹⁸
15. וְהָאֵם רַע בְּעֵינֶיכֶם לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה. *O'* εἰ δὲ μὴ ἀρέσκει ὑμῖν λατρεύειν ✕ τῷ < κυρίῳ. 'A. καὶ εἰ ποτηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν λατρεύειν τῷ κυρίῳ.¹⁹
- וַיִּבְרָךְ. *O'* ἐκλέασθε. Alia exempl. ἔλεσθε.²⁰
17. בִּי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. *O'* κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, αὐτὸς θεὸς ἐστιν. Aliter: *O'* κύριος γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν — ἐστιν <.²¹
- מִבֵּית עֲבָדִים וְאִשְׁרָעָה עֲשֵׂה לַעֲבָדֵינוּ אֶת־הָאֶתָּה הַגְּדִלּוֹת יְהוָה. *O'* Vacat. ✕ ἐξ οἴκου δούλων, καὶ ὅσα ἐποίησεν ἡμῖν τὰ σημεῖα τὰ μεγάλα ταῦτα <.²²
- וַיִּבְרָךְ. *O'* δι' αὐτῶν. 'A. ἐν μέσφ αὐτῶν.²³

✕ Syro-hex. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁴ Prior lectio est in Codd. 58, 77; posterior in Ald., Codd. II, III, XI, 16, 29, alii. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. ¹⁶ Syro-hex. *וְיִבְרָכְךָ יְהוָה* (.) *וְיִבְרָכְךָ יְהוָה*. Ad ἀράσασθαι et εὐλογίαν (sic) Cod. 85 in marg. καταράσασθαι et εὐλογῶν habet. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 58, 108, Syro-hex. (cum δώδεκα in marg.). ¹⁸ Sic Masius (bis), et sine aster. Comp. (bis), Ald. (in priore loco), Codd. 18 (idem), 58 (in posteriore loco), 64 (ut Ald.), 74 (idem). Syro-hex. pingit: *וְיִבְרָכְךָ יְהוָה* ✕ *וְיִבְרָכְךָ יְהוָה*. ¹⁹ Syro-hex. *וְיִבְרָכְךָ יְהוָה* (.) *וְיִבְרָכְךָ יְהוָה*. ²⁰ Sic Comp., Codd. III, X (cum *ἐκλέασθε* in marg.), XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 58 (cum *ἐκλέασθε* in marg.), 85 (in marg. cum *ἐκλέασθε*)). Syro-hex. *וְיִבְרָכְךָ יְהוָה*. ²¹ Sic Syro-hex. (qui pingit: — ἡμῶν ἐστιν <), et sine obelo Codd. III (cum *καὶ pro κύριος*), XI, 16, 29, 44, alii. ²² Sic Syro-hex. (qui pingit: *ἐκ γῆς* < Αἰγύπτου ἐξ οἴκου, nullo metobelo), et sine aster. Comp. (cum δουλείας), Codd. 16 (idem), 19 (idem, om. τὰ σημεῖα), 30, 44 (ut Comp.), alii, Arm. 1 (ut Comp.). Cod. 85 in marg.: ἐξ οἴκου δούλων; in textu autem: καὶ ὅσα—ταῦτα. Montef. vero ex eodem affert: Θ. ἐξ οἴκου—ταῦτα. ²³ Syro-hex. *וְיִבְרָכְךָ יְהוָה* (.) *וְיִבְרָכְךָ יְהוָה*. ²⁴ Syro-hex. (cum ✕ καὶ θεὸς <). ²⁵ Idem, teste Masio.

19. וְיִבְרָכְךָ יְהוָה. *O'* καὶ ζηλώσας οὗτος. Aliter: *O'* καὶ ✕ θεὸς < ζηλώσας οὗτος.²⁴ Σ. καὶ θεὸς ζηλωτὴς ἐστὶν οὗτος.²⁵
22. וְיִבְרָכְךָ יְהוָה. *O'* ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε ✕ ἑαυτοῖς <.²⁶
- וְיִבְרָכְךָ יְהוָה. *O'* Vacat. ✕ καὶ εἶπαν μάρτυρες <.²⁷
23. וְיִבְרָכְךָ יְהוָה. *O'* τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς (alia exempl. τῶν ἀλλοφύλων τῶν²⁸) ἐν ὑμῖν.
24. וְיִבְרָכְךָ יְהוָה. *O'* κυρίῳ ✕ τῷ θεῷ ἡμῶν <.²⁹
25. וְיִבְרָכְךָ יְהוָה. *O'* νόμον. Σ. πρόσταγμα.³⁰
- וְיִבְרָכְךָ יְהוָה. *O'* ἐν Σηλώ (alia exempl. Συχέμ³¹).
26. וְיִבְרָכְךָ יְהוָה. *O'* εἰς βιβλίον νόμων (alia exempl. νόμου; alia, νόμον³²).
- וְיִבְרָכְךָ יְהוָה. *Sub quercu.* *O'* ὑπὸ τὴν τέρμινθον (alia exempl. τερέβινθον³³). 'A. Θ. ὑποκάτω τῆς δρυός. Σ. ὑπὸ (τὴν) δρύν.³⁴
- וְיִבְרָכְךָ יְהוָה. *Quae erat ad sanctuarium Josae.* *O'* ✕ τῆς < ἀπέναντι κυρίου.³⁵ 'A. ἡ ἦν ἐν τῷ ἀγιαστηρίῳ τοῦ κυρίου.³⁶

✕ (In Syro-hex. exstat index super θεός, sed nota marginalis abest.) Sic in textu Comp., Codd. 19, 58, 108. ²⁶ Sic sine aster. Comp. (cum ὅτι ἐξ. ὑμεῖς ἑαυτοῖς), Codd. 19 (cum ὅτι ἐξ. ὑμῖν ἑαυτοῖς), 58. Syro-hex. *וְיִבְרָכְךָ יְהוָה*, pro quibus Masius edidit: ὅτι ὑμεῖς ἐξ. ✕ ὑμῖν <. ²⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ εἶπαν ✕ μάρτυρες <), et sine aster. Comp., Codd. 19, 55, 74, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. Montef. e Cod. 85 exscripsit: Θ. καὶ εἶπαν μάρτυρες. ²⁸ Sic Codd. 16, 44, 52, alii (inter quos 85, cum τοὺς ἀλλ. τοὺς in marg.). ²⁹ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Codd. 53, 55, 82, 85 (in marg.), 144, Arm. 1. ³⁰ Syro-hex. *וְיִבְרָכְךָ יְהוָה*. Cf. Hex. ad Deut. iv. 5. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. 15, 18, 19 (cum Συχέν), 64, 85 (in marg.), Syro-hex. (cum ἐν Σηλώ in marg.). Cf. ad v. 1. ³² Prior scriptura est in Ald., Codd. X, XI, 71; posterior in Comp., Codd. III, 15, 16 (cum τὸν νόμον), 30 (idem), alii, Syro-hex. (cum *וְיִבְרָכְךָ יְהוָה*). ³³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 16, 18, 52, alii, Arm. 1. ³⁴ Cod. 85 (cum 'A. pro 'A. Θ.). Cod. 108: 'A. Θ. ὑποκάτω τῆς δ. Montef. e Cod. 85 Symmacho vindicat: ὑπὸ τὴν δρύν. Denique Syro-hex. affert: 'A. Σ. ὑποκάτω τῆς δρυός (*וְיִבְרָכְךָ יְהוָה*). ³⁵ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Cod. 19. ³⁶ Syro-hex. *וְיִבְרָכְךָ יְהוָה* (.) *וְיִבְרָכְךָ יְהוָה*.

J U D I C E S.

MONITUM.

"Notae editionis Romanae et Drusii."—MONTEF.

3 F 2

substituit; pro $\delta \theta$ autem nunc "Θ. Ο. ἄλλως," nunc "Ο. Θ." tantum exhibet, ut tamen in posteriore eventu nota "Ο. ἄλλως" lectioni Ed. Rom. praefigatur. Nos quidem in hoc codice tractando eam nobis legem imposuimus, ut lectiones anonymas per "Alia exempl." indicemus, sigla autem δ et $\delta \theta$ cum "Aliter: Ο'." et "Aliter: Ο'. Θ." commutemus. Ubi autem lectiones trium interpretum manifestae in margine codicis sine nominibus allatae sunt (e. g. Cap. i. 22), eis quidem nos quoque cum antecessore nostro "ἄλλως" praemisimus. Quod reliquum est, praeter excerpta Montefalconiana et schedas Bodleianas (quas per favorem Curatorum domi habere nobis contigit) est ubi ad dissensum horum duorum testium componendum arbitrum appellavimus Virum humanissimum Josephum Cozzam, qui lectiones vexatas ad codicem exigere non dedignatus est.

108. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.

Esc. Codex Escorialensis T. III. 5, ejus varias lectiones a Moldenhawero excerptas se adhibere non potuisse dolet Parsonsius; eas autem fere integras inter schedas Moldenhaweri in Bibliotheca Regia Havniensi asservatas deprehendit, et passim in notis ad librum mox memorandum laudavit Doctor T. Skat Rörðam. Hujus libri fere peculiaris est usus praepositionis $\sigma\upsilon\nu$ pro particula $\kappa\alpha\iota$ (e. g. $\sigma\upsilon\nu$ τὸν Χανααῖον (i. 4, 17), $\sigma\upsilon\nu$ τῇ Βάαλ (ii. 11), $\sigma\upsilon\nu$ τὰ ξένη (ii. 23), etc.), quem usum in versionem suam editionis Syro-hex. Graecam pro Syriaco ܐܘܪܝܝܢ dubitanter invexit Vir doctissimus.

Vet. Lat. Fragmenta interpretationis veteris Latinae, vulgo *Italae*, quae post Sabatieri curas paulo auctiora edidit O. F. Fritzsche ad calcem libelli, qui mox venit describendus.

Versionem librorum Judicum et Ruth Syro-hexaplarem e Codice Musei Britannici signato "Addit. MSS. 17,103," foll. 4-70, edidit, Graecam fecit, notisque criticis illustravit Doctor T. Skat Rörðam, Havniae, 1861, praemissa (pp. 1-60) *Dissertatione de Regulis Grammaticis, quas secutus est Paulus Tellensis in Veteri Testamento ex Graeco Syriace vertendo*. Codex est saeculi VIII, caractere Estranghelo nitido exaratus, et continet libros Judicum et Ruth integros, excepto prioris Cap. i. 22-32. Cf. Wright *Catalogue of Syriac MSS. in the British Museum*, Part I, pp. 32, 33. In ipso contextu saepissime picta sunt signa, quae ad scholia aut alias versiones in margine adscribendas lectorem relegent; quae tamen lectiones marginales, magno operis nostri detrimento, omnino desunt. In obelis (— et ∞), asteriscis et metobelis ponendis, scriba, ut in talibus accidere solet, negligentissime versatus est, quas notas in integrum restituendas suscepit Rörðam, ita tamen ut dum novum signum (÷), quod lemniscum vulgo vocant, loco obeli aut asterisci in textum introducit, a via disquirendi rem criticam Origenis *historica*, quam contra Middeldorpfium recte asserit, ipse non leviter deflexisse videatur. Alias minoris momenti maculas ex ipso codice a se retractato cum nobis benevole communicavit Ceriani noster (quarum specimen jam dederat in opusculo suo, *Le Edizione e i Manoscritti delle Versione Siriache del V. T.*, Mediolani, 1869, p. 21), non ut de laudibus editoris Danici vel hilum detrahat, sed ut nostrum opus, quod semper summo favore et studio prosecutus est, quam perfectissimum et, quod ad suas partes attinet, maculis immune reddat.

Bar Hebraei Scholia integra in Carmen Deborae e Codice Bodleiano edidit et notis illustravit Joannes Mauritius Winklerus, Vratislaviae, 1839; accuratius autem e Cod. Vaticano aliisque Doctor R. Schroeter in *Zeitschrift der Deutschen-morgenl. Gesellschaft*, Tom. XXIV,

pp. 509, 557. Quod vero ad lectiones trium interpretum attinet, plus nobis adjumenti attulerunt Ceriani nostri excerpta ex iisdem scholiis in totum Judicum librum, e Cod. Mus. Brit. "Addit. MSS. 7186" ab eo descripta, nee dum publici juris facta.

Duas libri Judicum versiones, vel saltem editiones, plurimum inter se discrepantes, Vaticano et Alexandrino exemplari contineri, certis indiciiis patefecit Grabius in *Epistola ad Millium*, Oxon. 1705; *qua ostenditur*, ut ipsius verbis utamur, *genuinam LXX interpretum versionem eam esse, quam Codex Alexandrinus exhibet; Romanam autem editionem, quod ad dictum librum, ab illa prorsus diversam, atque eandem cum Hesychiana esse*. Probationes ejus in medium proferre non hujus est loci: tantum monebimus, priorem propositionem, modo *genuinam* intelligas (quae ipsius Grabii sententia est) *eam quam Origenes in Hexaplis exhibuit*, negari non posse; alteram vero, scilicet Romanam editionem Alexandrina aetate inferiorem, et ab Hesychio vel quovis alio ex instituto mutatam esse, a rei veritate quam longissime aberrare. Aliam viam insistit Otto Fridolinus Fritzsche in Prolegomenis libelli, cui titulus: *Liber Judicum secundum LXX interpretes. Triplicem textus conformationem recensuit, lectionis varietates enotavit, interpretationis veteris Latinae fragmenta edidit O. F. F.*, Turici, 1867. Ad *triplicem* illam conformationem pertinent I. Textus receptus, qui et ceteris antiquior et sincerior, licet multis mendis turpatus, in quo recensendo imprimis horum codicum ratio habenda est: Codd. II, 16, 57, 77, 85 (in textu), 131, 144, 209, 236, 237. II. Editio, quam *κοινήν* fuisse existimat V. D., a priore, sed ea recognita et veritati Hebraicae magis adaptata, derivata, interdum e Theodotionis versione emendata; quae textus conformatio in his maxime libris legitur: Codd. III, IV, X, XI, 18, 19, 29, 30, 64, 71, 108, 121; neenon in Complutensi, Vetere Latino, et versione Syro-hexapla; e quibus arctiore quodam vinculo inter se nexi sunt Codd. X, XI, 29, 71, 121, et Comp., Codd. 19, 108. III. Tertiam textus recensionem, quae secundae emendatio est, hi maxime libri nobis servarunt: Codd. 44, 54, 59, 75, 76, 84, 106, 128, 134, et Lipsiensis, cujus fragmenta (Cap. xi. 24-34, xviii. 2-20) edidit Tischendorfius in *Monumentorum Sacra. Ined. Collectione Nova*, Tom. I, Lipsiae, 1855. Hanc tertiam recensionem (si pro textus LXXviralis recensione, et non potius ignoti cujusdam interpretis versione habenda est) eam esse quae sub Luciani nomine celebratur, ut sine probationibus, sed satis confidenter asserit V. D., quasi rem prorsus obscuram et incertam in medium relinquimus. Quod vero de textu, qui in Codd. II, 16, aliis legitur, idem affirmat, *eum utpote antiquum et genuinum Origenem merito codici suo hexapla inseruisse*, hoc quidem legentes non tam miramur quam obstupescimus. Equis scilicet, cui exemplar Graecum Sarravianum et Pauli Telensis versionem Syriacam manu versare et inter se conferre contigerit, se ipsissimum opus Origenianum ante oculos habere subdubitarit? Hos autem duos testes ad Alexandrinam quam vocant textus recensionem, non ad Vaticanam pertinere, tum per se evidentissimum est, tum ipsum Criticum nostrum jam confitentem, vel potius affirmantem, habuimus.

JUDICES.

CAPUT I.

1. בִּיהוּה. (Consuluerunt) Jonam. O'. διὰ τοῦ κυρίου. Alia exempl. ἐν κυρίῳ.¹
בּוֹ... אֶל־הַכְּנַעֲנִי. O'. πρὸς τοὺς Χαναναίους... πρὸς αὐτούς. Alia exempl. πρὸς τὸν Χαναναῖον... ἐν αὐτῷ.²
2. יַעֲלֶה. O'. ἀναβήσεται. "Αλλος" ἡγήσεται.³
3. וְנִלְחַמָּה בְּכַנְעֲנִי. O'. καὶ παραταξώμεθα πρὸς τοὺς Χαναναίους. Alia exempl. O'. καὶ πολεμήσωμεν (s. πολεμήσομεν) ἐν τῷ Χαναναίῳ.⁴
4. בְּיָדָם. O'. εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. Aliter: O'. Θ. ἐν χειρὶ αὐτοῦ.⁵
וַיִּכּוּ. O'. καὶ ἔκοψαν (Aliter: O'. Θ. ἐπάταξαν⁶) αὐτούς.
5. וַיִּמְצְאוּ. O'. καὶ κατέλαβον (s. κατέλαβosan). Aliter: O'. Θ. καὶ εὗρον.⁷
5. וַיִּלְחַמּוּ בוֹ. O'. καὶ παρετάξαντο πρὸς αὐτόν. Aliter: O'. Θ. καὶ ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ.⁸
וַיִּכּוּ. O'. καὶ ἔκοψαν (Aliter: O'. Θ. ἐπάταξαν⁹).
6. וַיִּרְדּוּפִי. O'. καὶ κατέδραμον (alia exempl. κατέδωξαν¹⁰).
7. וַיִּאֲחֻזּוּ. O'. καὶ ἐλάβosan (alia exempl. κατέλάβosan¹¹).
7. וַיִּבְיָהוּ. O'. καὶ ἀγουσιν (alia exempl. ἡγαγον¹²) αὐτόν.
8. בִּירוּשָׁלַם. O'. τὴν Ἱερουσαλήμ. Aliter: O'. Θ. ἐν Ἱερουσαλήμ.¹³
9. בְּכַנְעֲנִי יוֹשֵׁב. O'. πρὸς τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα. Alia exempl. ἐν τῷ Χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι.¹⁴

CAP. I. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 19, 29, alii, Syro-hex., Vet. Lat. Cod. 85 in marg.: ἐν κυρίῳ. παρὰ τοῦ κυρίου; unde Montef. edidit: "Αλλος" ἐν κ. "Αλλος" παρὰ τοῦ κ. Cf. Grabe in *Epist. ad Mill.* p. 5. ² Sic Comp., Ald. (cum ἐν αὐτοῖς), Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ³ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 82. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum πολεμήσω), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ⁵ Cod. 85 in marg., teste Parsonsio (non, ut Montef., O'. Θ. ἐν χ. αὐτῶν). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. II (in marg., teste Parsonsio), 55, 128;

necnon (cum ἐπάταξαν) Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁷ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁸ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (om. ἐν), alii, Syro-hex. ⁹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐπάταξαν), X (idem), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹¹ Sic Ald., Codd. II (teste Maio), X, XI, 30 (cum κατέλαβον), 58, alii, Syro-hex. ¹² Sic Comp., Codd. 15, 16, 18, alii (inter quos 85), Syro-hex. ¹³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁴ Sic Comp. (sine ἐν), Ald., Codd. 15, 18, 54, alii, Syro-hex.

9. **הַר הַמִּנְהָלָה**. *Regionem montanam, et australem, et humilem.* Ο'. τὴν ὀρεινὴν, καὶ τὸν νότον, καὶ τὴν πεδινήν. "Ἄλλος" τὸ ὄρος, καὶ τὰ παρατείνοντα, καὶ τὰ πρὸς ἀπηλιώτην.¹⁵

10. **לְפָנַי**. *Olim.* Ο'. τὸ πρότερον. *Alia exempl. ἔμπροσθεν.*¹⁶

קָרִית אֲרֵבָה. Ο'. Καριαθαρθοκ ÷ σφετέρ. ¹⁷ *Alia exempl. Καριαθαρθοκ ἐξ 'Εφραίμ.*¹⁸

11. **וַיִּלָּךְ**. Ο'. καὶ ἀνέβησαν (*alia exempl. ἐπορεύθησαν*¹⁹).

קָרִית סֶפֶר. Ο'. Καριαθσεφὲρ πόλιν γραμμάτων. *Aliter: Ο'. πόλιν γραμμάτων.*²⁰

13. **הַמֶּלֶךְ הַנֶּעֱלָם**. Ο'. ὁ νεώτερος ✕ ὑπὲρ αὐτόν. ²¹

14. **בְּבֹאֶהָ**. Ο'. ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτῆς. *Alia exempl. ἐν τῇ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν.*²²

וַתִּסְתַּחֲרֵהוּ לְשֹׂאֵל. *Et incitavit eum, ut peteret.* Ο'. καὶ ἐπέσεισεν (*alia exempl. ἔπεισεν*²³) αὐτὴν Γοθονιήλ τοῦ αἰτήσαι. "Ἄλλος" καὶ ὑπεστείλατο τοῦ αἰτήσαι.²⁴

וַתִּשְׁכַּח מֵעַל הַחֲמֹר. *Et demisit se de asino.* Ο'. καὶ ἐγόγγυζεν καὶ ἔκραζεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου. *Alia exempl. καὶ ἐγόγγυζεν ἐπάνω τοῦ*

*ὑποζυγίου, καὶ ἔκραζεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου.*²⁵

15. **לָלֶזְלִים**. *Scaturigines aquae.* Ο'. λύτρωσιν ὕδατος. Σ. ἀρδεῖαν ὕδατος.²⁶ *Aliter: Σ. κτήσιν (ὕδατος).*²⁷

אֵת לָלֶזְלִים וְאֵת עֲלִיּוֹת. *Scaturigines superiores, et scaturigines inferiores.* Ο'. λύτρωσιν μετεώρων καὶ λύτρωσιν ταπεινῶν (Σ. πεδινῶν²⁸). 'Α. τὴν Γολλὰθ τὴν ἄνω, καὶ τὴν Γολλὰθ τὴν κάτω.²⁹ Σ. κτήσιν ἐν ὑψηλοτέρῳ, καὶ κτήσιν ἐν κοιλοτέρῳ.³⁰

16. Ο'. 'Ιοθέρ. *Alia exempl. 'Ιωβάβ.*³¹

סוֹכֵרִי. *Soceri.* Ο'. τοῦ γαμβροῦ. *Alia exempl. πενθεροῦ.*³²

אֶת-בָּנָי. Ο'. μετὰ τῶν νιῶν. *Alia exempl. πρὸς τοὺς νιούς.*³³

וַיִּדְרֹךְ יְהוָה אֶשֶׁר בְּנֵיבָב. Ο'. εἰς τὴν ἔρημον τὴν οὖσαν ἐν τῇ νότῳ 'Ιούδα, ἣ ἐστὶν ἐπὶ καταβάσεως 'Αράδ. *Aliter: Ο'. εἰς τὴν ἔρημον ✕ 'Ιούδα (4) τὴν οὖσαν ἐν τῇ νότῳ — ἐπὶ καταβάσεως (4) 'Αράδ.*³⁴

וַיָּלֶךְ. Ο'. *Vacat.* *Alia exempl. καὶ ἐπορεύθησαν (s. ἐπορεύθη).*³⁵

¹⁵ Sic in textu Cod. 29. Codd. 44, 52, alii, post τὴν πεδινὴν inferunt καὶ πρὸς ἀπηλιώτην. In contrariam partem Cod. 85 in marg. notat: Οὐδεὶς τῶν τεσσάρων, τὰ παρατείνοντα καὶ τὰ πρὸς ἀπηλιώτην. Ad τὰ παρατείνοντα cf. Hex. ad Ezech. xxvii. 13.

¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ¹⁷ Syro-hex. **וַתִּסְתַּחֲרֵהוּ לְשֹׂאֵל**.

¹⁸ Sic Codd. 16 (cum -βῶκ), 44 (-cum βῶβ), 52, alii (inter quos 85 cum Σεφραίμ). ¹⁹ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg., non, ut Montef., ἐνεπορεύθησαν). Syro-hex. **וַיִּלָּךְ**.

²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex., Vet. Lat. Cod. 85 in textu: Καριασσωφάρ; in marg. autem: Καριασφερά. Ο'. πόλιν γραμμάτων. ²¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 19, 85 (in marg.), 108. Mox Καλαῖς deest in Comp., Codd. III, 18 (manu 1ma), 19, 64, 108, 128, Syro-hex.

²² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²³ Sic Comp., Codd. X, 15 (in marg.), 53, 128. Cf. Hex. ad Jos. xv. 18. Vet. Lat.: *monuit eam Gothoniol.* ²⁴ Sic in textu Cod. 59, necnon (sine kai) Codd. 54, 84, 106; sed hi tres ἐν τῇ ἔκπορεύεσθαι αὐτὴν habent. ²⁵ Sic Ald., Codd. III, 15, 64, 108, 128, Syro-

hex. Ad ἀπὸ τοῦ ὑπ. Cod. 85 in marg.: ἐπάνω τοῦ ὑποζυγίου, cum hac nota: διωρθ' ου παύ χω διωρθ' ου, de qua vide in *Praeliminaribus*. Comp. tantum habet: καὶ ἐγόγ. ἐπάνω τοῦ ὑπ. ²⁶ Theodoret. Quaest. III in Jud. p. 322: Οἱ περὶ τὸν Σύμμαχον ἀρδεῖαν ὕδατος, καὶ ἀντὶ τῶν ταπεινῶν, πεδινῶν ἡρμήνευσαν. Hieron.: *da et irriguam aquis.* ²⁷ Cod. 54. Codd. X, 58 (sine nom.): Σ. κτήσιν τὸ δὲ 'Εβραϊκὸν Γολλὰθ (sic) ἔχει, ὃ ἐρμηνεύεται λύτρωσις (לְיָטְרוֹן).

²⁸ Theodoret., ut supra. ²⁹ Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 123. Cod. 85 in marg. sine nom.: τὴν Γολγὰθ ἄνω, καὶ τὴν Γολγὰθ κάτω. ³⁰ Codd. X, 54, 58 (sine nom.), 85. Paulo aliter Procop. ibid.: ὃ δὲ Σύμ. ἐξέδωκε κτήσιν ἐν ὑψηλοτέροις, καὶ κτήσιν ἐν ταπεινοτέροις. ³¹ Sic Ald. (cum 'Ιωβάβ), Codd. III (cum 'Ιωβάβ), XI, 15, 29, alii (inter quos 85 in marg. cum 'Ιωβάβ), Syro-hex. ³² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15 (cum τοῦ π.), 19, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Cf. Hex. ad Exod. iii. 1. xviii. 1, 5. ³³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³⁴ Sic Syro-hex. (qui male pingit: — ἐν τῇ νότῳ ἐπὶ κ. 'Αράδ), et sine notis Comp., Codd. III, 19, 108. ³⁵ Prior lectio est in Ald., Codd. X, XI, 15, 16, aliis (inter quos 85, cum nota: τὸ, καὶ ἐπορεύθησαν, οὕτως

17. וַיִּחְרְמוּ אֹתָהּ. O'. καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτούς.
Aliter: O'. καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτήν, — καὶ
ἐξωλόθρευσαν αὐτήν (4).³⁶

חֶרְמָה. Hormah. O'. ἀνάθεμα. Alia exempl.
ἐξωλόθρευσis.³⁷

18. וְאֶת-גְּבוּלָהּ (ter). O'. οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς.
Alia exempl. καὶ τὸ ὄριον αὐτῆς.³⁸

19. כִּי לֹא לְהוֹרִישׁ. O'. ὅτι οὐκ ἡδυνάσθησαν
ἐξολοθρεῦσαι. Alia exempl. ὅτι οὐκ ἐδύνατο
κληρονομήσαι.³⁹

כִּי-רָכַב בְּרוֹל לָהֶם. Quia currus ferrei erant
iis. O'. ὅτι 'Πηχᾶβ διεστείλατο (interdixerat)
αὐτοῖς (alia exempl. αὐτήν⁴⁰). "Αλλος καὶ
ἄρματα σιδηρᾶ αὐτοῖς.⁴¹

20. וַיִּוֹרֶשׁ מִן-שָׁלֹשׁ בְּנֵי הָעֵמֶק. O'. καὶ
ἐκληρονόμησεν ἐκείθεν τὰς τρεῖς πόλεις τῶν
υἱῶν 'Ενὰκ — καὶ ἐξῆρ' ἐκείθεν τοὺς τρεῖς
υἱοὺς 'Ενὰκ (4).⁴²

21. וְהָיָה לָהּ. O'. οὐκ ἐκληρονόμησεν (alia ex-
empl. ἐξῆρ'αν⁴³).

22. וַיִּתְּרוּ בֵּית-יֹסֵף בֵּית-חַל. Et miserunt ex-
ploratores domus Josephi in Bethel. O'. καὶ
παρενέβαλον, καὶ κατεσκέψαντο Βαιθῆλ. Alia
exempl. καὶ παρενέβαλον οἶκος 'Ισραὴλ κατὰ
Βαιθῆλ.⁴⁴ "Αλλος καὶ περιεσσεύθησαν οἶκος
'Ιωσήφ Βαιθῆλ. "Αλλος καὶ κατεσκέψαντο
οἱ υἱοὶ 'Ιωσήφ τὴν Βαιθῆλ. "Αλλος καὶ κατε-
σκόπησαν οἱ υἱοὶ 'Ιωσήφ τὴν Βαιθῆλ.⁴⁵

23. אִישׁ יִשְׂרָאֵל. O'. καὶ ἰδὼν ἀνὴρ ἐξεπορεύετο.
Alia exempl. ἄνδρα ἐκπορευόμενον.⁴⁶

24. וַיִּלָּךְ. O'. καὶ ἐπορεύθη (alia exempl. ἀπῆλθεν⁴⁷).

25. וְהָיָה. O'. ἐξῆρ'. Alia exempl. ἐκληρονό-
μησε.⁴⁸

וְאֶת-בְּנוֹתֶיהָ. Et filias (viculos circumjacentes)
ejus. O'. οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, (—) οὐδὲ
τὰ περίοικα (alia exempl. περισπέρια⁴⁹) αὐ-
τῆς (4).

συνήψε προσθήκη); posterior in Comp., Codd. III, 19, 108, Syro-hex.

³⁶ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X (cum αὐτοῖς in posteriore loco), XI (idem), 15, 16 (ut X), 18, 19, alii, Syro-hex. Montef. post Drusi-
um lectionem ἀνεθεμάτισαν αὐτὴν Aquilae tribuit.

³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Hic quoque ἀνάθεμα Aquilae, Senioribus autem ἐξωλόθρευσis indubitanter vindicat Scharfenb. in *Animado*. T. II, p. 40.

³⁸ Sic Ald., Codd. III, 15, 18, 29, alii, Syro-hex., Vet. Lat., qui praeterea καὶ τὴν 'Ασκαλῶνα habent, et in clausula postrema, quam LXX de suo iniecerunt, καὶ τὴν 'Αζωτον, καὶ τὰ περισπέρια αὐτῆς. Ad τὰ ὅρια in primo loco Cod. 85 in marg.: τὸ δριον, cum nota: πᾶν χω διαρβ' ου.

³⁹ Sic Comp., Codd. III, XI (cum ἡδυνάσθη), 15, 18, 19 (cum εδυντο), alii, Syro-hex., Vet. Lat. Cf. Grabe in *Epist. ad Mill.* p. 5. Cod. 85 in marg.: καὶ οὐκ ἐκληρονόμησαν.

⁴⁰ Sic Codd. III, 19, 108, Syro-hex. ⁴¹ Duplicem versionem, καὶ ἄρματα σ. αὐτοῖς, post διεστείλατο (Vet. Lat. *obstitit*) αὐτοῖς in textum inferunt Comp., Ald., Codd. XI, 16, 18 (cum καὶ τὰ ἄρ.), 29 (cum ἦν αὐτοῖς), alii (inter quos 85), Vet. Lat.

⁴² Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: οὐ 'Ενὰκ καὶ ἐξῆρ'), et sine obelo Ald., Codd. III (om. τῶν υἱῶν 'Ενὰκ), XI, 15, 16, 18, 19 (cum ἐκεῖ), alii, Vet. Lat. Praeterea ad ἐκληρονόμησεν Cod. 85 in marg. affert: φιλοδόμησεν, cum nota: διαρβ' ου.

⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum

nota: πα'), Syro-hex. ⁴⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18 (cum παρενέβαλον), 19, alii. Ad παρενέβαλον Cod. 85 in marg. affert: οἶκος 'Ισραὴλ κατὰ Βαιθῆλ. (In Syro-hex. deest folium continens vv. 22–32.)

⁴⁵ "Trium lectiones, tacitis interpretum nominibus, affert Basil." Sic Montef., qui ad Hebraea, וַיִּתְּרוּ — בֵּית-יֹסֵף (v. 22), lectiones refert, necnon in priore περιεσσεύθησαν exscripsit, cujus loco Scharfenberg. tentabat περιεκάθισαν, obsidione cinxerunt, cum Hebraeo וַיִּתְּרוּ recte componens. Error pravae relationis ipsi codici imputandus est, teste etiam Parsonsio, qui pro περιεσσεύθησαν veram interpretis, proculdubio Aquilae, manum exhibet, περιεσσεύθησαν (sic), quod Hebraeum וַיִּתְּרוּ repraesentat. Cf. Hex. ad Dan. x. 13. Praeterea ad κατεσκέψαντο Cod. 85 in marg. lectionem anonymam affert: κατέκοψαν οἱ υἱοὶ 'Ιωσήφ τὴν Βαιθῆλ; quam ex vitiosa scriptura ortam fuisse recte perspexerunt VV. DD.

⁴⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg. cum nota: διαρβ' ου πᾶν χω), Arm. 1. ⁴⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.).

⁴⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Vet. Lat.

⁴⁹ Sic Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. In Comp. haec, οὐδὲ τὰ π. αὐτῆς, non habentur; eademque in sequentibus ter reprobant Comp., Codd. III, 54, 64, alii. E contrario post Δὲρ, ubi in Ed. Rom. non leguntur, inferunt ea Codd. X, XI, 29, 30, alii.

28. **וַיִּשֶׁשׁ**. Ο'. καὶ ἐποίησεν. Aliter: Ο'. Θ. καὶ ἔθετο.⁵⁰

30. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. Δωμανά. Alia exempl. Ἐναμμάν (s. ἐν Ἀμμάν).⁵¹ Οἱ Γ', καὶ τὸ Ἑβραϊκόν Νααλά.⁵²

31. **וַיָּבֹא**. Ο'. Ἀκχώ (s. Ἀκχώρ). Schol. Πτολεμαῖδα.⁵³

וַיִּהְיֶה. Ο'. Δαλάφ. Οἱ Γ', καὶ τὸ Ἑβραϊκόν Ἀαλάβ.⁵⁴

וַיִּהְיֶה. Ο'. καὶ τὸν Ἑρεώ (s. Ἑρεώρ). Alia exempl. καὶ τὴν Ῥωβ.⁵⁵

35. **בְּהֶרֶס**. In monte Heres (solis). Ο'. ἐν τῷ ὄρει τῷ ὀστρακώδει (alia exempl. τοῦ μυρσινῶνος (ἱρῶ)⁵⁶).

בְּאַיִלֹן וּבְשַׁלְבִּים. In Ajalon (loco cervorum) et in Saalhim (loco vulpium). Ο'. ἐν ᾧ αἱ ἄρκοι, καὶ ἐν ᾧ αἱ ἀλώπεκες, ἐν τῷ μυρσινῶνι καὶ ἐν Θαλαβίν (s. Σαλαβίν). Alia exempl. οὐ αἱ ἄρκοι καὶ αἱ ἀλώπεκες.⁵⁷ Οἱ Γ', καὶ τὸ Ἑβραϊκόν ἐν Αἰλὼν καὶ ἐν Σαλαβείν.⁵⁸

36. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. τοῦ Ἀμορραίου — ὁ Ἰδουμαῖος.⁵⁹

וַיִּהְיֶה. Ο'. ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως Ἀκραβίν. Alia exempl. ἐπάνω Ἀκραβίν.⁶⁰

Cap. I. 15. — Ἀσχα ⁶¹ — κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῆς ⁶² 27. (—) ἡ ἐστὶ Σκυθῶν πῶλις (4).⁶³ 29. (—) καὶ ἐγένετο εἰς φόρον (4).⁶⁴ 31. (—) καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δώρ (4).⁶⁵ 35. — ἐπὶ τὸν Ἀμορραῖον (4).⁶⁶

CAP. II.

1. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. τάδε λέγει κύριος ἀνεβίβασα . . καὶ εἰσήγαγον . . ὄμοσα . . καὶ εἴπα. Alia exempl. κύριος ἀνεβίβασεν . . καὶ εἰσήγαγεν . . ὄμοσε . . καὶ εἶπεν ὑμῖν.¹

וַיִּהְיֶה. Ο'. τοῖς πατράσιν ὑμῶν — τοῦ δοῦναι ὑμῖν ².

2. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. καθελεῖτε. Alia exempl. κατασκάψετε.³

3. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. οὐ μὴ ἐξάρω αὐτούς. Aliter: Ο'. — οὐ προσθήσω τοῦ μετοικίσαι τὸν λαὸν ὃν εἴπα (4), τοῦ ἐξῶσαι αὐτούς.⁴

5. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. καὶ ἐπανόμασαν. Aliter: Ο'. διὰ τοῦτο ἐκλήθη. Θ. διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν.⁵ Σ.

⁵⁰ Cod. 85 in marg., cum nota: πάντες χω διαρθ' ου. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii, Vet. Lat.
⁵¹ Sic Ald., Codd. III, X (cum Ἐναμμάν), XI, 15, 18 (cum Ἀμμάν), 19 (cum Ἀμμάν), alii, Arm. 1 (cum Ἀμνάν).
⁵² Cod. X. Cod. 85 in marg.: Ο'. Ἐναμμάν. Θ. Νααλά.
⁵³ Cod. 85 in marg. ⁵⁴ Cod. X. ⁵⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii. Cod. 85 in textu: τὸν Ἑρεώρ; in marg. autem: τὴν Ῥωβ.
⁵⁶ Sic Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum τῷ μυρσινῶνος), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Cf. Hex. ad Zach. i. 8. Comp. ex ingenio, ut videtur: ἐν τῷ ὄρει τῷ ὀρει. Praeterea Cod. 58 in textu assert: ἐν τῷ ὄρει τοῦ δρυμῶνος (marg. τῷ ὀστρακώδει), ἐν τῷ μυρσινῶνι καὶ ἐν Σαλαμεί (sic); et Cod. X ad μυρσινῶνος in marg. notat: δρυμῶνος. Οἱ Γ'. τῷ ὀστρακώδει (sic). Cf. ad Cap. viii. 13. ⁵⁷ Sic Comp., Codd. III, 19, 54, 75 (cum καὶ ἀλώπεκες), 85 (in marg. cum οἱ ἄρκοι), 108 (ut 75), Syro-hex. ⁵⁸ Cod. X. "Οἱ λοιποὶ ἐν Αἰλὼν καὶ ἐν Σ. Sic Basil., cum hac nota: πάντες χω διαρθ' ου."—Montef. Parsons. vero ex eodem exscripsit: ἀπὸ τούτου. οἱ ἐν Αἰλὼν καὶ ἐν Σαλαβείν. ⁵⁹ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. III, 19, 54, 59, 75, alii. ⁶⁰ Sic Comp., Codd. III, 19,

54 (cum -βείν), 59 (idem), 75, alii, Syro-hex. ⁶¹ Syro-hex. ⁶² Idem. Deest in Comp., Codd. 16, 58. ⁶³ Deest in Hebraeo et Comp. In Syro-hex. lacuna est. ⁶⁴ Idem. ⁶⁵ Idem. Praeterea haec, καὶ ἐγ. αὐτῷ εἰς φ., desunt in Codd. 16, 44, 52, aliis. ⁶⁶ Syro-hex.
CAP. II. ¹ Sic Comp., Codd. III (praem. κύριος), X (praem. τάδε λ. κύριος), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. In fine ὑμῖν deest in Comp., Codd. X, 29, alii. ² Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X (cum τοῦ δ. ὑμῖν κατὰσχεσιν), XI (idem), 16 (sine τοῦ), 19, alii, Arm. 1. "Haec in Hebraeo non exstant, sed habentur in Cod. Alex. et in Basil. [in marg.] cum hac nota: πάντες χω."—Montef. ³ Sic Comp. (cum -ψατε), Ald., Codd. III (cum κατακαύσετε), X (ut Comp.), XI (cum κατεσκάψατε), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg., ut Comp.), Syro-hex. ⁴ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp. (cum μετοικῆσαι), Codd. III (cum ἐξαλεθρεῖναι pro ἐξῶσαι), 15 (ut Comp.), 18 (idem), alii (inter quos 85 in marg., ut Comp.). Duplex versio, οὐ προσθήσω—τοῦ ἐξῶσαι, οὐ μὴ ἐξάρω αὐτούς, est in Ald., Codd. X, 29, 56, 121, Vet. Lat. ⁵ Cod. 85 in marg., cum nota: πάντες χω.

- (καὶ ἐκλαυσαν), καὶ ἐπαινόμασαν (τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Κλαυθμώνες).⁵
6. וַיָּבֹאוּ אֵלָיו אֲנָשִׁים מִכְּנִיעַת אֲשֶׁר לְיִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ ἦλθεν ἄνθρωπος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἀπῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕκαστος — εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.⁷ Alia: καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.⁸
7. וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן. Ο'. μετὰ Ἰησοῦ. Alia exempl. μετὰ Ἰησοῦν.⁹ Πάντες μετὰ Ἰησοῦ.¹⁰
9. בְּבִבְלָא. Ο'. ἐν ὀρίφ. Alia exempl. ἐν δρει.¹¹
- וְהָיוּ כְּתִיבֵיהֶם. Ο'. ἐν Θαμναθαρές. Πάντες οὕτως.¹²
10. וְגַם. Ο'. καὶ (s. καίγε¹³). Alia exempl. ✕ ἐτι καί.¹⁴
- וַיִּסְתַּבְּצוּ. Congregati sunt. Ο'. προστετέθησαν. Alia exempl. συνήχθησαν.¹⁵
12. הָעַמִּים. Ο'. τῶν ἐθνῶν. Aliter: Ο'. Θ. τῶν λαῶν. Σ. οὕτως.¹⁶
13. הָיָה כֵן. Ο'. αὐτόν. Alia exempl. τὸν κύριον.¹⁷
- לְבָבָה. Ο'. τῷ Βάαλ. Aliter: Ο'. τῇ Βάαλ. Θ. τῷ Βάαλ.¹⁸
14. בְּיָד. Ο'. εἰς χεῖρας. Σ. Θ. ἐν χειρί.¹⁹
- וַיַּעֲבֹד. Ο'. ἀντιστήναι. Θ. στήναι.²⁰
15. וַיִּצְאֻהֶם. Ο'. ἐπορεύοντο (s. ἐξεπορεύοντο²¹). Alia exempl. ἐπόρνεον, s. ἐξεπόρνεον, s. ἐξεπόρνευσαν.²²
16. וַיִּשְׁפֹּשׂ. Ο'. ✕ αὐτοῖς κριτάς.²³
- וַיַּוְשִׁיעֵם. Ο' μόνοι καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς κύριος.²⁴
17. וַיִּשְׁפְּטֵם לֵא. Ο'. τῶν κριτῶν. Aliter: Ο'. Θ. (τῶν κριτῶν) αὐτῶν.²⁵
- וַיִּתְּנֵם. Ο'. ἐτέρων. Alia exempl. ἄλλοτριῶν.²⁶
- וַיִּשְׁמְעוּ. Ο'. τῶν λόγων. Οἱ λοιποὶ τὰς ἐντολάς.²⁷
18. וְכֵן. Ο'. καὶ ὅτι (alia exempl. ὅτε²⁸). Σ. εἴποτε.²⁹

Lectio, διὰ τοῦτο ἐκλήθη, est in Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, aliis, Syro-hex. ⁶ Idem. Haec est lectio LXXviralis juxta Ed. Rom., sed pro κλαυθμώνες (כְּנִיעַת) κλαυθμὼν est in Comp., Codd. III, 18, 19, aliis, Syro-hex. (cum כַּחַס). ⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: — εἰς τὸν οἶκον — αὐτοῦ, καὶ), et sine obelo Comp., Ald. (cum ἕκ. εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ ἕκ. εἰς τὴν κλ. αὐτοῦ), Codd. III (cum ἀπῆλθον, et om. αὐτοῦ in fine), 15, 18, 19, alii. ⁸ Sic Codd. X, XI, 16, 29, alii (inter quos 85, cum ἄνθρωπος in marg. ad prius ἕκαστος), Arm. 1, Vet. Lat. ⁹ Sic Comp., Codd. 18, 64, Syro-hex. ¹⁰ Cod. 85, teste Montef. ¹¹ Sic Ald., Codd. III, X, XI, 15 (cum ἐν δρει), 16, 18, alii, invito Syro-hex. ¹² Cod. 85 in marg.: πᾶν οὐ (sic). In paucis libris est Θαμνασαράχ. ¹³ Sic Codd. II, 16, 30, 53, alii. ¹⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Esc. ¹⁵ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85, cum προστετέθησαν in marg.). ¹⁶ Cod. 85 in marg., teste Montef.: 2. ου (sic). Ο'. Θ. λαῶν. Lectio posterior est in Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 19, aliis, et fortasse Syro-hex. ¹⁷ Sic Comp., Codd. III, 15, 64, 108, Syro-hex. Vet. Lat.: Deum. ¹⁸ "Basil. in textu: τῷ Βάαλ; ad marg. vero sic: Θ. τῷ. Ο'. τῇ. Ο'. ἡ. Θ. οὐ."—Montef. Parsonsii amanuensis ex eodem exscripsit: "τῇ Βαῶλ (sic). In marg. Θ. τῷ Βαῶλ. Ο'. τῇ Βαῶλ." Lectio τῇ B. est in Comp., Ald., Codd. III,

XI, 15, 16, 18, aliis. Syro-hex. حَلَل. ¹⁹ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii, Syro-hex. ²⁰ Cod. 85, teste Parsonsio. Montef. ex eodem exscripsit: "Ἄλλος ἔτι στήναι. Particula ἔτι pro Hebr. הַי deest in Comp., Ald., Codd. X, XI, 15 (cum στήναι), 54, 55, aliis, Arm. 1 (cum στήναι), Syro-hex. (idem). ²¹ Sic Codd. II, 16, 53, alii (inter quos 85). ²² Prior lectio est in Comp., Codd. III, X, XI, 44, 54, aliis, Arm. 1, Syro-hex.; altera in Codd. 18, 128; posterior in Codd. 30, 56, 58, 63. Cod. 85 in marg.: ἐξεπόρνευσαν. Ο'. ἐπόρνεον. ²³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, 237. In Codd. 52, 53, 54, aliis, pronomem post ἡγερειν legitur. ²⁴ Ad αὐτοῖς Cod. 85 in marg.: Ο'. μόνοι. "Notam Cod. Basil., Ο'. μόνοι, sic intelligendam esse puto: LXX soli discesserunt ab Hebraeo... ita ut singularem pro plurali [vel potius, ἔσωσε κύριος pro ἔσωσαν] substituerent."—Scharfenb. ²⁵ Sic in textu Comp., Codd. 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Parsons. e marg. Cod. 85 affert: Ο'. Θ'. αὐτῶν, silente Montef. ²⁶ Sic Codd. 16, 53, 57, alii (inter quos 85, cum ἐτέρων in marg.). ²⁷ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (sine artic.), X (idem), XI (idem), 15, 19 (ut III), alii, Arm. 1, Syro-hex. ²⁸ Sic Comp., Codd. 44, 53, 54, alii (inter quos 85), Vet. Lat. In Syro-hex. vocula deest. ²⁹ Cod. 85, teste Parsonsio.

18. **וְהִקְרִיחַ**. *Et opprimentium eos.* Ο'. καὶ ἐκ-
θλιβόντων (alia exempl. κακούντων³⁰) αὐτούς.

19. **וְיִקְרַח הַקָּהָל**. Ο'. καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὰς
σκληράς. Alia exempl. καὶ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐ-
τῶν τῆς σκληρᾶς.³¹

21. **וְהָיָה**. Ο'. Ἰησοὺς υἱὸς Ναυὴ ἐν τῇ γῇ. Alia
exempl. ἐν τῇ γῇ Ἰησοὺς υἱὸς Ναυή.³²

22. **בָּם**. *Per eos.* Ο'. ἐν αὐτοῖς (alia exempl.
αὐτῶν³³). Ἄλλος· δι' αὐτῶν.³⁴

הָם. Ο'. Vacat. Alia exempl. (X) αὐτοί.³⁵

23. **וַיָּהֲרֹא**. Ο'. καὶ ἀφήσει. Alia exempl. καὶ ἀφήκε.³⁶

Cap. II. 1. — καὶ ἐπὶ Βαιθὴλ, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον
Ἰσραὴλ.³⁷ 2. — οὐδὲ τοῖς θεοῖς αὐτῶν οὐ μὴ προσ-
κυνήσητε (sic), ἀλλὰ τὰ γλυπτὰ αὐτῶν συντρίψατε
(sic).³⁸ 17. — καὶ παρώργισαν τὸν κύριον.³⁹
19. καὶ — πάλιν.⁴⁰

CAP. III.

1. **וַיְהִי כִּי הָיָה**. Ο'. ἃ ἀφήκε κύριος αὐτά.
Alia exempl. ἃ ἀφῆκεν Ἰησοὺς.¹

1. **וְיִסָּוּ**. Ο'. πειράσαι (potius πειράσαι). Σ.
ἀσκήσαι.²

2. **וְיָשֻׁבְּ**. *Tantummodo eos*
qui antea non noverant ea (bella). Ο'. πλὴν
οἱ ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν αὐτά. Ἄλ-
λος· παντελῶς γὰρ οἱ πρὸ αὐτῶν ἀνεπιστή-
μονες ἦσαν τῶν τοιούτων.³

3. **וְיִשְׁתַּבֵּ**. Ο'. τῶν ἀλλοφύλων. Aliter: Ο'. Θ.
τῶν Φυλιστιείμ.⁴

וְיָשֻׁבְּ. Ο'. τοῦ Ἀερμών. Alia exempl.
τοῦ Βααλερμών.⁵

וְיָשֻׁבְּ. Ο'. ἕως Λαβωεμάθ. Ἀ. Σ.
(ἕως) εἰσόδον Ἐμάθ.⁶

7. **וְיָשֻׁבְּ**. Ο'. τοῖς Βααλίμ. Alia exempl.
τῇ Βάαλ.⁷

8. **וְיָשֻׁבְּ**. *Arameae duorum fluviorum.* Ο'.
Συρίας ποταμῶν. Aliter: Ο'. Συρίας X Με-
σοποταμίας & ποταμῶν.⁸

וְיָשֻׁבְּ. Ο'. οἱ υἱοὶ Ἰσ-
ραὴλ τῷ Χουσαρσαθαίμ. Aliter: X οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ & αὐτῶν.⁹

Montef. ex eodem exscripsit: Ἄλλ. εἴποτε. ³⁰ Sic Comp.,
Ald., Codd. 15, 18, 29, alii, Syro-hex. (cum **וְיִסָּוּ**).
(Paulo ante Graeca τῶν πολιρκούντων αὐτοὺς Syrus liberius
vertit: **וְיִסָּוּ**.) ³¹ Sic
Comp., Ald. (om. καὶ), Codd. 15 (idem), 18 (idem), 19,
108, 128 (ut Ald.). Eandem lectionem, addito in fine οὐκ
ἀπίστρεφον, habent Codd. 44, 84, 106, 134, Syro-hex.
Singulariter Cod. III: καὶ οὐκ ἀπίστρεφον ἀπὸ — σκληρᾶς.
³² Sic Codd. 30, 53, 57, alii (inter quos 85). Verba, ἐν
τῇ γῇ, absunt ab Ald., Codd. XI, 16, 29, alii, Vet. Lat.;
clausula autem, υἱὸς — γῇ, deest in Comp., Codd. III, 15,
18, 19, alii, Syro-hex. ³³ Sic Comp., Codd. 15, 18, 19,
alii, Syro-hex. ³⁴ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem
Codd. 44, 55, alii. Est fortasse Symmachi. ³⁵ Sic
Syro-hex. (cum cuneolo tantum), et sine aster. Comp.,
Codd. 19, 108. ³⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 16,
18, 29, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ³⁷ Syro-hex. (qui
legit et pingit: — καὶ ἐπὶ B. &, καὶ τὸν οἶκον — Ἰσραὴλ &).
Deest in Comp. ³⁸ Idem (qui pingit: **וְיִסָּוּ** — **וְיִסָּוּ**).
³⁹ Idem (qui pingit: καὶ παρ. — τὸν κύριον, sine metobelo).
Haec desunt in Ed. Rom., sed leguntur in Comp., Ald.,
Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. ⁴⁰ Idem (qui

pingit: — καὶ πάλιν &).

CAP. III. ¹ Sic Codd. III (om. &), XI, 15, 18, 19, alii,
Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. Alia lectio, (om. &) κατέλιπον
Ἰησοὺς, est in Comp., Codd. 19, 108. ² Theodoret.

Quaest. VIII in Jud. p. 327: τὸ μόνον πειράσαι ὁ Σὺμ. ἀσκή-
σαι φησιν αὐτοὺς ἡβουλήθη, καὶ διδάξει τοῦ πολέμου τὴν τέχνην.

³ Cod. 85 in marg. sine nom. (non, ut Montef., οἱ ἔμπροσθεν
αὐτῶν). Fortasse est Symmachi, coll. Hex. ad Job. xxi. 34.
Psal. lxxii. 22. ⁴ Cod. 85 in marg. ⁵ Sic Comp.,
Ald., Codd. III (cum Βααλερμών), 15, 44, 59, alii (inter
quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁶ Cod. X.

Euseb. in Onomastico, p. 262: Λαβωεμάθ. Ἀκύλας· εἰσόδος
Ἐμάθ. Syro-hex. in textu, praeunte Pesch.: **וְיָשֻׁבְּ**
וְיָשֻׁבְּ. ⁷ Sic Ald., Codd. X, XI, 15, 18,
alii, Arm. 1 (cum τῇ B.), Syro-hex. ⁸ Sic Syro-hex.

(qui pingit: **וְיָשֻׁבְּ** & **וְיָשֻׁבְּ** & **וְיָשֻׁבְּ**), lapsu
scribae, ut videtur, pro **וְיָשֻׁבְּ** & **וְיָשֻׁבְּ**, vel etiam
וְיָשֻׁבְּ & **וְיָשֻׁבְּ**, et sine aster. Codd. III, 15, 18, 19,
alii (inter quos 85, cum Μεσοποταμίας in marg.). ⁹ Sic
Syro-hex., et sine aster. Comp., Cod. 108. Haec, οἱ υἱοὶ
Ἰσρ., desunt in Ald., Codd. X, XI, 18, 29, aliis, Arm. 1,
qui (ἐδούλευσαν) αὐτῶν legunt.

9. **הַקֶּטֶן מִמֶּנּוּ**. O'. τὸν νεώτερον ὑπὲρ αὐτόν.
Alia exempl. τὸν νεώτερον αὐτοῦ.¹⁰
O'. — καὶ εἰσήκουσεν αὐτῶν 4.¹¹
10. **אַרְס**. O'. Συρίας ποταμῶν. Alia exempl. Συρίας.¹²
עַל כֹּשֶׁן רֶשַׁעְתִּים. O'. ✕ ἐπὶ τὸν Χουσαρ-
σαθαίμ (4).¹³
15. **יְהוָה לָהֶם מוֹשִׁיעַ**. O'. αὐτοῖς σωτήρα. Alia
exempl. κύριος αὐτοῖς σωτήρα.¹⁴
וַיִּשְׁלְחוּ. O'. καὶ ἐξαπέστειλαν (alia exempl.
ἀπέστειλαν¹⁵).
16. **לְנֶחַד**. *Ulna*. O'. σπιθαμῆς. Alia exempl. δρα-
κός.¹⁶ 'A. γρόνθου. Σ. παλαιστιαῖον. Θ.
σπιθαμῆς.¹⁷
מִתַּחַת לְמִדּוֹ. *Sub vestibus ejus*. O'. ὑπὸ
τὸν μανδύαν ("Ἄλλος" ἔνδυμα¹⁸).
17. **וַיִּקְרָב**. O'. καὶ ἐπορεύθη, καὶ προσήνεγκε.
Alia exempl. καὶ προσήνεγκε.¹⁹
בְּרִיא. *Pinguis*. O'. ἀστεῖος. 'A. πιμελής.
Σ. παχύς.²⁰
18. **כְּאַשָּׁר**. O'. ἡνίκα. Alia exempl. ὥς.²¹
אֶת־הַעִים נִשְׂאוּ. O'. τοὺς φέροντας. Alia ex-
empl. τοὺς αἰρόντας.²² Alia; τοὺς ἄνδρας τοὺς

- προσφέροντας.²³
19. **וַיְהִי**. *Et ille*. O'. καὶ αὐτός. Alia exempl.
καὶ 'Εγλώμ.²⁴
מִן־הַפְּסִילִים. *A simulacris* (s. lapicidinis).
O'. ἀπὸ τῶν γλυπτῶν (alia exempl. ἀνδρῶν²⁵).
Θ. καὶ οἱ λοιποὶ γλυπτῶν.²⁶
אֶשֶׁר אֶת־הַגְּלִיל. O'. τῶν (alia exempl. om.
τῶν²⁷) μετὰ τῆς Γαλαλῆ. Aliter: O'. τῶν ἐν
Γαλαλῆ. Θ. τῶν μετὰ τῆς Γαλαλῆ.²⁸
וַיֹּאמֶר הָם וַיַּעֲזֹבוּ מֵעַלְיוֹ כָּל־הַעֲמֻדִים עָלָיו.
O'. καὶ εἶπεν 'Εγλώμ πρὸς αὐτόν σιώπα' καὶ
ἐξαπέστειλεν ἀφ' ἑαυτοῦ πάντας τοὺς ἐφεστῶ-
τας ἐπ' αὐτόν. Aliter: O'. καὶ εἶπεν 'Εγλώμ
πᾶσιν ἐκ μέσου καὶ ἐξῆλθον ἀπ' αὐτοῦ πάντες
οἱ παρεστηκότες αὐτῷ.²⁹ Σ. ὁ δὲ εἶπεν σίγα·
ἀποπεμψαμένου δὲ αὐτοῦ πάντας τοὺς παρε-
στηκότες αὐτῷ.³⁰
20. **וַיֹּאמֶר בָּא אֵלָיו וְהוּא יֵשֵׁב בְּעֵלִית הַמִּקְרָה**
אֶשֶׁר־לּוֹ לְבֶדִי. O'. καὶ Ἀδὼδ εἰσῆλθε πρὸς
αὐτόν καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν τῷ ὑπερφῶ τῷ
θερινῷ τῷ ἑαυτοῦ μονώτατος. Σ. εἰσῆλθεν πρὸς
αὐτόν ὁ Ἀδὼδ, καθημένου κατὰ μόνas...³¹
21. **מֵעַל יָרֵד**. O'. ἐπάνωθεν (alia exempl. ἀπὸ³²)
τοῦ μηροῦ.

¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. (cum — αὐτοῦ 4), Vet. Lat. ¹¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III (cum καὶ εἰσήκουσαν αὐτοῦ), XI, 15, 18, 54 (cum αὐτοῦ), 55 (ut III), alii (inter quos 85 in marg. cum αὐτόν), Arm. I, Vet. Lat. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 44, 55, alii, Syro-hex. ¹³ Sic Syro-hex. (qui pingit: ἐπὶ ✕ τὸν X.). Haec desunt in Codd. 44, 71. ¹⁴ Sic Comp., Ald. (cum αὐτοῖς κύριος), Codd. III (idem), 15 (idem), 16 (idem), 18 (idem), alii (inter quos 85, ut Ald.), Arm. I (ut Ald.), Syro-hex. ¹⁵ Sic Comp., Codd. III, XI, 15, 16, 18, 19, alii. "Basil. Sic habet: O'. Θ. καὶ οἱ λοιποὶ οὐ, id est, οὕτως [ἐξαπέστειλαν]." — Montef. ¹⁶ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 58 (cum σπιθαμῆς in marg.)), 85). ¹⁷ Cod. 85: 'A. Σ. γρόνθου παλαιστιαῖον. Θ. σπιθαμῆς. Aquilae vindicandum videtur γρόνθου, v. γρόνθος; Symmacho autem παλαιστιαῖον (sc. μάχαιραν). ¹⁸ Cod. 85 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Psal. cxxii. 2. ¹⁹ Sic Comp., Codd. III, 19, 54, 59, 75, 108, Syro-hex. ²⁰ Cod. 85. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²² Sic Comp.,

Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: Θ. αἰρόντας. ²³ Sic Codd. 44, 54 (cum φέροντας), 75 (idem), 84, 106, 134. ²⁴ Sic Ald. (cum Αἰγλώμ), Codd. III, XI (ut Ald.), 16 (idem), 18, 29, alii, Arm. I, Syro-hex. ²⁵ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85), invito Syro-hex. ²⁶ Cod. 85: Θ. λοιποὶ γλυπτῶν. ²⁷ Sic Comp., Codd. III, X, 55, 71, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²⁸ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Ald., Codd. XI (cum Γαλαλῆ), 15, 16, 18, alii (inter quos 85). ²⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. III (cum παραστηκότες), 19, 108, Syro-hex. Praeterea Cod. 85 in marg. mutilas lectiones affert: Θ. πᾶσιν ἐκ μέσου. O'. ἐξῆλθον. Θ. ἐξήγαγεν ἀπ' αὐτοῦ. Θ. οἱ παρεστηκότες αὐτῷ. Denique in Codd. 44, 54, 59, alii, reperitur lectio ex ambabus modo positis conflata: καὶ εἶπεν 'Εγλώμ' σιώπα (s. σίγα)· καὶ εἶπε πάντας ἐκ μέσου γενέσθαι· καὶ ἐξῆλθον κ. τ. ε. ³⁰ Cod. 85, teste Parsonsii amanuensi. (Pro παραστηκότες Montef. ex eodem exscriptis παραστάτας.) ³¹ Idem in continuatione. ³² Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Arm. I, Syro-hex.

21. בְּבִטָּה. O'. ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτοῦ. Alia exempl. εἰς τὴν κοιλίαν Ἐγλώμ (s. Αἰγλώμ).³³

22. בְּצַד הַלֶּחֶב. Post laminam. O'. κατὰ τῆς φλογός (Σ. τῆς αἰχμῆς³⁴).

וַיֵּצֵא הַפֶּחָוֶה. Et exiit (gladius) usque ad interstitium pedum (podicem). O'. καὶ ἐξήλθεν Ἀδδ τὴν προστάδα (alia exempl. εἰς τὴν προστάδα³⁵). 'Α. . παραστάδα. Σ. . εἰς τὰ πρόθυρα.³⁶

23. בְּעֻמ. Post eum. O'. κατ' αὐτοῦ. Alia exempl. ἐπ' αὐτόν.³⁷

24. נִגְזְלוֹת. Obseratae. O'. ἐσφηνωμένοι (s. ἀποκεκλεισμένοι³⁸). Alia exempl. ἀποκεκλεισμένοι. Ω καὶ ἀποτιναζάμενος Ἀδδ ἐξήλθεν καὶ ἐπορεύετο· καὶ οἱ παῖδες Ἐγλώμ εἰσπορευθέντες προσήλθον, καὶ αἱ θύραι τοῦ οἴκου κεκλεισμέναι.³⁹

וְהוּא מִסֵּף הָאֶת-רַגְלָיו בְּחֶרֶב הַמִּקְרָה. Profecto ille legit pedes suos (exonerat alvum) in conclavi refrigerationis. O'. μήποτε ἀποκεκοῖ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐν τῷ ταμείῳ τῷ θερμῷ.

Aliter: O'. μήποτε πρὸς δίφρους κάθηται ἐν τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κοιτῶνος.⁴⁰ 'Α. Θ. . ἀποκεκοῖ τοὺς πόδας αὐτοῦ. . .⁴¹

25. וַיִּחַלְוּ עַד-בֹּרֶךְ. Et expectabant usque dum animo perturbarentur. O'. καὶ ὑπέμειναν ἕως ῥσχύνοντο. Aliter: O'. καὶ προσέμειναν ἀσχυνόμενοι.⁴²

27. וַיָּבֹאוּ. O'. ἡνίκα ἦλθεν Ἀδδ εἰς γῆν Ἰσραήλ. Alia exempl. ἡνίκα ἦλθεν.⁴³

29. וַיַּעַבְדֵּם הָרִי. O'. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Alia exempl. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.⁴⁴

וְכָל-שֶׁנֶּשְׁ. Omnem pinguem (robustum). O'. πᾶν λιπαρόν. Alia exempl. πάντας τοὺς μαχητάς; alia, πάντας τοὺς μαχητὰς τοὺς ἐν αὐτοῖς.⁴⁵

30. וַיִּנְכַּח. Et depressus est. O'. καὶ ἐνετράπη. "Ἄλλος" καὶ ἐταπεινώθη.⁴⁶

31. וַיִּבְרַח. O'. υἱὸς Διναχ (alia exempl. Ἀνάθ⁴⁷).

וַיִּבְרַח בְּמִלְחָמָה. Fuste bovino. O'. ἐν τῷ ἀροτρόποδι τῶν βοῶν. Aliter: O'. ἐκτὸς μύσχων τῶν βοῶν.⁴⁸ 'Α. ἐν διδακτῆρι. . . Σ.

³³ Sic Comp. (cum Ἐγλῶν), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

³⁴ Cod. X (qui in textu bis φλογός habet): Σ. τῆς ἐχμῆς (sic). Etiam Cod. 85 in marg.: ἐχμῆς. Cf. Hex. ad 1 Reg. xvii. 7. In Codd. 44, 54, 59, aliis, locus sic legitur: καὶ ἀπέλειψε τὸ στέαρ τὴν παραξίφιδά (unus τῇ π.), ex Theodoro, ut videtur (Opp. T. I, p. 329), qui tamen τὴν παραξίφιδά pro capulo, non pro lamina, habebat.

³⁵ Sic Comp. (om. Ἀδδ), Ald., Codd. III, XI (ut Comp.), 15, 18 (ut Comp.), 19, alii, Arm. 1 (ut Comp.), Syro-hex. (cum 11 حَجَرِ). "Bar Hebraeus: كَفَّ عَمَلِهِ". Sed utrum ῥ an 1 codex legat, non definitio, quia lectio non habet, ut ceterae Bar Hebraei, quas do, notam revisionis cum codice."—A. C. Perperam Parsonsius: "prostaron Syr. Bar Hebr."

³⁶ Cod. 85, teste Montef., qui ad Hebraeum וַיִּבְרַח הָאֶת-רַגְלָיו, ad porticum (v. 23) tum Seniorum tum ceterorum interpp. lectiones haud improbabiler refert. Certe clausula, καὶ ἐξήλθε τοὺς διατεταγμένους, desideratur in Codd. III, 58, 59, 75.

³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 19, 29, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ³⁸ Sic Comp., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³⁹ Sic Syro-hex. (ex duplici versione), et sine obelo Codd. 54, 59, 75 (om. εἰσπορευθέντες).

⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd.

III, XI, 15, 19, 29, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg., teste Parsons.: Θ. πρὸς διαφόρους κάθηται. O'. τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κ. ⁴¹ Cod. 54 in marg.: 'Α. Θ. ἀποκεκοῖ τοὺς π. αὐτοῦ, τετράφθα λέγοντες. Ἰώσηπος [Antiq. V, 4, 2] πρὸς ὕπνον (sic). Cf. Hex. ad 1 Reg. xxiv. 4.

⁴² "Sic Basil. [in marg.] cum hac nota: πᾶν χω διαρῶν."—Montef. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex., qui omnes mox οὐκ ἦν pro οὐκ ἔστιν habent.

⁴³ Sic Comp., Codd. III, 19, 54, 59, 75, 108, Syro-hex. ⁴⁴ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

⁴⁵ Prior lectio est in Comp., Codd. III, 15, 19, 64, 108, 128, Syro-hex.; posterior in Ald., Codd. X, XI, 16, 29, aliis (inter quos 85).

⁴⁶ Cod. 85 in marg. sine nom. Sic in textu Codd. 16, 30, 52, alii.

⁴⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum λωδ), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. (cum Aneath).

⁴⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. X, XI (cum καὶ β. pro τῶν β.), 19, 29, 44, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cod. III mixtam lectionem affert: ἐν τῷ ἀροτρόποδι ἐκτὸς μύσχων βοῶν. Grabe in Epist. ad Mill. p. 7: "Praeter vitulos bouum habet quoque August. Quaesit. XXV, et hanc τῶν O' interpretationem esse testatur, additque: 'Habet illa [scil. Hieronymi] ex Hebraeo, vomere occisos

ἐν τῇ ἐχέτλῃ . . Θ. ἐν ἀρατρόποδι τῶν βοῶν.⁴⁹

Cap. III. 18. — 'Αὐδ 4 προσφέρων.⁵⁰ καὶ ἐξαπέστειλεν — 'Αὐδ 4.⁵¹ 20. — βασιλεῦ 4.⁵² 26. — καὶ οὐκ ἦν προσνοῶν αὐτῷ 4.⁵³ 27. ✕ ἀπὸ τοῦ ὄρους 4.⁵⁴ 28. — ὁ θεός 4.⁵⁵

CAP. IV.

1. וְאֶחָד מֵת. Ο'. ✕ καὶ 'Αὐδ ἀπέθανε 4.¹
2. וַיִּמְכְּרֵם. Ο'. καὶ ἀπέδοτο τοὺς υἱοὺς 'Ισραήλ. Alia exempl. καὶ ἀπέδοτο αὐτούς.²
3. רַב־בְּרִיךְ לֵוִי. Ο'. ἄρματα σιδηρὰ ἦν αὐτῷ (alia exempl. διέστειλεν ἐαυτῷ³).
5. לְמַשְׁפָּט. Ο'. εἰς κρίσιν. Alia exempl. τοῦ κρίνεσθαι.⁴
6. מִבְּנֵי. Ο'. ἐκ τῶν υἱῶν. Aliter: Ο'. Θ. ἀπὸ τῶν υἱῶν.⁵
7. וַיִּשְׁכַּחְתִּי אֶלֶיָּהּ. Ο'. καὶ ἐπάξω πρὸς σέ. 'Α.

sexcentos viros, quod ista [juxta LXX] non habet.' Illa igitur, ἐν τῇ ἀρ. τῶν β., non est LXX, sed alia quaeprimis versio ex Hebraeo facta, indeque etiam nostro codici inserta." ⁴⁹ Cod. X, testibus Parsonsio, et Montef. in schedis. Cod. 85 affert: Σ. ἐχέτλη (sic). Cod. 58 in marg. sine nom.: ἐν διδακτῇ ἐν τῇ ἀρατρόποδι (sic) τῶν β. Aliam lectionem Aquilae vindicat Bar Hebraeus: **חַסְדָּא חַסְדָּא**, h.e. ni fallor: 'Α. ἐν ἀρατρόποδι τοῦ βουκολίου.

⁵⁰ Syro-hex. (qui pingit: 'Αὐδ — προσφέρων). ⁵¹ Idem (qui pingit: — καὶ ἐξ. 'Αὐδ 4). Sic sine obelo Codd. 19, 58, 108. ⁵² Idem. ⁵³ Idem (qui pingit: καὶ οὐκ ἦν προσνοῶν) — αὐτῷ 4). ⁵⁴ Idem. Haec desunt in Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii. ⁵⁵ Idem.

CAP. IV. ¹ Syro-hex. pingit: ✕ ποιῆσαι — ἀπέθανε, nullo metobelo. Verba, καὶ 'Αὐδ ἀπέθανε, desunt in Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii. Origen. Opp. T. II, p. 467: et *Aioth mortuus est*.

² Sic Comp., Ald., Codd. III, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. (cum **חַסְדָּא**, *tradidit*, pro *ἀπέδοτο*, *vendidit*. Cf. Hex. ad Ezech. xxx. 12).

³ Sic (pro ἦν αὐτῷ) Codd. 54, 59, 75. Cf. ad Cap. i. 19.

⁴ Sic Codd. X, XI, 29, 30, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex., Origen.; necnon (praem. *ἐκ*) Comp., Ald., Codd. III, 15, 19, alii. ⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu (bis) Comp., Ald., Codd. III, XI, 15 (in priore loco),

(καὶ) ἐλκύσω πρὸς σέ.⁶ Σ. καὶ ἀθροίσας αὐτούς.⁷

7. בְּיָדָהּ. Ο'. εἰς χεῖράς σου. Aliter: Ο'. Θ. ἐν τῇ χειρὶ σου.⁸
8. עָמִי (in posteriore loco). Ο'. Vacat. Alia exempl. μετ' ἐμοῦ.⁹
9. וַתִּתְּנֵם. Ο'. καὶ εἶπε. Aliter: Ο'. καὶ εἶπε ✕ πρὸς αὐτὸν Δεββάρ 4.¹⁰
- וַתִּתְּנֵם. Decus tuum. Ο'. τὸ προτέρημα σου. 'Α. καύχημά σου. Σ. ἡ ἀριστεία σή.¹¹
- קָדְשָׁךְ. Ο'. ἐκ Κάδης. Aliter: Ο'. εἰς Κέδες ✕ τῆς Νεφθαλί 4.¹²
10. וַיִּקְרָא אֶת-בָּרָק (convocavit) וַיִּעַן. Ο'. καὶ ἐβόησε Βαράκ τὸν Ζαβουλών. Alia exempl. καὶ παρήγγειλε Βαράκ τῷ Ζαβουλών.¹³
- וַיִּתְּנֵם. Ο'. ἐκ Κάδης. Alia exempl. εἰς Κέδες.¹⁴
11. וַתִּתְּנֵם הָקִינִי נַפְדָּר. Ο'. καὶ Χαβερ ὁ Κιναιὸς ἐχωρίσθη. Aliter: Ο'. καὶ οἱ πλησίον τοῦ Κιναιὸν ἐχωρίσθησαν.¹⁵ Οἱ Γ'. καὶ Χαβερ ὁ Κεναῖος ἐχωρίσθη.¹⁶

18, alii. ⁶ Codd. X (cum ἀπάξω in textu), 108.

⁷ Cod. X: Σ. ἀθροίσσε (dubia scriptura). "Ad Sym. forte legendum ἀθροίσω πρὸς σέ." — *Bahrdt*. Potiore medicinam affert Cod. 58, qui in marg. exhibet: ἐλκύσω πρὸς σέ. καὶ ἀθροίσας αὐτούς. ⁸ Cod. 85 in marg., teste Montef. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (om. τῇ), X, XI, 15, 18 (ut III), 19, alii, Syro-hex.

⁹ Sic Ald., Codd. III, XI, 16, 18, alii (inter quos 85, cum nota: Ο'. χω. Θ. ον (sic)), Syro-hex., Origen. ¹⁰ Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: ✕ καὶ εἶπε Δ. πρὸς αὐτὸν), et sine aster. Comp., Ald. (cum Δεβάρρα), Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Origen. ¹¹ Cod. 108 (cum ἀριστεία). Cod. 85: 'Α. καύχημα. Σ. ἡ ἀριστεία (sic). Masius in *Synonymum Pecul.* p. 47 Aquilae tribuit **חַסְדָּא**.

¹² Sic Syro-hex. (cum ἐκ (sic) K. ✕ τῆς N. 4), et sine aster. Codd. 54, 59 (cum — λέιμ), 75 (cum εἰς Κέδες τῆς Νεφθαλίμ). Cod. 85 in marg.: εἰς Κέδες. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Sic ad v. 13 Codd. 54, 59, 75.

¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum Κέδες), X (cum Κέδας), XI (idem), 15, 19, alii, Syro-hex. ¹⁵ Cod. 85 in marg. (cum Κεναῖον). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, alii, Syro-hex. (cum **וַתִּתְּנֵם**). ¹⁶ Cod. X. Singularis est lectio trium librorum (54, 59, 75): καὶ πάντες οἱ Κιναιὸς ἀπέστησαν (ἐκείθεν οἱ ἦσαν ἀπὸ τῶν υἱῶν 'Ιωβὰβ).

11. עַד אֶלְיָן בְּצִינַיִם. *Usque ad quercum in Zaanaim.* O'. ἕως δρυὸς πλεονεκτούντων. Aliter: O'. πρὸς δρὺν ἀναπαυομένων.¹⁷ Θ. ἕως δρυὸς πλεονεκτούντων.¹⁸

14. בְּיָדָּךְ. O'. ἐν τῇ χειρὶ σου. Aliter: O'. ἐν χειρὶ σου. Σ. εἰς χεῖράς σου.¹⁹

יְהוָה הָיָה לִּי וְיָצָא לִּי מִן הַיָּד. O'. ὅτι κύριος ἐξελεύσεται ἔμπροσθέν σου. Aliter: O'. οὐκ ἰδοὺ κύριος ἐλεύσεται ἔμπροσθέν σου; 'Α. μήτι οὐ κύριος ἐξελεύσεται εἰς πρόσωπόν σου; Σ. ὅρα κύριος προέρχεται σου. Θ. οὐχὶ κύριος ἐξελεύσεται ἔμπροσθέν σου;²⁰

16. עַד חֲרָשָׁת. O'. ἕως 'Αρισώθ. Alia exempl. ἕως δρυμοῦ.²¹

17. כָּךְ. O'. ἔφυγεν. Alia exempl. ἀνεχώρησεν.²²

18. לְכָרְתָּם. O'. εἰς συνάντησιν. Aliter: O'. Θ. εἰς ἀπάντησιν.²³

וְאֵלֶיךָ. O'. αὐτῷ. Οἱ λοιποὶ πρὸς αὐτόν.²⁴

סִוְרָה (bis). *Deverte.* O'. ἐκκλινον. Alia exempl. ἔκνευσον.²⁵

וַיִּסֶר. O'. καὶ ἐξέκλινε. Alia exempl. καὶ ἐξένευσε.²⁶

18. וַתִּתְּנֵהוּ בַּשִּׁמְרָה. *El operuit eum stragula.* O'. καὶ περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαῖφ (O'. ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς. Θ. ἐν τῷ σάγφ. Σ. ἐν κοιμήτρω²⁷). Aliter: O'. καὶ συνεκάλυψεν αὐτὴν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς.²⁸

19. וַתִּתְּנֵהוּ. O'. καὶ περιέβαλεν αὐτόν. Aliter: O'. καὶ συνεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Σ. καὶ συνεκάλυψεν αὐτόν.²⁹

20. חֲרָשָׁת. O'. ἐπὶ τὴν θύραν. Aliter: O'. Θ. ἐν τῇ θύρᾳ.³⁰

וְאִם-חֲרָשָׁת. O'. ἐὰν ἀνῆρ. Alia exempl. ἐάν τις.³¹

וְאִם-חֲרָשָׁת. O'. εἰ ἔστιν ὧδε (O'. Θ. ἐν ταῦθα³²) ἀνῆρ; Alia exempl. ἔστιν ἐνταῦθα ἀνῆρ;³³

21. וַתִּתְּנֵהוּ בַּשִּׁמְרָה. O'. τὴν σφῦραν. Aliter: O'. ✕ σὺν 4 τὴν σφῦραν.³⁴

וְאִם-חֲרָשָׁת. *Leniter.* O'. ἐν κρυφῇ. Alia exempl. ἡσυχῇ.³⁵

וַתִּתְּנֵהוּ. *Et infixit.* O'. καὶ ἐπηξε. Aliter: O'. Θ. καὶ ἐνέκρουσε.³⁶

¹⁷ Sic Comp. (cum ἕως δρυὸς ἀν.), Ald. (idem), Codd. III, X (?), XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. sine πρὸς), Arm. 1 (ut Comp.), Syro-hex. ¹⁸ Cod. X. Theodotionem in vertendo ad עַד, ἐπλεονέκτησε, LXX vero ad חֲרָשָׁת, inclinatus est, respexisse quivis videt. ¹⁹ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp., Codd. III, 18, 64, 108, 128. ²⁰ Cod. 85 in continuatione. Prior lectio est in Comp., Codd. III, 15, 18, 19, 128; necnon (cum ἐξελεύσεται) in Codd. 44, 54, alii, Syro-hex. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (praemisso και), X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. Mox pro οὐ κατελείφθη Montef. e marg. Basil. edidit: "Ἄλλος οὐχ ὑπελείφθη, quae lectio est trium Codd. 54, 59, 75. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, et (ut videtur) Syro-hex. ²⁴ Cod. 85, teste Montef. Sic in textu Comp., Codd. III, 19, 54, 75, 108, Syro-hex. ²⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (in priore loco), 15, 18, 19, alii (inter quos 58, 85, uterque in marg.), invito, ut videtur, Syro-hex. ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἔκνευσεν), X, XI, 15, 18, 19, alii. ²⁷ Cod. 85. "Haereo

in versione Symmachi, quae etsi non dissentit ab Hebraeo, si חֲרָשָׁת interpreteris *pulvinar*, tamen mihi suspecta est propter insolentiam vocabuli κοίμητρον, omnibus, quos consului, Lexicographis ignoti. Forte legendum est ἐν κοιμητηρίῳ."—*Scharfent.* Forma κοίμητρον per apocopen facta est ex κοιμητήριον, cui similes sunt σκέπαστρον (Hex. ad Job. xxiv. 15), σκάλιστρον (Hex. ad Jerem. xlii. 10), βάντιστρον (Graeco-Ven. ad Cant. Cant. vii. 2). ²⁸ Sic Comp. (cum δέρρει), Ald., Codd. III, X (cum δέρρει), XI (idem), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. Vet. Lat.: *et cooperuit eum in pelle sua.* ²⁹ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³⁰ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³² Cod. 85 in marg. ³³ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (cum ἔσται), 15, 18, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ³⁴ Syro-hex.: ✕ σὺν 4 τῇ σφύρᾳ (ⲕⲉⲓⲱⲓⲧ ⲛⲣⲥ ⲕⲥ). Cod. Esc.: σὺν τὴν σφῦραν. ³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex. ³⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 19, alii, Arm. 1, et fortasse Syro-hex.

in versione Symmachi, quae etsi non dissentit ab Hebraeo, si חֲרָשָׁת interpreteris *pulvinar*, tamen mihi suspecta est propter insolentiam vocabuli κοίμητρον, omnibus, quos consului, Lexicographis ignoti. Forte legendum est ἐν κοιμητηρίῳ."—*Scharfent.* Forma κοίμητρον per apocopen facta est ex κοιμητήριον, cui similes sunt σκέπαστρον (Hex. ad Job. xxiv. 15), σκάλιστρον (Hex. ad Jerem. xlii. 10), βάντιστρον (Graeco-Ven. ad Cant. Cant. vii. 2). ²⁸ Sic Comp. (cum δέρρει), Ald., Codd. III, X (cum δέρρει), XI (idem), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. Vet. Lat.: *et cooperuit eum in pelle sua.* ²⁹ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³⁰ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³² Cod. 85 in marg. ³³ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (cum ἔσται), 15, 18, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ³⁴ Syro-hex.: ✕ σὺν 4 τῇ σφύρᾳ (ⲕⲉⲓⲱⲓⲧ ⲛⲣⲥ ⲕⲥ). Cod. Esc.: σὺν τὴν σφῦραν. ³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex. ³⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 19, alii, Arm. 1, et fortasse Syro-hex.

in versione Symmachi, quae etsi non dissentit ab Hebraeo, si חֲרָשָׁת interpreteris *pulvinar*, tamen mihi suspecta est propter insolentiam vocabuli κοίμητρον, omnibus, quos consului, Lexicographis ignoti. Forte legendum est ἐν κοιμητηρίῳ."—*Scharfent.* Forma κοίμητρον per apocopen facta est ex κοιμητήριον, cui similes sunt σκέπαστρον (Hex. ad Job. xxiv. 15), σκάλιστρον (Hex. ad Jerem. xlii. 10), βάντιστρον (Graeco-Ven. ad Cant. Cant. vii. 2). ²⁸ Sic Comp. (cum δέρρει), Ald., Codd. III, X (cum δέρρει), XI (idem), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. Vet. Lat.: *et cooperuit eum in pelle sua.* ²⁹ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³⁰ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³² Cod. 85 in marg. ³³ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (cum ἔσται), 15, 18, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ³⁴ Syro-hex.: ✕ σὺν 4 τῇ σφύρᾳ (ⲕⲉⲓⲱⲓⲧ ⲛⲣⲥ ⲕⲥ). Cod. Esc.: σὺν τὴν σφῦραν. ³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex. ³⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 19, alii, Arm. 1, et fortasse Syro-hex.

-21. בְּרִיחָו. *In tempus ejus.* O'. ἐν τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ. Aliter: O'. Θ. ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ.³⁷
'Α. (ἐν) κροτάφῳ (αὐτοῦ).³⁸

וְהִנֵּחַ. *Et demisit se (clavus).* O'. καὶ διεξ-
ῆλθεν (alia exempl. διήλασεν³⁹).

וַיָּגַח וַיָּנֶח וַיָּמָת. *Ille autem sopore oppressus est, et defatigatus; et mortuus est.* O'. καὶ αὐτὸς ἐξεστῶς ἐσκοτώθη, καὶ ἀπέθανε. Aliter: O'. καὶ αὐτὸς ἀπεσκάρισεν — ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς — καὶ ἐξέψυξε, καὶ ἀπέθανε.⁴⁰ Σ. κεκαρωμένου αὐτοῦ ὁ δὲ ἐλειποθύμῃσεν. ἀποθανόντος δὲ αὐτοῦ (ἐφάνη Βαράκ).⁴¹

22. וַיִּהְיֶה בָּרָק. O'. καὶ ἰδὼν Βαράκ. Σ. ἐφάνη Βαράκ.⁴²

נִפְלָ. O'. ἐρριμμένος. Aliter: O'. Θ. πεπτω-
κός.⁴³

וַיִּקְרָא. O'. ἐν τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ. Alia exempl. ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ.⁴⁴

23. וַיִּכְנַע. *Et depressit.* O'. καὶ ἐτρόπωσεν (Aliter: O'. ἐταπείνωσεν. Θ. συνέτριψεν⁴⁵).

23. לִפְנֵי. O'. ἐμπροσθεν. Aliter: O'. Θ. ἐνώ-
πιον.⁴⁶

24. וַיִּתְּן. O'. καὶ ✕ ἐπορεύετο.⁴⁷

וַיִּשָּׁף. *Et gravis fuit.* O'. καὶ σκληρυνόμενη (alia exempl. κραταιουμένη⁴⁸).

וַיָּבִין בְּיָדוֹ. O'. τὸν Ἰαβὴν βασιλέα Χαναάν. Alia exempl. αὐτόν.⁴⁹

Cap. IV. 6. καὶ ἀπέστειλε — Δεββώρα.⁵⁰ 8. — ὅτι οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ εὐδοῖ κύριος τὸν ἄγγελον μετ' ἐμοῦ.⁵¹ 15. — καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ.⁵² 20. καὶ ἐρωτήσῃ σε, καὶ εἴπῃ — σοι.⁵³ ✕ καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς.⁵⁴

CAP. V.

1. וַיִּהְיֶה. O'. καὶ ᾗσαν (alia exempl. ᾗσεν¹). O'. Θ. καὶ ᾗσαν.²

2. בְּפָרְעֵי. *Quod praeiverunt principes.* O'. ἀπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα. Aliter: O'. Θ. ἐν

³⁷ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii. ³⁸ Ad κροτάφῳ Cod. X in marg. pingit: 'Α.

³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum διήλ. αὐτόν), XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum ܠܗܠܐ). Cod. 85 in marg.: ἤλασεν.

⁴⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: ἀναμέσον — τῶν π. αὐτῆς), et sine obelo Comp., Codd. III (cum γονάτων pro ποδῶν), 19, 108 (om. ποδῶν); necnon (cum ἐν μέσῳ pro ἀναμέσον) Codd. 44 (cum ἀπεσκάρισεν), 54 (cum αὐτὸς δέ), alii; et (absente clausula, ἀναμ. τῶν π. αὐτοῦ, quae huc e Cap. v. 27 tractata est) Ald., Codd. 15, 18, 30, alii. Cod. X, XI, 29, alii, nimis curtam lectionem, καὶ αὐτὸς ἀπεσκ. καὶ ἐξέψυξεν, exhibent. Denique Cod. 85 in marg.: O'. ἀπεσκάρισε καὶ ἐξέψυξεν. (Vox ἀποσκαρίζειν, Atticis ἀποσκαρίζειν, cujus loco Syrus noster ܐܦܫܪ (cf. Hex. ad Jon. iv. 8) posuit, purioris Graecitatis est, proprie de piscibus extra aquam palpitantibus (ut Comicus apud Suidam s. v.: ἀποσκαρίζειν ὥσπερ ἐπὶ κρηνὴν χαμαί); deinde de animam agentibus, et pedes in aversum jactantibus (ut in Lucillii epigrammate, quod commentatus est Jacobs. in Anthol. Gr. T. IX, p. 468). Scripturam ἀπεσκήρισε, quae unum et alterum librum occupavit, nihil moramur.) ⁴¹ Cod. 85.

⁴² Idem. Cf. Hex. ad Jos. v. 13. Amos vii. 7. ⁴³ Cod.

85 in marg., teste Montef. Sic in textu Comp., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁴ Sic

Comp., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum ἐν τῷ γν.), alii.

⁴⁵ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, aliis, Arm. 1, Syro-hex.

⁴⁶ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ καὶ ἐπορεύετο, nullo metobelo). Pro ἐπορεύετο, quae lectio est

Ed. Rom., in Codd. III, 19, 108 est ἐπορεύθη. ⁴⁸ Sic

Codd. 54, 59, 75. ⁴⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵⁰ Syro-hex. (qui pingit:

— καὶ ἀπ. Δ., nullo metobelo). ⁵¹ Idem (cum εὐδοῖ ὁ ἄγγελος κυρίου, invitit libris Graecis, qui inter κ. τὸν ἄγγε-
λον et τὸν ἄγγελον κ. fluctuant). Haec desunt in Comp.

⁵² Idem, repugnante Hebraeo, in quo αὐτοῦ tantum desideratur. ⁵³ Idem (qui pingit: — καὶ ἐρωτήσῃ — σοι — (sic)).

⁵⁴ Idem, invito Hebraeo. Sic tamen sine aster. Ald. (cum ἐπὶ pro ἐν), Codd. 18 (idem), 19, 44, alii (inter quos Esc.), Arm. 1.

CAP. V. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-hex., Origen. (Opp. T. III, p. 34). ² Cod. 85 in marg.

τῷ ἀρξασθαι ἀρχηγούς.³ Σ. ἐν τῷ ἀνακαλύψασθαι κεφαλάς.⁴

2. **בְּהִתְנַחֵם**. Quod promptum se praestitit populus. Ο'. ἐν τῷ ἐκουσιασθῆναι λαόν. Aliiter: Ο'. Θ. ἐν προαιρέσει λαοῦ.⁵ 'Α. ἐν ἐκουσιασμῷ λαοῦ.⁶

3. **רוֹנִי**. Principes. Ο'. σατράπαι. "Αλλος ὑπαρχοι.⁷

אֲנִי לַיהוָה אֲנִי. Ο'. ἄσομαι ἐγὼ εἰμι τῷ κυρίῳ ἐγὼ εἰμι. Potior scriptura, ἐγὼ εἰμι τῷ κυρίῳ, ἐγὼ εἰμι ἄσομαι.⁸ Aliiter: Ο'. ἐγὼ τῷ κυρίῳ ✕ ἐγὼ εἰμι ἄσομαι.⁹

4. **בְּצִיָּה**. Ο'. ἐν τῇ ἐξόδῳ σου. Alia exempl. ἐν τῇ ἐκπορεύεσθαι σε.¹⁰

מִשְׁפָּחָה. Ο'. ἐξ ἀγροῦ. Alia exempl. ἐκ πεδίου.¹¹

גַּם שָׁמַיִם. Ο'. καὶ ✕ γῆ ὁ οὐρανός.¹²

נִמְשְׁרִי. Stillaverunt. Ο'. ἔσταξε δρόσους.¹³ Ali-

ter: Ο'. ἐταράχθη.¹⁴ Θ. ἔσταξε δρόσους.¹⁵

5. **וְהָיָה**. Ο'. τοῦτο Σινά. Σ. τουτέστι τὸ Σινά.¹⁶

6. **וַיִּהְיוּ**. Feriabantur viae. Ο'. ἐξέλιπον ὁδοὺς. Alia exempl. ἐξέλιπον βασιλεῖς.¹⁷ Σ. ἐπαύθησαν ὁδοί.¹⁸

וַיִּהְיוּ. Et incedentes semitas. Ο'. καὶ ἐπορεύθησαν ἀτραπούς (Aliiter: Ο'. Θ. τρέβους¹⁹).

7. **וַיִּסְרְפוּ**. Cessaverunt duces. Ο'. ἐξέλιπον δυνατοί (Aliiter: Ο'. οἱ κατοικούντες²⁰). "Αλλος ἐξέλιπε φραζών.²¹

8. **יָבַח**. Elegit. Ο'. ἐξελέξαντο. Aliiter: Ο'. Θ. ἡρέτισαν.²²

וַיִּשְׁרְפוּ. Tunc oppugnatio portarum erat. Ο'. τότε ἐπολέμησαν πόλεις ἀρχόντων. Aliiter: Ο'. ὡς ἄρτον κρίθινον.²³

³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Origen. Opp. T. II, p. 470: *In incipiendo principes*. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 145: *Δηλοὶ ἡ ῥῆσις: ἐν τῷ ἀρχοντας ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἀναφαίνεσθαι, καὶ τὸν λαὸν αὐτοῖς ὑπέκειν ἐκόντα*.
⁴ Cod. 85 (cum ἀνακαλύψεσθαι), teste Cozza (non, ut Montef., ἐν τῷ ἀποκαλύψεσθαι κ.; nec, ut Parsonsii amanuensis, ἐν τῷ ἀνακαλύψασθαι τὰς κ.). Cod. 54 in textu confuse affert: ἐν τῷ ἀρξασθαι ἀρχηγούς ἐν Ἰσραὴλ, Σ. ἐν τῷ ἀνακαλύψασθαι κεφαλὰς ἐν πρ. λαοῦ, ἀπεκαλύφθη ἀποκαλύμμα. εὐλογεῖτε τὸν κ.
⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Origen.: *in proposito* (s. voluntatibus) populi.
⁶ Cod. 85 in marg. (cum ἀκουσ.), teste Cozza (non, ut Parsonsii amanuensis: Σ. ἐν τῷ ἐκουσ. λ.). Cf. Hex. ad Psal. liii. 6. cix. 3.
⁷ Idem: Ο'. ὑπαρχοι. Sed haec lectio in nullo libro exstat, et ad alium interpretem, fortasse Symmachum, pertinere videtur. Cf. Hex. ad Psal. ii. 2. Duplex versio, σατράπαι δυνατοί, est in Codd. III, 44, 54, 55, aliis.
⁸ Sic Codd. II, 57, 63, alii (inter quos 85).
⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. Esc. Brevior lectio, ἐγὼ τῷ κ. ἄσομαι, est in Comp., Codd. III, X (om. ἐγὼ), 15, 18, 19, aliis, Arm. 1, Origen.
¹⁰ Sic Cod. 15, 18, 64, 128, Arm. 1.
¹¹ Sic Codd. 15, 18, 128, Syro-hex.
¹² Syro-hex. **גַּם שָׁמַיִם**, nullo cuneolo. Lectio, καίγε οὐρ., s. καίγε δ' οὐρ., est in Comp., Codd. 16, 53, 56, aliis.
¹³ Cod. 85 in textu: καίγε δ' οὐρανός ἔσταξε (cum δρόσον in marg.).
¹⁴ Cod. 85 in marg.: Ο'. (καὶ δ' οὐρανός) ἐταράχθη. Sic in

textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 16, 19, alii, Arm. 1.
¹⁵ Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 146: *καίγε οὐρανός ἐταράχθη... Θεοὶ δὲ φησιν: ἔσταξε δρόσους*.
¹⁶ Cod. 85. Procop. ibid.: *τοῦ Σινά* [sic Codd. 16, 52, 56, alii] *Σὺν, ἐξέδωκε* τοῦτό ἐστι Σινά. Syro-hex. pro Ἐλὼι τοῦτο Σινά mendose habet τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ; sed in marg. inferiori caractere tenui et valde evanido: **سَاحِل**, et sic in textu Lectionarium Mus. Brit. (Addit. MSS. 14,485).
¹⁷ Sic Ald., Codd. III (cum ἐξέλιπον), XI (idem), 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. Duplex versio, ἐξ. βασιλεῖς, ἐξ. ὁδοὺς, est in Codd. 16, 30, aliis (inter quos 85).
¹⁸ Cod. 85. ¹⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. Syro-hex.: *τρέβους* οὐ οὐκ εὐθείας, et sic sine obelo Codd. 54 (cum ὁδοῖν), 59 (idem), 75.
²⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Vet. Lat. (Mendose Cod. XI: *οἱ κατοικούντες*, quam vocem nullam esse nesciebat Gesen. in *Thes. Ling. Hebr.* p. 1125).
²¹ Sic Codd. III (cum ἐξέλιπον), 19, 108. Cf. ad v. 11. Syro-hex.: *ἐξέλιπε* (deest οὐ vel —) *φραζών* (וִּפְרָזוֹן) ἐν Ἰσραὴλ, οἱ κατοικούντες ἐν Ἰσραὴλ (ἐξέλιπον). Procop. ibid. p. 147: *ἐξέλιπον δὲ, φησὶ, φραζών ἐν Ἰσραὴλ, ὅπερ ἐρμηνεύεται δυνατοί*. Postremo duplicem lectionem παρασούνοι (corrigere παρασούν οἱ κατοικούντες ex Arm. 1 excipavit Parsons).
²² Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum ἡρέτησαν), Ald., Codd. III, X (ut Comp.), XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex.
²³ Idem. Sic in textu Codd. III, 19, 108, Syro-hex. (In Codd. X, XI, 44, 58, aliis, Arm. 1, verba, ὡς ἄρτον κρ., post ἡρέτησαν inferuntur, in aliis post

8. **וְהָאֵם יִרְאֶה וְיָחַץ**. Clypeus nunc apparuit, aut lancea. O'. θυρεὸς ("Ἄλλος ἀσπίς²⁴) ἐὰν ὀφθῇ ('A. ὀραθῇ²⁵), καὶ λόγχη. Aliter: O'. — σκέπη νεανίδων σειρομαστῶν²⁶ ἐὰν ὀφθῇ καὶ σειρομάστης.²⁷ Θ. σκέπη νεανίδων σειρομαστῶν.²⁷

בְּאַרְבָּעִים אֶלֶף בִּישְׁרָאֵל. O'. ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν **✕** ἐν Ἰσραὴλ **✕**.²⁸ "Ἄλλος" μετὰ τεσσαράκοντα χιλιάδων ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.²⁹

9. **לְחִיָּבִים**. Principibus. O'. eis (alia exempl. ἐπὶ³⁰) τὰ διατεταγμένα. Σ. eis τὰ προστάγματα. O'. Θ. 'A. τοῖς ἀκριβαζομένοις.³¹

וְהַמְתִּירֵם בְּעָפְזָם. Sponte se offerentes in populo. O'. οἱ ἐκουσιαζόμενοι ἐν λαῷ. Alia exempl. οἱ δυνάσται τοῦ λαοῦ.³²

10. **וְהָיָה אֲשֵׁר יִשְׁבֹּת**. Asinabus. O'. ἐπὶ ὄνου θηλείας (Aliter: O'. ὄνων. Θ. ὑποζυγίων. Σ. ὀνάδων³³).

10. **וְהָיָה אֲשֵׁר יִשְׁבֹּת**. Candidis. O'. μεσημβρίας. Alia exempl. μεσημβρίας καὶ λαμπουσῶν.³⁴ Aliter: O'. λαμπηρῶν. Σ. στιλβουσῶν.³⁵

10, 11. **לִמְנוּחֵי**. Loquimini (carmen). Propiter strepitum. O'. διηγείσθε ('A. ὀμιλεῖτε. Σ. φθέγγασθε³⁶) ἀπὸ φωνῆς. Alia exempl. φθέγγασθε φωνήν.³⁷

11. **וְהָיָה אֲשֵׁר יִשְׁבֹּת**. Inter canales. O'. ἀναμέσον ὑδρονομένων (Aliter: 'A. καταλεγόντων. Σ. συμπινόντων. O'. εὐφραυνομένων³⁸).

וְהָיָה אֲשֵׁר יִשְׁבֹּת. Celebrabunt iuste facta Iosae. O'. δώσουσι δικαιοσύνας κύριε. Alia exempl. δώσουσι δικαιοσύνην (s. δικαιοσύνας) κυρίῳ.³⁹

וְהָיָה אֲשֵׁר יִשְׁבֹּת. Iuste facta imperii ejus in Israele. O'. δικαιοσύνας αἰξήσον ('A. O'. φραζῶν. Σ. ἀτείχιστοι. Θ. ἐνίσχυσον⁴⁰).

θεοὺς κενοὺς (sic), retenta tamen altera versione, τότε—ἀρχόντων. Sic Vet. Lat.: *Elegerunt ut panem hordeaceum Deos novos: tunc expugnauerunt ciuitates principum.*) Lectionem enarrat Theodoret. Quaest. XII in Jud. p. 331: Τὴν πολλὴν αὐτῶν ἀφοσίωσιν διὰ τῆς εἰκόνης διέλεξε. Ὅσπερ γὰρ ἀνθρώπος ὁ τῶν πυρίων ἄρτων προτιμῶν τοῖς κριθίνουσιν, οὕτως ἔσαν ἐμβρόντητος ὁ τοῖς ψευδονόμοις θεοὺς τοῦ ἀληθοῦς προτιθείς. ²⁴ Cod. 85. ²⁵ Sic Syro-hex. (cum **יִשְׁבֹּת** — **וְהָיָה אֲשֵׁר יִשְׁבֹּת**), et sine obelo Comp. (cum ἀνθρώπῳ pro ἐὼν ὀφθῇ), Ald., Codd. III (cum ἀνθρώπῳ), 15, 18 (cum σειρομαστῶν), 64, alii. Grabe in *Epist. ad Mill.* p. 8: "Haec, νεανίδων σειρομαστῶν, et Procopius agnoscit; sed non sunt in Hebraeo, ac valde suspecta videntur." Theodoret. in continuatione: Δηλοὶ δὲ καὶ τὸ πιστὸν τῆς γνώμης· εἴαν γὰρ ἴδω, φησὶ, σειρομαστῶν τεσσαράκοντα χιλιάδας, ἢ καρδία μου κ.τ.ε. Unde olim suspicatus sumus, lectionem σκέπη νεανίδων ortam esse ex alia versione, σκέπη ἐὼν ἴδω. ²⁷ Cod. 85 in marg.: Θ. σκέπη νεανίδων (sic) σειρομαστῶν. Sic in textu (cum νεανίδων) Codd. X, XI (cum σκέπη pro σκέπη), 29, 54, alii. Parsons. ex Arm. ed. Graece eruit: σκέπη κανῶν λογχῶν τεσσαράκοντα χιλιάδες ἀνθρώπων ἐν μέσῳ Ἰσραὴλ. ²⁸ Sic Syro-hex. Verba ἐν Ἰσραὴλ desunt in Codd. III, 75.

²⁹ Cod. 85 in marg. (non, ut Montef., ἐν Ἰσρ.). ³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. Origen. ibid.: *Cor meum ad ea quae disposita sunt huic Israel.* ³¹ Cod. 85, inuita, quod ad LXX attinet, libris.

³² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1. Cod. 85 in marg.: *δοῦναι τοῦ λαοῦ.* Syro-hex. **וְהָיָה**

וְהָיָה. Origen. ibid.: *potentes populi.* ³³ Cod. 85 in marg. (cum O'. ὄνων). *Leccio ἐπὶ ὑποζυγίων* est in Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, aliis, Arm. 1. Origen. ibid.: *qui ascendistis super iumenta.* Syro-hex. **וְהָיָה**, h. e. ut videtur, ἐπὶ ὄνων, super asinas, coll. Hex. ad Gen. xxxvi. 24, quamvis **וְהָיָה** semel ponitur pro ὑποζυγίων 2 Pet. ii. 16 in utraque versione. ³⁴ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85 in marg.). Syro-hex.: (ἐπιβεβήκοτες ἐπὶ ὄνων) καὶ ἐπὶ λαμπηρῶν (**וְהָיָה**), inuitis libris Graecis, qui ad hunc v. inextricabili confusione laborant. Origen. continuat: *super vehicula sedentes, et super asinas refulgentes.*

³⁵ Cod. 85 in marg. (non, ut Parsonsii amanuensis, Θ. λαμπηρῶν). Vox λαμπηρῶν libros fere omnes occupauit, maxime in lectione καθήμενοι ἐπὶ λ., quae tamen nescimus an ad Hebraea **וְהָיָה** **וְהָיָה**, *sedentes super stragulis*, potius aptari debeat. ³⁶ Cod. 85. ³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³⁸ Cod. 85 in marg., ubi lectiones ad ἀνακρουομένους aptantur, minus probabiliter. Nam primum pro ὑδρονομένων Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum εὐφραίνω), alii, Arm. 1, Syro-hex., εὐφραυνομένους habent. Deinde Symmachi versio ad scripturam **וְהָיָה** a **וְהָיָה**, *potavit*, (cf. Hex. ad Nah. i. 10) manifesto spectat. Restat Aquilae *καταλεγόντων* (cf. Hex. ad Hos. ii. 15), quod quomodo cum utrovis Hebraeo, **וְהָיָה** aut **וְהָיָה**, conciliari possit, non habemus dicere. Certe a Seniorum ἀνακρουομένους ad sensum proxime abest.

³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum δικαιοσύνας), XI, 15, 16 (ut III), 18, 19, alii, Syro-hex. Origen.: *dabunt iustitias Domino.* ⁴⁰ Cod. 85. Ad Sym. cf. Hex. ad i Reg.

- ἐν Ἰσραήλ. Aliter: Ο'. δίκαιοι ἐνίσχυσαν ἐν τῷ Ἰσραήλ.⁴¹
12. עֲפָרַיִם דְּבֹרָה. *Epergiscere, Deborah.* Ο'. ἐξεγείρον, Δεββώρα. Aliter: Ο'. ἐξεγείρον, Δεββώρα: — ἐξεγείρον μυριάδας μετὰ λαοῦ.⁴²
- וְכָנָן. *Cane carmen.* Ο'. ἀλλήσων ᾠδὴν. Aliter: Ο'. λάλει μετ' ᾠδῆς — ἐνίσχυνον.⁴³
- קִים. Ο'. ἀνάστα (Θ. ἐξανίστασο⁴⁴), Βαρὰκ. Aliter: Ο'. ἐξανίστασο, Βαρὰκ, — καὶ ἐνίσχυσον (s. κατίσχυσον), Δεββώρα, τὸν Βαρὰκ (4).⁴⁵
13. וְיָרֵד שָׂרִיד לְאֶדְרִים עָם. *Tunc dominari fecit residuum in principibus populi.* Aliter: *Tunc descendit (יָרֵד) residuum principum populi.* Ο'. τότε κατέβη κατάλειμμα (Σ. λείψανον⁴⁶) τοῖς ἰσχυροῖς (Ἄ. σωζομένοις⁴⁷) λαός. Aliter: Ο'. τότε ἐμεγαλύνθη ἡ ἰσχύς αὐτοῦ.⁴⁷
- 13, 14. כִּנִּי יָרַדְתִּי בִּבְנֵיהֶם. *Jova dominari fecit me inter heroas.* *Ex (Ephraim).* Aliter: *Jova descendit mihi inter heroas.* *Ex (Ephraim).* Ο'. (λαὸς) κυρίου κατέβη αὐτῷ ἐν τοῖς κραταιοῖς ἐξ ἐμοῦ. Aliter: Ο'. κύριε, ταπεινώσόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου.⁴⁸ Ἄλ-

λός· κύριος ἐπολέμει μοι ἐν δυνατοῖς ἐκείθιν.⁴⁹

14. בְּנֵי עֲפָרַיִם וְנָסְרוּ דְּבֹרָה. *Ex Ephraim (venerunt) quorum radix (sedes) est in Amalec.* Ο'. ἐξ ἐμοῦ. Ἐφραΐμ ἐξεργάζωσαν αὐτοὺς ἐν τῷ Ἀμαλήκ. Aliter: Ο'. Θ., ὁ λαὸς Ἐφραΐμ ἐτιμωρήσατο αὐτοὺς ἐν κοιλᾷ.⁵⁰
- וְבֵנִי בְּנֵי עֲפָרַיִם. *Post te (venit) Benjamin inter copias tuas.* Ο'. ὅπισω σου Βενιαμὴν ἐν τοῖς λαοῖς σου. Aliter: Ο'. ἀδελφός σου Βενιαμὴν ἐν λαοῖς σου.⁵¹ Σ. ἀκολουθήσω σοι, Βενιαμὴν, μετὰ τῶν λαῶν τῶν περὶ σέ.⁵²
- וְנָסְרוּ. *Duces.* Ο'. ἐξερευνῶντες. Ἄ. ἀκριβασταί. Σ. ἐπιτάσσοντες.⁵³
- וְנָסְרוּ בְּנֵי עֲפָרַיִם. *Prehendentes scipionem praefecti (militum).* Ο'. ἔλκοντες ἐν ῥάβδῳ [διηγῆσεως] γραμματέως. Aliter: Ο'. ἐνίσχυνοντες ἐν σκῆπτρῳ διηγῆσεως.⁵⁴ Σ. διδάσκοντες μετὰ ῥάβδου γραμματέως. Θ. ἐπισπώμενοι ἐν ῥάβδῳ διηγῆσεως.⁵⁵
15. וְנָסְרוּ. *Et principes mei.* Ο'. καὶ ἀρχηγοί (alia exempl. ἀρχοντες⁵⁶).
- וְנָסְרוּ בְּנֵי עֲפָרַיִם. *In vallem propulsus est per pedes suos.* Ο'. ἐν κοιλᾷ ἀπέστειλεν

vi. 18. Zach. ii. 4. Lectio Theodotionis ad imperativum ἀβήσων, pro quo legitur in Ald., Codd. X, XI, 29, 121, accommodata esse videtur. ⁴¹ Sic Comp., Codd. III (cum δικαιώσιν), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Origen.: *justi confortati sunt in Israele.* ⁴² Sic Syro-hex. (cum בְּנֵי עֲפָרַיִם) (male pro בְּנֵי עֲפָרַיִם, quod legitur in Lectionario supra dicto), et nullo cuneolo, et sine obelo Codd. III (cum ἐξεγείρον bis), 15, 18, alii. Origen.: *exsurge, et suscita dena millia populi.* ⁴³ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. III, 15, 18, 19 (om. λάλει), 44 (cum ἐν ἰσχύϊ), alii, Arm. 1. ⁴⁴ Cod. 85 (non, ut Parsonsii amanuensis, ἐξανίστησον). ⁴⁵ Sic Syro-hex. (qui mendose legit et pingit: בְּנֵי עֲפָרַיִם — בְּנֵי עֲפָרַיִם), et sine obelo Ald. (cum κατίσχυσον), Codd. III (cum ἐξανίστασας o B.), 15 (ut Ald.), 18 (idem), 19 (cum ἐξανίστασας B.), alii. ⁴⁶ Cod. 85. Fortasse utraque lectio ad וְנָסְרוּ pertinet. ⁴⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., et sine obelo Ald. (cum ἰσχύς αὐτοῦ κυρίου), Codd. III (cum τότε ἐμεγαλύνθη), 15, 18, alii (inter quos 19, 108, uterque cum ὅποτε), Arm. 1, Syro-hex. (cum ὅποτε (؟ וְנָסְרוּ)). ⁴⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15 (cum μοι bis), 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Origen.: *Domine,*

humilia mihi fortiores me. Cod. 85 in marg. ad κατέβη αὐτῶν (sic): ἐπικατέβη αὐτῷ ταπεινώσων κ. τ. λ. ⁴⁹ Hanc lectionem post Ζαβουλὼν (v. 14) in textum inferunt Codd. III, 15 (cum πολέμει), 18 (idem), 19, alii, et sub obelo (—) Syro-hex. ⁵⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu (sine ὁ) Comp. (cum ἐτιμωρήσατο), Ald., Codd. III, X (om. λαός), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Arm. 1 (cum κοιλᾷ), Syro-hex. (qui pingit: — λαός (sine metobelo) Ἐφρ. ἐτιμωρήσατο αὐτοὺς ἐν κ. ⁵¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἐν κοιλᾷ ἀδελφοῦ σου), X (cum ἐν τοῖς λ.), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Arm. 1 (cum B. σου λαός), Syro-hex. ⁵² Cod. 85. Pro ἀκολουθήσω σοι Parsonsii amanuensis falso exscripsit ἀκολουθήσωσι. ⁵³ Idem. ⁵⁴ Sic Comp. (cum γραμματέως pro διηγῆσεως), Ald., Codd. X, XI, 29, 71, 121. Cod. 85 in marg.: Ο'. ἐνίσχυνοντες ἐν σκῆπτρῳ. Paulo aliter Codd. III, 19, 44, 54, alii, Syro-hex.: ἐν σκῆπτρῳ (σκήπτρους Cod. 44, Syro-hex.) ἐνίσχυνοντες (ἐνίσχυνοντες iidem) ἡγήσεως. ⁵⁵ Cod. 85 (cum γραμμ (sic) pro γραμματέως). ⁵⁶ Sic Comp., Cod. 85 (in marg.). Haec desunt in Codd. III, 15, 18, 19, aliis, Syro-hex.

(Ο'. Θ. ἐξέτεινεν⁶⁷) ἐν ποσὶν αὐτοῦ. Aliter: Ο'. ἐν τῇ κοιλάδι ἐξαπέστειλε πεζοὺς αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλάδα — ἵνατί σὺ κατοικεῖς ἐν μέσῳ χειλέων⁶⁸; ἐξέτεινεν ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.⁶⁹ Σ. . . ἀπέλυσεν τοὺς πόδας αὐτοῦ.⁶⁹

15. רב־רֵבֶן קִרְקָה גְּדֻלִּים רַחֲבֵן רֵבֶן. Ad rivos Reuben magna erant decreta animi. Ο'. εἰς τὰς μερίδας 'Ρουβὴν, μεγάλοι ἐξιχνούμενοι καρδίας. Aliter: Ο'. ἐν διαιρέσει 'Ρουβὴν μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας.⁶⁰

קִרְקָה. 'Α. διαλογισμοί. Σ. ἀκρίβειαι. Ο'. ἀκριβασμοί.⁶¹

16. לִמָּה יִשְׁבֵּת בֵּין הַמִּשְׁפָּחִים. Cur sessitabas inter caulas? Ο'. εἰς τί ἐκάθισαν ἀναμέσον τῆς διγομίας; Aliter: Ο'. ἵνατί μοι κάθῃσαι ἀναμέσον τῶν μοσφαθαίμ;⁶² 'Α. . . ἀναμέσον τῶν κλήρων; Σ. διὰ τί ἐγκάθισαι ἀναμέσον τῶν μεταχμίων;⁶³ 'Αλλος' ἵνατί σὺ κατοικεῖς ἐν μέσῳ χειλέων;⁶⁴

16. אָדִינְךָ תִּקְרָא שִׁבְלֵי. Ad audiendum sibilos gregum (sonos fistulae pastoriciae). Ο'. τοῦ ἀκοῦσαι συρισμοῦ ἀγγέλων (fort. ἀγγελῶν⁶⁵). Aliter: Ο'. τοῦ εἰσακοῦναι συρισμοὺς (s. συριγμοὺς) ἐξεγειρόντων.⁶⁶ 'Αλλος' συρισμοὺς ποιμνίων. 'Αλλος' σύριγγας ποιμένων.⁶⁷

רב־רֵבֶן קִרְקָה גְּדֻלִּים רַחֲבֵן רֵבֶן. Ad rivos Reuben magnae erant disquisitiones animi. Ο'. εἰς διαιρέσεις 'Ρουβὴν; μεγάλοι ἐξετασμοὶ καρδίας. Aliter: Ο'. τοῦ διελθεῖν εἰς τὰ τοῦ 'Ρουβὴν μεγάλοι ἐξιχνιασμοὶ καρδίας.⁶⁸ 'Α. (εἰς) διαιρέσεις τοῦ 'Ρουβὴν μεγάλοι ἀκριβολογίαι καρδίας. Σ. . . ἐξιχνιασμοὶ καρδίας.⁶⁹

17. שָׁן. Ο'. οὐ ἐσκήνωσε. Aliter: Ο'. κατεσκήνωσε.⁷⁰

לִמָּה יִגֹּר. Quare commoratur. Ο'. εἰς τί παροικεῖ. Aliter: Ο'. ἵνατί παροικεῖς.⁷¹

יָשַׁב לְחִוָּה. Sedebat ad littus. Ο'. ἐκάθισεν παραλίαν. Aliter: Ο'. παρῳήκησε παρ' αἰγιαλόν.⁷² Θ. κατῳήκησε. ⁷³

⁶⁷ Cod. 85 in marg. ⁶⁸ Sic Syro-hex. (om. ἐν τῇ κοιλάδι), et sine obelo Ald. (cum πόδας pro ἐν τοῖς ποσὶν), Codd. III (om. ἐν τῇ κ.), 15, 18 (cum πόδας pro πεζοῖς), 19 (ut III), alii. Recisa clausula, ἵνατί—χειλέων, quae ad v. 16 pertinet, habes duas versiones, ἐν τῇ κ. ἐξαπέστειλε πεζοὺς αὐτοῦ, et εἰς τὴν κ. ἐξέτεινεν ἐν τοῖς π. αὐτοῦ, quarum posterior (cum ἐν τῇ κ. ἐξέτεινεν πόδας αὐτοῦ) est in Codd. X, XI (sine τῇ), 29, 71, 121, Arm. 1 (cum ἐν ταῖς κοιλάσι), et Theodotionis esse videtur. ⁶⁹ Cod. 85. Cf. Hex. ad Jos. xxii. 7.

⁶⁰ Idem in marg. Sic in textu Comp. (cum ἐν διαιρέσεων), Ald., Codd. III (cum διαιρέσεις pro ἐν δ.), X, XI, 29, 58 (ut Comp.), 71, 121, Arm. 1. Ab his paulum discedere videtur Syro-hex., qui legit et distinguit: ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ ἐν διαιρέσει + 'Ρουβὴν μεγάλοι ἐνvestigatores (حَدَقَة) καρδίας, fortasse ex imitatione versionis simplicis, qui حدَقَ حدَقَ bis habet. (Pro حدَقَ Rördam tentat حدَقَة, investigationes, ἀκριβασμοί, non inepte, nisi pro Graecis ἀκριβάζω, ἀκριβασμός, cet. Syri nostri usus omnino requirit حدَق, حدَقَة, cet.). ⁶¹ Cod. 85.

⁶² Cod. 85 in marg. (cum κάθισαι, et in fine μοσφαθαίμ τῶν κλήρων). Sic in textu Comp. (cum κάθῃσαι et μοσφαθαίμ), Ald., Codd. III, X (om. μοι), XI (idem, cum μοσφαθαίμ), 15, 18, alii, Syro-hex. (cum מִשְׁפָּחַיִם). ⁶³ Montef. edidit: 'Α. ἵνατί μοι κάθῃσαι ἀν. τῶν κλήρων. Σ. διὰ τί ἐγκάθισαι ἀν. τῶν μετεχμίων (Αλ. μεταχμίων). Θ. εἰς τί ἐκάθισαν ἀν. τῶν Μωσφθαίμ; notans: "Has omnium interpretum lectiones affert Basil., cui patrocinitatur Euseb. [in Onoma-

stico, p. 290]: Μωσφθαίμ. 'Ακύλας τῶν κλήρων. Σύμμαχος τῶν μετεχομίων; ubi Basil. habet μετεχμίων pro μεταχμίων." Cod. 85, praeter lectionem τῶν Ο' supra memoratam, habet tantum: 'Α. Σ. Θ. (non, ut Parsonsii amanuensis, 'Α. Θ.) διὰ τί ἐγκάθισαι ἀναμέσον τῶν μετεχμίων, quae proculdubio Symmachi est versio. Sic Cod. X in marg.: 'Α. κλήρων. Σ. μετεχμίων; Cod. 58 in marg.: τῶν κλήρων τῶν μεταχμ (sic); neenon Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 153: 'Ἰνατί μοι κάθῃσαι ἀν. τῶν Μωσφθαίμ; Τὸ Μωσφθαίμ ἐρμηνεύουσιν 'Ακ. μὲν, τῶν κλήρων, Σύμ. δὲ, τῶν μεταχμίων. (Obiter monemus, in textu LXXviri edito nullo modo sollicitandam esse vocem διγομίας, qua Rubenitae asino sub binis sarcinis recubanti comparantur. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 14.) ⁶⁴ Cf. ad v. 15."

⁶⁵ Scripturam ἀγγελῶν, a Bosio receptam, ex Arm. 1 et Arm. ed. excitavit Parsons, invitit libris Graecis. ⁶⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum ἐξεγειρόντων?), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁶⁷ Cod. 85 in marg.: τοῦ εἰσακοῦναι συρισμοῦ (sic) ἐξεγειρόντων: συρισμοὺς ποιμνίων: σύριγγας (sic) ποιμνίων. ⁶⁸ Sic Comp., Ald. (cum τοῦ ἐλθεῖν), Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: Ο'. Θ. τοῦ διελθεῖν εἰς τὰ τοῦ 'Ρουβὴν.

⁶⁹ Cod. 85. ⁷⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁷¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum παροικεῖ), XI, 15, 18, 19, alii. Syro-hex. et Bar Hebr.: ἵνατί παρῳήκησας (אֲבִלְלִי). ⁷² Sic Comp., Ald., Codd. III, X (om. παρ'), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁷³ Cod. 85 in marg.: Ο'. παρῳήκησεν. Θ. κατῳήκησεν.

17. וְעַל-מִפְתָּיו יִשְׁבּוּ. *Et ad sinus (portus) ejus habitabat.* O'. καὶ ἐπὶ διεξόδοις αὐτοῦ σκηνώσει. Alia exempl. καὶ ἐπὶ τὰς διακοπὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσεν.⁷⁴ Ἄλλος ἐπὶ τὰς διαχύσεις.⁷⁵
18. חָרַף. *Contempsit.* O'. ὠνείδισε. Aliter: O'. Θ. ὀνειδίσας.⁷⁶
- עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה. *Super loca edita campi.* O'. ἐπὶ ὕψυ ἀγροῦ ('A. χώρας. Σ. ὑψηλῶν χωρῶν⁷⁷).
19. בָּאוּ מַלְכִּים נִלְחָמוּ. *Venerunt reges, pugnaverunt.* O'. ἦλθον αὐτῶν. βασιλεῖς παρετάξαντο. Alia exempl. ἦλθον βασιλεῖς, καὶ παρετάξαντο.⁷⁸
- בְּצֵעַ. *Praedam.* O'. δῶρον. Alia exempl. πλεονεξίαν.⁷⁹
20. נִלְחָמוּ. O'. παρετάξαντο. Alia exempl. ἐπολέμηθσαν.⁸⁰
- מִמְסֻלוֹת. *E viis (orbitis) suis.* O'. ἐκ τριβῶν αὐτῶν. Aliter: O'. ἐκ τῆς τάξεως (s. τῶν τάξεων) αὐτῶν.⁸¹

20. נָחַלְתִּים. Ο'. παρτάξαντο. Οἱ λοιποὶ ἐπολέ-
μησαν.⁸³
21. עָרַרְתִּי. *Everrit eos.* Ο'. ἐξέστυρειν (Aliter :
Ο'. ἐξέβαλεν. Θ. ἐξέστυρειν⁸³) αὐτούς.
- נַחַל קְרוּמִים. *Rivus priscorum temporum.* Ο'.
χειμάρρους ἀρχαίων. Aliter : Ο'. χειμάρρους
καθημέμ.⁸⁴ 'Α. . καυσάνων.⁸⁵ Σ. ἀγίων φά-
ραγξ. Θ. . καθησίμ.⁸⁶
22. וְהָלְטוּ עֲקֵבֵירֵסוֹם. *Tunc contuderunt (ter-
ram) ungulae equorum.* Ο'. ὅτε (potior scrip-
tura τότε⁸⁷) ἐνεποδίσθησαν (Θ. ἀνεκόπησαν⁸⁸)
πτέρναι ἵππων. Aliter : Ο'. τότε ἀπεκόπησαν
(הָלְטוּ) πτέρναι ἵππων.⁸⁹
- וְהָלְטוּ הַחֲרֹת הַחֲרֹת אֲבִירֵי. *Ob cursus citatos,
citatos (citatissimos) heroum ejus.* Ο'. σπουδή
ἔσπευσαν ἰσχυροὶ αὐτοῦ. Aliter : Ο'. ἀμα-
δάρῳ δυνάτων αὐτοῦ.⁹⁰ 'Α. ἐφορμώντων ἡ
εὐπρέπεια . . .⁹¹
- וְהָלְטוּ אֲבִירֵי. Aliter : Ο'. τότε ἐνευροκοπή-
θησαν πτέρναι ἵππων, καὶ ὁμαλιεῖ αὐτοὺς ἡ
πτέρνα μου. τὰς ὕβρεις ἐκστάσεως αὐτῶν.⁹²

⁷⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii. Cod. 59: καὶ ἐπὶ τὰς διεκβολὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσε, consentiente, ut videtur, Syro-hex., qui vertit: **سكنه (حقيقا) في** **جبل**.
⁷⁶ Cod. 85 in marg.: τὰς διακοπὰς διαχύσεν.
⁷⁸ Cod. 85 in marg. (non, ut Montef., ὠνεΐδισας). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 29, 44, alii, Syro-hex. (eum **صحب**?).
⁷⁷ Cod. 85. ⁷⁸ Sic Comp., Ald. (eum ἤλθον αὐτῷ β.), Codd. III, X (ut Ald.), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cui **صحب** **صاحب** sonat παρατάξαν, non, ut Rördarm, παρατάξαντο ἐν πολέμῳ. Cf. Exod. xvii. 9. Jud. vi. 26. Psal. cxliiii. 1 in Syro-hex.).
⁷⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.
⁸⁰ Sic Comp., Codd. III, 15 (eum ἐπολήμην), 19, 44, alii. Syro-hex. **فروح**.
⁸¹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 19, aliis (inter quos 85 in marg.); posterior in Codd. 44, 54, aliis, Syro-hex.
⁸² Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, 18, 19, alii, Syro-hex.
⁸³ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, aliis, Syro-hex.
⁸⁴ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (eum καθησείμ), X, XI, 15, 18, 19, alii, qui inter -μείμ, -μῖμ, et -μειν fluctuant. Syro-hex. **سلا** **صحبهم**.
⁸⁶ Cod. X. Vox Hebraea **ענינ**, **ענינ**, Aquilae sonat καύσαν Job. xv. 2. Psal. xlvii. 8.

lxxvii. 26. Mireris igitur Schleusnero in mentem venisse lectionem *καυσάνων*, in *καύσαν* mutatam, ad sequens *ἡσυχία* pertinere. ⁸⁶ Cod. 85 in marg.: *Ο'. καθήμεν. Θ. καθήσιμ. Σ. αἰγλιών* (sic, testibus Montef. et Cozza, non, ut Parsonsii amanuensis exscripsit, *αἰγλιών*) *φάραγξ*. Pro *αἰγλιών* vero non *αἰγών*, quae Montefalconii est conjectura, sed *αἰγλιών* corrigendum esse recte perspicit Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 51, appellans ad Procop. in Cat. Nicet. p. 156: *ἐρμηνεύεται δὲ καθήμεν (immo καθήσιμ) μὲν, φάραγξ αἰγλιών κ. τ. ε.* Theodotionis scripturam in textu habet Cod. III. ⁸⁷ Sic Codd. II, 16, 30, 52, alii. ⁸⁸ Cod. 85. ⁸⁹ Sic Comp., Codd. III, 19, 54, 75 (cum *ἵππων*), 108, Syro-hex. ⁹⁰ Sic Comp. (cum *μαδαρῶν* et *δυναστῶν*), Codd. III (cum *ἀμμαδαρῶν*), 19 (cum *δυναστῶν*), 108 (idem), alii, Syro-hex. ⁹¹ Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 157: *Τότε ἀπεκόπησαν πτέραι αἱ ἵππων μαδαρῶν δυναστῶν αὐτοῦ. Μαδαρῶν δὲ ἐξέδωκεν Ἀκύλας, ἐφορμώντων ἡ εὐπρίπεια τοῦτοῖσι, τῶν ἐντερχεστώνων εἰς παράγειν ἵππων ἀχρηστοὺ γέγοναν αἱ πτέραι.* Pro *ῥῥῥῥ* Aquilam aliam lectionem, fortasse *ῥῥῥῥ*, interpretatum esse, probabiliter opinatur Scharfenb. ⁹² Sic Ald., Codd. X, XI, 29, 71 (cum *αὐτοῦ* pro *αὐτοῦς*), 121; necnon Cod. 15, 64 (cum *ἐκτάσσειν*), qui duo in fine addunt, *μαδαρῶν δυναστῶν αὐτοῦ*. Cod. 85 in marg.: *Ο'. τότε*

23. אֲזָרוּ מֶרֶז. *Exsecramini Meroz.* Ο'. καταρᾶσθαι Μηρώς. *Alia exempl. Ο'. καταρᾶσασθε Μαζώρ.*⁹³

אֲזָרוּ מֶרֶז. *Exsecramini exsecrando incolae ejus.* Ο'. καταρᾶσθε ἐπικατάρatos πᾶς ὁ κατοικῶν αὐτήν. *Aliter: Ο'. καταράσει καταρᾶσασθε τοὺς ἐνοικούντας αὐτήν.*⁹⁴ Θ. καταράσει καταρᾶσθε τοὺς ἐνοικούντας αὐτήν.⁹⁵

לְעֹזֶרֶת יְהוָה בְּנִבְיָוִים. *Ad auxilium Jovae inter heros.* Ο'. εἰς βοήθειαν ἐν δυνατοῖς. *Alia exempl. βοηθὸς κύριος ἐν μαχηταῖς.*⁹⁶ *Aliter: Ο'. βοηθὸς ἡμῶν — κύριος ἐν μαχηταῖς δυνατός.*⁹⁷ Θ. . . ἐν δυνάτεις.⁹⁸

25. מִים שָׁאֵל הָלַב נָתַתָּה. *Aquam petiit, lac dedit.* Ο'. ὕδωρ ἤτησεν, γάλα ἔδωκεν. *Aliter: Ο'. ὕδωρ ἤτησεν — αὐτήν, καὶ γάλα ἔδωκεν — αὐτῇ.*⁹⁹

אֲדִירִים. *Principum.* Ο'. ὑπερεχόντων. *Aliter: Ο'. δυναστῶν.*¹⁰⁰ Θ. ἰσχυρῶν.¹⁰¹

הִקְרִיבָה. Ο'. προσήνεγκε. *Aliter: Ο'. προσήγγισε.*¹⁰²

חֲמֵאָה. Ο'. βούτυρον. "Αλλος θερμῶς.¹⁰³

26. וְיִמְיָה. Ο'. καὶ δεξιὰν ✕ αὐτῆς.¹⁰⁴

לְהִלָּמֹות עֲמָלִים. *Ad malleum operariorum.* Ο'. Α. εἰς σφύραν κοπιώντων.¹⁰⁵ *Aliter: Ο'. εἰς ἀποτομὰς κατακόπων.*¹⁰⁶ "Αλλος τοῦ εἰς τέλος ἀχρεῖῳσαι.¹⁰⁷

ἐννεοκοπήθησαν; et inferius: καὶ ὁμαλίᾳ αὐτοὺς ἡ πτ. μου τὰς ὕβρεις αὐτῶν (om. ἐκστάσεις). Restat Syro-hex., qui legit et pingit: τότε ἀπεκόπησαν (أَفْصَحَ!) πτέραι ἵππων, καὶ ὁμαλίᾳ — αὐτοὺς ἡ πτ. μου, بَلَدًا مِّنْ مَّوَدَّ مِّنْ مَّوَدَّ (لَوَدَّ?) δυνατῶν αὐτοῦ. Pingendum videtur: — καὶ ὁμαλίᾳ αὐτοὺς ἡ πτ. μου. Deinde Syriaca بَلَدًا مِّنْ مَّوَدَّ مِّنْ مَّوَدَّ, quae ex versione Pesch. مِّنْ مَّوَدَّ مِّنْ مَّوَدَّ, praefremitu roboris Fortiorum ejus, nescio quid sibi volens assumpsit Syrus noster, frustra cum Graeco ἐκστάσεις sive ἐκ στάσεις conciliare studet Rördam, etsi certum est Masium in codice suo ad h. l. in textu aut in margine vocem מַלְאָכִים, ἔκστασις, reperisse. Fortasse siglum α ante מַלְאָכִים non est obelus, sed index ad notam marginalem serius adscribendam, α מַלְאָכִים, pertinens. Clausulam vero, καὶ ὁμαλίᾳ αὐτοὺς ἡ πτ. μου, duplicem esse versionem Hebraeorum וְיִמְיָה וְיִמְיָה quivis videt; de ceteris quid statuendum sit non constat. Postremo in Codd. 44, 75, 84, 106, 134, inter δυνατῶν αὐτοῦ et ἐκστάσεις αὐτοῦ (sic) interposita est prorsus alia lectio, ἐπὶ ὕβρει εἰθύνοντος στίρνα, quae quid significet pariter obscurum est.

⁹³ Sic Ald., Codd. III (cum καταρᾶσαι), 18, 29, 44, alii. Syro-hex. حَبَسَ. Ante καταρᾶσασθε Μαζώρ in nonnullos libros irrepsit monstro similis interpolatio: ἴδονεν ἀράς, ἴδονεν ὀδύνας, κατακουίντες αὐτήν: ὑπερβήσαντες ὑβριστὰς ἀρατε, ἀπολέσαντε.

⁹⁴ Sic Comp. (cum τοὺς ἐνοίκους αὐτῆς), Ald., Codd. III (ut Comp.), X (cum καταρᾶσθαι pro καταρᾶσασθε), XI (cum αὐτοῖς pro αὐτήν), 18, 19 (ut Comp.), 29, alii, Arm. 1, Syro-hex.

⁹⁵ Cod. 85 (cum καταρᾶσθαι).

⁹⁶ Sic Ald., Codd. X, XI, 29, 71, 85 (in marg.), 121.

⁹⁷ Sic Syro-hex. (fortasse per errorem pro — ἡμῶν ὁ κύριος), et sine obelo Comp., Codd. III (cum δυνατοῖς), 15, 18, 19, alii.

⁹⁸ Cod. 85 (non, ut Parsonsii amanuensis, ἐν δυνατοῖς).

⁹⁹ Sic Syro-hex., et sine obelis Comp., Ald., Codd. III, 15,

18, 44, alii. ¹⁰⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. X, XI, 29, 44, 71, alii, Arm. 1.

¹⁰¹ Cod. 85 in marg.: Ο. ἰσχυρῶν ἐκχόντων (sic). Lectio ἰσχυρῶν est in Comp., Codd. III, 15, 18, 19 (cum ἰσχυρὸν), aliis, Syro-hex. (cum مَدَدًا); altera autem ἐκχόντων ad mendosam scripturam Codd. 16, 30, 53, aliorum, ὑπερεκχόντων pro ὑπερεχόντων, pertinere videtur. In tribus (54, 59, 75) μεγαίστων legitur.

¹⁰² Sic Comp., Codd. III, 19, 54, 75, 108. Syro-hex. حَمَّأ. ¹⁰³ Vocem θερμῶς, quae in Cod. 58 post ἤγγικε, in Codd. 54, 59, 75 post ἐξέτεινε εἰς πᾶσαλον (v. 26) legitur, nescimus an recte retulerimus ad הִקְרִיבָה, quasi a הִקְרִיב, caluit.

¹⁰⁴ Syro-hex. (sine copula): תָּהֵן ד. ✕ אֲזָתָה (sic). Pronomen abest a Codd. 15, 18, 64, 128.

¹⁰⁵ Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 158: τὴν δεξιὰν εἰς ἀποτομὰς κατακόπων (sic), ἀντὶ τοῦ, εἰς τέλος ἀχρεῖῳσαι, ἦγον κατὰ τὸν Ἀκύλαν, εἰς σφύραν κοπιώντων.

¹⁰⁶ Sic Comp. (cum κατακοπτόντων), Ald., Codd. III, 15, 18, 19 (cum κατακόπων), alii, e quibus Ald., Codd. 15, 18, alii, duplicem versionem, τοῦ εἰς τέλος ἀχρεῖῳσαι εἰς ἀποτομὰς κατακόπων (s. κατακόπων), venditant. (Pro κατακόπων, ut vulgo pingitur, olim correximus κατακόπων a κατάκοπος, labore confectus, Job. iii. 17. xvi. 7.) Syro-hex. حَبَسَ, quod Graece sonat, ἐπὶ λόγχας κατακοπτόντων (non κατακοπῶν (حَبَسَ), nec κατακοπῶν a κατακόπτῃ, quae vox nulla est). Ceterum non spernenda est Rördami sententia, Syrum nostrum Graecam vocem ἀποτομῇ de instrumento secante intellexisse, etsi nollemus affirmasset V. D., Hesychium ei notionem instrumenti fabrorum tribuere. Nam glossa ejus sonat: Ἀποτομίδα (non ἀποτομήν) σχίζαν, καὶ ἀκόνην πεντάδου.

¹⁰⁷ Cod. 85 in marg. sine nom. Sic in textu Codd. X, XI, 29, 58, 121, Arm. 1, praeter libros modo memoratos, qui duplici versione gaudent. Scharfenbergius quidem e verbis Procopii supra allatis

26. **חֲבֵרָהּ**. *Et contudit. O'.* (A.) *καὶ ἐσφυροκόπησεν.* Alia exempl. *καὶ ἀπέτεμεν.*¹⁰⁸ Aliter: *O'.* *καὶ συνετέλεσεν.*¹⁰⁹

וַתִּקַּח רֶגֶל עָלָיו וַתִּכְרֹס וַיִּשָּׂא רֶגֶל עָלָיו. *Confregit caput ejus, et percussit et perforavit tempora ejus. O'.* διήλωσε κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε, διήλωσε κρόταφον αὐτοῦ. Aliter: *O'.* ἀπέτριψεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ συνέθλασεν, καὶ διήλασεν τὴν γνάθον αὐτοῦ.¹¹⁰ Σ. διήλασε διὰ τοῦ κροτάφου τὸν πάσσαλον, καὶ ἔθλασε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Θ. ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἔθλασε, καὶ διήλασε τὴν γνάθον αὐτοῦ.¹¹¹ "Ἄλλος" διήλασε κρόταφον αὐτοῦ, διήλασε κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν.¹¹³

27. **כָּרַע נֶפֶל.** *Corruit, cecidit. O'.* κατεκυλίσθη, ἔπεσεν. Alia exempl. *συγκάμψας ἔπεσεν.*¹¹³ Aliter: *O'.* *βαρυνθεὶς ἔπεσεν.*¹¹⁴

שָׁכַב בֵּין רַגְלָיו. *Jacuit; inter pedes ejus. O'.* καὶ ἐκοιμήθη ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς.

colligit, non esse aliam interpretationem, sed scholium illustrans obscuram Seniorum versionem, eis ἀποτομὰς κατακοπῶν. Cum vero vox ἀφαιρῶν cum sensu *perdendi* a nostris scriptoribus usitate ponatur, eam h. l. cum Hebraeo **כָּרַע**, *percussit*, componere, **וַיִּכְרֹס** autem cum **וַיִּשָּׂא** commutare, non valde operosum est. ¹⁰⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 19, alii, Syro-hex. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 159: τὸ γὰρ, ἀπέτεμε Σισάρα, οἱ μὲν ἐσφυροκόπησε Aquilae tribuerim, qui paullo ante **וַתִּכְרֹס** vertit σφύρα. —Scharfenb. ¹⁰⁹ Cod. 85 in marg. Sic in

textu Codd. X, XI, 18, 29, alii, Arm. 1. Pertinet igitur ad eundem interpretem, qui τοῦ εἰς τ. ἀφαιρῶν vertit. ¹¹⁰ Sic Comp., Codd. III, 19 (cum διήλωσε), 108, Syro-hex.

¹¹¹ Procop. ibid.: Ἀπέτριψε τὴν κεφ. αὐτοῦ (καὶ συνέθλασε, καὶ διήλασε) τὴν γν. αὐτοῦ. τούτεστι, διήλασε κρόταφον αὐτοῦ, διήλασε κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν ὁ δὲ Σ., διήλασε διὰ τοῦ κροτάφου τὸν π., καὶ ἔθλασε τὴν κ. αὐτοῦ ὁ δὲ Θ., ἀπέτεμε τὴν κ., καὶ ἔθλασε τὴν γν. αὐτοῦ. Cod. 85 in marg.: Θ. ἀπέτεμε τὴν κ. αὐτοῦ, καὶ ἔθλασε καὶ διήλασε τὴν γν. αὐτοῦ. Θ. (immo Σ.) διὰ τοῦ κροτάφου τὸν π., καὶ ἔθλασε τὴν κ. αὐτοῦ. ¹¹³ Procop., ut supra. Sic in textu Ald., Codd. X, XI, 29, cum (cum διήλωσε bis), 56, alii, Arm. 1 (cum διήλασεν ὁ πάσσαλος εἰς κεφ. αὐτοῦ, καὶ ἐξωλόθρυσεν). ¹¹³ Sic Comp. (cum συγκάμψας), Codd. III (cum συνκάμψας), 15 (cum συγκάψας), 18

Alia exempl. *ἐκοιμήθη μεταξὺ ποδῶν αὐτῆς.*¹¹⁶ Aliter: *O'.* καὶ ἀφύπνωσεν ἀναμέσον τῶν σκελῶν αὐτῆς.¹¹⁶

27. **כָּרַע נֶפֶל.** *O'.* κατακλιθεὶς ἔπεσεν. Aliter: *O'.* ἔκαμψεν, ἔπεσεν.¹¹⁷ 'A. ἔκαμψεν, (ἔπεσεν). Θ. συγκάμψας (ἔπεσεν).¹¹⁸

כָּרַע נֶפֶל. *Ubi corruit. O'.* καθὼς κατεκλίθη. Aliter: *O'.* Θ. ἐν φ. ἔκαμψεν.¹¹⁹

וַתִּשָּׂא. *Confectus. O'.* ἐξοδευθεὶς. Aliter: *O'.* Θ. ταλαίπωρος.¹²⁰

28. **וַתִּיבֹה וַתִּקְרָא.** *Prospectat, et clamat. O'.* παρέκυψεν. Aliter: *O'.* διέκυπτε ✕ καὶ κατεμάνθανεν.¹²¹

כָּרַע נֶפֶל. *Per clathros. O'.* ἐκτὸς τοῦ τοξικοῦ. Aliter: *O'.* διὰ τῆς δικτυωτῆς, — ἐπιβλέπουσα ἐπὶ τοὺς μεταστρέφοντας μετὰ Σισάρα.¹²² *O'.* Θ. διὰ τῆς δικτυωτῆς.¹²³

וַתִּבֹּה וַתִּקְרָא. *Quare cunctatur currus ejus veniendo? O'.* διότι ἤσχύνηθη ἄρμα αὐτοῦ (alia exempl. add. ἐλθεῖν¹²⁴); Aliter:

(idem), 19 (cum συγκάμψας), alii, Syro-hex. (cum **כָּרַע נֶפֶל**, h. e. κάμψας, s. συγκάμψας), Procop. ibid. Est Theodotionis, ut mox videbimus. ¹¹⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. X, XI, 29, 58, 71, 121, Arm. 1.

¹¹⁵ Sic Comp., Codd. III, 108, Syro-hex. (cum **כָּרַע נֶפֶל**).

¹¹⁶ Sic Ald., Codd. X (cum ποδῶν), XI, 29, 44 (cum ἐν μέσῳ), 58, alii, Arm. 1 (cum γονάτων). Cod. 85 in marg. (ad ἐκεῖ ἔπεσεν, teste Parsonsii amanuensi): *O'.* ἐφύπνωσεν (sic). Cf. Hex. ad Gen. xxviii. 11. ¹¹⁷ Sic Comp., Codd. (III hiat), 19, 108. Syro-hex.: ἔκαμψεν, ✕ ἔπεσεν.

¹¹⁸ Cod. 85 in marg. (ad κατακλιθεὶς, teste eodem): Θ. συγκάμψας. Idem (ad ἐκεῖ ἔπεσεν): 'A. κάμψας. ¹¹⁹ Cod. 85 in marg. (cum nota: πῶς χω). Sic in textu Comp., Codd. III, 19, 54, 108, Syro-hex. (cum **כָּרַע נֶפֶל**). In Ald., Codd. X, XI, 29, 58, alii, Arm. 1, pro κατακλιθεὶς ἔπεσεν legitur ἐν φ. ἔκαμψεν.

¹²⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum ταλαίπωρος), Ald. (idem), Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cf. Hex. ad Psal. exxxvi. 8. Jerem. iv. 30. ¹²¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 19, 108. ¹²² Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. III (om. μετὰ), 15, 18, 19, alii, Arm. 1. ¹²³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 71, 121. Procop. ibid.: διὰ τῆς δικτυωτῆς: διὰ καγκάλων. ¹²⁴ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85), Arm. 1.

31. בְּנִבְרָתוֹ. *In robore ejus.* O'. ἐν δυνάμει αὐτοῦ. Aliter: O'. Θ. ἐν δυναστείᾳ αὐτοῦ.¹⁴⁴

CAP. VI.

1. בְּעֵינַי. O'. ἐνώπιον. Aliter: O'. Θ. ἐναντίον.¹
2. אֶת־הַמְּנִהוֹת אֲשֶׁר בְּהָרִים. *Fissuras quae sunt in montibus.* O'. τὰς τρυμαλιὰς (O'. Θ. μάνδρας²) τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι. Aliter: O'. μάνδρας ✕ τὰς 4 ἐν τοῖς ὄρεσι.³

וְאֶת־הַמְּעֻרֹת וְאֶת־הַמְּצֻדֹת. *Et speluncas, et arces.* O'. καὶ τὰ σπήλαια, καὶ τὰ κρεμαστά (Σ. τὰ φρουρία⁴). Aliter: O'. καὶ τοῖς σπηλαίοις, καὶ τοῖς ὀχυρώμασιν.⁵

3. אִם־זָרַע יִשְׂרָאֵל. O'. ἐὰν ἔσπειραν οἱ υἱοὶ (Θ. ἀνήρ⁶) Ἰσραὴλ. Aliter: O'. ὅτε ἔσπειρεν ✕ ἀνήρ 4 Ἰσραὴλ.⁷

וְעָלוּ עָלָיו. O'. συνανέβαινον αὐτοῖς. Alia exempl. καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν.⁸

4. עָלֵיהֶם. O'. εἰς αὐτούς. Alia exempl. ἐπ' αὐτούς.⁹

אֶת־יְבוּל הָאֵץ. O'. τοὺς καρποὺς αὐτῶν. Alia exempl. τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς.¹⁰

4. וְיִשְׂרָאֵל. O'. καὶ οὐ κατελείποντο (s. κατέλειπον). Alia exempl. καὶ οὐχ ὑπελείποντο.¹¹

בְּיִשְׂרָאֵל וְשָׁמַר. O'. ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ, οὐδὲ ἐν τοῖς ποιμνίοις ταύρων. Alia exempl. ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ποίμνιον καὶ μῶσχοι.¹²

5. וַיִּקְנֶיהֶם. O'. καὶ αἱ κτήσεις (O'. τὰ κτήνη¹³) αὐτῶν.

(וּבְאֵז ק') וְהָאֵלֶּה יָבֹאוּ. O'. καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν παρεγίνοντο. Aliter: O'. καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν (—) παρέφερον, καὶ τὰς καμήλους αὐτῶν ἦγον 4, καὶ παρεγίνοντο.¹⁴ Θ. (καὶ) τὰς σκηνὰς αὐτῶν παρέφερον.¹⁵

וַיָּבֹאוּ בְּאֶרֶץ לְשֹׁחַת. O'. καὶ ἤρχοντο εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, καὶ διέφθειρον αὐτήν. Aliter: O'. καὶ παρεγίνοντο ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ τοῦ διαφθεῖραι αὐτήν.¹⁶ Aliter: O'. Θ. (καὶ) παρεγίνοντο ἐν τῇ γῇ τοῦ διαφθεῖραι (αὐτήν¹⁷).

6, 7. וַיַּעֲקֹב בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה: וַיֹּהִי כִּי־יַעֲקֹב בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה עַל אֲדֹת מִדְיָן (propter Midian). O'. καὶ ἐβόθσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον ἀπὸ προσώπου Μαδιάμ. Aliter: O'. καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς

alii, locus sic legitur: κύριε, ἅμα τῷ ἐκπ. τὸν ἥλιον. καὶ οἱ ἀγαπῶντές σε καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἐν δυναστείᾳ αὐτοῦ.
¹⁴⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum *dynasteias*), X, XI, 15 (ut III), 18 (idem), 19 (idem), 29 (cum *dynastia*), alii, Syro-hex. (ut III).

CAP. VI. ¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. XI, 30, 44, alii. Scriptura *ἔναντι* est in Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii. Syro-hex. *פ*. Vet. Lat. *ante*.
² Idem. ³ Syro-hex. Sic (sine ✕ τὰς 4) Comp., Codd. III (cum *ἀνδρας*), 19, 54, alii; necnon (cum τὰς μάνδρας ἐν r. δ.) Ald., Codd. XI, 15, 18, alii. ⁴ Cod. 85. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum καὶ ἐν τοῖς σπ.), alii, Arm. 1, Syro-hex. Cod. 85 in marg. ad *ὄρεσι*: O'. σπηλαίοις; ad κρεμαστά autem: O'. τοῖς ὀχυρώμασι. Origen. Opp. T. II, p. 472: *et in speluncis, et in munitionibus*.

⁶ Cod. 85. ⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. III (cum *σταν*), 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Origen. ibid.
⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (sine καὶ), 15, 18, 19, alii, Arm. 1 (ut XI), Syro-hex., Vet. Lat. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18; 29, alii, Syro-hex. ¹⁰ Sic Comp. (cum *ἐφόρια*), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-

hex. Cod. 85 in textu: κατέφθειραν τοὺς κ. αὐτῶν; in marg. autem: διέφθειραν τὰ ἐκφ. τῆς γῆς. ¹¹ Sic Comp. (cum *υπελείποντο*), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg.). ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, X (om. καὶ *δων*), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: καὶ ποίμνιον καὶ ταύρων. ¹³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (om. καὶ), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁴ Sic Syro-hex. (cum *metobelo tantum*; nam *merus index est* "signum quoddam ante *יבא* exaratum, quod similitudinem aliquam cum *hypolemnisco* (—) habet"), et sine obelo Codd. 44 (om. αὐτῶν post καμήλους), 54 (cum *παρεγίνοντο*), 59, alii. Vet. Lat.: *et tabernacula sua afferebant, et camelos suos ducebant, et adveniebant*. Brevior lectio, *παρέφερον καὶ παρεγίνοντο*, est in Comp. (cum *παρεγίνοντο*), Ald., Codd. III, 15 (om. καὶ *παρεγ.*), 18, 19 (ut Comp.), alii. ¹⁵ Cod. 85. ¹⁶ Sic Comp., Ald. (cum *παρεγίνοντο*), Codd. III (cum *διαφθεῖραν*), XI (ut Ald., om. αὐτῶν), 15, 18, alii, Syro-hex. ¹⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu (cum *παρεγίνοντο*), Codd. 108, 128, Vet. Lat. (cum *super terram*).

TOC. I.

17. הָאֵלֹהִים נִצָּנְתִּי וְנִצָּנְתִּי. O'. *ei δὴ εὖρον ἔλεος.*

Aliter: O'. *καὶ εἰ εὖρον χάριν.*⁴⁰

וְנִצָּנְתִּי וְנִצָּנְתִּי. O'. *σήμερον πᾶν ὅτι ἐλάλησας μετ' ἐμοῦ.* Aliter: O'. ✕ *σημεῖον* ὅτι σὺ λαλεῖς μετ' ἐμοῦ.⁴¹

18. אֲלֵ-נָּא תִּרְצֵנִי. *Ne quaeſo recedas.* O'. *μὴ (alia exempl. μὴ δὴ⁴²) χωρισθῆς.* Alia exempl. *μὴ (s. μὴ δὴ) κινηθῆς.*⁴³

וְהִנֵּחֲתִי. O'. *καὶ θύσω.* Alia exempl. *καὶ θήσω.*⁴⁴

19. בִּסְלָ. O'. *ἐν τῷ κοφίνῳ.* Alia exempl. *ἐπὶ τὸ κανοῦν.*⁴⁵

וְשָׁם בִּפְרוֹר. O'. *ἐβαλεν ἐν τῇ χύτρᾳ.* Alia exempl. *ἐνέχεεν εἰς χύτραν.*⁴⁶

וְהָאֵלֹהִים. O'. *τὴν τερέμινθον.* Aliter: O'. Θ. *τὴν δρύν.*⁴⁷

וְהִנֵּחֲתִי. O'. *καὶ προσήγγισεν* (Aliter: O'. *προσεκύνησεν*)⁴⁸.

20. וְהָאֵלֹהִים נִצָּנְתִּי. O'. *καὶ τὰ ἄζυμα.* Aliter: O'. Θ. *καὶ τοὺς ἀζύμους.*⁴⁹ Aliter: O'. *καὶ — τοὺς ἄρτους* ὁ τοὺς ἀζύμους.⁵⁰

20. וְהָאֵלֹהִים נִצָּנְתִּי. O'. *καὶ τὸν ζῶμὸν ἐχόμενα* ἔκχεε. Alia exempl. *καὶ τὸν ζῶμὸν ἔκχεον.*⁵¹

21. וְהָאֵלֹהִים. O'. *καὶ ἀνέβη* (alia exempl. *ἀνήφθη*)⁵². Θ. (καὶ) *ἀνέβη.*⁵³

וְהָאֵלֹהִים. O'. *ἐπορεύθη.* Aliter: O'. Θ. *ἀπῆλθεν.*⁵⁴

22. וְהָאֵלֹהִים נִצָּנְתִּי. O'. *ᾧ ᾧ, κύριέ μου, κύριε.* Aliter: O'. Θ. *ᾧ, ᾧ, ᾧ, κύριε, κύριε.*⁵⁵ Alia exempl. *οἱμοι, κύριε, κύριε.*⁵⁶

וְהָאֵלֹהִים. *Nam propter hoc.* O'. *ὅτι* ✕ *ἐπὶ τοῦτο*.⁵⁷

25. וְהָאֵלֹהִים. O'. *καὶ ἐγένετο.* Aliter: O'. Θ. *καὶ ἐγενήθη.*⁵⁸

וְהָאֵלֹהִים נִצָּנְתִּי. O'. *τὸν μόσχον τὸν ταῦρον ὅς ἐστι τῷ πατρὶ σου.* Aliter: O'. *τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν τοῦ πατρὸς σου.*⁵⁹

וְהָאֵלֹהִים. O'. *καὶ μόσχον* ✕ *δεύτερον*.⁶⁰

וְהָאֵלֹהִים. O'. *ὁ ἐστι τῷ πατρὶ σου* (Aliter: O'. Θ. *τοῦ πατρὸς σου*)⁶¹.

וְהָאֵלֹהִים. O'. *ὀλοθρεύσεις.* Aliter: O'. *ἐκκόψεις.*⁶²

⁴⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum ἔλεος), alii, Arm. 1 (sine kai), Syro-hex. ⁴¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 19, 108, Esc., Arm. 1. Cod. 85 in marg.: *ὅτι σὺ λαλεῖς.* In Ald., Codd. X, XI, 15, 29, aliis, haec, *καὶ ποιήσεις—μετ' ἐμοῦ*, omnino desunt.

⁴² Sic Ald., Codd. 16, 30, 55, alii (inter quos 85). ⁴³ Sic Comp., Codd. III, 15 (cum μὴ δὴ), 18 (idem), 64 (idem), 108, 128 (ut 15), Syro-hex. ⁴⁴ Sic Ald., Codd. II, III, 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, 30, 44 (cum ἐπὶ τὸν κανοῦν), alii, Arm. 1, Syro-hex. E marg. Cod. 85 Montef. exscripsit: *ἐπὶ τὸν κανοῦν*; Parsonsii autem amanuensis: *ἐπὶ τοῦ κανοῦ.* ⁴⁶ Sic Comp. (cum ἐξέχεεν), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cf. ad v. 11. ⁴⁸ Idem. Sic in textu iidem. ⁴⁹ Idem. Sic in textu Comp., Codd. X, XI, 15, 19, alii. ⁵⁰ Sic Syro-hex. (cum — καὶ τοὺς ἄρτους), et sine obelo Ald., Codd. III, 18, 44, alii, Arm. 1. ⁵¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 19 (cum ἔκχεε), 29, alii, Syro-hex. ⁵² Sic Comp., Ald., Codd. III,

XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex., Vet. Lat. ⁵³ Cod. 85, teste Parsonsii amanuensis. ⁵⁴ Cod. 85 in marg., teste Montef. (Lectionem quasi anonymam exscripsit Parsonsii amanuensis.) Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵⁵ Idem (cum κύριέ μου, κύριε in textu). Sic in textu Syro-hex. Cf. Hex. ad Jos. vii. 7. Jerem. i. 6. Ezech. iv. 14. ⁵⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 54 (cum οἱμοι), 75 (idem), 108, 128. Cod. 121 in textu: *ᾧ, ᾧ, ᾧ, κύριε*; in marg. autem: *γρ. οἱμοι, κύριε, κύριε.* Cod. 85 in marg.: *κύριε, κύριε; οἱμοι.* Cf. ad Cap. xi. 35. ⁵⁷ Sic Syro-hex. (cum *ἐπὶ* ✕, sine metobelo), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108. ⁵⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. ⁵⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: *ὅτι τὸν σιτευτὸν.* O'. *τοῦ πατρὸς σου.* ⁶⁰ Sic Syro-hex. (nisi forte μ. ✕ τὸν δεύτερον ὁ τὸν ἑπταετῆ, ut Comp. (cum τὸν μ.), Codd. III, 58, 108). Vox *δεύτερον* deest in Codd. X, XI, 29, 55, alii. ⁶¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 18, 54, alii, Syro-hex. ⁶² Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐκκόψεις), X, XI, 15, 18, 19 (cum ἐκκόψης), alii, Syro-hex.

26. עַל רֹאשׁ. O'. ἐπὶ κορυφήν. Aliter: O'. — τῷ ὀφθέντι σοι 4 ἐπὶ τῆς κορυφῆς.⁶³

הַמִּנֵּחַ הַזֶּה. Monumenti hujus. O'. Μαῶζι τοῦ-
του. Aliter: O'. — τοῦ ὄρους 4 Μαῶζι τοῦτου.⁶⁴

Aliter: O'. Θ. τοῦ Μαῶζι τοῦ ὄρους.⁶⁵ 'A. (τοῦ)
κραταιώματος. Σ. (τοῦ) κραταιοῦ.⁶⁶

בְּמִנְעָרָה. Cum strue (lignorum). O'. ἐν τῇ
παράτάξει. Alia exempl. ἐν τῇ καταδύσει τῆς
παράτάξεως.⁶⁷

אֶת-הַפָּר הַשֵּׁנִי. O'. τὸν μόνον 4 τὸν δεύτε-
ρον 4.⁶⁸

תְּכַרֵּת. O'. ἐξολοθρεύσεις. Aliter: O'. Θ. ἐκ-
κόψεις.⁶⁹

27. עֶשְׂרֵה. O'. δέκα. Aliter: O'. — τρεῖς καὶ 4
δέκα.⁷⁰

כְּאֶשֶׁר. O'. ὃν τρόπον. Aliter: O'. καθά.⁷¹

מַעֲשֵׂוֹת. O'. τοῦ ποιῆσαι. Alia exempl. μὴ
ποιῆσαι; alia, τοῦ μὴ ποιῆσαι.⁷²

28. דִּירֹוּת. Dirutum est (altare). O'. καθήρητο.
Aliter: O'. κατεσκαμμένον.⁷³

28. בְּרִתָּהּ. Succisus est (lucus). O'. ὠλόθρευτο.
Aliter: O'. Θ. ἐκκεκομμένον.⁷⁴

וְיָאֵת הַפָּר הַשֵּׁנִי הָעֵלִי. Et quod attinet ad
junvencum secundum, oblatus erat. O'. καὶ ἐλ-
δον τὸν μόνον τὸν δεύτερον, ὃν ἀνήνεγκεν.
Aliter: O'. καὶ ὁ μόνος ὁ στευτὸς ἀνηνεγμέ-
νος 4 εἰς ὀλοκαύτωμα 4.⁷⁵

29. הַדָּבָר (bis). O'. τὸ ῥῆμα. Aliter: O'. Θ. τὸ
πράγμα.⁷⁶

וַיִּדְרֹשׁוּ וַיִּבְקְשׁוּ וַיֵּאֱמָרוּ. O'. καὶ ἐπεζητήσαν,
καὶ ἡρεύνησαν, καὶ ἔγνωσαν. Alia exempl.
καὶ ἀνῆταζον, καὶ ἐξεζητουν καὶ εἶπαν.⁷⁷

30. בִּי בָּתָן. O'. ὅτι καθεῖλε (alia exempl. κατέ-
σκαψε)⁷⁸.

כָּרַת. O'. ὠλόθρευσε. Alia exempl. ἔκοψε (s.
ἐξέκοψε)⁷⁹.

31. לְכָל אֲשֶׁר-עִמָּדוֹ עָלָיו. Omnibus qui adstant
sibi. O'. τοῖς ἀνδράσι πᾶσιν, οἱ ἐπ' ἀνέστησαν
αὐτῷ. Aliter: O'. πρὸς τοὺς ἀνδρας τοὺς
ἐπανισταμένους ἐπ' αὐτόν.⁸⁰

⁶³ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine obelo Comp., Ald. (sine τῷ), Codd. III, 15, 18 (ut Ald.), 19, alii, Arm. 1, Vet. Lat. ⁶⁴ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp. (cum Μαῶζι), 15, 18, 19 (cum Μαῶβ), alii. ⁶⁵ Cod. 85 in textu: (ἐπὶ τῆς κ.) τοῦ Μανὼς ἐκ τούτου; in marg. autem: O'. Θ. Μανὼς τοῦ ὄρους. Sic in textu Ald., Codd. X, XI, 29, 55 (cum Μαῶζι), 71, 121. ⁶⁶ Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 166: τὸ Μαῶζι Ἀκύλας ἐξέδωκε, κραταιώματος· Σύμμαχος δὲ, κραταιοῦ. Codd. X, 58, in marg. sine nom.: κραταιώματος. Cf. Hex. ad Psal. xxvi. 1. Jerem. xvi. 19. Dan. xi. 38. (Parem lectionum, 'A. ἰαχύος, 2. ἰαχύνος, non e Basiliano, ut ipse proficitur, sed e Latinis Procopii, Aq. fortitudinis, Sym. fortis, Montefalconius, qui saepe nescit unde sua hauserit, eruit. Cf. Scharfenb. in Animado. T. II, p. 57.) ⁶⁷ Sic Codd. 44, 54, 59, alii. ⁶⁸ Syro-hex. (qui pingit: 4 τὸν μ. τὸν δ., absente cuneolo). Haec, τὸν δεύτερον, desiderantur in Ald., Codd. X, XI, 15, 29, alii. ⁶⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁷⁰ Sic Syro-hex. (qui male pingit: 4 τρεῖς καὶ δ., sine metobelo), et sine obelo Codd. III (cum τρισκαίδ.), 19, 54, 58 (cum δέκα καὶ τρεῖς), alii. ⁷¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁷² Prior lectio est in Codd. III, 15, 18, 19, alii; posterior in Comp., Ald., Codd. X, 29, alii. Syro-hex.

73 Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii. Syro-hex. 74 Idem. Sic in textu Comp. (cum ἐκκεκομμένον) sonat. 75 Idem. Sic in textu Comp. (cum ἐκκεκομμένον), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum ἐκκεκομμένον), alii, Syro-hex. 76 Sic Syro-hex. (sine cuneolo), et sine aster. Comp., Ald. (om. εἰς), Codd. III, 15, 18, 19 (cum ὁ μ. ὁ δεύτερος ὁ σ.), alii (inter quos 58, cum ὀλοκαύτωσιν), Arm. 1; neonon (sine εἰς δλ.) Codd. X, XI, 29, alii (inter quos 85 in marg.). 77 Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (in priore loco), Ald., Codd. III, XI (ut Comp.), 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. In posteriore loco τὸ ῥῆμα deest in Comp., Codd. 19, 108. 78 Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum ἐξήτουν), XI, 15, 18 (cum ἀνέταζον), 19 (cum ἀνῆταζον et εἶπον), alii (inter quos 85 in marg. cum ἀνέταζον et διεζητουν), Arm. 1, Syro-hex. 79 Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum κατέσκαψε γὰρ pro ὅτι κ.), XI (idem), 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85, cum O'. καθεῖλεν in marg.). Ambigue Syro-hex. 80 Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐπανιστάνους), X, XI (cum ἐπανιστάνοις), 15, 18, 19 (cum τοῖς ἀ. τοῖς ἐπανιστάνοις), alii, Syro-hex.

31. אֲשֶׁר יָרִיב לִי יוֹמָת. *Qui contenderit pro eo, interficiatur.* O'. δς ἐὰν δικάσῃται (Aliter: O'. ἀντιδικάσῃ⁸¹) αὐτῷ, θανατωθήτω (Θ. ἀποθανεῖται⁸²). Alia exempl. δς ἀντεδίκησεν (s. ἀντεδίκασεν) αὐτῷ, ἀποθανεῖται.⁸³

לֹא-יִהְיֶה הוּא יָרִיב לִי. *Si Deus est, contendat pro se.* O'. εἰ θεός ἐστι, δικαζέσθω (Aliter: O'. ἐκδικήσῃ⁸⁴) αὐτῷ. Aliter: O'. εἰ θεὸς αὐτός — ἐστιν Δ, ἐκδικήσῃ αὐτόν.⁸⁵

32. יִרְבֶּעַל לְאַמֹּר יָרִיב בּוֹ הַבַּעַל. *Jerubbaal, dicendo: Contendat cum eo Baal.* O'. 'Ιεροβάαλ, λέγων· δικαζέσθω ἐν αὐτῷ ὁ Βάαλ. Aliter: O'. δικαστήριον τοῦ Βάαλ.⁸⁶

33. וַיַּעֲזֶרֵוּ. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ διέβησαν;⁸⁷ alia, καὶ παρήλθον.⁸⁸

34. לְבָשָׂה. *Induit (replevit).* O'. ἐνέδυσσε. Alia exempl. ἐνεδυνάμωσε.⁸⁹

35. בְּכָל-מִנְשָׁה וַיַּזְעֵק בְּגִסְדוּחָא. *congregavit se* וַיַּחֲרִי וּמִלְאָכִים שָׁלַח בְּאֲשֶׁר. O'. εἰς πάντα Μανασσῇ, καὶ ἐν 'Ασθή. Alia exempl. O'. ἐν παντὶ Μανασσῇ, καὶ ἐβόησε καὶ αὐτὸς

ὁπίσω αὐτοῦ· καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν ἐν 'Ασθή.⁹⁰

36. כְּאִשָּׁר. O'. καθώς. Aliter: O'. Θ. ὃν τρόπον.⁹¹

37. כִּצְיָג. *Ponam.* O'. τίστημι. Alia exempl. ἀπερείδομαι.⁹²

38. וַיִּשָּׁכֶם. O'. καὶ ὄρθρισε — Γεδών Δ.⁹³

וַיִּמְצָן טַל. *Et expressit rorem.* O'. καὶ ἔσταξε δρόσος. Aliter: O'. (καὶ) ἀπερρῦη (δρόσος). 'Α. Σ. Θ. (καὶ) ἐστράγγισε (δρόσον).⁹⁴

39. מִן-רֶקֶה-פַּעַם נֶאֱמַר. O'. πειράσω δὴ (potior scriptura δὲ) καίγε ἐτι ἀπαξ. Aliter: O'. καὶ πειράσω ἐτι ἀπαξ.⁹⁵

וַיְהִי-נָא הָרָב. O'. καὶ γενέσθω (Aliter: O'. Θ. γεννηθήτω⁹⁶) ἡ ξηρασία. Aliter: O'. καὶ γεννηθήτω — ἐτι Δ ξηρασία.⁹⁷

וַעֲלֶלְכֶּל. O'. καὶ ἐπὶ πᾶσαν. Aliter: O'. ἐπὶ δὲ πᾶσαν.⁹⁸

Cap. VI. 2. ἐπὶ 'Ισραὴλ ὡς σφόδρα Δ.⁹⁹ 14. ὁ ἀγγελος — κυρίου Δ, καὶ εἶπεν — αὐτῷ Δ.¹⁰⁰ 15. κύριε

⁸¹ Cod. 85 in marg. ⁸² Idem. ⁸³ Sic Comp. (cum ἀντιδίκησεν et ἀποθανεῖται), Ald. (cum ἀντεδίκασεν), Codd. III (cum αὐτόν), X, 15 (cum θανατωθήτω?), 18, 19 (cum δς ἀν ἡδίκησεν), alii, Syro-hex. ⁸⁴ Cod. 85 in marg. ⁸⁵ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp. (cum ἱαντόν), Ald. (idem), Codd. III (cum εἰ ἔστιν θεὸς αὐτὸς ἐκδ. αὐτόν), 15, 18, 19 (cum αὐτοῦ pro αὐτὸς), alii. Vet. Lat.: si Deus est, ipse se vindicabit. Mox ad καθῆκε Cod. 85 in marg.: O'. κατέσκαψε, et sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum κατέσκαψαν), alii, Syro-hex. ⁸⁶ Sic Comp. (praem. 'Ιεροβάαλ λέγων), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Arm. 1 (ut Comp.). Ad 'Ιεροβάαλ Cod. 85 in marg.: O'. δικαστήριον. Syro-hex. ab initio versus legit et pingit: καὶ (superscripto indice כ, sed absente nota marginali) αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 'Ιεροβάαλ, λέγων Δ: δικαστήριον τοῦ B, male, ut videtur, pro: καὶ ἐκάλεσεν — *'Ιεροβάαλ, λέγων Δ. δ. τοῦ B. Mox pro καθήρεθ (כָּתַר) κατέσκαψεν habent Comp., Ald., Codd. III, XI (cum κατέσκαψεν), 29, 54, alii, Syro-hex. ⁸⁷ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Ald. 1, Syro-hex. (cum حَجَسَ).

⁸⁸ Sic Ald., Codd. X, XI, 16, 29, alii (inter quos 85). Vet. Lat.: et venerunt. ⁸⁹ Sic Comp., Ald., Codd. II, III, X, XI, 15, 16, 18, ceteri fere omnes, Arm. 1, Syro-hex. (cum مَسَّ), Vet. Lat. (cum confortavit). ⁹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγ.), X, XI (cum παντὶ pro ἐν παντὶ), 15 (cum παντὶ et ἀπέστειλεν), 18 (idem), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁹¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁹² Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἀπερίδομαι), X (idem), XI (idem), 15, 18, 19 (cum ὑπερίδομαι), alii (inter quos 85 in marg., ut III), Syro-hex. (cum مَحْضَرٌ). ⁹³ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. III, 15, 18, 58, alii, Vet. Lat. ⁹⁴ Cod. 85 in marg.: O'. ἀπερρῖνε. 'Α. Σ. Θ. ἐστράγγισεν. Lectio ἀπερρῖνε est in Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum ἀπερρῖνε), aliis, Arm. 1, Syro-hex. (cum مَحْضَرٌ), Vet. Lat. (cum decurrit). ⁹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex., Vet. Lat. Cod. 85 in marg.: O'. καὶ πειράσω. ⁹⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii. ⁹⁷ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. 19, 58, 108. ⁹⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu (bis) Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18 (in priore loco), 19, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ⁹⁹ Syro-hex. Sic sine obelo Codd. 44, 54, 59, alii. ¹⁰⁰ Idem. Sic sine obelis Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. Vox κυρίου deest in Codd. 53, 75.

✕ μου 4.¹⁰¹ 17. — πρὸς αὐτὸν Γεδεών 4 (fort. πρὸς αὐτὸν — Γεδεών 4).¹⁰² 31. μὴ ὑμεῖς — νῦν 4.¹⁰³

CAP. VII.

1. חֶרֶד. O'. Ἀράδ. Aliter: 'A. O'. Θ. Ἀρωέδ.¹
 חֶרֶד הַמֹּרֶה. A colle Moreh. O'. ἀπὸ Γα-
 βαθαμαραί. Alia exempl. ἀπὸ βουνου τοῦ
 Ἀμωραί.² Οἱ λοιποὶ ἀπὸ τοῦ βουνου... 'A.
 (ἀπὸ τοῦ βουνου) τοῦ ὑψηλοῦ.³
3. וְעָתָה קָרָא. O'. καὶ νῦν λάλησον. Aliter: O'.
 — καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν 4. λάλησον.⁴
 בְּאֶזְנִי. O'. ἐν ὤσῃ. Aliter: O'. εἰς τὰ ὦτα.⁵
 וַיֵּצֵא. Et circumagat se. O'. καὶ ἐκχωρεῖται.
 Οἱ λοιποὶ ἐξώρμησαν.⁶
 וַיָּשָׁב. O'. καὶ ἐπέστρεψεν (s. ἐπέστρεψαν). 'A.
 ἀπεστράφησαν.⁷

4. וְהִיָּרְגִי. Et purgabo (probabo) eum tibi.
 O'. καὶ ἐκαθαρώ ('A. Θ. πυρώσω⁸) σοι αὐτόν.
 Aliter: O'. καὶ δοκιμῶ αὐτοὺς σοι.⁹
 וְכָל אֲשֶׁר. O'. καὶ ✕ pās 4 ὄν.¹⁰
5. וַיִּוָּד. O'. καὶ κατήνεγκε (alia exempl. κατεβί-
 βασε¹¹).
 יָלַךְ (bis). O'. λάψη. Alia exempl. λείξη.¹²
 וַיִּכְרַע. O'. κλίνη. Aliter: O'. Θ. 'A. κάμψη.¹³
 וַיִּשְׁתָּח. O'. πεινῶ. Alia exempl. τοῦ πεινῶ, μετα-
 στήσεις αὐτόν καθ' αὐτόν (s. καθ' εἰαυτόν).¹⁴
6. וַיִּהְיוּ לְקָרְחָה. O'. τῶν λαψάντων (alia exempl.
 λειξάντων¹⁵). O'. Σ. (τῶν) λαψάντων.¹⁶
 וַיִּדְּם אֶל-פִּיָּהֶם. O'. ἐν χειρὶ αὐτῶν πρὸς τὸ
 στόμα αὐτῶν. Alia exempl. ἐν τῇ γλώσσῃ
 αὐτῶν.¹⁷ Aliter: O'. ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν ἐν τῇ
 γλώσσῃ αὐτῶν.¹⁸
 וַיִּכְרַע. O'. ἐκλιναν. Aliter: O'. ἐκαμψαν.¹⁹

¹⁰¹ Syro-hex. Pronomen deest in Ald., Codd. III, XI, 18 (manu 1ma), 44, aliis, Arm. 1. ¹⁰² Idem. ¹⁰³ Idem.

CAP. VII. ¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. 15, 18, 54, 58 (in marg. cum Ἀρωέδ), alii. ² Sic Comp. (cum Ἀβωρ), Codd. 19 (cum Ἀμωρ), 108 (ut Comp.), Syro-hex. (cum ܐܡܘܪܐܝܐ). Lectio, ἀπὸ τοῦ βωμου (sic) τοῦ Ἀβωρ (Ἀβωραί, Ἀβωρί, Ἀμωραί, Ἀμωρί) est in Codd. III, 54, 75, 76, aliis. Cod. 58 in textu: ἀπὸ τοῦ βουνου (sic) τοῦ Ἀμωραίου; in marg. autem: τοῦ ὑψηλοῦ. ³ Cod. 85 in marg.: Οἱ λοιποὶ τοῦ βουνου. 'A. τοῦ ὑψηλοῦ. Cod. X in marg. (ad Ἀμωραί): 'A. τοῦ ὑψηλοῦ (sic). Cf. Hex. ad Gen. xii. 6. Deut. xi. 30. Denique ad חֶרֶד pertinere crediderim lectionem, seu potius glossam, ἐπιφανής, ἐπιφανείς, s. ἐπιφαῖ, quae in Codd. 44, 54, aliis, in contextum post ἐν κοιλδίᾳ irrepsit. Cf. Schleusner in Nov. Thes. s. v. ἐπιφανής. ⁴ Sic Syro-hex. (qui pingit: — καὶ εἶπε — κύριος), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Arm. 1. Cod. 121 in textu: + λάλησον; in marg. autem: — καὶ εἶπεν κ. πρὸς αὐτόν; ubi nota + est merus index, ut passim. ⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. ⁶ Cod. 85 in marg. (ad ἐπέστρεψαν (sic)). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐξώρμησαν), X, XI, 15 (ut III), 18 (idem), 19 (idem), alii, Arm. 1, Syro-hex. (ut III). ⁷ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁸ Cod. 85. ⁹ Idem in marg. (non, ut Montef., δοκιμῶ). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁰ Sic Syro-hex.

(eum ✕ καὶ pās 4). Vocula deest in Codd. 15, 16, 18, 30, aliis. Comp., Codd. III, 19, 108: καὶ πάντα ὄν. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. (ut videtur). ¹² Sic Codd. 53, 56 (cum λήξει), 63, 85 (cum λάψη in marg.), 144 (cum λήξη). ¹³ Cod. 85 in marg.: O'. Θ. 'A. κάμψη πεινῶ, μεταστήσεις αὐτόν καθ' εἰαυτόν (ubi siglum Θ. 'A. ad κάμψη tantum pertinere quivis videt). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁴ Sic Comp., Ald. (sine τοῦ), Codd. III (non, ut Tischendorf, καταστήσεις), X (sine καθ' αὐτόν), XI (idem), 16 (sine τοῦ), 18, 19 (cum κάτωθεν pro καθ' αὐτόν), alii, Syro-hex. (cum ܠܡܢܬܗܝܢ). Origen. (Opp. T. II, p. 477) supplet: *transferes eum*; Hieron.: *in altera parte erunt*. ¹⁵ Sic Codd. 16, 53, 56, alii. ¹⁶ Cod. 85 in marg. ¹⁷ Sic Comp., Codd. III, 15, 19, alii. ¹⁸ Sic Ald., Cod. 58, et (sine duplici ἐν) Codd. X (cum τῇ χ. αὐτῶν ἢ τῇ γλ. αὐτῶν), XI, 29, 121. Syro-hex. ܠܠܝܢܐ. Ad πρὸς τὸ στόμα Cod. 85 in marg.: O'. τῇ γλώσσῃ. August. Quaest. XXXVII. in Judic.: "*Et factus est numerus eorum qui lambebant manu sua lingua sua trecenti viri*. Plerique Latini codices non habent, *manu sua*, sed tantummodo, *lingua sua*. Graecus autem habet utrumque, *manu sua lingua sua*, ut intelligatur quod manu aquam raptam in os projiciebant." Cf. Grabe in *Epist. ad Mill.* p. 14. ¹⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

7. הַמִּלְחָמָה. O'. τοῖς λάψασι (alia exempl. λελει-
χόσι. O'. λάψασι²⁰).

יָלִכוּ. O'. πορεύονται. Aliter: O'. Θ. ἀπο-
τρεχέτω.²¹

8. לֹאֲחִיזֵי. O'. εἰς σκηνὴν αὐτοῦ. Aliter: O'.
εἰς τὸ σκηνώμα αὐτοῦ.²²

וּבְשָׁלֹשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ הַחֹזֵק. Et trecentos viros
retinuit. O'. καὶ τοὺς τριακοσίους ἄνδρας κατί-
σχυσεν. Aliter: O'. τῶν δὲ τριακοσίων ἀν-
δρῶν ἐκράτησεν.²³

9. קָם. O'. ἀνάστα. Aliter: O'. ἀναστάς.²⁴

בְּמִלְחָמָה. O'. ἐν τῇ παρεμβολῇ. Aliter: O'. τὸ
τάχος + ἐντεῦθεν + εἰς τὴν παρεμβολήν.²⁵

11. אֶל־קֶצֶה הַחֲמִישִׁים אִשָּׁר בַּמַּחֲנֶה. Ad extremi-
tatem armatorum qui erant in castris. O'.
πρὸς ἀρχὴν τῶν πεντήκοντα, οἱ ἦσαν ἐν τῇ
παραμβολῇ. Alia exempl. εἰς μέρος τῶν πεν-
τήκοντα τῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ.²⁶ Aliter: O'.
Θ. [εἰς μέρος] πρὸς τὸ ἄκρον (s. ἀκρωτήριον)
τῆς λαξευτῆς. ²⁷

12. נִלְכְּדוּ. Considerant. O'. βεβλημένοι. Ali-

ter: O'. Θ. παρεμβεβλήκεισαν.²⁸

13. וְהָיָה הַלֹּחֶם הַלֵּחֵם. O'. καὶ εἶπεν
ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον. Alia exempl. καὶ
εἶπεν ἰδοὺ τὸ ἐνύπνιον δὲ ἐνυπνιάσθην.²⁹

וְהָיָה. Placenta. O'. μαγίς. 'Α. ἐγκρυφίας.
Σ. κολλύρα.³⁰

וְהָיָה. Provolutens se. O'. στρεφομένη. Alia
exempl. κυλιόμενη.³¹

וְהָיָה. O'. ἕως τῆς σκηνῆς. Alia exempl.
ἕως τῆς σκηνῆς Μαδιάμ.³²

וְהָיָה. O'. ✕ καὶ ἔπεσεν ✕,
καὶ ἀνέστρεψεν αὐτήν ✕ ἄνω ✕.³³ Alia ex-
empl. καὶ κατέστρεψεν αὐτήν.³⁴

15. בְּיָדָם. O'. ἐν χειρὶ ἡμῶν. Aliter: O'. Σ. Θ.
ἐν χερσὶν (ὕμῶν).³⁵

16. בְּתוֹךְ הַיְדִים. O'. ἐν ταῖς ὕδρῳις. Alia ex-
empl. ἐν μέσῳ τῶν ὕδριῶν.³⁶ Οἱ λοιποὶ ἐν
ταῖς ὕδρῳις.³⁷

17. בְּרֶחֱף. O'. ἐν ἀρχῇ. Alia exempl. ἐν μέσῳ.³⁸

18. וְכָל־אִשָּׁר אֶתִּי וְתַנְיָתָם בְּשׁוֹרָתָם. O'. ἐγὼ, καὶ πάντες μετ' ἐμοῦ σαλ-

²⁰ Cod. 85 in textu: λεληχόσι (sic); in marg. autem: O'. λάψασι. Prior lectio (cum λελειχόσι) est in Codd. 16, 52, 58 (in marg. cum λίψασι), aliis. ²¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18 (cum τρεχέτω ante corr.), 19, alii, Syro-hex.

²² Idem (cum εἰς τὴν σκ. αὐτοῦ in textu). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI (sine αὐτοῦ), 15, 18 (cum εἰς τὰ σκηνώματα), 19, alii.

²³ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15 (om. ἀνδρῶν), 18, 19, alii, Syro-hex.

²⁴ Idem. Sic in textu Cod. II, 18, 63, 128. ²⁵ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III (cum τὸ τ. εἰς τὴν π. ἐντεῦθεν), 15, 18, 19, alii, Arm. i. Sic (sine ἐντεῦθεν) Cod. 75. ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Vet. Lat.: in partem quinquaginta qui erant in castris.

²⁷ Cod. 85 in marg., ubi εἰς μέρος ad alteram versionem pertinet. Ante πρὸς ἀρχὴν Codd. 56, 63 inferunt: πρὸς τὸ ἀκρωτήριον τῆς λαξευτῆς (וְהָיָה ?). Pro his autem, πρὸς ἀρχὴν—ἐν τῇ π., Codd. 54, 58, 59, 75 mixtam lectionem exhibent: εἰς τὴν παρ. ἐπὶ τὸ ἀκρωτ. τῆς λ. τὸ ἐπὶ τῇ παρ. εἰς μέρος τῶν πεντήκοντα.

²⁸ Cod. 85 in marg. (cum παραβεβλήκεισαν). Sic in textu (cum παρεμβ.) Comp., Ald., Codd. III (non, ut Tischendorf, ἐμβεβλήκεισαν), XI, 15, 18, 29, alii, Arm. i, Syro-hex.

²⁹ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

³⁰ Cod. 85 in textu (om. καὶ εἶπεν): ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον; in marg. autem: καὶ εἶπε τὸ ἐν. δὲ ἐνυπνιάσθην.

³¹ Cod. 108. Cod. 85 affert: 'Α. O'. ἐγκρυφίας. Σ. κολλύρα (sic). Bar Hebraeus: $\text{כֹּל־לֶחֶם} \text{וְהָיָה}$. (Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xxxvii. 21.) Tandem Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 172: Οὕτω δέ τις καὶ τὰ περὶ τῆς μαγίδος τοῦ κριθίνου ἄρτου τῆς ἐν ὀνείρῳ παρῆδωκαν ἦν ἐξέδωκαν οἱ λοιποὶ, ὄλυναν (fort. κολλύραν) ἢ κολλυρίδα.

³² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Joseph. Antiq. V, 6, 4: Μάζαν ἐδόκει κριθίνην, ὑπ' εὐτελείας ἀνθρώποις ἄβρωτον, διὰ τοῦ στρατοπέδου κυλιόμενην, τὴν τοῦ βασιλέως σκηνὴν καταβαλεῖν, καὶ τὰς τῶν στρατιωτῶν πάγων.

³³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. i, Syro-hex.

³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 19, alii. ³⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald. (cum ἡμῶν), Codd. 18, 19 (ut Ald.), alii, Syro-hex.

³⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex. כֹּל־מֵסָלָה . Codd. 54, 59, 75: ἐνδον τῶν ὕδριῶν. ³⁷ Cod. 85. ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. i, Syro-hex.

Syro-hex. Cod. 85 in textu (om. καὶ εἶπεν): ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον; in marg. autem: καὶ εἶπε τὸ ἐν. δὲ ἐνυπνιάσθην.

³⁰ Cod. 108. Cod. 85 affert: 'Α. O'. ἐγκρυφίας. Σ. κολλύρα (sic). Bar Hebraeus: $\text{כֹּל־לֶחֶם} \text{וְהָיָה}$.

(Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xxxvii. 21.) Tandem Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 172: Οὕτω δέ τις καὶ τὰ περὶ τῆς μαγίδος τοῦ κριθίνου ἄρτου τῆς ἐν ὀνείρῳ παρῆδωκαν ἦν ἐξέδωκαν οἱ λοιποὶ, ὄλυναν (fort. κολλύραν) ἢ κολλυρίδα.

³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Joseph. Antiq. V, 6, 4: Μάζαν ἐδόκει κριθίνην, ὑπ' εὐτελείας ἀνθρώποις ἄβρωτον, διὰ τοῦ στρατοπέδου κυλιόμενην, τὴν τοῦ βασιλέως σκηνὴν καταβαλεῖν, καὶ τὰς τῶν στρατιωτῶν πάγων.

³² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. i, Syro-hex.

³³ Sic Syro-hex., ut sine notis Ed. Rom. ³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 19, alii. ³⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald. (cum ἡμῶν), Codd. 18, 19 (ut Ald.), alii, Syro-hex.

³⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex. כֹּל־מֵסָלָה . Codd. 54, 59, 75: ἐνδον τῶν ὕδριῶν.

³⁷ Cod. 85. ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. i, Syro-hex.

πιεῖτε ἐν ταῖς κερατίναῖς. Alia exempl. ἐγὼ καὶ πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ καὶ σαλπείτε ταῖς κερατίναῖς καὶ ὑμεῖς.³⁹

18. לַיהוָה וּלְגִדְעוֹן. O'. τῷ κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεὼν. Alia exempl. ρομφαία τῷ κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεὼν.⁴⁰

19. בְּקֶצֶד. O'. ἐν ἀρχῇ. Alia exempl. ἐν μέρει.⁴¹
שָׂא. Initio. O'. ἐν ἀρχῇ. Alia exempl. ἀρχομένης.⁴²

וַיִּקְחוּ הָאֲרִיִּים וַיִּשְׂמוּ אֹתָם בְּמַנְתְּרֵיהֶם. Vixdum collocando collocaverant. O'. καὶ ἐγείροντες ἤγειραν. Alia exempl. πλὴν ἐγέρσει ἤγειραν.⁴³ Alia: ἀρτί ἤγειρον οἱ ἐγείροντες (τοὺς φύλακας).⁴⁴

20. וַיַּחֲזִיקוּ בְיַדֵּיהֶם וַיִּשְׂמוּ אֹתָם בְּמַנְתְּרֵיהֶם. Et prehenderunt manu sua sinistra faces, et manu sua dextra tubas (s. et in manu dextra eorum erant tubae). O'. καὶ ἐκράτησαν ἐν χερσὶν ἀριστεραῖς αὐτῶν τὰς λαμπάδας, καὶ ἐν χερσὶ δεξιαῖς αὐτῶν τὰς κερατίνας. Aliter: O'. καὶ ἐλάβοντο ἐν τῇ χειρὶ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῶν τῶν λαμπάδων, καὶ ἐν τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ αὐτῶν αἱ κερατίνας.⁴⁵

21. אִישׁ תַּחְתּוֹ. Quisque suo loco. O'. ἀνὴρ ἐφ' ἐαυτῷ. Alia exempl. ἕκαστος καθ' ἐαυτόν.⁴⁶

Aliter: O'. Θ. ἕκαστος.⁴⁷

21. וַיִּרְעוּ. O'. καὶ ἐσήμαναν (Οἱ λοιποὶ ἡλάλαξαν⁴⁸).

22. וַיִּשְׂמוּ אֹתָם בְּמַנְתְּרֵיהֶם. O'. ἐν ταῖς τριακσίαις κερατίναῖς. Aliter: O'. Οἱ λοιποὶ αἱ τριακσίαι κερατίνας.⁴⁹

וַיִּשֶׁשׁ. Et direxit. O'. καὶ ἔθηκε (alia exempl. ἔθετο⁵⁰). Alia exempl. καὶ ἐξέστησαν, καὶ ἐνέβαλε.⁵¹

וַיִּתְּנוּ. O'. τὴν ρομφαίαν. Aliter: O'. Οἱ λοιποὶ μάχαιραν.⁵²

וַיַּעַבְדוּ. O'. ἕως Βηθσεῆδ (s. Βηθασεττά⁵³). A. (ἕως) οἴκου Ἀσεττά.⁵⁴

וַיִּתְּנוּ עַד שַׁפַּת. Versus Zeredam (3 Reg. xi. 26) usque ad oram. O'. Ταγαραγαθά. Alia exempl. καὶ συνηγμένη (Masora וַיִּתְּנוּ) ἕως χειλούς.⁵⁵

23. וַיִּתְּנוּ. O'. καὶ ἐδίωξαν. Aliter: O'. Θ. καὶ κατεδίωξεν.⁵⁶

24. בְּכָל־הָרָה. O'. ἐν παντὶ ὄρει. Alia exempl. ἐν παντὶ ὀρίφ.⁵⁷

25. וַיִּנְיִשְׁרוּ. O'. τοὺς ἀρχοντας. Alia exempl. τοὺς δύο ἀρχοντας.⁵⁸

³⁹ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 64, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ καὶ (σαλπ. ἐν ταῖς κ.) καὶ ὑμεῖς.

⁴⁰ Sic Ald., Codd. X, 15, 16, 18, alii (inter quos 85), Arm. 1, repugnante Syro-hex.

⁴¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cf. ad v. 11.

⁴² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἤγειρον), X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (ut III). Ad ἐγείροντες Cod. 85 in marg.: πλὴν ἐγέρσει, unde Montef. male eruit: ἄλλος πλὴν ἐγέρσει ἐγείροντες.

⁴⁴ Sic in textu Codd. 44, 54 (cum ὅτι pro ἀρτί), 59, 75 (ut 54), 84, 106, 134. ⁴⁵ Cod. 85 in marg. (cum αὐτῶν τῇ ἀρ. pro τῇ ἀρ. αὐτῶν). Sic in textu Comp. (om. τῇ χειρὶ in posteriore loco), Ald., Codd. III (casu om. λαμπάδων), XI (om. καὶ post λαμπάδων), 15 (ut Comp.), 18 (cum ἐν τῇ χ. αὐτῶν τῇ ὄ. τῶν κερατίνων), 19 (ut Comp. sine priore αὐτῶν), alii, Syro-hex. (cum וַיִּשְׂמוּ). ⁴⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴⁷ Cod. 85 in marg.

⁴⁸ Idem, teste Montef. Pro Οἱ λοιποὶ Parsonsii amanuensis exscripsit: O'. λοιποὶ, invitis libris Graecis. ⁴⁹ Idem

in marg. (exscribente eodem): O'. λοιποὶ αἱ τριακσίαι κερατίνας αἱ ἐπέκαλεσαν (sic) καὶ ἔφυγον. Brevior lectio, αἱ τρ. κερ., est in Comp. (sine αἱ), Ald., Codd. III (om. τ, h.e. τριακσίαι), XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex.

⁵⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. ⁵¹ Sic Codd. 44, 54, 59, 75, alii. ⁵² Cod. 85 in marg. (cum O'. λοιποὶ). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X (cum τὴν μ.), XI (idem), 15, 18, 19, alii.

⁵³ Sic Comp. (cum τῇς Βαιθ.), Ald. (cum τῇς Βηθασεττά), Codd. X (cum Βηθασεττά), XI (idem), 15 (cum τῇς Βαιθασεττά), 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁵⁴ Cod. X.

⁵⁵ Sic Comp. (cum καὶ ἦν σ.), Codd. III, 19 (ut Comp.), 108 (idem), 209 (idem), Syro-hex. (cum וַיִּתְּנוּ). Ald., Codd. 15, 18, 64, 128: καὶ συνηγαγεν ἕως χ. In ceteris fere omnibus tantummodo ἕως χ. vel καὶ ἕως ἐπὶ χ. legitur. Arm. 1 (vertente Altero): καὶ ἦν τάγμα ἕως χ. ⁵⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu (cum κατεδίωξαν) Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii.

⁵⁷ Sic Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 29, alii (inter quos 85, cum ὄρει in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁵⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16,

25. בצור. *In petra*. Ο'. ἐν Σούρ. 'Α. Σ. ἐν πέτρα.⁵⁹

בִּיקְרָבֶיָּהּ. Ο'. ἐν 'Ιακεφζήφ (s. 'Ιακεβζήφ⁶⁰). Σ. ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ζήφ.⁶¹ Θ. ἐν 'Ιακὲβ τῇ κοιλάδι.⁶²

CAP. VIII.

1. אֶלִּיר. Ο'. πρὸς Γεδεών. *Alia exempl. πρὸς αὐτόν.*¹

הִלָּחַת. Ο'. ἐπορεύθης. *Alia exempl. ἐξεπορεύου.*²

לְהִלָּחֵם בְּמִדְיָן. Ο'. παρατάσθαι ἐν Μαδιάμ. *Alia exempl. πολεμῆσαι ἐν τῇ Μαδιάμ.*³

וַיִּרְיִבֵּן אִתּוֹ בְּחוּקָה. *Et altercati sunt cum eo vehementer.* Ο'. καὶ διελέξαντο πρὸς αὐτὸν ἰσχυρῶς. *Alia exempl. καὶ ἐκρίνοντο μετ' αὐτοῦ κραταίως.*⁴

עֵלְלֹת. Ο'. ἐπιφυλλίς. *Alia exempl. ἐπιφυλλίδες.*⁵ 'Α. Σ. Θ. ἐπιφυλλίς.⁶

4. עֵשִׂים וְרֹדְפִים. *Defessi et persequentes.* Ο'. πεινῶντες καὶ διώκοντες. *Aliter: Ο'. ὀλιγοψυχοῦντες καὶ πεινῶντες.*⁷

5. לְעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵי. *Populo qui in pedibus mihi est (me ducem sequitur).* Ο'. τῷ λαῷ τούτῳ τῷ ἐν ποσίν μου. *Aliter: Ο'. τῷ λαῷ τῷ μετ' ἐμοῦ.*⁸

עֵשִׂים הֵם. Ο'. ἐκλείπουσιν. *Aliter: Ο'. Θ. πεινῶσιν.*⁹

וְהָאֲנֹכִי רֹדֵף. Ο'. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι διώκων. *Aliter: Ο'. ἐγὼ δὲ διώκω.*¹⁰

6. לְבָרְכָהּ. Ο'. τῇ δυνάμει σου. *Aliter: Ο'. τῇ στρατιᾷ σου.*¹¹

7. לָכֵן. Ο'. διὰ τοῦτο. *Alia exempl. οὐχ οὕτως.*¹²

וְיִרְשָׁתִּי. Ο'. καὶ ἐγὼ ἀλόησω (Ο'. Θ. καταξανῶ¹³).

וְהָאֲתִירְבִּינִי. *Et cum tribulis (herbis).* Ο'. καὶ ἐν ταῖς βαρκηνίμ (*alia exempl. βαρκοινείμ, s. βορκοινείμ*¹⁴). 'Α. (καὶ τὰς) τραγακάνθας. Σ. (καὶ τὰς) τριβόλους.¹⁵

18, 29, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. ⁵⁹ Cod.

85 in marg., teste Montef. Parsonsii amanuensis ad ἐν 'Ιακεβζήφ (sic) exscripsit: Σ. ἐν πέτρα. Θ. ἐν 'Ιαβέβ τῇ κ. Euseb. in Onomastico, p. 346: Σούρ 'Ορήβ' πέρα 'Ορήβ. Cf. Hex. ad Jesai. x. 26. ⁶⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III

(cum 'Ιακεφζήφ), X, XI (cum 'Ιακεβζήφ), 15, 16, 18, alii, Arm. 1 (cum 'Ακεβζήφ), Syro-hex. (cum 'Ιακεβζήφ).

⁶¹ Euseb. in Onomastico, p. 188: 'Ενιάμ και Ζήμ (fort. ἐν 'Ιακεβζήφ) ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ζήμ; h. e. vertente Hieron.: "Inaczeb, pro quo Sym. transtulit, in valle Zeb." ⁶² Cod. 85

in marg., teste Montef. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 60: "Non Theodotionem scripsisse credo, ἐν 'Ιακὲβ τῇ κ., sed librarios nomini proprio loci vocabulum τῇ κοιλάδι tanquam glossema addidisse."

CAP. VIII. ¹ Sic (cum εἶπεν) Comp., Codd. III, 15, 18, 19, 85 (in marg.), 108, 128, Syro-hex., invito Vet. Lat.

² Sic Comp. (cum ἐξεπορεύθης), Ald., Codd. III, X (ut Comp.), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Vet. Lat.: cum exiret.

³ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum 'Ιακεβζήφ, non, ut Rördam exscripsit, 'Ιακεβζήφ), Vet. Lat.

⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

⁵ Sic Codd. III, 15, 64, 108, Syro-hex. ⁶ Cod. 108 in marg.

⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Praeterea

ad διώκοντες Cod. 85 in marg.: διψῶντες, quae correctio in contextum Cod. 56 irrepsit. ⁸ Sic Comp., Ald. (praem. τούτῳ), Codd. III, XI (ut Ald.), 15, 18, 19 (cum μετὰ ἐμοῦ), alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: Ο'. τοῦ μετ' ἐμοῦ.

⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁰ Idem. Sic in textu iidem.

¹¹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum στρατιά), X (idem), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cod. 85 in textu: οὐχ οὕτως διὰ τοῦτο; in marg. autem: διὰ τοῦτο ἀντὶ οὐχ οὕτως.

¹³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (om. ἐγὼ), Ald., Codd. III (ut Comp.), X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. (ut Comp.).

¹⁴ Prior scriptura est in Codd. III (cum βαρκοινείμ), XI (cum τοῖς), 55, 57 (cum βαρκοινείμ), 85 (cum βαρκοινείμ), 236; posterior in Ald. (cum τοῖς), Codd. X (idem), 15, 16, 18 (cum βαρκοινείμ), aliis. In Cod. II hic exaratum ἀβαρκοινείμ, sed postea (v. 16) βαρκοινείμ.

Syro-hex. (bis) 'Ιακεβζήφ. ¹⁵ Euseb. in Onomastico, p. 124 ed. Larsow: Βορκοινείμ. Ἀκύλας: εἰς ἀκάνθας. Σύμμαχος: εἰς τριβόλους. Sed audiamus magnum Pearsonum in *Praefat. Paraenetica ad LXX* versus finem: "Eusebius Lib. De locis Hebraicis: Βορκοινείμ, Ἀκύλας τρίπει εἰς ἀκάνθας, Σίμ. εἰς τριβόλους. Ita editio Bonfrerii, et S. Hieron.: Βορκοινείμ, quod vertit Ag. in spinas, et Sym. in tribulos. Sed

8. כְּזֹאת. Ο'. ὡσαύτως. Alia exempl. κατὰ ταῦτα.¹⁶
9. לְאַנְשֵׁי. Ο'. πρὸς ἀνδρας. Aliter: Ο'. τοῖς ἀνδράσι.¹⁷
- כְּשֹׁבִי. Ο'. ἐν ἐπιστροφῇ μου. Aliter: Ο'. ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με.¹⁸
10. מִכָּל הַנּוֹתָרִים מִכָּל מִתְּחֵה בְּיַקְרָם. Ο'. πάντες οἱ καταλειμμένοι ἀπὸ πάσης παρεμβολῆς ἀλλοφύλων. Aliter: Ο'. ✕ πάντες οἱ καταλειφθέντες ἐν πάσῃ παρεμβολῇ υἰὼν ἀνατολῶν.¹⁹
- הַיָּלֵף. Ο'. σπωμένων. Aliter: Ο'. ἐσπασμένων.²⁰
11. הַשְּׂכִנִּי. Ο'. τῶν σκηνοῦντων. Aliter: Ο'. (τῶν) κατοικούντων.²¹
- לִנְכַּח וְיִגְבְּהָ. Ο'. τῆς Ναβαὶ καὶ Ἰεγεβάλ. Alia exempl. τῆς Ναβαὶ (s. Ναβαεὶ) καὶ ἔξεναντίας Ναβέ.²²
12. הַחֲרִיד. Ο'. ἐξέστησε. Alia exempl. ἐξέ-

- στρεψε; alia, ἐξέτριψε.²³
13. מִן־הַמִּלְחָמָה. Ο'. ἀπὸ τῆς παρατάξεως. Aliter: Ο'. Θ. ἐκ τοῦ πολέμου.²⁴
- מִלְמַלְהָ הַחֲרִיד. Inde ab ascensu Heres. Ο'. ἀπὸ ἐπάνωθεν τῆς παρατάξεως Ἀρές. Aliter: Ο'. Θ. ἀπὸ ἀναβάσεως Ἀρές (Θ. δρους).²⁵ 'A. . τοῦ δρυμοῦ (s. δρυμῶνος). Σ. . τῶν δρῶν.²⁶
14. וַיִּכְתֹּב אֵלָיו אֶת־שְׁרֵי כְנֹת וְאֶת־זִנְיָה. Ο'. καὶ ἔγραψε πρὸς αὐτὸν (τὰ) ὀνόματα τῶν ἀρχόντων Σοκχῶθ καὶ τῶν πρεσβυτέρων αὐτῶν. Aliter: Ο'. καὶ ἀπεγράψατο πρὸς αὐτὸν (Ο'. Θ.) τοὺς ἀρχοντας Σοκχῶθ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῆς.²⁷
15. אֶשֶׁר. Ο'. ἐν οἷς. Aliter: Ο'. δι' οὓς.²⁸
- הַיִּיגָפִים. Ο'. τοῖς ἐκλείπουσιν. Aliter: Ο'. τοῖς ἐκλυομένοις (s. ἐκλελυμένοις).²⁹
16. וַיִּקַּח אֶת־זִנְיָה הָעִיר. Ο'. καὶ ἔλαβε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως. Aliter: Ο'. καὶ ἔλαβε

suspecta mihi vox illa *τρέπει* apud Bonfrerium [qui eam e Latinis Hieronymi proculdubio assumpsit]; in meo enim codice scribitur: Βορκοννέιν ἅ τραγακάνθας καὶ τριβόλους; ubi pro καὶ legendum σ' i. e. Symmachus, ut ex S. Hieronymi versione constat." Reapse Vallarsius e Vaticano edidit: Βορκοννέιν. Ἀκύλας, τραγακάνθας' Σύμμαχος, τριβόλους. Cf. Lagarde in *Onomast. Sacr.* p. 238. E libris nostris Cod. 85 in marg. sine nom. affert: τραγακάνθας ἀβαράκη; Cod. X: Σ. τριβόλους; Regii duo apud Montef. [et Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 177]: Βαρκοννέιν εἰσιν αἱ τριβόλοι· οὕτως γὰρ ὁ Σύμ. ἡρμήνευσεν· τετρακάνθας (sic). Tandem Procop. in Cat. Niceph. ibid.: Βορκομνὴν (sic) κατὰ μὲν Σύμμαχον, αἱ τριβόλοι· κατὰ δὲ Ἀκύλαν, τραγακάνθας. Ceterum e versione Symmachi lectionem, καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις, in Comp., Codd. 19, 44, 54 (cum ταῖς), 58 (in marg. cum ταῖς), alios, irrep-sisse, non est quod mireris. ¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum κατὰ πάντα), Syro-hex. ¹⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex., Philo Jud. Opp. T. I, p. 424. ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex., Philo Jud. ibid. (cum ἐν τῷ με ἐπ.). ¹⁹ Sic Syro-hex. (sine cuneolo), et sine aster. Comp. (cum ἐν πάσῃ τῇ π.), Codd. III (cum πάντες κατ. υἰὼν ἀν.), 19, 30, alii; necnon (om. πάντες) Ald. (cum ἐν πάσῃ τῇ π.), Codd. XI, 15, 18, alii. Cod. 85 in marg.: καταλειφθέντες ἐν πάσῃ π., et υἰὼν ἀνατολῶν. ²⁰ Cod. 85 in marg. (cum

ἐσπασμένοι). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. Singulariter Syro-hex. *تسب سلا*. ²¹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (sine artic.), X, XI, 15 (ut Comp.), 18 (idem), 19 (idem), alii, Syro-hex. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III (cum τῆς Ναβαὶδ ἔξεν. Ζεβεὶ), X, XI, 15, 18 (cum Νεβὶ in fine), 19 (cum Ναβαὶ ἔξεν. Ναβαὶ), alii, Syro-hex. (ut 19). Ad Ἰεγεβάλ Cod. 85 in marg.: ἔξεναντίας Ἰαβεὶ (sic). ²³ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 108, Syro-hex. (cum *وإس*); posterior in Codd. III, 15, 18, 64, 128, 209. ²⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15 (cum ἀπὸ προ ἐκ), 18 (idem), 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ²⁵ Cod. 85 in textu: ἀπὸ ἐπάνωθεν Ἀρές; in marg. autem: Ο'. Θ. ἀναβάσεως. Θ. δρους. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁶ Hieron. in Euseb. Onomastic, p. 59: "Ares, ascensus Ares; pro quo Aqu. interpretatur *salutium* [שָׁלִיחַ], Sym. *montium*." Ad Aquilam cf. Hex. ad Jud. i. 35. 1 Reg. xxiii. 18. ²⁷ Sic Comp., Ald. (om. Σοκχῶθ), Codd. III (cum πρὸς αὐτοῖς), XI (ut Ald.), 15, 18, alii, Syro-hex. Ad καὶ ἔγραψε Cod. 85 in marg.: καὶ ἀπεγράψατο; necnon ad τὰ ὀνόματα (sic) τῶν ἀρχ.: Ο'. Θ. τοὺς ἀρχ. Σοκχῶθ καὶ τοὺς πρ. ²⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, Arm. 1, Syro-hex. ²⁹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. X (cum ἐκλείπουσιν in marg.), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.; posterior in Codd. III, 29, 30, 58, Arm. 1. Minus probabiliter Cod. 85 in marg.: Ο'. Θ. λελυμένοις.

- τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως, (—) καὶ κατέβανεν αὐτοὺς 4.³⁰
16. **וְהָיָה עִרְיָא.** Et erinas. O'. ἐν ταῖς ἀκάνθαις. Aliter: O'. Θ. καὶ τὰς ἀκάνθας.³¹
- וְהָיָה עִרְיָא.** O'. καὶ ταῖς βαρκενίμ. Aliter: O'. καὶ τὰς βαρακαεῖμ.³²
- וְהָיָה עִרְיָא.** Et erudit (punivit). O'. καὶ ἠλόησεν. Alia exempl. καὶ κατέβανεν.³³
- סֶכֶת.** O'. τῆς πόλεως. Alia exempl. Σοκ-χάθ.³⁴
17. **נָתַן.** O'. κατέστρεψε. Alia exempl. κατέ-σκαψε.³⁵
18. **כְּמוֹתָם כְּמוֹתָם.** O'. ὡς σὺ, ὡς αὐτοί. Aliter: O'. Θ. ὁμοίος σοι, ὁμοίος αὐτοῖς.³⁶
- כְּתָרָא בְּנִי הַמֶּלֶךְ.** O'. εἰς ὁμοίωμα υἱοῦ βασι-λέως. Aliter: O'. Θ. ὡς εἶδος υἱὸν βασι-λέως.³⁷
19. **חִי־יְהוָה.** O'. ζῇ κύριος. Aliter: O'. — καὶ ὁμοσεν αὐτοῖς κατὰ τοῦ θεοῦ, λέγων 4. ζῇ κύριος.³⁸

21. **וְהָיָה עִרְיָא.** O'. ἀνάστα σὺ, καὶ συνάν-τησον. Alia exempl. ἀνάστα δὴ σὺ, καὶ ἀπάν-τησον.³⁹
- וְהָיָה עִרְיָא.** O'. ὅτι ὡς ἀνδρὸς ἡ δύναμις σου. Alia exempl. ὅτι ὡς ἀνὴρ ἡ δύναμις αὐτοῦ.⁴⁰
- וְהָיָה עִרְיָא.** Lunulas. O'. τοὺς μηνίσκους. Alia exempl. τοὺς μανιακοὺς.⁴¹ Σ. τὰ κόσμια.⁴²
22. **וְהָיָה עִרְיָא.** O'. ἄρξον ἡμῶν καὶ σὺ (alia exempl. ἄρξε ἐν ἡμῖν σὺ⁴³), καὶ ὁ υἱὸς σου, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ υἱοῦ σου. 'Α. ἐξουσίασον ἐν ἡμῖν καί γε σὺ, καί γε ὁ υἱὸς σου, καί γε ὁ υἱὸς τοῦ υἱοῦ σου. Σ. ἐξουσίαζε ἡμῶν σὺ, καὶ ὁ υἱὸς σου, καὶ ὁ ἐγγονός σου.⁴⁴
25. **וְהָיָה עִרְיָא.** O'. καὶ ἔβαλεν. Aliter: O'. Θ. καὶ ἔρριψεν.⁴⁵
- וְהָיָה עִרְיָא.** O'. ἐνώτιον. Aliter: O'. ἐνώτιον — χρυ-σοῦν 4.⁴⁶
26. **וְהָיָה עִרְיָא.** O'. παρέξ τῶν μηνίσκων. Alia exempl. πλὴν τῶν σιρώνων⁴⁷ ('Α. μηνί-σκων. Σ. κοσμίαν⁴⁸).

³⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: — τοὺς ἄρχοντας 4 καί—καὶ κατέβ. αὐτοὺς 4), et sine obelis Comp. (cum κατεβίωξεν pro κατέβανεν), Ald., Codd. III (cum ἔλαβον), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85, om. τοὺς ἄρχ. καί), Arm. 1 (om. καὶ κατέβ. αὐτοὺς). ³¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³² Sic Ald. (cum βαρκενίμ), X, XI, 15 (cum βαρκενίμ), 29, alii, Arm. 1 (cum βαρκενίμ), Syro-hex. (ut v. 7). ³³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum κατεβίωξεν), alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. ³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (ut videtur). Cf. ad Cap. ii. 2. v. 28. ³⁶ Cod. 85 in marg. Duplex versio, ὡς σὺ, ὡς αὐτοί, ὁμοίος σοι, ὁμοίος αὐτοῖς, reperitur in Comp., Ald. (cum ὡς εἰ σὺ, et ὁμοίος σὺ), Codd. X, XI, 15 (cum ὡς εἰς σὺ), 18 (cum ὡς εἰς σὺ), 29 (cum ὡς εἰς σὺ), alii. Syro-hex.: ὡς εἰς (ὡς εἰς) ὁμ. σοι, ὁμ. αὐτοῖς, et sic (cum αὐτῶν) Codd. III, 19 (cum ὡς εἰς σὺ), 108 (idem). ³⁷ Idem in continuatione. Sic in textu Comp. (cum βασιλέω), Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. Duplex versio vocis Hebraeae כְּתָרָא, ὡς εἶδος μορφῆς, est in Codd. III (cum μορφῆς), 54, 55, 58, alii (qui omnes βασιλέω habent). ³⁸ Sic Syro-hex. (absente metobelo), et sine

obelo Codd. 54, 59, 76, alii; necnon (om. κατὰ τοῦ θεοῦ λέγων) Ald., Codd. III, 19, 58, 64, 108, 128, Arm. 1. ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum ἀναστὰς), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴⁰ Sic Comp. (cum καὶ ἡ δ.), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Mox ἀνέειλε pro ἀπέκτεινε iidem. ⁴¹ Sic Codd. 16, 52, alii (inter quos 85), Cat. Niceph. Forma μανιακὸς (pro μανιά-κης) nescio an aliunde innotuerit. Cf. Hex. ad Jesai. iii. 18. ⁴² Cod. 85. Cf. ad v. 26. ⁴³ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴⁴ Cod. 85. Ad Aquilam Montef. negligenter exscripsit: ἐξουσ. ἡμῖν. . . καί γε οἱ υἱοὶ σου. . . ⁴⁵ Cod. 85 in marg., teste Montef. Parsonsii amanuensis ad ἀνέπειξε (sic) ex eodem exscripsit: " in marg. ἔρριψεν." ⁴⁶ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii. (Pro **וְהָיָה**, ἐνώτιον, Masius in *Syrorum Pecul.* s. v. scripturam rariorem **וְהָיָה** exhibet, tum hic tum Judith x. 4. Cf. Wright *Syriac Apocrypha*, p. 59.) ⁴⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum σιρώνων), X (in marg. cum σ'. σιωμένων), 15, 18, 19 (cum ἐπισιωνων), alii (inter quos 85 in marg. cum πλὴν τῶν σιρώνων (sic) καὶ τῶν δριμύσκων), Syro-hex. (cum **וְהָיָה**). Vet. Lat.: praeter brachialia et torques. ⁴⁸ Cod. X. Minus emendate Cod. 108: 'Α. μηνίσκων. Σ. κόσμων. Cf. ad v. 22.

26. **וְהַמִּינִיּוֹת**. *Et stalagmia* (inaures). *Ο'* και τῶν στραγγαλίδων. *Aliter*: *Ο'* και τῶν ὀρμίσκων.⁶⁰ Ἄλλος (και τῶν) ἐνθώφ.⁶⁰
וּבְנֵי הָאֶרְצָה. *Ο'* και τῶν ἱματίων και πορφυρίδων. *Alia exempl.* και τῶν περιβολαίων τῶν πορφυρῶν.⁶¹
לְבַד מִן־הַעֲנָקוֹת. *Praeter torques*. *Ο'* ἐκτὸς τῶν περιθεμάτων. *Alia exempl.* πλὴν τῶν κλοιῶν.⁶²
27. **לְאַפֹּד**. *In simulacrum* (idoli). *Ο'* εἰς ἐφώδ (alia exempl. ἐφούδ⁶³). Ἄ. . ἐπένδυμα.⁶⁴
בְּעֶפְרָה. *Ο'* ἐν Ἐφραθά. *Οἱ Γ'* ἐν Ἐφρά.⁶⁵
לְמוֹשֶׁה. *Ο'* εἰς σκῶλον. *Aliter*: *Ο'* Θ. εἰς σκάνδαλον.⁶⁶
28. **וַיִּכְבַּע**. *Et depressus est*. *Ο'* και συνεστάλῃ. *Aliter*: *Ο'* Θ. και ἐνετραπή.⁶⁷
וְלֹא יָסַפּ. *Ο'* και οὐ προσέθησαν (*Ο'* Θ. προσέθεντο⁶⁸). *Aliter*: *Ο'* και οὐ προσέθεντο
✠ **עֲתִי 4.**⁶⁹
29. **וַיָּשָׁב**. *Ο'* και ἐκάθισεν. *Alia exempl.* και κατόκησεν.⁶⁰

31. **בְּשָׁכֵם**. *Ο'* ἐν Συχέμ. *Aliter*: *Ο'* Θ. *Οἱ λοιποὶ ἐν Σικίμοις*.⁶¹
32. **בְּשִׁיבָה טוֹבָה**. *Ο'* ἐν πόλει αὐτοῦ. *Aliter*: *Ο'* Θ. *Οἱ λοιποὶ ἐν πολίᾳ ἀγαθῇ*.⁶²
וְאִי הָעִיר. *Ο'* Ἀβὶ Ἐσδρί. *Aliter*: *Ο'* Θ. πατὴρ τοῦ Ἐζρί.⁶³
33. **וַיְהִי**. *Ο'* και ἐγενήθη (alia exempl. ἐγένετο⁶⁴). *Aliter*: *Ο'* Θ. και ἐγενήθη.⁶⁵
וַיָּשׁוּבוּ. *Ο'* και ἐπέστρεψαν (alia exempl. ἀπεστράφησαν⁶⁶).
וַיִּשְׁכְּמוּ לָהֶם בַּעַל בְּרִית. *Et posuerunt sibi Baal-berith*. *Ο'* και ἔθηκαν ἑαυτοῖς τῷ Βάαλ διαθήκην. *Alia exempl.* και ἔθεντο αὐτοῖς τὸν Βααλβερεῖθ εἰς διαθήκην.⁶⁷
34. **וַיִּבְרְחוּ**. *Ο'* τῶν θλιβόντων αὐτούς. *Alia exempl.* τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν.⁶⁸
35. **בְּדָעֵן**. *Ο'* αὐτός ἐστι Γεδεών. *Alia exempl.* Γεδεών.⁶⁹
וַיִּשְׁכְּמוּ לָהֶם בַּעַל בְּרִית. *Ο'* κατὰ πάντα τὰ ἀγαθὰ δ. *Alia exempl.* κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθωσύνην ἦν.⁷⁰

⁶⁰ Sic Comp. (om. και), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex., Vet. Lat.
⁶¹ Duplex versio, και τῶν ὀρμίσκων ἐνθώφ (sic), est in Ald., Codd. III, 15, 18, 19, 108. ⁶² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum τῶν πορφυρίδων), 15, 18, 19, alii, Syro-hex., Vet. Lat. Ad ἱματίων Cod. 85 in marg.: περιβολαίων.
⁶³ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum τῶν κλ. τῶν χρῶν), X, XI, 15 (ut III), 18, 19 (cum πλὴν ἀπὸ τῶν κλ. τῶν χρῶν), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. (ut III). ⁶⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 29, alii, Syro-hex., Vet. Lat. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 180: Ἐφούδ, μαγνέιον ἢ εἰδωλον.
⁶⁵ Theodoret. Quaest. XVII in Judic. p. 335. Cf. Hex. ad Exod. xxv. 7. Jud. xvii. 5.
⁶⁶ Cod. X. Vet. Lat.: in Ephra. ⁶⁷ Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat.
⁶⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cf. ad Cap. xi. 33. ⁶⁹ Idem. Sic in textu Ald., Codd. 15, 18, 29, alii.
⁷⁰ Sic Syro-hex. (sine cuneolo), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108. ⁷¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-

hex. ⁶¹ Cod. 85 in marg.: *Ο'* Θ. *Οἱ λοιποὶ Σικίμοις*. Sic in textu Comp. (cum Σικίμοις), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ⁶² Idem (cum *Ο'* Θ. *Οἱ λοιποὶ*). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum πολεῖα), XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁶³ Idem. Sic in textu Comp. (om. τοῦ), Ald., Codd. X, XI (cum αὐτοῦ pro τοῦ), 29, 55, 121, Arm. 1. Duplex lectio, πατὴρ Ἀβιεζρί, est in Codd. III, 16 (cum πρός Ἀβιεζρί), 19 (idem), alii, Syro-hex. ⁶⁴ Sic Codd. II (cum καθὼς pro ὡς), 16 (idem), 44, 53 (ut II), alii. ⁶⁵ Cod. 85 in marg. ⁶⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁶⁷ Sic Comp. (cum τὸ B.), Codd. III (cum Βααλβερεῖθ), 15, 18 (cum Βααλμερεῖθ), 19 (cum τῷ (?) Βααλβερεῖθ), alii, Syro-hex. Vet. Lat.: *et posuerunt ipsi sibi Baalberith testamentum*. Cod. 85 in marg.: ἔθεντο, τὸν Βααλβερεῖθ. ⁶⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum αὐτοῦ), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁶⁹ Sic Comp., Codd. III, 19, 44, 108, Syro-hex. ⁷⁰ Sic Comp. (cum ἀγαθῶν), Ald., Codd. III, X, XI (cum πᾶσαν ἀγαθῶν), 19 (ut Comp.), 29, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: *πᾶσαν τὴν ἀγαθωσύνην*.

Cap. VIII. 15. καὶ εἶπεν — αὐτοῖς 4.⁷¹ 26. — σίκλοι 4 χίλιοι.⁷²

CAP. IX.

1. שְׁנַחֲשִׁי. O'. εἰς Σνχέμ (Aliter: O'. Θ. Σικιμα¹).
 2. כִּדְ-חִיב. O'. τί τὸ ἀγαθόν. Aliter: O'. ποῖον βέλτιον.³
 חֲמִישִׁי. O'. κυριεῦσαι. Alia exempl. τὸ ἀρχεῖν.³
 אֲנִי. O'. εἰμι. Aliter: O'. εἰμι ἐγώ.⁴
 4. מִבֵּית. O'. ἐξ οἴκου. Aliter: O'. Θ. ἐκ τοῦ οἴκου.⁵
 בַּעַל-בֵּית. O'. Βααλβερίθ. Alia exempl. Βάαλ διαθήκης; alia, Βααλβερεῖθ διαθήκης.⁶
 בָּרָךְ. O'. εὐτῷ. Alia exempl. ἐν αὐτοῖς.⁷
 וְרִקִּים וּפְתוּיִם. Leves et protervos. O'. κενούς καὶ δειλούς (alia exempl. θαμβουμένους⁸). Σ. ἀπράγους καὶ ἀπονενοημένους.⁹

6. מִבֵּית. O'. οἶκος Βηθμααλώ. Alia exempl. δ οἶκος Μασαλώ.¹⁰
 מִבֵּית. O'. Vacat. Alia exempl. O'. εἰς βασιλέα.¹¹
 מִבֵּית-חֲמִישִׁי. Prope quercum stationis (militaris). O'. πρὸς τῇ βαλάνῳ τῇ εὐρετῇ τῆς στάσεως. Alia exempl. πρὸς τῇ βαλάνῳ τῆς στάσεως.¹² 'Α. ἐπὶ πεδίῳ στηλώματος. Σ. παρὰ τὴν δρῦν τὴν ἐστῶσαν (ἐν Σικίμοις).¹³
 7. מִבֵּית. O'. ἐπὶ κορυφῇ. Aliter: O'. ἐν τῇ κορυφῇ.¹⁴
 מִבֵּית. O'. καὶ ἔκλαυσε. Alia exempl. καὶ ἐκάλεσε.¹⁵
 9. מִבֵּית-חֲמִישִׁי. Num missam faciem pinguedinem meat? O'. μὴ ἀπολείψασα (Aliter: O'. Θ. ἀφείσα¹⁶) τὴν πύθητά μου; Σ. ἀρα παύσομαι τοῦ λίπους μου;¹⁷
 מִבֵּית-חֲמִישִׁי. Quam in me celebrant dii et homines. O'. ἐν ᾧ δοξάσουσι

⁷¹ Syro-hex. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 54, alii, Arm. 1. ⁷² Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii, Vet. Lat.

CAP. IX. ¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu (passim) Comp. (cum Σίκημα), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. Cf. ad Cap. viii. 31. ² Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi (non, ut Montef. ex eodem edidit, ὁποῖον β.). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii.

⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁵ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. ⁶ Prior lectio est in Codd. III, 54, 76, aliis; posterior in Comp., Ald. (cum Βααλφερεῖθ), Codd. X, XI (cum Βααλβερεῖθ), 15, 18, 19 (cum Βααλβέρ), aliis, Syro-hex. Ad βερῖθ (sic) Cod. 85 in marg.: διαθήκη.

⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum ἐθαμβουμένους), alii (inter quos 85 in marg., non, ut Montef., θαμβουμένους), Syro-hex. (cum פֶּלַח, quod tamen, ex usu Syri nostri, non θαμβουμένους (פֶּלַח), sed ἑμβαλουμένους sonat. Cf. Hex. ad Psal. lviii. 16. cxviii. 21, 110, 176). Vet. Lat.: inanes et perturbatos. Versio Aquilae sapit, coll. Hex. ad Gen. xlix. 4. Zeph. iii. 4.

⁹ Cod. 85 in marg. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 182:

"Ἄνδρας κενούς καὶ θαμβουμένους. Σύμμαχος" ἀπράγους καὶ ἀπονενοημένους (h. e. otiosos et superbos, non, ut Procopii interpretes, rapaces (ἀπραγας) et timidus) δεδοικας γὰρ οἱ κακουργοὶ τὴν ἐκ νόμων ἐπιστροφὴν. (Forma ἀπραγος pro magis legitima ἀπραγῆς vix nota nisi e Suidae glossa: Ἐνπραγότερος εὐνυχέστερος.) ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum Μασαλῶν), X, XI, 15 (cum Μασαλῶν), 16, 18 (ut 15), 19 (idem), alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. ¹¹ Sic Comp. (sine εἰς), Codd. III, 19 (ut Comp.), 58, 108 (ut Comp.), Arm. 1, Syro-hex. ¹² Sic Comp., Ald. (cum πρὸς τῇ βαλάντῃ στ.), Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ¹³ Cod. 85. Symmachum imitatus est Hieron.: *juxta quercum quae stabat in Sichem*. Ad Aquilam autem appellari potest interpretes Chaldaeus, qui enarrat מִבֵּית-חֲמִישִׁי, planities statuae. (Singularis est lectio Cod. 54, 59, 75, aliorum: καὶ ἐπαυρήθησαν τοὺς χρῆσαι τὸν ἄβ. εἰς βασιλεία ὑποκάτω τῆς δρῦος τῆς οὐσῃς ἐν Σικίμοις.)

¹⁴ Cod. 85 in marg. (cum ἐπὶ κορυφῇ in textu). Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 15 (om. τῇ), 18 (idem), 19, alii, Syro-hex. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. X (in marg.), 29, 58 (cum ἔκλαυσε in marg.), 71, 108, 121, Syro-hex. ¹⁶ Cod. 85 in marg. (ter): O'. Θ. μὴ ἀφείσα. Sic in textu (ter, cum ἀφείσα pro μὴ ἀπολείψασα) Comp. (cum ἀφείσα, soloece), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁷ Cod. 85 in marg. Ad πύθητα Cod. 58 in marg.: παχύτητα τὴν λιπαρότητα (sic).

τὸν θεὸν ἀνδρες. Alia exempl. ἦν ἐν ἔμοι
ἐδόξασεν ὁ θεὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι.¹⁸

9. הַלְהִיכָה. O'. πορεύσομαι. Aliter: O'. Θ. πο-
ρεύθῶ.¹⁹

לְנֹעַ עַל-הָעֵצִים. Librari super arboribus. O'.
κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων. Alia exempl. ἀρχειν
τῶν ξύλων.²⁰

10. לְכִי-הָ. O'. δεῦρο ☒ σύ 4.²¹

11. לְנֹעַ עַל-הָעֵצִים. O'. κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων.
Alia exempl. ἀρχειν τῶν ξύλων.²² Aliter: O'.
Θ. ἡγεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων.²³

13. וְהִשְׂמְחוּ אֱלֹהִים וְאָנְשִׁים. Quod exhilarat deos
et homines. O'. τὸν εὐφραίνοντα θεὸν καὶ
ἀνθρώπους. Aliter: O'. Σ. τὴν εὐφροσύνην
τῶν ἀνθρώπων.²⁴

לְנֹעַ עַל-הָעֵצִים. O'. κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων.
Alia exempl. ἀρχειν τῶν ξύλων.²⁵ Σ. κλο-
νεῖσθαι περὶ τὰ ξύλα.²⁶

14. וְלִי-הָ. O'. τῇ ράμνῳ. Aliter: O'. Θ.
'Α. πρὸς τὴν ράμνον.²⁷

15. לְמַלְכָּה עֲלֵיהֶם. O'. τοῦ βασιλεύειν ἐφ' ὑμᾶς.

Alia exempl. εἰς βασιλεία ἐφ' ὑμῶν.²⁸

15. וְהִסְתַּרְתִּי. Confugite in umbram meam. O'.
ὑπόστυτε ('Α. ἐλπίζετε. O'. Θ. πεποιθατε²⁹)
ἐν τῇ σκιᾷ μου. Aliter: O'. πεποιθατε ἐν τῇ
σκέπῃ μου.³⁰

וְהָיָה. O'. ἀπ' ἐμοῦ. Alia exempl. ἐκ τῆς
ράμνου.³¹

16. וְהָיָה-כֵּן. O'. καὶ εἰ ἀγαθωσύνην. Alia ex-
empl. καὶ εἰ καθώς.³²

וְהָיָה. Secundum opus. O'. ὡς ἀνταπόδοσις.
Aliter: O'. Θ. κατὰ τὸ ἀνταπόδομα.³³

17. וְהָיָה. O'. παρετάξατο. Aliter: O'. Θ. ἐπο-
λέμῃσιν.³⁴

וְהָיָה. O'. καὶ ἐρρύσατο. Alia exempl. καὶ
ἐξείλατο.³⁵

19. וְהָיָה. O'. εὐφρανθείητε. Aliter: O'. — εὐ-
λογηθείητε ὑμεῖς καὶ 4 εὐφρανθείητε.³⁶

20. וְהָיָה. O'. εἰ δὲ οὐ. Aliter: O'. Θ. 'Α. καὶ
εἰ μή.³⁷

21. וְהָיָה. O'. ἕως Βαίηρ. Alia exempl. εἰς
Βηρά.³⁸ "Αλλος ἐν ὁδῷ.³⁹

¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum καὶ ἄνθρωποι), X, XI, 15 (om. ἐν ἔμοι), 18 (idem, cum καὶ ἄνθρωποι), 19, alii (inter quos 85, ut 18), Syro-hex.

¹⁹ Cod. 85 in marg., teste Montef. Sic in textu (ter) Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex.

²¹ Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum), et sine aster. Codd. X, XI, 58, 63.

²² Sic Comp., Ald., Codd. III (om. τῶν), XI, 15 (praem. τοῦ), 16, 18 (ut 15), 19, alii (inter quos 85). Syro-hex.: ἀρχειν ἐπὶ τῶν ξύλων, nullo cuneolo.

²³ Cod. 85 in marg., teste Montef. Parsonsii amanuensis lectionem quasi anonymam exscripsit.

²⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum τὴν εὐφρ. τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἄ.), Ald., Codd. III (cum τὴν εὐφρ. τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ τῶν ἄ.), X, XI, 15, 18, 19 (cum καὶ τὴν εὐφρ. κυρίου καὶ τῶν ἄ.), alii, Arm. 1 (ut Comp.), Syro-hex. (idem).

²⁵ Sic Ald., Codd. III (om. τῶν), XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85). Syro-hex.: ἀρχειν ☒ ἐπὶ 4 τῶν ξ., et sic sine aster. Comp., Codd. 19, 108.

²⁶ Cod. 85. ²⁷ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

²⁹ Cod. 85.

³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum σκηπῇ), alii, Syro-hex. Vet. Lat.: confidete in protectione mea.

³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat.

³² Sic Comp. (cum καλώς), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex.

³³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI (sine τῷ), 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex.

³⁴ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex.

³⁵ Sic Comp., Codd. III, 15 (cum ἐξείλετο), 18 (idem), 19, alii, Syro-hex. Cf. ad Cap. vi. 9.

³⁶ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine obelo Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Arm. 1.

³⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (sine καὶ), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex.

³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum Παρά), X, XI, 15, 16 (cum ἕως Β.), 18, 19 (cum Παρά), alii (inter quos 85), Syro-hex.

³⁹ Syro-hex. in textu: (καὶ ἐπορεύθη) — ἐν ὁδῷ 4, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Βηρά. Sic sine obelo Codd. 54, 75, 76, alii. Duplex versio, ἐν ὁδῷ (וְהָיָה) εἰς Βηρά, est in Codd. III (cum καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ, καὶ ἔφηνεν εἰς 'Παρά), 15, 18, 19, 108, Arm. 1 (cum ὁδὸν Βήρ).

25. וַיִּשְׁמוּ. O'. καὶ ἔθηκαν. Aliter: O'. Θ. καὶ ἔθεντο.⁴⁰

מִמְּאָרִיִּם. Insidias. O'. ἐνεδρεύοντας. Alia exempl. ἐνεδρα.⁴¹

אֵת כָּל-אֲשֶׁר-יַעֲבֹר. O'. πάντα δς παρεπορεύετο. Alia exempl. πάντας τοὺς διαπορευομένους.⁴²

26. וַיִּבְטְחוּ. O'. καὶ ἤλπισαν. Alia exempl. καὶ ἐπεποίθησαν.⁴³

27. הוֹלִלִים. Laudationes (dies festos propter peractam vindemiam). O'. ἐλλουλίμ. Aliter: O'. χορούς. Θ. αὐλούς.⁴⁴

וַיִּבְאֵהוּ. O'. καὶ εἰσήνεγκαν. Alia exempl. καὶ εἰσήλθον.⁴⁵

וַיִּקְלְלוּ. O'. καὶ κατηράσαντο (alia exempl. κατηρῶντο⁴⁶). 'A. καὶ κατηράσαντο.⁴⁷

28. וְזָבֹל פְּקֻדָּי עַבְדוֹ אֶת-אֲנָשֵׁי חָמֹר. Et Zebul praefectus ejus? Servite viris Hamor. O'. καὶ Ζεβοὺλ (alia exempl. add. ὁ ὦν⁴⁸) ἐπίσκοπος αὐτοῦ, δοῦλος αὐτοῦ σὺν τοῖς ἀνδράσιν Ἑμμῶρ. Alia exempl. καὶ Ζεβοὺλ τεταγμένος αὐτῷ [δοῦλος αὐτοῦ] κατεδουλώσατο τοὺς ἀνδρας Ἑμμῶρ.⁴⁹

30. וַיַּחַר אֵפוֹ. O'. καὶ ὠργίσθη θυμῷ αὐτός. Aliter: O'. Θ. καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ.⁵⁰

31. בָּתְרָה. Dolose. O'. ἐν κρυφῇ. Alia exempl. μετὰ δόρων.⁵¹

בָּאִים שְׂכָרָה וְהֵנָּה צָרִים. O'. ἔρχονται εἰς Σνχέμ, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ περικάθηνται. Alia exempl. παραγέγονασιν εἰς Σίκιμα, καὶ οὔδε πολιορκοῦσιν.⁵²

34. אַרְבָּעָה רֶאֱשִׁים. Quatuor agmina. O'. τέτρασιν ἀρχαῖς. Aliter: O'. Θ. τέσσαρες ἀρχαί.⁵³

35. וַיֵּצֵא. O'. καὶ ἐξῆλθε. Aliter: O'. — καὶ ἐγένετο πρωῒ⁵⁴, καὶ ἐξῆλθε.⁵⁴

וַיִּהְיֶה. O'. καὶ ✕ πᾶς⁵⁵ ὁ λαός.⁵⁵

מִן-הַמֵּדְרָה. O'. ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου. Aliter: O'. Θ. ἐκ τῶν ἐνέδρων.⁵⁶

36. מֵרֵאשִׁי. O'. ἀπὸ τῶν κεφαλῶν. Alia exempl. ἀπὸ τῶν κορυφῶν.⁵⁷

37. וַיָּרֶא-שָׂרָה בָּהּ מַדְרָגָה אֶחָד מֵעֶנְיָנֶיהָ. Et agmen unum venit de via quercus hariolorum. O'. καὶ ἀρχὴ ἑτέρα ἔρχεται δι' ὁδοῦ Ἡλων Μασωνεῖμ. Aliter: (O'.) 'A. καὶ ἀρχὴ μία παραγίνεται ἀπὸ ὁδοῦ δρυὸς ἀποβλεπόντων.⁵⁸

⁴⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii. ⁴¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum ἐνεδρας), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

⁴² Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18 (cum διαπορευόντας), 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

⁴³ Sic Comp., Codd. III, 15 (cum —θεισαν), 18 (idem), 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. (cum ἐπεποίθησαν (אֶפְוִיִּתְּ), non ἐπεποίθεισαν (אֶפְוִיִּתְּ)). Cf. Job. xxxi. 24. Prov. xxi. 21 in LXX et Syro-hex.).

⁴⁴ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, aliis, Arm. 1, Syro-hex. Bar Hebraeus: וְזָבֹל פְּקֻדָּי עַבְדוֹ אֶת-אֲנָשֵׁי חָמֹר.

⁴⁵ Sic Comp., Ald. (cum ἐξῆλθον), Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

⁴⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex.

⁴⁷ Cod. 85. ⁴⁸ Sic Comp., Codd. 15, 18, 19, 58, 64, 108, 128, Syro-hex. (cum וְזָבֹל in textu, et וְזָבֹל in marg., teste Masio in *Syrorum Pecul.* p. 33).

⁴⁹ Sic in textu Codd. 54, 59, 75, 76, alii. ⁵⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald. (cum וַיַּחַר ὀργῇ αὐτός), Codd. III, X, XI (ut Ald.), 15, 18, 19 (ut Ald.), alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum

וַיַּחַר אֵפוֹ). ⁵¹ Sic (quasi pro וַיַּחַר). Cf. וַיִּשְׁמוּ אֵפוֹ, vir munerum, Prov. xxix. 4) Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum duplici versione, μετὰ δ. ἐν κρ.), Arm. 1, Syro-hex.

⁵² Sic Comp. (cum Σίκιμα), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18 (cum οἶδε), 19 (cum καὶ εἰπον. πολιορκοῦσι), alii (inter quos 85 in marg. cum οἱ δὲ), Syro-hex. (cum וְהֵנָּה צָרִים). De particula וְהֵנָּה ope pronominis οἶδε versa vide nos in *Prolegom.* ad V. T. juxta LXX, p. xxv. ⁵³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III, X, XI, 29, 71, 121, Syro-hex., Vet. Lat.

⁵⁴ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ ἑγ. — πρωῒ⁵⁴), et sine obelo Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Arm. 1.

⁵⁵ Sic Syro-hex. (cum וַיִּהְיֶה ✕), et sine aster. Comp., Codd. 19, 59, 75, alii.

⁵⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum ἀπὸ τῶν ἑ), alii, Syro-hex.

⁵⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

⁵⁸ Cod. 85 in marg.: 'A. μία—ἀποβλεπόντων. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex.

38. **פֶּה אֲשֶׁר תֹּאמַר.** *Os tuum quo dixisti.* O'. τὸ στόμα σου ὡς ἐλάλησας. Alia exempl. τὸ στόμα σου τὸ λέγον.⁶⁰
הָלֵל. O'. μὴ οὐχί. Alia exempl. οὐκ ἰδού.⁶⁰
וְאֲשֶׁר מֵאַחֲרָיָהּ בּוֹ. O'. ὃν ἐξουδένωσας ✕ ἐν αὐτῷ.⁶¹
נָא־נָא. O'. ἐξελε ✕ δὴ.⁶²
וְהִלָּחֵם בּוֹ. O'. καὶ παρτάσσει αὐτῷ. Alia exempl. καὶ πολέμει πρὸς αὐτόν.⁶³
40. **עַד-פֶּתַח הַשַּׁעַר.** O'. ἕως τῆς θύρας τῆς πόλεως. Alia exempl. ἕως τῶν θυρῶν τῆς πόλεως.⁶⁴
41. **וַיָּשָׁב.** O'. καὶ εἰσῆλθεν. Alia exempl. καὶ ἐκάθισεν.⁶⁵
בְּשָׁכֶם. O'. ἐν Συχέμ. O'. Θ. ἐν Σικίμοις.⁶⁶
42. **הַשָּׂרָה.** O'. εἰς τὸν ἀγρόν. Alia exempl. εἰς τὸ πεδῖον.⁶⁷
וַיַּגִּד. O'. καὶ ἀνήγγειλε. Alia exempl. καὶ ἀπηγγέλη.⁶⁸
43. **וַיָּקַח.** O'. καὶ ἔλαβε. Alia exempl. καὶ παρέλαβε.⁶⁹

44. **וְהָרָאשִׁים.** O'. καὶ οἱ ἀρχηγοί. Aliter: O'. Θ. καὶ αἱ ἀρχαί.⁷⁰
פָּשְׁטוּ (in priore loco). *Diffuderunt se.* O'. ἐξέτειναν. Alia exempl. ἐξέτάθησαν.⁷¹
פָּשְׁטוּ (in posteriore loco). *Irruerunt.* O'. ἐξέτειναν. Aliter: O'. Θ. ἐξέχυθησαν.⁷²
46. **מִבְּרֵל שָׁכֶם.** O'. πύργου (alia exempl. πύργων)⁷³ Συχέμ. O'. Θ. πύργου Σικίμων.⁷⁴
אֶל-צִרְחָן. *Ad arcem.* O'. εἰς συνέλευσιν. Alia exempl. εἰς τὸ δόρυμα.⁷⁵ Ἄλλος: εἰς τὴν ἄκραν.⁷⁶
בֵּית אֵל בְּרִית. *Domus El-berith.* O'. Βαθ-ηλβεριθ. Alia exempl. οἶκου Βηθηλβερείθ.⁷⁷
48. **אֶת-דִּרְחֵמוֹת.** *Secures.* O'. τὰς ἀξίνας. Aliter: O'. τὴν ἀξίνην.⁷⁸ Aliter: O'. ✕ σὺν τὴν ἀξίνην.⁷⁹
שׂוֹכֵת עֵצִים. *Ramum arborum.* O'. κλάδον ξύλου. Aliter: O'. φορτίον ξύλων.⁸⁰
וַיִּשְׁתָּהּ וַיִּשֶׁם עַל-שָׁכְמוֹ. O'. καὶ ἤρεν, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἔλαβεν αὐτὸ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ.⁸¹

⁶⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (cum τὸ λέγων), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁶¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum οὐχί ἰδού), alii (inter quos 85 in marg.). Syro-hex. **וְאֲשֶׁר מֵאַחֲרָיָהּ בּוֹ**, pro quo fortasse legendum **וְאֲשֶׁר מֵאַחֲרָיָהּ בּוֹ**. ⁶² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 19 (cum ἐν αὐτῷ). ⁶³ Sic Syro-hex., (qui pingit: ✕ ἐξελε δὴ). Particula deest in Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, aliis. ⁶⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15 (cum πολέμει αὐτῷ), 18, 19, alii, Syro-hex. (cum **וְהִלָּחֵם בּוֹ**). Cod. 85 in marg.: πολέμεισιν αὐτόν. Ex iisdem fere libris notandae sunt lectiones ἐπολέμεισιν pro παρετάσσει (v. 39), et ἐπολέμει pro παρετάσσει (v. 45). Cf. ad Cap. i. 3. ⁶⁵ Sic Comp. (sine τῶν), Ald., Codd. III (ut Comp.), X, XI, 15 (ut Comp.), 18 (idem), 19 (idem), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁶⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum ἐκάθισεν), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁶⁷ Cod. 85 in marg. Cf. ad v. 1. ⁶⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum εἰς ἀγρόν in marg.), XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁶⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum ἀπηγγέλλει), alii (inter quos 85 cum ἀπηγγέλη), Syro-hex. ⁷⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum **וְהָרָאשִׁים**). ⁷¹ Cod. 85 in

marg. Sic in textu Comp. (sine artic.), Codd. III, XI, 15, 18, alii, Arm. 1 (cum *tuarmae*), Syro-hex. ⁷² Sic Ald., Codd. III, 15, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁷³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁷⁴ Sic Codd. II, 16, 57, 58, alii (inter quos 85). ⁷⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii. ⁷⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁷⁷ Sic in textu Cod. 75, in quo haec, καὶ ἦλθεν—πύργου Συχέμ (s. Σικίμων), desunt. ⁷⁸ Sic Comp. (cum τὸ Βηθὶλ βεριθ), Ald. (cum Βηθὶλβερείθ διαθήκης), Codd. XI, 15 (ut Ald.), 18 (cum Βαθὶλ βεριθ δ.), alii (inter quos 85, cum Βηθὶλβερείθ). Cod. III: οἶκου τοῦ Βάαλ δ.; Syro-hex.: οἶκου τοῦ Βαθὶλ δ. ⁷⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (sine artic.), X, XI, 15, 18 (ut III), 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁸⁰ Cod. IV (cum *metobelo* ex corr.). ⁸¹ Sic Comp., Ald. (om. ξύλων), Codd. III, IV, X (ut Ald.), XI (idem), 15 (cum ξύλου), 18 (idem), 19, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: φορτίον. ⁸² Sic Comp., Ald. (cum ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ), Codd. III, IV, 15, 18, alii, Syro-hex. (cum καὶ ἤρεν αὐτὸ **וַיִּשְׁתָּהּ** καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ). Cod. 85 in marg.: ἔλαβεν αὐτὸ ἐπὶ τοὺς ὤμους; et sic in textu Codd. X, XI, 29, 121.

48. קָחָה רְאִיתָם. O'. δ (alia exempl. τὴν⁸²) εἶδετε.
 49. בְּכָל-הָעָם אִישׁ שׁוֹכֵחַ. O'. καίγε ἀνὴρ κλά-
 δον πᾶς ἀνὴρ. Aliter: O'. καίγε ✕ πάντες
 αὐτοὶ ἕκαστος φορτίον.⁸³
 וַיִּלְכְּבוּ. O'. καὶ ἐπορεύθησαν. Aliter: O'. — καὶ
 ἦσαν ✕, καὶ ἐπορεύθησαν.⁸⁴
 הִצְרִיחַ. O'. τὴν συνέλευσιν. Alia exempl. τὸ
 ὄχρωμα.⁸⁵ Aliter: O'. Θ. τὴν συνέλευσιν.
 "Ἄλλος· τὸ ἄντρον.⁸⁶
 אֶת-הַצִּהְרִיחַ. O'. τὴν συνέλευσιν. Aliter: O'.
 ✕ σὺν ✕ τὸ ὄχρωμα.⁸⁷
 בָּם כָּל-אִנְשֵׁי. O'. ✕ καίγε ✕ πάντες οἱ ἄνδρες.⁸⁸
 50. אֶל-הַבְּתָרָה יוֹחַן בְּתָרָה. O'. ἐκ Βαιθηλβεριθ, καὶ
 παρενέβαλεν ἐν Θήβης. Aliter: O'. εἰς Θή-
 βης, καὶ περιεκάθισεν ἐπ' αὐτήν.⁸⁹
 וַיִּלְכְּדָהּ. O'. καὶ κατέλαβεν (alia exempl. προ-
 κατελάβετο⁹⁰) αὐτήν.
 51. וְכָל בְּעָלֵי הָעִיר. Et omnes oppidani. O'. τῆς
 πόλεως. Alia exempl. καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι
 τῆς πόλεως.⁹¹

51. וַיִּסְגְּרוּ בְּעָרָהּ. O'. καὶ ἐκλείσαν ἐξώθεν αὐτῶν.
 Aliter: O'. καὶ ἀπέκλεισαν ἐφ' αὐτούς.⁹²
 52. וַיָּבֹא. O'. καὶ ἦλθεν. Aliter: O'. ✕ καὶ
 προσήγγισεν ✕, καὶ ἦλθεν.⁹³
 וַיִּתְּלָהּ. O'. καὶ παρετάξαντο αὐτῶ. Aliter:
 O'. Θ. καὶ ἐξεπολέμησαν αὐτόν.⁹⁴
 53. לִפְנֵי רֶכֶב. Lapidem molarem superiore. O'.
 κλάσμα ἐπιμύλιον (s. ἐπιμυλίου⁹⁵). Οἱ λοιποὶ
 μύλου.⁹⁶
 וַתִּרְץ. O'. καὶ ἔκλασε. Alia exempl. καὶ συνέ-
 κλασε; alia, καὶ συνέθλασε.⁹⁷
 54. וַתִּרְחֹץ. O'. ταχύ. Alia exempl. τὸ τάχος.⁹⁸
 הָשָׁה (in posteriore loco). O'. γυνή. Aliter:
 O'. ✕ ὅτι ✕ γυνή.⁹⁹
 וַתָּמָת. O'. καὶ ἀπέθανε. Aliter: O'. καὶ ἀπέ-
 θανεν — Ἀβιμέλεχ ✕.¹⁰⁰
 55. וַיִּלְכְּבוּ. O'. καὶ ἐπορεύθησαν. Aliter: O'. Θ.
 καὶ ἀπήλθον.¹⁰¹
 56. אֶת רֶצַח. O'. τὴν πονηρίαν (alia exempl. κα-
 κίαν¹⁰²).

⁸² Sic Comp., Ald. (cum ἴδετε), Codd. III, IV (cum εἶ-
 δατε), X (ut Ald.), XI, 15, 18 (cum ὅτε), 19, alii, Syro-hex.
 (cum ܡܕܢܐ). ⁸³ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit:
 καί ✕ γε πάντες, nullo cuneolo), et sine aster. Comp., Ald.,
 Codd. III (om. γε πάντες), X, XI, 15 (om. καίγε), 18 (idem,
 cum αὐτῶ pro αὐτοῖ), 19, alii. Pro πᾶς ἀνὴρ Cod. 85 in
 textu: πᾶς ὁ λαός; in marg. autem: O'. πάντες αὐτοὶ ἕκαστος
 φορτίον, καὶ ἦσαν. ⁸⁴ Sic Cod. IV (cum —), Syro-hex.,
 et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii (inter
 quos 85 in marg.), Arm. 1. ⁸⁵ Sic Comp., Ald., Codd.
 III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex.
⁸⁶ Ad τὸ ὄχ. Cod. 85 in marg.: ἄντρον. O'. Θ. τὴν συνέλευσιν.
 Ad ἄντρον cf. 1 Sam. (1 Reg.) xiii. 6 in Hebraeo et Vulg.
⁸⁷ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.). ⁸⁸ Sic Syro-hex.
 (qui pingit: καί ✕ γε ✕). Particula καίγε deest in Codd.
 III, IV, 15, 16, 18, alia. ⁸⁹ Sic Comp. (cum καὶ περιε-
 κάθισεν αὐτήν), Ald., Codd. III (cum εἰς Θαιβας), IV, 15
 (cum Βήθης), 18 (idem), 19 (ut Comp.), alii, Arm. 1, Syro-
 hex. Post ἐν Θήβης Cod. 85 in textum infert: καὶ περιεκά-
 θισεν ἐπ' αὐτήν. ⁹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum
 προκατελάβοντο), IV, X, XI, 15, 18 (ut III), 19, alii (inter
 quos 85 in marg.). Syro-hex. ܡܕܢܐ. ⁹¹ Sic Comp.,
 Ald., Codd. III, IV, X, XI (cum πάντες οἱ ἡγ. τῆς π. pro
 πάντες οἱ ἄ. καὶ αἱ γ. τῆς π.), 15, 18, 19 (cum οἱ ἡγ. οἱ τῆς π.),

alii (inter quos 85, cum καὶ πάντες ἡγ. τῆς π.), Arm. 1, Syro-
 hex. ⁹² Sic Comp. (cum ἐφ' αὐτοῖς), Ald., Codd. III,
 IV, X (cum ἑλεῖσαν), XI, 15, 18 (ut Comp.), 19 (idem),
 alii, Syro-hex. (cum ܡܕܢܐ ܡܕܢܐ). Cod. 85 in
 marg.: O'. ἐφ' αὐτοῖς. ⁹³ Sic Cod. IV (cum metobelo
 ex corr.), et sine aster. Cod. 108, Syro-hex. ⁹⁴ Cod. 85
 in marg. Sic in textu Comp., Ald. (cum —sen), Codd. III,
 IV, X, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum ܡܕܢܐ ܡܕܢܐ).
⁹⁵ Sic Codd. II, 16, 53, alii (inter quos 85).
⁹⁶ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X,
 XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁹⁷ Prior lectio est in
 Comp., Ald., Codd. X, XI, 19, 29, alia; posterior in Codd.
 III, 15, 18, 30, alia (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.
⁹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, alii (inter
 quos 85 in marg.). ⁹⁹ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp.,
 Ald., Cod. 108, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁰⁰ Sic Cod. IV, et
 sine obelo Comp., Codd. III, 15, 18, 54, alii, Arm. 1, Syro-
 hex. ¹⁰¹ Cod. 85 in marg. cum nota παρ. Sic in textu
 Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-
 hex., Vet. Lat. ¹⁰² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI,
 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Mox
 v. 57 pro τὴν πᾶσαν πονηρίαν, πᾶσαν τὴν κακίαν habent
 Comp., Ald., Codd. III (sine artic.), IV (idem), 15 (idem),
 18 (idem), 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

Cap. IX. 20. *καὶ τὸν οἶκον* ✠ *Μααλὼ* 4.¹⁰³ ✠ *καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Μααλὼ* 4.¹⁰⁴ 36. — *υἱὸς Ἀβέδ* 4.¹⁰⁵ 37. — *κατὰ θάλασσαν* 4.¹⁰⁶ 52. *καὶ ἡγήγισεν* — *Ἀβιμέλεχ* 4.¹⁰⁷

CAP. X.

- 1, 2. *בְּשִׁמִּיר* (bis). *Ο' ἐν Σαμίρ.* Aliter: *Ο' ἐν Σαμαρείᾳ.*¹
 4. *יְהִי.* *Ο' καὶ ἦσαν.* Alia exempl. *καὶ ἐγένοντο.*²
רַכְבִּים. *Ο' ἐπιβαίνοντες.* Aliter: *Ο' ἐπιβεβηκότες.*³
יָאִיר (*vicos*) *חֹת יִקְרָאָו* *לָהֶם.* *Ο' καὶ ἐκάλουν αὐτὰς ἐπαυλεις Ἰαῖρ.* Aliter: *Ο' Θ. καὶ αὐτὰς ἐκάλεσαν πόλεις Ἰαῖρ.*⁴
יָצָא *אֶשֶׁר* *יָאִיר.* *Ο' ἐν γῇ.* Alia exempl. *αὖ εἰσιν ἐν γῇ.*⁵
 5. *בְּקָמֹן.* *Ο' ἐν Παμών* (alia exempl. *Καμών*⁶).
 6. *בְּעֵינִי.* *Ο' ἐνώπιον.* *Οἱ λοιποὶ ἐναντίον.*⁷

¹⁰³ Syro-hex., per errorem, ut videtur; nam vox *Μααλὼ* (s. *Βηθμααλὼ*) in omnibus libris legitur. ¹⁰⁴ Idem (qui pingit: ✠ *Σικίμων καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Μ.*, nullo metobelo). Haec, *καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Μααλὼ*, desunt in Codd. 59, 75, 118. ¹⁰⁵ Idem (qui pingit: — *υἱὸς Ἀβέδ*). ¹⁰⁶ Idem (qui pingit: — *κατὰ θ.* — *ἀπὸ τοῦ ἐχόμενα*, sine alio metobelo). ¹⁰⁷ Cod. IV (cum notis ex corr.).

CAP. X. ¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. III, IV (cum *Σαμαρίᾳ*), X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum *ܣܡܪܝܐ*). ² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴ Idem. Sic in textu (cum *ἐπαυλεις*) Comp. (cum *ἐκάλουν*), Ald. (idem), Codd. III (cum *καὶ ἐκάλεσαν αὐτὰς*), IV (cum *ἐκάλεσαν*), XI, 15, 18 (ut III), alii, Syro-hex. Cod. 71 solus: *καὶ αὐτὰς ἐκάλουν* (sic) *πολεις Ἰ.* Cf. Hex. ad Deut. iii. 14. ⁵ Sic Comp. (cum *ἐν τῇ γῇ*), Ald., Codd. III (cum *ἐν τῇ*), IV (ut Comp.), X, XI, 15 (ut III), 18, alii (inter quos 85, cum *ἦσαν*), Syro-hex. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. IV, X, XI, 15, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁷ Cod. 85. Sic in textu Comp. (cum *ἐναντι*), Ald., Codd. III (ut Comp.), IV (idem), XI, 15 (ut Comp.), 18 (idem), 19 (idem), alii, Syro-hex. (cum *ܡܥܝܢ*). ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-

6. *יַעֲבֹד.* *Ο' καὶ ἐδοῦλευσαν.* Alia exempl. *καὶ ἐλάτρευσαν.*⁹
וַאֲתֵּלְהִי *וַאֲתֵּלְהִי.* *Ο' καὶ τοῖς θεοῖς Ἀράμ.* Aliter: *Ο' ✠ καὶ τοῖς θεοῖς Συρίας* 4.⁹
 6, 7. *פְּלִשְׁתִּים* (bis). *Ο' Φυλιστιμ.* Aliter: *Ο' Θ. τῶν ἀλλοφύλων.*¹⁰
 7. *וַיִּתְּרָא.* *Ο' καὶ ὥργισθη θυμῷ.* Aliter: *Ο' Θ. καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ.*¹¹
 8. *וַיִּרְעֻצּוּ.* *Et contundebant.* *Ο' καὶ ἐθλιψαν* (alia exempl. *ἐσάθρωσαν*¹²). Aliter: *Ο' καὶ ἐθλασαν.* Σ. (καὶ) *κατεδυνάστευσαν.*¹³
 9. *לְהִלָּחֵם* *בְּיַדְהֶם* *וּבְיַדְהֶם* *וּבְיַדְהֶם* *וּבְיַדְהֶם.* *Ο' παρατάσθαι πρὸς Ἰούδαν καὶ Βενιαμίν, καὶ πρὸς Ἐφραΐμ.* Aliter: *Ο' Θ. ἐκπολεμῆσαι καὶ ἐν τῷ Ἰούδα καὶ Βενιαμίν, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ Ἐφραΐμ.*¹⁴
 10. *וַיִּקְרָא.* *Ο' καὶ ἐβόησαν.* Aliter: *Ο' Θ. καὶ ἐκέκραξαν.*¹⁵
 11, 12. *וַיִּמְצְאוּ* *וּמִן־הָאֲמָרִי* *מִן־הָאֲמָרִי* *וּמִן־הָאֲמָרִי* *וּמִן־הָאֲמָרִי.*

hex. Eadem varietas notatur ad vv. 10, 16 (cum *Ο' Θ.*). ⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. III (cum *καὶ τοῖς θ.* *Σιδωνος, καὶ τοῖς θ.* *Συρίας*), X, XI, 16, 19, alii, Arm. 1. In Cod. 85 duplex lectio est: *καὶ τοῖς θ.* *Ἀραβὰ* (sic) *καὶ τοῖς θ.* *Συρίας.* Haec autem, *καὶ τοῖς θ.* *Ἀράμ* (s. *Συρίας*), desunt in Codd. 15, 18, 54, aliis, et Theodoretō. ¹⁰ Cod. 85 in marg. (bis), teste Parsonsii amanuensis (non, ut Montef. exscripsit, *τῶν ἀλλοτρίων*). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. (In v. 7 articulus deest in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 18, 29, aliis). ¹¹ Cod. 85. Sic Comp., Ald., Codd. III (om. *ὀργῇ*), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15 (cum *ἐσαθρόθησαν*), 18 (idem), 19 (idem), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. (cum *ܥܬܠܦܫܐ*). ¹³ Cod. 85 in marg. (ad *ἐθλιψαν*, non, ut Montef. ad *ἐθλασαν*). Verum vidit Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 66). Prior lectio ad sequens *וַיִּרְעֻצּוּ* *וּמִן־הָאֲמָרִי*, pro quo Codd. 16, 52, 53, alii (inter quos 85) *ἐθανάτωσαν* legunt, pertinere videtur. Ad Sym. cf. Hex. ad Job. xiii. 25, ubi in Hebraeo est verbum affine *וַיִּרְעֻצּוּ*. ¹⁴ Cod. 85 in marg. (om. *καὶ* ante *ἐν τῷ Ἰ.*). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI (om. *καὶ*), 15 (idem), 18 (idem), 19 (idem), alii, Syro-hex. ¹⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum *ἐκραξαν*), Ald., Codd. X, XI, 15 (ut Comp.), 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex.

- וְכִן פִּלְשְׁתִּים : וַיְדַוּוּם וַעֲמִלָּק וַמְעֹן וַחֲצִי
 אֶתְנַח וַחֲצִי־עֶזְרָא. Nonne ab Aegyptiis, et
 ab Amorrhæis, a filiis Ammon, et a Philistæis
 (liberavi vos)? Et Sidonii, et Amalec, et Maon
 oppresserunt vos, et clamastis ad me. O'. μὴ
 οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ
 ἀπὸ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἀπὸ Φυλιστιμ, καὶ Σιδω-
 νίων, καὶ Ἀμαλήκ, καὶ Μαδιάμ, οἱ ἐθλιψαν
 ὑμᾶς; καὶ ἐβοήσατε πρὸς μέ. Aliter: O'. οὐχὶ
 οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ οἱ Ἀμορραῖοι, καὶ οἱ υἱοὶ
 Ἀμμὼν, — καὶ Μωὰβ 4, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι,
 καὶ Σιδωνιοι, καὶ Ἀμαλήκ, καὶ Χαναὰν, καὶ
 ἐξέθλιψαν ὑμᾶς, καὶ ἐκεκράξατε πρὸς μέ;¹⁶
 Σ. μὴ οὐχὶ ἀπὸ Αἰγύπτου, καὶ ἀπὸ τῶν Ἀμορ-
 ραίων, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἀπὸ τῶν
 Φυλιστιαίων, καὶ ἀπὸ Σιδωνίων, καὶ ἀπὸ τοῦ
 Ἀμαλήκ, καὶ Χαναὰν, καὶ τῶν ἀποθλιβόντων
 ὑμᾶς, ὅποτε ἐβοήσατε πρὸς μέ;¹⁷
14. לְחִי וַחֲצִי. O'. πορεύεσθε, καὶ βοήσατε. Alia
 exempl. βαδίζετε, καὶ βοάτε.¹⁸
- בָּם אֲשֶׁר בְּחָרְתָּם. Quos elegistis. O'. οὓς ἐξε-
 λέξασθε ἑαυτοῖς (alia exempl. ἐν αὐτοῖς)¹⁹.
15. כָּכָל-הַטּוֹב בְּעֵינַי. O'. κατὰ πᾶν τὸ ἀγαθὸν
 ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Alia exempl. κατὰ πάντα

- ὅσα ἂν ἀρέσκη ἐνώπιόν σου.²⁰
15. נָפְלָה הַיְּלִינוּ. O'. πλὴν ἐξελοῦ ἡμᾶς. Ali-
 ter: O'. πλὴν — κύριε 4²¹ ἐξελοῦ ἡμᾶς ✕ δὴ 4.²²
16. וַיִּסְרֹו. O'. καὶ ἐξέκλιναν (alia exempl. μετέ-
 στησαν).
- וַיָּהֳרֹתָ. O'. τῷ κυρίῳ μόνῳ. Aliter: O'.
 τῷ κυρίῳ [μόνῳ], — καὶ οὐκ εὐηρέστησεν ἐν τῷ
 λαῷ 4.²⁴
- לְחִי וַחֲצִי נִשְׁפָּה בְּעַמְלִי וַחֲצִי־עֶזְרָא. Et brevis (impa-
 tiens) facta est anima ejus propter molestiam
 Israelis. O'. καὶ ὀλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν
 κόπῳ Ἰσραήλ. Alia exempl. καὶ ὀλιγοψύχη-
 σεν ἐν τῷ κόπῳ Ἰσραήλ.²⁵
17. וַיִּקְרָאוּ. Et convocati sunt. O'. καὶ ἀνέβησαν
 (alia exempl. ἀνεβόησαν)²⁶. Σ. καὶ διαβάν-
 τες.²⁷
- וַיִּסְרֹו. O'. καὶ συνήχθησαν. Alia exempl.
 καὶ ἐξήλθον.²⁸
- וַיִּמְצְאוּ. O'. ἐν τῇ σκοπιᾷ ('Α. Θ. (fort. O'. Θ.)
 Μασσηφά. Σ. Μασφά)²⁹. 'Α. ἐν τῇ σκοπιᾷ.³⁰
18. וַיִּשְׁרֹו יְחִלְךָ לְחִי וַחֲצִי. O'. ὅστις ἂν ἀρξεται
 (ἀρξεται) παρατάξασθαι πρὸς υἱούς. Aliter:
 ὃς ἀρξεται πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς.³¹

¹⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (om. οἱ ante ἀλλόφυλοι, et καὶ ante ἐξέθλιψαν), Ald. (ut Comp., cum οὐχ pro οὐχί), Codd. III (cum οὐχί Αἰγ. καὶ Ἀμ.—καὶ Σιδ. καὶ Μαδιάμ καὶ Ἀμαλήκ ἐξέθλιψαν κ. τ. ε.), X, XI, 15 (cum Μαδιάμ pro Χαναὰν, et om. καὶ ante ἐξέθλιψαν), 18 (idem), alii, et Syro-hex., ex quo obelum assumptissimus. ¹⁷ Cod. 85, teste Montef. Pro his, καὶ ἀπὸ τῶν φυλ. καὶ ἀπὸ Σιδ., Parsonsii amanuensis exscripsit tantum καὶ ἀπὸ τῶν Φυλιστι-
 δίων (sic). ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ¹⁹ Sic Ald., Codd. X, XI, 63, 121, invito Syro-hex. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15 (cum ἑάν), 18 (idem), 19 (cum ἑάν ἀρέσκει), alii (inter quos 85 in marg. cum ὅσα ἀρέσκει), Arm. 1, Syro-hex. ²¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. III, 19, 108; necnon (cum ἐξελοῦ ἡμᾶς κύριε Codd. 44, 54, 59, alii. Arm. 1: πλὴν κύριε μόνον ἐξ. ἡμᾶς.
²² Sic Syro-hex. (absente cuneolo), et sine aster. Ald., Codd. X, 16 (cum δὴ ἡμᾶς), 29, 30, alii (inter quos 85). ²³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. ²⁴ Sic Syro-hex. (cum metobelo tantum), et sine obelo Ald.,

Codd. III (cum εὐηρέστησαν), 15, 18 (ut III), 19 (om. ἐν), 44 (cum εὐρη. κύριος ἐν), 54, alii, Arm. 1. Vox μόνῳ deest in Comp., Codd. III, 19, 54, aliis, Syro-hex. ²⁵ Sic Comp., Ald. (sine τῷ), Codd. III, X (cum ὁ Ἰσρ.), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (qui Ἰσραήλ pro nominativo cepisse videtur, vertens: **وَجَدَ لِي فِي إِسْرَائِيلَ حَسَمًا**). Ad ὀλιγώθη Cod. 85 in marg. affert: ὀλιγοψύχησεν. ²⁶ Sic solus Cod. 44 (in quo versus integer sic habet: καὶ παρενέ-
 βαλον καὶ ἀνεβόησαν ἐν Γαλαὰδ καὶ ἐν Μασσηφά), concinente Syro-hex., qui priorem clausulam vertit: **وَجَدَ لِي فِي إِسْرَائِيلَ حَسَمًا**. ²⁷ Cod. 108. Interpres **וַיִּקְרָאוּ** vertisse vide-
 tur, coll. Hex. ad 2 Reg. vi. 13. ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ²⁹ Cod. 85. Lectio ἐν τῇ Μασσηφά est in Comp. (cum Ἀμασσηφά), Ald., Codd. III, 15, 18, 30, aliis, Syro-hex. (cum **وَجَدَ لِي فِي إِسْرَائِيلَ حَسَمًا**). ³⁰ Bar Hebraeus: **وَجَدَ لِي فِي إِسْرَائِيلَ حَسَمًا**. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15 (cum ἀρξεται), 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex.

11. עֲלֵהְךָ וְרֹאשׁ לְרֵשׁ. O'. ἐπ' αὐτοὺς εἰς κεφαλὴν καὶ εἰς ἀρχηγόν. Alia exempl. ἐπ' αὐτῶν εἰς κεφαλὴν εἰς ἡγούμενον.¹⁹
12. בְּרִבְכָּת אֱלִי וְהָלַחְתָּ. O'. ὅτι ἤλθες πρὸς μὲ τοῦ παρατάσθαι. Aliter: O'. ὅτι ἦκεις πρὸς μὲ — σὺ ἄπολεμήσαι — με ἄ.²⁰
13. וְיָ. O'. ὅτι (s. διότι²¹). Alia exempl. διὰ τί.²² וְיָ. O'. ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτόν. Aliter: O'. Ἐ. ἐν τῇ ἀναβάσει (αὐτοῦ).²³ O'. καὶ πορεύσομαι.²⁴ Alia exempl. καὶ πορεύσομαι, καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς 'Ιεφθά.²⁵ Aliter: O'. — καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς 'Ιεφθά.²⁶
14. וְיָ. O'. καὶ προσέθηκεν ἔτι. Aliter: O'. καὶ προσέθετο ✕ ἔτι ἄ.²⁷
15. וְיָ. O'. οὕτως λέγει. Aliter: O'. τάδε λέγει.²⁸
16. וְיָ. O'. ὅτι ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς . . ἐπορεύθη. Aliter: O'. ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτῶν . . ἀλλ' ἐπορεύθη.²⁹ וְיָ. O'. ἕως θαλάσσης Σίφ (alia exempl. ἐρυθρᾶς³⁰).

17. וְיָ. O'. δὴ ἐν τῇ γῇ σου. Alia exempl. διὰ τῆς γῆς σου.³¹ וְיָ. O'. καὶ οὐκ εὐδόκησεν. Οἱ λοιποὶ (καὶ) οὐκ ἠθέλησεν.³² Aliter: O'. καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὡς οὐδὲ οὗτος ἀνείναι αὐτῷ παρελθεῖν ἄ.³³
18. וְיָ. O'. καὶ ἐπορεύθη (alia exempl. διήλθεν³⁴). וְיָ. O'. καὶ ἦλθεν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. Alia exempl. καὶ παρεγένετο κατ' ἀνατολὰς ἡλίου.³⁵
19. וְיָ. O'. παρέλθωμεν δὴ ἐν τῇ γῇ σου. Aliter: O'. Ἐ. παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου.³⁶
20. וְיָ. O'. καὶ οὐκ ἐνεπίστευσεν Σηὼν τῷ 'Ισραὴλ παρελθεῖν ἐν τῷ ὀρίῳ αὐτοῦ. Aliter: O'. καὶ οὐκ ἠθέλησε Σηὼν τὸν 'Ισραὴλ διελθεῖν διὰ τῶν ὀρίων (αὐτοῦ).³⁷ וְיָ. O'. καὶ παρετάξατο πρὸς 'Ισραὴλ. Alia exempl. καὶ ἐπολέμησε μετὰ 'Ισραὴλ.³⁸

Syro-hex. Verba ἡστερισμένα desunt in Codd. 54, 58, 59, 75, 82.

¹⁹ Sic Comp. (cum καὶ εἰς ἡγ.), Ald. (cum εἰς κ. ἐπ' αὐτῶν), Codd. III, X (cum εἰς κ. ἐπ' αὐτῶν ἡγ.), XI (idem), 15, 18 (cum ἐφ' αὐτῶν), alii, Syro-hex. Cod. 85 ad εἰς κ. ἐπ' αὐτοὺς (sic) in marg. notat: αὐτῶν ἡγούμενον.

²⁰ Sic Syro-hex. (qui male pingit: — πρὸς μὲ ἄ σὺ), et sine obelis Comp., Ald. (cum τοῦ πολ., et om. σὺ et μὲ), Codd. III, XI (om. σὺ et μὲ), 15 (cum ἤλθες), 18, 19, alii. Cod. 85 in marg.: ἦκες πρὸς μὲ πολέμησαι.

²¹ Sic Comp., Codd. III, 16, 44, alii (inter quos 85).

²² Sic Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

²³ Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex.

²⁴ Haec desunt in Comp., Codd. 19, 108.

²⁵ Sic Codd. 18, 64, 76, alii, Arm. 1.

²⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ ἀρ. οἱ ἄγγ. πρὸς — 'Ιεφθά ἄ), et sine obelo Codd. III, 54, 75, 82.

²⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85, cum προσέθετο in marg.). Vocula deest in Codd. 55, 56, 63.

Alius versionis, καὶ πάλιν ἀπέστειλεν 'Ιεφθά ἄγγελους, vestigia exstant in Codd. 54, 59, 75, 82.

²⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum τὰ δε), alii, Syro-hex.

²⁹ Idem (cum ἀλλὰ ἐπ.).

Sic in textu iidem.

³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex.

³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19 (cum δὴ διὰ), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex.

³² Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald. (cum ἤθελε), Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii.

³³ Sic Syro-hex. (qui pingit: οὐδὲ ὡς οὗτος), et sine obelo Codd. 44 (om. οὗτος), 54, 59 (cum αὐτῶν), 75, 76 (ut 44), 82, 84 (ut 44), 106 (idem), 134 (idem); qui omnes pro καὶ ἐκάθισεν habent κατέμεινε δὲ, invito Syro-hex.

³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15 (cum ἦλθεν), 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (om. ἡλίου), 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum παρεγένοντο κατὰ ἀν., teste Parsonsio), Syro-hex.

Paulo ante Syro-hex. pingit: ✕ καὶ τὴν γῆν Μωάβ, absente cuneolo; quae desunt in Cod. 44.

³⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. III, 19, 30, 44, alii; neeon (retento δὲ) Comp., Ald., Codd. XI, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex.

³⁷ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (om. Σηὼν, cum διελθεῖν τὸν 'Ι.), X (cum ἐνεπίστευσεν 'Ι.), XI (cum αὐτῶν), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum διελθεῖν τὸν 'Ι.).

³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum ἐπολέμησαν), Syro-hex.

30. **אִם-נָתַן הָיָה**. O'. εὐὰν διδοὺς δῶς μοι. Alia exempl. εὐὰν παραδῶσει παραδῶς μοι.⁶⁸
31. **הָיָה**. O'. ✕ ὁ ἐκπορευόμενος **אֶל**.⁶⁹
מִדְּלִי. O'. ἀπὸ τῆς θύρας. Alia exempl. ἐκ τῶν θυρῶν.⁶⁹
32. **וַיַּעֲבֹר**. O'. καὶ παρήλθεν (Aliter: O'. Θ. διέβη⁶¹).
- לְהִלָּחֵם**. O'. παρατάσσεται. Aliter: O'. Οἱ λοιποὶ τοῦ πολέμουσαι.⁶²
33. **וְעַד-בֹּאֲךָ מִיְמִינִי**. Et donec venias ad Minnith. O'. ἕως ἐλθεῖν ἀχρὺς Ἀρνὸν ἐν ἀριθμῷ. Alia exempl. ἕως τοῦ ἐλθεῖν σε Μενεῖθ.⁶³
- וְעַד אָבֶל-חֶרָמִים**. Et usque ad Abel-cheramim (pratum vinearum). O'. καὶ ἕως Ἐβελχαρμύμ. Alia exempl. καὶ ἕως Ἀβὲλ ἀμπελώνων.⁶⁴
- וַיִּכְבְּעוּ**. Et depressi sunt. O'. καὶ συνεστά-

- λησαν. Aliter: O'. Θ. Ἄ. καὶ ἐνετράπησαν.⁶⁵
34. **יָחַד**. Unica. O'. μονογενὴς αὐτῷ. Aliter: O'. μονογενὴς αὐτῷ ✕ ἀγαπητῇ **אֶל**.⁶⁶ Ἄλ-λος ποθητῇ.⁶⁷
- וְלֹא-מִפְנֵי**. Non erat ei praeter eam. O'. οὐκ ἦν αὐτῷ ἕτερος. Alia exempl. καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῷ πλὴν αὐτῆς.⁶⁸
35. **וַיְהִי כִּרְאוֹתָיו**. O'. καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν. Alia exempl. καὶ ἐγενήθη ἡνία εἶδεν.⁶⁹
- וְהָאֵל**. O'. ᾧ ᾧ. Alia exempl. οἶμοι.⁷⁰
- וַיִּכְבְּעוּ הָיָה וְהָיָה כִּרְעָתִי**. Depri- mendo depressisti me, tuque es inter perturban- tantes me. O'. ταραχῇ ἐτάραξάς με, καὶ σὺ ἦς ἐν τῷ ταραχῷ μου. Alia exempl. ἐμπεπο- δοστάτηκάς με, εἰς σκῶλον (spinam) ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου.⁷¹ Ἄ. κάμψασα ἑκαμψάς με... Σ. ὀκλάζουσα ὠκλασάς με... Θ. κατὰγχουσα κάτηγξάς με...⁷²

⁶⁸ Sic Comp. (om. μοι), Ald., Codd. III (cum παραδῶσει π.), X (idem), XI (idem), 15 (cum παραδῶς παραδῶς), 18, 29, alii (inter quos 85 in marg. cum με pro μοι), Syro-hex., Vet. Lat., Origen. (Opp. T. I, p. 203). ⁶⁹ Sic Syro-hex. (qui male pingit: **אֶל** ✕ **אֶל**). Deest in Codd. 15, 18, 54, 58, alii, Vet. Lat., Origen. ibid. ⁷⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex., Vet. Lat., Origen. ibid. ⁷¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii. ⁷² Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15 (om. τοῦ), 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁷³ Sic Comp. (cum καὶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς σεμειθ), Ald., Codd. III (cum καὶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς σεμειθ), X, XI (cum σεμειθ pro σε M.), 15 (idem), 18 (cum σεμειθ), 29 (cum σεμειθ), alii, Arm. 1 (cum ἐμεινθ), Syro-hex. (cum καὶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν σεμειθ). Cod. 85 in marg.: ἀχρὺς σεμειθ χαρμίν. ⁷⁴ Sic Comp. (om. καὶ), Codd. III (idem), X, XI, 15, 16, 18 (cum ἀβὲθ), 29, alii (inter quos 85, cum ἕως τῶν τῆς in marg., et 108, cum σχοίνισμα (לָשֶׁן) in marg.), Arm. 1 (cum ἀμπέλων), Syro-hex. (om. καὶ). ⁷⁵ Cod. 85 in marg. (cum συνετρίσθησαν, teste Parsonsio). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI (cum συνετρί.), 15, 18, 29, alii (inter quos 108, cum συνετρί.), Syro-hex. (cum **עֲלָסָה**). Alia clausulae versio, καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ υἱοὶ Ἀμὼν ἐναντίον υἱῶν Ἰσραὴλ, est in Codd. 54, 59, 75, 82. Cf. ad Cap. iii. 30. viii. 28. ⁷⁶ Sic Syro-hex. (sine metabelo), et sine aster. Ald., Codd. III, 15, 54, 64, 108, Arm. 1. Ad μονογενὴς

Cod. 85 in marg.: ἀγαπητῇ, cum nota παῖ. Praeterea Cod. 44, 75, 76, alii, post μονογενὴς inferunt ἀγαπητῇ περί- ψυχος (rectius περίψυκτος, ut Codd. 75 (manu 1ma), 82, 84, 134), ex glossemate, ut videtur. (Vox περίψυκτος, valde amatus, est e flosculis recentioris Graecitatis, de qua vid. Ruhnck. in Ep. Crit. II, p. 65; Bergler. ad Aleiphr. Ep. III, 59; Jacobs. ad Anthol. Pal. p. lxxiv.) ⁷⁷ Schol. apud Nobil.: Ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει τὸ ποθητῇ ἀπὸ δὲ τίνος συνη- θείας ἢ ιδιώματος τὴν ποθητὴν οὕτως ὀνομάζει. ⁷⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (om. οὐκ ἔστιν), 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. (cum ἦν pro ἔστιν), Vet. Lat. ⁷⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29 (cum ἐγένετο), alii. ⁸⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum οἶμοι), X (idem), XI, 15, 16, 18, 29 (ut III), alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ⁸¹ Sic Comp. (cum μοι pro με), Ald., Codd. III (cum vitiosa scriptura, ἐμπεποδοστατὴ καὶ σεμωστατῇ εἰς σκῶλον κ. τ. λ.), X (cum ἐμπεποδοστὰτης), XI (idem), 15, 18 (cum εἰς κῶλον), alii, Syro-hex. (cum **عَصَا** **مُجَدَّ** **حَصَا**, h. e. ἐμπόδιον ἑσθη- κάς μοι). Vet. Lat.: impediisti me, in stimulum dolorum facta es mihi. Schol. apud Nobil. [et Cat. Niceph. T. II, p. 198]: Οὕτως κεῖται ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει ἐμπεποδοστὰτης με· ἀπὸ τοῦ ἐμπόδιον καὶ διακοπῇ τῆς πρὸς σὲ γενομένης μοι εὐφρο- σύνης ἐγένου [Niceph. τῆς προσκομίστης μοι ἐν τῇ νίκῃ εὐφροσύ- νης γέγονας]. Cf. Hex. ad 1 Paral. ii. 7. ⁸² Cod. 85 affert: Σ. ὠκλασάς με (O'.) ἐμπεποδοστὰτης με, εἰς σκῶλον ἐγί- νου ἐν ὀφθαλμοῖς μου. Ἄ. κάμψασα ἑκαμψάς με. Θ. κατὰγχουσα

35. וְאֶנְכִי פָצִיתִי פִי. Ο'. καὶ ἐγὼ εἰμι ἡνοιξά κατὰ σοῦ τὸ στόμα μου. Alia exempl. ἐγὼ δὲ ἡνοιξά τὸ στόμα μου — περὶ σοῦ ^{4,73}

36. אָבִי פָצִיתָהּ. Ο'. πᾶτερ, ἡνοιξας. Alia exempl. εἰ ἐν ἐμοὶ ἡνοιξας.⁷³

אֲחֵרֵי אֲשֶׁר עָשָׂה לָּהּ יְהוָה. Ο'. ἐν τῷ ποιήσαι σοι κύριον. Aliter: Ο'. ἀνθ' ὧν ἐποίησέ σοι κύριος.⁷⁵

כְּבֹנִי. Ο'. ἀπὸ [τῶν] νύων. Aliter: Ο'. Θ. ἐκ τῶν νύων.⁷⁶

37. וַיַּעֲשֶׂה לִּי הַדָּבָר הַזֶּה. Ο'. ποιησάτω δὴ ὁ πατήρ μου τὸν λόγον τοῦτον. Aliter: Ο'. Θ. καὶ ποιήσόν μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο.⁷⁷

וְאֵלֶיךָ. Ο'. καὶ πορεύσομαι. Σ. περιελθῆιν.⁷⁸

39. וְכִנְיָ. Ο'. ἐν τέλει. Aliter: Ο'. Θ. μετὰ τέλος.⁷⁹

וְהִתְשֵׁב. Ο'. καὶ ἐπέστρεψε. Aliter: Ο'. καὶ ἀνέκαμψεν.⁸⁰

וַיַּעַשׂ לָּהּ. Ο'. καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτῇ. Θ. καὶ ἐπετέλεσεν Ἰερθάε.⁸¹

40. הִלַּכְתָּהּ. Ο'. ἐπορεύοντο. Alia exempl. συνεπορεύοντο.⁸²

CAP. XII.

1. וַיִּזְעַק אִישׁ אֶפְרַיִם. Et convocati sunt viri Ephraim. Ο'. καὶ ἐβόησεν ἀνὴρ Ἐφραῖμ. Alia exempl. καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ἐφραῖμ.¹

צָפְנָה. Ο'. εἰς βορρᾶν. Alia exempl. εἰς Σεφινά.² Οἱ Γ. (εἰς) βορρᾶν.³

מִדּוּעַ עָבַרְתָּ לְהִלָּחֵם. Ο'. διὰ τί παρήλθες παρατάσθαι. Aliter: Ο'. Θ. τί ὅτι ἐπορεύθης πολεμεῖν.⁴

עָלֶיךָ. Ο'. ἐπὶ σέ ^{4,5}

2. אִישׁ רִיב הָיִיתִי. Vir litis fui. Ο'. ἀνὴρ μαχητῆς (Aliter: Ο'. ἀντιδικῶν⁶) ἤμην. Ἀ. (ἀνὴρ) δικασίας... Σ. ἐν μάχῃ ἤμην.⁷

וּבְכִנְיָ עָמֹן מֵאֵד. Ο'. καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν σφόδρα. Alia exempl. καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμων ἐταπείνουν με σφόδρα.⁸

3. כִּי־אֵינְךָ מוֹשִׁיעַ. Ο'. ὅτι οὐκ εἰ σωτήρ. Alia exempl. ὅτι οὐκ ἦν ὁ σώζων.⁹

וַאֲנֵעֲבָרָה. Ο'. καὶ παρήλθον (Aliter: Ο'. διέβην¹⁰).

κάτηγξάς με. Cod. 108: Σ. ὠκλασάς με. Θ. κατάγχονσα κάτηγξάς με. Paulo plenius Bar Hebraeus: ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

3. בְּיָדִי. Ο'. ἐν χειρὶ μου. Θ. ἐνώπιόν μου.¹¹
 לְהִלָּחֵם. Ο'. παρατάξασθαι. Aliter: Ο'. Οἱ
 λοιποὶ πολεμεῖν.¹²
 4. וַיִּקְבֹּץ. Ο'. καὶ συνέστρεψεν (alia exempl. συνή-
 θροισεν¹³).
 וַיִּכּוּ אֲנָשֵׁי גִלְעָד אֶת־אֶפְרַיִם כִּי יָאֲמְרוּ פְּלִישְׁתִּי
 אֶפְרַיִם אָתָּם גִּלְעָד בְּתוֹךְ אֶפְרַיִם בְּתוֹךְ
 כְּנָעֲנָה. Ο'. ✕ καὶ ἐπάταξαν ἄνδρες Γαλαὰδ
 τὸν Ἐφραΐμ, ὅτι εἶπαν οἱ διασωζόμενοι (alia
 exempl. διασσεωσμένοι¹⁴) τοῦ Ἐφραΐμ ὑμεῖς
 Γαλαὰδ ἐν μέσῳ τοῦ Ἐφραΐμ, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ
 Μανασσῆ.¹⁵ Σ. ὥστε εἰπεῖν τοὺς λειψθέν-
 τας τοῦ Ἐφραΐμ ὑμεῖς ὁ Γαλαὰδ ἐν τοῖς τοῦ
 Ἐφραΐμ καὶ τοῦ Μανασσῆ.¹⁶
 5. וַהֲיָה כִּי יֵאֲמְרוּ פְּלִישְׁתִּי. Ο'. καὶ εἶπαν αὐτοῖς
 οἱ διασωζόμενοι. Aliter: Ο'. καὶ ἐγενήθη ὅτε
 εἶπαν οἱ διασσεωσμένοι.¹⁷
 אַעֲבֹדָה. Ο'. διαβῶμεν — δὴ ⁴.¹⁸
 הֲאֶפְרַתִּי אֶתָּה יֵאֲמָרוּ לָא. Ο'. μὴ Ἐφραθίτης
 εἶ; καὶ εἶπεν οὗ. Alia exempl. μὴ ἐκ τοῦ

- Ἐφραΐμ ὑμεῖς; καὶ εἶπαν οὐκ ἐσμέν.¹⁹
 6. וַיִּדְבֹּר לוֹ יִמְרֹנָה שְׂפֹלֶת יִמְרֹנָה שְׂפֹלֶת וְלֹא
 יִדְבֹּר בֵּן יִמְרֹנָה אוֹתוֹ. יִדְבֹּר. Ο'.
 καὶ εἶπαν αὐτῷ· εἶπον δὴ, στάχυς ('Α. εἶπον
 δὴ στάχυν²⁰) καὶ οὐ κατεύθυνεν τοῦ λαλῆσαι
 οὕτως· καὶ ἐπελάβοντο αὐτοῦ. Aliter: Ο'. καὶ
 εἶπαν αὐτοῖς· εἶπατε δὴ σύνθημα ✕ καὶ εἶπαν,
 στάχυς ⁴· καὶ οὐ κατεύθυναν τοῦ λαλῆσαι οὕ-
 τως· καὶ ἐπελάβοντο αὐτῶν.²¹
 וַיִּשְׁתַּחֲוּ. Ο'. καὶ ἔθυσαν (alia exempl. ἔσφα-
 ξαν; alia, ἔσφαζον²²) αὐτόν.
 8. אֲבָנִין. Ο'. Ἀβαισσαν (s. Ἀβεισσαν). Aliter:
 Ο'. Ἐσεβών. Θ. Ἐσβών.²³
 9. וַיְהִי־לוֹ. Ο'. καὶ ἦσαν (alia exempl. ἐγένοντο²⁴)
 αὐτῷ.
 חָשָׁה. Ο'. ἄς ἐξάπεστείλεν. Alia exempl. ἐξα-
 πεσταλμένοι.²⁵
 בָּנוֹת הַבָּיָא. Ο'. θυγατέρας εἰσήνεγκεν. Alia
 exempl. γυναῖκας εἰσήγαγε.²⁶

¹¹ Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi (non, ut Montef., ἄλλως Ο'. ἐνώπιόν μου). Sic in textu solus Cod. III.
¹² Idem, teste eodem (non, ut Montef., Οἱ λοιποὶ πολεμεῖν). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum toti po-
¹³ lemein), XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, 29, alii (inter quos 85), Syro-hex. Mox ἐπολέμει pro παρτάξω Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.
¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 29, alii, Syro-hex.
¹⁵ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ τῷ Ἐφραΐμ καὶ ἐπάταξαν—Μανασσῆ ⁴). Haec, καὶ ἐπάταξαν—Μανασσῆ, desunt in Codd. 58, 64, 75. Praeterea verba, ὅτι εἶπαν—Μανασσῆ, desunt in Codd. 54, 59, 82, 84, aliis.
¹⁶ Ad οἱ διασσεωζόμενοι Cod. 85 in marg.: Σ. οἱ σεσσωμένοι, ὥστε εἰπεῖν τοὺς λειψθέν-
¹⁷ τας κ. τ. ε., ubi οἱ σεσσωμένοι non est Symmachi, sed mera varians pro οἱ διασωζόμενοι. Cf. Scharfenb. in Animadv. T. II, p. 69.
¹⁸ Cod. 85 in marg. (cum ὅτι). Sic in textu Comp., Ald. (cum ὅτι), Codd. III (idem), X, XI (ut Ald.), 15, 18 (ut Ald.), 29 (idem), alii, Arm. 1; necnon (cum ἔλεγον pro εἶπαν) Codd. 44, 54 (cum ἐγένοντο), 59 (idem), 75 (idem), 76, alii, Syro-hex.
¹⁹ Sic Syro-hex. (cum ✕ δὴ ⁴), et sine obelo Comp., Ald., Codd. 15, 18, 58, 64, 108, 128.
²⁰ Sic Comp. (cum εἶπεν), Ald., Codd. III (cum μὴ ὑμεῖς ἐκ τοῦ Ἐφρ.), X, XI, 15, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.
²¹ Cod. 108.
²² Sic Syro-

hex. (cum ✕ καὶ εἶπεν, στάχυς ⁴· καὶ οὐ κατεύθυνον, invitis libris Graecis), et sine verbis ἡστερισμένοις Comp. (cum εἶπατε δὴ στάχυν σύνθημα, καὶ εἶπον, καὶ οὐ κατ., et αὐτοὺς in fine), Ald., Codd. III (cum καὶ εἶπεν αὐτοῖς et καὶ κατηρίθουν), X (cum κατεύθυνον?), XI, 15, 18 (cum αὐτῷ in fine), 29 (om. αὐτῶν), alii. Cod. 85: καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἶπατε δὴ σύνθημα (in marg. σεβῶ: καὶ εἶπε τάχυν) καὶ οὐ κατηρίθουν λαλεῖν κατὰ τὸ αὐτὸ (in marg. λαλῆσαι οὕτως), καὶ ἐπελάβοντο (in marg. αὐτοῦ). Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 203: Μὴ Ἐφραθίτης εἶ; Ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει: μὴ ἐκ τοῦ Ἐφραΐμ ὑμεῖς; καὶ εἶπαν· οὐκ ἐσμέν· καὶ εἶπαν αὐτοῖς· εἶπατε δὴ σύνθημα· καὶ εἶπαν, στάχυς· καὶ οὐ κατεύθυνον τοῦ λαλῆσαι οὕτως. Εἰτα τὸ, καὶ ἐπελάβοντο αὐτῶν. (Sic fere scholium apud Nobil., ubi tamen post εἰτα male abest τὸ, quae res Montefalconio fraudi fuit.)
²³ Prior lectio est in Codd. 15, 16, 18, aliis (inter quos 85, cum ἔθυσαν in marg.); posterior in Comp., Ald., Codd. X, XI (cum ἔσφαξον), 44, 54, aliis, Syro-hex.
²⁴ Cod. 85 in marg. Prior scriptura est in Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, aliis, Arm. 1.
²⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.
²⁶ Sic Comp. (cum αἱ ἐξ.), Ald., Codd. III, X, XI (cum ἐξοπιστευλαμένοι), 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.
²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum γυναῖκας), X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85, cum γυναῖκας in marg.), Arm. 1, Syro-hex.

9. מִן-חֹוֶץ. O'. ✕ ἀπό 4 ἐξῶθεν.²⁷
 11, 12. וְבוֹלֵן—וְשֹׁפֵט. O'. ✕ και ἔκρινε—Za-
 βουλῶν 4.²⁸
 11. וְשֹׁפֵט אֶת-יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. Alia exempl.
 και ἔκρινεν τὸν Ἰσραήλ.²⁹
 12. וַיִּקְבֹּר. O'. και ἐτάφη. Alia exempl. και ἔθα-
 ψαν αὐτόν.³⁰
 14. וַיְהִי-לוֹ. O'. και ἦσαν (Aliter: O'. Θ. ἐγέ-
 νοντο³¹) αὐτῷ.
 בְּנֵי בָנִים. O'. νίων νιοί. Aliter: O'. νιοὶ τῶν
 νίων — αὐτοῦ 4.³²

CAP. XIII.

1. וַיִּסְפּוּ. O'. και προσέθηκαν. Aliter: O'. Θ.
 και προσέθεντο.¹
 בְּעֵינָי. O'. ἐνώπιον. Aliter: O'. Θ. ἐναντίον.²
 פְּלִשְׁתִּים. O'. Φυλιστιύμ. Alia exempl. ἄλλο-
 φύλων.³
 2. וַיְהִי. O'. και ἦν. Θ. και ἐγένετο.⁴
 כִּמְשֹׁפַחַת הָדְמִי. O'. ἀπό δήμου συγγενείας τοῦ

- Δανί. Alia exempl. ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Δαν.⁵
 3. וַיִּהְיֶה וַיִּלָּחֶם. O'. και συλλήψη νίον. Ali-
 ter: O'. Θ. και ἐν γαστρὶ ἐξείς, και τέξῃ νίον.⁶
 4. וְהָשְׁמִיר נָא. O'. φύλαξαι ✕ δὴ 4.⁷
 5. וּמוֹרָה לֹא-יִנְעֹל עַל-רָאשׁוֹ. O'. και σίδηρος
 (Aliter: O'. ξυρῶν⁸) ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
 οὐκ ἀναβήσεται (potior scriptura οὐκ ἀναβή-
 σεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ⁹). 'A. και φόβος
 οὐκ ἐπιβήσεται...¹⁰
 6. וַיִּהְיֶה וַיִּלָּחֶם. O'. Ναζῖρ θεοῦ. Alia exempl.
 Ναζιραῖον τῷ θεῷ.¹¹ 'A. Σ. ἀφωρισμένον.¹²
 7. מִן-הַבֶּטֶן. O'. ἀπὸ τῆς κοιτίας. Aliter: O'.
 'A. ἐκ τῆς γαστροῦ.¹³
 8. וַיִּהְיֶה וַיִּלָּחֶם. O'. σῶσαι (potior scriptura τοῦ σῶ-
 σαι¹⁴). Alia exempl. σώζειν.¹⁵
 9. וַיִּבְרָא וַיִּבְרָא. O'. και εἶδος αὐτοῦ ὡς εἶδος.
 Aliter: O'. Θ. (και) ἡ δρᾶσις αὐτοῦ, ὡς δρᾶσις.¹⁶
 10. וַיִּבְרָא. Terribilis. O'. φοβερόν. Alia exempl.
 ἐπιφανής.¹⁷
 11. וַיִּלָּחֶם וַיִּהְיֶה. O'. και οὐκ ἡρώτησα αὐτόν.
 Alia exempl. και ἡρώτων ✕ αὐτόν 4.¹⁸

²⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Cod. 108. ²⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: Βηθζαλέμ. και ἔκρινε, asteriscis singulis versiculis praemissis, sed sine metobelo in fine). Ad και ἔκρινεν Cod. 85 in marg. notat: Ταῦτα ὡς οὐ κείμενα παρὰ τῶν O' εἰς ὧδε, h. e. ἐν γῇ Ζαβουλών. Leguntur in libris Graecis hodiernis omnibus. ²⁹ Sic Comp., Codd. III, 108, Syro-hex.; necnon (cum και ἔκρινεν Αἰλὼμ τὸν Ἰ.) Codd. 54, 59 (cum Αἰγλὼμ), 75 (cum Αἰλὼν), 76 (cum Ἐδλὼμ), alii. ³⁰ Sic Comp., Codd. III, 54, 75, 76, alii, Syro-hex. ³¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ³² Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85). Mox ἐπιβεβηκότες pro ἐπιβαίνοντες Codd. III, 15, 18, 64, 108, 128, Syro-hex.

CAP. XIII. ¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii. Statim ἔτι reprobant Comp., Codd. II, III, 15, 18, 54, alii, Arm. 1, Syro-hex. ² Cod. 85, teste Montef. (Parsonsi amanuensis lectionem anonymam affert) Sic in textu Comp. (cum ἔναντι), Ald., Codd. III, X, XI, 15 (ut Comp.), 18 (idem), 29, alii, Syro-hex. ³ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. ⁴ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15,

18, alii, Syro-hex. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29 (om. τοῦ), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. Mox ἔτικτεν pro ἔτεκεν Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI (cum ξῆς), 15 (om. και τέξῃ), 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁷ Sic Syro-hex. Particula deest in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18 (cum φύλαξον), 29, alii, Vet. Lat. Mox ἀμύθημα cf. ad v. 7. ⁸ Cod. 85 in marg., invitis libris Graecis. ⁹ Sic Comp. (cum τῆς κεφαλῆς), Codd. II, 15, 16, 18, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ¹⁰ Cod. 85. Cf. Hex. ad 1 Reg. i. 11. ¹¹ Sic Comp. (cum Ναζιραῖον), Ald. (cum Ναζιραίων), Codd. III (cum ἡγιασμένον Ναζιραίων ἵσταται τῷ θ.), X, XI (ut Comp.), 15 (ut Ald.), 18, 30 (ut Comp.), alii, Syro-hex. (cum נָאֲזִיר , non, ut Rördam, נָאֲזִירִי). ¹² Cod. X. Sic Cod. 58 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Thren. iv. 7. ¹³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 30, alii, Syro-hex. ¹⁴ Sic Codd. II, 16, 56, alii. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii. ¹⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ¹⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: وَمَا لَئِي

7. **וַיֹּאמֶר לִי**. Ο'. και εἰπέ μοι. Aliter: Ο'. και εἶπε ✕ πρὸς μέ^{4,19}
וַיִּשְׁכַּר. Ο'. και μέθυσμα (Aliter: Ο'. Θ. σί-
 κερα²⁰).
כָּל-טָמֵא. Ο'. πᾶν ἀκάθαρτον. Alia exempl.
 πᾶσαν ἀκαθαρσίαν.²¹
וַיִּירָא אֱלֹהִים. Ο'. θεοῦ ἄγιον. Alia exempl.
 Ναζιραίων θεοῦ.²²
 8. **וַיַּעֲתֶר מִנֹּחַ אֶל-יְהוָה**. Ο'. και προσέειπε
 Μανωὲ πρὸς κύριον. Aliter: Ο'. Θ. και ἐδεήθη
 Μανωὲ τοῦ κυρίου.²³
שָׁלַח. Ο'. ἀπέστειλας — πρὸς ἡμᾶς^{4,24}
וַיִּוְרֶנּוּ. Et doceat nos. Ο'. και συμβιβασάτω
 (Aliter: Ο'. Θ. φωτισάτω²⁵) ἡμᾶς.
 9. **וַיָּבֵא**. Ο'. και ἦλθεν (alia exempl. παρεγένετο²⁶).
וַיְהִי יוֹשֶׁבֶת בְּשֹׁרָה. Ο'. και αὕτη ἐκάθητο ἐν
 ἄγρῳ. Alia exempl. αὐτῆς καθημένης ἐν τῷ
 ἄγρῳ.²⁷
10. **וַיִּרְאָה אֱלֹהִים**. Ο'. ὁπταί πρὸς μέ. Alia exempl.
 ὁπταί μοι.²⁸
בְּיוֹם. Ο'. ἐν ἡμέρᾳ. Aliter: Ο'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 — ἐκεῖνη^{4,29}
 11. **וַיָּבֵא**. Ο'. ✕ και ἦλθε^{4,30}
 12. **עָתָה יָבֵא בְּרִיךְ מִזֵּי יְהוָה מְשַׁפֵּם הַנֶּעַר**
וּבְמַעֲשָׂהוּ. Ο'. νῦν ἐλεύσεται ὁ λόγος (σου)
 τίς ἔσται κρίσις τοῦ παιδίου, και τὰ ποιήματα
 αὐτοῦ; Aliter: Ο'. Θ. νῦν δὴ ἐλθόντος τοῦ
 ῥήματός σου, τί ἔσται τὸ κρίμα τοῦ παιδαρίου,
 και τὰ ἔργα αὐτοῦ;³¹
 13. **וַיִּמְרֹתֶי**. Ο'. εἶρηκα. Alia exempl. εἶπα.³²
 14. **מִנְפֶּן הַיַּיִן**. Ο'. ἐξ ἀμπέλου ✕ τοῦ οἴνου^{4,33}
 15. **וַיַּעֲרֹךְ אֹתָהּ**. Detineamus quiesce te. Ο'.
 κατὰσχωμεν ὧδέ σε. Aliter: Ο'. Θ. βιασώ-
 μεθα δὴ (σε).³⁴
 16. **וַהֲוִי**. Ο'. αὐτός. Alia exempl. ἔστιν.³⁵
 17. **בְּרִיכָה בְּרִיךְ וַיְבַרְכֵּהּ**. Ο'. ὅτι ἔλθοι τὸ ῥήμά
 σου, και δοξάσωμέν σε. Alia exempl. ἵνα ὅταν
 ἔλθῃ τὸ ῥήμά σου, δοξάσωμέν σε.³⁶

✕, et sine aster. Comp., Ald. (om. αὐτόν),
 Codd. III, 15 (ut Ald.), 18 (idem), 29 (idem), 30, alii,
 Vet. Lat. ¹⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ και εἶπε ✕ πρὸς
 μέ⁴, in eadem linea), et sine aster. Comp., Cod. 108.
²⁰ Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi. Sic in
 textu Comp. (cum σικεραν), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18,
 29, alii, Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. (cum siceram).
²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 44, alii (inter
 quos 85 in marg.), Syro-hex. ²² Sic Comp. (cum
 Ναζαρ.), Ald. (idem), Codd. III, X, XI, 15 (cum Ναζαρ.),
 18 (cum θεῷ), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.
 Vet. Lat.: Nazaraeus Dei. ²³ Cod. 85 in marg., teste
 Parsonsii amanuensi (cum Ο'. Θ. ἐδεήθη τοῦ κ.). Sic in
 textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 18, 29, alii, Syro-
 hex. Mox ἀδωναι reprobant Comp., Ald., Codd. III, X,
 XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ²⁴ Sic
 Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. III, 18, 58, 108,
 Arm. 1. ²⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp.,
 Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 58, cum
 διδάξω in marg.), Arm. 1, Syro-hex. Cf. ad v. 23.
²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii
 (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²⁷ Sic Comp. (cum
 αὐτοῦ καθημένη), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29 (om.
 τῷ), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex.
²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29 (cum ὁφθῇ),

alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ²⁹ Sic
 Syro-hex., et sine obelo Comp. (om. ἐν), Ald., Codd. III
 (ut Comp.), 15 (idem), 18 (idem), 44, 58, alii, Arm. 1.
³⁰ Sic Syro-hex. (sine metobelo). Haec leguntur in Ed.
 Rom., sed desunt in Codd. III, 15, 18, 54, aliis. ³¹ Sic
 in textu Comp. (cum διελθ. pro δὴ ἔλθ., et σύγκριμα pro
 κρίμα), Ald. (cum και τί τὰ ἔργα), Codd. III (cum δι ἐλθόν-
 τος), XI, 15, 18 (cum παιδίου), 19 (ut Comp.), alii, Syro-
 hex. Cod. 85 in marg.: Ο'. Θ. διελθόντος — κρίμα; et mox
 sine nom.: ἔργα. ³² Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI,
 15, 18, 19 (cum εἶπον), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-
 hex. Mox φυλαξίσθη (bis) pro φυλάξεται iidem. ³³ Sic
 Syro-hex. Verba τοῦ οἴνου desunt in Comp., Ald., Codd.
 (III habet οἶνον sine artic.), X, XI, 15, 16, 18, 19, aliis
 (inter quos 85), Arm. 1. ³⁴ Cod. 85 in marg. Sic in
 textu Comp. (cum βιασώμεθα), Ald., Codd. III, X, XI, 15,
 18 (ut Comp.), 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Vet. Lat.:
 vim faciamus tibi nunc. Paulo elegantius Codd. 44, 54,
 59, alii: παραβιασώμεθα δὴ σε. Mox (v. 16) ἐὰν βιάσῃ με
 Comp., Ald., Codd. III, XI (cum βιάσῃ), 15, 18, 19, alii
 (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat.
³⁵ Sic Comp., Codd. III, XI, 18, 29, alii, Syro-hex. Ad
 αὐτὸς Cod. 85 in marg.: οὗτός ἐστιν. Cf. ad v. 21. ³⁶ Sic
 Comp., Ald., Codd. III, XI (cum δοξάσωμεν), 15, 16, 18,
 alii (inter quos 85, cum ὅτι ἔλθοι in marg.), Arm. 1, Syro-

19. לְעִשׂוֹת. *Jonae; et mirabiliter fecit (angelus).* O'. τῷ κυρίῳ καὶ διεχώρισε ποιῆσαι. Alia exempl. τῷ κυρίῳ τῷ θαυμαστὰ ποιοῦντι.³⁷

19, 20. רְאִים (bis). O'. βλέποντες. Alia exempl. ἐθεώρουν.³⁸

20. הַשְׁמִימָה. O'. εὖς τοῦ οὐρανοῦ. Alia exempl. εἰς τὸν οὐρανόν.³⁹

בְּלֶחֶב הַמּוֹנֵב. O'. ἐν τῇ φλογὶ ✕ τοῦ θυσιαστηρίου.⁴⁰

21. הוּא. O'. οὗτος. Aliter: O'. Θ. ἐστίν.⁴¹

22. רְאִינוּ. O'. εἶδομεν. Aliter: O'. Θ. ἐωράκαμεν.⁴²

23. לִי חָפֵץ. O'. εἰ ἤθελεν. Aliter: O'. Θ. εἰ ἐβούλετο.⁴³

לָקַח מִיָּדָי. O'. ἔλαβεν ἐκ χειρὸς ἡμῶν. Aliter: O'. Θ. ἐδέξατο ἐκ τῆς χειρὸς (ἡμῶν).⁴⁴

הָרָאָה. O'. ἔδειξεν ἡμῖν. Alia exempl. ἐφώτισεν ἡμᾶς.⁴⁵

23. רָכַעַת לֹא הִשְׁמִיעֵנִי כְּזֹאת. O'. καὶ καθὼς καιρὸς οὐκ ἂν ἠκούτισεν ἡμᾶς (Θ. ἀκουστὰ ἐποίησεν ἡμῖν⁴⁶) ταῦτα. Aliter: O'. καὶ ✕ καθὼς καιρὸς οὐκ ἂν ἀκουστὰ ἐποίησεν ἡμῖν ταῦτα.⁴⁷

24. וַיִּגְדֵּל. O'. καὶ ἡδρύνθη (Aliter: O'. ἡδέηθη⁴⁸).

25. לְפָעֵמוֹ. *Impellere eum.* O'. συνεκπορεύεσθαι (alia exempl. συμπορεύεσθαι⁴⁹) αὐτῷ.

CAP. XIV.

1. פְּלִשְׁתִּים. O'. τῶν ἀλλοφύλων, *καὶ ἡρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ*.¹

2. וַיֹּאמֶר. O'. ✕ καὶ εἶπε.²

3. הָאִין בְּבָנוֹת. O'. μὴ οὐκ εἰσὶ θυγατέρες (Aliter: O'. Θ. ἀπὸ τῶν θυγατέρων³).

פִּירְהִיא. O'. ὅτι ✕ αὐτή.⁴

וַיִּשָּׂרָה. O'. εὐθεῖα. Aliter: O'. Θ. Σ. ἤρεσεν.⁵

4. תִּאֲחָזָה. *Occasionem.* O'. ἐκδίκησιν. Aliter: O'. ἀνταπόδομα. 'Α. πρόφασιν.⁶

hex., Vet. Lat. ³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III (add. in fine κυρίῳ), X, XI, 15, 16, 18, 19 (cum τῷ θαυμαστῷ π.), alii (inter quos 85, cum τῷ θαυμασταποῖ (sic) in marg.), Arm. 1, Syro-hex. Vet. Lat.: *Domino mirabilia facienti.* Hieron.: *Domino qui facit mirabilia.* ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. Vet. Lat.: *exspectabant.* ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ⁴⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. II, III (add. εἰς τὸν οὐρανὸν in fine), X, XI, 16, 19 (ut Comp.), 30, alii (inter quos 85, cum * τὸ θυσιαστήριον), Arm. 1, invito Vet. Lat.

⁴¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ⁴² Idem. Sic in textu idem. ⁴³ Idem, teste Parsonsii amanuensi. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum εἰ οὐκ ἐβούλεται), X (cum εἰ ἐβούλετο), XI, 15 (cum εἰ ἤθ.), 18, 19, alii. ⁴⁴ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum τῶν χειρῶν), XI, 15 (om. τῆς), 18, 19 (ut 15), alii, Syro-hex. ⁴⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ⁴⁶ Cod. 85, teste Parsonsii amanuensi. ⁴⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ καὶ καθὼς), et sine aster. Comp. (cum ὁ καιρὸς), Codd. III (idem), 19 (cum πάντα ταῦτα),

108 (cum ὁ καιρὸς et πάντα ταῦτα); neenon (om. καθὼς καιρὸς) Ald., Codd. 15, 18, 29, alii, Vet. Lat. Praeterea in lectione Ed. Rom. haec, καθὼς καιρὸς, desunt in Codd. 16, 30, 52, aliis (inter quos 85, cum καθὼς καιρὸς in marg.). ⁴⁸ Cod. 85 in marg. (cum ἡδέησεν). Sic in textu Comp. (cum ἡδέηθη), Ald., Codd. III (cum καὶ ἡλόγησεν αὐτὸν κ. καὶ ἡδέ. τὸ π.), X (idem), XI (idem), 18, 19 (ut Comp.), 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 16, 18, 29, alii (inter quos 85), Syro-hex., Vet. Lat.

CAP. XIV. ¹ Sic Syro-hex. (cum αὐτῷ pro ἐνώπιον αὐτοῦ), et sine obelo Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 29, alii (inter quos 85), Arm. 1. ² Sic cum aster. Syro-hex., invitatis libris Graecis. ³ Cod. 85 in marg. Sic in textu (cum ἔστιν) Comp., Ald., Codd. III, XI (cum εἰσιν), 15, 18, 19 (ut XI), alii, Syro-hex. Mox καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ μου Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴ Sic Syro-hex. Pronomen desit in Codd. III, 15, 18, 19, aliis. ⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, aliis, Arm. 1, Syro-hex. ⁶ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, aliis, Syro-hex. Mox ἐξῆγε pro ὅγεῖ idem, excepto Syro-hex., qui solus ἐξῆγε habet.

4. מְשָׁלִים בְּיִשְׂרָאֵל. O'. κυριεύοντες ἐν Ἰσραήλ. Alia exempl. ἐκυρίεον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.⁷

5. וַיָּבֹאוּ עַד-צַרְבָּנִי. O'. καὶ ἦλθεν (alia exempl. add. ξέω⁸) ἕως τοῦ ἀμπελῶνος. Alia exempl. καὶ ἐξέκλινεν εἰς ἀμπελῶνας; alia, καὶ ἐξέκλιναν εἰς ἀμπελῶνα.⁹

6. וַתִּצָּל. Et irruit. O'. καὶ ἦλατο (Aliter: O'. κατεύθυνεν. Σ. ἐφώρμησεν).¹⁰

וַיִּשְׁפְּעוּהוּ כְּשֶׁפַע הַדְּבַר. Et discerpit eum instar discerpitionis haedi. O'. καὶ συνέτριψεν αὐτὸν ὥσει συντρίψει ἔριφον αἰγῶν. Aliter: O'. καὶ δίσπασεν αὐτὸν ὥς ἔριφον αἰγῶν.¹¹

7. וַתִּישֶׁר בְּעֵינָי. O'. καὶ ἠθύνηθη ἐν ὀφθαλμοῖς. Aliter: O'. Θ. Σ. (καὶ) ἥρσεν ἐνάπιον.¹²

8. עֲדָת. O'. συναγωγή. Alia exempl. συστροφή.¹³

9. אֶל-כַּפְּיוֹ. O'. εἰς χεῖρας αὐτοῦ. Alia exempl. εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ; alia, ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ.¹⁴

מִגְוִית. E cadavere. O'. ἀπὸ (τοῦ) στόματος. Alia exempl. ἐκ τῆς ξέως.¹⁵ Σ. ἐκ τοῦ στόματος.¹⁶

10. וַעֲשֵׂה. O'. ποιούσιν. Alia exempl. ἐποίουν.¹⁷

11. וְאִתָּהּ אֶתְּרָאָה. O'. ὅτε εἶδον αὐτόν. Alia exempl. ἐν τῷ φοβεῖσθαι — αὐτούς (4) αὐτόν.¹⁸

וַיִּקְחוּ וַשִּׁשְׁמִי מֵרַעִים. Et ceperunt triginta socios. O'. καὶ ἔλαβον τριάκοντα κλητῶς. Alia exempl. προσκατέστησαν αὐτῷ ἐταίρους τριάκοντα.¹⁹

12. וְהָיָה לָכֵן נִצְוֶהוּ. O'. προβλήμα ὑμῖν προβάλλομαι. Alia exempl. προβάλω δὴ ὑμῖν πρόβλημα.²⁰ Alia: προβάλω ὑμῖν τὸ πρόβλημα μου.²¹

וְאִתָּהּ וְהָיָה לָכֵן נִצְוֶהוּ. O'. ἐὰν ἀπαγγέλλοντες ἀπαγγεῖλητε αὐτό. Alia exempl. καὶ ἐὰν ✕ ἀπαγγέλλοντες ✕ ἀπαγγεῖλητέ μοι τὸ πρόβλημα.²²

וְכִנְיָאָה. O'. ✕ καὶ εὐρητε ✕.²³

וְהָיָה לָכֵן נִצְוֶהוּ. Mutationes vestium. O'. στολὰς ✕ ἱματίων ✕.²⁴ Ἄλλος ἀλλαγὰς στολῶν.²⁵

13. וַיִּדְרִיג. O'. ὀθόνια. Alia exempl. σινδόνας.²⁶

⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum ἐκ υἱῶν ἐν Ἰ.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁸ Sic Codd. 16, 52, alii (inter quos 85). ⁹ Prior lectio est in Comp., Codd. 54, 59, 75, alii, Syro-hex.; posterior in Ald., Codd. III (cum ἐξέκλινεν), X, XI, 15, 18, alii. Cod. 85 in marg.: ἐξέκλινον εἰς ἀμπελῶνα. ¹⁰ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp. (cum κατηύθη), Ald., Codd. III (ut Comp.), X, XI, 15 (ut Comp.), 18, 19 (cum κατηύθυνεν), alii, Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. Cf. ad v. 19. ¹¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ὥσει διασπάσαι pro ὥς), X (cum ὥσει τις διασπάσει), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹² Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi (non, ut Montef., O'. Θ.). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum συντροφῇ), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. (حسب). Mox καὶ μέλι ἦν Codd. III, 58, Syro-hex. ¹⁴ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, 15, 29, alii; posterior in Codd. X, XI, 16, 18, alii, Syro-hex. Cod. 85: ἐκ τοῦ στ. τοῦ λέοντος (in marg. εἰς τὸ στ. αὐτοῦ) εἰς τὰς χ. αὐτοῦ. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (cum ἐκ τοῦ στόματος in marg.), 15, 18, 19, alii (inter quos 58, 85, uterque in marg.), Syro-hex. (cum مصلو). ¹⁶ Cod. X.

¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19 (om. ἐν τῷ), alii (inter quos 85, cum altera lectione in marg.), Arm. 1. Lectioni favet Josephus (Antiq. V, 8, 6), rem sic narrans: Τῶν δὲ Θεαμνιτῶν παρὰ τὴν εὐωχίαν τὴν τῶν γάμων . . . διὰ δόος τῆς ἰσχύος τοῦ νεανίσκου τριάκοντα δόντων αὐτῷ τοῖς ἀκμαιοτάτους, λόγῳ μὲν ἐταίρους ἐσομένους, ἔργῳ δὲ φύλακας, μή τι παρακινῶν ἐθελήσῃ. ¹⁹ Sic Comp. (cum καὶ προσκ. αὐτῷ τρ. ἐταίρους), Ald. (cum προσκ. αὐτῷ ἐτήρους τρ.), Codd. III, X (cum ἐτήρους), XI (cum προσκ. αὐτῷ ἐτήρους τρ.), 15 (cum προσκ. αὐτῷ τρ. ἐταίρους), 16, 18 (ut 15), 19 (ut Comp., cum ἐτήρους), alii (inter quos 85, ut ante), Arm. 1, Syro-hex. (cum معجده اهلهم سحبا). ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 108, Syro-hex. ²¹ Sic Ald., Codd. X, XI, 16, 29, 44, alii (inter quos 85). ²² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald. (cum αὐτὸ pro τὸ πρ.), Codd. III, X (ut Ald.), 19 (om. μοι), 44 (cum ἀπαγγεῖλητε), alii. Vox ἀπαγγέλλωντες deest in Codd. 59, 75, et Bar Hebraeo. ²³ Sic Syro-hex. Haec desunt in Ald., Codd. X, XI, 15, 16, 18, 29, alii (inter quos 85). ²⁴ Sic Syro-hex. Vox ἱματίων deest in Codd. X, XI, 16, 29, alii (inter quos 85). ²⁵ Cod. 85 in marg. sine nom. ²⁶ Sic Comp., Ald. (cum

13. בְּנִיּוֹת בְּנִיּוֹת. Ο'. ἀλλασσομένας στολὰς ἱματίων. Alia exempl. ἀλλασσομένας στολὰς; alia, στολὰς ἱματίων.²⁷
14. מִכְּחַל יָצָא מִכְּחַל יָצָא. E comedente prodiit cibus, et e forti prodiit dulcedo. Ο'. τί βρωτὸν ἐξῆλθεν ἐκ βιβρώσκοντος, καὶ ἀπὸ ἰσχυροῦ γλυκύ; Aliter: Ο'. Θ. ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλθεν βρώσις, καὶ ἐξ ἰσχυροῦ ἐξῆλθεν γλυκύ.²⁸
- יָצָא. Ο'. ἡδύναντο. Aliter: Ο'. Θ. ἡδυνήθησαν.²⁹
15. חֲשִׁבִּינִי. Ο'. τῇ τετάρτῃ. Alia exempl. τῇ ἐβδόμῃ.³⁰
- נִשְׂרָה. Ο'. κατακαύσωμεν. Aliter: Ο'. ἐμπυρίσωμεν.³¹
- הֲלִירִשְׁנו קְרָאָתָם לָנוּ הֲלָא. Num ad pauperes nos reddendos vocastis nos? nonne? Ο'. ἡ ἐκβιάσαι (rectius ἐκβιάσαι) ἡμᾶς κεκλήκατε; Alia exempl. ἡ πτωχεύσαι ἐκαλέσατε ἡμᾶς;³²
16. וְתֹאמַר רַק. Ο'. καὶ εἶπεν· πλήν. Aliter: Ο'. καὶ εἶπεν αὐτῷ: ✕ πλήν.³³
- וְהָיָה לָאִבִּי. Ο'. εἰ τῷ πατρὶ μου. Aliter: Ο'.

- Οἱ λοιποὶ ἰδοὺ τῷ πατρὶ (μου).³⁴
16. לֹא הִגַּדְתִּי. Ο'. ἀπήγγελκα. Alia exempl. οὐκ ἀπήγγελα — αὐτό.³⁵
17. עָלִי. Ο'. πρὸς αὐτόν. Alia exempl. ἐπ' αὐτόν.³⁶
- שָׂרְשָׁהּ לָהֶם. Ο'. ἄς ᾔν αὐτοῖς. Alia exempl. ἐν αἷς ᾔν ἐν αὐταῖς.³⁷
18. בְּשֶׁרֶם יָבֵן. Ο'. πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι. Alia exempl. πρὶν δύναι.³⁸
- לֹא יִשְׁתַּחֲוֶה בְּעַגְלָתִי. Nisi arassetis vitula mea. Ο'. εἰ μὴ ἡροτριάσατε ἐν τῇ δαμάλει μου. Alia exempl. εἰ μὴ κατεδαμάσατε τὴν δάμαλιν μου.³⁹ Aliter: Ο'. Θ. εἰ μὴ ἡροτριάσατε ἐν τῇ δαμάλει μου.⁴⁰
- לֹא מָצָאתִי. Ο'. οὐκ ἂν ἔγνωτε (Aliter: Ο'. Θ. εὔρητε⁴¹).
19. וְהָיָה. Ο'. καὶ ἤλατο (Aliter: Ο'. Θ. κατεύθυνεν⁴²).
- וְיָדָהּ. Ο'. καὶ ἐπάταξεν ἐξ αὐτῶν. Aliter: Ο'. Θ. (καὶ) ἔπαισεν ἐκείθεν.⁴³
- וְתִיזְרוּם. Exuvias eorum. Ο'. τὰ ἱμάτια (alia exempl. τὰς στολὰς⁴⁴) ✕ αὐτῶν.⁴⁵

συνδόνας), Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg., cum συνδόνας καὶ τριάκοντα ἱμάτια), Arm. 1, Syro-hex.²⁷ Prior lectio est in Codd. X, 16, 52, 53, aliis (inter quos 85); posterior in Comp., Codd. III, 15, 19, 44, aliis, Arm. 1, Syro-hex.

²⁸ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum **לְ** in plurali, repugnante Bar Hebraeo), Vet. Lat. Cod. 85 in marg. affert: Ο'. Θ. ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλθε βρώσις. Ο'. Θ. ἐξῆλθε γλυκύ ἐξ ἰσχυροῦ. Alia versio, ἐκ στόματος ἐσθιοντος ἐξῆλθε βρώσις, καὶ ἐκ σκληροῦ γλυκύ, quam agnoscit Auctor Synopseos Script. Sac. (S. Chrysost. Opp. T. VI, p. 342), est in Codd. 54, 59 (cum καὶ ἀπὸ σκληροῦ ἐξῆλθε γλυκύ), 82; et Symmachum aliquatenus sapit.

²⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἡδυνήσθ.), X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex.

³⁰ Sic Comp., Codd. 15, 19, 64, 108, invito Syro-hex. ³¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³² Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16 (cum ἡμᾶς ἐκαλέσατε), 18, 19, alii (inter quos 85, cum ἐκβιάσε (sic) κεκλήκατε ἡμᾶς in marg.), Arm. 1 (add. ὅδε in fine), Syro-hex. ³³ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 16, 19, 55, alii; necnon (om. πλήν), Comp., Ald., Codd. III,

15, 18, 44, alii, Arm. 1. ³⁴ Cod. 85 in marg. (cum Ο'. καὶ λοιποὶ). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

³⁵ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 54, alii.

³⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85, cum ἐπ' αὐτόν, et in marg. πρὸς αὐτόν), Syro-hex. ³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85), Syro-hex.

³⁸ Sic Comp., Ald. (cum πρὶν δ.), Codd. III, 15, 16 (cum πρὸ τοῦ δ.), 18, 19 (cum δύναι), alii (inter quos 85, ut 16), Syro-hex. Vet. Lat.: ante occasum solis.

³⁹ Sic Comp., Ald. (cum μου τὴν δ.), Codd. III (idem), X, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex. Vet. Lat.: si non domuissetis vitulam meam.

⁴⁰ Cod. 85 in marg. ⁴¹ Idem. Sic in textu Comp. (cum εὔρητε), Ald. (idem), Codd. III, X (ut Comp.), 15, 18 (ut Comp.), 19, alii, Syro-hex., Vet. Lat.

⁴² Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Vet. Lat. decidit. Cf. ad v. 6.

⁴³ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, 15, 18 (cum ἐπείσω), 19 (idem), alii, Syro-hex., Vet. Lat. ⁴⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴⁵ Sic Syro-hex. Pronomen deest in Cod. 108. Μοχ τὰς στολὰς

19. וַיִּחַר אֵשׁ. O'. και ὠργίσθη θυμῷ (alia exempl. ἐθυμώθη ὀργῇ⁴⁹).

20. וַיְהִי אִשָּׁתוֹ לְמוֹרְעָהּ וְלִבָּהּ אִשָּׁר רָעָה. (amicum fecit). O'. και ἐγένετο ἡ γυνὴ Σαμψὼν ἐν τῶν φίλων αὐτοῦ, ὧν ἐφίλασεν. Alia exempl. και συνῴκησεν ἡ γυνὴ Σαμψὼν τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ, ὃς ἦν ἑταῖρος αὐτοῦ.⁴⁷

Cap. XIV. 10. — ἐπὶ τὰς ἡμέρας 4.⁴⁸ 16. — Σαμψὼν 4.⁴⁹ 18. — Σαμψὼν 4.⁵⁰ 19. — Σαμψὼν 4.⁵¹

CAP. XV.

1. בְּנֵי עַיִים. O'. ἐν ἐρίφω αἰγῶν. Aliter: O'. φέρων ἔριφον αἰγῶν.¹

וַיְהִי אִשָּׁתוֹ לְמוֹרְעָהּ. O'. [και] εἰς τὸ ταμεῖον. Aliter: O'. εἰς τὸν κοιτῶνα.²

וַיִּלְאֶה-תָּנוּ. O'. και οὐκ ἔδωκεν (Aliter: O'. Θ. οὐκ ἀφῆκεν³) αὐτόν.

2. אָבִיר אֲמֹרֵי. O'. λέγων εἶπα. Alia exempl. εἰπὼν εἶπον.⁴

2. לְמוֹרְעָה. Socio tuo. O'. ἐν τῶν ἐκ τῶν φίλων σου. Aliter: O'. τῷ συνεταίρῳ σου.⁵

וַיִּבְרָה מִצְנָה. O'. ἀγαθωτέρα ὑπὲρ αὐτήν. Aliter: O'. Θ. κρείσσον αὐτῆς ἐστίν.⁶

3. נִכְרִיתִי. O'. ἡθώμμαι. Aliter: O'. Θ. ἀθῶός εἰμι.⁷

וַעֲמָם רָעָה. O'. μετ' αὐτῶν πονηρίαν. Alia exempl. μεθ' ὑμῶν κακά.⁸

4. וַיִּפֶּן. Et obvertit. O'. και ἐπέστρεψε (alia exempl. συνέδησεν⁹).

וַיִּתֵּן. O'. και ἔδωκεν. Alia exempl. ἐν τῷ μέσῳ.¹⁰

5. וַיִּבְעֶר-אֵשׁ. O'. και ἐξέκαυσε (alia exempl. ἐξῆψε¹¹) πῦρ.

וַיִּבְרָחוּ. In culmos. O'. ἐν τοῖς στάχυσι. Alia exempl. εἰς τὰ δράγματα.¹²

וַיִּבְרָר. O'. και ἐκάθισαν. Alia exempl. και ἐνεπύρισεν ÷ τοὺς στάχυνας και τὰ προτεθερισμένα 4.¹³

(pro וַיִּבְרָחוּ) om. Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 15, 16, 18, 19 (cum ἑτεροι), alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁹ Syro-hex. Sic sine obelo (pro ἡμέρας ἐπὶ τὰς) Comp., Codd. II, 16, 18, 30, alii. ⁵⁰ Idem. ⁵¹ Idem.

CAP. XV. ¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum וַיִּבְרָחוּ, quod ad litteram ἀνεγκλῶν sonat, etsi Syrum interpretem aliter quam codices Graecos hexaplares legisse vix credibile est). ² Idem. Sic in textu Comp., Ald. (praem. και), Codd. III, 15, 18 (cum κοιτῶνα), 19, alii, Syro-hex. ³ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴ Sic Comp. (cum εἶπας εἶπα), Ald., Codd. III (ut Comp.), X, 15 (cum εἰπὼν εἶπα), 19 (cum εἶπας εἶπω), 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. In Codd. 54, 59, 75, aliis, locus sic habet: λέγων· εἶπον γὰρ μήποτε μεμίσσησας αὐτήν, και ἔξεδομένη αὐτὴν τῷ συνεταίρῳ σου. ⁵ Sic in textu Comp., Codd. III, X, 15, 18, 19 (cum συνετέρεψ), alii, Arm. 1, Syro-hex. Ad τῶν φ. σου Cod. 85 in marg.: O'. συνεταίρων σου; unde Montef. edidit: ἄλλος ἐν τῶν συνεταίρων σου, ut in textu Ald. solus. ⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, 15, 18, 19, alii,

Syro-hex. ⁷ Idem. Sic in textu Comp., Codd. III, IV, X, 15, 19, alii, Syro-hex. (cum וַיִּבְרָחוּ, ἀθῶος ἐγὼ, non ἡθῶμος, ἡθῶμαι). ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X (cum μετ' αὐτῶν), 15, 18, 19, alii, Syro-hex., Origen. Cod. 85 in marg.: κακά. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex., Origen., Vet. Lat. ¹⁰ Sic Comp., Codd. III, IV, 19 (sine artic.), 44 (idem), 108, Syro-hex., Vet. Lat. Duplex versio, ἐν τῷ μ. και ἔδωκεν, est in Codd. X (sine artic.), 15, 16, 18, aliis (inter quos 85). ¹¹ Sic Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ¹² Sic Comp., Codd. III, IV, X (cum δράγματα), 15, 18, 19 (cum δέματα), alii (inter quos 85 in marg. cum διδράγματα), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ¹³ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui male pingit: ⚡ (sic) και ἐνέπρησεν κ. τ. ἔ., absente cuneolo), et sine obelo Comp., Ald. (om. και τὰ προτ.), Codd. III, X (ut Ald.), 15, 16 (ut Ald.), 18, 19, alii (inter quos 85, ut Ald.), Arm. 1. Est alia versio, ni fallor, clausulae sequentis ⚡ וַיִּבְרָרְשׁ, vel potius וַיִּבְרָרְשׁ וַיִּבְרָרְשׁ, a culmis usque ad acervos. Proinde pro his, και ἐκάθισαν—και ἐκαίς, Vet. Lat. habet tantum: et succendit spicas eorum, et quas metita erant, sed et vineas et oliveta.

5. **מְדַרֵּשׁ וְעֵד־קִמְחָה**. Ο'. ἀπὸ ἀλωνος καὶ ἕως σταχυῶν ὀρθῶν. Ο'. Θ. (ἀπὸ) στοιβῆς καὶ ἕως ἐστῶτος.¹⁴
6. **חֲתַן הַתַּמְנִי**. Ο'. ὁ νυμφίος τοῦ Θαμνί. Οἱ λοιποὶ (δ) γαμβροὶ τοῦ Θαμναθαίου.¹⁵
- לְמַרְעָהוּ**. Ο'. τῇ ἐκ τῶν φίλων (Aliter: Ο'. Θ. τῇ συνεταίρῳ¹⁶) αὐτοῦ.
7. **כִּי אֶסְ-נַקְמֶתִי בָכֶם וְאַחֵר אַחֲרָי**. *Hercle ulciscar me de vobis, et postea desistam*. Ο'. ὅτι ἡ μὴν ἐκδικήσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἔσχατον κοπάσω. Ο'. Θ. οὐκ εὐδοκήσω, ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησίν μου ἐξ ἐνὸς ἐκάστου ὑμῶν ποιήσομαι.¹⁷
8. **וּנֹשֵׁב בְּסַעֲיָה קִלְעַ**. *Et habitabat in fissura petrae*. Ο'. καὶ ἐκάθισεν ἐν τρυμαλιᾷ τῆς πέτρας. Alia exempl. καὶ κατῴκει παρὰ τῇ χειμάρρῳ ἐν τῷ σπηλαίῳ.¹⁸
9. **בִּירוּדָה**. Ο'. ἐν Ἰούδα. Aliter: Ο'. ἐπὶ τὸν Ἰούδαν.¹⁹
- בְּלָחִי**. Ο'. ἐν Λεχί. Οἱ Γ. ἐν σιαγόνι.²⁰
10. **וַיֹּאמְרוּ אֵינִי**. Ο'. καὶ εἶπαν — αὐτοῖς πᾶς ἄνθρωπος.²¹

10. **לָמָּה**. Ο'. εἰς τί. Aliter: Ο'. ἰνατί.²²
- עָלֶינִי**. Ο'. ✕ ἀνέβημεν.²³
11. **אֶל־סַעֲיָה קִלְעַ**. Ο'. εἰς τρυμαλιὰν πέτρας. Alia exempl. ἐπὶ τὴν ὄπην τῆς πέτρας.²⁴
- לְשִׁמְשֹׁן**. Ο'. πρὸς Σαμψών. Alia exempl. τῇ Σαμψών.²⁵ Aliter: Ο'. πρὸς τὸν Σαμψών.²⁶
- כִּי־מִשְׁלִים בָּנוּ פְּלִשְׁתִּים**. Ο'. ὅτι κυριεύουσιν (Aliter: Ο'. ἀρχουσιν²⁷) οἱ ἀλλόφυλοι ἡμῶν. Aliter: Ο'. ὅτι ἀρχουσιν ἡμῶν οἱ ἀλλόφυλοι.²⁸
- וּמִי־זֹאת**. Ο'. καὶ τί τοῦτο. Aliter: Ο'. καὶ ἰνατί ταῦτα.²⁹
12. **לְתַתָּהּ בֵּיד**. Ο'. τοῦ δοῦναι σε ἐν χειρί. Ο'. παραδοῦναι σε εἰς χεῖρας.³⁰
- פְּרִית־הַפְּגָעֹן בִּי אֶתֵּם**. *Ne irrualis in me vosmet ipsi*. Ο'. μήποτε συναντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς. Aliter: Ο'. — μὴ ἀποκτεῖναι με ὑμεῖς, καὶ παράδοτέ με αὐτοῖς ἄ, μήποτε ἀπαντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς.³¹
13. **וַיֹּאמְרוּ**. Ο'. καὶ εἶπον. Alia exempl. καὶ ὤμωσαν.³²

¹⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III (cum στυβης), IV, X, 15, 18 (cum στοιβης), 19 (ut III), alii, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁵ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald. (cum Θαμναθαίου), Codd. III, IV (cum Θαμναθίου), X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum **סגל וסגל**). ¹⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV (cum συνετέρῳ a ^{ma} manu), X, 15, 18, 19 (cum συνετέρῳ), alii, Syro-hex. Cf. ad v. 2. ¹⁷ Cod. 85 in marg. (cum ἐκδικήσω vitiose pro εὐδοκήσω. Praeterea pro ποιήσομαι Parsonsii amanuensis exscripsit ποιήσω, repugnante Montef.). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐνὸς καὶ ἐκ.), IV (idem), 15 (idem), 18, 19 (ut III), alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum ἐξ ἐνὸς καὶ ἐξ ἐκάστου ὑμῶν ποιήσω (**סגל**)). Eandem ellipsin statuit Dathius, Hebraea vertens: *Licet hoc feceritis*, tamen non acquiescam nisi ultionem etc. ¹⁸ Sic Ald. (cum ἐν τῇ σπ. τῆς πέτρας). Codd. III, IV, X, 15, 18 (cum κατῴκει), 19, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: κατῴκει παρὰ τῇ χειμάρρῳ. ¹⁹ Cod. 85 in marg. (cum Ἰούδα). Sic in textu Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁰ Cod. X. Cod. 85: 'A. λοιποὶ ἐν τῇ σιαγόνι. Euseb. in Onomastico, p. 188: 'Ελεχί. 'Ακ. σιαγών. ²¹ Sic Cod. IV, et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex., invito Vet. Lat. ²² Cod. 85 in marg.

Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18 (cum διὰ τί), 19, alii, Syro-hex. ²³ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum cuneolo tantum). Vox habetur in Ed. Rom., sed deest in Codd. 15, 18, 54, 58, aliiis. ²⁴ Sic Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²⁵ Sic Codd. II, 16, 53, 57, alii, Arm. 1. ²⁶ Cod. 85 in marg. ²⁷ Idem. ²⁸ Sic Comp., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum **وهمهم**). ²⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 58, cum διὰ τί ταῦτα), Syro-hex. (ut 58). ³⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum καὶ παρ.), Ald. (cum τοῦ παρ.), Codd. III (ut Comp.), IV, X (ut Ald.), 15 (ut Comp.), 18 (ut Ald.), 19 (idem), alii, Arm. 1 (ut Comp.), Syro-hex. (cum παραδοῦναι, a. τοῦ παρ.). ³¹ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: — καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών ὁμόσατέ μοι μὴ ἀποκτεῖναι, nullo metobelo), et sine obelo Comp. (cum μὴ ἀποκ. με ὑμεῖς, καὶ μήποτε συναντ. μοι ὑμεῖς), Ald. (cum καὶ μὴ ἀποκτείνήτε με ὑμεῖς, καὶ παρ. με ὑμεῖς, μήποτε κ. τ. ἐ.), Codd. III (cum ὑμεῖς ἐν ἐμοί), X, 15 (om. μήποτε—ὑμεῖς), 18, 19, alii (inter quos 85 in marg., cum καὶ μήποτε συναντ.), Arm. 1, Syro-hex. Vet. Lat.: *ne interficiatis me vos, et tradite me eis, ne forte occurratis in me vos*. ³² Sic Comp., Ald., Codd. III,

Cap. XV. 10. — οἱ ἀλλόφυλοι 4.⁵² 11. εἶπεν αὐτοῖς — Σαμφών 4.⁵³

CAP. XVI.

1. עֲתִידָהּ. O'. ÷ ἐκέειθεν 4 εἰς Γάζαν.¹
 2. הָנָה. O'. ὦδε. Aliter: O'. Θ. ἐνταῦθα.²
 בָּשָׁעַר. O'. ἐν τῇ πύλῃ. Θ. ἐπὶ τῆς πύλης.³
 וַיִּתְּשֻׁ. Et quietos se continebant. O'. καὶ ἐκώφευσαν ('A. παρεσιώπων. Σ. ἡσύχαζον⁴).
 וַיִּצְדֹּק הַבֶּקֶר הַבָּרִיךְ. O'. ἕως διαφάσῃ ὁ ὄρθρος, καὶ φονεύσωμεν αὐτόν. Aliter: O'. ἕως φωτὸς πρωῒ ÷ μείνωμεν 4, καὶ ἀποκτείνωμεν αὐτόν.⁵
 3. בָּרָצִי הַלַּיְלָה. O'. ἐν ἡμίσει τῆς νυκτός. Alia exempl. περὶ τὸ μεσονύκτιον.⁶
 וּבְשָׁתֵי הַמּוֹנוֹת. O'. σὺν τοῖς δυοῖ σταθμοῖς. Alia exempl. καὶ τῶν δύο σταθμῶν.⁷

(cum τὸ ὄνομα τῆς πληγῆς (sic) ἐπικλ. σιαγόνος), X, 18, 29, alii, Arm. 1. (Syro-hex. pro πηγῇ ἐπικλήτος habet **ܡܢܚܡܐ**, ad quem locum Rördam: "Πηγῇ ἀντιλήπτρις [ἀντιλήπτρια]. Aliter vix verti potest textus noster Syriacus; sed quum haec lectio sensum parum bonum efficiat, et ab omnibus codd. Graecis et textu Hebraeo discrepet, malim secundum codd. hexaplares **ܡܢܚܡܐ** [sic in Lectionario Mus. Brit. (Addit. MSS. 14,486)] corrigere in **ܡܢܚܡܐ**, h. e. ἐπικλήτος." Vox ἐπικλήτος Nostro sonat **ܡܢܚܡܐ** vel **ܡܢܚܡܐ** (Amos i. 5. Jos. xx. 9), semel **ܡܢܚܡܐ** (Num. xxvi. 9). Hic quidem crediderim Syrum interpretationem ἐπικλήτος non cognominata, sed in auxilium advocata intellexisse.)⁸² Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: **ܡܢܚܡܐ** —). Deest in Cod. 52.⁸³ Cod. IV (cum ÷), Syro-hex. Deest in Cod. 44.

CAP. XVI. ¹ Sic Cod. IV (qui pingit: + ἐκέειθεν: ✕ εἰς Γάζαν:), et sine obelo Comp., Codd. III, 15 (cum εἰς Γ. ἐκέειθεν), 18 (idem), 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ² Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³ Idem. Sic in textu Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18 (cum ἐπὶ τὴν π.), 19, alii, Syro-hex. ⁴ Idem. Cod. 58 in marg.: ἐσίγασαν. ⁵ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. III, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1 (cum ὦδε μείνωμεν ἕως πρωῒ). ⁶ Sic Comp., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex. ⁷ Sic Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁸ Sic Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 19, 64, 108, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: ἐπέθηκε τῷ ὄμφῳ. O'. τοῦς ὤμοις. ⁹ Sic

3. וַיִּשֶׁם עַל-כַּתְּפָיו. O'. καὶ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῷ ὄμφῳ αὐτοῦ.⁸
 וַיַּעַל. O'. καὶ ἀνέβη. Alia exempl. καὶ ἀνήνεγκεν αὐτά.⁹
 וַיֵּשֶׁר עַל-פָּנָי. O'. τοῦ ἐπὶ προσώπου. Aliter: O'. Θ. ὃ ἐστὶν ἐπὶ πρόσωπον.¹⁰
 4. בָּנְחַל שׁוֹרָךְ. O'. ἐν Ἀλσωρήχ. Alia exempl. ἐπὶ τοῦ χειμάρρου Σωρήκ.¹¹
 5, 8. סֶרְנֵי. Principes. O'. οἱ ἄρχοντες. Alia exempl. οἱ σατράπαι.¹²
 7. בְּשִׁבְעָה יְתָרִים. Septem nervis. O'. ἐν ἐπτὰ νευραῖς (alia exempl. κλήμασιν, s. κληματίσιν¹³).
 וַיֵּשֶׁר לֹא-יְחַרְבוּ. Qui non exsiccati sunt. O'. μὴ διεσθαρμμένας. Aliter: O'. Θ. μὴ ἡρημωμένας.¹⁴ 'A. † ἀλιωτοῖς. Σ. μὴ ξηρανθείσας.¹⁵ Alia exempl. μὴ ἐξηραμμένας.¹⁶

Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 16 (cum αὐτὰς), 18, 19 (cum αὐτῶ), alii (inter quos 85, ut 16), Syro-hex. ¹⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III, IV, X, 15 (cum προσώπου), 18 (idem), 29, alii, Syro-hex. ¹¹ Sic Comp., Ald. (cum ἐκ τοῦ χ. Σωρήχ), Codd. III (cum Σωρήχ), IV (cum Σωρήχ), X, 15 (cum Σωρήχ), 18 (idem), 19 (cum ἀπὸ pro ἐπὶ), alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum (sic) **ܡܢܚܡܐ**). Ad ἐν Ἀλσωρήκ (sic) Codd. 85, 131, in marg.: ἐπὶ τοῦ χειμάρρου. Praeterea post Δαλιδά add. ἐπὶ τοῦ χ. Σωρήκ Codd. 16, 52 (cum Σωρήχ), alii (inter quos 85 in marg.). ¹² Sic Comp., Ald. (in 2do loco), Codd. III, IV, X (ut Ald.), 15, 18, 19 (ut Ald.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ¹³ Prior scriptura (cum ὕγροις) est in Codd. 54, 75; posterior in Codd. 59, 82, 128. Cod. 121 in marg.: γρ. ἡμματασι (sic). Sic Joseph. Ant. V, 8, 11: εἰ κλήμασιν ἐπὶ δαδίῃ ἀμπελίνους, ἔτι καὶ περιελίσθαι δυναμένοις; ubi libenter legerimus ἀμπελίνους, ΝΕΟΙΣ ἔτι κ. τ. ε., vel simile quid. ¹⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. III, IV, X, 15, 18, 19 (cum ἡρημ.), alii, Syro-hex. (cum forma insolentiori **ܡܢܚܡܐ**). ¹⁵ Cod. 85 (cum ξηρανθ.). Ad Aquilam Semlerus tentat ἀναλώτοις, non consumptis vetustate, sensu prorsus inaudito; Scharfenb. minus infelicitur χλωροῖς, ut non ad complexionem verborum, praeter Aquilae usum, sed ad unam vocem אִיִּי aptetur. Facilis quidem correctio foret ἀλειώτοις, a λειοῖν, laevigare, emollire (cf. Hex. ad Prov. xxviii. 23), sed cum Hebraeo aegre concilianda. Fortasse ex ἀλείω, solis calor, interpres noster more suo derivativa ἀλέω et ἀλειωτός effinxit, ut lectio sic tandem emaculanda sit: 'A. (μὴ) ἀλειωτοῖς, non insolatis. ¹⁶ Sic Codd. 44 (cum ἐξη-

9. **וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב לָהּ.** Ο'. και τὸ ἐνεδρον αὐτῇ (alia exempl. αὐτοῦ¹⁷) ἐκάθητο. Alia exempl. και τὸ ἐνεδρον ÷ αὐτοῦ 4 ἐκάθητο αὐτοῦ.¹⁸
- וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב לָהּ.** Ο'. και εἶπεν αὐτῇ. 'Α. Ο'. Θ. και εἶπε πρὸς αὐτόν.¹⁹
- וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב לָהּ.** Ο'. και διέσπασεν (Aliter: Ο'. 'Α. διέρρηξεν²⁰).
- וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב לָהּ.** Quemadmodum disrumpitur filium stupae. Ο'. ὡς εἴ τις ἀποσπάσοι στρέμμα στιππύν. Aliter: Ο'. Θ. ὃν τρόπον διασπᾶται κλωσμα τοῦ ἀποτινάγματος.²¹
10. **וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב לָהּ.** Fefellisti. Ο'. ἐπλάνησας. Aliter: Ο'. παρελογίσω.²²
11. **וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב לָהּ.** Ο'. ἐὰν δεσμεύοντες ἡσώσῃ (alia exempl. δεσμεύσῃ²³) με. Aliter: Ο'. (ἐὰν) δεσμῷ ἡσώσῃ με.²⁴
- וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב לָהּ.** Ο'. οὐκ ἐγένετο ('Α. ἐγενήθη²⁵).
12. **וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב לָהּ.** Ο'. και τὰ ἐνεδρα ἐξήλθεν ἐκ τοῦ ταμείου (Aliter: Ο'. Θ. και τὸ ἐνεδρον ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ²⁶). και εἶπεν ἄλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμψών. Alia exempl. και εἶπεν πρὸς αὐτόν οἱ ἄλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμψών και τὸ

- ἐνεδρον ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ.²⁷
12. **וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב לָהּ.** Sicut filium. Ο'. ὥσει σπαρτίον. (Aliter: Ο'. ῥάμμα. Σ. κρόκη²⁸.)
13. **וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב לָהּ.** Ο'. ἰδοὺ ἐπλάνησάς με. Alia exempl. ἕως νῦν παρελογίσω με.²⁹ Alia: ἕως πότε καταμώκησέ με.³⁰
- וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב לָהּ.** Septem cincinnos plexos. Ο'. τὰς ἐπτά σειράς. 'Α. Σ. τοὺς ἐπτά βοστρύχους.³¹
- 13, 14. **וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב לָהּ.** Cum elamine. Et affixit clavo (parieti). Ο'. σὺν τῷ διάσματι, και ἐγκρούσης τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοίχον, και ἔσομαι ὡς εἰς τῶν ἀνθρώπων ἀσθενής. και ἐγένετο ἐν τῷ κοιμᾶσθαι αὐτόν, και ἔλαβε Δαλιδὰ τὰς ἐπτά σειράς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, και ὕφανεν ἐν τῷ διάσματι, και ἐπηξεν τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοίχον. Aliter: Ο'. μετὰ τοῦ διάσματος, και ἐγκρούσης ἐν τῷ πασσάλῳ ÷ εἰς τὸν τοίχον 4, και ἔσομαι ἀσθενής [και οὐκέτι ὑπάρξω].³² Aliter: Ο'. μετὰ τοῦ διάσματος, και ἐγκρούσης ἐν τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοίχον (alia exempl. add. και ὑφάνης ὥσει πῆχυν³³), και ἔσομαι ἀσθενής [ὡς εἰς τῶν ἀνθρώπων].³⁴ και ἐκοίμισεν αὐτόν Δαλιδὰ,³⁵ — και

ραμνούς), 59, 76 (ut 44), 82 (cum -nois), 84, 106, 134. Vet. Lat.: nervis humidis nondum siccatis. ¹⁷ Sic Codd. X, 15, 18, 19 (cum αὐτόν), alii, Syro-hex., invito Vet. Lat. ¹⁸ Sic Cod. IV, et sine obelo Comp. (sine αὐτοῦ priore), Codd. III, 108 (ut Comp.). ¹⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 18, 19 (cum αὐτῇ), alii, Syro-hex. ²⁰ Idem. Sic in textu Comp., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²¹ Idem. Sic in textu Comp. (cum στιππύν pro τοῦ ἀπ.), Codd. III, IV, X, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. (cum τὸ ἀπορρεταμένον (αὐτὸν) pro τοῦ ἀπ.). Paulo aliter Codd. 44, 54, 75, 76, 82, 84, 106: ὃν τρόπον διασπᾶται τὸ σπαρτίον (τὸ κλωσμα 44, 76, 84, 106) τοῦ ἀπ. (τὸ διασπᾶμενον ἄμα τῷ (ἄμα ἐν τῷ idem) ὀσφρανθῆναι πυράς). Ad ἀποτινάγμα cf. Hex. ad Jesai. i. 31, ubi Symmacho tribuitur. ²² Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III, IV, X (cum παρελογίσω), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²³ Sic Codd. 16, 56, 57, alii. ²⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III (cum ἡσώσῃ), IV, X (ut III), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁵ Idem. Sic in textu (om. ἐν αὐτοῖς) Comp., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁶ Idem.

²⁷ Sic Comp. (cum ταμίῳ), Ald., Codd. III (cum ταμίῳ), IV (ut Comp.), 15 (om. πρὸς αὐτόν), 18 (cum ἀλλόφ., sine artic.), 19, alii (inter quos 85, ut 18), Arm. 1, Syro-hex. ²⁸ Cod. 85 in marg. Prior lectio (cum ὡς ῥάμμα) est in Comp., Ald. (cum ὥσει), Codd. III, IV, X (cum ὥσει ῥ. ἐν), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Cf. Hex. ad Gen. xiv. 23. ²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ὥς), IV, X (sine pronom.), 15, 18, 19 (cum παρελογίζω, sine pronom.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³⁰ Sic Codd. 44, 54, 59 (cum -κήσει), 75 (cum -κήσει), 76 (cum μόν), 84, 106, 134. ³¹ Cod. 85. Sic in textu (cum ἐὰν διάση τοὺς ζ' β. τῆς κεφ. μόν ἐν ἐκτάσει διάσματος) Codd. 44, 54, 59, 75, alii. Montef. Aquilae et Symmacho continuat: τῆς κεφ. μόν μετὰ τοῦ διάσματος, invito Parsonai amanuensi. ³² Sic Cod. IV. "Verba, και οὐκέτι ὑπάρξω, corrector B uncia circumdedit." — Tischend. ³³ Sic Codd. 44, 59 (cum ἐφον.), 76, 82 (ut 59), 84, 106, 134. Paulo aliter Cod. 54: και ἐπιφανεύς (sic) και ἐπὶ πῆχυν; Cod. 75: και ἐπιφανεύς ὡς ἐπὶ πῆχυν; et Syro-hex.: **וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב לָהּ**, h.e. και ἐφάνης ὡς ἐπὶ 4 πῆχυν. ³⁴ Haec desunt in Comp., Codd. 19, 108, Syro-hex. (qui pingit: και ἔσομαι — ἀσθενής 4). ³⁵ Post

- ἐδιάσατο³⁶ τοὺς ἐπτά βοστρούχους τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐκτάσεως,³⁷ καὶ κατέκρουσεν ἐν τοῖς πασσάλοις (alia exempl. ἐν τῷ πασσάλῳ³⁸) εἰς τὸν τοίχον (alia exempl. add. καὶ ὕφανε³⁹).⁴⁰
14. וַיִּיָּצֵק. Ο'. καὶ ἐξυπνίσθη (alia exempl. ἐξηγέρθη⁴¹).
וַיִּסַּע אֶת־הַיִּתְדַּת הָאָרֶץ וְאֶת־הַמַּסְרָבָה. Et evulsiit clavum texturæ et stamen. Ο'. καὶ ἐξῆρε τὸν πάσσαλον τοῦ ὑφάσματος ἐκ τοῦ τοίχου. Aliter: Ο'. καὶ ἐξέσπασεν ✕ σὺν 4 τοὺς πασσάλους ἐν τῷ ὑφάσματι ÷ ἐκ τοῦ τοίχου 4, καὶ ✕ σὺν 4 τὸ διάσμα, ÷ καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχύς αὐτοῦ 4.⁴²
15. וַיִּפֹּשֶׁתָּהּ. Ο'. πῶς λέγεις. Aliter: Ο'. Θ. 'Α. πῶς ἐρεῖς.⁴³
וַיִּהְיֶה. Ο'. ἐπλάνησάς με. Alia exempl. παρελογίσω με.⁴⁴
16. וַיִּצְרֶהָ לוֹ. Instituit ei. Ο'. ἐξέθλιψεν (Aliter: Ο'. κατειργάσατο⁴⁵) αὐτόν.
וַיִּהְיֶימָה וְאֶת־הַיָּמִים. Ο'. πάσας τὰς ἡμέρας,

- καὶ ἐστενοχώρησεν αὐτόν. Alia exempl. ὀλην τὴν νύκτα, καὶ παρηνώχλησεν αὐτόν.⁴⁶
16. וַיִּצְרֶהָ לוֹ. Ο'. καὶ ὀλιγονύχησεν. 'Α. ἐσμικρύνθη (s. ἐκολοβάθη) ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.⁴⁷
וַיָּמָוֶת. Ο'. ἕως τοῦ ἀποθανεῖν. Alia exempl. ἕως εἰς θάνατον.⁴⁸ Σ. εἰς θάνατον.⁴⁹
- 17, 18. וְאֶת־כָּל־לִבָּהּ (bis). Ο'. πᾶσαν τὴν καρδίαν (Aliter: Ο'. πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας⁵⁰) αὐτοῦ.
17. מוֹרָדָהּ. Novacula. Ο'. σίδηρος. Aliter: Ο'. Θ. ξυρόν.⁵¹
- וַיִּהְיֶימָה וְאֶת־הַיָּמִים. Ο'. ὅτι ἅγιος (alia exempl. ναεῖραι⁵²) θεοῦ ἐγὼ ✕ εἰμι 4.⁵³
וַיִּהְיֶימָה וְאֶת־הַיָּמִים. Ο'. ὡς πάντες οἱ ἄνθρωποι. Aliter: Ο'. Θ. κατὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους.⁵⁴
18. לְסַרְנֵי. Ο'. τοὺς ἄρχοντας. Aliter: Ο'. τοὺς σατράπας.⁵⁵
- וַיִּהְיֶימָה וְאֶת־הַיָּמִים. Ο'. οἱ ἄρχοντες. Aliter: Ο'. ÷ πᾶσαι 4 αἱ σατραπείαι.⁵⁶

Δαλιὰ add. ἀναμέσον τῶν γονάτων αὐτῆς Ald., Codd. 15, 18, 64, 82, 128. Pro his, καὶ ἐκ, αὐτὸν Δ., Comp., Codd. 19, 108, habent: καὶ ἐποίησεν αὐτῷ Δ. οὕτως. ³⁶ Pro ἐδιάσατο, ἔλαβεν est in Codd. 29, 30, 71, 85 (in marg.), 121, Arm. 1. Haec, καὶ ἐδιάσατο—εἰς τὸν τοίχον, obelo jugulat Syro-hex. ³⁷ Deterior scriptura ἐκστάσεως est in Comp., Codd. III, 19, 29, alii (inter quos 85 in marg.), invito Syro-hex. ³⁸ Sic Codd. 44, 54, 59, 75, alii, invito Syro-hex. ³⁹ Sic Codd. 54, 59, 75, alii, Syro-hex. (qui pingit: εἰς τὸν τοίχον 4, καὶ καὶ ὕφανε 4). ⁴⁰ Sic Comp., Ald. (usque ad τῶν γονάτων αὐτῆς, pergens: καὶ ἐγένετο—καὶ ὕφανε ἐν τῷ διαστήματι (sic), καὶ ἐνέκρουσε τῷ π. εἰς τὸν τοίχον), Codd. III, X (usque ad ἐκ. αὐτὸν Δ., pergens: καὶ ἔλαβε Δ. τοὺς ἐπτά βοστρούχους, cetera ut in textu vulgari), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἡγέρθη), IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex. ⁴² Sic Cod. IV, et sine notis (om. quoque duplici σὺν) Comp., Ald., Codd. III (cum σὺν τῷ ὑφ.), X (cum συνίστασε, om. καὶ τὸ διάσμα, et add. πάλιν in fine), 15, 18, 19 (cum τὸν πάσσαλον τοῦ ὑφ.), alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. (qui pingit: — ἐκ τοῦ τοίχου, sine metobelo). ⁴³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴⁴ Sic Comp., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19 (cum παρελογισομαι), alii (inter quos 85), Syro-hex. ⁴⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19 (cum κατηργ.), alii, Syro-hex. (cum , de-

fatigavit eum). Cod. 85 in marg.: Ο'. κατηράσατο (sic). ⁴⁶ Sic Comp. (cum παρηνώχλ.), Ald. (om. αὐτόν), Codd. III, IV, X (cum πάσας τὰς ἡμ.), 15 (ut Comp.), 18 (cum παρηνώχλ.), 19 (ut Comp.), alii, Arm. 1, Syro-hex. Minus probabiliter Cod. 85: 'Α. ὀλην τὴν νύκτα, καὶ παρηνώχλησεν. ⁴⁷ Cod. 85: 'Α. ἐσμικρύνθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκολοβάθη (sic). Etiam posteriore lectionem ad Aquilam pertinere crediderim, coll. Hex. ad Zach. xi. 8. ⁴⁸ Sic Comp., Codd. III, IV, 58, 128, Syro-hex. (cum). ⁴⁹ Cod. 85. Sic in textu Ald., Codd. X, 29, 30, alii. ⁵⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵¹ Idem. Sic in textu (cum οὐκ ἀναβήσεται) Comp., Ald., Codd. III, IV, X (cum σιδ. οὐκ ἀνάβη in marg.), 15, 18, 19 (cum ξυρός), alii, Syro-hex. ⁵² Sic Comp. (cum ναεῖρα), Ald., Codd. III (cum ναεῖρα), IV (idem), 15 (idem), 18, 19 (cum ναεῖρα), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Cf. ad Cap. xiii. 7. ⁵³ Sic Syro-hex. Vox legitur in Ed. Rom., sed deest in Comp., Codd. IV, 19, 108. ⁵⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19 (cum ὡς κατὰ πάντα ἄνθρωπον), alii, Syro-hex. ⁵⁵ Idem (cum πάντας τοὺς ἄ. in textu). Sic in textu Comp., Ald. (praem. πάντας), Codd. III (idem), IV, 15 (ut Ald.), 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵⁶ Sic Cod. IV (cum σατραπαι), Syro-hex. (qui pingit: πᾶσαι — αἱ σατραπείαι 4), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III (cum σατραπαι), X (idem), 15, 18, 19 (cum

26. אֶל-הַנֶּעֱר הַמַּחֲזִיק בִּידוֹ. *O.* πρὸς τὸν νεανίαν (s. νεανίσκον⁷⁷) τὸν κρατοῦντα τὴν χεῖρα αὐτοῦ. Alia exempl. πρὸς τὸ παιδάριον τὸν χειραγωγῶντα αὐτόν.⁷⁸

הִנֵּיחָה אוֹתִי הַיְּמִישִׁנִּי אֶת-הַעֲמֻדִים. *Dimittite me, et fac me palpare columnas.* *O.* ἄφες με, καὶ ψηλαφήσω τοὺς κίονας. Alia exempl. ἐπαπάπανσόν με δὴ, καὶ ποιήσον ψηλαφήσαι με ἐπὶ τοὺς στύλους.⁷⁹

אֲשֶׁר הִבִּיתִּי נֶכֶן עָלָיָהּ. *O.* ἐφ' οἷς ὁ οἶκος (excidit⁸⁰ εἰσθίκει⁸⁰) ἐπ' αὐτούς. Alia exempl. ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικται (*O.* Θ. ἐπεστήρικται⁸¹) ἐπ' αὐτῶν.⁸²

וְאֶשְׁנֶן עָלֶיהָ. *O.* καὶ ἐπιστηριχθήσομαι ἐπ' αὐτούς. Alia exempl. καὶ ἐπιστηρίσομαι ἐπ' αὐτούς ÷ ὁ δὲ παῖς ἐποίησεν οὕτως.⁸³

27. הָרֵאִים בַּחֲזֹק שְׁמִשֹּׁן. *Spectantium lusum Simsonis.* *O.* οἱ θεωροῦντες ἐν παιγνιαῖς Σαμψών. Alia exempl. ἐμβλέποντες (*O.* Θ. ἐμβλέποντες⁸⁴) ἐμπαιζόμενον τὸν Σαμψών.⁸⁵

28. וַיִּקְרָא. *O.* καὶ ἔκλαυσεν (Θ. ἐβόησεν⁸⁶).

וַאֲדֹנֵי יְדֵיהֶּ. *O.* Ἀδωναῖ (potior scriptura Ἀδωναί) κύριε. Alia exempl. κύριε, κύριε.⁸⁷ Aliter: *O.* Θ. κύριε, κύριε τῶν δυνάμεων.⁸⁸

28. וַאֲקָרָא נֶקֶם-אַחַת מִשְׁתֵּי עֵינַי מִפְּלִשְׁתִּים. *Ut expetam ultionem unius saltem e duobus oculis meis a Philistaeis.* *O.* καὶ ἀναποδώσω ἀναπόδοσιν μίαν περὶ τῶν δύο ὀφθαλμῶν μου τοῖς ἄλλοφύλοις. Alia exempl. καὶ ἐκδικήσω ἐκδίκησιν μίαν ἀντὶ τῶν δύο ὀφθαλμῶν μου ἐκ τῶν ἄλλοφύλων.⁸⁹

29. אֶת-שְׁנֵי עַמֻּדֵי הַתֵּן. *Duas columnas medii (medias).* *O.* τοὺς δύο κίονας τοῦ οἴκου. *Oi* λοιποὶ τοὺς δύο στύλους τοὺς μέσους.⁹⁰

וַיִּסְתֵּן עָלֶיהֶם אֶחָד בְּיָמֵינוּ וְאֶחָד בְּשִׁמְאֵל. *O.* καὶ ἐπεστηρίχθη (Aliter: *O.* Θ. ἐστήρικτο⁹¹) ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐκράτησεν ἓνα τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἓνα τῇ ἀριστερᾷ αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἐπεστηρίσατο ἐπ' αὐτοῖς, ἓνα ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἓνα ἐν τῇ ἀριστερᾷ αὐτοῦ.⁹²

30. וַיִּט. *Et inclinavit (columnas).* *O.* καὶ ἐβάσταξεν. Alia exempl. καὶ ἔκλινεν.⁹³

וַיְהִי. *O.* καὶ ἦσαν (alia exempl. ἐγένοντο, s. ἐγενήθησαν⁹⁴).

31. וַיַּעֲשֶׂה נֶפֶשׁ. *O.* εἴκοσι ἔτη. Alia exempl. εἴκοσι ἔτη. (÷) καὶ ἀνέστη μετὰ τὸν Σαμψών Ἑμεγάρ υἱὸς Ἑνὰν, καὶ ἔκοπεν ἐκ τῶν ἄλλοφύλων ἑξακοσίους ἄνδρας, ἐκτὸς τῶν κτηνῶν καὶ ἔσωσε καὶ αὐτὸς τὸν Ἰσραὴλ (4).⁹⁵

⁷⁷ Sic Ald., Codd. 29, 44, 63, alii.

⁷⁸ Sic Comp.,

Codd. III, IV, 15 (cum τὸ χειραγωγῶν), 18 (idem), 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

⁷⁹ Sic Comp. (om.

ἐπὶ), Codd. III, IV, 15 (cum ἐπαπαύσομαι δὴ), 18 (idem), 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg., cum πολήσόν με

ψ. τοὺς στ.), Syro-hex. ⁸⁰ Sic Codd. II (cum στήκει), 16, 52, 53; alii (inter quos 85).

⁸¹ Cod. 85 in marg.

⁸² Sic Comp. (cum ἐπεστήρικτο), Ald. (idem), Codd. III (idem), IV (cum ἐπιστήρικται), X (cum ἐπ' αὐτούς), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex., Vet. Lat.

⁸³ Sic Cod.

IV, et sine obelo Ald., Codd. III (cum ἐπιστήρισόν με), IV, 15, 18, 19 (ut III), alii. ⁸⁴ Cod. 85 in marg.

⁸⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X (cum βλέποντες), 15, 16 (cum θεωροῦντες), 18, 19 (cum οἱ ἐβλ.), alii (inter quos 85, ut 16), Syro-hex.

⁸⁶ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁸⁷ Sic

Comp., Codd. III, IV, 19, 108, Syro-hex. ⁸⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. X, 15, 18, 29, alii, Arm. 1 (cum κύριε θεὸς δ.).

⁸⁹ Sic Comp. (om. δύο), Ald. (cum τοῖς ἀλλ.), Codd. III (cum ἐκδικήσιν pro ἐκδ. μίαν),

IV, X (ut Ald.), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex.

⁹⁰ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV (cum

δουῖ), X (cum τοὺς δ. κίονας μέσους), 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Statim ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῶν

pro ἐφ' οὗς ὁ οἶκος εἰσθίκει Comp., Ald. (om. ἐφ'), Codd. III, IV, 15, 18 (cum ἐπ' αὐτῶν), 19, alii, Syro-hex.

⁹¹ Cod. 85 in marg., teste Montef. ⁹² Sic Comp. (cum ἐπεστηρίσατο ἐπ' αὐτούς), Ald. (cum ἐπεστηρίξατο), Codd. III, IV, X, 15, 18 (cum ἐν αὐτοῖς), 19 (om. αὐτοῦ priore), alii, Syro-hex.

⁹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85, cum ἐβάσταξεν in marg.), Arm. 1, Syro-hex.

Alia versio διείσεν est in Codd. 44, 54, 59, alii, quam agnovisse videtur Hieron. vertens: *concuississime fortiter columinis.*

Joseph. Ant. V, 8, 12: ὡς δ' ἦκεν, ἐν-εισσθεῖς (concutiens se) αὐτοῖς (τοῖς κίονιν) ἐπικταβάλλει τὸν οἶκον.

⁹⁴ Prior lectio est in Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.; posterior in Ald., Codd. X, 44, 76, alii.

Mox pro ἡ οὗς, ὑπὲρ οὗς est in Comp. (cum ἦπερ οὗς), Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19 (cum ἐπερ οὗς), alii, Syro-hex.

⁹⁵ Sic Ald. (cum ἄνδρας pro ἐξ. ἄνδρας,

7. **וְהָיָה עָרָא**. *O'.* καὶ ἐγενήθη νεανίας. *Aliter:*
O'. Θ. καὶ ἐγένετο παιδάριον.¹⁷
מִבֵּית לָחֶם יְהוֹרָה מִשְׁפַּחַת יְהוֹרָה. *O'.* ἐκ
 Βηθλεὲμ δῆμου 'Ιούδα. *Aliter:* *O'.* Θ. ἐκ Βηθ-
 λεὲμ 'Ιούδα ἐκ τῆς συγγενείας 'Ιούδα.¹⁸
8. **מִהָעִיר לָחֶם יְהוֹרָה**. *O'.* ἀπὸ Βηθλεὲμ
 τῆς πόλεως 'Ιούδα. *Aliter:* *O'.* Θ. ἐκ τῆς
 πόλεως Βηθλεὲμ 'Ιούδα.¹⁹
- לָגוֹר בְּאֶשֶׁר יִמְצָא**. *O'.* παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν
 εὔρη τόπον. *Alia exempl.* παροικεῖν οὐ ἐὰν
 εὔρη.²⁰
- וַיָּבֵא הָר**. *O'.* καὶ ἦλθεν ἕως ὄρους. *Alia ex-*
empl. καὶ παρεγενήθη εἰς ὄρος.²¹
10. **לְיָמִים**. *Per singulos annos.* *O'.* εἰς ἡμέραν.
Alia exempl. εἰς ἡμέρας.²²
- וַיַּעַר בְּדָרִים**. *Et apparatus vestium.* *O'.* καὶ
 στολὴν (*Aliter:* *O'.* Θ. 'Α. Σ. ζεύγος²³) ἱμα-
 τίων.
- וַיִּכְחֹתֶנָּה**. *Et victum tuum.* *O'.* καὶ τὰ πρὸς
 ζωὴν σου. *Alia exempl.* καὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν
 σου.²⁴
11. **וַיֹּאמֶר הַלֵּוִי**. *Et consensit Levita.* *O'.* καὶ

- ἤρξατο. *"Allos* καὶ εὐδόκησε.²⁵
12. **וַיִּמְלֵא**. *O'.* καὶ ἐπλήρωσε (*alia exempl.* ἐνέ-
 πλησε²⁶).
- וַיְהִי-לּוֹ הַנָּעַר לְבָחֶן יְהוָה**. *O'.* καὶ ἐγένετο
 αὐτῷ εἰς ἱερέα, καὶ ἐγένετο. *Alia exempl.* καὶ
 ἐγενήθη αὐτῷ τὸ παιδάριον εἰς ἱερέα, καὶ ἦν.²⁷
13. **וַיִּיטֵב**. *O'.* ἀγαθυνεῖ. *Alia exempl.* ἡγαθο-
 ποιήσε.²⁸

CAP. XVIII.

2. **מִמִּשְׁפַּחַתָּם**. *O'.* ἀπὸ δῆμων αὐτῶν. *Alia ex-*
empl. ἐκ τῶν συγγενεῶν αὐτῶν; *alia,* ἀπὸ
 συγγενείας αὐτῶν.¹
- וְאֲנָשִׁים מְקַצְוֹתֵם אֲנָשִׁים**. *O'.* ἀνδρας. *Aliter:*
O'. ἀνδρας ἀπὸ μέρους αὐτῶν ✕ ἀνδρας².
- וַיִּתְּנֵם אֶת-הָאִשָּׁה (bis)**. *O'.* ✕ σὺν³ τὴν γῆν.³
- וַיִּקְרָה**. *O'.* καὶ ἐξιχνιάσατε. *Alia exempl.* καὶ
 ἐξερευνήσατε.⁴
- וַיָּבֵאוּ הָר**. *O'.* καὶ ἦλθον ἕως ὄρους. *Alia ex-*
empl. καὶ παρεγένοντο εἰς ὄρος;⁵ *alia,* καὶ παρε-
 γέοντο ✕ (potius ω) οἱ ἀνδρες⁶ εἰς ὄρος.⁶

¹⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

¹⁸ Sic in textu Comp., Ald. (cum ἐν B. 'I. ἐκ τῆς σ. δῆμου 'I.), Codd. III (cum ἐκ B. δῆμου 'I.), IV (cum συγγενείας), X (ut Ald.), 15, 18 (om. 'Ιούδα priore), 29 (cum ἐκ τῆς σ. δῆμου 'I.), alii, Syro-hex. Ad δῆμον Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi: *O'.* Θ. δῆμον 'I. ἐκ τῆς σ. 'I. ¹⁹ Cod. 85 in marg., teste eodem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐκ τ. π. 'I. B.), IV, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (om. τῆς πόλεως, casu, ut videtur). ²⁰ Sic Comp. (cum ἂν pro ἐὰν), Ald. (idem), Codd. III, IV (ut Comp.), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Mox ad v. 9: παροικεῖν οὐ ἐὰν (s. ἂν) εὔρω iidem.

²¹ Sic Comp., Codd. III (cum ἐγενήθη), IV, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 16, 29, alii (inter quos 85), Syro-hex. ²³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁴ Sic Comp., Codd. III (om. τὰ), IV, 15, 18, alii, Syro-hex. ²⁵ Haec, καὶ εὐδόκησε, ante καὶ ἐπορεύθη ὁ Α. in textum inferunt Codd. 44, 84, 106, 134; necnon (cum ὁ Α. καὶ ἐπορεύθη) Codd. 54, 59, 82,

128. Cf. Hex. ad Exod. ii, 21. ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.). Cf. ad v. 5. ²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: ἦν ἐν τῷ οἴκῳ Μιχά. ²⁸ Sic Comp., Ald. (cum ἀγαθοποιήσας), Codd. III, IV (ut Ald.), X (idem), 15 (idem), 18, 19 (cum δτι κύριος ἀγαθοποιήσας μοι), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex.

CAP. XVIII. ¹ Prior lectio est in Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.); posterior in Cod. 58, Syro-hex. ² Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: ἀνδρας ✕ ἀπὸ μ. αὐτῶν ἀνδρας), et sine aster. (cum αὐτοῦ) Comp., Codd. 19, 108. Sic (sine ✕ ἀνδρας⁴) Ald., Codd. III, 15, 18, 58, 85 (cum ἀπὸ μ. αὐτῶν in marg.), 128.

³ Sic Cod. IV (cum ✕ σὺν τὴν γῆν: in posteriore loco). ⁴ Sic Comp., Ald. (cum ἐρευνήσατε), Codd. III (cum ἐξεραυν.), IV (idem), X (cum ἐραυν.), XI (idem), 15, 18, alii (inter quos 85 in marg., ut Ald.), Syro-hex. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV (cum παρεγένετο antè corr.), X, XI, 15 (cum ἕως ὁ.), 48, 19 (ut 15), alii (inter quos 85 in marg.). ⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 54 (cum ἐξ ὄρους), 59

9. כִּי רָאִינוּ. Ο'. ὅτι εἶδομεν (Aliter: Ο'. Θ. ἐωράκαμεν²⁴). Alia exempl. ÷ ὅτι εἰσῆλθαμεν, καὶ ἐμπεριπατήσαμεν ἐν τῇ γῇ ἕως Λαῖσά, καὶ εἶδομεν τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐν ἐλπίδι κατὰ τὸ σύγκριμα τῶν Σιδωνίων, καὶ μακρὰν ἀπέχοντες ἐκ Σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ Συρίας· ἀλλὰ ἀνάστητε, καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτοὺς 4, ὅτι εὐρήκαμεν.²⁵

מִשְׁפָּחַם. Siletis. Ο'. ἡσυχάζετε. Alia exempl. σιωπάτε.²⁶ Σ. ἀμελείτε.²⁷

10. תְּבֹאוּ. Ο'. εἰσελεύσεσθε. Aliter: Ο'. Θ. ἥξετε.²⁸

בְּטִי. Ο'. ἐπ' ἐλπίδι. Aliter: Ο'. Θ. πεποιοῦτα.²⁹

יָרֵחַת יָדֵים. Lata utrinque. Ο'. πλατεῖα (Aliter: Ο'. Θ. εὐρύχωρος³⁰). Aliter: Ο'. εὐρύχωρος ✕ χερσίν 4.³¹

11. מִכְשָׁפֶת. Ο'. ἀπὸ δήμεν. Alia exempl. ἐκ συγγενείας.³²

חֲגֹר כְּלִי מִלְחָמָה. Ο'. ἐξωσμένοι σκευὴ παρατάξεως. Alia exempl. περιεξωσμένοι σκευὴ πολεμικά.³³

12. בִּירוּדָה. Ο'. ἐν Ἰούδα, ✕ (potius 5) καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ 4.³⁴

יִחְיֶה. Ο'. ὀπίσω. Aliter: Ο'. κατόπισθεν.³⁵

13. הָרַחֵם בְּשָׁפְךָ הַרְוֵה. Ο'. καὶ παρήλθον ἐκείθεν ὄρος. Aliter: Ο'. καὶ παρήλθον ἐκείθεν, ÷ καὶ ἦλθον 4 ἕως τοῦ ὄρους.³⁶

14. הָרַחֵם בְּבִיתִּים כִּי יִשְׁחָדְדֵם. Ο'. ἐγνώτε (Aliter: Ο'. Θ. οἶδατε³⁷) ὅτι ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ. Alia exempl. εἰ οἶδατε ὅτι ✕ ἔστιν 4 ἐν τοῖς οἴκοις τούτοις.³⁸

15. הָרַחֵם. Ο'. τοῦ νεανίσκου. Aliter: Ο'. Θ. τοῦ παιδαρίου.³⁹

וַיִּשְׁאַלְהוּ לֹלֵךְ. Ο'. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν εἰς εἰρήνην. Alia exempl. καὶ ἡσπάσαντο αὐτὸν ✕ εἰς εἰρήνην 4.⁴⁰

16. הָרַחֵם כְּלִי מִלְחָמָה. Ο'. οἱ ἀνεξωσμένοι τὰ σκευὴ τῆς παρατάξεως αὐτῶν. Alia exempl. περιεξωσμένοι σκευὴ πολεμικά ✕ αὐτῶν 4.⁴¹

נִצְבִּים פְּתַח הַשַּׁעַר. Ο'. ἐστῶτες παρὰ θύρας τῆς πόλεως. Aliter: Ο'. ἐστηλωμένοι (Ο'. Θ.) παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος.⁴²

²⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 55, alii.

²⁵ Sic Cod. IV (cum ἕως εἰς λαοὺς pro ἕως Λαῖσά), Syro-hex. (qui pingit: ὅτι εἰσῆλθαμεν — καὶ ἔμπ. — ἐν τῇ γῇ — ἐπ' αὐτοὺς 4. ὅτι ἐωράκαμεν (sic)), et sine obelo Codd. III (cum ἕως σιγήσαι, et κατὰ συγκρ.), 15 (cum εἰσῆλθον), 18 (cum ἐνπ. τῇ γῇ, ἕως Λαῖσά, et om. τὸν λαὸν), 44 (cum εἰσῆλθον... ἴδομεν... ἀπέχονσιν... οὐκ ἔστιν αὐτοῖς... ἐωράκαμεν), alii, Arm. 1 (cum μετὰ Ἀσσυρίων, et εἶδομεν in fine). Statim Cod. IV (bis): ✕ σὺν 4 τὴν γῇ. ²⁶ Sic

Comp., Codd. III, IV, 19, 54, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²⁷ Cod. 85. ²⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 19 (cum ἥξεσθε), alii, Syro-hex. ²⁹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

³⁰ Idem. Sic in textu Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii.

³¹ Sic Syro-hex. (sine cuneolo), et sine aster. Comp. Minus probabiliter Codd. IV (cum ✕ χερσίν:), 19, 108: ὅτι χερσὶν παρέδωκεν αὐτῇ. Cf. Hex. ad Gen. xxxiv. 21. Psal. ciii. 25. ³² Sic Comp., Ald. (cum ἐκ σ. δήμεν), Codd. III, IV (cum συγγενίας), XI (ut Ald.), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum εἰ σ.), Arm. 1 (ut Ald.), Syro-hex.

³³ Sic Comp., Ald. (cum παρατάξεως), Codd.

III, IV, X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ³⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 44, 54, 59, alii. Cf. ad Cap. xv. 18.

³⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15 (cum ὀπισθεν), 18 (idem), 19, alii, Syro-hex.

³⁶ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum ✕ καὶ ἦλθον), et sine obelo Comp. (om. καὶ ἦλθον), Ald., Codd. III (cum παρήλθον et ἦλθον), X (ut Comp.), XI (idem), 18, 19 (cum ἕως τὸ ὄρος), alii (inter quos 85 in marg., ut Comp.), Arm. 1. ³⁷ Cod. 85 in marg. ³⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III (om. ἔστιν), X (cum τῷ οἴκῳ τ.), XI, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex., Vet. Lat. (ut III), 19, 54, alii, Syro-hex. Cf. Hex. ad Exod. xviii. 7. ⁴¹ Sic

Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 18, 19 (cum οἱ π.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

⁴² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 18, 19 (cum ἐστηλωμένοι), alii, Syro-hex. (cum 555 מַעֲבִירִים). Cod. 85 in

marg.: ἐστηλωμένοι. Ο'. Θ. τὴν θ. τοῦ πυλῶνος.

- 17, 18. **בָּאוּ שָׁמָּה לָקְחוּ אֶת־הַפֶּסֶל וְאֶת־הָאִפֹּד**
וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־הַמִּסְכָּה וְהַפֶּתָן נָצַב פֶּתַח
הַשַּׁעַר וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ הַחֲגֹר כָּלִי
הַמִּלְחָמָה: וְאֵלָּה בָּאוּ בֵּית מִיכָה *Ο. και*
εἰσῆλθον ἐκεῖ εἰς οἶκον Μιχαῖα, καὶ ὁ ἱερεὺς
ἐστῶς. Alia exempl. ἐπελθόντες ἐκεῖ ἔλαβον
τὸ γλυπτὸν, καὶ τὸ ἐφοῦδ, καὶ τὸ θεραφεῖν, καὶ
τὸ χωνευτὸν καὶ ὁ ἱερεὺς ἐστηλωμένος παρὰ
τῇ θύρᾳ τοῦ πυλῶνος, καὶ οἱ ἐξακόσιοι ἄνδρες
οἱ περιεζωσμένοι σκευὴ πολεμικά. καὶ οὗτοι
*εἰσῆλθον εἰς οἶκον Μιχαῖα.*⁴³
19. **הַחֲרָשׁ** *Ο. κώφευσον. Ὑλλος· σίγα.*⁴⁴
וְלֵךְ *Ο. καὶ δεῦρο (Aliter: Ο. Θ. ἐλθέ⁴⁵).*
הַטֹּב *Ο. μὴ ἀγαθόν (A. Ο. Θ. βέλτιον⁴⁶).*
וְלִמְשַׁפְּחָה בִּישְׂרָאֵל *Ο. καὶ οἶκον εἰς δῆμον*
*Ἰσραήλ. Ο. Θ. καὶ συγγενείας ἐν Ἰσραήλ.*⁴⁷
21. **וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־הַשָּׁמָע וְאֶת־הַמִּקְנָה וְאֶת־הַבְּבִיחָה**
(res pretiosas). Ο. καὶ ἔθικαν τὰ τέκνα, καὶ
τὴν κτῆσιν, καὶ τὸ βάρος. Aliter: Ο. Θ. καὶ
ἔταξαν τὴν πανοικίαν, καὶ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ
*τὴν ἑνδοξον.*⁴⁸
22. **הָמָּה הָרִדְוּוּ** *Ο. αὐτοὶ ἐμάκρυναν. Alia ex-*
empl. αὐτῶν δὲ μεμακρυνγκότων (s. μακρυνόν-
*των).*⁴⁹

22. **אֲשֶׁר בְּבֵתִים אֲשֶׁר עַם־בֵּית מִיכָה נִזְעְקוּ**
וַיִּדְבְּקוּ אֶת־בְּנֵיהֶן *Qui erant in domibus,*
quae domo Michae vicinae erant, congregarunt
se, et persecuti sunt filios Dan. Ο. οἱ ἐν ταῖς
οἰκίαις ταῖς μετὰ οἶκον Μιχαῖα ἐβόησαν, καὶ
κατελάβοντο τοὺς υἱοὺς Δάν. Alia exempl.
✕ οἱ ὄντες ἐν τοῖς οἴκοις⁵⁰ οἱ σὺν τῷ οἴκῳ
*μετὰ Μιχαῖ, ἔκραζον κατοπίσω υἱῶν Δάν.*⁵⁰
23. **וַיִּקְרָאוּ אֶל־בְּנֵיהֶן** *Ο. Vacat. Alia exempl.*
*καὶ ἐβόησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Δάν.*⁵¹
נִזְעְקָה *Congregastis vos. Ο. ἐβόησας. Ali-*
*ter: Ο. ἐκέκραξας. Θ. ἐβόησας.*⁵²
24. **אֶת־אֱלֹהֵי אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי** *Ο. ὅτι τὸ γλυπτὸν*
μου, ὃ ἐποίησα. Aliter: Ο. Θ. τοὺς θεοὺς
*μου, οὓς ἐποίησα ἑμαντῶ.*⁵³
וְתַלְכוּ *Ο. καὶ ἐπορεύθητε (alia exempl. ἀπῆλ-*
θετε⁵⁴).
25. **כִּמְרֵי נֶפֶשׁ** *Ο. πικροὶ (Aliter: Ο. Θ. κατώ-*
δυνοι⁵⁵) ψυχῶν.
וְהִאֲסַפְתָּה *Et perdas. Ο. καὶ προσθήσουσι*
(alia exempl. προσθήσεις⁵⁶).
26. **וְהָיוּ הָמָּה כִּמְנוֹ** *Ο. δυνατώτεροί ἐσιν ὑπὲρ*
*αὐτόν. Aliter: Ο. Θ. ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσιν.*⁵⁷
וַיִּפֶן וַיָּשָׁב *Et convertit se, et rediit. Ο. καὶ*

⁴³ Sic Comp. (cum τὴν θύραν), Codd. III (cum ἄνδρες περιεζ.), (IV hiat), XI, 16, 29, 30, alii (inter quos 85, cum καὶ εἰσῆλθον ἐκεῖ), Syro-hex.

⁴⁴ Cod. 85 in marg. sine nom. ⁴⁵ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 18, 19, alii, Syro-hex.

⁴⁶ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 19, alii, Syro-hex.

⁴⁷ Cod. 85 in marg. (cum εἰς Ἰσρ.). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum καὶ ἔθικαν τὴν παροικίαν, καὶ τὴν κτ. αὐτῶν τὴν ἑ.), Ald. (cum καὶ ἐπάταξαν τὴν παροικίαν), Codd. III (cum καὶ ἔθικαν τὴν πανοικίαν), X (cum καὶ ἐπάταξαν τὴν πανοικίαν), XI (cum καὶ ἐπάταξαν), 18 (idem), 19 (cum καὶ ἐπάταξαν τὴν οἰκίαν), 29, alii, Arm. I (cum καὶ ἐπάταξαν), Syro-hex. (idem).

⁴⁹ Prior scriptura est in Ald., Codd. III (cum ἦν), X (idem), XI, 18, 29 (ut III), aliis, Syro-hex.; posterior in Codd. 15, 16, 53, aliis (inter quos 85).

⁵⁰ Sic Syro-hex. (cum ἐν τῷ οἴκῳ pro σὺν τῷ οἴκῳ), et sine aster. Codd. III (om. υἱῶν), 64 (om. οἱ ὄντες ἐν τοῖς οἴκοις), 108 (om. σὺν). Ad οἱ ἐν ταῖς οἰκίαις Cod. 85

in marg.: σὺν τῷ οἴκῳ μετὰ Μιχαῖ ἐκέκραξαν κατοπίσω υἱῶν Δάν.

⁵¹ Sic Comp. (om. τοῖς), Codd. III, 108, Syro-hex.

⁵² Cod. 85 in marg. (cum ἐλάησας in textu). Scriptura ἔκραξας est in Comp., Ald., Codd. X, XI, 18, 19, aliis, Syro-hex.

⁵³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (om. μου et ἑμαντῶ), Ald. (praem. ὅτι), Codd. X (ut Ald.), XI (idem), 18 (cum τοὺς θεοὺς οὓς ἐπ. ἐν αὐτῷ), 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex.

⁵⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἀπῆλθατε), X, XI (ut III), 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

⁵⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum indice super **פֶּחַח**).

⁵⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18 (cum προσθήσῃς), alii (inter quos 85), Syro-hex. (cum **אֲסַפְתָּה**, et in marg. manu seriori: **אֲסַפְתָּה**).

⁵⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald. (cum ἐσιν αὐτόν), Codd. III (idem), X (idem), XI (idem), 18, 19, alii, Syro-hex.

3. לְהַשִּׁיבָה. Ο'. τοῦ ἐπιστρέψαι (Aliter: Ο'. διαλλάξαι⁸) αὐτὴν αὐτῷ. Alia exempl. τοῦ διαλλάξαι αὐτὴν — αὐτῷ 4, καὶ ἀπαγαγεῖν αὐτὴν πάλιν πρὸς αὐτόν.⁹

וַיַּעַר. Ο'. καὶ νεανίας (Aliter: Ο'. Θ. τὸ παιδάριον¹⁰) αὐτοῦ.

חֲבִירִים. Ο'. δῶν. Alia exempl. ὑποζυγίων.¹¹

וַתִּבְרָאָהּ בֵּית אֲבִיהָ. Ο'. ἡ δὲ εἰσήμεκεν αὐτὸν εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῆς. Alia exempl. καὶ ἐπορεύθη ἕως οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτῆς.¹²

וַיִּשְׁמַח לְקִרְבָּאתָּו. Ο'. καὶ ὑψώθη εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. Aliter: Ο'. καὶ παρῆν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ.¹³

4. וַיְחַוְכֵנוּ חֲבִירָיו. Ο'. καὶ κατέσχεν (Aliter: Ο'. εἰσέγαγεν¹⁴) αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος. Aliter: Ο'. ✕ (fort. 5) καὶ ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτοῦ (4) καὶ εἰσέγαγεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος ✕ (fort. 5) πρὸς αὐτόν 4.¹⁵

וַיָּשָׁב אִתּוֹ. Ο'. καὶ ἐκάθισε μετ' αὐτοῦ. Ἄλλος καὶ ἔμεινε πρὸς αὐτόν.¹⁶

וַיִּלְכְּנוּ. Ο'. καὶ ὑλίσθησαν (Aliter: Ο'. Θ. ὑπνώσαν¹⁷).

5. לְלַכְתָּ. Ο'. πορευθῆναι. Aliter: Ο'. Θ. ἀπελθεῖν.¹⁸

וַלְחָתָהּ. Ο'. πρὸς τὸν νυμφίον (Aliter: Ο'. Θ. γαμβρόν¹⁹) αὐτοῦ.

וַפְתָּהּ. Ο'. ψωμῷ (Aliter: Ο'. Θ. κλάσματι²⁰) ἄρτου.

6. וַיִּנָּשׂוּ. Ο'. οἱ δύο. Aliter: Ο'. Θ. ἀμφότεροι.²¹

וַיִּן לְנָפְתָלִי. Placeat tibi quaeso, et pernoctavit. Ο'. ἀγε δὴ (Aliter: Ο'. Θ. ἀρξάμενος²²) αὐλίσθητι. Alia exempl. ἀρξάμενος ✕ δὴ 4 καὶ αὐλίσθητι.²³ Ἄλλος ἐπιεικῶς (benigne) μέινον.²⁴

7. לְלַכְתָּ. Ο'. τοῦ πορεύεσθαι (Aliter: Ο'. Θ. ἀπελθεῖν²⁵).

וַיָּשָׁב וַיִּלָּן. Et reversus est, et pernoctavit. Ο'. καὶ ἐκάθισε καὶ ὑλίσθη. Alia exempl. καὶ πάλιν ὑλίσθη.²⁶

8. וַיַּעַר. Ο'. τῆς νεάνιδος. Schol. Πάντες κώδικες πρὸς τὸν ἄνδρα.²⁷

וַיִּבְרָךְ לְבָרְכָהּ. Ο'. στήρισον ✕ δὴ 4²⁸ τὴν καρδίαν σου — ἄρτω 4.²⁹

וַיִּתְּמָהּ. Et moram neclite. Ο'. καὶ στρατεύσον. Alia exempl. καὶ στρατεύθητι.³⁰

⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. X, XI, 29, alii.

⁹ Sic Syro-hex. (cum — αὐτῷ), et sine obelo Ald. (cum ἀπάγειν), Codd. III (cum αὐτὴν εἰσάγειν), 15 (cum εἰσάγειν αὐτῷ), 19 (om. αὐτῷ, cum παλλακὴν pro πάλιν), 44 (cum εἰσάγειν et πρὸς εἰσάγειν), 55, alii.

¹⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex.

¹² Sic Comp. (om. τοῦ), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

¹³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1 (cum ἐξῆλθεν pro παρῆν), Syro-hex.

¹⁴ Idem in continuatione: καὶ εἰσέγαγεν αὐτόν ὁ γ. αὐτοῦ. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii.

¹⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 54, 59 (cum πρὸς εἰσάγειν), 76, alii.

¹⁶ Sic Codd. 54, 59 (cum ἔμεινε), 75, 82. Fortasse est Symmachi, coll. Hex. ad Gen. xiii. 12. Thren. i. 1.

¹⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex.

¹⁸ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

¹⁹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

Codd. III, 19, 30, alii, Syro-hex.

²⁰ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X (cum βαμῶν in marg.), XI, 15, 18, 19 (cum κλάσματος), alii, Syro-hex.

²¹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀμφ.), X (idem), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

²² Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI (cum ἐπιεικῶς in marg.), 15, 29, alii. Cf. Hex. ad Exod. ii. 21.

²³ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 18 (sine καὶ), 19, 58, 108, 128 (ut 18).

²⁴ Sic in textu Codd. 54, 59 (cum ἐπιεικῶς), 75 (cum ἐπιεικῶς), 82 (cum ἐπιεικῶς pro ἐπιεικαῖως). Cf. Hex. ad 1 Reg. xii. 22. 4 Reg. v. 23. vi. 3.

²⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (sine τοῦ), Codd. III (idem), X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex.

²⁶ Sic Ald. (praem. καὶ ἐκάθισε), Codd. III, 15, 18, 19 (ut Ald.), alii, Syro-hex.

²⁷ Cod. 85 in marg., invitibus libris nostris.

²⁸ Sic Syro-hex. Particula deest in Codd. III, 29, 44, aliis, Arm. 1.

²⁹ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1.

³⁰ Sic in textu (cum στρατεύθητι) Codd. 15, 18, 64, 85 (in marg.), Syro-hex. (cum ἰσχυρῶς, et differ); necnon (cum στρατεύ-

- Alia: καὶ διεπλάνα αὐτόν.³¹ 'Α. καὶ νωθρεύθητε. Σ. καὶ διάτριψον.³²
8. וַיֵּאָכְלוּ וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. καὶ ἔφαγον οἱ δύο. Aliter: Ο'. καὶ ἔφαγον — καὶ ἔπιον 4 ἀμφότεροι.³³
9. וַיִּשְׁתְּנוּ. *Isachari se.* Ο'. ἡσθένησεν. Alia exempl. κέκλικεν.³⁴
- וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. αὐλίσθητι ὥδε (וַיִּשְׁתְּנוּ). Alia exempl. κατάλυσον ✕ δὴ 4 ὥδε.³⁵
- וַיִּשְׁתְּנוּ. *En! declinationem diei! pernotta hic.* Ο'. Vacat. Alia exempl. ἔτι σήμερον, καὶ μείνατε ὥδε.³⁶
- וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. καὶ πορεύσῃ (Aliter: Ο'. Θ. ἀπελεύσῃ³⁷).
10. וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. εὐδόκησεν. Alia exempl. ἡθέλησεν.³⁸
- וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. καὶ ἦλθεν (Aliter: Ο'. Θ. παρεγένοντο³⁹).
- וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. ὄνων. Aliter: Ο'. Θ. ὑποζυγίων.⁴⁰
- וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. μετ' αὐτοῦ, ✕ (potius 4) καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ 4.⁴¹
11. וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. καὶ ἦλθον ἕως Ἰεβούσ. Alia exempl. αὐτοὶ κατὰ Ἰεβούσ.⁴²
- וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. προβεβήκει. Alia exempl. κεκλικυῖα.⁴³
12. וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. ἀπὸ υἱῶν. Aliter: Ο'. Θ. ἐκ τῶν υἱῶν.⁴⁴
13. וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. τῷ νεανία (Οἱ λοιποὶ παιδαριῶ⁴⁵) αὐτοῦ.
- וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. καὶ ἐγγίσωμεν ἐνί. Alia exempl. καὶ εἰσέλθωμεν εἰς ἕνα.⁴⁶
- וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. καὶ αὐλίσθησόμεθα (Aliter: Ο'. Θ. αὐλίσθωμεν⁴⁷).
15. וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. αὐλίσθησθαι. Aliter: Ο'. Θ. καταλῦσαι.⁴⁸
16. וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. ἤρχετο ἐξ ἔργων αὐτοῦ ἐξ ἀγροῦ ἐν ἑσπέρα. Aliter: Ο'. Θ. εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐξ ἀγροῦ ἑσπέρας.⁴⁹
- וַיִּשְׁתְּנוּ. Ο'. υἱοὶ Βενιαμὴν. Alia exempl. υἱοὶ Βενιαμὴν ✕ υἱοὶ λοιμοὶ 4.⁵⁰

θητι) Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 29, 30, alii. Lectio Symmachum refert, coll. Hex. ad Gen. xix. 16. Prov. xxiv. 10. Habac. ii. 3. ³¹ Sic Codd. XI (in marg.), 16 (cum διεπλάνα), 44 (idem), 52 (cum διεπλάτνυν), 53 (cum αὐτῷ), 57, 59, alii. ³² Cod. X, teste Montef. Lex. Cyrilli MS. Brem.: Στραγγεῦσθι νωθρεύθητι, διάτριψον. Hesych.: Στραγγεῦσθαι διατρίβει. Ne tamen suspicetur aliquis, lectiones glossographis potius quam interpretibus tribuendas esse, etiam Bar Hebraeus opportune affert: 'Α. καὶ νωθρεύθητι (וַיִּשְׁתְּנוּ). Sic 11, νωθρός, Prov. xxii. 29). Σ. καὶ διάτριψον (וַיִּשְׁתְּנוּ). ³³ Sic Syro-hex. (qui male pingit: — καὶ ἔφαγον 4 καὶ ἔπιον), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85, cum ἀμφότεροι in marg.). ³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum εἰς ἑσπ. κέκλικεν ἡ ἡμ.), X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85, cum ἡσθένησεν in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ³⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108; necnon (om. δὴ) Codd. III, 15, 18, 64, 85 (in marg.), 128. ³⁶ Sic Comp., Codd. III, 19, 58, 108. Syro-hex. legit et pingit: καὶ σήμερον, καὶ μείνατε ✕ ὥδε ἔτι, nullo cuneolo. ³⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum ἀπελεύσει), alii, Syro-hex. ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. Cf. ad

v. 25. ³⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. III, 30, 121; necnon (cum παρεγένετο) Comp., Codd. X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴⁰ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴¹ Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: ✕ καὶ ἡ παλλ. αὐτοῦ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ὁ π. αὐτοῦ), et sine aster. Codd. 54, 55, 75, alii. ⁴² Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἔτι αὐτῶν ὄνων κ. '1.), X, XI, 15, 18 (cum καὶ αὐτοὶ ἦλθον κ. '1.), 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18 (cum κέκλικε), 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii. Mox ὥδε deest in iisdem cum Arm. 1, et Syro-hex., invito Hebraeo. ⁴⁵ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ⁴⁶ Sic Codd. III (cum ἔλθωμεν), 19, 108, Syro-hex. ⁴⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ⁴⁸ Idem. Sic in textu Comp. (praem. καί), Ald., Codd. III, XI (ut Comp.), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. ⁴⁹ Idem. Sic in textu solus Cod. 55. Sed eadem fere lectio, cum ἀπὸ τῶν ἔργων pro εἰς τὸν οἶκον, est in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, alii, Syro-hex. ⁵⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. XI, 18, 55 (cum λυμοί), 58 (cum φθοροποιοὶ in

17. וַיִּשְׁאָל עֲנָנִיו וַיֹּרָא אֶת-הָאִישׁ הָאֵלֶּה. O'. και ἤρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, και εἶδε τὸν ὁδοιπρόρον ἄνδρα. Aliter: O'. Θ. και ἀναβλέψας τοὺς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε τὸν ἄνδρα τὸν ὁδοιπρόρον.⁶¹

וַיֹּאמֶר. O'. και εἶπε ✕ (potius ω) πρὸς αὐτὸν 4.⁶²

18. עֲבָרִים. O'. παραπορεύμεθα. Θ. διαβαίνωμεν.⁶³

וְאֶת-בֵּית יְהוָה. O'. και εἰς τὸν οἶκόν μου. Alia exempl. και ✕ νῦν (4) εἰς τὸν οἶκόν μου.⁶⁴

הָלַךְ. O'. πορεύομαι. Alia exempl. ἀποτρέχω.⁶⁵

19. יֵשׁ. O'. ἐστι. Alia exempl. ὑπάρχει.⁶⁶

וְגַם לָחֶם. O'. και ἄρτος (s. ἄρτοι⁶⁷). Alia exempl. καίγε ἄρτος.⁶⁸

וַיִּשְׁלִי וְלֹא-אָמְתָה וְלֹא-עָם-עֲבָרִיהָ. O'. ἐστιν ἐμοὶ και τῇ παιδείᾳ και τῷ νεανίσκῳ μετὰ τῶν παίδων σου. Alia exempl. ὑπάρχει μοι

και τῇ δούλῃ σου και τῷ παιδαρίῳ τοῖς δούλοις σου.⁶⁹

20. אֶל-תֵּל. O'. οὐ μὴ αὐλισθήσῃ. Aliter: O'. Θ. (μὴ) καταλύσῃς.⁷⁰

21. וַיָּבֵל לְחֶמְרִים. Et pabulum prae-buit asinis. O'. και τόπον ἐποίησε τοῖς ὄνοις. Alia exempl. και παρέβαλε τοῖς ὑπόζυγιοις ✕ αὐτοῦ 4.⁷¹

22. הָמָּה מַיְשִׁיבִים אֶת-לֶבָם. O'. αὐτοὶ δὲ ἀγαθύνοντες καρδίαν αὐτῶν. Alia exempl. αὐτῶν δὲ ἀγαθυνθέντων τῇ καρδίᾳ αὐτῶν.⁷²

אֲנָשֵׁי בְּיָרֵי-עֵל. O'. υἱοὶ (alia exempl. ἄνδρες υἱοί⁷³) παρανόμων ('Α. ἀποστασίας. Σ. ἀπαίδευτοι. Θ. Βελιάλ⁷⁴).

הָרָצָה. O'. ἐξένεγκε. Aliter: O'. Θ. ἐξάγαγε.⁷⁵

23. אֶל-אֶחָי. O'. μὴ, ἀδελφοί. Aliter: O'. μὴ-δαμῶς, ἀδελφοί.⁷⁶

אֶל-תִּרְעוּ נָא. O'. μὴ κακοποιήσῃτε (Aliter: O'. πονηρέυσθε⁷⁷) δῆ. Alia exempl. μὴ πονη-

marg.), alii. ⁶¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ude), X, XI (cum και εἶδε ?), 15, 18, 19 (ut III), alii (inter quos 108, cum 'Α. σὺν τὸν ἄνδρα in marg.), Syro-hex. ⁶² Sic Syro-hex., et sine aster.

Codd. 54, 59, 75, alii. ⁶³ Cod. 85, teste Parsonsii amanuensis (non, ut Montef., sine nom. interpretis). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum διαβαίνωμεν), alii, Syro-hex. (om. ἡμεῖς). Mox pro ἕως μηρῶν duplex versio ἕως ἱεροῦδιδ (cum varia scriptura) ἕως μηρῶν est in Codd. 54, 59, 75, alii. Cf. ad v. 1. ⁶⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 54, 59, 75, alii. ⁶⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Cf. ad Cap. vii. 7. ⁶⁶ Sic Comp., Ald. (cum τοῖς δ. ἡ. ὑπάρχει), Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum 4-1).

⁶⁷ Sic Codd. II, X, XI, 29, 30, alii (inter quos 85). ⁶⁸ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 54, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁶⁹ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 54, 64, 85 (in marg. cum τῇ δούλῃ και τῷ π. παρὰ τῶν δούλων σου), 128, Syro-hex. (cum και τοῖς δ. σου in fine). ⁷⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum οὐ μὴ καταλήσῃς), alii, Syro-hex. (In initio v. post πρεσβύτες (s. ὁ πρ.) Codd. 54, 55, 59, 75, alii, Vet. Lat., add. τῷ ξένῳ.)

⁷¹ Sic Syro-hex. (cum 4-1), et sine aster. Comp. (cum παρενέβαλε), Ald. (idem), Codd. III (idem), X (idem, om. αὐτοῦ), XI (om. αὐτοῦ), 15, 18, 19, alii (inter

quos 85 in marg.), Arm. 1 (cum: objecit χορτάσματα τοῖς ὄνοις), Vet. Lat. (cum: et misit cibum jumentis ejus).

"Harum lectionum quae sincerior sit, et aptior verbis Hebraicis, quae Int. Vulg. bene vertit, et pabulum asinis prae-buit, alii me acutiores viderint."—Scharfenb. Lectio verior, immo unice vera, est παρέβαλε, quod inde ab Homero est *brutis pabulum objicere*, ut hominibus παρίθηκε.

⁷² Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18 (cum ἀγαθυνόντων), alii, Syro-hex. (cum ἀγαθυνθέντης τῆς καρδίας ?). Cod. 85 in marg.: O'. ἀγαθυνθέντων: ἐσδομίνων, ex glossomate, pro quo non opus est cum Scharfenbergio rescribere *εὐωχουμένων*. ⁷³ Sic Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. Syro-hex. *أولاد بني أدكيا* *أولاد بني أدكيا*, h.e. *ἄνδρες υἱοὶ ἀδικίας παρόνομοι*. "Suspicio nomen *أولاد* in textu Syr. ex scholio marg., quod ex Peschita (*أولاد*) petitum esse possit, receptum esse."—Röndam.

⁷⁴ Cod. 85, teste Montef. (Parsonsii amanuensis e marg. ejusdem exscripsit: ἀποστασίας. O'. ἀπαίδευτοι. Θ. βελιάλ, minus probabiliter. Cf. Hex. ad Deut. xv. 9. i Reg. ii. 12. xxv. 17.) ⁷⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁷⁶ Idem. Sic in textu Comp. (cum ἀδ. μου), Ald. (om. ἀδελφοί), Codd. III, X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. ⁷⁷ Idem. Sic in textu Comp. (cum πονηρέυσθε sine δῆ), Ald. (cum πονηρέυσθε), Codd. III (idem), X, XI, 15, 18, 19 (om. δῆ), alii.

30. לֹא־נִהְיֶתָּה לְאֶ־נִּרְאָתָהּ כְּזֹאת. O'. οὐκ ἐγένετο καὶ οὐχ ἑώραται. Alia exempl. οὕτε ἐγενήθη οὕτε ὥφθη οὕτως.⁸⁸

עַד הַיּוֹם הַזֶּה. O'. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ὡς αὕτη (αὕτη). Alia exempl. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. (÷) καὶ ἐνετειλατο τοῖς ἀνδράσιν οὗς ἐξάπεστείλει, λέγων· τάδε ἐρεῖτε πρὸς πάντα ἀνδρα Ἰσραήλ· εἰ γέγονε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναβάσεως νῶν Ἰσραήλ ἐς Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης (4).⁸⁹

שְׂמוּ־לָכֶם עֲלֵיהָ צָוָה. Ponite vobis (cor) super hoc, consulite. O'. θέσθε ὑμῖν αὐτοῖς βουλὴν ἐπ' αὐτήν. Alia exempl. θέσθε δὴ ἑαυτοῖς περὶ αὐτῆς βουλὴν.⁹⁰

CAP. XX.

1. וְהִתְקַדְּשׁ הָעֵדֻת. O'. καὶ ἐξεκκλησιάσθη (potior scriptura ἐξεκκλησιάσθη¹) — πᾶσα 4 ἡ συναγωγὴ.²

2. וַיִּתְּצֻבוּ פְּנֹת כָּל־הָעָם. Et stiterunt se anguli (principes) omnis populi. O'. καὶ ἐστάθησαν κατὰ πρόσωπον κυρίου. Alia exempl. καὶ ἔσθη τὸ κλίμα παντὸς τοῦ λαοῦ.³

בָּרַב שָׁלָה חָרָב. O'. ἔλκοντες (alia exempl. σπαμμένων⁴) βομφαίαν.

3, 12. הִרְגָה הַזֶּה (bis). O'. ἡ πονηρία (alia exempl. κακία⁵) αὕτη.

4. לָלֶזְ. O'. τοῦ αὐλισθῆναι (alia exempl. καταλῦσαι⁶).

5. בַּעֲלֵי הַנֶּבֶעָה. O'. οἱ ἄνδρες τῆς Γαβαά. Alia exempl. οἱ παρὰ τῆς Γαβαά.⁷

הַתְּבִיטָה. O'. ἐπὶ τὴν οἰκίαν. Alia exempl. ⌘ σὺν 4 τὴν οἰκίαν.⁸

לְהַרְג. O'. φονεῦσαι. Alia exempl. ἀποκτείνειν.⁹

עָנָו. O'. ἐταπείνωσαν ÷ καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῇ 4.¹⁰

6. וַיִּחַזַּק בְּפִילִשְׁתִּי. O'. καὶ ἐκράτησα τὴν παλλακὴν (alia exempl. ἐπελαβόμην τῆς παλλακῆς¹¹) μου.

וַיִּבְלָה וַיִּזְמָה. Scelus et rem nefandam. O'. ζέμα καὶ ἀπόπτωμα. Alia exempl. ⌘ ζέμμα καὶ 4 ἀφροσύνην.¹²

7. וַיַּעֲזֶה הָלֵם. O'. καὶ βουλὴν ἐκεῖ. Alia exempl. καὶ βουλὴν ⌘ ὧδε 4.¹³

8. נִסְרוּ. O'. ἐπιστρέψομεν. Alia exempl. ἐκκλινούμεν.¹⁴

9. בַּעֲשָׂה. O'. ποιηθήσεται. Alia exempl. ποιήσομεν.¹⁵

עָלֶיהָ. O'. ÷ ἀναβησόμεθα 4 ἐπ' αὐτήν.¹⁶

10. וַיִּלְקַחְנִי. O'. πλὴν ληψόμεθα. Alia exempl. καὶ ληψόμεθα.¹⁷

⁸⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18 (cum ἐγενήθη), 19, alii, Syro-hex.

⁸⁹ Sic sine obelo Codd. III (cum ἀναβ. sine artic.), 54, 55, 58, 59 (cum ταύτης καὶ ἀναβ. pro τῆς ἀναβ.), alii, Syro-hex. Cod. 121: ἕως τῆς ἡ. ταύτης. ÷ καὶ ἐνετειλατο—τὸ ῥῆμα τοῦτο; et sic sine obelo Ald.

⁹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum β. περὶ αὐτῆς), IV, X (cum περὶ αὐτήν), XI (cum καὶ θέσθε), 15, 18, alii, Syro-hex.

CAP. XX. ¹ Sic Codd. III, IV, fortasse alii. ² Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, IV, 15, 16, 18, 19, alii. ³ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum ל). Cf. Hex. ad 1 Reg. xv. 38.

⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵ Idem (bis). ⁶ Sic Comp., Ald., Codd.

III (sine τοῦ), IV (idem), X, XI, 15 (ut III), 18 (idem), 19 (idem), alii, Syro-hex. ⁷ Sic Comp. (om. παρὰ), Ald. (cum ἄνδρες οἱ παρὰ τ. Γ.), Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ⁸ Sic Cod. IV, et (om. σὺν)

Comp., Codd. III, 15, 18, 54, alii, Arm. 1, Syro-hex.

⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV (cum ἀποκτείνει), X, XI,

15, 18, 29, alii, Syro-hex. ¹⁰ Sic Cod. IV (cum ἐνέπαιξαν), et sine obelo Comp., Ald. (om. αὐτῇ), Codd. III, X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, alii, Syro-hex. ¹¹ Sic

Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹² Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: لاسعوا

للاسعوا (lasciviam)), et (om. ζέμμα καὶ) Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii. In textu LXXviri pro ζέμα (potius ζέμμα) ἀφροσύνην habent Codd. 16, 44, 52, alii. (Ad ἀπόπτωμα cf. Hex. ad Jesai. xxxiv. 4.) ¹³ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 19, 108. Adverbium deest in Ald., Codd. X, XI, 15, 16, 18, 29, alii, Arm. 1. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁵ Sic Comp., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19 (cum ποιήσομεν), alii, Syro-hex. ¹⁶ Obelus est in Cod. IV. ¹⁷ Sic Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 54, alii, Syro-hex.

10. לָזַל שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. εἰς πάσας φυλάς 'Ισραήλ. Aliter: Ο'. ✕ ταῖς πάσαις φυλαῖς 'Ισραήλ. 4.¹⁸

לָבַע (cum venirent) לְבָנֵי לְעֹשֵׂת לְבָנֵי. Ο'. τοῦ ποιῆσαι ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς Γαβαὰ Βενιαμίν, ποιῆσαι αὐτῇ κατὰ πᾶν τὸ ἀπόπτωμα δ. Alia exempl. τῷ λαῷ ἐπιτελέσαι τοῖς εἰσπορευομένοις τῇ Γαβαὰ τοῦ Βενιαμίν κατὰ πᾶσαν τὴν ἀφροσύνην ἦν.¹⁹

11. אֶל-הָעִיר. Ο'. εἰς τὴν πόλιν. Alia exempl. ἐκ τῶν πόλεων.²⁰

כָּאִישׁ אֶחָד חֲבֵרִים. Ut vir unus socii. Ο'. ὡς ἀνὴρ εἰς. Alia exempl. ὡς ἀνὴρ εἰς ἐρχόμενοι.²¹

13. אֶת-הָאֲנָשִׁים בְּנֵי-בִלְעַל אֲשֶׁר בְּנָבָעָה. Ο'. τοὺς ἄνδρας υἱοὺς παρανόμων τοὺς ἐν Γαβαὰ. Aliter: Ο'. ✕ σὺν 4²² τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀσεβεῖς τοὺς ἐν Γαβαὰ ÷ τοὺς υἱοὺς Βελιάλ 4.²³

וְנִבְעָרָה רָעָה מִיִּשְׂרָאֵל. Et tollemus malum ex Israele. Ο'. καὶ ἐκκαθαριούμεν πονηρίαν ἀπὸ 'Ισραήλ. Alia exempl. καὶ ἐξαροῦμεν κακίαν ἐξ 'Ισραήλ.²⁴

אָבִי. Ο'. εὐδόκησαν. Alia exempl. ἡθέλησαν.²⁵

14. לְמַחְמָה עִם-בְּנֵי. Ο'. εἰς παράταξιν πρὸς υἱοῦς. Alia exempl. τοῦ πολεμῆσαι μετὰ υἱῶν.²⁶

15. חֲרַב שְׁלָה אִישׁ חֶלֶב לְבָד. מִיִּשְׂבִּי. Ο'. εἰκοσιτρεῖς χιλιᾶδες ἀνὴρ ἑλκων βομφαίαν, ἐκτὸς τῶν οἰκούντων. Alia exempl. εἴκοσι καὶ ἐννέα χιλιᾶδες ἀνδρῶν σπωμένων βομφαίαν χωρὶς τῶν κατοικούντων.²⁷

וְהַתְּפָקְרוּ שְׂבַע מֵאוֹת אִישׁ בַּחֹר. Ο'. οἱ ἐπεσκέψαν ἐπτακόσιοι ἄνδρες ἐκλεκτοί. Aliter: Ο'. ÷ οὗτοι 4 ἐπεσκέψαν ἐπτακόσιοι ἄνδρες ÷ νεανίσκοι 4 ἐκλεκτοί.²⁸

16. מִזֶּל הָעָרָה הָיָה שְׂבַע מֵאוֹת אִישׁ בַּחֹר. Ο'. ἐκ παντὸς λαοῦ (alia exempl. τοῦ λαοῦ²⁹). Aliter: Ο'. ✕ ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ τούτου ἐπτακόσιοι ἄνδρες ἐκλεκτοί 4.³⁰

בָּאֵן אֶל-הַשְּׂעָרָה וְלֹא תָמַח. Ο'. ἐν λίθοις πρὸς τρίχα, καὶ οὐκ ἐξαμαρτάνοντες. Alia exempl. βάλλοντες λίθους πρὸς τὴν τρίχα, καὶ οὐ διαμαρτάνοντες.³¹

17. וְאִישׁ. Ο'. καὶ ἀνὴρ. Alia exempl. καὶ ÷ πᾶς 4 ἀνὴρ.³²

לְבַד בְּמִבְּרָן. Ο'. ἐκτὸς τοῦ Βενιαμίν. Alia exempl. χωρὶς τῶν υἱῶν Βενιαμίν.³³

¹⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: ✕ τοῖς ἑκατὸν, ταῖς πάσαις), et sine aster. Comp. (cum τοῦ 'Ισρ.), Codd. III, 30, 108 (ut Comp.). Haec desunt in Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii.

¹⁹ Sic Comp., Ald. (cum εἰς τὴν Γαβαὰ), Codd. III, IV, X, XI, 15 (om. τοῦ), 18 (cum τοῖς εἰσπορ. ἐπιτελέσαι, et om. τῇ), 19 (cum ἐπιτελέσθαι, et om. τῇ), alii, Syro-hex. Cf. ad Cap. xi. 39.

²⁰ Sic Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (add. αὐτῶν). ²¹ Sic Comp., Ald. (cum εἰς ἐκ τῶν πόλεων ἐρχ.), Codd. III, IV, X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, 19 (cum ἐρχόμενοι), alii, Syro-hex. (cum ὡς ἀνὴρ εἰς συνήχθησαν).

²² Sic Cod. IV, et sine aster. Esc. ²³ Sic Cod. IV (cum Βελιάλ), Syro-hex. (cum ✕ τοὺς υ. Βελιάλ 4), et sine obelo Comp. (cum τοὺς ἄνδρας—Γαβαὰ, ceteris omissis), Ald., Codd. III (cum Βελιάλ), X (ut Comp.), XI (idem), 15, 18, 19 (cum Βενιαμίν), alii.

²⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19 (cum τῇ ἐξ), alii, Syro-hex. ²⁵ Sic Comp. (cum ἡθέλησαν Βενιαμίν), Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19 (cum ἡθέλησε Βενιαμίν), alii, Syro-hex. ²⁶ Sic Comp.,

Codd. III, IV, 15, 18, 19 (om. τοῦ), alii, Syro-hex. ²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV (cum ἐννέα καὶ εἴκοσι), XI, 15 (cum π. καὶ εἴκοσι, et οἰκούντων), 19 (om. καὶ et τῶν), alii, Syro-hex.

²⁸ Sic Cod. IV (qui pingit: + νεανίσκοι ✕ ἐκλεκτοὶ ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ τούτου ἐπτακόσιοι ἄνδρες: ἐκλεκτοί), et sine notis Comp. (cum οὗτοι οἱ ἐπ.), Codd. III (cum ἐκλ. νεαν.), 15, 18, 19 (cum οἱ ἐπ.), alii, Syro-hex. (ut Comp.).

²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 16, 29, 30, alii. Haec, ἐκ παντὸς λαοῦ, desunt in Codd. III, 15, 18, 19, 59, alii.

³⁰ Sic Cod. IV (ut supra), Syro-hex. Pro his, οἱ ἐπεσκ. ἄνδρες ἐκλεκτοὶ ἐκ παντὸς λαοῦ, Cod. 58 habet: οὗτοι ἐπεσκ. ἄνδρες νεαν. ἐκλεκτοὶ ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ τούτου ἐπτακ. ἄνδρες.

³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15 (cum λίθων), 18, 19, alii, Syro-hex. ³² Sic Cod. IV, et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, 19, alii, Arm. 1.

³³ Sic Comp. (cum Βενιαμίν), Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Μοχ σπωμένων pro ἐλκόντων iidem.

17. אִישׁ מִלְחָמָה. O'. *ἀνδρες παρατάξεως*. Alia exempl. *ἀνδρες πολεμισταί*.³⁴
18. בְּתוֹלָה לְמִלְחָמָה עִם־בְּנֵי בְנִימִן. O'. *ἐν ἀρχῇ εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν*. Alia exempl. *ἀφηγούμενος πολεμήσαι μετὰ* ✕ *υἱὼν* ✕ *Βενιαμίν*.³⁵
20. וַיַּעֲרֹכוּ אֹתָם אִישׁ־יִשְׂרָאֵל מִלְחָמָה אֶל־הַגִּבְעָה. O'. *καὶ συνῆψαν αὐτοῖς ἐπὶ Γαβαά*. Alia exempl. *καὶ παρετάξαντο μετ' αὐτῶν ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον πρὸς τὴν Γαβαά*.³⁶
21. מִן־הַגִּבְעָה. O'. *ἀπὸ τῆς Γαβαά*. Alia exempl. *ἐκ τῆς πόλεως*.³⁷
- אַרְצָה. O'. *ἐπὶ τὴν γῆν* ✕ (potius *ω*) *σπωμένων ῥομφαίαν*.³⁸
22. וַיִּתְחַזַּק הָעָם. O'. *καὶ ἐνίσχυσαν* ✕ *ὁ λαὸς*.³⁹
- וַיִּסְפּוּ לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה בְּפָקֹדִים אֲשֶׁר עָרְכָה־שָׁם. O'. *καὶ προσέθηκαν συνάψαι παράταξιν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου συνῆψαν*. Alia exempl. *καὶ προσέθεντο παρατάσθαι πόλεμον ἐν τῷ τόπῳ ᾧ παρετάξαντο ἐκεῖ*.⁴⁰
23. הָאוֹרֶסֶת לְגִשְׁתָּ לְמִלְחָמָה עִם־בְּנֵי בְנִימִן אָחִי. O'. *εἰ προσθῶμεν ἐγγίσει εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν ἀδελφὸς ἡμῶν*; Alia exempl. *εἰ προσθῶ προσεγγίσει εἰς πόλεμον μετὰ* ✕

- υἱὼν* ✕ *Βενιαμίν τοῦ ἀδελφοῦ μου*.⁴¹
24. אֶל־בְּנֵי בְנִימִן. O'. *πρὸς* ✕ *υἱοὺς* ✕ *Βενιαμίν*.⁴²
- וַיָּצֵא בְנֵימִן. O'. *καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμίν*. Alia exempl. *καὶ ἐξῆλθε Βενιαμίν*.⁴³
- עַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. O'. *ἀπὸ υἱὼν Ἰσραὴλ* *ἔτι*. Alia exempl. *ἔτι ἐκ τοῦ λαοῦ*.⁴⁴
- שָׁלְפִי. O'. *ἔλκοντες*. Alia exempl. *ἐσπασμένοι*.⁴⁵
26. וַיִּשְׁבּוּ שָׁם. O'. ✕ *καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ*.⁴⁶
- עַד־הָעֶרֶב. O'. ✕ *ἕως ἐσπέρας*.⁴⁷
- עֲלֹות וּשְׁלֹמִים. O'. *ὀλοκαυτώσεις καὶ τελείας*. Alia exempl. *ὀλοκαυτώματα σωτηρίου*.⁴⁸
27. וַיִּשְׁאַל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בִּידֹנָה הָשָׁם. O'. *ὅτι ἐκεῖ*. Alia exempl. *καὶ ἐπηρώτησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν κυρίῳ καὶ ἐκεῖ*.⁴⁹
28. הָאוֹרֶסֶת עַד לְצֵאתָ לְמִלְחָמָה עִם־בְּנֵי־בְנִימִן. אָחִי אֶס־אֶחָדָה. O'. *εἰ προσθῶμεν ἔτι ἐξελεθῆν εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν ἀδελφὸς ἡμῶν*, (alia exempl. add. *ἡ ἐπίσχωμεν*⁵⁰); Alia exempl. *εἰ προσθῶ ἔτι ἐξελεθῆν εἰς πόλεμον μετὰ υἱὼν Βενιαμίν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἡ κοπάσω*.⁵¹
30. וַיַּעֲלֶה בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־בְּנֵי בְנִימִן. O'. *καὶ ἀνέ-*

³⁴ Idem. ³⁵ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald. (cum *τῶν υἱὼν*), Codd. III (om. *υἱὼν*), X, XI, 15 (ut III), 18 (idem), 19 (om. *μετὰ*), alii, Syro-hex. (cum *בְּנֵי* (bis) *pro ἀφηγούμενος*). Mox *ἐν ἀρχῇ* deest in iisdem. ³⁶ Sic Comp., Ald. (cum *παρετάξω μετ' αὐτῶν*), Codd. III (cum *παρετάξαντο*), IV, X (ut III), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (ut III), qui omnes in priore clausula *εἰς πόλεμον μετὰ Β*. habent. ³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ *σπωμένων* ✕ *ρ*), et sine aster. Codd. 54, 59, 76, alii. ³⁹ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Cod. 108. ⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum *παρατάξαι*), IV, X, XI, 15 (cum *καὶ παρετάξαντο π.*), 18, 19 (cum *προσέθετο* et *τόπῳ ὡς π.*), alii, Syro-hex. ⁴¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald. (cum *προσθῶ ἔτι*, et om. *υἱὼν*), Codd. III (om. *υἱὼν*), X (idem), XI (cum *προσθῶμεν*, et om. *υἱὼν*), 15 (cum *προσθήσω*), 18 (ut XI), alii, Syro-hex. (cum *προσθῶμεν*). Mox *πρὸς αὐτὸν* iidem. ⁴² Sic Cod. IV. Vox *υἱοὺς* deest in Codd. III, 15, 18, 54, alii. ⁴³ Sic

Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁴ Sic Comp., Ald. (cum *ἐκ τοῦ λ. ἔτι*), Codd. III (om. *ἔτι*), IV, X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (ut Ald.). ⁴⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV (cum *ἐσπασμένοι*), X, XI, 15, 18, 19 (cum *ἀσπασμένων*), alii, Syro-hex. ⁴⁶ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum *καὶ ἐκάθισαν* ✕ *ἐκεῖ* ✕). Clausula deest in Codd. 15, 54, 59, 64, alii; vox *ἐκεῖ* tantum in Ald., Codd. X, XI, 18, 29, alii. ⁴⁷ Sic Cod. IV, Syro-hex. Deest in Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1. ⁴⁸ Sic Comp. (cum *ὀλοκαύτωμα*), Ald. (idem), Codd. III, IV (ut Comp.), X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁹ Sic Comp., Codd. III, IV (om. *οἱ*), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Mox v. 28 haec *καὶ ἐπηρώτησαν—κυρίῳ*, desunt in Comp., Codd. III, IV, 19, alii. ⁵⁰ Sic Codd. II, 44, 52, 57, alii. ⁵¹ Sic Comp. (cum *προσθήσω*), Ald., Codd. III, IV, 15, 18 (cum *τῶν υἱὼν*), 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. (cum *προσθῶμεν*).

βησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν.
Alia exempl. καὶ ἔταξαν ✕ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς
τὸν Βενιαμίν.⁵²

31. הַנְּתָקִי. *Interclusi sunt.* Ο'. καὶ ἐξεκινώθη-
σαν (alia exempl. ἐξελκύσθησαν⁵³).

מַהֲרֵם לְהַכּוֹת. Ο'. πατάσσειν ἀπὸ τοῦ λαοῦ.
Alia exempl. τύπτειν ἐκ τοῦ λαοῦ.⁵⁴

וְאַחַת גִּבְעָתָהּ בַּשָּׂדֶה. Ο'. καὶ μία εἰς Γαβαὰ
ἐν ἀγρῷ. Alia exempl. Ο'. καὶ μία ÷ ἀναβαί-
νουσα εἰς Γαβαὰ ἐν τῷ ἀγρῷ.⁵⁵

32. בְּנֵינֵינוּ כְּבָרְאֲשֵׁנָה. *Caesi sunt coram
nobis sicut antehac.* Ο'. πίπτουσιν ἐνώπιον
ἡμῶν ὡς τὸ πρῶτον. Alia exempl. προσκό-
πτουσιν ✕ αὐτοὶ ἐνώπιον ἡμῶν καθὼς ἐμ-
προσθεν.⁵⁶

וַיִּנְתְּנוּהוּ. Ο'. καὶ ἐκκενώσωμεν (alia exempl.
ἐκσπάσωμεν⁵⁷) αὐτούς.

33. וַיַּעֲרֹךְ. Ο'. καὶ συνήψαν (alia exempl. παρε-
τάξαντο⁵⁸).

מִגִּבְיָה. *Prorumpēbat.* Ο'. ἐπήρχετο. Alia ex-
empl. ἐπάλαυνε.⁵⁹

בְּמַצְעַד־גִּבְעָה. *E planitie Geba.* Ο'. ἀπὸ Μα-
ρααθαβέ. Alia exempl. ἀπὸ θυσμῶν (מַצְעָר)
τῆς Γαβαά.⁶⁰

34. וַיָּבֹאוּ. Ο'. καὶ ἦλθον (alia exempl. παρεγέ-
νοντο⁶¹).

וַיַּחֲלִימָהּ בַּבֶּהָ. Ο'. καὶ παράταξις βαρεία.
Alia exempl. καὶ ὁ πόλεμος ἐβαρύνθη.⁶²

נִבְנְעַת עֲלֵיהֶם. *Instabat iis.* Ο'. φθάει ἐπ'
αὐτούς. Alia exempl. ἀφήπται αὐτῶν.⁶³

35. וַיִּבֶן. Ο'. καὶ ἐπάταξε (alia exempl. ἐτρό-
πωσεν⁶⁴).

לְפָנֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ. Alia
exempl. κατὰ πρόσωπον Ἰσραὴλ.⁶⁵

36. וַיִּלָּחֶם. Ο'. ἐπλήγησαν. Alia exempl. τετρό-
πωνται.⁶⁶

שָׁבוּ עַל-הַגִּבְעָה. Ο'. ἔθηκαν ἐπὶ τῇ Γαβαά.
Alia exempl. ἔταξαν πρὸς τῇ Γαβαά.⁶⁷

37. וַיַּחֲזִיבוּ אֶל-הַגִּבְעָה. *Et insi-
diatores festinaverunt, et diffuderunt se ad
Gibeam.* Ο'. καὶ τῷ αὐτοῖς ὑποχωρήσαι,
καὶ τὸ ἐνεδρον ἐκινήθη, καὶ ἐξέτειναν ἐπὶ τὴν
Γαβαά. Alia exempl. καὶ τὸ ἐνεδρον ὥρμη-
σεν, καὶ ἐξεχύθησαν πρὸς τῇ Γαβαά.⁶⁸

וַיִּמְשֹׁךְ. *Et protraxit se.* Ο'. καὶ ἐξεχύθη
(alia exempl. ἐπορεύθη⁶⁹).

38. וַיַּחֲזִיקוּ הָיָה לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל עִם-הָאֲרָב הָרָב.
לְהַעֲלֹתָם מִשְׁחָתָהּ הַעֲשֹׂן מִן-הָעֵיר. *Et*

⁵² Sic Cod. IV (cum ἐτάξαν), et sine aster. Codd. III (cum ἔταξεν Ἰσρ.), 15 (cum οἱ υἱοὶ), 19 (idem). Mox καὶ παρετάξαντο πρὸς Γ. καθὼς Comp. (cum πρὸς τὴν Γ.), Ald. (idem, cum ὡς), Codd. III, IV, XI (ut Ald.), 15 (cum καθὼς καὶ), 18, 19, alii. ⁵³ Sic Comp. (cum ἐξελκύ), Ald., Codd. III, IV (cum ἐξελκ.), X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁵⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵⁵ Sic Cod. IV, et sine obelo Comp. (om. ἐν τῷ ἀγρῷ), Ald., Codd. III, 15, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. ⁵⁶ Sic Cod. IV (qui pingit: ✕ προσκόπτουσιν αὐτοὶ, sine metobelo), Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum προσκίπτονται), Codd. 19, 108; neenon (om. αὐτοὶ) Ald., Codd. III (cum προσκ.), X, XI, 15, 18, alii. ⁵⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵⁸ Sic Comp., Ald., Codd. (III hiat), IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X (cum ἐπήρχετο in marg.), XI (cum ἐξανίστη in marg.), 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cf. Hex. ad Job. xxxviii. 8. Psal. xxi. 10. ⁶⁰ Sic Comp.,

Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁶¹ Idem. ⁶² Idem. ⁶³ Sic Comp. (cum ἐπ' αὐτούς), Ald. (idem), Codd. III, IV (cum ἀπ' αὐτῶν), X (ut Comp.), XI (idem), 15, 18 (cum ἀφήπται), 19 (cum ἀφήπται), alii, Syro-hex. ⁶⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁶⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18 (cum υἱῶν Ἰσρ.), 19, alii, Syro-hex. Mox ἐν τῷ (pro ἐκ τοῦ) Βενιαμίν, et σπώμενοι pro εἰλκον iidem. ⁶⁶ Sic Comp., Ald. (cum παύται), Codd. III (idem), IV (ut Ald. manu 1ma), X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum 101). ⁶⁷ Sic Comp. (cum τὴν), Ald. (idem), Codd. III (idem), IV, X (cum ἐτάξαντο), XI, 15, 18 (cum ἐτάξαντο πρὸς Γ.), alii, Syro-hex. ⁶⁸ Sic Comp. (cum πρὸς τὴν Γ.), Ald., Codd. III (ut Comp.), IV, XI, 15, 18 (cum πρὸς Γ.), 19 (ut Comp.), alii. (In Syro-hex. haec, καὶ τὸ ἐνεδρον—Γαβαά, exciderunt propter homoeoteleuton.) ⁶⁹ Idem. Syro-hex. ἐπορεύθησαν. Mox ὅλην τὴν πόλιν Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 16, 18, 29, alii, Syro-hex.

signum conductum erat Israelitis cum insidiationibus: Multiplica ut ascendere faciant elationem (columnnam) fumi ex urbe. O'. καὶ σημείον ἦν (Σ. σύνθημα δὲ ἦν⁷⁰) τοῖς υἱοῖς 'Ισραὴλ μετὰ τοῦ ἐνέδρου τῆς μάχης, ἀνεύγκαί αὐτοὺς σύσσημον καπνοῦ ἀπὸ τῆς πόλεως. Alia exempl. καὶ ἡ συνταγὴ ἦν ἀνδρὶ 'Ισραὴλ ✕ πρὸς τὸ ἐνέδρον ✕ μάχαιρα (רַבֵּץ) τοῦ ἀνεύγκαί αὐτοὺς πυρσὸν τοῦ καπνοῦ τῆς πόλεως.⁷¹

39. וַיִּהְיֶה אִישׁ-יִשְׂרָאֵל בְּמַלְחָמָהּ וּבְנִימָן הָחָל לְהַכּוֹת חֲלָלִים בְּאִישׁ-יִשְׂרָאֵל. O'. καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ 'Ισραὴλ, ὅτι προκατελάβετο τὸ ἐνέδρον τὴν Γαβαὰ, καὶ ἔστησαν ἐν τῇ παρατάξει· καὶ Βενιαμὶν ἤρξατο πατάσσειν τραυματίας ἐν ἀνδράσιν 'Ισραὴλ. Alia exempl. καὶ ἀνέστρεψεν ἀνὴρ 'Ισραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ· καὶ Βενιαμὶν ἤρκεται τοῦ τύπτειν τραυματίας ἐν τῷ ἀνδρὶ 'Ισραὴλ.⁷²

וַיִּהְיֶה בְּנִימָן הָחָל לְפָנָיו הוּא בְּנֵי הָחָל. O'. πάλιν πτώσει πίπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν, ὡς ἡ παράταξις ἡ πρώτη. Alia exempl. πλὴν τροποῦμενος τροποῦται ✕ αὐτὸς ✕ ἐναντίον ἡμῶν, καθὼς ὁ πόλεμος ὁ ἔμπροσθεν.⁷³

40. וַיִּהְיֶה אִישׁ-יִשְׂרָאֵל בְּמַלְחָמָהּ וּבְנִימָן הָחָל לְפָנָיו הוּא בְּנֵי הָחָל. O'. καὶ τὸ σύσσημον ἀνέβη ἐπὶ πλείον ἐπὶ τῆς πόλεως ὡς στῦλος καπνοῦ. Alia exempl. καὶ ὁ πυρσὸς ἤρξατο ἀναβαίνειν ἐκ τῆς πόλεως

στῦλος καπνοῦ.⁷⁴

41. וַיִּהְיֶה אִישׁ-יִשְׂרָאֵל בְּמַלְחָמָהּ וּבְנִימָן הָחָל לְפָנָיו הוּא בְּנֵי הָחָל. O'. ὅτι συνήντησεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ πονηρία. Alia exempl. ὅτι ἦπται αὐτοῦ ἡ κακία.⁷⁵

42. וַיִּהְיֶה אִישׁ-יִשְׂרָאֵל בְּמַלְחָמָהּ וּבְנִימָן הָחָל לְפָנָיו הוּא בְּנֵי הָחָל. O'. καὶ ἐπέβλεψαν ἐνώπιον υἱῶν 'Ισραὴλ... καὶ ἔφυγον. Alia exempl. καὶ ἔκλιναν ἐνώπιον ἀνδρὸς 'Ισραὴλ.⁷⁶

וַיִּהְיֶה אִישׁ-יִשְׂרָאֵל בְּמַלְחָמָהּ וּבְנִימָן הָחָל לְפָנָיו הוּא בְּנֵי הָחָל. O'. καὶ ἡ παράταξις ἔφθασεν ἐπ' αὐτούς. Alia exempl. καὶ ὁ πόλεμος κατέφθασεν αὐτόν.⁷⁷

43. וַיִּהְיֶה אִישׁ-יִשְׂרָאֵל בְּמַלְחָמָהּ וּבְנִימָן הָחָל לְפָנָיו הוּא בְּנֵי הָחָל. O'. καὶ κατέκτοον (alia exempl. κατέκοψαν) τὸν Βενιαμὶν, καὶ ἐδίωξαν αὐτὸν ἀπὸ Νουὰ κατὰ πόδα αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἔκοψαν τὸν Βενιαμὶν καταπαῦσαι αὐτὸν κατὰπαυσιν, κατεπάτησαν αὐτόν.⁷⁸

44. וַיִּהְיֶה אִישׁ-יִשְׂרָאֵל בְּמַלְחָמָהּ וּבְנִימָן הָחָל לְפָנָיו הוּא בְּנֵי הָחָל. O'. οἱ πάντες οὗτοι ἄνδρες δυνάμεως. Alia exempl. σὺν πᾶσιν τούτοις ἄνδρες δυνατοί.⁷⁹

45. וַיִּהְיֶה אִישׁ-יִשְׂרָאֵל בְּמַלְחָמָהּ וּבְנִימָן הָחָל לְפָנָיו הוּא בְּנֵי הָחָל. O'. καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ, καὶ ἔφυγον. Alia exempl. καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἔφυγον.⁸⁰

וַיִּהְיֶה אִישׁ-יִשְׂרָאֵל בְּמַלְחָמָהּ וּבְנִימָן הָחָל לְפָנָיו הוּא בְּנֵי הָחָל. Et racemati sunt eos in viis. O'. καὶ ἐκαλαμήσαντο ἐξ αὐτῶν οἱ υἱοὶ 'Ισραὴλ. Alia exempl. καὶ ἐκαλαμήσαντο ✕ αὐτόν ✕ ἐν ταῖς ὁδοῖς.⁸¹

⁷⁰ Cod. 108. ⁷¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp. (cum ἀπὸ τῆς πόλεως), Ald. (cum ἀνὴρ pro ἀνδρὶ 'Ισρ.), Codd. III (cum πυρσόν), XI (cum ἀνευγείν), 15 (om. πρὸς τὸ ἐν.), 18 (idem), 19 (cum μάχαιραν et πυρσὸν ἀπὸ τῆς π.), alii, Syro-hex. (cum ✕ חַבֵּץ ✕, fortasse pro ✕ חַב ✕ τῆς π., ut sine aster. Codd. 54, 76, 82, alii).

⁷² Sic Comp. (cum ἀνέστρεψαν), Ald., Codd. III, IV, X (ut Comp.), XI (idem), 15 (idem), 18 (idem), 19 (idem), alii, Syro-hex. (ut Comp.).

⁷³ Sic Cod. IV, Syro-hex, et sine aster. Comp., Ald. (om. αὐτὸς et ὁ πόλεμος ὁ), Codd. III (om. αὐτὸς et ὁ ante ἔμπροσθεν), X (cum τροποῦται ἐνώπιον ἡμῶν καθὼς ἔμπρ.), XI (cum τροποῦται καθὼς ἔμπρ.), 15 (om. αὐτὸς), 18 (idem, cum τροποῦμενοι τροποῦνται), alii.

⁷⁴ Sic Comp., Codd. III (cum πυρσός), IV, 15, 18 (cum ὡς στῦλος), 19, alii, Syro-hex. Mox eis τὸν οὐρανὸν Comp., Ald., Codd.

III, IV, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ⁷⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X (cum ἐπίστρεψεν in marg.), XI (cum αὐτοὺς), 15, 18, 19 (cum ἔσται pro ἦπται), alii, Syro-hex.

⁷⁶ Sic Comp. (cum ἔκλιναν), Ald., Codd. III, IV, X (cum πάντες pro ἀνδρὶ), XI, 15 (ut Comp.), 18, 19 (cum καὶ ἔκλιναν ἀνδρὸς 'Ισρ. ἐνώπιον), alii, Syro-hex.

⁷⁷ Sic Comp., Ald. (cum ἐπ' αὐτούς), Codd. III, IV, X (cum κατέφθακεν ἐπ' αὐτούς), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

⁷⁸ Sic Cod. III (cum καὶ κατέπαυσεν pro κατεπάτησαν), IV (cum κατεπαῦσαν (sic)), 19 (cum καὶ κατεπάτησαν), 108, Syro-hex. (cum ✕ כַּתְּפָאִי כַּתְּפָאִי, quod sonare videtur: τοῦ συντελεῖσαι αὐτὸν συντελεία).

⁷⁹ Sic Comp. (cum σύμπαντες οὗτοι), Codd. III, IV, 15, 18, 64, 128.

⁸⁰ Sic Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

⁸¹ Sic Cod. IV, Syro-hex. (sine metabelo), et sine aster.

45. וַיִּבְרְכוּ אֶחָדֵם עַד-נִדְבָעִם. O'. και κατέβησαν
ὀπίσω αὐτῶν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕως Γεθάν. Alia
exempl. και προσεκολληθήσαν ὀπίσω αὐτοῦ ἕως
Γαλαάδ.⁸³

46. שָׁלַח. O'. ἐλκόντων. Alia exempl. σπαμμένων.⁸³

47. וַיִּפְנוּ. O'. και ἐπέβλεψαν οἱ λοιποί. Alia
exempl. και ἐξέκλιναν.⁸⁴

וַאֲרָבָעָה חֲדָשִׁים. O'. τέσσαρας μῆνας. Alia
exempl. τετράμηνον.⁸⁵

48. וַיֵּשְׁבּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל שָׁבוּ אֶל-בְּנֵי. O'. και οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ ἐπέστρεψαν πρὸς υἱούς. Alia exempl.
και ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀνεκάλεσεν εἰς τοὺς υἱούς.⁸⁶

מְעִיר מָתָם (ס. מְתָם) עַד-בְּהֵמָה. Ab urbe
integritatem (s. viros) usque ad pecus. O'.
ἀπὸ πόλεως Μεθὰ και ἕως κτήνους. Alia
exempl. ἀπὸ πόλεως ἐξῆς ἕως κτήνους.⁸⁷

וַהֲמַצְאוּת שְׁלָחוּ בָאָשׁ. O'. και τὰς πόλεις τὰς
εὐρεθείσας ἐνέπρησαν ἐν πυρί. Alia exempl.
τὰς εὐρεθείσας ἐξαπέστειλαν ἐν πυρί.⁸⁸

Cap. XX. 19. ✠ τὸ πρῶτ' ⁸⁹ 20. ÷ πᾶς ⁹⁰ ἀνὴρ.

36. ✠ και ⁹¹ εἶδον. 44. χιλιάδες ✠ ἀνδρῶν ⁹².

CAP. XXI.

1. וַיֵּשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל נֶשֶׁבַע בְּמַצָּפָה לְאִמֶּר. O'. και οἱ
υἱοὶ Ἰσραὴλ ὤμοσαν ἐν Μασσηφάθ, λέγοντες.
Alia exempl. και ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὤμοσεν ἐν Μασ-
σηφάθ, λέγων.¹

2. וַיָּבֹא הָעָם בֵּית-אֵל. O'. και ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς
Βαιθήλ. Alia exempl. και παρεγένοντο ÷ πᾶς ²
ὁ λαὸς εἰς Μασσηφάθ και Βαιθήλ.³

וַיִּשְׁאוּ קוֹלָם. O'. και ἦραν φωνήν (alia exempl.
ἐπήραν τὴν φωνήν⁴) αὐτῶν.

3. לְהִפָּקֵד. Ut desideretur. O'. τοῦ ἐπισκεπῆναι
(alia exempl. ἀφαιρεθῆναι⁴).

4. עֲלֹות שְׁלָמִים. O'. ὀλοκαυτώσεις και τελείας.
Alia exempl. ὀλοκαυτώματα σωτηρίου.⁵

5. מִי אִשָּׁר לֹא-עָלָה. O'. τίς οὐκ ἀνέβη. Alia
exempl. τίς ὁ μὴ ἀναβάς.⁶

מֹות יוֹמָת. O'. θανάτῳ θανατωθήσεται (alia
exempl. ἀποθανεῖται⁷).

6. נִגְדַע. O'. ἐξεκόπη. Alia exempl. ἀφῆρηται.⁸

8. מִי אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִשָּׁר. O'. τίς εἰς ἀπὸ
φυλῶν Ἰσραὴλ, ὅς. Alia exempl. τίς μία τῶν
φυλῶν Ἰσραὴλ, ἥτις.⁹

Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15 (cum αὐτῶν), 19, alii.

⁸² Sic Comp. (cum Γαλαάμ), Ald. (cum αὐτῶν et Γαλαάμ),
Codd. III, IV, X (cum αὐτῶν), XI (idem), 15 (cum ἐκολλ.
δ. αὐτῶν ε. Γαλαάμ), 18, 19, alii, Syro-hex. (cum **ϣלח**).

⁸³ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii.

Mox ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ σὺν πᾶσι τοῖσι τοῖσι ἀνδρες δυνατοὶ
Codd. IV, 108, Syro-hex., et (om. δὲ) Codd. III, 15, 18

(cum συμπασι), 54, alii. ⁸⁴ Sic Comp., Codd. III, IV,
54, 75, 84 (cum ἐξέκλινον), 108, Syro-hex. ⁸⁵ Sic Comp.,

Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19 (cum ἐξάμηνον), alii,
Syro-hex. ⁸⁶ Sic Comp. (cum ἀνέστρεψεν), Ald., Codd.

III (cum ἀπέλειψε τοὺς), IV, X (cum ἀνέκαμψεν in marg.),
XI, 15 (om. εἰς), 18 (ut III), 19, alii, Syro-hex. (cum

موت). ⁸⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III (om. ἕως),
IV, X, XI, 15, 18 (cum duplici versione, ἀπὸ πόλεως διδύμων

(מְתָם) ἕως Βαμά πάντας τοὺς εὐρεθέντας ἐξῆς ἕως κτήνους), alii,
Arm. 1, Syro-hex. Cf. Deut. ii. 34. iii. 6 in Hebr. et

LXX. Statim sine copula ἕως πάντος τοῦ εὐρεθέντος iidem.

⁸⁸ Sic Codd. IV, 19, Syro-hex. Pro ἐνέπρησαν, ἐξαπέστειλαν
habent Comp., Codd. III, X (cum ἐνέπρησαν in marg.), XI
(cum -λεν), 15, 18, 29, alii. ⁸⁹ Syro-hex. Deest in

Codd. III, 18, 64, 128. ⁹⁰ Cod. IV (cum ἐξῆλθεν). Deest
in Comp., Codd. X, XI, 29 (ut videtur), aliis, Arm. 1.

⁹¹ Idem. Nescio an pingendum: και εἶδον ✠ οἱ υἱοὶ ⁹² Βενια-
μίν. ⁹² Idem. Vox ἀνδρῶν deest in Codd. 18, 64.

CAP. XXI. ¹ Sic Comp. (cum λέγοντες), Codd. III, IV,
15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. ² Sic Cod. IV,

Syro-hex. (qui pingit: πᾶς — ὁ λαός), et sine obelo Comp.
(cum παρεγένοντο pro ἦλθεν tantum), Ald. (om. M. και), XI

(ut Comp.), 15, 18, 19 (cum και γὰρ ἐγένοντο), alii, Arm. 1.
³ Sic Comp., Codd. III, IV, XI (cum ἀπήραν), 15, 18, alii,
Syro-hex. ⁴ Sic Codd. 54, 59, 75, 76, alii. Cod. 128:

τοῦ ἐξαλειφθῆναι, ex glossemate. ⁵ Sic Comp., Ald.,
Codd. III, IV, X, XI, 15 (cum ὁλ. και σωτηρίου), 18, 19,

alii, Arm. 1, Syro-hex. Cf. ad Cap. xx. 26. ⁶ Sic
Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-

hex. Mox τῷ μὴ ἀναβάντι iidem. ⁷ Sic Comp., Ald.,
Codd. III, IV, X, XI (cum ἀποθανέτω), 15, 18, 29, alii.

⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 19, alii.

⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI (om. τῶν?), 15,
18, 19, alii, Syro-hex.

πόλεις. Alia exempl. καὶ ῥεκοδόμησαν ⁂ ἐαν-
τοῖς ⁂ πόλεις.²⁹

ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.³⁰

Cap. XXI. 7. ✕ καὶ εἶπαν ⁂ τί ποιήσωμεν.³¹

25. יִיְיָ. Ο'. ἐνώπιον αὐτοῦ. Alia exempl. ἐν

14. ⁂ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ⁂.³²

²⁹ Sic Syro-hex. (cum ⁂ 𐤒𐤕𐤍 ⁂), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X, 15, 18, 54, alii.

³⁰ Sic Comp.

(cum ἐν τοῖς ὁ.), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat.

³¹ Syro-hex.,

praeunte Pesch., sed invitis Hebraeo et libris Graecis

³² Idem (qui legit et pingit: Βενιαμὴν πρὸς τοὺς υἱοὺς (sic) ⁂ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσρ., absente cuneolo).

R U T H.

IN LIBRUM RUTH

MONITUM.

“ADMODUM paucas in hunc librum lectionum varietates excerpimus e duobus Codicibus Regiis, quorum unus est num. 1825, alter vero 2240. Alius bombycinus 1888.”—MONTEF.

Subsidia quae nobis in hac particula operis nostri recensenda usui fuerunt, sunt Codd. X, 58, 108, et Versio Syro-hexaplaris, de quibus omnibus vid. Monitum ad Judices, pp. 397, 398. Nunc addimus, prioris codicis, Coisliniani scilicet, collationem librorum Judicum et Ruth a Griesbachio elaboratam exstare in Eichhornii *Repertorio* etc. Tom. II, pp. 196-228, et Tom. I, pp. 137-141.

R U T H.

CAPUT I.

1. בִּימֵי שְׁפָט הַשְּׁפָטִים. O'. ἐν τῷ κρίνειν τοὺς κριτάς. Alia exempl. ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ κρίνειν τοὺς κριτάς.¹
- רִשְׁנִי בָּנִי. O'. καὶ οἱ ἄλλοι υἱοὶ αὐτοῦ.²
5. כּוֹשְׁנִי יְלִדְהָ וּמֵאִשָּׁה. O'. ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ ἀπὸ τῶν δύο υἱῶν αὐτῆς. Alia exempl. ἀπὸ τῶν δύο υἱῶν αὐτῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς.³
8. לְבֵית אֲמֹהָ. O'. εἰς οἶκον μητρὸς αὐτῆς. Alia exempl. εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτῆς.⁴
10. בְּיָמֶיהָ. O'. μετὰ σοῦ. Alia exempl. οὐχὶ μετὰ σοῦ.⁵
12. לֶכְנָן כִּי. O'. διότι. Alia exempl. διὰ τοῦτο ὅτι.⁶ Alia: ✕ πορεύθητε ὅτι.⁷
- בְּמֵהֵרָה הָלִילָה לְאִישׁ. Si etiam essem hac nocte viro. O'. τοῦ γεννηθῆναι με ✕ λελαϊκωμένην ἄνδρ⁸. Alia exempl. καὶ ἐγενόμην λελαϊκωμένη ἄνδρ⁹. 'A. καίγε . . βεβηλωμένη ἄνδρ¹⁰. Σ. . . συλλαβεῖν.¹¹
13. מָרָלִי מֵאֵד. O'. ἐπικράνθη μοι ✕ σφόδρα.¹²
16. אֶל-תַּפְּעֵי-כִי. Ne urgeas me. O'. μὴ ἀπαντησαί (potius ἀπαντήσαι) μοι. Alia exempl. μὴ μοι γένοιτο.¹³

CAP. I. ¹ Sic Comp. (cum ἐν τῷ pro τοῦ), Ald., Codd. III (ut Comp.), XI (cum κρίνους pro κρίνειν τοὺς), 16, 29, alii. ² Sic Syro-hex. Numerales deest in Codd. II, 54, 58, 75, 82, 93. Mox v. 2 clausulam, καὶ ὄνομα τῇ γυναίκε αὐτοῦ Νωεμὶν (נועמי), asterisco notat Syro-hex., invitis libris Graecis. ³ Sic Comp., Codd. 15, 18, 19 (cum ἀδρῶν pro υἱῶν), alii, Syro-hex. ⁴ Sic Ald., Codd. X (sine articulis), XI (idem), 15, 29, 30, alii, invito Syro-hex. ⁵ "Ex uno Regio codice, ubi illud οὐχὶ asterisco notatur."—Montef. Sic Ald., Codd. X, XI, 15, 16, 18, 29, alii, Arm. 1 (cum οὐχ οὕτως, ἀλλὰ μετὰ σοῦ). ⁶ Sic Ald., Codd. X, XI, 16, 29, 30, alii. ⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. (cum π. δὴ) Comp., Codd. 19, 108. ⁸ Sic Syro-hex. (cum לְאִישׁ ✕. Cf. Hex. ad Ezech. xxii. 26). Cod. 58: τοῦ γεννηθῆναι με νελαικω (ut videtur) ἄνδρ⁹. Ad λελαϊκωμένην (לְאִישׁ), a לְאִישׁ, profanavit, ελαϊκωσε) cf. Hex. ad Deut. xx. 6. xxviii. 30. Ezech. vii. 22. ⁹ Sic

Ald. (cum λελαικωμένη), Codd. X (cum λελαικωμένη, teste Montef., vel λελαικωμένη, teste Griesb.), XI (ut Ald.), 29 (idem), 55 (idem), 71 (cum λελοχωμένη). ¹⁰ Cod. 108 in marg.: 'A. καίγε βεβηλωμένην. λελαικωμένην ἄνδρ¹¹. Cod. X in marg.: 'A. βεβηλω— (sic). Σ. συλλαβεῖν. Cod. 58 in marg.: βεβηλω— (sic) καὶ συλλαβεῖν. ¹¹ Cod. X, ut supra. "Symmachi interpretatio Bahrdtio V. C. videtur ex alia lectione orta, aut male collocata a librariis referenda esse ad יָרַחְתִּי וְכֵן, O'. καὶ τέξομαι . . Immo συλλαβεῖν Hebraicis לְאִישׁ יְיָ respondere, interpres Vulgat. docet, qui haud dubie Symmachum secutus h. l. ita reddidit: Etiam si possem hac nocte concipere et parere filios."—Scharfenb. ¹² Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ σφόδρα ὑπὲρ ὑμᾶς ὅτι), et sine aster. Comp., Codd. III, 19, 56 (cum ὑπὲρ ὑμᾶς σφόδρα), 58, 63 (ut 56), 108, 241. ¹³ Sic Codd. 54, 59 (om. μοι), 75, 82, 93. (In versione Graeco-Ven. pro μὴ εἰ πάντα μοι corrige μὴ ἀπάντα μοι.)

16. אֶלֶן. O'. αὐλισθήσομαι ✕ (potius ∞) ἐκεῖ 4.¹⁴
 19. וַיְהִי כִּבְאֻנָּה בֵּית לָחֶם. O'. (✕) καὶ ἐγένετο
 ἐν τῇ ἐλθεῖν αὐτὰς εἰς Βηθλεέμ (4).¹⁵
 21. אֲנִי. O'. ἐγὼ ✕ (∞) γάρ 4.¹⁶
 22. כָּלִתָּה עִמָּה. O'. ἡ νύμφη αὐτῆς ✕ μετ' αὐ-
 τῆς 4.¹⁷
 Cap. I. 8. ταῖς ✕ δυοὶ 4.¹⁸ νύμφαις αὐτῆς πορεύ-
 θητε ✕ (fort. -) δὴ 4.¹⁹ 15. - δὴ καὶ σύ 4.²⁰ 18.
 - Νοεμίν 4.²¹

CAP. II.

2. וַיֵּלֶךְ. O'. καὶ συνάξω (alia exempl. συλ-
 λέξω¹).
 וַתֹּאמֶר לָהּ. O'. εἶπε δὲ αὐτῇ ✕ (potius ∞)
 Νοεμίν 4.²
 7. וַיַּעַרְבָהּ. Et usque nunc: hoc. O'. καὶ
 ἕως ἐσπέρας οὐ. Alia exempl. καὶ ἕως νῦν
 τοῦτο.³
 11. כָּל אֲשֶׁר. O'. ✕ πάντα 4 ὅσα.⁴
 13. וַאֲנִי. O'. καὶ ἰδοὺ ἐγώ. Alia exempl. καὶ
 ἐγώ εἰμι ἔσομαι.⁵
 14. לַעֲת. O'. ἡδὴ ὥρα. Alia exempl. τῇ ὥρᾳ.⁶

¹⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 54, 59, 74, 75, alii. Cf. Hex. ad Jud. xv. 18. ¹⁵ Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. II, III, 54, 59, 70, aliis, Arm. ed., Syro-hex. Ex alio autem interprete ea assumpta esse, argumento est vox ἐλθεῖν pro ea quae in praecedenti clausula ponitur, παραγενέσθαι. ¹⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 54, 59, 74, 75, alii. ¹⁷ Sic Syro-hex. (sine metabelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 30, 44, alii, Arm. I. ¹⁸ Syro-hex., sine cuneolo. Vocula deest in Codd. II, 54, 58, 70, aliis. ¹⁹ Idem, sine metabelo. Particula abest a Codd. 19 (om. etiam ἀποστράφητε), 30, 56, 71, 93, 108 (ut 19), Arm. I. ²⁰ Idem (qui pingit: - ἐπιστράφηθι δὴ καὶ σύ 4). Haec desunt in Codd. XI, 29, 55, 71. ²¹ Idem. Deest in Ald., Codd. X, XI, 16, 29, 30, aliis.

CAP. II. ¹ Sic Codd. X, XI, 16, 29, alii. ² Sic Syro-hex. (om. αὐτῇ), et sine aster. Codd. 54, 59, 74, 75, alii. ³ Sic Codd. X (om. καὶ), XI, 29, 71 (ut X); necnon (cum καὶ ἕως νῦν οὐ) Codd. 53, 54, 76, alii. ⁴ Sic Syro-hex. (sine metabelo), et sine aster. Comp., Codd. III, 58, 108,

14. קָלִי. Spicas tostas. O'. ἀλφίτον. "Ἄλλος φρυκτά.⁷
 16. וְגַם שֶׁל־תִּשְׁלֹו לָהּ. Immo etiam extrahendo extrahetis ei. O'. καὶ βαστάζοντες βαστάσατε αὐτῇ, καίγε παραβάλλοντες παραβαλεῖτε αὐτῇ. Alia exempl. καίγε παραβάλλοντες παραβαλεῖτε αὐτῇ.⁸
 וַתַּבְּתֵם. Et relinquatis. O'. καὶ φάγεται. Alia exempl. καὶ ἄφετε αὐτήν.⁹
 21. עַם-הַצִּעֲרִים אֲשֶׁר-לִי. O'. μετὰ τῶν κορασίων (alia exempl. παιδαρίων¹⁰) τῶν ἐμῶν.
 22. תִּצָּא. O'. ἐξῆλθες. Alia exempl. ἐπορεύθης.¹¹
 23. וַיִּצְרֵר הַחֹשֶׁים. O'. καὶ ✕ τὸν θερισμὸν 4 τῶν πυρῶν.¹²

Cap. II. 2. - ἡ Μωαβίτις 4.¹³ 11. καὶ - πῶς 4 κατέλιπες.¹⁴ 19. - 'Πούθ 4.¹⁵

CAP. III.

2. וְרָה. Ventilat. O'. λικμᾶ. Alia exempl. συν-
 τίθησι.¹
 7. וַיֵּאָכֶל בָּעוֹ הַיֶּשֶׁת. O'. καὶ ἔφαγε Βοδζ ✕ καὶ
 ἔπτε 4.²

209, 241, Arm. I. ⁵ Sic Codd. XI (cum ei μὴ pro εἰμι), 56, 63, 71. ⁶ Sic Comp., Codd. XI (cum τῇ δὴ ὥρα), 19, 54, 56, alii. ⁷ Cod. 108 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Jos. v. 11. Ad rem cf. H. B. Tristram *The Land of Israel*, p. 595. ⁸ Sic Comp., Codd. 15, 18, 64, 70, 108, 128, Syro-hex. ⁹ Sic Comp., Codd. III (om. αὐτῇ), 15 (cum αὐτῇ), 19, 64, 108, Syro-hex.; necnon (cum duplici lectione, καὶ ἄφ. αὐτῇ καὶ φάγεται) Ald., Codd. X (cum ἄφεται), 16, 29, 30, alii, Arm. I. ¹⁰ Sic Comp., Codd. III, 19, 108, 241; necnon (cum μὴν pro τῶν ἐμῶν) Codd. II, 53, 54, alii, Syro-hex. ¹¹ Sic Codd. II, III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹² Sic Syro-hex. (qui mendose pingit: ✕ καὶ - πυρῶν 4), et sine aster. Comp., Codd. III, 19 (cum τοῦ θ.), 58, 108, 241, Arm. I. ¹³ Syro-hex. (sine metabelo), repugnante Hebraeo. Deest in Cod. 29. ¹⁴ Idem (qui pingit: - καὶ πῶς 4). Particula deest in Codd. X, XI, 55, 58. ¹⁵ Idem.

CAP. III. ¹ Sic Codd. X, XI, 29, 30, alii (inter quos 58, cum λικμᾶ in marg.). ² Sic Syro-hex. Verba καὶ ἔπτε desunt in Codd. II, 18, 54, 59, 75, 82, 93.

7. וְהַשָּׁבָב. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ ἐκοιμήθη 4.³ Alia: καὶ ἐκάθευδε.⁴

15. הַמְשַׁפֵּחַת. Pallam. O'. τὸ περιζώμα. Σ. (τὸ) σινδόνιον.⁵

וְהָאֵלֶּה וְהָאֵלֶּה. O'. καὶ ἐκράτησεν αὐτό. Alia exempl. καὶ κράτησεν αὐτό· ἡ δὲ ἐκράτησεν αὐτό.⁶

16. וְהָאֵלֶּה וְהָאֵלֶּה. O'. ἡ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ. Alia exempl. ἡ δὲ εἶπε· τί ἐστι, θύγατερ; alia, ἡ δὲ εἶπε· τί σὺ, θύγατερ;⁷

וְהָאֵלֶּה. O'. καὶ εἶπεν (alia exempl. ἀπήγαγεν⁸) αὐτῇ.

18. אֵיךְ יֵפֶל דָּבָר. Quem exitum habeat res. O'. πῶς οὐ πεσεῖται ῥῆμα. Alia exempl. πῶς ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο.⁹

כִּי-אֵם-כָּלָה. Nisi quum absolverit. O'. ἕως ἂν τελεσθῇ. Alia exempl. ἕως ἂν τελέσῃ.¹⁰

Cap. III. 10. τὸ ἑλέος σου 4.¹¹ 16. καὶ — Ποῦθ 4.¹²

CAP. IV.

1. דָּבָר. O'. ἐλάλησε. Alia exempl. εἶπε.¹

הֵיטָלְנִי אֶל־מִי. Heus tu, nescio quis! O'. κρύ-

φιε. Alia exempl. κρύφιε. ✕ (potius co) ὁ δὲ εἶπε· τίς σὺ, κρύφιε 4.² 'A. ὁ δέσνα. Σ. ὅδε τις.³

3. מִכְרָה נְעָמִי הָשָׁבָה. Venundat Naomi quae rediit. O'. ἡ δέδοται Ναεμὶν τῇ ἐπιστροφούσῃ. Alia exempl. ἀπέδοτο N. ἡ ἐπιστρέφουσα.⁴

4. אֶם-הִנָּאל. O'. εἰ ✕ (potius co) οὖν 4 ἀγχιστεύεις.⁵

5. קְנִיתִי (קְנִיתָ ק'). Comparabis. O'. — καὶ αὐτήν 4 κτήσασθαι σε δεῖ.⁶ Alia exempl. ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ κτήσασθαι σε αὐτόν.⁷

7. עַל-הַגְּאֻלָּה וְעַל-הַחֲמֻדָּה. De redemptione et permutatione. O'. ἐπὶ τὴν ἀγχιστείαν, καὶ ἐπὶ τὸ ἀντάλλαγμα. Σ. περὶ κληρουργίας καὶ συναλλαγῆς.⁸

10. מִקְוִי. O'. λαοῦ αὐτοῦ. 'A. Σ. τοῦ τόπου (αὐτοῦ).⁹

11. וַעֲשֵׂה. Et fac. O'. καὶ ἐποίησαν (alia exempl. ποιῆσαι¹⁰).

וּקְרָא. Et voca. O'. καὶ ἔσται (alia exempl. καλέσαι¹¹).

12. כִּי-הִנָּרַע אֲשֶׁר. O'. ἐκ τοῦ σπέρματος οὗ. Alia exempl. ἐκ τοῦ σπέρματός σου.¹²

³ Sic Syro-hex. (cum ܠܚܝܬܐ ✕), et sine aster. Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1.

⁴ Sic Comp., Codd. III, 19, 108, 241. ⁵ Cod. 108. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 30, 58, alii, Arm. 1, invito Syro-hex.

⁷ Prior lectio est in Ald., Codd. X, XI, 16, 18, 44, aliis, Arm. 1; posterior in Comp., Codd. 19 (cum σοι), 108, Syro-hex. (cum ܠܚܝܬܐ). Alia lectio, τίς εἶ, θύγατερ; est in Codd. III, 15, 64.

⁸ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 30, alii, Arm. 1. ⁹ Sic Codd. 54, 59 (cum ἔστι), 74, 75, alii.

¹⁰ Sic Comp., Codd. II, III, X (cum συντελέσῃ), XI (idem), 15, 16 (cum οὗ pro ἂν), 18 (cum ἐκτελέσῃ), 19 (ut X), alii, Arm. 1, Syro-hex.

¹¹ Syro-hex., invito Hebraeo. ¹² Idem (qui pingit: — καὶ Ποῦθ 4).

CAP. IV. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. II, III, XI, 15, 16, 18, 19, alii, Syro-hex.

² Sic Syro-hex. (cum ܠܚܝܬܐ), affinis, pro κρύφιε, et sine aster. (cum τίς εἶ σὺ) Codd. 54 (om. ὁ δὲ εἶπε), 74, 76, 93, 106, 134.

³ Cod. 108. Ad κρύφιε Cod. X in marg.: ὁ δὲ δνα (sic). Pro κρύφιε Cod. 58

legit ὁ δέσνα; Cod. 56 autem, ὅδε τις κρυφίε (sic). Cf. Hex. ad 1 Reg. xxi. 2. 4 Reg. vi. 8.

⁴ Sic Comp. (cum ὃν ἀπ. N. ἡ ἐπιστρέψασα), Ald. (cum ὃ ἀπ. N. ἡ ἐπιστρέψασα), Codd. X (cum τῇ ἐπιστροφούσῃ?), XI, 15, 18, 29, 30, alii.

⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 54, 74, 75, 76, alii. ⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ — αὐτήν 4).

Haec, καὶ αὐτήν, desunt in Cod. 76. ⁷ Sic Ald. (cum σεαυτῇ pro σε αὐτόν), Codd. 29, 30, 56, alii.

Duplex versio, ἐπὶ τῆς—σε αὐτόν (vel σεαυτόν) καὶ αὐτήν κτ. σε δεῖ, est in Codd. X, XI, 134 (cum σε αὐτῇ pro σε αὐτόν).

⁸ Cod. 108. Vox κληρουργία (non κληρονομία, ut ex Appendice Parsonsii oscitanter exscripsit Schleusner. in Nov. Thes. s. v.) Lexicographos fugit.

⁹ Cod. 108. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 55. ¹⁰ Sic Comp., Codd. III, 19, 54, 74, alii, Syro-hex. (cum ποιῆσαι), Vet. Lat. (cum facere).

¹¹ Sic Codd. X, XI, 18, 29, alii, Arm. 1. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 15 (cum σου οὗ), 18 (idem), 19 (praem. καὶ), alii, Syro-hex., Vet. Lat. Mox in fine v. τέσσα add. Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 16, 18, 29, alii.

13. וְהָיָה לָאִשָּׁה. Ο'. καὶ ἐγενήθη αὐτῇ ✕ eis
 γυναῖκα ¹³. Alia exempl. ἐαυτῇ γυναῖκα. ¹⁴
 וְהָיָה בֶן. Ο'. καὶ ἔτεκεν ✕ (potius 7) αὐτῇ ¹⁵
 υἱόν. ¹⁵

16. וְהָיָה. Ο'. καὶ ἔθηκεν ✕ αὐτῇ ¹⁶
 18. תּוֹלְדוֹת. Ο'. αἱ γενέσεις. Schol. γενεαλο-
 γίαι. ¹⁷
 Cap. IV. 1. ἐπὶ τὴν πύλην ✕ τῆς πόλεως (4). ¹⁸

¹³ Sic cum aster. Syro-hex., in vitis libris Graecis.

¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 54, 59, 75, 108. ¹⁵ Sic Syro-

hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 54, 59, 74, alii.

¹⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, XI

(cum αὐτῇ), 55, 56 (cum ἑαυτῇ), 58 (idem), alii. ¹⁷ Cod.

108 in marg. ¹⁸ Syro-hex. et Pesch., repugnantibus

Hebraeo et libris Graecis. Cf. Hex. ad Jud. xxi. 7.

LIBER I REGUM,

JUXTA HEBRAEOS I SAMUELIS.

IN LIBROS REGUM ET PARALIPOMENON

MONITUM.

“IN libros Regum et Paralipomenon varias interpretationes et lectiones suppeditarunt:

“Codex Regius 2433, bombycinus, XII circiter saeculi, unde multa excerptimus in libros I et II Regum, qui in Hebraico I et II Samuelis inscribuntur. Pauca vero in III et IV Regum, et in libros Paralipomenon [Hic liber nobis est ‘Reg.’].

“Alter Codex Regius, ubi Catena in Psalmos et in Cantica Scripturae.

“Codex Coislinianus egegius, VII ut minimum saeculi, unciali caractere.

“Codex alter Coislinianus [Holmesii 243], X saeculi, egregiae notae, unde multa excerptimus. Ibi liber I Regum mutilus est usque ad finem paene Capitis xiv.

“Eusebius et Hieronymus de Locis Hebraicis [Vid. Monitum ad Numeros, p. 223].

“Eusebius de Demonstratione Evangelica [Parisiis, 1628].

“Jo. Chrysostomus Homil. de Anna [Opp. Tom. IV, pp. 697–747].

“Theodoretus editus anno 1642 [Opp. Tom. I, pp. 353–600 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Procopius Gazaeus in libros Regum et Paralipomenon, editus a Jo. Meursio, Lugd. Batavorum, anno 1620.

“Notae Edit. Romanae et Drusii.

“Schedae Nic. Toinardi τοῦ μακαρίτου, quarum mihi copiam fecit illustrissimus vir D. Logé, in suprema curia Patronus.”—MONTEF.

SS. Patrum operibus a Montefalconio memoratis annumeranda sunt Origenis Selecta in lib. I Regum (Opp. T. II, pp. 479–481), ab antecessore nostro ad 1 Reg. xxi. 4 adhibita; et ejusdem Homiliae de Anna et de Engastrimytho (Ibid. pp. 481–498), a nobis primum in auxilium vocatae. Cf. nos ad 1 Reg. xxviii. 19, not. 41.

E codicibus quibus in his libris usus est Parsonsius, ii qui lectiones trium interpretum continent, solito pauciores, nunc recensendi sunt.

X. In libro Regum primo continet Cap. i. 1–iv. 19, x. 19–xiv. 26, xxv. 33 ad finem. Librum secundum integrum habet. In libro tertio continet tantum Cap. i. 1–viii. 40. Praeter schedas

Montefalconianas in Bibliotheca Bodleiana asservatas, Griesbachius in *Repertorio* etc. Tom. II, pp. 228-240 lectiones excerptit ad Lib. I, Cap. i. 1—xiv. 26, et ad Lib. II, Cap. xxii, xxiii, a cujus collatione totus pendere videtur Parsonsius.

92. Codex Bibliothecae Regiae Parisiensis, signatus num. VIII, olim Colbertinus, saeculo X, ut videtur, exaratus. Continet quatuor libros Regum, sed nonnulla sub finem desiderantur. Scholia aliquot brevia habet ad marginem conjecta. Deficit a Cap. v. 10 ad Cap. x. 25 libri primi. Hujus et duorum sequentium librorum collationes MSS. in usum operis Holmesiani procuratas penes nos habuimus.
108. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Deficit tantum Cap. xxii. 41-52 libri Regum tertii.
243. Codex Coislinianus, saeculi X, signatus numero VIII, imprimis lectionibus Aquilae, Symmachi et Theodotionis refertus. Incipit a Cap. xiv. 49 libri primi. Collatio hujus libri Bodleiana, foliis 115 binis columnis inscripta, cum excerptis ejusdem Montefalconianis accuratissime concordat, non tamen ut de communi utriusque documenti origine suspicio oriatur.
- 243*. Codex Bibliothecae D. Marci, signatus XVI in Catalogo MSS. Graecorum a Zanetti et Bongiovanni Venetiis anno 1740 edito, chartaceus, saeculi circa XI(?). Continet Catenam in libros Regum, in qua intermiscentur passim lectiones Aquilae, Symmachi, Theodotionis, aliorumque; e quibus, speciminis loco, nonnullas excerpterunt Catalogi conditores, quae in Hexaplis Montefalconii non reperiuntur. Hujus libri usum Editores Oxonienses non habuerunt, immo ejus ne mentionem quidem fecerunt. Nos autem, cum certiores facti simus, eum cum numero praecedenti fere eandem materiem continere, enixe studuimus ut Coisliniani codicis damnum, quatuordecim videlicet priora libri primi capita, e Marciano sarciamus; quae res, opera Professoris D. Riccoboni, feliciter nobis successit. Ceterum hoc praecipue inter se differre videntur duo codices, quod in Veneto lectiones marginales tantum non omnes interpretum nominibus destituantur.

Versio librorum I et II Regum Syro-hexaplaris, si reliquias tenuissimas apud Bar Hebraeum in *Horreo Mysteriorum*, et Masium in *Syrorum Peculio* latentes excipias, prorsus intereidit. Libri duo posteriores benigniora fata experti sunt, ut in praefatiunculis ad dictos libros fusius declarabimus. Ne tamen in hac parte operis nostri nihil novi conferre videamur, ab amico eruditissimo, Doctore Gulielmo Wright, Linguae Arabicae apud Cantabrigienses nostros Professore, facile impetravimus, ut Bar Hebraei lectiones, a Parsonsio Latine tantum idque parum accurate excerptas, ad duos Musei Britannici codices, "Addit. MSS. 21,580 et 23,596," exigeret; cujus diligentia, praeter versionis Syro-hexaplaris lacinias, trium interpretum lectiones paucas quidem, sed optimae notae, lucrati sumus.

LIBER I REGUM.

CAPUT I.

1. וַיְהִי אִישׁ אֶחָד. O'. ἄνθρωπος ἦν. Alia exempl. καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἰς.¹

צוֹפִים. O'. Σιφά. Alia exempl. Σωφίμ.²

יִרְחָם. O'. Ἱερεμήλ. Alia exempl. Ἱερῶάμ.³

בְּיָרְחוֹ בְּיָצוֹחַ. O'. νιοῦ Θεοῦ ἐν Νασίβ. Alia exempl. νιοῦ Θεοῦ ἐν Σώφ.⁴

אֶפְרָתִי. O'. Ἐφραῖμ. Alia exempl. Ἐφραθαῖος.⁵ Alia: ἐξ ὅρων Ἐφραῖμ.⁶

3. הָאִישׁ הַהוּא. O'. ὁ ἄνθρωπος. Alia exempl. ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος.⁷

לַיהוָה צְבָאוֹת. O'. κυρίῳ τῷ θεῷ σαβαώθ ('Α. Σ. στρατιῶν. Θ. δυνάμεων).

4. וּלְכָל-בְּנֵיהּ וּבְנוֹתֶיהּ. O'. καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς.

Alia exempl. καὶ πᾶσι τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς.⁹

5. מִנְּהָ אַחַת אֶחָד. Portionem unam duarum personarum. O'. μερίδα μίαν ('Ἄλλος διπλῆν¹⁰). Alia exempl. μερίδα μίαν κατὰ πρόσωπον.¹¹

אֶפְרָתִי. O'. ὅτι οὐκ ἦν αὐτῇ παιδίον, πλην (Ἐφ.) ὅτι (Θ. ἀλλά¹²).

6. וַיִּכְעַסְתָּהּ וַתִּרְתָּהּ גַּם-בְּעֵינָהּ בְּעֵבֶר הָרַעְפָּה. Et aegre faciebat ei aemula ejus etiam aegritudine, ut ad iram provocaret eam. O'. ὅτι οὐκ ἔδωκεν αὐτῇ κύριος παιδίον κατὰ τὴν θλίψιν αὐτῆς, καὶ κατὰ τὴν ἀθυμίαν τῆς θλίψεως αὐτῆς καὶ ἡθύμει διὰ τοῦτο. "Ἄλλος" καὶ παρώργισεν αὐτὴν ἢ ἀντίζηλος αὐτῆς καί γε παρωργισμῷ διὰ τὸ ἐξοθνεῖν αὐτήν.¹³

CAP. I. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 121, 247 (cum ἀνὴρ pro ἀνθ. εἰς), Procop. p. 5. Origen. Opp. T. II, p. 483: "Non me latet primo loco quod in aliquibus exemplaribus [Codd. X, 44, 64, 70, aliis] habetur: *Erat vir quidam* [ἄνθρωπος τις ἦν]; sed in his exemplaribus quae emendatiora probavimus ita habetur: *Erat vir unus*."

² Sic Comp. (cum Σοφίμ), Codd. III, 121 (cum Σιφά in marg.), 247 (cum Σοφίμ), Origen. (cum *Sophin*).

³ Sic Comp., Codd. III, 56, 246, 247 (cum Ἱερεάμ).

⁴ Sic Comp. (cum Θεοῦ), Codd. III (cum Θεοῦ et Σοῦ), 19, 93 (cum Σελφ), 108 (cum Θεοῦ), 158 (cum Θεοῦ).

⁵ Sic Codd. III, 247 (cum Εὐφρανθαῖος). ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 82, 93, 108, 121, Vet. Lat.

⁷ Sic Comp.,

Codd. III, 19, 82 (cum ἐκεῖ pro ἐκείνος), 93, 108, Origen.

⁸ Cod. 108 (cum τῷ κυρίῳ σ. θεῷ παντοκράτορι in textu).

Codd. Reg., 243*, in marg.: στρατιῶν, δυνάμεων. Origen.: *Domino virtutum*.

⁹ Sic Comp. (om. posteriore αὐτῆς), Ald., Codd. III, X (om. πᾶσι), XI (idem), 19 (cum αὐτοῖς pro priore αὐτῆς), 44 (ut X), alii (inter quos 243* in marg., ut X), Origen. (ut Comp.).

¹⁰ Cod. X in marg. sine nom.

¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Bar Hebraeus: *س. ح. س. س.*

¹² Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.).

¹³ Haec in fine v. 5 in textum inferunt Comp. (om. ὅτι οὐκ—διὰ τοῦτο), Codd. 19, 55 (cum παρώργισεν), 82, 93, 108, 158 (cum παρώργισεν et καὶ γὰρ π.), Chrysost. Opp. T. XI, p. 184 E (coll. T. IV, p. 705 E).

6. **כִּי־סָנַר יְהוָה בְּעַד רַחֲמָה.** Ο'. ὅτι συνέκλεισε κύριος τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς τοῦ μὴ δοῦναι αὐτῇ παιδίον. "Ἄλλος" ὅτι ἀπέκλεισε κύριος κατὰ τῆς μήτρας αὐτῆς.¹⁴
7. **מָדַי עָלְתָה.** Quoties ascendebat ea. Ο'. ἐν (alia exempl. ἀπὸ ἱκανοῦ ἐν¹⁵) τῇ ἀναβαίνειν αὐτήν.
8. **יָרַע לִבְךָ.** Triste est cor tuum. Ο'. τύπτει σε ("Ἄλλος" κακοῦται¹⁶) ἡ καρδιά σου.
9. **וְאַחֲרֵי שָׁתָה.** Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ μετὰ τὸ πίνειν.¹⁷
- יִשָּׁב.** Ο'. Vacat. (X Θ.) ἐκάθητο.¹⁸
10. **מָרַת.** Ο'. κατώδυνος. 'Α. πικρά.¹⁹
11. **וַתִּדְרֹךְ נָדָר וַתֹּאמֶר יְהוָה צְבָאוֹת אֱסֶר־רֹאשִׁי.** Ο'. καὶ ἤῤεξато εὐχὴν κυρίῳ, λέγουσα· ἄδωναι κύριε ἔλωθ σαβαὼθ, ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς. "Ἄλλος" καὶ ἤῤεξато εὐχὴν, καὶ εἶπε· κύριε τῶν δυνάμεων, ἐὰν ἐφοράσει ἐπίδῃς.²⁰
- בַּעֲנִי.** Ο'. ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν ("Ἄλλος" κάκωσιν²¹).
- וְלֹא־תִשְׁכַּח אֶת־אַמְתָּה.** Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ μὴ ἐπιλάβῃ τῆς δούλης σου.²²
- זָרַע אֲנָשִׁים.** Ο'. σπέρμα ἀνδρῶν (alia exempl. ἀνδρός²³).
- וַתִּתֵּנוּ לַיהוָה.** Ο'. καὶ δώσω αὐτὸν ἐνάπιόν σου δοτόν. "Ἄλλος" καὶ δώσω αὐτὸν τῷ κυρίῳ δοτόν.²⁴
11. **כָּל־יְמֵי חַיָּי.** Ο'. ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πίνεται. "Ἄλλος" πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.²⁵
- וּמִוְתָה.** Ο'. καὶ σίδηρος. ('Α.) φόβος.²⁶
12. **שָׁמַר אֶת־פִּתְּהָ.** Ο'. ἐφύλαξε (alia exempl. ἐφύλασσε²⁷) τὸ στόμα αὐτῆς. Σ. παρατηρῶν τὸ στόμα αὐτῆς.²⁸
13. **וַתִּזְנֶה הִיא.** Ο'. καὶ αὕτη (s. αὐτή). "Ἄλλος" ἡ δὲ Ἄννα αὐτή.²⁹
- רָקַ שְׁפָתֶיהָ נְעוּתָהּ.** Ο'. καὶ (alia exempl. πλὴν³⁰) τὰ χεῖλη αὐτῆς ἐκινεῖτο. Θ. μόνον τῶν χειλῶν αὐτῆς σαλευομένων.³¹
- לֹא יִשְׁמַע.** Ο'. οὐκ ἠκούετο. Alia exempl. οὐκ ἠκούετο· καὶ εἰσῆκούσεν αὐτῆς κύριος.³²
- לִשְׁכָּרָהּ.** Ο'. εἰς μεθύουσιν. "Ἄλλος" ὡς μεθύουσιν.³³
14. **תִּשְׁתַּכְּרִין.** Ebriam te geres. Ο'. μεθύσῃς. Θ. μεθύουσα.³⁴
- אֶת־יַיִנְךָ מַעְלִיָּה.** Ο'. τὸν οἶνόν σου (alia exempl. add. ἀπὸ σοῦ³⁵), καὶ πορεύου ἐκ προσώπου κυρίου.
15. **לֹא אֲדַנִּי.** Ο'. οὐχί (Θ. μηδαμῶς³⁶) κύριε.
- אִשָּׁה קָשָׁת־רִירָה.** Mulier aegra animo. Ο'. γυνή ἡ σκληρὰ ἡμέρα (alia exempl. ἐν σκληρᾷ ἡμέρᾳ³⁷). Θ. . κεκακωμένη τὸ πνεῦμα.³⁸
16. **לִפְנֵי בַת־בְּלִיעַל.** Ο'. εἰς (alia exempl. εἰς

¹⁴ Codd. 55, 158, in continuation. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. Opp. T. IV, p. 706 B. ¹⁶ Sic in marg. sine nom. Codd. Reg., X, 243*. ¹⁷ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, Chrysost. ibid. Cod. 243* in marg.: καὶ τὸ πίνειν. ¹⁸ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐμάθετο), X, XI, 19 (post ἐπὶ τοῦ διφρου), 29, 55, alii (inter quos 243*, cum nota in marg.: Ἐκ Θεοδοσιανῶς προσετίθη), Chrysost. Origen. Opp. T. I, p. 203: ἐκάθητο ἐπὶ θρόνον. ¹⁹ Cod. 108. Sic in marg. sine nom. Reg., Cod. 243*. Origen. ibid.: καὶ αὐτὴ ψυχῇ πικρᾷ... καὶ κλανυμῇ ἔκλανσε. ²⁰ Origen. ibid., e Theodotione, ut videtur. ²¹ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Psal. xxx. 8. lxxxvii. 10. ²² Sic Comp., Codd. III (cum ἐπιδάθη), 19 (cum ἐπιδάθον), 56, 74, alii, Origen., Chrysost. (cum μὴ ἐπιδάθη). ²³ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 44, alii (inter quos 243*), Ori-

gen., Chrysost., Arm. 1, Bar Hebr. ²⁴ Origen. ibid. ²⁵ Idem. ²⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Jud. xiii. 5. ²⁷ Sic Comp., Codd. 93, 108, Chrysost. ²⁸ Codd. Reg., 243*. ²⁹ Sic in textu Cod. 247. Cod. III: καὶ Ἄννα (om. αὐτή). ³⁰ Sic Codd. III, 247. ³¹ Cod. 108 (cum σαλευομένων). Cod. 243*: Θ. καὶ τῶν χ. αὐτῆς σαλευομένων. ³² Sic Ald., Codd. X, XI, 19 (cum εἰσηκούσατο et ὁ κύριος), 29, 44 (cum αὐτῇ), alii (inter quos 243*), Chrysost. ibid. p. 737 D (cum εἰσῆκουεν et ὁ θεός), Vet. Lat. (cum Deus). ³³ Cod. Reg. in marg. sine nom. ³⁴ Cod. 108. ³⁵ Sic Comp. (om. σου post οἶνον), Codd. III, 19 (ut Comp.), 44, 74, alii (inter quos 243* in marg.), Chrysost. Singulariter Cod. 245: ἀνάστα, καὶ ἀποβαλοῦ τὸν οἶνόν σου, καὶ ἀπόστα ἀπὸ πρ. κ. ³⁶ Codd. 108, 243*. ³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. X, 19, 44, alii (inter quos 243*), Chrysost. ³⁸ Cod. X. Cod. 243*: Θ. κεκακωμένη.

πρόσωπον εἰς³⁹) θυγατέρα λοιμήν. Θ. ὡς μίαν τῶν ἀπαιδευτῶν.⁴⁰

16. שִׁחִי וְנַעֲשֵׂי דְבָרַי. Ο'. ἀδολεσχίας μου (alia exempl. add. καὶ ἀθυμίας μου⁴¹) ἐκτέτακα ("Ἄλλος· ἐλάλησα⁴²).

17. לָכִי. Ο'. πορεύου. "Ἄλλος· βιάδιζε.⁴³

18. תִּמְצָא. Ο'. εὕρεν. 'Α. Σ. εὗροι.⁴⁴

וּפְנִיָה לֹא־הָיָה לוֹ. Et vultus ejus (tristis) non erat ei amplius. Ο'. καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς οὐ συνέπεσεν (Σ. διετράπη⁴⁵) ἔτι.

19. לִפְנֵי יְהוָה. Ο'. τῷ κυρίῳ. Aliter: Ο'. ἐνώπιον... Σ. εἰς πρόσωπον... Θ. ἔμπροσθεν...⁴⁶

20. וַתִּהְיֶה חָנָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ συνέλαβεν "Ἀννα.⁴⁷

23. הַשּׁוֹב בְּעֵינָי. Ο'. τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Alia exempl. τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν σου.⁴⁸ Σ. τὸ φαινόμενόν σοι...⁴⁹

אֵל. Ο'. ἀλλά. Alia exempl. πλήν.⁵⁰

וְאֶת־דָּבָר. Ο'. τὸ ἐξελθὼν (alia exempl. pān τὸ ἐξελθόν⁵¹) ἐκ τοῦ στόματός σου.

24. בְּנֶאֱשָׁר גְּמַלְתּוֹ. Ο'. Vacat. Θ. ἡνίκα ἀπεγαλάκτισεν αὐτόν.⁵²

בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה. Cum juvencis tribus. Ο'. ἐν

μόσχῳ τριετίζοντι (בְּפָרִים מְשִׁלְשִׁים). Σ. μετὰ ταύραιν τριῶν.⁵³

24. וְנָבֵל יֵין. Et utre vini. Ο'. Σ. καὶ νέβελ οἶνον. 'Α. καὶ ἀμφορεὶ οἶνον.⁵⁴

26. חַי נַפְשִׁי אֲדֹנִי. Ο'. ᾧ ἡ ψυχὴ σου (alia exempl. add. κύριέ μου⁵⁵). Σ. νῇ τὴν ψυχὴν τῆς ζωῆς σου...⁵⁶

בָּהּ לְהִתְפַּלֵּל. Ο'. ἐν τῷ προσεύξασθαι. Alia exempl. ἐν τούτῳ προσεύξασθαι.⁵⁷ "Ἄλλος· ἐνθάδε.⁵⁸

28. וַיִּשְׁתַּחֲוֶה שָׁם לַיהוָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ.⁵⁹

CAP. II.

1. וַתִּתְפַּלֵּל חָנָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἠξάτο "Ἀννα.¹

כִּי שָׁמַחְתִּי. Ο'. εὐφράνθην. Alia exempl. ὅτι εὐφράνθην.²

2. כִּי־אֵין בְּלִתְיָהּ וְאֵין צוּר בְּאַחֲרֵינוּ. Ο'. καὶ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, οὐκ ἔστιν ἅγιος πλήν σου. Alia exempl. καὶ οὐκ ἔστιν πλήν σου (Σ. εἰ μὴ σύ³)· καὶ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν.⁴

³⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, Chrysost. ⁴⁰ Nobil., Codd. 108, 243*, Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 287. Symmachi esse lectionem suspicatur Montef., coll. Hex. ad Jud. xix. 22. ⁴¹ Sic Comp. (cum καὶ ἐκ πλήθους ἀθ. μου), Ald. (idem), Codd. III (om. μου), XI (ut Comp.), 19 (idem), 29 (idem), 44, 74, alii (inter quos 243*), Bar Hebr. (cum מְשִׁלְשִׁים וְנַעֲשֵׂי דְבָרַי), repugnante Chrysost.

⁴² Cod. 108 in marg. sine nom. ⁴³ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁴⁴ Codd. X, 243* (in marg. sine nom.). Sic in textu Comp., Codd. 19, 74, 82, alii, Chrysost. Cod. 108 in textu: ἡ δὲ εἶπεν· εὗροι; in marg. autem: 'Α. εὗρεν. ⁴⁵ Cod. 243*. Pro וְנַעֲשֵׂי nescio an Sym. legerit וְנַעֲשֵׂי, palluit, coll. Hex. ad Jesai. xxix. 22. Ut sit, versionem ejus hactenus incognitam ante oculos habuisse videtur Hieron., Hebraea vertens: vultusque illius non sunt amplius in diversa mutati. ⁴⁶ Cod. 243*. Codd. 70, 92, 144, in textu: εἰς πρόσωπον τῷ κ. ⁴⁷ Sic Cod. III (om. καὶ συνέλαβε in fine v. 19, ubi non est in Hebraeo).

⁴⁸ Sic Comp., Codd. 19, 44, 74, alii. ⁴⁹ Cod. 108. Supplendum videtur ἀγαθόν, coll. Hex. ad Gen. xlviii. 17. Psal. lxxii. 16. Hieron.: quod bonum tibi videtur. ⁵⁰ Sic Comp., Codd. 19, 44, 82, alii. ⁵¹ Sic Comp., Codd. 44, 74, 82, 243* (cum pān in marg.), alii. Praeterea Cod. 243* in marg. notat: 'Α. Θ. τὸ ἔσω, quod intus (in textu) est, h. e. ut videtur, τὸ ῥῆμα αὐτοῦ, non praemisso pān. ⁵² Cod. 243*. Sic in textu Codd. III (om. αὐτόν), 247 (cum αὐτό). ⁵³ Codd. Reg., 243* (cum Ο'. pro Σ.). ⁵⁴ Ita Reg. cum hac nota: Τὸ οἶφι μέτρον τριῶν ξεστῶν· τὸ δὲ νέβελ ξέσται ρν'.—Montef. Cf. ad Cap. x. 3. xxv. 18. ⁵⁵ Sic Codd. III, 243* (in marg.), 247. ⁵⁶ Cod. Reg. Cf. Hex. ad 2 Reg. xv. 21. ⁵⁷ Sic Comp., Codd. III, 52, 71, alii. ⁵⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁵⁹ Sic Ald., Codd. XI, 19 (cum καὶ προσεκύνησαν τῷ κ.), 29, 82 (ut 19), alii (inter quos 243* in marg.).

CAP. II. ¹ Sic Comp. (cum προσῆξατο), Ald., Codd. III (ut Comp.), XI, 19 (ut Comp.), 29, 82 (ut Comp.), alii (inter quos 243* in marg., ut Comp.). ² Sic Comp., Codd. III (cum ἠξάτο), 106 (ex corr. interlineari alia manu). ³ Cod. 243*. ⁴ Sic Cod. III.

3. **עֲלָה נִמִּישׁ**. *Elata nimis*. Ο'. ὑψηλά. *Alia exempl. ὑψηλά εἰς ὑπεροχὴν*.⁵ Σ. (ὑψηλά εἰς) ὑπερβολήν.⁶
- עָתָה**. *Protervum*. Ο'. μεγαλορρημοσύνη. (Α.) μέταρσις. Σ. ἀνομία.⁷
- וְלֹא מִן הַנֶּחֱמָה עָלָיו**. *Et ab eo (ῥ' ἰλ') examinantur actiones (hominum)*. Ο'. καὶ θεὸς ἐτοιμάζων ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. Σ. καὶ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτῷ προφάσεις.⁸
5. **שַׁבָּתִי**. *Saturi*. Ο'. πλήρεις. Σ. Θ. κεχορτασμένοι.⁹
- נִשְׁכָּרִי**. *Mercede conducti sunt*. Ο'. ἡλαττώθησαν. Α. συνετρίβησαν. Αλλος ἐμισθάρησαν.¹⁰
- יִדְּלוּ**. *Desierunt*. Ο'. παρήκαν γῆν. Σ. ἀνευδεεῖς ἐγένοντο.¹¹
10. **אֲכָרָא**. Ο'. ἄκρα (Αλλος πέρατα¹²) γῆς. *Alia exempl. ἄκρα γῆς δίκαιος ὢν*.¹³
11. **עַל־בֵּיתוֹ**. Ο'. Vacat. *Alia exempl. εἰς τὸν*

οἶκον αὐτῶν.¹⁴

12. **בְּנֵי בְלֵעַל**. Ο'. υἱοὶ λοιμοί. Α. υἱοὶ ἀποστασίας. Σ. υἱοὶ ἀνυπότακτοι.¹⁵
13. **וְכָל**. Ο'. καὶ τὸ δικάσιμα (Αλλος κρίμα¹⁶).
14. **הָקָה**. Ο'. καὶ ἐπάταξεν (*alia exempl. καθήκεν*¹⁷) αὐτήν. Α. (καὶ) ἐπλησσεν.¹⁸
- בְּיָדוֹ אִי בְּיָדוֹ**. *In cacabum aut in ollam*. Ο'. εἰς τὸν λέβητα (Α. ἐν τῷ λουτήρῳ¹⁹) τὸν μέγαν. *Alia exempl. εἰς τὸν λουτήρα, ἡ εἰς τὸν λέβητα*.²⁰
15. **רָקִיעַ**. Ο'. πρὶν θυμαθῆναι (Αλλος καὶ ναι²¹).
16. **בְּחָק**. Ο'. κραταιῶς. Αλλος βία.²²
17. **נִחַצוּ**. *Contemnebant*. Ο'. ἡθέτουν. Α. διέσυρον.²³
18. **בַּדְּשָׁה**. *Humerali linteo*. Ο'. ἐφοῦδ βάδ (*alia exempl. βάρ*²⁴). Α. ἐπένδυμα ἐξαίρετον. Σ. ἐφοῦδ λινούν. Θ. ἐφῶδ βάρ.²⁵

⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 19, 44, alii (inter quos 243* in marg.). ⁶ Cod. 108. Cod. 243* in marg. sine nom.: ὑψηλά εἰς ὑπερβολήν. ⁷ Cod. 243*: μέταρσις. Σ. ἀνομία. Lectio anonyma proculdubio Aquilae est, coll. Hex. ad Gen. xii. 8. Psal. xxx. 19. ⁸ Nobil., Reg., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 292. ⁹ Nobil., Cod. 243* (cum Θ. pro Σ. Θ.), Procop., ut infra. ¹⁰ Nobil. affert: Scholion. ἀντὶ τοῦ ἐμισθάρησαν. Ακύλας συνετρίβησαν [נִשְׁכָּרִי]. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἐμισθάρησαν, quod Symmacho tribuendum videtur. Cf. ad v. 36. Summa imis miscet Procop. ibid. p. 293: Πλήρεις ἄρτων ἡλαττώθησαν. Σύμ. καὶ Θεοδ. κεχορτασμένοι ἡλαττώθησαν, ἀντὶ τοῦ ἐμισθάρησαν. Καὶ οἱ πενιῶντες παρήκαν γῆν. Ακύλας, συνετρίβησαν Σύμ. ἀνευδεεῖς ἐγένοντο. Unde Scharfenb. in *Ani-madu*. T. II, p. 90 Symmacho et Theodotioni integram lectionem vindicat: κεχορτασμένοι ἀντὶ τοῦ ἄρτου (בְּיָדוֹ) ἐμισθάρησαν, favente Hieron., qui Hebraea vertit: *Repleti prius pro panibus se locaverunt*. ¹¹ Nobil., Procop., ut supra. "Regius habet, ἐνδεεῖς ἐγένοντο. Hanc porro lectionem Coislin. quidam codex Aquilae tribuit, et Symmacho lectionem sic effert: παρήλθον ἀπολαύοντες. Sed haec postrema lectio scholion esse videtur."—Montef. ¹² Cod. X in marg. Cod. 243* in marg.: Ο'. πείρατα, quae forma ab Aquilae indole non abhorret. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 29, 44, alii, Arm. i. ¹⁴ Sic (cum ἀπῆλθεν pro ἀπῆλθεν) Comp., Ald., Codd. III, 19, 44, 74, alii (inter

quos 243* in marg.), Arm. i. ¹⁵ Cod. Reg. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἀποστασί (sic) ἀνυπότακτοι. Cf. Hex. ad Jud. xix. 22. Prov. xvi. 27. ¹⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁷ Sic Comp. (cum καθήκει), Ald., Codd. X, XI, 19 (ut Comp.), 29, 52, alii (inter quos 243*). ¹⁸ Cod. Reg. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἐπλησεν. ¹⁹ Cod. Reg. Sic in textu (om. τὸν μέγαν) Comp., Codd. 19, 108. ²⁰ Sic Codd. III (add. in fine τὸν μέγαν), 247 (cum λέγηται). ²¹ Cod. Reg. Cod. 243* in marg.: ἀντὶ τοῦ καὶ ναι. Scholium esse videtur. ²² Cod. 243* in marg. sine nom. Montef. sine auctore affert: Ο'. βία. Αλλος κραταιῶς. ²³ Cod. Reg. Cod. 243* in marg. sine nom.: διέσυραν. Cf. Hex. ad Deut. xxxi. 20. ²⁴ Sic Ald., Codd. II, III, X (cum λινούν in marg.), XI, 29, 44, alii (inter quos 243*). Hieron. Opp. T. VI, p. 903: "Et vestitus, inquit, erat Samuel EPHOD BAD, id est, indumento lineo; BAD enim linum appellatur, unde et BADDIM lina dicuntur. Pro quo Hebraico Latinoque sermone male quidam legunt EPHOD BAR; siquidem BAR aut filius appellatur, ad frumentum manipulus, aut electus, aut oculus, id est, erisurus." ²⁵ Cod. Reg. Cod. X in marg., teste Montef.: Α. (Α. om. Griesb.) ἐπένδυμα ἐξαίρετον ἢ μοναχόν. Cod. 55 in marg. alia manu: ἔνδυμα καθαρὸν (ῥ) ἡ ἐξαίρετον. Denique Procop. in Scholii, p. 9, necnon in Cat. Niceph. T. II, p. 299: Περιεζωσμένοι ἐφοῦδ βάρ καὶ διπλοῖδα μικράν. Ακύλας φησιν, ἐπένδυμα ἐξαίρετον Σύμμαχος, ἐφοῦδ λινούν, καὶ ἐφροστρίδα μικράν

19. וְיָמַעַל קָמָן. *Et tunica[m] paravit.* Ο'. καὶ διπλοῖδα μικράν. Σ. καὶ ἐφαστρίδα μικράν. Θ. καὶ ἐπενδύτην (s. ἐπιδύτην) μικρόν.²⁶
20. יֵשׁוּעַ יְהוָה לֵה זָרַע. Ο'. ἀποτίσαι ("Ἄλλος ἀντιδοῇ²⁷) σοι κύριος σπέρμα. Alia exempl. ἀνταποδοῖ σοι κύριος σπέρμα ἔτερον.²⁸
21. וַתֵּרָא וַתֵּלֶךְ. Ο'. καὶ ἔτεκεν ἔτι. Alia exempl. καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν ἔτι.²⁹
- וַיִּגְדַּל. Ο'. καὶ ἐμεγαλύνθη (Σ. ἡῤῥήσεν³⁰).
22. אֶת כָּל-אֲשֶׁר. Ο'. ἅ. Alia exempl. σύμ-παντα ἅ.³¹
- וְאֵת אֲשֶׁר-יִשְׁכֵּן אֶת-הַנָּשִׁים הַצְּבֹאוֹת פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ὡς ἐκοιμῶντο μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν παρεστηκυῶν παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.³² Alia: καὶ ὅτι συνεκοιμῶντο οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν παρεστηκυῶν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.³³ Alia: καὶ ὡς ἐκοιμίζον τὰς γυναῖκας τὰς παρεστῶσας παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.³⁴
23. בְּדִבְרֵים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי שָׁמַע אֶת-דִּבְרֵיהֶם. רָעִים. Ο'. κατὰ τὸ ῥήμα τοῦτο, δ' ἐγὼ ἀκούω

(✕) ῥήματα πονηρά (4).³⁵ Alia exempl. κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, δ' ἐγὼ ἀκούω καταλαλούμενα καθ' ὑμῶν.³⁶

24. מַעֲבִירִים עַם-יִהוָה. *Seducitis populum Iovae.* Ο'. τοῦ μὴ δουλεῖν ("Ἄλλος λατρεύειν³⁷) λαὸν θεῷ. Alia exempl. τοῦ ποιεῖν τὸν λαὸν μὴ λατρεύειν τῷ κυρίῳ.³⁸
26. הָלַךְ וְנָדַל. Ο'. ἐπορεύετο. Alia exempl. ἐπορεύετο καὶ ἐμεγαλύνετο; alia, ἐπορεύετο μεγαλυνόμενον.³⁹
28. מְכַל-שִׁבְטֵי. Ο'. ἐκ πάντων τῶν σκήπτρων. Alia exempl. ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν.⁴⁰
- לִפְנֵי. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐνώπιόν μου.⁴¹
- אֶת-כָּל-אֲשֶׁר. Ο'. τὰ πάντα τοῦ πυρός. Alia exempl. πάντα τὰ τοῦ πυρός.⁴²
29. תְּבַעֲשׁוּ בִזְבָּחִי וּבִמְנַחְתִּי. *Spernitis sacrificia mea et ferta mea.* Ο'. ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸ θυμίαμά μου καὶ εἰς τὴν θυσίαν μου. "Ἄλλος ἀπολακτίζετε τὴν θυσίαν μου καὶ τὸ δῶρόν μου.⁴³
- וַתִּבְכֶּה. Ο'. καὶ ἐδόξασας (Σ. προετίμησας⁴⁴).
- לְהַבְרִיאֵם. *Ut pingues vos faciat.* Ο'. ἐνευλογείσθαι. "Ἄλλος τοῦ πιμελοῦσθαι ὑμᾶς.⁴⁵ "Ἄλλος προαπολαβεῖν.⁴⁶

Θεοδοτίων ἐφ'ὃδ βάρ, καὶ ἐπενδύτην (Niceph. ἐπιδύτην) μικρόν. Ad ἐξάιρετον cf. Hex. ad Ezech. ix. 2. Dan. x. 5. ²⁶ Cod. Reg., Procop. (ut supra). Cod. X: Σ. ἐφαστρίδα. Θ. ἐπιδύτην. Cf. Hex. ad Job. i. 20. (Ad scripturam ἐπιδύτης cf. Hex. ad Jesai. lix. 17. Ezech. xxvi. 16. Ad duplicem Aquilae versionem, ἐξάιρετον ἢ μοναχόν, cf. Hex. ad Ezech. x. 2.) Ad διπλοῖδα Cod. 243* in marg. sine nom.: ἐφαστρίδα. ²⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἀνταποδοῖ σοι κ. σπέρμα ἐπὶ (fort. ἀπὸ) τῆς γυναῖκος ταύτης. ²⁹ Sic Comp. (cum ἔτι καὶ ἔτεκεν), Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 44, 74, alii (inter quos 243* in marg.), Arm. i. ³⁰ Cod. X. ³¹ Sic Codd. III, 44, 74, alii (inter quos 243* in marg.), Arm. i. ³² Sic Codd. XI, 243* (in marg., cum σὺν ταῖς γ. ταῖς παρεστῶσαις). Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 300: "Οἱ δισούλουν τὸ δῶρον, καὶ ὡς ἐκοιμῶντο κ. τ. εἰ." ³³ Sic Comp., Codd. 19, 55, 82, alii. ³⁴ Sic Codd. III, 44, 74, alii. Bar Hebraeus: ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

30. וַיָּבִי יַקֹּלֵי. Ο'. και ὁ ἐξουθενῶν με ἀτιμωθή-
σεται (s. ἀτιμασθήσεται). Alia exempl. και
οὐ ἐξουθενουῦντές με ἐξουθενωθήσονται.⁴⁷

31, 32. (hostem, s. angustias) בְּיָתֶיךָ : הַבְּיָתִים : בְּכָל אֶשְׁרֵי-יְשִׁיבֵי אֶת-
יִשְׂרָאֵל לְהַלְהִיחַ וְלִנְזֹן בְּבֵיתֶךָ כָּל-הַיּוֹמִים.
Ο'. ἐν οἴκῳ μου πάσας τὰς ἡμέρας. Aliter :
Ο'. ἐν οἴκῳ μου. X. και ἐπιβλέψῃ κραταίωμα
Μαὼν ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθυνεῖ τὸν Ἰσραήλ· και
οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου 4 πάσας
τὰς ἡμέρας.⁴⁸ 'Α... και ἐπιβλέψῃ ἀντίζηλον
κατοικήσεως ἐν παντὶ ᾧ εὐεργετηθήσεται Ἰσ-
ραήλ· και οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ
σου...⁵⁰ Θ... και ἐπιβλέψῃ κραταίωμα Μαὼν
ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθυνεῖ τὸν Ἰσραήλ· και οὐκ
ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου...⁵¹

33. מוֹתוֹתֵי אֲנָשִׁים. Morientur in aetate virili. Ο'.
πασοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ ἀνδρῶν ('Ἄλλος' ἀν-
δρωθέντες⁵²).

35. וְהִתְהַלַּךְ לִפְנֵי-מַשְׁחִיתוֹ. Ο'. και διελευσεται

ἐνώπιον χριστοῦ (alia exempl. τῶν χριστῶν⁵³)
μου. 'Α. και ἐμπεριπατήσει εἰς πρόσωπον
ἡλειμμένου μου. Σ. και ἀναστραφήσεται ἐμ-
προσθεν τοῦ χριστοῦ μου.⁵⁴

36. כָּל-בְּרִיתִי. Ο'. ὁ περισεύων. Alia exempl.
πᾶς ὁ ὑπολείμμενος.⁵⁵

וְהָיָה כְּחֶסֶד אֲבִירָתִי. De numulo argenti
et placenta ranis. Ο'. ὀβολοῦ ἀργυρίου. Alia
exempl. ἐν ὀβολῷ ἀργυρίου και ἐν ἄρτῳ ἐνί.⁵⁶
'Α. εἰς συλλογὴν ἀργυρίου...⁵⁷ Σ. ἵνα μισθα-
νήσῃ ἀργυρίου ἢ κολλύρας ἄρτου.⁵⁸

Cap. II. 10. — μὴ καυχᾶσθω—ἐν μέσῳ τῆς
γῆς⁵⁹.

CAP. III.

1. יָקָר. Ο'. τίμιον. Σ. σπάνιον.¹

וְנִפְצָה. Diffusa. Ο'. διαστέλλουσα. 'Α. διακο-
πτομένη. Σ. προερχομένη.²

2. נְהִיָּה. Hebescentes. Ο'. βαρύνεσθαι. Alia ex-
empl. ἀμαυροῦσθαι.³

⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐξουθενωθήσονται), 93, 108.

⁴⁸ Sic sine aster. Codd. III (cum μου), 247 (cum ἐπιβλέψει κρ. (sine μαὼν) ἐν ἐν οἴκῳ σου), Arm. I (cum και ἐπιβλ. ταχὺ τὸν ἀντίδικον ἐν πᾶσιν κ. τ. ἐ.). Procop. p. 10: και ἐπιβλέψῃ κραταίωμα ναὼν (sic). Τὸ ῥήτὸν ἡστέρισται... Τινὲς δὲ [Theodoret. Quaest. VII in I Reg. p. 360] κραταίωμα ὡν ἐκθίμενοι οὕτως ἡρμήνευσαν, τοῦ ὄντος λέγει θεοῦ· ἐγὼ γάρ εἰμι, φησὶν, ὁ ὢν. Praeterea in v. 31 post πατρός σου inferunt και ἐπιβλέψει κρ. ναὼν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἀγ. τὸν Ἰσρ. και οὐκ ἔσται πρ. ἐν τῷ οἴκῳ σου Comp. (cum ἐπιβλέψει), Codd. 19, 93 (cum ἐν πᾶσιν), 108 (ut Comp.). ⁴⁹ Nobil. in Notis ad loc. (Bibl. Pol. Waltoni, Tom. VI, p. 42): "In scholio inserto ad fin. hujus cap. in Codice [Theodoreti] Sirletio primum ista ponuntur: και ἐπιβλέψει κρ. ὡν κ. τ. ἐ.; deinde adjungitur: ὁ γὰρ μετὰ πάσης, φησὶ, πάντοτε ἰσχύς ὡν δοκιμάσει τίνι τρόπῳ προσήκει κατὰ τὸ δέον ἄγεσθαι τὸν λαόν. 'Ἀκύλα' και ἐπιβλέψει (sic) ἀντίζηλον κατοικήτριον. Ο'. και Θεοδοσίωτος· και ἐπιβλέψει κρ. ὡν, κ. τ. ἐ. ⁵⁰ Procop. in continuatione: ὅπερ οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχος· και ὅψῃ—Ἰσραήλ. Paulo aliter Cod. 243* in marg. sine nom.: και ἐπιβλέψῃ θλίψιν—οἴκῳ σου. ⁵¹ Schol. apud Nobil., ut supra (cum κραταίωμα ὡν). Scharfenb. in Animadv. T. II, p. 92: "Theodotio Hebraica ita interpretatus est, ut vocem נְהִיָּה praetermitteret, et pro נְהִיָּה, habitatio, sive in habitatione, legeret נְהִיָּה,

robur." Ad נְהִיָּה, κραταίωμα, cf. Hex. ad Jud. vi. 26. Nisi forte Theod. pro נְהִיָּה pinxerit נְהִיָּה, quod Symmacho sonat κραταίωμα (كِرَاعِيَا) Psal. lxi. 3. ⁵² Cod. 243* in marg. sine nom. ⁵³ Sic Comp., Codd. 19, 64 (om. τῶν), 82, 93, 108. ⁵⁴ Euseb. in Dem. Evang. p. 191 (cum αὐτοῦ bis pro μου, ita postulante orationis nexu). ⁵⁵ Sic Comp., Ald. (om. πᾶς), Codd. X (cum ἀπολ., om. πᾶς), XI (ut Ald.), 19, 29 (ut Ald.), 82, 93, 108 (ut Ald.), 158 (idem), 243* (idem). ⁵⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐν τῷ ἐνὶ ὀβολῷ), 82 (om. ἐν posteriore), 93, 108. In lectione vulgari post ἀργυρίου add. και ἐν ἄρτῳ ἐνὶ Codd. III, 44, 74, 92, alii. ⁵⁷ Codd. X, Coislin. apud Montef. ⁵⁸ Cod. Reg. Cod. X: 2. ἵνα μισθωνήσῃ, quod ad Hebraea נִשְׁכָּנְתִּי הָיָה male refert Montef. Cf. Hex. ad Jerem. xxxvii. 21. Ad ὀβολοῦ Cod. 243* in marg. sine nom.: ἵνα μισθωνήσῃ ὀβολοῦ. ⁵⁹ Cod. X. Haec desunt in Comp. Vid. Jerem. ix. 23 in LXX.

CAP. III. ¹ Codd. X (teste Montef.), Reg. (ut videtur). Griesb. e Cod. X sine nom. exscripsit. Chrysost. in Cat. Niceph. T. II, p. 305: τίμιον, τούτῃστι, σπάνιον. ² Cod. 243* (cum προερχ.). Cod. X in marg. sine nom.: προερχομένη. ³ Sic Comp., Codd. 19, 108, 243* (in marg.). Cf. ad v. 13. Praeterea ad οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ Cod. 243* in marg. notat: ἡμβλύνθησαν. Cf. Hex. ad Gen. xxvii. 1.

3. **וְכִּנָּה**. *Nondum extinguebatur*. Ο'. πρὶν ἐπισκευασθῆναι. Alia exempl. πρὶν ἢ κατασκευασθῆναι.⁴ 'Α. πρὶν σβεσθῆναι. Σ. οὐπω ἐσβέσθη.⁵

4. **וַיִּקְרָא**. Ο'. καὶ ἐκάλεσε. Alia exempl. καὶ κατέστη καὶ ἐκάλεσε.⁶

דָּרָי (sacerius). Ο'. ἰδοὺ ἐγώ. Σ. πάρειμι.⁷

6. **וַיִּקְרָא** **שְׁמוּאֵל**. Ο'. καὶ ἐπορεύθη. Alia exempl. καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ, καὶ ἐπορεύθη.⁸

בְּנִי. Ο'. Vacat. Alia exempl. τέκνον; alia, νιέ μου.⁹

7. **וַיִּקְרָא** **וְיָרָם** **וְיָהוִה** **וְיָרָם**. Ο'. πρὶν γνῶναι θεόν, καὶ (alia exempl. add. πρὶν, s. πρὶν ἢ) ἀποκαλυφθῆναι. Σ. οὐπω ἐγνώκει (τὸν κύριον), οὐδὲ ἀπεκαλύφθη.¹⁰

8. **וַיִּבֶן**. Ο'. καὶ ἐσοφίστατο (Σ. συνήκεν. Θ. συνετίσθη¹¹).

10. **וַיִּתְּנֵם**. Ο'. καὶ κατέστη ('Αλλος' ἐστηλώθη¹²). **כִּפְעֵם-כִּפְעֵם**. *Nunc ut antea*. Ο'. ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ. Alia exempl. ὡς ἅπαξ καὶ δις.¹³ 'Α. (ὡς) καθόδον ἐν καθόδῳ.¹⁴

13. **וַיִּשְׁרֹד** **בְּעֵין** **אֲשֶׁר-יָדַע**. Ο'. ἐν ἀδικίαις υἱὸν αὐτοῦ (alia exempl. add. ἄς ἔγνων¹⁵).

לְהַמְלִיךָ. *Maledictionem sibi contra-*

hentes. Ο'. κακολογούντες ('Αλλος' καταράμενοι¹⁶) θεόν.

13. **וְלֹא** **כָּתָה** **בָּם**. *Et non increpauerit eos*. Ο'. καὶ οὐκ ἐνουθέτει ('Αλλος' ἡμβλυνεν¹⁷) αὐτούς. 'Α. Θ. καὶ οὐκ ἡμαύρωσεν ἐν αὐτοῖς.¹⁸

14. **וְלֹא**. Ο'. καὶ οὐδ' οὕτως. 'Αλλος' διὰ τοῦτο οὕν.¹⁹

18. **וְהָיָה**. Ο'. τὸ ἀγαθόν. Alia exempl. τὸ ἀρεστόν.²⁰

21. **וְהָיָה**. Ο'. δηλωθῆναι. 'Α. Σ. ὁραθῆναι. Θ. ὁφθῆναι.²¹

בְּשֵׁלִי **בְּדֶבַר** **יְהוָה**. Ο'. καὶ ἐπιστεύθη—ἐνώπιον κυρίου. Alia exempl. ἐν Σηλῶ κατὰ ῥῆμα κυρίου.²²

Cap. III. 17. ✕ καὶ τάδε προσθείη 4.²³

CAP. IV.

1. **וַיִּתְּנֵם** **עַל-הַבָּנִים**. Ο'. ἐπὶ Ἀβενέζερ. Οἱ Γ' (ἐπὶ τὸν) λίθον τῆς βοήθειας.¹

2. **וַיִּתְּנֵם**. *Et conserta est*. Ο'. καὶ ἐκλινεν ('Αλλος' ἐτροπώθη²).

וַיִּתְּנֵם. *Et caesus est*. Ο'. καὶ ἔπαισεν ('Αλλος' ἐθραύσθη³).

בְּשֵׁלִי. Ο'. ἐν ἀγρῷ. Alia exempl. ἐν τῷ πεδίῳ.⁴

Ezech. ii. 17. ⁴ Sic Comp. (cum κατασκευασθῆναι), Codd. 19, 82, 93, 108 (om. ἦ). ⁵ Scholium Cod. Sirlet. apud Nobil. ibid. Cod. X affert: 'Α. πρὶν σβεσθῆναι. οὐκ ἐσβέσθη.

Cod. Reg.: Σ. οὐπω ἐσβέσθη. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἐσβέσθη. ⁶ Sic Ald. (cum ἐκάλεσε), Codd. X (cum ἐκατέστη), XI, 19, 55, 64 (ut Ald., cum ἐκάλεσε in marg.), alii. Cf. v. 10. Montefalconio humani aliquid acidisse videtur, qui e Regio suo notam hexaplaem eruit: 3. **וַיִּקְרָא**

וְיָרָם **וְיָהוִה** **וְיָרָם**. Ο'. οὐ ἦν. 'Α. οὐ κατέστη. Cf. Scharfenb. in *Animadu.* T. II, p. 94. ⁷ Cod. 243*. Cf. Hex. ad Job. xxxviii. 35. ⁸ Sic Codd. III, 247, et (cum ἀπηλθεν pro ἐπορεύθη) Codd. 44 (om. Σαμουὴλ), 74, 106, alii. ⁹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. X, XI, 19, 29, aliis (inter quos 243*); posterior in Codd. III, 74, 106, aliis. ¹⁰ Cod. Reg.

11 Cod. 243*. Cod. X, teste Griesb.: Σ. συνήκεν, pro quo Montef. in schedis exscripsit: καὶ συνήκεν. ¹² Sic in textu Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. ¹³ Sic Codd. X (in marg.), 19, 82, 93, 108. ¹⁴ Codd. Reg., 243* (in marg.

sine nom.). ¹⁵ Sic Comp. (cum αἰς), Ald., Codd. XI, 29, 44, 52 (cum ἔγνων), alii. Lucif. Calar.: *propter iniquitatem filiorum ejus quam ego scio*. ¹⁶ Codd. Reg. (ut videtur), 243*, in marg. sine nom. ¹⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁸ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). ¹⁹ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, alii. Montef. e Regio edidit: 'Αλλος' ἀρεστόν. ²¹ Cod. 243* (cum Σ. pro 'Α. Σ.). Cod. 108: 'Α. Σ. ὁραθῆναι (sic). ²² Sic Comp. (cum Σελῶ).

Arm. 1: ἐν Σηλῶ κατὰ β. κυρίου. καὶ ἐπιστεύθη—ἡ ὁδὸς αὐτῶν (om. ἐνώπιον κ.). ²³ Scholium in marg. Cod. 243*: 'Ἐστέριστα ταῦτα ἐν τῷ ἔξαπλῳ, ὡς προστίθεται τῇ τῶν Ο'. Desunt in Cod. II.

CAP. IV. ¹ Cod. X. ² Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. 3 Reg. xxii. 35 in LXX. ³ Cod. X in marg. sine nom. Cf. ad v. 3. ⁴ Sic Comp., Codd. X (cum πεδίῳ in marg.), 19, 82, 92, alii.

15 Sic Codd. III, 247, et (cum ἀπηλθεν pro ἐπορεύθη) Codd. 44 (om. Σαμουὴλ), 74, 106, alii. ⁹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. X, XI, 19, 29, aliis (inter quos 243*); posterior in Codd. III, 74, 106, aliis. ¹⁰ Cod. Reg. 11 Cod. 243*. Cod. X, teste Griesb.: Σ. συνήκεν, pro quo Montef. in schedis exscripsit: καὶ συνήκεν. ¹² Sic in textu Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. ¹³ Sic Codd. X (in marg.), 19, 82, 93, 108. ¹⁴ Codd. Reg., 243* (in marg.

sine nom.). ¹⁵ Sic Comp. (cum αἰς), Ald., Codd. XI, 29, 44, 52 (cum ἔγνων), alii. Lucif. Calar.: *propter iniquitatem filiorum ejus quam ego scio*. ¹⁶ Codd. Reg. (ut videtur), 243*, in marg. sine nom. ¹⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁸ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). ¹⁹ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, alii. Montef. e Regio edidit: 'Αλλος' ἀρεστόν. ²¹ Cod. 243* (cum Σ. pro 'Α. Σ.). Cod. 108: 'Α. Σ. ὁραθῆναι (sic). ²² Sic Comp. (cum Σελῶ).

Arm. 1: ἐν Σηλῶ κατὰ β. κυρίου. καὶ ἐπιστεύθη—ἡ ὁδὸς αὐτῶν (om. ἐνώπιον κ.). ²³ Scholium in marg. Cod. 243*: 'Ἐστέριστα ταῦτα ἐν τῷ ἔξαπλῳ, ὡς προστίθεται τῇ τῶν Ο'. Desunt in Cod. II.

CAP. IV. ¹ Cod. X. ² Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. 3 Reg. xxii. 35 in LXX. ³ Cod. X in marg. sine nom. Cf. ad v. 3. ⁴ Sic Comp., Codd. X (cum πεδίῳ in marg.), 19, 82, 92, alii.

3. לָמַד נִנְפָנוּ. Ο'. κατὰ τί ἔπαισεν ἡμᾶς. Alia exempl. διὰ τί ἄρα ἔθραυσεν ἡμᾶς.⁵

נִקְחָה אֵלֵינוּ מִשְׁלָה אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה. Ο'. λάβωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐκ Σηλὼμ. Alia exempl. λάβωμεν πρὸς ἡμᾶς ἐκ Σηλὼ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ ἡμῶν.⁶

4. וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם אֶת אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה צָבָאוֹת יֵשֵׁב הַכְרֵבִים. Ο'. καὶ αἴρουσιν ἐκείθεν τὴν κιβωτὸν κυρίου καθημένον χερουβίμ. Alia exempl. καὶ ἦραν ἐκείθεν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου τῶν δυνάμεων, οὗ ἐπεκάθητο τὰ χερουβίμ.⁷

5. וַיִּרְעוּ. Ο'. καὶ ἀνέκραξε ("Ἄλλος" ἡλάλαξε⁸).

6. כִּיָּה קוֹל הַתְּרַעְנָה. Ο'. τίς ἡ κραυγὴ (alia exempl. add. τοῦ ἀλαλαγμοῦ⁹). Alia exempl. τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἀλαλάγματος.¹⁰

7. בָּא אֱלֹהִים. Ο'. οὗτοι οἱ θεοὶ ἦκασι. Alia exempl. οὗτος ὁ θεὸς αὐτὸν ἦκει.¹¹

10. וַיַּהֲבֵן יִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ παταίει ("Ἄλλος" ἡτ-τῇθη¹²) ἀνὴρ 'Ισραὴλ (alia exempl. add. ἐνώπιον ἀλλοφύλων¹³).

רַגְלֵי. Pedes. Ο'. ταγμάτων. "Ἄλλος" πε-ζών.¹⁴

12. וַיִּרְץ אִישׁ־בְּנֵימָן. Ο'. καὶ ἔδραμεν (alia exempl. ἔφυγεν¹⁵) ἀνὴρ 'Ιεμιναιός. "Ἄλλος" καὶ ἔφυγεν ἀνὴρ ἀπὸ Βενιαμίν.¹⁶

וּמִדִּי קָרְעִים. Et vestes ejus scissae. Ο'. καὶ τὰ ἱμάτια ('Α. αἱ μανδύαι¹⁷) αὐτοῦ διερρηγνύεσθαι. Aliter: 'Α. καὶ μανδύας αὐτοῦ διερρηγμένους.¹⁸

13. יֵשֵׁב עַל־הַכֶּסֶף. Ο'. ✕ Θ. ἐκάθητο 4 ἐπὶ τοῦ δίφρου.¹⁹

תִּרְד. Trepidum. Ο'. ἐξεσθηκνία. 'Α. ἐκ-πεπληγμένη. Σ. ἔκαθμβος. "Ἄλλος" ἀγωνίῳσα.²⁰

15. וַיִּשְׁמְנוּ וַיִּשְׁעִים. Ο'. ἐνενήκοντα. Alia exempl. ἐνενήκοντα καὶ ὀκτώ.²¹

קָלָה. Caligabant. Ο'. ἐπανεστήσαν. Alia exempl. ἐβαρύνθησαν.²²

18. בָּעַר יָד הַשַּׁעַר. Juxta latus portae. Ο'. ἐχόμενος ("Ἄλλος" παρὰ τὴν θύραν²³) τῆς πύλης.

מִפְּרָקָתָהּ. Vertebra cervicis ejus. Ο'. ὁ νώτος ('Α. τένων. Σ. σπόνδυλος²⁴) αὐτοῦ.

וַיִּכְבֵּד. Ο'. καὶ βαρύς ("Ἄλλος" ἐνδοξος²⁵).

אֲרָבָיִם. Ο'. εἴκοσιν. 'Εβρ. ἀρβαείμ. Οἱ λοιποὶ τεσσαράκοντα.²⁶

⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Montef. e Regio: "Ἄλλος" διὰ τί ἔθραυσεν ἄρα ἡμᾶς. Vox θραίνει pro ἡλ Aquilam sapit. Cf. Hex. ad Deut. xxviii. 25. i Reg. xxvi. 10.

⁶ Sic Codd. III (cum Σηλὼμ), 44, 74, 106, alii, Arm. ed. ⁷ Sic Comp. (cum χερουβίμ), Codd. 19 (cum τῆς διαθ.), 82, 93, 108. Mox iidem: μετὰ τῆς κιβωτοῦ τῆς δ. τοῦ θεοῦ (κυρίου 19).

⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁹ Sic Codd. III, 44, 74, 106, alii (inter quos 243*). ¹⁰ Sic Comp. (add. τούτου in fine), Cod. 108.

¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum οὗτος), 93 (cum οὕτως), 108. Montef. e Regio edidit: "Ἄλλος" οὗτος ὁ θεὸς ἦκε (sic); necnon ad v. 8: "Ἄλλος" οὗτος ὁ θεὸς ὁ παράξας τὴν Αἴγυ, quae lectio est Codd. 19, 82, 93, 108, et Theodoret. ¹² Sic in textu Cod. 247. Nescio an Symmachi sit. ¹³ Sic Comp. (cum τῶν ἄλλ.), Ald., Codd. X, XI, 19 (ut Comp.), 29, 44 (ut Comp.), alii (inter quos 243*), Lucif. Calar. ¹⁴ Codd. 92, 243*, in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xv. 4. ¹⁵ Sic Codd. X (in marg.), 19, 82, 93, 108. ¹⁶ Cod. Reg. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἀπὸ Βενιαμίν. ¹⁷ Sic Montef., non memorato auctore. ¹⁸ Theodoret. Quaeest. XLIV in i Reg. p. 383 (quem compilavit Procop. p. 57):

Τί ἐστι μανδύας; Εἰδὸς ἐστὶν ἡφιστριδὸς οἵμαι δὲ ἡ ἀρκαδικὴν εἶναι, ἥ τὸ παρὰ πολλῶν μαντίων ὀνομαζόμενον· καὶ γὰρ τῶν Ὁ εἰρηκότων περὶ τοῦ μεμνηκυότος τῷ 'Ηλεί τῶν νύων τὴν ἀναίρεισιν, ὅτι διερρηγμένα [sic Comp., Codd. 82, 93, 108, 247] τὰ ἱμάτια ἐλκεν, ὁ Ἀκύλας ἔφη μανδύαν διερρηγμένην.

¹⁹ Sic sine notis Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243*, cum nota: 'Εκ Θ. προσετέθη). ²⁰ Cod. Reg. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἐκπεπληγνία. ἀγωνίῳσα. ἐκ θάμβους. Lectio anonyma (cum ὑπὲρ τῆς κ.) est in Codd. 82, 93. ²¹ Sic Comp., Codd. III, 19 (om. καὶ), 82, 93, 108, 158, Arm. i. ²² Sic Comp., Codd. X (in marg.), 19, 82, 93, 108 (cum ἐπεσπλήθησαν in marg.), 158, Arm. i. Montef. e Regio edidit: "Ἄλλος" ἐβαρύνθησαν. ²³ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁴ Cod. Reg. (cum σπόνδυλον).

Cod. 108: Σ. σπόνδυλον. Cod. 243* in marg. sine nom.: τένων. σπόνδυλον. ²⁵ Codd. 19, 55, 82, 93, 108: καὶ βαρύς καὶ ἐνδοξος, ex duplici versione. ²⁶ Procop. p. 17: Τὸ 'Εβραϊκὸν ἔχει, τεσσαράκοντα· ἔχει γὰρ ἀρβαείμ· καὶ οἱ λοιποὶ δὲ πάντες οὕτως ἐξέδωκαν. Sic in textu Comp., Ald., Codd. 93 (cum ἔτη τεσσ.), 120, 121 (in marg. γρ. καὶ ρ), 134, 243* (in marg.). Cod. X in marg.: ἰώσιππος (Ant. V. 11, 8) μ' ἔτη

19. הָרָה לָלֵת. *Gravida erat ad pariendum.* O'. συνειληφῖα τοῦ τεκεῖν. Σ. ἐπίτοκος ἦν.²⁷
וַתִּכְרַע. *Et in genua procubuit.* O'. καὶ ἔκλαυσε (alia exempl. ἐστῆναξε²⁸). 'A. ἔκαμψεν. Σ. ὥκλασεν.²⁹
וַתִּפְּקֹן. *Convertabant se.* O'. ἐπεστράφησαν. Θ. ἐπέπεσον.³⁰
20. וַתֵּצֵא מִיָּדָהּ. O'. καὶ ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς ἀποθνήσκει. Σ. ἐν δὲ τῷ καιρῷ τοῦ ἀποθνήσκειν αὐτήν.³¹
21. אִי כָבֹד. O'. Οὐαί βαρχαβῶθ. Alia exempl. Οὐαί Βαριχαβήλ.³²

CAP. V.

1. אִתּ אֶרֶן. O'. τὴν κιβωτόν. 'A. (τὸν) γλωσσόκομον.¹
מֵאֵן הָעֵץ. O'. ἐξ Ἀβενέζερ. 'A. Θ. ἀπὸ λίθου τῆς βοηθείας.²
3, 4. מִפְּחַרְתָּ (bis). O'. Vacat. Alia exempl. תְּחִי עֲבֹרֶיךָ.³
אֶרֶץ (bis). O'. Vacat. Alia exempl. עַל תְּחִי גֵן.⁴
4. וְשְׁתֵּי כַּפּוֹת יָדָיו כְּרָתוֹת אֶל־הַמִּפְתָּן. *Et duae*

volae manuum ejus abscissae in limine. O'. καὶ ἀμφότερα τὰ ἴχνη χειρῶν (alia exempl. τῶν ποδῶν⁵) αὐτοῦ ἀφρημένα ἐπὶ τὰ ἐμπρόσθια ἀμαφῆθ (alia exempl. μαφεθάμ; alia, τῶν σταθμῶν⁶) ἕκαστοι (alia exempl. ἕκαστον⁷), καὶ ἀμφότεροι οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πεπτωκότες ἐπὶ τὸ πρόθυρον.⁸

5. לֹא יִדְּכֵנוּ. O'. οὐκ ἐπιβαίνουσιν ('Ἄλλος πατούσιν').
6. וַתִּכְבַּד יְדֵי-יְהוָה אֶל־הַשָּׁמַיִם וַתִּשְׁפֹּךְ מָוֶן מֵאֵן הָעֵץ. *(mariscis) וַתִּשְׁפֹּךְ מָוֶן מֵאֵן הָעֵץ (vastavit eos)* O'. καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ κυρίου ἐπὶ Ἀζωτον, καὶ ἐπήγαγεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέεσεν αὐτοῖς εἰς τὰς ναῦς (alia exempl. εἰς τὰς ἑδρας¹⁰), καὶ μέσον τῆς χώρας αὐτῆς ἀνεφύθησαν μύες· καὶ ἐγένετο σύγχυσις θανάτου μεγάλη ἐν τῇ πόλει. 'Ἄλλος· καὶ ἐβαρύνθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ τοὺς Ἀζωτίους, καὶ ἐβασάνισεν ('A.) ἐφαγεδαίνισεν¹¹) αὐτούς· καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἑδρας αὐτῶν, τὴν Ἀζωτον καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς.¹²
וַתִּשְׁפֹּךְ מָוֶן מֵאֵן הָעֵץ. 'A. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἑδραις. Σ. καὶ ἐπληξεν αὐτοὺς κατὰ τῶν κρυπτῶν.¹³

λέγει. ²⁷ Cod. Reg. ²⁸ Sic Comp. (cum ἐστῆναξε), Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁹ Cod. Reg. Cod. 108 (ad ἐπεστράφησαν): Σ. ὥκλασεν (sic). Θ. ἐπέπεσον. ³⁰ Cod. 108 (cum ἐπέπεσον). Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom.: ἐπέπεσον. ³¹ Cod. Reg., 92 (in marg. sine nom.). ³² Sic Codd. 19 (cum -χαμῆλ), 82 (cum Βαρωῖχαβήλ), 93, 108 (ut 19), Chrysost. Opp. T. XI, p. 781 D (ubi inter Βαροχαβήλ, Βαρωχ, et Βαροχ, fluctuant codices). Montef. e Regio affert: "Ἄλλος Βαριχαβήλ, invitis libris nostris.

CAP. V. ¹ Cod. Reg. Cf. Hex. ad Gen. I. 26. ² Cod. Reg. (cum 'A.), 92 (in marg. sine nom.), 108 (cum Θ.), 243* (ut 92). Cf. ad Cap. iv. 1. ³ Sic Comp. (post εἰς οἶκον Δ.), Ald., Codd. III, 19 (ut Comp.), 44, 74, 82 (ut Comp.), alii (inter quos 243* in marg.). ⁴ Sic Comp., Codd. III, 44, 74, alii, Arm. 1. In fine v. haec, καὶ ἐβαρύνθη—τὰ ὅρια αὐτῆς, desunt in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad v. 6. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 29, 44, alii (inter quos 243*). ⁶ Prior lectio est in Codd. XI (cum μαθφαῖμ), 29, 52, 56, alii (inter quos 243*); posterior in Comp., Codd. 19, 44, 74, alii (inter quos

243* in marg.). ⁷ Sic Ald., Codd. III, XI (dubium), 29, 52, alii (inter quos 243*). Vox deest in Comp., Codd. 19, 44, 74, alii. ⁸ Duplex versio est in libris omnibus. Lucif. Calar.: *Et ambo vestigia manus ejus ablata erant per partes centum, et ambo articuli manus illius ceciderunt in limen.* (Ubi crediderim Luciferum in glossario nescio quo scriptum reperisse: Μαφεθάμ· ἑκατὸν ἐλάσματα; quasi ex Hebraeo מֵאֵן הָעֵץ.) ⁹ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁰ Sic Codd. III, 247 (cum ἐξέεσαν αὐτοῖς). Bar Hebr.: *וַתִּשְׁפֹּךְ מָוֶן מֵאֵן הָעֵץ*. ¹¹ Cod. 243* in marg. sine nom.: *ⲙⲉⲧⲁⲣⲉⲧⲁⲓⲙⲉⲛ* (sic). Proculdubio est Aquilae, qui scripturam *ⲙⲉⲧⲁⲣⲉⲧⲁⲓⲙⲉⲛ* permutasse videtur cum *ⲙⲉⲧⲁⲣⲉⲧⲁⲓⲙⲉⲛ*, et perturbavit eos. Cf. Hex. ad I Reg. vii. 10. Psal. xvii. 15. ¹² Versio est alius interpretis, quae in Edd. et MSS., exceptis Comp. et quatuor libris, loco alieno illata legitur sub finem v. 3. Comp. hic habet: καὶ ἐβ. ἡ χεὶρ κ. ἐπὶ Ἀζωτίους, καὶ ἐβασάνισεν τοὺς Ἀζ., καὶ ἐπάταξεν κ. τ. ε. ¹³ Nobil. Cf. Hex. ad Deut. xxviii. 27. Cod. 243* in marg. sine nom.: *ⲙⲉⲧⲁⲣⲉⲧⲁⲓⲙⲉⲛ*. ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἑδρας κατὰ τῶν κρυπτῶν.

7. **אֶרֶן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל**. Ο'. κιβωτὸς ✕ τοῦ θεοῦ
 'Ισραήλ.¹⁴

9. **מְהוּמָה גְּדוֹלָה**. *Perturbatio magna*. Ο'. τά-
 ραχος μέγας. Alia exempl. ἐν πληγῇ μεγάλῃ.¹⁵
וַיִּשְׁתַּרְצוּ לָהֶם עַפְּסִים. *Et prorumpébant iis ma-*
riscæ. Ο'. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἔδρας
 (Σ. εἰς τὰ κρυπτὰ¹⁶) αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν οἱ
 Γεθαῖοι ἑαυτοῖς ἔδρας. 'Α. καὶ περιελύθησαν
 αὐτῶν αἱ ἔδραι.¹⁷

11. **וַיָּשָׁב**. *Et revertatur*. Ο'. καὶ καθισάτω (alia
 exempl. ἀποκαταστήτω, s. ἀποκατασταθήτω¹⁸).
מְהוּמַת-מָוֶת. *Perturbatio mortis* (fatalis). Ο'.
 σύγχυσις. Alia exempl. σύγχυσις θανάτου.¹⁹
 'Α. φαγέδαινα.. (Σ.) παραχή.. (Θ.) ἐκ-
 στασις.²⁰

12. **וַיִּכּוּ בַעֲפָלִים**. Ο'. ἐπλήγησαν εἰς τὰς ἔδρας
 ('Ἄλλος' κατὰ τῶν κρυπτῶν²¹). ['Α. τὸ τῆς
 φαγεδαίνης ἐσχήκασιν ἔλκος.]²²

CAP. VI.

1. Ο'. (→) καὶ ἐξέξεσεν (alia exempl. ἐξέβρασεν¹) ἡ

γῆ αὐτῶν μύας (4).

2. **וַיִּזְכְּנוּ**. Ο'. γνωρίσατε ('Ἄλλος' δηλώσατε²)
 ἡμῖν.

3. **וַשָּׁנָה**. *Donarium pro delicto*. Ο'. τῆς βασάνου.
 Alia exempl. ὑπὲρ τῆς βασάνου δῶρα.³ 'Ἀλ-
 λος' τῆς πλημμελείας.⁴

לִמָּחָה. Ο'. μὴ οὐκ. 'Ἄλλος' διότι.⁵

4. **וַיָּבַד וַיִּחַר עֵבְרִי וַיִּחַר מִשְׁפָּחָה**. Ο'. Vacat. Alia exempl.
 καὶ πέντε μύας χρυσοῦς.⁶

וַיִּמָּחָה. Ο'. παῖσμα. 'Ἄλλος' πληγῇ.⁷

5. **וַיַּעֲשִׂהָם עֲבָרִים וַיַּעֲשִׂהָם עֲבָרִים**. Ο'.
 καὶ μύς χρυσοῦς ὁμοίωμα τῶν μυνῶν ὕμῶν.
 Alia exempl. καὶ ποιήσετε ὁμοίωμα τῶν ἐδρῶν
 ὕμῶν καὶ ὁμοίωμα τῶν μυνῶν ὕμῶν.⁸

וַיִּבְרָד. Ο'. δόξαν. 'Ἄλλος' τιμὴν.⁹

6. **וַיִּכְבְּדוּ**. Ο'. βαρύνετε. 'Ἄλλος' θρασύνεσθε.¹⁰

וַיִּחַלְחַל. *Potentiam suam exseruit*. Ο'. ἐνέ-
 παξεν. 'Ἄλλος' ἐνήλλαξεν.¹¹

7. **וַיִּלָּחֶט**. *Lactantes*. Ο'. πρωτοτοκούσας. 'Α.
 λοχευομένας. Σ. γαλουχούσας.¹²

¹⁴ Sic Cod. 243* in textu; in marg. autem: ✕ ἐκ Θ. προσετέθη. "Vox 'Ισραήλ superadditur in Codd. II."—
Parsons.

¹⁵ Sic Codd. 19, 44, 82, 93, 106, 108 (cum
 τάραχος in marg.). Montef. e Regio dedit: "Ἄλλος' ἐν πλ. μ.
¹⁶ Cod. Reg. ¹⁷ Idem. Cod. 243* in marg. sine nom.:
 καὶ περιελύοντο αὐτῶν αἱ ἔδραι. Theodoret. Quaest. X in
 1 Reg. p. 363: τὸ δὲ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ Γεθαῖοι ἔδρας χρυσᾶς,
 οἱ λοιποὶ οὕτως ἡρμήνευσαν καὶ περιελύθησαν αὐτῶν αἱ ἔδραι.
 (Pro περιελύθησαν VV. DD. certatim corrigunt παρελύθησαν,
 repugnante istius interpretis usu, de quo vide nos in Hex.
 ad Psal. xxix. 12.) ¹⁸ Prior lectio est in Comp., Codd.
 19, 82, 93, 108; posterior in Ald., Codd. 29, 71, 158,
 243*, 245. Lucif. Calar. *reducatur*. ¹⁹ Sic Comp.,
 Ald., Codd. III, XI (cum τοῦ θ.), 19, 29, 44, 52, alii (inter
 quos 243*), Arm. 1. Cf. v. 6 in Ed. Rom. ²⁰ Cod.
 Reg. affert: 'Α. φαγέδαινα. Cod. 243* in marg. sine nom.:
 φαγέδαινα, ἑκστασις. παραχή. Cf. Hex. ad Deut. vii. 23.
 1 Reg. xiv. 20. ²¹ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf.
 ad v. 8. ²² Theodoret. ibid.: "ὅτι μὲν γὰρ οἱ ἡρμήνευσαν,
 εἰς τὰς ἔδρας ἐπλήγησαν ὥς δὲ ὁ Ἀκύλας, τὸ τῆς φ. ἐσχήκασιν
 ἔλκος· ὁ δὲ γε Ἰωάννης τὸ τῆς δυσεντερίας αὐτοῖς ἐγγενέσθαι
 πῶδος εἰδίδασκεν. Ἀλλὰ μηδὲς διαφωνίαν νομίζω τὸς διαφόρους
 ἐκδόσεις. Τὴν γὰρ δυσεντερίαν τὸ τῆς ἔδρας διεδέξατο πάθος· τὸ
 γὰρ συχνὸν τῆς ἐκκρίσεως τὸ τῆς ἐκκρίσεως κατέκαυσε μόνον· εἰς

φαγέδαινα δὲ τῇ χρόνῳ τὸ ἔλκος μετέπεσεν. Similiter Procop.
 p. 18: Ἀκ. μὲν φησιν, ὥς τὸ τῆς φ. ἐσχήκασιν πῶδος. Uterque
 alludit ad Aquilae versionem vocis וַיִּחַרְחַל (v. 11), fortasse
 ad ejusdem lectionem, καὶ ἐφαγεδαίνισεν αὐτούς (v. 6). Per-
 peram autem Montef. post Nobilium ex Theodoro notam
 hexaplaem commentus est: 'Α. τὸ τῆς φ. ἐσχήκασιν ἔλκος
 (al. πάθος). Σ. περιελύθησαν αὐτῶν αἱ ἔδραι. Ο'. ἐπλήγησαν
 εἰς τὰς ἔδρας. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 98.

CAP. VI. ¹ Sic Codd. 19 (cum ἔβρασεν), 82, 93, 108,
 Reg. Haec desunt in Comp. ² Cod. 243* in marg.
 sine nom. Cf. Hex. ad Psal. xxiv. 14. Prov. xii. 16.

³ Sic Comp., Codd. 19, 44, 82, 93, 106, 108, 158. ⁴ Cod.
 Reg. Origen. Opp. T. II, p. 332: *pro delicto*. ⁵ Cod.
 243* in marg. sine nom. ⁶ Sic Comp., Codd. III, XI
 (cum μύς), 44 (cum μνίας), 52, 55, alii, Arm. 1. ⁷ Codd.
 108, 243*, in marg. sine nom. ⁸ Sic Codd. III, 74,
 106, 120, 134. Ad καὶ μύας χρ. Cod. 243* in marg.: καὶ
 ποιήσετε. (In textu vulgari post χρυσοῦς add. ὁμοίωμα τῶν
 ἐδρῶν ὕμῶν καὶ Ald., Codd. XI, 64, 144, 236.) ⁹ Cod.
 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Psal. lxx. 2.

¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. Cf. Hex. ad Jud. xix. 25. 1 Reg.
 xxxi. 4. Jerem. xxxviii. 19. ¹² Cod. Reg., 243* (in
 marg. sine nom.). Origen. ibid.: *foetas*.

7. אֲשֶׁר לֹא-עָלָה עֲלֵיהֶם עַל. O'. άνευ τῶν τέκνων. Alia exempl. add. ἐφ' ἃς οὐκ ἐπετέθη ζυγός.¹³
8. אֲשֶׁר הִשְׁבַּתָּם. O'. ἀποδώσετε. Alia exempl. ἃ ἀποδώσετε.¹⁴
- תְּשִׁימוּ בְּאֶרְצוֹ מִצְדוֹ. Ponetis in cista a latere ejus. O'. καὶ θήσετε ἐν θέματι ('Α. λάρνακι¹⁵) βερσεχθάν (alia exempl. βαεργάζ¹⁶) ἐκ μέρους ('Αλλος' ἐκ πλαγίων¹⁷) αὐτῆς. Aliter: 'Α. (θήσετε) ἐν ὕφει (s. ὕψῃ) κουράς.. Σ. θέτε ἐν τῷ λαρνακίῳ ἀπὸ πλαγίου αὐτοῦ.¹⁸
9. מִקְרָה. Casus fortuitus. O'. σύμπτωμα. ('Α.) συνάντημα. Σ. συγκυρία.¹⁹
10. כָּלָה. O'. ἀπεκάλυσαν. Alia exempl. ἀπέκλεισαν.²⁰
11. וְאֵת הָאֲרָצִי. O'. καὶ τὸ θέμα ἐργάβ (alia exempl. ἐργάζ²¹). "Αλλοι' τὸ λαρνακίον, τὸ σκεῦος.²²
- וְאֵת צִלְמֵי מַחֲרִיתָם. Et simulacra mariscarum suarum. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἐδρών αὐτῶν.²³
12. בְּמִסְלָה אַחַת הָלְכוּ הָלָךְ וְנָעוּ. O'. ἐν τρίβῳ

ἐνὶ ἐπορείοντο καὶ ἐκοίωον ('Αλλος' μυκώμεναι²⁴). Alia exempl. ἐν ὁδῷ μία ἐπορεύοντο πορευόμεναι καὶ βοῶσαι.²⁵

12. קָרָה. O'. μεθίσταντο. Alia exempl. ἐξέκλιναν.²⁶
13. וַיִּשְׁכְּחוּ. O'. καὶ ἡφράνθησαν ('Αλλος' ἐχάρησαν²⁷).
14. יְהוָה. O'. Ὡσηέ. Alia exempl. Ἰησοῦ.²⁸
- וַתַּעֲבֹד שָׁם וְשָׁם אֲבֹן. O'. καὶ ἔστησαν ἐκεῖ παρ' αὐτῇ λίθον. Alia exempl. καὶ ἔσθη ἐκεῖ παρὰ λίθον.²⁹
17. אֲשָׁף. O'. τῆς βασάνου ('Αλλος' πλημμελείας³⁰).
18. הַפְּרָנִים. O'. σατραπῶν. Alia exempl. σατραπειῶν.³¹
- מִעִיר מְבִיָּר. Ab urbe munita. O'. ἐκ πόλεως ἑστερεωμένης ('Α. ἰσχυράς (s. ὀχυράς). Σ. τετειχισμένης³²).
- וַיַּעַד פֶּפֶר הַפְּרִי. Et usque ad vicum paganorum. O'. καὶ ἕως κόμης τοῦ Φερεζαίου. Σ. ἕως κόμης ἀτειχίστου.³³
- וַיַּעַד אֲבֵל הַגְּדֹלָה (potior scriptura אֲבֹן) אֲשֶׁר

¹³ Sic Comp., Codd. 19 (cum τεταγμένον pro τέκνον), 44 (cum ἐφ' αἷς οὐκ ἐτίθη ζ.), 82 (ut 19), 93 (cum τετεγμένον), 106 (cum ἐφ' αἷς), 108 (ut 19), 158. Origen. ibid.: *quidius jugum non est impositum*. ¹⁴ Sic Codd. 29, 64, 144, 242, Arm. 1, Origen. ¹⁵ Cod. 108. Cod. 243* in marg. sine nom.: λάρνακι. ἀγγεῖον, posterius ex glossemate, ut videtur. ¹⁶ Sic Codd. III (cum ἀργός), XI, 29, 56 (cum ἐργάζ), 71, 82 (cum βαεργάζ), alii (inter quos 243*). Theodoret. Quæst. X in 1 Reg. p. 365: ἐνέθεσαν δὲ ταῦτα σκεῦει τινί, ὃ οἱ μὲν Ὁ προσηγόρευσαν βαεργάζ, Ἰώσηπος δὲ γλωσσόκομον. ¹⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. Duplex versio, ἐκ πλαγίων μέρους αὐτῆς, est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁸ Procop. p. 11: Ἐν θέματι βαεργάζ. Σύμμαχος οὕτως θέτε ἐν τῷ λ. ἀπὸ πλ. αὐτοῦ: ὃ δὲ Ἀκύλας ἐνυφῆκουρας (ἐν ὕφει κουράς Cat. Niceph. T. II, p. 319). Aquilae igitur, ejus versionem sine causa in suspitionem vocaverunt Drusius et Montef., vox ἱϛῖ composita est ex ἱϛ, *textura*, et ἱ, *velus* (κουρά Deut. xviii. 4. Job. xxxi. 20 in LXX). ¹⁹ Cod. 243* in marg.: συνάντημα. συγκυρία. Montef. e Regio edidit: Σ. συγκύφωον, quae vox nulla est. Ad Aquilam cf. Hex. ad Deut. xxiii. 10. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 29, 44, alii (inter quos 243*). ²¹ Sic Ald.

(cum θεμαεργάζ), Codd. III (cum ἀργός), XI, 29, 52, 55, alii (inter quos 243*, cum θε βαεργάζ). ²² Cod. 243* in marg. sine nom. ²³ Sic Comp., Ald. (cum τὰ ὁμοιώματα pro τὰς εἰκόνας), Codd. III, XI (ut Ald.), 44, 74, 106, 120, 134, 243* (in marg.), Arm. 1. ²⁴ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, in quibus totus locus sine habetur: ἐν τρίβῳ ἐν ᾧ ἐπορεύοντο, καὶ οὐκ ἐξέκλιναν δεξιὰν οὐδὲ ἀριστεράν. ἐν ὁδῷ μὴ κ. τ. ἑ. ²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum ἐξέκλινον), 108. ²⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. Sic in textu Comp., necnon (cum καὶ ἐχάρησαν καὶ ἐπορεύθησαν) Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ἐχάρησαν). ²⁸ Sic Codd. III, 44, 74, 106, alii (inter quos 243*). ²⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ³⁰ Cod. 243* in marg. sine nom. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum σατραπειών), 29, 44, 52, alii (inter quos 243*). ³² Procop. p. 21: Ἐκ πόλεως ἑστ. καὶ τὰ ἐξῆς. Ἀκύλας ἰσχυράς φησὶν ὃ δὲ Σύμμαχος τετειχισμένης ἕως κόμης ἀτειχίστου, καὶ ἕως Ἀβελ τῆς μεγάλης, δι' ἣς ἀφῆκεν τὴν κιβωτὸν κυρίον. Cod. 108 in marg.: τετειχισμένης. Cod. 243* in marg.: τετειχισμένης. ὀχυράς. ³³ Procop., ut supra. Cod. 243* in marg.: ἀτειχίστου. Cf. Hex. ad Deut. iii. 5.

6. **שָׁלַח**. *O. πορευθῶμεν. Alia exempl. πορευθῶμεν δὴ ἐκεῖ.⁶*
7. **וְתִשָּׁרָה אֵין**. *Et munus non est. O. καὶ πλείων οὐκ ἔστι μεθ' ἡμῶν. "Αλλος· καὶ ὑπόστασιν οὐκ ἔχομεν.⁷*
- וְהָאֵלֹהִים**. *O. τὸ ὑπάρχον ἡμῖν. "Αλλος· τί ἔχομεν;⁸*
8. **שָׁלַח**. *O. σίκλον. "Αλλος· στατήρος.⁹*
9. **לְפָנִים**. *Olim. O. καὶ ἔμπροσθεν. Σ. τὸ πάλαι.¹⁰*
- עֲרֵהָא**. *O. πρὸς τὸν βλέποντα (Σ. Θ. τὸν ὁρῶντα¹¹).*
- וְיָרָא לְפָנֵי הַיּוֹם הַזֶּה**. *Qui enim propheta hodie, vocabatur olim videns. O. ὅτι τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς ἔμπροσθεν, ὁ βλέπων ("Αλλος· ὁ ὁρῶν¹²). Σ. τὸν γὰρ προφήτην τότε ἐκάλουν κατὰ τὸ ἀρχαῖον τὸν ὁρῶντα.¹³*
11. **וְעָרִית**. *O. τὰ κοράσια. "Αλλος· νεάνιδας.¹⁴*
12. **מִיָּה**. *O. Vacat. Alia exempl. τάχυνον, s. ταχύνατε.¹⁵*
- בַּבִּבְבָּ**. *In loco edito. O. ἐν Βαμᾷ. 'Α. ἐν ὑψώματι.¹⁶*
13. **עֲרֵבָא**. *O. ἕως τοῦ εἰσελθεῖν (alia exempl. παραγενέσθαι¹⁷) αὐτόν.*
13. **וְיָרָא**. *O. ὅτι οὗτος. Alia exempl. ἐπειδὴ αὐτός.¹⁸*
- וְיָרָא**. *O. οἱ ξένοι. 'Α. οἱ κεκλημένοι.¹⁹*
- "Αλλος· οἱ κλητοί.²⁰**
15. **וְהָיָה**. *O. ἡμέρα μιᾶ. Σ. πρὸ μιᾶς ἡμέρας.²¹*
16. **וְעָרֵב**. *O. ὥς ὁ καιρὸς (alia exempl. add. οὐτος²²). "Αλλος· (ὥς) ἡ ὥρα.²³*
17. **וְעָרֵב**. *Imperabit populo meo. O. ἄρξει ἐν τῷ λαῷ μου. Alia exempl. κατάρξει ἐπὶ τὸν λαόν μου.²⁴*
18. **וְיָרָא**. *O. καὶ προσήγαγε (alia exempl. προσήλαθεν²⁵).*
- וְיָרָא**. *O. τοῦ βλέποντος ("Αλλος· ὁρῶντος²⁶).*
20. **וְיָרָא**. *O. τριταῖον. Σ. τριημέρων.²⁷*
- וְיָרָא**. *O. μὴ θῆς τὴν καρδίαν σου αὐταῖς. "Αλλος· μὴ μεριμνήσης.²⁸*
- וְיָרָא**. *Desiderium. O. τὰ ὠραία ("Αλλος· ἐπιθυμητά²⁹).*
21. **וְיָרָא**. *O. τοῦ μικροῦ (alia exempl. μικροτέρου³⁰) σκήπτρου φυλῆς 'Ισραὴλ; καὶ τῆς φυλῆς τῆς ἐλαχίστης ἐξ ὅλου σκήπτρου Βενιαμίν; "Αλλος· ἐκ τῆς ἐλαχίστης φυλῆς τοῦ 'Ισραὴλ; καὶ ἡ πατριά μου ὀλιγοστή παρὰ πάσας τὰς πατριάς τοῦ Βενιαμίν;³¹*

⁶ Sic Ald., Codd. III (om. δὴ), 29, 44 (ut III), 52, 55, alii (inter quos 243*). ⁷ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. ⁸ Cod. 93 in marg. ⁹ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁰ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.). ¹¹ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.). ¹² Cod. 243* in marg. sine nom. ¹³ Nobil. Lectionem pro mero scholio habendam esse sine causa censuit Scharfenb. Ad ἔμπροσθεν Cod. 243* in marg. sine nom.: τὸ ἀρχαῖον; ad ὁ βλέπων autem: τὸν ὁρῶντα. ¹⁴ Cod. 93 in marg. sine nom.: νεάνι (sic). ¹⁵ Prior lectio est in Codd. III, 82, alii; posterior in Comp., Ald., Codd. 19, 44, 74, alii, Arm. I. ¹⁶ Euseb. in Onomastico, p. 98: 'Ο δὲ Ἀκύλας τὸ, ἐν Βαμᾷ, ὑψώματι ἡρμηνεύουσιν. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 13. Ezech. xx. 29. Paulo aliter Theodoret. Quaest. XVII in I Reg. p. 369: Τὴν (τὸ Nobil.) μέντοι Βαμᾷ ὑψηλὴν (ὑψηλὸν Nobil.) ὁ Ἀκ. ἡρμηνεύσει· Γαβαὰ δὲ τὸν βουνόν· ξένους δὲ τοῖς κεκλημένους· τὴν δὲ κωλέαν κήμηρ. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19,

82, 93, 108. ¹⁸ Ibidem. ¹⁹ Theodoret., ut supra. ²⁰ Cod. 93 in marg. sine nom.: οἰκλί (sic). Cf. Hex. ad Prov. ix. 18. ²¹ Codd. Reg., 108. Hieron.: ante unam diem. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 44, alii. ²³ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐν τῷ λ.), 56, 82, 93, 108, 246. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 44, 82, 93, 106, 108, Reg. ²⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁷ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). ²⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. Fortasse est Symmachi, quem, ut solet, expressit Hieron., vertens: ne sollicitus sis. ²⁹ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. ³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 44, 55, alii (inter quos 243*). ³¹ Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 337: Τὸ, ἐκ τοῦ μικροτέρου σκ. φ. 'Ισραὴλ, ἄλλος φησὶν· ἐκ τῆς ἐλαχίστης—Βενιαμίν. Clausulam posteriorem, καὶ ἡ πατριά—Βενιαμίν, in textu habent Comp., Codd. 19 (om. τὰς), 82 (cum ὑπὲρ pro παρὰ), 93, 108 (ut 19).

22. תַּחֲנִיטִי. *In coenaculum.* Ο'. εἰς τὸ κατὰ-
λυμα ('Α. γασοφυλάκιον. Σ. ἐξίδραν. Θ.
σκηνήν³²).

וַיִּתֵּן. Ο'. καὶ ἔθετο (alia exempl. ἔταξεν³³).

24. וַיִּסֵּב. *Et sustulit.* Ο'. καὶ ἤψησεν (alia ex-
empl. ἤρεν³⁴).

וְהָיָה אֲרֻמִּי וְהָיָה שִׁשְׁתִּי. *Armum et quod ei ad-
haeret.* Ο'. τὴν κωλέαν ('Α. τὴν κνήμην³⁵).
Alia exempl. τὴν κωλέαν καὶ τὸ ἐπ' αὐτῆς.³⁶

וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר שִׁשְׁתִּי. *Ο'. ἰδοὺ ὑπό-
λειμμα (alia exempl. μαρτύριον³⁷), παράθες αὐτὸ
ἐνώπιόν σου, καὶ φάγε. 'Α. ἰδοὺ τὸ ὑπολειμ-
μένον, θές ἐνώπιόν σου, φάγε.³⁸ Σ. (ἰδοὺ) τὸ
ὑπολειφθέν...³⁹ Schol. τὸ ἀφωρισμένον μέρος.⁴⁰*

וְהָיָה שְׂמֹרֶת לְמִוְעֵי. *Ο'. ὅτι εἰς μαρτύριον
τίθεται σοι. 'Α. ὅτι εἰς καιρὸν (s. εἰς συν-
ταγὴν) πεφυλαγμένον σοι.⁴¹ Σ. ὅτι ἐπίτηδες
τετήρηται σοι.⁴²*

וְהָיָה לְאִמֹר הָעַם קְרָאָתִי. *Ο'. παρὰ τοὺς ἄλλους
(alia exempl. παρὰ τοῦ λαοῦ⁴³), ἀπόκνιζε. 'Α.*

τῷ λέγειν, τὸν λαὸν κέκληκα.⁴⁴ Θ. ὅτι ἐλέχθη,
τὸν θεὸν ἐκάλεσα.⁴⁵

26. וְהָיָה. *Ο'. ἕως ἔξω. "Άλλος εἰς ἀγρόν.⁴⁶*

27. וְהָיָה. *Ο'. εἰς μέρος. Alia exempl. εἰς ἄκρον.⁴⁷
Σ. Θ. ἐν τελευταίῳ.⁴⁸*

וְהָיָה. *Ο'. Vacat. "Άλλος καὶ διήλθεν.⁴⁹*

וְהָיָה. *Ο'. καὶ ἀκουσον (alia exempl. ἀκου-
στόν σοι⁵⁰). "Άλλος καὶ ἀκουστόν σοι ποιήσω.⁵¹*

CAP. X.

1. וְהָיָה. *Ο'. οὐχί. Alia exempl. ὅτι.¹*

*Ο'. ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτοῦ (alia exempl. add.
κυκλόθεν²).*

2. וְהָיָה. *Ο'. ἐν τῷ ὄρει. Alia exempl. ἐν τοῖς
ὄρεισι; alia, ἐν τῷ ὄρῳ.³*

וְהָיָה. *In Zelzah. Ο'. ἄλλομένους μεγάλα.
Alia exempl. ἐν Σηλῶ ἐν Βακαλᾷ ἄλλομένους
μεγάλα.⁴ Alia: μεσημβρίας ἄλλομένους με-
γάλα.⁵ "Άλλος ἐν σκιάδι ὑπὸ τὸ καύμα.⁶*

³² Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). Cf. Hex. ad Jerem. xxxvi. 10. Ezech. xl. 17. ³³ Sic Comp., Codd.

19, 82, 93, 108, Reg. (non pro εἰσάγαγε, qui error est Montefalconii). Lectio Symmachum omnino refert, coll. Hex. ad Psal. viii. 2. Jerem. lii. 52. Ezech. iii. 17. ³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. XI (cum ἤψησεν καὶ ἤρεν), 19, 29, 52, alii (inter quos 243*).

³⁵ Theodoret. (ut supra), Phot. in Cat. Niceph. T. II, p. 338. Cod. Reg. in marg.: Οἱ λοιποὶ τὴν κωλέαν κνήμην εἶπον, ὃ ἐστὶν ἀγκύλην. Cf. Hex. ad Exod. xxix. 22. Lev. viii. 32. Cod. 56 in marg.: ὁμοπλάτην. ³⁶ Sic Comp. (cum κωλαίαν), Ald., Codd. III, 19, 44, 74, alii. Cod. 243* in marg.: τὸ ἐπ' αὐτῆς.

³⁷ Sic Codd. 19, 56 (in marg.), 82, 93 (cum ὑπόλειμμα in marg.), 108, Procop. p. 29, Theodoret. ³⁸ Nobil. ³⁹ Procop. ibid.: 'Ο δὲ Σὺμ. ἀντὶ τοῦ μαρτύριον, τὸ ὑπολειφθέν ἐξέδωκεν καὶ ἀντὶ τοῦ, ὅτι εἰς μαρτύριον τίθεται σοι, ὅτι ἐπίτηδες τετήρηται σοι. Cod. 243* in marg.: τὸ λεγθέν.

⁴⁰ Codd. Reg., 243*, in marg. (ad ὑπολειμμα) sine nom. ⁴¹ Nobil. in continuatione. Ad εἰς μαρτύριον Cod. 243* in marg. sine nom.: καιρὸν εἰς συνταγὴν πεφυλαγμένον σοι, ubi εἰς συνταγὴν add duplicem Aquilae editionem pertinere videtur. Cf. ad Cap. xiii. 8. xx. 35.

⁴² Procop. (ut supra), Cod. 243* (in marg. sine nom.). Hieron.: quia de industria servatum est tibi. ⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum παρὰ τοῦ αὐτοῦ), XI, 19, 29, 52, 55, alii (inter quos 243* in

marg.), Arm. 1. ⁴⁴ Nobil. in continuatione (cum λέγων pro τῷ λ.). Procop. p. 30: τὸ δὲ, παρὰ τοῦ λαοῦ, Θεοδ. ἐξέδωκεν, ὅτι ἐλέχθη, τὸν λαὸν ἐκάλεσα? Ἄκ. δὲ, τὸ (sic) λέγειν, τὸν λαὸν κέκληκα. ⁴⁵ Procop., Cod. 243* in marg. sine nom.

⁴⁶ Cod. Reg. Cf. Hex. ad Cant. Cant. viii. 1. Nisi forte lectio eadem sit cum sequente, εἰς ἄκρον. ⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum εἰς μέρος in marg.). ⁴⁸ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.). Lectio Aquilam potius quam binos interpretes sapit, quibus anonymum εἰς ἄκρον libentius tribuerim. Cf. Hex. ad Jos. xv. 21. Jesai. xxxvii. 24. lvi. 12.

⁴⁹ Sic in marg. Cod. 243*; in textu autem Codd. III, 247. ⁵⁰ Sic Ald., Codd. III, XI, 29, 55, 64, alii. ⁵¹ Sic in textu Codd. 52, 119 (ex corr.), 144, 243* (cum ποιήσω in marg.).

CAP. X. ¹ Sic Ald., Codd. 19, 29, 55, alii (inter quos 243*). Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom.: ὅρα ὅτι, quod scholium grammaticum esse crediderim. ² Sic (Comp. lacunam habet), Ald., Codd. II, III, XI, 19, 44, 52, 55 (cum τῶν κ.), alii (inter quos 243*), Arm. 1, Vulg.

³ Prior scriptura est in Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108, 246; posterior in Codd. 71, 158. ⁴ Sic Ald., Codd. XI, 29 (cum ἐν Σηλῶ καὶ Βακαλᾷ), 44, 52, 55 (cum Βακαλᾷ), 64, alii.

⁵ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108 (cum ἐν Σηλῶ καὶ Βακαλᾷ in marg.), 246. Hieron.: in meridie. ⁶ Montef. e Regio exscripsit: "Άλλος ἐν σκιάδι τὸ σῶμα,

2. נָשָׂא. *Abjecit.* Ο'. ἀποτείναται. Θ. ἀφήκεν.⁷
 אֶת־דָּבָר. Ο'. τὸ ῥῆμα. *Alia exempl. τὴν φρον-*
*τίδα.*⁸
 לִבָּם. וְהָאֵל. Ο'. καὶ ἐδαψιλεύσατο (וְ?) δι'
 ὑμᾶς. *Alia exempl. καὶ μεριμνᾷ περὶ ὑμῶν;*
*alia, καὶ φροντίζει περὶ ὑμῶν.*⁹
 3. עַד־אֵלֶּן תְּבוֹר. Ο'. ἕως τῆς δρυὸς Θαβώρ ("Αλ-
 λος" ἐκλεκτῆς¹⁰).
 וְשָׁלֹשׁ נָדִים. Ο'. τρία αἰγίδια. *Alia exempl.*
*τρεις ἐρίφους.*¹¹ Σ. (τρεῖς) νεβρούς.¹²
 נָכְרוֹת. *Placentas.* Ο'. ἀγγεία. 'Α. περίμετρα.
 Σ. κολλύρας.¹³
 נָבֶל. Ο'. ἀσκόν. 'Α. ἀμφορέα. Σ. νέβελ.¹⁴
 4. שְׁתֵּי־לֶחֶם. Ο'. δύο ἀπαρχὰς ἄρτων. 'Α. δύο
 ἄρτους.¹⁵
 5. נִבְרִי פְּלִשְׁתִּים. *Stationes Philistaeorum.* Ο'.
 τὸ ἀνάστημα τῶν ἀλλοφύλων. *Aliter:* Ο'.
 Νασίβ ὁ ἀλλοφύλος.¹⁶ (Σ.) τόπος ὑψηλός..
 "Αλλος" στάσις.¹⁷
5. חָבֵל. *Catervae.* Ο'. χορῶ. Σ. σχοινίσματι.¹⁸
 "Αλλος" συνδῶ.¹⁹
 וְכִנּוּר. Ο'. καὶ κινύρα (Σ. κιθάρα²⁰).
 6. וְהָיָה. *Et irruet.* Ο'. καὶ ἐφαλείται ((Σ.)
 ἐφορμήσει. "Αλλος" ἐπιτεσεῖται²¹).
 8. וְהָיָה וְהָיָה. Ο'. καὶ θυσίας (*alia ex-*
*empl. καὶ θῆσαι θυσίας*²²) εἰρηνικάς ("Αλλος"
 σωτηρίας²³).
 וְהָיָה. *Expectabis.* Ο'. διαλείψεις. 'Α. ὑπο-
 μενείς. "Αλλος" περιμενείς.²⁴
 9. וְהָיָה וְהָיָה. Ο'. ὥστε ἐπιστραφήναι τῷ ὄμῳ
 αὐτοῦ. "Αλλος" ὡς ἐκλινε τὸν ὄμῳ αὐτοῦ.²⁵
 10. חָבֵל. Ο'. χορός. "Αλλος" συστροφῇ. "Αλ-
 λος" σχοινίσμα.²⁶
 וְהָיָה. Ο'. καὶ ἤλατο (('Α.) ἐνηνλίσθη. (Σ.)
 ἐφόρμησεν. "Αλλος" ἐπέπεσεν²⁷).
 11. וְהָיָה וְהָיָה. Ο'. ἐν μέσῳ τῶν προφητῶν
 (*alia exempl. add. προφητεύων*²⁸).

notans: "Et quidem נָבֶל *in umbra vel in umbrato* signi-
 ficat; cur autem alteram syllabam נָבֶל τὸ σῶμα verterit,
 frustra, ni fallor, exquiratur." Lectionem emaculavimus
 e Cod. 243*, in quo ductus literarum δι ἐπὶ paulo obscu-
 riores sunt. *Interpres autem* (modo *interpretis sit*) vide-
 tur esse Symmachus, qui pro נָבֶל καύσων vel καῦμα posuit
 Jerem. iv. 11. ⁷ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.).
⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁹ Prior lectio est
 in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cf. Hex. ad Jesai. lvii. 11.
 Jerem. xlii. 16); posterior in Codd. 55, 56, 246. Cod. 243*
 in marg.: μεριμνᾷ. φροντίζει. (In versione LXX virali quid
 sibi velit ἐδαψιλεύσατο, nisi *largos sumptus fecit*, equidem
 non intelligo.) ¹⁰ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom.
 Sic in textu Codd. 19, 82, 93, 108 (cum Θαβώρ in marg.).
 Hieron. in Append. ad T. III, p. 1223 ed. Migne: Θαβώρ
 ἐκλεκτὸς λάκκος. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108,
 158, Reg. ¹² Cod. Reg. ¹³ Cod. 243* in marg.:
 περίμετρα. κολλύρας. Montef. e Regio edidit: 'Α. περίκαρπα.
 Σ. κολλύρας; ubi Aquilae lectionem ingenue fatetur Schleus-
 ner. in *Nov. Thes.* s. v. περίκαρπα, sibi admodum suspectam
 esse, cui tamen medelam afferre nequit. Alterius codicis
 scripturam egregie confirmant Hex. ad Jerem. xxxvii. 21,
 ubi pro קָרָר e Syro nostro Aquilae vindicavimus *men-*
suram (מִסְכָּר); serius autem vidimus vocab. Syriacum
 cum Graeco περίμετρον commutatum esse in Hex. ad Psal.

cxix. 2. Ad ἀγγεία Cod. 108 in marg.: κολύρα (sic).
¹⁴ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). Cf. ad Cap.
 i. 24. xxv. 18. ¹⁵ Idem. ¹⁶ In Ed. Rom. duplex
 versio est: οὐ ἔστιν ἐκεῖ τὸ ἀν. τῶν ἀλλοφύλων· ἐκεῖ Ν. ὁ ἀλλό-
 φυλος. Posteriorem reprobant Comp., Cod. 247, Arm. i.
 Cf. ad Cap. xiii. 3. ¹⁷ Ad ἀνάστημα Cod. 243* in
 marg.: τόπος ὑψηλός. στάσις. Montef. vero e Regio ad נָבֶל
 וְהָיָה exseripsit: Σ. τόπον ὑψηλόν; minus probabiliter.
¹⁸ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). ¹⁹ Idem,
 uterque in marg. sine nom. ²⁰ Cod. 108. Cf. ad Cap.
 xvi. 16. ²¹ Cod. 243* in marg.: ἐπιτεσεῖται. ἐφορμήσει.
 Lectio posterior Symmachi est, coll. Hex. ad Jud. xiv. 6.
²² Sic Comp. (cum καὶ θῆσαι εἶρ. θ.), Ald., Codd. III, 19,
 29, 44, alii. ²³ Cod. 243* in marg. sine nom.
²⁴ Cod. 108: 'Α. ὑπομένεις (sic). Cod. 243* in marg.:
 περιμενείς. ὑπομενείς. Duplex lectio, περιμενείς διαλείψεις,
 est in Codd. 56, 246. (Vix adducor ut lectionem περι-
 μενείς alii quam Aquilae tribuam, coll. Hex. ad Psal. xxx. 25.
 xxxii. 22. lxviii. 4 etc.). ²⁵ Codd. Reg., 243*, in marg.
 sine nom. ²⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁷ Idem:
 ἐνάσθη (sic). ἐφόρμησεν. ἐπέπεσεν. Ad Aquilam cf. Hex.
 ad Jud. xiv. 19 (in *Auctario*). i Reg. xvi. 13. ²⁸ Sic
 Comp., Ald., Codd. III, 19 (cum αὐτῶν pro τῶν πρ.), 74,
 93, alii, Arm. i.

11. הָגַם שְׂאוּל בְּבִי'אִים. O'. η και Σαούλ (Σ. μὴ ἔτι και Σαούλ²⁹) ἐν προφήταις;
12. וַיְמִי אֲבִירָה. O'. και τίς πατήρ αὐτοῦ; (alia exempl. add. οὐ Κίς;³⁰)
13. לְהַשִּׁיב. O'. εἰς παραβολήν ("Ἄλλος παροιμίας³¹).
14. הָבַר. O'. εἰς τὸν βουνόν. "Ἄλλος εἰς Βαμά.³²
15. דָּוִד שְׂאוּל. O'. ὁ οἰκείος ('Α. ὁ πατράδελφος³³) αὐτοῦ.
16. אֲשֶׁר אָמַר שְׂמוּאֵל. O'. Vacat. Alia exempl. ὁ εἶπεν Σαμουήλ.³⁴
17. וַיִּצְעַק שְׂמוּאֵל אֶת-הָעָם. O'. και παρήγγειλε Σαμουήλ παντὶ τῷ λαῷ. Alia exempl. και συνήγαγε Σαμουήλ πάντα τὸν λαόν.³⁵
18. אֶת-יִשְׂרָאֵל. O'. τοὺς υἱοὺς 'Ισραήλ. Alia exempl. τὸν 'Ισραήλ; alia, τοὺς πατέρας ὑμῶν τοὺς υἱοὺς 'Ισραήλ.³⁶
19. מִן-הָעָם. O'. ἐξουδενήκατε. ('Α.) ἀπερρίψατε. (Σ.) ἀπεδοκιμάσατε. (Θ.) ἀπόσασθε.³⁷
20. לְשִׁבְטֵי. O'. κατὰ τὰ σκήπτρα (alia exempl. κατὰ φυλὰς³⁸) ὑμῶν.
21. וְלְאַחֲפִיזֵם. O'. και κατὰ τὰς φυλὰς (alia exempl. κατὰ χιλιάδας³⁹) ὑμῶν.
22. אֶת כָּל-שִׁבְטֵי. O'. πάντα τὰ σκήπτρα. Alia exempl. πάσας τὰς φυλὰς.⁴⁰

23. וַיִּלְכֶּד. Et captus est (sorte). O'. και κατακληροῦται. ('Α. κατελήφθη. "Ἄλλος ἐπέπεσεν⁴¹).
24. שִׁבְטֵי. O'. σκήπτρον. Aliter: O'. φυλή. Σ. σκήπτρον.⁴²
25. לְהַשִּׁיב. O'. εἰς φυλὰς ("Ἄλλος συγγενείας⁴³). Alia exempl. κατὰ πατριάν.⁴⁴
26. O'. εἰς ἀνδρας. Alia exempl. κατὰ ἀνδρα ἓνα.⁴⁵
27. עָתָה הִלֵּךְ אִישׁ. O'. ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα. Alia exempl. ἔτι ἐνταῦθα ὁ ἀνὴρ.⁴⁶
28. מִשְׁכַּמִּי. O'. ὑπερωμίαν. "Ἄλλος ἀπὸ ὧμου ἐαυτοῦ.⁴⁷
29. וַיִּרְעוּ. Et vociferati sunt. O'. και ἔγνωσαν (Σ. ἠλάλαξαν.⁴⁸ "Ἄλλος ἐβόησαν⁴⁹).
30. אֶת מִשְׁפַּח הַמֶּלֶכָה. O'. τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως (alia exempl. τῆς βασιλείας⁵⁰).
31. לְבֵיתוֹ. O'. εἰς τὸν τόπον ("Ἄλλος οἶκον⁵¹) αὐτοῦ.
32. גִּבְעָתָה. O'. εἰς Γαβαά. Alia exempl. εἰς τὸν βουνόν.⁵²
33. הָחֵל. Comitatus. O'. υἱοὶ δυνάμεων (alia exempl. δυνάμενοι⁵³). 'Α. ἡ εὐπορία. Σ. ἡ δύναμις.⁵⁴
34. וּבְנֵי בְלִיעֵל. O'. και υἱοὶ λοιμοί ('Α.) ἀποστασίας. (Σ.) ἀννπότακτοι. "Ἄλλος παρανομίας⁵⁵).

²⁹ Procop. p. 30. ³⁰ Sic Ald. (eum Kels), Codd. III (idem), XI, 52, 55 (ut Ald.), 56 (idem), alii (inter quos 243*), Arm. i. ³¹ Sic in marg. sine nom. Codd. Reg., 108, 243*. ³² Sic in textu Comp., Codd. 19 (eum εἰς τὸν β. Βαμά), 108 (idem). ³³ Procop. p. 33. Sic in textu Comp., Codd. 19, 108, Arm. i. ³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 55, 74, alii. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 144, 158. ³⁶ Prior lectio est in Comp., Cod. III; posterior in Ald., Codd. 29, 243*. ³⁷ Cod. 243* in marg.: ἀπόσασθε. ἀπεδοκιμάσατε. ἀπερρίψατε. Cf. Hex. ad i Reg. xvi. 1. 4 Reg. xvii. 15. Jesai. vii. 15, 16. xxxi. 7. xli. 9. ³⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (eum τὰς φ.), 108, Reg. (ut 93). Cod. X in marg.: φυλὰς. ³⁹ Sic Comp., Codd. III (eum τὰς χ.), 19, 44 (ut III), 52 (idem), 82, alii. ⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243*). ⁴¹ Cod. 243* in marg.:

κατελήφθη. ἐπέπεσεν (sc. ὁ κλῆρος). Mox ad κατακληροῦται (v. 21) Cod. Reg. affert: 'Α. κατελήφθη. ⁴² Cod. 108. Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴³ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁴⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82 (eum πατριάς), 93 (idem), 108. ⁴⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁶ Sic Comp., Ald. (eum ὁ ἀ. ἐνταῦθα ἔτι), III (eum ἀνὴρ sine artic.), X, XI (ut Ald.), 56, 64 (ut Ald.), 71, alii. ⁴⁷ Sic Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. Cf. ad Cap. ix. 2. ⁴⁸ Cod. 108, 243* (in marg. sine nom.). ⁴⁹ Cod. 71 in textu. ⁵⁰ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 44, 71, 74, alii. ⁵¹ Cod. Reg. (in marg., ut videtur). ⁵² Sic Codd. X (in marg.), 19, 82, 93, 108. ⁵³ Sic Codd. III, 74, 106, 120, 134, Reg. ⁵⁴ Cod. Reg. Cod. 243* in marg.: ἡ δύναμις. ἡ εὐπορία. ⁵⁵ Cod. 243* in marg.: ἀποστασίας. παρανομίας. ἀννπότακτοι. Cf. ad Cap. ii. 12.

27. וַיִּהְיֶה. O'. καὶ ἡτίμασαν ('A. ἐξουθένησαν⁵⁶) αὐτόν.

וַיְהִי כִמְחִירִי. Et erat quasi surdus. O'. καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα (חֲמִישִׁי). Alia exempl. καὶ ἐγενήθη ὡς κοφεύων.⁵⁷

CAP. XI.

2. בּוֹאֵת. O'. ἐν ταύτῃ. Alia exempl. ἐν τούτῳ.¹

3. הָרָה לָנוּ. Concede nobis. O'. ἄνες ("Αλλος" ἔνδος²) ἡμῖν.

מוֹשִׁיעַ. O'. ὁ σῶζων (Σ. ὑπερμαχῶν³).

4. גָּבַעַת. O'. εἰς Γαβαά. Alia exempl. εἰς τὸν βουνόν.⁴

5. אַחֲרֵי הַבָּקָר. Post boves. O'. μετὰ τὸ πρωῒ. "Αλλος" κατόπισθεν τῶν βοῶν.⁵ "Αλλος" ἀκολουθῶν βουσίν.⁶

כִּי יִבְנוּ. O'. τί ὅτι κλαίει ὁ λαός; Alia exempl. τί ἐστὶν τῷ λαῷ ὅτι κλαίουσιν;⁷

7. וַיִּפֹּל פְּחַד־יְהוָה עַל־הָעָם. O'. καὶ ἐπῆλθεν ἔκστασις ("Αλλος" φόβος⁸) κυρίου ἐπὶ τὸν λαὸν 'Ισραήλ. "Αλλος" καὶ ἐπέπεσεν φόβος κυρίου ἐπὶ τὸν 'Ισραήλ.⁹

כָּאִישׁ אֶחָד. O'. ὡς ἀνὴρ εἰς. "Αλλος" ὁμοθυμαδόν.¹⁰

10. כָּכָל־הַשּׁוֹב בְּעֵינָיו. O'. τὸ ἀγαθὸν (alia exempl. πᾶν τὸ ἀρεστὸν¹¹) ἐνώπιον ὑμῶν. "Αλλος" πᾶν ὃ τὶ ἀν ἀρέσῃ ὑμῖν.¹²

11. וַיֵּשֶׁם. O'. καὶ ἔθετο (alia exempl. διέθετο; alia, διέταξεν¹³).

רָאִישִׁי. O'. ἀρχάς. 'A. κεφαλάς.¹⁴

בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֶּקֶר. O'. ἐν φυλακῇ τῇ ἐωθινῇ (alia exempl. πρωῒ¹⁵).

וַיִּכּוּ. O'. καὶ ἔτυπτον (alia exempl. ἐπληξεν¹⁶).

יָחַד. O'. κατὰ τὸ αὐτό. "Αλλος" ὁμοῦ.¹⁷

15. וַיִּמְלֹכוּ. O'. καὶ ἔχρισε ("Αλλος" ἐβασίλευσε¹⁸) Σαμουήλ.

וְכָל־אֲנָשִׁי יִשְׂרָאֵל. O'. καὶ πᾶς 'Ισραήλ. Alia exempl. καὶ πάντες οἱ ἄνδρες 'Ισραήλ.¹⁹

עַד־מָאֵד. O'. ὥστε λίαν. Alia exempl. ἕως σφόδρα.²⁰

CAP. XII.

2. וְזָקְנִי וְשִׁבְתִּי. Senex et canus factus sum. O'. γεγήρακα καὶ καθήσομαι ("Αλλος" πεπολίωμαι¹).

וְהִתְלַכְתִּי. O'. διεληλυθα. Alia exempl. ἀνέστραμμαι.² "Αλλος" ἀνεστράφη.³

⁵⁶ Cod. Reg. ⁵⁷ Sic Comp. (om. ὡς), Codd. 19, 44 (ut Comp.), 55, 82 (cum κοφεύων), 93 (cum κοφεύων), 106 (ut Comp.), 108 (ut 93). Hieron.: ille vero dissimulabat se audire.

CAP. XI. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 121, 243* (in marg.). ² Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom.

³ Cod. 108 (cum ὑπερμάχων. Cf. Hex. ad Hos. x. 6).

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum εἰς βουνόν), 93, 108. Montef. ex Theodoro affert: 'A. εἰς βουνόν. Cf. ad Cap. ix. 12.

⁵ Sic in textu post τὸ πρωῒ Comp., Codd. 19, 55, 82, 93, 108, 243*. ⁶ Sic in marg. Cod. 243*; in textu autem post τὸ πρωῒ Codd. 92, 144. Hieron.: sequens boves. Proculdubio est Symmachi, cui ἀκολουθῶν pro ἑπὶ in deliciis est. Cf. Hex. ad Ezech. xii. 14. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

⁸ Cod. 243* in marg. sine nom.

⁹ Idem. Cod. Reg. in marg.: ἐπέπεσαν; et sic in textu Comp. (cum ἐπίσαν), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp.), Arm. 1.

¹⁰ Codd. Reg., 243*, in marg. sine

nom. ¹¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ¹² Cod. 243* in marg. sine nom. ¹³ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 29, 55, 71, 123, 236, 243*; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

¹⁴ Cod. Reg. ¹⁵ Sic Comp. (cum ἐν τῇ φ. π.), Ald., Codd. III, X (cum ἐν φ. π.), XI, 19 (ut Comp.), 29, 44, 55, alii (inter quos 243*).

¹⁶ Sic Comp., Codd. III, 44, 74, alii (inter quos 247, cum ἐπληξαν).

¹⁷ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. ¹⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁹ Sic Comp. (om. οἱ), Ald., Codd. XI, 29, 52, 55, alii (inter quos 243*).

²⁰ Sic Codd. 82, 93 (cum ὡς), 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. ii. 17.

CAP. XII. ¹ Cod. 243* in marg. sine nom. (ad γεγήρακα). Sic in textu Comp., et (cum γεγ. καὶ πεπ. καὶ καθ. ἐκ τοῦ νῦν) Codd. 19, 82, 93 (cum πεπωλιόμαι), 108, Reg. (cum ἕως τοῦ νῦν).

² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. (Opp. T. III, p. 297 D). Vet. Lat.: conversatus sum.

³ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Gen. v. 24. Psal. xxv. 3.

3. וַעֲנֵי. Ο'. ἀποκρίθητε. Σ. φθίγξασθε.⁴

וַעֲשִׁי. Defraudati. Ο'. κατεδυνάστευσα. "Αλλος" ἐσυκοφάντησα.⁵

וַרְצוּתִי. Oppressi. Ο'. ἐξέπιασα. "Αλλος" συνέθλιψα.⁶

וַיַּעֲלֵם עֵינַי בּוֹ. Et obvelaverim oculos meos cum eo (munere). Ο'. καὶ (s. ἡ) ὑπόδημα; ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ. "Αλλος" καὶ ἀπέκρυψα τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐν αὐτῷ.⁷ "Αλλος" καὶ παρόψομαι ὀφθαλμῷ μου ἐν αὐτῷ.⁸

7. וַעֲשִׂהֶם לְפָנַי יְהוָה אֱתָם וְעָשְׂבוּ יְהוָה אֱתָם. Ο'. καὶ νῦν κατάρστητε, καὶ δικάσω ὑμᾶς (Θ. διακριθῆσομαι ὑμῖν⁹) ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἀπαγγελῶ ὑμῖν τὴν πᾶσαν δικαιοσύνην κυρίου, & (alia exempl. τὰς πᾶσας δικαιοσύνας κυρίου, &s¹⁰) ἐποίησεν. Σ. καὶ νῦν παράστητε, ἵνα διακριθῶ πρὸς ὑμᾶς ἔμπροσθεν κυρίου περὶ πασῶν τῶν ἐλεημοσυνῶν τοῦ κυρίου ὃν ἐποίησεν.¹¹

10. וְאֵת אֲשֶׁר תִּרְוֶה. Ο'. καὶ τοῖς ἄλσεσιν ("Αλλος" Ἀσταρώθ¹²).

11. אֶת-יִרְבֵּעַל. Ο'. τὸν Ἱεροβάαλ. Schol. τὸν Γεδεών.¹³

13. וְאֵשֶׁר שָׁאֵלְתָם אֶשֶׁר בְּתַרְתָּם אֶשֶׁר. Ο'. ὃν ἐξελέσασθε (alia exempl. ἡρετίσασθε¹⁴). Alia ex-

empl. add. καὶ ὃν ᾔτησασθε.¹⁵

14. וְהָיָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. Sequentes Jonam Deum vestrum, (bene est.) Ο'. ὅπισω κυρίου πορευόμενοι. Alia exempl. add. οὐκ ἔσται χεῖρ κυρίου ἐφ' ὑμᾶς.¹⁶ Alia exempl. πορευόμενοι ὅπισω κυρίου θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἐξελείται ὑμᾶς.¹⁷

20. וְלֹא תִסְתַּוּ. Ο'. μὴ ἐκκλίνετε ("Αλλος" σκληρύνετε¹⁸).

21. וְהָיָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. Post vanitatem. Ο'. ὅπισω τῶν μηθὲν ὄντων ('Α. κενῶν. (Σ.) ματαίων¹⁹).

וְלֹא יִנְיָעוּ. Ο'. οὐ περανοῦσιν οὐδέν. Σ. οὐκ ὀφελήσουσιν.²⁰

22. וְהָיָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. Quia complacuit Jonae facere. Ο'. ὅτι ἐπικαῶς (alia exempl. ἐπικαίως²¹) κύριος προσελάβετο. "Αλλος" ὅτι ἐνῆργατο κύριος ποιῆσαι.²²

23. וְלֹא יִנְיָעוּ. Ο'. καὶ ἐμοὶ μηδαμῶς ("Αλλος" ἱλεώς μοι²³). Alia exempl. ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο.²⁴

וְהָיָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. Ο'. ἀνιέναι ("Αλλος" διαλιπεῖν²⁵) τοῦ προσεῦχεσθαι περὶ ὑμῶν. Alia exempl. τοῦ διαλιπεῖν προσευχόμενον ὑπὲρ ὑμῶν.²⁶

וְהָיָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. Ο'. καὶ δέξω. Alia exempl. καὶ δηλώσω.²⁷ "Αλλος" (καὶ) φωτιῶ.²⁸

⁴ Cod. 108. Cod. 243* in marg.: φθίγξασθαι. ⁵ Cod. 243* in marg. sine nom. Hieron.: *calumniatus sum*.

⁶ Idem. ⁷ Haec in textum post ὑπόδημα inferunt Codd. 82, 93, Theodoret. ⁸ Cod. 243* in marg. (ad οὐδὲν v. 4) sine nom. Codd. 92, 119 (in marg.), 144, post ἐξέλασμα inferunt: καὶ παρόψομαι ὀφθαλμούς ἐν αὐτῷ. Versio Symmachi esse videtur, quam aliquatenus expressit Hieron., vertens: *et contentum patet (παρόψομαι) illud hodie*.

⁹ Cod. 108. Cod. 243* in marg.: διακριθῆσομαι ὑμῖν. ¹⁰ Sic Codd. III, 158. ¹¹ Procop. p. 34. ¹² Cod. 243* in marg.: Ἀσταρώθ. Ἀστάρτης. Cf. ad Cap. vii. 3, 4.

¹³ Cod. X in marg. ¹⁴ Sic (hic et in loco parallelo Cap. viii. 18) Codd. 19 (cum ᾔτησασθε), 82 (idem), 93 (idem), 108.

¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III (idem. kai), XI, 19, 29, 52, 55, alii (inter quos 243*). ¹⁶ Sic Ald., Codd. X (cum ἡμᾶς), 29, 44, 52, alii (inter quos 243*), Arm. i.

¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (om. kai), 108. ¹⁸ Cod. 108 in marg. sine nom. Lectio suspecta. ¹⁹ Cod. Reg.: 'Α. κενῶν. Cod. 243* in marg.: κενῶν. ματαίων. Ad Sym. cf. Hex. ad Psal. cvi. 40. Jesai. xxix. 21. ²⁰ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. Ad οὐ περανοῦσιν Cod. 108 in marg. assert: Σ. οὐκ ὀφελήσουσιν (sic) οὐδὲν, καὶ οὐκ ἐξελοῦνται, ὅτι οὐδὲν εἰσιν. διότι: ubi omnia post ὀφελήσουσιν ad versionem τῶν Ο' pertinere videntur. ²¹ Sic Codd. II (cum ἐπεὶ καὶ ὥς), X, 245. Cf. Hex. ad Jud. xix. 6, 4 Reg. v. 23. ²² Cod. 243* in marg. sine nom.

²³ Idem. Cf. ad Cap. xxii. 15. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. (Opp. T. XI, p. 430 C). ²⁵ Cod. X in marg. sine nom. ²⁶ Sic Comp. (cum διαλίπειν), Codd. 19 (idem), 82 (idem), 93, 108 (ut Comp.), Reg., Chrysost. (Opp. T. IX, p. 734 E, T. X, p. 546 C). ²⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Nescio an Symmachi sit, coll. Hex. ad Job. xii. 7. ²⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Lev. x. 11.

24. **הַגִּדְלָה**. Ο'. ἐμεγάλυνε. Alia exempl. ἐμεγάλυνε ποιῆσαι.²⁹
25. **הָרַעַי הָרַעַי**. Ο'. κακία (alia exempl. κακοποιούντες³⁰) κακοποιήσητε.
- פִּרְבִּיתִּי**. Peribitis. Ο'. προστεθήσεσθε. 'Α. συσσυρήσεσθε. Σ. ἀπολείσθε (s. συναπολείσθε).³¹

CAP. XIII.

1. **בְּיָמָיו שָׂאֵל שָׁפַח בְּיָמָיו**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ✕ υἱὸς ἐνιαυτοῦ Σαουλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.¹ Alia: υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν Σαουλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.² Σ. υἱὸς ὡς ἐνιαύσιος Σαουλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.³
- וַיִּשְׁתַּחֲוֶה עַל-יִשְׂרָאֵל**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν 'Ισραήλ (4).⁴
3. **אֵת נָצִיב פְּלִשְׁתִּים**. Stationem Philistaeorum. Ο'. τὸν Νασιβ τὸν ἀλλοφύλον. 'Α. τὸ ὑπόστημα (s. ὑπόστημα) τῶν ἀλλοφύλων.⁵ Σ. (τὴν)

ἔκστασιν (τῶν ἀλλοφύλων).⁶ "Ἄλλος" τὸ σπράτευμα τῶν ἀλλοφύλων.⁷

3. **וַיִּשְׁכְּנוּ הַעֲבָרִים**. Ο'. ἡθετήκασιν οἱ δοῦλοι. 'Α. ἀκουσάτωσαν οἱ 'Εβραῖοι.⁸ Σ. ἀκουσάτωσαν οἱ ἐν τῷ πέραν.⁹
4. **הָקָה**. Ο'. πέπαικε. Alia exempl. ὅτι πέπαικε; alia, ὅτι ἐκούφη.¹⁰
- וַיִּשְׁחָט**. Odiosus factus est. Ο'. ἡσχύνθησαν. Alia exempl. ἐξουδένωσεν.¹¹
- וַיִּצְרַק הָעָם**. Ο'. καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ (alia exempl. ἀνέβोधsen ὁ λαὸς¹²) 'Ισραήλ.
5. **שָׁלֹשׁ**. Ο'. τριάκοντα. Alia exempl. τρεῖς.¹³
- וַיִּשְׁתַּחֲוֶה עַל-יִשְׂרָאֵל**. Ο'. ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν. Alia exempl. ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.¹⁴
6. **בִּי-צָרָהּ בִּי נַשְׁוּ הָעָם**. Quod in angustiis erat, quia vexatus est populus. Ο'. ὅτι στενωδὸς αὐτῷ μὴ προσάγειν αὐτόν. Alia exempl. ὅτι ἐκθλίβονται, καὶ ἀνεχώρησεν ὁ λαός.¹⁵
7. **וַיַּעֲבְרוּ**. Ο'. καὶ οἱ διαβαίνοντες (Σ. οἱ ἐκ τοῦ πέραν. "Ἄλλος" 'Εβραῖοι¹⁶).

²⁹ Sic Ald., Codd. 29, 243*. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Cod. Reg. (cum συν.). Cod. 243* in marg.: συνσυρήσεσθε, συναπολείσθε. Ad Aquilam cf. Hex. ad i Reg. xv. 6. Psal. xxxix. 15. Lectio ἀπολείσθε est in Comp., Codd. 19, 82, 92 (in marg.), 93, 108, 158.

CAP. XIII. ¹ Sic Cod. 92 (cum υἱὸς ἐνὸς ἐν.), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Procop. p. 34. Schol. apud Nobil.: υἱὸς ἐνιαυτοῦ ἦν Σ. κ. τ. ε., invitis libris. ² Sic Codd. 82, 158, Reg., Arm. i; necnon Schol. apud Nobil., et Anon. (cum ὁ Σαουλ) in Cat. Niceph. T. II, p. 353. ³ Theodoret. Quæst. XXVI in i Reg. p. 372: Πῶς νοητέον τὸ, υἱὸς ἐνιαυτοῦ Σαουλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν; 'Ο Σύνμαχος οὕτως ἐξέδωκεν υἱὸς ὧν (ὧν om. Cat. Niceph. ibid.; ὡς pro ὧν Procop. ibid., et Cod. Reg. apud Montef.) ἐναύσιος ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. Διότι δὲ τοῦτο τὴν ἀπλότητα τῆς ψυχῆς, ἣν εἶχεν ὁ Σαουλ, ἦλκε τῆς βασιλείας τὴν χειροτονίαν ἐδέξατο. Ταύτη δὲ οὐκ ἐπὶ πλείστον ἐχρήσατο· ὅθεν ὁ ιστοριογράφος ἐπήγαγε καὶ δύο ἔτη ἐπὶ 'Ισραὴλ ἐβασίλευσεν ἀντὶ τοῦ, μετὰ τῆς ἀπλότητος ταύτης δύο ἔτη ἐβασίλευσεν· εἴτα εἰς πονηρίαν ἀποκλίνας, τῆς θείας χάριτος ἐγγυμώθη· ὅθεν ὁ λοιπὸς χρόνος, ὃν βασιλεύων διετέλεσε, τῇ τοῦ Σαμουὴλ δημαγωγίᾳ λελογίσται. Concinit interpretes Chaldaeus: חֲזִיבִי בִּינָה לְיָתִי מִצָּרָה, ut infans annuclivus innocens. Cf. Geiger in Symmachus etc. p. 52. ⁴ Sic Cod. 92, et sine aster. Comp., Codd. 19, 82, 108, 158, Arm. i. ⁵ Procop. p. 37: Ἀκύλας ἐξέδωκε, τὸ ὑπόστημα.

Οἱ δὲ ἀλλοφύλοι, τοὺς 'Εβραῖους νικήσαντες, ἐν τοῖς ὄχυροῖς χωρίοις φρουρὰν ἐγκατέστησαν, ἣν ὑπόστημα καλεῖ. Sic in textu Comp. (cum ὑπόστημα), Codd. 19, 82 (cum ὑπόστημα), 93 (idem), 108 (cum ἀρχοντας in marg.). ⁶ Cod. 108: Σ. ἔκστασιν. Cod. 92* in marg.: τὴν ἔκστασιν, et τῶν ἀλλοφύλων. ⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁸ Nobil., Cod. Reg., Theodoret. ibid. p. 373. Sic in marg. sine nom. Codd. 108, 243*. Cf. ad Cap. xiv. 21. Procop. ibid. et Cod. 93 in marg.: ἀκουσάτωσαν οἱ δοῦλοι. ⁹ Nobil., Cod. Reg. Sic in marg. sine nom. Cod. 243*. Cf. ad v. 7. ¹⁰ Prior lectio est in Ald., Codd. X, XI, 56, 64, aliis (inter quos 243*), Arm. i; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Mox τὸ ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλων Comp., Codd. 82 (ut ante), 93 (idem), 108 (cum τὴν φρουρὰν in marg.). ¹¹ Sic Comp., Codd. X (cum ἡσχύνθη in marg.), XI, 19, 29, 56, alii (inter quos Reg., 108 (cum κατήσχυναν in marg.), 243*). Mox τοὺς ἄλλ. pro ἐν τοῖς ἄλλ. Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹² Sic Ald., Codd. III, 106, 120, 121, 134, 158, 243*, Arm. i (cum ἐκάλεισεν). ¹³ Sic Codd. 82, 93, 108. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19 (cum καὶ pro ἡ), 44, 74, 82, alii, Arm. i. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐκθλίβονται), 82, 93, 108. Cod. X in marg.: ἐκθλίβη ἐκθλίβ... (sic). Cf. Mich. vii. 2 in LXX. ¹⁶ Cod. Reg.: Σ. οἱ ἐκ τοῦ πέραν. Cod. 243* in marg.: ἐκ τοῦ πέραν. 'Εβραῖοι.

7. וַיִּחַל שְׁבַע יָמִים לְמוֹעֵד וַיָּבֹא שָׁמָּה. *Et expectavit septem dies iuxta tempus conductum quod (condixerat) Samuel.* Ο. καὶ διέλιπεν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ μαρτυρίῳ (Α. Σ. εἰς τὴν συνταγὴν. Θ. εἰς τὸν καιρὸν¹⁸), ὡς εἶπε Σαμουὴλ. Α. καὶ περιέμεινεν ἑπτὰ ἡμέρας εἰς συνταγὴν τοῦ Σαμουὴλ. Σ. ἀνέμεινεν δὲ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὴν συνταγὴν τοῦ Σαμουὴλ.¹⁹

8. וַיִּחַל שְׁבַע יָמִים לְמוֹעֵד וַיָּבֹא שָׁמָּה. *Et expectavit septem dies iuxta tempus conductum quod (condixerat) Samuel.* Ο. καὶ διέλιπεν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ μαρτυρίῳ (Α. Σ. εἰς τὴν συνταγὴν. Θ. εἰς τὸν καιρὸν¹⁸), ὡς εἶπε Σαμουὴλ. Α. καὶ περιέμεινεν ἑπτὰ ἡμέρας εἰς συνταγὴν τοῦ Σαμουὴλ. Σ. ἀνέμεινεν δὲ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὴν συνταγὴν τοῦ Σαμουὴλ.¹⁹

12. וַיִּחַל שְׁבַע יָמִים לְמוֹעֵד וַיָּבֹא שָׁמָּה. *Et expectavit septem dies iuxta tempus conductum quod (condixerat) Samuel.* Ο. καὶ τοῦ προσώπου τοῦ κυρίου οὐκ ἐδεήθη· καὶ ἐνεκρατευσάμην ("Ἄλλος· ἀλλὰ ἀνέσχον²⁰), καὶ ἀνήνεγκα τὴν ὀλοκαύτωσιν. Σ. καὶ πρὶν ἢ τὸ πρόσωπον κυρίου λιτανεύσω, καὶ βιασθεὶς ἀνήνεγκα τὴν ὀλοκαύτωσιν σου.²¹

13. וַיִּחַל שְׁבַע יָמִים לְמוֹעֵד וַיָּבֹא שָׁמָּה. *Et expectavit septem dies iuxta tempus conductum quod (condixerat) Samuel.* Ο. μεματαιώται σοι. Α. ἡγνωμόνησας. Σ. ἡφρόνησας (s. ἡφρονεύσω).²²

15. וַיִּחַל שְׁבַע יָמִים לְמוֹעֵד וַיָּבֹא שָׁמָּה. *Et expectavit septem dies iuxta tempus conductum quod (condixerat) Samuel.* Ο. ἐκ Γαλαλῶν. Potior scriptura: ἐκ Γαλαλῶν εἰς ὁδὸν αὐτοῦ.²³

17. וַיִּחַל שְׁבַע יָמִים לְמוֹעֵד וַיָּבֹא שָׁמָּה. *Et expectavit septem dies iuxta tempus conductum quod (condixerat) Samuel.* Ο. καὶ ἐξῆλθεν διαφθείρων ἐξ ἀγροῦ (Θ. ἐκ τῆς παρεμ-

βολῆς²⁴) ἀλλοφύλων. Σ. καὶ ἐξῆλθον οἱ διαφθείροντες ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Φυλιστιαίων.²⁵

17. וַיִּחַל שְׁבַע יָמִים לְמוֹעֵד וַיָּבֹא שָׁמָּה. *Et expectavit septem dies iuxta tempus conductum quod (condixerat) Samuel.* Ο. ἐπὶ γῆν (alia exempl. πηγῆν²⁶).

18. וַיִּחַל שְׁבַע יָמִים לְמוֹעֵד וַיָּבֹא שָׁמָּה. *Et expectavit septem dies iuxta tempus conductum quod (condixerat) Samuel.* Et agmen unum convertit se versus regionem quae spectat vallem Zeboim ad desertum. Ο. καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία (alia exempl. ἡ τρίτη²⁷) ἐπιβλέπουσα ὁδὸν Γαβαὶ τὴν εἰσκύντουσαν (alia exempl. ἐκκύντουσαν²⁸) ἐπὶ Γαὶ τὴν Σαβίμ (alia exempl. add. τὴν ἔρημον²⁹). Α. καὶ ἡ κεφαλὴ ἡ μία ἔνευεν ὁδὸν τοῦ ἐκκύντουτος ἐπὶ φάραγγα τῶν ὑαινῶν.³⁰ Σ. . . κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ ὀρίου τοῦ ὑπερκειμένου κατὰ τὴν φάραγγα τὴν Σεβωὶμ εἰς τὴν ἔρημον.³¹ Θ. . . ὁδὸν τοῦ ὀρίου τοῦ ἐπιβλέποντος ἐν τῇ κοιλάδι τῶν δορκάδων.³²

20. וַיִּחַל שְׁבַע יָמִים לְמוֹעֵד וַיָּבֹא שָׁמָּה. *Et expectavit septem dies iuxta tempus conductum quod (condixerat) Samuel.* Vomerem suum, et ligonem suum, et securim suam, et sarculum suum. Ο. τὸ θέριστρον (Α. Θ. ἄροτρον. Σ. ὕνιν³³) αὐτοῦ, καὶ τὸ σκεῦος ("Ἄλλοι· ἐχέτην, σκαφεῖον³⁴) αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀξίνην αὐτοῦ, καὶ τὸ δρέπανον ("Ἄλλοι· δῖκελλαν³⁵) αὐτοῦ. Σ. τὴν

¹⁷ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). Symmachi lectio, ni fallor, pertinet ad sequens וַיִּחַל. Cf. ad Cap. xi. 5. Hieron.: *perterritus est qui sequebatur eum.* ¹⁸ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.), Procop. p. 37. Cf. ad Cap. ix. 24.

¹⁹ Nobil. Ad διέλιπεν Cod. X affert: Α. περιέμεινεν. Σ. ὑπερίθετο. Ad ἀνέμεινεν cf. Hex. ad Psal. xli. 6. xlii. 5. ²⁰ Codd. X, 93, in marg. sine nom. Griesb. quidem e priore exscripsit: Ἄλλα (scil. ἀντίγραφα) ἀνέσχον; sed ἄλλα pro καὶ (ἐνεκρ.) legitur in Codd. 82, 93 (in textu). ²¹ "Hanc Symmachi interpretationem pleniorē habet Cod. Regius, breviorē Procopius [qui scribit: καὶ βιασθεὶς, καὶ τὰ ἐξῆς]."—Montef. Codd. X, 108: Σ. καὶ βιασθεὶς. Cod. 92 in marg. sine nom.: βιασθεὶς. ²² Cod. Reg. Sic in marg. sine nom. Codd. 92 (cum ἡφρονεύσω; cf. ad Cap. xxvi. 21), 243*. Cod. 108: Α. ἡγνομώμενος.

²³ Sic Ald., Codd. II (III hiat), X, XI, 19 (cum εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ), 29, 44, alii (inter quos 243*), Arm. 1. ²⁴ Cod. 108. Sic in marg. sine nom. Codd. X (om. τῆς), 93 (in textu), 243*. ²⁵ Procop. p. 38. ²⁶ Sic Codd. X (in marg.), 82, 93, Arm. 1. ²⁷ Sic Codd. X (in marg.), 19 (om. ἡ), 82, 93, 108, 119 (cum τρίτη superscript.), 144.

Fortasse est Symmachi. ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. (III hiat), X, XI, 19, 29, 56, alii (inter quos 243*). ²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. 44, 74, 106, 120, 134. ³⁰ Post Symmachi et Theodotionis versiones Nobil. addit: "Alius interpres: καὶ ἡ κεφαλὴ—τῶν ὑαινῶν (sic)." Aquilae manum aperte prodit vox ὑαινῶν pro ὑαινῶν, de quo usu cf. Hex. ad Exod. xvi. 10. Thren. iv. 16. Praeterea Cod. X affert: Α. τὴν φάραγγα τῶν ὑαινῶν. Θ. τὴν κοιλάδα τῶν δορκάδων. Non igitur audiendus Theodoret. Quaest. XXVIII in 1 Reg. p. 373: Γαβαὶ δὲ τὴν ἐν Σαβαὶν γῆν, τὴν ἐν τῇ κοιλάδι τῶν δορκάδων ὁ Ἀκύλας ἡρμηνεύων, etiam conspirantibus Cod. Reg., 108, quorum posterior affert: Α. τὴν ἐν τῇ κ. τῶν δ. τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. ³¹ Nobil. Paulo aliter Cod. 243* in marg. sine nom.: τοῦ ὀρίου τοῦ ἐξέχοντος κατὰ τὴν φάραγγα.

³² Nobil. ³³ Cod. 108 (cum ψιν pro ὕνιν). Cod. 92 in marg.: ἄροτρον. Cod. 243* in marg.: ἄροτρον. ὕνιν. Minus probabiliter Cod. X ad σκεῦος in marg. affert: ἄροτρον. Scriptura θεμιστήριον pro θέριστρον est in Comp., Ald., Codd. (III hiat), X, 29, 44, 56, aliis (inter quos 92, 108, 243*). ³⁴ Cod. 243* in marg. sine nom. Ad σκεῦος Cod. X in marg.: ἄροτρον. ³⁵ Idem.

ἔνιν, καὶ τὸ σκαφίον αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀξινάριον,
καὶ τὴν δίκελλαν.³⁶

21. הַיָּתִיתָ הַפְּצִירָה פִּים לַמַּחֲרִישׁ וְלֹאֲתִים
וְלִשְׁלֹשׁ קִלְשֵׁי הַחֲרָדִים וְלַחֲצִיב הַדְּרָן.

*Erat autem lima (s. retusio) acierum sarculis
et ligonibus et furcis tridentibus et securibus,
et ad erigendum (acuendum) stimulum. O'.*
καὶ ἦν ὁ τρυγητὸς (פְּצִירָה) ἔτοιμος τοῦ θερίζειν
τὰ δὲ σκεύη ἦν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα
(שְׁלֹשׁ קִלְשֵׁי הַחֲרָדִים), καὶ τῇ ἀξίνῃ καὶ τῷ δρε-
πάνῳ ὑπόστασις ἦν ἡ αὐτή. ('Α.) καὶ ἐγενήθη
ἡ προσβόλῳσις στόματα (s. στομώματα) τοῖς
ἀρότροις, καὶ τοῖς ῥίξιν, καὶ ταῖς τρισκελίαιν,
καὶ ταῖς ἀξίναϊς, καὶ τοῦ στερεώσαι τὸ βού-
κεντρον.³⁷ * Ἄλλος* ... καὶ τοῦ κατορθῶσαι τὸ
βούκεντρον.³⁸

23. וַיֵּצֵא מִצֵּב פְּלִשְׁתִּים אֶל-מַעְבַּר מַכְמֶשׁ. O'.
καὶ ἐξῆλθεν ἐξ ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων
τὴν ἐν τῷ πέραν (alia exempl. εἰς τὸ πέραν³⁹)

Μαχμάς. Θ. (καὶ ἐξῆλθεν) ἡ στάσις τῶν
ἀλλοφύλων εἰς τὴν διάβασιν Μαχμάς.⁴⁰

CAP. XIV.

1. אֶל-מַעְבַּר. O'. εἰς Μεσσάβ ('Α. τὴν ὑπόστασιν,
Σ. τὸ σύστημα. (Θ.) τὴν στάσιν¹).
2. אֶל-מַעְבַּר. O'. καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ.
Alia exempl. καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ.²
3. תָּרַם נָשָׁא. O'. αἶρων ἐφοῦδ. 'Α. φέρων ἐπεν-
δύτην.³
4. מִן-מַעְבַּר מַחֲרָשׁ מִן-מַעְבַּר מַחֲרָשׁ.
O'. καὶ ὁδοὺς ('Ἄλλος' ἐξοχή⁴) πέτρας ἐκ τού-
του, καὶ ὁδοὺς πέτρας ἐκ τούτου. Alia exempl.
ἀκρωτήριον πέτρας ἐντεῦθεν, καὶ ἀκρωτήριον
πέτρας ἐντεῦθεν.⁵
5. מַעְבַּר (bis). O'. Vacat. * Ἄλλος* ἐκ τοῦ πέ-
ραν.⁶

³⁶ Procop. p. 41, Cod. Reg. (cum ἔνιν et σκαφεῖον).
Deinde Procop. subiungit: Ἀκύλας τὰλλα μὲν ὠσανύως, ἀντὶ
δὲ τοῦ δρεπάνου, τριδόντᾳ φησιν. Θεοδωτῶν τὸ θέριστρον, βού-
κεντρον ἐξέδωκεν. Male; nam τριδόντα ad שְׁלֹשׁ קִלְשֵׁי, et
βούκεντρον ad חֲצִיב, in versu seq. pertinere quisvis videt.
Cf. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 107. ³⁷ Schol. apud
Nobil. (cum στόματα ... τρισκελήσιν ... στερεώσαντος β.), Anon.
in Cat. Niceph. T. II, p. 359 (cum στόματα ... ταῖς ῥίξι καὶ
ταῖς σκελίαι ... στερεῖσαι τὸ β.). Denique Cod. 243* in
marg.: ἡ προσβόλῳσις στομώματα τοῖς ἀρότροις. ταῖς ἐχέλαις,
καὶ ταῖς τρισκελίαις, καὶ ταῖς ἀξίναϊς, καὶ τοῦ στερεώσαντος τὸ β.
Aquilae esse lectionem per se patet, qui a προσβολή, acies
(Bekker. *Anecd. Gr.* T. I, p. 58: Προσβολή σιδήρου τὸ στό-
μα τὸ προστιθέμενον ἐπ' ἀκρὸς τῷ σιδήρῳ ἐν ἐργαλείῳ) mon-
strum vocabuli προσβόλῳσις, q. d. exaciatio (neutiquam
obtusio, qui Scharfenbergii error est) effinxit, ad exemplar
Chaldaei et Syri interpretis, quibus מַעְבַּר limam sonat.
Ne autem cum Schleusnero in *Opusc. Crit.* p. 126 προσβό-
λῳσις στομάτων desideres, scias Aquilam, interpretem reli-
giosissimum, constructionem abnormem פִּים הַפְּצִירָה pro
פִּים הַפְּצִירָה ad amussim exprimere voluisse. Deinde pro
ταῖς ῥίξι, instrumentis ferreis aliunde incognitis, Scharfenb.
tentat τοῖς δρυεῖ, ligonibus, quo nos, fatemur, nihil rectius
novimus. Restat vox τρισκελίαις a τρισκελῖς, specie quidem
feminina τὸ ερισκελῖς, tria habens crura; cum vero חֲצִיב
cuspiis, non crus, sonet, videndum an ipsa vox Hebraea

sub Graeco involuero lateat. (De lectione anonyma ἰχέλην,
quam pro מַעְבַּר bis offert Cod. 243*, haeremus; nam stina
aratri, ex ligno facta, hic prorsus absona esse videtur.)
³⁸ Haec in textum post δρεπάνῳ inferunt Comp., Codd. 19,
82, 93, 108. ³⁹ Sic (om. τῇ) Ald., Codd. III, X, 29, 56,
64, alii (inter quos 243*). ⁴⁰ Procop. p. 41. Ad τὸ
πέραν Cod. 243* in marg.: τὴν διάβασιν.

CAP. XIV. ¹ Cod. X affert: 'Α. τὴν ὑπόστασιν. Σ. τὸ
σύστημα. Cod. 243* in marg.: σύστημα. στάσις. Aquilae
lectionem in textu habent Comp., Codd. 19 (om. εἰς), 82,
93, 108, Reg. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.
³ Procop. p. 41. ⁴ Cod. 243* in marg. sine nom. Cod.
X in marg.: ἀκρωτήριον ἐξοχάς (sic). Nescio an Symmachi
sit, quem fortasse expressit Hieron., vertens: *eminentes
petrae ex utraque parte.* ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (om.
καὶ ἀκρ. π. ἐ), 82 (idem), 93 (cum καὶ ἀκρ. bis), 108 (cum
ἀκρ. bis). In Cod. II duplex versio est: καὶ ἀκρ. π.
ἐνθεν (sic), καὶ ἀκρ. π. ἐνθεν, καὶ ὁδοὺς π. ἐκ τούτου (semel).
Theodotionis est versio, quantum colligere licet e scholio
Anonymi apud Nobil. et in Cat. Niceph. T. II, p. 359:
Ἀκρωτήριον καὶ ἀκρωτήριον μᾶλλον ταῦτα ἐν τῇ ἐκπλαῇ ἡστέ-
ρισται, ὡς ἐκ Θεοδωτῶνος προστεθέντα. Fortasse prior clau-
sula, ὁδοὺς π. ἐκ τούτου, deerat in exemplari Origenis, qui
textum suum hexaplaem sic constituit: * Θ. ἀκρωτήριον
πέτρας ἐντεῦθεν * καὶ ὁδοὺς πέτρας ἐκ τούτου. ⁶ Sic in
textu (bis) Cod. 247. Aquilae esse conjecerim,

5. **הַשֵּׁן הָאֶחָד**. Ο'. ἡ ὁδὸς ἡ μία. Alia exempl. τὸ ἀκρωτήριον τὸ εἰν.⁷ "Ἄλλος" ἡ ἐξοχή ἡ μία.⁸
6. **מִצָּנָה**. Columna. Ο'. Vacat. "Ἄλλος" (ὁ ὁδοῦς ὁ εἰς) ἐπίρρυτος.⁹
7. **כֹּחַ (bis)**. Ο'. ἐρχομένη. Alia exempl. ἐχόμενον.¹⁰
8. **מִצָּנָה**. Cohibitio. Ο'. συνεχόμενον. 'Α. ἐπίσχεσις. Σ. ἐποχή.¹¹
9. **בְּלִבְךָ נִטָּה לֵב**. Ο'. ἡ καρδία σου ἐκκλίνη. Alia exempl. ἡ καρδία σου θελήσῃ ἐκκλινον σεαυτόν.¹²
10. **וְנִגְלִינוּ**. Et ostendemus nos. Ο'. καὶ κατακυλισθησόμεθα ('Α. Θ. ἀποκαλυφθησόμεθα¹³).
11. **דְּמוּ עַד-הַגִּי'עַנּוּ אֶל-יְהוָה**. Quiescite donec pervenerimus ad vos. Ο'. ἀπόστητε ἐκεῖ ἕως ἂν ἀπαγγελῶμεν ὑμῖν. 'Α. σιωπήσατε ἕως τοῦ ἐγγίσει ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς.¹⁴
12. **אֶל-מִצָּב**. Ο'. εἰς Μεσσάβ. "Ἄλλος" εἰς τὸ πλήθος.¹⁵
13. **וַיִּפְּלוּ**. Ο'. καὶ ἐπέβλεψαν ("Ἄλλος" ἔπесαν¹⁶).
14. **וַיִּנְשֵׂא לֵב**. Ο'. καὶ ὁ αἶρων τὰ σκεύη (Σ. ὁπλοφόρος¹⁷) αὐτοῦ.
15. **מִכּוֹחַ**. Occidebat. Ο'. ἐπεδίδου. Σ. ἀνήγει.¹⁸ "Ἄλλος" ἐθανάτου.¹⁹
16. **בְּבִצְיָ**. Fere in dimidio. Ο'. ἐν βολισί. Θ. ὡς ἐπὶ ἡμισυ.²⁰
17. **וַיִּרְדָּה**. Ο'. ἔκστασις. 'Α. ἐκπληξίς.²¹
18. **וַיִּשְׁפֹּךְ הַיָּרֵן הָאֶחָד מִיָּדוֹ הַיָּרֵן הָאֶחָד בְּיָדוֹ הַיָּרֵן הָאֶחָד**. Ο'. προσάγαγε τὸ ἐφόδ· ὅτι αὐτὸς ἤρειν τὸ ἐφόδ (alia exempl. ὅτι ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ²²) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον 'Ισραήλ. ['Α.] Σ. πρόσελθε τῇ κιβωτῷ τοῦ θεοῦ ἦν γὰρ σὺν τοῖς υἱοῖς 'Ισραήλ ἐν τῇ παρεμβολῇ.²³ Θ. ἔγγισον τῇ κιβωτῷ ('Α.) τῷ γλωσσόκομφ²⁴ τοῦ θεοῦ ὅτι ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον (לְפָנֵי) 'Ισραήλ.²⁵
19. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. καὶ ὁ ἦχος ("Ἄλλος" θόρυβος²⁶).
20. **וַיִּנְשֵׂא**. Ο'. καὶ ἀνέβη ("Ἄλλος" ἀνεβόησε²⁷).
21. **וַיִּבְרָח**. Ο'. σύνγχυσις. 'Α. φαγέδαινα.²⁸ "Ἄλλοι" θόρυβος, ἔκστασις.²⁹
22. **וַיִּדְבְּקוּ**. Ο'. καὶ συνάπτουσι ("Ἄλλος" προσεκολλήθησαν³¹).
23. **וַיִּתְּתֵם**. Ο'. τὴν Βαμώθ. Alia exempl. Βηθαῦν.³²
24. **וַיִּנְשֵׂא**. Ο'. καὶ ἐκδικήσω (Σ. τιμωρήσομαι³³).

⁷ Sic Comp. (om. ἐν), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp.). Mox τὸ ἀκρ. τὸ ἄλλο pro ἡ ὁδὸς ἡ ἄλλη idem. Ad ὁδὸς Cod. X in marg.: ἀκρωτήριον.

⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁹ Cod. 243* in marg.: ὁ εἰς ἐπίρρυτος, subjuneto siglo, quod Theodotionis nomen continere videtur. Equidem Aquilae potius tribuerim, qui ad Zach. iv. 2 pro **וְנִגְלִינוּ**, *infundibula*, ἐπιρρυταί posuit. ¹⁰ Sic (seq. τῆς) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

¹¹ Cod. Reg. Ad οὐκ ἔστι συνεχόμενον Cod. 243* in marg. notat: ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἔστιν ἀνίγκη.

¹² Sic Comp. (eum ἔκκλινον). Pro ἐκκλίνη, θελήσῃ habent Codd. X (in marg.), 19 (eum θελήσει), 82 (idem), 93, 108. Deinde post καρδία μου in fine v. add. ἔκκλινον σεαυτόν Cod. 19, 82, 93.

¹³ Codd. Reg., 243 (in marg. sine nom.). ¹⁴ Cod. 92, 108 (eum σιωπῶσατε). Cod. 243* in marg.: σιωπῶσατε ἕως ἐγγίσει ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς.

¹⁵ Cod. Reg. ¹⁶ Cod. 93 in marg. sine nom. ¹⁷ Cod. 108.

¹⁸ Codd. 92 (in marg. sine nom.), 108. ¹⁹ Cod. X in marg. sine nom. Cod. 93 in marg.: ἰθανά (sic).

²⁰ Cod. 108. ²¹ Idem. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III,

44, 106, 120, 134. ²³ "Hae lectiones Aquilae, Sym-

machi et Theodotionis [Θ. ὅτι ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ θ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον 'Ισρ.] prodeunt ex Cod. Coislin. [VII, ut videtur], nec omnino consonant cum Hebraeo."—Montefi. Aquilae nomen proculdubio tollendum; de Symmacho nihil certi affirmari potest. ²⁴ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. ad Cap. v. i. Aquilam vertisse crediderim: ἔγγισον τὸ γλωσσόκομον, coll. Hex. ad Cap. xxiii. 9, xxx. 7.

²⁵ Ad τὸ ἐφόδ Cod. 108 affert: Θ. τῇ κιβωτῷ; Codd. 92, 243* (in marg. sine nom.): Θ. ἔγγισον τῇ κιβωτῷ.

Cetera à Coislin. assumpsimus. ²⁶ Cod. 243* in marg. sine nom.

²⁷ Sic in textu Codd. III, 247 (eum ἐβόησεν). ²⁸ Codd. 92, 108 (eum φαγέδαινα), 243* (in marg. sine nom.).

²⁹ Cod. 243* in marg. sine nom. ³⁰ Codd. Reg., X (in marg. sine nom.), 93 (idem).

³¹ Sic in marg. sine nom. Codd. 108 (eum προσεκολλήθησαν), 243*.

³² Sic (sine artic.) Comp., Codd. III, 44, 106, 120, 134, 247 (eum Βηθαῦν).

³³ Cod. 108 (eum τιμωρήσομαι). Sic in marg. sine nom. Codd. Reg., 243*.

26. **וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ דָּבִיד.** *Et ecce fluentum mellis.*

Ο'. και ιδου ἐπορεύετο λαλῶν. Σ. και ἐφάνη ρέον τὸ μέλι.³⁴

27. **וַיִּפְּטוּ.** Ο'. τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ. 'Α. (τῆς) βακτηρίας. Σ. (τῆς) ράβδου.³⁵

בִּיעֻרַת הַדְּבַשׁ. *In defluxione mellis.* Ο'. εἰς τὸ κηρίον (Σ. τὴν ἀπόρροιαν³⁶) τοῦ μέλιτος.

(**וַתִּרְאֶנָּה (וַתִּאֲרָנָה ק')** Ο'. και ἀνέβλεψαν ('Α. ἐφωτίσθησαν³⁷).

28. **וַיִּצֵּץ.** Ο'. και ἐξελύθη ('Αλλος' ἐκοπίασεν³⁸).

29. **עָרַר.** *Affixit.* Ο'. ἀπήλλαχεν. Schol. ἀπώλεσεν, διέφθειρεν.³⁹ 'Α. Σ. Θ. ἐτάραξεν.⁴⁰

30. **יֵאָהֵב.** Ο'. ἀλλ' ὅτι. Σ. πόσῳ μάλλον. Θ. πλὴν ὅτι.⁴¹

31. **בְּפִלְשְׁתִּים כִּמְרֹמֶם.** Ο'. ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν Μαχμάς. *Alia exempl.* ἐκ τῶν ἀλλοφύλων πλείους ἢ ἐν Μαχμάς.⁴²

32. **וַיַּעַשׂ (וַיַּעַשׂ ק') הָעָם אֶל-שָׁלָל.** *Et irrituit populus in praedam.* Ο'. και ἐκλίθη (*alia exempl.* ὤρμησεν⁴³) ὁ λαὸς εἰς τὰ σκύλα ('Αλλος' λάφυρα⁴⁴). Σ. (και) ἐτράπη τοῦ ἀρπάζειν.⁴⁵

34. **פָּצְצוּ.** *Dispergite vos.* Ο'. διασπάρητε. *Αλ-

λος' σκορπίσθητε.⁴⁶

34. **וַאֲלֵהֶם.** Ο'. Vacat. *Alia exempl.* και φάγετε.⁴⁷

וַיִּשְׁוּ בְיָדוֹ הַלִּילָה. Ο'. τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ (*alia exempl. add.* τὴν νύκτα⁴⁸). *Αλλος' βοῦν ἑαυτοῦ τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὴν νύκτα.⁴⁹

36. **כָּל-הַטֹּב.** Ο'. πᾶν τὸ ἀγαθόν (*alia exempl.* τὸ ἀρεστόν⁵⁰).

38. **כָּל פְּנֵי הָעָם.** *Omnes principes populi.* Ο'. πάσας τὰς γωνίας ('Α. τὰς γωνίας. Σ. τοὺς μεγάλους. Θ. τὸ κλίτος⁵¹) τοῦ 'Ισραήλ. *Alia exempl.* πάσας τὰς φυλὰς τοῦ λαοῦ.⁵²

וַיִּדְעוּ וַיֵּרָאוּ בְּפָנֵי הַיְיָ הַחַטָּאת הַזֹּאת הֵיוּ.

Ο'. και γνώτε και ἴδετε ἐν τίνι γέγονεν ἡ ἁμαρτία αὕτη σήμερον. Σ. και γνώτε ἐν τίνι γέγονεν ἡ ἁμαρτία σήμερον.⁵³

40. **לְעֵבֶר אֶחָד.** (bis). Ο'. εἰς δουλείαν. *Alia exempl.* εἰς ἐν μέρος.⁵⁴

41. **הָבָה תְּמִים.** *Profer veritatem.* Ο'. δὸς δῆλους. *Αλλος' δὸς δῆλωσιν. *Αλλος' φέρε τελεióτητα.⁵⁵

42. Ο'. ✕ δν ἂν κατακληρώσῃται—'Ιωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ 4.⁵⁶

³⁴ Ad λαλῶν Cod. 93 in marg.: τό μλι (sic). Hieron. vertit: *et apparuit fluens mel*; unde Symmachi manum eruere conati sumus. Ad ἐφάνη cf. Hex. ad Exod. iv. 6. Jud. iv. 22. Amos vii. 7. ³⁵ Cod. Reg. affert: 'Α. βακτηρίας. ράβδου. Cod. 108: Σ. ράβδου. Cod. 243* in marg.: ράβδου. βακτηρίας. ³⁶ Cod. 108 affert: Σ. τὴν ἀπόρροιαν (sic). ³⁷ Codd. Reg. 108, 243* (in marg. sine nom.). ³⁸ Cod. Reg. ³⁹ Cod. 56 in marg. sine nom. Sumptum ex S. Chrysost. Opp. T. II, p. 145 E: Τί ἵσται, ἀπήλλαχεν; Ἀπώλεσε, διέφθειρεν ἅπαντας. ⁴⁰ Codd. 92 (cum 'Α. Θ.), 108. Sic in marg. sine nom. Codd. Reg. 243*. ⁴¹ Cod. 92. Cod. 108 affert: Θ. πλὴν. Σ. πόσῳ (sic). Ad Sym. cf. Hex. ad 2 Reg. iv. 11. Job. xv. 16. ⁴² Sic Comp. (om. ἐκ), Ald., Codd. 19 (ut Comp.), 44, 74, 82 (ut Comp.), alii. ⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 74, 82, alii.

⁴⁴ Cod. 243* in marg.: λάφυρα τοῦ ἀρπάζειν. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 27. Num. xxxi. 12. ⁴⁵ Cod. Reg. Fortasse non nisi vox ἐτράπη ad Symmachum pertinet, cui vix excidisset barbara syntaxis ἐτράπη τοῦ ἀρπάζειν pro ἐτράπη εἰς (s. πρὸς) τὸ ἀρπάζειν. ⁴⁶ Cod. 243* in marg. sine nom.

⁴⁷ Sic Comp., Ald. (cum καὶ φ. αὐτῶ), Codd. III (idem), 19, 44 (ut Ald.), 74 (idem), alii, Arm. I (ut Ald.). ⁴⁸ Sic

Comp., Ald., Codd. III, 19 (post ἐκεῖ), 44, 52, 55 (ut 19), alii, Arm. I. ⁴⁹ Sic in textu solus Cod. 243*. ⁵⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁵¹ Montef. e Regio exscripsit: 'Α. εἰς τὰς γωνίας τὸ κλίτος (sic). Σ. τοὺς μεγάλους. Pro κλίτος, quod non Graecum est, κλίτος tentabat Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 110, cuius conjecturam egregie confirmat lectio Cod. 108 hucusque inedita: Σ. γωνίας. 'Α. τοὺς μεγάλους. Θ. τὸ κλίτος, ubi tamen nomina duorum priorum interpretum male inter se permutata sunt. Praeterea in tribus lectionibus casus vocativus juxta Hebraeam veritatem revocandus esse videtur. ⁵² Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. Ad πάσας τὰς γωνίας Cod. 243* in marg. notat: ἀντὶ τοῦ, πάσας τὰς φυλὰς, ἥτοι πάντα τὰ συστήματα. ⁵³ Cod. Reg. ⁵⁴ Sic Comp. Post ποιεῖ in fine v. Codd. 19, 82, 93, 108 interpolant: και εἶπε Σαουλ πρὸς τὸν λαόν· ὑμεῖς ἔσεσθε εἰς ἐν μέρος, και ἐγὼ και 'Ιωνάθαν ἐσόμεθα εἰς ἐν μέρος. ⁵⁵ Montef. e Regio affert: *Αλλος' δὸς δῆλωσιν. Cod. 243* in marg.: φέρε τελεióτητα, δῆλωσιν; ubi prior lectio Aquilae aut Symmachi est. Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 30. Deut. xxxiii. 8. ⁵⁶ Schol. apud Nobil.: Ταῦτα μέχρι τοῦ, και κατακληροῦται, ἐν μόνη κείται τῇ ἐκδόσει Θεοδοσιανῶς διὰ ἡστέρι- σται (ἡστέριστα Codd. 92, 236) αὐτὰ, ὡς ἐν μιᾷ ἡ δευτέρῃ ἐντῇ

45. הָלֵךְ. O' Vacat. "Αλλος βέβηλον. "Αλλος ἔλεως.⁶⁷

הָלַךְ הַיּוֹם הַזֶּה עָלַי הָיָה. O' ὅτι ὁ λαὸς τοῦ θεοῦ ἐποίησεν τὴν ἡμέραν ταύτην. Alia exempl. ὅτι ἔλεος τοῦ θεοῦ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.⁶⁸

47. הָלַךְ הַמֶּלֶךְ. Potitus est regno. O' ἔλαχε τοῦ βασιλεύειν, κατακληροῦνται ἔργον. Alia exempl. κατακληροῦνται τὸ ἔργον τοῦ βασιλεύειν.⁶⁹

וַיִּבְרָךְ וַיִּשְׁמַח וַיִּשְׂמַח. O' οὐ ἂν ἐστράφη (alia exempl. ἐπέβλεψεν⁷⁰).

48. וַיִּשְׂמַח. O' καὶ ἐποίησε ("Αλλος συστησάμενος⁷¹).

וַיִּבְרָךְ. O' δύναμιν. Alia exempl. δύναμιν ἀτνανίν.⁷²

וַיִּשְׂמַח. Diripientis eum. O' τῶν καταπατούντων ("Αλλος διαρπαζόντων⁷³) αὐτόν.

50. וַיִּבְרָךְ. O' υἱοῦ οἰκείου. "Αλλος πατραδέλφου.⁷⁴

52. וַיִּבְרָךְ. O' δυνάμεως. "Αλλος εὐπορίας.⁷⁵

וַיִּשְׂמַח. O' καὶ συνήγαγεν (alia exempl. συνήθροισεν⁷⁶) αὐτούς.

CAP. XV.

1. וַיִּבְרָךְ. O' Vacat. Alia exempl. ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ.¹

2. וַיִּבְרָךְ. O' σαβαώθ. Alia exempl. παντοκράτωρ.² "Αλλος στρατιῶν.³

וַיִּבְרָךְ. Recensui. O' νῦν ἐκδικήσω. 'Α. ἐπεσκεψάμην.⁴

וַיִּבְרָךְ. Opposuit se ei. O' ἀπήντησεν αὐτῷ. Σ. ἐπέθετο (αὐτῷ). Θ. ἐπάταξεν (αὐτόν).⁵

4. וַיִּבְרָךְ. In Telaim. O' ἐν Γαλαλίοις. "Αλλος ἐν ἄρμασιν.⁶

וַיִּבְרָךְ. O' τετρακοσίας. Οἱ λοιποὶ διακοσίας.⁷

וַיִּבְרָךְ. O' ταγμάτων. Οἱ λοιποὶ πεζῶν.⁸

5. וַיִּבְרָךְ. Et insidias posuit. O' καὶ ἐνήδρευεν ["Αλλος ἐνίδρυσεν].⁹

וַיִּבְרָךְ. O' ἐν τῷ χειμάρρῳ. 'Α. (ἐν τῇ) φάραγγι.¹⁰

6. וַיִּבְרָךְ. Ne perdam te. O' μὴ προσθῶ σε. 'Α. (μὴ) συσσύρω σε.¹¹

τῶν O' κείμενα, οὐ μὴν ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ (Cod. 92 add. ἡ Λουκιανού).⁷⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Ruth i. 12. i Reg. xxii. 15. Posterior lectio, ἔλεως ζῆ κύριος, est in Comp., Ald., Codd. III, 74, 82, 93, aliis.

⁶⁸ Sic Comp. (om. τοῦ), Ald., Codd. 19 (cum ἔλεος τοῦ), 29, 44, 52, alii, Chrysost. (ut 19).⁶⁹ Sic Comp. (om. τὸ ἔργον), Codd. 19, 82, 93, 108. Duplex versio, κατακληροῦνται ἔργον (קִיבְּרָךְ), quae sineior videtur, deest in Ald., Codd. III, XI, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243*).⁷⁰ Sic Comp., Codd. 19, 52, 82, alii (inter quos Reg., cum ἔσμεν (I)).⁷¹ Cod. 243* in marg. sine nom. Locutio elegans, καὶ συστησάμενος δύναμιν, Symmachi manum prodit, quem imitatus est Hieron., vertens: congregatoque exercitu.

⁷² Sic Codd. II (cum ἀτνανίν), XI (cum ἀτνανίν), 64, 119, 121. Montef. e Regio affert: O' ἄλλως δύναμιν ἀτνανίν (sic). "Αλλος δύναμιν μεγάλην. Denique Alterus ex Arm. i Graece exscripsit: δύναμιν κραταίαν. Nescio an in exemplari Hebraeo olim exstiterit וַיִּבְרָךְ, exercitum potentem.⁷³ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xvii. 53. xxiii. 1.⁷⁴ Sic in marg. sine nom. Codd. 92, 93, 243, Reg. Cf. ad Cap. x. 14.⁷⁵ Cod. 243 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. x. 26.⁷⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum συνῴθησεν), 82, 93, 108.

CAP. XV. ¹ Sic Comp. (cum ἐπὶ ἱσρ. τὸν λ. αὐτοῦ), Ald., Codd. 44, 74, 93 (ut Comp.), alii, Arm. i (cum ἐπὶ τὸν λ. αὐτοῦ ἱσρ.), Origen. Opp. T. II, p. 344 (idem). Mox τῆς φωνῆς τῶν λόγων κυρίου Αλδ., Codd. III, 74, 106, alii, Arm. i (cum ἐνταλμάτων), Origen. ² Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Lucif. Calar. ³ Cod. 243 in marg. sine nom. ⁴ Codd. 92, 243 (in marg. sine nom.), Reg. Origen. ibid.: recogitavi.

⁵ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis exscripsit: ἐπίθετο. Θ. ἐπάταξεν. Origen. ibid.: quomodo percussit eum. ⁶ Cod. 243 in marg. sine nom. ⁷ Idem, teste Montef. ⁸ Idem, teste eodem. Parsonsii amanuensis exscripsit tantum: πεζῶν. Cf. ad Cap. iv. 10, ⁹ Cod. Reg., teste Montef. Est prava alterius vocis scriptura. ¹⁰ Cod. 108. Sic in marg. sine nom. Codd. Reg., 243. ¹¹ Codd. Reg., 243, 243* (sine nom.): 'Α. συσσύρω σε. Pro συσσύρω legendum esse συσσύρω recte vidit Semlerus in App. ad V. T. p. 301. Cf. ad Cap. xii. 25. Praeterea Montef. e Regio suo excitavit: "Αλλος τοῦ Ἀμαλῆ, καὶ οὐ προστεθήσῃ μετ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ οὐκ ἐποίησεν ἔλεος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ; et sic in textu (cum ἐπειδὴ ἐποίησας) Codd. 19 (cum τοῦ Ἀμαλῆκίτου, καὶ οὐ μὴ προστ.), 82, 93, 108 (cum τοῦ Ἀμαλῆκίτου), Origen. ibid.

6. וַיִּסֶר. O'. καὶ ἐξέκλινεν ('A. ἀπέστη¹³).
8. הִחְרִים. Internecione delevit. O'. [καὶ] 'Ιερὺμ ἀπέκτεινεν. Οἱ λοιποὶ ἀνεθεμάτισεν. Σ. ἐξωλόθρευσεν.¹³
9. נִמְכֹּה. Contemptibile. O'. ἡτιμωμένον. Σ. εὐτελής. Θ. ἐξουδενωμένον.¹⁴
- וְנִמְסָה. Et liquefactum (tabe affectum), id. O'. καὶ ἐξουδενωμένον. Alia exempl. καὶ ἀπεγνωσμένον, αὐτό.¹⁵ 'A. (καὶ) τετηγμένον.¹⁶
11. נִחַמְתִּי. Penitet me. O'. παρακέκλημαι. Alia exempl. μεταμελήμαι; alia, μεταμέλομαι.¹⁷ Σ. μετεμελήθην. Θ. παρακέκλημαι.¹⁸
- כִּי־הִמְלַכְתִּי. O'. ὅτι ἐβασίλευσα. Σ. ὅτι ἔχρισα.¹⁹
- מֵאֲחֵרִי. O'. 'A. ἀπὸ ὀπισθέν μου. Σ. ἀκολουθεῖν μοι.²⁰
- הִקִּים. O'. ἐτήρησε. Alia exempl. ἔστησε.²¹
- וַיָּחַר. Et exarsit ei. O'. καὶ ἡθύμυσε (Σ. ἐλυπήθη. Σ. (fort. 'A.) Θ. ὀργίλον²²).
13. הִקִּימְתִּי. O'. ἔστησα. "Αλλος· ἐκύρωσα.²³

15. וַיִּשָּׂר חֲמֹל. O'. ἀ περιποιήσατο. Θ. ὡν ἐφέισατο.²⁴
16. הָרָה. Desiste. O'. ἀνες. 'A. Σ. ἄφες. Θ. ἔασον.²⁵
21. רֵאשִׁית הַחֵרֶם. Primitias rei devotae. O'. τὰ πρῶτα τοῦ ἐξολοθρευμάτος. Alia exempl. τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἀναθέματος.²⁶ 'A. κεφάλαιον (τοῦ ἀναθέματος). Οἱ λοιποὶ ἀπαρχὴν τοῦ ἀναθέματος.²⁷
22. הַחֶפֶץ לַיהוָה. Num delectatio Jonae. O'. εἰ θελήτῃν τῷ κυρίῳ. Alia exempl. ἰδοὺ οὐ θέλει κύριος.²⁸ Σ. μὴ θέλει (κύριος).²⁹
- מִזִּבְחַ שׁוֹב. O'. ὑπὲρ θυσίαν ἀγαθὴν. Alia exempl. ἀγαθὴ ὑπὲρ θυσίαν.³⁰ Σ. βελτίων θυσίας.³¹
- וְלִהְיֶיב. O'. ἡ ἐπακρόασις. "Αλλος· τὸ προσέχειν.³²
23. כִּי חַטָּאת־קָרָם מִרִּי וְאִנּוֹן וְתַרְפִּים הִפְצִיר. Nam sicut peccatum veneficii est rebellio, et sicut vanitas (idololatria) et Teraphim est contumacia. O'. ὅτι ἁμαρτία οἰωνισμὰ ἐστίν,

¹³ Codd. 108, Reg. "Coislin. habet: Οἱ λοιποὶ ἀπέστη." —Montef. Parsonsii amanuensis: "Cod. 243 in marg.: ἀπέστη." ¹³ Cod. 243 (cum ἐξωλ.). Lectio ἐξωλ. s. ἐξωλ. est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; versio triplex, ἐξωλόθρευσεν ημεῖς ἀπέκτεινεν, in Cod. III. Origen. vertit anathematizavit; Lucif. Calar. occidit. Mox (v. 9) ad ἐξολοθρεῖσαι Cod. 243 in marg.: ἀναθεμάτισαι. ¹⁴ Montef. edidit: 'A. τεταπεινωμένον. Σ. εὐτελής. 'A. ἡτιμωμένον. Θ. ἐξουδενωμένον, notans: "Has interpretationes ex Regio codice mutuumur. Coislin. alter habet: 'A. τεταγμένον, minus recte, et Θ. ἐξουδενωμένον." Parsonsii amanuensis e Cod. 243 exscripsit: 'A. εὐτελής. 'A. τετηγμένον (sic). Θ. ἐξουδενωμένον; ubi Aquilae lectionem ad וַיִּכְרֹס, non ad וַיִּכְרֹס, pertinere quisvis videt. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ¹⁶ Cod. 243, ut supra. ¹⁷ Prior scriptura est in Comp., Codd. XI (cum μεταμέλομαι), 19, 29, aliis (inter quos 243), Origen. Opp. T. I, p. 165; posterior in Ald., Codd. 44, 74, aliis. Bar Hebraeus (Addit. MSS. 23,596) duplicem versionem venditat: παρακέκλημαι ὅτι μεταμελήμαι (לְחַלְלֵי). ¹⁸ Cod. 243. Bar Hebraeus: לְחַלְלֵי. ¹⁹ Cod. 243. quod quid significet, nisi forte παρέβην (cf. Job. xiv. 17 in Syro-hex.) ὅτι ἔχρισα, nescimus. ²⁰ Bar Hebraeus, ut supra. Sic in textu Ald., Codd. XI, 29, 44, 52,

55, alii, Origen. Opp. T. III, p. 247. ²⁰ Cod. 243, teste Montef.: 'A. τὸ ἔσω. Σ. ἀκολουθεῖν μοι. "Ubi τὸ ἔσω ad marg. positum significat Aquilam ita habere, ut legitur in textu τῶν O'." —Montef. De hac et sequente lectione silet Parsonsii amanuensis; sed Cod. 243* in marg. habet: τὸ ἔσω ἀκολουθεῖν μοι. ²¹ Sic Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 123, Lucif. Calar. ²² Cod. 243, teste Montef. Cod. 243* in marg.: ἐλυπήθη ὀργίλος (sic). Ad Aquilam cf. Hex. ad Gen. iv. 5, 6. xviii. 30. xxxiv. 7. ²³ Codd. 108, 243, in marg. sine nom. ²⁴ Cod. 108 (cum ἐφίστατο), 243 (in marg. sine nom.). Montef. vero ex Reg. et Coislin. altero exscripsit: 'A. ὡν ἐφέισατο. ²⁵ Cod. 243, teste Parsonsii amanuensis. Montef. ex eodem affert: 'A. ἄφες. Σ. ἔασον. Denique Cod. 108: 'A. Σ. ἄφες σεαυτῷ. ²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁷ Cod. 243. Cod. 92 in marg.: ἀπαρχὴν τοῦ ἁν. Montef. e Regio edidit: "Αλλος· τὰ πρῶτα τοῦ ἀναθέματος, in vitis libris Graecis. ²⁸ Sic Codd. 19 (cum ὁ θεὸς pro κύριος), 82, 93 (cum θελῇ), 108. Montef. e Regio edidit: "Αλλος· οὐ θέλει ὁ κ. ὀλοκωνάσσει. ²⁹ Cod. 243. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³¹ Codd. 92, 108, 243 (in marg. sine nom.). ³² Codd. 92, 243, Reg., in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Prov. ii. 2.

- δόνην καὶ πόρους θεραφὶν ἐπάγουσιν. Alia exempl. ὅτι οἰώνισμα ἁμαρτία ἐστίν, παραπικρασμὸς ἀδικία, καὶ θεραφεῖν δόνην καὶ πόρους ἐπάγουσιν.³³ 'Α. (ὅτι) ἁμαρτία μαντείας παραπικρασμὸς, καὶ ἀνωφελές, καὶ μορφωμάτων ἐκβιασμός.³⁴ Σ. ὅτι ἁμαρτία τῆς μαντείας τὸ προσερίζειν, ἡ δὲ ἀνομία τῶν εἰδώλων τὸ ἀπειθεῖν.³⁵
23. וְנִי. Ο'. ὅτι. Alia exempl. ἀνθ' ὧν.³⁶
25. וְנִי. Ο'. δὴ. Σ. ἀξιῶ.³⁷
26. וְנִי. Ο'. ἐξοδένωσας. Θ. ἀπώσω.³⁸
וְנִי. Ο'. καὶ ἐξοδενώσῃ (Σ. ἀπεβάλετο)³⁹ σε.
27. וְנִי. Ο'. καὶ ἐκράτησε. Alia exempl. καὶ ἐπελάβετο.⁴⁰
וְנִי. Ο'. τοῦ περνεγίον (Σ. τοῦ ἄκρου τοῦ κρασπέδου⁴¹) τῆς διπλοῖδος ('Α. ἐνδύματος. Σ. περιβολαίου. Θ. ἱματίου⁴²) αὐτοῦ.
28. וְנִי. Ο'. τῷ πλησίον ('Α. Σ. ἐταίρῳ⁴³) σου.
29. וְנִי. Ο'. καὶ οὐκ ἀποστρέψει οὐδὲ μετανοήσει. ('Α.) (οὐ) ψεύσεται, οὐδὲ μεταμεληθήσεται.⁴⁴

29. וְנִי. Ο'. τοῦ μετανοῆσαι αὐτὸς (alia exempl. add. ἀπειλήσει καὶ οὐκ ἐμμενεῖ⁴⁵). 'Α. (τοῦ) μεταμεληθῆναι. Θ. (τοῦ) παρακληθῆναι.⁴⁶
30. וְנִי. Ο'. δόξασόν (Σ. τίμησον⁴⁷) με.
וְנִי. Ο'. ἐνώπιον πρεσβυτέρων 'Ισραὴλ, καὶ ἐνώπιον λαοῦ μου. Alia exempl. ἐνώπιον πρεσβυτέρων λαοῦ μου, καὶ ἐνώπιον 'Ισραὴλ.⁴⁸
32. וְנִי. Molliter. Ο'. τρέμων. Alia exempl. ἐξ Ἀναθὼ τρέμων.⁴⁹ 'Α. ἀπὸ τρυφερίας. Σ. ἀβρός.⁵⁰
33. וְנִי. Et in frustra discidit. Ο'. καὶ ἔσφαξε (alia exempl. add. νιόθ Σασείφ⁵¹). 'Α. Σ. (καὶ) διέσπασεν. Θ. (καὶ) ἐβασάνισεν.⁵²
34. וְנִי. Ο'. εἰς Γαβαά. ('Α.) εἰς τὸν βουνόν.⁵³

CAP. XVI.

1. וְנִי. Rejeci eum. Ο'. ἐξοδένωκα (alia exempl. ἀπώσμαι¹) αὐτόν. Σ. ἀπεδοκίμασα.²

³³ Sic Comp. (cum οἰώνισμα ἁμαρτία), Codd. 19 (cum οἶον ἁμαρτία, et παρὰ πικρασμὸν ἀδικία), 82, 93, 108, Theodoret. (Quaest. XXXII in 1 Reg. p. 378). Montef. e Regio exscripsit: "Ἄλλος οἰώνισμά ἐστι παραπικρασμὸς, ἀδικία κ. τ. ἴ."

³⁴ Nobil., Cat. Niceph. T. II, p. 376, et Reg.: 'Α. ἁμαρτία μαντείας παραπικρασμὸς. Deinde Anon. in Cat. Niceph. ibid. confuse affert: οἰώνισμα μαντεῶν προσερισμός, καὶ ἀνωφελές, καὶ μορφωμάτων ἐκβιασμός; ubi posteriora Aquilae vindicanda esse recte perspexit Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 112. Cf. Hex. ad Gen. xxxi. 19. Minus probabiliter Cod. 108 ad θεραφὶν in marg. notat: 'Α. θεραπεία. ἀνθυφαίρεσις, fortasse ex Theodoro, qui ait: τὸ δὲ θεραφὶν ὁ ἄκ. θεραπείαν καὶ ἀνθυφαίρεσιν ἡμῖνεν; et paulo post: κατὰ δὲ τὴν τοῦ Ἀκύλα ἐκδοσιν, ἔστι καὶ ἐτέρως νοῆσαι· θεραπείαι γάρ, φησὶ, τὸν θεὸν τὸ τὰ προστεταγμένα πληροῖν, οὐ τὸ δῶρα προσφέρειν. Ubi credibile est, vocem ἀνθυφαίρεσιν, subtractionem, ad radicem חָרַץ, *haruiz*, alludere; θεραπείαν autem, quae scriptura etiam in Codd. II, 121, 244, 246 irrepit, ad Hebraicum Graece scriptum θεραφεῖν s. θεραπεῖν male conformatum esse.

³⁵ Nobil., Procop. p. 46, Reg. Cod. 243 in marg. sine nom.: τῆς μαντείας τὸ προσερίζειν, ἡ δὲ ἀνομία τῶν εἰδώλων.
³⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Lucif. Calar. ³⁷ Coislin: 1. Cf. Hex. ad Psal. cxiv. 4. Jerem. xxxvii. 20.
³⁸ Cod. 243. ³⁹ Idem. Montef. ex eodem male ex-

scripsit: Σ. ἐξοδενώσῃ. Ο'. ἀπεβάλετο. ⁴⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum ἀπ.), 108. Mox ante καὶ διάρρηξιν inferunt καὶ ἐπέσχεον Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ⁴¹ Codd. Reg., 243. Nisi forte pingendum: Σ. τοῦ ἄκρου. τοῦ κρασπέδου, ut lectio posterior ad alium interpretem, fortasse Theodotionem, pertineat. Cf. ad Cap. xxiv. 5. ⁴² Codd. 92, 243. Cf. ad Cap. xxiv. 12. ⁴³ Cod. 243. ⁴⁴ Idem in marg. sine nom. Cod. 92 affert: 'Α. ψεύσεται. ⁴⁵ Sic Ald., Codd. XI, 29, 52, 55, 56, alii (inter quos 243), Arm. 1 (om. καὶ οὐκ ἐμ.). Vet. Lat.: *ipse minatur, et non permanet*. Est pannus, ut videtur, e Num. xxiii. 19 male assutus. ⁴⁶ Cod. 243. ⁴⁷ Codd. 243 (teste Parsonsio), 243* (in marg. sine nom.). ⁴⁸ Sic Comp. (cum τῶν πρ. τοῦ λ. μ. καὶ ἐν. τοῦ 'Ισρ.), Codd. III, 44, 93 (ut Comp., om. τῶν), 106, 108 (ut 93), alii, Arm. 1. ⁴⁹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵⁰ Cod. 243. Hieron.: *pinguissimus et tremens*, ex duplici versione. ⁵¹ "Reg. mendose pro οἰσασείφ. Est lectio vocis Hebraeae Graecis literis expressae."—Montef. Paulo aliter Cod. 19, 93 (cum Σασίρ), 108: νιόθ Ἀσίρ. ⁵² Cod. 243. ⁵³ Sic in textu Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg. Cf. ad Cap. x. 26.

CAP. XVI. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg., Chrysost. ² Cod. 243 (teste Parsonsii amanuensi). Minus probabiliter Montef. exscripsit: 'Α. ἀπεδοκίμασα. Cf.

3. לְיִשְׂרָאֵל בְּנֵי. O'. τὸν Ἰεσοαί (alia exempl. add. καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ³) εἰς τὴν θυσίαν.
4. וַיַּהֲרֹר. O'. καὶ ἐξέστησαν ('A. Σ. ἐξεπλάγησαν⁴).
- וַיִּתְּנוּ. O'. τῇ ἀπαντήσῃ αὐτοῦ. Σ. ἀπαντήσαντες αὐτῶ.⁵
5. וַיִּבְרָח אֶתִּי בְּנֵי. O'. καὶ εὐφράνθητε (alia exempl. ἀνακλίθητε⁶) μετ' ἐμοῦ σήμερον (alia exempl. add. εἰς τὴν θυσίαν⁷).
6. אֵל. O'. ἀλλὰ καί. 'A. Θ. πλὴν. Σ. ἄρα.⁸
7. אֶל־תִּבְשׁ. O'. μὴ ἐπιβλέψῃς. Alia exempl. μὴ πρόσχῃς.⁹
- וְאֶל־גְּבוּה קִמְתִּי. Neque ad altitudinem staturae ejus. O'. μηδὲ εἰς τὴν ξὺν μεγέθους αὐτοῦ. 'A. Θ. . τοῦ ὕψους μετεωρότητα.¹⁰
- אֲשֶׁר יִרְאֶה הָאָדָם. O'. ὡς ἐμβλέψεται ἄνθρωπος, ὄψεται ὁ θεός. Alia exempl. ὡς ἄν ἴδῃ ἄνθρωπος, οὕτως ὄψεται ὁ θεός.¹¹
11. הִתְמִנו. Num completi sunt. O'. ἐκλελοίπισι. 'A. (μὴ) ἐτελειώθησαν.¹²
- לֹא יָכַם. Non cingemus (mensam). O'. οὐ μὴ κατακλιθῶμεν ('A. ἀναπέσωμεν¹³).
11. כָּה. O'. Vacat. Alia exempl. ἐνταῦθα.¹⁴
13. וַיַּחֲזֶק. Et invasit. O'. καὶ ἐφήλατο ('A. ἐνηύλισθη. Σ. ὥρμησεν. Θ. ἐπέφανεν¹⁵).
14. וַיַּבְּעֵתוּ. Et perterruit eum. O'. καὶ ἐπνιγεν αὐτόν. Alia exempl. καὶ συνείχεν αὐτόν (πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου), καὶ ἐπνιγεν αὐτόν.¹⁶ 'A. (καὶ) ἐθάμβει. Σ. (καὶ) συνείχεν αὐτόν.¹⁷
16. וַיִּנָּח. O'. Vacat. ✕ Σ. κύριε ἡμῶν.¹⁸
- וַיִּבְּרָח. O'. ἐν κινύρα. Σ. Θ. κιθάρα. 'A. ψαλτήριον.¹⁹
17. מִיָּשִׁיב לְגִן. O'. ὀρθῶς (Σ. καλῶς. Θ. ἀγαθῶς²⁰) ψάλλοντα.
18. וַיַּעַן. O'. καὶ αὐτὸν εἰδότα ψαλμόν. Alia exempl. ἐπιστάμενον ψάλλειν.²¹
- וַיִּשַׁח מִלְחָמָה. O'. καὶ πολεμιστής. Alia exempl. καὶ ὁ ἄνθρωπος (s. ἀνὴρ) πολεμιστής.²²
20. חֲמֹר לֶחֶם. Asinum pane onustum. O'. γομὸρ ἄρτων. Alia exempl. ὄνον, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῶ γομὸρ ἄρτων.²³
21. נִשְׂא כְּלִים. O'. αἶρων τὰ σκεύη αὐτοῦ. Σ. ὀπλοφόρος.²⁴

Hex. ad Psal. xxxv. 5. Prov. iii. 11. Jesai. xli. 9. Ezech. xx. 24. ³ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 29, 44, alii (inter quos 243). Nescio an huc pertineat notula quam ex Regio, ut videtur, exscripsit Montef.: O'. Θ. καὶ εἰς τὴν θυσίαν. ⁴ Cod. 243. ⁵ Idem. ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἀνεκλήθητε), 93 (idem), 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (om. σήμερον), 108. ⁸ Cod. 92. Cod. 108 (cum ἀλλ' ἢ in textu): 'A. Σ. Θ. πλὴν ἄρα. ⁹ Sic (cum εἰς τὴν ὄψιν) Comp., Codd. 19, 82 (cum πρόσχῃς), 93, 108, Chrysost. Opp. T. XI, p. 451 D (non, ut ante nos edebatur, μὴ πρόσχῃς). ¹⁰ Cod. 108. Lectio non omnino sana esse videtur; certe Aquilae indubitanter tribuerim: καὶ εἰς μετεωρότητα (cf. Hex. ad Job. xi. 1) ἀναστέματος (cf. Hex. ad Jesai. xxxvii. 24. Ezech. xl. 5) αὐτοῦ. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ὁ ἄνθ.), 93, 108, Reg. ¹² Codd. 108 (cum ἐτέλ.), 243 (in marg. sine nom.). Cf. Hex. ad Num. xiv. 33. Deut. ii. 14. ¹³ Cod. 108. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, 44, 55, 74, alii, Arm. I. ¹⁵ Cod. 243. Cf. Hex. ad Jud. xiv. 6, 19. Origen. Opp. T. II, p. 325: et apparuit, sive illucit; quae Theodotionis est

versio. ¹⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Vet. Lat.: Et comprehendit eum spiritus malignus a Domino, et suffocabat eum. ¹⁷ Cod. Reg. affert: Σ. συνείχεν αὐτόν. Cod. 243: 'A. ἐθάμβει, συνείχεν (sic). Origen. ibid.: obstupescit [ἐθάμβησεν] eum. ¹⁸ Cod. 243, teste Montef. Sic in textu (sine ἡμῶν) Comp., Codd. 82, 93. ¹⁹ Cod. 243, Pingendum videtur: 'A. Θ. κιθάρα. Σ. ψαλτήριον. Ad Aquilam cf. Hex. ad I Reg. xvi. 23. I Paral. xxv. 3. Psal. cxlix. 3; ad Sym. cf. Hex. ad Psal. xlii. 4. Jesai. xvi. 11, xxx. 32. ²⁰ Idem. Lectio posterior est in Comp., Codd. 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Gen. iv. 7. Minus probabiliter Cod. 108: 'A. Θ. καλῶς. ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum ἐπιστήμονα), 108. ²² Sic Comp., Ald. (cum ἀνὴρ), Codd. II (idem), III (idem), XI, 19 (sine ὁ), 29 (idem), 55, 56, alii, Arm. I (cum ἀνὴρ sine artic.). ²³ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum γόμον), 93, 108, 158 (cum αὐτῶ pro ὄνον). Ad γόμον (sic) Cod. 243 in marg.: γόμον, cum notula: 'O ἄγιος Ἐπιφάνιος, μὸ (sic). ²⁴ Codd. 92 (in marg. sine nom.), 108 (idem), 243. Cf. ad Cap. xxxi. 4.

23. **וְהָאֵלֹהִים**. Ο'. πνεῦμα πονηρόν. Οἱ λοιποὶ πνεῦμα θεοῦ.²⁵
וְהָאֵלֹהִים. Ο'. τὴν κινύραν. 'Α. (τὴν) κιθάραν. Θ. (τὸ) ψαλτήριον.²⁶
וְהָאֵלֹהִים. Et lazum (recreatio) factum est Saulo. Ο'. καὶ ἀνέψυχε ('Α. ἀνέπνεε²⁷) Σαούλ.
וְהָאֵלֹהִים. Ο'. καὶ ἀγαθὸν αὐτῷ. Σ. (καὶ) εὐφορος ἐγένετο.²⁸

CAP. XVII.

1. **וְהָאֵלֹהִים**. Ο'. Ἐφερμέν. Alia exempl. ἐν Ἀφροδομίῃ.¹ 'Α. ἐν πέρατι Δομείμ.²
 2. **וְהָאֵלֹהִים**. In valle terebinthi. Ο'. ἐν τῇ κοιλάδι αὐτοί. Alia exempl. ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δρυὸς (s. τῆς τερεβίνθου) οὗτοι καὶ οὗτοι.³ 'Α. Θ. ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δρυός.⁴
 3. **וְהָאֵלֹהִים**. Ο'. καὶ ὁ αὐλὼν (Οἱ λοιποὶ ἡ φάραγξ⁵).
 4. **וְהָאֵלֹהִים**. Vir spatii inter duos exercitus

- medii (τῶν μεταίχιμων). Ο'. ἀνὴρ δυνατός ('Α. ὁ μεσάζων⁶).
 4. **וְהָאֵלֹהִים**. Ο'. τεσσάρων. Alia exempl. πέντε.⁷ Σ. καὶ οἱ λοιποὶ ἑξ.⁸
 5. **וְהָאֵלֹהִים**. Et galea aenea. Ο'. καὶ περικεφαλαία. Οἱ λοιποὶ (καὶ περικεφαλαία) χαλκῇ.⁹
וְהָאֵלֹהִים. Et lorica squamata. Ο'. καὶ θώρακα ἀλυσιδωτὸν ('Α. φολιδωτὸν. Σ. Θ. λεπιδωτὸν¹⁰).
 7. **וְהָאֵלֹהֽים**. Sicut jugum (textorium). Ο'. ὥσει μέσακλον (alia exempl. μέσακνον; alia, μεσάντιον¹¹). 'Α. Θ. (ὥς) ἄντιον. Σ. (ὥς) ἰστός.¹²
וְהָאֵלֹהֽים. Et lamina hastae ejus. Ο'. καὶ ἡ λόγχη ('Α. Θ. φλδξ δόρατος. (Σ.) αἰχμη¹³) αὐτοῦ.
וְהָאֵלֹהֽים. Ο'. σίκλων. 'Α. στατήρων.¹⁴
וְהָאֵלֹהֽים. Scutum. Ο'. τὰ ὅπλα αὐτοῦ. Θ. ἀσπίδα. Σ. τὸν θυρεόν.¹⁵

²⁵ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis nil notat.

²⁶ Cod. 243. Origen. ibid.: psalterium.

²⁷ Codd. 92, 108, 243 (in marg. sine nom.). Montef. edidit: Θ. ἀνέπνεε, notans: "Coislin. 2, atque etiam Reg., sed sine interpretis nomine."

²⁸ Codd. Reg. (cum ἐγένετο), 243. Minus probabiliter Codd. 92, 108: 'Α. εὐφορος ἐγένετο. Ceterum neutiquam sollicitanda est locutio exquisitior, medicorum filii propria, εὐφορος γίνεσθαι, de aegro qui commode et placide se habet. Budaeus in Comment. L. G. p. 400: "Εὐφορος... etiam is dicitur qui ferendae est aegritudini vel aegrotationi. Galen. in I ad Glauconem: ἔμνε δὲ καὶ κατὰ τοὺς σφυγμοὺς τό τε τοῦ πυρετοῦ σημείον, ἀλλὰ τὰ ἄλλα γε καὶ πάντῃ εὐφορος [L. εὐφώρας] εἶχε κατὰ τὴν ἐσπέραν καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτός. Idem: καὶ ἡ τοῦ κάμωντος εὐφορία... ἐνδείκναι σοι τὴν ἐπιείκειαν τοῦ πυρετοῦ. Et rursus: καὶ εἰ μετὰ τὸ λουτρὸν ἐν εὐφορίᾳ μένει [μένειν?] ἐφεξῆς, θαρρῶν ᾗδ' ἰσχυρὸς ἂν αὐτοῖς; id est, si hilariter ferre morbum, nec afflictari videbuntur; cui verbo lingua vernacula alludit [se porter bien]."

CAP. XVII. ¹ Sic Comp. (cum -δομῖν), Ald. (cum -δομῖν), Codd. III, 74 (ut Ald.), 106 (cum -δομῖν), 120 (ut Ald.), alii, Arm. i.

² Euseb. in Onomastico, p. 82: Ἀφροδομίῃ, ἔνθα ἐπολέμει Σαούλ. 'Ακ. ἐν πέρατι Δομείμ [Cod. Vat. Δομείμ].

³ Sic Comp., Ald. (cum τῆς τερεβίνθου), Codd. 19, 29 (cum τῆς τερεβίνθου καὶ οὗτοι παρατάσσονται),

44, 93, alii. Pro αὐτοῖς Cod. 243 in textu habet: τῶν (sic) τερεβίνθου. καὶ οὗτοι. ⁴ Euseb. ibid. p. 202: 'Ηλὰ, κοιλὰς 'Ηλὰθ. 'Ακ. Θεοδ. κοιλὰς τῆς δρυός. Praeterea Drusius non memorato auctore affert: Σ. ἐν τῇ κοιλάδι 'Ηλὰ. ⁵ Cod. 243. Montef. ex eodem huc refert Aquilae lectionem ὁ μεσάζων, quam Parsonsii amanuensis ad ἀναμίσον αὐτῶν applicat; uterque male. Vid. Fischer. in Specim. Clavias Verss. GG. V. T. p. 61.

⁶ Cod. 243, ut supra. ⁷ Sic Codd. XI, 29, 52, 55, alii (inter quos 243).

⁸ Cod. 243. Sic in textu Ald., Codd. III, 44, 74, alii, Arm. i.

⁹ Cod. 243. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158.

¹⁰ Cod. 92. Cod. 108: 'Α. φολιδωτὸν. λεπιδωτὸν. Montef. edidit: 'Α. φολιδωτὸν. Σ. Θ. ἀσπιδωτὸν, notans: "Coislin. alter. Reg. vero postremam uni Symmacho tribuit."

Etiam Parsonsii amanuensis e Cod. 243 exscripsit: 'Α. φωλιδωτὸν. Σ. ἀσπιδωτὸν.

Pro ἀσπιδωτὸν (non ἀσπιδωτὸν, quae vox nulla est) praeter libros supradictos stant Hex. ad Lev.

xi. 9. Deut. xiv. 9. Ezech. xxix. 4. Θώρηκα χρύσειον λεπιδωτὸν memorat Herod. IX, 22.

¹¹ Prior scriptura est in Codd. 29, 56, 64, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Ald., Codd. 44, 74, 106, aliis. Cf. Interp. ad

Hezech. s. v. μέσακλον. Syro-hex. apud Bar Hebr. מִשְׁכָּל.

¹² Cod. 243. Priorem lectionem in textu habent Codd. 19, 82, 93, 108.

¹³ Idem. ¹⁴ Idem: 'Α. σίκλων στατήρων. Cf. Hex. ad Exod. xxxviii. 24. Num. iii. 47.

¹⁵ Codd.

8. לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה. Ο'. παρατάσθαι πολέμῳ (Οἱ λαιοὶ πόλεμον¹⁶).

עֲבָדִים. Ο'. Ἑβραῖοι. Οἱ λαιοὶ δοῦλοι.¹⁷

אִישׁ. Ο'. ἄνδρα. Σ. (ἄνδρα) εἰς τὸ μονομαχῆσαι.¹⁸

9. אִם-יִנְכַּל לְהִלָּחֵם אִתִּי. Ο'. καὶ ἐὰν δυνήθῃ πολεμῆσαι πρὸς μέ. Σ. (ἐὰν) περιγένηται μου.¹⁹

אֶבְרָתִי. Ο'. δυνήθω. Alia exempl. καταδυναστεύσω αὐτοῦ.²⁰

10. הָרִפְתִּי. Ο'. ὤνειδισα. Ἄλλοι· ὕβρισα, ἐξευτέλισα.²¹

הַיּוֹם הַזֶּה. Ο'. [σήμερον] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Σ. σήμερον.²²

יָחַד. Ο'. ἀμφοτέροι. Ἀ. ὁμοῦ. Θ. ἅμα.²³

12–31. וַיִּקְרָא—וַיֵּד. Ο'. ✕ καὶ ἦν Δαυὶδ—καὶ παρέλαβεν αὐτόν 4.²⁴

12. בָּא בְּאַשְׁמֵי. Provectus (aetate) inter viros. Ο'. ✕ ἐληλυθὼς ἐν ἀνδράσιν (alia exempl. ἔτεσι²⁵).

18. חֲזָזִי חֶלֶב. Segmenta lactis (casei). Ο'. ✕ τρυφαλίδας (Ἄλλος· τεμάχῃ²⁶) τοῦ γάλακτος (Ἄλλος· τυροῦ²⁶).

חֶמֶן אֶת-עֲרֵבָתִי. Et pignus ab iis acceptum affer. Ο'. ✕ καὶ ὅσα ἀν χρήζουσιν γνώσῃ. Alia exempl. καὶ τὸ ἐσουθὰ αὐτῶν λήψῃ, καὶ εἰσοίσεις μοι τὴν ἀγγελίαν αὐτῶν.²⁷ Ἀ. καὶ τὴν σύμμειξιν αὐτῶν λήψῃ. Σ. καὶ τὴν μισθοφορίαν αὐτῶν λήψῃ. Θ. καὶ δ' ἐὰν χρήζουσι (χρήζωσι) γνώσῃ.²⁸

20. הַמֵּגָגִל. Ad carraginem (munimentum ex carris factum). Ο'. ✕ εἰς τὴν στοργγύλωσιν (alia exempl. καμπήν²⁹).

22. וַיִּשָּׂא. Ο'. ✕ καὶ ἀφήκεν. Alia exempl. καὶ ἀπέθετο; alia, ἀποθέμενος δέ.³⁰

וַיִּשָּׂא. Ο'. ✕ φύλακος. Alia exempl. τοῦ σκευοφύλακος.³¹

23. הַבַּיִם. Ο'. ✕ ὁ μεσαῖος. Alia exempl. ὁ ἀμεσσαῖος; alia, μεσῆλιξ.³²

30. אֶחָד מִלֵּב. Ad alium. Ο'. ✕ εἰς ἑναν-

92 (sine τὸν), 243. Minus probabiliter Cod. 108: Σ. ἀσπίδα. Θ. θυρεὼν (sic). ¹⁶ Cod. 243, teste Montef. Sic in textu Codd. XI, 64, 144, alii. ¹⁷ Cod. 243. Sic in marg. sine nom. Codd. 92, 108, 243*. ¹⁸ Idem. Nisi forte merum scholium sit. ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²¹ Cod. 243 in marg. sine nom. ²² Idem. In textu vox deest in Comp., Cod. XII, 29, 52, 56, alii (inter quos 243), Arm. 1. ²³ Idem. ²⁴ Haec omnia asteriscis notant Codd. 64, 92. In Ed. Rom. in notis tantum leguntur, praemissa notitia: "In AA. LL., sed non ita satis emendatis, haec sequuntur." Libri autem Graeci, qui pericopam ignorant, sunt Codd. II, XI, 29, 119, 121. Praeterea Cod. III incipit: καὶ ἔπειν Δαυὶδ (pro καὶ ἦν Δ., vel, ut in aliis libris legitur, καὶ Δ.), quae verba initium sunt v. 32. In contrariam partem praeter Josephum (Ant. VI. 9, 2) et S. Chrysost. (Opp. T. IV, p. 470) pericopam agnoscunt tres interpretes, e quibus Theodotioni, ut videtur, debetur versio quam nos hodie manu terimus. Cf. ad v. 18. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 44, 55, alii (inter quos 243). ²⁶ Cod. 92 in marg. sine nom. Fortasse scholia sunt. Hesych.: Τρυφαλίδες ἡ τρυφαλίδες [cf. Pierson. ad Moerid. p. 370] τὰ τμήματα τοῦ ἀπαλοῦ τυροῦ. ²⁷ Sic Codd. 19 (cum ἐσουθὰ), 55, 56 (cum glossa marg. ad τὸ ἐσουθὰ: βελίον ἀποστασίον), 82,

93 (cum ἐρσουμά), 108 (cum ἐρσουθὰ), 158 (cum ευσουσαι), 246. S. Chrysost. Hom. VII in Jesaiam (Opp. T. VI, p. 77 A): Τί δέ ἐστι, σὺ καὶ ὁ καταλειφθεὶς Ἰασοῦθ [Hebr. כִּשְׁיָאֵשׁ, Shear-jashub] ὁ νῖός σου; Ἰασοῦθ τῇ Ἑβραίων γλώττῃ ἡ ἀναστροφή λέγεται, καὶ ἡ διαγωγή. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἰεσσαὶ πέμπων τὸν Δαυὶδ ἔλεγε· καὶ τὸ Ἰασοῦθ αὐτῶν λήψῃ· τουτέστι, τὴν ἀναστροφήν αὐτῶν ἀπαγγεῖλεις μοι, καὶ τί διάγουσι πράττοντες. Versionem, καὶ τὸ ἐσουθὰ (vel, quod praefert, ἐρουθὰ) αὐτῶν λήψῃ, Montef. nescio quo jure Aquilae assignat. ²⁸ Trium interpretum lectiones genuinas, ut videtur, sic exhibet scholiasta Cod. 243 a Montefalconio descriptus, silente Parsonsii amannensi. Quod ad duas posteriores attinet, repugnat quidem Theodoretus, cujus Quaest. XL in 1 Reg. sic habet: Τί ἐστι τὸ ἐρσουθὰ αὐτῶν λήψῃ; Ὁ Σύμμαχος ἠμῖνενυσεν, ὅσα χρήζουσι γνώσῃ· τὸν σκοπὸν αὐτῶν μάθη. Hinc ad ἐρσουθὰ (sic) Cod. 108 in marg.: Σ. ὅσα χρήζουσι γνώσῃ. ²⁹ Sic Codd. 52, 64, 92 (cum στοργγύλωσιν in marg.), 144, 236, 242, Cat. Niceph. T. II, p. 391. Cf. ad Cap. xxvi. 5, 7, ubi Aquilae lectio tribuitur. ³⁰ Prior lectio est in Codd. 19, 55, 56, 82 (cum ἐπέθ.), aliis; posterior in Ald., Codd. 52 (om. Δαυὶδ), 64, 92 (ut 52), aliis. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 55, 56, alii. ³² Prior lectio est in Ald., Codd. III (sine artic.), 55 (cum σ pro σσ), 56, 93, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 52, 64, 92,

- τίον ἑτέρου. Alia exempl. εἰς μέρος ἔτερον.³³
35. וַיִּצְאֵתִי אֶחָדָם. Ο'. καὶ ἐξεπορεύομεν ὀπίσω αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἐξηρχόμην κατόπισθεν αὐτοῦ.³⁴
- בְּרִנְגִּי. *Burham ejus*. Ο'. τοῦ φάρυγγος (Οἱ λοιποὶ πάγωνος³⁵) αὐτοῦ.
37. וַיֵּאמֶר דָּוִד. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ εἶπεν Δαυίδ.³⁶
- כִּי (in priore loco). Ο'. ἐκ χειρός (Θ. στόματος³⁷).
38. כִּדְּיוֹ. Ο'. μανδύαν. 'Α. ἐνδύτην.³⁸
- וַיִּנָּתֶן קִיבֶּעַ נְחֹשֶׁת עַל-רֶאשָׁיו וַיִּלְבֹּשׁ אֹתוֹ שָׂרִיִּין. Ο'. καὶ [τὴν] περικεφαλαίαν χαλκῇν περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ περικεφαλαίαν χαλκῇν ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν θώρακα.³⁹
- 38, 39. וַיַּחְגֵּר דָּוִד וַיִּלְבֹּשׁ אֹתוֹ שָׂרִיִּין. Ο'. καὶ ἔζωσε τὸν Δαυίδ. Alia exempl. καὶ ἔζωσε (Οἱ λοιποὶ ἐνέδυσσε⁴⁰) τὸν Δαυίδ θώρακα, καὶ περιέζωσατο Δαυίδ.⁴¹
39. וַיִּאָּלֶץ לִלְכָּת כִּי לֹא-נָסָה. *Et aggressus est ad eundem, quia non tentaverat*. Ο'. καὶ ἐκοπίασε περιπατήσας (alia exempl. καὶ ἐχώλαινε Δαυίδ ἐν τῷ βαδίζῃν ἐν αὐτοῖς⁴²) ἀπαξ καὶ δις (alia exempl. add. ὅτι ἀπειρος ἦν⁴³). Σ. καὶ ἔσκαζεν ἀπειρος ὢν.⁴⁴

39. כִּי לֹא נָסָה. Ο'. ὅτι οὐ πεπείραμαι. 'Αλλος ἀγύμναστος γάρ εἰμι.⁴⁵
- וַיִּסְרֹם דָּוִד. Ο'. καὶ ἀφαιροῦσιν (alia exempl. περιελατο⁴⁶) αὐτά.
40. כִּדְּרֵיכָל. Ο'. ἐκ τοῦ χειμάρρου. Σ. Θ. (ἐκ τῆς) φάραγγος.⁴⁷
- בְּכֵלִי. Ο'. ἐν τῷ καδίῳ (Οἱ λοιποὶ σκεύει⁴⁸).
- וַיִּבְלֶקֶט. *Et in pera*. Ο'. εἰς συλλογὴν. 'Α. (καὶ) ἐν τῷ ἀναλεκτηρίῳ. Σ. (καὶ) ἐν τῇ πῆρᾳ.⁴⁹
42. וַיִּבְחֹר. Ο'. καὶ ἐξητίμασεν (potior scriptura ἡτίμασεν⁵⁰) αὐτόν. Οἱ λοιποὶ ἐξοσθένωσεν.⁵¹
43. הִקְלֵב אֶנְכִי. Ο'. ὥσει (alia exempl. μὴ⁵²) κύων ἐγὼ εἰμι.
- Ο'. (÷) καὶ εἶπε Δαυίδ· οὐχί, ἀλλ' ἡ χείρων κυνός (♣).⁵³
- וַיִּשְׁלַל. Ο'. καὶ κατηράσατο (Σ. ἐλοιδόρει⁵⁴).
46. פָּנָה. Ο'. τὰ κῶλα (in posteriore loco). Σ. (τὰ) σώματα.⁵⁵
48. וַיִּלָּךְ וַיִּרְכַּב. Ο'. καὶ ἐπορεύθη. Alia exempl. καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἤγγισεν.⁵⁶
- וַיַּמְהַר דָּוִד וַיַּרְץ הַמַּעְרֶכֶה לְקִרְאָת הַפְּלִשְׁתִּי. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐτάχυνε Δαυίδ, καὶ ἔδραμεν (alia exempl. καὶ Δαυίδ ἐτάχυνε, καὶ ἐξήλθε καὶ αὐτός⁵⁷) εἰς τὴν παράταξιν εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου.⁵⁸

alii. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 55, 56, alii. ³⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐγὼ pro καὶ, et αὐτῶν), 93, 108, 158, Reg., Chrysost. ³⁵ Cod. 243. ³⁶ Sic Comp., Codd. III, 52 (cum Δαβίδ), 55, 92, 106, alii (inter quos 243 in marg.), Arm. I. ³⁷ Cod. 243. ³⁸ Codd. Reg., 243 (cum ἐνδύτην). "Forte legendum est ἐπενδύτην, quod glossema huc, ut opinor, migravit e Cap. xviii. 4, ubi in versione τῶν Ο' verba τὸν ἐπενδύτην (לְבָשָׁתִּי) et τὸν μανδύαν αὐτοῦ (כִּדְּיוֹ) junguntur. Nam Aquilae quidem... hanc interpretationem tribuere dubito."—*Scharfentb.* Cf. ad Cap. iv. 12. ³⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93 (cum τὴν περ.), 108 (cum ἐνέδυσεν), 158. ⁴⁰ Cod. 243. ⁴¹ Sic Ald. (cum Δαβίδ), Codd. III (cum ἔζωσε Δ. θώρακαν), 52 (ut Ald.), 74, 106, 120, alii (inter quos 243, cum θώρακα—Δαυίδ in marg.). ⁴² Sic Codd. 19, 82 (cum ἐχώλωνε), 93 (cum ἐχώλαινε), 108, 158 (cum ἀσχάλανε). ⁴³ Sic Comp.,

Ald., Codd. XI, 19, 29, 52, 55, alii (inter quos 243). ⁴⁴ Cod. 243. ⁴⁵ Idem in marg. sine nom. interpretis, qui proculdubio Symmachus est. ⁴⁶ Sic Comp. (cum -λατο), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp.), 158, Reg. ⁴⁷ Cod. 243. ⁴⁸ Idem. ⁴⁹ Idem, qui ad ἐν τῷ καδίῳ lectiones refert. Symmachi autem lectionem in textu habet Cod. 108. ⁵⁰ Sic Codd. II, III, XI, 29, 56 (cum ἡτοίμασεν), 64, alii (inter quos 243). ⁵¹ Cod. 243. Sic in textu Comp., Codd. 19, 42, 74, alii. ⁵² Sic Comp., Codd. 82 (cum εἰμι ἐγὼ), 93 (idem), 108, Reg. ⁵³ Haec desunt in Codd. III, 82, 108, 247. ⁵⁴ Cod. 243. ⁵⁵ Idem. ⁵⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, 74, 82, 106, 108, alii, Arm. I. ⁵⁷ Sic (cum συνάντησιν) Comp., Codd. 19, 55, 82 (om. εἰς σ. τοῦ ἀλλ.), 93 (om. εἰς τὴν π.), 108, 158. ⁵⁸ Sic Ald. (cum Δαβίδ), Codd. III (om. εἰς ἀπᾶντ.), 52, 74 (cum ἀπαντήν), 92 (in marg.), 106, 120, alii

50. בְּיָדֶיךָ—וַיַּחֲזֶק. O'. Vacat. Θ. Οἱ λοιποὶ καὶ ἐκραταίωσεν Δαυὶδ ὑπὲρ τὸν ἀλλόφυλον ἐν τῇ σφενδόνη καὶ ἐν τῷ λίθῳ, καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν καὶ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν χειρὶ Δαυὶδ.⁵⁰

51. וַיִּשְׁלַח מַחֲנֵהוּ וַיַּמְחֵהוּ וַיִּכְרַת־בָּהּ. O'. καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. Alia exempl. καὶ ἐξέσπασεν αὐτήν ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτῆς, καὶ ἀφείλεν ἐν αὐτῇ.⁵⁰

53. מִדְּלֶק. Ab acriter persequendo. O'. ἐκκλίνοντες. Σ. ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ.⁵¹

וַיִּשּׁוּ. Et diripuerunt. O'. καὶ κατεπάτουν (alia exempl. προερόμευσαν⁵²). Οἱ λοιποὶ διήρπασαν.⁵³

54. אֶת-בָּלְיוֹ. O'. τὰ σκεύη αὐτοῦ. Σ. τὰ ὅπλα αὐτοῦ.⁵⁴

55—xviii. 6. וַיִּכְרְאוּ שְׂאוֹל—מִיְּהוֹנָתָן הַפִּלְשֹׁתִי. O'. ✕ καὶ ὡς εἶδεν Σαοὺλ—ἀπὸ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον 4.⁵⁵

CAP. XVIII.

3. בְּרִית. O'. Vacat. Alia exempl. διαθήκη.¹

וַיִּשָּׁשׁ. O'. ✕ κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Aliter :

(inter quos 243 in marg.), Arm. i. ⁵⁰ Cod. 243 (eum Θ. λ), teste Parsonsii amanuensi. Montef. ex eodem exscripsisse profitetur : ✕ καὶ ἐκραταιώθη Δ. ὑπὲρ τ. ἀλλ. τῇ σφ. καὶ τῷ λίθῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐπάταξε κ. τ. ε. ; quae non ex Coislin., sed ex Comp., Codd. 19, 55, 82, 93, aliis (qui omnes ἐν τῇ χειρὶ habent) desumpta esse affirmaverim. Haec autem omnia desunt in Ed. Rom. ⁵⁰ Sic Comp. (eum κολεοῦ), Ald. (eum ἐκ τοῦ κολπου αὐτοῦ), Codd. III (eum κολαιου), 74, 82, 106, alii (inter quos 243, om. ἐν αὐτῇ). ⁵¹ Cod. 243. ⁵² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. in marg. ⁵³ Cod. 243. ⁵⁴ Cod. Reg. ⁵⁵ Haec omnia asteriscis notant Codd. 64, 92. In Ed. Rom. in notis tantum habentur. Desunt in Cod. II; et, quantum ex silentio Parsonsii colligi potest, etiam in Codd. XI, 29, 119, 121.

CAP. XVIII. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (praem. ὁ βασιλεὺς), 52, 55, 64, alii. ² Sic Codd. 19, 55, 56, 82, alii (inter quos 108). Montef. e Procopio p. 57 perperam scripsit : "Ἄλλος ψυχὴν ἀγαπῶν τοσοῦτον. Cf. Cap. xx. 17

O'. ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν.² 'Α. κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.³

6. וַיְהִי בַבּוֹאֵם בְּשׁוּבֵי דָוִד מִיְּהוֹנָתָן הַפִּלְשֹׁתִי. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοῦς, ὅτε ἐπέστρεψεν Δαυὶδ πατάξας τὸν ἀλλόφυλον.⁴ Alia : καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοῦς, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον.⁵

וַתִּצְאָהָ הַנָּשִׁים מִכָּל-עָרֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׁיר וְהַמְחֳלוֹת (ad cantandum et cum choreis) לְהַרְאֵת שְׂאוֹל הַמֶּלֶךְ. O'. καὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν Δαυὶδ (alia exempl. αἱ χορεύουσαι καὶ ᾄδουσαι εἰς ἀπάντησιν Σαοὺλ τοῦ βασιλέως⁶) ἐκ πασῶν (τῶν) πόλεων 'Ισραήλ.

7. הַמְשִׁחָתִים. Ludicre saltantes. O'. Vacat. Οἱ λοιποὶ αἱ χορεύουσαι, παίζουσαι.⁷

בְּרַבְבָּתִּי. O'. ἐν μυριάσιν (Σ. ἰδια⁸) αὐτοῦ.

8. וַיַּחֲרֹץ שְׂאוֹל מָאָר. O'. Vacat. "Ἄλλος καὶ ὀργισθῇ Σαοὺλ σφόδρα.⁹

וַיַּעַד לוֹ אֶף הַמְלִיכָה. Et superest ei nil nisi regnum. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ τί αὐτῷ πλὴν ἢ βασιλεία;¹⁰

in LXX. ³ Cod. 108. Theodoret. Quaesit. XLV in 1 Reg. p. 383 : Τί ἐστίν, ἡγάπησεν αὐτόν ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν ; 'Ο 'Ακ. ἔφη, κατὰ τὴν ψ. αὐτοῦ. ⁴ Sic Comp., Codd. 19 (eum αὐτὸν ὅτε ἀπ.), 55, 56, 82, 93, alii. ⁵ Sic Ald., Codd. 52 (eum ἐπιστρέψαι), 64 (eum αὐτόν pro αὐτοῦς), 74, 92, alii (inter quos 243). ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82 (eum καὶ αἱ ᾄδ.), 93, 108. Eadem (eum ᾄδ. καὶ χορ.) in fine lectionis τῶν Ὅ repetunt Ald. (eum συνάντησιν), Codd. III (om. ᾄδουσαι), 74, 106, alii (inter quos 243). ⁷ Cod. 243. Priorem lectionem in textu habent Codd. XI, 19, 82, 93, alii ; posteriorem (eum αἱ π.) Comp., Ald., Codd. III, 74, 106, alii. ⁸ Cod. 243. Cod. 243* in marg. (ad χιλιάσιν) : ἰδια. Lectio quid significet nescimus, nisi forte ad בָּלְיוֹ (v. 22) pertineat. ⁹ Cod. 243 in marg. sine nom. Sic in textu (om. σφόδρα) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Post ῥῆμα, σφόδρα add. Ald., Codd. XI, 29, 55, 56, alii. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 44, 55, 74, alii (inter quos 243).

- 10, 11. **וַיְהִי מִכְּהָרָתָא** — **וַיְהִי מִכְּהָרָתָא**. O'. ✕ και ἐγε-
νήθη ἀπὸ τῆς ἐπαύριον — δις 4.¹¹
12. **כִּי־יִהְיֶה עִמּוֹ וַיִּמְעַם שְׂאוּל כָּר**. O'. Va-
cat. Alia exempl. ✕ **דְּתִי הָן ΠΙΠΙ** μετ' αὐτοῦ,
καὶ ἀπὸ Σαοὺλ ἀπέστη 4.¹²
14. **מְשָׁכִיל**. *Prosperè agens*. O'. συνιών. 'A.
ἐπιστήμων. Σ. συνετός.¹³
15. **וַיָּנַר**. *Et timuit*. O'. καὶ εὐλαβεῖτο ('A. Σ.
ὑπεστέλλετο¹⁴).
- 17–19. **וַיֹּאמֶר שְׂאוּל לְאַשָׁפָה**. (✕) Θ. καὶ εἶπεν
Σαοὺλ — εἰς γυναῖκα (4).¹⁵
20. **וַיִּשְׁרֹדֶרֶךְ בְּעֵינָיו**. O'. καὶ ὑθύνθη (alia ex-
empl. add. τὸ ῥῆμα¹⁶) ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.
Alia exempl. καὶ ἤρεσεν (Σ. ἡδὺ ἐγένετο¹⁷) ἐν
ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ τὸ ῥῆμα.¹⁸
21. **וַיַּחֲבִיבוּ**. O'. καὶ ἦν ἐπὶ Σαοὺλ. Alia exempl.
καὶ ἔσται ἐπ' αὐτῷ.¹⁹
- וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל־דָּוִד בְּשָׂתִים תְּתַחַתָּן בִּי**
דַּוִּים. *Et dixit Saulus ad Davidem: In dua-*
bus vicibus gener fiet mihi hodie. O'. Vacat.
Alia exempl. ✕ καὶ εἶπεν Σαοὺλ πρὸς Δαυίδ·
ἐφ' αἰρέσει ἔση γαμβρός μοι (Θ. ἐπὶ ταῖς δυσὶν
ἐπιγαμβρεύσεις μοι). 'A. νυμφεύσεις ἐν ἐμοί²⁰)
σήμερον 4.²¹
22. **וַיָּפֶץ**. O'. θέλει. Θ. εὐδοκεῖ.²²

23. **הַנֶּזֶף**. O'. εἰ κοῦφον. Σ. μὴ ἐλαφρόν.²³
- וְשָׂרָה**. O'. ταπεινός. 'A. Σ. ἀπορος. Θ. πένης.²⁴
- וַיִּקְלָה**. O'. καὶ οὐχὶ ἐνδοξος (alia exempl. ἐν-
τιμος²⁵). 'A. εὐτελής. Σ. ἀτιμος.²⁶
25. **בְּמָהָר**. *Donum* (pro sponsa parentibus obla-
tum). O'. ἐν δόματι. Alia exempl. ἔδνα.²⁷
'A. ἐν φερῇ.²⁸
- לְהַקֵּץ**. O'. ἐκδικῆσαι. Σ. ὥστε τίσασθαι.²⁹
26. **וַיִּלְכְּדוּ אֶת־הַיָּמִים**. O'. Vacat. 'A. Θ. καὶ
οὐκ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι. Σ. καὶ μὴ διελ-
θουσῶν (τῶν) ἡμερῶν.³⁰
27. **מֵאֲתָתִים**. O'. ἑκατόν. Οἱ λοιποὶ διακοσίους.³¹
- וַיִּמְלֹא אֶת־לִמְלֶכֶת**. O'. Vacat. Alia exempl. τῷ
βασιλεῖ.³² 'A. Θ. καὶ ἐπλήρωσεν αὐτὰς (τῷ
βασιλεῖ).³³
- וַיִּשְׁאָל**. O'. Vacat. Οἱ λοιποὶ Σαοὺλ.³⁴
28. **וַיַּדַּע**. O'. Vacat. Οἱ λοιποὶ καὶ ἔγνω.³⁵
- וַיִּמְכַּל בַּת־שְׂאוּל אֶת־בְּתָרָהּ**. O'. καὶ πᾶς 'Ισ-
ραὴλ (alia exempl. καὶ Μελαχδλ ἡ θυγάτηρ
αὐτοῦ, καὶ πᾶς 'Ισραὴλ³⁶) ἡγάπα αὐτὴν.
29. **וַיִּקְרָא שְׂאוּל לְרֹא מִכְּפִי דָוִד עוֹד**. O'. καὶ
προσέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ Δαυίδ ἔτι. Alia
exempl. καὶ προσέθετο Σαοὺλ φοβεῖσθαι ἀπὸ
προσώπου Δαυίδ ἔτι.³⁷

¹¹ Vn. 10, 11 sub asteriscis habet Cod. 64; v. 10 tantum Cod. 92. Haec omnia desunt in Codd. II, 56, 71, 119, 244, 245, 246. In Ed. Rom. desideratur etiam v. 9, invito archetypo ejus. ¹² Sic Codd. 243 (teste Montef.), 243* (sine aster.). Sic (cum κύριος pro ΠΙΠΙ) Cod. 92, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, 19, 52, 74, alii, Arm. 1. ¹³ Cod. 243. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic in marg. Cod. 92. Pericopa deest in Codd. II, 144, 158, necnon in Ed. Rom. in textu. Praeterea (quod Parsonsium fugit) v. 19 abest a Cod. 243. ¹⁶ Sic Ald., Codd. III, 44, 52, 74, alii (inter quos 243). ¹⁷ Cod. 243. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁹ Idem. ²⁰ Cod. 243. Theodotionis lectionem integram, καὶ εἶπεν Σ. πρὸς Δ. ἐν (sic) ταῖς δυσὶν ἐπιγ. μοι σήμερον, in textu habent Comp., Codd. III, 19 (cum vitiosa scriptura ἐν ταῖς δυνάμειν), 44 (idem), 74 (idem), alii (inter quos 123, 247, uterque cum ἐν ταῖς δυσὶν), Arm. 1. ²¹ Sic sub asteriscis Cod. 243 (cum ἐφαρῆσει), Synmacho,

ut videtur, interprete. Codd. 52, 236, 243*, in textu sine nominibus interpretum: καὶ εἶπε Σ. πρὸς Δ. ἐφ' αἰρέσει (ἐφαρῆσει 236, 243*) ἔση (ἔση om. 52) γ. μοι σήμερον. ἐπὶ ταῖς δ. ἐπιγαμβρεύσεις νυμφεύσεις ἐν ἐμοί. ²² Cod. 243. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. Opp. T. IV, p. 753 C. ²⁶ Cod. 243. ²⁷ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Chrysost. ²⁸ Bar Hebraeus: **فَقَدَّ** **حَدَّيْهَا**. ²⁹ Cod. 243. ³⁰ Idem (cum * 'A. Θ., teste Montef.). Priorem lectionem in textu habent Comp., Ald., Codd. III, 19, 74, 82, 93, alii. ³¹ Cod. 243. Sic in textu Comp., invitis libris Graecis. ³² Sic Codd. II, XI, 29, 44, 52, alii. ³³ Cod. 243 (cum * 'A. Θ., teste Montef.). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, 74, 82, 93, alii. ³⁴ Idem. Sic in textu Comp. (eum δ Σ.), Ald., Codd. III, 74, 82, alii. ³⁵ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, 44, 74, 106, alii, Arm. 1. ³⁶ Sic Comp. (cum Μελαχδλ), Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum δ Σαοὺλ), 82 (cum ἔτι σφόδρα), 93;

29. וַיְהִי שְׁאוֹל אֵיב אֶת־דָּוִד כָּל־הַיָּמִים. O' Vacat. ✠ καὶ ἐγένετο Σαουλ ἐχθραίων τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας (4).³⁸
30. וַיִּצְאוּ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים וַיְהִי מִדֵּי צֹאתָם שָׂכַל. וַיָּדָד מִפֶּלַע עֲבָדֵי שְׁאוֹל וַיִּיקָר שְׁמוֹ מֵאֵד. Vacat. ✠ καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐγένετο ἄφ' ἱκανοῦ τῆς ἐξόδου αὐτῶν, καὶ Δαυὶδ συνῆκεν παρὰ πάντας τοὺς δούλους Σαουλ καὶ ἐτιμήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ σφόδρα (4).³⁹

CAP. XIX.

1. וַיִּפֹּץ. O' ἤρεϊτο. Alia exempl. ἡγάπα.¹
4. כִּיעֲשִׂיו. O' τὰ ποιήματα (alia exempl. ἔργα²) αὐτοῦ.
- טוֹב־לָהּ. O' ἀγαθά. Alia exempl. ἀγαθά σοι.³
- וַיִּשָּׁם. O' καὶ ἔθετο (Σ. ἐξέδωκεν⁴).
- בְּדָם נָקִי. O' εἰς αἷμα ἀθῶνον (Σ. ἀνάτιον⁵).
- הָנָם. O' δωρεάν. Σ. μάτην.⁶
7. כְּאַתְּבוֹל שְׁלֹשָׁם. O' ὡς ἔχθες καὶ τρίτην ἡμέ-

108, Lucif. Calar. ³⁸ Sic Cod. 243 (cum aster., teste Montef.), et sine aster. Comp. (cum τῷ Δ.), Ald. (cum Δ. ἐχθρ. τὸν Σ.), Codd. III (cum ἐχθρεύων), 19 (ut Comp.), 44, 52 (cum ἐχθρὸς τῷ Δ.), 55 (om. τὸν), 74 (ut Ald.), 82 (ut Comp.), alii. ³⁹ Sic Cod. 243 (ut ante), et sine aster. Comp. (cum ἐξοδίας pro τῆς ἐξόδου), Ald. (cum ἐφ' ik. ἐξοδίας αὐτῶν, καὶ συνετὸς ἦν Δ. παρὰ), Codd. III (cum ἄφ' ik. ἐξοδίας αὐτῶν, καὶ ἦν Δ. συνετὸς, καὶ ἐτιμήθη), 52 (cum ἄφ' ik. ἐξοδίας αὐτῶν συνετὸς ἦν Δαυὶδ ὑπέρ), 55 (cum ἤρχοντο pro ἐξῆλθον), 74 (ut Ald.), 82, alii.

CAP. XIX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg., Lucif. Calar. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³ Sic Ald., Codd. III, 44, 74, 106, alii (inter quos 243 in marg.). ⁴ Cod. 243. ⁵ Idem. ⁶ Idem. ⁷ Idem in marg. sine nom. Cf. Hex. ad 2 Reg. v. 2. Mich. ii. 8. Minus probabiliter Cod. 243* in marg.: ὡς πρὸ μικροῦ ὡς τὸ πρῖν. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁹ Cod. 56 in marg. sine nom. Idem vocabulum Symmacho dubitanter restitutum in Hex. ad Ezech. xxii. 5. ¹⁰ Sic Codd. III, 44, 74, 106, alii, Arm. i. ¹¹ Sic Codd. 19 (cum ἐν δ. τῷ Δ.), 82, 93, 108 (cum ἐν δ.), Lucif. Calar.

- ραν. (Σ.) ὡς πρὸ μᾶς καὶ πρῖν.⁷
9. וַיִּשָּׁב. O' καθεύδων. Alia exempl. ἐκάθητο.⁸
- וַיִּכְנַן בֶּרֶךְ. O' ἔψαλλεν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. "Αλλος" ἐχειρονόμησεν.⁹
10. לְהַכּוֹת בְּחֵיט בֶּרֶךְ וּבִקְרִי. O' πατάξαι τὸ δόρυ εἰς Δαυὶδ (alia exempl. add. καὶ ἐν τῷ τοίχῳ¹⁰). Alia exempl. τοῦ πατάξαι ἐν τῷ δόρατι τὸν Δαυὶδ.¹¹
- וַיִּעֲרֹץ. Et erupit. O' καὶ ἀπέστη (alia exempl. ἐξέκλινεν¹²).
- וַיִּמְלֵךְ. O' καὶ διεσώθη (alia exempl. ἐξεσπάσθη¹³).
13. וַתִּתְּרָפִים. O' τὰ κενοτάφια ('Α. μορφώματα. Σ. εἰδωλα. Θ. θεραφίν¹⁴).
- וַיִּהְיוּ כְּבִיר כְּבִיר. Et stragulum (s. capillamentum) pilorum caprinorum. O' καὶ ἦπαρ (בְּדָד) τῶν αἰγῶν. Alia exempl. καὶ στρογγύλωμα τριχῶν τῶν αἰγῶν.¹⁵ 'Α. (καὶ) τὸ πᾶν πληθός. Θ. (καὶ τὸ) χοβέρ.¹⁶
14. חָלָה. O' ἐνοχλείσθαι. 'Α. ἀρρωστεῖν.¹⁷
15. וַיִּתְּרָם אֶת־דָּוִד. O' ἐπὶ τὸν Δαυὶδ. Alia

¹² Sic (cum καὶ ἐπάταξεν καὶ ἐξέκλινεν) Codd. 19, 82 (om. καὶ ἐπάταξεν), 93, 108, Chrysost. in Cat. Niceph. T. II, p. 410. Lucif. Calar.: et percussit, et declinavit. Montef. lectionem, "Αλλος" ἐξέκλινεν, cum Hebraeo בֶּרֶךְ, O' ἀνεχώρησε, perperam composuit. ¹³ Sic Cod. III, 52, 64, 92, alii. ¹⁴ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.). Cod. 108: 'Α. μορφώματα. Cf. Hex. ad Jud. xvii. 5. ¹⁵ Sic Comp. (om. τῶν), Codd. 108 (in marg.), 121, 158. Cod. 56 in marg. ad ἦπαρ αἰγῶν (sic): τὸ πᾶν στρογγύλωμα. Cf. ad v. 16. ¹⁶ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.). Theodoret. in Cat. Niceph. T. II, p. 411: 'Ο 'Ακύλας τὰ κενοτάφια μορφώματα ἡρμήνευσε καὶ τὸ ἦπαρ τῶν αἰγῶν, τὸ πᾶν πληθός, καὶ στρογγύλωμα τριχῶν... Γνωῖσα δὲ ἡ Μελεχὺλ τὰς κατὰ τοῦ ἀνδρὸς ἐπιβουλὰς τοῦ πατρὸς, τοῦτο μὲν συμβούλευσε τὴν φυγὴν, αὕτη δὲ τὴν κλίσην εἰς ἀρρωστούντος ἐσχρημάτισε τύπον ἱματίων μὲν πλήθος ἐπιβαλοῦσα, στρογγύλωμά τε τριχῶν ὑποθέσις τοῖς ἱματίοις, ὥστε μμεῖσθαι τὴν κεφαλὴν. Etiam Nobil. affert: 'Α. στρογγύλωμα τριχῶν. Unde coniecerit aliquis, lectionem καὶ στρ. τριχῶν, ad secundam Aquilae editionem pertinere, quae Scharfenbergii est sententia, qui tamen alteram et indubitata ejusdem versionem, τὸ πᾶν πληθός (quasi a בְּדָד, multus ejus) pro glossemate perperam habet. Cf. ad v. 16. ¹⁷ Cod. 243.

- exempl. *ιδεῖν τὸν Δανὶδ*; alia, τοῦ *ιδεῖν ἐπὶ τὸν Δανὶδ*.¹⁹
16. *הַתְּרַפִּים*. Ο'. τὰ κενοτάφια. 'Α. αἱ προτομαί. Σ. (τὸ) εἰδωλον. Θ. (τὰ) θεραφίν.¹⁹
- וּבְכִיר הַעֲוִים*. Ο'. καὶ ἡπαρ τῶν αἰγῶν. ('Α.) καὶ τὸ πᾶν πλῆθος. ³⁰ "Αλλος καὶ τὸ στρογγύλωμα τῶν τριχῶν. ²¹
18. *בְּנָיִת*. Ο'. ἐν Ναυὰθ (alia exempl. *Ναυῖῶθ*²³) ἐν 'Ραμῆ. Σ. διαιτῶμενοι.²³
19. *בְּנָיִת בְּרָמָה*. Ο'. ἐν Ναυὰθ ἐν 'Ραμῆ. Σ. ἐνδιαιτῶμενος (ἐν 'Ραμά).²⁴
20. *חֶמְלֵי-חַמָּה*. Coelum. Ο'. τὴν ἐκκλησίαν. 'Α. (τὸν) ὄμιλον. Σ. (τὴν) συστροφὴν. Θ. (τὸ) σύστημα.²⁵
- הַנְּבִיאִים*. Ο'. τῶν προφητῶν. Alia exempl. τῶν προφητῶν προφητευόντων.²⁶
- עַל-יָדָם*. Ο'. ἐπ' αὐτῶν. Θ. ἐπάνω αὐτῶν.²⁷
- וַיִּתְּנוּ-לָהֶם*. Ο'. καὶ προφητεύουσιν (alia exempl. προεφήτευσαν). ²⁸ ✕ Οἱ λοιποὶ καίγε αὐτοί (4).²⁹
22. *עַד-בֹּרַח הַדָּוִד*. Ο'. ἕως τοῦ φρέατος τοῦ (alia exempl. τῆς³⁰) ἄλω. Alia exempl. ἕως τοῦ φρέατος τοῦ μεγάλου.³¹

22. *בְּשֹׁכֵי*. Ο'. ἐν τῷ Σεφί. Alia exempl. ἐν Σωχώ.³²
- בְּנָיִת*. Ο'. ἐν Ναυὰθ. Σ. ἐν ταῖς οἰκῇσεσι.³³
23. *וַיִּתְּנוּ-לָהֶם*. Ο'. καὶ ἐπορεύετο προφητεύων. Alia exempl. καὶ πορευόμενος καὶ προφητεύων.³⁴
24. *בְּנִי-הָאֵל*. Ο'. Vacat. Οἱ λοιποὶ καίγε αὐτός.³⁵
- הָאֵל*. Ο'. εἰ καί. 'Α. μὴ (καί). Σ. ὅτι (καί).³⁶

CAP. XX.

1. *וַיִּבְרַח*. Ο'. καὶ ἀπέδρα (alia exempl. ἀνεχώρησεν¹).
- וַיִּתְּנוּ-לָהֶם*. Ο'. ἐνώπιον (alia exempl. εἰς πρόσωπον²) 'Ιωνάθαν, καὶ εἶπε. Alia exempl. καὶ εἶπεν ἐνώπιον 'Ιωνάθαν.³
2. *לִהְלִי*. Absit. Ο'. μηδαμῶς σοι. 'Α. βέβηλον. Σ. Θ. ὀλεώς σοι.⁴
- וַיִּתְּנוּ-לָהֶם*. Ο'. καὶ οὐκ ἀποκαλύψει τὸ ὅτίον μου. Σ. ἐὰν μὴ δηλώσῃ εἰς ἀκοήν μου.⁵
3. *פָּרַח-הָעֵינַי*. Ne dolore afficiatur. Ο'. μὴ οὐ βούληται. Alia exempl. ὅπως μὴ ἀναγγεῖλη τῷ Δανίδ.⁶ ('Α.) μήποτε διαπονηθῇ.⁷

¹⁸ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 108 (omnibus cum καὶ ἀπίστευτα Σεούλ ἀγγέλους); posterior in Codd. III, 44, 106, aliis (inter quos 243, cum τοῦ *ιδεῖν* in marg.).
¹⁹ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.). Montef. e Cod. 243 male exscripsit: Σ. εἰδωλα. ²⁰ Idem in marg. sine nom.: τὸ πᾶν πλῆθος τὸ τῆς δοῦρας τῆς αἰγίας. Ubi posteriora e glossemate Aquilae lectioni adhaesisse videntur.
²¹ Cod. 121 in marg. sine nom. Cod. 108 in marg.: καὶ στρογγύλωμα τριχῶν, et sic in textu (cum τῶν τρ.) Comp. Duplici versione, καὶ τὸ ἡπαρ τῶν αἰγῶν καὶ τὸ στρ. τῶν τριχῶν, gaudet Ald. Quid si Symmachus verterit, καὶ τὸ στρ. τῶν τριχῶν τῶν αἰγῶν? ²² Sic (bis) Codd. III, 74, 120, 134.
²³ Cod. 243. Cf. Hex. ad Psal. lxxiii. 20. Hanc et sequentem lectionem pro una eademque habuit Montef., quam ad *בְּנָיִת* repugnantibus testibus perperam aptat.
²⁴ Idem (cum ἐνδιαιτῶμενοι, quod e Cod. 243* correximus).
²⁵ Idem. ²⁶ Sic Comp. (cum τῶν πρ. τῶν πρ.), Codd. III (idem), 19 (idem), 56 (idem), 74, 82, 93, alii, Arm. 1.
²⁷ Cod. 243. Sic in textu Cod. 44, 74, alii. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐπροφήτευσαν), 93, 108 (cum προφήτευσαν), Origen. Opp. T. IV, p. 390. ²⁹ Cod. 243.

Sic in textu sine notis Codd. III, 123, et (cum καὶ αὐτοὶ) Comp., Ald., Codd. 19, 44, 56, alii, Arm. 1, Origen. ibid.
³⁰ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ³¹ Sic Codd. III, XI (om. τοῦ priore), 29, 71 (ut XI), 74, alii (inter quos 243, ut XI), Arm. 1, Origen. ibid. ³² Sic Comp. (cum Σεχί), Codd. III (cum Σοχώ), 74, 106 (cum Σοχώ), alii. ³³ Cod. 243. ³⁴ Sic Comp. (cum καὶ πορ. καὶ προεφήτευσαν), Ald. (om. καὶ posteriore), Codd. III, XI, 19, 29, 44, 52, alii (inter quos 108, ut Comp.), Arm. 1 (ut Comp.), Origen. ibid. Vet. Lat.: et ambulabat ingrediens, et prophetabat. ³⁵ Cod. 243. Sic in textu Codd. III (cum καὶ αὐτός), 44, 74, 106, alii. Mox καὶ προεφήτευσεν καίγε αὐτός Codd. III (cum ἐπροφ.), 52, 74, 92, alii. Deinde ἐνώπιον Σαμουὴλ juxta Hebraeum Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Origen. ibid. ³⁶ Cod. 243.
 CAP. XX. ¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³ Sic Codd. III, 44, 74, 120, 134. ⁴ Cod. 243. Ad Aquilam cf. ad Cap. xxii. 15. ⁵ Nobil., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 415, Cod. 243. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108, 246 (cum ἀναγγέλλῃ). Duplex lectio, μὴ οὐ β. καὶ ἀναγγέλλῃ τῷ Δ., est in Cod. 158. ⁷ Sic in textu Cod. 242. Cf. ad v. 34.

3. כִּי כַפֶּשֶׁע בֵּינִי וּבֵין הָמוֹת. *Quia ut ita dicam, passus est inter me et mortem. O'.* ὅτι καθὼς εἶπον, ἐμπέπλησται (alia exempl. πεπλήρωται⁸) ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ τοῦ θανάτου (alia exempl. ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός σου ἕως θανάτου⁹). 'Α. Σ. (ὅτι) ὅσον βῆμα μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ θανάτου.¹⁰

5. יֵשֶׁב־אֲשָׁב עַם-הַמִּלָּה. *O'.* καθίσας οὐ καθήσομαι (alia exempl. add. μετὰ τοῦ βασιλέως¹¹) φαγεῖν.

עד הָעֶרֶב הַשְּׁלִישִׁת. *O'.* ἕως δελίης. Alia exempl. ἕως δελίης τῆς τρίτης.¹²

6. נִשְׂאֵל נִשְׂאֵל. *O'.* παραιτούμενος παρητήσατο. 'Α. Θ. αἰτούμενος ἤτήσατο.¹³

7. וְאִם-חָרָה יַחְרָה לוֹ. *Si autem exardescendo exarserit ei. O'.* καὶ ἐὰν σκληρῶς ἀποκριθῇ (Θ. ὀργιζόμενος ὀργισθῇ¹⁴) σοι.

נָלָתָה. *O'.* συντετέλεσται. Σ. ἀπῆρτισται.¹⁵

8. בִּי עֵוָה. *O'.* ἀδικία ἐν τῷ δούλῳ σου. Σ. ἧ.¹⁶

9. וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן. *O'.* καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν ✕ πρὸς Δαυὶδ¹⁷.

חָלִילָה לָּךְ. *O'.* μηδαμῶς σοι. 'Αλλος ἱλεώς σοι.¹⁸

נָלָתָה הָרָעָה. *O'.* συντετέλεσται ἡ κακία. Σ.

δέδοκται τὸ κακόν.¹⁹

11. וַיֵּלֶךְ. *O'.* καὶ μένε. Alia exempl. καὶ ἐξέλθωμεν.²⁰

12. כִּי-אֶקְרֶה. *O'.* ὅτι ἀνακρινῶ. Alia exempl. ὅτι ἐὰν ἀνακρίνω.²¹ 'Α. ἐξερευνήσω. Σ. ἐξιχνιάσω. Θ. ἐξακριβάσομαι.²²

מָחָר הַשְּׁלִישִׁת. *Cras aut perendie. O'.* τρισσῶς. Schol. ἐπιμελῶς. 'Αλλος αὔριον καὶ εἰς τρίτην.²³

וְהָלִיתִי אֶת-אֹזְנִי. *O'.* Vacat. Σ. καὶ ἀκουστον σοι ποιήσω. (Θ.) καὶ ἀποκαλύψω τὸ οὖς σου.²⁴

15. וְלֹא-תִכְרִית. *O'.* οὐκ ἐξαρείς (Σ. ἐκκόψεις²⁵).

16. וַיִּכְרֹת יְהוֹנָתָן עִם-בֵּית דָּוִד וַיִּבְשֹׁשׁ יְהוָה מִיד. *Et pepigit (foedus) Jehonathan cum domo Davidis; et poenas repetiit Jova de manu inimicorum Davidis. O'.* εὐρεθῆναι (alia exempl. ἐξαρθῆναι²⁶) τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωνάθαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυὶδ, καὶ ἐκζητήσαι κύριος ἐχθρούς τοῦ Δαυὶδ. Alia exempl. εἰ ἐξαρθῆσεται τῷ Ἰωνάθαν μετὰ τοῦ οἴκου Σαούλ, ἐκζητήσαι κύριος ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν Δαυὶδ.²⁷

17. לְהַשְׁבִּיעַ. *Obtestari. O'.* ὁμόσαι. Σ. ὀρκφ. Θ. τοῦ ὀρκίσαι.²⁸

⁸ Sic Comp., Codd. III, 19 (om. καθὼς εἶπον), 44, 82 (ut 19), 74 (cum πεπλ. δῆ), 93 (ut 19), 106 (ut 74), alii. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 52, 55, alii (inter quos 243*), Arm. 1. ¹⁰ Procop. ibid. (cum ἀναμεταξὺ), Cod. 243. Aquilam scripsisse suspicor: ὅτι ὅσκι βῆμα μεταξὺ ἐμοῦ καὶ μεταξὺ τοῦ θανάτου. Cf. Hex. ad Gen. i. 4. ¹¹ Sic Comp. (cum καθίσομαι pro οὐ καθήσομαι), Ald., Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 29 (cum οὐ καθίσ.), 44 (om. καθίσας), 52, 55, 56 (om. οὐ), 64, 71, 74 (ut 44), 82 (ut 56), alii (inter quos 243, ut 44). ¹² Sic Codd. III, 44, 74, 106, alii, Arm. 1. Cod. 56 in marg.: ἕως ἰσπερας τῆς τρίτης.

¹³ Cod. 243. Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 416: ὁ παραιτούμενος, ἀντὶ τοῦ αἰτούμενος. ¹⁴ Cod. 243: Θ. ὀργιζόμενος ὀργισθῇ. Cod. 243* in marg.: ὀργιζόμενος ὀργισθῇ.

¹⁵ Cod. 243. Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 417: Τὸ συντετέλεσται ἀντὶ τοῦ ἀπῆρτισται. ¹⁶ Idem, teste Montef. Proculdubio Sym. vertit: ἐν ἐμοὶ ἀδικία, sine (χαρῆς) ἐν τῷ δ. σου. ¹⁷ Cod. 243 (cum ✕ πρὸς Δ. in marg.). Sic in textu sine aster. (cum πρὸς Δαυὶδ) Codd. 52, 243*.

¹⁸ Cod. 52 in textu: ἱλεώς σοι μηδαμῶς σοι, ex duplici versione. Cf. ad v. 2. ¹⁹ Cod. 243. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56 (cum ἐξέλθωμεν), 93, 108, 242, 246. ²¹ Sic Comp., Codd. XI, 55, 56, 64, alii (inter quos 243).

²² Cod. 243. ²³ Ad τρισσῶς Cod. 243 in marg.: ἐπιμελῶς, quod scholium esse videtur; et post τρισσῶς (sub ✕, ait Montef.) idem in marg. addit: αὔριον καὶ εἰς τρίτην (τὴν τρ. Montef.). In textu post τὸν πατέρα μου Codd. 52, 92, 236 inferunt: καὶ αὔριον καὶ εἰς τὴν τρίτην. ²⁴ Cod. 243 in marg. (sub ✕, si Montefalconio fides habenda est): Σ. καὶ ἀκ. σοι ποιήσω, καὶ ἀκ. τὸ οὖς σου, confusus duabus versionibus, quarum posterior Theodotionis esse videtur. Cf. Hex. ad 2 Reg. vii. 27. ²⁵ Cod. 243. ²⁶ Sic Codd. III, 44, 52, 74, alii. ²⁷ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Comp. legit: ἐξαρθῆσεται τῷ Ἰ. ἀπὸ τοῦ οἴκου Δ., καὶ ἐκζητήσαι κ. ἐκ χειρῶν ἐχθρῶν Δ. Post ἐκζητήσαι (sic) κύριος Cod. 243 in marg. addit: ✕ ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. ²⁸ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.). Pro ὀρκφ. nescio an Symmachus dederit ὀρκῶσαι.

17. **אֶתְּחַבֵּד**. O'. Vacat. Alia exempl. διὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτόν; alia, ἐν τῷ ἡγαπηκέναι αὐτόν.²⁹
18. **וְנִפְקֶה**. Et desideraberis. O'. καὶ ἐπισκεπήσῃ (Σ. ζητηθήσῃ³⁰).
19. **וְנִפְקֶה**. Et tertio die descendes. O'. καὶ τρισεύσεις καὶ ἐπισκέψῃ (s. ἐπισκεπήσῃ). 'Α. (καὶ) τρισεύσας (καταβήσῃ). Οἱ λοιποὶ (καὶ) τῇ τρίτῃ καταβήσῃ.³¹
- וְנִפְקֶה**. O'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐργασίμῃ (alia exempl. τῆς ἐργασίας³²). 'Α. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἔργου.³³
- וְנִפְקֶה**. O'. παρὰ τὸ ἐργάβ (Σ. Θ. λίθον³⁴) ἐκείνο (τῇ). Alia exempl. παρὰ τῷ λίθῳ ἐκείνῳ.³⁵
20. **וְנִפְקֶה**. Tres sagittas. O'. τρισεύσω ταῖς σχίζαις ('Α. τὰ βέλη³⁶). Schol. ἀφήσω τρία βέλη.³⁷
- וְנִפְקֶה**. Ad latus ejus jaculabor. O'. ἀκοντίζων. Alia exempl. ὥσει θήραν ἀκοντίζων.³⁸

20. **וְנִפְקֶה**. Ad scopum. O'. εἰς τὴν Ἀματτάρη (alia exempl. Λαματτάρων³⁹). 'Α. εἰς τὸν σκοπόν, ἢ φυλακὴν. Σ. εἰς τὸν συντεταγμένον.⁴⁰
21. **וְנִפְקֶה**. O'. δεῦρο, εὐρέ μοι τὴν σχίζαν ('Ἄλλος τὸ βέλος⁴¹). Alia exempl. βαδίσας ἀνελοῦ μοι τὰς σχίζας.⁴²
- וְנִפְקֶה**. Et nihil mali est. O'. καὶ οὐκ ἔστι λόγος (alia exempl. δόλος⁴³). Σ. (καὶ οὐκ ἔστιν) οὐδέν.⁴⁴
22. **וְנִפְקֶה**. O'. ὦδε. Alia exempl. ἐκεῖ.⁴⁵ O'. Σ. ἰδε.⁴⁶
24. **וְנִפְקֶה**. O'. καὶ παραγίνεται ὁ μήν. Alia exempl. καὶ ἐγένετο νουμηνία.⁴⁷
25. **וְנִפְקֶה**. O'. ὡς ἀπαξ καὶ ἀπαξ. Σ. ὥσπερ εἰώθει.⁴⁸
- וְנִפְקֶה**. O'. καὶ προέφθασε. Σ. παρέστη δέ.⁴⁹
- וְנִפְקֶה**. O'. καὶ ἐπεσκέπη (Σ. ὑστέρησεν⁵⁰).
26. **וְנִפְקֶה**. O'. Vacat. Alia exempl. οὐδέν.⁵¹
- וְנִפְקֶה**. Casus fortuitus est. O'. σύμπτωμα

²⁹ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; posterior in Codd. III, 44, 106, 120, 134, 247. Mox ad ἐπισκεπήσῃ Cod. 243 affert: Σ. ζητηθήσῃ. 'Α. κατὰ τὴν ψυχὴν σου (sic); ubi lectio posterior non nisi ad Cap. xviii. 3 accommodari potest.

³⁰ Cod. 243. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 418: Τὸ, ἐπισκεπήσεται ἡ καθέδρα σου, Σύμμαχος, ζητηθήσεται.

³¹ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.), silente Montef., qui e Procopio p. 56 edidit: 'Α. τρεῖς ἡμέρας ἀναμενεῖς. Rectius Theodoret. Quaest. LI in 1 Reg. p. 387: τὸ δὲ, τρισεύσεις, ἀντὶ τοῦ, τρεῖς ἡμέρας ἀναμενεῖς.

³² Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg. ³³ Procop. ibid.: 'Ακύλας, τοῦ ἔργου δὲ καλεῖ τὴν πρώτην φυγὴν.

³⁴ Cod. 243. Procop. ibid.: τὸ δὲ ἐργάβ οἱ λοιποὶ λίθον ἐξέδωκαν. Euseb. in Onomastico, p. 188: 'Εργάβ, ἔνθα 'Ιωνάθαν ἀκοντίζει τὰς σχίζας. 'Ακύλας τοὺς λίθους. Σύμμαχος τὸν λίθον καὶ ἐν ἐτέρῳ σημαίνει τὴν περίμετρον. Cf. Hex. ad Deut. iii. 4, ubi error non Montefalconio, sed ipsi Eusebio imputandus erat.

³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 108. ³⁶ Theodoret. ibid.: τὰς δὲ σχίζας βέλη ὁ ἄκ. ἡρμήνευσεν.

³⁷ Cod. Reg. affert: 'Α. ἀφήσω τ. β. Cod. 243: Σ. ἀφήσω τ. β. Sed glossatori, non interpreti, lectionem tribuendam esse testantur Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 418: ἐγὼ τρισεύσω, ἀντὶ τοῦ, ἀφήσω τ. β., et Theodoret. ibid.: τὸ δὲ τρισεύσω ἀντὶ τοῦ, τρεῖς ἀφήσω σχίζας. Cf. Scharfenb. in *Animadu.* T. II, p. 121. ³⁸ Sic Cod. 158. Codd. III, 247: θήρα (sic

247) ἀκοντίζων. ³⁹ Sic Codd. 44 (cum Λαβατάρων), 74 (cum Λαματάρων), 106, 120, 134, 247 (cum Λαματτάρων). Euseb. in Onomastico, p. 264: Λαματτάρ, ἔνθα 'Ιωνάθαν ἡκόντιζε τὰς σχίζας. 'Ακ. εἰς σκοπόν. Σύμ. εἰς τὸν συντεταγμένον. Theodoret. ibid.: Τὴν δὲ Ἀματάρων ἐν τῇ τῶν 'Εβραίων ὀνομάτων ἑρμηνείᾳ οὕτως εὗρον κειμένην παρὰ μὲν τοῖς 'Ελλήσι τάφρον, παρὰ δὲ 'Ρωμαίοις φουσάτον (cf. Hex. ad Gen. xlix. 19), παρὰ δὲ τῷ Σύρῳ σκοπόν, εἰς ὃν οἱ γυμναζόμενοι τὰ βέλη πέμπουν εἰώθασιν. (Ad locutionem, πέμπουν τὰ βέλη, quae Lexicographos fugit, cf. nos ad S. Chrysost. in Epist. Paul. T. VII, p. 418.)

⁴⁰ Procop. p. 66: Εἰς τὴν Λαματτάρων. 'Ακ. εἰς τὸν συντεταγμένον, ἢ φυλακὴν διττὴ γὰρ ἡ γραφή. Σύμ. εἰς τὸν συντεταγμένον. Similiter Cod. 243: 'Α. Θ. φυλακὴν. 'Α. σκοπόν. Σ. τὸν συντεταγμένον, consentiente Eusebio, ut supra. Cf. Hex. ad Thren. iii. 12.

⁴¹ Cod. 243 in marg. sine nom. ⁴² Sic Codd. 19 (cum καθίσας), 82, 93, 108, Reg.

⁴³ Sic Ald., Codd. 29, 243 (cum γρ. λόγος in marg.). ⁴⁴ Cod. 243. Sic in textu Codd. 52, 92, 144, 236.

⁴⁵ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243). ⁴⁶ Cod. 243. Sic in textu Codd. III (cum ἴδε ἢ σχ. ἰκέι), 44, 74, 106, alii.

⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁸ Cod. 243. Sic in textu (om. ἐπὶ τῇ καθέδρᾳ) Comp. (cum εἰώθη), Codd. 19 (idem), 82, 108 (ut Comp.). ⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Idem. ⁵¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 55, 56, 64, alii (inter quos 243), Arm. 1.

- φαίνεται. 'Α. συνάντησις ἐστι. Σ. συγκύρ-
ρημα.⁵³
28. עֲדַבְיִת לְחֶם. Ο'. ἕως εἰς Βηθλεὲμ τὴν πόλιν
αὐτοῦ πορευθῆναι. Alia exempl. δραμεῖν ἕως
Βηθλεὲμ τῆς πόλεως αὐτοῦ.⁵³
29. וַיִּשְׁלַח נָא. Ο'. ἐξαποστείλον (Σ. ἀπόλυσον⁵⁴)
δὴ με.
- וַיִּשְׁלַח מִשְׁפָּחָא. Ο'. θυσία τῆς φυλῆς ('Α. Θ.
συγγενείας. Σ. πάνδημος⁵⁵).
- וַיִּשְׁלַח מִשְׁפָּחָא. Ο'. διαβήσομαι (potior scriptura δια-
σωθήσομαι⁵⁶). Alia exempl. ἀπελεύσομαι.⁵⁷
30. בְּרִיבִיּוֹת הַמִּרְדּוֹת. Fili mulieris perversae con-
tumaciae (perversae et contumacis). Ο'. νιὲ
κορασίων (וִירְיָא) αὐτομολούντων (alia exempl.
add. γυναικοτραφῆ⁵⁸). Σ. ἀπαιδεύτων ἀπο-
στατούντων. Θ. . . μετακινουμένων.⁵⁹
- בְּחֵר אֶתָּה לְבֶן. Diligis tu filium. Ο'. μέτοχος
εἰ σὺ τῷ υἱῷ. Σ. προαιρεῖ τὸν υἱόν.⁶⁰
- עָרַב. Ο'. ἀποκαλύψεως. Σ. ἀσχημοσύνης.⁶¹
31. לֹא תִבְנוֹן אֶתָּה וַיִּמְלִכֶנִּי. Ο'. οὐχ ἐτοιμασθή-
σεται (Σ. ἐδρασθήσεται⁶²) ἡ βασιλεία σου.
Alia exempl. οὐχ ἐτοιμασθήσῃ σὺ, οὐδὲ ἡ βασι-
λεία σου.⁶³ 'Αλλος' οὐ κατορθώσεις.⁶⁴

34. וַיִּנְעֵב. Ο'. ἐθραύσθη. 'Α. διεπονθήθη. Σ. ὠδυ-
νήθη. Θ. ἐλυπήθη.⁶⁵
- וַיִּכְלֹמָה. Ignominia affecerat eum. Ο'. συνε-
τέλεσεν ἐπ' αὐτόν. 'Α. ἐνέτρεψεν (αὐτόν). Θ.
κατήσχυεν (αὐτόν).⁶⁶
35. לְמִוְצֵא דָוִד. Ad locum conductum cum Davide.
Ο'. καθὼς ἐτάξατο εἰς τὸ μαρτύριον Δαυίδ. 'Α.
Θ. κατὰ τὴν συνταγὴν (Δαυίδ).⁶⁷ Σ. κατὰ σύν-
ταγμα (Δαυίδ).⁶⁸ 'Αλλος' εἰς καιρὸν Δαυίδ.⁶⁹
36. וַיִּשְׁחָצֵם. Ο'. τὰς σχίζας. 'Α. Θ. (τὰ) βέλη.
Σ. (τὰ) ἀκόντια.⁷⁰
- וַיִּהְיֶה. Ita ut eum praeteriret. Ο'. καὶ
παρήγαγεν (Θ. ὑπερέβη⁷¹) αὐτήν.
39. וַיִּהְיֶה יוֹנָתָן בְּרֵעַ דָּוִד. 'Α. Θ. παρέξ
'Ιωνάθαν καὶ Δαυίδ. Alia exempl. πλὴν 'Ιωνά-
θαν καὶ Δαυίδ ᾗδειςαν τὸ ῥήμα.⁷²
41. מִן הַנֶּגֶב. A parte meridionali. Ο'. ἀπὸ
τοῦ ἀργάβ (alia exempl. ἐργάβ⁷³). 'Α. ἐχό-
μενα τοῦ νοτίου (s. νότου).⁷⁴ 'Αλλος' πλησίον
τοῦ νότου.⁷⁵
- וַיִּרְצָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐπὶ τὴν γῆν.⁷⁶
- וַיִּתְּנֵם. (in posteriore loco). Ο'. τῷ πλησίον
('Α. εἰταίρῳ. Θ. ἀδελφῷ⁷⁷) αὐτοῦ.

⁵³ Codd. 243 (om. ἐστι), 243* (in marg. sine nom.).
Priorem lectionem anonymam afferunt Nobil, Procop. in
Cat. Niceph. T. II, p. 420. Cf. Hex. ad Deut. xxiii. 10.
1 Reg. vi. 9. ⁵⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108.
⁵⁵ Cod. 243. ⁵⁶ Idem. Priorem lectionem uni Aquilae
tribuit Cod. Reg. ⁵⁷ Sic Codd. II, III, XI, 29, 52, 64,
alii (inter quos 243). ⁵⁸ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82,
93, 108, 246. ⁵⁹ Sic Codd. 19, 29 (cum -φῆς), 55 (cum
-τράφη), 71 (ut 29), 82, 93, 121 (in marg.), 243 (ut 29),
246 (cum -φῆ), Chrysost. Opp. T. X, p. 301 D (qui enarrat:
νιὲ ποριδιῶν ἐπιμαυνομένων ἀνδράσι, ἐπιτρεχόντων τοῖς παριοῦσιν,
ἐκνευρισμένε καὶ μαλακὲ καὶ μηδὲν ἔχων ἀνδρός). De forma
vocativi per ῖ vide nos ad locum S. Chrysostomi. ⁶⁰ Cod.
243. ⁶¹ Idem. ⁶² Idem. Cf. Hex. ad Gen. ix. 22.
⁶³ Idem. ⁶⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108 (cum οὐδὲ
βασ.). ⁶⁵ Cod. 108 in marg. ⁶⁶ Nobil. (cum ἐπονθήθη),
Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.), Procop. in Cat.
Niceph. T. II, p. 422. Cod. 108: Σ. ὠδυνήθη. Cod. 242
in textu: διεπονθήθη. ⁶⁷ Cod. 243. Cod. 242 in textu:
ἐνέτρεψεν. ⁶⁸ Cod. 243. Cod. 92 affert: 'Α. Σ. κατὰ συν-
ταγῇ. ⁶⁹ Cod. 108 (cum Σ. 'Α.). ⁷⁰ Cod. 243 in

marg. sine nom. Est altera, ut videtur, Aquilae inter-
pretatio. ⁷¹ Codd. 92, 243. Cod. 108: 'Α. Θ. τὰ βέλη.
⁷² Nobil., Cod. 243, Procop. ibid. Minus probabiliter Cod.
108: Θ. παρήγη. ⁷³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108;
neonon (retento πάρεξ) Ald. (cum ἔγνωσαν), Codd. XI, 44
(ut Ald.), 52 (idem), 55 (cum εἰδῆσαν), 71, alii (inter quos
243), Arm. i (praem. ὅτι). ⁷⁴ Sic Ald., Codd. XI, 29,
55, 64, alii (inter quos 243). Procop. p. 66: ἀπὸ Ἀνεργάβ,
a quo proxime absunt Codd. 44, 74, 106, 120, 134, qui
ἀνεργάβ habent. ⁷⁵ Theodoret. Quaest. LI in 1 Reg.
p. 388: τὸ δὲ ἀργου (sic) ὁ Ἀκύλας ἐχόμενα τοῦ νοτίου (sic):
cf. Hex. ad Habac. iii. 3) ἡρμηνεύσεν: ἐγὼ δὲ οἶμαι κοιλὸν τινα
οὕτω κεκληθῆσθαι τόπον. Similiter Procop. ibid: Ἀκύλας ἐχό-
μενα τοῦ νότου (νοτίου Niceph.) ἴσως δὲ κοῖλος τόπος ὑπῆρχεν
ἐκεῖ. ⁷⁶ Cod. 243 in marg.: πλησίον τοῦ νοτίου. πρὸ τοῦ
ἀμασαρα (sic). Cod. 108 in textu: ἀπὸ τοῦ ἀργάβ πλησίον
τοῦ νότου. Denique Cod. 92: 'Α. πλ. τοῦ νότου. Praeterea
Montef. dedit: Σ. ἀπὸ μεσημβρίας, ex solius Eusebii auctori-
tate in Onomastico, p. 296: Ναγέβ: ὁ νότος παρ' Ἑβραίοις.
Σύμμαχος: μεσημβρία. ⁷⁷ Sic Comp., Codd. III, 44, 74,
82, alii, Arm. i. ⁷⁸ Codd. Reg., 243 (cum ἐτέρῳ). Cod.

41. **דַּוִּד יָצָא מִן הַבֵּית**. *Donec David modum excderet.* Ο. ἕως συντελείας μεγάλης. Σ. Δαυὶδ δὲ ὑπερέβαλλεν ("Ἄλλος" ἐμεγάλυνεν).⁷⁸

CAP. XXI.

1 (Hebr. 2). **יָחִי אֱלֹהֵינוּ**. Ο. Ἀβιμέλεχ. Οἱ πάντες Ἀχιμέλεχ.¹

וַיָּחַד. Ο. καὶ ἐξέστη (Ἀ. ἐξεπλάγη²).

2 (3). **יָדַעְתִּי**. *Indicavi.* Ο. διαμεμαρτύρημαι. Σ. συνεταξάμην.³

יָבִיחַ לְמָוֶה. *Ad locum certum quendam.* Ο. ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ, Θεοῦ πίστις φελλανὶ μαεμωνί (alia exempl. φελλωνί ἀλμωνί⁴). Ἀ. πρὸς τὸν τόπον τὸν δεῖνα τοῦδέ τινος. Σ. εἰς τὸν δεῖνα τόπον. Θ. (εἰς τὸν τόπον) τόνδε τινὰ ἐλμωνί.⁵

3 (4). **אֱלֹהֵינוּ יָחִי**. Ο. τὸ εὐρεθέν. *Alia exempl. ἡ δ' ἐὰν εὕρησθ.*⁶

4 (5). **לֹא יָחִי**. Ο. ἄρτοι βέβηλοι (Ἀ. Σ. Θ. λαϊκοί⁷).

וַיֵּשְׁבֵהוּ. Ο. ὅτι ἄλλ' ἢ ἄρτοι ἁγιοὶ εἰσιν. *Alia exempl. εἰ μὴ ὁ ἄρτος ὁ ἅγιος.*⁸

5 (6). **וַיִּשְׁבֵּהוּ**. *Profecto mulier.* Ο. ἀλλὰ ἀπὸ γυναικός. "Ἄλλος" εἰ μὲν περὶ (γυναικός).⁹

וַיִּשְׁבֵּהוּ. *Cohibita est.* Ο. ἀπεσχήμεθα. Ἀ. Θ. συνεσχέθη.¹⁰

וַיִּשְׁבֵּהוּ. Ο. πάντα τὰ παιδία (potior scriptura παιδάρια). Ἀ. Θ. τὰ σκεῖη τῶν παιδαρίων.¹¹

וַיִּשְׁבֵּהוּ. *Etiamsi iter ipsum profanum est, tamen.* Ο. καὶ αὐτὴ (alia exempl. αὐτῇ¹²) ἡ ὁδὸς βέβηλος, διότι. "Ἄλλος" ἢ μέντοι ὁδὸς λαϊκῇ, ἀλλ' ὅμως.¹³

108: Ἀ. ἔτερος. ⁷⁸ Cod. 243: Σ. Δαυὶδ δὲ ὑπερέβαλλεν, ἐμεγάλυνεν. Cod. 92: Σ. Δαυὶδ δὲ ὑπερέβαλε. Post μεγάλης Comp. in textum infert Δαυὶδ ὑπερέβαλεν.

CAP. XXI. ¹ Sic Montef., non memorato auctore. Sic in textu Comp., Codd. XI, 64, 82, alii (inter quos 243), Arm. 1, Origen. Opp. T. II, p. 520. ² Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi (non, ut Montef., Σ. ἐξεπλάγη). Cf. ad Cap. iv. 13. xiii. 7. xxviii. 5. ³ Codd. Reg., 92, 108, 243. Interpres legisse videtur ἡγῆσθαι, coll. Hex. ad Exod. xxv. 21. Job. ii. 12. Psal. xlvii. 5. ⁴ Sic Comp. (cum φελλανί), Codd. III (cum φελλωνί), 44 (cum φελλωνί), 106, 120, 134, 247 (cum φελλωνί ἀλμωνί). Par vocum deest in Codd. XI, 19, 29, 55, aliis (inter quos 243). ⁵ Euseb. in Onomastico, p. 360: Φελλμωνί ἀλμωνί. Ἀκ. τὸν δεῖνα τοῦδέ τινος (Hieron.: *illum vel istum*). Σύμ. τὸν δεῖνα τόπον (Hieron.: *nescio quem locum*). Θεοδ. τόνδε τινὰ ἐλμωνί (Hieron.: *illum locum Elmon*). Idem ibid. p. 182: Ἐλμωνί τόπος τις ἱερμενεύεται. Ἀκ. Θεοδ. τόνδε τινὰ (Hieron.: *hunc vel illum*). Cod. 243 assert: Σ. εἰς τὸν δεῖνα τόπον. Ἀ. τὸν δεῖνα τοῦδέ τινος (sic). Denique Origen. ibid.: Ἰανὶ δὲ τοῦ, ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ, Θεοῦ πίστις φελλωνί ἀλμωνί, Ἀκ. φησὶ πρὸς τὸν τόπον τόνδε τινὰ τοῦδέ τινος; ἡ τόνδε τινὰ ἀδόξαστον (*anononum*): ὁ δὲ Σύμ., εἰς τὸν δεῖνα τόπον; ubi pro ΤΟΝΔΕΙΝΑ in priore loco legendum videtur ΤΟΝΔΕΙΝΑ. Cf. Hex. ad Ruth iv. 1. 4 Reg. vi. 8. (Montef. ex Hieronymi Latinis Symmacho tribuit, eis τὸν οὐκ οἶδα τινὰ τόπον; Aquilae autem et Theodotii, non τόνδε τινὰ, quae Eusebii Graeca Hieronymus in versione sua servavit,

sed eis τὸν δεῖνα τόπον, quam versionem, reapse Symmachi, in Regio suo tacito interprete invenit. Coisliniani autem lectiones vel dubias esse, vel ex secunda Aquilae et Symmachi editione desumptas, idem temere affirmat.) ⁶ Sic Comp. (cum ἄν), Codd. 19, 82, 93, 108. ⁷ Cod. 243: Σ. Θ. λαϊκοί. Montef. ait: "Ἀ. λαϊκοί, Reg. Ex Origene [Opp. T. II, p. 480] qui ait: Βεβήλους οὐ τοὺς ἀκαθάρτους λέγει, ἀλλὰ τοὺς οὐχ ἁγίους, καὶ ὡς Ἀκύλας ἐξέδωκε, λαϊκοὺς... Coislin. 2, qui habet, Σ. Θ. λαϊκοί, suspectus videtur." Etiam Parsonsii amanuensis, vir non ineruditus, notat: "Σ. Θ. λαϊκοί, quod tamen neograecam linguam potius sapit, quam Symmachi et Theodotionis versiones." Sed cf. Hex. ad Ezech. xxii. 26. lviii. 15. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum εἰ μὴ ὁ ἄρτος ἅγ.), Reg. ⁹ Cod. 243 in marg. sine nom. Nescio an Symmachi sit lectio, quam suam fecit Hieron., vertens: *Equidem si de mulieribus agitur.* ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Sic Codd. II, 106, 123, 144, fortasse alii, Theodoret. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 425: Κατὰ ἐρώτησιν ἀνάγκῃ, τουτέστι, καὶ ταύτην τὴν ὁδὸν καλέσει ἂν τις βίβηλον, ἥτις ἡγίσται διὰ τὰ σκεῖη μου, τουτέστι, τὴν ἐξόπλησίν μου, καὶ τὸ ἐπὶ πολέμῳ με ἀπύει; ¹³ Cod. 243 in marg. sine nom. Proculdubio Symmachi versio est, non Aquilae, qui Montefalconii error est. Hieron.: *Porro via haec polluta est* (Hebr. *via laica est*); *sed et ipsa*. Praeterea Montef. ex Regio assert: καὶ ὅτι εἰ βίβηλος ἡ ὁδὸς αὐτῶν, σήμερον κ. τ. ε., ubi pro αὐτῶν legendum αὐτῇ, e libris affinis 82 (cum εἰ ἡ pro εἰ ὅτι εἰ), 93, 108.

6 (7). **שֶׁן־קָדֵשׁ**. Sanctum. Ο'. τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως. Οἱ λοιποὶ ἄγια.¹⁴

7 (8). **נִשְׁעָר**. Detentus. Ο'. συνεχόμενος νεεσσαράν (alia exempl. νεσσαράν; alia, νεσσαρά¹⁵). 'Α. συνεχέθη. Σ. ἐγκεκλεισμένος.¹⁶

יְדֻמָּאִי. Idumaeus. Ο'. ὁ Σύρος. Οἱ λοιποὶ (ὁ) Ἰδουμαῖος.¹⁷

אֲבִיר הָרִעִים. Princeps pastorum. Ο'. νέμων τὰς ἡμίονους. Σ. ἀρχων τῶν νομέων.¹⁸

8 (9). **נָחִיר**. Urgens. Ο'. κατὰ σπουδὴν. Alia exempl. κατασπεύδον.¹⁹

9 (10). **בְּעֵמֶק הָאֵלָה**. Ο'. ἐν τῇ κοιλάδι 'Ηλᾶ ('Α. τῆς τερεβίνθου.²⁰ 'Αλλος τῆς δρυός²¹).

אַחֲרֵי הָאֵדֹם. Ο'. Vacat. Θ. ὀπίσω τῆς ἐπωμίδος (Σ. ἐφ' οὗδ. 'Α. ἐπενδύματος).²²

11 (12). **יָעַר**. Ο'. ἐξήρχον. Σ. κατέλεγον.²³

13 (14). **וַיַּשְׁנֵנוּ אֶת־יָמֵינוּ**. Et mutavit gestum suum. Ο'. καὶ ἡλλοίωσε ('Α. ἐνῆλλαξεν. Σ. μετέβαλεν²⁴) τὸ πρόσωπον (alia exempl. τὸν τρόπον²⁵) αὐτοῦ.

וַיַּתְּהִיל בְּיָדָם וַיַּתֵּן עַל־דִּלְתוֹת הַשַּׁעַר. Et insaniam simulavit in manibus eorum, dum notas pingeat in valvis portae. Ο'. καὶ προσεποιή-

σατο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐτυμπάνιζεν (ἡῖῖῖ?) ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως καὶ παρεφύετο ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἐπιπτεν ἐπὶ τὰς θύρας τῆς πόλης.²⁶ 'Α. καὶ παρίετο (ἐν χερσὶ αὐτῶν), καὶ προσέκρουεν²⁷ (Σ. Θ. ἐψόφει²⁸)...

14 (15). **כִּשְׁתָּנַע**. Furientem. Ο'. ἐπίληπτον. 'Α. παραπληκτεύμενον. Σ. παράφρονα.²⁹

15 (16). **אֲנִי כִשְׁנָעִים**. Num egens furiosorum ego? Ο'. μὴ λαττοῦμαι (alia exempl. ἡ προσδέομαι³⁰) ἐπίληπτον (Σ. μαινομένων³¹) ἐγώ;

הַבְּאִתָּם. Ο'. εἰσαγηόχατε. Alia exempl. εἰσηνέγκατε.³²

לְהַשְׁתָּנַע. Ο'. ἐπίληπτεύεσθαι. 'Α. παραπληκτεύεσθαι. Σ. μαινεσθαι.³³

CAP. XXII.

1. **וְכָל־בֵּית**. Ο'. καὶ ὁ οἶκος. Alia exempl. καὶ πᾶς ὁ οἶκος.¹

2. **וַיִּתְקַצְצוּ**. Ο'. καὶ συνήγοντο (alia exempl. συνθηροῦλζοντο²).

כָּל־אִישׁ מִצָּר. Omnis homo angustiarum. Ο'.

¹⁴ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis silet.
¹⁵ Prior scriptura est in Codd. III, 64, 92 (cum νεσάρ in marg.), 123, aliis; posterior in Codd. 56 (cum glossa in marg.: ῥιγοπύρετον), 82, 108, 246 (cum glossa: ῥιγοπυρέτφ).

¹⁶ Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi. Montef. ex eodem exscripsit tantum: 'Α. ἐγκεκλεισμένος, repugnantibus etiam Codd. 92, 108, qui hanc lectionem (συγκεκλεισμένος 108) Symmacho vindicant. ¹⁷ Cod. 243. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 92 (in marg.), 93, 108. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Sic Codd. III, 64, 92, alii (inter quos 243). ²⁰ Codd. 92, 243 (in marg. sine nom.). ²¹ Cod. 108 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xvii. 2. ²² Cod. 243. Comp. (cum ἐπιδυμένη), Codd. III (cum εἰλημένη ἦν ἐν), 19, 82, 93, 108, 247 (cum ἦν pro ἐν): εἰλημένη ἐν ἱματίφ ὅπως τῆς ἐπωμίδος.

²³ Codd. Reg., 108, 243. Cf. Hex. ad Exod. xv. 21. ²⁴ Cod. 243. Minus probabiliter Cod. 108: Σ. ἐνῆλαξεν (sic), repugnante etiam Regio, e quo Montef. excitavit: 'Α. ἐνῆλαξεν. ²⁵ Sic Cod. III. Bar Hebraeus: **וַיַּתְּהִיל בְּיָדָם** Symmachi esse videtur, coll. Hex. ad Psal.

xxxiii. 1. ²⁶ Hic duae versiones coaluerunt, quarum prior deest in Comp., posterior autem in Cod. 121 (qui in marg. habet: καὶ παρ. ἐν τ. χ. αὐτοῦ, καὶ ἐπιπτεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως). Utamque agnoscat Vet. Lat.: Et affectabat in die illa, et tympanizabat ad ostia civitatis; et ferebatur in manibus suis, et procidebat ad ostia portae. ²⁷ Cod. Reg., et Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 428: καὶ προσέκρουεν. Hieron.: Et collabebatur inter manus eorum, et impingebat. ²⁸ Codd. 92 (ad παρεφύετο), 243 (ad ἐπιπτεν). Ad παρεφύετο Cod. 108 in marg.: ἐνὶ φρε (sic).

²⁹ Cod. 243. Cod. 92 affert: Σ. παράφρονα. Cod. 108: Σ. περίφρονα. ἔκφρονα. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum μὴ λαττοῦμαι in marg.), Reg. Vet. Lat.: Numquid arreptitium (arreptitium?) ego opus habeo? ³¹ Cod. 243. ³² Sic Comp. (cum εἰσεν.), Codd. 19 (idem), 93, 108, Reg. ³³ Cod. 243.

CAP. XXII. ¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, 243 (cum πᾶς in marg.). ² Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

- πᾶς ἐν ἀνάγκῃ ('Α.Θ. συνεχόμενος. Σ. στενοχωρούμενος³).
2. מַרְנָה. Ο'. κατὰδυνος ('Α. πικρὸς⁴) ψυχῇ.
3. מַשְׁפָּה. Ο'. eis Μασσηφάθ ('Αλλος' σκοπιάν⁵).
4. וַיִּבְרַח אֶת-פָּנָיו. Et duxit eos in conspectum. Ο'. καὶ παρεκάλεσε τὸ πρόσωπον. 'Α. Οἱ λοιποί (καὶ) ἔθετο αὐτοὺς πρὸ προσώπου.⁶
- בְּמַצְרָה. In praesidio. Ο'. ἐν τῇ περιοχῇ. 'Α. ἐν ὀχυρώματι. Σ. ἐν τῇ ἐπιβουλῇ. Θ. (eis) καταφυγῇ.⁷
6. נִדָּע. Ο'. ἔγνωσται. Σ. ἐφάνη.⁸
- לְשֵׁן-הַתְּמָרִים. Sub tamarisco. Ο'. ὑπὸ τὴν ἄρουραν ('Α. τὸ δένδρωμα. (Σ.) τὸ φυτὸν⁹).
7. מֵ. Ο'. εἰ ἀληθῶς. 'Αλλος' μήτι.¹⁰
8. וַיִּשְׁרָק. Conjurastis. Ο'. σύγκεισθε. 'Α. συνεδήσατε. Σ. συνέθεσθε. Θ. σύνδεσμος. 'Αλλος' συνεστράφητε.¹¹
- בְּכִרְתִּיבִי. Ο'. ἐν τῷ διαθέσθαι τὸν υἱὸν μου διαθήκην. Σ. συντιθεμένου τοῦ υἱοῦ μου.¹²
- חָלָה. Dolens. Ο'. πονῶν. Σ. συμπαθὼν. ('Αλλος') συμπάσχων.¹³
- וַיִּגְלֶה אֶת-אֲזִיָּו. Ο'. καὶ ἀποκαλύπτων τὸ ὅτιον μου. 'Αλλος' φανερόν ποιεῖ.¹⁴

8. לְאֵרָב. Ο'. eis ἐχθρόν (Σ. ἐνεδρευτήν¹⁵).
- 9, 18. הָאֲדָמִי. Ο'. ὁ Σύρος. Alia exempl. δ' Ἰδουμαίος.¹⁶
9. עַל-עֲבָרֵי. Ο'. ἐπὶ τὰς ἡμιόνους ('Αλλος' τοὺς δούλους¹⁷).
10. בְּדִוְהָ. Ο'. διὰ τοῦ θεοῦ. 'Αλλος' ἐν κυρίῳ.¹⁸
12. הִנְנִי. Ο'. ἰδοὺ ἐγώ. Σ. πάρειμι.¹⁹
13. קִשְׂרָתָם. Ο'. συνέθου. 'Α. συνεδήσατε. Θ. συνεστράφητε.²⁰
- לְקִוִּים אֵלַי. Ο'. θέσθαι αὐτὸν ἐπ' ἐμέ. 'Α. Θ. ἐπαναστήναί μοι.²¹ Σ. ὥστε ἐπαναστήναί μοι.²²
- הַיּוֹם כִּי. Ο'. ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 'Α. Θ. κατὰ τὴν (ἡμέραν ταύτην).²³
14. וַיִּתֵּן. Ο'. καὶ γαμβρός ('Α. Σ. νυμφίος²⁴).
- וְהָאֵל-מִשְׁמַנְתָּהּ. Et qui devertere solet ad audientiam tuam (qui interioris apud te admissionis est). Aliter: Et qui princeps (שֹׁר) constitutus est super obedientiam (satellites) tuam. Ο'. καὶ ἄρχων (שֹׁר) παντὸς παραγγέλματος σου (Θ. τοῦ ὑπακούειν σου²⁵).
15. חֲלִילָה לִּי. Ο'. μηδαμῶς. 'Α. βέβηλόν (μοι). Σ. Θ. ἱλεώς (μοι).²⁶

³ Cod. 243 (cum στενοχωρ.). Praeterea Cod. 243 in marg. scholium habet: 'Α. καὶ πᾶς περιερχόμενος, πᾶς ἐπαιτῶν, καὶ πᾶς ὑπόχρεως. Βούλεται εἰπεῖν, τὸ ὁμοιοπαθεῖ τῷ ὁμοιοπαθεῖ χαίρει. Ubi Aquilae nomen casu irrepsisse videtur, ut non opus sit cum Scharfenbergio περιερχόμενος (פָּרַח) et ἀπαιτῶν (אָפֵּן) rescribere, etsi pro Hebraeis נִשְׁפָּח וְלֹא-שָׁפָח וְשָׁפָח, Ο'. καὶ πᾶς ὑπόχρεως, Aquilam vertisse, καὶ πᾶς ἀνὴρ ὃς ἔστιν ἀπαιτῶν, verisimillimum est. Cf. Hex. ad Jesai. iii. 12.

⁴ Idem. ⁵ Idem in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Jud. x. 17. Hos. v. 1. ⁶ Idem. ⁷ Idem. Cod. 92: 'Α. Σ. ἐν ὀχυρώματι, ἐν τῇ ἐπιβουλῇ. Minus probabiliter Cod. 108: Σ. ἐν ὀχυρώματι. Cf. ad Cap. xxiii. 14. Ad ἐν τῇ περιοχῇ Cod. 243 scholium habet: τόπος ἦν οὗτος (fort. οὕτως) καλούμενος ἐν τῷ ὀχυρώματι, quod ad τὴν ἄρουραν (v. 6) potius referendum videtur, coll. Josepho in Cat. Niceph. T. II, p. 430: καὶ καθίσας ἐπ' Ἀροῦρης' τόπος δὲ ἦν τις οὕτως προσαγορευόμενος.

⁸ Cod. 243. ⁹ Cod. 243: 'Α. τὸ δένδρωμα, τὸ φυτὸν. Pro τὸ δένδρωμα, quod Lexica ignorant, Kreyssig. apud Schleusner. in Orusc. Crit. p. 128 non male corrigit τὸν δένδρωνα,

coll. Hex. ad Gen. xxi. 33. 1 Reg. xxix. 13. Sed etiam Cod. 243* in marg.: τὸ δένδρωμα. τὸ φυτὸν. ¹⁰ Idem in marg. sine nom. ¹¹ Idem: 'Α. συνεδήσατε, συνεστράφητε. Σ. συνέθεσθε. Θ. σύνδεσμος. Theodotionis versio suspecta est, cui potius assignanda videtur lectio anonyma συνεστράφητε. Cf. ad v. 13. Ad σύγκεισθε Cod. 108 in marg. sine nom.: συνέθεσθε. ¹² Idem. ¹³ Idem: Σ. συμπαθὼν (sic), συμπάσχων. Cf. Hex. ad Job. ii. 11. ¹⁴ Idem in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xx. 12. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad Cap. xxi. 7. ¹⁷ Cod. 243 in marg. sine nom. ¹⁸ Bar Hebr., teste Parsonsio. ¹⁹ Codd. 108, 243. Cf. ad Cap. iii. 4. ²⁰ Cod. 243. Cf. ad v. 8. ²¹ Cod. 108. ²² Cod. 243. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Ad παραγγέλματος Cod. 108: Θ. ὑπακούειν; Cod. 243 autem in marg. sine nom.: τοῦ (non, ut Montef., τὸ) ὑπακούειν σου. Cf. Hex. ad 2 Reg. xxiii. 23. ²⁶ Cod. 243. Cf. ad Cap. xx. 2. Minus probabiliter Codd. 92, 108: Σ. ἱλεον μὴ ὑπολαμβανέτω.

15. אֶל-יִשָּׁשׁ. *Ne tribuat.* Ο'. μὴ δότω. Σ. μὴ ὑπολαμβάνετω.²⁷ * Ἄλλος' μὴ θέτω.²⁸
17. הַצִּנְצִי. Ο'. τοῖς ἐφειστηκόσι (Σ. παρεστηκόσιν²⁹).
18. כב. *Converte te.* Ο'. ἐπιστρέφου. 'Α. Θ. κύκλωσον. Σ. μεταστράφητι.³⁰
- וַפֶּנֶץ. *Elit irruet.* Ο'. καὶ ἀπάντα (Θ. ἄνραι³¹).
- וַיָּמָת בַּיּוֹם הַהוּא. Ο'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. *Alia exempl. καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.*³²
- Alia: καὶ ἐθανάτωσεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.³³
- שְׁכֻנִים. Ο'. τριακοσίους. Οἱ λοιποὶ ὀγδοήκοντα.³⁴
- בְּדַם אִשָּׁה. Ο'. πάντας αἵροντας ἐφούδ. 'Α. φέροντας ἐπένδυμα ἐξάρετον.³⁵
19. לִפְיִהָרָב. Ο'. Vacat. *Alia exempl. ἐν στόματι ῥομφαίας.*³⁶
20. וַיִּפְּלֵט. Ο'. καὶ διασώζεται (Σ. ἐφύγεν³⁷).
22. כִּי-שָׁם דָּוִד. Ο'. ὅτι Δωθήκ. *Alia exempl. ὅτι ἐκεῖ ἦν Δωθήκ.*³⁸

CAP. XXIII.

1. שָׁרִים. Ο'. διαρπάζουσι [καταπατοῦσι]. Σ. προνομεύουσιν.¹

3. אֶל-מַעְרֻכֹת. *Adversus acies.* Ο'. εἰς τὰ σκῦλα. *Alia exempl. εἰς τὰς κοιλίας; alia, εἰς τὰς κοιλάδας.*² 'Α. Θ. (εἰς) τὰς παρατάξεις. Σ. (εἰς) τὰ στρατόπεδα.³
5. וַיִּנָּהֵג. Ο'. καὶ ἀπήγαγε (*alia exempl. ἀπήλασε*⁴).
7. נָכַר. *Rejecit.* Ο'. πέπρακεν. Σ. ἐξέδωκεν.⁵
8. לְצִוָּר. *Ad obsidendum.* Ο'. συνέχειν. Οἱ λοιποὶ πολιορκεῖν.⁶
9. הַיָּשׁוּד. *הַיָּשׁוּד.* Ο'. προσάγαγε τὸ ἐφούδ κυρίου. 'Α. ἔγγισον τὸ ἐνδύμα (*fort. ἐπένδυμα*).⁷
11. הַיִּסְגְּרִי בְעֵלֵי קַיִלָּה בְּיָדוֹ. *Num tradent me cives Keilae in manum ejus?* Ο'. εἰ ἀποκλεισθήσεται; καὶ νῦν. *Aliter: Ο'. εἰ ἀποκλεισθήσεται καὶ νῦν* ✕ *εἰς χεῖρας αὐτοῦ* (4);⁸
- יִרְדָּ. Ο'. ἀποκλεισθήσεται. Οἱ λοιποὶ καταβήσεται.⁹
12. וַיֹּאמֶר דָּוִד הַיִּסְגְּרִי בְעֵלֵי קַיִלָּה אֶתִּי וְאֶת־יְהוָה יִסְגְּרוּ. *Num tradent me cives Keilae in manum ejus?* Ο'. *Vacat.* ✕ *καὶ εἶπεν Δαυὶδ εἰ παραδώσουσιν οἱ παρὰ τῆς Κεηλᾶ (Θ. μὴ παραδώσουσιν οἱ ἔχοντες Κεηλᾶ) ἐμὲ καὶ τοὺς ἀνδρας μου εἰς χεῖρας Σαούλ; καὶ εἶπεν ΠΙΠΙ. παραδώσουσιν* (4).¹⁰ * Ἄλλος' καὶ εἶπε Δαυὶδ εἰ συγκλεί-

²⁷ Codd. 92, 108 (uterque ut supra), 243 (in marg. sine nom.). Hieron.: *ne suspicetur.* ²⁸ Sic in textu Cod. 242.

²⁹ Cod. 243. ³⁰ Idem. Cod. 92 affert: 'Α. Θ. κύκλωσον; Cod. 108: Θ. κύκλωσον. ³¹ Idem. ³² Sic Comp.,

Codd. 19 (cum ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ), 82, 93, 108, 158, Lucif. Calar. ³³ Sic Codd. III, 243 (cum καὶ ἐθανάτωσεν in marg.). ³⁴ Cod. 243. ³⁵ Codd. 92, 108 (cum vitiosa scriptura ἐπένδυμα ἐξάρετον). Cf. ad Cap. ii. 18. 2 Reg. vi. 14. ³⁶ Sic Comp. (praem. ἐπάραξεν), Codd. 82 (idem), 93, 108 (ut Comp.), 247, Lucif. Calar. ³⁷ Cod. 243.

³⁸ Sic Comp. (om. ὅτι), Ald., Codd. XI, 29, 44, 56, alii (inter quos 243).

CAP. XXIII. ¹ Cod. 243. In textu duplex versio καταπατοῦσι deest in Codd. III, XI, 44, 52, 56, aliis (inter quos 243). ² Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 29, 52, 64, aliis (inter quos 243, cum Ο'. σκῦλα in marg.); posterior in Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, aliis. ³ Cod. 243. Montef. e Regio exscripsit: 'Α. εἰς τὰς π. Σ. εἰς τὰ στρ. Cod. 108 affert: Σ. εἰς τὰ στρ. Nobil., Codd. 92 in marg., et Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 433: Εἰς τὰς κοιλίας, εἰς τὰ στρατόπεδα. Ἑβραῖοι, εἰς τὰ σκῦλα. (Trium lectionum,

εἰς τὰ σκῦλα, εἰς τὰς κοιλίας, εἰς τὰς κοιλάδας, quae omnes ex una scriptura ΕΙΣΤΑΚΟΛΙΑ fluxisse videntur, cum nemo adhuc probabilem rationem reddiderit, venia sit nobis novam, quantum sciamus, conjecturam in medium afferentibus. Scilicet in Hebraeo archetypo pro מַעְרֻכֹת אֶל interpres Graecus מַעְרֻכֹת אֶל reperit, pro quo, juxta notionem radicis ejus מַעַר, perturbavit, in calamitatem injecit, εἰς τὰ σκῦλα (quae scriptura est Cod. 247) h.e. in eudes acutas (Hesych.: Σκῶλα· ἔξωλα ἀξυνόμενα) posuit. Tantum alteram, in loco Jud. xi. 35 pro Hebraeis מַעְרֻכֹת אֶל in additione τῶν ὁ editione legi εἰς σκῶλον ἐγένον ἐν ὀφθαλμοῖς μου.) ⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg. (qui omnes clausulam, καὶ ἀπήλασε τὰ κτ. αὐτῶν, post alteram, καὶ ἐπάραξε—μεγάλην, rejiciunt, invito Hebraeo). ⁵ Cod. 92, 108, 243.

⁶ Cod. 108 (in marg. sine nom.), 243. ⁷ Codd. 243 (teste Montef.), 243* (in marg. sine nom.). Parsonsii amanuensis lectionem non habet. ⁸ Sic in textu Cod. 243, cum ✕ in marg. ⁹ Idem. Sic in textu Comp., Codd. 52, 92 (in marg.), 123, 236. In Codd. 19, 108, duplex lectio est: καὶ εἶπε κύριος καταβήσεται, καὶ εἶπε κύριος ἀποκλεισθήσεται (καταβήσεται 108 in marg.). ¹⁰ Cod. 243

σουσιν ἄνδρες Κεεῖλὰ ἐμὲ· καὶ τοὺς ἄνδρας μου ἐν χειρὶ Σαούλ; καὶ εἶπε κύριος· συγκλείσουσιν.¹¹

13. וַיִּתְּחִלּוּ בְּאִשָּׁר יִתְּחִלּוּ. Et ibant quo eos via ferebat. O'. καὶ ἐπορεύοντο οὐ ἐὰν ('A. ἐν ^φ¹³) ἐπορεύοντο (alia exempl. ἐπορεύθησαν¹³). Σ. καὶ ἐρρέμβοντο ὅπουδῆποτε.¹⁴

וַיִּתְּחִלּוּ. O'. καὶ ἀνῆκε ('A. ἐπάυσατο¹⁵) τοῦ ἔλθειν (potior scriptura ἐξελεθῆν).

14. בְּמַצְרֹת. O'. ἐν Μασερὲμ (s. Μασεραῖμ, s. Μασερὲθ¹⁶)... ἐν τοῖς στενοῖς. 'A. ἐν ὀχυρώμασι. Σ. ἐν καταφυγαῖς. Θ. ἐν τοῖς σπηλαίοις (בְּמַצְרֹת) τοῖς ὀχυροῖς.¹⁷

בְּמַצְרֹת. O'. ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ ὄρει

Ζίφ. Alia exempl. ἐν τῷ ὄρει ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζίφ.¹⁸

14. O'. ἐν τῇ γῇ τῇ αὐχμῳδεῖ. (Vulg. in monte oraco.) Alia exempl. εἰς τὸ ὄρος τὸ αὐχμῳδες ἐν γῇ αὐχμῳδεῖ.¹⁹ Alia: ἐν τῇ καινῇ εἰς τὸ ὄρος τὸ αὐχμῳδες.²⁰

15. בְּמַצְרֹת. O'. ἐν τῷ ὄρει τῷ (alia exempl. ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ²¹) αὐχμῳδεῖ ἐν τῇ καινῇ Ζίφ (alia exempl. Ζίφ (s. Ζεῖφ) ἐν τῇ καινῇ²²).

בְּמַצְרֹת. In silva. O'. ἐν τῇ καινῇ (בְּמַצְרֹת). 'A. (ἐν) τῇ ὕλῃ. Σ. (ἐν τῷ) δρυμῷ.²³

16. בְּמַצְרֹת. O'. εἰς καινὴν ('A. τὴν ὕλην. Oἱ λοιποὶ τὸν δρυμὸν²⁴).

בְּמַצְרֹת. O'. καὶ ἐκραταίωσε (Σ. ἐθάρσυνε²⁵).

in marg. Cod. 92 in marg.: ✱ (καὶ) εἶπε Δαυὶδ· εἰ παραδώσουσιν οἱ παρὰ τῆς Κεῖλὰ ἐμὲ καὶ τοὺς ἀ. μου εἰς χ. Σαούλ; καὶ εἶπε κύριος· παραδώσουσι. Sic sine aster. Comp. (cum ἀπὸ pro παρὰ), Codd. III (cum παρὰ τῆς Κεῖλὰ pro οἱ παρὰ τῆς Κεῖλὰ), 19 (cum ἀπὸ pro οἱ παρὰ), 52 (cum Κηλὰ), 82 (cum οἱ ἀπὸ τῆς Κεῖλὰ), 108 (ut Comp.), 123, 158 (ut 19), 236 (cum Κεῖλὰ), 247 (cum οἱ τῆς Κεῖλὰ), Arm. 1. Locutio οἱ παρὰ τῆς K. pro "P. Symmachum interpretem prodit, coll. Hex. ad Prov. i. 19. Eccles. xii. 11. ¹¹ Sic in textu Cod. XI. Aquilae esse versionem crediderim. ¹² Ad καὶ ἐπορεύοντο Cod. 108 in marg.: 'A. ἐνώχηρα, unde expedio tantum ἐν ^φ pro בְּאִשָּׁר. ¹³ Sic Codd. II, III, XI, 44, 56, 71, alii (inter quos 243). ¹⁴ Cod. 243 (cum ἐρεμύοντο). Cod. 243* in marg.: καὶ ἡρεμύοντο ὅπουδ. "Vox haud dubie vitiosa."—Montef. "Conjicio scribendum esse ἐρεμβύοντο, vel ἐρίμβοντο."—Parsonsii aman. Eandem medicinam jamdudum adhibuerat illustrissimus Valckenner. ad Eurip. Phoen. p. 250: "Apud Diog. Laert. IX, 63 pro συνεπορεύετο genuinam sine dubio lectionem invenit Menagius in MSS. συνίρεμβετο. 1 Reg. xxiii. 23, ubi posuerunt bis Alexandrini ἐπορεύοντο, Symmachus dederat ἐρίμβοντο ὅπουδῆποτε. Hoc eo moneo, ne verbum nihili, quod vulgavit e MS. vener. Bern. Montefalconius ἐρεμύοντο, Graecorum interpretem Antiqui Foederis castigatissimo tribueretur." Suidas: 'Ερίμβοντο· ἀπεπλανῶντο. Oἱ δὲ ἐρίμβοντο κατὰ τὴν χώραν ἔνεκα τῆς ἰδίας ὀφέλειας. Cf. Hex. ad Psal. lviii. 16. cxviii. 118. Jerem. iii. 14. Symmachum ante oculos habuit Hieron., eleganter vertens: huc atque illuc vagabantur incerti. ¹⁵ Cod. 243. ¹⁶ Prior scriptura est in Codd. XI (cum Μασεραῖμ), 119, 243, 246; posterior in Cod. III, Euseb., Arm. 1. Scilicet Seniores expresse-

runt scripturam בְּמַצְרֹת, in locis angustis. ¹⁷ Cod. 243. Euseb. in Onomastico, p. 280: Μασερίθ, ἔρημος ἐνθα ἐκαθίσθη Δαβίδ. 'Ακ. ἐν ὀχυρώμασι. Σύμ. ἐν καταφυγαῖς. Θεοδ. ἐν τοῖς σπηλαίοις. Denique Theodoret. Quaest. LV in 1 Reg. p. 390: Τὸ δὲ, ἐκάθισεν Δαβὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν Μεσεράμ (sic), οἱ λοιποὶ ἐρμηνεύουσι ἐν τοῖς σπηλαίοις τοῖς ὀχυροῖς ἐκδεδώκασιν. E quibus testibus, necnon e Coislin, ad v. 19, non absurde conjeceris, illud τοῖς ὀχυροῖς Theodotionis lectioni ex Aquila male adhaesisse. ¹⁸ Sic Comp., Codd. III (cum Ζεῖφ), 19, 82 (cum Ζήφ), 93 (ut III), 108, Arm. 1 (cum τῆς ἐρήμῳ Ζ.). ¹⁹ Sic Ald., Codd. III (cum εἰς ὄρος), XI (cum ἐν τῇ γῇ τῇ αὐχ.), 29, 52, 56, alii (inter quos 243), Arm. 1 (cum ἐν τῷ σκιῳδεῖ ὄρει ἐν τῇ αὐχ. γῇ, vertente Altero).

²⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum αὐχμῳδες). Cf. ad v. 15. ²¹ Sic Comp. (om. τῇ αὐχ.), Codd. XI, 19 (om. Ζίφ), 29, 56, 74, alii (inter quos 82, 93, 108, omnes ut 19), Bar Hebr. ²² Sic Comp., Codd. III, 119 (om. ἐν), 242 (idem), 247 (cum καινῇ). Epitheton αὐχμῳδης vulgo ad Hebraeum עֵי referunt, tum hic tum Cap. xxvi. 2, favente Euseb. in Onomastico, p. 198: Ζεῖφ. "Ὅρος αὐχμῳδης τῆς Ζεῖφ. Non tamen dissimulandum est, in loco Jerem. xlviii. 31 nomen αὐχμῳς cum Hebraeo קִרְיָה (in קִרְיָה-קִרְיָה) commutatum esse, unde suspicio oriat, verba superflua ἐν τῷ ὄρει τῷ αὐχμῳδεῖ non esse nisi duplicem versionem Hebraei בְּמַצְרֹת, quae cum notione radicis inusitatae בְּמַצְרֹת vel בְּמַצְרֹת, siccus, aridus fuit, non male conveniat. Cf. ad v. 18. ²³ Cod. 243 (ad ἐν τῷ ὄρει τῷ αὐχ.): 'A. τῇ ὕλῃ. Σ. δρυμῷ. Cod. 92 (ad ὄρει): 'A. ὕλη. Σ. Θ. δρυμῷ. Denique Cod. 108 (ad ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ αὐχ.) in marg. sine nom.: δρυμῷ; necnon ad καινῇ: ὕλη. ²⁴ Cod. 243. ²⁵ Codd. 92, 108, 243 (cum ἐθά-

18. בַּחֲרִישָׁה. O'. ἐν καινή. 'A. εἰς τὸν δρυμόν.³⁰
Aliud exempl. ἐν τῇ καινῇ τῇ αὐχμῳδαι.³⁷
19. הַבְּצֵתָה. O'. ἐπὶ τὸν βουνόν. Oί λοιποὶ εἰς Γαβάθ.³⁸
בְּמִצְדֹת. O'. ἐν Μεσσαρά ἐν τοῖς στενοῖς.
'A. Σ. (ἐν) τοῖς ὀχυρώμασι. Θ. (ἐν) τοῖς σπη-
λαίοις.³⁹
- בַּחֲרִישָׁה. O'. ἐν τῇ καινῇ ('A. ὕλη. Oί λοι-
ποὶ δρυμῷ³⁰).
- הַיְשִׁימוֹן. Deserti. O'. τοῦ 'Ιεσσαίμου (alia ex-
empl. 'Ιεσσεμούν³¹). 'A. τῆς ἡφανισμένης.
Σ. τῆς ἐρήμου.³²
20. לְכַל-אֶנָּה נִשְׁפָּה הַמֶּלֶךְ לְרֹדֶת יָד. O'. πᾶν
τὸ πρὸς ψυχὴν τοῦ βασιλέως εἰς καταβάσιν,
καταβαινέτω (πρὸς ἡμᾶς). Σ. κατὰ πᾶσαν ἐπι-
θυμίαν σου, βασιλεῦ, καταβῆναι, κατὰβηθι.³³
וְלָנוּ הַקִּיָּי. O'. πρὸς ἡμᾶς κεκλείκασιν αὐ-
τόν (alia exempl. ἀποκεκλεισμένοι εἰσίν³⁴). (Σ.)
ἡμέτερον δὲ συγκλείσαι αὐτόν.³⁵
21. מִסֵּרְתָם. Miserti estis. O'. ἐπονέσατε. 'A.
Θ. ἐφέισασθε. Σ. ἐσπλαγχνίσθητε.³⁶
22. וַיָּרֶא. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἴδετε.³⁷
22. עָרַם יְעָרָם הָוָא. Callendo callide agit ipse.
O'. μήποτε πανουργεῖσθαι (alia exempl. παν-
ουργευσάμενος πανουργεῖσθαι³⁸).
23. מִכָּל הַמִּתְבָּאִים אֲשֶׁר יִתְחַבֵּא שָׁם וְשִׁבְתָּם אֵלַי. Ex omnibus latibulis in quibus sese
abscondere solet, et revertimini ad me ad cer-
tum (re comperta). O'. Vacat. ✕ ἐκ πάν-
των τῶν τόπων ὅπου κρυβήσεται ἐκεῖ, καὶ
ἐπιστρέψατε πρὸς μὲ εἰς ἔτοιμον (Σ. ἐπὶ βε-
βαίῳ³⁹) (4).⁴⁰
24. זִיפָּה. Ad Ziph. O'. οἱ Ζιφαῖοι. Alia ex-
empl. οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμῳδους.⁴¹
בְּכִדְבָר מַעֲוֶן. O'. ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαών (alia
exempl. τῇ ἐπηκόῳ⁴²).
- בְּעַרְבָה. O'. καθ' ἐσπέραν. 'A. ἐν ὁμαλῇ.
Σ. (ἐν) τῇ πεδιάδι.⁴³
- הַיְשִׁימוֹן. O'. τοῦ 'Ιεσσαίμου. 'A. τῆς ἡφα-
νισμένης. Σ. (τῆς) ἀοικῆτου.⁴⁴
26. נִחְפָּו. Trepide festinans. O'. σκεπαζόμενος.
'A. θαμβούμενος. Σ. περιστελλόμενος. Θ.
κρυπτόμενος.⁴⁵
- עֶמְטִים. Cingentes. O'. παρενέβαλον. Alia

³⁰ Cod. Reg. Cf. ad v. 19. ³⁷ Sic Cod. 108 (cum αὐχμῳδαι). ³⁸ Cod. 243. ³⁹ Idem (cum Μασαυρά in textu). Procop. p. 73: 'Εν Μασαρέθ (sic). Οἱ λοιποὶ ἐξέ-
δωκαν, ἐν τοῖς σπηλαίοις. Cf. ad v. 14. ³⁰ Idem (cum ἐν
καινῇ in textu): 'A. καινῇ ὕλη. Δ. δρυμῷ. Minus proba-
biliter Reg.: 'A. εἰς τὸν δρυμόν; necnon Theodoret. in
Quaest. LV in I Reg. p. 390: τὴν δὲ καινὴν δρυμόν ὁ ἄκ.
ἡρμήνευσεν τὴν Γαβαθ δὲ βουνόν τὸ δὲ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ ἐπη-
κόῳ (v. 24), ἐν τοῖς ὁμαλοῖς. ³¹ Sic Comp., Codd. XI, 44,
56, 64, alii. ³² Euseb. in Onomastico, p. 240: 'Ισαμὼθ,
ἔνθα ἐκρίπτετο Δαβὶδ... ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τῶν Βασιλειῶν ἀντὶ τοῦ
'Ιεσσαίμου ὁ μὲν ἄκ. τῆς ἡφανισμένης, ὁ δὲ Σύμ. τῆς ἐρήμου ἐκε-
δάκασιν. Ad 'Ιεσσαίμου (sic) Cod. 243 affert: 'A. τῆς ἡφα-
νισμένης. ³³ Cod. 243. ³⁴ Sic Comp. (cum ἀν. γάρ
ειπὺν), Ald., Codd. XI, 19 (ut Comp.), 29, 44, 52, alii (inter
quos 243). ³⁵ Cod. 243 in marg. sine nom. Hieron.:
Nostrum autem erit, ut tradamus eum. ³⁶ Cod. 92.
Cod. 243: 'A. Θ. ἐφέισασθε. ἐσπλαγχνίσθητε. Minus pro-
babiliter Cod. 108: 'A. ἐφέισασθε. Θ. σπλαγχνίσθητε (sic).
Ad Sym. cf. Hex. ad Deut. xiii. 8. Ezech. xxiv. 21.

³⁷ Sic Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 123, 247, Arm. 1.

³⁸ Sic Comp. (cum π. οὗτος π.), Ald., Codd. XI, 19 (ut
Comp.), 29, 52, 64, alii (inter quos 243). Bar Hebraeus:
... ³⁹ Cod. 243. ⁴⁰ Sic in
marg. Codd. 92, 243 (cum ἐπιστρέψετε), et sine aster.
Comp. (cum αὐτὸς κρίπτεται pro κρυβήσεται), Codd. III (cum
κρύβεται), 19 (ut Comp., cum ἀπεστρέψατε), 52 (om. τῶν),
82 (ut Comp.), 93 (idem), 108 (idem), 123 (cum ὅπου αὐτὸς
κρυβήσεται), 236 (ut 52), 247 (cum ἐκ π. τούτων τὸν τόπον
ὅπου κρίπτεται ἐκεῖ), Arm. 1. ⁴¹ Sic Ald., Codd. XI, 29,
52, 56 (cum ὁ ἐκ), 64, alii (inter quos 243). Cf. v. 19 in
LXX. ⁴² Sic (ter) Codd. 19, 82, 93, 108, 158 (cum ἐπι-
κω), Theodoret. (ut supra). Vox ἐπηκόος indicat variam
scripturam עֶמְטִים (Σιμων) pro עֶמְטִים, quae etiam apud Josephum
(Antiq. VI, 13, 2) in unum et alterum librum irrepsit. Cf.
Scharfenb. in Animadv. T. II, p. 126. ⁴³ Cod. 243.
Codd. 92, 108 (qui ad ἐν τῇ ἐρήμῳ male referunt): Σ. ἐν τῇ
πεδιάδι. Etiam Theodoret. (ut supra) falso affirmat, pro
ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ ἐπηκόῳ Aquilam ἐν τοῖς ὁμαλοῖς transtulisse.

⁴⁴ Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: δοικῆτον (sic).
⁴⁵ Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: περιστελλόμενος (sic).
Ad Aquilam cf. Hex. ad Exod. xii. 11. Psal. xlvii. 6.

exempl. παρεπλάγιαζον.⁴⁶ Οἱ λοιποὶ περιστε-
φανοῦντες.⁴⁷

27. וְהָיָה אֵלֶיךָ אֱלֹהִים. Ο'. καὶ πρὸς Σαοὺλ
ἦλθεν ἄγγελος. Alia exempl. καὶ ἄγγελος
παρεγένετο πρὸς Σαοὺλ.⁴⁸

28. וְהָיָה אֵלֶיךָ אֱלֹהִים. Petra diremptionis (s. eva-
sionis). Ο'. πέτρα ἡ μερισθεῖσα (Θ. τῶν διαι-
ρέσεων⁴⁹).

CAP. XXIV.

1. וְהָיָה. Ο'. καὶ ἀνέστη (alia exempl. ἀνέβη¹).

בְּמִדְוָתָם. Ο'. ἐν τοῖς στενοῖς ((¹Α. ὀχυρώμασιν.
(Σ.) ἀποφυγαῖς. (Θ.) τοῖς σπηλαιοῖς²).

3. צִרְיִי הַיִּבִּיעִי. Rurium ibicum. Ο'. Σαδδαίεμ
(s. Σαδεέμ, s. Σαδέμ). Alia exempl. τῆς θήρας
τῶν ἐλάφων.³ 'Α... τῶν ἐλαφίνων. Θ. τῶν
πετρῶν τῶν ἐλάφων.⁴

4. וְהָיָה אֵלֶיךָ אֱלֹהִים. Ad legendum pedes suos.
Ο'. παρασκευάσασθαι. 'Α. τοῦ διευθύναι . .
Σ. ἀποπατῆσαι. Θ. ἀποκενῶσαι τοὺς πόδας

αὐτοῦ.⁵ Aliter; 'Α. ἀποκενῶσαι (s. κενῶ-
σαι) . . .⁶

5. וְהָיָה אֵלֶיךָ אֱלֹהִים. Ο'. παραδοῦναι. Alia exempl.
ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι.⁷

וְהָיָה אֵלֶיךָ אֱלֹהִים. Ο'. ὡς ἀγαθόν. Alia exempl. τὸ
ἀρεστόν.⁸

וְהָיָה אֵלֶיךָ אֱלֹהִים. Ο'. τὸ πτερύγιον τῆς διπλοῦ-
δος. Σ. τὸ ἄκρον τῆς χλαμύδος. (Θ.) τὸ
κράσπεδον τοῦ ἱματίου. Σ. (fort. 'Α.) . . τοῦ
ἐνδύματος.⁹

6. וְהָיָה. Ο'. καὶ ἐπάταξε ('Α. ἐπληξε¹⁰).

7. וְהָיָה אֵלֶיךָ אֱלֹהִים. Ο'. εἰ (Σ. ἵνα¹¹) ποιήσω.

8. וְהָיָה אֵלֶיךָ אֱלֹהִים. Et compressit. Ο'. καὶ ἐπεισε ('Α.
συνέκλασεν. Σ. περίεσπασεν. Θ. ἡπάτη-
σεν¹²).

וְהָיָה אֵלֶיךָ אֱלֹהִים. Ο'. καὶ οὐκ ἔδωκεν (Σ. οὐκ ἐπέ-
τρεψεν. Θ. οὐκ ἀφήκεν¹³) αὐτοῖς.

וְהָיָה אֵלֶיךָ אֱלֹהִים. Ο'. καὶ ἀνέστη Σαοὺλ.
Alia exempl. καὶ Σαοὺλ ἀνέστη ἐκ τοῦ σπη-
λαίου.¹⁴

⁴⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158 (cum παρεπλά-
γιαζον). ⁴⁷ Cod. 243. Hieron.: in modum coronae
cingebant. ⁴⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Mox
ἔκε pro εἰς pro iidem. ⁴⁹ Codd. 92 (cum τῆς διαρίσεων),
108.

CAP. XXIV. ¹ Sic Comp., Codd. III, 82, 93, 108.

² Cod. 243 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xxiii. 14.

³ Sic Comp., Codd. II (in marg.), 19, 82, 93, 108, 158
(add. Sadim). Lucif. Calar.: venationis certorum. (Pro
Σαδδαίεμ praeter scripturas supradictas in Cod. II est 'Εδ-
δαίμ; in Cod. III 'Λεαμίμ; in Cod. 247 'Αβιαλίμ; in
Eusebio et Hieronymo interprete ejus 'Ααλίμ et 'Αθιαλίμ.)

⁴ Euseb. in Onomastico, p. 6. Praeterea ante Sadim (sic)
Cod. 243 in marg. addit: Ⲅ τῶν πετρῶν; neonon ad τῶν
ποιμνίων (v. 4): Ⲅ τῶν ἐλάφων. Cod. 92 in marg. sine nom.:
τῶν πετρῶν τῶν ἐλάφων. ⁵ Cod. 243: 'Α. τοῦ διευθύναι (sic),
ἀποκενῶσαι τοὺς π. αὐτοῦ, ἀποπατῆσαι. Codd. 92, 108: Θ.
ἀποκενῶσαι τοὺς π. αὐτοῦ, ἀπατῆσαι (sic). ⁶ Theodoret.

Quaest. LVI in I Reg. p. 391: Πῶς νοητόν τὸ εἰσῆλθε Σαοὺλ
ἀνασκευάσασθαι (sic) εἰς τὸ σπήλαιον; Σεμνῶς ἡρμηνεύθη παρὰ
τῶν Ο' ὅτι δὲ 'Ακ. αὐτὸ σαφίστερον εἰρηκεν· εἰσῆλθε γὰρ φησὶ
ἀποκενῶσαι ὁ δὲ 'Ιωσῆπος [Antiq. VI, 13, 4: ἐπέγειρα ὑπὸ
τῶν κατὰ φύσιν] τὰς φωνικὰς ἐκρίσεις ποιήσασθαι. Procop.
p. 74: Καὶ εἰσῆλθε Σαοὺλ παρασκευάσασθαι. Σεμνῶς ἄγαν ὁ δὲ

'Ακ. κενῶσαι. Cf. Hex. ad Jud. iii. 24. Praeterea Montef.
ex Regio praeclaram notam hexaplarem edidit: 'Ἄλλος
σεμνῶς ἄγειν, quae unde exorta sit, Procopium insipienti
facile patebit. Itaque Aquilae quinque interpretationes
vocis Ⲅⲉⲗⲓⲙ, a Schleusner in Nov. Thes. s. v. διευθύνω memo-
ratae, ad duas fere redactae sunt, διευθύναι et ἀποκενῶσαι,
quarum tamen utraque cum Hebraeo archetypo quomodo
concilianda sit aegre perspexeris. Ut dicam quid sentiam,
versio ἀποκενῶσαι tum hic tum in loco Judicum soli Theo-
dotioni tribuenda est; altera autem διευθύναι lectionem
Hebraeam Ⲅⲉⲗⲓⲙ, non Ⲅⲉⲗⲓⲙ, repraesentat. ⁷ Sic Comp.,
Codd. XI, 19, 29, 56, alii. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82,
93, 108, 158. ⁹ Cod. 243 in marg.: ἄκρον τῆς χλαμύδος,
τὸ κράσπεδον τοῦ ἱματίου. Σ. τοῦ ἐνδύματος. Prior lectio est
Symmachi, teste Cod. 108, qui affert: Σ. τὸ ἄκρον τῆς χλ.
Alteram Theodotiani vindicavimus, coll. Hex. ad Cap.
xv. 27. Posteriori Aquilae potius quam Symmacho
tribuendam esse testantur Hex. ad Exod. xxviii. 31.
Lev. viii. 7. Job. i. 20. Jesai. lix. 17. ¹⁰ Cod. 243.

¹¹ Idem. ¹² Idem (cum συνεκλάσεν pro συνέκλασεν).
Correxist Scharfenb. in Animadv. T. II, p. 128. Hieron.
confregit. ¹³ Idem. ¹⁴ Sic Codd. III, 247, Arm. 1.

Post eis τὴν ὁδὸν (sic) add. ἐκ τοῦ σπ. Comp., Codd. 19, 82,
93, 108.

9. וַיִּצְאֻ... וַיָּקָם. Ο'. καὶ ἀνέστη. Alia exempl. καὶ ἐξῆλθε; alia, καὶ ἀνέστη... καὶ ἐξῆλθεν.¹⁶
וַיִּקְרָ. Et inclinavit se. Ο'. καὶ ἔκυνε (Σ. ὠκλασεν¹⁹).
10. וַיִּרְעַתָּה. Ο'. τὴν ψυχὴν (Οἱ λοιποὶ τὴν κακίαν¹⁷) σου.
12. וַיִּתְּנֵהּ אֶת-חַמְצָתָהּ בְּרַאֲהָ בִּם רֵאֵבִי רֵאֵהָ. Ο'. καὶ ἰδὼν τὸ πτερύγιον. Aliter: Ο'. καὶ ✕ πάτερ μου 4 ἰδὼν, ✕ καὶ ἰδὼν 4 τὸ πτερύγιον.¹⁸
וַיִּמְעִלָּהּ. Ο'. τῆς διπλοῖδος ('Α. τοῦ ἐνδύματος. Σ. τῆς ἐφειστρίδος. Θ. τοῦ ἐπιβολαίου¹⁹) σου.
וַיִּדְרִי. Ο'. ἐν τῇ χειρὶ μου. Σ. παρ' ἐμοί.²⁰
וַיִּנְחָה. Insectaris. Ο'. δεσμεύεις. Οἱ λοιποὶ, Σ. θηρᾶς.²¹ Ἄλλος· ἐνεδρεύεις.²²
13. וַיִּשְׁפֹּט. Ο'. δικάσαι. Alia exempl. κρίναι.²³
14. וַיִּשְׁלָה. Ο'. ἢ παραβολή (Σ. παροιμία²⁴).
16. וַיִּתְּנֵהּ אֶת-רִיבִי. Ο'. τὴν κρίσιν (alia exempl. τὴν δίκην²⁵) μου.
20. וַיִּטְוֶה. Ο'. ἀγαθὰ. Σ. ἀμοιβήν.²⁶
23. וַיַּעַל-הַמְצָרָה. Ο'. εἰς τὴν Μεσσερὰ στενήν ('Α. Σ. τὸ δόρυωμα. Θ. τὴν κορυφήν²⁷).

CAP. XXV.

1. בְּבִיתוֹ בְּרִבְיָה. Ο'. ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ἐν Ἀρμαθαίμ (Aliter: Ο'. Παμά. Θ. τὸ ἔσω¹).
וַיִּנְחָה. Ο'. Μαών. Alia exempl. τὴν ἐπήκοον.² Alia: Φαράν.³
2. וַיִּמְעִלָּהּ. Et bona ejus. Ο'. καὶ τὰ ποίμνια (alia exempl. ἡ ἐργασία⁴) αὐτοῦ.
וַיִּנְחָה. Ο'. ποίμνια. Alia exempl. πρόβατα.⁵
3. וַיִּבְרַח-שָׁמָּה. Ο'. ἀγαθὴ συνέσει. Σ. εὐδιανόητος.⁶
וַיִּרְעַתָּה. Ο'. καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασι. Σ. (καὶ) κακογνώμων.⁷
5. וַיִּשְׁפֹּט. וַיִּשְׁפֹּט. Ο'. καὶ ἐρωτήσατε ('Αλλος· ἀσπάσασθε. Ἄλλος· προσεῖπατε⁸) αὐτὸν .. εἰς εἰρήνην. Σ. (καὶ) ἀσπάζεσθε (αὐτόν).⁹
6. וַיִּלְחָץ. Salve! Ο'. εἰς ὥρας. Schol. ἀντὶ τοῦ, πολλοὶ σοι χρόνοι.¹⁰
7. וַיִּלְחָץ-הֶמְנוֹם. Non injuria affecimus eos. Ο'. καὶ οὐκ ἀπεκωλύσαμεν ('Α. ἐνετρέψαμεν. Σ. ἐνωχλήσαμεν. Θ. κατησχύναμεν¹¹) αὐτούς.

¹⁶ Prior lectio est in Comp., Codd. XI, 29, 52, 64, alii, Lucif. Calar.; posterior in Codd. III, 123, 247. ¹⁹ Cod. 243. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Idem in textu: καὶ ✕ ἰδὼν ✕ τὸ πτ.; in marg. autem: ✕ καὶ πάτερ μου ✕ καὶ ἰδὼν (sic). Comp., Codd. III (cum πάτερ), 82, 93, 108, 247 (cum καὶ πάτερ μου ἴδε τὸ πτ.); καὶ πατήρ μου, καὶ ἰδὼν τὸ πτ. ¹⁹ Cod. 243 (cum τοῦ ἐφ.). Ad Symmachum cf. Hex. ad I Reg. ii. 19. Job. i. 20. ²⁰ Idem. ²¹ Idem: λ. Σ. θηρᾶς (sic). (Montef. Symmachi tantum nomen praemittit.) Cod. 108 in marg. sine nom.: θήρας (sic). ²² Sic in textu Cod. 242. ²³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, Chrysost. Opp. T. IV, p. 766 E. ²⁴ Codd. 108, 92, 108 (in marg. sine nom.), 243 (idem). Cf. Hex. ad Prov. xxv. 1. Ezech. xii. 22. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. 26. Cod. 243. Lectionem ad ἀγαθὰ (v. 19) refert Montef., minus probabiliter. ²⁷ Cod. 243 (cum εἰς τὴν Μεσσαρὰμ τὴν στενήν in textu), Reg. (sine Σ. Θ.): Σ. Θ. τὸ δόρυωμα, τὴν κορυφήν. Cod. 92 (ad Μεσερὰ): Σ. Ἄ. τὸ δόρυωμα. Cf. ad Cap. xxii. 4.

CAP. XXV. ¹ Cod. 243 in marg. (ad Ἀρμαθαίμ): ὁ, ραμα. Θ. τὸ ἔσω, h. e. quod intus (in textu) habetur. Cf. ad v. 31. Prior lectio est in Codd. III, 247 (cum ἐν 'P. ei (sic) ἄρμ).

² Sic Codd. 19, 82, 93, 158 (ut videtur). Cf. ad Cap. xxiii. 24. ³ Sic Comp., Codd. III, 247 (cum Φαράν).

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, Procop. p. 74.

⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 52, 64, alii (inter quos Reg., 243), Arm. i. ⁶ Codd. 108 (cum εὐδιανόητος), 243.

⁷ Codd. 108 (ad σκληρὸς), 243. Ad κυνὸς Cod. 243 in marg. sine nom.: ἀναιδὲς καὶ ταχὺς (τραχὺς) καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασιν.

⁸ Cod. 243 in marg.: ἀσπάσασθε, προσεῖπατε. Prior lectio est in Comp., Codd. 82, 93, 108.

⁹ Cod. 108. ¹⁰ Cod. 243 in marg. (Similiter in eadem historia Joseph. Antiq. VI, 13, 5: καὶ συνέυχεται τοῦτο ποιεῖν ἐν ἔτη πολλά. Sed locutio Graeca εἰς ὥρας per se nihil sonat nisi anno proximo (e.g. Plat. Epist. 7, p. 346: μένε ἐπὶ τοῖς τοῖς τὸν ἐναντὶν τοῦτον· εἰς δὲ ὥρας ἀπὸ λαβὼν τὰ χρήματα. Cf. Gen. xviii. 10, 14, ubi formulam Hebraeam תִּשְׁבֹּחַ Seniores optime Graecam fecerunt εἰς ὥρας), vel, in salutando, in annum sequentem vivas (e.g. Theocr. Adonias. 74: κῆς ὥρας κῆπειτα (et hunc in annum et in plures), φῶλ' ἀνδρῶν, ἐν καλῷ εἶς); cui contrarium est μὴ ὥρας (s. ὥρας) ἴκω, cum imprecari alicui mortem anno vertente citiorem vellet aliquis.

¹¹ Cod. 243 (cum ἐνετρέψαμεν). Cod. 108 in marg. (ad οὐδὲ (sic) ἐνετραίμεθα): ἐνωχλήσαμεν.

8. **לְעַבְדֶּיךָ וְלָנֶיךָ**. Ο. τῶ νιφ σου. Aliter: Ο.
 ✕ τοῖς παισὶ σου καὶ τῶ νιφ σου.¹²
9. **וַיִּנְחֲרוּ**. Et cessaverunt. Ο. καὶ ἀνεπήδησε.
 Οἱ λοιποὶ ἐπαύσαντο.¹³
10. **הַמְתַּפְּרִישִׁים**. Abrumpentes se. Ο. ἀναχωροῦ-
 ντες. Θ. ἀποδιδράσκοντες.¹⁴
12. **כָּל הַדְּבָרִים**. Ο. κατὰ τὰ ῥήματα. Alia
 exempl. κατὰ πάντα τὰ ῥήματα.¹⁵
13. **וַיִּחַרְבוּ אִישׁ אֶת־חֵרְבוֹ וַיִּחַרְבוּ בְּסִדְּךָ אֶת־**
 חֵרְבוֹ. Ο. Vacat. Alia exempl. καὶ περιεζώ-
 σαντο ἀνὴρ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ περιεζώ-
 σατο καίγε Δαυὶδ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ.¹⁶
14. **וַיַּעַשׂ בָּהֶם**. Et invectus est in eos. Ο. καὶ
 ἐξέκλινεν (᾿Α. ὠτρύνθη. Σ. ἀπεστράφη. Θ.
 ἐξουδένωσεν¹⁷) ἀπ' αὐτῶν.
15. **וְלֹא־פָקְדָנוּ**. Nec desideravimus. Ο. οὐδὲ ἐνε-
 τείλαντο (alia exempl. ἐπιτετάχασιν¹⁸) ἡμῖν.
16. **הַיּוֹתָנוּ עִמָּם וְעִם רָעִים הָצֵאן**. Ο. ὅς ἦμεν παρ'
 αὐτοῖς πομαίνοντες τὸ ποίμνιον. Alia exempl.
 ὄντων ἡμῶν μετ' αὐτῶν ἐν ἀργῶ πομαίνόντων
 τὸ ποίμνιον.¹⁹
17. **וַעֲלֵי־כָל־בֵּיתוֹ**. Ο. καὶ εἰς τὸν οἶκον (Σ. κατὰ
 τοῦ οἴκου²⁰) αὐτοῦ.
17. **כֶּךָ בְּלִיעַל**. Ο. υἱὸς λοιμὸς (᾿Α. ἀποστασίας.
 Σ. ἄνομος. Θ. ἀφροσύνης²¹).
18. **וַתִּמְהַר**. Ο. καὶ ἔσπευσεν (᾿Αλλος' ἐτάχυ-
 νεν²²).
19. **וַיָּבִיאוּ**. Ο. ἀγγελία (᾿Α. ἀμοφορεῖς. Σ. ἀσκούς.
 Θ. νέβελ²³) οἶνου.
20. **סֵאִים**. Ο. οἶφι. ᾿Α. σάτα.²⁴
21. **לְקָץ**. Spicarum tostarum. Ο. ἀλφίτου. Schol.
 κεκομμένης κρίθης. ᾿Α. φρυκτῶν (s. φρυκτοῦ).²⁵
22. **וַיִּמְאָח צִמְקִים**. Et centum uvas passas. Ο.
 καὶ γομὸρ ἐν (Σ. καὶ ἑκατὸν ἐνδέσμονς²⁶) στα-
 φίδος.
19. **וְלֹא־יִשָּׁה בָּבֶל**. Ο. καὶ τῶ ἀνδρὶ αὐτῆς ✕ Νά-
 βαλ²⁷.
20. **בְּסֵתֶר**. In loco occulto. Ο. ἐν σκέπη (᾿Α.
 ἀποκρυφή²⁸).
21. **יָסָא**. Ο. ἴσως. ᾿Α. πλήν. Σ. οὕτως.²⁹
22. **לְשֵׁנִי**. Ο. εἰς ἄδικον (᾿Α. ψεῦδος. Σ. ἀνόη-
 τον³⁰). ᾿Αλλος' εἰς μάτην.³¹
23. **וְלֹא־נִפְקַד**. Et non desideratum est. Ο. καὶ
 οὐκ ἐντετελάμεθα (alia exempl. ἐντετελάμην³²).

Hieron.: molesti fuimus.

¹² Idem. Sic sine aster.

Comp., Ald., Codd. III (om. καὶ), 19 (om. σου καὶ), 82 (ut 19), 92, 93 (ut 19), 108 (idem), alii, Arm. 1 (cum τῶ παιδὶ καὶ νιφ σου).

¹³ Idem. Schleusner. in Nov. Thees. s. v. ἀναπηδάω: "Alii libri habent ἀνίπανσαν." Falsum.¹⁴ Codd. 92, 243. Sic in textu Codd. 82, 158 (cum οἱ διαδιδράσκοντες).¹⁵ Sic Comp., Codd. III, 82, 92, 93, alii (inter quos 243 in marg.). ¹⁶ Sic Codd. III (cum καὶ Δαυὶδ), XI, 92 (cum περιεζώσατο ἀνὴρ, et om. καίγε), 123 (ut III), 144 (cum περιεζώσατο ἀνὴρ, et καὶ Δαυὶδ). Aliud supplementum, καὶ περιεζώσαντο τὰς μαχαίρας αὐτῶν, καὶ Δ. καὶ αὐτὸς ἐζώσατο τὴν μ. αὐτοῦ, est in Comp. (cum αὐτοῦ pro αὐτῶν), Codd. 19 (cum αὐτοῦ pro αὐτῶν, et καὶ αὐτοῖς ἐζώσαντο), 82, 93, 108.¹⁷ Cod. 243. Cod. 92 affert: ᾿Α. ὠτρύνθη. Cf. ad Cap. xiv. 32. ¹⁸ Sic Codd. 82, 93, 108 (cum Σ. ἐντείλαντο in marg.), Reg.¹⁹ Sic Codd. XI (om. τὸ ποίμνιον), 29, 55, 56, alii (inter quos 243). ²⁰ Cod. 243.²¹ Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: ἄνομος. ²² Sic in textu Cod. 247. Cf. ad v. 42. ²³ Cod. 243. Codd. 92, 108: Σ. ἀσκούς. Cf. ad Cap. i. 24. x. 3. In alia omnia

abeunt interpretes in Hex. ad Jerem. xiii. 12. xlviii. 12.

²⁴ Codd. 108, Reg., Procop. p. 77, Theodoret. Quaest. LIX in 1 Reg. p. 394. ²⁵ Cod. 243 in marg.: ᾿Α. φρυκτῶν, κεκομμένης κρίθης. (Lectionem sine distinctione integram Aquilae tribuit Montef.) Cod. 92 in marg.: φρυκτοῦ. Cod.108 in marg.: φρυκτοῦ. Cf. Hex. ad Ruth ii. 14. 2 Reg. xvii. 28. ²⁶ Codd. 92, 243 (in marg. sine nom.). BarHebraeus: **סָפָא סָפָא סָפָא**. Cf. ad Cap. xxx. 12. Symmachum, ut solet, expressit Hieron., ver- tens: et centum ligaturas uvae passae. ²⁷ Sic (cum ✕ Νάβαλ in marg.) Cod. 243; in textu autem sine aster.Comp. (cum τῶ δὲ ἄ. αὐτῆς), Codd. 19, 82 (ut Comp.), 93 (idem), 108 (idem), 144, alii. ²⁸ Cod. 243. Cod. 108: ᾿Α. ἀπόκρυφον (sic). Cf. Hex. ad Job. xxxi. 27. Psal. xxxi. 7. Jesai. xxxii. 2.²⁹ Idem. Cod. 108 affert: ᾿Α. πλήν. Paulo aliter Cod. Reg. (cum πλημμάτην) et Procop. ibid. dant: ᾿Α. πλήν μάτην, proculdubio pro Hebraeis **לְשֵׁנִי יָסָא**.Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xvi. 19. ³⁰ Cod. 243. Pro ἀνόητον s. εἰς ἀνόητον Schleusner. in Nov. Thees. s. v. non male desiderat ἀνόητος. ³¹ Pro ἴσως εἰς ἄδικον Cod. 242 in textu habet πλήν εἰς μάτην. Cf. Hex. ad Jerem. viii. 8.³² Sic Ald., Codd. 29, 44, 55, alii (inter quos 243).

- λαβεῖν. Σ. (καὶ οὐ) διεφώνησεν. Θ. (καὶ οὐκ) ἤτήσαμεν.³³
22. **וְהָיָה**. Ο'. τῷ Δαυίδ. Alia exempl. τοῖς ἐχθροῖς Δαυίδ.³⁴
- בְּרִיר**. Ο'. πρὸς τοίχον. "Αλλος" ἐν τριγῶ.³⁵
25. **וְהָיָה**. Ο'. μὴ δὲ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίαν αὐτοῦ. Σ. μὴ πρόσχησ, ἀξιώ.³⁶
- עַל-נָבֶל**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐπὶ Νάβαλ.³⁷
- כִּי-חָוִי**. Ο'. οὗτος ἐστι. Alia exempl. οὕτως ἐστὶν αὐτός.³⁸
- וְהָיָה**. Ο'. καὶ ἀφροσύνη ('Α. ἀπορρευσίς³⁹).
26. **וְהָיָה**. Ο'. τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἷμα ἀθῶον, καὶ σώζειν τὴν χεῖρά σου σοι. 'Α. τοῦ μὴ μυσάζειν...⁴⁰
28. **וְהָיָה**. Ο'. ἀρον. Σ. ἀφελού.⁴¹

28. **וְהָיָה**. Ο'. καὶ κακία (Σ. πονηρία⁴²).
29. **וְהָיָה**. Ο'. ἐνδεμένη. Σ. πεφυλαγμένη.⁴³
- בְּתוֹךְ הַקְּלָע**. In medio cavitalis fundae. Ο'. ἐν μέσῳ τῆς σφενδόνης. 'Α. (ἐν) ταρσῶ πλαγίῳ.⁴⁴
31. **וְהָיָה**. In offendiculum. Ο'. βδελυγμός. 'Α. Θ. λυγμός.⁴⁵
- וְהָיָה**. Ο'. αἷμα ἀθῶον δωρεάν. Σ. (αἷμα) ἀνάτιον.⁴⁶
- Ο'. (→) ἀγαθῶσαι αὐτῇ (4). Alia exempl. τοῦ καλῶς ποιῆσαι αὐτῇ.⁴⁷
32. **וְהָיָה**. Ο'. εὐλογητός. Alia exempl. βαρούχ.⁴⁸
33. **וְהָיָה**. Prudentia tua. Ο'. ὁ τρόπος ('Α. ἡ γνώμη⁴⁹) σου.
- וְהָיָה**. Ο'. μὴ ἐλθεῖν εἰς αἵματα, καὶ σώσαι (Σ. ἐκδικῆσαι⁵⁰) χεῖρά μου ἐμοί. Οἱ λοιποὶ μὴ μυσῶσαι...⁵¹

³³ Cod. 243. Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xxiii. 4. Theodotionis lectionem (cum καὶ οὐκ ἤτησάμεν λαβεῖν) in textum assumpsit Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁴ Sic Comp., Codd. 19, 55, 82, 92, alii (inter quos 243 in marg., et, teste Montef., praem. x). ³⁵ Cod. 243 in marg. sine nom. ³⁶ Cod. 243. Cod. 108 tantum affert: Σ. ἀξιώ. ³⁷ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108. ³⁸ Sic Comp., Ald. (om. αὐτός), Codd. III (idem), 44 (idem), 82 (cum οὗτος pro οὕτως), 93 (idem), 106 (ut Ald.), 108, 119 (ut Ald.), 120 (idem). ³⁹ Theodoret. Quaest. LIX in 1 Reg. p. 394: 'Ο δὲ Ἀκ. οὕτως ἔφη: Νάβαλ ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀπορρευσίς μετ' αὐτοῦ τὴν αὐτὴν δὲ ἔχει διάνοιαν ἀπορρέοντος γὰρ τοῦ λογικοῦ, καὶ σβεννιμένου, τὸ τῆς ἀφροσύνης ἐπινύνεται πάθος. Eadem habet Cod. Reg., qui insuper addit: 'Ιστέον ὅτι ἐν τῷ ἱ' ψαλμῷ καὶ τῷ νβ' εἰς τὸ, εἶπεν Ἀθῶον, Νάβαλ κείται ἐν τῷ 'Εβραϊκῷ, παρὰ δὲ Ἀκύλαν, ἀπορρέων. Cf. Hex. ad Deut. xxii. 21. Jerem. xxix. 23. ⁴⁰ Cod. Reg. Theodoret. ibid.: τὸ δὲ, καθὼς—τὰς χεῖράς σου σοι, ὁ Ἀκύλας τοῦ μὴ μυσάζειν εἶπεν, ἵνα μὴ μύσους ἐκ τῆς μισαφροσύνης ἀναπλησθῇς. Lectio valde suspecta, de qua quid sentiamus ad v. 33 declarabimus. ⁴¹ Cod. 243. ⁴² Codd. 108, 243. ⁴³ Cod. 243 (qui ad ἐν μέσῳ male refert). Mendose Cod. 108 (ad δεσμῷ): Σ. πεφυλαγμένῳ. Verum vidit Scharfenb. in *Ani-madv.* T. II, p. 131, qui appellat Hieronymum vertentem, *custodita quasi in fasciculo viventium*. ⁴⁴ Cod. 243 (ad ἐνδεμένη): 'Α. ταρσῶ πλαγίῳ (sic). Prior vox cum ἡβ' recte componitur; altera autem ad ἡβ' potius quam ad ἡβ' per-

tinere crediderimus, coll. 2 Reg. iii. 27, ubi pro ἡβ' ἡβ' Seniores verterunt ἐκ πλαγίων τῆς πύλης. ⁴⁵ Cod. 243 in textu: βδελυγμός (sic); in marg. autem: βδελυγμός. 'Α. Θ. τὸ ἔσσω (cf. ad v. 1), h. e. λυγμός. Cod. 108 affert: 'Α. λυγμός. Procop. p. 81: καὶ οὐκ ἔσται σοι βδελυγμός. Ἀκύλας λυγμός αἰνίσσεται δὲ τὰς τοῦ συνειδότης ἀκίδας. Eadem habet Theodoret. ibid., cum scriptura λυγμός, quae cum ἀκίδας unice quadrare videtur. Sed falsam esse declarant tum consensus Codd. 56, 71, 119, 246 (cum θρήνος supra lin.), qui omnes in contextu λυγμός habent, tum formae cognatae **לָגַל**, *singultivit*, et **לָגַל**, *oscitatio*. Etiam Hieron. in *singultum* transtulit. ⁴⁶ Cod. 243. Cf. Hex. ad Job. xxii. 6. Psal. xxxiv. 7. ⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 245, Reg. Vet. Lat.: et *benefaciēs* ei. ⁴⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum εὐλογητός in marg.). Montef. e Reg. edidit: "Αλλος" εὐλογητός Βαρούχ (sic). ⁴⁹ Cod. 243. Cf. Hex. ad Prov. xxvi. 16. Dan. iii. 12. ⁵⁰ Idem. Hieron.: et *ulcisceretur*. ⁵¹ Theodoret. ibid.: Τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ Δαβὶδ εἰρημένον, εὐλογημένη σὺ—τὴν χεῖρά μου ἐμοί, ἀμάρτημα γραφικὸν εἶνα ὑπολαμβάνω· οἱ γὰρ ἄλλοι ἐρμηνεύται, μὴ μυσῶσαι, εἰρήκασιν, ἀντὶ τοῦ, μὴ μύσους μεταλαχεῖν. Cf. ad v. 26. Omnino videtur error esse, non librorum qui textum LXXviralem, hic quidem omni suspitione majorem, nobis tradiderunt, sed eorum qui ex scripturis μὴ σώζειν et μὴ σώσαι, voces dubiae auctoritatis μυσάζειν et μυσῶσαι extulerunt, et Aquilae nomine insigniverunt.

34. וְיִנְיָ. Veruntamen. O'. πλὴν ὅτι. 'A. Θ.
✕ καὶ... Σ. ἐπείτοιγε.⁵³
כִּי אִם-נִינֹר. O'. εἰ ὑπολειφθήσεται. Σ. οὐκ
ἀν (ὑπελείφθη).⁵³
35. רָא. O'. βλέπε. "Αλλος ἴδε.⁵⁴
וְהָיָה נֶשְׁנָה. O'. καὶ ἡρέτισα ('A. ἦρα (Aliter: 'A. εἰληφα). Σ. ἐτίμησα (Aliter: Σ. ἐνε-
τράπην). Θ. ἔλαβον⁵⁵) τὸ πρόσωπόν σου.
39. בְּיָמֵי מִתְנָבֵל. O'. Vacat. Alia exempl. ὅτι
ἀπέθανε Νάβαλ.⁵⁶
וְהָיָה. Cohibuit. O'. περιεποίησατο. 'A. ἐξεί-
λατο.⁵⁷
41. עֲבָדֵי אֲדֹנָי. O'. τῶν παίδων σου. 'A. παίδων
τοῦ κυρίου μου.⁵⁸
42. וְהָיָה. O'. Vacat. 'A. καὶ ἐτάχυνε.⁵⁹
כִּלְאֵי. O'. τῶν παίδων. Alia exempl. τῶν
ἀγγέλων.⁶⁰
44. כִּן-לִישׁ אֲשֶׁר מִנְּלִים. O'. νίῳ Ἀμὶς τῷ ἐκ
'Ρομμά. Alia exempl. νίῳ Λαῖς τῷ ἐκ Γαλ-
λείμ.⁶¹

CAP. XXVI.

1. מִסְתַּתֵּר. O'. σκεπάζεται. Σ. κρύπτεται.¹
1, 3. וְהָיָה. O'. τοῦ 'Ιεσοεμού ('A. 'Ιεσοεμούν).
'A. τῆς ἡφανισμένης. Σ. τῆς ἐρήμου.²
2. אֶל-מִדְּבָרֵי. O'. εἰς τὴν ἔρημον Ζίφ. Alia
exempl. εἰς τὴν ἔρημον τὴν αὐχμώδη.³
4. אֶל-נֶכֶד. Pro certo. O'. ἔτοιμος ἐκ Κεῖλά.
Alia exempl. εἰς Σεκελάγ; alia, ὅπισω αὐτοῦ
εἰς Σεκελάγ.⁴ Σ. ἔτοιμος.⁵
5. וְהָיָה שָׁשֶׁבֶשׁ אֲשֶׁר הָיָה-הָקוֹם וְיָרָא יִרְיָ. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ εἶδε Δαυὶδ τὸν
τόπον οὗ ἐκοιμήθη ἐκεῖ Σαούλ.⁶
בְּמַעְגָּל. In carragine. O'. ἐν λαμπήνῃ. 'A.
ἐν τῇ στρογγυλώσει.⁷ Aliter: 'A. (ἐν τῇ)
καμπῇ. Σ. (ἐν τῇ) σκηνῇ. Σ. (fort. Θ.) ἐν
τῇ στρογγυλώσει.⁸
7. שָׁשֶׁבֶשׁ. O'. καθεύδων ὑπνῳ. Alia exempl.
καθεύδων.⁹
בְּמַעְגָּל. O'. ἐν λαμπήνῃ ('A. καμπῇ. Σ. σκηνῇ.
Θ. μαγάλ¹⁰).

⁵³ Cod. 243, teste Montef. (Pro 'A. Θ. ✕ καὶ Parsonsii amanuensis exscripsit: 'A. καί.) Ad Aquilam cf. Hex. ad Gen. xxviii. 19. ⁵⁴ Idem (ad τότε). Integra lectio est in Comp., Codd. 19 (cum ὑπελείφθη), 82, 93 (cum ὑπολείφθη), 108, 245. ⁵⁵ Idem in marg. sine nom. ⁵⁶ Idem, qui lectiones sic disponit: Σ. ἐτίμησα. 'A. ἦρα. 'A. εἰληφα. Θ. ἔλαβον. Σ. ἐνετράπην. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 457: τὸ δὲ ἡρέτισατο (ἡρέτισα) τὸ πρόσωπόν μου (σου), Σύμμαχος, ἐνετράπην. Sic in textu Comp., Codd. 19, 56 (in marg.), 82, 93, 108 (cum ἐνετράπην), 245, 246. Vet. Lat.: reveritus eum. Cf. Hex. ad Gen. xxxii. 20. Scharfenb. in Animadv. T. II, p. 131 Symmacho asserit locutionem ἐντρέπεσθαι τινα, non ἐντρέπεσθαι τὸ πρόσωπόν τινος, quod inepte hebraizantis foret. Sed cf. Hex. ad Gen. xix. 21. ⁵⁷ Sic Comp., Codd. III, 71, 158, Arm. 1. ⁵⁸ Codd. 108 (cum ἐξήλετο), 243 (non, ut Montef., Σ. ἐξείλατο). ⁵⁹ Cod. 92. Sic in textu (cum τῶν π.) Comp., Codd. III, 123, necnon (cum τῶν π. σου τοῦ κ. μ.) Codd. 82, 108, 247, Arm. 1. ⁶⁰ Cod. 92 in continuatione. Sic in textu Comp., Codd. III, 19, 52, 56, alii. ⁶¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, 242. ⁶² Sic Comp. (cum Γαλλίμ), Codd. III (cum Γαλλί), 247 (cum Γαλλίμ).

CAP. XXVI. ¹ Cod. 243. Sic in textu Comp. (cum

κέρνυται), 19 (idem), 56 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp., cum σκεπάζεται in marg.), 246 (ut Comp.). ² Idem. Cf. ad Cap. xxiii. 19. ³ Sic Codd. 19 (cum ἀχμώδη), 56, 82, 93, 108, 158, qui mox ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ αὐχμώδει habent. Lucif. Calar.: in desertum opacum. Cf. ad Cap. xxiii. 15. Montef. e Regio edidit: "Αλλος εἰς τὴν ἔρημον τῶν αὐχμῶν, invitis libris nostris. ⁴ Prior lectio est in Codd. 52, 64, 71 (cum Σεκελά), 92, 144, 158 (cum 'Εχελάτ), 236; posterior in Codd. 19 (cum Σεκελά), 82, 108. ⁵ Codd. 92 (cum ἔτοιμος), 108. Cf. ad Cap. xxiii. 23. ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἔπει pro εἶδε), 52, 56 (om. ἐκεῖ), 82, 93 (ut 56), 108, alii. ⁷ Procop. p. 82: 'Εν λαμπήνῃ. Εἶδος ἀμάξης, ὡς καὶ ἡ ἀπήνη ὁ δὲ ἄκ. τῇ στρογγυλώσει φησὶν, ἢ διὰ τὸ σχῆμα τῆς κατασκευῆς, ἢ ὅτι τὸ κεκενῶσθαι τῷ στρατοπέδῳ τὸν βασιλέα. Cf. ad Cap. xvii. 20. ⁸ Cod. 243 (cum κάμπῃ), cum scholio (ad λαμπήνῃ): Εἶδος ἀμάξης λαμπρᾶς οἷον καροῦχος. Cod. 108 affert: Σ. σκηνῇ. Hieron.: in tentorio. Ad καμπῇ cf. Hex. ad Prov. ii. 18. iv. 11, 26. v. 6. Alteram lectionem ἐν τῇ στρογγυλώσει Aquilae secundis curis assignat Scharfenb., coll. Hex. ad Ezech. i. 7, ubi וִטְלִיט, vitulus, interpreti isti στρογγυλός sonat. ⁹ Sic Ald., Codd. 29, 44, 55, 56, alii (inter quos 243), Bar Hebr., Arm. 1. ¹⁰ Cod. 243, teste Montef. (Parsonsii amanuensis exscripsit: 'A.

9. אֶל־תִּשְׁחַתְּהוּ. O'. μὴ ταπεινώσης (alia exempl. διαφθείρης¹¹) αὐτόν.

וְנִקְהָ. O'. καὶ ἀθωωθείσεται (Θ. καθαρῶσθ¹²).

10. וְגַפְנִי. O'. παῖση ('A. θραύσει¹³) αὐτόν.

וְנִסְפָּה. Et pereat. O'. καὶ προστεθῇ (Σ. συσ-
συρή¹⁴).

11. הִלְלָה לִּי. O'. μηδαμῶς μοι. Alia exempl.
ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο.¹⁵

וְאֶת־צִפְתָּ. Et urceum. O'. καὶ τὸν φακόν
(A. ἄγγος. Σ. νυκτοπότιον¹⁶).

12. תְּרַדְמָת. O'. θάμβος. A. καταφορά. Σ. κά-
ρος. Θ. ἔκστασις.¹⁷

14. וַיִּקְרָא דָּוִד אֶל־הָעָם. O'. καὶ προσεκαλέσατο
Δαυὶδ τὸν λαόν. Οἱ λοιποὶ (καὶ) ἐβόησε
Δαυὶδ πρὸς τὸν λαόν).¹⁸

בְּיָדָיו. O'. Vacat. ✕ ויִפֹּ נָהָר (4).¹⁹

וְיָמִי אֶתְהָ קָרָאתָ אֶל־הַמַּלְאָכִים. O'. τίς εἴ σὺ ὁ
καλῶν; Alia exempl. τίς εἴ σὺ ὁ καλῶν με
✕ πρὸς τὸν βασιλέα (4);²⁰ Σ. καταβῶν τοῦ
βασιλέως.²¹

16. בְּנֵי־מָוֶת. O'. υἱοὶ θανατώσεως (alia exempl.
θανάτου²²). Σ. ἄξιοι (θανάτου).²³

17. קוֹלִי אֶדְנִי הַמַּלְאָכִים. O'. δοῦλός σου (Οἱ λοιποὶ
φωνή μου²⁴), κύριε βασιλεῦ.

18. וַיִּמְדֵּה בְּיָדֵי רָעָה. O'. καὶ τί εὐρέθη ἐν ἐμοὶ
ἀδίκημα; Alia exempl. ἢ τίς ἐν ἐμοὶ κακία
εὐρέθη;²⁵

19. הִסִּיתָ. Incitaverit te. O'. ἐπισείει σε. A.
ἀνα(σείει σε).²⁶

מִנְחָה. O'. θυσία σου. A. Σ. δῶρον.²⁷

מִמְחַתְּתָּ. Ne adjungerem me. O'. μὴ ἐστη-
ρίχθαι (A. ἀπτεσθαι. Σ. συνδύεσθαι²⁸).

בְּנִחְלָת יְהוָה. O'. ἐν κληρονομίᾳ κυρίου. O'.
ἐνώπιον (κυρίου). Οἱ λοιποὶ τὸ ἔσω.²⁹

וְלִהְיוּ אֲחֵרִים. O'. θεοὶς ἐτέροις (Σ. ἄλλο-
κότοις³⁰).

20. לְבַקֵּשׁ אֶת־פָּרֶעֶשׁ אֶחָד. Ut quaerat pulicem
unum. O'. ζητεῖν ψυχὴν μου (alia exempl.
ψύλλον ἕνα³¹).

הִפְרָעָה. Perdicem. O'. ὁ νυκτικέραξ (Οἱ λοι-
ποὶ πέρδιξ³²).

21. הִכְנַלְתִּי. Stulte egi. O'. μεμαताίωμαι. A.
ἡγνύσασα. Σ. ἡφρονευσάμην.³³

23. יָשִׁיב. O'. ἐπιστρέψει. Σ. ἀποδώσει.³⁴

24. הַיּוֹם הַזֶּה. O'. σήμερον ἐν ταύτῃ. O'. Θ.
χωρίς.³⁵

וְהַגְבִּיל. O'. μεγαλυνθείη. Σ. λογισθείη.³⁶

O'. (→) καὶ σκεπάσαι με (4). Alia exempl. καὶ
ἐκσπάσαι με.³⁷

κάμπη. Θ. σκηνῇ. C. μαγάλ). Cod. 108 affert: Θ. μάγαλ (sic).

¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 55, alii, Arm. 1.

¹² Cod. 108 (cum καθαρῶσθ¹²). ¹³ Cod. 243. Cf. ad Cap.

iv. 3. ¹⁴ Codd. 92, 108 (cum συνσύρη). Cf. ad Cap.

xii. 25. xv. 6, ubi Aquilae versio est. ¹⁵ Sic Comp.,

Codd. 19, 82, 93, 108, Reg., Lucif. Calar. ¹⁶ Codd. 92,

108 (cum ἄγγειον), 243. ¹⁷ Nobil., Procop. in Cat. Ni-

ceph. T. II, p. 460, Cod. III, 247 (cum λαλῶν), Arm. 1.

Cf. Hex. ad Gen. ii. 21. ¹⁸ Cod. 243. ¹⁹ Cod. 243

in marg. Sic in textu sine aster. Comp. ²⁰ Idem in

textu: τίς εἴ σὺ ὁ κ. με, et in marg. ✕ πρὸς τὸν β. Sic in

textu sine aster. Cod. III, 247 (cum λαλῶν), Arm. 1.

Pronomen post καλῶν tuentur Ald., Codd. XI, 29, 44, 55,

alii. ²¹ Codd. 92, 108 (in marg. sine nom.), 243.

²² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 247. ²³ Codd. 108

(in marg. sine nom.), 243. Cf. Hex. ad 2 Reg. xii. 5.

²⁴ Cod. 243. Duplex lectio, φωνή μου, κύριε μου, δοῦλος σός,

κύριε βασιλεῦ, est in Comp., Codd. 19, 56 (cum δοῦλός σου),

82, 93 (ut 56), 108. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum kai

pro ἢ), 82, 93, 108. ²⁶ Cod. 243. Cf. Hex. ad Job. ii. 3.

Jesai. xxxvi. 18. ²⁷ Idem. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem ad

ἐν κληρονομίᾳ in marg. notat: ὁ. ἐνώπιον. λ. τὸ ἔσω (h. e. ἐν

κληρονομίᾳ). Sed lectio τῶν O', ni fallor, ad verba praece-

dentia, ἐπικατάρσαιο οἱ τοὶ ἐνώπιον κυρίου, pertinet: ergo prae-

tereunda est notula, quod tacite fecit Montef. ³⁰ Idem.

³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Codd. 92 (in

marg. sine nom.), 108 (idem), 243. ³³ Cod. 243 (cum

ἡφρονευσάμην, non, ut Montef., ἡφρονησάμην, quae vox nulla

est). Codd. 92, 108: Σ. ἡφρονευσάμην. Cf. ad Cap. xiii. 13.

³⁴ Idem. Codd. 92, 108 vero: A. ἀποδώσει. ³⁵ Cod. 243

post σήμερον ✕ pingit, et in marg.: O. Θ. χά (sic), h. e. ut

videtur, sine verbis ἐν ταύτῃ, quae absunt a Codd. 44, 158.

³⁶ Idem. Sic in marg. sine nom. Cod. 108. ³⁷ Sic

Comp., Codd. III (cum εσκεπασαι), 19, 82, 93, 108. Lucif.

Calar.: et abtripiat me.

CAP. XXVII.

1. **חֲסֵפָה יוֹם-אֶחָד**. *Peribo aliquando*. Ο' προστε-
θήσονται ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Σ. παραπεσοῦμαι
ποτέ.¹
וְנָחַשׁ. *Et desistet*. Ο' καὶ ἀνῆ ('Α. ἀπογνώ-
σεται. Σ. ἀπόσχηται²).
2. **וַיַּעֲבֹר הוּא**. Ο' Vacat. Alia exempl. καὶ διέβη
αὐτός.³
7. **יָמִים וְאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים**. *Annus et quatuor menses*.
Ο' τέσσαρας μῆνας. Aliter: Ο' ⌘ ἡμέραι
καὶ (4) τέσσαρες μῆνες.⁴
8. **וַיַּעֲשׂוּ הַגִּשְׁוֹרִי וְהַגִּזְרִי
אֶל הַגִּשְׁוֹרִי וְהַגִּזְרִי** (*incursiones fecerunt*)
וְהַגִּשְׁוֹרִי וְהַגִּזְרִי (*incursiones fecerunt*)
וְהַגִּשְׁוֹרִי וְהַגִּזְרִי (*incursiones fecerunt*)
Ο' καὶ ἐπετίθεντο ('Α. παρετάχθησαν⁵) ἐπὶ
πάντα τὸν Γεσιρὶ (alia exempl. add. καὶ τὸν Γεζ-
ραῖον⁶) καὶ ἐπὶ τὸν Ἀμαλκίτην καὶ ἰδοὺ ἡ γῆ
κατῳκείτο ἀπὸ ἀνηκόντων ἢ ἀπὸ Γελαμφούρ τε-
τειχισμένων καὶ ἕως γῆς Αἰγύπτου. Alia ex-
empl. καὶ ἐπετίθεντο ἐπὶ πάντα τὸν ἐγγίζοντα,
καὶ ἐξέτεινον ἐπὶ τὸν Γεσουραῖον καὶ τὸν Ἰεζραῖον
(⁷Α. τὸν Ζεγρι⁷), καὶ ἐπὶ τὸν Ἀμαλκίτην ὅτι
κατῳκείτο ἡ γῆ ἀπὸ Γεσουρ καὶ ἕως γῆς Αἰ-
γύπτου.⁸
10. **עַל-נַגְבּ**. Ο' κατὰ νότον ('Α. νότον. Σ. μεσημ-
βρίαν⁹).
- קִנְי**. Ο' τοῦ Κενεζί (alia exempl. Κηνεζί¹⁰).

'Α. Θ. (τοῦ) Κιναίου.¹¹

11. **לֹא-יִהְיֶה יָדָךְ**. Ο' οὐκ ἐξωογήνησα. Alia ex-
empl. οὐκ ἐξωογήνει Δαυίδ.¹²
12. **וַיִּשְׁלַח אֶחָד מֵעָרָיו**. Ο' καὶ ἐπιστεύθη Δαυίδ
ἐν τῷ Ἀγχοῦς. Alia exempl. καὶ ἐπιστεύθη
Ἀγχοῦς ἐν τῷ Δαυίδ.¹³

CAP. XXVIII.

1. **וַיִּקְרְבוּ אֶת-פְּלִשְׁתִּים**. Ο' καὶ συνα-
θροίζονται ἀλλόφυλοι ἐν ταῖς παρεμβολαῖς αὐ-
τῶν. Alia exempl. καὶ συναθροίζουσιν οἱ ἀλλό-
φυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν.¹
2. **וַיִּשְׁלַח אֶחָד מֵעָרָיו**. Ο' ἀρχισωματοφύλακα. Οἱ λοι-
ποὶ φύλακα τῆς κεφαλῆς μου.²
3. **וַיִּקְרְבוּ**. Ο' ἐν Ἀρμαθαίμ. Οἱ λοιποὶ (ἐν)
'Ραμά.³
- וַיִּקְרֶי**. Ο' περιεῖλε. Alia exempl. ἐξῆρε.⁴
- וַיִּקְרֶי**. Ο' τοὺς ἐγγαστριμύθους ('Α. μά-
γους⁵).
- וַיִּקְרֶי**. Ο' καὶ τοὺς γνώστας ('Ἄλλος
σημειοσκόπους⁶).
5. **וַיִּקְרֶי**. Ο' καὶ ἐξέστη ('Α. ἐξεπλάγη. Σ.
ἐπτήξεν⁷).
6. **וַיִּקְרֶי**. Ο' ἐν τοῖς δόλοις. 'Α. ἐν φωτισμοῖς.
Σ. διὰ τῶν δόλων.⁸

CAP. XXVII. ¹ Nobil., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 463, Cod. 243. Cod. 108 in marg. sine nom.: παραπεσοῦμαι. Hieron.: *incidam aliquando*. ² Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: ἀπόσχηται. ³ Sic Comp., Codd. III, 19, 56, 82, 93, 108. ⁴ Cod. 243 in textu: *τέσσαρες μῆνες*; in marg. autem (sub ⌘, ait Montef., sed fortasse asteriscus in textu pro indice ponitur): ἡμέραι καὶ. ⁵ Cod. 108. ⁶ Sic Codd. III, 247 (cum Γεσουραῖον). ⁷ Cod. 92. Sic in textu post Γεσερίμ (sic) Codd. 52, 144 (cum καὶ τὸν Ζ.), 236. ⁸ Sic Codd. 19 (cum Γεσουραῖον (om. καὶ τὸν Ἰεζρ.) . . κατῳκεῖ . . Γεσουρ), 82 (cum Ἀμαλκίτην . . Γεσουρ), 93 (idem), 108 (cum Γεσουραῖον . . κατῳκεῖ), Reg. (cum Γεσουραῖον pro Ἰεζρ.). (In Cod. 92 haec, καὶ ἐπὶ τὸν ἄμ. usque ad Γελαμφούρ inclusive, notantur asteriscis, omissis ἀπὸ ἀνηκόντων ἢ; et in marg.: ἀπὸ ἀνηκόντων τετει-

χισμένων, pariter asteriscis notata.) ⁹ Cod. Reg. Euseb. in Onomastico, p. 296: Ναγέβ· ὁ νότος παρ' Ἑβραίοις. Σύμ-
μαχος· μεσημβρία. ¹⁰ Sic Codd. III, 247. ¹¹ Cod. 243. Montef. e Regio affert: 'Α. Κιναίου. ¹² Sic Comp., Codd. 56, 82, 93, 108, 158, 246. ¹³ Sic Codd. III, 247 (cum Ἀγχοῦς), Arm. 1.

CAP. XXVIII. ¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ² Cod. 243. Cod. Reg. affert: Σ. φ. τῆς κ. μου. ³ Cod. 243. Cf. ad Cap. xxv. 1. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad Cap. vii. 3. ⁵ Cod. 243, teste Montef. Ad γνώ-
στας Parsonsii amanuensis exscripsit: 'Α. μάγους. σημειο-
σκόπους. Sed. cf. ad vv. 7, 8, 9. ⁶ Codd. Reg., 243, in
marg. sine nom. Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 466: γνώ-
στας δὲ τοὺς σημειοσκόπους εἶπεν. Cf. ad v. 9. ⁷ Cod. 243. Ad Sym. cf. Hex. ad Job. xxxvii. 1. ⁸ Idem,

7. **בַּעֲלַת-אֹיֵב**. *In qua est daemon fatidicus.* Ο'. ἐγγαστριμύθον. 'Α. ἔχουσιν μάγον.⁹
8. **וַיַּחַדְשֵׁהָ**. *Et aliam personam induit.* Ο'. καὶ συνεκαλύψατο (alia exempl. ἡλλοιώθη¹⁰). Σ. καὶ μετεσχημάτισεν ἐαυτόν.¹¹ Aliter: Σ. (καὶ) μετεσχημάτισατο.¹²
- וַיִּלְבַּשׁ**. Ο'. καὶ περιεβάλετο ('Αλλος' ἐνεδύσατο¹³).
- בְּאֹיֵב**. Ο'. ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ ('Α. μάγῳ¹⁴).
9. **אֶת-הָאִבּוֹת**. Ο'. τοὺς ἐγγαστριμύθους ('Α. μάγους. (Θ.) θελητάς¹⁵).
- וַיַּחַדְדֵּינִי**. Ο'. καὶ τοὺς γνώστας (alia exempl. τοὺς ἀποφγεγομένους¹⁶). 'Αλλος' καὶ (τοὺς) σημειοσκόπους.¹⁷
- מִתְּקִישׁ**. *Insidiaris.* Ο'. παγιδεύεις. 'Α. ἐγκρούεις.¹⁸
10. **בִּיהֶוָה**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐν κυρίῳ; alia, κατὰ τοῦ θεοῦ.¹⁹
- עֵץ**. *Malum.* Ο'. ἀδικία. Σ. Θ. κάκωσις.²⁰
12. **רַפִּיתִי**. *Fefellisti me.* Ο'. παρελογίσω με. 'Α. ἐπέθου μοι. Σ. ἐνήδρευσάς μοι.²¹
13. **הָאִשָּׁה אֶל-שָׂאִל**. Ο'. αὐτῇ ἢ γυνή. Alia exempl. ἢ γυνή πρὸς Σαούλ.²²
14. **וַיֹּאמֶר לָהּ מַדְתְּאֶרְוֹ וַתֹּאמֶר אִישׁ זָקֵן עָלָה**. Ο'. καὶ εἶπεν αὐτῇ· τί ἔγνω; καὶ εἶπεν αὐτῇ· ἄνδρα ὄρθιον (Οἱ λοιποὶ· πρεσβύτερον²³) ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς γῆς, καὶ

- οὗτος διπλοῖδα ('Α. ἐνδυμα²⁴) ἀναβεβλημένος. 'Αλλος' καὶ εἶπεν αὐτῇ· τί τὸ εἶδος αὐτῶν; καὶ εἶπεν αὐτῇ· ἀνὴρ πρεσβύτερος ἀναβαίνων, καὶ αὐτὸς περιβεβλημένος διπλοῖδα [ἐφούδ].²⁵
14. **וַיִּקָּר**. Ο'. καὶ ἔκυψεν ('Αλλος' ἔπесεν²⁶).
15. **הַרְנוֹתִי**. *Commonisti me.* Ο'. παρηνώχλησάς μοι (s. με). 'Α. ἐκλόνησάς (με). Σ. ἐτάραξάς (με). Θ. παρώργισάς (με).²⁷
- וַיַּעֲלֹת אֶת־**. Ο'. ἀναβῆναί με. 'Αλλος' τοῦ ἀναγαγεῖν με.²⁸
- עָרִי**. Ο'. θλίβομαι. 'Α. Σ. στενά (μοι).²⁹
- וְלֹא-יִגְנִי עוֹד גַּם בְּיַד הַנְּבָאִים גַּם בְּחִלּוֹת וְהִקְרַחָה לִּי לְהוֹדִיעֵנִי מִה אֲנֻשָּׁה**. Ο'. καὶ οὐκ ἐπακήκοέ μοι ἔτι, καὶ ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν, καὶ ἐν τοῖς ἐνυπνίοις· καὶ νῦν κέκληκά σε γνωρίσαι (Σ. Θ. δηλώσαι³⁰) μοι τί ποιήσω. 'Αλλος' καὶ οὐκ ἀπεκρίθη μοι ἔτι, καί γε ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν, καὶ ἐν τοῖς ἐνυπνίοις ἐκάλεσα, τοῦ δηλώσαι μοι τί ποιήσω.³¹
16. **וְלִמָּה תִּשְׁאָלֵנִי וַיְהִי עֲרָה**. Ο'. ἵνατί ἐπερωτᾷς με; καὶ κύριος ἀφέστηκεν ἀπὸ σοῦ, καὶ γέγονε μετὰ τοῦ πλησίον σου ('Α. Θ. κατὰ σοῦ [עָרָה]). Σ. ἀντίζηλός σου³²). 'Αλλος' καὶ ἵνατί ἐπηρώτησάς με; καὶ κύριος ἀπέστη ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐγενήθη κατὰ σοῦ.³³
17. **וַיַּעַשׂ יְהוָה לּוֹ שִׁבְיָהּ** (*sibi*) **בְּיָדֵי**. Ο'.

cum scholio: δῆλous δι καλέι τὰ διὰ τοῦ ἐφούδ σημαινόμενα.

⁹ Idem. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108 (cum ἐνεδύσατο in marg.), 246, Reg.

¹¹ Nobil., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 471.

¹² Codd. Reg., 243.

¹³ Cod. 108 in marg., ut supra. ¹⁴ Codd. Reg., 243.

¹⁵ Cod. 243 ad ἐγγαστριμύθους affert: 'Α. μάγους θελητάς καὶ σημειοσκόπους. Lectio altera Theodotiani tribuenda videtur, coll. Hex. ad Deut. xviii. 11; Aquilam enim sic vertere solitum esse, ut temere affirmat Montef., probari non potest. Cf. Hex. ad Lev. xx. 6. 4 Reg. xxi. 6. ¹⁶ Sic Codd. 19, 56, 82, 93, 108, 246, Reg.

¹⁷ Cod. 243 in marg., ut supra. Cf. ad v. 3. ¹⁸ Cod. 243. Respexit interpres Chaldaicum **וַיִּקָּר**, percussit, pulsavit (cf. Dan. v. 6 in Chald. et Theod.), necnon Syriacum **ܩܪܐ**, quod pro Graeco ἐνέκρουσεν posuit Paulus Telensis Jud. iv. 21. Cf.

Hex. ad Psal. cviii. 11. ¹⁹ Prior lectio est in Cod. III, Arm. 1; posterior in Comp., Codd. 82 (cum κυρίου), 93, 108.

²⁰ Cod. 243. ²¹ Idem. Cf. Hex. ad Gen. xxix. 25.

Origen. Op. T. II, p. 492 soloece citat: ἵνατί παρηνώχλησω με; ²² Sic Comp., Codd. 92 (om. αὐτῇ ἢ γ. in textu, cum * ἢ γ. πρὸς Σ. in marg.), 93, 108, 236. Haec, ἢ γυνή, desunt in Codd. II, III, 44, 55, 56, aliis. ²³ Cod. 243.

Bar Hebraeus (quem oscitanter exscripsit Parsons.): **ܩܪܐ**.

²⁴ Idem. Cf. ad Cap. xv. 27. ²⁵ Origen. ibid. ²⁶ Idem. ²⁷ Cod. 243.

Origen. ibid. p. 493: ἵνατί παρώργισάς με τοῦ ἀναγαγεῖν με; ²⁸ Cod. 93 in textu, Origen.

²⁹ Cod. 243. Cf. Hex. ad Psal. xxx. 10. lxxviii. 18. ³⁰ Idem. ³¹ Origen.

ibid. ³² Cod. 243. Pro **וְלִמָּה** ἀντιζηλοὶ σου interpretatus est Aquila ad Psal. cxxviii. 20. ³³ Origen. ibid.

Hex. ad Psal. cviii. 11. ¹⁹ Prior lectio est in Cod. III, Arm. 1; posterior in Comp., Codd. 82 (cum κυρίου), 93, 108.

²⁰ Cod. 243. ²¹ Idem. Cf. Hex. ad Gen. xxix. 25.

Origen. Op. T. II, p. 492 soloece citat: ἵνατί παρηνώχλησω με; ²² Sic Comp., Codd. 92 (om. αὐτῇ ἢ γ. in textu, cum * ἢ γ. πρὸς Σ. in marg.), 93, 108, 236. Haec, ἢ γυνή, desunt in Codd. II, III, 44, 55, 56, aliis. ²³ Cod. 243.

Bar Hebraeus (quem oscitanter exscripsit Parsons.): **ܩܪܐ**.

²⁴ Idem. Cf. ad Cap. xv. 27. ²⁵ Origen. ibid. ²⁶ Idem. ²⁷ Cod. 243.

Origen. ibid. p. 493: ἵνατί παρώργισάς με τοῦ ἀναγαγεῖν με; ²⁸ Cod. 93 in textu, Origen.

²⁹ Cod. 243. Cf. Hex. ad Psal. xxx. 10. lxxviii. 18. ³⁰ Idem. ³¹ Origen.

ibid. ³² Cod. 243. Pro **וְלִמָּה** ἀντιζηλοὶ σου interpretatus est Aquila ad Psal. cxxviii. 20. ³³ Origen. ibid.

καὶ πεποίηκε κύριός σοι, καθὼς ἐλάλησε κύριος ἐν χειρὶ μου. "Αλλος" καὶ ἐποίησεν ἄλλον αὐτῷ, ὃν τρόπον ἐλάλησεν ἐν χειρὶ μου.³⁴

17. לְרֵעֵה. Ο'. τῷ πλησίον ('Α. ἐταίρῳ³⁵) σου.

18. וְיָחִיד יְהוָה לִבְרָכָהּ וְשָׁמַח לִבְרָכָהּ. Ο'. διότι οὐκ ἤκουσας φωνῆς κυρίου, καὶ οὐκ ἐποίησας (alia exempl. ἐπλησας³⁶) θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ ἐν Ἀμαλήκ, διὰ τοῦτο. "Αλλος" καθότι οὐκ ἤκουσας τὴν φωνὴν τοῦ κυρίου, οὐκ ἐποίησεν ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ ἐν Ἀμαλήκ, καὶ διὰ τοῦτο.³⁷

19. וְיָחִיד יְהוָה לִבְרָכָהּ וְשָׁמַח לִבְרָכָהּ. Ο'. καὶ παραδώσει κύριος τὸν Ἰσραὴλ μετὰ σοῦ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων. "Αλλος" καὶ δώσει κύριος καίγε τὸν Ἰσραὴλ (μετὰ σοῦ) ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων.³⁸

וְיָחִיד יְהוָה לִבְרָכָהּ וְשָׁמַח לִבְרָכָהּ. Cras autem tu et filii tui tecum eritis. Ο'. καὶ αἷριον σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ πεσούνται (alia exempl. μετ' ἐμοῦ³⁹). "Αλλος" τάχυνον δέ, Σαούλ· αἷριον σὺ καὶ ὁ υἱός (s. καὶ υἱοί) σου μετ' ἐμοῦ.⁴⁰

וְיָחִיד יְהוָה לִבְרָכָהּ וְשָׁמַח לִבְרָכָהּ. Ο'. καὶ τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ δώσει κύριος εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων. "Αλλος" καίγε τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ παραδώσει κύριος αὐτὴν ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων.⁴¹

20. וְיָחִיד יְהוָה. Ο'. καὶ ἔσπευσε. Σ. (καὶ) ταχύ.⁴²

20. וְיָחִיד יְהוָה. Tota statura ejus. Ο'. ἰστηκώς. Alia exempl. ἀπὸ τῆς στάσεως αὐτοῦ.⁴³ Σ. καθ' ὅλον τὸ μήκος αὐτοῦ.⁴⁴

22. וְיָחִיד יְהוָה. Ο'. ἀκουσον δὴ ✕ 'Α. καὶ σὺ.⁴⁵

23. וְיָחִיד יְהוָה. Ο'. καὶ οὐκ ἐβουλήθη (s. ἐβούλετο) φαγεῖν. Alia exempl. καὶ ἠπείθησε, καὶ οὐκ ἐβούλετο φαγεῖν.⁴⁶

וְיָחִיד יְהוָה. Ο'. ἐπὶ τὸν δῖφρον (Οἱ λοιποὶ τὴν κλίνην⁴⁷).

24. וְיָחִיד יְהוָה. Vitulus stabuli (saginat). Ο'. δάμαλις νομάς. Alia exempl. μοσχάριον γαλαθινόν.⁴⁸ Σ. . πεφιλοτροφημένη [θρεπτή].⁴⁹

CAP. XXIX.

1. וְיָחִיד יְהוָה. Ο'. ἐν Ἀειδώρ. Alia exempl. ἐν Ναῖν (s. Ἀῖν).¹ Οἱ Γ'. ἐν τῇ πηγῇ.²

3. וְיָחִיד יְהוָה. Ο'. οἱ διαπορευόμενοι ("Αλλος" Ἑβραῖοι³).

וְיָחִיד יְהוָה. Ο'. γέγονε μεθ' ἡμῶν ἡμέρας τοῦτο δεύτερον ἔτος. Alia exempl. δὲ γέγονε μετ' ἐμοῦ ἤδη δεύτερον ἔτος ἡμερῶν.⁴

וְיָחִיד יְהוָה. Ο'. οὐθέν. 'Α. ὅτι οὐν τι.⁵

וְיָחִיד יְהוָה. Defectionis ejus. Ο'. ἐνέπεσε πρὸς μέ. Σ. προσέφυγεν μοι.⁶

³⁴ Origen. ibid. ³⁵ Cod. 243 (cum ἐταίρῳ). ³⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 52, 56, alii (inter quos 243). ³⁷ Origen. ibid. ³⁸ Idem. ³⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

⁴⁰ Origenes ibid. hanc et sequentem clausulam inverso ordine allegat: καίγε τὴν παρ. Ἰσρ. παραδώσει κύριος αὐτὴν ἐν χ. ἀλλοφύλων. τάχυνον δέ, Σαούλ· αἷριον καὶ σὺ καὶ ὁ υἱός σου μετ' ἐμοῦ. Deinde enarrat: Καὶ τοῦτο δύναται εἰδέναι δαμόνων, βασιλεία χειροτονηθέντα μετὰ χρίσματος προφητικῷ, ὅτι αἷριον ἐμῶν ἐξελύθη (ἐξελύκεσθαι ἢ) ὁ Σαούλ τὸν βίον, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· Αἷριον σὺν, καὶ υἱοὶ σου μετ' ἐμοῦ. Ubi τάχυνον δέ, nī fallor, duplex versio est vocis רַחַץ, pictae רַחַץ, ⁴¹ Origen., ut supra. Has omnes lectiones Origenianas, a Montefalconio et Parsonsio ne verbo quidem memoratas, ex Homilia ἐπὶ τῆς ἐγγαστριμύθου, quam e MS. Vaticano primus edidit Leo Allatius Lugduni anno 1629, exercepsimus. Anonymus autem interpres est, ut videtur,

Theodotio. ⁴² Cod. 243. ⁴³ Sic Comp. (om. τῆς), Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁴ Cod. 243. ⁴⁵ Idem. Sic in textu sine aster. Codd. 82 (om. δὲ), 93 (idem), 108 (idem), 123, 144, 236, Arm. 1 (ut 82). ⁴⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum οὐκ ἠποίησε pro ἠπείθησε), 93, 108. Cf. Hex. ad Exod. iv. 23. ix. 2. ⁴⁷ Cod. 243. ⁴⁸ Sic Comp. (cum γαλαθινόν), Codd. 19 (cum γαλασθίν), 82, 93, 108 (ut Comp.), Reg. Cod. 56 in marg.: μύσχος γαλαθινός. Cf. Hex. ad 2 Reg. xvii. 29. ⁴⁹ Cod. 243. Posterior vox prioris paulo rarioris interpretamentum est.

CAP. XXIX. ¹ Sic Comp., Codd. 82 (cum Ἀῖν), 108, 243 (in marg., teste Montef.). ² Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis exscripsit sine nom.: τῇ πηγῇ. ³ Idem in marg. sine nom. ⁴ Sic Comp. (cum σήμερον pro ἡμερῶν), Codd. 82, 93, 108 (ut Comp.). ⁵ Cod. 243. Cf. Hex. ad Deut. xxiv. 12. ⁶ Procop. in Cat. Niceph.

4. וַיִּקְצֹפוּ. Ο'. καὶ ἐλυπήθησαν ('A. παρωξύνθησαν. Σ. ὠργίσθησαν. Θ. ἐθυμώθησαν').

וַיִּשְׁלַח בְּמִלְחָמָה. Ο'. ἐπίβουλός τῆς παρεμβολῆς. Οἱ λοιποὶ στατὴν ἐν πολέμῳ.⁸

וַיִּתְּנָה. Gratiam sibi conciliabit. Ο'. διαλλαγήσεται. 'A. εὐδοκηθήσεται.⁹

5. בְּמַחֲלוֹת לְאֶמֶר. Ο'. ἐν χοροῖς, λέγοντες. Alia exempl. αὶ χορεύουσαι, λέγουσαι.¹⁰

6. יֵשֶׁר. Ο'. εὐθύς (potior scriptura εὐθύς¹¹). Σ. ἀρεστός.¹²

לֹא-טוֹב אִתָּה. Ο'. οὐκ ἀγαθός (Σ. οὐκ ἀρέσκεις¹³) σύ.

7. וְלֹא-תַעֲשֶׂה רָע. Ο'. καὶ οὐ μὴ ποιήσης κακίαν. Σ. ἵνα μὴ ποιήσης ἀηδές.¹⁴

9. וַיָּאֶמֶר. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ εἶπε.¹⁵

כִּי טוֹב אִתָּה בְּעֵינֵי בְּמִלְחָמָה אֱלֹהִים. Ο'. ὅτι ἀγαθός σὺ ἐν ὀφθαλμοῖς μου (Σ. ἀρέσκεις σύ μοι¹⁶). Alia exempl. add. καθὼς ἄγγελος θεοῦ.¹⁷

10. וְאֹר. Et illucescet. Ο'. καὶ φωτισάτω. Σ. ὅταν διαφανῇ.¹⁸

11. לִלְכֹת בְּבָקָר. Ο'. ἀπελθεῖν. Alia exempl. τοῦ ἀπελθεῖν τὸ πρωῒ.¹⁹

וַיִּרְעָא. Ο'. πολεμεῖν ἐπὶ Ἰεζραήλ (alia exempl. ἐπὶ Ἰσραήλ; alia, πρὸς Ἰσραήλ; alia, ἐν Ἰσραήλ²⁰).

CAP. XXX.

1. וַיָּבֵי יְדִיד בְּבֶן אֲנָשִׁיו. Ο'. εἰσελθόντος Δαυὶδ καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ. Alia exempl. ἐν τῷ παραγενέσθαι Δαυὶδ καὶ τοὺς ἀνδρας αὐτοῦ.¹

וְלֹא-נָגַב. Ο'. ἐπὶ τὸν νότον (Σ. μεσημβρίαν²).

2. וַיִּשְׁבּוּ אֶת-הַנְּשִׁים. Ο'. καὶ τὰς γυναῖκας. Alia exempl. καὶ ἡχμαλώτευσεν τὰς γυναῖκας.³

וַיִּנְחֲנוּ. Sed abduzerunt. Ο'. ἀλλ' ἡχμαλώτευσαν ('A. ἤλασαν⁴).

6. וַיִּצֵּר לְדָוִד. Ο'. καὶ ἐθλίβη ('A. ἐλυπήθη. Θ. ἡπορέιτο⁵) Δαυὶδ.

מָרָה. Ο'. κατῶδυνος. Ἄλλος πικρά.⁶

וַיִּתְּנֶנּוּ. Ο'. καὶ ἐκραταιώθη ('A. ἐνίσχυσεν. Σ. ἐθάρσησεν⁷).

7. וַיִּהְיֶה לִּי הַצָּהָה-נָּפֶלֶת. Ο'. προσάγαγε τὸ ἐφοῦδ. 'A. προσέγγισον δὴ μοι τὸ ἐπένδυμα. Σ. στήσων πρὸς μὲ τὴν ἐπωμίδα.⁸

וַיִּנְחֵם אֶת-הָאִשָּׁה אֶת-הַיָּתֵד אֲלֵהָ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ προσήγαγεν Ἀβιάθαρ τὸ ἐφοῦδ πρὸς Δαυὶδ.⁹

8. אַחֲרֵי הַגִּדּוּד-הַזֶּה. Post turmam praedatoriam hanc. Ο'. ὀπίσω τοῦ γεδδούρ ('A. εὐζώνου. Σ. λόχου. Θ. συστρέμματος¹⁰) τούτου.

T. II, p. 481, Cod. 243. Hieron.: transfugit ad me.

⁷ Procop. ibid., Codd. Reg., 243. Theodotionis lectionem assumpserunt Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁸ Cod. 243 (cum τῇ παρ. in textu). ⁹ Idem. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 121, 247 (cum λέγοντες), Reg.

¹¹ Sic Codd. II, III, 74, 106, alii. ¹² Cod. 243. Lectionem ad Hebraea בְּעֵינֵי טוֹב potius pertinere probabiliter opinatur Scharfenb. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Comp., Codd. III, XI, 82, 93, 108, 123, 243 (in marg.), 247. ¹⁶ Cod. 243. ¹⁷ Sic Comp., Codd. III, 19 (cum κυρίου), 108, 242 (cum ὥς), 247 (cum ὥς δ. κυρίου), Reg. (ut 242). ¹⁸ Cod. 243. ¹⁹ Sic Comp., Codd. III (om. τοῦ), 19 (idem), 82, 93, 108, 247 (ut 19), Arm. I (idem). ²⁰ Prior lectio est in Comp. (cum ἐπὶ Ἰσρ. πολεμεῖν), Codd. II, 55, 82 (ut Comp.), 93 (idem), 108 (idem); altera in Ald., Codd. III, XI, 29, 44, aliis (inter quos 243); tertia in Codd. 52, 56, 64, aliis.

CAP. XXX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

² Cod. 243. Cf. ad Cap. xxvii. 10. ³ Sic Codd. III, 247, Arm. I. ⁴ Cod. 243. ⁵ Idem, teste Montef.

(non, ut Parsonsii amanuensis exscripsit, 'A. ἐλπιέιτο). Cod. 243* in marg.: ἐλπιέθη. ἡπορέιτο. ⁶ Idem in marg. sine nom. Cf. ad Cap. i. 10. ⁷ Idem. Cf. Hex. ad 2 Reg. iii. 6. ⁸ Cod. 243 pingit: 'A. Σ. στήσων κ.τ.ε. 'A. προσέγγισον κ.τ.ε. Praeterea Montef. e Regio [et Procop. p. 90] lectionem minus sinceram eruit: 'A. ἔγγισόν μοι τὴν ἐπωμίδα. ⁹ Sic Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 247, Arm. I. ¹⁰ Cod. 243. Posterior lectio est in Comp. (cum στρατεύματος; sed cf. ad vv. 15, 23), Codd. 19 (idem), 56 (in marg.), 82, 93, 108, 246. Euseb. in Onomastico, p. 148: Γεδδούρ [Hieron. Gedud], ἑνθα κατέβη Δαβίδ. 'Ακ. τὸν εὐζώνον. Σύμ. τὸν λόχον [Hieron. latronum cuneum]; unde Montef. edidit: 'A. μετὰ τὸν εὐζώνον τούτου. Σ. ἐπὶ τὸν λόχον τούτου; praepositionibus pro lubitū assumptis. Bar Hebraeus affert: וַיִּנְחֵם אֶת-הָאִשָּׁה אֶת-הַיָּתֵד אֲלֵהָ וַיִּנְחֵם אֶת-הָאִשָּׁה אֶת-הַיָּתֵד אֲלֵהָ. Ubi notandus est error

9. וְהַצִּוְתָרִים עָמְדוּ. Ο'. καὶ οἱ περισσοὶ ἔστησαν. Alia exempl. καὶ καταλείπει ἐκεῖ διακοσίους ἀνδρας.¹¹

10. וַיִּהְיֶה דָוִד. Ο'. καὶ κατεδίωξεν ✕ Δαυὶδ (4).¹² אֲשֶׁר פָּנָיו כְּעֵבֶר. Qui lassiores erant quam ut transirent. Ο'. οἵτινες ἐκάθισαν πέραν. 'Α. (οἱ) ἐπτωματίσθησαν. Σ. οἱ ἡτόνησαν (s. ἡδυνάτησαν) τοῦ διαβῆναι. Θ. (οἱ) ἀπενάρκησαν παρελθεῖν.¹³

לֹא-תָחַל. Ο'. τοῦ χεიმάρρου. Σ. (τῆς) φάραγγος.¹⁴

12. וְשְׁנֵי זַמְקִים. Et duas uvas passas. Ο'. Vacat. ✕ 'Α. καὶ δύο σταφίδας.¹⁵ Σ. (καὶ δύο) ἐν-δέσιμους σταφίδων.¹⁶

וַתֵּשֶׁב. Ο'. καὶ κατέστη (Σ. ἀνεκτήσατο¹⁷).

13. הָלִיתִי הַיּוֹם שָׁלֹשָׁה. Ο'. ἡνωχλήθην ('Α. ἡρ-ρώστησα. Σ. ἐνόσησα. Θ. ἐμαλακίσθη¹⁸) ἐγὼ σήμερον τριταῖος ('Α. τρίς¹⁹).

15. וַתְּהוֹדֶנִי. Ο'. εἰ (Σ. ἄρα²⁰) κατάξεις με.

אֶל-הַגִּבּוֹר. Ο'. ἐπὶ τὸ γεδδούρ (alia exempl. σύστρεμμα²¹). 'Α. εὗζωνον. Σ. . λόχον.²²

16. וַיִּשְׁבְּ. Disjecti. Ο'. διακεχυμένοι. 'Α. ἐκτεταμένοι. Σ. ἀναπεπτακότες. Θ. ἐσκορπισμένοι.²³

וַיִּהְיֶה. Ο'. καὶ ἐορτάζοντες. Σ. ὥς ἐν πανηγύρει.²⁴

בְּכָל הַשָּׁלָל הַגָּדוֹל. Ο'. ἐν πᾶσι τοῖς σκύλοις τοῖς μεγάλοις (Σ. τοῖς πολλοῖς²⁵).

17. מִן-הַצִּוְתָרִים. Ex crepusculo. Ο'. ἀπὸ ἑωσφόρου. 'Α. (ἀπὸ) σκοτομήνης. Σ. ἀφ' οὗ συνεσκότασεν.²⁶

18. וַיִּצֵּל. Et recuperavit. Ο'. καὶ ἀφείλατο (alia exempl. ἐκομίσατο²⁷).

19. וְלֹא נִדְעָרְלָהֶם. Et non desiderabatur eis. Ο'. καὶ οὐ διεφώνησεν ('Αλλος' συνεχρήσατο²⁸) αὐτοῖς. 'Αλλος' καὶ οὐκ ἐφονεύθη ἐν αὐτοῖς.²⁹

20. וַיִּמְרוּ הָיָלָל דָּוִד. Ο'. καὶ τοῖς σκύλοις ἐκείνοις ἐλέγετο ταῦτα τὰ σκύλα Δαυὶδ. 'Αλ-λος' καὶ εἶπεν αὕτη προνομή Δαυὶδ.³⁰

21. וַיִּשְׁרֹפְפוּ. Ο'. τοὺς ὑπολειφθέντας (alia exempl. ἐκλυθέντας³¹). 'Α. οἱ ἐπτωματίσθησαν.

manifestus ὄχλου pro λόχου. Cf. Hex. ad 2 Reg. iii. 22. 4 Reg. vi. 23. xxiv. 2. Praeterea Cod. Reg. et Procop. Aquilae alteram lectionem vindicant, μονοζώνου συστρέμματος, quae nihili esse videtur. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹² Cod. 243, cum ✕ Δαυὶδ in marg. Cod. 247 in textu: καὶ ἐδίωξε Δ. ¹³ Cod. 243 ad ὑπόστησαν affert: Σ. ἐπτωματίσθησαν; ad οἵτινες κ. τ. εἰ. vero: 'Α. οἱ ἡτόνησαν. Σ. ἡδυνάτησαν. Θ. ἀπενάρκησαν παρελθεῖν. Etiam Procop. ad ὑπόστησαν δὲ κ. τ. εἰ: 'Ακύλας' ἡτόνησαν τοῦ διαβῆναι; nec non Cod. Reg. ad ἐκάθισαν κ. τ. εἰ: 'Α. ἡτόνησαν τοῦ διαβῆναι. Θ. ἀπενάρκησαν παρελθεῖν. Sed e lectionibus ad v. 21 afferendis plane apparet nomina interpretum a librariis male permutata esse, etiamsi non per se pateret, vocabulum πτωματίζω e nullius nisi Aquilae officina prodire potuisse. Fons erroris, ut videtur, est Theodoretī effatus in Quaest. LXV ad 1 Reg. p. 403: τοὺς δὲ διακοσίους ἀνδρας ἀτονήσαντας ἐκ τοῦ δρόμου, μεμενηκέναι φησὶν ὁ Ἀκύλας. De altera sive Symmachi versione, sive mero glossemate, ἡδυνάτησαν, penes lectorem iudicium sit. ¹⁴ Cod. 243. ¹⁵ Idem. Sic in textu Comp., Codd. III (cum διακοσίους pro δύο), 19, 82, 93, 108, 247 (cum σταφίδας), Bar Hebr. ¹⁶ Idem. Hieron.: et duas ligaturas uvae passas. ¹⁷ Codd. Reg. (in marg. sine nom.), 243. ¹⁸ Cod. 243, teste Parsonsii

amanuensi (non, ut Montef., ἡρρώστηκα). Procop. p. 90: Ἄκ. ἡρρώστησα. Cf. Hex. ad Gen. xlviii. 1. Praeterea Montef. e Coislin. 2, silente collatione nostra, excipit: 'Α. ἡνωχλήθην σήμερον τρεῖς ἡμέρας. 'Αλλος' ὅτι ἡρρώστησα ἐγὼ σήμερον τρίτην ἡμέραν; ubi interpretationibus Seniorum et Aquilae admista esse glossemata vocis τριταῖος, videlicet τρεῖς ἡμέρας et τρίτην ἡμέραν, recte perspexit Scharfenb. in Animadv. T. II, p. 135. ¹⁹ Montef., tacito auctore. Crediderim Aquilam ad literam vertisse: ἡρρώστησα σήμερον τρεῖς. ²⁰ Cod. 243: Σ. ἄρα (sic). Montef. minus probabiliter edidit: Σ. ἄρα εἰ κατάξεις με. ²¹ Sic Comp. (cum στράτευμα, sed paulo inferius σύστρεμμα), Codd. 82, 93, 108. ²² Cod. 243. Cf. ad v. 8. ²³ Cod. 243. Cum Symmacho facit Hieron. vertens: discumbabant. ²⁴ Idem. Hieron.: et quasi festum celebrantes diem. ²⁵ Idem. ²⁶ Idem (non, ut Montef., συνεσκόταξεν), Nobil., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 486. ²⁷ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²⁸ Cod. 92 in marg. sine nom. Vox συνεχρήσατο quid significare possit, nisi quod David e rebus et personis recuperatæ nullas in suos usus converterit, plane nescimus. ²⁹ Sic in textu Codd. 56, 246. ³⁰ Cod. XI in textu: καὶ εἶπεν αὕτη προνομή Δ. καὶ τοῖς σκύλοις ἐκείνοις κ. τ. εἰ, ex duplici versione. ³¹ Sic Codd. II, III, 121, 247.

- Σ. (τοὺς) ἀτονήσαντας. Θ. (τοὺς) ἀποναρκήσαντας.³²
21. וַיָּשָׁא. Ο'. καὶ προσήγαγε (alia exempl. προσήλαθε³³).
- וַיִּשְׁאֵל לָהֶם לֶחֶם. Ο'. καὶ ἡρώτησαν αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην. Σ. καὶ ἡσπάσαντο αὐτούς.³⁴
22. בְּלֵעַל. Ο'. λοιμός. 'Α. ἀποστάτης. Σ. παράνομος.³⁵
- וַיִּזְלֹ. Ο'. ἐξειλόμεθα. 'Α. ἐρρυσάμεθα.³⁶
- וַיִּנְהֹ. Ο'. ἀπαγέσθωσαν. 'Α. καὶ ἐλασάτωσαν. "Αλλος" λαβέτωσαν.³⁷
23. וְחָי. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἀδελφοί μου.³⁸
- אֵת אֲשֶׁר־נָתַן יְהוָה לָנוּ וַיִּשְׁמֵר אֶתָּנוּ וַיִּתֵּן אֶת־הַגִּדְרוֹ הַכֶּבֶד. Ο'. μετὰ τὸ παραδοῦναι τὸν κύριον ἡμῖν (alia exempl. add. τοὺς ὑπεναντίους³⁹), καὶ φυλάξει ἡμᾶς, καὶ παρέδωκε κύριος τὸν γεδδούρ τὸν ἐπερχόμενον (alia exempl. καὶ παραδοῦναι τὸ σύστρεμμα τὸ ἐπελθόν⁴⁰).
25. לֶחֶם וְלִשְׁפָּא. Ο'. εἰς πρόσταγμα καὶ εἰς διακάωμα. Σ. (εἰς) ὄρον καὶ κρίσιν.⁴¹
26. הָיָה לָכֶם בְּרִיחַ. Ο'. ἰδού. Alia exempl. ἰδού ὑμῖν εὐλογία.⁴²
27. בְּבֵית־אֵל. Ο'. ἐν Βαιθσοῦρ (alia exempl. Βαιθῆλ⁴³).
- בְּרִמּוֹת־נֶגֶב. Ο'. (ἐν) 'Ραμὰ νότου (Σ. πρὸς μεσημβρίαν⁴⁴).
- בֵּיתָר. Ο'. ἐν Γεθόρ. Alia exempl. ἐν 'Ιεθέρ.⁴⁵
28. וְלִאֲשֶׁר בְּשָׂמֹחַ. Ο'. καὶ τοῖς ἐν 'Αμμαδί, καὶ τοῖς ἐν Σαφί. Alia exempl. καὶ τοῖς ἐν Σαφάμωθ.⁴⁶
- בְּאֶשְׁתִּי. Ο'. ἐν 'Εσθιέ (alia exempl. 'Εσθεμά⁴⁷).
29. בְּרָכָל. Ο'. ἐν Γέθ (alia exempl. 'Ραχῆλ⁴⁸).
- וְלִאֲשֶׁר בְּעָרֵי הַיְרֵחַמָּאִל. Ο'. καὶ τοῖς ἐν Κιμᾶθ—καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ 'Ιερεμῆλ. Alia exempl. καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ 'Ιεραμηλέ.⁴⁹
- וְהַקֵּינִי. Ο'. τοῦ Κενεζί (alia exempl. τοῦ Κιναῖον⁵⁰).
30. בְּחֶרְמָה. Ο'. ἐν 'Ιεριμούθ (alia exempl. 'Ερμᾶ⁵¹).
- בְּכוֹר־עֵשָׂן. Ο'. ἐν Βηρσαβεέ (alia exempl. Βωρασάν⁵²).
- בְּעֵתָהּ. Ο'. ἐν Νομβέ (alia exempl. 'Αθάχ⁵³).

CAP. XXXI.

2. וַיִּדְבְּקוּ. Ο'. καὶ συνάπτουσιν ('Α. ἐκολλήθησαν¹).
3. הַמּוֹרִים. Ο'. οἱ ἀκοντισταί ('Α. ροιζούντες. Θ. τοξόται²).
- וַיַּחֲלֵ מֵאֵד הַמּוֹרִים. Et territus est vehementer propter sagittarios. Ο'. καὶ ἐτραυματίσθη (וַיַּחֲלֵ) εἰς τὰ ὑποχόνδρια. Οἱ λοιποὶ .. σφόδρα ἀπὸ τῶν ροιζούντων (Σ. ἀκοντιστῶν. Θ. τόξων).³

³² Cod. 243. Cf. ad v. 10. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁴ Cod. 243. ³⁵ Idem. ³⁶ Idem. ³⁷ Idem in textu: ἐπαγέσθωσαν; in marg. autem: 'Α. καὶ ἐλασάτωσαν λαβέτωσαν. ³⁸ Sic Comp. (ante οὕτως), Codd. III, 82, 93 (ut Comp.), 108 (idem), 247, Arm. 1. ³⁹ Sic Comp., Codd. 82 (cum ἐναντίους), 93, 108. ⁴⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56 (cum ἐπελθόντα), 82, 93, Reg. ⁴¹ Cod. 243. ⁴² Sic Comp. (cum εἰλ. ὑμῖν), Ald. (idem), Codd. III, 19 (ut Comp.), 44, 52, 64 (ut Comp.), 74, alii, Arm. 1. Codd. 29, 243 post κυρίου add. εὐλογία ὑμῖν. ⁴³ Sic Comp., Codd. III, 19, 108, 247 (cum Βεθῆλ). ⁴⁴ Cod. 243. ⁴⁵ Sic Comp. (cum 'Ιαθῆρ pro ἐν 'Ιεθέρ), Codd. III, XI, 19 (cum ἐνεθέρ), 29, 44 (ut 19), 55, alii (inter quos 243, ut 19). ⁴⁶ Sic Comp. (cum Σαφάμωθ), Codd. III (cum

Σαφάμωθ), 247, Arm. 1 (cum 'Επθαμώθ). ⁴⁷ Sic Comp. (cum 'Εσθημώθ), Codd. III, 247 (cum 'Εσθαμί). ⁴⁸ Sic Comp. (cum 'Ραχῆλ), Codd. III, 247 (cum 'Ραχῆλ). ⁴⁹ Sic Comp. (cum 'Ιεραμῆλ pro τοῦ 'Ιεραμῆλ), Codd. III, 247. ⁵⁰ Sic Comp. (cum Κερί), Codd. III (cum Κεναῖον), 247. ⁵¹ Sic Comp., Codd. III (cum Ραμμα), 19, 93, 108. ⁵² Sic Comp. (cum Βῆρ 'Ασάν), Codd. III, 247 (cum Βορασάν). ⁵³ Sic Comp., Codd. III (cum 'Αθάγ), 247 (cum 'Αχθ).

CAP. XXXI. ¹ Cod. 243. ² Idem. Ad Aquilam cf. Hex. ad Gen. xxxi. 51. 4 Reg. xiii. 17. ³ Idem. Pro τόξων Scharfenb. indubitanter corrigitt τοξοτών; sed in loco parallelo 1 Paral. x. 3 Seniores interpretati sunt, καὶ ἐπόρεσαν ἀπὸ τῶν τόξων.

3. **וְעַל הַיָּדָיִם**. *Schol.* μέρος τὸ ἐγγὺς τοῦ ἡπατος.⁴ Aliud *schol.* τὰ ἄκρα τῶν λαγόνων.⁵
4. **וְהָיָה כְּיָדִי**. *Et injuriam faciant mihi.* *O'.* καὶ ἐμπαΐξωσιν ('*A.* ἐναλλάξουσιν⁶) ἐμοί.
- וְעַל הַיָּדָיִם**. *O'.* ὁ αἶρων τὰ σκεύη (*Σ.* ὅπλο-φόρος⁷) αὐτοῦ.
6. **וְעַל הַיָּדָיִם**. *O'.* Vacat. Alia *exempl.* καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ.⁸
- וְעַל הַיָּדָיִם**. *O'.* κατὰ τὸ αὐτό. '*A.* ὁμοῦ.⁹
8. **וְעַל הַיָּדָיִם**. *O'.* τοὺς νεκρούς. Alia *exempl.* τοὺς τραυματίας.¹⁰
9. **וְעַל הַיָּדָיִם**. *O'.* καὶ ἀποστρέφουσιν (alia *exempl.* ἀποκεφαλίζουσιν¹¹) αὐτόν. *Σ.* (καὶ) ἔκοψαν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.¹² 'Αλλος καὶ ἀποκόπτουσιν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.¹³
9. **וְעַל הַיָּדָיִם**. *O'.* τὰ σκεύη (*Σ.* ὅπλα¹⁴) αὐτοῦ.
10. **וְעַל הַיָּדָיִם**. *In templo Asartarum.* *O'.* εἰς τὸ 'Ασταρτεῖον. '*A.* ἐν οἴκῳ 'Ασταρώθ.¹⁵ *Schol.* ἀντὶ τοῦ, εἰς τὸ ἱερὸν τῆς 'Αστάρτης λέγουσι δὲ ταύτην ὡς τὴν 'Αφροδίτην.¹⁶
11. **וְעַל הַיָּדָיִם**. *O'.* Vacat. Alia *exempl.* περὶ αὐτοῦ.¹⁷
12. **וְעַל הַיָּדָיִם**. *O'.* πᾶς ἀνὴρ δυνάμεως ('*A.* εὐπορος. *Σ.* ἰσχυρός¹⁸).
13. **וְעַל הַיָּדָיִם**. *Sub tamarisco.* *O'.* ὑπὸ τὴν ἄρουραν ('*A.* τὸν δενδρώνα. *Σ.* (τὸ) φυτόν. *Θ.* τὰς δρύς¹⁹).
- Schol.* Τέλος σὺν θεῷ τῆς πρώτης τῶν Βασιλειῶν ὁ δὲ 'Ακύλας, 'Εβραίοις ἐπόμενος, οὐ διείλεν, ἀλλὰ μίαν τὰς δύο πεποίηκεν.²⁰ Aliud *schol.* 'Εὗς ὥδε τὸ 'Εβραϊκὸν καὶ λοιποί.²¹

⁴ Nobil., Cat. Niceph. T. II, p. 489: Θεοδοσίαν μέρος κ. τ. ἐ. Cod. 243: Θ. τόξων. ἡ τὸ μέρος κ. τ. ἐ. ⁵ Cod. 56 in marg. ⁶ Codd. 243 (teste Parsonsii amanuensi), 243* (in marg. sine nom.). Montef. e priore male exscripsit: '*A.* ἐναλλάξωσι. Cf. Hex. ad Jerem. xxxviii. 19. ⁷ Idem. Cf. ad Cap. xvi. 21. ⁸ Sic Comp., Codd. III, 19, 52, 55, alii, Arm. i. ⁹ Cod. 243. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56, 93, 108, 246. ¹¹ Idem. ¹² Codd. Reg., 243. ¹³ Sic in textu post τὰ σκεύη αὐτοῦ Ald., Codd. XI, 29 (ante

καὶ ἀποστρέφουσιν), 44, 55, 64, alii, Arm. i. ¹⁴ Cod. 243. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem. Sic (cum λ. δὲ εἶναι ταύτην τὴν 'Αφρ.) Nobil., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 490. Ad 'Ασταρτεῖον Cod. 108 in marg.: εἰδωλείον. ¹⁷ Sic Comp., Codd. III, 93, 108, 245, 247, Arm. i (cum αὐτῶν). ¹⁸ Cod. 243. ¹⁹ Codd. Reg., 243. Cf. ad Cap. xxii. 6. ²⁰ Cod. Reg. 2433. Alter Reg. 1871 in fine notat: 'Ακύλας εἰς ἐν συνάπτει τὴν α' μετὰ τῆς β'. ²¹ Cod. 243, exscribente Montef.

LIBER II. REGUM,

JUXTA HEBRAEOS II SAMUELIS.

LIBER II REGUM.

CAPUT I.

1. מַהֲבֹתַי. O'. τύπων. 'A. πλήσσω.¹
2. וְאֶדְרֵמָה עַל-רֹאשִׁי. O'. καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Σ. κεκονιμένος.²
6. הַנֶּעַר. O'. τὸ παιδάριον. 'A. ὁ παῖς. Σ. ὁ νεανίσκος.³
- נִקְרְיָתִי. O'. περιέπεσον. Alia exempl. περιέπεσαν.⁴
- וְהָיָה כִּי־יִקְרָא. Premebant eum. O'. συνῆψαν αὐτῷ. 'A. ἐκολλήθησαν (αὐτῷ). Σ. κατελάβοντο αὐτόν.⁵
7. הֲגִי. O'. ἰδοὺ ἐγώ. Σ. πάρειμι.⁶
9. צָפָה. Spasmus (s. vertigo). O'. σκότος δεινόν. 'A. ὁ σφιγκτήρ.⁷

9. בְּכִלְיִי תִּשְׁכַּח נַפְשִׁי. O'. ὅτι πᾶσα ἡ ψυχὴ μου. Alia exempl. καὶ ἔτι ἡ ψυχὴ μου.⁸
10. הַצִּנּוֹר. Diadema. O'. τὸ βασιλεῖον ('A. ἀφῶρισμα. Σ. Θ. διάδημα⁹).
- וְהָיָה כִּי־יִקְרָא. Et armilla. O'. καὶ τὸν χλιδῶνα (alia exempl. χλιδῶνα¹⁰). 'A. (καὶ τὸ) κλάνιον. Σ. Θ. (καὶ τὸ) βραχιάλιον.¹¹ Aliter: 'A. (καὶ τὸ) βραχιάριον.¹²
12. בְּחַרְבִּי. O'. ἐν ῥομφαίᾳ. Alia exempl. σφῶδρα (בְּחַרְבִּי).¹³
13. גֵּר. O'. παροίκον. 'A. προσηλύτου.¹⁴
15. גַּם בְּפָנַי בָּרוּךְ הָיָה וְיָחַד וְיָחַת. O'. προσελθὼν ἀπάντησον (Σ. ἐπελθε. Θ. ἄψαι¹⁵) αὐτῷ καὶ ἐπά-

CAP. I. ¹ Cod. 243. Proculdubio Aquila scripsit: ἀπὸ τοῦ πληῖσαι. ² "Σ. κεκονιασμένος. Reg. Coisl. vero 2: κεκονισμένος."—Montef. Lectio κεκονιασμένος (potius κεκονισμένος), calce obductus, absurdissima est; e codice autem altero Parsonsii amanuensis recte exscripsit κεκονισμένον, supple τὴν κεφαλὴν. Hieron.: pulvere conspersus caput. ³ Cod. 243. ⁴ Sic Codd. II, III, XI, 55, 121, 244, 246. Cod. 243 ex corr. περιέπεσαν; et in marg.: τουτέστιν, ἡττήθη ὁ Ἰσραὴλ καὶ ἔπεσεν. ⁵ Cod. 243 (cum ἐκολλήσαν). Minus probabiliter Cod. Reg. (ut videtur): 'A. κατελάβοντο αὐτόν. ἐκολλήθησαν αὐτῷ. Cf. Hex. ad 1 Reg. xiv. 22. xxxi. 2. ⁶ Idem. Hieron. adsum. Cf. Hex. ad 1 Reg. iii. 4. ⁷ Cod. 243. Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 13, 25. Nescio an de fibula vel cingulo cogitaverit interpres.

⁸ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). ⁹ Cod. 243. Lectio posterior est in Comp., Codd. 19, 55, 82, aliis. ¹⁰ Sic Codd. II, III, XI, 29, 55, alii. ¹¹ Cod. 243 (cum χληδῶνα in textu). Hesych.: κλάνια· ψέλλια βραχιόνων. Ad βραχιάλιον (sic Parsonsii amanuensis, non, ut Montef. exscripsit, βραχιάριον) cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 7. Jesai. iii. 20. ¹² Procop. p. 93: τὸν χλιδῶνα. Κόσμος ἐστὶ χρυσοῦς, ἢ τοῖς βραχίοις περιτιθέμενος, ἢ τοῖς καρποῖς τῶν χειρῶν· ὁ δὲ ἄκυλος βραχιάριον αὐτὸ κέκληκεν. Eadem habent Cod. Reg. et Theodoret. Quæst. II in 2 Reg. p. 404. Cod. 108 in marg.: 'A. βραχιάριον ἐστὶν (sic) ὁ χλιδῶν; unde glossema esse crediderim. ¹³ Sic Codd. 44, 74, 106, 134, 144. ¹⁴ Cod. 243. ¹⁵ Idem.

ταξεν αὐτὸν, καὶ ἀπέθανε. Alia exempl. προσ-
γάγετε αὐτῷ, καὶ ἀψασθε αὐτοῦ καὶ ἐπάταξαν
αὐτὸν, καὶ ἔβαλον αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν.¹⁶

16. עַל-רֹאשׁוֹ. Ο'. ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου. Σ.
κατὰ τῆς κεφαλῆς σου.¹⁷

18. בְּנֵי-יְהוּדָה קָשָׁת. Ο'. τοὺς υἱοὺς 'Ιουδα ✕ 'Α.
Λοιποὶ τόξον.¹⁸

19. דְּעֻבֵּי יִשְׂרָאֵל. Decus Israelis. Ο'. στήλωσον
('Α. ἀκριβασαι¹⁹) 'Ισραήλ. Alia exempl. καὶ
εἶπεν· ἀκριβασαι, 'Ισραήλ.²⁰

עַל-בְּמוֹתֶיהָ חָלָל. Super excelsa tua inter-
fectum. Ο'. ὑπὲρ τῶν τεθηγμένων ἐπὶ τὰ ὕψη
(Σ. Θ. ὑψηλά²¹) σου τραυματιῶν. Alia ex-
empl. περὶ τῶν τεθηγμένων σου τραυματιῶν.²²

20. בְּחֻצֹת. Ο'. ἐν ταῖς ἐξόδοις (Σ. ἀμφοδοῖς²³).

תַּעֲלֶינָה. Ο'. ἀγαλλιάσονται. Οἱ λοιποὶ γαν-
ριάσωσι.²⁴

21. אֶל-שָׁל וְאֶל-מָטָר עֲלֶיכֶם וְשָׁרֵי תְרוּמוֹת. Ne
(descendat) ros neve pluvia in vos, et (ne sint
in vobis) agri oblationum. Ο'. μὴ καταβάτω
(alia exempl. καταβῶσι²⁵) δρόσος, καὶ μὴ ὑετὶς

ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἀγροὶ ἀπαρχῶν ('Α. ἀφαιρεμάτων.
Θ. θανάτου²⁶). Θ. μὴ πέσοι ἐφ' ὑμᾶς δρόσος,
μήτε ὑετὶς ἐπὶ τὰ ὕψη σου, ὅρη θανάτου.²⁷

21. כִּי שָׁם נִגְעַל מִן בְּבוֹרִים. Ibi enim abjectus
(s. pollutus) est clypeus heroum. Ο'. ὅτι ἐκεῖ
προσωχθίσθη ('Α. ἀπεβλήθη²⁸) θυρεὸς δυνατῶν.
Θ. ὅτι ἐκεῖ ἐξήρθη σκέπη δυναστῶν.²⁹

קָשִׁיחַ. Ο'. ἐχρίσθη. 'Α. ἡλειμμένος.³⁰

22. חֲלָלִים. Ο'. τραυματιῶν. 'Α. Σ. ἀντρημένων.³¹
רִיקָם. Ο'. κενή. Σ. διακενῆς.³²

23. תְּהַנְּעִימָם. Ο'. καὶ ὥραϊοι οὐ διακεχωρισμένοι
[ἐνπρεπείς].³³

גְּבָרִי. Ο'. ἐκραταιώθησαν. 'Α. Θ. δυνατοί.³⁴

24. עִם-עֲדָנִים. Cum deliciis. Ο'. μετὰ κόσμου
ὕμῶν. 'Α. Σ. (μετὰ) τρυφῆς.³⁵

עַל לְבוֹשֶׁךָ. Ο'. ἐπὶ τὰ ἐνδύματα (alia ex-
empl. τὸν ἱματισμὸν³⁶) ὕμῶν.

25. עַל-בְּמוֹתֶיהָ חָלָל. Ο'. ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυ-
ματῖαι. Aliter: Ο'. Θ. εἰς θάνατον ἐτραυμα-
τίσθης.³⁷

¹⁶ Sic Codd. 19 (cum ἀψασθε αὐτὸν . . ἐπάταξαν . . ἔβαλον), 82, 93, 108, Reg. (cum προσάγαγε?). ¹⁷ Cod. 243. ¹⁸ Idem.

Sic sine notis Codd. III (cum 'Ισραὴλ pro 'Ιουδα), 98, 247 (nt III), Arm. i (cum τοξοποιητόν). Montef. e Regio edidit: 'Α. τοῦ διδάξαι τοὺς υἱοὺς 'Ισραὴλ καὶ 'Ιουδα κ. τ. ε., quae lectio est Codd. 19, 93, 108, ab Aquilae indole plane abhorrens. ¹⁹ Procop. p. 94. Interpres, iudice Scharf-enbergio, Chaldaicum צַר, veritatem cognoscere, respexit, unde לַצָּרָה, ἐξακριβώσασθαι, Dan. vii. 19 in LXX, et צָרָה, ἀκριβεία, Dan. vii. 16 in LXX et Theod. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. καὶ εἶπεν), 108 (idem), Reg., Theodoret. Vet. Lat.: Et ait: considera, Israel. ²¹ Cod. 243. ²² Sic Comp. (cum ὑπὲρ), Codd. 19 (idem), 93, Reg., Theodoret. ²³ Cod. 243. ²⁴ Idem. Sic in textu (cum μὴδὲ γ.) Comp., Codd. 19, 93, 108, 242 (cum γανριάσωσαν), Reg. (cum γανριάσωνται), Chrysost. Opp. T. I, p. 680 B. ²⁵ Sic Codd. II (III manu 1ma), XI, 29, 82, alii (inter quos 243).

²⁶ Cod. 243, Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 497. ²⁷ Cod. Reg., teste Montef. Sic in textu (cum μήτε δρόσος) Codd. 19 (cum πέση), 93, 108, Chrysost. Opp. T. IV, p. 767 C (om. ἐπὶ τὰ ὕψη σου). Vet. Lat.: Neque ros, neque pluvia cadat super vos, montes mortis. ²⁸ Cod.

243, Procop. ibid. ²⁹ Cod. Reg. in continuatione. Sic in textu Cod. 93 (cum δυνατῶν), Chrysost. ibid. (idem). Vet. Lat.: sublata est protectio. . . ³⁰ Cod. Reg. ³¹ Cod. 243. ³² Idem! ³³ Vox deest in Comp., Codd. XI, 19, 29, 44, aliis (inter quos 243), Chrysost. ibid. (cum κενή), Vet. Lat. Versio est Aquilae ad Theodotionis, coll. Hex. ad Psal. xv. 6. cxxxiv. 3. Ezech. xxxii. 19. ³⁴ Cod. 243, teste Montef. Lectio, a Parsonsii amanuensi non memorata, est, ni fallor, Cod. Regii textualis, quocum consentiunt Comp., Codd. 93, 108. Certe Aquilae usus postulat ἔδυναμώθησαν, coll. Hex. ad Gen. vii. 20, 24. Psal. lxiv. 4. ³⁵ Cod. 243. ³⁶ Sic Comp., Codd. 93 (cum εἰμ.), 108. ³⁷ Sic in textu Comp. (cum εἰς τὰ ὕψη σου ἐτρ.), Ald. (cum εἰς θ. ἐτρ. ἐπὶ τὰ ὄ. σ. τραυματῖαι), Codd. XI, 19 (cum εἰς θ. ἐτραυματίσθη ἐμοί), 44 (cum εἰς πῶλεμον ἐτρ.), 52, alii (inter quos 243), Chrysost. Opp. T. XI, p. 703 E (ut 19). Vet. Lat.: in morte vulneratus est. "Cod. 243 in marg.: Ὁ. ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματῖας (sic). Θ. τὸ ἔσω; quod, ni fallor, significat Theodotionem etiam habuisse εἰς θ. ἐτραυματίσθης, quae verba sunt textus (τὸ ἔσω) nostri codicis."—Parsonsii aman. Cf. Hex. ad i Reg. xxv. 1. Minus probabiliter Montef. ex eodem edidit: Ο'. Θ. ἐπὶ τὰ

26. נִפְלְאוּתָהּ. *Mirabilia fuit.* Ο'. ἐθαυμαστώθη.
Alia exempl. ἐπέπεσεν.³⁸
27. כָּלִי מִלְחָמָה. Ο'. σκεῖη πολεμικά (Θ. ἐπιθυμητά³⁹).

CAP. II.

3. הָעֵלָה יָדָה. Ο'. Vacat. ✕ Θ. οὐς ἀνήγαγε
Δαυὶδ (4).¹
6. אֶנְשֵׁי הָאֶתְנָס הַזֹּכֶר הָאֵלֶּה. Ο'. ποιήσω μεθ'
ὕμῶν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο (alia exempl. τὰ ἀγαθὰ
ταῦτα²). Σ. ἀμείψομαι ὑμᾶς τὴν χάριν ταύτην.³
- הָרָבָה הָיָה. Ο'. τὸ βῆμα τοῦτο. Alia exempl.
τὸν λόγον τοῦτον.⁴
7. תְּהוֹלֵכֶה. Ο'. κραταιούσθωσαν. 'Α. ἐνισχυέ-
σθωσαν.⁵
- וְהָיוּ לְבָנֵי-יְהוָה. Ο'. καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνα-
τοὺς ('Α. εὐπορίας). Σ. (καὶ γίνεσθε ἄνδρες)
γενναῖοι.⁶
8. אֶת-אִישׁ בִּשְׁתֵּי. Ο'. τὸν 'Ιεβσοθέ. Οἱ λοιποὶ
Εἰσβάαλ.⁷
- וַיַּעֲבֹרָהּ. Ο'. καὶ ἀνεβίβασεν (alia exempl. διε-
βίβασεν⁸) αὐτόν. Σ. (καὶ) περιήγαγεν (αὐ-
τόν).⁹
10. בֶּן-אַרְבַּעִים שָׁנָה. Ο'. τεσσαράκοντα ἐτῶν.
Alia exempl. υἱὸς τεσσαράκοντα ἐτῶν.¹⁰

11. יָדָה מִסְפָּר הַיָּמִים אֲשֶׁר. Ο'. καὶ ἐγένοντο αἱ
ἡμέραι αὐ. Alia exempl. καὶ ἐγένετο ὁ ἀρι-
θμὸς τῶν ἡμερῶν αὐ.¹¹
12. יַעֲבֹדוּ. Ο'. καὶ οἱ παῖδες ('Α. Θ. δοῦλοι¹²).
מִמְּחֻנִּים גְּבוּעֹהָ. Ο'. ἐκ Μαναὲμ εἰς Γαβαὼν.
Alia exempl. ἐκ παρεμβολῆς βουνου.¹³ Θ. (ἐκ)
παρεμβολῶν βουνου.¹⁴
13. עַל-כִּרְכַּת. Ο'. ἐπὶ τὴν κρήνην ('Α. Θ. κολυμ-
βήθραν¹⁵).
- וְהָיוּ. Ο'. ἐπὶ τὸ αὐτό. 'Α. Σ. ὁμοῦ.¹⁶
16. וַיַּחֲבֹד. Ο'. καὶ μάχαιρα αὐτοῦ. ✕ Σ. ἐνέ-
πηξαν.¹⁷
- בָּצָד. Ο'. εἰς πλευράν. "Αλλος" εἰς πλάγιον.¹⁸
- וְהָיוּ. Ο'. κατὰ τὸ αὐτό. 'Α. Σ. ὁμοῦ.¹⁹
- וַיִּקְרָא לְמָקוֹם הַהוּא. Ο'. καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα
τοῦ τόπου ἐκείνου. Alia exempl. καὶ ἐπεκλήθη
τῷ τόπῳ ἐκείνῳ.²⁰
- וַיִּחַלֵּט הַצֶּהָרִים. *Ager acierum* (gladiatorum). Ο'.
μερὶς τῶν ἐπιβούλων (ῥιζῶν). 'Α. Σ. κληῖρος
τῶν στερεῶν.²¹
17. עַד-מָאָד. Ο'. ὥστε λίαν. 'Α. Σ. ἕως σφόδρα.²²
- וַיִּנָּחֶה. Ο'. καὶ ἐπταίσεν (Σ. ἐτροπώθη²³).
19. וַיִּלְאֶ-הָ. Ο'. καὶ οὐκ ἐξέκλινε (Σ. παρή-
λασεν²⁴).
20. הָאֶתְנָה. Ο'. εἰ ('Α. Σ. μὴ²⁵) σύ.

ὑψή σου τραυματίας. ³⁸ Sic (cum ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμὲ ἡ ἀγ. σου ὡς ἡ ἀγ. τῶν γυναικῶν) Cod. 93, Chrysost. Opp. T. I, p. 214 (cum ἐπέπεσεν), et Tom. XI, p. 142 E (cum ἔπεσεν), Theodoret., Vet. Lat. ³⁹ Codd. Reg. (cum 'Α. pro Θ.), 243. Sic in textu Codd. 19, 93, 108.

CAP. II. ¹ Cod. 243 in marg. Sic in textu sine aster. Codd. III, 98, 247. ² Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 55, alii. ³ Cod. 243. ⁴ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁵ Cod. 243. ⁶ Idem: 'Α. εὐπορίας. Σ. γενναῖοι. ⁷ Procop. p. 101: Τὸν Μεμφισοθέ [sic in textu Codd. XI (cum Μεμφισοθ), 19, 82]. Τοῦτον οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ Εἰσβάαλ ὀνομάζουσι. Sic in textu Cod. 93. Cf. i Paral. viii. 33. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 123. ⁹ Cod. 243. Scharfenb. corrigat παρήγαγεν, non male. Cf. Hex. ad Gen. viii. 1. Praeterea Montf. ad καὶ ἀνεβίβασεν κ.τ.ε. e Regio edidit: 'Α. ἐκ παρεμβολῆς βουνου, absurde. Cf. ad v. 12.

¹⁰ Sic Comp. (cum ἐτῶν ἦν), Codd. 52, 55, 71, alii. ¹¹ Sic Comp. (om. δ), Codd. XI, 19 (om. τῶν), 82 (ut Comp.), 93, 108 (ut Comp.). ¹² Cod. 243. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹⁴ Cod. 243. Nobil. affert: Θ. παρεμβολῶν. ¹⁵ Idem, teste Parsonsii amanuensi. Montf. e Regio edidit: 'Α. Θ. ἐπὶ τῆς κολυμβήθρας. Cf. ad Cap. iv. 12. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem in marg. ante μάχαιρα. Cod. 98 in textu: καὶ ἐνέπηξε μάχαιραν αὐτοῦ. Hieron.: *defixit gladium*. ¹⁸ Sic Cod. III in textu. Cf. Hex. ad i Reg. vi. 8. ¹⁹ Cod. 243. ²⁰ Sic Comp., Codd. XI (cum ἐκλήθη), 19, 93, 108. ²¹ Cod. 243. Hieron.: *Ager robustorum*. ²² Idem. Cf. Hex. ad i Reg. xi. 15. ²³ Idem. Cf. Hex. ad Deut. xxviii. 25. ²⁴ Idem. Vox παρήλασεν, *cursu superavit*, non hic omnino quadrare videtur. ²⁵ Idem.

21. לָסֹר מֵאֲחֵרָיו. Ο'. ἐκκλίνει ἐκ τῶν ὀπισθεν αὐτοῦ. Σ. ἀκολουθῶν αὐτῷ.²⁶
22. וַיֵּשֶׁב אֶל-יִשְׂרָאֵל בְּנֵי אֶלְיָאָב. Ο'. καὶ πῶς ἄρῳ τὸ πρόσωπόν μου πρὸς Ἰωάβ; καὶ ποῦ ἔστι ταῦτα; ἐπίστρεψε πρὸς Ἰωάβ τὸν ἀδελφόν σου.²⁷
23. אֶל-חֻמֵּשׁ. In abdome. Ο'. ἐπὶ τὴν ψῆαν (s. ψύαν). 'Α. πρὸς τὸν ἐνοπλισμόν.²⁸
- תַּחְתּוֹ. Ο'. ὑποκάτω ('Αλλος' ἐπὶ τοῦ τόπου)²⁹ αὐτοῦ.
24. עַד-גִּבְעָה אַמָּה. Usque ad collem Amma. Ο'. ἕως τοῦ βουνοῦ (Σ. νάπησ)³⁰ Ἀμμάν (Θ. ὕδρα-γωγῶν³¹).
- אֶשֶׁר-עַל-פְּנֵי-גִזְרֵי. Ο'. ὃ ἐστὶν ἐπὶ προσώπου Γα' (Σ. Θ. φάραγγος³²). Alia exempl. τοῦ κατὰ πρόσωπον Γιέζ.³³
- וַיֵּן מִדְּבַר הַיַּרְדֵּן. Ο'. ὁδὸν ἔρημον (Σ. σπη-λαίου³⁴) Γαβαὼν (Θ. βουνοῦ³⁴). Alia exempl. τῆς ὁδοῦ τοῦ σπηλαίου τοῦ βουνοῦ.³⁵
25. לַאֲגָדָה אֶחָת. In manipulum unum. Ο'. εἰς συνάντησιν ('Α. δέσμην (s. δεσμόν). Σ. συστρο-φὴν³⁶) μίαν. Alia exempl. εἰς συναγωγὴν μίαν.³⁷
26. הַלֵּנֶחַ. Ο'. μὴ εἰς νίκος ('Αλλος' ἕως ἐσχά-του³⁸).
27. אִישׁ מֵאֲחֵרֵי אֶחָיו. Ο'. ἕκαστος ✕ Σ. διώ-κων ✕ κατόπισθε τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.³⁹

28. וְלֹא-יִרְדּוּ עִי. Ο'. καὶ οὐ κατεδίωξαν ✕ ^{ἐτι} 4.⁴⁰
29. בְּעֶרְבָה. Ο'. εἰς δυσμάς. 'Α. Θ. ἐν ὁμαλῇ. Σ. διὰ τῆς πεδιάδος.⁴¹
- כָּל-הַבְּתָרָן. Ο'. ὅλην τὴν παρατείνουσαν ('Α. Βεθωρῶν⁴²).
- מַחֲנֵים. Ο'. εἰς τὴν παρεμβολήν (Σ. Μα-ναίμ⁴³).
30. וַיִּפְּרוּ. Ο'. καὶ ἐπεσκέπησαν (Σ. διαπεφωνή-κασιν⁴⁴).

CAP. III.

1. אֶרְכָּה. Ο'. ἐπὶ πολύ. Σ. μακρός.¹
- וְהַלֵּים. Et debiles. Ο'. καὶ ἡσθένει ('Α. ἀραι-ούμενος. Σ. ἡλαττοῦτο²).
3. כָּל־אֶבֶן. Ο'. Δαλουῖα. Οἱ λοιποὶ 'Αβία.³
4. וְהַיָּרְדֵּן. Ο'. Ὀρνία. 'Α. Σ. Ἀδωνίας.⁴
6. מְתַחֲקֶה. Fortem se praestans. Ο'. κρατῶν. 'Α. ἐνισχύων. Σ. κραταιούμενος.⁵
7. וְשִׁמְחָה רַעְיָהָ. Ο'. ✕ Οἱ λοιποὶ, 'Α. καὶ ὄνομα αὐτῇ ✕ Ῥεσφά.⁶
8. אִישׁ-בִּשְׁת. Ο'. τῷ Ἰεβοσθέ (Οἱ λοιποὶ: Ἰεσ-βάαλ⁷).
- וְהָרֹאשׁ כָּל־ב. Ο'. μὴ κεφαλὴ κυνός (Σ. κυνοκέ-φαλος⁸).

²⁶ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis ἀκο-λουθύν habet. ²⁷ Hic duas versiones coaluisse quivis videt, quarum alteram, καὶ ποῦ—Ἰωάβ, quae reddit Hebraea אֶל-יִשְׂרָאֵל בְּנֵי אֶלְיָאָב, reprobant Comp., Codd. 19, 56, 82, 158.

²⁸ Cod. 243. Cf. Hex. ad Exod. xiii. 18. ²⁹ Idem in marg. sine nom. ³⁰ Codd. Reg., 243. Cf. Hex. ad Cant. iv. 6. ³¹ Idem. Pos-terioiem Aquilae, non Theodotionis, nomen praemittere testatur Montef., repugnante Parsonsii amanuensi. Cf. tamen ad Cap. viii. 1.

³² Cod. 243. ³³ Sic Comp. (cum Γα'), Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³⁴ Cod. 243 in marg. (ad ἔρημον): Σ. σπηλαίου. Θ. βουνοῦ. Montef. vero e Reg. edidit: וַיֵּן בְּנֵי הַיַּרְדֵּן. Σ. αὐτοῦ σπηλαίου. Ο'. Γαβαὼν. Θ. τοῦ βουνοῦ.

³⁵ Sic Codd. XI, 19, 82 (om. τοῦ β.), 93, 108, 158 (cum ὁδὸν pro τῆς ὁδοῦ). ³⁶ Codd. Reg. (cum δεσμόν), 243 (cum δεσμήν).

³⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ³⁸ Cod. 243 in marg. sine nom., teste Parsonsii amanuensi (ad εἰς νίκος, non, ut Montef., ad ἕως πότε). Cf. Hex. ad Jesai. xxxiv. 10. ³⁹ Cod. 243 (cum ✕ Σ. διώκων in marg.). Sic in textu sine notis Cod. 93. Nisi forte Symmachus verterit: ἕκαστος διώκων τὸν ἀδ. αὐτοῦ. ⁴⁰ Idem (cum ✕ ἐτι in marg.). Sic sine aster. Codd. XI, 98. ⁴¹ Idem. ⁴² Idem. ⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem, cum scholio: τούτῳ, ἀριθμηθέντες οὐκ εὐρίθησαν. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxv. 21.

CAP. III. ¹ Cod. 243. ² Idem. ³ Idem. ⁴ Codd. Reg., 243 (cum Ὀρνεία in textu). Cod. 242, Procop. p. 101: Ἀκύλας Ἀδωνίας. Cf. Hex. ad 3 Reg. i. 5. ⁵ Cod. 243. ⁶ Idem in marg.: Δ. Α. ✕ καὶ ὄνομα αὐτῇ. Sic in textu sine notis Comp., Codd. XI (cum ᾧ ὄν. pro καὶ ὄν. αὐτῇ), 19, 56 (ut XI, 82, 93, alii, Arm. 1 (ut XI). ⁷ Cod. Reg. Cf. ad Cap. ii. 8. ⁸ Codd. Reg., 243.

8. **וְעָשָׂה הַיּוֹם לַיהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר אָמַר**. Ο'. ἐγὼ εἰμι; ἐποίησα σήμερον ἔλεος. Alia exempl. εἰμι; ἐγὼ ἑμαυτῷ σήμερον ἐποίησα ταῦτα πάντα, καὶ ἐποίησα ἔλεον.⁹
- וְאֶל-אֶחָיו וְאֶל-מֵרְעֵהוּ**. Ο'. καὶ περὶ ἀδελφῶν, καὶ περὶ γνωρίμων. "Ἄλλος" πρὸς τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ πρὸς τοὺς ἐταίρους.¹⁰
9. **כֹּה**. Ο'. τάδε. Σ. οὕτως.¹¹
- וְעָשָׂה**. Ο'. ποιήσω. Σ. συμπράξω.¹²
11. **מִיָּרְאָתוֹ**. Ο'. ἀπὸ τοῦ φοβεῖσθαι (Σ. διὰ τὸ φοβεῖσθαι¹³) αὐτόν.
12. **תַּחֲתוֹ לֵאמֹר לְמִ-אֶרֶץ**. *Pro se, dicens: Cuius est terra?* Ο'. εἰς Θαλάμ οὗ ἦν (fort. Θαλαμὸν γῆν¹⁴) παραχρῆμα.
- תַּחֲתוֹ**. Ο'. παραχρῆμα. 'Α. Σ. ἀνθ' ἐαυτοῦ. Θ. παραχρῆμα.¹⁵
- לְמִ-אֶרֶץ**. 'Α. τίνος ἢ γῆ;¹⁶
14. **וְאַרְשָׁתִּי**. *Despondi.* Ο'. ἔλαβον. 'Α. ἐμνηστευσάμην.¹⁷
15. **בֶּן-לֹשׁ (לֹשׁ ק')**. Ο'. υἱοῦ Σελλῆς (s. Σελλήμ). 'Α. (υἱοῦ) Λαῖς.¹⁸
16. **וַיֵּלֶךְ**. Ο'. καὶ ἐπορεύετο (Σ. ἡκολούθει¹⁹).
- וַיִּבְכֶּה**. Ο'. κλαίων. Alia exempl. πορευόμενος καὶ κλαίων.²⁰
- עַד-בְּחָרִים**. Ο'. ἕως Βαρακίμ (alia exempl. Βαουρείμ²¹).
17. **וַיְבָרֵא בְנֵי הָרִי**. Ο'. καὶ εἶπεν 'Αβεννήρ. Alia exempl. καὶ λόγος 'Αβεννήρ ἐγένετο.²²
18. **וְיִשְׂרָאֵל עָמָּה-יִשְׂרָאֵל**. Ο'. τὸν 'Ισραήλ. Alia exempl. τὸν λαόν μου 'Ισραήλ.²³
19. **בְּמַחְבֵּר בְּאֵי**. Ο'. 'Αβεννήρ ἐν τοῖς ὠσί. Alia exempl. καίγε 'Αβεννήρ ἐν τοῖς ὠσί; alia, 'Αβεννήρ καίγε ἐν τοῖς ὠσί.²⁴
21. **וַיִּכְרַתוּ**. Ο'. καὶ διαθήσομαι. Σ. (ἵνα) συνθῶνται.²⁵
- בְּכָל אֶשֶׁר**. Ο'. ἐπὶ πᾶσιν οἷς (Σ. ὧν²⁶).
22. **וַיִּבֶן**. Ο'. καὶ ἰδοὺ (Σ. εὐθύς²⁷).
- מִחֻבְדָּה**. *A turma praedatoria.* Ο'. ἐκ τῆς ἐξορίας. 'Α. ἀπὸ τοῦ εὐζώνου, Σ... λόχου.²⁸ Aliter: 'Α... τοῦ γεδδούρ μονοζώνου.²⁹
25. **וַיַּעַתְתָּ אֶת-אֶבְנֵי הָאֶבֶן**. Ο'. ἡ οὐκ οἶδας τὴν κακίαν 'Αβεννήρ. Σ. οἶδας τὸν 'Αβεννήρ.³⁰
26. **וַיִּשְׁאָ**. Ο'. καὶ ἀνέστρεψεν (alia exempl. ἐξήληθεν³¹).
- מִבּוֹר הַסֶּהַר**. Ο'. ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ Σεειράμ (alia exempl. Σειρά³²). 'Α. ἀπὸ τοῦ λάκκου τῆς ἀποστάσεως.³³
27. **וַיִּשְׁחֶה**. *Et seorsum duxit eum.* Ο'. καὶ ἐξέκλινεν (Σ. παρήγαγεν³⁴) αὐτόν.
- בְּשִׁלֵּי**. *In quiete.* Ο'. ἐνεδρεύων. Alia exempl. ἐνεδρεύων ἐν παραλογισμῷ.³⁵ "Ἄλλος" ἀφυλακτῶν.³⁶

⁹ Sic Codd. 19 (cum ἐγὼ εἰμι; ἐγὼ), 82 (cum πάντα ταῦτα), 93 (idem), 108. Cod. 243 in textu: ἐγὼ εἰμι; ἐποίησα ἔλεος; in marg. autem: ἑμαυτῷ ἐποίησα σήμερον ταῦτα πάντα.
¹⁰ Cod. 243 in marg. sine nom. ¹¹ Cod. 243. ¹² Idem.
¹³ Idem. ¹⁴ Pro Θαλάμ οὗ ἦν Cod. III legit et pingit: *θηλαμ οὗ γ' ἦν*; Euseb. in Onomastico, p. 220: *Θηλαμονγῆ*; Arm. 1: *Τσαλάμ γῆν*. Pro Hebraeis igitur **לְמִ-אֶרֶץ** **לֵאמֹר** Seniores legisse videntur **לְהַמְיָרִץ**, vel simile quid.
¹⁵ Cod. 243. Minus probabiliter Cod. Reg., et Euseb. ibid.: 'Α. *παραχρῆμα*. Σ. ἀνθ' ἐαυτοῦ. ¹⁶ Bar Hebraeus: **לְמִ-אֶרֶץ** **לְמִ-אֶרֶץ**. ¹⁷ Cod. 243. ¹⁸ Idem (cum Σελλήμ in textu). Sic in textu Comp., Codd. III (cum Λαῖς), 247 (cum Λαῖε). ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (om. μετ' αὐτῆς), 82, 93, 108. ²¹ Sic Comp. (cum Βαουρίμ), Ald. (cum Βαουρίμ), Codd. III, 64, 247.

²² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ὁ λόγος). ²³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ²⁴ Prior lectio est in Codd. 244, 245, 247; posterior in Ald., Codd. III, 29, 55, 56, aliis (inter quos 243). ²⁵ Cod. 243. ²⁶ Idem. ²⁷ Idem, teste Montef. Parsonsii amanuensis lectionem nescit. ²⁸ Idem, silente Parsonsii amanuensis. ²⁹ Cod. Reg., Procop. p. 102, parum probabiliter. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 19. 1 Reg. xxx. 8. ³⁰ Cod. 243, teste Montef. Pro οἶδας, οἶδα exscripsit Parsonsii amanuensis. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἀπῆλθεν), 93, 108, Reg. ³² Sic Comp., Codd. 82 (cum Σειράμ), 93, 108 (ut 82), Bar Hebr. ³³ Codd. Reg., 243. ³⁴ Cod. 243. ³⁵ Sic Comp. (om. ἐνεδρεύων), Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ³⁶ Cod. 243 in marg.: *ἀφυλάκτων* (sic).

27. **הַחֲמִשָּׁה**. O'. *eis* (alia exempl. ἐπὶ³⁷) τὴν ψόαν (s. ψύαν). 'A. *eis* τὸν ἐνοπλισμόν. Σ. κατὰ τῆς λαγόνος.³⁸
28. **נָקָה**. O'. ἀθῶος. Σ. καθάρως.³⁹
עַד-עוֹלָם. O'. καὶ ἕως αἰῶνος. Alia exempl. ἀπὸ νῦν καὶ ἕως αἰῶνος.⁴⁰
29. **יָחֳלוּ**. *Intorqueantur*. O'. κατανησάτωσαν. Σ. ἐλθέτωσαν.⁴¹
וּמִחֹק בַּפֶּלֶא. *Et innixus baculo*. O'. καὶ κρατῶν σκυτάλης ('A. Σ. ἀτρακτον⁴²).
- וַחֲסִיר־לֶחֶם**. O'. καὶ ἐλασσούμενος ἄρτοις. Σ. (καὶ) ἐνδεής (ἄρτων).⁴³
30. **הָרָגוּ**. O'. διαπαρετρηοῦντο. 'A. Σ. ἀπέκτειναν.⁴⁴
33. **הַכְּמוֹת בְּבָל**. O'. εἰ κατὰ τὸν θάνατον Νάβαλ. 'Αλλος' μὴ ὡς ἀποθνήσκει ἄφρων.⁴⁵
34. **כִּנְפֹּל לִפְנֵי בְּנֵי-עֵלָה גְּפִלָּה**. O'. ὡς Νάβαλ (Aliter: O'. Θ. Νάφαλ⁴⁶), ἐνώπιον υἱῶν ἀδικίας ἔπεσας. Σ. ἀλλ' ὥσπερ πίπτουσιν ἔμ-προσθεν ἀδίκων ἔπεσας.⁴⁷
- וַיִּסְפֶּה**. O'. καὶ συνήχθη (alia exempl. συνήλθεν; alia, προσέθετο⁴⁸).
35. **לְהַבְרִית**. *Ad cibandum*. O'. περιδειπνήσαι (potior scriptura περιδειπνίσαι⁴⁹). Σ. τοῦ μετα-λαβεῖν.⁵⁰

36. **וַיִּכְרֹתוּ-הָעַם-לְיָרֵי**. O'. καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαός. Alia exempl. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐπέγνω.⁵¹
בְּעֵינָיו כָּל-הָעָם טוֹב. O'. ἐνώπιον τοῦ λαοῦ
 ✠ O'. 'A. Θ. ἀγαθόν (4).⁵²
39. **וַיִּשְׁחַת מֶלֶךְ**. *Infirmus, et (modo) unctus rex*. O'. συγγενής.. καὶ καθεσταμένος ὑπὸ βασιλέως. 'A. Σ. ἀπαλδς καὶ κεχρισμένος (βασιλεύς).⁵³

CAP. IV.

1. **וַיִּרְפוּ**. O'. καὶ ἐξελύθησαν ('A. Σ. παρεῖθσαν¹).
וַיִּבְרָחוּ. O'. παρεῖθσαν. Alia exempl. ἐταράχθησαν.² 'A. κατεσπουδάσθησαν. Σ. ἐθορυβήθησαν. Θ. ἐξέστησαν.³
2. **שָׂרֵי-גִדְרֵיהֶם**. O'. ἡγούμενοι συστρεμμάτων. 'A.. εὗζωνοι. Σ. λοχαγοί.⁴
4. **בְּחֶפְזָה לָנוּס**. O'. ἐν τῷ σπεύδειν αὐτὸν (alia exempl. αὐτὴν⁵) καὶ ἀναχωρεῖν. Σ. (ἐν τῷ) θορυβεῖσθαι φεύγειν.⁶
- מִשְׁבָּשָׁת**. O'. Μεμφιβοσθέ. Alia exempl. Μεμφιβάλα.⁷
5. **כִּשְׁכֵּב הַצְּהָרִים**. O'. ἐν τῇ κοίτῃ τῆς μεσημβρίας. Alia exempl. τὸ μεσημβρινόν.⁸
6. **וַיַּכּוּ-הוּא-וְהָעָם**. *Et percusserunt eum in ad-*

³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 55, 56, 64, alii (inter quos 243). ³⁸ Cod. 243. Cf. ad Cap. ii. 23. ³⁹ Idem.

⁴⁰ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν. καὶ εἰ τοῦ αἰ.), Codd. XI (idem), 29, 44 (ut Ald.), 58, alii (inter quos 243). ⁴¹ Cod. 243. Hieron. *venial*.

⁴² Idem (cum σκυτάλην in textu): 'A. Σ. ἀτρακτον, τουτίστι, βακτηρίαν εἰς τὸ ἐπιστηρίζεσθαι. Hieron.: *tenens fuscum*. Proterus incredibiliter Procop. p. 102, et Theodoret. Quæst. XII in 2 Reg. p. 410: Σκυτάλη δὲ χρῶνται οἱ τὸ σῶμα πεπηρωμένοι, ὅθεν Ἀκύλας τυφλὸν τὸν τοιοῦτον ἐξέδωκεν (Theodoret. ὠνόμασεν). ⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem.

⁴⁵ Idem in marg. sine nom. ⁴⁶ Idem in marg.: Θ. Θ. Νάφαλ. ἡμάρτηται τὰ ἔχοντα Νάβαλ. ⁴⁷ Idem (cum ἀδίκως), subjuncto scholio: τουτίστιν, οὐκ ἐν πολέμῳ παραταττόμενος δορυῶντος γέγονας. Cf. Theodoret. Quæst. XIII in 2 Reg. p. 410.

⁴⁸ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; posterior in Codd. XI, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). ⁴⁹ Sic Comp., Codd. III (cum ἄρτους), 158.

Ad rem Hieron. in Jerem. xvi. 7: "Moris autem est lugentibus ferre cibos et praeperare convivia, quae Graeci *περιδειπνα* vocant, et a nostris vulgo appellantur *parentalia*, eo quod parentibus justa celebrentur." ⁵⁰ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis nil notat. ⁵¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁵² Cod. 243 (cum ✠ O'. 'A. Θ. ἀγαθόν in marg.). Sic in textu sine notis Codd. III, 247 (cum ἀγαθῷ). ⁵³ Codd. Reg., 243 (cum κεχαρισμένος).

CAP. IV. ¹ Cod. 243. Sic in textu Cod. 119. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³ Cod. 243. Ad Aquilam cf. Hex. ad Job. xxiii. 15. Psal. vi. 3, 11. ⁴ Idem.

⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 64, 74, 82, alii. ⁶ Cod. 243. Montef. exscripsit tantum: Σ. θορυβεῖσθαι. ⁷ Sic Codd. 19, 82 (cum Μεμφιβάλα), 93 (idem), 108. Cf. ad Cap. xix. 24.

⁸ Sic Codd. 82 (om. τὸ), 93, 108 (cum altera lectione in marg.).

- domine. Ο'. καὶ ἐνύσταξε καὶ ἐκάθεινδε (alia exempl. ὑπνωσεν⁹).
7. הָרָהֶרֶב הָרָהֶרֶב. Ο'. ὁδὸν τὴν κατὰ δυσμάς ('Α. τῆς ὁμαλῆς. Σ. (τῆς) πεδιάδος¹⁰).
8. נִקְמֹת. Ullionem. Ο'. ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. "Αλλος· τιμωρίαν.¹¹
9. אֲשֶׁר־פָּרַח. Ο'. ὃς ἐλυτρώσατο. Σ. ὁ ῥυσάμενος.¹²
11. הָאֵל. Ο'. καὶ νῦν. Σ. πόσφ μαλλον.¹³
- יָדִי. Ο'. δίκαιον. Σ. ἀνάτιον.¹⁴
12. וַיִּקְצְצוּ. Et praeciderunt. Ο'. καὶ κολοβοῦσι ('Α. ἀπέκοψαν¹⁵).
- עַל־הַבְּרִכָּה. Ο'. ἐπὶ τῆς κρήνης ('Α. Σ. κολυμβήθρας¹⁶).

CAP. V.

2. גַּם־שָׁלַחְמוֹל גַּם־תִּמְנוֹן. Ο'. καὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην. Σ. ἀλλὰ καὶ πρίν.¹
6. לֹא־אָמַרְתִּי הִנֵּה כִּי אֶסְתַּחֲסֶה לָאֹמֵר. Dicentes: Non ingredieris huc, sed arcebunt te (etiam) caeci et claudi (s. nisi abstuleris (הִרְבִּי־הַקְּלָוִים) caecos et claudos); quasi dicas. Ο'. οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε, ὅτι ἀντέστησαν οἱ τυφλοὶ καὶ οἱ χωλοὶ, λέγοντες. Σ. λέγοντες· οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε, ἐὰν μὴ ἐπὶ τῷ ἄραι τοὺς τυφλοὺς καὶ τοὺς χωλοὺς, λέγοντας.²

7. אֶרֶץ אֶרֶץ. Arcem. Ο'. τὴν περιοχὴν. 'Α. Σ. τὸ ὄχυρμα.³
8. כָּל־מִכָּה יְבוֹסִי יִיגַע בְּצָרָה. Omnia qui percussit Jebusaeum, et pervenerit ad aquaeductum. Ο'. πᾶς τύπτων 'Ιεβουσαῖον ἀπέσθω ἐν παραξίφιδι. 'Α. πᾶς πατάσων 'Ιεβουσαῖον, καὶ ἄψεται ἐν κρουτισμῷ. Σ. ὃς ἂν τύψῃ 'Ιεβουσαῖον, καὶ κατακρατήσῃ (s. κρατήσῃ) ἐπάλξεως.⁴
- תִּלְכֶּה־לָּא. Ο'. εἰς οἶκον (alia exempl. ἐκκλησίαν⁵) κυρίου.
9. וַיִּשָּׁב הָיָה עִיר דָּוִד בְּמִצְדָּה וַיִּקְרָא־לָהּ עִיר דָּוִד. Ο'. καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ ἐκλήθη αὕτη ἡ πόλις Δαυὶδ. Σ. καὶ διέτριβε Δαυὶδ ἐν τῷ ὄχυρῳματι, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ πόλιν Δαυὶδ.⁶
- וַיָּבִיאוּ אֶת־הַמִּלֹּן. A Millone et introrsum. Ο'. ἀπὸ τῆς ἄκρας, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. 'Α. (ἀπὸ τοῦ) πληρώματος.. Σ. (ἀπὸ τοῦ) προσθέματος, καὶ ἔσω.⁷
10. וַיִּזְדָּק. Ο'. καὶ μεγαλυνόμενος. 'Α. ἐπὶ τὸ μέϊζον.⁸
- וַיִּבְּרָא. Ο'. παντοκράτωρ. 'Α. στρατιῶν. Σ. δυνάμεων.⁹
11. אֶת־קִרְיָתִי. Ο'. λίθων ✕ τοίχου (4).¹⁰
12. הִכִּינוּ. Ο'. ἡτοίμασεν (Σ. ἥδρασεν¹¹) αὐτόν.
16. Ο'. Σαμαε—'Ελιφαάθ.¹²

⁹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 245. ¹⁰ Cod. 243. ¹¹ Idem in marg. sine nom. ¹² Idem. ¹³ Idem. Cf. Hex. ad Job. xv. 16. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem. Montef. e Regio affert: 'Α. κόπουσιν. ¹⁶ Idem. Cf. ad Cap. ii. 13.

CAP. V. ¹ Cod. 243. Cf. Hex. ad i Reg. xix. 7. ² Montef. e Coislin. i affert: Σ. λέγοντες—χωλοὺς, de altero Coislin. silens, e quo Parsonsii amanuensis exscripsit: Σ. ἐὰν μὴ ἐπὶ τὸ (sic) ἄραι—λέγοντας. ³ Codd. Reg., 243. ⁴ Procop. p. 106: 'Ο Σύμ. φησιν· ὃς ἂν τύψῃ—ἐπάλξεως· ὁ δὲ 'Ακ. πᾶς—κρουτισμῷ· δηλοῖ δὲ τὸ δεῖν σφοδρῶς πατάσαι, καὶ πρὸς αἵματος ἔκχυσιν. Cod. 243 affert tantum: 'Α. ἄψεται ἐν κρουτισμῷ. Σ. καὶ κρατήσῃ (sic) ἐπάλξεως. Paulo aliter Theodoret. Quaest. XVI in 2 Reg. p. 412: 'Εβραῖος τις εἶπε, τὸ, πᾶς τύπτων—παραξίφιδι, ἐκδεδοκέναι τὸν 'Ακύλαν, ἀπτόμενος ἐν τῷ κρουσῷ· τοῦτο λέγων, ὅτι φειδόμενος ὁ Δαβὶδ τοῦ τείχους τῆς

πόλεως, διὰ τοῦ ὁλοκοῦ τοῦ ὕδατος ἐπέταττε τοῖς ὀπλίταις εἰσὼ παρελθεῖν τῆς πόλεως. Cf. Hex. ad Psal. xli. 8, ubi κρουὶς Symmachi est, quem in nostro loco מִצְדָּה pro מִצְבָּה legisse temere conjicit Thenius. ⁵ Sic Codd. 44 (cum θεοῦ), 55, 74, alii. Montef. tacite edidit: "Ἄλλος· εἰς ἐκκλησίαν. ⁶ Cod. 243. ⁷ Codd. Reg., 243. Hieron. De Locis Hebr. (Opp. T. III, p. 250): "Mello, civitas quam aedificavit Salomon. Porro Sym. et Theod. adimpletionem transtulerunt." Cf. Hex. ad 3 Reg. ix. 15. ⁸ Codd. Reg. (teste Montef.), 243 (teste Parsonsii amanuensi). Lectio Symmachum potius quam Aquilam refert. ⁹ Cod. 243. ¹⁰ Idem (cum ✕ τοίχου in marg.). Sic sine aster. Comp. (cum τοίχου λίθων), Codd. III, 82 (cum τοίχου pro λίθων), 93 (idem), 98, 108 (ut Comp.), 247. ¹¹ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis exscripsit ἥδρακεν. ¹² Haec desunt in Codd. III, 29, 55, 56, aliis (inter quos 243).

17. **לְהַמְצִיחַ**. O'. εἰς τὴν περιοχὴν ('A. Σ. τὸ δ' *οὐρύμα*¹³).
- 18, 22. **רַפְּאִים** (bis). O'. τῶν Τιτάνων. 'A. Σ. 'Ραφαίμ.¹⁴ (Θ.) γιγάντων.¹⁵
20. **בְּעַלְפְּרַיִם**. O'. ἐπάνω διακοπῶν. 'A. ἔχων διακοπᾶς.¹⁶
21. **אִתְּ-עֲצִיבֵיהֶם**. *Idola eorum*. O'. τοὺς θεοὺς ('A. τὰ διαπονήματα. Σ. τὰ γλυπτὰ¹⁷) αὐτῶν.
- וְאֶנְשֵׁי**. O'. καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ. *Alia exempl.* καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ καὶ εἴπε κατακαῦσαι αὐτοὺς ἐν πυρί.¹⁸
22. **וַיִּנְדְּשׁוּ**. *Et diducti sunt*. O'. καὶ συνέπεσαν ('A. Σ. ἐπῆλθον¹⁹).
23. **בִּיהֶן**. O'. διὰ κυρίου. *Alia exempl.* διὰ κυρίου, ✕ λέγων· εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἄλλοφύλους, καὶ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου (4);²⁰
- וְכָתַב אֶל-אַחֲרֵיהֶם וְכָתַב**. O'. ἀποστρέφον ἀπ' αὐτῶν, καὶ παρέσθ. Σ. κύκλευσον κατόπι αὐτῶν, καὶ ἐλεύσθ.²¹
- בְּכַאִים**. *E regione populorum tremulantium*. O'. πλησίον (*alia exempl.* ἐξεναντίας²²) τοῦ κλαυθῆνος. 'A. ἐξεναντίας τῶν ἀπίων.²³ "Ἄλλος" κατεναντίον ἐν ταῖς φρουρήσεσι.²⁴
24. **אֶת-קֹל צַעְדָּהּ בְּרַאשֵׁי הַבְּנָאִים**. *Sonum in-*

cessus in cacuminiibus populorum. O'. τὴν φωνὴν τοῦ συγκλεισμοῦ ἀπὸ τοῦ ἄλσους (*alia exempl.* τοῦ συσσεισμοῦ τοῦ ἄλσους²⁵) τοῦ κλαυθῆνος. 'A. Σ. (τὸν) ψόφον διαβήματος ἐν κεφαλαῖς τῶν φρουρήσεων.²⁶ *Aliter*: Σ. τὴν πρόσρρην τῶν ὀπλῶν *in cacumine montis Bochim*.²⁷

24. **צָרַחְתָּ**. *Alacer eris*. O'. καταβήσθ πρὸς αὐτούς. 'A. Σ. συντεμεῖς.²⁸
- לְהַכּוֹת**. O'. κόπτειν. *Alia exempl.* τύπτειν.²⁹

CAP. VI.

2. **מִבְּעֵלֵי הַיְּהוּדָה**. O'. ἀπὸ τῶν ἀρχόντων ('A. Σ. ἐχόντων¹) 'Ιούδα. *Aliter*: 'A. ἀπὸ τῶν ἱερέων.²
- לְהַעֲלוֹת**. O'. ἐν ἀναβάσει (*alia exempl. add.* τοῦ βουνοῦ³) τοῦ ἀναγαγεῖν. Θ. (ἐν) τῇ ἀναβάσει.⁴
- אֶת אֶרֶץ**. O'. τὴν κιβωτόν. 'A. (τὸ) γλωσσόκομον.⁵
3. **וַיִּרְכְּבוּ**. O'. καὶ ἐπεβίβασαν (Σ. ἐπέθηκαν⁶).
- 3, 4. **וַיִּשְׁתָּחֲוּ אֶת-יְהוָה בְּבֵית מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּנִגְבָּעָה**. O'. Vacat. ✕ τὴν καὶνήν. καὶ ἦραν αὐτὴν ἀπὸ οἴκου 'Αμινὰδὰβ, ὃς ἐν βουνῷ (4).⁷
4. **לִפְנֵי הָאָרֶן**. O'. ἔμπροσθεν (*alia exempl. add.* ἐκ πλαγίων⁸) τῆς κιβωτοῦ.

¹³ Cod. 243. ¹⁴ "Reg. et Coislin. 2; itemque v. 22." — *Montef.* Ad v. 18 *Parsonsii amanuensis* affert: Σ. 'Ραφαίμ; ad v. 22 vero: 'A. 'Ραφαίμ. Cf. *Hex.* ad Jos. xiii. 12. *Prov.* ii. 18. ¹⁵ Cod. 56 in marg. sine nom. Cf. *Hex.* ad *Prov.* ii. 18. ix. 18. ¹⁶ Cod. Reg. ¹⁷ Cod. 243. ¹⁸ Sic *Ald.* (cum *kai eipe* Δανὶδ), *Codd.* 52, 56 (cum *κατακαύσατε*), 71, alii (inter quos 243, cum *kai oi andres autou, kausa autous en pi.*). Cf. 1 *Paral.* xiv. 12. ¹⁹ *Codd.* Reg. (cum 'A.), 243 (cum Σ.). ²⁰ Sic *Cod.* 243, et sine aster. *Ald.*, *Codd.* 56 (om. τὰς), 64, 71 (ut 56), alii, *Arm.* i. ²¹ Cod. 243. Apud *Montef.* mutila est lectio. ²² Sic *Codd.* 44, 52, 74, alii. ²³ Cod. Reg., *Procop.* p. 109. Cf. 1 *Paral.* xiv. 14 in LXX. Lectio suspitione non vacat, tum propter articulum, tum propter v. 24, ubi prorsus alia versio vocis Hebraeae Aquilae tribuitur. ²⁴ Cod. 243. *Vid.* ad v. 24. ²⁵ Sic *Comp.* (cum τῶν ἄλσων), *Ald.*, *Codd.* XI, 19 (ut *Comp.*), 29, 44

(cum *σεισμοῦ*), 55, alii (inter quos 243). ²⁶ Cod. 243. *Vox φρουρήσεως* in Bibliis non legitur nisi in *Hex.* ad Mich. vii. 4, ubi incerto interpreti tribuitur pro Hebraeo *קִבְצִיחַ*, *perplexitas*. ²⁷ Bar Hebraeus: (Cod. 21,580: *סֶדֶד סֶדֶד*) *סֶדֶד סֶדֶד* (Cod. 21,580: *סֶדֶד סֶדֶד*) *סֶדֶד סֶדֶד*. ²⁸ Cod. 243. ²⁹ Sic *Comp.*, *Codd.* 82, 93, 108, Reg.

CAP. VI. ¹ Cod. 243. ² *Procop.* p. 109. Lectio prorsus spernenda. ³ Sic *Codd.* 19, 56 (cum *en ti d.*), 82 (idem), 93 (idem), 108, 246 (ut 56). ⁴ Cod. 243. ⁵ Idem. ⁶ Cod. 243, teste *Montef.* *Parsonsii amanuensis* lectionem non habet. Cf. 1 *Paral.* xiii. 7 in LXX. ⁷ Sic *Cod.* 243 in marg.; in textu autem sine aster. *Codd.* III (om. δς), 98 (cum *apod tou oikon*), 247 (cum *ds hn en tφ β.*). ⁸ Sic *Codd.* 19, 55 (cum *kai ek*), 82 (idem), 93 (idem), 108, *Theodoret.*

17. עֲלוֹת. O'. ολοκαντώματα. Σ. αναφοράς.³²
 18. בָּשָׁם. O'. ἐν ὀνόματι. Σ. διὰ τοῦ ὀνόματος.³³
 19. וְאַשְׁפָּר. Et portionem (carnis assatae? vini?).
 O'. καὶ ἐσχαρίτην (כָּרְשָׁה?). 'A. Σ. (καὶ)
 ἀμυρίτην.³⁴
 20. מִדֹּבָר. O'. τί δεδόξασται. 'Αλλος' τί ἔν-
 τιμος ἦν.³⁵
 הָרָקִים. Hominum nequam. O'. τῶν ὄρχου-
 μένων ('A. κενῶν. Σ. εἰκαίων³⁶).
 21. לְצִיֹּאתִי. Ad praeficiendum me. O'. τοῦ
 καταστήσαι με. 'A. Σ. ἐντελίσασθαι μοι.³⁷
 22. וְיִקְלְתִּי עוֹד מִצֵּאת הַיְיָתִי שָׁפֵל. O'. καὶ
 ἀποκαλυφθήσομαι ἔτι οὕτως, καὶ ἔσομαι ἀχρεῖος.
 'A. καὶ ἀτιμασθήσομαι ἔτι ὑπὲρ τοῦτο, καὶ ἔσο-
 μαι ταπεινός.³⁸ Σ. καὶ εὐτελέστερος ἔσομαι
 καὶ ταπεινότερος.³⁹

CAP. VII.

1. הָיִיתָ-לִּי. Quietem concessit ei. O'. κατεκλη-
 ρονόμησεν αὐτόν. Alia exempl. κατέπανσεν
 αὐτόν.¹
 2. בְּתוֹךְ הַיְיָרֵעָה. O'. ἐν μέσφ' τῆς σκηνῆς. Τὸ
 'Εβραϊκόν' ἐν μέσφ' δέρρεως.²
 6. וְהָיָה. O'. καὶ ἦμην. Σ. ἀλλ' ἦμην.³
 בָּאֵהָל. O'. ἐν καταλύματι ('A. Σ. σκέπη⁴).
 8. מִן-הַנֶּחֱרָה. E pascuo. O'. ἐκ τῆς μάνδρας ('A.
 ὠραιότητος. Σ. νομῆς⁵).

243). ³² Cod. 243, qui mox ad εἰρημικὰς scholium habet:
 τὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ λαοῦ. ³³ Idem. ³⁴ Idem.
 Vox aliunde incognita, cujus loco ἀμορίτης (cf. 1 Paral.
 xvii. 3) ex ἀμέρα (quod Hesychio est σμιβάλις ἐφθῆ σὺν
 μέλει, Athenaeo autem μελίτωμα πεπεμμένον), fortasse repo-
 nendum. ³⁵ Codd. Reg., 243, in marg. sine nom.
³⁶ Cod. 243. ³⁷ Idem. ³⁸ Procop. p. 114. ³⁹ Cod.
 243.

CAP. VII. ¹ Sic Comp. (cum αὐτόν), Codd. 19, 56 (ut
 Comp.), 82, 93, 108, 245 (ut Comp.), 246 (idem), Reg.
² Cod. Reg. Cf. Hex. ad Jesai. liv. 2. Jerem. xlix. 29.
³ Cod. 243. ⁴ Idem. ⁵ Idem. ⁶ Sic Comp. (cum
 τῶν προβάτων), Codd. 82, 93, 108. ⁷ Codd. Reg., 243.
 Sic in textu (cum τῶν πρ.) Codd. III, 52, 92, 98, alii.

8. מִצֹּחַר הַצֵּאֵן. O'. τῶν προβάτων. Alia ex-
 empl. ἐξ ἐνὸς τῶν ποιμνίων.⁸ 'A. ἀπὸ ὀπι-
 σθεν.⁷
 9. וְעָשִׂיתִי לְךָ שֵׁם גָּדוֹל. O'. καὶ ἐποίησά σε ὀνο-
 μαστόν. Alia exempl. καὶ ἐποίησά σοι ὄνομα
 μέγα.⁹
 10. וְשָׁכַן תְּחִתִּי. O'. καὶ κατασκηνώσει καθ' ἐαν-
 τόν. Σ. (καὶ) ἀναπαύσεται ἐπὶ τοῦ τόπου
 αὐτοῦ.⁹
 וְלֹא יָרֵג. Et non commovebitur. O'. καὶ οὐ
 μεριμνήσει ('A. κλονηθήσεται. Σ. μεταστα-
 θήσεται¹⁰).
 לְעֵצוֹתֵי. O'. τοῦ ταπεινώσαι ('A. κακουχῆσαι.
 'Αλλος' μετακινήσαι¹¹) αὐτόν. 'Αλλος' τοῦ
 κακῶσαι αὐτόν.¹²
 11. וַיַּעַשׂ. O'. οἰκοδομήσεις. Σ. ποιήσει.¹³
 12. כְּמַעֲיָה. O'. ἐκ τῆς κοιλίας (Σ. τῶν ἐγκά-
 των¹⁴) σου.
 הָיִיתִי. O'. καὶ ἐτοιμάσω (Σ. ἐδράσω¹⁵).
 13. וְכִנְיָתִי. O'. καὶ ἀνορθώσω (Σ. ἐδράσω¹⁶).
 15. כְּאַשְׁרֵי הַיְיָרֵעָה מֵעַם אֲשֶׁר הִסְרֵיתִי. O'.
 καθὼς ἀπέστησα ἀφ' ὧν ἀπέστησα. Σ.
 Οἱ λοιποὶ καθὼς ἀφείλον παρὰ Σαούλ.¹⁷
 16. בֵּיתָהּ וּמִמְלַכְתָּהּ. O'. ὁ οἶκος αὐτοῦ (Οἱ Γ'.
 σου¹⁸), καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ (Οἱ Γ'. σου¹⁸).
 נָכְוֹן. O'. ἀνωρθωμένος. Σ. ἠδρασμένος.¹⁹
 18. הִבִּיאֲתָנִי. Perduzisti me. O'. ἡγάπησάς ('A.
 Σ. ἡγαγες²⁰) με.

⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum altera lectione in
 marg.). ⁹ Cod. 243. ¹⁰ Idem (in marg. ad προσθήσει).
¹¹ Codd. Reg., 243 (cum 'A. κακουχῆσαι μετακινήσαι). ¹² Sic
 in textu Cod. 121. Cf. Hex. ad Lev. xvi. 31. ¹³ Cod.
 243. ¹⁴ Idem (cum vitiosa scriptura τῶν ἐνεγκάντων).
 Cf. Hex. ad Psal. xxxix. 9. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem.
¹⁷ Idem. Ad καθὼς ἀπέστησα Cod. 106 in marg.: a Saul.
 Ex ingenio, ut videtur, Comp.: καθὼς ἀπέστησα ἀπὸ Σαούλ,
 ὃν ἀπέστησα. ¹⁸ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii
 amanuensis ex eodem exscripsit: "in marg. οἶκός σου;"
 "in marg. βασιλεία σου;" et pro θρόνος αὐτοῦ, "θρόνος σου
 ex emend. interlineari." Bar Hebraeus affert: סֶדֶם סֶדֶם
סֶדֶם סֶדֶם סֶדֶם סֶדֶם סֶדֶם סֶדֶם סֶדֶם סֶדֶם סֶדֶם סֶדֶם סֶדֶם סֶדֶם. ¹⁹ Cod. 243.
²⁰ Idem.

19. וְהָיָה עוֹד זָרוֹת. *Et parvum erat adhuc istud.*
Ο'. καὶ κατεσμικρύνθη (alia exempl. κατε-
σμικρύνθη²¹) μικρὸν. Alia exempl. καὶ κατε-
σμικρύνται μικρὰ ταῦτα.²²

21. בְּעֵבֶר דְּבָרָה. Ο'. καὶ διὰ τὸν δοῦλόν σου.
Alia exempl. διὰ τὸν λόγον σου.²³

22. עַל-כֵּן גְּדֹלָתָהּ. Ο'. ἔνεκεν τοῦ μεγαλύναι (alia
exempl. μεγαλυνθῆναι²⁴) σε. 'Α. ἐπὶ τοῦτο
ἐμεγαλύνθης. Σ. διὸ μέγας εἶ.²⁵

23. לְלִשְׁוֹן לֹ. Ο'. τοῦ θέσθαι σε. Σ. ἵνα τάξῃ
ἐαυτῇ.²⁶

וְהָיָה. *Et terribilia.* Ο'. καὶ ἐπιφάνειαν
('Α. ἐπίφοβα. Σ. ὑπερμεγέθη²⁷).

24. וְהָיָה. Ο'. καὶ ἡτοίμασας (Σ. ἡδρασας²⁸).

25. וְעָשָׂה. Ο'. καὶ νῦν. ✕ 'Α. Σ. καὶ ποιήσον.²⁹

26, 27. וְהָיָה שָׁמָּה עַד-עוֹלָם לְאִמֹר יְהוָה עֲבָדָהּ וְיָתֵּר עָלֶיהָ
וְיִתְּנָהּ לְיָדָהּ. Ο'. καὶ ἐπιφάνειαν τοῦ
δοῦναι σου ἕως αἰῶνος. Alia exempl. καὶ νῦν
μεγαλυνθῆναι τοῦ δοῦναι σου ἕως αἰῶνος, λέγων
κύριε παντοκράτωρ θεὸς ἐπὶ τὸν 'Ισραὴλ καὶ
ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου Δαυὶδ ἔσται ἀνωρθω-
μένος (Σ. ἡδρασμένος³⁰) ἐνώπιόν σου, ὅτι σὺ.³¹

27. גְּדֹלָתָהּ אֶת-אֱוֹן עַבְדָּהּ. Ο'. ἀπεκάλυψας τὸ

ἀτίον τοῦ δούλου σου. Σ. ἀκουστὸν ἐποίησας
(τῷ δούλῳ σου).³²

27. וְהָיָה. Ο'. τὴν καρδίαν (Σ. διάνοιαν³³)
ἐαυτοῦ.

CAP. VIII.

1. וְהָיָה. *Et depressit eos.* Ο'. καὶ ἐτροπώσατο
('Α. ἐκόλασεν. Σ. κατήσχυεν¹) αὐτούς.

וְהָיָה וְהָיָה. *Frenum metropoleos* (s. bra-
chii). Ο'. τὴν ἀφωρισμένην. 'Α. τὸν χαλινὸν
τοῦ ὑδραγωγίου (s. ὑδραγωγού).² Aliter: 'Α.
τὸν χαλινὸν τοῦ πήχεος. Σ. τὴν ἐξουσίαν τοῦ
φόρου.³

2. וְהָיָה וְהָיָה. Ο'. καὶ ἐτροπώσατο
('Α. ἐκόλασεν. Σ. κατήσχυεν¹) αὐτούς.
καὶ διεμέτρησεν αὐτοὺς ἐν σχοινοῖς, κοιμίσας
αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐγένετο τὰ δύο σχοι-
νίσματα τοῦ θανατῶσαι, καὶ τὰ δύο σχοινίσματα
(alia exempl. καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ σχοινίσμα-
τος⁴) ἐζώργησε (Aliter: Ο'. τὸ ἐν σχοινίσμα
ἐζώργησε⁵). Σ. καὶ διεμέτρησεν αὐτοὺς ἐν
σχοινοῖς, βαλὼν αὐτοὺς εἰς γῆν ἐμέτρησε δὲ
δύο σχοινία εἰς τὸ θανατῶσαι, ἐν δὲ εἰς τὸ
περισῶσαι.⁶

וְהָיָה. Ο'. φέροντας ξένια. Σ. ὑπὸ φόρον.⁷

²¹ Sic Comp., Codd. III, 158 (om. καὶ), 244. ²² Sic
Codd. 19, 82, 93 (cum τὰ μικρὰ), 108, Reg. (ut 93).

²³ Sic Comp. (cum duplici lectione διὰ τὸν λ. σου καὶ διὰ τὸν
δ. σου), Codd. III, 19 (ut Comp.), 93 (idem), 108 (idem),
158 (idem). Montef. ex Regio [et Cod. 123] affert: "Αλ-
λος" (καὶ) κατὰ τὸν λόγον σου. ²⁴ Sic Comp., Codd. III,
82, 92, 93, alii. ²⁵ Cod. 243. ²⁶ Idem. ²⁷ Idem.

²⁸ Idem. ²⁹ Idem in marg.: 'Α. Σ. ✕ καὶ ποιήσον. Sic
in textu sine notis Codd. III, 98, 123, 158, 247. In
Comp., Codd. 82, 93, 108, Arm. i, locus sic legitur: καὶ
καθὼς ἐλάλησας ποιήσον. ³⁰ Cod. 243. ³¹ Sic Comp.

(cum κύριος π. ὁ θεός), Ald. (cum κύριος), Codd. III (om.
νῦν, καὶ (ante ὁ οἶκος), et σὺ, cum θεὶ pro θεός), XI (cum
κύριος), 19 (cum ὁ θεός pro θεός), 29, 64 (cum κύριος), alii
(inter quos 243, cum κύριος). ³² Cod. 243. Cf. Hex.
ad i Reg. xx, 12. ³³ Idem.

CAP. VIII. ¹ Cod. 243. Vox κολάζειν, Schleusnero
frustra suspecta, non modo significat supplicio afficere, sed

reprimere, coercere, e.g. superbientes, qui sensus cum no-
tione vocis Hebraeae optime quadrat. Quod vero ad Sym-
machi versionem attinet, contra assurgit Bar Hebraeus,
notans: וְהָיָה וְהָיָה; h. e. 'Ο 'Εβραῖος
ἀνέκλειπεν (s. ἐκοίμισεν) αὐτούς. Σ. κατέβαλεν. Videndum igitur
ne altera lectio Theodotioni vindicanda sit, qui pro
וְהָיָה κατὰσχυνείς posuit Jesai. xxv. 4. ² Cod. Reg.
Procop. p. 125: 'Α. δὲ τὴν ἀφωρισμένην χαλινὸν ὑδραγωγίου
ἐξέδωκεν. Post lectiones Aquilae et Symmachi mox memo-
randas Cod. 243 subjungit: τόπος ἐστίν. ὁ δὲ 'Α. φησὶ, τὸν
χαλινὸν τοῦ ὑδραγωγού. Ad וְהָיָה, ὑδραγωγός (qui usus ad
Syrium et recentiore Hebraismum pertinet) cf. ad
Cap. ii. 24. ³ Cod. 243. Symmachum ante oculos
habuit Hieron., vertens: frenum tribuit. ⁴ Sic Comp.
(cum τοῦ τρίτου σχ.), XI (cum duplici versione καὶ τὸ πλ.
τοῦ σχ. καὶ τὰ δύο σχ. ἐμέτρησας (sic)), 19 (ut Comp.), 29,
56, 71, 82 (ut Comp.), alii (inter quos 243). ⁵ Cod. 243
in marg. ⁶ Idem (cum ἐμέτρησε pro ἐμέτρησε). ⁷ Codd.

3. בָּלָכְתוּ לְהָשִׁיב יָדוֹ. *Cum profectus est ut restitueret imperium suum.* Ο'. πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ. Σ. ὅτε ἐπορεύετο στῆσαι τρόπαιον ἑαυτοῦ.⁸

4. וַיָּלֶכֶד. Ο'. καὶ προκατελάβετο (Σ. συνέλαβεν).⁹
וַיַּעֲרֵךְ. *Et nervos succidit.* Ο'. καὶ παρέλυσεν ('Α. ἐξώρισεν. Σ. ἐνευροκόπησεν).¹⁰

5. וְאַרְסָּה דְּמִשְׁרָה. Ο'. Συρία Δαμασκού. Alia exempl. δ Σύρος ἐκ Δαμασκού.¹¹

6. נְצִיבִים. *Stationes militares.* Ο'. φρουράν (s. φρουράς). 'Α. ἐστηλομένους. Σ. φρουρούς.¹²

7. אֵת שְׁלֵטִי הַזָּהָב. *Scuta aurea.* Ο'. τοὺς χλι-

δῶνας (Schol. κλοιούς, ὃ ἐστὶ μαυιάκας¹³) τοὺς χρυσοῦς. 'Α. τοὺς κλοιούς τοὺς χρυσοῦς. Aliter: 'Α. (τὰς) πανοπλίας (τὰς χρυσᾶς). Σ. (τὰς) φαρέτρας τὰς χρυσᾶς.¹⁴

7. וַיִּהְיֶה. Ο'. οἱ ἦσαν. Aliter: Ο'. οὗς ἐποίησαν.¹⁵

Ο'. (→) καὶ ἔλαβεν—Σολομώντος (4).¹⁶

8. Ο'. (→) ἐν αὐτῷ—τὰ σκεύη (4).¹⁷

9. וַיִּתֵּן מֶלֶךְ. Ο'. ὁ βασιλεὺς 'Ημάθ ('Α. τῆς 'Επιφανείας).¹⁸

10. וַיִּשְׁאַל לְיָדוֹ. Ο'. ἐρωτήσῃ αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην. Σ. ἀσπάσασθαι (αὐτόν).¹⁹

Reg., 243. Hieron.: *sub tributo.*

⁸ Ibidem.

⁹ Ibidem.

¹⁰ Cod. 243 (cum ἐξώρσειν). Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 141 tentat ἐξεργάζωσεν, appellans Hex. ad Gen. xlix. 6, pro quo nos faciliorem emendationem, a Montefalconio in *Lex. Hebr. ad Hex.* p. 492 propositam, recepinus.

¹¹ Sic Codd. 82 (sine ὁ), 93, 108.

¹² Cod. 243 (ad εἰκοσι καὶ δύο (sic) v. 5). Cf. ad v. 14. Mox ad ἐπορεύετο Montef.

e Regio affert: "Ἄλλος ἐφέρετο, invitis libris Graecis. ¹³ Cod. 243 in marg. ad χλιδῶνας (sic).

¹⁴ Idem in continuatione: 'Α. βραχίρια. Ο'. οὗς ἐποίησαν. 'Α. πανοπλίας.

Σ. φαρέτρας τὰς χρυσᾶς. Montef. e Regio exscripsit: 'Α. καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς κλοιούς χρυσοῦς [ex Theodoretō, ut videtur, qui in Quæst. XXII ad 2 Reg., p. 420 ait: τοὺς μέντοι χλιδῶνας τῶν Σύρων τοὺς χρυσοῦς, κλοιούς δ' Ἀκ. ἡρμήνευσεν] 'Εμάθ δὲ τὴν 'Επιφάνειαν τῆς Συρίας]. "Ἄλλος βραχίρια χρυσᾶ; notans: "Hic observes velim tres hoc loco vocis עֲרִיצָה Aquilae versiones varias afferri, nempe κλοιούς, βραχίρια, et πανοπλίας. Duas vero postremas pro eadem voce alibi usurpat idem interpres, ut videas in *Lexico Graeco* [pp. 566, 610], primam vero nuspiam alibi." Quod ad βραχίριον attinet, semel tantum Aquilae tribuitur, idque non pro eodem Hebraeo, in loco 2 Reg. i. 10, ubi lectionem suspectam esse jam observavimus. Altera vox πανοπλία pro eodem Hebraeo ponitur 4 Reg. xi. 10, sed interpres est Symmachus, non Aquila; in loco autem Psal. xc. 14, ubi in Hexaplis editum: 'Α. ὡς πανοπλία καὶ περιφέρεια ἢ ἀλήθεια αὐτοῦ, tum vox Hebraea est עֲרִיצָה, non עֲרִיצָה, tum Symmachi manum prodit particula ὡς in Hebraeo non obvia. Itaque Montefalconii animadversio fundamento destituta est. Nunc ad Scharfenbergium provocemus, quo iudice lectio βραχίρια tanquam glossema referenda est ad versionem LXVvirelem τοὺς χλιδῶνας, juxta glossam Phavorini: Βραχίρια, δ' παρ' ἡμῖν χλιδῶνας καλοῦνται; quae autem in Cod. 243 Aquilae et Symmacho tribuuntur, πανοπλίας et φαρέτρας χρυσᾶς, sunt verba

Josephi Antiq. VII, 5, 3: καὶ τὰς τε χρυσᾶς φαρέτρας καὶ τὰς πανοπλίας, ἀς οἱ τοῦ Ἀδάδου σωματοφύλακες ἐφόρουν, ἀνέθηκε τῷ θεῷ εἰς Ἱεροσόλυμα. Hactenus doctus Animadvorsor, cui nos eousque assentimur, ut βραχίρια tanquam glossema reprobemus, ut jam antea ad Cap. i. 10 reprobavimus; quod vero ad alteram lectionem attinet, ut eam pro genuina Aquilae et Symmachi versione habeamus, praeter Cod. Coisliniani auctoritatem, cogit nos alius gravissimus testis, Bar Hebraeus, e cuius commentario inedito Parsonsius quidem nescio quid agens excitavit: Aq. *armillas*; reversa autem triplex lectio in eo asservatur: *سَلْبَاتِي* *سَلْبَاتِي* *سَلْبَاتِي*, h.e. Ο'. χλιδῶνας. 'Α. arma. Σ. φαρέτρας. Hic, quod ad Aquilam attinet, nihil de *armillis*, nihil de *torquibus*; etsi, fateatur, vox *سَلْبَاتِي* juxta Syri nostri usum, non tam πανοπλία (*سَلْبَاتِي*) Luc. xi. 22 in Philox.) quam *σπλα* sonat. Restat Theodoretī lectio κλοιούς, quae et ipsa secundum scholium Cod. 243 glossema vocis χλιδῶνας esse potest; quam tamen si quis ad alteram Aquilae editionem referre maluerit, nos non acriter repugnantes habebit. Postremo Montef. ex Regio, ut videtur, edidit: "Ἄλλος: τὰ *σπλα* τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ δόρατα, quae verba post Σουβᾶ in textum inferunt Codd. 19 (cum καὶ πάντα τὰ δ. τὰ χρ. καὶ δόρατα), 82 (cum καὶ πάντα τὰ δ. τὰ χρ. καὶ τὰ δ.), 93 (idem), 108 (ut 19), 158 (cum καὶ τὰ δ. τὰ χρ. καὶ τὰ δ.). ¹⁵ Cod. 243, ut supra. Sic in textu Codd. II (cum ἐποίησαν), 55, 121, 247 (cum ἐποίησας). ¹⁶ Haec desunt in Comp., Codd. 56, 246. ¹⁷ Deest in Comp. solo. ¹⁸ Theodoret., ut supra. Procop. p. 126: Βασιλεὺς Ἡμάθ.] Ἀκύλας, τὴν 'Επιφάνειαν τῆς Συρίας. Glossam esse, non Aquilae versionem, ductam ex Euseb. Onomastico, p. 184: Ἐμάθ... καὶ μήποτε αὕτη ἐστὶν ἡ 'Επιφάνεια, ἡ πλησίον Ἑμέσσης, recte perspexit Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 141. Montef. e Regio, ut ait, notam hexaplae commentus est: *שָׁלֵחַ*. 'Α. τὴν ἐπιφάνειαν. Ο'. τὴν δύναμιν. ¹⁹ Cod. 243.

10. **אִישׁ מִלְחָמוֹת**. O'. ἀντικείμενος. Alia exempl. ἀνὴρ ἀντικείμενος. 'A. Σ. πολεμῶν.³⁰
11. **כַּבֵּשׁ**. Subjicit. O'. κατεδυνάστευσεν. 'A. Σ. ὑπέταξεν.³¹
13. **בְּנֵי אֶלְיָא**. In valle salis. O'. ἐν Γεβελέμ. Alia exempl. ἐν Γημελά; alia, καὶ ἐν Γεμελέχ.³² 'A. Σ. ἐν φάραγγι ἁλῶν.³³
14. **שָׁם יָצְבִים**. O'. Vacat. ✕ ἔθηκεν ἐστηλωμένους (4).³⁴ Σ. ἔταξεν φρουράν.³⁵
16. **מְזִכִּיר**. O'. ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων (Schol. τὸ (fort. τοῦ) ἀπογράφεσθαι τὰ συμβαίνοντα³⁶). 'A. δ' ἀναμνησκῶν. Σ. ἐπὶ τῆς μνήμης.³⁷
17. **וְשָׂרָה**. O'. καὶ Σασά (alia exempl. Σαραίης³⁸).
18. **וְהַכְרַתִּי הַפְּלִתִי**. Et Cherethi et Pelethi (sattellites regii, q. d. carnifices et cursores). O'. καὶ ὁ Χελεθὶ καὶ ὁ Φελεθί. "Ἄλλος" ἐπὶ τῶν Χερηθαίων καὶ τῶν Φεληθαίων.³⁹ Schol. Τοὺς σφενδονήτας καὶ τοὺς τοξότας οὕτω καλεῖ.³⁰
- וּבְנֵי דָוִד כֹּהֲנִים הָיוּ**. Et filii Davidis sacerdotes (s. intimi consiliis) erant. O'. καὶ οἱ υἱοὶ Δαυὶδ αὐλάρχαι ('A. ἱερεῖς. Σ. σχολάζοντες³¹) ἦσαν. 'O' Ἑβραῖος, Σ. 'A. καὶ οἱ υἱοὶ Δαυὶδ ἱερεῖς ἦσαν.³³

CAP. IX.

2. **עָבַד**. O'. ἦν παῖς. 'A. Σ. δοῦλος.¹
3. **עַד שָׁפָה**. Nonne (superstes est) adhuc. O'. εἰ ὑπολείπεται.. ἐτι. Σ. ἄρα οὐκ ἔστιν οὐκέτι.²
6. **מִמִּבְשֶׁת**. O'. Μεμφίβοσθῆ. Alia exempl. Μεμφιβάαλ.³ Πάντες Μεμφίβοσθῆ.⁴
9. **וְלִכְלִ-בֵּיתוֹ**. O'. καὶ ὅλα τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ; alia, καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ.⁵
10. **וְעָבַדָּתָּ לֹא**. O'. καὶ ἐργά ('A. ὑπουργήσεις. Σ. γεωργήσεις⁶) αὐτῷ.
- וְהָבֵאתָ יְהוָה לְבָרִיךְ יְהוָה לְחֶם וְאֵמָלָה**. O'. καὶ εἰσίοσεις τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου ἄρτους, καὶ ἔδεται ἄρτους. Alia exempl. καὶ εἰσίοσεις εἰς τὸν οἶκον τοῦ κυρίου σου ἄρτους, καὶ φάγονται.⁷

CAP. X.

2. **עָמְדִי חֶסֶד**. O'. μετ' ἐμοῦ ἔλεος (Σ. χάριν¹).
- וְלִיחֵימִי**. O'. παρακαλέσαι (Σ. παραμυθούμενος²) αὐτόν.

³⁰ Cod. 243. Sed vera lectio est, ut videtur: 'A. Σ. ἀνὴρ πολέμων. ³¹ Idem. ³² Prior scriptura est in Cod. III, Euseb.; posterior in Comp. (om. καὶ), Codd. 19, 82 (cum Γεμελάχ), 93 (cum Γεμελάχ), 108, et, ut videtur, Reg., e quo Montef. oscitanter exscripsit, καὶ Γεμελ' Ἀχίς (pro Γεμελάχ εἰς). ³³ Euseb. in Onomastico, p. 158: Γημελά' χώρα 'Εδῶμ· ἐν δὲ Βασιλείᾳς (supple ex Hieronymi versione 'A. Σ.) φάραγγα ἁλῶν. ³⁴ Cod. 243 in marg. (non, ut Montef., ἐστηλωμένην). Sic in textu sine aster. Comp. (cum ἐστη., Codd. III, 19 (ut Comp.), 82, 93, 98, 108 (ut Comp.), 247, Procop. p. 126. ³⁵ Idem (ad φρουράς pro φρουράν): Σ. ἔταξεν φρουράν, ἢ κάστρον, ἐγκαθίστους, ubi posteriora ad glossographos remittenda, coll. Procop. ibid.: ἐστηλωμένους δὲ φησιν τοὺς ἐγκαταστάντας φρουροὺς, οὓς νῦν τινες ἐγκαθίστους φασίν. ³⁶ Cod. 243 in marg. ³⁷ Idem. Cod. Reg., Procop. p. 126: Ἀκύλας· ἀναμνησκῶν. ³⁸ Sic Comp. (cum Σαράης), Codd. III, 19 (cum Σαρίης), 56 (cum Σαρίά), 82 (cum Σαράίης), 93, 108 (ut Comp.), 123 (cum Σαράϊα), 246 (ut 56). Mox ad γραμματεῖς (pro δὲ γραμματεῖς) Cod. 243 in marg.: ὁ τὰ ἱερὰ γράμματα παιδεύων. ³⁹ Cod. 243

in marg. sine nom. (cum Χερηθίων et Φεληθίων). Cf. ad Cap. xx. 23, ubi Symmachi est lectio. ³⁰ Procop. ibid.

(ad καὶ ὁ Φελεθὶ καὶ ὁ Χερηθί). Chaldaeus enarrat: **לְעַבְדָּתִּי וְלִיחֵימִי**. ³¹ Cod. 243, cum scholio: Θεοδ. τὴν κατάστασιν ἔχοντες τῆς βασιλικῆς οἰκίας. ἐν δὲ ταῖς Παραλειπομένοις φησὶ δομῆστικοι ("Domestici, qui circa aliquem sunt, neque ab ejus latere discedunt."—Cod. Theodos. Cf. i Paral. xviii. 17). Ad σχολάζοντες (literis vacantes?) cf. Geiger in Symmachus etc. p. 52. ³² Bar Hebraeus: **לְעַבְדָּתִּי וְלִיחֵימִי** (tibicinum) **לְעַבְדָּתִּי וְלִיחֵימִי**. **לְעַבְדָּתִּי וְלִיחֵימִי**.

Cap. IX. ¹ Codd. Reg. (cum 'A. pro 'A. Σ.), 243. ² Cod. 243. ³ Sic Codd. 82 (cum Μεμφιβ.), 93, Reg. ⁴ Cod. 243 in marg.: Μεμφίβοσθῆ κῆται ἐν τῷ ἔξπλῳ παρὰ πᾶσιν ἐν ἁλλῷ δὲ Μεμφιβάαλ (sic). ⁵ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 29, 64, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁶ Cod. 243. ⁷ Sic Codd. 82, 93, 108 (om. σου), 158, Reg., Arm. i.

Cap. X. ¹ Cod. 243. ² Idem.

3. **הַמְּבַדֵּר... כִּי־שָׁלַח**. Ο'. μὴ παρὰ τὸ δοξάζειν (Σ. ἀρα τιμῶν³)... ὅτι ἀπέστειλε. Alia exempl. οὐχὶ δοξάζων... ἀπέσταλκε.⁴
- וְהָלֹא בַעֲבוּר**. Ο'. ἀλλ' ὅπως οὐχί. Alia exempl. ἀλλ' ὅπως; alia, οὐχ ἵνα; alia, οὐχί, ἀλλ' ἵνα.⁵
- וְלִהֲפָנֶיהָ**. Et ad evertendum eam. Ο'. καὶ τοῦ κατασκέψασθαι αὐτήν. Alia exempl. τοῦ καταστρέψαι αὐτήν.⁶
4. **וְהָיָה וְקָנָם**. Ο'. τοὺς πώγωνας (Aliter: Ο'. τὸ ἦμισιν τοῦ πώγωνος⁷) αὐτῶν.
- וַיִּוְכַל**. Ο'. καὶ ἀπέκοψε (alia exempl. ἀφείλε⁸).
- וְהָיָה וְקָנָם**. Ο'. τοὺς μανδύας ('Α. χιτῶνας⁹) αὐτῶν ἐν τῷ ἡμίσει. Alia exempl. τῶν μανδύων αὐτῶν τὸ ἦμισιν.¹⁰
5. **וְנָלְמִים**. Ο'. ἡτιμασμένοι (s. ἡτιμωμένοι¹¹). 'Α. ἐντρεπόμενοι. Σ. αἰσχροί.¹²
- וְשָׁבְתָם**. Ο'. καὶ ἐπιστραφήσεσθε (alia exempl. ἀνακάμψατε¹³).
6. **וְנִבְּאִשׁוּ בְּדָרָם**. Foetidi (odiosi) facti sunt Davidi. Ο'. κατησχύνθησαν ὁ λαὸς Δαυὶδ. Σ. ἐκακούργησαν πρὸς Δαυίδ.¹⁴
- וְהָיָה וְקָנָם**. Ο'. καὶ τὸν βασιλέα Ἀμαλῆκ (alia exempl. Μααχά¹⁵).
7. **וְהָיָה וְקָנָם**. Ο'. τὴν δύναμιν (Οἱ λοιποὶ

στρατιὰν¹⁶) τοὺς δυνατοὺς. Alia exempl. τὴν δύναμιν τῶν δυνατῶν.¹⁷

8. **וְהָיָה וְקָנָם**. Ο'. παρὰ τῇ θύρᾳ τῆς πόλεως. Alia exempl. παρὰ τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως.¹⁸
- וְהָיָה וְקָנָם**. Ο'. καὶ Ἀμαλῆκ μόνος ἐν ἀγρῷ (Θ. πεδίῳ¹⁹). Alia exempl. καὶ Μααχά καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ.²⁰
9. **וְהָיָה וְקָנָם**. A fronte. Ο'. ἐκ τοῦ κατὰ πρόσωπον ἐξεναντίας.²¹
- וְהָיָה וְקָנָם**. Ο'. ἐκ πάντων τῶν νεανιῶν ('Α. Σ. ἐκλεκτῶν²²).
11. **וְהָיָה וְקָנָם**. Ο'. καὶ ἐσόμεθα. Alia exempl. καὶ πορεύσομαι.²³
16. **וְהָיָה וְקָנָם**. Ο'. καὶ συνήγαγε (alia exempl. ἐξήγαγε²⁴) τὴν Συρίαν τὴν ἐκ τοῦ πέραν ('Α. ἀπὸ πέραν. Σ. ἐξεναντίας. Ο'. [Θ.] ἐκ τοῦ πέραν²⁵) τοῦ ποταμοῦ Χαλαμάκ, καὶ παρεγένοντο εἰς Αἰλάμ. Aliter: Ο'. καὶ ἐξήγαγε τὴν Συρίαν τὴν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ παρεγένετο Αἰλάμ.²⁶ 'Α. καὶ ἐξήγαγε τὴν Συρίαν τὴν ἀπὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἦλθον δυνάμει αὐτῶν.²⁷ Σ. καὶ ἐξήγαγε τοὺς Σύρους τοὺς πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἤγαγον τὴν δύναμιν αὐτῶν.²⁸ Θ. καὶ ἐξήγαγε τὸν Σύρον τὸν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ Χαλαμά, καὶ παρεγένοντο Αἰλάμ.²⁹

³ Cod. 243 (cum ἀρα). Montef. e Regio affert: 'Α. ἀρα τιμῶν, parum probabiliter. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

⁵ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 247, Reg.; altera in Codd. III (cum ουκ ινα), 44, 52, 55, alii; tertia in Codd. 29, 98, 243.

⁶ Sic Ald., Codd. 29, 56, 71, alii (inter quos 243). ⁷ Cod. 243 in marg. (Montef. pingit: ✕ τὸ ἦμιν). Sic in textu (sine τὸ) Cod. 98. Comp. edidit: τοὺς π. αὐτῶν τὸ ἦμισιν, invitis libris.

⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, invito Bar Hebraeo, qui affert: **וְהָיָה וְקָנָם**. ⁹ Procop. p. 126 (=Cat. Niceph. T. II, p. 541): Τοὺς μανδύας ἢ τὰ καλούμενα ἀρκαδίκια (Niceph. ἀρκαδικὰ), ἢ τὰ μαντρία ὁ δὲ Ἀκύλας χιτῶνας φησιν. (Ad ἀρκαδικὸν cf. Hex. ad Gen. xxxviii. 14.) ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29, 56, 64, alii (inter quos 243). ¹² Codd. Reg., 243. ¹³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ἀνακάμψατε), Reg. Cf. 1 Paral. xviii. 5.

¹⁴ Cod. 243 (cum ὁ ἄνθρωπος pro ὁ λαὸς in textu). Hieron.:

injuriā fecissent David.

¹⁵ Sic Comp., Ald. (cum Ἀμαλῆκ M.), Codd. III, XI (cum Μααχάν), 19, 55 (ex corr.), 64 (ut Ald.), alii. ¹⁶ Cod. 243. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

¹⁸ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243). Cf. 1 Paral. xix. 9 in Hebr. et LXX. ¹⁹ Cod. 243. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum Μααχά), 82, 93, 108, Reg. (cum Μαχά).

²¹ Duae versiones coaluerunt, quarum priorem reprobant Comp., Codd. 19, 29, 44, alii; posteriorem autem Codd. III, 247. ²² Cod. 243.

²³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ²⁴ Sic Comp., Codd. XI, 19, 71, 82, 93, 108, 158.

²⁵ "Eusebius de Locis Hebraicis."—Montef. Eusebii locus, ubi Theodotionis versio siletur, pertinet ad 3 Reg. iv. 12.

²⁶ Cod. 243 in marg. ²⁷ Idem. Pro δυνάμει (eius loco Montef. exscripsit ἐν δυνάμει) nescio an rescribendum δυνάμεις.

²⁸ Idem. Pro αὐτῶν Montef. edidit ἑαυτῶν. ²⁹ Idem.

Sic in textu Codd. 19 (cum Χαλαμάκ et εἰς Αἰλάμ), 82 (cum Χαλαμάδ), 93 (idem), 108 (cum Χαλαμά et Ἐλάμ).

16. שָׂרֵצְרָא. *O'.* ἄρχων τῆς δυνάμεως. Alia exempl. ὁ ἀρχιστράτηγος.³⁰
 17. חֲלָאָמָא. *O'.* εἰς Ἀλάμ. Alia exempl. εἰς Χαλασμά.³¹
 19. וַיִּשְׁלְמוּ. *Et pacem fecerunt.* *O'.* καὶ ἡτομό-
 λησαν. Alia exempl. καὶ διέθεντο διαθήκην.³²

CAP. XI.

1. יֵשֶׁב. *O'.* ἐκάθισεν. Alia exempl. κατῳκει.¹
 2. לָעֵת הָעָרֵב. *O'.* πρὸς ἐσπέραν. Alia exempl.
 ἐν τῇ καιρῷ τῆς δειλῆς.²
 3. וַיִּדְרֹשׁ. *O'.* καὶ ἐζήτησε (Σ. περιειργάσατο³).
 4. מִתְקַדְּשֶׁת מִשְׁמַחְתָּהּ. *Purgabat se ab immu-*
ditie sua. *O'.* ἀγιαζομένη ('Α. ἀπολελουμένη⁴)
 ἀπὸ ἀκαθαρσίας (Σ. μiasμοῦ. Θ. ἀφέδρου⁵)
 αὐτῆς. Alia exempl. ἦν λελουμένη ἐξ ἀφέδρου
 αὐτῆς.⁶
 5. הָרָה אֲנִי. *O'.* ἐγὼ εἰμι ἐν γαστρὶ ἔχω. Alia
 exempl. συνειληφα ἐγώ.⁷
 7. לְשָׁלוֹם (in priore loco). *O'.* εἰς εἰρήνην. Σ.
 περὶ τῆς σωτηρίας. Θ. εἰ ὑγαίνει.⁸
 8. מִשְׁאֵת הַמֶּלֶךְ. *Munus (portio cibi) regis.* *O'.*
 ἄρσις τοῦ βασιλέως. "Ἄλλος" ἐκ τῶν παρε-
 στηκότων τῷ βασιλεῖ.⁹

9. פָּתַח בַּיִת. *O'.* παρὰ τῇ θύρᾳ (alia exempl. add.
 τοῦ οἴκου¹⁰). Alia exempl. ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ
 οἴκου.¹¹
 11. וַיְהִי וַיְחִי נַפְשָׁא אִם-הָעֵשָׂה אֶת-הַדְּבָר הַזֶּה.
O'. πῶς (ἦν¹²); ἔῃ ἡ ψυχὴ σου, εἰ ποιήσω τὸ
 ῥῆμα τοῦτο. Alia exempl. μὰ τὴν ζωὴν σου,
 καὶ μὰ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς σου, οὐ μὴ ποιήσω
 τὸ πρᾶγμα τοῦτο.¹³
 16. אֶל-הַמְּקוֹם אֲשֶׁר יָדַע. *O'.* εἰς τὸν τόπον οὗ
 ᾔδει. Alia exempl. εἰς τὸν τόπον τὸν πο-
 νοῦντα.¹⁴
 18. אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַמִּלְחָמָה. *O'.* πάντας τοὺς λό-
 γους τοῦ πολέμου λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα.
 Alia exempl. πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέ-
 μου.¹⁵
 23. וַיְנַהֲגֵם עַל-יְהוָה יְדִי-פֶתַח הַשַּׁעַר. *O'.* καὶ ἐγε-
 νήθημεν ἐπ' αὐτοὺς ἕως τῆς θύρας τῆς πόλεως.
 Alia exempl. καὶ συνηλάσαμεν αὐτοὺς ἕως τῶν
 θυρῶν τοῦ πυλῶνος.¹⁶
 24. וַיִּרְאוּ הַמּוֹרָאִים אֶל-עַבְדֵּי. *O'.* καὶ ἐτόξευ-
 σαν οἱ τοξεύοντες πρὸς τοὺς παῖδας σου. Alia
 exempl. καὶ κατεβαρύνθη τὰ βέλη ἐπὶ τοὺς
 δούλους σου.¹⁷
 25. וַיְהָרֵסָה. *O'.* καὶ κατὰσπασον (alia exempl.
 κατὰσκαψον¹⁷) αὐτήν.

³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum Χαλαμά), 93 (cum Χαλαμά), 108.

³² Sic Comp., Codd. 19 (cum διέθεντο), 82, 93, 108. Cod. II in marg. ab antiqua manu: καὶ θέντο διαθήκην.

CAP. XI. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ² Sic Comp. (om. τῇ), Codd. 19, 82, 93, 108 (ut Comp.), 158. ³ Cod. 243. ⁴ Codd. Reg., 243. ⁵ Idem: Σ. Θ.

μiasμοῦ ἀφέδρου. ⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁸ Cod. 243. Theodot-

ionis lectionem ter exprimit Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, qui omnes, excepto Comp., in fine addunt: καὶ εἰπεν ὑγαίνει. Procop. p. 129: Καὶ εἰ ὑγαίνει ὁ πόλεμος. "Ἄλλη ἐκδοσις" καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ πολέμου. ⁹ Cod. 243 in marg.

sine nom. (subjuncto scholio: προσφάγιον παρὰ τοῦ βασιλέως ἐπέμφθη αὐτῷ, καὶ ἱβαστάζετο ὀπίσω αὐτοῦ). Sic in textu (om. δὲ) Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (ex quo Montef. perperam, ni fallor, exscripsit: ὀπίσω αὐτῶν (pro αὐτοῦ) τῶν π., qui error Schleusnerum in *Nov. Thea.* s. v. παρίστημι male

habuit). Interpres, quisquis fuerit, in suo habuisse vide-
 tur תְּקַבֵּץ, ex elatione, s. majestate; vel (quae Schleusneri
 est conjectura) תְּקַבֵּץ. ¹⁰ Sic Ald., Codd. III (om. τοῦ),

29, 44, alii (inter quos 243), Arm. 1. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹² Idem, et Reg. In textu voculam πῶς reprobant Ald., Codd. 64, 247. ¹³ Sic

Codd. 82, 108. Verba τὸν ποιοῦντα eleganter vertunt Hebraea וַיִּנְהָגָם. S. Chrysost. Opp. T. XI, p. 534 B: εἰς τὸ μέρος ἐστήκαμεν τοῦ πολέμου τὸ ποιοῦν; ubi nescio an hunc ipsum locum juxta recensensionem sibi familiarem respexerit.

¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (add. in fine λαλῆσαι π. τ. β.), 82, 93, 108, Reg. Praeterea verba λαλῆσαι π. τ. β. desunt in Codd. III, XI, 56, 71, aliis, Arm. 1. ¹⁵ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum τῆς πόλεως pro τοῦ πυλῶνος), 108. Hieron.: nos autem facto impetu persecuti eos nimis usque ad

portam civitatis. ¹⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Idem post βασιλέως add. ὥστε ἀνδρες δέκα καὶ ὀκτώ, invito Hebraeo.

¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

25. וַיִּשְׁמַע. Et confirmata eum. O. και κραταίω-
σον αὐτήν (potius αὐτόν¹⁸).

27. וַיִּקְבֹּץ. Et recepit eam. O. και συνήγαγεν
αὐτήν. Alia exempl. και ἔλαβε τὴν Βηρ-
σαβεή.¹⁹

CAP. XII.

1. וַיֹּאמֶר לוֹ. O. και εἶπεν αὐτῷ. Alia exempl.
και εἶπεν αὐτῷ· ἀνάγγειλον δὴ μοι τὴν κρίσιν
ταύτην.¹ Alia: και εἶπεν αὐτῷ· ἀναγγέλω σοι
δὴ κρίσιν. και εἶπεν.²

3. וַתִּהְיֶה. O. και ἡδρύνθη (alia exempl. συνε-
τράφη³).

4. וַיָּבֹא הֵלֶךְ אִישׁ הַצָּר. O. και ἦλθε πάρο-
δος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ (alia exempl. ὁδοι-
πόρος πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν πλούσιον⁴). 'A. και
ἦλθεν παροδίτης τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ. Σ.
ἐλθόντος δὲ ξένου τῷ πλουσίῳ. Θ. και ἦλθεν
ὁδοιπόρος πρὸς τὸν πλούσιον.⁵

5, 6. כִּי בֶן-מֹות הָאִישׁ הַעֵצָה וְזֹאת: וַתִּשְׁמַע
יִשְׁלֵם אֶרְבַּע־מֵאוֹת. O. ὅτι νίδος θανάτου ὁ ἀνὴρ
ὁ ποιήσας τοῦτο. και τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει
ἐπταπλασίονα (alia exempl. τετραπλασίονα⁶).
'A. ὅτι ἄξιος (fort. νίδος) θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ
ποιήσας τοῦτο. και τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει τε-
τραπλάσιον. Σ. ὅτι ἄξιος θανάτου ὁ ἄνθρωπος
ὁ ποιήσας τοῦτο. και τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει

τετραπλασίως. Θ... και τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει
τετραπλάσιον.⁷

7. וְאֵלֶיךָ מִשְׁחָתֶיךָ. O. ἐγὼ εἰμι ὁ χρίσας σε. Alia
exempl. ἐγὼ εἰμι ἔχρισά σε.⁸

וְהִצִּילָתִי. O. ἐρρυσάμην (alia exempl. ἐξειλά-
μην⁹) σε.

8. וְהָיָה לְךָ. O. τὸν οἶκον (alia exempl.
τὰ πάντα¹⁰) τοῦ κυρίου σου.

וְהָיָה לְךָ מִשְׁחָתֶיךָ. O. και
εἰ μικρόν (alia exempl. ὀλίγα σοί¹¹) ἐστίν,
προσθήσω σοι κατὰ ταῦτα (alia exempl. καθὼς
ταῦτα¹²). 'A. και εἰ ὀλίγον, και προσθήσω
σοι κατὰ ταῦτα. Σ. και εἰ ὀλίγα (s. ὀλίγον)
ἐστίν, προσθήσω σοι πολλαπλασίως. Θ. και
εἰ ὀλίγα (s. ὀλίγα σοι) ἐστίν, προσθήσω σοι
καθὼς ταῦτα.¹³

9. וַיִּדְעוּ בָנֵי אֶת-דָּבִד לֹא הָיָה הָרַע בְּעֵינָיו.
O. τί ὅτι ἐφαύλισας τὸν λόγον κυρίου, τοῦ
ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ; Θ.
και τί ὅτι ἐξουδένωσας τὸν κύριον, τοῦ ποιῆσαι
τὸ πονηρὸν ἐνώπιον αὐτοῦ;¹⁴

10. וַיִּתֵּן לְאֶת-חֹסֶר חֶרֶב מִבֵּיתֶךָ עַד-עוֹלָם. O. και νῦν οὐκ ἀποστήσεται ῥομ-
φαία ἐκ τοῦ οἴκου σου ἕως αἰῶνος, ἀνθ' ὧν ὅτι
ἐξουδένωσάς με. Θ. και νῦν οὐκ ἐξαρθήσεται
ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου τὸν αἰῶνα ἕνεκεν
τούτου ὅτι ἐξουδένωσάς με.¹⁵

¹⁸ Sic Codd. II, III, 74, 92, 106, alii. Clausula deest
in Ald., Codd. XI, 19, 29, 44, aliis (inter quos 243).

¹⁹ Sic Comp. (cum Βηρσαβεή), Codd. 19, 82 (ut Comp.),
93 (idem), 108 (cum Βηρσαβεή).

CAP. XII. ¹ Sic Comp., Ald. (cum και εἶπεν αὐτῷ· ἀνάγ.
δὴ μοι κρίσιν· και εἶπεν αὐτῷ), Codd. 19 (cum ἀπάγ. μοι δὴ),
82, 93, 108, 119 (cum κρίσιν pro τὴν κρ. τ.), 121 (in marg.
sine τὴν). Cod. 106 in marg.: responde mihi iudicium.
S. Chrysost. Opp. T. II, p. 289 C: Καὶ τί φησι: Βασιλεῦ,
δική μοι ἐστὶ πρὸς σέ. ² Ἦν τις κ. τ. ε. ³ Sic Codd. 29, 98,
243. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁵ Idem.
⁶ Cod. 243. Josephus (Antiq. VII, 7, 3) narrat:
ξένου δὲ ἐπελθόντος τῷ πλουσίῳ. ⁷ Sic Comp. (cum τετρα-
πλάσιον), Codd. 82, 93, Chrysost. ibid. ⁸ Cod. 243.
Ad Aquilam Parsonsii amanuensis minus probabiliter ex-
scripsit ὁ π. ταῦτα. ⁹ Sic Comp. (om. εἰμι bis), Ald.,

Codd. 56, 64, 82 (ut Comp.), alii (inter quos 243, cum εἰ
μὴ pro εἰμι bis), Chrysost. Opp. T. V, p. 2 (ut Comp.), Vet.
Lat. (idem). ¹⁰ Sic Comp. (cum ἐξελεξάμην), Codd. 19
(idem), 82, 93, 108 (ut Comp.), Chrysost. (cum ἐξελεξάμην).

¹¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost., Vet. Lat. ¹² Sic
Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost., Vet. Lat. ¹³ Sic
Comp., Codd. 19 (cum καθὼς και τ.), 82, 93, 108, Chrysost.

¹⁴ Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi; Montef. vero ea
quae uncis inclusimus exhibet, fortasse rectius. ¹⁵ Cod.
243. Sic in textu Comp. (cum τὸν λόγον κυρίου), Codd. 19
(om. τὴν), 82, 93, 108 (cum ἐφαύλισας in marg.), Chrysost. (cum
ἐνώπιόν μου), Vet. Lat. ¹⁶ Idem (cum ἀποστήσεται (sic),
teste Parsonsii amanuensi, qui mox ἔνεκα exscripsit). Sic
in textu Comp. (cum εἰς τὸν αἰῶνα), 19 (cum εἰς αἰῶνα), 82,
93, 108 (ut Comp., cum ἀποστήσεται in marg.).

12. כִּי אֶתָּה עֲשִׂיתָ בְּפֶתֶר וְאֵנִי אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדֶּבֶר. הָיָה נִגְדַּי כִּלְי־יִשְׂרָאֵל וְנִגְדַּי הַשָּׁמַיִם. *O'.* ὅτι σὺ ἐποίησας κρυβῆ, καὶ γὰρ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέναντι τοῦ ἡλίου τούτου. *Θ.* ὅτι σὺ ἐποίησας ἐν κρυπῶ, ἐγὼ δὲ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνώπιον παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐνώπιον τοῦ ἡλίου.¹⁶

13. הֶעֱבִיר. *O'.* παρεβίβασε. *Alia exempl.* ἀφείλε.¹⁷

14. אֶפְסָה כִּי־נִגְדַּי נֶאֱמַתָּ אֶת־אֲנִי יְהוָה בְּדֶבֶר הָיָה. *O'.* πλὴν ὅτι παροργίζων παρώργισας (*Aliter: O'.* παροξύνων παρώξυνας¹⁸) τοὺς ἐχθροὺς κυρίου ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ. *'A'.* ὅτι διασύρων διέσυρας τοὺς ἐχθροὺς κυρίου. *Σ.* πλὴν ὅτι βλασφηγησάι ἐποίησας τοὺς ἐχθροὺς κυρίου διὰ τοῦ πράγματος τούτου. *Θ.* πλὴν ὅτι παροργίζων παρώργισας τοῖς ἐναντίοις κυρίου.¹⁹

15. וַיָּהִי. *O'.* καὶ ἔθραυσε (*Σ.* ἐπάταξε²⁰).

16. וַיִּבְשָׁשׁ. *O'.* καὶ ἐξήγησε (*alia exempl.* ἡξίου²¹).

וַיִּשְׁכַּב. *O'.* Vacat. *Alia exempl.* καὶ ἐκοιμήθη; *alia,* ἐν σάκκῳ; *alia,* καὶ ἐκοιμήθη ἐν σάκκῳ.²²

17. וַיִּקְרְבוּ... עָלָיו. *O'.* καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτόν... *Alia exempl.* καὶ προσήλθον... πρὸς αὐτόν.²³

17. וְלֹא אָבָה. *O'.* καὶ οὐκ ἠθέλησε (*alia exempl.* ἐβούλετο²⁴).

וְלֹא־בָרַךְ אֶתָּם לְחֶם. *O'.* καὶ οὐ συνέφαγεν αὐτοῖς ἄρτον. *Alia exempl.* οὐδὲ συνεδέϊπνησεν ἄρτον μετ' αὐτῶν.²⁵

18. הִנֵּה בְּהִיּוֹת הַיָּלֶךְ חֵי. *O'.* ἰδοὺ ἐν τῷ τὸ παιδάριον ἔτι ζῆν. *Alia exempl.* ὅτι ἔτι τοῦ παιδίου ζῶντος.²⁶

19. וַיָּרָא. *O'.* καὶ συνῆκε (*alia exempl.* εἶδε²⁷).

וַיִּבֶן. *O'.* καὶ ἐνόησε (*alia exempl.* ᾔσθετο²⁸).

20. וַיִּחַס. *O'.* καὶ ἠλείψατο (*alia exempl.* ἐχρισατο²⁹).

וַשְׁמָלָיו. *O'.* τὰ ἱμάτια (*alia exempl.* τὸν ἱματισμόν³⁰) αὐτοῦ.

21. בַּעֲבוּר הַיָּלֶךְ חֵי. *Propter puerum dum vivus erat.* *O'.* ἕνεκα τοῦ παιδαρίου; ἔτι ζῶντος. *Alia exempl.* ἔτι γὰρ τοῦ παιδίου ζῶντος.³¹

25. וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יְדִידְיָהּ בַּעֲבוּר יְהוָה. *O'.* καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεδεδδὶ, ἕνεκεν κυρίου (*alia exempl.* ἐν λόγῳ κυρίου³²). *'A'.* καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεδιδία, ἕνεκεν κυρίου. *Σ.* καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀγαπητὸν κυρίου, ἕνεκεν κυρίου. *Θ.* καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεδιδία, ἐν λόγῳ κυρίου.³³

¹⁶ Cod. 243. Sic in textu (cum τοῦ ἡλίου τούτου) Comp., Codd. 82, 93, 108, Chrysost. (cum ἐγὼ δὲ ποιήσω ἐν φανερώ, καὶ ἐνώπιον). ¹⁷ Sic Comp. (cum ἀφείλετο), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp., cum παρεβίβασε in marg.), 247, Vet. Lat. Cod. 108 in marg.: "Ἄλλη γραφὴ ἀφῆρκεν, ἥτοι παρῶδεν (παρωδεῖν) ἐποίησεν, ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἀνακρίτε (fort. ἀνακρί σε). ¹⁸ Cod. 243 in marg.: *O'.* πλὴν ὅτι παροξύνων παρώξυνας κ. τ. εἰ. Sic in textu Ald., Codd. II, III, 44 (om. παροξύνων), 52 (idem), 55, 74, alii, Arm. I. Parum probabiliter Theodoret. Quaest. XXIV in 2 Reg. p. 428: Ἀκούας σαφέστερον, παρώξυνας, φησὶν, τοὺς ἐχθροὺς κυρίου, enarrans: γυνωθεῖς γὰρ τῆς θείας κηδεμονίας, παρσέκειασε τοὺς ἀλλοφύλους νικᾶν, καὶ μέγα φρονεῖν κατὰ τοῦ τῶν ὄλων θεοῦ.

¹⁹ Cod. 243. Ad Aquilam, ne cum Montefalconio vocī δίσυρας notionem causativam, convitiari fecisti, tribuas, cf. Hex. ad Deut. xxxi. 20. 1 Reg. ii. 17. Psal. ix. 24. Symmachum imitatus est Hieron., vertens: Verumtamen quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini propter verbum hoc. Theodotionis versionem in textu habent Codd. 71, 243, et (cum τοῖς ἐν. κύριον) Codd. XI, 29, 56, 246. Comp.

TOM. I.

vero, et Codd. 19, 82 (cum τὸν κ. ἐν τοῖς ἱπ.), 93, 108, Theodoret. ibid.: πλὴν ὅτι παροργίζων παρώργισας ἐν τοῖς ὑπεναντίοις τὸν κύριον ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Certe constructio τοῦ παροργίσαι cum tertio casu probari non potest. ²⁰ Cod.

Reg. Sic in textu (cum ὁ θεός) Comp., Codd. 19, 82 (cum κύριος), 93, 108 (cum ἔθραυσε in marg.). ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²² Prior lectio est in Codd. III, 144; altera in Codd. XI, 29, 55, 56, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 44, 52, 74, aliis.

²³ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum εἰς αὐτόν), 108, Reg. ²⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

²⁷ Idem. Montef. e Regio male exscripsit: "Ἄλλος" καὶ εἶδε.

"Ἄλλος" καὶ ᾔσθετο. ²⁸ Idem. ²⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ³⁰ Idem. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

³² Cod. 243, cum notula: Θεοδ. [Theodoret. ibid.] τὸ Ἰεδιδδὶ (sic) ὁ Ἀκούας ἕνεκεν κυρίου ἡρμηνεύσεν.

ὁ δὲ Σύμμαχος, εἰς βασιλείᾳ ἀφανισμένον. Eadem habet Procop. p. 132, quae plane nihili esse nemo non videt; Cod.

28. אֶת־יִתְרֵהָ. O'. τὸ κατάλοιπον (alia exempl. τὸ περισσὸν³⁴) τοῦ λαοῦ.
31. וַיִּשֶׁם בְּמִגְרָה. Et posuit in serra. O'. καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ πρίονι. Alia exempl. καὶ διέπρισεν (וַיִּשֶׁם) ἐν πρίοισιν.³⁵
- וּבְמִגְרֹת. Et in securibus. O'. καὶ ὑποτομεῖσι (alia exempl. σκεπάρνοισι³⁶).
- וַיְהַעֲבִיר אוֹתָם בְּמִלְחָן. Et traduxit eos per Malchan. O'. καὶ διήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθίου (בְּמִלְחָן ק'). Alia exempl. καὶ περιήγαγεν αὐτοὺς ἐν Μαδεββὰ.³⁷

CAP. XIII.

2. וַיִּפְּלֵה בְּעֵינַי אֲמִנּוֹן. Et perdifficile videbatur Ammoni. O'. καὶ ὑπέρογκον ἐν ὀφθαλμοῖς Ἀμνών. Alia exempl. καὶ ἡδυνάτει ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ Ἀμνών.¹
3. אִישׁ חָכָם. O'. ἀνὴρ σοφός. Alia exempl. ἦν φρόνιμος.³
4. מַלְאֵךְ. Macer es. O'. ἀσθενής. Alia exempl. συντέτης.³
5. שָׁכַב. O'. κοιμήθητι. Alia exempl. κατακλίθητι.⁴
- וַיְהַחֲלֵה. Et aegrotum te simula. O'. καὶ μαλα-

- κίσθητι. Alia exempl. καὶ προσποιῶν ἐνοχλείσθαι.⁵
5. לִי־אוֹתָהּ. O'. τοῦ ἰδεῖν σε. Alia exempl. ἐπισκέψασθαι σε.⁶
6. שְׁתֵּי לִבְבוֹת. Duas placentas (in sartagine coc-tas). O'. δύο κολλυρίδας. Σ. δύο μαζία.⁷
7. הַבְּרִיָּה. Cibum. O'. βρώμα. Alia exempl. δειπνον.⁸
8. שָׁכַב. O'. κοιμώμενος. Alia exempl. ἐκάθευδε.⁹
- קֶמַח־הַבֹּצֵץ. Massam farinaceam. O'. τὸ σταῖς (alia exempl. στέαρ¹⁰).
9. אֶת־הַמִּשְׁרָת. Sartaginem. O'. τὸ τήγανον. Alia exempl. εἰς ὃ ἀποχέουσι.¹¹
- וַתֵּצֵא. Et effudit. O'. καὶ κατεκένωσεν (alia exempl. ἀπέχεεν¹²).
12. אֶת־הַנִּבְלָה. O'. τὴν ἀφροσύνην (alia exempl. ἀκαθαρσίαν¹³).
15. O'. ὅτι μείζων ἢ κακία ἢ ἐσχάτη ἢ ἡ πρώτη.¹⁴
- לִי. O'. καὶ πορεύου. Alia exempl. καὶ ἀποτρεχε.¹⁵
16. מֵאֶל־אֲדֹתֵי הָרָעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת מֵאֶת־חַוָּתָהּ. O'. περὶ (מֵאֶל־אֲדֹת, s. מֵעַל־אֲדֹת) τῆς κακίας τῆς μεγάλης ταύτης ὑπὲρ ἑτέραν. Alia exempl. μὴ, ἀδελφὲ (מֵאֶל־אֲדֹת), ὅτι μεγάλη ἢ κακία ἢ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην.¹⁶

158 tamen in textu pro 'Ieddeḏ, eis βασιλεία ἀφωρισμένος 'Ieddeḏ venditat. Veram Symmachi lectionem expressit Hieron.: Et vocavit nomen ejus, Amabilis Domino; falsa nescio an ad מְלִיכָם (v. 30) vel מְלִיכָן (v. 31) pertineat.
³⁴ Sic Codd. 19 (cum τὸν λαὸν τὸν π.), 82 (cum τὸν π.), 93, 108. ³⁵ Sic Codd. 19 (cum πρίωσι), 82, 93 (cum διέπρισεν), 108 (cum ἐμπρίωσι), 158 (cum τῷ πρίονι), 245 (cum τρίωσι), Reg. Cf. 1 Paral. xx. 3. Deinde haec, καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς, desunt in Codd. 93, 245, Reg.
³⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐν σκ.), 93, 108, 158, 245, Reg. ³⁷ Sic Codd. 19 (cum Μαδεμμά), 82 (cum Μαδεββάν), 93 (ut 19), 108, 245 (cum Μαδεβὰ), Reg. (cum Μαδεββὰς).

CAP. XIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ² Idem. ³ Idem. Hieron.: attenuariis macie. ⁴ Idem. ⁵ Idem (et v. 6). Hieron.: et languorem simula. ⁶ Sic (et v. 6) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (praem. τοῦ).

⁷ Bar Hebraeus: ٥٥ لَوْنٌ خَالِلٌ. Diminutivum posuit Hieron. vertens: duas sorbitiunculas. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁹ Idem. ¹⁰ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, Reg. ¹¹ Sic Comp., Ald. (cum duplici lectione τὸ τ. εἰς ὃ ἀποχέουσι), Codd. 19, 64 (ut Ald.), 82, 93 (om. εἰς), 108. ¹² Sic Comp. (cum ἐν.), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (cum ἐτίχεεν). ¹³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁴ Haec desunt in Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 55, 56, aliis. In Cod. II habentur (om. ὅτι) ante ὑπὲρ τὴν ἀγάπην ἢ ἡν. αὐτὴν. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Jud. vii. 7. xix. 18. ¹⁶ Sic Comp. (om. μὴ ἀδελφὲ), Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, 55, 56, alii (inter quos 243). Vet. Lat.: Noli, frater, expellere me, quoniam major erit haec malitia novissima quam prior. In Codd. 19, 108 pro μὴ, ἀδελφὲ, ὅτι μεγάλη legitur ὅτι (ἔτι 19) οὐ μεγάλη. Deinde πεποιήκας pro ἐποίησας est in Comp., Ald., Codd. XI, 19, 44, 71, aliis.

18. כְּתִלְתָּ פָסִים. Ο'. χιτῶν καρπωτός (alia exempl. ἀστραγαλωτός¹⁷). 'Α.. καρπωτός. Σ.. χειριδωτός.¹⁸
19. מְעִילִים. Ο'. τοὺς ἐπενδύτας (alia exempl. ὑποδύτας¹⁹) αὐτῶν.
20. הַחֲרִישִׁי. Ο'. κώφευσον. Alia exempl. σιάπησον.²⁰
21. אֶל-תְּשִׁיתִי אֶת-לִבִּי. Ο'. μὴ θῆς τὴν καρδίαν σου. Alia exempl. μὴ προσποιού ἐν τῇ καρδίᾳ σου.²¹
22. וְשִׁמְחָה. Et desolata quidem. Ο'. χηρεύουσα. Alia exempl. χηρεύουσα καὶ ἐκψύχουσα.²²
23. Ο'. (→) καὶ οὐκ ἐλύπησε—πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν (4).²³
24. עֲלֶי-דָבָר אָשֹׁר. Ο'. ἐπὶ λόγου οὗ. Alia exempl. ἀνθ' ὧν.²⁴
25. לְשָׁנַתִּים יָמִים. Ο'. εἰς διετηρίδα (alia exempl. μετὰ δύο ἔτη²⁵) ἡμερῶν.
26. אֲשֶׁר עִם-אֶפְרַיִם. Ο'. τῇ ἐχόμενα (alia exempl. παρὰ²⁶) Ἐφραΐμ.
27. עִם-יַעֲרֵבֶה. Ο'. μετὰ τοῦ δούλου σου. Alia exempl. πρὸς τὸν δούλον αὐτοῦ.²⁷
28. וְלֹא. Ο'. καὶ εἰ μή. Alia exempl. ἀλλά.²⁸
29. Ο'. (→) καὶ ἐποίησεν—τοῦ βασιλέως (4).²⁹
30. כְּטוֹב לֵב. Ο'. ὡς ἂν ἀγαθυνθῇ (alia exempl.

31. ὅταν εὖ ἔχη³⁰) ἡ καρδία.
32. הָיוּ חַיִּי לְבִנְיָמִן. Ο'. ἀνδρίζεσθε, καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνάμεως. Alia exempl. κραταιοῦσθε, καὶ γίνεσθε εἰς ἄνδρας δυνατούς.³¹
33. וַיִּרְכְּבוּ אֵיִשׁ. Ο'. καὶ ἐπεκάθισαν ἀνὴρ. Alia exempl. καὶ ἐπέβησαν ἕκαστος.³²
34. וְהִשְׁמָעָה. Ο'. καὶ ἡ ἀκοή (alia exempl. ἀγγελία³³).
35. הָקָה. Ο'. ἐπάταξεν. Alia exempl. πέπαικεν.³⁴
36. וְלֹא-נִוְתַר מִהֶם אֶחָד. Ο'. καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. Alia exempl. καὶ οὐχ ὑπολείπεται ἐν αὐτοῖς ἕως ἐνός.³⁵
37. וַיִּשְׁכַּב. Ο'. καὶ ἐκοιμήθη (alia exempl. ἐκάθισεν³⁶).
38. נֶעְצְבִים קָרְעִי. Ο'. οἱ περιεστώτες αὐτῷ διέρρηξαν. Alia exempl. παρεστήκεισαν αὐτῷ διερρωγότες.³⁷
39. בְּיַהֲרֹק לֵב הָמִיתוּ. Ο'. τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως ἐθανάτωσεν. Alia exempl. οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως τεθνήκασιν.³⁸
40. בִּי-עַל-פִּי אֲבִשְׁלוֹם הַיְתָה שִׁמְחָה. Nam in ore Absalom hoc erat propositum. Ο'. ὅτι ἐπὶ στόματος Ἀβεσσαλὼμ ἦν κείμενος. Alia exempl. ὅτι ἐν ὀργῇ ἦν αὐτῷ Ἀβεσσαλὼμ.³⁹
41. מִדְּרָךְ אַחֲרָיו כִּצְד הָהָר. Ο'. ἐν τῇ ὁδῷ ὅπου σθεν αὐτοῦ ("Ἄλλος" ἐν τῇ ὁδῷ τῇ Ὁρὰμ⁴⁰)

¹⁷ Sic (bis) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum τροχωτός (sic) in marg.), Procop., Theodoret. ¹⁸ Procop. p. 134: Χιτῶν ἀστραγαλωτός. Σύμμαχος, χειριδωτός. Ἀκύλας, καρπωτός, ἀντὶ τοῦ καρπὸς ἐνφασμαίνους ἔχων [immo μέχρι τῶν καρπῶν διήκων]· οἱ γὰρ αὐτὸν καλοῦσι πλουμαρικόν. Cf. Hex. ad Gen. xxxvii. 3. ¹⁹ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Exod. xxxix. 21. Lev. viii. 7 in LXX. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ²² Idem (cum ἐκψύχουσα). Pro χηρεύουσα Comp. habet ἐκψύχουσα (sic). ²³ Deest in Comp. solo. Vet. Lat.: Et noluit contristare spiritum Amnon filii sui, quoniam diligebat eum, quia primogenitus erat ei. ²⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²⁶ Sic Comp., et (cum τῇ παραγοφραΐμ (ὁμοφραΐμ)) Codd. 82, 93, 108. ²⁷ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum σου pro αὐτοῦ), Reg. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

²⁹ Haec desunt in Comp., Codd. 98, 106, 158, invito Vet. Lat. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³¹ Sic Comp. (cum εἰς υἱοὺς δυνάμεως), Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum πάντες ἕκ. pro ἕκ.), 93, 108, Reg. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93. ³⁴ Idem. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁶ Idem. ³⁷ Sic Comp. (cum παρεστήκασιν), 19 (cum διέρρηξαν ἰ), 82, 93 (cum διερρωγότες), 108. ³⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (sine οἱ), 108, Reg. Statim διὰ τὸ ἀλλ' ἢ ἡμῶν μόνον τίθηται Comp. (om. διότι), Codd. 19 (cum μόνον), 82, 93, 108. ³⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Montef. e Regio edidit: 'Α. Σ. ὅτι ἐν ὀργῇ κ. τ. ε., parum probabiliter. ⁴⁰ Duplex, ut videtur, versio vocis וְהָיָה, τῇ Ὁρὰμ ὅπουθεν αὐτοῦ, est in Ald. (cum Ὁρὰμ), Codd. 44, 52 (cum Ὁρὰμ), 64 (ut Ald.), 74, aliis (inter quos 243). Pro his, ἐν τῇ ὁδῷ—πλευρᾷς, Codd. 19, 82, 93, 108, habent τὴν ὁδὸν τὴν Σωραίμ

יְהִי־נָא־לְךָ֙ יְהוָה֙ וְשִׁבֵּלְבָלְתִּי׃ **Ο.** ἵνατί ἐλογίσω τοιοῦτο ἐπὶ λαὸν θεοῦ; ἢ ἐκ στόματος τοῦ βασιλέως ὁ λόγος οὗτος ὡς πλημμέλεια, τοῦ μὴ ἐπιστρέφειν τὸν βασιλέα τὸν ἐξωσμένον αὐτοῦ; **Σ.** καὶ διὰ τί ἐλογίσω τοιοῦτο κατὰ λαοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ λογίζεται ὁ βασιλεὺς τὸν λογισμὸν τοῦτον ὡς πλημμέλειαν, ἵνα μὴ ἀναστρέψῃ ὁ βασιλεὺς, καὶ τὰ ἐξῆς. **Θ.** ἵνατί ἐλογίσθη οὕτως ἐπὶ λαὸν θεοῦ, καὶ ἐκ τοῦ παρελθεῖν τὸν βασιλέα τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ἐγκρατεῦσθαι τοῦ μὴ ἐπιστρέφειν τὸν βασιλέα τὸν ἀπωσμένον.⁹

14. כִּי־מוֹת׃ **Ο.** ὅτι θανάτῳ ἀποθανούμεθα. **Σ.** πάντως γὰρ θανάτῳ ἀποθανούμεθα. **Θ.** ὅτι τέθνηκεν ὁ υἱὸς σου.¹⁰

וְכַמִּיּוֹם הַנֶּגְרִים אֲרָאָה אֶת־יְהוָה׃ **Ο.** καὶ ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ καταφερόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, δὲ οὐ συναχθήσεται, καὶ λήψεται (alia exempl. οὐ λήγεται¹¹) ὁ θεὸς ψυχὴν. **Σ.** καὶ ὡς τὸ ὕδωρ τὸ κατασπρόμενον ἐπὶ γῆν, δὲ οὐ συναχθήσεται, καὶ οὐ μὴ ἄρῃ ὁ θεὸς ψυχὴν. **Θ.** καὶ ὡς ὕδωρ τὸ ἐκχυνόμενον ἐπὶ γῆν, δὲ οὐ συναχθήσεται, καὶ οὐκ ἐλπίζει ἐπ' αὐτῶν ψυχῇ.¹²

15. וְאֶת־יְהוָה׃ **Ο.** δὲ ἦλθον (alia exempl. ὑπὲρ ὧν ἦκα¹³) λαλήσαι.

וְאֶת־יְהוָה׃ **Ο.** τῆς δούλης (Θ. παιδίσκης¹⁴) αὐτοῦ.

16. וְאֶת־יְהוָה׃ **Ο.** ὅτι ἀκούσει (alia exempl. ἀκούσεται¹⁵) ὁ βασιλεὺς ῥυσάσθω (alia exempl. καὶ ἐξελεῖται¹⁶) τὴν δούλην αὐτοῦ. **Σ.** ὅτι ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς, ὥστε ἐξελεῖν τὴν δούλην αὐτοῦ.¹⁷

וְאֶת־יְהוָה׃ **Ο.** τοῦ ζητούντος ἐξαῖρά με καὶ τὸν υἱόν μου ἀπὸ κληρονομίας θεοῦ (Θ. κυρίου¹⁸). **Alia exempl.** τοῦ ζητούντος ἐξολοθρεῦσάί με καὶ τὸν υἱόν μου κατὰ τὸ αὐτὸ ἐκ τῆς κληρονομίας κυρίου.¹⁹

17. וְאֶת־יְהוָה׃ **Ο.** καὶ εἶπεν ἡ γυνή. **Alia exempl.** καὶ ἐρεῖ ἡ δούλη σου.²⁰

וְאֶת־יְהוָה׃ **Ο.** εἰ δὴ (potior scriptura εἴη δὴ). **Alia exempl.** γεννηθῇ δὴ.²¹

וְאֶת־יְהוָה׃ **Ο.** εἰς θυσίας (alia exempl. θυσίαν²²).

20. וְאֶת־יְהוָה׃ **Ο.** ἕνεκεν τὸν περιελθεῖν τὸν πρόσωπον τοῦ ῥήματος τούτου, δὲ ἐποίησεν. **Alia exempl.** ὅπως κυκλώσῃ τὸν πρόσωπον τοῦ λόγου τούτου, δὲ ἐποίησεν.²³ **Σ.** ὑπὲρ τοῦ περιαγαγεῖν τὴν προσωποποιᾶν τοῦ ῥήματος τούτου, εὖ ἐποίησεν.²⁴

וְאֶת־יְהוָה׃ **Ο.** σοφὸς καθὼς σοφία. **Alia exempl.** φρόνιμος κατὰ τὴν φρόνησιν.²⁵

⁹ Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi. Theodotionis versionem (cum κυρίου pro θεοῦ, τοῦ ἐγκρ. pro καὶ ἐγκρ., et τὸν ἀπ. ἀπ' αὐτοῦ) in textu habent Comp. (cum ἐκ τοῦ λαλεῖν τὸν β. τὸν λ. τ. pro ἐκ τοῦ παρελθεῖν—ἐγκρατεῦσθαι), Codd. 19, 82, 93 (cum ἐγκρατεῦσθαι τοῦ μὴ ἐπ. πρὸς τὸν β.), Theodoret. (cum ἀποστρέφαι). ¹⁰ Idem. Posterior lectio est in Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ¹¹ Sic Comp., Codd. XI (om. ὁ θεός), 29 (idem), 56, 71, 98 (ut XI), alii (inter quos 243, ut XI, cum λήγεται ὁ θεὸς in marg.), Arm. 1, invito Bar Hebraeo. ¹² Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi. (Pro ἐπ' αὐτῶν Montef. exscripsit ἐπ' αὐτῶν.) Paulo aliter Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret.: καὶ ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ ἐκχυνόμενον ἐπὶ τὴν γῆν, οὐ συναχθήσεται, καὶ οὐκ ἐλπίζει (ἐλπίει Theodoret.). ἐπ' αὐτῶν (αὐτὸ 82) ψυχῇ.

¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg., Theodoret. ¹⁴ Cod. 243. Sic in textu Comp., Codd. 82, 93, 108, Theodoret. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 29, 44, 55,

56, alii (inter quos 243), Theodoret. ¹⁶ Sic Comp., Codd. XI, 29, 44, 52, 56, alii (inter quos 243), Theodoret.

¹⁷ Cod. 243, teste Montef. (Parsonsii amanuensis nil habet.) Hieron.: *Et audivit rex, ut liberaret ancillam suam.*

¹⁸ Cod. 243. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Theodoret. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, 55, alii (inter quos 243, qui in marg. habet: *Ο. καὶ εἶπεν ἡ γυνή*), Theodoret. ²¹ Idem. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 29, 44, 52, 56, alii (inter quos 243), Theodoret. ²³ Sic Comp., Codd. 19 (cum κυκλώσει), 82, 93 (cum κωλύσῃ), 108 (ut 19), Reg., Theodoret. Cod. 243 in marg.: *Ἵνα β. τὸν λόγον τούτου.*

²⁴ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis exscripsit tantum: *ὑπὲρ τοῦ περιαγαγεῖν προσ. τοῦ β. τ.* ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

25. לֹא־הָיָה אִישׁ־יָפֶה. Ο'. οὐκ ἦν ἀνὴρ (alia exempl. ἀνὴρ καλός²⁶).

26. מָצָא. Ο'. ἀπ' ἀρχῆς. Alia exempl. ἀπὸ τέλους.²⁷

מֵאֲתָתִים שֶׁלִּישׁ בָּאֵן הַמֶּלֶךְ. Ο'. διακοσίους σίκλους ἐν τῷ σίκλῳ τῷ βασιλικῷ. Alia exempl. καὶ ἦν ἑκατὸν σίκλων ἐν τῷ σταθμῷ τῷ βασιλικῷ.²⁸

27. יָפֶה מְרָאָה. Ο'. καλὴ σφόδρα. Alia exempl. καλὴ τῷ εἶδει σφόδρα.²⁹

Ο'. (→) καὶ γίνεται—τὸν Ἀβιά (♣).³⁰

30. Ο'. (→) καὶ παραγίνονται—τὴν μερίδα ἐν πυρὶ (♣).³¹

32. וַיַּעַתְהָ אֲרָאָה פְּנֵי הַמֶּלֶךְ. Ο'. καὶ νῦν ἰδοὺ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδον. Alia exempl. καὶ νῦν ὄψομαι δὴ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως.³²

CAP. XV.

2. וַיַּעַמְד עַל־יַד הָרֶדֶד. Ο'. καὶ ἔστη ἀνὰ χεῖρα τῆς ὁδοῦ. Alia exempl. καὶ ἐφίστατο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ.¹

3. טוֹבִים וְנִכְהִים. Bona et recta. Ο'. ἀγαθοὶ καὶ εὐκολοί. Alia exempl. καλοὶ καὶ κατευθύνοντες.²

5. בִּקְרֶבֶת אִישׁ. Ο'. ἐν τῷ ἐγγίζειν ἀνδρα. Alia exempl. ἐπὶ τὸ προσάγειν τὸν ἀνδρα.³

7. מָצָא אֲרָבָעִים שָׁנָה. Ο'. ἀπὸ τέλους τεσσαράκοντα ἐτῶν. Alia exempl. μετὰ τέσσερα ἔτη.⁴

Schol. Ἐν τῷ ἑξαπλῷ τεσσαράκοντα κείται παρὰ πᾶσιν ἐν δὲ τῷ Ἑβραίῳ, ἀρβαείμ.⁵

8. בִּשְׁבָּתָי. Ο'. ἐν τῷ οἰκεῖν με. Alia exempl. ὅτε ἐκαθήμην.⁶

9. לֵךְ בְּשָׁלוֹם. Ο'. βάδιζε εἰς εἰρήνην. Alia exempl. πορεύου ὑγιαίνων.⁷

11. הִלְכִים לְתוֹמָם. Ο'. καὶ πορευόμενοι τῇ ἀπλότητι αὐτῶν. Alia exempl. καὶ ἐπορευόντο ἀπλάστως.⁸

12. וַיִּשְׁלַח אֲבִיחֵלֹם אֶת־הַפָּלִיטִים. Ο'. καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ τῷ Ἀχιτόφελ. Alia exempl. καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἀχιτόφελ.⁹

וַיְהִי־לֵי. Ο'. τῷ Θεωνί. Alia exempl. τῷ Γιλωναίφ; alia, τὸν Γωλαμωναῖον.¹⁰

וַיְהִי הַקֶּשֶׁר אֲמִץ וְהָעַם הוֹלֵךְ רַב. Et facta est conjuratio valida, et populus magis magisque crescebat. Ο'. καὶ ἐγένετο σύντριμμα (potior scriptura σύστρεμμα¹¹) ἰσχυρὸν, καὶ ὁ λαὸς [ὁ] πορευόμενος καὶ πολὺς. Alia exempl. καὶ ἦν τὸ διαβούλιον πορευόμενον καὶ στερεούμενον, καὶ ὁ λαὸς ἐπορεύετο καὶ ἐπληθύνετο.¹²

14. מִיָּרֹחַ לָלֶכֶת. Ο'. ταχύνετε τοῦ πορευθῆναι. Alia exempl. σπεύσατε ἀπελθεῖν.¹³

²⁶ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, 123, 247, Arm. 1. ²⁷ Sic Comp., Codd. XI, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). Mox pro ὡς ἐν ἐκείνῳ, ὅταν ἐκείνῳ habent Comp. (cum ὅτ' ἀνεκείρετο), Codd. 82, 93, 108; quam lectionem ad ἐν τῷ κείρεσθαι αὐτὸν male retrahit Montef. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum σίκλων ἑκατὸν ἐτ' τοῦ βασιλέως), 82, 93, 108, Reg. Montef. e Coisliniano scholium affert: Μααθαίμ ἔχον τὸ Ἑβραϊκόν, ὃ ἐστὶ σ. ²⁹ Sic Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, 56, alii (inter quos 243), Arm. 1. ³⁰ Clausula deest in Comp. solo. ³¹ Deest in Comp., Codd. 71, 106.

²⁵ Sic Comp. (om. τὸ), Codd. 19, 82, 93, 108. CAP. XV. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ² Idem. ³ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐπὶ τοῦ), 93 (cum ἐν τῷ), 108 (cum ἐπὶ τῷ). ⁴ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Theodoreti. Quaest. XXVIII in 2 Reg. p. 433: τεσσαράων διεληλυθότων ἐτῶν. Joseph. Antiq. VII, 9, 1: μετὰ δὲ τὴν

τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καταλλαγὴν τεσσαράων ἐτῶν ἥδη διεληλυθότων.

⁵ Cod. 243 in marg. (cum ἀρβαείμ). ⁶ Sic Comp.,

Codd. 19, 82, 93, 108. ⁷ Idem. ⁸ Sic Comp. (cum ἀπλότητι pro ἀπλάστως), Codd. 19, 82, 93, 108. ⁹ Sic

Comp., Ald., Codd. XI, 29 (cum Ἀρχιτόφελ), 44 (om. τὸν),

52, 56, 64, alii (inter quos 243), Arm. 1. ¹⁰ Prior

scriptura est in Comp. (cum τὸν Γελωναῖον), Codd. III, 247

(cum Σιλωναίφ); posterior in Ald. (cum Γαλαμ.), Codd. XI,

29, 44, 52 (cum Γολαμων.), 55 (ut Ald.), 56 (cum Γωλαμων.),

alii (inter quos 243, ut 56). Mox ἐκ τῆς Γωλαμωνά Codd.

XI (om. τῆς), 29, 52 (cum Γαλ.), 56, alii (inter quos 243,

cum Γωλαμωνά). ¹¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 29, 44, 52,

55, alii (inter quos 243). Cf. Hex. ad Ezech. xxii. 25.

Mox [ὁ] reprobant Ald., Codd. III, XI, 29, 44, 71, alii.

¹² Sic Comp. (cum ἰσχυρὸν pro πορ. καὶ στερ.), Codd. 82, 93,

108, Reg. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

16. בִּרְנָלִיו. *In comitatu ejus.* Ο'. τοῖς ποσὶν αὐ-
τῶν. *Alia exempl. πεζοί.*¹⁴
17. בֵּית הַמִּרְחָק. *Ad domum remotissimum.* Ο'.
ἐν οἴκῳ τῷ μακρᾷ. *Alia exempl. ἐπὶ τῆς*
*ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ (בְּבֵית הַמִּרְחָק).*¹⁵
18. Ο'. καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ—
καὶ πᾶς ὁ Φελεθί.¹⁶
- 19, 20. וְגַם-גִּלְגַּל אֶתְרוֹ לְמִקְוֵה; תְּמוּל בּוֹאֶה. *וְהָיוּ אֲנִינֶיךָ עִמָּנוּ לְלֶכֶת*
Ο'. καὶ ὅτι μετῴ-
κηκας σὺ ἐκ τοῦ τόπου σου (בְּמִקְוֵה). εἰ ἐχθὲς
παραγέγονας, καὶ σήμερον κινήσω σε μεθ' ἡμῶν
(πορευθῆναι); [καί γε μεταναστήσεις τὸν τόπον
σου. χθὲς ἡ ἐξέλευσίς σου, καὶ σήμερον μετα-
*κινήσω σε μεθ' ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι.];*¹⁷
21. חִי-יְהוָה וְחַי אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ. Ο'. ἤν κύριος, καὶ
ἤν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς. Σ. ἤν κύριος, καὶ
νῆ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς σου, κύριέ μου βασι-
λεῦ.¹⁸ Θ. ἤν γὰρ, φησὶ, κύριος, καὶ ἤν ἡ ψυχὴ
σου, κύριέ μου βασιλεῦ.¹⁹
23. עַל-פְּנֵי רֶדֶךְ אֶת-הַמִּדְבָּר. Ο'. ἐπὶ πρόσωπον
ὁδοῦ τὴν ἔρημον. *Alia exempl. πρὸ προσώπου*
αὐτοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς ἐλαίας τῆς ἐν τῇ
*ἐρήμῳ.*²⁰
24. צִדֹק. Ο'. Σαδῶκ. *Alia exempl. Σαδῶκ ὁ*
*ἱερεύς.*²¹
- עָדָתָם פְּלִיְהָעָם לְעִבּוֹר. Ο'. ἕως ἐπαύσατο

- πᾶς ὁ λαὸς παρελθεῖν. *Alia exempl. ἕως ἐξέ-*
*λιπε πᾶς ὁ λαὸς διαπορευόμενος.*²²
25. הָעִיר. Ο'. εἰς τὴν πόλιν. *Alia exempl. εἰς*
*τὴν πόλιν, καὶ καθιστάω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς.*²³
- בְּעֵינֵי יְהוָה. Ο'. ἐν ὀφθαλμοῖς (*Alia exempl.*
*ἐνώπιον*²⁴) κυρίου.
- וְהָרָאֵנִי אֹתָהּ. Ο'. καὶ δείξει μοι αὐτήν. *Alia*
*exempl. ὁψομαι αὐτήν.*²⁵
- וְהָאֵם פָּה יֹאמַר לֹא חִפְצָתִי בָּהּ הִנְנִי נַעֲשֶׂה-לִּי
בְּאִשְׁרָי טוֹב בְּעֵינֵי. Ο'. καὶ ἐὰν εἴπῃ οὕτως
οὐκ ἠθέληκα ἐν σοί, ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι, ποιέτω μοι
κατὰ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. *Alia*
exempl. καὶ ἐὰν εἴπῃ μοι οὐ τεθέληκά σε,
ἰδοὺ ἐγὼ, (Θ.) ποιέτω μοι τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον
*αὐτοῦ.*²⁶
27. הָרֹאֶה אֹתָהּ שָׁבָה. *Nonne videns es tu?*
Revertere. Ο'. ἴδετε, σὺ ἐπιστρέφεις. *Alia*
*exempl. βλέπε σὺ, ἀνάστρεφε.*²⁷
28. בְּמִתְחַבֵּה. *Morabor.* Ο'. στρατεύομαι (*fort.*
*στραγεύομαι*²⁸). *Alia exempl. αὐλίξομαι.*²⁹ 'Α.
μέλλω. Σ. κρυβήσομαι. Θ. προσδέχομαι
ὑμᾶς.³⁰
- (בְּעֵרְבוֹת) בְּעֵרְבוֹת. *In transitibus.* Ο'.
ἐν ἀραβώθ. *Alia exempl. ἐπὶ τῆς ἐλαίας.*³¹
Σ. ἐν ταῖς πεδιάσι.³²
31. בְּקִשְׁרֵים. Ο'. ἐν τοῖς συστρεφομένοις (*Alia ex-*
*empl. συγκειμένοις*³³).

¹⁴ Sic Comp. (cum πεζοὶ τοῖς π. αὐτῶν), Codd. 19, 82, 93, 108, 158 (cum τοῖς π. αὐτῶν πεζοί), Reg. ¹⁵ Sic Codd. 29, 44, 52, 56, alii (inter quos 243), Arm. 1. ¹⁶ Haec desunt in Comp., Ald., Codd. III, XI (f), 29, 44, 64, aliis (inter quos 243), Arm. 1. ¹⁷ Duplex versio deest in Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 52, 56, aliis (inter quos 243); qui omnes post μεθ' ἡμῶν add. πορευθῆναι vel τοῦ πορευθῆναι. ¹⁸ Cod. 243 (cum νῆ τὴν ψυχὴν ζωὴν τῆς ψ. σου, teste Parsonsii amannensi). ¹⁹ Idem. Sic in textu (cum ἤν κύριος) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Vet. Lat. ²⁰ Sic Codd. 19 (cum καὶ pro κατὰ), 82, 93, 108, Reg. ²¹ Sic Ald., Codd. 44, 52, 92, alii (inter quos 243). ²² Sic Codd. 19, 82, 93 (cum ὡς ἐξέλειπεν), 108 (cum πορευόμενος). ²³ Sic Comp., Codd. III (cum αὐτοῦ), 19, 82, 93, 108, 247, Chrysost. Opp. T. VII, p. 43 C (ut ante nos ebebatur). ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 243 (in marg.), Chry-

sost. ²⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. (cum ὁψομαι τὴν εὐπρέπειαν αὐτῆς). ²⁶ Sic Comp. (cum οὕτως ἠθέληκά σε), Codd. 82, 93, 108 (cum με pro σε), Reg. (cum ὅτι οὐ), Chrysost. (cum ἂν δὲ εἴπῃ). Cod. 243 affert: Θ. ποιέτω μοι—αὐτοῦ. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum β. συνανίστρεφε), 108, Reg. ²⁸ Cf. Hex. ad Gen. xix. 16. Jud. xix. 8. (Scripturam utramque, στραγεύομαι et στραγεύομαι, Atticis probatam esse, ut στραγγίζομαι a στραγγίξω, et στραγγίζομαι a στραγγίξω derivetur, exemplis allatis declaravit F. V. Fritzsche ad Aristoph. Thesm. 616.) ²⁹ Sic Ald., Codd. 44 (om. εἰμι), 52 (cum αὐλιζόμενος), 74, alii (inter quos 243 in marg.). ³⁰ Cod. 243. Theodotionis versio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Coisl. 1, teste Montef. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxii. 8.

31. סָכַל. *Stultum (irritum) fac.* Ο'. διασκεδάσον. 'Α. ακοφρόνισον (s. αφρόνισον). Σ. ασύνετον ποίησον. Θ. ματαίωσον.³⁴
32. עַד־הָרֶשֶׁת. *Usque ad verticem (montis).* Ο'. ἕως τοῦ 'Ρῶς. 'Α. ἕως τῆς ἄκρας. Σ. εἰς τὴν ἄκραν.³⁵
33. לַמָּשָׁה. Ο'. εἰς βάσταγμα ('Α. φορτίον. Σ. βάρος).³⁶

CAP. XVI.

1. מַעַשׂ מְהֵרָא. Ο'. βραχύ τι ἀπὸ τῆς 'Ρῶς. 'Α. Σ. ὀλίγον ἀπὸ τῆς ἄκρας.¹
- וַיָּמָא עֲמֻקִּים וַיִּמָּא עֲמָה נָרַץ. *Et centum unvae passae, et centum palathae ficuum.* Ο'. καὶ ἑκατὸν σταφίδες, καὶ ἑκατὸν φοίνικες. Alia exempl. καὶ οἶφι σταφίδος, καὶ οἶφι παλαθῶν.² Alia: καὶ οἶφι σταφίδων, καὶ διακόσια παλάθαι.³
2. הַחֲמוּרִים לְבֵית־הַמֶּלֶךְ לְרֶפֶשׁ. Ο'. τὰ ὑποζύγια τῇ οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐπικαθῆσθαι. Alia exempl. οἱ ὄνοι οἱ σεσαγμένοι τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως ἐπιβαίνειν.⁴
- וַיִּהְיֶה. Ο'. καὶ οἱ φοίνικες. Alia exempl. καὶ αἱ παλάθαι; alia, καὶ αἱ παλάθαι καὶ αἱ σταφίδες.⁵
4. הַשְׁתַּחֲוִיָּה. Ο'. προσκυνήσας. Alia exempl. προσκεκύνηκα.⁶
- 5, 6. וַיִּסְקַל בְּאֲבָנִים אֶת־דָּוִד. Ο'. καὶ καταρώμενος, καὶ λιθάζων ἐν λίθοις τὸν Δαβίδ. Alia exempl. καὶ κακολογῶν, καὶ βάλλων λίθοις ἐπὶ τὸν Δαβίδ.⁷
8. וַיֵּדֶה בְּרַעְיָה. *Et ecce! tu es in calamitate tua.* Ο'. καὶ ἰδοὺ σὺ ἐν τῇ κακίᾳ σου. Alia exempl. καὶ ἔδειξέ σοι τὴν κακίαν σου.⁸
9. הַקָּלָב הַמָּת. Ο'. ὁ κύων ὁ τεθνηκώς (Θ. ὁ ἐπι-κατάρatos).⁹
10. כִּי (כָּה) יִקָּלֶל. *Si maledixerit.* Ο'. καὶ οὕτως καταράσθω. Θ. διότι καταράται με.¹⁰
11. וַיֵּאָף בְּרַעְיָה בְּיַהֲוִיָּה. *Quanto magis nunc hic Beniaminita.* Ο'. καὶ προσέτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ 'Ιεμενί. Alia exempl. ἴδε καὶ νῦν ὁ υἱὸς τοῦ 'Ιεμινάου.¹¹ Alia: εἰ δὲ καὶ νῦν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ 'Ιεμινάου.¹² 'Α. καλεγε ὅτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ 'Ιεμινάου. Σ. πῶσφ μᾶλλον νῦν ὁ υἱὸς τοῦ 'Ιεμινάου.¹³
12. וַיִּשְׁיב יְהוָה לִי טוֹבָה. Ο'. καὶ ἐπιστρέψει μοι ἀγαθά. Alia exempl. καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος ἀγαθά.¹⁴
13. בְּצֵלַע הָהָר. *In latere montis.* Ο'. ἐκ πλευρᾶς (alia exempl. κατὰ τὸ κλίτος¹⁵) τοῦ ὄρους.

³⁴ Cod. 243 (cum ακοφρόνησον). Theodoret. Quaest. XXIX in 2 Reg. p. 435 (enarrans textum qui est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108: κύριε ὁ θεὸς μου, ματαίωσον δὴ τὴν βουλὴν 'Αχ.): τὸ δέ, ματαίωσον, ὁ 'Ακ. ἀφρόνησον (sic) εἴρηκεν, ἀντὶ τοῦ, δείξον ἄφρονα καὶ ασύνετον. ³⁵ Euseb. in Onomastico, p. 310: 'Ρῶς, ἔνθα ἦλθε Δαβίδ. 'Ακύλας, Σύμμαχος τὴν ἄκραν. Ad ἕως 'Ρῶς (sic) Cod. 243 affert: Σ. εἰς τὴν ἄκραν. Cf. ad Cap. xvi. i. ³⁶ Coislin. i. Ut suum cuique tribuatur, nota hexaplaris sic refingenda videtur: 'Α. ἄρμα. Σ. βάρος. Θ. φορτίον; quo facto cum Theodotione, ut solent, conieciunt Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

CAP. XVI. ¹ Coislin. i. ² Sic Ald. (qui post οἴνου add. καὶ ἑκατὸν φοίνικες), Codd. XI (cum αἰφι bis), 29 (ut Ald.), 44, 52 (cum ὑφι bis), 56, alii (inter quos 243). Hieron.: et centum alligatoris [cf. Hex. ad i Reg. xxv. 18] unvae passae, et centum massis palatharum. ³ Sic Comp. (cum ἑκατὸν pro διακόσια), Codd. 19, 82 (cum διακο-σίοι), 93, 108. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 82, 93

(cum ἐπισσε), 108, Reg. ⁵ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 29 (cum παλάθοι), 56, 64, aliis (inter quos 243); posterior in Comp. (om. al ante σταφ.), Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁶ Sic Comp. (cum προσκυνῶ), Codd. 82, 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. Opp. T. I, p. 216 C. Montef. e Regio pravam scripturam μοι pro σοι edidit, quod fraudi fuit Schleusnero in Nov. Thes. s. v. δέικνυμι.

⁹ Cod. 243. Sic in textu Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ¹⁰ Idem. Sic in textu (cum μοι), Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ¹¹ Sic Codd. XI, 29, 52, 56 (cum εἰ δέ), alii (inter quos 243 in textu; in marg. autem: Ο'. καὶ προσέτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ 'Ιεμινάου). ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum εἰ δὴ), 93 (cum εἴδε), 108, Theodoret. ¹³ Cod. 243. Cf. ad Cap. iv. ii. ¹⁴ Sic Comp. (cum ἀνταποδώσει), Codd. 19, 82 (cum ἀνταποδοσῇ μοι ὁ κ.), 93 (cum ὁ κ.), 108, Theodoret. Cod. 243 affert: Θ. ἀνταποδώσει ἀγαθά. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

14. וַיִּנָּחֵם. *O'.* καὶ ἀνέψυχεν (*alia exempl. ἀνεπαύσαντο*¹⁶).
 16. הָאֲרִי רָעָה. *O'.* ὁ ἀρχιεπίσκοπος. *Potior scriptura* ὁ Ἀρχι ἐπίσκοπος.¹⁷
 20. הָבִי לָכֶם עֵצָה. *O'.* φέρετε (*alia exempl. δότε*¹⁸) ἐαυτοῖς βουλὴν.
 21. וַיִּחְזְקוּ. *O'.* καὶ ἐνισχύουσιν (*alia exempl. κρατήσουσιν*¹⁹).

CAP. XVII.

2. וַיִּרְפָּה. *Et remissus.* *O'.* καὶ ἐκκελυμένος (*alia exempl. ἐκκελυμένος ἐργαζόμενος*¹).
 4. וַיִּיָּשֶׁר. *O'.* καὶ εὐθύς (*s. εὐθύς*). *Alia exempl. καὶ ἤρπεν*.²
 6. וַיִּבֹּא. *O'.* καὶ εἰσῆλθε. *Alia exempl. καὶ παρέγενετο*.³
 7. וַיִּפְּעֶם הָאֵתָה. *O'.* τὸ ἀπαξ τοῦτο. *Alia exempl. νυνὶ ταύτην*.⁵
 8. וַיִּהְיֶה כְּדֹב שְׂכֹל בְּשָׂדֶה. *O'.* ὡς ἄρκος ἠτεκνωμένη ἐν ἀγρῷ, καὶ ὡς ὅς τραχεῖα ἐν τῷ πεδίῳ.⁶ *Alia exempl. καὶ εἰσὶν ὥσπερ ἄρκοι παροιστρῶσαι ἐν τῷ πεδίῳ*.⁷
 9. הַפְּתִיחַ. *Fovearum.* *O'.* τῶν βουνῶν. *Alia exempl. τῶν αὐλώνων*.⁸

9. הָיְתָה מִנְּפֶה. *O'.* ἐγενήθη θράυσις. *Alia exempl. γέγονε πτώσις*.⁹
 10. הָמָּס יָמָּס. *O'.* τηκομένη τακῆσεται. *Alia exempl. θρανομένη θραυσθήσεται*.¹⁰
 12. וַיִּתְּנֵנוּ עָלָיו. *Et demittemus nos super eum.* *O'.* καὶ παρεμβαλοῦμεν ἐπ' αὐτόν. *Alia exempl. καὶ ἐκθαμβήσομεν αὐτόν*.¹¹
 13. וַיִּסְתַּבְּנוּ. *O'.* καὶ συροῦμεν (*alia exempl. ἐπισπάσσονται*¹²).
 14. הַמִּוֶּבֶה. *O'.* τὴν ἀγαθὴν. *Σ.* τὴν συμφέρουσαν.¹⁴
 16. אֶל־תֵּלֶן הַלֵּילָה בַּעֲבֹרֹת (בַּעֲבֹרֹת ק') הַמִּוֶּבֶה. *O'.* καὶ αὐλισθῆς τὴν νύκτα ἐν ἀραιῶθ τῆς ἐρήμου, καί γε διαβαίνων σπεύσον, μήποτε καταπέισθ (*potior scriptura καταπίη*¹⁵) τὸν βασιλεῖα, καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ. *Alia exempl. καὶ πορεύου τὴν νύκτα κατὰ δυσμὰς τῆς ἐρήμου, ἀλλὰ διαβαίνων διάβηθι τὰ ὕδατα, ὅπως μὴ καταποθῇ ὁ βασιλεὺς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ*.¹⁶
 19. אֶת־הַמָּטָה. *Tegumentum.* *O'.* τὸ ἐπικάλυμμα. *Alia exempl. τὸν ῥίπον*.¹⁷

¹⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁷ Sic Comp., Cod. 29 (cum ὁ ἀραχὶ ἔτερος). ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁹ Idem.
 CAP. XVII. ¹ Sic Codd. 29, 98, 243, 244. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. (*Potior scriptura εὐθύς est in Ald., Codd. II, III, aliis.*) ³ Idem. ⁴ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum ὅπως), 108, Reg. (cum λαλεῖς?). ⁵ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg. Paulo ante αὕτη deest in iisdem et Hebraeo. ⁶ Haec, καὶ ὡς ὅς—πεδίῳ, desunt in Comp., Codd. III, XI, 19, 71, 82, aliis. ⁷ Sic Comp. (cum ἄρκος ἠτεκνωμένη pro ἄρκοι π.), Codd. 19 (cum ἄρκος παροιστρῶσα, om. καὶ εἰσὶν), 82 (cum παροιστρῶσαι), 93, 108 (cum ὡς ἄρκος ἦ. ἐν ἀγρῷ in marg.). Montef. e Regio affert: "Ἄλλος: ὡς ἄρκοι παροιστρῶσαι ἐν ἀγρῷ." ⁸ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 56, alii (inter quos 243, cum βουνῶν in marg.). Joseph. Antiq. VII, 9, 6: ἀλλὰ κατὰ τὴν

ἐσπέραν ἀπολιπὼν τοὺς ἰδίους, ἢ εἰς τινα τῶν αὐλώνων αὐτὸν ἀποκρίψει, ἢ πρὸς πέτρα τινὶ λοχήσει. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum πτώσεις). Cf. ad Cap. xxiv. 21. ¹⁰ Idem. Cf. Hex. ad Ezech. xxi. 7. ¹¹ Sic Codd. 19 (cum —σωμεν), 82, 93, 108 (cum altera lectione in marg.). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹³ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum καὶ πᾶσι λίθος?), 108. ¹⁴ Codd. Reg., 243. ¹⁵ Sic Codd. III, XI, 29, 119, 121, 158, 245. ¹⁶ Sic Comp. (cum καὶ αὐλισθῆς, et om. τὰ ὕδατα), Codd. 19 (cum κατὰ δυσμῶν), 82 (cum καὶ πᾶσι, 93 (idem), 108, Reg. (cum καὶ αὐλισθῆς, et καί γε pro ἀλλὰ). Versio κατὰ δυσμῶν pro κατὰ τὸν Θεοδωτικὸν interpretem arguit. ¹⁷ Sic Codd. 19, 82 (cum ῥίπον), 93 (cum τὸ ῥ.), 108. (Forma ῥίπος, pro notiore ῥίψ, orates, storea, apud Dioscoridem satis frequens, ubi ῥίπος pingitur. E nostris Cod. 108 ῥίπον pingit; de ceteris non habemus dicere.) Statim pro

19. **הַרְפִּית**. *Ptisanam* (hordeum pistum et a cortice purgatum). *Ο'*. ἀραφῶθ. *'Α. Σ.* πι-
σάνας.¹⁸ *Θ.* παλάθας.¹⁹
20. **עָבְרוּ מִיַּבֵּל הַמַּיִם**. *Transierunt rivulum* (?)
aquarum. *Ο'*. παρήλθαν μικρὸν τοῦ ὕδατος.
Alia exempl. διελγηθύβασι σπεύδοντες.²⁰
22. **עָדֹר הַבֶּקֶר**. *Ο'*. ἕως τοῦ φωτὸς τοῦ πρωῒ.
Alia exempl. ἕως διέφανσε τὸ πρωῒ.²¹
- עָדֹתָהּ לֹא-נָעַדְרָה אֲשֶׁר לֹא-עָבַר**. *Ο'*. ἕως
ἐνὸς οὐκ ἔλαθεν ὃς οὐ διήλθε. Alia exempl.
ἕως τοῦ μὴ ἀποκαλυφθῆναι τὸν λόγον· οὕτως
διέβησαν.²²
24. **מִן-הַיָּם**. *Ο'*. εἰς Μαναῖμ. *'Α. Θ.* (εἰς) παρεμ-
βολάς.²³
25. **עַל-הַצָּבָא**. *Ο'*. ἐπὶ τῆς δυνάμεως. Alia ex-
empl. ἐπὶ τὴν στρατιάν.²⁴
- הַיִּשְׂרָאֵלִי**. *Ο'*. ὁ Ἰεζραηλίτης. Alia exempl.
ὁ Ἰσραηλίτης; alia, ὁ Ἰσμαηλίτης.²⁵
- נָחַשׁ**. *Ο'*. Νάας. Alia exempl. Ἰεσσαί.²⁶
28. **כִּמְשָׁב**. *Cubilia*. *Ο'*. ἤνεγκαν δέκα κοίτας ἀμ-
φιτάπους. *Σ.* ὑποστρώματα.²⁷

28. **לְרִי** (in priore loco). *Et spicas tostas*. *Ο'*.
καὶ ἀλφίτον (*'Α. Σ.* φρυκτὸν²⁸).
- לְרִי** (in posteriore loco). *Ο'*. Vacat. Alia ex-
empl. καὶ ἀλφίτα.²⁹
29. **וַיִּשְׁפֹּת בָּקֶר**. *Et caseos boum*. *Ο'*. καὶ σαφῶθ
(s. σαπφῶθ, s. σαφφῶθ³⁰) βοῶν. *Θ.* (καὶ)
γαλαθηνά μοσχάρια.³¹

CAP. XVIII.

2. **וַיִּשְׁלַח**. *Ο'*. καὶ ἀπέστειλε (alia exempl. ἐτρίσ-
σευσε¹).
- הַמֶּלֶךְ**. *Ο'*. Δαυίδ. Alia exempl. ὁ βασιλεύς.²
3. **וַיֹּאמֶר הָעָם**. *Ο'*. καὶ εἶπον. Alia exempl. καὶ
εἶπεν ὁ λαός.³
- לֹא-יָשִׁימוּ אֵלֵינוּ לֵב** (in priore loco). *Ο'*. οὐ
θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν. Alia exempl. οὐ
στήσεται ἐν ἡμῖν καρδία.⁴
- כִּמְנו עֲשֶׂהָ אֶתְּהָ (בְּמִסַּע עָתָה)**. *Tu*
enim vales nostrum decem millia. *Ο'*. ὅτι σὺ
ὥς ἡμεῖς δέκα χιλιάδες. *'Α.* ὅτι νῦν ὅμοιος

ἐπὶ πρόσωπον in iisdem et Comp. est ἐπὶ τοῦ στόματος, invito
Hebraeo. ¹⁸ Procop. p. 146. Coislin. i uni Symmacho
tribuit. Hieron. *ptisanas*. Cf. Hex. ad Prov. xxvii. 22.
¹⁹ Coislin. i. Bar Hebraeus: **הַיָּם הַבְּלִי** (paláthas). Sic in textu Comp., Codd. 19, 82,
93 (cum παλάθας), 108, 245 (cum ἀραφῶθ παλάθας), Reg.
Cod. 56 in marg.: παλάθας, ἦτοι μάζας σίκων. ²⁰ Sic

Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. Hieron.: *Transierunt festi-*
nanter, gustata paululum aquae, unde Complutenses ex-
tulerunt: παρήλθον γενομένηοι μικρὸν τοῦ ὕδατος. In loco
vexato non spernendus est Arm. i, interprete Altero:
παρήλθον εἰς τὸ ἐκείνο μέρος (הַיָּם הַבְּלִי) τοῦ ὕδατος; cui aliqua-
tenus favet Syrus interpres, priora quidem vertens: *Trans-*
ierunt ietinc (הַיָּם הַבְּלִי); sed minus recte
pergens: *aquam enim quae ierunt, et non invenerunt*.

²¹ Sic Codd. 82, 93 (cum διέφανσε), 108, Reg. ²² Sic
Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. Vet. Lat.: *donesc diluisceret,*
et antequam denudaretur verbum... ²³ Cod. 243.

Nobil. affert: *Θ.* παρεμβολάς. Sic in textu (bis) Comp.,
Codd. 19, 82, 93, 108, Arm. i. Cf. Hex. ad 3 Reg. ii. 8.

²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (cum τῆς στρα-
τίας). ²⁵ Prior lectio est in Ald. (cum Ἰσραηλ), Codd. II
(cum -λείτης), XI, 29, 44, aliis (inter quos 243); posterior

in Codd. III (cum -λείτης), 55. Cf. i Paral. ii. 17. ²⁶ Sic
Comp., Ald., Codd. XI, 19, 29, 44, alii (inter quos 243),
Arm. i. ²⁷ Codd. 243 (ad κοίτας), Reg. (cum ὑποστίμ-
ματα). ²⁸ Codd. 243, Reg. (cum 'Α. pro 'Α. Σ.). Cf.
Hex. ad i Reg. xxv. 18. ²⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82,
93, 108, qui omnes, praeter Cod. 19, in priore loco vacant.

³⁰ Prior scriptura est in Codd. 29, 56 (cum γάλα in marg.),
121, aliis (inter quos 243); posterior in Ald., Codd. II,
III, 55, 64, aliis, et Bar Hebraeo (ut infra). ³¹ Cod.

243, Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 588 (uterque cum
γαλαθινά). Sic in textu Comp. (cum γαλαθινά), Codd. 19
(idem), 82, 93, 108 (cum γαλαθινά), 158, Reg. Cf. Hex.
ad i Reg. xxviii. 24. Bar Hebraeus (Addit. MSS. 21, 580):

כִּמְנו עֲשֶׂהָ אֶתְּהָ (בְּמִסַּע עָתָה) (marg. **הַיָּם הַבְּלִי**).
הַיָּם הַבְּלִי (Pro **הַיָּם הַבְּלִי** in altero codice rectius
exaratum **הַיָּם הַבְּלִי**, absente tamen interpretis nomine.)

CAP. XVIII. ¹ Sic Codd. 19 (cum ἐτρίσσευσε), 82, 93,
108, Reg. ² Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. Mox ἐκ-
πορευόμενος ἐκπορεύομαι Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐκπορεύ-
σομαι), 93 (idem), 108. ³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108.

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἡ καρδία), 93, 108, Reg.,
Procop. p. 146, qui enarrat: Κατ' ἐρώτησιν, ἐὰν ᾔσιν,
οὐκ ἐσόμεθα πάντες εὐφύνοι; Εἰ δὲ κατὰ ἀπόφασιν, ἐὰν ἀπο-

ἡμῖν δέκα χιλιάδας. Σ. σὺ γὰρ χιλιπλασίωσον ἡμῶν. Θ. καὶ νῦν ἀφαιρεθήσεται ἐξ ἡμῶν ἡ γῆ δέκα χιλιάσιν.⁶

3. וַיִּצְוֶה יְהוָה לְנֹחַ מִיָּעַר מִיָּעַר. Ο'. καὶ νῦν ἀγαθὸν, ὅτι ἔσθ' ἡμῖν ἐν τῇ πόλει βοήθεια τοῦ βοηθεῖν (alia exempl. ἐν τῇ πόλει εἰς βοηθόν⁹). Alia exempl. καὶ νῦν καλὸν ἐστὶν ἡμῖν, τοῦ εἶναι σε ἐν τῇ πόλει εἰς βοηθὸν ἡμῶν.⁷

4. וַיִּשְׁרִיטֵב בְּעֵינָיו. Ο'. δ' ἐὰν ἀρέσθ' ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν (ὕμῶν). Alia exempl. τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον ὑμῶν.⁸

אֶל־יָדָיו. Ο'. ἀνὰ χεῖρα. Alia exempl. παρὰ τὸ κλίτος.⁹

6. הַשָּׂדֶה. Ο'. εἰς τὸν δρυμόν. Alia exempl. εἰς τὸ πεδῖον.¹⁰

7. וַיִּנְגְּפוּ. Ο'. καὶ ἔπταισεν ('Α. ἐθραύσθη¹¹).

הַמִּנְגָּפָה. Ο'. ἡ θραύσις. Alia exempl. πληγή.¹²

8. כָּל־הָאֲרָץ. Ο'. πάσης τῆς γῆς. Alia exempl. ὅλου τοῦ δρυμοῦ.¹³

9. וַיִּקְרָא. Et obviam factus est. Ο'. καὶ συνήνησεν. Alia exempl. καὶ ἦν μέγας.¹⁴

הַתַּחַת שֹׁבֵךְ הָאֵלֶּה הַגְּדֹלָה. Sub ramos perplejos terebinthi magnae. Ο'. ὑπὸ τὸ δάσος τῆς δρυὸς τῆς μεγάλης. Alia exempl. ὑπὸ φυτὸν δένδρου μέγα.¹⁵

θίσης, δῆλον ὅτι ἀθυρήσομεν.

⁶ Cod. 243. Minus proba-

biliter Theodoret. Quaest. XXXIII in 2 Reg. p. 439: ταύτην γὰρ τὴν ἔννοιαν ὁ Σύμμαχος τίθεικεν· καὶ σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάσιν. Theodotionis lectionem (cum σὺ καὶ νῦν) in textu venditant Codd. 19 (cum χιλιάδες), 82, 93, 108, 245 (cum σὺ νῦν et χιλιάδες) Reg. ⁸ Sic Codd. XI, 29, 56, alii (inter quos 243).

⁷ Sic Comp., Codd. 19 (om. σε), 82 (cum ἡμῖν pro ὑμῶν), 93 (idem), 108, Reg. (om. ἡμῖν, cum εἰς βοήθειαν ἡμῶν). ⁹ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 44, alii (inter quos 243). ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum κατὰ τὸ κλ.), 93, 108, 245.

¹¹ Cod. 243. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. Mox iidem ante εἰκοσι inferunt καὶ πίπτοντι. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 29, 44, alii (inter quos 243). Mox βομφαία pro μάχατα Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 245.

¹⁴ Sic Codd. XI, 19, 29, 93, alii (inter quos 243, cum altera lectione in marg.). ¹⁵ Sic Comp.,

9. וַיִּתֵּן. Et positus erat. Ο'. καὶ ἐκρεμάσθη. Alia exempl. καὶ ἀνεκρεμάσθη ἐν τῷ δένδρῳ.¹⁶

11. וַיַּעֲשֶׂה צָרָה. Ο'. δέκα ἀργυρίου. Alia exempl. πεντήκοντα σίκλους ἀργυρίου.¹⁷

12. וְלֹא אֶנֶכִּי (וְלֹא ק'). Ο'. καὶ ἐγὼ εἰμι ἴστημι. Alia exempl. καὶ ἐὰν σὺ παριστᾷς.¹⁸

וַיִּשְׁמְרוּ. Custodite quisquis vestrum. Ο'. φυλάξατέ (alia exempl. προσέχετε¹⁹) μοι.

13. אֲרֵעֲשִׂיתִי בְּנִפְשִׁי (בְּנִפְשִׁי ק'). Aut si fecissem vitae ejus fraudem. Ο'. μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀδικον. Alia exempl. καὶ πῶς ποιῆσω ἐν τῇ ψυχῇ μου ἀδικον;²⁰

לֹא־יִכָּחַשׁ. Ο'. οὐ λήσεται (alia exempl. κρυβήσεται²¹).

14. לֹא־בִן אֲחֻלָּה. Non ita expectabo. Ο'. τοῦτο ἐγὼ ἀρξομαι, οὐχ οὕτως μενῶ. Alia exempl. διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀρξομαι.²²

שְׁלֹשָׁה שָׁבָטִים. Tres hastas. Ο'. τρία βέλη. Alia exempl. τρεῖς ἀκίδας.²³

17. אֶל־הַפֶּחַת הַגְּדֹלָה. Ο'. εἰς χάσμα μέγα... εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν.²⁴

וַיַּצְבּוּ. Ο'. καὶ ἐστήλωσεν (alia exempl. ἐπέστησεν²⁵).

18. אֶת־מַצֵּבַת אֲשֶׁר בַּעֲמֻקָּה. Ο'. τὴν στήλην ἐν ᾗ ἐλήφθη, καὶ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν τὴν

Codd. 19 (cum μέγαν), 82, 93, 108. Mox ἐν τῷ δένδρῳ pro ἐν τῇ δρυὶ Comp., Codd. 82, 93, 108. ¹⁶ Sic Comp.,

Codd. 19, 93, 108, Reg. (ut videtur; non, ut Montef., pro κρεμάμενον ἐν τῇ δρυὶ (v. 10)). ¹⁷ Sic Comp. (cum δέκα σ. ἀ.), Ald., Codd. XI (om. σίκλους), 19, 29, 44, alii (inter quos 243), Arm. 1 (ut Comp.). ¹⁸ Sic Comp. (cum καὶ ἐὰν παραστήσῃ σὺ), 29, 44 (om. καὶ), 52, alii (inter quos 243); qui inter ἐπὶ τὰς χεῖρας, εἰς τὰς χεῖρας, et ἐν ταῖς χερσὶ dividuntur.

Arm. 1, vertente Altero: καὶ εἰ μισθὸν λάβομαι διὰ ἐκ χειρὸς σου. Hieron.: Si appenderes in manibus meis. ¹⁹ Sic Codd. 82, 93, 245. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 245. ²¹ Ibidem. ²² Sic Comp. (om. ἐγὼ), Codd. III (om. διὰ), 19, 82, 93. ²³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108.

²⁴ Posterior versio deest in Codd. 29, 44, 52, alii (inter quos 243), Arm. 1. ²⁵ Sic Comp. (cum ἴστησαν), Codd. XI, 19 (cum ἴστησεν), 29, 44, 52, alii (inter quos 243).

στήλην τὴν ἐν τῇ κοιλάδι. Alia exempl. στήλην τὴν ἐν τῇ κοιλάδι.²⁶ Alia: στήλην ἐν ἡ ἐλήφθη ἐν τῇ κοιλάδι.²⁷

18. עַל־שִׁמּוֹ וַיִּרְאָהוּ. O'. Vacat. (X) ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν (4).²⁸

20. בְּרַח. O'. εὐαγγελίας. Alia exempl. εὐαγγελισμοῦ.²⁹

21. וַיָּרָא. O'. καὶ ἐξῆλθε (alia exempl. ἔδραμε³⁰).

22, 23. (bis) וַיְהִי כִּי אָרָצָה. Et quicquid est curram. O'. καὶ ἔστω ὅτι δράμω... τί γὰρ ἔαν. δράμω, Alia exempl. (bis) καὶ τί ἔσται ἔαν δράμω.³¹

23. דֶּרֶךְ הַכְּנָר. Per viam planitiei. O'. τὴν ὁδὸν τὴν τοῦ κεχάρ. Alia exempl. κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν διατεταγμένην.³² Oί Γ'. τὴν διατέμνουσαν.³³

וַיַּעֲבֹר. O'. καὶ ὑπερέβη (alia exempl. παρήλαθε³⁴).

27. וְאֶל־בְּשׂוּרָה טוֹבָה זָבֹוא. O'. καί γε εἰς εὐαγγελίαν ἀγαθὴν ἐλεύσεται. Alia exempl. ὑπὲρ εὐαγγελίων ἀγαθῶν οἴσει.³⁵

28. וַיִּקְרָא. O'. καὶ ἐβόησεν. Alia exempl. καὶ προσῆλθεν (וַיִּקְרַב).³⁶

וַיִּשְׁמַע אֶת־נִשְׁאֹנֵי הָאֶת־נִשְׁאֹנֵי בְּאֶדְנִי הַמֶּלֶךְ. O'. τοὺς ἐπαρμένους (alia exempl. ἀντάραντας³⁷) τὴν χεῖρα αὐτῶν ἐν τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ.

Alia exempl. τοὺς μισούντας τὴν ἰσχὺν τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως.³⁸

29. וַיִּדְּרֵם הַמֶּלֶךְ הַחֲמִישִׁי. Vidi tumultum magnam.

O'. εἶδον τὸ πλῆθος τὸ μέγα (alia exempl. add. εὐφραίνόμενον³⁹). Alia exempl. ἤκουσα ἤχον μέγαν ὀπίσω μου.⁴⁰

כִּי. O'. τί ἐκεῖ. Alia exempl. τὰ ἐκεῖ.⁴¹

30. כִּבְ הַתַּנְצִיב פָּה וַיִּסָּב וַיַּעֲבֹד. O'. ἐπίστρεψον, στηλώθητι ὦδε καὶ ἐπεστράφη, καὶ ἔστη. Alia exempl. ἐπίστρεψον, καὶ παρὰστηθι ὦδε καὶ ἀπεστράφη ὀπίσω αὐτοῦ.⁴² Alia: παρέλθε, καὶ παρὰστηθι ὦδε καὶ παρήλαθε, καὶ ἔστη ὀπίσω αὐτοῦ.⁴³

31. וַיִּתְּנֵם אֶדְנִי הַמֶּלֶךְ. O'. εὐαγγελισθήτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς. Alia exempl. εὐαγγέλια, κύριέ μου βασιλεῦ.⁴⁴

וַיִּשְׁפֹּשׁ. O'. ἔκρινέ (alia exempl. ἐδίκασε⁴⁵) σοι.

וַיִּקְרָא. O'. τῶν ἐπεγειρομένων ἐπὶ σέ. Alia exempl. τῶν ἀνθεστηγκῶν σοι.⁴⁶

32. וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ. O'. εἰ εἰρήνην τῷ παιδαρίῳ. Alia exempl. ὑγιαίνει τὸ παιδάριον.⁴⁷

33 (Hebr. xix. 1). וַיִּזְנֶה. Et commotus est. O'. καὶ ἐταράχθη (A. ἐκλονήθη.⁴⁸ Θ. ἐδάκρυσεν⁴⁹).

וַיִּבְלַת. O'. ἐν τῷ πορεύεσθαι (alia exempl. κλαίειν⁵⁰) αὐτόν.

²⁶ Sic Comp. (om. τὴν), Codd. 19 (cum τὴν στ. pro στ. τὴν), 56, 82, alii.

²⁷ Sic Ald., Codd. 64, 74, 98, alii (inter quos 243, cum χεῖρα in marg. ad στήλην).

²⁸ Sic Comp. (cum ἐπεκάλεισαν), Ald., Codd. III (cum τὴν στήλην pro αὐτὴν), XI, 19 (ut Comp.), 29, 52, 56, alii (inter quos 243, cum χεῖρα pro χεῖρ), Arm. 1, invito Bar Hebraeo. Ad haec, καὶ ἡβουσαλαδὼμ κ. τ. ε., asteriscus est in marg. Cod. 120.

²⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108.

³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

³² Sic Codd. 19 (cum τὴν ὁδὸν τὴν δ. τοῦ κεχάρ), 82, 93 (cum διατεταγμένην), 108 (cum τὴν δ. τοῦ κεχάρ), Reg.

³³ Cod. Reg., ut videtur. Hieron.: per viam comprehendit. Cf. Schleusner, in Nov. Thes. s. v.

³⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

³⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum εὐαγγελίαν).

³⁶ Idem.

³⁷ Sic Codd. III, 123.

³⁸ Sic Cod. 247. Pro τοὺς ἐπαρμένους,

τοὺς μισούντας (וַיִּשְׁמַע אֶת־נִשְׁאֹנֵי הָאֶת־נִשְׁאֹנֵי) habent Codd. II, 55. Duplicem autem versionem, τοὺς μισούντας σε οἱ ἐπὶ ἡμῶν, ex Arm. ed. excitavit Alterus.

³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. 29, 44, 52, alii (inter quos 243).

⁴⁰ Sic Cod. 19 (add. εὐφραίνόμενον in fine), 82 (cum μέγα), 93 (idem), 108 (cum altera lectione in marg.), Reg.

⁴¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108.

⁴² Sic Codd. XI, 29 (cum ἐπίστρ. παρὰστηθι, et ἐπεστρ.), 44 (cum ἐπίστρ. παρὰστηθι), 52, alii (inter quos 243, ut 29).

⁴³ Sic Cod. 19 (om. παρέλθε καὶ), 82, 93, 108.

⁴⁴ Sic Codd. 19, 82, 93, 108.

⁴⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ἐδίκασε).

⁴⁶ Idem.

⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum εἰ ἡγ.), 93 (idem), 108, Reg. (ut 82).

⁴⁸ Cod. 243, Reg.

⁴⁹ Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

⁵⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 29, 52, alii (inter quos 243), Arm. 1.

CAP. XIX.

2 (Hebr. 3). נָעֻצַב. Ο'. λυπείται. Alia exempl. ὀδυνᾷται.¹

3 (4). וַיִּתְנַבֵּב. Et furtim agebant. Ο'. καὶ διεκλέπτετο (alia exempl. ὑπεστέλλετο²). Schol. ἀντὶ τοῦ, ἐκρύπτετο αἰδούμενος.³

כַּאֲשֶׁר יִתְנַבֵּב הָעַם הַנִּבְלָמִים בְּנוֹסֶם בְּמַלְחָמָה. Ο'. καθὼς διακλέπτεται ὁ λαὸς οἱ αἰσχυρόμενοι ἐν τῷ αὐτοῦ φεύγειν ἐν τῷ πολέμῳ. Alia exempl. καθὼς ὑποστέλλεται ὁ λαὸς ὁ ἡττημένος καὶ ἡτιμωμένος ἐν τῇ φυγῇ αὐτῶν.⁴

4 (5). וַיִּשָּׁח. Obvoluit. Ο'. ἔκρυνψε. Alia exempl. παρεκάλυπτε.⁵

5 (6). הַמְּכַלְכִּים אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. Ο'. τῶν ἐξαιρουμένων σε (alia exempl. τὴν ψυχὴν σου⁶). Alia exempl. τῶν διασωσάντων τὴν ψυχὴν σου.⁷

6 (7). כִּי יִדְעַתָּ הַיּוֹם כִּי לֹא (לֹרֶק) אֲבָשָׁלוּם חַי. כִּי יִבְלְנוּ הַיּוֹם מִתִּים כִּי־אֶחָד יִשָּׁר בְּעֵינָיו. Ο'. ὅτι ἔγνωκα σήμερον, ὅτι εἰ Ἀβεσσαλὼμ ἔζη, πάντες (s. καὶ πάντες⁸) ἡμεῖς σήμερον νεκροὶ, ὅτι τότε τὸ (s. ὅτι τοῦτο⁹) εὐθὺς ἦν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Alia exempl. ὅτι οἶδας ὅτι Ἀβεσσαλὼμ εἰ ἔζη, σήμερον πάντες ἂν ἡμεῖς ἀπεθάνομεν, ὅτι ἐκεῖνος ἤρεσκεν ἐνώπιόν σου.⁹

7 (8). בִּירוּחָה לְשִׁבְעָתִי. Ο'. ἐν κυρίῳ ὤμοσα. Alia exempl. κατὰ τοῦ κυρίου ὁμολόκασιν.¹⁰

7 (8). וְיִשְׂרָאֵל יִבְרַח. Ο'. ὅτι εἰ μὴ ἐκπορεύσῃ σήμερον. Alia exempl. ὅτι εἰ μὴ σὺ ἐξελεύσῃ εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ.¹¹

וַיִּשְׁלַח אֶת־יִשְׂרָאֵל. Ο'. εἰ αὐλισθήσεται ἀνὴρ. Alia exempl. εἰ ὑπνώσει τις; alia, οὐ μὴ μείνῃ ἢ ὑπνώσῃ τις.¹²

וַיִּרְאֵהוּ אֶת־הָאֵשׁ. Ο'. καὶ ἐπίγνωθι σεαυτῷ, καὶ (s. ὅτι) κακὸν σοι τοῦτο. Alia exempl. καὶ ἐπίγνωθι τοῦτο σεαυτῷ, ὅτι χεῖρόν σοι ἔσται τοῦτο.¹³

8 (9). וַיִּלְכְּדוּ אֶת־הָעָם הַיִּזְרִי. Ο'. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀνήγγελεν. Alia exempl. καὶ ἀπηγγέλη παντὶ τῷ λαῷ.¹⁴

9 (10). וַיִּדְרֹן. Disceptans. Ο'. κρινόμενος. Alia exempl. διακρινόμενος; alia, γογγύζοντες.¹⁵

וַיִּצְלְחוּ מִבְּיָדוֹ. Ο'. ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ πάντων. Alia exempl. ἐξήρηται ἡμᾶς ἐκ χειρὸς πάντων.¹⁶

וַיִּמְצְאוּ. Ο'. ἐξείλετο (alia exempl. ἐρρύσατο¹⁷) ἡμᾶς.

10 (11). וַיִּלְחֹם אֶת־הָעָם. Ο'. ἐφ' ἡμῶν, ἀπέθανεν. Alia exempl. ἐφ' ἑαυτοῦ εἰς βασιλεία, τέθηκεν.¹⁸

וַיִּתְּנוּ אֶת־הַמַּחֲרָשִׁים. Vos tam segnes estis. Ο'. ὑμεῖς κοφεύετε. Alia exempl. σιωπᾶτε ὑμεῖς.¹⁹

13 (14). וַיִּשְׁרָעֵב. Ο'. ἀρχων δυνάμεως. Alia exempl. ἀρχιστράτηγος.²⁰

16 (17). וַיִּבְרַח. Ο'. καὶ ἐτάχυνε (alia exempl. ἔσπευσεν²¹).

CAP. XIX. ¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ² Ibidem. Montef. e Regio affert: "Ἄλλος" καὶ διεστέλλετο, librarii an editoris errore incertum. ³ Cod. 243 in marg. ⁴ Sic Codd. 19 (cum ὑπεστέλλετο, add. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ post ἡτιμωμένος), 82, 93, 108 (cum ὑπεστέλλετο), Reg. (cum ὑποστ. λαὸς ἡττημ. ἡμ.). Cf. Scharfenb. in *Anima*. T. II, p. 147.

⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum περιεμ.), 82, 93, 108. Ibidem mox ἀνεβὰ pro ἔκραξεν, et τέκνον ἐμὸν pro υἱὸς μου venditant.

⁶ Sic Codd. XI, 44 (om. τῆν), 52 (idem), 56, alii (inter quos 243). ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁸ Sic Ald., Codd. XI, 29, 44, 55, alii (inter quos 243). ⁹ Sic Comp. (cum οἶδα... σήμερον καὶ πάντες... ὅτι τότε ἤρεσκεν), Codd. 19, 82 (cum εἰ ἄβ. pro ἄβ. εἰ), 93 (cum εἰ ἄβ. (ζ)), 108.

¹⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum ὤμοσα), 82, 93, 108. ¹¹ Sic Comp. (om. εἰς ἀπ. τ. λ.), Codd. 19 (cum ἐξελεύσῃ pro

σὺ ἐξελεύσῃ), 82, 93, 108, Reg. ¹² Prior lectio est in Codd. 82, 93, Reg.; posterior in Comp. (om. ἢ ὑπνώσῃ), Codd. 19 (cum μείνῃ), 108 (cum μείνῃ ἢ ὑπνώσῃ). ¹³ Sic

Comp. (cum σαρῶ), Codd. 19 (cum καὶ εἶπεν ἐπίγνωθι τ. σαρῶ), 82, 93, 108 (cum καὶ εἶπεν ἐπίγνωθι, et om. ἔσται), Reg. (cum ἐπιγνώσῃ). Statim ἐκ πάντων τῶν κακῶν τῶν ἐπεληλυθόντων σοι Comp. (cum ἐπὶ σὲ pro σοι), Codd. 19, 82 (ut Comp.), 93 (cum ἐκ π. τούτων τῶν κ., et ἐπὶ σὲ), 108.

¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁵ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. XI, 29, 44, 55, alii (inter quos 243); posterior in Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (cum γογγύζων).

¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁷ Ibidem. ¹⁸ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum ἑαυτοῖς pro ἐφ' ἑαυτοῦ), 108. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἡμεῖς σ.), 82, 93 (cum ἡμεῖς), 108. ²⁰ Ibidem. Cf. ad Cap. x. 16. ²¹ Ibidem.

- 17 (18). וַיַּצְלִחוּ הַיֹּרְדָּן. *Et trajecerunt Jordanem.* O'. καὶ κατεύθυναν τὸν Ἰορδάνην. Alia exempl. καὶ ἀποστέλλουσιν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην.²²
- 18 (19). וַעֲבִירָה הָעֵבֶרָה לְעֵבִיר אֶת־בֵּית הַפֶּלֶךְ. *Et transierat ratis, ut traduceret familiam regis.* O'. καὶ ἐλειτούργησαν τὴν λειτουργίαν (הַעֲבִירָה הָעֵבֶרָה) τοῦ διαβιβάσαι τὸν βασιλέα, καὶ διέβη ἡ διάβασις τοῦ ἐξεγεῖραι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως.²³
- 19 (20). עֵזָן. O'. ἀνομίαν. Alia exempl. ἀδικίαν.²⁴
- 22 (23). לְשָׁמֹן. O'. εἰς ἐπίβουλον. Alia exempl. εἰς σατάν.²⁵
- 24 (25). וּמַפְבִּשֶׁת. O'. καὶ Μεμφιβοσθέ ("Ἄλλος· Μεμφιβάαλ²⁶).
- וְלֹא־עָשָׂה שָׁמֹן. O'. (—) οὐδὲ ὠνυχίσατο (4), οὐδὲ ἐποίησε (Σ. ἐκέρατο²⁷) τὸν μύστακα αὐτοῦ.
- 26 (27). רָפְנִי. *Decepit me.* O'. παρελογίσάτο (alia exempl. ἀπέρριψε²⁸) με.
- 27 (28). וַיִּרְגֵּל בַּעֲבָדָה. *Et calumniatus est servum tuum.* O'. καὶ μεθώδενσεν ἐν τῷ δούλῳ σου. Alia exempl. καὶ κατηγορήκε τοῦ δούλου σου.²⁹
- 28 (29). וַיַּחֲדֹשׁ־לִי עוֹד צִדְקָה וְלֹעֵק. O'. καὶ τί ἐστι μοι ἔτι δικαίωμα, καὶ τοῦ κεκραγέμαι με. Alia exempl. καὶ ἐκ χειρὸς τίνος ἐστὶ μοι ἔτι δικαιοσύνη; καὶ ἐβόησεν.³⁰
- 29 (30). עוֹד דְּבָרֶיךָ. O'. λαλεῖς (alia exempl. πληθύνεις³¹) ἔτι τοὺς λόγους σου.
- 32 (33). וְהוּא־נִלְכַּל אֶת־הַפֶּלֶךְ. O'. καὶ αὐτὸς διέθρεψε τὸν βασιλέα. Alia exempl. οὗτος ἐχορήγησε τῷ βασιλεῖ.³²
- בְּשִׁיבָתוֹ בְּמַחֲנֵי. O'. ἐν τῷ οἰκεῖν αὐτὸν ἐν Μαναΐμ. Alia exempl. ἐν τῷ καθῆσθαι αὐτὸν ἐν παρεμβολαῖς.³³
- 36 (37). כְּמַעַץ. O'. ὡς βραχύ. Alia exempl. ὅτι δλίγον.³⁴
- 37 (38). וַיִּשְׁבֵּנָה. O'. καθισάτω (alia exempl. ἀποστρεφάτω³⁵) δῆ.
- כְּמֹהָ. O'. Χαμαάμ. Alia exempl. Χαμαάμ ὁ υἱὸς μου.³⁶
- 38 (39). וְכָל אֲשֶׁר־תִּבְחַר עָלָי. O'. καὶ πάντα ὅσα ἂν ἐκλέξῃ ἐπ' ἐμοί. Alia exempl. καὶ ὃ ἂν ἐπιτάξῃς μοι.³⁷
- 39 (40). עָבַר. O'. διέβη. Alia exempl. εἰστήκει.³⁸
- 40 (41). וַיַּעֲבִירוּ (הָעֵבִירוּ ק') אֶת־הַמֶּלֶךְ. O'. διαβαίνοντες μετὰ τοῦ βασιλέως. Alia exempl. διεβίβασαν αὐτόν.³⁹
- 42 (43). אֶם־נִשְׁתַּת נֶשֶׁא לָנוּ. *An exemptio (munus) exempta est nobis?* O'. ἡ δόμα ἔδωκεν (alia exempl. δέδωκεν ἡμῖν⁴⁰), ἡ ἄρσιν ("Ἄλλος· προσφύγιον⁴¹) ἦρεν ἡμῖν;
- 43 (44). וְנִם־בְּדֹר אֲנִי בְּיָדְךָ. O'. καὶ πρωτότοκος (בְּבֹר) ἐγώ ἢ σὺ, καίγε ἐν τῷ Δαυὶδ εἰμι ὑπὲρ σέ.⁴²
- וַיִּקְלָתֵּנִי. O'. ὕβρισάς (alia exempl. ἡτίμακας⁴³) με.

²² Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²³ Hic duae versiones coaluerunt, quarum prior abest a Comp. (cum διαβίβασι pro ἐξεγεῖραι), posterior autem a Codd. 82, 93. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁵ Sic Codd. XI, 29, 71 (cum σατανᾷ), 98, alii (inter quos 243). Cf. Hex. ad I Reg. xxix. 4. ²⁶ Cod. 243 in marg. sine nom. ²⁷ Codd. Reg., 243. Haec, οὐδὲ ὠνυχίσατο, desunt in Comp. solo. ²⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Montef. e Regio oscitanter, ut videtur, exscripsit: "Ἄλλος· καὶ κατηγορήκασιν τὸν δούλόν σου. ³⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Idem. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (om. αὐτόν 1). ³⁴ Idem. ³⁵ Idem. ³⁶ Sic

Comp. (cum Χιμαάν), Ald., Codd. XI, 19 (cum Ἀχιμαάν), 29, 52, 56, alii (inter quos 243). Joseph. Antiq. VII, 11, 4: Σὲ μὲν, εἶπεν, ἀπολύω, τὸν δὲ υἱὸν Ἀχιμαῶν ἄφεσ μοι. ³⁷ Sic Comp. (cum ἂν), Codd. 19 (cum ἐπιτάξι), 82, 93 (ut Comp.), 108, Reg. (ut Comp.). ³⁸ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29 (cum ἰστήκει), 44, 52, alii (inter quos 243). ³⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁴⁰ Sic Comp., Codd. 82, 93, Arm. 1. Duplex versio ἡ ἄρσιν ἦρεν ἡμῖν, quae Aquilam sapit, deest in Comp. ⁴¹ Cod. Reg. "Si sana est lectio, confudit verba 2, fugit, et 27, quod h. l. quidem significat donavit."—Scharfenb. ⁴² En duae versiones, quarum prior deest in Comp., invitis libris. ⁴³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108.

43 (44). וְלֹא־הָיָה דְבָרִי רָשׁוֹן לִי לְהַשִּׁיב. O'.
καὶ οὐκ ἐλογίσθη ὁ λόγος μου πρῶτός μου τοῦ
'Ιουδα ἐπιστρέψαι. Alia exempl. καὶ οὐκ ἐγέ-
νετο τὸ ῥῆμά μου πρότερον τοῦ ἐπιστρέψαι.⁴⁴

CAP. XX.

1. וְשָׁם יָרָא אִישׁ בְּלִיעֵל. Et ibi forte erat vir
nequam. O'. καὶ ἐκεῖ ἐπικαλούμενος υἱὸς παρά-
νομος. Alia exempl. καὶ ἐκεῖ ἀπήντα ἀνὴρ
υἱὸς λοιμὸς.¹
- יְמִינִי. O'. ὁ 'Ιεμινί (potior scriptura 'Ιεμενεί).
Alia exempl. 'Αραχί, s. 'Αραχεί.²
2. וְאִישׁ יְהוּדָה דְּבָקָו בְּמַלְכָם. O'. καὶ ἀνὴρ 'Ιουδα
ἐκολληθή τῷ βασιλεὶ αὐτῶν. Alia exempl. οἱ
δὲ ἄνδρες 'Ιουδα προσεχώρησαν πρὸς τὸν βα-
σιλέα αὐτῶν.³
3. הָיָה. O'. ἀφῆκε. Alia exempl. κατέλιπε.⁴
4. וְהַעֲקֹלִי אֶת־אִישׁ. O'. Βόησόν μοι τὸν ἄνδρα.
Alia exempl. παράγγειλόν μοι τοῖς ἀνδράσιν.⁵
- פָּה. O'. αὐτοῦ. Alia exempl. ἐνταῦθα.⁶
5. וַיִּיחַר מִן־הַמּוֹעֵד אֲשֶׁר יַעֲדוּ. O'. καὶ ἐχρόνισεν
ἀπὸ τοῦ καιροῦ οὗ ἐτάξατο (alia exempl. καὶ
ὕστερήσῃ τῆς διατάξεως ἧς διέταξεν⁷) αὐτῷ
Δαυίδ.
6. אֶל־אַחֲשִׁי. O'. πρὸς 'Αμεσσαί (alia exempl.
'Αβεσσά⁸).
- וְהָצִיל עֵינָנו. Et eruat oculum nostrum (effugiat
nos? summa injuria nos afficiat?). O'. καὶ

- σκιᾶσει (לְהַצִּיל) τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν. Alia
exempl. καὶ σκεπασθῇ ἀφ' ἡμῶν.⁹
8. בְּנִבְעָו. O'. ἐν Γαβαών. Alia exempl. ἐπὶ τοῦ
βουνου.¹⁰
 - וְהָיָה. O'. περιεξωσμένους. Alia exempl. περιέ-
κειτο.¹¹
 - וְהָרַב מִצְמַדָּת. Gladius alligatus. O'. μάχαιραν
ἐζευγμένην (alia exempl. ἀμφήκη¹²).
 9. וְהָיָה. O'. καὶ ἐκράτησεν (alia exempl. κατέ-
σχεν¹³).
 10. וְהָיָה. O'. εἰς τὴν ψόαν. Alia exempl.
ἐπὶ τὴν λαγόνα.¹⁴
 - וְהָיָה. O'. καὶ ἐξεχύθη ἡ κοιλία αὐτοῦ.
Alia exempl. καὶ ἐξέχεε τὰ ἔντερα αὐτοῦ.¹⁵
 11. וְהָיָה. O'. τίς
ὁ βουλόμενος 'Ιωάβ, καὶ τίς τοῦ Δαυίδ. Alia
exempl. τίς αἰρεῖται τῷ 'Ιωάβ, καὶ τίς τῷ
Δαυίδ.¹⁶
 13. וְהָיָה. Postquam amotus est. O'. ἡνίκα
δὲ ἔφθασεν. Alia exempl. καὶ ἐγένετο ὅτε
μετέστη; alia, καὶ ἐγένετο ὅτε μετέστησε τὸν
'Αμεσσά.¹⁷
 15. וְהָיָה. O'. καὶ ἐπολιόρκουν ἐπ' αὐτόν.
Alia exempl. καὶ περιεκάθισαν αὐτόν.¹⁸
 - וְהָיָה. O'. καὶ ἐξέχεαν
πρόσχωμα πρὸς τὴν πόλιν. Alia exempl. καὶ
ἔβαλον χάρακα ἐπὶ τὴν πόλιν.¹⁹
 16. מִן־הָעִיר. O'. ἐκ τοῦ τείχους. Alia exempl.
ἐκ τῆς πόλεως.²⁰

⁴⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (om. τὸ).
CAP. XX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (om. ἀνὴρ),
Reg. ² Sic Codd. 19, 82, 93 (cum διέξ in marg.), 108.
³ Sic Comp. (cum προσεκολληθήσαν), Codd. 19, 82, 93, 108,
Reg. ⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93 (cum κατέλιπε), 108.
⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁶ Sic Comp., Codd. 19,
82, 93, 108. ⁷ Sic Codd. 19 (cum καὶ οὐχ ὕστ.), 82 (cum
ὕστερήσαι), 93, 108 (ut 19), Reg. (cum διέταξατο). ⁸ Sic
Comp., Codd. III (cum 'Αβισσαι), XI, 44, 64, alii (inter
quos 243). ⁹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹⁰ Sic
Codd. 19, 82, 93 (cum ἐπὶ τὸν β.), 108, Reg. ¹¹ Sic
Codd. 19, 82, 93, 108. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93
(cum ἀμφήκη), 108, Reg. (cum ἀμφιμήκη). Post μάχαιραν
Cod. 158 infert δύστομον (sic) ἀμφήκη. ¹³ Sic Comp.,

Ald., Codd. XI, 19, 29, 44, alii (inter quos 243). ¹⁴ Sic
Codd. 19, 82, 93, 108, 158 (cum εἰς τὴν λ.). Cf. ad Cap.
iii. 27. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁶ Sic
Codd. 19 (cum ἐρείτε), 82 (cum ἐρείται), 93 (cum αἰρεῖται),
108 (ut 82). Scripturam αἰρεῖται defendit locus 1 Reg.
xix. 2 in LXX, quae tamen vox hic cum tertio casu inso-
lentius construitur. ¹⁷ Prior lectio est in Ald., Codd.
XI (cum οἱ), 29, 52, alii (inter quos 243); posterior in
Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum αὐτόν pro τὸν), 108 (cum
'Αβεσσά). ¹⁸ Sic Comp. (cum περιεκάθισαν), Codd. 82,
93, 108, Reg. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἔβαλλον),
93 (cum ἔλαβον), 108, Reg. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82,
108.

18. שְׂאוֹל יִשְׂאֵל בְּאַבֵּל וְכֵן הָתָמוּ. *Interrogando interrogant in Abel; et sic perficiebant rem.* *O'.* ἡρωτημένος ἡρωτήθη ἐν τῇ Ἀβὲλ καὶ ἐν Δὰν (וּבְדָן) εἰ ἐξέλιπον (הִתָּמוּ) ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσραὴλ· ἐρωτῶντες ἐπερωτήσουσιν ἐν Ἀβὲλ, καὶ οὕτως εἰ ἐξέλιπον.²¹

19. אֲנִי שְׁלָמִי אֲמוֹנֵי יִשְׂרָאֵל. *Ego sum (ex urbi-bus) pacificis et fidelibus Israelis.* *O'.* ἐγὼ εἰμι εἰρηνικά τῶν στηριγμάτων Ἰσραὴλ. Ἀλ-λος· ἃ ἔθεντο (שָׁמוּ) οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσραὴλ.²²

לִּמָּה תִּבְלֵעַ. *Cur devoras.* *O'.* ἵνατί κατα-ποντίζεις. *Alia exempl.* τί καταπίνεις.²³

20. הָלִילָה חֲלִילָה לִּי אֶם-אֲבִלֵּעַ. *O'.* Ἰλαώς μοι Ἰλαώς μοι εἰ καταποντιῶ. *Alia exempl.* μή μοι γένοιτο εἰ καταπίομαι.²⁴

21. נָשָׂא יָדָי. *O'.* καὶ ἐπήρε (alia exempl. ἀντήρε²⁵) τὴν χεῖρα αὐτοῦ.

22. בְּחַכְמָתָהּ. *O'.* ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτῆς. *Alia ex-empl.* κατὰ τὴν φρόνησιν αὐτῆς.²⁶

23. אֶל כָּל-הַצָּבָא. *O'.* πρὸς πᾶσῃ τῇ δυνάμει. *Alia exempl.* ἦν ἐπὶ πάσης τῆς στρατιᾶς.²⁷

יַעֲלֶה-הַכְּפָרִי (הַכְּרָתִי ק') וְעֵל-הַפֶּלִי. *O'.* ἐπὶ τοῦ Χερσθί, καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθί. *Alia ex-empl.* ἐπὶ τοῦ πλινθίου, καὶ ἐπὶ τοὺς δυνά-στας.²⁸ Ἀ. ἐπὶ τοῦ Χερσθί, καὶ ἐπὶ τοῦ Φε-ληθί. Σ. ἐπὶ τῶν Χερσθαίων, καὶ ἐπὶ τῶν Φεληθαίων. Θ. ἐπὶ τοῦ πλινθίου, καὶ ἐπὶ τοὺς δυνατούς.²⁹

24. הַמִּצִּיר. *O'.* ἀναμινύσκων. *Alia exempl.* ὑπομινύσκων.³⁰

26. וְגַם עִירָא הַיָּרִי הָיָה כְּהֵן לַיהוָה. *O'.* καί γε Ἰράς δ' Ἰαρίν ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ. Σ. Εἶρας δὲ δ' Εἰλαρίτης ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ.³¹ Ἀλλος· καὶ Ἰωθαὲ δ' Ἰέθερ ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ.³²

CAP. XXI.

1. וַיִּבְקֹשׁ דָּוִד אֶת-פְּנֵי יְהוָה. *O'.* καὶ ἐζήτησε Δαυίδ τὸ πρόσωπον κυρίου. *Alia exempl.* καὶ ῥῆμα ἐζητεῖ Δαυίδ παρὰ κυρίου.¹

2. לֹא מָנִי יִשְׂרָאֵל הַמֶּיָּחָ בִּי אֶם-מִיֶּתֶר הָאֲמָרִי. *O'.* οὐχ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰσιν, οἱ ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἐλλείματος (alia exempl. αἵματος²) τοῦ Ἀμορ-ραίου. *Alia exempl.* οὐκ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, οἱ ἀπὸ τῶν καταλοιπῶν τῶν Ἀμορ-ραίων ἦσαν.³

וַיִּגְנֵי יִשְׂרָאֵל נִשְׁבְּעוּ לְהָם וַיִּבְקֹשׁ שְׂאוֹל לְהַפְתָּם בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וַיְהוּדָה. *O'.* καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὤμοσαν αὐτοῖς (alia exempl. add. μὴ ἀπολέσαι αὐτούς⁴), καὶ ἐζήτησε Σαούλ πα-τάξαι αὐτούς ἐν τῷ ζηλώσει αὐτὸν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. Ἀ... καὶ ἐζήτησε Σαούλ τοὺς πλῆξαι αὐτούς ἐν τῷ ζηλώσει αὐτὸν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. Σ. τῶν δὲ υἱῶν Ἰσ-ραὴλ ὁμοσάντων αὐτοῖς, ἐπεχείρησε Σαούλ πα-τάξαι αὐτούς, ζηλώσας ὑπὲρ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. Θ... καὶ ἔστησε Σαούλ συντε-λέσαι αὐτούς ἐν τῷ ζηλώσει τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ καὶ τοῦ Ἰούδα.⁵

²¹ Duplex versio, ἐρωτῶντες—Ἰσραὴλ (v. 19), desideratur in Codd. XI, 56, 71, 119, 121 (in textu), 158, 245; qua retenta, reliqua, ἡρωτημένος—τοῦ Ἰσραὴλ, reprobatur Comp. Haec autem, ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσραὴλ, pertinent ad v. 19. ²² Vid. not. praeced. ²³ Sic Comp., Codd. 82 (cum καταπίνεις), 93 (cum καταπίνεις), 108. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁵ Idem (om. καί). Cf. ad Cap. xviii. 28. ²⁶ Idem. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum στρατείας), 82, 93, 108, Reg. (cum ἐπὶ πᾶσαν τὴν στρατιάν). ²⁸ Sic Codd. 19, 82 (cum πλινθίου), 93 (idem), 108, Reg. ²⁹ Cod. 243 (cum πλινθίου). Montef. e Coislin. i exscripsit: Θ. ἐπὶ τῶν δυνατῶν. Theodotionis lectionem enarrat Theodoret. Quaest. XL in 2 Reg. p. 443:

Πλινθίων οἶμαι καλεῖσθαι, ὃ παρὰ τοῖς ἔξωθεν συγγραφεῦσι πλαι-σιον ὀνομάζεται. Εἶδος τοῦτο στρατιωτικῆς παρατάξεως, τετρα-γωνον ἐχούσης τὸ σχῆμα. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Cod. 243. ³² Idem in marg. sine nom.

CAP. XXI. ¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ² Sic Ald., Codd. II, III, XI, 29, 44, 55, alii (inter quos 243), Arm. i. De confusione scripturarum Αἱματος et Αἱματος cf. Hex. ad Lev. xviii. 12. Jos. xiii. 12. ³ Sic Comp. (om. τῶν ante Ἀμορ.), Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ⁴ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum τοῦ μὴ). ⁵ Cod. 243. (Ad Theodotionem Montef. exscripsit ἐν τῷ ζ. υἱοὺς Ἰσρ. καὶ Ἰούδα, repugnante Parsonsii amanuensi.) Codd. 19, 82, 93, 108, in textu: καὶ ἔστησε Σαούλ τοὺς συντελέσαι αὐτούς ἐν

17. וְלֹא תִכְבֶּה אֶת־נֵיר. O'. καὶ οὐ μὴ σβέσῃς τὸν λύχνον. "Αλλος' καὶ οὐ μὴ σκεδάσῃς τὴν λυχνίαν.²⁹

18. בָּגַב. O'. ἐν Γέθ (alia exempl. Γαρζέλ; alia, Γαζέθ³⁰).

הַחֲשִׁית. O'. ὁ Ἀστατωθί. Alia exempl. ὁ Ἀσωθί; alia, ὁ Χετταίος.³⁰

הָאֶת־סֶף אֲשֶׁר בִּילְדֵי הָרֶפֶה. O'. τὸν Σέφ ἐν τοῖς ἐγγόνοις (potior scriptura τὸν ἐν τοῖς ἐκγόνοις³¹) τοῦ 'Ραφά. Alia exempl. τοὺς ἐπισυνηγμένους ἀπογόνους τῶν γιγάντων.³²

19. בָּגֹב. O'. ἐν 'Ρόμ (alia exempl. 'Ρόβ; alia, Γόβ³³).

בְּרִיעִיר. O'. υἱὸς Ἀριωργίμ (alia exempl. Ἀρωρί³⁴).

20. אִישׁ מִדִּין (מִדּוֹן ק'). Vir procerae staturae. O'. ἀνὴρ μαδών (alia exempl. ἐκ μαδών³⁵). 'Α. (ἀνὴρ) ἀντίδικος (s. ἀντιλογίας). Σ. (ἀνὴρ) πρόμετρος.³⁶

וְגַם־הוּא יֵלֵךְ לְהִרְפֶּה. O'. καίγε αὐτὸς ἐτέχθη τῷ 'Ραφά. Alia exempl. καὶ οὗτος ἀπόγονος Τιτάνων.³⁷

21. שְׁמַעִי (שְׁמַעֲנִי ק'). O'. Σεμεί. Alia exempl. Σαμά, s. Σαμαά.³⁸

22. וְיָלְדוּ לְהִרְפֶּה בְּנֵת. O'. ἐτέχθησαν ἀπόγονοι

τῶν γιγάντων ἐν Γέθ τῷ 'Ραφά οἶκος. Alia exempl. ἐτέχθησαν τῷ 'Ραφά οἶκος ἐν Γέθ.³⁹

CAP. XXII.

2. יְהוָה סִלְעִי וּמַצְדִּיתִי. O'. κύριε πέτρα μου, καὶ ὀχύρωμά μου. Alia exempl. κύριος στερεῶν με ἐκ θλίψεώς μου (מִצְרָתִי).¹

וּמַפְלִישְׁרִי. O'. καὶ ἐξαιρούμενός με ἐμοί. Alia exempl. καὶ διασώζων με.²

3. צוּרִי. O'. φύλαξ μου ἔσται μοι. Alia exempl. πλάστης μου.³

וְהִרְחַקְנִי. O'. πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ. Alia exempl. σκεπασθήσομαι ἐν αὐτῷ.⁴

מִגְנִי. O'. ὑπερασπιστής μου. Alia exempl. ὄπλον μου.⁵

מִשְׁבֵּבִי. Refugium meum. O'. ἀντιλήπτωρ μου. Alia exempl. μονώτατος ἐμοί.⁶

מַשְׂעִי. O'. σωτηρίας μου. Alia exempl. καὶ σωτήρ μου.⁷

מִחֲמִים. Ab injuria. O'. ἐξ ἀδίκου. Alia exempl. ἐξ ἀσεβῶν.⁸

5. מַשְׁבַּרְרִימֹת. Fluctus mortis. O'. συντριμμοὶ θανάτου (alia exempl. ὀδάτων⁹).

וְנַחֲלִי בְלִיעַל יְבַעְתִּי. O'. χεῖμαρροι ἀνομίας

habent Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

ex Regio, invitis libris nostris.

²⁹ Prior scriptura est in Codd. XI, 29, 44, 52 (eum Γαρζίρ), 56 (idem), aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 82, 93, 108. Cf. 1 Paral. xx. 4 in Hebr. et LXX.

³⁰ Prior lectio est in Comp., Ald. (eum Ἀσωθί), Codd. XI, 29, 44 (eum Ἀσωθί), 52 (idem), 56, aliis (inter quos 243, eum Ἀσωθί); posterior in Codd. 19, 82, 93, 108.

³¹ Sic Codd. II, III, 55. ³² Sic Comp. (eum τῶν ἀπογόνων pro ἀπογόνους), Ald., Codd. XI, 19 (ut Comp.), 29, 44 (om. ἀπογόνους), 52, 56, alii (inter quos 243).

³³ Prior scriptura est in Ald., Codd. XI, 29, 44, 56, aliis; posterior in Codd. III, 247. ³⁴ Sic Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). Pro

שְׁמַעִי Masora legi jubet יַעֲרֵעֲנִי, unde Comp. effecit יַרְפֵּי τῶν ὑψαιούσαντων.

³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29, 44, 55, alii (inter quos 243). ³⁶ Cod. 243: Ἀ. ἀντίδικος.

Σ. πρόμετρος. Procop. p. 153: ἀνὴρ ἐκ Γάθης (sic) Ἀ. ἀντί-

δικος, ἤγουν ἀντιλογίας' ὁ δὲ Σύμ. πρόμετρος.

³⁷ Sic Comp. (eum καίγε αὐτὸς), Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad Cap.

v. 18. xxiii. 13. ³⁸ Prior scriptura est in Codd. XI, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd.

19, 64, aliis, Arm. 1. ³⁹ Sic Codd. XI, 29, 71 (eum

υἱῷ pro τῷ), 121, 158, 245. Integer versus sic habetur in

Codd. 19, 82, 93, 108: τοὺς τέσσαρας (ΠΕΤΣΑΡΗΤΑΣ) τοὺτους

τοὺς τεχθίτας ἀπογόνους τῶν γιγάντων ἐν (τῶν ἐν 82, 93) Γέθ

τῷ οἴκῳ 'Ραφά κατέβαλεν Δαυὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ.

CAP. XXII. ¹ Sic Codd. 19 (eum στεριώμά μου pro στε-

ρεῶν με), 82, 93, 108 (eum κύριε). ² Idem. Lectio

Aquilam sapit, coll. Hex. ad Psal. xvii. 44. xxx. 2. xxxi. 7.

xlii. 1. lv. 8. ³ Idem. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 4,

15, ubi Theodotiani tribuitur. ⁴ Idem. ⁵ Idem.

Cf. ad v. 36. ⁶ Sic Codd. 19 (eum ἐμοί pro ἐμοί), 82,

93, 108. ⁷ Sic Codd. 19, 82 (eum καὶ σωτηρία μου), 93,

108. ⁸ Idem. ⁹ Sic Codd. 82, 93, 108.

- ἐθάμβησάν με. Alia exempl. χεῖμαρροι βίαιοι
περιέπνιξάν με.¹⁰
6. **לְהַלֵּי שְׁאֵל**. O'. ὀδῖνες θανάτου. Alia ex-
empl. σχοινία ἄδου.¹¹
- תַּחֲשִׁיכֶנּוּ**. O'. σκληρότητες (alia exempl. πα-
γίδες¹²) θανάτου.
7. **לִי בָצַר**. O'. ἐν τῷ θλίβεσθαί με. Alia ex-
empl. ἐν θλίψει μου.¹³
8. **וַתַּשֵּׁשׂ**. O'. καὶ ἐταράχθη. Alia exempl. ἐπέ-
βλεψε, καὶ ἐσείσθη.¹⁴
- וַתִּשְׁמַע**. O'. καὶ ἐσπαράχθησαν (alia exempl.
ἐφώνησαν¹⁵).
9. **מִשִּׁי**. O'. ἐκ στόματος αὐτοῦ. Alia exempl.
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.¹⁶
- תִּאָכַל**. O'. κατέδεται. Alia exempl. κατέφαγεν
γῆν.¹⁷
- וַיַּעַר כְּמוֹנִי**. O'. ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτοῦ. Alia
exempl. ἀνήφθησαν ἐξ αὐτοῦ.¹⁸
11. **וַיִּרְכַּב**. O'. καὶ ἐπεκάθισεν (alia exempl.
ἐπέβη¹⁹).
12. **הַשְׂרֵת־מַיִם עָבִי שַׁחֲקִים**. *Congregationem
aquarum, nubes nubium*. O'. σκότος ὑδάτων,
ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις ἀέρος. Alia exempl. καὶ
ἐφείσατο (שָׁחַח) ὑδάτων αὐτοῦ, νεφέλαις ἀέρος.²⁰
13. **וַיַּעַר גַּחֲלֵי־אֵשׁ**. O'. ἐξεκαύθησαν ἀνθρακες
πυρός. Alia exempl. διήλθον χάλαζαι καὶ
ἀνθρακες πυρός.²¹
15. **חָשִׁים**. O'. βέλη. Alia exempl. πετροβόλους.²²
- וַיַּחֲמִם**. *Et conturbavit eos*. O'. καὶ ἐξέστη-
σεν (alia exempl. ἐξήχησεν²³) αὐτούς.
16. **וַיִּרְאוּ**. O'. καὶ ὥφθησαν (alia exempl. ἐφοβή-
θησαν²⁴).

16. **בְּנִעֲרָת**. O'. ἐν τῇ ἐπιτιμῇσει. Alia exempl.
ἀπὸ ἀπειλῆς.²⁵
- וַיִּשְׁמַע רֹחַ אֵפֶס**. O'. ἀπὸ πνοῆς πνεύματος
θυμοῦ αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἀπὸ πνεύματος
ὀργῆς αὐτοῦ.²⁶
17. **יִמְשִׁי**. O'. εἰλκυσέ με. Alia exempl. καὶ ἀνεί-
λατό με.²⁷
18. **וַיִּשְׁלַח לִי מַיְיָ יָדוֹ**. O'. ἐρρύσατό με ἐξ ἐχθρῶν
μου ἰσχύος. Alia exempl. ἐξείλετό με ἐξ ἰσχύος
ἐχθρῶν μου.²⁸
- וַתִּמְצָא**. O'. ἐκραταιώθησαν. Alia exempl.
ἰσχυον.²⁹
19. **בְּיוֹם אִדִּי**. O'. ἡμέραι (potior scriptura ἐν
ἡμέρᾳ) θλίψεώς μου. Alia exempl. ἐν ἡμέρᾳ
ἀπωλείας μου.³⁰
20. **יִחַלֵּנִי**. O'. καὶ ἐξείλετό (alia exempl. ἐξέ-
σπασε³¹) με.
21. **כָּבַר יָדִי**. O'. καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν
χειρῶν μου. Alia exempl. δόξαν (כָּבֹד) χειρῶν
μου.³²
22. **וְלֹא רָשַׁעְתִּי מִלְּהוֹתִי**. O'. καὶ οὐκ ἡσέβησα
ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου. Alia exempl. καὶ οὐκ ἡνό-
μησα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μου.³³
23. **כִּי כָל־מַשְׁפָּטִי לִנְגְדִי**. O'. ὅτι πάντα τὰ κρί-
ματα αὐτοῦ κατεναντίον μου. Alia exempl. ὅτι
πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἀπέναντί μου.³⁴
- וַתִּקְחֵנִי לֹא־דִסְרוֹ כְּמוֹנִי**. O'. καὶ τὰ δικαιώ-
ματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστην ἀπ' αὐτῶν. Alia ex-
empl. καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ οὐκ ἀποστή-
σεται ἀπ' ἐμοῦ.³⁵
24. **תָּמִים לוֹ**. O'. ἄμωμος αὐτῷ. Alia exempl.
ὁσιος μετ' αὐτοῦ.³⁶

¹⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹² Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Comp. habet πῆλαι θανάτου, invitis libris. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁴ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁵ Sic Codd. 19, 93, 108. ¹⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Psal. xvii. 9. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Codd. 19 (cum πολλῶν pro αὐτοῦ), 82, 93, 108. ²¹ Idem. Cf. Hex. ad Ps. xvii. 13. ²² Idem. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Idem.

dem. ²⁶ Sic Codd. 19 (cum τῆς ὀργῆς pro πν. ὀργῆς), 82, 108. ²⁷ Sic Codd. 19 (cum ἐνείλατο), 82 (om. καί), 93, 108. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93 (cum ἰσχυον), 108. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Idem. ³² Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ³³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ³⁴ Sic Codd. 82, 93, 108. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108.

25. כָּבֹר. Ο'. καὶ κατὰ τὴν καθαρὶότητα τῶν χειρῶν μου. "Ἄλλος" δοξασμός μου.³⁷
26. עֲסִיחִיד תַּתְּחַסֵּד. Ο'. μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ. Alia exempl. μετὰ ἐλεήμονος ἔλεον ποιήσεις.³⁸
- עֲסִיחִיד תַּתְּחַסֵּד. Ο'. καὶ μετὰ ἀνδρὸς τελείου τελειωθήσῃ. Alia exempl. καὶ μετὰ ἀνδρὸς ὁσίου ὁσιωθήσῃ.³⁹
27. עֲסִיחִיד תַּתְּחַסֵּד. Ο'. καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ. Alia exempl. μετὰ ἀθώου ἀθῶος ἔσῃ.⁴⁰
- תַּתְּחַסֵּד. Ο'. στρεβλωθήσῃ. Alia exempl. διαστρέψεις.⁴¹
28. וְאֶת־עַם עֲנִי. Ο'. καὶ τὸν λαὸν τὸν πτωχόν. Alia exempl. ὅτι σὺ λαὸν ταπεινόν; alia, ὅτι σὺ τὸν λαὸν τὸν πρᾶον.⁴²
- עַל־רַמִּים. Ο'. ἐπὶ μετεώρων. Alia exempl. ὑπερηφάνων; alia, ὑψηλῶν.⁴³
29. אֶתְהָ נִירִי. Ο'. σὺ δὲ λύχνος μου. Alia exempl. σὺ φωτιστὴς λύχνον μου.⁴⁴
- וַיְהִי וַיִּגֵּה חֶשְׁבִּי. Ο'. καὶ κύριος ἐκλάμψει (alia exempl. ἀναλάμψει⁴⁵) μοι τὸ σκότος (alia exempl. ἐν σκότει⁴⁶) μου.
30. בָּרִיד. Ο'. μονόζωνος. Alia exempl. πεφραγμένους.⁴⁷
- וְאֶל־גִּשּׁוֹר. Ο'. ὑπερβήσομαι τείχος. Alia exempl. ἐξαλοῦμαι ὡς μόσχος.⁴⁸
31. הָאֵל. Ο'. ὁ ἰσχυρός. Alia exempl. θεός.⁴⁹
- תָּמִים. Ο'. ἄμωμος. Alia exempl. ὁσία.⁵⁰
- עָרַפְתָּ. Ο'. κραταῖδιν πεπυρωμένον. Alia exempl. πεπυρωμένον; alia, κραταῖδιν.⁵¹
- לְכָל הַחֲסִידִים בּוֹ. Ο'. πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτόν. Alia exempl. πάντων τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν.⁵²
33. מְעוּוִי חֵיל. Munimentum meum validum. Ο'. ὁ κραταῖδιν με δυνάμει. Alia exempl. ὁ περιτιθείς μοι δύναμιν.⁵³
- (וַיְבִיחַ) וַיִּתֵּן תָּמִים דֶּרֶכּוֹ. Et circumducit integrum viam ejus. Ο'. καὶ ἐξετίναξεν (alia exempl. ἔθετο⁵⁴) ἄμωμον τὴν ὁδὸν μου. Alia exempl. καὶ διδοὺς ὁσιότητα ταῖς ὁδοῖς μου.⁵⁵
34. כָּחֶשְׁ. Ο'. τιθείς. Alia exempl. στήριζων.⁵⁶
35. וַיִּנְחַת קֶשֶׁת־נְחוּשָׁה וְרַעֲתִי. Et deprimunt (tendunt) arcum aeneum brachii mei. Ο'. καὶ καταξας τόξον χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου. Alia exempl. καὶ οὐκ ἡσθένησε τόξον βραχίονός μου.⁵⁷
36. מִנֵּן. Ο'. ὑπερασπισμόν. Alia exempl. ὄπλον.⁵⁸
- וַעֲנִיתָה תַּרְבִּינִי. Et clementia tua multiplicavit me. Ο'. καὶ ἡ ὑπακοή σου ἐπλήθυνέ με. Alia exempl. καὶ ταπεινώσεις ἐπλήθυνάν μοι, καὶ ἡ δεξιὰ σου ἀντελάβετό μου, καὶ ἡ παιδεία σου ἀνάρθρωσε με.⁵⁹

³⁷ Post τῶν χ. μου add. δοξασμός μου Codd. 19, 82, 93. Cf. ad v. 21. ³⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁹ Sic Codd. 19 (cum ἀνδρῶν ὁσίων), 82 (om. καὶ), 93 (idem), 108 (ut 19). Praeterea in fine add. καὶ μετὰ ἀνδρὸς ἀθώου ἀθῶος ἔσῃ Codd. 82, 93. ⁴⁰ Sic Codd. 19, 108. ⁴¹ Sic Codd. III, 19, 82, 93, 108, 247. ⁴² Prior lectio est in Codd. X, XI, 19, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 82 (cum πρᾶτον), 93 (cum πρᾶιν), 108. ⁴³ Prior scriptura est in Ald., Codd. 52, 55, 74, aliis; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; utraque sine ἐπί. ⁴⁴ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243). ⁴⁵ Sic Codd. 52, 74, 82 (cum ἀναλάμψει), 92, 93, alii. Montef. e Regio affert: "Ἄλλος" καὶ ὁ κύριός μου ἀναλάμψει μοι ἐν σκότει. ⁴⁶ Sic Comp., Codd. 52 (om. μου), 74 (idem), 82, 92 (ut 52), 93, alii. ⁴⁷ Sic Codd.

19 (cum πεφραγμένους), 82, 93, 108. ⁴⁸ Sic Comp. (cum ἐξ. τείχος), Codd. 19 (cum ἐξαλοῦμαι), 82, 93, 108. ⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵¹ Prior scriptura est in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 82, 93, 108. ⁵² Sic Codd. 19, 82, 93 (cum αὐτῶν), 108. ⁵³ Idem. ⁵⁴ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). Cf. Psal. xviii (xvii). 33 in Hebr. et LXX. Ad ἐξετίναξεν cf. Dan. iv. 11 in Chald. et Theod. ⁵⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵⁶ Idem. ⁵⁷ Idem. Ad ἡσθένησε cf. 1 Reg. ii. 4 in Hebr. et LXX. ⁵⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵⁹ Sic Codd. 19 (cum καὶ ταπεινώσεις ἐπλήθυνάς μοι . . . ἀντιτάβουτο . . . ἀνάρθρωσαι), 82 (cum ἀνάρθρωσε), 93 (cum ἡ παιδεία σου ἀνάρθρωσε), 108. Cf. Hex. ad Psal. xvii. 36.

37. תַּרְחִיב צַעֲדִי. Ο'. εἰς πλατυσμὸν εἰς τὰ διαβήματά μου. Alia exempl. πλατύνεις (s. καὶ ἐπλάτυνας) τὰ διαβήματά μου.⁶⁰

וְלֹא מַעֲדוֹ קָרָסְלִי. Ο'. καὶ οὐκ ἐσαλεύθησαν τὰ σκέλη μου. Alia exempl. καὶ οὐκ ἠσθένησα ἐν τοῖς τρίβοις μου. ὀλιγότῃτες ἐξέστησάν με, καὶ οὐχ ὑπέστησάν με οἱ ὑπεναντίοι.⁶¹

38. וְאַרְבַּע אֲיִבֵּי וְאַשְׁמִידִם. Ο'. διώξω ἐχθρούς μου, καὶ ἀφανίσω αὐτούς. Alia exempl. κατέδραμον τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ ἠφάνισα αὐτούς.⁶²

וְלֹא אֶשְׁבֵּעַ עַד-כִּלְתָּם. Ο'. καὶ οὐκ ἀναστρέψω ἕως ἂν συντελέσω αὐτούς. Alia exempl. οὐκ ἀπέστρεψα ἕως οὗ ἐξέλιπον.⁶³

39. וְאֶמְלֵךְ וְאֶמְצָצָם. Ο'. καὶ θλάσω αὐτούς. Alia exempl. καὶ συντελέσω αὐτούς. ἔθλασα αὐτούς.⁶⁴

40. וְתִזְרֵנִי חֵיל לְמַלְחָמָה. Ο'. καὶ ἐνισχύσεις με δυνάμει εἰς πόλεμον. Alia exempl. περιέξωσάς με δύναμιν καὶ ἀγαλλίασιν τοῦ πολεμεῖν αὐτοῖς.⁶⁵

תַּכְרִיעַ. Ο'. κάμψεις. Alia exempl. καὶ συνέτριψας.⁶⁶

41. וְאֲיִבֵּי תִתָּה לִּי עָרָה מִשְׁנָאִי וְאַצְמִיתָם. Ο'. καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον, τοὺς μισοῦντάς με, καὶ ἐθανάτωσας αὐτούς. Alia exempl. καὶ οἱ ἐχθροί μου παρεδόθησάν μοι, αὐχένας μισούντων με κατεπάτησα.⁶⁷

42. וְאֵין מוֹשִׁיעַ אֶל-יְהוָה. (circumspicient) יִשְׁעִי. Ο'. βοήσονται (יִשְׁעִי), καὶ οὐκ ἔστι βοηθός,

πρὸς κύριον. Alia exempl. ἀνεβόησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ σῶζων, θεὸς κύριος.⁶⁸

43. וְאֶרְקַב וְאֶרְקַבְתִּי. Ο'. καὶ ἐλέαυα αὐτούς ὥς χοῦν (s. χνοῦν) γῆς. Alia exempl. διασκορπίω αὐτούς ὥς χνοῦν ἐπὶ πρόσωπον ἀνέμου.⁶⁹

וְאֶרְקַב וְאֶרְקַבְתִּי. Communiuam eos, conculcabo eos. Ο'. ἐλέπτυνα (alia exempl. λεανῶ⁷⁰) αὐτούς. (Ἄ.) . . στερεωμάτισω αὐτούς.⁷¹

44. וְנִתְפַּלְשְׁנִי מִיָּבֵי עַמִּי. Ο'. καὶ ῥύσῃ με ἐκ μάχης λαῶν. Alia exempl. ἐξείλου με ἐκ δυναστῶν λαοῦ.⁷²

וְנִתְפַּלְשְׁנִי מִיָּבֵי עַמִּי. Ο'. φυλάξεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν. Alia exempl. ἔθου με εἰς φῶς ἐθνῶν.⁷³

45. בְּנֵי נָכַר יִתְפַּחְשׁוּ-לִּי וְיִשְׁמְעוּ אֵין וְיִשְׁמְעוּ לִי. Ο'. υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι, εἰς ἀκοὴν ὥτίου ἤκουσάν μου. Alia exempl. εἰς ἀκοὴν ὥτίου ὑπήκουσέ μοι, υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι.⁷⁴ Alia: εἰς ἀκοὴν ὥτίου ὑπήκουσέ μοι. διεψεύσαντό με ἀκοαὶ ὥτιον, ἐματαιώθησάν μοι.⁷⁵

46. וְיִבְלוּ וְיִחְגְּרוּ מִמִּסְגְּרוֹתָם. Marcescunt, et accincti prodeunt e claustris suis. Ο'. ἀπορριψήσονται, καὶ σφαλοῦσιν (יִחְגְּרוּ) ἐκ τῶν συγκλεισμῶν αὐτῶν. Alia exempl. ἔσωσάν με, ἐλυτρώθησαν ἐκ δεσμῶν αὐτῶν.⁷⁶

47. צִירִי. Ο'. ὁ φύλαξ μου. Alia exempl. ὁ πλάσας με.⁷⁷

צִירִי. Ο'. ὁ φύλαξ τῆς σωτηρίας μου. Alia exempl. ὁ σωτήρ μου.⁷⁸

⁶⁰ Sic Comp. (cum καὶ ἐπλ.), Ald., Codd. X, XI, 19 (ut Comp.), 29, 44, 52, alii (inter quos 243). ⁶¹ Sic Codd. 19, 82 (cum ἠσθένησαν), 93, 108.

⁶² Sic Codd. 19 (cum ἠφάνισα), 82, 93 (ut 19), 108 (cum ἠφάνισαν). ⁶³ Idem.

⁶⁴ Sic Codd. 19 (cum καὶ θλάσω pro ἔθλασα), 82, 93, 108.

⁶⁵ Sic Codd. 19, 82 (om. αὐτοῖς), 93 (cum αὐτοῖς), 108.

⁶⁶ Sic Codd. 19, 82, 93 (om. καὶ), 108. ⁶⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum κατεπάτησαν), 108.

⁶⁸ Idem. Codd. 19 (cum ἐκέκραξαν, καὶ οὐκ ἦν σῶζων), 82, 93, 108.

⁶⁹ Sic Codd. 19 (cum ἀνέμων), 82, 93 (cum χοῦν ἀπὸ προσώπου), 108 (cum χοῦν). Cf. Psal. xviii. (xvii). 43 in Hebr.

et LXX. ⁷⁰ Idem. ⁷¹ Cod. 247 in textu: ἐλέπτυνα

αὐτούς, στερεωμάτισω (sic) αὐτούς. Forma vocis Aquilam interpretem eviderenter arguit. ⁷² Sic Codd. 19, 82, 93 (cum ἐξείλωμαι), 108. ⁷³ Idem. ⁷⁴ Sic Comp. (cum ὑπ. μοι), Ald., Codd. X (ut Comp.), XI (cum ἤκουσέ μου), 29, 56, alii (inter quos 243), Theodoret. Cf. Psal. xviii (xvii). 45 in Hebr. et LXX.

⁷⁵ Sic Codd. 19 (cum ὥτίου μου ὑπ. μοι), 82 (cum ἀκοή pro ἀκοαί), 93 (idem), 108.

⁷⁶ Idem. ⁷⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad v. 3. ⁷⁸ Sic Comp., Codd. X, XI, 19, 29, 44, 52, alii (inter quos 243).

48. וּמִרִיד . . . הַזֶּה. Ο'. ὁ διδούς . . . παιδεύων.

Alia exempl. δὲ ἔδωκεν . . . καὶ ἐταπείνωσε.⁷⁹

49. וּמִרְצִיָּי מֵאִיבִי. Ο'. καὶ ἐξάγων με ἐξ ἐχθρῶν μου. Alia exempl. καὶ ἐξήγαγέ με ἐξ ὀργῆς ἐχθρῶν.⁸⁰

וּמִקָּמִי תְרוֹמִינִי. Ο'. καὶ ἐκ τῶν ἐπεγειρομένων μοι ὑψώσεις με. Alia exempl. καὶ ἐκ τοῦ τόπου μου (מִמְקוֹמִי) ἀνύψωσέ με.⁸¹

וּמִיֵּשׁ חֲמִסִּים תַּצִּילֵנִי. Ο'. ἐξ ἀνδρῶν ἀδικημάτων ῥύσθη με. Alia exempl. ἐξ ἀνδρῶν ἀσεβῶν διετήρησάς με.⁸²

50. וּלְשִׁמְךָ אֶזְכֹּר. Ο'. καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. Alia exempl. καὶ τὸ ὄνομα κυρίου μνησθήσομαι.⁸³

51. לְדָוִד. Ο'. τῷ Δαυίδ. Alia exempl. τῷ Δαυίδ εἰς γενεάν.⁸⁴

CAP. XXIII.

1. הַנֶּבֶר הָקָם עַל מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. Viri qui constitutus est in alto, uncti Dei Jacobi. Ο'. ἀνὴρ ὃν ἀνέστησε κύριος ἐπὶ (עַל) χριστὸν θεοῦ Ἰακώβ. Alia exempl. ἀνὴρ ὃν ἀνέστησεν ὁ θεὸς (עַל), χριστὸν ὁ θεὸς Ἰακώβ.¹

וּנְעִים זְמֹרוֹת יִשְׂרָאֵל. Et jucundi in psalmis Israelis. Ο'. καὶ εὐπρεπεῖς ψαλμοὶ Ἰσραήλ. Alia exempl. καὶ ὠραῖος ὁ ψαλμὸς τοῦ Ἰσραήλ.²

3. לִי דָבָר צִוֵּר יִשְׂרָאֵל. Ο'. ἐμοὶ ἐλάλησε φύλαξ ἐξ Ἰσραήλ (παραβολήν). Alia exempl. (εἶπεν ὁ θεὸς Ἰακώβ) ἐν ἐμοὶ λαλήσαι πλάστῃς Ἰσραήλ.³

מוֹשֵׁל בְּאֶזְרִי מוֹשֵׁל יְרֵאת אֱלֹהִים. (Erit)

dominator in homines, justus dominans in timore Dei. Ο'. παραβολήν εἶπον ἐν ἀνθρώπῳ, πῶς κραταιώσῃτε φόβον χριστοῦ (s. θεοῦ). Alia exempl. ἄρξον ἐν ἀνθρώποις δικαίως, ἄρχε φόβῳ θεοῦ.⁴

4. וְכִאֲוִר בֶּקֶר יִרְחַשְׁמֶשׁ. Et sicut lux mane, oriente sole. Ο'. καὶ ἐν φωτὶ θεοῦ πρωίας; ἀτατεῖλαι ἥλιος. Alia exempl. ὡς φῶς τὸ πρωϊνόν, καὶ ἀνατελεῖ ἥλιος.⁵

בֶּקֶר לֹא עֲבֹת מִנְּבִיחַ. Mane sine nubibus; a splendore (solis). Ο'. τὸ πρωῒ, οὐ κύριος παρήλαθεν (עָבַר) ἐκ φέγγους. Alia exempl. τὸ πρωῒ, καὶ οὐ σκότασει ἀπὸ φέγγους.⁶

מִמְּשֶׁר הִשָּׂא מִנְּאֶרֶץ. Post phuviam herba de terra (germinat). Ο'. καὶ ὡς ἐξ ὑετοῦ χλόης ἀπὸ γῆς. Alia exempl. ὡς ὑετὸς ὡς βοτάνη ἐκ γῆς.⁷

5. עֲרֹכָה בְּכָל וְשִׁמְרָה. Ordinatum in omnibus et servatum. Ο'. ἐτοίμην ἐν παντὶ καιρῷ πεφυλαγμένην. Alia exempl. σῶσαί με ἔως ὧδε (עֲרֹכָה) ἐν πᾶσι, καὶ φυλάξει αὐτήν.⁸

כִּי־כָל־שִׁעֲנִי וְכָל־חֲפָצִי. Ο'. ὅτι πᾶσα σωτηρία μου, καὶ πᾶν θέλημα (alia exempl. add. ἐν κυρίῳ⁹). Alia exempl. ὅτι πάντα τὸν ἀντίθετόν μου οὐ θελήσει.¹⁰

5, 6. כִּי־לֹא־יַחֲמִי: וְכָל־עֵל. Ο'. ὅτι οὐ μὴ βλαστήσῃ ὁ παράνομος. Alia exempl. ὅτι πάντες οἱ ἀνατέλλοντες ὥσπερ ἄκανθα.¹¹

6. וְכָל־עֵל כְּקֶץ מִנְּדָבָר. Scelerati autem sicut spinæ evellentur omnes. Ο'. ὁ παράνομος. ὥσπερ ἄκανθα ἐξωσμένη πάντες οὗτοι. Alia exempl. καὶ οἱ λοιποὶ (fort. λοιμοὶ) ὡς ἀπόμυγμα λύχνου πάντες.¹²

⁷⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 100. ⁸⁰ Sic Codd. 19 (cum ἐχθρῶν μου), 82, 93, 108.

⁸¹ Sic Codd. 19 (cum ὑψώσε), 82, 93, 108. ⁸² Sic Codd. 19 (cum διετήρησε), 82, 93, 108 (ut 19).

⁸³ Sic Codd. 19, 82 (om. τὸ), 93 (idem), 108. ⁸⁴ Sic Codd. 82, 93, 108.

CAP. XXIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19 (cum χριστὸς), 82, 93 (cum χρηστὸν), 108, Theodoret. Quaest. XLIII in 2 Reg. p. 447. ² Idem. ³ Idem. Theodoret. enarrat: εἰ δὲ . . . ὁ θεὸς Ἰακώβ εὐδόκησεν ἐν αὐτῷ λαλήσαι. Ad πλάστῃς cf. ad Cap. xxii. 3.

⁴ Sic Comp. (cum ἄρχων ἐν

ἀ. δικαίος, ἄρχὸς φ. θ.), Codd. 19 (cum δικαίος, ἄρχαι), 82, 93, 108 (cum ἄρχαι pro ἄρχε).

⁵ Sic Comp. (cum καὶ ὡς φ. τ. π. ἀνατελεῖ ἥ.), Codd. 19, 82, 93, 108.

⁶ Idem.

⁷ Sic Comp. (cum καὶ ἐξ ὑετοῦ pro ὡς ὑ.), Codd. 19, 82, 93, 108 (cum τῆς γῆς pro ἐκ γῆς).

⁸ Sic Codd. 19 (cum αὐτὸν), 82, 93 (cum ὡς ὧδε), 108.

⁹ Sic Comp., Ald., Codd. X, 29 (cum θελ. μου), 56 (idem), alii (inter quos

243, ut 29), Arm. 1 (cum κύριος pro ἐν κ.). ¹⁰ Sic Codd.

19, 82, 93, 108. ¹¹ Sic Codd. 19, 82 (cum ἐξω. pro οἱ

ἀν.), 93 (idem), 108. ¹² Sic Codd. 19, 82 (cum θίντες

6. בִּיד יָקְחוּ. O'. ὅτι οὐ χειρὶ ληφθήσονται. Alia exempl. διότι οὐκ ἐν χειρὶ λήψονται.¹³

7. וְיָאֵשׁ יָנֵעַ בְּהֶם יִמְלֵא בַרְלֵךְ יַעֲזֵב חַיֵּית. Et vir qui tangit eas, armabitur ferro et ligno hastae. O'. καὶ ἀνὴρ οὐ κοπιᾷσει ἐν αὐτοῖς· καὶ πλήρες σιδήρου, καὶ ξύλον δόρατος. Alia exempl. καὶ ἀνὴρ ἐκλείψει (יִיבֵץ) ἐν αὐτοῖς, ἐὰν μὴ (חֵם לֵא) σιδηρος καὶ ξύλα διακόψει αὐτούς.¹⁴

8. וְיֵשֶׁב בְּשֶׁפֶת שְׂרָף שְׂרָפוֹ בְּשֶׁפֶת. Et igne combustione comburentur in sede sua. O'. καὶ ἐν πυρὶ καύσει, καὶ καυθήσονται αἰσχύνῃν (s. εἰς αἰσχύνῃν) αὐτῶν. Alia exempl. καὶ πάντες ἐν πυρὶ κατακαίμενοι κατακαυθήσονται ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν.¹⁵

9. יֵשֶׁב בְּשֶׁפֶת תְּחַנְּמֵנִי. O'. Ἰεβοσθὲς ὁ Χαναναῖος. Alia exempl. Ἰεσβάαλ υἱὸς Θεκεμανεῖ.¹⁶

10. רֹאשׁ הַשְּׂלִישִׁי הוּא. O'. ἄρχων τοῦ τρίτου ἐστίν. Θ. πρῶτος τῶν τριῶν οὗτος.¹⁷

11. עֲדִינִי הָעֶנְנִי. O'. Ἀδινὼν ὁ Ἀσωναῖος (הָעֶנְנִי) οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ. Alia exempl. (οὗτος) διεκρόσκει τὴν διασκευὴν αὐτῶν.¹⁸

12. עַל-שְׂכֻנָּה מֵאוֹת חֶלֶל. O'. ἐπὶ ὀκτακοσίους στρατιώτας. Alia exempl. ἐπὶ ἑννακοσίους τραυματίας.¹⁹

13. יָשָׁב. O'. ἐκάθητο. Alia exempl. ἐπέστρεψεν.²⁰

14. וְיִפְּצֵה. O'. πλὴν ἐκδιδύσκειν. Alia exempl. εἰς τὸ σκυλεύειν.²¹

15. לַחֲיָה. In agmen. O'. εἰς θηρία. Alia exempl. ἐπὶ σιαγόνα (הַחֲיָה).²²

16. וַתִּשְׁלַח. O'. καὶ ἐστηλώθη (alia exempl. κατέστη²³).

17. מִהַשְּׁלִישִׁים רֹאשׁ. O'. ἀπὸ τῶν τριάκοντα. Alia exempl. ἐκ τῶν τριάκοντα ἀρχόντων.²⁴

18. וַיָּבֹאוּ אֶל-קָצִיר. Et venerunt tempore messis. O'. καὶ κατέβησαν εἰς Κασών (s. Κασά). Alia exempl. καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πέτραν.²⁵

19. רַפָּאִים. O'. Ῥαφαῖν. Alia exempl. τῶν Τιτάνων.²⁶

20. וַיַּעֲבֹד. O'. καὶ τὸ ὑπόστημα (alia exempl. σύστημα²⁷).

21. וַיִּבְקְעוּ שְׁלֹשֶׁת הַגְּבֻרִים. O'. καὶ διέρρηξαν οἱ τρεῖς δυνατοί. Alia exempl. καὶ διέκοψαν οἱ τρεῖς ἄνδρες.²⁸

22. חֲלִילָה לִי יְהוָה. O'. Ὡς μοι, κύριε. Alia exempl. μή μοι γένοιτο παρὰ κυρίου.²⁹

23. הוּא רֹאשׁ הַשְּׂלִישִׁי הוּא עוֹרֵר אֶת-חַיֵּיתוֹ עַל-שֵׁלֶשׁ מֵאוֹת. O'. αὐτὸς ἄρχων ἐν τοῖς τρισὶ, καὶ αὐτὸς ἐξήγειρε τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους. Alia exempl. πρῶτος τῶν τριῶν ὑφίστατο ἐν τῇ μάχῃ αὐτοῦ εἰς ἑξακοσίους.³⁰

pro πάντες), 93, 108 (cum λύκων).¹³ Sic Codd. 19, 82 (cum κόψονται), 93, 108. ¹⁴ Sic Codd. 19 (cum διακόψει), 82 (cum ἐκλήψι [sic], et om. σιδηρος), 93 (cum ἐκλήψει), 108 (ut 19). ¹⁵ Sic Codd. 19 (cum κατακαίμενοι κατακασθί), 82, 93, 108. ¹⁶ Sic Comp. (cum Ἰεσβαὰθ υἱὸς Θεκεμανί), Codd. 19, 82 (cum Ἰεσμααλ), 93, 108. ¹⁷ Cod. X. Sic in textu Comp., Codd. 19 (cum τριῶν. οὗτος), 82, 93, 108 (ut 19). ¹⁸ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum αὐτοῦ), 108.

Hic non praetereunda est Hieronymi versio singularis: ipse est quasi tenerimus [cf. רַךְ, mollis, delicatus, Jesai. xlvii. 8] ligni vermiculus [τερηδὼν?]; quam Symmachi esse valde suspicamur. ¹⁹ Sic Codd. 19 (cum ἑννακ.), 82, 93, 108. Iidem v. 9 integrum in hunc modum transformant: καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεάζαρ υἱὸς Δουβὶ ἐν τοῖς τρισὶ τοῖς δυνατοῖς. οὗτος ἦν μετὰ Δαυὶδ ἐν Σερρὰν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐκεῖ συνήχθησαν εἰς πόλεμον, καὶ ἀνέβησαν ἄνδρες Ἰσραὴλ πρὸ προσώπου αὐτῶν. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 19,

29, 44, 52, alii (inter quos 243). ²¹ Sic Comp., Codd.

19, 82, 93, 108 (cum σκυλεύειν). Bar Hebraeus: **כַּעֲפִיכָסָה**, h. e. ἐκδιδύσκειν. Joseph. Antiq. VII, 12, 4: ἐπομένου δὲ τοῦ πλῆθους, καὶ σκυλευόντος τοὺς ἀναιρουμένους.

²² Sic Comp., Codd. X (in marg.), 19 (cum εἰς σ.), 56 (in marg.), 82, 93, 108, 246 (cum ἐπὶ σ. εἰς θηρία), Arm. 1. Joseph. ibid.: εἰς τόπον Σιαγόνα λεγόμενον. ²³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

²⁴ Sic Comp. (cum ἀρχόντων), Codd. X, XI, 29, 52 (cum ἀπὸ τ. τρ. ἀρχόντων), alii; necnon (cum τριῶν pro τριάκοντα) Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. 1 Paral. xi. 15 in Hebr. et LXX.

²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108. Cf. ad Cap. v. 18. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum σύστημα), 108, Reg. (cum σύστημα). Cf. Hex. ad 1 Reg. xiv. 1.

²⁸ Sic Codd. 19 (cum δυνατοί), 82, 93, 108. ²⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. Quæst. XLIV in 2 Reg. p. 448.

18, 19. וְלִישׁ בְּשֵׁלֶשָׁה: מִן־הַשְּׁלֹשָׁה הָכִי נִכְבֵּד. **וַיְהִי לָהֶם לְשָׂר וְעַד־הַשְּׁלֹשָׁה לֹא־נָבָא.** Ο'. καὶ αὐτῶ ὄνομα ἐν τοῖς τρισίν, ἐκ τῶν τριῶν ἐκείνων ἐνδοξος, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἦλθε. Alia exempl. οὗτος ἦν ὀνομαστός ἐν τοῖς τρισίν, ὑπὲρ τοὺς δύο ἔνδοξος, καὶ ἦν αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἤρχετο.³¹ 'Α. καὶ αὐτῶ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ παρὰ τοὺς τρεῖς, ὅτι ἐνδοξος' καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἦλθεν. Σ. ἦν δὲ αὐτῶ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ, τῶν τριῶν οὗτος ἐνδοξοτάτου, καὶ ἦν αὐτὸν ἄρχων· ἀλλ' ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἦλθεν.³²

20. **בֶּן־יִשָּׂא חֵי רַב־פְּעֻלִים.** *Filius viri fortis* (חֵי) *multorum facinorum.* Ο'. ἀνὴρ αὐτὸς πολλοσὺς ἔργοις. Alia exempl. υἱοῦ 'Ιεσσαί, πολλὰ ἔργα ἦν αὐτῶ.³³

21. **בְּשָׁבַט יוֹזָבָב.** Ο'. ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἤρπασε. Alia exempl. ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ ὁ Αἰγύπτιος, καὶ ἀφείλε.³⁴

23. **וַיִּשְׁמְדוּ.** Ο'. καὶ ἔταξεν (alia exempl. κατέστησεν³⁵) αὐτόν.

אֶל־מִשְׁמַנְתּוֹ. Ο'. πρὸς τὰς ἀκοὰς αὐτοῦ. Alia exempl. ἐπὶ τὴν φυλακὴν αὐτοῦ (מִשְׁמַנְתּוֹ).³⁶ 'Α. ἐπὶ ὑπακοὴν αὐτοῦ. Σ. ἐπὶ τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ.³⁷

24—39. **וַיִּשְׁמְדוּ אֶל־שָׁלִשׁ וְשִׁבְעָה.** Ο'. 'Ασαήλ

—τριάκοντα καὶ ἐπτά. Aliter:³⁸ 'Ασαήλ ἀδελφὸς 'Ιωάβ· οὗτος ἐν τοῖς τριάκοντα· 'Ελεανὰν υἱὸς πατραδελφου αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ' (25) Σεμὼθ ὁ 'Αρωθί· 'Ελικὰ ὁ 'Αρωθί' (26) Χελλῆς ὁ Φαλλωνί· 'Ιρὰ υἱὸς 'Εκκῆς ὁ Θεκοῦτης' (27) 'Αβιέξερ ὁ 'Αναθωθίτης' Σαβουχαί³⁹ ὁ 'Ασωθίτης' (28) 'Ελλὰν ὁ 'Αλωνίτης' Μοορέ ὁ Νεωφαθίτης' (29) 'Ελὰ υἱὸς Βαανὰ ὁ Νεωφαθίτης' 'Εθθί υἱὸς 'Ριβὰ ἐκ Γαβαὰ Βενιαμίν' (30) Βαναίας ὁ Φαραθωνίτης· Οὐρί ἐκ Ναχαλιγαίας·⁴⁰ (31) 'Αβιήλ υἱὸς τοῦ 'Αραβωθίτου 'Αζμὼθ ὁ Βαρσαμίτης' (32) 'Ελεσὰ υἱὸς ὁ 'Αλαβωνίτης' Βασαί ὁ Γωννί, 'Ιωνάθαν' (33) υἱὸς Σαμὰ ὁ 'Αρωρίτης' 'Αχιὰν υἱὸς Σαραῖα ὁ 'Αραθυρίτης' (34) 'Αλιφαλὰ υἱὸς τοῦ Μααχαθί· 'Αχὶ ὁ Μεθουραθί⁴¹ 'Ελιὰβ υἱὸς 'Αχιδόφελ τοῦ Γελωνίτου' (35) 'Ασαραὶ ὁ Καρμήλιος τοῦ Οὐρέ υἱὸς 'Ασβί' (36) 'Ιγαὰλ υἱὸς Νάθαν· Μαβαὰν υἱὸς 'Αγαρί' (37) 'Ελλῆχ ὁ 'Αμμανίτης' Γελωραὶ ὁ Βηρωθαῖος, ὁ αἶρων τὰ σκεύη 'Ιωάβ υἱοῦ Σαρωνίας' (38) 'Ιρὰς ὁ 'Ιεθιραῖος' Γαρήβ ὁ 'Ιεθιραῖος' (39) καὶ Οὐρίας ὁ Χετταῖος· οἱ πάντες τριάκοντα καὶ ἐπτά.

CAP. XXIV.

1. **וַיִּהְיֶה־הַיּוֹם לְחַרְוֹת בְּיִשְׂרָאֵל.** Ο'. καὶ προσέθετο ὄργην κύριος (alia exempl. ὄργῃ κυρίου¹) ἐκκαῆναι ἐν 'Ισραήλ. Θ. καὶ προσέθετο ὄργῃ θεοῦ τοῦ θυμωθῆναι ἐν 'Ισραήλ.²

³¹ Ibidem. Cf. 1 Paral. xi. 20, 21. ³² Cod. 243, qui ad Sym. scribit τῶν τρ. οὗτος ἐνδοξοτάτος, pro quo Montef. tacite edidit τῶν τρ. οὗτος ἐνδοξοτάτου; non male, nisi quis prae-tulerit: (ὄνομα) τῶν τρ. οὗτος ἐνδοξοτάτου, ut οὗτος particulae 'הֵי vices gerat. ³³ Sic Comp. (cum ἀνδρὸς δυνατοῦ pro 'Ιεσσαί), Codd. 19 (cum π. ἦν αὐτῶ ἔργα), 82, 93, 108, Arm. 1 (ut Comp.). ³⁴ Sic Codd. 82, 93, 108. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁶ Sic Codd. X (in marg.), 19, 82 (cum κεφαλὴν), 93, 108, Theodoret. ³⁷ Cod. 243. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxii. 14. ³⁸ Nomina XXXVII Davidis heroum, quae in Ed. Rom. ab Hebraeo archetypo mirum in modum discedunt, nos e Cod. 243 (quocum ad summam amice conspirant Ald., Codd. X, XI, 29, 44, 52, alii) exceptis scripturae mendis fideliter descripsimus. ³⁹ Sic

(pro 'Αβουχαί) Ald., Codd. X, XI (cum Σαβουχαί), 52, 64, alii. In Hebraeo est יִזְבִּי, Ο'. ἐκ τῶν υἱῶν. Sed cf. 2 Reg. xxi. 18. 1 Paral. xi. 29. ⁴⁰ Sic (pro Ναχαμγαίας) emaculavimus ex Ald. (cum Ναλαμγαίας), Codd. X, XI, 29, 44, 52, aliis. Hebr. שִׁנְיָ לְיִזְבִּי, e vallibus Gaush, Ο'. ἀπὸ χειμάρρων Γαδ(αβιήλ). ⁴¹ Sic (pro Βεθουραθί) Codd. 44 (cum Μεθουραθί), 52, 74, 92, 98, 106, 120, 123, 134 (cum Μεθουραθί), 144, 236, 242 (cum Μεθουραθί), 244. In ceteris et in Hebraeo haec, 'Αχὶ ὁ Μεθουραθί, non habentur.

CAP. XXIV. 1 Sic Comp., Codd. II (in marg.), III, XI, 55, 123, 158. ² Cod. 243. Sic in textu Codd. 19, 82, 93 (cum τοῦ θεοῦ), 108 (cum τὸ θυμ.), Theodoret. Quaeest. XLV in 2 Reg. p. 449.

3. לְמַה חָפֵץ בְּדָבָר הַזֶּה. O'. *Ινατί βούλεται ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ*; Alia exempl. *Ινατί θέλει τὸ ῥῆμα τούτο*;³
4. וַיְהִי וְהָיָה דָּבָר. O'. *καὶ ὑπερίσχυεν ὁ λόγος*. Alia exempl. *καὶ κατεκράτησε τὸ ῥῆμα*.⁴
5. וַיַּחֲזִק. O'. *καὶ παρενέβαλον*. Alia exempl. *καὶ ἥρξαντο (וַיַּחֲזִק)*.⁵
6. תַּחְתִּים חֲדָשִׁי. *Tahitim-hodshi* (de quo nil constat). O'. *Θαβασὼν, ἣ ἐστὶν Ἀδασαί*. Alia exempl. *Χεττιεὺμ Κάδης (חֲדָשִׁי תַּחְתִּים)*.⁶ Σ. *τὴν κατωτέρα ὁδόν*.⁷
7. מִבְּצָרֵי. *Ad munitionem Tyri*. O'. *eis Μάψαρ* (alia exempl. *Βοσορράν*)⁸ Τύρου. 'Α. (εις) *διαρμα Τύρου*. Σ. (εις) *ὀχύρωμα Τύρου*.⁹
8. הַחַיִּי וְהַנֶּעֱנִי. O'. *τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Χαναναίου*. Alia exempl. *τοῦ Εὐεὶ καὶ τοῦ Χανανεί*.¹⁰
9. וַיִּשְׁטוּ בְּכָל-הָאָרֶץ. O'. *καὶ περιώδευσαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ*. Alia exempl. *καὶ περιήλθον πᾶσαν τὴν γῆν*.¹¹
10. שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת. O'. *ὀκτακόσiai*. Θ. *ἐνακόσiai*.¹²

9. חֲמִשָּׁה-מֵאוֹת. O'. *πεντακόσiai*. Θ. *τετρακόσiai*.¹³
10. אֲשֶׁר עָשִׂיתִי. O'. *δ' ἐποίησα*. Alia exempl. *ποιήσας τὸ ῥῆμα τούτο*.¹⁴
11. וַיַּעַתְהָ יְהוָה הַעֲבֵר-נָא אֶת-עֵינָי. O'. *νῦν, κύριε παραβίβασον δὴ τὴν ἀνομίαν*. Alia exempl. *καὶ νῦν, κύριε, περιελε τὴν ἀδικίαν*.¹⁵
12. נִסְכָּלְתִּי. O'. *ἐμωράνθην*. Alia exempl. *ἐματαιώθην*.¹⁶
13. וְהוּא רִדְפָה. O'. *καὶ ἔσονται διώκοντές σε*. Alia exempl. *καὶ ἔσονται καταδιώκειν σε*; alia, *καὶ αὐτοὺς καταδιώκειν σε*.¹⁷
14. צָרָלִי מָאֹד. O'. *στενά μοι πάντοθεν σφόδρα ἐστίν*. Alia exempl. *στενά μοι πάντοθεν σφόδρα ἐστὶ καὶ τὰ τρία*.¹⁸ Alia: *στενά μοι σφόδρα ἐστὶν εἰς τὰ τρία*.¹⁹
15. וַיִּנָּחֶם. O'. *καὶ παρεκλήθη (Θ. μετεμελήθη. 'Α. Σ. παρεκλήθη)*.²⁰
16. רַב עָתָה. O'. *πολὺ νῦν*. Alia exempl. *ἱκανὸν νῦν*; alia, *ἱκανόν*.²¹
17. וְאֵלֶּיךָ הָעֵינִי וְאֵלֶּיךָ הַחֲסָדִים. O'. *ἐγὼ εἰμι*

³ Sic Comp., Codd. 19 (cum *θλῆ*), 82 (idem), 93, 108 (ut 19). ⁴ Idem. ⁵ Sic (cum *ἀπὸ Ἀροῦρ*) Codd. 19 (cum *ἥρξαντο*), 82, 93, 108. ⁶ Sic Comp. (cum *Χεττιεὺμ Κάδης*), Codd. 19 (cum *Χεττιεὺμ*), 82 (cum *τὴν pro γῆν*), 93, 108 (om. *εις*). ⁷ Euseb. in *Onomastico*, p. 38: *Ἀμειθὰ ἢ Ἀδασαί* [Hieron.: *Aethon Adasaí*, fere ut in nostro loco Cod. III, qui scribit *Ἐθαὼν Ἀδασαί*]. Σύμ. *τὴν κατωτέρα ὁδόν*. ⁸ Sic Codd. 82, 93 (cum *Βοσορράν*), 108. ⁹ Euseb. in *Onomastico*, p. 284: *Μάψαρ Τύρου*. 'Ακ. *ἄρμα Τύρου*. Σύμ. *ὀχύρωμα Τύρου*; vel, vertente Hieronymo: "Mabsar Tyri: pro quo Aq. et Sym. interpretantur *munitam Tyrum*." Montef. vero e Regio suo excitat: 'Α. Σ. *φράγμα* (sic) *Τύρου*, unde apud Eusebianas pro *ἄρμα*, *φράγμα* restituendum esse conjecit, probante Wesselingio in *Probabil.* p. 217. Nobis quidem Regii istius lectio valde suspecta est; tum quia vox *φράγμα* in Bibliis Graecis nusquam legitur, tum quia scripturae Eusebianae in longe faciliorem emendationem incidimus, scilicet *διαρμα*, quod pro eodem Hebraeo Aquilae vindicavimus in Hex. ad Jesai. xxxiv. 13. Etiam *δημῆναι* pro *בְּצִיּוֹת* posuit idem interpres ad Deut. iii. 5. Jesai. xxxvi. 1 (in *Auctario*). ¹⁰ Sic Codd. 82, 93, 108 (cum *Εὐεὶ* et *Χανανεί*). ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93,

108, qui pergunt: καὶ παραγίνονται μετὰ ἔννεα μῆνας κ. τ. ἄ. ¹² Cod. 243 in marg.: *Ὀκτακόσias ἔχει ἐν τῷ ἔξαπλῳ* παρὰ δὲ Θ. *ἐνακόσias*. Sic in textu Codd. 19 (cum *ἐννεακ.*), 52 (cum *ἐννεακόσiai*), 82 (cum *ἐννακ.*), 93 (idem), 108 (idem), 236 (idem), 242, 246 (ut 82). ¹³ Cod. 243 in marg.: *πεντακόσiai κείται ἐν τῷ ἔξαπλῳ* παρὰ μόνῃ δὲ Θ. *τετρακόσiai*. Sic in textu Codd. 19, 52, 82 (cum *τρακόσiai*), 93, alii. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum *ἐτι ἐποίησα pro ποιήσας*), XI, 19, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). ¹⁵ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 44 (cum *καρδίαν pro ἀδικίαν*), 52 (cum *ἀνομίαν*), alii (inter quos 243, cum *ἀκακίαν* (sic) in marg.). ¹⁶ Sic Comp., Codd. XI (cum *ἐμαθαιώθην*), 19, 29, 44, 52, alii (inter quos 243, cum *ἐμωράνθην* in marg.). ¹⁷ Prior lectio est in Ald., Codd. III (cum *διώκειν*), 29, 44, 55 (ut III), 56, alii (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 82 (cum *αὐτόν*), 93, 108. ¹⁸ Sic Ald., Codd. XI, 29 (om. *καὶ*), 44, 52, 55 (ut 29), 56, alii (inter quos 243). ¹⁹ Sic Comp. (quos *om.*), Codd. 19, 82 (cum *καὶ pro eis*), 93 (idem), 108. Bar Hebraeus: *חַסֵּם (dura) חֲסָדִים*. ²⁰ Cod. 243. Theodotionis lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ²¹ Prior lectio est in Comp., Codd. 44, 52 (cum *πολὺ ἱκ. νῦν*), 74,

ἡδίκησα. Alia exempl. ἐγὼ ἡμάρτηκα, καὶ ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα.²²

17. וְהָיָה. Ο'. τὰ πρόβατα. Alia exempl. τὸ ποίμνιον.²³

20. עֲבִירִים עָלָיו. Ο'. παραπορευομένους ἐπάνω αὐτοῦ. Alia exempl. διαπορευομένους ἐπ' αὐτόν.²⁴

21. וְתִצָּר הַמִּצָּר הַזֶּה. Ο'. καὶ συσχεθῇ ἡ θραῦσις ἐπάνω τοῦ λαοῦ. Alia exempl. ὅπως ἐπίσχη ἡ πτώσις ἀπὸ τοῦ λαοῦ.²⁵

22. וְהָיָה. Et tribula. Ο'. καὶ οἱ τροχοί. Alia exempl. καὶ τὰ ξύλα καὶ τὰ ἄροτρα.²⁶

23. וְיָרָה. Ο'. εὐλογήσαι σε. Alia exempl. προσ-

δέξεται παρὰ σοῦ.²⁷

25. (÷) καὶ προσέθηκε—ἐν πρώτοις (♣).²⁸

וְהָיָה. Ο'. καὶ ἐπήκουσε (alia exempl. ἰλεως ἐγένετο²⁹). Schol. 'Εν τῷ ἔξαπλῳ καὶ τοῖς ἀκριβεστέροις τῶν ἀντιγράφων ἡ μὲν δευτέρα τῶν Βασιλειῶν πληροῦται ἐν τῇ κατὰ τὴν θραῦσιν τοῦ λαοῦ διηγῇσει, καὶ τῇ τῆς ἄλλω τοῦ 'Ορνᾶ διαπράσει· ἡ δὲ τρίτῃ τῶν Βασιλειῶν ἄρχεται ἔκ τε τῆς κατὰ τὴν 'Αβισὰν τὴν Σουμανίτιν ἱστορίας, καὶ ἐκ τῶν κατὰ τὸν 'Αδωνία καὶ τὴν αὐτοῦ τυραννίδα. Διόδωρος δὲ τῇ δευτέρᾳ τῶν Βασιλειῶν συνάπτει καὶ ταῦτα ἕως τῆς τοῦ Δαυὶδ τελευτῆς, ὁμοίως Θεοδωρήτῳ.³⁰

aliis (inter quos 243 in marg.); posterior in Codd. 19, 82, 93, 106, 108. Cf. Hex. ad Num. xvi. 3. ²² Sic Comp. (cum ἡμαρτον, et om. εἰμι), Ald. (cum ἐγὼ εἰμι ἡδίκησα, καί γε ἐγὼ εἰμι ὁ π. ἐκ.), Codd. III (cum ἐγὼ εἰμι ἡδίκησα, καὶ ἐγὼ ὁ π. ἐκ.), XI, 19 (ut Comp.), 29 (cum ἐγὼ εἰμι ἡμάρτηκα, καὶ ἐγὼ εἰμι ὁ π. ὁ κακοποιήσας), 44 (om. εἰμι), 52 (cum ἐγὼ εἰμι ἡμάρτηκα), alii (inter quos 243, ut 29). ²³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret., Chrysost. Opp. T. I, p. 217 D, et T. IX, p. 735 B. ²⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108.

²⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐπίσχη), 82, 93, 108. Mox v. 25 pro συνεσχέθη ἡ θρ. in iisdem est ἐπίσχη ἡ πτώσις.

²⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁷ Sic Codd. 82, 93.

²⁸ Haec desunt in Comp. solo. ²⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἔλεγε pro ἰλεως), 82, 93, 108. Cf. ad Cap. xxi. 14.

³⁰ Cod. 243, exscribente Montef. Cum Diodoro et Theodoretō faciunt Codd. 19, 82, 93, 108, 245, qui librum Regum tertium a Cap. ii. 12 incipiunt.

LIBER III REGUM,

JUXTA HEBRAEOS I REGUM.

IN LIBRUM III REGUM

MONITUM.

PRAETER fontes in Monito ad libros Regum et Paralipomenon recensitos, in Hexaplis nostris ad hunc tertium Regum librum concinnandis plus nobis adjumenti quam omnia quae antecessoribus nostris praesto erant subsidia, contulit versio Syro-hexaplaris, non ita pridem in lucem prolata, quae in Codice Musei Britannici, signato "Addit. MSS. 14,437," foliis 47-124, continetur. Codex caractere Estranghelo saeculi VIII eleganter exaratus olim continebat librum integrum cum synopsi nonis quaternionibus descriptum, e quibus tamen periit quartus, scilicet a Cap. vii. 14 ad Cap. viii. 61. In asteriscis et obelis pingendis scriba non raro peccat, confusione ex more dictorum siglorum non solum initio sententiae, sed singulis lineis quibus sententia terminaretur praemittendorum evidenter nata. Praeterea indicibus in contextu ad certas voces appictis, lectiones marginales quae iis aptentur non raro abesse graviter dolendum est. Scholia, praecipue ethica, hic illic margini allita sunt, sub nomine S. Severi patriarchae Antiocheni, aliorumque quos indicavit Wright *Catalogue of Syriac MSS. in the British Museum*, Part I, p. 33, qui et subscriptionem libri exscripsit. Haec autem sonat: "Sumptus est hic liber [3 Regum] ex quo conversus est hic qui in manibus est e Graeca in Syriacam ex Hexaplo, h. e. *sex columnis*, bibliothecae Caesariae Palaestinae; et collatus est cum exemplari in quo subsignatum erat sic: Εὐσέβιος διόρθωσα ὡς ἀκριβῶς ἔδυνάμην. Conversus autem est e lingua Graeca in Syriacam mense Shebat anni 927 juxta numerum Alexandri, indictione quarta [A. D. 616] in Enato [εἰς τὸ ἔναρον. Cf. Wright ibid. p. 34 *not.*] Alexandriae in sancto monasterio Antonini." Libri nondum publici juris facti apographum suum benevole nobis concessit Ceriani noster. Bar Hebraei autem pauculas lectiones, quae ad lacunam supradictam spectant, e Musei Britannici codicibus exscribendas curavimus.

LIBER III REGUM.

CAPUT I.

1. בַּיָּמִים. בָּא. Ο'. προβεβηκώς ἡμέραις. Alia exempl. ἤκων εἰς ἡμέρας.¹
2. וַיַּעֲמֶדָה לְפָנָי הַמֶּלֶךְ. Ο'. καὶ παραστήσεται τῷ βασιλεῖ ✕ Θ. ἔμπροσθεν αὐτοῦ.² Alia exempl. καὶ παραστήσεται ἔναντι τοῦ βασιλέως.³
וַיִּשְׁכַּבְהָ בַּחֲיָהּ. Ο'. καὶ κοιμηθήσεται μετ' αὐτοῦ ('Ο Έβραῖος, Θ. ἐν τῷ κόλπῳ σου). Alia exempl. καὶ κατακίεσται ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ.⁴
3. בְּכָל גְּבוּל. Ο'. ἐκ παντὸς ὁρίου. 'Α. Σ. Θ. ἐν παντὶ ὁρίῳ.⁵
4. וַיִּפַּח עֵדֶר-מָאֵד. Ο'. καλὴ ξὼς σφόδρα. Alia exempl. καλὴ τῷ εἶδει σφόδρα.⁶
וַתְּהִי לְמַלְכָּה סִבְנָת. Et erat regi contubernalis. Ο'. καὶ ἦν θάλπουσα τὸν βασιλέα. Alia exempl. καὶ ἦν τῷ βασιλεῖ σύγκυιτος.⁷
5. וַיֹּאדָנֶיהָ. Ο'. καὶ 'Αδωνίας (alia exempl. 'Ορνία⁸).
5. מִתְנַשֵּׂא. Ο'. ἐπήρετο. Alia exempl. ἐπήρτο.⁹
וַיִּצִים לְפָנָיו. Ο'. παρατρέχειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Alia exempl. προτρέχοντας αὐτοῦ.¹⁰
6. וַעֲצָבוּ. Dolore affecit eum. Ο'. ἀπεκώλυσεν αὐτόν. Alia exempl. ἐπετίμησεν αὐτῷ.¹¹
וַיִּמְיֹו. A diebus ejus (aliquando). Ο'. οὐδέποτε. Alia exempl. πάντοτε.¹²
וַיַּדְרֹעַ כְּכָה עֲשִׂית. Ο'. διὰ τί σὺ ἐποίησας (alia exempl. τοῦτο ('Α. τοιοῦτο¹³) ἐποίησας¹⁴); Alia exempl. τί ὅτι πεποίηκας οὕτως;¹⁵
וַיֹּאדָנֶיהָ אַחֲרֵי אֲבָשָׁלוֹם. Ο'. καὶ αὐτὸν ἔτεκεν ὀπίσω 'Αβεσσαλώμ. Alia exempl. καὶ τοῦτον ἐγέννησε μετὰ τὸν 'Αβεσσαλώμ.¹⁶
7. וַיַּעֲזְרוּ אַחֲרָי אֲדֹנָיו. Ο'. καὶ ἐβοήθουν ὀπίσω 'Αδωνίου. Alia exempl. καὶ ἀντελαμβάνοντο αὐτοῦ.¹⁷
8. וַרְעִי. Ο'. καὶ 'Ρησί (alia exempl. 'Ρηί¹⁸).

CAP. I. ¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ² Syro-hex. in textu: ✕. ³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum ἐναντίον), 108, 247 (cum ἐνώπιον). ⁴ Sic Comp., et (om. καὶ ἔσται αὐτὸν θάλπουσα) Codd. 19 (cum κατοικήσεται), 82 (idem), 93, 108. Syro-hex. .ל. ח. ח. ח. ⁵ Syro-hex. .ל. ח. ח. ח. Sic in textu Comp., et (om. ὁρίῳ) Codd. 19, 82, 93, 108. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 52, alii (inter quos Reg.), invito Syro-hex. ⁷ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Procop. p. 170. ⁸ Sic Codd. 82 (cum 'Ορνεία), 93 (idem), 108, Theodoret., Pro-

cop. p. 173 (cum 'Ορνά, notans: 'Αδωνίας' καὶ γὰρ ἦν διώνυμος). ⁹ Sic Comp., Codd. 44, 70, 74, alii, Syro-hex. (cum ἐπήρετο (100) (עלה) in marg.). ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum αὐτῷ), 82, 93, 108, 123. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹² Idem. ¹³ Syro-hex. .ל. ח. ח. ח. ¹⁴ Sic Ald., Codd. XI (cum ἐποίησας τοῦτο), 119, 121, 243, 244, Syro-hex. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἔτεκεν), 82, 93, 108 (cum αὐτῷ). ¹⁷ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁸ Sic Codd. 52, 74, 92, alii, Syro-hex. (cum (100) (עלה)), Arm. i.

8. **וְהַנְּבִירִים אֲשֶׁר לְדָוִד.** O'. και ÷ υἱοὶ 4 δυνατοὶ τοῦ Δαυὶδ.¹⁹ Alia exempl. και οἱ ἐταῖροι αὐτοῦ οἱ ὄντες δυνατοὶ τῷ Δαυίδ.²⁰

עַם-אֲדֹנֶיהָ. O'. ὀπίσω Ἀδωνίου. Alia exempl. μετὰ Ὀρνία.²¹

9. **עַם אֲבֹן הַחֶלֶת אֲשֶׁר-אֵצֶל עֵין רִגְלָהּ.** O'. μετὰ αἰθῇ τοῦ Ζωελεθί, ὃς ἦν ἐχόμενα τῆς Ῥωγήλ. Alia exempl. παρὰ τὸν λίθον τὸν Ζωελεθ, ὃς ἦν ἐχόμενος τῆς πηγῆς Ῥωγήλ.²² 'A. Σ. παρὰ τὸν λίθον τὸν Ζωελεθ τὸν πλησίον τῆς πηγῆς Ῥωγήλ. Θ. παρὰ τὸν λίθον τὸν Ζωελεθ τὸν ἐχόμενον Ἀὶν τοῦ Ῥωγήλ.²³

בְּנֵי הַמֶּלֶךְ. O'. Vacat. ✕ Σ. Θ. τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως 4.²⁴

רַבְּל-אֶנְשֵׁי. O'. και πάντας τοὺς ἀδρούς (alia exempl. ἀνδρας²⁵).

11. **בֵּת-שָׁבַע.** O'. Βηρσαβεέ. Alia exempl. Βηθσαβεέ.²⁶ 'A. Σ. Βεθσαβίθ.²⁷

הָלֹא שָׁמַעְתָּ. O'. οὐκ ἤκουσας. Σ. ἄρα οὐκ ἤκουσας.²⁸

12. **וַיִּלְכְּטִי.** O'. και ἐξελοῦ. Θ. και σώσω (s. ῥύσαι).²⁹

15. **הַחֲדָרָה.** O'. εἰς τὸ ταμεῖον. Alia exempl. εἰς τὸν κοιτῶνα.³⁰

16. **בֵּת-שָׁבַע.** O'. Βηρσαβεέ. ('A. Θ.) Βεθσαβίθ. Σ. ὁμοίως τοῖς O'.³¹

19, 25. **וַיִּמְרֵא.** O'. και ἄρνας. 'Ο Ἑβραῖος σιτεινόν.³²

20. **וַיִּהְיֶה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ עֵינִי.** O'. και σὺ, κύριέ μου βασιλεῦ, οἱ ὀφθαλμοί. Alia exempl. και εἰ διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως γέγονε τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὅτι οἱ ὀφθαλμοί.³³

21. **הַמַּטָּיִם.** Rei. O'. ἁμαρτωλοί. Alia exempl. ἡμαρτηκότες.³⁴

23. **לְאֶמֶר.** O'. Vacat. Alia exempl. λεγόντων.³⁵

לִפְנֵי. O'. κατὰ πρόσωπον. Θ. ἐνώπιον.³⁶

28. **לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ.** O'. ἐνώπιον αὐτοῦ. 'Ο Ἑβραῖος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.³⁷

33. **וַיְהִי וְהָיָה אֹתוֹ עַל-קָוָה.** O'. και καταγάγετε (alia exempl. καταβιβάσατε³⁸) αὐτὸν εἰς ('A. πρὸς³⁹) τὴν Γιών.

35. **וַעֲלִיתָ אַחֲרָיו וְכָא.** O'. Vacat. ✕ Θ. και ἀναβήσῃσθε ὀπίσω αὐτοῦ, και εἰσέλευσεται 4.⁴⁰

וַיִּתֵּן אֹתוֹ. O'. και ἐγὼ ('A. Σ. Θ. και αὐτῷ⁴¹) ἐνετειλάμην. Alia exempl. και αὐτῷ ἐντελοῦμαι.⁴²

36. **אֲמַן בֶּן יֶאֱמֵר יְהוָה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ.** O'.

¹⁹ Sic Syro-hex. (cum **וְהַנְּבִירִים אֲשֶׁר לְדָוִד**). ²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum **ἐτεροι αὐτοῦ ὄντες**), 82, 93 (cum **ἐτεροι**), 108.

²¹ Sic Comp. (cum **Ἀδωνίου**), Codd. 19, 82 (cum **Ἀρνεία**), 93 (cum **Ὀρνεία**), 108. Ad **ὀπίσω** Syro-hex. in marg.: **μετά**.

²² Sic Comp. (cum **τὸν ἐχόμενον** pro **ὃς ἦν ἐχ.**), Ald., Codd. III (cum **τοῦ Z.** pro **τὸν Z.**, et **ἐχόμενα**), XI (cum **ὡς** pro **ὃς**), 44, 70, alii (inter quos 243, cum **ἐχόμενα**), Syro-hex.

²³ Cod. 243. Theodoret. Quaest. XXIV in 2 Reg. p. 454: **Ἐτέλεισε δὲ τὸ συστήσιον παρὰ τινα πηγὴν πρὸ τοῦ ἄστεος ἀναβύουσαν, παρ' ἧν βασιλικὸς ἐντεθίλει παράδισος· οὕτω γὰρ οὗτος ἰώσπηος** [Antiq. VII, 14, 4] **ἔφη**· και ὁ Σύμμαχος δὲ τὴν αὐτὴν πηγὴν ἡμῖν ἔδειξεν. **Λινὰ δὲ αὐτὴν και ὁ Σύρος καλεῖ.** Unde colligit Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 151, LXX interpretes Hebraeos **יָלַל** literis Graecis scripsisse, et lectionem τῆς πηγῆς e Symmachi versione illatam esse, repugnantibus libris nostris, quorum ne unus quidem αὐτὴν exhibet. ²⁴ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 56, alii (inter quos 243), Arm. 1.

²⁵ Sic Comp., Codd. III, 19, 44, 93, alii, Syro-hex., Arm. 1.

²⁶ Sic Comp., Cod. III, Syro-hex. (cum **בֵּת-שָׁבַע**). ²⁷ Syro-

hex. **בֵּת-שָׁבַע**. Cf. ad v. 16. ²⁸ Idem: **הָלֹא שָׁמַעְתָּ**.

²⁹ Idem: **וַיִּלְכְּטִי**. Comp. (cum **σώσης**), Codd. 19, 82, 93 (ut Comp.), 108 (idem): **ὅπως σώσεις**. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum **εἰς τὸ κ.**), 108.

³¹ Syro-hex. **בֵּת-שָׁבַע**. Cf. Hex. ad 2 Reg. vi. 13. ³² Idem: **וַיִּמְרֵא**.

³³ Sic Codd. 19 (om. **εἰ**), 82, 93, 108. Cf. v. 27 in Hebr. et LXX. ³⁴ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 158. Syro-hex. in textu: **הַמַּטָּיִם**;

in marg. autem sine nom.: **ὁμοίως τοῖς O'**. ³⁵ Sic Ald., Codd. III, XI, 56, 71, alii, Syro-hex. (cum **וְהָיָה**).

³⁶ Syro-hex. **לִפְנֵי**. Sic in textu Comp., Codd. 82, 93, 108.

³⁷ Syro-hex. **לִפְנֵי**. Sic in textu Cod. 93.

³⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

³⁹ Syro-hex. in textu: **וְהָיָה**; in marg. autem: **וְהָיָה**.

⁴⁰ Syro-hex. in textu: **וְהָיָה**. Sic sine notis Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 55, alii (inter quos Reg.), Arm. 1. ⁴¹ Syro-hex. **וְהָיָה**. ⁴² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

γένοιτο οὕτως· πιστώσαι κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως. 'A. Σ. ἀμήν· οὕτως ἐρεῖ (κύριος) ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως.⁴³

38, 44. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הַיָּד הַזֹּאת**. Ο'. καὶ ὁ Χερεθὶ, καὶ ὁ Φελεθί. Aliter: Ο'. καὶ οἱ ἐλεύθεροι καὶ οἱ στρατιώται. 'Ο 'Εβραῖος· οἱ Χερεθὶ καὶ οἱ Φελεθί.⁴⁴

38. **וַיִּלְכְּדוּ אֹתוֹ**. Ο'. καὶ ἀπήγαγον αὐτόν. Alia exempl. καὶ ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτοῦ.⁴⁵

40. **וַיִּהְיֶה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הַיָּד הַזֹּאת**. Ο'. καὶ ✕ ὁ λαὸς ✕ ἐχόρευον.⁴⁶

וַיִּהְיֶה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הַיָּד הַזֹּאת. Ο'. ἐχόρευον ἐν χοροῖς, καὶ εὐφραυνόμενοι εὐφροσύνην μεγάλην. 'Αλλος· ἠύλουν ἐν αὐλοῖς, καὶ ἔχαιρον χαρὰ μεγάλη.⁴⁷

וַיִּתְקַע. Et concussa est. Ο'. καὶ ἐρράγη (alia exempl. ἤχησεν).⁴⁸

41. **וַיִּהְיֶה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הַיָּד הַזֹּאת**. Ο'. τίς ἡ φωνὴ τῆς πύλεως ἡχοῦσης; Alia exempl. τίς ἡ φωνὴ τῆς βοῆς ἡχεί μέγα.⁴⁹

43. **וַיִּשְׁלַח ה' אֶת הַיָּד הַזֹּאת**. Ο'. καὶ εἶπε ✕ Οἱ Ἰ'. τῷ 'Αδωνία.⁵⁰

וַיִּשְׁלַח. Immo vero. Ο'. καὶ μάλα. ('Α.) μάλιστα. Σ. ὄντως.⁵¹

45. **וַיִּשְׁלַח**. Ο'. Vacat. Alia exempl. εἰς βασιλέα.⁵²

49. **וַיִּהְיֶה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הַיָּד הַזֹּאת**. Ο'. καὶ ἐξέστησαν. Alia exempl. καὶ ἐξέστησαν καὶ ἐξανέστησαν.⁵³ Alia: καὶ ἐξέστησαν καὶ ἀνεπήδησαν.⁵⁴

50. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. καὶ ἐπελάβετο (alia exempl. ἐκράτησε).⁵⁵

51. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. καὶ κατέχει. Alia exempl. καὶ ἰδοὺ κατέχει.⁵⁶

כִּי. Ο'. σήμερον. 'Αλλος· ὡς σήμερον.⁵⁷

וַיִּהְיֶה. Ο'. εἰ οὐ θανατώσει. Alia exempl. τοῦ μὴ θανατώσαι.⁵⁸

52. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. εἰ πεσεῖται. Alia exempl. οὐ μὴ πέσῃ.⁵⁹ 'Α. Σ. οὐ πεσεῖται.⁶⁰

53. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. δεῦρο. Alia exempl. πορεύου.⁶¹

Cap. I. 2. καὶ εἶπον ✕ αὐτῷ.⁶² 13. — λέγουσα.⁶³ 17. ἡ δὲ εἶπεν ✕ αὐτῷ.⁶⁴ κύριέ μου ÷ βασιλεῦ.⁶⁵ ÷ λέγων.⁶⁶ 47. ὁ θεός ✕ σου.⁶⁷ Σαλωμών ÷ τοῦ υἱοῦ σου.⁶⁸ 48. — ἐκ τοῦ σπέρματός μου.⁶⁹

CAP. II.

1. **וַיִּהְיֶה**. Ο'. καὶ ἀπεκρίνατο. 'Α. Σ. Θ. καὶ ἐνετείλατο.¹

⁴³ Syro-hex. **וַיִּשְׁלַח** (rasura) **וַיִּשְׁלַח** + **וַיִּשְׁלַח**. ⁴⁴ Syro-hex. in textu (bis): **וַיִּשְׁלַח**; in marg. autem ad v. 38: **וַיִּשְׁלַח**. Cod. Reg. notat: τοὺς σφενδονήτας καὶ τοὺς τοξότας. Cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 18. ⁴⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕), et sine aster. (cum pās ὁ λ.) Comp., Codd. 19, 82 (cum ὁ χορεύων pro ἐχόρευον), 93, 108. ⁴⁷ In Codd. 19, 82, 93, 108, duae versiones coaluerunt: ἐχόρευον ἐν χ. καὶ εὐφρ. εὐφροσύνη μεγάλη· ἠύλουν κ. τ. ε., quarum posterior Theodotionis esse videtur. ⁴⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, 247. Hieron. *insonuit*. ⁴⁹ Sic Codd. 19, 82 (cum ἡ βοὴ τῆς φωνῆς), 93 (idem), 108; quorum arbitrarías mutationes posthac parciores memorabimus. Cf. Hex. ad 2 Reg. xiv. 2. ⁵⁰ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 52, 70, alii, Arm. i. ⁵¹ Syro-hex. in marg. **וַיִּשְׁלַח**. Lectio anonyma Aquilae est, ut videtur, coll. Hex. ad Gen. xlii. 21. Ad Sym. cf. Hex. ad 2 Reg. xiv. 5. (Pro ὄντως Syrus noster **וַיִּשְׁלַח** dedit Num. xxii. 37.) ⁵² Sic Comp.,

Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii, Syro-hex., Arm. i. ⁵³ Sic Comp., Ald., Codd. II (om. καὶ ἐξέστησαν), III, XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. i, invito Syro-hex. ⁵⁴ Sic Codd. 19 (cum ἐξανέστησαν), 82, 93 (ut 19). ⁵⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum κατέσχεν), 108. ⁵⁶ Sic Comp. (cum ἐκράτησε pro κατέχει), Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵⁷ Syro-hex. in marg. **וַיִּהְיֶה**. ⁵⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵⁹ Idem. ⁶⁰ Syro-hex. **וַיִּהְיֶה**. Sic in textu Cod. 44. Statim Syro-hex. in textu: τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, invitis libris Graecis. ⁶¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁶² Syro-hex. Comp., Codd. 82, 108: καὶ εἶπον οἱ παῖδες αὐτοῦ. ⁶³ Idem. Deest in Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁶⁴ Idem. ⁶⁵ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. i. ⁶⁶ Idem. ⁶⁷ Idem. ⁶⁸ Idem (qui pingit: ✕). Sic sine obelo Comp. (cum τοῦ υἱοῦ σου Σολομῶντος), Ald. (cum Σολομῶντος), Codd. III, XI, 19 (cum υἱοῦ σου Σολομῶντος), 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. i. ⁶⁹ Idem.

CAP. II. ¹ Syro-hex. **וַיִּהְיֶה**. Sic in textu

2. **וְהָיָה לְאִישׁ**. Ο'. και ισχύσεις (alia exempl. κραταιωθήσῃ²), και ἔσῃ εἰς ἄνδρα (alia exempl. add. τέλειον; alia, δυνάμειος³). Σ. ἀσφαλίζου, και ἔσο ἀνδρείος.⁴

3. **אֶת-מִשְׁמַרְתָּ**. Ο'. τὴν φυλακὴν. "Αλλος" τὴν διαθήκην.⁵

לְשֹׁמֵר חֻקָּתוֹ וְנִשְׁפָּטוּ וְיִדְּוֹתָיו כְּכֹתוֹב.

Ο'. φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, και τὰ δικαιώματα, και τὰ κρίματα τὰ γεγραμμένα. Alia exempl. φυλάσσειν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, και τὰ προστάγματα αὐτοῦ, ἀκριβάσματα αὐτοῦ, και τὰ κρίματα αὐτοῦ, ἐντολὰς αὐτοῦ, και τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καθὰ γέγραπται.⁶ Aliter: Ο'. φυλάσσειν τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, και τὰ προστάγματα αὐτοῦ, και τὰ κρίματα, ✠ Σ. Θ. και τὰ μαρτύρια αὐτοῦ ✠ τὰ γεγραμμένα.⁷

לְמַעַן תִּשְׁכַּל אֶת-כָּל-אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה. Ο'. ἵνα συνήσῃ ✠ πάντα ✠ ἃ ποιήσεις.⁸ Alia exempl. ὅπως εὐδοωθῇ πάντα ἃ ποιείς.⁹

וְיָאֵת כָּל-אֲשֶׁר תִּפְנֶה שָׁם. Ο'. κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι. Alia exempl. και πανταχῇ οὐ ἐὰν ἐπιβλέψῃς ἐκεῖ.¹⁰

4. **וְעָלָי**. Ο'. Vacat. Alia exempl. περὶ ἐμοῦ.¹¹

וּבְכָל-נַפְשִׁי. Ο'. Vacat. Alia exempl. και ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν.¹²

וְיָכַרְתָּ לָּהּ. Ο'. οὐκ ἐξολοθρευθήσεται (alia exempl. ἐξαρθήσεται¹³) σοι. "Αλλος" οὐκ ἐκκοπήσεται σοι.¹⁴

5. **וַיִּשָּׂם**. Ο'. και ἔταξε (alia exempl. ἐξεδίκησεν¹⁵).

בְּשָׁלֵם וַיְהִי דְמִי מַלְחָמָה. Ο'. ✠ ἐν εἰρήνῃ, και ἔδωκεν αἶμα ἀθῶον.¹⁶

6. **בְּחֶכְמָתָהּ**. Ο'. κατὰ τὴν σοφίαν (alia exempl. φρόνησιν¹⁷) σου.

וְלֹא-תִתְּנוּ שִׁבְתוֹ בְּשָׁלֵם. Ο'. και οὐ κατάξεις τὴν πολὺν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ. Alia exempl. και κατάξεις τὴν πολὺν αὐτοῦ ἐν αἵματι.¹⁸

7. **בִּי-רָגַב וְאֵלֵי בְּרָחִי**. Ο'. ὅτι οὕτως ἤγγισάν μοι ἐν τῷ με ἀποδιδράσκειν. Alia exempl. ὅτι οὗτος παρέστη ἐνώπιόν μου ἐν τῷ φεύγειν με.¹⁹

8. **מִחֲנִים**. Ο'. εἰς παρεμβολάς. 'Ο' Εβραῖος, Σ. εἰς Μααναίμ.²⁰

14. **וַיֹּאמֶר**. Ο'. Vacat. ✠ 'Α. και εἶπεν.²¹

16. **אֶת-פָּנָי**. Ο'. τὸ πρόσωπόν σου ("Αλλος" μου²²).

Comp., Ald., Codd. XI (cum *aver.*), 19, 44, 52, 55, alii (inter quos Reg., 243). Syro-hex. in textu: και ἀπεκρίνατο λέγων τῷ Σ. υἱὸς αὐτοῦ.

² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 243 (in marg.), Theodoret. Quaest. III in 3 Reg. p. 456.

³ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 64, 71, alii;

posterior in Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret.

⁴ Cod. 243 (non, ut Montef., ἔσο εἰς ἄνδρα). Cf. Hex. ad Deut. xii. 23.

⁵ Sic in textu Cod. 119. Syro-hex. in marg. ✠ **לְמַעַן**.⁶ Sic Codd. 19 (cum τὴν ὁ. κυρίου, και τὰ πρ. αὐτοῦ, και τὰ κρ. αὐτοῦ, και τὰς ἐντ. αὐτοῦ, και τὰ κρ. αὐτοῦ, καθὰ γ.), 82 (om. ἀκρ. αὐτοῦ και τὰ κρ. αὐτοῦ, cum καθὼς pro καθὰ), 93, 108 (om. ἀκρ. αὐτοῦ), 243 (in marg., cum και τὰ ἀκρ. αὐτοῦ), Theodoret. (cum καθὼς).

⁷ Syro-hex. in textu: **לְמַעַן תִּשְׁכַּל אֶת-כָּל-אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה**.

וְיָאֵת כָּל-אֲשֶׁר תִּפְנֶה שָׁם. Super **וְיָאֵת** index est, sed nota marginalis abest. Ad τὰ γεγραμμένα in marg. pingitur **וְיָאֵת**, h. e. κατὰ (τὰ γεγρ.). In textu Ed. Rom. post τὰ κρίματα inferunt και τὰ μαρτύρια αὐτοῦ Comp., Ald., Codd. III, 74, 106, alii (inter quos 243).

⁸ Sic Syro-hex.

⁹ Sic Codd. 19 (cum εὐδοώσαι), 82 (cum ποιήσεις), 93 (cum πάντα ποιήσεις), 108 (cum εὐαδωσῇ), 243 (in marg., cum ποιήσεις), Theodoret. (cum ποιήσεις).

¹⁰ Sic

Comp., Codd. 19 (cum πανταχοῦ et ἐπιβλέψεις), 82 (cum ἐπιβλέψεις), 93, 108, 243 (in marg.), Theodoret.

¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 52, 74, alii (inter quos 243), Syro-hex., Arm. i.

¹² Sic Comp. (cum τῇ ψ.), Ald., Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 52, 55, alii (inter quos 243), Syro-hex.

¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

¹⁴ Syro-hex. in marg. **וְיָכַרְתָּ לָּהּ**. Cf. Hex. ad Psal.

xxxvi. 38.

¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Pro **וְיָכַרְתָּ** Syro-hex. liberius vertit **וְיָכַרְתָּ**, *εὐλογίσαι*, notante etiam Masio in *Syrorum Pecul.* p. 19.

¹⁶ Sic Syro-hex. Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. II, XI, 55, 56, 64, 71, 158, 245.

¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. xx. 22.

¹⁸ Sic Codd. 243, 244, 247 (cum σὺ ἐν αἵματι). Cf. v. 9, ubi vicissim Codd. 243, 244: και οὐ κατάξεις... ἐν εἰρήνῃ. Origen. Opp.

T. II, p. 113 diserte legit et enarrat: και κατάξεις αὐτοῦ τὴν π. ἐν εἰρήνῃ.

¹⁹ Sic Codd. 19, 82 (cum οὕτως), 93, 108.

²⁰ Syro-hex. **וְיָכַרְתָּ לָּהּ**. Cf. Hex. ad 2 Reg.

xvii. 24.

²¹ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 74, 82, 92, alii.

²² Sic in textu Cod. 144. Syro-hex. in textu: μου; in marg. autem: σου.

17. אֶת־פָּנָיו. O'. τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ.
Alia exempl. τὸ πρόσωπόν σου.²³
18. וְנָנִי. O'. ἐγώ. "Ἄλλος" διὰ τοῦτο.²⁴
20. אֶת־פָּנָיו. O'. τὸ πρόσωπόν μου (alia exempl. σου²⁵).
26. וּבַיּוֹם הַהוּא לֹא אָמְיָתָהּ. O'. ✕ καὶ ἄ ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ οὐ θανατώσω σε.²⁶
28. עַד־יוֹאָב. O'. ἕως Ἰωάβ υἱοῦ Σαρουίας. Alia
exempl. ἕως Ἰωάβ.²⁷
- וְאַחֲרַי אֲבָשִׁילִם. O'. καὶ ὀπίσω Σαλωμών (alia
exempl. Ἀβεσσαλώμ²⁸).
29. אֲשֶׁל הַמִּזְבֵּחַ. O'. κατέχει τῶν κεράτων τοῦ
θυσιαστηρίου. 'Α. ἐχόμενα τοῦ θυσιαστηρίου.²⁹
30. וַיֵּשֶׁב בְּנֵיהוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר. O'. καὶ ἐπέ-
στρεψε Βαβαίας υἱὸς Ἰωδαῆ, (÷) καὶ εἶπε ἄ.³⁰
τῷ βασιλεῖ. "Ἄλλος" τὸν λόγον.³¹
34. וַיַּעַל בְּנֵיהוּ בְּיַהֲוִיעַד. O'. Vacabat. ✕ Θ.
καὶ ἀνέβη Βαβαίας υἱὸς Ἰωδαῆ ἄ.³²
- וַיִּפְתַּעֲבֻ. O'. καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ. Alia ex-
empl. καὶ ἀπήντησεν — Ἰωδαῆ τῷ Ἰωάβ.³³
42. וַתֹּאמֶר אֵלַי טוֹב הַדָּבָר שְׁמַעְתִּי. O'. Vacat.

✕ Θ. καὶ εἰπάς μοι· ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ
ἤκουσα (ἄ).³⁴

46. וַתָּמָת. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἀπέθανε.³⁵

Cap. II. 12. τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, — υἱὸς ἐτῶν δώ-
δεκα ἄ.³⁶ 13. — καὶ προσεκύνησεν αὐτῇ ἄ.³⁷ 14.
— αὐτῷ ἄ.³⁸ 15. ÷ αὐτῇ ἄ.³⁹ 16. — Βηθσα-
βεῆ (sic) ἄ.⁴⁰ 17. ÷ αὐτῇ ἄ.⁴¹ 20. — αὐτῷ ἄ.⁴²
22. καὶ ÷ αὐτῷ ἄ.⁴³ Ἰωάβ.⁴³ ÷ ἀρχιστράτηγος ἐταί-
ρος (ἄ).⁴⁴ 24. ÷ αὐτός ἄ.⁴⁵ — κύριος ἄ.⁴⁶ 25. —
Ἀδωνίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἄ.⁴⁷ 26. ἀπότρεχε
— σύ ἄ.⁴⁸ ÷ τῆς διαθήκης ἄ.⁴⁹ 29. ✕ τῷ βασι-
λεῖ τῷ Σαλωμών — λέγοντες ἄ.⁵⁰ ÷ καὶ ἀπέστειλε
Σαλωμών πρὸς Ἰωάβ — καὶ ἔφυγον πρὸς κύριον ἄ.
καὶ ἀπέστειλε Σαλωμών — ὁ βασιλεὺς ἄ. τὸν Βα-
ναϊάν.⁵¹ — καὶ θάψον αὐτόν ἄ.⁵² 30. — πρὸς
Ἰωάβ ἄ.⁵³ καὶ εἶπεν ÷ Ἰωάβ ἄ., οὐκ — ἐκπορεύο-
μαι ἄ.⁵⁴ 31. ÷ πορεύου καὶ ἄ. ποιήσον ÷ αὐτῷ ἄ.⁵⁵
— σήμερον ἄ.⁵⁶ 32. — τῆς ἀδικίας ἄ.⁵⁷ ÷ τὸ αἷμα
αὐτῶν ἄ.⁵⁸ 35. — (om. καὶ) ἡ βασιλεία κατωρθούτο
ἐν Ἱερουσαλὴμ ἄ.⁵⁹ — εἰς ἱερέα πρῶτον ἄ.⁶⁰ (om.
καὶ Σαλωμών — ἐν Ἱερουσαλὴμ⁶¹) ÷ καὶ ἔδωκε κύ-
ριος — ἐν αἵματι εἰς ᾧδον ἄ. καὶ ἀποστείλας ὁ βα-
σιλεὺς ἐκάλεσε τὸν Σεμεὶ.⁶² 37. — καὶ ὥρκισεν

²³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

²⁴ Syro-hex. in

marg. ✕ אֶת־פָּנָיו, invitis libris Graecis. Num pro He-
braeo אֶת־פָּנָיו? Cf. Hex. ad Jerem. viii. 8.

²⁵ Sic Codd.

II, III, 52, 64, alii, Syro-hex. (in marg.), Arm. i (cum σου
ἀπ' ἐμοῦ).

²⁶ Sic Syro-hex. (cum אֶת־פָּנָיו).

²⁷ Sic

Codd. III, 71, 74, 92, alii, Syro-hex. (cum υἱὸς Σ. in
marg.), Arm. i.

²⁸ Sic Codd. II, III, 247, invito
Syro-hex.

²⁹ Syro-hex. ✕ אֶת־פָּנָיו. Cf.

Hex. ad i Reg. xx. 41. Jerem. xxxv. 4.

³⁰ Sic Syro-

hex., cum metabelo tantum.

³¹ Syro-hex. in marg.

(post τῷ βασιλεῖ): ✕ אֶת־פָּנָיו.

³² Sic in textu Syro-
hex. Haec hodie leguntur in LXX, sed desunt in Cod. II.

³³ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. II, III (cum Ἰωδαῆ),
et (om. Ἰωδαῆ) Codd. 44 (om. τῷ), 52, 56, alii, Arm. i.

³⁴ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp., Ald. (cum
ἤκουσα), Codd. III, XI, 19, 44, 52, alii (inter quos 243),
Arm. i.

³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19 (cum
καὶ ἀπὸ. ὁ Σεμεὶ), 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Syro-
hex., Arm. i.

³⁶ Syro-hex. Sic sine obelo Ald.,

Codd. III (om. υἱὸς), XI, 44, 52, 55 (cum δώδεκα ἐτῶν),
alii (inter quos 243), Arm. i (ut III).

³⁷ Idem.

³⁸ Idem. Deest in Codd. 44, 119, 247, Arm. i.

³⁹ Idem.

⁴⁰ Idem.

⁴¹ Idem.

⁴² Idem.

⁴³ Idem (qui

pingit ÷ καὶ αὐτῷ ἄ.). Pronomen deest in Codd. 44, 247.

⁴⁴ Idem. Posterior vox deest in Cod. 44.

⁴⁵ Idem.

⁴⁶ Idem.

⁴⁷ Idem. Deest in Comp.

⁴⁸ Idem. Pro-

nomien deest in Comp., Codd. 93, 245, Arm. i.

⁴⁹ Idem.

⁵⁰ Idem (qui pingit: ✕ τῷ β. ἄ. ÷ τῷ Σ. ἄ. λέγοντες ἄ.). Vox

λέγοντες deest in Cod. 44.

⁵¹ Idem (qui pingit: καὶ
ἀπέστειλε Σ. (om. ὁ βασιλεὺς) ÷ πρὸς Ἰωάβ. Haec, καὶ ἀπέ-
στειλε — κύριον, desunt in Comp. Mox ὁ βασιλεὺς deest in

Ed. Rom., sed habetur in Codd. III, 55, 74, aliis (inter

quos 243).

⁵² Idem. Deest in Comp.

⁵³ Idem.

⁵⁴ Idem. Deest in Cod. II, 44.

⁵⁵ Idem.

⁵⁶ Idem.

⁵⁷ Idem.

⁵⁸ Idem. Deest in Comp., Codd. 19, 82, 93,

108.

⁵⁹ Idem. Deest in Comp.

⁶⁰ Idem. Deest

in Codd. 44, 52, 74, aliis.

⁶¹ Praeter Syro-hex. haec

desunt in Codd. II, III, 19, 52, 56, aliis (inter quos 243),

Arm. i.

⁶² Syro-hex., ejus textus cum Ed. Rom.

accurate concordat, exceptis iis quae sequuntur: υἱὸν ἀρ-
χαίων] ἀνθρώπων (אֶת־בְּנֵי) ἀρχαίων; τὴν ἄκραν ἔπαλιν
ἐπ' αὐτῆς, διέκρινε; καὶ τὰς ἐπάλξεις τὰς ἐπ' αὐτῆς
(וְעַל־הָאֵלֶּיךָ); καὶ διέκρινε; καὶ τὰ Βαλλὰδ] καὶ τὴν Βααλῶδ
(בַּלְלָדָה); εἰς ἀπαντὴν μοι] εἰς ἀπαντὴν (s. ἀπάντησιν) μου.

18. אֶתְנוּ בְּבֵית. O'. μεθ' ἡμῶν ✕' A. ἐν τῷ
οἴκῳ 19

4. וַיִּלֶךְ הַמֶּלֶךְ. Ο' ÷ καὶ ἀνέστη ἄ καὶ ἐπορεύθη
 ✕' A. Σ. ὁ βασιλεὺς ἄ.⁵

sapit, coll. Hex. ad Psal. xlvii. 13. Jesai. xxxiii. 18. ⁹ Sic Comp. (eum *ὁς οὐκ* pro *ὡς—ἡ οὐκ*), Codd. 19 (eum *ὡς οὐκ ἀριθμῶσται*), 82 (eum *διηρῶσται*), 93 (eum *ὡσεὶ ἄμμοι τ. ἅ* *ὁς οὐκ*), 108 (eum *ὁς οὐκ*), Theodoret. (eum *ὡς διαριθμῶσται*). ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. Vet. Lat.: *cor prudens* . . . ¹¹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 247, Arm. i. ¹² Syro-hex. *ܐܡܪܝܢܐ*. Cf. Hex. ad Zach. i. 9. ¹³ Idem: *ܐܡܪܝܢܐ*. Cf. Hex. ad Mich. iii. 7. ¹⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247 (eum *αὐτῷ*), Arm. i. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 44, 52, 55, alii (inter quos 243). In Syro-hex. desideratur τοῦ εἰσακουάου, casu, ut videtur. ¹⁶ Syro-hex. *ܐܡܪܝܢܐ*. ¹⁷ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247 (om. *συν*), Arm. i. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93. ¹⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III, Origen. Opp. T. I, p. 24 (eum *ἐν τῷ οὐκ*

5. פֹּהֵן רֵעֵה. *Sacerdos amicus.* O'. ✠ A. Σ. *le-*
reus (4) *ἐταῖρος*.⁸

6. עַל-הַבֵּית. O'. ἤν οἰκονόμος. 'A. ἐπὶ τοῦ οἴκου.⁹
O'. ἐπὶ τῆς πατριᾶς (alia exempl. στρατιᾶς¹⁰).

7. בֶּן-עֲבֶדָא. O'. υἱὸς Ἀβδῶν (alia exempl. Ἀβδῶ¹¹).

12. עַד מֵעֵבֶר. *Usque ad regionem ulteriorem.* O'.
ἕως Μαεβέρ ('A. ἀπὸ πέραν. Σ. ἐξ ἐναν-
τίας¹²).

13. בְּלֵעַד לֹא יֵאָמֵר בֶּן-מְנַשֶּׁה אֲשֶׁר בְּנֵלֵעַד.
O'. Γαλαάδ ✠ αὐτῷ Ἀνὼθ 'Ιαεὶρ υἱὸν Μαν-
ασσῇ (ἐν) Γαλαάδ. 4. 13. Σ. . . τὴν ἐν Γαλαάδ.¹⁴

לֹא חָבַל אֶרֶב. O'. τοῦτῃ σχοίνισμα 'Εργάβ.
Σ. καὶ αὐτὸς εἶχε τὸ περίμετρον τοῦ 'Αργάβ.¹⁵

16, 17. בְּאֲשֶׁר וּבְעָלֹת: יְהוֹשָׁפָט בֶּן-יְרָמְיָהוּ בִּישָׁשָׁר.
O'. ἐν 'Ασῇ καὶ ἐν Βααλῶθ, εἰς (interpositis
vv. 18, 19) 'Ιωσαφάτ υἱὸς Φουασοῦδ ἐν 'Ισσά-
χαρ. Aliter: O'. ✠ A. ἐν 'Ασῇ καὶ ἐν
Βααλῶθ. 'Ιωσαφάτ υἱὸς Φαρουέ 4 ἐν 'Ισ-
σάχαρ.¹⁶

19. בֶּן-אֶרֶי. O'. υἱὸς Ἀδαί (alia exempl. Οὐρί¹⁷).

הָאֶמְרִי. O'. τοῦ 'Εσεβῶν. Alia exempl. τοῦ
'Αμορραίου.¹⁸

19. וַיָּצִיב אֶתְּ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ. *Et praefectus unus*
qui erat in terra. O'. καὶ νασέφ εἰς ἐν γῇ
÷ 'Ιούδα 4. 19. 'A. Σ. *et praefecti*.²⁰

20, 21 (Hebr. v. 1). הָיָה — יָהִי. O'. Vacat.
✠ A. Σ. καὶ 'Ιούδα καὶ 'Ισραὴλ πολλοὶ ὥς ἡ
ἄμμος ἢ ἐπὶ τῆς θαλάσσης (מֶלֶךְ מִן הַיָּם) εἰς
πλήθος, ἔσθοντες καὶ πίνοντες καὶ εὐφραίνό-
μενοι (יָשְׂמוּ). καὶ Σαλωμὼν ἦν ἐξουσιάζων
ἐν πᾶσιν τοῖς βασιλείοις (כָּל הַמְּלָכִים), ἀπὸ τοῦ
ποταμοῦ γῆς ἄλλοφύλων, καὶ ἕως ὁρίου Αἰγύ-
πτου προσεγγίζοντες δῶρα, καὶ δουλεύοντες τῷ
Σαλωμὼν πάσας ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ 4. 21

22 (v. 2). וַיְהִי לָהֶם. O'. καὶ ταῦτα τὰ δέοντα.
'Ἄλλος' καὶ τοῦτο τὸ ἄριστον.²²

23 (v. 3). וַיִּחְמוּר וַיָּרֶבְרִים אֲבוֹרִים. *Et bubalos,*
et aves saginatas. O'. (καὶ ὀρνίθων²³) ἐκλεκτῶν
σιτευτά. Alia exempl. καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν
καὶ νομάδων.²⁴ Aliter: O'. καὶ ὀρνίθων ('Ἀλ-
λος' καὶ βομβάλων.²⁵ S'. καὶ βοῶν ἀγρίων²⁶) ÷ ἐκ-
λεκτὰ ἐκλεκτῶν 4 σιτευτά.²⁷

24 (v. 4). בְּכָל-עֵבֶר. O'. πέραν. Alia exempl. ἐν
παντὶ πέραν.²⁸

⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 44, 52, 74, alii, Arm. i. ⁹ Syro-hex. in textu: *ܥܠ ܗܒܝܬ*; in marg. autem: *ܥܠ ܗܒܝܬ*. ¹⁰ Sic Codd. 19, 44, 52, alii. Syro-hex. in textu: *ܥܠ ܗܒܝܬ*, cum indice, cui nihil aptatur in marg. ¹¹ Sic Codd. III, XI (cum *Σαβδῶ*), 44, 71, alii (inter quos 243, ut XI), Arm. i. ¹² Euseb. in Onomastico, p. 284, sub voce *Μαεβρά*, quam Hieron. transtulit *Meeber*. Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xxii. 20. Syro-hex. in textu: *ܥܠ ܗܒܝܬ*, h. e. καὶ ἕως τοῦ πέραν, invitis libris Graecis, qui omnes nomen proprium varie exaratum habent. ¹³ Sic sine aster. Codd. III (cum αὐτῷ ὁ Ἀνὼθ 'Ιαεὶρ), 247 (cum Γαλαδὰς τῷ Ἀβδῶθ 'Ιαῆρ), Arm. i (cum Μαν. ἐν Γ.). Cf. Hex. ad Deut. iii. 14. Syro-hex. legit et pingit: ✠ Γαλαάδ αὐτοῦ σχοίνισμα (*ܥܠ ܗܒܝܬ*) 'Ιαῆρ 4 υἱὸς Μανασσῇ ἐν γῇ Γαλαάδ. Hieron.: *habebat Avoth-jair filius Manasse in Galaad*. ¹⁴ Syro-hex. *ܥܠ ܗܒܝܬ*. ¹⁵ Idem in continuatione: *ܥܠ ܗܒܝܬ ܥܠ ܗܒܝܬ*. Cf. Hex. ad Deut. ii. 4, 14. Hieron.: *ipse praerat in omni regione Argob*. ¹⁶ Sic Syro-hex. (cum Μααλῶθ), et sine notis Comp. (cum 'Ισάχαρ), Ald. (cum Φαρονέν), Codd. 55 (cum Βαλλῶθ τῷ Φαρόν), 56 (cum Φαρονέν 'Ισάχαρ), 64 (cum Φαρόν), alii

(inter quos 243, cum Φαρόν ἐν 'Ισάχαρ), Arm. i (cum Μαρωνί). Hieron.: *in Aser, in Baloth. Josaphat, filius Pharie, in Issachar*. ¹⁸ Sic Comp. (cum τῶν Ἀμορραίων), Codd. III (cum 'Εσ. τοῦ Ἀμ.), 44, 74, alii, Syro-hex. (ut Comp.). ¹⁹ Sic Syro-hex. (cum *ܥܠ ܗܒܝܬ*). ²⁰ Syro-hex. *ܥܠ ܗܒܝܬ*. Vox *ܥܠ ܗܒܝܬ* (cum puncto diacritico, pro quo in codice *Ribui* male pictum esse videtur) commutatur cum Graecis *ἐπιστάτης*, *καθεσταμένος*, *προσσηκῶς*, et similibus. ²¹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (qui locum exhibet fere ut legitur in Ed. Rom. post Cap. ii. 46), Codd. III (cum καὶ νασέφ ἐν γῇ 'Ιούδα καὶ 'Ισρ.), 247 (cum καὶ νασήβεις ἐν γῇ 'Ιούδα καὶ 'Ισραὴλ π. ὥσπερ ἂ. ἢ ἐπὶ θαλάσσης . . . ἕως ὁρίου γῆς Αἰγ.). ²² Sic in textu Comp. (om. τῶ), Reg. (cum altera scriptura in marg.), Origen. Opp. T. IV, p. 406; necnon Ed. Rom., ut ante. ²³ Sic Codd. II, 56. In Ed. Rom. haec casu praeterlapsa esse videntur. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19 (om. καὶ priore), 82, 93, 108; necnon (om. καὶ posteriore) Ed. Rom., ut ante. ²⁵ Syro-hex. in marg.: *ܥܠ ܗܒܝܬ* (sic), cum scholio: *ܥܠ ܗܒܝܬ*. Cf. Hex. ad Deut. xiv. 5. ²⁶ Idem: *ܥܠ ܗܒܝܬ*. ²⁷ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. III, 247. ²⁸ Sic

αὐτὸν ἤλειψαν εἰς βασιλεία ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀγαπῶν ἦν Χειράμ τὸν Δαυὶδ, καὶ τὰ ἐξῆς. Σ. Θ. καὶ ἀπέστειλε Χειράμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς δούλους ἑαυτοῦ πρὸς Σολομών· ἤκουσε γὰρ ὅτι αὐτὸν ἐχρῖσαν εἰς βασιλεία ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· φίλος γὰρ ἦν Χειράμ τῷ Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. ἀπέστειλεν οὖν Σολομών πρὸς Χειράμ, καὶ τὰ ἐξῆς.³

3 (17). עַד תִּתֶּיֶן. Ο'. ἕως τοῦ δοῦναι κύριον αὐτούς. Aliter: Ο'. ἕως τοῦ δοῦναι αὐτοὺς ✕ 'Α. Σ. Θ. κύριον 4.³

4 (18). פָּנַע רַע. Ο'. ἀμάρτημα (alia exempl. ἀπάντημα⁴) πονηρόν.

6 (20). אֲרָיוִם. Ο'. ξύλα. Οἱ λοιποὶ· κέδρους.⁵ וַעֲבָדֵי יְהוָה. Ο'. καὶ — ἰδοὺ 4 οἱ δούλοι μου ✕ ἔστωσαν 4.⁶

וַשָּׁבֵר עֲבָדֶיהָ. Ο'. καὶ τὸν μισθὸν δουλείας (alia exempl. τῶν δούλων⁷) σου.

וַיֵּן כֶּנֶז אֵיין. Ο'. οὐκ ἔστιν ἡμῖν (alia exempl. ἐν ἡμῖν ἀνὴρ⁸).

7 (21). יְהוָה. Ο'. ὁ θεός. "Αλλος· ΠΙΠΙ.⁹

8 (22). וַיִּשְׁלַח חִירָם. Ο'. καὶ ἀπέστειλε ✕ Σ. Θ. Χειράμ 4.¹⁰

8 (22). בָּעֵצִי אֲרָיוִם וּבָעֵצִי בְרוֹשִׁים. Ο'. ξύλα (alia exempl. εἰς ξύλα¹¹) κέδρινα καὶ πεύκινα.

9 (23). וַיִּבְנֵי. Ο'. ✕ 'Α. καὶ 4 ἐγώ.¹² בָּיִם. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐν τῇ θαλάσῃ.¹³

10 (24). וַעֲבָדֵי אֲרָיוִם וַעֲבָדֵי בְרוֹשִׁים. Ο'. κέδρους ✕ καὶ πεύκας 4.¹⁴

11 (25). וַיִּשְׁלַח נָתָן לְחִירָם עֶשְׂרִים אֵלָף כֶּסֶף לְבִיתָא. Ο'. καὶ Σαλωμών ἔδωκε τῷ Χειράμ εἴκοσι χιλιάδας κόρους (alia exempl. κόρων¹⁵) πυροῦ καὶ μαχεῖρ (alia exempl. μαχάλ,¹⁶ alia, διατροφὴν¹⁷) τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. 'Α. καὶ Σαλωμών ἔδωκε τῷ Χειράμ εἴκοσι χιλιάδας κόρων πυροῦ διατροφὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Σ. . . εἴκοσι χιλιάδας κόρων σίτου εἰς τροφὰς τῆς οἰκίας αὐτοῦ.¹⁸

וַעֲשִׂירִים כֶּסֶף שָׂמֵן. Ο'. καὶ εἴκοσι χιλιάδας βαίθ (alia exempl. βάδων¹⁹) ἐλαίου κεκομμένου (alia exempl. κεκοπανισμένου²⁰). Σ. καὶ εἴκοσι χιλιάδας βάτων ἐλαίου.²¹

13 (27). הַמֶּלֶךְ שָׁלַח. Ο'. ὁ βασιλεὺς ✕ 'Α. Σ. Σαλωμών 4.²²

16 (30). וַיִּשְׁלַח מֵאוֹת. Ο'. καὶ ἑξακόσιοι (alia exempl. πεντακόσιοι; alia, ἑπτακόσιοι²³).

³ Cod. 243. Ad ἀγαπῶν (ܐܠܚܝܡ) Syro-hex. affert: Σ. φίλος (ܠܚܝܡ). Praeterea inter Σ. Θ. et 'Α. (sic) Cod. 243 interponit: Ο. καὶ ἀπ. X. β. T. τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς Σ. ἤκουσε γὰρ ὅτι αὐτὸν ἐχρῖσαν εἰς β. ἀντὶ Δ. τοῦ π. αὐτοῦ· φίλος γὰρ ἦν X. τῷ Δ. πάσας τὰς ἡμέρας. ἀπέστειλεν οὖν Σ. πρὸς X. καὶ τὰ ἐξῆς. Eadem habet Nobil. (praemisso ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων κείται); quam lectionem pro LXXviralī hexaplarī venditat Montef., repugnante quoad posteriora Syro nostro, qui post τοῦ πατρὸς αὐτοῦ pergit: ὅτι ἀγαπῶν—λέγων, ut in Ed. Rom. ³ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. 82, 108. Vox κύριον abest a Cod. II solo. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 55, 56, alii (inter quos 243, 247), Arm. i. Syro-hex. ܠܚܝܡ, error. ⁵ In Syro-hex. index est super ξύλα, sed deest nota marginalis, quam nos ex ingenio supplivimus. ⁶ Sic Syro-hex. (cum — καὶ ἰδοὺ 4), et sine notis Codd. III, 247. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Syro-hex. in marg. ܠܚܝܡ (sic). ⁸ Sic Codd. III (om. 4), 247, Syro-hex., Arm. i (ut III). ⁹ Sic Syro-hex. in marg. sine nom. ¹⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 243, 244, 247, Arm. i. ¹¹ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, 247.

Syro-hex. εἰς ξ. κ. καὶ εἰς ξ. πεύκινα. ¹² Sic in textu Syro-hex. (cum ܐܘܠܐ, ܐܘܠܐ, et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 55, 56, 71, alii, Arm. i. ¹³ Sic Codd. III, 247, Syro-hex. ¹⁴ Sic Syro-hex. Verba asteriseo notata leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. II, XI. ¹⁵ Sic Codd. III, 19, 82, 92, alii, Syro-hex. ¹⁶ Sic Comp. (om. καὶ), Ald. (cum μαχάλ), Codd. III, 56 (cum μααχάλ), 64 (cum μααχίλ), 74, alii (inter quos 243, cum μαχίρ in marg.). ¹⁷ Sic Cod. 71 (cum μαχίλ διατροφὴν), Syro-hex. (cum ܠܚܝܡ). ¹⁸ Cod. 243. ¹⁹ Sic Cod. 71, Syro-hex. (cum ܠܚܝܡ). ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 44, 52, 55, alii (inter quos 243). Syro-hex. ܠܚܝܡ (non ܠܚܝܡ, quod κεκοπανισμένου sonat Cap. iv. 22). ²¹ Cod. 243 in continuatione (cum βατῶν). Theodoret. Quaest. XXI in 3 Reg. p. 466: τὸ δὲ βέθ (sic) οἱ ἄλλοι βάτων ἡρμύνευσαν. ²² Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum Σολομών), Codd. III, 93 (ut Comp.), 108 (idem), 158, 247. ²³ Prior lectio est in Codd. III, 247, Syro-hex., Arm. i; posterior in Codd. 19, 93, 108. Solus Comp. cum Hebraeo τριακόσιοι.

16 (30). הַדֹּמִינָנְטִים. *Dominantes in populo*. O'. ἐπιστάται * τοῦ λαοῦ 4.²⁴

17 (31). הַיָּקָרִוּת. O'. τιμίους. *Alia exempl. λίθους τιμίους*.²⁵

18 (32). הַבְּנֵי. *Exstructores*. O'. οἱ υἱοί. *Alia exempl. οἱ δοῦλοι*.²⁶

וְהַגְבִּלִים. *Et Gebalitae*. O'. καὶ ἔβαλαν αὐτοὺς. * 'A. καὶ οἱ Βίβλαιοι 4.²⁷

וְהַעֲשִׂים לִבְנוֹת לְהַאֲבִינִים. O'. τοὺς λίθους καὶ τὰ ξύλα τρία ἔτη. *Aliter*: O'. τὰ ξύλα καὶ τοὺς λίθους τρία ἔτη 4 * 'A. τοῦ οἰκοδομησάι τὸν οἶκον 4.²⁸

Cap. V. 5. — ὁ θεός (4).²⁹ 6. δουλείας (X) σου 4.³⁰

8. — περὶ πάντων 4.³¹ 9. καταξουσιν — αὐτά 4.³² τῷ οἴκῳ * μου 4.³³

CAP. VI.

1. בְּשִׁמּוֹנִים שָׁנָה. O'. ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ('A. Σ. ὀγδοηκοστῷ¹).

בְּחֹדֶשׁ זֶה הָיָה הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לְמִלְחָה שְׁלֹמֹה. *In mense Ziv, qui est mensis secundus, regni Salo-*

monis. O'. ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ — βασιλεῦοντος 4 τοῦ βασιλέως Σαλωμών.²

1. לִיְהוָה. O'. Vacat. *Alia exempl. καὶ ᾠκοδομεῖ τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ*.³

2 (Gr. 6). שְׁשִׁים-אַמָּה. O'. τεσσαράκοντα ἐν πήχει. *Alia exempl. ἐξήκοντα πήχεις (s. πηχῶν)*.⁴

וְשֵׁשֶׁשׁ. O'. καὶ πέντε καὶ εἴκοσι. *Alia exempl. καὶ τριάκοντα*.⁵

3. וְהָאֵלָם. O'. καὶ τὸ αἶλᾰμ. 'O' Ἐβραῖος καὶ τὸ οὐλάμ. Σ. καὶ τὸ πρόπυλον.⁶

וְהַיֵּיכָל הַבֵּית. O'. τοῦ ναοῦ * τοῦ οἴκου 4.⁷

וְעַל-פָּנֵי רֹחַב הַבֵּית עֶשְׂרִי בָאַמָּה רָחֵב. O'. εἰς τὸ πλάτος τοῦ οἴκου. *Alia exempl. κατὰ πρόσωπον εἰς τὸ ὕψος τοῦ οἴκου δέκα πήχεις πλάτος αὐτοῦ*.⁸

4. חֲלוֹנֵי שַׁרְפָּיִם אֲחֻצִּים. *Fenestras trabibus clausis (munitas)*. O'. θυρίδας παρακνυπομένας (*alia exempl. διακνυπομένας; alia, δεδικτυωμένας*⁹) κρυπτάς. O'. Θ. θυρίδας διακνυπομένας κρυπτάς. 'A. ἀποβλέπουσας βεβυσμένas. Σ. θυρίδας καὶ ἐκθέτας ἐπισκέποντας.¹⁰

²⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 19, 93, 108, 247.

²⁵ Sic Codd. III, 19, 93, 108, 247, Syro-hex., Arm. 1 (cum καὶ λ. τ.).

²⁶ Sic Comp., Codd. 44, 52, 74, alii (inter quos 243), Syro-hex. (in marg.).

²⁷ Syro-hex. in textu: * .סחכל. Sic sine notis Codd. III, 247 (cum Βίβλαιοι), Arm. ed. Pro Βίβλαιοι Grabius, praeeunte Complutensi, Γίβλαιοι edidit, male. Scilicet urbs Phoenicum Gebal a Geographis Graecis Βίβλος vel Βύβλος appellabatur. Cf. Hex. ad Ezech. xxvii. 9.

²⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: * .סחכל. חככל), et sine notis Comp., Arm. 1. Pro τρία ἔτη Codd. 19, 93, 108, Theodoret. habent τρισὶν ἔτεσιν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου.

²⁹ Syro-hex. Deest in Comp., Ald., Codd. 44, 74, aliis.

³⁰ Idem (cum metobelo tantum). Pro δ. σου δώσω Cod. III habet δουλίας δουλενωσ (sic).

³¹ Idem. ³² Idem. Pronomen deest in Arm. 1.

³³ Idem. Pronomen legitur in Ed. Rom. et libris omnibus.

CAP. VI. ¹ "Sic Coislin. 1, ubi haec nota legitur: 'Ομοίως κατὰ τὸ Ἐβραϊκὸν βασεμονεῖμ ἔχει.'—Montef. Sic in textu Comp., Codd. 19, 56, 93, 108 (cum ὀγδωθ.), 246. In Syro-hex. locus sic habet: καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ τετρακοσιοστῷ καὶ τεσσαράκοντα ἔτη τῆς ἐξόδου κ. τ. ε. ² Obelus est in Syro-hex., qui in Graecis nil mutat. ³ Sic

Comp. (cum ᾠκοδόμησε), Codd. III, 19 (ut Comp.), 44, 52, alii (inter quos 243), Syro-hex., Arm. 1 (ut Comp., om. καί).

⁴ Sic Comp., Codd. III (cum πηχῶν), 247 (idem), Arm. 1 (idem). Syro-hex. * .סחכל. Nobil., Cod. 243 in marg.: "Ἐν τισὶ μὲν τῶν ἀντιγράφων τεσσαράκοντα κεῖται: ἐν δὲ τῷ ἐξαπλῷ καὶ τοῖς ἀκριβεστεροῖς ἐξήκοντα: τοῦ δὲ ὕψους, ἔνα μὲν εἰκοσιπέτε πήχεις ἔχει: τὸ δὲ ἐξαπλὸν (τῷ δὲ ἐξαπλῷ Cod. 243) τριάκοντα.

⁵ Sic Comp., Codd. III, 247, Syro-hex.

⁶ Syro-hex. * .סחכל. * .סחכל. Montef. e Coislin. [1] affert: Σ. πρόπυλον. Cf. Hex. ad Psal. lxxii. 4. Ezech. viii. 16. xlv. 3.

⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. III, 247 (cum τὸ οἶκον τοῦ ν.).

⁸ Sic Ald. (om. κατὰ πρ.), Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Syro-hex.

⁹ Prior lectio est in Ald. (cum διαπακνυτ.), Codd. XI (cum διακνυτ.), 44 (idem), 52 (idem), 56, 64 (ut Ald.), aliis (inter quos 243 in marg.); posterior in Comp., Codd. 19, 55, 71, aliis (inter quos 243). Syro-hex. in textu: παρα-(vel δια-)κνυπομένας κρυπτάς (סחכל. סחכל. סחכל.); in marg. autem: סחכל. סחכל. סחכל. h. e. prospicientes et abscondentes, sculptas ad similitudinē retium et cancelorum; quod scholium philologicum esse videtur. ¹⁰ Cod. 243. Ad Aquilam cf. Hex. ad Ezech. xl. 16. Ad Sym-

δν ἐλάλησα πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα σου' (13) καὶ κατασκευάσω ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. (14) καὶ ὠκοδόμησε Σαλωμὼν τὸν οἶκον, καὶ συνετέλεσεν αὐτόν.²⁹

15. מְבִיתָ. O'. Vacabat. ✕ 'A. Σ. Θ. ἔσωθεν.³⁰ עַד־קִירוֹת. Usque ad parietes tabulati. O'. καὶ ἕως τῶν τοίχων ÷ καὶ ἕως τῶν δοκῶν.³¹

16. וַיִּבֶן לוֹ מִבֵּית לְדָבָר לְקֹדֶשׁ. O'. καὶ ἐποίησεν ἐκ (alia exempl. καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἔσωθεν³²) τοῦ δαβὶρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων. Aliter: O'. Θ. καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἔσωθεν τοῦ δαβείρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων. 'A. Σ. καὶ ὠκοδόμησεν αὐτῷ ἔσωθεν (Σ. ἐσώτερον) τοῦ χρηματιστηρίου, καὶ τοῦ ἡγιασμένου τῶν ἡγιασμένων (Σ. εἰς ἅγιον ἁγίων).³³

17. וְאַרְבַּעִים בָּאֵמָּה הָיָה הַבַּיִת הַזֶּה הָיָה לְפָנָיו. O'. καὶ τεσσαράκοντα πήχεων ἦν ὁ ναός. Aliter: O'. καὶ τεσσαράκοντα πήχεων ἦν ✕ 'A. Σ. Θ. ὁ οἶκος, αὐτὸς ὁ ναὸς ✕ ὁ ἐσώτατος.³⁴ 'A. Θ. καὶ τεσσαράκοντα ἐν πήχει ἦν ὁ οἶκος,

αὐτὸς ὁ ναὸς τῇ εὐσχολίᾳ.³⁵ Σ. τεσσαράκοντα πήχεων ἦν ὁ οἶκος, αὐτὸς ὁ ναὸς ὁ ἐσώτατος.³⁶

18. וְהָאֵתְלָהּ הָיָה בְּפִימָה מְקֻלָּעַת פְּקָעִים וְרַחֲוִי. Et cedris domus interioris insculpti erant cucumeres agrestes et gemmae ruptae florum: omnia erant cedrina, nec lapis usquam apparebat. O'. Vacat. Aliter: O'. ✕ καὶ διὰ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔσω πλοκὴν ἐπαναστάσεις, καὶ πέταλα καὶ ἀνάγλυφα πάντα κέδρινα: οὐκ ἐφαίνετο λίθος (κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβείρ).³⁷ 'A. Θ. καὶ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔνδον διατεταγμένα ξυστρωτά (striata) καὶ περιγλυφα ἐκπίπτοντα τὰ πάντα κέδρου: οὐκ ἦν λίθος βλέπόμενος.³⁸ Σ. καὶ διὰ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔσω πλοκὴν ἐπαναστάσεις, καὶ πέταλα καὶ ἀνάγλυφα πάντα κέδρινα: οὐκ ἐφαίνετο λίθος.³⁹

19. וַדְּבִיר בְּתוֹךְ-הַבַּיִת מְסִימָה הָבִין לְתֶחֱן שָׁם. O'. κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν ✕ 'A. Σ. Θ. ἡτοίμασεν, δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου.⁴⁰ 'A. Θ. καὶ χρηματιστήριον ἐν

²⁹ Sic Comp., Codd. III, XI, 44 (cum συνετέλεσαν), 52, 55, 56 (ut 44), alii (inter quos 243), Syro-hex., Arm. 1. Cod. 243 in marg., teste Montef.: 'Ιστίον ὡς πρὸς [πρὸ] τῶν ῥητῶν τούτων φέρεται ἐν τῷ ἐξαπλῷ καὶ τοῖς ἀκριβεῖσι τῶν ἀντιγράφων καὶ ταῦτα' καὶ ἐγένετο λόγος κ. πρὸς τὸν Σαλωμὼν, λέγων . . . ἐὰν ὀδεύεις . . . ποιεῖς, καὶ φυλάσσεις . . . στήσω τὸν λ. μου σὺν σοί, δν . . . ἐγκαταλείψομαι τὸν λ. μου Ἰσραὴλ. 'Εν τισι μέντοι τῶν ἀντιγράφων ταῦτα οὐ κεῖται, οἷς οἶμαι καὶ Θεοδώρητον ἀκολουθοῦντα ταῦτα μὴ θετικεῖναι.

³⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: 𐤌𐤁𐤁 𐤌𐤁𐤁 𐤌𐤁𐤁, literis 𐤌𐤁𐤁, ut semper, super vocalis 𐤌𐤁 et 𐤌𐤁 pictis). Vox legitur in Ed. Rom., sed deest in Codd. II, XI, 19, 55, 56, 82, 93, 157, 246. ³¹ Obelus est in Syro-hex. (qui male legit: + καὶ ἕως τῶν δ. 4). ³² Sic Comp. (cum αὐτὸν ἔσ. ἐκ), Ald. (cum ἔσ. ἐκ), Codd. III, XI, 44, 52 (cum αὐτὸ), 55 (ut Ald.), alii, Syro-hex. ³³ Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi (non ut Montef., χρηματιστηρίου ἡγιασμένου). Syro-hex. affert tantum: 'A. Σ. τοῦ χρηματιστηρίου (𐤌𐤁𐤁𐤌𐤁𐤁).

³⁴ Sic Syro-hex. (qui in fine fol. 71 v legit: ἦν ✕ 'A. Σ. Θ. ὁ οἶκος 4; in initio autem fol. 72 r: ὁ ναὸς ✕ ὁ ἐσώτατος' καὶ διὰ κέδρου—οὐκ ἐφαίνετο λίθος 4, casu, ut videtur, omisso αὐτὸς), et sine notis Codd. III (cum οἶτος pro αὐτὸς), 247 (cum αὐτὸς τοῦ ναοῦ ἐσώτατος), 243 (in

marg. cum: ὁ. καὶ τεσσ. ἦν πήχεων—χρυσίᾳ συγκεκλεισμένῳ (v. 20)). ³⁵ Nobil. (cum πήχεων pro ἐν πήχει), Cod. 243. Versionem τῇ εὐσχολίᾳ, etsi satis absurdam, defendit usus τοῦ 𐤌𐤁𐤁 apud Rabbinos pro otiosum esse, vacare (σχολάζειν; cf. Hex. ad Job. vi. 28. Jesai. lvi. 14. Mal. iii. 1), unde 𐤌𐤁𐤁, otiosus, 𐤌𐤁𐤁, otium, etc. Cf. Drusium in Vett. Interpp. Graecorum Fragmentis, p. 261. ³⁶ Cod. 243.

³⁷ Sic sine aster. Nobil. (cum πλοκῆς ἐπαναστάσεις), Codd. III (cum πλοκὴν ἐπαναστάσεις), 243 (in marg.), 247 (cum πλοκαὶ ἐπ.). Ab his plurimum discedit Syro-hex., qui pro prioribus, καὶ διὰ κέδρου—ἐπαναστάσεις, haec habet: 𐤌𐤁𐤁 𐤌𐤁𐤁 𐤌𐤁𐤁 𐤌𐤁𐤁 𐤌𐤁𐤁 (sic) 𐤌𐤁𐤁 𐤌𐤁𐤁 𐤌𐤁𐤁 𐤌𐤁𐤁, quae sic Graece sonare videtur: καὶ διὰ κέδρου περιεκεκλιπτο ὁ οἶκος ἔσω πλοκαὶ καὶ ἐπαναστάσεις, γλυπτὰ καὶ τορευτά. Deinde pergit: καὶ πέταλα καὶ ἀνάγλυφα (𐤌𐤁𐤁𐤌𐤁𐤁)—λίθος 4 κατὰ πρ. τοῦ δ.

³⁸ Nobil., Cod. 243. Pro ἐκπίπτοντα (𐤌𐤁𐤁𐤌𐤁𐤁) emaculandum videtur ἐκκίπτοντα, quod pro 𐤌𐤁𐤁𐤌𐤁𐤁 posuerunt Seniores Cant. Cant. ii. 9. Cf. ad v. 29. Aquilam, ut videtur, ante oculos habuit Hieron., vertens: habens tornaturas suas et juncturas fabrefactas, et caelaturas eminentes. ³⁹ Cod. 243.

⁴⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Nobil. (cum τῆς διαβ.), Codd. III, 243 (in marg., cum τῆς δ.), 247 (cum ἡτοίμασεθῆναι

27. כִּנְה־הָאֶדֶר. O'. πτέρυξ μία. Aliter: O'.
 ✕ 'A. Σ. Θ. ἡ πτέρυξ 4 τοῦ ἐνός.⁶⁷

וּכְנֶה הַכְּרִיב הַשֵּׁנִי. O'. καὶ πτέρυξ ✕ 'A. Σ.
 Θ. τοῦ χερουβ τοῦ δευτέρου 4.⁶⁸

29. וְהַפְּתִיחַ וְהַפְּתִיחַ. O'. καὶ φοίνικας ✕
 'A. Θ. καὶ περιγλυφα ἐγκύπτοντα (fort. ἐκκύ-
 πτοντα) 4.⁶⁹

31. וְאֵת פֶּתַח הַדִּבְרִי. O'. καὶ τῷ θυρώματι τοῦ
 θαβίρ. "Ἄλλος" καὶ τὴν θύραν τοῦ χρηματιστηρίου.⁶⁰

וְעֵי-שֶׁשֶׁן. O'. ξύλων ἀρκευθίνων ('O' Ἐβραῖος
 ελαίων⁶¹).

31-33. הָאֵיל מְחוֹת הַמְּשִׁיחִי: — מֵאֵת רַבְעִית. O'.
 στοαὶ τετραπλῶς. Aliter: O'. καὶ φλιάς πεν-
 ταπλῶς, (32) καὶ δύο θύρας ξύλων πενκίνων
 ('A. κυπαρισσίων⁶²) καὶ ἐγκολαπτά ἐπ' αὐτῶν
 ἐγκεκολαμμένα χερουβίμ, καὶ φοίνικας, καὶ πέ-
 тала διαπεπτασμένα: καὶ περιέσχε χρυσῶ, καὶ
 κατέβαινεν ἐπὶ τὰ χερουβίμ καὶ ἐπὶ τοὺς φοί-
 νικας τὸ χρυσίον. (33) καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ
 πυλῶν τοῦ ναοῦ, φλιαὶ ξύλων ἀρκεύθου ('O'
 'Εβραῖος): ελαίων⁶³), στοαὶ τετραπλῶς.⁶⁴

34. שְׁנֵי זָלָעִים. Duae valvae. O'. δύο πτυχαί
 ('A. διπλούμενα⁶⁵).

36. וְטֹר כְּרֶתֶת אֲרָיִים. Et ordo trabium cedri-
 norum. O'. καὶ στίχος κατειργασμένης κέδρου

κυκλόθεν καὶ ῥοδόμῃσε—τοῦ ναοῦ. Aliter:
 O'. καὶ στίχος κατειργασμένης κέδρου.⁶⁶

37 (Gr. 4). וְיִבְרַח. O'. ἐν μηνὶ Ζιού, καὶ τῷ δευ-
 τέρῳ μηνί. Alia exempl. ἐν μηνὶ Ζιού μηνὶ
 τῷ δευτέρῳ.⁶⁷

38 (5). וְיִבְרַח בּוֹל. O'. ἐν μηνὶ Βαάλ (alia exempl.
 Βουάλ⁶⁸).

וְיִבְרַח שְׁבַע שָׁנִים. O'. Vacat. Alia exempl.
 καὶ ῥοδόμῃσεν αὐτὸν ἐπὶ ἑπταετησίαν.⁶⁹

Cap. VI. 6. ἔξωθεν — τοῦ οἴκου 4.⁷⁰ 26. — καὶ 4
 τὸ ὕψος.⁷¹

CAP. VII.

1 (Gr. 38). וְיִבְלֵ אֶת-כָּל-בֵּיתוֹ. O'. Vacat. ✕ καὶ
 συνετέλεσεν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ 4.¹

2 (39). וְשָׁלֹשִׁים אַמָּה קִרְתּוֹ. O'. Vacabat. ✕ καὶ
 τριάκοντα πήχεις ὕψος αὐτοῦ 4.²

וּבְרִיתוֹת אֲרָיִים. O'. καὶ ὁμίαι κέδριναι. Σ.
 καὶ ἐπιστύλια κέδρινα.³

3 (40). וְרָסָן בָּאֵרוֹ. Et contabulata est cedro. O'.
 καὶ ἐφάτνωσε τὸν οἶκον. Σ. (καὶ) φανώματα
 κέδρινα.⁴

וְהָיָה עֵצֶר הַמִּזְרִי. O'. ὁ στίχος. Alia ex-
 empl. δέκα καὶ πέντε ὁ στίχος.⁵

⁶⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. ⁶⁸ Sic Syro-hex. In Ed. Rom. legitur καὶ πτ. χερουβίμ τοῦ δ.; sed verba χ. τοῦ δ. desunt in Cod. II.

⁶⁹ Sic Syro-hex. (qui perverse pingit: ✕). ⁷⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247 (cum περὶ γλυφα). Cf. ad v. 18. ⁷¹ Sic Syro-hex. in marg. 4. ⁷² Idem: 4. ⁷³ Idem: 4. ⁷⁴ Idem: 4. ⁷⁵ Idem: 4. ⁷⁶ Idem: 4. ⁷⁷ Idem: 4. ⁷⁸ Idem: 4. ⁷⁹ Idem: 4. ⁸⁰ Idem: 4. ⁸¹ Idem: 4. ⁸² Idem: 4. ⁸³ Idem: 4. ⁸⁴ Idem: 4. ⁸⁵ Idem: 4. ⁸⁶ Idem: 4. ⁸⁷ Idem: 4. ⁸⁸ Idem: 4. ⁸⁹ Idem: 4. ⁹⁰ Idem: 4. ⁹¹ Idem: 4. ⁹² Idem: 4. ⁹³ Idem: 4. ⁹⁴ Idem: 4. ⁹⁵ Idem: 4. ⁹⁶ Idem: 4. ⁹⁷ Idem: 4. ⁹⁸ Idem: 4. ⁹⁹ Idem: 4. ¹⁰⁰ Idem: 4. ¹⁰¹ Idem: 4. ¹⁰² Idem: 4. ¹⁰³ Idem: 4. ¹⁰⁴ Idem: 4. ¹⁰⁵ Idem: 4. ¹⁰⁶ Idem: 4. ¹⁰⁷ Idem: 4. ¹⁰⁸ Idem: 4. ¹⁰⁹ Idem: 4. ¹¹⁰ Idem: 4. ¹¹¹ Idem: 4. ¹¹² Idem: 4. ¹¹³ Idem: 4. ¹¹⁴ Idem: 4. ¹¹⁵ Idem: 4. ¹¹⁶ Idem: 4. ¹¹⁷ Idem: 4. ¹¹⁸ Idem: 4. ¹¹⁹ Idem: 4. ¹²⁰ Idem: 4. ¹²¹ Idem: 4. ¹²² Idem: 4. ¹²³ Idem: 4. ¹²⁴ Idem: 4. ¹²⁵ Idem: 4. ¹²⁶ Idem: 4. ¹²⁷ Idem: 4. ¹²⁸ Idem: 4. ¹²⁹ Idem: 4. ¹³⁰ Idem: 4. ¹³¹ Idem: 4. ¹³² Idem: 4. ¹³³ Idem: 4. ¹³⁴ Idem: 4. ¹³⁵ Idem: 4. ¹³⁶ Idem: 4. ¹³⁷ Idem: 4. ¹³⁸ Idem: 4. ¹³⁹ Idem: 4. ¹⁴⁰ Idem: 4. ¹⁴¹ Idem: 4. ¹⁴² Idem: 4. ¹⁴³ Idem: 4. ¹⁴⁴ Idem: 4. ¹⁴⁵ Idem: 4. ¹⁴⁶ Idem: 4. ¹⁴⁷ Idem: 4. ¹⁴⁸ Idem: 4. ¹⁴⁹ Idem: 4. ¹⁵⁰ Idem: 4. ¹⁵¹ Idem: 4. ¹⁵² Idem: 4. ¹⁵³ Idem: 4. ¹⁵⁴ Idem: 4. ¹⁵⁵ Idem: 4. ¹⁵⁶ Idem: 4. ¹⁵⁷ Idem: 4. ¹⁵⁸ Idem: 4. ¹⁵⁹ Idem: 4. ¹⁶⁰ Idem: 4. ¹⁶¹ Idem: 4. ¹⁶² Idem: 4. ¹⁶³ Idem: 4. ¹⁶⁴ Idem: 4. ¹⁶⁵ Idem: 4. ¹⁶⁶ Idem: 4. ¹⁶⁷ Idem: 4. ¹⁶⁸ Idem: 4. ¹⁶⁹ Idem: 4. ¹⁷⁰ Idem: 4. ¹⁷¹ Idem: 4. ¹⁷² Idem: 4. ¹⁷³ Idem: 4. ¹⁷⁴ Idem: 4. ¹⁷⁵ Idem: 4. ¹⁷⁶ Idem: 4. ¹⁷⁷ Idem: 4. ¹⁷⁸ Idem: 4. ¹⁷⁹ Idem: 4. ¹⁸⁰ Idem: 4. ¹⁸¹ Idem: 4. ¹⁸² Idem: 4. ¹⁸³ Idem: 4. ¹⁸⁴ Idem: 4. ¹⁸⁵ Idem: 4. ¹⁸⁶ Idem: 4. ¹⁸⁷ Idem: 4. ¹⁸⁸ Idem: 4. ¹⁸⁹ Idem: 4. ¹⁹⁰ Idem: 4. ¹⁹¹ Idem: 4. ¹⁹² Idem: 4. ¹⁹³ Idem: 4. ¹⁹⁴ Idem: 4. ¹⁹⁵ Idem: 4. ¹⁹⁶ Idem: 4. ¹⁹⁷ Idem: 4. ¹⁹⁸ Idem: 4. ¹⁹⁹ Idem: 4. ²⁰⁰ Idem: 4. ²⁰¹ Idem: 4. ²⁰² Idem: 4. ²⁰³ Idem: 4. ²⁰⁴ Idem: 4. ²⁰⁵ Idem: 4. ²⁰⁶ Idem: 4. ²⁰⁷ Idem: 4. ²⁰⁸ Idem: 4. ²⁰⁹ Idem: 4. ²¹⁰ Idem: 4. ²¹¹ Idem: 4. ²¹² Idem: 4. ²¹³ Idem: 4. ²¹⁴ Idem: 4. ²¹⁵ Idem: 4. ²¹⁶ Idem: 4. ²¹⁷ Idem: 4. ²¹⁸ Idem: 4. ²¹⁹ Idem: 4. ²²⁰ Idem: 4. ²²¹ Idem: 4. ²²² Idem: 4. ²²³ Idem: 4. ²²⁴ Idem: 4. ²²⁵ Idem: 4. ²²⁶ Idem: 4. ²²⁷ Idem: 4. ²²⁸ Idem: 4. ²²⁹ Idem: 4. ²³⁰ Idem: 4. ²³¹ Idem: 4. ²³² Idem: 4. ²³³ Idem: 4. ²³⁴ Idem: 4. ²³⁵ Idem: 4. ²³⁶ Idem: 4. ²³⁷ Idem: 4. ²³⁸ Idem: 4. ²³⁹ Idem: 4. ²⁴⁰ Idem: 4. ²⁴¹ Idem: 4. ²⁴² Idem: 4. ²⁴³ Idem: 4. ²⁴⁴ Idem: 4. ²⁴⁵ Idem: 4. ²⁴⁶ Idem: 4. ²⁴⁷ Idem: 4. ²⁴⁸ Idem: 4. ²⁴⁹ Idem: 4. ²⁵⁰ Idem: 4. ²⁵¹ Idem: 4. ²⁵² Idem: 4. ²⁵³ Idem: 4. ²⁵⁴ Idem: 4. ²⁵⁵ Idem: 4. ²⁵⁶ Idem: 4. ²⁵⁷ Idem: 4. ²⁵⁸ Idem: 4. ²⁵⁹ Idem: 4. ²⁶⁰ Idem: 4. ²⁶¹ Idem: 4. ²⁶² Idem: 4. ²⁶³ Idem: 4. ²⁶⁴ Idem: 4. ²⁶⁵ Idem: 4. ²⁶⁶ Idem: 4. ²⁶⁷ Idem: 4. ²⁶⁸ Idem: 4. ²⁶⁹ Idem: 4. ²⁷⁰ Idem: 4. ²⁷¹ Idem: 4. ²⁷² Idem: 4. ²⁷³ Idem: 4. ²⁷⁴ Idem: 4. ²⁷⁵ Idem: 4. ²⁷⁶ Idem: 4. ²⁷⁷ Idem: 4. ²⁷⁸ Idem: 4. ²⁷⁹ Idem: 4. ²⁸⁰ Idem: 4. ²⁸¹ Idem: 4. ²⁸² Idem: 4. ²⁸³ Idem: 4. ²⁸⁴ Idem: 4. ²⁸⁵ Idem: 4. ²⁸⁶ Idem: 4. ²⁸⁷ Idem: 4. ²⁸⁸ Idem: 4. ²⁸⁹ Idem: 4. ²⁹⁰ Idem: 4. ²⁹¹ Idem: 4. ²⁹² Idem: 4. ²⁹³ Idem: 4. ²⁹⁴ Idem: 4. ²⁹⁵ Idem: 4. ²⁹⁶ Idem: 4. ²⁹⁷ Idem: 4. ²⁹⁸ Idem: 4. ²⁹⁹ Idem: 4. ³⁰⁰ Idem: 4. ³⁰¹ Idem: 4. ³⁰² Idem: 4. ³⁰³ Idem: 4. ³⁰⁴ Idem: 4. ³⁰⁵ Idem: 4. ³⁰⁶ Idem: 4. ³⁰⁷ Idem: 4. ³⁰⁸ Idem: 4. ³⁰⁹ Idem: 4. ³¹⁰ Idem: 4. ³¹¹ Idem: 4. ³¹² Idem: 4. ³¹³ Idem: 4. ³¹⁴ Idem: 4. ³¹⁵ Idem: 4. ³¹⁶ Idem: 4. ³¹⁷ Idem: 4. ³¹⁸ Idem: 4. ³¹⁹ Idem: 4. ³²⁰ Idem: 4. ³²¹ Idem: 4. ³²² Idem: 4. ³²³ Idem: 4. ³²⁴ Idem: 4. ³²⁵ Idem: 4. ³²⁶ Idem: 4. ³²⁷ Idem: 4. ³²⁸ Idem: 4. ³²⁹ Idem: 4. ³³⁰ Idem: 4. ³³¹ Idem: 4. ³³² Idem: 4. ³³³ Idem: 4. ³³⁴ Idem: 4. ³³⁵ Idem: 4. ³³⁶ Idem: 4. ³³⁷ Idem: 4. ³³⁸ Idem: 4. ³³⁹ Idem: 4. ³⁴⁰ Idem: 4. ³⁴¹ Idem: 4. ³⁴² Idem: 4. ³⁴³ Idem: 4. ³⁴⁴ Idem: 4. ³⁴⁵ Idem: 4. ³⁴⁶ Idem: 4. ³⁴⁷ Idem: 4. ³⁴⁸ Idem: 4. ³⁴⁹ Idem: 4. ³⁵⁰ Idem: 4. ³⁵¹ Idem: 4. ³⁵² Idem: 4. ³⁵³ Idem: 4. ³⁵⁴ Idem: 4. ³⁵⁵ Idem: 4. ³⁵⁶ Idem: 4. ³⁵⁷ Idem: 4. ³⁵⁸ Idem: 4. ³⁵⁹ Idem: 4. ³⁶⁰ Idem: 4. ³⁶¹ Idem: 4. ³⁶² Idem: 4. ³⁶³ Idem: 4. ³⁶⁴ Idem: 4. ³⁶⁵ Idem: 4. ³⁶⁶ Idem: 4. ³⁶⁷ Idem: 4. ³⁶⁸ Idem: 4. ³⁶⁹ Idem: 4. ³⁷⁰ Idem: 4. ³⁷¹ Idem: 4. ³⁷² Idem: 4. ³⁷³ Idem: 4. ³⁷⁴ Idem: 4. ³⁷⁵ Idem: 4. ³⁷⁶ Idem: 4. ³⁷⁷ Idem: 4. ³⁷⁸ Idem: 4. ³⁷⁹ Idem: 4. ³⁸⁰ Idem: 4. ³⁸¹ Idem: 4. ³⁸² Idem: 4. ³⁸³ Idem: 4. ³⁸⁴ Idem: 4. ³⁸⁵ Idem: 4. ³⁸⁶ Idem: 4. ³⁸⁷ Idem: 4. ³⁸⁸ Idem: 4. ³⁸⁹ Idem: 4. ³⁹⁰ Idem: 4. ³⁹¹ Idem: 4. ³⁹² Idem: 4. ³⁹³ Idem: 4. ³⁹⁴ Idem: 4. ³⁹⁵ Idem: 4. ³⁹⁶ Idem: 4. ³⁹⁷ Idem: 4. ³⁹⁸ Idem: 4. ³⁹⁹ Idem: 4. ⁴⁰⁰ Idem: 4. ⁴⁰¹ Idem: 4. ⁴⁰² Idem: 4. ⁴⁰³ Idem: 4. ⁴⁰⁴ Idem: 4. ⁴⁰⁵ Idem: 4. ⁴⁰⁶ Idem: 4. ⁴⁰⁷ Idem: 4. ⁴⁰⁸ Idem: 4. ⁴⁰⁹ Idem: 4. ⁴¹⁰ Idem: 4. ⁴¹¹ Idem: 4. ⁴¹² Idem: 4. ⁴¹³ Idem: 4. ⁴¹⁴ Idem: 4. ⁴¹⁵ Idem: 4. ⁴¹⁶ Idem: 4. ⁴¹⁷ Idem: 4. ⁴¹⁸ Idem: 4. ⁴¹⁹ Idem: 4. ⁴²⁰ Idem: 4. ⁴²¹ Idem: 4. ⁴²² Idem: 4. ⁴²³ Idem: 4. ⁴²⁴ Idem: 4. ⁴²⁵ Idem: 4. ⁴²⁶ Idem: 4. ⁴²⁷ Idem: 4. ⁴²⁸ Idem: 4. ⁴²⁹ Idem: 4. ⁴³⁰ Idem: 4. ⁴³¹ Idem: 4. ⁴³² Idem: 4. ⁴³³ Idem: 4. ⁴³⁴ Idem: 4. ⁴³⁵ Idem: 4. ⁴³⁶ Idem: 4. ⁴³⁷ Idem: 4. ⁴³⁸ Idem: 4. ⁴³⁹ Idem: 4. ⁴⁴⁰ Idem: 4. ⁴⁴¹ Idem: 4. ⁴⁴² Idem: 4. ⁴⁴³ Idem: 4. ⁴⁴⁴ Idem: 4. ⁴⁴⁵ Idem: 4. ⁴⁴⁶ Idem: 4. ⁴⁴⁷ Idem: 4. ⁴⁴⁸ Idem: 4. ⁴⁴⁹ Idem: 4. ⁴⁵⁰ Idem: 4. ⁴⁵¹ Idem: 4. ⁴⁵² Idem: 4. ⁴⁵³ Idem: 4. ⁴⁵⁴ Idem: 4. ⁴⁵⁵ Idem: 4. ⁴⁵⁶ Idem: 4. ⁴⁵⁷ Idem: 4. ⁴⁵⁸ Idem: 4. ⁴⁵⁹ Idem: 4. ⁴⁶⁰ Idem: 4. ⁴⁶¹ Idem: 4. ⁴⁶² Idem: 4. ⁴⁶³ Idem: 4. ⁴⁶⁴ Idem: 4. ⁴⁶⁵ Idem: 4. ⁴⁶⁶ Idem: 4. ⁴⁶⁷ Idem: 4. ⁴⁶⁸ Idem: 4. ⁴⁶⁹ Idem: 4. ⁴⁷⁰ Idem: 4. ⁴⁷¹ Idem: 4. ⁴⁷² Idem: 4. ⁴⁷³ Idem: 4. ⁴⁷⁴ Idem: 4. ⁴⁷⁵ Idem: 4. ⁴⁷⁶ Idem: 4. ⁴⁷⁷ Idem: 4. ⁴⁷⁸ Idem: 4. ⁴⁷⁹ Idem: 4. ⁴⁸⁰ Idem: 4. ⁴⁸¹ Idem: 4. ⁴⁸² Idem: 4. ⁴⁸³ Idem: 4. ⁴⁸⁴ Idem: 4. ⁴⁸⁵ Idem: 4. ⁴⁸⁶ Idem: 4. ⁴⁸⁷ Idem: 4. ⁴⁸⁸ Idem: 4. ⁴⁸⁹ Idem: 4. ⁴⁹⁰ Idem: 4. ⁴⁹¹ Idem: 4. ⁴⁹² Idem: 4. ⁴⁹³ Idem: 4. ⁴⁹⁴ Idem: 4. ⁴⁹⁵ Idem: 4. ⁴⁹⁶ Idem: 4. ⁴⁹⁷ Idem: 4. ⁴⁹⁸ Idem: 4. ⁴⁹⁹ Idem: 4. ⁵⁰⁰ Idem: 4. ⁵⁰¹ Idem: 4. ⁵⁰² Idem: 4. ⁵⁰³ Idem: 4. ⁵⁰⁴ Idem: 4. ⁵⁰⁵ Idem: 4. ⁵⁰⁶ Idem: 4. ⁵⁰⁷ Idem: 4. ⁵⁰⁸ Idem: 4. ⁵⁰⁹ Idem: 4. ⁵¹⁰ Idem: 4. ⁵¹¹ Idem: 4. ⁵¹² Idem: 4. ⁵¹³ Idem: 4. ⁵¹⁴ Idem: 4. ⁵¹⁵ Idem: 4. ⁵¹⁶ Idem: 4. ⁵¹⁷ Idem: 4. ⁵¹⁸ Idem: 4. ⁵¹⁹ Idem: 4. ⁵²⁰ Idem: 4. ⁵²¹ Idem: 4. ⁵²² Idem: 4. ⁵²³ Idem: 4. ⁵²⁴ Idem: 4. ⁵²⁵ Idem: 4. ⁵²⁶ Idem: 4. ⁵²⁷ Idem: 4. ⁵²⁸ Idem: 4. ⁵²⁹ Idem: 4. ⁵³⁰ Idem: 4. ⁵³¹ Idem: 4. ⁵³² Idem: 4. ⁵³³ Idem: 4. ⁵³⁴ Idem: 4. ⁵³⁵ Idem: 4. ⁵³⁶ Idem: 4. ⁵³⁷ Idem: 4. ⁵³⁸ Idem: 4. ⁵³⁹ Idem: 4. ⁵⁴⁰ Idem: 4. ⁵⁴¹ Idem: 4. ⁵⁴² Idem: 4. ⁵⁴³ Idem: 4. ⁵⁴⁴ Idem: 4. ⁵⁴⁵ Idem: 4. ⁵⁴⁶ Idem: 4. ⁵⁴⁷ Idem: 4. ⁵⁴⁸ Idem: 4. ⁵⁴⁹ Idem: 4. ⁵⁵⁰ Idem: 4. ⁵⁵¹ Idem: 4. ⁵⁵² Idem: 4. ⁵⁵³ Idem: 4. ⁵⁵⁴ Idem: 4. ⁵⁵⁵ Idem: 4. ⁵⁵⁶ Idem: 4. ⁵⁵⁷ Idem: 4. ⁵⁵⁸ Idem: 4. ⁵⁵⁹ Idem: 4. ⁵⁶⁰ Idem: 4. ⁵⁶¹ Idem: 4. ⁵⁶² Idem: 4. ⁵⁶³ Idem: 4. ⁵⁶⁴ Idem: 4. ⁵⁶⁵ Idem: 4. ⁵⁶⁶ Idem: 4. ⁵⁶⁷ Idem: 4. ⁵⁶⁸ Idem: 4. ⁵⁶⁹ Idem: 4. ⁵⁷⁰ Idem: 4. ⁵⁷¹ Idem: 4. ⁵⁷² Idem: 4. ⁵⁷³ Idem: 4. ⁵⁷⁴ Idem: 4. ⁵⁷⁵ Idem: 4. ⁵⁷⁶ Idem: 4. ⁵⁷⁷ Idem: 4. ⁵⁷⁸ Idem: 4. ⁵⁷⁹ Idem: 4. ⁵⁸⁰ Idem: 4. ⁵⁸¹ Idem: 4. ⁵⁸² Idem: 4. ⁵⁸³ Idem: 4. ⁵⁸⁴ Idem: 4. ⁵⁸⁵ Idem: 4. ⁵⁸⁶ Idem: 4. ⁵⁸⁷ Idem: 4. ⁵⁸⁸ Idem: 4. ⁵⁸⁹ Idem: 4. ⁵⁹⁰ Idem: 4. ⁵⁹¹ Idem: 4. ⁵⁹² Idem: 4. ⁵⁹³ Idem: 4. ⁵⁹⁴ Idem: 4. ⁵⁹⁵ Idem: 4. ⁵⁹⁶ Idem: 4. ⁵⁹⁷ Idem: 4. ⁵⁹⁸ Idem: 4. ⁵⁹⁹ Idem: 4. ⁶⁰⁰ Idem: 4. ⁶⁰¹ Idem: 4. ⁶⁰² Idem: 4. ⁶⁰³ Idem: 4. ⁶⁰⁴ Idem: 4. ⁶⁰⁵ Idem: 4. ⁶⁰⁶ Idem: 4. ⁶⁰⁷ Idem: 4. ⁶⁰⁸ Idem: 4. ⁶⁰⁹ Idem: 4. ⁶¹⁰ Idem: 4. ⁶¹¹ Idem: 4. ⁶¹² Idem: 4. ⁶¹³ Idem: 4. ⁶¹⁴ Idem: 4. ⁶¹⁵ Idem: 4. ⁶¹⁶ Idem: 4. ⁶¹⁷ Idem: 4. ⁶¹⁸ Idem: 4. ⁶¹⁹ Idem: 4. ⁶²⁰ Idem: 4. ⁶²¹ Idem: 4. ⁶²² Idem: 4. ⁶²³ Idem: 4. ⁶²⁴ Idem: 4. ⁶²⁵ Idem: 4. ⁶²⁶ Idem: 4. ⁶²⁷ Idem: 4. ⁶²⁸ Idem: 4. ⁶²⁹ Idem: 4. ⁶³⁰ Idem: 4. ⁶³¹ Idem: 4. ⁶³² Idem: 4. ⁶³³ Idem: 4. ⁶³⁴ Idem: 4. ⁶³⁵ Idem: 4. ⁶³⁶ Idem: 4. ⁶³⁷ Idem: 4. ⁶³⁸ Idem: 4. ⁶³⁹ Idem: 4. ⁶⁴⁰ Idem: 4. ⁶⁴¹ Idem: 4. ⁶⁴² Idem: 4. ⁶⁴³ Idem: 4. ⁶⁴⁴ Idem: 4. ⁶⁴⁵ Idem: 4. ⁶⁴⁶ Idem: 4. ⁶⁴⁷ Idem: 4. ⁶⁴⁸ Idem: 4. ⁶⁴⁹ Idem: 4. ⁶⁵⁰ Idem: 4. ⁶⁵¹ Idem: 4. ⁶⁵² Idem: 4. ⁶⁵³ Idem: 4. ⁶⁵⁴ Idem: 4. ⁶⁵⁵ Idem: 4. ⁶⁵⁶ Idem: 4. ⁶⁵⁷ Idem: 4. ⁶⁵⁸ Idem: 4. ⁶⁵⁹ Idem: 4. ⁶⁶⁰ Idem: 4. ⁶⁶¹ Idem: 4. ⁶⁶² Idem: 4. ⁶⁶³ Idem: 4. ⁶⁶⁴ Idem: 4. ⁶⁶⁵ Idem: 4. ⁶⁶⁶ Idem: 4. ⁶⁶⁷ Idem: 4. ⁶⁶⁸ Idem: 4. ⁶⁶⁹ Idem: 4. ⁶⁷⁰ Idem: 4. ⁶⁷¹ Idem: 4. ⁶⁷² Idem: 4. ⁶⁷³ Idem: 4. ⁶⁷⁴ Idem: 4. ⁶⁷⁵ Idem: 4. ⁶⁷⁶ Idem: 4. ⁶⁷⁷ Idem: 4. ⁶⁷⁸ Idem: 4. ⁶⁷⁹ Idem: 4. ⁶⁸⁰ Idem: 4. ⁶⁸¹ Idem: 4. ⁶⁸² Idem: 4. ⁶⁸³ Idem: 4. ⁶⁸⁴ Idem: 4. ⁶⁸⁵ Idem: 4. ⁶⁸⁶ Idem: 4. ⁶⁸⁷ Idem: 4. ⁶⁸⁸ Idem: 4. ⁶⁸⁹ Idem: 4. ⁶⁹⁰ Idem: 4. ⁶⁹¹ Idem: 4. ⁶⁹² Idem: 4. ⁶⁹³ Idem: 4. ⁶⁹⁴ Idem: 4. ⁶⁹⁵ Idem: 4. ⁶⁹⁶ Idem: 4. ⁶⁹⁷ Idem: 4. ⁶⁹⁸ Idem: 4. ⁶⁹⁹ Idem: 4. ⁷⁰⁰ Idem: 4. ⁷⁰¹ Idem: 4. ⁷⁰² Idem: 4. ⁷⁰³ Idem: 4. ⁷⁰⁴ Idem: 4. ⁷⁰⁵ Idem: 4. ⁷⁰⁶ Idem: 4. ⁷⁰⁷ Idem: 4. ⁷⁰⁸ Idem: 4. ⁷⁰⁹ Idem: 4. ⁷¹⁰ Idem: 4. ⁷¹¹ Idem: 4. ⁷¹² Idem: 4. ⁷¹³ Idem: 4. ⁷¹⁴ Idem: 4. ⁷¹⁵ Idem: 4. ⁷¹⁶ Idem: 4. ⁷¹⁷ Idem: 4. ⁷¹⁸ Idem: 4. ⁷¹⁹ Idem: 4. ⁷²⁰ Idem: 4. ⁷²¹ Idem: 4. ⁷²² Idem:

4 (41). וְשָׁרִים וְשָׁרִים וְשָׁרִים. Ο'. καὶ μέλαθρα ('Α. ἀποβλέπτας. Σ. παρακύνσεις⁶) τρία ('Ο 'Εβραῖος' τρεῖς στίχοι⁷).

5 (42). וְהַמְּוֹת. Et postes. Ο'. καὶ αἱ χῶραι ('Ο 'Εβραῖος' αἱ φλῆαι⁸).

6 (43). וְהָאֵת הַעֲמִירִים עָשָׂה. Ο'. καὶ τὸ αἶλᾱμ ('Α. τὸν) πρόδομον. Σ. (τὸ) πρόθυρον⁹) τῶν στύλων ✕ 'Α. Σ. Θ. ἐποίησε 4.¹⁰

וְהָאֵת. Ο'. ✕ καὶ αἶλᾱμ 4.¹¹

7 (44). וְהָאֵת הַעֲמִירִים עָשָׂה. Ο'. καὶ τὸ αἶλᾱμ τῶν θρόνων οὐ κρινεῖ ἐκεῖ, αἶλᾱμ τοῦ κριτηρίου. 'Α. καὶ πρόδομον τοῦ θρόνου οὐ κρινεῖ ἐκεῖ, πρόδομον τῆς κρίσεως. Σ. καὶ βασιλικὴν τοῦ θρόνου ὅπου δικάσει ἐκεῖ, πρότυλον κρίσεως.¹²

עָשָׂה. Ο'. Vacat. ✕ 'Α. ἐποίησεν, καὶ ὠρόφωσεν ἐν κέδρῳ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἕως τοῦ ἐδάφους 4.¹³

8 (45). הָיָה. Ο'. αὐλὴ μία ἐξελισσομένη τούτοις. 'Α. αὐλὴ ἑτέρα ἔσωθεν τοῦ αἶλᾱμ... ἦν.¹⁴

וְהָיָה. Ο'. καὶ οἶκον. Alia exempl. καὶ ὀκοδόμησεν οἶκον Σολομῶν.¹⁵

9 (46). כְּמִדּוֹת גְּזִית. Secundum mensuras lapidum caesorum. Ο'. Vacat. ✕ μέτρον ἀπελεκήτων 4.¹⁶

9 (46). מִגְרָרֹת בְּמִנְיָן. Ο'. κεκολαμμένα ἐκ διαστήματος. 'Α. πεπρισμένον ἐν πιστήρῃ. Σ. πεπρισμένων πρίονι.¹⁷

מִבֵּית וּמִחֹר. Ο'. ἔσωθεν ✕ 'Α. Σ. Θ. καὶ ἔξωθεν 4.¹⁸

עַד-הַמְּטָוִלֹס. Usque ad multulos. Ο'. ἕως τῶν γεισῶν (Schol. στεφανωμάτων ἢ ἄκρων¹⁹). 'Α. (ἕως) τῶν παλαιστωμάτων. Σ. (ἕως) τῶν ἀπαρτισμάτων.²⁰

10 (47). אֲבָנִים גְּדִלוֹת אֲבָנִי עֶשֶׂר אַמּוֹת. Ο'. μεγάλοις, λίθοις δεκαπήχεσι. Aliter: Ο'. ἐν λίθοις μεγάλοις δεκαπήχεσι.²¹

11 (48). כְּמִדּוֹת גְּזִית. Ο'. κατὰ τὸ μέτρον ἀπελεκήτων. 'Αλλος' ἰσομέτροις λατομητοῖς (s. λελατομημένοις).²²

12 (49). גְּזִית. Ο'. ἀπελεκήτων. Σ. λατομητῶν (s. λελατομημένων).²³

וְהָיָה בֵּית-יְהוָה הַפְּנִימִי וְהָאֵלֶּם הַבֵּית. Ο'. καὶ συνετέλεσε Σαλωμών ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Aliter: Ο'. καὶ ÷ ὀκοδόμησε (4) τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτάτην τοῦ αἶλᾱμ τοῦ οἴκου ÷ τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ 4.²⁴

13. וַיִּשְׁלַח וְגו'. Ο'. καὶ ἀπέστειλεν κ. τ. ἐ. 'Εν τῷ ἔξαπλῳ πρὸ τούτων κείται ἡ οἰκοδομὴ τοῦ οἴκου δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου ἐν τισι δὲ τῶν ἀπλῶν, ὡς τέθηκε Θεοδώρητος.²⁵

⁶ Coislin. i. Pro ἀποβλέπτας Schleusner. tentat ἀποβλέποντας, coll. Hex. ad Cap. vi. 4, cujus loci diversa est ratio.
⁷ Syro-hex. ܐܝܬܐ ܕܥܡܝܪ. ⁸ Idem: ܐܝܬܐ ܕܥܡܝܪ. ⁹ Cod. 243. Montef. e Coislin. i et 2 affert: 'Α. πρόδομον. Σ. τὸ πρόθυλον. Syro-hex. (ad posterius αἶλᾱμ): ܐܝܬܐ. Cf. Hex. ad Ezech. viii. 16. Joel ii. 17. ¹⁰ Sic Syro-hex. (cum ܐܝܬܐ ܕܥܡܝܪ) et sine notis Cod. III, Arm. i. Idem pergit: πενήκοντα πηχῶν (s. πήχεις) μήκος, καὶ τριάκοντα πηχῶν πλάτος ἐξυγόμεναι. ¹¹ Sic Syro-hex., fortasse pro ܐܝܬܐ ܕܥܡܝܪ. ¹² Cod. 243. ¹³ Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: 'Α. ἐποίησεν, καὶ ὠρόφωσεν αὐτὸν ✕ ἐν κέδρῳ), et sine notis Codd. III, 247 (cum ὠρόφωσεν). Cf. Hex. ad Hag. i. 4. Comp. ex ingenio, ut videtur: καὶ ἐφάρνωσεν πεδρῖνοις ἀπὸ ἐδάφους ἕως ὑπερώου. ¹⁴ Syro-hex. ܐܝܬܐ ܕܥܡܝܪ. ¹⁵ Sic Syro-hex. (cum ܐܝܬܐ ܕܥܡܝܪ) et sine obelis Codd. III (cum αὐλὴν οἴκου pro τὴν αὐλὴν οἴκου κ., et τῶν αἶλ. pro τοῦ αἶλ.), 247 (cum κατὰ τὸ αἶλ. pro τοῦ αἶλ.), Arm. i (cum προπυλαίων pro τοῦ αἶλ.). ¹⁶ Cod. 243 in marg. ad καὶ δύο ἐπιθί-

ܐܝܬܐ ܕܥܡܝܪ ✕, et sine aster. Codd. III, 247 (om. μέτρον). Cf. ad v. 11. ¹⁷ Cod. 243 (cum πεπρισμένον in priore loco, teste Parsonsii amanuensi). Syro-hex. affert: ܐܝܬܐ ܕܥܡܝܪ. ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 123, 247. ¹⁹ Cod. 56 in marg. ²⁰ Coislin. i (cum παλαιστ.) cum scholio: οἱ δὲ ἐπιχώριοι τῇ οἰκίᾳ γλώσση τὸ γισσός (sic) τριγχοὺς ὀνομάζουσιν. Ad Aquilam cf. Hex. ad Thren. ii. 22. ²¹ Sic Syro-hex. in textu; in marg. autem (ad μεγάλους): 'Ο 'Εβραῖος' (vel Οἱ Γ.) λίθοις. ²² Syro-hex. in marg. ܐܝܬܐ ܕܥܡܝܪ. ²³ Idem: ܐܝܬܐ ܕܥܡܝܪ. ²⁴ Sic Syro-hex. (cum ܐܝܬܐ ܕܥܡܝܪ), et sine obelis Codd. III (cum αὐλὴν οἴκου pro τὴν αὐλὴν οἴκου κ., et τῶν αἶλ. pro τοῦ αἶλ.), 247 (cum κατὰ τὸ αἶλ. pro τοῦ αἶλ.), Arm. i (cum προπυλαίων pro τοῦ αἶλ.). ²⁵ Cod. 243 in marg. ad καὶ δύο ἐπιθί-

- 14 (2). **הַרְשׁ**. *O'*. τέκτων. "Ἄλλος" σφυρεύς.²⁶
אֶת-הַחֲכֵמָה. *O'*. τῆς τέχνης. "Ἄλλος" τῆς σοφίας.²⁷
- 15 (3). **וְחֹשֶׁה**. *Et filium*. *O'*. καὶ περίμετρον ("Ἄλλος" σπαρτίον²⁸).
- 16 (4). **רָצַץ נְחֹשֶׁת**. *O'*. χωνευτά. *Alia exempl.* χωνευτά χαλκά.²⁹
- 17 (5). **שֶׁבְכֵי—הָעֲמֻדִים**. *O'*. (Versio prorsus absona.) καὶ ἐποίησε δύο δίκτυα περικαλύψαι (*alia exempl. add.* τὸ ἐπίθεμα τοῦ ἐπιθέματος καὶ ἐποίησε δύο δίκτυα περικαλύψαι³⁰) τὸ ἐπίθεμα τῶν στύλων.
- 19 (8). **וְכִתְרֹת אֶשֶׁר-עַל-רֹאשׁוֹ**. *O'*. καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν. *Alia exempl.* καὶ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν.³¹
- 20 (9). **וְכִתְרֹת-עַל-שְׁנֵי הָעֲמֻדִים**. *O'*. καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων. *A.* καὶ κεφαλίδες ἐπὶ δύο τῶν στύλων. *Σ.* καὶ ἐπιστύλιον πάλιν ἐπάνω τῶν στύλων. *O'*. Θ. καὶ μέλαθρα ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων.³²
- וְהַמְּנִיחִים מֵאֲתֵי שָׁרִים רִבִּיב עַל הַפְּתָרֹת הַשִּׁבִּית**. *O'*. *Vacat.* *Alia exempl.* καὶ τῶν βῶων διακόσιοι στίχοι κύκλω ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τῆς δευτέρας.³³
22. **וְעַל-רֹאשׁ הָעֲמֻדִים מַעֲשֶׂה שֹׁשֶׁן וְתַחַם מְלָאכָת**

הָעֲמֻדִים. *O'*. *Vacat.* *Alia exempl.* καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἔργον κρίνου, καὶ ἐτελειώθη τὸ ἔργον τῶν στύλων.³⁴

- 23 (10). **בְּרֹצֶץ**. *O'*. *Vacat.* *Alia exempl.* χυτήν.³⁵
- וְרֶקֶץ**. *Et funiculus*. *O'*. καὶ συνηγμένη (*alia exempl.* συνηγμένοι; *alia, συναγωγή*³⁶).
- יָבֹב אֹתוֹ רִבִּיב**. *O'*. *Vacat.* *Alia exempl.* ἐκύκλουν αὐτὴν κύκλω.³⁷
- 24 (11). **מְרַבִּים אֶת-הַיָּם**. *Circumdantes mare*. *O'*. *Vacat.* *Alia exempl.* ἀνιστᾶν τὴν θάλασσαν.³⁸
- 24, 25 (11, 12). **שְׁנֵי שֹׁרִים הִפְרָעִים יָצְקוּ בִּיצָתוֹ**. *O'*. καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χεῖλους ποτηρίων, βλαστὸς κρίνου καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής. *Alia exempl.* δύο στίχοι τῶν ὑποστηριγμάτων κεχυμένοι ἐν τῇ χύσει αὐτῆς ἐστῶτες.³⁹
- 25 (12). **וְיָבֹב**. *O'*. θάλασσαν. "Ἄλλος" δύσιν.⁴⁰
- בְּיֹתוֹ**. *O'*. εἰς τὸν οἶκον. *Alia exempl.* εἰς τὸ ἔνδον.⁴¹
26. **וַיָּבִיאוּ מִפֶּה וַיִּתְּנוּ מִמַּעַדְהָ שֶׁפֶת-כֹּסֶם פָּרָח**. *O'*. *Vacat.* *Alia exempl.* καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χεῖλους ποτηρίων, βλαστὸς κρίνου, δισχιλίου χοεῖς χωροῦντα.⁴²

ματα (v. 16). ²⁶ Cod. 52 in textu: ἀνὴρ σφυρεύς Τύριος. Vox non alibi obvia utrum interpretis an explicatoris sit incertum.

²⁷ Duplex versio τῆς σοφίας καὶ τῆς τέχνης est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁸ Idem ex duplici versione: καὶ περίμετρον (8, καὶ τὸ π.) τεσσ. π. σπαρτίον ἐκύκλουν αὐτόν.

²⁹ Sic Comp., Ald. (cum χωνευματα), Codd. III, XI, 19, 44, 52, alii (inter quos 243), Syro-hex. (apud Bar Hebr.), Arm. 1. ³⁰ Sic Ald., Codd. XI (om. τὸ), 55, 74, alii (inter quos 243, cum scholio: Ἐπίθεμα [פְּתָרֹת] τὴν κεφαλίδα σημαίνει καὶ ἐπίθεμα ἐπιθέματος, τὸ ἐπιστύλιον τὸ ἐπάνω τῶν κεφαλῶν, ὡς εὐρεθῆ ἐπίθεμα ἐπιθέματος ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τὸ ἐπιστύλιον).

³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii. ³² Cod. 243 (qui lectiones ad καὶ δύο ἐπιθέματα κ. τ. εἰ. (v. 16) male referens, Montefalconium quoque in errore induxit). Theodoret. Quaest. XXIV in 3 Reg. p. 471: μέλαθρον δὲ κέκληκε τὸ νῦν παρὰ τινων ἐπιστύλιον προσαναγορευόμενον.

³³ Sic Comp. (om. κύκλω), Ald., Codd. III (cum πάντε pro διακόσιοι), 44 (ut Comp.), 52 (idem), 55,

alii (inter quos 247, cum πάντε στύλοι), Arm. 1. ³⁴ Sic Comp. (cum τῶν κ. τῶν στύλων), Codd. III, 247 (ut videtur).

³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum αὐτήν), XI, 19, 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. 1. ³⁶ Prior lectio est in Codd. II, III, 44, 52, 74, aliis (inter quos 243), Arm. 1; posterior in Codd. 19, 82, 93, 108.

³⁷ Sic Codd. III, 247, et (om. κύκλω) Comp., Ald., Codd. XI, 19, 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. 1. ³⁸ Sic Comp., Ald. Codd. XI (om. τὴν), 19, 44, 52, 55, alii (inter quos 243).

³⁹ Sic Codd. III, 247 (cum ἐστῶτες δύο). Comp. tentat: δύο στ. ὑποστ. χυτὼν ἐν τῇ χωνευτηρίᾳ αὐτῶν. ⁴⁰ Sic Cod. 247 in textu, clausula post ἀναστᾶν rejecta. Cf. Hex. ad Deut. xxxiii. 23. Deinde haec, καὶ ἡ θ. ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν, ante καὶ πάντα τὰ ὄπ. juxta Hebraeum ponunt Comp., Codd. III, 247.

⁴¹ Sic Comp., Codd. 19 (om. εἰς τὸ), 82, 93, 108, 158. ⁴² Sic Codd. III (cum χωροῦντας), 247 (om. χεῖλους). Comp.: καὶ τὸ π. αὐτῆς π. καὶ τὸ χ. αὐτῆς ὡσεὶ ἔργον ποτηρίων βλαστῶς κρίνου: δύο χιλιᾶδες χοεῖς ἐχώρει.

27 (13). אֶת־הַמִּכְנֹת עָשָׂר. O'. δέκα μεχωνῶθ.
Alia exempl. τὰς μεχωνῶθ ('A. (τὰ) ὑποθέματα,
Σ. (τὰς) βάσεις⁴³) δέκα.⁴⁴

30 (16). הַכְּתָפוֹת יִצְקוֹת מֵעֵבֶר אִישׁ לְיָדוֹ. O'.
Vacat. Alia exempl. αἱ ὠμῖαι κεχυμέναι ἀπὸ
πέραν ἀνδρὸς προσκείμεναι.⁴⁵

31. וַיְהִי וַיִּפְּחֵהוּ בְּאֶמְהָהּ וַיִּפְּחֵהוּ עַל־פִּיהָ
מֵעֵשְׂהֶבֶן אֶמְהָהּ וַיִּפְּחֵהוּ הָאֶמְהָה וְגַם־עַל־פִּיהָ
מִקְלָעוֹת וּמִסְגָּרֹתֶיהֶם מִרְבָּעוֹת לֹא־עֲגֻלוֹת
O'. Vacat. Alia exempl. καὶ στόμα αὐτοῦ ἔσω-
θεν τῆς κεφαλίδος καὶ ἄνωθεν ἐν πῆχει καὶ
στόμα αὐτοῦ στρογγυλοῦν, ποίημα οὕτως πῆ-
χεως καὶ ἡμίσεως τοῦ πῆχεως· καί γε ἐπὶ στό-
ματος αὐτοῦ διατορεύματα καὶ διάπηγα αὐτῶν
τετράγωνα, οὐ στρογγύλα.⁴⁶

32 (17, 18). וְאַרְבַּעַת הָאֹפְסִים לְמַתַּחַת לַמִּסְגָּרוֹת.
O'. Vacat. Alia exempl. καὶ τέσσαρες οἱ τρο-
χοὶ εἰς ὑποκάτωθεν τῶν διαπήγων.⁴⁷

הַיָּצִי הָאֶמְהָה. O'. καὶ ἡμίσεως. Alia exempl.
καὶ ἡμίσεως τοῦ πῆχεως.⁴⁸

33 (19). וַיִּנְבְּרוּ. Et *apsides earum*. O'. καὶ οἱ
νῶτοι αὐτῶν. Alia exempl. καὶ οἱ αὐχένας
αὐτῶν, καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν.⁴⁹

35 (21). וַיִּרְתֵּיהָ וּמִסְגָּרֹתֶיהָ מִמֶּנָּה. O'. καὶ ἀρχὴ
χειρῶν αὐτῆς (Alia exempl. αἱ χεῖρες αὐτῆς⁵⁰)

καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς (Alia exempl. add.
ἐξ αὐτῆς⁵¹).

36 (22). וְלִיּוֹת קִבִּיב. Et *corollae pensiles in cir-
cuitu*. O'. ἔσω καὶ τὰ κυκλόθεν. Alia ex-
empl. ἔσωθεν κυκλόθεν; alia, ἔσωθεν κυκλόθεν
αὐτὴν ἐρίνησεν.⁵²

37 (23). קָצַב אֶחָד. Forma una. O'. Vacat. Alia
exempl. τέρμα ἓν.⁵³

38 (24). וַיַּעַשׂ עֲשָׂרָה כִּיּוֹת נִחֹשֶׁת אַרְבָּעִים בַּת.
וְכִיל הַכִּיּוֹר הָאֶחָד. O'. καὶ ἐποίησε δέκα
χυτροκαύλους χαλκοῦς, τεσσαράκοντα χοεῖς χω-
ροῦντα τὸν ἓνα χυτρόκαυλον. ✕ ('A.) καὶ
ἐποίησε δέκα λουτήρας χαλκοῦς, τεσσαράκοντα
βάτους ὑπέφερε λουτήρ (δ εἰς). Σ. καὶ ἐποίησε
δέκα λουτήρας χαλκοῦς, τεσσαράκοντα βάτους
χωροῦντα τὸν λουτήρα (τὸν ἓνα).⁵⁴

39 (25). אֶת־הַמִּכְנֹת חָמֵשׁ. O'. τὰς πέντε μεχω-
νῶθ. Alia exempl. τὰς μεχωνῶθ, πέντε; alia,
τὰς δέκα μεχωνῶθ, πέντε.⁵⁵

וְאֶת־הַיָּם יָתֵן. O'. καὶ ἡ θάλασσα. Alia ex-
empl. καὶ τὴν θάλασσαν ἔθετο.⁵⁶

40 (26). וְאֶת־הַיַּעֲשִׂים. Et *palas*. O'. καὶ τὰς θερ-
μαστρεῖς. 'A. Σ. (καὶ τὰ) ἀγκιστρα.⁵⁷

41 (27). הַבְּתִירָת אֲשֶׁר. (in priore loco). O'. τῶν
στοῦλων. Alia exempl. τῶν γλυφῶν τὰ δντα.⁵⁸

⁴³ Cod. 243. Theodoret. *ibid.*: τὰς δὲ μεχωνῶθ τῶν Παρα-
λειπομένων ἢ βίβλος λουτήρας ἀνόμεσεν· ὁ δὲ Ἰωάννης τὰς μεχω-
νῶθ βάσεις εἶπε, τὰς δὲ χυτροκαύλους (v. 38) λουτήρας ἐπέκειμέ-
νους ταῖς βάσεσιν.

⁴⁴ Sic Cod. III. ⁴⁵ Sic Comp. (cum
καὶ pro αἱ), Ald. (idem), Codd. III, 121 (ut Comp.), 247
(cum ἔχυνται).

⁴⁶ Sic Comp. (cum καὶ τὸ στόμα... ἄνω...
καὶ τὸ στόμα... ἄνω... ὅκτω (pro οὕτως) πῆχεως· καὶ ἐπὶ στ.), Ald. (cum
καὶ τὸ στόμα... ἄνω... ὅκτω (pro οὕτως) πῆχεως· καὶ ἐπὶ στ.),
Codd. III (om. καὶ ante ἄνωθεν), 121 (cum καὶ τὸ στόμα...
ἄνω... οὕτως πῆχεως· καὶ ἐπὶ), 247 (cum καὶ στόμα αὐτῶν...
στρογγύλον... καί γε ἐπὶ τοῦ στ. αὐτοῦ διατορεύματα τετράγωνα),
Arm. I.

⁴⁷ Sic Comp. (om. εἰς), Ald., Codd. III (om.
οἱ), 121 (folio post εἰς detruncato), 247 (cum οἱ pro εἰς),
Arm. I.

⁴⁸ Sic Codd. III (om. πῆχεως), 247. ⁴⁹ Sic
Codd. III (om. οἱ ante αὐχ.), 52, 123, 236, 242, 247 (cum
αὐχ. ἐπὶ τῶν pro οἱ αὐχ. αὐτῶν), Arm. I. Versionem οἱ
αὐχένας αὐτῶν Aquilae esse crediderim, coll. Hex. ad Ezech.
i. 18. ⁵⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵¹ Sic

Comp. (cum ἀπ' αὐτῆς), Codd. III, 52, 74, alii (inter quos
243, 247). ⁵² Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. XI,
44, 55, 64, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 19,
82, 93, 108 (cum ἐρίνησεν).

⁵³ Sic Codd. III, 247. ⁵⁴ Cod. 243 (cum βατούς). Masius in *Synorum Pecul.*
p. 29: "חֲבֹל [חֲבֹל] Graece βάτος, Luc. xvi. [6].
3 Reg. vii. [38], ubi in Hebraeo est חֲבֹל, et Aquila Sym-
machusque βάτους verterunt; Compl. vero et vulgati libri
habent χοεῖς. Esse autem χοεῖς scribendum, ostenditur in
marg. Syri, cum notatur quod χοεῖς contineat octo ξίστας,
h. e. cyathos."

⁵⁵ Prior lectio est in Codd. III, 247;
posterior in Comp., Ald., Codd. XI, 19, 55, 56, aliis.

⁵⁶ Sic Codd. 19, 82, 93. ⁵⁷ Coisl. I affert: 'A. Σ. ἄγγυ-
στρα, h. e. vertente Montef., *vascula*. Emendata scriptura
debetur Kreyssigio in *Symbolis ad Bielii Theol. Philol.*
P. I, p. 5. Cf. Hex. ad Exod. xxxviii. 3. 4 Reg. xxv. 14.
Jerem. lii. 18. ⁵⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

45. נְחִשֵּׁת מְזֻרָּה. *Aeris politi*. O'. χαλκᾶ ἀρ-
δην. *Alia exempl. χαλκοῦ στύλβοντος*.⁶⁰

46 (33). בְּמַעֲבַה הַדְּרָמָה. *In densitate humi*. O'.
ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς. Σ. ἐν τῷ βάθει τῆς γῆς.⁶⁰

47 (32). וַיִּחַ וְשָׁלְמוֹ אֶת-כָּל-הַכְּלִים מִבְּרֶגֶל
מֵאֵד מֵאֵד לֹא נִחְקַר (investigabatur) מִשְׁקָל
הַנְּחִשֵּׁת. O'. οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ οὐ
ἐποίησε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα ἐκ πλήθους σφό-
δρα· οὐκ ἦν τέρμα τῶν σταθμῶν (s. τῷ σταθμῷ)
τοῦ χαλκοῦ. *Alia exempl. καὶ ἔδωκεν Σαλω-
μὼν πάντα τὰ σκεύη ἀπὸ τοῦ πλήθους σφόδρα
σφόδρα· οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ*.⁶¹

48 (34). וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה אֶת-כָּל-הַכְּלִים אֲשֶׁר בֵּית
יְהוָה. O'. καὶ ἔλαβεν (*alia exempl. ἔδωκεν*)⁶²
ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τὰ σκεύη ἃ ἐποίησεν ἐν
οἴκῳ κυρίου. *Alia exempl. καὶ ἐποίησεν Σαλω-
μὼν πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου*.⁶³
לְחֶם הַפָּנִים. O'. οἱ ἄρτοι τῆς προσφορᾶς (*alia
exempl. προθέσεως*)⁶⁴.

50 (36). וַתִּפְּסֹת. *Et pelves*. O'. καὶ τὰ πρόθυρα
(*'A. S. τὰς ὑδρίας*)⁶⁵.

לְהִיכֵל. O'. τοῦ ναοῦ. *Alia exempl. τοῦ
οἴκου τοῦ ναοῦ*.⁶⁶

Cap. VII. 6. — τοῖς αἰλαμίν ⁶⁷.

CAP. VIII.

1. וְאֵל יִקְהֵל. O'. καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε Σαλω-

✠

⁶⁰ Bar Hebraeus: **سما وضمه**, *invis libris
Graecis*. Sed in fine v. seq. post τοῦ χαλκοῦ Codd. III, 147
add. στύλβοντος, ubi in Hebraeo est נְחִשֵּׁת tantum. (Auctor
recensionis quam servaverunt Codd. 19, 82, 93, 108, offen-
dens in locutione χαλκᾶ ἀρδην, hic quidem correxit χαλκᾶ ἦν,
sed in v. seq. post ἐποίησεν intrusit ἀρδην.) ⁶⁰ Bar He-
braeus: **سما وضمه**. ⁶¹ Sic
Codd. III (cum ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐπὶ πάντα), 247 (om.
σφόδρα alterutro). ⁶² Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19,
44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. I (cum ἔθηκεν).

⁶³ Sic Codd. III, 247 (cum τὰ σκεύη ἐν οἴκῳ κ.), Arm. I
(idem). ⁶⁴ Sic Comp., Ald. (cum προσθ.), Codd. 19, 55,
56, alii (inter quos 243). Cf. Hex. ad Exod. xxv. 29.
xxxix. 36. ⁶⁵ Coislin. I. Cf. Hex. ad Jerem. lii. 19.

⁶⁶ Sic Comp. (cum τοῦ οἴκου ναοῦ), Ald., Codd. III, XI, 44,

μὼν τοῦ οἰκοδομήσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν
οἶκον αὐτοῦ μετὰ εἴκοσι ἔτη, τότε ἐξεκκλησίασεν.
Alia exempl. τότε ἐξεκκλησίασεν.¹

1. אֶת-כָּל-רֵאשֵׁי הַמִּשֹּׁת נְשִׂאֵי הָאֲבוֹת לְבִי. וְשָׂאֵל
אֶת-הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. O'. Vacat. (X
'A.) σὺν πάσας κεφαλὰς τῶν ῥάβδων ἐπηρμέ-
νους τῶν πατέρων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς τὸν
βασιλεία Σαλωμὼν (4).²

2. וַיִּקְהֵל אֶת-הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל. O'.
Vacat. *Alia exempl. καὶ ἐξεκκλησίασθησαν
πρὸς τὸν βασιλεία Σαλωμὼν πᾶς ἀνὴρ Ἰσ-
ραὴλ*.³

בִּירַח הָאֲתָנִים. O'. ἐν μηνὶ Ἀθανύν. Σ. (ἐν
μηνὶ) τῷ ἀρχαίῳ (Ἰηθιῳ).⁴

בְּחֹג הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי. O'. Vacat. *Alia ex-
empl. ἐν τῇ ἑορτῇ αὐτὸς ὁ μὴν ὁ ἔβδομος*.⁵

3. וַיָּבֵאוּ כָּל-זֶקְנֵי יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. *Alia ex-
empl. καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσ-
ραὴλ*.⁶

4. וַיַּעֲלֹ אֶת-אֲרֹן יְהוָה. O'. Vacat. *Alia ex-
empl. καὶ ἀνεβίβασαν τὴν κιβωτὸν κυρίου*.⁷

וַיַּעֲלֵי אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם. O'. Vacat. *Alia
exempl. καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὰ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ
Λευῖται*.⁸

5. וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְכָל-עַדֵּת יִשְׂרָאֵל הַנוֹעֲדִים עָלָיו.
אָתָּה. O'. καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ.
Alia exempl. καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ

✠

52, 55, alii. ⁶⁷ Syro-hex. Deest in Comp., Codd.
56, 246.

CAP. VIII. ¹ Sic Comp., Codd. III (cum καὶ pro τότε),
XI, 44, 158, 245, 247, Arm. I. ² Sic in textu Codd. III
(cum ἐπηρμένους), 158 (cum τῶν π. υἱῶν), 247 (cum σύμ-
πασας.. ἐπηρμένους τῶν π. υἱῶν Ἰσραὴλ tantum), Arm. I.
Comp. ex ingenio supplēvit: καὶ πάντας ἀρχοντας φυλῶν ἡγε-
μόνας πατριῶν υἱῶν Ἰσρ. πρὸς τ. β. Σολομῶντα. Ad ἐπηρμένους
cf. Hex. ad Exod. xxii. 28. Ezech. xxxii. 29. ³ Sic
Codd. III, 247, Arm. ed. ⁴ Coislin. I. Cf. Hex. ad
Exod. xiv. 27. Psal. lxxiii. 15. ⁵ Sic Comp. (cum ἐν
ἑορτῇ αὐτὸς ἐστὶ μὴν ἔβδομος), Cod. III (cum ἐβδομηκοστὸς
(h. e. ὁ) 788.), Arm. I. ⁶ Sic Comp., Cod. III, Arm. I
(cum ἐξῆλθον). ⁷ Sic Cod. III. ⁸ Sic Codd. III, 247,
Arm. I.

πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραὴλ, οἱ συντεταγμένοι ἐπ' αὐτὸν σὺν αὐτῷ.⁹

5. אֲשֶׁר לֹא־יָסְפֶרְוּ וְלֹא יִמְנֹו מִבָּר. O'. ἀναριθμητά. Alia exempl. ἃ οὐ ψηφισθήσεται, ἀναριθμητά ἀπὸ πλῆθους.¹⁰

8. וַיְדִי שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.¹¹

12, 13. אִזְ אֲמַר שְׁלֹמֹה יְהוָה אֱמַר לִשְׁפָן בַּעֲרַפֶּל: בָּנֹה בְּנִיתִי בֵּית יְזָבָב לִי מִכֹּון לְשִׁבְתָּהּ עֹלָמִים. O'. Vacat. (X. 'A.) τότε εἶπεν Σαλωμών κύριος εἶπεν τοῦ σκηνώσαι ἐν γνόφῳ. οἰκοδομῶν ὠκοδόμησα οἶκον κατοικητηρίου σοι, ἔδρασμα τῇ καθέδρᾳ σου αἰῶνας (4).¹²

16. לְהִיּוֹת. O'. τοῦ εἶναι. Alia exempl. τοῦ εἶναι ἡγούμενον.¹³

18. וַיֵּן אֲשֶׁר הָיָה. O'. ἀνθ' ὧν ἦλθεν. Alia exempl. ὅτι ἐγένετο.¹⁴

הַיְטִיבָת. O'. καλῶς ἐποίησας. Alia exempl. ἡγάθυνας.¹⁵

22. וַיַּעֲבֹד. O'. καὶ ἀνέστη (alia exempl. ἔστη).¹⁶

24. אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ לִּי וַתִּדְבֵּר בְּפִיךָ וַיְבִידָה מְלָאָה בְּיָוִם הַהוּא. O'. καὶ γὰρ ἐλάλησας (alia exempl. ὅσα ἐλάλησας αὐτῷ· καὶ ἐλάλησας¹⁷) ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν χειρσί σου ἐπλήρωσας, ὥς ἡ ἡμέρα αὕτη. 'A. ἃ ἐλάλησας ἐν τῷ στό-

ματί σου, καὶ ἐν χειρί σου ἐπλήρωσας κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. Σ. ἃ ἐλάλησας ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ταῖς χερσί σου ἐπετέλεσας, ὥσπερ ἐστὶ σήμερον.¹⁸

26. אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לַעֲבֹדָה. O'. τῷ Δαυίδ. Alia exempl. ἃ ἐλάλησας τῷ δούλῳ σου Δαυίδ.¹⁹

28. וְאֶל־תַּחֲתֶיךָ וְאֶל־תַּחֲתֵיךָ. O'. ἐπὶ τὴν δέξίν μου. Alia exempl. ἐπὶ προσευχῇ σου δούλου σου, καὶ τὴν δέξίν μου.²⁰

אֶל־הַרְצָה וְאֶל־הַתַּפְלָה. O'. τῆς προσευχῆς. Alia exempl. τῆς τέρφews; alia, τῆς τέρφews καὶ τῆς προσευχῆς; alia, τῆς δεήσεως καὶ τῆς προσευχῆς.²¹

33. אֵלֶיךָ (bis). O'. Vacat. Alia exempl. πρὸς σέ.²²

37. בִּצְרֹן. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν τῇ γῇ.²³ כִּי־יִהְיֶה (in 2do loco). O'. ἐὰν γένηται ('Αλ-λος') ὅτι ἔσται.²⁴

וַיִּקֶּן. Flavado. O'. Vacat. Alia exempl. ἵκτερος.²⁵

38. לִכְל עֲמָה יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. Alia exempl. παντὸς λαοῦ σου Ἰσραὴλ.²⁶

40. עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה. O'. ἐπὶ τῆς γῆς. Alia exempl. ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.²⁷

41, 42. וְכֹא מֵאֲרֵץ חֲזָקָה לְמַעַן שָׂמָךְ: כִּי יִשְׁמַעֲנָ וְאֶת־שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְאֶת־יְרִידָה הַחֲזָקָה וְזֹרַעַה הַנְּטוּיָה. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἔλθῃ

⁹ Sic Codd. III, 247 (qui post Σαλωμών pergīt: καὶ οἱ συντ. ἐπ' αὐτῶν (sic) καὶ πᾶσα ἡ σ. (om. Ἰσραὴλ)). ¹⁰ Sic Codd. III, 247 (qui habet tantum: ἀναριθμητά ἃ οὐ ψηφισθήσονται). Supplementum, ἃ οὐ ψηφισθήσεται, Aquilam sapit, coll. Hex. ad Psal. xxi. 18. xlvi. 13. Jesai. xxxiii. 18.

¹¹ Sic Comp. (cum ἦσαν pro ἐγίνοντο), Codd. III, 247, Arm. i. ¹² Sic Codd. III (cum οἰκοδομησα pro οἰκ. ὠκ., et τῆς καθέδρας σου αἰῶνας), 71 (cum οἰκ. οἰκοδομήσαι... κατοικ. σου... αἰῶνας), 158 (cum μόνος pro αἰῶνας), 247 (cum οἰκ. οἰκοδομήσαι... κατοικ. σου). Arm. i. Versio proculdubio Aquilae est, coll. imprimis Hex. ad Exod. xv. 17. Psal. xxxii. 14.

¹³ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 52, 55, alii (inter quos 243, cum eis ἡγ.). ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, 44, 55, 56, alii. ¹⁷ Sic Codd. III, 247 (cum ὅσα ἐλάλησας ἐν αὐτῷ tantum). ¹⁸ Cod. 243 (cum πλη-

ρώσας pro ἐπλήρωσας). ¹⁹ Sic Codd. III, 158 (om. τῷ δ. σου), 247 (om. δ. σου), Euseb. in Dem. Evang. p. 269 (cum τῷ παιδί σου τῷ Δ.). ²⁰ Sic Codd. III, 247 (cum τὴν πρ. τοῦ δ. σ.), Arm. i. ²¹ Prior lectio est in Codd. II (cum τρέψω, teste Parsonsio), 71, 243, 244 (ut II), 245; altera in Ald., Codd. III, 44, 52, 55 (cum στρέψω), aliis, Syrohex. (cum فسر, teste Musio in Syr. Pec. p. 39); posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 247. Ad τρέψω cf. Hex. ad Psal. lxiv. 9. ²² Sic Codd. III, 247, Arm. i.

²³ Idem. ²⁴ En duae versiones ejusdem Hebraei, quarum prior deest in Cod. 44. ²⁵ Sic Codd. III, 247. Cf. Hex. ad Amos iv. 9. Bar Hebraeus: سبب. ²⁶ Sic Codd. III, 123, 247 (om. σου), Arm. i (cum καὶ παντὶ λαῷ). ²⁷ Sic Codd. III (cum ἐπὶ πρ. πάσης τ. γ.), 247, Arm. i.

²⁸ Sic Codd. III, 123, 247 (om. σου), Arm. i (cum καὶ παντὶ λαῷ). ²⁹ Sic Codd. III (cum ἐπὶ πρ. πάσης τ. γ.), 247, Arm. i.

³⁰ Sic Codd. III, 123, 247 (om. σου), Arm. i (cum καὶ παντὶ λαῷ). ³¹ Sic Codd. III (cum ἐπὶ πρ. πάσης τ. γ.), 247, Arm. i.

³² Sic Codd. III (cum ἐπὶ πρ. πάσης τ. γ.), 247, Arm. i.

ἀπὸ γῆς μακρόθεν ἕνεκα ὀνόματός σου, ὅτι ἀκούουσιν τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα, καὶ τὴν χειρά σου τὴν ἰσχύουσαν, καὶ βραχίονά σου τὸν ἐκτεταμένον.²⁹

44. הַשְׁלַח. Ο'. ἐπιστρέψεις (alia exempl. ἀποστελεῖς²⁹) αὐτούς.

45. וְאֶת־הַפְּלִתָּה. Ο'. τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν. Alia exempl. τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν.³⁰

46. אֶל־אַרְץ־הַיָּבֵשׁ. Ο'. εἰς γῆν μακράν. Alia exempl. εἰς τὴν γῆν τοῦ ἐχθροῦ μακράν.³¹

47. נִשְׁבַּר. Ο'. μετήχθησαν. Alia exempl. μετωκίσθησαν.³²

וְהַעֲרִינוּ רֶשֶׁעִינוּ. Ο'. ἡδικήσαμεν, ἡνομήσαμεν. Alia exempl. ἡνομήσαμεν, ἡδικήσαμεν.³³

48. הָעִיר. Ο'. καὶ τῆς πόλεως. Alia exempl. τῆς πόλεως.³⁴

49. וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּט. וְאֶת־הַחֲנוּתָם. Ο'. Vacat. Alia exempl. τὴν προσευχὴν αὐτῶν καὶ τὴν δέησιν αὐτῶν, καὶ ποιήσεις κρίσιν αὐτῶν.³⁵

51. הָם. Ο'. Vacat. Alia exempl. εἰσιν.³⁶

53. Ο'. τότε ἐλάλησε—τῆς φῶδης. Ταῦτα ἐν τῷ ἐξαπλῷ παρὰ μόνοις φέρεται τοῖς Ο'.³⁷

Ο'. ἥλιον ἐγνώρισεν ἐν οὐρανῷ· κύριος εἶπε. Alia exempl. ἥλιον ἔστησεν ἐν οὐρανῷ κύριος, καὶ εἶπε.³⁸

54. מִכְרַע. Ο'. ὀκλακῶς. Alia exempl. κεκλικῶς.³⁹

58. וְיִשְׁפָּטוּ וְיִחְקְרוּ. Ο'. καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ.⁴⁰

59. בְּיוֹמוֹ. Ο'. ἐν ἡμέρᾳ ἑνιαυτοῦ. Alia exempl. ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ.⁴¹

62. וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ. Ο'. καὶ πάντες — οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ × μετ' αὐτοῦ.⁴²

63. וְצִאֵן מֵאֶחָד וְעֶשְׂרִים אֵלֶּיךָ. Ο'. × καὶ προβάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας.⁴³

64. וְאֶת־הַמִּנְחָה. Ο'. καὶ τὰς θυσίας. Aliter: Ο'. × 'A. Σ. καὶ τὸ δῶρον, — καὶ τὰς θυσίας.⁴⁴

מִהִכִּיל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֶת־חֻלְיֵי

הַשְּׁלָמִים. Ο'. τοῦ μὴ δύνασθαι τὴν ὀλοκαύτωσιν καὶ τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν ὑπενεγκεῖν. Alia exempl. τοῦ μὴ δύνασθαι δέξασθαι τὴν ὀλοκαύτωσιν καὶ τὸ δῶρον καὶ τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν.⁴⁵

65. לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שְׁבַעַת יָמִים וְשִׁבְעַת יָמִים. אֲרֻנְיָה עֶשֶׂר יוֹם. Ο'. ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν — ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ φκοδόμησεν, ἐσθίων καὶ πίνων καὶ εὐφραίνόμενος (alia exempl. add. καὶ αἰνῶν⁴⁶) ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἔπτα ἡμέρας × 'A. καὶ ἔπτα ἡμέρας, τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας.⁴⁷

²⁹ Sic Codd. III, 247 (cum ἔλθῃ οὗτος ἀπὸ τῆς μ. ἕνεκεν τοῦ ὄν. σ. ὅτι ἀκούονται τὸ ὄν. τὸ μέγα... ἐκτεταμένον), Arm. I (om. τὸ μέγα). ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐξαρ.), 93, 108, 246 (cum ἀποστελεῖς). ³¹ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, 247, Arm. I. ³² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 246.

³³ Sic Comp., Ald. (cum ἡν. καὶ ἡδ.), Codd. III, 44, 55, 64, alii (inter quos 243, 247), Arm. I. ³⁴ Sic Codd. II, III, 71, 247. ³⁵ Sic Comp. (cum τῆς πρ. α. καὶ τῆς δ. α. καὶ π. τὸ δικάωμα α.), Codd. III, 247, Arm. I. ³⁶ Sic Comp., Codd. III, 19, 93, 108, 246, Arm. I. ³⁷ Nobil.

Cod. 243. Haec desunt in Comp., Cod. 71. ³⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 246, Theodoret. Quaest. XXVIII in 3 Reg. p. 475, qui enarrat: ἔφη τοίνυν ὁ Σολομών, ὅτι τὸν ἥλιον ἐν οὐρανῷ θεοικῶς, ὥστε τοὺς ἀνθρώπους ἀπολαύειν τοῦ φωτός, αὐτὸς εἶπε τοῦ κατοικεῖν ἐν γρόφῳ. ³⁹ Sic Comp.,

Codd. 19 (cum κεκληκῶς), 82, 93, 108, 158. ⁴⁰ Sic Comp. (cum δικαιώματα pro κρίματα), Cod. 247. ⁴¹ Sic

Comp., Ald., Codd. III, 19, 44 (cum ἐν τῇ ἡμ.), 55, 64, alii (inter quos 243).

⁴² Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247, Arm. I. ⁴³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III (om. καὶ ante εἴκοσι), 82, 93, 108, 243. Haec (om. καὶ priore) leguntur in Ed. Rom., sed absunt a Codd. II, 44, 106. ⁴⁴ Sic Syro-hex. (cum . / ×

בְּשִׁבְעִים וּשְׁבַעַת יָמִים), et sine notis Codd. III, 247. ⁴⁵ Sic

Comp., Ald. (om. δέξασθαι), Codd. III (idem), 19, 44 (cum τὰς εἰρηνικὰς), 52, 55 (om. καὶ τὸ δ.), alii (inter quos 243, ut videtur), Syro-hex., Arm. I (om. καὶ τὸ δ.). Pro יִחְקְרוּ nescio an Aquila posuerit ἀπὸ τοῦ ὑπενεγκεῖν (cf. ad Cap. vii. 38), unde vox ad textum τῶν Ο', propter omissionem casualem τοῦ δέξασθαι male hiantem, sarcandum assumpta fuerit. ⁴⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ⁴⁷ Sic

66. וְשׁוּבֵי לֵב. O'. καὶ ἀγαθὴ ἡ καρδιά. Alia exempl. καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ.⁴⁹

עַל כָּל-הַטּוֹבֹת. O'. ἐπὶ ✕ Θ. πᾶσιν ᾗ τοῖς ἀγαθοῖς.⁴⁹

Cap. VIII. 63. — ὁ βασιλεὺς ᾗ.⁵⁰ 66. — ἔκα-
στος ᾗ.⁵¹

CAP. IX.

2. וְאֶשֶׁר נִצָּחָה אֵלָיו. O'. καθὼς ὥφθη ✕ 'A. Θ.
αὐτῷ ᾗ.⁴

4. וְאֶתָּה. O'. καὶ (✕) 'A. Σ. σύ ᾗ.⁴

6. וְאֶשֶׁר נִתְּתִי. O'. ἃ ἔδωκε — Μωσῆς ᾗ. ('O
'Εβραῖος) ἔδωκα.³

7. מֵעַל פְּנֵי הָאֲרָמָה. O'. ἀπὸ τῆς γῆς. 'O
'Εβραῖος (ἀπὸ) προσώπου (τῆς γῆς).⁴

9. מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. O'. ἐξ Αἰγύπτου ἐξ οἴκου δου-
λείας. Aliter: O'. ἐκ ✕ γῆς ᾗ Αἰγύπτου
— ἐξ οἴκου δουλείας ᾗ.⁵

וְאֵת כָּל-הָרֶחֶק. O'. ✕ 'A. πᾶσαν ᾗ τὴν κα-
κίαν.⁶

10. וְיָדֵי מִקְרָא עֲשִׂירִים שָׁנָה. O'. — τότε ἀν-
γαγε — ὃν ὀκοδόμησεν ἑαυτῷ (alia exempl.
αὐτῷ) ᾗ. ✕ 'A. καὶ ἐγένετο ᾗ ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις ἐκείναις εἴκοσιν ἔτη.⁹ 'O 'Εβραῖος, Σ.
(καὶ ἐγένετο) μετὰ εἴκοσι (ἔτη).⁹

11. הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. O'. ὁ βασιλεὺς ✕ 'A. Σ. Σα-
λωμών ᾗ.¹⁰

13. וְחֵי. O'. ἀδελφέ ✕ μου (ᾗ).¹¹

וְאֶרֶץ צְבִיל. O'. ὄριον. 'A. Σ. γῇ Χωβαλ.¹²
Schol. γῇ δουλείας κατὰ τὸ 'Εβραϊκόν.¹³

14. וְהִשְׁלָה. O'. καὶ ἤνεγκε. 'A. Σ. Θ. καὶ ἀπέ-
στειλε.¹⁴

15-25. וְהָיָה לְבִית-הַמִּקְדָּשׁ — וְהָיָה לְבִית-הַמִּקְדָּשׁ. O'.
Vacat. Aliter.¹⁵ O'. αὕτη ἦν¹⁶ ἡ πραγματεία
τῆς προνομῆς, ἣν ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς Σαλω-
μὼν οἰκοδομήσαι τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον
— τοῦ βασιλέως ᾗ,¹⁷ καὶ σὺν τὴν Μελὼ, καὶ
τὴν ἄκραν,¹⁸ — τοῦ περιφράξαι τὸν φραγμὸν
τῆς πόλεως Δαυὶδ, καὶ τὴν Ἀσσοῦρ, καὶ τὴν
Μαϊδὰν ᾗ,¹⁹ καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, καὶ
τὴν Ἑσέρ,²⁰ καὶ τὴν Μαγδὰ, καὶ τὴν Γεζέρ.

Syro-hex. (qui pingit: θεοῦ ἡμῶν ᾗ ✕ 'A. ἐπὶ ἡμ. καὶ ἐπὶ ἡμ.), et sine notis Comp. (om. ἐν τῷ οἴκῳ — θεοῦ ἡμῶν, quae desunt in Codd. 44, 106), Codd. III, 19 (ut ante), 52 (cum *τίσσερας* καὶ δέκα), 92, 93 (om. καὶ ἐπὶ ἡμ.), alii (inter quos 243), Arm. i (om. ἡμέρας in fine).⁴⁸ Sic Comp., Codd. III, 55, 82, 92, alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum *סחלסח*).⁴⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247, Arm. i.⁵⁰ Syro-hex. ⁵¹ Idem (cum *ἀπὸ τῆς γῆς*).

CAP. IX. ¹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 123, 247. ² Sic Syro-hex. (cum *וְאֵת*). Pronomen reprobant Codd. 71, 245, 246. ³ Syro-hex. in textu: ἃ ἔδωκε — Μωσῆς ᾗ; in marg. autem sine nom. *וְאֵת* (absente puncto diacritico). ⁴ Idem: *וְאֵת*. ⁵ Idem. ⁶ Idem. Sic sine notis Comp., Codd. III (cum *σύμπασαν*), 82, 93, 108, 247 (ut III). ⁷ Sic Codd. II, 74, 106, 134, alii, Syro-hex.

⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247, Arm. i. ⁹ Syro-hex. *וְאֵת*. Sic in textu Comp. ¹⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum *Σολωμών*), Ald. (idem), Codd. III, 71 (ut Comp.), 74 (cum *Σαλωμών*), alii, Arm. i. ¹¹ Syro-hex. in textu: *וְאֵת*; in marg. autem: *וְאֵת*. Sic sine aster. Cod. 247. ¹² Syro-hex. ᾗ.

וְאֵת. ¹³ Sic in textu ante ὄριον Cod. 82.

¹⁴ Syro-hex. *וְאֵת*. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93. ¹⁵ Quae sequuntur leguntur tantum in Codd. III, 247, et Syro-hex., quorum singulas varietates in notis memorabimus. Praeterea versio LXXviralis vv. 15-22 reperitur, sed manca, in Ed. Rom. post v. 22 Cap. x, et v. 34 Cap. iv, quam, ut e textu Syro-hex. conjicere licet, Origenes huc transtulit, lacunis ex alio interprete, Aquila videlicet, sarcitis. ¹⁶ ἦν om. Cod. III. ¹⁷ Sic Syro-hex. (pro Hebraeo *וְהָיָה*), et sine obelo Codd. III, 247. ¹⁸ En duae versiones Hebraei *וְהָיָה*, quarum posterior est τῶν Ὁ 2 Reg. v. 9. 3 Reg. xi. 27; priorem vero Aquilae disertè vindicat Syrus noster, qui legit et pingit:

וְהָיָה (sic, sine aster.). ¹⁹ Haec, τοῦ περιφράξαι — Μαϊδὰν, et, καὶ τὸ τεῖχος — Μαγδὰ, dupliciter vertunt Hebraei *וְהָיָה* *וְהָיָה* *וְהָיָה* *וְהָיָה* *וְהָיָה*. Priora igitur obelo jugulavimus, favente Syro-hex., qui pingit: τοῦ περιφράξαι — Ἀσσοῦρ, — καὶ τὴν Μαϊδὰν (*וְהָיָה*) ᾗ. (Pro Μαϊδὰν Cod. III scribit *Μεδὰν*; Cod. 247 *Μαϊδὰν*). ²⁰ Cod. 247: καὶ τὴν Ἀσσοῦρ; Syro-hex. *וְהָיָה* ✕ in initio lineae, quae continet καὶ τὴν Ἑσέρ, καὶ τὴν Μαγδὰ, καὶ τὴν Γεζέρ, cum locus asteriscis notandus incipiat a sequenti linea, καὶ

(16) ✠ Φαραώ βασιλεὺς²¹ Αἰγύπτου ἀνέβη, καὶ κατελάβετο τὴν Γεζέρ, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ σὺν τὸν Χαναανίον²² τὸν καθήμενον ἐν τῇ πόλει ἀπέκτεινεν καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς²³ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, γυναικὶ Σαλωμών. (17) καὶ φκοδόμησεν Σαλωμών τὴν Γαζέρ (4), καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κατωτάτην, (18) (✠) καὶ τὴν Βαλάθ (4),²⁴ καὶ τὴν Θερμάθ²⁵ (✠) Ἀ. Σ. τὴν ἐν τῇ γῇ τῆς ἐρήμου (4),²⁶ (19) καὶ πάσας τὰς πόλεις ✠ τῶν σκηνωμάτων, αἱ ἦσαν τῷ Σαλωμών, καὶ τὰς πόλεις (4)²⁷ τῶν ἀρμάτων, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἵππέων καὶ τὴν πραγματείαν Σαλωμών ἣν ἐπραγματεύσατο οἰκοδομήσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ, ✠ Ἀ. Σ. καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ (4),²⁸ καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ (20) πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολειμμένον ὑπὸ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, — καὶ τοῦ Χαναανίου (4),²⁹ καὶ τοῦ Εὐαίου, καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου, — καὶ τοῦ Γεργεσαίου (4),²⁹ τῶν μὴ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὄντων,³⁰ (21) τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπο-

λελειμμένα μετ' αὐτοὺς³¹ ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἐδύναντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς καὶ ἀνῆγαγεν αὐτοὺς Σαλωμών εἰς φόρον ✠ Ἀ. δουλείας (4)³² ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. (22) καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκεν Σαλωμών εἰς³³ πρᾶγμα, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες πολεμισταί, καὶ παῖδες αὐτοῦ, ✠ Ἀ. καὶ ἄρχοντες αὐτοῦ, καὶ τρισσοὶ αὐτοῦ (4),³⁴ καὶ ἄρχοντες αὐτοῦ τῶν ἀρμάτων, καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ. (23) ✠ Ἀ. οὗτοι³⁵ οἱ ἄρχοντες οἱ ἐστηλωμένοι οἱ³⁶ ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ Σαλωμών, πεντήκοντα καὶ πεντακόσιοι, οἱ³⁷ ἐπικρατοῦντες ἐν τῷ λαῷ, οἱ ποιούντες ἐν τῷ ἔργῳ. (24) Πλὴν³⁸ θυγάτηρ Φαραώ ἀνέβη ἐκ πόλεως Δαυὶδ πρὸς οἶκον αὐτῆς, ὃν φκοδόμησεν αὐτῇ τότε φκοδόμησε σὺν τῇ Μελώ.³⁹ (25) καὶ ἀνεβίβαζεν⁴⁰ Σαλωμών τρεῖς καθόδους ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ὀλοκαυτώματα⁴¹ καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὃ⁴² φκοδόμησεν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐθυμία αὐτὸ τὸ εἰς πρόσωπον κυρίου, καὶ ἀπήρτισεν σὺν τὸν οἶκον (4).⁴³

Φαραώ κ. τ. ε. ²¹ Sic Cod. III. Cod. 247: καὶ βασιλεὺς Φ.; Syro-hex.: ✠ καὶ Φ. βασιλεὺς. Haec autem omnia, ✠ Φαραώ—Σαλωμών τὴν Γαζέρ (4), desunt in Ed. Rom. (post Cap. x. 22). ²² Sic Cod. III. Syro-hex. ܦܚܡܘܢ; Cod. 247: καὶ τὰν Χ. ²³ Cod. 247: ἀποστολῇ (sic); Syro-hex. ܦܫܬܐ (ܦܫܬܐ). ²⁴ Haec, καὶ τὴν Βαλάθ, desunt in Ed. Rom. Syro-hex. pingit: ✠ Σαλωμών τὴν Γαζέρ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κατωτάτην, καὶ τὴν Βαλάθ (4). ²⁵ Cod. 247: καὶ τὴν Θερμάθ; Syro-hex. ܬܗܪܡܐ ܬܗܪܡܐ, juxta scripturam Syri vulgaris. ²⁶ Syro-hex. (cum metobelo tantum): ܬܗܪܡܐ ܬܗܪܡܐ, ܬܗܪܡܐ. Hebraea sunt: ܬܗܪܡܐ ܬܗܪܡܐ, pro quibus paulo aliter lectis Codd. III, 247 exhibit: (om. τῇ) ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐν τῇ γῇ πάσας τὰς πόλεις. Haec desunt in Ed. Rom., qui legit: καὶ τὴν Ἱεθερμάθ (sic), καὶ πάσας τ. π. (Pro ܬܗܪܡܐ (sic in cod.) legendum videtur ܬܗܪܡܐ, quae versio est etiam Syri alterius, et Symmachum potius quam Aquilam refert. Hieron. vertit: in terra solitudinis.) ²⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. III. Desunt in Ed. Rom. In Cod. 247 haec, αἱ ἦσαν—τῶν ἀρμάτων, casu exciderunt. ²⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. Haec desunt in Ed. Rom. Mox τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ πάντα τὸν λαόν, nulla distinctione post αὐτοῦ, Syro-hex. et Ed. Rom. ²⁹ Obelus est in Syro-hex. ³⁰ Sic Cod. 247, Syro-hex., et Ed. Rom. Minus probabiliter Cod. III: τοῦ μὴ . . . ὄντων,

³¹ Cod. 247: μετ' αὐτοῦ. ³² Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. Deest in Ed. Rom. ³³ eis om. Cod. 247. Mox οἱ ἄνδρες πολ. idem. ³⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. Haec desunt in Ed. Rom. Ad τρισσοὶ cf. Hex. ad Exod. xiv. 7. Psal. lxxix. 6. ³⁵ Cod. 247: καὶ οὗτοι, invitis Cod. III, Syro-hex. ³⁶ Articulus reprobant Cod. 247, Syro-hex., invito Hebraeo. Mox τοῦ ante Σαλωμών om. Cod. 247. Deinde πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα hoc ordine Cod. 247, Syro-hex., invito Hebraeo. ³⁷ Articulus excidit in Cod. III. Ad ἐπικρατοῦντες (ܥܝܩܪܬܐ) cf. Hex. ad Gen. i. 26, 28. Lev. xxvi. 17. ³⁸ πλὴν] ὅδη Cod. 247. Mox eis οἶκον αὐτῆς idem. Deinde haec, αὐτῇ τότε φκοδόμησεν, quae casu exciderant in Cod. III, e Cod. 247 et Syro nostro assumpsimus. ³⁹ Pro σὺν τῇ Μελώ Cod. 247 pingit: τῇ Μελώ (sic). Syro-hex. ܡܠܐ. ⁴⁰ Sic Cod. 247, Syro-hex. Cod. III: ἀνέβιθασε. ⁴¹ Sic (pro ὀλοκαυτώμα) Cod. 247, Syro-hex. ⁴² ὃ] ὃν Cod. III; οὗ Cod. 247. Mox eis τὸν πρόσωπον Cod. 247. ⁴³ Cod. 247: σὺν τῷ οἴκῳ; Syro-hex. ܬܗܪܡܐ. Vv. 23-25: ✠ Ἀ. οὗτοι οἱ ἄρχοντες—σὺν τὸν οἶκον (4). Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. Haec desunt in Ed. Rom. Ad v. 26, καὶ ναὺν κ. τ. ε., Nobil. et Cod. 243 scholium habent: Πρὸ τούτων κεῖται ἐν τῷ ἐξαπλῷ σὺν ἄλλοις τισὶ καὶ τὰ κατὰ (τὸ πρὸς Cod.) τὸν Φαραώ βασιλῆα Αἰγύπτου, ὅτι κατελάβετο τὴν Γαζέρ, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν, καὶ τὸν Χαναανίον τὸν καθήμενον ἐν

15. **רַתְּיִבְרָהּ**. *Ratio tributi (operae servae)*. O'. Vacat. Aliter: O'. ἡ πραγματεία τῆς προνομῆς. Σ. ὁ λόγος τοῦ φόρου.⁴⁴

וְאֶת־הַמִּלֹּא. O'. Vacat. Aliter: O'. καὶ τὴν ἄκραν. 'A. καὶ σὺν τὴν Μελώ.⁴⁵ Σ. καὶ τὴν τελείωσιν.⁴⁶

21. **לֹא־יָבִילוּ**. O'. Vacat. Aliter: O'. οὐκ ἐδύναντο. Σ. οὐκ ἠδυνήθησαν.⁴⁷

22. **עָבַד**. *Servum*. O'. Vacat. Aliter: O'. εἰς πρᾶγμα. 'A. εἰς δουλεύοντα. Σ. δουλεύειν.⁴⁸

25. **וְהָקִיץ אֹתוֹ**. O'. Vacat. ✕ 'A. καὶ ἐθυμία αὐτό ('O 'Eβραῖος ἐπ' αὐτό⁴⁹).

28. **וְהָב אֶרְבַּע־מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים כֶּכֶר**. O'. χρυσίου ἑκατὸν (alia exempl. τετρακδίσια⁵⁰) καὶ εἴκοσι τάλαντα.

Cap. IX. 3. — τῆς φωνῆς ⁵¹ — πεποιήκά σοι κατὰ πᾶσαν τὴν προσευχήν σου ⁵² 7. — τοῦτον ⁵³ 26. — ὑπὲρ οὗ ⁵⁴ 27. — ἐλαύνειν (Δ).⁵⁵

CAP. X.

2. **בְּשָׂמִים**. O'. ἡδύσματα. Alia exempl. ἀρώματα.¹

5. **וּבִשְׂקִיו**. *Et pincernas (s. potationes) ejus*. O'. καὶ τοὺς οἰνοχόους (alia exempl. εὐνούχους²) αὐτοῦ.

τῇ πόλει ἀπέκτεινεν, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτῷ, γυναικὶ Σαλωμών. Ταῦτα δὲ παρὰ Θεοδωρίτῳ καὶ τισιν ἀντιγράφοις πρὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ καοῦ κεῖται, ὥς καὶ ἐκεῖ σεσημειώται. Cf. ad Cap. iv. 34. ⁴⁴ Syro-hex. in textu: **فَجَحَدَ**;

in marg. autem: **ه. هَجَدَ** ⁴⁵ Vid. not. 18.

⁴⁶ Syro-hex. **ه. هَجَدَ**. Cf. Hex. ad 2 Reg. v. 9.

⁴⁷ Idem: **ه. هَجَدَ**. ⁴⁸ Idem: **ه. هَجَدَ**.

ه. هَجَدَ. ⁴⁹ Idem: **ه. هَجَدَ**.

ه. هَجَدَ. ⁵⁰ Sic Ald., Codd. III, 64, 92, alii, Arm. 1; necnon (cum χρυσίου in fine) Comp., Codd. 19, 82 (cum χρυσίου), 93, 108, Syro-hex.

⁵¹ Syro-hex. Deest in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

⁵² Idem. Deest in Cod. 158; necnon (cum καὶ ἐποίησεν ὁ β. Σ. ναὺν) in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 246, Arm. 1.

⁵³ Idem. ⁵⁴ Idem.

Cap. X. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 246.

² Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Duplex versio καὶ τοὺς οἶν.

5. **וְהָיָה בָּהּ עֵד רָחֵם**. O'. καὶ ἐξ ἐαυτῆς ἐγένετο.³

7. **וְהָיָה לִי חֵצִי**. O'. οὐκ εἰσὶ (potior scriptura ἔστι) τὸ ἡμισυ καθὼς ἀπήγγειλάν μοι. Aliter: O'. οὐκ ÷ ἔστι καθὼς ἄ ἀπήγγειλάν μοι τὸ ἡμισυ.⁴

וְהָיָה. O'. ✕ σοφίαν καὶ ἄγαθά.⁵

8. **תָּמִיד**. O'. δίδου. Alia exempl. διαπαντός.⁶

9. **וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וְצֶדֶק**. O'. τοῦ ποιεῖν κρίμα ἐν δικαιοσύνῃ (alia exempl. κρίμα καὶ δικαιοσύνην⁷).

11. **וְהָיָה מֵאִפֶּיר**. O'. ἤνεγκε. Alia exempl. ἤνεγκεν ἐκ Σουφείρ.⁸

וְהָיָה. *Ligna santalina*. O'. ἔύλα πελεκητά (alia exempl. ἀπελέκητα⁹). 'A. (ἔύλα) σούχιννα (succina). Σ. (ἔύλα) θύϊνα.¹⁰

12. **וְנָבְלִים וְנָבְלִים**. O'. καὶ νάβλας καὶ κινύρας. Alia exempl. καὶ κινύρας καὶ νάβλας.¹¹

15. **וְהָיָה מֵאִפֶּיר**. *Praeter (reditus) de viris circumventibus (mercatoribus)*. O'. χωρὶς τῶν φόρων ✕ τῶν ἀνδρῶν ἄ τῶν ὑποτεταγμένων.¹²

וְהָיָה. *Et mercaturam institorum*. O'. καὶ τῶν ἐμπόρων ✕ 'A. καὶ τῶν ῥοποπωλῶν¹³ Alia exempl. καὶ τῶν ἐμπόρων τῶν ἐμπορευομένων.¹⁴

καὶ τοὺς οἶν. est in Codd. 243, 244. ³ Syro-hex. liberius

vertit: **ه. هَجَدَ**, h. e. καὶ ἐξίστη, s. ἐξεπλάγη, cum indice in textu, sed vacante margine. Etiam Alterus ex Arm. 1 affert: "ἐξεπλήσσετο [ἐξεπλάγη], stupescit est."

⁴ Sic Syro-hex. (qui pingit: ÷ οὐκ ἔστι καθὼς⁴), et sine obelo Codd. III, 247, Origen. Opp. T. I. p. 476.

⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 247, Origen.

⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Syro-hex. **ه. هَجَدَ**.

⁷ Sic Codd. III, 247, Syro-hex.

⁸ Sic Cod. III, Syro-hex. (cum **ه. هَجَدَ**, ut passim).

⁹ Sic Ald., Codd. III (in v. 12), 44, 52, 64, alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum **ه. هَجَدَ**).

¹⁰ Cod. 243. Hieron.: ligna thyina.

¹¹ Sic Codd. III, 247, Syro-hex. (cum **ه. هَجَدَ**).

¹² Syro-hex. in marg. ✕ (sic) **ه. هَجَدَ**. Cf. 2 Paral. ix. 14.

¹³ Sic Syro-hex. (cum **ه. هَجَدَ**), et sine notis (om. καὶ) Codd. III (cum ῥοπ.), 52, 123, 236 (ut III), 242 (idem), 247 (cum ῥοπολῶν).

Cf. Hex. ad Ezech. xxvii. 8. ¹⁴ Sic

15. תַּרְבֵּי. *Turbæ miscellæ.* Ο' τοῦ πέραν. Alia exempl. τῶν πέραν; alia, τῶν ἐν τῷ πέραν.¹⁵ 'Α. Σ. τῆς 'Αραβίας.¹⁶
 וּפְתָו. Ο' καὶ τῶν σατραπῶν (Σ. ἀρχόντων¹⁷).
 16. הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. Ο' ✕ 'Α. Σ. ὁ βασιλεὺς (Δ) Σαλωμών.¹⁸
 17. מְגִנִּים. Ο' ὅπλα. 'Α. θυρεούς. 'Ο 'Εβραῖος ἀσπίδας.¹⁹
 וַיַּעֲלֶה עַל-הַמִּגְן הָאֵת. Ο' ἐνήσαν .. εἰς τὸ ὅπλον τὸ ἐν. Σ. ἀνεφέροντο ἐπὶ τὸν ἕνα θυρεόν.²⁰
 21. וְכָל כְּלֵי מִשְׁקָה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְהָב. Ο' καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ὑπὸ τοῦ Σαλωμών γεγονότα χρυσᾶ. Alia exempl. καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ ποτοῦ τοῦ βασιλέως Σαλωμών χρυσᾶ γεγονότα.²¹
 לְמִאֻמָּה. Ο' Vacat. ✕ 'Α. εἰς ὅτι οὖν Δ.²²
 22. נִשְׂאָת וְהָב. Ο' χρυσίου. Aliter: Ο' ✕ 'Α. αἶρουσα (Δ) χρυσόν.²³
 שְׁנֵהָבִים וְקָפִים וְתַנְיִים. *Ebur, et simias, et ravanones.* Ο' καὶ λίθων τορευτῶν καὶ πελεκητῶν. Alia exempl. καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, καὶ πιθήκων, καὶ ταῶνων.²⁴
 Ο' αὕτη ἦν ἡ πραγματεία — καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ.²⁵

25. כְּלֵי-כֶסֶף וְכֵלֵי זָהָב. Ο' ✕ 'Α. Σ. Θ. σκεύη ἀργυρᾶ, καὶ (Δ) σκεύη χρυσᾶ.²⁶
 26. וַיֵּאֱסֹף קֶבֶד שְׁלֹמֹה וַיִּבְרָשִׁים. Ο' Vacat. ✕ καὶ συνέλεξε Σαλωμών ἄρματα καὶ ἱππεῖς (Δ).²⁷
 Ο' — καὶ ἦν ἡγούμενος — Αἰγύπτου Δ.²⁸
 28. וּמוֹצֵא הַסּוֹרִים אֲשֶׁר לְשֹׁלֹמֹה. Ο' καὶ ἡ ἐξοδος Σαλωμών τῶν ἱππέων (alia exempl. τῶν ἱππων Σαλωμών²⁹).
 וַיִּמְכְּרָה. *Et caterva.* Ο' καὶ ἐκ Θεκουέ. 'Αλλος καὶ ἐκ Κωά.³⁰
 29. מִרְכָּבָה מִמִּצְרַיִם. Ο' ἐξ Αἰγύπτου ἄρμα. Alia exempl. ἄρματα ἐξ Αἰγύπτου.³¹
 בָּשֵׁשׁ מֵאוֹת. Ο' ἀντὶ ἑκατόν ('Α. Σ. ἑκατοσίων. Θ. ἑκατόν³²).
 בְּחִמְשִׁים וּמֵאָה. Ο' ἀντὶ πεντήκοντα ἀργυρίου. Aliter: Ο' ἀντὶ ✕ ἑκατόν Δ καὶ πενήκοντα — ἀργυρίου Δ.³³
 בָּרִדִּם יֵצְאוּ. *Per eos educebant.* Ο' κατὰ θάλασσαν ἐξεπορεύοντο. Σ. δι' αὐτῶν ἐξήγον.³⁴
 Cap. X. 6. — Σαλωμών Δ.³⁵ 7. — πρὸς αὐτὰ Δ.³⁶ — πᾶσαν Δ τὴν ἀκοὴν ἦν ἤκουσα — ἐν τῇ γῇ μου Δ.³⁷
 8. — πᾶσαν Δ.³⁸ 9. — στήσαι Δ.³⁹ — ἐπ' αὐτούς Δ.⁴⁰ — καὶ ἐν κρίμασιν αὐτῶν Δ.⁴¹ 12. οὐδὲ ὥφθησαν

Comp., Codd. 19, 82, 93, 246. ¹⁵ Prior lectio est in Codd. III (cum πέρα), 119, 123, 244, 247; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum τοῦ), 108, 246. Syro-hex. ¹⁶ Syro-hex. ¹⁷ Idem: ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 64, 74, 82, alii, Arm. i. ¹⁹ Syro-hex. ²⁰ Idem: ²¹ Sic Codd. III, 247 (cum σκ. τοῦ β. τὰ ἐν τῷ ποτῷ Σ.), Syro-hex. (cum ²² Sic Syro-hex. in textu (qui pingit: ²³ Syro-hex. in textu: ²⁴ Sic Codd. III, 247 (cum πιθήκων καὶ τὰ ὄνων). Syro-hex. in textu: καὶ λίθων πελ. καὶ τὸρ., καὶ ὀδόντων ✕ ἐλεφαντίνων Δ, καὶ π. καὶ τ.; et sic sine aster. (cum τὸρ. καὶ πελ.) Cod. 121. In Ald., Codd. 55, 64, 158 haec, καὶ ὀδ. ἐλ. καὶ πιθήκων, ante καὶ λίθων leguntur; in Codd. 243, 244 priora,

καὶ ὀδ. ἐλ., tantum. ²⁶ Haec desunt in Comp., Codd. III, 247, Syro-hex., Arm. i. Vid. ad Cap. ix. 15. ²⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 158 (cum σκ. χρυσᾶ καὶ σκ. ἀργυρᾶ), 247, Arm. i. ²⁸ Sic Syro-hex. (cum ²⁹ Obelus est in Syro-hex. Haec desunt in Comp. ³⁰ Sic Comp. (cum Σαλωμώντος), Codd. III, 74 (cum Σαλωμών), 82 (ut Comp.), alii (inter quos 243, ut 74), Syro-hex. ³¹ Euseb. in Onomastico, p. 260: Κωά, πλησίον Αἰγύπτου; h. e. vertente Hieron., Coa, quae est iuxta Aegyptum. Scripturam tamen Θεκουέ teneant libri omnes et Syro-hex. ³² Sic Codd. III, 247, Syro-hex. (cum ἄρματα). ³³ Syro-hex. ³⁴ Idem. ³⁵ Idem. ³⁶ Idem. ³⁷ Idem. ³⁸ Idem. ³⁹ Idem. ⁴⁰ Idem. ⁴¹ Idem (cum ⁴² Idem.

÷ ἐπὶ τῆς γῆς [÷] που 4.⁴² 13. ÷ πάντες 4.⁴³ 21.
 — καὶ λουτήρες χρυσοὶ 4.⁴⁴ 22. ναῦς — τῷ βασι-
 λεῖ 4.⁴⁵ 26. — θήλειαι ἵπποι 4.⁴⁶ 27. τὸ ἀργύριον
 — καὶ τὸ χρυσίον 4.⁴⁷ 29. πᾶσι ÷ τοῖς βασιλεῦσι 4.⁴⁸

CAP. XI.

1. רְבוֹת נְדָוִיּוֹת נָשִׁים אֶחָב. O'. ἦν φιλογύνῃς
 (s. φιλογύναιος) ... καὶ ἔλαβε γυναῖκας ἄλλο-
 τρίας. Aliter: O'. φιλογύναιος ἦν καὶ ἔλαβε
 γυναῖκας ἄλλοτρίας ✕ O' Γ'. πολλάς 4.¹
 נְדָוִיּוֹת נְדָוִיּוֹת. O'. Σύρας καὶ Ἰδουμαίας. Alia
 exempl. καὶ Ἰδουμαίας, Σύρας.² 'A. Σ. (Ἰδου-
 μαίας), Σιδωνίας.³
 2. אֶחָב. O'. ἀπέιπε. 'A. Σ. εἶπε.⁴
 3. וַיִּשְׁתֵּי נָשִׁים אֶת-לֵבֹן. O'. Vacat. ✕ 'A. καὶ
 ἔκλιναν γυναῖκες αὐτοῦ τὴν καρδίαν αὐτοῦ (4).⁵
 4. וַיִּשְׁתֵּי הָיוּ אֶת-לֵבֹב אֶחָב אֶלְדִּים אֶחָרִים. O'. (post clausulam καὶ οὐκ ἦν—τοῦ πατρὸς
 αὐτοῦ) καὶ ἐξέκλιναν (al) γυναῖκες al ἁλλό-
 τριαί τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὅπως θεῶν αὐτῶν
 (potior scriptura ἐτέρων). Alia exempl. καὶ
 αἱ γυναῖκες αὐτοῦ ἐξέκλιναν τὴν καρδίαν αὐτοῦ
 ὅπως θεῶν ἐτέρων.⁶

⁴² Syro-hex. (pro ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὠφθησάν που). ⁴³ Idem.
 Deest in Comp., Codd. 19, 82, 108. ⁴⁴ Idem (qui male
 pingit: καὶ λ. — χρυσοὶ 4). Deest in Cod. 106. ⁴⁵ Idem
 (pro τῷ β. ναῦς). ⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Idem. Sic sine obelo
 (pro τῷ χρ. καὶ τῷ ἀργ.) Codd. III, 247. ⁴⁸ Idem, repug-
 nante Hebraeo.

CAP. XI. ¹ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ ἄλλοτρίας ✕ O' Γ'.
 πολλάς 4). Pro ἦν φίλ. Codd. III, 247 praeferunt φίλ.
 ἦν. Deinde post ἄλλοτρίας inferunt πολλάς Codd. III, 55,
 158, 243, 247, Arm. I, Euseb. in Dem. Evang. p. 351.
² Sic Codd. III (cum Σύρας), 44 (om. καὶ), 52, 55, alii,
 Syro-hex., Euseb. ³ Syro-hex. .. נְדָוִיּוֹת. O'.
 Comp.: καὶ Ἰδουμαίας, καὶ Σιδωνίας (om. mox καὶ Ἀμορραίας).
⁴ Idem: .. אֶחָב. O'. Sic in textu Cod. 64. ⁵ Sic
 in textu Syro-hex., et sine notis Comp. (cum ἔκλινον al γ.),
 Codd. III (cum ἐκκλιναν), 247 (cum ἐξέκλιναν al γ.). ⁶ Sic
 Comp. (om. καὶ), Codd. III, 247 (cum ἔκλιναν), Syro-hex.
 (cum .. אֶחָב, non, ut modo, .. אֶחָב), Arm. I. ⁷ Syro-
 hex. (cum indice ad τοῦ βασιλέως appicto): .. אֶחָב.
 Hieron.: deam Sidoniorum. Cf. ad v. 33. ⁸ Idem:

5. וַיִּשְׁתֵּי נָשִׁים אֶת-לֵבֹב אֶחָב אֶלְדִּים אֶחָרִים. O'. Vacat. Alia ex-
 empl. καὶ ἐπορεύθη Σαλωμών ὀπίσω τῆς Ἀστάρ-
 τῆς βδελύγματος (Σ. θεῆς⁷) Σιδωνίων, καὶ ὀπίσω
 τοῦ βασιλέως αὐτῶν εἰδῶλου νύων Ἀμμών ('A.
 Μελχὼμ προσοχθίσματος Ἀμμωνιτῶν⁸).⁹
 7. בָּבֶל. O'. ὑψηλόν. "Αλλος" βομών.¹⁰
 וַיִּשְׁתֵּי נָשִׁים אֶת-לֵבֹב אֶחָב. O'. Vacat. ✕ 'A.
 ἐν τῷ ὄρει δ' ἐπὶ (s. κατὰ) πρόσσωπον Ἱεροσα-
 λήμ 4.¹¹
 וַיִּשְׁתֵּי. O'. καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν. Alia ex-
 empl. καὶ τῷ Μελχὼμ.¹²
 וַיִּשְׁתֵּי. O'. νύων Ἀμμών, — καὶ τῇ Ἀστάρτῃ
 βδελύγμῃ Σιδωνίων 4.¹³
 8. וַיִּשְׁתֵּי נָשִׁים אֶת-לֵבֹב אֶחָב. O'. αἱ ἐθυμίων καὶ ἔθνον.
 Alia exempl. ἐθυμία καὶ ἔθυε.¹⁴ 'A. Σ. θυμιά-
 σαις καὶ θυσιαζούσαις.¹⁵
 10. אֶחָרִים. O'. ἐτέρων. Alia exempl. ἄλλοτρίων.¹⁶
 11. בְּרִיתִי וְהַקְדַּשְׁתִּי אֶת-לֵבֹב אֶחָב. O'. τὰς ἐντολάς μου καὶ
 τὰ προστάγματά μου α. Alia exempl. τὰ
 προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου ας.¹⁷
 14. וַיִּשְׁתֵּי נָשִׁים אֶת-לֵבֹב אֶחָב. O'. καὶ ἡγεῖρε κύριος σατὰν ('A. Σ. ἀντικεί-

✕ .. אֶחָב. Cf. v. 33 in LXX et
 Syro-hex. ⁹ Sic Codd. III (cum βδελύγμῃ, et τῶν βασι-
 λείων), 52, 71, alii (inter quos 243 (cum Σιδωνίων), 247 (cum
 εἰδῶλων)), Arm. I, Euseb. Comp. edidit: καὶ ἐπορεύθη Σαλω-
 μὼν ὀπίσω τῆς Ἀστάρτης θεοῦ Σιδωνίων, καὶ ὀπίσω Μελχὼμ βδε-
 λύγματος Ἀμμών. ¹⁰ Syro-hex. in textu: .. אֶחָב. Cf.
 ad Cap. xii. 32. ¹¹ Sic in textu Syro-hex. (cum .. אֶחָב
 .. אֶחָב), et sine notis Comp. (cum τῷ κατὰ
 πρ.), Codd. III, 247 (ut Comp.), Arm. I. ¹² Sic Comp.
 (cum Μελχὼμ), Codd. III (cum Μελχὼ), 19 (ut Comp.), 82
 (cum Μελχὼμ), 93 (cum Μελχὼ), 108, 158, Syro-hex.,
 Arm. I. ¹³ Obelus est in Syro-hex. ¹⁴ Sic Codd. 44
 (praem. καὶ), 82, 243 (in marg.), Theodoret. Quaest.
 XXXVI in 3 Reg. p. 480, qui addit: οἱ δὲ ἄλλοι ἐρμηνεύται
 ἐθυμίων εἶπον καὶ ἔθυον. ¹⁵ Cod. 243. ¹⁶ Sic Codd. 19,
 82, 93, 108, Theodoret. Cf. Hex. ad Jerem. vi. 12. xvi. 13.
 Mox haec, οὐδ' ἦν—τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, desunt in Comp.,
 Ald., Codd. III, 52, 55, 64, alii (inter quos 243), Syro-
 hex., Arm. I. ¹⁷ Sic Codd. III, 247, Syro-hex. (cum
 .. אֶחָב. Cf. Cap. ix. 4 in LXX et Syro-hex.).

μενον¹⁸) τῷ Σαλωμών τὸν Ἄδερ τὸν Ἰδουμαίων.
'Α. καὶ ἀνέστησε κύριος ἀντικείμενον τῷ Σολο-
μῶν τὸν Ἀδὰδ τὸν Ἰδουμαίων. Σ. καὶ ἐπὶ-
γειρε κύριος ἀντικείμενον τῷ Σαλωμών τὸν
Ἀδὰδ τὸν Ἰδουμαίων.¹⁹

18. מִפְּנֵי. Ο'. Vacat. ✕ Σ. ἀπὸ Φαράν (4).²⁰

וַיָּבֹאוּ מִצְרַיִם. Ο'. καὶ ἔρχονται ✕ Σ. Θ. εἰς
Αἴγυπτον 4.²¹

וַיִּתֵּן לָהּ. Ο'. Vacat. ✕ 'Α. Σ. καὶ γῆν
ἔδωκεν αὐτῇ 4.²²

20. בֵּית פְּרָעָה בְּתוֹךְ בְּנֵי פְרָעָה. Ο'. ✕ 'Α. ἐν
οἴκῳ Φαραῶ 4 ἐν μέσῳ υἱῶν Φαραῶ.²³

22. כִּי מִהֲאֵתָּה חָסַר עִמִּי הַחַיָּה מִבְּקָשׁ. Ο'. τί-
νι σὺ ἐλαττονῇ μετ' ἐμοῦ; καὶ (alia exempl. 87i²⁴)
ἰδοὺ σὺ ζητεῖς. Σ. τί γὰρ ὑστερεῖς παρ' ἐμοί, ὅτι
ἐζήτησας.²⁵

23-25. וַיִּקַּם אֱלֹהִים—כְּלִימִי שְׁלֹמֹה. Ο'. Vacat.
Aliter: Ο'. καὶ ἡγειρεν κύριος ('Ο Ἑβραῖος
ἔλκει. 'Α. Σ. θεός²⁶) τῷ Σαλωμών σατὰν τὸν
'Ραζὸν υἱὸν Ἑλιδαῖ τὸν Βαραμεῆθ, Ἀδαδεξερ
βασιλέα Σουβὰ, κύριον αὐτοῦ (24) καὶ συνη-
θροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ἦν ἄρχων
συστρέματος ✕ ἐν τῷ ἀποκτείνειν Δαυὶδ αὐ-
τοῦς καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Δαμασκὸν, καὶ ἐκά-
θισαν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Δαμασκῷ.

(25) καὶ ἐγένετο ἀντικείμενος τῷ Ἰσραὴλ πάσας
τὰς ἡμέρας Σαλωμών 4.²⁷

25. וַיֵּתֶר הָרָעָה הַחֲרָבָה. Et praeter malum quod
(fecerat) Hadad. Ο'. αὕτη (77i) ἡ κακία ἦν
ἐποίησεν Ἄδερ. Alia exempl. αὕτη ἡ κακία
Ἄδερ.²⁸

וַיִּקְצֶה בְּיִשְׂרָאֵל. Et abhorruit Israel. Ο'.
καὶ ἐβαρυνθήσεν Ἰσραὴλ. Alia exempl. καὶ
ἐβαρύνθη ἐπὶ Ἰσραὴλ.²⁹

26. וַיְהִי אִמּוֹ צְרוּעָה וְשָׂא חֵלֶם. Ο'. υἱὸς
γυναικὸς χήρας. ✕ 'Α. καὶ ὄνομα τῆς μη-
τρὸς αὐτοῦ Σαρουὰ, γυνὴ χήρα 4.³⁰

וַיִּרְסָהּ יְדֵי בַמֶּלֶךְ. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ὑψώσεν
χεῖρα ἐν τῷ βασιλεῖ 4.³¹

27. בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. Ο'. ἐπὶ βασιλείᾳ Σαλωμών καὶ
ὁ βασιλεὺς Σαλωμών. Alia exempl. ἐπὶ βασι-
λείᾳ Σαλωμών.³²

וַתֵּתֵם לָהּ. Ο'. τὴν ἄκραν. Σ. τὴν τελείωσιν.³³

וַתִּפְּרָץ. Ο'. τὸν φραγμόν. 'Α. Σ. τὴν δια-
κοπήν.³⁴

29. וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהּ לְבָדֵם בְּשֵׂתָהּ. Ο'. καὶ ἀμφότεροι μόντοι
ἐν τῷ πεδίῳ. Alia exempl. καὶ ἀμφότεροι ἐν
τῷ πεδίῳ.³⁵ Ἄλλος (καὶ) ἦσαν οἱ ἀμφότεροι
μόνοι. ³⁶

¹⁸ Syro-hex. ܡܠܟܐ. Cf. Hex. ad Psal. cviii. 6. ¹⁹ Cod. 243. ²⁰ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247, Arm. i. ²¹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. ²² Sic in textu Syro-hex. (qui pingit: ✕ 'Α. Σ. καὶ γῆν 4 ἔδωκεν αὐτῇ), et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 19, 64, 71, 82 (cum ἔδωκεν), 93 (cum δέδωκεν), 108, 247. ²³ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum ἐν τῷ οἴκῳ . . . τῶν υἱῶν), Codd. (III hiat), 247, Arm. i. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. ²⁵ Syro-hex. ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ. (In fine v. haec, καὶ ἀνίσταρεν Ἄδερ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, quae in Hebraeo deficiunt, sine obelo habet Syro-hex.) ²⁶ Idem: ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ. ²⁷ Sic Syro-hex. (cum ܡܠܟܐ pro Βαραμεῖθ), et sine aster. Codd. III (cum σατὰν τῷ Σαλωμών. . . Ἀδαδεξερ . . . ἐπορεύθησαν Δαμασκὸν . . . ἐβασίλευσαν), 247 (cum 'Ραζὸν υἱὸν Ἑλιδαῖ βασιλέα Σουβὰ. . . ἀποκτείνων. . . ἐκάθισαν ἐν Δ. καὶ ἐβασίλευσεν ἐν αὐτῇ). Cum his conferranda sunt ea quae in Ed. Rom. leguntur post τὸν Ἄδερ τὸν Ἰδουμαίων (v. 14),

vacante Hebraeo. (Pro Hebraeis ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ, hic male versis τὸν Βαραμεῖθ Ἀδαδεξερ, et in Ed. Rom. (v. 14) τὸν ἐν 'Ραεμὰ Ἀδαδεξερ, Comp. ex ingenio edidit, ὅτι ἔφηνεν ἀπὸ Ἀδαδεξερ.) ²⁸ Sic Codd. III, XI, 71, 247, Syro-hex., Arm. i. ²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 44, 52, 55, alii. Syro-hex. vertit: ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ, h. e. et contristavit (ἐλπίσθη) Israel. ³⁰ Sic in textu Syro-hex. (cum ܡܠܟܐ pro Σαρουὰ), et sine notis Codd. III, 247 (cum Σαρουα), Arm. i (cum duplici versione). ³¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. III, 247 (cum τὴν χεῖρα, male, in versione quae proculdubio Aquilae est), Arm. i. ³² Sic Cod. III, et (sine distinctione post βασιλεία) Codd. II, XI, 247, Syro-hex. ³³ Syro-hex. ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ. Cf. ad Cap. ix. 15. ³⁴ Idem: ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ. (Pro ܡܠܟܐ nescio an pingendum ܡܠܟܐ, coll. Hex. ad Psal. cv. 23. Jesai xxviii. 21.) ³⁵ Sic Codd. II, III, XI (cum ἀμφότεροι), 119, 245, 247. ³⁶ Syro-hex. in marg.: ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ.

31. **חַת עֲשָׂרָה הַשָּׁבָעִים**. O'. *δέκα σκήπτρα*. Ali-
ter: O'. *δέκα* ✕ Θ. *σκήπτρα*.³⁷

33. **וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לַעֲשֹׂתֵי אֱלֹהֵי צִדְוֹן**. O'. *καὶ ἐποίησε (alia exempl. ἐδούλευσε³⁸) τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων*. 'A. Σ. *καὶ προσεκύνησε τῇ Ἀστάρτῃ τῇ θεῇ τῶν Σιδωνίων*.³⁹

אֱלֹהֵי מִוָּאָב. O'. *καὶ τοῖς εἰδώλοις Μωάβ*.
Alia exempl. εἰδῶλφ Μωάβ.⁴⁰

וַיִּלְמְדוּ. O'. *καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν*. 'A. Σ.
καὶ τῷ Μελχόμ.⁴¹

וַיַּחֲקֵי וּמִשְׁפָּטֵי. O'. *Vacat*. ✕ 'A. *καὶ δια-
κριβείας μου καὶ κρίσεις μου* (4).⁴²

34. **אֲשֶׁר שָׁמַר מִצִּוְתֵי חֻקָּתִי**. O'. *Vacat*. *Alia
exempl. ὃς ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ
δικαιώματά μου*.⁴³ ✕ 'A. *ὃς ἐφύλαξεν ἐντολάς
μου καὶ ἀκριβασμὸν μου* (4).⁴⁴

36. **לְמַעַן יְהִי־תֵנִיר לְדָוִד־עַבְדִּי כָּל־הַיָּמִים לְפָנַי**.
O'. *ὅπως ἡ θέσις (alia exempl. θέλησις⁴⁵) τῷ
δούλῳ μου Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας ἐνώπιον
ἐμοῦ*. 'A. *ἕνεκα τοῦ εἶναι λύχνον τῷ Δαυὶδ
δούλῳ μου* . . . Σ. *ὑπὲρ τοῦ διαμένειν λύχνον
Δαυὶδ τῷ δούλῳ μου (πάσας τὰς ἡμέρας) ἔμ-
προσθὲν μου*.⁴⁶

38, 39. **וַיִּתְּנִי לָהּ אֶת־יִשְׂרָאֵל** : **וַאֲנִי־אֶת־יִשְׂרָאֵל**
וַיִּתְּנִי לָהּ אֶת־יִשְׂרָאֵל. O'. *Va-
cat*. ✕ ('A.) *καὶ δώσω σοι τὸν Ἰσραὴλ*. *καὶ
κακουχήσω τὸ σπέρμα Δαυὶδ διὰ ταύτην, πλην
οὐ πάσας τὰς ἡμέρας* (4).⁴⁷

40. **וַיָּקָם יִרְבֵּעַם**. O'. *καὶ ἀνέστη* ✕ 'A. Σ. *Ἱερο-
βοάμ* (4).⁴⁸

42. **עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל**. O'. ✕ *ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ* (4).⁴⁹

43. O'. *καὶ ἐγενήθη ὥς ἤκουσεν—μετὰ τῶν πατέ-
ρων αὐτοῦ*.⁵⁰

Cap. XI. 10. ÷ ὁ θεός (4).⁵¹ 16. *Ἰσραὴλ — ἐν τῇ
Ἰδουμαίᾳ* (4).⁵² 17. — *Ἄδερ αὐτὸς καὶ πάντες ἀν-
δρες*.⁵³ 18. — *ἀνδρες* (4).⁵⁴ *ἐκ — τῆς πόλεως* (4).⁵⁵ *Μα-
διάμ*. — *καὶ εἰσῆλθεν Ἄδερ πρὸς Φαραώ* (4).⁵⁶ 20.
÷ τῷ Ἄδερ (4).⁵⁷ 29. — *καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἐκ τῆς
ὁδοῦ* (4).⁵⁸

CAP. XII.

1. **וַיִּלָּךְ יִרְבֵּעַם**. O'. *καὶ πορεύεται βασιλεὺς Ῥο-
βοάμ*. *Aliter: O'. καὶ ἐπορεύθη — ὁ βασι-
λεὺς* (4) *Ῥοβοάμ*.¹

2 (Gr. xi. 43). **וַיְהִי כִשְׁמַע יִרְבֵּעַם בְּרִבְנֵט הָרָוָא**.
עֲדָנֹה בְּמַצְרַיִם אֲשֶׁר בָּרַח מִפְּנֵי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ

³⁷ Sic Syro-hex. cum indice in textu, sed nulla nota marginali. In Cod. III autem pro *σκήπτρα* male exaratum *ρήγματα*.

³⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, Theodoret.

³⁹ Syro-hex. **וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לַעֲשֹׂתֵי אֱלֹהֵי צִדְוֹן**.
⁴⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 246, Theodoret., Lucif. Calar.

⁴¹ Syro-hex. **וַיִּלְמְדוּ**.
⁴² Sic in textu Comp., Codd. 82 (cum *Μελ-
χομά*), 93, 108, 246 (cum *Μελχὺλ*), Arm. i.

⁴³ Syro-hex. in textu: (sic) **וַיַּחֲקֵי** ✕ **וּמִשְׁפָּטֵי** **וַיַּחֲקֵי**. Sic sine notis Cod. III.

⁴⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 246, Arm. i.

⁴⁵ Sic Syro-hex. in textu (cum **וַיַּחֲקֵי** **וּמִשְׁפָּטֵי**), et sine notis Codd. III (om. *μου* posteriore), 247 (cum *ἀκριβείας μου καὶ τὰς ἐντολάς μου*).

⁴⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 158, 246. Theodoret. Quaest. XXXVIII in 3 Reg. p. 482: *Ἀνωθεν φησι προῖδαν τὴν τοῦ Δαβὶδ ἀρετὴν, ἐξελεξάμεν αὐτὸν, καὶ εὐδόκησα ἐν αὐτῷ· τοῦτο γὰρ λέγει θελθιν. In contrariam partem Syro-hex. **וַיַּחֲקֵי** **וּמִשְׁפָּטֵי** **וַיַּחֲקֵי**.
Lucif. Calar. *positio*.*

⁴⁷ Cod. 243. Symmachum imi-
tatus est Hieron., vertens: *Ut remaneat lucerna David seruo meo cunctis diebus coram me*. Cf. Hex. ad Eccles.

TOM. I.

iii. 14. ⁴⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ καὶ δώσω—πλην ✕ οὐ π. τὰς ἡμέρας (4), et sine notis Comp. (cum ταῦτα pro ταύτην), Codd. III (cum Ἰσραὴλ pro Δαυὶδ), 19 (ut Comp.), 108, 246 (om. *σοι*, cum τὸ Δ. σπέρμα δι' αὐτήν), 247 (cum διὰ ταύτην τὴν πλάστην, πλην), Arm. i. Cf. Hex. ad 2 Reg. vii. 10.

⁴⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 158, 247 (cum καὶ ἀπέδρα Ἰ.). Arm. i.

⁴⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: ἐπὶ π. Ἰσρ. (4)). Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. II, XI, 44, 71, 245.

⁵⁰ Haec, quae partim ad Cap. xii. 2 pertinent, partim redundant, desunt in Comp., Codd. III, 44, 55, 71, aliis, et Syro-hex.

⁵¹ Syro-hex. *Deest* in Comp., Codd. 82, 93, 108, 246.

⁵² Idem. Verba ἐν τῇ Ἰ. desunt in Comp., Codd. 82, 93.

⁵³ Idem (sine metobelo), repugnante Hebraeo. Nisi forte pingendum: Ἄδερ αὐτὸς καὶ πάντες (4) ἄνδρες.

⁵⁴ Idem. *Deest* in Comp., Codd. XI, 19, 93, 108.

⁵⁵ Idem. *Deest* in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

⁵⁶ Idem. *Deest* in Cod. 246.

⁵⁷ Idem. *Deest* in Cod. 246.

⁵⁸ Idem.

CAP. XII. ¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

וַיֵּשֶׁב יִרְבָּעָם בְּמַעְרִים. Ο'. και ἐγενήθη ὡς ἤκουσεν 'Ιεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, καὶ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου Σαλωμών, καὶ ἐκάθητο ἐν Αἰγύπτῳ, κατενθύνει καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει 'Εφραΐμ. Aliter: Ο'. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν 'Ιεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, καὶ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως Σαλωμών, καὶ ἐκάθητο 'Ιεροβοὰμ ἐν Αἰγύπτῳ — καὶ κατενθύνει καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει 'Εφραΐμ, καὶ ἐπέστρεψεν 'Ιεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου 4.²

3. וַיִּחַלּוּ יִרְבָּעָם וְיִזְבֵּיָאֵל וְיִזְבֵּיָאֵל וְיִזְבֵּיָאֵל. Ο'. Vacat. Aliter: Ο'. ✕ 'Α. καὶ ἀπέστειλαν, καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν καὶ ἦλθεν 'Ιεροβοὰμ, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία 'Ισραὴλ 4.³

4. וְהָפְחוּ. Ο'. ἐβάρυνε. Alia exempl. ἐσκήλρυνε.⁴

6. וַיִּזְבֵּיָאֵל וְיִזְבֵּיָאֵל. Ο'. καὶ ἀπήγγειλεν (alia exempl. παρήγγειλεν⁵) ὁ βασιλεὺς ✕ 'Ο 'Εβραῖος 'Ροβοάμ 4.⁶

7. וַיַּעֲבִדוּ. Et obsecundaris eis. Ο'. Vacat. (✕) 'Α. Σ. καὶ εἰξεις αὐτοῖς 4.⁷

10. וְיָדִי. Digitus meus minimus. Ο'. ἡ μικρὸς μου. Σ. τὸ συμκρότατόν μου μέλος. 'Ο Σύρος καὶ 'Ιώσηπος' ὁ βραχύτατός μου δάκτυλος.⁸

15. וְיָדִי. Ο'. ἐλάλησεν. Alia exempl. ἐλάλησεν κύριος.⁹

16. וַיִּשְׁבּוּ הָאֲנָשִׁים הַלְוִיִּם. Ο'. καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς τῷ βασιλεῖ ✕ Σ. Θ. λόγον 4.¹⁰

וַיִּשְׁאֲלֵהוּ. Ο'. ἀπότρεχε, 'Ισραὴλ, εἰς τὰ σκηνώματά σου. Aliter: Ο'. ÷ ἀπότρεχε 4 εἰς τὰ σκηνώματά σου, 'Ισραὴλ.¹¹

וַיִּשְׁאֲלֵהוּ. Ο'. εἰς τὰ σκηνώματα ✕ 'Α. αὐτοῦ 4.¹²

17. וַיִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיִּשְׁבִּים בְּעָרֵי יְהוּדָה. Ο'. Vacat. ✕ ('Α.) καὶ υἱὸν 'Ισραὴλ τῶν καθημένων ἐν πόλεσιν 'Ιούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῶν 'Ροβοάμ 4.¹³

18. וַיִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. ὁ βασιλεὺς ✕ 'Α. Σ. Θ. 'Ροβοάμ 4.¹⁴

² Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: ὡς ἔφυγεν... καὶ κατενθύνει—Σαριρὰ τὴν | — ἐν ὄρει 'Εφρ. καὶ ὑπέστρεψεν | — 'Ιερ. ἐξ Αἰγύπτου 4), et sine notis (om. καὶ ἐκάθητο—'Εφραΐμ) Codd. III, 247 (cum ὑπέστρεψεν). Hic autem post 'Ισραὴλ (v. 3) infert: καὶ κατενθύνει καὶ ἔρχ. εἰς πόλιν (sic) αὐτοῦ —'Εφραΐμ. Etiam in loco parallelo 2 Paral. x. 2 duplex exstat versio, καὶ κατέφκρινε 'Ι. ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἀπέστρεψεν 'Ι. ἐξ Αἰγύπτου, ubi prior lectio (non, ut hic, posterior) obelo jugulanda erat.

³ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ 'Α. καὶ ἀπέστειλαν 4, καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν ✕ καὶ ἦλθεν—'Ισραὴλ 4), et sine notis Comp. (cum πᾶς ὁ λαὸς pro πᾶσα ἡ ἐκκ.), Codd. III, 247. Huc autem pertinet scholium in marg. Syro-hex.: "In alio exemplari Graeco invenimus aliam narrationem de Jeroboamo, quae sic habet: καὶ ἤκουσεν 'Ιεροβοὰμ ἐν Αἰγύπτῳ—εἰς γῆν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει 'Εφραΐμ." Quae particula sunt additamenti prolixioris quod in Ed. Rom. post v. 24 legitur.

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, invito Syro-hex.

⁵ Sic Codd. II, III, XI, 44, 55, 64, alii, Syro-hex. (cum , sine nota in marg.).

⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 44, 55, alii (inter quos 243).

⁷ Sic in textu Syro-hex. (cum , et sine notis Codd. III, 247

(cum ἤξεις), Arm. i (cum ἀκούσεις, vertente Altero). (Ad vocem Syriacam cf. Bernstein in Lex. ad Chrestom. Syr. p. 536, cuius exemplis adde , ἐκεῖ, apud S. Chrysost. in S. Pauli Epistolas, T. II, p. 629 ed. nostrae.) Hieron.: et petitioni eorum cessaveris.

⁸ Schol. apud Nobil.: Τοῦτο ὁ Σύμμαχος οὕτως ἠρμήνευσεν: τὸ συμκρότατόν μου μέλος. Τῶν δὲ Παραλειπομένων ἡ βίβλος σαφέστερον τοῦτο δεδήλωκεν' ὁ βραχύτατός μου γὰρ, φησὶ, δάκτυλος παχύτερος τῆς ὀσφύος τοῦ πατρὸς μου ἐστίν' οὕτω δὲ καὶ ὁ Σύρος ἠρμήνευσεν, καὶ 'Ιώσηπος [Antiq. VIII, 8, 2] ὁσαύτως. Ad ἡ μικρότης μου in v. 24, lin. [65] ed. Tischend. Cod. 243 affert: Σ. τὸ μικρότατόν μου μέλος.

⁹ Sic Codd. III, 247, Syro-hex.

¹⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247.

¹¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp. (cum τὸ σκηνώμα), Codd. III, XI, 82, 93, 108 (ut Comp.).

¹² Sic Syro-hex. Pronomen est in Ed. Rom. et libris omnibus.

¹³ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. III. Cod. 247: καὶ ἐβασίλευσεν 'Ρ. ἐπὶ τὸν καθημένον ἐν πόλει 'Ι. Alia lectio, καὶ οἱ υἱοὶ 'Ιούδα καὶ οἱ υἱοὶ 'Ισραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς π. 'Ι. ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοὺς τὸν 'Ροβοάμ, est in Comp. (om. καὶ οἱ υἱοὶ 'Ιούδα), Codd. 19, 44, 93, 106, 108.

¹⁴ Sic Syro-hex., et

6. **וְהִתְפַּלֵּל בְּעֵדֵי**. O'. Vacat. ✕ A. Θ. καὶ
πρόσκειναι περὶ ἐμοῦ ^{4,5}
9. **בְּדִבְרֵי יְהוָה**. O'. κύριος ἐν λόγῳ. Alia exempl.
ἐν λόγῳ κύριος. ⁶ Σ. διὰ λόγου. ⁷
11. **וַיִּסְפֹּר**. O'. καὶ διηγήσαντο (alia exempl. διη-
γούνται ⁸).
אֶת־הַדְּבָרִים. O'. ✕ καὶ ⁴ τοὺς λόγους. ⁹
וַיִּסְפְּרוּ לְאַבְיָהוּ. O'. καὶ ἐπέστρεψαν τὸ
πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτῶν. 'A. Σ. καὶ διη-
γήσαντο αὐτοὺς τῷ πατρὶ αὐτῶν. ¹⁰
12. **הָלַךְ**. O'. πεπόρευται. Alia exempl. ἀπελή-
λυθεν. ¹¹
14. **תַּחַת הָאֵלֶּה**. Sub terebintho. O'. ὑπὸ δρῦν
(¹² 'Ο 'Εβραῖος' τὴν τερέβινθον ¹²).
הָאֵתָה. O'. εἰ σὺ εἶ. 'A. Σ. μὴ σύ. ¹³
15. **הַבַּיְתָה**. O'. Vacat. ✕ Σ. Θ. εἰς τὴν οἰκίαν ^{4,14}
16. **וְלָבוֹא אֵתָּה**. O'. Vacat. ✕ οὐδὲ ἐλθεῖν μετὰ
σοῦ ^{4,15}
17. **בְּדִבְרֵי יְהוָה**. O'. ἐν λόγῳ κύριος. Σ. διὰ λό-
γου. ¹⁶
לָחֶם. O'. ἄρτον ἐκεῖ. Alia exempl. ἐκεῖ ἄρ-
τον. ¹⁷
שָׁם מִיָּם. O'. ὕδωρ. Alia exempl. ὕδωρ
— ἐκεῖ ^{4,18}
18. **כְּמִוְה**. O'. καθὼς σύ. Alia exempl. ὡς καὶ
σύ. ¹⁹

18. **אֵתָּה**. O'. πρὸς σεαυτὸν. Alia exempl. μετὰ
σεαυτοῦ. ²⁰
19. **וַיִּשָּׁב אֵתָּה**. O'. καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν ✕ σὺν
αὐτῷ ^{4,21}
- 23, 24. **לִנְבִיא אֲשֶׁר הָיָה**. O'. ✕ A.
Σ. τῷ προφῆτῃ ⁴, καὶ ἐπέστρεψε, καὶ ἀπήλθε. ²²
26. **הוּא**. O'. οὗτός ἐστιν. Aliter: O'. ἐστιν
÷ οὗτος ^{4,23}
- אֶת־פִּי יְהוָה**. O'. τὸ ῥῆμα κυρίου. "Αλλος"
τὸ στόμα ΠΙΠΙ. ²⁴
- 26, 27. **וַיִּתְּנֵהוּ יְהוָה לְאַבְיָהוּ וַיִּשְׁבְּרֵהוּ וַיַּמְתֵּהוּ**
בְּדִבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר דִּבְרָלוּ: **וַיְדַבֵּר אֶל־בְּנָיו**
לֵאמֹר חֲבֹשׁוּ לִי אֶת־הַחֲמֹר וַיַּחֲבֹשׁוּ. O'.
Vacat. ✕ A. Θ. καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ κύριος
τῷ λέοντι, καὶ συνέτριψεν αὐτὸν, καὶ ἐθανά-
τωσεν αὐτὸν, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλη-
σεν αὐτῷ. καὶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ,
τῷ λέγειν ἐπιστάτε μοι τὸν ὄνον καὶ ἐπέ-
σαξαν ^{4,25}
- 29, 30. **וַיִּשְׁבְּרֵהוּ וַיַּבֵּא אֶל־עִיר הַנְּבִיא הוֹקֵן לִסְפֹּד**
וַיִּבְּרֹךְ: **וַיִּבְּרֹךְ**. O'. καὶ
ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ὃ προφῆτης,
τοῦ θάψαι αὐτὸν (alia exempl. add. καὶ ἔθηκε
τὸ σῶμα αὐτοῦ ²⁶) ἐν τῷ τάφῳ ἑαυτοῦ. Aliter:
O'. καὶ ἐπέστρεψεν αὐτόν ✕ καὶ ἦλθεν ⁴ εἰς
τὴν πόλιν ✕ τοῦ προφῆτου τοῦ πρεσβυτέρου

⁶ Syro-hex. in textu: **وَجَاءَ** ⁶ Sic Codd. II, III, XI, 19, 44, 55, alii, Syro-hex. ⁷ Syro-hex. **وَجَاءَ**. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 55, 71, 82, 93, 108, 246, Syro-hex. (cum **وَجَاءَ**, male pro **وَجَاءَ**). ⁹ Sic Syro-hex. (cum **وَجَاءَ**). Copula deest in Codd. III, 93. ¹⁰ Syro-hex. **وَجَاءَ** (sic) Theodore. Quaest. XLIII in 3 Reg. p. 488: πρῶτον μὲν ἐπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἐκπλαγείς τὰς θείας θαυματουργίας. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹² Syro-hex. **وَجَاءَ**. Cf. Hex. ad Ezech. vi. 13. Hos. iv. 13. ¹³ Idem (cum **εἰ σὺ** in textu): **وَجَاءَ** ¹⁴ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247 (cum καὶ pro **εἰς**), Arm. I. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 247. ¹⁶ Syro-hex. ¹⁷ Sic Codd. III, 247, Syro-hex. ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. 64, 71, 74, alii (inter

quos 243, cum **ἐκεῖ ὕδωρ**). ¹⁹ Sic Comp., Codd. 93, 108, Syro-hex. (cum **وَجَاءَ**). ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 246. ²¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. III (cum **σὺν ἑαυτῷ**), 247. Mox **ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ** ante καὶ **ἐπὶ** ὕδωρ transp. Codd. II, III, 247, Syro-hex. ²² Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 52, 74, 92, alii (inter quos 243). ²³ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. 158, 247. Pronomen deest in Cod. 44. ²⁴ Syro-hex. in marg. **وَجَاءَ**. ²⁵ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp. (cum **κύριος** sine artic., λέγων pro τῷ λ., et om. τὸν ὄνον), Ald. (om. τῷ λέγειν, cum τὴν ὄνον pro τὸν ὄνον), Codd. 19 (cum **αὐτῷ** κύριος pro αὐτὸν ὁ κ., λέγων pro τῷ λ., et τὴν ὄνον), 44 (om. καὶ συνέτριψεν αὐτόν, et κατὰ—αὐτῷ, cum λέγων et τὴν ὄνον), 52, 74 (cum **πρὸς υἱοὺς**), alii (inter quos 243, cum **κύριος** et **πρὸς υἱοὺς**), Arm. I. ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 64, 71, alii (inter quos 243).

τοῦ κόψασθαι καὶ τοῦ θάψαι αὐτόν. καὶ ἀνέ-
πανυσεν τὸ νεκρимаῖον αὐτοῦ 4 — ὁ προφήτης
τοῦ θάψαι αὐτόν 4 ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ.²⁷

32. **וְהָיָה כִּי יִבְרָךְ**. Ο'. καὶ ἐπὶ ✕ πάντας 4 τοὺς
οἴκους.²⁸

33. **וְהָיָה כִּי יִבְרָךְ**. Ο'. ἱερεῖς ὑψηλῶν (Σ. τῶν βο-
μῶν²⁹).

וְהָיָה כִּי יִבְרָךְ. Ο'. ἐπλήρου. Schol. ἐτέλει.³⁰

Cap. XIII. 3. ÷ λέγων 4.³¹ 4. — Ἱεροβοάμ 4.³²
καὶ ÷ ἰδοὺ (4).³³ 12. — λέγων (4).³⁴ 22. ἐν τῷ
τόπῳ ÷ τοῦτο (4).³⁵ ÷ λέγων 4.³⁶ 23. ÷ ὕδωρ 4.³⁷
28. ÷ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ 4.³⁸ 31. ÷ τοῦτο 4.³⁹
θέτε με, — ἵνα σωθῶσι τὰ ὀστᾶ μου μετὰ τῶν ὀστῶν
αὐτοῦ 4.⁴⁰

CAP. XIV.

1-20. **וְהָיָה כִּי יִבְרָךְ** — **וְהָיָה כִּי יִבְרָךְ**.

Ο'. Vacat. Aliter: ¹ Ο'. ✕ ('Α.) ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ ἡρρώστησεν Ἀβιά υἱὸς Ἱεροβοάμ. (2)
καὶ εἶπεν Ἱεροβοάμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ²

²⁷ Sic Syro-hex. (om. αὐτοῦ post νεκρимаῖον), et sine notis
(om. τοῦ θάψαι αὐτόν in posteriore loco) Codd. III, 52
(cum κόψασθαι pro τοῦ κόψ. καί), 74 (om. τοῦ ante κόψα-
σθαι), 92, 106, alii, Arm. I. ²⁸ Sic Syro-hex.

²⁹ Syro-hex. **וְהָיָה כִּי יִבְרָךְ**. ³⁰ Cod. 243 in marg. (h. e.
inaugurabat). Syro-hex. in marg. **וְהָיָה כִּי יִבְרָךְ** (Ico) **וְהָיָה**
(συντελείει !). Post finem Cap. xiii Cod. 243 in
marg. addit: ✕ καὶ περισπὸν ῥημάτων Ἱεροβοάμ — Ἀδὰδ ἀντ'
αὐτοῦ (Cap. xiv. 19, 20), cum scholio: Ὁ ῥοβοάμ, ὅτε ἐβασί-
λευσεν, ἐτῶν ἦν μᾶ, ὥστε ἰα χρόνων ἦν Σολομῶν, ἡνίκα ἔτεκε τὸν
ῥοβοάμ ὅπερ σφάλμα ἐστὶ καλλιγραφικόν· ἵζ γὰρ χρόνων ἦν
ῥοβοάμ ἐν τῷ βασιλείῳ αὐτόν· ὥστε ἰζ χρόνων ἦν Σολομῶν, ὅτε
ἔτεκε τὸν ῥοβοάμ. ³¹ Syro-hex. Deest in Comp., Codd.
19, 82, 93, 108. ³² Idem. Deest in Codd. 82, 93.

³³ Idem (qui pingit: + καὶ ἰδοὺ). Vox ἰδοὺ deest in Comp.,
Codd. 19, 82, 93, 108, Arm. I. ³⁴ Idem. Deest in
Codd. XI, 44. ³⁵ Idem (qui pingit: ÷ ἐν τῷ τ. τοῦτο).
³⁶ Idem. ³⁷ Idem. ³⁸ Syro-hex. Deest in Comp., Codd.
82, 93, 108. ³⁹ Idem. Deest in Codd. III, 245.

⁴⁰ Idem. Hebraea autem sonant: θέτε τὸ ὀστᾶ μου.

CAP. XIV. ¹ Sequentia, ✕ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ — καὶ ἐβασί-
λευσεν Ναβὰθ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ 4, sub asteriscis habet
Syro-hex. (qui in scholio mox allegando Aquilae diserte
tribuit), et sine aster. Ed. Rom. (in notis), Comp., Codd.

ἀνάστηθι, καὶ ἀλλοιωθήσῃ, καὶ οὐ γνώσονται
ὅτι σὺ γυνή³ Ἱεροβοάμ, καὶ πορευθήσῃ εἰς
Σηλῶ ἰδοὺ⁴ ἐκεῖ Ἀχιά ὁ προφήτης, αὐτὸς
ἐλάλησεν ἐπ' ἐμὲ⁵ τοῦ βασιλεῦσαι ἐπὶ τὸν λαὸν
τούτων. (3) καὶ λάβε εἰς τὴν χεῖρα⁶ σου — τῷ
ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ (4)⁷ ἄρτους, καὶ κολλύρια⁸
÷ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ σταφίδας 4,⁹ καὶ
στάμνον μέλιτος, καὶ ἐλεύσῃ πρὸς αὐτόν αὐ-
τὸς¹⁰ ἀναγγελεῖ σοι τί ἔσται τῷ παιδίῳ.¹¹
(4) καὶ ἐποίησεν οὕτω ἡ γυνή¹² Ἱεροβοάμ καὶ
ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη εἰς Σηλῶ, καὶ εἰσῆλθεν
εἰς τὸν οἶκον¹³ Ἀχιά· καὶ ὁ ἀνθρωπος πρεσβύ-
τερος τοῦ ἰδεῖν,¹⁴ καὶ ἡμβλυῶν (כַּלְבִּי-
וֹסָא כַּלְבִּי) οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ γή-
ρους¹⁵ αὐτοῦ. (5) καὶ κύριος εἶπε¹⁶ πρὸς Ἀχιά·
ἰδοὺ ἡ γυνή Ἱεροβοάμ¹⁷ εἰσέρχεται τοῦ ἐκζη-
τῆσαι βῆμα παρὰ σοῦ ὑπὲρ υἱοῦ αὐτῆς,¹⁸ ὅτι
ἄρρωστός ἐστι· κατὰ τοῦτο καὶ κατὰ τοῦτο
(כַּלְבִּי כַּלְבִּי) λαλήσεις πρὸς αὐτήν καὶ ἐγέ-
νετο ἐν τῷ εἰσερχεσθαι αὐτήν, καὶ αὕτη ἀπεξε-
νοῦτο. (6) καὶ ἐγένετο ὥς ἤκουσεν Ἀχιά τὴν
φωνὴν ποδῶν¹⁹ αὐτῆς, εἰσερχομένης αὐτῆς²⁰ ἐν

III, 44, 52, 74, 92, alii (inter quos 247), Arm. I. Ex his
autem ii quorum praecipuas varietates in notis memo-
rabimus sunt Ed. Rom., Codd. III, 247, et Syro-hex.
Schol. apud Nobil. in fine Cap. xiii (post verba ἀπὸ προσώ-
που τῆς γῆς): Μετὰ τοῦτο ἐν τῷ ἐξαπλῷ κείται τὰ κατὰ τὴν
νόσον καὶ τὴν τελευτὴν Ἀβιά τοῦ υἱοῦ Ἱεροβοάμ μετὰ ἀσπερίσκων.

² Sic Codd. III (cum ὁ Ἱερ.), 247, Syro-hex. Ed. Rom.:
καὶ τῇ γυναίκα αὐτοῦ εἶπεν Ἱερ. ³ σὺ γυνή γυνή σὺ Cod. 247.

⁴ ἰδοὺ καὶ ἰδοὺ Codd. III, 247. ⁵ ἐπ' ἐμὲ ἐμὲ Cod. III.

⁶ τὴν χεῖρα χείρας Cod. 247. ⁷ Sic Syro-hex. (qui pin-
git: — τῷ ἀνθρώπῳ | ✕ (sic) τοῦ θεοῦ). ⁸ Cod. III:

κολλυριδια. Syro-hex. **וְהָיָה**. ⁹ Syro-hex. pingit: τοῖς
τ. αὐτοῦ, + καὶ σταφίδας, καὶ στάμνον (**וְהָיָה**) 4, invito

Hebraeo. ¹⁰ αὐτὸς καὶ αὐτὸς Cod. 247. Statim ἀναγγελεῖ
Cod. III. ¹¹ παιδίῳ παιδί Cod. III. ¹² οὕτω ἡ γ. σὺ-
τως γ. Cod. III. ¹³ Cod. III: ἐν οἴκῳ. Cod. 247: ἐν

τῷ οἴκῳ. Syro-hex. **וְהָיָה**. ¹⁴ Syro-hex. **וְהָיָה**
וְהָיָה! **וְהָיָה**, h. e. πρ. ἦν ἀπὸ τοῦ ἰδεῖν, invitis ceteris.

¹⁵ ἀπὸ τοῦ γήρους ἀπὸ τοῦ γήρους Ed. Rom.; ἀπὸ γήρους
Cod. III. ¹⁶ Sic Codd. III, 247, Syro-hex. Ed. Rom.:
καὶ εἶπε κύριος. ¹⁷ ἡ γυνή Ἱερ. Cod. III.

Statim ἐρχεται Cod. 247. ¹⁸ ὑπὲρ υἱοῦ αὐτῆς περὶ υἱοῦ
αὐτοῦ Ed. Rom. Praepositio excidit in Cod. III. ¹⁹ πο-
δῶν τῶν ποδῶν Cod. 247. ²⁰ αὐτῆς om. Syro-hex.,

τῷ ἀνοίγματι, καὶ εἶπεν· εἰσελθε, γυνὴ Ἱεροβοάμ· ἰνατί σὺ τοῦτο²¹ ἀποξενούσῃς (לְבַח־סָא); καὶ ἐγὼ εἰμι ἀπόστολος πρὸς σέ σκληρός. (7) πορευθεῖσα εἶπον τῷ Ἱεροβοάμ· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ· ἀνθ' οὗ ὅσον (לְבַח־סָא) ὑψώσῃ σε ἀπὸ μέσου τοῦ²² λαοῦ, καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, (8) καὶ ἔρρηξα σὺν τῷ βασιλείῳ²³ ἀπὸ οἴκου Δαυὶδ, καὶ ἔδωκα αὐτὸ σοί, καὶ οὐκ ἐγένον ὡς ὁ²⁴ δοῦλός μου Δαυὶδ, ὃς ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς μου, καὶ ὃς ἐπορεύθη ὀπίσω μου ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ ποιῆσαι ἐκτός²⁵ τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου, (9) καὶ ἐπονηρεύσω τοῦ ποιῆσαι παρὰ πάντας²⁶ ὅσοι ἐγένοντο εἰς πρόσωπόν σου, καὶ ἐπορεύθη²⁷ καὶ ἐποίησας σεαυτῷ θεοὺς ἐτέρους καὶ²⁸ χωνευτὰ τοῦ παροργίσει με, καὶ ἐμέ ἔρριψας ὀπίσω σώματός σου²⁹ (10) διὰ τοῦτο ἰδοὺ³⁰ ἐγὼ ἄγω κακίαν πρὸς οἴκον³¹ Ἱεροβοάμ, καὶ³² ἐξολοθρεύσω τοῦ Ἱεροβοάμ³³ οὐρόντα πρὸς³⁴ τοῖχον, ἐπεχόμενον³⁵ καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν Ἰσραὴλ,³⁶ καὶ ἐπιλέξω ὀπίσω οἴκου³⁷ Ἱεροβοάμ, καθὼς ἐπιλέγεται ἡ κόπρος ἕως³⁸ τελειωθῇ αὐτόν. (11) τὸν

τεθνηκότα³⁹ τοῦ Ἱεροβοάμ ἐν τῇ πόλει καταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ καταφάγεται⁴⁰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι κύριος ἐλάλησεν. (12) καὶ σὺ ἀναστᾶσα πορεύθητι εἰς τὸν⁴¹ οἶκόν σου ἐν τῷ⁴² εἰσέρχῃ σου πύδα⁴³ σου τὴν πόλιν ἀποθανεῖται τὸ παιδάριον. (13) καὶ κύψονται αὐτὸν⁴⁴ πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ θάψουσιν αὐτόν, ὅτι οὗτος μόνος εἰσελεύσεται τῷ Ἱεροβοάμ πρὸς τάφον,⁴⁵ ὅτι εὐρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα καλὸν περὶ τοῦ κυρίου⁴⁶ θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν οἴκῳ Ἱεροβοάμ. (14) καὶ ἀναστήσει κύριος ἐαυτῷ⁴⁷ βασιλεία ἐπὶ Ἰσραὴλ, ὃς πληξέι τὸν οἶκον Ἱεροβοάμ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ τί καὶ νῦν;⁴⁸ (15) καὶ πληξέι κύριος⁴⁹ τὸν Ἰσραὴλ, καθὰ κινεῖται ὁ κάλαμος⁵⁰ ἐν τῷ ὕδατι· καὶ ἐκτιλεῖ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ ἄνω⁵¹ τῆς χθοῦς τῆς ἀγάθης ταύτης, ἧς ἔδωκε τοῖς πατράσιν αὐτῶν· καὶ λικμήσει αὐτοὺς ἀπὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἀνθ' οὗ ὅσον ἐποίησαν τὰ ἄλσιν αὐτῶν παροργίζοντες τὸν κύριον. (16) καὶ δώσει⁵² κύριος τὸν Ἰσραὴλ χάριν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοάμ, ὃς ἤμαρτε καὶ ὃς ἐξήμαρτε τὸν⁵³ Ἰσραὴλ. (17) καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ Ἱεροβοάμ,

favente Hebraeo. ²¹ σὺ τοῦτο] τοῦτο σὺ Ed. Rom. Syro-hex. לְבַח־סָא. ²² Articulus deest in Cod. III. Mox μου deest in Ed. Rom. ²³ σὺν τῷ β.] Sic Codd. III, 44, 74, alii, Syro-hex. (cum לְבַח־סָא). Praepositio deest in Ed. Rom., Cod. 247. Statim ἀπὸ τοῦ οἴκου Cod. III. ²⁴ Articulus deest in Ed. Rom. Mox τὸν ante παῖσαι om. Cod. III. ²⁵ ἐκτός] ἕκαστος Cod. III. Vox deest in Ed. Rom., Cod. 247. Pro ἕκαστος Tischendorfius post Grabium male corrigit ἕκαστος; nos autem in *Collatione ad V. T. juxta LXX Interp.* p. 168, usus Aquilae, qui hic interpretem agit, memores, reponendum censuimus ἐκτός, quam particulam cum Hebraea פְּל commutavit interpres iste in Hex. ad Job. i. 16. Psal. xxxi. 6. Jesai. xxviii. 19. Conjecturam nostram certo certiorum facit Syrus noster, qui tamen de constructione, ut videtur, nimis sollicitus, interpretatus est פְּלָאֵי וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, h. e. ἐκτός τοῦ εὐθούς. ²⁶ πάντας] παντός Cod. III. ²⁷ ἐπορεύσω et mox ἐαυτῷ Cod. 247. ²⁸ καὶ om. Cod. III. ²⁹ Sic (pro Hebraeo פְּלָאֵי וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל) Codd. III, 247, Syro-hex. In Ed. Rom. et libris ceteris σώματος deest. ³⁰ ἰδοὺ om. Codd. III, 247, invitis Hebraeo et Syro-hex. ³¹ πρὸς οἶκον] πρὸς σὲ εἰς οἶκον Cod. III. ³² καὶ om. idem.

³³ τοῦ Ἱερ.] Sic Cod. III. τὸν οἶκον Ἱερ. Cod. 247. Syro-hex. לְבַח־סָא. In Ed. Rom. τοῦ abest. ³⁴ πρὸς] ἐπὶ Cod. 247. ³⁵ ἐχόμενον Cod. III. Statim καταλελειμμένον Ed. Rom. ³⁶ ἐν Ἰσραὴλ] ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ Cod. 247. ³⁷ ὀπίσω οἴκου] Sic juxta Hebraeum Cod. 247, Syro-hex. ἐπὶ οἴκου Ed. Rom. Vox ὀπίσω excidit in Cod. III. ³⁸ ἕως] ὡς Cod. III. ³⁹ τὸν τεθνηκότα] Sic Ed. Rom., Syro-hex. οἱ τεθνηκότες Cod. III. τοὺς τεθνηκότας Cod. 247. Statim τοῦ om. Cod. 247. ⁴⁰ καταφάγονται Cod. III. ⁴¹ τὸν om. Ed. Rom. ⁴² ἐν τῷ] καὶ ἐν τῷ Cod. 247. Syro-hex. libere vertit: ἐν δὲ τῇ εἰσελεύσει τῶν ποδῶν σου. ⁴³ πύδα Cod. III. Statim εἰς τὴν πόλιν Cod. 247, Syro-hex. ⁴⁴ αὐτὸ bis Cod. 247. ⁴⁵ πρὸς τ.] εἰς τὸν τ. idem. ⁴⁶ περὶ τοῦ κ.] παρὰ κ. idem. ⁴⁷ κ. ἐαυτῷ] ἐαυτῷ (s. αὐτῷ) κ. Syro-hex. ⁴⁸ Sic (pro Hebraeo פְּלָאֵי וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל) Cod. III, Syro-hex. καὶ ἔτι καίγε νῦν Ed. Rom., Cod. 247. ⁴⁹ καὶ πληξέι κύριος] κύριος πληξέι Cod. III. Mox καθὼς Cod. 247. ⁵⁰ κάλαμος] ἄνεμος mendose Cod. III. Mox ἐκτελεῖ idem. ⁵¹ Syro-hex. לְבַח־סָא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל + חַסְדִּי + חַסְדִּי (om. ταύτης cum Cod. 247). ⁵² δώσει] παραδώσει Cod. III, quae Symmachi est versio. Ad χάριν (חַסְדִּי) ἁμαρτιῶν cf. Hex. ad Mich. iii. 12. ⁵³ τὸν om. Ed. Rom.

καὶ ἐπορεύθη, καὶ εἰσῆλθεν⁵⁴ εἰς τὴν Σαριρά· καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν⁵⁵ ἐν τῷ προθύρῳ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε. (18) καὶ ἔθαψαν αὐτὸν,⁵⁶ καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δοῦλου αὐτοῦ Ἀχιά τοῦ προφήτου. (19) καὶ περισσὸν ῥημάτων Ἱεροβοὰμ ὅσα ἐπολέμησε καὶ ὅσα ἐβασίλευσεν, ἰδοὺ αὐτὰ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου ῥημάτων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλείων Ἰσραὴλ. (20) καὶ αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐβασίλευσεν Ἱεροβοὰμ, εἴκοσι καὶ⁵⁷ δύο ἔτη· καὶ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ· καὶ ἐβασίλευσεν Ναδὰβ⁵⁸ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ (4). Schol. Ἡ περιοχὴ αὕτη φαίνεται καὶ τοῖς Ὁ εἰρησθαί, ὅτι ἐν τοῖς κοινοῖς ἀντιγράφοις φέρεται, ἐξ ὧν πᾶσαν τὴν περιοχὴν ἐνθάδε θεοείκαμεν· ἀλλ' οἶμαι διὰ τὸ ἀκριβέστερον ὡς εἰπεῖν καὶ πλατύτερον καὶ σφοδρὰ ἐν καιρῷ παρ' Ἀκύλου δοκεῖν εἰρησθαί, ἀφίηθαι μὲν τὸ τῶν Ὁ, ἐτέθη δὲ ἀντ' αὐτοῦ τὸ τοῦ Ἀκύλου. ἔστι δὲ τὸ τῶν Ὁ τοῦτο.⁵⁹ καὶ ἡρῳώστησεν ὁ υἱὸς⁶⁰ αὐτοῦ ἀρρωστίαν κραταιὰν⁶¹ σφοδρὰ· καὶ ἐπορεύθη Ἱεροβοὰμ ἐρωτῆσαι (s. ἐπερωτῆσαι) περὶ τοῦ παιδαρίου. καὶ εἶπε πρὸς Ἀνὰ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· ἀνάστηθι καὶ⁶² πορεύου, ἐπερώτησον τὸν θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου, εἰ λήσεται ἐκ τῆς ἀρρωστίας αὐτοῦ. καὶ ἄνθρωπος ἦν ἐν Σηλῶ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἀχιά· καὶ οὗτος ἦν υἱὸς ἐξήκοντα ἐτῶν, καὶ ῥῆμα κυρίου μετ' αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· ἀνάστηθι, καὶ λάβε εἰς τὴν

χεῖρά (s. ἐν τῇ χειρὶ) σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ ἄρτους, καὶ κολλύρια τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ σταφυλὴν (ܠܚܝܩܐ), καὶ στάμον (ܠܡܥܥܐ) μέλιτος. καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ, καὶ ἔλαβεν εἰς τὴν χεῖρα αὐτῆς ἄρτους, καὶ δύο κολλύρια, καὶ σταφυλὴν, καὶ στάμον μέλιτος τῷ Ἀχίᾳ. καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἡμβλυνόπου (ܡܕܐ ܡܥܝܢ) τοῦ ἰδεῖν. καὶ ἀνέστη ἐκ Σαριρά, καὶ ἐπόμενος⁶³ καὶ ἐγένετο ἐλθούσης αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν πρὸς Ἀχιά τὸν Σηλωνίτην, καὶ εἶπεν Ἀχιά τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ· ἐξελθε δὴ εἰς ἀπαντὴν (s. ἀπάντησιν) Ἀνὰ τῆς γυναικὸς⁶⁴ Ἱεροβοὰμ, καὶ ἐρεῖς αὐτῇ· εἰσελθε, καὶ μὴ στήσῃς ὅτι τάδε λέγει κύριος· σκληρὰ ἐγὼ ἐπαποστέλλω ἐπὶ σέ. καὶ εἰσῆλθεν Ἀνὰ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀχιά· ἵνατί ἐνήνοχάς μοι ἄρτους, καὶ σταφυλὴν, καὶ κολλύρια, καὶ στάμον μέλιτος; τάδε λέγει κύριος· ἰδοὺ σὺ ἀπελεύσῃ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἔσται εἰσελθούσης σου εἰς τὴν πόλιν⁶⁵ εἰς Σαριρά, καὶ τὰ κοράσιά σου ἐξελεύσονται εἰς συνάντησίν σου,⁶⁶ καὶ ἐροῦσί σοι τὸ παιδάριον τέθνηκεν (ܡܬ ܡܬ). ὅτι τάδε λέγει κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ ἐξολοθρεύσω τοῦ Ἱεροβοὰμ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ ἔσονται τὸν τεθνηκότα⁶⁷ τοῦ Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ πόλει καταφάγονται οἱ κύνες· καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ⁶⁸ ἐν τῷ ἀγρῷ καταφάγεται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐ-

⁵⁴ Syro-hex. ܐܠܝܬܝܢ. Haec, καὶ εἰσῆλθεν, desunt in Ed. Rom. et libris Graecis. Statim εἰς τὴν Σαριρά Codd. 44, 52, 74, alii (inter quos 247). εἰς γῆν Σαριρά Cod. III. εἰς Σαριρά Ed. Rom. In Hebraeo est ܠܗܝܬܝܢ ܠܫܪܝܪܐ. ⁵⁵ ἦλθεν Cod. 247. ⁵⁶ αὐτὸ bis Ed. Rom., Cod. 247. Mox κατὰ τὸ β. κ. πᾶς Ἰσραὴλ Cod. 247. ⁵⁷ καὶ om. Cod. III. ⁵⁸ Syro-hex. ܡܕܐ. Cod. III: Naḥār. In ceteris est Ἀδάβ. ⁵⁹ Syro-hex. in marg. ܡܕܐ ܡܥܝܢ. ⁶⁰ αὐτοῦ bis Ed. Rom., Cod. 247. Mox κατὰ τὸ β. κ. πᾶς Ἰσραὴλ Cod. 247. ⁶¹ καὶ om. Cod. III. ⁶² Syro-hex. ܡܕܐ. Cod. III: Naḥār. In ceteris est Ἀδάβ. ⁶³ Syro-hex. in marg. ܡܕܐ ܡܥܝܢ. ⁶⁴ τῆς γυναικὸς Sic Ald. (om. τῆς), Codd. 71 (idem), 243. Ed. Rom. τῇ γυναικί. ⁶⁵ εἰς τὴν πόλιν] Sic Codd. II (om. εἰς), 71, 243 (ut II), 245 (cum τῇ πόλιν), Syro-hex. Ed. Rom. τὴν πόλιν. ⁶⁶ εἰς σ. σου] Sic Ald., Codd. 71, 108, 246, Syro-hex. Ed. Rom. σοι εἰς σ. ⁶⁷ τὸν τεθνηκότα] Sic Ald., Codd. XI, 55, 64, 71, alii, Syro-hex. Ed. Rom. οἱ τεθνηκότες. ⁶⁸ Sic Codd. 93, 246, Syro-hex. Pronomen deest in Ed. Rom.

presse secuti sumus, cum Ed. Rom. accurate concordat, exceptis pauculis jam memorandis. ⁶⁰ Sic Syro-hex. solus. Ed. Rom. τὸ παιδάριον. ⁶¹ Sic Ald., Codd. 64, 71, 82, 93, alii. Syro-hex. ܡܕܐ ܡܥܝܢ. Ed. Rom. ἀρρωστία κραταιά. ⁶² Sic Ald., Codd. 64, 71, 119, alii, Syro-hex. Copula deest in Ed. Rom. Mox τὸν θεὸν om. Syro-hex., repugnantibus Ed. Rom. et libris omnibus. ⁶³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. Ed. Rom. πορεύεται. ⁶⁴ τῆς γυναικὸς] Sic Ald. (om. τῆς), Codd. 71 (idem), 243. Ed. Rom. τῇ γυναικί. ⁶⁵ εἰς τὴν πόλιν] Sic Codd. II (om. εἰς), 71, 243 (ut II), 245 (cum τῇ πόλιν), Syro-hex. Ed. Rom. τὴν πόλιν. ⁶⁶ εἰς σ. σου] Sic Ald., Codd. 71, 108, 246, Syro-hex. Ed. Rom. σοι εἰς σ. ⁶⁷ τὸν τεθνηκότα] Sic Ald., Codd. XI, 55, 64, 71, alii, Syro-hex. Ed. Rom. οἱ τεθνηκότες. ⁶⁸ Sic Codd. 93, 246, Syro-hex. Pronomen deest in Ed. Rom.

ρανού· καὶ τὸ παιδάριον κόψεται (כָּחַלְתָּם),
οὐαὶ κύριε· ὅτι εὗρήθῃ ἐν αὐτῷ ῥήμα καλὸν
περὶ τοῦ κυρίου. καὶ ἀπῆλθεν ἡ γυνή, ὡς
ἤκουσε· καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Σα-
ριρὰ, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε· καὶ ἐξῆλθεν
ἡ κραυγὴ εἰς ἀπαντὴν (s. ἀπάντησιν) αὐτῆς.⁶⁰
Explicit ἡ περιοχή.

2. וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ. *Et commutes habitum.* ✠ 'A. καὶ
ἀλλοιωθήσῃ. Θ. καὶ μετασχημάτισον σεαυτήν.⁷⁰

3. וְעָשָׂה לָּחֶם וְנֶקְדָּים וְנֶבֶקֶק דְּבַשׁ. *Decem panes,
et crustulas, et lagenam mellis.* ✠ 'A. δέκα
ἄρτους, καὶ τραγήματα, καὶ στάμνον μελιτος.⁷¹

6. וְכָפַח. ✠ 'A. ἐν τῷ ἀνοίγματι. Σ. Θ. διὰ τῆς
θύρας.⁷²

מִתְנַנֶּרֶה. *Alienam te geris.* ✠ 'A. ἀποξενού-
σαι. Σ. Θ. ἑτεροσχέμων εἶ (s. ἑτεροσχημονεῖς).⁷³

וְהָאֲנֹכִי שְׁלֹחַ אֵלֶיךָ. ✠ 'A. καὶ ἐγὼ εἰμι ἀπό-
στολος πρὸς σέ. Σ. Θ. καὶ ἐγὼ δὲ ἀπεστάλην
πρὸς σέ.⁷⁴

8. וְכָן. ✠ 'A. ἐκτός. Σ. Θ. μόνον.⁷⁵

9. לְפָנֶיךָ. ✠ 'A. εἰς πρόσωπόν σου. Σ. Θ. ἔμ-
προσθέν σου.⁷⁶

10. וּבְעֵרְתִּי. *Et removebo.* ✠ 'A. καὶ ἐπιλέξω
(Σ. Θ. τρυγήσω⁷⁷).

כַּאֲשֶׁר יִבְעַר הַנֶּחֱלָל עֵדֵתָמוּ. *Sicut removeant
stercus donec consumatur.* ✠ 'A. καθὼς ἐπι-
λέγεται ἡ κόπρος ἕως τελειωθῆναι αὐτόν. Σ.
Θ. καθὼς τρυγᾷ ὁ καλαμώμενος ἕως ἐκλείπει.⁷⁸

14. וְאֶשֶׁר יִכְרִית. ✠ 'A. ὃς πλῆξεί. Σ. Θ. ὃς
συγκόψει (s. διακόψει, s. κατακόψει).⁷⁹

16. וְיָהֵן. ✠ 'A. καὶ δώσει. Σ. καὶ παραδώσει.⁸⁰

22. וְהוֹרָה. Ο'. Ποροᾶμ. Aliter: Ο'. ✠ 'Ιού-
δας.⁸¹

וְיִקְנָא. Ο'. καὶ παρεξήλωσεν (alia exempl.
παρεξήλωσαν⁸²).

23. וְיִכְנוּ בַּסִּימָה לָּחֶם. Ο'. καὶ φκοδόμησαν
✠ 'A. Θ. καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς.⁸³

24. קִנְאֶדוּס. *Cinaedus.* Ο'. σύνδεσμος. Σ. τελετή.⁸⁴

26. וְהָאֵת-הַכֹּל לָקַח. Ο'. τὰ πάντα ἃ ἔλαβεν.
Alia exempl. τὰ πάντα ἔλαβεν.⁸⁵

וְיִקַּח אֶת-כָּל-מִגְנֵי הוֹרָה וְאֶשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹחַ.
Ο'. ὅπλα τὰ χρυσᾶ ὅσα ἐποίησε Σαλωμών, καὶ
ἀπῆνεγκεν αὐτὰ εἰς Αἴγυπτον. Aliter: Ο'.
καὶ ἔλαβεν ὅπλα τὰ χρυσᾶ ✠ ὅσα ἐποίησε
Σαλωμών.⁸⁶

27. מִגְנֵי נְחֹשֶׁת וְהַקִּיד עַל-יַד שָׂרִי. *Clypeos
aeneos, et mandavit eos curae principum.* Ο'.
ὅπλα χαλκᾶ . . καὶ ἐπέθεντο ἐπ' αὐτόν οἱ ἡγού-
μενοι. Σ. θυρεοὺς χαλκοῦς· καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὑπὸ
χεῖρα τῶν ἀρχόντων.⁸⁷

28. וְהִשְׁבִּיבוּ. Ο'. καὶ ἀπηρείδοντο ('Αλλος' ἀπε-
τίθεντο.⁸⁸ 'Αλλος' ἀπεκαθίσταν⁸⁹) αὐτά.

וְאֶתְּחַת הַרְצִים. *In conclave cursorum* (satelli-
tum regis). Ο'. εἰς τὸ θεέ (alia exempl. θε-

⁶⁰ Pronomen accessit e Codd. 19, 82, 93, 108, 158, 246, Syro-hex. ⁷⁰ Syro-hex. ✠ مَحْضَفٌ مَحْضَفٌ.

⁷¹ Idem in marg. sine nom. ✠ حَمَلٌ حَمَلٌ.

⁷² Idem: ✠ مَحْضَفٌ مَحْضَفٌ.

⁷³ Idem: ✠ مَحْضَفٌ مَحْضَفٌ.

⁷⁴ Idem: ✠ مَحْضَفٌ مَحْضَفٌ.

⁷⁵ Idem: ✠ مَحْضَفٌ مَحْضَفٌ.

⁷⁶ Idem: ✠ مَحْضَفٌ مَحْضَفٌ.

⁷⁷ Idem: ✠ مَحْضَفٌ مَحْضَفٌ.

⁷⁸ Idem: ✠ مَحْضَفٌ مَحْضَفٌ.

⁷⁹ Idem: ✠ مَحْضَفٌ مَحْضَفٌ.

⁸⁰ Idem: ✠ مَحْضَفٌ مَحْضَفٌ.

⁸¹ Sic in textu Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 52, 74, 92, alii (inter quos 247).
⁸² Sic Ald., Cod. III, Syro-hex. ⁸³ Sic Syro-hex. (qui

pingit: ✠ مَحْضَفٌ مَحْضَفٌ), et sine notis Ald., Codd. III, 52, 74, 92, alii (inter quos 247). ⁸⁴ Cod. 243.

Cf. Hex. ad 3 Reg. xv. 12. 4 Reg. xxiii. 7. Theodoret.

Quaest. XLV in 3 Reg. p. 491: τὸν δὲ σύνδεσμον ἀπὸ τῆς

ἀποστάσεως τίθει, appellans ad 4 Reg. xi. 14, ubi tamen

in Hebraeo est וְהָאֵת-הַכֹּל.

⁸⁵ Sic Comp. (praem. kai), Codd. III, XI (om. τὰ), 19, 64, 71, 82, alii, invito Syro-hex.

⁸⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, XI, 52, 74, 106,

alii. Haec, ὅσα ἐπ. Σαλωμών, desunt in Codd. II (manu

1ma), XI, 71. Praeterea clausulam, καὶ ἀπ. αὐτὰ εἰς Αἴγ.,

reprobant Comp., Codd. II (manu 1ma), 19, 82, 92, 93,

alii, Arm. 1. ⁸⁷ Syro-hex. ✠ مَحْضَفٌ مَحْضَفٌ.

⁸⁸ Sic in textu Cod. 71. Nisi forte scholium sit. ⁸⁹ Sic in textu Cod. 158 (cum

vitiosa scriptura ἀποκαθίσταν). Cf. Hex. ad 2 Paral. xii. 11.

κου⁹⁰) τῶν παρατρεχόντων. Ἀ. πρὸς θάλαμον τῶν τρεχόντων. Σ. εἰς τὸν τόπον ὅπου οἱ παρατρέχοντες.⁹¹

31. וְהָיָה כִּי יִבְרָאֵם בְּיָמָיו. Ο'. Vacat. ✠ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααμὰ ἢ Ἀμμανί-
τις.⁹²

Cap. XIV. 26. — πάντας.⁹³ — καὶ τὰ δόρατα τὰ χρυσᾶ ἃ ἔλαβε Δαυὶδ ἐκ χειρὸς τῶν παίδων Ἀδραζαὶρ βασιλεὺς Σουβὰ, καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλὴμ.⁹⁴

CAP. XV.

2. בִּירוּשָׁלַם. Ο'. ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ. Aliter: Ο'. ✠ Ἀ. Θ. ἐν Ἱερουσαλὴμ.⁹⁵

4. כִּי לִמְעַן דָּרָךְ נָתַן יְהוָה אֱלֹהָיו לוֹ יִירָבְשָׁלַם. Ο'. ὅτι διὰ Δαυὶδ ἔδωκεν (alia exempl. ἐγκατέλειπεν⁹⁶) αὐτῷ κύριος (alia exempl. add. ὁ θεός⁹⁷) κατάλειμμα ✠ Ἀ. Σ. Θ. ἐν Ἱερουσαλὴμ.⁹⁸ ἵνα στήσῃ ✠ Θ. τὰ⁹⁹ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτόν. Ο'. Θ. ὁμοίως οἱ Γ'. ὅτι διὰ Δαυὶδ ἔδωκεν αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς κατάλειμμα ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἵνα στήσῃ

τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτόν. Ἀ. ὅτι διὰ Δαυὶδ ἔδωκε κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ αὐτῷ λύχνον ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ἀναστήσαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ μετ' αὐτόν. Σ. ἀλλὰ διὰ Δαυὶδ ἔδωκε κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ λύχνον ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὥστε στήσαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ μετ' αὐτόν.⁹

5, 6. קָרַב בְּדָבָר אֲחֵרָהּ הַחַיִּי וְיִבְרָאֵם בְּיָמָיו (בְּמִסְרָהּ) וְיִבְרָאֵם בְּיָמָיו. Ο'. Vacat. ✠ Ἀ. ἐκτὸς ἐν ῥήματι (Ἄλλος· πλην ἐν λόγῳ¹⁰) Οὐρίου τοῦ Χετταίου. καὶ πόλεμος ἦν μεταξὺ Ῥοβοὰμ καὶ μεταξὺ Ἱεροβοὰμ (Ἄλλος· ἀναμέσον Ἀβιά καὶ Ἱεροβοὰμ¹¹) πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.⁹

9. וַיִּבְשָׁתָּה עָרִירָהּ. Ο'. ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τετάρτῳ καὶ εἰκοστῷ. Alia exempl. καὶ ἐν ἔτει εἰκοστῷ.¹⁰

10. מִעֵנָה. Ο'. Ἀνά. Alia exempl. Μααχά.¹¹

12. הַיָּרְשָׁה. Cineaedus. Ο'. τὰς τελετάς. Alia exempl. τὰς στήλας.¹² Ὁμοίως οἱ Γ'. Τὰς τελετάς λέγει τὰ συστήματα τῶν ἐπὶ αἰσχροτήτι συνερχομένων· οὕτω γὰρ ἐνοήθη τὸ εἰρημένον ἐν ῥε ψαλμῷ· καὶ ἐτετέλεσθησαν τῷ Βεελφεγώρ.¹³

⁹⁰ Sic Codd. 19 (cum θεκουέ), 82, 93, 108, alii (inter quos 243, cum θεκουέ (sic)), Theodoret. Quaest. XLVI in 3 Reg. p. 492 (qui notat: ἐν μὲν τῇ τῶν Ἑβραϊκῶν ὀνομάτων ἐρμηνείᾳ τὸ θεκουέ [תְּקוּוּהָ] κρουσμός καὶ σαλπισμός κείμενον εὔρον).

⁹¹ Cod. 243. Ad εἰς τὸ θεὸς Cod. 119 in marg.: πρὸς θάλαμον. Praeterea ad εἰς τὸ θεὸς (הַל) Syro-hex. affert: .ס.

⁹² Cod. 243. Ad εἰς τὸ θεὸς Cod. 119 in marg.: πρὸς θάλαμον. Praeterea ad εἰς τὸ θεὸς (הַל) Syro-hex. affert: .ס. ⁹³ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✠ καὶ ὄνομα Ἀμμανίτις), et sine aster. Comp., Codd. III (cum Ἀμμαν.), 52, 74 (ut III, om. τῆς), alii (inter quos 247, cum καὶ ὄν. μ. αὐτοῦ Νααμὰ ἢ Ἀμμανίτις), Arm. i. ⁹⁴ Syro-hex. Vox deest in Cod. III, Arm. i.

⁹⁵ Syro-hex. (qui pingit: καὶ τὰ δ. τὰ χρ. ἃ ἔλαβε Δ. ἐκ (om. χειρὸς) τῶν π. |— Ἀδρ. β. Σουβὰ, |— καὶ εἰσήνε. αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλὴμ⁹⁶). Pericopam reprobata Comp. solus.

Cap. XV. ¹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 64, 93, 108, alii (inter quos 243 in marg.). Verba ἐπὶ Ἱερ. desunt in Codd. II, 245. ² Sic Ald., Codd. XI (cum καὶ ἔκατ.), 55, 64, 71, alii (inter quos 243). ³ Sic Comp. (cum ὁ θ. αὐτοῦ), Ald., Codd. III, 52, 55, 64, alii,

Syro-hex., Arm. i. ⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III (cum ἐν Ἱερουσαλ.), 52, 74, 106, alii (inter quos 247, ut III), Arm. i. ⁵ Sic Syro-hex. (qui pingit: .ס. חֲסִידָהּ). Articulus deest in Codd. XI, 64, 71, 119, 158, 243, 244, 245.

⁶ Cod. 243. Syro-hex. affert: .ס. חֲסִידָהּ. ⁷ Sic in textu Codd. 71, 243, 244. ⁸ Sic in textu Cod. 71. ⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III (cum ζωῆς αὐτόν), 52, 71, 74, 92 (sub ✠), alii, Arm. i. Praeterea clausulam ἔπειτα—Χετταίου habent Codd. 19, 82, 93 (sub ✠), alii (inter quos 243, ut supra), Theodoret.

¹⁰ Sic Ald., Codd. III (cum εἰκοστῷ), XI, 55, 64 (om. καὶ), 71, 74, alii (inter quos 243, cum ἐν εἰκοστῷ ἔτει), Syro-hex. ¹¹ Sic Comp., Codd. III, 44, 52, 92, alii (inter quos 243 in marg.), Syro-hex. (cum scholio: Πῶς (הַל) τοῦ Ἀβιά καὶ τοῦ Ἀσὰ μήτηρ ἢ αὐτή;), Arm. i. ¹² Sic Codd. 19, 55, 71, 82 (cum στεῖλας), 93 (idem), 108, 243 (in marg. sinistro). ¹³ Cod. 243 in marg. dextro. Cf. ad Cap. xiv. 24. Ad τὰς τελετάς (הַל) Syro-hex. scholium habet: Τελετάς· πανηγύρεις αἰσχροῦ καὶ τελετάς τῶν ἔθνων (ס. חֲסִידָהּ חֲסִידָהּ חֲסִידָהּ).

12. וְיִסֵּר. O'. καὶ ἐξαπέστειλε (alia exempl. ἐξήρε¹⁴).
 אֶת-כָּל-הַנְּלִימִים. O'. πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα.
 Σ. τὰ εἰδῶλα πάντα καὶ πάντα τὰ βδελύγματα.¹⁵
13. אֶת-מִצְעָה. O'. τὴν Ἀνά. Aliter: O'. τὴν
 Μααχά. Ὅμοιως οἱ Γ'.¹⁶
14. וְהַבְּמוֹת לִאֶסְרֵי רַק לִבְּ-מֶסֶחָ הָיָה שָׁלֵם. O'. τὰ δὲ ὑψηλὰ οὐκ ἐξήρε· πλὴν
 ἡ καρδία Ἀσὰ ἦν τελεία μετὰ κυρίον. Ἀ. . .
 ἡ καρδία Ἀσὰ ἦν τελεία μετὰ κυρίον. Σ. τὰ
 δὲ ὑψηλὰ οὐ περιηρέθη· ἡ μέντοι καρδία Ἀσὰ
 ἦν τελεία . . . Θ. . . πλὴν ἡ καρδία Ἀσὰ ἦν
 τελεία μετὰ κυρίον.¹⁷
15. אֶת-קִדְשֵׁי. Res consecratas. O'. τοὺς κίονας.
 Ἀ. τὰ ἡγιασμένα. Σ. τὰ ἅγια.¹⁸
18. אֶת-כָּל-הַקְּסָה. O'. ✕ Ἀ. Θ. σύμπαν 4 τὸ
 ἀργύριον.¹⁹
 בְּמִצְרֹת בֵּית-יְהוָה. O'. ✕ Ἀ. ἐν τοῖς
 θησαυροῖς οἴκου κυρίου, καὶ (4).²⁰
 וַיִּשְׁלַח. O'. καὶ ἐξαπέστειλεν ✕ αὐτούς 4.²¹
 שִׁבְרֹמֶן. O'. Ταβερεμά. Alia exempl. Τὰβ
 ἐν Ῥαμμάν.²²
 הָיוּ. O'. Ἀζίν. Alia exempl. Ἀζήλ.²³
19. בְּרִית. O'. ÷ διαθῶν 4 διαθήκην. Alia exempl.
 διαθήκη ἔστω.²⁴

19. לֵךְ הַפָּרָה. O'. δεῦρο διασκέδασον. Σ. πορευό-
 μενος λύσον.²⁵
20. וְהָיִים אֶת-לֵוִי. O'. τῶν δυνάμεων αὐτοῦ
 (alia exempl. τῶν αὐτοῦ²⁶).
22. אֵין נָזַר. Nullus erat immunitis. O'. εἰς Ἐνα-
 κίμ. Ἀ. καὶ οὐκ ἔστιν ὑπεξηρημένος.²⁷
23. וְכָל-אֲשֶׁר עָשָׂה. O'. ἦν ἐποίησεν. Alia ex-
 empl. καὶ πάντα 4 ἐποίησεν.²⁸
 וְהָעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה. O'. ✕ Θ. καὶ τὰς πόλεις
 4ς ὠκοδόμησεν 4.²⁹
 הָלָה. O'. ἐπόνεσε. Alia exempl. ἐποίησεν
 Ἀσὰ τὸ πονηρὸν, καὶ ἐπόνεσε.³⁰ Schol. Τὸ,
 ἐποίησεν Ἀσὰ τὸ πονηρὸν, παρ' οὐδενὶ κείμεναι
 ἐν τῷ ἐξαπλῷ, οὐδὲ ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἀντιγρά-
 φοις.³¹
24. וַיִּשְׁכַּב עִם-הַבָּתִּי. O'. καὶ ἐκοιμήθη
 Ἀσὰ ✕ Ἀ. Θ. μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ 4.³²
 דָּוִד אָבִיו. O'. Δαυὶδ ✕ Ἀ. Θ. πατὴρ αὐ-
 τοῦ 4.³³
27. וַיִּקְשֹׁר עָלָיו. Et conjuravit contra eum. O'.
 καὶ περιεκάθισεν αὐτόν.³⁴
 לְבֵית יִשְׁשָׁכָר. O'. ἐπὶ τὸν οἶκον Βελαὰν υἱοῦ
 Ἀχιά. Alia exempl. ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσάχαρ.³⁵
 וַיַּעֲרֶה בְעֵשָׂה. O'. καὶ ἐχάραξεν (alia exempl.

¹⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, 243, 244, 246. ¹⁵ Syro-
 hex. .ו. פלסו כלסו סכסו. Ad priorem
 versionem cf. Hex. ad Ezech. xx. 7. xxiii. 30. Pro ἐπιτη-
 δεύματα Comp. edidit βδελύγματα. ¹⁶ Cod. 243 (cum
 Μαλχά), teste Montef. Sic in textu Comp., Codd. III, 52,
 74, 92, alii, Syro-hex., Arm. i. ¹⁷ Cod. 243. ¹⁸ Syro-
 hex. .ו. חססו. Cf. Hex.
 ad Deut. xii. 26. ¹⁹ Sic Syro-hex. (cum .ל. ✕
 כלסו), et sine notis Ed. Rom.; sed vox σύμπαν deest
 in Comp., Codd. II, XI, 19, 55, 64, 71, aliis. ²⁰ Sic
 Syro-hex. (qui pingit: ✕ Ἀ. ἐν τοῖς θησαυροῖς | ✕ οἶκου κυρίου,
 καὶ ἐν τοῖς θ., absente cuneolo). Haec desunt in Codd. II,
 XI, 82, 119, 120. ²¹ Sic Syro-hex. Pronomen deest
 in Codd. III, 158. ²² Sic Ald. (cum Ταβ), Codd. III
 (cum Ῥαμμ), 52 (cum Ῥαμ), 55 (cum Ῥεμμάν), 64 (cum
 Ταβ ἐν Ῥεμμάν), 74 (cum Ῥαμάν), 92, alii (inter quos 243,
 cum Ῥεμμάν). Syro-hex. .ו. יחלסו. ²³ Sic Ald.,
 Codd. III, XI, 19, 52, 55, 64, alii (inter quos 243), Syro-
 hex. (cum .ו. יחלסו), Arm. i. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19,

93, 108, 246. In textu obelus est in Syro-hex. ²⁵ Syro-
 hex. .ו. מ. יז' ל' ו. Sic Codd. II (cum τῆς
 δυνάμεως τῶν αὐτοῦ), III, 44, 55, 71, alii (inter quos 243,
 247), et fortasse Syro-hex. in marg. ²⁷ Syro-hex. .ו.
 סכסו. (Vox Syriaca ponitur pro ὑπεξηρηται
 Gen. xxxix. 9.) ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum
 ἐποίησαν), XI, 52, 55, 64, alii (inter quos 243), Syro-hex.,
 Arm. i. ²⁹ Sic Syro-hex. Haec leguntur in Ed. Rom.,
 sed desunt in Codd. II, III, XI. ³⁰ Sic Codd. 19, 82,
 93, 108, 158 (om. Ἀσὰ), Theodoret. Quaest. XLVIII in
 3 Reg. p. 495. ³¹ Cod. 243 in marg. ³² Sic Syro-
 hex., et sine notis Ed. Rom.; sed verba ἡσתרαιμένα desunt
 in Codd. II, XI, 55, 64, 71, aliis (inter quos 243). ³³ Ii-
 dem. Verba πατὴρ αὐτοῦ desunt in Codd. II, XI, 19, 44,
 55, aliis, Arm. i. ³⁴ Syro-hex. in textu: .ו. סכסו
 סכסו, cum indice super סכסו, sed absente nota
 marginali. Cf. Hex. ad i Reg. xxii. 8, 13. Amos vii. 10.
³⁵ Sic Comp. (cum τοῦ Ἰσάχαρ), Codd. III (cum Ἰσάχαρ), XI,
 71 (ut III), 119, 245 (ut III), Syro-hex., Arm. i.

ἐπάταξεν; alia, ἐχαράκωσεν³⁰) αὐτὸν ✕ 'Α. Θ.
Βαασά (4).³⁷

27. צָרִים. *Obsidebant.* Ο'. περιεκάθητο. Σ. ἐπο-
λόρουν.³⁸

28. תַּחֲתָיו. Ο'. Vacabat. ✕ 'Α. Σ. ἀντ' αὐτοῦ.³⁹

29. אֶת-כָּל-בֵּית. Ο'. ὅλον τὸν οἶκον. Aliter: Ο'.
✕ 'Α. σύμπαντα 4 τὸν οἶκον.⁴⁰

30. אֲשֶׁר הָטָא אֲשֶׁר הָטָא. Ο'. ✕ 'Α. ὅς ἤμαρτεν,
καὶ 4 ὅς.⁴¹

32. וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אֶסָא וּבֵין בַּעֲשָׁא מֶלֶךְ-
יִשְׂרָאֵל כָּל-יְמֵיהֶם. Ο'. Vacat. ✕ 'Α. καὶ
πόλεμος ἦν μεταξὺ Ἀσά καὶ μεταξὺ Βαασά
βασιλέως Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν.⁴²

Cap. XV. 1. - υἱὸς Ῥοβοάμ 4.⁴³ 13. - ἐν
πυρί 4.⁴⁴ 15 (in posteriore loco). - εἰσήνεγκεν 4.⁴⁵
23. ✕ πάντων (4) τῶν λόγων.⁴⁶ γεγραμμένα - εἰ-
σὶν 4.⁴⁷ 29. - καὶ 4 ἐπάταξεν.⁴⁸ 33. - καὶ 4 ἐν
τῷ ἔτει.⁴⁹ 34. - υἱοῦ Ναβάθ 4.⁵⁰

CAP. XVI.

1. אֶל-יְהוּא בֶן. Ο'. ἐν χειρὶ Ἰοῦ (alia exempl.
'Ιησὺ¹) υἱοῦ. Alia exempl. πρὸς Ἰοῦ υἱόν.²

³⁰ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 52,
55, 64, aliis (inter quos 243), Syro-hex. (cum ܐܚܐܩܝܬ),
Arm. 1; posterior in Codd. 19, 82 (cum ἐκάκωσεν), 93,
108, 246 (cum ἐπεχαράκωσεν).³⁷ Sic Syro-hex., et
sine notis Cod. III.

³⁸ Syro-hex. ܐܠܗܐ. Cf. Hex. ad Jerem. xxxii. 2. ³⁹ Sic Syro-hex. Haec hodie
desunt in Cod. XI solo.

⁴⁰ Sic Syro-hex., et sine notis
Codd. III (cum τὸν σύμπ. οἶκον), 92, 121, 123, 236, 242,
247. In textu vulgari ὅλον deest in Codd. II, XI, 74,
106, 119, aliis.

⁴¹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III,
Arm. 1. ⁴² Sic in textu Syro-hex. (om. kai), et sine
notis Comp. (cum ἀναμίστον bis pro μεταξὺ), Cod. III, Arm. 1
(cum Ναβᾶθ pro Βαασά).

⁴³ Syro-hex. Sic sine obelo (pro πυρί) Comp., Codd. XI, 19, 93, alii.

⁴⁴ Idem. Deest in Cod. 71. ⁴⁵ Idem. Vox deest in
Ed. Rom. et libris omnibus.

⁴⁶ Idem. Sic sine obelo
(pro γ. ἰσχυρὸν) Codd. 158, 245. ⁴⁷ Idem. Copula deest
in Comp., Codd. 71, 82, 93, 108, 246.

⁴⁸ Idem (cum
ܐܠ-). Copula deest in Comp. ⁴⁹ Idem. Deest in
Cod. 44.

1. לְאִמֶּר. Ο'. Vacat. Alia exempl. λέγων.³

2. בַּחֲטֵאתָם. Ο'. ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν. 'Α. Σ.
ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν.⁴

3. בַּעֲשֵׂר אַחֲרֵי בַעֲשֵׂא. *Exterminabo Baasam.*
Ο'. ἐξεγείρω ὑπὶσω Βαασά. Σ. τρυγήσω τὰ
ὑπὶσω (Βαασά).⁵

6. תַּחֲתָיו. Ο'. ἀντ' αὐτοῦ. Aliter: Ο'. ἀντ' αὐ-
τοῦ - ἐν τῷ εἰκοστῷ ἔτει βασιλέως Ἀσά (4).⁶

7. וְגַם. Ο'. καὶ ✕ γε.⁷

וְיָנִי הַנְּבִיא. Ο'. υἱοῦ Ἀνανὶ ✕ τοῦ προ-
φήτου.⁸

8. בְּשָׁנָה עֶשְׂרִים רָשָׁשׁ שָׁנָה לְאֶסָא מֶלֶךְ-יְהוּדָה.
Ο'. Vacat. ✕ Οἱ Γ'. ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ
ἑκτῷ ἔτει τοῦ Ἀσά βασιλέως Ἰούδα.⁹

מֶלֶךְ אֱלֹהִים. Ο'. καὶ Ἠλὰ .. ἐβασίλευσεν. Ali-
ter: - καὶ 4 ἐβασίλευσεν Ἠλὰ ..¹⁰

9. וַיִּקְשֹׁר עָלָיו עֲבָדָיו וְיָמְרִי. Ο'. καὶ συνέστρεψεν
ἐπ' αὐτὸν (alia exempl. add. παῖς αὐτοῦ; alia,
τοὺς παῖδας αὐτοῦ¹¹) Ζαμβρί. Alia exempl.
καὶ συνέστρεψεν ἐφ' αὐτὸν τοὺς παῖδας αὐτοῦ
καὶ Ζαμβρί.¹²

אֲרָצָא. Ο'. Ὠσά. Alia exempl. Ἀρσά.¹³

10. בְּשָׁנָה עֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה לְאֶסָא מֶלֶךְ-יְהוּדָה. Ο'.

CAP. XVI. ¹ Sic Codd. III, 44, 52, 71, alii (inter quos
243), Syro-hex. (cum ܐܪܥܐ).

² Sic Comp., Codd. 19
(cum υἱὸ pro Ἰοῦ), 108.

³ Sic Comp., Ald., Codd. 19,
44, 74, 82, alii (inter quos 243), Syro-hex. (in marg.).

⁴ Syro-hex. ܐܠܗܐ. ⁵ Idem: ܐܠܗܐ.

⁶ Hieron.: demetam posteriora
Baasa. Cf. ad Cap. xiv. 10.

⁷ Sic Syro-hex., et sine
obelo Codd. II, III, Arm. 1. In Ald., Codd. 44 (om. kai),
52 (om. Ἀσά), 55 (om. kai ὀγδόῃ), 71 (idem), 74, aliis,
plenius legitur: ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ὀγδόῃ τοῦ Ἀσά βασιλέως
Ἰούδα.

⁸ Syro-hex. ܐܠܗܐ, invitis libris Graecis.

⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Ald., Codd. III (cum Ἀναία),
XI (cum Ἀνανὶ), 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. 1.

¹⁰ Sic Syro-hex. (cum ἔτη), et sine notis Comp. (cum ἐν τῷ
ἔτει καὶ εἰκοστῷ ἔτει Ἀσά β. Γ.), Codd. III (cum ἐπὶ pro ἔτει),
71 (om. kai et ἔτει), Arm. 1.

¹¹ Prior lectio est in Codd. III, XI,
245, Syro-hex.; posterior in Codd. 55, 64, 71, aliis (inter
quos 243).

¹² Sic Codd. 44 (cum ἐπὶ ἰσχυρὸν), 52, 74
(ut 44), 92, alii.

¹³ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. 1.

Vacat. ✠ 'A. Σ. Θ. ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἐβδόμῳ [ἐτῶν] τοῦ 'Ασὰ βασιλέως 'Ιούδα (4).¹⁴

11, 12. הָכָה אֶת-כָּל-בֵּית בַּעֲשָׂא לֹא-הָשָׁאִיר לוֹ. הָכָה מִשְׁתֵּין בְּקִיר וְנִאֲלָיו וְרַעְיוֹ: וַיִּשְׁמַד זִמְרִי אֶת כָּל-בֵּית בַּעֲשָׂא. Ο'. καὶ ἐπάταξεν ὅλον τὸν οἶκον Βαασά. Aliter: Ο'. ἐπάταξεν ὅλον τὸν οἶκον Βαασά, ✠ καὶ οὐχ ὑπέλειπεν αὐτῷ οὐροῦντα πρὸς τοίχον, καὶ ἀγχιστειὺς αὐτοῦ, καὶ ἑταίρον αὐτοῦ· καὶ ἐξέτριψεν Ζαμβρί ὅλον τὸν οἶκον Βαασά 4.¹⁵

12. בֵּיד יְהוּא הַנְּבִיא. Ο'. καὶ πρὸς 'Ιουὶ τὸν προφήτην. Alia exempl. ἐν χειρὶ 'Ιουὶ τοῦ προφήτου.¹⁶

13. וַיִּשְׁאָוֶת אֶלֶה. Ο'. καὶ ✠ ἀμαρτιῶν 4 'Ηλά.¹⁷ וַיִּשְׁרֹתוּ הָאִשָּׁר וַיִּשְׁרֹתוּ הָאִשָּׁר. Ο'. ὡς ἐξήμαρτε. Alia exempl. δς ✠ ἡμαρτε καὶ 4 ἐξήμαρτε.¹⁸

14. וְכָל-אִשָּׁר עָשָׂה. Ο'. & (alia exempl. καὶ πάντα &¹⁹) ἐποίησεν.

15. בַּשָּׁנָה עָשָׂרִים וְשֵׁבַע שָׁנָה לְאַסָּא מֶלֶךְ יְהוּדָה. Ο'. Vacat. ✠ 'A. Σ. Θ. ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἐβδόμῳ ἐτῶν τοῦ 'Ασὰ βασιλέως 'Ιούδα 4.²⁰

וַיְהִי חֲנִים עַל-גִּבְתָּיו. Ο'. καὶ ἡ παρεμβολὴ 'Ισραὴλ ἐπὶ Γαβαθόν. 'A. Σ. καὶ ὁ λαὸς παρενέβαλε ἐπὶ Γαβαθόν.²¹

16. וַיָּבֵן הָכָה. Ο'. καὶ ἔπαισε. Σ. καὶ ἐπάταξε.²²

17. וַיִּצְרוּ. Ο'. καὶ περιεκάθισαν. Σ. καὶ πολιορκούσιν.²³

18. אֶל-אַרְמֹן. In arcem. Ο'. εἰς ἄντρον. 'A. εἰς στοάν.²⁴

19. וַיִּשְׁרֹתוּ. Ο'. Vacat. ✠ αἰς ἐποίησεν 4.²⁵

20. וַיִּקְשְׁרוּ אִשָּׁר קֶשֶׁר. Et conjunctionem ejus quam conjuravit. Ο'. καὶ τὰς συνάψεις αὐτοῦ ἃς συνήψεν. 'O 'Εβραῖος· et rebellionem ejus quam rebellavit.²⁶

21. לְחֵצֵי. Ο'. Vacat. ✠ εἰς μέρη 4.²⁷

22. וַיִּחַזַּק הָעָם אֶת-הָעָם עִמָּוִי אֶת-הָעָם אֶת-הָעָם. Ο'. ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω 'Αμβρί ὑπερεκράτησε τὸν λαὸν τὸν ὀπίσω Θαμνί. Alia exempl. καὶ ὑπερίσχυσεν ὁ λαὸς ὁ ἀκολουθῶν τῷ 'Αμβρί, καὶ ἠττήθη ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω Θαμνί.²⁸

23. וַיִּתְּחַת שָׁנָה. Ο'. καὶ πρώτη ✠ ἔτει 4.²⁹

וַיִּתְּחַת מֶלֶךְ יְהוּדָה. Ο'. τοῦ βασιλέως 'Ασά. Alia exempl. τοῦ 'Ασὰ βασιλέως 'Ιούδα.³⁰

24. שָׁמְרוֹן. Ο'. τὸ Σεμερών. 'Αλλος· Σαμαρείας. 'Αλλος· Σομορών.³¹

27. וַיִּבְנוּתוּ אִשָּׁר עָשָׂה. Ο'. καὶ [πάσα] ἡ δυναστεία αὐτοῦ. Aliter: Ο'. καὶ ἡ δυναστεία αὐτοῦ ✠ 'A. ἢν ἐποίησεν (4).³²

28. Ο'. καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει—'Ιωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Schol. 'Απὸ τῶν

¹⁴ Sic Syro-hex. in textu (cum **וְשֵׁבַע**), et sine notis Codd. III (om. ἐτῶν), 245 (idem), Arm. I (cum **עִים** καὶ πέμπτῃ).

¹⁵ Sic Syro-hex. (qui post prius Βαασά legit et pingit: **וַיִּשְׁמַד זִמְרִי אֶת כָּל-בֵּית בַּעֲשָׂא**), et sine aster. Comp. (cum οὐ κατέλειπεν... πρὸς τὸν τοίχον, καὶ τοὺς συγγενεῖς καὶ ἑταίρους αὐτοῦ· καὶ ἐξωλόθρευσε.), Cod. III (cum οἶκον αὐτοῦ τοῦ Β. οὐχ ὑπέλειπεν), Arm. I.

¹⁶ Sic Cod. 246, Arm. I (cum 'Ιουὶ); neonon (cum 'Ιουὶ υἱοῦ Ἀνανίου pro 'Ιουὶ) Comp., Codd. 19 (om. 'Ιουὶ), 93, 108.

¹⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✠ καὶ ἀμαρτιῶν 4), invitis libris Graecis.

¹⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: δς ἡμαρτε ✠ καὶ 4 ἐξ.), et sine aster. Cod. III (cum οὗ ἡμαρτον καὶ ἐξήμαρτον), Arm. I (cum δς ἡμ. καὶ ὡς ἀμαρτάνειν ἐποίησεν).

¹⁹ Sic Comp. (cum δσα pro δ), Ald., Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 44 (idem), 52, 55, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex., Arm. I.

²⁰ Sic Syro-hex. (cum **וְשֵׁבַע**), et sine notis (om. ἐτῶν) Comp. (cum ἐν

τῷ **עִים**, καὶ ἐβδ. ἔτει 'Ασὰ βασ. 'Ι.), Codd. III, 158 (cum ἐν **עִים** καὶ ἐβδ. ἔτει).

²¹ Syro-hex. **וַיִּתְּחַת מֶלֶךְ יְהוּדָה**. Idem: **וַיִּתְּחַת מֶלֶךְ יְהוּדָה**. Cf. Hex. ad Gen. iv. 15. Psal. lvi. 5.

²² Idem: **וַיִּתְּחַת מֶלֶךְ יְהוּדָה**. Cf. Middeld. ad 4 Reg. vi. 24.

²³ Idem: **וַיִּתְּחַת מֶלֶךְ יְהוּדָה**. Cf. Middeld. ad 4 Reg. vi. 24.

²⁴ Idem: **וַיִּתְּחַת מֶלֶךְ יְהוּדָה**. Cf. Middeld. ad 4 Reg. vi. 24.

²⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, 121, 247, Arm. I.

²⁶ Syro-hex. in textu: καὶ τὴν συνάψιν αὐτοῦ ἢν συνήψεν (αὐτοῦ); in marg. autem: **וַיִּתְּחַת מֶלֶךְ יְהוּדָה**.

²⁷ Syro-hex. in textu: **וַיִּתְּחַת מֶלֶךְ יְהוּדָה**, invitis libris Graecis.

²⁸ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. I; neonon (cum ὁ ἀκολουθήσας τῷ Ζαμβρί) Codd. 44, 52, 74, 92, alii.

²⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. III.

³⁰ Sic Comp., Codd. III (cum τῷ 'Ασά), 19, 82 (om. 'Ιούδα), 93, 108, Syro-hex., Arm. I.

³¹ Cod. 243 in marg.: **וַיִּתְּחַת מֶלֶךְ יְהוּדָה**. Syro-hex. **וַיִּתְּחַת מֶלֶךְ יְהוּדָה**, sed paulo post **וַיִּתְּחַת**.

³² Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 121, 247. Vox **וַיִּתְּחַת** deest in Codd. II, XI, 64, 71, 82, aliis.

κατὰ τὸν Ἀμβρί τὰ περὶ Ἰωσαφὰτ οὐ κείται
ἐν τῷ ἔξαπλῳ, ἀλλ' εὐθὺς τὰ περὶ Ἀχαάβ.³³

20. וַיִּחַבֵּן בְּרַעְמִי מֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁנִת.
שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה לְמָסָה מֶלֶךְ יְהוּדָה
וַיִּמְלֹךְ אַחָב בְּרַעְמִי עַל-יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁמֶרֶן
עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה. Ο'. ἐν ἔτει δευτέρῳ τοῦ
Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα, Ἀχαάβ υἱὸς Ἀμ-
βρί ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ
εἴκοσι καὶ δύο ἔτη. Aliter: Ο'. ὁ δὲ Ἀχαάβ
υἱὸς Ἀμβρί ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ✕ ἐν
ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως
Ἰούδα· βασιλεύσας δὲ Ἀχαάβ υἱὸς Ἀμβρί ἐπὶ
Ἰσραὴλ 4 ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη.³⁴

30. בְּרַעְמִי. Ο'. Vacat. Alia exempl. υἱὸς Ἀμβρί.³⁵
מֶלֶךְ. Ο'. [καὶ] ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας.
Alia exempl. ὑπὲρ πάντας.³⁶

33. וַיִּשָּׂה. Ο'. καὶ προσέθηκεν (alia exempl. ἐπλεό-
νασεν³⁷).

לְעֵשָׂה. Ο'. τοῦ ποιῆσαι παροργίσματα. Alia
exempl. τοῦ ποιῆσαι.³⁸

Cap. XVI. 5. ÷ πάντα 4.³⁹ 9. ÷ ἦν (4).⁴⁰ 12.
ἐπὶ ÷ τὸν οἶκον 4 Βαασά.⁴¹ 15. ÷ καὶ 4 ἐβασί-
λευσεν Ζαμβρί.⁴² 18. ἡ πόλις ÷ αὐτοῦ 4.⁴³ 19.
÷ υἱοῦ Ναβιάτ 4.⁴⁴ 21. ÷ τοῦ λαοῦ γίνεται 4.⁴⁵ 22.

÷ καὶ Ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ 4.
÷ μετὰ Θαμνί 4.⁴⁶ 24. ÷ Ἀμβρί 4.⁴⁷ ÷ τοῦ κυ-
ρίου τοῦ ὄρους 4.⁴⁸ 27. ÷ καὶ πάντα 4.⁴⁹

CAP. XVII.

1. הַתְּשִׁיבִי. Ο'. ὁ προφῆτης Θεοβίτης. Alia ex-
empl. ὁ προφῆτης.¹

לְפִי דְבָרִי. Ο'. διὰ στόματος λόγου μου. Alia
exempl. διὰ λόγου στόματός μου.²

2. הָאֵלִיו. Ο'. πρὸς Ἡλιοῦ. Ἀ. ἐπ' αὐτόν.³

לְאִמֹר. Ο'. Vacat. Σ. λέγων.⁴

3. וּפְנִיתָ לָהּ. Ο'. Vacat. Ἀλλος καὶ ἐπίστρεφε σύ.⁵

5. וַיֵּלֶךְ וַיַּעַשׂ. Ο'. ✕ Ἀ. καὶ ἐπορεύθη 4 καὶ ἐποί-
ησεν ÷ Ἡλιοῦ 4.⁶

וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב. Ο'. ✕ Ἀ. Σ. Θ. καὶ ἐπορεύθη 4 καὶ
ἐκάθισεν.⁷

6. וַתַּעֲרִיבִים מִבְּיָאִים לוֹ לֶחֶם וּבָשָׂר בַּבֶּקֶר וּלְחֶם.
וּבָשָׂר בְּעֶרְבַּי. Ο'. καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῷ
ἄρτους τὸ πρωῒ, καὶ κρέα τὸ δειλῆς. Aliter:
Ο'. καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῷ ✕ Ἀ. Σ. Θ.
ἄρτους 4 καὶ κρέα τὸ πρωῒ, καὶ ✕ Ἀ. Σ. ἄρ-
τους (4) καὶ κρέα τὸ δειλῆς.⁸ Οἱ Γ. καὶ οἱ
κόρακες ἔφερον αὐτῷ ἄρτον καὶ κρέας τὸ πρωῒ,
καὶ ἄρτον καὶ κρέας τὸ δειλῆς.⁹

³³ Nobil., Cod. 243 (cum Zambrī). Pericopam reprobant
Comp., Cod. III, Syro-hex., Arm. i. ³⁴ Sic Syro-hex.
(om. δὲ post βασιλεύσας), et sine aster. Comp. (cum βασι-
λεύει pro βασιλεύσας), Cod. III (cum Zambrī (bis), et εικο-
σιδύο). ³⁵ Sic Syro-hex. (cum ܠܥܒܪܝܐ), Arm. ed.;
neonon (cum Zambrī) Codd. III, 55, 64, 71, alii (inter
quos 243). ³⁶ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. i. In
textu copulam reprobant Codd. II, XI, 44, 55, 74, alii.
³⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁸ Sic Codd. III,
XI, 245, Syro-hex., Arm. ed. Mox haec, καὶ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ τοῦ ἐξολοθρευθῆναι ἐκακοποίησεν, desunt in Comp., Codd.
III, XI, 52, 71, 74, aliis, Syro-hex. ³⁹ Syro-hex.

⁴⁰ Idem. ⁴¹ Idem (qui pingit: ἐπὶ ÷ τὸν οἶκον B. 4
Haec, ἐπὶ τὸν οἶκον B. καὶ, desunt in Cod. 44. ⁴² Idem.
Sic sine obelo Codd. III, 158. Copula deest in Comp.,
Codd. 19, 93, 108, 246. ⁴³ Idem. Sic sine obelo
Comp., Codd. 93, 108. Pronomen deest in Arm. i.

⁴⁴ Idem. ⁴⁵ Idem. Vox γίνεται deest in Cod. 245.

⁴⁶ Idem. Desunt in Comp. solo. ⁴⁷ Idem. Deest in
Cod. 44. ⁴⁸ Idem. ⁴⁹ Idem.

CAP. XVII. ¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 64, 71,
alii (inter quos 247), Syro-hex. (cum ܠܥܒܪܝܐ in marg.),
Arm. i. Statim ἐκ (pro ὁ ἐκ) Θεοβίων Codd. II, 44, 55, 71,
alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. ² Sic Comp.,
Codd. 19, 82, 93, 108, 246, Syro-hex., Arm. i. ³ Syro-
hex. ܠܥܒܪܝܐ. ⁴ Idem: ܠܥܒܪܝܐ. Sic in
textu Codd. 74, 123. ⁵ Idem in marg. sine nom.:
ܠܥܒܪܝܐ.

⁶ Sic Syro-hex. (cum ܠܥܒܪܝܐ in marg.), et
sine notis Comp., Codd. III (om. Ἡλιοῦ κατὰ τὸ ρ. κ.), 52,
74, 92, alii, Arm. i. ⁷ Sic Syro-hex., et sine notis
Codd. 52, 74, 92, alii, Arm. i. ⁸ Sic Syro-hex. (cum
ܠܥܒܝܐ bis), et sine notis Comp. (cum κρέας bis), Cod. III
(cum ἄρτους καὶ κρέας... ἄρτον καὶ κρέας), Arm. i (cum ἄρτους
καὶ κρέα bis). ⁹ Cod. 243. Montef. e Regio affert: Ἀ.
Σ. Θ. ἄρτον καὶ κρέας τὸ πρωῒ, κ. τ. ε.

9. וישבת שם. O'. Vacat. ✕ A. καὶ καθήσῃ
ἐκεῖ. ¹⁰
10. ויקרא אליה ויאמר קחי. O'. καὶ ἐβόησεν
ὀπίσω αὐτῆς — Ἠλιού. ¹¹ καὶ εἶπεν — αὐτῇ (4)
λάβε. ¹² Ἄλλος (καὶ) ἐκάλεσεν αὐτήν, καὶ εἶπεν
αὐτῇ: φέρε. ¹³
12. בצפת. In ampulla. O'. ἐν τῷ καψάκῃ (alia
exempl. καμψάκῃ ¹⁴). A. ἐν ληκυθίῳ. ¹⁵
- תקששת. O'. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ συλλέξω.
Alia exempl. καὶ ἰδοὺ συλλέξω. ¹⁶
- והנהיגה. O'. καὶ φαγόμεθα (✕) Σ. αὐτό. ¹⁷
14. יהוה אלהי ישראל. O'. κύριος ✕ ὁ θεὸς
'Ισραὴλ. ¹⁸
- על פני האדמה. O'. ἐπὶ ✕ A. Σ. Θ. προσώ-
που. ¹⁹ τῆς γῆς. ²⁰
15. כדבר אליהו. O'. Vacat. ✕ κατὰ τὸ ῥῆμα
'Ηλιού. ²¹
- ימים. Aliquot dies. O'. Vacat. ✕ Σ. Θ.
καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης. ²²
17. אחר הדברים האלה. O'. μετὰ ✕ A. Θ. τὰ
ῥήματα. ²³ ταῦτα. ²⁴
18. את-עני. O'. ἀδικίας (alia exempl. τὰς ἀδι-
κίας ²⁵) μου. Ἄλλος ἀμαρτίας μου. ²⁶

20. יהוה אלהי הגם על-האֱלֹהִים אֲשֶׁר-אֲנִי
מְתוֹרֵר עִמָּה הָרְעוּתָ לְהַמִּית אֶת-בְּנֵי
אֵלֹהֵי. O'.
οἱμοι, κύριε, ὁ μάρτυς (ἔγ) τῆς χήρας μεθ' ἧς
ἐγὼ κατοικῶ μετ' αὐτῆς, σὺ κεκάκωκας (alia
exempl. ἐκάκωσας ²⁷) τοῦ θανατῶσαι τὸν υἱὸν
αὐτῆς. (Σ.) ὦ κύριε ὁ θεὸς μου, εἰ ἔτι καὶ τὴν
χήραν ἢ παροικῶ ἐκάκωσας, ὥστε ἀνελεῖν τὸν
υἱὸν αὐτῆς. ²⁸
21. על-קרב. O'. εἰς αὐτόν. Σ. εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ. ²⁹
- 22, 23. וישמע יהוה בקול אליהו ותשב נפש-
היכל על-קרב. O'.
והיכל. O'. καὶ ἐγένετο οὕτως καὶ ἀνεβόησε
τὸ παιδάριον. Aliter: O'. + καὶ ἐγένετο οὐ-
τως καὶ ἀνεβόησεν (4) ✕ A. καὶ ἤκουσε κύ-
ριος ἐν φωνῇ Ἠλιού, καὶ ἐπεστράφη ἡ ψυχὴ
τοῦ παιδαρίου πρὸς ἔγκατον αὐτοῦ, καὶ ἔζησεν.
καὶ ἔλαβεν Ἠλιού τὸ παιδάριον. ³⁰ Scholium
S. Severi: Κατὰ τὰς παραδόσεις τῶν Ἑβραίων οὗτος
ὁς ἔζησεν λέγεται ὅτι ἔστιν Ἰωνᾶς ὁ προφήτης. ³¹
24. עתה זה. O'. ἰδοὺ ✕ A. Σ. Θ. τοῦτο. ³²
- Cap. XVII. 1. — τῶν δυνάμεων ὁ θεός. ³³ 4.

¹⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum κατοικήσεις), Codd. III, 52 (cum καθίσῃ), 92 (idem), 123, 236 (ut 52), 242 (idem), 246, Arm. i. ¹¹ Syro-hex. ¹² Idem in marg. sine nom.: ¹³ Sic Comp., Codd. 55, 71, 74, 82, alii (inter quos 243), Arm. i. Syro-hex. ¹⁴ Cod. 243. Praeterea Montef. e Regio exscripsit: 'A. ἐν τῇ ληκυθίᾳ, invita lingua. ¹⁵ Sic Codd. II, III, 247, Syro-hex., Arm. i. ¹⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ φαγόμεθα αὐτό (sic), καὶ ἀποθανοῦμεθα (4), et sine notis Cod. III, Arm. i. ¹⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: ὁ θεός ✕ Ἰσραὴλ (4), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, 52, 55, 64, 71, alii, Arm. i. ¹⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ A. Σ. Θ. ἐπὶ προσώπου (4), et sine notis Cod. III, Arm. i. ¹⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, 121, 246, 247, Arm. i. ²⁰ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Cod. III, Arm. i. ²¹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 246, Arm. ed. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 64, alii, Syro-hex. (cum ²³ Cod. 243 in marg. sine nom. ²⁴ Sic Comp., Syro-hex., invitis libris Graecis. ²⁵ Sic

Comp., Ald., Codd. XI, 44, 55, 64, alii (inter quos 243). ²⁶ Cod. 243 in marg. sine nom. (cum εἰ ἔτη). Ad ἔτι καὶ cf. Hex. ad Jud. ii. 10. i Reg. x. 11. Pro ὁ μάρτυς τῆς χ. Comp. edidit καίγες τὴν χήραν. ²⁷ Hieron., juxta versionem Symmachii, ut videtur, vertit: in viscera ejus. Cf. Hex. ad Psal. cii. i. Ezech. xi. 19. ²⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: + καὶ ἐγ. οὕτως (4) — καὶ ἀνεβόησεν), et sine notis Codd. III (cum Ἠλία, καὶ ἀπεστράφη), 121 (om. καὶ ἐγένετο οὕτως, cum καὶ ἀνεβόησεν τὸ π. καὶ ἔλαβεν αὐτὸν pro καὶ ἔλαβεν Ἠλιού τὸ π.), 247 (idem), Arm. i. ²⁹ Syro-hex. in marg.: ³⁰ S. Hieron. Prolog. in Jonam (Opp. T. VI, pp. 389, 390): "Tradunt autem Hebraei hunc esse filium viduae Sareptanae, quem Elias propheta mortuum suscitavit, matre postea dicente ad eum: Nunc cognovi quia vir Dei es tu, et verbum Dei in ore tuo est veritas; et ob hanc causam etiam ipsum puerum sic vocatum: AMATHI enim in nostra lingua veritatem sonat." ³¹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III ³² Syro-hex. Deest in Comp.

— ὕδωρ 4.³³ 6. — ὕδωρ 4.³³ 8. πρὸς Ἡλιοῦ, ✕ λέ-
γων (4).³⁴ 11. — Ἡλιοῦ 4.³⁵ 12. — ἡ γυνή 4.³⁶
15. — ἡ γυνή 4.³⁷ 17. — καὶ 4 ἡρρώσθησεν.³⁸ 19.
— πρὸς τὴν γυναῖκα 4.³⁹ 20. — Ἡλιοῦ 4.⁴⁰

CAP. XVIII.

4. בְּחִירָתָא חִיבָא. Ο'. ἐν τῷ τύπτειν τὴν Ἰεζά-
βελ. Σ. πατασούσης (τῆς Ἰεζάβελ).¹
5. אֶל-כָּל-מִשְׁנֵי. Ο'. [καὶ] ἐπὶ πηγὰς. Alia ex-
empl. ἐπὶ πάσας πηγὰς.²
וְאֶל-כָּל-הַנְּחָלִים. Ο'. καὶ ἐπὶ χειμάρρους. Alia
exempl. καὶ ἐπὶ πάντας χειμάρρους.³
סוס ופָּרָד. Ο'. ἵππους καὶ ἡμιόνους. Σ. ἵππον
καὶ ἡμιονον.⁴
כִּן-בְּחִירָה. Ο'. ἀπὸ τῶν σκηνῶν (alia exempl.
κτηνῶν⁵).
6. לְבָדוֹ (in priore loco). Ο'. Vacat. Alia exempl.
μόνος.⁶
7. וַיִּבְרָחוּ. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ἔγνω αὐτόν 4.⁷
10. שָׁם... אֲשֶׁר. Ο'. οὐ... ✕ ἐκεῖ 4.⁸
וַיִּשְׁפֹּעַ. Ο'. καὶ ἐνέπρησε (Ἄλλος ὥρκεισεν⁹).
11. הָיָה אֵלָיו. Ο'. ✕ ἰδοὺ Ἡλιοῦ 4.¹⁰
12. וְלֹא יִמְצָא. Ο'. ✕ Ἀ. Θ. καὶ οὐχ εὕρησει
σε 4.¹¹

13. וְשֵׁשׁ וְשֵׁשׁ. Ο'. ἀνὰ πεντήκοντα.
Aliter: Ο'. ἀνὰ πεντήκοντα ✕ Ἀ. Θ. πεντή-
κοντα ἀνδρας (4).¹²

וְהָאֵלֶּים. Ο'. καὶ ἔθρεψα ✕ Ἀ. Σ. Θ. αὐ-
τούς 4.¹³

17. הָאֵתָהּ עָרָה. Ο'. εἰ σὺ εἶ αὐτὸς ὁ διαστρέ-
φων. (Σ.) ἄρα εἶ (fort. εἶ) σὺ ὁ ταρασσων.¹⁴

19. וְהָאֵתָהּ נְבִיאִי הַבֵּל אֶרְבַּע-מֵאוֹת וְשֵׁשׁ. Ο'.
καὶ τοὺς προφῆτας τῆς αἰσχύνης (alia exempl.
τοῦ Βάαλ¹⁵) τετρακοσίου καὶ πεντήκοντα. Ali-
ter: Ο'. καὶ τοὺς προφῆτας ✕ Ἀ. τοῦ Βάαλ
τετρακοσίου καὶ πεντήκοντα, καὶ τοὺς προφή-
τας 4 τῆς αἰσχύνης τετρακοσίου καὶ πεντή-
κοντα.¹⁶

21. וַיִּשָּׂא. Ο'. καὶ προσήγαγεν (alia exempl. προσήλ-
θεν¹⁷).

וְאֶל-כָּל-הָעָם. Ο'. πρὸς πάντας. Aliter: Ο'.
πρὸς πάντα ✕ Ἀ. Σ. τὸν λαόν 4.¹⁸

וְעַד-מִתִּי אֵתָם פְּסָחִים עַל-שְׁתֵּי הַסַּעֲפִים.
Quousque vos claudicatis in duas contrarias
opinionones? Ο'. ἕως τότε ὑμεῖς χωλανεῖτε ἐπ'
ἀμφοτέραις ταῖς ἰγνύαις; Σ. ἕως τότε ὑμεῖς
χωλανεῖτε ἐπὶ δυσὶν ἀμφιβόλως;¹⁹

וְהָאֵתָהּ. Ο'. εἰ δὲ Βάαλ. Aliter: Ο'. εἰ
δὲ ὁ Βάαλ — αὐτός 4.²⁰

³³ Syro-hex. ³⁵ Idem. ³⁴ Idem. Sic sine aster.
Comp. (cum λέγων), Cod. III. ³⁵ Idem. ³⁶ Idem.
³⁷ Idem. ³⁸ Idem. Copula deest in Arm. i. ³⁹ Idem.
⁴⁰ Idem.

CAP. XVIII. ¹ Syro-hex. ܐܠܗܐ ܡܠܟܐ. ² Sic
Syro-hex., Arm. i., inuitis libris Graecis. Copulam repro-
bat (inter quos 243), Syro-hex., Arm. i. Cf. Hex. ad Gen.
xiii. 5. ³ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 64, 71, alii
Comp. (cum τὸν χ.), Ald., Codd. III, 19 (ut Comp.), 44,
52 (ut Comp.), alii, Syro-hex. ⁴ Syro-hex. ܐܠܗܐ ܡܠܟܐ.
⁵ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 64, 71, alii
Comp. (cum τὸν χ.), Ald., Codd. III, 19 (ut Comp.), 44,
52 (ut Comp.), alii, Syro-hex., Arm. i. ⁶ Sic Ald., Codd. III (cum ἀλλῃ pro μῇ), XI,
44, 55, 64, 71, alii, Syro-hex., Arm. i. ⁷ Syro-hex. in
textu: ܐܠܗܐ ܡܠܟܐ, inuitis libris Graecis. ⁸ Idem
(cum ܐܠܗܐ ܡܠܟܐ). ⁹ Sic in textu Comp. (cum ὥρκεισεν),
inuitis Syro-hex., et Origen. Opp. T. III, p. 924. Hieron.
adjuravit. ¹⁰ Sic Syro-hex. Haec leguntur in Ed.
Rom., sed desunt in Codd. II, XI, 82, 93. ¹¹ Sic

Syro-hex., et sine notis Ed. Rom. Desunt in Codd. II,
XI, 82, 93, 245. ¹² Sic Syro-hex., et sine notis (cum
simplici πενήκοντα) Cod. III. ¹³ Sic Syro-hex., et sine
notis Comp. (cum διέθρεψα), Codd. III, 44, 74, 82 (ut
Comp.), alii, Arm. i. ¹⁴ Syro-hex. in marg. sine nom.:
ܐܠܗܐ ܡܠܟܐ. Cf. Hex. ad Prov. xi. 17.
xv. 27. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 144, 242, 243 (in marg.).
¹⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Ald., Codd. III (cum τερ-
πευτ. καὶ προφήτας), 52, 74 (cum numerali τῷ in priore loco),
92, 106 (cum εἰδὼν pro τῷ), 120, 123, 134 (ut 74), 236.
¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 246. Ambigue Syro-
hex. ܐܠܗܐ ܡܠܟܐ. ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Comp.,
Codd. III, 19, 52, 82, alii, Arm. i (om. πάντα). ¹⁹ Cod.
243, teste Montef. Pro ἀμφιβόλως Parsonsii amanuensis
exscripsit ἀμφιβόλως, quae vox nulla est. Schleusnerus
tentat ἀμφιβόλοι; quae fortasse qui praetulerit ἀμφιβόλοις.
²⁰ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, 52, 64, 71,
alii.

21. וְיִהְיֶה כְּעֵבֶר הַחֲהָרִים יִתְנַבֵּא עַד לְעֵלֹת. *O.* καὶ οὐκ ἀπεκρίθη. *(X)* 'A. Σ. Θ. αὐτῷ 4 ὁ λαός.²¹
22. *O.* καὶ οἱ προφῆται τοῦ ἄλλους τετρακόσιοι. *Alia exempl. καὶ οἱ προφῆται τοῦ ἄλλους.*²²
23. וְנִתְּחִי עַל-הָעֵצִים. *O.* Vacat. *(X)* 'A. καὶ δώσω ἐπὶ τὰ ξύλα 4.²³
24. וְאֶלְהֵיכֶם. *O.* θεῶν (*alia exempl. θεοῦ*²⁴) ὁμών.
25. הַבַּעַל. *O.* τῆς αἰσχύνης. "Αλλος τοῦ Βάαλ.²⁵
בְּחָרֵי לֶכֶס הַפָּר הָאֶחָד. *O.* ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς τὸν μόσχον (*alia exempl. βοῦν*²⁶) τὸν ἕνα. 'A. ἐπιλέξασθε ἑαυτοῖς τὸν δαμάλην τὸν ἕνα. Σ. ἐπιλέξασθε ἑαυτοῖς τὸν βοῦν τὸν ἕτερον.²⁷ Schol. Πίονα παρ' οὐδενὶ κείται ἐν τῷ ἐξαπλῷ.²⁸
26. אֲשֶׁר-נָתַן לָהֶם. *O.* Vacat. *(X)* 'A. Θ. ὃν ἔδωκεν αὐτοῖς 4.²⁹
27. בְּרִשִּׁים וּבְרִשְׁיָא לֹא וְכִידְרָא לֹא אִוְלִי יִשָּׁן. *Quia confabulatio, aut quia secessio est ei, aut quia iter est ei; fortasse dormit ille.* *O.* ὅτι ἀδολεσχία αὐτῷ ἐστίν, καὶ ἅμα μήποτε χρηματίζει αὐτός, ἢ μήποτε καθεύδει αὐτός. 'A. ὅτι ὁμιλία αὐτῷ... Σ. ὅτι ὁμιλεῖ...³⁰ *Aliter:* Σ. ἵσως ὁμιλεῖ, ἢ ἵσως χρηματίζει, ἢ ἐν ὁδῷ ἐστίν, ἢ ἵσως ἐκάθευδεν.³¹
28. בְּמִשְׁפָּחָם. *O.* κατὰ τὸν ἐθισμόν αὐτῶν. *Aliter:* *O.* 'A. κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν. Σ. Θ. καθὼς ἔθος αὐτοῖς.³²
29. וְיִהְיֶה כְּעֵבֶר הַחֲהָרִים יִתְנַבֵּא עַד לְעֵלֹת. *O.* καὶ προεφήτεον ἕως οὗ παρήλθε τὸ δειλινόν καὶ ἐγένετο ὡς ὁ καιρὸς τοῦ ἀναβῆναι τὴν θυσίαν. *Alia exempl. καὶ ἐγένετο ὡς παρήλθεν τὸ δειλινόν, καὶ ἐπροφήτεον ὡς ὁ καιρὸς τοῦ ἀναβῆναι τὴν θυσίαν.*³³
וְאִין-קֹל וְאִין-עֲנָה וְאִין חֶשֶׁב. *O.* Vacat. *Alia exempl. καὶ οὐκ ἦν φωνή; alia, καὶ οὐκ ἦν φωνή, καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις.*³⁴
30. וְיִרְפָּא אֶת-מִבְּחַ יְהוָה הַהוּם. *O.* Vacat. *Alia exempl. καὶ ἴασατο τὸ θυσιαστήριον κυρίου τὸ κατεσκαμμένον.*³⁵
31. שְׂבָכִי בְּגִירְעֵקָב. *O.* φυλῶν τοῦ 'Ισραήλ (*alia exempl. τοῦ 'Ιακώβ*³⁶).
32. בְּשָׁם יְהוָה. *O.* *(X)* ἐν ὀνόματι κυρίου (4).³⁷
הַתְּלָה. *Canalem.* *O.* θάλασσαν. *Alia exempl. θαλά.*³⁸
34. וְעַל-הָעֵצִים. *O.* καὶ ἐπὶ τὰς σχίδακας ('A. τὰ ξύλα³⁹).
36. וְיִהְיֶה כְּעֵלֹת הַמִּנְחָה. *O.* Vacat. *(X)* 'A. Θ. καὶ ἐγένετο κατὰ ἀνάβασιν τοῦ δώρον 4.⁴⁰
הַיּוֹם יִדַּע בְּרִאֲתָהּ. *O.* ἐπάκουσόν μου, κύριε, ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρὶ, καὶ γνώτωσαν πᾶς ὁ λαὸς οὗτος ὅτι σὺ εἶ. *Alia exempl. σήμερον γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ.*⁴¹

²¹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III (cum ὁ λαὸς αὐτῷ), 121, 247.

²² Sic Cod. III (om. οἱ), Syro-hex. Clausula deest in Comp., Cod. 246.

²³ Sic Syro-hex. (cum *אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם*), et sine notis Cod. III, Arm. 1.

²⁴ Sic Cod. III, Syro-hex. ²⁵ Sic in textu Comp., Cod. 246. In Syro-hex. index est super τῆς αἰσχύνης, absente nota marginali.

²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 246.

²⁷ Cod. 243 (cum δάμαλιν). Ad formam δαμάλης cf. Hex. ad Psal. xxi. 13, ubi pro δάμαλοι nunc praetulerim δαμάλας.

²⁸ Idem. Respicitur Theodoret. Quaest. LVIII in 3 Reg. p. 503: Τίνος ἕνεκα τοῖς ἱερεῦσι τοῦ Βάαλ τὸν πίονα βοῦν ἐκλέξασθαι, καὶ πρῶτους ἐπιτελείσαι τὴν θυσίαν προσέταξεν;

²⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 246 (cum τὸν βοῦν ὃν ἤρπσεν αὐτοῖς), Arm. 1.

³⁰ Cod. 243. ³¹ Syro-hex. *וְיִהְיֶה כְּעֵלֹת הַמִּנְחָה*. ³² Cod. 243. Haec, κατὰ τὸν ἐθισμόν αὐτῶν, desunt in Cod. II, pro quibus Syro-hex.: *כְּ* 'A. κατὰ τὸ

κρίμα αὐτῶν 4, et sic sine notis Cod. III.

³³ Sic Cod. III, Syro-hex. (cum ἕως παρήλθεν et ἕως τοῦ καιροῦ), Arm. 1 (cum ὡς ἤγγισαν εἰς τὸ δ., et ἕως τοῦ καιροῦ).

³⁴ Prior lectio est in Ald., Codd. III, XI, 19, 55, 64, 71, aliis, Arm. 1; posterior in Comp., Codd. 52, 120, 144, 236, 242, Syro-hex.

³⁵ Sic Comp. (om. κυρίου), Codd. III, 52 (ut Comp.), 92 (idem), 123, 236, 242, Syro-hex. Mox (v. 32) verba, καὶ ἴασατο τὸ θ. τὸ κατεσκ., desunt in Codd. III, 52, 92, 123, 242, Syro-hex.

³⁶ Sic Cod. III, Syro-hex. Statim de *ἐλάλησε* Syro-hex. solus.

³⁷ Sic Syro-hex. Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. 82, 93, Lucif. Calar.

³⁸ Sic Comp. (cum *χωρὸν* pro *χωροῦσαν*), Codd. 44 (cum *θαλαῶν*), 82, 93 (ut Comp.), 106 (ut 44), 108 (cum *θαλαῶν*).

Joseph. Ant. VIII, 13, 5: καὶ περὶ αὐτὸ δεξαμένην ὤρνεε βαθυτάτην.

³⁹ Syro-hex. *וְעַל-הָעֵצִים*. ⁴⁰ Sic Syro-hex. (cum *מִנְחָה*), et sine notis Cod. III (cum τὸ νόθον pro τῷ δώρον), Arm. 1.

⁴¹ Sic Codd. III, XI (cum *ἐστὶ* pro *σὺ εἶ*), Syro-hex., Arm. 1.

37. **עַל־פְּנֵי** (in posteriore loco). **וְ** **אֶל־אָזְנוֹתָיִם** μου. **Ο'** ἐπάκουσόν μου. Alia exempl. ἐπάκουσόν μου ἐν πυρὶ — μου **Δ**.⁴³
- אַחֲרָיִת**. *Retrorsum*. **וְ** **אֶל־אָזְנוֹתָיִם** μου. **Ο'** ὀπίσω. Alia exempl. ὀπίσω σου.⁴³
39. **וַיִּשְׁלַח** **וְ** **אֶל־אָזְנוֹתָיִם** μου. **Ο'** καὶ ἔπεσε πᾶς ὁ λαός. Aliter: **Ο'** **Σ**. **Θ**. καὶ εἶδεν **Δ** πᾶς ὁ λαός, καὶ ἔπεσον.⁴⁴
- וַיִּשְׁלַח** **וְ** **אֶל־אָזְנוֹתָיִם** μου. **Ο'** ἀληθῶς κύριος ὁ θεός, αὐτὸς ὁ θεός. Aliter: **Ο'** — ἀληθῶς **Δ** κύριος **Σ**. **Α**. **Σ**. αὐτός **Δ** ἐστὶν ὁ θεός, **Σ** κύριος **Δ** αὐτός (**Σ**) ἐστὶν **Δ** ὁ θεός.⁴⁵
42. **וַיִּשְׁלַח** **וְ** **אֶל־אָזְנוֹתָיִם** μου. **Ο'** ἐπὶ τὴν Κάρμηλον. Alia exempl. ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ Καρμήλου.⁴⁶
43. **וַיִּשְׁלַח** **וְ** **אֶל־אָזְנוֹתָיִם** μου. **Ο'** καὶ ἐπέβλεψε τὸ παιδάριον. Aliter: **Ο'** **Σ**. **Α**. καὶ ἀνέβη **Δ**, καὶ ἐπέβλεψε — τὸ παιδάριον **Δ**.⁴⁷
44. **וַיִּשְׁלַח** **וְ** **אֶל־אָזְנוֹתָיִם** μου. **Ο'** ὡς ἰχθὺς ἀνδρὸς ἀνάγουσα ἔδωρ (alia exempl. add. ἀπὸ θαλάσσης⁴⁸). **Α**λ-λος' (ὡς) ἰχθὺς ἀνδρὸς ἢ (s. δ) ἀνέβη ἀπὸ θαλάσσης.⁴⁹
46. **וַיִּשְׁלַח** **וְ** **אֶל־אָזְנוֹתָיִם** μου. **Ο'** Vacat. **Σ**. ἐγένετο **Δ**.⁵⁰
- וַיִּשְׁלַח** **וְ** **אֶל־אָזְנוֹתָיִם** μου. **Ο'** εἰς Ἰερραῖλ. Aliter: **Ο'** **Σ**. ὥς τοῦ ἐλθεῖν **Δ** εἰς Ἰερραῖλ.⁵¹

Cap. XVIII. 4. — ἀνδρας **Δ** προφήτας.⁵² 5. — καὶ διέλθωμεν (**Δ**).⁵³ 7. — μόνος (**Δ**). (**—**) καὶ Ἀβδιὸν ἔσπευσε **Δ**.⁵⁴ 8. — Ἡλιοῦ (**Δ**).⁵⁵ 9. — Ἀβδιὸν **Δ**.⁵⁶ 12. ἐὰν — ἐγὼ **Δ**.⁵⁷ — ἐστὶ **Δ**.⁵⁸ 14. — μοι **Δ**.⁵⁹ 18. — Ἡλιοῦ **Δ**.⁶⁰ θεὸν — ὑμῶν (**Δ**).⁶¹ 21. — αὐτοῖς Ἡλιοῦ (**Δ**).⁶² εἰ κύριος — ἐστὶν **Δ**.⁶³ 24. — τοῦ θεοῦ μου **Δ**.⁶⁴ — δ ἐλάλησας **Δ**.⁶⁵ 26. (**—**) ἐπάκουσον ἡμῶν **Δ**, ὁ Βάαλ.⁶⁶ 27. — ὁ Θεοβίτης **Δ**.⁶⁷ 29. — καὶ ἐλάλησεν Ἡλιοῦ — καὶ ἀπῆλθον **Δ**.⁶⁸ 30. πρὸς **Σ** πάντα **Δ** τὸν λαόν.⁶⁹ 33. — καὶ ἐστοίβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον **Δ**.⁷⁰ 34. (**—**) μοι **Δ**.⁷¹ — καὶ ἐποίησαν οὕτως **Δ**.⁷² 36. — κύριος **Δ** ὁ θεός.⁷³ 38. — τὸ πῦρ **Δ**.⁷⁴ 41. — καὶ **Δ** φάγε.⁷⁵ 43. — καὶ σύ (**Δ**).⁷⁶ 44. — καὶ ἐπέστρεψε τὸ παιδάριον ἐπτά-κισ **Δ**.⁷⁷ τὸ ἄρμα — σου **Δ**.⁷⁸

CAP. XIX.

1. **וַיִּשְׁלַח** **וְ** **אֶל־אָזְנוֹתָיִם** μου. **Ο'** τοὺς προφήτας. Alia exempl. πάντας τοὺς προφήτας.¹
2. **וַיִּשְׁלַח** **וְ** **אֶל־אָזְנוֹתָיִם** μου. **Ο'** Vacat. **Σ**. ἄγγελον **Δ**.²
- וַיִּשְׁלַח** **וְ** **אֶל־אָזְנוֹתָיִם** μου. **Ο'** τάδε ποιή-σαι μοι ὁ θεός, καὶ τάδε προσθεῖ. Alia exempl. τάδε ποιήσαισάν — μοι **Δ** οἱ θεοί, καὶ τάδε προσθεῖσαν.³

⁴³ Sic Syro-hex., et (om. μου) Ald., Codd. XI, 64, 92, alii (inter quos 243, 247), Arm. i. ⁴⁴ Sic Comp., Codd. 44, 82, 93, alii, Syro-hex. ⁴⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum ἔπεσαν), Codd. III (cum εἶδαν et ἔπεσαν), 121, 123 (ut Comp.), 247, Arm. i. ⁴⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: **Σ** κύριος **Δ** αὐτός ἐστὶν **Δ**), et sine notis (cum κ. αὐτός ἐστὶν ὁ θ. semel tantum posito) Codd. III, 44, Arm. i (cum καὶ αὐτός pro αὐτός). ⁴⁷ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. i. ⁴⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, XI, 52, 64, 71, alii (inter quos 243). ⁴⁹ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 55, 64, 71, alii (inter quos 243, cum ἀπὸ τῆς θ.). ⁵⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. i. ⁵¹ Sic Syro-hex. (qui male pingit: **Σ** κύριος **Δ** αὐτός ἐστὶν **Δ**), et sine notis Codd. III (cum τοῦ ἐλθεῖν εἰς Ἰερραῖλ, om. ὥς), 123, 236, 242, Arm. i. ⁵² Syro-hex. (qui pingit: — ἀνδρας προ-φήτας **Δ**). Vox ἀνδρας deest in Comp. ⁵³ Idem. Deest in Arm. i. ⁵⁴ Idem (qui pingit: — μόνος **Δ** καὶ ἔγω

αὐτόν **Δ** καὶ Ἀβ. ἔσπευσε **Δ**). Vocula μόνος deest in Comp., Ald., Codd. 19, 44, 55, alii. ⁵⁵ Idem. Deest in Cod. 71. ⁵⁶ Idem. ⁵⁷ Idem, repugnante Hebraeo. ⁵⁸ Idem. Deest in Comp., Codd. 93, 108. ⁵⁹ Idem. Deest in Codd. III, 93, 108, 246. ⁶⁰ Idem. ⁶¹ Idem. ⁶² Idem. Deest in Cod. 44. ⁶³ Idem. Sic sine obelo (pro ἔστι κύριος) Cod. III. ⁶⁴ Idem. ⁶⁵ Idem. ⁶⁶ Idem (cum metobelo tantum). ⁶⁷ Idem. Deest in Codd. 44, 71. ⁶⁸ Idem. Deest in Comp. solo. ⁶⁹ Idem, invitibus libris Graecis. ⁷⁰ Idem. ⁷¹ Idem (cum metobelo tantum). ⁷² Idem. Deest in Comp., Codd. III, 19, 93, 108, Arm. i, Lucif. Calar. ⁷³ Idem. ⁷⁴ Idem. ⁷⁵ Idem. Copula deest in Codd. 44, 245, Arm. i. ⁷⁶ Idem. ⁷⁷ Idem. Deest in Comp., Codd. 82, 92, 144, Lucif. Calar. Statim idem obscure pingit: — καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἱερόν **Σ** καὶ ἰδοὺ κ. τ. ἑ., absente metobelo. ⁷⁸ Idem.

CAP. XIX. ¹ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. i. ² Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 121, 245, 247 (post πρὸς Ἡλιοῦ), Arm. i. ³ Sic Syro-hex. (cum **Σ**), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 52, 55, 64, alii (inter

20. **וַיֹּאמֶר לוֹ ה'.** Ο. καὶ εἶπεν Ἡλιοῦ. Alia exempl. καὶ εἶπεν αὐτῷ πορεύου.²⁸

כִּי מִדְּעִשְׂתִּי לְךָ. Ο. ὅτι πεποίηκά σοι. 'A. ὅτι τί πεποίηκά σοι; Σ. τί γὰρ πεποίηκά σοι;²⁹

21. **וַיֹּאמֶר ה'.** Ο. τὰ ζεύγη. 'A. 'Ο Ἑβραῖος τὸ ζεύγος.³⁰

וַיִּזְכְּרוּ. Ο. καὶ ἔθυσσε. Θ. κατὰ τοὺς Ο', αὐτά.³¹

וַיִּבְנֶה לְהִפְקֵר בְּשָׁלֶם. Ο. καὶ ἤψησεν αὐτὰ ἐν τοῖς σκεύεσι τῶν βοῶν. Alia exempl. καὶ ἐν τοῖς σκεύεσιν τῶν βοῶν ἤψησεν αὐτά.³²

Cap. XIX. 1. ÷ γυναικὶ αὐτοῦ 4.³³ 2. ÷ εἰ σὺ εἶ Ἡλιοῦ καὶ ἐγὼ Ἰεζάβελ 4.³⁴ 3. ÷ Ἡλιοῦ 4.³⁵ 4. ÷ ἀπ' ἐμοῦ, κύριε 4.³⁶ 5. ÷ ἐκεῖ 4.³⁷ 6. ÷ Ἡλιοῦ 4.³⁸ ÷ καὶ ἀνέστη 4.³⁹ II. (÷) αὐρίων 4.⁴⁰ 14. ÷ Ἡλιοῦ 4.⁴¹ 15 (in priore loco). ÷ καὶ ἤξις 4.⁴² 18. ÷ ἀνδρῶν 4.⁴³ 19. ÷ ἐν βουσί 4.⁴⁴ ζεύγη ÷ βοῶν (4).⁴⁵

CAP. XX (Gr. xxi').

1. **וַיִּבְנוּ יְהוֹדָן מֶלֶךְ-אֲרָם קִבְצִי.** Ο. καὶ συνήθροισεν νιδς Ἄδερ. Alia exempl. καὶ νιδς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας συνήθροισε.²

hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. XI, 19, 44, 52, 55, alii (inter quos 247), Arm. i. ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 247), Syro-hex., Arm. i. ²⁹ Syro-hex. **וַיִּבְנוּ חֲבָלִי חֲבָלִי.** Idem: **וַיִּבְנוּ חֲבָלִי חֲבָלִי.** Sic in textu Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 64, alii (inter quos 243, 247). ³¹ Syro-hex. in marg. (post *ἔθυσσε*, ut videtur): **וַיִּבְנוּ חֲבָלִי חֲבָלִי.** invitis, quoad textum LXXviralem, libris. ³² Sic Cod. III (om. kai), Syro-hex. ³³ Syro-hex. Deest in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁴ Idem. Deest in Comp. solo. ³⁵ Idem. ³⁶ Idem. Vox *κύριε* deest in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁷ Idem. Deest in Cod. 245, Arm. i. ³⁸ Idem. Deest in Comp., Codd. 93, 108. ³⁹ Idem (qui pingit: ✕ καὶ ἀνέστη 4). ⁴⁰ Idem (cum metabelo tantum). Deest in Comp., Cod. 59. ⁴¹ Idem. Deest in Cod. 44. ⁴² Idem. ⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem. ⁴⁵ Idem. Sic sine obelo Comp. (cum ζ. βοῶν ἦν), Codd. III (om. ζεύγη), 93 (ut Comp.), 108 (idem), 123, 236, 242.

CAP. XX. ¹ In Cod. 243 Cap. XXI notatur manu recentiori XX, cum hoc scholio marginali: Ἰστίον ὅτι ἐν τῷ

2. **וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ-אֲרָם.** Ο. καὶ ἀπέστειλεν ✕ 'A. Σ. ἀγγέλους 4.³

3. **וַיִּבְנֶה הַמִּזְבֵּיךָ.** Ο. καὶ τὰ τέκνα σου ✕ τὰ καλὰ 4.⁴

4. **וַיִּבְנֶה.** Ο. κύριε ✕ 'A. Σ. Θ. μου 4.⁵

5. **כִּי-יִשְׁלַח מֶלֶךְ-אֲרָם בְּרִשְׁתְּךָ.** Ο. ἐγὼ ἀπέστειλα πρὸς σέ, λέγων τὸ ἀργγύριον σου καὶ τὸ χρυσίον σου. Alia exempl. ἐγὼ ἀπέστρεψα τὸ ἀργγύριον σου καὶ τὸ χρυσίον σου.⁶ 'Ο Ἑβραῖος, 'A. ἀπέστειλα πρὸς σέ, τῷ λέγειν ἀργγύριον σου... Σ., ὁ ἀπέστειλας πρὸς σέ, λέγων. ⁷

7. **וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ-אֲרָם.** Ο. πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ✕ 'A. Σ. τῆς γῆς 4.⁸

9. **וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ-אֲרָם.** Ο. τῷ κυρίῳ ὑμῶν ✕ Οἱ Γ'. τῷ βασιλεῖ 4.⁹

וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ-אֲרָם. Ο. οἱ ἄνδρες. 'Ο Ἑβραῖος οἱ ἄγγελοι.¹⁰

10. **וַיִּשְׁלַח.** Ο. καὶ ἀπέστειλε (alia exempl. ἀνταπέστειλε¹¹).

וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ-אֲרָם. Ο. τάδε ποιῆσαι μοι ὁ θεός, καὶ τάδε προσθήη. Alia exempl. τάδε ποιῆσαισάν μοι οἱ θεοί, καὶ τάδε προσθήησαν.¹²

ἐξαπλῶ ἔμπαλιν κείται' πρῶτον μὲν τὰ κατὰ τὸν νιδς Ἄδερ τὸν [τὸν om. Nobil.] βασιλέα Συρίας, ἔπειτα δὲ τὰ κατὰ τὸν Ναβουθαί. Hexaplorum ordinem, qui et Hebraei archetypici est, exhibent Cod. III, Syro-hex. ² Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii, Syro-hex. (cum *ἵππῳ* pro Ἄδερ), Arm. i (cum Συρίαν). ³ Sic Syro-hex. (cum *ἑσπέρῳ*), et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 19, 55, 64, alii (inter quos 243, 247 (cum ἀγγέλους)), Arm. i. ⁴ Sic Syro-hex. (cum *ἑσπέρῳ*), et sine aster. Comp. (cum τὰ κάλλιστα), Ald., Codd. III, 19 (ut Comp.), 64, 82 (ut Comp.), 93 (idem), Arm. ed. ⁵ Sic Syro-hex. Pronomen deest in Codd. XI, 44, 55, 64, aliis (inter quos 243). ⁶ Sic Codd. II (cum ἀπέστρ. λέγων τὸ ἀργγ.), III, 71, Syro-hex. (qui legit et interpungit: **וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ-אֲרָם.**). ⁷ Syro-hex. **וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ-אֲרָם.** ⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Ed. Rom. Verba τῆς γῆς desiderantur in Codd. II, XI, 55, 71, 82, 158, 245, 246. ⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III. ¹⁰ Syro-hex. **וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ-אֲרָם.** ¹¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 64, alii, Syro-hex. (cum *ἵππῳ*). ¹² Sic Comp. (cum ποιῆσαισάν), Ald., Codd. III,

10. **לְשִׁעָלִים**. *Pugillis*. Ο'. ταῖς ἀλώπεξι. Alia exempl. ταῖς δραξι.¹³
11. **וַיֹּאמֶר**. Ο'. ✕ καὶ εἶπεν 4.¹⁴
אֶל־יִתְהַלֵּל חָגֵר כְּמִפְתָּח. *Ne glorietur ac-*
cinctus sicut discinctus. Ο'. μὴ καυχάσθω ὁ
 κυρτός ὡς ὁ ὀρθός. 'Α. μὴ καυχάσθω ὁ ζωννύμενος
 ὡς ὁ λυόμενος.¹⁵
13. **אֶת־כָּל־הָחַיִּים**. *Omnem multitudinem*. Ο'.
 τὸν ὄχλον. Alia exempl. πάντα τὸν ὄχλον;
 alia, πάντα τὸν ἦχον.¹⁶
14. **בְּבִעְרֵי שְׂרֵי הַמְּדִינֹת**. Ο'. ἐν τοῖς παιδαρίοις
 τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν (alia exempl. πό-
 λεων¹⁷). Σ. διὰ παιδαρίων τῶν ἀρχόντων τῆς
 πόλεως.¹⁸
15. **אֶת־נַעֲרֵי שְׂרֵי**. Ο'. τοὺς ἀρχοντας τὰ παιδάρια.
 Alia exempl. τοὺς παῖδας τῶν ἀρχόντων.¹⁹
מֵאֲתָם שְׁנַיִם וְשְׁלִישִׁים. Ο'. διακόσια (s. δια-
 κόσιοι) τριάκοντα ✕ καὶ δύο 4.²⁰
אֶת־כָּל־הָעָם. Ο'. (✕) 'Α. σὺν πάντα (4) τὸν
 λαόν.²¹
16. **בְּסֻכּוֹת**. Ο'. ἐν Σοκῶθ (alia exempl. Σωχώ²²).
 Schol. Σωχὼ 'Εβραῖστ' σκηναί.²³

17. **נַעֲרֵי שְׂרֵי**. Ο'. ἀρχοντες παιδάρια. Alia ex-
 empl. παιδάρια ἀρχόντων.²⁴
וַיִּשְׁלַח בְּרִיְהוֹד וַיְהִי. Ο'. καὶ ἀποστέλ-
 λουσι καὶ ἀπαγγέλλουσι τῷ βασιλεῖ Συρίας.
 Alia exempl. καὶ ἀπέστειλεν υἱὸς 'Αδερ, καὶ
 ἀνήγγειλαν αὐτῷ.²⁵
18. **תְּפִשֶׁם** (bis). Ο'. συλλαβεῖν. Alia exempl.
 συλλαβέτε.²⁶
19. **וַיֵּלֶךְ יִצְחָק בְּרִיְהוֹד**. Ο'. καὶ μὴ ἐξελάτωσαν
 ἐκ τῆς πόλεως. 'Ο 'Εβραῖος καὶ οὗτοι ἐξήλ-
 θον ἐκ τῆς πόλεως.²⁷
20. **וַיַּכּוּ אִישׁ אִישׁ**. Ο'. ἐπάταξεν (s. καὶ ἐπά-
 ταξεν²⁸) ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ, καὶ ἔδευτέ-
 ρωσεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ.²⁹
וַתִּפְרֹשׁ. Ο'. ἱππέως. Alia exempl. σὺν ἱπ-
 πεύσι τισι.³⁰
21. **בְּאֶרֶם מִכָּה גְדוֹלָה**. Ο'. πληγὴν μεγάλην ἐν
 Συρίᾳ. Alia exempl. ἐν Συρίᾳ πληγὴν μεγά-
 λην.³¹
22. **וַיֹּאמֶר לוֹ**. Ο'. καὶ εἶπεν ✕ αὐτῷ 4.³²
23. **בְּמִישׁוֹר**. *In planitie*. Ο'. κατ' εὐθύ. Σ. ἐν
 τοῖς λείοις. ('Α.) ἐν τῇ ὀμαλότητι.³³

❖
 XI, 44, 52, 55, 64, alii, Syro-hex., Arm. i. ¹³ Sic
 Comp., Codd. 19, 52, 55, alii (inter quos 247, cum ταῖς
 δραξι ταῖς ἀλώπεξι), Theodoret. Quæst. LXII in 3 Reg.
 p. 507. Schol. in marg. Cod. 243: ἀντὶ τοῦ, τοσοῦτον τὴν
 Σαμάρειαν ἐρμώσω, ὥστε ποιῆσαι με γενέσθαι τὴν γῆν οἶκημα
 ἀλωπέκων. ¹⁴ Sic Syro-hex. Haec desunt in Codd. III,
 XI, 71, 245. ¹⁵ Syro-hex. **וְהָיָה כְּמִפְתָּח**. ¹⁶ Prior lectio est in Comp., Ald.,
 Codd. III, 44, 74, alii, Syro-hex.; posterior in Codd. 19,
 93, 108 (om. πάντα), 121, 243 (cum ἦχον in marg.), 244
 (cum π. τὸν ἦχον καὶ τὸν ὄχλον), 247 (om. πάντα), Theodoret.
 ibid. (qui enarrat: μάλα δὲ ἀρμυδιῶς ἦχον ἀνώμασε τῶν ἀπειλη-
 τικῶν ῥημάτων τὸν ψόφον), Lucif. Calar. (om. πάντα), Mox
 et χεῖρας σὺς σήμερον pro σήμερον εἰς χ. σ. Cod. III, Syro-hex.
¹⁷ Sic Cod. III, Syro-hex. ¹⁸ Cod. 243. ¹⁹ Sic
 Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii, Syro-hex.
²⁰ Sic Syro-hex. (cum καὶ τριάκοντα), et sine aster. Comp.,
 Codd. 82, 93, 108, 158; neonon (om. καὶ ante δύο) Ald.,
 Codd. III, 19, 44, 52, 55, alii (inter quos 243, 247).
²¹ Sic Syro-hex. (cum **כָּל־הָעָם**), et sine notis
 Cod. III (cum σήμερον). ²² Sic Codd. III, 82, 93, 108,
 Syro-hex. (cum **כָּל־הָעָם**). ²³ Syro-hex. in marg. **סֻכּוֹת**

❖
וְהָיָה כְּמִפְתָּח. ²⁴ Sic Codd. III, 119, Syro-hex.,
 Arm. i. ²⁵ Sic Comp. (cum videtur 'Αδερ), Ald., Codd. III,
 XI, 44, 64 (cum duplici lectione), 71, 74, alii (inter quos
 247), Syro-hex. ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19,
 52, 71, 74, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex., Arm. i.
 Mox καὶ εἰς πόλεμον ἐξήλθον Comp., Ald., Codd. III, XI,
 44, 52, 64, alii (inter quos 243), Syro-hex., Arm. i.
²⁷ Syro-hex. **וַיַּכּוּ אִישׁ אִישׁ**. Duplex
 lectio, καὶ μὴ ἐξ. ἐκ τῆς π. καὶ οὗτοι ἐξήλθον ἐκ τῆς π., est in
 Ald., Codd. 55, 64, 121, 158, 243, 244. Statim τὰ παιδάρια
 ἀρχόντων τῶν χ. Comp. (cum τῶν ἀρχ.), Ald., Codd. III, XI
 (cum τὰ δὲ π.), 52 (ut Comp.), 55, 64, alii, Syro-hex.,
 Arm. i. ²⁸ Sic Comp., Codd. 55, 82, 93, alii (inter
 quos 243), Syro-hex., Arm. i. ²⁹ Duplicem ver-
 sionem (!), καὶ ἔδευτέρωσαν—αὐτοῦ, ignorant Comp., Codd.
 III, XI, Syro-hex., Arm. i, Lucif. Calar. ³⁰ Sic Codd.
 III, 52, 92, 123, 236 (om. ἐφ' ἵππων), 242 (idem), Syro-
 hex., Arm. i. ³¹ Sic Cod. III, Syro-hex. ³² Sic
 Syro-hex., et sine aster. Cod. III, Arm. i. ³³ Syro-hex.
וְהָיָה כְּמִפְתָּח. Vox Syriaca **כְּמִפְתָּח** cum λέοις
 et ἀπαλὸς commutatur in Hex. ad Psal. liv. 22. Ad Aquila
 cf. Hex. ad Num. xxvi. 3.

24. פְּחִיֹת תַּחְתֵּיהֶם. Ο'. ἀντ' αὐτῶν σατράπας. Alia exempl. σατράπας ἀντ' αὐτῶν.³⁴
25. בְּמִשּׁוֹר. Ο'. κατ' εὐθύ. Σ. ἐν τοῖς λείοις. (Α.) ἐν τῇ ὁμαλῇ.³⁵
27. וַיָּבִיאוּ. Et commeatu instructi sunt. Ο'. Vacat. ✕ Α. Σ. καὶ διακλήθησαν.³⁶
- וַיַּחֲנוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ παρενέβαλεν Ἰσραήλ. Aliter: Ο'. καὶ παρενέβαλον ✕ Σ. οἱ υἱοὶ (4) Ἰσραήλ.³⁷
29. וַיַּחֲנוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ ἐπάταξεν Ἰσραήλ. Aliter: Ο'. καὶ ἐπάταξαν ✕ οἱ υἱοὶ (4) Ἰσραήλ.³⁸
- מֵאֶחָדָהּ. Ο'. ἑκατὸν (alia exempl. ἑκατὸν καὶ εἴκοσι.³⁹) χιλιάδας.
30. וַתֵּשֶׁבֶת. Ο'. καὶ ἔπεσε. Α. καὶ ἔβαλε (s. κατέβαλε). Σ. καὶ κατεβλήθη.⁴⁰
31. וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו עַבְדֶּיךָ. Ο'. καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ.⁴¹
- וַהֲדָה-נָּח שְׂמִיעָנוּ. Ο'. οἶδα. Alia exempl. ἰδοὺ δὴ οἶδαμεν.⁴²
- בֵּית יִשְׂרָאֵל. Ο'. ✕ Α. Σ. οἴκου (4) Ἰσραήλ.⁴³
33. וַיִּמְדֶּהוּ. Ο'. καὶ ἐσπέισαντο (alia exempl. ἔσπενσαν⁴⁴).

33. וַיַּחְלְטוּ הַמִּצְנֵי. Et praeciae explorarunt num a se (hoc dixisset). (Alia exempl. וַיַּחְלְטוּ מִצְנֵי. Et arripuerunt illud ab eo.) Ο'. καὶ ἀνέλεξαντο (alia exempl. ἀνέλεξαν⁴⁵) τὸν λόγον ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. "Ἄλλος" καὶ διεστειλάντο παρ' αὐτοῦ.⁴⁶
35. וְהָיָה שֶׁחָדָר. Ο'. καὶ ἄνθρωπος εἷς. Schol. Λέγουσιν ὅτι οὗτος ὁ προφήτης ὁ ποιήσας οὕτως τῇ Ἀχαιᾷ Μιχαῖας ἦν.⁴⁷
37. וַיִּפְעֵץ. Ο'. καὶ συνέτριψε, Σ. καὶ ἐτραυμάτισεν αὐτόν.⁴⁸
38. וַיַּתְחַפֵּשֶׁת בְּאֶפְרַח עַל-עֵינָיו. Et dissimulavit se fascia super oculis ligata. Ο'. καὶ κατεδήσατο ἐν τελαμῶνι⁴⁹ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Α. καὶ ἐσκαλεύσατο ἐν σποδῷ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Σ. καὶ καταπασάμενος σποδῷ κατὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.⁵⁰ "Ἄλλος" καὶ ἐκάλυψεν ἐν χώματι.⁵¹
39. וַיֹּאמֶר. Ο'. καὶ εἶπε πρὸς μέ. Alia exempl. καὶ εἶπε.⁵²
40. כֵּן מִשְׁפָּטָה אֶתָּה חֲרָצָה. Sic est iudicium tuum; tu decrevistī. Ο'. ἰδοὺ καὶ τὰ ἔνεδρα (alia exempl. ἰδοὺ δικαστῆς σὺ⁵³) παρ' ἐμοὶ ἐφόνευσας (חֲרָצָה). "Ἄλλος" τοῦτο τὸ κρίμα δ

³⁴ Sic Cod. III, Syro-hex. ³⁵ Syro-hex. **ܠܡܫܘܪܐ**. **ܠܡܫܘܪܐ**. ³⁶ Sic Syro-hex. (cum **ܠܡܫܘܪܐ**), et sine notis Cod. III (cum διοικ.). Cf. Hex. ad Gen. I. 21. Prov. xviii. 14. ³⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 92, 158, 242 (om. οἱ). ³⁸ Sic Syro-hex., invitis libris Graecis. ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 64, 71, 82, 93, 108, 158, Theodoret. Quaest. LXIII in 3 Reg. p. 507 (cum δυοκαίδεκα μυριάδας). ⁴⁰ Syro-hex. (indice in textu super ἐπάταξαν (v. 29) positū). **ܠܡܫܘܪܐ**. **ܠܡܫܘܪܐ**. ⁴¹ Sic Comp. (cum οἱ π. αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν), Ald., Codd. III (cum εἶπαν, om. οἱ), XI, 44, 52, 55, 64, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. ⁴² Sic Comp. (cum ἡκούσαμεν), Ald., Codd. III, XI, 44 (om. δὴ), 52, 55, 64, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. ⁴³ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 121, 247, Arm. I. Mox ad σάκεους Syro-hex. in marg.: "In tribus exemplaribus Graecis ita inventum est;" nescio an in forma vocis plurali immerito haerens. Idem ad rem notat: Λέγουσιν ὅτι οὕτως ἰκέτευον οἱ Σύριοι ἐν χρόνις ἀρχαίοις ἐν τῷ σχήματι τούτῳ.

⁴⁴ Sic Comp., Codd. 19 ("ut videtur"). 82, 93, 108, 158, 246. Syro-hex. in textu: — καὶ ἐσπέισαντο (4); in marg. autem sine nom.: καὶ ἔσπενσαν καὶ διεστειλάντο παρ' αὐτοῦ (**ܠܡܫܘܪܐ** **ܠܡܫܘܪܐ** **ܠܡܫܘܪܐ**). ⁴⁵ Sic Ald., Codd. II, III, XI, 44, 55, 64, alii. ⁴⁶ Syro-hex., ut supra. Hesych.: Διεστειλάντο διεσπάρησαν. ⁴⁷ Syro-hex. in marg. Joseph. Ant. VIII, 14, 5: Προφήτης δὲ τις, Μιχαῖας τὸ ὄνομα, προσελθὼν ἐν τῶν Ἰσραηλιτῶν κ. τ. ἑ. Cf. Cap. xxii. 8. ⁴⁸ Syro-hex. **ܠܡܫܘܪܐ**. Procop. p. 253: καὶ συνέτριψεν τούτῳ σπιν, ἐτραυμάτισεν. ⁴⁹ Syro-hex. **ܠܡܫܘܪܐ**, cum scholio philologico: **ܠܡܫܘܪܐ**. ⁵⁰ Codd. Reg., 243. Ad Aq. cf. Hex. ad Psal. lxxiii. 7. lxxvi. 7. Syro-hex. affert: Σ. καὶ κατεπάσατο σποδῷ (**ܠܡܫܘܪܐ**). Hieron.: et mutavit aspersione pulveris os et oculos suos. ⁵¹ Cod. 246 in textu ex duplici versione: καὶ ἐκάλυψεν ἐν χώματι, καὶ κατεδήσατο τελαμῶνι κ. τ. ἑ. Versio Theodotionis esse potest, coll. Hex. ad Job. xiv. 8. Jesai. xxxiv. 7. ⁵² Sic Codd. III, 93, Syro-hex., Arm. I. Mox τὸν ἄνδρα τούτων pro τούτων τὸν ἄνδρα Cod. III, Syro-hex. ⁵³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. Quaest. LXIV in 3 Reg. p. 508. S. Chrysost. Opp. T. I, p. 618 B: ἰδοὺ γοῦν καὶ ὁ

σὺ ἔτεμες (s. τέτμηκας). * Ἄλλως οὕτως τὸ κρίμα σου ὃ σὺ ἔτεμες.⁶⁴

42. שְׁלַחַת. Ο'. ἐξήνεγκας. Alia exempl. ἐξαπέ-
στειλας.⁶⁵ Σ. ἀπέλυσας.⁶⁶

אֶת-הַיִּשְׁחָרִיטִי. Virum internecioni a me de-
votum. Ο'. ἀνδρα ὀλέθριον. 'Α. (τὸν ἀνδρα) ἀνα-
θίματός (μου).⁶⁷

43. עַל-בֵּיתוֹ. Ο'. Vacat. ✕ 'Α. πρὸς οἶκον αὐ-
τοῦ.⁶⁸

סַר הַתֵּיחַ. Tetricus et indignabundus. Ο'. συγ-
κεχυμένος καὶ ἐκκελυμένος. Alia exempl. συνε-
χόμενος καὶ κλαίων.⁶⁹ Σ. διατεταραγμένος καὶ
συνθροαπάζων.⁷⁰ * Ἄλλως .. καὶ ἐβδελυγμένος.⁶¹

Cap. XX. 1. ÷ καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισεν ἐπὶ
Σαμάρειαν.⁶² ÷ πᾶς.⁶³ 7. ÷ καὶ περὶ τῶν θυγα-
τέρων μου.⁶⁴ 8. ✕ πάντες (4) οἱ πρεσβύτεροι.⁶⁵
12. καὶ ÷ πάντες.⁶⁶ οἱ βασιλεῖς ÷ μετ' αὐτοῦ.⁶⁷
καὶ ἔθεντο ÷ χάρακα.⁶⁸ 14 (in posteriore loco).
÷ 'Αχαάβ.⁶⁹ 18. ÷ αὐτοῖς.⁷⁰ 21. ÷ πάντας.⁷¹
22. ÷ υἱὸς Ἰσραὴλ.⁷² 23. ÷ καὶ οὐ θεὸς
κοιλάδων.⁷³ 28. ÷ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ (4).⁷⁴ 32. καὶ
÷ ἔθεσαν.⁷⁵ 33. αὐτὸν ÷ πρὸς αὐτόν.⁷⁶ 34.

βασιλεὺς αὐτῷ φησιν· δικαστὴς σὺ παρ' ἐμοί· ἐφόνευσας. Ἀνδρο-
φόνος εἰ, φησὶν, ἐπειδὴ τὸν πολέμιον ἀφῆκας.⁶⁴ Syro-hex. in

marg. $\text{לֵבָיִשׁוּרִי} \text{לֵבָיִשׁוּרִי} \text{לֵבָיִשׁוּרִי} \text{לֵבָיִשׁוּרִי} \text{לֵבָיִשׁוּרִי}$. Prior versio Symmacho fortasse vindica-
canda est, concinente Hieron.: Hoc est iudicium tuum, quod ipse decreveristi. (Ad ἔτεμες versionis nostrae cf. Hex. ad Dan. ix. 26, ubi pro Hebraeo $\text{נִחַרְתִּי} \text{נִחַרְתִּי}$ Hexapla Graeca dant: 'Α. Σ. πόλεμος τέτμηται; Syriaca autem: פָּסַח . Praeterea in Dan. iv. 23 juxta LXX ad τὰ κεκρι-
μένα Syrus noster in marg. notat: (ΚΕΚΡΙΜΜΕΝΑ) $\text{וְיָבִיחַ} \text{וְיָבִיחַ}$. Ejusdem farraginis sunt
locationes τέτμενος dikas, decidere lites.) Sic Comp., Codd. 82, 93, 158. Vet. Lat. dimisiisti.⁶⁰ Syro-hex. לֵבָיִשׁוּרִי .⁶⁷ Idem: לֵבָיִשׁוּרִי .⁶⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 243 (in marg.), 247.⁶⁹ Sic Comp. (cum συγκεχυμένος), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp.), Theodoret. Quaest. LXV in 3 Reg. p. 509.⁷⁰ Cod. 243.⁷¹ Sic Cod. 245 in textu (cum ἐβδελ.).⁷² Syro-hex. Deest in Comp. solo.⁷³ Idem. Deest in Cod. 19.⁷⁴ Idem (qui pingit: ÷ καὶ περὶ 4 τῶν θ. μ.). Deest in Comp., Codd. 19, 93, 108.⁷⁵ Idem. Deest in Cod. 19.⁷⁶ Idem. Sic sine obelo

÷ σοι.⁷⁷ 35. ✕ ὁ ἄνθρωπος (4).⁷⁸ 42. ÷ ἐκ τῶν χειρῶν μου.⁷⁹

CAP. XXI (Gr. xx).

1. וַיְהִי אַחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּרַם הָיָה. Ο'. καὶ
ἀμπελὼν εἰς ἤν. Aliter: Ο'. ✕ 'Α. καὶ ἐγέ-
νετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα 4, ἀμπελὼν ÷ εἰς 4
ἤν.¹

אֶצֶל הַיֵּכָל. Ο'. παρὰ τῇ θλφ. Alia exempl.
παρὰ τῷ οἴκῳ.²

2. תַּחֲתָיו כָּרַם. Ο'. ἀμπελῶνα ἄλλον. Aliter:
Ο'. ✕ ἀντ' αὐτοῦ (4) ἀμπελῶνα ÷ ἄλλον.³

מְחִירָהּ. Pretium hujus. Ο'. ἄλλαγμα (s. ἀν-
τάλλαγμα⁴) ÷ ἀμπελῶνός σου ✕ τούτου 4, καὶ
ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχάνων.⁵

4. וַיִּבֶן אֶחָאָב אֶל-בֵּיתוֹ סָר הַתֵּיחַ עַל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁרֹץ
דָּבָר אֶלְיוֹ נְבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי וַיֹּאמֶר לֹא-אֶתֶּן
לָהּ אֶת-נַחְלָת אֲבוֹתַי. Ο'. καὶ ἐγένετο τὸ
πνεῦμα 'Αχαάβ τεταραγμένον. Alia exempl.
καὶ ἦλθεν 'Αχαάβ πρὸς οἶκον αὐτοῦ συγκεχυ-
μένος καὶ ἐκκελυμένος ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ ἐλάλησεν

(pro ol met' αὐτοῦ) Codd. II, III, 44, 245.⁶⁰ Idem (qui

pingit: ÷ καὶ ἐθ. χ. 4).⁶⁰ Idem.⁷⁰ Idem. Deest in Comp., Codd. 82, 93, 108.⁷¹ Idem. Deest in Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, Arm. 1.⁷² Idem

(qui pingit: ÷ υἱὸς 'Α. β. 4).⁷³ Idem (cum וְיָבִיחַ).⁷⁴ Idem.

⁷⁵ Idem (qui pingit: ÷ καὶ ἔθεσαν 4).

⁷⁶ Idem (qui pingit: ÷ αὐτὸν πρὸς αὐτόν 4, invito Hebraeo).

⁷⁷ Idem. ⁷⁸ Idem (qui pingit: ὁ ✕ ἄνθρωπος). Solus

Cod. II pro ὁ ἀνθ. πατάξαι, πατάξαι ὁ ἀνθ. habet. ⁷⁹ Idem

(qui pingit: ἐκ ÷ τῶν χ. μ. 4). Ed. Rom.: ἐκ τῆς χειρὸς σου (alia exempl. μου).

CAP. XXI. ¹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III (cum ἤν εἰς), Arm. 1; nee non (cum καὶ ἀμπ. pro ἀμπ.) Comp., Ald., Codd. 19, 52 (cum κατὰ pro μετὰ), 55, 71, alii (inter quos 243), Vet. Lat. (cum erat vinea). Vocula eis deest in Cod. 245, Vet. Lat. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Arm. 1 (cum juxta palatium), Vet. Lat. ³ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. 82, 93, 108, Vet. Lat. ⁴ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 64, 71, alii (inter quos 243, 247). ⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Ed. Rom. Vox τούτου deest in Arm. 1. Haec autem, καὶ ἔσται—λαχάνων, reprobant Comp., Cod. 44.

πρὸς αὐτὸν Ναβουθαὶ ὁ Ἰερραηλῆτης, καὶ εἶπεν
οὐ δώσω σοι τὴν κληρονομίαν πατέρων μου.⁶

7. תַּעֲשֶׂה רְגִימָא. *Exerces regiam auctoritatem.*

Ο'. ποιεῖς βασιλεία (alia exempl. βασιλείαν;
alia, βασιλεύς⁷).

8. וְהָלַךְ הַחֲרִים אֲשֶׁר בְּעִירָא. Ο'. καὶ τοὺς ἐλευθέ-
ρους. Aliter: Ο'. καὶ ✕ 'Α. Θ. πρὸς ⁸ τοὺς
ἐλευθέρους ✕ οἱ ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ (4).⁹

10-13. לֵאמֹר — לֵאמֹר בְּרַכָּת. Ο'. λέγοντες· εὐ-
λόγησε—λεγοντες. Aliter: Ο'. λέγοντες· ✕
Θ. εὐλόγηκας (s. εὐλόγησας)—λέγοντες (4).¹⁰

10. בְּרַכָּת. *Maledixisti.* Ο'. εὐλόγησε. Alia ex-
empl. εὐλόγηκας; alia, εὐλόγησας.¹¹ ✕ Θ.
εὐλόγηκας (s. εὐλόγησας).¹²

11. הַיֹּשְׁבִים. Ο'. οἱ κατοικοῦντες. ✕ Θ. οἱ καθή-
μενοι.¹³

בְּאֶשֶׁר כָּתוּב. Ο'. καὶ καθὰ ἐγγράπτο. ✕ Θ.
καθὰ γέγραπται.¹⁴

12. קָרְאִי. Ο'. καὶ ἐκάλεσαν. ✕ Θ. ἐκάλεσαν.¹⁵

13. וַיָּבֹאוּ. Ο'. καὶ εἰσῆλθον. ✕ Θ. καὶ ἦλθον.¹⁶

וַיַּעֲדוּהוּ אֲנָשִׁי הַבְּלִיעַל אֶת־נְבוּתָא בְּנֵד הָעָם.

Ο'. καὶ κατεμαρτύρησαν αὐτοῦ. ✕ Θ. καὶ
κατεμαρτύρησαν αὐτοῦ ἄνδρες τῆς ἀποστασίας
τοῦ Ναβουθαὶ κατέναντι τοῦ λαοῦ.¹⁷

13. בְּרַכָּת. Ο'. εὐλόγηκας. Alia exempl. εὐ-
λόγησεν; alia, εὐλόγησεν Ναβουθαί.¹⁸

15. בְּרַכָּת נְבוּתָא. Ο'. Vacat. ✕ ὅτι λελι-
θοβόληται Ναβουθαὶ καὶ ἀπέθανεν 4.¹⁹ Alia
exempl. τῶν λεγόντων· κέχωσται Ναβουθαὶ καὶ
τέθνηκεν.²⁰

וַיִּתְּנֵם אֲנָשִׁי. Ο'. καὶ εἶπεν ✕ 'Α. Σ. Θ.
'Ιεζάβελ 4.²¹

16. וַיִּקְרָא אֶת־הָאִשָּׁה. Ο'. καὶ ἀνέστη καὶ κατέβη
'Αχαάβ. Alia exempl. καὶ ἀνέστη 'Αχαάβ,
καὶ κατέβη.²²

17. וַיְהִי בְּרִיבְיָהוּ. Ο'. καὶ εἶπε κύριος. "Ἄλλος
καὶ ἐγένετο ῥῆμα ΠΙΠΙ.²³

18. הָיָה. Ο'. ὅτι οὗτος. Alia exempl. ἰδοὺ οὗτος.²⁴

19. בְּכָל־מָקוֹם. Ο'. ἐν ÷ παντὶ 4 τόπω.²⁵ Alia ex-
empl. ἐν τῷ τόπῳ.²⁶

וַיִּקְרָא. Ο'. αἱ ὕες καὶ οἱ κύνες. Aliter: Ο'.
οἱ κύνες — καὶ αἱ ὕες (4).²⁷

⁶ Sic (cum falsa scriptura Ἰερραηλῆτης) Codd. III (cum
ἔς pro φ, et κληρονομίαν pro τὴν κλ.), 74 (cum πρὸς τὸν οἶκον,
et οὐ δώσω σοι τὴν κλ. π. μ. σοι), 92 (cum πρὸς τὸν οἶκον, et οὐ
δώσω σοι τὴν κλ. π. μ. σοι), 106 (ut 74, cum δ pro φ), 119
(cum Ἰερραηλῆτης), alii (inter quos 247, cum εἰς οἶκον), Syro-
hex. (cum כְּלִיכָא), Arm. i. Duplex versio, καὶ ἦλθεν—
πατέρων μου, καὶ ἐγένετο—τεταραγμένον, est in Comp., Ald.,
Codd. 19, 55, 64, alii.

⁷ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, 19, 55, 93, 108, 158, Syro-hex., Arm. i.; poste-
rior in Ald., Codd. 44, 92, aliis (inter quos 243). ⁸ Sic
Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 93, 108, 123,
236, 242, Arm. i. ⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: οἱ ✕ ἐν
τῇ π. αὐτοῦ), et sine aster. Cod. III, Arm. i (cum τῆς πόλεως
αὐτοῦ).

¹⁰ Sic Syro-hex. In Cod. II desiderantur
omnia post νιούε παρανόμων (v. 10) usque ad νιούε παρανό-
μων (v. 13) inclusive. ¹¹ Prior lectio est in Comp.,

Ald., Codd. III, 55 (cum scholio: ἦτοι κεκακολόγηκας), 71, 121,
alii (inter quos 247); posterior in Ald., Codd. 64, 119,
123 (cum ἦλθ.), Arm. i. ¹² Syro-hex., ut supra. ¹³ Sic
Syro-hex., et sine notis Cod. III, Arm. i.

¹⁴ Sic Syro-
hex., et sine notis Codd. III, 71, 106, alii (inter quos 243).

¹⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III (cum ἐκάλεσαν),
XI, 92, 106, alii (inter quos 243, 247), Arm. i. ¹⁶ Sic

Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 19, 55, 64, alii
(inter quos 243). Statim δύο ἄνδρες παράνομοι Syro-hex.,
invisis libris Graecis. ¹⁷ Sic Syro-hex., et sine notis

Comp. (cum ἀποστ. Ναβουθ pro τῆς ἀποστ. τοῦ Ναβουθαί),
Ald., Codd. III (om. αὐτοῦ), XI, 52, 55, 64, alii (inter
quos 243, 247), Arm. i (cum παντὶ τοῦ λαοῦ). ¹⁸ Prior

lectio est in Ald., Codd. XI, 52, 55, 64, aliis (inter quos
243), Theodoret; posterior in Cod. III (cum ἦλθ.), Syro-
hex. (cum Ναβουθ, ut passim), Arm. i. ¹⁹ Sic Syro-
hex., et sine aster. Cod. III, Arm. i. ²⁰ Sic Comp.

(cum λελιθοβόληται Ναβουθ), Ald. (om. τῶν, cum ἀπέθανε),
Codd. 19 (cum κεχώρισται pro τῶν λ. κέχωσται), 55 (cum
κεχώσται), 64 (ut Ald.), 82 (om. τῶν), 93 (idem), 108 (idem,
cum κεχώρισται), 121 (cum λελιθοβόληται), 158, alii. ²¹ Sic
Syro-hex., et sine notis Comp. (om. καί), Codd. III, 19, 82,

93, 108, Arm. i (ut Comp.). ²² Sic Comp., Codd. III,
82, 108, Syro-hex., Arm. i. ²³ Syro-hex. in marg.
✕ רַשָּׁאִי רַשָּׁאִי. "Rasura vocis רַשָּׁאִי potius
quam רַשָּׁאִי ex vestigiis."—A. C. ²⁴ Sic Comp. (cum
αὐτὸς), Ald., Codd. 19, 44, 71, alii (inter quos 243, 247),
invito Syro-hex.

²⁵ Syro-hex. (cum ÷). ²⁶ Sic
Comp., Ald., Codd. XI, 44, 55, 64, alii (inter quos 243,
247), Arm. i, Lucif. Calar. ²⁷ Sic Syro-hex., et sine

21. **הַנְּנִי**. O'. *ιδού ἐγώ*. Aliter: O'. — *τάδε λέγει*
κύριος **ידו** *ιδού ἐγώ*.²⁸

25. **כְּחֶמֶת**. O'. *πλὴν ματαίως*
Ἀχαάβ. Alia exempl. *πλὴν οὐκ ἦν ὡς*
Ἀχαάβ.²⁹

הַסְתָּה. *Seduxit*. O'. *μετέθηκεν*. Alia ex-
empl. *μετέστησεν*.³⁰

27. **וַיִּקְרַע**. O'. *καὶ ὑπὲρ τοῦ λόγου ὡς κατενύγη Ἀχαάβ ἀπὸ*
προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ ἐπορεύετο κλαίων, καὶ
διέρρηξε. 'O' *Ἐβραῖος* *ὡς δὲ ἤκουσεν Ἀχαάβ* . . .³¹

וַיִּחְלַף. *Et incessit leniter*. O'. *καὶ ἐπο-*
ρεύθη **א**. Θ. *κεκλιμένος*.³² *Ἄλλος* *κύ-*
πτω.³³

29. **וַיִּנְחַן**. *Propterea quod submis-*
se gerit coram me. O'. Vacat. **א** *ἀνθ' ὧν*
ἐθροισθήθη ἀπὸ προσώπου μου.³⁴ Alia exempl.
ἀνθ' οὗ ὅτι ἐκωλύθη (נִכְבַּע?) ἀπὸ προσώπου
μου.³⁵ Alia: *ἀνθ' ὧν ὅτι ἐκλαυσεν ἀπὸ προσώ-*
που μου.³⁶

בְּיָמַי. O'. **א** *ἀλλ' (4) ἐν ταῖς ἡμέραις*.³⁷

עַל-בֵּיתוֹ. O'. Vacat. Alia exempl. *ἐπὶ τὸν*
οἶκον αὐτοῦ.³⁸

Cap. XXI. 3. *θεοῦ — μου*.³⁹ 6. **א** *ἄλλον*.⁴⁰

obelo Cod. III. Comp., Cod. 44: *οἱ κύνες* (tantum). Mox
Syro-hex.: *ἐκεῖ λείψουσιν οἱ κύνες καὶ (א) τὸ αἷμά σου*, in-
vitis libris Graecis.

²⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: *τάδε*
λέγει — κύριος **א**), et sine obelo Comp., Ald., Codd. XI, 19,
44, 52, 55, alii (inter quos 247), Lucif. Calar. ²⁹ Sic
Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Statim *ἐπράθη* pro *ὅς ἐπράθη*
Syro-hex. ³⁰ Iidem. ³¹ Syro-hex. **א** *ἔκλαυσεν* *Ἀχαάβ* *τὰ*
ρήματα ταῦτα, διέρρηξεν; ex ingenio, ut videtur. ³² Sic

Syro-hex. (cum **א** *ἔκλαυσεν*), et sine notis Ald., Codd. III,
121, 123, 247. ³³ Syro-hex. in marg. **א** *ἔκλαυσεν*. (Cf.
Baruch ii, 18 in LXX et Syro-hex.) Hieron.: *demisso*
capite. Comp. in continuatione: *τὸν χιτῶνα αὐτοῦ, καὶ περι-*
βάλετο σάκκον, καὶ ἐνηστεύσατο, καὶ ἐκοιμήθη ἐν σάκκῳ, καὶ ἐπο-
ρεύετο κεκνυφώς; invitis libris Graecis. ³⁴ Syro-hex. in

textu: **א** *ἔκλαυσεν* *Ἀχαάβ* *τὰ* *ρήματα ταῦτα, διέρρηξεν*; cum indice
super **א**, absente nota marginali. ³⁵ Sic Ald.,
Cod. 121. ³⁶ Sic Cod. 158, Chrysost. Opp. T. I, p. 8 B.

³⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Ed. Rom. Codd. II, III:
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις. ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, 121
(om. τὸν), Syro-hex., Arm. i. ³⁹ Syro-hex. Pronomen
deest in Cod. 119. ⁴⁰ Idem (cum metobelo tantum).
Deest in Comp., Codd. 44, 82, 93, 108. ⁴¹ Idem.
⁴² Idem. Deest in Comp., Codd. 44, 71, 93, 108, 246.
⁴³ Idem. Haec desunt in Comp. solo. ⁴⁴ Idem (cum
א *ἔκλαυσεν*). ⁴⁵ Idem. Deest in Comp., ut supra ad loc.
⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Idem (cum **א** *ἔκλαυσεν*). Deest in Cod. 44.

7. **א** *οὕτω*.⁴¹ 16. **א** *ὁ Ἰεζραηλῆτης*.⁴² 19. **א**
καὶ αἱ πόρνοι λούσονται ἐν τῷ αἵματί σου.⁴³ 24.
א *αὐτοῦ*.⁴⁴ 27. **א** *ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐπάταξεν Να-*
βουθαι τὸν Ἰεζραηλῆτην (**א**).⁴⁵ 28. **א** *περὶ Ἀχαάβ*.⁴⁶
א *κύριος*.⁴⁷

CAP. XXII.

4. **א** *eis* *Ῥεμμάθ Γαλαὰδ*
εἰς πόλεμον. Alia exempl. *εἰς πόλεμον Ῥεμ-*
μάθ Γαλαὰδ.¹

א *Vacat*. (**א**) *Ἀ. Θ. πρὸς*
βασίλῃ Ἰσραήλ.²

א *καθὼς ἐγὼ καὶ σὺ ÷ οὕτως*.³
Alia exempl. *καθὼς ἐγὼ οὕτως καὶ σὺ*.⁴

6. **א** *ἡ ἐπίσχω*. Schol. *ἐπίσχω τὴν*
ψυχὴν μου, καὶ μὴ πορευθῶ.⁵ *Ἀ. . παύσομαι*. *Σ. .*
μενῶ.⁶

א *καὶ — διδοὺς* *δώσει κύριος (Ἀ.*
Σ. Θ. κύριος. Ὁ Ἐβραῖος ἀδωνί?).

7. **א** *οὐκ ἔστιν ὧδε*
προφήτης τοῦ κυρίου. Aliter: O'. *ἄρα οὐκ*
ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ κυρίου ÷ Σ. οὐδὲ *ἔτι*.⁸

8. **א** *εἰς ἔστιν ἀνὴρ*. Aliter:
Ο. ἔτι ἀνὴρ εἰς ÷ ἔστιν.⁹

καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις. ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, 121
(om. τὸν), Syro-hex., Arm. i. ³⁹ Syro-hex. Pronomen
deest in Cod. 119. ⁴⁰ Idem (cum metobelo tantum).
Deest in Comp., Codd. 44, 82, 93, 108. ⁴¹ Idem.
⁴² Idem. Deest in Comp., Codd. 44, 71, 93, 108, 246.
⁴³ Idem. Haec desunt in Comp. solo. ⁴⁴ Idem (cum
א *ἔκλαυσεν*). ⁴⁵ Idem. Deest in Comp., ut supra ad loc.
⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Idem (cum **א** *ἔκλαυσεν*). Deest in Cod. 44.

CAP. XXII. ¹ Sic Codd. III, XI, 158, 245, Syro-hex.
(cum **א** *ἔκλαυσεν*). ² Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum),
et sine notis Cod. III, Arm. i, Lucif. Calar. ³ Obelus
est in Syro-hex. ⁴ Sic Ald., Codd. XI, 44, 55, 64, alii
(inter quos 243, 247), Arm. i. ⁵ Syro-hex. in marg.
(ad **א**): **א** *ἔκλαυσεν* *Ἀχαάβ* *τὰ* *ρήματα ταῦτα, διέρρηξεν*; cum indice
super **א**, absente nota marginali. ⁶ Sic Ald.,
Cod. 121. ⁷ Sic Cod. 158, Chrysost. Opp. T. I, p. 8 B.

³⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Ed. Rom. Codd. II, III:
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις. ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, 121
(om. τὸν), Syro-hex., Arm. i. ³⁹ Syro-hex. Pronomen
deest in Cod. 119. ⁴⁰ Idem (cum metobelo tantum).
Deest in Comp., Codd. 44, 82, 93, 108. ⁴¹ Idem.
⁴² Idem. Deest in Comp., Codd. 44, 71, 93, 108, 246.
⁴³ Idem. Haec desunt in Comp. solo. ⁴⁴ Idem (cum
א *ἔκλαυσεν*). ⁴⁵ Idem. Deest in Comp., ut supra ad loc.
⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Idem (cum **א** *ἔκλαυσεν*). Deest in Cod. 44.

CAP. XXII. ¹ Sic Codd. III, XI, 158, 245, Syro-hex.
(cum **א** *ἔκλαυσεν*). ² Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum),
et sine notis Cod. III, Arm. i, Lucif. Calar. ³ Obelus
est in Syro-hex. ⁴ Sic Ald., Codd. XI, 44, 55, 64, alii
(inter quos 243, 247), Arm. i. ⁵ Syro-hex. in marg.
(ad **א**): **א** *ἔκλαυσεν* *Ἀχαάβ* *τὰ* *ρήματα ταῦτα, διέρρηξεν*; cum indice
super **א**, absente nota marginali. ⁶ Sic Ald.,
Cod. 121. ⁷ Sic Cod. 158, Chrysost. Opp. T. I, p. 8 B.

³⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Ed. Rom. Codd. II, III:
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις. ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, 121
(om. τὸν), Syro-hex., Arm. i. ³⁹ Syro-hex. Pronomen
deest in Cod. 119. ⁴⁰ Idem (cum metobelo tantum).
Deest in Comp., Codd. 44, 82, 93, 108. ⁴¹ Idem.
⁴² Idem. Deest in Comp., Codd. 44, 71, 93, 108, 246.
⁴³ Idem. Haec desunt in Comp. solo. ⁴⁴ Idem (cum
א *ἔκλαυσεν*). ⁴⁵ Idem. Deest in Comp., ut supra ad loc.
⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Idem (cum **א** *ἔκλαυσεν*). Deest in Cod. 44.

8. לֹא־יִתְּנָבָא. Ο' οὐ λαλεῖ. 'A. Σ. οὐ προφητεύει.¹⁰
10. מִלְּבָשִׁים בְּנָדִים בְּנָרְן פֶּתַח שַׁעַר שְׁמֶרֶן. *In-*
duti vestibus (regiis) in area ad introitum portae
Samariae. Ο'. ἐνοπλοι ἐν ταῖς πύλαις (alia
exempl. ἐν ὁδῷ πύλης¹¹) Σαμαρείας. Σ. ἡμφι-
εσμένοι ἱμάτια ἐν ἄλωνα παρὰ τὴν πύλην.¹²
13. יִתְּנָא דְּבָרָה דְּבָרָה דְּבָרָה. Ο'. γίνου
δὴ καὶ σὺ εἰς τοὺς λόγους σου (alia exempl. εἰς
λόγους σου εἰς¹³) κατὰ τοὺς λόγους ἐνδὸς τούτων.
Σ. ἔστω (s. γενηθήτω) δὴ ὁ λόγος σου ὡς ἐνδὸς αὐτῶν.¹⁴
15. וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי. Ο'. καὶ εἶπεν ✠ 'A. Θ. πρὸς
αὐτόν.¹⁵
- וַיִּהְיֶה וַיִּתֵּן יְהוָה. Ο'. καὶ εὐδοῶσαι ✠ 'A.
Θ. καὶ δώσει κύριος.¹⁶
16. עַד־כְּפֹה פְּעָמִים אֲנִי מִשְׁבִּיעֶנָּה. Ο'. ποσάκις
ἐγὼ ὀρκίζω σε. Aliter: Ο'. ἔτι δις (פְּעָמִים) (עד)
ἐγὼ ὀρκίζω σε.¹⁷ 'A. ἕως πῶσων καθόδων ἐγὼ
ὀρκίζω σε. Σ. ποσάκις ἐγὼ ὀρκίσω σε.¹⁸
17. לֹא־אֲדִינִים לְאַלֶּה. *Non habent dominos illi.*
Ο'. οὐ κύριος τούτοις θεός; Alia exempl. οὐ
κύριος τούτοις.¹⁹ Alia: εἰ κυρίως αὐτοὶ πρὸς

θεὸν, (ἀποστραφῆτω).²⁰ "Ἄλλος" οὐκ ἔχουσι
κύριον οὗτοι.²¹

17. וַיָּשׁוּבוּ יִשְׂרָאֵל לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם. Ο'. ἕκαστος εἰς τὸν
οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ ἀναστρεφέτω. Alia ex-
empl. ἀναστρεφέτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
ἐν εἰρήνῃ.²² Schol. Εἰ πιστεύοντες τῷ θεῷ
μαθεῖν βούλεσθε παρ' αὐτοῦ τὸ πρακτέον, τὴν
στρατιὰν διαλύσατε.²³
18. עָלֵי טוֹב כִּי אֶסְרֶנָּה. Ο'. μοι καλὰ, διότι ἀλλ'
ἢ κακά. Σ. περὶ ἐμοῦ ἀγαθὸν ἀλλ' ἢ κακόν.²⁴
19. אֶת־יְהוָה. Ο'. θεὸν 'Ισραήλ. Aliter: Ο'. τὸν
κύριον — θεὸν 'Ισραήλ.²⁵
20. וַיְהִי אִמֶּר בְּכֹה. Ο'. καὶ οὕτως οὕτως. Alia ex-
empl. καὶ οὕτως οὕτως καὶ εἶπεν οὐ δυνήσῃ
καὶ εἶπεν ἐν σοί (וְכֹה).²⁶
24. וַיָּבֵר רִיחַ־יְהוָה מֵאֲחֵי לְדָבָר. *(ubinam)* וַיִּתֵּן.
Ο'. ποῖον πνεῦμα κυρίου τὸ λαλήσαν
ἐν σοί; Aliter: Ο'. ποῖον ✠ 'A. Θ. τοῦτο
πνεῦμα κυρίου ✠ 'A. Θ. παρήλθεν ✠ ✠ 'A.
παρ' ἐμοῦ ✠ τοῦ λαλήσαι ἐν σοί;²⁷
25. וַיִּתֵּן בְּחָרָר. Ο'. ταμεῖον τοῦ ταμεῖου. Alia
exempl. ταμεῖον ἐκ ταμεῖου.²⁸

Syro-hex., et sine obelo (cum ἔτι εἰς ἔστιν ἀνὴρ) Comp.,
Ald., Codd. XI, 44, 52, 55, 64, alii (inter quos 243,
247).¹⁰ Syro-hex. ܐܠܐ ܐܠܐ. Sic
Comp. (qui ὁδῶ cum ἄλω mutavit), Codd. 19, 82, 93, 108
(cum πύλη). Syro-hex. in marg. ܐܠܐ ܐܠܐ. Sic
Syro-hex. ܐܠܐ ܐܠܐ. Cf. Hex. ad Psal. xlv. 14.¹³ Sic Cod.
II, Syro-hex. ܐܠܐ ܐܠܐ. Sic in textu Arm. I (cum ὡς ὁ λόγος
ἐνδὸς), Arm. ed.¹⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III.
¹⁶ Sic Syro-hex. (cum εὐδοῶσαι) hic et v. 12), et
sine notis Cod. III, Arm. I (cum εὐδοῶσαι).¹⁷ Cod. 243
in marg. Sic in textu Ald., Codd. III, 64, 121, 245 (cum
δύς), 246, 247, Reg., Syro-hex. (cum ܐܠܐ ܐܠܐ), Arm. I.
¹⁸ Cod. 243. (Pro ὀρκίω Montef. edidit ὀρκίζω, repugnante
Parsonsii amanuensi.)¹⁹ Sic Comp., Codd. III, XI, 245,
246, Syro-hex. Arm. I: οὐκ εἰσι τούτοις κύριοι.²⁰ Syro-
hex. in marg. ܐܠܐ ܐܠܐ (sic) ܐܠܐ ܐܠܐ. Sic in textu Codd. 19 (cum κύριος et πρὸς τὸν θ.), 82 (cum
αὐτοῖς), 93 (cum of pro ei), 108 (ut 19), 158 (cum οὐ κύριος
αὐτοῖς), 243 (in marg., cum ἐκ θεοῦ pro πρὸς θεόν), Theo-
doret. Quaest. LXVIII in 3 Reg. p. 511. Praeterea Cod.
243 in marg. affert: 'A (Ἄλλος?). εἰ κυρίως πρὸς θεόν.

²¹ Cod. 243 in marg. sine nom. Hieron.: *Non habent
isti dominum.* ²² Sic Ald., Codd. III, XI, 55, 64, 71,
alii (inter quos 247), Syro-hex. ²³ Cod. 243 in marg.,
praemisso "ἌΛΛΟΣ. Verba sunt Theodoret, enarrantis lec-
tionem, εἰ κυρίως αὐτοὶ κ. τ. εἰ. ²⁴ Syro-hex. ܐܠܐ ܐܠܐ. (In textu dicitur unciis inclusit
Grabius, repugnante Syro nostro.) ²⁵ Sic Syro-hex., et
sine obelo Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 64, alii (inter quos
247). ²⁶ Sic Codd. 19 (cum δυνήσῃ), 82 (om. καὶ οὕτως
οὕτως), 93, 108 (cum οὕτως οὕτως, et δυνήσῃ), 158 (cum καὶ
οὕτως εἶπεν οὕτως), Theodoret. (om. καὶ εἶπεν ἐν σοί). Pro
his, καὶ εἶπεν οὕτως οὕτως, καὶ οὕτως οὕτως, Origen. Opp. T. IV,
p. 346 citat tantum: καὶ εἶπεν οὕτως ἐν σοί. Interpolatio
autem, καὶ εἶπεν οὐ δυνήσῃ, e v. 22 petita, etiam in loco
parallelo 2 Paral. xviii. 19 in Codd. 19, 52, 93 irrepsit.
²⁷ Sic Syro-hex. (cum ܐܠܐ ܐܠܐ), sed in Lectionariu
(Mus. Brit. Addit. MSS. 14,485) recte exaratum ܐܠܐ,
et sine notis (cum παρήλθεν πν. κ.) Cod. III (cum τὸ λαλή-
σαι), Arm. I. Cf. 2 Paral. xviii. 23. Comp., Codd. 19
(om. ποῖον), 82, 93, 108 (ut 19): ποῖον πν. κ. ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ
τοῦ λ. ἐν σοί; ²⁸ Sic Cod. 19, 82, 93, 108, 246. Ele-
ganter Joseph. Ant. VIII, 15, 4: εἰπόντα τὸν Σεδεκίαν ταμεῖον
ἐκ ταμεῖον κρυψομένον ἀμείψεν.

26. אֶל־אֲמֹן שֶׁרָהֵיִר. O'. πρὸς Σεμήρ τὸν βασιλέα (alia exempl. πρὸς Ἀμὼν τὸν ἀρχοντα²⁹) τῆς πόλεως.
27. וְאָמְרָתָּ פֶּה אֲמַר הַמֶּלֶךְ שִׁימוּ. O'. εἰπον θέσθαι. Alia exempl. καὶ εἰπον τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς· θέσθε.³⁰
28. וְאָמַר שְׂמַעוּ עִמִּים בָּלָם. O'. Vacat. ✕ Σ. Θ. καὶ εἰπεν· ἀκούσατε, λαοὶ πάντες.³¹
30. הִתְחַפֵּשׂ. Dissimulando (dissimulabo) me. O'. συγκαλύψομαι. Alia exempl. συγκαλύψόν με.³²
- בְּנִדְיָה. O'. τὸν ἱματισμόν μου ('Ο Ἑβραῖος σου³³).
34. לְחַמִּי. In simplicitate sua (inconsulto). O'. εὐστόχως. Alia exempl. ἀφέλως.³⁴
35. וַיָּמָת בְּעָרְבָה וַיֵּצֵא דֶסֶד־הַמִּקְדָּה אֶל־חִיק הָרֶגֶב. O'. ἀπὸ πρωτὶ ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀπέχυνε τὸ αἷμα (אֶל־חִיק הָרֶגֶב) ἀπὸ τῆς πληγῆς εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἄρματος· — καὶ ἀπέθανεν ἑσπέρας, καὶ ἐξεπορεύετο τὸ αἷμα τῆς τροπῆς ἕως τοῦ κόλπου τοῦ ἄρματος.³⁵
36. וַיַּעֲבִיר הָרֶגֶב בְּמִקְדָּה. Et transiit laetus clamor per castra. O'. καὶ ἔστη ὁ στρατοκήρυξ ✕ Α. Θ. ἐν τῇ παρεμβολῇ.³⁶
38. אֶת־הָרֶגֶב. O'. τὸ αἷμα. Alia exempl. τὸ ἄρμα; alia, τὸ αἷμα ἐκ τοῦ ἄρματος.³⁷
39. הָלֹא הֵם. O'. οὐκ ἰδὸν ταῦτα. Alia exempl. καὶ ἰδὸν ταῦτα.³⁸
44. אֵת הַבָּמֹת לֹא־סָרוּ. Tantum loca excelsa non sublata sunt. O'. πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν. Σ. . πάντα τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἀφείλεν.³⁹
46. וְאָשֶׁר נָלַח. O'. Vacat. ✕ καὶ ὅσα ἐπολέμησεν.⁴⁰
47. וַיִּתֵּר הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר נִשְׂאָר בַּיָּמִי אֲחָא אֲבִי בַּעַר. וַיִּתֵּר הַקֹּדֶשׁ. O'. Vacat. ✕ Α. καὶ περισσὸν τοῦ ἐνδιλλαγμένου (אֲחָא אֲבִי) ὁ ὑπελείφθη ἐν ἡμέραις Ἀσὰ πατρὸς αὐτοῦ, ἐπέλεξεν (אֲחָא) ἀπὸ τῆς γῆς.⁴¹ Ἄλλος· καὶ τὰ λοιπὰ τῶν συμπλοκῶν ἃς ἐπέθεντο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξῆρεν ἀπὸ τῆς γῆς.⁴²
48. וַיִּמְלֶךְ אֵין בְּאֶדְוִים נָצַב (praeffectus) מֶלֶךְ. O'. Vacat. ✕ Α. καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Ἐδῶμ ἐστηλωμένος (נָצַב). καὶ ὁ βασιλεὺς ('Ιωσαφάτ).⁴³ Ἄλλος· καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Συρίᾳ νασίβ. καὶ ὁ βασιλεὺς.⁴⁴
49. וַיִּהְיֶה עֹשֶׂה אֲנִיּוֹת תְּרִשִׁישׁ לְלָכֶת אֲוִיָּרָה. וַיִּהְיֶה עֹשֶׂה אֲנִיּוֹת. O'. Vacat. ✕ Α. Ἰωσαφάτ ἐποίησεν νῆας θαρσεῖς (תְּרִשִׁישׁ), τοῦ πορευθῆναι Ὠφείρδε (אֲוִיָּרָה) εἰς χρυσίον· καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν, ὅτι συνετρίβησαν νῆες ἐν Ἀσεὼν Γαβέρ.⁴⁵ Ἄλλος· Ἰωσαφάτ ἐποίησε ναὺν εἰς θαρσεῖς, πορεύεσθαι εἰς Σωφίρ ἐπὶ τὸ χρυσίον· καὶ οὐκ

²⁹ Sic Comp., Ald. (cum Ἀμὼν), Codd. III (idem), XI, 44 (cum Ἀμὼν ἀρχοντα), 52 (ut Comp.), 55 (idem), 64 (idem), alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. Statim καὶ πρὸς Ἰωᾶν νιδὸν iidem. ³⁰ Sic Cod. III (cum θέσθαι), Syro-hex. (cum εἴπατε), Arm. I (idem). Mox ἐσθίετω pro ἐσθίειν αὐτὸν est in Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, Syro-hex., Arm. I. ³¹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III, Arm. I. Cod. 158: καὶ εἰπεν· ἀκούσατέ μου, πάντες.

³² Sic Ald., Codd. III, 44, 52, 55, 64, alii (inter quos 243), invito Syro-hex. ³³ In Syro-hex. index est super μου, absente nota marginali, quam nos ex ingenio restituiamus.

³⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἀσφαλῶς), 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. xv. 11.

³⁵ Sic Syro-hex. (cum ἕως τοῦ κόλπου bis). Versio duplex, καὶ ἀπέθανεν—ἄρματος, deest in Codd. 71, 93, 242. Pro τῆς τροπῆς in uno libro apud Nobil. legitur ἐκ τῆς τροπῆς, invito Parsonsii apparatus. Syro-hex. autem אֶל־חִיק hic habet, ut paulo ante אֶל־חִיק

אֶל־חִיק. ³⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 44, 52, 55, 64, alii (inter quos 243, 247), Arm. I.

³⁷ Prior lectio est in Codd. III, 92, Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, 246.

³⁸ Sic Cod. II, III, Syro-hex. (cum ἰδὸν καὶ τ.). ³⁹ Syro-hex. אֶת־הַבָּמֹת לֹא־סָרוּ. ⁴⁰ Sic Syro-hex. (cum אֶת־הַבָּמֹת), et sine aster. Cod. III.

⁴¹ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ π. τοῦ ἐνδ. ✕ Α. ὁ ὑπελείφθη), et sine notis Cod. III (cum ουχ pro ὁ), Arm. I. Ad ἐνδιλλαγμένου cf. Hex. ad 4 Reg. xxiii. 7. Hos. iv. 14. Ad ἐπέλεξεν cf. Hex. ad Num. xxiv. 22.

⁴² Sic Ed. Rom. in pericopa quae versui 28 Cap. xvi. postponitur.

⁴³ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III, Arm. I. Cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 14. 3 Reg. ix. 23.

⁴⁴ Ed. Rom., ut ante. ⁴⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III (om. θαρσεῖς). Ad Ὠφείρδε (pro quo Grabijs et imitatores ejus perperam ediderunt Ὠφειραῖ) cf. Hex. ad Gen. xii. 9.

ἐπορεύθη, ὅτι συνετρίβη ἡ ναὺς ἐν Γασιὼν
Γαβέρ.⁴⁶

50. וְלִכְּנֹ וְשָׁפַת יְהוָה לִלְחָב וְחָבֵב בֶּן-יְהוֹנָתָן וְיִצְחָק בֶּן-יְהוֹנָתָן וְיִצְחָק בֶּן-יְהוֹנָתָן וְיִצְחָק בֶּן-יְהוֹנָתָן
Ο'. Vacat. ✕ 'Α. τότε εἶπεν 'Οχοζίας υἱὸς
'Αχαάβ πρὸς 'Ιωσαφάτ πορευθήτωσαν δοῦ-
λοι μου μετὰ τῶν δούλων σου ἐν ταῖς ναυσίν
καὶ οὐκ ἤθελησεν 'Ιωσαφάτ.⁴⁷ "Αλλος
τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς 'Ισραὴλ πρὸς 'Ιωσα-
φάτ ἐξαποστελῶ τοὺς παῖδας σου καὶ τὰ
παιδάριά μου ἐν τῇ νηϊ καὶ οὐκ ἐβούλετο
'Ιωσαφάτ.⁴⁸

52. וְיִצְחָק בֶּן-יְהוֹנָתָן וְיִצְחָק בֶּן-יְהוֹנָתָן. Ο'. 'Οχοζίας υἱὸς
'Αχαάβ ἐβασίλευσεν ἐν 'Ισραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ

δύο ἔτη. Alia exempl. καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ
'Ισραὴλ δύο ἔτη.⁴⁹

Cap. XXII. 4. — βασιλεὺς 'Ισραὴλ (4).⁵⁰ 5.
— βασιλεὺς 'Ιούδα (4).⁵¹ 6. — πάντας (4).⁵² καὶ — δι-
δούς (4).⁵³ 7. — πρὸς βασιλέα 'Ισραὴλ (4).⁵⁴ 8. — βα-
σιλεὺς 'Ιούδα (4).⁵⁵ 17. — οὐχ οὕτως (4).⁵⁶ 18. — βασι-
λέα 'Ιούδα (4).⁵⁷ 19. — Μιχαῖας (4).⁵⁸ — οὐκ ἐγώ (4).⁵⁹
— οὐχ οὕτως (4).⁶⁰ 20. — βασιλέα 'Ισραὴλ (4).⁶¹ 29.
βασιλεὺς 'Ιούδα — μετ' αὐτοῦ (4).⁶² 32. — βασιλέα
'Ιούδα (4).⁶³ 38. — αἱ ὕες καὶ (4).⁶⁴ οἱ κύνες τὸ αἷμα
✕ 'Ο 'Εβραῖος (s. Ol Γ'). αὐτοῦ (4).⁶⁵ καὶ αἱ πόρναι
ἐλούσαντο — ἐν τῇ αἵματι (4).⁶⁶ 41, 42. — ἐβασί-
λευσεν (4). 'Ιωσαφάτ.⁶⁷ 53. ἐν ὁδῷ — 'Αχαάβ (4)
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ὁδῷ — 'Ιεζάβελ (4) τῆς μη-
τρὸς αὐτοῦ.⁶⁸ (—) οἴκου (4).⁶⁹

xliii. 24. Paal. lxvii. 7. 4 Reg. xvi. 9 (ubi Aquilae tri-
buitur Κυρήνηδε).⁴⁵ Ed. Rom., ut ante. ⁴⁷ Sic
Syro-hex. (cum καὶ ἐν ταῖς ναυσίν), et sine notis Cod. III
(cum δ. σου μετὰ τῶν δ. μου καὶ ταῖς ν.). ⁴⁸ Ed. Rom., ut
ante. ⁴⁹ Sic Codd. II (cum ἐν 'Ισρ. ἔτη δύο), III, Syro-
hex., Arm. I (ut II). ⁵⁰ Syro-hex. (qui pingit: — καὶ
εἶπε β. 'Ισρ., sine metobelo). Deest in Cod. 44. ⁵¹ Idem
(qui pingit: β. — 'Ιούδα (4)). Deest in Codd. 71, 144.
⁵² Idem. ⁵³ Idem (qui pingit: — καὶ διδούς (4)). ⁵⁴ Idem
(qui pingit: πρὸς — β. 'Ισρ. (4)). ⁵⁵ Idem. Deest in
Comp., Codd. 44, 71. ⁵⁶ Idem. ⁵⁷ Idem. Deest in
Codd. 44, 71. ⁵⁸ Idem. ⁵⁹ Idem. ⁶⁰ Idem.

Deest in Comp., Codd. 44, 71, 106, Theodoret. ⁶¹ Idem.
⁶² Idem (qui male pingit: β. — 'Ιούδα (4) μετ' αὐτοῦ). Deest
in Codd. 236, 242. ⁶³ Idem (qui pingit: — β. (4) 'Ιούδα).
⁶⁴ Idem (qui pingit: — αἱ ὕες (4) καὶ). Deest in Comp.,
Codd. 19, 44, 82, 108, 245. ⁶⁵ Idem (qui pingit:
✕ τὸ αἷμα αὐτοῦ (4), superscripto vel vel (4)). Sic sine notis
Cod. III. ⁶⁶ Idem. ⁶⁷ Idem (qui pingit: — ἐβασί-
λευσεν | — 'Ιωσαφάτ. υἱὸς, nullo metobelo). ⁶⁸ Idem (qui
male pingit: ἐν ὁδῷ — 'Αχαάβ (4) | — τοῦ π. αὐτοῦ, καὶ ἐν ὁδῷ
'Ιεζ. | — τῆς μ. αὐτοῦ (4)). ⁶⁹ Idem (cum metobelo tantum).
Deest in Codd. III, 19, 82, 93, 108.

LIBER IV REGUM,

JUXTA HEBRAEOS II REGUM.

IN LIBRUM IV REGUM

MONITUM.

VERSIO hujus libri Syro-hexaplaris exstat in Codice Regio Parisiensi signato Syr. V, cujus notitia paulo altius repetenda est.

Primus quod sciamus J. G. Eichhorn in *Repertorii* sui Tom. VII, pp. 225–250 codicem memoravit, cujus apographum ope philologi cujusdam* Parisiis degentis sibi comparaverat; quo tamen in dicta commentatione ad eum tantum finem usus est, ut e subscriptione codicis nomen auctoris istius versionis prius incognitum expiscaretur, eamque ad Paulum Telae episcopum initio VII saeculi referendam esse luculenter demonstraret.

Majoris ad nostram rem momenti sunt Pauli Jacobi Brunsii *Curae hexaplares in Librum IV Regum*, quae continentur in ejusdem *Repertorii* Tom. VIII, pp. 85–112, Tom. IX, pp. 157–196, et Tom. X, pp. 58–95. Scilicet anno 1770 operis Kennicottiani in gratiam codicem nostrum descripsit Brunsius, et decem post annis apographum suum ad codicem accuratius exegit, unde enata est dissertatio de qua nunc agitur. Primum de codicis indole et forma praefationem fecit, in qua si quid forte peccaverit, id rei novitati potius quam scriptoris inscitiae vel indiligentiae imputari aequum postulat. Deinde textum codicis cum ea versionis LXXvirâlis recensione, quae in Codice Alexandrino a Grabio edito sive in textu sive in margine continetur, diligenter contulit, notatis praeterea, quibus textus Grabianus per totum hunc librum prorsus destitutus est, asteriscis et obelis. Lectiones porro ceterorum interpretum, Hebraei scilicet, Aquilae, Symmachi, Theodotionis, et Quintae editionis, tam in textu quam in margine repositas, descripsit, quinetiam Graece vertere conatus est; in qua operis parte, ut in re nova et intentata, saepe se in errorem incidere potuisse candide profitetur. Ut breviter dicamus, Brunsius in hac literarum provincia exploratoris, qui per terram asperam et incognitam palpando et trepidando viam aperit, partes neque inutiles neque ignobiles egisse censendus est.

Praeterito Hassio, qui specimen tantum codicis Syriace edidit Jenae 1782, venimus ad Middeldorpfium, qui operi suo, a nobis in Monito ad Jobum laudato, librum IV Regum

* Is fuit celeberrimus A. J. Silvestre De Sacy, ut ipse indicavit in *Journal des Savans*, Juillet 1837, pp. 424, 425, in recensione editionis Middeldorpfii.

LIBER IV REGUM.

CAPUT I.

1. **וַיִּשְׁע מוֹאָב בְּיַד אֱלֹהִים.** O'. καὶ ἡθέτησε Μωάβ ἐν Ἰσραήλ. "Αλλος" καὶ ἀπέστη Μωάβ τοῦ Ἰσραήλ.¹
2. **וַיִּפֹּל אֲחַזְיָה בְּעַד הַשֶּׁבַח בְּעֵלֵיתוֹ.** Et cecidit Ahazias per cancellos in cubiculo suo. O'. καὶ ἔπεσεν Ὁχοζίας διὰ (alia exempl. ἀπὸ²) τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ ἐν τῷ ὑπερώφῳ αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἀνέβη Ὁχοζίας εἰς τὸ δικτυωτὸν ὑπερῶν αὐτοῦ.³ 'Α. καὶ ἔπεσεν Ἀαζία περὶ τὸν κιγχλιδωτὸν ἐν ὑπερώφῳ αὐτοῦ. Σ. (καὶ) ἔπεσεν Ὁχοζίας δι' ἐξώστρας αὐτοῦ οὕσης ἐν τῷ ὑπερώφῳ αὐτοῦ.⁴
- לָכֵן דָּרָשׁוּ בְּבַעַל זְבוֹב אֱלֹהֵי עַקְרֹן.** O'. δευτε (alia exempl. πορεύθητε⁵) καὶ ἐπιζητήσατε (alia

exempl. ἐπερωτήσατε⁶) ἐν τῷ Βάαλ μνίαν θεὸν Ἀκκαρῶν. 'Α. πορευθέντες ἐκζητήσατε ἐν Βααλζεβούβ θεῷ Ἀκκαρῶν. Σ. ἀπελθόντες πύθεσθε παρὰ τοῦ Βεελζεβούλ θεοῦ Ἑκρών. 'Ο Ἑβραῖος βαβαλ ζεβουβ ἐλωη ἐκρων.⁷

2. **וַיִּקְרָא אֱלֹהֵי עַקְרֹן.** O'. θεὸν (Οἱ Γ'. προσόχθισμα⁸) Ἀκκαρῶν.
3. **וַיִּדְבֹּר לֵאלֹהֵי חִלּוּ.** O'. ἐκάλεσεν Ἥλιού. Alia exempl. ἐλάλησε πρὸς Ἥλιού.⁹
- קָם עֲלָיו.** O'. ἀναστὰς δεῦρο ('Ο Ἑβραῖος καὶ ἀνάβηθι¹⁰). Alia exempl. ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι.¹¹
- וַיִּקְרָא אֱלֹהֵי חִלּוּ.** O'. θεὸν. Alia exempl. προφήτην; alia, θεὸν ἢ προφήτην.¹²

CAP. I. ¹ Cod. 243 in marg. sine nom. Est Symmachi, ut videtur, coll. Hex. ad Cap. viii. 20. ² Sic Codd. 70, 92, 236, 242, Syro-hex. ³ Sic Codd. 19, 82, 108, qui pergunt: τὸ ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἔπεσε, καὶ ἠρρώσθησε. Vet. Lat.: *Et ascendit Ohosias in superioribus domus suae*. ⁴ Cod. 243 (cum *διεξώστρας*), teste Parsonsii amanuensi. (In textu pro ἀπὸ τοῦ δικτυωτοῦ Syro-hex. habet **וַיִּפֹּל אֲחַזְיָה בְּעַד הַשֶּׁבַח**, s. *cancellos*, apposito Graeco: (ΔΙΚΤΥΩΤΟΥ (sic, membrana abscissa).) ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 44 (cum *πορεύθητι*), 52, 55, alii (inter quos 243, qui in marg. scribit: Ὁ (non, ut Montef., c.) καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· δεῦτε καὶ ἀναζητήσατε ἐν Βάαλ μνίαν (sic) θεὸν Ἀκκαρῶν, εἰ ζήσομαι). ⁶ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108. Syro-hex. **וַיִּפֹּל אֲחַזְיָה**.

⁷ Cod. 243. Syro-hex. affert: **וַיִּפֹּל אֲחַזְיָה בְּעַד הַשֶּׁבַח**. (Ad **וַיִּפֹּל**, *ἐπίβητο*, cf. Dan. ii. 15 in Syro-hex., et Act. Apost. iv. 7. xxiii. 34 in Philox.) ⁸ Cod. 243 in textu: *προσόχθισμα* θέν, sed deleto *προσόχθισμα*; in marg. autem: *Ἦ. προσόχθισμα*. Duplex versio *προσόχθισμα* θέν (s. *θεών*) est in Codd. 19 (bis), 71 (cum *προσόχθισμα tantum*), 82 (ter), 93 (bis), 108 (ter), qui omnes διὰ τοῦ B. pro ἐν τῷ B. habent. ⁹ Sic Comp. (cum Ἥλιαν), Ald., Codd. XI, 19, 52, 55, alii (inter quos 243), Syro-hex. ¹⁰ Syro-hex. **וַיִּפֹּל אֲחַזְיָה**. ¹¹ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. i. ¹² Prior lectio est in Codd. 19, 82, 93, 108; posterior in Cod. 158. Syro-hex. in textu vacat; in marg. autem habet: **וַיִּפֹּל אֲחַזְיָה**.

3. **בְּבַעַל וְזָבִיב.** Ο'. ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν. 'Ο' Εβραῖος Βααλεβοῦβ.¹³
4. **וְלָזָן.** Ο'. καὶ οὐχ οὕτως ἐστι. Σ. διὰ τοῦτο.¹⁴
6. **וְאֶלֶּהִים.** Ο'. θεὸν. Alia exempl. θεὸν ἢ προφήτην.¹⁵
- וְאֶתְּהָ שְׁלֵחַ לְדָרֶשׁ בְּבַעַל וְזָבִיב אֶלֶּהִים עֲקָרָה.**
Ο'. σὺ πορεύη ἐπιζητῆσαι (potior scriptura ζητῆσαι) ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαράν; (Σ.) (σὺ) ἀποστέλλεις πυθέσθαι παρὰ τοῦ Βεελεβοῦβ θεοῦ Ἑκράων;¹⁶
- לָזָן.** Ο'. οὐχ οὕτως. Alia exempl. οὐχ οὕτως διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος.¹⁷
- וְשָׁם לֹא-תִירָה.** Ο'. ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ. Alia exempl. ἐπὶ οὐ καταβήσῃ.¹⁸
7. **מָה כְּשֶׁפֶט.** Ο'. τίς ἡ κρίσις. Alia exempl. τί τὸ δικαίωμα.¹⁹
9. **שָׂר חֲמִשִּׁים.** Ο'. πεντηκόνταρχον. Alia exempl. — ἡγούμενον (4) πεντηκόνταρχον.²⁰
- וַיַּעַל.** Ο'. καὶ ἀνέβη. Alia exempl. καὶ ἀνέβη καὶ ἦλθεν.²¹
11. **וַיַּעַן יוֹרְדָּיִר.** Ο'. καὶ ἐλάλησεν. Alia exempl. καὶ ἀνέβη καὶ ἐλάλησεν.²²
12. **וַאֲשֶׁר-אֶלֶּהִים.** Ο'. πῦρ ✕ 'Ο' Εβραῖος (s. Oī Γ.). θεοῦ 4.²³ Ἄλλος (πῦρ) Ἑλωείμ.²⁴
13. **שָׂר-חֲמִשִּׁים שְׁלֵשִׁים.** Ο'. ἡγούμενον. Alia ex-

empl. πεντηκόνταρχον τρίτον; alia, ἡγούμενον πεντηκόνταρχον τρίτον.²⁵

13. **וַיַּעַל וְיָבֵא.** Ο'. καὶ ἦλθεν. Aliter: Ο'. καὶ ✕ Σ. ἀναβὰς 4.²⁶ ἦλθεν — πρὸς αὐτόν 4.²⁷
14. **וְהָרִאשִׁים וְהַתְּחִלָּה.** Ο'. τοὺς πρώτους. Aliter: Ο'. ✕ Ἀ. Σ. Θ. τοὺς πρώτους 4, καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτῶν.²⁸ Ἄλλος τοὺς πρώτους, καὶ τοὺς ἀνὰ πεντήκοντα αὐτῶν.²⁹ Ἄλλος τοὺς πρώτους μετὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν.³⁰
16. **וַיַּעַן אֶשָׁר.** Ο'. τί ἐστι. Alia exempl. ἀνθ' ὧν.³¹
- וְלָדָרֶשׁ.** Ο'. ἐκζητῆσαι (potior scriptura ζητῆσαι). Alia exempl. ἐπερωτῆσαι.³²
- וְהַמְבִּלִּי אֶיִן-אֶלֶּהִים בְּיִשְׂרָאֵל לְדָרֶשׁ בְּדָבָר.**
Ο'. Vacat. ✕ Ἀ. παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν Ἰσραὴλ τοῦ ἐκζητῆσαι ἐν ῥήματι αὐτοῦ 4.³³
- לָזָן.** Ο'. οὐχ οὕτως. Ἀ. Σ. διὰ τοῦτο.³⁴
17. **וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם תַּחְתָּיו בְּשֵׁנַת שָׁתַיִם לַיהוָה.**
Ο'. Vacat. Aliter: Ο'. — καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαάβ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἔτη δεκάδύο, ἐν ἔτει ὀκτωκαίδεκάτῃ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα. καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, πλην οὐχ ὥς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, οὐδὲ ὥς ἡ μήτηρ αὐτοῦ. καὶ ἀπέστησεν τὰς στήλας τοῦ Βάαλ ὅς ἐποίησεν ὁ πατήρ αὐτοῦ,

¹³ Syro-hex. ¹⁴ Idem: **וְלָזָן**. Sic in textu Comp., et (cum οὐχ οὕτως διὰ τοῦτο) Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. (cum ἢ προφήτην in marg.). ¹⁶ Syro-hex. **וְאֶתְּהָ שְׁלֵחַ לְדָרֶשׁ בְּבַעַל וְזָבִיב אֶלֶּהִים עֲקָרָה**. Cf. ad v. 2. ¹⁷ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Syro-hex. in textu: **וְשָׁם לֹא-תִירָה**; in marg. autem: **וְשָׁם לֹא-תִירָה**; h. e. ὅτι τάδε λέγει κύριος. Origen. Opp. T. III, p. 876: *Ideo dicit Dominus*. ¹⁸ Sic Codd. II, III, Syro-hex. (cum **וְשָׁם לֹא-תִירָה** in marg.). Praeterea vox **ἐκεῖ** abest ab Ald., Codd. XI, 44, 64, 70, aliis. ¹⁹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 245. ²⁰ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, 55, 64, alii (inter quos 243). ²¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 52, 55, 64, alii, Syro-hex. ²² Sic Ald., Codd. III, XI, 52, 56, 64, alii, Syro-hex., Arm. 1. ²³ Sic Syro-hex., et sine aster. Arm. 1. ²⁴ Syro-hex. in marg. **וְאֶלֶּהִים**. Sic Theodotio in Hex. ad Mich. iii. 7. Hab. iii. 3. ²⁵ Prior

lectio est in Comp., Codd. 82, 93, 108, 246, Syro-hex., Arm. 1; posterior in Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 56, aliis (inter quos 243). ²⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: **וַיַּעַל**), et sine notis Codd. III, 121, 247. ²⁷ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, XI (cum αὐτοῦ), 44, 55, 56, alii (inter quos 121, sed non 247). ²⁸ Sic Syro-hex. (cum **וְהָרִאשִׁים**), et sine notis Ald., Codd. III, XI, 52, 55, 56, alii, Arm. 1. Pro καὶ τοὺς π. αὐτῶν, in Comp., Codd. 19, 82 (cum τῶν pro τοῦς), 108, est καὶ ἐκάστου τοῦς π. ²⁹ Sic in textu Cod. 244. Nescio an Symmachi sit, coll. Hex. ad Exod. xiv. 7. ³⁰ Sic in textu Cod. 71. ³¹ Sic Comp., Codd. III, XI, 19, 44, 52, 64 (cum τί ἐστι in marg.), alii, Syro-hex., Arm. 1. ³² Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐπερωτῆσαι), 93, 108, 123, Syro-hex. ³³ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 121, 247 (cum τὸν ἐκ.), Arm. 1. ³⁴ Syro-hex. Sic in textu Comp., Codd. 19, 93, 108.

καὶ συνέτριψεν αὐτάς. πλὴν ἐν ταῖς ἀμαρ-
τίαις οἶκον Ἱεροβοάμ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰο-
ραήλ, ἐκολλήθη· οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν. καὶ
ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος εἰς τὸν οἶκον Ἀχαάβ (4).
✠ Θ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωράμ ἀδελφὸς αὐτοῦ
ἀντ' αὐτοῦ ἐν ἔτει δευτέρῳ Ἰωράμ υἱῷ Ἰωσαφάτ
βασιλεῖ Ἰούδα, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ υἱός (4).³⁵

18. 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. Ο'. οὐκ ἰδοὺ ταῦτα. Alia ex-
empl. οὐχὶ ταῦτα.³⁶

Cap. I. 2. — καὶ ἐπορεύθησαν ἐπερωτῆσαι δι' αὐ-
τῶν (4).³⁷ 3. — λέγων (4).³⁸ (—) Ὀχοζίου (4).³⁹ 4.
ὅτι — ἐκεῖ (4) θανάτῳ.⁴⁰ — καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς (4).⁴¹
8. — οὗτός ἐστι (4).⁴² 9. — Ἡλιοῦ (4).⁴³ πρὸς αὐ-
τὸν — ὁ πεντηκόνταρχος, καὶ εἶπεν (4).⁴⁴ 11. — ὁ
βασιλεὺς (4).⁴⁵ — ὁ πεντηκόνταρχος (4).⁴⁶ — καὶ ἐλ-
πεν (4).⁴⁷ 13. — ὁ βασιλεὺς ἔτι (4).⁴⁸ — καὶ εἶπεν (4).⁴⁹
15. — καὶ εἶπε (4).⁵⁰ καὶ ἀνέστη — Ἡλιοῦ (4).⁵¹ 16.
— καὶ εἶπεν (4).⁵²

CAP. II.

1. 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. Ο'. ἐν συσσεισμῷ τὸν

Ἡλιοῦ. Alia exempl. τὸν Ἡλιοῦ ἐν συσ-
σεισμῷ.¹ 'A. in turbine.²

3. 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. Ο'. καὶ ἦλθον (alia exempl. ἐξῆλθον³).

𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. Ο'. πρὸς αὐτόν. Alia exempl. πρὸς αὐ-
τὸν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν.⁴

𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. Ο'. εἰ ἔγνω. Σ. ὅρα οἶδας.⁵

7. 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. Ο'. υἱοί. Alia exempl. ἀπὸ τῶν υἱῶν.⁶

𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. ✠ Ο' Ἐβραῖος ἐπορεύθησαν (4) καὶ
ἔστησαν.⁷

8. 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. Pallium suum. Ο'. τὴν μῆλωτήν
αὐτοῦ. Σ. τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ.⁸

𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. Ο'. ἐν ἐρήμῳ. Alia exempl. διὰ ξηρᾶς.⁹
Ε'. ἐν τῇ ξηρᾷ.¹⁰

9. 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. Duplum spiritus tui. Ο'. διπλᾶ
ἐν πνεύματί σου. Alia exempl. τὸ πνεῦμα τὸ
ἐπὶ σοὶ δισσωῶς.¹¹

10. 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. Ο'. ἐσκληρύνας τοῦ αἰτή-
σασθαι. Ἄλλος δύσκολον ᾔτήσῃ.¹²

11. 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. Ο'. καὶ διέστειλεν. Ο' Ἐβραῖος, Σ.
διεχώρισεν.¹³

³⁵ Ο'. — καὶ Ἰωράμ—αὐτῷ υἱός (4). Sic Syro-hex. (cum
τῶν βασιλέων 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁; in marg. autem: ✠ 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁), et sine
notis Codd. III (cum duo pro decahūto, et oīd' ὡς pro οὐδὲ
ὡς), 245 (cum τῷ Ἰωράμ (sic constanter) βασιλεῖ Ἰούδα υἱοῦ
Ἰωσ., ὅτι), Arm. I (cum μετ' αὐτοῦ pro ἀντ' αὐτοῦ). In Ed.
Rom. haec, καὶ Ἰωράμ—Ἀχαάβ, quae pertinent ad Cap.
iii. 1–3, leguntur post v. 18. Theodotionis autem lec-
tionem in textu sine notis habent Codd. 121 (cum τῷ Ἰο-
ράμ), 247 (cum τοῦ Ἰωράμ υἱοῦ Ἰωσ. βασιλεῖ); necnon (om.
ἐν ἔτει—Ἰούδα) Codd. 19 (cum ὁ ἀδ. Ὀχοζίου), 82 (cum ὁ
ἀδ. αὐτοῦ), 93 (ut 19), 108 (idem), 158 (cum ἀδ. Ὀχοζίου).
³⁶ Sic Codd. 121, 247, Syro-hex. (cum οὐκ ἰδοὺ ταῦτα in
marg.). ³⁷ Syro-hex. (cum δι' αὐτοῦ in marg.). Sic
sine obelo Cod. III. ³⁸ Idem. ³⁹ Idem (cum meto-
bello tantum). ⁴⁰ Idem. Sic sine obelo Ald., Codd. III,
XI, 44 (cum ἐκεῖθεν), 52, 55, alii. In Ed. Rom. deest ἐκεῖ.
⁴¹ Idem. ⁴² Idem. Prior vocula deest in Cod. 158;
posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108. In Hebraeo est
𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. ⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem (pro ὁ π. πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν).
Sic sine obelo Comp., Codd. 19, 64, 70, 93, 108. ⁴⁵ Idem.
⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Idem. ⁴⁸ Idem. Vocula ἔτι deest in
Codd. III, 158, Arm. I. ⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Idem. ⁵¹ Idem (pro
⁵² Idem. Deest in Cod. 71. ⁵³ Idem. ⁵⁴ Idem (pro

καὶ εἶπεν Ἡλιοῦ). Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III,
XI, 44, 55, 64, alii. Haec, καὶ εἶπεν Ἡλιοῦ, desunt in
Cod. 71.

CAP. II. ¹ Sic Comp. (cum Ἡλίου), Ald., Codd. II, III,
XI, 19 (ut Comp.), 44, 55, 56, alii, Syro-hex. Mox ὡς
deest in Codd. III, 44, 71, 93, aliis, Syro-hex. (bis),
Arm. I (bis). ² Syro-hex. in marg., membrana ab-
scissa: ✠ 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. Bar-Hebraeus autem: 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁.
Graeca vox incerta est. Cf. Hex. ad Jerem.
xxiii. 19. xxx. 23. ³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108,
158, Syro-hex. ⁴ Sic Codd. III, 55, 56, 121, 158, 247,
Syro-hex. ⁵ Syro-hex. (𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁) 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. ⁶ Sic
Comp., Codd. 19, 108, Syro-hex., Procop. p. 274. ⁷ Sic
Syro-hex. (cum 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁). Comp., Codd. 19, 82, 93,
108: ἦλθον καὶ ἔστησαν. ⁸ Syro-hex. ✠ 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁.
Cf. Hex. ad 3 Reg. xix. 13. Parum probabiliter Brun-
sius: Σ. τὸν χιτῶνα αὐτοῦ. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 56
(cum διὰ ξ. ὡς ἐν ἐρήμῳ), 71 (cum ἐν ἐρ. διὰ ξ.), 82, 93, 108,
123 (cum ἐν ἐρήμῳ ὡς διὰ ξηρᾶς), 158 (ut 56), 246 (idem).
¹⁰ Syro-hex. (𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁) 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁. ¹¹ Sic Comp.,
Codd. 19, 82, 93 (cum τὸ πν. ἐκρίον ἐπὶ), 108. ¹² Cod.
243 in marg. sine nom. Hieron.: Rem difficile postulatā.
¹³ Syro-hex. (cum 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁 in textu): ✠ 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁 𐤀𐤓𐤁𐤏𐤇𐤁𐤏𐤁.

11. **בְּסַעֲרָה**. **ו'**. ἐν συσσειεμφῷ. 'A. in turbine.¹⁴
 Ἄλλος διὰ λαίλαπος.¹⁵
12. **וַיָּבֹאוּ מִצִּיֶּקֶן**. **ו'**. καὶ ἐβδα. Alia exempl. καὶ αὐτὸς ἐβδα.¹⁶
13. **וַיִּשְׁבּוּ מִצִּיֶּקֶן**. **ו'**. καὶ ὑψωσεν τὴν μηλωτὴν Ἡλίου ἢ ἔπεσεν ἐπάνωθεν — 'Ελισαίε¹⁷ καὶ ἐπέστρεψεν (—) 'Ελισαίε¹⁸ καὶ ἔστη.¹⁷ 'Ο 'Εβραῖος, Σ. καὶ ἄρας τὸ περιβάλλον Ἡλίου, ὃ ἔπεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐπέστρεψε, καὶ ἔστη.¹⁸
14. **וַיִּכָּה אֶת-הַיָּם**. **ו'**. καὶ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ (alia exempl. add. καὶ οὐ διέστη (s. διηρέθη)¹⁹).
אֵת-הַיָּם אֶת-הַיָּם. **ו'**. ποῦ ὁ θεὸς (alia exempl. κύριος ὁ θεὸς²⁰) Ἡλίου ἀφφώ;
 'A. ποῦ κύριος ὁ θεὸς Ἡλία, καίπερ αὐτός;
 Σ. ποῦ κύριος ὁ θεὸς Ἡλίου καὶ νῦν;²¹
אֵת-הַיָּם. Etiam ille. **ו'**. ἀφφώ (s. ἀφφώ).
 Οἱ ἄλλοι ἐρμηνευταί· κρύφιος.²²
וַיִּחַצְּ. **ו'**. καὶ διερράγησαν (alia exempl. διηρέθη²³).

15. **בְּנִינָה**. **ו'**. ἐξεναντίας. Alia exempl. ἐξεναντίας ἀναστρέφοντα αὐτόν.²⁴
18. **וַיִּשְׁבּוּ מִצִּיֶּקֶן**. **ו'**. Vacabat. ✕ 'A. Θ. καὶ ἐπέστρεψαν πρὸς αὐτόν²⁵.
- וַיִּשְׁבּוּ מִצִּיֶּקֶן**. **ו'**. καὶ εἶπεν 'Ελισαίε. Aliiter: **ו'**. καὶ εἶπεν — 'Ελισαίε ✕ 'A. Θ. πρὸς αὐτούς²⁶.
20. **וַיִּשְׁבּוּ מִצִּיֶּקֶן**. **ו'**. καὶ θέτε (alia exempl. ἐμβάλετε²⁷).
וַיִּשְׁבּוּ מִצִּיֶּקֶן. **ו'**. καὶ ἔλαβον, καὶ ἤνεγκαν πρὸς αὐτόν. Alia exempl. καὶ ἔλαβον πρὸς αὐτόν.²⁸
23. **וַיִּשְׁבּוּ מִצִּיֶּקֶן** (in posteriore loco). **ו'**. ἀνάβαινε (✕) φαλακρέ²⁹.
24. **וַיִּשְׁבּוּ מִצִּיֶּקֶן**. **ו'**. καὶ ἐγένευσεν (alia exempl. ἐπεστράφη³⁰).
- וַיִּשְׁבּוּ מִצִּיֶּקֶן**. **ו'**. ὅπισω αὐτῶν. Alia exempl. ὅπισω αὐτοῦ³¹.
- וַיִּשְׁבּוּ מִצִּיֶּקֶן**. **ו'**. ἐν ὀνόματι κυρίου, ÷ Θ. καὶ εἶπεν τέκνα παραβάσεως καὶ ἀργίας³².
- Cap. II. 4. — πρὸς³³ 'Ελισαίε.³³ 6. — 'Ελισαίε³⁴.
 10. — Ἡλίου³⁵ — καὶ³⁶ ἔσται.³⁶ 16. — ἐν τῷ

Sic in textu Comp. (cum —σαν), Codd. 19 (cum —ρησει), 82, 93 (ut Comp.), 108. ¹⁴ Syro-hex. **וְהָיָה**. Cf. ad v. 1. ¹⁵ Cod. 243 in marg. Hieron.: *per turbine*.
¹⁶ Sic Comp., Cod. 82, Lucif. Calar. ¹⁷ Sic Syro-hex.
 Pro prior 'Ελισαίε pronomen est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁸ Syro-hex. **וַיִּשְׁבּוּ מִצִּיֶּקֶן**. Cf. ad v. 8.
¹⁹ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 44, 52, 55, 56, aliis (inter quos 243, qui in marg. notat: Ὁ καὶ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ, καὶ εἶπε· ποῦ κύριος ὁ θ. 'H. ἀφφώ); posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 119, 158 (cum *διαρέθη*), Syro-hex. (cum **וַיִּחַצְּ**, sine obelo), Hieron. Theodoret. Quaest. IX in 4 Reg. p. 516: *Τῇ μηλωτῇ τὸ ὕδωρ ἐπάταξεν, οὐδὲν εἰρηκώς, ἀλλ' ἀποχρῆν νομίας εἰς θανατοφυρίαν τὴν μηλωτὴν. Ἐπειδὴ δὲ οὐχ ὑπήκουσε τῶν ὑδάτων ἢ φύσις, ἐκάλεισε τὸν τοῦ διδασκαλίου θένον, τὸν τοῖς ἀνθρώποις ἀράσαν καὶ ἀνέφικτον*· ἀφφώ γὰρ ὁ κρύφιος ἐρμηνεύεται κατὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν ἄλλων ἐρμηνευτῶν.
²⁰ Sic Codd. III, 92, 119, 123, 242, 243 (in marg., ut supra), 247, Syro-hex. ²¹ Cod. 243. Symmachum expressit Hieron., vertens: *Ubi est Dominus Deus Etias etiam nunc?* Suidas: Ἀπφώ· ἀντὶ τοῦ νῦν. Cf. ad Cap. x. 10. Ad **וַיִּחַצְּ** Syro-hex. in marg. (ἀφφώ), cum scholio: "Hebraeus pro ἀφφώ habet (Α)φω (φ), quod interpretatur καὶ αὐτός (φ) (φ)." ²² Theodoret., ut

supra, ubi *ἐρμηνευταὶ de enarratoribus*, non de *interpretibus* intelligendum videtur. Suidas: Ἀπφώ· ὁ σημαίνει τοῦ ἀποκρύφου, ἢ τοῦ ἀποκρυβέντος. Maximus in Cat. Niceph. T. II, p. 823: *Ποῦ ὁ θεὸς ἀφφώ;* Κατὰ τρεῖς ἐπιβολὰς (*notiones*) ἐρμηνεύεται· ἢ ποῦ ὁ θ. τοῦ πατρὸς μου; ἢ ποῦ ὁ θ. τοῦ μεγάλου μου; ἢ ποῦ ὁ θ. τοῦ κρυβέντος; ²³ Sic Comp., Codd. 19, 71 (cum *διηρέθησαν*), 82, 93, 108, Syro-hex. ²⁴ Sic (om. αὐτόν post *εἶδον*) Comp., Codd. 19 (cum *ἀναστρέφονται*), 82, 93, 108. ²⁵ Syro-hex. in textu, et sic sine notis Codd. III, 123. In Ed. Rom. hodie legitur καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς αὐτόν; sed haec desunt in Codd. II, 245. ²⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 121, 247. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum *ἐμβάλετε*), 82, 93 (ut 19), 108, 158. ²⁸ Sic Codd. II, III, Syro-hex. ²⁹ Sic Syro-hex. (cum *euneolo tantum*) et sine aster. Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, 121, 247, Arm. I. ³⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, Syro-hex. in marg. (cum: **וַיִּשְׁבּוּ מִצִּיֶּקֶן**). ³² Syro-hex. in marg. **וַיִּשְׁבּוּ מִצִּיֶּקֶן**. Sic sine notis Cod. III, Arm. I. Cf. ad Cap. xv. 15. ³³ Syro-hex. ³⁴ Idem. ³⁵ Idem (cum **וַיִּשְׁבּוּ**). Copula deest in Comp., Codd. 19, 44, 64, 82, 93, 108, 123.

Ἰορδάνη (4).³⁷ — Ἐλισαίε 4.³⁸ 20. — Ἐλισαίε 4.³⁹
21. — Ἐλισαίε 4.⁴⁰

CAP. III.

1. בְּשִׁמְרוֹן. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν Σαμαρείᾳ.¹
4. נֶקֶד. Pecuarius. O'. νοκήδ. 'A. ποιμνιοτρόφος. Σ. ἦν τρέφων βοσκήματα.² Aliter: 'A. ποιμνιοτρόφος. Σ. ἀρχιποιμὴν.³
- יְהִישִׁיב. Et reddebat (tributa annua). O'. καὶ ἐπέστρεφε (s. ἐπέστρεψε⁴). Alia exempl. καὶ ἦν φέρον φόρον καὶ ἐπιστρέφων.⁵
- לְמֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל. O'. ✕ τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ 4.⁶
- אֶת-כָּל-יִשְׂרָאֵל. O'. τὸν ✕ πάντα 4 Ἰσραήλ.⁷
- אֶל-יְהוֹשָׁפָט. O'. πρὸς Ἰωσαφάτ (alia exempl. Ὁχοζίαν⁸).
- כְּמִנִי. O'. ὁμοῖός μοι. Alia exempl. καὶ εἶπεν ὡς ἂν σὺ καὶ ἐγώ ὁμοῖός μοι.⁹
- נֶעְלָה. O'. ἀναβῶ. 'O Ἐβραῖος ἀναβησόμεθα.¹⁰

8. הָרָךְ כְּזֶבֶר. O'. ὁδὸν ἔρημον (alia exempl. ἐρήμου¹¹).
11. הָיָאֵן פֶּה. O'. οὐκ (alia exempl. εἰ οὐκ¹²) ἔστιν ὁδός. Alia exempl. εἰ ἔστιν ἐνταῦθα.¹³ 'A. Σ. ἀρα ταῦτα.¹⁴
12. יֵשׁ אוֹתוֹ. O'. ἔστιν αὐτῷ (alia exempl. σὺν αὐτῷ¹⁵).
13. לָךְ. O'. δεῦρο. Σ. ἀπελθε.¹⁶
- וְהָלַךְ נְבִיאִי אִמָּךְ. O'. καὶ τοὺς προφήτας τῆς μητρός σου. ✕ 'A. Θ. Σ. καὶ πρὸς τοὺς προφήτας τῆς μητρός σου 4.¹⁷
14. לֹדִי פָּנֵי... נִשָּׂא. O'. εἰ μὴ πρόσωπον... λαμβάνω. (Σ. εἰ μὴ πρόσωπον)... ἐδυσωπούμην.¹⁸
- וְהָאִם-רָחֵץ. O'. καὶ εἰδὼν σε. ✕ 'A. Θ. Σ. καὶ εἰ εἰδὼν σε (4).¹⁹
15. וְעַתָּה. O'. καὶ νῦν. Alia exempl. καὶ νῦν ÷ ἰδέ 4.²⁰
16. גְּבִרִים גְּבִירִים. Fossas et fossas. O'. βοθύνους βοθύνους. Ἄλλος συστήματα συστήματα.²¹
17. רִיחַ. O'. πνεῦμα. Schol. πνοάς.²²

³⁷ Idem. Deest in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.
³⁸ Idem. ³⁹ Idem. ⁴⁰ Idem. Deest in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

CAP. III. ¹ Sic Comp., Codd. (III hiat), 121, 247, Syro-hex., Arm. 1. ² Cod. 243. Symmachi versionem imitatus est Hieron.: nutriebat pecora multa. ³ Bar Hebraeus (teste Bernsteinio in Zeitschrift der Deutschen morgenl. Gesellschaft, T. III, p. 413): הָיָאֵן פֶּה לְמֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל. Consentit Syro-hex., qui ad νοκήδ (הָיָאֵן) in marg. affert: (sic) הָיָאֵן פֶּה לְמֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל. apicto Graeco ΠΟΙΜΝΙΟΤΡΟΦΟΣ; deinde, membrana abscissa: הָיָאֵן פֶּה לְמֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל. Theodoret. Quaest. XI in 4 Reg. p. 517: Οἱ ἄλλοι ἱερμνεύατ τὸ νοκήδ (sic) ἀρχιποιμὴνα ἡρμηνεύσαν. Ad Aquilam cf. Hex. ad Amos i. 1. ⁴ Sic Codd. II, III, 55, 247, Syro-hex. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 44 (om. καὶ ἐπιστρ.), 56, 82, 93, 108 (cum ἐπιφέρων pro φέρων), 158 (cum καὶ ἐπιστρέφε), Theodoret. (ut 44). Syro-hex. in marg., silente Middeldorpfio: הָיָאֵן פֶּה לְמֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל. ⁶ Syro-hex. Haec habentur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. 52, 74, 92, aliis. ⁷ Idem (cum הָיָאֵן פֶּה לְמֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל). ⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ⁹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 158

(om. καὶ εἶπεν), Syro-hex. (cum καὶ ἐγὼ ὡς σὺ ὁμοῖός μοι). ¹⁰ Syro-hex. הָיָאֵן פֶּה. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 123 (cum ἀναβῶμεν). ¹¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, 245, Syro-hex. ¹² Sic Codd. III, XI, 247, Syro-hex. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁴ Syro-hex. הָיָאֵן פֶּה. Lectio vix sana esse videtur. Pro הָיָאֵן fortasse legendum הָיָאֵן. ¹⁵ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. 1. ¹⁶ Syro-hex. הָיָאֵן פֶּה. Cf. ad Cap. viii. 1. ¹⁷ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, XI, 74, 93, alii, Arm. 1. Clausula deest in Codd. II, 55, 245. ¹⁸ Ad ἐγὼ λαμβάνω Cod. 243 in marg.: ἐδυσωπούμην. Cf. Hex. ad Gen. xix. 21. Mal. i. 8. ii. 9. Hieron.: si non vultum... erubescerem. ¹⁹ Sic in textu Syro-hex. ²⁰ Sic sine obelo Ald., Codd. III (om. λάβε), XI, 44, 52, 64, alii (inter quos 243). Mianus probabiliter Syro-hex.: καὶ νῦν (s. νῦν) → δέ (4). ²¹ Syro-hex. in marg. (4) הָיָאֵן פֶּה לְמֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל. Cod. 71 in textu post βοθύνους infert συστήματα συστήματα ἰδῶτων, ex alio interprete, ut videtur, addito explanationis gratia ἰδῶτων. Quin et vox Syriaca הָיָאֵן commutatur cum συστήματα Jerem. li. 32, ubi in Hebraeo est הָיָאֵן, stagna. ²² Syro-hex. in textu: הָיָאֵן; in marg. autem: הָיָאֵן.

17. וּמִקְנֵיהֶם. O'. καὶ αἱ κτήσεις (alia exempl. al παρεμβολαί²⁹) ὑμῶν.
19. וְכָל-עֵיר מִבְּחוּר. O'. Vacat. ✕ Σ. Θ. Ε'. καὶ πᾶσαν πόλιν ἐκλεκτήν 4.²⁴
- תִּכְאֹבֵי. Perdetis. O'. ἀχρειώσετε. Σ. ob-structis.²⁵
20. פְּעֻלֹת הַמִּנְחָה. O'. ἀναβαινούσης τῆς θυσίας. Σ. ἡνίκα ἀνεβιάζετο τὸ δῶρον (s. ἡ προσφορά).²⁶
21. וַיִּצְעְקוּ מִפְּלִ חֲגֵר חֲגֵרָה וּמִעֲלָה. Et convo- carunt ab omni cingente se cingulo et desuper. O'. καὶ ἀνεβόησαν ἐκ παντὸς περιεζωσμένοι (alia exempl. περιεζωσμένου.²⁷ 'A. Θ. Ε'. περι- ζωννυμένου²⁸) ζώνην, καὶ εἶπον· ὦ (potior scrip- tura καὶ ἐπάνω²⁹). Alia exempl. καὶ παρήγ- γειλαν παντὶ περιζωννυμένῳ παραζώνην καὶ παρατείνοντι, καὶ ἐβόησαν ἐκ παντὸς παραζων- νυμένου παραζώνην, καὶ ἐπάνω.³⁰
22. אֲדָמַיִם. O'. πυρρά. Σ. πεπυρρωμένα.³¹
23. הִחָרַב נַחֲרָבוּ הַמְּלָכִים. Delendo deleverunt se reges. O'. τῆς ρομφαίας [καὶ]³² ἐμαχέσαντο οἱ βασιλεῖς. Alia exempl. ἐρίσαντες γὰρ ἤρι- σαν οἱ τρεῖς βασιλεῖς καὶ ἐμαχέσαντο.³³
25. אֲבָנֵי. O'. τὸν λίθον ✕ αὐτοῦ 4.³⁴

25. צֵץ. O'. ξύλον. Σ. δένδρον.³⁵
עַד-הַיָּשִׁיר אֲבָנֶיהָ בְּקִיר חֲרֶשֶׁת. Donec relictī essent tantum lapides ejus in Kīr-hareseth. O'. ἕως τοῦ καταλιπεῖν τοὺς λίθους τοῦ τοίχου ✕ καθρηγμένους 4.³⁶ Alia exempl. ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν λίθον ἐν τοίχῳ τεκτονικῆς.³⁷
26. שְׁלֵף חָרָב. O'. ἐσπασμένους (alia exempl. σπω- μένους³⁸) ρομφαίαν.
27. קָצָה בְּדוֹל. O'. μετάμελος μέγας. 'A. παροξυ- σμός (μέγας).³⁹ 'Αλλος' λύπη μεγάλη.⁴⁰
Cap. III. 4. — ἐν τῇ ἐπαναστάσει (4).⁴¹ 12. — βασιλεὺς 'Ιούδα 4.⁴² [24. ÷ καὶ εἰσῆλθον 4.]⁴³

CAP. IV.

1. מִנְשֵׁי בְנֵי. O'. ἀπὸ τῶν νύων. 'Αλλος' ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν νύων.¹
2. וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ. O'. καὶ εἶπεν ✕ 'A. Θ. Ε'. πρὸς αὐτήν 4.²
- אֶסְכוּף שֶׁן. Lecythus olei. O'. δ ἀλείψομαι ἔλαιον. Alia exempl. ἀγγεῖον ἔλαιον... δ ἀλεί- ψομαι.³
3. לְבִי. O'. δεῦρο. Σ. ἀπελθε.⁴
4. עַל כָּל-הַיָּלִים. O'. εἰς ✕ πάντα (4) τὰ σκεύη.⁵

²⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158. Haec desunt in Cod. 55, Syro-hex., casu, ut videtur.

²⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 121, 158 (add. ἐν τῇ Μωάβ), 247, Arm. 1.

²⁵ Syro-hex. in marg. ✕ אֲדָמַיִם. Cf. Hex. ad Job. xxviii. 10.

²⁶ Idem: אֲבָנֵי. Cf. Hex. ad Jesai. lvii. 6. Hieron.: quando sacrificium offerri solet.

²⁷ Sic Cod. 236. Syro-hex. אֲבָנֵי. Idem in marg. sine nom.: אֲבָנֵי. quae vox nescio an Graecum παραζώνην (pugionem?) in-

nuat. Cf. Hex. ad 2 Reg. xxi. 16. Etiam Bar Hebr. excerptit: אֲבָנֵי. ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 64, 71, 93, 108, 245, Syro-hex.

²⁹ Sic ex duplici versione Cod. 19 (cum παρεμβολαί), 93, 108.

³⁰ Syro-hex. ✕ אֲבָנֵי. Cf. Hex. ad Exod. xxv. 5.

³¹ Copulam reprobant Comp., Codd. II, III, XI, 56, 71, alii (inter quos 243), Syro-hex., Arm. 1.

³² Sic Codd. 19, 82, 93 (om. γάρ). ³³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. 55, 64, 71, alii (inter quos 243), Arm. 1.

³⁴ Syro-hex. ✕ אֲבָנֵי. Apud Graecos scriptores ad rem bellicam pertinebant locutiones, δένδρα τέμνειν (s. κό-

πτειν), δένδροτομῆν, etc. Josephus (Antiq. IX, 3, 2) de hac ipsa expeditione: καὶ τὰ κάλλιστα τῶν δένδρων ἐξέκοψαν.

³⁵ Sic Syro-hex. (cum ✕ מִשְׁעָם), et sine aster. Ed. Rom.

³⁶ Sic Comp. (om. μὴ), Codd. 19 (idem), 93, 108 (cum καταλείπειν). Cf. Hex. ad Exod. xxxi. 5.

³⁷ Sic Comp., Codd. 56 (cum σπομίνους), 82, 93, 108, 246 (ut 56).

³⁸ Syro-hex. ✕ אֲבָנֵי. Verbum אֲבָנֵי cum παρωξύνθη commutatur Hos. viii. 5. Zach. x. 3. Bernstein.

in Zeitschrift etc. T. III, p. 414: "Im Griech. hat δευθυμία gestanden, welches Wort דִּיךְ דִּיךְ wohl nicht zu frei [Aquila interprete?] ausdrückt."

Sed δευθυμία est animi habitudo, non conditio, et δευθυμος sonat אֲבָנֵי (Prov. xiv. 17), אֲבָנֵי (Hex. ad Prov. xxix. 22), juxta constantem Nostri usum אֲבָנֵי pro ἀργή et אֲבָנֵי pro θυμός ponendi.

⁴⁰ Cod. 71 in textu: καὶ ἐγειρήθη λ. μ. ⁴¹ Syro-hex. Deest in Comp., Codd. 19, 93, 108.

⁴² Idem. ⁴³ Idem, repugnantē Hebraeo.

CAP. IV. ¹ Syro-hex. in marg., membrana abscissa: ✕ אֲבָנֵי. ² Sic Syro-hex., et sine notis Ald., Codd. III, 121, 123, 247.

³ Sic Comp. (cum φ), Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴ Syro-hex. ✕ אֲבָנֵי. ⁵ Sic Syro-

6. וַיְהִי כִּמְלֶאֶת הַכְּלִיִּים. O'. *ἔως ἐπλήσθησαν* (※'O 'Εβραῖος' καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν⁶) τὰ σκευή. Alia exempl. καὶ ἐγένετο ὡς ἐπληρώθη πάντα τὰ ἀγγεία.⁷
7. לִבִּי מְכַרֵּי אֶת-הַשֶּׁמֶן וְשִׁלְמִי אֶת-נַשְׁוִי. O'. *δεῦρο* (alia exempl. *πορεύου*⁸) καὶ ἀπόδου τὸ ἔλαιον, καὶ ἀποτίσεις τοὺς τόκους σου (alia exempl. τὸ δάνειον⁹). Σ. ἀπελθε, πώλησον τὸ ἔλαιον, καὶ ἀπόδος τῷ δανειστῇ σου.¹⁰
8. לֹא-לֶחֶץ. O'. τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν ※ ἄρτον 4.¹¹
10. עַל-יְדֵי קִיר. *Conclave ad parietem.* O'. ὑπερφῶν τύπον. Σ. ἐκ δοκῶν.¹²
13. הִנֵּה חֲרָדָה יְאִינִי אֶת-כָּל-הַחֲרָדָה הַזֹּאת. *Ecce! impendisti nobis omnem trepidationem (sedulitatem) istam.* O'. ἰδοὺ ἐξέστῃσας (alia exempl. ἐξέταξας¹³) ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἐκστασιν (alia exempl. ἐκταξιν¹⁴) ταύτην. "Ἄλλος" ἰδοὺ σὺ ἐξέταξας ἡμῖν πᾶσαν ταύτην τὴν ἐκταξιν.¹⁵
- וַיִּשָּׁבַת. O'. οἰκῶ. "Ἄλλος" ἡσυχάζουσα.¹⁶
14. מָלָא. O'. καὶ μάλα. 'O 'Εβραῖος' *ὄντως*.¹⁷
- וְלֵן. O'. *πρεσβύτης.* Alia exempl. — οὐκ ἔστι 4 *πρεσβύτης*.¹⁸
15. וַיֹּאמֶר קְרֹא-לָהּ. O'. Vacat. ※ 'A. E'. καὶ εἶπεν κάλεισον αὐτήν 4.¹⁹

16. לְמִוְצֵחַ הַזֶּה. O'. εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον. Alia exempl. εἰς τὸ μαρτύριον τοῦτο κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον.²⁰
- וַיִּשְׁלַח אֶת-הָאֱלֹהִים. O'. Vacat. ※ 'A. E'. *ἀνθρῶπε τοῦ θεοῦ* 4.²¹
- וְאַל-תִּכְזֹּב. O'. μὴ διαψεύσῃ (alia exempl. ἐκγελάσῃ²²).
18. וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּצֵא. O'. καὶ ἐγένετο ἡνῖκα ἐξῆλθε. Alia exempl. καὶ ἐγένετο ἡμέρα θερисμοῦ, καὶ ἐξῆλθε τὸ παιδάριον.²³
19. וַיִּשִּׁי רֹאשִׁי. O'. τὴν κεφαλὴν μου, τὴν κεφαλὴν μου. Alia exempl. τὴν κεφαλὴν μου ἀλγῶ.²⁴
20. וַיִּשְׁתַּחֲוֶה יִיבְאָהוּ. O'. καὶ ἤρεν αὐτὸν, ※ καὶ εἰσήνεγκεν αὐτόν 4.²⁵
25. וַתֵּלֶךְ וַתִּבְנֶה אֶל-אִשָּׁה הָאֲלֹהִים אֶל-הַכְּרֶמֶל. O'. *δεῦρο καὶ πορεύσῃ καὶ ἐλεύσῃ* πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ εἰς ὅρος τὸ Καρμήλιον. καὶ ἐπορεύθῃ καὶ ἦλθεν *ἔως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ὅρος.* Alia exempl. — *δεῦρο* 4 καὶ πορεύσῃ καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ εἰς ὅρος τὸ Καρμήλιον.²⁶
- וַיִּרְאוּ אֶת-הָאֱלֹהִים וַאֲנָתָה מִצְנֶה. O'. ὡς εἶδεν Ἑλισαῖε ἐρχομένην αὐτήν. Alia exempl.

hex. (cum ※ *eis πάντα*), et sine aster. Codd. III (om. *eis*), 247.

⁶ Syro-hex. in marg. : *وَمِنْ جَدِّهِ* 10. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum *ἐπληρώθησαν*), 93, 108.

⁸ Idem. ⁹ Idem. ¹⁰ Syro-hex. *וְאֵל אֶת-הַשֶּׁמֶן*. Concinit Hieron., Hebraea vertens: *Vade, inquit, vende oleum, et redde creditori tuo.* Syriaca tamen pariter sonant: Σ. *πορεύου, ἀπόδου* τὸ ἔλ., καὶ ἀποτίσεις τῷ δ. σ. Brunsii sordes, ut solet, revocavit Parsons: ἀπέρχου καὶ ἀπόδου τὸ ἔλ., καὶ ἀπότις τοῖς δανεισταῖσι (!) σου. ¹¹ Syro-hex. in marg.: ※ *ἄρτον*. Sic in textu sine aster. Comp., Ald., Codd. 19, 108 (om. *τοῦ*).

¹² Idem in marg. *וְלֵן* (1) *וְלֵן* (2) *וְלֵן* (3). Etiam LXX *וְלֵן* per *δοκὸς* (1) interpretati sunt 3 Reg. vi. 16. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 55 (cum *ἔταξας*), 71, 93 (cum *ἐξέταξας*), 108.

¹⁴ Sic Comp., Codd. 56, 93, 108, 246. ¹⁵ Syro-hex. in marg. *וְלֵן* (1) *וְלֵן* (2) *וְלֵן* (3) *וְלֵן* (4).

¹⁶ Pro *ἐξέταξας* et *ἐκταξιν* Schleusnerus juxta Hebraeum tentat *ἐξέταραξας* et *ἐκτάραξιν*, repugnante Syro nostro, cui *ἐξέταξας* sonat *وَصَفَّ* Dan. i. 10. In nostro

autem loco nescio an interpres Graecus *ἐκτάραξεν* sensu insolito usurpaverit pro *extra ordinem aliquid facere*.

¹⁷ Sic in textu Codd. 56, 246. Duplex versio, *οἰκῶ ἡσυχάζουσα*, est in Codd. 64, 158, Syro-hex. (cum *ἐγὼ εἰμι οἰκοῖσα καὶ ἡσυχάζουσα*). ¹⁸ Syro-hex. *וְלֵן* (1) *וְלֵן* (2). Cf. Hex. ad 2 Reg. xiv. 5.

¹⁹ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. III, 56, 245, 246. (Ad *πρεσβύτης* (1) Syro-hex. in marg. affert: *πρεσβύτερος* (2).)

²⁰ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp. (cum καὶ εἶπεν Ἑλισαῖε), Ald., Codd. III, 19 (ut Comp.), 55, 56, alii (inter quos 243), Arm. i. ²¹ Sic ex duplici versione Codd. 19, 93, 108 (om. *τοῦτον*).

²² Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 19, 52, 92, alii, Arm. i. ²³ Sic Codd. 19, 93 (cum *ἐκγελάσῃ*), 108, 243 (in marg., ut 93).

²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum *θερισμὸς*), 108. ²⁵ Sic Codd. 19, 44, 82, 93, 108.

²⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. (III hiat), 19 (cum *ἐπύρνεον*), 82, 93, 108.

²⁷ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. II (cum *εἰς τὸ ὅρος*), III, Arm. i. Vox *δεῖρο* deest in Comp., Codd. 19, 82, 93,

ὡς εἶδεν αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐξεναντίας.²⁷

26. וְאַמְרָהּ. Ο'. καὶ ἐρεῖς ✕ αὐτῇ (4).²⁸

27. וַתֵּבֶן אֱלֹהִים אֶל-אִישׁ הָאֲלֵהִים. Ο'. καὶ ἦλθε πρὸς 'Ελισαίε. Alia exempl. καὶ κατεύθυνε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ.²⁹

כִּרְה. Ο'. κατῶδυνος. Σ. πεπικρανται.³⁰

28. לֹא תִשְׁלָה אֹתִי. Ο'. οὐ πλανήσεις μετ' ἐμοῦ.³¹

29. כִּי תִמְצָא. Ο'. ὅτι (alia exempl. καὶ³²) ἐὰν εὕρῃς.

31. לְפִיָּהֶם. Ο'. ἔμπροσθεν αὐτῆς. 'Ο 'Εβραῖος' ἔμπροσθεν αὐτῶν.³³

34. וְנִכְפְּיוּ עַל-נִכְפְּיוֹ. Ο'. καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ. "Ἄλλος" καὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ.³⁴

וַיִּהְיֶה עָלָיו. Et toto corpore incubuit super illum. Ο'. καὶ διέκαμψεν ἐπ' αὐτόν. "Ἄλλος" καὶ ἐνεφύσησεν εἰς αὐτόν.³⁵ "Ἄλλος" καὶ ἰγλαὰδ ἐπ' αὐτόν.³⁶

34. וַיִּהְיֶה. Ο'. διέκαμψεν. Aliter: Ο'. συνέκυψεν.³⁷ 'Α. ἐνέπνευσεν, Σ. ἐπέπεσεν.³⁸

35. וַתֵּבֶן אֱלֹהִים אֶל-אִישׁ הָאֲלֵהִים. Ο'. ✕ μίαν (4) ἔθεν, καὶ ✕ μίαν (4) ἔθεν.³⁹

וַיִּהְיֶה עָלָיו יוֹרֵר הַזֶּעַר עַד-שָׁבַע עַמְּצֵם. Et toto corpore incubuit super eum; et sternutavit puer septies. Ο'. καὶ συνέκαμψεν (alia exempl. συνεκάλυψεν⁴⁰) ἐπὶ τὸ παιδάριον ἕως ἑπτάκις. Alia exempl. καὶ ἐνέπνευσεν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἡνδρίσατο ἐπὶ τὸ παιδάριον ἑπτάκις.⁴¹ "Ἄλλος" καὶ συνέκυψεν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐμπέφυκεν αὐτῷ.⁴² 'Εβρ. οὐίεγαρ.⁴³

36. וַיִּקְרָא. Ο'. καὶ ἐκάλεσεν ✕ 'Α. Σ. Ε'. αὐτήν (4).⁴⁴

39. וַיִּהְיֶה אֶת. Ο'. καὶ ἐξῆλθεν ✕ εἰς (4).⁴⁵

אֶת. Olera. Ο'. ἀριώθ. 'Α. Σ. κολοκύνθας.⁴⁶ Οἱ ἄλλοι ἀγρια λάχανα.⁴⁷

וַיִּהְיֶה שָׁרֵן. Palmitem agrestem. Ο'. ἀμπελον ✕ 'Ο 'Εβραῖος, 'Α. Σ. Ε'. ἀγρίαν (4).⁴⁸

108. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19 (om. αὐτήν), 82, 93, 108.

²⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 93, 108. Statim ei εἰρήνη ter Syro-hex.

²⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Mox ἐκράτησεν pro ἐπελάβετο, et προσῆλθεν pro ἤγγισεν iidem.

³⁰ Syro-hex. ♦ ܡܥܥܥܝܢ ܡܥܥܥܝܢ. h.e. "In tribus exemplaribus [constructio abnormis πλανήσεις] μετ' ἐμοῦ posita est in Graeco," ut recte Syriaca interpretatus est Brunsius; quod vero dubitanter infert V.D., in aliis fuisse me, nec Syrus affirmat, nec e libris hodiernis probari potest. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 108, Syro-hex.

³² Syro-hex. ♦ ܡܥܥܥܝܢ ܡܥܥܥܝܢ. Sic Comp., Arm. 1. ³³ Duplex versio, καὶ τὰς χεῖρας—αὐτοῦ, καὶ τὰ ἴχνη—αὐτοῦ, est in Ald., Codd. XI, 52, 55, 56, aliis (inter quos 243).

³⁴ Duplex versio, καὶ ἐνεφ. εἰς αὐτόν, καὶ διέκ. ἐπ' αὐτόν, est in Comp. (cum καὶ διέκ. ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐνεφ. ἐπ' (sic) αὐτόν), Ald. (om. εἰς), Codd. XI, 44, 52 (cum ἐνέφυσεν), 55 (ut Comp.), 64 (ut Ald.), 71 (ut Comp.), 74, aliis (inter quos 243, ut Comp.).

³⁵ Sic (cum duplici lectione, καὶ συνέκαμψεν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἰγλαὰδ ἐπ' αὐτόν) Codd. 19 (cum ἰγλαὰδ), 93 (cum ἰγλαὰδ), 108. Theodoret. Quaest. XVIII in 4 Reg. p. 521: Τί δηλοῖ τὸ ἐλαὰδ [ἰγλαὰδ Cat. Niceph. T. II, p. 840] ἐπ' αὐτόν; Τοῦτο οἱ ἄλλοι ἐρμηνεύται ἐνεφύσησεν εἰρήκασιν. Montef. vero e Reg. affert: 'Εν τῷ 'Εβραϊκῷ ἔστιν, ἰγλαὰδ ἐπ' αὐτόν, ἀντὶ τοῦ, ἐνεφύσησεν ἐπ' αὐτόν.

³⁶ Cod. 243 in marg. ³⁷ Codd. Reg., 243. Versio ἐνέπνευσεν ab Aquila abhorrere videtur, cui longe libentius tribuerimus lectionem anonymam ἐνεγύωσεν (potius ἐνεγύωσεν) a Nobilio memoratam, qui ait: "In scholio tamen quod ex Theodoro videtur derivatum, legitur: τὸ δὲ ἐνεγύωσεν ἐπ' αὐτόν, συνέκαμψεν οἱ ἄλλοι εἰρήκασιν." Hesyeh.: 'Εγγυώσεται: ἀναγκαλίσθησεται, συμπλακίσηται.

³⁸ Sic Syro-hex. (cum ܡܥܥܥܝܢ ܡܥܥܥܝܢ), invitis libris Graecis. ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 64, 71, alii (inter quos 243). Syro-hex. legit et pingit: καὶ συνεκάλυψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον, ✕ καὶ συνέκαμψεν (4) ἐπὶ ✕ τὸ παιδάριον (4).

⁴⁰ Sic Comp. (om. ἐπὶ post ἡνδρίσατο), Codd. 19 (cum ἀνέπν.), 82, 93, 108. Theodoret. ibid.: τὸ δὲ ἐνέπνευσεν ἐπ' αὐτόν συνεκάλυψεν οἱ ἄλλοι εἰρήκασιν.

Mox pro καὶ ἦνοιξε τὸ π. iidem habent καὶ διεκνήθη τὸ (ἐπὶ τὸ 93) π. καὶ διήνοιξε. ⁴¹ Cod. 243 in marg. sine nom.

⁴² Cod. 243. ⁴³ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 93 (add. ὁ Γραῖ), 108 (idem), Arm. 1.

⁴⁴ Syro-hex. in marg. ♦ ܡܥܥܥܝܢ. ⁴⁵ Idem: ♦ ܡܥܥܥܝܢ. ἰ. appietto Graeco ΑΠΙΘ (sic). Cf. Jon. iv. 6 in LXX et Syro-hex.

⁴⁶ Theodoret. Quaest. XIX in 4 Reg. p. 522. Scripturam deteriorē ἀγριολάχανα e Procop. p. 285 ediderant Drus. et Montef. ⁴⁷ Syro-hex. in marg. ♦ ܡܥܥܥܝܢ. ὁ. ὁ. ὁ. ✕. Bar Hebraeus: ܡܥܥܥܝܢ. Sic sine notis Comp., Codd. 19, 93, 108.

⁴⁸ Idem: ♦ ܡܥܥܥܝܢ. ἰ. appietto Graeco ΑΠΙΘ (sic). Cf. Jon. iv. 6 in LXX et Syro-hex.

⁴⁹ Theodoret. Quaest. XIX in 4 Reg. p. 522. Scripturam deteriorē ἀγριολάχανα e Procop. p. 285 ediderant Drus. et Montef. ⁵⁰ Syro-hex. in marg. ♦ ܡܥܥܥܝܢ. ὁ. ὁ. ὁ. ✕. Bar Hebraeus: ܡܥܥܥܝܢ. Sic sine notis Comp., Codd. 19, 93, 108.

⁵¹ Idem: ♦ ܡܥܥܥܝܢ. ἰ. appietto Graeco ΑΠΙΘ (sic). Cf. Jon. iv. 6 in LXX et Syro-hex.

⁵² Theodoret. Quaest. XIX in 4 Reg. p. 522. Scripturam deteriorē ἀγριολάχανα e Procop. p. 285 ediderant Drus. et Montef. ⁵³ Syro-hex. in marg. ♦ ܡܥܥܥܝܢ. ὁ. ὁ. ὁ. ✕. Bar Hebraeus: ܡܥܥܥܝܢ. Sic sine notis Comp., Codd. 19, 93, 108.

⁵⁴ Idem: ♦ ܡܥܥܥܝܢ. ἰ. appietto Graeco ΑΠΙΘ (sic). Cf. Jon. iv. 6 in LXX et Syro-hex.

39. קָעֶלֶת אֲדָמָה. *Cucumeres agrestes*. O'. τολύ-
πην ✕ ἀγρίαν 4.⁴⁹ Σ. βοτάνην ἀγρίαν. "Αλ-
λος" κολοκυνθίδας.⁵⁰

חֲבֵצֶת הַיָּבֵשׁ. O'. (✕) Σ. καὶ ἤλθεν 4, καὶ
ἐνέβαλεν.⁵¹

40. וַיִּקְחוּ לָאֲנָשִׁים לֶחֶם. O'. καὶ ἐνέχει (alia
exempl. ἐνέχεον⁵²) τοῖς ἀνδράσι ✕ 'Α. Σ. Θ.
Ε'. φαγεῖν 4.⁵³

וַיִּקְחוּ. O'. καὶ ἰδοὺ. 'Α. Ε'. καὶ αὐτοί.⁵⁴

42. מִכְּעַל שְׁלֹשָׁה. O'. ἐκ Βαιθαρισά (alia ex-
empl. Βαιθσαλίσά⁵⁵).

לֶחֶם בְּנֹרִים. O'. ✕ 'Α. Σ. Ε'. ἄρτους (4)
πρωτογεννημάτων.⁵⁶

וַיִּשְׁתִּי לֶחֶם. O'. ✕ 'Ο 'Εβραῖος, Ε'. εἰκοσι 4
ἄρτους.⁵⁷

בְּצִקְלָנוּ. *In sacculo suo*. O'. Vacat. ✕ Θ.
βακελλέθ 4.⁵⁸ "Αλλος" ἐν κορύκῳ αὐτοῦ.⁵⁹

43. מָה אֶתָּן זֶה. O'. τί δὴ τοῦτο. Alia exempl.
τίνι δὴ ταῦτα.⁶⁰

43. מָה. O'. δὴ. Alia exempl. δότε.⁶¹ 'Ο 'Εβραῖος
δὴς.⁶²

44. וַיִּתֵּן לְפָנָיו. O'. Vacat. ✕ καὶ ἔδωκεν εἰς
πρόσωπον αὐτῶν (4).⁶³

Cap. IV. 3. — πρὸς αὐτήν 4.⁶⁴ 7. — 'Ελισαί 4.⁶⁵
ἐν τῷ ἐπιλοίφῳ (s. υπολοίφῳ) — ἐλαίφ 4.⁶⁶ 12. —
μοι 4.⁶⁷ 14. (—) τὸ παιδάριον αὐτοῦ 4.⁶⁸ 16. — 'Ελι-
σαί πρὸς αὐτήν 4.⁶⁹ 29. — 'Ελισαί 4.⁷⁰ 30. —
'Ελισαί 4.⁷¹ 33. — 'Ελισαί εἰς τὸν οἶκον 4.⁷² 36.
— 'Ελισαί 4.⁷³ — 'Ελισαί 4.⁷⁴ 37. — ἡ γυνή 4.⁷⁵
38. — 'Ελισαί 4.⁷⁶ 41. — τὸ παιδάριον 4.⁷⁷

CAP. V.

1. מֶלֶךְ-סַדְרָא. O'. ✕ 'Ο 'Εβραῖος βασιλέως 4
Συρίας.¹

וַיָּתֵן. O'. ἔδωκε. Alia exempl. ἔθηκεν.²

2. וַיִּבְרָח וַיֵּצֵא וַיִּגְדֹּל. O'. καὶ Συρία ἐξήλθον
(alia exempl. ἐξήλθεν³) μονόζωνοι ("Αλλος"
πειρατήριον⁴).

⁴⁹ Syro-hex. in textu sine cuneolo: כִּזְלָא ✕ כִּזְלָא, mendose, ut videtur, pro כִּזְלָא ✕ כִּזְלָא; vox enim ἀγρίαν deest in Codd. III, 44, 52, 74, aliis. Idem in marg. appingit: ΛΥΠΗΝ (sic), cum scholio: כִּזְלָא כִּזְלָא (sic) כִּזְלָא כִּזְלָא; h. e. "Τολύπην ἀγρίαν vocat hic palmites cucumerum anguineorum (s. colocynthidum)." ⁶⁰ Cod. 243 in marg., teste Parsonsii amanuensi: κολοκυνθίδα. Σ. (non 'Α., ut Montef.) βοτάνην ἀγρίαν. Cod. 121 in marg.: κολοκυνθίδας. Hieron. vertit: *colocynthidas agri*.

⁵¹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III (cum καὶ ἤλθον ἐνέβαλε), 247 (idem), Arm. 1; necnon (cum καὶ εἰσῆλθε) Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁵² Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἐνέχεαν), XI, 19, 55, 56, 64, alii, Syro-hex. ⁵³ Sic Syro-hex. Vox φαγεῖν deest in Codd. 158, 245. ⁵⁴ Syro-hex. כִּזְלָא כִּזְלָא. Sic in textu Comp., Codd. 19, 93, 108.

⁵⁵ Sic Codd. XI, 44, 55, 71 (cum Βεθ.), alii, Syro-hex. Cf. Hex. ad I Reg. ix. 4. ⁵⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. ⁵⁷ Sic Syro-hex. Vox εἰκοσι legitur in Ed. Rom., sed deest in Codd. XI, 71, 245.

⁵⁸ Sic in textu Syro-hex. (cum כִּזְלָא כִּזְלָא), et sine notis Codd. III, 247 (cum κακελῆθ). Interpres, ut ei mos est, verbum Hebraicum Græci literis expressit. Male igitur Middeld. conjicit, Theodotionem scripsisse ἐν τῷ φακελλῷ [quod Syriace sonaret כִּזְלָא] αὐτοῦ; Masius autem (cui suffragari videtur Bernstein in *Zeitschrift* etc.

T. III, p. 414) vocem non Syriacam, כִּזְלָא, πήρα, commentus est. ⁶⁹ Sic in textu (post κριθίνους) Cod. XI.

Comp., praeunte Hieron.: ἐν τῇ πήρᾳ αὐτοῦ. ⁶⁰ Sic Ald., Codd. III, XI, 52, 55, 64, 71, alii (inter quos 243), Syro-hex. ⁶¹ Sic Codd. III, 64, Syro-hex. ⁶² Syro-hex. כִּזְלָא כִּזְלָא. ⁶³ Sic Syro-hex. (cum καὶ ἔφαγον, ✕ καὶ ἔδωκεν εἰς πρ. αὐτῶν, καὶ ἔφαγον), et sine aster. Codd. III, 247 (cum ἐφάγοσαν), Arm. 1. ⁶⁴ Syro-hex. ⁶⁵ Idem.

⁶⁶ Idem. Comp., Codd. 19, 93, 108: ἐν τῷ καταλοίφῳ (om. ἐλαίφ). ⁶⁷ Idem. Vocula deest in Comp., Codd. 93, 108. ⁶⁸ Idem. Deest in Comp., Codd. XI, 44, 74, aliis.

⁶⁹ Idem. ⁷⁰ Idem. ⁷¹ Idem. ⁷² Idem (qui pingit: — 'Ελισαί 4 εἰς τὸν οἶκον 4). Verba εἰς τὸν οἶκον desunt in Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁷³ Idem. ⁷⁴ Idem. ⁷⁵ Idem. Deest in Cod. 247. ⁷⁶ Idem. ⁷⁷ Idem.

Deest in Comp., Codd. 44, 93 (ut videtur), 108.

CAP. V. ¹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum ὁ ἀρχιστράτηγος pro ὁ ἀρχὼν τ. δ.), Codd. 19 (idem), 55, 56, 71, alii. ² Sic Codd. III, 56, 243, 246 (cum εἰσῆλθεν), Syro-hex. ³ Sic Codd. III, XI, 44, 64, 71 (cum μονόζωνος), alii, Syro-hex.

⁴ Duplex versio μονόζωνοι πειρατήριον est in Codd. 44, 52, 55, 74, aliis (inter quos 243). "Symmacho hanc interpretationem vindicandam esse opinor, quia hic vocabulum nostro non dissimile מֶלֶךְ Gen. xxx. 11 reddidit πειρατήριον."—Scharfend. Cf. Hex. ad

3. **וְהָיָה**. *Utinam*. *Ο'*. ὁφελον. *Alia exempl.*
ὁφθείη.⁵ "Ἄλλος" συμφέρον ἦν.⁶
- וְהָיָה אִתּוֹ יָמָיו**. *Ο'*. τότε ἀποσυνάξει
αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ. *Alia exempl.*
καὶ δεηθείη τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἀπο-
συνάξει ἀπ' αὐτοῦ τὴν λέπραν αὐτοῦ.⁷
5. **וְהָיָה בְּיָדָיו**. *Ο'*. καὶ δέκα ἀλλασσο-
μένας στολὰς. "Ἄλλος" (καὶ) δέκα ζεύγη (s.
ζυγάς).⁸
6. **וְהָיָה**. *Ο'*. ὡς ἂν ἔλθῃ (*alia exempl. κομισθῇ*⁹).
7. **וְהָיָה**. *Ο'*. ὁ θεὸς ἐγώ. *Alia exempl.*
μὴ θεὸς ἐγώ.¹⁰
8. **וְהָיָה**. *Ο'*. Vacat. ✕ Σ. Θ. Ε'. ἄν-
θρωπος τοῦ θεοῦ.¹¹
9. **וְהָיָה**. *Ο'*. ἐν ἵππῳ ✕ αὐτοῦ.¹² καὶ
ἄρματι ✕ αὐτοῦ.¹³ Σ. σὺν ἵπποις πολλοῖς καὶ
ἄρμασι.¹³
10. **וְהָיָה**. *Ο'*. καὶ ἀπέ-
στειλεν Ἑλισαίῃ ἀγγελον πρὸς αὐτόν. *Aliter*:
Ο'. καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν Ἑλισαίῃ
✕ ἀγγελον.¹⁴
- וְהָיָה**. *Ο'*. καὶ καθарισθῇ (*alia exempl.*
καθαρίσθητι¹⁵). 'Α. Σ. Θ. Ε'. καὶ καθари-
σθήσῃ.¹⁶
11. **וְהָיָה**. *Ο'*. ἰδοὺ εἶπον. *Alia exempl.*
ἰδοὺ δὴ ἔλεγον.¹⁷
- וְהָיָה**. *Ο'*. πρὸς μὲ πάντως ἐξελεύ-
σεται. *Alia exempl.* ὅτι ἐξελεύσεται πρὸς
μέ.¹⁸
- וְהָיָה**. *Ο'*. ✕ ἐπὶ τὸν τόπον.¹⁹
12. **וְהָיָה**. *Ο'*. Ἀβανά. *Alia exempl.*
'Αμανά.²⁰ 'Ο' Ἑβραῖος Ἀβανά.²¹
- וְהָיָה**. *Ο'*. ὑπὲρ πάντα. *Alia exempl.* ὑπὲρ
'Ιορδάνην καὶ πάντα.²²
- וְהָיָה**. *Ο'*. καὶ ἐξέκλινε. Σ. ἀποστρέψας τὴν ὄψιν
αὐτοῦ.²³
13. **וְהָיָה**. *Ο'*. Vacat. ✕ 'Α. Σ. Θ. καὶ
εἶπον πατέρα.²⁴
- וְהָיָה**. *Ο'*. οὐχὶ ποιήσεις; *Alia ex-*
empl. οὐκ ἂν ἐποίησας;²⁵
- 14, 15. **וְהָיָה**. *Ο'*. Ἑλισαίῃ. *Alia ex-*
empl. τοῦ ἀνθρώπου (s. τὸν ἀνθρωπον) τοῦ
θεοῦ.²⁶
15. **וְהָיָה**. *Ο'*. ἐνώπιον αὐτοῦ. ✕ 'Α. Σ. εἰς (s.
κατὰ) πρόσωπον αὐτοῦ.²⁷
17. **וְהָיָה**. *Ο'*. *Onus parvis mulorum*. *Ο'*.
γόμος (*potior scriptura γομὸρ*²⁸) ζεύγος ἡμιό-

Gen. xlix. 19. Jerem. xviii. 22. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ὁφελον ὁφθείη), 93, 108. ⁶ Syro-hex. in marg.

sine nom. **וְהָיָה**. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Syro-hex. (cum ἀποσυνήγειν in textu) in marg. sine nom.: ἀπ' αὐτοῦ.

⁸ Syro-hex. in marg. sine nom. **וְהָיָה**. Cf. Hex. ad Gen. xlv. 22. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. XI (cum εἰμ pro ἐγώ), 19, 44, 52, 55 (cum ἐγώ εἰμ), alii (inter quos 243), Arm. 1 (ut 55), invito Syro-hex.

¹¹ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 82 (cum ὁ ἀνθρ.), 93 (idem), 108 (idem), 247, Arm. 1. ¹² Sic Syro-hex.

¹³ Syro-hex. **וְהָיָה**. ¹⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. III. ¹⁵ Sic Codd. III, 55, 74, 106, alii, Syro-hex.

¹⁶ Syro-hex. **וְהָיָה**. ¹⁷ Sic Ald., Codd. (III hiat), XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum δὲ pro δῆ).

¹⁸ Sic Ald., Codd. XI (cum πάντως in fine), 44, 52, 55, alii, Syro-hex. ¹⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: ἐπὶ ✕ τὸν τόπον).

Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. XI, 44, 52, 71, aliis. ²⁰ Sic Comp., Syro-hex. (cum **וְהָיָה**).

²¹ Syro-hex. **וְהָיָה**. ²² Sic Comp. (cum τὸν 'Ι. καὶ ὑπὲρ π.), Ald., Codd. XI, 19 (ut Comp.), 44 (idem), 52, 55 (cum καὶ ὑπὲρ π.), 56, alii (inter quos 243), Syro-hex.

²³ Syro-hex. **וְהָיָה**. ²⁴ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Arm. 1. Vox πατέρα est in Comp., Codd. III, 19, 93, 158, 247.

Statim εἰ μέγαν λόγον Codd. 44, 158, 243, Syro-hex., Arm. 1. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Syro-hex. (cum **וְהָיָה**). Cf. Rürdā in *Dissertatione* etc. p. 39.

²⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²⁷ Sic Syro-hex. (cum **וְהָיָה**), et sine notis (cum εἰς) Cod. III.

Verba ἐνώπιον αὐτοῦ desunt in Codd. 82, 245. Mox ἰδοὺ δὴ *ἔλεγον* Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 64, alii, Syro-hex.

²⁸ Sic Ald., Codd. II, III, XI, 55, 56, 64, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. (cum **וְהָיָה**, et in marg. ΓΩΜΟΡ).

6. וַיִּקְצֹב. *Et abacidit.* Ο'. καὶ ἀπέκρινσε. Ε'. καὶ ἀπέκλασε.¹³

7. הָרָם לָהֶם. Ο'. ὕψωσον σεαυτῶ. Alia exempl. μετεώρισον καὶ λάβε σεαυτῶ.¹⁴

8. אֶל-מַקְוֵם פְּלִנִי אֶלְמִנִי תַחְנִי. *Ad locum certum quendam erunt castra mea.* Ο'. εἰς τὸν τόπον τόνδε τινὰ ἐλμῶνι παρεμβλῶ. Alia exempl. εἰς τὸν τόπον τοῦ φελμουνί ποιήσωμεν (s. ποιήσομεν) ἔνεδρον καὶ ἐποίησαν.¹⁵ 'Α. πρὸς τὸν τόπον τὸν δεῖνα τόνδε τινά. Σ. κατὰ τόπον τινά.¹⁶

9. הַשָּׂמֶר מִעֵבֶר הַמָּקוֹם הַזֶּה יִרְשָׁם אֲרָם בְּחַתִּים. Ο'. φύλαξαι μὴ παρελθεῖν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὅτι ἐκεῖ Συρία κέκρυπται. Alia exempl. πρόσ-εχε τοῦ μὴ διελθεῖν τὸν τόπον τοῦτον, ὅτι ἐκεῖ Σύροι ἐνεδρεύουσι.¹⁷

10. הַוְהִיָּה. *Et monuerat eum.* Ο'. Vacat. ✕ 'Α. καὶ διεστείλατο αὐτῶ 4.¹⁸

11. וַיִּסְעֶר לֵב. *Et conturbatum est cor.* Ο'. καὶ ἐξεκινήθη (alia exempl. ἐξέστη)¹⁹ ἡ ψυχὴ. Σ. καὶ ἐταράχθη ἡ καρδία.²⁰

12. בִּי. Ο'. ὅτι. Alia exempl. ἀλλ' ἤ.²¹ Σ. ἀλλά.²²

13. לָנוּ. Ο'. δεῦτε, Σ. πορεύθητε (s. ἀπέλθετε).²³

15. וְסוּם יִרְכָּב. Ο'. καὶ ἵππος (alia exempl. ἵπ-ποι)²⁴ ✕ 'Α. Θ. Ε'. καὶ ἄρμα 4.²⁵

וְהָיָה אֲדָרְיָ. Ο'. ὦ κύριε. Alia exempl. κύριε.²⁶ 'Ο 'Εβραῖος' δέομαι δδωνί.²⁷

17. וַיִּרְכָּב אִשָּׁ. Ο'. καὶ ἄρμα πυρός. Σ. καὶ ἁρμάτων πυρίνων.²⁸

19. וְלֹא-יָהִי הָרָחֵק וְלֹא-יָהִי הָעֵיר. Ο'. οὐχὶ αὕτη ἡ πόλις, καὶ αὕτη ἡ ὁδός. Alia exempl. οὐχ αὕτη ἡ ὁδός, καὶ οὐχ αὕτη ἡ πόλις.²⁹

21. אֶל-אֶלְיָשָׁע. Ο'. ✕ Ε'. πρὸς 'Ελισαίε 4.³⁰

22. וַיִּלְכּוּ. Ο'. καὶ ἀπελθέτωσαν (alia exempl. ἀποσταλήτωσαν)³¹.

23. גִּדְדוּרֵי. Ο'. μονόζωνοι. 'Α. ἐδζωνοι.³² Σ. λό-χος.³³ Ε'. πειραταί.³⁴

24. וַיַּעַר עַל-שַׁמְרֹן. *Et obsidebat Samariam.* Ο'. καὶ περιεκάθισεν ἐπὶ Σαμάρειαν ✕ 'Α. Σ. καὶ συνέκλεισαν (s. ἐπολιόρκησαν) αὐτήν 4.³⁵

25. בְּחִמְשָׁה כֶּסֶף. Ο'. πέντε ἀργυρίου. Alia exempl. πεντήκοντα πέντε ἀργυρίου.³⁶ 'Ο 'Εβραῖος' πέντε ἀργυρίου.³⁷

in marg. ♦ 𐤀 𐤁 𐤇 𐤋 𐤍 𐤏 𐤑 𐤒 𐤓 𐤔 𐤕 𐤖 𐤗 𐤘 𐤙 𐤚 𐤛 𐤜 𐤝 𐤞 𐤟 𐤠 𐤡 𐤢 𐤣 𐤤 𐤥 𐤦 𐤧 𐤨 𐤩 𐤪 𐤫 𐤬 𐤭 𐤮 𐤯 𐤰 𐤱 𐤲 𐤳 𐤴 𐤵 𐤶 𐤷 𐤸 𐤹 𐤺 𐤻 𐤼 𐤽 𐤾 𐤿 𐥀 𐥁 𐥂 𐥃 𐥄 𐥅 𐥆 𐥇 𐥈 𐥉 𐥊 𐥋 𐥌 𐥍 𐥎 𐥏 𐥐 𐥑 𐥒 𐥓 𐥔 𐥕 𐥖 𐥗 𐥘 𐥙 𐥚 𐥛 𐥜 𐥝 𐥞 𐥟 𐥠 𐥡 𐥢 𐥣 𐥤 𐥥 𐥦 𐥧 𐥨 𐥩 𐥪 𐥫 𐥬 𐥭 𐥮 𐥯 𐥰 𐥱 𐥲 𐥳 𐥴 𐥵 𐥶 𐥷 𐥸 𐥹 𐥺 𐥻 𐥼 𐥽 𐥾 𐥿 𐦀 𐦁 𐦂 𐦃 𐦄 𐦅 𐦆 𐦇 𐦈 𐦉 𐦊 𐦋 𐦌 𐦍 𐦎 𐦏 𐦐 𐦑 𐦒 𐦓 𐦔 𐦕 𐦖 𐦗 𐦘 𐦙 𐦚 𐦛 𐦜 𐦝 𐦞 𐦟 𐦠 𐦡 𐦢 𐦣 𐦤 𐦥 𐦦 𐦧 𐦨 𐦩 𐦪 𐦫 𐦬 𐦭 𐦮 𐦯 𐦰 𐦱 𐦲 𐦳 𐦴 𐦵 𐦶 𐦷 𐦸 𐦹 𐦺 𐦻 𐦼 𐦽 𐦾 𐦿 𐧀 𐧁 𐧂 𐧃 𐧄 𐧅 𐧆 𐧇 𐧈 𐧉 𐧊 𐧋 𐧌 𐧍 𐧎 𐧏 𐧐 𐧑 𐧒 𐧓 𐧔 𐧕 𐧖 𐧗 𐧘 𐧙 𐧚 𐧛 𐧜 𐧝 𐧞 𐧟 𐧠 𐧡 𐧢 𐧣 𐧤 𐧥 𐧦 𐧧 𐧨 𐧩 𐧪 𐧫 𐧬 𐧭 𐧮 𐧯 𐧰 𐧱 𐧲 𐧳 𐧴 𐧵 𐧶 𐧷 𐧸 𐧹 𐧺 𐧻 𐧼 𐧽 𐧾 𐧿 𐨀 𐨁 𐨂 𐨃 𐨄 𐨅 𐨆 𐨇 𐨈 𐨉 𐨊 𐨋 𐨌 𐨍 𐨎 𐨏 𐨐 𐨑 𐨒 𐨓 𐨔 𐨕 𐨖 𐨗 𐨘 𐨙 𐨚 𐨛 𐨜 𐨝 𐨞 𐨟 𐨠 𐨡 𐨢 𐨣 𐨤 𐨥 𐨦 𐨧 𐨨 𐨩 𐨪 𐨫 𐨬 𐨭 𐨮 𐨯 𐨰 𐨱 𐨲 𐨳 𐨴 𐨵 𐨶 𐨷 𐨸 𐨹 𐨺 𐨻 𐨼 𐨽 𐨾 𐨿 𐩀 𐩁 𐩂 𐩃 𐩄 𐩅 𐩆 𐩇 𐩈 𐩉 𐩊 𐩋 𐩌 𐩍 𐩎 𐩏 𐩐 𐩑 𐩒 𐩓 𐩔 𐩕 𐩖 𐩗 𐩘 𐩙 𐩚 𐩛 𐩜 𐩝 𐩞 𐩟 𐩠 𐩡 𐩢 𐩣 𐩤 𐩥 𐩦 𐩧 𐩨 𐩩 𐩪 𐩫 𐩬 𐩭 𐩮 𐩯 𐩰 𐩱 𐩲 𐩳 𐩴 𐩵 𐩶 𐩷 𐩸 𐩹 𐩺 𐩻 𐩼 𐩽 𐩾 𐩿 𐪀 𐪁 𐪂 𐪃 𐪄 𐪅 𐪆 𐪇 𐪈 𐪉 𐪊 𐪋 𐪌 𐪍 𐪎 𐪏 𐪐 𐪑 𐪒 𐪓 𐪔 𐪕 𐪖 𐪗 𐪘 𐪙 𐪚 𐪛 𐪜 𐪝 𐪞 𐪟 𐪠 𐪡 𐪢 𐪣 𐪤 𐪥 𐪦 𐪧 𐪨 𐪩 𐪪 𐪫 𐪬 𐪭 𐪮 𐪯 𐪰 𐪱 𐪲 𐪳 𐪴 𐪵 𐪶 𐪷 𐪸 𐪹 𐪺 𐪻 𐪼 𐪽 𐪾 𐪿 𐫀 𐫁 𐫂 𐫃 𐫄 𐫅 𐫆 𐫇 𐫈 𐫉 𐫊 𐫋 𐫌 𐫍 𐫎 𐫏 𐫐 𐫑 𐫒 𐫓 𐫔 𐫕 𐫖 𐫗 𐫘 𐫙 𐫚 𐫛 𐫜 𐫝 𐫞 𐫟 𐫠 𐫡 𐫢 𐫣 𐫤 𐫥 𐫦 𐫧 𐫨 𐫩 𐫪 𐫫 𐫬 𐫭 𐫮 𐫯 𐫰 𐫱 𐫲 𐫳 𐫴 𐫵 𐫶 𐫷 𐫸 𐫹 𐫺 𐫻 𐫼 𐫽 𐫾 𐫿 𐬀 𐬁 𐬂 𐬃 𐬄 𐬅 𐬆 𐬇 𐬈 𐬉 𐬊 𐬋 𐬌 𐬍 𐬎 𐬏 𐬐 𐬑 𐬒 𐬓 𐬔 𐬕 𐬖 𐬗 𐬘 𐬙 𐬚 𐬛 𐬜 𐬝 𐬞 𐬟 𐬠 𐬡 𐬢 𐬣 𐬤 𐬥 𐬦 𐬧 𐬨 𐬩 𐬪 𐬫 𐬬 𐬭 𐬮 𐬯 𐬰 𐬱 𐬲 𐬳 𐬴 𐬵 𐬶 𐬷 𐬸 𐬹 𐬺 𐬻 𐬼 𐬽 𐬾 𐬿 𐭀 𐭁 𐭂 𐭃 𐭄 𐭅 𐭆 𐭇 𐭈 𐭉 𐭊 𐭋 𐭌 𐭍 𐭎 𐭏 𐭐 𐭑 𐭒 𐭓 𐭔 𐭕 𐭖 𐭗 𐭘 𐭙 𐭚 𐭛 𐭜 𐭝 𐭞 𐭟 𐭠 𐭡 𐭢 𐭣 𐭤 𐭥 𐭦 𐭧 𐭨 𐭩 𐭪 𐭫 𐭬 𐭭 𐭮 𐭯 𐭰 𐭱 𐭲 𐭳 𐭴 𐭵 𐭶 𐭷 𐭸 𐭹 𐭺 𐭻 𐭼 𐭽 𐭾 𐭿 𐮀 𐮁 𐮂 𐮃 𐮄 𐮅 𐮆 𐮇 𐮈 𐮉 𐮊 𐮋 𐮌 𐮍 𐮎 𐮏 𐮐 𐮑 𐮒 𐮓 𐮔 𐮕 𐮖 𐮗 𐮘 𐮙 𐮚 𐮛 𐮜 𐮝 𐮞 𐮟 𐮠 𐮡 𐮢 𐮣 𐮤 𐮥 𐮦 𐮧 𐮨 𐮩 𐮪 𐮫 𐮬 𐮭 𐮮 𐮯 𐮰 𐮱 𐮲 𐮳 𐮴 𐮵 𐮶 𐮷 𐮸 𐮹 𐮺 𐮻 𐮼 𐮽 𐮾 𐮿 𐯀 𐯁 𐯂 𐯃 𐯄 𐯅 𐯆 𐯇 𐯈 𐯉 𐯊 𐯋 𐯌 𐯍 𐯎 𐯏 𐯐 𐯑 𐯒 𐯓 𐯔 𐯕 𐯖 𐯗 𐯘 𐯙 𐯚 𐯛 𐯜 𐯝 𐯞 𐯟 𐯠 𐯡 𐯢 𐯣 𐯤 𐯥 𐯦 𐯧 𐯨 𐯩 𐯪 𐯫 𐯬 𐯭 𐯮 𐯯 𐯰 𐯱 𐯲 𐯳 𐯴 𐯵 𐯶 𐯷 𐯸 𐯹 𐯺 𐯻 𐯼 𐯽 𐯾 𐯿 𐰀 𐰁 𐰂 𐰃 𐰄 𐰅 𐰆 𐰇 𐰈 𐰉 𐰊 𐰋 𐰌 𐰍 𐰎 𐰏 𐰐 𐰑 𐰒 𐰓 𐰔 𐰕 𐰖 𐰗 𐰘 𐰙 𐰚 𐰛 𐰜 𐰝 𐰞 𐰟 𐰠 𐰡 𐰢 𐰣 𐰤 𐰥 𐰦 𐰧 𐰨 𐰩 𐰪 𐰫 𐰬 𐰭 𐰮 𐰯 𐰰 𐰱 𐰲 𐰳 𐰴 𐰵 𐰶 𐰷 𐰸 𐰹 𐰺 𐰻 𐰼 𐰽 𐰾 𐰿 𐱀 𐱁 𐱂 𐱃 𐱄 𐱅 𐱆 𐱇 𐱈 𐱉 𐱊 𐱋 𐱌 𐱍 𐱎 𐱏 𐱐 𐱑 𐱒 𐱓 𐱔 𐱕 𐱖 𐱗 𐱘 𐱙 𐱚 𐱛 𐱜 𐱝 𐱞 𐱟 𐱠 𐱡 𐱢 𐱣 𐱤 𐱥 𐱦 𐱧 𐱨 𐱩 𐱪 𐱫 𐱬 𐱭 𐱮 𐱯 𐱰 𐱱 𐱲 𐱳 𐱴 𐱵 𐱶 𐱷 𐱸 𐱹 𐱺 𐱻 𐱼 𐱽 𐱾 𐱿 𐲀 𐲁 𐲂 𐲃 𐲄 𐲅 𐲆 𐲇 𐲈 𐲉 𐲊 𐲋 𐲌 𐲍 𐲎 𐲏 𐲐 𐲑 𐲒 𐲓 𐲔 𐲕 𐲖 𐲗 𐲘 𐲙 𐲚 𐲛 𐲜 𐲝 𐲞 𐲟 𐲠 𐲡 𐲢 𐲣 𐲤 𐲥 𐲦 𐲧 𐲨 𐲩 𐲪 𐲫 𐲬 𐲭 𐲮 𐲯 𐲰 𐲱 𐲲 𐲳 𐲴 𐲵 𐲶 𐲷 𐲸 𐲹 𐲺 𐲻 𐲼 𐲽 𐲾 𐲿 𐳀 𐳁 𐳂 𐳃 𐳄 𐳅 𐳆 𐳇 𐳈 𐳉 𐳊 𐳋 𐳌 𐳍 𐳎 𐳏 𐳐 𐳑 𐳒 𐳓 𐳔 𐳕 𐳖 𐳗 𐳘 𐳙 𐳚 𐳛 𐳜 𐳝 𐳞 𐳟 𐳠 𐳡 𐳢 𐳣 𐳤 𐳥 𐳦 𐳧 𐳨 𐳩 𐳪 𐳫 𐳬 𐳭 𐳮 𐳯 𐳰 𐳱 𐳲 𐳳 𐳴 𐳵 𐳶 𐳷 𐳸 𐳹 𐳺 𐳻 𐳼 𐳽 𐳾 𐳿 𐴀 𐴁 𐴂 𐴃 𐴄 𐴅 𐴆 𐴇 𐴈 𐴉 𐴊 𐴋 𐴌 𐴍 𐴎 𐴏 𐴐 𐴑 𐴒 𐴓 𐴔 𐴕 𐴖 𐴗 𐴘 𐴙 𐴚 𐴛 𐴜 𐴝 𐴞 𐴟 𐴠 𐴡 𐴢 𐴣 𐴤 𐴥 𐴦 𐴧 𐴨 𐴩 𐴪 𐴫 𐴬 𐴭 𐴮 𐴯 𐴰 𐴱 𐴲 𐴳 𐴴 𐴵 𐴶 𐴷 𐴸 𐴹 𐴺 𐴻 𐴼 𐴽 𐴾 𐴿 𐵀 𐵁 𐵂 𐵃 𐵄 𐵅 𐵆 𐵇 𐵈 𐵉 𐵊 𐵋 𐵌 𐵍 𐵎 𐵏 𐵐 𐵑 𐵒 𐵓 𐵔 𐵕 𐵖 𐵗 𐵘 𐵙 𐵚 𐵛 𐵜 𐵝 𐵞 𐵟 𐵠 𐵡 𐵢 𐵣 𐵤 𐵥 𐵦 𐵧 𐵨 𐵩 𐵪 𐵫 𐵬 𐵭 𐵮 𐵯 𐵰 𐵱 𐵲 𐵳 𐵴 𐵵 𐵶 𐵷 𐵸 𐵹 𐵺 𐵻 𐵼 𐵽 𐵾 𐵿 𐶀 𐶁 𐶂 𐶃 𐶄 𐶅 𐶆 𐶇 𐶈 𐶉 𐶊 𐶋 𐶌 𐶍 𐶎 𐶏 𐶐 𐶑 𐶒 𐶓 𐶔 𐶕 𐶖 𐶗 𐶘 𐶙 𐶚 𐶛 𐶜 𐶝 𐶞 𐶟 𐶠 𐶡 𐶢 𐶣 𐶤 𐶥 𐶦 𐶧 𐶨 𐶩 𐶪 𐶫 𐶬 𐶭 𐶮 𐶯 𐶰 𐶱 𐶲 𐶳 𐶴 𐶵 𐶶 𐶷 𐶸 𐶹 𐶺 𐶻 𐶼 𐶽 𐶾 𐶿 𐷀 𐷁 𐷂 𐷃 𐷄 𐷅 𐷆 𐷇 𐷈 𐷉 𐷊 𐷋 𐷌 𐷍 𐷎 𐷏 𐷐 𐷑 𐷒 𐷓 𐷔 𐷕 𐷖 𐷗 𐷘 𐷙 𐷚 𐷛 𐷜 𐷝 𐷞 𐷟 𐷠 𐷡 𐷢 𐷣 𐷤 𐷥 𐷦 𐷧 𐷨 𐷩 𐷪 𐷫 𐷬 𐷭 𐷮 𐷯 𐷰 𐷱 𐷲 𐷳 𐷴 𐷵 𐷶 𐷷 𐷸 𐷹 𐷺 𐷻 𐷼 𐷽 𐷾 𐷿 𐸀 𐸁 𐸂 𐸃 𐸄 𐸅 𐸆 𐸇 𐸈 𐸉 𐸊 𐸋 𐸌 𐸍 𐸎 𐸏 𐸐 𐸑 𐸒 𐸓 𐸔 𐸕 𐸖 𐸗 𐸘 𐸙 𐸚 𐸛 𐸜 𐸝 𐸞 𐸟 𐸠 𐸡 𐸢 𐸣 𐸤 𐸥 𐸦 𐸧 𐸨 𐸩 𐸪 𐸫 𐸬 𐸭 𐸮 𐸯 𐸰 𐸱 𐸲 𐸳 𐸴 𐸵 𐸶 𐸷 𐸸 𐸹 𐸺 𐸻 𐸼 𐸽 𐸾 𐸿 𐹀 𐹁 𐹂 𐹃 𐹄 𐹅 𐹆 𐹇 𐹈 𐹉 𐹊 𐹋 𐹌 𐹍 𐹎 𐹏 𐹐 𐹑 𐹒 𐹓 𐹔 𐹕 𐹖 𐹗 𐹘 𐹙 𐹚 𐹛 𐹜 𐹝 𐹞 𐹟 𐹠 𐹡 𐹢 𐹣 𐹤 𐹥 𐹦 𐹧 𐹨 𐹩 𐹪 𐹫 𐹬 𐹭 𐹮 𐹯 𐹰 𐹱 𐹲 𐹳 𐹴 𐹵 𐹶 𐹷 𐹸 𐹹 𐹺 𐹻 𐹼 𐹽 𐹾 𐹿 𐺀 𐺁 𐺂 𐺃 𐺄 𐺅 𐺆 𐺇 𐺈 𐺉 𐺊 𐺋 𐺌 𐺍 𐺎 𐺏 𐺐 𐺑 𐺒 𐺓 𐺔 𐺕 𐺖 𐺗 𐺘 𐺙 𐺚 𐺛 𐺜 𐺝 𐺞 𐺟 𐺠 𐺡 𐺢 𐺣 𐺤 𐺥 𐺦 𐺧 𐺨 𐺩 𐺪 𐺫 𐺬 𐺭 𐺮 𐺯 𐺰 𐺱 𐺲 𐺳 𐺴 𐺵 𐺶 𐺷 𐺸 𐺹 𐺺 𐺻 𐺼 𐺽 𐺾 𐺿 𐻀 𐻁 𐻂 𐻃 𐻄 𐻅 𐻆 𐻇 𐻈 𐻉 𐻊 𐻋 𐻌 𐻍 𐻎 𐻏 𐻐 𐻑 𐻒 𐻓 𐻔 𐻕 𐻖 𐻗 𐻘 𐻙 𐻚 𐻛 𐻜 𐻝 𐻞 𐻟 𐻠 𐻡 𐻢 𐻣 𐻤 𐻥 𐻦 𐻧 𐻨 𐻩 𐻪 𐻫 𐻬 𐻭 𐻮 𐻯 𐻰 𐻱 𐻲 𐻳 𐻴 𐻵 𐻶 𐻷 𐻸 𐻹 𐻺 𐻻 𐻼 𐻽 𐻾 𐻿 𐼀 𐼁 𐼂 𐼃 𐼄 𐼅 𐼆 𐼇 𐼈 𐼉 𐼊 𐼋 𐼌 𐼍 𐼎 𐼏 𐼐 𐼑 𐼒 𐼓 𐼔 𐼕 𐼖 𐼗 𐼘 𐼙 𐼚 𐼛 𐼜 𐼝 𐼞 𐼟 𐼠 𐼡 𐼢 𐼣 𐼤 𐼥 𐼦 𐼧 𐼨 𐼩 𐼪 𐼫 𐼬 𐼭 𐼮 𐼯 𐼰 𐼱 𐼲 𐼳 𐼴 𐼵 𐼶 𐼷 𐼸 𐼹 𐼺 𐼻 𐼼 𐼽 𐼾 𐼿 𐽀 𐽁 𐽂 𐽃 𐽄 𐽅 𐽆 𐽇 𐽈 𐽉 𐽊 𐽋 𐽌 𐽍 𐽎 𐽏 𐽐 𐽑 𐽒 𐽓 𐽔 𐽕 𐽖 𐽗 𐽘 𐽙 𐽚 𐽛 𐽜 𐽝 𐽞 𐽟 𐽠 𐽡 𐽢 𐽣 𐽤 𐽥 𐽦 𐽧 𐽨 𐽩 𐽪 𐽫 𐽬 𐽭 𐽮 𐽯 𐽰 𐽱 𐽲 𐽳 𐽴 𐽵 𐽶 𐽷 𐽸 𐽹 𐽺 𐽻 𐽼 𐽽 𐽾 𐽿 𐾀 𐾁 𐾂 𐾃 𐾄 𐾅 𐾆 𐾇 𐾈 𐾉 𐾊 𐾋 𐾌 𐾍 𐾎 𐾏 𐾐 𐾑 𐾒 𐾓 𐾔 𐾕 𐾖 𐾗 𐾘 𐾙 𐾚 𐾛 𐾜 𐾝 𐾞 𐾟 𐾠 𐾡 𐾢 𐾣 𐾤 𐾥 𐾦 𐾧 𐾨 𐾩 𐾪 𐾫 𐾬 𐾭 𐾮 𐾯 𐾰 𐾱 𐾲 𐾳 𐾴 𐾵 𐾶 𐾷 𐾸 𐾹 𐾺 𐾻 𐾼 𐾽 𐾾 𐾿 𐿀 𐿁 𐿂 𐿃 𐿄 𐿅 𐿆 𐿇 𐿈 𐿉 𐿊 𐿋 𐿌 𐿍 𐿎 𐿏 𐿐 𐿑 𐿒 𐿓 𐿔 𐿕 𐿖 𐿗 𐿘 𐿙 𐿚 𐿛 𐿜 𐿝 𐿞 𐿟 𐿠 𐿡 𐿢 𐿣 𐿤 𐿥 𐿦 𐿧 𐿨 𐿩 𐿪 𐿫 𐿬 𐿭 𐿮 𐿯 𐿰 𐿱 𐿲 𐿳 𐿴 𐿵 𐿶 𐿷 𐿸 𐿹 𐿺 𐿻 𐿼 𐿽 𐿾 𐿿 𐻀 𐻁 𐻂 𐻃 𐻄 𐻅 𐻆 𐻇 𐻈 𐻉 𐻊 𐻋 𐻌 𐻍 𐻎 𐻏 𐻐 𐻑 𐻒 𐻓 𐻔 𐻕 𐻖 𐻗 𐻘 𐻙 𐻚 𐻛 𐻜 𐻝 𐻞 𐻟 𐻠 𐻡 𐻢 𐻣 𐻤 𐻥 𐻦 𐻧 𐻨 𐻩 𐻪 𐻫 𐻬 𐻭 𐻮 𐻯 𐻰 𐻱 𐻲 𐻳 𐻴 𐻵 𐻶 𐻷 𐻸 𐻹 𐻺 𐻻 𐻼 𐻽 𐻾 𐻿 𐼀 𐼁 𐼂 𐼃 𐼄 𐼅 𐼆 𐼇 𐼈 𐼉 𐼊 𐼋 𐼌 𐼍 𐼎 𐼏 𐼐 𐼑 𐼒 𐼓 𐼔 𐼕 𐼖 𐼗 𐼘 𐼙 𐼚 𐼛 𐼜 𐼝 𐼞 𐼟 𐼠 𐼡 𐼢 𐼣 𐼤 𐼥 𐼦 𐼧 𐼨 𐼩 𐼪 𐼫 𐼬 𐼭 𐼮 𐼯 𐼰 𐼱 𐼲 𐼳 𐼴 𐼵 𐼶 𐼷 𐼸 𐼹 𐼺 𐼻 𐼼 𐼽 𐼾 𐼿 𐽀 𐽁 𐽂 𐽃 𐽄 𐽅 𐽆 𐽇 𐽈 𐽉 𐽊 𐽋 𐽌 𐽍 𐽎 𐽏 𐽐 𐽑 𐽒 𐽓 𐽔 𐽕 𐽖 𐽗 𐽘 𐽙 𐽚 𐽛 𐽜 𐽝 𐽞 𐽟 𐽠 𐽡 𐽢 𐽣 𐽤 𐽥 𐽦 𐽧 𐽨 𐽩 𐽪 𐽫 𐽬 𐽭 𐽮 𐽯 𐽰 𐽱 𐽲 𐽳 𐽴 𐽵 𐽶 𐽷 𐽸 𐽹 𐽺 𐽻 𐽼 𐽽 𐽾 𐽿 𐾀 𐾁 𐾂 𐾃 𐾄 𐾅 𐾆 𐾇 𐾈 𐾉 𐾊 𐾋 𐾌 𐾍 𐾎 𐾏 𐾐 𐾑 𐾒 𐾓 𐾔 𐾕 𐾖 𐾗 𐾘 𐾙 𐾚 𐾛 𐾜 𐾝 𐾞 𐾟 𐾠 𐾡 𐾢 𐾣 𐾤 𐾥 𐾦 𐾧 𐾨 𐾩 𐾪 𐾫 𐾬 𐾭 𐾮 𐾯 𐾰 𐾱 𐾲 𐾳 𐾴 𐾵 𐾶 𐾷 𐾸 𐾹 𐾺 𐾻 𐾼 𐾽 𐾾 𐾿 𐿀 𐿁 𐿂 𐿃 𐿄 𐿅 𐿆 𐿇 𐿈 𐿉

28. **וְאֵת־בְּנֵי נֹאכָל מִחֵר.** *O. και τὸν υἱὸν μου φαγόμεθα αὐτὸν αὐριον.* Aliter: *O. ✕ 'A. Σ. Θ. και τὸν υἱὸν μου φαγόμεθα αὐριον (4).*³⁹
29. **בְּיוֹם הָאֶחָד.** *O. τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ.* Alia exempl. *ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἄλλῃ.*³⁹
30. **וְהָיָה הַשָּׁנָה.** *O. τὸν σάκκον.* Alia exempl. *καὶ ἰδοὺ σάκκος.*⁴⁰
31. **וְלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט.** *O. 'Ελισαίε ✕ υἱοῦ Σαφάτ (4).*⁴¹
32. **הֲרֵאִיתָ.** *O. εἰ εἶδετε.* Alia exempl. *μὴ οἶδατε.*⁴² *Σ. ἄρα εἶδατε (s. ἐωράκατε).*⁴³
33. **מִדְּאֻחִיל לִיהָרָה עוֹד.** *O. τί ὑπομείνω (alia exempl. ὑπομένω⁴⁴) τῷ κυρίῳ ἔτι;* Alia exempl. *τί δεηθῶ τοῦ κυρίου ἔτι;*⁴⁵ Schol. ✕ *εἰ οὕτως ἀργίσθη ὁ θεὸς, εἰς τί ζῶ; εἰ οὕτως ἐκακοποίησεν ἡμᾶς ὁ θεὸς, διὰ τί δουλεύουσιν αὐτῷ;*⁴⁶

Cap. VI. 12. *÷ πάντας (4).*⁴⁷ 16. *καὶ εἶπεν ÷ 'Ελισαίε (4).*⁴⁸ 20. *κύριε, ἀνοιξον ÷ δὴ (4).*⁴⁹ *÷ ἦσαν (4).*⁵⁰ 22. *÷ εἰ μὴ (4).*⁵¹ 30. *÷ 'Ισραήλ (4).*⁵²

CAP. VII.

2. **אֶת־אִישׁ הָאֶלְהִים.** *O. τῷ 'Ελισαίε.* Alia ex-

empl. *πρὸς τὸν 'Ελισαίε; alia, τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ.*¹

2. **וְהָיָה יְהוָה יֵדְעָה.** *O. ἰδοὺ ποιήσει κύριος.* Alia exempl. *καὶ ἔαν κύριος ποιήσῃ.*²

וְהָיָה. *O. μὴ ἔσται. E'. εἰ ἔσται.*³

4. **וְעָתָה לָכֵן וְנִפְלָה.** *Et nunc agile, transfugiamus.* *O. καὶ νῦν δεῦτε, καὶ ἐμπέσωμεν.* *Σ. ἀπελθωμεν (s. πορευθῶμεν) οὖν καὶ αὐτομολήσωμεν.*⁴

- 5, 7. **בְּנֶשֶׁף (bis).** *In crepusculo.* *O. ἐν τῷ σκότει.* Alia exempl. *ἐν τῷ σκότει ἥδη διαυγάζοντος (s. διαφώσκοντος).*⁵

5. **וַיָּבֹאוּ.** *O. καὶ ἦλθον (alia exempl. εἰσῆλθον⁶).* ✕ *'A. Θ. καὶ ἦλθον (4).*⁷

וַיֵּן. *O. οὐκ ἔστιν. Σ. οὐκ ἦν.*⁸

6. **אֶת־מַכְנֶה אֶרֶם קוֹל רָנָב.** *O. παρεμβολὴν τὴν Συρίας (alia exempl. παρεμβολῇ Συρίας⁹) φωνήν ἄρματος.* *Θ. ἐν τῇ παρεμβολῇ Συρίας φωνὴν ἄρμάτων.*¹⁰

וְהָיָה. *O. νῦν. 'A. Θ. E'. ἰδοὺ.*¹¹

מִלֶּךְ יִשְׂרָאֵל. *O. ✕ 'A. Σ. Θ. E'. ὁ βασιλεὺς (4) 'Ισραήλ.*¹²

7. **בְּנֶשֶׁף.** *O. ἐν τῷ σκότει. 'O 'Εβραῖος' πρὸ τοῦ ἐωσφόρου.*¹³

³⁹ Sic Syro-hex. In textu vulgari αὐτὸν om. Comp., Codd. III, 82, 93, 108, Arm. 1. Praeterea verba φαγόμεθα αὐτὸν reprobant Ald., Codd. XI, 44, 55, 71, alii (inter quos 243).

⁴⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

⁴¹ Sic Comp., Codd. 19 (om. καὶ ἰδοὺ), 82, 93, 108, 246.

⁴² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 246, 247, Arm. 1. ⁴³ Sic Ald. (cum εἰ μὴ οἶδατε), Codd. III, XI, 44, 55 (cum εἶδατε), 64 (ut Ald.), alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum εἰ εἶδετε in marg.).

⁴⁴ Syro-hex. **וְלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט.** Lectio εἰ ἐωράκατε est in Comp. (om. εἰ), Codd. 19 (ut Comp.), 82, 93, 108 (ut Comp.), 246, Theodoret.

⁴⁵ Sic Ald., Codd. III, 64, 119, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. ⁴⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82 (om. τοῦ κ.), 93 (cum ἔτι τοῦ θεοῦ pro τοῦ κ. ἔτι), 108 (cum τοῦ θεοῦ), 246 (cum δεηθῇ).

⁴⁷ Cod. 243 in marg.

⁴⁸ Syro-hex. ⁴⁹ Idem (qui pingit: ÷ καὶ εἶπεν 'Ελ. 4).

⁵⁰ Idem (pro ἀνοιξον δὴ, κύριε). Particula deest in Comp. (cum κ. ἀνοιξον), Codd. 64 (cum ἀνοιξον κ.), 93 (ut Comp.), 108 (idem).

⁵¹ Idem. Pro ἦσαν, αὐτοὶ exhibent Comp.,

Codd. 19, 93, 108.

⁶¹ Idem. Deest in Cod. 93.

⁶² Idem. Deest in Comp., Codd. II, 82, 93, 158, 247.

CAP. VII. ¹ Prior lectio est in Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 74, alii, Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. 82, 93, 108.

² Sic Comp., Codd. 19 (cum ποιήσαι), 82, 93, 108, 158 (om. καὶ), Syro-hex. (in marg.).

³ Syro-hex. **וְהָיָה.**

⁴ Idem: **וְעָתָה לָכֵן וְנִפְלָה.** h. e. vertente Middeld.: **Σ. πορευθῶμεθα δὴ καὶ παραδύσσομεν ἡμεῖς ἡμᾶς (!).** Sed cf. Hex. ad Jerem. xxxvii. 13. xxxviii. 19. lii. 15.

⁵ Sic Codd. 19, 82 (in priore loco), 93, 108, 158.

⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 52, 55, alii (inter quos 243, 247).

⁷ Sic in textu Syro-hex. ⁸ Syro-hex. **וַיֵּן.**

Sic in textu Comp., Codd. 19, 56, 93, 108.

⁹ Sic Ald., Codd. III, 55, 64, 74, alii (inter quos 243), Syro-hex.

¹⁰ Syro-hex. **וְהָיָה.**

¹¹ Idem. Sic (cum μεμίσθωται) Comp., Codd. 19, 93, 108.

¹² Sic in textu Syro-hex. Verba ὁ βασιλεὺς desunt in Ald., Codd. XI, 44, 92, alia.

¹³ Syro-

7. וְאֶת־סִי־הָיָה. O'. ✕ 'A. Σ. Θ. Ε'. καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν 4.¹⁴

8. וַיִּמְכְּרוּ. O'. καὶ ἐπορεύθησαν, ✕ 'A. καὶ ἔκρυσαν 4.¹⁵ Alia exempl. καὶ ἀπήλθον, καὶ κατέκρυσαν.¹⁶

מִשְׁחָיו וַיִּשְׂאוּ. O'. καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν. Alia exempl. καὶ ἔλαβον ἄρσιν αὐτῶν (מִשְׁחָיו).¹⁷

9. לֹא־בָן. O'. οὐκ ✕ Σ. ὁρθῶς 4 οὕτως.¹⁸

לָכֵן. O'. δεῦρο. "Αλλος' δεῦτε.¹⁹

10. וַיְהַחֲמֹר אֶסּוּר. O'. καὶ ὄνος ✕ 'A. Σ. Θ. Ε'. δεδεμένος 4.²⁰

כַּאֲשֶׁר הָפָה. O'. ὡς εἰσί. "Αλλος' καθὼς ἦσαν.²¹

12. אֲנִי־דָנָה לָכֵן אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂו לָנוּ. O'. ἀναγγελῶ δὴ ὑμῖν ἃ ἐποίησεν ἡμῖν. Aliter: O'. ἀναγγελῶ ὑμῖν ✕ ἃ ἐποίησαν ἡμῖν 4.²²

אֲנִיחָנוּ. O'. — καὶ 4 ἡμεῖς.²³

כִּי־יָצְאוּ. O'. ὅτι ('Ο 'Εβραῖος' ὅτε²⁴) ἐξελεύσονται.

מִן־דִּהְיִיר. O'. ἐκ τῆς πολέως. Aliter: O'. ἐκ τῆς γῆς.²⁵ 'A. Σ. Θ. Ε'. ἐκ τῆς πόλεως.²⁶

נָבֵא. O'. εἰσελευσόμεθα — καὶ ἐξελευσόμεθα (4).²⁷

13. מִן־הַפָּרוֹסִים. O'. τῶν ἵππων. Alia exempl. ἀπὸ τῶν ἵππων.²⁸

בְּכָל־הַהַמּוֹן. O'. πρὸς ("Αλλος' ὡς²⁹) πᾶν τὸ πληθός.

14. אַחֲרֵי מִצְחָה. O'. ὀπίσω τοῦ βασιλέως ('A. Σ. τῆς παρεμβολῆς³⁰).

לָכֵן וַיָּחֹ. O'. δεῦτε ('A. Θ. πορεύητε³¹) ✕ 'A. Θ. Ε'. καὶ ἴδετε 4.³²

15. בְּדַהֲפָנוּ. O'. ἐν τῷ θαμβεῖσθαι αὐτούς. Ε'. ὅτε οὗτοι ἴσπυσαν.³³

17. וַיָּמָת. O'. ✕ 'A. Σ. καὶ ἀπέθανε 4.³⁴

הַמֶּלֶךְ. O'. τὸν ἀγγελον. 'A. τὸν βασιλιά.³⁵

18. אִישׁ הָאֱלֹהִים. O'. 'Ελισαίε. 'Ο 'Εβραῖος' ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ.³⁶

20. וַיַּהֲרִלֵּוּ. O'. καὶ ἐγένετο ✕ 'A. Σ. αὐτῷ 4.³⁷

Cap. VII. 2. καὶ — 'Ελισαίε 4.³⁸ 4. — καὶ 4 ζήσόμεθα.³⁹ 18. — καὶ (4) ἔσται.⁴⁰ ἡ ὥρα — αὕτη (4).⁴¹ 19. — 'Ελισαίε 4.⁴²

CAP. VIII.

1. קוֹמִי וְלִכְי אֶתִּי וּבִיחַד וְגִוְרִי בְּאֶשְׁרֵי תַגְוִרִי. O'. ἀνάστηθι καὶ δεῦρο σὺ καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκει οὗ ἂν παροικήσης. Aliter: O'. καὶ πορεύου σὺ καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκει οὗ ἂν παροικήσης. 'A. ἀνάστηθι καὶ πορεύηθι σὺ καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκησον οὗ παροικήσεις. Σ. ἀναστᾶσα ἀπελθε σὺ καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκει οὗ ἂν εὕρης παροικεῖν. Θ.

hex. ܡܠܟܐ (ܠ) ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ. Cf. Job. iii. 9. xi. 17 in Syro-hex. ¹⁴ Sic in textu Syro-hex. (cuneolo post ἵππους posito). Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. 158, 245. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 158 (cum ἐπορεύθησαν). ¹⁷ Sic Codd. 19, 93, 108. Duplex in lectio, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν ἄρσιν, est in Cod. 158. ¹⁸ Sic in textu Syro-hex. (cum ܠܐ ܒܢ ܠܐ ܒܢ ✕). Hieron.: Non recte facimus. ¹⁹ Syro-hex. in marg. ܕܥܝܠ. ²⁰ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 19, 93, 108, 123, 247, Arm. I. ²¹ Syro-hex. in marg. ܠܥܠܐ ܕܥܝܠ. ²² Sic Syro-hex., et sine aster. (cum ἀπαγ.) Comp., Codd. 19, 93 (cum ἀπαγγεῖλαι), 108, Arm. I. Haec, ἃ ἐπ. ἡμῖν, desunt in Cod. 71. ²³ Sic Syro-hex. (qui pingit: — καὶ ἡμεῖς 4), et sine obelo Cod. III. ²⁴ Syro-hex. ܡܠܟܐ. ²⁵ Sic in textu Codd. III, 245, Syro-hex. ²⁶ Syro-hex. ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ. ²⁷ Sic

Syro-hex., et sine obelo Cod. III, Arm. ed. ²⁸ Sic Codd. III, 158, 247, Syro-hex. ²⁹ Syro-hex. in marg. ܡܠܟܐ. ³⁰ Idem: ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ. (Paulo ante 'Ισραὴλ deest in Codd. III, 44, 71, Syro-hex., Arm. I.) ³¹ Idem: ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ. Sic in textu Comp., Codd. 19, 93, 108, 245. ³² Sic Syro-hex. Verba haec desunt in Codd. XI, 52, 71, 74, alii. ³³ Syro-hex. ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ. ³⁴ Sic in textu Syro-hex. Haec desunt in Codd. 52, 74, 92, alii. ³⁵ Syro-hex. ܡܠܟܐ. ³⁶ Idem: ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ. Mox v. 19 ad τῷ 'Ελισαίε idem affert: 'Εβρ. τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ. ³⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. ³⁸ Syro-hex. ³⁹ Idem. Copula abest a Comp., Cod. 44, Arm. I. ⁴⁰ Idem. Copulam reprobant Comp., Codd. 19, 56, 92, alii. ⁴¹ Idem. Sic sine obelo Cod. (cum ἡμέρα pro ὥρα), Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 55, 56, alii (inter quos 247). ⁴² Idem.

ἀνάστηθι δεῦρο σὺ καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκει
οὐ ἐὰν παροίκεῖς.¹

1. אָנָּשְׁתִּי. Ο'. καίγε ἦλθεν. Σ. καὶ ἔρχεται (s. παραινύεται).²

2. אֲלֹוֹפֻלָּוֹן. Ο'. ἀλλοφύλων. Σ. τῶν φυλιστιαίων.³

3. אֲלֹוֹפֻלָּוֹן. Ο'. ἐκ γῆς ἀλλοφύλων (Σ. τῶν φυλιστιαίων³) εἰς τὴν πόλιν. Alia exempl. ἐκ τῶν ἀλλοφύλων.⁴

אָנָּשְׁתִּי. Ο'. καὶ ἦλθε (alia exempl. ἐξῆλθε⁵).

5. בֹּוֹסָא. Ο'. βοῶσα. Σ. ἐκραξεν.⁶

6. אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה. Ο'. πάντα τὰ αὐτῆς. Ali-
ter: Ο'. ✕ Σ. Θ. Ε'. πάντα ἄ αὐτῆς τὰ γενή-
ματα.⁷ Θ. πάντα τὰ αὐτῆς.⁸

הָשָׁה כָּל־מְשָׁרָה. Ο'. καὶ πάντα τὰ
γεννήματα τοῦ ἀγροῦ. Aliter: Ο'. ✕ Θ. καὶ
πάντα τὰ γεννήματα (ἄ) τοῦ ἀγροῦ αὐτῆς.⁹

7. אָדֶר. Ο'. καὶ υἱὸς Ἀδερ ('Ο Ἑβραῖος, Ἀ.
Σ. Ἀδάδ. Θ. Ε'. Ἀδερ¹⁰).

הָשָׁה. Ο'. ἡρρώσθη. Alia exempl. ἡρρώσκει.¹¹

8. מָנָא. Ο'. μαναά. Σ. δῶρα.¹²

8. אָדֶר. Ο'. καὶ δεῦρο. Σ. Ε'. καὶ ἀπέλθε (s. πο-
ρεύου).¹³

אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה. Ο'. παρ' αὐτοῦ. Σ. δι' αὐτοῦ.¹⁴

9. אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה. Ο'. εἰς ἀπαντὴν (s. ἀπάντησιν) ✕ Ἀ.
Σ. Θ. Ε'. αὐτοῦ (ἄ).¹⁵

אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה. Ο'. ἐνώπιον αὐτοῦ ('Ἄλλος αὐτῶν¹⁶).

10. אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה. Ο'. καὶ εἶπεν ✕ Θ. πρὸς αὐ-
τόν (ἄ).¹⁷

אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה. Ο'. εἶπον ✕ αὐτῶ (ἄ).¹⁸

אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה. Ο'. ὅτι θανάτω ἀποθανῆ. Alia
exempl. ὅτι ἀποθνήσκων ἀποθανέται.¹⁹

11. אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה. Et fixit (Elisaeus) obtutum
suum. Ο'. καὶ παρέστη τῷ προσώπῳ αὐτοῦ.
Alia exempl. καὶ ἔστη Ἀζαήλ κατὰ πρόσωπον
αὐτοῦ.²⁰

אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה. Et convertit (eum in Hazaelem)
usque dum perturbaretur. Ο'. καὶ ἔθηκεν ἕως
αἰσχύνῃς. Alia exempl. καὶ παρέθηκεν ἐνώπιον
αὐτοῦ τὰ δῶρα ἕως ἡσχύνετο.²¹ Ἄλλος καὶ
ἔκειτο τὰ δῶρα ἕως οὐ ἐσάπισαν (אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה).²²

CAP. VIII. ¹ Cod. 243 (cum ἀναστὰς pro ἀναστᾶσα). Syro-hex. affert: Σ. ἀπέλθε (אָדֶר). In Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, et Theodoret locus sic habet: ἀνάστηθι καὶ πορεύου σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκει οὐ ἐὰν εὐρῆς ἐκεῖ. ² Syro-hex. אָדֶר. ³ Idem: אָדֶר. Cf. Hex. ad Exod. xxiii. 31. ⁴ Sic Codd. III, 44, 52, 55, alii, Syro-hex. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 247. ⁶ Syro-hex. מָנָא. ⁷ Sic Syro-hex. (cum אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה), et sine notis Codd. II (pro πάντα τὰ αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ γ.), III, Arm. I (om. αὐτῆς). (Pro ἐπίστρεψαν Syrus noster dedit ἐπίστρεψον αὐτῇ, consentientibus Comp., Codd. 82, 93, 108, Arm. I.) ⁸ Syro-hex. in marg. מָנָא. ⁹ Idem in textu: אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה, absente cuneolo. (Singulare אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה cum plurali γεννήματα commutatur Jesai. xix. 1.) "Syrus textus depravatus esse videtur, nec video quomodo difficultates dirimendae sint."—Middeld. Immo cum textu Syro-hex., si notas Origenianas expungas, accurate concordat Cod. III, necnon (om. καὶ πάντα τὰ γ., quae ex Theodotione assumpsit Origenes) Cod. II. Etiam Arm. I, vertente Altero: πάντα τὰ γεννήματα, καὶ πάντας τοὺς καρπούς τοῦ ἀγροῦ. ¹⁰ Syro-hex. Cod. 243 in marg.: ὁ καὶ ὁ υἱὸς Ἀδάδ βασιλεὺς Συρίας. Σ. Ἀ. Θ. καὶ ὁ υἱὸς Ἀδάδ β. Σ.

¹¹ Sic Comp. (cum ἦν ἡρρώσων), Ald., Codd. III, XI, 19

(ut Comp.), 44, 55, 64, alii (inter quos 243), Syro-hex. ¹² Syro-hex. אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ¹³ Idem: אָדֶר. ¹⁴ Idem: אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה. Sic in textu Comp., Ald., Codd. XI, 44, 52, 55, alii, Arm. I. ¹⁵ Idem. Pronomen est in Ed. Rom. et libris omnibus. ¹⁶ Idem in textu: אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה; in marg. autem: אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה (pro אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה). ¹⁷ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 64, alii. ¹⁸ Sic sine aster. Comp. (cum καὶ εἶπε), Ald., Codd. III, 19 (ut Comp.), 44, 55, 64, alii (inter quos 243). Syro-hex. pingit: ✕ εἶπον αὐτῶ: ζωῆ (s. ζῶν) ἄ, invitis libris Graecis. ¹⁹ Syro-hex. in marg. אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה. Sic (cum θανάτω ἀποθ.) Ald., Codd. 44, 64, 71, alii (inter quos 243). ²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum τῷ πρ. αὐτοῦ ἰ), 82, 93, 108. ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐσχύνετο), 93, 108, 158 (cum ἔθηκεν). Ad αἰσχύνῃς Syro-hex. in marg. אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה, h. e. ἡσχύνῃς. ²² Duplex versio, καὶ ἔκειτο τὰ δ. ἕως οὐ ἐσάπισαν, καὶ ἔθηκεν ἕως αἰσχύνῃς, est in Ald. (cum ἔκειτο), Codd. 55 (om. ἕως), 64 (ut Ald.), 71 (cum ἐσάπισαν, om. καὶ ἔθηκεν ἕως αἰσχ.). Reg. apud Montef. (cum ἐσάπισαν), Syro-hex. (qui vertit: אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה). Ad ἐσάπισαν cf. Hex. ad Exod. v. 21, אֲלִי־כָל־מְשָׁרָה.

28. מְלִיכָהּ. O'. βασιλέως ἀλλοφύλων ('A. Σ. Θ. Συρίας⁴⁵).

29. לְהַתְּרֵם. O'. τοῦ ἱατρευθῆναι. Alia exempl. πρὸς τὸ ἱατρευθῆναι.⁴⁶

מֶלֶךְ יְהוָה. O'. ὦν ἐπάταξαν αὐτὸν
✠ οἱ Σύροι (4).⁴⁷

יְהוָה מְלִיכָהּ. O'. Vacat. ✠ 'A. Σ. E'. βασι-
λεὺς 'Ιουδα 4.⁴⁸

בְּיָמָיו. O'. ✠ Θ. E'. νιδν 'Αχαάβ (4).⁴⁹

Cap. VIII. 1. — ἐπὶ τὴν γῆν 4.⁵⁰ 4. τὸ παιδά-
ριον — 'Ελισαίε 4.⁵¹ 5. — νιδν 4 τεθηκότες.⁵² τὸν
νιδν αὐτῆς — 'Ελισαίε 4.⁵³ 9. — πρὸς 'Ελισαίε 4.⁵⁴
24. — τοῦ πατρὸς αὐτοῦ 4.⁵⁵

CAP. IX.

1. הַשֶּׁמֶן הַזֶּה. O'. τοῦ ἐλαίου τούτου (Σ. τούτον¹).

וְהָיָה. O'. καὶ δεῦρο. E'. καὶ πορεύσῃ.²

רַמֹּת גִּלְעָד. O'. εἰς 'Ρεμμῶθ Γαλαάδ. 'A. Σ.
Θ. εἰς 'Ρεμμῶθ Γαλαάδ, ὡς οἱ O'.³

3. וַיֹּמְרוּ. O'. καὶ εἶπον. 'A. Σ. Θ. καὶ ἔρεῖς.⁴

לְמֶלֶךְ. O'. εἰς βασιλέα. Aliter: O'. βασιλέα.⁵
'A. Σ. E'. εἰς βασιλέα. Θ. δὲ ὡς οἱ O'.⁶

וְהָיָה. O'. καὶ οὐ μενεῖς (alia exempl. οὐχ
ὑπομενεῖς⁷).

4. הַנֶּעֱרָה. O'. ὁ προφήτης. 'O' 'Εβραῖος'
τὸ παιδάριον τοῦ προφήτου.⁸

5. דְּבַר לִי. O'. λόγος μοι. Alia exempl. λόγος
μοι κρύφιος.⁹

7. וְהָיָה. O'. καὶ ἐξολοθρεύσεις. Σ. καὶ πατά-
ξεις.¹⁰

וְנִקְמָתִי. O'. καὶ ἐκδικήσεις. 'O' 'Εβραῖος' καὶ
ἐκδικήσω.¹¹

8. וְהָיָה. O'. καὶ ἐξολοθρεύσεις. 'O' 'Εβραῖος'
καὶ ἐξολοθρεύσω.¹²

9. וְנָתַתִּי. O'. καὶ δώσω. Aliter: O'. καὶ ἐπι-
δοῦναι.¹³ Λ. καὶ δώσω.¹⁴

10. וְהָיָה. O'. καὶ οὐκ ἔστιν. Σ. καὶ οὐκ ἔσται.¹⁵

11. וְשָׁלֵם. O'. εἰρήνη; — Θ. καὶ εἶπεν εἰ-
ρήνη 4.¹⁶

Codd. III, 19 (ut Comp.), 56, 64 (cum ✠ γαμβρός), 82 (ut
Comp., om. ἐστι), 93 (idem, om. 'Αχαάβ), 108 (idem), 246,
247, Syro-hex. (ubi litera α vocis ל superimposita
utrum *Quintam* ed. indicet, an index sit scholii S. Severi,
quod columnam alteram folii 34 r. occupat, incertum),
Arm. 1. ⁴⁵ Syro-hex. in marg. .ל. וְהָיָה. Sic in textu sine notis Comp. (cum ἐπὶ 'Α. βασιλέα Συρίας),
Codd. 19 (idem), 55, 93 (ut Comp.), 108 (idem), 244.
⁴⁶ Syro-hex. in textu: .ל. וְהָיָה; in marg. autem:
τοῦ ἱατρευθῆναι. Mendose Cod. III: πρὸ τοῦ ἱατρευθῆναι.
⁴⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 93, 108,
247. ⁴⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd.
III, XI (cum ὁ β.), 44, 52, 55, alii (inter quos 243, 247).
⁴⁹ Sic Syro-hex., et sub aster. simplici Cod. 64. Haec
leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. 44, 245.
⁵⁰ Syro-hex. ⁵¹ Idem. ⁵² Idem. ⁵³ Idem. Vox
'Ελισαίε deest in Comp., Codd. 44, 74, 82, 93, 108.
⁵⁴ Idem. Deest in Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁵⁵ Deest
in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

Cap. IX. ¹ Ad τούτου (ל) Syro-hex. in marg. .ל.
✠ ל, in qua notula explicanda frustra se torserunt Has-
sius et Middeld. Pertinet, opinor, ad τὸν φαῖν, juxta
Hebraeum et Hieron. qui vertit: lenticulam olei hanc.

Sic in textu Cod. 56. ² Syro-hex. ✠ .ל. וְהָיָה. Sic in
textu Comp., Codd. 19, 108. ³ Syro-hex. (cum .ל. וְהָיָה).

⁴ Idem: .ל. וְהָיָה. Sic in textu Comp., Codd. 19,
93, 123, Arm. 1. ⁵ Sic in textu Codd. III, 44, 106,
alii (inter quos 247), Syro-hex., Arm. 1. ⁶ Syro-hex.

⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Procop. p. 297. ⁸ Syro-
hex. .ל. וְהָיָה. ⁹ Sic Codd. 19, 93, 108, 158,
246 (cum λ. κρ. μοι). Syro-hex. in marg. (post λόγος):
✠ .ל. וְהָיָה. ¹⁰ Syro-hex. ✠ .ל. וְהָיָה. ¹¹ Idem.

¹² Idem. Sic in textu Cod. 71. ¹³ Sic Codd. III, XI,
44, 52, 74, alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum .ל. וְהָיָה).

¹⁴ Syro-hex. ✠ .ל. וְהָיָה (sic). (Nota Δ praeter hunc
locum reperitur Cap. ix. 28. x. 24, 25. xi. 1. xxiii. 33, 35.
Non est litera *Ee paulo major quam alias effingi solet*
(quae Brunso videbatur), nec *Gomal* (ut temere statuit,
codice non inspecto, Bugatus in Monito ad Danielelem,
p. 166), sed evidentissime *Lomad*, quo siglo indicari
videtur Luciani editio, de qua cf. Hody *De Bibliorum*
Textibus etc. Lib. IV, Cap. III.) ¹⁵ Idem: .ל. וְהָיָה.

¹⁶ Sic Syro-hex., et sine notis (cum καὶ εἶπεν αὐτοῖς εἰρ.)

Comp., Codd. 19, 93, 108.

quis? Ο'. καὶ εἶδεν αὐτήν, καὶ εἶπε· τίς εἶ σύ;
κατάβηθι μετ' ἐμοῦ. Aliter: Ο'. ✕ 'Α. Θ. Ε'.
καὶ εἶπεν· τίς εἶ σύ✕; — κατάβηθι μετ' ἐμοῦ✕.⁶⁷

32. שְׁנֵים שְׁלֹשָׁה קְרִיסִים. Ο'. δύο ✕ 'Α. Σ. ἡ
τρεῖς✕ εἰνούχοι.⁶⁸

33. שְׂמַרְתִּיהָ. Praecipitate eam. Ο'. κυλίσσατε (alia
exempl. κατασπάσατε⁶⁹) αὐτήν. ('Α.) ρίψατε
αὐτήν κάτω.⁶⁰

וַיִּרְמְסֶהָ. Ο'. καὶ συνεπάτησαν αὐτήν. Alia
exempl. add. καὶ ἔρριψαν αὐτήν ἐν τῷ οἴκο-
πέδῳ.⁶¹

36. דְּבִרְיָהּ הָיָה. Ο'. λόγος κυρίου ✕ 'Α. Σ.
ἐστίν✕.⁶³

וַיִּרְעֲבֶיהָ. Ο'. ἐν χειρί. Alia exempl. ἐν χειρί
δούλου αὐτοῦ.⁶³

37. בַּחֲלֶק יִרְעָאֵל. Ο'. ἐν τῇ μερίδι (✕) 'Α. Σ. Θ.
'Ιεζράελ✕.⁶⁴

וַתֵּלֶךְ אִתּוֹ. Ο'. ✕ αὐτῇ ✕ 'Ιεζάβελ.⁶⁵

Cap. IX. 7. (—) ἐκ προσώπου μου ✕.⁶⁶ 8. — τῷ
οἴκῳ ✕ 'Αχάβ.⁶⁷ 12. καὶ εἶπεν — 'Ιηοῦ πρὸς αὐ-
τούς (✕).⁶⁸ 15. — μετ' ἐμοῦ ✕.⁶⁹ 21. ἄρμα ✕ αὐ-
τοῦ ✕.⁷⁰ 22. καὶ εἶπεν — 'Ιοῦ (✕).⁷¹ 25. τὸν τρι-
στάτην — αὐτοῦ ✕.⁷² 28. — ἐπὶ τὸ ἄρμα, καὶ ἤγαγον
αὐτόν ✕.⁷³

✕

⁶⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 245, Arm. 1
(cum κατ. πρὸς μέ). Verba, καὶ εἶπεν· τίς εἶ σύ, quae olim
vacabant, nunc in omnibus leguntur. ⁶⁸ Sic in textu
Syro-hex. Solus Cod. III τρεῖς loco δύο habet. ⁶⁹ Sic
Comp., Codd. 19, 93, 108, qui statim ἔρριψαν pro ἐκύλισαν
exhibent. ⁷⁰ Syro-hex. in marg. אִתּוֹ אֶחָד (.) .

⁶¹ Sic Codd. 55, 244 (in marg.), 246. Syro-hex. in marg.
(post אֶחָד): אֶחָד אֶחָד (.) . ⁶² Sic Syro-
hex., et sine notis Cod. 158 (cum ἐστὶ τοῦτο), Arm. 1.
Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (om. ἐστὶ): ῥῆμα κ. ἐστὶ τοῦτο.

⁶³ Sic Comp. (cum τοῦ δ. αὐτοῦ), Ald., Codd. XI, 19 (ut
Comp.), 44, 52, 55, alii (inter quos 243, 247), invito
Syro-hex. ⁶⁴ Sic Syro-hex. (cum metabelo tantum), et
sine notis Ed. Rom. Vox 'Ιεζράελ deest in Cod. III;
haec autem, ἐν τῇ μ. 'Ι., in Codd. 19, 71, 82, 93, 108.

⁶⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum αὐτῇ
ἡ 'Ι.), 82, 108. Post 'Ιεζάβελ Codd. 19, 82, 93 addunt: καὶ
οὐκ ἔσται ὁ λέγων· αἰμοί. ⁶⁶ Syro-hex. (cum metabelo
tantum).

⁶⁷ Idem. Pro τῷ οἴκῳ 'Αχ., τοῦ 'Αχ. est in
Comp. (cum τῷ 'Αχ.), Codd. XI, 52, 74, aliis (inter quos
243). ⁶⁸ Idem. Haec, πρὸς αὐτούς, desunt in Codd. 43,

CAP. X.

1. אֶל-שָׂרֵי יִרְעָאֵל. Ο'. πρὸς τοὺς ἀρχοντας Σα-
μαρείας. Alia exempl. πρὸς τοὺς στρατηγούς
τῆς πόλεως (אֶל הַעֲרִי?).¹

וַיִּנָּקֵם. Ο'. καὶ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους. Ali-
ter: Ο'. — πρὸς ✕ τοὺς πρεσβυτέρους.³

2. וַיִּתְּנֵם (in priore loco). Ο'. ✕ καὶ ✕ μετ' ὁμῶν.³

4. מָדָד מָדָד. Ο'. σφόδρα ✕ 'Α. Θ. σφόδρα ✕.⁴

5. אֲשֶׁר-עַל-הַבֵּית. Ο'. οἱ ἐπὶ τοῦ οἴκου. Alia ex-
empl. οἱ ἀπὸ ('Ο 'Εβραῖος' ἐπὶ⁵) τοῦ οἴκου.⁶

6. אֲתֵּר-רֹאשִׁי אֲנִי. Ο'. τὴν κεφαλὴν (alia ex-
empl. τὰς κεφαλὰς⁷) ἀνδρῶν.

וַיִּתְּנֵם אֶל-הָעֲרִי. Apud proceres civitatis. Ο'.
οὗτοι ἄνδρῳ τῆς πόλεως. Alia exempl. οὗς οἱ
ἄνδρῳ τῆς πόλεως.⁸

7. וַיִּשְׁחָטוּ. Ο'. καὶ ἐσφαζαν αὐτούς. Alia ex-
empl. καὶ ἐσφαξαν.⁹ — Σ. αὐτούς.¹⁰

8. פָּתַח הַשַּׁעַר. Ο'. παρὰ τῇν θύραν τῆς πύλης
(alia exempl. τῆς πόλεως¹¹).

וַיַּעַרְבֶקֶת. Ο'. εἰς (alia exempl. ἕως¹²) πρωῒ.

10. רָעוּ אִפְּסָא בִּי לֹא יִפֹּל. Ο'. ἴδετε ἀφ' ὧς ὅτι

243, 244.

⁶⁰ Idem.⁷⁰ Idem.⁷¹ Idem.⁷² Idem.

⁷³ Haec desunt in Comp., Codd. III, 19, 93,
108, 245, Arm. 1. Syro-hex. pingit: — ἐπὶ ✕ τὸ ἄρμα ✕
καὶ ἤγαγον αὐτόν.

CAP. X. ¹ Sic Comp. (cum ἀρχοντας), Codd. 19, 82, 93,
108 (ut Comp.). Hieron.: ad optimates civitatis. ² Sic
Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, XI, 56, 71, 74,
alii. Statim καὶ τοὺς τιθηνοὺς (om. πρὸς) Cod. III, Syro-
hex.

³ Sic Syro-hex. Copula deest in Ald., Codd. III,
44, 55, 64, aliis, Arm. 1. ⁴ Sic Syro-hex., et sine notis
Codd. III, 123, Arm. 1. ⁵ Syro-hex. ⁶ Sic Codd.
III, XI, 74, 106, 120, 134, 144, Syro-hex., Arm. 1.

⁷ Sic Comp. (om. τὰς), Cod. 246, Syro-hex., Arm. 1.
Deinde Syro-hex. pingit: — ἀνδρῶν ✕, et reapse vox וַיִּנָּקֵם
deest in quinque codd. Hebraicis. ⁸ Sic Codd. 19, 82,
93, 108, 158, 246, Syro-hex. ⁹ Sic Codd. III, 246,
247, Syro-hex., Arm. 1. ¹⁰ Syro-hex. וַיַּעַרְבֶקֶת (sic).

¹¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 52, 55, 56, alii (inter quos
243, 247), Syro-hex. Cod. II, teste Maio: τῆς πύλης
πόλεως. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex.
(in marg.).

- οὐ πεσεῖται. Aliter: O'. ἴδετε ἀφ' ὧν ✠ Σ.
οὐν νῦν ὅτι οὐ πεσεῖται.¹³ 'A. γνῶτε καίπερ
ὅτι οὐ πεσεῖται. Σ. ἴδετε οὐν νῦν ὅτι οὐ
πεσεῖται.¹⁴
10. כְּדִבְרֵי יְהוָה. O'. ἀπὸ τοῦ ῥήματος ✠ 'A. Σ.
Θ. Ε'. κυρίου.¹⁵
11. אֵת כָּל-הַנְּשִׂאִים. O'. πάντας τοὺς καταλη-
φθέντας (potior scriptura καταλειφθέντας¹⁶).
גְּדִלְיוֹ. O'. τοὺς ἀδρὸς αὐτοῦ. Alia exempl.
τοὺς ἀγχιστεύοντας αὐτοῦ (גְּדִלְיוֹ).¹⁷
וּמִדְּבָרָיו. Et notos (familiares) ejus. O'. καὶ
τοὺς γνωστούς (alia exempl. γνώστας¹⁸) αὐτοῦ.
12. וַיָּקָם יִרְמְיָהוּ. O'. καὶ ἀνέστη ✠ 'A. καὶ ἤλ-
θεν.¹⁹
- בֵּית-עֶקָר. O'. ἐν Βαιθακάθ. 'A. (ἐν) οἴκῳ
κάμψεως. Σ. (ἐν) οἴκῳ ἐκάστων.²⁰
14. וַיִּתְּפֹשׂוּם חַיִּים. O'. Vacat. ✠ 'A. καὶ συνέ-
λαβον αὐτοὺς ζῶντας (Δ).²¹
- אֶל-בּוֹר בֵּית-עֶקָר. O'. εἰς Βαιθακάθ. Alia ex-
empl. εἰς Βαιθακάθ ἐν τῇ κρήνῃ.²² Aliter: O'.
✠ 'O' Εβραῖος, Σ. ἐπὶ τοῦ λάκκου Δ Βαιθακάθ.²³
15. לְרִאשֹׁתָיו וְיִרְמְיָהוּ. O'. εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ
ἐλόγησεν αὐτόν. Σ. ἀπαντῶντα αὐτῷ ἵνα εὐ-
λογῇ αὐτόν.²⁴
- יִשָּׁר. O'. εὐθεία. Σ. ἀπλῆ.²⁵
16. בְּקִרְיָתָא לְהִתָּה. O'. ἐν τῷ ζηλωσαί με τῷ
κυρίῳ (alia exempl. τῷ κυρίῳ σαβαώθ²⁶). 'Αλ-
λος τὸν ζῆλον μου ὑπὲρ κυρίου.²⁷
18. וַיִּקְבְּצוּ. O'. καὶ συνήθροισεν. Aliter: O'. καὶ
ἐζήλωσεν.²⁸ 'A. καὶ συνήθροισεν.²⁹
19. אֶל-יִפְקָר. Ne desideretur. O'. μὴ ἐπισκε-
πῆτω. Alia exempl. μὴ ἀπολειφθῆτω ἐξ αὐ-
τῶν.³⁰ Σ. μὴ ἀποστερηθῆτω.³¹
20. וַיַּעֲזָרָה. Panegyryn. O'. ἱερείαν. Alia exempl.
θεραπείαν.³²
21. O'. λέγων καὶ νῦν—οὐ ζήσεται.³³
O'. καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ
προφῆται αὐτοῦ.³⁴
22. אֶל-הַמְּלִיחָה לְיִשְׂרָאֵל. Praefecto vestiarii. O'.
τῷ (alia exempl. τοῖς³⁵) ἐπὶ τοῦ οἴκου μεσθάλ
(Α. Σ. τοῦ στολισμοῦ³⁶).

¹³ Syro-hex. in textu: ܐܬܐ ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ (scitote) ✠ ܐܬܐ ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ . Cum (A)ΦΦΟ (sic) in marg. ¹⁴ Cod. 243. Cf. ad Cap. ii. 14. ¹⁵ Sic Syro-hex. (cum ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ in marg., sed abraso), et sine notis Ed. Rom. Vox κυρίου deest in Codd. 71, 245. ¹⁶ Sic Cod. 134, Syro-hex., et (cum τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ ἁγ. καταλ.) Codd. II, III, 243, 244. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19 (om. αὐτοῦ), 82, 93, 108, qui omnes post ἱερεῖς αὐτοῦ add. καὶ τοὺς ἀδρὸς αὐτοῦ. ¹⁸ Sic Codd. III, 92, 123, 236, 242, 243, 247 (cum καὶ πάντας τ. γν.), Syro-hex. (cum ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ). Theodoret. Quaest. XXXII in 4 Reg. p. 531: Γνώστας τῶν καλεῖ· τοὺς μῖνεις, τοὺς οιο- μένους εἰδέναι τὰ μέλλοντα. Cf. Hex. ad Dan. iii. 2. ¹⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III, Arm. 1. ²⁰ Euseb. in Onomastico, p. 92. Hieron. vertit: "Bethacath... pro quo Aquila interpretatus est domum cunctantium, Symmachus domum singulorum, eo quod angustus et humilis introitus singulos tantum, et nec ipsos stantes, ingredi sustineret." ²¹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (om. ζῶντας), Codd. III (cum συνελπίστο), 19 (ut Comp.), 82 (idem), 108 (idem), 123, 247 (cum συναλαβεν), Arm. 1. ²² Sic Codd. 243, 244. Ad Βαιθακάθ Cod. II in marg.: ἐν τῇ σκηνῇ (sic). ²³ Sic Syro-hex. (cum ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ). ²⁴ Cod. 243 (cum αὐτόν pro αὐτῷ). ²⁵ Syro-hex. ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ .

ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ . Cf. Hex. ad Job. xxxiii. 3. Psal. xxiv. 8. ²⁶ Sic Ald., Codd. XI, 44 (om. τῷ), 52, 55, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. ²⁷ Cod. 243 in marg. ²⁸ Sic Codd. II, III, 71 (cum καὶ συνήθροισεν καὶ ἐζήλωσεν), 245, 247, Syro-hex. (cum ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ). ²⁹ Syro-hex. ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ . ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Syro-hex. in marg.: ἐξ αὐτῶν. Duplex versio, μὴ ἀποληφθῆτω (sic) μὴ ἐπισκεπῆτω, est in Cod. 158. (Pro ἐπισκεπῆτω Syro-hex. perperam interpretatus est ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ , quasi ab ἐπισκέπτω; alio autem loco Jerem. xxiii. 4 pro ἐπισκεπῶν recte dedit ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ .) ³¹ Syro-hex. ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ . Middeld. hac trahit lectionem μὴ ἀπολειφθῆτω, repugnante Syri nostri usu. ³² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Post τῷ Βαάλ add. καὶ θερα- πείαν Ald., Codd. XI, 52, 55, 56, alii (inter quos 243, 247). Cf. Hex. ad Joel i. 14. ³³ Haec desunt in Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, Syro-hex., Arm. 1. Habet ea sub ✠ Cod. 64. ³⁴ Desunt in iisdem. Syro-hex. in marg. (cum indice super ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ in fine v. 19): καὶ πάντες οἱ πρ. αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ. ³⁵ Sic Ald., Codd. III (cum τοῖς ἐπὶ τοῦ οἴκου μεσθάλ), XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. (cum ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ , et in marg. ΜΑΛ- ΘΑΑΛ). ³⁶ Syro-hex. ܕܥܬܐ ܕܥܬܐ . Middeld. non male: 'A. Σ. ἐνδύματος; sed στολισμοῦ est in marg. Cod. 121,

23. פִּה־יִשְׂרָאֵל. O'. εἰ ἔστιν ✕ A. Θ. ὧδε 4.³⁷
 אִם כִּי. O'. ὅτι ἀλλ' ἢ. Alia exempl. καὶ ἐξα-
 ποστείλατε αὐτούς· καὶ εἶπον οὐκ εἰσὶν, ἀλλ'
 ἦ.³⁸ Alia: καὶ ἐξαποστείλατε πάντας τοὺς
 δούλους κυρίου τοὺς εὐρισκομένους ἐκεῖ. καὶ
 ἐγένετο καθὼς ἐλάλησεν Ἰοῦ, ὅτι οὐκ ἦν ἐκεῖ
 τῶν δούλων κυρίου, ὅτι ἀλλ' ἦ.³⁹
24. וְכִבְיִם. O'. τὰ θύματα. Aliter: O'. τὰ θυ-
 μιάματα. A. Σ. τὰς θυσίας. Θ. Ε'. τὰ θύματα.⁴⁰
 וְנִפְשָׁם. O'. ἡ ψυχὴ αὐτοῦ (alia exempl. αὐτῶν⁴¹).
 Α. αὐτοῦ.⁴²
25. כִּנְלָתוֹ. O'. ὡς συνετέλεσε (Α. συνετέλε-
 σαν⁴³).
26. וְיִשְׂרָאֵל. O'. μὴ ἐξελεθᾶτω ἐξ αὐτῶν ἀνὴρ.
 Aliter: O'. ἀνὴρ μὴ ἐξελεθᾶτω (s. ἐξελεθῆτω)
 — ἐξ αὐτῶν 4.⁴⁴
27. בֵּית־הַעֵלֶל. O'. τοῦ Βάαλ. Alia exempl. οἴκου
 τοῦ Βάαλ.⁴⁵
28. וְיִתְצוּ אֶת־בֵּית־הַעֵלֶל. O'. Vacat. ✕ καὶ
 καθεῖλον τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ (4).⁴⁶
 לְמַחְרָאוֹת. In latrinas. O'. εἰς λυτρώνας.

Alia exempl. εἰς λυτρώνας; alia, εἰς λουτρώνας;
 alia, εἰς κοπρώνας.⁴⁷ Σ. εἰς ἀφοδεντήριον.⁴⁸

29. וְיִתְצוּ אֶת־בֵּית־הַעֵלֶל. O'. ἀπὸ ὅπισθεν αὐτῶν αἱ δαμάλεις αἱ
 χρυσαὶ ἐν Βαιθὴλ καὶ ἐν Δάν. Σ. ἀπὸ ὅπισθεν
 αὐτῶν, τῶν μόσχων τῶν χρυσῶν τῶν ἐν Βαιθὴλ καὶ ἐν
 Δάν.⁴⁹

Cap. X. 9. — εἰμι 4.⁵⁰ 15. τὸν Ἰωναδὰβ ✕ νῖδον
 Πηχάβ 4.⁵¹ πρὸς αὐτὸν ÷ Ἰού 4.⁵² — μετ' ἐμοῦ 4.⁵³
 — καὶ εἶπεν Ἰού 4.⁵⁴ 16. καὶ εἶπε — πρὸς αὐτόν 4.⁵⁵
 22. καὶ εἶπεν ÷ Ἰού 4.⁵⁶ 33. ÷ τοῦ χεῖλους 4.⁵⁷

CAP. XI.

1. בֵּית־הַעֵלֶל. O'. ὅτι ἀπέθανεν ὁ νῖδς αὐτῆς.
 Alia exempl. ὅτι ἀπέθανον οἱ νῖδοι αὐτῆς.¹ Α.
 ὅτι ἀπέθανεν ὁ νῖδς αὐτῆς.²
2. וְיִתְצוּ אֶת־בֵּית־הַעֵלֶל. O'. τὸν Ἰωᾶς νῖδον ἀδελ-
 φοῦ αὐτῆς. Aliter: O'. ✕ A. τὸν Ἰωᾶς νῖδον
 Ἀαζία 4.³

et mox ὁ στολιστής Nostro sonat ۞ ۞ ۞. ³⁷ Sic
 Syro-hex., et sine notis Cod. III, 123, 247 (cum μετ' ὑμῶν
 ὧδε pro ὧδε μ. ὑ.), Arm. 1. ³⁸ Sic Codd. 19 (cum εἶπεν),
 82 (om. ἦ), 93, 108. Syro-hex. in textu: ἀλλ' ἦ (۞ ۞ ۞);
 in marg. autem: καὶ ἐξαποστείλατε — εἰσὶν. ³⁹ Sic Ald.
 (cum καὶ ὡς pro καθὼς, et om. ἐκεῖ posteriore), 55 (om. ἐκεῖ
 priore), 56 (sub ✕, cum ὅτι ἐκεῖ οὐκ ἦν), 64 (cum καὶ ὡς pro
 καθὼς), 71, alii. ⁴⁰ Syro-hex. in textu ۞ ۞ ۞; in marg.
 autem (cum indice in textu ad ὀλοκανώματα): ۞ ۞ ۞.
 ۞ ۞ ۞. ۞ ۞ ۞. ۞ ۞ ۞. Lectionem τὰ θυμιάματα tumentur
 Ald., Codd. III, XI, 71, 74, alii (inter quos 243, 247).
⁴¹ Sic Cod. 55, Syro-hex. ۞ ۞ ۞. ⁴² Syro-hex. ۞ ۞ ۞. ⁴³
 Idem: ۞ ۞ ۞. Sic in textu (cum ποιῶντες)
 Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁴ Sic Syro-hex., et sine
 obelo Comp., Codd. II, III, XI, 44, 55, 56, alii (inter quos
 243, 247), Arm. 1. ⁴⁵ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. 1.
⁴⁶ Sic Syro-hex. (cum ۞ ۞ ۞), et sine aster. Codd. III,
 247, Arm. 1. ⁴⁷ Prior scriptura est in Codd. II, III,
 XI, 44, 55, 56, aliis (inter quos 247); altera in Ald. (cum
 λουτρώνας), Cod. 92, 106, aliis (inter quos 243), Syro-hex.
 (cum ۞ ۞ ۞); tertia in Comp., Codd. 19, 82 (cum
 κόπρων), 93, 108, 158 (cum κόπρον). Suidas s. v. ἀπόπατον:
 Ἀπόπατον καὶ κοπρῶνα λέγουσιν· ὁ δ' ἀφ' ἐδρῶν καὶ λυτρῶν βάρ-

βαπα. ⁴⁸ Syro-hex. (۞ ۞ ۞) ۞ ۞ ۞. Cod. 121
 in marg.: ἀφιδεντήρια (sic). Versio est lectionis honesti-
 oris quae in margine fertur ۞ ۞ ۞. Cf. Hex. ad Jesai.
 xxxvi. 12. (In loco Tob. ii. 10 pro ἀφώδενσαν in versione
 Syriaca, quae hic hexaplaris est, hodie legitur ۞ ۞ ۞, vitiose,
 ut videtur, pro ۞ ۞ ۞. Masius in *Syr. Pec.* p. 19: ۞ ۞ ۞,
 ἀφιδενεύ. Tob. ii.) ⁴⁹ Syro-hex. ۞ ۞ ۞. ⁵⁰ Idem (om. καὶ ante
 εἶ ἔστι). ⁵¹ Idem (qui pingit: — καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν 4).
 Cod. 44 om. πρὸς αὐτόν. ⁵² Idem. Sic sine obelo Comp.,
 Ald. (cum Ἰγού), Codd. III (idem), XI, 19, 44 (ut Comp.),
 52 (idem), 55, alii (inter quos 243, 247, uterque cum Ἰγού),
 Arm. 1. ⁵³ Idem. Deest in Cod. 44 (cum τοῦ χει-
 μάρρον).

CAP. XI. ¹ Sic Ald., Codd. III, 44, 52, 64, alii (inter
 quos 243, 247 (cum ἀπέθανον)), Syro-hex., Arm. 1. ² Syro-
 hex. ۞ ۞ ۞. ³ Sic Syro-hex., et sine aster.
 Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴ Sic Syro-hex. (cum
 ۞ ۞ ۞), et sine notis Cod. III (cum Ἀζία). Cf. ad Cap.

2. בַּחֲדָר. Ο'. ἐν τῇ ταμείῳ. Σ. εἰς τὸν ταμεῖον.⁵
3. בֵּית יְהוָה מִתְחַבֵּא. Ο'. κρυβόμενος ἐν οἴκῳ
κυρίου. Aliter: Ο'. ἐν οἴκῳ ✕ 'Α. Σ. Θ. Ε'.
κυρίου ◀ κρυβόμενος.⁶
4. וּבִשְׁנָה הַשְּׂבִיעִית שָׁלַח יְהוֹדָע וַיִּקַּח אֶת-שָׂרִי
הַמַּמְיֹת לִנְרִי וּלְרָצִים יָבִיא אֹתָם אֵלָיו בֵּית
יְהוָה. Ο'. καὶ ἐν τῇ ἔτει τῇ ἐβδόμῃ ἀπέ-
στειλεν Ἰωθαὲ (alia exempl. add. ὁ ἱερεὺς⁷),
καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους τῶν Χορρί καὶ
τῶν Ῥασίμ (alia exempl. τὸν Χορρεὶ καὶ τὸν
'Ρασεῖμ⁸), καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς ✕ πρὸς αὐ-
τὸν ◀ εἰς οἶκον κυρίου. Aliter: Ο'. Θ. . . καὶ
ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους τὸν Χορρί καὶ τὸν
'Ρασεῖμ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου.
'Α. . . καὶ ἔλαβεν τοὺς ἀρχοντας τῶν ἑκατον-
τάδων . . . καὶ τοὺς τρέχοντας, καὶ εἰσήγαγεν αὐ-
τοὺς πρὸς οἶκον (fort. πρὸς αὐτὸν εἰς οἶκον)
κυρίου. Σ. τῇ δὲ ἔτει τῇ ἐβδόμῃ ἀπέστειλεν
Ἰωθαὲ, καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους . . . καὶ
τοὺς παρατρέχοντας . . .¹⁰
וַיִּשְׁבַּע אֹתָם בְּבֵית יְהוָה. Ο'. καὶ ὤρκωσε.
Alia exempl. καὶ ὤρκισεν αὐτοὺς ἐνώπιον κυ-
ρίου.¹¹ Aliter: Ο'. καὶ ὤρκισεν ✕ Θ. Ε'. αὐ-

- τοὺς ἐν τῇ διαθήκῃ κυρίου 4.¹²
6. בִּשְׁעָרֵי. Ο'. τῆς πόλεως. Alia exempl. ἐν τῇ πόλει.¹³
מִשְׁמַרְתִּי הַבֵּית מִשְׁמַרְתִּי. Custodiam domus
arcendo (accedentes). Ο'. τὴν φυλακὴν τοῦ
οἴκου (alia exempl. add. μεσσαέ¹⁴). Ἄλλος·
τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου ἀπὸ συμπώματος.¹⁵
- מִשְׁפָּא. Ο'. Vacat. Ἀ. μεσσαέ. Οἱ λοιποὶ·
ἀπὸ διαφθορᾶς.¹⁶ Schol. Οὔτε τὸ μεσσαέ, οὔτε
τὸ ἀπὸ διαφθορᾶς κείμενον εὖρον ἐν τῷ ἔξαπλῳ,
παρὰ δὲ Ἀκύλα μόνῳ, ἐν τῷ οἴκῳ μεσσαέ, ἐν
δὲ τῷ Ἑβραίῳ, ἀμμελέχ.¹⁷
7. וְשֵׁנִי הַיְּדֵי בָנָם. Ο'. καὶ δύο χεῖρες ἐν ὑμῖν.
Ἄλλος· καὶ τὰ δύο μέρη ἐξ ὑμῶν.¹⁸
- וְלִהְיוּתָּם. Ο'. πρὸς (Σ. Θ. ἐπὶ¹⁹) τὸν βα-
σιλέα.
8. וְהָיָה כִּי יִשְׁרֹף אֶת־הַבַּיִת. Et qui perruperit ordines
(militum). Ο'. καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὰς
σαδηρώθ. Ἀ. καὶ ὁ εἰσερχόμενος (Θ.) πρὸς
τοὺς περιβόλους.²⁰
- וְהָיָה. Ο'. καὶ ἔσονται (alia exempl. ἐγένετο;
alia, ἐγένοντο²¹).
9. הָיָה. Ο'. ὁ συνετός. Ἀ. Σ. ὁ ἱερεύς.²²

i. 2. Duplex lectio *ὅταν* 'Οχορίου τοῦ ἀδ. ἀντῆς, est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁶ Syro-hex. ⲛⲓⲁⲛⲓⲁⲛⲓⲁ.

⁸ Sic Syro-hex. (cum **ف** in marg.), et sine notis Comp. (cum **κεκρυμμένος**), Codd. III, 55, 56, 82 (ut Comp.); alii: neonon (sine **κρυίου**) Codd. II, XI, 71, 92, alii (inter quos 247). ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 52, 55, 56, alii (inter quos 247), Syro-hex. ¹⁰ Sic Codd. III, 56 (cum **Ψαρεῖν**), 119, 243 (cum **Xoppi**), Syro-hex. ¹¹ Sic sub aster. Syro-hex. Deest in Codd. III, 71, 245. ¹² Cod. 243. Apud duos interpretes versio vocis obscurae **ⲕⲁⲓⲛⲉ** excidisse videtur. Syro-hex. in marg. affert: **ⲕⲁⲓⲛⲉ** **ⲕⲁⲓⲛⲉ**, h. e. **καὶ τοὺς τρέχοντας** (s. **παρὰτρέχοντας**). Cf. ad v. 19. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. XI (om. **καὶ**), 19 (cum

ἔπλησεν), 44, 52, 55, alii (inter quos 243, 247 (om. αὐτούς)).

¹² Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III. ¹³ Sic Comp.,
Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex., Arm. I. ¹⁴ Sic Comp.,
Codd. 19 (cum *ἀβισσαί*), 82, 93, 108, Theodoret. Quaest.
XXXVII in 4 Reg. p. 533. Hieron.: *domus Messa*.

15 Syro-hex. in textu: **صم مع حداد** (cum ḥ pro ḥ ex corr. manu rma). Vid. Prov. xxvii. 9 in LXX et Syro-hex. Syriaca Brunsius vertit ἀπὸ ὀλισθήματος; Middeld. vero, ἀπὸ παραπτώματων, nullo loco vocabulum **صم مع حداد** cum

Græco *ἄλίσθημα* commutari falso affirmans. Vid. Psal. lv. 14. cxiv. 8. Jerem. xxiii. 12. Quaelibet autem versio quomodo cum Hebræo concilianda sit nemo facile dixerit. Nec multum juvat scholium in marg. Syro-hex.: *خدا؛ لاه؛ معن؛ لحنن؛ (لحنن) لحنن؛* *هو علي بن ابي طالب؛ حسا حم وني* (eis τὸ θυσιαστήριον) *بمعني لحنن؛* versum, ut videtur, e Græcis Josephi Antiq. IX, 7, 2: τὸν δὲ τολμήσαντα παρελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ὡπλισμένον ἀναρίκτοις παραντίκα (μετὰ τῶν ἐκπορευομένων τὸ σάββατον).¹⁸ Theodoret. *ibid.*: τὸ μετὰ εἰς λαοὶ τοῦ ἐργου-

νευται ἀπὸ διαφόρας εἰρήκασι, τούτεστι, μετὰ πάσης φυλακῆς,
ὥστε μηδεμίαν γίνεσθαι βλάβην ἐν τῷ οἴκῳ τῷ θεῷ. Inter-
pretes *reliqui*, quiqui fuerint, pro $\rho\eta\theta\varsigma$ nescio an $\alpha\pi\lambda\eta\varsigma$
verint.¹⁷ Cod. 243 (cum *diaphoras*), teste Montef. Lectio
autem ἀμυμλῆχ non huc, sed ad $\alpha\mu\lambda\eta\chi$ (v. 7) pertinere vide-
tur.¹⁸ Cod. 243 in marg. ¹⁹ Syro-hex. $\alpha\mu\lambda\eta\chi$.
Sie in textu Comp., Codd. lo. 82, q. 108. ²⁰ Cod. 243.

Syro-hex. in textu: **ܡܚܠܐ**, appictio Graeco ΣΑΔ; in marg.
autem: **ܡܚܠܐ ܕܥܠܐ**. Praeterea Montef. e Regio affert:
Θ. **πρὸς τοὺς περὶ ΣΑΔ.** ²¹ Prior lectio est in Ald.,
Codd. II, III, XI, 44, 71, aliis (inter quos 243); posterior
in Cod. 158, Syro-hex. ²² Syro-hex. **ܡܚܠܐ ܕܥܠܐ**.

9. עַם יִשְׂרָאֵל הַשְּׁבִיטָה. Ο'. ✕ Θ. Ε'. μετὰ τῶν ἐκπορευομένων τὸ σάββατον (4).²³

10. אֶת־הַחֲנִית וְאֶת־הַשְּׁלֵשִׁים. Hastas et scuta. Ο'. τοὺς σειρομάστας καὶ τοὺς τρισσοὺς. Alia exempl. τὰς φαρέτρας καὶ τὰ δόρατα.²⁴ Σ. τὰ δόρατα καὶ τὴν πανοπλίαν.²⁵

יְהוָה בְּבֵית אֱשֶׁר. Ο'. τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου, ✕ καὶ ἦσαν ἐν ταῖς χερσὶ τῶν χορεῖθ καὶ τῶν παρατρεχόντων. καὶ ἐποίησαν οἱ ἐκατόνταρχοι καὶ οἱ παρατρέχοντες κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐξεκκλησίασεν ὁ ἱερεὺς κυρίῳ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς εἰς οἶκον κυρίου (4).²⁶

12. וַיִּזְבֹּחַ. Ο'. καὶ ἐξαπέστειλε. 'Α. Σ. Θ. Ε'. καὶ ἐξήγαγε.²⁷

אֶת־הַזֶּזֶר וְאֶת־הַעֲדוּת. Diadema et legem. Ο'. νεζέρ (alia exempl. τὸ ξζέρ; alia, τὸ ἀγίσμα²⁸) καὶ τὸ μαρτύριον. 'Α. τὸ ἀφορισμένον καὶ τὴν μαρτυρίαν. Σ. τὸ ἅγιον καὶ τὰ μαρτύρια.²⁹ Θ. Ε'. ὡς οἱ Ο', τὸ νεζέρ.³⁰

12. וַיִּכְרֹךְ הָיָאֲמָרוּ. Ο'. καὶ ἐκρότησαν τῇ χειρὶ, καὶ εἶπαν. Aliter: Ο'. καὶ ἐκρότησεν τῇ χειρὶ, καὶ εἶπεν.³¹ 'Α. Θ. Ε'. (καὶ) ἐκρότησαν τῇ χειρὶ, καὶ εἶπαν.³²

14. קִשְׁרָה קִשְׁרָה. Conjunctio, conjunctio. Ο'. σύνδεσμος, σύνδεσμος. Σ. ἀνταρσις, ἀνταρσις.³³

15. לְשִׁירָה. Ο'. τῶν σαδηρώθ. 'Α. Θ. τῶν περιβόλων.³⁴

הָבִית. Ο'. θανάτῳ θανατωθῆναι. Alia exempl. θανατωθήσεται; alia, ἀποθανεῖται.³⁵

16. וַיִּשְׁבּוּ לָהּ. Ο'. καὶ ἐπέθηκαν (alia exempl. ἐπέβαλον³⁶) αὐτῇ.

וַהֲבִיאוּ. Ο'. καὶ εἰσήλθον. Alia exempl. καὶ εἰσήλθε μετὰ τῶν εὐνούχων.³⁷

17. וַיִּבֶן הַמֶּלֶךְ יִרְבֹּן. Ο'. καὶ ✕ ἀναμέσον 4 τοῦ βασιλέως.³⁸

וַיִּבֶן הַמֶּלֶךְ יִרְבֹּן הָעָם. Ο'. ✕ καὶ ἀναμέσον τοῦ βασιλέως καὶ ἀναμέσον τοῦ λαοῦ (4).³⁹

18. הָיָאֲבָשׁ. Ο'. ἀγαθὼς. Σ. ἐπιμελὼς.⁴⁰

Sic in textu Comp., et (cum ὁ συνερὸς ἱερεὺς) Codd. 19, 82, 93, 108. ²³ Sic Syro-hex., et sine notis Ed. Rom.

Haec desunt in Codd. II, XI, 44, 52, 56, aliis. ²⁴ Sic

Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Joseph. Antiq. IX, 7, 2:

Ἀνοίξας δὲ ἰώδους τὴν ἐν τῇ ἱερῇ ὀπλοθήκῃ, ἣν Δαυίδης κατεσκεύασε, διεμέρισε τοῖς ἐκατόνταρχοις ἅμα καὶ ἱερεῦσι καὶ Λευίταις ἅπαντα ὅσα εὗρεν ἐν αὐτῇ, δόρατά τε καὶ φαρέτρας, καὶ εἴ τι ἕτερον εἶδος ὅπλου κατέλαβεν. ²⁵ Codd. Reg., 243. Praeterea

Cod. 243 in marg. sine nom.: τὰ δόρατα καὶ τὰς πανοπλίας. Hieron.: hastas et arma. Cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 7.

²⁶ Sic Syro-hex. (cum לְשִׁירָה pro χορεῖθ, om. κατὰ et αὐτοῖς), Cod. 56 (cum χορεῖθ), et sine aster. Ald. (cum εἰς οἶκον τοῦ κ.), Codd. 64 (cum χορεῖθ), 119 (cum χορεῖθ, et ἐν οἴκῳ τῶν εἰς οἶκον), 246 (cum χορεῖθ), 247 (cum λαὸν ἐν οἴκῳ pro λ. τῆς γῆς εἰς οἶκον). Middeld. pro asteriscis obelos pinxit, contra fidem scholii in marg. Syro-hex.: "Haec super quibus hic sunt asterisci (ܡܫܬܬܬܐ) non sunt in Hebraeo." ²⁷ Syro-hex. ܡܫܬܬܬܐ. ²⁸ Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁹ Prior lectio est in Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 64, 71 (cum τὸν ξζέρ), aliis (inter quos 247, ut 71), Syro-hex. (cum τὸ νεζέρ (ܢܝܙܝܪ)); posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. Quaeest. XXXVIII in 4 Reg. p. 534 (qui enarrat: ὡς εἶπαι δῆλον ὅτι τὸ μὲν ἁγίσμα χρίσμα ἐκάλεσε, μαρτύριον δὲ τὸν βασιλικὸν στέφανον, ὡς τῆς βασιλείας δηλωτικόν).

³⁰ Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi (non, ut Montef., 'Α. τὸν ἀφορισμὸν). Syro-hex. affert: 'Α. τὸν ἀφορισμένον (ܐܬܝܪܝܬܐ). Σ. τὰ ἅγια (ܡܫܬܬܬܐ). Cf. Hex. ad Psal. cxxxi. 18. Zach. vii. 3. ³¹ Syro-hex. ³² Sic Codd. II (cum ἐκρότησεν), III (idem), Syro-hex., Arm. 1. ³³ Syro-hex. ³⁴ Cod. 243 in marg. sine nom. Syro-hex. ܡܫܬܬܬܐ ܡܫܬܬܬܐ. Cf. Hex. ad Jesai. viii. 12. Amos vii. 10. ³⁵ Syro-hex. ܡܫܬܬܬܐ. Cod. Reg. apud Montef.: Θ. τῶν περιβόλων. Cf. ad v. 8. ³⁶ Prior lectio est in Codd. II, III, 92, 243, 244, Syro-hex., Arm. 1; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐν αὐτῇ), 93, 108, Syro-hex. (cum ܡܫܬܬܬܐ). ³⁸ Sic Ald., Codd. 55 (cum εἰσήλθον), 64, 71 (cum εἰσήλθον), 119, 158, 243, 244 (om. καὶ), 247 (cum τὸν εὐνούχον). ³⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ καὶ ἀναμέσον 4). Ad διαθέτην Procop. p. 306 notat: συνήλθον, ὡς οἱ λοιποὶ τῶν ἐρμηνευτῶν ἐξέβαλαν ἀλλαχοῦ. Cf. Hex. ad Gen. vi. 18. 3 Reg. vi. 19. Psal. xxiv. 14. Jesai. lix. 21. ⁴⁰ Sic Syro-hex. Haec desunt in Comp., Ald., Codd. XI, 19, 44, 52, 55, aliis (inter quos 243, 247), Arm. 1. ⁴¹ Syro-hex. ܡܫܬܬܬܐ. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Deut. ix. 21. Psal. xxxii. 3. (Pro ܡܫܬܬܬܐ Middeld. ܡܫܬܬܬܐ edidit, invito codice; de qua confusione cf. Hex. ad Ezech. xvi. 4. xli. 5.)

18. וְיָשָׁם. O'. καὶ ἔθηκεν (alia exempl. κατέστη-
σεν⁴¹).

19. וְאַתְּהֵרָצִים. O'. καὶ τὸν 'Ρασίμ. ✕ 'A. τοὺς
τρέχοντας.⁴²

20. וְהָמִיתוּ. O'. ἐθανάτωσαν. Alia exempl. ἐπά-
ταξεν.⁴³

Cap. XI. 4. διαθήκην — κυρίου⁴⁴ — 'Ιωθαέ(4).⁴⁵

5. (—) ἐν τῷ πυλῶνι⁴⁶.

CAP. XII.

1 (Hebr. 2). וְלִהְיוּ. O'. τῷ 'Ιού. 'A. Σ. τοῦ 'Ιού
(s. 'Ιηού).¹

עָבִירָה. O'. Σαβιά. Alia exempl. Ἀβιά.²

2 (3). הִוָּרְהוּ. O'. ἐφώτισεν (alia exempl. ἐφώτι-
ξεν³) αὐτόν.

3 (4). לֹא-פָרוּ. O'. οὐ μετεστάθησαν. Alia ex-
empl. οὐκ ἀπέστησαν.⁴

בְּבָמוֹת. O'. ἐν τοῖς ὑψηλοῖς (alia exempl. με-
τεώροις⁵).

4 (5). בְּסֶף עֹבֵר אִישׁ בְּסֶף נִפְשֹׁת עָרְבוּ. Pec-
uniam transeuntis (in lustratione), quisque pecu-
niam animarum aestimationis suae. O'. ἀρ-

γύριον συντιμήσεως, ἀνὴρ ἀργύριον λαβὼν
συντιμήσεως (alia exempl. ἀνδρὸς ἀργύριον
συντιμήσεως ψυχῶν⁶). Aliter: O'. ἀργύριον
✕ 'A. Θ. Ε'. παρερχόμενον ✕ ἀνὴρ ψήφου
ψυχῶν⁴ συντιμήσεως ἀνδρός.⁷

4 (5). וְעָלָה. O'. ἀναβῆ. Alia exempl. λάβη.⁸ Σ.
Θ. Ε'. ἀναβῆ.⁹

5 (6). וְיָחֳזְקוּ. Reficiant. O'. κρατήσουσι. Θ. Ε'.
κραταιώσουσιν.¹⁰

וְאֶת-בֵּית דָּבָר. Fissuras domus. O'. τὸ βεδέκ
✕ 'A. Θ. τοῦ οἴκου (4).¹¹

וְהָם יִחֲזְקוּ אֶת-בֵּית דָּבָר הַכֹּל אֲשֶׁר-יִמְצָא
שָׁם בְּדָק. O'. καὶ αὐτοὶ κρατήσουσι τὸ βεδέκ
τοῦ οἴκου εἰς πάντα οὐ ἐὰν εὐρεθῇ ἐκεῖ βεδέκ.
'A. καὶ αὐτοὶ ἐνισχύσουσι τὴν ἐπισκευὴν τοῦ
οἴκου εἰς πᾶν δ' εὐρεθήσεται ἐκεῖ ἐπισκευασθῆναι.
Σ. καὶ αὐτοὶ ἐπισκευασάτωσαν τὰ δέοντα τοῦ
οἴκου, ὅπου ἂν εὐρεθῇ δεδμενον ἐπισκευῆς.¹²

7 (8). מִדְּרֹעַ אֵינְכֶם מִחֻזְקֵים. O'. τί ὅτι οὐκ ἐκρα-
ταιοῦτε. Aliter: O'. τί ὅτι ✕ ὑμεῖς⁴ οὐ
κραταιοῦτε.¹³

9 (10). בְּדִלְתּוֹ. In valva (operculo) ejus. O'. ἐπὶ
τῆς σανίδος (alia exempl. ἐν τῇ σανίδι¹⁴) αὐ-
τῆς. Σ. ἐν τῷ πώματι αὐτῆς.¹⁵

⁴¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴² Syro-hex. in
textu: וְיָשָׁם. O'. καὶ ἔθηκεν. Cf. ad v. 4.

⁴³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum ἐπάταξεν), 108.

⁴⁴ Syro-hex. Vox deest in Comp., Codd. 82, 93. ⁴⁵ Idem.
Deest in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁶ Idem (cum
metobelo tantum). Deest in iisdem.

CAP. XII. ¹ Syro-hex. וְלִהְיוּ. Sic in textu
Ald. (cum 'Ιηού), Codd. III (idem), 64, 71, 74 (ut Ald.),
alii. ² Sic Codd. II, III, XI, 44, 52, 55, 56, alii (inter
quos 243), invito Syro-hex. ³ Sic Comp., Codd. 19,
82, 93, 108, Syro-hex. (qui solus τὰς ἡμέρας αὐτοῦ habet).

⁴ Sic Comp. (cum ἀπέστησεν), Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-
hex., Theodoret. Cf. ad Cap. xv. 4. ⁵ Sic Comp.,
Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ⁶ Idem. ⁷ Sic
Syro-hex. (cum וְיָחֳזְקוּ et וְיָחֳזְקוּ), et sine notis (cum וְיָחֳזְקוּ
pro וְיָחֳזְקוּ). Codd. III (cum παρερχόμενον), 247 (cum τυχῶν
pro ψυχῶν).

⁸ Sic Codd. II, 74, Syro-hex. ⁹ Syro-
hex. וְעָלָה. ¹⁰ Idem: וְיָחֳזְקוּ. ¹¹ Sic in textu Comp., Codd. 19, 82 (cum κραταιοῦσι), 93,
108, 245, Theodoret. ¹² Sic Syro-hex. Verba aste-

risco notata desunt in Codd. XI, 44, 74, 106, aliis. Theo-
doret. Quaest. XL in 4 Reg. p. 536: βεδέκ δὲ καλεῖ τῶν
ἐφθαρμένων ξύλων ἢ λίθων τὴν θεραπείαν. Similiter Hieron.
in Libro de Nom. Hebr. (Opp. T. III, p. 66): "Bedec,
instauratio." Rectius vocem Hebraeam versiones Slavon.
in marg. exponunt per θάλας et ῥήγμα, vertente Altero.

¹³ Sic Montef. (cum Σ. pro 'A.), ex Regio, ut videtur, no-
tans: "Duae hic vides Symmachi interpretationes, ex
duabus ejus editionibus desumptas; nisi fortasse vitio
librarii litera Σ. pro 'A. aut Θ. substituta fuerit." Priorem
lectionem Aquilae indubitanter vindicavimus, qui ad Ezech.
xxvii. 27 Hebraea וְיָחֳזְקוּ אֶת-בֵּית דָּבָר transtulit οἱ ἰσχυροποιῶντες
τὴν ἐπισκευὴν σου. Symmachum aliquatenus imitatus est
Hieron., vertens: Et instaurant eam tecta domus, si quid
necessarium viderint instauratione. ¹⁴ Sic Syro-hex.
(qui pingit: וְיָחֳזְקוּ אֶת-בֵּית דָּבָר). Scriptura κραταιοῦτε est
in Comp., Codd. 64, 71, 93, 108, 119. ¹⁵ Sic Codd. II
(cum τρώγλη pro σανίδι), III (idem), Syro-hex. ¹⁶ Syro-
hex. וְיָחֳזְקוּ. Pro וְיָחֳזְקוּ Brunsius ex Bar
Hebraeo corrigit וְיָחֳזְקוּ [immo וְיָחֳזְקוּ, quam veram esse

- 9 (10). אֶל הַמִּזְבֵּחַ בַּיָּמִין (מִיָּמִין ק'). O'. παρά ἀμμαρξιβί. Alia exempl. παρά τὸ θυσιαστήριον ἐν δεξιᾷ.¹⁶ 'A. (παρά τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐκ δεξιᾶς.¹⁷
- הָיָה אִישׁ בֵּית יִהוָה. O'. ἐν τῷ οἴκῳ ἀνδρὸς οἴκου κυρίου. Alia exempl. εἰσπορευομένων εἰς οἶκον κυρίου.¹⁸ 'Αλλος' εἰσπορευομένου ἀνδρὸς εἰς οἶκον κυρίου.¹⁹
- הָיָה. O'. Vacat. Alia exempl. ἐκεῖ.²⁰
- הָיָה. O'. τὸν σταθμόν. Alia exempl. τὰ πρόθυρα.²¹ 'A. τὸ πρόθυρον.²²
- אֶל הַמִּזְבֵּחַ. O'. τὸ εὐρέθεν (alia exempl. εἰσφερόμενον²³). Θ. Ε'. τὸ εἰσελθόν.²⁴
- 10 (11). וַיִּצְרֹ. O'. καὶ ἔσφιγξαν. Schol. Οἶμαι ἀντὶ τοῦ ἔλαβον καὶ ἥριθμησαν. ἔν τισι δὲ οὐδ' ὁλως κεῖται ἡ λέξις, ἀλλὰ, καὶ ἥριθμησαν τὸ ἀργύριον.²⁵ 'Αλλος' καὶ ἔδεον (s. ἐνέδεον).²⁶
- 11 (12). הַפְּרִיָּס. Praefectorum. O'. τῶν ἐπισκόπων. Alia exempl. τῶν ἐπισκευῶν (הַפְּרִיָּס?).²⁷
- וַיִּהְיֶיָּה. Et impendebant id. O'. καὶ ἐξέ-

- δοσαν. Alia exempl. καὶ ἐξωδίασαν αὐτό.²⁸
- 12 (13). וְלַבָּרִי. Et fabris murariis. O'. καὶ τοῖς τευχισταῖς. Aliter: O'. — καὶ τοῖς τευχισταῖς (4) καὶ τοῖς τεχνίταις.²⁹
- קָלָה. O'. τοῦ κατασχεῖν (alia exempl. κραταιῶσαι³⁰). Σ. ὥστε συστήσαι.³¹
- 13 (14). הַכֶּפֶז. Pelves argenteae. O'. θύραι ἀργυραῖ. Alia exempl. πρόθυρα ἀργυρά.³²
- 16 (17). הַכֶּפֶז. O'. καὶ ἀργύριον περὶ πλημμελείας (הַכֶּפֶז). Alia exempl. καὶ ἀργύριον αἰρετισμοῦ.³³ 'Αλλος' καὶ ἀργύριον ἀφορισμοῦ (s. ἀφαιρέματος).³⁴
- 17 (18). וַיִּלְכְּדָהּ. O'. καὶ προκατελάβετο αὐτήν. Alia exempl. καὶ προκατελάβετο αὐτήν Ἀζαήλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτήν.³⁵
- וַיִּשָּׂא. O'. καὶ ἔταξεν. Σ. καὶ ἔθετο.³⁶
- 18 (19). הַחֶרֶב. O'. τὸ χρυσίον. Alia exempl. τὸ ἀργύριον.³⁷
- 20 (21). וַיִּקְשְׁרֻהָ. O'. καὶ ἔδησαν — πάντα³⁸ σύνδεσμον. Σ. καὶ συνέθετο ἐπ' αὐτὸν ἐπιβουλὴν.³⁹

Bar Hebraei scripturam testatur Bernstein.] vertens, ἐν τῇ στήγῃ αὐτοῦ. "חַסְסָל". Sic vox, sed in **o** est rasura, et ante **u** vestigia dubia literae ut *Jud*; sed correctio est prima manu. — A. C. Ad Graeca nostra cf. Hex. ad Num. xix. 15. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 243 (in marg., cum τὸ ἐν δ.). ¹⁷ Syro-hex. חַסְסָל וְיָ. ¹⁸ Sic Comp. (cum εἰσπ. ἀνδρὸν εἰς), Codd. 19 (cum ἐν οἴκῳ), 82, 93, 108. ¹⁹ Syro-hex. in marg. (ad חַסְסָל): חַסְסָל וְיָ. ²⁰ Sic Syro-hex., et (cum ἐδιδουν) Comp., Codd. 19 (cum ἐκεῖ post ol ieris), 82, 93, 108. ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²² Syro-hex. חַסְסָל וְיָ. Sic in marg. sine nom. Cod. 243. ²³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁴ Syro-hex. חַסְסָל וְיָ. ²⁵ Cod. 243 in marg. Lectio deest in Codd. 19, 74, 82, 93, 108, Arm. 1. ²⁶ Syro-hex. in marg. sine nom. (sic, non וַיִּצְרֹ). ²⁷ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 64, 71, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. (cum חַסְסָל). ²⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, repugnante Syro-hex. (cum חַסְסָל). Codd. III, 121: ἐξωδίασαν, per errorem, ut videtur, pro ἐξόδισαν, et hoc pro ἐξωδίασαν.

Cf. Hemsterhuis. ad Aristoph. Plut. p. 110. ²⁹ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, 44 (om. καὶ τοῖς τευχισταῖς), 52, 74, alii (inter quos 243, 247). ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Syro-hex. חַסְסָל וְיָ. (חַסְסָל וְיָ). ³² Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad 3 Reg. vii. 50. ³³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Post πλημμελείας add. καὶ τὸ ἀργ. τοῦ αἰρετισμοῦ Codd. 55 (cum *eret.*), 56, 71 (cum καὶ ἀργ. περὶ ἐρεθισμοῦ), 158 (cum καὶ ἀργ. τοῦ ἐρεθ.), 244 (in marg.). ³⁴ Syro-hex. in textu: ⌘ καὶ ἀργ. περὶ πλημμελείας ὅ τ (s. δ) εἰσνήχθη 4; in marg. autem, abscissa membrana: חַסְסָל וְיָ. Ubi quod ad asteriscum attinet, fortasse pingendum: καὶ ⌘ ἀργύριον 4, faventibus Codd. III, 44, Arm. 1, in quibus ἀργύριον desideratur. Lectio autem marginalis חַסְסָל neque cum Hebraeo חַסְסָל, neque cum Graeco αἰρετισμός conciliari posse videtur. ³⁵ Sic Codd. XI (cum ἐπάταξεν), 52, 55, 64, 71 (om. Ἀζαήλ), alii (inter quos 243, 247 (cum ἔταξεν)). Syro-hex. in marg.: καὶ ἐπάταξεν αὐτήν. ³⁶ Syro-hex. חַסְסָל וְיָ. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Arm. 1. ³⁷ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. 1. ³⁸ Sic Syro-hex. Vox deest in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁹ Syro-hex. חַסְסָל וְיָ. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxii. 8. 4 Reg. xvii. 4.

20 (21). **בֵּית מְלֶכָה הַיּוֹד סָלָא**. O'. *ἐν οἴκῳ Μαλλῶ τῷ ἐν* (alia exempl. *τῷ ἐν τῇ καταβάσει*⁴⁰) *Σελά*. Aliter: O'. *ἐν οἴκῳ Μααλῶ* ✕ 'A. Σ. *καταβαίνοντα* 4 *ἐν Σελά*.⁴¹

Cap. XII. 3. (—) *καὶ ἐκεῖ* 4, 42 13. ÷ *καὶ* (4) *σάλπιγγες*.⁴³

CAP. XIII.

1. **עַל-יִשְׂרָאֵל יוֹשֵׁב**. O'. Vacat. ✕ 'A. E'. *ἐπὶ 'Ισραήλ* 4.¹

3. **וְיָד בְּיָדָיו**. O'. *καὶ ἐν χειρὶ* (✕) *υἱοῦ* 4 *'Αδερ*.²

4, 5. **וְיָחַל—יִתְאַרְרָם**. O'. *καὶ ἐδεήθη—χειρὸς Συρίας*. "Ἄλλος" *καὶ μετεμελήθη κύριος, καὶ ᾤκτειρεν αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ τὴν πρὸς 'Αβραὰμ καὶ 'Ισαὰκ καὶ 'Ιακώβ*.³

5. **לְיִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ**. O'. *σωτηριαν τῷ 'Ισραήλ*. Aliter: O'. ✕ 'A. E'. Θ. *τῷ 'Ισραήλ* 4 *σωτήρα*.⁴

וַיָּצִי. O'. *καὶ ἐξῆλθεν* (alia exempl. *ἐξῆλθον*⁵).

5. **וַיָּשְׁבוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּאֶרְצָם**. O'. *καὶ ἐκάθισαν οἱ υἱοὶ 'Ισραήλ* (alia exempl. *καὶ ἀπεστράφη δριον 'Ισραήλ αὐτοῖς, καὶ ἐκάθισαν*⁶) *ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν*.

6. **וַיָּבֹאוּ**. O'. *'Ιεροβοὰμ ÷ Σ. Θ. E'. υἱοῦ Ναβάτ* (4).⁷

וַיָּמָצוּ. O'. *ἐστάθη*. Alia exempl. *δ ἐστάθη*.⁸

7. **וַיִּשְׁמְעוּ עַד-יְדֵי**. O'. *καὶ ἔθεντο* (alia exempl. *ἔθετο*⁹) *αὐτοὺς ὡς χοῦν εἰς καταπάτησιν*. Alia exempl. *καὶ κατεπάτησαν αὐτοὺς ἕως τοῦ λεπτυνθῆναι αὐτοὺς ὡς χοῦν*.¹⁰

8. **וַיִּלָּחֶם**. O'. *οὐχί*. Alia exempl. *οὐκ ἰδοῦ*.¹¹

9. **וַיָּקְרָבוּ**. O'. *καὶ ἔθαψαν αὐτὸν — μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ* 4.¹²

13. **וַיִּקְרָב יוֹנָתָן**. O'. *καὶ ἐτάφη*. Aliter: O'. ✕ *καὶ ἐτάφη* 4 *'Ιωάς*.¹³

15. **וַיִּצֵּי**. O'. *καὶ βέλη* (alia exempl. *βολίδας*¹⁴).

16. **לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל**. O'. *τῷ βασιλεῖ* ✕ 'A. Σ. *'Ισραήλ* 4.¹⁵

17. **וַיִּקְרָא**. O'. ✕ *κατ' ἀνατολὰς* 4.¹⁶

⁴⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum τῶν ἐν), 93, 108.

⁴¹ Sic Syro-hex. (cum **וְיָחַל—יִתְאַרְרָם**), et sine notis Codd. III (cum *καταμένοτα Γαλαδ*), 121 (cum τὸν καταβαίνοντα Σελά), 247 (idem). ⁴² Syro-hex. (cum metobelo tantum). Deest in Codd. 19, 82, 108. ⁴³ Idem. Copula deest in Comp., Codd. 19 (om. *καὶ σάλπιγγες*), 82, 93, 108.

CAP. XIII. ¹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum *ἐπ' 'Ι.*), Codd. III, 19, 82, 93 (cum ἐν 'Ι.), Arm. 1. ² Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum). Vox υἱοῦ deest in Codd. XI, 74, 106, aliis (inter quos 243). ³ Theodoret. Quaest. XLI in 4 Reg. p. 536: Πῶς νοητέον τὸ καὶ μετεμελήθη κ. τ. ε. Haec autem Theodoretum in exemplari suo post v. 3 legisse affirmat scholiasta in marg. Cod. 243 a Montefalconio excitatus, notans: Ταῦτα οὐ κεῖται οὔτε ἐν τῷ ἐξαπλῷ παρὰ τοῖς O', οὔτε ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει, ἀλλ' οὕτως φέρεται καὶ ἐδεήθη 'Ιωάχαζ τοῦ προσώπου κυρίου, καὶ ἐπήκουσεν αὐτὸν (sic) κύριος, ὅτι εἶδε τὴν θλίψιν 'Ισραήλ, ὅτι θλίψεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας. καὶ ἔδωκεν κύριος τῷ 'Ισραήλ σωτήρα (sic), καὶ ἐξῆλθον (sic) ὑποκάτωθεν χειρὸς Συρίας. Μετὰ μύνοντι τὴν κατὰ τὸν θάνατον τοῦ 'Ελισαίου διήγησιν, ἔχει οὕτως καὶ ἠλέησεν κύριος αὐτοὺς, καὶ ᾤκτειρεν αὐτοὺς, καὶ ἐπέβλεψε πρὸς (sic) αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ τὴν μετὰ 'Αβραὰμ κ. τ. ε. (v. 23). Nobis vero persuasum est, haec, καὶ μετεμελήθη κ. τ. ε., non post

v. 3, sed post v. 7, ubi in Codd. 19, 82, 93, 108 adhuc leguntur, a Theodoro quoque lecta esse. Cf. ad v. 7.

⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 119 (cum *σωτήρα* τῷ 'Ι.), 243 (ut supra). Verba τῷ 'Ισραήλ desunt in Cod. XI.

⁵ Sic Codd. XI, 74, 106, alii (inter quos 243, ut supra), Syro-hex. ⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, ex duplici, ut videtur, versione. ⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Ald., Codd. III, 64, 121, 243, 244, 247, Arm. 1. ⁸ Sic Ald., Codd. III, XI, 55, 64, alii (inter quos 247), Syro-hex.

⁹ Sic Comp., Codd. 71, 106, 158, 244, 247, Syro-hex., Arm. 1. ¹⁰ Sic Codd. 19 (cum *κατέστησεν*), 82, 93, 108 (cum *κατεπάτησαν*). Post haec iidem inferunt: καὶ μετεμελήθη κύριος—'Ιακώβ (vid. ad v. 3), καὶ οὐκ ἠθέλησε τοῦ διαφθεῖραι αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἐκ προσώπου αὐτοῦ ἕως τοῦ νῦν. Cf. ad v. 23, qui versus in his libris deest.

¹¹ Sic Comp., Codd. III (cum *οὐχ ἰδοῦ*), 56, 82, alii, Syro-hex.

¹² Sic Syro-hex., et sine obelo Ald. (om. τῶν), Codd. III, XI, 52, 64, alii (inter quos 247).

¹³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Cod. III, Arm. 1. Verba *ἡστερομένα* desunt in Codd. II (om. *ἐτάφη* tantum), XI, 52, 71, aliis (inter quos 243).

¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum *βολίδας*), 71 (cum *βολίδα*), 82, 93, 108.

¹⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 82, 93, 108, Arm. 1.

¹⁶ Sic Syro-hex. Haec leguntur in Ed. Rom. et libris

13. מֶלֶךְ יְהוּדָה. O'. Vacat. ✕ βασιλέα' Ιούδα 4.⁹
 בְּרֹאשׁ הָעֵרֶב. O'. ✕ 'A. νιού' Οχοζίου (s. 'Αα-
 ζία) 4.¹⁰
 תָּפַשׁ. O'. συνέλαβεν. Aliter: O'. ἔλαβεν.¹¹
 Σ. συνέλαβεν.¹²
 יְהוֹאָחָז. O'. 'Ιωάς. Aliter: O'. 'Ιωάς (—) νιδς
 'Ιωάχαζ 4.¹³
 (וַיָּבֹאוּ וַיָּלֶבֶת). O'. και ἦλθεν (alia exempl.
 ἦλθον; alia, ἦγαγεν αὐτόν¹⁴).
 וַיִּפְּץ. Et diruit. O'. και καθεῖλεν (alia ex-
 empl. διέκοψεν¹⁵).
 14. אֶת-פְּלִי-הָהָב. O'. ✕ πᾶν 4 τὸ χρυσόν.¹⁶
 וְאֶת בְּנֵי הַמַּעֲרָבוֹת. Et filios sponsonum (ob-
 sides). O'. και τοὺς υἱοὺς τῶν συμμίξεων ('A.
 τῶν ὁμήρων.¹⁷ Σ. τῶν μεμασμένων (s. μεμολυσμέ-
 νων)¹⁸).
 21. אֶת-יְעֹרִיָּה. O'. τὸν 'Αζαρίαν. Schol. ὅς ἐστιν
 'Οἰάς.¹⁹
 23. בִּשְׁנַת הַמֶּשֶׁשָּׁרָה שָׁנָה. O'. ἐν ἔτει πεντε-
 καιδεκάτῃ (✕) 'A. E'. ἔτει 4.²⁰
 מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל. O'. ἐπὶ 'Ισραήλ. Aliter: O'.

- ✕ βασιλέως 'Ισραήλ 4 — ἐπὶ 'Ισραήλ (4).²¹
 25. הָשִׁיב. O'. ἀπέστησε. 'Ο 'Εβραῖος, Σ. ἀπε-
 κατέστησεν.²²
 עָרִים וְעַרְבָּה. O'. ἕως τῆς θαλάσσης τῆς
 ἀραβᾶ (alia exempl. τῆς πρὸς ἑσπέραν²³).
 26. וְהָיָה עֵצָהּ עָצוּב. Et quod non super-
 esset clausus, nec superesset relictus. O'. ÷ και
 ὀλιγοστοὺς συνεχομένους 4, και ἑσπανισμένους,
 και ἐγκαταλελειμμένους.²⁴
 27. לְמַחֲוֹת-אֶת-שָׁם. O'. ἐξαλείφαι τὸ σπέρμα.
 Alia exempl. διαφθεῖραι τὸ ὄνομα.²⁵
 בְּיָד. O'. διὰ χειρός. Aliter: O'. ἐκ χειρός.²⁶
 'Ο 'Εβραῖος ἐν χειρὶ.²⁷
 29. וְכָרְיָהּ בְּנֵי תַחְתָּיו. O'. Ζαχαρίας νιδς αὐτοῦ
 ἀντ' αὐτοῦ. Aliter: O'. 'Αζαρίας νιδς 'Αμεσ-
 σίου ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.²⁸ 'A. Σ. Θ. E'.
 νιδς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.²⁹

CAP. XV.

1. וַיָּשָׁב שָׁנָה. O'. και ἐβδόμῃ. Alia exempl. και
 ἐβδόμῃ ἔτει.¹

—'Ιούδα 4), et sine notis Ed. Rom. Nomen 'Ιωάς deest in Codd. II, 245; haec autem, αὐτὸς—'Ιούδα, in Codd. 44, 71. Deinde verba ἐν Βαυθαμνὲς τῇ τοῦ 'Ιούδα exciderunt in Codd. 245, 246, Syro-hex. ⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: β. ✕ 'Ιούδα 4), et sine aster. Cod. III, Arm. 1; necnon (post 'Ιωάς pro νιού' Οχοζίου) Comp., Codd. 71, 82, 93, 108, 245. ¹⁰ Sic Syro-hex. (cum 44). Deest in Comp., Codd. 71, 82, 93, 108, 245. Ad scripturam Ἀαζία, quae est Cod. III, cf. ad Cap. i. 2. ¹¹ Sic Cod. III, Syro-hex. ¹² Syro-hex. 44. ¹³ Sic Syro-hex. (cum metobelo tantum), et sine obelo Codd. III, 52, 74, alii (inter quos 243), Arm. 1. ¹⁴ Prior lectio est in Syro-hex. (cum και ἦλθεν in marg.); posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. (in marg.). ¹⁵ Sic Codd. III, XI, 44, 54, 74, alii, Syro-hex. in marg. (cum 44). ¹⁶ Sic Syro-hex., in vitis libris Graecis. ¹⁷ Syro-hex. 44. Cod. 121 in marg.: τῶν ὁμήρων. Cod. 243 in marg.: και τοὺς υἱοὺς τῶν ὁμήρων, cum scholio: Τοὺς ὁμήρους λέγει οὗς εἶχε τῶν νιδς 'Ισραήλ: ὁμηροὶ γὰρ ἐνέχυρά εἰσιον εἰρήνης. 'Ἄλλος δέ: συμ-
 μίξεις υἱοὺς ἐκάλεσε τοὺς τῶν ψευδωνύμων θεῶν ἱερεῖς. ¹⁸ Syro-hex. 44. Duplex versio, τῶν συμ-
 μίξεων τῶν βδελυγμάτων (τὸ ἐχθρὸν) est in Codd. 19, 82, 93,

108, 158. ¹⁹ Cod. 56 in marg. Syro-hex. in marg.: τὸν 'Αζαρίαν κατὰ τοὺς O'. τὸν 'Οζιάν (44). ²⁰ Sic Syro-hex. (cum 'A. E'. 77). Cf. Hex. ad 3 Reg. xvi. 8. ²¹ Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: ✕ βασιλέως ἐπὶ 4 — 'Ισραήλ), et sine notis Cod. III. Comp., Codd. 19, 93, 108: βασιλέως 'Ισρ. ἐν Σαμαρείᾳ ἐπὶ 'Ισρ. ²² Syro-hex. 44. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 158. ²³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxiii. 24. ²⁴ Sic Syro-hex. (cum και συνεχομένους), nescio quo jure. Si quid jugulandum, pin-
 gere malim: — και ἑσπανισμένους 4, quae verba desunt in Codd. 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 36. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁶ Sic Codd. II, III, Syro-hex. ²⁷ Syro-hex. 44 (sic). Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁸ Sic Ald., Codd. II, III, XI, 44, 52, 55, 56, alii (inter quos 243, 247 (om. τοῦ)), Syro-hex., Arm. 1. Cod. 243 in marg. (ad 'Αζαρίαν Cap. xv. 1): Οὗτος ἐν ταῖς Βασιλείαις ποτὲ μὲν 'Αζαρίαν, ποτὲ δὲ παρὰ τοῖς βασιλοῖς ἐρμηνευταῖς Ζαχαρίας ὀνομάζεται. ²⁹ Syro-hex. 44.

CAP. XV. ¹ Sic Cod. III, Syro-hex. (cum 77), hic et v. 8. Cf. ad Cap. xiv. 23.

3. הַיִּשָּׂר. O'. τὸ εὐθές. Aliter: O'. τὸ ἀγαθόν.²
O' Ἐβραῖος τὸ εὐθές.³

4. הַבְּמֹת לֹא-רָחוּ. Excelsa non remota sunt. O'.
τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξήρην. Alia exempl. τῶν
μετεωρῶν οὐκ ἀπέστησαν.⁴

5. וַיִּנָּע. O'. καὶ ἤψατο. Σ. καὶ ἐπάταξε.⁵

וַיָּרִי. O'. καὶ ἦν. — Θ. ὅτι ἤθελεν αὐτὸς προσε-
νεγκεῖν θυσίαν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ προσφέροντας
αὐτοῦ ἐγένετο σεισμός μέγας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ φωνὴ πρὸς
αὐτόν· οὐ σοί, Ὁζία· οὐ σοί, Ὁζία, ἀλλὰ τῷ σπέρματι
· Λαῶν (4). καὶ ἦν.⁶

וַיֵּשֶׁב בְּבֵית הַחֶפְזִי. Et habitabat in domo
libertatis (s. infirmitatis). O'. καὶ ἐβασίλευσεν
(alia exempl. ἐκάθητο⁷) ἐν οἴκῳ ἀφφουσῶθ (alia
exempl. ἀφφουσῶθ;⁸ alia, ἀοφσίφ⁹). Ἀ. καὶ
ἐκάθητο ἐν οἴκῳ τῆς ἐλευθερίας. Σ. καὶ ὄκει
ἐγκεκλεισμένος.¹⁰ Aliter: Οἱ λοιποὶ κρυ-
φαίως.¹¹

אֶת-עַם הָאָרֶץ. O'. τὸν λαὸν ✕ Ἀ. Σ. Θ. Ε'.
τῆς γῆς.¹²

6. עֲזַרְיָהוּ. O'. Ἀζαρίου. Ἀλλος· Ὁζίου.¹³

7. וַיִּשְׁכַּב עֲזַרְיָהוּ. O'. καὶ ἐκοιμήθη ✕ Ἀζαρίας (4).¹⁴
וַיָּקְרָה אֹתוֹ עַם-אֲבֹתָיו. O'. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν
✕ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ (4).¹⁵

9. מִן-כָּל-חַטֹּאת. O'. ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν. Alia
exempl. ἀπὸ ἁμαρτιῶν.¹⁶

10. שָׁלַם בְּרִיבָה. O'. Σελλοὺμ υἱὸς Ἰαβίς. Alia
exempl. add. καὶ Κεβλαάμ (s. Κεβδαάμ);¹⁷
alia, καὶ Κεβδαάμ, καὶ Σελλοὺμ ὁ πατὴρ αὐ-
τοῦ.¹⁸

קָבַל-עָם. Coram populo. O'. Κεβλαάμ. Alia
exempl. κατέναντι τοῦ λαοῦ.¹⁹

וַיִּמְלֵךְ. O'. καὶ ἐβασίλευσεν. Aliter: O'. καὶ
— Σελλοὺμ (4) ἐβασίλευσεν.²⁰

11. זַכְרְיָה. O'. Ζαχαρίου. Alia exempl. add. καὶ
πάντα ὅσα ἐποίησεν.²¹

12. הָיוּ דְּבָרֵי-יְהוָה. O'. ✕ οὗτος 4 ὁ λόγος κυ-
ρίου.²²

13. לְעֲזַרְיָה. O'. Ἀζαρία. Alia exempl. Ὁζίου.²³

14. מִתְרַצָּה. O'. ἐκ Θαρσιλά. Alia exempl. ἐκ
Θερσά.²⁴

² Sic Ald. (cum τὸ εὐθές ἀγ.), Codd. III, XI, 44, 71, alii (inter quos 247), Syro-hex., Arm. i.

³ Syro-hex. וְיָרִי. ⁴ Sic Codd. 19 (cum ἀπέστησεν), 82, 93 (ut 19), 108. Cf. ad Cap. xii. 3.

⁵ Syro-hex. וַיִּנָּע. ⁶ Syro-hex. in marg. וַיִּנָּע. ⁷ Sic Ald., Codd. XI, 44, 74 (ex corr.), alii (inter quos 243).

⁸ Cod. 243 in marg.: καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ ἀοφσίφ. Euseb. in Onomastico, p. 46: Ἀοφσίφ ἡ ἀφφουσῶθ. Ἀκύλας τῆς ἐλευθερίας. ¹⁰ Cod. 243. Utramque lectionem confirmat Syro-hex., in textu exhibens: מִן-כָּל-חַטֹּאת. ¹¹ Sic Ald., Codd. XI, 44, 74 (ex corr.), alii (inter quos 243). ¹² Cod. 243 in marg.: καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ ἀοφσίφ. Euseb. in Onomastico, p. 46: Ἀοφσίφ ἡ ἀφφουσῶθ. Ἀκύλας τῆς ἐλευθερίας. ¹³ Cod. 243. Utramque lectionem confirmat Syro-hex., in textu exhibens: מִן-כָּל-חַטֹּאת. ¹⁴ Sic Ald., Codd. XI, 44, 74 (ex corr.), alii (inter quos 243). ¹⁵ Cod. 243 in marg.: καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ ἀοφσίφ. Euseb. in Onomastico, p. 46: Ἀοφσίφ ἡ ἀφφουσῶθ. Ἀκύλας τῆς ἐλευθερίας. ¹⁶ Cod. 243. Utramque lectionem confirmat Syro-hex., in textu exhibens: מִן-כָּל-חַטֹּאת. ¹⁷ Sic Ald., Codd. XI, 44, 74 (ex corr.), alii (inter quos 243). ¹⁸ Cod. 243 in marg.: καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ ἀοφσίφ. Euseb. in Onomastico, p. 46: Ἀοφσίφ ἡ ἀφφουσῶθ. Ἀκύλας τῆς ἐλευθερίας. ¹⁹ Cod. 243. Utramque lectionem confirmat Syro-hex., in textu exhibens: מִן-כָּל-חַטֹּאת. ²⁰ Sic Ald., Codd. XI, 44, 74 (ex corr.), alii (inter quos 243). ²¹ Cod. 243 in marg.: καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ ἀοφσίφ. Euseb. in Onomastico, p. 46: Ἀοφσίφ ἡ ἀφφουσῶθ. Ἀκύλας τῆς ἐλευθερίας. ²² Cod. 243. Utramque lectionem confirmat Syro-hex., in textu exhibens: מִן-כָּל-חַטֹּאת. ²³ Sic Ald., Codd. XI, 44, 74 (ex corr.), alii (inter quos 243). ²⁴ Cod. 243 in marg.: καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ ἀοφσίφ. Euseb. in Onomastico, p. 46: Ἀοφσίφ ἡ ἀφφουσῶθ. Ἀκύλας τῆς ἐλευθερίας.

¹⁶ Sic Ald., Codd. XI, 44, 74 (ex corr.), alii (inter quos 243).

¹⁷ Cod. 243 in marg.: καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ ἀοφσίφ. Euseb. in Onomastico, p. 46: Ἀοφσίφ ἡ ἀφφουσῶθ. Ἀκύλας τῆς ἐλευθερίας.

¹⁸ Cod. 243. Utramque lectionem confirmat Syro-hex., in textu exhibens: מִן-כָּל-חַטֹּאת.

¹⁹ Sic Ald., Codd. XI, 44, 74 (ex corr.), alii (inter quos 243).

²⁰ Cod. 243 in marg.: καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ ἀοφσίφ. Euseb. in Onomastico, p. 46: Ἀοφσίφ ἡ ἀφφουσῶθ. Ἀκύλας τῆς ἐλευθερίας.

²¹ Cod. 243. Utramque lectionem confirmat Syro-hex., in textu exhibens: מִן-כָּל-חַטֹּאת.

²² Sic Ald., Codd. XI, 44, 74 (ex corr.), alii (inter quos 243).

²³ Cod. 243 in marg.: καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ ἀοφσίφ. Euseb. in Onomastico, p. 46: Ἀοφσίφ ἡ ἀφφουσῶθ. Ἀκύλας τῆς ἐλευθερίας.

θαλάμῳ ὑπ' οὐδενὸς ὁράμενος. Cod. 158 in textu: ἀφφουσῶθ κρυφαίως. ¹² Sic Syro-hex. Haec, τῆς γῆς, desunt tantum in Codd. 71, 245. ¹³ Syro-hex. in marg. וְיָרִי.

¹⁴ Sic Syro-hex. Vox Ἀζαρίας est in libris omnibus. ¹⁵ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ μετὰ τῶν π. — αὐτοῦ). Haec, καὶ ἔθαψαν — αὐτοῦ desunt in Codd. III, 19, 108, aliis, propter homoeoteleuton, ut videtur. Praeterea μετὰ τῶν π. αὐτοῦ reprobant Codd. 52, 71.

¹⁶ Sic Comp., Codd. II, III, 56, 82, alii, Syro-hex. ¹⁷ Sic Codd. III, 121, 247, Syro-hex. (cum מִן-כָּל-חַטֹּאת ✕, appicto Graeco ΚΕΒΔΑΜ); necnon (cum καὶ Κεβδαάμ καὶ ἐπάταξαν αὐτόν pro καὶ ἐπ. αὐτόν Κεβδαάμ) Codd. XI (cum Καβδαάμ pro καὶ Κεβδ.), 44, 52, 55, 56, alii.

¹⁸ Sic Ald., Codd. 55 (cum Σελλήμ), 71 (cum Βελδαάμ καὶ Σελλήμ), 119 (cum Σελλήμ), 158 (idem), 243 (cum Κεβδαάμ καὶ Σελλήμ), 244 (idem), Syro-hex. (cum καὶ Σελλοὺμ ὁ πατὴρ αὐτοῦ in marg.). ¹⁹ Sic Codd. III, 121, 247, Syro-hex. Vox Κεβδαάμ deest in Ald., Codd. 71, 119, 243, 244.

²⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: — καὶ Σελλοὺμ), et sine obelo Ald., Codd. III, XI, 44, 52 (cum Σελλοὺμ), 55, 56, alii (inter quos 243 (ut 52), 247). ²¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Syro-hex. in marg.: — καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν.

²² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Arm. i.

²³ Sic Cod. III (cum Ὁζοῦ), Syro-hex. (cum וְיָרִי).

²⁴ Sic Comp., Codd. 82, 108,

14. **וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו**. O'. Vacat. ✠ A. E'. καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ^{4.25}.
16. **אֶת־תַּפְסָּחָא**. O'. [καὶ] τὴν Θερσά. Alia exempl. τὴν Θεφσά. ³⁰
17. **מֶלֶךְ**. O'. ἐβασίλευσε. Aliter: O'. ÷ καὶ ⁴ ἐβασίλευσε. ²⁷
19. **וַיַּחֲזִיק הַמֶּלֶךְ בְּדָד**. O'. Vacat. ✠ A. τοῦ ἐνισχύσαι τὸ βασιλείον ἐν χειρὶ αὐτοῦ ^{4.28}. Alia exempl. τοῦ κραταιώσαι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ²⁹
20. **שָׁקָלִים כֶּסֶף**. O'. σίκλους ✠ ἀργυρίου ^{4.30}.
21. **הָלֹא**. O'. οὐκ ἰδοῦ. Alia exempl. οὐχί. ³¹
25. **מִבְּנֵי גִלְעָדִים**. O'. ἀπὸ τῶν τετρακοσίων. Alia exempl. ἀπὸ τῶν Γαλααδιτῶν; alia, ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν Γαλααδιτῶν. ³²
30. **בֶּן־עֲזַיָּה**. O'. υἱοῦ Ἀζαρίου (alia exempl. Ὁχοζίου; alia, Ὁζίου ³³).
31. **הֵנָּה**. O'. ἰδοὺ ταῦτα. Alia exempl. ἰδοῦ ἐστι. ³⁴
34. **אָבִיו עָשָׂה**. O'. ὁ πατὴρ αὐτοῦ ✠ ἐποίησεν ^{4.35}.
38. **וַיַּקְבֵּר עִם־אֲבֹתָיו**. O'. (✠) καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ^{4.36}.

Cap. XV. 18. ÷ πασῶν ^{4.37} 28. ÷ πασῶν ^{4.38}
36. καὶ ÷ πάντα (4). ³⁹

CAP. XVI.

2. **יְהוָה אֱלֹהָיו**. O'. κυρίον θεοῦ αὐτοῦ ÷ πιστῶς ^{4.1}.
3. **מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל**. O'. βασιλέων Ἰσραήλ. Alia exempl. Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ βασιλέως Ἰσραήλ. ²
- וְהָם אֶת־בְּנֵי הָעָבִיר בָּאֵשׁ**. O'. καίγε τὸν υἱὸν αὐτοῦ διήγεν (alia exempl. διήγαγεν ³) ἐν πυρί. (Σ.) ἀλλὰ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ περιέκαυσε πυρί. ⁴
6. **וַאֲדֹרָמִים (וַאֲדֹרָמִים ק')**. O'. καὶ Ἰδουμαῖτοι ('Ο Εβραῖος Ἀρωμείμ ⁵).
- וַיָּשְׁבוּ שָׁם**. O'. καὶ κατόκησαν ✠ ἐκεῖ ^{4.6}.
7. **וַיָּבֶנָה**. O'. καὶ υἱός ✠ σου ^{4.7}.
8. **לְמַלְכ־אַשּׁוּר**. O'. τῷ βασιλεῖ ✠ Ἀσσυρίων (4). ⁸
9. **וַיִּגְלֶה קִירָה**. Et deportavit eam Kiram. O'. καὶ ἀπόκισεν αὐτήν (alia exempl. τὴν πόλιν ⁹). Aliter: O'. καὶ ἀπόκισεν αὐτήν ✠ A. Κυρήνηνδε ^{4.10}.

Syro-hex. (cum **לְמַלְכ־אֲשׁוּר**, sed postea **לְמַלְכ־אֲשׁוּר**). ³⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, 121, 247, Arm. 1. ³⁶ Sic Comp., Syro-hex. (cum **לְמַלְכ־אֲשׁוּר**). ³⁷ Sic Syro-hex. (cum **לְמַלְכ־אֲשׁוּר**), et sine obelo Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 64, alii. ³⁸ Syro-hex. in textu: **לְמַלְכ־אֲשׁוּר**. Sic sine notis Codd. III (cum **עַן תִּי ח.**), 121, 247 (om. ἐν χειρὶ), Arm. 1. Ad τὸ βασιλείον cf. Hex. ad 3 Reg. xiv. 8. ³⁹ Sic Comp., Codd. 82 (om. τοῦ), 93 (idem), 108, 158 (cum καὶ pro τοῦ). ⁴⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. III, 121, 247, Arm. 1. ⁴¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 74, alii, Syro-hex. ⁴² Prior lectio est in Ald. (cum **Γαλααδιτῶν**), Codd. XI, 44, 52, 74, alii; posterior in Comp., Codd. 19, 82 (om. τῶν posteriore), 93, 108. Cum Ed. Rom. facit Syro-hex. ⁴³ Prior scriptura est in Ald., Codd. XI, 74, 92, alii; posterior in Comp., Codd. 71, 158, 245, Syro-hex. (cum **Ἀζαρίου** in marg.). ⁴⁴ Sic Codd. II, III, 56, 246, Syro-hex. ⁴⁵ Sic Syro-hex. Vox **ἐποίησεν** deest in libris Graecis. ⁴⁶ Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum). Haec desunt in Codd. III, XI, 52, 71, 74, alii. Posteriora μετὰ **τ. π.** αὐτοῦ reprobant Ald., Codd. 19, 64, 245. ⁴⁷ Syro-hex. Deest in Comp., Codd. 19 (cum **ἀπὸ τῶν δ.**), 44 (idem), 82, 93, 108. ⁴⁸ Idem. Deest in Cod. 44 (cum

ἀπὸ τῶν δ.). ³⁹ Idem (cum **לְמַלְכ־אֲשׁוּר**), repugnante Hebraeo.

CAP. XVI. ¹ Sic Syro-hex. (sine pronomine, quod reprobant etiam Comp., Codd. II, III, Arm. 1), cum nota: "Τὸ πιστῶς non positum erat in libro Heptaplorum (**לְמַלְכ־אֲשׁוּר**), neque apud ceteros interpretes, neque in editione Hebraea Graece scripta, sed tantum apud LXX." Vox deest in Comp., Codd. 19, 44, 52, 82, 93, 108. ² Sic Ald. (cum **βασιλέων**), Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243, 247 (cum **βασιλέα**)), Syro-hex. (cum **—υἱοῦ**), Arm. 1. ³ Sic Cod. 93, Syro-hex. ⁴ Cod. 243 in marg. sine nom. (cum **πυρὶ κατὰ τὰ βδ.**—κύριος). Symmachum interpretem arguere videtur praeter Graecam verborum complexionem usus particularum **ἀλλὰ καὶ**, de quo cf. Hex. ad Psal. xxiv. 3. Prov. xiv. 13. Hos. iii. 3. (Ad **καίγε κ.τ.δ.** Syro-hex. scholium habet: "Hic primum positum est: *Transire fecit filium suum per ignem.*") ⁵ Syro-hex. **לְמַלְכ־אֲשׁוּר**. ⁶ Sic Syro-hex. Adverbium est in Ed. Rom. et libris omnibus. ⁷ Sic Syro-hex. Pronomen deest in Codd. XI, 236. ⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 121, 247, Arm. 1. ⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ¹⁰ Sic Syro-hex. (cum **לְמַלְכ־אֲשׁוּר**), et sine notis

10. לְכַל־מִשְׁחָו. O'. και (potior scriptura eis¹¹)
πάσαν ποιήσιν αὐτοῦ.

11, 12. כִּן עָשָׂה אֱוִירָה הַחֵן עֲדֹבָא הַמֶּלֶךְ־אָחָז. O'. Vacat.
מִדְּמִשְׁקָה; וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ כִּדְמִשְׁקָה
× 'A. Σ. E'. οὕτως ἐποίησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς
ἕως ἔρχεσθαι τὸν βασιλεῖα Ἀχαζ ἀπὸ Δαμα-
σκού. καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ Δαμα-
σκού (4).¹²

12. וַיִּקְרַב הַמֶּלֶךְ עַל־הַמִּזְבֵּחַ. O'. Vacat. (× 'A.
Σ. E'.) καὶ προσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸ θυσια-
στήριον 4.¹³

13. וַיִּסֹּף אֶת־נִסְכּוֹ. O'. και τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.
Alia exempl. καὶ ἔσπεισε τὴν σπονδὴν αὐ-
τοῦ.¹⁴

14. וַיָּאֵת הַמִּזְבֵּחַ הַנֶּחֱשֵׁת. O'. τὸ χαλκοῦν. Alia
exempl. τὸ δὲ χαλκοῦν θυσιαστήριον; alia, καὶ
τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν.¹⁵

וַיִּקְרַב מֵאֵת פִּי. O'. καὶ προσήγαγε τὸ πρόσω-
πον. Alia exempl. καὶ προσήγαγεν αὐτὸ ἀπὸ
προσώπου.¹⁶ Σ. καὶ μετέθηκεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ
προσώπου.¹⁷

וַיִּתֵּן אֹתוֹ. O'. καὶ ἔδειξεν αὐτό. 'O' Εβραῖος,
Σ. E'. καὶ ἔθηκεν αὐτό.¹⁸

14. עַל־יָדָיו. O'. ἐπὶ μὲν. Alia exempl. ἐπὶ
μέρος.¹⁹

15. אֶת־עֲלֵת. O'. τὴν ὀλοκαύτωςιν. (Σ.) τὴν ἀνα-
φοράν.²⁰

וַיִּתֵּן מִנְחָה. O'. καὶ τὴν θυσίαν ('O' Εβραῖος
μαναά²¹).

עַם הָאָרֶץ. O'. τοῦ λαοῦ × τῆς γῆς 4.²²

16. הַמֶּלֶךְ אָחָז. O'. × ὁ βασιλεὺς (4) Ἀχαζ.²³

17. אֶת־הַמִּסְבָּרוֹת. Taenias. O'. τὰ συγκλείσματα.
'A. τὰ διαπήγματα.²⁴

הַמִּכְנֹוֹת. Basium. O'. τῶν μεχωνῶθ. 'A. τὰ
ὑποθέματα. Σ. τὰς βάσεις. Θ. τὰ ὑποστηρίγματα.²⁵

מֵעַל הַבֶּקֶר. O'. ἀπὸ τῶν βοῶν. Aliter: O'.
ἀπὸ τῶν ÷ δέκα 4 βοῶν.²⁶

18. הַשִּׁבְתָּ. O'. τῆς καθέδρας (הַשִּׁבְתָּ). Alia ex-
empl. τῆς καθέδρας τῶν σαββάτων.²⁷

וַיִּשְׁרֹבֵנוּ. O'. ὠκοδόμησεν. Σ. Θ. ὃν ὠκοδό-
μησεν.²⁸

הַחֲיֻצִּינָה. O'. τὴν ἔξω. Σ. τὴν ἐξωτέραν.²⁹

20. וַיִּקְרַב עַם־אֲבֹתָיו. O'. καὶ ἐτάφη (×) μετὰ
τῶν πατέρων αὐτοῦ 4.³⁰

Cap. XVI. 14. τοῦ οἴκου ÷ κυρίου (4).³¹ τοῦ οἴκου
× κυρίου 4.³²

Cod. III. Cf. Hex. ad 3 Reg. xxii. 49. Praeterea Syro-
hex. in marg. duas lectiones affert: **ⲁⲓⲃⲉ** . . , et **ⲁⲓⲃⲉ** . . ;
quarum prior est Syri vulgaris; posterior, ut videtur, τοῦ
'Εβραίου.

¹¹ Sic Codd. II, III, XI, 44, 52, 55, alii
(inter quos 243, 247), Syro-hex. ¹² Sic Syro-hex. (qui
pingit: × 'A. Σ. E'. οὕτως—ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον 4), et sine
notis Codd. III, 121, 247. ¹³ Sic Syro-hex. (cum **ⲡⲣⲱⲃⲉ**
ⲁⲓⲃⲉ), et sine notis Codd. III, 121, 247. ¹⁴ Sic

Codd. III, 121, Syro-hex. ¹⁵ Prior lectio est in Comp.,
Codd. 19, 82, 93, 108; posterior in Syro-hex., Arm. 1.
¹⁶ Sic Comp. (om. και), Codd. 19, 82 (ut Comp.), 93 (idem),
108 (idem), Syro-hex. ¹⁷ Syro-hex. **ⲁⲓⲃⲉ** **ⲁⲓⲃⲉ**. Cod. 243 in marg. sine nom.: καὶ
μετέθηκεν ἀπὸ τοῦ προσώπου τοῦ οἴκου κυρίου; quae cum Sy-
riacis nostris consentire videntur. ¹⁸ Syro-hex. **ⲁⲓⲃⲉ** **ⲁⲓⲃⲉ**.

¹⁹ Sic in textu Codd. 52, 55, alii, Arm. 1.
²⁰ Sic Codd. 71 (cum τὸ ἐπὶ), 243, 244. Syro-hex.: ἐν
μέρει (**ⲁⲓⲃⲉ**). ²¹ Sic in textu Codd. 121, 247. Cf.
Hex. ad Gen. viii. 20. Exod. xxix. 42. ²² Syro-hex.,
ⲁⲓⲃⲉ **ⲁⲓⲃⲉ**, appietto MANAA. ²³ Sic Syro-hex., et sine

aster. Codd. III, 121. ²⁴ Sic Syro-hex. Verba ὁ βασι-
λεὺς desunt in Ald., Codd. 71, 74, aliis. ²⁵ Montef. e

Regio affert: 'A. τὰ διαπήγματα μεχωνῶθ, βάσεις αὐται; ubi
Aquila lectio cum glossa vocis μεχωνῶθ (Theodoret. Quaest.
XLVIII in 4 Reg. p. 541: οὗ δὲ καὶ μεχωνῶθ βάσεις ἦσαν,
τὰ ἐξῆς διδάσκει) perperam confusa est. Cf. Hex. ad 3 Reg.
vii. 31, 32. ²⁶ Syro-hex. **ⲁⲓⲃⲉ** **ⲁⲓⲃⲉ**. **ⲁⲓⲃⲉ** . . . Easdem lectiones affert Bar Hebraeus, qui
et Theodotionis nomen suppledit. Cf. Hex. ad 3 Reg.
vii. 27. 4 Reg. xxv. 13. Jerem. xxvii. 19. lii. 17. ²⁷ Sic

Syro-hex. Post τῶν χαλκῶν add. τῶν δέδεκα Codd. III (cum
δέκα), 52, 92, alii (inter quos 247). ²⁸ Sic Comp.,
Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁹ Syro-hex. **ⲁⲓⲃⲉ** **ⲁⲓⲃⲉ**. Pronominis genus pro certo definiri nequit. ³⁰ Idem:
ⲁⲓⲃⲉ **ⲁⲓⲃⲉ**. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

³¹ Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum), et sine aster. Comp.,
Codd. III, 123. ³² Syro-hex. Vox κυρίου deest in
Comp., Codd. 82, 93, 108. ³³ Idem (cum asterisco,
non obelo, sed deficiente uno et altero puncto). Vox deest
in Codd. 71, 119, 245.

CAP. XVII.

3. מְנַחֵם. O'. *μαναά*. Alia exempl. δῶρα.¹ 'A. δῶρον. Σ. φόρον.³
4. קָשֶׁר. O'. *ἀδικίαν*. Σ. E'. *ἐπιβουλήν*.³
סוּא. O'. *Σηγώρ*. Alia exempl. Σωά.⁴
הַעֲלָה. O'. *ἤνεγκεν*. "Αλλος' *ἀνήγαγεν*.⁵
מְנַחֵם. O'. *μαναά*. ✕ E'. δῶρα.⁶
כְּשֶׁנָּה בְּשֶׁנָּה. O'. *ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ*. Alia exempl. *ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτόν*.⁷
וַיַּעֲצֶרְהָ. *Et inclusit eum*. O'. *καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτόν*. Σ. *καὶ συνέλαβεν αὐτόν*.⁸
6. וַיָּגֵל. O'. *καὶ ἀπέκτισεν*. Σ. *καὶ ἡχμαλώτευσεν*.⁹
וַיָּרֶם יַעֲרִי מַדִּי. O'. *ποταμοὶ Γωζάν, καὶ ὄρη* (alia exempl. *ἐν ὄρεσι*)¹⁰ *Μήδων*. 'O' 'Εβραῖος, Σ. *παρὰ τὸν ποταμὸν Γωζάν ἐν πόλεσι* (Μήδων).¹¹
7. כִּי־חֲטָאֵי. O'. *ὅτι* (alia exempl. *ὅτε*)¹² *ἤμαρτον*.
8. וַיִּמְלֹכֵי יִשְׂרָאֵל. O'. (✕) *καὶ οἱ βασιλεῖς 'Ισραήλ*.¹³
9. וַיִּחַפְּאוּ. *Et tesserunt* (tecte egerunt). O'. *καὶ ὅσοι ἡμφιέσαντο*. 'A. (καὶ) *ἐπεκάλυψαν*.¹⁴
וַיִּבְרְאוּ אֶת־לֵבָיִם. O'. *λόγους οὐχ οὕτως*.

- Alia exempl. *λόγους ἀδίκους*.¹⁵ 'O' 'Εβραῖος, Σ. (λόγους) *τοὺς μὴ προσήκοντας*.¹⁶
9. כְּמֹת. O'. *ὑψηλά*. (Σ.) *βαμούς*.¹⁷
וַיִּזְרִי. O'. *φυλασσόντων*. "Αλλος' *ἐποικίων* (הַיִּזְרִי?).¹⁸
10. רַעֲנָן. O'. *ἀλσώδους*. 'A. *εὐθαλοῦς*.¹⁹
11. וַיַּעֲשׂוּ דְבָרִים רָעִים לְהַכְנִיעַ אֶת־יְהוָה. O'. *καὶ ἐποίησαν κοινωνοὺς, καὶ ἐχάραξαν* ('A. Σ. E'. *λόγους πονηροὺς*)²⁰ *τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον*. 'A. *καὶ ἐποίησαν ῥήματα κακὰ τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον*.²¹
12. וַיַּעֲבְרוּ. O'. *καὶ ἐλάτρευσαν*. "Αλλος' *καὶ ἐδούλευσαν*.²²
13. וַיִּשְׁלַחְתִּי אֱלֵיכֶם. O'. *ἀπέστειλα αὐτοῖς*. Aliter: O'. *ἀπέστειλα — αὐτοὺς* 4 *πρὸς ὑμᾶς*.²³
- 14, 15. וַיִּמְאַסּוּ: וַיִּתְּנוּ אֶת־לֵבָיִם בְּיָדָהּ: וַיִּתְּנוּ אֶת־לֵבָיִם: וַיִּתְּנוּ אֶת־לֵבָיִם: וַיִּתְּנוּ אֶת־לֵבָיִם: O'. Vacat. ✕ ('A.) *οἱ οὐκ ἐπίστευσαν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν καὶ ἀπέρριψαν τοὺς ἀκριβασμοὺς* (Σ. E'. *τὰς ἐντολὰς*)²⁴ *αὐτοῦ, καὶ τὴν συνθήκην αὐτοῦ ἣν ἔκοψεν* (Σ. E'. *συνετέλεσεν*)²⁵ *σὺν πατράσιν αὐτῶν* (4).²⁶
15. וַיִּתְּנוּ. O'. *καὶ ὀπίσω*. Aliter: O'. ✕ 'A. Σ. Θ. *καὶ* (4) *ἐπορεύθησαν ὀπίσω*.²⁷

CAP. XVII. ¹ Sic (bis) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, Syro-hex. (in marg., cum ✕ מְנַחֵם). ² Cod. 243. Syro-hex. affert: Σ. φόρον (מְנַחֵם). Cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 2. Minus accurate Theodoret. ibid.: *Μαναά δὲ δῶρα ἡρμήνευσαν οἱ λοιποί*. ³ Syro-hex. מְנַחֵם. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158. Cf. ad Cap. xii. 20. ⁴ Sic Comp. (cum Σουά), Codd. III, 64 (in marg.), 71, 121 (cum *oua*), 245, 247 (ut 121), Syro-hex. (cum מְנַחֵם). ⁵ Syro-hex. in marg. מְנַחֵם. ⁶ Idem in marg. מְנַחֵם. Cod. 158 in textu: *μαναά δῶρα*. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82 (om. κατ' ἐν.), 93, 108. ⁸ Syro-hex. ✕ מְנַחֵם. ⁹ Idem: ✕ מְנַחֵם. ¹⁰ Sic Cod. 123, Syro-hex., Arm. i. ¹¹ Syro-hex. מְנַחֵם. ¹² Sic Comp., Codd. III, 64, 92, 121, alii (inter quos 247), Syro-hex., Arm. i. ¹³ Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum). Haec desunt in Cod. XI, 52, 74, 92, aliis. ¹⁴ Syro-hex. ✕ מְנַחֵם. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁶ Syro-hex. ✕ מְנַחֵם. ¹⁷ Idem in marg. sine nom. ✕ מְנַחֵם. Cf.

Hex. ad 3 Reg. xi. 7. xii. 32. ¹⁸ Cod. 243 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Lev. xxv. 31. ¹⁹ Syro-hex. ✕ מְנַחֵם. Cf. Hex. ad Deut. xii. 2. Jerem. iii. 6. ²⁰ Idem: ✕ מְנַחֵם. ²¹ Cod. 243 in marg.: *καὶ ἐποίησαν λόγους πονηροὺς*. ²² Cod. 243. (In textu pro ἐχάραξαν τοῦ π. Theodoret. ibid. p. 342 citat ἤραξαν π., con- cinente Cod. 108 in marg.) ²³ Cod. 247 in textu: *καὶ ἐλάτρ. καὶ ἐδούλευσαν*, ex duplici versione. ²⁴ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. III, 121 (cum αὐτοῖς); neonon (om. αὐτοῖς) Cod. 247, Arm. i. ²⁵ Syro-hex. ✕ מְנַחֵם. ²⁶ Idem: ✕ מְנַחֵם. Cf. Hex. ad Jesai. lxi. 8. Jerem. xxxi. 31. Ezech. xvii. 13. ²⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. III (cum ἀκρ. αὐτῶν), 121 (cum καὶ pro οἱ, τῷ θεῷ pro θεῷ, et διαθήκην pro συνθή- κην), 247 (ut 121), Arm. i. Alia versio, οἱ οὐκ ἐπ. κ. τῷ θ. αὐτῶν, καὶ ἀπώσαντο (cf. Hex. ad Jerem. xiv. 19) *τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ παρέσαν αὐτῶν*, est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ²⁸ Sic Syro-hex. (cum ✕ מְנַחֵם). Copula deest in Ald., Codd. 44,

15. יהוה אֱתָם. O'. κύριος αὐτοῖς. Aliter: O'. αὐτοῖς ✕ 'A. Σ. Ε'. 'Ο 'Εβραῖος' κύριος ⁴⁸.
16. אֶת-כָּל-מִצְוֹת. O'. ✕ πάσας ⁴ τὰς ἐντολάς.⁵⁰ מִסְכָּה שְׁנַיִם עֶבְרַיִם. O'. χώνευμα (alia exempl. χωνευτὰ⁵⁰) δύο δαμάλεις. Σ. δύο μόσχους χωνευτούς.⁵¹ וַיַּעֲשׂוּ אֲשֵׁרָה. Et fecerunt Astartes simulacrum. O'. καὶ ἐποίησαν ἄλση. 'Α. καὶ ἐποίησαν ἄλσωνα. (Σ.) καὶ ἐποίησαν ἄλσος περιβώμιον.⁵² לִכְל-צָבָא. O'. πάσῃ τῇ δυνάμει (alia exempl. στρατιᾶ⁵³).
17. וַיִּקְרְמוּ קִסְמוֹיִם. O'. καὶ ἐμαντεύοντο μαντείας. Alia exempl. καὶ ἐμαντεύοντο.⁵⁴ וַיִּנְחֲשׁוּ. O'. καὶ οἰωνίζοντο. Alia exempl. καὶ οἰωνίζοντο οἰωνισμοῖς, καὶ ἐποίησαν ἐφοῦδ καὶ θεραφεῖμ.⁵⁵
20. וַיִּמָּאֵס יְהוָה בְּכָל-יָרֵעַ. O'. — καὶ ἀπέψαντο τὸν κύριον ⁴. καὶ ἐθυμώθη κύριος παντὶ σπέρματι.⁵⁶ Alia exempl. καὶ ἀπέψαντο τὸν κύριον ἐν παντὶ σπέρματι.⁵⁷
21. בִּי-רַקְעַי יִשְׂרָאֵל מֵעַל בֵּית דָּוִד. Nam abscecidit Israel a domo Davidis. O'. ὅτι πλὴν 'Ισραὴλ ἐπάνωθεν οἴκου Δαυὶδ. Alia exempl.

πλὴν ὅτι ἐρράγη ὁ 'Ισραὴλ ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυὶδ.⁵⁸

24. וַיִּמְכְּרֻהָ. O'. τὸν ἐκ Χουθᾶ. Alia exempl. καὶ ἐκ Χουθ.⁵⁹
25. שָׁבְתָם שָׁם. O'. τῆς καθέδρας αὐτῶν ✕ Σ. Ε'. ἐκεῖ ⁴.⁶⁰ וַיִּשְׁלַח יְהוָה. O'. καὶ ἀπέστειλε ✕ 'Ο 'Εβραῖος, 'Α. Σ. Θ. Ε'. κύριος ⁴.⁶¹
27. הָלִיכוּ שָׁמָּה אַחַד מִדְּבָרֵינִים אֲשֶׁר הִנְלִיתָם. מִשָּׁם. O'. ἀπαγάγετε (alia exempl. ἀπάρατε⁶²) ἐκείθεν. Aliter: O'. ✕ 'Ο 'Εβραῖος, Σ. Θ. Ε'. ἀπαγάγετε ἐκεῖ ἓνα τῶν ἱερέων ὧν ἤχμαλωτεύσατε ἐκείθεν ⁴.⁶³ וַיִּלְכוּ וַיִּשְׁבּוּ. O'. καὶ πορευέσθωσαν, καὶ κατοικήτωσαν. 'Α. καὶ πορεύονται καὶ καθίσουσιν.⁶⁴
29. גִּי' (quater). O'. ἔθνη. 'Ο 'Εβραῖος' ἔθνος.⁶⁵ אֲשֶׁר הֵם יֹשְׁבִים שָׁם. O'. ἐν αἷς κατῴκουν (alia exempl. add. ἐν αὐταῖς⁶⁶). Aliter: O'. ἐν αἷς ✕ 'Α. αὐτοὶ (⁴) κατῴκουν ἐν αὐταῖς.⁶⁷
30. אֶת-נִרְנָל. O'. τὴν 'Εργέλ (alia exempl. Νηριγέλ⁶⁸).
31. נִבְחָ. O'. τὴν 'Εβλαζέρ (alia exempl. 'Αβλαζέρ⁶⁹).

55, 64, aliis (inter quos 243, 247), Arm. i. Repetitum ἐπορεύθησαν in nullo libro reperitur. ⁵⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. XI, 44, 92, 106, alii. Vox κύριος deest in Codd. II, 158, 245. ⁵⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Arm. i. ⁵⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 123, Syro-hex. ⁵⁸ Sic Syro-hex. + אֶת-כָּל-מִצְוֹת. ⁵⁹ Sic Cod. III, et Syro-hex., descriptive Middeld.; sed in codice pro מִסְכָּה plane legitur מִסְכָּה. ⁶⁰ Sic Codd. 19, 82 (cum θεραφεῖν), 93 (idem), 108, 158 (cum οἰωνισμοῖς), Theodoret. ibid. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 162. ⁶¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Ed. Rom. ⁶² Sic Codd. II, III (cum ἀπώκεισαντο), Arm. i. ⁶³ Sic Comp., Codd. 19, 82 (om. ὁ), 93, 108. Vet. Lat.: quia dissipatus est Israel a domo David. Syro-hex. in textu: ὅτι πλὴν ἐπὰ-

νωθεν οἴκου Δ. 'Ισραὴλ ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτούς τὸν 'Ιεροβοάμ. ⁶⁴ Sic Syro-hex. (cum 158), et (cum Χουθᾶ) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Arm. i. ⁶⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 121, 247. ⁶⁶ Sic Syro-hex. Vox κύριος deest in Codd. 158, 245 tantum. ⁶⁷ Sic Codd. III, XI, 44, 52, 64 (cum ἀπαγάγετε in marg.), alii (inter quos 243). ⁶⁸ Sic Syro-hex. (cum 158) + אֶת-נִרְנָל. ⁶⁹ Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁷⁰ Sic Comp., Codd. II, XI, 44, 55, 64, alii. ⁷¹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247, Arm. i (om. ἐν αὐταῖς). ⁷² Sic Comp. (cum Νηριγέλ), Codd. (III hiat), XI, 44, 55, 71, alii, Syro-hex. (cum 158). ⁷³ Sic Ald., Codd. III (cum duplici versione τὴν 'Αβλαζέρ καὶ τὴν Ναυβάρ), XI (cum 'Αβλαζέρ), 44, 64, 71, alii (inter quos 243, 247), Arm. i. Syro-hex. 158, ut Pesch.

31. **וְהַסְפִּירוּם שְׂרָפִים**. Ο'. καὶ ὁ Σεφραουαῖμ (alia exempl. καὶ τὴν Σεφραουαῖμ⁶⁰) ἡνίκα κατέκαιον. * Ο' Ἑβραῖος, Θ. Ε'. καὶ οἱ Σεφραουαῖοι κατέκαιον.⁶¹
32. **וַיַּעַשׂוּ לָהֶם מַקְצֹתִם בְּהֵיכָל בְּמֹת וַיְהִי עֲשִׂים**. Ο'. καὶ κατόκισαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ὑψηλῶν — ἃ ἐποίησαν ἐν Σαμαρείᾳ, ἔθνος ἔθνος ἐν πόλει ἐν ᾗ κατόκουν ἐν αὐτῇ· καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον· καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν (4), καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν.⁶² 'Α. Σ. Θ. Ε'. καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἀπὸ μέρους αὐτῶν ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν. . .⁶³
34. **בְּמִשְׁפָּטֵם הָרָשָׁעִים**. Ο'. κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν. Alia exempl. κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν τὸ ἀπ' ἀρχῆς.⁶⁴
39. **בְּמִיר כָּל־אֲיִבֵּיכֶם**. Ο'. ἐκ (alia exempl. ἐκ χειρὸς⁶⁵) πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.
40. **וְלֹא שָׁמְעוּ כִּי אִם־כִּבְשֹׁשָׁם הָרָשָׁעִים הֵם**. Ο'. καὶ οὐκ ἀκούσεσθε ἐπὶ τῷ κρίματι αὐτῶν, ὃ αὐτοὶ ποιοῦσι. Alia exempl. καὶ οὐκ ἤκουσαν, ἀλλ' ἡ ἐν τοῖς δικαιομασίαις αὐτῶν τοῖς πρώτοις αὐτοὶ ἐποιοῦν.⁶⁶

41. **הֵם עָשִׂים**. Ο'. ποιοῦσιν. Aliter: Ο'. — οὐτως 4 αὐτοὶ ποιοῦσιν.⁶⁷

Cap. XVII. 12. ÷ τῷ κυρίῳ (4).⁶⁸ 13. (—) καὶ 4 ἐν χειρὶ.⁶⁹ 15. — οὐκ ἐφύλαξαν (4).⁶⁹ 23. ἐλάλησε — κύριος 4.⁶¹ 26. εἰς αὐτοὺς ÷ κύριος 4.⁶²

CAP. XVIII.

2. **הָיָה**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἦν.¹
- אָבִי**. Ο'. 'Αβου. Alia exempl. 'Αβουθά.²
4. **וְכָרַת**. Ο'. καὶ ἐξωλόθρευσε. 'Α. Σ. καὶ ἐξέκονψε.³
- וַיַּכְתֵּם נָחַשׁ**. Ο'. καὶ ✕ συνέτριψε 4 τὸν ὄφιν.⁴
- נִחֲשָׁתָן**. Ο'. Νεεσθάν. 'Α. Νασσθάμ. Σ. Νεεσθάμ. Θ. Νεεσθέν. 'Ο' Ἑβραῖος Νοοσθάμ.⁵
5. **בְּכָל מַלְכֵי**. Ο'. ἐν βασιλευσιν. Alia exempl. ἐν πᾶσι βασιλευσιν.⁶
6. **אֲשֶׁר־צָוָה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה**. Ο'. ὅσας ἐνετείλατο Μωσῆ (alia exempl. Μωσῆς⁷). 'Ο' Ἑβραῖος ΠΙΠΙ τῷ Μωσῆ.⁸
- 9, 10. **וַיַּצַּר עָלֵיהֶם: וַיִּלְכְּדָהּ בְּקֶדְהָ שְׁלֹשׁ שָׁנִים**. Ο'. καὶ ἐπολιόρκει ἐπ' αὐτήν (alia exempl. ἐπο-

⁶⁰ Sic Codd. III (cum Σεφ.), XI, 44, 56 (ut III), 74, alii, Syro-hex. (cum **ספראוואי**), Arm. I. ⁶¹ Syro-hex. **ספראוואי** (Pesch. **ספראוואי**) **ספראוואי**. . .⁶² Sic Syro-hex. (cum μετέστησαν (**ספראוואי**), nisi scribae error sit). Idem pingit: — ἃ ἐποίησαν ἐν Σαμαρείᾳ ἔθνος — ἔθνος, ἐν πόλει | — ἐν ᾗ κατόκουν ἐν αὐτῇ | — καὶ ἦσαν φ. | — τὸν κύριον· καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς | — ἱερεῖς τῶν ὑψ. καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς | ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν, nullo metabelo. ⁶³ Syro-hex. **ספראוואי**. . .⁶⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (om. τὸ posteriore), 108. Idem pergunt: οἱ πρώτοι αὐτῶν (οἱ πρ. αὐτῶν om. Comp.) οὐκ ἦσαν (**ספראוואי**) φοβούμενοι τὸν κ., καὶ οὐκ ἐποίησαν κ. τ. ε. ⁶⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. ⁶⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁶⁷ Sic Syro-hex. (cum ✕ οὕτως 4). Ald., Codd. 64, 123: οὕτως ποιοῦσιν; Comp., Codd. 19, 82, 93: αὐτοὶ ποιοῦσιν. ⁶⁸ Syro-hex. Deest in Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁶⁹ Idem (cum metabelo tantum). Copulam reprobant Comp. (cum ἐν χειρὶ), Codd. II, 19 (ut Comp.), 82 (idem), 93, 108 (ut Comp.), Arm. I. ⁶⁰ Idem. Deest in Comp., Codd. II, 19, 82, 93, 108.

⁶¹ Idem. ⁶² Idem. Sic sine obelo (cum κύριος εἰς αὐτοὺς) Codd. III, 121, 158, 247, Arm. ed. Vox κύριος deest in Ed. Rom.

Cap. XVIII. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19 (cum ἦν Ἑξεκίας), 55 (idem), 56 (idem), 64, 71, alii, Syro-hex., Arm. I. ² Sic Ald., Codd. XI, 44, 52, 64, 74, 82 (cum ἄβουθ), alii (inter quos 243, ut 82), Syro-hex. (cum **ספראוואי**, ABOΘ), Arm. I (ut 82). ³ Syro-hex. **ספראוואי**. Sic in textu (cum καὶ τὰ ἄλλα ἐξέκονψε) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad 3 Reg. ii. 4. Psal. xxxvi. 8. ⁴ Syro-hex. in textu: **ספראוואי** ✕. Comp., Codd. 19, 82, 93, 108: καὶ συνέτριψε Ἑξεκίας τὸν ὄφιν. Theodoret. Quaest. XLIX in 4 Reg. p. 543: συνέτριψε δὲ καὶ τὸν χαλκὸν ὄφιν, ὃν ὁ μέγας Μωσῆς κατεσκεύασεν. ⁵ Cod. 243 (cum Νεοσθάν in textu). Theodoret. ibid.: Νεοσθάν· τοῦτο δὲ ἐν τῇ τῶν Ἑβραίων ὀνομασίᾳ ἐρμηνείᾳ κείμενον εἶδον, χαλκὸς αὕτη [Lagarde Onomastica Sacra, p. 46: Noesthan, aes eorum]· οἱ δὲ λοιποὶ, Νοοσθάν Νάας (sic). ⁶ Sic Codd. III, 121, 247, Syro-hex., Arm. I. ⁷ Sic Ald., Codd. III (cum Μωσῆς), XI, 44, 55, 56, alii (inter quos 243), Syro-hex. ⁸ Syro-hex. **ספראוואי**. Sic in textu

- λύσκει αὐτήν⁹⁾, καὶ κατελάβετο αὐτήν ἀπὸ
τέλους τριῶν ἑτῶν. Σ. καὶ πολιορκήσας εἰλεν
αὐτὴν μετὰ τρία ἔτη.¹⁰
11. וְיָרִי מִדִּי. Ο'. καὶ ὄρη Μήδων. Alia exempl.
καὶ ἐν ὄρει Μήδων.¹¹
12. עַל אֲשֶׁר. Ο'. ἀνθ' ὧν ὅτι. Alia exempl. ὅτι.¹²
16. וְאַתְּ-הָמְנוּתָּ. Et postes. Ο'. καὶ τὰ ἐσθη-
ριγμένα (Θ. τοὺς σταθμούς¹³⁾).
17. וְאַתְּ-רַב־סָרִיס. Ο'. καὶ τὸν 'Ραφίς (alia ex-
empl. 'Ραβσαρείς¹⁴⁾).
- וְיַעֲלֶה יְהוֹנָתָן (in posteriore loco). Ο'. Vacat.
✠ καὶ ἀνέβησαν καὶ ἦλθον 4.¹⁵
- בְּתַעֲלֹת. In aquaeductu. Ο'. ἐν τῷ ὑδραγωγῷ.
Σ. Ε'. ἐν τῇ ἀναβάσει.¹⁶
19. הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל. Ο'. ὁ βασιλεὺς ✠ 'Α. Σ. Θ.
Ε'. ὁ μέγας 4.¹⁷
20. אֶמְרַתְּ אֶת־דְּבַר שְׂפָתַיִם עֲצָה וְיִבְרָחָה
לְמַלְחָמָה. Ο'. εἶπας, πλὴν λόγοι χειλέων,
βουλή καὶ δύναμις εἰς πόλεμον. Alia exempl.
πλὴν μὴ λόγοις χειλέων καὶ βουλή παράταξις
γίνεται εἰς πόλεμον.¹⁸
22. אֶל־יְהוֹנָי. Ο'. θεόν. Alia exempl. τὸν θεὸν ἡμῶν.¹⁹
- וְהָלֹא־הוּא אֲשֶׁר. Ο'. οὐχὶ αὐτὸς οὗτος. Ali-
ter: Ο'. οὐχὶ αὐτός ✠ ἐστὶν οὗτος 4, οὗ.²⁰

22. הָרִיר. Ο'. ἀπέστησεν. Σ. ἐξήρην (s. ἀφείλεν).²¹
26. וְיִנְיָ. Ο'. καὶ ἵνατί λαλεῖς ἐν τοῖς ὤσι. Alia
exempl. ἐν τοῖς ὤσι.²²
27. הָעַל אֶת־יְהוֹנָתָן. Ο'. μὴ ἐπὶ (alia exempl.
πρὸς²³⁾) τὸν κύριόν σου καὶ πρὸς σέ. 'Αλλος
πρὸς ὑμᾶς καὶ πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν.²⁴
28. הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַבְּרִיךְ. Ο'. τοῦ μεγάλου
βασιλέως 'Ασσυρίων. Aliter: Ο'. ✠ 'Α. Θ.
Ε'. τοῦ βασιλέως (4) τοῦ μεγάλου βασιλέως
'Ασσυρίων.²⁵
29. אֶל־הַנְּשִׂימָה לָכֶם. Ne decipiat vos. Ο'. μὴ ἐπαί-
ρέτω ὑμᾶς . . λόγοις. Alia exempl. μὴ ἐπαίρέτω
ὑμᾶς.²⁶
30. יִצְלָנוּ. Ο'. ἐξελεΐται. Alia exempl. ἐξελεΐται
ἡμᾶς.²⁷
31. בְּרַכָּה. Ο'. εὐλογία. Alia exempl. εὐδοκίαν
ἐαυτοῖς.²⁸
- וְהָיָה אִישׁ יִשְׂרָאֵל וְיִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ πῖεται
(Ὁ 'Εβραῖος, 'Α. Θ. Ε'. καὶ φάγεται²⁹⁾) ἀνὴρ
τὴν ἀμπελον αὐτοῦ, καὶ ἀνὴρ τὴν συκὴν αὐτοῦ
÷ φάγεται 4.³⁰ Alia exempl. καὶ φάγετε ἕκα-
στος τὴν ἀμπελον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὴν συκὴν
αὐτοῦ.³¹
- וְהָיָה אִישׁ. Ο'. καὶ πῖεται ✠ ἀνὴρ 4.³² Alia
exempl. καὶ πῖεται ἕκαστος.³³

(cum κύριος τῷ M.) Comp., Cod. 247. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 44, 55, 71, alii (inter quos 243), Syro-hex., Arm. i. ¹⁰ Cod. 243 (cum πολιορκίας). Syro-hex. affert: Σ. μετὰ (חַסֵּה). ¹¹ Sic Syro-hex., et (cum ἐν ὄρει) Comp., Codd. 82, 93, 108 (om. ἐν). Cf. ad Cap. xvii. 6. ¹² Sic Codd. III, XI, 44, 55, 71, alii, Syro-hex., Arm. i. ¹³ Syro-hex. ✠ חֲסִמָּה. I. Theodoret. Quæst. LII in 4 Reg. p. 544: καὶ τοὺς σταθμούς τῶν θυρῶν τούτους γὰρ ἐσθηριγμένα οἶμαι κληθῆναι. ¹⁴ Sic Comp. (cum 'Ραψαρίς), Codd. III, 71 (cum 'Ραφσαρίς), 245, Syro-hex., Arm. i. ¹⁵ Sic Syro-hex., in vitis libris Graecis. ¹⁶ Syro-hex. ✠ חֲסִמָּה. I. Duplex versio, ἐν τῇ ἀναβάσει ἐν τῷ ὑδρ., est in Codd. 82, 93, 108. ¹⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Ed. Rom. ¹⁸ Sic Comp. (om. μὴ), Codd. 19, 82, 93 (cum παρατάξις), 108. Syro-hex. in marg. (silentibus Brunzio et Middeldorpfi): חֲסִמָּה. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Syro-hex. ²⁰ Sic Syro-hex. Pronomen οὗτος reprobant Comp., Codd. 82, 93, 108, 121,

247. Deinde οὗ est in Codd. III, XI, 52, 56, 64, aliis (inter quos 243, 247). ²¹ Syro-hex. ✠ וְיִנְיָ. I. Cf. Hex. ad i Reg. vii. 2. Jesai. xxxvi. 7. Brunzii errorem καταβαλεν (וְיִנְיָ) sine suspitione propagavit Parsonsius. ²² Sic Comp., Codd. III, XI, 52, 71, alii, Syro-hex., Arm. i. ²³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 55, alii (inter quos 243), Syro-hex. ²⁴ Syro-hex. in marg. חֲסִמָּה. ✠ חֲסִמָּה. I. Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 93, 108, Arm. i. ²⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 52, 55, 64, alii, Syro-hex. ²⁶ Sic Codd. III, 82, 121, 123, 142, 158, Syro-hex., Arm. i. ²⁷ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁸ Syro-hex. . . I. I. . . . (✠) חֲסִמָּה. Sic in textu Cod. 56, cum πῖεται in marg. Praeterea ad καὶ πῖεται Syro-hex. in marg.: καὶ πῖετε. ²⁹ Sic Syro-hex. in textu: καὶ ÷ φάγεται 4 ἀνὴρ τὴν σ. αὐτοῦ; in marg. autem: καὶ φάγετε. ³⁰ Sic Comp. (cum φάγεται), Codd. 19, 108. ³¹ Sic Syro-hex., in vitis libris Graecis. ³² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum πῖετε pro καὶ πῖεται).

32. אֶרֶץ לָחֶם וְיִרְמִיָּהוּ. O'. καὶ ἄρτον (alia exempl. ἄρτων³⁴) καὶ ἀμπελώνων. Alia exempl. καὶ ἀμπελώνων καὶ ἄρτων.³⁵
34. הִנֵּה יְעֲנֶה. O'. Ἀνὰ καὶ Ἀβά. Aliter: O'. ✕ καὶ Ἀνὰ καὶ Αὐά 4.³⁶
36. בְּרִיחַצְלוֹ. O'. ὅτι (alia exempl. μὴ, s. μήτι³⁷) ἐξεδιαντο.
36. הִתְחַרְשׂוּ הָעָם. O'. καὶ ἐκώφευσαν ✕ ὁ λαός 4.³⁸ Alia exempl. καὶ ἐσιώπησαν.³⁹
- הַמֶּלֶךְ הָיָא. O'. ✕ Ὁ Ἑβραῖος, Σ. Ε'. αὐτὴ τοῦ βασιλέως.⁴⁰
- Cap. XVIII. 4. ÷ πᾶσας 4 τὰς στήλας.⁴¹ 14. ÷ ἀγγέλους 4.⁴²

CAP. XIX.

4. יְדוּכִיִּים. Et puniet eum. O'. καὶ βλασφημεῖν (alia exempl. ἐλέγχειν¹).
6. מִפְּנֵי הַדְּבָרִים. O'. ἀπὸ τῶν λόγων. Alia exempl. ἀπὸ προσώπου τῶν λόγων.²
- יָבִיחַ... אֶתִּי. O'. ἐβλασφήμησαν... Alia exempl. ἐβλασφήμησεν εἰς ἐμέ...³

7. רִיחַ. O'. πνεῦμα. Schol. δειλίαν.⁴
10. כְּלִי הַחַיָּה מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ. O'. Vacat. ✕ Ἀ. τάδε ἐρεῖτε πρὸς Ἑξεκίαν βασιλέα Ἰουδα, τῷ λέγειν 4.⁵ Alia exempl. οὕτως ἐρεῖτε Ἑξεκία βασιλεῖ τῆς Ἰουδαίας.⁶
- מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ. O'. μὴ ἐπαιρέτω σε. Alia exempl. μὴ σε ἀπατάτω.⁷
12. בְּתִלְאִי. O'. ἐν Θαεσθέν (alia exempl. Θαλασσάρ; alia, Θαλασσαρίμ⁸).
13. וְכִלְיָהוּ. O'. καὶ ποῦ ἔστιν ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως. Alia exempl. καὶ ✕ ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως 4.⁹
15. הִתְפַּלֵּל הָיָא לְפָנֵי הָיָא. O'. Vacat. ✕ καὶ προσηύξατο Ἑξεκίας πρὸ προσώπου κυρίου(4).¹⁰
16. אֶת הַדְּבָרִי. O'. ✕ πάντας 4 τοὺς λόγους.¹¹
17. וְאֶת־אֲרָצָם. O'. Vacat. ✕ καὶ τὴν γῆν αὐτῶν 4.¹²
21. עָלָיו. O'. ἐπ' αὐτόν. Alia exempl. πρὸς αὐτόν.¹³ Ἀ. Σ. Ε'. περὶ αὐτοῦ.¹⁴
- בָּהֶן. O'. ἐξουδένωσε. Alia exempl. ἐφάυλισε.¹⁵
22. וְעַל־כֵּי. O'. ✕ καὶ (4) ἐπὶ τίνα.¹⁶

³⁴ Sic Ald., Codd. XI, 44, 56, 64, alii (inter quos 247).
³⁵ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. I (cum ἄρτων). ³⁶ Sic Syro-hex. (cum יְעֲנֶה). Scriptura Αὐά est in Ald., Codd. III, 55, 64, aliis (inter quos 243). Haec desunt in Codd. II, 71, 245. Cf. Hex. ad Jesai. xxxvii. 13.
³⁷ Prior lectio est in Comp., Codd. XI (cum ἐρρύσαντο), 19, 55, 56, aliis, Syro-hex.; posterior in Ald., Codd. 44 (cum ἐρρύσαντο), 52 (idem), 64, aliis (inter quos 243, 247).
³⁸ Sic Syro-hex., in vitis libris Graecis. ³⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. in marg. (cum 4 4 4 4 4 4).
⁴⁰ Sic Syro-hex., et sine notis (cum τοῦ β. αὐτῆ) Comp., Codd. 19, 82 (cum αὐτῆ), 93, 108. ⁴¹ Syro-hex.: Sic sine obelo Ald., Codd. III, 55, 56, alii (inter quos 243, 247), Vet. Lat. ⁴² Idem (qui pingit: — βασιλεὺς Ἰουδα ἀγγέλους 4).

CAP. XIX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ² Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 56, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. ³ Sic Comp. (cum —σαν), Codd. 19, 82 (ut Comp.), 93 (cum εἰς σὲ μετὰ παιδεία), 108, Syro-hex. (cum 4 4 4 4), Arm. I. ⁴ Cod. 243 in marg. Cf. Theodoret. ibid. p. 545. ⁵ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp. (om. τῷ λέγειν), Codd. III, 82 (ut Comp.), 93 (idem),

108 (idem). ⁶ Sic Ald., Codd. 44, 52, 56, alii (inter quos 243, 247). ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁸ Prior scriptura est in Comp., Codd. III, 121 (cum Θαλασσάρ), 123, 247 (ut 121), Syro-hex. (cum 4 4 4 4); posterior in Ald. (cum Θαλασσαρίμ), Codd. XI, 52, 64, 74, aliis. ⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ καὶ βασιλεὺς), et sine aster. Comp., Codd. III (om. δ), 93, 158 (om. τῆς πόλεως), Arm. I. Haec, ὁ β. τῆς π. desunt in Codd. II (cum καὶ ποῦ Σεφ.), XI (cum καὶ ὁ Σεφ.), 52, 56 (ut II), 64, aliis (inter quos 243). ¹⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ προσ. ✕ Ἑξ.), et sine aster. Codd. III (cum εἰς πρόσκοντον), 121, 247, Arm. I (cum ἐναντίον κυρίου). ¹¹ Sic Syro-hex., in vitis libris Graecis. "Insertunt vocem codices [Hebraei] perquam plurimi, e quibus sunt MSS. bonae notae, e.g. 2, 3, 23, 154, etc." — Bruns. Cf. Hex. ad Jesai. xxxvii. 17. ¹² Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. III, 121, 247. Comp., Codd. 19, 93, 108: καὶ πᾶσαν τ. γ. αὐτῶν. ¹³ Sic Comp., Codd. III, XI, 19, 44, 55, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. (cum ἐπ' αὐτόν in marg.). ¹⁴ Sic Syro-hex. 4 4 4 4 4 4. Sic in textu Ald., Arm. I. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 55, 82, 93, 108. Duplex versio, ἐφάυλισε σε καὶ ἐξουδένωσε σε, est in Codd. 243, 244. ¹⁶ Sic Syro-hex.

29. זָרַעוּ וְקָצְרוּ וְנִמְעַנּוּ כְרָמִים. Ο'. σπορά καὶ ἀμνητὸς καὶ φυτεία ἀμπελώνων. 'Ο' Ἑβραῖος, Σ. σπείρατε καὶ ἀμήσατε καὶ φυτεύσατε (ἀμπελώνας).³⁷

32. לֹכֵן. Ο'. οὐχ οὕτως. 'Α. Σ. διὰ τοῦτο.³⁸

יִקְרַח. Occurret ei. Ο'. προφθάσει ἐπ' αὐτήν. Alia exempl. προφθάσει αὐτήν.³⁹

34. לְהוֹשִׁיעָהּ. Ο'. Vacat. ✕ τοῦ σῶσαι αὐτήν.⁴⁰

35. בְּלִילֵה הַיּוֹם. Ο'. νυκτός. Alia exempl. ἔως νυκτός.⁴¹ 'Ο' Ἑβραῖος ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ.⁴²

37. נִסְרָה. Ο'. Μεσεράχ. Alia exempl. Νεσεράχ.⁴³

אֶרֶץ אֲרָם. Ο'. εἰς γῆν Ἀραράθ. Ἄλλος εἰς Ἀρμενίαν.⁴⁴

Cap. XIX. II. ÷ πάντα 4.⁴⁵ 20. ÷ ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων 4.⁴⁶

CAP. XX.

1. לְבִיתָהּ. Ο'. τῇ οἰκῇ σου. Σ. περὶ τοῦ οἴκου σου.¹

2. אֶת־פָּנָיו. Ο'. Vacat. ✕ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.²

3. אֶנְהָ. Ο'. Vacat. Alia exempl. ὧ; alia, ὧ δὲ.³ Σ. δέομαι.⁴

³⁷ Syro-hex. + ܐܬܝܢ ܐܬܝܢ ܐܬܝܢ ܐܬܝܢ. Sic in textu Comp., Arm. i.

³⁸ Sic Comp., Codd. II (cum αὐτὸν), III, 82 (cum θυρεῶ), 93 (idem), alii, Syro-hex. ⁴⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, 121, 247. ⁴¹ Sic Ald., Codd. III, 44, 71, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex.

⁴² Syro-hex. + ܐܬܝܢ ܐܬܝܢ. ⁴³ Sic Comp. (cum Νεσράχ), Ald., Codd. III, XI, 92, 119, alii. Syro-hex. ⁴⁴ Cod. 243 in marg. Syro-hex. in textu: ܐܬܝܢ; in marg. autem: APAPAT. + ܐܬܝܢ. Cf. Hex. ad Gen. viii. 4. Jesai. xxxvii. 38. ⁴⁵ Syro-hex. Deest in Cod. 245. ⁴⁶ Idem. Deest in Comp. solo.

Cap. XX. ¹ Syro-hex. + ܐܬܝܢ ܐܬܝܢ. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Arm. i. ² Syro-hex. in marg. Sic in textu sine aster. Comp., Ald., Codd. XI, 19, 44 (om. Ἐξέκτας), 52, alii (inter quos 243, 247), Arm. i. ³ Prior lectio est in Codd. 64, 134, Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. II, III, XI, 19, 55 (cum ὧ), 56, aliis. Cf. Hex. ad Psal. cxvii. 25. Jesai. xxxviii. 3. ⁴ Syro-hex. + ܐܬܝܢ. Hieron. Opp. T. VII, p. 759: "Nai quod-

3. אֶת אֲשֶׁר. Ο'. ὅσα. Σ. ὡς. Ε'. πῶς.⁵

וְכִלְכֵּב שָׁלֵם. Ο'. καὶ καρδίᾳ πληρεῖ (alia exempl. τελείᾳ).⁶

7. וַיִּקְחוּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐλήφθη.⁷

8. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בֵּית יְהוָה. Ο'. εἰς οἶκον κυρίου τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. Alia exempl. τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ εἰς οἶκον κυρίου.⁸

9. וְהָלָה. Ο'. τοῦτο. Alia exempl. τοῦτό σοι.⁹

10. אַחֲרֵי עֶשֶׂר מַעֲלֹת. Ο'. [ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς] δέκα βαθμούς εἰς τὰ ὀπίσω.¹⁰ Alia exempl. δέκα ἀναβαθμούς εἰς τὰ ὀπίσω; alia, εἰς τὰ ὀπίσω δέκα ἀναβαθμούς.¹¹

11. בַּמַּעֲלֹת אֲשֶׁר יָרְדָה בַּמַּעֲלֹת אָחָז. Per gradus quos descenderat in gnomone Ahaz. Ο'. ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς. Aliter: Ο'. ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς ✕ ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς 4 οἷς κατέβη ✕ Ἄ. Ἀχάζ 4.¹² Alia exempl. ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς οἷς κατέβη ἐν ἀναβαθμοῖς Ἀχάζ.¹³

12. סִפְרִים וּמִנְחָה. Ο'. βιβλία καὶ μαναά ('Α. Σ. Ε'. δῶρα¹⁴). Alia exempl. ἐπιστολὰς καὶ δῶρα.¹⁵

13. נִכְתָּהּ. Aromatum. Ο'. τοῦ νεχωθά. Alia exempl. τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ καὶ τοῦ νεχωθά.¹⁶

dam quasi adverbium blandientis est... Sicut enim ANNA illud Hebraicum, pro quo frequenter LXX interpretes δὲ ἢ transtulerunt, in lingua sua significat deprecantis affectum; unde nonnunquam Symmachus pro ANNA δέομαι, hoc est, obsecro, transtulit."

⁵ Syro-hex. + ܐܬܝܢ ܐܬܝܢ. Symmachi lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Arm. i. ⁶ Sic Comp. (cum καὶ ἐν κ.), Codd. 19, 108 (ut Comp.), Syro-hex. in marg. (cum + ܐܬܝܢ), Arm. i. ⁷ Sic Codd. III, 121, Syro-hex., Arm. ed. ⁸ Sic Cod. 236, Syro-hex. ⁹ Sic Comp., Codd. 93, 108, Syro-hex. ¹⁰ Verba inclusa desunt in Comp., Ald., Codd. III, 19, 44, 55, aliis (inter quos 243), Syro-hex. ¹¹ Prior lectio est in Comp., Codd. 19 (cum ἀναβαθμοῖς), 144, 245 (cum τῇ pro ἐς τὰ); posterior in Syro-hex. ¹² Sic Syro-hex. (cum ܐܬܝܢ ܐܬܝܢ ✕ ܐܬܝܢ ܐܬܝܢ). ¹³ Sic Codd. III (om. οἷς), 52 (om. Ἀχάζ), 92, 121 (ut 52), 123, 236, 242. ¹⁴ Syro-hex. + ܐܬܝܢ ܐܬܝܢ. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum μαναά?), 93, 108. ¹⁶ Sic, ex duplici versione, Codd. 19, 93, 108.

οἶκον 4 ἐν τῷ ἀλσει ✠ 'A. Σ. ὃ ἐποίησεν ἐν
τῷ οἴκῳ 4.¹³ Σ. καὶ ἔθηκεν γλυπτὸν τὸ περι-
βώμιον ὃ ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ.¹⁴

7. אָתָּה שָׂמִי. O'. τὸ ὄνομά μου ÷ ἐκέῖ (4).¹⁵

8. לְהַנִּיר. Vagari facere. O'. τοῦ σαλευσαι. 'A.
Σ. τοῦ κινῆσαι.¹⁶

תַּעֲשֶׂה לְעִמְרוֹ יִשְׁמְרוּ אֲמִי. O'. οἵτινες φυλάσσουσι
✠ 'A. τοῦ ποιεῖν (s. ποιῆσαι) (4).¹⁷ 'A. Σ.
πλὴν ἐὰν φυλάσσονται...¹⁸

צִיְתִיָּה. O'. ἐνετείλαμην ✠ αὐτοῖς (4).¹⁹

11. וַיִּחַשְׁבָּהוּ אֶת־יְהוֹדָה בֶּן־אֶתְנָח. O'. καὶ ἐξήμαρτε καίγε
τὸν 'Ιούδαν (alia exempl. καίγε 'Ιούδας²⁰).

12. לֶכֶן. O'. οὐχ οὕτως. 'A. Σ. διὰ τοῦτο.²¹

13. אֵת קִי. O'. τὸ μέτρον. 'A. τὸν κανόνα.²²

אֶת־הַצִּלְחָה. Patinam. O'. ὁ ἀλάστρος.
Alia exempl. τὸ πυξίον.²³

16. פֶּה לְפֶה. Ab uno latere ad alterum. O'. στόμα
εἰς στόμα. Σ. ὥσπερ ἀγγεῖον ἀχρι στόματος.²⁴

לִבְרֵי מַחֲשָׁאוֹ. O'. πλὴν ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν
αὐτοῦ. E'. ἐκτὸς (τῶν ἀμαρτιῶν αὐτοῦ).²⁵

23. עָלָיו. O'. πρὸς αὐτόν. Σ. κατ' αὐτοῦ.²⁶

24. הַקְשָׁרִים. O'. τοὺς συστραφέντας (alia exempl.
ἐπιβεβουλευκότητας²⁷).

Cap. XXI. 9. — ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου 4.²⁸ 24.
ἐπάταξεν ÷ πᾶς (4) ὁ λαός.²⁹

CAP. XXII.

1. וַיִּשְׁחָהוּ. O'. ✠ 'Ιωσίας (4).¹

עָדָה. O'. 'Εδεῖά. Alia exempl. 'Ορίον.²

3. O'. ἐν τῷ μνηί τῷ ὀγδόῳ. Aliter: O'. ÷ ἐν τῷ
μνηί τῷ ἐβδόμῳ 4.³

4. וַיִּתָּם. Et in summam colligat. O'. καὶ σφρά-
γισον (וַיִּתָּם). Alia exempl. καὶ χωνεύσατε.⁴

הַפְּחֵי שְׁמֵרֵי. O'. οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμόν
('A. τὸ πρόθυρον. Σ. τὰ πρόθυρα⁵).

5. וַיִּתְּנוּ אֹתוֹ. O'. καὶ ἔδωκεν αὐτό. 'O' 'Εβραῖος
καὶ ἔδωκεν αὐτό.⁶

7. עַל־יָדָם. O'. αὐτοῖς. Aliter: O'. ἐπὶ ✠ 'O
'Εβραῖος χεῖρα 4 αὐτῶν.⁷

9. וַיִּבְנֶה שָׁשָׁן הַסֶּפֶר אֶל־הַמִּלֵּךְ. O'. καὶ εἰσῆλθεν
ἐν οἴκῳ κυρίου πρὸς τὸν βασιλέα. Alia ex-
empl. καὶ εἰσήνεγκεν πρὸς τὸν βασιλέα 'Ιω-
σίαν.⁸

10. וַיֵּלֶךְ. O'. καὶ εἶπε (alia exempl. ἀπήγγειλε⁹).

13. הַסֶּפֶר הַזֶּה. O'. τοῦ βιβλίου ✠ 'A. Σ. Θ. E'.
τούτου 4.¹⁰

✠. 13 Sic Syro-hex., et sine notis (cum ὡς
pro δ) Cod. III. 14 Cod. 243 (cum vitiosa scriptura

γλυπτὸν ἐν τῷ τὸ π.). Cf. ad Cap. xvii. 16. xxiii. 4, 7.

15 Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 44,
52, 55, alii (inter quos 243, 247). 16 Syro-hex. . . .

✠. 17 Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III,
121 (cum ποιῆσαι), 247 (idem), Arm. i. 18 Syro-hex. . . .

✠. 19 Sic Syro-hex., et sine aster.
Comp., Cod. III, Arm. i. 20 Sic Codd. III, 55, 56, 71,

alii (inter quos 247), Syro-hex. (cum)

21 Syro-hex. 22 Idem:

✠. 23 Sic Syro-hex., et sine aster. Calar. 24 Codd.

Reg., 243 (silente Parsonsii amanuensi). Scharfenb. in

Animadv. T. II, p. 165: "Glossema potius quam ver-

sionem Symmachii redolent, quae Montefalconius e Codd.

Reg. et Coislin. protulit. . . neque Symmachus, quod equi-

dem animadverterim, alibi versioni suae hujusmodi pannos

assuit." Sed cf. quae notavimus ad Gen. i. 27. 26 Syro-

hex. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

28 Idem: 27 Sic Comp., Codd. 82

(cum ἐπιβουλευσάντας), 93, 108. 29 Syro-hex. (cum meto-

belo eraso). 30 Idem. Sic sine obelo Ald., Codd. III,
44, 55, 56, alii (inter quos 243, 247), Arm. i.

Cap. XXII. 1 Sic Syro-hex., et sine aster. Ed. Rom.
Vox deest in Codd. 158, 245. 2 Sic Comp., Codd. 19,

82, 93, 108, Syro-hex. (cum) 3 Sic Syro-hex.

(cum metobelo eraso), et sine obelo Ald., Codd. III, 52,
64, alii (inter quos 247), Arm. i. 4 Sic Comp., Codd.

19, 82, 93, 108. Cf. v. 9 in LXX. 6 Syro-hex. (cum

τοῖς σταθμοῖς in textu): 7 Sic Syro-hex. Mox

ἐποίουν pro ποιῶσι Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex.

8 Sic Ald., Codd. XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243, cum

λέγων pro 'Ιωσίαν), Syro-hex. (cum εἰσήνεγκεν αὐτόν). 9 Sic

Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. 10 Sic Syro-hex., et sine

14. שֵׁשֶׁת שָׁלֹשׁ. O'. μητέρα (alia exempl. γυναῖκα¹¹)
Σελλάμ.

בְּמִשְׁנָה. In secunda urbis regione. O'. ἐν τῇ
μασενῇ. "Ἄλλος" ἐν τῇ δευτέρῃ.¹²

19. מִפְּנֵי יְהוָה. O'. ἀπὸ προσώπου. Alia exempl.
ἀπὸ προσώπου κυρίου.¹³

20. לֶכֶן הִנֵּי אֲסָפָה. O'. οὐχ οὕτως ἰδοὺ προστί-
θηναι σε. Σ. διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ συνάγω (σε).¹⁴

בְּשָׁלוֹם. O'. ἐν εἰρήνῃ. Aliter: O'. ἐν Ἱερου-
σαλήμ.¹⁵ 'O' Ἑβραῖος, 'A. Σ. Θ. Ε'. ἐν εἰ-
ρήνῃ.¹⁶

מִבְּיַד אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. O'. οἷς ἐγὼ εἰμι ἐπάγω. Ali-
ter: O'. οἷς ἐγὼ ÷ εἰμι ἐπάγων.¹⁷

Cap. XXII. 13. ÷ παντὸς τοῦ λαοῦ.¹⁸

CAP. XXIII.

2. וְכָל-הָעָם. O'. καὶ πᾶς ὁ λαός. Aliter: O'.
καὶ πᾶς ὁ λαὸς ÷ ὁ μετ' αὐτοῦ.¹

3. עַל-הַעֲמִיד. Super suggestum. O'. πρὸς ('A.
Σ. ἐπὶ²) τὸν στῦλον.

4. הַבְּתוֹן הַגָּדוֹל. O'. ✕ 'A. Σ. Ε'. τῷ ἱερεῖ τῷ
μεγάλῳ (4).³

4. לְבַעַל הַלְּוִי וְלְבַעַל הַזָּבִיחַ. O'. τῷ
Βάαλ καὶ τῷ ἄλσει (alia exempl. καὶ τῇ
'Ἀσηρῶθ⁴) καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει (alia exempl.
στρατιᾶ⁵) τοῦ οὐρανοῦ. 'A. τῷ Βάαλ καὶ τῷ
ἀλσώματι... Σ. Θ. τῷ Βάαλ, καὶ εἰς τὸ περι-
βώμιον, καὶ πάσῃ τῇ διατάξει τοῦ οὐρανοῦ.⁶

וּבְיַרְדֵּן. In arvis Kidron. O'. ἐν σαδη-
μῶθ Κέδρων. 'A. ἐν ἀρούραις Κέδρων. Σ.
Θ. ἐν τῇ φάραγγι Κέδρων.⁷ Ε'. ἐν τῷ ἐμπυ-
ρισμῷ τοῦ χειμάρρου (Κέδρων).⁸

וְנָשָׂא. O'. καὶ ἔβαλε. 'A. Σ. καὶ ἤρε.⁹

5. אִתְּ-הַקְּדִישִׁים. Sacrificulos idololatricos. O'.
τοὺς χωμαρίμ. Alia exempl. τοὺς ἱερείς.¹⁰ 'A.
τὰ ἱερά.¹¹

וְהָיָה כְּבָרִים. O'. οὗς
ἔδωκαν βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ ἐθυμίαν ἐν τοῖς
ὑψηλοῖς. Σ. Ε'. οὗς κατέστησαν ὁ βασιλεῖς
Ἰούδα τοῦ θυμιᾶν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.¹²

וְהָיָה לְהַלְלָה. Et signis caelestibus. O'. καὶ τοῖς
μαζουράθ (alia exempl. μαζαλώθ¹³). Schol.
Μαζουράθ τὰ συστήματα λέγει τῶν ἀστέρων,
ἃ ἐν τῇ συνηθείᾳ ζώδια καλοῦνται.¹⁴

6. תִּתֶּנָּהּ-לָהּ. O'. τὸ ἄλσος. Alia exempl. τὸ
ἄλσος τῆς Ἀσηρῶθ.¹⁵

notis Ed. Rom. Pronomen deest in Codd. II, 56, 245.
¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44 (cum τὴν γ.), 52,
alii, Syro-hex. ¹² Syro-hex., abscisso nomine, Sym-
machi fortasse: ✕ حلال... Hieron.: in secunda. Cf.
Hex. ad 2 Paral. xxxiv. 22. ¹³ Sic Codd. II (cum ἂν
τὸ πρόσωπον pro ἀπὸ πρ.), III, XI, 44, 52, 56, alii (inter
quos 243, 247), Syro-hex., Arm. i. ¹⁴ Syro-hex., .
(*) لعل حلال (ل) (ل) Cod. 243 affert: Σ.
διὰ τοῦτο. ¹⁵ Sic Cod. III (cum τόπον pro τάφον), Syro-
hex. ¹⁶ Syro-hex. ✕ حلال. Minus
probabiliter Cod. 243: Σ. ἐν Ἱερουσαλήμ. Οἱ Γ'. ἐν εἰρήνῃ.

¹⁷ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. II, 121, 243, 244, 247.
¹⁸ Syro-hex.

CAP. XXIII. ¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. III
(om. d. posteriore), 121 (idem), 247, Arm. i (ut III).
² Syro-hex. Sic in textu Comp., Codd. 19, 64, 82, 93,
108, Arm. i. ³ Sic Syro-hex. In libris Graecis nullus
est defectus. ⁴ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum ἀσέρωθ), 108.
Lucif. Calar.: et Asera. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93,

108, 123, Lucif. Calar. ⁶ Cod. 243. Cf. ad Cap.
xvii. 16. xxi. 7. Ad διάταξις cf. Hex. ad Jerem. viii. 2.
xxxiii. 22. ⁷ Cod. 243. Cf. Hex. ad Jesai. xvi. 8.
Hieron.: in convalle Cedron. ⁸ Syro-hex. حلال. ⁹ Idem: .
لعل. Sic in textu Comp., Codd. 19 (cum Κέδρον),
82, 93, 108. ¹⁰ Cf. ad Cap. xix. 26. ¹¹ Idem: .
لعل. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 56 (in marg.), 82,
93, 108, 158 (cum duplici lectione τοὺς χωστὺς ἱερείς μαρεῖμ),
246 (cum τοῖς ἱερείς χωμαρίμ (sic)). Syro-hex. in marg.
✕ (sic) حلال. Cf. Hex. ad Zeph. i. 4. ¹³ Syro-hex.
لعل. Cf. Ezech. xxviii. 18. Dan. i. 2 in LXX
et Syro-hex. ¹⁴ Syro-hex. حلال. Sic in textu Comp.,
Codd. 19, 82, 93, 108, Lucif. Calar. ¹⁵ Sic Comp.,
Syro-hex. (cum حلال, appicto Graeco MAZALOG). Ad
μαζουράθ Cod. 56 in marg.: ἀστροίς; Syro-hex. autem in
marg.: حلال (sic) حلال. ¹⁶ Cod. 243 in marg.
Cf. Hex. ad Job. xxxviii. 32. Hieron.: et duodecim signis.

¹⁷ Sic Cod. 82 (cum ἀσέρωθ), 93 (cum τῇ δ.), 108, 158

παραφέρειν μηδὲνα υἱὸν αὐτοῦ ἢ τὴν θυγατέρα
διὰ πυρὸς τῶ Μολόχ.³⁴ (Θ.) καὶ ἐμόλυναν τὸν
Θαφὲθ τὸν ἐν τῇ φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ, ὥστε
μὴ παραφέρειν, καὶ τὰ ἐξῆς ὁμοίως.³⁵

11. נָתָן. Ο'. ἔδωκαν. Alia exempl. ἀνέθηκαν.³⁶
נָתָן-מֶלֶךְ הַכַּמָּרִים. Nathan-melech camerarii.
Ο'. Νάθαν βασιλέως τοῦ εὐνούχου. Alia ex-
empl. Νάθαν εὐνούχου τοῦ βασιλέως.³⁷
וְשָׁרִים בְּפִרְיָה. Quod erat in suburbis. Ο'.
ἐν (alia exempl. δς ἐν³⁸) φαρουρίμ. Σ. τοῦ
φρουρίου.³⁹
12. יָצַן. Ο'. καθεῖλεν. Alia exempl. καὶ κα-
θεῖλεν.⁴⁰
13. הַפְּשִׁיעִי. Pernicieī. Ο'. τοῦ Μοσθάθ (potior
scriptura Μοσοάθ⁴¹). Ἄλλος ἀφανισμοῦ.⁴²
'Α. φθορὰς (s. διαφθορὰς).⁴³
14. וַיִּכְרֹת. Ο'. καὶ ἐξωλόθρευσεν. Σ. καὶ ἐξέκοψε.⁴⁴
15. וַיֹּאמֶר הַבָּתָּן. Ο'. τὸ ὑψηλόν. Alia exempl.
καὶ τὸ ὑψηλόν.⁴⁵
16. בָּרַךְ. Ο'. ἐν τῇ πόλει. Σ. ἐν τῷ ὄρει.⁴⁶
17. צִירָא. Cippus. Ο'. τὸ σκόπελον. Σ. ἡ στήλη.
Ε'. τὸ σημεῖον τοῦτο.⁴⁷

17. וַיִּקְרָא מֶלֶךְ-שָׁרִים וַיִּתֵּן לָהּ שֵׁם רֶבֶר.
Ο'. ὁ ἀνθρωπος τοῦ θεοῦ (alia exempl. add.
ἐστιν⁴⁸) ὁ ἐξεληλυθὼς ἐξ Ἰούδα, καὶ ἐπικα-
λεσάμενος. Alia exempl. οὗτος ὁ τάφος τοῦ
ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐληλυθότος ἐκ γῆς
Ἰούδα, καὶ λελαληκός.⁴⁹ Σ. ὁ τάφος ὁ τοῦ
ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ἐστὶν τοῦ ἐληλυθότος ἐξ Ἰούδα, καὶ
κηρύξαντος.⁵⁰
וַיִּשְׁתֵּי. Ο'. οὗς ἐπεκαλίστατο. Alia ex-
empl. οὗς ἐποίησας νῦν.⁵¹ Σ. οὗς ἐποίησας.⁵²
בֵּית-חָל. Ο'. Βαιθήλ. Alia exempl. τὸ ἐν
Βαιθήλ.⁵³
18. וַיִּמְלֹךְ. Ο'. καὶ ἐρύσθησαν (alia exempl. εὐρέ-
θησαν; alia, διεσώθη⁵⁴). 'Α. καὶ περιεσώθησαν.
Σ. καὶ ἐξέφυγον.⁵⁵
19. וַיִּשְׁאֵל. Ο'. Ἰωσίας. Alia exempl. Ἰωσίας
βασιλεὺς Ἰσραήλ.⁵⁶
וַיַּעַשׂ. Ο'. καὶ ἐποίησεν (alia exempl.
ἀπίστησεν⁵⁷) ἐν αὐτοῖς. Aliter: Ο'. ✕ καὶ
ἐποίησεν αὐτοῖς 4.⁵⁸ Ἄλλος καὶ ἀπώσατο ἐν
αὐτοῖς.⁵⁹
20. מִתְּחִלָּה. Ο'. τῶν ὑψηλῶν. (Σ.) τῶν βωμῶν.⁶⁰

εἰπὼν ἐν φάραγγι Σιών πλυνόνται ἀπὸ μικροῦ ὥς μεγάλου.
³⁴ Cod. 243. Syro-hex. affert: Σ. Θ. ἐμόλυνε (יָסַף מָלַם).
Σ. Θ. Θαφὲθ (תָּפֶת). ³⁵ Nobil. (cum Σύμμαχος καὶ ἐμόλυνε
τὸν Ταφὲθ), Cod. 243 in marg. sine nom. Syro-hex.: Θ.
ὥστε μὴ παραφέρειν (לֹא יִפְרֹץ). ³⁶ Sic Comp.,
Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82
(cum εὐνούχου), 93, 108, 158 (cum τοῦ εὐν.), Syro-hex.
³⁸ Sic Codd. III (cum φαρουρίμ), 121 (cum φαρουρίμ), 247
(idem), Syro-hex. Cod. 243 in marg.: φαρουρίμ κείται
παρὰ πᾶσι. ³⁹ Theodoret. Quaest. LVI in 4 Reg. p. 551:
τὸ δὲ φαρουρίμ τοῦ φρουρίου (φρουροῦ Nobil., Procop. p. 329)
οἱ περὶ τὸν Σύμμαχον ἠρμήνευσαν. ⁴⁰ Sic Codd. II, III,
Syro-hex. ⁴¹ Sic Codd. II, XI (cum Μοσθάθ), 44, 56,
alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum מֹסְתָא), Arm. 1
(cum Μοσάθ). ⁴² Cod. Reg. ⁴³ Syro-hex. ✕ נִחְלָה. Cf. Hex. ad Ezech. xxv. 15. ⁴⁴ Idem: ✕ מִכָּסֶּם.
Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁵ Sic Ald.,
Codd. III, XI, 52, 56, alii (inter quos 243), Syro-hex.
⁴⁶ Syro-hex. ✕ חָבֵה. Sic in textu Comp., Codd. 19,
82, 93, 108, Lucif. Calar. ⁴⁷ Idem: ✕ מִסְכָּל. Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 56, alii (inter

quos 243, 247), Syro-hex., Arm. 1. ⁴⁸ Sic Comp. (cum
ἐκ τοῦ Ἰούδα), Codd. 19, 82 (cum ἐκ τῆς Ἰούδα, καὶ λαλήσαντος),
93 (cum τοῦ ἐξεληλ.), 108. ⁴⁹ Syro-hex. ✕ מֶלֶךְ מִיָּדָא.
וַיִּתֵּן לָהּ שֵׁם רֶבֶר. ⁵⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐποίησεν), 82 (om. νῦν), 93,
108, 158 (cum ἐποίησεν). ⁵¹ Syro-hex. ✕ יַעֲשֵׂה. ⁵² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. ⁵³ Prior
lectio est in Ald., Codd. III, XI, 44, 71, aliis (inter quos 247),
Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158.
⁵⁴ Syro-hex. ✕ מִיָּדָא. Ad Aq. cf. Hex. ad Prov. xi. 21. xix. 5. Cod. 243 in marg. sine
nom.: περιέσωσαν. ⁵⁵ Sic Codd. III (cum Ἰερουσαλὴμ pro
Ἰσραήλ), 121, 247, Syro-hex., Arm. 1. ⁵⁶ Sic Codd. III,
44, 52, 71, alii (inter quos 247). ⁵⁷ Sic Syro-hex., et
sine aster. Comp., Ald., Codd. 55, 64, alii (inter quos 243).
Statim κατὰ πάντα τὰ ἔργα Comp., Codd. 82, 93, 108, 158,
Syro-hex. ⁵⁸ Syro-hex. ✕ מִיָּדָא, abscissa
membrana. Lectio importuna, quae Middeldorpfio quidem
sonat, καὶ ἀπίστησεν ἐν αὐτοῖς, repugnante, opinor, Nostri
usu. Etiam literae ✕ incertae significationis sunt, nisi
forte vocis מִיָּדָא reliquiae siut. ⁵⁹ Idem: ✕ מִיָּדָא.

CAP. XXIV.

2. אֲת־גִּירָיו. *Turmas.* Ο. τοὺς μονοζώνους. Σ. τοὺς λόχους. (Α.) (τοὺς) εὐζώνους. Ε'. *insidiatores*.¹

וַיִּשְׁלַח בְּיָדָהּ לְהַאֲבִידוֹ. Ο. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ Ἰούδα τοῦ κατισχυῆσαι (alia exempl. τοῦ ἀπολλύειν αὐτόν²). "Ἄλλος" καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἐν τῇ Ἰούδα, ὥστε ἀπολέσαι αὐτόν.³

4. אֲשֶׁר שָׁפַץ. Ο. ἐξέχεε. Alia exempl. δ ἐξέχεε.⁴

5. יְהוֹרִיקִים. Ο. Ἰωακίμ. Schol. (ὁ Ἑβραῖος) καὶ οἱ λοιποὶ Ἰωακίμ τὸν Ἑλιακίμ (vocat).⁵

6. יְהוֹרִיקִין. Ο. Ἰωακίμ. Alia exempl. Ἰωακείμ; alia, Ἰεχονίας.⁶ Scholium S. Severi: Οὗτος δ Ἰωακείμ (sic) παρὰ Ἱερεμίου Ἰεχονίας ὀνομάζεται· διώνυμος γὰρ ἦν· δ δὲ Ἑβραῖος καὶ ἡ τῶν πάντων ἔκδοσις Ἰωακείμ (sic) τοῦτον ὀνόμασεν.⁷

11. וַיָּבֵא. Ο. καὶ εἰσῆλθεν. Α. καὶ ἦλθεν.⁸

עַל־הָעֵיר. Ο. εἰς πόλιν (potior scriptura εἰς τὴν πόλιν). Alia exempl. ἐπὶ τὴν πόλιν.⁹

פָּרִים עֲלֶיהָ. Ο. ἐπολιόρκουν (Σ. ἐφρούρουν (s. παρετήρουν). Ε'. ἐπεκάθητο¹⁰) ἐπ' αὐτήν.

12. יְהוֹרִיקִין. Ο. Ἰωακίμ. Schol. Οὗτος δ Ἰωακείμ (sic) καὶ Σεδεκίας ἐκαλεῖτο καὶ Ἰεχονίας.

ἀπάγεται οὖν πεδηθεὶς εἰς Βαβυλῶνα πανοικί.¹¹

12. וְאִמּוֹ יְעִזְבָרְיוֹ. Ο. καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ.¹²

13. וְהַיְוִזְרִי בֵית הַתְּשָׁוֵרוֹת. Ο. ✕ καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως.¹³

14. אֲת־יְהוֹרִיקִין. Ο. ✕ Α. Ε'. πᾶσαν 4 τὴν Ἱερουσαλήμ.¹⁴

וְהָיָה עַם־הָאָרֶץ לְזֶלַת וְלֶזֶל. Ο. πλὴν οἱ πτωχοὶ τῆς γῆς. Alia exempl. πλὴν τῶν πενομένων τοῦ λαοῦ τῆς γῆς.¹⁵

15. הָיָה גֹלְהָרִית. Ο. ἀπήγαγεν εἰς ἀποικεσίαν. Alia exempl. ἀπήγαγεν ἀποικεσίαν.¹⁶

16. וְהַיְוִזְרִי. Et claustrarium. Ο. καὶ τὸν συγκλείοντα (alia exempl. συγκλειστήν¹⁷). Schol. Συγκλείοντα τὸν τεχνίτην καλεῖ.¹⁸

17. דָּרֵו. Patrum ejus. Ο. νιδὸν αὐτοῦ. Alia exempl. ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.¹⁹

18. בְּן־עֲשָׂרִים וְאַחַת שָׁנָה. Ο. νιδὸς εἴκοσι καὶ ἐνὸς ἐνιαυτῶν (alia exempl. ἐνιαυτοῦ²⁰). Alia exempl. νιδὸς εἴκοσι ἐτῶν (s. ἐνιαυτῶν).²¹ ὁ Ἑβραῖος καὶ οἱ λοιποὶ, εἴκοσι καὶ ἐνὸς ἐνιαυτοῦ, φασί.²²

מִלְבָּנָה. Ο. Vacat. ✕ ἀπὸ Λοβνά 4.²³ Alia exempl. ἐκ Λοβεγνά.²⁴

CAP. XXIV. ¹ Syro-hex., abscissa membrana: ܐܬܝܬܝܢܝܐ. Cf. ad Cap. vi. 23. ² Sic Comp. (cum ἀπολλύειν), Codd. 19, 82 (cum τοῦ ἀπολλύειν tantum), 93, 108, Arm. 1 (cum αὐτοῦς). ³ Syro-hex., abscisso nomine: ܐܬܝܬܝܢܝܐ. ⁴ Sic Codd. 56, 64, 71, alii (inter quos 247), Syro-hex. ⁵ Syro-hex. in marg. Cf. 4 Reg. xxiii. 34. ⁶ Prior scriptura est in Codd. II, III, 19, 44, 56, 82, 108; posterior in Ald., Codd. 55 (cum Ἰεχων.), 64, aliis (inter quos 243, 247). Syro-hex.: Ἰωακίμ (ܝܘܐܩܝܡ). ⁷ Syro-hex. in marg., qui ad Ἰωακίμ (v. 5) scholium perperam refert. Cf. ad v. 12. ⁸ Syro-hex. ܝܘܐܩܝܡ. ⁹ Sic Codd. 56, 246. Syro-hex. in marg.: ἐπὶ. ¹⁰ Syro-hex. ܝܘܐܩܝܡ. (ܝܘܐܩܝܡ ܝܘܐܩܝܡ). Duplex versio, ἐπολιόρκουν αὐτήν, καὶ αὐτὸς ἐπεκάθητο ἐπὶ τὴν πόλιν, est in Codd. 19, 82 (cum ἐκάθητο), 93 (idem), 108. Pro ܝܘܐܩܝܡ Symmachus nescio an ܝܘܕܝܐ legerit, coll. Hex. ad Jud. vi. 2. ¹¹ Cod. 243 (cum Ἰωακείμ in marg.). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108

(om. αὐτοῦ post παῖδες), Syro-hex. ¹³ Sic (sine cuneolo)

Syro-hex. Clausula praecedens, καὶ τοὺς θ. οἶκον κυρίου, deest in Codd. 52, 71, 134, aliis. ¹⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 121, 247, Arm. 1. Mox καὶ πάντας τοὺς δυνατοὺς Comp., Codd. 19 (om. τοὺς), 82, 93 (ut 19), 108 (idem), Syro-hex., Arm. 1. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. (cum οἱ πτωχοὶ pro τῶν πεν.). ¹⁶ Sic Ald., Codd. II, III, XI, 55, 56, alii (inter quos 243), Syro-hex. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹⁸ Syro-hex. in marg. (ad v. 14): ܐܬܝܬܝܢܝܐ. Cf. Hex. ad Jerem. xxix. 2. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 55, 56, alii, Syro-hex. (cum νιδὸν αὐτοῦ in marg.). Praeterea Syro-hex. in marg. notat: νιδὸν Ἰωσίου. ²⁰ Sic Codd. II, 56, 158, 244. ²¹ Sic Codd. III (cum ἐτῶν), 71 (idem), 245 (cum ἐνιαυτῶν), Syro-hex. ²² Syro-hex. ܝܘܐܩܝܡ. ²³ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. III (cum Λομνά), 121, 247 (ut III), Arm. 1. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 108.

19. בַּעֲיִי. O'. ἐνώπιον. Alia exempl. ἐν ὀφθαλμοῖς.²⁵

20. עֲדֵה־שָׁלֹכֹו. O'. ἕως (alia exempl. ὡς²⁶) ἀπέρψην.

CAP. XXV.

1. בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ. O'. Vacat. ✕ A. ἐνδεκάτῃ τοῦ μηνός (4).¹

הוּא וְכָל. O'. καὶ πᾶσα. Aliter: O'. αὐτὸς καὶ πᾶσα.²

2. בַּפְּעִיז. O'. ἐν περιοχῇ. Alia exempl. εἰς συνοχήν (s. περιοχὴν).³

4. אֲשֶׁר. O'. αὕτη ἐστί. Alia exempl. αὕτη ἥ ἐστιν.⁴

5. בַּעֲרֹבוֹת. O'. ἐν Ἀραβῶθ. A. ἐν τῇ πεδινῇ (s. πεδιάδι). Σ. ἐν τῇ ἀοικήτῃ.⁵

6. וַיַּעֲלֵו אוֹתוֹ. O'. καὶ ἤγαγον αὐτόν. Ἄλλος· καὶ ἀνήγαγον αὐτόν.⁶

רִבְלָה. Ad Riblah. O'. εἰς Πρεβλαθά (alia exempl. Δεβλαθά⁷). E'. εἰς Δεβλαθά.⁸

7. בְּנַחֲשֵׁתַיִם. O'. ἐν πέδαις. Σ. ἐν ἀλύσεσιν.⁹

8. רַב־טַבָּחִים עֲבַד מֶלֶךְ. O'. ὁ ἀρχιμάγειρος ἐστὼς

ἐνώπιον βασιλέως. A. magister mactatorum servus regis.¹⁰

9. וְאֵת־כָּל־בֵּית גְּדוֹלָה. O'. καὶ πᾶν (alia exempl. πάντα¹¹) οἶκον. Alia exempl. καὶ πάντα οἶκον μέγαν (A. Θ. μέγαν¹²).¹³

שָׂרָף בָּאֵשׁ. O'. ἐνέπρησεν ὁ ἀρχιμάγειρος. Alia exempl. ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ.¹⁴

10. נָתַנּוּ כָּל־חֵיל. O'. κατέσπασεν ἡ δύναμις. Alia exempl. κατέλυσαν πᾶσα ἡ εὐπορία (Σ. E'. ἡ δύναμις¹⁵).¹⁶

אֲשֶׁר רַב־טַבָּחִים. O'. Vacat. (✕) οἱ μετὰ τοῦ ἀρχιμαγείρου.¹⁷

11. וְאֵת־הַנְּפִלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ. Et defectores qui defecerant. O'. καὶ τοὺς ἐμπεπτοκώτας (Schol. τοὺς οἰωσθησποτοῦν εὐρεθέντας¹⁸) οἱ ἐνέπεσον. Alia exempl. καὶ προσκεχωρηκώτας (τῷ βασιλεῖ).¹⁹ Σ. καὶ τοὺς προδότας οἱ παρέδωκαν αὐτούς.²⁰

12. וְלִנְבִיבִים. Et in aratores. O'. καὶ εἰς γαβίν (alia exempl. γεωργούς²¹). A. καὶ εἰς βοθυνώτας.²²

13. וְאֵת־הַמְּכֹנֹוֹת. O'. καὶ τὰς μεχωνώθ (alia exempl. βάσεις²³). A. καὶ τὰ ὑποθήματα. Σ. καὶ τὰς βάσεις.²⁴

14. וְאֵת־הַיַּעֲמִים. Et palas. O'. καὶ τὰ ἱαμίν. Alia exempl. καὶ τὰ ἱμάτια; alia, καὶ τὰς κρεάγρας.²⁵ Aliter: O'. καὶ τὰ ἱμάτια ✕ et

²⁵ Sic Ald., Codd. III, XI, 55, 56, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. ²⁶ Sic Cod. III, Syro-hex.

CAP. XXV. ¹ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp., Ald. (cum ἐν δεκάτῃ), Codd. III (cum τεσσαρισκαδικῇ), 247.

² Sic Syro-hex. solus. ³ Sic Comp., Codd. 82 (cum συνοχήν), 93 (idem), 108, 123, Syro-hex. (cum לא־חָיָל). Cf. Jerem. lii. 5.

⁴ Sic Codd. II, III, Syro-hex. (cum καὶ αὐτῇ). ⁵ Syro-hex. חֶסֶדְכֵּי. ⁶ Idem, abscissa membrana: חֶסֶדְכֵּי. ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 56, alii (inter quos 243, 247).

⁸ Syro-hex. חֶסֶדְכֵּי. ⁹ Idem: חֶסֶדְכֵּי. Cf. Hex. ad Jerem. xxxix. 7. lii. 11.

¹⁰ Idem: חֶסֶדְכֵּי. Cf. Hex. ad Jerem. xxxix. 11. ¹¹ Sic Codd. III, XI, 55, 56, 64, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. (ut videtur).

¹² Syro-hex. חֶסֶדְכֵּי. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 82 (cum μέγας), 93, 108, 121. ¹⁴ Sic Comp., Cod. III, Syro-hex., Arm. i.

¹⁵ Syro-hex. חֶסֶדְכֵּי. ¹⁶ Sic Cod. III, Syro-hex. (cum חֶסֶדְכֵּי pro usitatore

חֶסֶדְכֵּי). Lectio Aquilam sapit, coll. Hex. ad Job. v. 5. Psal. cix. 3. Ezech. xxix. 18; neenon (ad κατέλυσαν (חֶסֶדְכֵּי))

Hex. ad 4 Reg. xxiii. 7. Jerem. iv. 26. ¹⁷ Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum). Cf. Jerem. lii. 14 in LXX, ubi in Hebraeo est אֲשֶׁר אֶרֶבְכֵּי. Post Χαλδαίων Cod. III infert ὁ ἀρχιμάγειρος, unde Grabijs caractere minore edidit οἱ ἀρχιμαγείροι.

¹⁸ Cod. 243 in marg. ¹⁹ Sic (cum προκ.) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Jerem. xxi. 9 in LXX.

²⁰ Syro-hex. חֶסֶדְכֵּי. Cf. Hex. ad Jerem. lii. 15. ²¹ Sic Comp. (om. εἰς), Codd. 19, 93 (ut Comp.), 108 (idem), 121 (in marg.), Arm. i.

²² Syro-hex. חֶסֶדְכֵּי. ²³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 120 (in marg.). ²⁴ Syro-hex. חֶסֶדְכֵּי. Cf. ad Cap. xvi. 17.

²⁵ Prior lectio est in Codd. III, 120 (in marg.), Syro-hex. (ut infra); posterior in Comp., Codd. 19 (cum κρεάγρας), 82, 93, 108.

- palas* 4.³⁶ 'A. (καὶ τὰ) ἀγκίστρα. Σ. (καὶ τὰς) ἀναληπτήρας.²⁷
16. *וְהַמְכֹנֹת*. O'. καὶ τὰς μεχωνῶθ. Σ. E'. καὶ τὰς βάσεις.²⁸
17. *כְּתֹרֶת*. *Capitulum*. O'. τὸ χωθάρ (alia exempl. χωθάρ²⁹). Alia exempl. τὸ ἐπιθεμα.³⁰ 'A. κεφαλὴς. Σ. ἀκρογωνιαῖον.³¹
- וְשֶׁכֶת*. *Et opus reticulatum*. O'. σαβαχά. Alia exempl. καὶ δίκτυον.³²
18. *כְּתֹרֶת*. O'. νιδν τῆς δευτερώσεως. 'A. Σ. τὸν ἱερέα τὸν δεύτερον.³³
19. *וְהַמְכֹנֹת*. O'. καὶ πέντε ἄνδρας. Alia exempl. καὶ ἄνδρας.³⁴ Oά λοιποὶ πέντε.³⁵
- וְהַמְכֹנֹת*. O'. τὸν ἐκτάσσοντα. Schol. τὸν φορολογοῦντα.³⁶

19. *וְהַמְכֹנֹת*. O'. καὶ ἐξήκοντα (alia exempl. 43³⁷). E'. ἐξήκοντα.³⁸
20. *וְהַמְכֹנֹת*. O'. ὁ ἀρχιμάγειρος. "Ἄλλος princeps lanionum."³⁹
- וְהַמְכֹנֹת*. O'. εἰς 'Πεβλαθά (alia exempl. Δεβλαθά⁴⁰). Schol. Δεβλαθά ἡ νῦν καλουμένη Δάφνη, προσόστιον Ἀντιοχείας.⁴¹
30. *וְהַמְכֹנֹת*. *Et demensum ejus*. O'. καὶ ἡ ἐστιατορία αὐτοῦ. Schol. Ἀντὶ τοῦ, τὰ ξένια τὰ παρεχόμενα αὐτῷ καθ' ἐκάστην, ἀπὲρ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς τραπέζης αὐτοῦ καὶ τῶν ἐδεσμάτων παρεῖχεν.⁴²

Cap. XXV. 4. (—) ἐξήλθον 4.⁴³ 14. — καὶ τὰς θυίσκας 4.⁴⁴

²⁶ Syro-hex. in textu: *וְהַמְכֹנֹת*. Ad *וְהַמְכֹנֹת* cf. Hex. ad Jerem. lii. 19. Graecam vocem cognatae significationis *ἀμη* (quacum etiam commutatur *ἄμη* Geopon. IX, 16) in linguam Syriacam receptam esse, nullus dubitat Payne Smith in *Theis. Syr.* p. 230.

²⁷ Cod. 243. Syro-hex. affert: 'A. καὶ τὰ ἀγκίστρα (*וְהַמְכֹנֹת*). Cf. Hex. ad Jerem. lii. 18.

²⁸ Syro-hex. *וְהַמְכֹנֹת*. ²⁹ Sic Codd. XI, 52 (cum *χωθάρθ*), 71 (cum *χωθάρθ*), 74, alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum *וְהַמְכֹנֹת*, *ΧΟΘΑΡΘ*). ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Ad *σαβαχά* Cod. 243 perperam aptat: Σ. *ἐπιθεμα*. Cf. Hex. ad 3 Reg. vii. 17, 19.

³¹ Cod. 243. Syro-hex. in marg. *וְהַמְכֹנֹת*..., vestigia, ni fallor, lectionis: *וְהַמְכֹנֹת*. Cf. Hex. ad 3 Reg. vii. 20. Jerem. lii. 22, ubi Symmacho magis apposite tribuitur *ἐπιστόλιον*.

³² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. in marg. (cum *וְהַמְכֹנֹת*...). Mox ad *σαβαχά* Syro-hex. in marg. *וְהַמְכֹנֹת*. (sic).

³³ Syro-hex. *וְהַמְכֹנֹת*. Lectionem Aquilae vin-

dicat Bar Hebraeus. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

³⁴ Sic Codd. XI, 71, 106, alii, Syro-hex. (qui pingit: *וְהַמְכֹנֹת*). ³⁵ Syro-hex. *וְהַמְכֹנֹת*. ³⁶ Syro-hex. in textu: *וְהַמְכֹנֹת*; in marg. autem: *וְהַמְכֹנֹת*. Cf. Job. iii. 18. xxxix. 7 in Syro-hex.

³⁷ Sic Codd. XI, 44, 52, 71, alii, Syro-hex.

³⁸ Syro-hex. *וְהַמְכֹנֹת*. ³⁹ Syro-hex. in marg. *וְהַמְכֹנֹת*. ⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd. II, III, XI, 44, 55, alii (inter quos 243, 247), deficiente Syro-hex.

⁴¹ Cod. 243 in marg. Notissimus est error interpretum Hebraeorum et Hieronymi, qui per *Reblam*, s. *Reblatham*, urbem Antiochiam intelligebant, maxime propter locum Num. xxxiv. 11, ubi Hieron. interpretatus est: *in Rebla contra fontem Daphnin*. Cf. Hieron. in Comment. ad Ezech. xlvii. 18 (Opp. T. V, p. 599).

⁴² Cod. 243 in marg. ⁴³ Syro-hex. (cum *metobelo tantum*). Deest in Codd. 19, 93, 108.

⁴⁴ Idem, repugnante Hebraeo.

ADDENDUM.

Cap. x. 27. "Locus Tobiae non est in pervetusto Codice Ambrosiano B. 21 inf., qui scriptus saec. VI caret omni parte hexaplati. In alio cod. chartaceo saec. XVII in Palaestina descripto cura Cardinalis Frid. Borromaei est lectio communis *וְהַמְכֹנֹת*, quae exstat et in cod. Parisiensi VI, A, qui in Tobia est recentioris manus, saec. fere XVI. Codex Mus. Brit. Addit. MSS. 18,715, saec. XII, male habitus

est in loco, sed quantum videre licuerit, legerat probabilius *וְהַמְכֹנֹת*. Sed Codex Bibliothecae Cantab. Oo, 1, i et 2, saec. X vel XI, legisse mihi videtur omnino *וְהַמְכֹנֹת*, non *וְהַמְכֹנֹת*, collatis formis litterarum *ו* et *א*, quae pro ratione scripturae illius codicis facile confundi possunt. Sed vel unus Masius ex codice suo, in quo confusio litterarum esse non poterat, quaestionem solvit."—A. Ceriani.

LIBER I PARALIPOMENON.

IN LIBROS PARALIPOMENON, ESDRAE ET NEHEMIAE

MONITUM.

IN priores libros Montefalconius, vix una et altera trium interpretum lectione, praemisso saltem nomine, allegata, notabiliore quasdam versionis LXXviralis varietates, partim e Nobilio, partim e Regio suo, afferre contentus est, quae tantum non omnes ad eam textus recensionem, quam in Monito ad Jesaiam pp. 428, 429 tetigimus, pertinent; posteriores vero, deficientibus subsidiis, silentio praeteriit. Etiam Parsonsii curae, ad Paralipomena non nisi pauculas Symmachi lectiunculas e Cod. 108 erutas, ad Esdram et Nehemiam omnino nullas exhibent. Quae cum ita sint, nostro proposito nil magis convenire videbatur, quam ut recensionis supradictae (quam cum Lucianea unam eandemque esse necne, in Prolegomenis discutiemus) varietates, non ad minutissimas usque, sed eas tantum, quae majoris esse momenti, et ad rectam Sacri Codicis intelligentiam pertinere viderentur, per hos quatuor libros exciperemus. In hanc autem cujuscunque sit compositionem plurimas trium interpretum lectiones, etsi anonymas, insitas esse, vix dubium esse potest.

LIBER I PARALIPOMENON.

CAPUT I.

7. כְּתִים וְיִרְדְּנִים. Ο'. Κίτιοι καὶ 'Ρόδιοι. Alia exempl. καὶ Χερτιεὶμ καὶ Δωδανείμ.¹

10. גְּבוּר. Ο'. γίγας κυνηγός. Alia exempl. γίγας.²
"Αλλος· δυνατός.³

11-23. וּמִצְרַיִם—בְּנֵי יִרְמְיָהוּ. Ο'. Vacat. Aliter:⁴
Ο'. ✕ καὶ Μεσράϊμ ἐγέννησεν τοὺς Λουδιεὶμ,
καὶ τοὺς Ἀναμίμ, καὶ τοὺς Λααβίμ, καὶ τοὺς
Νεφθωίμ, (12) καὶ τοὺς Φοροσιεὶμ (alia exempl.
Πατροσωνιεὶμ⁵), καὶ τοὺς Χασλωεὶμ (alia ex-
empl. Χασλωνιεὶμ⁶), ὅθεν (alia exempl. ὅς⁷)
ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν Φυλιστιεὶμ, καὶ τοὺς Χαφθο-
ριεὶμ. (13) καὶ Χαναὰν ἐγέννησε τὸν Σιδῶνα
πρωτότοκον αὐτοῦ, καὶ τὸν Χετταῖον (alia ex-
empl. Ἐθ⁸), (14) καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν
'Αμορραῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον, (15) καὶ τὸν
Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀρουκαῖον, καὶ τὸν Ἀσενναῖον,
(16) καὶ τὸν Ἀράδιον, καὶ τὸν Σαμαραῖον, καὶ
τὸν Ἀμαθεί. (17) υἱοὶ Σήμ· Αἰλὰμ, καὶ Ἀσ-

σουρ, καὶ Ἀρφαξὰδ, καὶ Λουδ, καὶ Ἀράμ.
καὶ υἱοὶ Ἀράμ.⁹ Ὡς, καὶ Οὐλ, καὶ Γαθέρ, καὶ
Μοσόχ. (18) καὶ Ἀρφαξὰδ ἐγέννησε τὸν Καϊ-
νὰν, καὶ Καϊνὰν¹⁰ ἐγέννησε τὸν Σαλὰ, καὶ
Σαλὰ ἐγέννησε τὸν Ἐβέρ. (19) καὶ τῷ Ἐβέρ
ἐγεννήθησαν δύο υἱοί· ὄνομα τῷ ἐνὶ Φαλέγ
ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διμερίσθη ἡ γῆ·
καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἰεκτάν. (20) καὶ
Ἰεκτάν ἐγέννησε τὸν Ἐλμωδὰδ, καὶ τὸν Σα-
λέφ, καὶ τὸν Ἀσερμῶθ, καὶ τὸν Ἰαρὲ, (21) καὶ
τὸν Ἀδωρὰμ (alia exempl. Κεδουρὰν¹¹), καὶ
τὸν Οὐζάλ, καὶ τὸν Δεκλὰ, (22) καὶ τὸν Οὐ-
βὰλ, καὶ τὸν Ἀβιμαῖλ, καὶ τὸν Σαβὰ, (23) καὶ
τὸν Οὐφίρ, καὶ τὸν Εὐίλὰ (alia exempl. Εὐί¹²),
καὶ τὸν Ἰωβάβ (alia exempl. Ὡράμ¹³). πάντες
οὗτοι υἱοὶ Ἰεκτάν.¹⁴

27. הָאֲבְרָם הָיוּ אֲבְרָהָם. Ο'. Ἀβραάμ. Alia ex-
empl. Ἀβράμ, αὐτὸς Ἀβραάμ.¹⁴

CAP. I. ¹ Sic Comp. (cum Χερτιμ), Ald. (cum Δωδανίμ),
Codd. 19, 93 (cum καὶ Χερτιεὶμ καὶ Δωδανείμ (in marg. 'Ρό-
διοι)), 108 (cum Κίτιοι καὶ 'Ρόδιοι in marg.), 121 (ut Ald.),
158 (cum Χερ. καὶ Δωδ. καὶ 'Ρόδιοι). Cf. Hex. ad Gen. x. 4.
² Sic Comp., Codd. 93, 121. ³ Cod. 108 in marg. Cf.
Hex. ad Prov. xxi. 22. Jesai. iii. 2. Jerem. xiv. 9. Ezech.
xxxii. 12, 27. ⁴ Quae sequuntur cum varietate leguntur
in Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 52, 56, 60, 64
(sub *), alii (inter quos 243, et Reg. apud Montef.).
Textus noster, pauculis exceptis, est Cod. 243. ⁵ Sic

Codd. III, XI, 52, 56 (cum -σωνιεμ), 60 (idem), alii.
⁶ Sic Codd. III, XI, 44 (cum Χασμωνιμ), 52, 56, alii (inter
quos 243, ut 44). ⁷ Sic Codd. 44, 74, alii (inter quos
243). ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Mox Ἰεβουσεὶ,
Ἀμορρεὶ, Γεργεσεὶ, etc. iidem. ⁹ Haec, καὶ υἱοὶ Ἀράμ,
desunt in Comp., Ald., Codd. 19, 44, 52, aliis, et Hebraeo.
¹⁰ Haec, ἐγέννησε τὸν Κ. καὶ Κ., desunt in Hebraeo. ¹¹ Sic
Codd. III, XI, 52, 56, alii. ¹² Sic Codd. III, XI, 52,
56 (cum Εὐεί), alii. ¹³ Sic Codd. III, XI, 52 (cum καὶ
'Ιωράμ), 56 (cum Ἰωράμ), alii. ¹⁴ Sic Comp., Ald.,

31. אֵלֶּה הֵם בְּנֵי. O'. οὗτοι υἱοί. Alia exempl. οὗτοί εἰσιν υἱοί.¹⁵
32. שָׁבַח יְהוָה. O'. Δαιδάν και Σαβαί. Alia exempl. Σαβὰ και Δαιδάν. και υἱοί Δαιδάν 'Ραγουήλ, και Ναβδεήλ, και 'Ασσουριεὺς, και Λατουσιεὺς, και Λωωμειμ.¹⁶
34. עֲשׂוּ יִשְׂרָאֵל. O'. 'Ιακώβ και 'Ησαῦ. Alia exempl. 'Ησαῦ και 'Ιακώβ; alia, 'Ησαῦ και 'Ισραήλ.¹⁷
36. וְתִמְנַע וְעַמְלֵק. O'. και Θαμνὰ, και 'Αμαλήκ. Alia exempl. Θαμνὰ δὲ ἡ παλλακὴ 'Ελιφάζ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν 'Αμαλήκ.¹⁸
41. בְּנֵי עֵדָה דִּישָׁן. O'. υἱοί Σωνάν (alia exempl. 'Ανά¹⁹). Alia exempl. οὗτοι δὲ υἱοί 'Ανά Δαισών, και 'Ελιβαμὰ θυγάτηρ 'Ανά.²⁰
43. אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוֹם לְפָנֵי מֶלֶךְ מִלְכָּא לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. Alia exempl. οἱ βασιλεύσαντες ἐν γῇ 'Εδὼμ πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα τοῖς υἱοῖς 'Ισραήλ.²¹
46. בְּשָׂדָה. O'. ἐν τῷ πεδίῳ (alia exempl. ἀγρῷ²²). עֵיטָה. O'. Γεθαίμ. Alia exempl. Εὐθ.²³
48. הַנָּהָר. O'. τῆς παρὰ ποταμόν. Alia exempl. τοῦ ποταμοῦ.²⁴
- 50, 51. פְּעֵי וְשֵׁם אֲשֶׁרְתּוֹ מְדִינַתְבָּאֵל בֵּת-מִטְרָר בַּת.

מִי וְהָבִי יִמֵּת יְהוָה. O'. Φογάρ. Alia exempl. Φοοῦ και ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μεταβεήλ θυγάτηρ Ματρεδ, θυγάτηρ Μηζαάβ, και ἀπέθανεν 'Αδάδ.²⁵

51. וַיְהִי. O'. Vacat. Alia exempl. και ἦσαν; alia, και ἐγένοντο.²⁶
54. עֵרָם. O'. Ζαφωίν. Alia exempl. 'Ηράμ.²⁷

CAP. II.

7. עוֹבֵר יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מַעַל בְּחָרָם. O'. ὁ ἐμποδοστάτης 'Ισραήλ, δς ἠθέτησεν εἰς τὸ ἀνάθεμα. Alia exempl. ὁ ταράξας 'Ισραήλ, δς ἠσυνθέτησεν ἐν τῷ ἀναθέματι.¹
9. וְאֶת-כְּלֹוֹבִי. O'. και ὁ Χάλεβ. Alia exempl. και ὁ Χαλωβί.²
14. רָדִי. O'. Ζαβδαί. Alia exempl. 'Ραδδαί; alia, 'Ρηδί.³
18. הוֹלִיד. O'. ἔλαβε. Alia exempl. ἐγέννησε.⁴
21. כָּן-שָׁשִׁים שָׁנָה. O'. ἐξηκονταπέντε (alia exempl. ἐξήκοντα⁵) ἐτῶν ἦν. Alia exempl. υἱὸς ἐξήκοντα ἐτῶν.⁶
23. וְאֶת-חֵוֶס. Vicos. O'. τὰς κώμας. Alia exempl. και τὴν Αὐώθ.⁷

Codd. III, XI, 19, 56, alii (inter quos Reg.).¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum *ol* υἱοί), XI (idem), 19, 44, 55, alii (inter quos 243).¹⁶ Sic Codd. III (cum Ναβδαιήλ, et 'Ασωμειν pro Λωωμειμ), XI (cum Ναβδαιήλ et Λωωμειν), 52 (cum 'Ασσυριεὺς et Λωωμειν), 60, 64 (cum 'Ασσυριεὺς), alii (inter quos 243, cum Σοβὰ, Δαδάν (bis), 'Ασσυριεὺς et Λωωμειν). Vulg.: *Saba et Dadan. Filii autem Dadan: Assurim, et Latissim, et Laomim*. Cf. Hex. ad Gen. xxv. 3.¹⁷ Prior lectio est in Codd. III (cum καὶ 'Ησαῦ), XI, 44, 56, alii (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108, 121.¹⁸ Sic Ald. (cum 'Αμαθήκ), Codd. III (cum αὐτῷ), XI, 52 (cum 'Ελιφάζ), 55 (om. ἡ), 56 (cum 'Ελιφάζ), alii.¹⁹ Sic Comp., Codd. 74, 106, alii (inter quos 243).²⁰ Sic Codd. III, XI, 52 (cum Δεσών), 55, 60 (cum 'Ελιβεμὰ), alii.²¹ Sic Comp. (cum 'Εδὼμ, et ἐν τοῖς), Ald. (om. γῇ, cum ἐν τοῖς), Codd. III (om. γῇ), XI (idem), 19 (cum ἐν τοῖς), 44, 52 (ut III), 56 (idem), alii (inter quos 243).²² Sic Comp., Ald., Codd. 19, 108, 121.²³ Sic Comp., Ald. (cum 'Εσιθ), Codd. 19,

108, 121.²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 108, 121.²⁵ Sic Comp. (cum Φαοῦ, Ματρήθ, et Μεζαάβ), Codd. 19 (cum Φαονὰ, Ματρήθ, et Μελααὺ), 74, 106, 108 (ut 19, nisi Μεζααὺ pro Μελααὺ), alii (inter quos 243).²⁶ Prior lectio est in Codd. II, III, XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243); posterior in Comp., Ald., Codd. 19, 108, 121.²⁷ Sic Comp. (cum 'Εράμ), Codd. III, 19 (ut Comp.), 44, 52, 60, alii (inter quos 243).

CAP. II. ¹ Sic Comp. (cum τὸν 'Ισρ.), Ald. (idem), Codd. 19 (cum ὁ πατάξας τὸν 'Ισρ.), 108 (cum πατάξας), 121 (cum ἀναθήματι). Cf. Hex. ad Jos. vii. 25. Jud. xi. 35.² Sic Comp., Ald. (cum 'Αχαλωβί), Codd. 19 (cum Χαλωμί), 108, 121 (ut Ald.).³ Prior scriptura est in Comp. (cum 'Ρεδαί), Codd. III, XI, 60, 64, 119, 158; posterior in Codd. 44, 74, alii (inter quos 243).⁴ Sic Codd. 52, 56, 64, 71.⁵ Sic Codd. II (cum ἐξ ἡν ἐτῶν), III (cum ἡν ἐξ ἐτῶν), XI (ut II), 55 (idem), 56 (idem), alii.⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐτῶν ἦν), 108, 121 (cum ἐξ ἐτῶν υἱός).⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum 'Αὐώθ), 108, 121,

23. מֵאֲהָם. O'. ἐξ αὐτῶν. Alia exempl. παρ' αὐτῶν ἀπὸ Αἰθάμ.⁹

וְאֶת־בְּנוֹתָיָהּ. O'. καὶ τὰς κόμας (alia exempl. θυγατέρας⁹) αὐτῆς.

25. וְאֶת־אֶחָיו. O'. καὶ Ἀσὴν ἀδελφὸς αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ Ἀσὼμ καὶ Ἀχιάμ.¹⁰

30, 32. לֹא בָנִים (bis). O'. οὐκ ἔχων τέκνα. Alia exempl. ἄτεκνος.¹¹

31. יֵשׁוּעַ. O'. Ἰσεμῆλ. Alia exempl. Ἰεσεῖ (s. Ἰεσί).¹²

וְאֶת־אֶחָיו. O'. Δαδαί. Alia exempl. Ἀλαατ; alia, Ουλαά.¹³

34. יִרְחָע. O'. Ἰωχήλ. Alia exempl. Ἰεραά.¹⁴

41. וְאֶת־אֶחָיו. O'. τὸν Ἐλισαμὰ, καὶ Ἐλισαμὰ ἐγέννησε τὸν Ἰσμαήλ. Alia exempl. τὸν Ἐλισαμὰ.¹⁵

45. וְבֶן־שָׁמַי. O'. καὶ υἱὸς αὐτοῦ (alia exempl. Σαμαῖ¹⁶).

46. וְהָיָה לְהִלָּד. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ Ἀρρὰν ἐγέννησε τὸν Γεζουέ.¹⁷

47. וְשָׁמַי. O'. καὶ Σαγαέ (alia exempl. Σαγάφ; alia, Σαάφ¹⁸).

51. וְאֶת־בֵּית־לָחֶם. O'. πατὴρ Βαιθά· Λαμμὼν (alia exempl. Βαιθλαμμὼν¹⁹) πατὴρ Βαιθαλαέμ. Alia exempl. πατὴρ Βηθλεέμ.²⁰

53. וְהָיָה לְהִלָּד. O'. καὶ υἱὸς Ἐσθαάμ. Alia exempl. οἱ Ἐσθαωλαῖοι; alia, ὁ Ἐσθαολί.²¹

CAP. III.

1. וְהָיָה לְהִלָּד. O'. Δαμνῆλ. Alia exempl. Δαλονῖα.¹

9. מִלְכָּד בְּנִי. O'. πλὴν (alia exempl. ἐκτὸς²) τῶν υἱῶν.

19. וְבֶן־פְּדָה. O'. καὶ υἱὸς Φαδαῖας (alia exempl. Σαλαθιήλ³).

23. וְהָיָה לְהִלָּד. O'. Ἐλιθενάν. Alia exempl. Ἐλισηναί.⁴

CAP. IV.

2. וְהָיָה לְהִלָּד. O'. καὶ Παδὰ υἱὸς αὐτοῦ καὶ Σουβάλ. Alia exempl. καὶ Πέηλ υἱὸς Σοβάλ.¹

וְהָיָה לְהִלָּד. O'. αὐταὶ αἱ γενέσεις. Alia exempl. οὗτοι δῆμοι.²

3. וְהָיָה לְהִלָּד. O'. υἱοί. Alia exempl. πατέρες.³

וְהָיָה לְהִלָּד. O'. Ἐσηλεββών. Alia exempl. Ἐσηλλεφών; alia, Ἐσηαδεσφών.⁴

5. וְהָיָה לְהִלָּד. O'. Ἀωδὰ καὶ Θοαδὰ. Alia

243 (in marg., cum Ἀβώθ). Cf. Hex. ad Deut. iii. 14.

3 Reg. iv. 13. ⁹ Sic, ex duplici versione, Ald. (cum ἀπὸ αὐτῶν ἀπὸ Αἰμάθ), Codd. 19, 108, 121 (ut Ald.). ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 108.

¹¹ Sic Comp. (cum Ἀσώμ), Codd. 108, 121 (cum Ἀσόςμ). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93 (semel), 108, 121.

¹³ Sic Codd. III, XI, 44, 52, 56, alii (inter quos 243). ¹⁴ Prior scriptura est in Codd. III (cum Ααδαι), 56 (cum Ἀαλλι), 64, 71 (cum Ἀαῖ), alii;

posterior in Comp., Codd. 19, 108. ¹⁵ Sic Comp. (cum Ἰερεῖ), Ald., Codd. 19 (ut Comp.), 44, 74, alii (inter quos 243).

¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. II (cum Ἐλισαμὰ), III, XI, 19, 52, 55, 56, alii.

¹⁷ Sic Comp., Ald. (cum Σαμμὰ), Codd. 19, 74, 106 (ut Ald.), alii (inter quos 243).

¹⁸ Prior scriptura est in Ald. (cum Σαγάφ), Codd. III, XI, 44 (ut Ald.), 52, alii (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108, 121.

"AA. LL. habent Σέφ."—*Nobil.* Sic infra (v. 49) Ald., Codd. 44, 74, 106, alii (inter quos 243).

¹⁹ Sic Codd. III, XI, 158. ²⁰ Sic Comp., Ald. (cum Βηθλεέ), Codd. 44 (ut Ald.), 52 (cum Βαθλαεὺμ), 56 (cum Βεθλεὺμ), 60 (idem), alii (inter quos 243, ut Ald.).

²¹ Prior scriptura est in Ald., Codd. III, XI, 52, 55 (cum Ἐσθαωλαῖοι), 56, alii (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 108.

CAP. III. ¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 52, 55, alii (inter quos 243). Cf. Hex. ad 2 Reg. iii. 3. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121.

³ Sic Codd. II, III, XI, 52, 55, 56, alii. ⁴ Sic Comp. (cum Ἐλιωναι), Ald. (idem), Codd. III (cum Ἐλιωνναι), XI, 52, 55 (cum Ἐλιωνναι), 56, alii.

CAP. IV. ¹ Sic Comp. (cum Παιά), Codd. 19, 93 (cum Παῦλ υἱὸς Σωβάλ), 108. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121.

³ Sic Comp., Codd. 19, 108. ⁴ Prior scriptura est in Codd. III, XI, 55 (cum Ἐσηλεφών), 56 (cum Ἐσηλλεφών), 60 (ut 55), alii; posterior in Codd. 44 (cum -δεφών), 74, 106 (ut 44), 134, 144, 243.

exempl. 'Αλαὰ καὶ Νοορά.⁵ Alia: Χαλλὰ καὶ Μαορά.⁶

9. יַבִּי. Ο'. 'Ιγαβής. Alia exempl. 'Ιαβής.⁷

בִּעֲבָב. Cum dolore. Ο'. ὡς γαβής. "Ἄλλος· ἐν διαπώσει.⁸ "Ἄλλος· ἐν διασπασμῷ.⁹

10. וַעֲשִׂית מַרְעָה לְבִלְתִּי עֲנָבִי. Et feceris (immunem) a malo, ut ne dolore afficiar. Ο'. καὶ ποιήσης γνῶσιν τοῦ μὴ ταπεινώσai με. "Ἄλλος· (καὶ ποιήσης) βόσκησίν μου τοῦ μὴ διαπεσεῖν με.¹⁰

11. אֲחִי-יִשְׁחָה. Ο'. πατὴρ 'Ασχά. Alia exempl. δ ἀδελφὸς Σουά.¹¹

12. וַאֲשָׁתוֹן הוֹלִיר. Ο'. ἐγέννησε. Alia exempl. καὶ 'Ασσαθὼν ἐγέννησε.¹²

עִיר-נֹחַשׁ. Ο'. πόλεως Ναάς. Alia exempl. 'Ηρναάς.¹³

13. חֲתַת. Ο'. 'Αθάθ. Alia exempl. 'Αθάθ καὶ Μαωναθεί.¹⁴

14. גִּיּוֹא חֲרָשִׁים. Vallis fabrorum. Ο'. 'Αγεαδ-δαῖρ. Alia exempl. Γησρασίμ; alia, Φαράς.¹⁵ "Ἄλλος· γῆ (s. γέ) τεκτόνων.¹⁶

כִּי חֲרָשִׁים הָיוּ. Ο'. ὅτι τέκτονες ἦσαν. Alia exempl. ὅτι ὡς ἐν ὀράσει ἦσαν.¹⁷

21. וּבִשְׁפָחַת בֵּית-עֲבֹדַת הַבָּץ. Et familiae opificum byssi. Ο'. καὶ γενέσεις οικείων 'Εφραθαβάκ (potior scriptura 'Εβδὰθ 'Αββούς¹⁸).

Alia exempl. καὶ δῆμοι οἰκον 'Ωβήθ 'Αβ-βούς.¹⁹

22. וַאֲשֶׁר-לִמְוָאב. Ο'. οἱ κατόκησαν ἐν Μωάβ. Alia exempl. οἱ ἐξουσίασαντες ἐν τῷ λαῷ Μωάβ.²⁰

וַיֵּשְׁבוּ לָהֶם יְהוֹדִי-בְרִי. Et Jashubilehem. Sed res antiquae sunt. Ο'. καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ἀβεδρὶν, ἀθουκίμ. Alia exempl. καὶ ἐπέστρεψαν [ἐαυτοῖς] λεέμ. οἱ δὲ λόγοι παλαιοὶ εἰσιν [καὶ δαβείρ καὶ ναθου-κεῖμ].²¹

23. בְּמִלְחָתוֹ. Ο'. ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Alia exempl. ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.²²

26. וּבְנֵי מִשְׁכַּע. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ υἱοὶ Μασμά.²³

27. וְכָל מִשְׁפָּחָתָם לֹא הָרְבוּ עִדְבָנֵי יְהוּדָה. Ο'. καὶ πᾶσαι αἱ πατριαὶ αὐτῶν οὐκ ἐπλεόνασαν ὡς υἱοὶ 'Ιούδα. Alia exempl. καὶ πάντες οἱ δῆμοι αὐτῶν οὐκ ἐπλήθυναν ὡς υἱῶν 'Ιούδα.²⁴

31. וּבְחֶצֶר סוּרִים. Ο'. καὶ 'Ημισουσεωσίν. Alia exempl. καὶ ἐν 'Ἀσερσουσείμ.²⁵

33. מִוְשְׁבֹתָם. Ο'. (ἡ) κατάσχεσις. Alia exempl. ἡ κατοικία.²⁶

וְהַתְּחַשְׁם לָהֶם. Ο'. καὶ ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν. Alia exempl. καὶ ἡ γενεαλογία αὐτῶν αὐτοῖς.²⁷

⁵ Sic Codd. III, 52, 55 (cum Nooà), 56 (cum Naarà), 60, alii. ⁶ Sic Ald., Codd. 44, 74, 106, alii (inter quos 243).

⁷ Sic Comp. (cum 'Ιαβήs), Ald. (cum 'Ιαβίs), Codd. 19 (ut Comp.), 64, 106, alii (inter quos 243). ⁸ Sic in textu Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121. Cf. Hex. ad Neh. viii. 10.

⁹ Cod. 93 in marg. sine nom. ¹⁰ Sic Codd. 56 (in textu post ταπεινώσai με, om. μὴ), 93 (in marg.).

¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ¹² Sic Comp. (cum 'Εσσαθων), Ald. (cum 'Ασθαθων), Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 44 (cum 'Ασθων), 52 (idem), 55, alii (inter quos 243, ut 44).

¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121 (cum Εἰρναάς). ¹⁴ Sic Comp., Codd. 60 (cum 'Αθ. Μαωναθί), 93 (cum 'Αθ. Μαωναθί), 108, 121.

¹⁵ Prior lectio est in Comp. (cum Γησρασίμ), Ald. (cum Γησρασίμ), Codd. III, 52, 56, 60, aliis (inter quos 243, ut Ald.); posterior in Codd. 19, 93, 108, 121. ¹⁶ Cod. 93 in marg.:

γετεκτόνων (sic). ¹⁷ Sic Codd. 19, 93 (cum altera lectione in marg.), 108 (idem), 121. ¹⁸ Sic Ald., Codd. III, XI, 44 (cum 'Εβδὰθ), 52 (cum 'Αββούς), 60, alii (inter quos 243). ¹⁹ Sic Comp. (cum 'Ωβήθ 'Αβούς), Codd. 93, 108 (cum 'Ιωβήθ 'Αβούς), 121. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐξουσιαντες), 93, 108, 121 (cum οἱ ἐξουσίασαν). ²¹ Sic, ex duplici versione, Codd. 19 (cum δαμείρ et μαθουκίμ), 93 (cum ἐπίστρεψεν et δαβείρ), 108 (cum δαβήρ), 121 (cum δαβίρ). Comp.: καὶ ἀπέστρεψαν εἰς λεέμ οἱ δὲ λ. π. εἰσαν. ²² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ²³ Sic Comp., Codd. 93, 108 (cum υἱός), 121. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ²⁵ Sic Comp. (cum 'Εσερσουσίμ), Codd. 19 (cum 'Ἀσερσουσί), 93 (cum 'Ἀσινρουσίμ), 108 (ut 19), 121. (Pro 'Ημισουσεωσίν potior scriptura ἡμισ (ΨῆΞ) ζωσίμ est in Codd. III (cum ζωσίμ), 56 (cum σεσωσίμ), 60 (idem), 119, 158 (cum σεωσίμ).) ²⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. ²⁷ Sic

34. וַיִּשְׁבּוּב וַיִּמְלֵךְ יְהוֹשָׁפָא. Ο'. και Μοσωβαβ, και 'Ιερολδχ, και 'Ιωσία. Alia exempl. και ἐπιστρέφων ἐβασίλευσεν 'Ιωάσ.²⁸
35. וַיְהִי. Ο'. και 'Ιηού. Alia exempl. και αὐτός.²⁹
38. פָּרְצוּ. Diffuderunt se. Ο'. ἐπληθύνθησαν. Alia exempl. και ἐχύθησαν.³⁰
39. עַד לְמִזְרָח. Ο'. ἕως τῶν ἀνατολῶν. Alia exempl. ἕως κατὰ ἀνατολάς.³¹
- לְצִאָתָם. Ο'. τοῖς κτήγεσιν (alia exempl. ποιμνίοις³²) αὐτῶν.
40. מִרְעָה שָׁמֶן. Ο'. νομάς πλείονας (alia exempl. πίνονας³³).
- וַיָּבֶן יְרֵי. Ο'. πλατεία ἐναντίον αὐτῶν. Alia exempl. εὐρύχωρος ἐνώπιον αὐτῶν.³⁴
- וַיִּשְׁקֵט וַיִּשְׁלַח. Et quieta et tranquilla. Ο'. και εἰρήνη και ἡσυχία. Alia exempl. και ἐν εἰρήνῃ, και ἡσυχάζουσα και εὐθηνούσα.³⁵
41. אֶת-אֲחֵיהֶם. Ο'. τοὺς οἴκους (alia exempl. οἰκήτορας³⁶) αὐτῶν. Alia exempl. τὰς σκηνας αὐτῶν.³⁷
- וַיִּמְצְאוּ שָׁמָּה. Et habitacula quae inventa sunt illic. Ο'. και τοὺς Μιναιούς οὓς εὑροσαν ἐκεῖ. Alia exempl. και τοὺς Κιναίους τοὺς εὐρεθέντας ἐκεῖ.³⁸ Ἄλλος και τὰς πηγὰς (ἄς) εὐρον ἐκεῖ.³⁹
43. אֶת-שְׂאִרֵּית הַפֶּלֶטָה. Ο'. τοὺς καταλοιπούς

τοὺς καταλειφθέντας. Alia exempl. τὸ κατάλειμμα τὸ διασωθέν.⁴⁰

43. וַיִּשְׁבּוּ שָׁם. Ο'. Vacat. Alia exempl. και κατῳκησάν ἐκεῖ.⁴¹

CAP. V.

1. וַיִּבְלְלוּ יְצִיגֵי אֲבִיו נְתָנָה בְּנֵתוֹ לְבִנֵּי יוֹסֵף. וַיִּבְרָא. Ο'. και ἐν τῇ ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔδωκε τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ τῇ υἱῇ αὐτοῦ 'Ιωσήφ υἱῷ 'Ισραήλ. Alia exempl. ἐν δὲ τῇ βεβηλωσαι τὴν στρωμνὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐδόθη τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ υἱοῖς 'Ιωσήφ υἱοῦ 'Ισραήλ.¹
5. בָּעַל. Ο'. 'Ιωήλ. Alia exempl. Βάαλ.²
6. בְּהָרָה. Ο'. Βεήλ. Alia exempl. Βεηρά.³
7. לְמִשְׁחֶהֱתִי בְּהִתְיַחַשׁ לְתַלְדֹּתָם. Ο'. τῇ πατρίδι αὐτοῦ ἐν τοῖς καταλοχισμοῖς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν. Alia exempl. ἐν τοῖς δῆμοις αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἐν τῇ γενεαλογίᾳ αὐτῶν.⁴
9. עַד-לְבוֹא מִדְּבָרָה. Ο'. ἕως ἐρχομένων (alia exempl. ἕως εἰσόδου⁵) τῆς ἐρήμου.
- רָבִי. Ο'. πολλά. Alia exempl. ἐπληθύνθησαν.⁶
10. עַל-כֵּן-פָּנִי מִזֶּרַח. Ο'. πάντες (alia exempl. ἕως πάντες⁷) κατ' ἀνατολάς. Alia exempl. ἐπὶ παντὸς προσώπου ἀνατολῶν.⁸

Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ²⁸ Sic Codd. 19, 93, 108, 121. ²⁹ Sic Codd. II (cum οἶτος, et 'Ιηού manu 2da), 44, 74, 106, alii (inter quos 243). ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121 (cum καὶ ἐνισχύθησαν). Cf. Hex. ad Jesai. liv. 3 (in Auctario). ³¹ Sic Comp. (cum κατ' ἀν.), Codd. 19, 93 (cum ἕως τῆς κατανατολάς), 108, 121 (ut Comp.). ³² Ibidem. ³³ Sic Comp. (cum νομῆν πίνονα), Codd. II (cum πείονας, et πλείονας manu 2da), 19 (ut Comp.), 52, 56, alii. Cf. Hex. ad Psal. lxxvii. 31. Ezech. xxxiv. 16. ³⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ³⁵ Sic Comp. (cum εὐθηνούσα), Codd. 19 (idem), 93 (idem), 108 (om. ἐν), 121. Hieron.: et quietam et fertilem. Vox εὐθηνούσα Theodotionem sapit, coll. Hex. ad Job. iii. 26. xxi. 23. Dan. iv. 1. ³⁶ Sic Ald., Codd. III, 52, 55, 56, alii. ³⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ³⁸ Sic Codd. 19 (cum Κεναίους),

93, 108 (cum Κιναίους), 121 (cum Κεναίους). ³⁹ Ibidem post ἕως τῆς ἡμ. ταύτης inferunt: και τὰς πηγὰς (וַיִּמְצְאוּ) εὐρον ἐκεῖ. ⁴⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ⁴¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 56, alii.

CAP. V. ¹ Sic Comp. (cum στρωμνῇ), Codd. 19 (idem), 93, 108 (ut Comp.), 121 (idem), Theodoret. Quæst. in 1 Paral. p. 555 (cum ἔδωκε). Mox (v. 2) τὰ πρωτοτόκια pro ἡ εὐλογία iidem. ² Sic Comp., Codd. III, XI, 52, 56, alii. ³ Sic Comp. (cum Βαρά), Codd. III, XI, 44 (cum Βεῖρά), 52, 56, alii. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. Cf. ad Cap. iv. 33. ⁵ Sic Comp. (cum ἕως τῆς εἰσόδου), Codd. 19 (cum ἕως τῆς ὁδοῦ), 93, 108 (ut 19), 121. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἐπληθύνθη), 108, 121 (ut 93). ⁷ Sic Codd. II, III, XI, 52, 56, alii. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121.

12. הָרָאִשׁ. *O'* πρωτότοκος. Alia exempl. *ὁ ἀρχων*.⁹

16. וּבְכָל־מִגְרָשֵׁי שָׂרֹן עַל־תּוֹצְאוֹתָם. *O'* και πάντα τὰ περίχωρα Σαῶν ἕως ἐξόδου. Alia exempl. και ἐν πᾶσι τοῖς ἀφορισμένοις Σαρῶμ ἐπὶ τῶν διεξόδων αὐτῶν.¹⁰

17. כָּל־הַתְּיַחֲשִׁי. *O'* πάντων ὁ καταλοχισμός. Alia exempl. πάντες ἐγενεαλογήθησαν.¹¹

20. וַיַּעֲזֹרוּ עֲלֵיהֶם. *O'* και κατίσχυσαν ἐπ' αὐτῶν. Alia exempl. και ἐβόησαν ἐπ' αὐτούς.¹²

וְכָל־שִׁעְמָהָם. *O'* και πάντα τὰ σκηνώματα αὐτῶν. Alia exempl. και πάντες οἱ μετ' αὐτῶν.¹³

21. מִקְיָהֶם. *O'* τὴν ἀποσκευὴν (alia exempl. τὰς κτήσεις¹⁴) αὐτῶν.

22. עֲדַרְהֶלֶחַ. *O'* ἕως τῆς μετοικεσίας (alia exempl. ἀποικίας¹⁵).

23. וַיִּשְׁבּוּ בְּאָרְצָן. *O'* κατόκησαν. Alia exempl. κατόκησαν ἐν τῇ γῇ.¹⁶

24. וַיַּעֲזִיאוּ. *O'* Vacat. Alia exempl. και 'Εξ-
ριήλ.¹⁷

26. פּוֹל. *O'* Φαλώχ. Alia exempl. Φούλ; alia, Φουά.¹⁸ Σ. Φούχ (fort. Φούλ).¹⁹

לְחֶלֶחַ. *O'* εἰς Χαάχ. Alia exempl. εἰς Χαλά; alia, εἰς 'Αλάν.²⁰

וַיַּחֲבֹר וְהָרָא. *O'* και Χαβῶρ. Alia exempl. και 'Αβῶρ, και 'Αρράν.²¹

CAP. VI.

6 (Hebr. v. 32). אֶת־מַרְיָה. *O'* τὸν Μαριήλ (alia exempl. Μαριάθ¹).

10 (v. 36). הוּא אֲשֶׁר בָּהֶן. *O'* οὗτος ἱεράτευσεν. Alia exempl. αὐτός ἐστιν Ἀζαρίας ὁ ἱερατεύ-
σας.²

15 (v. 41). בְּהַגְלֹת יְהוָה אֶת־יְהוּדָה וִירֹשָׁלַם. *O'* ἐν τῇ μετοικίᾳ (alia exempl. add. κυρίου³) μετὰ 'Ιουδα και 'Ιερουσαλήμ. Alia exempl. ἐν τῷ ἀποικίζειν κύριον τὸν 'Ιουδα και τὴν 'Ιερου-
σαλήμ. . . εἰς Βαβυλῶνα.⁴

19 (vi. 4). וַיֵּלֶךְ מִשְׁפָּחָתָם. *O'* και αὐται αἱ πα-
τριαί. Alia exempl. αὐται αἱ συγγένειαι.⁵

20 (5). לְבָנֵי בְנוֹ. *O'* τῷ Δοβενὶ νύμφῃ αὐτοῦ. Alia
exempl. Δοβεννὶ υἱδς αὐτοῦ.⁶

26 (11). נָחָת. *O'* Καιναάθ. Alia exempl. Ναάθ;
alia, και Ναάθ.⁷

28 (13). הַבֹּכֵר וְשֵׁנִי וְאַחֵיהֶם. *O'* ὁ πρωτότοκος
Σανὶ, και Ἀβιδά. Alia exempl. ὁ πρωτότοκος
αὐτοῦ 'Ιωηλ, και ὁ δεύτερος Ἀβιδά.⁸

31 (16). עַל־יְדִיר־שִׁיר בֵּית יְהוָה מִמְּנוּחַ הָאָרוֹן. *Juxta cantum domus Jovae ex quo collocata est
arca. O'* ἐπὶ χεῖρας ᾄδόντων ἐν οἴκῳ κυρίου
ἐν τῇ καταπαύσει τῆς κιβωτοῦ. Alia exempl.
ἐχόμενα ᾠδῆς οἴκου κυρίου ἐξ οὗ κατέπαυσεν ἡ
κιβωτός.⁹

32 (17). לְפָנַי מִשְׁכַּן אֹהֶל־מוֹעֵד. *O'* ἐναντίον τῆς

⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ¹⁰ Sic Comp. (cum Σαρῶν), Codd. 19 (idem), 93, 108, 121. ¹¹ Iidem.

¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121 (cum ἐβόησεν). Pin-
gendum videtur ἐβηθήθησαν, aut saltem ἐβηθήσαν. ¹³ Ii-
dem. Mox ἐπεισείθησαν pro ἤλπισαν iidem. ¹⁴ Iidem.

¹⁵ Iidem. ¹⁶ Sic Comp. (cum φήσαν), Ald., Codd. III (om. τῇ), XI, 19 (ut Comp.), 44, 52, 55, alii (inter quos 243). ¹⁷ Sic Comp., Codd. II (cum 'Εσθρὴλ), III (cum 'Ιεζρὴλ), XI (idem), 19, 56 (ut II), 60 (cum 'Εσθρὴλ), alii.

¹⁸ Prior scriptura est in Comp., Ald., Cod. 121; posterior in Codd. 19, 44, 74, aliis (inter quos 243). ¹⁹ Cod. 108.

²⁰ Prior scriptura est in Codd. III, XI, 44, 52, 55, aliis (inter quos 243, cum Χαλλά); posterior in Comp. (cum ἄλλ), Ald. (cum ἄλλαν), Codd. 19, 93 (ut Ald.), 108, 121

(ut Ald.). ²¹ Sic Comp. (cum 'Αρρά), Codd. 19 (cum 'Αμῶρ), 93, 108, 121 (cum 'Ιαβῶρ).

CAP. VI. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum Μαριάθ), XI, 19, 44, 52 (cum Μαριέθ), 56 (ut III), alii (inter quos 243). ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum 'Αζαρίας), 121 (cum οὗτος). ³ Sic Codd. 74, 106, alii. ⁴ Sic Comp., Ald. (cum 'Ιουδα), Codd. 93, 108, 121 (ut Ald.).

⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93 (cum και αὐται), 108, 121. ⁶ Sic Comp., Ald. (cum Δοβαννὶ), Codd. 19 (cum Δοβεννὶ), 93 (cum Δοβεννὶ), 108 (om. αὐτοῦ), 121. ⁷ Prior scrip-
tura est in Comp., Ald., Codd. 19, 44, 93, aliis; posterior in Codd. 64, 119, 134, 243. ⁸ Sic Comp., Ald. (cum 'Ιωηλ, et δ. αὐτοῦ Ἀβιδά), Codd. 19, 93 (cum 'Ιωλ), 108, 121. Cf. I Reg. viii. 2. ⁹ Sic Codd. 19, 93 (cum ἐν

σκηνης τοῦ μαρτυρίου (alia exempl. οἴκου μαρτυρίου¹⁰). Alia exempl. ἀπέναντι τῆς σκέπης τῆς σκηνης τοῦ μαρτυρίου.¹¹

32 (17). בְּשִׁיר. Ο'. ἐν ὄργανοις. Alia exempl. ἐν ᾧδῃ.¹²

46, 47 (31, 32). בְּנֵי־אֲמָצִיָּה : בְּנֵי־לֵקִיָּה : בְּנֵי־אֲמָצִיָּה. Ο'. υἱοῦ Ἀμεσσία. Alia exempl. υἱοῦ Ἀμασία υἱοῦ Χελκίου υἱοῦ Ἀμασεί.¹³

48 (33). לְכָל־עֲבֹדָת. Ο'. εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας. Alia exempl. εἰς πᾶσαν δουλείαν.¹⁴

49 (34). לְכָל מְלָאכָת קֹדֶשׁ הַקֹּדֶשִׁים. Ο'. εἰς πᾶσαν ἐργασίαν ἁγία τῶν ἁγίων. Alia exempl. εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων.¹⁵

54 (39). לְטִירוֹתָם. Ο'. ἐν ταῖς κώμαις (alia exempl. ἐπαύλεσιν¹⁶) αὐτῶν.

לְמִשְׁפַּחַת הַקֹּהֲנִי. Ο'. τῇ πατριᾷ αὐτῶν τοῖς Κααθί. Alia exempl. τῇ συγγενείᾳ τοῦ Καάθ.¹⁷

55 (40). וְאֶת־מִנְיָהּ. Ο'. καὶ τὰ περισπῶρια (alia exempl. περιπόλια¹⁸) αὐτῆς.

56 (41). וְאֶת־שָׂרָה הָעִיר וְאֶת־חֲצִירָה. Ο'. καὶ τὰ πεδία τῆς πόλεως, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς. Alia exempl. τοὺς δὲ ἀγροὺς τῆς πόλεως, καὶ τὰς ἐπαύλεις αὐτῆς.¹⁹

57 (42). וְאֶת־יִתֵּר. Ο'. καὶ τὴν Σελνὰ, καὶ τὰ περισπῶρια αὐτῆς. Alia exempl. καὶ τὴν Ἰαθήρ.²⁰

58 (43). וְאֶת־חִילָן. Ο'. καὶ τὴν Ἰεθάρ. Alia exempl. καὶ τὴν Ἡλών.²¹

71 (56). וְאֶת־עֲשָׁתָּרֹת. Ο'. καὶ τὴν Ἀσρηώθ (alia exempl. Ἀστάρωθ²²).

73 (58). וְאֶת־מִנְיָהּ. (in priore loco). Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς.²³

77 (62). וְאֶת־מִנְיָהּ. (in posteriore loco). Ο'. καὶ τὰ περισπῶρια αὐτῆς. Alia exempl. καὶ τὰ ἀφορίσματα αὐτῆς.²⁴

78 (63). לְמִנְיָהּ. Ο'. κατὰ δυσμάς. Alia exempl. κατὰ ἀνατολάς.²⁵

CAP. VII.

2. גְּבוּרֵי חַיִּל. Ο'. ἰσχυροὶ δυνάμει. Alia exempl. δυνατοὶ ἰσχύϊ.¹

4. לְבֵית אֲבוֹתָם. Ο'. κατ' οἴκους πατριῶν (alia exempl. πατρικοὺς²) αὐτῶν.

גְּדֻרֵי עֲבָא. Ο'. ἰσχυροὶ (alia exempl. μονόζωνοι δυνάμει³) παρατάξασθαι.

5. הַתְּיָחָשׁ. Ο'. ὁ ἀριμὸς (alia exempl. ἡ γενεαλογία⁴) αὐτῶν.

8. וְאֶלְיָוִיעִי. Ο'. καὶ Ἐλιθενάν (alia exempl. Ἐλιωνναί⁵).

13. בְּנֵי בִלְהָה. Ο'. υἱοὶ αὐτοῦ, Βαλὰμ υἱὸς αὐτοῦ. Alia exempl. υἱοὶ Βαλλὰ.⁶

23. וְיִתְהַר. Ο'. καὶ ἔλαβεν ἐν γαστρί. Alia exempl. καὶ συνέλαβεν.⁷

24. וּבִתּוֹ שָׂאָרָה. Ο'. καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Σαραά· καὶ ἐν ἐκείνοις τοῖς καταλοίποις.⁸

וְאֶת אֲנֹן שָׂאָרָה. Ο'. καὶ υἱοὶ Ὁζὰν, Σεηρά. Alia exempl. καὶ τὴν Ἡρσααδρά.⁹

χείρας pro ἐχόμενα, 108, 121. ¹⁰ Sic (pro τοῦ μ.) Codd. II, III, 52, 60, 64, 71, 158.

¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93. Ad τοῦ μ. Cod. 108 in marg.: τοῦ χρόνου. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121.

¹³ Sic Comp., Ald. (cum Ἀμασίας υἱοῦ Χελκίου υἱοῦ Ἀμασία), Codd. XI (cum Ἀμεσσία et Ἀμασαι), 19, 52 (cum Ἀμεσία et Ἀμασεί), alii.

¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. τοῦ), 108, 121, Theodorei.

¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121. ¹⁸ Ibidem. ¹⁹ Ibidem.

²⁰ Sic Codd. 44, 74 (cum Ἰαθήρ) 106, alii. ²¹ Sic Codd. 44 (cum Ἡλὼν), 74, 106, alii. ²² Sic Comp., Ald., Codd. 93, 108, 121.

²³ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (cum περι-

πόλεα), 93, 121. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἀφωρ.), 93, 108, 121. Cf. Hex. ad Ezech. xlv. 2. xlviii. 17.

²⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121.

CAP. VII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ² Sic Codd. II, III, XI, 55, 64, 108. Cf. Hex. ad Num. ii. 34.

³ Sic Comp. (cum μ. ἰσχυροί), Ald., Codd. 19 (ut Comp.), 93, 108 (ut Comp.), 121. ⁴ Ibidem. ⁵ Sic Codd. III, XI (cum Ἐλίωνωναι), 55, 64, 71, alii. Cf. ad Cap. iii. 23.

⁶ Sic Comp. (cum Βαλαά), Codd. II (cum Βαλὰμ), III, XI, 55, 60 (cum Βαλλὰς), alii. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121.

⁸ Prior clausula deest in Cod. II; posterior in Comp., Codd. 19, 93, 121. ⁹ Sic Comp. (cum Ἐξεσσαρά), Ald. (cum καὶ τὴν Σαδρά), Codd. 19, 93 (cum

29. וְעַל־יְדֵי בְנֵי־מִנְשֶׁה. Ο'. καὶ ἕως ὁρίων (alia exempl. καὶ ἐχόμενα¹⁰) υἱῶν Μανασσῆ.

40. רֹאשֵׁי הַנְּשִׂאִים הַתְּיָחִימִשׁ בְּצֶאֱבָא בְּמִלְחָמָה. Ο'. ἄρχοντες ἡγούμενοι· ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς παράταξιν τοῦ πολεμεῖν. Alia exempl. ἀρχηγοὶ τῶν ἀρχόντων τῶν γενεαλογηθέντων ἐν τῇ στάσει ἐν τῷ πολέμῳ.¹¹

CAP. VIII.

7. הוּא הִגָּלָם. Ipse deportavit eos. Ο'. οὗτος 'Ιεγλαμ. Alia exempl. αὐτὸς ἀπόκισεν αὐτούς.¹

8. מִן־שְׁלָחוֹ אֹתָם. Postquam dimiserat eos. Ο'. μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτόν. Alia exempl. μετὰ τὸ ἐξαποστεῖλαι αὐτοὺς αὐτόν.²

10. אֵלֶּה בְּנֵי. Ο'. οὗτοι. Alia exempl. οὗτοι υἱοὶ αὐτοῦ.³

32. וְאֵף הָיָה. Ο'. καὶ γὰρ οὗτοι. Alia exempl. καὶ οὗτοι (s. αὐτοί).⁴

CAP. IX.

1. הַתְּיָחִימִשׁ. Ο'. ὁ συλλοχισμὸς αὐτῶν. Alia exempl. ἐγενεαλογήθησαν.¹

וַיִּדְוֶרָה הִגָּלָו. Et Juda deportatus est. Ο'. καὶ 'Ιούδα μετὰ τῶν ἀποικισθέντων. Alia exempl. καὶ 'Ιούδα, καὶ ἀποκίσθησαν.²

בְּמִצְעָלָם. Ο'. ἐν ταῖς ἀνομίαις (Σ. ἀνομίαις³)

αὐτῶν. Alia exempl. διὰ τὴν ἀσυνθεσίαν αὐτῶν ἣν ἠδίκησαν.⁴

2. וְהַנְּתִיבִים. Et mancipia templi (ιερόδουλοι). Ο'. καὶ οἱ δεδομένοι. Alia exempl. καὶ οἱ Ναθιναῖοι.⁵

4. בֶּן־בְּנִימִן (בְּנִי מִן ק'). Ο'. υἱοῦ Βουνί, υἱοῦ υἱῶν Φαρές. Alia exempl. υἱοῦ Βενιαμὴν ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρές.⁶

8. וְאֵלֶּה בְּרִעָיו. Ο'. καὶ 'Ηλῶ· οὗτοι (potior scriptura καὶ οὗτοι) υἱοὶ 'Οζί. Alia exempl. καὶ 'Ηλὰ υἱὸς 'Οζί; alia, καὶ οὗτοι υἱοὶ 'Οζί.⁷

9. כָּל־אֵלֶּה אֲנָשִׁים רֹאשֵׁי אֲבוֹת. Ο'. πάντες οἱ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν. Alia exempl. πάντες οὗτοι πατριάρχαι.⁸

13. מְלֹאֲנֶת עֲבוֹדָתָה. Ο'. εἰς ἐργασίαν λειτουργίας. Alia exempl. ἐν ἔργῳ δουλείας.⁹

16. בְּחֻצֵּי. Ο'. ἐν ταῖς κόμαις (alia exempl. αὐλαῖς¹⁰).

18. וַיַּעַד־הֶנֶּזֶק. Ο'. καὶ ἕως ταύτης. Alia exempl. καὶ ἕως ὧδε ἐδανείμ.¹¹

הָיָה הַשְּׁעָרִים לְמַחְנֹת. Ο'. αὐται αἱ πύλαι τῶν παρεμβολῶν. Alia exempl. αὐτοὶ οἱ πυλωροὶ εἰς τὰς παρεμβολάς.¹²

19. שְׁמָרֵי הַסְּפִים. Ο'. φυλάσσοντες τὰς φυλακάς (alia exempl. τὰς πύλας; alia, τὰ πρόθυρα¹³).

20. לְפָנִים יִהְיֶה עִמּוֹ. Olim: Jona sit cum eo. Ο'. ἔμπροσθεν κυρίου, καὶ οὗτοι μετ' αὐτοῦ (alia exempl. καὶ μετὰ ταῦτα¹⁴).

¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Cap. vi. 31. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum τῶν γεν. αὐτῶν), 108, 121. Ad ἐν τῇ στάσει Cod. 93 in marg.: ἐν τῇ δυνάμει. Cf. Hex. ad Neh. ix. 6.

CAP. VIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ² Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. ³ Sic Comp., Ald., Codd. 93, 108, 121 (cum οἱ υἱοὶ pro υἱοί). ⁴ Sic Comp. (cum αὐτοί), Ald., Codd. III, XI, 56, 60, alii.

CAP. IX. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121, Theodoret. Cf. ad Cap. v. 17. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121, Theodoret. ³ Cod. 108 in marg. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (om. αὐτῶν), 121, Theodoret. ⁵ Sic Comp. (cum Ναθινεοί), Codd. 19 (cum ναοὶ νεία), 93,

108 (ut 19), 121 (cum Θανναῖοι), Theodoret. Hieron.: et Nathinaei. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. In Ald., Codd. II, III, XI, 52, 56, alii, haec, υἱοῦ Ἀμβραῖμ, υἱοῦ Βουνί, desiderantur. ⁷ Prior lectio est in Codd. III, XI, 52, 56, 60, alii; posterior in Comp., Cod. II (cum 'Οζί). ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ⁹ Idem. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121. ¹¹ Sic Comp. (om. ἐδανείμ), Ald. (cum ἕως ἐν δαδανείμ), 19 (cum ἐν ἀλείμ), 93, 108 (cum ἐναλείμ), 121 (cum ἕως δεδανείμ). ¹² Sic Comp., Ald. (cum οὖρα), Codd. 19, 93, 108, 121 (ut Ald.). ¹³ Prior lectio est in Codd. 44, 74, 106, alii (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19 (cum πρόθυρα), 93, 108. Cf. Hex. ad Ezech. xl. 6. ¹⁴ Sic

22. כָּלֶם הַבְּרִיּוֹת לְשַׁעֲרֵים בְּסָפִים. Ο'. πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ ἐπὶ τῆς πύλης ἐν ταῖς πύλαις. Alia exempl. πάντες αὐτοὶ ἐκλελεγμένοι εἰς πυλῶρους ἐν τοῖς σταθμοῖς.¹⁵

הָרָאָה. Ο'. ὁ βλέπων. Alia exempl. ὁ ὄρων.¹⁶

23. לְמַשְׁמֹרֶת. Ο'. τοῦ φυλάσσειν. Alia exempl. εἰς ἐφημερίας.¹⁷

27. וּסְבִיבוֹת בֵּית־הָאֱלֹהִים וְלִינוֹ. Ο'. παρεμβάλλουσιν. Alia exempl. καὶ περικύκλω τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ αὐλισθήσονται.¹⁸

31. עַל מַעֲשֵׂה הַחֲבֹתִים. Praefectus erat eorum quae in sartagine frangebantur. Ο'. ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς θυσίας τοῦ τηγάνου (alia exempl. add. τῶν τηγανιστῶν¹⁹) τοῦ μεγάλου ἱερέως.

33. בְּלִשְׁכֹּת פְּטָרִים. In conclavibus dimissi (ab aliis officiis immunes). Ο'. διατεταγμένοι ἐφημερίαι. Alia exempl. ἐν τῷ παστοφορίῳ διατεταγμένοι εἰς ἐφημερίας.²⁰

38. עַם־אַחֲיהֶם. Ο'. ἐν μέσῳ (alia exempl. μετὰ²¹) τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

CAP. X.

1. וַיָּנֶם אִישׁ־יִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ ἔφυγον. Alia exempl. καὶ ἔφυγεν ἀνὴρ Ἰσραήλ.¹

3. וַיָּחַל. Et tremuit. Ο'. καὶ ἐπόνεσαν (potior scriptura ἐπόνεσεν). Alia exempl. καὶ ἐτροπώθη.²

5. וַיָּמָת. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἀπέθανε.³

6. יָחַד. Ο'. ἐπὶ τὸ αὐτό. Alia exempl. ὁμοθυμαδόν.⁴

8. מִמַּחֲרָת. Ο'. τῇ ἐχομένῃ. Alia exempl. τῇ ἐπαύριον.⁵

9. וַיִּשְׁאוּ. Ο'. καὶ ἔλαβον (alia exempl. ἦραν⁶).

10. תָּקְעוּ. Affixerunt. Ο'. ἔθηκαν. Alia exempl. ἐπήξαν.⁷

11. לֹא יָבֹשׁ גִּלְעָד. Ο'. πάντες οἱ κατοικοῦντες (יִשְׁבֹּ) Γαλαάδ. Alia exempl. πάντες οἱ κατοικοῦντες Ἰαβὶς τῆς Γαλαάδ.⁸

13. Ο'. ÷ καὶ ἀπεκρίνατο αὐτῷ Σαμουὴλ ὁ προφήτης (4).⁹

CAP. XI.

1. וַיִּקְבְּצוּ. Ο'. καὶ ἦλθε (alia exempl. συνηθροίσθησαν¹).

2. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד לֵאמֹר. Ο'. καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ κύριός σοι. Alia exempl. καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός σου σοι.²

4. דָּוִד וְכָל־יִשְׂרָאֵל. Ο'. ὁ βασιλεὺς καὶ ἄνδρες αὐτοῦ. Alia exempl. ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ.³

5. וַיֹּאמְרוּ יִשְׁשִׁי בְּיוֹם לְדָוִד. Ο'. εἶπον τῷ Δαυίδ. Alia exempl. εἶπαν δὲ οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἰεβούς τῷ Δαυίδ.⁴

Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121. ¹⁵ Sic Comp. (cum οἱ), Ald., Codd. 19 (ut Comp.), 93, 108 (cum oi pro αὐτοῖς), 121. ¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (om. ὁ), 93, 108, 121, Theodoret. Cf. Hex. ad 1 Reg. ix. 9.

¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (cum eis τὰς ἐφημερίας), 93 (cum eis ἐφ' ἡμέρας), 108, 121. Hieron.: vicibus suis.

¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (cum καὶ παρεμβάλλοντι κύκλω pro καὶ περικύκλω), 93 (om. τοῦ ante οἴκου), 108 (om. τοῦ θεοῦ), 121. ¹⁹ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121.

Philox. Glossae: Τηγανιστῶν, frictum. Ad rem cf. Lev. vi. 20 (13) sqq. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93 (cum διατεταγμένοι ἵ), 108, 121. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 56, 60, 93, alii.

CAP. X. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 74, alii (inter

quos 243). ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Jos. xi. 6. ³ Sic Comp., Codd. III, XI, 44, 55, 56, alii (inter quos 243). ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ⁸ Sic Comp. (cum Ἰαβὶς), Ald. (cum Ἰαβίς), Codd. 19, 93 (ut Ald.), 108, 121. ⁹ Sic Cod. 93 (om. αὐτῷ), et sine obelo Ed. Rom.

CAP. XI. ¹ Sic (cum πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ) Comp., Ald., Codd. 19 (cum συνηθροίσθη), 93, 108, 121. ² Sic Comp. (cum σοι κ. θ. σου), Ald., Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 52, 55 (om. ὁ θεός), alii. ³ Sic Comp., Ald. (cum Δαβὶδ), Codd. 19 (om. Δαυὶδ), 93, 108 (ut 19), 121. ⁴ Sic Comp. (cum καὶ εἶπον, om. τῇ), Ald. (cum εἶπον), Codd. III (om.

5. מִצְרַת. *Ο'. τὴν περιοχὴν. Σ. τῷ φρουρίῳ.*⁵
 8. מִסְבֵּי בֵּית הַמִּלֵּחַ וְיִזְבֵּי יִזְבֵּי יִזְבֵּי. *Ο'. κύκλω. Alia exempl. κύκλω, καὶ ἐπολέμησε καὶ ἔλαβε τὴν πόλιν.*⁶ *Alia: κυκλόθεν ἀπὸ τῆς ἄκρας, καὶ ἕως τοῦ κύκλου καὶ Ἰωάβ περιεποίησατο τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως.*⁷ *Alia: κύκλω ἀπὸ τῆς Μαλὼ, καὶ ἕως τοῦ κύκλου καὶ Ἰωάβ περιεποίησατο τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμησε καὶ ἔλαβε τὴν πόλιν.*⁸
 10. הַמַּחֲזִיקִים עִמּוֹ. *Ο'. οἱ κατισχύοντες (alia exempl. ἀντεχόμενοι⁹) μετ' αὐτοῦ.*
 11. בְּפֶעַם אֶחָד. *Ο'. ἐν καιρῷ ἐνί. Alia exempl. εἰσάπαξ.*¹⁰
 13. מִלְּאָה שְׁעוּרִים. *Ο'. πλήρης κριθῶν (alia exempl. φακοῦ¹¹).*
 15. חֲנָה. *Ο'. Vacat. Alia exempl. παρεμβεβλήκει.*¹²
 16. רַפְּאִים. *Ο'. τῶν γιγάντων. "Αλλος τῶν Παφαίμ.*¹³ *"Αλλος τῶν Τιτάνων.*¹⁴
 22. מִן־בְּרַחֲלָה. *Ο'. ὑπὲρ (alia exempl. ἀπὸ¹⁵) Καβασαήλ.*
 23. אִישׁ מִדָּה. *Ο'. ἀνδρα ὁρατόν (מִדָּה 2 Reg. xxiii. 21). Alia exempl. ἀνδρα εὐμήκη.*¹⁶
 25. עַל־מִשְׁמַעְתּוֹ. *Ο'. ἐπὶ τὴν πατριὰν ("Αλλος ἀκοήν¹⁷) αὐτοῦ.*

26. בֶּן־דָּוִד. *Ο'. υἱὸς Δαυιδ (alia exempl. add. πατραδέλφου αὐτοῦ¹⁸).*
 30. חֲלָד בֶּן־בְּעֵנָה. *Ο'. Χθαδ υἱὸς Νοοζά. Alia exempl. Ἐλάδ υἱὸς Βαανά.*¹⁹
 31. מִגְבַּעַת. *Ο'. ἐκ βουνου. Alia exempl. ἀπὸ Γαβαάθ.*²⁰
 34. בֶּן־שֹׁנָה. *Ο'. υἱὸς Σωλά (alia exempl. Σαγή²¹).*
 35, 36. חֲפָר : בֶּן־אֹרִי. *Ο'. υἱὸς Θυροφάρ. Alia exempl. υἱὸς Ὠρ, Ἀφέρ.*²²
 38. אֶחָי בֶּן־נָח. *Ο'. υἱὸς (alia exempl. ἀδελφός²³) Ναθάν.*
 41. בֶּן־אֶחָי. *Ο'. υἱὸς Ἀχαΐά (alia exempl. Οολί²⁴).*
 42. הָרֹאשִׁי בֶּן־רֹאשׁ לְרֹאשֵׁי. *Ο'. τοῦ Πουβήν ἀρχων. Alia exempl. ὁ Πουβηνί, ἀρχων τῷ Πουβήν.*²⁵

CAP. XII.

2. וְיִזְבֵּי בֵּית הַמִּלֵּחַ וְיִזְבֵּי בֵּית הַמִּלֵּחַ. *Ο'. καὶ τόξω ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν, καὶ σφενδονῇται ἐν λίθοις καὶ τόξοις. Alia exempl. ἐντείνοντες τόξον δεξιῶντες καὶ ἀριστερεύοντες, καὶ σφενδονῇται ἐν λίθοις καὶ ἐν βέλεσι καὶ τόξω.*¹
 3. (וְיִזְבֵּי) וְיִזְבֵּי. *Ο'. καὶ Ἰωήλ (alia exempl. Ἰαζιήλ²).*

τήν), XI, 19 (ut Comp., cum Γεβούς), 44 (cum εἶπον, om. τήν), 52 (cum εἶπον), 55, 56 (cum καὶ εἶπον), alii. ⁵ Cod. 108 (nisi forte pertineat ad v. 7: ἐν τῇ περιοχῇ). Cf. Hex. ad Jud. vi. 2. ⁶ Sic Codd. II, III, XI, 55, 60, 158. ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἕως τῆς κύκλου), 93, 108. ⁸ Sic Ald. (cum Μαλὼ καὶ ἕως τ. κ. Ἰωάβ, καὶ περιεπ. λοιπὸν), Codd. 44 (om. καὶ ἐπολέμησε—τὴν πόλιν), 52 (om. Ἰωάβ), 56 (cum Μαλὼ, om. Ἰωάβ), 64 (idem), 74 (ut 44), 106 (idem), alii (inter quos 243, ut 44). Cf. Hex. ad 3 Reg. ix. 15. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Dan. x. 21 juxta Theod. ¹⁰ Idem. ¹¹ Sic Codd. 19, 93 (cum κριθῶν in marg.), 108 (idem), 158 (cum κρ. φακοῦ pro πλ. κριθῶν). ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 44, 52 (cum παρῖβ), 55, alii. ¹³ Sic in textu Cod. 56, 121 (cum Παφαίμ). ¹⁴ Sic in textu Cod. 93. Cf. Hex. ad 2 Reg. v. 18. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. 2 Reg. xxiii. 20 in LXX. ¹⁶ Idem. Cf. Hex. ad Num. xiii. 33.

¹⁷ Sic in textu Cod. 158. Hieron.: *ad auriculam suam*. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxii. 14. ¹⁸ Sic Codd. 19, 108 (cum Δαυιδί). Cf. Hex. ad 2 Reg. xxiii. 24. ¹⁹ Sic Comp. (cum Ἀλάδ υἱὸς Βανὰ), Codd. III, 55, 56 (cum Ἐλάδ), 60, alii (inter quos 108, ut Comp.). ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 74, 93, alii (inter quos 243). ²¹ Sic Comp. (cum Σαγί), Ald. (cum Σαγί), Codd. III, XI, 52, 56 (ut Ald.), alii (inter quos 243). ²² Sic Comp. (cum Ὠρ), Codd. III (cum ὠρα φερ), XI (cum ὠραφερ), 55 (idem), 56, alii. ²³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 55, alii. ²⁴ Sic Comp. (cum Ἀλαί), Ald., Codd. III (cum Ὀλί), XI, 52, 55, alii. ²⁵ Sic Comp., Codd. 93 (cum τῷ Πουβίμ), 108.

CAP. XII. ¹ Sic Comp., Codd. 19 (cum καὶ ἐντείνοντες... καὶ βέλεσι (sic) καὶ τόξοις), 93 (cum καὶ ἐντείνοντες... καὶ τόξοις), 108. ² Sic Comp. (cum Ἐζιήλ), Ald., Codd. III (cum Ἀζιήλ), XI, 19 (ut Comp.), 44 (idem), 52, 55 (ut III), alii (inter quos 243, ut Comp.).

5. אֲלִיָּוִי. Ο'. 'Αζαί. Alia exempl. 'Ελιωζί.³
 6. יְיָשָׁבָעַם. Ο'. καὶ Σοβοκάμ (alia exempl. 'Ιεσβαάμ⁴).
 7. יְיָוִעֲלָה. Ο'. καὶ 'Ιελία (alia exempl. 'Ιωηλά⁵).
 8. אֲנָשִׁי צָבָא לְמַלְחָמָה עִרְכִּי צִנְהָ רַמַּח. Ο'. ἄνδρες παρατάξεως πολέμου, αἵροντες θυρεοὺς καὶ δόρατα. Alia exempl. ἄνδρες δυνάμεως εἰς πόλεμον, παρατασσόμενοι θυρεῶ καὶ δόρατι.⁶
 11. אֲלִיָּאֵל. Ο'. 'Ελιάβ. Alia exempl. 'Ελιήλ.⁷
 12. אֲלִיָּזָבָד. Ο'. 'Ελιαζέρ. Alia exempl. 'Ελζαβάδ.⁸
 15. אֲלִיָּהָם. Ο'. οὔτοι. Alia exempl. οὔτοι ἦσαν.⁹
 לְמִוְרָח וְלַמַּעֲרִב. Ο'. ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν. Alia exempl. εἰς ἀνατολὰς καὶ εἰς δυσμάς.¹⁰
 17. יָצַעַר. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἀπεκρίθη.¹¹
 לְעִזְרָנִי. Ο'. Vacat. Alia exempl. βοηθησαί μοι.¹²
 עֲלֵיכֶם.. לְיָחִיר. Ο'. καθ' ἑαυτὴν ἐφ' ὑμᾶς. Alia exempl. ἐφ' ὑμᾶς εἰς ἔνωσιν.¹³
 18. לְבָשָׂה. Ο'. ἐνέδυσε. Alia exempl. ἐνεδυνάμωσε.¹⁴
 19. בָּבֹאֵר עִם-פְּלִשְׁתִּים עַל-שָׂאוֹל. Ο'. ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς ἀλλοφύλους ἐπὶ Σαούλ. Alia exempl. ἐρχομένου αὐτοῦ μετὰ ἀλλοφύλων τῶν ἐλθόντων ἐπὶ Σαούλ.¹⁵
 כִּי בַעֲצָה שְׁלָחָהּוּ סִרְיָ פְלִשְׁתִּים לְאַמֹּר בְּרָאשֵׁינוּ וְיֹשֵׁל אֶל-אֲדָנֵינוּ שָׂאוֹל. Ο'. ὅτι ἐν

βουλῇ ἐγένετο παρὰ τῶν στρατηγῶν τῶν ἀλλοφύλων λεγόντων· ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐπιστρέψει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ Σαούλ. Alia exempl. ὅτι ἐν βουλῇ ἐγένοντο οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων λέγοντες· ἐν ταῖς κεφαλαῖς ἡμῶν ἐπιστρέψει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ Σαούλ· καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτόν.¹⁶

21. עֲלֵה-הָרֹדָד. Ο'. ἐπὶ τὸν γεδδούρ. Alia exempl. ἐπὶ τοῦ γεδδούρ ἐν τῇ ἐξοδίᾳ.¹⁷
 22. כִּי לְעִתְיִי-בַיּוֹם יִבְאֶהוּ עַל-הָרֹדָד לְעִזְרִי. Ο'. ὅτι ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἤρχοντο πρὸς Δαυὶδ εἰς δύναμιν μεγάλην ὥς δύναμις τοῦ θεοῦ. Alia exempl. ὅτι κατὰ καιρὸν ἡμέρας ἡμέραν ἤρχοντο πρὸς Δαυὶδ τοῦ βοηθησαί αὐτῷ ὥς εἰς παρεμβολὴν μεγάλην, ὥς εἰς παρεμβολὴν θεοῦ.¹⁸
 24. נִשְׁאִי צָבָה רַמַּח. Ο'. θυρεοφόροι καὶ δορατοφόροι. Alia exempl. αἵροντες θυρεὸν καὶ δόρυ.¹⁹
 פָּלְחֵי צָבָא. Expediti ad bellum. Ο'. δυνατοὶ παρατάξεως. Alia exempl. καθωπλισμένοι δυνάμει.²⁰
 29. וְעִדְהָנָה מִרְבִּיתָם שְׁמֵרִים מִשְׁמֶרֶת. Ο'. καὶ ἔτι τὸ πλείστον αὐτῶν ἀπεσκόπευε τὴν φυλακὴν. Alia exempl. καὶ ἕως τοῦ νῦν οἱ πλείστοι αὐτῶν ἐφύλασσον τὴν φυλακὴν.²¹
 31. לְבֹאֵר. Ο'. Vacat. Alia exempl. τοῦ παραγενέσθαι.²²
 32. רָאשֵׁיהֶם. Ο'. Vacat. Alia exempl. εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν.²³

³ Sic Comp. (cum 'Ελιωζί), Ald., Codd. III, XI, 52, 55, 56, alii. ⁴ Sic Comp., Ald. (cum 'Ιεζαά), Codd. III, XI, 44, 56 (ut Ald.), 64, alii (inter quos 243). ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 56, 60, alii (inter quos 243). ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum πολέμου pro εἰς π.), 93, 108. ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 55, 56, alii (inter quos 243). ⁸ Sic Comp. (cum 'Ελζαβάδ), Codd. III (cum 'Ελζαβάδ), XI, 44, 56 (cum 'Ελζαβάδ), alii (inter quos 243). ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 44, 71, alii (inter quos 243). ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 71, 74, alii (inter quos 243). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹³ Idem. ¹⁴ Sic Codd. III, XI, 60. Cf. Hex. ad Jud. vi. 34. ¹⁵ Sic

Comp., Codd. 19 (cum μετὰ τῶν ἀλλ.), 93, 108. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐξαπέστειλαν), 93, 108 (cum ἐγένετο?). Haec, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτόν, leguntur etiam in Ald., Codd. 121, 158. ¹⁷ Sic Codd. 19 (cum ἐπὶ τὸν γ.), 93, 108 (cum γεδδούρ). Cf. Hex. ad 2 Reg. iii. 22. Theodoret. Quae. in 1 Paral. p. 560: Γεδδούρ δὲ τῶν Ἀμαληκίων τὸ στίφος ὠνόμασεν· ἡ δὲ τῶν Βασιλειῶν βίβλος σύστρεμμα αὐτὸ κέκληκεν. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxx. 8. ¹⁸ Sic Comp. (cum ὥς παρεμβολὴν θ.), Codd. 19, 93, 108. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum θυραίων), 93, 108. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum καθοπλ.), 93 (idem), 108 (idem). ²¹ Idem. ²² Sic Comp., Codd. 19 (cum παραγίνεσθαι), 93, 108. ²³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum αὐτῶν), 19, 44, 52 (ut

33. בְּלֹא-לֵב וְלֹא-לֵב. *Non cum corde duplici. O' ου χεροκένωσ. Alia exempl. ου χεροκένωσ, ουδέ μετὰ καρδίας καὶ καρδίας.*²⁴

CAP. XIII.

3. וְנִסְכָּה. *O' καὶ μετενέγκωμεν (alia exempl. ἐπιστρέψωμεν¹).*
6. וַיַּעַל דָּוִד וְכָל-יִשְׂרָאֵל בְּעֶלְתָּה (ad Baalah). *קָרִית יַעֲרִים. O' καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν Δαυίδ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀνέβη εἰς πῶλιν Δαυίδ. Alia exempl. καὶ ἀνέβη Δαυίδ, καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς Καραθιαρείμ.*²
וַאֲשֶׁר-נִקְרָא שֵׁם. *O' οὐ ἐπεκλήθη ὄνομα αὐτοῦ (alia exempl. τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ³).*
7. נִהְיִים. *O' ἦγον. Alia exempl. εἰλκον.*⁴
8. וּבְשִׁירִים. *O' καὶ ἐν ψαλτφοδοῖς (alia exempl. ψδαῖς⁵).*
9. עַד-גֵּרֶן פִּירֹן. *O' ἕως τῆς ἄλωνος (alia exempl. add. Χιδών⁶).*
14. בְּבֵיתִי. *O' Vacat. Alia exempl. ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.*⁷
אֶת-בֵּית עֲבַד-אֱלֹהִים. *O' Ἀβεδδαρα, Alia exempl. τὸν οἶκον Ἀβεδδαρα.*⁸

CAP. XIV.

1. וַחֲרָשֵׁי קִיר. *O' καὶ οἰκοδόμους (alia exempl.*

XI), alii (inter quos 243). ²⁴ Sic Comp. (om. ου χ-), Ald., Codd. 19 (cum χεροκενος), 56, 93 (cum χειροκένωσ), 108 (ut 19), 121.

CAP. XIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., Codd. 19 (cum Ἰσρ. ἀνέβη εἰς Βαριαθιρείμ), 93 (cum -αρίμ), 108 (idem). ³ Sic Comp., Codd. 19, 44, 93, 106 (om. τὸ), alii. ⁴ Sic Codd. 19, 93 (in marg.), 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Sic Comp. (cum Χαιδών), Codd. III (cum Χειδών), 19 (cum Χαιδών), 44, 71 (cum Χελών), 74, alii. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 108 (om. τῷ). ⁸ Sic Comp., Codd. 44, 74, alii (inter quos 243).

CAP. XIV. ¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 52, alii (inter quos 243). ² Sic Comp. (cum τοίχων), Codd. 19, 93, 108.

³ Sic Comp., Ald. (cum Ἰεβαλ), Codd. III, XI, 44 (cum Ἰε-

add. τοίχων¹). Alia exempl. καὶ τέκτονας τοίχων.²

5. וַיִּבְחַר. *O' καὶ Βαάρ (alia exempl. Ἰεβαάρ³).*

7. וַיַּעֲלֵדָע. *O' καὶ Ἐλιαδέ (alia exempl. Βααλιαδά⁴).*

- 9, 13. וַיִּשְׁפָּטוּ (bis). *O' καὶ συνέπεσον (alia exempl. ἐξεχύθησαν⁵).*

9. רָפָאִים. *O' τῶν γιγάντων. "Ἄλλοι Ῥαφαῖμ."*⁶

12. וַיִּשְׁרְפוּ. *O' κατακαῦσαι. Alia exempl. καὶ ἐνεπρήσθησαν.*⁷

14. וּבָאָה. *O' καὶ παρέση (alia exempl. ἤξει⁸).*

כִּמְוִל הַבְּנָאִים. *O' πλησίον τῶν ἀπίων (alia exempl. τῶν κλαιόντων⁹).*

15. בְּרָאִשׁ הַבְּנָאִים. *O' αὐτῶν ἄκρων τῶν ἀπίων. Alia exempl. τοῦ ἄκρου τῶν ἀπίων; alia, ἀπ' ἄκρων τῶν κλαιόντων.*¹⁰

17. וַיַּצֵּא שֵׁם-דָּוִד בְּכָל-הָאֲרָצֹת. *O' καὶ ἐγένετο ὄνομα Δαυίδ ἐν πάσῃ τῇ γῇ. Alia exempl. καὶ ἐξῆλθε τὸ ὄνομα Δαυίδ ἐν πάσαις ταῖς γαλαῖς.*¹¹

CAP. XV.

1. וַיֹּט. *O' καὶ ἐποίησεν (alia exempl. ἐπηξεν¹).*

3. וַיִּקְהַל. *O' καὶ ἐξεκκλησίασε (alia exempl. συνήγαγε²).*

12. אֶל-הַכִּנֹּרֹתִי לוֹ. *Ad locum quem paravi ei.*

βάρ), 55, 56, alii. ⁴ Sic Comp., Ald. (om. και), Codd. II (cum Βαλεγαδ), III (cum Βαλλιαδ), XI (idem), 44 (cum Βαλιαδ), 52, 55, alii (inter quos 243, cum Βαλιαδ). ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Jud. ix. 44. ⁶ Sic in textu Codd. 56, 121 (cum Ῥαφαῖμ). Cf. ad Cap. xi. 15. ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (om. και), 93, 108 (ut 19). ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93. ⁹ Sic Codd. 19 (cum κλαιόντων), 93 (in marg.), 108 (ut 19), 158 (cum τῶν ἀπίων κλαιόντων). Cf. Hex. ad 2 Reg. v. 23. ¹⁰ Prior lectio est in Comp. (cum ἀπ' ἄκρων), Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243); posterior in Codd. 19 (cum κλαιόντων), 108 (idem). ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (om. τό).

CAP. XV. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 52, alii (inter quos 243).

Ο. οὐ ἡτοίμασα αὐτῇ. Alia exempl. οὐ ἡτοίμασα αὐτῇ εἰς τὴν ἐτοιμασίαν αὐτῆς.³

13. **לֹא אָתָּא**. Ο. ὑμᾶς εἶναι (alia exempl. add. ἐτοίμους⁴).

15. **וַיִּשְׁאוּ**. Ο. καὶ ἔλαβον (alia exempl. ἦραν⁵).

בְּנִתְּפָת בַּמִּטּוֹת עָלֵיהֶם. Ο. κατὰ τὴν γραφὴν (בְּנִתְּפָת) ἐν ἀναφορεῦσιν ἐπ' αὐτούς (alia exempl. ἐν ὥμοις αὐτῶν⁶).

16. **בְּכִלְיִשִׁיר**. Ο. ἐν ὀργάνοις (alia exempl. add. ῥόδων⁷).

מִשְׁמִיעִים לְהָרִים בְּקוֹל לְשִׁמְחָה. Ο. τοῦ φωνῆσαι εἰς ὕψος ἐν φωνῇ εὐφροσύνης. Alia exempl. ἀκούτιζοντες τοῦ ὑψῶσαι ἐν φωνῇ εἰς εὐφροσύνην.⁸

18. **הַמְּשִׁיבִים**. Ο. οἱ δεῦτεροι. Alia exempl. οἱ δευτερεύοντες.⁹

וַיַּעֲזִיב אֱלִיָּהּ. Ο. καὶ Ἐλιωὴλ (alia exempl. Ἄνι¹⁰), καὶ Ἐλιάβ. Alia exempl. καὶ Ἄνιελιάβ.¹¹

19. **וְהַמְּשָׁרְרִים**. Ο. καὶ οἱ ψαλτφοδοί (alia exempl. οἱ ῥόδοι ἐν κινύραις¹²).

לְהַשְׁמִיעַ. Ο. τοῦ ἀκουσθῆναι ποιῆσαι. Alia exempl. τοῦ ἀκουτίσαι.¹³

20. **עַל-עֲלֻמוֹת**. Ο. ἐπὶ ἀλαιμῶθ. Alia exempl. περὶ τῶν κρυφίων.¹⁴ Ἄλλος ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν (עַל-מַעְלֹת).¹⁵ Ἄλλος ἐπὶ τῶν αἰωνίων.¹⁶

21. **עַל-הַשְּׁמִינִית לַנֶּחֱצָה**. In octava ita ut praecinerent. Ο. ἀμασενῖθ τοῦ ἐνισχυῖσαι. Alia exempl. περὶ τῆς ὀγδόης εἰς νίκος.¹⁷

22. **בְּמִשְׁחָא יִסְר בְּמִשְׁחָא**. In cantu (s. portatione), erudiendo in cantu (s. portatione). Ο. ἀρχῶν τῶν ῥόδων. Alia exempl. ἐν τῇ ἄρσει ἀρχῶν τῶν ῥόδων; alia, ἐν ταῖς ἀρσεσιν ῥόδος.¹⁸

27. **וְהָיָה**. Ο. στολῇ ('Α. ἐπένδυμα. Σ. ἐπωμῖς¹⁹) βυσσίνη. Alia exempl. ἐφόδ μόνον.²⁰

28. **וּבְקוֹל שׁוֹפָר**. Ο. καὶ ἐν φωνῇ σωφέρ ('Αλλος κερατίνης²¹).

CAP. XVI.

1. **וְשָׁלָמִים**. Ο. καὶ σωτηρίον ('Αλλος εἰρηνικός¹).

3. **כְּבִרְ-לֶחֶם וְאֶשְׁפָּר וְאֶשְׁחָה**. Ο. ἄρτον ἕνα ἄρτοκοπικόν, καὶ ἄμορίτην. Alia exempl. χέχχαρ ἄρτον, καὶ λάγανον τηγάνον, καὶ κολλυρίτην.²

5. **מִשְׁמִיעַ**. Ο. ἀναφωνῶν. Ἄλλος ἀκουτίζων.³

15. **וְזָכְרוּ**. Ο. μνημονεύωμεν. Alia exempl. μνημονεύον.⁴

19. **כְּמִעַט הַגֵּרִים בֵּיהֶם**. Per pauci et peregrini in ea. Ο. ὥς (s. ἕως) ἐσμικρύνθησαν, καὶ παρόκησαν ἐν αὐτῇ. Alia exempl. ὥς μικροὺς καὶ παρόλους ἐν αὐτῇ.⁵

21. **לְעֶשְׂתָּם**. Ο. τοῦ δυναστεύσαι ('Αλλος συκοφαντῆσαι⁶) αὐτούς.

³ Duplex versio est in Ald., Codd. 19 (cum αὐτῇ pro αὐτῇ), 56, 93, 108 (ut 19), 121.

⁴ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 56, 93, 108, 121. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ⁶ Sic (pro ἐπ' αὐτοὺς) iidem.

⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 52, alii (inter quos 243).

⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁹ Iidem.

¹⁰ Sic Comp., Codd. III (cum Ἄνι), XI, 52, 55, alii (inter quos 93, 108 (uterque cum Ἀναίας)).

¹¹ Sic Codd. 44 (om. καὶ), 74, alii (inter quos 243).

¹² Sic Comp. (om. ἐν κ.), Codd. 19, 93, 108.

¹³ Iidem. ¹⁴ Iidem.

¹⁵ Hieron.: *arcana cantabant*. Cf. Psal. ix. 1 in LXX.

¹⁶ Sic in marg. sine nom. Codd. 93, 108. ¹⁷ Cod. 108

in marg. sine nom. Est Symmachii, ut videtur, coll. Hex.

ad Psal. xlv. 1. ¹⁸ Sic Comp. (cum τοῦ ἐνισχυῖσαι),

Codd. 19, 93, 108. Hieron.: *pro octava caneabant ἐπὶ*

κιν. Cf. Hex. ad Psal. vi. 1. xi. 1. ¹⁹ Prior lectio est

in Comp., Codd. 19 (om. ἐν), 93, 108; posterior in Codd.

52, 56, 64, alii. ²⁰ Theodoret. Quaesit. I in 1 Paral.

p. 561. Cf. Hex. ad Jud. xvii. 5. ²¹ Sic Comp. (cum

ἐφ. βύσσινον), Codd. 19, 93, 108. ²² Sic in marg. sine

nom. Codd. 93, 108 (cum κερατίνη).

CAP. XVI. ¹ Sic in textu Comp., et (cum duplici lec-

tionē καὶ εἰρηνικός καὶ σωτηρίον) Codd. 19 (om. καὶ priore),

93, 108. ² Sic Comp. (cum χέχαρ), Codd. 19 (cum χάλ-

χαρ), 93 (cum μέλαχαρ αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τηγ.), 108 (cum χέχαρ).

Ad χέχαρ cf. Hex. ad Jerem. xxxvii. 21. ³ Cod. 108

in marg. sine nom. ⁴ Sic Codd. III, XI, 19, 52, 55,

alii. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Psal. civ. 12.

⁶ Cod. 93 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Psal. cii. 6.

Jerem. xxi. 12. 1. 33. Hos. xii. 7.

23. בָּשָׂרָה. *O'* ἀναγγεῖλατε. "Ἄλλος· εὐαγγελί-
σασθε.⁷
26. אֱלִילִים. *O'* εἰδωλα. *Alia exempl.* δαιμόνια.⁸
"Ἄλλος· θρηνηματα.⁹
27. הַיְדֹר הַיְדֹר. *O'* δόξα καὶ ἔπαινος κατὰ
πρόσωπον αὐτοῦ. *Alia exempl.* αἶνος καὶ μεγα-
λοπρέπεια ἐνώπιον αὐτοῦ.¹⁰
- הַיְדֹר. *Et gaudium.* *O'* καὶ καύχημα (*alia*
exempl. ἐξομολόγησις¹¹).
29. מִנְחָה. *O'* λάβετε δῶρα. *Alia exempl.*
ἀρατε θυσίας.¹²
- בְּהִרְתִּי. *O'* ἐν αὐλαῖς ἀγίαις αὐτοῦ.
Alia exempl. ἐν κατοικητηρίῳ ἀγίῳ αὐτοῦ.¹³
30. בְּלִיָּה. *O'* κατορθωθήτω ἡ
γῆ, καὶ μὴ σαλευθήτω. *Alia exempl.* καὶ γὰρ
κατάρθωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθή-
σεται.¹⁴
32. יִרְעֵם. *Fremat.* *O'* βομβήσει. "Ἄλλος· ἀλα-
λαξάτω.¹⁵
- יִעֲלֶיךָ הַשָּׁמַיִם. *O'* καὶ ξύλον ἀγροῦ. *Alia ex-*
empl. ἀγαλλιάσθω ὁ ἀγρός.¹⁶
33. כִּי־בָא. *O'* ὅτι ἦλθεν (*alia exempl.* ἥκει¹⁷).
36. אֲמֵן. *O'* ἀμήν. "Ἄλλος· γένοιτο.¹⁸
37. לְחִבְרִי. *O'* τὸ τῆς ἡμέρας. *Alia exempl.*
εἰς λόγον τὸ τῆς ἡμέρας.¹⁹
41. הַבְּרוּרִים. *O'* ἐκλεγέντες. *Alia exempl.* οἱ
ἐκλεγέντες; *alia*, οἱ ἐκλεκτοί.²⁰

42. הַיְדֹר הַיְדֹר. *O'* σάλ-
πιγγες καὶ κύμβαλα. *Alia exempl.* Αἶμάν καὶ
'Ιδιθούμ καὶ Ἀβδεδδὺμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
ἐξήκοντα καὶ ὀκτώ.²¹
- וְשָׁרָה. *O'* εἰς τὴν πύλιν. *Alia exempl.* εἰς
τὸ πυλωρεῖν.²²

CAP. XVII.

5. מִנְחָה. *O'* ἐν σκηνῇ. *Alia exempl.*
ἐν σκηνῇ εἰς σκέπην.¹
- וְשָׁרָה. *O'* καὶ ἐν καλύματι (*alia exempl.*
καταλύματι²).
6. הַיְדֹר. *O'* διήλθον. "Ἄλλος· ἐμπεριεπά-
τησα.³
- וְשָׁרָה. *O'* πρὸς μίαν φυλὴν
τοῦ 'Ισραήλ. "Ἄλλος· ἐν τῶν κριτῶν 'Ισ-
ραήλ.⁴
- וְשָׁרָה. *O'* ὅτι. *Alia exempl.* διὰ τί.⁵
7. מִנְחָה. *O'* παντοκράτωρ. *Alia exempl.* τῶν
δυνάμεων.⁶
9. וְשָׁרָה. *O'* καὶ οὐ μεριμνήσει (*alia exempl.*
ταραχθήσεται⁷).
13. וְשָׁרָה. *O'* ὥς. *Alia exempl.* ὃν τρόπον.⁸
14. הַיְדֹר. *O'* καὶ πιστώσω (*alia exempl.*
στήσω⁹) αὐτόν.
16. וְשָׁרָה. *O'* ἕως αἰῶνος. "Ἄλλος· ἕως ἐν-
ταῦθα.¹⁰

⁷ Cod. 93 in marg. sine nom. Cf. Psal. xcv. 2. ⁸ Sic Codd. 74, 93 (cum δαιμόνια), 106, alii (inter quos 243).

⁹ Cod. 93 in marg. sine nom. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹¹ Sic Codd. 19, 93, 108. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Psal. xcv. 8. ¹³ Idem.

¹⁴ Idem. Cf. Hex. ad Psal. xcv. 10. ¹⁵ Sic in marg. sine nom. Codd. 93, 119. Cod. 158 in textu: ἀλαλαξάτω (sic) βομβήσει. ¹⁶ Sic Comp., et (cum duplici versione ἀγαλλ. ὁ ἀγρός καὶ ξ. ἀγροῦ) Codd. 19, 56 (cum καὶ ἀγαλλ.), 93, 108, 121 (ut 56). ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁸ Cod. 93 in marg. sine nom. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²⁰ Prior lectio est in Comp., Cod. 93; posterior in Ald., Codd. 134, 144, 236, 243.

²¹ Sic Comp. (cum καὶ Αἶμάν καὶ 'Ιδιθούμ tantum), Codd. 19 (cum Ἀβδεδδὺμ), 93, 108. Mox καὶ ὀργάνους idem.

²² Idem.

CAP. XVII. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. 44, 71, 93, alii (inter quos 243). Cf. Hex. ad 2 Reg. vii. 6. ² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 55, alii (inter quos 243). ³ Cod. 93 in marg. sine nom. (cum ἐπ.). Cf. Hex. ad Ezech. xix. 6. xxviii. 14. ⁴ Sic in textu (cum duplici versione, πρὸς μ. φ. τοῦ 'Ισρ. ἐν τῶν κρ. 'Ισρ.) Codd. III, 52, 64, 71 (om. 'Ισραήλ). ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἰσραήλ), 108. ⁶ Idem. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum μεριμνήσεται in marg.), 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. vii. 10. ⁸ Idem. ⁹ Idem. ¹⁰ Cod. 93

17. כְּתוֹר הָאָדָם. *Secundum modum hominum.* O'.
ὡς (alia exempl. ὡσεὶ¹¹) ὄρασις ἀνθρώπου. "Αλ-
λος· ὡσεὶ κατασκέπεται ἀνθρώπος.¹²
18. לִכְבוֹד אֶת־עַבְדְּךָ. O'. τοῦ δοξάσαι. Alia ex-
empl τοῦ δοξάσαι σε τὸν δοῦλόν σου.¹³
19. יְהוָה בְּעִבּוֹר עַבְדְּךָ. O'. Vacat. Alia exempl.
κύριε, διὰ τὸν δοῦλόν σου.¹⁴
- הוֹצֵאת לַהֲדִיעַ אֶת־כָּל־הַגְּדֻלּוֹת. O'. Vacat.
Alia exempl. ταύτην, τοῦ γνωρίσαι πάντα τὰ
μεγάλα.¹⁵
21. אֲשֶׁר הִלֵּךְ הָאֱלֹהִים. O'. ὡς ὠδήγησεν αὐτὸν
ὁ θεός. Alia exempl. ὡς ἐπορεύθη θεός.¹⁶
24. אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל. O'. θεὸς Ἰσ-
ραήλ. Alia exempl. ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ θεὸς
τῷ Ἰσραήλ.¹⁷
- כְּנִין. O'. ἀνθρωπωμένος. Alia exempl. ἡτοι-
μασμένους.¹⁸
25. גְּזִילַת. O'. ἡνοίξας. Alia exempl. ἀπεκά-
λυσας.¹⁹
27. וּמִבְרָךְ. O'. καὶ εὐλόγησον (alia exempl. εὐ-
λόγεται²⁰).

CAP. XVIII.

2. וַיְהִי מוֹאֵב עַבְדִּים. O'. καὶ ἦσαν Μωάβ παῖδες.
Alia exempl. καὶ ἐγενήθη Μωάβ δούλους.¹
3. חֲמַתָּה. O'. Ἡμάθ. Alia exempl. ἐν Αἰμάθ.²

10. כִּי־אִישׁ מִלְחָמוֹת הָיָה הַרְעוּר. O'. ὅτι
ἀνὴρ πολέμιος ἦν τῷ Ἀδρααζάρ. Alia
exempl. ὅτι ἀνὴρ πολεμιστῆς ἦν τῷ Θωλὰ ὁ
Ἀδρααζάρ.³
13. בְּאֵדוֹם. O'. ἐν τῇ κοιλάδι. Alia exempl. ἐν
τῇ Ἰδουμαίᾳ.⁴
15. מִזְכִּיר. O'. ὁ ὑπομνηματογράφος. "Αλλος
ἀναμνηνίσκων.⁵
17. לֵיד הַמֶּלֶךְ. *Ad latus regis.* O'. διάδοχοι
("Αλλος· ἐπὶ χεῖρα.⁶ "Αλλος· ἐχόμενα⁷) τοῦ
βασιλέως.

CAP. XIX.

3. בְּעֵינֶיךָ. O'. ἐναντίον σου. Alia exempl. ἐν
ὀφθαλμοῖς σου.¹
5. הָאֲנָשִׁים (in posteriore loco). O'. Vacat. Alia
exempl. οἱ ἄνδρες; alia, οἱ ἄνθρωποι.²
- וַיִּשְׁבְּתָם. O'. καὶ ἀνακάμψατε (alia exempl. ἐπι-
στρέψατε³).
6. וּמִצֹּרְכָה. O'. καὶ παρὰ Σωβάλ. Alia exempl.
καὶ ἐκ (s. ἀπὸ) Σουβά.⁴
7. לִפְנֵי מִידְבָּא. O'. κατέναντι (alia exempl. ἐμ-
προσθεν⁵) Μηδαβά.
12. הַתְּזֹן. O'. κρατήση. Alia exempl. κραταιωθῇ;
alia, κραταιώσεται.⁶

in marg. sine nom. ¹¹ Sic Comp., Codd. 93, 108.

¹² Sic in marg. sine nom. Codd. 93 (cum κατασκέπεται), 108. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁴ Ii-

dem. ¹⁵ Idem. Sic (cum π. τὰ μεγαλεία κυρίου) Cod. 71. In Ald., Codd. 74, 106, aliis, integer versus sic habet: καὶ διὰ τὸν δοῦλόν σου ἐποίησας τὴν π. μ. ταύτην κατὰ τὴν κ. σου, τοῦ γν. π. τὰ μεγαλεία σου. ¹⁶ Sic Comp., et

(cum duplici versione, ὡς ὁδ. αὐτὸν ὁ θ. ὡς ἐπορεύθη) Codd. 19, 93, 108. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19 (om. ὁ θ. τοῦ Ἰσρ.), 93, 108. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Idem. Cf. Hex. ad 2 Reg.

vii. 27. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum εὐλογεῖται), 108.

CAP. XVIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Ii-

dem. ³ Sic Comp. (cum Θωολ et Ἀδαδεῖρ), Codd. 19,

93 (cum πολέμιος ἦν τῷ Θωλὰ), 108 (cum Θολά). ⁴ Idem.

⁵ Sic in textu Cod. 93. Cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 16.

⁶ Sic in textu Cod. 93. ⁷ Sic in textu Codd. 56, 121

(cum ἐχόμενοι). Cf. ad Cap. vi. 31.

CAP. XIX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Prior lectio est in Comp., Codd. 19 (om. οἱ), 93, 108; posterior in Ald., Codd. 74, 106, aliis (inter quos 243). ³ Sic

Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁴ Sic Comp. (cum ἀπὸ), Ald., Codd. 19 (ut Comp.), 56, 64, aliis (inter quos 243).

⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Prior lectio est in

Comp., Codd. 19, 93, 108; posterior in Ald., Codd. 44, 74, aliis (inter quos 243). Mox κραταιωθῶσιν pro κρατή-
σωσιν omnes.

14. לְפָנַי אֲרָם. O'. κατέναντι Σύρων. Alia exempl. ἐξεναντίας Συρίας.⁷

כַּפְּנָיו. O'. ἀπ' αὐτῶν (potior scriptura αὐτοῦ). Alia exempl. ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ Σύροι.⁸

15. מִפְּנֵי אֲבִשֵּׁי אֲחָיו. O'. ἀπὸ προσώπου Ἀβεσαῖ, καὶ ἀπὸ προσώπου Ἰωάβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Alia exempl. ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσά τοῦ ἀδελφοῦ Ἰωάβ.⁹

16. מֵעֵבֶר. O'. ἐκ τοῦ πέραν. Alia exempl. τὸν ἐν τῷ πέραν.¹⁰

17. אִישׁ רָגְלִי. O'. πεζῶν. Alia exempl. ἀνδρῶν πεζῶν.¹¹

18. נִנְּפוּ. O'. ἐπταίκασιν. Alia exempl. ἐθραύσθησαν.¹²

וַיִּשְׁלִיכוּ עִם-דָּוִיד. O'. καὶ διέθετο μετὰ Δαυὶδ (alia exempl. add. εἰρήνην¹³).

CAP. XX.

1. וַיַּהֲרֹסָהּ. O'. καὶ κατέσκαψεν (alia exempl. καθεῖλεν¹) αὐτήν.

3. (potior scriptura וַיִּבְמַגְרֹת וַיִּבְמַגְזֹרֹת. O'. καὶ ἐν διασχίζουσι. Aliter: O'. Vacat.² Alia exempl. καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις.³

לְכָל עָרֵי בְנֵי-עַמּוֹן. O'. τοῖς πᾶσιν νίοις (alia exempl. πάσαις ταῖς πόλεσιν νίων⁴) Ἀμμών.

4. וַיִּכְבְּדוּ. Et depressi sunt. O'. καὶ ἐταπείνωσαν αὐτόν. Alia exempl. καὶ ἐνετράπησαν.⁵

8. נִוְלְדוּ. O'. ἐγένοντο. Alia exempl. ἐγεννήθησαν.⁶

CAP. XXI.

1. וַיַּעֲבֹד שָׁמַן עַל-יִשְׂרָאֵל. O'. καὶ ἔστη διάβολος ἐν τῷ Ἰσραήλ. Alia exempl. καὶ ἀνέστη Σατὰν ἐπὶ Ἰσραήλ.¹ Schol. Ὅτι ὁ διάβολος ὕργη τοῦ θεοῦ ἔστι.²

3. כָּהֵם. O'. ὡς αὐτοί. Alia exempl. ὥς εἰσιν.³
הָלַךְ אֲדָנִי הַמֶּלֶךְ בָּלֶם לְאֲדָנִי לְעִבְרִים. O'. πάντες τῷ κυρίῳ μου παῖδες. Alia exempl. οὐχί, κύριέ μου βασιλεῦ, πάντες τῷ κυρίῳ μου εἰς δούλους;⁴

לְאִשְׁמָה. O'. εἰς ἀμαρτίαν (alia exempl. πλημμελείαν⁵).

4. חָזַק. O'. ἴσχυσεν. Alia exempl. ἐκραταιώθη.⁶

5. שָׁלַח חֶרֶב. (bis). O'. ἐσπασμένον μάχαιραν. Alia exempl. σπωμένων ρομφαίαν.⁷

וַיַּהֲרֹג. O'. καὶ νίκοι Ἰουδα. Alia exempl. καὶ Ἰουδας.⁸

6. נִתְעַב... אֲתֵי-יָאֵב. Abominationi fuit . . Joabo. O'. κατίσχυσε . . τὸν Ἰωάβ. Alia exempl. προσώχθισεν . . τὸν Ἰωάβ.⁹ Alia: κατετάχυνεν (s. κατετάχθησεν) . . τὸν Ἰωάβ.¹⁰

7. נָרַע. O'. καὶ πονηρόν. Alia exempl. καὶ πονηρόν ἐφάνη.¹¹

8. אֲתֵי-עֵינָיו עָבְדָה. O'. τὴν κακίαν παιδὸς σου. Alia exempl. τὴν ἀδικίαν τοῦ δούλου σου.¹²

⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁸ Iidem. ⁹ Iidem. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19 (om. τὸν), 93, 108 (ut 19). ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 71, alii (inter quos 243). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Reg. iv. 3. ¹³ Sic Comp., Codd. 19 (cum διέθετο), 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. x. 19.

CAP. XX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Codd. II, III, 52, 55, 56, alii. ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁴ Sic Comp. (cum πᾶσι τοῖς πόλεσιν νίων), Codd. III (cum πᾶσιν pro πάσαις), XI, 52, 56, 64, 121. ⁵ Sic (cum duplici versione καὶ ἐταπ. αὐτόν καὶ ἐνετρ.). Codd. 19, 93, 108, 158 (cum ἐνετράπησεν). Cf. Hex. ad Jud. xi. 33. ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐγέννησαν), 93, 108.

CAP. XXI. ¹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἀνέστησαν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ), 93, 108, Theodoret. Quaest. XLV in 2 Reg. p. 450. ² Cod. 108 in marg. ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁴ Iidem. ⁵ Iidem. ⁶ Sic Codd. III, XI, 52, 64, 119, 158. ⁷ Sic (bis) Comp., Codd. 93, 108 (cum σπαιμένον). ⁸ Sic Comp., Codd. III, 19, 56, 71, alii. ⁹ Sic Ald., Codd. III, XI, 52, 56, 64, alii. ¹⁰ Sic Codd. 19 (cum πρὸς Ἰωάβ), 71 (cum κατετάχθησεν), 74 (idem), 93 (cum προσώχθισεν in marg.), 106 (ut 71), 108 (cum προσώχθισας), alii. Comp. solus: κατήσχυνεν . . πρὸς Ἰωάβ. ¹¹ Sic Comp. (cum ἐνώπιον τοῦ θ.), Ald., Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 44, 52, alii (inter quos 243). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. xxiv. 10.

8. נִסְכַּלְתִּי. O'. ἐματαιώθην. Alia exempl. ἡφρόνησα.¹³
9. הָיָה דָוִד. O'. τὸν ὀρώντα. Alia exempl. τὸν ὀρώντα τῷ Δαυίδ.¹⁴
10. לִי. O'. πορεύου. Alia exempl. βάδιζε.¹⁵
- וְאֵי נָטַח עָלַי. Ego extendo super te (propono tibi). O'. αἶρω (potius αἶρω) ἐγὼ (alia exempl. ἐγὼ ἐρῶ¹⁶) ἐπὶ σέ. Σ. προτίθιμί σοι.¹⁷
12. לְמַשָּׁנָה. Ut assequatur te. O'. τοῦ ἐξολοθεῦσαι. Alia exempl. καταδιώκειν σε; alia, καταλαμβάνειν σε.¹⁸
20. אֶת-הַמֶּלֶךְ. O'. τὸν βασιλέα. "Αλλος τὸν ἄγγελον.¹⁹
- וְאֶרְבַּע בָּנוּ עִמּוֹ מִתְחַבְּאִים. O'. καὶ τέσσαρας υἱοὺς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ μετ' ἀχαβίν. Alia exempl. καὶ τέσσαρες υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ κρυβόμενοι.²⁰
21. וַיָּבֵט אֶרְנָן וַיֵּרָא אֶת-דָּוִד וַיֵּצֵא. O'. καὶ Ὀρνὰ ἐξήλθεν. Alia exempl. καὶ ἐπέβλεψεν Ὀρνὰ, καὶ εἶδε τὸν Δαυίδ, καὶ ἐξήλθεν.²¹
23. הַבָּקָר לְעֹלֹת. O'. τοὺς μόσχους εἰς ὀλοκαύτωσιν. Alia exempl. τοὺς βόας εἰς ὀλοκάρωσιν.²²
- וְהַמּוֹרִיגִים. Et tribula. O'. καὶ τὸ ἄροτρον. Alia exempl. καὶ τὰς ἀμάξας.²³
- וְהַחֲמִישִׁי. O'. καὶ τὸν σίτον. Alia exempl. καὶ τὸν πυρόν.²⁴
24. בְּבִקְחָהּ מֶלֶךְ. O'. ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ. Alia exempl. ἀργυρίου ἀξίου.²⁵
25. בְּמָקוֹם. Pro eo loco. O'. ἐν τῷ τόπῳ (alia exempl. περὶ τοῦ τόπου²⁶) αὐτοῦ.
27. וַיָּשֶׁב. O'. καὶ κατέθηκε (alia exempl. καθήκει²⁷).
30. כִּי נִבְּעַת. Quia perterritus est. O'. ὅτι οὐ κατέσπενσεν. Alia exempl. ὅτι κατέσπενσεν.²⁸
- "Αλλος ὅτι ἐθαμβήθη.²⁹

CAP. XXII.

2. אֶת-הַגִּרָּיִם. O'. πάντας τοὺς προσηλύτους ("Αλλος παροίκους¹).
3. וְלִמְחַבְּרֹתָי. Et ad commissuras. O'. καὶ τοὺς στροφεῖς. Alia exempl. καὶ εἰς τὰς συμβολὰς καὶ εἰς τοὺς στροφεῖς.²
5. לְהַגְדִּילָהּ. O'. εἰς μεγαλυσύνην. Alia exempl. τοῦ μεγαλύναι.³
- וְלִכְלֶה-אֶרְצָהּ. O'. εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. Alia exempl. πάσαις ταῖς γαλαῖς.⁴
10. וַיַּחְיִנוּתִי אֶת-כָּפֶא מְלִכְתּוֹ. O'. καὶ ἀνορθώσω θρόνον βασιλείας αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἐτοιμάσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ.⁵
11. וַיַּחְלֶה. O'. καὶ εὐδώσει (alia exempl. κατενθενεῖς⁶).
13. תַּעֲלֶיהָ. O'. εὐδώσει. Alia exempl. εὐδοθήσῃ.⁷
- וְאֶל-תַּחַת. O'. μηδὲ ποτηθῇς. Alia exempl. μηδὲ δειλιά.⁸
14. וַיַּעֲלִיָּהֶם תּוֹסִיף. O'. καὶ πρὸς ταῦτα πρόσθες. Alia exempl. καὶ πρόσθες ἐπ' αὐτοῖς.⁹

¹³ Idem. Cf. Hex. ad 2 Reg. xv. 31. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum τὸν Δ.), 93, 108, 158. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁶ Sic Comp. (cum ἀρῶ), Ald., Codd. 19, 56, alii (inter quos 243). ¹⁷ Cod. 108. ¹⁸ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 93, 108, 158; posterior in Ald., Codd. 44, 71 (om. σε), 74, alii (inter quos 243). ¹⁹ Cod. 106 in marg., alia manu. ²⁰ Sic Comp. (cum κρυβ. μετ' αὐτοῦ), Ald. (cum κρυβόμενοι), Codd. III, XI, 44, 52 (cum κρυπτόμενοι), 60 (ut Ald.), alii (inter quos 243). ²¹ Sic Comp. (add. Ὀρνὰ in fine), Ald. (cum ἀπέστρεψεν pro ἐπέβλεψεν), Codd. 19 (ut Comp.), 74 (eraso Ὀρνὰ), 93 (ut Comp.), 106, alii (inter quos 243). ²² Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ὀλοκαύτωσιν), 108. ²³ Idem. Duplex

lectio, καὶ τὸ ἄρ. καὶ τὰς ἀμ., est in Codd. III, XI, 52, 55, alii. ²⁴ Idem. ²⁵ Idem. ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19 (om. αὐτοῦ), 52, 55, alii (inter quos 243). ²⁷ Sic Ald., Codd. III, 44, 74, alii (inter quos 243). ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 64, alii. ²⁹ Cod. 93 in marg. (dubium an ἐθαμβώθη). Cf. Hex. ad 1 Reg. xvi. 14; necnon Dan. viii. 17 juxta Theod. CAP. XXII. ¹ Sic in textu Cod. 108. ² Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. εἰς posteriore), 108. ³ Idem. ⁴ Idem. ⁵ Idem. Cf. ad Cap. xvii. 24. ⁶ Idem. ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, 52, 56, 60, alii (inter quos 93, 108). ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁹ Idem.

15. וְעַמִּי. Ο'. καὶ μετὰ σοῦ πρόσθε. Alia exempl. καὶ μετὰ σοῦ;¹⁰ alia, καὶ μετὰ σοῦ κύριος πρόσθε.¹¹
16. וְלִבְחַל אֵין מִסְפָּר. Ο'. καὶ οἰκοδόμοι (alia exempl. λατόμοι¹²) λίθων.
17. בְּיָדִי. Ο'. ἐν χερσὶν ὑμῶν. Alia exempl. ἐν χειρί μου.¹⁴
18. וְקִינִי. Ο'. καὶ ἐγέρθητε (alia exempl. ἀνάστητε¹⁵).

CAP. XXIII.

3. וְיִסְפְּרוּ. Ο'. καὶ ἡριθμησαν (alia exempl. ἡριθμήθησαν¹).
4. מֵאֵלֶּה לְנַצַּח. Ex his ut praeessent. Ο'. ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν (potior scriptura ἀπὸ τούτων ἐργοδιώκται²). Alia exempl. ἀπὸ τούτων ἐπισπουδάξιν.³
7. לְעֶדֶן. Ο'. Ἐδάν. Alia exempl. τῷ Λεαδάν;⁴ alia, Λοβεννί.⁵
9. יְחִיאל. Ο'. Ἰειήλ. Alia exempl. καὶ Ἀζιήλ.⁶
10. וְהָרָן. Ο'. καὶ Δάν. Alia exempl. καὶ Ἀράν.⁷

10. וְכִנִּי. Ο'. καὶ τοῖς υἱοῖς. Alia exempl. καὶ υἱοί.⁸
13. לְהַקְדִּישׁוּ קֹדֶשׁ קִדְשִׁים. Ο'. τοῦ ἀγιασθῆναι ἅγια ἁγίων. Alia exempl. τοῦ ἀγιάσαι αὐτὸν ἅγιον ἁγίων.⁹
23. וְגַם לְלִוִּים אֵין לְשֹׂאֵת. Ο'. καὶ οἱ Λευῖται οὐκ ἦσαν αἰροντες. Alia exempl. καὶ γὰρ τοῖς Λευῖταις οὐκ ἔστιν αἶρειν.¹⁰
28. בְּנֵי-אַהֲרֹן. Ο'. Ἀαρών. Alia exempl. τῶν υἱῶν Ἀαρών.¹¹
29. וְלִמְחַבֵּת. Ο'. καὶ εἰς τήγανον. Alia exempl. καὶ εἰς τὰ τηγανιστά.¹²
30. וְלִהְיוֹת מְשׁוּרָה וּמִדָּה. Et ad omnem mensuram capacitatis et extensionis. Ο'. καὶ εἰς πᾶν μέτρον. Alia exempl. καὶ εἰς πᾶν ἀποσιρωτὸν καὶ μέτρον.¹³
31. לְהוֹדוֹת גְּדֻלָּה. Ο'. τοῦ αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι. Alia exempl. τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν.¹⁴

CAP. XXIV.

1. וְלִבְנֵי אַהֲרֹן מַחֲלִקֶתֶם. Ο'. καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀαρών διαιρέσει. Alia exempl. καὶ τοῖς υἱοῖς Ἀαρών διαιρέσεις.¹

¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹¹ Sic Ald. (cum κύριος καὶ πρόσθε), Codd. 74, 106 (cum πρόσθε), 120, alii (inter quos 243). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹³ Sic Codd. 19 (cum βασιτεῖρα), 93, 108, 158 (om. οἱς). ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁵ Ibidem.

CAP. XXIII. ¹ Sic Comp., Cod. 60. ² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243). ³ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Paral. xxxiv. 12. ⁴ Sic Comp. (cum Λαδάν sine artic.), Ald., Codd. III, XI, 52, 56, alii (inter quos 243, cum Ἐλεαδάν). ⁵ Sic Codd. 19 (cum τῷ Λ.), 93, 108. Cf. Cap. vi. 2. ⁶ Sic Comp. (cum Ὀζιήλ), Ald. (cum Ἀζιήλ), Codd. III, XI, 19, 52 (om. καὶ), 55, 56 (ut Ald.), alii (inter quos 243). ⁷ Sic Comp., Ald. (cum Ἀράμ), Codd. III, 19 (ut Ald.), 52, 55, 56, alii. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁹ Sic Codd. 19 (cum αὐτῶν), 93 (cum τοῦ ἀγιασθῆναι ἀγιάσαι αὐτῶν), 108 (idem, om. αὐτῶν). ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19,

93, 108. ¹¹ Ibidem. ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum -νητὰ), 93, 108 (cum -νητὰ), 158. Cf. ad Cap. ix. 31. ¹³ Sic Comp. (cum ἀποσηρ.), Codd. 19 (idem, om. καὶ posteriore), 93, 108 (cum καὶ εἰς πᾶν ἀποσηρωτὸν tantum in textu; in marg. autem: Οὐκ ἔκειτο ἀποσηρωτὸν καὶ μέτρον). Vox ἀποσιρωτὸν, s. ἀποσηρωτὸν, nescio an Aquilae, miro talium monstrorum artifice, tribuenda sit; ut praepositio quidem primam vocis Hebraeae litteram repraesentet (ut מִנְיָה, ἀπ-έννοια in Hex. ad Psal. cxxxviii. 20); σιρωτὸν autem, vel potius σιραιωτὸν (a σιραιά, catena, funis, linea) ad Chaldaicum שְׁרֵי, ordo, series, linea, referatur. Haec ad vocem obscuram et Lexicographis ignotam illustrandam, donec probabilius aliquid afferatur, sufficiant. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

CAP. XXIV. ¹ Sic Comp. (cum τῶν υἱῶν), Ald. (cum καὶ αὐτῶν), Codd. III, XI, 19 (cum τῷ υἱῷ), 44 (cum αὐτῶν), 52, 55, 56, alii (inter quos 243, ut Ald.).

1. בְּנֵי אֶחָד. O'. Vacat. Alia exempl. υἱοὶ Ἀαρών.³
5. וְשָׂרֵי הָאֲלֹהִים. O'. καὶ ἄρχοντες κυρίου (alia exempl. τοῦ θεοῦ; alia, τῷ θεῷ³).
6. הַכֹּהֵן בֶּן־יִרְמְיָאִי. O'. ὁ ἱερεὺς . . υἱὸς . . καὶ ἄρχοντες. Alia exempl. τοῦ ἱερέως . . υἱοῦ . . καὶ τῶν ἀρχόντων.⁴
- בֵּית־אֶחָד אֶחָד אֶחָד וְאֶחָד אֶחָד לְאִיתָמָר. Una familia sumpta pro Eleasaro, et una (וְאֶחָד) sumpta pro Ithamaro. O'. οἶκου πατριᾶς, εἰς εἰς τῷ Ἑλεάзар, καὶ εἰς εἰς τῷ Ἰθάμαρ. Alia exempl. οἴκος πατριᾶς εἰς εἰς τῷ Ἑλεάзар, καὶ οἶκος πατριᾶς εἰς εἰς τῷ Ἰθάμαρ.⁵
10. לְהָכֵיז. O'. τῷ Κῶς (alia exempl. Ἀκκῶς⁶).
12. לְאִתְּשִׁיב. O'. τῷ Ἑλιαβί (alia exempl. Ἑλισίβ⁷).
15. לְחֹזִיר. O'. τῷ Χηζίν (alia exempl. Ἰεζεῖρ; alia, Χηζεῖρ⁸).
18. לְרִיחֹו. O'. τῷ Ἀδλλαί (alia exempl. Δαλαί⁹).
21. יִשְׁפָּח. O'. Vacat. Alia exempl. Ἰεσίας.¹⁰
23. רִבְבִּי וְרִיחֹו. O'. υἱοὶ Ἐκδιού. Alia exempl. καὶ υἱοὶ Ἰεδιού.¹¹ Alia: τοῖς υἱοῖς Χεβρών Ἰεδδι ὁ ἄρχων.¹²
31. וַיִּפְּלֵה. O'. καὶ ἔλαβον (alia exempl. ἔβαλον¹³).
- מִן־הָאֲחֵי הַקָּטָן. O'. καὶ ἔλαβον (alia exempl. ἔβαλον¹³).

τριάρχαι Ἀραάβ (alia exempl. πατριάι Ἀρώς¹⁴) καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ νεώτεροι. Alia exempl. παρεστῶτες πατριά τοῦ πρώτου κατέναντι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τοῦ νεωτέρου.¹⁵

CAP. XXV.

1. הַנְּבִיאִים (הַנְּבִיאִים ק'). O'. τῶς ἀποφθεγγομένων (alia exempl. προφητεούντας¹) ἐν κινύραις. Ἀ. τῶν προφητῶν . . Σ. τῶν προφητευσάντων διὰ λύρας.²
- מִן־הָאֲחֵי הַנְּבִיאִים. O'. κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν ἐργαζομένων ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν. Alia exempl. κατὰ κεφαλὴν ἀνδρῶν τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ δουλείᾳ αὐτῶν.³
2. וְאַשְׁרָאֵל. O'. καὶ Ἐραήλ (alia exempl. Ἀσειρηλά⁴).
- עַל־יְדֹאֲסָה הַנְּבִיאִים. O'. Vacat. Alia exempl. ἐχόμενοι Ἀσάφ τοῦ προφήτου.⁵
3. עַל־יְדֵי אֲבִיהֶם. O'. μετὰ τὸν πατέρα (alia exempl. ἐχόμενοι τοῦ πατρὸς⁶) αὐτῶν.
- בְּכִנּוּר הַנְּבִיאִים. O'. ἐν κινύρᾳ ἀνακρουόμενοι (alia exempl. τοῦ προφητεούντος⁷). Ἀ. κιθάρα προφητεύων. Σ. διὰ λύρας τοῦ προφητεούντος.⁸
5. הַיּוֹהָ הַמְּלִיךָ. O'. τῷ ἀνακρουομένῳ (alia exempl. τοῦ ὀρῶντος⁹) τῷ βασιλεῖ.
8. לְעֶמֶת. O'. Vacat. Alia exempl. κατέναντι.¹⁰

² Sic Comp., Ald. (cum viān), III, XI, 19, 52, 56, alii (inter quos 243, ut Ald.). ³ Prior lectio est in Ald., Codd. 44, 74, aliis (inter quos 243); posterior in Comp. (cum καὶ οἱ ἄρχ.), Codd. 19 (idem), 93, 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 19 (om. τοῦ), 93, 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (om. οἶκος π. in posteriore loco), 93, 108 (cum οἶκου ἴ). ⁶ Sic Comp., Ald. (cum Αἰκῶς), Codd. III, XI, 19, 52 (cum Ἀκῶς), 56 (idem), alii. ⁷ Sic Comp. (cum -σούβ), Ald. (cum Ἑλισούβ), Codd. III (cum -σεῖβ), XI, 19 (ut Comp.), 44 (ut Ald.), 52 (cum -σῆβ), 55, alii (inter quos 243, ut Ald.). ⁸ Prior scriptura est in Codd. III, XI, 56 (cum Ἰεζῆρ), 60, aliis; posterior in Comp., Codd. 93, 108. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 55, 56, alii (inter quos 243). ¹⁰ Sic Ald. (cum Ἰεσίας), Codd. III, XI, 52, 56 (ut Ald.), alii. ¹¹ Sic Codd. III, XI, 55,

56, 64, alii. ¹² Sic Codd. 19, 93 (cum Ἰεδδιᾶ), 108. Cf. Cap. xxiii. 19. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 55, 60, alii (inter quos 108). ¹⁴ Sic Codd. III, XI, 56, 60, alii. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. CAP. XXV. ¹ Sic Cod. 93, Theodoret. Quaest. I in 1 Paral. p. 565. ² Cod. Reg. apud Montef. Ad Sym. cf. Hex. ad Psal. lxxx. 3. cxxxvi. 2. cl. 3. ³ Sic Comp., Codd. 19 (om. τῶν), 93, 108 (ut 19). ⁴ Idem. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 74, 93, alii (inter quos 243), Theodoret. ⁶ Sic Comp. (cum αὐτοῦ pro αὐτῶν), Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ⁷ Idem. ⁸ Cod. Reg. Ad Aq. cf. Hex. ad Psal. cxxxvi. 2. cxlix. 3. ⁹ Idem. ¹⁰ Sic Comp. (cum κατ. ἐφημερίων), Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. xxvi. 12.

8. מִכֵּין עִם־תְּלִמִּיד. *Docens cum discipulo.* O'. τελείων και μανθανόντων. Alia exempl. συνιών μετά μανθάνοντος.¹¹
9. הוֹאִי־אֶחָיו וּבָנָיו. O'. 'Ηνεία (s. 'Ηνία), υἱοὶ αὐτοῦ και ἀδελφοὶ αὐτοῦ. Alia exempl. αὐτὸς και οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ και υἱοὶ αὐτοῦ.¹²

CAP. XXVI.

1. לְקָרְחַיִם. O'. υἱοὶ Κορεΐα. Alia exempl. υἱοὶς Κορέ; alia, τοῖς Κορηνοῖς.¹
2. בְּוָקְרָא. O'. Vacat. Alia exempl. υἱὸς Κορέ.²
3. O'. Ἀβδεδὸμ ὁ ὄγδοος. Alia exempl. vacant.³
6. בָּנִים הַמְּשָׁלִים לְבֵית אֲבִיהֶם. O'. υἱοὶ τοῦ πρωτοτόκου 'Ρωσαι εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτοῦ. Alia exempl. υἱοὶ καθεσταμένοι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν.⁴
7. גְּבוּרֵי חֵיל הַמָּוָה. O'. δυνατοὶ ἦσαν. Alia exempl. δυνατοὶ ἦσαν ἰσχύϊ.⁵
7. אֶחָיו בְּנֵי־חֵיל. O'. και 'Αχιούδ, υἱοὶ δυνατοί. Alia exempl. και ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνάμεως.⁶
8. אִישׁ־חֵיל בַּפֶּחַ. O'. ποιοῦντες δυνατῶς. Alia exempl. ἰσχυροὶ δυνάμει ποιοῦντες ἐν ἰσχύϊ.⁷
10. שִׁמְרִי הָרֹאשׁ. *Simri princeps.* O'. φυλάσσοντες (alia exempl. Σαμαρεὶ φυλάσσοντες⁸) τὴν ἀρχήν.
- וְיִשְׁמְרוּ אֲבִיהוּ לְרֹאשׁ. O'. και ἐποίησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἄρχοντα τῆς διαίρεσεως τῆς δευτέρας. Alia exempl. και ἔθετο αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἰς ἄρχοντα.⁹

12. לְעֶמֶת אֲחֵיהֶם. O'. καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν. Alia exempl. κατέναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.¹⁰
14. הַזָּכָרִיו בְּנוֹ יוֹעֵץ בְּשָׂכָל. *Et Zachariae filio ejus consiliario prudenti.* O'. και Ζαχαρίᾳ υἱοὶ Σωᾶς (alia exempl. υἱῷ 'Ιωᾶς¹¹) τῷ Μελαχίᾳ. Alia exempl. και Ζαχαρίᾳ υἱῷ αὐτοῦ 'Ιωᾶβ βουλευτῆς ἐν συνέσει.¹²
- 14, 15. וַיִּשְׁפָּצוּ... בְּנֵי... O'. βορρά... νότον. Alia exempl. κατὰ βορρᾶν... κατὰ νότον.¹³
15. וּלְבָנָיו בֵּית. O'. κατέναντι (לְפָנֵי) οἴκου. Alia exempl. και τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ κατέναντι οἴκου.¹⁴
16. לְשִׁפְיָם. O'. εἰς δεύτερον (לְשִׁפְיָם). Alia exempl. τῷ Σεφαείμ; alia, τοῖς προθύροις (לְשִׁפְיָם).¹⁵
- שִׁלְתָּ. O'. παστοφορίου (לְשִׁפְיָם). 'Αλλος Σαλαχώβ.¹⁶
- בְּמִסְלָה. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν τῇ τρίβῳ.¹⁷
17. הַלְוִיִּם שָׂפָה. O'. ἐξ (alia exempl. οἱ Λευῖται ἐξ¹⁸) τὴν ἡμέραν (לְוִיִּם).¹⁹
18. O' και τῷ 'Οσᾶ—εἰς διαδεχομένους. Alia exempl. vacant.¹⁹
20. הַתְּשִׁיבִים. O'. τῶν καθηγιασμένων. Alia exempl. τῶν ἁγίων.²⁰
24. גִּיד. O'. Vacat. Alia exempl. ἡγούμενος.²¹
25. בְּנֵי (quinqües). O'. (semel) υἱός. Alia exempl. (quinqües) υἱὸς αὐτοῦ.²²
27. בְּנֵי־הַמְּלָחִמֹת. O'. ἐκ πόλεων. Alia exempl. ἐκ τῶν πολέμων.²³
28. וְכָל הַהֲקָדִישׁ. O'. και ἐπὶ πάντων τῶν ἁγίων τοῦ θεοῦ (alia exempl. add. ὅσα ἡγίασε²⁴).

¹¹ Idem. ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum και οἱ υἱοί), 93, 108.

CAP. XXVI. ¹ Prior lectio est in Codd. III, XI, 52, 55, 56, aliis; posterior in Comp. (cum Κορηνοῖς), Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., Ald., Codd. II (cum Κορή), III (cum Κορη), XI (idem), 19, 44, 52 (ut II), alii (inter quos 243).

³ Sic Comp., Codd. II, III, 19, 52, 55, alii.

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐν ἰσχύϊ), 93, 108. ⁶ Idem. ⁷ Idem. ⁸ Sic Codd. 93, 108 (cum Σαμαρεῖ).

⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Idem. Cf. Hex. ad Ezech. xlv. 6. xlviii. 18.

¹¹ Sic Ald. (cum υἱοί), Codd. III (cum ἰωῖας), XI, 44 (ut Ald.), 55 (idem), 56, alii. ¹² Sic Comp. (om. 'Ιωᾶβ), Codd. 19, 93 (cum 'Ιωᾶβ), 108. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem.

¹⁵ Prior lectio est in Codd. III, XI (cum -ειν), 56, 60, aliis; posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁶ Cod. 93 in marg. sine nom. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

¹⁸ Idem. ¹⁹ Idem. ²⁰ Idem. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 60, alii. ²² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

²³ Sic Comp. (om. τῶν), Cod. III, Theodoret. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 158, Theodoret.

28. הָרֹאֵה. *O'* τοῦ προφήτου. *Alia exempl. δ ὁρών.²⁵*
 כָּל הַמְּקִיִּשׁ. *O'* πᾶν δ ἡγίασαν. *Alia exempl. καὶ πᾶς δ ἀγιάζων.²⁶*
 29. לְמַלְאכָה. *O'* τῆς ἐργασίας. *Alia exempl. εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐργασίας.²⁷*
 לְשִׁפְטִים וּלְשִׁפְטִים. *O'* τοῦ γραμματεῦν καὶ διακρίνειν. *Σ. εἰς παιδευτὰς καὶ κριτάς.²⁸*
 31. יְרִיחַ. *O'* Οὐρίας. *Alia exempl. Ἰωρίας.²⁹*
 32. לְכָל־דָּבָר. *O'* εἰς πᾶν πρόσταγμα. *Alia exempl. εἰς πάντα λόγον.³⁰*

CAP. XXVII.

2. יִשְׁבָּעַם. *O'* Ἰσβοάξ. *Alia exempl. Ἰεσβοάμ.¹*
 4. הָאֲחֻזִּי וּמַחֲלֻקָתוֹ. *O'* ὁ ἐκ Χῶκ, καὶ ἐπὶ τῆς διαίρεσως αὐτοῦ. *Alia exempl. δ Ἀχάχει, καὶ ἡ διαίρεσις αὐτοῦ.²*
 5. שֵׁר הַצֶּבֶא הַשְּׁלִישִׁי לַחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי. *O'* ἀρχοντες δυνάμεως. ὁ τρίτος τὸν μῆνα τὸν τρίτον. *Alia exempl. ὁ ἀρχων τῆς δυνάμεως τῆς τρίτης τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ.³*
 6. עֲמִיזָבֶד. *O'* Ζαβάδ. *Alia exempl. Ἀμυζαβάδ.⁴*
 7. אַחֲרָיו. *O'* καὶ οἱ ἀδελφοί. *Alia exempl. καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὀπίσω αὐτοῦ.⁵*
 8. הִשֵּׁר. *O'* ὁ ἡγούμενος. *Alia exempl. ὁ ἀρχων.⁶*
 9. עֵינָא. *O'* Ὀδονίας. *Alia exempl. Εἰρά.⁷*
 10. הַפְּלוֹנִי. *O'* ὁ ἐκ Φαλλοῦς. *Alia exempl. ὁ Φαλλωνί.⁸*

21. זַחָרְיָהוּ. *O'* Ζαδαίου. *Alia exempl. Ζαχαρίου.⁹*
 22. שָׂרֵי שְׁבָטֵי. *O'* πατριάρχαι (*alia exempl. οἱ ἀρχοντες¹⁰*) τῶν φυλῶν.
 25. בְּעָרִים. *O'* καὶ ἐν ταῖς κόμαις. *Alia exempl. καὶ ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ ἐν ταῖς κόμαις.¹¹*
 27. וְעַל־הַכְּרָמִים. *O'* καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων (*alia exempl. τῶν ἀμπελώνων¹²*).
 הֶרְמִיתִי. *O'* ὁ ἐκ Ῥαήλ. *Alia exempl. ὁ Ῥαμαθαῖος.¹³*
 31. שָׂרֵי הַרְנוֹשׁ. *O'* προστάται (*alia exempl. ἀρχοντες τῶν¹⁴*) ὑπαρχόντων.
 32. וְסוֹפֵר הוּא. *O'* Vacat. *Alia exempl. καὶ γραμματεὺς αὐτός.¹⁵*
 33. הָאֲרִיִּי רַע. *Archita socius. O'* ὁ πρῶτος φίλος. *Alia exempl. ὁ ἀρχιεταῖρος.¹⁶*

CAP. XXVIII.

1. הַשְּׁבָטִים. *O'* τῶν κριτῶν. *Alia exempl. τῶν φυλῶν.¹*
 הַמְּשִׁרְתִּים אֶת־הַמֶּלֶךְ. *O'* τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως. *Alia exempl. τοὺς λειτουργοῦντας τῷ βασιλεῖ.²*
 2. וְלַהֲדֵם רַגְלֵי אֱלֹהֵינוּ. *Et scabello pedum Dei nostri. O'* καὶ στάσιν ποδῶν κυρίου ἡμῶν. *Alia exempl. καὶ στάσιν τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν τοῦ θεοῦ ἡμῶν.³*

²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. kai), 108, Theodoret. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²⁸ Cod. Reg. Cf. Hex. ad Deut. xvi. 18. ²⁹ Sic Comp., Codd. III, XI (cum Ὀρίας), 19, 55, 56, alii. ³⁰ Sic Comp., Codd. III, XI, 19, 56, 60, alii.

CAP. XXVII. ¹ Sic Comp., Codd. III (cum Ἰσβοάμ), 56, 93, 108, 119, 121. ² Sic Comp., Codd. 19 (cum Ἀχάχει), 93 (cum Ἀχάκει), 108. ³ Sic Comp. (cum ὁ τρίτος pro τῆς τρίτης), Codd. 19 (cum ἀρχοντες pro ὁ ἀρχων?), 93, 108. ⁴ Sic Comp. (cum Ἀμυζαβάδ), Codd. XI (cum Ἀμυζαβάδ), 93. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁷ Sic Comp. (cum Ἰρά), Codd.

III, XI, 52, 55 (ut Comp.), alii. ⁸ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum Ζεχ.), 108. ¹⁰ Sic Codd. 19, 93, 108 (cum ἀρχ. καὶ πατρ.). ¹¹ Sic Comp. (om. ἐν posteriore), Codd. 19, 93, 108. ¹² Idem. ¹³ Sic Comp., Ald. (cum ὁ Ῥαμαθαῖος), Codd. III, XI, 19, 52 (cum ὁ Ῥαμαθαῖ), alii. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 52, 55, alii. ¹⁶ Sic Comp. (cum ἀρχιεταῖρος), Codd. 19 (idem), 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. xvi. 16.

CAP. XXVIII. ¹ Sic Comp., Ald. (cum τῶν κρ. καὶ φυλῶν), Codd. 19, 93, 108, 121 (ut Ald.). ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Idem.

2. לְבָנוֹת. *Ο'* τὰ εἰς τὴν κατασκήνωσιν (alia exempl. οἰκοδομῆν⁴) ἐπιτήδεια.
4. בָּחַר לְנִיד. *Ο'* ἤρέτικε τὸ βασιλειον. Alia exempl. ἐξελέξατο ἡγοούμενον.⁵
7. וַיְהִינִי. *Ο'* καὶ κατορθώσω (alia exempl. ἐτοιμάσω⁶).
- לַעֲשׂוֹת. *Ο'* τοῦ φυλάσασθαι. Alia exempl. ποιεῖν καὶ φυλάσσεσθαι.⁷
8. לַעֲשׂוֹת כָּל-יִשְׂרָאֵל קָהֵל-יְהוָה. *Ο'* κατὰ πρόσωπον πάσης ἐκκλησίας κυρίου. Alia exempl. κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς Ἰσραὴλ, πάσης ἐκκλησίας κυρίου.⁸
9. וַיִּצְרֶיךָ מִחֲשָׁבוֹת. *Ο'* καὶ πᾶν ἐνθύμημα (alia exempl. add. διανοιών⁹).
10. חֹזֶק. *Ο'* ἰσχυε. Alia exempl. ἀνδρίζου.¹⁰
11. הָאוֹלָם. *Ο'* τοῦ ναοῦ. Alia exempl. τοῦ αἵλάμ.¹¹ Ἄλλος τοῦ οὐλάμ.¹²
- וַיִּנְצְוֶיךָ. *Et* gazophylaciolum ejus. *Ο'* καὶ τῶν ζακῶν (alia exempl. ἀποθηκῶν¹³) αὐτοῦ.
- וַיְחַרְרֵי. *Ο'* καὶ τῶν ἀποθηκῶν. Alia exempl. καὶ τῶν ταμείων αὐτοῦ.¹⁴
- הַכְּפֹרֶת. *Ο'* τοῦ ἐξίλασμοῦ. Alia exempl. τοῦ ἱλαστηρίου.¹⁵
12. כָּל אֲשֶׁר הָיָה בָּרוּחַ עִמּוֹ. *Ο'* ὃ εἶχεν ἐν πνεύματι αὐτοῦ. Alia exempl. πάντων ὧν ἦν ἐν πνεύματι μετ' αὐτοῦ.¹⁶
13. וַיִּמְחַלְקוּת. *Ο'* καὶ τῶν καταλυμάτων, καὶ τῶν ἐφημεριῶν. Alia exempl. καὶ εἰς τὰς διαιρέσεις τῶν ἐφημεριῶν.¹⁷
14. לָזָהָב בְּמִשְׁקָל לָזָהָב כָּל-כְּלִי עֲבוֹדָה וְעֲבוֹדָה

כָּל-כְּלִי הַכֶּסֶף בְּמִשְׁקָל כָּל-כְּלִי עֲבוֹדָה. *Ο'* καὶ τὸν σταθμὸν τῆς ὀλκῆς αὐτῶν τῶν τε χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν. Alia exempl. εἰς τὸ χρυσίον καὶ τὸν σταθμὸν τῆς ὀλκῆς αὐτοῦ πᾶσι τοῖς σκεύεσι δουλείας καὶ δουλείας, καὶ πᾶσι τοῖς σκεύεσι τοῦ ἀργυρίου ἐν σταθμῷ παντὶ σκεύει δουλείας καὶ δουλείας.¹⁸

- 15, 16. וּמִשְׁקָל לְמִנְרֹת הַזָּהָב וְיִתְחִיָּהּ וְיִתְחִיָּהּ. *Ο'* καὶ τῶν λυχνίων τὴν ὀλκὴν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ τῶν λύχνων. ἔδωκεν αὐτῷ ὁμοίως τὸν σταθμὸν τῶν τραπεζῶν. Alia exempl. καὶ σταθμὸν ταῖς λυχναῖς ταῖς χρυσαῖς, καὶ τοῖς λύχνοις αὐτῶν, χρυσίον ἐν σταθμῷ λυχνίας καὶ λυχνίας, καὶ τοῖς λύχνοις αὐτῆς, καὶ ταῖς λυχναῖς τῶν τε χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν λυχνίων τὴν ὀλκὴν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ τῶν λυχνίων ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὀλκὴν, ὁμοίως τὸν σταθμὸν τῶν τραπεζῶν.¹⁹
16. וְכֶסֶף לְשִׁלְחָנוֹת הַכֶּסֶף. *Ο'* καὶ ὡσαύτως τῶν ἀργυρῶν (alia exempl. τῶν πυρείων²⁰).
17. וְלִכְפֹּרֵי הַזָּהָב בְּמִשְׁקָל לְכָפֹר וְכָפֹר. *Ο'* καὶ τὸν σταθμὸν τῶν χρυσῶν καὶ τῶν ἀργυρῶν, καὶ θυῶσκων κεφουρῆ, ἐκάστου σταθμοῦ. Alia exempl. καὶ τὰ κεφουρῆ τὰ χρυσᾶ ἐν σταθμῷ εἰς κεφῶρ καὶ κεφῶρ καὶ τὸν σταθμὸν τῶν χρυσῶν καὶ τῶν ἀργυρῶν ἐκάστου σταθμοῦ.²¹
19. הַשְּׂכֵל כָּל מִלְּאֵנוֹת. *Ο'* σύνεσιν τῆς κατε-

⁴ Ibidem. ⁵ Ibidem. ⁶ Ibidem. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum φυλάσασθαι). ⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum π. ἐκκλ. Ἰσραὴλ καὶ κυρίου), 93, 108. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum διαλογισμῶν in marg.), 108, Theodoret. Vet. Lat.: et omnem cogitationem mentium. ¹⁰ Sic Comp. (cum καὶ ἀνδρ.), Codd. 19 (idem), 93, 108, Theodoret. ¹¹ Sic Ald., Codd. 56, 121. ¹² Cod. 93 in marg. sine nom. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ζακῶν in marg.), Theodoret. ¹⁴ Sic Comp. (cum ταμείων), Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ¹⁵ Ibidem. ¹⁶ Ibidem.

¹⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum τῶν pro καὶ), 93, 108. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19 (om. πᾶσι τοῖς σκ. δουλείας καὶ δουλείας, καὶ), 93 (om. καὶ πᾶσι τοῖς σκ. — καὶ δουλείας), 108. ¹⁹ Sic Comp. (om. καὶ ταῖς λυχναῖς), Codd. 19 (cum καὶ τῶν ἀργυρῶν... αὐτῷ ἔδωκεν τὴν ὀλκὴν, ὁμοίως τῶν σταθμῶν τῶν τρ.), 93, 108 (ut Comp., cum λυχνίας pro λύχνους in priore loco). ²⁰ Sic Codd. 19, 71 (cum πυρίων), 74, alii (inter quos 93 (ut 71), 108, 243). ²¹ Sic Comp., Codd. 19 (om. καὶ κεφῶρ), 93 (idem), 108 (idem). Theodoret. Quaest. I in 1 Paral. p. 567: Καφῶρ (sic) δὲ καλεῖ σκεῦή τινα χρυσᾶ καὶ

γασίας. Alia exempl. σύνεσιν, τοῦ συνιέναι τὴν κατεργασίαν.²²

21. בְּכָל-מְלָאכָה לְכָל-יָדִיב. Ο'. ἐν πάσῃ πραγματεία, καὶ πᾶς πρόθυμος. Alia exempl. ἐν παντὶ ἔργῳ, πᾶς πρόθυμος ἐν παντὶ ἐκουσίῳ.²³

CAP. XXIX.

1. הַבֵּיָרָה. Regia (templum). Ο'. Vacat. Alia exempl. ἡ οἰκοδομή; alia, ἡ οἰκησις; alia, οἰκοδομεῖ.¹
2. הַזָּהָב לְזָהָב וְהַכֶּסֶף לְכֶסֶף וְנָו'. Ο'. χρυσίον, ἀργύριον, κ. τ. ἐ. Alia exempl. χρυσίον εἰς χρυσίον, καὶ ἀργύριον εἰς ἀργύριον, κ. τ. ἐ.²
- אֲבִנֵּי-שֹׁהַם. Gemmas onychis. Ο'. λίθους σοάμ (s. σοόμ). Alia exempl. λίθους δονυχος.³
- לָרֵב (marmoris candidi) וְאֲבִנֵּי-רִישִׁי. Ο'. καὶ Πάριον πολύν. Alia exempl. καὶ λίθους Παρίου εἰς πλῆθος.⁴
4. לָטוּחַ. Ο'. ἐξαλειφῆναι (ἐξάλιφῆναι). Alia exempl. τοῦ καταχρίσαι.⁵
5. מִתְנַדֵּב. Ο'. ὁ προθυμούμενος. Alia exempl. ἐκουσιάζεται.⁶
6. וְלִשְׂרִי מְלָאכָתָה הַמְלָכָה. Ο'. καὶ οἱ προστάται τῶν ἔργων, καὶ οἱ οἰκοδόμοι (alia exempl. οἰκονόμοι⁷) τοῦ βασιλέως. Alia exempl. καὶ οἱ προστάται τῶν ἔργων τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ οἰκοδόμοι.⁸

7. וְאֲדָרְפִּינִים רָבוּ. Ο'. καὶ χρυσούς μυρίους. Alia exempl. καὶ δραχμὰς μυρίας.⁹
9. עָלֵה-הַתְּנִדָּבָה... הַתְּנִדָּב. Ο'. ὑπὲρ τοῦ προθυμηθῆναι... προεθυμήθησαν. Alia exempl. ἐπὶ τῷ ἐκουσιασμῷ... ἐκουσιάζαντο.¹⁰
- שָׁמַח גְּדוּלָּה. Ο'. μεγάλως. Alia exempl. εὐφροσύνη μεγάλη.¹¹
11. וְהָתַפְּאֶרֶת.. וְהָיָה. Ο'. καὶ τὸ καύχημα.. καὶ ἡ ἰσχὺς. Alia exempl. καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια.. καὶ ἡ ἐξομολόγησις.¹²
- לְהָיָה הַמֶּלֶךְ הַמְּחַנֵּשׂ לְכָל-לְוָאִי. Ο'. ἀπὸ προσώπου σου ταράσσεται πᾶς βασιλεὺς καὶ ἔθνος. Alia exempl. σοί, κύριε, ἡ βασιλεία, καὶ ἡ ἐπαρσις εἰς πάντα, καὶ εἰς πᾶσαν ἀρχήν.¹³
12. מִלְּפָנֶיךָ. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐκ προσώπου σου.¹⁴
13. תִּפְאֶרֶתְךָ. Ο'. τῆς καυχῆσέως (alia exempl. δόξης¹⁵) σου.
14. לְהַתְּנִדָּב כְּנֹחַ. Ο'. προθυμηθῆναι σοι κατὰ ταῦτα. Alia exempl. τοῦ ἐκουσιασασθαι σοι οὕτως.¹⁶
15. גִּרִּים. Ο'. πάροικοι. Ἄλλος προσήλυτοι.¹⁷
- וְאִין מְקֹרָה. Ο'. καὶ οὐκ ἔστιν ὑπομονή (alia exempl. ἐλπίς¹⁸).
16. וְשָׁרָה הַכִּנְיֹנִי לְבְנוֹתֶיהָ. Ο'. ὁ ἡτοίμακα οἰκοδομηθῆναι. Alia exempl. ὁ ἡτοιμάσαμεν σοι τοῦ οἰκοδομηθῆναι.¹⁹
17. אֲנִי. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐγώ.²⁰

ἀργυρᾶ, ἐν οἷς ἔφυρον τὴν σεμίδαλιν τῷ ελαίῳ. ²² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ²³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

CAP. XXIX. ¹ Prior lectio est in Ald., Codd. III, XI, 44, 56, aliis (inter quos 243); altera in Comp., Codd. 19, 93, 108, 158; tertia in Codd. 52, 71, Origen. Opp. T. IV, p. 201.

² Sic Comp. (cum τὸ χρ. εἰς χρ., καὶ τὸ ἀργ. εἰς ἀργ. κ. τ. ἐ.), Codd. 19, 74, 93 (cum τὸ χρ. εἰς τὸ χρ.), alii (inter quos 243).

³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121 (cum λ. σοόμ δονυχος), Theodoret. Cf. Hex. ad Gen. ii. 12.

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (om. τοῦ).

(Scriptura ἐξαλειφῆναι est in Cod. II.) ⁶ Sic Cod. 93, Theodoret. Mox (v. 6) ἐκουσιάζαντο pro προεθυμήθησαν Cod. 93. ⁷ Sic Ald.,

Codd. III, XI, 52, 55, alii. ⁸ Sic Comp. (cum οἰκονόμοι), Codd. 19 (cum ἀρχοντες pro προστάται), 93, 108. ⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum δραχμὰς μυρίους), 93, 108 (ut 19).

¹⁰ Ibidem. ¹¹ Ibidem. ¹² Ibidem. ¹³ Sic Comp., et

(praemissa altera versione) Ald. (cum κύριος), Codd. 19, 93, 108, 121. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 44, 74, alii (inter quos 243).

¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19 (om. τοῦ, cum σε pro σοί), 93, 108, Theodoret.

¹⁷ Cod. 93 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Exod. ii. 22. Job. xxxi. 32. Psal. xxxviii. 13. ¹⁸ Sic

Codd. 19 (cum οὐκ ἐστιν ENEANIC), 93, 108 (ut 19; in marg. autem: ὑπομονοί (sic) τόποι). Cf. Hex. ad Jerem. xvii. 13.

¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. καί), 108. Mox ἐκουσιάζαντο et ἐκουσια-

18. לִצְרַח מִחֲשָׁבוֹת. O'. ἐν διανοίᾳ. Alia exempl. εἰς πλάσμα διανοίων.²¹

19. וְלַעֲשׂוֹת הַפֶּל הַלְבָּנוֹת הַיִּירָה אֲשֶׁר-הִכְנִינוּתִי. O'. καὶ τοῦ ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴκου σου. Alia exempl. καὶ τοῦ ἐπὶ τέλους ἀγαγεῖν πάντα, καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴκου σου ἣν ἡτοίμασα.²²

22. בְּשִׁבְחָהּ גְּדוֹלָהּ. O'. μετὰ χαρᾶς (alia exempl. add. μεγάλης²³).

לִכְּהֵן. O'. εἰς ἱερωσύνην. Alia exempl. εἰς ἱερέα.²⁴

23. עַל-כֵּן אַ יְהוָה לְמַלְכָּהּ תַּחַת-דָּוִיד. O'. ἐπὶ θρόνου Δαυίδ. Alia exempl. ἐπὶ θρόνου κυρίου εἰς βασιλεία ἀντὶ Δαυίδ.²⁵

וַיִּצְלַח. O'. καὶ εὐδοκήθη ("Αλλος" εὐδοθή²⁶).

25. לְבִי-יִשְׂרָאֵל לְעֵינֵי כָל-יִשְׂרָאֵל. O'. ἐπάνωθεν (alia exempl. ἐναντίον; alia, ἐπάνωθεν ἐναντίον²⁷) παντὸς Ἰσραήλ. 'A. ὑπεράνω...²⁸

25. עָלֵיו הָיָה מַלְכוּת אֲשֶׁר. O'. αὐτῷ δόξαν βασιλείας, δ. Alia exempl. ἐπ' αὐτὸν δόξαν βασιλείας, ὡς.²⁹

עַל-יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. Alia exempl. ἐπάνω τοῦ Ἰσραήλ.³⁰

26, 27. עַל-כֵּן יִשְׂרָאֵל : וְהַיְמִיִּם אֲשֶׁר מִלְּךָ עַל-יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה. O'. ἐπὶ Ἰσραὴλ ἔτη τεσσαράκοντα. Alia exempl. ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. καὶ αἱ ἡμέραι αὐτῶν ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραήλ.³¹

28. וַיָּמָת. O'. καὶ ἐτελεύτησεν. Alia exempl. καὶ ἀπέθανε Δαυίδ.³²

29. הָרָאָה...הַחֲוָה. O'. τοῦ βλέποντος (bis). Alia exempl. τοῦ ὁρῶντος.³³

30. וְהָעָתִים אֲשֶׁר עָבְרוּ. O'. καὶ οἱ καιροὶ οἱ ἐγένοντο. Alia exempl. καὶ τῶν καιρῶν τῶν διεληθόντων.³⁴

הָאָרְצוֹת. O'. τῆς γῆς. Alia exempl. τῶν γαιῶν.³⁵

σθέντα iidem. ²¹ Sic Comp. (cum τὸ pro εἰς), Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Gen. viii. 21. Jesai. xxvi. 3. ²² Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ὦν pro ἦν), 108. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 56, 93, 108, Theodoret. (qui enarrat: ἀντὶ τοῦ, εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ θεοῦ δοθέντα θρόνον ἐκδόσε). ²⁶ Codd. 93, 108, uterque in marg. sine nom. ²⁷ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. 19, 44, 52, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. II, III,

XI, 55. ²⁸ Cod. 108. ²⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 44, 71, alii (inter quos 243). ³¹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐπὶ πάντα Ἰσρ. pro ἐπὶ Ἰσρ.), 44 (cum ἐν Ἱερουσαλὴμ pro ἐπὶ Ἰσρ.), 74 (cum ἐν Ἰσρ.), 108 (ut 19), alii (inter quos 243, ut 74). ³² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³³ Idem. ³⁴ Idem. ³⁵ Idem. Cod. 158: τῶν γαιῶν. Cf. ad Cap. xxii. 5.

LIBER II PARALIPOMENON.

LIBER II PARALIPOMENON.

CAPUT I.

3. עָמֹי. O'. Vacat. Alia exempl. μετ' αὐτοῦ.¹
 6. מוֹעֵד. O'. Vacat. Alia exempl. τοῦ μαρτυρίου.²
 9. עֲשֵׂה עִם דָּוִיד אָבִי. O'. τὸ ὄνομά σου ἐπὶ Δαυὶδ τὸν πατέρα μου. Alia exempl. τὸ ῥῆμά σου μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου.³
 11. עֲשֵׂה נֶכְסִים. O'. πλοῦτον χρημάτων (alia exempl. ὑπαρχόντων⁴).
 שְׁנֵאִיה. O'. τῶν ὑπεναντίων. Alia exempl. τῶν μισούντων σε.⁵
 12. וְנֶכְסִים. O'. καὶ χρήματα. Alia exempl. καὶ ὑπαρξίν.⁶
 15. נָתַן. O'. ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ (alia exempl. add. ἔδωκεν⁷).
 16. מִקְנֵא יִקְחוּ בְּחֵיר. O'. πορεύεσθαι (alia exempl. ἐμπορεύεσθαι⁸), καὶ ἡγόραζον. Alia exempl. τιμὴ ἦν ἐλάβανον, καὶ ἡγόραζον ἐν ἀλλαγμάτι.⁹

17. יוֹצִיאוּ. O'. ἔφερον. Alia exempl. ἐξέφερον.¹⁰

CAP. II.

- 3 (Hebr. 2). כָּאֲשֶׁר. O'. ὥς. Alia exempl. ὃν τρόπον.¹
 4 (3). קִטְרֹת-סַמִּים וּמַעֲרֶכֶת. O'. θυμίαμα καὶ πρόθεςιν. Alia exempl. θυμίαμα ἀρωμάτων, καὶ ποιεῖν πρόθεςιν.²
 וְלַעֲרֹב. O'. καὶ τὸ δελιγς (alia exempl. τὸ ἐσπέρας³).
 6 (5). לֹא יִכְלְלוּהוּ. O'. οὐ φέρουσι τὴν δόξαν αὐτοῦ. Alia exempl. οὐχ ὑπόισουσιν αὐτόν.⁴
 7 (6). וַתִּכְלֹת. O'. καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ (alia exempl. add. καὶ ἐν τῇ βύσσῳ⁵).
 10 (9). נָתַתִּי חֲטִים מִכּוֹת. Dedi triticum excussiones (excussum). O'. εἰς βρώματα δίδωκα σίτον εἰς δόματα (alia exempl. ἐν δόματι⁶).
 12 (11). יוֹדֵעַ שְׂכָל וּבִינָה. O'. καὶ ἐπιστάμενον

CAP. I. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 52, alii (inter quos 243). ² Sic Comp., Ald., Codd. 19, 55, 56, alii (inter quos 243). ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁴ Idem. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum με), 93, 108. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁸ Sic Ald. (cum τοῦ ἔμπ.), Codd. 52, 60, 64, alii. ⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐλάβανον et ἡγόραζον), 56, 93, 108. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

CAP. II. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Idem. Cf. Hex. ad Exod. xxx. 7. Lev. iv. 7. ³ Idem. ⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum αὐτῷ οἶκον pro αὐτόν), 93, 108, Theodoret. Quaest. in 2 Paral. p. 569. ⁵ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. v. 14. ⁶ Idem. Verba εἰς βρώματα et εἰς δόματα dupliciter vertunt non מִכּוֹת, sed מִכְלֹת, ut in loco parallelo 3 (1) Reg. v. 11 (25).

ἐπιστήμην καὶ σύνεσιν. Alia exempl. καὶ ἐλ-
δοτα φρόνησιν καὶ ἐπιστήμην.⁷

13 (12). אָבִי. O'. τὸν πατέρα (alia exempl. παῖδα⁸)
μου.

14 (13). בְּרִאשֶׁה. O'. ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Alia ex-
empl. υἱὸν γυναικός.⁹

אֲשֶׁר יִתְּנֶנּוּ. O'. ὅσα ἂν δῶς αὐτῷ. Alia
exempl. ἐν πᾶσιν οἷς ἂν δῶς αὐτῷ.¹⁰

16 (15). וְנִבְיָאִים לָהּ. O'. καὶ ἄξομεν αὐτά. Alia
exempl. καὶ οἰσομέν σοι αὐτά.¹¹

תַּעֲלֶה. O'. ἄξεις. Alia exempl. ἀνοίσεις.¹²

18 (17). בָּהֶר. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν τῷ
ὄρει.¹³

CAP. III.

3. בְּמִדָּה הָרִאשׁוֹנָה. O'. ἡ διαμέτρησις ἡ πρώτη.
Alia exempl. τῆς διαμετρήσεως τῆς πρώτης.¹

5. וְשִׁשְׁרֹת. Et catenulas. O'. καὶ χαλαστά (alia
exempl. ἀλύσεις²).

6. וְהִזְהִיב. O'. καὶ ἐχρύσωσε χρυσίφ χρυσίου.
Alia exempl. καὶ χρυσίφ χρυσίον; alia, καὶ
ἐχρύσωσε χρυσίφ.³

8. לְכַנְרִים. O'. εἰς χερουβὶμ εἰς τάλαντα. Alia
exempl. τοῦ ἐκ Φαρουὶμ ἐν ταλάντοις.⁴

9. וְהַעֲלִיֹת. O'. καὶ τὸ ὑπερφῶν (alia exempl. τὰ
ὑπερφῶ⁵).

12. וְכִנְהָ הַכְּרֹב הָאֶחָד אֲמוֹת חֲמֵשׁ מִצִּיעַ לָקִיר

הַבֵּית וְהַכִּנְהָ הָאַחֶרֶת אֲמוֹת חֲמֵשׁ דִּבְקָה
לְכִנְהָ הַכְּרֹב הָאֶחָד. O'. Vacat. Alia ex-
empl. καὶ ἡ πτέρυξ τοῦ χερουβ τοῦ ἐνὸς πῆχεων
πέντε ἀποτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, καὶ ἡ
πτέρυξ ἡ ἑτέρα πῆχεων πέντε ἀποτομένη τῆς
πτέρυγος τοῦ χερουβ τοῦ ἑτέρου.⁶

16. שְׂרָשְׁרוֹת. O'. σερσερώθ. Alia exempl. ἀλυ-
σιδωτά.⁷

בְּדִבְרִי. O'. ἐν τῷ δανίρ (s. δαβείρ). "Αλλος
ἐν τῷ χρηματιστηρίφ.⁸

בְּשִׂרְשֹׁת. O'. ἐπὶ τῶν χαλαστῶν (alia ex-
empl. ἀλύσεων⁹).

17. יִכִּין... בָּעֵז. O'. κατόρθωσις... ισχύς. "Αλ-
λος. 'Ιαχίν... Βοός.¹⁰

CAP. IV.

2. מִשְׁפָּתוֹ אֶל-שִׁפְתּוֹ. O'. τὴν διαμέτρησιν. Alia
exempl. τὴν διαμέτρησιν ἀπὸ τοῦ χείλους αὐ-
τῆς εἰς τὸ χεῖλος αὐτῆς.¹

וְקָו שְׁלֹשִׁים בָּאֶמְדָּה יָכַב אֹתוֹ כִּבִּיב. O'. καὶ τὸ
κύκλωμα (alia exempl. add. σπαρτίον²) τριά-
κοντα πῆχεων (alia exempl. add. ἐκύκλον αὐτὴν
κύκλω³).

3. מִקִּיפֵי אֶת-הָיִם. O'. περιέχουσι (s. περιέχου-
σαι) τὸν λουτήρα. Alia exempl. κυκλῶντες
τὴν θάλασσαν.⁴

וְשָׁנִים שְׁנֵים עָשָׂר יָצְאוּ. O'. δύο γένη ἐχώ-

⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ⁸ Sic
Comp., Ald., Codd. II (ex corr.), III, XI, 19, 52, 56, alii
(inter quos 93, 108, 243). ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93,
108. ¹⁰ Idem. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19 (om. σοι),
93, 108. ¹² Idem. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. 19,
44, 56, alii.

CAP. III. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Idem.
Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 14. ³ Prior lectio est in
Comp. (cum χρυσού), Codd. II, III (ut Comp.), XI (cum
χρυσίον χρυσού), 19 (ut Comp.), 52, 55, aliis (inter quos
243); posterior in Ald., Codd. 44, 56, 71, aliis. Ad τοῦ
ἐκ Φαρουὶμ Cod. 108 in marg.: χρυσίον δόκιμον. ⁴ Sic
Codd. 19, 93 (cum τῷ ἐκ), 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19,

93, 108. ⁶ Sic Codd. III, XI, 44 (cum τοίχου pro τοῦ τ.),
60 (cum χερουβ (bis) et πηλὼν (bis)), 74 (cum ἀριστερά pro
ἑτέρα), alii. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum σερσερώθ
in marg.), 108. ⁸ Cod. 108 in marg. sine nom. Cf.
Hex. ad 3 Reg. vi. 5. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.
Cf. ad v. 5. ¹⁰ Sic in textu Codd. 56, 93 (cum 'Ιαχίν),
121. Cf. 3 Reg. vii. 21 in LXX.

CAP. IV. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 56, 93, 108, 121, 158.
² Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Zach. i. 16. ³ Sic
Comp., Ald. (cum ἐκύκλον), Codd. 19 (cum κύκλον), 56 (ut
Ald.), 71, alii (inter quos 93 (cum αὐτῆς), 108). Cf. Hex.
ad 3 Reg. vii. 23. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

νευσαν τοὺς μύσχοις. Alia exempl. δύο στίχοι
βόες χωνευτοί.⁶

4. עוֹמֵד עַל־שְׁנַיִם עֶשֶׂר בָּקָר. Ο'. ἢ ἐποίησαν αὐ-
τοὺς δώδεκα μύσχοις. Alia exempl. ἐποίησαν
αὐτούς· ἐστῶσα ἐπὶ δώδεκα μύσχοις ἢ θά-
λασσα.⁹

5. בָּתִּים. Ο'. μετρητάς. "Ἄλλος· κεράμια."

10. קָדְמָה מִמּוֹל נִנְבָּה. Ο'. ὡς πρὸς ἀνατολὰς
κατέναντι. Alia exempl. πρὸς ἀνατολὰς τοῦ
μέρους τοῦ πρὸς νότον.⁹

11. אֶת־הַפִּירֹת וְאֶת־הַיַּעֲשִׂים. Ο'. τὰς κρεάγρας.
Alia exempl. τοὺς λέβητας, καὶ τὰς κρεάγρας.⁹

12. תְּהִלּוֹת. Et globulos. Ο'. καὶ ἐπ' αὐτῶν γω-
λάθ (alia exempl. τὰς βάσεις¹⁰).

תְּהַשְׁבֵּנוֹת. Ο'. καὶ δίκτυα ("Ἄλλος· σαβαχώθ¹¹).

אֶת־שִׁתֵּי גִלּוֹת. Ο'. τὰς κεφαλὰς. Alia ex-
empl. τὰς δύο βάσεις.¹²

13. וְאֶת־הַרְמוֹנִים. Ο'. καὶ κώδωνας χρυσοῦς. Alia
exempl. καὶ ῥόαδ χρυσᾶς.¹³

טוּרִים. Ο'. γένη. Alia exempl. στίχοι.¹⁴

16. וְאֶת־הַפִּירֹת וְאֶת־הַיַּעֲשִׂים. Ο'. καὶ τοὺς ποδι-
στῆρας, καὶ τοὺς ἀναλημπτήρας, καὶ τοὺς λέβη-
τας, καὶ τὰς κρεάγρας. Aliter: Ο'. καὶ τοὺς
λέβητας, καὶ τὰς κρεάγρας. (Θ.) καὶ τοὺς
ποδιστῆρας, καὶ τοὺς ἀναλημπτήρας (s. ἀνα-
ληπτῆρας).¹⁵

17. בֵּין קִנּוֹת. Ο'. ἐν οἴκῳ (alia exempl. ἀναμέ-
σον¹⁶) Σοκχώθ.

18. לֹא נִחְקַר. Non investigabile erat. Ο'. οὐκ
ἐξέλιπεν. Alia exempl. οὐκ ἠκριβάσθη.¹⁷

21. תְּזָרוֹת תְּהִלָּתָהֶם. Ο'. καὶ λαβίδες αὐτῶν,
καὶ οἱ λύχνοι αὐτῶν. Alia exempl. καὶ οἱ
λύχνοι αὐτῶν, καὶ αἱ λαβίδες αὐτῶν.¹⁸

CAP. V.

5. וַיַּעַל אֶת־הָאֵרוֹן. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ
ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτόν.¹

6. הַנּוֹעֲדִים עָלָיו. Ο'. (→) καὶ οἱ φοβούμενοι (4),
καὶ οἱ ἐπισυνηγμένοι αὐτῶν (alia exempl. ἐπ'
αὐτόν²).

7. אֶל־דָּבִיר. Ο'. εἰς τὸ δαβίρ ("Ἄλλος· χρηματι-
στήριον³).

8. וַיַּכְסֵּי הַפְּרוּבִים עַל־הָאֵרוֹן. Ο'. καὶ συνεκά-
λυπτε τὰ χερουβίμ ἐπὶ τὴν κιβωτόν (alia ex-
empl. τὰ χερουβίμ τὴν κιβωτόν⁴). Alia exempl.
add. καὶ προσήγγιζε τὰ χερουβίμ ἐπὶ τὴν κι-
βωτόν.⁵

9. מִן־הָאֵרוֹן. Ο'. ἐκ τῶν ἁγίων. Alia exempl.
ἀπὸ τῆς κιβωτοῦ ἐκ τῶν ἁγίων.⁶

12. מִמּוֹרָה לְמִזְבֵּחַ. Ο'. κατέναντι (aliud exempl.
κατὰ ἀνατολὰς⁷) τοῦ θυσιαστηρίου.

13. לְהַשְׁמִיעַ. Ο'. καὶ ἐν τῷ ἀναφανεῖν (alia ex-
empl. add. ὁμοθυμαδόν⁸).

וַיִּלְהֹל וַיְהִי. Ο'. τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ
αἰνεῖν. Alia exempl. τοῦ αἰνεῖν τοῦ ἐξομολο-
γεῖσθαι.⁹

⁶ Sic Comp., Codd. 19 (eum στοίχοι), 93, 108. ⁷ Cod. 93
Comp., Codd. 19, 93 (eum ἢ θ. ἐπὶ δ. μ.), 108. ⁸ Sic
in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Jesai. v. 10. ⁹ Sic
Comp., Codd. 19, 93 (eum ἐκ τοῦ μ. pro τοῦ μ.), 108 (eum
ὡς πρὸς αὐ.). ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Sic in textu
Codd. 56, 121. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.
¹⁴ Sic Comp. (eum χρυσοῦς), Cod. 93. ¹⁵ Sic Cod. 93.
Cf. ad v. 3. Mox βάσεις pro γωλάθ Comp., Codd. 19, 93.
¹⁶ In textu Ed. Rom., a quo libri scripti non discedunt,
duae versiones coaluerunt, quarum priorem Theodotioni
vindicanam esse testantur Hex. ad Exod. xxxviii. 3.
Jerem. lii. 18. Deinde pro וְאֶת־הַפְּרוּבִים, et fuscinas (κρεά-
γρας), quod in LXX vacat, Comp. e versione Hieronymi,

et lebetas, et creagrass, et phialas (וִיִּרְקִים), assumpsit kai
φιάλας. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁷ Sic
Comp., Codd. 93, 108. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.
Cetera Hebraea v. 21 et primam vocem (וִיִּרְקִים) v. 22
non verterunt LXX.

CAP. V. ¹ Sic Comp., Codd. III, XI, 19, 52, alii (inter
quos 243). ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (eum ἐπ'
αὐτόν). ³ Sic in textu Codd. 158, 243, Reg. Cf. ad
Cap. iii. 16. ⁴ Sic Comp., Codd. II, 19, 55, 71, 93.
⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Idem. Cf. 3 Reg.
viii. 8. ⁷ Sic Cod. III. ⁸ Sic Codd. 19, 93 (eum
-δαν), 108 (idem). ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (eum kai
τοῦ ἐξ.), 108. Cf. Hex. ad 1 Paral. xxiii. 30.

13. וְיִבְהִלּוּ. Ο'. καὶ ἔλεγον· ἐξομολογείσθε. Alia exempl. καὶ ἐν ὕμνοῖς, καὶ ἔλεγον· ἐξομολογείσθε¹⁰

CAP. VI.

2. לְשִׁבְתָּהּ. Ο'. τοῦ κατασκευῶσαι. Alia exempl. καὶ τῇ καθέδρᾳ σου, τοῦ κατασκευῶσαι σε ἐν αὐτῇ.¹
8. יֵצֵן אֲשֶׁר. Ο'. διότι. Alia exempl. ἀνθ' ὧν ὅτι.²
9. כִּי. Ο'. ὅτι. Alia exempl. ἀλλ' ἤ.³
13. וַיִּבְרַח עַל-בְּרִכְיֹו. Ο'. καὶ ἔπescen ἐπὶ τὰ γόνατα. Alia exempl. καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ.⁴
15. וַיִּבְרַח לוֹ. Ο'. ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων. Alia exempl. ἐλάλησας αὐτῷ.⁵
23. לְהַתְּ דִּרְכּוֹ. Ο'. καὶ ἀποδοῦναι (alia exempl. ἐπιστρέψαι⁶) ὁδὸς αὐτοῦ.
26. וְהוּדוּ אֶת-שִׁמְךָ. Ο'. καὶ αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου. Alia exempl. καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου.⁷
28. בְּאַרְצָן שְׁעָרָיו. Ο'. κατέναντι (alia exempl. ἐν τῇ γῇ κατέναντι⁸) τῶν πόλεων αὐτῶν.
29. אֲשֶׁר יִדְעוּ. Ο'. ἐὰν γνῶ. Alia exempl. οἷ-τινες ἐὰν γνῶσιν.⁹
- וַיִּמְכְּרֵהוּ. Ο'. καὶ τὴν μαλακίαν ("Ἄλλος" βάσανον¹⁰) αὐτοῦ.
30. וְסִלַּחְתָּ. Ο'. καὶ ἰλάση (alia exempl. ἰάση¹¹).
- כִּי-אֶתְהַלֵּךְ. Ο'. ὅτι μόνος. Alia exempl. ὅτι σὺ μονώτατος.¹²

31. לִמְעַן יִירָאֶה לְלִכְתּ בְּדִרְכֶּךָ. Ο'. ὅπως φοβῶνται πάσας ὁδοὺς σου. Alia exempl. ὅπως φοβῶνται σε τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου.¹³
36. וַיִּנְתָּהּ בָּם. Ο'. καὶ πατάξεις αὐτούς. Alia exempl. καὶ ἐὰν θυμωθῇς ἐπ' αὐτούς.¹⁴
37. וְהִשְׁיבוּ אֶל-לִבָּבָם. Et reducant rem ad cor suum. Ο'. καὶ ἐπιστρέψωσι καρδίαν αὐτῶν. Alia exempl. καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σέ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν.¹⁵
- וַיִּשְׁבוּ. Ο'. μετήχθησαν. Alia exempl. ἤχμαλωτεύθησαν.¹⁶
- וַיִּשְׁעֲנוּ. Ο'. ἠδικήσαμεν. Alia exempl. καὶ ἡσεβήσαμεν.¹⁷
38. וְאֶשְׁ-שִׁבּוֹ אִתָּם. Ο'. ὅπου ἤχμαλώτευσαν αὐτούς. Alia exempl. οὗ ἤχμαλώτευσαν αὐτούς ἐκεῖ.¹⁸
39. מִשְׁפָּתָם. Ο'. κρίματα. Alia exempl. τὸ κρίμα αὐτῶν.¹⁹
41. חֲסִידָיו. Ο'. καὶ οἱ υἱοί (alia exempl. οἱ ὄσιοι²⁰) σου.
42. לְחִסְדֵּי דָוִיד עַבְדְּךָ. Pia facta Davidis servi tui. Ο'. τὰ ἐλέη Δαυὶδ τοῦ δούλου σου. Alia exempl. τὰ ἐλέη σου τῷ Δαυὶδ τῷ δούλῳ σου.²¹

CAP. VII.

5. וְצִנְיָן. Ο'. βοσκημάτων. Alia exempl. καὶ προβάτων.¹

¹⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum καὶ ἐν ὕ. ἔλεγον), 93, 108. Cf. Cap. vii. 6 in LXX.

CAP. VI. ¹ Sic Codd. 19 (cum τὴν κ. pro τῇ κ., et om. σε), 93 (cum τῆς κ. pro καὶ τῇ κ., et κατοικῆσαι pro κατασκ.), 108. Cf. Hex. ad 3 Reg. viii. 13. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Idem. Mox αὐτὸς pro οὗτος iidem.

⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἔκαμψεν), 93, 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 44, 93, 108, Vet. Lat. ⁶ Sic Codd. 19, 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁸ Idem. Cf. Hex. ad 3 Reg. viii. 37. ⁹ Sic Comp. (cum γνῶ), Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Sic in textu Cod. 93. Cf. Hex. ad Eccles. i. 18. ii. 23.

¹¹ Sic Ald., Codd. II, III, XI, 19, 52, 55 (cum ἰάσης), alii (inter quos 243). Cf. Hex. ad

Jesai. lv. 7. ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum μόνος), 108; necnon (om. σὺ) Codd. III, XI, 52, 64, 119, 158, 243.

¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁴ Idem (cum παραδῶς pro παραδῶσεις).

¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Comp., et (cum αἰχμ.) Codd. 19, 93, 108. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19 (om. καὶ), 93, 108 (ut 19). ¹⁸ Sic Comp., Codd. 93 (cum αἰχμ.), 108 (cum ὅπου). Clausulam reprobant Codd. II, III, XI, 44, 52, alii (inter quos 243). ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19 (om. τὸ), 93 (cum αὐτοῖς), 108. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 56, alii. ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (om. σου).

CAP. VII. ¹ Sic Comp., Codd. 19 (om. καὶ), 93, 108.

6. אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִיד הַמֶּלֶךְ. Ο'. τοῦ Δαυὶδ τοῦ βασιλέως. Alia exempl. ὧν ἐποίησε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς.²

7. וְאֵת-הַמִּנְחָה וְאֵת-הַחֻלְלִים. Ο'. καὶ τὰ μαναὰ, καὶ τὰ στέατα. Alia exempl. καὶ τὰς θυσίας, καὶ τὰ στέατα τῶν εἰρηνικῶν.³

9. וְהָחָג שִׁבְעַת יָמִים. Ο'. ἑορτήν. Alia exempl. καὶ τὴν ἑορτὴν ἐπτά ἡμέρας.⁴

10. וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. Ο'. καὶ ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ. Alia exempl. καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ εἰκοστῇ καὶ τρίτῃ.⁵

וְמוֹדִי לֵב. Ο'. καὶ ἀγαθὴ καρδίᾳ. Alia exempl. καὶ ἀγαθοὺς τῇ καρδίᾳ.⁶

13. לֶאֱכֹל הָאָרֶץ. Ο'. καταφαγεῖν τὸ ξύλον (alia exempl. τὴν γῆν⁷).

17. בְּאֲשֶׁר הִלָּךְ דָּוִיד. Ο'. ὡς Δαυὶδ. Alia exempl. ὅν τρόπον ἐπορεύθη Δαυίδ.⁸

20. אֲשֶׁלִּי מֵעַל פָּנַי. Ο'. ἀποστρέψω ἐκ προσώπου μου. Alia exempl. ἀπορρίψω αὐτὸν ἀπὸ προσώπου μου.⁹

21. וְהַבֵּית הַזֶּה אֲשֶׁר-הָיָה עָלָיו. Ο'. καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὁ ὑψηλός. Alia exempl. καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὃς ἦν ὑψηλὸς ἐρημωθήσεται.¹⁰

עֵבֶר. Ο'. ὁ διαπορευόμενος. Alia exempl. ὁ παραπορευόμενος.¹¹

בְּמִוָּה. Ο'. χάριν (alia exempl. ἔνεκεν¹²) τίνος.

כָּכָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. οὕτω.¹³

22. עַל אֲשֶׁר. Ο'. διότι. Alia exempl. ἀνθ' ὧν.¹⁴

CAP. VIII.

3. חֲמַת צֹבָה. Ο'. εἰς Βαισωβά. Alia exempl. εἰς Αἰμάθ Σωβά.¹

4. עֲרֵי הַמְּקָנֹת. Oppida promptuaria. Ο'. τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς (alia exempl. add. τὰς τῶν φόρων²).

6. אֲשֶׁר הָשָׁק. Ο'. κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν (alia exempl. add. αὐτοῦ ἦν ἐπεθύμησε³).

וּבְכָל אָרֶץ מִמְּשָׁלָתִי. Ο'. καὶ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ (alia exempl. add. ἐν τῇ γῇ πάσης τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ εὐδωθή⁴).

9. לַעֲבָדִים לְמַלְאֲכָתוֹ. Ο'. εἰς παῖδας τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Alia exempl. εἰς δούλους (s. δουλείαν) εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.⁵

וְשָׂרֵי שְׁלִישֵׁי וְשָׂרֵי רִכְבּוֹ וְפָרָשָׁיו. Ο'. καὶ ἄρχοντες, καὶ οἱ δυνατοὶ καὶ ἄρχοντες ἀρμάτων καὶ ἱππέων. Alia exempl. καὶ ἄρχοντες τριστατῶν αὐτοῦ, δυνατοὶ καὶ ἄρχοντες ἀρμάτων αὐτοῦ καὶ ἱππέων αὐτοῦ.⁶

10. הַרְדִּים. Qui praeſcibebant. Ο'. ἐργοδιωκτοῦντες. Ἄλλος παιδεύοντες.⁷

11. בְּבֵית דָּוִיד. Ο'. ἐν πόλει (alia exempl. οἴκῳ⁸) Δαυίδ.

12. הָאוֹלָם. Ο'. τοῦ ναοῦ (Ἄλλος οὐλάμ⁹).

16. כָּל-מַלְאֲכָת שְׁלֹמֹה. Ο'. πᾶσα ἡ ἐργασία. Alia exempl. πάντα τὰ ἔργα Σαλωμών.¹⁰

מוֹכֵד בֵּית-יְהוָה וְעֵד-כְּלָתוֹ שְׁלֹם בֵּית יְהוָה.

² Sic Comp., Codd. 19 (om. ὁ βασιλεὺς), 93, 108. ³ Idem.

⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108, 158. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum καὶ τῇ τρίτῃ), 93, 108. ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (om. τῇ), 93, 108. ⁷ Idem. ⁸ Idem.

⁹ Sic Comp., Codd. 19 (om. αὐτόν), 93, 108. ¹⁰ Sic Comp., Ald. (om. ἐρημωθήσεται), Codd. 19, 44 (ut Ald.), 56, 93, 106 (ut Ald.), 108, alii. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹² Idem. ¹³ Sic Ald., Codd. 44, 56, 71 (cum οὕτως), alii. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

CAP. VIII. ¹ Sic Comp. (cum Σουβά), Ald. (cum Σουβά), Codd. III, XI (cum Ἐμάθ), 19 (ut Comp.), 52 (cum Σωβά), 56, alii (inter quos 243 (ut XI)). ² Sic Codd. 19, 93.

Mox (v. 6) καὶ πᾶσας τὰς πόλεις τῶν φόρων τὰς ὀχυράς Codd. 19, 93 (cum τῶν φόρων), 108. ³ Sic Codd. 19, 93, 108.

⁴ Sic Codd. 19, 93 (cum πάσῃ et εὐδῶ), 108. ⁵ Sic Comp. (cum παῖδας pro δούλους), Codd. 19 (cum δουλείαν), 93, 108 (ut 19). ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum πρωτοστατῶν pro τριστατῶν, et om. αὐτοῦ post ἀρμάτων et ἱππέων), 93 (cum πρωτοστατῶν), 108. ⁷ Sic in textu Cod. 93. Cf. Hex. ad Lev. xxv. 43. Psal. cix. 2. ⁸ Sic Cod. 93. Theodoret. Quaest. in 2 Paral. p. 571. ⁹ Cod. 93 in marg. sine nom. (cum οὐλῶ). ¹⁰ Sic Comp. (cum Σολομώντος), 19 (om. Σαλωμών), 93, 108.

- Ο'. ἐθεμελιώθη ἕως οὗ ἐτελειώσε Σαλωμών τὸν οἶκον κυρίου. Alia exempl. ἐθεμελιώθη ὁ οἶκος κυρίου, καὶ ἕως οὗ ἐτελειώθη· ἕως οὗ ἐτελειώσε Σαλωμών τὸν οἶκον κυρίου.¹¹
17. לְעִזְיוֹן בְּנֵי. Ο'. εἰς Γασιὼν Γαβέρ. Schol. 'Ἡ Γασιὼν Γαβέρ ἡ νῦν καλουμένη Βερονίκη' ἔστι δὲ παραλία πόλις Αἰθιοπῶν τῶν πρὸς Αἴ-γυπτον.¹²
- דָּוִד בְּאֵי. Ο'. ἐν γῇ 'Ιδουμαία (alia exempl. 'Εδώμ).¹³
18. אֶרֶץ סוּפִירָה. Ο'. εἰς Σωφίρα. Schol. Χώραν τῆς 'Ινδικῆς, ἣν γεωγράφοι Χρυσῆν ὀνομάζουσιν.¹⁴
- וַיְבִיאוּ. Ο'. καὶ ἤλθον (alia exempl. ἤνεγκαν).¹⁵

CAP. IX.

4. וַיְבִלְבוּשֵׁיָם. Ο'. καὶ ἱματισμὸν αὐτῶν. Alia exempl. καὶ τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ.¹
- וַיִּלְחֲדוּהָ עוֹד בְּהָרוֹחַ. Ο'. καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο. Alia exempl. καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ ἔτι πνεῦμα.²
8. אֲשֶׁר חָפַץ בָּהּ. Ο'. ὃς ἠθέλησεν (alia exempl. εὐδόκησεν³) ἐν σοί.
- וַיִּלְחֲדוּהָ. Ο'. κυρίῳ θεῷ σου. Alia exempl. τῷ λαῷ σου (s. αὐτοῦ).⁴
9. לָרֶב מְאֹד. Ο'. εἰς πληθὸς πολὺ (alia exempl. σφόδρα⁵).

10. הַבִּיאוּ עִזִּי אֶלְגִּרְמִים. Ο'. καὶ ξύλα πεύκινα ('Ἄλλος· ἀγουργεῖμ⁶). Alia exempl. καὶ ξύλα πεύκινα ἀπελέκητα ἤνεγκαν.⁷
14. וְכָל-מַלְכֵי. Ο'. καὶ πάντων τῶν βασιλέων . . καὶ σατραπῶν. Alia exempl. καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς . . καὶ σατράπαι.⁸
16. וְהָבָה עֲלֶיהָ עֲלֵה-הָחָת. Ο'. καὶ τριακοσίας ἀσπίδας ἐλατὰς χρυσᾶς, τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα ἐκάστην. Alia exempl. δόρατα χρυσᾶ ἐλατὰ τριακόσια, τριακόσιοι χρυσοὶ ἀναφέροντες ἐπὶ δόρυ ἕκαστον.⁹
18. וְכַבֵּשׁ בְּהָבָה לְכֶסֶף מִמָּחֳיוֹ. Et scabellum aureum, throno coagmentabantur. Ο'. ἐνδεδεμένοι χρυσῷ. Alia exempl. ἐνδεδεμένοι χρυσῷ, καὶ ὑποπόδιον ὑπέθηκεν ἐν χρυσῷ τῷ θρόνῳ.¹⁰
20. וְכָל כְּלִי מְשָׁקָה. Ο'. καὶ πάντα τὰ σκεύη (alia exempl. add. τοῦ οἴκου¹¹).
21. וְתוֹבִיִּים. Et pavones. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ τεκχεῖμ.¹² Schol. σφίγγων.¹³
22. מַלְכֵי הָאָרֶץ. Ο'. τοὺς βασιλεῖς (alia exempl. add. τῆς γῆς¹⁴).
24. וְשִׁלְמוֹת. Ο'. καὶ ἱματισμόν. Alia exempl. ὅπλα καὶ ἱματισμόν.¹⁵
- בִּשְׂנֵה. Ο'. ἐνιαντόν. Alia exempl. εἰς ἐνιαυτόν.¹⁶

¹¹ Ibidem. ¹² Cod. 108 in marg. Cf. Joseph. Antiq. VIII, 6, 4. ¹³ Sic Comp., Codd. 19 (cum 'Εδών), 93 (cum Αἰδώμ), 108 (cum 'Εδάμ). ¹⁴ Cod. 108 in marg. Ex Josepho ibid. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum ηνεγκαν), 93 (cum ἤνεγκε), 108.

CAP. IX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., et (praem. καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγ.) Codd. 19 (cum τι pro εἶ), 93, 108. ³ Sic Codd. 19, 93, 108. ⁴ Sic Comp. (cum αὐτοῦ), Ald., Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 44 (idem), 52, alii. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 56, alii. ⁶ Sic in textu Codd. 56 (cum ἀγουργεῖμ), 93 (ut infra), 121 (ut 56). ⁷ Sic Codd. 19, 93 (cum ξ. ἀγουργεῖμ ἀπελ.), 108. Mox (v. 11) ἀπελέκητα pro πεύκινα iidem. Cf. Hex. ad 3 Reg. x. 11. ⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum σατραπῶν?), 93 (cum στρατηγοὶ pro σατράπαι), 108. ⁹ Sic Comp.

(cum ἀσπίδας χρ. ἐλατὰς τριακ.), Codd. 19, 93 (cum ἀνεφέραντο), 108. ¹⁰ Sic Comp. (cum ἐνδεδεδυμένοι), Codd. 19, 93, 108. ¹¹ Sic Comp., Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad 3 Reg. x. 21. ¹² Sic Comp. (cum θεκχεῖμ), Codd. 19 (cum τεκχεῖμ), 93, 108 (ut 19), 158 (cum καὶ σφίγγων καὶ τεκχῆμ).

¹³ Sic in marg. Codd. 93 (cum σφωγίων, ut videtur), 108, 158 (in textu, ut supra). (Obiter noto, formam ΦΙΝΓΙΑ inscriptam legi in lithostroto Praenestino, ubi haec animalia sub simiarum specie depicta sunt. Cf. T. Harmer *Observations on Various Passages of Scripture*, Vol. IV, p. 81, ed. Lond. 1808, cum tabula in fine vol.) ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 52, 93, 108. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Vox ὅπλα pertinet, ni fallor, ad Hebr. קֶשֶׁט, arma, cuius loco Seniores στακτήν exhibent. Cf. Hex. ad Job. xxxix. 21. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108.

27. נָתַן. O'. Vacat. Alia exempl. ἔδωκεν.¹⁷
 28. וּמִכָּל-הָאֲרָצוֹת. O'. καὶ ἐκ πάσης τῆς γῆς.
 Alia exempl. καὶ ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν.¹⁸
 29. הָלֹא-הֵם. O'. ἰδοὺ οὗτοι. Alia exempl. οὐκ
 ἰδοὺ αὐτούς.¹⁹
 30. עַל-יְרֵעֶם. O'. περὶ (alia exempl. κατὰ²⁰)
 Ἱεροβοάμ.
 31. בִּירוּשָׁלַם. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν Ἱε-
 ρουσαλήμ.²¹
 32. עִם-אֲבֹתָיו. O'. Vacat. Alia exempl. μετὰ
 τῶν πατέρων αὐτοῦ.²²

CAP. X.

2. אֲשֶׁר בָּרַח. O'. ὡς ἔφυγεν. Alia exempl. ὡς
 ὅτε ἀπέδρα.¹
 3. וְכָל-יִשְׂרָאֵל וְיִדְבָּרוּ. O'. καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία.
 Alia exempl. καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ,
 καὶ ἐλάλησαν.²
 4. הָקָל. O'. ἄφες. Alia exempl. κούφισον σύ.³
 5. וְשׁוּבוּ. O'. καὶ ἔρξασθε (alia exempl. ἐπιστρέ-
 ψατε⁴).
 6. בְּהִיתוֹ חַי לְאֹמֶר. O'. ἐν τῷ ζῆν αὐτὸν, λέγων.
 Alia exempl. ζῶντος αὐτοῦ, καὶ συνεβουλεύ-
 σατο μετ' αὐτῶν, λέγων.⁵
 7. וְרִצִּיתָם. O'. καὶ εὐδοκήσης. Alia exempl. καὶ
 ἀρέσεις αὐτοῖς.⁶
 8. וְנִשְׁיב דְּבָר. O'. καὶ ἀποκριθήσονται λόγον. Alia
 exempl. καὶ τίνα λόγον ἀποκριθῶ.⁷
 9. מִעֲלֵינוּ. O'. ἀφ' ἡμῶν. Alia exempl. ἀπὸ τοῦ
 ζυγοῦ ἡμῶν (מִעֲלֵנוּ).⁸

10. אֲלֵהֶם. O'. Vacat. Alia exempl. πρὸς αὐ-
 τοὺς.⁹
 11. קָטַן. O'. ὁ μικρὸς δάκτυλός μου. Alia ex-
 empl. ὁ βραχύτατός μου δάκτυλος.¹⁰
 12. הָעֵמִים עָלֶיכֶם עַל כָּבֵד. Improsuit vobis jugum
 grave. O'. ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ζυγῷ βαρεῖ. Alia
 exempl. ἐνέθηκεν ὑμῖν ζυγὸν βαρύν.¹¹
 13. לְמִנְעַן הָקִים. O'. λέγων ἀνέστησε. Alia ex-
 empl. ἵνα ἀναστήσῃ.¹²
 14. אִישׁ אֶחָדֶיךָ. O'. εἰς (alia exempl. ἀπότερχε
 εἰς; alia, ἀπότερχε ἀνὴρ εἰς¹³) τὰ σκηνώματά
 σου.
 15. הַיִּשְׁבִּים. O'. καὶ οἱ κατοικοῦντες. Alia ex-
 empl. οἱ κατοικοῦντες.¹⁴

CAP. XI.

1. לְהַשִּׁיב עִם-יִשְׂרָאֵל לְהָלֵךְ. O'. καὶ ἐπολέμει
 πρὸς Ἰσραὴλ τοῦ ἐπιστρέψαι. Alia exempl.
 τοῦ πολεμῆσαι μετὰ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπιστρέψαι.¹
 2. וְאֵל כָּל-יִשְׂרָאֵל בִּיהוּדָה. O'. καὶ πάντα Ἰου-
 δαν. Alia exempl. καὶ πρὸς πάντα Ἰσραὴλ
 τὸν μετὰ Ἰούδα.²
 3. אֲשֶׁר בִּיהוּדָה. O'. ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα. Alia
 exempl. τὰς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.³
 4. אֶת-מִגְרָשֵׁיהֶם וְאֶת-חֲתָמָם. O'. τὰ σκηνώματα
 τῆς κατασχέσεως αὐτῶν. Alia exempl. τὰ σκη-
 νώματα αὐτῶν τὰ τῆς κατασχέσεως αὐτῶν.⁴
 5. וְלַעֲבָלִים אֲשֶׁר עָשָׂה. O'. καὶ τοῖς μύσχοις, &
 (alia exempl. ταῖς δαμάλεσιν αἰς⁵) ἐποίησεν
 Ἱεροβοάμ.

¹⁷ Ibidem. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum γαῖαν), 93, 108.
¹⁹ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²⁰ Ibidem. ²¹ Sic
 Comp., Codd. 19, 93, 108. ²² Ibidem.
 CAP. X. ¹ Sic Comp. (om. ὡς), Codd. 19, 93, 108.
² Sic Comp., Codd. 19 (cum μετ' αὐτοῦ Ἰσρ. pro Ἰσρ.), 71,
 93, 108. ³ Sic Comp., Codd. 19 (cum κούφισον), 93,
 108 (ut 19). Cf. 3 Reg. xii. 4. ⁴ Ibidem. ⁵ Ibidem.
⁶ Sic Comp. (cum ἀρέσει), Codd. 19 (cum ἀρέσει), 93 (cum
 αὐτοῖς), 108 (ut 19). Mox δοῦλοι pro παῖδες (ut passim)
 iidem. ⁷ Ibidem. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93. ⁹ Sic

Comp., Codd. 93, 108. ¹⁰ Cf. Hex. ad 3 Reg. xii. 10.
¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἐπίθηκεν), 108. ¹² Ibidem.
¹³ Prior lectio est in Ald., Codd. III, 52, 56, aliis; poste-
 rior in Comp., Codd. 19, 93 (om. ἀπότερχε), 108. ¹⁴ Sic
 Comp., Codd. III, 44, 60, 93, 108, 119.
 CAP. XI. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic
 Comp., Codd. 19 (om. καὶ Βενιαμιν), 93, 108 (om. τὸν).
³ Sic Comp. (cum τῇ pro τὰς), Codd. 19, 93, 108. ⁴ Sic
 Comp., Codd. 19, 93. ⁵ Sic Comp. (cum αἰς), Codd. 19,
 93, 108, Theodoret. Quaest. I in 2 Paral. p. 572.

16. **וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט מַלְאָכָיו וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. και ἐξέβαλεν αὐτοὺς (alia exempl. τοὺς Δευίτας⁶) ἀπὸ φυλῶν Ἰσραὴλ. "Ἄλλος" καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ.⁷
17. **וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. τὸν τοῦ Σαλωμών. Alia exempl. ὁ τοῦ Σαλωμών; alia, υἱὸς Σαλωμών.⁸
18. **וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט מַלְאָכָיו**. Ο'. καὶ Ἀβιγαίαν θυγατέρα Ἐλιαβ. Alia exempl. τῷ οἴκῳ Ἐλιαβ.⁹
21. **וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. καὶ παλλακὰς ἐξήκοντα (alia exempl. τριάκοντα¹⁰).
- 22, 23. **וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. *Nam regem constituere eum (destinaverat). Et prudenter egit.* Ο'. ὅτι βασιλεῦσαι διενόεῖτο αὐτόν. Alia exempl. ὅτι διενόεῖτο τοῦ βασιλεῦσαι αὐτόν.¹¹
23. **וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. καὶ ἠξήθη. Alia exempl. καὶ ἠξήθη Ἀβιά καὶ δέικοψε.¹² "Ἄλλος" ἐχύθη.¹³

CAP. XII.

1. **וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. καὶ ὡς κατεκρατήθη (alia exempl. ἐκραταιώθη¹).
- וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. τὰς ἐντολάς. Alia exempl. τὸν νόμον.³
3. **וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. ἱππων. Alia exempl. ἱππέων.³
- וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. Τρωγούται (potior scriptura Τρωγλοδύται⁴) καὶ Αἰθίοπες. Alia ex-

- empl. Σουχείμ καὶ Χουσιείμ.⁵ Schol. Τρωγλοδύται Αἰθίοπες ἢ Λίβυες.⁶
6. **וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. καὶ ἥσυχνθησαν (alia exempl. ἐνετράπησαν⁷).
7. **וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. ἐνετράπησαν. Σ. ἐγνωσιμάχησαν.⁸
- וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐν χειρὶ Σουσακίμ.⁹
8. **וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. εἰς παιδας. Alia exempl. αὐτῶ εἰς δούλους.¹⁰
10. **וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτόν Σουσακίμ ἀρχοντας παρατρεχόντων, τοὺς φυλάσσοντας τὸν πυλῶνα τοῦ βασιλέως. Alia exempl. καὶ κατέστησεν ἐπὶ χεῖρας ἀρχόντων τῶν παρατρεχόντων τῶν φυλασσόντων τὰς θύρας οἴκου τοῦ βασιλέως.¹¹
11. **וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. ἐν τῷ εἰσελθεῖν. Alia exempl. ἀπὸ ἱκανοῦ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι.¹²
- וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. καὶ οἱ ἐπιστρέφοντες εἰς ἀπάντησιν τῶν παρατρεχόντων. Alia exempl. καὶ ἔλαβαν τοὺς θυρεοὺς, καὶ ἀποκαθίστων εἰς τὴν τάξιν τῶν παρατρεχόντων.¹³
12. **וַיִּשְׁלַח יְהוֹשָׁפָט**. Ο'. εἰς καταφθορὰν εἰς τέλος. Alia exempl. εἰς διαφθορὰν εἰς τέλος τοῖς πασι.¹⁴

⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁷ Cod. 93 in textu, ex duplici versione: καὶ ἐξέβαλεν—Ἰσραὴλ καὶ ὀπίσω—Ἰσραὴλ. Theodoret. ibid.: Ἡκολούθησαν δὲ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Δευίταις καὶ ἐκ τῶν ἄλλων φυλῶν εὐσεβεῖς ἀπῆλθον γὰρ, φησὶν, ὀπίσω αὐτῶν ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, οἱ ἔδωκαν κ. τ. ἐ.

⁸ Prior lectio est in Ald., Codd. III, XI, 44, 55, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 93, 108. ⁹ Sic Codd. 19, 93, 108. Comp. edidit: καὶ Ἀβιγαίᾳ θ. τῷ οἴκῳ Ἐλιαβ.

¹⁰ Sic Codd. II, 55. Joseph. Antiq. VIII, 10, 1: Εἶχε δὲ τὰς μὲν νόμῳ συννοεῦσας αὐτῷ γυναῖκας δεκακαίθεκα, παλλακὰς δὲ τριάκοντα. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹² Sic, ex duplici versione, Comp., Codd. 19 (om. Ἀβιά), 93, 108.

¹³ Sic (ad δέικοψε) Cod. 93 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad i Paral. iv 38.

CAP. XII. ¹ Sic Comp., Codd. 93, 158. ² Sic Comp., Codd. 19, 93 (in marg.), 108. ³ Sic Comp., Codd. XI, 55, 74, 93, 108, 158. ⁴ Sic Ald. (cum Τρωγλ.), Codd.

III, 44, 52, 55 (cum Τρωγλ.), alii. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Cod. 108 in marg. ⁷ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad i Paral. xx. 4. ⁸ Cod. Reg., cum scholio: Διὸ καὶ ὁ θεὸς μετέβαλε τὴν ὁργὴν τοῦ μὴ πανωλεθρίαν αὐτοῖς ἐπενεγκῖν. Phrynichus apud Bekkeri *Anecd. Gr. T. I*, p. 33: Γνωσιμαχῆσαι τὸ μεταγνωσκεῖν καὶ συνιέναι τοῦ ἀμαρτήματος, οἷον τῇ προτέρᾳ γνώμῃ ἢν ἔσχε μάχεσθαι. ⁹ Sic Comp. (cum Σουσακίμ), Codd. 19, 71, 93, 108, Theodoret. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. οἴκου), 108, Theodoret. (cum τοῦ οἴκου). Cf. Hex. ad 3 Reg. xiv. 26. ¹² Ibidem. Cf. Hex. ad i Reg. vii. 16. xviii. 30. ¹³ Sic Comp., et (cum duplici versione) Codd. 19 (cum παράταξιν), 56 (cum ἐκαθίστων), 93 (cum λαμβάνοντες), 108, 121, Theodoret. (cum ἀπεκαθ.). Cf. Hex. ad 3 Reg. xiv. 28. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (om. εἰς τ. τοῖς π.), 93 (om. εἰς τέλος), 108.

13. כִּי־כָרְצָעִים. Ο'. καὶ τεσσαράκοντα. Alia exempl. υἱὸς τεσσαράκοντα.¹⁵
15. לְהַתְּנִיחַ. More stemmatum. Ο'. καὶ πράξεις αὐτοῦ. Alia exempl. τοῦ γενεαλογῆσαι, καὶ αὐτὸς πράξεις αὐτοῦ.¹⁶
16. וַיָּשָׁכֶב. Ο'. καὶ ἀπέθανε (alia exempl. ἐκοιμήθη¹⁷).

CAP. XIII.

2. מִי־גִבְעָה בֶּת־אֲוִירָיָל. Ο'. Μααχά (alia exempl. Μιχαία¹) θυγάτηρ Ούριήλ ἀπὸ Γαβαὼν. Alia exempl. Μααχά θυγάτηρ Ἀβεσσαλώμ.²
3. בְּחִיל גְּבוּרִי מִלְחָמָה. Ο'. ἐν δυνάμει πολεμισταῖς δυνάμεως. Alia exempl. ἐν δυνάμει δυνατῶν πολεμιστῶν.³
- אִישׁ בָּחוּר. Ο'. ἀνδρῶν δυνατῶν (alia exempl. ἐκλεκτῶν⁴).
- לְבָחוּר חֵיל. Ο'. δυνατοὶ πολεμισταὶ δυνάμεως. Alia exempl. ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν δυνατῶν ἰσχυῖ [ἀνδρῶν πολεμιστῶν].⁵
5. נָתַן מַמְלָכָה לְדָוִיד. Ο'. ἔδωκε βασιλεία. Alia exempl. ἔδωκε βασιλείαν τῷ Δαυίδ.⁶
- בְּרִית מָלַח. Ο'. διαθήκη ἀλός. Alia exempl. εἰς διαθήκην αἰώνιον; alia, διαθήκην ἀλὸς αἰωνίαν.⁷
7. וַיִּתְּאֶמְצוּ עַל־רַחֲבָעַם. Ο'. καὶ ἀνέστη (alia exempl. ἀντέστη⁸) πρὸς Ῥοβοάμ. Alia exempl. καὶ ἐνίσχυσεν ἐπὶ Ῥοβοάμ.⁹

7. וְלֹא הִתְנַחַח. Ο'. καὶ οὐκ ἀντέστη (alia exempl. ἐκραταιώθη¹⁰).
9. וְלֹא הִתְנַחַח. Ο'. ἢ οὐκ ἐξεβάλετε. Alia exempl. ἢ οὐχὶ ἀπώσασθε.¹¹
- וַעֲמִי הָאֲנָשִׁים בְּלִי־הַבָּנִים. Ο'. ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς πάσης; ὁ προσπορευόμενος. Alia exempl. ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, καθὼς οἱ λαοὶ τῶν γαιῶν πᾶς ὁ παραπορευόμενος.¹²
- בְּרִי־בָקָר. Ο'. ἐκ βοῶν. Alia exempl. υἱὸς βοῦκολίου.¹³
11. עֲלֹת בַּבֶּקֶר־בְּבָקָר וּבְעֶרֶב בְּעֶרֶב. Ο'. ὀλοκαῦτωμα πρῶτ' καὶ δεύτ'. Alia exempl. ὀλοκαυτώσεις τὸ πρῶτ' πρῶτ' καὶ τὸ ἐσπέρας ἐσπέρας.¹⁴
- רִקְמָת־רִמְיָם. Ο'. καὶ θυμίαμα συνθέσεως ("Ἄλλος" ἀρωμάτων¹⁵).
- וַיִּרְחֹץ לְבָבֵר בְּעֶרֶב בְּעֶרֶב. Ο'. καὶ οἱ λύχνοι τῆς καύσεως ἀνάψαι δεύτ'. Alia exempl. καὶ οἱ λύχνοι αὐτῆς τοῦ ἀνάπτειν τὸ ἐσπέρας ἐσπέρας.¹⁶
12. לֹא תִצְלַחוּ. Ο'. οὐκ εὐδοῶσεται (potior scriptura εὐδοωθήσεται) ὑμῖν. Alia exempl. οὐκ εὐδοωθήσεσθε.¹⁷
13. הִסָּב. Ο'. ἀπέστρεψε. Alia exempl. περιεκύκλωσεν.¹⁸
- וַיִּהְיֶה מִן־הַחֲרִי־יָוִי. Ο'. αὐτῷ ἐκ τῶν ὀπισθεν, καὶ ἐγένετο. Alia exempl. κατόπισθεν αὐτῶν, καὶ ἦσαν.¹⁹
14. וַיִּבֹּר. Ο'. καὶ ἀπέστρεψεν (alia exempl. ἐπέβλεψεν²⁰).

¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Sic Comp., Codd.
19, 93.

CAP. XIII. ¹ Sic Codd. 71, 93 (in marg.). ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. 3 Reg. xv. 3. ³ Idem.

⁴ Idem. ⁵ Idem. Verba ἀνδρῶν πολεμιστῶν male assumpta sunt e lectione Ald., Codd. 56, 74, aliorum: ἀνδρῶν πολεμιστῶν δυνάμεων (s. δυνάμεως) ἰσχυῖ. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ⁷ Prior lectio est in Ald., Codd. 44, 74, 106, aliis; posterior in Codd. 19 (cum αἰωνίου), 56 (cum εἰς δ.), 93, 108 (cum αἰώνιος), aliis.

Theodoret.: Διαθήκην δὲ ἀλὸς αἰωνίαν τὸ βίβαιον τῆς βασιλείας ἐκάλεσεν ἑπειδὴ καὶ βάρβαροι πολλὰκις συνισθίοντες πολεμίοις

βεβαίαν εἰρήνην φυλάττουσι, τῶν ἄλῶν μεμνημένοι. ⁸ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 56, alii (inter quos 243).

⁹ Sic Comp. (cum -σαν), Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Idem.

¹¹ Idem. ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum ἀπὸ τῆς γῆς pro ἐκ τοῦ λ. τῆς γῆς), 93, 108. ¹³ Idem. Cf. Hex. ad Lev. i. 5. Ezech. xlv. 6. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Cod. 93 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. ii. 4. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 56 (cum -σθαι), alii. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Joseph. Antiq. VIII, 11, 3: "Ἐν δὲ αὐτοῦ λόγοντος, λάβρα τινὰς τῶν στρατιωτῶν ὁ Ἱεροβάμοις ἔπεμψε περικυκλωσόμενος Ἀβίαν.

¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (om. αὐτῶν). ²⁰ Idem.

15. וַיִּרְעוּ אִישׁ. O'. και ἐβόησαν ἄνδρες. Alia exempl. και ἡλάλαξεν ἀνὴρ.²¹
 נָגַף. O'. ἐπάταξε. Alia exempl. ἔθραυσε.²²
 19. וְאֶת-בְּנוֹתֶיהָ וְאֶת-יִצְחָאֵל. O'. τὴν Βαιθῆλ και τὰς κόμας αὐτῆς. "Αλλος" τὴν τε Βαιθῆλ και τοπαρχίαν αὐτῆς.²³
 20. וַיָּחַת. O'. και ἐτελεύτησε (alia exempl. ἀπέθανε²⁴).
 22. בְּמִדְרַשׁ הַנְּבִיא עֲדֹי. In commentario prophetae Iddo. O'. ἐπὶ βιβλίῳ τοῦ προφήτου Ἀδδῶ. Alia exempl. ἐν τῇ ἐκζητήσει Ἀδδῶκ τοῦ προφήτου.²⁵

CAP. XIV.

- 1 (Hebr. xiii. 23). וַיָּשָׁכֵב. O'. και ἀπέθανεν (alia exempl. ἐκοιμήθη¹).
 2 (xiv. 1). וַיַּעַשׂ אֶסְפָּא הַטּוֹב. O'. και ἐποίησε τὸ καλόν. Alia exempl. και ἐποίησεν Ἀσὰ τὸ ἀγαθόν.²
 5 (4). וַתִּשְׁקַט הַמַּמְלָכָה לְפָנָיו. O'. και εἰρήνευσεν. Alia exempl. και εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία ἐνώπιον αὐτοῦ.³
 6 (5). וַיָּדָן. O'. Vacat. Alia exempl. και ὠκοδόμησε.⁴
 7 (6). עֲדֹנֹה הָאָרֶץ לְפָנֵינוּ. Donec adhuc terra coram

nos (nostrae potestatis est). O'. ἐνώπιον τῆς γῆς κυριεύσομεν. Alia exempl. ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριεύσομεν.⁵

- 7 (6). וַיָּבִנוּ וַיִּצְלְחוּ. O'. και εὐδωκεν ἡμῖν. Alia exempl. και ὠκοδόμησαν και κατεύθυναν.⁶
 8 (7). גְּבוּרֵי חַיִל. O'. πολεμισταὶ δυνάμεως. Alia exempl. υἱοὶ δυνάμεως.⁷
 11 (10). אֵין-עֲמָה. O'. οὐκ ἀδυνατεῖ ("Αλλος" οὐκ ἔστιν⁸) παρὰ σοί.
 לֵאמֹן פַּח. O'. και ἐν ὀλίγοις. Alia exempl. ἡ ἐν ὀλίγοις οἷς οὐκ ἔστιν ἰσχύς.⁹
 עֲזָרְנוּ. O'. κατίσχυσον ἡμᾶς. Alia exempl. βοήθησον ἡμῖν.¹⁰
 אֶתָּה. O'. Vacat. Alia exempl. σὺ εἶ; alia, σὺ εἶ ὁ θεός.¹¹
 עֲמָה. O'. πρὸς σέ. Alia exempl. μετὰ σοῦ.¹²
 12 (11). וַיָּנֶסוּ. O'. και ἐφυγον ("Αλλος" ἐπταίσαν¹³).
 13 (12). עַד-לָגֶרָר. O'. ἕως Γεδώρ (alia exempl. Γέραρα¹⁴).
 14 (13). וַיָּבִזוּ. O'. και ἐσκύλευσαν (alia exempl. διήρπασαν¹⁵).
 15 (14). וַגַּם-אֶהָלֵי מִקְנֵה. Sed et tentoria pecorum. O'. καίγε σκηναὶ κτήσεων (alia exempl. κτηνῶν¹⁶), και τοὺς Ἀλιμαζονεῖς (alia exempl. Ἀμαζονεῖς¹⁷).

²¹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἡλάλαξεν), 93, 108. Statim και ἐγένετο, ὅτε ἡλάλαξαν ἄνδρες iidem. ²² Iidem. Hieron. perterrituit. Cf. Hex. ad 1 Paral. xix. 19. Joseph. ibid.: ἀλαλάξαντες ἐχώρησαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους" και τῶν μὲν ἔθραυσεν τὰ φρονήματα, κ. τ. ε. ²³ Cod. 108 in marg. sine nom. Joseph. ibid.: τὴν τε Βεθῆλην και τὴν τοπαρχίαν αὐτῆς. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Paral. xxix. 28. ²⁵ Sic Comp. (cum Ἀδδῶ), Codd. 19 (cum Ἀδδούκ), 93 (cum Ἰαδδῶκ), 108.

CAP. XIV. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., Codd. 19 (om. τὸ ἀγαθὸν και), 93, 108, Theodoret. (ut 19). ³ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum και ἡσύχασεν ἡ γῆ), 108, 121 (cum και ἡσύχασεν). "Locus manens in omnibus libris qui collati sunt."—*Nobil.* ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 60, 93, 108, 121. ⁵ Sic Comp. (cum κυριεύσομεν τῆς γ.), Ald., Codd. III, 19 (cum κυριεύσομεν ἡμέις τῆς γ.), 44 (cum κυριεύσομεν), 55 (cum κυριεύσομεν), 60, alii (inter quos

93 (cum κυριεύσομεν τῆς γ.) 108 (ut Comp.)). Hieron. παραφράζει: donec a bellis quieta sunt omnia. ⁶ Sic Comp. (cum κατήθυναν), Codd. 19 (cum κατήθυνον), 93, 108 (cum καθήθυναν). ⁷ Iidem. ⁸ Sic in textu Cod. 93. ⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum και ἐν), 93, 108. ¹⁰ Iidem. ¹¹ Prior lectio est in Ald., Codd. 74, 106, aliis; posterior in Comp., Codd. 19 (cum ὁ θεός ἡμῶν), 93, 108, 121 (om. ὁ). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹³ Sic in textu Cod. 93. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum Γεράρα), 93, 108. Joseph. Antiq. VIII, 12, 2: ἄχρι τῆς Γεραρίτιδος χώρας. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ¹⁶ Iidem. ¹⁷ Sic Ald., Codd. II, III (om. και), XI (idem), 19 (cum Ἀμοζονεῖς, om. και), 44 (cum τὰς pro τοὺς), 52 (cum Ἀμαζονεῖς), 55, alii (inter quos 93 (cum Ἀμαζονεῖς), 108 (uterque sine και)), Theodoret. (cum Ἀμαζονεῖς). Cf. ad Cap. xxii. 1.

CAP. XV.

1. עוֹדֵד. O'. 'Ωδήδ. Alia exempl. 'Aδάδ.¹
3. כִּי־נִלְחַם בְּיָדָאֵל מִלְחָמָה לְפָנָיו. O'. ἐν οὐ
θεῷ ἀληθινῷ, καὶ οὐχ ἱερέως ὑποδεικνύτος.
Σ. ἀνεν θεοῦ ἀληθείας καὶ ἱερέως ὑποδεικνύ-
ντος.³
4. וַיִּשָּׁב בְּצָרָאֵי. Sed cum converterint se in an-
gustia sua. O'. καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς. Alia
exempl. καὶ ἐκάθισεν ἐν στενότητι, καὶ ἐπι-
στρέψει αὐτοὺς ἐν θλίψει.³
- וַיִּבְקְשׂוּהוּ. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ζητή-
σουσιν αὐτόν.⁴
5. וַיַּבְעִתִּים הָהֵם. O'. καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ.
Alia exempl. καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις.⁵
- מְרִיבוֹת רַבּוֹת. O'. ἔκστασις κυρίου. Alia ex-
empl. ἔκστασις κυρίου πολλή.⁶
8. וַיִּכְשַׁמְעַ אֶמְנָא. O'. καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαι (alia ex-
empl. add. τὸν 'Aσά').⁷
- עֵד. O'. 'Aδάδ. Alia exempl. 'Ωδήδ; alia,
'Αζαρίου; alia, 'Aδδῶ.⁸
- וַיִּשְׁתַּחֲוּ. O'. τὰ βδελύγματα (alia exempl.
προσοχθίσματα⁹).
- מִמֶּר אֶפְרַיִם. O'. ['Ιεροβοάμ] ἐν ὄρει 'Εφραΐμ.
Alia exempl. ἀπὸ 'Ιεροβοάμ ἐξ ὄρους 'Εφραΐμ.¹⁰
13. וַיָּבִית. O'. ἀποθανεῖται. Alia exempl. θανάτω
θανατωθήσεται.¹¹
14. וַיִּבְתְּרֶנָּה. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐν
ἀλαλαγμῷ.¹²

16. וַיִּמְלֵךְ מֶמְנָא מֶמְנָא. O'. τὴν μητέρα αὐτοῦ. Alia
exempl. τὴν μητέρα 'Aσὰ τοῦ βασιλέως.¹³
17. וַיִּרְוּ. O'. οὐκ ἀπέστησαν. Alia exempl.
οὐκ ἐξήραν; alia, οὐκ ἐξήρεν.¹⁴
- וַיִּשְׁלַח הָיָה מֶמְנָא לְבַבְיָא. O'. ἀλλ' ἡ καρδία
'Aσὰ ἐγένετο πλήρης. Alia exempl. πλήν
καρδία 'Aσὰ τελεία οὐκ ἦν.¹⁵
18. וַיִּתְּנוּ בֵּית הָאֱלֹהִים. O'. καὶ τὰ ἅγια οἴκον
τοῦ θεοῦ. Alia exempl. καὶ τὰ ἅγια αὐτοῦ εἰς
τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.¹⁶

CAP. XVI.

1. וַיִּשְׁלַח שְׁלֹשִׁים. O'. καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ
τριάκστῳ ἔτει. Alia exempl. καὶ ἐν τῷ ἔτει
τῷ τριάκστῳ καὶ ἔκτῳ.¹
3. וַיַּעֲלֵה יִשְׂרָאֵל מִלְחָמָה בְּיָדָאֵל. O'. διασκέδασον ἀπ' ἐμοῦ τὸν Βαασά βασιλέα
'Ισραήλ, καὶ ἀπελθέτω. Alia exempl. διασκε-
δασον τὴν διαθήκην σου τὴν μετὰ Βαασά βασι-
λέως 'Ισραήλ, καὶ ἀπελευσεται.²
6. לָקַח. O'. ἔλαβε. Alia exempl. ἤγαγεν.³
7. וַיִּחַל מֶלֶךְ סִירְיָא. O'. ἡ δύναμις Συρίας. Alia
exempl. δύναμις βασιλέως 'Ισραήλ.⁴
8. וַיִּלָּחֶם לְרַב לְרַב וַיִּפְרָשׁ. O'. εἰς δύναμιν
πολλήν, εἰς θάρσος εἰς ἱππεῖς. Alia exempl.
εἰς δύναμιν πολλήν καὶ θάρσος, εἰς ἄρματα καὶ
ἱππεῖς.⁵

CAP. XV. ¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 55, alii (inter quos 243). Cf. ad v. 8. ² Sic in textu sine nom. Cod. 71. Cod. 108 in marg.: Σ. ἀνεν θεοῦ ἀληθείας. ³ Duplex versio est in Codd. 19, 93 (om. αὐτοῖς), 108, Theodoret. (cum ἐκάθισαν et ἐπιστρέφουσιν ἐν θλ.). ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ⁵ Ibidem. ⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108, Theodoret. (cum γαῖας pro χώρας). ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum τοῦ 'Α.), 93. ⁸ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 93; altera in Ald., Codd. III, XI, 52, 55, alia (inter quos 243); tertia in Codd. 44, 74 (cum δδῶ), 106, alia. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Ibidem. Vox 'Ιεροβοάμ deest in Codd. II, III, XI, 52, 55, alia (inter quos 243). ¹¹ Sic Codd. 19, 93, 108.

¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹³ Sic Comp., Codd. 19 (cum θυγατέρα), 93, 108. ¹⁴ Prior lectio est in Codd. III, XI, 60, 93, 108, 119, 243; posterior in Comp., Ald., Codd. 19, 44, 52, alia. ¹⁵ Sic Comp. (om. οὐκ), Codd. 19, 93, 108. ¹⁶ Ibidem.

CAP. XVI. ¹ Sic Comp. (om. καὶ posteriore), Codd. 19 (om. καὶ ἔκτῳ), 71 (cum καὶ ἐν ἔτει τρ. ἔκτῳ), 93, 108 (ut 19). ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243). ⁴ Sic Comp. (cum Συρίας pro 'Ισραήλ), Codd. 19, 93, 108, Theodoret. (cum ἡ δύναμις). ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (om. καὶ ante θάρσος), 93, 108. Vet. Lat.: in virtute magna, et in curvis et equites.

9. עֲסִי לִבְבָּם שָׁלֵם אֱלֹו. Ο'. ἐν πάσῃ καρδίᾳ πλή-
ρει πρὸς αὐτόν. Alia exempl. μετὰ πάσης καρ-
δίας τελείας πρὸς αὐτόν.⁹
10. בֵּית הַמִּזְבֵּחַ. In domum nervi (στρεβλωτη-
ρίου). Ο'. εἰς φυλακὴν. Alia exempl. εἰς οἶκον
φυλακῆς.⁷
12. וַיְחַלֵּל. Ο'. καὶ ἐμαλακίσθη ("Ἄλλος" ἡρρώ-
στησεν⁹).
- וַיְחַלֵּי. Ο'. τοὺς πόδας. Alia exempl. ἐν τοῖς
ποσίν αὐτοῦ.⁹
- וַיַּעַד לְמַעַל הַלֵּי. Ο'. ἕως σφόδρα ἐμαλακίσθη.
Alia exempl. ἕως ἄνω ἡ ἀρρωστία αὐτοῦ.¹⁰
13. בִּשְׁנַת אַרְבָּעִים וָאַחַת. Ο'. ἐν τῷ τεσσαρα-
κοστῷ (alia exempl. add. καὶ πρώτῳ¹¹) ἔτει.
14. בְּמִשְׁכָּב. Ο'. ἐπὶ τῆς κλίνης (alia exempl. κοί-
της¹²).
- מִרְקָחִים בְּמִרְקָחַת. Ο'. μύρων μυρεψῶν (alia
exempl. μυρεψικῶν¹³).
- וַיִּשְׁפְּרוּ שְׂרָפָה גְדוּלָּה. Ο'. καὶ ἐποίησαν
αὐτῷ ἑκφορὰν μεγάλην. "Ἄλλος" καὶ ἔκασαν
αὐτῷ καῦσιν μεγάλην.¹⁴

CAP. XVII.

1. וַיִּתְחַזַּק. Ο'. καὶ κατίσχυσεν (alia exempl. ἐνί-
σχυσεν¹).
2. נִצְיָרִים. Ο'. ἡγουμένους. "Ἄλλος" φρουράς.²

4. וּבְמִצְוָתָיו. Ο'. καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ (alia exempl. ἐντολαῖς αὐτοῦ³).
- וְלֹא כִמְעֵשֶׁה יִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ οὐχ ὡς τὰ ἔργα
τοῦ 'Ισραήλ (potior scriptura ὡς τοῦ 'Ισραήλ
τὰ ἔργα⁴). Alia exempl. καὶ οὐ κατὰ τὰ ἔργα
'Ισραήλ.⁵
6. בְּדַרְכֵי יְהוָה. Ο'. ἐν ὁδῷ (alia exempl. ὁδοῖς⁶)
κυρίου.
- וַעֲדוּ הַסִּיר. Ο'. καὶ ἐξῆρε. Alia exempl. καὶ
ἔτι ἐξῆρε.⁷
- וְאַתְּ הַבְּמוֹת וְאַתְּ הַאֲשִׁירִים. Ο'. τὰ ὑψηλὰ καὶ
τὰ ἄλση. Alia exempl. τὰ ἄλση καὶ τὰ εἰ-
δωλα.⁸
7. לְבֶן-חַיִּל. Ben-hail. Ο'. καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν
δυνατῶν. Alia exempl. add. τὸν υἱὸν 'Αἰᾶ.⁹
8. וַעֲמָקִים. Ο'. καὶ οἱ μετ' αὐτῶν. Alia exempl.
καὶ μετ' αὐτῶν.¹⁰
11. גַּם הָעֲרִבִיָּאִים. Ο'. καὶ (alia exempl. καίγε
καὶ¹¹) οἱ 'Αραβες.
- זֵאֵן אֵילִים. Pecora, arietum. Ο'. κριοὺς προ-
βάτων. Alia exempl. προβάτων κριοῦς.¹²
- וַתִּשְׁבַּע אֵלֶיֶם וַתִּשְׁבַּע (et hircorum) מְאוֹת.
Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ τρά-
γους ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους.¹³
12. וַגְּדֹל. Ο'. μείζων. Alia exempl. καὶ μεγαλυ-
νόμενος.¹⁴

⁹ Idem. Vet. Lat.: *illum qui est perfectio corde ad eum*. ⁷ Idem. Ad vocem Hebraeam cf. Hex. ad Jerem. xx. 2. xxix. 26. ⁸ Sic in textu Cod. 93. Cf. Hex. ad Gen. xlviii. 1. Jerem. xiv. 18. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum ἕως ἀνά). Mox ἐν τῇ ἀρρωστίᾳ αὐτοῦ Cod. 93. ¹¹ Idem. Solus Cod. III: καὶ ἐνί. ¹² Idem. ¹³ Sic Comp., Codd. 93 (cum μύρον μυρεψικῶν), 108. ¹⁴ Duplex versio, καὶ ἐποίησαν—μεγάλην, καὶ ἔκασαν—μεγάλην, est in Comp., et (cum vitiosa scriptura ἔκλυσαν . . . κλαῦσαν) Codd. 19, 93 (cum αὐτῷ), 108. Cod. 121: καὶ ἐπ. αὐτῷ ἑκφορὰν, καὶ ἔκλα-
σαν αὐτόν κλ. μ.

CAP. XVII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxx. 6. 2 Reg. iii. 6. ² Joseph. Antiq. VIII, 15, 1: οὐδὲν ἦν (ταῖς) ὑπὸ 'Αβία τοῦ πάππου καταλη-
φθείσας τῆς ἐν 'Εφραίμ κληρουχίας . . . φρουρὰς ἐγκαθίδρυσεν.

Cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 6, 14. ³ Sic Comp., Codd. 60, 93, 108, Theodoret. Quaest. I in 2 Paral. p. 578. ⁴ Sic Codd. II, III, XI, 55, 60, 64, 158. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum τοῦ 'Ισρ.), 93, 108, Theodoret. ⁶ Idem. Lucif. Calar.: *in via Domini*. ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum καὶ ἐπεξῆρε), 19 (cum ὅτι pro ἔτι), 52, 55, alii (inter quos 93, 108 (ut 19), 243 (cum ἔτη)). Lucif. Calar.: *Et adhuc amputavit lucos de Juda*. ⁸ Sic Codd. 19, 93, 108, Theodoret. (om. καὶ τὰ εἰδωλα), Lucif. Calar. (idem). ⁹ Sic Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 55, 93, 108, 243, Lucif. Calar. ¹¹ Sic Comp. (om. καὶ), Codd. 19, 93, 108, 121 (ut Comp.). ¹² Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 71, alii (inter quos 93, 108). ¹³ Sic Comp., Ald. (om. καὶ), Codd. III (idem), XI, 44, 52, 55 (ut Ald.), alii (inter quos 93, cum καὶ ἑπτακοσίους). ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

12. אֲרָעִים. *Arces*. Ο'. οἰκῆσεις. *Alia exempl.*
βάρεϊς.¹⁵
14. בְּנוֹי הַיָּל. Ο'. υἱοὶ δυνατοὶ δυνάμεως. *Alia*
exempl. υἱοὶ δυνάμεως ἄνδρες δυνατοί.¹⁶
- 15, 16, 18. וְעַל־יָדוֹ (ter). Ο'. καὶ μετ' αὐτόν. *Alia*
exempl. καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν.¹⁷
16. הַמְּתַנַּבֵּב לַיהוָה. Ο'. ὁ προθυμούμενος (*alia*
exempl. ἐκουσιαζόμενος¹⁸) τῷ κυρίῳ.
16. גְּבוּרֵי הַיָּל. Ο'. δυνατοὶ δυνάμεως (*alia exempl.*
ισχύϊ)¹⁹.
17. וּמִנֵּי. Ο'. καὶ πελτασταί (*alia exempl.* ὁπλι-
ται)²⁰.

CAP. XVIII.

2. לְמַן שָׁנִים. Ο'. διὰ τέλους (*alia exempl.* εἰς
τέλος)¹ ἐτῶν.
- וַיִּסְתַּחֲרוּ. *Et pellexit eum*. Ο'. καὶ ἡγάπα
 ("Ἄλλος ἡπάτα²) αὐτόν. *Alia exempl.* καὶ
 Ἀχαάβ ἔπεισε τὸν Ἰωσαφάτ.³
3. כְּמוֹנִי כְּמוֹהָ. Ο'. ὡς ἐγὼ οὕτω καὶ σύ. *Alia*
exempl. ὡς σὺ οὕτω καὶ ἐγώ.⁴
- וְעַמִּי. Ο'. μετὰ σοῦ. *Alia exempl.* καὶ μετὰ
 σοῦ.⁵
4. מִתְּדַבֵּר יְהוָה. Ο'. τὸν κύριον. *Alia exempl.*
 τὸν λόγον κυρίου.⁶
8. כִּהָר. Ο'. τάχος. *Alia exempl.* ταχέως κάλε-
 σον.⁷
10. עַד־כְּלֹתָם. Ο'. ἕως ἂν συντελεσθῇ. "Αλ-
 λος ἕως ἂν συντελέσῃς αὐτούς.⁸

12. וְהָיָה. Ο'. ἔστωσαν. *Alia exempl.* γενέσθωσαν.⁹
14. וַיִּנְתְּנוּ בְיָדָם. Ο'. καὶ δοθήσονται εἰς χεῖρας
 ὑμῶν. *Alia exempl.* καὶ παραδοθήσεται ἐν
 χεירὶ ὑμῶν.¹⁰
15. אֲנִי כְּשִׁבְעָה. Ο'. ὀρκίζω σε. *Alia exempl.*
 ἐγὼ ὥρκισά σε.¹¹
- וְכָן מָצָא. Ο'. πλὴν τὴν ἀλήθειαν. *Alia ex-*
empl. πλὴν ἀλλ' ἡ ἀλήθειαν.¹²
19. וְהָאִמֶּר כָּכָה. Ο'. καὶ οὕτως εἶπεν οὕτως.
Alia exempl. καὶ εἶπεν οὐ δυνήσῃ.¹³
23. הָאֵי הָיָה הַדָּרָךְ. Ο'. ποία (*alia exempl.* ποία
 ταύτη¹⁴) τῇ ὁδῷ.
26. וַיִּמָּצֵא. Ο'. καὶ ὕδωρ. *Alia exempl.* καὶ πινέτω
 ὕδωρ.¹⁵
29. הִתְחַשְׁהָ. Ο'. κατακάλυψόν με. *Alia exempl.*
 κατακαλύφομαι.¹⁶
- וַיִּתְחַשֵּׁהָ. Ο'. καὶ συνεκαλύψατο (*alia exempl.*
 ἡλλοιώθη¹⁷).
30. לְבַדּוֹ. Ο'. μόνον. *Alia exempl.* μονότατον.¹⁸
33. כִּי הַחֲלִיתִי. Ο'. ὅτι ἐπόνεσα (*alia exempl.*
 τετρανμάτισμαι¹⁹).

CAP. XIX.

1. בְּשָׁלוֹם. Ο'. Vacat. *Alia exempl.* ἐν εἰρήνῃ.¹
2. וַיִּמְצֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ. Ο'. καὶ εἶπεν αὐτῷ βασι-
 λεύς (*alia exempl.* βασιλεῦ²).
8. מִן־הַלְוִיִּים וּמִן־הַכֹּהֲנִים. Ο'. τῶν ἱερέων καὶ τῶν
 Λευιτῶν. *Alia exempl.* ἐκ τῶν Λευιτῶν καὶ
 τῶν ἱερέων.³

¹⁵ Idem. Cf. ad Cap. xxvii. 4. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. Cf. Hex. ad Jerem. v. 31. ¹⁸ Sic Codd. 19 (cum *ἐξουσίᾳ*), 93, 108 (ut 19). Cf. Hex. ad 1 Paral. xxix. 9. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²⁰ Sic Codd. 19, 93.

CAP. XVIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic in textu Cod. 243. Cf. Hex. ad Job. xxxvi. 16. Jesai. xxxvi. 18. Jerem. xxxviii. 22. ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Hieron.: *persuasitque illi*. Cf. Hex. ad Jos. xv. 18. Jud. i. 14. ⁴ Idem. ⁵ Sic Comp., Codd. 93, 108. Hieron.: *tecumque erimus*. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. *καλεσον*), 108. ⁸ Cod. 93 in marg. sine nom. ⁹ Sic Comp.,

Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Idem. ¹¹ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum *λαλήσει ἄν* pro *ἀλήθειαν*), 108. ¹³ Sic Codd. 19 (cum duplici versione, καὶ οὕτως εἶπεν οὕτως καὶ εἶπεν οὕτως οὐ δυνήσῃ), 52 (cum *δύνη*), 93. Cf. Hex. ad 3 Reg. xxii. 20. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 158 (om. *τῇ*). ¹⁵ Sic Codd. 19, 93, 108, 158. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 243. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxviii. 8. ¹⁸ Idem.

CAP. XIX. ¹ Sic Comp., Codd. III, XI, 19, 52, 55, alii (inter quos 93, 108, 243). ² Sic Codd. III, 44, 64, 93, alii, Theodoret. Quæst. I in 2 Paral. p. 579. ³ Sic

8. וְלִרְיָב. O'. καὶ κρίνειν. Alia exempl. καὶ εἰς δικαίωσιν τοῦ κρίνειν.⁴
9. וְיִצְיָו עֲלֵיהֶם. O'. καὶ ἐνετείλατο πρὸς αὐτούς (alia exempl. αὐτοῖς⁵).
10. וְאַשְׁרֵיבוּא. O'. τὴν ἐλθοῦσαν (alia exempl. ἐρχομένην⁶).
- וְלִמְשָׁפֵּט. O'. καὶ δικαιώματα. Alia exempl. καὶ εἰς τὰ δικαιώματα.⁷
11. וְשִׁמְרֵם. O'. καὶ οἱ γραμματεῖς (Σ.) παιδευταί⁸).
- וְחֻקֵּי וְעֲשׂוּ. O'. ἰσχύσατε καὶ ποιήσατε. Alia exempl. ἀνδρίξεσθε καὶ ποιείτε.⁹

CAP. XX.

1. מִהַעֲמוּנִים עַל-דְּרוֹשָׁפֶט. O'. ἐκ τῶν Μιναιῶν πρὸς Ἰωσαφάτ. Alia exempl. ἐκ τῶν νίων Ἀρμανιέμ τῶν νίων Σηεῖρ ἐπὶ Ἰωσαφάτ.¹
2. וְיִנְדִּי. O'. καὶ ὑπέδειξαν (alia exempl. ἀπήγγειλαν²).
6. בְּשָׁמִים. O'. ἐν οὐρανῷ ἄνω. Alia exempl. ἐν οὐρανῷ; alia, ἐν οὐρανῷ ἄνω, καὶ ἐπὶ γῆς κάτω.³
- וְאַתָּה מוֹשִׁיל. O'. καὶ σὺ κυριεύεις. Alia exempl. καὶ ἐξουσιάζεις.⁴
- וְנָבִירָה. O'. ἰσχύς δυναστείας. Alia exempl. ἰσχύς καὶ δυναστεία.⁵
- עֲמָה לְהַרְתִּיצָב. O'. πρὸς σὲ ἀντιστήναι. Alia exempl. παρὰ σοὶ τοῦ ἀντιστήναι σοι.⁶

7. אֱלֹהֵינוּ. O'. ὁ κύριος. Alia exempl. ὁ θεὸς ἡμῶν.⁷
- וְהָבָה. O'. τῷ ἡγαπημένῳ (alia exempl. τῷ φίλῳ; alia, τοῦ φίλου⁸) σου.
8. לֵךְ בָּהּ. O'. ἐν αὐτῇ. Alia exempl. σοὶ ἐν αὐτῇ.⁹
9. שְׁפֹט. Judicium. O'. κρίσις. Alia exempl. ἀκρίσις.¹⁰
- בְּבֵית הַזֶּה. O'. ἐπὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ. Alia exempl. ἐπικέκληται ἐπὶ τῷ τόπῳ τούτῳ.¹¹
10. בְּבִאָם. O'. ἐξελεθόντων αὐτῶν. Alia exempl. ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτούς.¹²
13. בְּ-שִׁמְרֵם וּנְשִׂיהֶם וּבְנֵיהֶם. O'. καὶ τὰ παιδιά αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν. Alia exempl. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ υἱοὶ αὐτῶν.¹³
14. וַיְהִי אֵל בֶּן-בְּנֵיהֶוָה בֶּן-בְּנֵיהֶוָה בֶּן-יִצְחָק בֶּן-יִצְחָק בֶּן-יִצְחָק. O'. καὶ τῷ Ὁσίῳ τῷ τοῦ Ζαχαρίου, τῶν νίων Βαβαίου, τῶν νίων Ἐλεὶλ, τοῦ Μαθθανίου τοῦ Λευίτου. Alia exempl. καὶ Ἰεζιὴλ ὁ τοῦ Ζαχαρίου, υἱοῦ Βαβαίου, υἱοῦ Ἰεζιὴλ, υἱοῦ Μαθθανίου, ὁ Λευίτης.¹⁴
15. לָכֵן אָתָּם אֶל-תִּירָאוּ. O'. ὑμῖν αὐτοῖς· μὴ φοβεῖσθε. Alia exempl. ὑμῖν μὴ φοβηθῆτε ὑμεῖς.¹⁵
16. בְּמַעְלֵה הַצִּיץ. In clivo Ziz (floris). O'. κατὰ τὴν ἀνάβασιν (alia exempl. add. τῆς ἐξοχῆς¹⁶) Ἀσσεῖς.

Comp., Codd. 19, 93. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum δικαιώσιν). Cf. Hex. ad Psal. xxxiv. 23. ⁵ Sic (pro πρὸς αὐτοῖς) Comp., Codd. 19, 44, 71, 93, 108. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁷ Ibidem. ⁸ Cod. 93 in marg. sine nom. (cum παῖδων). Cf. Hex. ad 1 Paral. xxvi. 29. ⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ποιῆτε), 93, 108 (ut 19), Theodoret.

CAP. XX. ¹ Sic Codd. 19 (cum ὑμῶν pro νίων in priore loco), 93, 108. Cf. v. 10. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Prior lectio est in Comp., Codd. III, XI, 55, 60, 158, 243; posterior in Codd. 19, 93 (cum ἐπὶ τῆς γῆς), 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum σπῖα pro δυναστεία), 108, 158.

⁶ Sic Comp., Codd. 19 (om. τοῦ), 93, 108. ⁷ Ibidem.

⁸ Prior scriptura est in Comp., Codd. 19, 108; posterior in Cod. 93, Theodoret. Cf. Hex. ad Jesai. xli. 8. ⁹ Sic Comp., Cod. 93. ¹⁰ Sic Codd. 19 (cum ἀκρία), 93 (cum κρίσις in marg.), 108 (ut 19), 121. ¹¹ Sic Comp., Codd.

19 (cum κεκλημέθα), 93, 108 (cum ἐπικεκλημέθα). ¹² Ibidem.

¹³ Sic Codd. 19 (cum ὁ ὄχλος αὐτοῦ), 93 (cum καίτε pro καὶ πᾶς), 108 (cum καὶ γυν. αὐτῶν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν). Ad ὄχλος cf. Hex. ad Gen. xlvii. 12. Num. xxxi. 17. Deut. i. 39. Jerem. xli. 17. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum υἱὸς Βαβαίου, et Μαθθανίου), 93 (om. Μαθθανίου?), 108 (cum Ἰεζιὴλ et Μαθθανίου).

¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ¹⁶ Sic Codd. 19, 71 (om. τῆς), 93, 108. Joseph.

16. בְּסוֹף הַחַל פָּנֵי מִדְבָּר. *Ο'. ἐπ' ἄκρου ποταμοῦ τῆς ἐρήμου. Alia exempl. ἐπ' ἄκρου τοῦ χειμάρρου κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου.*¹⁷
17. בּוֹאֵת הַתִּנְעִבֵי עִמּוֹדוֹ. *Ο'. ταῦτα σύνετε. Alia exempl. ἐν ταύτῃ στήτε, καὶ σύνετε.*¹⁸
- וְאַל-תִּירָאוּ וְאַל-תַּחֲתוּ. *Ο'. μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ πτοηθῆτε. Alia exempl. μὴ φοβείσθε, μηδὲ δειλιάτε.*¹⁹
18. אַפְסִים אֲרָצָה. *Ο'. ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ. Alia exempl. ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.*²⁰
- נָפְלוּ. *Ο'. ἔπεσον. Alia exempl. ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον.*²¹
19. הַקְרָתִים. *Ο'. Κορέ. Alia exempl. τῶν Κορηνῶν.*²²
20. בְּנֵי־אֵי. *Ο'. ἐν προφήτῃ (alia exempl. προφήταις²³) αὐτοῦ.*
21. מְשֻׁרְרִים לַיהוָה. *Ο'. ψαλτωδούς καὶ αἰνοῦντας (alia exempl. add. τὸν κύριον²⁴).*
- לַחֲרֹת-רֶשֶׁת בָּצֵאת. *Ο'. τὰ ἅγια ἐν τῷ ἔξελεῖν. Alia exempl. κυρίῳ τῷ ἁγίῳ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι.*²⁵
22. כִּתְּנוּ יְהוָה מֵאֲרָבִים עַל-בְּנֵי עִמּוֹן מוֹאָב וְהָרָ. *Ο'. ἔδωκε κύριος πολεμεῖν τοὺς υἱούς 'Αμμὼν ἐπὶ Μωάβ καὶ ὄρος Σηεῖρ. Alia exempl. ἔδωκε κύριος ἔνεδρον τοῦ πολεμεῖν τοὺς υἱούς 'Αμμὼν καὶ Μωάβ ἐπ' ὄρος Σηεῖρ.*²⁶
23. עָזְרוּ אִישׁ בְּרֵעֻהוּ לְמַשְׁחִית. *Ο'. ἀνέστησαν εἰς ἀλλήλους τοῦ ἐξολοθρευθῆναι. Alia exempl. ἀνέστησαν ἐπ' ἀλλήλους τοῦ ἐξολοθρευ-*

θῆναι, καὶ ἐλάβετο ἀνὴρ τοῦ πλησίον αὐτοῦ εἰς διαφθοράν.²⁷

24. פְּלִיטָה. *Ο'. σωζόμενος. Alia exempl. ἀνασωζόμενος.*²⁸
25. בְּהִים. *Ο'. σκυλευόντων (alia exempl. προνομεύοντων²⁹) αὐτῶν.*
26. לְעֶמֶק. *Ο'. εἰς τὸν αὐλῶνα (alia exempl. τὴν κοιλάδα³⁰).*
27. לָשׁוּב אֶל-יְרוּשָׁלַם. *Ο'. Vacat. Alia exempl. ὑπέστρεψεν εἰς 'Ιερουσαλήμ; alia, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς 'Ιερουσαλήμ.*³¹
31. בֶּן-שָׁלֹשִׁים חֲמִישָׁ שָׁנָה. *Ο'. ὢν ἐτῶν τριακονταπέντε. Alia exempl. υἱὸς τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν.*³²
32. מִפְּנֵה. *Ο'. Vacat. Alia exempl. ἀπ' αὐτῶν.*³³
33. אִם הַבְּמוֹת לֹא-סָרוּ. *Ο'. ἀλλὰ καὶ τὰ ὑψηλὰ ἔτι ὑπῆρχε. Alia exempl. πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξήρθη.*³⁴
34. אֲשֶׁר הָעִלָּה עַל-סָר. *Qui delati sunt in librum. Ο'. ὃς κατέγραψε βιβλίον. Alia exempl. οὗς κατέγραψεν ἐπὶ βιβλίου.*³⁵
- 35, 36. הוּא הָרָשָׁע לְעִשְׂתָּ: וַיַּחֲבִירוּ עִמּוֹ. *Ο'. καὶ οὗτος ἠνόμησεν ἐν τῷ ποιῆσαι καὶ πορευθῆναι πρὸς αὐτόν. Alia exempl. καὶ αὐτὸς ἠνόμησε τοῦ ποιῆσαι καὶ πορευθῆναι πρὸς αὐτόν, καὶ ἐκοινωνησε μετ' αὐτοῦ.*³⁶
37. בְּהַתְּחַבֵּר עִם-אֲחֵיהֶוּ. *Ο'. ὡς ἐφιλίσσας τῷ 'Οχζία (alia exempl. add. καὶ ἐκοινωνήσας μετ' αὐτοῦ³⁷).*
- צָרָה. *Ο'. ἔθραυσε. Alia exempl. διέκοψε.*³⁸

Antiq. IX, 1, 2: Προσέταξε δὲ τῇ ἐπιούσῃ τὴν στρατιὰν ἐξελάσαντα τοῖς πολεμίοις ὑπαντᾶν· εὐρήσειν γὰρ αὐτοὺς ἐπὶ τῆς μεταξὺ 'Ιερουσαλὺμ καὶ 'Εγγιάδης ἀναβάσεως, λεγομένης δ' 'Εξοχῆς.

¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum ἀπ' ἄκρου). ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. (cum συνίετε). ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²¹ Sic Comp., Codd. 19 (cum καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τῷ ἐπὶ), 93, 108. ²² Idem.

²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum θεῷ pro ἁγίῳ), 93, 108. ²⁶ Sic Comp. (cum καὶ ὄρος pro ἐπ' ὄρος), Codd. 19, 93, 108. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum ὁ ἀνὴρ), 93, 108. ²⁸ Idem. Joseph. Antiq. IX, 1, 3: ὡς ἐκ τῆς τσαύτης στρατίας ἀνασωθῆναι μηδένα. ²⁹ Idem.

³⁰ Idem.

³¹ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 71 (om. εἰς 'Ιερ.), 93, 108 (ut 71); posterior in Codd. 74, 106, aliis. ³² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³³ Idem.

³⁴ Idem. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum βιβλίον), 93, 108, Theodoret. ³⁶ Sic Comp. (om. καὶ πορ. πρὸς αὐτόν), Codd. 19 (cum οὗτος), 93, 108 (ut 19). Lucif. Calar.: ipse inique coepit facere, et communicavit secum. ³⁷ Sic

Codd. 19, 93 (cum ἔκου. σοι pro ἔκου), 108, Theodoret. Comp. edidit: ὡς ἐκοινωνήσας τῷ 'Οχ. ³⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. Idem pergunt: κύριος τὰ ἔργα σου, καὶ συνετριβήσαν αἱ νῆες σου (σου om. Comp.), καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν τοῦ πορ.

CAP. XXI.

1. עִם-אַבְתָּיו. O'. Vacat. Alia exempl. παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ; alia, μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.¹
4. עַל-מַלְכֶּת אָבִיו. O'. ἐπὶ τὴν βασιλείαν (alia exempl. add. τοῦ πατρὸς²) αὐτοῦ.
5. בְּיָדָיו... יְהוֹרֵם בְּמָלְכוֹ. O'. ὄντος αὐτοῦ... κατέστη Ἰωρὰμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. Alia exempl. νιδς ὦν... Ἰωρὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.³
7. וַיִּבְנֶה אֶת-הַבַּיִת. O'. καὶ ὥς. Alia exempl. καὶ ὃν τρόπον.⁴
8. מִתַּחַת יְדֵי-יְהוֹרָם. O'. ἀπὸ τοῦ Ἰούδα. Alia exempl. ἀπὸ ὑποκάτωθεν χειρὸς Ἰούδα.⁵
9. וְכָל-הָרֶכֶב. O'. καὶ πᾶσα ἡ ἵππος. Alia exempl. καὶ πάντα τὰ ἄρματα αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ ἵππος.⁶
- קָם. O'. καὶ ἡγέρθη. Alia exempl. καὶ ἀνέστη Ἰωράμ.⁷
10. וַיִּפְשַׁע אֲדֹם מִתַּחַת יְדֵי-יְהוֹרָם. O'. καὶ ἀπέστη ἀπὸ Ἰούδα Ἐδὼμ. Alia exempl. καὶ ἡθέτησεν Ἐδὼμ ὑποκάτωθεν χειρὸς Ἰούδα.⁸
15. בְּחֻלָּים רַבִּים בְּמַחֲלָה מֵיָדָיו. O'. ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ, ἐν νόσῳ κοιλίας. Alia exempl. ἐν ἀρρωστίαις πονηραῖς, ἐν ἀρρωστίᾳ κοιλίας σου.⁹
- מֵיָדָיו מִן-הַחֲלִי. O'. ἡ κοιλία σου μετὰ τῆς μαλακίας. Alia exempl. τὰ ἔντερά σου ἀπὸ τῆς ἀρρωστίας.¹⁰
17. וַיָּשׁוּבוּ אֶת-כָּל-הָרֶכֶשׁ. O'. καὶ ἀπέστρεψαν

πᾶσαν τὴν ἀποσκευήν. Alia exempl. καὶ ἡχμαλώτευσαν τὴν πᾶσαν ὑπαρξίν.¹¹

17. יְהוֹחָזָבָב. O'. Ὁχοζίας. Alia exempl. Ἰωάχαζ.¹²
- קָמָן. O'. ὁ μικρότατος. Alia exempl. ὁ νεώτερος.¹³
18. לָחֹלִי לְאִין מֵרָפָא. O'. μαλακίαν ἣ οὐκ ἔστιν ἰατρεία. Alia exempl. ἐν ἀρρωστίᾳ ἐν ἣ οὐκ ἔστιν ἱασίς.¹⁴
19. וַיֵּצֵא מִיָּדָיו עַם-הַחֲלָיִם... בְּתַחֲלָאִים רַעִים. O'. ἐξῆλθεν ἡ κοιλία αὐτοῦ μετὰ τῆς νόσου... ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ. Alia exempl. ἐξῆλθεν τὰ ἔντερα αὐτοῦ μετὰ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ἐν ἀρρωστίᾳ αὐτοῦ... ἐν ἀρρωστίαις πονηραῖς.¹⁵
- לָו. O'. Vacat. Alia exempl. αὐτῷ.¹⁶
- שָׂרְפָה כְּשָׂרְפָה. O'. ἐκφορὰν καθὼς ἐκφοράν. Alia exempl. ἐκφορὰν καὶ καῦσιν κατὰ τὴν καῦσιν.¹⁷
20. וַיָּלֶךְ. O'. καὶ ἐπορεύθη (alia exempl. ἀπέθανεν¹⁸).

CAP. XXII.

1. בְּעֶרְבִים לְמַחֲנֶה. Cum Arabibus ad castra. O'. οἱ Ἀραβες καὶ οἱ Ἀλιμαζονεῖς (alia exempl. Ἀμαζονεῖς¹). Alia exempl. ἀπὸ τῶν Ἀράβων καὶ τῶν Ἀμαζονιέμ ἐν τῇ παρεμβολῇ.²
2. בֶּן-אַרְבָּעִים וְשָׁנָה אֶחָדָה בְּמָלְכוֹ. O'. ὡν ἑτῶν εἴκοσι Ὁχοζίας ἐβασίλευσεν. Alia

CAP. XXI. ¹ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 52, 55, alia (inter quos 243); posterior in Comp., Cod. 93. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἦν pro ὦν), 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Idem. ⁷ Sic Comp. (om. νυκτός), Codd. 19 (idem), 93, 108 (ut Comp.). ⁸ Idem. ⁹ Sic Comp. (cum ἀρρωστίαις pro ἀρρωστίᾳ), Codd. 19 (ut Comp., om. σου), 93, 108 (ut Comp.), Theodoret. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Sic Comp. (cum Ἰωάχαζ), Ald., Codd. XI (ut Comp.), 52 (cum Ἰωάχαζ), 60, alii (inter quos 243). Scripturam Ὁχοζίας testantur Codd. 19, 93, 108, Reg. (qui notat: Οἱμα

Ὁχοζίαν, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς εὐρίσκεται), Theodoret. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἐν τῇ ἀρρ. pro αὐτοῦ ἐν ἀρρ.), 108. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108, Theodoret. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum κατὰ τὴν κλαῦσιν), 108, Theodoret. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἐπορεύθη in marg.), 108.

CAP. XXII. ¹ Sic Codd. XI (corr. ex ἁλμ.), 71, 74 (cum Ἀμάζονες), 106 (idem), 119, alii. Cf. ad Cap. xiv. 15. ² Sic Comp. (om. καὶ τῶν ἁμ.), Codd. 19, 93 (cum βαρβάρων in textu, et Ἀράβων in marg.), 108, Theodoret. (cum βαρβάρων καὶ ἀπὸ τῶν ἁμ.).

exempl. υἱὸς ὧν εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν Ὁχοζίας ἐν τῷ βασιλευεῖν αὐτόν.³

3. נִסְחֵיָהוּ. Ο'. καὶ οὗτος. Alia exempl. καίγε καὶ αὐτός.⁵

7. אֲשֶׁר כָּשְׁחוּ יְהוָה לְהַכְרִית אֶת־בֵּית אֲחָאָב. Ο'. χριστὸν κυρίου εἰς τὸν οἶκον Ἀχαάβ. Alia exempl. χριστὸν κυρίου, ὃν ἔχρισεν αὐτὸν κύριος τοῦ ἐξολοθρεῦσαι τὸν οἶκον Ἀχαάβ.⁵

12. וַיְהִי אִתָּם... מִתְחַפֵּא. Ο'. καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ... κατακεκρυμμένος. Alia exempl. καὶ ἦν Ἰωὰς κεκρυμμένος μετὰ Ἰωδαέ...⁸

CAP. XXIII.

1. הַשְּׂבִיעִית. Ο'. τῷ ὀγδόῳ (alia exempl. ἐβδόμῳ¹).

יְהִי־הַחֹק. Ο'. ἐκραταίωσεν. Alia exempl. ἐνίσχυσεν.²

עָמְדוּ בְּבֵרִית. Ο'. μεθ' ἑαυτοῦ εἰς οἶκον κυρίου. Alia exempl. καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς μετ' αὐτοῦ ἐν διαθήκῃ.³

3. Ο'. καὶ ἐδειξεν αὐτοῖς (alia exempl. καὶ ἔχρισαν⁴) τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως.

4. לְשַׁעֲרֵי. Ο'. καὶ εἰς τὰς πύλας. Alia exempl. καὶ τῶν πυλωρῶν ἐν ταῖς πύλαις.⁵

6. וַהֲמַשְׂרִתִּים לְלוֹחִים. Ο'. καὶ οἱ λειτουργοῦντες τῶν Λευιτῶν (alia exempl. τοῖς Λευίταις⁶).

7. אִישׁ וְכֻלְּיוֹ. Ο'. ἀνδρὸς σκευὸς σκευὸς. Alia exempl. ἀνὴρ καὶ τὸ σκευὸς αὐτοῦ.⁷

8. בְּיָא הַשַּׁבָּת. Ineuntes (ministerium) die sabbati.

Ο'. ἀπ' ἀρχῆς τοῦ σαββάτου. Alia exempl. εἰσπορευομένου τοῦ σαββάτου.⁸

9. לְשַׁר־הַמָּוֹת. Ο'. Vacat. Alia exempl. τοὺς ἐκατοντάρχους τεταγμένους.⁹

אֶת־הַחֲנִיתִים וְאֶת־הַמַּגְנֹת וְאֶת־הַשְּׁלִשִׁים. Alia exempl. Hastas et clypeos et scuta. Ο'. τὰς μαχαίρας καὶ τοὺς θυρεοὺς καὶ τὰ ὅπλα. Alia exempl. καὶ τὰς μαχαίρας καὶ τὰ δόρατα καὶ τὰς ἀσπίδας καὶ τὰ ὅπλα... ἔδωκεν αὐτοῖς.¹⁰

10. לְמִזְבֵּחַ. Ο'. τοῦ θυσιαστηρίου. Alia exempl. ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου.¹¹

11. וְאֶת־הָעֵדוּת. Ο'. καὶ τὰ μαρτύρια (alia exempl. τὸ μαρτύριον¹²).

12. אֶת־הַמֶּלֶךְ. Ο'. τὸν βασιλέα. Alia exempl. μετὰ τοῦ βασιλέως.¹³

13. עוֹמֵד. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐστώς; alia, εἰστῆκει.¹⁴

שָׁמַח וְתוֹקֵעַ. Ο'. ἠψφράνθη, καὶ ἐσάλπισαν. Alia exempl. εὐφραίνόμενοι καὶ σαλπίζοντες.¹⁵

בְּכֻלֵּי הַשִּׁיר. Ο'. ἐν τοῖς ὄργανοις ᾠδοί. Alia exempl. ἐν τοῖς ὄργανοις τῆς ᾠδῆς οἱ ᾠδοί.¹⁶

קָשָׁר קָשָׁר. Ο'. Σ. ἐπιτιθέμενοι ἐπιτίθεσθε. Alia exempl. σύνδεσμος, σύνδεσμος.¹⁷

14. פָּקְדֵי הַחֵיל. Ο'. καὶ τοῖς ἀρχηγοῖς (alia exempl. ἐπισκόποις¹⁸) τῆς δυνάμεως.

וְהָצִיאָה. Ο'. ἐκβάλετε (alia exempl. ἐξαγάγετε¹⁹) αὐτήν.

לֹא תָמִיתָהּ. Ο'. μὴ ἀποθανέτω (alia exempl. θανατωθήτω²⁰).

³ Sic Comp. (cum τεσσαράκοντα pro εἴκοσι), Codd. 19, 93, 108. Cf. 4 Reg. viii. 26. ⁴ Sic Comp. (om. καὶ), Codd. 19, 93, 108. ⁵ Sic Comp. (cum εἰς τὸν pro τὸν), Codd. 19, 93, 108 (om. χριστὸν κυρίου), 121 (om. αὐτόν). ⁶ Sic Comp. (cum μετ' αὐτῆς pro μετὰ Ἰ.), Codd. 19, 93, 108.

CAP. XXIII. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 55, alii (inter quos 243). ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

³ Idem. ⁴ Sic Codd. 19, 93 (cum ἔχρισαν), 108 (cum καὶ ἔχρισαν αὐτοῖς). Clausulam reprobatur Comp.

⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. καὶ), 108. ⁶ Idem.

⁷ Idem. Cf. 4 Reg. xi. 8. ⁸ Idem. Cf. 4 Reg. xi. 9.

⁹ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (cum τοὺς τεταγμ.), 44, 71, alii

(inter quos 93 (cum τεταγμένους), 108, 243). ¹⁰ Sic Comp.,

Codd. 19, 93 (om. καὶ τὰς μαχαίρας), 108 (cum τοῖς ἀσπίδας). Cf. Hex. ad 4 Reg. xi. 10. ¹¹ Idem. ¹² Sic Comp.,

Codd. 19, 93, 108, 158. Cf. Hex. ad 4 Reg. xi. 12.

¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁴ Prior lectio est in

Ald., Codd. 44, 71, alii; posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108.

¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum εὐφραίνόμενοι). ¹⁶ Idem. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum 2. ἐπιτιθέμενοι ἐπιτίθεσθε in marg.). Cf. Hex. ad 4 Reg. xi. 14. ¹⁸ Idem. Cf. 4 Reg. xi. 15 in LXX. ¹⁹ Sic

Comp. (cum ἐξαγάγετε), Codd. 19, 93, 108. ²⁰ Sic Comp.,

Codd. 19 (cum θήσεται), 93, 108.

15. וַיָּשִׁימוּ לָהּ יָדַיִם. Ο'. και ἔδωκαν αὐτῇ ἄνεσιν. Alia exempl. και ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας.²¹
16. וַיִּבְנוּ כָּל-הָעָם. Ο'. και τοῦ λαοῦ. Alia exempl. και ἀναμέσον παντὸς τοῦ λαοῦ.²²
17. וַאֲת-צִלְמֵי. Ο'. και τὰ εἰδωλα (alia exempl. τὰς εἰκόνας²³) αὐτοῦ.
18. פְּקָדֹת. Ο'. τὰ ἔργα. Alia exempl. τὴν ἐπισκοπήν.²⁴
- וַאֲשֶׁר חָלַק. Ο'. ὡς (alia exempl. καθὼς²⁵) διέστειλε.
- וַהֲעֵלֹת. Ο'. και ἀνενέγκαι. Alia exempl. και αὐτὸς ἀνήνεγκεν; alia, τοῦ ἀναφέρειν.²⁶
19. לְכָל-דָּבָר. Ο'. εἰς πᾶν πρᾶγμα. Alia exempl. εἰς πάντα λόγον.²⁷
20. אֶת-שָׂרֵי הַמַּאֲוֹת. Ο'. τοὺς πατριάρχας (alia exempl. ἑκατοντάρχους²⁸).
21. בַּחֶרֶב. Ο'. Vacat. Alia exempl. μαχαίρα.²⁹

CAP. XXIV.

3. וַיִּשְׁאֲלוּ. Ο'. και ἔλαβεν... ἐαυτῷ. Alia exempl. και ἔλαβεν αὐτῷ.¹
5. לְחֹק. Ο'. κατισχυσαι. Alia exempl. τοῦ κραταιῶσαι.²
- כִּדְי. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἀπὸ ἱκανοῦ.³
- וַאֲתָם הַמַּהֲרֵי לְדַבֵּר וְלֹא מַהֲרֵי. Ο'. και σπεύσατε λαλῆσαι και οὐκ ἔσπευσαν. Alia exempl. ὑμεῖς ταχύνετε τοῦ λαλῆσαι και οὐκ ἐτάχυναν.⁴

6. דְּרָשָׁתָּ. Ο'. ἐπεσκέψω. Alia exempl. ἐξεζήτησας.⁵
- אֶת-מִשְׁאָת. Tributum. Ο'. τὸ κεκριμένον. Alia exempl. τὸ κεκριμένον λῆμμα.⁶
8. אָרָן. Ο'. γλασσόκομον. Ἄλλος κίβωτος.⁷
10. וַיִּשְׁמְחוּ. Ο'. και ἔδωκαν (alia exempl. εὐφράνθησαν⁸).
11. בָּעֵת יְבִיא. Ο'. ὡς εἰσέφερον. Alia exempl. ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ἐνεγκεῖν.⁹
- וַכְּרֹאוֹתָם. Ο'. και ὡς (alia exempl. ἡνίκα¹⁰) ἔδον.
- וַיִּשְׁאֲדוּ וַיִּשְׁבְּחוּ. Ο'. και κατέστησαν. Alia exempl. και ἦσαν και κατέστησαν αὐτόν.¹¹
12. וְהָם לְחַרְשִׁי. Ο'. και χαλκεῖς. Alia exempl. και πρὸς τοῖς τέκτοσι χαλκεῖς.¹²
- לְחֹק. Ο'. ἐπισκεύασαι. Alia exempl. τοῦ κραταιῶσαι.¹³
13. וַהֲמַצְחֻ. Ο'. και ἐνίσχυσαν. Alia exempl. και ἡσφαλίσαντο αὐτόν.¹⁴
14. וַכְּבִלֹּתָם. Ο'. και ὡς συνετέλεσαν. Alia exempl. και ἡνίκα συνετέλεσαν τὸν οἶκον.¹⁵
- וְכֹלֵי זָהָב וְכֹסֶף. Ο'. χρυσᾶς και ἀργυρᾶς. Alia exempl. και σκεύη χρυσᾶ και ἀργυρᾶ.¹⁶
15. וַיִּשְׁבַּע. Ο'. πλήρης. Alia exempl. και ἦν πλήρης.¹⁷
17. וַיִּשְׁתַּחֲוִי לַמַּלְאָךְ. Ο'. και προσεκύννησαν τὸν βασιλέα (alia exempl. τῷ βασιλεῖ, και διέφθειρον τὸν Ἰωᾶς τὸν βασιλέα¹⁸).

²¹ Sic Comp. et (cum duplici versione) Codd. 19 (cum αὐτῇ bis), 93, 108, 121. Cf. 4 Reg. xi. 16. ²² Sic Comp., Codd. 19 (om. και), 93, 108, qui pergunt: και ἀναμέσον τοῦ βασ. τοῦ εἶναι εἰς λαὸν τῷ κ. ²³ Idem. Cf. 4 Reg. xi. 18. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἔθηκεν pro ἐνεχέρισεν), 108. ²⁵ Idem. ²⁶ Prior lectio est in Ald., Codd. 44, 52 (om. αὐτὸς), 55 (idem), aliis (inter quos 243, ut 52); posterior in Comp., Codd. 19, 93 (cum και αὐτὸς ἀνῆκε in marg.), 108. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²⁸ Sic Cod. 93. ²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 60, alii (inter quos 243).

CAP. XXIV. ¹ Sic Comp., Codd. 71, 93, 108.

² Sic

Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 4 Reg. xii. 5, 12.

³ Idem. Cf. ad Cap. xii. 11.

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum ταχύνετε).

⁵ Idem. ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum κεκριμμένον), 93, 108 (cum κεκριμμένον). Cf. Hex. ad Jerem. xl. 5. Ezech. xx. 40.

⁷ Cod. 93 in marg. sine nom.

⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

⁹ Sic Comp., Codd. 19 (om. ἐν), 93 (cum εἰσενεγκέιν), 108 (ut 19).

¹⁰ Idem. Cf. Hex. ad Jud. xi. 35.

¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum αὐτόν), 108.

¹² Sic Comp. (om. χαλκεῖς), Codd. 19 (cum χαλκοῖς), 93, 108.

¹³ Idem. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (om. αὐτόν), 93, 108.

¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Sic Codd. 93, 108.

18. וַיַּעֲבְדוּ אֶת־הָאֲשֵׁרִים. Ο'. καὶ ἐδούλευον ταῖς Ἀστάρταις. Alia exempl. καὶ ἐλάτρευσαν τῇ Ἀστάρτῃ.¹⁹

וַאֲשַׁמְתָּם זֹאת. Ο'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Alia exempl. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐν τῇ πλημμυρίᾳ αὐτῶν.²⁰

20. אֶת־זַכְרְיָה. Ο'. τὸν Ἀζαρίαν (alia exempl. Zacharián²¹).

הַפֶּה. Ο'. τὸν ἱερέα. Alia exempl. τοῦ ἱερέως.²²

לָמָּה אַתֶּם עֹבְרִים. Ο'. τί (alia exempl. ἵνατί ὑμεῖς²³) παραπορεύεσθε.

21. אָבֶן. Ο'. Vacat. Alia exempl. λίθους.²⁴

27. וּבָנָיו וְרַב הַמִּשְׁאָ עָלָיו וַיְסֹד בֵּית הָאֱלֹהִים. Et quod attinet ad filios ejus, et multitudinem vaticiniorum contra eum (s. onerum ei impositorum), et restaurationem domus Dei. Ο'. καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντες, καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ πέντε (וְהַמִּשְׁחָ), καὶ τὰ λοιπά. Alia exempl. καὶ υἱοὶ αὐτοῦ πέντε, καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ πέντε, καὶ πλείστα λήμματα κατ' αὐτοῦ, καὶ ἡ θεμελιώσις οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ τὰ λοιπά.²⁵

עַל־מִדְרָשׁ שָׁפָר. Ο'. ἐπὶ τὴν γραφήν (alia exempl. γραφήν βιβλίου²⁶).

CAP. XXV.

5. וַיַּעֲמִידֻם... וַיִּפְקְדֵם. Ο'. καὶ ἀνέστησεν αὐτοὺς ... καὶ ἡρίθμησεν αὐτούς. Alia exempl. καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ... καὶ ἐπεσκέψατο αὐτούς.¹

5. וּבְנֵימֶן. Ο'. καὶ Ἱερουσαλήμ (alia exempl. Βεν-ιαμίν²).

בָּחֹר יוֹצֵא צָבָא אִחָו. Ο'. ἐξελεῖν εἰς πόλεμον δυνατοὺς, κρατούντας. Alia exempl. δυνατῶν ἐξερχομένων εἰς πόλεμον, κρατούντων.³

8. לְמַלְחָמָה. Ο'. ἐν τούτοις. Alia exempl. ἐν τούτοις ἐν τῷ πολέμῳ.⁴

כִּי יִשְׁפָּח בְּאֵלֹהִים לַעֲזֹר. Ο'. ὅτι ἔστι παρὰ κυρίου καὶ ἰσχυῖσαι. Alia exempl. ὅτι ἔστιν ἰσχυς τῷ κυρίῳ τοῦ βοηθῆσαι.⁵

10. וַיַּחֲרֹ אֲפֶם. Ο'. καὶ ἐθυμώθησαν (alia exempl. add. τῇ ὁργῇ αὐτῶν⁶).

16. חָדַל־לָהּ לָמְדָה יְבוּיָהּ. Ο'. πρόσεχε ἵνα μὴ μαστιγῶθῃς. Alia exempl. πρόσεχε σεαυτῷ, ἵνα μὴ πατάξωσί σε.⁷

יְדַעְתִּי כִּי־יַעֲזֹר אֱלֹהִים לְהַשְׁחִיתָי. Ο'. ὅτι γινώσκω, ὅτι ἐβούλετο ἐπὶ σοὶ τοῦ καταφθεῖραι σε. Alia exempl. ἔγνων ὅτι ἐβουλεύσατο κύριος τοῦ διαφθεῖραι σε.⁸

18. הַחֹחַ. Ο'. ὁ ἀκχούχ. Alia exempl. ὁ ἀκχάν.⁹

23. תַּפְשׁ... וַיִּפָּרֵץ. Ο'. κατέλαβεν ... καὶ κατέσπασεν. Alia exempl. συνέλαβεν ... καὶ καθεῖλεν.¹⁰

24. וַיִּשָּׁב. Ο'. καὶ ἐπέστρεψεν. Alia exempl. ἔλαβεν, καὶ ἐπέστρεψεν.¹¹

27. וַיִּקְרָאוּ עָלָיו קֶשֶׁר בִּירוּשָׁלַם וַיָּנֻס. Ο'. καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ ἐπιθεσιν, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. Alia exempl. καὶ συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν σύνδεσμος ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔφυγεν.¹²

¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²⁰ Sic Comp. (om. ἐν τῇ ἡμ. τ.), 19, 93, 108, 121. ²¹ Sic Comp., Codd. 60, 71, 93, 243, Theodoret.

²² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ²³ Ibidem. ²⁴ Ibidem. ²⁵ Sic Comp. (om. πέντε—οἱ πέντε), Codd. 19 (om. καὶ προσῆλθον—οἱ πέντε), 93 (cum πάντες pro priore πέντε, et λήμματα pro λήμματα), 108.

²⁶ Ibidem. CAP. XXV. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ³ Sic Comp., Codd. 19 (cum κρατούντων), 93 (cum ἐξελλόντων), 108. ⁴ Ibidem.

⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἰσχυά), 93, 108, Theodoret. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁷ Sic Comp. (cum αὐτῷ), Codd. 19, 93, 108 (cum κατάξωσι), Theodoret. (cum πατάξω). ⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἔγνων σε ὅτι et καταφθ.), 93, 108 (cum ἔγνων σε ὅτι), Theodoret. ⁹ Sic Codd. 19 (cum ἀχάμ), 93, 108 (cum ἀκχάμ, sed in 2do loco ἀκχάν). Cf. Hex. ad 4 Reg. xiv. 9. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 4 Reg. xiv. 13. Infra (Cap. xxvi. 6) καθέλε pro κατέσπασε iidem. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum συνεγράφῃ), 93, 108.

CAP. XXVI.

1. אֲחִיזָבָד. Ο'. τὸν Ὀξίαν. Alia exempl. τὸν Ὀξίαν υἱὸν αὐτοῦ.¹ Schol. Βασιλεὺς ἐνδέκατος Ἰουδα, ὃν καὶ Ἀζαρίαν ὀνομάζει εἰς τὴν τετάρτην τῶν Βασιλείων περὶ τῶν πύργων ὧν ὠκοδόμησεν Ὀξίας.²
5. הַמְּבִין בְּרֵאוֹת הָאֱלֹהִים. Qui peritus erat in visione Dei. Ο'. τοῦ συνιόντος (alia exempl. συνιέντος³) ἐν φόβῳ (בְּיִרְאַת) κυρίου (Σ. ἐν ὁράσει θεοῦ⁴).
- הַזָּלִיחַ. Ο'. καὶ εὐώδωσεν αὐτῷ. Alia exempl. κατεύθυνεν αὐτόν.⁵
6. בְּאַשְׁדּוֹד. Ο'. Ἀζώτου. Alia exempl. ἐν Ἀζώτῳ.⁶
9. וְעַל-שַׁעַר הַנִּיז. Ο'. καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς φάραγγος (alia exempl. πύλην ἀγγαί⁷).
10. וּבִשְׂפֵלָה וּבְמִישׁוֹר. Ο'. ἐν σεφληᾷ καὶ ἐν τῇ πεδινῇ. Ἄλλος ἐν (τῇ) πεδινῇ καὶ ἐν μεισώρ.⁸
- אֲבָרִים. Ο'. Vacat. Alia exempl. γεωργοί.⁹
- בְּהָרִים. Ο'. ἐν τῇ ὄρεινῃ. Alia exempl. ἐν τοῖς ὄρεσι.¹⁰
- אֲהָב אֲדָמָה. Ο'. γεωργός. Alia exempl. φιλογεωργός.¹¹
11. בְּמִסְפָּר פְּרָדָתָם. Ο'. εἰς ἀριθμόν καὶ ἦν ὁ

ἀριθμὸς αὐτῶν. Alia exempl. καὶ ὁ ἀριθμὸς τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν.¹²

11. מִשְׁרֵי. Ο'. τοῦ διαδόχου. Ἄλλος τοῦ ἀρχοντος.¹³
12. רִאשֵׁי הָאֲבֹת. Ο'. τῶν πατριαρχῶν. Alia exempl. τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν.¹⁴
15. מְחַשְׁבֵּת חֹשֶׁב. Opus ingeniosum artificis. Ο'. μεμηχανευμένας λογιστοῦ (alia exempl. λογισμοῖς¹⁵).
17. בְּנֵי-חַיִל. Ο'. υἱοὶ δυνατοί (alia exempl. δυναμέως¹⁶).
18. לְהַקְמִיר. Ο'. θῦσαι. Alia exempl. θυμᾶσαι.¹⁷
21. וַיָּשֶׁב בֵּית הַחֲשֹׁשׁוֹת. Ο'. καὶ ἐν οἴκῳ ἀφφουσῶθ ἐκάθητο. Alia exempl. καὶ ἐκάθισεν ἐν οἴκῳ ἀφφουσῶθ.¹⁸ Οἱ λοιποὶ κρυφαίως. Ἄλλος κρυφίως ἐγκεκλεισμένος.¹⁹
- נִנְיֹר. Ο'. ἀπεσχίσθη. Alia exempl. ἐξέσθη.²⁰
22. וַיִּשְׁעִדְהוּ בֶן-אֲמֹן. Ο'. ὑπὸ Ἰεσίου. Alia exempl. ὑπὸ Ἡσαίου υἱοῦ Ἀμώς.²¹
23. בַּשָּׂדֶה. Ο'. ἐν τῷ πεδίῳ. Alia exempl. ἐν ἀγρῷ.²²

CAP. XXVII.

3. וּבְחֻמֹּת הָעֵפֶל בְּנָה לְרָב. Ο'. καὶ ἐν τείχει Ὁπὲλ (alia exempl. τοῦ Ὁφλὰ¹) ὠκοδόμησε

CAP. XXVI. ¹ Sic Codd. 19, 93, 108. ² Cod. 108 in marg. Distinguendum videtur: τῶν Βασιλείων. Περὶ τῶν πύργων κ. τ. λ., ut posteriora ad ea quae in vv. 9, 10 narrantur pertineant. ³ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 52, 64, 71, 108, 158. ⁴ Sic in textu sine nom. Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum litera Σ. super ὁράσει colore rubro picta), Theodoret.; qui omnes, excepto Comp., post ἐκζητῶν τὸν κύριον interpolant ἐν φόβῳ κυρίου. ⁵ Sic Comp. (cum aīς ἐξεζήτησε pro ἐκζητησε), Codd. 19 (idem), 93 (cum aīς ἐκζητησε), 108, Theodoret. (cum ἐξεκζητησε. . καὶ κατηύθ. αὐτόν). Cf. Hex. ad 1 Paral. xxii. 11. ⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁷ Sic Codd. 19 (cum καὶ ἐπὶ τῶν γωνιών τῆς φάραγγος pro καὶ ἐπὶ τῶν γ.), 93 (cum τῆς φ. καὶ ἐπὶ τῶν γ. pro καὶ ἐπὶ τῶν γ.), 108 (ut 19). ⁸ Cod. 93 in marg. sine nom. (cum μισώρ). ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Idem. ¹¹ Sic Comp. (cum ἀνὴρ φ.), Ald. (idem), Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 44, 52, 56, alii (inter quos 93 (ut Comp.), 108

(idem), 121 (idem), 243). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹³ Cod. 93 in marg. sine nom. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum πατριαρχῶν pro πατριῶν). ¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Comp. (cum οἱ υἱοί), Codd. 19, 93 (add. ἱερείς), 108 (ut Comp.), Theodoret., Lucif. Calar. ¹⁷ Sic Comp. (cum τὸ θ.), Ald., Codd. III, XI, 19 (cum τοῦ θ.), 44, 55, alii (inter quos 93 (ut 19), 108 (idem), 243), Theodoret. (ut 19). ¹⁸ Sic Comp. (cum ἀχχεισθ), Codd. 19, 93, 108. ¹⁹ "Regius codex has lectiones exhibet."—Montef. Lectio τῶν λοιπῶν Theodoro debetur; anonyma est Symmachi, ut videtur, coll. Hex. ad 4 Reg. xv. 5. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²¹ Sic Comp. (cum ἀπὸ), Ald., Codd. 19 (cum Ἀμώς), 44 (idem), 71 (om. υἱοῦ), 74, 93, alii (inter quos 243 in marg.). ²² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

CAP. XXVII. ¹ Sic Codd. II (cum αὐτοῦ ὀπλὰ), III, XI, 52, 55, alii (inter quos 243).

- πολλά (alia exempl. εἰς πληθος²). Alia exempl. καὶ ἐν τῷ τείχει αὐτῆς ἀπέθετο ὅπλα.³
3. הַעֲפָל. O'. 'Οπέλ. "Αλλος (τοῦ) ἀποκρύφου.⁴
4. וְעָרִים בָּנָה. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ πόλεις ᾠκοδόμησεν.⁵
- וּבְחָרָשִׁים בָּנָה בִּירְנוֹת וּמִגְדָּלִים. O'. καὶ ἐν τοῖς ὀρυμοῖς, καὶ οἰκήσεις καὶ πύργους. Alia exempl. καὶ ἐν τοῖς ὀρυμοῖς οἰκήσεις, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐν Ἱερουσαλὴμ βάρεις καὶ πύργους.⁶
5. נָלַחַם עִם מִלְחָה. O'. ἐμαχέσατο πρὸς βασιλέα. Alia exempl. ἐπολέμησε μετὰ τοῦ βασιλέως.⁷
- וּבִשְׁנָה הַשְּׁנִית רוּשְׁלִישִׁת. O'. κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ. Alia exempl. κατ' ἐνιαυτὸν καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ.⁸
8. בְּעֶשְׂרִים הַיָּמִשׁ שָׁנָה הָיָה בְּמִלְחָו וְשִׁשְׁעִיָּה. שָׁנָה כְּזָה בִּירושָׁלַם. O'. Vacat. Alia exempl. υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἔτων ἦν βασιλεύσας, καὶ ἕξ καὶ δέκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ.⁹ Alia: υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἔτων ἦν Ἰωαθὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἑκατάδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ.¹⁰
10. לוֹאִים אֹתָוִן (alia exempl. add. ἔθουσιν²). Alia exempl. τοῖς Βααλεῖμ, καὶ ἔθουσιν.³
3. בְּנִיָּא בְּהַנֹּחַם. O'. ἐν γὰρ Βενεννόμ. Alia exempl. ἐν φάραγγι Βενεννόμ.⁴
- וְהָרִישׁ. O'. ἐξωλόθρευσε. Alia exempl. ἐξῆρε.⁵
7. מִשְׁנָה הַמֶּלֶךְ. O'. τὸν διάδοχον (alia exempl. τὸν δεύτερον⁶) τοῦ βασιλέως.
8. מִנְאֲתִים. O'. τριακοσίας. Alia exempl. διακοσίας.⁷
10. הָלֹא רַק-אַתָּה עִמָּכֶם אֲשָׁמוּת לִיהוָה אֱלֹהֵיכֶם. Nonne, tantummodo quod ad vos attinet, apud vos sunt delicta contra Jovam Deum vestrum? O'. οὐκ ἰδοὺ εἰμὶ μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι κυρίῳ θεῷ ὑμῶν; Alia exempl. οὐκ ἰδοὺ οὐκ εἰμὶ μεθ' ὑμῶν, μαρτύρεται κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πλημμέλεια μεθ' ὑμῶν κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν.⁸
12. וְעֹרִיחוּ בְּיְהוָה יִחְזָקֵן. O'. Οὐδείας ὁ τοῦ Ἰωαννοῦ. Alia exempl. Ἀζαρίας ὁ τοῦ Ἰωανάν.⁹
13. לְאַשְׁמִית. O'. εἰς τὸ ἀμαρτάνειν (alia exempl. πλημμελήσας¹⁰).
15. בְּשִׁמוֹת. O'. ἐν ὀνόματι. Alia exempl. ἐν ὀνομασίᾳ.¹¹
- וַיִּאֲכִילֻם וַיִּשְׁקוּם. O'. καὶ ἔδωκαν φαγεῖν (alia exempl. add. καὶ πιεῖν¹²).
17. וַיַּעַד אֲדֹרָיִים. O'. καὶ ἐν τούτῳ, ὅτι οἱ Ἰδουμαῖοι. Alia exempl. καὶ ἐν τούτῳ ἔτι καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι.¹³

CAP. XXVIII.

1. בְּעֶשְׂרִים שָׁנָה. O'. υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἔτων. Alia exempl. υἱὸς εἴκοσι ἔτων.¹
- 2, 3. לְבַעָלִים: הָיָה הַקָּמִיר. O'. καὶ τοῖς εἰδώ-

² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Sic Ald., Codd. 44 (cum ἔθετο), 74, 106, alii (inter quos 243 in marg.). Cf. ad Cap. xxxiii. 14. ⁴ Cod. 108 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Mich. iv. 8. ⁵ Sic Comp. (cum ἐν τοῖς ὄρεσιν pro ἐν ὄρει), Ald. (cum καὶ φκ. π.), Codd. II, III, XI, 19 (ut Comp.), 52, 60, alii (inter quos 243). ⁶ Sic Comp. (cum καὶ ἐν τοῖς ὀρυμοῖς ᾠκοδόμησε β. καὶ π.), Codd. 19, 93, 108 (om. ἐν). Cf. ad Cap. xvii. 12. ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (om. τοῦ), 93, 108. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἐν ἔτει), 108. ⁹ Sic Ald., Codd. III (cum καὶ pro υἱὸς), 74, 106, alii. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum δέκα pro ἑκατάδεκα), 93, 108 (ut 19).

CAP. XXVIII. ¹ Sic Comp., Codd. II (om. υἱὸς), III, 19, 52, 60, alii (inter quos 93, 108, 243). ² Sic Ald.

(cum ἔθουσιν), Codd. II (cum ἐν pro καὶ), III, XI, 44 (ut Ald.), 52, alii (inter quos 243). ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum καὶ τοῖς pro τοῖς). ⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐν ἐννόμ), 93, 108 (cum ἐνεννόμ). ⁵ Idem. ⁶ Idem. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 71, 93, 108. ⁸ Sic Comp. (cum οὐκ ἰδοὺ εἰμὶ μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι κυρίῳ τῷ θ. ὑμῶν, πλημμελεια κ. τ. ε.), Codd. 19, 93, 108 (om. οὐκ ante εἰμὶ), Theodoret. (cum ἰδοὺ οὐκ εἰμὶ—ὁ θεὸς ὑμῶν, ceteris omisissis). ⁹ Sic Comp. (cum Ἰωανάν), Ald. (cum Ἰωαθὰ), Codd. 19 (ut Comp.), 44 (om. ὁ τοῦ Ἰ.), 55, 60, alii (inter quos 243, ut Comp.). ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹¹ Sic Comp. (cum ὀνομασί), 19, 93 (ut Comp.), 108. Cf. Hex. ad Psal. xlviii. 12. lxvii. 5. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ¹³ Sic Comp. (cum καὶ ἐν τούτῳ τῷ

19. **וַיִּפְרֹץ בְּיְהוּדָה וּמַעֲלֵל בְּיְהוּדָה**. *Quia dissolutum fecerat Judam, et praevaricationem in Iovam.* Ο'. ὅτι ἀπέστη ἀποστάσει ἀπὸ κυρίου. *Alia exempl. ἀνθ' ὧν ἀπεκάλυψεν ἐν τῷ Ἰούδα, καὶ ἀπέστη ἀποστασία ἀπὸ κυρίου.*¹⁴
20. **וַיִּצַּר לוֹ**. Ο'. καὶ ἐθλιψεν (*alia exempl. ἐπάταξεν*¹⁵) αὐτόν.

CAP. XXIX.

1. **וַיְהַקֵּדוּ מִלְּךָ בֶן**. Ο'. καὶ Ἐζεκίας ἐβασίλευσεν ὦν. *Alia exempl. υἱὸς ὦν... Ἐζεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.*¹
- אַבְיָה**. Ο'. Ἀβιά. *Alia exempl. Ἀββαούθ.*²
3. **הוּא בִשְׁנָה הָרְאוּשִׁינָה לְמָלְכוֹ**. Ο'. καὶ ἐγένετο ὥς (*alia exempl. ἡνίκα*³) ἔστη ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ.
5. **וַיִּתְקַדְּשׁוּ וַיִּקְדְּשׁוּ**. Ο'. ἀγνίσθητε, καὶ ἀγνίσατε. *Alia exempl. ἀγιάσθητε καὶ ἀγιάσατε.*⁴
6. **וַיִּתְנַבְּרֶנּוּ**. Ο'. καὶ ἔδωκαν αὐχένα (*alia exempl. add. ἀπέναντι*⁵).
8. **וַיְהִי קֶזֶתְיָה דֹרְגָלִי**. Ο'. καὶ ὠργίσθη ὄργη κυρίου. *Alia exempl. καὶ ἐγένετο ὄργη κυρίου.*⁶
9. **נִפְלָו**. Ο'. πεπλήγασιν. *Alia exempl. ἔπεσον.*⁷
- 9, 10. **בְּשָׁבִי עַל-זֹאת: עָתָה עֲסִי-לְבָבִי לְכֹרֹת בְּרִית לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל**. Ο'. ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῇ οὐκ αὐτῶν, δ καὶ νῦν ἐστιν. ἐπὶ

τούτοις νῦν ἐστὶν ἐπὶ καρδίας διαθέσθαι διαθήκην μου, διαθήκην κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. *Alia exempl. ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῇ οὐκ αὐτῶν, καὶ νῦν εἰσιν ἐπὶ τούτοις. νῦν οὖν θέσθε ἐπὶ καρδίας ὑμῶν τοῦ διαθέσθαι διαθήκην μετὰ κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ.*⁸ *Alia: ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῇ οὐχ ἑαυτῶν. ἔνεκεν τούτου ἐγένετο ἐπὶ καρδίας μου τοῦ διαθέσθαι διαθήκην τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ.*⁹

11. **אַל-תִּשְׁלֹו**. *Nolite remittere.* Ο'. μὴ διαλίπητε (*alia exempl. add. ποιεῖν*¹⁰).
12. **בְּ-יִוָּחָא**. Ο'. οὗτοι υἱοὶ Ἰωαχά. *Alia exempl. δ τοῦ Ἰωαχά.*¹¹
16. **לְהוֹצִיא**. Ο'. ἐκβαλεῖν. *Alia exempl. τοῦ ἐξεργεῖν.*¹²
17. **וַיַּחֲלוּ**. Ο'. καὶ ἤρξατο (*potior scriptura ἤρξατο*¹³).
- בְּ-יִוָּחָא**. Ο'. τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ νομηνία τοῦ πρώτου μηνός. *Alia exempl. ἐν μῆσ τοῦ μηνός τοῦ πρώτου.*¹⁴
- שִׁשָּׁה עָשָׂר**. Ο'. τῇ τρισκαίδεκάτῃ (*alia exempl. ἑκκαίδεκάτῃ*¹⁵).
19. **בְּ-מַעֲלֵל**. Ο'. ἐν τῇ ἀποστασίᾳ αὐτοῦ. *Alia exempl. ἐν τῷ ἀποστῆναι αὐτόν.*¹⁶
21. **וַיִּבְיֵאוּ**. Ο'. καὶ ἀνήνεγκε (*alia exempl. ἀνήγαγεν*¹⁷).
- לְהַעֲלֹת**. Ο'. ἀναβαίνειν. *Alia exempl. τοῦ ἀνεργεῖν.*¹⁸

† *ἔτει καὶ οἱ Ἰ.*, 19, 71 (ut Comp., om. oi), 93 (om. oi), 108.
¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἀποστάσει), 108, Theodoret. (cum ἐν τῷ Ἰούδα ἀσέβειαν, καὶ ἀπέστη ἀποστάσει). Ad ἀπεκάλυψεν cf. Hex. ad Lev. xxi. 10. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. II (in marg.), III, XI, 19, 44, 52, alii (inter quos 243).

CAP. XXIX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Codd. III (cum Ἀββαούθ), XI (cum Ἀββαούθ), 52, 55, 60 (cum Ἀββαούθ), alii (inter quos 243, cum Ἀββαούθ). Cf. Hex. ad 4 Reg. xviii. 1. ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. xxiv. 11. ⁴ Sic Comp., Codd. XI, 19, 60 (cum ἀγνίσθητε), 93, 108 (ut 60), 243 (cum ἀγνίσατε). ⁵ Sic Codd. 19, 93. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁷ Ibidem (cum ἐν βόμφαίᾳ). ⁸ Sic Ald. (cum μετὰ τοῦ κ.),

Codd. 44 (cum διάθεσθε pro θέσθε—διαθέσθαι), 74, 106, alii.

⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum τὸ διαθέσθαι). ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121.

¹¹ Sic Comp. (cum Ἰωάχ), Codd. III, XI, 19 (cum Ἀχαῖν), 60, 64, alii (inter quos 93, 108 (cum Ἰωαχά), 243). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. (om. τοῦ). ¹³ Sic Comp., Ald., Ed. Rom. (calamo correcto), Codd. II, III, 19, 60, 64, alii.

¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. *Μὲν τοῦ ἀγιάσαι ἡγίασαν, etiam ἡγιάσαμεν* (v. 18, ubi in Hebraeo est שְׁתַּחֲוֶה) iidem.

¹⁵ Sic Comp., Ald. (cum ἔξ καὶ δ.), Codd. III, XI (ut Ald.), 19, 55, 60 (ut Ald.), alii (inter quos 243). ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 74, alii. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19 (om. τοῦ), 93, 108.

22. וַיִּשְׁפְּנוּ. O'. καὶ ἔθυσαν. "Ἄλλος καὶ ἔσφα-
ξάν.¹⁹

24. וַיִּזְרְקוּ אֶת-דָּמָם עַל-הָאֲרָזִים. Et asperserunt sanguinem
eorum (pro piaculo). O'. καὶ ἐξιλάσαντο (alia
exempl. περιερράτισαν²⁰) τὸ αἷμα αὐτῶν.

הָעִירָהּ הַמְּלִיכָה אֶמְרָא לְכָל-יִשְׂרָאֵל. O'. ὅτι
εἶπεν ὁ βασιλεὺς· περὶ παντὸς Ἰσραὴλ ἡ ὀλο-
καύτωσις. Alia exempl. ὅτι περὶ παντὸς Ἰσραὴλ
εἶπεν ὁ βασιλεὺς προσερχθῆναι τὰ ὀλοκαυτώ-
ματα.²¹

29. פָּרַעַ. O'. ἔκαμψεν. Alia exempl. ἔκυψεν.²²

אָתָּא. O'. Vacat. Alia exempl. σὺν αὐτῷ.²³

31. וְהָיָה וְיָבִיחַ (bis). O'. θυσίας αἰνέσεως...
θυσίας καὶ αἰνέσεις. Potior scriptura θυσίας
καὶ αἰνέσεως (bis).²⁴

34. לְהַתְּקִי. O'. ἡγνισαν. Alia exempl. ἡγνί-
σθησαν; alia, ἡγιασθησαν.²⁵

35. וְתָכַן. O'. καὶ κατωρθώθη (alia exempl. ἡτοι-
μάσθη²⁶).

CAP. XXX.

3. בָּעֵת הַהִיא. O'. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. Alia ex-
empl. ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ.¹

5. כִּי לֹא לָרֵב עָשָׂה. O'. ὅτι πληθός (Σ. πολλοί²)
οὐκ ἐποίησε.

8. וַיִּפְּצֵה. O'. τὰς καρδίας (alia exempl. τοὺς τρα-
χήλους³) ὑμῶν.

10. וַיִּמְלְעֵימָם. O'. καὶ καταμωκάμενοι. Alia
exempl. καὶ ψυκτηρίζοντες αὐτούς.⁴

11, 12. לִירֵשָׁלָּם: בָּם בִּיהֲדָה הָיְתָה. O'. εἰς
'Ιερουσαλὴμ καὶ εἰς (alia exempl. ἐν⁵) 'Ιούδα.
καὶ ἐγένετο. Alia exempl. εἰς 'Ιερουσαλὴμ.
καὶ ἐν 'Ιούδᾳ ἐγένετο.⁶

15. וַיִּתְּקֵם. O'. καὶ ἡγνισαν. Alia exempl. ἡγνί-
σθησαν; alia, ἡγιασθησαν.⁷

21. בְּכָלֵי עָו. O'. ἐν ὀργάνοις. Alia exempl. ἐν
ὀργάνοις ἰσχύος.⁸

22. עַל-לֵב בְּלִי-לֵחִים. O'. ἐπὶ πᾶσαν καρδίαν τῶν
Λευιτῶν. Alia exempl. ἐπὶ καρδίαν πάντων
τῶν Λευιτῶν.⁹

23. בְּלִי-הֶקְלָה. O'. ἡ ἐκκλησία ἅμα. Alia exempl.
πᾶσα ἡ ἐκκλησία.¹⁰

24. מִלְּפָנֵי הָרִים יִהְיֶה-יְהוָה. O'. ἀπῆρξατο τῷ
'Ιουδᾷ τῇ ἐκκλησίᾳ. Alia exempl. ὁ βασιλεὺς
'Ιουδᾷ ἀπῆρξατο πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ.¹¹

וַיִּתְּקֵם. O'. καὶ τὰ ἅγια. Alia exempl. καὶ
ἡγιασθησαν.¹²

25. הַבָּיִים. O'. καὶ οἱ εὐρεθέντες. Alia exempl.
οἱ ἐλθόντες.¹³

וַיִּשְׁאָל. O'. ἐξ 'Ιερουσαλὴμ. Alia exempl.
ἐξ 'Ισραὴλ.¹⁴

¹⁹ Cod. 93 in marg. sine nom. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19
(cum περιερράτισαν), 93 (cum περιερράτησαν), 108 (ut 19).
Cf. Hex. ad Ezech. xliii. 20. ²¹ Sic Comp., Codd. 19,

93, 108, Theodoret. ²² Sic Codd. 19, 93. ²³ Sic
Comp., Codd. 93, 108. ²⁴ Sic Ald. (in posteriore loco),
Codd. II (idem), III (in priore loco, cum lacuna in poste-
riore), XI, 55 (ut Ald.), 64 (idem), 93, 119, 243. Cf.
Sirac. xxxv. 2, 4: θυσιάων σωτηρίου... θυσιάων αἰνέσεως,
ubi Syro-hex. in marg.: θυσιάων αἰνέσεως, τοῦτ'εἰσι, θυσίαν
αἰνέσεως. ²⁵ Prior scriptura est in Ald., Codd. II, III
(cum ἡγν. προθύμως), XI (idem), 52, 55, aliis; posterior in
Comp., Codd. 19, 93, 108, 243 (cum ἡγν. προθύμως), Theo-
doret. ²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

CAP. XXX. ¹ Sic Codd. 19, 93, 108. ² Cod. 108.

Hieron.: *multi enim non fecerant.* ³ Sic Comp., Ald.,
Codd. III, 19, 52, 55, alii (inter quos 243). ⁴ Sic

Comp., et (cum duplici versione) Codd. 19, 93 (cum σὺ-
τοίς), 108. ⁵ Sic Codd. II, 74, 106, 120, 134. ⁶ Sic
Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁷ Prior scriptura est in
Ald., Codd. II (manu 2da), III, 44, 52, 60, aliis (inter
quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf.
ad Cap. xxix. 34. Eadem varietas est ad οὐχ ἡγνισαν
(וְלֹא-הִתְקִי) in v. 18. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

⁹ Ibidem. ¹⁰ Ibidem. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19 (om. τῇ),
93 (cum ὁ β. 'Ιούδα 'Εξ. pro 'Εξ. ὁ β. 'Ιούδα), 108. ¹² Ii-
dem. ¹³ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐξελθ.), 93, 108.

¹⁴ Sic Comp., Codd. II, III, XI, 19, 55, 93, 108 (cum ἐκ
γῆς 'Ισρα.), 119, 158.

CAP. XXXI.

1. וְאֶת־הַמִּזְבְּחֹת. Ο'. καὶ τοὺς βωμούς. Alia exempl. καὶ καθείλον τὰ θυσιαστήρια.¹
 עַד־לֵכְלָה. Ο'. ἕως εἰς τέλος. Alia exempl. ἕως εἰς συντέλειαν.²
 6. וַיַּעֲשֶׂר קָדְשִׁים. Ο'. καὶ ἐπιδέκατα αἰγῶν ("Ἀλλος ἀγίων").
 11. לְהִכִּין לְשָׁנוֹת. Ο'. [ἔτι] ἐτοιμάσαι παστοφόρια. Σ. σχολάσαι ἐξέδρας.⁴
 15. בְּעֵרִי הַפְּהִינִים. Ο'. διὰ χειρὸς (alia exempl. ἐν ταῖς πόλεσι διὰ χειρὸς⁶) τῶν ἱερέων.
 18. וַיִּלְהִיחֵשׁ. Et genealogiae. Ο'. ἐγκαταλοχίσαι. Alia exempl. ἐν καταλοχαίς; alia, ἐν τοῖς καταλοχισμοῖς.⁸
 19. בְּשָׂרֵי מִגְרֵשׁ עֲרִיָּהֶם. Ο'. καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν. Alia exempl. ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.⁷
 20. וַיְהִי־אֵמֶת. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ τὸ ἀληθές.⁸

CAP. XXXII.

4. וְאֶת־הַנָּחַל. Ο'. καὶ τὸν ποταμόν (alia exempl. χερμάρρουν¹).

5. הַפְּרָצָה. Ο'. τὸ κατεσκαμμένον (alia exempl. κατεσπασμένον²).
 וַיִּחַךְ. Ο'. καὶ κατίσχυσε (alia exempl. φκοδόμησε³).
 אֶת־הַמְּלֹא. Ο'. τὸ ἀνάλημμα (Σ. προσπλήρωμα⁴).
 6. הָעִיר. Ο'. τῆς φάραγγος. Alia exempl. τῆς πώλεως.⁵
 12. וְאֶת־בְּמֹתָיו וְאֶת־מִזְבְּחָתָיו. Ο'. τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ. Alia exempl. τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ.⁶
 14. מִי־... אֲשֶׁר יָבֹל. Ο'. τίς... μὴ ἐδύναντο. Alia exempl. τίς ἐστιν... ὃς ἐδυνήθη.⁷
 15. וְאַל־יִסִּית אֶתְכֶם כּוֹאֵת. Nec incitet vos sicut hoc. Ο'. καὶ μὴ πεποιθέναι ὑμᾶς ποιείτω κατὰ ταῦτα. Alia exempl. καὶ μὴ ποιείτω πεποιθέναι μηδὲ ἐπισειέτω ὑμᾶς ἐπὶ τούτῳ.⁸
 אֶתְכֶם לֹא־יַעֲלֶוּ אֱלֹהֵיכֶם לֹא־יַעֲלֶוּ. Ο'. ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ μὴ σώσει ὑμᾶς. Alia exempl. καὶ πᾶς ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ μὴ ρύσεται ὑμᾶς.⁹
 18. לִירָאָם. Ο'. τοῦ βοθηθῆσαι αὐτοῖς. Alia exempl. τοῦ φοβῆσθαι αὐτούς.¹⁰
 24. חָזָה. Ο'. ἡρρώστησεν. Alia exempl. ἐμαλακίσθη.¹¹
 27. וַיִּלְמְגְנוּ וַיִּלְכְּלוּ כְּלֵי חַמָּה. Ο'. καὶ ὀπλοθή-

CAP. XXXI. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. εἰς). ³ Sic in textu Cod. 93. Hieron. *sanctorum*. Cf. Wesseling. in *Observ.* p. 150. ⁴ Cod. 108 (cum χαλάσαι). Ad ἐξέδρας cf. Hex. ad 1 Reg. ix. 22. Jerem. xxxv. 2. Ezech. xl. 17. Pro mendosa scriptura χαλάσαι indubitanter correximus σχολάσαι, vacuas reddere, praeparare. Cf. Hex. ad Mal. iii. 1, ubi hodie quidem Aquilae ἀποσκενιάσει, Symmacho autem σχολάσει tribuerimus, coll. Hex. ad Jesai. lvii. 14. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Prior lectio est in Ald., Codd. III, XI, 52, 55, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁸ Idem.

CAP. XXXII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Ald., Codd. III, 52, 60, 119, 158. Cf. Cap. xxiv. 7. xxv. 23. xxvi. 6 in Hebr. et LXX. ³ Sic Comp., Codd. 19, 71, 74, 93, alii. ⁴ Cod. 108. Huc autem

pertinere videtur Hieronymi locus a nobis in Hex. ad 2 Reg. v. 9 allegatus: "Mello, civitas quam aedificavit Salomon [Hucusque Euseb. in Onomastico p. 284]. Porro Sym. et Theod. *adimplentionem* transtulerunt." Praeterea in Hex. ad 3 Reg. ix. 15. xi. 27 pro מַעֲבָדָה (= ἀναπλήρωσις 1 Esdr. i. 54) fortasse non τελείωσις, sed derivativum nescio quod a πηλοῦν Symmacho tribuendum erat. (Ad ἀνάλημμα cf. Sirac. l. 2, ubi in Syro-hex. est מַעֲבָדָה.) ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 236. ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (om. αὐτοῦ priore), 93, 108. Mox ἐνώπιον pro κατέναντι iidem. ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum ὡς ἐδυνήθη), 93, 108 (cum ὡς ἐδυνήθη). ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἐν τούτῳ), 108. Cf. Hex. ad Jerem. xliii. 3. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. οὐ μὴ), 108 (cum σώσει). ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum αὐτῶν), 93, 108 (cum αὐτοῖς). ¹¹ Idem. Cf. Hex. ad Jesai. xxxviii. 9.

kas, καὶ εἰς σκεύη ἐπιθυμητά. Alia exempl. καὶ ὀπλοθήκας ἐποίησεν, καὶ πᾶσι τοῖς σκεύεσι τῆς ἐπιθυμίας ἀποθήκας.¹³

28. וְהָרִית. Et stabulas. O'. καὶ κώμας καὶ φάτνας. Alia exempl. καὶ φάτνας.¹³

29. וַיִּמְכְּרֵהוּ לֹא וַיִּמְכְּרֵהוּ. O'. ὠκοδόμησεν αὐτῷ, καὶ ἀποσκευήν. Alia exempl. ἐποίησεν ἑαυτῷ, καὶ κτήσεις.¹⁴

30. וַיַּעֲלֵהוּ. O'. τὸ ἄνω. Alia exempl. τὴν ἄνω.¹⁵

CAP. XXXIII.

2. כְּתוּבֵיבֹת הַנְּהִיגִים אֲשֶׁר הָיוּ. O'. ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν, οὓς ἐξωλόθρευσε. Alia exempl. κατὰ πάντα τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῆρε.¹

3. מִזְבְּחֹת. O'. στήλας. Σ. θυσιαστήρια.²

6. וַיִּדְעֵנִי. O'. καὶ ἐπασιδούς. Alia exempl. καὶ ἐπλήθυνεν ἐπασιδούς.³

12. הָלַךְ אֶת־פָּנָיו. O'. ἐζήτησε τὸ πρόσωπον. Alia exempl. ἐδεήθη τοῦ προσώπου.⁴

14. מִמַּעַרְבֵי גִיחוֹן. Ab occidente Gihon. O'. ἀπὸ λιβὸς κατὰ νότον (alia exempl. κατὰ νότον τοῦ Γειῶν⁵).

וַיִּלְבֹּא בְשַׁעַר הַדְּגַיִם וַיִּסַּב לַעֲפֹל. O'. καὶ

κατὰ τὴν εἴσοδον τὴν διὰ τῆς πύλης τῆς ἰχθυϊκῆς ἐκπορευομένων τὴν πύλην τὴν κυκλόθεν, καὶ εἰς Ὀπέλ. Alia exempl. ἐκπορευομένων τὴν πύλην τὴν ἰχθυϊκὴν κύκλῳ εἰς τὸ Ὀφλά.⁶

14. לָעֵלֶיךָ בְּבִרְיָ. O'. κυκλόθεν, καὶ εἰς Ὀπέλ. Ἄλλως καὶ περιεκύκλωσε τὸ ἄδυτον.⁷

לָעֵלֶיךָ. O'. καὶ εἰς Ὀπέλ. Alia exempl. καὶ εἰς αὐτὸ Ὀφλά; alia, καὶ ἔθετο εἰς αὐτὴν ὄπλα.⁸

15. וַיִּצָּקֵהוּ בְּשִׁשִּׁי. O'. καὶ ἐξώθεν (s. ἐξω). Alia exempl. καὶ ἐξέβαλεν ἐξω.⁹

17. וַיִּהְיֶה לְהָיָה רַק. O'. πλὴν κυρίῳ θεῷ (alia exempl. κύριος ὁ θεὸς¹⁰) αὐτῶν. Alia exempl. πλὴν εἰς κενὸν (רַק) κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῶν.¹¹

CAP. XXXIV.

3. וַיִּסְרְפוּ הָעַרְוִים וַיִּשְׁאָרוּ מִן־הַבְּמִיֹּת. O'. ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν, καὶ τῶν ἄλσεων, [καὶ ἀπὸ τῶν περιβωμίων].¹ Alia exempl. ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν, καὶ τῶν ἄλσεων, καὶ ἀπὸ τῶν βωμῶν, καὶ τῶν γλυπτῶν.²

4. וַיִּנְתְּנָה. O'. καὶ κατέσπασε (alia exempl. κατέσκαψε³).

8. וַיִּפְתָּר. O'. τοῦ καθαρίσαι. Alia exempl. ὅτε συνετέλεσε τοῦ καθαρίσαι; alia, ἐκέλευσε τοῦ καθαρίσαι.⁴

¹³ Sic Comp., Codd. 19, 108. ¹³ Sic Comp., Codd. II (cum καὶ κώμας in marg.), 19, 71, 74, alii (inter quos 108).

¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum αὐτῷ), 108. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 108, 158. Mox δυσμάς pro λίβα Comp., Codd. 19, 108.

CAP. XXXIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 108. ² Cod. 108. Sic in textu Comp. ³ Sic Comp., Codd. 19, 108.

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 108 (cum καὶ ἐθ.), Theodoret. Cf. Hex. ad 1 Reg. xiii. 12. ⁵ Sic Comp. (om. κατὰ νότον), Codd. 19, 108, 121 (cum Γειῶν).

⁶ Sic Comp. (cum Ὀφλά), Codd. 19 (cum Ὀφλά), 108 (idem). Praeterea haec, καὶ κατὰ—ἰχθυϊκῆς, desunt in Codd. II (qui habet in marg.), XI, 52, 55, alii.

⁷ Sic (post ἰχθυϊκῆς) ex duplici versione Ald., Codd. II (in marg.), III, 71, 74, 106, alii (inter quos 243). Cf. ad Cap. xxvii. 3, not. 4.

⁸ Prior versio est in Codd. II (cum αὐτῶν ὄπλα), III, XI, 55, 60, 71 (cum ὄπλα), 158, 243; posterior in Ald., Codd. 44, 74,

106, alii (inter quos 243 in marg.). Cf. ad Cap. xxvii. 3, not. 3.

⁹ Sic Comp., Codd. 19, 108 (cum ἐξώθεν), Theodoret. ¹⁰ Sic Codd. II, III, XI, 55 (om. ὁ), 60, 64, 119, 158, 243.

¹¹ Sic Comp., Ald. (om. τῷ), 19, 108, 121 (ut Ald.), Theodoret.

CAP. XXXIV. ¹ Clausulam καὶ ἀπὸ τῶν περιβωμίων representant Codd. II, III, XI, 52, 55, 60, 64, 119, 158, recte; nam non exprimit Hebraeum וַיִּשְׁאָרוּ, sed duplex versio est vocis praecedentis וַיִּסְרְפוּ, et Symmachum interpretem aperte prodit. Cf. Hex. ad 4 Reg. xvii. 16. xxi. 7. xxiii. 4, 7. ² Sic Comp. (om. ἀπὸ posteriore), Codd. 19, 108 (ut Comp.). Etiam in hac lectione Symmacho, ni fallor, debetur clausula καὶ ἀπὸ τῶν βωμῶν, quae duplex versio est Hebraei וַיִּסְרְפוּ. Cf. Hex. ad 3 Reg. xii. 32.

³ Sic Comp., Ald. (cum -ψα), Codd. 19, 44, 55, alii (inter quos 108, 243 (ut Ald.)). ⁴ Prior lectio est in Codd. III, XI, 52, 55, 64, alii (inter quos 243); posterior in Comp.,

9. וּמִכָּל־יְהוּדָה. O'. και υἱὼν Ἰουδα. Alia exempl. και ἐκ παντὸς Ἰουδα.⁵
12. עֲשִׂים. O'. Vacat. Alia exempl. ἐποῦν.⁶
מִפְקָדִים. O'. ἐπίσκοποι. Alia exempl. ἐπίσκοποι καθεσταμένοι.⁷
- לִנְצַח. Ut praeessent. O'. ἐπισκοπεῖν. Alia exempl. ἐπισπουδάζειν.⁸
13. וּמִנְצָחִים לְכָל עֵשָׂה. O'. και ἐπὶ πάντων τῶν ποιούντων. Alia exempl. και ἐπιστάται ἐπὶ τῶν ποιούντων.⁹
17. עַל־יַד הַמְּפָקָדִים. O'. ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων. Ἄλλος διὰ τῶν ἐπιτεταγμένων.¹⁰
22. שׁוֹמֵר הַבְּנָיִים. O'. φυλάσσουσιν τὰς ἐντολάς. Alia exempl. τοῦ ἱματιοφύλακος, τὴν φυλάσσουσιν τὰς ἐντολάς.¹¹
- בְּמִשְׁנָה. O'. ἐν μασαναί. Σ. ἐν τῇ δευτέρῳ.¹²
26. וְאֶל־מֶלֶךְ. O'. και ἐπὶ βασιλέα. Alia exempl. και πρὸς τὸν βασιλέα.¹³
28. אֶל־קְבֻרֹתֶיהָ. O'. πρὸς τὰ μνήματά σου. Alia exempl. πρὸς τάφους σου.¹⁴
32. כְּבָרִית. O'. διαθήκη. Alia exempl. κατὰ τὴν διαθήκην.¹⁵

CAP. XXXV.

3. הָנוּ אֶת־אֲרוֹן־הַקֹּדֶשׁ בְּבֵית. O'. και ἔθηκαν τὴν

- κιβωτὸν τὴν ἁγίαν εἰς τὸν οἶκον. Alia exempl. και τοῦ δοῦναι τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν ἐν οἴκῳ κυρίου και ἔθηκε κ. τ. ἔ.¹
4. וּבְמִכְתָּב. O'. και διὰ χειρός. Alia exempl. και κατὰ τὴν ἀπογραφὴν.²
6. וַתִּתְקַדְּשׁוּ יְהוֹכִינֹם. O'. και ἐτοιμάσατε. Alia exempl. και τὰ ἅγια ἐτοιμάσατε.³
7. לְכָל־הַנְּפָצָא. O'. και πάντας τοὺς εὐρεθέντας. Alia exempl. παντὶ τῷ εὐρισκομένῳ.⁴
14. וְאַחֵר הַכִּינִי לָהֶם. O'. και μετὰ τὸ ἐτοιμάσαι αὐτοῖς. Alia exempl. και μετὰ τοῦτο ἡτοίμασαν αὐτοῖς.⁵
- בְּנֵי אַהֲרֹן. O'. Vacat. Alia exempl. υἱοὶ Ἀαρών.⁶
15. הָיָה הַמִּלָּה. O'. οἱ προφῆται (alia exempl. τῶν προφητῶν⁷) τοῦ βασιλέως.
- מֵעַל עֲבֹדָתָם. O'. ἀπὸ τῆς λειτουργίας τῶν ἁγίων. Alia exempl. ἀπὸ τῆς λειτουργίας αὐτῶν.⁸
18. בַּפֶּסֶק. O'. τὸ φασέκ. Alia exempl. ὡς τὸ φασέκ.⁹
20. אַחֲרֵי כָל־זֹאת אָשַׁר הָכִין יֵאֱשִׁיחוּ אֶת־הַבַּיִת. O'. μετὰ ταῦτα πάντα ἂ ἔδρασεν (alia exempl. ἤδρασεν¹⁰) Ἰωσίας ἐν τῷ οἴκῳ (alia exempl. τὸν οἶκον¹¹). Alia exempl. μετὰ ταῦτα πάντα ἡτοίμασεν Ἰωσίας τὸν οἶκον.¹²

Ald. (cum *ὅτε ἐκέλευσε*), Codd. 19, 44 (om. τοῦ), 74 (idem), 106 (idem), 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 108. ⁶ Idem. ⁷ Sic Comp., Cod. 108. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 108. Cf. Hex. ad 1 Paral. xxiii. 4. ⁹ Idem. Cf. Cap. ii. 2 in LXX. ¹⁰ Cod. 108 in marg. sine nom. ¹¹ Sic Comp. (om. τὴν φ. τ. ἐντολάς), Ald. (om. τοῦ ἐτ τὴν), Codd. 19, 108, 121 (ut Ald.). ¹² Procop. p. 389. Cf. Hex. ad 4 Reg. xxii. 14. Vocem *δευτέρωσιν* nescio an recte ceperit Geiger (*Symmachus* etc. p. 53) de *schola* ubi Judaeorum doctores traditiones (*δευτερώσεις*) suas discen-
tibus exponerent. Certe in loco parallelo pro בְּמִשְׁנָה paraphras-
tes Chaldaeus exhibet בְּבֵית אֱלֹהִים. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 108. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem.

CAP. XXXV. ¹ Sic Comp., Ald. (cum *ἔθηκαν*), Codd. 19, 108 (om. και priore), 121 (idem, cum *ἔθηκαν*). ² Sic

Comp., Codd. 19, 108. ³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44 (cum και τὰ ἅ. και ἔτ.), 52, 60, 71 (ut 44), alii (inter quos 243). ⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum *εὐρισκομένῳ*), 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum *αὐτοῖς*), 108. ⁶ Idem, qui pergunt: ἐν τῇ ἀναφορᾷ τῶν ὁλοκαυτωμάτων (*-τώσεων* 108) και τῶν στεάτων. ⁷ Idem. ⁸ Idem. In textu τῶν reprobant Codd. II, III, XI, 60. ⁹ Sic Codd. III, 19, 55, 60, 108, 119, 158, 243. ¹⁰ Sic Ald., Codd. 64 (om. ἂ), 71 (idem), 106, 119 (ut 64), 243. ¹¹ Sic Codd. 52, 64, 119, 158. In Codd. II, III, XI, 55, 60, haec, *ἐποιήθη τὸ φ. τοῦτο. μετὰ ταῦτα—τὸν οἶκον*, non leguntur. Supplementum est, ut videtur, Aquilae aut Symmachi, qui pro הָכִין vel בָּנָה non ἔδρασεν, a δράω, quae forma in Bibliis Graecis vix occurrit, sed ἤδρασεν ab ἰδράζω ponere solent. ¹² Sic Comp. (cum ἂ ἡτοίμασεν), Codd. 19, 108.

ESDRAS.

ESDRAS.

CAPUT I.

1. לְכָלוֹת. O'. τοῦ τελεσθῆναι. Alia exempl. τοῦ πληρωθῆναι.¹
4. הַנְּשָׂאֵר. O'. ὁ καταλιπόμενος (potior scriptura καταλειπόμενος). Alia exempl. ὁ ὑπολειφθείς.²
- יִנְשְׂאוּהוּ. O'. καὶ λήψονται αὐτόν. Alia exempl. ἀντιλαμβάνεσθωσαν αὐτοῦ.³
- וּבִרְכָּהוּ. O'. καὶ ἀποσκευῇ. Alia exempl. καὶ ἐν ὑπάρξει.⁴
- עִם-הַנְּדָבָה. O'. μετὰ τοῦ ἐκουσίου. Alia exempl. μετὰ δώρων.⁵
6. חֻזְקוֹ בִּידְיָהֶם. O'. ἐνίσχυσαν ἐν χερσὶν αὐτῶν. Alia exempl. ἀντελαμβάνοντο καὶ τῶν χειρῶν αὐτῶν.⁶
- וּבְמִנְיֹת. Et rebus pretiosis. O'. καὶ ἐν ξενίοις (alia exempl. δώροις⁷).
- לְכָר עַל-כָּל-הַחֲנָדָב. O'. πάρεξ τῶν ἐκουσίων. Alia exempl. πλὴν πάντων τῶν ἐκουσιασθέντων.⁸

11. הָעֲלֹת הַעֲבָרָה עִם הַנְּשָׂאֵר. O'. τὰ πάντα ἀναβαίνοντα μετὰ Σασαβασάρ ἀπὸ τῆς ἀποικίας. Alia exempl. τὰ πάντα ταῦτα ἀνήγαγε Σαβασάρης μετὰ τῆς ἀναβάσεως τῆς ἀποικίας.⁹

CAP. II.

6. בְּנֵי-רַחֵם מִוָּאָב. O'. υἱοὶ Φαάθ (alia exempl. Φαάθ ἡγούμενου¹) Μωάβ.
28. הָעֵץ. O'. καὶ 'Αἰά. Alia exempl. καὶ τῆς Γαί.²
31. עֵילָם אֶחָד. O'. 'Ηλαμάρ. Alia exempl. Αἰλάμ ἐτέρου.³
55. עֲבָרֵי שְׁלֹמֹה. O'. δούλων Σαλαμών. Alia exempl. 'Αβδησελμά.⁴
62. הַמִּתְיָחִישִׁים. Qui nomina in tabulas genealogicas inscribenda dabant. O'. οἱ μεθωεσίμ. Alia exempl. οἱ γενεαλογούντες.⁵
- וְהַנְּגָאֵלִי. Et quasi impuri remoti sunt. O'. καὶ ἡγχιεστεύθησαν (alia exempl. ἐξώσθησαν⁶).

CAP. I. ¹ Sic Codd. 19, 93, 108. ² Idem. ³ Idem. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁵ Sic Codd. 19, 93, 108. ⁶ Sic Codd. 19, 93 (cum ἀντελάβοντο), 108 (cum altera lectione in marg.). ⁷ Idem. Cf. Gen. xxiv. 53 in Hebr. et LXX. ⁸ Idem. ⁹ Sic Comp. (om. ταῦτα, cum Σασαβασάρ), Codd. 19 (cum τὰ π. σκεύη ταῦτα), 93, 108.

CAP. II. ¹ Sic, ex duplici versione, Codd. 19, 93, 108, 121. Ad ἡγούμενος (ἡγῶν) cf. Hex. ad Hag. i. 1. ² Sic Codd. 19 (cum τῆς γῆς Γαί), 93, 108 (om. τῆς). Cf. Hex. ad Jos. vii. 2. Jerem. xlix. 3. ³ Sic Comp. (cum 'Ηλάμ), Codd. 19, 93, 108. ⁴ Sic Codd. II (cum 'Αβδησελ), 55 (cum 'Αβδησάμ), 74, 106, alii. Cf. v. 58. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108.

63. וְלִתְּמִים. Ο'. καὶ τοῖς τελείοις (alia exempl. ταῖς τελειώσεσι⁷).
 64. כְּאֶחָד. Ο'. ὁμοῦ. Alia exempl. ὁμοθυμαδόν.⁸
 65. וְלִתְּמִים. Ο'. καὶ οὗτοι. Alia exempl. καὶ αὐτοῖς.⁹
 69. דְּרַכְּמוֹנִים. Daricos. Ο'. μναί. Alia exempl. δραχμάς.¹⁰
 וְכִתְּנַת פְּהִינִים. Ο'. καὶ κόθωνοι (alia exempl. χιτώνας¹¹) τῶν ἱερέων. Alia exempl. καὶ στολὰς ἱερατικάς.¹²
 70. וַיִּשְׁבּוּ. Ο'. καὶ ἐκάθισαν (alia exempl. κατόκησαν¹³).

CAP. III.

3. וַיַּעַל עָלָיו עֲלוֹת. Ο'. καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ ὀλοκαυτώσεις. Alia exempl. καὶ ἀνεβίβασαν (וַיַּעַל ק') ἐπ' αὐτῷ ὀλοκαυτώματα.¹
 7. לְצַדִּיקִים וְלַצְדִּיקִים. Ο'. τοῖς Σιδωνίοις καὶ τοῖς Τυρίοις. Alia exempl. τοῖς Σιδανείμ καὶ τοῖς Σωρείμ.²
 כְּרִשְׁיִין. Pro facultate. Ο'. κατ' ἐπιχώρησιν. Alia exempl. διὰ γνώμης.³
 8. לְנִצָּחָה. Ut praeessent. Ο'. Vacat. Alia exempl. τοῦ ἐπινικᾶν; alia, τοῦ νικοποιεῖν.⁴
 9. כְּאֶחָד לְנִצָּחָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. ὁμοθυμαδὸν τοῦ ἐπινικᾶν.⁵
 10. הַבְּנִים. Ο'. τοῦ οἰκοδομῆσαι. Alia exempl. οἱ οἰκοδομοῦντες τοῦ οἰκοδομῆσαι.⁶
 11. וַיַּעַנּוּ בְּהִלָּל וּבְהוֹדֹת. Ο'. καὶ ἀπεκρίθησαν ἐν

αἴφῃ καὶ ἀνθομολογήσει. Alia exempl. καὶ ἀνεκρούσαντο τοῦ αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι.⁷

11. הָרִיעָנוּ. Ο'. ἐσήμαινε. Alia exempl. ἡλάλαξαν.⁸
 12. בִּיכְדֹר זֶה הַבֵּית בְּעֵינֵיהֶם. Ο'. ἐν θεμελιώσει αὐτοῦ, καὶ τοῦτον τὸν οἶκον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. Alia exempl. ἐν τῷ θεμελιούσθαι τοῦτον τὸν οἶκον κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν.⁹
 וְרַבִּים בְּתַרוּעָה.. לְהָרִים קוֹל. Ο'. καὶ ὁ ὄχλος ἐν σημασίᾳ.. τοῦ ὑψῶσαι ὄδῃν. Alia exempl. καὶ πολλοὶ ἐν ἀλαλαγμῷ.. τοῦ ὑψοῦν τὴν φωνήν.¹⁰
 13. מָרִיעִים. Ο'. ἐκραύγασε, Alia exempl. ἡλάλαξε.¹¹

CAP. IV.

2. הַמַּעֲלָה אֶתְנוּ פֶה. Ο'. τοῦ ἐνέγκαντος ἡμᾶς ὤδε. Alia exempl. τοῦ ἀναγαγόντος ἡμᾶς ἐν ταῦθα.¹
 5. יוֹעֲצִים. Suasores. Ο'. βουλευόμενοι. Alia exempl. συμβούλους.²
 6. שִׁטְנָה. Libellum accusatorium. Ο'. ἐπιστολήν. Alia exempl. ἐπιστολὴν καὶ ἐναντίωσιν.³
 7. וַיִּכְתֹּב הַנְּשִׂתָן כְּתוּב. Et scriptura epistolae scripta est. Ο'. ἔγραψεν ὁ φορολόγος γραφήν. Alia exempl. καὶ ἔγραψεν ὁ φορολόγος τὴν γραφήν τῆς διατάξεως.⁴
 9. דִּינֵיָא. Ο'. Δειναῖοι. Alia exempl. οἱ κριταί.⁵
 דְּהַוִּיָּא עֲלֵמָא. Dehavitae, Elamitae. Ο'. Δαν-

⁷ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Lev. viii. 8. Nehem. vii. 65. ⁸ Idem. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Sic Comp. (cum δραχμῶν), Ald. (idem), Codd. III, 19 (cum δραχμάς), 44, 52 (ut Comp.), alii (inter quos 243, ut Comp.). Cf. Hex. ad 1 Paral. xxix. 7. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 44, 52, alii (inter quos 243). ¹² Sic Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Nehem. vii. 70. ¹³ Sic Codd. 19, 93, 108.

CAP. III. ¹ Sic Comp. (cum ἐπ' αὐτὸ ὀλοκαυτώσεις), Codd. 19, 93 (cum αὐτὸ pro ἐπ' αὐτῷ), 108. ² Sic Codd. II (cum Σηδαμῖν et Σωρείν), 121 (cum Σωρίμ). ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁴ Prior lectio est in Codd. 19, 93,

108 (om. τοῦ); posterior in Comp., Ald., Codd. 52, 64, aliis (inter quos 243). ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (om. τοῦ). ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (om. οἱ), 93, 108 (ut 19). ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁸ Idem. ⁹ Sic Codd. 19 (cum τὸν οἶκον τοῦτον), 93, 108 (om. τῷ). ¹⁰ Sic Comp. (cum τοῦ ὑψῶσαι φωνήν), Codd. 19, 93, 108. ¹¹ Sic Codd. 19 (cum ἡλᾶλαξε), 93, 108.

CAP. IV. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Idem. ³ Sic, ex duplici lectione, Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Gen. xxvi. 21. ⁴ Sic Codd. 93, 108 (om. τῇν). Cf. ad Cap. v. 5. ⁵ Sic Codd. 93 (cum βικριταί), 108.

- αἰοι. Alia exempl. οἱ εἰσιν Ἑλλαμίται; alia, Δαυλίοι, Αἰλαμίται.⁶
11. דְּנָה פְּרָשָׁן. Hoc est exemplar. Ο'. αὐτὴ ἡ διαταγή. Alia exempl. καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον.⁷
13. מִנְּהָ בְּלוּ וְהָלַךְ לֹא יִנְתָּנוּ וְאַפְתָּם מַלְכִים. תְּהִינָן. Tributum, vectigal, et portoria non solvent, et tandem reges damno afficiet. Ο'. φόροι οὐκ ἔσονται σοι, οὐδὲ δώσουσι καὶ τοῦτο βασιλεῖς κακοποιεῖ. Alia exempl. φόρων πράξις καὶ συντέλεσμα οὐ δώσουσί σοι, καὶ οὐκ ἔσονται σοι καὶ πρὸς τούτοις βασιλεύουσιν ὀχλήσουσι.⁸
14. בָּצָן כָּל-קֶבֶל דִּי-מִלַּח הִיכְלָא מִלְחָנָא. Ο'. Vacat. Alia exempl. νῦν οὖν καθὼς ἄλλας τοῦ ναοῦ ἡλίσάμεθα.⁹
15. בִּסְפֶּר דְּכִרְנָנָא (in posteriore loco). Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐν ταῖς βίβλοις τῶν μνημοσύνων.¹⁰
- וְאַשְׁמַדִּיר עֲבָדִין בְּנָה מְרִיּוֹמָת עֲלָמָא. Et rebellionem moverunt in ea a tempore remotissimo. Ο'. καὶ φυγαδεῖαι δούλων γίνονται ἐν μέσφ' αὐτῆς ἀπὸ ἡμερῶν (alia exempl. χρόνων¹¹) αἰῶνος. Alia exempl. καὶ μάχας καὶ ἀγῶνας ποιοῦσιν ἐν αὐτῇ ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος, καὶ φυγαδεῖαι δούλων ἐν αὐτῇ.¹²
16. לִקְבֹּל דְּנָה חֶלֶק בְּעֵבֶר נְהָרָא לֹא אִיתִי לָּהּ. Ο'. οὐκ ἔστι σοι εἰρήνη. Alia exempl. πρὸς ταῦτα μέρος ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ οὐκ ἔσται σοι.¹³
17. פְּתַנְמָא שְׁלַח. Ο'. καὶ ἀπέστειλεν. Alia exempl. τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν.¹⁴
- 17, 18. וּכְנַעַת : נִשְׁתַּנְּנוּ. Ο'. καὶ φησιν ὁ φορολόγος. Alia exempl. καὶ νῦν τὸ γραμματεῖον.¹⁵
18. מִפְּרֶשׁ קָרִי קָרִי. Distincte recitata est coram me. Ο'. ἐκλήθην ἔμπροσθεν ἐμοῦ. Alia exempl. σαφῶς ἀνεγνώσθη ἐνώπιόν μου.¹⁶
19. וְאַשְׁמַדִּיר. Ο'. καὶ φυγαδεῖαι (alia exempl. ἀγῶνες¹⁷).
20. בְּכָל עֵבֶר. Ο'. ὅλης τῆς πέραν. Alia exempl. ὅλης τῆς ἐσπέρας; alia, παντὸς τοῦ πέραν.¹⁸
- וּכְדָה בְּלוּ וְהָלַךְ מִתִּיבָא לְחֹן. Ο'. καὶ φόροι πλήρεις καὶ μέρος δίδονται (potior scriptura δίδεται) αὐτοῖς. Alia exempl. καὶ φόροι, πράξεις τε, καὶ συντέλεσμα ἐδίδото αὐτοῖς.¹⁹
- 21, 22. עַד-מִנִּי מַעְמָא יִתְשֶׁם : הִזְרִין הוּוּ. שְׁלוּ לְמַעְבַּד עַל-דְּנָה. ὅτι ὅπως ἀπὸ τῆς γνώμης πεφυλαγμένοι ἦτε ἀνεσιν ποιῆσαι περὶ τούτου. Alia exempl. ἔτι δι' ἐμοῦ ἐξετέθη τὸ δόγμα καὶ προσέχετε τοῦ μὴ ποιῆσαι παράλογον περὶ τούτου.²⁰
22. לְהִנָּקֶת מַלְכִין. Ο'. εἰς κακοποιήσιν βασιλεύσι. Alia exempl. τοῦ ὀχλείσθαι βασιλεῖς.²¹
23. אֲדֹנִי מִדִּי פְּרָשָׁן נִשְׁתַּנְּנוּ דִּי אֲרַתְחַשְׁשָׁתָא. מִלְכָּא קָרִי. Ο'. τότε ὁ φορολόγος τοῦ Ἀρθασασθᾶ βασιλέως ἀνέγνω. Alia exempl. τότε τὸ ἀντίγραφον τοῦ δόγματος Ἀρταξέρξου ἀνεγνώσθη.²²
- עַל-יְדִידָא. Ο'. καὶ ἐν Ἰούδα. Alia exempl. ἐπὶ τοῖς Ἰουδαίοις.²³

⁶ Prior lectio est in Codd. II, 55 (cum Ἑλλαμοί); posterior in Comp. (cum Δαναῖοι, Ἑλλαμίται), Codd. 93, 108 (cum καὶ Λαμίται). ⁷ Sic Codd. 93, 108. ⁸ Sic Comp. (cum καὶ τοῦτο βασιλεῖς κακοποιεῖ pro καὶ οὐκ ἔσονται—ὀχλήσουσι), Codd. 93 (cum φόρων πράξις), 108, 121. Cf. ad Cap. iv. 20. vii. 24. ⁹ Sic Comp. (cum καὶ νῦν οὖν), Codd. 93, 108, 121. ¹⁰ Sic Comp. (cum ἐν τῷ βίβλῳ), Codd. 93, 108.

¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 52, 58, alii (inter quos 243). ¹² Sic, ex duplici versione, Codd. 93 (cum φυγαδεῖαι), 108.

¹³ Sic Comp., Codd. 93, 108 (cum οὐκ ἔστι σοι εἰρήνη in marg.), 121 (cum οὐκ ἔστι σοι εἰρήνη pro οὐκ ἔσται σοι).

¹⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108.

¹⁵ Sic Codd. 93, 108 (cum γραμματεῖον). ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Prior lectio est in Ald., Codd. II, III, 44, 55, 58 (cum τῆς εἰς πέραν), alia (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 93, 108.

¹⁹ Sic Comp. (cum συντέλεσμα δίδονται), Ald. (cum δίδεται), Codd. 93, 108. ²⁰ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. Ad παράλογον cf. Hex. ad 2 Reg. iii. 27. ²¹ Sic Codd. 93, 108, 121 (cum βασιλεύσι).

²² Sic Comp., Codd. 93, 108, 121 (cum τοῦ βασιλέως pro Ἀρταξέρξου). ²³ Sic Comp., Codd. 93, 108.

CAP. V.

3. פָּחַת. O'. *ἐπαρχος*. Alia exempl. *ὁ στρατηγός*.¹
 5. הָוֵת. O'. Vacat. Alia exempl. *ἐγένοντο*.²
 יִתְּבוּן נִשְׁתַּנָּה עַל-דָּבָרָה. O'. *ἀπεστάλη τῷ φορολόγῳ ὑπὲρ τούτου*. Alia exempl. *δίδωσι διάταγμα περὶ τούτου*.³
 6. פִּרְשָׁן. O'. *διασάφεις*. Alia exempl. *ἀντίγραφον*.⁴
 7. פִּתְנָמָא שְׁלָחוּ. O'. *ρήμασιν* (potior scriptura *ῥῆσιν*⁵) *ἀπέστειλαν*. Alia exempl. *τὸ ῥῆμα δ' ἀπέστειλαν*.⁶
 8. אֶסְפְּרָנָא. Diligenter. O'. *ἐπιδέξιον*. "Αλλος" *ἀσφαλῶς*.⁷
 וּמִצְלָה. O'. *καὶ εὐοδοῦται* (alia exempl. *κατευθύνει*)⁸.
 10. דִּי בִרְאִשָׁהּ. O'. *τῶν ἀρχόντων* (alia exempl. *τῶν προηγούμενων*⁹) *αὐτῶν*.
 11. וְשִׁכְלָלָהּ. O'. *καὶ κατηργίσατο* (alia exempl. *ἡτοίμασεν*¹⁰) *αὐτὴν*.
 12. מִן-דִּי. O'. *ἀφότε* (alia exempl. *ἐπειδὴ*¹¹) *δέ*.
 13. מִלְכָּא דִּי בָבֶל. O'. *τοῦ βασιλέως*. Alia exempl. *τοῦ βασιλεύσαντος καὶ τῶν Βαβυλωνίων*.¹²
 14. דִּי בָבֶל (in priore loco). O'. *τοῦ βασιλέως*. Alia exempl. *τοῦ βασιλέως τὸν ἐν Βαβυλῶνι*.¹³
 15. וּבֵית אֱלֹהֵא יִתְבְּנֵא עַל-אַתְרָהּ. O'. *εἰς τὸν τόπον αὐτῶν*. Alia exempl. *καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ οἰκοδομηθήτω εἰς τὸν ἐαυτοῦ τόπον*.¹⁴
 17. בְּבִית גִּנְיָא דִּי-מִלְכָּא תִּמְדָּא דִּי בָבֶל. O'. *ἐν*

τῷ οἴκῳ τῆς γάξης τοῦ βασιλέως Βαβυλωνῶνος. Alia exempl. *ἐν τοῖς γαζοφυλακίοις τοῦ βασιλέως ἐκεῖ ἐν Βαβυλῶνι*.¹⁵

17. וְרִיעוּת מִלְכָּא עַל-דָּבָרָה יִשְׁלַח. O'. *καὶ γνοὺς ὁ βασιλεὺς περὶ τούτου πεμψάτω* (alia exempl. *τὸ θέλημα αὐτοῦ ἀποστείλατω*)¹⁶.

CAP. VI.

1. דִּי גִנְיָא מִהַחֲתִין תִּמְדָּא. O'. *ὅπου ἡ γάξα κεῖται*. Alia exempl. *οὐ αἱ γάξαι ἔκειντο ἐκεῖ*.¹
 2. בְּאַחֲמָתָא. O'. *ἐν πόλει*. Alia exempl. *ἐν Ἀμαθὰ πόλει*; alia, *ἐν Ἐκβατάνοις τῇ πόλει*.²
 דִּי בְּמִדִּי מִדִּינָתָא. O'. Vacat. Alia exempl. *τῆς Μήδων πόλεως* (s. *χώρας*)³.
 3. וְאִשְׁוֵהוּ מִסּוּבָלִין. Et fundamenta ejus erigantur. O'. *καὶ ἔθηκεν ἔπαρμα*. Alia exempl. *καὶ τὰ θεμέλια τεθήτω, θεμέλια παχέα*.⁴
 4. וְנִדְבַךְ דִּי-אֶעֱבִיד. Et strues ligni novi. O'. *καὶ δόμος ξύλινος εἰς*. Alia exempl. *καὶ δόμον ξύλων καινῶν ἕνα*.⁵
 5. וְיֵהָ. Et eant. O'. *καὶ ἀπελθέτω* (alia exempl. *ἀπενεχθήτω*)⁶.
 לְאַתְרָהּ וְתֵתָה. O'. *ἐπὶ τόπον οὐ ἐτέθη*. Alia exempl. *εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ τεθήτω*.⁷
 6. כִּנְעַן תִּתְּנִי פַחַת עֲבָר. O'. *νῦν δώσετε ἑπαρχοὶ πέραν*. Alia exempl. *νῦν οὖν Τανθαναῖτε, στρατηγὲ τοῦ πέραν*.⁸
 רַחֲקִין הָיוּ. O'. *μακρὰν ὄντες*. Alia exempl. *μακρὰν ἀπέχετε*.⁹

CAP. V. ¹ Sic Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Sic Comp. (cum *φορολόγῳ* pro *διάταγμα*), Codd. 19, 93, 108. ⁴ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. iv. 23. ⁵ Sic Codd. II, III, 44, 52, 55, alii. ⁶ Sic Codd. 19 (om. δ), 93, 108. ⁷ Sic in textu Cod. 93. ⁸ Sic Codd. 19 (cum -*μη*), 93, 108 (ut 19). ⁹ Sic Codd. 19 (cum *αὐτοῖς*), 93, 108. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Sic Codd. 93, 108. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Mox *ναοῦ τοῦ ἐν Βαβυλῶνι* idem. ¹⁴ Sic Comp. (cum *αὐτοῦ*), Codd. 19, 93, 108, 121 (cum *τὸν τόπον ἐαυτοῦ*). ¹⁵ Sic Comp. (cum *ἐν τῷ οἴκῳ τῆς γ.*), Codd. 19, 108. ¹⁶ Sic (pro *πεμψάτω*) Codd. 19, 108.

CAP. VI. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum *γάναι*), 108. ² Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III (cum *ἐν ἁμ. ἐν π.*), 52, 64, 119 (ut III), 243, 248; posterior in Codd. 19, 93 (cum *Ἐκβετ.*), 108 (cum *ἐν Ἐκβ. ἐν τῇ π.*), 121. ³ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (cum *χώρας*), 44, 52, 64, alii (inter quos 93, 108, uterque ut 19). ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum *τεθεῖτω*), 108, 121 (add. *ἔπαρμα* in fine). ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum *καινόν*), 108 (cum *ξύλινον καινόν*). ⁶ Sic Codd. 19, 93, 108. ⁷ Sic Comp. (cum *ἐπὶ τόπον αὐτῶν*), Codd. 19, 93, 108. ⁸ Sic Comp. (cum *Θαθαναῖτε*), Codd. 19, 93 (cum *Τανθαναῖα*), 108. ⁹ Sic Codd. 19, 93, 108, 121.

- 8, 11. וְכִנִּי שִׁים (bis). O'. και ἀπ' ἐμοῦ γνώμη ἐτέθη. Alia exempl. και δι' ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα.¹⁰
- וְיִלְלָה לְבַטְלָא. O'. τὸ μὴ καταργηθῆναι. Alia exempl. πρὸς τὸ μὴ καταργηθῆναι τὸ ἔργον.¹¹
9. וְכִי חֲשָׁן. O'. και δ' ἂν ὑστέρημα. Alia exempl. και εἰτι δέον.¹²
- וְיִלְלָא שְׁלֹ. Sine errore. O'. δ' ἐὰν αἰτήσωσιν. Alia exempl. ἀπαρallάκτως δ' ἂν αἰτήσωσιν.¹³
10. לְחִי. O'. εἰς ζώην. Alia exempl. περὶ τῆς σωτηρίας.¹⁴
11. וְיִקְרִי יִתְמֵחָא. O'. και ὠρθωμένος πληγήσεται (alia exempl. παγήσεται¹⁵).
- וְנִלְוִי יִתְעַבֵּד עַל-דִּנְהָ. Sterquilinum fiet propter hoc. O'. τὸ κατ' ἐμὲ ποιηθήσεται. Alia exempl. ἔσται εἰς διαρπαγὴν.¹⁶
12. וְיִרְשָׁן. O'. οὐ κατασκηνοῦ. Alia exempl. ὁ κατασκηνώσας.¹⁷
- וְיִכְזֵר. Dejiciat. O'. καταστρέψαι. Alia exempl. ῥάξαι.¹⁸
- וְלִהְשִׁנָּא לְחַבְלָה. O'. ἀλλάξαι ἢ ἀφανίσαι. Alia exempl. ἀλλοιώσαι ὥστε διαφθεῖραι.¹⁹
- וְיִתְעַבֵּד. O'. ἔσται. Alia exempl. γινέσθω.²⁰
13. לְקַבְּלֵי דִי. O'. πρὸς δ. Alia exempl. καθότι.²¹
14. וְיִמְשְׁלֶחֶן. O'. και οἱ Λευῖται. Alia exempl. και κατεύθυνον.²²
20. וְהִשְׁתַּחֲוּ. O'. ἐκαθαρίσθησαν. Alia exempl. ἡγνίσαντο.²³

20. וְכָאֲחֵד כָּלָם. O'. ὥς εἰς πάντες. Alia exempl. ὁμοθυμαδὸν πάντες ὥς εἰς.²⁴
21. וְהַשְׁבִּים מִיְּהוֹנָה. O'. οἱ (alia exempl. οἱ ἐξελε-
θόντες²⁵) ἀπὸ τῆς ἀποικείας.

CAP. VII.

6. סוֹפֵר כְּדוּר. O'. γραμματεὺς ταχύς (alia exempl. ὀξύς¹).
10. וְהָיָן לְבָבוֹ. O'. ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ. Alia exempl. ἠτοίμασε τὴν καρδίαν αὐτοῦ.²
- וְחָק וְכִשְׁפֹּת. O'. προστάγματα και κρίματα. Alia exempl. δικαιώματα και κρίσεις.³
11. וְזֶה פֶּרֶשְׁנָן. O'. και αὕτη ἡ διασάφησης. Alia exempl. και τοῦτο τὸ ἀντίγραφον.⁴
12. גְּבִיר. (Scribae) consummato. O'. τετελέσθω (potior scriptura τετέλεσται) λόγος. Alia exempl. τετελειωμένω· τετέλεσται ὁ λόγος.⁵
13. יִהְיֶה. O'. πορευθῆναι. Alia exempl. πορευ-
έσθω.⁶
14. כְּלִי קַבְּלֵי דִי. O'. Vacat. Alia exempl. κα-
θότι.⁷
15. וְלִהְיֵבְלָה. O'. και εἰς οἶκον κυρίου (וְלִהְיֵבְלָה). Alia exempl. και ἀπενεγκεῖν εἰς οἶκον κυρίου.⁸
- וְדִי בִירוּשָׁלַם מְשַׁכְנָה. O'. τῷ ἐν Ἱερουσαλήμ κατασκηνούντι. Alia exempl. οὗ τὸ σκηνώμα ἐν Ἱερουσαλήμ.⁹

¹⁰ Sic Comp. (in priore loco), Codd. 19, 93, 108.
¹¹ Sic Codd. 19, 93, 108, 121 (cum εἰς τὸ μὴ). ¹² Sic Codd. 19, 93 (cum εἰτι pro αἰτι), 108. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. iv. 22. ¹⁴ Sic Codd. 19, 93, 108. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19 (cum ὀρθωθήσεται και pro ὠρθωμένος), 44, 64, alii (inter quos 243). ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121 (cum εἰς δ. τὸ κατ' ἐμὲ π.). Cf. Dan. ii. 5. iii. 29 juxta Theod. (Locutio paulo insolentior, τὸ κατ' ἐμὲ ποιηθήσεται, non aliud innuere videtur quam δημοσιωθήσεται (Dan. iii. 29 juxta LXX), vel ἀναληφθήσεται εἰς τὸ βασιλικόν (Dan. ii. 5 juxta eosdem). Cf. 1 Esdr. vi. 31. Miro Schleusner. in Nov. Thes. s. v. κατά: "Τὸ κατ' ἐμὲ, latrina, ex Graecismo[?] quo utebantur honestatis in loquendo studiosi, i. q. ἀφειδρών." ¹⁷ Sic Codd. 19, 93, 108. ¹⁸ Sic Codd. 19 (cum ῥήξαι), 93,

108 (ut 19). ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²¹ Idem. ²² Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum κατεύθυνον), 108 (cum κατεύθηνον). ²³ Sic Codd. 19 (cum ἡγνίσαι), 93, 108. ²⁴ Sic Codd. 19 (cum και πάντες pro πάντες), 93, 108. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.
CAP. VII. ¹ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Psal. xlv. 2. ² Sic Comp., Codd. 19 (cum ἠτοίμασε), 93, 108 (ut 19). ³ Sic Codd. 19, 93, 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. v. 6. ⁵ Sic Codd. 19, 93, 108. ⁶ Sic Comp. (cum πορευθήτω), Codd. 19, 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 44, 74, alii (inter quos 93, 108). ⁸ Sic Comp. (cum και εἰς pro εἰς), Codd. 19 (cum εἰς τὸν οἶκον), 44, 71, alii (inter quos 93, 108, uterque ut 19). ⁹ Sic Codd. 93, 108.

17. כָּל־קֶבֶל הַנָּה אֶסְפְּרָנָה תִּקְנָה בְּנִסְפָּה דָּנָה.

Propterea diligenter emes pecunia hac. O' kai pánta prosporeudómenon touton étoímws éntaxon én biβlío tούτῳ. Alia exempl. prós taúta épimelōs ágórasen ék tou árγυρίου tούτου.¹⁰

20. וְשָׂאֵר חֲשֹׁתַי. O'. kai katáloiπον (alia exempl. kai pán tò ánhkon¹¹) χρεías.21. סֵפֶר דִּתָּא. O'. kai γραμματεύς (alia exempl. add. του νόμου¹²).22. דִּי־לֹא כָתָב. O'. οὐ οὐκ ἔστι γραφή. Alia exempl. áneu γραφῆς.¹³24. וְלָכֶם מְהִירָעִין. O'. kai úmín égnóristai, Alia exempl. hmeís oún gnwrízomen úmín.¹⁴

מִכִּדָּה בְּלֹי הִזְלַף לֹא שָׁלִיט לְמִרְמָא עֲלֵיהֶם. O'. φόρος μὴ ἔστω σοι, οὐκ ἐξουσιάζεις καταδουλοῦσθαι αὐτούς. Alia exempl. του φόρον kai práxin kai áποφορὰν οὐκ ἔχειν úmās ἐξουσίαν ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτούς.¹⁵

26. אֶסְפְּרָנָה. O'. étoímws. Alia exempl. épimelōs.¹⁶

הָיוּ לְמוֹת הָיוּ לְשִׁרְשֻׁי הָיוּ לְעִנְשׁ נִכְסִין וְלִאֲסוּרִין. O'. éán τε εἰς θάνατον, éán τε εἰς παιδείαν, éán τε εἰς ζημίαν του βίου, éán τε εἰς παράδοσιν (alia exempl. εἰς δεσμά¹⁷). Alia exempl. ἦτοι εἰς θάνατον, ἡ ἐκριζῶσαι αὐτὸν, ἡ παιδεῦσαι, ἡ ζημιῶσαι τὰ ὑπάρχοντα, ἡ εἰς φυλακὴν ἐγκλείσαι.¹⁸

28. הַגְּבֵרִים. O'. τῶν ἐπηρμένων. Alia exempl. τῶν δυνατῶν.¹⁹

וְאֶקְבְּצָה. O'. kai συνήξα (alia exempl. ἡθροισα²⁰).

CAP. VIII.

1. וְהִתְיַחֵשׁ הָעָלִים עִמִּי בְּמִלְכוּת אֶרְמִיָּה שְׁתָּא.

הַמֶּלֶךְ מִבְּבִלְיָה. O'. oí ódhoi áναβαίνοντες μετ' ἐμοῦ ἐν βασιλείᾳ Ἀρθασασθᾶ του βασιλέως Βαβυλῶνος. Alia exempl. kai ἡ γενεαλογία τῶν ἀναβάντων μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ Ἀρταξέρξου του βασιλέως ἐκ Βαβυλῶνος.¹

3. הִתְיַחֵשׁ לְזָכְרִים. O'. τὸ σύστημα. Alia exempl. ἐγενεαλογήθησαν οἱ ἄρσενες.²4. פָּתָה. O'. Φαάθ. Alia exempl. Φαάθ ἡγουμένου.³14. הַזְבוּד (זְכוּר ק'). O'. kai Ζαβούδ (alia exempl. Ζακχούρ⁴).15. וְאֶקְבְּצָם. O'. kai συνήξα (alia exempl. ἡθροισα⁵) αὐτούς.

וְאֶבְיָה. O'. kai συνήκα (alia exempl. κατενόησα⁶).

16. וְלֹא־לִנְתָן. O'. τῷ Ἀλωναί. Alia exempl. (πρὸς) τὸν Ἑλινάθαν.⁷

רְאִשִּׁים. O'. Vacat. Alia exempl. ἄνδρας; alia, ἄρχοντας.⁸

מִבְּרִינִים. O'. συνιέντας. Alia exempl. ἄρχοντας συνετούς.⁹

17. וְאֶבְיָה (וְאֶבְיָה ק') אוֹתָם עַל־אֲדֹי הָרָאשׁ בְּנִסְפָּה הַמָּקוֹם. O'. kai ἐξήνεγκα αὐτούς ἐπὶ ἄρχοντας (alia exempl. ἄρχοντος¹⁰) ἐν ἀργυρίῳ του τόπου. Alia exempl. kai ἐνετειλάμην αὐτοῖς πρὸς Ἀδδαί τὸν ἄρχοντα ἐκ Μασφὲν του τόπου ἐνεγκεῖν ἡμῖν λειτουργούς.¹¹

¹⁰ Haec in textu τῶν O' post ἐν τῷ β. τοῖτῳ ex duplici versione inferunt Codd. 19, 93 (om. ἐπιμελῶς), 108. ¹¹ Sic Codd. 19, 93, 108. Mox ἐκ τῶν γαστροφυλακίων πρὸ ἀπὸ οἴκων γάγης iidem. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. II (om. kai), III, XI, 19, 44 (om. τοῦ), 52, 55, alii (inter quos 243).

¹³ Sic (cum ἄλλα pro ἄλας) Codd. 19, 93, 108. ¹⁴ Sic Codd. 19 (cum ὑμεῖς οὖν), 93, 108. ¹⁵ Sic Comp. (cum τὸν φόρον), Codd. 19, 93, 108 (cum οὐ ἔχειν). Cf. ad Cap. iv. 13. ¹⁶ Iidem. ¹⁷ Sic Ald., Codd. III, 44, 52, alii (inter quos 243).

¹⁸ Sic Comp. (cum éán τε εἰς θ., éán τε ἡ ἐκριζῶσαι), Codd. 19 (om. αὐτὸν), 93 (om. ἡ ante ἐκριζῶσαι, et τὰ ante ὑπάρχοντα), 108 (om. τὰ). ¹⁹ Sic

Comp., Codd. 19, 93, 108. ²⁰ Sic Codd. 19 (cum ἡθροισα), 93, 108 (ut 19).

CAP. VIII. ¹ Sic Comp. (cum Ἀρθασασθᾶ), Codd. 19 (cum του Ἀρτ. pro Ἀρτ. του), 93, 108. ² Iidem. ³ Sic Codd. 19 (cum ἡγούμενος), 93, 108. Cf. ad Cap. v. 3.

⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum Ζαχούρ), 93, 108. Hieron. Zachur. ⁵ Sic Codd. 19, 93, 108. ⁶ Sic Codd. 19 (cum —σαν), 93, 108. ⁷ Sic Comp. (cum kai τῷ Ἑ.), Codd. 19, 93, 108. ⁸ Prior lectio est in Codd. II, XI; posterior in Comp., et (ut infra) Codd. 19, 93, 108.

⁹ Sic Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Sic Codd. II, XI, 44, 134, 243. ¹¹ Sic Comp. (cum Ἀδαί et Κασφίε, et om. ἐνεγκεῖν

17. אֶל־אֲדוֹ אֲחִיו הַתְּנַנִּים. Ο'. πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν τῶν Ἀθηνεῖν. Alia exempl. πρὸς Ἀδδαῖ καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν τοὺς Ναθυναίους.¹²

בְּכֶסֶף הַתְּנַנִּים. Ο'. ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου. Alia exempl. τοὺς ἐν Μασφέν τοῦ τόπου.¹³

מְשֻׁרְתִּים. Ο'. ἄδοντας. Alia exempl. λειτουργοὺς καὶ ἄδοντας.¹⁴

18. אִישׁ שָׂכָל. Ο'. ἀνὴρ σαχών (alia exempl. συνετός¹⁵).

וְהַרְבֵּה. Ο'. καὶ ἀρχὴν ἦλθον. Alia exempl. ἐν ἀρχῇ Σαρουῖα.¹⁶

20. נִקְבְּרוּ. Ο'. συνήχθησαν. Alia exempl. ὠνομάσθησαν.¹⁷

21. וְאֶקְרָא. Ο'. καὶ ἐκάλεσα (alia exempl. ρυξά¹⁸).

וְלִכְלֹכַרְכֶּשֶׁן. Ο'. καὶ πάσῃ τῇ κτήσει (alia exempl. ὑπάρξει¹⁹) ἡμῶν.

22. וְעָזָו. Ο'. καὶ κράτος (alia exempl. ἡ δὲ ἰσχὺς²⁰) αὐτοῦ,

25. הִהְרִימוּ. Ο'. ἃ ὕψωσεν (alia exempl. ἀφώρισεν²¹).

26. וְאֶשְׁקֹלָה. Ο'. καὶ ἔσθησα. Alia exempl. καὶ παρέστησα αὐτοῖς.²²

27. לְאַרְבַּנִּים אֲלֵה. Daricorum mille. Ο'. εἰς τὴν ὁδὸν χίλιοι. Alia exempl. εἰς τὴν ὁδὸν δραχμῶν χιλίων.²³

כְּזָהָב. Ο'. ἐν χρυσίῳ. Alia exempl. ὡς χρυσίον.²⁴

29. הַלְשִׁנוֹת. Ο'. εἰς σκηνάς. Alia exempl. εἰς τὰ παστοφόρια.²⁵

31. וְהָוִיב. Ο'. καὶ πολεμίον. Alia exempl. καὶ πολεμίον ἐνεδρεύοντος.²⁶

35. בְּנִי־הַגִּלָּה. Ο'. υἱοὶ τῆς παροικίας (alia exempl. ἀποικίας²⁷).

36. אֲתִדְתִּי. Edicta. Ο'. τὸ νόμισμα. Alia exempl. τὰ ὀλοκτανώματα.²⁸

לְאַחֲשֵׁד־רַפְּנִי הַמֶּלֶךְ וְפָחוּת. Satrapis regis et praefectis. Ο'. τοῖς διοικηταῖς τοῦ βασιλείως καὶ ἐπάρχους. Alia exempl. οἱ διοικηταὶ τοῦ βασιλείως καὶ οἱ στρατηγοί.²⁹

וְהִשְׁאָו. Ο'. καὶ ἐδόξασαν (alia exempl. ἐπήραν³⁰).

CAP. IX.

1. וְכִבְלֹת. Ο'. καὶ ὡς (Ἄλλος ἦν ἵκα δὲ¹) ἐτελέσθη.

לֹא־נִבְדָּה. Ο'. οὐκ ἐχωρίσθη. Ἄλλος οὐ διεστάλησαν.²

נִתְעַבְתִּיהֶם. Ο'. ἐν μακρύμμασιν (alia exempl. ἐν τοῖς βδελύγμασιν³) αὐτῶν.

2. הִתְעַרְבוּ. Ο'. καὶ παρήχθη (הִתְעַרְבוּ). Alia exempl. καὶ συνεμίγη.⁴

וְהִסְתַּנְּנוּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ τῶν στρατηγῶν.⁵

וְהָיָה בְּמַעַל הַזֶּה רִשְׁוֹנָה. Ο'. ἐν τῇ ἀσυνθεσίᾳ ταύτῃ ἐν ἀρχῇ. Alia exempl. ἦν ἐν τῇ ἀδικίᾳ ταύτῃ ἀσυνθεσίας ταύτης ἐν πρώτοις.⁶

ἡμῖν λ.), Codd. 19 (cum Ἀδδαῖ), 93, 108. ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum Ἀναθυναίους), 93 (cum Ναθυναίους), 108.

¹³ Sic Comp. (cum τοὺς ἐν ἀργ. τοῦ τ. Κασφί), Codd. 19, 93, 98. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Comp. (cum καὶ Σαρουῖα tantum), Codd. 19, 93, 108. ¹⁷ Idem.

¹⁸ Sic Codd. 19 (cum -ξαν), 93, 108. ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Codd. 19, 93, 108. ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

²² Sic Codd. 19, 93, 108 (cum αὐτοῖς). Cf. Hex. ad 2 Reg. xviii. 12. ²³ Sic Comp. (om. εἰς τὴν ὁδὸν), Ald., Codd. II

(cum χαμαῖν χίλιοι pro dr. χ.), III (cum δραχμῶν χειλεῖσι), XI (cum χαμαῖν χίλια), 44, 52, 71, alii (inter quos 93 (cum δραχμῶν χιλίς), 108 (idem), 243). Cf. Hex. ad

I Paral. xxix. 7. ²⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108.

²⁵ Sic Comp. (om. τὰ), 93, 108. Cf. Hex. ad Jerem. xxxv. 4. xxxvi. 10. ²⁶ Sic Codd. 19, 93, 108. ²⁷ Idem.

²⁸ Sic Codd. 19 (om. τὰ), 93, 108 (ut 19).

²⁹ Idem. ³⁰ Idem. Mox καὶ ἐδόξασαν τὸν οἶκον idem.

CAP. IX. ¹ Sic in textu Cod. 93. ² Idem. ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Deinde Codd. 19, 93, 108: τοῦ Χαναταίου, καὶ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Φερεζίου, καὶ τοῦ Ἰεβουσαιίου, καὶ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ τοῦ Λιγυπτιῶν, καὶ τοῦ Ἀμμαῖτου, καὶ τοῦ Μωαβίτου. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Prov. xiv. 10. ⁵ Idem. ⁶ Sic Codd. 19

(cum ἦ pro ἦν), 93, 108 (ut 19).

3, 5. וְיַמְעִילִי (bis). Ο'. καὶ ἐπαλλόμεν. Alia exempl. καὶ τὸν ὑποδύτην μου.⁷

כְּשׁוּמִים. Ο'. ἡρεμάζων. Alia exempl. ἡρεμῶν καὶ θανμάζων.⁸

4. כָּל הָרָד בְּדַבְרִי. Ο'. πᾶς ὁ διώκων λόγον. Alia exempl. πᾶς ἔντρομος καὶ ἐπιδιώκων ἐν τῷ λόγῳ.⁹

6. לְהָרִים. Ο'. τοῦ ὑψῶσαι. Alia exempl. τοῦ ἐπάραι.¹⁰

7. כְּהִינִי. Ο'. καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν. Alia exempl. καὶ οἱ ἱερεῖς ἡμῶν, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν.¹¹

וּבְבִיחָה. Ο'. καὶ ἐν διαρπαγῇ (alia exempl. προνομή¹²).

8. כְּמַעֲטָרֶנָּה. Ο'. Vacat. Alia exempl. ὡς βραχύ.¹³

פְּלִיטָה. Ο'. εἰς σωτηρίαν. Alia exempl. ἀνασωζόμενον.¹⁴

אֶלְהִינוּ (in posteriore loco). Ο'. Vacat. Alia exempl. θεὸς ἡμῶν.¹⁵

8, 9. כְּחִיָּה (bis). Ο'. ζωοποιήσιν. Alia exempl. περιποιήσιν.¹⁶

כִּי־עֲבָדִים אֲנִיחָנוּ. Ο'. ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν. ὅτι δοῦλοι ἐσμεν. Alia exempl. ἐν τῇ παραβάσει ἡμῶν, ἐν ᾗ παρέβημεν ἡμεῖς.¹⁷

9. גָּרַר. Ο'. φραγμόν. Alia exempl. τείχος.¹⁸

10. וְעָתָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ νῦν; alia, νῦν οὖν.¹⁹

11. הָאֲרָצוֹת בְּתוֹעֲבֵתֵיהֶם. Ο'. τῶν ἐθνῶν ἐν μακρύμασιν αὐτῶν. Alia exempl. τῶν γαιῶν ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν.²⁰

12. וְיִטְבְּתָם. Ο'. καὶ ἀγαθὸν (alia exempl. συμφέροντα²¹) αὐτῶν.

13. בְּכַמְעֵשִׁינוּ. Ο'. ἐν ποιήμασιν (alia exempl. ἐν τοῖς ἔργοις²²) ἡμῶν.

נָמַלְנוּ לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ חֲשֹׁכֶת לְמִשְׁפָּחָה מַעֲוֹנָה. *Nam tu, Deus noster, pepercisti (puniens nos) infra delictum nostrum.* Ο'. ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐκούφισας ἡμῶν τὰς ἀνομίας. Alia exempl. ὅτι σὺ ὁ θεὸς ἡμῶν κατέπαυσας τὸ σκῆπτρον ἡμῶν διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν καὶ οὐκ ἔστιν ὡς σὺ, ὅτι ἐκούφισας τὰς ἀνομίας ἡμῶν.²³

פְּלִיטָה. Ο'. σωτηρίαν. Alia exempl. ὑπόλειμμα.²⁴

14. הִלֵּלָהּ תִּתְנֶה־בָּנוּ. Ο'. μὴ παροξυνθῆς ἐν ἡμῖν. Alia exempl. καὶ οὐκ ὠργίσθης ἡμῖν.²⁵

לֵאמֹן שְׂאֵרִית וּפְלִיטָה. Ο'. τοῦ μὴ εἶναι ἐγκατάλειμμα καὶ διασωζόμενον. Alia exempl. ὥστε μὴ εἶναι ὑπόλειμμα καὶ ἀνασωζόμενον.²⁶

15. כִּי אֵין. Ο'. ὅτι οὐκ ἔστι. Alia exempl. καὶ οὐ δυνάμεθα.²⁷

CAP. X.

1. וְכִתְּבֵהֶם. Ο'. καὶ ὡς (alia exempl. ἡνίκα δὲ¹) προσηύξατο.

וּמַתְנִיפֵל. Ο'. καὶ προσευχόμενος (alia exempl. προσπίπτων²).

וְיִלְחִים. Ο'. καὶ νεανίσκοι. Alia exempl. νεανίσκοι καὶ παιδάρια.³

⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93 (semel), 108. Cf. Hex. ad Exod. xxxix. 22.

⁸ Sic Codd. 19, 93, 108, 121. Mox (v. 4) θανμάζων pro ἡρεμάζων iidem. Cf. Hex. ad Ezech. iii. 15. xxvii. 35. xxviii. 19.

⁹ Sic Comp. (cum πᾶς ὁ ἔντρομος λόγον), Codd. 19, 93, 108.

¹⁰ Sic Codd. 19, 93, 108.

¹¹ Sic Comp. (om. καὶ οἱ π. ἡμῶν), Codd. 19 (cum καὶ οἱ πάντες (om. ἡμῶν)), 93, 108 (cum πάντες pro πατέρες), 121.

¹² Sic Codd. 19, 93, 108.

¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum ἐν pro ὡς).

¹⁴ Sic Codd. 19, 93 (cum -ως), 108. Cf. Hex. ad 2 Paral. xx. 24.

¹⁵ Sic Codd. 74, 106, 134.

¹⁶ Sic Codd. 19, 93, 108.

¹⁷ Sic Codd. 19, 93 (cum παραβαίνουσαν), 108.

¹⁸ Idem. Cf. Hex. ad Hos. ii. 6.

¹⁹ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 93, 108; posterior in Codd. 44, 71, 74, aliis.

²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum μακρύμασιν), 108.

²¹ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Deut. xxiii. 6 in LXX.

²² Idem.

²³ Sic, ex duplici versione, Codd. 19, 93, 108 (cum ἡμῶν τὰς ἀνομίας), 121 (idem).

²⁴ Sic Codd. 19 (cum -λειμμα), 93 (cum -λειμμα), 108.

²⁵ Idem.

²⁶ Idem.

²⁷ Idem.

CAP. X. ¹ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. ix. 1.

² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Deut. ix. 18.

³ Sic Codd. 19 (om. νεανίσκοι), 93, 108.

1. כִּי־בָנוּ הָעָם הָרְבָה בְּנֵה. *O'* . *ὅτι* ἔκλαυσαν ὁ λαός, καὶ ὑψώσε κλαίων. *Alia exempl.* *ὅτι* κλαυθμῷ μεγάλῳ ἔκλαυσεν ὁ λαός.⁴
2. וַנִּשָּׁב. *Et duximus* (uxores). *O'* . καὶ ἐκαθίσταμεν (*alia exempl.* ἐλάβομεν⁵).
- יֵשׁ-מִקְרָה. *O'* . ἐστὶν ὑπομονή. *Alia exempl.* ἐλπίς ἐστίν.⁶
3. לְהוֹצִיא. *O'* . ἐκβαλεῖν. *Alia exempl.* τοῦ ἐξαγαγεῖν.⁷
- וְהוֹלִיד. *O'* . καὶ τὰ γενόμενα (*alia exempl.* γεννηθέντα⁸).
- בַּעֲצַת אֲדֹנָי הַחֲרָדִים בְּמַצּוֹת אֱלֹהֵינוּ. *O'* . ὡς ἂν βούλῃ ἀνάσθητι, καὶ φοβέρισον αὐτοὺς ἐν ἐντολαῖς θεοῦ ἡμῶν. *Alia exempl.* ἐν βουλῇ κυρίου καὶ τῶν τρεμόντων ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ.⁹
- וּבְחִתּוֹרָה יַעֲשֶׂה. *O'* . καὶ ὡς ὁ νόμος, γενηθήτω. *Alia exempl.* καὶ ποιηθήσεται κατὰ τὸν νόμον τοῦ θεοῦ ἡμῶν.¹⁰
4. הַדָּבָר. *O'* . τὸ ῥήμα. *Alia exempl.* ὁ λόγος.¹¹
- וַחֲזַק וַעֲשֵׂה. *O'* . κραταῖοι καὶ ποίησον. *Alia exempl.* ἀνδρίζου καὶ ποιεῖ.¹²
6. וַיִּלָּחֶם שָׁם. *O'* . καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖ. *Alia exempl.* καὶ ἠύλισθη (וַיִּלָּחֶם) ἐκεῖ.¹³
9. מַרְעִידִים עַל־הַדָּבָר. *O'* . ἀπὸ θορύβου αὐτῶν περὶ τοῦ ῥήματος. *Alia exempl.* ἐν τρόμφῳ ἀπὸ τοῦ ῥήματος.¹⁴
11. תִּהְיֶה. *O'* . αἰνεσιν. *Alia exempl.* αἰνεσιν καὶ ἐξομολόγησιν.¹⁵

11. וַיַּחְבְּלוּ. *O'* . καὶ διαστάλητε (*alia exempl.* διαχωρίσθητε¹⁶).
12. קָהָל גָּדוֹל כֵּן כְּדַבְּרֵי עֲלֵינוּ לַעֲשׂוֹת. *O'* . μέγα τοῦτο τὸ ῥήμα σου ἐφ' ἡμᾶς ποιῆσαι. *Alia exempl.* φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπον· μέγα τοῦτο τὸ ῥήμα, καὶ κατὰ τοὺς λόγους σου οὕτως οὕτως ποιήσομεν.¹⁷
13. לַפְשָׁע בְּדָבָר. *O'* . τοῦ ἀδικῆσαι ἐν τῷ ῥήματι. *Alia exempl.* τοῦ ἀσεβῆσαι ἐν τῷ λόγῳ.¹⁸
14. לְלִלְהֶקֶל. *O'* . *Vacat.* *Alia exempl.* τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ.¹⁹
- וְכָל אִשָּׁר בְּעֵרֵינוּ הַחֲשִׁיב יוֹבֵא לַעֲתִים כְּחֻמִּינִים. *O'* . καὶ πᾶσι τοῖς ἐν πόλεσιν ἡμῶν ὃς ἐκάθισε.. ἐλθέτωσαν εἰς καιροὺς ἀπὸ συνταγῶν. *Alia exempl.* καὶ πάντες οἱ ἐν ταῖς πόλεσιν ἡμῶν οἱ λαβόντες.. ἡκέτωσαν εἰς καιροὺς ἀπὸ καιρῶν.²⁰
15. עֲזָרוּ. *O'* . βοηθῶν αὐτοῖς. *Alia exempl.* ἀντελαμβάνοντο αὐτῶν.²¹
16. וַיַּבְדִּלוּ עֲזָרָא הַכֹּהֵן אַנְשִׁים רָאשֵׁי הָאֲבוֹת לְבֵית אֲבֹתָם. *O'* . καὶ διεστάλησαν Ἐσδρας ὁ ἱερεὺς, καὶ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν τῷ οἴκῳ. *Alia exempl.* καὶ διέστειλεν Ἐσδρας ὁ ἱερεὺς ἄρχοντας τῶν οἴκων τῶν πατριῶν αὐτῶν.²²
- וַיָּשְׁבוּ בְּשִׁמּוֹת וַיִּשְׁבּוּ. *O'* . καὶ πάντες ἐν ὀνόμασιν, ὅτι ἐπέστρεψαν. *Alia exempl.* καὶ ἐκάθισαν πάντες οἱ κληθέντες ἐν ὀνόμασιν.²³
21. מַעֲשֵׂה. *O'* . Μασαήλ. *Alia exempl.* Μασσίας.²⁴
23. וַיִּשְׁמְעֵי. *O'* . καὶ Σαμού (*alia exempl.* Σεμεῖ²⁵).

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.⁵ Sic Codd. 19,93, 108. Mox (v. 10) ελάβετε pro ἐκαθίστατε iidem. ⁶ Sic Comp. (cum ἐστὶν ἐλπίς), Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Paral. xxix. 15.⁷ Sic Comp. (om. τοῦ), Codd. 19, 93, 108 (ut Comp.).⁸ Sic Codd. 19 (cum γεννηθέντα), 93, 108.⁹ Sic Comp. (cum ἐν ἐντολαῖς θ. ἡμῶν), Codd. 19, 93, 108.¹⁰ Sic Codd. 19, 93, 108.¹¹ Iidem.¹² Iidem.¹³ Sic Comp., Ald., Codd. 52, 64, 243. Cf. 1 Esdr. ix. 2.

Clausulam reprobant Codd. 19, 44, 93, 108.

¹⁴ Sic Comp. (cum περὶ τ. ρ.), Codd. 19, 93, 108. Pro ἐν τρόμφῳ fortasse pingendum ἐντρομοί, coll. Dan. x. 11 juxta Theod.

Statim post ἀπὸ τοῦ χειμῶνος Cod. 44 infert: εἶχον βίαν ἀπειρον· ψυχὸς γὰρ ἦν πᾶν; quae glossatoris esse videntur.

¹⁵ Sic Codd. 93, 108.¹⁶ Sic Codd. 19, 93, 108.¹⁷ Sic Comp. (om. μέγα τ. τ. ρ. καί), Codd. 19 (om. εἶπον), 93, 108.¹⁸ Sic Codd. 19, 93, 108.¹⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19 (cum ἐν π. τῇ ἐκκ.), 44 (cum π. τῇ ἐκκ.), 52, 55 (om. τῇ), alii (inter quos 243).²⁰ Sic Codd. 19, 93, 108.²¹ Sic Comp. (cum αὐτοῖς), Codd. 19, 93 (cum ἀντελαμβάνοντο), 108. Cf. Hex. ad 3 Reg. i. 7.²² Sic Codd. 19 (om. ὁ ἱερεὺς), 93 (cum ἄρχοντες), 108. Cf.

1 Esdr. ix. 16.

²³ Iidem.²⁴ Iidem.²⁵ Sic Comp.,

24. וּמִן־הַמְּשָׁרְרִים. Ο'. καὶ ἀπὸ τῶν ἀδόντων (alia exempl. φῶδων²⁶).

וְשָׁלֹם וְשָׁלֵם. Ο'. Σολμην, καὶ Τελμην, καὶ Ὁδοῦθ. Alia exempl. Σελλήμ, καὶ Τελλήμ, καὶ Ούρίας.²⁷

25. וּמִלְכִּיָּה. Ο'. καὶ Ἀσαβία (alia exempl. Μελχίας²⁸).

30. פָּתַח. Ο'. Φάαθ. Alia exempl. Φαὰθ ἡγουμένον.²⁹

44. (נְשִׂאֵי ק') נְשִׂאֵי. Ο'. ἐλάβοσαν. Alia exempl. οἱ λαβόντες.³⁰

וַיֵּשְׁבוּ מִן־הַמְּשָׁרְרִים. Ο'. καὶ ἐγέννησαν ἐξ αὐτῶν υἱούς. Alia exempl. εἰσὶ δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν γυναικῶν αἱ ἐγέννησαν υἱούς.³¹

Codd. 93, 108. ²⁶ Sic Codd. 19, 108. ²⁷ Sic Codd.

19, 93 (cum Τελλήμ), 108. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19,

93, 108. ²⁹ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. ii. 6.

³⁰ Idem. ³¹ Sic Comp. (cum καὶ εἰσὶ δὲ ἐξ αὐτῶν τ. γ. αἱ

ἐγ. ἐξ αὐτῶν υἱούς), Codd. 19, 93, 108.

NEHEMIAS.

NEHEMIAS.

CAPUT I.

1. כִּןְחִלְיָה. O'. νιοῦ Χελκία (alia exempl. Ἀχαλία¹).

בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה. O'. ἐν Σουσάν ἀβιρά. Alia exempl. ἐν Σούσοις τῇ βάρει.²

2. מִיְהוּדָה. O'. Ἰούδα. Alia exempl. ἐξ Ἰούδα.³

עַל־הַיְּהוּדִים הַפְּלִיטִים. O'. περὶ τῶν σωθέντων. Alia exempl. περὶ τῶν Ἰουδαίων τῶν διασωθέντων.⁴

3. בְּרַעְיָה גְדֹלָה. O'. ἐν πονηρίᾳ μεγάλη. Alia exempl. ἐν κακοῖς πολλοῖς.⁵

4. יָמִים. O'. ἡμέρας. Alia exempl. ἐφ' ἡμέραις πολλαῖς.⁶

5. מָנָא. O'. μὴ δὴ. Alia exempl. ὦ δὴ.⁷

7. תָּבַל חֲבִלְנוּ לָךְ. Perditte nos gessimus in te. O'. διαλύσει διελύσαμεν πρὸς σέ. Alia exempl. καὶ καταιώσει ἐματαιώθημεν (הַבֵּל הַבִּלְנוּ) ἐν σοί.⁸

7. וְאֶת־הַחֲקִים. O'. καὶ τὰ προτάγματα (alia exempl. δικαιώματα⁹).

8. תִּמְעַלְי. O'. ἐὰν ἀσυνθετήσητε (alia exempl. ἀμάρτητέ μοι¹⁰).

וְאֵי אֶפְי. O'. ἐγὼ διασκορπίσω. Alia exempl. καὶ ἐγὼ διασπερῶ.¹¹

11. מִיְהוּדָה. O'. μὴ δὴ, κύριε. Alia exempl. add. μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου.¹²

CAP. II.

1. וְלֹא־חִייתִי רַע לְפָנָיו. Et non displicebam ei. O'. καὶ οὐκ ἦν ἕτερος ἐνώπιον αὐτοῦ (alia exempl. add. καὶ ἤμην σκυθρωπός¹).

2. בְּדוּעַ פְּנִיָּה רָעִים. O'. διὰ τί τὸ πρόσωπόν σου πονηρόν; Alia exempl. ἵνατί τὸ πρόσωπόν σου σκυθρωπόν;²

וְאֶתְהָ אֵינָה חוֹלָה. O'. καὶ οὐκ εἶ μετριάζων. Alia exempl. σὺ δὲ οὐκ εἶ ἀρρωστῶν.³

CAP. I. ¹ Sic Ald., Codd. III, 44, 64, 71 (cum Ἀχαλίον), alii (inter quos 243). ² Sic Codd. 19, 93 (cum βάρη), 108, 121. ³ Sic Codd. 93, 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. ⁵ Sic Codd. 93, 108. ⁶ Idem. ⁷ Sic (cum ὦ) Comp., Codd. 93, 108, 121. Cf. Hex. ad Psal. cxvii. 25. Jesai. xxxviii. 3. ⁸ Sic Codd. 93, 108. ⁹ Idem. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Sic Codd. 93 (cum -ψει), 108, 121.

CAP. II. ¹ Sic Codd. 93 (cum σκυθρωπός), 108, 121. Versio est alius interpretis, fortasse Symmachi. Hieron.: et eram quasi languidus ante faciem ejus. ² Sic Codd. 93, 108, 121 (cum διὰ τί). Cf. Gen. xl. 7 in Hebr. et LXX. ³ Sic Comp., Codd. 93 (cum ηρρωστον pro εἶ ἀρρ.), 108 (cum ἀρρωστῶν), 121 (cum ἀρρωστῶν). (Ad μετριάζων cf. nos ad S. Chrysost. in S. Pauli Epistolas, T. II, p. 587.)

2. רַע לֵב. Ο'. πονηρία (alia exempl. λύπη⁴) καρδίας.
3. לֹא-יִרְעוּ פָּנָי. Ο'. οὐ μὴ γένηται πονηρὸν (alia exempl. οὐ στυγνάσει⁵) τὸ πρόσωπόν μου.
4. בֵּית-קִבְרוֹת. Ο'. οἶκος μνημείων (alia exempl. τῶν τάφων⁶).
5. אֶפְלֹי. Ο'. κατεβρώθησαν. Alia exempl. ἀνηλωμένοι.⁷
6. אֶם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם-יִישָׁב. Ο'. εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθόν, καὶ εἰ ἀγαθὸν ῥησεται. Alia exempl. ἐπίσταμαι τὸν βασιλέα ἀγαθόν, καὶ εἰ ἀγαθὸν ἐπὶ τὸν βασιλέα, καὶ ἀρέσει.⁸
7. הַשָּׂנֵל יוֹשֶׁבֶת אֶפְלֹי. Ο'. καὶ ἡ παλλακὴ ἡ καθήμενὴ ἐχόμενα αὐτοῦ (alia exempl. add. ἵνατὶ κάθησαι παρ' ἐμοί⁹).
8. פְּחֻוֹת. (bis). Ο'. τοὺς ἐπάρχους (alia exempl. στρατηγούς¹⁰).
9. שָׁמַר הַפְּרָדִים אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ. Ο'. φύλακα τοῦ παραδείσου (alia exempl. τὸν φυλάσσοντα τὰς ἡμιόνας (הַפְּרָדִים) τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν παραδείσων¹¹) ὅς ἐστι τῷ βασιλεῖ.
10. אֶת-שַׁעֲרֵי הַבֵּיירָה אֲשֶׁר לַבֵּית. Ο'. τὰς πύλας. Alia exempl. τὰς πύλας τῆς βάρους τοῦ οἴκου.¹²
11. כִּידֹאֲלֵהִי הַטּוֹבָה עָלַי. Ο'. ὡς χεὶρ θεοῦ ἡ ἀγαθή. Alia exempl. κατὰ τὴν χεῖρα τοῦ θεοῦ μου τὴν ἀγαθὴν ἐπ' ἐμέ.¹³
12. וַיִּרְעֵה רָעָה גְדֹלָה. Ο'. καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐγένετο (alia exempl. add. καὶ ἐλυνθήθωσαν¹⁴).
13. לִירוּשָׁלַם. Ο'. μετὰ τοῦ Ἰσραήλ. Alia exempl. τῇ Ἱερουσαλὴμ καὶ μετὰ τοῦ Ἰσραήλ.¹⁵

14. בָּשַׁעַר-הַנִּיָּא לִילָה. Ο'. ἐν πύλῃ τοῦ γαωληλά (alia exempl. add. νυκτός¹⁶).
15. וְאֶל-פָּנָי עֵין הַתִּנִּין. Ο'. καὶ πρὸς στόμα πηγῆς τῶν συκῶν. Alia exempl. καὶ κατὰ πρόσωπον τῆς πηγῆς τοῦ δράκοντος.¹⁷
16. שָׁבַר בַּחוּמֹת. Inspeciebam muros. Ο'. συντρίβων ἐν τῷ τείχει. Alia exempl. κατανοῶν τοῖς τείχεσιν.¹⁸
17. אֲשֶׁר-הֵם פְּרוֹצִים וְשַׁעֲרֵיהֶם אֶפְלֹי בָאֵשׁ. Ο'. ὅ αὐτοὶ καθαίρουσι, καὶ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθησαν πυρί. Alia exempl. τοῖς κατεσπασμένοις, καὶ ταῖς πύλαις ταῖς ἀνηλωμέναις πυρί.¹⁹
18. הָעֵין. Ο'. τοῦ αἴν. Alia exempl. τῆς πηγῆς.²⁰
19. בְּנַחַל. Ο'. ἐν τῷ τείχει χεიმάρρου. Alia exempl. διὰ τοῦ χεიმάρρου.²¹
20. וְאֶת-יְשִׁיבֵי שָׁבַר בַּחוּמֹת. Ο'. καὶ ἡμην συντρίβων ἐν τῷ τείχει. Alia exempl. καὶ κατενδύνουν τῷ τείχει.²²
21. וְאֶשְׁבִּיב וְאֶבֹּאֵב בָּשַׁעַר הַנִּיָּא וְאֶשְׁבִּיב. Ο'. καὶ ἡμην ἐν πύλῃ τῆς φάραγγος, καὶ ἐπέστρεψα. Alia exempl. καὶ ἡμην ἐν τῇ πύλῃ τῆς φάραγγος, καὶ ἀνέστρεψα, καὶ διήλθον διὰ τῆς πύλης γαῖ.²³
22. וְלַחֲרִים וְלַסְגָּנִים. Ο'. καὶ τοῖς ἐντίμοις, καὶ τοῖς στρατηγοῖς. Alia exempl. καὶ τοῖς Λευίταις, καὶ τοῖς ἀρχουσιν.²⁴
23. הָרָעָה אֲשֶׁר אֶנְחֵנִי בָּהּ. Ο'. τὴν πονηρίαν [ταύτην] ἐν ᾗ ἔσμεν ἐν αὐτῇ. Alia exempl. τὰ κακὰ ἐν οἷς ἡμεῖς ἔσμεν ἐν αὐτοῖς.²⁵
24. נִצְתּוּ בָאֵשׁ. Ο'. ἐδόθησαν πυρί. Alia exempl. πυρίκανστοι.²⁶

⁴ Sic Codd. 93, 108, 121.⁵ Sic Codd. 93, 108 (cum οὐν pro οὐ).⁶ Ibidem.⁷ Ibidem.⁸ Ibidem.⁹ Sic

Codd. 93 (cum κάθεισαι), 108 (cum κάθισαι), 121.

¹⁰ Sic

Codd. 93, 108. Mox ὥς ἂν παραγένομαι εἰς τὴν Ἰουδαίαν

ibidem.

¹¹ Sic Codd. 93, 108, 121 (cum φύλακα τῶν ἡμιό-

των τ. β. καὶ τοῦ π.).

¹² Sic Comp.,

Codd. 93, 108.

¹³ Sic Codd. 93, 108.¹⁴ Sic Comp.,

Codd. 93, 108.

¹⁵ Sic Codd. 93, 108 (cum τὴν Ἱερ.).¹⁶ Sic Comp. (cum

γαῖ pro τοῦ γ.).

Codd. 93 (cum γαωλὰ sine artic.), 108 (cum

τῆς γαωληλά).

¹⁷ Sic Comp. (cum

πρὸς στ. πηγῆς τοῦ δρ.),

Codd. 93 (cum γῆς pro πηγῆς), 108. Hieron.: et ante

fontem

draconis.

¹⁸ Ibidem. Hieron.: considerabam

murum. Ad alteram lectionem שָׁבַר cf. De Dieu Crit.

Saer. p. 89.

¹⁹ Ibidem. Hieron.: (murum Jerusalem)

dissipatum, et portas ejus consumptas igni.

²⁰ Sic

Comp., Codd. 93, 108 (cum πυγῆς), 121.

²¹ Sic Comp.,

Codd. 93, 108.

²² Sic Comp. (cum καὶ ἡμην κατανοῶν),

Codd. 93, 108.

²³ Sic Codd. 93, 108, 121 (om. τῇ).²⁴ Sic Codd. 93, 108.²⁵ Ibidem.²⁶ Ibidem.

18. וַיֹּאמְרוּ. O'. καὶ εἶπα. Alia exempl. καὶ αὐτοὶ
εἶπόν μοι.²⁷
19. וַיִּלְעָגוּ לָנוּ וַיְבֹזּוּ עָלֵינוּ. O'. καὶ ἐξεγέλασαν
ἡμᾶς, καὶ ἤλθον ἐφ' ἡμᾶς. Alia exempl. καὶ
ἐξεμυκτήρισαν ἡμᾶς, καὶ κατεφρόνουν ἡμῶν,
καὶ ἤλθον ἐφ' ἡμᾶς.²⁸
- הַעֵל הַמֶּלֶךְ. O'. ἡ ἐπὶ τὸν βασιλέα. Alia
exempl. μὴ κατὰ τοῦ βασιλέως.²⁹
20. וַיִּלִּיחַ. O'. εὐδοώσει. Alia exempl. κατεν-
θύνει.³⁰
- נְקִיִּים. O'. καθαροί (נְקִיִּים). Alia exempl. κα-
θαροὶ ἀναστησόμεθα.³¹

CAP. III.

2. וַיַּעֲלֵדוּ בְנוֹ אֲנָשֵׁי. O'. καὶ ἐπὶ χεῖρας ἀνδρῶν
νιῶν. Alia exempl. καὶ ἐχόμενα αὐτοῦ (ῥοκο-
δόμησαν) οἱ ἄνδρες.¹
3. וַיַּעֲמִידוּ. O'. καὶ ἐστέγασαν (alia exempl. ἐστη-
σαν²).
- 4, 5. הַחֲזִיקִי (saepius). O'. κατέσχεν. Alia exempl.
ἐκραταίωσεν.³
4. מְרֻמֹּת. O'. ἐπὶ (alia exempl. ἀπὸ) 'Ραμῶθ.
Alia exempl. Μαριμῶθ.⁴
5. וַאֲדָרִיָּהָם. O'. καὶ ἄδωρίμ. Alia exempl. καὶ
οἱ ἰσχυροὶ αὐτῶν.⁵
- בְּעֵבֶרֶת אֲדָרִיָּהָם. O'. εἰς δουλείαν αὐτῶν. Alia
exempl. ἐν τῇ δουλείᾳ τοῦ κυρίου.⁶
6. וַיִּשְׁנָה. O'. ἱασαναί. Alia exempl. τοῦ ἱα-
σανά.⁷ "Ἄλλος" τῆς παλαιᾶς.⁸

8. וַיִּחַי (bis). O'. παρησφαλίσατο... ἐκράτησεν.
Alia exempl. ἐκραταίωσεν (bis).⁹
- הַרְקִי. O'. τοῦ βωκεῖμ. Alia exempl. τῶν
μυρεψῶν.¹⁰
- וַיַּעֲבֹ. O'. καὶ κατέλιπον (alia exempl. ἐθη-
καν¹¹).
11. מִדָּה שְׁנִיתָ. Portionem secundam. O'. καὶ δεύ-
τερος. Alia exempl. καὶ μέτρον δεύτερον.¹²
- חֶפֶץ. O'. Φαάτ. Alia exempl. Φαὰθ ἡγου-
μένον.¹³
- וַיָּאֵץ מִנְדָּלָה. O'. καὶ ἕως πύργου. Alia ex-
empl. καὶ τὸν πύργον.¹⁴
- 13, 16. הַחֲזִיקִי (bis). O'. ἐκράτησαν. Alia exempl.
ἰσχυσαν (s. ἐνίσχυσαν).¹⁵
15. וַיָּאֵץ חֹמֶת בְּרֶכֶת הַשֵּׁלַח לְנֹחַם הַמֶּלֶךְ. O'. καὶ
τὸ τείχος κολυμβήθρας τῶν κωδίων τῇ κουρᾷ
(לְנֹחַם) τοῦ βασιλέως. Alia exempl. καὶ τὸ
τείχος τῆς κρήνης τῆς Σιλωά εἰς τὸν κήπον
τοῦ βασιλέως.¹⁶
- הַמַּעֲלֹת. O'. τῶν κλιμάκων. Alia exempl.
τῶν βαθμῶν.¹⁷
16. וַיַּעַד בֵּית הַבְּבִירִים. O'. καὶ ἕως Βηθαγαγάρμ
(potior scriptura Βηθαγαβαρίμ). Alia ex-
empl. καὶ ἕως οἴκου τῶν δυνατῶν.¹⁸
19. מִכְּנֶזֶץ הַמִּקְנֵץ הַנִּשָּׁק עֲלֵת הַכִּנְנֶה. E regione ascensus
armamentarii anguli. O'. πύργου ἀναβάσεως
τῆς συναπτούσης τῆς γωνίας. Alia exempl.
ἐξεναντίας πύργου τῶν ὅπλων τῆς συναπτούσης
εἰς τὴν γωνίαν.¹⁹
20. וַיִּחְזֶה חֲזָרָה אַחֲרָיו. Post eum studiose in-

²⁷ Idem. ²⁸ Sic Codd. 93 (cum κατενφρόνουν), 108 (cum
ἡμᾶς pro ἡμῶν). In textu LXXviri pro καὶ ἤλθον ἐφ' ἡμᾶς
Comp. edidit κατεφρόνουν ἡμῶν. ²⁹ Sic Codd. 93, 108.
³⁰ Idem. ³¹ Sic Comp. (cum καθ. καὶ ἀναστησόμεθα),
Codd. 93, 108, 121.

CAP. III. ¹ Sic Codd. 93, 108. Mox καὶ ἐχόμενα αὐτοῦ
(sic constanter) ῥοκοδόμησαν Z. υἱὸς Ἀμαρί idem. Cf. Hex.
ad 1 Paral. vi. 31. ² Sic Codd. III, 58, 93, 108.
³ Sic Codd. 93, 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 93 (cum
Μαριθ), 108. ⁵ Sic Comp. (om. οἱ), Codd. 93, 108.
⁶ Sic Comp. (cum εἰς δ. τοῦ κ. αὐτῶν), Codd. 93, 108.

⁷ Sic Comp., Ald. (cum ἱασαναί), Codd. III (cum αἰσανά),
44, 64, alii. ⁸ Cod. 108 in marg. sine nom. ⁹ Sic
Comp., Codd. 93, 108. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. Cf.
Gataker *Advers. Misc.* p. 182. ¹² Idem. ¹³ Sic
Codd. 93 (cum ἡγούμενοι), 108. Cf. Hex. ad Esdr. x. 30.
¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Codd. 93, 108 (cum ἐνίσχ.). ¹⁶ Sic
Comp. (cum κολυμβήθρας pro κρήνης), Codd. 93 (cum prava
scriptura καὶ τὴν πύλην τῆς πηγῆς ἐκραταίωσεν εἰς τὸν κ. τοῦ β.),
108. ¹⁷ Sic (cum καταβασιόντων) Comp., Codd. 93, 108.
¹⁸ Idem. Hieron.: et usque ad domum fortium. ¹⁹ Sic
Comp. (om. πύργου), Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Paral.

stauravit. O'. μετ' αὐτὸν ἐκράτησε. Alia exempl. ὅπως εἰς τὸ ὄρος αὐτοῦ μετ' αὐτὸν ἐκραταίωσε.²⁰

21. וְעַד-תְּכַלִּית. O'. ἕως ἐκλείψεως (alia exempl. συντελείας²¹).

22. אֲנָשִׁי הַכֶּכֶר. O'. ἄνδρες Ἐκχεχάρ (alia exempl. τοῦ πρωτοτόκου²²).

24. מִבֵּית עֲזַרְיָה. O'. ἀπὸ Βηθαζαρία. Alia exempl. ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἀζαρίου.²³

25. הַמִּגְדָּל הַיּוֹצֵא . . . הָעֵלְיוֹן אֲשֶׁר לַחֲצַר. O'. καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων . . . ὁ ἀνώτερος ὁ τῆς αὐλῆς. Alia exempl. τοῦ πύργου τοῦ ἐξέχοντος . . . ἐπάνω τῆς αὐλῆς.²⁴

26. עַד נִגַּד שַׁעַר. O'. ἕως κήπου πύλης. Alia exempl. ἕως ἀπέναντι κήπου τῆς πύλης.²⁵

31. עַד-בֵּית הַנְּתִינִים וְהַרְכָּלִים. O'. ἕως Βηθανναθινίμ, καὶ οἱ ῥοποπῶλαι (potior scriptura ῥωποπῶλαι. Cf. Hex. ad 3 Reg. x. 15. Ezech. xxvii. 8). Alia exempl. ἕως οἴκου τῶν Ναθιναίων καὶ τῶν μεταβόλων.²⁶

הַמִּפְקָר. O'. τοῦ Μαφεκάδ. Alia exempl. τῆς ἐπισκέψεως.²⁷

32. וַיִּבֶן עֲלֵית הַפֶּנֶה לְשַׁעַר. O'. καὶ ἀναμέσον (alia exempl. add. ἀναβάσεως²⁸) τῆς πύλης. Alia exempl. καὶ ἕως ἀναμέσον τῆς ἀναβάσεως τῆς πύλης.²⁹

הַחֲרָפִים וְהַרְכָּלִים. O'. οἱ χαλκεῖς καὶ οἱ ῥοποπῶλαι. Alia exempl. οἱ χαλκουργοὶ καὶ οἱ μεταβόλοι.³⁰

CAP. IV.

1 (Hebr. iii. 33). וַיַּחֲרֵ לוֹ. O'. καὶ πονηρὸν αὐτῷ ἐφάνη (alia exempl. ἦν αὐτῷ; alia, ἐφάνη αὐτῷ, καὶ ἐλυπήθη¹).

הַרְבֵּה. O'. ἐπὶ πολὺ. Alia exempl. σφόδρα.²

וַיִּלְעַג עַל-הַיְּהוּדִים. O'. καὶ ἐξέγελα ἐπὶ τοῖς Ἰουδαίοις. Alia exempl. καὶ ἐμυκτήριζε τοὺς Ἰουδαίους.³

2 (34). וַיְהִי לְשִׁמְרוֹן. O'. αὕτη ἡ δύναμις Σομόρων. Alia exempl. καὶ τῆς δυνάμεως Σαμαρείας.⁴

וַיֹּאמְרוּ מֶה הַיְּהוּדִים הָאֵלֶּם מַלְכִּים עֲשִׂים. O'. ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οὗτοι οἰκοδομοῦσι τὴν ἐαυτῶν πόλιν. Alia exempl. καὶ εἶπεν τί οἱ Ἰουδαῖοι οὐδαμῖνοι οὗτοι ποιοῦσιν, ὅτι οἰκοδομοῦσι τὴν ἐαυτῶν πόλιν;⁵

הַעֲנֹבוּ לָהֶם. O'. Vacat. Alia exempl. μὴ καταλείψομεν αὐτούς;⁶

וַתִּהְיֶה שְׂרֹפֹת. O'. καυθέντας. Alia exempl. καυθέντας, καὶ τὸ τεῖχος (וְהַחֹמָה) ἐμπεπρησμένον.⁷

3 (35). אֶצְלוֹ. O'. ἐχόμενα αὐτοῦ ἦλθε. Alia exempl. ἦν ἐχόμενα αὐτοῦ.⁸

בָּם אֲשֶׁר-הֵם בּוֹנִים. O'. μὴ θυσιάξουσιν (potior scriptura θυσιάσουσιν) ἢ φάγονται ἐπὶ τοῦ τῶπου αὐτῶν; Alia exempl. καί γε αὐτοὶ οἰκοδομοῦσιν μὴ θυσιάξουσιν—αὐτῶν;⁹

וַיִּפָּרֵץ אִם-יַעֲלֶה. O'. οὐχὶ ἀναβήσεται . . . καὶ καθελεῖ. Alia exempl. ἐὰν ἀναβῇ . . . καθελεῖ.¹⁰

5 (37). עַל-עֲוֹנֵם וְחַטָּאתָם מִלְּפָנֶיהָ אֶל-תִּמְחָה כִּי.

ix. 24. ²⁰ Sic Comp. (eum ἐκράτησε pro μετ' αὐτὸν ἐκραταίωσε), Codd. 93, 108. ²¹ Idem. ²² Sic Codd. 93, 108. ²³ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²⁴ Sic Comp. (eum καὶ τοῦ πύργου), Codd. 93, 108. ²⁵ Sic Comp. (om. τῆς), Codd. 93 (eum φυλῆς), 108. ²⁶ Sic Comp., Codd. 93 (eum ἀθηναίων), 108. Cf. Hex. ad Ezech. xvii. 4.

²⁷ Idem. Hieron.: contra portam judicalem. ²⁸ Sic Codd. II, 55. ²⁹ Sic Comp. (om. ἕως), Codd. 93, 108. ³⁰ Sic Comp. (eum χαλκεῖς), Codd. 93, 108.

CAP. IV. ¹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, 44, 52, 58, aliis; posterior in Codd. 93 (om. ἐφάνη), 108.

² Sic Codd. 93, 108.

³ Sic Codd. 93, 108 (eum —ρισε).

⁴ Sic Comp., Codd. 93 (om. δυνάμεως), 108. ⁵ Sic Comp. (eum οἱ οὐδ. οὗτοι π. οἱ Ἰουδαῖοι tantum), Codd. 93 (eum οἱ δυνάμεινοι pro οὐδαμῖνοι), 108. Hesych.: οὐδαμνός· οὐδενὸς λόγου ἄξιός ἐστι, βραχύς, εὐτελής. S. Chrysost. Opp. T. XI, p. 88 F (de injuriis sibi illatis): Εἰ τοῦτο γέγονεν, οὐδὲν ἂν ἦν, οὐδαμνὸν ἄνθρωπον καὶ οὐδενὸς ἄξιον λόγου τοιαῦτα πάσχειν. ⁶ Sic Comp., Codd. 93 (eum ἐαυτοῖς), 108.

⁷ Sic Codd. 93, 108.

⁸ Idem.

⁹ Sic Comp.

(om. μὴ θυσιάξουσιν—αὐτῶν), Codd. 93, 108.

¹⁰ Sic Codd. 93, 108.

4. שְׂדֵתֵינוּ וְגו'. *O'.* ἀγροὶ ἡμῶν κ. τ. ε'. *Alia exempl.* ἐπὶ τοῖς ἀγροῖς ἡμῶν κ. τ. ε'.²
5. וַיֵּשׁ מִבְּנֵינוּ נְכִישֹׁת. *O'.* καὶ εἰσὶν ἀπὸ θυγατέρων ἡμῶν καταδυναστεύμεναι. *Alia exempl.* καὶ τινες τῶν θυγατέρων ἡμῶν βία ἀφαιροῦνται.³
- וַיֵּשׁ לֵאלֹהֵינוּ. *O'.* καὶ οὐκ ἔστι δύναμις χειρῶν ἡμῶν. *Alia exempl.* καὶ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ ἡμῶν.⁴
7. וַיִּמְלֶךְ לִבִּי עָלַי. *O'.* καὶ ἐβουλεύσατο καρδία μου ἐπ' ἐμέ. *Alia exempl.* καὶ ἐβουλευσάμην ἐν τῇ καρδίᾳ μου.⁵
- וַיֹּאדָרֶה. *O'.* καὶ ἐμαχεσάμην (*alia exempl.* ἐκρίθην⁶).
- וַיֵּאָתָן. *O'.* καὶ ἔδωκα (*alia exempl.* συνήγαγον⁷).
8. כְּרִי בָנוּ. *Quantum in nobis erat.* *O'.* ἐν ἐκουσίῳ ἡμῶν. *Alia exempl.* ἱκανῶς τέκνα ἐποιήσατε.⁸
- וַיִּמְכְּרֻנוּ. *O'.* καὶ παραδοθήσονται (*alia exempl.* πρᾶθήσονται⁹) ἡμῶν.
10. הַזֶּה (usuram) נִעְוָה־נָא אֶת־הַמָּשָׂא. *O'.* ἐγκατελείπομεν δὴ τὴν ἀπαίτησιν ταύτην. *Alia exempl.* ἀποθέσθαι ἀφ' ἡμῶν τὸ βάρος (הַמָּשָׂא) τοῦτο.¹⁰
11. הָשִׁיבוּ נָא. *O'.* ἐπιστρέψατε δὴ. *Alia exempl.* καὶ ἀπόδοτε αὐτοῖς.¹¹
14. גַּם מִיּוֹם. *O'.* ἀπὸ ἡμέρας. *Alia exempl.* καί γε ἀπὸ τῆς ἡμέρας.¹²
- לֶחֶם הַפֶּחַח לֹא אֲנִלְמִי. *O'.* βίαν αὐτῶν οὐκ ἔφαγον. *Alia exempl.* ἄρτον τῆς ἡγεμονίας μου οὐκ ἐφάγομεν.¹³
15. וְהַפְחֹת הָרֵאשֻׁנִים אֲשֶׁר־לִפְנֵי הַכְּבִידוֹ עַל־

הַפֶּחַח. *O'.* καὶ τὰς βίας τὰς πρώτας ἃς πρὸ ἐμοῦ ἐβάρυναν ἐπ' αὐτούς. *Alia exempl.* οἱ δὲ ἄρχοντες οἱ ἐμπροσθέν μου ἐβάρυναν κλοιὸν ἐπὶ τὸν λαόν.¹⁴

15. שִׁקְלִים. *O'.* δίδραγμα. *Alia exempl.* σίκλους.¹⁵
- גַּם נַעֲרִיקָם פְּשָׁטוֹ. *O'.* καὶ οἱ ἐκτετιναγμένοι αὐτῶν ἐξουσιάζονται. *Alia exempl.* καί γε τὰ παιδάρια αὐτῶν ἐκυρίευσαν.¹⁶
16. הַחֹמָה הַזֹּאת הֶחֱזַקְתִּי. *O'.* τοῦ τείχους τούτου οὐκ ἐκράτησα. *Alia exempl.* τοῦ τείχους τούτου κατίσχυσα.¹⁷
- וְכָל־נַעֲרִי. *O'.* καὶ πάντες. *Alia exempl.* καὶ τὰ παιδάριά μου καὶ πάντες.¹⁸
17. וְהַסְנִיִּים. *O'.* Vacat. *Alia exempl.* καὶ οἱ ἄρχοντες.¹⁹
- עַל־שִׁלְחִנִי. *O'.* ἐπὶ τράπεζάν μου. *Alia exempl.* ἐπὶ τὴν τράπεζάν μου ἐξενίζοντο.²⁰
18. נִבְּןוּ עֶשְׂרֵת יָמִים. *O'.* καὶ ἀναμέσον (*alia exempl.* διὰ²¹) δέκα ἡμερῶν.
- הַפֶּחַח. *O'.* τῆς βίας. *Alia exempl.* τῆς ἡγεμονίας μου.²²
- כְּכֶדָה הַעֲבִדָה. *O'.* βαρεῖα ἢ δουλεία. *Alia exempl.* ἐβαρύνθη τὸ ἔργον.²³

CAP. VI.

1. וְלֹא־נִוְתַר בָּהּ פָּרֶץ. *O'.* καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτοῖς πνοή. *Alia exempl.* καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ διακοπή.¹
4. אַרְבַּע פְּעָמִים. *O'.* Vacat. *Alia exempl.* τέταρτον καθόδους; *alia,* τέσσαρσιν καθόδοις.²

ἡμῶν καὶ τοὺς ἀμπελώνας ἡμῶν καὶ τὰς οἰκίας ἡμῶν ἡμεῖς διενεργήσαμεν, καὶ ἐλάβομεν σίτον, καὶ ἐφάγομεν *Iidem.* ² *Iidem.*

³ *Iidem.* ⁴ *Iidem.* ⁶ *Iidem.* ⁶ *Iidem* (cum *metà τῶν ἐντίμων κ. τ. ε'.*). Cf. ad Cap. xiii. 11. ⁷ Sic Codd. 93 (cum *συνήγον*), 108. Hieron.: *et congregavi.* ⁸ Sic Codd. 93, 108, 121. Vide Parsons. in *Var. Lect.* ⁹ Sic Comp., Codd. 93, 108 (cum *παρᾶθήσονται*), 119, 121. ¹⁰ Sic Codd. 93, 108 (cum *ἐμῶν*), 121 (*idem*). ¹¹ Sic Codd. 93, 108. ¹² Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹³ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. ¹⁴ Sic Comp. (om. *κλοιὸν*), Codd. 93, 108, 121. ¹⁵ *Iidem.* ¹⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108.

¹⁷ Sic Codd. 93, 108. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 93, 108.

¹⁹ *Iidem.* ²⁰ Sic Codd. 93 (om. *τῇ*), 108, 121 (ut 93).

²¹ Sic Codd. 93, 108. Locutio optime Graeca, διὰ δέκα ἡμερῶν, *decimo quoque die*, nescio an Symmachum interpretem arguat. ²² Sic Comp., Codd. 93, 108. ²³ Sic Codd. 93, 108.

CAP. VI. ¹ Sic Comp. (cum *οὐ kar.*), et cum duplici versione Codd. 93 (cum *οὐ ὑπελήφθη ἐν αὐτοῖς*), 108. ² Prior lectio est in Codd. 44, 74, 106, aliis; posterior in Comp., Codd. 93, 108.

5. כְּדָבַר הַזֶּה. O'. Vacat. Alia exempl. κατὰ τὸν λόγον τοῦτον.³

פָּעַם חֲמִישִׁית. O'. Vacat. Alia exempl. τὸν πέμπτον.⁴

6. וַנִּשְׁמָע אִמָּר. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ Γη-σὰμ εἶπεν.⁵

7. הַעֲמִידָה. O'. ἔστησας. Alia exempl. ἐξήγειρας.⁶

לִקְרָא עָלֶיהָ. לְאָמֹר מַלְךְ בִּיהוּדָה. O'. ἵνα καθίσῃς . . εἰς βασιλεία ἐπὶ Ἰουδα. Alia exempl. κηρύσσειν περὶ σοῦ . . λέγοντας ὅτι ἐβασίλευσας ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.⁷

9. חֹק אֶת־יָדַי. O'. ἐκραταίωσα τὰς χεῖράς μου. Alia exempl. ἐκραταίωθησαν αἱ χεῖρές μου.⁸

10. וַנִּסְגְּרָה דְלָתוֹת הַחֵיכָל. O'. καὶ κλείσωμεν τὰς θύρας αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἀποκλείσωμεν τὰς θύρας τοῦ ναοῦ.⁹

כִּי בָּאִים לְהַרְגָּה וּלְיָלֹחַ בָּאִים לְהַרְגָּה. O'. ὅτι ἔρχονται νυκτὸς φονεῦσαί σε. Alia exempl. ὅτι ἔρχονται φονεῦσαί σε νυκτὸς, ἔρχονται ἀποκτεῖναί σε.¹⁰

11. הָאִישׁ כְּמוֹנִי יִבְרַח וְכוּי כְּמוֹנִי אֲשֶׁר־רִיבָא. O'. τίς ἐστιν ὁ ἀνὴρ ὃς εἰσελεύσεται. Alia exempl. τίς ἐστιν ὁ ἀνὴρ οἷος ἐγὼ φεύζεται; ἢ τίς οἷος ἀνὴρ ὃς εἰσελεύσεται.¹¹ Alia: μὴ ἀνὴρ ἐγὼ οἷος ἀποδιδράσκειν; ἢ τίς οἷος ἐγὼ ὅστις εἰσελεύσεται.¹²

לֹא אָבִיָּא. O'. Vacat. Alia exempl. οὐκ εἰσελεύσομαι.¹³

12. כִּי הִנְבוּאָה דְּבַר עָלִי. O'. ὅτι ἡ προφητεία

λόγος κατ' ἐμοῦ. Alia exempl. ὅτι ἡ προφήτης ἐλάλησε πρὸς μέ.¹⁴

12, 13. שְׂכָרָי: לְמַעַן שְׂכָרֵי הוּא. O'. ἐμισθώσαντο ἐπ' ἐμέ δ' ἄλφον. Alia exempl. ἐμισθώσαντο αὐτόν.¹⁵

14. וְגַם לְנוֹעֲרֵיהֶם הִנְבִּיאָה. O'. καὶ τῷ Νωαδίᾳ τῷ προφήτῃ. Alia exempl. καί γε τῇ Ὁδῇ τῇ προφήτιδι.¹⁶

הָיוּ מִיָּרְאִים. O'. ἦσαν φοβερίζοντες. Alia exempl. ἐνουθέτουν.¹⁷

17. מִרְבִּים הָיוּ יְהוּדָה אֲנִתֵיהֶם. O'. ἀπὸ πολλῶν ἐντίμων Ἰουδα ἐπιστολαί. Alia exempl. πολλοὶ ἦσαν τῶν ἐντίμων τῶν Ἰουδαίων, ὧν αἱ ἐπιστολαὶ αὐτῶν.¹⁸

19. גַּם טוֹבְתָיו הָיוּ אִמָּרִים לְפָנַי. O'. καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ ἦσαν λέγοντες πρὸς μέ. Alia exempl. καί γε τὰ συμφέροντα αὐτῷ ἔλεγον ἐνώπιόν μου.¹⁹

CAP. VII.

2. שֵׁר הַבֵּיָרָה. O'. ἀρχοντι τῆς βιρά (alia exempl. τῆς βάρεως¹).

מִרְבִּים. O'. παρὰ (alia exempl. ὑπὲρ²) πολλούς.

3. עֲדִיחִם הַשֶּׁמֶשׁ. O'. ἕως ἄμα τῷ ἡλίῳ. Alia exempl. ἕως ἂν ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος.³

וְאֶחָזוּ. O'. καὶ σφηνούσθωσαν (alia exempl. ἀσφαλιζέσθωσαν⁴).

4. רַחֲבַת יְרִים. O'. πλατεία. Alia exempl. πλατεία χερσίν.⁵

³ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. 52, 64, 93, 108, 243, 248. Alii post τὸν παῖδα αὐτοῦ inferunt τὸ πέμπτον. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 52, 64, 93, 108, alii. ⁶ Sic Codd. 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 93 (om. ἐν), 108. ⁸ Sic Codd. 93, 108. ⁹ Idem. ¹⁰ Idem. Comp.: ὅτι ἔρχ. φ. σε, ἔρχ. νυκτὸς φ. σε.

¹¹ Sic Comp. (cum τίς ἐστιν ἀνὴρ . . ἢ τίς οἷος ἐγὼ εἰσ.), Ald. (ut Comp., nisi ἐγὼ ὃς εἰσ.), Codd. III, 52 (om. ἀνὴρ), 64 (idem), 71, alii. ¹² Sic Codd. 93 (cum -καις), 108 (cum εἰς pro ἢ τίς). Symmachus supit constructio elegantior, εἷος ἀποδιδράσκειν, Anglice, likely to run away. Statim naḥon pro olkon iidem. ¹³ Sic Comp., Codd. 93, 108.

¹⁴ Sic Codd. 93 (cum προφήτης), 108. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 93 (cum αὐτὸν ἐμισθώσαντο), 108 (cum ἐμισθώσαντο).

¹⁶ Sic Codd. 93, 108 (cum Ὁδῇ). ¹⁷ Idem. ¹⁸ Sic Codd. 93 (cum πολλοὶ ἂν ἦσαν), 108. ¹⁹ Sic Comp. (cum ἔλεγον), Codd. 93, 108 (ut Comp.).

CAP. VII. ¹ Sic Codd. 93, 108. Cf. ad Cap. ii. 8. ² Sic Comp., Codd. 58, 93, 108; minus exquisita. Cf. Psal. cxxiv. 5. Luc. xiii. 2. ³ Sic Codd. 93, 108 (om. ἂν). Hebraeo convenientius foret, ἕως ἂν διαθερμάνῃ ὁ ἥλιος, ut Seniores Exod. xvi. 21. i Reg. xi. 9. ⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁵ Idem. Cf. Hex. ad Gen. xxxiv. 21. Psal. ciii. 25.

4. בְּתוֹכָהּ. O'. ἐν αὐτῇ. Alia exempl. ἐν μέσῳ αὐτῆς.⁶
5. וְאֶבְרָצָה. O'. καὶ συνῆξα (alia exempl. συνήθροισα⁷).
- וְלִהְיוּתָהּ. O'. εἰς συνοδίας. Alia exempl. εἰς γενεαλογίαν.⁸
- הָעוֹלָם בְּרֵאשִׁיתוֹ. O'. οἱ ἀνέβησαν ἐν πρώτοις. Alia exempl. τῶν ἀναβάντων ἐν ἀρχῇ.⁹
7. הַבָּאִים. O'. Vacat. Alia exempl. οἱ ἐλθόντες.¹⁰
- רַעְמִיָּה. O'. Πρελμά. Alia exempl. Δαμίας.¹¹
- O'. Ἐσδρα. Alia exempl. vacant.¹²
- נָחִים. O'. Ἰναούμ. Alia exempl. Ναούμ.¹³
11. בְּיַרְפָּח מוֹאֵב. O'. υἱοὶ Φαθῶ (alia exempl. Φαθῶ ἡγουμένου¹⁴) Μωάβ.
33. נָבוֹ אַחֵר. O'. Ναβία, ἐκατόν (potior scriptura Ναβιαάρ¹⁵). Alia exempl. Ναβαῦ.¹⁶
63. וְאִשָּׁה וַיִּקְרָא... לָקַח. O'. ὅτι ἔλαβον... γυναῖκας, καὶ ἐκλήθησαν. Alia exempl. ὅς ἔλαβεν... γυναῖκα, καὶ ἐκλήθη.¹⁷
64. הַמְתִּיחִישִׁים. O'. τῆς συνοδίας. Alia exempl. οἱ γενεαλογούντες.¹⁸
- וַיִּגְאָלֵי מִן־הַהֶהָרָה. O'. καὶ ἡγχιστεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατείας. Alia exempl. καὶ ἀπόσθησαν ἐκ τῆς ἱεροσύνης.¹⁹
65. לְאֶרְיִים וְלַמִּיִּם. O'. φωτισῶν. Alia exempl.

τοῖς φωτισμοῖς καὶ ταῖς τελειώσεσιν.²⁰ Ἄλλος τῶν δῆλων.²¹

66. כְּאֶחָד. O'. Vacat. Alia exempl. ὁμοθυμαδόν.²²
67. וְלִהְיוּתָהּ מִשְׁרֵי. O'. καὶ (alia exempl. καὶ ἐν αὐτοῖς²³) ἄδοντες.
- 68, 69. וְעֶשְׂרִים—סוֹסֵיהֶם. O'. ὄνοι δισχιλίοι ἐπτακόσιοι. Alia exempl. ἵπποι ἐπτακόσιοι τριακονταεξῖ· ἡμίονοι διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε· κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονταπέντε· ὄνοι ἐξακισχιλίοι ἐπτακόσιοι εἴκοσι.²⁴ Alia: κάμηλοι αὐτῶν τετρακόσιοι τριακονταπέντε· ὄνοι αὐτῶν ἐξακισχιλίοι ἐπτακόσιοι καὶ εἴκοσι· ἡμίονοι αὐτῶν διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε· ἵπποι αὐτῶν ἐπτακόσιοι τριακονταεξῖ.²⁵
70. הַתְּרִשְׁתָּהּ. O'. τῷ Νεεμίᾳ. Alia exempl. τῷ ἀρθασασθᾷ; alia, ἀρθασασθᾷ.²⁶
- וְנָתַן לְאֹזְרָר. O'. εἰς (alia exempl. ἔδωκεν εἰς²⁷) θησαυρόν. Alia exempl. ἔδωκεν εἰς τὸν θησαυρόν.²⁸
- וְהָבָה דְּרַבְמָנִים אֶלָּה. O'. χρυσοὺς χιλίους. Alia exempl. χρυσίον δραχμὰς χιλίους.²⁹
- 70, 72. כְּתָנֹת פְּרָנִים (bis). O'. καὶ χωθωνῶθ τῶν ἱερέων. Alia exempl. στολὰς ἱερατικάς.³⁰
71. וְהָבָה דְּרַבְמָנִים. O'. χρυσὸν νομίσματος. Alia exempl. χρυσίον δραχμὰς.³¹
72. וַאֲשֶׁר נָתַן—אֶלְפִּים. O'. ✕ καὶ ἔδωκεν (alia exempl. καὶ ἂ δεδώκασιν³²)—διακοσίας (4).³³

⁶ Sic Codd. 93 (cum αὐτῶν), 108, 121. ⁷ Sic Codd. 93, 108. ⁸ Idem. Mox βιβλίον τῆς γενεαλογίας (שִׁמְרִית) idem. ⁹ Idem. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹¹ Sic Codd. 93 (cum Δαϊμίας), 108. ¹² Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹³ Sic Comp., Codd. II, III, 93, 108. ¹⁴ Sic Codd. 93, 108, 121. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 6. ¹⁵ Cod. II, teste Maio: Ναβιαῦ ᾤ. Comp.: Ναβιάβ ἐτέρων. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 31. ¹⁶ Sic Comp. (cum Ναβιάβ), Codd. 93, 108 (ut Comp.). ¹⁷ Sic Comp., Codd. III (cum ὅτι ἔλαβον), Codd. 93, 108. ¹⁸ Sic Codd. 93, 108. ¹⁹ Sic Comp. (cum ἀπὸ τῆς ἱερατείας), Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 62. ²⁰ Idem. Cf. Hex. ad Lev. viii. 8. ²¹ Cod. 64 in marg. sine nom. (cum ἀδῆλων). Cf. Hex. ad Num. xxvii. 21. i Reg. xxviii. 6. ²² Sic Comp., Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 64. ²³ Sic Codd. 93, 108. Hieron.: et inter eos cantores.

²⁴ Sic Comp., Ald. (om. (τεσσαρακονταπέντε) ἵπποι ἐξακόσιοι, et τετρακόσιοι), Codd. III, 44 (praem. ὄνοι δισχ. ἐπτακόσιοι), 52 (cum τριακόσιοι pro τετρακόσιοι), 58, 64 (ut 52), alii (inter quos 243, om. τετρακόσιοι). ²⁵ Sic Codd. 93, 108 (cum εἴκοσι pro καὶ εἴκοσι, et οἱ ἵπποι pro ἵπποι). ²⁶ Prior lectio est in Comp., Codd. III (cum ἀρθασθᾷ), 58 (cum ἀρθασθῶ), 71 (cum ἀρθασθᾷ), 74, alii (inter quos 243); posterior in Ald., Codd. 44 (cum ἀρθασθᾷ), 52, 64, 93 (cum ἀρθασθῶς), 108 (idem). ²⁷ Sic Ald., Codd. III, 52, 58, 64, 119, 243. ²⁸ Sic Codd. 93, 108. ²⁹ Sic Comp., Codd. 93, 108. ³⁰ Sic Comp. (cum στ. τῶν ἱερέων), Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 69. ³¹ Sic Codd. 93, 108. ³² Idem. ³³ Haec desunt in Codd. II, III, 71; asterisco autem notantur in Codd. Frid. Aug. (manu tertia), 64 (cum toto commate, teste Parsons.).

CAP. VIII.

1. אֶל־הַחֹב. Ο'. εἰς τὸ πλάτος. Alia exempl. εἰς τὴν πλατείαν.¹
2. וְכָל מִבֵּין לְשָׁמַע. Ο'. καὶ πᾶς ὁ συνίων ἀκούειν. Alia exempl. καὶ παντὸς ἀκούοντος συνιέναι.²
3. לְפָנַי הָרוּחוֹ אֲשֶׁר לְפָנַי שַׁעֲרֵהֶמִּים. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἀπέναντι τῆς πλατείας τῆς ἐμπροσθεν τῆς πύλης τῶν ὑδάτων.³
4. אֲשֶׁר־עָשָׂה לְדָבָר. Ο'. Vacat. Alia exempl. ὁ ἐποίησεν εἰς τὸ δημηγορησάιν ἐν τῷ λαῷ.⁴
7. יָמִין עָקִיב שְׁבַתִּי הַיְדִיָּה מַעֲשֶׂיהָ קָלִיטָא עֲוִירָה. יִתְּבָר חָנֹן פְּלֹאֲמִיָּה הַלְלוּיִם מִבְּנִיִּים אֶת־הָעָם. Ο'. ἦσαν συνερίζοντες τὸν λαόν. Alia exempl. ἦσαν συνερίζοντες Ἀκαῦ, Σαββαθαίος, Κάμπτας, Ἀζαρίας, Ἰωζαβαδάν, Ἀνιφανές, καὶ οἱ Δευῖται ὑπεδίδασκον τὸν λαόν.⁵ Alia: καὶ Ἰαμεὶν ἦσαν συνερίζοντες καὶ Ἀκοῦβ, καὶ Σαββαθαίος, καὶ Ὠδουῖας, καὶ Μασσίας, καὶ Καλλίτας, καὶ Ἀζαρίας, καὶ Ἰωζαβὲλ, καὶ Ἄναν, καὶ Φαλαῖας, καὶ οἱ Δευῖται ἦσαν συνερίζοντες τὸν λαόν.⁶
9. הוּא הַתְּשָׁתָא. Ο'. Vacat. Alia exempl. ὅς ἐστιν ἀθαρσασθάς.⁷
10. וְאַל־תִּעְצְבוּ. Ο'. καὶ μὴ διαπέσητε (alia exempl. λυπέισθε⁸).
- יְיָ יְהוָה. Ο'. ὅτι ἔστι κύριος. Alia exempl. ὅτι ἡ χαρὰ κυρίου αὕτη ἐστίν; alia, ὅτι ἡ εὐφροσύνη κυρίου αὕτη ἐστίν.⁹

11. חָסִי. Ο'. σιωπάτε. Alia exempl. ἡσυχάζετε.¹⁰
13. לְכָל־הָעָם. Ο'. σὺν τῷ παντὶ λαῷ. Alia exempl. παντὸς τοῦ λαοῦ.¹¹
- וְלִשְׁכֵּל. Ο'. ἐπιστῆσαι (πρὸς πάντας). Alia exempl. τοῦ συνιέναι (πάντας).¹²
15. תְּמָרִים. Ο'. φοινίκων. Alia exempl. φοινίκων καὶ ἄγνου.¹³
16. וּבְחֹבוֹ שַׁעַר הַפִּים. Ο'. καὶ ἐν πλατείαις τῆς πόλεως (alia exempl. add. καὶ ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πύλης τῶν ὑδάτων¹⁴).
- וּבְחֹבוֹ שַׁעַר. Ο'. καὶ ἕως πύλης. Alia exempl. καὶ ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πύλης.¹⁵
17. מָאֵד. Ο'. Vacat. Alia exempl. σφόδρα.¹⁶

CAP. IX.

1. וְאֶדְמָה. Ο'. καὶ σποδῶ. Alia exempl. καὶ κόνις.¹
3. רַב־יָעִיט הַיּוֹם וּרְבִיעִיט מִתְּחִילֵים. Ο'. καὶ ἦσαν ἐξαγορεύοντες τῷ κυρίῳ. Alia exempl. τὸ τέταρτον τῆς ἡμέρας, καὶ ἦσαν ἐξαγορεύοντες τῷ κυρίῳ τὸ τέταρτον τῆς ἡμέρας.²
4. בְּנֵי שְׂרָבְיָה. Ο'. υἱὸς Σαραβία. Alia exempl. Βοννείας, Σαραῖας.³
5. בְּנֵי חֲשִׁבְנִיָּה שְׂרָבְיָה הַיְדִיָּה פְּתַח־וָצֵר. Ο'. Vacat. Alia exempl. Βοννείας, Σαραβίας, Σαβανίας, Ὠδουῖας, Σεχενίας, Φεσσίας.⁴
- וְיִרְבֵּנוּ שָׁם כְּבָדָה וּמְרִימִם עַל־כָּל־בְּרָכָה וְתִהְיֶה. Ο'. καὶ εὐλογήσουσιν ὄνομα δόξης σου, καὶ ὑψώ-

CAP. VIII. ¹ Sic Codd. 93, 108 (qui pergunt: τὴν κατὰ πρόσωπον τῆς πύλης τῶν ὑδάτων). ² Idem. ³ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁴ Sic Comp. (om. ἐν τῷ λαῷ). Codd. 93, 108. Hieron.: quem fecerat ad loquendum. ⁵ Sic Ald. (cum Ἀκάν, Σαββαθαίος), Codd. 52 (cum Σαββαθαίος, Κάμπτας), 64 (cum Σαββαθαίος), 74 (cum Σαββαθαίος), alii. ⁶ Sic Comp. (om. ἦσαν συνερίζοντες in priore loco, cum Σαββαθαίος et Ἰωσαβὲδ), Codd. 93 (cum Ἀκοῦβ καὶ Σαββαθαίος, et Ζαχαρίας pro Ἀζαρίας), 108 (cum Σαββαθαίος), 121 (cum Ἀκοῦβ καὶ Σαββαθαίος). ⁷ Ἰωζαβαδάν καὶ Ἄναν καὶ Φανίας). ⁸ Sic Comp. (cum ἀθαρσθάς), Codd. 93, 108 (cum ἀφθαρσθάς). ⁹ Sic Codd. 93 (cum λυπησθῆ), 108. ¹⁰ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. 52 (om. αὕτη), 64 (idem),

119, 243, 248; posterior in Codd. 93 (om. ἡ), 108 (utroque cum ἡ ἰσχύει ἡμῶν). ¹¹ Sic Codd. 93, 108. Mox λυπέισθε pro καταπίπτειτε idem. ¹² Idem. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem. Cf. Lev. xxiii. 40 in LXX. ¹⁵ Sic Comp. (cum ἐν πλατείαις τ. π. τῶν ὑδάτων tantum), Codd. 108, 121 (cum ἐν τῇ πλατείᾳ). ¹⁶ Sic Comp., Cod. 108. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121.

CAP. IX. ¹ Sic Comp. (cum κόνις), Codd. 93, 108 (ut Comp.). Leetio Symmachum refert, coll. Hex. ad 2 Reg. i. 2. ² Sic Comp., Codd. 93 (om. καὶ), 108. ³ Sic Codd. 93 (cum Βοννίας), 108. ⁴ Sic Comp. (cum Σαβανίας), Codd. 93 (cum Βοννίας et Φεσσίας), 108.

σουσιν ἐπὶ πάσῃ εὐλογίᾳ καὶ αἰνέσει. Alia exempl. καὶ εὐλογεῖτε τὸ ὄνομα τῆς δόξης τοῦ ὑπερυψουμένου ἐπὶ παντὸς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἐν αἰνέσει.⁶

6. וְכָל-עַמָּא. Ο'. καὶ πᾶσαν τὴν στάσιν (alia. ἕxempl. πᾶσας τὰς δυνάμεις⁸) αὐτῶν.

8. וְהַגִּירָא. Ο'. καὶ Γεργεσαίων (alia exempl. add. καὶ Εὐαίων⁷).

וְלִתְּ לִזְרְעו. Ο'. καὶ (alia exempl. add. δοῦναι αὐτῇ⁹) τῷ σπέρματι αὐτοῦ.

9. אֶת-עֵנִי. Ο'. τὴν ταπείνωσιν (alia exempl. κά-κωσιν⁹).

10. וּמִפְתִּיּוֹ. Ο'. καὶ τέρατα ἐν Αἰγύπτῳ. Alia exempl. ἐν Αἰγύπτῳ; alia, ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τέρατα.¹⁰

וְכִי יָדַעְתָּ כִּי הָיִינוּ. Ο'. ὅτι ἔγνωσ ὅτι ὑπερηφάνησαν. Alia exempl. ἔγνωσ γὰρ σὺ, κύριε, ὅτι ὑπερηφανεύσαντο.¹¹

13. וְקִיּוֹ. Ο'. προστάγματα. Alia exempl. δι-καιώματα.¹²

15. לְהַעֲבֹב. Ο'. εἰς σιτοδοσίαν (alia exempl. σιτο-δοσίαν; alia, σιτοδείαν¹³) αὐτῶν.

17. וַיִּמְאִנוּ. Ο'. καὶ ἀνένευσαν (alia exempl. ἡπέ-θησαν¹⁴).

אֶת-עַרְפָּא. Ο'. τὸν τράχηλον (alia exempl. νῶτον¹⁵) αὐτῶν.

17. וְאֶת-אֶת-אֶת-אֶת. Ο'. ἀρχήν. Alia exempl. ἀρχηγόν.¹⁶

וְלִתְּ לִזְרְעו. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἀφίων ἀμαρ-τίας.¹⁷ *Ἄλλος ἱλασμών. *Ἄλλος ἀφίεις.¹⁸

21. וְלִתְּ לִזְרְעו. Ο'. οὐχ ὑστέρησας (alia exempl. ὑστέρησεν¹⁹) αὐτοῖς οὐδέν. Alia exempl. καὶ οὐκ ἐπεδεήθησαν ῥήματος.²⁰

וְלִתְּ לִזְרְעו. Ο'. ἐπαλαιώθησαν. Alia exempl. κατε-τρίβη.²¹

וְלִתְּ לִזְרְעו. Ο'. καὶ πόδες (alia ex-empl. ὑποδήματα²²) αὐτῶν οὐ διερράγησαν (alia exempl. οὐκ ἐτυλώθησαν²³).

22. וְלִתְּ לִזְרְעו. Et distribuisti eos in varias regiones. Ο'. ἐμέρισας (s. διεμέρισας) αὐτοῖς. Alia exempl. καὶ διεμέρισας αὐτοῖς εἰς πρόσω-πον.²⁴

23. וְלִתְּ לִזְרְעו. Ο'. Vacat. Alia exempl. τοῦ εἰσελθεῖν καὶ κληρονομησάι.²⁵

24. וְלִתְּ לִזְרְעו. Ο'. καὶ ἐκκλη-ρονόμησαν αὐτήν. Alia exempl. καὶ εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ ἐκκληρονόμησαν τὴν γῆν.²⁶

25. וְלִתְּ לִזְרְעו. Ο'. πόλεις ὑψη-λάς. Alia exempl. πόλεις ὀχυράς καὶ γῆν πίνονα.²⁷

וְלִתְּ לִזְרְעו. Ο'. ἐν ἀγαθωσύνη σου τῇ μεγάλῃ. Alia exempl. ἐν τοῖς ἀγαθοῖς σου τοῖς μεγάλοις.²⁸

⁶ Sic Codd. 93 (cum εὐλογεῖται et ἐνὶ πάντας), 108. ⁷ Sic Comp. (cum πάντας), Codd. 93, 108 (ut Comp.). ⁸ Sic Codd. 93, 108, 121. ⁹ Sic Comp., Codd. 93 (cum αὐτῶν), 108.

¹⁰ Sic Codd. 93. Cf. Hex. ad Psal. xxx. 8. lxxxvii. 10. Thren. iii. 1. ¹¹ Prior lectio est in Ald., Codd. III, 44, 55, 58, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 93, 108. ¹² Sic Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Exod. xviii. 11. Deut. xvii. 13. xviii. 20. Jerem. i. 29.

Ad formam ὑπερηφανείν cf. Hex. ad Deut. i. 43. ¹³ Idem. Cf. ad Cap. i. 7. ¹⁴ Prior scriptura est in Comp., Ald., Codd. 74, 93 (cum ἐν τῇ σιτοδοσίᾳ... ἐν τῇ δίψῃ), 108 (idem, nisi σιτοδοσίᾳ), 243; posterior (ad quam cf. Hex. ad Psal. xxxvi. 19) in Codd. III (cum σιτοδείαν), 71 (idem), 119, aliis.

¹⁵ Sic Codd. 93 (cum εἰπήθησαν), 108. Cf. Hex. ad Exod. iv. 23. ix. 2. Jerem. xv. 18. l. 33. ¹⁶ Idem.

dem. ¹⁷ Idem. Cf. Num. xiv. 4 in LXX. ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. 52, 64, alii (inter quos 121 (cum ἀφίεις), 243).

¹⁹ Cod. 93 in textu: ἀφίεις (sic). Cod. 108 in textu: Δασμῷ (sic) ἀφίεις, ex duplici, ni fallor, versione. Ad Δασμῷ cf. Dan. ix. 9 juxta Theod. ²⁰ Sic Comp. (cum ὑστέρησεν), Ald., Codd. 64, 74, alii. ²¹ Idem. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, 44, 52, 58, alii (inter quos 243).

²³ Sic Codd. 93, 108 (cum τὰ ἱποδῶ. αὐτῶν οὐ διερρ. καὶ οἱ π. αὐτῶν οὐκ ἐτυλ.). Cf. Deut. viii. 4 in LXX. ²⁴ Idem. ²⁵ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²⁶ Sic Comp. (om. οἱ), 93, 108 (om. καὶ εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ αὐτῶν).

²⁷ Sic Comp. (cum ὀψηλάς), Codd. 93, 108. ²⁸ Sic Codd. 93, 108.

26. וַיִּכְרֹז. *Et contumaces fuerunt.* Ο'. καὶ ἤλασαν (alia exempl. παρεπίκραναν²⁹).

28. וַיִּרְדּוּ בָּהֶם. Ο'. καὶ κατήρξαν (alia exempl. ἐπαιδεύοντο³⁰) ἐν αὐτοῖς.

וַיָּשׁוּבוּ וַיִּזְקְקוּ. Ο'. καὶ πάλιν ἀνεβόησαν πρὸς σέ. Alia exempl. καὶ ἐπέστρεφον καὶ ἐπεκαλούντο σε πάλιν.³¹

28, 29. וַתַּעַד. עֲתִים. Ο'. καὶ ἐπεμαρτύρω. Alia exempl. καὶ ἐν καιροῖς ἐπεμαρτύρω.³²

29. וַהֲפֹחַ הַיּוֹד. Ο'. Vacat. Alia exempl. αὐτοὶ δὲ ὑπερηφανεύσαντο.³³

וְלֹא-שָׁמַעוּ לְמִצְוֹתֶיהָ וּבְמִשְׁפָּטָהּ חֲמָא-רִבָּם.

Ο'. καὶ οὐκ ἤκουσαν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου καὶ κρίμασί σου ἡμάρτοσαν. Alia exempl. καὶ οὐκ ἤκουσαν τῶν ἐντολῶν σου, καὶ ἐν τοῖς κρίμασί σου ἡμαρτον ἐν αὐτοῖς.³⁴

כִּתְּהָ סוֹרֶרֶת. Ο'. νῶτον ἀπειθοῦντα. Alia exempl. ὧμον αὐτῶν ἀπειθοῦντα καὶ ἐκκλίνοντα.³⁵

30. וַתִּכְשָׁף. Ο'. καὶ εἰλκυσας (alia exempl. ἐμακροθύμησας³⁶).

וְלֹא הֶאֱזִינוּ. Ο'. καὶ οὐκ ἐνωτίσαντο. Alia exempl. καὶ οὐ προσέσχον καὶ οὐκ ἐνωτίσαντο.³⁷

35. הִרְחֲבָהּ וַהֲשִׁמָּנָהּ. Ο'. τῇ πλατεΐᾳ καὶ λιπαρᾷ. Alia exempl. τῇ πίνονι.³⁸

37. וַתְּבוֹאֲתָהּ מִרְבָּהּ. *Et proventus ejus multos edit.* Ο'. καὶ οἱ καρποὶ αὐτῆς πολλοί (alia exempl. οἱ πολλοὶ ἐγένοντο³⁹).

CAP. X.

14 (Hebr. 15). פָּחַת. Ο'. Φαάθ. Alia exempl. Φαάθ ἡγούμενου.¹

28 (29). וְכָל-הַזָּבָר. Ο'. καὶ πᾶς ὁ προσπορευόμενος. Alia exempl. καὶ πάντες οἱ διαχωρισθέντες.²

וַיֵּדַע. Ο'. ὁ εἰδώς. Alia exempl. ὁ γινώσκων.³

29 (30). וַהֲתָה אֲדִינּוּ. Ο'. κυρίον. Alia exempl. κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.⁴

31 (32). וְכִשָּׁף. *Et debitum.* Ο'. καὶ ἀπαίτησιν. Alia exempl. καὶ χρέος καὶ ἀπαίτησιν.⁵

32 (33). וַהֲעֵמְדוּנוּ עָלֵינוּ. Ο'. καὶ στήσομεν ἐφ' ἡμᾶς. Alia exempl. καὶ ἐστήσαμεν καθ' ἐαυτῶν.⁶

33 (34). וְלִשְׁלַח הַתַּמִּיר. Ο'. καὶ εἰς ὀλοκαύτωμα τοῦ ἐνδελειχισμού. Alia exempl. καὶ εἰς ὀλοκαυτώματα διαπαντός.⁷

34 (35). עַל-קֶרְבֶּן. Ο'. περὶ κλήρου. Alia exempl. περὶ τῶν δώρων.⁸

וְלִעֲתִים מְזַמִּינִים. *Temporibus statutis.* Ο'. εἰς καιροὺς ἀπὸ χρόνων. Alia exempl. κατὰ καιροὺς ἀπὸ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας.⁹

37 (38). וְהָאֵת-רִאשִׁית עִרְסִיתֵנוּ וְתִרְוַמֵּיתֵנוּ. Ο'. καὶ τὴν ἀπαρχὴν σίτων ἡμῶν. Alia exempl. καὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ σίτου ἡμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς ἡμῶν.¹⁰

38 (39). בַּעֲשֵׂר הַלֵּוִים. Ο'. ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ Λευίτου. Alia exempl. ἐν τῷ δεκατοῦν τοῦς Λευίταις.¹¹

וְאֶל-הַלֵּשְׁכֹּת. Ο'. εἰς τὰ γαστροφυλάκια (alia exempl. παστοφόρια¹²).

וּבֵית הָאוֹצָר. Ο'. εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ. Alia exempl. εἰς τὸν οἶκον τοῦ θησαυροῦ.¹³

²⁹ Iidem. ³⁰ Sic Codd. 93 (cum ἐπεδυνόντων, "cum ἔ[?] supra lineam"), 108; h. e. castigabantur (Israelitae). Nisi forte legendum ἐπαιδεύον, coll. Hex. ad Lev. xxv. 43. 2 Paral. viii. 10. ³¹ Sic Codd. 93 (cum ἐπεκαλούντων, "cum ἔ[?] supra lineam"), 108. ³² Sic Comp., Codd. 93, 108.

³³ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. Cf. ad v. 10. ³⁴ Sic Comp. (om. ἐν αὐτοῖς), Codd. 93 (idem), 108. ³⁵ Sic Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Psal. lxxv. 7. lxxvii. 7. ³⁶ Sic Comp. (cum duplici versione), Codd. 93 (cum -σαν), 108.

³⁷ Sic Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Psal. lxxvii. i. lxxix. i. ³⁸ Iidem (om. τῇ πλατεΐᾳ kai). ³⁹ Iidem.

CAP. X. ¹ Sic Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Esdr. x. 30.

² Sic Comp. (om. οἱ), Codd. 93, 108. ³ Sic Codd. 93, 108.

⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁵ Sic Codd. 93 (cum ἀπαρτησιν (sic)), 108. ⁶ Iidem (qui continent: ἐντολαῖς τοῦ

διδόναι ἡμᾶς τὸ τρ. τοῦ δ. εἰς λατρείαν οἴκου τ. θ. ἡ.). ⁷ Sic

Comp., Codd. 93, 108. ⁸ Sic Comp., necnon (cum περὶ

τῶν δώρων καὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν λ. καὶ τοῦ λαοῦ περὶ κλήρου

εὐλοφορίας) Codd. 93, 108. ⁹ Sic Codd. 93 (cum ελῆ-

ρουσι), 108. ¹⁰ Sic Comp. (cum σίτων), Codd. 93, 108.

Cf. Hex. ad Ezech. xlv. 30. ¹¹ Sic Codd. 93, 108.

¹² Iidem. Cf. Hex. ad Esdr. viii. 29. ¹³ Sic Comp.

39 (40). אֶל־הַלְשָׁנוֹת. O'. εἰς τοὺς θησαυρούς.
Alia exempl. εἰς τὰ παστοφόρια.¹⁴

CAP. XI.

1. אֶחָד מִן־הַעֲשָׂרָה לְשֵׁבֶת. O'. ἓνα ἀπὸ τῶν δέκα
καθίσαι. Alia exempl. ἐξ αὐτῶν τὸ δέκατον
ὥστε οἰκεῖν.¹

2. לְשֵׁבֶת. O'. καθίσαι. Alia exempl. κατοικῆσαι.²

8. וְאַחֲרָיו. O'. καὶ ὁπίσω αὐτοῦ (alia exempl. add.
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ³).

9. עַל־הָעִיר. O'. ἀπὸ (alia exempl. ἐπὶ⁴) τῆς πό-
λεως.

11. נֶגֶד בַּיִת. O'. ἀπέναντι (alia exempl. ἡγούμε-
νος⁵) οἴκου.

13. בְּרֹאשֵׁי. O'. Vacat. Alia exempl. νιοῦ Ζακ-
χίου.⁶

14. וְזַרְיָאֵל. O'. Βαδιήλ. Alia exempl. Ζεχριήλ
(וֹכְרִיאֵל).⁷

15. בְּרֹחֲשׁוֹב. O'. Vacat. Alia exempl. νιδς 'Ασούβ.⁸

בְּרֹחֲשִׁבְיָה בֶן־בּוֹנִי. O'. Vacat. Alia exempl.
νιοῦ 'Ασάβίου, νιοῦ Βοννώ.⁹

16. וְשִׁבְתִּי וַיַּחֲבֹד עַל־הַמְּלָאכָה הַחִיצוֹנָה לְבֵית
יְהוָה. הָאֱלֹהִים מְרֹאשֵׁי הַלְלוּם. O'. Vacat. Alia
exempl. καὶ Σαβαθαίος, καὶ 'Ιωζαβὰδ ἐπὶ τὰ
ἔργα τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ἑξωτάτου, καὶ ἀπὸ
τῶν ἀρχόντων τῶν Λευιτῶν.¹⁰

17. בֶּן־זַבְדִּי בֶן־אֶסְפָּה רֹאשׁ הַתְּחִלָּה יְהוּדָה
לְתַפְלָה וּבִקְבֻרָה מְשֻׁבָּה (gratias agebat)

מֵאַחֲרֵי וַעֲבָדָה בֶּן־שְׁמוּעַ בֶּן־גַּלְל בְּיָדֵינוּ.
O'. καὶ 'Ιωβῆθ νιδς Σαμονί. Alia exempl.
νιδς Ζεχρεί, νιοῦ 'Ασάφ, ἀρχων τοῦ αἵνου
(הַתְּחִלָּה), καὶ 'Ιούδας τῆς προσευχῆς, καὶ
Βοκχέας δεύτερος ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ
'Αβδίας νιδς Σαμαίου, νιοῦ Γαλλέλ, νιοῦ 'Ιδι-
θουν.¹¹

18. בְּלִי־הָלוּם בַּעֲרֵי הַקֶּשֶׁשׁ. O'. Vacat. Alia ex-
empl. πάντες οἱ Λευῖται ἐν τῇ πόλει τῇ ἁγίᾳ.¹²

19. הַשְּׂמֵרִים בְּשָׂעִירִים. O'. Vacat. Alia exempl.
οἱ φυλάσσοντες ἐν ταῖς πύλαις.¹³

20. וְשָׂאֵר יִשְׂרָאֵל הַכֹּהֲנִים הַלְלוּם בְּכָל־עֵרֵי יְהוּדָה.
אִישׁ בְּנִחְלָתוֹ. O'. Vacat. Alia exempl. τὸ
δὲ λοιπὸν τοῦ 'Ισραήλ, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ
Λευῖται ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῆς 'Ιουδαίας,
ἀνὴρ ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ.¹⁴

21. הַנְּתִינִים יֹשְׁבִים בְּעַפְלָה וְצִיחָה וְשִׁפְפָּה עַל־
הַנְּתִינִים. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ οἱ
Ναθινάιοι οἱ κατώκησαν ἐν 'Οφλά' καὶ Σεαδ
καὶ Γεσφὰς ἐπὶ τῶν Ναθινάων.¹⁵

22. בִּירוּשָׁלַם עֲדֵי בֶן־בָּנִי. O'. νιδς Βανί, νιδς 'Οζί.
Alia exempl. ἐν 'Ιερουσαλὴμ 'Οζει νιδς Βοννέ.¹⁶

בְּרֹחֲשִׁבְיָה בֶן־מִיכָא. O'. νιδς Μιχά. Alia ex-
empl. νιοῦ Μαθθανίου, νιοῦ Μιχά.¹⁷

23. וְאַחֲרָם עַל־הַמְּשָׁרְרִים דְּבִרְיוֹם בְּיוֹמֵי.
O'. εἰς αὐτούς. Alia exempl. ἐπ' αὐτούς· καὶ
ἡ τάξις ἐν τοῖς ἄδουσι καθ' ἐκάστην ἡμέραν.¹⁸
Alia: ἐπ' αὐτούς· καὶ διέμενεν ἐν πίστει ἐπὶ
τοῖς ῥάδοις λόγος ἐκάστης ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ
αὐτοῦ.¹⁹

(cum οἴκου pro εἰς τὸν οἶκον), Codd. 93, 108.

¹⁴ Sic

Comp. (cum Σαββαθαίος et 'Ιωσα-
βὰδ), Codd. 93 (om. τοῦ οἴκου), 108 (cum Σαβθαίος). ¹¹ Sic

Comp. (cum 'Ασάφ), Codd. 93 (cum Αὐδεῖας pro Ἀβδίας νιδς),
108 (cum Γαλλέκ). ¹² Idem. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem.

¹⁵ Sic Comp. (cum Σαα... ἀπὸ τῶν Ν.), Codd. 93 (cum Na-
θην. (bis) et 'Οφλα), 108 (om. οἱ, cum 'Οφλα καὶ οἱ νιοῖ
'Ααύ).

¹⁶ Sic Comp. (cum Βανί), Codd. 93 (cum Βοννέ),
108. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 93 (cum Μαθθ. et Μιχά), 108.

¹⁸ Sic Codd. 44, 71, 106. Hieron.: super eos erat; et ordo
in cantoribus per dies singulos. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 93

(cum διέμενεν et ὁδοῖς), 108.

⁹ Sic Comp. (cum 'Ασάβια et Βοννώ), Codd. 93 (cum 'Ασάβ

et Βαννὰ), 108.

¹⁰ Sic Comp. (cum Σαββαθαίος et 'Ιωσα-
βὰδ), Codd. 93 (om. τοῦ οἴκου), 108 (cum Σαβθαίος).

¹¹ Sic

Comp. (cum 'Ασάφ), Codd. 93 (cum Αὐδεῖας pro Ἀβδίας νιδς),
108 (cum Γαλλέκ). ¹² Idem. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem.

¹⁵ Sic Comp. (cum Σαα... ἀπὸ τῶν Ν.), Codd. 93 (cum Na-
θην. (bis) et 'Οφλα), 108 (om. οἱ, cum 'Οφλα καὶ οἱ νιοῖ
'Ααύ).

¹⁶ Sic Comp. (cum Βανί), Codd. 93 (cum Βοννέ),
108. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 93 (cum Μαθθ. et Μιχά), 108.

¹⁸ Sic Codd. 44, 71, 106. Hieron.: super eos erat; et ordo
in cantoribus per dies singulos. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 93

(cum διέμενεν et ὁδοῖς), 108.

⁹ Sic Comp. (cum 'Ασάβια et Βοννώ), Codd. 93 (cum 'Ασάβ

exempl. ἦσαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς ἀρχοντες τῶν πατριῶν.⁶

15. מַנְדָּא. Ο'. Μαννάς. Alia exempl. Ἐδνάς.⁷

24. לְהָלֵל לַיהוָה. Ο'. εἰς ὕμνον αἰνεῖν. Alia exempl. αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι.⁸

25. מִתְנַהֵג וּבִקְבֻכָּה עֲבֹדָה מְשֻׁלָּם מִלְּמֹן עָקֹב. Ο'. Vacat. Alia exempl. Μαθθανίας, καὶ Βακβακίας, Ἀβδείας, Μοσολλάμ, Τελμὼν, Ἀκκούβ, φυλάσσοντες πωλωροὶ φυλακῆς.⁹

26. אָלָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. οὔτοι.¹⁰

הַפְחָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. τοῦ ἀρχοντος.¹¹

27. בָּקֶשׂוּ אֶת-הַלִּוּוֹת מִכָּל-מְקוֹמָתָם לַיהוָה. Ο'. ἐζήτησαν τοὺς Λευίτας ἐν τοῖς τόποις αὐτῶν τοῦ ἐνέγκαι αὐτούς. Alia exempl. ἤτησαν τοὺς Λευίτας ἐκ πάντων τῶν τόπων αὐτῶν τοῦ ἀγαγεῖν αὐτούς.¹²

וַתִּתְדוּת וַתִּשְׁמַח. Ο'. καὶ εὐφροσύνην ἐν θαυμά. Alia exempl. ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐν αἰνέσει.¹³

מִצְלָתִים. Ο'. κυμβαλίζοντες. Alia exempl. καὶ ἐν κυμβάλοις.¹⁴

28, 29. וּמִן-הַצִּירִי נִטְפְּתִי: וּמִבֵּית הַגִּלְגָּל וּמִשְׁדּוֹת. Ο'. καὶ ἀπὸ ἐπαύλεων, καὶ ἀπὸ ἀγρῶν. Alia exempl. καὶ ἀπὸ τῶν ἐπαύλεων τοῦ Νετωφατεῖ, καὶ ἐν Βαυθαγαλᾷ, καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν Γαβεὲ καὶ Ἀσμῶθ.¹⁵

סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלַם. Ο'. ἐν (alia exempl. περικύκλω¹⁶) Ἱερουσαλήμ.

30. וַיִּשְׁתַּחֲוּ וַיִּתְהַדְּדוּ. Ο'. καὶ ἐκαθαρίσθησαν . . καὶ ἐκαθάρισαν. Alia exempl. καὶ ἡγνίσαντο . . καὶ ἡγνίσαντο.¹⁷

וְאֶת-הַשְּׂעִרִים. Ο'. καὶ τοὺς πωλωρούς. Alia exempl. καὶ τὰς πύλας.¹⁸

31. לְשַׁעַר. Ο'. Vacat. Alia exempl. τῆς πύλης.¹⁹

36. גִּלְגָּל מַעִי. Ο'. Γελῶλ, Ἰαμά, Ἀῖα. Alia exempl. Γελωλαί, Μαῖα.²⁰

בְּכָל-יִשְׂרָאֵל. Ο'. τοῦ αἰνεῖν ἐν ᾧδαῖς (alia exempl. ἐν σκεύεσι καὶ ᾧδαῖς²¹).

37. וְעַל שַׁעַר הָעֵץ. Ο'. ἐπὶ πύλης τοῦ αἰνεῖν. Alia exempl. καὶ ἐπὶ τῆς πύλης τῆς πηγῆς.²²

עַל-מַעְלֹת. Ο'. ἐπὶ κλίμακας. Alia exempl. ἐπὶ τοῖς βαθμοῖς.²³

37–39. וְעַל שַׁעַר הַמַּיִם מִזְרָח: וְהַתְּדוּת הַשְּׂנִית: הַחֹלְקָה לְמוֹאֵל וְאֶת אֶתְרָהּ הַחֵצִי הָעֵם מַעַל לְהַחֲמִיחַ מַעַל לְמַגְדָּל הַתְּנֹזִירִים וְעַל הַחֲמִיחַ הַרְתָּבָה: וְהַחֲמִיחַ הַרְתָּבָה: Ο'. καὶ ἕως τῆς πύλης τοῦ ὕδατος Ἐφραῖμ. Alia exempl. καὶ ἕως τῆς πύλης τῶν ὑδάτων κατ' ἀνατολάς. (38) καὶ περὶ αἰνέσεως ἡ δευτέρα ἐπορεύετο συναντῶσα αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ ὀπίσω αὐτῆς, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ ἐπάνω τοῦ τεύχους ὑπεράνω τοῦ πύργου τοῦ θαννουρεῖμ, καὶ ἕως τοῦ τεύχους τοῦ πλατέος, (39) καὶ ἕως ἐπάνω τῆς πύλης Ἐφραῖμ.²⁴

39. וְעַל-שַׁעַר הַיְּשָׁנָה (veterem) הַיְּשָׁנָה. Ο'. καὶ ἐπὶ τὴν πύλην ἰχθυράν (potior scriptura τὴν ἰχθυράν). Alia exempl. καὶ ἐπὶ τὴν

⁶ Sic Codd. 93, 108.

⁷ Sic Comp., Codd. 93, 108

(cum Mednás). ⁸ Sic Comp. (praem. εἰς τὸ), Codd. 93, 108. Hieron.: ut laudarent et confiterentur.

⁹ Sic Comp. (cum Mosolám), Codd. 93 (cum Matb.), 108 (cum Γελμὼν, Ἀκκούμ).

¹⁰ Ibidem. ¹¹ Ibidem. ¹² Ibidem.

¹³ Sic Comp. (cum καὶ εὐφροσύνην), Codd. 93 (om. και), 108.

¹⁴ Sic Codd. 93, 108 (qui pergunt: καὶ ψαλτήριος καὶ κινύρας).

¹⁵ Sic Comp. (cum καὶ ἀπὸ ἐπαύλεων . . καὶ ἀπὸ ἀγρῶν Γαβεῖ . .), Codd. 93 (cum καὶ Βαθγ. . . Γαβεῖ καὶ Ἀζαμῶθ), 108 (cum Γαβεῖ).

¹⁶ Ibidem.

¹⁷ Sic Codd. 93 (cum ἡγνίσαντο et ἡγνίσαν), 108.

¹⁸ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹⁹ Ibidem.

²⁰ Sic Comp., Codd. 93 (cum Μαλια), 108 (cum Γελωλ αμ αια). In Codd. II, III, et Frid. Aug. lacuna est; sed in hoc corrector supplevit γελωλαί μααί.

²¹ Sic Comp. (cum ἐν σκεύεσι φῶδῃς), Codd. 93, 108.

²² Sic Comp. (cum ἐπὶ π. pro καὶ ἐπὶ τῆς π.), Codd. 93, 108.

²³ Ibidem. ²⁴ Sic Codd. 93 (cum τοῦ ἥμισυ . . τῆς πύργου . . πλατέος), 108 (om. λαοῦ, cum θαννουρεῖμ); necnon (cum τοῦ ὕδατος . . ἐξεπορεύετο . . ὑπεράνω (pro ἕως ἐπάνω)) Comp. (cum θαννουρεῖμ), Ald. (cum θενουρίμ . . πλατέος . . τοῦ τεύχους (pro τῆς πύλης) Ἐφρ.), 44 (cum ἕως πύλης . . θενουρίμ . . Ἐφραῖμ κατ' ἀνατολάς), 52 (cum ἕως πύλης . . θενουρίμ), 64 (ut 52), alii (inter quos 243, cum θενουρίμ, et τοῦ τεύχους (pro τῆς πύλης) Ἐφρ.).

πύλην τὴν εἰσιανὰ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τὴν
ἰχθυήραν.²⁵

39. וּמִכְבֵּל הַמָּאָה. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ
ἀπὸ τοῦ πύργου τοῦ Μεά.²⁶

39-42. וַעֲמִדוֹת הַמִּשְׁעָה וְהַמִּשְׁרָרִים הַמְּשֻׁרִים. O'. καὶ
ἡτοιμάθησαν οἱ ἑστῆσαντες ἐν πύλῃ τῆς φυλακῆς.
(40) καὶ ἔστησαν αἱ δύο τῆς αἰνέσεως ἐν οἴκῳ
τοῦ θεοῦ, καὶ ἐγώ, καὶ τὸ ἥμισυ τῶν στρατηγῶν
μετ' ἐμοῦ· (41) καὶ οἱ ἱερεῖς 'Ελιακείμ, Μασ-
σίας, Μιαμείν, Μιχαίας, 'Ελιωνάι, Ζαχαρίας,
'Ανανίας, ἐν σάλπιγγιν· (42) καὶ Μασσίας, καὶ
Σεμείας, καὶ 'Ελεάζαρ, καὶ 'Οζει, καὶ 'Ιωανὰν,
καὶ Μελεχίας, καὶ Αἰλὰμ, καὶ 'Ιεζούρ.²⁷

42. וַיִּשְׁמְעוּ הַמִּשְׁרָרִים וְהַמְּשֻׁרִים. O'. καὶ
ἡκούσθησαν ('Ἄλλος· ἐπευφήμησαν²⁸) οἱ ἄδον-
τες, καὶ ἐπεσκέπησαν. Alia exempl. οἱ ὀδοὶ
ἡκούτισαν, καὶ 'Ιεζρίας ἐπίσκοπος.²⁹

43. שְׂמִיחָה גְדוֹלָה. O'. μεγάλως. Alia exempl.
εὐφροσύνη μεγάλη.³⁰
עַד-מִרְחֹק. O'. ἀπὸ μακρόθεν. Alia exempl.
ἕως εἰς μακράν.³¹

44. לִבְנוֹת בָּהֶם לְשִׂידֵי הָעָרִים מִנְּאֻת הַתּוֹרָה.

O'. καὶ τοῖς συνηγμένοις ἐν αὐτοῖς ἀρχουσι τῶν
πόλεων, μερίδας. Alia exempl. τοῦ συναγαγεῖν
ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν πόλεων τοῖς
ἀρχουσι τῶν πόλεων μερίδας τοῦ νόμου.³²

45. הַתְּהִיָּה הַמְּשֻׁרָה הַמְּשֻׁרָה. O'.
τοῦ καθαρισμοῦ, καὶ τοὺς ἄδοντας, καὶ τοὺς πυ-
λωροὺς, ὡς ἐντολαί. Alia exempl. τῆς ἀγνείας,
καὶ οἱ πυλωροὶ καὶ οἱ ὀδοὶ κατ' ἐντολήν.³³

46. וְהַתְּהִיָּה הַמְּשֻׁרָה. O'. καὶ ὕμνον καὶ αἶνε-
σιν. Alia exempl. καὶ ὕμνος καὶ ἐξομολογήσεις
καὶ αἶνεσις.³⁴

CAP. XIII.

2. לְקַלְלָהּ. O'. καταράσασθαι (alia exempl. add.
αὐτόν').

3. וַיִּבְדְּלוּ כָל-עָרָב. O'. καὶ ἐχωρίσθησαν πᾶς ἐπί-
μικτος. Alia exempl. διέστειλαν τὸν λαὸν τὸν
ἀναμεμιγμένον.²

5. אֶת-הַמִּנְחָה. O'. τὴν μανάα. Alia exempl. τὴν
θυσίαν.³

מִנְחָה. O'. ἐντολήν. Alia exempl. καὶ τὰ
ἄζυμα (בְּצִיָּה).⁴

6. וַיִּשְׂמְחוּ יָמִים נְשֻׂאֲלָתִי. O'. καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν
ἡμερῶν ᾗτησάμην. Alia exempl. εἰς τὸν καιρὸν
τῶν ἡμερῶν ὧν ᾗτησάμην.⁵

8. וַיִּרְעוּ לִי. O'. καὶ πονηρὸν μοι ἐφάνη (alia ex-
empl. add. καὶ ἐλυπήθην⁶).

²⁵ Sic Comp., Ald. (cum καὶ ἐπὶ τ. π. εἰς τὴν ἰανὰ, καὶ ἐπὶ π.
τὴν ἰχθυήραν), Codd. 44 (om. ἐπὶ τὴν π. in posteriore loco),
52, 64, 71 (om. τὴν in 3mo loco), 73 (idem), 93 (cum ἡσούα
et ἰχθυήν), 108 (cum ἐπὶ τ. π. ἰχθυήν). ²⁶ Sic Comp.,

Ald., Codd. 52, 93 (cum ἁμμήλ pro τοῦ M.), 108 (cum τοῦ
ἁμμήλ).

²⁷ Sic Comp. (cum ἐπὶ πύλην . . Μιαμίν . . Σεμείας,
'Ελ., 'Οζει, 'Ιω., Αἰλ., καὶ 'Ι., Ald. (cum ἐπὶ πύλην . . Μα-
σίας, Βενιαμίν . . 'Ελιωνά . . 'Ελαάζαρ, καὶ 'Οζιά, καὶ 'Ιωανὰ, καὶ
'Εμελεχίας, καὶ 'Ελεαμίας, καὶ 'Εζούρ), Codd. 52 (cum ἐπὶ πύ-
λην . . Μασίας, Βενιαμίν . . 'Ελιωνά . . (om. ἐν σάλπιγγιν) καὶ Μασ-
σίας) . . καὶ 'Οζιά, καὶ 'Ιωανὰ . . καὶ 'Ελὰμ, καὶ 'Εζούρ), 64 (ut
52, nisi 'Ελιακίμ . . Βενιαμίν . . 'Ιωανὰ . . 'Ιεζούρ), alii (inter
quos 93, cum ἐν τῇ πύλῃ), 108 (om. Μιαμείν, cum Μασσέας
(in posteriore loco) . . 'Ιωανὰ . . 'Ελὰμ). ²⁸ Sic in textu

Cod. 119. Praeterea pro καὶ ἐπεσκέπησαν in Ald., Codd. 52,

64, 243, legitur: καὶ ἐπεσκέφησαν, καὶ ἐπευφήμησαν. (Voces
εὐφηνείν, εὐφηνία, εὐφηνος, pro Hebraeis נִיחָה וְנִיחָה, Sym-
macho in deliciis sunt.) ²⁹ Sic Comp. (cum καὶ ἡκούσθ.
οἱ ἄδ.), Codd. 93 (cum ἡκούτῃσαν), 108. ³⁰ Sic Comp.,

Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Paral. xxix. 9. ³¹ Sic
Codd. 93, 108. ³² Sic Comp. (om. τοῖς ἀρχ. τ. π. et τοῦ
νόμου), Codd. 93, 108 (cum καὶ τοῖς συνηγ. pro τοῦ συναγ. (!)).

³³ Sic Codd. 93, 108 (cum καὶ τῶν ἀγνείας). ³⁴ Sic Codd. 93 (cum
αἰνέσεις), 108 (cum ἐξομολογήσεις).

CAP. XIII. ¹ Sic Codd. 93, 108. ² Idem. ³ Sic
(et v. 9) Comp., Codd. 93, 108. ⁴ Sic Codd. 93, 108.

⁵ Idem (cum duplici versione εἰς τὸν καιρὸν—παρὰ τοῦ β.
καὶ μετὰ τὸ τέλος τ. ἡ. ὧν ᾗτ. παρὰ τοῦ β.). ⁶ Sic Codd.

93, 108 (cum ἐλυπήθην). Cf. ad Cap. iv. 1 (pro alio He-
braeo).

11. **וְאָרִיבָה אֶת־הַסִּנְיִים**. Ο'. καὶ ἐμαχεσάμην τοῖς στρατηγοῖς. Alia exempl. καὶ ἐκρίθην μετὰ τῶν στρατηγῶν.⁷
13. **וְאֶפְרָיִם עַל־אֲצִוְרוֹת**. Et praefeci thesauris. Ο'. ἐπὶ χεῖρα. Alia exempl. καὶ ἐνετειλάμην ἐπὶ χεῖρα.⁸
14. **וּבְמִשְׁמָרֵי**. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτοῦ.⁹
15. **בְּיוֹם מְכָרָם צִיד**. Ο'. ἐν ἡμέρᾳ πράσεως αὐτῶν (alia exempl. add. ὅτε ἐπώλουν ἐπισιτισμὸν¹⁰).
16. **וַיִּשְׁבּוּ יְהוּדִים**. Ο'. καὶ ἐκάθισαν. Alia exempl. καὶ οἱ Τύριοι καὶ ἐκάθισαν; alia, καὶ οἱ Τύριοι ἐκάθηντο.¹¹
17. **וְאָרִיבָה אֶת חֲרֵי יְהוּדָה**. Ο'. καὶ ἐμαχεσάμην τοῖς νίοις Ἰούδα τοῖς ἐλευθεροῖς. Alia exempl. καὶ ἐκρίθην μετὰ τῶν ἐλευθερῶν Ἰούδα.¹²
19. **כַּאֲשֶׁר צִלְּלוּ שַׁעֲרֵי**. Cum primum obumbrarentur portae. Ο'. ἡνίκα κατέστησαν πύλαι. Alia exempl. ἡνίκα ἡσύχασα, κατέστησαν αἱ πύλαι.¹³
- לֹא־יָבוֹא**. Ο'. ὥστε μὴ αἶρειν. Alia exempl. τοῦ μὴ εἰσφέρειν.¹⁴
20. **הַרְבֵּלִים וּמְכָרֵי כֶל־מִמְכָּר**. Ο'. πάντες, καὶ ἐποίησαν πρᾶσιν. Alia exempl. πάντες οἱ μετὰβολοι, καὶ οἱ ποιοῦντες πᾶσαν πρᾶσιν.¹⁵
- פָּעַם**. Ο'. ἅπαξ. Alia exempl. καὶ ἐκωλύθησαν ἅπαξ.¹⁶
21. **כִּי אֶשְׁלַח בָּכֶם**. Ο'. ἐκτενῶ χεῖρά μου ἐν ὑμῖν. Alia exempl. τὴν χεῖρά μου ἐπιβαλὼ ἐφ' ὑμᾶς.¹⁷
22. **אֲשֶׁר יִהְיוּ מְטַהֲרִים וּבָאִים שָׁמָּיִם**. Ο'. οἱ ἦσαν καθαρῖζόμενοι, καὶ ἔρχόμενοι φυλάσσοντες. Alia exempl. ἵνα ἔρχόμενοι ἀγνίζωνται, καὶ φυλάσσουσι.¹⁸
- וְגַם־הָאֵל**. Ο'. πρὸς ταῦτα. Alia exempl. καί γε τούτου.¹⁹
24. **וְכִלְשׁוֹן עַם וְעָם**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἀλλὰ κατὰ γλῶσσαν λαοῦ καὶ λαοῦ.²⁰
25. **וְלָכֶם**. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐαυτοῖς.²¹
26. **הֲלוֹא עַל־אַלֶּה**. Ο'. οὐχ οὕτως. Alia exempl. οὐ περὶ τούτου.²²
- כְּמִדּוֹ**. Ο'. ὅμοιος αὐτῷ (alia exempl. add. μέγας²³).
27. **הָרַעְיָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת**. Ο'. πονηρίαν ταύτην. Alia exempl. τὴν κακίαν τὴν μεγάλην ταύτην.²⁴
- לְהַשִּׁיב**. Ο'. καθίσαι. Alia exempl. ὥστε ἐπιστρέψαι.²⁵
28. **הָתֵן**. Ο'. νυμφίον. Alia exempl. γαμβρός.²⁶
29. **עַל גְּבָאֵלִי הַהִנֵּה וּבִרְיִת הַהִנֵּה** (inguinationes) **וְהָרִיחַ**. Ο'. ἐπὶ ἀγχιστεία τῆς ἱερατείας καὶ διαθήκῃ (alia exempl. διαθήκης²⁷) τῆς ἱερατείας, καὶ τοὺς Λευῖτας. Alia exempl. ἐπὶ τοὺς ἀλισγῶντας τὴν ἱεροσύνην καὶ τὴν διαθήκην τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν.²⁸
30. **מִכֶּל־נֶכֶר**. Ο'. ἀπὸ πάσης ἀλλοτριώσεως. Alia exempl. ἀπὸ παντὸς ἀλλοτρίου.²⁹
31. **וְלִקְרֹבֵן הָעֵצִים**. Ο'. καὶ τὸ δῶρον τῶν ξυλοφόρων. Alia exempl. καὶ εἰς τὰ δῶρα τῶν ξύλων.³⁰
- וְלִבְנֵי־בִרְיִים**. Ο'. καὶ ἐν τοῖς βακχουρίοις (alia exempl. πρωτογεννήμασι³¹).

⁷ Idem. Cf. ad Cap. v. 7. Verba τοῖς στρατηγοῖς desunt in Codd. II, III, FA (ante corr.), 55, 58. ⁸ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁹ Sic Comp., Cod. 108 (om. καί). ¹⁰ Sic Cod. 108, et (cum *ἔτι* pro *ἔτε*) Comp., Ald., Codd. 52 (cum *ἐπώλουν*), 64, 93, 248. ¹¹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. 52, 64, 248; posterior in Codd. 93, 108. ¹² Sic Comp., Cod. 108. ¹³ Sic Codd. 93, 108. Hieron.: *cum quievissent portae*. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Comp. (cum καὶ ἐποίησαν *πρ.*), Codd. 93, 108 (cum *πρᾶσιν*). Ad μετὰβολοι cf. ad Cap. iii. 31. ¹⁶ Sic Codd. 93 (cum *ἐκωλ.*), 108. ¹⁷ Sic Codd. 93 (om. *τῇ*), 108. ¹⁸ Sic Codd. 93 (cum

φυλάσσουσι), 108. ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²¹ Idem. ²² Sic Codd. 93, 108. ²³ Idem. ²⁴ Sic Codd. 93 (cum *μεγ.* pro *τὴν μεγ.*), 108. ²⁵ Idem. Cf. Hex. ad Esdr. x. 2. ²⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108 (cum *γαμβροῦ*). ²⁷ Sic Codd. II, III, FA. ²⁸ Sic Comp. (cum *ἐπὶ ἀγχ.* τῆς *ἱερ.*), Codd. 93, 108 (cum *ἀλισγῶντας*). (Lexica dant formas *ἀλισγῶ* et *ἀλίσγω* (Hesych.: *Ἀλίσγωντες* *μολύνοντες*, *μιαίνοντες*); sed derivativa *ἡλίσγησα*, *ἀλισγηθῆναι*, *ἀλίσγημα* etc. ad *ἀλίσγῶ* pariter referri possunt.) ²⁹ Sic Codd. 93, 108. ³⁰ Sic Comp. (cum *εἰς τὸ δῶρον*), Codd. 93, 108. ³¹ Idem.

ESTHER.

IN LIBRUM ESTHER

MONITUM.

DE editionibus hujus libelli haec habet Jacobus Usserius Armachanus in *Syntagmate De Graeca LXX Interpretum Versione*, Lond. 1655, pp. 105, 106: "Et Estherae quidem duas in Arundellianae bibliothecae codice MS. editiones nacti sumus; contractiorem unam [Parsonsio Cod. 93 a], auctiorem et Origenicis asteriscis signatam aliam [eidem Cod. 93 b]: in quarum tamen utraque reperta ea sunt omnia, quae textui Hebraico a LXX addita fuisse Origenes in Epistola ad Julium Africanum [Opp. Tom. I, p. 14] his verbis significaverat: 'Εκ τῆς Ἑσθῆρ, οὔτε ἡ τοῦ Μαρδοχαίου εὐχὴ, οὔτε ἡ τῆς Ἑσθῆρ, οἰκοδομῆσαι δυνάμεναι τὸν ἐντυγχάνοντα, παρ' Ἑβραίοις φέρονται· ἀλλ' οὐδὲ αἱ ἐπιστολαί, οὐδὲ ἡ τοῦ Ἀμὸν ἐπὶ καθαιρέσει τοῦ τῶν Ἰουδαίων ἔθνους γεγραμμένη, οὐδὲ ἡ τοῦ Μαρδοχαίου ἐξ ὀνόματος Ἀρταξέρξου ἀπολύουσα τοῦ θανάτου τὸ ἔθνος... Quae nec in Hebraeo, nec apud ullum ferri interpretum Hieronymus [Opp. Tom. IX, p. 1145 ed. Migne] quoque confirmat. Ut et ipse Theodotion, qui non modo in Jobo et aliis libris, sed etiam prolixa illa in Daniele vulgatae editionis additamenta retinenda censuerat, hasce lacinias consulto neglexisse videatur, quasi nihil aliud continentes, quam ea quae ex tempore dici poterant et audiri (quemadmodum in Estherae Praefatione idem loquitur Hieronymus); sicut solitum est scholaribus disciplinis sumpto themate excogitare, quibus verbis uti potuit qui injuriam passus est, vel qui injuriam fecit. Ambas autem hasce editiones conjunctim ad finem hujus Tractatus subjicere visum fuit: in breviori quidem illa lacunarum spatiis quae in MS. cernebantur, ex Codice Alexandrino suppletis, et, quo a ceteris distinguerentur, intra uncus inclusis; in Origenica vero altera ad asteriscos (✕) in libro repertos, ea quae in Hebraeo reperta a LXX omissa fuerant designantes, additis et obelis (÷), ea quae Hebraicae veritati sunt adjecta declarantibus; et utrobique notula (♣), ut in Syriaco Masii codice, apposita, loca obelorum et asteriscorum significationem terminantia indicante."

Hactenus reverendissimus Praesul, qui proinde (pp. 111–147) duplicem editionem, *Origenicam* scilicet quam vocat, et *veterem alteram*, binis columnis parallelis ornavit. Textum autem Usserianum cum ipso codice (qui nunc est Musei Britannici Bibl. Reg. I, D, II) contulit

Holmesius, et hic illic correxit; "quinetiam monuit" (verba sunt Parsonsii in Praefatione ad Esther) "quod asterisci in codice rarissime inveniuntur per ipsam scriptoris manum appositi; obeli vero una cum metobelo ubique sunt additamenta Usserii." Cum vero in varietate lectionis e Cod. 93b excerpenda Parsonsius notas Origenianas universas quasi a prima manu appictas enotaverit, nos quod de hac re certioris aliquid afferre possumus, benevolentiae Professoris Gulielmi Wright, in dicto Museo tunc temporis satagentis, debemus.

Codex igitur est saeculi XIII membranaceus, nitide exaratus, sed a correctoribus male habitus. Estherae prior editio (93a) incipit fol. 131r., cujus in margine manus recentior, non tamen, ut videtur, ipsius Usserii, scripsit: "Vide infra post libros Maccabaeorum textum alium hujus libri plane diversum ab hoc, qui in multis etiam a Romano discrepat." Hic est noster 93b, et incipit fol. 180r. Omissa priore editione, vel potius epitoma, quasi ad nostrum inceptum minus pertinente, de posteriore breviter agamus. Hujus fundamentum est textus vulgaris, qui in hoc libello quantum ab Hebraeo archetypo tum addendo tum recidendo discrepet, nemo ignorat. In codice, ut nunc est, additamenta tam breviora quam longiora (quae apocryphis vulgo annumerantur) obelis jugulantur, quos omnes, cum a manu recentiore, eadem, ut videtur, quam supra memoravimus, una cum metobelis suis appicti sint, consulto tacuimus. Quae autem lectiones, a Senioribus praetermissae, e Theodotione vel alio interprete assumptae sunt, maximam partem ab eadem manu recenti asteriscis et metobelis formae Masianae (* et 4) supra lineam positis, a nobis autem pariter neglectis, designantur; pauculae tantum (vid. ad Cap. ii. 6, 7. viii. 3, 11. ix. 1, 2, 5) a prima manu asteriscos majoris formae (X) praelucentes habent. Hujus autem editionis singulares lectiones, exceptis meris verborum inversionibus, tantum non omnes in nostro opere recondidimus. His accedunt lectiones Codicis Friderico-Augustani a Tischendorfio siglo FA*.* notatae, quae correctori saeculo VII non recentiori tribuendae esse videntur, quaeque ad eandem cum nostro codice recensionem manifesto pertinent.

ESTHER.

CAPUT I.

1. הַמֶּלֶךְ מֵהַדּוּר יַעֲדֶכָּשׁ. O'. ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς... ἐκράτησεν. Alia exempl. ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως Αἰθιοπίας... ἐκράτησεν.¹
2. עַל כֶּסֶף מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בָּשׂוּשָׁן. O'. ἐν Σούσοις. Alia exempl. ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ ὅς ἦν ἐν Σούσοις.²
4. אֶת־עֶשֶׂר כָּבוֹד. O'. τὸν πλοῦτον (alia exempl. add. τῆς δόξης³).
יָמִים רַבִּים שְׁמוֹנִים וּמֵאָת יוֹם. O'. ἐν ἡμέραις ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. Alia exempl. ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς, ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας.⁴
5. הַיָּמִים הָאֵלֶּה. O'. αἱ ἡμέραι τοῦ γάμου (alia exempl. τοῦ πύτου αὐτοῦ⁵).
לְמַגְדוֹל וְעַד־קֶמֶן מִשְׁתָּה שְׁבַעַת יָמִים. O'. πότον... ἐπὶ ἡμέρας ἑξ. Alia exempl. πότον... ἀπὸ μεγάλου καὶ ἕως μικροῦ, πότον ἑπτὰ ἡμέραις.⁶
6. בַּחֲצַר גִּנַּת בֵּיתֵן הַמֶּלֶךְ. O'. ἐν αὐλῇ οἴκου (alia exempl. add. συμφύτου⁷) τοῦ βασιλέως.
חֹר. כֶּרֶם וְתִבְלַת. O'. κεκοσμημένη βυσσίνοις
- καὶ καρπασίνοις (alia exempl. add. καὶ ὑακινθίνοις⁸).
6. חֲשֵׁשׁ יָדָר. O'. καὶ πιννίνου καὶ παρίνου λίθου. Alia exempl. καὶ παρίνου καὶ πινίνου λίθου.⁹
8. הַשְּׂתִיָּה. O'. ὁ δὲ πότης οὗτος. Alia exempl. ὁ δὲ πότης.¹⁰
9. חֲשֵׁי. O'. Ἀστίν. Alia exempl. Οὐαστεῖν, ἢ Οὐασθεῖν.¹¹
10. בֵּית הַמַּלְכוּת אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ. O'. ἐν τοῖς βασιλείοις, ὅπου ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης. Alia exempl. ἐν τοῖς βασιλείοις αὐτῆς.¹²
10. בֵּין. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν τῷ οἴκῳ.¹³
וְכִרְפָּס — לְמַהוּמָן. O'. τῷ Ἀμάν, καὶ Βαζάν, καὶ Θάρρα, καὶ Βαραζὶ, καὶ Ζαβολθὰ, καὶ Ἀβαταζὰ, καὶ Θαραβά. Alia exempl. τῷ Μαουμάν, καὶ Ζαβαθὰ, καὶ Ἀρβωνὰ, καὶ Βαγαθὰ, καὶ Ἀβαγαθὰ, καὶ Ζαράθ, καὶ Ἀχαρβάς.¹⁴
- הַמִּשְׁרָתִים אֶת־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ. O'. τοῖς διακόνοις τοῦ βασιλέως. Alia exempl. τοῖς διακόνοις πρὸ προσώπου τοῦ βασιλέως.¹⁵

CAP. I. ¹ Sic Codd. FA (ex corr., om. ὁ βασιλεὺς), 93b. ² Sic Cod. 93b. ³ Idem. ⁴ Idem. ⁵ Sic Codd. III (om. αὐτοῦ), FA (ex corr., om. αὐτοῦ), 93b. ⁶ Sic Codd. FA (ex corr., cum ἐπὶ ἡμέρας ἑξ), 93b. ⁷ Sic Cod. 93b (cum sive φοῖτου). Cf. ad Cap. vii. 7, 8. Hieron.: in vestibulo hortī, et nemoris quod regio cultu et manu consitum est. ⁸ Idem (cum καὶ κοσμημένοι et οἰακινθίνους).

⁹ Sic Codd. III, 93b. Cf. Hex. ad Cant. Cant. v. 15. Ad scripturam πινίνου, quam tumentur Comp., Ald., Codd. III, FA, 64, 71 (cum πινίνου), 74, 243, cf. Hex. ad Prov. xxxv. 12. ¹⁰ Sic Codd. III, FA (ex corr.), 93b. ¹¹ Prior scriptura est in Codd. 19 (cum -τιν), 93a, 108b (ut 19); posterior in Cod. 93b. ¹² Sic Cod. 93b. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem. In textu verba τοῖς διακόνοις absunt a Comp.,

11. אֶת־וְשֵׁתִי. O'. Vacat. Alia exempl. τὴν Οὐ-
ασθεῖν.¹⁶

בְּכֶתֶר מַלְכוּת. O'. βασιλεύειν αὐτήν, καὶ περι-
θῆναι αὐτῇ τὸ διάδημα. Alia exempl. τοῦ
περιθῆναι αὐτῇ τὸ διάδημα, καὶ βασιλεύειν
αὐτήν.¹⁷

הַעֲמִים וְהַשָּׂרִים. O'. τοῖς (potior scriptura
πᾶσι τοῖς) ἄρχουσι καὶ τοῖς ἔθνεσι. Alia ex-
empl. πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.¹⁸

טוֹבֶת מַרְאֵה. O'. καλὴ (alia exempl. add. τῇ
δψει¹⁹).

12. בְּדִבְרֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בֵּיד הַפְּרִיסִים. O'. μετὰ
τῶν εὐνούχων. Alia exempl. κατὰ τὸ ρῆμα
τοῦ βασιλέως τὸ μετὰ τῶν εὐνούχων.²⁰

וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ מֵאֵד וַחֲמֹתוֹ בַּעֲרָה בּוֹ.
O'. καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς, καὶ ὠργίσθη. Alia ex-
empl. καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς σφόδρα, καὶ
ὠργίσθη, καὶ ὄργη ἐξεκαύθη ἐν αὐτῷ.²¹

13. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יִדְעִי הָעֵתִים. O'. καὶ
εἶπε τοῖς φίλοις αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ εἶπεν
ὁ βασιλεὺς τοῖς φίλοις αὐτοῦ εἰδῶσι τοὺς και-
ροὺς.²²

יִדְעִי דָת. O'. νόμον. Alia exempl. γινώσκον-
τες νόμον.²³

14. כִּרְשָׁא — מְמוֹכֵן. O'. Ἀρχεσαῖος, καὶ Σαρ-
σαθαῖος, καὶ Μαλισεάρ. Alia exempl. Χαρ-
σανά, Σαθάρ, Ἀμαθά, (Θαρσίς), Μαρὸς, Μαρ-
σανά, Μαμουχάν.²⁴

שְׁבַעֲת שָׂרִי. O'. οἱ ἄρχοντες. Alia exempl.
οἱ ἑπτά ἄρχοντες.²⁵

15. אֶת־מַמְרֵי הַמֶּלֶךְ אֲחֻשְׁוֹרוּשׁ. O'. τὰ ὑπὸ
τοῦ βασιλέως προσταχθέντα. Alia exempl.

τὰ προσταχθέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀσουή-
ρου.²⁶

16. אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחֻשְׁוֹרוּשׁ. O'. τοῦ
βασιλέως. Alia exempl. ὅσοι ἐν πάσαις χώ-
ραις τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου.²⁷

17. כִּרְשָׁא. O'. καὶ γὰρ διηγῆσάτο αὐτοῖς. Alia
exempl. καὶ ἐπιδιηγῆσάτο αὐτοῖς.²⁸

בְּעֵינֵיהֶם בְּאֶמְרֵם הַמֶּלֶךְ אֲחֻשְׁוֹרוּשׁ אָמַר
לְהַבִּיא אֶת־וְשֵׁתִי הַמֶּלֶכָה לְפָנָיו וְלֹא־בָאָה.
O'. ὥς οὖν ἀντείπε τῷ βασιλεῖ Ἀρταξέρξου.
Alia exempl. ὥς οὖν ἀντείπεν ἐν ὀφθαλμοῖς
αὐτῶν ἐν τῷ λέγειν αὐτὰς τῷ βασιλεῖ Ἀρτα-
ξέρξου, εἶπεν ἀγαγεῖν τὴν Οὐασθεῖν τὴν βασι-
λισσαν εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦλθεν.²⁹

19. וַיַּעַן דְּבַר־מַלְכוּת מִלְפָּנָיו. O'. προσταξάτω
βασιλικόν. Alia exempl. προσταξάτω ρῆμα
βασιλικόν ἐκ προσώπου αὐτοῦ.³⁰

לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחֻשְׁוֹרוּשׁ. O'. πρὸς αὐτόν. Alia
exempl. πρὸς τὸν βασιλέα Ἀσουηρόν.³¹

20. פְּתָנָם. O'. ὁ νόμος. Alia exempl. ὁ λόγος.³²

כִּי רַבָּה. O'. Vacat. Alia exempl. ὅτι πολλή.³³

22. וַיִּשְׁלַח. O'. καὶ ἀπέστειλεν (alia exempl. add.
ὁ βασιλεὺς³⁴).

אֶל־כָּל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחֻשְׁוֹרוּשׁ וּמְדִינָה
כְּכַתְּבָהּ וְאֶל־עַם וְעַם כָּל־שׁוֹנֵי.
O'. εἰς πᾶσαν
τὴν βασιλείαν κατὰ χώραν, κατὰ τὴν λέξιν
αὐτῶν. Alia exempl. ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ
κατὰ χώραν, κατὰ τὴν λέξιν αὐτῶν, κατὰ τὸ
γράμμα αὐτῆς, καὶ πρὸς λαὸν καὶ λαὸν κατὰ
τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ.³⁵

וּמְדַבֵּר כָּל־שׁוֹן עִמּוֹ. O'. Vacat. Alia exempl.
καὶ λαλεῖν κατὰ τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.³⁶

Ald., Codd. 52, 64, 243, 248.

¹⁶ Idem.

¹⁷ Sic

Codd. FA (ex corr.), 93b.

¹⁸ Sic

Cod. 93b.

¹⁹ Idem.

²⁰ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b.

²¹ Sic

Cod. 93b.

²² Idem.

²³ Idem.

²⁴ Idem

(eum Χαρσάν, Ἀσαθά,

Ῥαμαθά, Μαρὸς. .).

²⁵ Idem.

²⁶ Idem.

Mox (vv. 16,

21) Μαμουχάιος pro Μουχάιος (מְמוֹכֵן) idem.

²⁷ Idem.

²⁸ Sic Comp. (eum καὶ γὰρ ἐπιθ.), Ald. (idem), Codd. III

(eum καὶ διηγῆσάτο), FA (ex corr.), XI, 44, 71, alii (inter

quos 93 b). ²⁹ Sic Cod. 93b. Mox (v. 18) Μήδων αἰτίνας ἀκούσασαι τὰ ἐπ' αὐτῆς λεχθέντα τῷ βασιλεῖ τολμήσωσιν idem.

³⁰ Idem. Mox Περσῶν καὶ Μήδων Codd. FA (ex corr.), 93b.

Deinde καὶ μὴ pro μηδὲ (εἰσελθῆτω) Cod. 93b.

³¹ Sic

Codd. III (eum Ἀρταξέρξου), 93b.

³² Sic

Codd. III,

FA (ex corr.), 93b.

³³ Sic

Cod. 93b.

³⁴ Sic

Codd. III, FA (ex corr.), 93a, 93b.

³⁵ Sic

Cod. 93b.

³⁶ Idem.

CAP. II.

1. בָּשָׁף חֲמַת הַמֶּלֶךְ אֶחָדָא. *O'* ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς τοῦ θυμοῦ. *Alia exempl.* ἐκόπασε τοῦ θυμοῦ ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης.¹
- וְכָר אֶת-יִשְׁתִּי וְאֶת אֲשֶׁר-עָשָׂתָה וְאֶת אֲשֶׁר-נָגַד עֲלֶיהָ. *O'* καὶ οὐκέτι ἐμνήσθη τῆς Ἀστίν, μνημονεύων ὅσα ἐλάλησε, καὶ ὥς κατέκρινεν αὐτήν. Ἄλλος ἐμνήσθη γὰρ τῆς Ἀστίν, καθὰ ἐποίησεν, καὶ ὅσα αὐτῇ κατεκρίθη.²
2. בְּעֶרְיָה־הַמֶּלֶךְ מִשְׁתִּי. *O'* οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως (*alia exempl. add.* οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ³).
3. אֶת-כָּל-נַעֲרָה. *O'* κοράσια. *Alia exempl.* πάντα κοράσια.⁴
6. עַם-הַגִּלָּה אֲשֶׁר הִגְלָתָה עִם יִנְכָנִי מִלִּדְיָהוּדָה. *O'* ἢν ἡχμαλώτευσεν. *Aliter:* *O'* ✕ μετὰ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς αἰχμαλωτευθείσης μετὰ Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως Ἰούδα (ד), ὃν ἡχμαλώτευσεν.⁵
7. הוּא אֶסְתֵּר. *O'* *Vacat.* *Alia exempl.* αὕτη Ἑσθήρ.⁶
- בָּרְכֵהּ לָהּ. *O'* *Vacat.* *Aliter:* *O'* ✕ ὅτι οὐκ εἶχε πατέρα (ד).⁷
- וְטוֹבַת מְרָאָה. *O'* *Vacat.* *Alia exempl.* καὶ ὥραϊον τῇ ὄψει σφόδρα.⁸
- לְקַחְהָ מִרְדֵּכָי לֹל לְבַת. *O'* ἐπαίδευσεν αὐτήν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα. *Alia exempl.* ἐπαίδευσεν αὐτήν Μαρδοχαῖος ἑαυτῷ εἰς θυγατέρα.⁹
8. דְּבִרְהֶמֶלֶךְ וְדָתָהּ. *O'* τὸ τοῦ βασιλέως πρόσταγμα. *Alia exempl.* τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως καὶ δόγμα αὐτοῦ.¹⁰

8. הָנִי. *O'* *Γατ.* *Alia exempl.* Γωγαῖον.¹¹
- אֶל-בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל-יָד הָנִי. *O'* πρὸς Γατ. *Alia exempl.* πρὸς οἶκον τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὸν Γωγαῖον.¹²
9. הָרְאִינִי לְתַתֵּלָהּ. *O'* τὰ ὑποδειγμένα αὐτῇ. *Alia exempl.* τὰ προδειγμένα δοῦναι αὐτῇ.¹³
- לְטוֹב. *O'* *Vacat.* *Alia exempl.* εἰς ἀγαθόν.¹⁴
11. אֶת-שְׁלֹם אֶסְתֵּר וְיִמְהַיְעֹשָׁהּ בָּהּ. *O'* τί Ἑσθήρ συμβήσεται. *Alia exempl.* τί συμβήσεται τῇ Ἑσθήρ, καὶ τί ποιηθήσεται αὐτῇ.¹⁵
12. מִכָּץ הָיְתָה לָהּ כִּדְת הַנְּשִׁים שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֹדֶשׁ. *O'* ὅταν ἀναπληρώσῃ μῆνας δεκαδύο. *Alia exempl.* ὅταν ἀνεπλήρωσεν αὐτῇ κατὰ τὸ δόγμα τῶν γυναικῶν δώδεκα μῆνας.¹⁶
13. הַנַּעֲרָה. *O'* *Vacat.* *Alia exempl.* ἡ νεάνις.¹⁷
14. אֶל-יָד שְׁעִשְׁנֹו. *O'* οὐ *Γατ.* *Alia exempl.* οὐ Σασαγάξ.¹⁸
- כִּי אֶסְתֵּר וְיִמְהַיְעֹשָׁהּ בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְיִנְכָנִי. *O'* ἐὰν μὴ κληθῇ. *Alia exempl.* ἐὰν μὴ θελήσει αὐτήν ὁ βασιλεὺς, καὶ κληθῇ.¹⁹
15. אֲשֶׁר לִקְחָהּ לְבַת לְבֹא. *O'* εἰσελθεῖν. *Alia exempl.* ἢν ἔλαβεν αὐτῷ εἰς θυγατέρα, τοῦ εἰσελθεῖν.²⁰
- דְּבַר כִּי אִם אֶת-אֲשֶׁר יִמְרָה הָנִי כְּרִיס-הַמֶּלֶךְ. *O'* ὡν ἐνετείλατο ὁ εὐνούχος. *Alia exempl.* ῥῆμα ὡν αὐτῇ ἔλεγε Γωγαῖος ὁ εὐνούχος τοῦ βασιλέως.²¹
16. אֶל-בֵּית מַלְכוּתוֹ. *O'* *Vacat.* *Alia exempl.* εἰς τὸν οἶκον τῆς βασιλείας αὐτοῦ.²²
- בִּחְדָּשׁ הָעֵשְׂרִי. *O'* τῷ δωδεκάτῳ μηνί. *Alia exempl.* τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ.²³
- יָבֵת. *O'* Ἀδάρ. *Alia exempl.* Τηβήθ.²⁴

CAP. II. ¹ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b. ² Sic in textu Cod. III. ³ Sic Cod. 93b. ⁴ Idem. Mox haec, καὶ παραδοθήτωσαν—γυναικῶν, desunt in eodem. Deinde σμύγματα pro σμῆγμα idem. ⁵ Idem (qui pingit: ✕ μετὰ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς αἰχμαλωτευθείσης) ✕ (sic) μετὰ Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως | ✕ Ἰούδα ὃν ἡχμ. ⁶ Idem (post θρηπτή). ⁷ Idem. ⁸ Sic (post τῇ εἰδῇ) Codd. FA (ex corr.), 93b. ⁹ Sic Codd. FA (ex corr., cum εἰς γυναῖκα), 93b. ¹⁰ Sic

Cod. 93b. ¹¹ Idem. ¹² Idem. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem (post ἀβραῖς αὐτῆς). ¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem (cum ἂν ἐπλήρωσεν). ¹⁷ Idem (post τότε). ¹⁸ Idem. ¹⁹ Idem. ²⁰ Idem. ²¹ Idem. Cod. III: ὡν αὐτῇ ἔλεγεν ὁ εὐνούχος. ²² Idem (post πρὸς τὸν βασ. Ἀρ. (sic)). ²³ Sic Comp. (cum τῷ δ. μηνί), Codd. FA (ex corr., ut Comp.), 93b. ²⁴ Sic Comp., Codd. FA (ex corr.), 93b (cum βήθ). Hesch.: Τήβηθ (sic) Περίτιος μήν.

17. מְכַל־הַנָּשִׁים. O'. Vacat. Alia exempl. *παρὰ πάσας τὰς γυναῖκας*.²⁵
 חֵן וְחֶסֶד לְנָיו. O'. *χάριν*. Alia exempl. *χάριν καὶ ἔλεον ἐνὸπιον αὐτοῦ*.²⁶
 וַיְמַלִּיכָהּ בַּחַת וְשֵׁתִי. O'. Vacat. Alia exempl. *καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὴν ἀντὶ Οὐασθεί*.²⁷
 18. מִשְׁתָּה גְדוֹל. O'. *πότον*. Alia exempl. *πότον μέγαν*.²⁸
 19. וַיְבָרְקֵץ בְּתוֹלוֹת שְׁנִית וּמַרְדֵּכִי. O'. *ὁ δὲ Μαρδοχαῖος*. Alia exempl. *ἐν δὲ τῷ ἀθροί-
 ζεσθαι τὰς παρθένους τὸ δεύτερον, καὶ ὁ Μαρ-
 δοχαῖος*.²⁹
 בִּשְׁעֵר־הַמֶּלֶךְ. O'. *ἐν τῇ αὐλῇ* (alia exempl. *add. τοῦ βασιλέως*).³⁰
 20. וְאַת־עֲמֹהָ. O'. Vacat. Alia exempl. *καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ*.³¹
 כִּי־אֲשֶׁר הָיְתָה בְּאֻמָּנָה אֹתוֹ. O'. *καθὼς ἦν μετ' αὐτοῦ*. Alia exempl. *καθὼς ἦν ἐν τῷ τιθ-
 νεῖσθαι αὐτὴν παρ' αὐτῶ*.³²
 21. בְּגִתָּן וְתַרְשָׁ. O'. Vacat. Alia exempl. *Βαγ-
 θάν καὶ Θαρὰς*.³³
 22. לְאַסְתֵּר הַמֶּלֶכָה. O'. *Ἐσθῆρ* (alia exempl. *add. τῇ βασιλίσσῃ*).³⁴

CAP. III.

1. אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. O'. *μετὰ δὲ* (alia ex-
 empl. *add. τὰ ῥήματα*) ταῦτα.
 בֶּן־הַמֶּדְתָּה הָאֲנָנִי. O'. *Ἀμαδαθοῦ Βουγαῖον*.
 Alia exempl. *νῖδν Ἀμαδαθοῦ Γωγαῖον*.²
 כֹּל מַעַל כָּל. O'. *πάντων*. Alia exempl. *ἐπάνω
 πάντων*.³

2. וְכָל־עַבְדֵּי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בִּשְׁעֵר הַמֶּלֶךְ. O'. *καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ αὐλῇ*. Alia exempl. *καὶ πάν-
 τες οἱ δοῦλοι τοῦ βασιλέως, καὶ πάντες οἱ ἐν
 τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως*.⁴
 בָּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִּים. O'. *προσεκύνουν*. Alia ex-
 empl. *κάμπτοντες προσεκύνουν*.⁵
 לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה. O'. *οὐ προσεκύνει
 αὐτῶ*. Alia exempl. *οὐκ ἔκαμπτεν οὐδὲ προσε-
 κύνει αὐτῶ*.⁶
 3. עַבְדֵּי הַמֶּלֶךְ. O'. Vacat. Alia exempl. *οἱ παῖδες
 τοῦ βασιλέως*.⁷
 4. יִהְיֶה בְּאַמְרָם אֵלָיו יוֹם יוֹם. O'. *καθ' ἐκάστην
 ἡμέραν ἐλάλουν αὐτῶ*. Alia exempl. *ἐλεγον
 δὲ αὐτῶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν*.⁸
 5. כִּי־אֵין מַרְדֵּכִי כָרַע וּמִשְׁתַּחֲוֶה לֹו. O'. *ὅτι οὐ
 προσκυνεῖ αὐτῶ Μαρδοχαῖος*. Alia exempl. *ὅτι
 Μαρδοχαῖος οὐ κάμπτει καὶ οὐ προσκυνεῖ
 αὐτῶ*.⁹
 וַיִּמְלֹא הַכֹּהֵן הַזֶּה. O'. *ἐθυμώθη* (alia exempl. *add. Ἀμάν*).¹⁰ σφόδρα.
 6. וַיִּבֹּב בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד בְּמַרְדֵּכִי לְבָדוֹ כִּי־הָגִידוֹ. O'. *καὶ ἐβου-
 λεύατο*. Alia exempl. *καὶ ἐξουδένωσεν ἐν
 ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐπιβαλεῖν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ
 Μαρδοχαῖον μονώτατον, ὅτι ἀνήγγειλαν αὐτῶ τὸν
 λαὸν Μαρδοχαίου καὶ ἐβουλεύατο Ἀμάν*.¹¹
 7. בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הָאֶחָדֶשׁ יָסָן. O'. Vacat.
 Alia exempl. *ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, αὐτὸς ὁ
 μὴν Νισάν*.¹²
 פֶּהר הוּא הַגִּבּוֹר לְפָנֵי הַמֶּן. O'. *κλήρους*. Alia
 exempl. *φοδρ, τουτέστιν κλήρους, εἰς πρόσωπον
 Ἀμάν*.¹³

²⁵ Sic Cod. 93b (post τῇ (sic) Ἐσθῆρ, cum πάντας pro πάσας). ²⁶ Idem. ²⁷ Idem (post τὸ διάδημα τὸ γ. αὐτῇ (sic)). ²⁸ Idem. ²⁹ Idem. ³⁰ Idem.

³¹ Idem (post τὴν πατρίδα αὐτῆς). ³² Idem (cum τιθι-
 νῆσθαι). ³³ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b (cum Γαβ-
 βαθάν), 249 (cum Βαθαθάν καὶ Θαρράν). Cf. ad Cap. vi. 2.

³⁴ Sic Cod. 93b.

Cap. III. ¹ Sic Cod. 93b. ² Idem. ³ Idem.

⁴ Idem. ⁵ Idem. ⁶ Idem. ⁷ Idem (post καὶ

αὐτον (sic)). ⁸ Sic Codd. III (cum καθ' ἑ. ἡ. ἐλεγον αὐτῶ),
 FA (ex corr., ut III), 93b. Mox ὑπῆκουσεν pro ὑπήκουεν
 Comp., Codd. III, FA (ex corr.), 93b. ⁹ Sic Cod. 93b.
¹⁰ Sic Codd. III, 93b. ¹¹ Sic Cod. 93b (cum ἐπὶ Μαρ-
 δοχαῖω). Mox πάντας τοὺς ἱ. τοὺς ὑπὸ τὴν βασ. ἄρτ. idem.
¹² Sic Codd. FA (ex corr.), 93b. ¹³ Sic Cod. 93b.
 Mox haec, ὥστε ἀπολίσσαι—κλήρος, desunt in eodem, sed
 appinxit ea in marg. sub obelo manus recens.

8. וַיֹּאמֶר הַמֶּן. O'. και ἐλάλησεν (alia exempl. add. 'Αμάν¹⁴).

מִפְּזָר וּמִפְּזָר. O'. διεσπαρμένον (alia exempl. add. και διηρημένον¹⁵).

9. וַעֲשֶׂה אֶלְפִים כְּכֹפֶרֶס אֲשֶׁר לְעַלְיָדִי עֲשֵׂי. הַמֶּלֶכָה לְהַבִּיִּא אֶל-גִּבּוֹי הַמֶּלֶךְ. O'. καὶ γὰρ διαγράψω εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασιλέως ἀργυρίου τέλαντα μύρια. Alia exempl. καὶ γὰρ μύρια τέλαντα ἀργυρίου παραστήσω ἐπὶ χεῖρας τῶν ποιούντων τὰ ἔργα εἰσαγαγεῖν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασιλέως.¹⁶

12. בַּיּוֹם הַרְאֵשׁוֹן בְּשִׁלּוּשָׁה עָשָׂר יוֹם בּו'. מַהֲנִי פְּרֹתָף תִּי תְּרִיִּסְכַּיִּדְעָאֲתָהּ. Alia exempl. מַהֲנִי תֶּף פְּרֹתָף, αὐτὸς δὲ μὴν Νισὰν, תִּי תְּרִיִּסְכַּיִּדְעָאֲתָהּ הֵמֶרֶץ אὐתּוֹ.¹⁷

כָּכֹל-אֲשֶׁר. O'. ὥς. Alia exempl. κατὰ πάντα ὥς.¹⁸

אֶל אֲחֻשְׁדְּרָפְנִי־הַמֶּלֶךְ. O'. τοῖς στρατηγοῖς (alia exempl. add. τοῦ βασιλέως¹⁹).

וְנִתְּנָה וְנִתְּנָה בְּטַבְעַת הַמֶּלֶךְ. O'. Vacat. Alia exempl. και ἐγράφη, και ἐσφραγίσθη ἐν τῷ δακτυλίῳ τοῦ βασιλέως.²⁰

13. לְהַשְׁמִיד לְהַרְגַּ וּלְאַבֵּד. O'. ἀφανίσαι (alia exempl. add. και φονεῦσαι και ἀπολέσαι²¹).

מִן הַנָּשִׁים מִן הַיְּדֻנָּה. O'. Vacat. Alia exempl. ἀπὸ νεανίσκου και ἕως πρεσβύτου, νῆπια και γυναικάς.²²

בְּשִׁלּוּשָׁה עָשָׂר. O'. Vacat. Alia exempl. תִּי תְּרִיִּסְכַּיִּדְעָאֲתָהּ.²³

הַיּוֹם-הַזֶּה אֲדָר. O'. ὅς ἐστιν (alia exempl. add. ὁ μὴν²⁴) 'Αδάρ.

14. לְהַנִּתֵּן דָּת בְּכָל-מְדִינָה וּמְדִינָה. O'. ἐξετίθετο κατὰ χώραν. Alia exempl. ἐξετίθετο δόγμα κατὰ χώραν και χώραν.²⁵

15. הָרָצִים יִצְאוּ. O'. Vacat. Alia exempl. οἱ τρέχοντες ἐξῆλθον.²⁶

בְּדִבְרֵי הַמֶּלֶךְ הָיְתָה נִתְּנָה בְּשִׁשּׁוֹן הַבֵּיתָה. O'. τὸ πρᾶγμα, και εἰς Σούσαν. Alia exempl. τὸ πρᾶγμα τοῦ βασιλέως, και τὸ δόγμα ἐξετίθη εἰς Σούσαν τὴν βάριν.²⁷

וַיִּשְׁבּוּ לְשִׁתּוֹת. O'. ἐκωθονίζοντο (alia exempl. add. πιεῖν²⁸).

וַיַּעֲרִי שׁוֹשֵׁן נְבוֹכָדְנֶצַּר. O'. ἐταράσσετο δὲ ἡ πόλις. Alia exempl. ἡ δὲ πόλις Σούσα ἐταράσσετο.²⁹

CAP. IV.

1. אֶת-כָּל-אֲשֶׁר נִעְשָׂה. O'. τὸ (alia exempl. πᾶν τὸ¹) συντελούμενον.

וַעֲקָה גְּדוּלָּה וּמָרָה. O'. φωνῇ μεγάλην αἶρεται ἔθνος μῆδεν ἡδικηκός. Alia exempl. φωνῇ μεγάλῃ ἔθνος μῆδεν ἡδικηκός αἶρεται πικρῶς.²

2. עַד לִפְנֵי שַׁעַר-הַמֶּלֶךְ. O'. ἕως τῆς πύλης τοῦ βασιλέως. Alia exempl. ἕως ἀπέναντι τῆς πόλεως.³

3. וּבְכָל-מְדִינָה וּמְדִינָה מְקוֹם. O'. και ἐν πάσῃ χώρα (alia exempl. add. και τόπῳ⁴).

דְּבָרֵי-הַמֶּלֶךְ. O'. τὰ γράμματα (alia exempl. add. τοῦ βασιλέως⁵).

וַיִּבְנוּ וַיִּסְפְּדוּ. O'. Vacat. Alia exempl. νηστεία και κλανθμός και κοπετός.⁶

4. וַיִּשְׁלַח בְּגָדִים. O'. και ἀπέστειλεν (alia exempl. add. ἱμάτια⁷).

¹⁴ Sic Cod. 93b. Mox λέγων om. idem. ¹⁵ Idem. Mox και τῷ βασιλεῖ οὐ συμφέρει juxta ordinem Hebraei Codd. III (cum ei δοκεῖ οὖν τῷ β. (v. 9)), 93b (cum ei οὖν τῷ β. δοκεῖ). ¹⁶ Sic Codd. FA (ex corr., cum καὶ γὰρ παραστήσω—τοῦ βασ. ἀργ. τ. μ.), 93b. Ad παραστήσω cf. Hex. ad 2 Reg. xviii. 12. Esdr. viii. 26. ¹⁷ Sic Codd. FA (ex corr., cum מהני פְּרֹתָף... και תִּי), 93b. ¹⁸ Sic Cod. 93b. ¹⁹ Idem. ²⁰ Idem. ²¹ Idem. ²² Idem. ²³ Idem (post ἐν ἡμέρᾳ μῇ). ²⁴ Idem.

²⁵ Sic Codd. FA (ex corr., om. δόγμα), 93b. ²⁶ Sic Cod. 93b. ²⁷ Idem. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem. CAP. IV. ¹ Cod. 93b. ² Sic Codd. FA (ex corr., cum αἶρ. τῇ. μ. ἡδικηκός πικρῶς), 93b. ³ Sic Cod. 93b. Mox pro εἰς τὴν αὐλὴν idem habet εἰς τὴν πύλιν τῆς πόλεως (potius τοῦ βασιλέως). ⁴ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b. ⁵ Sic Codd. FA (ex corr., cum τὸ πρόσταγμα τοῦ β.), 93b. ⁶ Cod. 93b (post τοῖς Ἰουδαίοις). ⁷ Idem.

4. שָׁקוּ מֵעֲלָיו. O'. αὐτοῦ τὸν σάκκον. Alia exempl. τὸν σάκκον αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ.⁸

5. לְהִתָּן. O'. Ἀκραθαῖον. Alia exempl. Ἀθάχ.⁹

וַהֲצִיחוּ עַל־מַרְדֳּכָי לְרַעַת מַהֲזֶה וְעַל־מַהֲזֶה.

O'. καὶ ἀπέστειλε μαθεῖν αὐτὴ παρὰ τοῦ Μαρδοχαίου τὸ ἀκριβές. Alia exempl. καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν παρὰ τοῦ Μαρδοχαίου μαθεῖν αὐτῇ τὸ ἀκριβές, τί τοῦτο, καὶ περὶ τίνος τοῦτο.¹⁰

6. וַיֵּצֵא הַתֶּן אֶל־מַרְדֳּכָי אֶל־רְחוֹב הָעִיר אֲשֶׁר. לִפְנֵי שַׁעַר הַמֶּלֶךְ. O'. Vacat. Alia exempl. ἐξῆλθε δὲ Ἀθάχ πρὸς τὸν Μαρδοχαῖον εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς πόλεως (ἡ ἐστὶν κατὰ πρόσωπον τῆς πόλεως τῆς πόλεως).¹¹

7. וַיַּגִּדְלוּ מַרְדֳּכָי אֵת כָּל־אֲשֶׁר קָרָאוּ. O'. ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸ γεγονός. Alia exempl. ὑπέδειξε δὲ αὐτῷ ὁ Μαρδοχαῖος σύμψαν τὸ γεγονός.¹²

הַכֶּפֶץ. O'. Vacat. Alia exempl. τοῦ ἀργυρίου.¹³

לְשָׁקוֹל עַל־גִּנְיֵי הַמֶּלֶךְ. O'. τῷ βασιλεῖ εἰς τὴν γάζαν. Alia exempl. παραστήσαι εἰς τὴν γάζαν τῷ βασιλεῖ.¹⁴

8. וְאֶת־פִּתְשָׁן כְּתִיב־הֵדָת. O'. καὶ τὸ ἀντίγραφον (alia exempl. add. γράμμα τοῦ δόγματος).¹⁵

עַל־עֲמֹה. O'. περὶ τοῦ λαοῦ. Alia exempl. ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς πατρίδος.¹⁶

11. וְעַם מִדְּיָנוֹת הַמֶּלֶךְ. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ λαὸς ἐπαρχιών τοῦ βασιλέως.¹⁷

14. אֶם־הִחָרַשׁ תִּחְרִישִׁי. O'. ἐὰν (alia exempl. add. παρακούσασα)¹⁸ παρακούσης.

16. אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים. O'. τοὺς (alia exempl. πάντας τοὺς)¹⁹ Ἰουδαίους.

אֲנִים כֵּן. O'. ἀσιτήσομεν (alia exempl. add. οὕτως).²⁰

17. כָּל־אֲשֶׁר. O'. ὅσα. Alia exempl. κατὰ πάντα ὅσα.²¹

CAP. V.

3. אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָּה. O'. Ἐσθῆρ (alia exempl. add. ἡ βασιλισσα¹).

4. הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן. O'. καὶ αὐτὸς (alia exempl. ὁ βασιλεὺς²) καὶ Ἀμάν.

5. אֶסְתֵּר. (in fine). O'. Ἐσθῆρ. Alia exempl. Ἐσθῆρ, δειπνον πολυτελές.³

6. בְּמִשְׁתֵּה הַיָּיִן. O'. ἐν . . τῷ πότῳ (alia exempl. add. τοῦ οἴνου⁴).

מַהֲשִׁאלֶתָּ וַיִּנָּתֶן לָהּ וַיַּמַּחֲשֶׁתָּ עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת. O'. τί ἐστι, βασιλισσα Ἐσθῆρ; (alia exempl. add. τί τὸ αἴτημά σου, καὶ δοθήσεται σοι; καὶ τί τὸ ἀξίωμά σου, ὥς τοῦ ἡμίσεος βασιλείας μου^{5,6}).

8. וְאֶם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב לָתֵת אֶת־שְׂאֵלָתִי וְלַעֲשׂוֹת אֶת־בִּקְשָׁתִי. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν δοῦναι τὸ αἴτημά μου, καὶ ποιῆσαι τὸ ἀξίωμά μου.⁸

אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר אֵנִישָׁה לָּהֶם וַיִּמָּחַר. O'. ἔτι τὴν αὐρίον εἰς τὴν δοχὴν ἣν ποιήσω αὐτοῖς καὶ αὐρίον. Alia exempl. εἰς τὴν δοχὴν ἣν ποιήσω αὐτοῖς τὴν αὐρίον καὶ αὐρίον γάρ.⁷

⁸ Sic Codd. FA (ex corr., cum αὐτοῦ τὸν σ.), 93 b. Statim καὶ οὐκ ἀπερίθροτο (pro ἐπείσθη) Cod. 93 b.

⁹ Sic Comp., Cod. 93 b (cum Ἀθάχ); et sic postea.

¹⁰ Sic Cod. 93 b.

¹¹ Idem (cum Ἀθάχ). Verba inclusa, quae in codice exciderunt, e Cod. FA assumpsimus, ubi post τὸ ἀκριβές corrector add. εἰς τὴν πλατεῖαν—πόλεως.

¹² Sic Codd. FA (ex corr., cum ὁ δὲ—αὐτῷ), 93 b.

¹³ Idem (post τὴν ἐπαγγελίαν).

¹⁴ Idem. Cf. ad Cap. iii. 9.

¹⁵ Idem. Sic Cod. 93 b, et (cum περι) Codd. III, FA (ex corr.), 44, 71, 74, alii.

¹⁶ Sic Cod. FA (ex corr., post τῆς βασιλείας), 93 b (post τὰ ἔθνη τῆς γῆς πάντα (sic)). Mox ἀκλήτως pro ἀκλῆτος Cod. 93 b.

Deinde φ ἐὰν ἐκτείνη αὐτῷ

(ὁ) ὁ β. τὴν β. τὴν χρυσήν, οὕτως (pro οὕτος) σωθήσεται (ἡ) idem.

¹⁸ Sic Codd. FA (ex corr., cum παρακούουσα), 93 b.

Cf. Hex. ad Psal. xxxviii. 13.

¹⁹ Idem (cum ἐκκλησιαστών μοι).

²⁰ Idem.

²¹ Idem.

CAP. V. ¹ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b.

² Sic Comp. (cum καὶ ὁ β.), Ald. (idem), Codd. III, FA (ex corr.), 52 (ut Comp.), 64, 93 b, 243 (ut Comp.).

Mox ἣν ποιήσω αὐτοῖς (om. σήμερον) Cod. 93 b.

³ Sic Codd. 19, 93 a, 93 b.

⁴ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b.

⁵ Sic Cod. FA (ex corr.), 93 b (om. καὶ δοθήσεται σοι).

⁶ Sic Codd. FA (ex corr., cum ὁ pro εἰ), 19 (cum εἰ ἐπὶ pro εἰ ἐπὶ), 93 a, 93 b (om. εἰ).

⁷ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b.

8. **וַיִּשְׁעַר הַמֶּלֶךְ**. *O' ποιήσω τὰ αὐτά.* Alia exempl. ποιήσω τὰ αὐτά. *καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ποιήσον κατὰ τὸ θέλημά σου.*⁸
9. **וַיִּשְׁעַר**. *O' καὶ ἐξῆλθεν.* Alia exempl. καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἀμάν κατὰ ταῦτα, καὶ ἐθαύμασε· καὶ ὁ βασιλεὺς ἀναλύσας ἡσύχαζε· καὶ ἐξῆλθεν.⁹
- וַיִּשְׁעַר**. *O' ἀπὸ τοῦ βασιλέως.* Alia exempl. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.¹⁰
- וַיִּשְׁעַר**. *O' εὐφραίνόμενος.* Alia exempl. καὶ εὐφραίνόμενος τῇ καρδίᾳ.¹¹
- וַיִּשְׁעַר**. *O' ἐν τῇ αὐλῇ, ἐθυμώθη σφόδρα.* Alia exempl. ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἐξάνεστη οὐδὲ ἐτρόμησεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐθυμώθη Ἀμάν ἐπὶ Μαρδοχαίου σφόδρα.¹²
10. **וַיִּשְׁעַר**. *O' καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰ ἴδια, ἐκάλεσε.* Alia exempl. καὶ ἐνεκρατεύσατο Ἀμάν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἀποστείλας Ἀμάν ἐκάλεσε.¹³
11. **וַיִּשְׁעַר**. *O' τὸν πλουτὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν δόξαν ἣν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ περιέθηκε.* Alia exempl. τὴν δόξαν καὶ τὸν πλουτὸν αὐτοῦ, καὶ τὸ πλεονέκτημα αὐτοῦ, καὶ πάντα ἃ περιέθηκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς.¹⁴
12. **וַיִּשְׁעַר**. *O' ἐκέκλημαι.* Alia exempl. ἐμὲ ἐκέκληκε μετὰ τοῦ βασιλέως.¹⁵
13. **וַיִּשְׁעַר**. *O' ὅταν.* Alia exempl. ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ ὅταν.¹⁶
13. **וַיִּשְׁעַר**. *O' ἐν τῇ αὐλῇ.* Alia exempl. καθήμενον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως, καὶ μὴ προσκυνοντά με.¹⁷
14. **וַיִּשְׁעַר**. *O' καὶ οἱ φίλοι.* Alia exempl. καὶ πάντες οἱ φίλοι αὐτοῦ.¹⁸
- וַיִּשְׁעַר**. *O' κοπήτω σοι ξύλον.* Alia exempl. ἐκ γένους Ἰουδαίων ἐστὶν ἐπεὶ συγκοπήσῃ σοι ὁ βασιλεὺς ἀφανίσαι τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἔδωκάν σοι οἱ θεοὶ εἰς ἐκδίκησιν αὐτῶν ἡμέραν ὀλέθριον, κοπήτω σοι ξύλον ὑψηλόν.¹⁹

CAP. VI.

1. *O' τῷ διακόνῳ (alia exempl. διδασκάλῳ¹) αὐτοῦ.*
- וַיִּשְׁעַר**. *O' τῶν ἡμερῶν.* Alia exempl. ἡμερῶν τῶν ἡμερῶν.²
- וַיִּשְׁעַר**. *O' ἀναγινώσκειν αὐτῷ.* Alia exempl. ἀναγινώσκειν αὐτὰ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.³
2. **וַיִּשְׁעַר**. *O' ἀναγινώσκειν αὐτῷ.* Alia exempl. ἀναγινώσκειν αὐτὰ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.³
- וַיִּשְׁעַר**. *O' ἀναγινώσκειν αὐτῷ.* Alia exempl. ἀναγινώσκειν αὐτὰ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.³
3. **וַיִּשְׁעַר**. *O' τῷ Μαρδοχαίῳ (alia exempl. add. περὶ αὐτοῦ⁴).*
- וַיִּשְׁעַר**. *O' οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως.* Alia exempl. τὰ παιδάρια τῷ βασιλεῖ οἱ ἐκ τῆς διακονίας.⁵

⁸ Sic Codd. 93 a (cum κατὰ ταῦτα pro τὰ αὐτά), 93 b.
⁹ Sic Codd. 93 a (usque ad ἡσύχαζε), 93 b, 108 b (usque ad ἡσύχασεν (sic)).
¹⁰ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b.
¹¹ Sic Codd. FA (ex corr., om. καὶ), 93 b (cum εὐφραίνος).
¹² Sic Codd. FA (ex corr., cum ἀνίστη, 93 b).
¹³ Sic Codd. FA (ex corr., cum εἰσελθὼν, et sine Ἀμάν), 93 b.
¹⁴ Sic Cod. 93 b. Cod. FA (ex corr.): αὐτοῖς Ἀμάν τὸν πλ. αὐτοῦ, καὶ τὸ πλ. τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ τὴν δ. ἣν ὁ β. αὐτῷ περιέθηκε. Mox πρῶτον ἡγεῖσθαι pro πρωτεύειν καὶ ἡγεῖσθαι Codd. III, 93 b.
¹⁵ Sic Codd. FA (ex corr., cum ἐγὼ ἐκέκλημαι), 93 b.
¹⁶ Sic Codd. FA (ex corr., om. τῷ), 93 b.
¹⁷ Sic Codd. FA (ex corr., om. καὶ μὴ πρ. με), 93 b.

¹⁸ Sic Cod. 93 b (cum καὶ (pro ἐπεὶ) συγκ. σε); necnon (om. ὑψηλόν) Codd. 19 (cum ἐπεὶ συγκ. σε ὁ β. ἀφ. τοὺς Ἰουδαίους... καὶ κοπήτω...), 93 a (cum ἐστὶν ἐπισυγκ. σε ὁ β. ἀφ. αὐτοὺς...), 108 b (ut 93 a, nisi ἀφ. τοὺς Ἰουδαίους). Ad ξύλον Cod. FA (ex corr.): ὑψηλόν.

CAP. VI. ¹ Sic Codd. II, III, FA, XI, 55, 93 b, 108 a (cum αὐτοῦ), 249. ² Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b (uterque cum τὰ γράμματα). ³ Idem. ⁴ Sic Codd. FA (ex corr., om. Μαρδοχαίος, cum Θαρρὰς), 93 b (cum Γαβ-βαθίαν). Cf. ad Cap. iii. 21. ⁵ Idem. ⁶ Sic Codd. III (om. τὰ π. τοῦ β.), 93 b.

13. אִשָּׁר הַחֲלוּת לִכְפֹּל לִפְנֵי לֹא-תִכֹּל לוֹ כִּי. נָפֹל תָּפֹל. O'. ἤρξαι ταπεινούσθαι ἐνώπιον αὐτοῦ, πεσὼν πεσῇ, καὶ οὐ μὴ δύνη αὐτὸν ἀμύνασθαι. Alia exempl. οὐ ἤρξω ταπεινούσθαι ἐνώπιον αὐτοῦ, οὐ μὴ δύνη ἀμύνασθαι αὐτὸν, ὅτι πεσὼν πεσῇ.²⁵
14. עָמִי. O'. Vacat. Alia exempl. μετ' αὐτοῦ.²⁶
- וְסָרְסִי הַמֶּלֶךְ הִגִּיעוּ וַיְבַחֲלוּ לְהַבִּיא. O'. παραγίνονται οἱ εὐνούχοι, ἐπισπεύδοντες. Alia exempl. οἱ εὐνούχοι τοῦ βασιλέως παραγίνονται ἐπισπουδάζοντες σπεύδοντες ἀναγαγεῖν.²⁷
- CAP. VII.
1. עַם-אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָּה. O'. τῇ βασιλίσση. Alia exempl. τῇ 'Εσθῆρ τῇ βασιλίσση.¹
2. גַּם בְּיוֹם הַשְּׁנִי בַּמִּשְׁתָּה הָיָן. O'. τῇ δευτέρῃ ἡμέρᾳ ἐν τῷ πότῳ. Alia exempl. αἰγὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἐν τῷ πότῳ τοῦ οἴνου.²
- מִיָּה-שָׁאַלְתָּה אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָּה וַתִּנָּתֶן לָהּ. O'. τί ἐστίν, 'Εσθῆρ βασιλίσσα; καὶ τί τὸ αἰτημά σου; Alia exempl. τί τὸ αἰτημά σου, 'Εσθῆρ ἡ βασιλίσσα; καὶ δοθήσεται σοι.³
- וַתַּעַשׂ. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ποιηθήσεται σοι.⁴
3. אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָּה. O'. Vacat. Alia exempl. 'Εσθῆρ ἡ βασιλίσσα.⁵
- וְאִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθόν.⁶
- תִּנָּתֶן לִי נַפְשִׁי. O'. δοθήτω ἡ ψυχὴ. Alia exempl. δοθήτω μοι ἡ ψυχὴ μου.⁷
4. לְהַשְׁמִיד לְהַרְגֹּ וּלְאַבֵּד. O'. εἰς ἀπώλειαν καὶ διαρπαγὴν καὶ δουλείαν. Alia exempl. εἰς ἀπώλειαν καὶ εἰς διαρπαγὴν.⁸
- וּלְהַשְׁחִיתוֹ כְּמִנְרֵי. O'. καὶ παιδίσκας (alia exempl. add. ἐπράθμεν⁹).
5. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶחָשְׁוֶרֶשׁ וַיֹּאמֶר לְאֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָּה. O'. εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς. Alia exempl. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς 'Αρταξέρξης εἶπε τῇ 'Εσθῆρ τῇ βασιλίσση.¹⁰
- כִּי הוּא נָה וְיֹא-רָה הוּא אִשָּׁר. O'. τίς οὗτος ὅστις. Alia exempl. τίς ἐστίν οὗτος, καὶ ποῖός ἐστιν οὗτος, ὅς.¹¹
6. צַר וְאִיִּב. O'. ἐχθρός. Alia exempl. ἐπίβουλος καὶ ἐχθρός.¹²
- מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ. O'. ἀπὸ τοῦ βασιλέως. Alia exempl. ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως.¹³
7. בַּחֲמָתוֹ. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν ὀργῇ αὐτοῦ.¹⁴
- וְאַל-נִגַּת הַבֵּיתָן. O'. εἰς τὸν κήπον. Alia exempl. εἰς τὸν κήπον τὸν σύμφυτον.¹⁵
- וַיִּהְיֶינָה עֲמִד לְבָקֶשׁ עַל-נַפְשׁוֹ מֵאֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָּה. O'. ὁ δὲ Ἀμὰν παρητεῖτο τὴν βασιλίσσαν. Alia exempl. καὶ Ἀμὰν ἐξανέστη, καὶ παρητεῖτο περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ 'Εσθῆρ τὴν βασιλίσσαν.¹⁶
- מֵאֵת הַמֶּלֶךְ. O'. Vacat. Alia exempl. παρὰ τοῦ βασιλέως.¹⁷
8. וַיִּהְיֶה שָׁב מִגִּנַּת הַבֵּיתָן אֶל-בֵּית מִשְׁתָּה הָיָן. O'. ἐπέστρεψεν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ κήπου. Alia exempl. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπέστρεψεν ἐκ τοῦ κήπου τοῦ συμφύτου εἰς τὸν οἶκον τοῦ πότου τοῦ οἴνου.¹⁸

CAP. VII.

1. עֲסֹתְהָ הַמְּלִכָּה. O'. τῇ βασιλίσση. Alia
exempl. τῇ Ἑσθῆρ τῇ βασιλίσση.¹
2. גַּם בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי בַּמִּשְׁתָּה הַזֶּה. O'. τῇ δευτέρᾳ
ἡμέρᾳ ἐν τῷ πότῳ. Alia exempl. καίγε τῇ
ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἐν τῷ πότῳ τοῦ οἴνου.²
3. כֹּה־שָׂאֲלֶתָּךְ אֶסְתֵּר הַמְּלִכָּה וְתַנְתֶּן לָּהּ. O'. τί
ἐστιν, Ἑσθῆρ βασιλίσσα; καὶ τί τὸ αἰτημά
σου; Alia exempl. τί τὸ αἰτημά σου, Ἑσθῆρ
ἡ βασιλίσσα; καὶ δοθήσεται σοι.³
4. וְתַעֲשֶׂה. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ποιηθή-
σεται σοι.⁴
5. אֶסְתֵּר הַמְּלִכָּה. O'. Vacat. Alia exempl. Ἑσθῆρ
ἡ βασιλίσσα.⁵
6. וְאִם־עַל־הַמְּלִכָּה טוֹב. O'. Vacat. Alia exempl.
καὶ εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθόν.⁶
7. לִי בַפְּשִׁי. O'. δοθήτω ἡ ψυχῇ. Alia ex-
empl. δοθήτω μοι ἡ ψυχῇ μου.⁷

²⁶ Sic Cod. 93 b. ²⁶ Sic (post λαλούντων) Codd. FA
(ex corr.), 93 b. ²⁷ Sic Cod. 93 b. Emendatius, ut
videtur, Cod. FA (ex corr.): παραγ. οἱ εὖν. τοῦ β. ἐπισπέν-
δοντες ἀγαγεῖν.

CAP. VII. ¹ Sic Codd. FA (ex corr., cum $\eta\eta$ *Sar. 'Eod.*), 93b. ² Idem. ³ Sic Codd. FA (ex corr., cum *Eod.* *Sar. τὶ τοῦ αἵ. σου, καὶ δ. σοῦ.*), 93b. ⁴ Sic Codd. 93b (post *ῥῆς Sar. μου* (sic)). ⁵ Sic Codd. FA (ex corr., post *ἀποκρίσεις*), 93b (post *εἰμες*). ⁶ Idem. ⁷ Idem. ⁸ Sic Codd. 93b. ⁹ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b.

¹⁰ Sic Cod. 93b. ¹¹ Sic Codd. FA (cum *τῶν οὐδὲς ἴστω*
a 1ma manu, et *καὶ ποῖος—δς* ex corr.), 93b. ¹² *Idem*.
 Cf. Hex. ad Nehem. iv. 11. Mox post *οὐδὲς* add. *ἦν*
 Cod. 93b. ¹³ Sic Cod. 93b. ¹⁴ Sic (post *ἐξαιότης*),
 Codd. FA (ex corr.), 93b. ¹⁵ Sic Codd. FA (ex corr.),
 93b (cum *σύμφωνον*). Hieron.: *in hortum arboribus con-*
situm. Cf. ad Cap. i. 5. ¹⁶ Sic Codd. FA (ex corr.,
 cum *ὁ δὲ 'A. et τῆν β. 'Εσθ.*), 93b. ¹⁷ Sic Codd. FA (ex
 corr., super *ὅσα*), 93b (om. *ὅσα*). ¹⁸ Sic Codd. FA (ex
 corr.), 93b (cum *συμφωνόν*, om. *τοῦ π. τοῦ οἴνου*).

8. הָגַם לְכַבֹּשׁ אֶת־הַמְּלָכָה עִמִּי בַּיּוֹם. *Ο'. ὥστε καὶ τὴν γυναῖκα βιάξῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου; Alia exempl. ὥστε καὶ βιάξῃ τὴν γυναῖκα μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ;*¹⁹

הַדְּבָר יֵצֵא מִפִּי הַמֶּלֶךְ. *Ο'. Vacat. Alia exempl. ὁ λόγος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στόματος τοῦ βασιλέως.*²⁰

9. חֲרִבּוֹנָה אַחַד מִדְּהַפְּרִיסִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. *Ο'. Βουγαθὰν εἰς τῶν εὐνούχων πρὸς τὸν βασιλέα. Alia exempl. Ἀρβωνὰ εἰς ἀπὸ τῶν εὐνούχων ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.*²¹

גַּם הַיָּד־הַיָּצִי אֲשֶׁר־עָשָׂה הָתוֹמָסֶעֶן. *Ο'. ἰδοὺ καὶ ξύλον ἡτοίμασεν. Alia exempl. αἰγὲ ἰδοὺ τὸ ξύλον ὃ ἡτοίμασεν.*²²

דְּבַר־טוֹב. *Ο'. τῷ λαλήσαντι (alia exempl. add. ἀγαθὰ).*²³

גְּבַהַ חֲמִשִּׁים אַמָּה. *Ο'. ξύλον πηχῶν πεντήκοντα. Alia exempl. ὑψηλὸν πεντήκοντα πηχῶν.*²⁴

10. אֲשֶׁר־הֵכִין. *Ο'. ὃ ἡτοιμάσθη. Alia exempl. οὗ ἡτοίμασεν.*²⁵

CAP. VIII.

1. בַּיּוֹם הַהוּא. *Ο'. καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ. Alia exempl. καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.*¹

לְאַסְתֵּר הַמֶּלֶכָה. *Ο'. Ἑσθήρ. Alia exempl. Ἑσθήρ τῇ βασιλίσσῃ.*²

צִרַר הַיְּהוּדִים. *Ο'. τῷ διαβόλῳ. Alia exempl. τῷ διαβόλῳ τῶν Ἰουδαίων.*³

2. מִדָּוָן. *Ο'. Ἀμάν. Alia exempl. τοῦ Ἀμάν.*⁴

¹⁹ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b (cum βιάζην, soloece).

²⁰ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b (qui pergit: καὶ ἀκούσας Ἀμάν).

²¹ Sic Cod. 93b. ²² Sic Cod. 93b (cum φ̄ pro ὁ).

Codd. III, FA (ex corr.): ἰδοὺ καὶ τὸ ξ. ὃ ἦρ. ²³ Sic

Codd. FA (ex corr.), 93b (post περὶ τοῦ β.), 249. ²⁴ Sic

Codd. FA (ex corr., cum ὑψηλὸν ξύλον), 93b. ²⁵ Sic

Codd. III, FA (ex corr.), 93b.

CAP. VIII. ¹ Sic Cod. 93b. ² Idem. ³ Sic Codd.

FA (ex corr.), 93b, 249. ⁴ Sic Codd. III, FA (ex

corr.), 93b. ⁵ Sic (post προσθεῖσα) Codd. FA (ex corr.),

3. אֶסְתֵּר. *Ο'. Vacat. Alia exempl. Ἑσθήρ.*⁵

וַתִּבְרַךְ וַתִּתְחַנֵּן־לֹא. *Ο'. καὶ ἡξίου. Alia exempl. καὶ ἡξίου, καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ.*⁶

אֶת־רַעַת הָמָן הָאֲנִי וְאֵת מַחֲשַׁבְתּוֹ אֲשֶׁר חָשָׁב עַל־הַיְּהוּדִים. *Ο'. τὴν Ἀμάν κακίαν, καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς Ἰουδαίοις. Aliter: Ο'. τὴν κακίαν Ἀμάν ✕ τοῦ Γωγαίου, καὶ τὸν λογισμὸν αὐτοῦ (4), καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς σύμπασι τοῖς Ἰουδαίοις.*⁷

4. הָדָרָה. *Ο'. τὴν χρυσὴν. Alia exempl. τὴν χρυσὴν ἢ ἣν ἐν χειρὶ αὐτοῦ.*⁸

5. וְאִם־מִצָּתִי חַן לִפְנָיו וְכֹשֶׁר הַדְּבָר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְטוֹבָה אֲנִי בְּעֵינָיו. *Ο'. καὶ εὖρον χάριν. Alia exempl. καὶ εἰ εὖρον χάριν ἐνώπιόν σου, καὶ εὐθὺς ὁ λόγος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἀγαθὴ εἰμι ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.*⁹

לְהַשִּׁיב. *Ο'. ἀποστραφῆναι. Alia exempl. ἀποστρέψαι.*¹⁰

בֶּן־הַמִּדְּתָא הָאֲנִי. *Ο'. Vacat. Alia exempl. υἱὸς Ἀμαδαθοῦ τοῦ Γωγαίου.*¹¹

6. אֲשֶׁר־יִמְצֵא אֶת־עַמִּי. *Ο'. τοῦ λαοῦ μου. Alia exempl. τὴν εὐροῦσαν τὸν λαόν μου.*¹²

7. הַמֶּלֶךְ אֶחָשָׁוֶרַשׁ לְאַסְתֵּר הַמֶּלֶכָה וּלְמַרְדֳּכָי. *Ο'. ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἑσθήρ. Alia exempl. ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης Ἑσθήρ τῇ βασιλίσσῃ καὶ Μαρδοχαίῳ τῷ Ἰουδαίῳ.*¹³

נִתְּתִי. *Ο'. ἔδωκα καὶ ἔχαρισάμην. Alia exempl. ἔχαρισάμην.*¹⁴

8. בָּשָׂם הַמֶּלֶךְ. *Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως.*¹⁵

71, 74, 76, 93b, alii. ⁶ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b.

⁷ Sic Cod. 93b (qui legit et pingit: τὴν κ. Ἀμάν ✕ Ἀμάν |

τοῦ Γ. κ. τ. ἔ.). ⁸ Idem. ⁹ Sic Codd. FA (ex corr.,

om. εἰ), 93b (cum ἢ pro εἰ, εὐθὺς pro εὐθὺς, et ἐνώπιον τοῦ β.

pro ἐν ὀφθ. αὐτοῦ), 249 (om. εἰ, cum εὐθὺς). ¹⁰ Sic

Codd. III, FA, 93b. ¹¹ Sic (post Ἀμάν) Codd. FA (ex

corr., cum Βουγαίου pro τοῦ Γ.), 93b. ¹² Sic Cod. 93b.

¹³ Idem. ¹⁴ Sic Codd. III, 93b. ¹⁵ Sic (post ὀμῶν)

Cod. 93b (et paulo ante ἐπὶ τῷ ὀνόματι μου pro ἐκ τοῦ ὀνό-

ματός μου).

8. כִּי־כָתַב אֶשְׂרֵי־נִכְתָּב. O'. ὅσα γὰρ γράφεται (alia exempl. add. ἐν γραφῇ¹⁶).

9. סִפְרֵי־הַפִּלְדֵּי בַעֲת־הָהִיא. O'. οἱ γραμματεῖς. Alia exempl. οἱ γραμματεῖς τοῦ βασιλέως ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.¹⁷

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא־חֹדֶשׁ כִּינ. O'. ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ὅς ἐστι Νισάν. Alia exempl. ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ὅς ἐστι Σιονάν.¹⁸

וְאֶל־הַיְּהוּדִים. O'. τοῖς Ἰουδαίοις ὅσα ἐνετεῖλ-
λατο. Alia exempl. τοῖς Ἰουδαίοις.¹⁹

וְאֶשְׂרֵי מְדוּרָה. O'. ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς. Alia ex-
empl. οἱ ἦσαν ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς.²⁰

וְעַם וְעַם כָּל־שָׂנִי וְאֶל־הַיְּהוּדִים כִּנְתָּבָם. O'.
Vacat. Alia exempl. καὶ λαῶν κατὰ τὴν γλῶσ-
σαν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους κατὰ τὴν
γραφὴν αὐτῶν.²¹

10. וַיִּכְתֹּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֶחָשֶׁוֹרֶשׁ. O'. ἐγράφη δὲ
διὰ τοῦ βασιλέως. Alia exempl. διὰ τοῦ βασι-
λέως Ἀρταξέρξου ἐγράφη.²²

בְּסוּסִים רַכְבִּי הָרֶכֶשׁ הָאֲחֻשְׁתָּרְנִים בְּנֵי הָרַמְכִים.
O'. Vacat. Alia exempl. ἐν ἵπποις τοῖς ἐπι-
βάταις τῶν ἀρμάτων οἱ μεγιστάνες υἱοὶ τῶν
'Ραμαχείμ.²³

11. לְהַשְׁמִיד לְחֹג וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־חַיִּל עִם וּמְדִינָה.
וְהַצִּירִים אֹתָם מִן וְנָשִׁים וְשָׂלָלָם לְבָח.
O'. Vacat. Alia exempl. ✕ ἀφανίζειν καὶ φονεύειν
[ὡς βούλονται] καὶ ἀπολλύειν σύμπασαν δύνα-
μιν λαοῦ καὶ χώρας τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς,
νήπια καὶ γυναῖκας, καὶ τὰ σκύλα αὐτῶν εἰς
προνομήν (Δ).²⁴

12. לְחֹדֶשׁ שְׁנִים־עָשָׂר. O'. τοῦ δωδεκάτου μηνός.
Alia exempl. τοῦ μηνός.²⁵

13. פִּתְשָׁנִי הַכְּתָב לְהַצִּיחַ דָּת כָּל־מְדִינָה וּמְדִינָה.
O'. τὰ δὲ ἀντίγραφα ἐκτιθέσθωσαν. Alia ex-
empl. τὰ δὲ ἀντίγραφα τῆς γραφῆς ἐκτιθέσθω
δόγμα ἐν πάσῃ χώρῃ καὶ χώρῃ.²⁶

14. רַכְבִּי הָרֶכֶשׁ הָאֲחֻשְׁתָּרְנִים. O'. Vacat. Alia
exempl. καὶ ἐπιβάται τῶν πορίων οἱ μεγα-
στάνες.²⁷

וְרוּחִים. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ δια-
κόμενοι.²⁸

וְהָיָה נִתְּנָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה. O'. ἐξετέθη δὲ τὸ
πρόσταγμα καὶ ἐν Σούσοις. Alia exempl. τὸ
δὲ ἔκθεμα ἐξετέθη καὶ ἐν Σούσοις τῇ βάρει.²⁹

15. מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ. O'. Vacat. Alia exempl. ἐκ
προσώπου τοῦ βασιλέως.³⁰

וְהָיָה תְּכֵלֶת חֲזוֹר. O'. Vacat. Alia exempl. ὑακιν-
θίνην ἀερίνην.³¹

16. חֶשֶׁן וַיָּקָר. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἀγαλ-
λίαι καὶ τιμή.³²

17. וּבְכָל־מְדִינָה וּבְכָל־עִיר וְעִיר. O'.
κατὰ πόλιν καὶ χώραν. Alia exempl. κατὰ
χώραν καὶ χώραν, καὶ κατὰ πόλιν καὶ πόλιν.³³

מִקְדָּשׁ אֶשְׂרֵי דְּבִרְהֶמֶלֶךְ וְדָתָא מְנִיעַ.
O'. οὐ
ἀν ἐξετέθη τὸ πρόσταγμα· οὐ ἀν ἐξετέθη τὸ
ἔκθεμα. Alia exempl. οὐ ἀν ὁ λόγος τοῦ βασι-
λέως καὶ τὸ ἔκθεμα ἐξετέθη.³⁴

כִּי־נִפְלַל פְּחַד־הַיְּהוּדִים עַל־הֶמָּה. O'. διὰ τὸν
φόβον τῶν Ἰουδαίων (alia exempl. add. τὸν ἐπ'
αὐτούς³⁵).

CAP. IX.

1. הוּא־חֹדֶשׁ אֶדָר. O'. Vacat. Alia exempl. αὐτὸς
ὁ μὴν Ἀδάρ.¹

¹⁶ Idem.¹⁷ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b.¹⁸ Sic Codd. FA (ex corr., cum ἐν τῷ τρ. μ. δ (corr. ὅς) ἐστι Σ.). 93 b (cum ὅ). ¹⁹ Sic Cod. 93 b. ²⁰ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b.²¹ Sic Cod. 93 b (post κατὰ ἐάντων (sic) λίσιν). ²² Idem. ²³ Idem. ²⁴ Idem(qui scribit et pingit: ὡς βούλονται] ✕ ἀφανίζειν καὶ φονεύειν | ✕ ὡς βούλονται καὶ ἀπολλύειν (sic) | σύμπασαν—πρόσνο-
μήν (sic), ceteris lineolis post duas priores asterisco caren-
tibus). In textu Ed. Rom. post βούλονται Cod. FA (ex

corr.) add. πᾶσαν δύναμιν λαοῦ—εἰς προνομήν.

²⁵ Sic Codd. III, FA (sed add. τοῦ ἱβ ex corr.), 93 b.²⁶ Sic Cod. 93 b (qui post βασιλείας pergit: εἶναι δὲ τοὺς Ἰουδ. ἐνόμιμον εἰς τὴν ἡμ. ταύτην, τοῦ πολ. τοὺς ἱπ. αὐτῶν). ²⁷ Sic Codd.

FA (ex corr.), 93 b. Ad πόρια cf. Hex. ad Gen. xlv. 17.

²⁸ Idem. ²⁹ Sic Cod. 93 b. ³⁰ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b. ³¹ Idem. ³² Idem. ³³ Sic Cod. 93 b.³⁴ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b. ³⁵ Sic Cod. 93 b.CAP. IX. ¹ Cod. 93 b (post μνηί). Mox δ (pro ὅς) ἐστίν

1. וַיִּתֵּן לָהֶּעֱשׂוֹת. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ τὸ δόγμα αὐτοῦ ποιῆσαι.²

בַּיּוֹם אֲשֶׁר. O'. ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ (alia exempl. add. ἡ³).

1, 2. לְשִׁלּוֹת בָּהֶם וּנְהַפֹּזָהּ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלַח. הַיְּהוּדִים הָמָּה בְּשִׁנְאֵיהֶם: נִקְהְלוּ הַיְּהוּדִים בְּעָרֵיהֶם בְּכָל-מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ לְשִׁלָּה יָד בְּמִבְקָשֵׁי רָעָתָם. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ εἰς τὸ κυριεύσαι αὐτῶν, καὶ ἐξεστράφη· αὕτη ἐστὶν ἐν ἣ κυριεύουσιν οἱ Ἰουδαῖοι αὐτοὶ ἐν τοῖς μισοῦσιν αὐτούς. καὶ ἐκκλησιάσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, ἐν πάσαις χώραις τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου, ἐκτεῖναι χεῖρα ἐν τοῖς ζητοῦσιν ἀνελεῖν αὐτούς.⁴

2. בַּפְּנִיָּהם כִּי-נִפְלַח פְּחָדָם עַל-כָּל-הָעַמִּים. O'. φοβούμενος αὐτούς. Alia exempl. κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, ὅτι ἔπεσαν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς.⁵

4. כִּי-גָדוֹל מְרִדְכִי בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְשִׁמְעוֹ הוּלֵךְ בְּכָל-הַמְּדִינֹת כִּי-הָאִישׁ מְרִדְכִי הוּלֵךְ וְגָדוֹל. O'. προσέπεσε γὰρ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ὀνομασθῆναι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ. Alia exempl. ἐμεγαλύνετο γὰρ ὁ Μαρδοχαῖος πορευόμενος· προσέπεσε γὰρ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ὀνομασθῆναι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ, καὶ ἐμεγαλύνετο.⁶

5. וַיַּכּוּ הַיְּהוּדִים בְּכָל-אֹיְבֵיהֶם מִכְּתִיבָהּרַב וְהָרֶג. וַיִּבְרְכוּ וַיַּעֲשֶׂי בְּשִׁנְאֵיהֶם כִּרְצוֹנָם. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ ἐπάταξαν οἱ Ἰουδαῖοι πληγὴν ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, πληγὴν μαχαίρας καὶ ἀναίρεσας αὐτῶν καὶ ἀπωλείας·

καὶ ἐποίησαν ἐν τοῖς μισοῦσιν αὐτούς κατὰ τὸ θέλημα αὐτῶν.⁷

6. וַיָּאָבֶד. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἀπώλεσαν.⁸

7-9. וַיָּאֶת יְהוֹנָתָן—וַיָּאֶת פֶּרְשֵׁינְדָּתָן. O'. τὸν τε Φαρσαννὲς—καὶ Ζαβουθαῖον. Alia exempl. καὶ τὸν Φαρσενδαθᾶ, καὶ τὸν Δελφῶν, καὶ τὸν Ἀριφαθᾶ (אַרְפַּתָּא), (8) καὶ τὸν Φουραθᾶ, καὶ (τὸν) Ἀδαλία, καὶ τὸν Ἀριδαθᾶ, (9) καὶ τὸν Φαρμοσθαῖ, καὶ τὸν Ἀρισαῖ, καὶ τὸν Ἀριδαῖ, καὶ τὸν Οὐαῖζαθαῖ.⁹

10. בְּיָהֱמָרְתָּ. O'. Ἀμαδαθοῦ Βουγαίου. Alia exempl. υἱοῦ Ἀμαδαθοῦ τοῦ Γωγαίου.¹⁰

וַיִּהְיֶה וַיִּבְרַח לֹא שָׁלַח אֶת-יָדָיו. O'. καὶ διήρπασαν. Alia exempl. ἀπέκτειναν, καὶ ἐν τοῖς σκύλοις οὐκ ἀπέστειλαν τὰς χεῖρας αὐτῶν.¹¹

11. בָּ. O'. ἐπεδόθη τε. Alia exempl. ἐπεδόθη.¹²

הַבִּירָה. O'. Vacat. Alia exempl. τῇ πόλει.¹³

12. הַמֶּלֶכָּה. O'. Vacat. Alia exempl. τῇ βασιλίᾳ.¹⁴

בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה הָרֶגוּ הַיְּהוּדִים וַאֲבָד חַיִּים. מָאוֹת אִישׁ וַאֲת עֶשְׂרֵת בְּנֵי-רֶחֱמָן. O'. ἀπώλεσαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσις τῇ πόλει ἄνδρας πεντακοσίους. Alia exempl. ἐν Σούσις τῇ πόλει ἐφόνευσαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἀπώλεσαν πεντακοσίους ἄνδρας, καὶ τοὺς δέκα υἱοὺς Ἀμάν.¹⁵

הַמֶּלֶךְ. O'. Vacat. Alia exempl. τοῦ βασιλέως.¹⁶

וַיִּמְדֵּשׁ אֶת-יָדָיו וַיִּנְתֵּן לָהּ וַיִּמָּה. O'. τί οὖν. Alia exempl. καὶ τί τὸ αἵτημά σου, καὶ δοθήσεται σοι; καὶ τί.¹⁷

13. אִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב. O'. τῷ βασιλεῖ. Alia exempl. ἐὰν τῷ βασιλεῖ φανῇ.¹⁸

² Sic Codd. FA (ex corr.), 93b. ³ Idem. ⁴ Sic Cod. 93b (qui pingit: ✕ εἰς τὸ κυριεύσαι αὐτῶν, καὶ ἐξεστράφη—✕ τοῖς ζητοῦσιν ἀνελεῖν αὐτούς:).

⁵ Sic Codd. FA (ex corr., cum κατὰ πρ. αὐτῶν tantum), 93b. ⁶ Sic Codd. FA (ex corr., om. καὶ ἐμεγαλύνετο), 93b. ⁷ Sic Cod. 93b (qui pingit: καὶ ἐπάταξαν οἱ Ἰουδαῖοι πληγὴν ἐν ✕ πᾶσι)—✕ τὸ θέλημα αὐτῶν:).

⁸ Sic (post Ἰουδαῖοι) Codd. FA (ex corr.), 93b. ⁹ Sic Cod. 93b. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem (cum ἀπέκτειναν bis). Cf. ad v. 16. ¹² Sic Codd. III, FA (ex corr.), 93b. ¹³ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b (cum τῶν ἀπολ. ἐν Σ. τῇ π. τῷ βασιλεῖ). ¹⁴ Idem. ¹⁵ Cod. 93b. Cod. FA (ex corr.): ἀπ. οἱ Ἰ. καὶ ἐφόνευσαν. ἄνδρας πεντακ. καὶ τοὺς ἰ υἱοὺς Ἀμάν. ¹⁶ Cod. 93b (post περιχώρη). Mox ἐχρηται pro ἐχρήσαντο Cod. III, FA (ex corr.), 93b. ¹⁷ Cod. 93b. ¹⁸ Idem.

13. בִּמְחֹר לַיהוּדִים אֲשֶׁר בִּשְׁנֵן לַעֲשׂוֹת כִּדָּת. **היום.** O'. τοῖς Ἰουδαίοις χρῆσθαι ὡσαύτως τὴν αὐρίον. Alia exempl. τῇ αὐρίον τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς ἐν Σούσοις χρῆσασθαι ὡσαύτως.¹⁹
- יְתֵלֵוּ עַל-הַנֶּזֶץ. O'. κρεμάσαι. Alia exempl. κρεμασθῆναι ἐπὶ ξύλου.²⁰
14. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַהֲעֲשׂוֹת כֵּן. **O'. καὶ ἐπέτρεψεν οὕτως γενέσθαι.** Alia exempl. καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς γενεῆσθαι οὕτως.²¹
15. בַּיּוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר. **O'. τῇ τεσσαρεσκαideκάτῃ τοῦ Ἀδάρ.** Alia exempl. τῇ ἡμέρᾳ τῇ τεσσαρεσκαideκάτῃ τοῦ μηνὸς Ἀδάρ.²²
- וַיַּהֲרֹגוּ בִּשְׁנֵן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ. **O'. καὶ ἀπέκτειναν ἄνδρας τριακοσίους.** Alia exempl. καὶ ἀπέκτειναν οἱ ἐν Σούσοις Ἰουδαῖοι τριακοσίους ἄνδρας.²³
- וּבְבֹקֶה לֹא שָׁלְחוּ אֶת-יָדֵם. **O'. καὶ οὐδὲν διήρπασαν.** Alia exempl. καὶ οὐθὲν διήρπασαν, καὶ οὐκ ἐξέτειναν τὰς χεῖρας αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν.²⁴
16. נִקְחָהּ וְעָמַד עַל-בִּנְשֵׁם. **O'. συνήχθησαν, καὶ ἑαυτοῖς ἐβοήθουν.** Alia exempl. συναχθέντες ἐβοήθουν ἑαυτοῖς περὶ τῆς ψυχῆς ἑαυτῶν.²⁵
- 16, 17. וּבְבֹקֶה לֹא שָׁלְחוּ אֶת-יָדֵם: בַּיּוֹם-שְׁלֹשָׁה. **O'. τῇ τρισκαideκάτῃ τοῦ Ἀδάρ, καὶ οὐδὲν διήρπασαν.** καὶ ἀνεπαύσαντο. Alia exempl. καὶ εἰς διαρπαγὴν οὐκ ἀπέστειλαν τὰς χεῖρας αὐτῶν, τῇ τρισκαideκάτῃ τοῦ μηνὸς Ἀδάρ. καὶ ἀνεπαύσαντο.²⁶
18. בְּשִׁלּוֹשָׁה עָשָׂר בּוּ וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוּ וַיָּנֹחַ. **O'. καὶ κληῖρον.** Alia exempl. καὶ ἔβαλε φούρ, ὃ ἐστὶ κληῖρος.²⁸

O'. καὶ τῇ τεσσαρεσκαideκάτῃ, καὶ ἀνεπαύσαντο. Alia exempl. τῇ τρισκαideκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Ἀδάρ, καὶ τῇ τεσσαρεσκαideκάτῃ τοῦ αὐτοῦ ἀνεπαύσαντο.²⁷

19. הַפְּרוֹזִים הַיִּשְׂרָאֵלִים. **O'. οἱ διεσπαρμένοι.** Alia exempl. οἱ διεσπαρμένοι οἱ οἰκοῦντες.²⁹
- בְּעִרֵי הַפְּרוֹזִים. **O'. ἐν πάσῃ χώρα τῇ ἔξω.** Alia exempl. ἐν πάσῃ χώρα.³⁰
- וְכִשְׁמֹחַ וּכְשִׁמְחָה יוֹם טוֹב. **O'. ἡμέραν ἀγαθὴν μετ' εὐφροσύνης.** Alia exempl. μετ' εὐφροσύνης καὶ πότου ἡμέραν ἀγαθὴν.³¹
- לְרַעְיוֹ. **O'. τῷ πλησίον.** Alia exempl. τῷ πλησίον. οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν ταῖς μητροπόλεσιν καὶ τὴν πεντεκαideκάτῃ τοῦ Ἀδάρ ἡμέραν εὐφροσύνης ἀγαθὴν ἀγούσιν, ἔξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς πλησίον.³²
22. נָחוּ בָהֶם. **O'. ἀνεπαύσαντο (alia exempl. add. ἐν αὐταῖς³³).**
- נִקְּחָהּ. **O'. ἐστράφη.** Alia exempl. ἐγράφη.³³
- וַיַּעֲשׂוּ אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתָּה. **O'. ἀγειν ὄλον ἀγαθὸς ἡμέρας γάμων.** Alia exempl. ἀγειν ὄλον ἀγαθόν, ποιῆσαι αὐτὰς ἡμέρας γάμων.³⁴
- וּכְתָנוֹת לְאִבְיָנִים. **O'. καὶ τοῖς πτωχοῖς.** Alia exempl. καὶ δόματα τοῖς πτωχοῖς.³⁵
23. יָאֵת אֶשְׁרֵהֲחֵלֵי לַעֲשׂוֹת. **O'. Vacat.** Alia exempl. ὅσοι (fort. ὅσα) ἤρξαντο ποιεῖν.³⁶
24. כִּי. **O'. πῶς.** Alia exempl. ὅπως.³⁷
- וְהָפֵל פֹּר הוּא הַגִּזְרִי. **O'. καὶ κληῖρον.** Alia exempl. καὶ ἔβαλε φούρ, ὃ ἐστὶ κληῖρος.³⁸

¹⁹ Cod. 93 b. ²⁰ Idem. Sic (sine ἐπὶ ξ.) Codd. III, FA (ex corr.). ²¹ Idem. Mox τοῦ κρεμάσαι idem.

²² Idem. ²³ Idem. ²⁴ Idem (cum διήρπασαν I).

²⁵ Idem (cum ἀχθέντες). Cod. III: συναχθέντες ἑαυτοῖς ἐβοήθουν. Cod. FA (ex corr.): (ἐβοήθουν) περὶ τῆς ψ. αὐτῶν.

²⁶ Idem. ²⁷ Idem. ²⁸ Sic Codd. FA (ex corr., om. oi ante oik.), 93 b. Ad lectionem marginalem מ'פ'ר'ן cf. Hex. ad Deut. iii. 5. i Reg. vi. 18. ²⁹ Sic Codd. FA (manu I^{ma}), 93 b. Ad פ'ר'ו'ת cf. Hex. ad Zach. ii. 4 (8). Statim ἀγούσιν τὴν ἡμέραν τὴν τεσσ. τοῦ μηνὸς Ἀδάρ Cod. 93 b. ³⁰ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b.

³¹ Sic Comp. (cum ἡμέραν τοῦ Ἀδάρ εὐφροσύνην ἀγούσιν),

Ald. (idem), Codd. II (ex corr. manu antiqua, eum τοῦ Ἀδάρ εὐφροσύνην ἀγαθὴν ἀγούσιν... καὶ τοῖς πλ.), III (om. ἀγούσιν), FA (cum τῇ πεντεκαideκάτῃ), XI (cum εὐφροσύνην),

52 (ut Comp.), 55 (ut XI), 64 (ut Comp.), alii, invito Cod. 93 b. Mox (v. 21) Cod. 93 b legit: ἀγειν τε τὴν ἡμέραν

τὴν τεσσαρεσκαideκάτῃ τοῦ μηνὸς Ἀδάρ, καὶ τὴν ἡμέραν τὴν πεντεκαideκάτῃ τοῦ Ἀδάρ. ³² Sic Codd. FA (ex corr., post oi Ἰουδαῖοι), 93 b (cum αὐτοῖς). ³³ Sic Codd. III, FA, 93 b.

Deinde haec, ἀπὸ πένθους—ἡμέραν, desiderantur in Codd. FA, 93 b. ³⁴ Sic Cod. 93 b. ³⁵ Idem. ³⁶ Idem.

³⁷ Sic Codd. III, FA, 93 b. Statim ἡμῶν υἱὸς Ἀμαδαβού Γωγαῖος ἐπὶ οἰκίᾳ τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ ὡς ἔθετο Cod. 93 b. ³⁸ Sic

24. **לְהַמִּס וּלְאַבְדָם.** **ו'.** ἀφανίσαι (alia exempl. ἀπολέσαι³⁹) αὐτούς.

25. **עַל־הַעֵץ.** **ו'.** Vacat. Alia exempl. ἐπὶ τῶν ξύλων.⁴⁰

26, 28, 29. **פִּרְוִים.** **ו'.** Φρουραί. Alia exempl. Φουρουρείμ.⁴¹

ו'. ὅτι τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν καλοῦνται Φρουραί. Alia exempl. ὅτι φούρ καλοῦνται τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν οἱ κληροί.⁴²

27. **קִימוֹ.** **ו'.** καὶ ἔστησε (alia exempl. ἔστησαν⁴³).

וְקָבַל. **ו'.** καὶ (alia exempl. καὶ ὥς⁴⁴) προσεδέχοντο.

וַיַּעַל כָּל־הַנְּלִיִּים. **ו'.** καὶ ἐπὶ (alia exempl. add. πᾶσι⁴⁵) τοῖς προστεθειμένοις.

לְהִיּוֹת עֲשִׂים אֶת־שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כְּנֶתֶבָם. **ו'.** Vacat. Alia exempl. ποιεῖν τὰς δύο ἡμέρας ταύτας κατὰ τὴν γραφὴν αὐτῶν καὶ κατὰ τὸν χρόνον αὐτῶν ἐν παντὶ ἐν αὐτῷ.⁴⁶

28. **וְנִכְרִים וְנַעֲשִׂים.** **ו'.** μνημόσυνον ἐπιτελούμενον (alia exempl. ἐπιτελούμεναι⁴⁷).

וַיַּעֲרֵךְ מִשְׁפָּחָהּ וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָהּ וּמְדִינָהּ וְעִיר וְעִיר. **ו'.** καὶ πόλιν, καὶ πατριὰν, καὶ χώραν. Alia exempl. πατριὰν καὶ πατριὰν, χώραν καὶ χώραν, πόλιν καὶ πόλιν.⁴⁸

30, 31. **וְאָמַת: לְקִים אֶת־יְמֵי הַפָּרִים הָאֵלֶּה.** **ו'.** καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτῶν. **וְאָמַת הַמְּלָכָה וְכָאֲשֶׁר קִימוֹ עַל־נַפְשָׁם וְעַל־וְאָמַת דְּבָרֵי הַצּוּמוֹת וְהַעֲקָתָם.** **ו'.** καὶ Μαρδοχαίος καὶ ἑσθὴρ ἡ βασίλισσα ἔστησαν ἐν τοῖς καθ' ἑαυτῶν (cetera prorsus absona). Alia exempl. καὶ ἀληθείας. τοῦ κυρῶσαι τὰς ἡμέρας τῶν Φουρουρείμ τούτων κατὰ τὸν χρόνον αὐτῶν, καθὼς ἐκύρωσεν ἐπ' αὐτοῦ (fort. αὐτῶν) Μαρδοχαίος ὁ Ἰουδαῖος καὶ ἑσθὴρ ἡ βασίλισσα, καὶ καθὼς ἀνέστησαν περὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν, καὶ περὶ τοῦ σπέρματος αὐτῶν, τὰ ῥήματα τῶν νηστειῶν καὶ τῶν κραυγῶν αὐτῶν.⁴⁹

32. **וְכָאֲשֶׁר קָם דְּבָרֵי הַפָּרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתַּב בְּסֵפֶר.** **ו'.** καὶ ἑσθὴρ λόγῳ ἔστησεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐγράφη εἰς μνημόσυνον. Alia exempl. καὶ ἡ ῥῆσις ἑσθὴρ ἔστησε τὰ ῥήματα τῶν Φουρουρείμ τούτων, καὶ ἐγράφη ἐν βιβλίῳ.⁵⁰

CAP. X.

1. **הַמֶּלֶךְ אֶחָשֶׁוֹרֶשׁ.** **ו'.** ὁ βασιλεὺς (alia exempl. add. Ἀρταξέρξης⁵¹).

מִים. **ו'.** Vacat. Alia exempl. τέλη.⁵²

2. **וְגִדְלָת מְדִינָהּ אֲשֶׁר גִּדְּלוּ הַמֶּלֶךְ.** **ו'.** καὶ δόξαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ δόξαν Μαρδοχαίου (fort. Μαρδοχαίου) ὅσα ἐμεγάλυνεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ.⁵³

הַלֹּוא־הֶם. **ו'.** ἰδοῦ. Alia exempl. ἰδοῦ ταῦτα.⁵⁴

עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי בַּאֲשֶׁר הָיוּ. **ו'.** ἐν βιβλίῳ βασιλέων. Alia exempl. ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν βασιλέων.⁵⁵

3. **הַיְּהוּדִי.** **ו'.** Vacat. Alia exempl. ὁ Ἰουδαῖος.⁵⁶

וְדָבָר. **ו'.** διηγείτο. Alia exempl. ἡγείτο.⁵⁷

Codd. FA (ex corr.), 93b. ³⁹ Sic Codd. III, FA (ex corr.), 93b. ⁴⁰ Sic Codd. III, 93b. ⁴¹ Sic Codd. FA (ex corr., cum Φουρουρίμ), 93b. ⁴² Sic Cod. 93b.

⁴³ Idem. ⁴⁴ Sic Codd. III, FA, 93b. ⁴⁵ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b. ⁴⁶ Sic Cod. 93b. ⁴⁷ Sic Codd. III (cum μνημοσύναι), 93b. ⁴⁸ Sic Cod. 93b. ⁴⁹ Idem

(cum duplici versione: καὶ Μαρδοχαῖος—ἐγείρας αὐτῶν (sic, om. καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν), καὶ ἑσθὴρ—εἰς μνημόσυνον (lacuna)

καὶ ἀληθείας—καὶ ἐγράφη ἐν βιβλίῳ (v. 32)). ⁵⁰ Idem in continuatione (ut supra).

CAP. X. ⁵¹ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b. ⁵² Sic Codd. III, FA, 19 (cum τὰ τέλη), 93a (idem), 93b.

⁵³ Sic Cod. 93b. ⁵⁴ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b.

⁵⁵ Sic Cod. 93b. ⁵⁶ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b.

⁵⁷ Sic Codd. III, FA, 93b.

